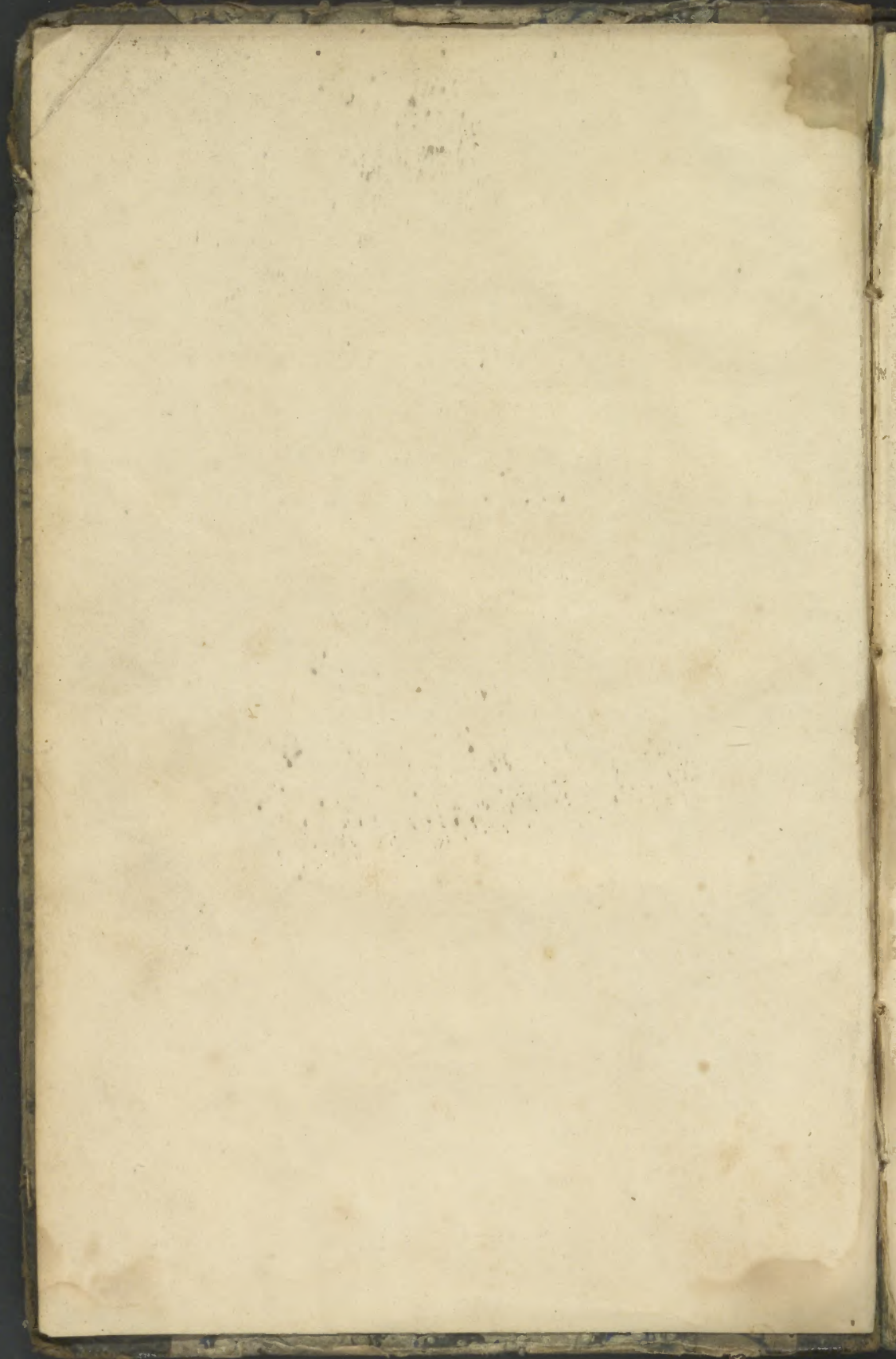

93

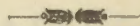

20

the 25th

Amos 1st

ՄԵՏԹԷՈՍ
Ի ՆՃԻԼ Ի ՆԻՆ
ԹԷՓՍԻՐԻ

Քրիստոսի Քրիստոսի Քրիստոսի : Յոյճ . Է . 39 :

J. Rappaport.

Ի Զ Մ Ի Ր Տ Է

ԿԱՆԻՆԵԼՄԱՍ ԿՐԻՏԻԿԱԿԻՆ ԿԱՍԿԱՆԵՍԻՆԵՍԻ

ԹԱՊ՝ ՕԼԱԿԱՆՄԱՆԵ ՏԱՐԻՐ

1851

RECEIVED

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1892

RECEIVED

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1892

ՕՒՈՒՅԵՆԸ ՊԻՐ ՆԸՍԻՀԵԹ՝

Ե՛ղեզ Քիթապար թէֆսիրի՝ եախօտ շէրհի քիթապար՝ Ե՛ղեզ Քիթապ տէմէք տէյիլտիր : Ե՛ղեզ Քիթապար՝ Ելլահըն իլհամը իլէ վէրիլտի (ք Տիհ . ք . 16 : ք Պիւ . ւ . 21) . լաքին թէֆսիր եա շէրհ տէտիյիմիզ՝ ինսանըն եազտըղը պիր շէյ տիր , վէ օլա պիւ լիր քի պիր ա՛լիմ՝ վէ ա՛ղեզ ատէմին եազտըղը՝ օլունն , լաքին Ելլահըն իլհամը իլէ եազըլմըշ՝ եախօտ պիր եանղըլմազ ատէմին եազտըղը օլա՛մազ . վէ պո՛ւ սէպէպտէն պիր թէֆսիր եազան՝ է յէրէ ղայէթ հիւնէրլու՝ վէ տիգգաթի ա՛ղիմ սարֆ էթմիշ օլա պիլիր իսէ տէ , եինէ եանղըլ շըրգլարա տիւշմէյէ միւպթէլա տոր : Իմտի պիր թէֆսիրտէն մերամ օլունան՝ Ելլահըն Քիւլա մընըն օգունմասընը պէր դարաֆ էթմէք տէյիլ տիր , իլլա սա տէճէ մագսուտ օլունան պո՛ւ տուր քի , օգույան օգուտուղու նու տահա՛ էյի անկլամաղա եարտըմ օլունսունն : Ինսանըն պօր ճու վէ խէլասը խոստոսունտա օլան ա՛ղիմ շէյէրին ճիւմէսի ղայէթ աշիքեարէ իլհամ վէ իզհար օլունուպ՝ ղայէթ գօլայ անկ լաշըլըր դարդտա եազըլմըշլար իսէ տէ , պունլար իլէ պէրապէր Ե՛ղեզ քիթապարտա՝ էսքի զէման միլէթիէրի վէ շէհիրէրի՝ վէ

էսքի զէմաննն նոմօսլարը վէ գանունլարը վէ ա'տէթլէրինէ տայիր
 չօգ շէյլէ'ր զէքը օլունուլար , քի օնլարտան պէրու եիւզլէր վէ
 պիւլէրճէ սէնէլէր կէջմէյիլէ՝ շիմտի պիզէ կի'ւճ անկլաշլըրը շէյ-
 լէ'ր օլտուլար , քի պու շէյլէր պիզէ թա'րիֆ օլունտուղու թադ-
 տիրտէ , Ա'զիզ Վիթապլարտա չօգ խանէլէրին անկլաշլմասընա
 վէ գուլվէթ պուլմասընա եարտը'մ էտէրլէր : Պունտան գազը'
 նազար՝ Ազիզ Վիթապլարտա՝ պիրի պիրինին անկլաշլմասընա
 եարտը'մ էտէն չօգ եերլէ'ր վար տըր : Լաքին չօգ քիմնէլէր վար
 քի , օլ էսքի միլէթլէրին վէ ա'տէթլէրին իւզէրինէ չօգ օգումա-
 դա՝ եախօտ Ա'զիզ Վիթապլարըն օլ պիրի պիրինին անկլաշլմա-
 սընա եարտը'մ էտէն եերլէրինի արայըպ պուլմադա չօգ վագթլարը
 վէ ֆուրսաթլարը եօ'գ տուր . վէ պու ճիւմէ իլէ՝ Ալլահն Վի-
 լամընը օգումասը՝ վէ օնու տիգգաթ իլէ վէ տուա՝ իլէ վէ մէն-
 ֆաա'թ իլէ օգումասը էյէրչի օնլարըն ֆարիզէի զիմմէթի իսէ տէ ,
 օնու իշպու իլմի գրիթիգա գանունլարընն ճի'ւմէթի միւճէպին-
 ճէ օգումասը՝ օնլարըն ֆարիզէի զիմմէթլէրինտէն տէյի'լ տիր .
 չիւն քի պէյլէ էթմէնին վէսիլէրի վէ գօլայլըզլարը՝ օնլարըն
 ելլէրինտէ եօ'գ տուր : Իմտի պու միսիլիւ քիմնէլէրի՝ Ա'զիզ
 Վիթապլարը եազանլարըն պուլունտուղլարը զէմանլէրէ վէ հալ
 ու քէյֆիյէթլէրինէ վուգուֆիյէթ քէսպ էթմէյէ՝ վէ օլ էսքի
 զէմանլէր վէ մահալլէր վէ շէյլէր խուսուսուշտա զէքը օլունան
 շէյլէրի տահա էյի անկլայա պիլմէյէ՝ վէ զէման զայ էթմէյէ-
 րէք՝ օլ պիրի պիրինէ մուգապըգ խանէլէրի պուլա պիլմէյէ՝ վէ
 պու վէճհիլէ քէնտիլէրին պունտան ագտէմ օլա պիլտիքլէրի
 պա'զը եանկըշ զիւիւ'մէրի տօղըուլտա պիլմէյէ , վէ Ալլահն
 Վիլամընը տահա՝ զիլատէ տիգգաթ իլէ վէ խօշնուտըղըլա վէ
 մէնֆաա'թ իլէ օգումադա՝ տէյիւ՝ իշպու Մատթէոս Աւետարա-
 նընն թէֆսիր ու շէրհի եազըլմըշ տըր : Վէ պունու եազան՝
 չօ'գ այլարճէ Վիթապլար թէֆթիշ էթմէք վէ տուա'տէ մէշղուլ

օլմագ իլէ՝ իշպու մերամը իճրա էթմէյէ ճէհտ էյլէմիշ տիր .
 վէ օնուն խիւլիւսի տիլտէն տուա՛սը պո՛ւ տուր քի , չօ՛գ քիմ-
 սէլէրէ պիր պէրէքէթ օլսուն , վէ հի՛չ քիմնէյէ պիր զարար ու
 զեյանա վէսիլէ օլմասըն : Պունտա պուլունան հէ՛ր պիր կեր-
 չէքլէք՝ օգույանըն գալպինէ Ե՛ղեղ Բո՛ւհ իլէ՝ կերչէքլէյին Բո՛ւ-
 հու իլէ պերապէր վասիլ օլսուն : Վէ էյէր պունտա՝ կերչէք-
 լէյէ՛ մուղայիր պիր զիւիւ՛մ տէրճ օլունմուշ վա՛ր իսէ , քի պու՝
 պի՛լմէյէրէք օլմուշ տուր , օնուն թէսիրինի՝ եինէ օլ կերչէքլէ-
 յին Բո՛ւհու մահվ էյլէսին : Ե՛մին :

ՄԱՏԹԷՈՍՈՒՆ

ԻՆՃԻԼԻ ԹԵՓՍԻՐԻՆԷ

ՄՈՒԳԱՏԷՄԷ

ՂԼԻ ԼԱԳՐԱՐ ԻԷ ՀԱՂՈՐԴԱՆ Մատթէոս ճէտ պէ ճէտ ֆիլ ա-
թը Եէհուտի՝ վէ մէշղուլ օլտուղու իշ կէօմրիւքճիւկիւք իտի :
Օնուն հազգընա Մապլ . Թ . 9—13 : Ժ . 3 : Մարի . Բ .
14—17 : Ղ . 4 . Է . 27—32 : Գործ . Կ . 13 տէ զէքր օլունան
մուխթասար իշարէթլէրտէն մա'տա՝ փէք ազ շէյ պիլերիզ :

Ելէսսէվի զանն օլունմուշ տուր քի , օնուն իշպու Ինճիլ նազ-
լիյէթի՝ եազըյա ալընմըշ Եէնի Ե'հտըն իք գըսմը տըր . վէ
պունա պինաէն՝ Վոր Կտակարանըն՝ եա'նի Եէնի Ա'հտըն հէր պիր
ճիլտինտէ՝ ճիւմլէ թէրճիւմէ օլունտուղու տիլէրտէ՝ պու Ինճիլ
իք գօնմուշ տուր : Լաքին օնուն եազըլմըշ իտիյի վագըթ՝ սա-
հիհլէք իէ պիլնմիշ տէյիլ տիր : Պա'ղըլարը՝ Քրիսթիան թա-
րիխինն 38 ինճի սէնէսինտէ՝ վէ սայիրլէրի օնտան սօնկրա եազըլ-
մըշ տըր տէրլէր :

Մատթէոս օն իքիլէրին պիրի օլմասը իէ՝ նագլ էյլէտիյի շէյ-
լէրին չօղունու քէնտի կէօղլէրի իէ կէօրմիւշ տիւր , վէ պուն-
տան պէօյլէ ճիւմլէսի խուսուսունտա ինանըմաշա լայըգ պիր

շահիտ տիր : Օ՝ Խէհուտիտէն տէօնմէ Վրիսթիանկար իչէւն
 եաղտրղընտան՝ պագի Եւետարանիչէրտէն զեյատէ Հին Կտակա-
 րանտան եա՛նի Լչքի Ե՛հտտան իսպաթլար կէթիլիլ . վէ օլ էսքի
 փէյլամպերլըլըրէն Վրիստոստա նի՛ճէ թէքմիլ . օլտուգլարընը
 կէօսթէրմէ յէ սա՛յ ու ղայրէթ էտէր :

ՄԵՏԹԻՆՈՍՈՒՆ ԻՆՃԻԼԻԻ ԻԻ ՋԵՐԻՆԷ ԹԷՓՍԻՐ

ՊԼՊ 1:

1 Աբրահամ ողլու Ղաւիթ ող-

1 Աբրահամ ողլու : Օղլու լու-
ղէթինին՝ Եէհուտիէր պէյնինտէ
պիր գաչ մա՛նասը վարըտը : Ա-
սըլ մա՛նասը՝ էրբէք էվլատ իտի .
լաքին թօրուն՝ հէմ տէ օ սիլի-
լէտէն տօղմուշ՝ էվլադըղա ալըն-
մըշ՝ վէ փէք սէվիւլիւ՝ եա՛նի
էվլատ կիպի սէվիւլիւ մա՛նասընա
տախի գուլանըլըր իտի : Պուրա-
տա մա՛նասը՝ օ «Էլիւլէփէն» եա՛-
նի Աբրահամըն սիլիլէսինտէն
տօղմուշ օլույօր : Ս՛եսիա՝ Աբ-
րահամըն սիլիլէսինտէն կէլէճէ-
յիտի : Օ՛անպ . ժք . 3 : իւ . 12
պագ . վէ պու խանէլէրի՝ Ղաղ .
ք . 16 իլէ բուպար էյլէ : Ի՛հթի-
մալ տըր քի , Աբրահամ էվլէլա՝
մէմիւլ էտէրիտի քի , Աբրահամ
վա՛տը՝ քէնտիինին էն էազան օղ-
լունտա թէքմիլ օլաճաղըտը . լա-
քինպու վատին վուգո՛ւ պուլմա-
սը զէմանընտան աշիքեար օլտու
քի , Աբրահամտան 42 գատար
տօղուշլարտան՝ եախօս 2000 գա-
տար սէնէլէրտէն սօնկրա թէքմիլ
օլաճաղըտը : Պուլնտան՝ Աբրահա-
միւվէնմէք տէրսինի էօյրէնմէլի-
յիդ : Օ՛՝ երէքէլէրիմիզին պիւ-
թիւն ի թիմատընա լայրգ տըր :
— Ղաւիթ ողլու : Օ՛՛ Ղաւիթին
տախի սիլիլէսինտէն՝ եա՛նի Փա-

լու Յիսուս Քրիստոսուն տօ-
ղուշունուն քիթապը տըր :

Քրիստոսուն օլաճաղըտը : Յի-
սուսուն Ս՛եսիա օլտուղունա պիր
Եէհուտիյի գանտըրմաղա՝ էվ-
վէլա օնուլն Ղաւիթ սիլիլէսին-
տէն օլտուղունու իսպաթ էթ-
մէտիքճէ՝ միւմքիւնսիւզ իտի :
Երէ . իք . 5 : Սաղ . ճլք . 10 ,
11 պագ , վէ Ղաթ . ժք . 23 : ք .
30 : Յով . է . 42 : Ղաւ . ւ . 32
իլէ բուպարէյլէ : — Յիսուս՝ Ի՛պ-
րանի պիր լուղէթ օլուպ՝ մա՛նասը
Ղաւիթաբըն՝ Խէլաւ էպիճի տիր :
— Քրիստոս՝ Եունանի լուղէթի
տիր , վէ Եաղլանըլ՝ եախօս մեկ
օղլունու մա՛նասընա տըր . վէ
պու մա՛նաստէ օլան Ի՛պրանիճէ
լուղէթ՝ Ս՛էնա տըր : Յով . ւ .
41 պագ : Եէհուտիյէր տայիմա
Ս՛եսիա՝ վէ Քրիստոս իսուսուն-
տա սէօյլէլլէր . լաքին օնլար պու-
պիրի պիրինտէն ֆարգը իքի լու-
ղէթի գուլանմալարընտա՝ իքի-
սինին տէ ֆիքրի պիր՝ եա՛նի
Եաղլանըլ տըր : Ի՛պրի զէման-
տէ փատիշաշլար վէ քահանայար
քէնտի մէմուրէլէթլէրինէ նասպ
օլունտուգլարը զէման , եաղ իլէ
եաղլանըրլարտը : Ղաթ . ք . 3 :
ք . 19 : Երէ . իք . 41 : իթ . 7 :
ւ . թագ . թ . 16 : ք . 1 : ք . 1 :

2 Աբրահամ խաճակը՝ տօղորտու, վէ խաճակ Յակոբո՛ւ տօղորտու, վէ Յակոբ Յուդայը՝ վէ ծնուն գարըն տաշարընը՝ տօղորտու :

3 Վէ Յուդա Թամարտան փարէս իւն Գարայը՝ տօղորտու, վէ փարէս Եզրոնո՛ւ տօղորտու, Եզրոն տա Արամը՝ տօղորտու :

ԺԳ. 1, 12, 13 : ք թագ. ք. 4 : Ե. 8 : ք թագ. ան. 34, 39, 45 : Սաղ. ք. 6 : ճթ. 20 : ճլք. 2 : Խմբի կէօրիւյօրուք քի, եղևմադ՝ նասպ էթմէք եախօտ թագ. տիւս էթմէք տէմէք տիր. վէ պու միւսվալ իւղըէ պիր մեմուրիյէթէ նասպ օլանլար, տէնիյօր.քի, Ալլաճաճան եաղլանմըլար տըր : ան. 14, 16 : Իք. 9, 11, 23 : ք թագ. ան. 14, 16 : Իք. 1 : Պու խիմ՝ Պաւս. Թ. 25 Լաֆէնտիմիդ Յիսուսա վէրիլիյօր : () քէնտի խալգընըն փատիշաճը՝ պաշ քեաճիւնի՝ վէ վէյղամպէրի նասպ օլունմուշ տուր : Եաղ իլէ եաղլամադ՝ Աղիդ Բուճուն թէսիրլերինին պիր նիշանէսի տախի զանն օլունույօրուտու. վէ Վրբիստոս՝ Բապպըն մախսուսէն եաղլանմըլը պու մա՛նատա սէջլէնիյօր. զերա Ալլաճ օնա՝ Բուճու էօլլիւսիւլ վէրմիշ տիր : Յոմ. ք. 34 : Եսայ. Կն. 1 : Պարթ. ք. 27 : Ժ. 38 : Վրբիս թիանլար տախի եաղլանմըշ տէնիյօր : ք Պարթ. ան. 21 : ան. 20, 27 :

Լիճէ տիգրաթ էյլէ : Վրբիստոս « թէնճէ Պաւիթ զիւրիյէթինտէն » խի (ան. ան. 3) տէմէսի տօղորու տուր տէյիւ Ալլաճ Պաւիթ զիւրիյէթինտէն խի տէմէսի տախի տօղորու օլմադ իճապ էթմէլ : Կէրէք Պաւիթ վէ կէրէք Աբրահամ իքիսի տախի Վրբիստոս Լաֆէնտիմիդին պէջիւք պապալարը տէնիլէ պի :

Լիր. Լաքին օնլար՝ Ալլաճըն պէօյիւք պապալարը ապա տէնիլէ՝ մէղէր : Պունճիլէյին ինսան էօլլիւմիլ տիր տէրիլ. Լաքին ճա՛ն էօլլիւմիլ տիր տէյէ՛մէղիլ : Այնի պունուն կիպի՝ Սարիամա Վրբիստոսուն վալիտէսի տէյէպիլիլ, Լաքին օնա՝ Ալլաճը՛ն վալիտէսի տէյէմէղիլ :

2—16. Իշպու սիլիլէ տէֆթէրի խուսուսունտա տիգրաթի մախսուսէյէ շայէսթէ պիր գաջ շէյլէր վար :

ան. Վրբիստոս Լաֆէնտիմիդին կէլիլիյի աթալարընտան պազէն՝ քիմիլէրին քի գարընտաշարը վար խի իսէ, կէօրիւնիյօր.քի, գարընտաշարըն էն պէջիլիլիւտէն տէյիլ, իլլա քիւշիւքլէրին պիլիւտէն կէլմիշ տիր. մէսէլա Աբրահամ՝ Յակոբ՝ Յուդա՝ Պաւիթ՝ վէ Սողոմոն՝ վէ սայիրլէրի կիպի : Պունճիլէյին իլք օլմադ՝ տայիմա իլք տօղմագտան իլէրի կէլմէլ խի. իլլա մաղորուլարը քէնտի եիւրէքլէրինին միւլճաղալարը իլէ տաղըթմաղա վէ րուլպէտէ էտնա օլանլարը եիւճէլթմէյէ գատիր օլանըն (Պարթ. ան. 51, 52) էլինտէն վէրիլիլ խի :

ք. Պուրատա տէօրթ գարը զիւք օլունույօր. վէ օնլարըն իքիսի՝ եանի Բաճաք իլէ Զուլթասըլլարընտա՝ Խորայէլին ճէմա աթընա եապանճը խիլէր. եանի Բաճաք՝ Վանաանը վէ Զուլթ Սոթըլ խի : Լաքին Յիսուս Վրբիստոս « Կէրէք եա գարը

4 Վէ Լըամ Լ'մինադարը՝
 սողունութեամբ , վէ Լ'մինադար
 Նաասոնի՛ն սողունութեամբ , վէ
 Նաասոն Սաղմոնի՛ն սողուն-
 ութեամբ .

5 Վէ Սաղմոն Բաճարտան

Լոռու՛ն սողունութեամբ , Լոռու
 տախի Լոռու՛ն սողունութեամբ ,
 սողունութեամբ , վէ Սաղմոն Նա-
 սոնի՛ն սողունութեամբ .

6 Վէ Նաասոն Դաւիթ փառի-
 շահը՝ սողունութեամբ , Դաւիթ

նոգ տուր՝ , վէ ծնտա՝ «Եհն-
 տի նա Եհնանի՛ն» տախի «նոգ
 տուր՝» (Պաղ. Գ. 28) . վէ օ՝ «նա
 վէ նապանճրարը տախի աղի-
 լէրին հեմէրիլէրին՝» օլմադա գա-
 պուլ էտէր :

Դ. 1. Ներքին պուրատա չօգ փա-
 տիշահար զեքր օլունուրլար իտէ
 տէ , նալընըղ Վաւիթէ փառի-
 շահ տէնիյօր (խանէ 6) . չիւնքի
 փառիշահըղն աճտը՝ ծնուն իլէ
 եափըլմըղտը , վէ Ս՝ նսիանըն
 փառիշահըղն աշիքնարէ վա-
 տը իլք էվիլէլ ծնա վէրիլմիշ իտի
 (Դ իմադ. է. 12 , 13) , քի ծն-
 տան էօթիւրիւ օ՝ նա՛նի Ս՝ ն-
 սիա՝ տէնտի քի պապատը Վաւի-
 թին թախիթընր միրաս ալաճադ
 (Վ իմադ. Թ. 32) :

Դ. Պու սիլիլէ տէֆթէրի՛ն
 Վ ուկասըն Դ. 23—38 քինտէն
 ֆարգը տըր : Լըամտան Լըրա-
 չամա գատար օլանլարը նալընըղ
 Վ ուկաս զեքր էտէյօր . վէ Լը-
 րաչամտան Վաւիթէ գատար ի-
 քիսինին տէ վէրտիլի տէֆթէր
 պիր տիր : Լաքին Վաւիթտէն
 Վրիստոսա գատար պու իքի
 տէֆթէր՝ տէյիլ նալընըղ վէր-
 տիլէրի իսիմէր պիրի պիրինտէն
 ֆարգը տըլար , իլա Վ ուկաս-
 տա՝ Ս՝ առթէնտան զիյատէ 15
 իսիմ վար :

Պու պապտէ օլան միւշքիւլ՝
 Ս՝ առթէնտան Նոպսէփին սիլի-
 լէսինի վէրմէյէ մէրամը՝ վէ Վ ու-
 կասըն Ս՝ արիամընքինի զեքր էթ-

մէյէ մուրատը օլտուղունու միւ-
 լաչաղա էյլէտիլիմիլտէ , քիւլ-
 լիլէն մաճվ օլուր : Նոպսէփի՛ն Ե-
 հնտիլէրտէն Նիստուն տէտէ-
 լի զանն օլունուրուտու . վէ
 պունուն իլիւն՝ ծնուն Վաւիթին
 սիլիլէսինտէն օլտուղունու աշի-
 քնար էթմէք՝ փէք միւնասիլի-
 տի : Լաքին Նիստու Ս՝ արիամըն՝
 վէ տէյիլ Նոպսէփին օլուր օլ-
 տուղուն իլիւն , փէք իլ թիլպալը ի-
 տի քի , ծնուն տախի Վաւիթ
 սիլիլէսինտէն օլտուղուն աշիքնար
 օլունսուն : Պու սիլիլէլէրին իքի
 տէֆթէրլէրինտէն էյրէնիլիլ քի,
 հէմ Ս՝ արիամ հէմ Նոպսէփի,
 իքիսի տէ Վաւիթ սիլիլէսինտէն
 իտիլէր . լաքին օլ սիլիլէսին
 ֆարգը՝ տալարընտան իտիլէր :
 Ս՝ առթէնտա՝ քէնտի օգույանլարը
 Եհնտիտէն տէծնմէ Վրիս-
 թիանլարա (*) կէօսթէրիյօր քի ,
 Նիստու՝ նէրին ճիւմէ գապիլէ-
 լէրի օլ զիւրրիլէթինտէ միւկա-
 լէքլէնէճէք օլան Լըրաչամըն
 սիլիլէսինտէն իտի , հէմ տէ
 Վաւիթին թախիթընր միրաս
 խօրու իտի : Պունուն իլիւն օ՝
 Լըրաչամտան պաշալըպ՝ սիլ-
 սիլէյի Նապոա էնտիլիյօր , քի
 օ՝ Նոպսէփին պապատը՝ վէ պուն-
 տան պէյլէ՝ Վաւիթ թախիթը-
 նըն էրքէք միրասխօրու իտի :
 Վ ուկաս՝ քէնտի օգույանլարը
 դաիլէլէրտէն տէծնմէ Վրիսթի-

(*) Ս՝ առթէնտէյէ պապ :

վատիշահ տէ՛ Ուրիանըն գա-
լընտան Սողոմոնո՛ւ տո-
ղորտու .

7 Վէ՛ Սողոմոն Րոբովամը՛
տողորտու , Րոբովամ տախի
Լճիայը՛ տողորտու , վէ Լճիա
Լսափը՛ տողորտու .

8 Վէ՛ Լսափ Յովսափամը՛
տողորտու , վէ Յովսափամ
Յովրամը՛ տողորտու , վէ

Յովրամ Ուզիայը տողորտու .

9 Վէ՛ Ուզիա Յովսամը՛
տողորտու , վէ Յովսամ
Լճազը՛ տողորտու , վէ Լճազ
Եզեկիայը տողորտու .

10 Վէ՛ Եզեկիա Մանասէի՛
տողորտու , վէ Մանասէ Լճ-
մոփնո՛ւ տողորտու , վէ Լճ-
մոփն Յովսիայը տողորտու .

11 Վէ՛ Յովսիա՛ Պապէկէօ-

անլարա (՝) կէօսթէրիյօր քի ,
Վրիստոս՝ ինսան ճինսի ֆամիլ-
եասընըն պիր ա՛ղասը՝ վէ հա-
գիգաթ «իքինճի Լճամ» իտի ,
վէ Եէհուտիլէր օլտուն դաիֆե-
լէր օլտուն օնա ա՛ղգա էտէ պի-
լիլէր : Պունուն իշիւն օ՛ սիլիլէ
տէֆթէրիլի Մարիամըն պապա-
սը վէ Յովսէփին գայնաթասը օ-
լան Լչիտէն պաշայըպ (Պաշ .
Գ . 23) թա Լճամ գատար չը-
գարըր : Յովսէփ քէնտիսի տա-
խի նօմօս միւճէպինճէ Լչիտէն
էվատ տէյիւ ալընմըշ օլա պիլիլ :
Լաքին հէր նասըլ իսէ , օ՛ Լչի-
նին գըզը իլէ էվլէնմիշ օլմասը ի-
լէ , օնուն իլէ պաղլատըղը պու-
խըսըմըզ սէպէպինտէն՝ նօմօսա
կէօրէ օնուն օղլու սայըլըպ՝ միլ-
լէթ տէֆթէրիլտէ օնուն ատը
Լչիլինն օղլու կիպի գայտ օլմունշ
օլա պիլիլ , վէ տէյիլ սայլթ Մա-
րիամըն ատը իլէ պէրապէր՝ իլ-
լա օ՛ քէնտիսի տախի հէման օ
ֆամիլեատան օլմաղըլա , օնուն
ատը՝ Մարիամըն ատը եէրիլն
տախի գայտ օլմունշ օլա պիլիլ :

Իշպու սիլիլէ տէֆթէրիլի
խուսուսուխտա պիր շէյ տահա

վար , քի օ՛ փէք պաշլըճա օլ-
մաղըլա , օնու կէշմէսի լայըգ տէ-
յիլ տիր : Յիսուս Ղաւիթ սիլ-
սիլէսինտէն օլմաղըլա , օնուն
Մեսիա օլմատըղընա սիլիլէ-
սինտէն իսպաթ կէթիրէ պիլմէ-
յէճէք տէրէճէտէ Եէհուտիլէրի
գանտըրմազ իշիւն՝ Մատթէոս
վէ Ղուկասա քէնտիլիլէրիլտէն
եէնի սիլիլէ տէֆթէրիլի իճատ
էթմէք իգթիզալըմը իտի : Տահա
էյի իշլէրիլնէ եարամաղմը իտի ,
քի ժարըպ ֆաթիլէա աէֆթէրիլիլն
աէն Ֆլէլէն՝ աէթիլէրիլնա սու-
րէթ ալընլար , վէ ա՛լէմէ կէօս-
թէրսիլլէր քի , Ֆլէլէն գայա
աէթիլէրիլն Քաճէպինճէ Յիսուս
Ղաւիթին սիլիլէսինտէն իտի :
Պուէյէր օլ միլլէթ տէֆթէր-
լէրի քիֆայլէթ էտէր միգտարի
սահիշլէք իլէ սագլանմըշ իտիլէր
իսէ՛ պու խուսուստա Եէհուտի-
լէրին ինտիլտէ թէքմիլ՝ վէ հէր
հայտէ գարար վէրիճի պիր իս-
պաթ սայըլա պիլիլ իտի : Իմտի
օնլարըն կէրէք ֆամիլեալարընըն
վէ կէրէք գապիլլէրիլնին պէօյլէ
տէֆթէրիլի վար իտիյի՛ վէ օն-
լարըն՝ օլ տէֆթէրիլի ա՛ղիմ
տիգգաթ իլէ հըֆղ էթտիլլէրի
Լչքի Լճտան իսպաթ օլունա
պիլիլ : Յովսէփոս Մուէրրիլի

(՝) Ղուկաս Ինճիլի հոգաբարձիլիլն
պապ :

չիւ ա'սրինտէ՝ Յեքոնի'այր վէ ղեակիմ տախի Լ'զովրո'ւ տօ- ղուրտու .

ղուրտու .

12 Վէ Պապէ Լէօչինտէն սօնկրա՝ Յեքոնիա Սաղաթի- լի՝ տօղուրտու , վէ Սաղաթի- էլ Օրորբարէլի՝ տօղուր- տու .

13 Վէ Օրորբարէլ Լ'բիու ղո'ւ տօղուրտու , վէ Լ'բիու ղ Լ'զեակիմի՝ տօղուրտու , Լ-

14 Վէ Լ'զովր Սաղոգո'ւ տօ- ղուրտու , վէ Սաղոգ Լ'քիմի՝ տօղուրտու , վէ Լ'քիմ Լ- ղեուգո'ւ տօղուրտու .

15 Վէ Լ'զեուգ Լ'զեա'զարը՝ տօղուրտու , վէ Լ'զեա'զար Սատթանը տօղուրտու , վէ Սատթան Յակոբո'ւ տօղուր- տու .

տախի՝ Երուսաղէմին խարապ օլ- մասընտան սօնկրա՝ եազորդը Եէ- Տուտիւէրին թէվարիս քիթա- պրնտա պիղէ քէնտի ֆամիւնսը- նըն սիւխիէ տէֆթէրինի վէրիյօր : վէ տէյօր քի , “Սիգէ՝ պիղեմ ֆամիւնանըն պու սիւխիէ իսիսիէ- րինի միւլէթին սիւխիէ տէֆթէ- րինտէ պուլտուղում կիպի վէրի- րիմ” : Իմտի սիւալ էթմէյէ եա- լընը շու գալըր քի , ա՛ճապ Սատթէոս իլէ ‘Ղուկաս՝ պու միւլէթին սիւխիէ տէֆթէրինտէն եազորգյարը սուրէթի տօղու եազորգյար մը . եախօտ օնլարըն պիղէ վէրտիքէրի տէֆթէրիլէր օ զէման սաճիճ վէ միւլէթին ի- թիմատընա շայէսթէմի իտիլէր : Պունա ճէվապ վէրիլէ պիլըր քի , Վրիսթիանըլըն օլ փէք շէտիտ տիւշմէնէրի օլան էսքի զէման ԵէՏուտիւէրի՝ պու Լ'ւնտարա- նիչէրին վէրտիլի Տիսուսուն սիւ- սիլէ տէֆթէրէրինէ պիր գու- սուր պուլտուգլարը մա'լիւմիւ- միւլ տէյիլ տիր : (Նլարըն պիր չօղը ա'գլը քէսքին՝ ա'լիմ՝ վէ իսթի՛տատ սաճիպիլ քիմսէլէր ի- տի , վէ Վրիսթիանըլա գարշը եազորգյարը թէլիֆաթէրինտէն կէօրիւնիւր քի , իշպու ա'զիզ

նագլէյէթէրտէ էյէր պիր եանդ- լըշըգ՝ եախօտ Լէօրիւնիւր պիր ղալադ օլսայըսը , օնու մէյտա- նա չըգարմաղա Տալըր իտիլէր : Իմտի էյէր պու սիւխիէ տէֆ- թէրէրինտէ էօյլէ պիր շէյ օլա- յրտը , օնու մէյտանա չըգար- մաղա օնլար Տէր վէճճիլէ գատիր իտիլէր . վէ էյէր միւմքիւն օլա- յրտը , օնու էտէճէք իտիլէրինէ ալա շիւպճէ եօգ տուր : Իմտի օնլարըն պէօյլէ պիր շէյ էլ'մէ- րիւլէրի՝ պունու էթմէյէ գատիր օլտալըլարըն փէք գուվէթիլ պիր իսպաթ տըր : Վրիսթիան- լըլա գարշը եազան էսքի ա'գլը քէսքին փուլթիէրէսթիլէր Տա- գընա տախի պունու սէօյլէյէ պիլըրիլ : (Նլարըն արասընտա Տիսուսուն պու սիւխիէ տէֆ- թէրէրինի սաճիճիլինէ պիր շիւպճէ էթմիշ օլտուղու մա'լիւ- միւմիւլ տէյիլ տիր : Իմտի պու՝ իշ պու տէֆթէրէրին եազլըլըր զէման վէ եանդըլըն պուլմաղա էն գօլալ օլան վազըթտա օնլա- րըն սաճիճ տէյիլ գապուլ օլու- սուղունա՝ գարշը գօնուլմաղ պիր իսպաթ տըր : Վէ պունու տա- խի սէօյլէյէ պիլըրիլ քի , էյէր քէնտի սիճիլէրինի քէնտիլէրի

16 Ո՛ր է Յակոբ՝ Սարիամըն
գոծաւը Յովսէփի տօշուրտու,
քի՛ օլ Սարիամ տան՝ Բրիս-
տոս տէնիլէն Յիսո՛ւս տօշ-
տու:

17 Իմտի հէփ սիւսիլէլէր Եւ-

հրփլ էտիպ՝ հէր պիր իսմի օրա-
յա քէնտիլէրի գայտ էտէն Եւ-
հուտիլէրին՝ Սատթէոսիլէ՛ յու-
կասըն վերտիքլէրի սիւսիլէ տէֆ-
թէլլէրինէ դարչը տէյճէքլէրի
օլմատը իսէ, ընլարը սախթէ չը-
գարմասը զէմանէ ազլը զարիֆ
վէ տինսիլէրին գուարէթլէրին-
տէն հէր վէճհիլէ խարիճ պիր շէյ
տիր: Եւ յէր ընլարը սախթէ չը-
գարմասը միւմքին օլայրտը, ըն-
լար ընու պունտան 1800 սէնէ էվ-
վէլ էտէլլէր իտի. զիրա օ զէ-
ման ընլարը՝ հէր քէս միլլէթ սի-
ճիլլէրի իլէ ըուպար էտէ պիլիւ-
րտի:

17. (Պ) Գեօրջի՝ Խէլլէլ: Սիւսի-
լէճէ իսիմլէրին պու թագսիմի՝
թատգիգան տաղըու տէյիլ տիր.
նիճէ քի՛ ընլարը սայմաղա հէր իս-
թէյէն քիմսէ էօյլէ օլտուղունու
կէօրէ պիլիւր. լաքին Եւհուտի-
լէր քէնտի սիճիլլէրինի պու թա-
րիգտէ գու թարլարտը: Պու
թարիգ՝ իսմլէրի հագըրտա սագ-
լամաղա պէօյիւք պիր գօլայլըգ
վէրիբիտի. վէ պէս պէլլի տիր
քի, պունուն իչիւն իճատ օլուն-
մուշ իտի: Վագի մէրամ օ-
լան թէվարիխտէ պագիլէրինտէն
փարգլը իւչ զաթ՝ վէ իւչ վու-
գոււթ վարըտը, քի պու՝ օլ
թէվարիխտէ հէր պիրի օն տէօր-
տէր Քգապլէ սիւսիլէլէրտէն ի՛-
պարէթ՝ իւչ միւսապի գը՛դալէրի
թագսիմ էտէր: Իմտի պու՝ օլ
թէվարիխտէ խաղըրտա հըփլ էտէ

լահամտան Վաւիթէտէք օ՛ն
տէօրթ սիւսիլէ՛ վէ Վաւիթ-
տէն Պապէլ կէօջիւնէտէք օ՛ն
տէօրթ սիւսիլէ՛ վէ Պապէլ
կէօջիւնտէն Բրիստոստէք
օ՛ն տէօրթ սիւսիլէ տիր:

պիլմէք իչիւն պիր ա՛լէստէվի
գուլաղուղ օլմաղա՝ քիփայէթ
միգտարի սահիհինէ եագըն իտի:
Վերահամտան Վաւիթէ գատար
թէքմիլէն օն տէօրթ սիւսիլէ իտի,
վէ Յեքոնիա իլէ օնուն գարըն-
տաշարընա եիլնէ օլ գատար սիլ-
սիլէ իտի (խանէ 11). վէ եիլնէ
Յեքոնիատան Յիուսա գատար՝
Սարիամ տախի հիսապա ալը-
նարագ՝ եիլնէ օլ գատար սիւսիլէ
իտի:

Պուրատա տիգգաթէ շայէսթէ
պիր հալ վար քի, Վաւիթին
ատը էսքի զէմանլէրտէ եաղը-
տըղը կիպի օն տէօրթ սայրընը
կէօսթէրի իտի, վէ մա՛նասը՝
Սահապլէլլէ իտի: Իմտի պուն-
տան պէօյլէ՝ պու մա՛նատէ օլան
Վաւիթին իմգասը՝ Բրիստոսուն
սիւսիլէսինին հէր պիր գըգա՛սը
իւզէրինէ գօնուպագ կէրէք իտի.
չիւն օ՛ մէք Տահապլէլլէ տիր:

Պու տախի տիգգաթի մախ-
տուսէյէ շայէսթէ տիր քի, տիւն-
եանըն թէվարիխտէ՝ տէօրթ
պիլնտէն զիյատէ սէնէլլէրտէն պէ-
րու սիւսիլէսինին տէֆթէրի շիւպ-
հէսիզ հըփլ օլունմուշ զաթ՝
Բրիստոստան զայրի եօգ տուր:
Ո՛ր է Եգիզ՝ Բիթապլարըն պու՝
կէօրիւնիւշտէ մա՛նասըգ սիւսիլէ
տէֆթէրլէրինին հըփլ օլունմա-
սընըն սէպէպի պու տուր քի,
ճիւմիէ ինսան ճիւսինտէն՝ օլ
ճիւմլէնին կէօջլէրի օնա՛ տօղըու
պագմաղա կէրէք օլան՝ օլ “օն

18 Վէ Զիսուա Քրիստոսուն
սողունչու պէջլէ՝ օլտու . օ .
նուն անասը Մարիամ Զով-
սէփէ եավուզլաննաղըլա , օն-
լար պուլըլմազտան էվվէլ՝

պինկերտէ մէշհուր՝ (Եբգ . Ե .
10) օլան Օլթ ալրուրն : Լ-
զիզ Վիթապլարն սիսիլէ տէֆ-
թերլէրինտէն պագի ճիւմէ սիւ-
սիլէ տալարը թէզ քէսիլեր : Լա-
քին պու սիսիլէլէրտէն Լաւմ-
տան Վաւիթէ գատար պիր՝ վէ
Վաւիթտէն Վիթտոսա գատար
իքի տալ՝ Լալաշն ա՛ծայրպ մու-
գատտերի իլէ տիւնեանըն պու
գատար թէպտիլիքլէրի՝ վէ Եէ-
հուտի միւլէթինին հէփ ճէնքլէրի
վէ եէսիրլէքլէրի արասընտա՝ թա
կէլիպ Վրիստոստա թէքմիլ օ-
լունճայէտէք պու գատար պին
սէնէ ճըֆզ օլունտուլար : ()ն-
տան սօնկրա՝ պու սիսիլէ հիսապ-
լարը արթըզ Եէհուտիլէրին ա-
րասընտա զայպ օլտուլար . չիւն քի
օնլարըն սագլանմասընտան պաշ-
լըճա մերամ օլունան շէյ թէք-
միլ օլմուշուտու : Վ է արթըզ
զէմանէ Եէհուտիլէրի իչիւն սա-
յիլ՝ Սեսիա կէլէմէզ . չիւն քի
օնուն Զուգա սըպզընտան վէ
Վաւիթ էվինտէն օլտուղու իս-
պաթ օլունմազ իչիւն սիսիլէ
տէֆթերլէրի եօգ տուր :

18. Եալու-գրանաղըլա : Եա-
վուզլանմազ իլէ էվլէնմէնին պէյ-
նինտէ՝ աթթա՝ պիր գաշ ալ
կէչէրիտի : Օննպ . իք . 55 : ք
(Օրն . ի . 7 : Վապ . Ժք . 7 ,
8 պագ : Լաքին պու ա՛գտի ա՛հտ
(եալուտ պիրի պիրինէ սէօզ վէ-
րիպ ալմազ) պէօյլէ պիր շէյ իտի
քի , իքի դարաֆըն պիրի ա՛մէ-
լի Փաշիշ իլէ օնու պօզտուղու

Լ՛զիզ Բուհտան կէպէ՝ պու-
լունտու :

19 Վէ օնուն գօճասը Զով-
սէփ սատըզ օլուպ՝ օնու ի՛պ-
րէթ էթմէյէ իսթէ՛մէմէքլէ ,

թագտիրտէ զին՝ սալըլըլտը :
ք (Օրն . իք . 23 , 25 , 28 պագ :
— Լ՛զիզ Բուհտան կէպէ պու-
լունտու : Լ՛զիզ Բուհտան եա՛նի
Բուհ էլ Վուտտան (Զոգին
Սուրբտան) : Լապու պէօյիւք
միւլճիգաթ՝ պու ա՛ղիւմ սըրը՝
օլան կէպէ գալմանըն խուտու-
սունտա՝ Վալ . ա . 26—38 պագ :

19 . Սապա : Լալաշտան գօր-
գան՝ սօղորու օլանը՝ էթմէյէ իս-
թէյէն՝ վէ Լալաշ մէրհամէթլի
օլտուղու կիպի օ՛ տա էօյլէ մէր-
համէթլի օլմաղա ճէհտէտէն պիր
ատէմ՝ տէմէք տիր : — Լ՛պրէլէ :
Լ՛պրէթի ալլէմ իչիւն ճէգասը-
նը վէրմէք : Սոլսէսին նօմսու
միւլճէպինճէ պէօյլէլէր՝ դաշլար
իլէ էօլտիրիւլմէլ իտի : ք (Օրն .
իք . 23 , 24 , 5 : Զալ . ք . 5 : Լալէր
Յօփսէփ պիր տիւննապի՝ սէ-
ֆիճ՝ քէնտի մէնֆա՝աթընը արա-
յան՝ եիւրէյի սերթ՝ էօրքէլի
պիր ատէմ օլալըտը , տիւշիւն-
մէզտէն՝ Լուրահալիւն օլտու Զու-
ղանըն էթտիյի կիպի (Օննպ .
լք . 24) գարար վէրիպ “ ()նու
չըգարըն վէ եագըլըն ” եալուտ
“ դաշլանսըն ” տէյիւ պազըրըլտը :
— Վիլլէճէ պօշալուա : Լ՛վլէն-
մէյէ վէրտիյի սէօղիւնիւ նէ՛ ի-
չիւն իճրա էթմէտիյինին սէպէ-
պինի սէօյլէմէյէլէք՝ իքի շահ-
տին հուզուրուտա օնապիր գա-
լագնամ վէրիպ պօշասըն : Վու-
տուրէթտէ՝ Սարիամըն ճէհիզի
զայպ օլմազըտը , վէ օնուն աղը
տալի քիրլէնմէզ իտի :

օնու կիզլիճէ պոշամաղա՝
նիլէթ էլլէտի :

20. () պոշամաղա պոշամաղա
հէն : () աճէլէ իլէ ամէլ էթմէ-
տի : Պու՝ կէրէք քէնտինէ՝ վէ
կէրէք գարը ավամաղա սէշտիլի
զաթա ա՛յըպ՝ վէ ի՛թիպարա փէք
տօգունուր պիլ շէյ իտի : () նէ
էտէճէլինի պիլմէգիտի : () պի-
շէնիւր . վէ տիւշիւնտիւքճէ՝ օ-
նուն շիւպհէլէրի վէ միւշքիւլէ-
րի արթար : () պու խուսուստա
Ալաճըն իրատէթի նէ՞ օլտու-
ղունու էօյրէնմէյէ իսթէր , վէ
պէս պէլի տիր քի՝ օ իրատէթ հէր
նէ իսէ , օնո՝ իճրա էթմէյէ ար-
գուլէր : Աքին պունճիլէլին
տիւշիւնէն՝ ալադ կէօնիւլիւ՝
մաճուպ՝ իպատէթքնար՝ տուա
էտէն՝ միւշքիւլ ճալտէ օլանլարըն
ճիւմէսինէ՝ նէ էտէճէլէրինի Ա-
լաճ կէօթէրի , վէ կիւրէքէրի-
նէ թէսէլի վէրիլ : Սաղ . ին .
9, 10 : զԴ . 19 : ՃԺԺ . 125 : Ասալ .
Դ . 5 , 6 : Եսայ . իգ . 3 : Է . 21 :
— Բապլըն ձէլնէ : Սէլէք լու-
ղէթինին ասըլ մա՛նասը՝ էլէի
տիր : Պա՛ղէն՝ ատէմէրէ սէօյլէ-
նիլ : Ղ . 1 . Է . 24 : Թ . 52 :
Յալ . Դ . 25 : Աքին ձէլէր տէ-
յիւ՝ էքսէրի՝ օլ կիւնաճա տիւշ-
մէմիշ՝ կէօրիւնմէգ՝ սա՛աաթէթլու-
րուճարա սէօյլէնիլ , քի օնլար
կէօքտէ օլուպ՝ ալէա մէսնէտլէրի
վէ սա՛աաթէթլէրի Ալաճա խըղ-
մէթ էթմէք տիր : Պու խուսուս-
տա՝ Յովսէփէ միւլճմաճ օլտու-
ղու թա՛րիֆ ու թէսէլիլի վէր-
մէք խըղմէթինէ եօլանըլան՝ իճ-
թիմալ քի , Օքարիալա՝ Ղ . 1 .
26 , 27 միւժտէ կէթիլմէյէ եօլ-
լանըլան հէման օ Վարիէլ իտի :
— Տիւշիլէ : Պու՝ ինսան էվլատ .

20 Ամն օ՝ պունլարը տիւ-
շիւնի՛ւրքէն , իշթէ Բապլըն

լարընա Ալաճըն իրատէթինի
պիլտիրմէնին եպլընըզ եօլու տէ-
յիլ՝ լաքին ա՛պէլա պիլ եօլու
իտի : Օննա . ի . 3 : իգ . 12—17 :
Է . 11 , 24 : Է . 5 : Խա . 1 :
Թա . 6 : 6 : Խա . Դ . 5 :
Յալ . Դ . 13—17 : Է . 15 , 16 :
Պա . Է . 1 : Իշպու տիւշլէրի՝
սաճիճան Ալաճտան օլտուղա-
րը նէ՞ գարզ իլէ թասարգ օլուն-
տուղու մա՛լիւմիւմիւզ տէյիլ
տիր : Պիղէ պիլմէյէ քիֆայէթ
էտէն շու տուր քի , Ալաճ հագի-
գաթ պու եօլու գօլլանմըշտըր ,
վէ պիլ շօգ փէյղամէլլիլլէրլէր՝
հէմ՝ տալի Ալաճ գարաֆըն
տան սայիր խապէրլէր ֆիլ վագի
պու գարիգտէ վէրիլմիշլէր տիր :
Ալաճա համա ու սէնալէր օլտուն ,
քի շիմտի՝ պիղի գուլաղուղամագ
իշիւն՝ Ալաճըն Ա՛ղիզ Քէլամը՝
եա՛նի Լաքի վէ Ենի Ա՛լաճարըն
Քիթապլարը կիւմիգտէ տիրլէր .
վէ Պետրոս Առաքնալ տէր քի ,
Ա՛ղիզ Քիթապլար՝ օնուն վէ օ-
նուն պիլէսինճէ պուլունանլարըն
Խէլաս էտիճիմիղին տաղտա շէք-
լի թէպտիլ օլտուղու ղէման ի-
շիթտիլլէրի կէօքտէն օլան սէս-
տէն տաճա էյի վէ տաճա սաճիճ
տիր : Սապլ . Ժ . 5 : Դ Պէպ .
26—19 : — Ես՝ Պալլիլ օղ-
լու : Սէլէք Յովսէփէ՝ քէնտի-
նին օլտուղու ալէա գապիլէսի-
նի՝ ֆիքրինէ կէթիլլիլլար , քի
օնու՝ Սէսիայէ օլաճագ աճա-
լըպ խըղմիղը՝ վէ Սարիամըն
Պալիլլէ վա՛տ օլան միրասճընըն
վալիտէսի օլմագ իճսանինէ նայիլ
օլմագտա օլտուղու միւժտէսինի
գապուլ էթմէյէ հազըրլասըն :
— Վարըն Սաթիլլա ալապլու :

մէլէյի տիւշտէ օնա կէօրիւ
նիւպ տէտի . Եւ Գաւթի օղ
լու Յովսէփ՝ գարըն Սարիա
մը ալմաղա գօրգմայսսն .

զիրա. օնտա տօղան՝ Լ՛զեղ
րուհտա՛ն տըր :

21 Վէ օ՛ օղո՛ւլ տօղուրա
ճագ , վէ օնուն ատընա Յիւ

Եախօտ Սարիամը քէնտինէ գա
լը իշլուն ալմաղա : Գարը սէօզիւ
պիր էվլի եա էվսիզ տիշ էՏի
տէմէք տիր : Լ՛հտի Շէտիտտէ
պէնիմ՝ սէնին՝ օնուն՝ լուղէթէրի
իլէ օլտուղու վագըթ՝ այնի պու
րատա օլտուղու կիպի պիր էվլի
գարը մա՛նասընա տըր : Սարի .
Ե . 31 , 32 : Ժթ . 3 , 4 , 8 , 9 :
Իթ . 24 , 25 : Սարի . Ժ . 11 : Ժթ .
19 : Ղ . 1 : Ժթ . 26 : Գարթ . Ե .
2 , 7 : Ժթ . 2 : Իթ . 24 : Խ Կարի .
Ե . 2 : Եթ . Ե . 25 , 28 , 31 , 33 :
— Գարթ : Յովսէփին՝ Սա
րիամ՝ իլէ էվէնմէսի խուտուտուն
տա ա՛գըլ շիւպհէտէ իտի : Լ՛
ճագ պէջլէ էթմէսի իլէ քէնտինէ
պիր քի՛ր մի կէլիր , ա՛ճագ գա
պահաթը՝ վէ զէմմէ մուսթահագ
մը օլուր տէյիւ թէփէքքիւր է
տէր իտի : (Նուն պու միսիլիւ
ջօգ գօրգուլարը վարըտը . լաքին
մէլէք օնլարըն ճիւմէսինի պիր
թէք սէօլ իլէ տէփ՝ էյլէտի .
գօրգիւ :

21 . Յիւտա : Եանի Գուր .
թարըճը . 1 խափէնին թէփսիրինէ
պագ : Պու՝ չօգ գըյմէթլի մա՛նա
լար իլէ տօլու պիր իսմի շէրիֆ տիր :
— Բէնիպ գաղընը : Զէր քէսի
տէյիլ՝ Էտար խաղընը . վէ քէնտի
խաղը՝ օնուն ատընա ինանանլար՝
օնուն նօմսլարընը գապուլ է
տէնլէր՝ էվլէրինէ իղա՛աթ է .
տէնլէր՝ սէսինի իշխտնլէր՝ վէ օ
նուն իշխանութիւնունա եանի
հիւքիւմէթինէ միւգի՝ օլանլար
տըր : Լ՛յլէ իսէ , պիղ կիւնաՏ
լարընը թէք էթմէտիքճէ՝ վէ

մաղըուրլուղումուղու՝ մէնֆա՛ա
թի նէֆսիյէմիզէ պագմայը՝ շէՏ
վէթէրիմիզի վէ ֆասիտ ի՛թիւ
գատէրիմիզի պիր եանա աթըպ՝
քէնտիմիզի օնուն գուլաղուղու
ղունա՛ օնուն թա՛լիմլէրինէ վէ
օնուն հիւքիւմէթինէ թէսլիմ՝ վէ
թէվէքքիւլ էթմէտիքճէ՝ ապա օ
նուն գաղմը՝ օնուն խաղը օլա
մաղըլ : Գիլ վագի՛՝ էյլէ օլ
տուղումուղ թագտիրտէ՝ հիւպիր
շիւպհէ եօգ տուր քի՛ պիղ օնուն
խաղը տէյիլիլ . պիղ օնուն ճէ
մա՛աթընտան տէյիլիլ . էյերշի
օնուն իլ տէյիւ Էգար էտէրսէք
տախի , սալթ պիր գուրու իգրար
քեար էթմէլ : — Գարթարաճագ
արը : Զէր քէսի տէյիլ՝ ալլէ քէն
տի գաղմընը գուրթարաճագ :
Լաքի Լ՛հտտա գուրթարաճագ՝
եալընըլ Լ՛լահա մախուս պիր
շէյ կէօսթէրիլիյօր : (Նուն խալ
գընըն գուրթարըճըսը (՝ տուր
Սարի . Ժթ . 7 , 8 : Եար . Ժթ . 2 :
Խն . 21 , 22 : Եթ . Իթ . 6 : Լթ .
16 : Եթ . Լթ . 25—29 : Գար .
Ժ . 24 պագ : Սէ Լ՛հտի Շէտի
տին հէր պիր մահալինտէ Գուր
թարըճը Բէնիպարա՛ վէ գուր
թուլուշ օնա մախուսա պիր ա՛
մէլ կէօսթէրիլիլ : Յով . Խ . 29 :
Գարթ . Ժ . 26 : Ժ . 12 : Ե . 31 :
Ժթ . 23 , 38 , 39 : Եթ . Ե . 25—
27 : Կար . Խ . 20—23 : Տար . Ժ .
11 : Եթ . Ե . 25 : Խ Յով . Խ . 7 :
Ժ . 2 : Ժ . 5 : Յար . Խ . 5 , 6 :
Ե . 14 : Տիւնեայէ կէլմէսի՝ վէ
էղլիլէթ շէքիպ էօրմէսինտէն ա՛
զիմ՝ մէրամը՝ ինսան ճիւսինի կիւ

սո՛ւա գօյասըն . զերա՛ օ՛քէնտի
գաւմընը կիւնաճարընտան

գուրթարաճա՛ք տըր :

22 Վէ հէփ պու՛ Րապպտան

նաճարընտան գուրթարմագ ի-
տի : () նլարը կիւնաճարընտան տէ-
յիլ՝ իլա կիւնաճարընտան գուր-
թարմագ իտի . մերամը՝ օնլարա
կիւնաճ իշէմէք իշիւն բո-
ալըմէրմէք տէյիլ՝ իլա կիւնաճըն
էէ-
թէն հէմ տէ ա-
թարըր . վէ հիշ քիմէյի՛ եվվէ-
լա կիւնաճըն հիւքիւմէթիւնտէն
գուրթարմագճա՛ք օնու՛ն ա՛-
զապընտան ալա գուրթարմագ .
հէմ տախի օ՛ պիր քիմէյի կիւ-
նաճըն հիւքիւմէթիւնտէն գուր-
թարտըգտան սօնկրա՛ օնու էլ-
պէթթէ օնու՛ն ա՛զապընտան տա-
խի գուրթարաճագ տըր : Ին-
սան՝ սալթ պիրիւնտէն եա օ պի-
րիւնտէն գուրթուլամագ . օ՛ եա
իքիսիւնտէն տախի գուրթուլամագ ,
եախօտ իքիսիւնտէն տախի ալթըն-
տա պուլունմալ տըր : Պիլ կիւ-
նաճըն իշիւնտէ պուլունուպ՝ պէս
պէլի եարամաղըրգ իշէմէք ա՛-
տէթի իշիւնտէ եաշատըղըմըգ
թագտիրտէ՛ քէնտիսիզի գուր-
թուլուշ սայմագ՝ տիվանէլիյին
էն պէօյիյիւ տիւր :

22 , 23 . Ինձիլին պու մա-
հալիւնէ իսթիսարաճ օլունան փէյ-
ղամպերիք՝ Եւայ . է . 14 տա պու-
լունուր , վէ Քրիստոստան 740
սէնէ եվվէլ սէօյլէնմիշ իտի :
Պա՛ղը թէֆտիր եազանլար թաճ-
մին էտէրլէր քի , պու փէյղամ-
պերիլիյին տէյիլ թէքմիլ օլմասը՝
իլա այնի սէօյլէնտիյի կիպի վու-
գուլ պուլմասը՝ օլ սէօյլէնտիյի վա-
գըթա եագըն պիր զէմանտէ զուհր
էթմիշ օլմալը : Լաքին սայրիլէրի
ինանըլար քի , պու՛ Քրիստոս

իշիւն՝ վէ Եւայիլ օնու՛ն իշիւն
սէօյլէնմիշ տիր : Պուրատա՛ իքի-
սիւն տախի զիւլիւմէրիւնի պէ-
յան էտէճէյիլ . վէ եվվէլ զէքը
օլունանը՝ քիլէրիւնտէն պաշարըրգ :
թէքմիլ օլմագ՝ Եունանիճէտէ
պուլագ մա՛նասընա օլան պիր լու-
ղէթ տիր . վէ պու լուղէթ՝ կէրէք
Լ՛՝ զիլ Քրիթապլարտա վէ կէրէք
սայիր միւլիլիլէրտէ պու մա՛նա-
լարտա գուլանըլըր : (ա) Պիր շէյ՝
փէյղամպէր վասիդասի իլէ փէ-
շին սէօյլէնտիյինտէ՛ աշըգտան
աշըղա վուգու՛լ պուլմագ . մէսլա
Խաբելունու՛ն խարապ օլմասը կի-
պի : Եւայ . Ժգ . 19—22 : (բ) Պիր
շէյ՝ սայիր պիր շէյի եվվէլտէն
կէօսթէրմէք իշիւն նիշանէսի վէ
նուլունէսի օլուպ՝ կէօսթէրիլէ-
ճէք օլան շէյ վուգու՛լ պուլմագ :
Պունձիլիյին Լաքի Լ՛՝ չարն նու-
մունէլէրի վէ նիշանէլէրի վէ
գուրպանլարը՝ Քրիստոստա թէք-
միլ օլունմուշլար տէնիյօր :
Եւայիլեղոգ մէքթիւպիւնիւն
սօգուլունձու պաշընա պապ :
(գ) Պիր մախսուս վուգուա՛թըն
խուսուսուստա Փէյղամպերիլէրէր
սէօյլէնիպ՝ օլ փէյղամպերիլէրէր
օլ գուտար եիւքսէք վէ սօլու վէ
ղէնկին օլմալարը իլէ եալընըգ օլ
վուգուա՛թը տէյիլ՝ իլա օնու՛ն
էմալի պա՛ղը սայիր վուգուա՛թը-
լէր տախի պէյան էթտիլէրիւնտէ՛
օնլարըն հէր պիրի վուգու՛լ պուլ-
տուղու զէման հէր պիրիւնտէ օլ
փէյղամպերիլէր թէքմիլ օլմուշ
տէնիլիլ : Ս՛էսլա՛ Եսայիա
փէյղամպէրտէ 40նձը Պապտան
պաշլալարագ իլէրիլէ սօղըու՛
Եհնաւիլէրին Բաբէլ եէսիլիւ-
յինտէն տէօնմէլէրի փէշին սէօյ-

փեյղամպերին վասիդասի իլէ իչինն օլտու , քի տէմի'շ սէօյլէնիլէն թէքմիլ օլմա'գ տիր .

լէնիյօր . վէ զիքր օլունան հէր պիր քէյֆիյէթ' օնլարըն տէօն . մէսի իլէ' այնի փեյղամպերիքտէ սէօյլէնտիյի կիպի թէքմիլ օլ մուշուտու : Աքին փեյղամպերին օրատա գուլլանտըղը լիսան օ գա- տար տօղուն վէ եիւքսէքտիր քի, ա'ղիմ միւնասիպէթ իլէ օլ Գաւա ա'ղիմ վէ Գաւա մուհիմ օլան' ին- սան ճիւսինին կիւնահըն վէ շէյ- դանըն եէսիրլիյինտէն գուր- թուլմասըն' վէ Բապպըմըզ Յի- սուս Քրիստոսուն իճրա էյլէ- տիյի ֆիտասը վասիդասը իլէ ֆի- տա պուլմուշ կիւնահքեարլարըն Լլաճա տէօնմէսինի տախի պե- յան էտէր : Ա է էյէր պունուն կիպի պիր ճէլիլ վէ ա'ղիմ վու- գուլ'թ տաճա վագի' օլմուշ օլ- սա , պու փեյղամպերիք օնտա տախի թէքմիլ օլմուշ տէնիլէ պի- լիւր : Փեյղամպերին գուլլանտըղը լիսան օլ գատար տօղու վէ զէն- կին' վէ վա'տլէր օ գատար ա'ղիմ տիրլէր քի , պու գուրթուլուշ- արըն ճիւմէսինի իչինէ ալա պի- լիւր : (Դ) Պիր սէօզ' էյէրչի պիր խուսուս իչինն սէօյլէնտիյի ե- ճիւտէն' թէքմիլ օլտու տէնիլէ պի- լիւր իսէ , հէման օ միւնասիպէթ իլէ սայիր խուսուսլար իչինն տա- խի' թէքմիլ օլտու տէնիլէ պիլիւր : Ա' էսէլա' թէմնիլէր վէ զարպի մէսէլէր հէր կիւն թէքմիլ օլու- յօլլար . վէ հէփ միլլէթլէրին ա- րասընտա' պիրի պիր ա'ճայըպ սէօզ սէօյլէրսէ եախօտ պիր ա' ճայըպ ա'մէլ ու . հարաքէթ էտէր- սէ , խալգ էքսէրի օլ սէօզէ եա ա'մէլէ մուվաֆըգ պիր թէմնիլ' եախօտ զարպի մէսէլ սէօյլէմէք պիր ա'տէթի ո'ւմումի տիր , կէօ-

յա քի օլ մէսէլ օ սէօզտէ եա ա' մէլտէ թէքմիլ օլմուշ տուր : Պու սուրէթտէ' Ղաւթիթին "էյլէք է- տէն եօգտուր" (Սալ . ԺԴ . 3) թագրիրի' քի օ պիր մախսուս սը- նըֆ եարամազլար իչինն սէօյլէն- միշ տիր , Պօղոս Լաքեալտան' (Սալ . Դ . 10) սայիր եարա- մազլարա տախի մուվաֆըգ կիպի իսթիխրաճ օլունույօր : Ա է պու մինվալ իւզըն օնու հէր կիւն իս- թիխրաճ էտէ պիլիւրիւ , վէ' Լ- զիլ Քիթապըն' "էյլէք էտէն եօգ տուր" տէտիյի թէքմիլ օլտու տէյէ պիլիւրիլ :

Ե իմտի' միւլաճաղա էթմէտէ օլտուղումուզ' Լաւտարանիչին Լսքի Լ'ճտան էթտիյի իսթիխ- րաճա կէլէլիմ' : Յուդանըն եա- րամազ փատիշաճը Լքազ' Լս- րայէլ իլէ Սիւրիանըն փատիշաճ- արընըն պիլ իթթիֆաք քէնտի իւզէրինէ կէլիպ օնուն իլէ ճէնք էթմէյէ գարար գըլտըզլարըն- տան թէլաշէյէ տիւշտիլ : ()- նուն' Եէհօվայա ի'թիմատը եօղ- ուտու : ()' կիլլիճէ' տիշարը- տան պիր իմտատա կիւվէնիւր իտի' Լլաճ' քէնտի փեյղամպերի վա- սիդասի իլէ Լքազա սէօզ վէրտի քի , օնա քէնտիսի էլպէթթէ իմ- տատ էտէճէք տիր . լաքին օ ի- նանմատը . վէ Լլաճ Լքազա' իմտատ էտէճէյինէ պիր նիշան կէօսթէրմէսինի թէքլիֆ էթտի . լաքին Լքազ նիշանը տա խալ- գըն հուզուրուստա պիր պէհանէ իլէ իսթէմէմ տէտի : Լամտի փեյ- դամպեր օնա ճէվապ վէրտի քի (Եսայ . Է . 14) , մէմէքէթին սէ- լամէթ վէ էմնիյէթ իւզըն գալա- ճաղընա' չիւնքի սէն Եէհօվատան

23 Իշխէս պիբրէ կէպէ գա-

նիշան խաւեայօրհան , օ քէնտի-
սի սանա իսթէնմէմիշ պիր նի-
շան վերէճէք . օ քէնտիսի մէմ-
լէքէթին Տրփղ ու հիմայէթ օ-
լունաճաղընա պիր ետտիկեար
վերէճէք տիր : Ա է օ պու տուր .
փէք աղ զէման իշինտէ՝ շիմտի
պիբիր օլան պիր գըղ պիր էրքէք
էվլատ տօղուրաճագ , վէ օլ էր-
քէք էվլատ էյիյի քէօթիւտէն
ֆերգ էթմէյէ միգտարի պէօյիւք
օլմաղա քիֆայէթ էտէճէք զէման
իշինտէ՝ ետնի տէօրթ պէշ սէնէ
իշինտէ սէնին գօրգտուղուն պէլա
տէֆ օլաճագ տրր : Անին իւ-
ղէրինէ ճէնք էթմէյէ իթթիֆագ
էտէն փատիշաշլարըն իթթիֆա-
գը պօղուլաճագ , վէ իբիսի տէ
եօգ օլաճագար : Իշպու խա-
նէնին ասըլ մանասը՝ կէօրիւ-
նիր քի՝ պու օլմաղ : Լաքին
փէյղամպէր՝ Ըգիւլ Բուհուն
գուլաղուղուղու իլէ պունու
թաւրիֆ էտէր իքէն՝ , կէօրիւ-
նիր քի , ծնու էօյլէ պիր դարգ-
տա թաւրիֆ էյլէմիշ տիր , քի օ-
նուն թաւրիֆի՝ պունտան տաճա
ա՛ղիմ վէ մուհիմ վուգուա՝թէ
թատպրգ օլունա պիլսին : () Նուն
պու թաւրիֆի էթմէյէ սէշտիյի
սէօղէր՝ օլ զէման աղ վագթըն
իշինտէ վագի՝ օլաճագ վուգուա՝-
թը պէյան էթմէյէ մուվաֆըգ
իտիլէր , լաքին ծնլար՝ տաճա
պէօյիւք վէ կէնիշ պիր զէմին
գափլարլարլար , վէ օլ զէման-
տէքի տիւննապի խէլատան նի-
շայէթսիւղ ա՛ղիմ վէ մուհիմ
րուհանի պիր խէլասըն վագի՝ օ-
լաճաղընա տաճա զէյատէ մու-
վաֆըգ իտիլէր : Պու սէօյլէյիշ-
տէ՝ էօյլէ մանա տօղունլուղու
վար տըր քի , օլ զէմանտա վա-

լըպ՝ օղուլ տօղուրաճագ , վէ

գի՝ օլմուշ վուգուա՝թտէ քիւլ-
լէյէն թէքմիլ օլմամըշտը . իւ-
լա Եսայիանըն քէնտի կէօղիւ ի-
լէ փէշին կէօրտիւյիւ օլ ա՛ղիմ
վուգուա՝թտէ նանի : Անտան
պօղլասընա թէքմիլ օլմուշ տուր :
Փէյղամպէր՝ քէնտի ֆիբրինի օլ
վագի՝ օլաճագ ա՛ղիմ վուգուա՝-
թէ կէօթիւրէճէյիտէն զէյատէ
միւնասիւղ շէյ օլմաղ : () Նուն
ա՛տէթի՝ նումունէլէրէ վէ պէնկ-
ղէյիշլէրէ ետիլըճագ իտի : Ա է
պու փէյղամպէրտէ տայիմա ա-
շիքեար օլտուղու վէճ իւղըն՝
րուպարըն գանունլարը մուճէ-
պինճէ՝ ծնուն ա՛ղը պիր քիւշիւք
շէյտէն՝ տէր ա՛ղապ քէնտի եիւ-
րէյինին՝ նուլուն օլտուղու վէ թա-
րիֆինի էթմէյէ օլ գատար սէվ-
տիյի օլ տաճա էյի զէմանլէրէ
վէ տաճա ա՛ղիմ վէ ճէլիլ վու-
գուա՝թլարա ուշուպ ետիլըշա-
ճաղընա շիւպճէ եօգ տուր : ()
պիր քիւշիւք վուգուա՝թտէն
վագի՝ օլմասը տաճա ուղագ՝ լա-
քին տաճա ա՛ղիմ վէ մուհիմ պիր
վուգուա՝թէ կէյմէյէ ֆուրսաթ
պուլուր . վէ պունուն իշին օ-
նուն թաւրիֆիլէրի՝ ուղագտա օ-
լան վուգուա՝թէ եագընտա օլան
վուգուա՝թտէն տաճա զէյատէ
մուվաֆըգ կէլիլէր : Պունճիլէ-
յին՝ Լաքա նիշան տէյիւ օլա-
ճագ օլան իշպու չօճուգտա՝ փէյ-
ղամպէր կէլէճէք զէմանտէ աօ-
ղաճագ օլան պիր սայիր չօճուգ
կէօրիւյօր , քի պու շիմտիքի տօ-
ղաճագ օլան՝ ծնուն սատէճէ պիր
թէշպիշիտիր . պիր չօճուգ քի՝
Ֆիլ Լաքի՝ պիր պիբիր գըղտան
տօղաճագ , քի ծնուն կէպէ գալ-
մասը՝ քիւլիլէյէ միւլճիլաթտէն
օլաճագ (Վալ . ա . 35) . չէմ

ատրնա Լ'մնանուէ'լ զոյա-

ճազլար , քի թերձիւմէ' օ-

էօյլէ պիր չօճուգ.քի , պիլա վա-
սիդա Լ'լաճըն գուտրէթինտէն
օնա պիր թէն հաղըրլանաճագ
(Եբբ . Ժ . 5) . էօյլէ պիր չօ-
ճուգ.քի' Լ'լաճըն եալընըզ է-
տէճէք օլտուղու խէլասըն վէ հի-
մայէթին նիշանի վէ Եսպիլէտըր
վէ Կէհէ տէյիլ' իլա քէնտիսի
պիզլաթ' պիր ա'ղիմ Վուրթա-
լըճը վէ խէլաս Էտիճի օլաճագ ,
վէ եալընըզ պիր միլէթին տէյիլ'
կլա պիլէթին տիւնեանըն' վէ եա-
լընըզ պիր քէրրէ տէյիլ' իլա
Էպէտ իլ' ապատ Վուրթարըճը
վէ խէլաս Էտիճիսի օլաճագ . պիր
էվլատ քի' օնուն միւնասիպ ատը
Լ'մնանուէ'լ օլաճագ , վէ պու' Լ'լա-
ճըն հուզուրուտու վէ իմնա-
տըն պէյան էթմէք իչիւն տէ-
յիլ' իլա օ Էվլատըն ալաճանի
գապիլաթընը վէ մէսնէտիսի պէ-
յան էթմէք միւնասիպէթի իլէ
վէրիլէճէք տիր :

Իշպու եօգարըտա ղիքը օլու-
նան' օլ իքի սընըֆ մէկնիլէրին
եա'նի թէֆսիրձիլէրին պիր սը-
նըֆընըն ղիւի'ւմիւ տիւր , վէ
հագիլաթ պիր աղ տօղըու կէօ-
րիւնիւր . լաքին օ պիր սընըֆըն'
շիմտի թա'րիֆ տէճէյիմիզ ղիւ-
ի'ւմիւ' էյէրչի տաճա աղ քիմ'
սէլէրտէն թէսաճուպ օլունույօր
իսէ տէ , տօղըուտու պու ղանն օ-
լունույօր : Իմտի պու ղիւի'ւմ'
պու միսվալ իւղըէ մուխթասար-
ճէ թա'րիֆ օլունա պիլիք : Փէյ-
ղամպէր խալըն ա'գլընը' Եէ-
հուտա սրպղընտան վէ Վաւիթ
էվլիտէն օլաճագ օլան Ս'եսիպէ
պազմաղա տօղըուլտույօր : Իշ-
յէրչի միլէթ շիմտիքի հալտէ պիր
սրգէթ իչիւնտէ վէ հէլաք օլմագ
թէհլիքէսինտէ իսէ տէ , Լ'լաճ

պու միլէթ իչիւն պէօյլէ պիր ա'-
ղիմ նիյմէթ հըրֆը Էթմիշ պու-
լունտուպճա , հէլաքի միւմքիւն-
սիւզ իտի , վէ հէր վէճհլէ հէ-
լաք օլաճաղը եօգ տուր : Ս'է
տէյիլ սալթ օ զէման Վէսին իլէ
Փէգա (Եսպ . Է . 1 , 6 պագ)
Երուսաղէմ իւղէրինէ վէ Վա-
ւիթ էվլիսին իւղէրինէ գալտըր-
տըգլարը ճէնք իլէ օնլարա պիր
շէյ Էտէմէյէճէքլէր , իլա հէր
նէ գատար տար հալտէ օլալար ,
վէ տիւշմէնլէրի հէր նէ գատար
չօգ օլալար տէ , թա օլ ա'ճա-
յըպլէրին ա'ճալըպը օլան վու-
գուա'թ վագի' օլունճալատէք'
հըրֆը օլունաճաղար , քի օ զէ-
ման պիլիք գըզ պիր էրէք էլ-
լապ օղըուլաճագ : () զէմանէ
գատար Վաւիթին էվի հէլաք
օլմաղա միւմքիւնսիւզ իտի , վէ
հէլաք օլաճաղը եօղըուտու վէ ֆիլ
վագի' հէլաք օլմալը տուր : Լա-
քին օլ պի էմնալ վէ ա'ղիմ մի'ւ-
ձիզաթ օլան վուգուա'թ վագի'
օլունճա , Վաւիթին փատիշաճ-
լըղը վէ էվի մաճվ օլտու : Եէ-
հուտիլէրին' Վրիստոսուն Վն-
ձիլինէ գարշը կէթիլէ պիլ-
տիլէրի հէր պիր իսպաթը ֆա-
սիտ չըգարաճագ գարշը գօնու-
մաղ ճէվալըմըզ պու տուր : Պու
փէյղամպէրիք իպղալ ղա'մաղ-
ըտը , Վաւիթին փատիշաճլըղը վէ
էվի' թա պու փէյղամպէրիլին
թէքմիլ օլմասընա գատար եօգ
օլմաղըտը . լաքին Վաւիթին
փատիշաճլըղը վէ էվի' չօգտան
պէրու մաճվ օլտուլար . իմտի փէյ-
ղամպէրիք էլպէթիլէ չօգտան
պէրու թէքմիլ օլմալը օլմալը .
պիքիլ գըզ' չօգտան պէրու օլ
էրէք էվլատը տօղըուրմուշ օլ-

24 Իմոտի Յովսէփ ուղղու-
տան ուշանընձա՝ Բապայըն մէ-
լէյի ծնա հմը էթտիյի կիպի

էյլէտի, վէ գարըսընը ալտը:
25 Լմնա ծնու պիլմէ՛զ Ի-
տի , թա՛ քի իլք տողուշ օղ-

Խի պու խուսուստա պու՝ օ պիր
զիւի՛ւմիւ տողու տէյիւ գապուլ
էթմէյէ պիզէ ապա պիր. եար-
տըմ էթմէզ. շիւն քի պու պապ-
տէ պիզ ծնարա պունու սիւալ
էտէ պիլերիզ. քի, պիր դապիա՝ թ
իւզրէ տողմուշ էվլատ՝ Լքազա
նէ՛նիշան օլա պիլիր իտի: — Ի.՝
հանու-էլ: Պու իսիմ՝ Լլաշըն
Օղլունուն թէն ալմասընը թէք.
միլէն վէ աշիքեար պէյան վէ
թա՛րիֆ էտէր: Վրիստոս Տէմ
Լլաշ Տէմ Ինսան օլմաղըլա , օ-
նուն էն միւնասիպ իսիմ Լլա-
նու-էլ եա՛նի Լլաշ պիզիմ՝ իլէ՛
տիր: Պազ Սալլ. իլք. 7, 11: Ե-
սայ. ք. 8, 10: Թ. 5, 6: Ժք. 2:
Սաթլ. իլք. 20: Յովհ. ւ. 14:
Պարծ. Ժք. 9, 10: Լաւ. ւ. 3,
4: Թ. 5: ւ. Տի. ք. 16: Լէ-
լաշ՝ դապիաթտէ կէօրիւնտիյիւ
կիպի՝ պիզտէն նիճայէթսիզ եիւ-
ձէ տիր, նսծստա կէօրիւնտիյիւ
կիպի՝ պիւս պիւթիւն պիզէ գար-
շը տըր, Վրիստոստա կէօրիւն-
տիյիւ կիպի՝ օ պիզիմ էտնա Տա-
լիմիզէ էնմէյէ թէնէզիւլ էթտի,
վէ Լլաշնու-էլ Լլաշ պիզիմ իլէ
տիր:

24. Բապայըն Տէլէյի ծնա Էր
Էթպիյէ Էթի էյլէտի: Ս՝ էլէք ծնա՝
Սարիամը բէնտիւնէ գարը ալմա-
ղա սէջլէտի, վէ օ՝ էջլէ էյլէտի:
Օ՝ պունու էթմէյէ Տիւ կէձիք-
մէտի: Նոյ տալի Լլաշըն սէջ-
լէտիյինէ պունձիլէյին իղա՝աթ
էյլէտի. Օննիք. ք. 22: Է. 5:
Լքրաճամ տա էջլէ էյլէտի.
Օննիք. իլք. 2, 3: Ս՝ օվսէս տա-
լի էջլէ էյլէտի. Ելէյ ւ. 16,
19, 25, 27, 29: Սիւրենանի՝ Վա-

՝ալման տա պէջլէ էյլէտի. ք
թապ. ւ. 4: Լնանիա տա պէջ-
լէ էյլէտի. Վարծ. Թ. 13—17:
Պօղոս տա պէջլէ էյլէտի.
Պարծ. իլք. 19: Տէմ՝ տալի՝ Յովհ.
ք. 5—8: Ժք. 14: Եթք. Ժւ.
7, 8, 24—31: Յով. ք. 21—26
պազ: “Իշթէ իղա՝աթ էթմէք
գուրպանտան էյի՝ վէ տինկլէմէք
գօլարըն եաղընտան էվլա տըր”:
ւ. թապ. Ժք. 22:

25. Օննու պիլմէ՛զ Էթի: Պու-
րատա աշիքեարէ սէջլէնմիշ տիր
քի, Յովսէփ էյէրշի թէքմիլէն
էվլէնմիշ իտի իսէ տէ, Սարիամ
իլէ՛ թա իլք օղլունու տողուր-
տուգտան սօնկրապալէ՛ր՝ զէվձիյէթ
վէձճի իւզրէ պուլուլմատը: Սա-
րիամըն Յիսուսու տողուրմաղ-
տան էվլէլ պիլերի օլմասը՝ Լ՝ զիզ
Վրիթապարտա աշիքեարէ իլճամ՝
օլունմուշ պիր թա՛լիմաթ օլուպ՝
ինանըմասը ֆարզ տըր: Օնու
Տէր պիր րէտտ էտէն քիմնէ՛ Ենի
Լ՝ Տտըն Տիւքմ ու նուֆուլունու
գապուլ էթմիշ օլամազ: Լաքին
Սարիամըն Յիսուսուն տողմա-
սընտան սօնկրա տալի պիլերի գալ-
տըղը՝ Լ՝ զիզ Վրիթապարըն Տիւ
պիր մաճալինտէ զլք օլունմայօր.
Տէմ՝ ծնարըն Տիւ պիր մաճալին-
տէ պուլմիսիլիւ պիր մա՛նա շգա-
րաճազ իշարէթէ պէնկզէր պիր
շէյ պիլէ պուլունմայօր: Լլա
պէր ա՛քս՝ Ենի Լ՝ Տտա տա
խուսուստա վերիլէն թա՛րիֆլէրին
ձիւմլէտի՝ էյէրշի մուղպաա ա-
շըգ վէ աշիքեար վէ պէջլէ օլ-
տուղու սաճիճ պիր դարզ իլէ տէ-
յիլ իսէ տէ, Տէր պիր պիղարազ
օգուլանա՝ Սարիամըն Յիսուսու

լունու տօղրուտու , վէ օնուն

ատրնա Յիսո՛ւս գօտու :

տօղրուտու գտան սօնկրա սայիր
էվլատարը տախի օլտուղունու
թահմին էթմէյէ սէպէպ վէրիր-
լէր : Սաթլ . ԺԳ . 55, 56 շէրհինէ
պագ : — թաթի : Իշպու 803 Էօ
Եունանի լուղէթի Եէնի Լ' չտտա
չօգ քէրրէ պուլունուր , վէ տա-
լիմա պիր շէյին՝ սայիր պիր շէյին
վագթընա գատար տէվամընը պէ-
յան էթմէք իչինն գուլանըրը :
Պունուն պիր գաչ էօրնէքլէրի-
նէ՝ Սաթլ . Դ . 13, 15 : Ե . 26 :
ԺԷ . 9 : ԻԳ . 31 : Սաթլ . Դ . 39 :
ԺԳ . 19 : Ղաթլ . ԺԳ . 35 : ԺԳ .
16 : Իմ . 32 : Յոլի . ԺԳ . 38 :
Պաթլ . ԻԳ . 12 , 14 , 21 պագ :
Իմի Սատթէոուն պու թէֆ-
թիշ էթտիյիմիզ խանէտէ գուլ-
լանտըրը լիսանըն անկլաթմաղա
մէրամը պու տուր քի , Յիսուսուն
տօղմասընտան սանիւ՝ Սարիա-
մըն Յովսէփ իլէ գարը գօճա կի-
պի նէ իչինն կէչինէմէյէճէքլէ-
րինէ ապ պիր սէպէպ պիլմէզ ի-
տի : Իշէր օնա՝ պունուն զըտար
մա՛լիւմ օլայրտը , եախօտ էյէր
օնուն մէրամը պունուն զըտարընը՝
եա՛նի պիւթիւն էօմրլէրինտէ
գարը գօճա կիպի եաշամատըզա-
րընը անկլաթմագ օլմուշ օլայր-
տը , ֆիքրինի պաշգա պիր գարզ
իլէ պէյան էթմէգմի իտի . եա չիշ
տէյիլ իսէ , թաթլ . Բ . 1 սէօ-
ղինիւ սէօյլէտիքտէն սօնկրա ,
Սաթլ . ԻԳ . 21 , վէ Սաթլ . ԺԳ .
19 տա պուլտուղունու կիպի
Պ Լ ԵՆՏԵՆ ՍՕՆԱՐԵՆ
ԵՈՒԼ գաթմա՛ղ մը իտի : Լա-
քին՝ Սարիամ՝ օնտան սօնկրա
տայիմա պիքիր գալմը՝ եախօտ
գալմամը խուսուսունտա՝ պու
գատար տէյէ պիլիւրիզ քի , Լա-
ղիզ Վիթապլարտա իլճամ օ-

լունմուշ օլմայան պիր շէյ՝ իմա-
նըն պիր ֆարզը օլմա՛պ , վէ խէ-
լաս խուսուսունտա իգթիզալը պիր
շէյ տէյիլ տիր : Տէյէլիմ՝ քի ,
պայիւ պիքիր գալտը . պիլիւ նէ
օնտան նէ՛ չըգար : Եախօտ տէ-
յէլիմ քի , օնտան սօնկրա էվ-
լատար տօղրուտու . եինն պիլիւ
նէ , օնտան նէ՛ չըգար : Ինճիլի
Վարիսթիանլար ի՛նտինտէ՛ ճլար
Տէր Տանկը միլէթտէն օլուրլար-
սա օլունլար՝ պու պիր միւճա-
տէլէ մատտէսի օլմա՛պ . շինն քի
Տագիգաթ պունտան՝ ա՛մէլէ տօ-
գունան պիր Փայիտէ չըգմաղ :
() Նլարըն Վուրթարըճար Վը-
րիստոս՝ վէ Էալլալ Վուրթարը-
ճարըր օ՛ տուր . վէ Յիսուսուն
տօղմասընտան սօնկրա Սարիամ
իլէ Յովսէփ պիրի պիրի իլէ Տէր
նէ տէրէճէ եագընըզ իլէ եաշա-
տըրար իսէ , պունա ապ տօ-
գունմաղ . իլա օնլարըն էպէտէն
Վուրթարըճար եինն Վարիստոս
տուր : — Իլլ պողուշ : Ին պէօ-
յիւք օղլու , եախօտ նօմօս միւ-
ճէպինճէ իլք տօղմագ Տագգընա
մալիք օլան : Իշպու լուղէթի՝ Լա-
քի Լ' չտտա փէք չօգ գուլանըրը
պիր լուղէթ տիր . վէ տայիմա՝
սէօյլէնտիյի վագըթ սայիր էվ-
լատար տախի օլմագ թահմինի
կէօսթէրիր , Լաքին մուղլագա
պէօյլէ օլտուղունու իսպաթ էթ-
մէզ : Պուրատա պու լուղէթին
մախսուսէն գուլանըմասը խու-
սուսունտա՝ Ելլ ԺԳ . 2 : ԻԳ .
29 : Ղաթլ . Դ . 7 , 23 : Էաթլ .
Դ . 29 : Պաղ . Թ . 15 , 18 պագ :
— Յիսուս : Պու իսիմ՝ Լալաճըն
էմրի իլէ վէրիլիշ իտի (խանէ
21) , վէ օնա՝ սիւննէթ օլտուղու
կիւն օլան սէքիզինճի կիւնտէ վէ-

ՊԼՊ 2:

1 Վէ Եփեսոսն Եփեսոսն
Թաննն Եփեսոսն շէնքն
տէ՝ Զերովդէս փատիշահն

րիտի (Վ՝ աւ. ք. 21) : Եւ միւ-
պարէք (Եփեսոս) քեաշքի սէնի
պու փէք գոյմէթի խիմտէ պիւ-
սէք , քեաշքի պու խմի հէր պիր
իշիթտիլիմիդ՝ եա սէնի օնուսն իլէ
չաղըրտըղմըզ վագըթտա՝ 21ին-
ճի խանէտէ մէլէյին օնու թէֆսիր
էթտիյինէ կէօրէ՝ մա՛նասը խաղ-
րըմըզ կէսին :

1. Եփեսոսն Եփեսոսն Եփեսոսն
շէնքն : Եփեսոսն լուղէթի
էթէթ էլէ տէմէք տիր . փէք իհ-
թիմալ տըր քի , պու խիմ օլ մա-
հալէ զայլէթ մահսուտար օլտու-
ղու իշիւն վէրիմիշ տիր : (Ոնա՝
Եփեսոս տախի տէնիլիւր իտի .
Օննի . ին . 19 : Զոնն . ք . 11 :
Սաղ . ճլք . 6 : Սէթ . ք . 1 :
Օնն օլտուղուր քի , պու լու-
ղէթ տախի մահսուտարըզ մա՛-
նասընա տըր : Ղուկաստա՝ ք .
4, 11 Վաւիթին շէհրի տէնիլիւր .
շիւն քի օ՝ օրատա տօղմուշուտու ,
ա՛ լուգ . ժլ . 1 : ժէ . 58 : Ե-
րուսաղէմին պաղըր օլտուս դարա-
ֆրնտա օլտուպ՝ ալթը միլ գատար
օնտան ուղադ տըր . վէ օնու Վա-
լիւնտա օլան պիր սայիր Վեթ-
լէհէմտէն (Եփես . ժթ . 15)
ֆէրգ էթմէք իշիւն՝ օնա Եփեսոս
տիսթան Վեթլէհէմ տէնիլիւր տիր :
— Զերովդէս փատիշահ : Զերով-
դէս՝ ասըր Եփեսոսն իտի , լաքին
Եփեսոսի մեղհէպինէ՝ պիր տէօն-
մէ իտի . վէ փատիշահըզ չօզ
ճէնքլէրտէն վէ գանլար տէօքիւլ-
տիլքտէն սօնկրա՝ Զոլվմալըւ-
րըն վասիդասի իլէ էլէ կէթիր-
տի : (՝) էյերէի Զոլվմա Վանիէ-
րաթօրուսա խարաճ վէրիր իտի

կիւնլէրինտէ տօղտուղունտա ,
իշթէ կիւնտօղուսունտան Ե-
րուսաղէմէ ա՛լիմլէր կէլիպ
տէտիլէր .

խսէ տէ , րայէթէն՝ փատիշահ
չաղըրլմաղա օնա միւսա՛տտէ օ-
լտունմուշուտու . լաքին օ՝ Վաւիթ
թախթրնըն իւղէրինտէ պու խմ
իլէ հիւքիւմէթ սիւրէնլէրին սօնու
իտի . վէ հալա օթուղ պէշ սէնէ
միգտարի փատիշահըզ սիւրմիւշ
օլմասը իլէ , հիւքիւմէթ Եփեսոս
տառան ալըրլմազ մէրքէգինէ եէ-
թիւմիշ՝ վէ Զիւնուսն կէլմէսի
գէմանը թէքմիլէ կէլմիշ իտի .
Օննի . ին . 10 պագ : — Տօղ-
տուղունտա : Եփեսոսն տօղմա-
սը խուսուսունտա տահա ուղուն
պիր թա՛րիֆ իշիւն Ղ՝ աւ . ք .
1—10 պագ : — Վաւիթ փոփոխու-
միւն : Փարսիսթան՝ Սէսօլթա-
միա՝ եա՛նի ճէգիլէթ իւլ ա՛րապ՝
վէ Մարպիսթան՝ ճիւմլէսի Եփ-
հուսիսթանըն կիւնտօղուսու դա-
րաֆրնա տիւշէրլէր : Մարա-
համըն Վեթուրատան տօղան
էվլատարը՝ Զոնպօղունտա դարա-
ֆրնա կէօնտէրիլիւշլէր իտի . Օն-
նի . ին . 6 : Վաւիթա՝ Զոն-
պօղունտա փաղապրնա իտի .
Թաւադ իգ . 7 : Տօղ՝ “ճիւմ-
լէ Զոնպօղունտա օղըրլարընտան
պէօյիւք իտի” . Տօղ . 3 : — Վա-
լիւն : Պու քիմնլէր՝ ֆէյլէսօֆ-
լար՝ քեահիւնլէր՝ միւնէճիմլէր ի-
տիլէր : (Ոնլար՝ կիւնտօղուսու
մէմլէքէթլէրինին իւլէմասընտան
վէ պիլիիճլէրինտէն իտիլէր , քի
իւլի հիւթ վէ իւլի էտէպ (քնա-
կան վէ բարոյական) ֆէյլէսօֆ-
լուղա մէշղուլէր օլտուպ՝ ա՛լիւ-
խուսուս միւնէճիմլէք՝ մեղհէպ՝
իւլի դրպ (հէքիլիլէք)՝ վէ պու-
նուն կիպի իւլիլէրին խօճալարը

2 Ե՛հՏուտիւրին տողմուշ
փատիշահճը նէ՛րէտէ տիր . զե-
րա կիւնտողուսունտա օնուն

երլտըզընը՝ կէօրտիւք , վէ
օնա սէճտէ՛ դըրմաղա կէլ-
տիք :

Խտիւր : () Նլար պաշըճա՝ փար-
սիսթան իլէ Բ՛րապիսթանտա սա-
քին օլուրլարտը . վէ փարսիսթան
սէրալլարընտա՝ Բաբելօնուն էս-
քի փատիշահլարընըն Տէմ՝ Ս՛ը-
սըրտա փարաւոնլարըն ի՛նտին-
տէ ա՛ղիմ ի՛թիպարլարը վարը-
տը : Պազ Գ՛ննդ . խն . 8 : 7
Թադ . 7 . 30 : Ղաւն . Է . 11 ,
12 , 16 :

2 . Ե՛հՏուտիւրին տողմուշ փա-
տիշահճը նէ՛րէտէ տիր : () Լ զէ-
մանտէ Ե՛հՏուտիւր չըգ կէօզ-
լէր իլէ՝ Ս՛եսիանըն կէլմէսինի
կէօզէտիրլէր Խտի : Ղանիէլ փէյ-
ղամպէրին զիքը էթտիյի վազթը
(Ղաւն . Թ . 25—27) Տիսապ էթ-
մէյիլէ , Ս՛եսիանըն զուհր էտէ-
ճէք օլտուղու վազթըն եազլաշ-
տըղընը պիլտիւր : () Նլարըն պու-
ղիւի՛ւմիւ դապիա՛թը իլէ սայիր
մէմէքէթլէրտէ տախի տաղըլմըշ
օլմալը Խտի : Լաքին Տէր նասըլ
իսէ , օ վազըթլարտա կիւնտո-
ղուսու մէմէքէթլէրինտէ ա՛լէս-
սէվի պիր զիւի՛ւմ վարըտը քի ,
եազըն պիր զէմանտէ Ե՛հՏուտիս-
թան մէմէքէթլէրտէ ա՛ճալըպ
պիր զաթ զուհր էտէճէք , վէ
ճիւմլէ միլէթլէրի Տիւքմիւ ալ-
թընա ալաճագ : Պու զիւի՛ւմ՝
օլ թարիլիւրտէ եաշայան պազը
Հոմա մուէրիլիւրինտէն զիքը
օլունմուշ տուր : Ղապիլ տիր
քի պու զիւի՛ւմիւն փէյտա օլ-
մասը՝ օլ դայիթլէրին էսքի փէյ-
ղամպէրիքլէր քիթապլարընա
պա՛ղը մէրթէպէ աշնա օլմալէ-
րինտէն՝ եախօտ Ե՛հՏուտիւրին
օլ մէմէքէթլէրին ճիւմլէսինէ
չօգ տաղըլմալարընտան՝ եախօտ

Ղանիէլ վէ Եսթեր կիպի զաթ-
լարըն ա՛լէա մէսնէտլէրէ եիւճէլ-
մէլէրինտէն՝ եախօտ եարամազ
Բաա՛ղամըն թազրիր էթմէյէ
մէճպուր օլտուղու փէյղամպէր-
լիքտէն՝ եա պուլնլարըն ճիւմլէսի-
նին պիր եէրէ կէլմէսինտէն օլ-
մուշուտու : — Կիւնտողուսունտա
... Էրլալ : Պու կիւնտողուսու
տիյարընըն ա՛լիմլէրի՝ Ե՛հՏու-
տիսթանա տողըու պազան պա-
ղըտա պիր ատէթտէն խարիճ միւ-
նէվլէր շէյ կէօրտիւր . վէ եա
Բաա՛ղամըն (Թապ իլ . 17 տէ
զիքը օլունան՝ “ Եա՛գօպտան պիր
երլտըզ զուհր էտէճէք ” տէյիւ
վէրտիյի փէյղամպէրլիյի խազըր-
լարընա կէթիւրմէլէրի իլէ , եախօտ
տիւշտէ դապիա՛թտէն խարիճ՝
պիր եօլտա՝ եա պիր պաշգա դա-
րիգտէ օնլարա խիդապ կէլմէյի-
լէ , սաՏիճ պիր դարզ իլէ անկ-
լատրլար քի , օլ չօգտան պէրու
պէքլէնէն փատիշահճ տողմուշ
տուր . վէ օնլար՝ տէր ա՛ղապ՝ վա-
րըպ օնա պիյա՛թ էթմէք՝ վէ օ-
նու քէնտիլէրինէ փատիշահճ տէ-
յիւ գապուլ էթմէք մէրամը իլէ
պիր ուզուն վէ մասրաֆը սէֆէր
էթմէյէ գարար գըլարլար : — ()
նուն Էրլալ : () Նլար երլ-
տըզը՝ օնուն երլտըզ տէրլէր .
չիւնքի օնլար թաճմին էթտիլէր
զէմանընը վէ մաճալինի կէօս-
թէրիր : Երլտըզար՝ ատէմլէրի
փութիւրէսթլիյէ գուլաղուլա-
մաղա ալէթ օլունմուշլարըտը .
լաքին շիմտի օնլար ատէմլէրի
Քրիստոսա գուլաղուլալարլար :
Պունճիլէյին Ղաւն Տէր մախ-

3 Իմոխ Հերովդէս փատի- շահ իշխտինճէ՝ իզգիրապէ

լուգաթլարը՝ ճանը օլտուն ճան- սըզ օլտուն՝ ի՛պատէթ էտէճէք շէյլէր օլունուպ ֆէնայէ գուլա- նըլաճագ եէրտէ, օնլար էյիյէ գուլանըլմաղըլա՝ ինսանլարը օլ ա՛ղիմ վէ ի՛պատէթէ եալընըլ լայրգ օլան՝ Օլթըն ի՛պատէթի- նէ գուլաղուզլասընլար :

3. Իշխտինճէ : () Լ ա՛լիմ քիմ սէլէր՝ Եէհուտիսթանըն պաշ շէհրի օլան Երուսաղէմէ կէտի- լէր . զիրա Եէհուտիլէրին փա- տիշահընը պուլմաղա օնտան զայ- րի նէրէյէ կիթմէլի խալիլէր : () Ն- լար՝ հալի իլէ մէմիւլ էտէրլէր ի- տի քի , օնու պիր սէրայտա՝ վէ Երուսաղէմին պիւթիւն խալըր օնուն հուզըրունտա եիւզիւ գո- յուն գափանմըշ պուլաճագլար : Լ աքին օրատա օնուն հագգընա հիշ քիմնէ պիր շէյ պիլմէլ իտի : Լ յվահ քի՝ հէր պիր տէհրտէ պու- գատար քիշի պուլունույօր քի , օնլար պիզի Վրիստոսա գուլա- ղուլլամաղա իճապ էտէր իքէն , քէնտիլէրի օնու ապ դանըմազ- լար : Պու՝ դարիֆէլէրտէն օլան զավալը քիմնէլէր՝ Վրիստոսուն հագգընա Երուսաղէմտէքի քիլի- սէնին հէփ պաշլարընտան չօգ զի- յատէ պիլիլէր իտի : () Նուն հագգընտա պիլիլ՝ օ շէհրտէ պիր իսթիար քիմնէ (՝) «-լ . ք . 25— 32)՝ վէ պիր իսթիար դարը (՝) «-լ . ք . 36—38)՝ վէ քէսյ- լիւքտէ պիր գաշ ֆագըր չօպան- լար (՝) «-լ . ք . 8—20) զար իտի , վէ օ եապանճը ա՛լիմէրէ Վրիս- տոս խուտուտունտա պիր շէյ եա- լընըլ օնլար սէյլէյէ պիլիլ իտի : Լ աքին պու գատար ա՛ղիմ վէ նիհայէթսիլ մուհիմ մատուլէր խուտուտունտա օնլարտան նասի- հաթ ալմագ իւլին՝ քիմի՞ն ա՛գ-

լընտան պիլէ կէշէր : Նիհայէթի՝ պու շէյլէրին խապէրի փատիշա- հըն գուլապլարընա եէթիշտի : () պու եապանճըլարըն կէտիլիլին՝ օնլարըն կէլմէլէրինին մէրամ ու մագսուտունու՝ օնլարըն թէֆթիշ ու սիւալլէրինի՝ օլ կէօրտիւքլէրի աճայըլ երլարը իշիթտի : — Լ ա- դիլտալէ պիշալէ : () Իւրքտիւ , վէ եիւրէյինին րահաթը գաշտը : () փատիշահըլը գան իլէ գա- ղանմըշտը , վէ օնու եինէ պու զալըմ՝ դարը իլէ դութարտը . օնուն սիւրտիւյիւ հիւքիւմէթ՝ էն քէօթիւ ղուլունլար իլէ լէքէլէն- միշ իտի : Մ է շիմտի օ՝ էյէրշի իսթիարլանմըշ իտի իսէ տէ , եի- նէ եիւրէյի մէսնէտ ու փայէ սէվ- տասընտան վէ հասէտտէն էվիլէլ- քի կիպի տօլու՝ վէ եինէ ալընտան կիպի հէր պիր զալըմ վէ մէրա- մէթսիլ հարաքէթի իճրա էթմե- յէ հաղըր իտի : Ս՝ եսիանըն փա- տիշահըլընըն դապիաթընը անկ- լամամսը սէպէպինտէն՝ «տօղ- մուշ փատիշահ՝՝ սէօղիւնիւ ի- շիթտիլի կիպի՝ եիւրէյինէ պիր խըշթ սափլանտը : () ումմաղա պաշլամըշտը քի , Վաւիթ էվի- նէ օլան Լ լաշըն վա՛տլէրի՝ է- պէտէն պօշա չըգտըլար , վէ շիմ- տի օնլարըն ֆիւ վագի թէքմիլ օլմագտա օլտուպլէրինի իշիթմէք՝ օնուն իւզէրինէ պիր երլարըմ կիպի կէտի , վէ թէքմիլէն շաշ- մըշ գալմըշտը : — Հէթ Երու- տալէ : Վէօրիւնիւր քի , պու ա- րալըգ Երուսաղէմէ հաթիսի՝ պէօ յիւք գարըշըգլըգ օլուպ չօգ գան տէօքիւլիւր տէյիւ գօրգարլար քտը , վէ պունուն իշիւն՝ Ս՝ եսիա- նըն հիշ կէլմէմէսին՝ օնուն կէ- լիպ տէ՝ օնլար օնուն սէպէպին- տէն պիր սէրէնճամա վէ սըգըն-

տիւշտիւն , պիւծիւն Լըրուսա-
ղէմ տախի օնունլա պերա-
պեր :

4 Վէ օ՝ հէփ պաշ քեա-
հինլերի վէ դավմըն եաղըճը-
լարընը ճէմ՝ հտիպ՝ օնլար-

Թըյօ օղըամագտան զկյատէ ար-
զուկերէր իտի : Չօգ քիմնէլէր
վար քի , Վրիստոսուն կերչէք-
լիյինին վէ փատիշահլըղընըն կէ-
մէսինտէն վկյատէ գօրգտու պա-
րը շէյ եօգ տուր . վէ օնլար Լե-
րովգէսի պիւծիւն զուլմու իլէ
պերապեր՝ Մլաշըն էվատարը-
նըն աղատլըղընտան քէնտիլէրինէ
խալըրլը սալարար :

4 . Պաշ Դեմիւնլէրի : Վաշա-
նայապետլէրի , եա՛նի տէյիլ սալթ
իախամ պաշը իլէ օնուն վէքիլի-
նի , իլա Ղաւիթին քեահինլէր
ֆամիեալարընը պըրտըղը իյիւմի
տէօրթ նէվպէթին հէփ ուլուլա-
րընը եախօտ պաշլարընը : Պու
այըրմագ հագգընա՝ ա՝ Սաւոյ .
իգ . 6 : իգ . 1—18 : Դ Սաւոյ .
Ե . 14 : ԼԳ . 14 : Եպ . Ե . 24 նճիյէ
պագ : — Եապըճըլարը : Պուն-
լար նօմօստա մահիր օլուպ՝ օ-
նուն մա՛նասընը վէրմէք քէնտի
խըղմէթլէրի իտի : Եզըաս եաղը-
ճը եա՛նի քեաթիպ իտի . Եպ .
է . 6 : Ղաւիթին ա՛մուճասը եա-
ղըճը իտի . ա՝ Սաւոյ . իէ . 32 :
(Նլարա պու իսիմ՝ Սիլէթ
տէֆթէրլէրինի եաղըղլարը ի-
չիւն վէրիմիշ իտի : Սէհքէմէ-
լէրին սիճիլէրինի՝ վէ միլէթին
գայտ տէֆթէրլէրինի պունլար
դուծարլարընը , վէ հէօճէթլէրի՝
թէմէսիւքլէրի՝ դալագ նամէլէրի՝
վէ պու միսիլիւ հէր կէօնա սէ-
նէտի՝ օնլար եաղարլարընը : (Ն-
լար քէնտիլէրինի՝ նօմօսու պիլ-

տան Վրիստոսուն նէ՛րէտէ տօ-
ղաճաղընը սօրարըտը :

5 Վէ օնլար օնա տէտիլէր .
Լէհնուտիսանըն Լեթլէհէմ
չէհլինտէ . զերա՝ փէյղամ
պերին վասիդասը իլէ պէօյլէ՝

տիլէրի իչիւն չօգ պէօյիւք սա-
յարլարըտը : (Նլար նօմօսու
մէշք էտէրլէր իտի , օնու թէֆ-
սիւր էտէրլէր իտի . իլմին ա-
նախթարընը դուծարլարընը :
Ղաւ . Ժա . 52 : Սովսէսին
խքէմլէսինտէ օթուրուլարըտը ,
Սաւոյ . իգ . 2 . վէ նօմօսիլէր՝
հէմ նօմօս եօճալարը տէնիլիւ-
լէր իտի , Ղաւ . Ե . 17 , վէ Ժ .
25 : (Նլար պիւր ֆըրգաի մախ-
սուսէտէն տէյիլէր իտի , իլա
Փարիսեցիլէրտէն տէ օլա պիլիւ-
լէր իտի , Սաղուկեցիլէրտէն տէ
օլա պիլիւլէր իտի . վէ օնլար միլ-
լէթին ա՛ղիմ՝ շուրա մէճիլսինին
աղալարը իտիլէր : Պու մահատէ
զէքը օլունան պաշ քեահինլէր
վէ եաղըճըլար՝ իհթիմալ քի եէթ-
միշ իքի քիչիտէն միւրէթթէպ օ-
լան՝ եէթմիշլէր տէնիլէն մէճիս
իտի , քիպու մէճիս միլլէթին հէր
պիւր մասլահաթընը կէօրիւրիւ-
տիւ : — (Նլարրոտն . . . սօրաբ-
ուպ : (Նլար փէյղամպէրլէրլէրի
պիլիւր պէլլէնմիշլէր իտի , վէ օ-
նուն մէրամը՝ Սեփանըն նէրէ-
տէ տօղտուղընուն օնլարտան էօյ-
րէնմէք իտի . շէօյլէքի՝ իսթէտիյի
կիպի օնու էօյտիւրէ պիլսին :

5 . Լէլլէհէմ չէհլինտէ : Եէթ-
միշլէր մէճիլսի՝ պու սիւալէ պիւր
չիւպհէսիլ ճէվապ վէրմէյէ հա-
ղըր իտի . զերա փէյղամպէրլէք՝
պու մատտէյէ գարար վէրմիշ
իտի : (Նլար Սեփանըն կէլմէսի
խուսուսունտա՝ Զոլլ . Ե . 42 տէ

եազըմը տրր .

6 Սէն տախի՝ եա՛ Իեթլէ՜ հէմ՝ Յուգաննն տիշարը՝ Յուգաննն վալիւրինտէ ասլա քիւլիւք տէյի՛ լին . զերասէն տէն պիր վալի՛ չըգաճազ , քի օ՛ գալմըմ՝ Իսրայէլի կիւտէ՜ ճէ՛ք տիր :

7 ՕԼ զէման շերովդէս ա՛ :

տախի՛ պուռնուն կիպի սահիհլիք իլէ սեօլէրլէր :

6 . Սէն Գոգլէ , ԼԵ : Պու փեյղամպէրլիք՝ Սէ՛ . Ե . 1 տէ պուլունուր : Պուրատա իսթիւրաճ օլունան՝ փեյղամպէրլիքտէ պուլունան սեօլէրտէն պիր աղ ֆարգ վար . Լաքին մա՛նասը՝ վէ խուսա փէշին խապէր վէրմէյէ մերամ՝ օլան մատտէ՛ եա՛նի Սէ՛ . տիւնն Գոգլէրնն Իահալէ՛ պու իսթիւրաճտա մէվճիւտ տիր : Լաքին պուռնա տիգգաթ էթմէլիլ քի , իսթիւրաճը էտէն Սաաթէնոս տէյիլ տիր , իլա եէթմիշլէր մէճիսի էտէյօր . վէ Սաաթէնոս՝ սալթ օնլարն շերովդէսէ պէյլէ ճէվապ վէրտիքլէրինի նագլ էտէյօր : — Սալէլէր՝ Սիւքիտա Գոգլէր՝ Վապիլիլէր՝ ֆալիւրալարա թագսիմ՝ օլունուրլարտը , վէ պիւլէրճէ սայլըրլարտը : Իմտի եէթմիշլէր ճէմաթը պուրատա՛ ի՛լիլ քէլամ մուճէպինճէ Դիւթիւթիւ թա՛պիր օլունան պիր սուրէթ իլէ՛ օլ ֆալիւրալարն՝ եախստ սաքին օլ սուգլարը չէհիլէրին Կաշարնն սեօլէմիշլէր : — Սիւքէլէր : Օնլարն իւղէրինէ զուլմ իլէ հիւքիմէթ սիւրմէյէճէք . իլա պիր չօպան քէնտի սիւրիւսիւնիւ սաաաաաթաթ վէ տիգգաթ իլէ պէյլէ :

լիմէրի կիլլիճէ՛ չաղըրըպ՛ օնլարտան օլ կէօրիննէն երլտըզըն վաղթընը թասհիհ էթտի :

8 Մնտէն օնլարը Իեթլէ՜ հէմէ կէօնտէրիպ տէտի . կիւտիպ չօճուգ իլիւն տիգգաթլէ թէֆթի՛ չ էտին , վէ պուլսուղունո՛ւլ զէման՝ պանա

տիլի կիպի Սիւքէլէ՛ տիր :

7 . Սիւքէլէ՛ : Օ՛ պու խուսուստա թէլաշէտէ օլտուղունու աշիւքար էթմէյէ իսթէմէլ իտի : Օ՛ գօրգտուղունու խալըն պիլտիյինի սալ իսթէմէլ իտի : Օլ գուրսուղուն նիյէթի ֆասիտինն պիր էսերի պիլէ կէօրինմէմէյէ ճէհտ էյլէտի : Միւլիլէր իլէ կէօրիւշտիւ , վէ օնլարտան միւմքիւնի մէրթէպէ հէր պիր քէյֆիյէթի թէքմիլ էօյրէնտի . Լաքին ճիւմիէսիւնի փէք կիլլի պիր դարլ իլէ էյլէտի , չէյլէքի՛ պու չէյին խապէրի տիշարլա չըգմասըն , վէ հէրնէ գատար միւմքիւն իսէ , թէզ Վալիլիլն էվի խուսուսուստա հէր պիր միւգաքէրէ վէ սեօլէմէք պիլթսին : Պու հիլէպաղ տիւշմէն՝ քէնտինն գօրգուսու վէ ֆիթնէսի հէր լիսանտա ա՛լէմէ չալ օլաճաղընը տիւշիւնմէտի :

8 . Տիգգաթ իլէ Լիւթիլէ Կիւն : շերովդէս Սիւքիւնն սոգաճազ օլտուղուն Իահալէ՛ վէ պէլքի չօճուղուն Էաշըն էօյրէնտիքտէն սօնկրա՛ օնուն հանլը ֆաթիլէապ սաքին օլտուղունու էօյրէնմէյէ իսթէյօր : Իմտի պու խուսուս իլիւն՝ ա՛լիմ քիմսէլլի՛ օնլարն խապէրի օյմալարապ՛ ճասուսուղա կէօնտէրիլ . վէ օնլարը պու

խաղէ՛ր էտին , քի պէ՛ն տա-
խի կէլիպ՝ օնա սէճտէ՛ գըլա-
յըմ :

9 Իմտի օնլար փատիշահ
տինկլէտիքտէն սօնկրա՝ կիթ-
տիլէր . վէ իշթէ կիւնտողու
սունտա կէօրտիւքլէրի երլ-
տըզ էօնլէրի՛նճէ կիտէր ի-

տի , թա քի կէլիպ՝ չօճուղուն
օլտուղու եէրին իւզէրինտէ՛
տուրտու :

10 Վէ օնլար երլտըզը
կէօրինճէ , ղայէթ պէօյիւք
շատըզ իլէ շա՛տ օլտուլար :

11 Իմտի օնլար էվէ կէլիպ՝
չօճուղու անասը Սարիամ ի-

նիյէթ իլէ կէօնտէրտիյի սըրը
գալըպ պիլինմէք իշինն՝ քէն-
տիննին ֆասըգ մէրամընը տին-
տարըզ փէրտէսի իլէ էօրթիւպ՝
օնլարը գանտըրտը քի , պունու՝
փարըպ օնլար կիպի՝ եէնի տօղմուշ
փատիշահ պիլիթ էթմէք իշինն
էտէյօր : Պունտան էօյրէնիլիզ
քի , ա . Եարամազ քիմսէլէր՝
քէնտի մէրամի ֆասիտէրինի տին
տարըզ փէրտէսի իլէ էօրթմէք
եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր : Թ .
Եարամազ քիմսէլէր՝ էյի ատէմ
լէրի՝ քէնտիլէրին տէ Տէման օ՝
Ֆիքիտէ օլտուղուն գանտըր-
մաղա չալըզպ՝ օնլարը՝ քէնտի
ֆաստ մէրամլարնը իճրա էթմէք
իշինն պէլաթ տէյու գուլանմազ
եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր : Էն-
րոփէս վէ Աբիսաղում (ը թափ .
Ժն . 7 — 11 պագ) կիպի ատէմլէր՝
քէնտի մէրամի ֆաստլէրինի իճրա
էթմէք իշինն՝ էթմէյէճէքլէրի եօգ
տուր :

9 . Կիւն Գօղ-Մանաս Իէօր-
Գիւնլէրի Եւտըլ : Ե իմտի օ
երլտըզ օնլարա թէքրար կէօ-
րինտիւ . վէ պու՝ քէնտի վիլա-
յէթիլէրինտէ Տէման օ կէօրտիւք-
լէրի երլտըզ իտի : — Իւպէրինտի
Գօղ-Մանաս : Պէս պէլի տիր քի ,
պուրատա երլտըզ թա՛պիր օլու-
նան շէյ՝ աըլ երլտըզ տէյիլ
իտի . իլա կէճէլէրտէ Տափա աչըզ
օլտուղու զէման կէօքտէն երլտըզ

կիպի՝ եէրէ տիւշէն միւնէվվէր
շէյլէր նէվինտէն իտի , քի էնիպ
մախսուս օ՝ էվի կէօսթէրտի :

10 . Երա օլտուլար : Եա՛նի
փէք չօգ սէվինտիլէր : Պունտան
էօյրէնիլիզ քի , ա . Ալաճ՝ Տէփ
Վրիստոսու պուլմաղա արայան-
լարը գուլաղուզլայաճազ : Թ .
Վրիստոսա վարանլար՝ իշպու
գայիֆէլէրտէն օլան քիմսէլէր կի-
պի՝ “պէօյիւք շատըզ իլէ շատ”
օլմաղա սէպէպ պուլուրլար .
Պ . ա . Թ . 10 , 11 , 20 : Վարճ .
Ժք . 46 — 48 : Էրաճ . Ժն . 9 —
13 : Սաղ . Ժն . 3 : Թ . Ալաճն
() ղոււնա կէօթիւրէն Տէր պիր
գուլաղուզլուգ գապուլ օլունուպ՝
ալազ կէօնիւլ իլէ վէ միւթէշէք-
քիւր եիւրէք իլէ օնուն արտընճա
կիտիլմէլի տիր : Թ . Վրիստոսա
կէօթիւրէն շէյլէրին Տէր պիրիսի՝
Վրիստոսուն եէրինէ գօնուլմալը
տէյիլ տիր : Պու՛ա լիմ՝ քիմսէլէր՝
պու երլտըզ՝ օնլարը ՍԵՍԻԱՅԷ
գուլաղուզլայօր տէյիւ՝ սէճտէ
էթմէտիլէր :

11 . () Կա՛ն Եւտըլ :
() նու պիր սարայտա պուլմատը-
լար . Լաքին եինէ օնա սէճտէ
գըլտըլար : () նու փէք ֆագիր պիր
Տայտէ պուլտուլար . Լաքին եինէ
օնա սէճտէ գըլտըլար : () կէօր-
տիւքլէրի երլտըզ՝ էյէրչի պուն-
տան էվվէլ օնլարա պու գատար
եազըն էնմէմիշ իտի իսէ տէ , վէ

լէ կէօրտիւլէր , վէ տիւշիւպ՝
օնա սէճոնէ՝ գըլտրլար . ան-
տէն խաղընէլէրինի աչըպ՝ օ-
նա ալթուն վէ քիւնիւլք վէ

միւրրի սաֆի՝ հետիյէլէր
սունտուլար :

12 Վէ լույատէ օնլարա՝
Հերովդէսէ տէ՛օնմէմէյէ իւ-

պու գատար ա՛ղիմ՝ զիյա իլէ
կէօրիւնմէմիշ իտի իսէ տէ , օնլար
օնու շիմտի ունուլթաուլար : Չօ-
ճուղուն միւպարէք պիքիւր վալի-
տէսի՝ էյէլլէ օնու գուճաղընտա
գուլթմուշ իտի իսէ տէ՝ օնլար
չօճուղա պագարագ՝ վալիտէյի
ունուլթմուշ կիպի կէօրիւնիւրլէր :
() Նլար իւրէ գաթառալ չօճուղա-
տէճալ գըլտրլար : Վէ Եէհովա
"իլք տօղուշու տիւնիւյա կէթիւր
տիյի զէման " (էյէլլէ պէյլէ
պիր ալշապ վէ հոնա հալտէ իսէ
տախի) "տէր . վէ օնա Լլաճըն
հէփ մէլէրլէրի սէճոնէ էթսինլէր"
(Եէր . ւ . 6 : — Խալիսէլէրինի :
() Նա կէթիւրտիլէրի փէշքէշէ-
րին սանտրգարլըն վէ տէնքլէ-
րինի : — Վիւնիւր : Պու Լլաճ-
պիսթանտա հասըլ օղուր՝ պիր
աղաճտան չըգան զամգ նէվիւն
տէն պէյապ պիր շէյ տիր , քի
աղաճըն գապուղունու չըգարլար ,
վէ զամգ տիշարը ագար , անտէն
օնու զօփլարլար : Պու աթէշտէ
եանտըղ վաղըթ փէք կիւզէլ
պիր ըաիհա չըգարլըր : Եէհու-
տիլէր ի՛պատէթլէրինտէ՝ պունու
չօգ գուլլանըլարըտը : Վ Եա .
բ . 1 , վէ Դ . 15 պագ : — Սիւր-
րէ սաֆի : Պու տախի Լլաճպիս-
թանըն պիր մաճսուլու իտի , վէ
պունու տախի քիւնիւլք կիպի պիր
աղաճտան ալըրլարըտը : Պու
փէք աճը իտի . նիճէ քի ատը
Լլաճանիճէտէ աճըլըգ մա՛նա-
սընա տըր . լաքին Սըսըրտա վէ
Պաղեստինտէ չօգ գուլլանըլըր
իտի . վէ ալթունուսու էօղիւլէ .

րի կէօմմէքտէ գուլլանըլարըտը .
(Է) Վէ . Ժթ . 39) : Պու ալթիւլէ-
րին իշպու փէշքէշէրի՝ եա՛նի ալ-
թուն վէ քիւնիւլք վէ միւրրի
սաֆի՝ մէմէքէթլէրինի հասըլա-
թընըն էն ալթասը իտի : () Նլար՝
մալիք օլտուգլարը շէյլէրին էն
էյիսինի կէթիւրտիլէր : Վ է օն-
լար էվվէլա թէնպիլէրինի՝ վէ օն-
տան սօնկրա փէշքէշէրինի սուն-
տուլար : Իմտի պունտան՝ պու
տէրսլէրի ալալըմ . ւ . Վրիստու-
սուն իւրգմէթինէ քէնտիլէրիմիղի՝
ճանլարըմըղ վէ թէնլէրիմիղի
սունալըմ : (Զաուլ . Ժբ . 1 :)
բ . Սալիք օլտուղունու շէր
շէյի օնա վազֆ էտէլիմ : Հիշ
պիր շէյ եօգ տուր քի , փէք գըլ-
մէթլի օլտուղու իւշիւն օնա սու-
նուլմասըն : () էն ալթա շէյէ
լայըգ՝ հէփիսինէ լայըգ տըր :

12. Բույա : Սաալ . բ . 13 ,
19 , 22 , վէ ւ . 20 շէր հինէ պագ :
— Վ ալլէ Եօղան իլթիլէր : () Ն-
լար Հերովդէսէ տէյիլ՝ իլա Լլա-
ճա իղաաթ էթտիլէր : Պու
նուն կիպի էօրնէքլէր իշիւն Ելլեյ
ւ . 17 , 21 : Վալթ . Դ . 19 : Է .
29 պագ : Հերովդէսին գուրտու-
ղու ֆէնտլէր՝ սըրը իտի . վէ օ
փէք սագընարագ տափրանըրտը
օ՝ պիր եանղըլըլըգ օլմասըն տէ-
յիւ՝ էլտէն կէլէն հէփ թէֆթիշ
վէ թէֆէհիւսիւ էյլէտի , վէ
ճիւլէսինի տին էօրթիւսիւ իլէ
էօրթիւ , շէյլէքի՝ քի՛մնէ շիւպ-
հէյէ վարմասըն : Լաքին Լլաճ
քի օնտան հիշ պիր շէյ կիզէնէ
մէգ՝ եարամաղլարըն ֆէնտլէրինի

համ' օրոնուպ' քէնտի վա-
ղանլարընա զա'յրի եօլտան
կիթտիէր :

13 Վէ օնլար կիթտիքտէն
սօնկրա , իշթէ Բապպըն մէլէ-
յի տիւշտէ Յովսէփէ կէօրիւ-
նիւպ տէտի . Գալզըպ չօճու-
ղու վէ անասընը ալ , վէ Սը-
սըրա գաչ . վէ թա' պէն սանա
սէօյլէյէնէ' տէք' օ'րատա օլ .

զիրա Հերովդէս չօճուղու ա-
րայաճա'գտըր , քի օնու հէ-
լա'ք էտէ :

14 Իմտի օ գալզըպ' կէճէ'
իլէ չօճուղու վէ անասընը ալ-
տը , վէ Սըսըրա' կիթտի :

15 Վէ թա Հերովդէսին
հօլիւմիւնէտէք օ'րատա իտի .
թաքիմ' Բապպտան փէյլամ-
պէրին վասիղասի իլէ տէնի-

պօշա չըգարմաղա գատիր տիր .
(Խ Կաթն . Գ . 19 : Յ . 13 :

13 . Գալզըպ : Ս'էլէք' զալըմ'
գօվալայըճըր փուրուպ էօլտիւր-
մէյօր . վէ Բապպըն եաղանմըը
իւզերինէ գալգան էլի գուրոլթ-
մայօր . վէ չօճուղու քէտէրտէն
հըփղ էթմէք իչիւն էլինտէ պիր
եալըն գըլըճ իլէ տուրմայօր : Իլ-
լա օ'սատէճէ Յովսէփէ պէլատէն
սագընմանըն ա'տէթա եօլունու
կէօսթէրիյօր : — Գալ : Եղիա
կիպի' օնլարը թէլէֆ էթմէք իչիւն
կէօքտէն աթէշ էնտի'րթմէ , իլ-
լա Գալ : Ս'աթն . Ժ . 23 պագ :
— Հէրա' Էպէ : Քէնտինին ծին-
ճի խանէտէ հօյիւնտիւյիւ կիպի
սէճտէ գըլմաղա տէյիլ , իլլա հէ-
լաք էթմէյէ : Ելլաճըն ինսան
հագգընա վէրտիյի թա'րիֆ ին-
սանըն քէնտի հագգընա վէրտիյի
թա'րիֆտէն չօգ ֆարգը տըր :

14 . Կէճէ' իլէ : Հէման օ' կէճէ' :
() օ' սաա'թ գալզըպ' սապաճը-
շըղը կէօրիւնմէլտէն' գարանը-
ղըն եօյա տիւշտի : Վ է շիմտի
օ ա'լիմէրին կէթիրտիյի ալթուն'
չօգ իլէ եարայա պիլիւրտի :
Չիւն քի , կէրէք եօլտա' վէ կէ-
րէք օլ եապանճըլար արասընա
փարտըգլար տիյարի ղուրպէթ-
տէ' չօճուգ իչիւն վէ օնուն վա-

լիտէսի իչիւն իգթիգալը օյան
լէվաղիմաթը օլ ալթուն իլէ էլէ
կէթիրէ պիլիւր իտի : — Ս'աթ-
նա : Գուր' թարըճըմըղըն' վա'տին
տիյարը օյան Պաղեստին մէմէ-
քէթինտէն տիշարը պուլունտու-
ղու' եալընը պու' տէֆա' տըր :
Վ է պունտա' տիգգաթէ շայես-
թէ քէյֆիյէթ շու տուր քի , Իս-
րայէլէ եհսիրլէք վիլ օրուպ' քէն-
տիլէրինէ գօվալայըշ վէ էվատ-
լարընըն հօլտիւրիւմէսինէ պա-
յիս օյան մէմէքէթ (Գաթ . Է .
19) : Ինթլէհէմիլ չօճուղուն սը-
ղընաճագ վէ սէլամէթ պուլաճագ
եհրի օյմուշ տուր :

15 . Հէրովդէսին հօլիւմիւնէ-
պէ : Թարիլէրին էն էյիլէրին-
տէն կէօրիւնիւր քի , օ' Քրիս-
տոսուն տօղմասընտան սօնկրա' ի-
քիտէն տէօրտէ գատար սէնէլէ-
րին պէյինտէ հօյմիւշ տիւր .
լաքին մուղլագա հա'նկը սէնէտէ
հօլտիւյիւ շիմտի մա'լիւմ տէյիլ
տիր : — Թէ'սիւլ օլա : Ս'աթն .
Խ . 22 , 23 Հէրհէ պագ : — Ս'ը-
սըրա'ն չաղըրաթ : Պու' Ուլէէ
Ժա . 1 տէ պուլունուր . վէ Ել-
լաճըն' քէնտի գալմընը Ս'ովսէ-
սին վասիղասը իլէ Սըսըրտան
չըգարմասը հագգընա սէօյլէնիւր :
Ս'եսիանըն հագգընա պիր փէյ-

լէն թէքմի՛լ օլա , քի տէմի՛շ տիր . Օղլումու Մըսըրտա՛ն չաղըրտըմ :

16 ՕԼ զէման Հերովզէս՝

զամպերիք տէյի՛լ իտի : Լաքին Մատթէոս պունու՝ Քրիստոսուն նագլիյէթինտէ պու վուգուա՛թը փէք ույդուն պիր դարչ իյէ թա՛րիֆ էյլէտիյի իչիւն՝ գուլանմըշ տըր : Հագիգալթ պու՝ իհթիմալ քի խալգըն արասընտա պիր զարպի մէսէլ օլմուշուտու . վէ պունտան պէօյլէ՛ թէքմիյ օլտու տէյի՛ միւնասիպ օլան Տէր պիր խուսուտա սէօյլէնէպիլիրիտի : Հէր նասըլ իսէ , պիլիրիպ քի , Քրիստոս՝ ՓուսՏտան տա՛վէթ օլունա . րագ՝ Խարայէլ միլէթինին չըգտըղը մահալտէն չըգտը . վէ էյէր Խարայէլ ԼիւսՏըն օղլու՝ վէ փէք սէվիլիլու օղլու (Եւր . 22) իտի իսէ , Քրիստոս օնտան զիյատէ սէվիլիլու Օղլու իտի :

16 . Ղայէլէ՛ Ղապպլէնաթի : Օ՝ զանն էթտի քի , գուրտուղու տուզագար գալի իտի . վէ Տէման պիր ճէլատ կէօնտէրիպ՝ եէնի տօղմուշ փատիշաՏը էպէտէն Տէլաք էթմէտէն քօլայ պիր շէյ հօղլուտու : Լաքին ա՛լիմէլին օնա տէօնմէտիքլէրինի կէօրիւնճէ , քէնտի ի՛թիպարընը ին՝ ճինմիշ սայմաղըլա , Տասէտտէն վէ տարղընլըգտան տօղլապ՝ մէրամընը իճրա էտէմէտիյի իչիւն օլ գատար ղաղապը դուլթուշտու քի , գուտուրմուշա տէօնտի : — Ի՛նէլէհէմէ՛ վէ օնու հէ՛ի սէնօղլալընա : Հերովզէս աքէրլէրէ վերտիյի էմրտի՝ ԻնթլէՏէմին էզրաֆընտա օլան Տէր պիր մահալի՛ նա՛նի Տէփ չիֆթիլքլէրի վէ չէրկէլէրի վէ օպալարը վէ քէօյլէրի իչէրի պօմուշուտու ,

ա՛լիմէլերտէն զէվզլէնիլտիյի՛նի կէօրիւնճէ , ղայէթլէ ղալապլէնտի , վէ կէօնտէրիպ՝ ԻնթլէՏէմտէ վէ օնու Տէփ

շէօյլէ քի՛ արատըղը Տէր վէճՏիլէ էօլիւմտէն գաշամասըն : — Ինթի էտընպտն վէ աշտղա : Տիսուս պու վագըրթտա գապիլ տիր քի պիր եաշընտան զիյատէ տէյիլ իտի . Լաքին Հերովզէս՝ իքի եաշընտան աշաղա օլանլարըն՝ ճիւմէսինի ֆէրմանընըն իչինէ ալտը : Պու Տէլաք էթմէյէ իսթէտիյի չօճուգ տալիս պէրապէր օլ ա՛լէսսէվի գըրղընըն իչինտէ օլտուղըլ թագտիրտէ , նէ գատար պիսուշ նուլ Փուս գըրըլաճաղը՝ օնուն վալիֆէի Տալի տէյիլ տիր : — Հէ՛ի յօճուգալըլ : Եունանիճէտէ՛ Տէփ էրէ՛ չօճուգալըլ եաղըլմըշ տըր . Զըպըլը տալի էօլտիլըմէյէ պիր սէպէպ հօղլուտու : — Օ՛նուտա՛ ի՛տրէ : Խանէ 7 պագ : Օ՝ թահմին էթտի քի , չօճուղուն եաշըն պիլիլ իտի . Լաքին վէրտիյի էմրտէ՛ օլ եաշըն այնի գրողտընը սէօյլէմէյէ վաղիֆէսի տէյիլ տիր : Պէլի տիր քի , օնուն մէրամըլ՝ վէրտիյի էմրին զէմինինի պէօյիլթմէք իտի . շէօյլէ քի՛ արատըղը չօճուգ տալի շիւպՏէսիգ իչինտէ պուլունսուն :

Պու չօճուգալըն Տէլաքի՛ ԵէՏուտիլէրին թէվարիխինի եաղան Տիսսիսիստան զէքը օլունմամըշ տըր . վէ պունուն իչիւն պա՛ղըլարը Մատթէոսուն պու նագլինի թէտտ էտէրլէր : Լաքին՝ նա . Լէյէր պիր տէՏրին Տէփ թարիլի եաղանլարընըլ րուպար էտէրսէք , պուլաճաղըլ քի , պիրի պիր վուգուա՛թ նագլ էտէր , քի օ պիրի օնու ապա զէքըլ էթմէմիշ տիր . վէ պու թագտիրտէ պիրինին սիւ-

սինօրլարընտա օլան իքի եա-

քիւթ էթմէսի՝ օ պիրինին աշի-
քեարէ էթմիլի շէհատէթէ գար-
շը իսպաթ օլանաղ : Դ . Նիշիւն
Ս՝ատթէոս՝ Տիշ տէյիլ իսէ Յով-
սեփոս գառար ինանըլմաղա շա-
յէսթէ օլմայաճաղը պապրնտա
Տիշ պիր սէպէպ կէօսթէրիլէմէղ :
Դ . Յովսեփոս շերովդէսին հագ-
գընա շօգ շէյլէր նազլ էտէյօր ,
քի օնլարը Ս՝ատթէոս զիքր էթ-
մէյօր . լաքին պիղ՝ պունուէն ի-
շին օնլարը րէտտ էթմէյօրուզ :
Դ . Յովսեփոս Եէշուտի իտի . վէ
Ս՝ատթէոստան սօնկրա եաղար-
ղընտա՝ Քրիսթիանըղըն սա-
Տիշլէյինէ իսպաթ օլաճադ պիր
շէյի թաՏրիբ էտէճէյի՝ իՏթի-
մալ տէյիլ տիր : () նուէն՝ պունա
գարշը սէյլէմէտիլի՝ սաՏիՏ օլ-
տուղունա փէք գուվվէթիլ պիր
իսպաթ տրր : Ե . Յովսեփոս՝ պու-
նու խադրընա սաղլայաճադ գա-
տար սինէ էթմիլ տէյիլ իտի .
եա՛նի պու շէյ՝ վուգո՛ւ պուլ-
տուղունտա , օ՝ փէք քիւշիւք ի-
տի . վէ էյէր Յովսեփոս պունու՝
շերովդէսին էօմրիւնիւն նագ-
լիյէթինի եաղմաղա գուլլանտըղը
շերովդէսին միւտաճանէճի մու-
էրրիլի Տըմըշպը Նիգօլաօսուն
թարիխիստէ պուլմատը իսէ , օնու
քէնտիսի զիքր էտէճէյի իՏթի-
մալ տէյիլ տիր : Դ . ԻնթիէՏէմ
պիր քիւշիւք գասապա իտի . վէ
շերովդէսին պու գատար աշղդ
եարամաղըրկարը վէ ալէսսէվի
գուլլումլարըրարաընտա՝ պիր գաշ
մա՛տում չօճուգլարըն գաթիլին
խապերի՝ ԻնթիէՏէմին վարօշլա-
ընտան տիշարը եթիշմէմիշ կի-
պի պիր շէյ իտի : Պիւթիւն միլ-
լէթին նաղարընտա շերովդէս
պիր մէքրուՏ՝ վէ գանը՝ վէ զա-
լմ զապիդ իտի : Յովսեփոսուն

շընտան վէ աշաղա հէփ չօ-

նագլ էթմիլի շերովդէսին նէֆ-
րէթ կէթիլէն աճլէրինտէն՝ պիր
էօրնէք իշիւն՝ պիր գաշընը զիքր
էտէրիդ : () գարըր Ս՝արիան-
նանրն գարընտաղը Միսթովու-
լոսու՝ Երուսաղէմ խաղը օնա
պիր մուհապպէթ կէօսթէրաթ-
լէրի իշիւն՝ օն սէքիդ եաղընտա
իքէն էօլտիւրտիւ : ՓատիշաՏը-
ղընըն եէտինճի երլընտա՝ քէնտի
գարըր Ս՝արիաննանըն պէօյիւք
պապասը շերգանոսու՝ սէքսէն
եաղընտա փիր իսթիար իքէն էօլ-
տիւրտիւ : Պու շերգանոս՝
պունտան էվվէլ շերովդէսի էօ-
լիւմտէն գուլլարմըշտը . վէ
դալէի՛ն Տէր պիր կէօսթէրաթի
ա՛քսի հալտէ՝ պիր մաղըրմ՝ վէ
եավաշալլէադ կէօսթէրտի : շե-
րովդէս՝ քէնտի էմրի իլէ՝ քէնտի-
նին կիւզէլ գարըր Ս՝արիաննա-
յօր շէՏրին մէյտանընտա գաթիլ
էթտիրտի . վէ պիրազտան սօնկ-
րա՝ օնուէն անասը Մէքսանտրայը
տաիի էօլտիւրթտիւ : Քէնտի-
նին իքի օլըլա Մէքսանտրոս իլէ
Միսթովուլոսու քեամիլ սինտէ՝
վէ էվվէնմիշ Տէմ չօլուգ չօճուգ
սաՏիպլէրի իքէն՝ ասըլտըղ վէ
պօշ շիւպՏէլէր վէտիլէսի իլէ հա-
պրտա պօղտուրտու : Քէնտի-
նին սօնկ խասթաղընտա՝ վէ էօլ-
մէսինտէն եաղընը պէշ կիւն էվ-
վէլ՝ էն պէօյիւք օլըլա Մնտի-
պատրոսուն գաթիլ օլընմասընա
էմր էյլէտի : Խօլմսինտէն աղ
էվվէլ՝ պիւթիւն ԵէՏուտիսթանա
Ֆէրմանլար կէօստէրիպ՝ միլլէթին
Տէփ պէօյիւքլէրինին կէլմէսինի
էմր էյլէտի : () յարա պու էմրէ
իդաաթ՝ էտիպ կէլտիլէր . զիրա
կէլմէյէլէր իշիւն ճէգա՝ էօլիւ-
միւ թա՛յին էյլէմիշ իտի : Խմտի
օնլար կէլինճէ , ճիւմլէսինի պիր

ճուգլարը՝ ա՛ր լիմէլտէն թաս-
հիհ էթտիլի զէմանէ՛ կէօրէ՛
զըրտը :

17 ՕԼ զէման Երեմիա փէյ-
ղամպերտէն տէնիլէն թէքմիլ

մահալէ գաւիտար . վէ գրզ գա-
րընտաշը Սալմիյի հէմ՝ օնուն
դօճասը Բէքսէսի չաղըրլա՛յ՝ օն-
լարա տէտի . քի , “Տալէա պէնիմ
է՛օմրիւմիւն կիւնլէրի թէքմիլ օ-
լույօր . վէ պիլէրիմ քի , Եէհու-
տի միլէթիսին՝ պէնիմ էօլիւ-
միւմտէն զիյաւտէ հազը էթտիյի
շէյ եօզ տուր : Իմտի մէմլէթէթ-
տէ պուլունան հէփ պէզիւք ա-
տէմլէր շիմտի մահպուս օյարագ
սիլին էլինիզտէ տիր : Պէնիմ
ճէսէտիմտէն սօնկ նէֆէն չըգտըը
անտէ՛ էօլիւմիւմ խալգա մա՛րիւմ
օլմազտան՝ ա՛րքերլէրի պու մահ-
պուս քիմնէլէրին իւզէրինէ սալը
վէրին , վէ օնլարն ճիւմլէսինի
զաթլ էտին . օ զէման պիւթիւն
Եէհուտիմտէն վէ հէր պիր ֆա-
միւնա՛ էյէրչի իսթէմէյէրէք իսէ
տէ՛ վէֆաթրմտա աղլալըպ եաս
չէքէճէքլէր” : — Զոփսիոս տէր
քի , օ՛ կէօզլէրինտէն եաշլար ա-
գարագ օնլարա՛ քէնտինէ օլան
մուհապպէթլէրինէ՛ վէ Բլաշ
աշգընա անտ վէրտիրմիշ իտի ,
քի օնա պու իհսանը էթմէքտէն
կէրի գալմասընլար : Իմտի պէս
պէլի տիր քի , պէօյլէ պիր ատէ-
միւն էթմէյէճէյի գուլմ ու զատր
վէ քէօթիլիւք եօրուտու : Ս է
չիւպհէսիլ՝ օնուն հէփ գօրգուլու
եարամազըրպլարը՝ Բլաշըն զիքը
տէֆթէրինտէն մա՛տա սալիր մա-
հալտէ գալտ օլմուշ տէյիլէր :

17. թէքմիլ օլտու : Պուրատա
պու “Բէքսէլ օլտու” սէօզիւ՛ պէս
պէլի տիր քի , պու մա՛նա իլէ

օլտու , քի տէմիշ տիր .

18 Հուամատա սէս՝ Ֆիղան
վէ աղլալը վէ չօզ սըզլալը՛շ
իշիտիլտի . Հուաքէլ չօճուգ-
լարընը՛ աղլարըտը , վէ թէ-

գուլանըմիշ տըր քի , Երեմիա
փէյղամպերին սէօյլէտիյի սէօզ-
լէր՝ Ս՝ատթէոսուն նագլ էթաի-
յի վուգուա՛թա մուվաֆը՛գ կէ-
լիլէր տնկլատլօր : Ս՝ապլ .
տ . 22 , 23 , վէ Դ . 15 շէրհինէ
պագ :

18. Հուամ : Պուլ թէքմէհէմ
տէն փէք ուղագ տէյիլ՝ Բէնիա-
մին սըպղընտա քիւչիւք պիր գա-
սապա իտի , քի Զակուր նահա-
պետին գարըսը Հուաքէլ օրատա
կէօմիւմիւշիւտիւ : — Սէ . . . Ի-
չէպիլտէ : Իշպու իսթիլուա՛ Ե-
րէ . լա . 15 տէն աղընըշ տըր :
Պու փէյղամպերիլիյին ապը իլք
մէրամը՝ Սիտգիա փատիշաշըն
եէնիլմէսինտէն սօնկուա՛ խալըն
եէսիրլէյէ՛ կիթմէսինին գասա-
վէթլի վուգուա՛թընը թա՛րիֆ
էթմէք իտի : “Լաբուզարէտան
սէրա՛սքէր Եէհուտիլէրտէն հէփ
գուլթուղու խալգը՛ եէսիր տէ-
յիւ Հուամայ կէօթիւրտիւ , վէ
Երեմիա քէնտիսի տալի օնլար
իլէ պէրապէր զինճիրպէնտ իտի :
Երէ . ի . 1—5 : Ը հէրին հէ-
լաքինտէն գուլթուլա պիլէնլէրին
հալի նասըլ օլաճաղը հագգընտա
գարար վէրմէք՝ օլ զալիպ օլան
զալիմին էլինտէ իտի : Ի՛նճալ քի-
պարլար գաթլ օլունտու . փատի-
շաշըն օղուլարը էօլտիւրիւլտիւ ,
վէ օնուն կէօզլէրի օյուլտու , վէ
պագըր զինճիրլէրէ վուրուլտու .
վէ գուլթուլան խալգ՝ պու տիւն-
եատա քէնտիլէրինէ գլմէթլի օ-
լան հէր շէյի կէրիյէ պրաղըպ՝

սէլի օլմաղա իսթէմէ՛ղ իտի .
գիրա եօ՛ղ իտիլէր :

19 Վէ Հերովդէս էօլին .
ճէ , իշթէ Բապարն մէլէյի

եախօտ տաճա տօղրուսու՝ պիւ-
թիւն պիւթիւնէ դայպ էտիպ՝ եէ-
սիրլիյէ սիւրիւմէք իշիւն մեզ-
քիւր գասապատէն եօլա չքարըլ-
տը : Եիւրէյի գասէվէթ իլէ տօլ-
տուրան պու միսիւիւ պիր սէյ-
րանը՝ փէյղամպէրին սէօզլէրի
էյի թա՛րիֆ էտէրլէր : Հա-
ւել : Պու՝ Յակօր նաճապետին
սէվիւիւիւ գարըսը՝ վէ Յովսէփ
իլէ Բենիամինին վաղիտէսի իտի :
() Էվլատ էտինմէք արդուսունա
տիւշմիւշ իտի : Իսրայէլ իլէ
Յուդանըն իւզէրիին կէլէն խա-
րապըպար՝ օնուն էվլատարընը
թէլէֆ էյլէտիլէր : Վէ փէյղամ-
պէր պուրատա՝ ի՛լմի շի՛րէ մախ-
սուս պիր սուրէթ իլէ օնու գիքը
էտէյօր . կէօյա քի՝ Հոաքէլ մէ-
գարտան դալգըպ էդրաֆընա պա-
գար , վէ էվլատարընտան Տիշ
պիրինի կէօրէմէմէյիլէ՝ օնլարը
քիւլիյէն թէլէֆ օլմուշ թաճ-
մին էտէյօր . վէ պու սէպէպտէն
աղալարադ ֆիղան էտիպ թէ-
սէլի օլմասըն իսթէ՛մէյօր : Իշ-
պու՝ մէզարը պու գատար եագըն
օլան չօգտան պէրու էօլմիւշ չօ-
ճուգարընը փէք օէվէն պիր վա-
լիտէնին մէզարտան գալգըպ էվ-
լատարընըն Տէլաք օլտուգլարը-
նը կէօրմէյիլէ օնլարըն պէլասը
իշիւն ֆերեատ ու ֆիղան էթմէք
միսալի պիր թէշպիճտէն զիյատէ՝
պու վուգուա՝ թէ ինսանըն տիգ-
գալթընը ճէպ էտէն թէշպիճ օ-
լամազ : Հէմ տախի Տէման պու
սէօզլէր՝ Բենթէճէմ վաղիտէլէ-
րինին Հերովդէս էվլատարընը
Տէլաք էթտիյի զէման տէրտ ու

Մըսըրտա Յովսէփէ տիւշտէ
կէօրիւնիւպ տէտի .

20 Պալգըպ չօճուղու Տէմ
անասընը ալ , վէ Իսրայէլ տի-

քէտէր վէ գասապէթլէրինի տէ
փէք կիւզէլ պիր դարզ իլէ թա՛-
րիֆ էտէր : () Էվլատէլէրտէն
պիր չօղու՝ էլպէթթէ Հոաքէլին
սիւրիւսինտէն իտիլէր . վէ էլ-
պէթթէ օ գանըլ վուգուա՝ թմտէ
Տէր պիր ֆամիլէատա եաս վէ ֆի-
ղան վար իտի : Վէ պու՝ « ֆի-
ղան վէ աղալըշ վէ չօգ սըզ-
լայըշ » Բենթէճէմտէն Հոամա-
յա տէք իշիտիմիշ թարիֆ օ-
լունույօր , վէ օնլարըն պէօ-
յիւք վաղիտէլէրի օլան Հոաքէլ՝
օնուն սէպէպի իլէ մէզարընտան
ուլանմըշ՝ վէ օնլարըն ֆերեատ-
լարընտա էօն ալադ վէ եաս ու
գասապէթլէրինտէ իլք օլմազ ի-
շիւն գալգըշ կէօսթէրիլիյօր :

19. Հէրովդէս էօլենճէ : Պազ
15 խանէնին շէրՏիւն . ԷլլաՏըն
ինթիգամը՝ թէլ վէ գօրգուլու-
պիր դարզ իլէ եէթիշտի : Հե-
րովդէս էօլտիւ . վէ Յովսէփոսուն
օնուն էօլիւմիւ Տագգընա վէր-
տիյի նազլիյէթ փէք գօրգուլու
տուր : () Նուն մա՛րազը փէք աճը
վէ մէքրուճ իտի . վէ օնուն զապ-
օլունմազ խըրսը օնու՝ Տէմ քէն-
տինէ պիր պէօյիւք իսթէնճէ՝ Տէմ
տէ էդրաֆընտա օլանլարա պիր
պէլա էթմիշ իտի :

20. Իօլիւշէր : Եա սալթ Հե-
րովդէս՝ եախօտ Բնտիպատրոս
տախի . քի պու Բնտիպատրոս
Հերովդէսին պէօյիւք օղլու օլ-
մաղըլա , () իտիսուն էօլիւմիւնէ
պապասընըն գուրտուղու գաստ
ու նիյէթի ճան ու տիլտէն իճրա
էթմէյէ իսթէտիյի թաճմին օ-
լունա պիլէր իտի : () Նլար էօլ-

յարրնա կիթ . զերա չոճու-
ղուն ճանրնր արայանլար էօլ-
միւշլէ՛ր տիր :

21 Իմտի օ գալգըպ՝ չոճու-
ղու հէմ ծնուն անասնր ալ-
տը , վէ Իսրայէլ տիյարնա
կէլտի :

22 Լաքին Եհհուտիսթան-

տիւլէր . Լաքին չոճուգ եաշայօր :
Հերովդէսէր Էպէտէն եաշամազ-
լար . Բրիստոս վէ ծնուն Բիլի-
սէսինի գօվալայանլար տախի էլ-
պէթթէ էօլմէլ՝ վէ շերաա՛թա
վարմալ տըրլար (Գաթ . ԺԲ .
23 , 24 : Եսայ . ԺԹ . 12 : Գաթ .
Ե . 25) :

22. Երբեղայոս : Հերովդէս իւշ
երբէր էվատ պրագմըշտը , վէ
փատիշաշըղը ծնլարա թագսիմ
օլունտու : Երբեղայոսա Եհհու-
տիսթան վէ Իգուճէա վէ Սամա-
րիա մէմէքէթլէրի՝ Փիլիպպոսա
Խոուրիա իլէ Տրաքոնիթիս
սէմթլէրի (Գաթ . Ժ . 1)՝ վէ
Հերովդէս տէնիլէն՝ Յովհաննէս
վաֆթիլ էտիճիլի դաթլ էտէն
Լնթիպասա Գալիլեա մէմէքէթի
տիւշտիւ : — Գաթ . ԺԲ : Երբեղա-
յոս զալիմ վէ մերհամէթսիլ ախ-
լէադէ մալիք պիր քիմնէ իտի , վէ
ա՛յնի պապասընա պէնկզէր իտի .
պուճուն իշին Յովսէփ գօրգ-
տու քի , ծնուն հիւքիւմէթ սիւր-
տիւլիւ մէմէքէթտէ էմին օլա-
մալ : Պու քիմնէ՝ հիւքիւմէթ է-
լինէ կէշտիլի կիպի իւշ պին Եհ-
հուտիլի պիրտէն հէյթէլին իշին
տէ գաթլ էյլէտի : Տօգուզ սէ-
նէտէն սօնկրա օ՝ քէնտի ֆէնա-
քեար վէ զալիմ օլաուղու իշին՝
Հոովմա Իմիէրաթօրունտան
շիմտի Գրանսա տէնիլէն մէմէ-

տա՝ Երբեղայոսուն պապասը
Հերովդէս եէրինէ փատիշաշ-
լըգ սիւրտիւլիւնիւ իշիթմէ-
յիլէ , օ՛րայա վարմալա գօրգ-
տու , վէ տիւշտէ իլհամ կէօր-
մէքլէ՝ Գալիլեա սէմթլէրի-
նէ կիթտի :

23 Վէ վարըպ՝ Նազարէթ

քէթ դարաֆլարնա սիւրիւլտիւ :
— Իլհա՛ կէօրմէլէ : ()նա Ելլահ
դարաֆրնտան մախսուսէն պիր
խապէր կէլիպ՝ մէմէքէթին պիր
ախէր սէմթինէ վարմալա թա՛-
յին օլունտու : Իմտի պիլգ տախի
Ելլահը հէր Եօլումուղտա իգրար
էթտիլիմիլ թագտիրտէ , ա՛ճա-
պա ծնտան գուլաղուղուգ վէ պի-
ղէ Եօլ կէօսթէրիր տէյիւ իւմիտ
էտէմէգմիլիլ : Սաթ . ԽԲ . 14 :
հԳ . 24 : ԺԷ . 6 , 7 : ԺԹ . 8 : Ե-
սայ . Ժ . 6 : Եսայ . Ժ . 21 : ԽԲ .
17 : — Գալիլէա : Յովսէփի « Իս-
րայէլ տիյարնա՛ » կիթմէյէ տէն-
միշ իտի (իսանէ 20) . վէ կէրէք
Եհհուտիսթան կէրէք Գալիլեա
օ տիյարն իշինտէ իտի : Իմ-
տի օ՛ պու սօնկրաքինէ եա՛նի
Գալիլեայէ վարմալա միւնասիպ
կէօրտիւ . շիւնքի օրատա հիւ-
քիւմէթ սիւրէն Լնթիպաս՝ գա-
րընտաշընա ըուպար օլունտադ՝
միւլայիմ պիր հիւքիւմտար իտի :
վէ ծնուն հիւքմիւ ալթընտա ըա-
հաթ օլա պիլիլ իտի :

23. Նազարէթ : Պու Գալիլ-
եատա՝ Վաֆառնայուճուն պաղը
դարաֆրնտա պիր քիւշիւք գա-
սապա օլուպ՝ Սարիամըն պուճ-
տան ապտէմ սաքին օլաուղու մա-
հալ իտի (Գաթ . Ժ . 26 , 27) :
— Փէյղապէր Էրբէն : Պապ Ժ .
22 , վէ Ե . 5 , 15 կիպի պիր մախ-

տենիլէն չհճրտէ՝ սաքին օլ-
տու . Թաքիմ՝ փեյղամպեր-
լէրտէն՝ Նաարանի՝ չաղըրլա-
ճազ տէյիւ սէօյլէնէն Թէքմիլ
օլա :

սուս փեյղամպերլէրտէն տէյիլ :
Պէս պէլլի տիր քի , Ս՝ատթէոս
պուրատա՝ Վրիստոսուն հագգը-
նա փեյղամպերլէրտէնին ալէս-
սէվիլ րուհու՝ վէ պաշըքմա Դերու-
նը տէմէք իսթէյօր : (Նուն պու-
տիւնեատէ ֆուգարատէն օլաճա-
ղընը լմաճգիր վէ ըւտտ օլաճա-
ղընը՝ վէ ալիլի խօրլուգ իլէ պա-
գրաճաղընը Վաւիթ փեյղամպեր
փեյլին սէօյլէմիշ իտի : Սաղ՝ իթ .
6—21 : կթ . 7—9 իլէ՝ Յովհ . է .
3—5 : Հաւի . Ժն . 3 ըուպար էյ-
լէ . վէ Եսայիատան տախի՝ ծի .
2, 3, 7, 9, 12, վէ սայիր փեյլ-
ղամպերլէրտէն փեյլին սէօյլէմիշ
իտի : Վազարէթ՝ եարամաղլըգ
վէ ձէհալէթ խուսուսունտա ղա-
յէթ մէշուր պիր մաճալ իտի ,
վէ օրատան օլմագ՝ էտնա սիւսի-
լէտէն սայլըմագ վէ խալըն նա-
զարընտա ալազ վէ Թաճգիր օ-
լունմագ իլէ պերապեր իտի ,
Յովհ . Թ . 47 : է . 52 : Ս է Վր-
րիստոսուն հագգընտա փեյղամ-
պերլէրին փեյլին սէօյլէտիլէրի
հալ հէման պու իտի : Իմտի օ-
նուն պունճիլէյին պիր ալազ վէ
էտնա վէ եարամաղ վէ մէմէքե-
թին պիր քեօշէսիտէ օլան պիր
մաճալին միւթէմէքիւնլէրինտէն
օլուպ՝ պէօյլէ մաճալին սաքինի
օլուղու իլէն սիթէմ վէ հա-
գարէթ իլէ խալտան Թաճգիր օլ-
մասը՝ փեյղամպերլէրին Թէք-
միլ օլմուշ օլմասը սայլըր : «Յի-
սուս Վազարէթի» իմտի իլէ տէ-
նիլտի ճէր պիր վագըթտա

ՊԼՊ 3 :

1 Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆ-
թիզ էտիճի Յովհաննէս կէ-
լիպ՝ Նէհուտիւթան չէօլիւն-
տէ վա՛ղ էտէրիտի .

(Յովհ . Ժր . 5, 7 : Ժթ . 19)՝ պու
փեյղամպերլէր Թէքմիլ օլուր-
ուտու :

1 . () Լ ինլէրտէ : Լնտէն ,
օլ վագըթտա՝ եանի Հերով-
դէս Վալիլեանըն տաճա րուպ՝
պաշըք իքէն , (Պալ . Գ . 1, 2.)
վէ Յիսուս տաճա Վալիլեատա
սաքին օլուպ՝ ումուսի խրղմէթի-
նէ տաճա կիրմէտէն : — Սաֆ-
թիլ էտիճի Յովհաննէս : Պու ա՝
ճայրպ վէ մէշուր զաթ՝ օլ ղա-
յէթ տինտար քիմէլէր օլան Օա-
քարիա քեաճին իլէ Եղիսաբէթին
օղլու իտի . վէ Վրիստոսուն էօ-
նիւնճէ կիտէնի իտի : (Նուն սիլ-
սիլէսիլին վէ տօղմասըն ա՝
ճայրպ էհվալի խուսուսունտա ,
Պալ . Թ . 5—25, 57—80 պագ :
(Նա Վաֆթիլ էտիճի տէնտի .
չիւն քի օ՝ պու տիշարըքի պիլն
օլան վաֆթիզ իլէ Եհնուտիլէր-
տէն պիր չօգ խալըր՝ կիւնաճա-
րընը Թէրք էտիպ Ս՝եսիպը գա-
պուլ էթմէյէ հաղըր օլմուշ օլ-
մասընը իգրար էտէնլէրին սայր-
սընա գապուլ էյլէտի : Սաֆ-
թիլ՝ պիլն նափաքըղընտան պիր
փաքէնմէնին նիշանէսի կիպի՝ օլ
զէման Եհնուտիլէրէ մալիւմ ի-
տի : (Նլար՝ փուլթիլէրէսթլէր-
տէն քէնտի տինլէրինէ գապուլ
էթտիլէրի ճէր պիր քիմէյի
տախի հէմ սիւննէթ էտէրլէր ի-
տի հէմ տէ վաֆթիզ էտէրլէր ի-
տի (Երուսաղէմ թափուտունա
պագ) : Լաքին Յովհաննէսին
վաֆթիղի Եհնուտիլէրին քիւնտէն

2 Վէ տէ՛րիտի • թէ՛վպէ՛
էտին • զերա կէօքէրին փա-

տիշահըղը եազլաշմը՛շ տըր :
3 Օ՛հրա Լսայի՛ն փէյղամ-

պիր տէրէճէ իլէրի օլարագ՝
ֆարգը իտի • չիւն քի պու՝ եալը-
նըլ պիր տինին սատէճէ պիր ա-
յին նիշանէսի տէյիլ իտի • իլլա
օնու գապուլ էտէնլէրտէն՝ թէվ-
պէյէ լայրդ մէյվէլէր իլէ պէյան
օյունան պիր է՛օմիւր թէպտիլի-
յի մաղլուպ օյունուրուտու : Լա-
քին չէր նէ իսէ , Յոլճաննէս Վ-
զիլ Լսպիրիլին իսմի շէրիֆի
իլէ վաֆթիլ էթմէլ իտի • վէ օ-
նուն շայրալէրինտէն պա՛ղըլա-
րը՝ Լլաշըն՝ պիր մախսուս իւ-
չիւնճիւ Սըֆաթը՛ վար օլտուղու-
նու պիլէ պիլմէզլէր իտի (Վոթձ-
թի . 1 — 5 պագ) : (Նուն վաֆ-
թիլի՝ Լլաշըն էպի իլէ եէնի
թանղըմաթընըն զինճիրինտէ պիր
փէք մուհիմ վէ իգթիլղալը հալ-
գա իտի : Ոսկերեքան տէր քի •
“օ՛ պիր քէօիրիւ միսալի իտի ,
քի Եհհուտիլէրին վաֆթիլզինտէն
Քրիստոսունքինէ պիր եօլ իտի •
վէ էվվէլքինտէն իւսթիւն՝ լա-
քին սօնկրաքինտէն էտնա իտի” :
— Եհհուտիլէրին շէօլէ : Պու՝
Երուսաղէմին կիւնտօղուսու գա-
րափընտա՝ Յորդանան իլէ էօլ-
միւշտէնիլէն տէնիլզին պէյնինտէ
օլ տաղիսթան վէ գաշըլըգ վէ է-
հալիսի աղ օլան մաշալ իտի :
— Սա՛լ էպէր իթի : Պու սէօլ
Եունանիճէտէ օլտուղու կիպի՝
պիր տէլլալ կիպի պիր շէյ իչիւն
չաղըրմագ մա՛նասընա տըր : Եհ-
նի Վ՛հտառ պու սէօղիւն մա՛նա-
սը՝ պիր պէյիլըք կէրչէքիլի իսալ-
գա իլան վէ պէյան էթմէք տիր :
Յոլճաննէս պիր տէլլալ կիպի՝
Ս՛եսիանըն կէլմէսինն եազլաշ-
տըղընը նիտա էտէր իտի : (Վ՛
Լ՛հարոն ֆաթիլեասընտան պիր

քեահին իտի • լաքին հէպէլտէ
իւղզմէթ էտէճէք եէրինէ՝ չէօլտէ
վա՛ղ էտէյօր : Սա՛լ . 7 :
2 . թէվպէ՛ էպին : Կիւնաճի-
չիւն գասապէթ չէքիպ՝ օնու թէրք
էտին : Պու լուղէթ՝ Եունանի-
ճէտէ օլտուղու կիպի՝ Լլաշ վէ
րուհանի մատտէլէր խուսուսուն-
տա պիր քէօթիւ իշ իչիւն ա՛գըլ
վէ նիլէթ վէ ա՛մէլ ու հարաքէթ
տէյիշտիրմէք պէյան էտէր • վէ
էլպէթթէ պունուն իլէ՝ կէշմիշ
կիւնաճար իչիւն պիր ա՛ղիմ
գասապէթ՝ վէ չէր տիւրիւ պի-
նամուսլուգտան տէօնմէք տախի
անկլաշըլըր : Խ թափ . Խ . 47, 48 :
Յոթ իթ . 6 : Ելէլ . Ժր . 30 —
32 : Սա՛լ . Խ . 17 : Ժա . 20 :
Ժբ . 41 իլէ , Յոլճանն . Խ . 5 — 10 :
Սա՛լ . Խ . 29 — 32 : Սա՛լ .
Խ . 4 , 15 : Խ . 12 : Վա՛լ . Ժբ .
3 , 5 : Ժն . 10 : Խ . 47 : Վոթձ .
Խ . 38 : Խ . 19 : Ժա . 18 : Ժէ . 30 :
Խ . 21 : Խ . 20 : Խ Վոթն . Խ . 10 :
Խ Տի . Խ . 25 : Խ Պէպ . Խ . 9 :
Յոյպ . Խ . 5 , 21 րուպար օյունա :
Յոլճաննէս քէնտի խըղմէթինի
պաշտատըղը զէման՝ Եհհուտի
միլլէթինին պիւթիւնիւ զայէթ
պօղուգ վէ եարամալ իտի , վէ
թէվպէսիլ՝ եախօտ պիւթիւն
երւրէքլէրինի վէ է՛օմիւրէրինի
թէքմիլէն էյիյէ թէպտիլ էթմէ-
տիքճէ , Ս՛եսիայը գապուլ էթ-
մէյէ վէ օնուն ախէագընը անկ-
լամաղա վէ կէլմէսինն մէրամընը
ֆէրդ էթմէյէ եախօտ օնուն փա-
տիշահըղընըն պէրէքէթլէրինին
սէֆասընը սիւրմէյէ վէ լէզլէթինի
ալմաղա քիւլլէյէ հաղըր տէյիլ-
լէր իտի : — Կէօլլէրինն էպալէալ-
լէղը : Սա՛տթէնս՝ Քրիսթիան-

պէրտէն՝ Չէօլտէ չաղըրանըն

ըզ թանգըմաթընա էքսէրի պու
համի վերիւր : Սարկոս՝ Վուկաս՝
վէ Յովհաննէս օնա՝ "Բլաւն
ժողովակըղը" տէրլէր : Լաքին
օնլարըն ճիւմէսի պիր շէյի՝ եա՝
նի քիլիսէտէ եէրտէ պաշայըպ՝
կէօքտէ թէքմիլ օլան Վրիստո
սուն ըուհանի փատիշաճըղընը
անկլաթմաղա մէրամ էտէրլէր :
Պու միսիլիւ պիր փատիշաճըղըն
խապէրի՝ Լաքի Բ՛հտտա փէյ-
ղամպէրլէրտէն եա՝նի՝ Վաթան՝
Վաւիթ՝ Եսայի՝ա՝ Երեմիա՝ վէ
սայիրլէրտէն ալընմըշ տըր , վէ
ա՝լէխուսուս Վաւիթլ թ. 44, 45 :
Է. 13 , 14 տէն : Եէհուտիլէրին՝
Սեփանըն փատիշաճըղը խու-
սուսուստա էքսէրի ալազ վէ
ճիւմանի զիւի՝ւմէրի վարըտը .
վէ օնուն էօնիւնճէ կիտէնի՝ եա՝
նի Յովհաննէս՝ օնուն հազգընա
սօղըու զիւի՝ւմ ու ի՛թիգատ-
լէր էօյրէտիյօր : ()՝ սօլթատ-
լար ճէմ՝ էտիպ՝ ա՝սքէրլէր եա-
զաճազ եէրինէ՝ խալըր սիլաճլան-
մաղա՝ վէ մէյտանա սիլաճլանմըշ
չըզըպ ա՝ղիմ թալիմլէր էթմէյէ
տա՝վէթ էտէճէք եէրինէ , օնլա-
րը՝ կիւնաճլարընը թէրք էթմէ-
յիլէ պիր փաքըզ փատիշաճըղը
իչիւն հազըրլանմաղա չաղըրը-
յօր : Բլաճըն փատիշաճըզ սիւր-
մէսի՝ ալ պիր վագթթ իչիւտէ
պաշայաճազ տըր : Լ՛յի օլմազ
իլէ օնուն իչիւն հազըրլանըն :
Սեփանըն փատիշաճըղը փէք
եազըն տըր . կիւնաճլարընըգտան
թէվպէ էտիպ՝ օնու գապուլ էթ-
մէյէ հազըր օլուն : ()՝ Էօսթլէրին
փատիշաճըղը տըր , վէ օնուն հէփ
թէպա՝սը վէ ըայալէրի՝ սէմափի
ա՝գըրտա օլմաղըտըրլար : ()՝ պիր
ըուհանի փատիշաճըզ տըր . վէ

սէսի՝ Բապարն Եօլունո՛ւ հա

հէր քիմ քի ըուհտան սօղմամըշ
իսէ , օ փատիշաճըղըն թէպա՝-
սընտան տէյիլ տիր : ()՝ պիր
էյիլին փատիշաճըղը տըր . վէ
հէր քիմ քի հէփ պինամուպուգ-
լարընը թէրք էթմէյէ վէ Բլ-
լաճը արամաղա պաշամաղա ,
օնուն սաա՝տէթլու սինօրլարընա
եազլաշմաղա պաշամաղ : ()՝ պիր
նուր փատիշաճըղը տըր . վէ հէր
քիմ քի գարանըղը սէվէր իսէ ,
օլ տայիմ՝ կէնիշ նուրու իլէ սօ-
լու մաճալին իլինտէ եաշայամաղ :
()՝ պիր կէրչէքլէք փատիշաճըղը
տըր . վէ եալան ու եանղըրըն
օնտա պիր եէրի օլմաղ : ()՝ պիր
ա՝տալէթ փատիշաճըղը տըր . վէ
զուլմ՝ ու ըէնճիտէ՝ օնտա պիլին-
միշ շէյիքտէն տէյիլ տիր : ()՝
պիր ա՝ղիլէք փատիշաճըղը տըր .
վէ օրատա՝ նաիաքլայան հիչ պիր
շէյ կիրէմէզ : ()՝ սէլամէթին
փատիշաճըղը վէ խայրաթըն փա-
տիշաճըղը տըր . վէ ճիւմէ-հա-
սէտ վէ նիղա՝ հէփ մէնփաաթի
նէֆսիյէ վէ ախէրին քէօթիւլիւ-
յիւնիւ արղուլէմէք խըրսլարը ի-
լէ պէրապէր՝ օնտան ուզազ սիւ-
րիւլիւշ տիր : Փատիշաճ քէն-
տիսի՝ Պիղատոսուն տիվանընտա
սուրուր իքէն՝ "Պէնիմ փատի-
շաճըղըմ՝ պու տիւնեատան տէ-
յիլ տիր" (Էօլ. 36 , 37)
տէտի , քի պունտան՝ "պէնիմ փա-
տիշաճըղըմ սէմափի տիր . վէ
կէրչէքլէքտէն օլան հէր պիր ա-
տէմ՝ օ փատիշաճըղտան տըր"
անկլալըր : Ս՝աթլ. 7. 17 : Ե. 3,
10, 19, 20 : Է. 10. 33 : Ժ. 7 : Ժա.
11, 12 : Ժք. 11, 24, 31 , 33, 44 ,
45 , 47 , 52 : Ժգ. 19 : Ժդ. 1—4 ,
23 : Ժթ. 14 : Ի. 1 : Իա. 43 :
Իբ. 2 : Իգ. 13 : Իե. 1 : Ս՝աթլ .

սէջլէնէն պո՛ւ տուր :

4 Ո՛հ պու Յովհաննէս՝ տէ՛վէ թիւլիւնտէն է՛սվա՛յ կէ՛լ յինմիշ իտի . վէ պէլինէ գա՛լը՛շ գուշանմըշտը . օնուն

րէյինէ պիր եօլ հազըրլամագ՝ վէ օնու ճան ու տիտէն գապուլ էթմէյէ հազըր պուլունմագ ի՛չին՝ նէ՛ գատար չօգ շէյ եա՛փըմդա իգթիզալը տրր :

4 . Տէ՛վէ լի՛նյի՛ն : () նուն կիյ . տիյի է՛սվապար՝ էն գապա վէ էն գալըն վէ էն ուճուղ ա՛պատան իտի : — Ղապլ՛ն գոշանի՛ր : () նուն պու թիւլիւ վէ գապա էս՛վապը՝ պէլինին իւզէրինտէ պիր սիփիլէնմէմիշ չլս տէրիտէն գա՛լըշ փարապար իլէ պաղլանմըշտը : Պէքի փէյղապէրլէրին ալէսսէ՛վէ կիյիմի պու իտի : Դ թա՛գ . Թ . 8 : Պա՛ր . ԺԴ . 4 : — Չէ՛ չիլիէլէր : Եէհուտիլէրէ՛ օնլա՛րը եէմէյէ բուխտթ վարըտը (Ղա՛ր . ԺԹ . 22) . լաքին խալ՛գըն՝ էն էտնա վէ ֆուգարա սը՛նըֆընըն դաա՛մը իտի : — Եա՛պա՛ն պա՛լը : Ինսան թիմարը ալ՛թընտա օլմայան արըլարտան եա՛փըմըշ պալ՛քի , տաղլարտա վէ գըրլարտա էսքի աղաճ քիւթիւք՛լէրի գօվուգլարընտա վէ գայա՛լար տէլիքլէրինտէ պուլընուր՛ուտու : Դ ըն՛ . ԼԲ . 13 : Թ թա՛գ . ԺԴ . 25—27 : Պաղ՛ . 3Թ . 16 : Պաղեստին մէմէքէթինտէ չօգ պալ՛ օլուրուտու . վէ չօգ եէրտէ տէնիյօր քի , օ տիյարտա պալ՛ ագարըտը : Ելէյ Դ . 8 , 17 , վէ սայիր չօգ մահալլէրէ պաղ : Յովհաննէսին իշի՛՝ եօլ աշան՛լարըն վէ օրման քէսէնլէրին վէ մա՛տէնձիլէրին իշի կիպի զօր վէ գապա իտի . վէ օ՛ Լալաճըն մու՛

դաա՛մը իսէ՛ չէքիրկէլէր վէ եապա՛ն պալը իտի :

5 Օլ զէման Նըուսաղէմ՝ վէ պիւթիւն Նէհուտիւթան հէմ՝ Յորդանանն հէփ էղրաֆ

գատտէրի օնու դօտուղու հալէ կէօրէ հարաքէթ էյլէտի : () նուն դաա՛մը վէ է՛սվապը՝ քէնտինին ֆագիրլիյինի վէ էտնա հալինի՛ վէ օնուն տիւնեա սէֆաա՛թլէ՛րինէ էօլմիւշ օլմասընը՛ վէ խալ՛գըն իշինտէ պիր թէքմիլ ախէագ ու մէշըէպ եէնիլէնմէսի իգթի՛զալը օլտուղունու եիւրէյի տուլ՛տուղունու վէ օնլարը կիւնաճ՛լարընը թէքք էթմէյէ տալէթ էթմէսինտէ գօրգուսուղլըղու՛նու վէ ճէսարէթին կէօսթէրտի : () կէլիպ՛ նէ եէրիտի նէտէ իշէ՛րիտի (Սա՛ր . ԺԹ . 18) . վէ նա՛ղիք է՛սվապար իլէ կիյինմիշ տէ՛յիլտի : Սա՛ր . ԺԹ . 8 :

5 . Երուսաղէ՛ : Երուսաղէմին սաքինլէրի : — Պի՛լիւն Եէհո՛ապիսթան : () մէմէքէթին էհալի՛սինին հէ՛ր պիրի տէյիլ՛ իլլա՛ մէմէքէթին հէ՛ր պիր գարաֆըն՛տան պիր չօգ խալգ : () Օլ զէման՛ տէ խալգըն ա՛լէսսէվի զիւրիւմիւ պու իտի քի , Լալաճըն փատիշաճ՛լըղը թէղ կէլէճէք տիր : Ղա՛ր . ԺԺ . 11 : Չօգ քիմնէլէր ինանըր՛լարըտըքի , Յովհաննէս՛ հէման Սեփա՛ քէնտիսի տիր : Ղա՛ր . Դ . 15 : Սիլէթին պիւթիւնիւ՛ ույանըգ տուրուպ հէ՛ր տաքիգա Սեփանըն զուհրուու կէօղէ՛տիր իտի . իմտի հէ՛ր տէրէճէ հէմ՝ հէ՛ր ֆըրգատան խալգ՛ ճիւմհիւր՛լէրճէ Յորդանանա սէյիրտէճէք՛լէրի՛ վէ ճէմաա՛թլարճէ կէօքէ՛րին փատիշաճլըղնա՛ հիւճիւմ՝ էտէճէքլէրի (Ղա՛ր . ԺԴ . 16)

քեցիւք յի յնա՝ չըգարլարը-
տը:

6 Վէ կիւնահարընը ի՞նչ
րաֆ էտիս՝ Յորդանանտա յն-

ա՝ ճայըպ տէյիլ տիր:

6. Ի՛նչ էրա՞յ: Երեւոյթի-
թապարտա ի՛ծրաֆ լուղէթի՝
պիր քիմէ քէնտի կիւնահարընը
իգրար էթմէք մա՛նասընա գու-
լանըլը: Պազ Վ. Խո. ԺԳ. 21:
ԻԳ. 40: Յէ. 19: ԵԳ.
Թ. 6—15: Ժ. 1: Դէ. 1. 10.
6: Թ. 2: ՅԵ. 1. 27, 28:
Սաղ. 1. 5: Լու. 13.
Պառ. Թ. 4, 20: Սաղ. 1. 5:
Վ. 1. 18—21: Վառ. 1.
Ժ. 18: Յա. 16: 10. 19:
Հովհաննէսին վա՛ղը իլէ
ինսանլարըն ա՛գընա պիր ալա-
հանի թէսիր կէլէրէք՝ չօգ քիմ-
սէլէր քէնտիլէրին կիւնահար
հալինի կէօրմէյէ ույանմըշար-
ըտը. վէ օնլար՝ քէնտի կիւնահ-
արը իչիւն է՛օղիւր տիլէյէճէք
նէրինէ քէնտիլէրինի թէհօհմէթի
սայմագ հալինի կէլտիլէրի վա-
գըթ, նա՛նի օնլար թէվպէ էտէ-
րէք՝ գապահաթը օլուպ ա՛ֆվէ
մուհթաճ՝ մուրտար օլուպ թէ-
միլէնմէյէ մուհթաճ օլտուգլա-
րըն՝ կիւնահ իլէ քէնտիլէրինի
խարապ վէ պէրպատ էտիս՝ պիր
Վուրթարընը մուհթաճ օլ-
տուգլարընը իգրար վէ ի՛ծրաֆ
էթտիլէրի թագտիրտէ, հէմ
տախի քէնտի նարամագ Խուարը-
նը վէ Խարամագ ֆիլիլէրինի
թէրէ էտիս՝ փէք Խաղըն պիր զէ-
մանտէ կէլէճէք օլան Ս՝ Խաղըն
թալիմաթիլինէ վէ գուլաղուգ-
լուղունա քէնտիլէրինի թա՛պի է-
տէճէքէրինի իգրար էթմէքէրի
թագտիրտէ, օ զէման Հովհան-
նէստէն վաֆթիլ օլուրլարըտը,

տան վաֆթիլ օլուրլարը-
տը:

7 Վէ օ՛ փարիսեցիլէրտէն
հէմ Սաղուկեցիլէրտէն չօգ

վէ պու մինվալ իւզըն Լ՛լահըն
վէ ինսանլարըն հուգուրուտա՝
Վրիստոսու հէփ թալիմաթիլէրի
վէ նիզամ ու շուրուգլարը վէ
նամօսլարը իլէ գապուլ էթմէյէ
քէնտիլէրինի պօրճ ալթընա գօր-
լարըտը: Իմտի կէօրիւյօրուգ քի,
օնլարըն պու ի՛ծրաֆը՝ օլ պա-
ղըլարընտան սըրը նա՛նի խոր-
հուրդ սայըլըպ՝ Խաղընմէյէ
թա՛պիր օլունան ի՛ծրաֆ ու իգ-
րարտան փէք ֆարգը պիր շէյ
իտի: — Վաֆթիլ: Պազ Գ. 1
շէրհինէ:

7. Փարիսեցիլէրտէն վէ Սաղու-
կեցիլէրտէն: Օլ վագըթլարտա
Եհհուտիլէր իւչ պէօյիւք ֆըր-
գալարա պրըլմըշարըտը, քի օն-
լար՝ փարիսեցիլէր՝ Սաղուկեցի-
լէր վէ Խաղընլէր ֆըրգալարը ի-
տի: Խաղընլէր՝ Եհհուտիլէրին
րուհպանլարը՝ նա՛նի արեւալէրի
վէ ճգնաւորլէրի իտիլէր, քի օն-
լար էքսէրի թէրբի տիւննա էտիս՝
է՛օմիլէրինի էտնա հալտէ կէչի-
րիլէր իտի: (Նլարըն իտի Եհ-
նի Ս՝ հտտա հիչ գէքր օլունմայօր.
վէ Խաղընտիլիլի օնլարա րասթ
կէլտիլի ասլա կէօրիւնմէյօր:
Պու ֆըրգա փէք պէօյիւք տէյիլ
իտի: Հովսեփոս տէյօր քի, օն-
լար տէօրթ պին միգտարի նու-
ֆուտէն ի՛պարէթ իտի, վէ ճիւմ-
լէսինին էչնա ու էմալէրի պիր
նէրտէ օլուպ՝ այրը սէչիլ շէյլէրի
Խօղուտու, վէ ճիւմլէսի պէքնար
իտիլէր, վէ ասլա էվէնմէղէր իտի:
Փարիսեցիլէրին ֆըրգապը՝ էն
զէնկինի վէ էն պէօյիւյիլ իտի:
(Նլարըն իտի՛մի՝ այրմագ մա՛-

քիմսէլէրին ընուն վաճթիզի նէ կէլաիքլէրինի կէօրիւնճէ,

նասընա օլան ի'պրանիճէտէ պիր լուղէթտէն ալընմըշտը . չիւն ըն-
լար քէնտիլէրինի միլէթին պագի
խալընտան՝ տինէ տայիր . կէօ-
զէթտիքլէրի մախսուս պիր տիգ-
գաթ իլէ՝ ալըմըշտարտը : ()ն-
լարըն իշպու պրըմալարը վէ
տիգգաթը՝ դաա՛մ վէ էսվապ վէ
պա՛ղը տին այիլէրի վէ կէօզէթ-
տիքլէրի շէյլէր խուսուսուստա
քէնտիլէրինէ մախսուս կէօսթէր-
տիքլէրի պիր Փարգտան ի'պա-
րէթ իտի : Պու Փըրգանըն ասլը՝
Սադուկնցիլէրինքի կիպի՝ Վը-
րիսթիան թարիխինտէն 260 սէնէ
միգտարի էզվէլ զուհը էթմիշ
իտի : Պու զէմանլէրտէ՝ սրփա-
րըշէր՝ նոմօսունուն նուֆուզու
իլէ՝ եաղըմըշ նոմօսուն թա՛յին
էյլէտիլինտէն աշըրը նէֆսի ին-
քեար էթմէք վէ ի'պատէթլէ մէշ-
զուլ օլմագ վէ սատագա վէրմէք
միսիլիւ արթիյէ ա՛մլէր իճատ
օլունմուշուտու . վէ պունճիլէ-
յին գապա սօֆուուգ՝ եա՛նի ա-
ւելըրդապաշտու թիւնա՛ տին մաղ-
րուրլուղունա՛ պագըլ ի՛թիգա-
տա՛ վէ միւրայըլըա պիր կէնիշ
գափու աշըմըշտը : Իշպու Փըր-
գանըն պաշլըրճա թա՛լիմաթլէրի
պունլար իտի , քի Մլաշտան
Ս՛ուսէսէ Ս՛էթրաթօն նամ մէ-
լէյին վասիդասը իլէ աղըզտան
վէրիլիպ եաղըյա ալընմամըշ լա-
քին սիլիլէտէն սիլիլէյէ կէշմիշ
օլան սրփարըշար նոմօսունուն
հիւքմ ու նուֆուզու՝ Լըիզ Վի-
թապարտա եաղըմըշ օլան նօ-
մօսունքինէ պէրապէր իտի . քի
պիր առէմ պու իքի նոմօսու կէօ-
զէթմէյիլէ , տէյիլ սալթ Մլա-
շըն հուզուրունտա ա՛տայէթ գա-
զանա պիլըր , իլա իւճրէթէ լա-

յըգ արթիյէ խալըր ա՛մլէրէրէ
պիլէ մալիք օլա պիլըր . քի օրուճ-
լար՝ սատագա վէրմէլէր՝ եպյգան-
մալար՝ վէ կիւնաճ իգրար էթմէ-
լէր՝ կիւնաճա քէֆարէթ տէյիւ
քիֆայէթ էտէրլէր . քի Փիքիլէր
վէ արգուլէր՝ ա՛մլէ իլէ իճրա օ-
լունմատըգճա՝ կիւնաճ տէյիլէր .
քի տիւնկրա պիր դալիհտէն եա-
խօտ Մլաշըն պիր սապիթ օլուն-
մուշ գանունունտան իտարէ օւ
լունույօր . քի կէլէք էյի վէ կէ-
րէք քէօթիւ մէլէլէր վար տըր .
քի ինսանլարըն ճանլարը բուշլար
վէ էօլիւմիլիլէր օլուպ՝ էօլիւմ
տէն սօնկրա՝ եա էպէտի սաա՛-
տէթ՝ եա էպէտի ա՛ղպ իշինտէ
օլաճագլար . քի Մլաշ Եէհու-
տիլէրէ՝ ընլարըն ախլէպ ու մէշ-
րէպլէրի էյի տէ օլսա քէօթիւ
տէ օլսա իհսանլէր վէ ի՛նայէթլէր
էթմէյէ պօրճու տուր . վէ քի
օնլար՝ Լըրաշամըն լայըզըզլա-
րը իլէ ա՛տայէթէ նայիլ օլուր-
լար : Պայսրէ վէ Էրուդէտէ ի-
դաա՛թ եէմինի վէրմէյէ իմթի-
նա՛ էտէրլէր իտի : ()նլար՝ մաղ-
րուր՝ ֆօտուլ՝ վէ քէնտի ա՛տա-
լէթինի պէյէնմիշ քիմսէլէր ի-
տիլէր . վէ պայաղը խալցա ա՛ղիմ
հագարէթ իլէ պագարլարտըր .
Յա՛լ . է . 49 : Վէնտիլէրին սը-
փարըշարա տիգգաթըլ թա՛ղիմ
լէրի վէ կէօրիւնիլէտէ իղհար օ-
լան իսիմլէրինին ա՛ղիլիլինին
սէպէպինտէն՝ պայաղը խալց էք-
սէրի օնլարըն դարաֆընը դու-
լալարլարտըր . քի պարլար իսէ օն-
լարըն հիլէ վէ ուսթալըզլարըն
տան գօրգմալարը իլէ՝ չօգ քէրրէ
օնլարըն լութֆունու գազանմա-
ղա չալըշըրլարտըր : Պունուն ի-
չիւն օնլար՝ չօգ տէֆա՛ կէրէք

օնլարա տէտի . էյ էնկէրէ՛ք էլլատլարը՝ կէլէճէք զա-

տէվլէթին վէ կէրէք քաճանալը .
ղըն էն պէջիւք մանսուպլարընը
ալըրլարըտը : Յովսեփոսուն ըի-
վայէթինէ կէօրէ՛ օնլար պա՛ղը
տէֆա՛ տէվլէթէ օլ գատար սը-
գընթը վէրիւրէր իտի քի , փէք
աղըր վէ շէտիտ թէքտիր ու թէ-
տիպլէր ալթընա տիւշէրլէր իտի :
() Ելարըն ֆըրգասընա մախոուս
օլան ա՛տալէթլէր՝ վէ ալէխու-
սուս օնլարըն սըփարըշլարը կէօ-
ղէթմէքտէ օլան ա՛ղիմ տիգ-
գաթլէրի՛ նայգանմազլար վէ օ-
րուճ գութմազլար խոսուսուսն-
աա թա՛լիմլէրինին գափլէլի՛ Մ-
ւետարանիչլէրտէն գու՛վլէթ իլէ
իղճար օլունույօր , վէ օնլարըն
էքմէք նէմէղտէն էվվէլ էլլէրի
նայգամայր՝ վէ փէրլէմպէ կիւնիւ
իլէ փաղար էրթէտի կիւնիւ քէն-
տի զիւի՛մլէրինճէ Ս՝ ովսէսին Սի-
նայ տաղըն փէրլէմպէ կիւնիւ չը-
գըպ փաղար էրթէտի կիւնիւ էն-
միշ օլմասընըն զիքրի իչիւն օրուճ
գութմայր տին պօրճլարը էթմէ-
լէրի՛ օնլարըն ուղուն վէ կիւնտէ
չօգ քէրրէ տէյիլ սալթ սինա-
կոկլարտա վէ Տէյքէլտէ իլլա մէյ-
տանլարտա վէ սօգազլարտա տա-
խի տուա՛ վէ ի՛պատէթ էթմէ-
լէրի՛ էսվաղլարընըն էթէքլէրի-
նին կէնիշլիլի վէ նօմօստան պա՛-
ղը սէօղլէր նաղըլմըշ օլան ճա-
մալիլլէրի՛ օնլարըն ինսանլարը
տաճա էյի էթմէք տէյիլ իլլա
տաճա գաղըն գաֆալը տէօնմէլէր
էթմէք իչիւն զայրէթլէրի՛ վէ
Տէփ պու զայրէթ ու տինտարըգ
սուրէթի ալթընտա կիզլի օլան
օ՛նլարըն թէճամիւլ օլունմաղ
քիպիլլիլի՛ վէ ֆաարգլըղը՝ ֆա-
Տիշլիլի՛ վէ ֆաարգլըղը պէյան
օլույօր , քի պու սէպէպտէն Լ՝-

Ֆէնտիմիզ օնլարը շիտտէթ իլէ
թա՛ղիւր էյլէտի : () Ելար էքսէրի՛
պիր դագըմ՝ ֆասիտ՝ միւրալը՝
մանսուպ արայան՝ տիւննափի՛
ֆօտուլ քիմնէլէրտէն ի՛պարէթ
պիր սընըֆ իտի : Եւճուտիլէրին
թալմուտ քիթապլարը պիլէ օն-
լարըն ճագընտա տէրլէր քի ,
օնլար՝ գապա սօֆուլուգ վէ էն
պաղըլ վէ պօշ ի՛թիգատլէրէ
տալթըշլար իտի : Լաքին օնլարըն
արասընտան պա՛ղը էյի առնմլէր
տէ չըգմըշ տըր . Յօլէ . 7 . 1 :
Վաքճ . 6 . 34 : Ս է օնլար՝ թէ-
նին տիրիլէճէյինէ վէ ռուճլարըն
վարըղընա ինսանլարըլար էճիլ-
տէն , էօլիւլէրտէն տիրիլմիշ
Վուրթարըն թա՛լիմալթընա՛
Սագուկեցիլէր գատար զըտտ տէ-
լիլլէրիտի . Վաքճ . իդ . 6—8 :
Խմտի պուստան պէօյլէ պուլու-
յօրուզ քի , Եւճուտիլէրտէն
թա՛նղիմ օլունան քիլիսէնին ա՛-
ղալարը՝ չօղունճէ պու ֆըրգա-
տան կէլմիշ քիմնէլէր իտի . վէ
պու քիլիսէն ա՛ղալարը էյիլէի սը-
փարըշլարը թէրք էթմիշլէր իտի
իսէ տէ , Ս՝ ովսէսին նօմօսունուն
սագլանմասը իգթիզալը օլմագ
ի՛տտիասընտա իտիլէր : Վաքճ .
Ժե . 5 : իմ . 21 : Լազիդգաթ՝ վա-
րիսեցի իսմի շիմտի օրթատան
գալգամիշտըր, լաքին Վարաիլէր-
տէն մա՛տա օ ֆըրգատան օլմայան
Եւճուտի նատիր պուլունուր :
Սագուկեցիլէր՝ իսիմլէրինի
Վրիստոստան 260 սէնէ միգաարի
էվվէլ ճայաթտէ օլան Սագուկ
նամ պիր քիմնէտէն ալթըշլար
զանն օլունույօր : Պու քիմնէ՛
Լ՝ նտիգոնոս Սքէօս ատընտա
Սանքէտրիմ՝ եա՛նի միլլէթին
պաշ մէճլիսինին ըէիսի օլան պիր

լուստան գալմասընը սիզէ քիմ կեսութերտի :

ալիմն շալիտի իտի , քի օնուն վերտիյի թալիմ պու իտի քի , ինսան Բլաճա՝ քէնտինէ պիր ֆայտա մեմիւլ էթմէյէրէք՝ ի պատէթ էթմէյէ պօրճուլ տուր . եա՛նի ինսանըն Բլաճա սուն տուղու ի պատէթ իւճրէթ իւմիտի իլէ եախօտ ա՛ղապ գօրգուսու իլէ սունուլմալը տէյիլ տիր : Խմտի Սադուկ քէնտի խօճասընըն թա՛լիմաթընը էյի անկալամա տըղընտան՝ օնտան պու նէթիճէյի չըգարտը քի . իւճրէթ եախօտ ա՛ղապ վէրիլէճէք պիր ախրէթ կօգ տուր : Ինճամը՝ Սադուկեցիլէր պէօյլէ ինանըրլարը քի , ինսանըն էօլլեմիւլ ճանը կօգ տուր . վէ օնլարըն զիւլիւմէրին ճէ՛րուճլար՝ մէլէքլէրին կէօրիւն մէլէրի՝ վէ թէնին տիրիլմէսի եա՛նի գըյամէ՛թ՝ ճիւմէսի պօշ խիւլեալար տրը : Վաթ . իթ . 8 : Սաթիլ . իթ . 23 : Սաթիլ . ժմ . 18 : Վաթիլ . իթ . 27 : () նլար տայիմա Փարիսեցիլէրէ զըտտ իտիլէր . վէ օնլարըն Տէփ սըփարըրլարընը՝ թէֆսիլլէրինի զամլարընը՝ շէրճլէրինի տէյիլտիրմէլէրինի վէ ույտուլմալարընը ըէտտ էտէրլէր իտի : () նլար սալթ եաղըլը օլանա՛ եալըրըրլարը , վէ եալընըլ Լաթի Լ՛ճտըն քիթալլարընը գապուլ էթմէք իգրար էտէրլէր իտի . լաթին ֆիլ վագի՝ օլ Քիլապուրն Տիչ պիրինէ պագմաղարըտը : Յօվսեփոսուն նագլինէ կէօրէ օնլար՝ Փարիսեցիլէրին իգրար էթալիյի գալիճ թա՛լիմաթընը ըէտտ էտէրլէր իտի . վէ նիճայէթինտէ պու գատարատէք վարտըլար քի , Եարատըճընըն մուգատտերինի ինքեար էտիպ՝ օնուն քէնտի էլլէրի իլէ եարաթտըղը մախուլ գաթլարընըն իտարէսինտէ Տիչ

պիր ալագասը կօգ տուր տէրլէր իտի : Պիլ վագի՝ օնլար օլ զէմանըն տինի զէվգէ ալան տին սիզլէրի օլուպ՝ օնլարըն էն էյիսի իմանըղ՝ վէ պա՛ղըլարըն աւտուածեան վէ անաստուած ֆէյլէսօփլար իտիլէր : () նլար՝ Փարիսեցիլէրտէն չափ ալ իտիլէր . լաթին օնլարըն սալսընըն եէրինի՝ պաղը մէրթէպէ օնլարըն զէնկինլիյի վէ խալգ արասընտա ալէա մէսնէտլէրի տօլտուրուրուտու : () նլարտան պիր գալը՝ պաշ քեաճինլիք մանսուպունա էրմիլլէք իտի : Յօվսեփոս պիզէ նագլ էտէյօր քի , Սակաբայեցոյ սիլսիլէսինտէն օլուպ՝ պաշ քեաճին վէ տէվլէթ դարաֆընտան միլլէթին զապիղի օլան Յօվճանէս Լիւրկանոս նամ քիմնէ աչըգ ալ շիքեար քէնտինի Փարիսեցիլէր ֆըրգասընտան այըրըպ Սադուկեցիլէրին քինէ կիրմիշ իտի : Պու՝ Վրիստոստան 120 սէնէ միգտարի էվվէլ զուճը էթմիշ իտի : Իլվայէթ օլունույօր քի , պու քիմնէ շիտտէթիլ պիր էմը սատըր էթմիշ իտի , քի Տէփ Եէճուտիլէր պու ֆըրգանըն զիւլիւմէրինի վէ ըէյլէրինի գապուլ էյլէսինլէր . վէ օնուն էօլլէսինտէն սօնկրապիլէ՝ պիր վագըթ՝ Սանքետրիմ՝ մէճլիսինին սալքի Տէփ ալալար պու ֆըրգատան օլան ատէմլէրտէն իտիլէր : Լաֆէնտիմիզին էօլլեմիւլէն Տիւքմէտէն Վայիալաս պաշքեաճին՝ կէօրիւնիւր քի՝ պու ֆըրգատան իտի : Վաթ . իթ . 1 , 2 : Վէ Յօվսեփոս տէր քի , " Յիսուսուն գարընտաչը Յակոբոսու էօլաիւրէն պաշքեաճին Լ՛նանիաս՝ Սադուկեցիլ իտի " : — Լալլէրէ՛ էլապուրը : Եըլան սէօղիւ՝ ֆիլթնէպաղըղ վէ եարամաղըղ

8 Իմտի թէվպէյէ լայրզ մէյվէ՛ հասըլ էտին :

պէյան էթմէք իշիւն գուլանըլըր . լաքին էնիլէրէ՛ տայիմն եւրամազըղըն վէ էն գէհիրլի քէօթիւլիւյիւն նիշանէսի տիր : Եըլանլարըն էն գէհիրլիսի՝ էնկէրէք տիր . վէ օնուլն սօգմասը՝ շիւպհէսիդ վէ թէզ էօլիւմ կէթիրլիր զանն շուռնուրուտու . Գաթ . իք . 3 — 6 : Փարիսեցիլէր վէ Սաղուկեցիլէր՝ էյէրէի Լբրահամըն էվլատարը օլմագ իտտիա՛սը իլէ իֆթիխար էտիպ՝ պիր դագըմըր քէնտիլէրին ա՛ղիմ ա՛ղիզլիլէրինէ՛ վէ օ պիր դագըմըր քէնտիլէրին ա՛ղլ ու ֆէհլէրինէ էօյիւնիւրլէր իտի իսէտէ , Յովհաննէս ա՛ղիմ ճէսարէթ իլէ օնլարըն հագգընտա՛ փէք գէհիրլի ախէագ ու ա՛մէլ սահիպի քիմ սէլէրէ կիպի սէօյլէտի , վէ աշիքարէ՛ էսքի երլանըն էվլատարը օլտուգլարընը թագրի՛ր էյլէտի : Օնլարըն պու մա՛գուլէ քիմսէլէր օլտուգլուսու Խֆէնտիմիզ տախի սէօյլէտի . Սաթ . Ժք . 34 : իք . 33 : Յովհ . ք . 44 իլէ՛ Դանն . ք . 15 : Սաղ . Ժք . 3 — 5 : Եսայ . Ժէ . 3 , 4 : ն Յովհ . ք . 10 , 12 : Յայ . Ժք . 9 : Դ . 2 բուպար օլուսա : — Բիլի՛ Էօսթիլիլ : Յովհաննէս՝ օլ միսիլիւ տինսիզլէրին վէ պէօյիւք միւրայըլարըն՝ կիւնահքեարլարըն հագգընտա կէլէճէք օլան Լլաւհըն զաղապը խուսուսուստա ա՛գըլ սարֆ էտէճէքլէրինէ ա՛ղիմ թա՛ճիւպ կէօսթէրիլօր : Վէ օնլարըն օրայա խալզըն գալապաղը իլէ օնուլն վաֆթիզինէ վարմալարը՝ կիւնահքէ քէօթիւլիւյիւնիւն սատէճէ պիր կէլիւր կէլէր տույուշուստանմը՝ հօխսա

9 Վէ քէնտի քէնտինիզտէ՛ Պապամըզ Լբրահամ տըր

խալզըն արասընտա ի՛թիպարլարընը հըֆլ էթմէքմի՛ եախստ սալթ պիր սէյր ու թամաշա էթմէք իշիւնմի իտի , պէլէի տէյիլ տիր . լաքին պու աշիքեար տըրքի , օ՛ օնլարըն չօղուսու՝ մէրամ ու մագսուտլարընտա տիւնեալի պէլէյիպ՝ սայիրլէրտէն զիյատէ գուվլէթլի վէ շէտիտ պիր վա՛զա մուհթաճ սայար :

8 . թիւլէյէ լայրզ մէյվէ՛ հաւըլ էպին : Կէօրիւյօրուզ քի , ն . Յովհաննէսին գըթընտա պիր տիշարտան թէվպէ իգրարը՝ եիւրէքտէն սահիշլիք օլմատրգճա՛ հիշտէն սայըլօր : ք . Կիւնահլարընը իշլէմէքտէ տէվամ էտէնլէր՝ կիւնահլարընտան թէվպէ էթմիշ տէյիլէր տիր : ք . Սահիթ թէվպէնին եալընըզ իսպաթը՝ պիր ա՛ղիզ էօմիւր տիր : ք . Պու իւպաթ օլմատրգճա , եա՛նի ալագ կէօնիւլիւք՝ հալիմիլէր՝ իման՝ մուհապպէթ՝ կէրչէքլիք՝ մէրհամէթ՝ վէ հէր կէօնա էյի ա՛մէլլէր իլէ տօնանմըշ օլմատրգճա , Խարայիլին արասընտա պէօյիւք՝ գէնկին՝ ա՛ղիմ ու օգուսուշ՝ խօճալար վէ մուսալիմլէր օլանլարըն տախի՛ ալահանի սըրրլարըն իլհագըղընա պայաղը իսպառան զիյատէ հիսէլէրի վէ հագլարը եօգ տուր : Պագ՝ Եսայ . ն . 16 , 17 : Եբր . է . 3 — 7 : Լք . 3 : Գաթ . ք . 27 : Գաթ . իք . 20 : Գաղ . է . 22 , 23 : Եփ . է . 9 : Փիլիպ . ն . 11 :

9 . Պապամըզ Լբրահամ տըր : Պագ՝ Գաթ . Ժք . 24 : Յովհ . ք . 33 , 39 , 40 : Եհնտիլէրին թալմուտ քիթապը տէրքի . Լբրահամ՝ ճէհէննէմ գալիւլարընը

տեմէյի տիւշիւնմէն . զերա
սիզէ տե՛րիմ քի՛ Լլաճ Լա-
րաճամա շու դաշլարտան էվ-

լատլար գալորրմաղա գատի՛ր
տիր :

10 Հէմ շի՛մտի տախի պալ-

եանընտա օթուրուր , վէ հիւսիւր
եարամազ Խարայէլիյի ճէհէն-
նէմէ էնմէյէ գօյվէրմէզ՝ : Յով-
հաննէս տէր քի , « Լարաճամ իլէ
խըրմլըղընըզ սիզի թէվպէսիզ
գուրթարաճագ տէյիւ մէմիւ
էթմէյին : Սիւլին տինտար աթա-
լարընըզ՝ տինտար թէրպիյէնիզ՝
վէ նայիլ օլտուղունուղ աին նիյ-
մէթիլէրի՛ եա՛նի սիւննէթ օլմա-
նըզ վէ ա՛հտըն էվլատլարը պու-
լունտուղունուղ՝ սիզ կիւնաճա-
ընըզտան թէվպէ իլէ պիւթիւն
պիւթիւնէ այրլմատրգճա՝ սիզէ
աալա պիր ֆայտէ էթմէյէճէք
տիր : Ֆիլ վա՛գի՛ խէլասըն եօ-
լունու՝ տիշարքի պիլնէրէ ի՛թի-
մատ էթմէք գատար գափայան
շէյ եօգ տուր : — Եւս Կաշալ-
պան : Իլք աթալարըմըզ տիւշ-
տիւքլէրի վագըթ , Լլաճ օնլարը
հէլքը պմաղա թէլք էտէ պիլիւր-
իտի , վէ երնէ դօքրագտան եա
դաշլարտան՝ ինսանըն ա՛գընա
սըղմազ պիր գօլայըղըլա՝ պիր
սայիր Լլաճ վէ պիր սայիր Եւայ
եարատա պիլիւրիտի : Իշպու մա-
հայտէ՝ պու խանէնին էն աշըգ վէ
աշիքեար մա՛նասը՝ կէօրիւնիւր
քի՛ պու օլմալը տըր . Լլաճ սի-
զին կիպի՛ Լարաճամա եագըշմազ
միւրայը վէ մաղըուր օլան էվլատ-
լարընտան Ս՝ եսիանըն փատիշաճ-
լըղը իշիւն լայըգ ըա՛յալար հա-
զըրլամագտան իսէ՛ տաճա ա՛ղիմ
գօլայըղ իլէ Յորդանանըն դաշ-
լարընտան էօյլէ քիմսէլէր գալոր-
ըա պիլիւր քի , օնլար իմանտա վէ
իդաաթմա Լլաճամա պէնկղէ-
մէլէրի հասէպիլլէ՝ օնու՛ն տինտար-

լըղընա եագըղըր էվլատլարը օլա
պիլիւրէր : Յովհաննէս պունու
սէյլէտիյի զէման՝ պէլքի ագընա՝
Եւայ . ծա . 1 , 2 խանէլէրինի կէ-
թիւմիշ իտի . քի օրատա Լլաճ-
համ իլէ Սարա իիւթիար օլմալէրի
իլէ Եհհուտիլէր միլլէ թիմին դաշ-
լար միսալի քէսիլմիշ օլտուղա-
լը գալայէ թէշպիճ կիպի կէօս-
թէրիլլայօր . վէ պու սուրէթտէ
պու խանէնին մա՛նասը պու օլա
պիլիւր քի , օ զէման էօյլէ պիր
ա՛ճայրպ շէյ գըլան Լլաճ՝ էյէր
իգթիզա էտէլսէ երնէ էտէ պի-
լիւր . վէ էյէր Եհհուտիլէր տիւ-
շէրլէրսէ , օնլարըն եերինէ դա-
շիֆէլէր աշլանճագլար : Հաւի .
Ժա . 12 , 19 , 20 : Ս՝ Կաթ . Ժ . 11 ,
12 : Իա . 43 : Ս՝ Կաթ . Ժ . 40 :
Ս՝ Կաթ . Ժ . 14 : Հաւի . Ժ . 17 :
Իա Կաթ . Իա . 27 , 28 : Ս՝ Կաթ . Ժ .
27 — 29 : Եթէ . Ժ . 12 , 13 :

10 . Պալմա աղաճըն ճէօրիւնպէ՝
Եաթալայօր : Պու պիր գարպի մէսէլ
տիր . վէ ա՛ղիմ հէմ՝ հազըրտա
օլան պիր թէհիլքէ պէյան էտէր :
Եալընըզ պիր տալ պունտամագ
եա պիր ֆիլիս քէսմէք տէյիլ
տիր , իլա օտունճու՝ պիւթիւն
աղաճը քէսիպ եերէ տիւշիւրմէ-
յէ հազըր տուրույօր : Թէֆթիշ
փէք գըսսա օլաճագ . վէ պօշ կէ-
շիլիլիպ զայ օլաճագ տագիգէ եօգ
տուր . Ս՝ եսիանըն փատիշաճը-
ղընտա՝ ի՛թիգատ վէ ալիւէագ
ու մէշրէպ տիգգաթլէ թէֆթիշ
օլունաճագլար , վէ առէմլէր՝ քէն-
տի ալիւէագ ու մէշրէպլէրի՛ խու-
սուսուտա սօրուլաճագլար , վէ
քէնտիլէրին տօղըշլարը վէ կէօս-

Թա աղաճլարն քեօքիւնտէ՝
եաթայօր . Իմտի հեր էյի
մէյվէ վէրմէյէն աղաճ քե-
սիւնր , վէ աթէշէ՝ աթըլըր :

Թէրիշտէ էթտիքէրի իգրարլարը
խուսուսունտա թէֆթիշ օլուն-
մայաճադլար : Սիլ հայա հէլաք
իշիւն իշարէթ օլունմուշտունուզ ,
վէ օնտան՝ եալընըզ պիր թէզ վէ
խուլիւսանէ թէվպէ իլէ գուր-
թուլա պիլիքսինիլ : Ղ Դ . Գ . Գ .
9 : ԻՊ . 31 : Ս . աղաք . Գ . 1—3 :
Գ . 1 : ԵՔ . Գ . 1—3 : Գ . 28—
31 : ԺՔ . 25 : — Վրէիլըր : Լ .
լաշըն պաղճէսինտէ աղաճ օլմագ-
տան րէտտ օլունուր , վէ Լ . լաշըն
ղապապընըն աթէշիւն աթըլըր ,
քի մէյվէսիլ աղաճլարն էն միւ-
նասիլ մահալի օ՛ սուր : Ս . աղաք .
Գ . 19 : ԻՊ . 19 : Ղ Դ . Գ . 6—
9 : Յ . Գ . 6 : ԵՔ . Գ . 8 :
Ե . Գ . 2—7 : Հէփ մէյվէ
վէրմէյէն աղաճլար քէսիլիլ ա-
թէշէ աթըլմագ՝ Լ . լաշըն տիւն-
եայէ իտարէ էթմէսինիլ պիր գա-
նունու տուր . վէ պու թէք թէք
ատէմ խուսուսունտա տա՝ ֆա-
միլեալար՝ ճէմաաթըլար՝ շէհիրլէր՝
միլէթլէր՝ վէ տիւնեալար խու-
սուսունտա տա եինէ էջլէ տիր :
Սողոմ վէ Գ . ոմոր էջլէ պիր
հալտէ իտի . վէ Յովհաննէս վաֆ-
թիլ էտիճիսին վագթընտա՝ Ե-
րուսաղէմին վէ պիլթիւն Ե-
րուսիսթանըն հէալիսի միլէթլէ
էջլէ պիր հալտէ օլուպ հէլաք
մէրքէզինէ եթթիշիլ իտի : Ե-
րուսի միլէթիսին պիլթիւնիլ՝
թէքմիլէն մէյվէսիլ օլուպ՝ ա՛յնի
Լ . ֆէնտիմիլիլ պէտուտա՝ էյլէ-
տիլի մէյվէսիլ ինճիր աղաճը կի-
պի օլմուշտուն . վէ լուղմալը-
լար օնու՝ հալէա պիր օտունճու

11 կէրշի պէն սիզի թէվպէ-
յէ սո՛ւ իլէ վաֆթիլը հտէ-
րիմ՝ ամմա աղտըմճա կէլէն՝
պէնտէն գուլվէթլի՝ տիր , քի

կիպի՝ պիր եագաճագ օտուն տէ-
յիւ սէշմիշլէր իտի : Օնլար հա-
ղըր տուրուպ օնու կէօզէտիլլէր
իտի , քի Լ . լաշ օնլարա օնու
քէսմէյէրուխտաթ վէրտիլի կիպի՝
պալթայը գափուպ օնու քէսսին-
լէր :

11 . թէվպէյէ Գ . Գ . Գ . թէվպէյէ :
Ս . աղաք . Գ . 4 , 8 : Ղ Դ . Գ . 3 ,
16 : Յ . Գ . 26 : Ղ . Գ . ԺՔ . ԺՔ .
24 : ԺՔ . 4 է պագ : Յովհան-
նէսին վաֆթիլի թէվպէ հասըլ
էթմէյ իտի . իլա օնու գապուլ
էտէնլէրին ճիւմէսինտէն թէվպէ-
յի վաֆթիլլէր լայըզ օլմագ իշիւն
պիր շարդի մուղլագ տէյիւ մագ-
լուպ վէ մէմիլ էտէր իտի : Օն-
լար՝ թէվպէ էթտիքէրինէ ի՛թի-
մաա օլունաճագ իգրար վէրտիք-
լէրի թագտիրտէ՝ վաֆթիլ օլու-
նուրլարըր : — Լ . լաշըն իլէն :
Ղ Դ . Գ . 17 : Յ . Գ . 15 , 26 ,
27 , 30 , 31 : Գ . 23—36 : — Լ .
յագ Գ . աղապընըր Գ . աղապընըր լայըզ
պէյլլէ : Պու՝ պէջիլըք ալըագ
կէօնիլլիք պէյան էտէն պիր
թագրիր տիր : Լ . յէրշի գալը-
լարտան տողանլարտա Յովհան-
նէստէն պէջիլըք եօղլտի իսէ տէ ,
օքէնտիսի՝ Վրիստոսուն էն ալ-
չագ խըղմէթիստէ գուլանըլմաղա
լայըզսըլ սայայօր : Ս . աղաք . Գ .
7 : Ղ Դ . Գ . 6 , 7 : Ղ . Գ . ԺՔ .
25 : Ե . Գ . Գ . 8 : Գ . Գ . Գ .
5 : — Լ . լաշըն Լ . աղապընըր
իլէ : Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ Լ .
ղիլ Լ . ուհուն Լ . աղապըլար իւ-
զէրինէ աթէշտէն տիլլէր սուրէ-
թիստէ էնմէսի՝ պու փէյղաճպէր-

պէն ծնուն պազ գապլարընը
դաշըմաղա լայրգ տէյի՛լիմ . օ
սիզի Ն՛զիզ Բ՛ուհ վէ աթէշ
իլէ վաֆթիզ հտէճէք տիր .

լէյին պիր աշըգ վէ աշիքեար
թէքմիլ օլմասը խոխ : Վաքին պու
փէյղամպէրլէք՝ օլ պիր գաշ քի-
շիյէ վէրիլէն ա՛տէթտէն խարիճ
վէ մի՛ւճիւզաթտէն ի՛պարէթ օ-
լան Բ՛ուհուն պախշիշէրինտէն
զիյատէ՛ օլ ալլահանի թէսիրաթ-
լէրինի տախի պէյան էտէր քի
փաքլէյիճի տուլար կիպի՛ Տիսապ-
սըզ քիմնէլէրին տէրունլէրինին
մուրտարըղընը եայգայաճաղը-
տը , վէ պիր գալ էտիճի աթէշ
կիպի՛ օնլարըն փասընը եագա-
ճաղտը , վէ տէրունլէրինտէ՛ պիր
ա՛ղիմ մուհապպէթ վէ զայրէթ
ա՛լէվի դուլթուռուրաճաղտը ,
վէ օնլարը պիր սէմավի ի՛լմ իլէ
ըշըղանտըրաճաղտը , վէ օնլարըն
ճանլարընը էրիտիպ՝ քէնտինին
փաք վէ ա՛ղիզ դապիաթընա չէ-
վիւրէճէյիտի : Եսայ . Դ . 4 : խԴ .
3 : ծԲ . 15 : ծԺ . 20 , 21 : Եպէլ .
ԼԴ . 25 : Օսայ . ԺԳ . 9 : Մաղայ .
Գ . 2—4 : Մարի . Թ . 8 : Ղ . 1 .
Գ . 16 : Տիմ . Թ . 33 : Է . 38 ,
39 : ԺԴ . 7—14 : Ղարթ . Թ . 5 :
Դ . 2—4 : ԺԹ . 15 , 16 : Թ իս-
րէլ . ԺԲ . 13 : Ղաղ . Գ . 27 , 28 :
Տիս . Գ . 5 , 6 : Թ Պէս . Գ . 21 :
Վաքին աթէշ՝ ինթիգամըն տախի
պիր թէշպիճի օլմաղըլա (Եսայ .
Է . 24 : կԴ . 24) , պուրատա փէք
աշիքեար տըր քի , Վրիստոսու
ինքեար էտէնլէրէ օլաճագ դա-
յէթ Տիպէթլու ճէզա վէ ա՛ղապ
տախի պէյան օլունույօր : () .
նուն՝ Ինճիլինի ա՛լէմ թագտիմ
էթմէքտէ խըղմէթի՛ զայէթ թէճ-
թիշ էտիճի վէ պըրըճը վէ թէճ-

12 Քի ծնուն եափասը էլին-
տէ՛ օլուպ՝ քէնտի խարմանը-
նը թէմիզլէյէճէք տիր , վէ
պուղտայընը ամպարա՛ ճէմ՝

րիւպէ էտիճի օլաճագ , Բ՛ուհուն
թէսիրաթլէրի զանիմէթ իլէ վէ
րիլէճէք , փէք չօգ քիմնէլէր Ն՛ու-
լահա տէօնիւպ խէլաս պուլաճագ-
լար . թէճրիւպէյէ տայանմաղա
գատիր օլամայանլար իսէ , էպէտի
աթէշէ աթըլաճագլար : Վրիս-
տոսուն՝ քէնտի ի՛նպէթինի խօր
Բէօրիւնլէրէ վէրէճէյի ա՛ղապ-
լարտան զիյատէ Տիյպէթլի ա՛-
ղապլար օլաճագ : — Ղաֆէլէ-
քէճէք Գիլ : Պէն սիզէ եալընըզ
նիշանէյի վէրէ պիլիւրիմ . լաքին
օ նիշանէտէն պէյան էթմէյէ
մէրամ օլունան ասըլ շէյի վէր-
մէք՝ Վրիստոս մախսուս տուր :
Տիմէննէս՝ էյէրէլ Եղիանըն
րուհու իլէ կէլմիշ խոխ իսէ տէ ,
Վրիստոսուն գուվլէթ ու Տիւ-
քիւմէթի օնունքինտէն տէրէճէ-
սիզ ա՛ղիմ խոխ :

12. ()նուն էափասը : Եափա՛
խարման սափուրտուղլարը տիշի
քիւրէյէ տէրլէր : Պու տախի՛
պունտան ագտէմքի խանէտէ
թագտիմ՝ օլունան՝ սատըղլար իլէ
եարամաղլարըն պիրի պիրինտէն
այըրըլաճագլարընը պէյան էտէն
պիր թէշպիճ տիր : Վրիստոս՝
քէնտինին տիւնեա իւզէրինտէ
կէօրիւնէն քիլիսէսինէ՛ չիֆթի-
նին եափասը էլինտէ խարմանտան
չէքիլմիշ Տէնուզ սամանը տաճ
այըրըլամըլ պուղտայը նըղըննա
կէլիլի կիպի կէլիլօրուտու . վէ
չիֆթիճի՛ էլինտէքի եափա իլէ եր-
ղընը սափուրմասը իլէ պուղտայը
սամանտան այըրտըղը կիպի՛ Վր-
իստոս տախի ա՛յնի պունուն կի-

էտէճէք , ամմա սամանը սէօ-
յիւնմէզ աթէ'շ իլէ եազա-
ճազ :

13 () զէման Երսու Դալ-
լետտան Երզնանա Երվ-
հանէսէ՝ կէլտի , քի ծնտան
վաճթի՝ ց օլունա :

14 Լ՛մմա Յովհաննէս՝ Պէ՛ն
սէնտէն վաճ[թի]գ օյրւնմադա

մուհի՞թա՛ճ իբէն՝ սէ՞նմի պա-
նա կէլիբսին տէյէրէք՝ օնու
մէն՝ էտէր իտի :

15 Արստու իսէ ճէվապ վէ-
րիա՛լ՝ ընա տէտի . Հալա գո՛յ
վէր . զերա պիզէ՛ հէր սա-
տագամթը [Թէքմիլէ հ[թմէյե՛]
պէոյլէ՛ կէրէք տիր . օ զէման
ժնու գո՛յ վէրտի :

պի՛ր, քէնտփինն երւոճք թէֆթիշ
էտիճի թա՛լիմամթէրի իլէ՛ քէն-
տփինն իղամ էտիճի Րուհու իլէ՛
հէր շէյի պիլմէք գուտրէթի իլէ՛
ալահաճնի թանգրիմամթէրի իլէ՛
մուսփնէր եա՛նի ինանանլար իլէ՛
թանամյանլարն պէյնինտէ ա-
լարըճը պիւր չըզը շէքէճէք, քի-
ստն ժաշէր վէ շէրաթ՛թ կիւ-
նիւնտէ պիւրի պիւրինտէն այրոտ
օլունլար : Սալլ. 30,
41—43, 49, 50 : Սալլ. թ.
43—47 : Ղ 1—17 : Յու՛հ.
ԺԷ. 2 : ՅԷ. իս. 18 : Սալլ. 1. 4,
16. 5 : Ես. 31 : ԿԷ. 24 :
Ես. 1. 7. 47, 48 : Ուէ. ԺԷ. 3 :
Ես. 1. 10 : Սալլ. 1. 2, 3 :
Դ. 1 :

13. Վարդապետ: Պու վա-
գըթա գադար՝ կէօրիւնիւր քի՛
Վճրիստոս Վալիւնատա սաքին օ-
լուպ՝ խալցըն էտնա սպլըմն սը-
լաւիւնտան օլարաք՝ ա՛լէմէ փէք
մա՛լիւմէ տէյիլ խոխ: Ս՝ապիւ
ք.22: Ս՝ապիւ ան: 9՝ աւ: ք.51:

14. ՍՊԵՆՏԻՆԻՆ : ԱՆԵՐԻՆ
պէնտէն սատէճէ պիր սու իլէ
վաֆիթիզ օլմանասն պէնիմ սէն-
տէն Լ՛գիզ Բուհ իլէ վաֆիթիզ
օլման տաշ : Ժիւնասիպ սիր :
Շ՛ուլ : ան . 16 : Գ . 3—7 : Վալլա :
ան . 5—8 : Պէն ա՛ճիզ վէն մուշ-
թաճ պիր զաթ իմ . յաքէն սէն

Տէր խոստումսա թէքմի՛ւ պի՛ր
 Օաթիշէրփսիս. իմո՛ր — Սէ՛ն
 Ժ պոսոս ի՛ւլէրսն. տիւնեանըն
 կիւնաճըը տէ՛ֆ, էտէն Մլէճճըն
 ա՛ղիզ Գուգոստո՛ պի՛ր կիւնաճ-
 բեա՛ր ատէմտէն վա՛ֆթիզ օյմա-
 ղա՛մը կիլիյօր: — ()սոս Էն՛ է-
 իբէր ին՛: Գ — Գ. Զ. 43 : Յո՛ւ՛-
 Ժք. 6—8:

15. Լէր սաստկութիւն լէւոյն
 էրեւն : Լլաճըն թաշին էյլէտի-
 յի հէր շուրուգա ի թիպար էթ-
 մէք՝ վէ Լլաճըն հէպ թէնպի-
 լէրի վէ էմր էթթիյի ֆարզէրի
 մուճէպինձէ եիւրիւմէք կէրէք
 տիր : Պաշ քեհհինլէր՝ ման-
 սուպարըն նասպ օլունտուգա-
 րը վագըթ՝ էվվէյա սու իլէ նայ-
 գանըրլար վէ եաղ իլէ եաղա-
 նըրլարըր : Եւնց . խ . 12—15 :
 Լլաճ էվինին պաշքեհհինի օլա
 ճագ օյան Բրիստոսս պու շուրու-
 գու թէքմիլ էտիպ սու իլէ վաֆ-
 թիլզ վէ Լլաճըն Բուճ իլէ միսճ
 օլունտու : — Պէօյլէ կէրէս փեր :
 Սիւնասիպ վէ ուլղուն տուր :
 Սէն էյէրէի քէնտինի պունա լա-
 յըգարզ սայաջօր իսէն տէ , պու-
 նուն իճըր օլմասը միւնասիպ տիր :
 Սալ . խ . 7 , 8 : Եսայ . իր . 21 :
 Գ . 1 . ա . 6 : Եփ . 7 . 34 : Ե .
 29 : Փիւնի . 7 , 8 : Եբ . 1 .
 26 : ա . 1 . 6 :

16 Վէ Երեսնական վաթից օր
լունճա, տէր աղապ սուտան
չգտոր. վէ իշթէ կէօքլէր օ
նուն իչին աջլտրլար, վէ
Ալլահըն Բուհունուն կէօյէր.

16. Կէօքլէր օնուն իշին ալլա
պուր: Պու՝ Բրիստոս տուա՝
էտէրքէն օլտուշուտու: Պու՝
ք. 21: Աօք՝ շիմէք չագտրղը
վազրթ պուլուլթար իքիյէ եա
րըլպ արալարը ալլա կէօրին
տիւլի կիպի կէօրինտիւ. վէ օ
նա՝ կէօգինին զապիաթ գա
նունլարը մուճէպինճէ կէօրէ պի
լէճէյինտէն նիշայէթսիզ Էօթէ
յէ կէօքլէրին իչինէ պագմաղա
մուսա՝տէ օլունտու: Պունուն
կիպի պիր շէյ՝ Ստեփաննոսուն
շէհտ օլտուղու վազրթտա տախի
զուհուր էթմիշ իտի: Պարձ. է.
55, 56: Եգեկիէլ փէյղամպէրէ
տէ պու միսիլիւ պիր սէյրան իշ
սան օլունտուշուտու: Եգէլ. Թ. 1:
Վէ սէվկիլիւլ շայիրին Նայտ
նունթինտա կէօրտիլիւ Նայտ.
ք. 1՝ պունտան փէք Փարգլը պիր
սէյրան տէյիլ իտի: — Ալլահըն
Բուհուն: Պագ. Եսայ. Ժ. 2:
Խք. 1: Կիւ. 1: Պու՝. ք. 22:
Նիւլ. Թ. 31—34: Պարձ. Ժ.
38: Աղ. Թ. 18—20: Բր
րիստոսուն իւզէրինէ Բիզիլ Բու
հուն պու կէօզ իլէ կէօրինէն
էնմէսի՝ օնուն շէֆաաթ խրղմէթի
իչին օնա ինտան կիպի հէր պիր
խուսուտա լիյագէթ վէրմէք ի
չին Բուհուն թէսիրաթլէրի օնա
էօլլիսիւզ վէրիլիշ օլտուղու
նուն պիր նիշանէսի՝ վէ Ալլահ
թարաֆընտան օնուն խալգընա
Բիլիսէսինին պաշը նասպ օլտու
ղունու պէյան էթմէսի իչին ի
տի: Պու՝ օնուն Սիսիա ման

ճին կիպի էնտիլինի՝ վէ օ
նուն իւզէրինէ կէլտիլինի՝
կէօրտիւ:

17 Վէ իշթէ կէօքլէրտէն՝
Անվկիլիւ Օղլում պու՝տուր

սուպունա նասպ օլմասընըն պիր
նիշանը իտի: (Նուն խրղմէթինին
մագպուլ օլտուղունուն՝ կէօքտէն
Ալլահ զարաֆընտան պիր ալլա
շէհտէթի իտի: — Կէօքլէր՝
Խք: Պիր գարթալ պիր գարթը
գուշ կիպի տէյիլ: Եսայ. Ժ. 2:
տիր քի, կէօքլէրին շէքլի սէ
չիլմէքտէն մէրամ՝ օլ գուշ փաթ
լըղն վէ պարըլըղն վէ ալապ
կէօնիլիլիւլ նիշանէսի օլմա
ղըլա, Պուրթարըլմըղն պի
սուլտուղունա վէ հալիլիլիլին վէ
էիւրէյինին եուժագլըղնա թէշ
պիշ օլմագ տրր: — Կէօքլէր:
Նոլմանէս կէօրտիւ: Պու՝ Նոլ
հանէսէ վէրիլիշ պիր շէհտէթ
իտի քի, պու Օլմի ալլա՝ Սի
սիա տրր:

17. Կէօքլէրպէն: Ալլահ զարա
ֆընտան: — Սիլիւլ (Պու):
Պու՝ մուհապպէթ վէ օնուն Ալ
լահա եագըն պիր թալիլագաթը
օլտուղունուն վէ օնուն մէսնէտի
նի վէ Ալլահ իլէ պէրապէր օլմա
սընը պէյան էտէն պիր թագրիւր
տիր: Սաղ. Թ. 7: Եբ. Թ. 1,
5—8: — (Նիսան բապլ՝ օլմա):
(Նուն զաթընտան՝ ալլապ ու
մէշըպիտէն՝ ալապթիլիլին վէ
շէֆաաթընտան թէքմիլէն խօշ
նուտում: Եսայ. Խք. 1, 21:
Փէտէրուլա՝ ալլաին հուղու
րունտա իշպու չօգ թալիլ պէ
յան էտէն զարղ իլէ չօգտան պէ
րու տիւնեանըն Պուրթարըլմը
կիպի պէքլէնէն Սիսիա օլմասը
նա իիզա վէրիլիշ: Իմտի՝ Ալլա

քի օնտան ըստի՛ օլտոււմ՝ տէ-

յէն պիր սէ՛ս օլտոււմ :

Հըն սէվկիւլիւսիւ՝ պիղի՛մ տէ սէվկիւլիւսիւլ օլմասըն մը . վէ փէտէրուլլաճա պու գատար խօշ կէօրիւնէն օնուն խըզմէթի՛ պիղէ տախի՛ վէ ա՛լէխուսուս օլ խըզմէթի քէնտի իւզէրիննէ պիղիմ մէնֆաա՛թըմըլ իշիւն ալմըշ ի-քէն՝ խօշ կէօրիւնմէսին մի : — Պիլը «է» օլտոււմ : Ի՛հթիմալ քի՛ պու օրատա չաղըր պուլունան չօգ խալըն ճիւմէսինտէն իշի-տիլմիշ իտի . վէ պու օնլարա՛ Յի-սուսուն Ս՝եսիս օլտուլունա պիր ո՛ւմումի խապէր իտի : Պու սէս՝ Վրիստոսուն տաղտա թէպտիլի շէք օլտուլուն վազըթ տախի ի-շիտիլտի : Ս՝ապիլ . Ժէ . 5 : Ս՝ապիլ . Թ . 6 : Վ՝ալ . Թ . 35 , 36 : Ք՝ Պիլ . Թ . 17 , 18 : Վրիստոսուն վէֆաա՛ թէմէսինտէն ազ էվվէլ տախի կէօքտէն պիր սէս իշիտիլ-տի , վէ չօգ քիմսէլէրտէն պիր կէօք կիւրիւթիւսիւ զանն օլուն-տու : Յիլ . Ժք . 23—30 :

Յիսուս Ի՛ֆէնտիմիղին վաֆ-թիղինտէ՛ Մ՝զիլ Իւչիւլ . Եր-րորուլթիւն) թա՛լիմաթընըն պիր փէք աշիքետար պէյան օլուն-մասընը կէօրիւրիւլ : 1 . Սպիր մաճալէրտէ Մլաճ իլէ պէրապէր տէյիւ թագրիւր օլունան Յիսուս Վրիստոս (Յիլ . Թ . 1 , 14 : Ժ . 30—33 : Ժք . 7 : Փիլիպ . ք . 6)՝ պուրատա իտի : 2 . Մլաճ օլան Մ՝զիլ Բուճ պուրատա Վրիս-տոսուն իւզէրիննէ կէօքէրձին շէք-ինտէ էտի : 3 . Փէտէրուլլաճա պուրատա՛ սէսի իշիտիլիւր պիր դարզ իլէ Յիսուսուն՝ օլ զէման էյէլիւ պիր էտնա չալաէ իտի ի-սէ տէ՛ քէնտիննէ սէվկիւլիւ Օ-ղուլ թագրիւր էյէտի : Իշպու վուգուա՛թէ՛ Մլաճըգ դապիա՛-թընտա՛ ինսանըն խէլասը մատ-

տէսինտէ հէր պիրինին պիր մու-հիմ խըզմէթի օլան իւչ միւսապի վէ պէրապէր իւզնիւմ (անձն) օլտուլունու իգրար էթմէտիքձէ՛ պիր մա՛նա վէրիլէ՛մէգ :

Լաքին Եէնի Լ՝հտըն իշպու իլք իւչ Պապընտա՛ նէ՛ գատար չօգ կէրչէքլէքլէր վէ վուգուա՛թ-լէր պուլուրուլ : Պիղէ թա՛րիֆի-նի պաշլատըղը Օլթի շէրիֆ չադգընտա ա՛ղիւմ շէյլէր մէմիւլ էթմէյէ վէ տիգգաթիւրիլլա օնա ճէլպ էթտիւրմէյէ նէ՛ գատար միւնապիպ վէ ուլղուն տուր : ()-նուն սիւսիլէսինին տէֆթէրի Վա-ւիթէ վէ Լաքաճամա գատար մէվճուտ օլմասը՝ օնուն միւլճիւլ զաթ իլէ անա լաճմինէ կէլմէսի՛ տէֆա՛ տէֆա՛ մէլէքլէր կէօրիւն-մէսի՛ պու վուգուա՛թլէրին վա-զի՛ օլտուլուն մաճալէ օլ ա՛լիւմ քիմսէլէրին պիր երլաղ վասի-դասը իլէ գուլաղուլանմասը՝ հէր պիր վուգուա՛թտէ փէյղամպէր-լէքլէրին թէքմիլ օլմասը՝ փէյ-ղամպէրլէքլէրինտէն փէշին սէօյլէն-միշ Բապպըն եօլունու չաղըր-լայաճապ պիր զաթըն կէլիպ օլ եօլու չաղըրլամասը՝ վէ նիհալէ-թի օնուն վաֆթիղինտէ օնուն Մլաճըն Օղըլ օլտուլունու խա-պէր վէրէրէք միւլճիւլաթ իլէ կէօքտէն կէօրիւնէն վէ իշիտիլէն շէյլէր՝ պունլարըն ճիւմէսի՛ ին-սանըն ա՛ղընա նէ՛ պէօրիւք պիր թէսիւր էթմէյէ վէսիլէ օլա պիլէն շէյլէր տիր : Ս՝ է պու ճիւմէլ ի-լէ կէօրիւնիւյօր քի , եաղանըն մէրամը՝ օգուլանըն ա՛ղընը ճէլպ էթմէք տէյիլ իտի , իլա եալընըլ թէվարիլիւ եաղըլմաղա լայըգ տա-տէ կէրչէք վուգուա՛թլար թաճ-րիւր էթմէք իտի :

ՊԼՊ 4:

1 ՕԼ զէմանն Երսուա Բուհ-
տանն չէօլէ՝ կէօթիւրիւլտիւ ,

1. Բուհտան : Բ՛ղիզ Բուհ-
տան : ՊԼՊ . 1 : Եթէնտիմիզ
ազ վագթըն իշինտէ պաշայա-
ճագ օլուրդու . քէնտինին ո՛ւմու-
մի իրզմէթինէ հաղըրլանմագ ի-
շինն՝ պիր թէնհա մահալէ չէքի-
լիպ մախֆի տուա՛տէ վէ ուրուճ-
տա պիր վագթ կէշիրմէսինի՝
քէնտիլիինտէն տէ էթմիշ օյա
պիլիւրիտի : Լաքին պիղէ տէնմիշ
տիր քի , Բ՛ղիզ Բուհտան մախ-
տուսէն կէօթիւրիւլմիշ իտի քի ,
պիղմի պէօյի . ք տիւշմանրիզ օ-
լան շէյդան իլէ ճէնքիշսին , քի
օ՛ պու գատար զէմանտան պերու՝
«Սաղ Բլահըն ապքերլէրինէ
մէյտան օգուրուտու» , վէ օնուն
հէփ հիլէլէրինէ գարշը տուրմա-
ղա գատիր օյաճագ պիր թէք
ա՛ղիզ ատէմ՝ պուլմամըշտը :
— Չէօլէ : Պա՛ղը քիմսէլէր՝ պիր
եանղըշ ի՛թիգատ իլէ՝ թէճ-
րիւպէ վէ իղվատան սագընմագ
իշինն պիր չէօլէ՝ եախօտ պիր մա-
նասթըրա չէքիլիւրէր : Լաքին
պու տիւնեատա իղվատան իալի
հիշ պիր մահալ եօգտուր : Վր-
րիստոս Եթէնտիմիզ չէօլտէ՝ իղ-
վալարըն էն պէօյիւքլէրինէ օղ-
րամըշտը : Էր նէրէտէ պու-
լունուրսագ , օրատա իղվա տախի
հաղըր տըր : Լէյեր էն եիւքսէք
տաղըն թէփէսինէ չըգաճագ օլ-
սագ , օ՛ օրատա տըր : Լէյեր էն տէ-
րին մաղարանըն իշինն գաշագ , օ՛
օրատա տըր : Լէյեր էն իղսիզ չէօ-
լէ կիտիպ՝ օրատա օթլար վէ եափ-
րագլար եէյերէք էօմիւր սիւր-
սէք , օ՛ օրատա տըր : Սէ էյեր
Վուրթարըրձըրիզ կիպի՝ գըրգ
կիւն գըրգ կէճէ պիր շէյ եէմէ-

քի շէյդանտան թէճրիւպէ՝ օ-
լունա :

2 Վէ գըրգ կիւն հէմ գըրգ

յերէք պիր մի՛ւճիւղաթ իլէ հըֆզ
օլունսագ պիլէ՝ եինէ պուլաճա-
ղըք քի , պիղ տէ օնուն կիպի՝ եա-
րամագըն իւզէրիմիզէ հիւճիւմ՝
էթմէլէրինտէն աղատ տէյիլիզ :
Պիղ տայիմա վէ հեր մահալտէ
իղվալէր իշինտէ պուլունուրուզ :
Տիշարըտան կէօրիւնէն հալիմիզ
հեր նասըլ իսէ , շէյդան օնու
տայիմա քէնտինէ պիր ալէթ է-
տիպ՝ էօնիւմիւզէ կիւնահարա
եօլար աշար , վէ պիղի Բլահ-
տան ուզագ չէքմէյէ վէ պօրձու-
մուրու էտա էթմէքտէն մէն՝ էթ-
մէյէ չալըշըր : Լաքին շէյդանը
եէնէն Վրիստոս իլէ՝ օնուն շէր-
րինտէն էմիւրիզ : — Թէճըլ-
օլա՛նա : Եա՛նի իղվա չէքէ : Վր-
րիստոս «պօրձըլ էտի քի՝ հեր
շէյտէ գարընտաշարա պէնկէր
օլա՛» Եբր . ք . 17 : () քէնտիսի՝
պու իղվալէրի չէքտի , վէ պէօյ-
լէճէ՝ իղվա չէքէլէրին հալինտէն
անկլար , վէ օնլարըն իմտատընա
եէթիշմէսինի պիլիւր : Եբր . ք .
18 : ք . 15 : Պիղ՝ թէճրիւպէյէ
կէլմէյէ տուա՛ էթմէլէյիզ :
Սափ . ք . 13 : ՊԼՊ . իք . 40 ,
46 : Սէ էյեր Բլահ պիղի՝ սը-
նամագ իշինն թէճրիւպէյէ սա-
լաճագ օլուրսա , տուա՛ էթմէլի-
յիզ քի , օ՛ պիղէ օնտան գուր-
թուլմագ իշինն տախի պիր եօլ-
աշարն , վէ օնուն ի՛նայէթի վէ
գուվէթի իլէ օնու եէնէլիմ : Խ
Կարնի . ք . 13 :

2. Գլըգ Խնէհէ գլըգ Խնէհէ՝
Ելէյ իք . 18 : Լք . 28 : ք ()-
րին . ք . 9 , 18 , 25 : Ժք . 18 : ք
Թագ . Ժք . 8 : ՊԼՊ . ք . 2 :
— Բլագալ : Վրիստոս էյերլի

կէճէ ուրում զուժուպ՝ սօնկ-
րու աճըգտը :

Մլաճ իտի իսէտէ՝ ինսան տախի
օլտուղու իշին սայիր ատէմէր
կիպի դաա՝մա վէ րաճաթէ միւհ-
թաճ իտի : Մ՝ապլ . ին . 18 :
Մ՝ապլ . 12 : Յոճ . 7 . 6 :
Եբր . 14 — 18 : Մ՝ապլ . 10 .
24 : Պ՝ապլ . 10 . 43 : Եբր . 1 . 7 ,
8 տախի պագ :

3 . Լյէր Լլաճն () ղու-իւն :
Լյէր սէնին տիւշիւնտիւշին սա-
հիճ օլուպ սէն Մ՝սաի իսէն , սէն
պիր միւճիւղաթ իշէյէ պի-
լիւսին . վէ իշթէ սանա՝ պունու
էյլէմէյէ պիր էյի փուրսաթ վար :
“Լյէր” ԼԼ : Էյդանրն սէոյ-
լէտիյի պու իլք քիւշիւճիւք “Է-
յէր” լուղէթի՝ նէ՝ պիր եարա-
մաղ “Էյէր” իտի : () նուն մերա-
մը՝ Քրիստոսուն ազընա՝ Մլաճ
իլէ օլան ալլագասը խուսուսուն
տա պիր վէպէսէ պրաղպ օնու
կիւնաճա տիւշիւրմք իտի : “Սէն
վաթթիղ օլուր իքէն կէօքտէն՝
Սէվկիւլիւ () ղուամ պու տուր
տէյիւ պիր սէս իշիթմիշին զանն
էթտիյին կէրէքմի : Լսայր .
պու Տէպի պիր պօշ իւէյալ տր :
() վագրթ սանա՝ պիր պէօյիւք
եիւրէք չարաքէթի վէ ա՛ղիւմ
իւմիտ գէմանր իտի . վէ օլ էսնա .
տէնէ օլտուղունու վէ նէ սէօյլէն-
տիյին՝ Տիշ պիւլմգսին տէսէմ
ճալիղ տիր . Լյէր փիլ վագի՝
Մլաճ սէնին փէտէրին՝ Տէմ տէ
սէնին իշին սալա վագրթիսի օ-
լայրտը , սէնին պու տէրէճէ սը-
գրնթրլար իշին տիւշմէն միւմ
քիւնմիւ իտի” : Օննա . 7 . 1 — 5
պագ : — Սէօյլէ՝ ի՛ պու-գաշտը
էթէ + օլտուղալ : Թիւճիւպէ է-
տէնին փէնտ ու Տիլէսի պունտան
աշիքեար օլույօր քի , Քրիստո-

3 Վէ Թէճիւպէ էտէն՝ օնա
եագլաշըպ տէտի . Լյէր ԼԼ

սու՝ պիր պէօյիւք ղէյաթէթ եա-
րաթմաղա զօրլա մայօր . իլա՝ եա-
լընըղ շիմտիքի՝ մուհթաճըղը ի-
շին դաշը էթէյէ չէվիւմէյէ իղ-
վա վէրիյօր : Լլէ՝ սէն Մլաճն
() ղուամուսուն , վէ եիւնտէ փէ-
տէրին սէնի պունճիլէյին աճըգ-
տան Տէլաք օլմաղա թէրք էտէ-
յօր : Լլթմըգ օնու պէքլէմէ , իլա
քէնտի գուվէթինի գուլան , վէ
օնա մուհթաճ օլմագտան աղատ
օլ : Պէս պէլի տիր քի , օ-
նուն մերամը Քրիստոսուն՝ փէ-
տէրինին էյլիյինտէն ի՛թիմա-
տընը գալտըրմաղա՝ փէտէրինին
եարտըմընտան իւմիտին քէսմէ-
յէ՝ վէ քէնտինէ իգթիղա էտէն
շէյլէրի ապա Մլաճա պագմայա-
րագ քէնտի քէյփինէ կէօրէ Թէ-
տարիք էթմէյէ գանտըրմագ ի-
տի : Սէ պու փուգաղալարըն վէ
միճնէթտէ օլանլարըն չօգ քէրէ
տիւշմէյէ միւպթէլա օլտուղալար
իղվա տէյիլ մի : Պէօյլէ քիմ-
սէլէր Քրիստոսուն ի՛պրէթինի
խագրլարընա՝ կէթիւսինէր , վէ
Մլաճն չագգընա եիւրէքլէրին-
տէ քէօթիւ միւլաճաղալարա եէր
վէրէրէք՝ օնուն մուգատտէրինին
քէրէմինտէն վէ ի՛նայէթինտէն
ի՛թիմատլէրինի քէսէճէք եէրի-
նէ , քէնտի եիւրէքլէրինտէ գա-
նաա՝ թարղըղըն իլք չարաքէթ-
լէրինի պապ էթսինլէր , վէ սը-
գրնթրլարընը քէօթիւ սէպէպլէր
իլէ տէփ՝ էթմէյէ գալլէրինէ
տօղան Տէման իլք մէյիլէրի՝ իգ-
րաճըգ իլէ րէտտ էթսինլէր : Լ-
կուրուն (Մ՝ապլ . Լ . 8 , 9) փա-
գիրլիյէ գարշը տուա՝ էթմէսինէ
սէպէպ՝ փագիրլիյին սըղլէթ ու
ճագարէթ օլտուղունու տէյիլ՝

լաճըն Օղլու՛ւ խէն , սէօյլէ՛
քի պու զաշար էքմէ՛ք օլ-
սունլար :

իլլա իղվա վէ թէճրիւպէ օլտու
ղունու կէօսթէրիյօր : “ () Դնոյս
թէ Փաթիրէնիպ՝ իւրարպաթ էրէ-
յի ” : Լճըգտան էօլմէսի՝ հաշա .
յրպ կիւնաճ իլէ գէնկիսլէսմէք
վէ մալ էտիսմէքտէն՝ իալըրլը
տըր : Օննիւր . ին . 32—34 :
Ենչ ժԳ . 3 : Թուոյ ժա . 4—6 :
Սաղլ . ՏԷ . 17—20 : Եբբ . ժբ .
16 , 17 :

4 . Եսպըլը՛շ ալը : Բ () Ենն .
Բ . 3 : Բրիստոս Լճըզ Բի-
թապարտան շէհատէթ կէթիրի-
յօր . պի՛ղ տախի էօյլէ էթմէյի-
յիզ : — Ենն . ժե . 4 : Եթե . Դ .
17 : — Եսլընըլ էթե . ին : Ին-
սան՝ է՛օմրիւնին Տըֆզ օլունմա-
սը իշիւն դաա՛մա տէյիլ իլլա Լա-
լաճա կիւվէսմէլի տիր . վէ ա՛լէլ
խուսուս պիր նէվի՝ մախուսէ
դաա՛մա ալա կիւվէսմէլի տէյիլ
տիր : Լալաճ է՛օմրիւն՝ պիւթիւն
պիւթիւնէ դաա՛մա սըլ Տըֆզ էտէ
պիլիր . Լաքին Տիշ պիր նէվ՝ դա-
ա՛մ Լալաճսըլ՝ է՛օմրիւն Տըֆզ
էտէմէզ : () նուն էմինլիյինէ կիւ-
վէսմէք՝ է՛օմրիւլէրլիմիզին Տըֆզը-
նը օնա սըլաբըր շէթմէք՝ վէ օ-
նուն էմրիւրինէ ա՛սը օլմագտան
եախօտ օնուն սէօղիւնէ իղաա՛թ
էթմէմէքտէն իսէ Տէր տիւրլիւ
սըգընթըր վէ սըգէթի չէքմէք՝
պիզիմ պօրճու մուզ վէ սէպէպի
սաա՛տէթիմիզ տիր : Ս է էյէր
իսթէտիյիմիզ տիւնեա նիյմէթ-
լէրինին ճիւմէսինէ մալիք օլմաճ
իսէք տէ , օնլարսը՛ղ տախի կէ-
չինէ պիլերիզ : Ինսանըն է՛օմրիւ
վէ սաա՛տէթի պու շէյլէրէ մէր-
պուդ տէյիլ տիր : Ղ — Է . ժբ .

4 Լննա օ՛ ճէվապ վէրիպ
տէտի . Լազըլմը՛շ տըր . Լ-
տէմ՝ եա՛լընըզ էքմէք իլէ

15 . Կէօքլէրտէ օլան փէտէրի-
միզ՝ պիզէ էն ֆայտալը օլան շէյ-
լէրի պիլիր . վէ էյէր օ՛ պիլի քէն-
տինին սէչիմիշ իալըրնը շէօլտէ
թէճրիւպէ էթտիյի կիպի թէճ-
սիւպէ էթմէյէ միւնասիպ կէօ-
րիւրսէ , պիզ տախի օնլար կիպի
մըրլըտալըպ գաճըր էթմէիմիյիզ :
() Լ գէնկիս քիմսէ՝ նիյմէթլէրինի
պու տիւնեաաա ալըրըտըր , Ղ ա-
զարոս իսէ օնլարը ախիէթտէ ալ-
մըրըտըր : Ղ — Է . ժԳ . 25 : Ս՝ իրա-
սըմըրը ալմագ իշիւն պիրալ վա-
գրթ սապր էտէմէզմիյիզ : — Էնչ
“ էօլ իլէ : Լալաճըն քէնտի մու-
գատտէրի իլէ թային էտէճէյի
Տէր շէյիլէ : Ենչ ժԳ . 8 , 15 , 35 :
ԻԳ . 15 : Դ թափ . ժէ . 4—7 ,
12—16 : ժթ . 5—8 : Դ թափ .
Դ . 1—7 , 42—44 : Է . 1 , 2 :
Լճա . Բ . 15—19 : Սաղա . Դ .
9—11 : Սաղլ . ժԳ . 16—21 :
Սաղլ . Դ . 38—44 : Բ . 4—9 :
Տիլ . Դ . 5—13 , 31 , 63 :

Լաքին Բրիստոս՝ սայիր քիմ-
սէյէրին մու Տիւմալըղնա իմտատ
էթմէք իշիւն մի՛ւճիւլաթլէր իշ-
լէտի իսէ , օնուն քէնտինին մուճ-
թաճ օլտուղու շէյլէրի տախի
պու միսվալ իզըրէ թէտարիք
էթմէսի նէ՛ իշիւն միւնասիպ օլ-
մասն : Պունա՛ ճէվապըմըզ պու
տուր քի : 1 . Պիր փէյլաճպըրին
եա Լաաքեալըն պու միսիլիւ պիր
սըգլէթիս իշիւնտէ պուլունտուղու
Տալտէ՛ աշիքետարէ պօրճու պու
օլուրուտու քի , իմտատ իշիւն
Լալաճա՛ պագսըն , վէ քէնտի սը-
գընթըրնը տէֆ՝ էթմէք իշիւն
պիր մի՛ւճիւլաթ իշլէմէսին ,

եաշամաղ , իլլա Մլաճըն աղ-
ղընտան չըգան հէր սէօղ իլէ :

մէյեր քի , պէօլէ էթմէյէ Մլ-
լաճտան մախսուս պիր էմրի օլմուշ
օլա : Իմտի Վրիստոս պիգիմ
այլազ վէ էտնա հալիմիգէ կիրմէ-
յէ իրթիքեապ էթմէսի վէ պիլիմ
պէօյիւք գարընտաշըմըզ կիպի
օլմուտի իլէ , քէնտի խալգընա
տախի՛ հէման օլ հա տէ պուլուն-
տուգլարը վագըթ՝ էթմէյէ միւ-
նասիպ օլմայան պիր շէյ հիշ պիր
վէճհիլէ էթմէզ իտի : Վէ 2.
Վրիստոս տալիմա միւ՛ ճիւղաթ-
լարընը՝ սնլթ քէնտի մէմուրիյէ-
թիսի իսպաթ էթմէք՝ վերտիյի
թալիմաթլէրի սապիթ էթմէք՝
ինսանլարա էյիւք էթմէք՝ նէ՛
պէօյիւք պերէքէթլէր իհսան է-
տէճէյիսի օնլարա անկլաթմագ՝
վէ Վիտերինի շան ու ճէլալինի
արթըրմագ իլլին իլլէր իտի , վէ
քէնտիսի իլէ Վիտոս իլլին վէր-
կիյի էտա էթմէք իլլին (Ս՝աթլ .
Ժէ . 27) պիր քերէտէն մա՛ տա՛
հէնպէն պէնէֆ լալլէ էտ էգլէ-
զալը օլան շէյ՛ էլէ իլլէրէսէս իլլէն
տալա պիր Վ՛ճի-գաթ իլլէնէշ տէ-
յիլ էթի : Վէ ա՛ղիվէր իլէ մէն-
ֆաա՛թի նէֆսիյէյի արամագլը-
ղըն պէյիսիտէ օլան պէօյիւք ֆարգ
պունտա՛ տրը : Լէյեր պիր նա-
րամաղ քիմէնին էլինտէ պէօլէ
պիր գուվլէթ օլալըտը , օնու
պիւթիւն պիւթիւնէ՛ պիյիւճիւ
Սիմօնուն էթմէյէ խթէտիյի
կիպի (Վ՝աթ . լւ . 18 , 19) քէնտի
րաճաթընը՝ շանընը վէ պէօյիւք
վէ ղէնկին օլմալընը էլէ կէթիւ-
մէք իլլին գուլանըրտը : Մա-
քեալար պու գուվլէթի՛ քէնտի-
լէրին Քապլը վէ Լէֆէնտիսի
գուլանըղը դարըտա գուլան-
տըլար , նա՛նի տալիմա օնու Մլ-

5() ղէման շէյղան օնու տ՛-
վեզ շէհրէ՛ կէօթիւրտիւ , վէ

լաճըն շանը իլլին գուլանտըլար ,
վէ օնու հիշ ապա պիր մախսուս
քէնտիլէրին մէնֆաա՛թի նէֆսի-
յէլէրի իլլին գուլանմատըլար :
Պօղոս Մաքեալ՝ սայիլըլէրինի
սրգլէթտէն գուլթարմագ իլլին
նէ՛ գատար միւ՛ ճիւղաթլար իշ-
լէմիշ իտի (Վ՝աթ . Ժթ . 11 , 12 .
վէ երնէտէ քէնտիսի նէ՛ գատար
սրգլէթլար շէքմիշ իտի : Ք Վ՝-
րալ . Ժա . 23—27 :) քէնտիսին
արգատաշը վէ խըզմէթտէ օրթա-
ղը օլան Տրոփիմոնու պիլլէ Ս՝-
լիտոտա խաթմա պրագմըշտը :
Ք Տի՛ . 7 . 20 : Իշպու՛ կերէք
թէնին վէ կերէք ա՛ղլըն գուվ-
վէթլէրինի վէ գուտրէթլէրինի
վէ տաղանդլարընը՝ Մլաճըն մաս-
լաճաթընտան այլըր օլան պիր
նէֆսանի խուսուս իլլին հէր քիմ
գուլանըրտա , օ Վրիստոսա վէ
օնուն ա՛ղիվէրինէ պէնկզէմէզ :
'Ս՝ու հապպէթ' . . . քէնտի՛ ֆայ-
տալընը արամազ : Ն Վ՝րալ .
Ժգ . 5 :

5 . Մ՝պիւ շէհրէ : Երուսաղէմ
շէհրինէ քի ա՛ղիլ տէնիլմէսի՛
հէլքէլին օրատա օլմասը վէ տին
այիլէրինին օրատա իճրա օլմասը
սէպէպինտէն իտի : Սէէ՛ . Ժա .
1 : Եսայ . խթ . 2 : Ժք . 1 : Վան .
թ . 16 : Ս՝աթլ . իէ . 53 : — Կէօ-
թիւրտի : Օր իլէ՛ վէ հիսուսուն
իրատէթինէ գարը տէյիլ : Պու՛
տէմէք տիր քի , պերապէրինճէ
ալար՝ գուլաղուվատը՝ կիթմէյէ
տէտի՛ եախօտ կիթմէյէ գանտըր-
տը : Պու լուղէթին պու մա՛-
նատա գուլանմասը պապընտա՛
Ս՝աթլ . Ժէ . 1 : ի . 17 : իգ . 37 :
Ս՝աթլ . Է . 40 պագ : — Հէյիլէ :
'Պու՛ Սիղմոնտան պինա օլուն-

օնու հէյքէլն գուպպէսինտէ՝
տուրտուրտու .

6 Վէ օնա տէտի . Լէյէր
Լլաճըն Օղլո՛ւ իսէն , քէն-

մուշ (77 թագ. 77. 1: 77. 20)՝ վէ եէ-
սիրլիքտէն սօնկրա թէքրար պինա
օլունմուշ (Եպ. 77. 10—13: 77.
14, 15)՝ վէ սօնկրա պէյիւք
Հերովդէստէն պիւլիտիւմիւշ
վէ չօգ զէյնէթլէր իլէ կիւզէ-
լէնմիշ պիր պինա իտի , քի մախ-
սուսէն Լլաճըն ի պատէթի-
նէ թախսիս օլունմուշուտու :
— Վապուէսինա : Պէլքի՝ հէյ-
քէլն գըպլէ դարաֆրնտան եա-
նա գուպպէսինն իւզէրինտէ՝ քի
փէք տէրին պիր տէրէնին ուշ-
րումլու եարը իւզէրինտէ պինա
օլունմուշուտու , քի օնուն թէ-
փէսինտէն տէրէնին տիպինէտէք
311 փգտարի արշըն տէրին իտի :
Յովսեփոս տէր քի , օնուն թէփէ-
սինտէն աշաղա պագանըն կէօզ-
լէրի գարարմամասը սայքի միւմ-
քիւնսիւզ իտի :

6. Լէյէր Լլաճըն Օղլո՛ւ իսէն :
Սապլ. իէ . 40 : Վապ. իգ.
39 . վէ խանէ 3 շէրհինէ պագ-
— Վէնպինի աշաղա՝ ալ : Հէյ-
դան օնու աշաղա աթամալըտը :
(՝) օնու եալընրլ թէճրիւպէ վէ
իզվայէ սալա պիլիւր իտի , քի էի-
սուս քէնտի քէնտինի աշաղա
աթսըն : (՝) պիր քիմսէյի խըր-
սըզլըգ էթմէյէ՝ եալան սէյլէ-
մէյէ՝ սէրխօշ օլմաղա՝ քիւֆր
էթմէյէ՝ վէ Լլաճըն թէնպիհլէ-
րինտէն թէճալուզ էթմէյէ սալթ
պարտըպ աղորդա պիլիւր , վէ
դանտըրա պիլիւր , լաքին զօրլա-
յամաղ , եա՛նի կիւնաճը զօր իլէ
էթտիլէմէզ : Հէր ատէմ՝ քէնտի
էիւրէյինին շէհլէթինտէն շէ-

տինի աշաղա՝ ալթ . զիրա եա-
զըմըշ տըր քի , քէնտի մէ-
լէքլէրինէ սէնտէն էօթիւրիւ
թէնպլի՛հ էտէճէք , վէ սէնի

քիլտիյի՝ զէման՝ իզվայէ տիւշէր .
վէ զօր իլէ տէյիլ՝ իլա ապառնա-
ղա տիւշէր : Տալ . 14 :
— Եալընը պըր : Հէյդան՝
Լ՛զիզ Վիթապարտան սէյլէյէ
պիլիւր . վէ պունուն կիպի եա-
րամալ ատէմէ՛ր տախի՛ եիւրէք-
լէրի թէքմիլէն Լ՛զիզ Վիթապ-
լարա զըտտ վէ օնլարա տիւշման
իքէն՝ օնլարտան սէյլէլլէր . լա-
քին տայիմա օնլարտան եանղըշ
խթիլրաճ էտէրլէր , վէ օնլարա
թէրս մա՛նա վէրիլլէր : Լ՛զիզ
Վիթապար՝ կիւնաճա մէյտան
վէրմէք վէ եանղըշ ի՛թիգատ
սապիթ էթմէք իշիւն շէհատէթէ
կէթրիլտիյի զէման՝ , տայիմա
օնլարա թէրս մա՛նա վէրիլմիշ վէ
օնլար ֆէնայէ գուլանըմըշ օ-
լուր : Լ՛պու մաճալտէ՝ շէյդան
հիլէսինտէն նաշի՛ ա՛ղիմ ուսթա-
լըգ իլէ պիր փարչասընր թէլք
էտէյօր , եա՛նի՝ Սէնի հէ՛ք էօլ-
լաքնապա սագլալալա՝՝ փարչա-
սընը զիքր է՛ թմէյօր : Պու Սաղլ .
ղա . 11 , 12 խանէլէրինտէ պու-
լունուր : Պիլ՝ հէր նէ զէման
եօլարըմըդտան սափա՛ր տէ շէյ-
դանը՝ քիլէրինի դութարսագ , Լա-
լաճըն վա՛յլէրինտէն վէ հիմայէ-
թինտէն քէնտիմիզի տիշարը պր-
րաղըրըզ : — Սէնի էլէէր իւլէրի-
նէ գալըրաճագլալա : Հէյդան
Վիթապարտան քէնտինի աշաղա աթ-
մաղա իզվա էյլէտի . շիւն քի օնա
հիմայէթ օլունաճագ տէյիւ պիր
վա՛տ վարըտը . վէ էյէր օ՝ Սէն
սիա իտի իսէ , աշաղա տիւշմէսի
օնա հի՛շ պիր քէտէր կէթրիլմէզ

էլէ՛ր իւզերինէ գալորրա-
ճաղար , օլմայա քի այաղընը

դաշա՛ չարխասըն :

7 Յիսուս օնա տէտի • Երինէ

իտի . վէ չիւնքի օ՛ Լլաճա կիւ-
վէնմէյէ մայիլ իտի , պէօյլէ պիր
ճարաքէթ՝ օնուն Լլաճըն էմին
օլմասընա ի՛թիմատ էթտիյինին
էն ա՛ղիմ՝ պիր իսպաթը օլուրու-
տու . վէ պիր տէ՛ պիւթինն Ե-
րուսաղէմ՝ էճալիսինէ՛ օնուն
ա՛ճտըն մէլէյի օլտուղունա պիր
գարշը սէօյլէնմէզ պուրճան վէ
իսպաթ օլուրուտու , օլ ա՛ճտըն
մէլէյի քի՛ Ս՝աղաքիա փէյղամ
պէրտէն (Գ . 1) քէնտի իսպընա
անխանարզ կէլէճէք տէյիւ իսպէր
վերլիվիշ իտի . վէ իշթէ՛ օ՛ շիմտի
իլք տէֆա՛տէ ճէյքէլին գուպպէ-
սինտէ զուճը էտիպ՝ օնտան պիր
սըջըրայըշ իլէ աշաղայա սէյր է-
տէն իսպըն գալապալըղ օրթա-
սընա էնիպ՝ պիր թէք ճէսուրանէ
ա՛մէլ իլէ՛ քէնտինին Ս՝եսիալը-
ղըն Եէճուտիլէրի գանտըրմա-
նըն զաճմէթի խըզմէթինի գըս-
սա հօյտա պիթիրսին :

7. Երինէ Եալըլըշ Խըր : Չօգ
քիմսէլէր պուլունուր քի , Լլա-
ճըն Քիւլամընը գուլանմայալըմ
տէյիւ պիզի գանտըրմաղա չա-
լըջըրլար . վէ կէօսթէրտիքէրի
սէպէպ՝ եարամաղարըն օնու ֆէ-
նայէ գուլանա պիտիքէրի՛ տիր :
Լաքին Քիւլստոս Լաֆէնտիմիզ՝
քէնտի ա՛ղիզ իպրէթի իլէ պիզէ
պիր պազգա վէ պուլնտան ֆարգ-
լը տէրս վերլոյօր : Ս՝ապլ . ին .
16 , 12 : իբ . 31 , 32 : Եապ . Ը .
20 տալիս պագ : Շէյդան Լա-
զիզ Քիւլմապար թէրս անկա-
տլոյօր տէյիւ՝ Քիւլստոս Լաֆէն-
տիմիզ պուլնուն իջիւն օնլարը
գուլանմագտան ֆարիզ կէլմէ-
յօր : Լաքին օ՛ շէյդանըն Լա՛ղիզ
Քիւլմապար թէրս մա՛նա վէ-

րիպ՝ ֆէնայէ գուլանմասընը՝ Լա՛-
զիզ Քիւլմապարա տօղրու մա՛նա
վէրմէյիլէ վէ տօղրու եւրինտէ
գուլանմաղըրա գարշը Գօյօր :
— Լլաճըն Քիւլալը Քէճրէ-պէ
է՛լմէյէնն : Պու՛ր () Երին . Գ .
16 տէ՛ պուլունուր : Պուլուն
մա՛նասը պո՛ւ տուր քի , սէն՝ Լա-
ճըն գուլվէթինի՛ կէրէքլիյի-
նի՛ էմինլիյինի՛ վէ մուճապպէ-
թինի՛ օնա նէ՛ էթմէք կէրէք օլ-
տուղունու սէն սէօյլէմէյիլէ՛ եա-
իօտ իգթիզասըզ քէնտինի թէճ-
լիքէյէ տիւշիւրիւպ օնտան միւ-
նասիպէթսիզ մաղուպար դալապ
էտէրէք՝ վէ վա՛տ օլունմամըշ
իմտապէր ումարագ գատտ իլէ
թէճրիւպէյէ ալմայասըն : Հագի-
գաթ Լլաճ՝ քէնտի իսպընտան
ալաճանի մուգատտէր իլէ թէճ-
լիքէյէ տիւշէնլէրէ իմտատ եւ-
թիշտիրիւր . Լաքին քէնտիլէրինէ
օնուն եարտըմ վա՛տինի պէճանէ
գուլթարագ՝ օնուն ալաճանի մու-
գատտէրի օնլարը տա՛վէթ էթ-
մէտիյի մասլաճաթ ու եւրլէ-
րէ քէնտիլիքլէրինտէն սէյրտիպ
թէճլիքէյէ տիւշէնլէրէ տալիս օ-
նուն վա՛տլէրինին ճիւքմիւ վար
զանն էթմէք՝ պաղըլ պիր ի՛ թի-
գատտ տըր : Պիր քիմսէ քէնտինի
էմր օլունմամըշ թէճլիքէլէր ի-
չինէ քէնտի իրատէթի իլէ սալ-
մագ՝ անտէն Լլաճըն վա՛տլէրինի
զիքը էտէրէք օնտան իմտատ իս-
թիտա՝ էթմէք՝ Լլաճըն վա՛տլէ-
րինի թաճգիր էթմէք տիր : Իշպու-
թէճրիւպէ՛ քէնտի զաթընտա
պուլնտան էվվէթի թէճրիւպէնին
զըտտը տըր : () Նտա շէյդան՝
Քիւլստոսա փէտէրինին էյիլիյին-
տէն Եապլընի Քիւլմէյիլէ չալըշ-

եազըմընը տըր . Ալլահն
Իսպալը թէճըրկպէ էթմէ
յէսին :

տը . պունտա՝ օնուն փէտէրինին
էյլէյինէ գաղչ օնա ճէսորէն
իլէ ա՛մէլ էթտըրմէ ճէճտ էյ-
լէտի : Ա՛ է պու՝ ինտան գըսմընտա
փէք չօգ փուգու՝ պուլան պիր
իլվա տըր : Հէր քիմ քի Ալլա.
Տըն ինայէթինի էտէպսիզէիյէ
թէպտիլ էտէրսէ (Յոս. 4) . Տէր
քիմ քի ինայէթ չօղարա տէյիւ
կիւնահ իլէրսէ (Հոս. 1) .
Ալլահ մէրհաթէթիլ տիր տէյիւ
Տէր քիմ քի էօմիւնիւ գայտ-
սըլլըգտա՝ տիւնեափիլիքտէ՝ ի-
պատէթսիլլիքտէ կէչիլիքտէ , Տէր
քիմ քի կիւնահն իլինէ սէյիւ-
տիպ՝ օնու պիր դարիգտէ Ալլահն
ինայէթի կիւնահտան չըգարմա-
ղա պէքէյէրէք իրատէթի իլէ
կիւնահտա գալըրսա , Տէր քիմ
քի՝ Քրիստոս նօմօսու պօզմանըն
գօրգուլու ճէգասընտան պիզի
խէլասէթմէք իլինէ էօլտիւ տէյիւ
Ալլահն նօմօսունու պօզմագտա
եաշամաղա ճէսարէթիլէիրսէ ,
Տէր քիմ քի՝ սատէճէ՝ “ազիզ
շէճրտէ” պուլունտուղու՝ եա քի-
լիսէտէ պիր եիւճէ վէ ա՛լէա ման-
տուպու եա չօգ ի՛թիպարը վար
տէյիւ “Տէյքէլին գուպպէսին-
տէ” տուրտուղու իլինէ քէնտինի
Ալլահն խասա տօսթու սայայօր
իսէ , օլ քիմսէ շէյդանըն Քրի-
ստոսս իլէթմէք իլինէ իղվա
վէրմէքտէ օլտուղու կիւնահը իլ-
լէմէտէ տիր :

8 . Պիլ քէք էիւտէք պաղա :
Այէր Ա՛զիզ Քրիթապարը իլ-
մի գրիթիպ միւճէպինճէ թէճ-
թիլ էտէն պա՛ղը ա՛լիմէրին
Սաթիլ . ն . 13 տէն թահմին էթ-
տիլէրինէ կէօրէ՝ Քրիստոս պու

8 թէքրար շէյդան օնու պիր
փէք էիւքսէք տաղա՝ կէօ-
թիլըտիւ , վէ օնա տիւնեա-

իւշ թէճըրկպէ վագթընըն ճիւմ-
լէսինտէ չէօլտէ իտի իսէ , օլ ղէ-
ման պու՝ վէ պունտան էվվէրիսի
շէյդանըն օնուն ֆիքրինէ իճ-
ղար էթտիյի միւլահաղալար տէ-
յիւ անկաշըմալըտըրլար . վէ պու
թագտիրտէ պունուն մա՛նտսը
պո՛ւ օլուր քի , պունուն ճիւմլէսի
օնուն խայալընըն հուզուրունտ
օ գատար գուվվէթ իլէ կէթիլիլ-
տի քի , օնա՝ սայքի պիր տաղըն
իւսթիւնտէ տուրուպ պունայարըն
ճիւմլէսին կէօզէրի իլէ կէօրիւ-
յօր կիպի կէլիր իտի : Պէօյիւք
Լղէքսանդրօսուն վէ՝ Ասիօլէօն
Պօնափարթէնին տախի խայալինէ
պու դարղ իլէ իճղար օլունմուշ-
ուտու : Աքին էյէր՝ էքսէր
էճիլ գրիթիգանըն ի՛թիգատինէ
կէօրէ՝ Քրիստոս ֆիլ վագի՝ պիր
տաղա՝ չըգմընլիտի իսէ , պու՝ եա
հորդանանըն պաղը դարաֆընտա
պիր փէք եիւքսէք թէփէ՝ օլմալը
իտի , եախտա՝ Աէպօ՝ տաղը օլմալը
իտի քի , Սոփէս օնուն թէփէ-
սինտէն վա՛տ օլունմուշ տիյարրի
պու գատար կիւզէլ պիր նաղա-
րէթինի սէյր էթմիշ իտի : յւ () .
լիւ . 17 . 1—4 : — Տէնէանըն
հէֆ իսպիլաշլէֆլարլիւ : Այէր
Աֆէնտիմիզին թէճըրկպէլէրի
խուսուսունտա թագտիմ օլունան
իքի շէրճլէրին էվվէրիսի գապուլ
օլունահագ օլսա , օլ ղէման Քրի-
ստոսուն ա՛ղընա ի՛ղար օլու-
նան՝ տիւնեա եիւզիւնտէ պու-
լունան Տէփ փատիշահլըգլարը
ղապգ էթմէսի միւլահաղալար օլ-
մագ կէօրիւնիյօր : Աքին սօնկ-
րաքի շէրճ գապուլ օլունտուղու
թագտիրտէ , պէօյիւք իւրով

նրն հեփ փատիշահ լըզ լարընը՝
վէ ծն լարըն ի՛ղզէթինի՛ կէօս-
թէրտի .

9 Վէ օնա տէտի . Լշէր
տիւշիւպ պանա սէճտէ էտէ՛ր-
սէն , պուն լարըն հէ՛փիսինի

դէսին փատիշահ լըզընըն թագսիմ
օլտուղու օլ տէօր թ պէօյիւք մէմ-
լէքէթլէրտէն (Պ աւ . 7 . 1) զի-
յատէ պիր շէյ թաճմին էթմէյէ
հաճէթ էթմէզ : Լշէր օ՛ պուն-
լարը զապդ էտէպիլէճէք օլտայը-
տը , օլ զէման ֆիլ վագի՛ Պա-
ւիթին թաճթը՝ իւզէրինտէ օ .
թուրմուշ օլուրուտու : «Տիւնեա»
լուղէթի՛ իշպու տա՛ր մա՛նատա
— Թ . 13 տէ տաիի գու-
լանըլըյօր . քի օրատա՛ սալթ վա՛տ
օլունմուշ տիլար մա՛նատընա օլ-
տուղու աշիքեա՛ր տըր : Պ աւ .
թ . 1 : 7 . 25 : իմ : 26 : Պաւ .
թ . 28 շէրհինէ տաիի պագ :
— Վ է օնլարըն ի՛ղզէթինի : Եա՛-
նի հեփ նահիյէլէրի՛ շէհրէրի՛
գասապալարը՛ քէօյլէրի՛ շիֆթ-
վէթլէրի՛ դարլալարը՛ պաղ պաղ-
շէլէրի՛ սիւրիւլէրի՛ մալարը՛ վէ
դանիմէթլէրի՛ վէ ի՛հթիշամը՛ վէ
ֆիլ վագի՛ պիր տիւնեապի ա՛գլէ
մագպուլ վէ արզուլու կէօրիւ-
նէճէք հէր շէյի :

9 . Լշէր փաշիւպ պանա սէճտէ
էտէրտէն : Լշէր պանա պիյա՛թ
էտիպ՛ պանա գուլուգ իգրար է-
տէրտէն : — Պաւլարըն հէ՛փիսինի :
Պու ի՛ղզէթ ու ի՛հթիշամըն վէ
մալ ու դանիմէթին ծիւմլէսինի՛
հեփ հիլա՛թլէրի վէ թաճլէրի վէ
թախթլէրի իլէ պէրապէր ծիւմլէ
պու ա՛ղիմ սըպլարը՛ պու աթ-
լարը վէ հինթօֆլարը վէ ա՛ղբէր-
լէրի վէ խասէթլէրի վէ ա՛լէա էս-
լալարը իլէ կիյինմիշ իշ աղալարը-
նը՛ պու ա՛ղիմ պիսալարը վէ փէք
կիւզէլ պաղշէլէրի՛ ծիւմլէ պու
աղալմէթի վէ դանիմէթի՛ հեփ պու
աղալմէթ ու սաա՛տէթի՛ — Սանա՛

վէրէճէլնի : Սէն պունլարըն ծիւմ-
լէսինի զապդ էթմէյէ կէլմիշսին-
լաքին սէն ֆագիլի՛ վէ սիլահսը՛լ
սըն . սէնին էթպաա՛ն եօգ՛ ա՛ս-
քէր ու սօլտաթլարըն եօգ՛ նու-
ֆուղուն եօ՛գ տուր : Վ է Մլաճ
տաիի սէնի եիւզտէն պրազմըշ
տըր : Սէն գըրգ կիւն ուրուճ վէ
տուա՛ էյլէսին , լաքին նէ՛ ֆայ-
տէ կէօրտիւն : Սէն արթըգ նի-
շին Մապպա պապասըն : Սէն
պու եօլտա հի՛շ պիր շէյ էլէ կէ-
թիրէ՛մէզսին : Լշէր Մապպա
պագաճագ օլտան , պէլքի Մարա-
յէլիլէր կիպի գըրգ եըլ շէօլտէ
ավարէ՛ կէզէճէքսին : Պէնի տինկ-
լէ . վէ սանա սէօյլէսիլի՛մ կիպի
էթ , վէ աղ զէման իշինտէ Պա-
ւիթին թախթը՛ իւզէրինտէ օ .
թուրուրտուն :

Էյլաւն Քրիստոսու պէօյ-
լէ թէճրիւպլէրէ վէ իղվալէրէ
սալար . վէ հէր պիր ատէմի պէօյլէ
թէճրիւպլէրէ վէ իղվալէրէ սա-
լար : (՝) տէր քի , պունծիլէյին՛
Մլաճըն էմլէրինի տիգգաթլէ
կէօզէթմէյիլէ հի՛շ զէնկին օլա-
ճաղըն եօգ տուր : Պա՛ղը պա՛ղը
եալան սէօյլէմէլիսին , պա՛ղը պա՛-
ղը հիլէ՛ էթմէլիսին : Պէօյլէ է՛թ-
մէյինճէ՛ պու տիւնեատէ կէչին-
մէսի միւմլէսինիւ պ տիւր : Էէր
քէս պէօյլէ՛ էտէյօր . վէ տինտար
վէ ա՛ղիզ քի նէլէրին էն էյիսի՛
պիլէ տինտարլըզըն խալիս դարի .
գինտէն պիր աղ տէճմէլի՛ վէ
տիւնեանըն ա՛տէթլէրինէ վէ դա-
րիգլէրինէ պիր աղ ույմալը՛ տըր-
լար : Սէօմրի . քտէն մա՛լ գաշըր ,
գալլապանլը՛գ էթ , եախօտ ու-
ճուղ ուճու՛ղ գալպ ագճէ դօիլա

սանա՛ վերէն՝ էլիմ :

10 Օ՛ զէման Յիսուս ծնա

վէ տօլու պահասը իլէ կէշիր : Վերադարձն իշխուն էլինտէն կէտիլի ժաղըթ՝ Կարշընտաքիւնի ալտաթ , վէ իգթիլա էլծտիլի վազըթ՝ եալան եէմի՛ն էլէ : Վէ օ զէման , պու արզուլանաճազ շէյլէրին Ֆիւմէսի սենին օլուր : Օ՛ զէման տիւննատէ իշին ըսսթ կիտէր : Բազ վաթթըն իշինտէ պու ա՛լէա մանսուպու էլէ կէթիլիւրսին , եախօտ շու կիւզէլ էվի՛ օնա միւթա՛լիք օլան ա՛լէա պաղէսի իլէ սաթուն ալմաղա գատիր օլուրսուն : Լաքին պու շէյլէրի էլէ կէթիլմէք իշին Վլաշըն կէօնլինիւ էթմէյէ պաթաճազ օլան , քէնտինի մէզարըն իշինտէ պուլունճայա , տէք պէքի պէքլէրսին : Շէյլան պո՛նճիլէյին Յուզայէ տէտիքի , էյէր Բրիստոսու էլէ վէրիսէ , քէնտի էլինէ օթուզ գրդա՛ կիւմիւշ կիրէճէք տիր : Յո՛ւն . Ժգ . 2 , 27 : Պո՛ւ . Իբ . 3—5 : Սաթթ . Իգ . 14 , 15 : Վէ օ՛ Եւայէ տէտիքի , էյէր օլ եասագ օլան մէյվէտէն եէրսէ , փէք ա՛լիմ՝ վէ ա՛գրլը՛ օլաճագ տըր : Օննի . Դ . 5 : Լանիա իլէ գալըսը Սափիրայէ տախի տէտիքի , աղաճըզ Տիլէ վէ ուսթալըզ իլէ՛ Տէմ՝ պէօյիւք ա՛լիլըէր տէյիւնամ ու շէօՏիլէթ գալանաճաղար , Տէմ՝ տէ քէսէլէրինէ պէօյիւք պիր զարար կէլմէյէճէք տիր : Վաթթ . Ե . 1—4 :

10. Լաթթա՛ իշինտէ սօնկարաքի իլլէա՛ Լաւաշն Տիւքմ ու նուֆուզունա վէ շան ու ճէյալինէ տօս տօղու պիր Տիւճիլմ՝ վէ իսէլաս էտիճիլիլին տինտարլըղնա պիր էօլիլմ՝ վուրուշու իտի . վէ օ՛ պու միւլաճաղար ա՛գ

տէտի . Լաթթա՛ կիթ՝ եա՛ շէյլան . զերա եազըլմը՛շ

լընտա պիր սանիլէ պիլէ թէճամ միւլ էտէ՛մէտի : Պէնտէն ուզա՛գ օլուն : Լաթթա՛ կիթ՝ եա՛ Շէյլան : Պունտան էվվէքի իքի միւլաճաղարը՝ գապիլ տիրքի , էյի տաէմէր պիլէ թագտիմ՝ էտէրլէր , շինքի օնլար իլք նազարտէ օգատար մա՛գուլ վէ մագպուլ կէօրիւնիլ իտի : Լաքին պու սօնկարաքի՛ եալընը շէյլանը՛ն սէօյլէյէճէյի պիր շէյլտի . վէ պունուն իշինտէրա՛գապ պիր Տագգ տարղընըզ վէ զայէթ գուվէթիլ իգրաճըզ իլէրէտտ օլունտու : Պիլէ պիր պէլլի կիւնաճ իղվաք թագտիմ՝ օլունտուղու զէման՝ ա՛նիտէ գուլապարըմըզ գափամալըլըզ , վէ միւլաճաղարսնա՛ պիլէ ա՛գըմըզ տա եէր վերմէքտէ փէք գապիլ օլմալըլըզ : — Եաթթըն իլք . Լաւաշն Լաթթա՛ սէճա՛քի Եպիւն : Պու՛ Դ Օրին . Դ . 13 , 14 տէն իսթիլիւրաճ օլունմուշ տուր : — Եալընը օնա՛ իպաթթէլ Եպիւն : Սէճտէ վէ իպատէթ օլունաճագ զաթ՝ եալընը Վլաշ տըր : Օնուն իլէ պագի եալա տըլմըշ Տէր պիր մախուպուն պէյինտէ օլան ֆարգ՝ նիճայէթսիզ տիր :

Պու նագիլլէթին պիլթիլնիւ՝ չօգ իգթիլալը նասիճաթ ու տէրալէրտէն տօլու տուր :

1. Բրիստոս՝ իշպու իղվա վէ թէճրիւպէնին իշինտէ իքէն , իպթիտաւէն սօնունա գատար՝ «Րուհուն գրըճը օլան Լաւաշն Սէօղիւնտէն» մա՛տա պիր սիլաճ գուլանմաղ . վէ իղվայէ գարշը տուրմագտա՛ օնուն իպիլէթինճէ ա՛մէլ էտէնլէրտէն էյի զալիպ

տըր • Բլաճհն Բապաւ սէճ տէ' հտէսին , վէ եա'լընըզ

կէլէն օլամազ : Եփե . 7 . 17 :
Եփե . 7 . 12 : Լաքին էյեր Բլա-
լաճհն Սէօղիւ պիզտէ պուլուն-
մազա , վէ օնու օգուճազ վէ
անկլամազ իսէք , օնու նանըլ
գուլանա պիլիլիզ :

2 . Թէճրիւպէ ու իղվայէ տիւշ-
մէք՝ կիւնաճ իշէմէք տէյիլ տիր :
Վրիստոս Թէճրիւպէյէ տիւշ-
տիւ : ()՝ Թէճրիւպէտէ էզիյէթ
տախի շէքտի : Եփե . 7 . 18 : ()՝
Հէր պիր խուսուստա պիզիմ կի-
պի Թէճրիւպէ շէքտի (Եփե . 7 .
15) . զիրա պու իւշ Թէճրիւպէ-
նին իշինտէ՝ Թէնին շէճվէթի՝
կէօղիւն շէճվէթի՝ վէ է'օմիւր
Փոտուլուգու (Խ' 3013 . 7 . 16)
մէվճուտ պուլունուր : Լաքին
Վրիստոս՝ էյերէի շէյգանտան
ղայէթ շէտիտ Թէճրիւպէյէ սա-
լընտը իսէ՝ կիւնաճ իշէմէտի :
Թէճրիւպէյէ տիւշմէք՝ կիւնաճ
տէյիլ տիր . Լաքին Թէճրիւպէյէ
միւսա'տէ էտա'ր մէյտան վէրմէք՝
կիւնաճ տըր :

3 . Թէճրիւպէճի՝ եա'նի շէյ-
դան՝ ա'զիմ սանա'թ վէ ուս-
թալըզ գուլանըր : ()՝ իղվալե-
րինի վազթ ու հալէ՝ մաճալէ՝ վէ
հազըրտա պուլունան քէյֆիյէթ-
լէրէ՝ ույտուրուր : Իճթիմալ քի՝
իլք նաղարտա տինտարլըզա պէնկ-
զէյէլէր : ()Նլար Բ'զիզ Վ'ի-
թապարտան՝ հագիգաթ եանդ-
լըճ մա'նա վէրիլիլիճ՝ Լաքին ա'-
զիմ ուսթալըզ իլէ իճգար օլուն-
մուճ խանէլէր իսթիլիսաճէրի իլէ
տօղրու կիպի կէօսթէրիլիլիճ օլա
պիլիլի : ()՝ Ինսանլարը կիւնաճա
տիւշիւրմէք իշին՝ "պու կիւնաճ
տըր" տէյերէք աչըզ ճէսարէթ
իլէ ալա կէլմէզ : Պու եօլ օնուն
իշինէ կէլմէզ , զիրա ինսանլա-

8 վ

րա՝ քէնտիլէրինի սագընտըրմաղա
կէօղէրինի աչարլըր . վէ պու-
նուն իշինն օ՝ մէրամընը իճրա է-
տէմէզ : Պու սէպէպտէն օ՝ ուս-
թալըզ իլէ վէ հիլէ իլէ պաշլար .
վէ օնուն ասըլ մէրամը՝ Թա ին-
սանըն ա'զլընը օնու գապուլ
էթմէյէ հազըրլայընճայտաթ
պէլիլ տէյիլ տիր : Հէր պիր
իղվա ու Թէճրիւպէնին կէլտիյի
եօլ պու տուր : Հիշ պիր Փասըզ
վէ եարամազ ատէմ՝ պիր ախե-
րինի քիւֆիւրպազ եա պէքրի եա
տինսիզ՝ եախօտ զինաքեար էթ-
մէք իշինն պիրտէն պիրի իղվայէ
տիւշիւրէմէզ : Իճվէլա օնուն
ախէազ ու մէշրէպի պօղուլուր՝
ի՝թիմատը գազանըրը , մէյլէրի
վէ արզուլէրի ճէլպ օլունուր , վէ
անտէն սօնկրա ազար ալար օնա
կիւնաճն լէզզէթի իճգար օլու-
նուր , Թաքիմ էնճամը պու հալէ
կիրիֆթար օլան պիշարէ քիմնէ
տուղաղա տիւշէր : Հէր քէա՝ եա-
րամազըն իլք զու հուրինտէ քէն-
տինի նէ՝ գատար սագընտըրմալը
տըր :

4 . Եյգանըն գուվվէթի վէ
Թէսիրաթը՝ հիւպէթլու պիր դարզ
իլէ պէօյիւք տիւր : ()Նա՝ պու-
տիւնեանըն ալաճը տէնիլիլի . վէ
իդաա՝թ կէրէքլիլիք՝ վէ ա'տալէթ
էվլատարընտան՝ մա'տա՝ պիւ-
թիւն ճինսիմիզ օնուն Թէպա'սը
վէ րա'յասը տըր կիպի՝ վէ օնուն
գուվվէթի վէ նուֆուգու՝ ալթըն-
տատըր կիպի Թա'րիֆ օլունուլօր :
Խ Լաքին . 7 . 4 : Եփե . 7 . 1 , 2 :
Խ Տի . 7 . 25 , 26 : Խ 3013 . 5 .
19 :

5 . Ղի'մէլէմիզէ՝ "Վէ պիլի
Բէճրիւպէյէ կէլիլիլիլի , Բէլա՝ պիլի
Լաքինալարու գուլանըր" (Ս) տալի

օննա՛ ի՛ պատէթ էտէսին :

11 () զէման շէյրան օնու
գօյվէրտի . վէ իշթէ մէլէքլէր
կէլիպ՝ օնա խըղմէթ էտէր
լէր իտի :

Դ. 13) տուա՛սը նէ՛ գատար իգ.
թիգալը՝ տրր :

Եթիթիճէի քէլամ : Վրիստոս
եէնմի՛ շիտիր . էօյլէ իսէ սէ՛ն տա.
խի՛ եա՛ քիւշիւք սիւրիւ՝ էյերշի
քէնտի քէնտիլիյինտէ զայի՛ֆ
իսէն տէ՛ օնուն ի՛նայէթ ու
քէրէմի վէ գուվէթի վասիդասը
իլէ զալիպ օլմագլըղը քէսպ էտէ.
ճէքսին : «Վ՛ է սէլամէթին Մ.
լաճը թէգիյէ՛ շէյրանը այագ-
լարընըղըն ալթընա էգէ՛՝ճէքտիր :
Հաւի՛. ԺԳ. 20 :

11. () նա՛ գօյվէրտի : Ղ . 1.
Դ. 13 : իք . 53 : Յի՛. ԺԴ. 30
շէրշէրինէ պագ — Ս՛էլէլէր
լէլէպ : () նլար օնա՛ զալիպ օլ-
տուղըլ իշիւն թէլիյէ էթմէյէ՛
վէ օնու ռաճաթլիանտըրմագա՛ վէ
օնա ի՛զգէթ ու իքրամ էթմէյէ՛
վէ մուճթաճ օլտուղու շէյլէրի
թէտարիք էթմէյէ կէլտիլէր :
Պագ Սաղ՛. զա . 11, 12 : Սաղ՛.
իք . 53 : իք . 2—5 : Սաղ՛. ա .
13 : Ղ . 1. իք . 43 : ա Տի՛. Դ.
16 : Ե՛ր . ա . 6 : Յայա . Ե . 11,
12 :

12. Յովհաննէսին լէւսլէ՛ օ-
լտուղուղա՛նու : Յովհաննէսին
պու գուլթուլմասը խուսուսունտա՛
Սաղ՛. ԺԴ. 3—12 պագ — Վա-
լէլէպա լէլէպ : Սաղ՛. ԺԵ. քէն-
տիսի Վալիլէատա սաքին օլմաղը-
լա , Վրիստոսուն իք ո՛ւմուսի
խըղմէթինէ կիրմէսինին նագլի-
յէթինի օ՛րատան պաշայօր : Վա-
քին թէճըիւպէտէն սօնկրա Վր-
րիստոսուն ճագգընտա պիզէ վէ-

12 Վէ Յիսուս՝ Յովհաննէ-
սին թէսլիմ օլունտուղու
իշտինճէ՛ Վալիլէայա կիթ-
տի :

13 Վէ Նագարէթի պրագ-

րիլէն իք նագլիլէթ՝ կէօրիւնիւր
քի , Յի՛. ա . 29—51 տէ պու-
լունուր : () նտան սօնկրա օ՛ Վա-
լիլէա Վանասընտաքի տիւլիւնէ
կիթտի (Յի՛. Դ. 1—12). օն-
տան սօնկրա Վասըք պայրամըն-
տա Երուսաղէմէ չըգտր (Յի՛. Դ.
ա . 13—25). Նիկողեմոս իլէ
սէօյլէշտի (Յի՛. Դ. պապ). Սա-
մարիալը գարը իլէ սէօյլէշտի
(Յի՛. Դ. պապ). վէ օնտան սօնկ-
րա Յովհաննէսին գուլթուղու-
ղունու իշիթմէսի իլէ . Եէճուտիս-
թանը պրաղըպ՝ Վալիլէայա վար-
տը , քի տաճա՛ զիյատէսի օ՛րատա
սաքին օլտուն : Եէճուտիսթան՝
եաղըճըլարըն վէ Փարիսեցիլէրին
վէ քեաճիլէրին օլ գատար թէ-
սիր ու ճիւքմիւ ալթընտա իտի
քի , Վիլէնտիմիզ օրալարտա՛ վէ
ա՛լէլիսուսու Երուսաղէմ ճի-
վարընտա՛ ըուպարէն՝ փէք ազ-
վագըթ էյլէնէ պիլտի : Պունտան
գաղը՛ նագար՝ Յովհաննէսին
վա՛ղը Վալիլէատա խաղա ա՛ղիմ
թէսիլ էթմիշ իտի , վէ պիրի օ-
րայա վարըպ թէվպէ վէ Մլաճա
տէօնմէք ա՛մէլիլի իլէրի կէօ-
թիւրմէսի Ռիւնասիպ իտի : Վաքին
օ՛ էյեր իպթիտատէն օրատա սա-
քին օլալըտը , խաղըն ազըլ պու-
լիքի շէյին արասընտա պուլանըր
իտի : Պիրիպէն Յովհաննէսին՝ վէ
օպիրի պէն Յիսուսունու՛ տէ-
մէլէրի գապիլ իտի : Յովհաննէս
Վրիստոսուն միւթտէճիսի՛ օլմա-
լը , օնուն պէրապէրի օլմալը տէ-
յիլ տիր :

մաղըլա, վարըպ՝ Օաբուղոն
իլէ Նեփթաղեմ սինօրլարըն-
տա տէնիզ եանընտա օլան
կափառնայումտա՝ սաքին օլ-
տու .

14 Թաքիմ Եսայի՛ա փէյ-
ղամպերին վասիդասը իլէ

սէյլէնէն Թէքմիլ օլա, քի
տէտի .

15 Զորդանանըն էօթէ եա-
գասընտա դայիֆէլէրին Վա-
լիւնասը՝ տէնիզ եօլունտա
Օաբուղոն տիյարը վէ Նեփ-
թաղեմ տիյարը .

13 . 'Կադարէլի պարգաղլա :
Չիւն քի օնու Տէմէրիլէրի օնու
դօվտուլար, վէ լէտտ էթտիլէր:
Ղ Կ. 16—31 : Լճ պիւլարէ
Նազարէթ՝ սէն էպէտէն միւպա-
րէք օլա պիլիւրտին : — Տէնիզ
Եանընտա : Կափառնայում շէ-
րի Օաբուղոն իլէ Նեփթաղեմ
արպղարընա գուր՝ա իլէ տէնէն
էքի Տիսէնիւն արասընտա օլան
Տիսէնիւն տէնիզինի փօրեաս-
տան եանա պագը քէնարընտա օ-
լուպ՝ Նեփթաղեմին դօփրաղըն-
տա իտի . վէ Օաբուղոն պագը
պիւօրու մէքիւր տէնիզին գըպլէ
եարըր իտի : — Կափառնայում
տաքին օղտու : Քրիստոս՝ ո՛ւմու-
մի խըզմէթինին իւզ սէնէսինին
պիր չօգ գէմանընը պու շէճրտէ
վէ օնու ճիվարընտա կէջիւտի .
վէ պուսնուն իշիւն պու օնուն
շէճրի տէնիյօր : Ս՝աթլ . Թ . 1 :
Լճէնտիմիզ պուրատա օ ըիճալ-
տան օլան քիմնէնին օղունու
(Յ՝իլ . Դ . 46—53)՝ եիւզ պա-
շընըն թըզմէթեարընը (Ս՝աթլ .
Դ . 5—13)՝ Պետրոսուն գայնա-
նասընը (Ս՝աթլ . Դ . 14 , 15)՝
քէօթրիւմիւ (Ս՝աթլ . Թ . 2—7)՝
սէրվէրին գըղընը (Ս՝աթլ . Թ .
23—25)՝ վէ չօգ խասթալարը վէ
ճինիլիւրի սաղալթար : Ս՝աթլ .
Դ . 16 :) Զագիգաթ Կափառնա-
յումա չօգ քէրէմ վէ իճսանլէր
օլմուշուտու . Քրիստոսուն փա-
տիշաճըղընըն ճիսմանի մէնֆա-

ա՛թիւրինէ՝ օրատա նէչէ նէչէ
քիմնէլէր նայիլ օլմուշարտը .
Լաքին՝ էյվաճ՝ օնուն բուճանի
պէրէքէթիւրի խօր կէօրիւմիւշ-
լէր իտի : Ս՝աթլ . Ժ . 23 , 24 :

14 . Եսայի : Եսայ . Դ . 23 :
Թ . 1 պագ : Պու իսթիւրաճ՝ Կա-
րանիճէ Լճքի Լ՝ճտան կէթի-
րիւմիւշ տիւր . Լաքին պու Փարգ ի-
լէ քի՝ օրատա օլան "Եիւրիւն"
եէրինէ՝ պուրատա "օլտուրան"
գոնմուշ, Տէմ տէ Ս՝ատթէոսուն
իսպաթընա իգթիզա էթմէյէն
պիր գաշ սէօզ զըքր օլունմամըշ
տըր :

15 . 'Կալիլէլէրին Վալիլէտա :
Եէճուտիլէրտէն մա՛տա պագի
Տէփ միլէթիւրէ գայիֆէլէր տէ-
նիւր իտի . վէ պու սէօզ Եէճու-
տիլէրին արասընտա՝ Փուլիւ-
րէսլ Քիլիլէլէր մա՛նասընա իտի :
Վալիլէա մէմէքէթի իքիյէ՝ եա-
նի եօգարըգի վէ աշաղաքի Վա-
լիլէայէ Թագսիմ օլունուրուտու .
վէ եօգարըքինէ՝ Տիւրոս վէ Սի-
գոնուն ճիվարընտա օլուպ փուլ-
փէրէսթ միլէթիւր տիյարընա
սինօրլաշմասը իլէ , օնա Կալիլէ-
լէր Վալիլէտա տէնիւր իտի : Վա-
լիլէլէր չօգ քէրլէ օնուն իշինէ
Տիւճիւմ էթմիլէր իտի . վէ օ-
նուն փուլմիլէրէսթ օլան էքի
էճալիսինտէն պիր չօղու օնուն
իշինտէ Թէ՛րք օլունմուշուտու .
վէ օնուն իշինտէ իյիւրմի շէճիւր՝
Սողոմոնտան Տիւրոս փատիշաճը-

16 Դարանլըգտա օթուրան
գալմ պէօյիւք ըջը՛գ կէօյւ-

տիւ , վէ էօլիւմին վաղանը
վէ քէօլէսինտէ օթուրանլա-

նա վերիմիշ իտի : Դ թափ . թ .
11 :

16 . Դարանլըգտա օթուրան
գալմ : Իշպու սէօղէր իլէ ա՛ղիմ
ճաճիլիւք վէ եարամազըլը՛ գէ
ա՛լէխուսուս գօլթիւթուշ և օ-
լունու պիլմէգլիք թա՛րիֆ օ-
լունույօր : — Իշօլմ վարանս վէ
հէօլլէսի : (Նլարըն միւսիպէթ
ճալինի թա՛րիֆ էթմէք իչին
պունան գուվիլէթի սէօղէր օ-
լամազըտը : Եէհուտիլէրին մէ-
զարարը չօգ քէրլէ գա)ալարտա
օլուլուրլարրտը . վէ օնտան սօնկ-
րա օնլարըն աղղը էօյլէ՛ գափա-
նըր վէ միւհիւրէնի իտի քի ,
օնլարըն իչինէ կիւնէչին պիլթէք
շա՛լէսի կիրմէյէ միւմքիւնսիւզ
իտի : Պու թագտիրտէ էօլիւմին
վաղանը ղայէթ Տիւպէթլու գօյու
գարանլըգ իտի : Եախօտ պու
սէօղէր պու ֆիգիթտէ տախի ա-
լընա պիլիւք քի , կէօյա էօլիւմ
պիլր գարա ճիսիմ կիպի կէլիպ
կիւնէչ իլէ եէրին արասընտա
տուրմուշ՝ վէ մէմէքէթին իւզէ-
րինէ պիլր գօյու վէ սօղուգ վէ
չօգ սիւրէն գարա պիլր քէօլլէ
եալմը՛ վէ ճաճիլիլին՝ գապա-
ճաթ ու թէօհմէթին՝ վէ պէլա ու
միւսիպէթին թէշպիճի՛ օլմուշ
թա՛րիֆ օլունույօր : (Ոլմաճալ-
տէ ճէճալէթ վէ նատանլըգ վէ
էտէպ (բարոյական) էօլիւմիւ-
էօլիւլէրին եաթարղը մէզարլա-
րըն իչինտէ հիւլեա օլունան սօ-
ղուգուգ վէ նէմիլք վէ հիյպէթ-
լէր կիպի հիւքիւմէթ սիւրէր :
Պու թա՛րիֆ Եէհուտիլէրին ա-
րասընտա ա՛լէսսէվի՛ վէ հէրքէսին
անկալա պիլէճէյի պիլր թա՛րիֆ
իտի : Յ՞ Դ . 5 : Դ . 21 , 22 :

ԺՂ . 16 : ԼԴ . 22 : Սաղ . իԴ . 4 :
ԽԴ . 19 : ԺԷ . 10 , 14 : Եբ . Դ .
6 : ԺԴ . 16 : ԼԴ . Ե . 8 : Վա-
լիլեալըլար՝ հիւքիւմէթին փաի-
թախտ շէհրտէն վէ հէքէլտէն
ուզագ իտիլէր . վէ տինին քէրլէմ
ու իճսանլէրինտէն լուպարէն
փէք աղընա մալիք իտիլէր . օն-
լար փուլթիլէրէսթիլէր արասընտա
պուլունուրլարրտը . օնլար թէր-
պիլէսիլ՝ վէ խուլ վէ մէշրէպտէ
իւօրեաթ վէ ալազ գիտիլէր . հէմ-
տէ ճէճալէթ ու նատանլըգտա վէ
պաղըլ ի՛թիգատտա վէ էտէպ-
սիղլէքտէ մէշուր իտիլէր : Յ՞ Դ .
47 : Է . 52 պագ : (Նլարըն
թէլաֆիլիւզ վէ սէօյլէյիլին՝ պիլէ
գապա վէ էճնէպի՛ սէօյլէյիլին ի-
տի : Սաղ . իԴ . 73 : Սաղ .
ԺԴ . 70 : — ԼԴ . Է : ԼԴ . Է՛ շաղ-
լըղն վէ իւլլարըն վէ սաա՛տէթին
վէ իլմին՝ վէ ա՛լէխուսուս խէլաա
եօլունու պիլմէնին նիշանէսի վէ
թէշպիճի իտի : Պունճիլէյին ճէ-
ճալէթի տէֆէտէն թա՛լիմէ ըջը՛գ
տէնիլ : Լ՛ղիմ ըջղըն փունկա-
րը վէ սատագաթըն կիւնէչի
Վրիստոս՝ օլ սէմթիլէր տօղմուշ
իտի : Վրիստոս՝ տիւնեանըն ը-
ջղը՛տըր (Յ՞ Դ . Ե . 12 , ԺԴ . 46) ,
վէ օ՛ հէր հանկը եէրէ վարըր-
սա , եախօտ հէր նէրէյէ ինճիլի-
նի կէօնտէրիթէ , օրանըն գա-
րանլըղըն տէֆէտիպ՝ կիւն ը-
ջղընը կէթիլիլ : Ղ . Է . 78 ,
79 : Ե . 32 : Յ՞ Դ . Է . 9 : Դ .
19 : Է՛ Յ՞ Դ . Ե . 8 : Եաղ . իԴ .
6 , 7 : Տիւնեանըն պիլր չօգ մա-
ճալի տաճա՛Պաբուղուն վէ Լեփ-
թաղիմ տիլարլարընըն օլ պու-
լունմուշ իտիլէրի գարանլըգտան
էքսիք գարանլըգ իչինտէ տէյիլ

րա ընդ'դ տօղտու :

17 ՕԼ զէմանտան Յիսուս վա'զ էտիպ' թէվպէ' է տին զերա կէօքէրին փատի շահըզը հազլաշմ'շտըր տէ մէյէ պաշլատը :

18 Վէ Յիսուս 'Կալիւեա տէնիզինին եանընտա կէ զէ'րքէն , իբի գարընտաշլարը'

լէր տիր . վէ Տէփ' պիր վագըթ քէնտիլէրի' տախի գարանլըգ օլուպ շիմտի 'Բապատա ընդ օլանլար (Եփէ' . Ե . 8) տէյիլ եալընըգ պուլունտուգլարը տայիրէ . լէրտէ ընդգարընը վէրմէլի տիր . լէր , իլլա թէշէքքիւր իլէ' էլլէրինէ տիւշէն Տիշ պիրֆուրսաթը կէշիքմէյիպ' է'օմրիւն ընդընը' օնտան մահրում օլանլարա կէօն տէրմէյէ զայրէթ էթմէլի տիրլէր : Լաքին էյէր ընըզը օլմայանլարըն Տալի պէօյէ ֆէնա' իսէ , քէնտի էդրաֆլարընտա պու գատար ա չըգ վէ միւնէվվէր ընըգ փարլար իքէն' շէյգանըն Տիքմի ալթընտա պուլունուպ քէօր քէօրունա ճէհալէթտէ վէ կիւնահտա տէվամ էտէրէք գարանլըգ իշինտէ սաքին օլանլարըն Տալի նէ' գատար տահա' զիյատէ ֆէնա օլմալը տըր : Խ Կ'րնլ . Դ . 4 :

17 . իմէլպէ' Էփէն : Լաֆէնտի միզ' Յովհաննէսի'ն տախի վա'զ էյլէտիյի թա'լիմաթը վա'զ էթտի . վէ Տէման օնուն վէրտիյի նասահաթի' վէրտի : Պագ Ս'ապլ . Դ . 2 շէր Տիւնէ :

18 . 'Կալիւեա Կէնիլ : Պ . Ե . 1 տէ պունա 'Կեննեսարէթ տէնիզի' վէ Տիւն . Դ . 1 , վէ իւ . 1 տէ Տիքերիա տէնիզի տէնիյօր : Լաքի Լ'հատա պունա' 'Քիւննէ

Պետրոս տէնիլէն Սիմոնու վէ օնուն գարընտաշլը Լ'նդրէ'ասը կէօրտիւ , քի տէնիզէ աղ ա թարլարըտը . զերա պալըգ ճրլա'ր իտի .

19 Վէ օնլարա տէտի . Լ'լ տը'մ'ճա կէլին , վէ սիզի ա տէ'մ' ալճըլարը էտէյիմ' :

20 Վէ օնլար տէ'ր ա'գապ

րէթ տէնիզի տէնիյօր : Պագ թա'պ Լ'Դ . 11 : Խ (Կ'րնլ . Դ . 17 . Տէ' . Ժ . 3 : Օն պէշ միլգա տար ուզունլուզու' վէ ալթըտան տօգուգ միլէ գատար էնիլիյի վար : Պիր զէման մա'մուր վէ խալգ իլէ տօլու օլան Տիքերիանըն 'Եթսաիգա' Կափառնայու'մ' վէ 'Քորազին շէհրէրի' օնուն եալը' քէնարընտա տուրուրլարըտը : Յորդանան ըրմաղը' փօրեսա գառաֆընտան գըպլէյէ տօղրու ա գարագ' պու կէօլին օրթասընտան կէշէր : — Պ'ապլ . Կէնիլէն Սիմոն : Պետրոս իլէ Կիփաս ի սիմէրին իքիսինին տէ մա'նասը պիր տիր : Պագ Ս'ապլ . Ժ . 18 , վէ Տիւն . Կ . 43 շէհրինէ :

19 . Լ'րալ'ճա Կէլին : Պէնիմ շայիրտէրի'մ' օլուն : — Լ'ալէ'մ' ալճըլարը : Եա'նի Լ'նճիլ իըզմէթճիլէրի վէ վա'զըլարը քի , պիւթիւն իշինիզ կիւճիւնիւզ 'Քրիստոսա ճանլար գազանմագ օլաճագ : Լալթիտա 'Քրիստոսա վարըպ օնուն շայիրտէրի օլմալան վէ օնտան էցրէնմէյէն քիմ' սէլէր' 'Քրիստոսու վա'զ էթմէյէ քիւլիլէն միւնասիպ տէյիլ տիրլէր :

20 . Տէ'ր ա'գապ : Օնլարըն իգաա'թը չափուգ' վէ ճան ու տիլտէն իտի , նիճէքի 'Քրիստոս

աղլարը պրազըպ՝ օնուն ար-
տը՝նձա կիթտիէր :

21 Վէ օրատան իւրի՛ վա-
րըպ՝ իբի զայրի գարընտաշ-
լար՝ Ծեբեդոսուն օղլու Յա-
կըբոսու վէ օնուն գարընտաշը

Յովհաննէսի գայըգտա պա-
պալարը Ծեբեդոս իւէ կէօր-
տի՛ւ քի՛ աղլարընը մէրէ-
մէթ էտէրէրիտի . վէ օնլա-
րը չաղըրտը :

22 Վէ օնլար տէ՛ր ա՛գապ

պիզի չաղըրտը վագըթ՝ պիզիմ-
քի՛ տաիի պէօլէ օլմաը տըր :
() Ելար՝ շիմտի վագթըմըզ եօգ
տուր , գուվէթիմիզ եօգ տուր ,
իշիմիզի կիւծիւմիւպիւ՝ եախօտ
ագրապալարըմըզ վէ տօսթլարը-
մըզ թէրք էտէմէզիզ տէմէտիւ-
լէր : () Ելար՝ պու խուսուստա
տիւշիւնմէք իշիւն եախօտ քէն-
տիւշէրին գօնշուլարը եա քիլիսէ-
լէրի նէ՛ տէյէծէյինի անկլամագ
իշիւն՝ եախօտ Վրիստոսուն ար-
տընձա վարմաղա չաղըրըզ թէ-
տարիքի կէօրմէք իշիւն պիր չափ-
թա եա պիր կիւն եա պիր սաա՛թ
պիլէ էյլէնմէտիլէր : () Ելար՝
պիրտէն իգաաթ էթտիլէր : — Բ՛ղ
լարը պրազըպ : () Ելարըն կէ-
շինէծէյի աղլարընտա՛ն իտի . վէ
իՅթիմալ քի՛ օնլարըն Տէփի մալ
ու միւլքէրի պո՛ւ իտի : Ս՛ապի՛ .
Ժթ . 27 : Ս՛ապի՛ . Ժ . 28—30 :

21. Բ՛ղլարընը մէրէմէլէ եաբը-
լէր իտի : Պու տէօրթ քիմնէլէրին
Տէփիտի տէ՛ իշտէ պուլունտուլար .
օնլարտան էվվէլա զիքը օլունան
իքիսի՛ պալըզ դուլթարլար իտի ,
վէ սօնկրաքիլէր՝ աղլարընը մէ-
րէմէթ էտէրէրիտի . պունուն էմ
սալի սայիր էօրնէքէր իշիւն՝
պագ Ս՛ապի՛ . Ժ . 9 : Դ թապ .
Ժթ . 16 , 19 : Պար . Դ . 11—18 :
Ելէյ Դ . 1—10 : Դ թապ . ԺԴ .
11—13 : Պար . Դ . 8—14 :
Ս՛ուգայէտիլէ իլէ իշտէ մէշղուլ
օլմագ՝ Բ՛ղլա ճա մագպուլ պիր շէյ
տիր : Պու՛ պօրձոէ մուզու էտա

էթմէք եօլունտա պուլունմագ
տըր . վէ Բ՛ղիզ Վրիթապլարտա
թաճրի օլունմուշ Բ՛ղլաճըն լուգֆ
ու քէրէմիսէ վէ մախսուս ի՛նա-
յէթիսէ նայիլ օլանլարըն էքսէ-
րիսի՛ իշտէ պուլունմուշլարտը :
Թէնպէլ վէ պօշ կէզէնլէր՝ Բ՛լ-
լաճըն խըզմէթիսէ տա՛վէթ , օ-
լունմագտան՝ շէյդանըն խըզմէ-
թիսէ տա՛վէթ օլունմագպլար
տաճա իՅթիմալ տըր : — () Ելա-
րը չաղըրտը : () Ելար օնու չա-
ղըրմատըլար իլա օ՛ օնլարը չա-
ղըրտը : () Ելար օնուն իշիւն տիւ-
շիւնմէզլէրիտի . իլա օ՛ օնլար ի-
շիւն տիւշիւնիւրիւտիւ : Խեյաս
էտիծիմիզ տէյօր քի , “ Իիզ պէնի
սէչմէտինիլ , աքին պէն սիզի
սէչտիմ ” : Զ՛ոլէ . ԺԵ . 16 : () Ժա-
ճիլէրի՛ սէչտի , քի ա՛լիմէրի շաւ
լըրթսըն . զայի՛ Փլէրի՛ սէչտի , քի
գուվէթիլէրի շաղըրթսըն . ֆու-
գարա պալըզթլարը՛ սէչտի , քի
տիւնեայր քէնտիսէ տէօնտէրսին :
Պունճիլէյին զայի՛ Փ ալէթլէրի
սէչմէսի աշիքեարէ կէօսթէրտի
քի , Վրիսթիան տիսի Բ՛ղլաճտան
տըր , վէ միլէթլէրի տէօնտէրէն
վէ ինսանլարըն եիւրէքլէրինի
եէնիլէտէն գուվէթի՛ ալլաճանի
գուվէթի՛ օլուպ ինսանի տէյիլ
իտի :

22. Պալըզ Էմ պապալարընը
պրազըպ : Պունլարըն պապալարը
ճագգընա՛ պունտան սօնկրա ար-
թըզ Տիչ պիր շէյ իշիթմէզիլ-
լաքին վալիտէլէրի Ողղովմէ՛ Վր-

գայրդը հէմ պապալարընը
պրադըպ' օնուն արտը' նճա
կիթտիլէր :

23 Վ է Յիսուս օնլարըն ճէ-
մի'յէթլէրինտէ թա'լիմ էտէ-
րէք' վէ փատիշահլըղըն միւժ-

րիստոսուն պիր տայիմ թա'պիսի
օլտու : Պու իքի գարընտաշլար'
Պիտրոս իլէ Մեդրէաս կիպի' հէփ
շէյլէրինի թէ'րք էթտիլէր : (Ն-
լար' Պօղոս կիպի' թէ'նէ վէ գանա
տանը' շմատլար' : Պաղ . ան . 16 :
Հէմ Սաղմ . Ժ . 37 : Սաղմ .
ան . 20 : Ղալ . Թ . 59 , 60 : Ժ .
26 , 33 : Դ Վրնիլ . Ե . 16 խանէ-
լէրինէ տախի պագ : Իմտի պի'զ
տախի կիտիպ պէօյլէ էթմէյէ-
լիմի : Օնլարը չաղըրան հէման
օ' Վուրթմարըճը պիղի' տախի չա-
ղըրըր : քի օնուն շայիրտլէրի'
օլալըմ : Հագիգաթ օ' ճի'ւմիէ-
միղի իշիմիղի կիւճիւմիւղիւ թէ'րք
էտիպ վա'զճըլար օլմաղա չաղըր-
մամըշ օլա պիլիւր . լաքին օ' ճի'ւմ
լէմիղի չաղըրըր քի , օնուն սա-
հիճ շայիրտլէրի օլմագտան պիղի
մէն' էտէն հէր պիր շէյի' կիւ-
նահքեար եօլարըմըճը' եարամազ
գարիգլէրիմիղի' ֆասըգ արգա-
տաշլարըմըճը' ֆէնա տիլիմիղի'
մաղուր ֆիքրլէրիմիղի' քէնտի
նէֆսիմիղի սէվմէմիղի' տիւնեա-
վիլիյիմիղի' թէվպէսիզլիյիմիղի'
վէ քէնտի սատագաթ ու ա'տալէ-
թիմիզէ կիւվէնմէմիղի թէ'րք է-
տէլիմ : Ս է պիղի չաղըրըր քի ,
պունու' տէյիլ կէլէճէք հաֆթա
եա կէլէճէք սէնէ' եա փէք իւ-
թիար օլտուղուճուղ վագըթտա'
եախօտ էօլիւմ եաղաշտըղը' զէ-
մանտէ' իլա շի'պէ' պէր ա'գապ
ա'նէպէ' պի'ր աադէգէ' կէլէ'րմէպ-
պէն էպէլէ' :

23 . Ճէմի'յէթլէրինտէ : Եու-
նանիճէտէ' Սինակկլարընտա ,
քի պու կիւնէ' գատար Եէհուտի-
լէր' ի'պատէթ իշիւն օլան պու-

ճէմի'յէթլէրինտէ պու իսիմ
իլէ թէսմիյէ էտէրլէր : Պունլար
Երուսաղէմտէքի հէյթէլին իւն-
մինտէ' եափըլըշ' պինալար իտի .
լաքին նէ' վագըթ իճատ օլտուգ-
լարը' մա'լիւմ տէյիլ տիր : Վուր-
պանլար' եալընըզ շէհատէթ չա-
տըրընտա' վէ օնտան սօնկրա
Երուսաղէմին հէյթէլինտէ սու-
նուլա պիլիւրիտի . լաքին տիւնիւ
պագի ային ու խըզմէթլէրի' սա-
յիր հէր պիր մահատէ իճա օ .
լունա պիլիւրլէրիտի : Ղալիլէր'
իպթիտատէն պէրու Խարայէլին
ճիւմէ սըպղլարը արասընա տա-
ղըլըշլարըտըր , քի օնլարա Լալա-
հըն նօմօսունու թա'լիմ էթմին-
լէր . վէ շիւպհէ եօգ տուր քի ,
օնլար պունու' խալըր պիր նիզամ
ու թէրլիպ իւզըն պիր եէրէ
ճէմ' էտէրէք' էտէրլէրիտի : Հէմ
տախի պուլույօրուզ քի , փէյ-
ղամպէրլէր մէտրէսէսինտէ Լա-
լահա համտ ու սէնա իլահլէրի
օգունուրուտու . վէ պու ի'պա-
տէթէ' օլ մէտրէսէլէրտէն օլմա-
յան տիւնը քիմէլէր տախի իլհագ
օլա պիլիւրլէրիտի : ան թագ . Ժ .
5—11 : Ժթ . 20 : Ս է կէօրիւ-
նիւյօր քի , օն սըպղըն Վաւիթ
էվինէ ա'սը օլմալէրինտէն' վէ
Ղալիլէրին օնլարըն արասըն-
տան կիլմէլէրինտէն' սօնկրա ,
տինտար օլան քիմնէլէր շաքաթ
վէ այպաշը կիւնլէրինտէ' ի'պա-
տէթ իշիւն փէյղամպէրլէրէն վար-
մաղա ա'տէթ էթմիշլէր իտի : Դ
թագ . Դ . 23 : Հէմ Սաղմ . հէթ .
8տէն տախի պէլի' տիր քի , Սի-
նակկլար' եախօտ ի'պատէթ ի-
շիւն պիր կէօնա ճէմի'յէթլէր եէր-

տէսինի վա՛ղ էտէրէք՝ հէմ՝

խալտա հէր խասթալըղը վէ

լէրի օլ մէմէքէթին հէր դարա-
ֆընտա Բաբիօն ետիրլէյինտէն
էվվէլ մէվճիւտ պուլունուրլար
իտի : Հէր նասըլ իսէ պունու
պիլիրիղ քի , սօնկրալարտա՝ վէ
ա՛լէլիսուսուս Ս՝ակաբայեցիլէ՛ր
զէմանընտա օնլար հէր եէրտէ
պուլունուրլարըտը : () նլար Յով-
սեփոստան՝ Լաֆէնտիմիդէն կէլմէ-
սինտէն չօգ էվվէլ մէվճիւտ ի-
միշ կիպի զէբր օլունուրլար :
() նլար՝ օն քիշի պիր մաճալտէ
պուլունուպ՝ պուլիսուսուստա իթ-
թիֆագ էթտիքլէրի վէ մասարու-
ֆունու չէքմէյէ լազի օլուգլէ-
րի թագտիրտէ , օլ մաճալտէ պիր
Սինակոկ պինա էտէպիլիրլէրիտի .
վէ պիր ատէմէ՝ քէնտիսի պիւ-
թիւն մասարուֆունու չէքէրէք
պիր Սինակոկ պինա էթմէք՝ ա՛-
զիմ տինտարլըգ սայրըրըտը :
() ալ . է . 5 : Օ՛ման իլէ օնլար
օ՛ գատար չօղալմըշլա՛րըտը քի ,
տէնիյօր քի՝ սալթ Երուսաղէմտէ
տէօրթ իւզ սէքսէն Սինակոկլար
վարըտը : Աէօրինիյօր քի օրա-
տա հէր պիր էսնաֆըն քէնտինին
մախսուս պիր Սինակոկու վարը-
տը : () ալ . է . 9 :

Սինակոկուն ի՛ պատէթ խըզ-
մէթլէրի՝ քեաճինլէրէ մախսուս
տէյիլիտի . իլա հէր ի՛լմի իլէ քէն-
տիսինի պուլ խըզմէթէ գատիր էթ-
միշ օլան քիմսէ՝ հէր հանկը սըպղ-
տան օլուրսա օլուն՝ ի՛ պատէթտէ
գուլաղուզ օլա պիլիրիտի : Ի՛-
պատէթ՝ տուա՛տուն՝ վէ Լ՛զիղ
Բիթապլարը օգումագ վէ օնլա-
րըն իւզէրինէ թէֆսիր վէրմէք՝
եախօտ վա՛ղ վէրմէքտէն ի՛ պա-
րէթ իտի : Սինակոկուն մէմիւր-
լէրի՝ քէնտիլէրտէն սէչիլիւր իտի .
վէ հէր պիր Սինակոկ քէնտի պա-

շընա օլուպ՝ ախէրլէրինէ պաղըը
տէյիլիտի : Պու մէմիւրլէրին պի-
րինէ՝ ճէմիյէթպաղը տէնիրիտի :
() ալ . է . 23 , 35 , 36 , 38 :
() ալ . է . 49 : Ժ . 14 : () ալ .
Ժ . 15 : Ժ . 8 , 17 : Պիրինէ
տախի խըզմէթքեա՛ր տէնիրիտի :
() ալ . է . 20 : Հէմ՝ տախի կէօ-
նա կէօն մապաճաթ ու իշլէրի
կէօրմէք իշլուն նազիրլէ՛ր տախի
վարըտը : Պու մէմիւրլէրին սա-
յրսը վէ խըզմէթլէրի՝ վագթ ու
հայէ կէօրէ ֆարգը՝ իտիլէր : Հէր
պիր Սինակոկտա՝ խալըն իւզէ-
րինտէ օթուրաճագ իսքէմէլէրի՝
գանտիլլէր՝ վէ էշեայը սագլայա-
ճագ օտալար՝ հէմ՝ տախի պիրէր
մէմպէր (ամպինն)՝ վէ նօմօս քի-
թապընը խըֆը էտէճէք պիր սան-
տըգ վարըտը : () թուրաճագ
պաշ եէրլէր () ալ . է . ին . 6)՝
մէմպէրէէն եագըն օլանլար իտի :
Ս՛ովսէսին պէշ քիթապլարը՝ վէ
իւշյղամպէրլէրտէն պիր միգտարի
() ալ . Ժ . 27 : Ժ . 21)՝ սէ-
նէտէ պիր տէֆա՛ր օգունուպ տէվը
օլունուրուտու : Լ՛տէթ պո՛ւ ի-
տի քի , օգուլան ալագտա՛ տու-
րուրուտու , վէ թէֆսիր ու նա-
սիհաթ վէրէն օթուրուրուտու .
վէ Լաֆէնտիմիդ Լազարէթտէ
պու ա՛տէթէ կէօրէ ա՛մէլ էյլէ-
տի : () ալ . է . 16 , 20 : Պունն
ճիլէյին՝ խալա սէօյլէրքէն օ-
թուրուտու : () ալ . է . 1 : Ժ .
1 , 2 : Սինակոկուն տուա՛լէրի՝ ի՛-
պատէթտէ գուլաղըղ օլան քիմ-
սէտէն տունուլուրուտու : Թէֆ-
սիր եախօտ վա՛ղը՝ տախի օ՛ եա-
խօտ եինէ օնուն թէքիթֆի՛ իլէ
հաղըր պուլունանլարտան ախէր
պիր ա՛լիմ քիմսէ՝ վէրիլիտի : Լա-
ֆէնտիմիդ վէ օնուն շայիրտլէրի՝

հէր զայն՝ փնտրել տալաւտա-
րագ՝ պիւծիւն Վալեւեայը տօ-
լաշըրըտը :

քէնտի միւլեթլերինէ սէջլէշմք-
տէ՝ չօգ տէֆա՝ պու ա՛տէթտէն ի-
լէրի կէլէն ֆուրսաթը էյի գուլ-
լանտըլար : Ս՝աթլ . Ժ . 54 :
Ս՝աթլ . Ժ . 39 : Է . 2 : Վ . 1 . 7 .
16—20, 44 : Ժ . 10 : Յնէ . Ժ .
20 : Վ . Ժ . Ժ . 20 : Ժ . 5, 15,
44 : Ժ . 1, 21 : Ժ . 1—4,
10—12, 17 : Ժ . 4, 26 : Ժ . 8 :

Կէօրիւնիւր քի , Սինակոկա-
յը՝ շէրաա՝ թ կէօրմէք իչիւն մէհ-
քմէլէր կիպի տախի գուլանը-
լըլարըտը . վէ օգուրուչ քի , օ-
րատա առեմէր տէջիւլտիւլէր :
Ս՝աթլ . Ժ . 17 : ի . 34 : Ս՝աթլ .
Ժ . 9 : Վ . Ժ . Ժ . 19 : ի . 11 :
— Հէր խաւսալուղը վէ հէր պա-
յէ՝ ֆէնն աղաւաղապառ : Պու խա-
թալըզար վէ մա՛րաղլար՝ շէտիտ
օլտուն՝ երլանմըշ օլտուն՝ վէ ին-
սանլարըն օնկուլմազ տէտիլքլէրի
օլտուն , օ՝ հէփիսինի տէֆ՝ էտէր-
իտի , վէ պիլա ֆէրք՝ խաթալարա
շիֆա՝ վէրիւրիտի : Վիթ թէք սէօզ՝
ազաճըգ տօգունմագ՝ թէքմիլ
սաղլըգ վէրմէյէ քիֆայէթ էտէր-
իտի : Լլաշանի գուլվէթին պու
ա՛ծայրպ պէյան օլունմասը՝ օ-
նուն թա՛լիմաթընա պիւր տիգ-
գաթ ճէլպ էթմէյէ՝ վէ օնուն
կէլմէսինին մէրհամէթընանի՝ վէ
իւնայէթտէն իպարէթ օլան մէ-
րամընը պէյան էթմէյէ միւնա-
սիպ խի : — Պիւլէնն Վալեւեա-
յը : Յօվսնփոս տէր քի , Վա-
լեւեատա իքի՝ երկտէն զիյատէ
շէհլէր վէ գասապալար վարըտը :
— Տօլաշըրտը : Օ՝ առեմէրին
քէնտիսէ կէլմէսինի պէքէմէգի-
տի . օնլարա քէնտիսի՝ կիտէրիտի :
() Ղապպ օլմուշու աքամաղա

24 Վէ օնուն խապէրի
պիւծիւն Սիւրիայա կիթտի .
վէ օնա՝ կէօնա՛կէօն խաթմա

կէլտի : () շէհրտէն շէհրէ կէօ-
յիւն փատիշահլըղընըն միւթտէ-
սինի կէօթիւրմէյէ տօլաշտը :
Պապ Ս՝աթլ . Ժ . 35 : Ս՝աթլ .
Է . 6 : Վ . Ժ . Է . 1 : Վ . Ժ . Ժ .
38 :

24 . Սիւլէն : Պու պիւր փէք
պէջիւք մէմէքէթ խիթ : Սէմին
էն քիւշիւք օղու Լլաւմա՛ն՝ պու
տիյարըն առընա Լլաւմ տէնիլ-
տի : Չիւնքի պուլունն էվաաղա-
րը՝ կիւնտօղուսունա տօղու Ֆէ-
րաթ ըրմաղը իլէ՝ կիւնպաթըրը-
նա տօղու ագ տէնիլքին մապէյ-
նինտէ օլան կէնիշ վէ պէջիւք
մէմէքէթտէ սաքին օլան պիւր չօգ
միլէթլերին վէ գապիլէրին պա-
պարը՝ օլմուշարըտը : Լ . ֆէն-
տիմիգին վագթընտա՝ Սիւրիա ա-
տը իլէ անկաղաշլան մէմէքէթին
սահիհան հուտուտունու անկա-
մասը գօլայ պիւր իշ տէյիլ տիւր :
Լաքին պո՛ւ մա՛լիւմ տիւր քի՝
Պաղեստինին փօրեաա դարաֆը-
նա՝ վէ Վիլիկիանըն գըպլէ դա-
րաֆընա տօղու օլան տիյար ի-
տի : Վ ուկաստան էյրէնիւրիլքի
(Է . 2 .) պուլուն վալիսի Վիւրե-
նիոս խի : Ե խմտի Սիւրիա տէ-
նիլէն մէմէքէթ՝ Պաղեստինի ի-
չիսէ ալմըշ տըր : — () Նունն խա-
պէրի պիւլէնն Սիւլէնն իլէրի :
Վալիլեանըն պիւր թարաֆը՝ Սիւ-
րիա սինօրունա տալանըրտը , վէ
Քրիստոսուն՝ պունճիլէյիս ա՛-
ծայրպ միւճիղաթլար իլէմէսի
գուլվէթինին նալը՝ դապիա՛թը
իլէ պիւծիւն օլ սէմթլէրէ եա-
յըլաճաղը՝ վէ դապիա՛թը իլէ
ճիւմէսինին՝ կէրէք կէնճլէրին
կէրէք իսթիարըլըն՝ զէնկիւնէ-

լըգլար վէ իսքէնճէլէր իլէ
գուծուլմուշարը վէ ճիննիւ

լէրի վէ ա'յ պասմըշարը վէ
քէօթըիւմլէրի՝ հէի քէօթիւ

րին վէ կէրէք ֆուգարալարըն
սէօլէշէճէլի մատտէ օլաճաղը ա-
շիքեա'ր տըր : — Կէօնա՝ Կէօն Խաւ-
Լաւգլար : Ս'էսէլա՝ քէօրիւք՝
հիւմմա՝ ըսթըսգա՝ իսհալ՝ վէրէմ՝
ճիւտամ՝ սարա՝ քէօթըիւմ՝ չար-
փըլմագ՝ դօփալըգ՝ վէ պու-
նուէ կիպի սայիր մա'րաղլար :
— Շ'նիւլէլէր : Ը Էյդանա՝ օլ
գէմանտէ ինսանլարըն թէնլէրի
վէ ճանլարը իւզէրինէ ա'գիմ՝
գուվվէթի օլմաղա միւսա՝տէ՝ օլ-
մուշուտու . վէ օնուէ զապդ Էթ-
միշ իտիյի քիմսէնին գուվվէթ ու
հարաքէթլէրինի թէքմիլէն իս-
թէտիյի կիպի գուլլանըրըտը . վէ
օնլարը չօգ քէրրէ՝ քէնտի գօն-
շուլարընա հիլպէթլու՝ վէ քէնտի
է՝օմիւրլէրինի քէնտիլէրինէ ա՝-
զապ ու Էգիլէթտէն ի'պարէթ Է-
տիպ՝ օնլարտա մէրաք՝ տիվանէ-
լիք վէ սարա՝ կիպի խասթալըգ
ու մա'րաղլար հասըլ էտէրիտի :
Կէօրիւնիւյօր քի , օնա օ գէման
պու գուվվէթէ ա'տէթտէն խա-
րիճ պիր տէրէճէտէ մալիք օլմաղա
պուլնո'ն իլիւն միւսա՝տէ օլմուշ-
ուտու քի , Բ'րիստոսուն խէլասը
տահա աշիքեար վէ տահա ար-
զուլու կէօրիւնսիւն . հէմ աշի-
քեարէ պէյան օլուէնսուն քի , օ
պու տիւննայէ շէյգանըն ա'մէլ-
լէրինի պօզմաղա կէլտի , վէ պիզի
"նափաթ րուհուն" գուվվէթին-
տէն՝ օլ հիլպէթլու գուվվէթին-
տէն վէ փատիշա հըղընտան վէ
հիւքմ ու թէսիլինտէն թէքմիլէն
գուրթարմաղա գատիր տիր :
— Ե'յ պասմըշար : Պու՝ պիր
մա'րաղա վէրիլմիշ պիր իսիմ ի-
տի քի , օլ մա'րաղ՝ ալըն տօլմա-
աքնտան խա Էքսիլմէսինտէն հա-

սըլ օլուր զանն օլունուրուտու :
Խնճիլլէրտէ պու մա'րաղ իլէ
պիքը օլունմուշ տէրտիլ՝ եալընը
Ս'ապլ . Ժէ . 15 տէ պուլունու-
յօր . վէ օրատա պու խասթալըգ՝
սարա՝յէ պէնկզէր պիր մա'րաղ
կէօրիւնիւյօր : Պու՝ ճիննիլ՝ տէր-
տի տախի իտի : Ս'ապլ . Ժ
16 — 26 : Պու՝ Ժ 38 — 42 :
— Բ'էօլլիլլէլէր : Իշպու ա'լէս-
սէվի քէօթըիւմ իսի իլէ տամա
ի'լլէթին տիւրլիւ տիւրլիւ շէ-
քիլլէրի տիկաշըլա պիլիլ . Ս'է-
սէլա , 1 . համանըն պիլթիւն
վիւճիւտիւ վուրուպ՝ խասթալը
թէքմիլ քէօթըիւմ էթմէսի : 2 .
Խնսանըն եալընըգ պիր եանը-
նը թէփէտէն դըրնաղա գատար
վուրմասը . քի պու՝ օլ ի'լլէթին
էն չօգ վուգուլ պուլտուղու շէք-
լի իտի : 3 . Ս'իւճիւտիւ պօ-
ղաղտան աշաղասընը վուրմասը :
4 . Ս'իւճիւտիւն պիր ա'ղասընը
վուրմասը . քի պու փէք թէհ-
լիքէլի պիր մա'րաղ իտի : Պու
ի'լլէթտէն պիր ատէմին էլի եա
այաղը՝ եախօտ պիր ատէր ա'ղա-
սը վուրուլտուղու վագըթ՝ հէման
պուլունտուղու՝ կիպի գալըր :
Ս'էսէլա Էյէր էլի ուզանմըշ օլ-
տուղու գէման վուրուլուրսա , օ-
նու արթըգ կէրի չէքէմէզ . վէ
Էյէր ուզանմըշ տէյիլ իսէ , օ-
նու արթըգ ուզատա՝մաղ : Ս'է
օլ վուրուլմուշ օլան ա'ղա քիւ-
չիւլմիւշ վէ գուրուլմուշ կիպի
կէօրիւնիւր : Ս'է պունուէն ի-
չիւն գուրուլմուշ էլ տէնիլիլ :
Ս'ապլ . Ժէ . 10 — 13 : 5 . Ս'իւ-
ճիւտ գուլթուլմասընը տախիանկ-
լայա պիլիլիլ քի , պու՝ փէք
գօրգուլու պիր ի'լլէթտիր : Ս'է

Հալտէ օլանլարը՝ կէթիբիբը-
լէրիտի , վէ օնլարա շեֆա՝
վէրիբիտի :

25 Վէ Գալիլեաստան հէմ
Գեկապօլիստէն վէ Երուսա-
ղէմտէն հէմ Եհնուտիսթան-
տան վէ Յորդանանըն հօթէ՝

զալար պու ի՛լլէթտէն դութու-
տուգլարը զէման, քիւլլիյէն գը-
մըլտանմազ գալըլլար . վէ օլ
քիմնէին հալի՝ իսքէնձէ ա՛ղա-
պընը չէքէն քիմնէլէր կիպի տիր :
Ի՛հթիմալ քի՝ եիւզպաշընըն
խըզմէթքեարը (Ս՝աթլ . Ե . 6 .
Վ՝ալ . Է . 2) պու ի՛լլէթտէն
խաւթա խոի : — Վէ օնլարա շե-
ֆա՝ վէրիբիտի : (Ս)նլարը սաղալ-
տըրըտը : Վէ՛ մէրհամէթքեա-
նի միւ՛ճիզաթլէր՝ նէ՛ ա՛ճայրպ
շիֆալէր : (Ս)նլարըն հի՛չ պիբի-
տի՝ մա՛րազը շիֆա պապընտա հէր
նէ՛ գատար իւմիտէն խարիճ ի-
տի իսէտէ՛ պօշ տէօնմիւշ տէյիլ
խոի : Իմտի՝ Վրիստոստան քէն-
տի վիւճիւտլէրինէ շիֆա ալմագ
իչիւն էգրաֆ մէմէքէթլէրտէն
կէլէն նէչէ օնպիւնլէրձէ քիմնէ-
լէրտէն պիրազը՝ քէնտի ճանլա-
լընըն սէլամէթ ու խէլարընը՝
տախի պուլտուգլարընը՝ օլ ֆա-
գիր Սիւրիալըլարըն պա՛ղըսը
Լա՛ւման (Դ թագ . Է . 1—15)
կիպի՝ Վրիստոսա վիւճիւտլէրի
սաղալմագ իչիւն վարմըլլար ի-
քէն՝ Լլաճա տէօնիւպ խէլաս
պուլտուգլարընը ումմաղա սէ-
պէպիմիթ եօգմու :

25. Պէլուպօն : Պու Յորդա-
նանըն հօթէ եագասընտա կիւն-
սողուսունա սողըու՝ Ս՝անասէ-
նին եարը սըպգընըն դօփրաղըն-
տա օն շէհրտէն ի՛պարէթ պիր

եագասընտան օնուն արտընձա
չօդ գալապալը՛գ վարտը :

ՊԼՊ 5 :

1 Վէ գալապալըղը կէօ-
րի՛ննձէ՛ տաղա՛ չըգտը . վէ
օթուրտուղընտա՛ շայիրտլէ-

տիյար խոի . նիձէ քի պու Եու-
նանի իսմինին մա՛նասը պէյան
էտէր : — Լ՝արրնձա չօգ գալապա-
լը՛գ վարտը : Ս՝աթլ . Ե . 1 : Ե .
1 : Ժք . 15 : Ժթ . 2 : Ս՝աթլ . Դ .
7 , 8 , 20 : Վ՝ալ . Դ . 17 , 19 :
— Լ՝արրնձա վարտը : Լաքին էյ-
վաճ՝ օնլարըն չօղունուն վարմա-
սը՝ սալթ էքմէքլէր վէ պալըգլար
իչիւն (Յ՝ալ . Դ . 26) խոի : (Ս)ն-
լար՝ օնուն տիւնեալի նիյմէթ-
լէրինի գապուլ էթտիլէր . Լաքին
օնլար՝ հէր պիր զէմանտէ ինսան
գըսմընըն էքսէրիսի կիպի՝ օնուն
էն էյի օլան բուհանի պախշիչլէ-
րինի բէտտ էթտիլէր : (Ս)լար
օնուն էլլէրի տօլու օլուպ՝ մախ-
սուսէն ճապա վէրմէյէ կէլմիշ ի-
տիյի էպէտի պէրէքէթլէրի խօր
կէօրտիւլէր , վէ քէնտի կիւնաճ-
լարը իչինտէ էօլտիւլէր : Լ՝յ-
վաճ՝ օնլար քեաշքի ալիմ՝ վէ
ա՛գըլը օլսալարտը :

1. Վալապալըղը : Պու գա-
լապալըգ՝ պունտան իլէրիքի Պա-
պըն սօնկ խանէսինտէ զիքը օ-
լունմիւշ պուլտուղըմիւղ գա-
լապալըգ տըր : — Տաղա՛ չօգտը :
(Ս)՝ Գալիլեանըն Սինակոկլարըն-
տա վա՛ղ էթմիշիտի : Լաքին
շիմտի օնուն եանընա ձէմ՝ օլան
խալգըն պէօյիւք ձէմիյէթի՝ հի՛չ
պիր Սինակոկա սըղամաղտը : —
(Ս)՝ Լալապալըղընտա : Թաճմին օ-
լունա պիլիբ քի , օ՝ եիւքսէքձէ

ըր ընուն եանընա՝ կէտիւիւր :
2 Վէ աղղընը աչըպ՝ ընլա-

րա թա՛լիմ՝ էտէրէք տէրիտի՝
3 Նէ՛ մուծլու րուհտա Փա-

պիր եէր սէշմիշ օլմալը . քի օրա-
նա օթուրուպ գալապալըղա րա-
հաթ սէօյլէյէ պիտին : Եէհու-
տի խօծալարը թա՛լիմ վէրտիք-
լէրի զէման՝ ալէսսէվիյէ օթու-
րուրլարըտը : Ս՝ապլ . 7 . 23
շէրհինէ պագ : Հէմ տախի՝
Պ՝ալ . 7 . 20 : Յոլ . 1 . 2 :
Պ՝ապլ . 8 . 13 : — Հայերէնէ :
() նուն՝ տայիմա պերապերինձէ
օլմաղա չաղըրտըղը քիմսէլէր հէմ
օնլարըն տաթլարը՝ դապիլա՛թը՝
իլէ օնա էն եագըն օթուրանլար
ըտը . վէ պագիլէրի տահա՛ ու-
ղագ : () նուն վա՛ղընը պիր զէ-
ման տինկլէյիպ օնուն արտընձա
վարանլարա՝ ճիւմլէսի Վ՝րիս-
թիան տէյիլէր իտի իսէ տէ ,
() յոլ . 7 . 66 ,) օլ զէմանտէ օ-
նուն շայրտլէրի տէնիրիտի :

2. Եղչընը աչըպ : Պու թա՛-
պիր՝ կէօրիւնիյօր քի , օնուն
սէօյլէմէսինին մախսուս դարչ ու-
ուսուլինի վէ վէրտիյի նասիհաթ-
լէրին իգթիզասընը պէյան էտէ-
յօր : “Եագըճըլար վէ վարիսե-
ցիլէր Ս՝ոփսէսին քիւրօիւսիւնտէ
օթուրսունլար” . լաքին Վ՝րիս-
թիան թա՛լիմի էօյրէնմէյէ իս-
թէյէնլէր՝ էյէր իգթիզա էտէր-
սէ՛ տաղա կիտիպ՝ Սլահըն սէվ-
կիւլիւ () զլու՛ իլէ պէրապէր
գայալարըն իւզէրինտէ օթուր-
տունլար : — () Եւաթա լա՛լի՛ Ե-
պէրէ : Եյօրէտէրէ : Պուն-
տան իլէրքի Պապտա կէօրտիւր
քի , գալապալըգ՝ մա՛րաղար վէ
ի՛լլէթլէրինտէն իւլէտա պուլմագ
իչիւն օնուն էգրաֆընը ալմըլար
ըտը : Պուրատա օնու պուլույօ-
րուղ քի , օնլարա քէնտի էգրա-
ֆընտա էօյրէնմէ՛ք իչիւն դօփ-

լանմաղա պիր Փուրսաթ վէրի-
յօր : Պիր թէք աճը ի՛լաճ վէր-
մէլտէն եա պիր եարայա վէ
պէրէյէ պիր նէշթէր վուրմաղ-
տան օնլարըն հէփմա՛րաղարընա
վէ տէրտլէրինէ հէր նէ՛ գատար
աղըր վէ շէտիտ իտի իսէլէրտէ՛
տէրման վէրիպ օնլարա պունձի-
լէյին թէքմիլ շիֆա վէրմէյէ
գատիր օլան պիր քիմսէնին՝ Ս՝ե-
սիա փատիշահ տէյիւ իսթիզապ-
լինէ վարմաղա հաղըրլանմըշ օլ-
տուգլարը աշիքիւար տըր : Լաքին
օնուն փատիշահըղը խուսուսուն-
տա օնլարըն զի՛ւլիւմլէրի պիւ-
թիւն պիւթիւնէ եանղընը իտի .
վէ շիմտի օ՛ օնլարա ըսմէն պիր
խիդապը իլէ՛ պու Պապտէ օնլա-
րը տօղրուլթմաղա վարըյօր : Իշ
պու իրիթապըն մէֆհուճու պիլզէ՛
Պ՝ալ . 7 . 20—49 տէ՛ տախի վէ-
րիլիյօր . վէ փէք իշթիմալ տըր
քի , օնուն պա՛ղը փարչալարը՝
սայիր վագթլարտա տախի սէօյ-
լէնմիշէր տիր :

3. Եէ՛ հոլլու : Լաքի Ս՛հտ՝
գօրգու վէրիճի պիր լա՛նէթ իլէ
թէքմիլ օլույօր (Ս՝աղ . 7 . 6) .
լաքին Եէնի Ս՛հտ՝ պէրէքէթլէր
թագրիր էտէրէք պաշայօր :
— Բուհա Փագիլլէրէ : Տիւնեա՛
նէ՛ մուծլու զէնկինլէրէ՛ տէր :
Եէհուտիլէրին ումուղարը պու
իտի քի , Ս՝եսիանը վագթլըն-
տա հէփիսի պէնկին օլաճաղարը :
Հիմտի պու գալապալըգ օնուն
արտընձա պուննէն իչիւն կիտէ-
յօր քի , օ՛ օնլարըն հէփ ճիւմա-
նի մուհթմաղարընը տէֆ՝ էյ-
լէսին : Լաքին օ՛ աղղընը աչըպ՝
թագրիր էտէյօր քի , օնուն փա-
տիշահըղընըն սա՛ատէթլու զաթ-

գիրքերէ , գերա կէօքերին փատիշահըն օնարըն տըր :

լարը՝ " րուհտա ֆագիր " օլան-
լար տըր : Տէյիլ մուղլագա
պու տինեսա էհմալինտէ ֆագիր
օլանլար , էյէրչի օնարըն հալի
ֆիլ վագի՝ րուպարէն տահա
սա՛ատէթլու իսէ տէ . չիւն քի՝
կէօյիւն փատիշահըն կիրմէ-
յէ տայր օնարըն զէնկինլերտէն
տահա զիյտտէ գոլպըզլարը
վար : Պագ Սաթլ . ժթ . 23 , 24
շէրհիւն : Ղաթ . 24 : Յաթ .
ը . 5 : Հէմ տախի տէնմիշ տիր
քի , միւթտէ՝ ֆագիրլերէ վա՛ղ
օլունոյօր : Սաթլ . ժա . 5 :
Ղաթ . 18 : Հէմ փէյղամ-
պերլերտէն իսպեր վերլիմիշ տիր
քի , Սեսիա ֆագիրլերէ վա՛ղ
էտէճէք տիր : Եսայ . կա .
1 : Փագիրլը վէ սրգընթը էօյ-
լէ պիր հալ տըր քի , ֆիլ վագի՝
էքսէրի օնտա պուլունանլար ին-
ճիլն միւթտէսինի տինկէմէյէ
վէ տինին թէսէլլիլերինի արա-
մաղա էն հազըր քիմնէլէր տիր :
Լաքին պու ճիւմէ իլէ պու սը-
նըֆտան չօգ քիմնէլէր պուլուն-
նուր քի , սա՛ատէթլու վէ
մութլու օլաճագլարը կէրինէ՝
մէլուն տուրլար : Օնլար սա-
պըրսըլ՝ մաղըուր՝ քիւֆիւրպազ՝
եարամաղ՝ հիլէքեար՝ րէզիլ՝ վէ
սաա՛տէթլու օլմագտան փէք ու-
ղագ գալըլար : Սէ օ պիր
դարաֆտան զէնկինլերտէ չօղլար
պուլունուր քի , ալագ կէօ-
նիլլիլ վէ ա՛ղիզ վէ սաա՛տէթ-
լու օլա պիրլերէ : " րուհտա
ֆագիր " օլմագ՝ քէնտիմիզ հագ-
գընտա պիր էտնա րէյիմիզ օլ-
մագ՝ եա՛նի քէնտիմիզի ալագ-
տան սայմագ տըր : " Լէ՛ տէրէճէ
ֆագիր՝ մուհթաճ՝ դօփարգտան
եափըմը՝ կիւնահքեար՝ վէ լա-

յըգսըզ օլտուղումուղու պիրմէք
տիր : Պէյիլէ կիւնահքեար-
լար՝ ա՛ղիզիքտէն վէ ի՛լմտէն վէ
ա՛տալէթտէն վէ հէր պիր դուվ-
վէթտէն չըփլագ՝ մուրտար՝ գա-
պահաթլը՝ ա՛ղագէ հիւքմ՝ օլուն-
մուշ՝ հէր շէյէ մուհթաճ պի-
շարէլէր՝ պօրճ իչինտէ պաթմըշ
վէ էօտէմէյէ հիչ պիր դուտ-
րէթլերի վէ վէրէճէք շէյլէրի
օլմայան սէֆիլէր օլտուղումու-
ղու եիւրէքտէն տուլմագ տըր :
Օլ կիւմիլէքճիւնիւն քէնտի
նէֆսի հագգընտա վիւլիւմիւ պու
իտի : Ղաթ . ժթ . 13 , 14 : Պաւի-
թին տախի ծա՛ճի Սաղմոսու եաղ-
տըղը վագըթ քէնտի նէֆսի հագ-
գընտա վիւլիւմիւ պու իտի : Յոթ
(իթ 6տէ) վէ Յովսիա փատիշահ
(Թ Սաթլ . լթ . 27) տախի կէօ-
րիւնտիւյի կիպի քէնտի նէֆսէ-
րի հագգընտա պու վիւլիւմիւ ի-
տիլէր : Լապու աշաղաքի իսա-
նէլէրտէ՝ տախի պու րուհ ֆա-
գիրլիյի պէյան օլունոյօր :
Ղաթ . իթ . 40—42 : Սաթլ . լթ .
18 : ծա . 17 : Սաթլ . ժթ . 19 :
իթ . 23 : Եսայ . ծէ . 15 : կա .
1 : կթ . 2 : Երէմ . լա . 18—20 :
Սաթլ . ժա . 25 : ժթ . 1—3 :
Ղաթ . 18 : լթ . 20 : ժթ . 14 :
Յաթ . ա . 9 , 10 : լթ . 9 , 10 :
Ղաթ . ժթ . 11 , 12տէ զիւր օ-
լունան փարիսեցի րուհտա ֆա-
գիր տէյիլիտի . վէ Յոթ . լթ .
17 , 18տէ զիւր օլունան լաւու
գիկկիլէր տախի տէյիլլերիտի :
— Կէօյիլէրն փատիշահըն օնա-
րըն տըր : Օնլար օնու շաղը-
ղըլա գապուլ էտէլլէր . վէ օլ
փատիշահըն հէի իւմիտլերի
վէ շաղըզլարը վէ ի՛ղէթլերի
վէ րահաթըզլարը վէ նի՛մէթլէ-

4 Նէ՛ մուծլու եա՛ս չէ-
քէնլէրէ , զերա ծնլար թէ-

րի վէ պերէքէթլէրի՛ էպէտէն
ծնլարն օլաճաղար :

4. Նէ՛ մուծլու եա՛ս չէքէն-
լէրէ : Տիւնեա՛ «Նէ՛ մուծ-
լու էջլի քէյֆ ու կիւլէր օյնար՝
վէ զէվզ ու սէֆա իչինտէ պու-
լունան քիմնէլէրէ՛» տէր : Եէ-
հուտիլէր՝ Ս՝եսիանըն փատիշա-
լըզը ալթընտա եալընըզ զիյա-
ֆէթ զէվզ ու սէֆա՛ վէ ճիսմա-
նի շաղըրգ մէմիւլ էտէրլէրիտի :
() ծնլարն զիւրիւմիւնձէ ծնլա-
լարա ալէյիլ սալթ օն տէօրթ
կիւն Սողունն կիպի պիր պէօ-
յիւք զիւրաֆէթ էտէճէք իտի .
իլա սէնէնին Տէր պիր կիւնիւն-
տէ տախի ծնլարա եէտիրիպ իչի-
րէճէյիտի : Լաքին Ս՝եսիա կէ-
լիպ՝ քէնտիսի՛ «տէրտ սաշիպի
վէ մա՛րաղլարա աշնա՛» (Եսայ .
ժՊ . 3) պիր զաթտըր , վէ՛ «Նէ՛
մուծլու եա՛ս չէքէնլէրէ՛» տէր :
Պուրատա՛ էլպէթթէ Տէր կէօնա
եաա չէքմէք անկալըլամալ . զիւ-
րա «տիւնեանըն գասալէթի էօ-
յիւմ հասըլ էտէր .» ի՛ Պիւնի .
է . 10 : Չօգ քիմնէլէր վա՛ր տըր
քի , գասալէթ իչինտէ եիւրէքլէ-
րի գաթըլանըր , վէ էօ՛միւրլէ-
րինի տէրտ ու քէտէր վէ մըրըլ-
տանմալ իչինտէ կէչիւրիլէր , վէ
էլէմ իլէ էօյիւրլէր : Լաքին՝
«Լըլաշըն իսթէտիյինէ՛ կէօրէ՛»
պիր եաա չէքմէք վար , քի օ՛ ա-
տէմի սա՛ատէթէ էրմէյէ հազըր-
լար : ի՛ Պիւնի . է . 9 , 10 : Պիզ
կիւնաճքեարլարըզ . վէ պունուն
իչիւն գասալէթ չէքմէլիլիզ :
Եէհուտիլէր՝ թէվպէյէ վէ խէ-
լասէ կէթիւրմէք իչիւն ծնլարն
իւզէրինէ Լ՛իլիզ Բուհ տէօ-
քիւլտիյիւ զէման՝ եաա չէքէ-

սէլլի՛ պուլաճաղար :

5 Նէ՛ մուծլու մաճուպ :

ճէքլէր : Ս . ԺՔ . 10—14 :
Պաւիթ՝ քէնտի կիւնաճլարը ի-
չիւն եաա չէքտիյի զէման՝ Լ՛ը-
լաճ օնա թէսէլլի վէրտի : Պետ-
լոս եաա չէքտիյինտէ՛ Քրիստոս
օնա թէսէլլի վէրտի : Պենտէ .
կոստէ կիւնիւնտէ օլ իւչ պին
քիչի եաա չէքտիլէրինտէ , է-
պէտի թէսէլլի ալտըլար : Քր-
իստոս՝ «կիւնաճքեարլարը թէվ-
պէյէ տա՛վէթ էթմէյէ կէլտի՛» :
Լաքին քէնտի կիւնաճլարնտան
թէվպէ՛ էտէն Տէր քիսէ՛ օ
եաա չէքէր . վէ պունճիլէյին
եաա չէքէնլէրին ճիւմէսինէ՛ նէ՛
մոլթլու տէնմիշ տիր : () ն-
լարն կէօզ եալէրի վէ աճ ու
զարլէրի՛ շիմտի պիլէ պիր ֆէր-
լաճըզ վէ շաղըրգ իլէ գարըլըգ
տըրլար : () նլար՝ պու տիւնեա-
տա պիլէ պիր ա՛ֆլ տույլուսու
իլէ՛ վէ Քրիստոսա ինանանըն
Տէվի սէլամէթի՛ իւմտի՛ վէ շաղ-
լըզը իլէ ա՛ղիմ թէսէլլի՛ պու-
լուրլար . վէ ալ վազթըն իչին-
տէ օլ էպէտի ճէօշղուն թէսէլ-
լի փունկարընա կէլէճէքլէր , վէ
ծնլարն եաա չէքմէլէրինին զէ-
մանը էպէտէն թէքմիլ օլաճաղ :
Պիւնի . Պ . 21 , 25 : է . 38 , 50 :
ԺՊ . 25 : Յո՛ւլ . ԺՊ . 20—22 :
Յոյր . է . 14—17 : իւ . 4 :
Սալ . ԼՔ . 3—7 : իւ . 1—3 :
ճժՊ . 3—7 : ճիՊ . 5 , 6 : Եսայ .
ժա . 11 , 12 : ճէ . 18 : կա . 3 :
կէ . 10 : Ելի . թ . 4 :

5. Սաճապարա : () նտան
սօնկրաքի մուծլուլուգ մաճ-
ճուպարըն տըր : Եէհուտիլէ-
րին զիւրիւմիւ պու իտի քի ,
Ս՝եսիանըն զէմանընտա՛ ծնլար
քէնտի պաշլարընը տիւնանլարը-

լարա , զերա օնլար եէրի մի- լրա'ս ալաճաղլար :

նընքինտէն եիւքսէք զալտըրույ՝ օնլարտան փէք պէջիւք պիր ին- թիգամ ալաճաղլար : Տիւնեա տէր քի , ինթիգամ զաթլը՝ տըր , վէ նէ՝ մութլու օլ քիմնէ- յէ քի , ախերլէրտէն կէօրտիւյիւ հէր պիր քէտէրին ինթիգամընը ալըր : Վրիստոս՝ “նէ մութլու մաճնուպլարա” տէր : Ալաճ՝ “Լօճ պէնիմ տիր . ճէղպը պէն վէրիւրիմ” (Հօռլ . ԺԷ . 19) տէր : Հէր պիր ա՛գըլըր պապա՝ տախի չօճուգլարընա պէօյլէ՝ տէր , Տէօյմէք պանա մախսուս տուր , սիղ տէօյէմէզսինիլ : Ս՝աճնուպլուգ՝ ախերլէրտէն պի- ղէ օլան զարարլարը սապր իլէ չէքմէք տիր : Ալաղըզ եախօտ գօրգաղըգ՝ եա հագգըմըզը իգ- թիպասըզ եէրտէ պրագմագ տէ- յիլ տիր . իլա ափանսըզ էօր- քէլէնմէնին վէ քէօթիւլիւք էթ- մէնին վէ քէն սագլամանըն զըտ- տը՝ տըր : Վրիստոս՝ քէնտի հագ- գընըն իսթիհագգընա սապիթ գատէմ տուրտու : Յօլ . ԺԷ . 23 : Պօղոս՝ քէնտի հագգընը թագրիւր էյլէտի . Վրիճ . ԺԷ . 37 : ԻԲ . 25 : Սէ պու ճիւմէ իլէ Պօղոս մաճնուպ իտի : Օ՝ էօրքէլէնմէտի . քէօթիւլիւք էթ- մէյէ իսթէմէտի . քէն սագլամա- տը : Օ՝ պիր թէք զարարըն էօճիւնիւ ալմագտան՝ պին տա- նէսինի ա՛ֆվ էթմէյէ տահա չօգ զիյատէ հաղըր իտի : Լաքին օնու՛ն՝ նօթստան հիմայէթ օլուն- մաղա հագգը՝ վարըտը . վէ պիր իքի քէրրէ պու հագգընը թագ- րիւր էյլէտի : — Եւրէ Ջըհա՝ ա- լաճաղլար : Փատիշահլար՝ զա- պիթլէր՝ վէ ա՛լէսսէվի հէփ ա- տէմէլը պու ի՛թիգատտէ տիրլէր

քի , նուֆուպ ու գուտրէթ վէ մալ վէ տէվլէթ ու իգպալ քէսպ էթմէնին վէ դութմանըն եօլու՝ շէտիտ ինթիգամ ալմաղըլա՝ օն- լարա դարշը տուրանլարըն ճիւմ- լէսինէ հիյպէթլու կէօրիւնմէք տիր : Լաքին Վրիստոսուն վա- տի պու տուր քի , պու միսիլիւ- ռուհու րէտտ էտիպ օնտան կէրի տուրանլար՝ հըֆզ օլունաճաղ- լար , ամմա մաղըուր զալմլար վէ ֆօտուլ զատտարլար՝ վէ էօր- քէլի հէմ՝ սուհա եաթմաղ մի- զաճլը՝ վէ քէնտիլէրին սէօղւնէ գարշը սէյլէնտիլի թագտիրտէ սապրսըղ օլուպ՝ “քէօթիւլիւյէ պէտէլ քէօթիւլիւք վէ սիթէմէ պէտէլ սիթէմ” տէօնտէրմէյէ հաղըր օլան քիմնէլէր՝ հէլաք օ- լաճաղլար : Պունճիլէյին էօր- քէլի վէ ինթիգամ ալմաղա սու- սամըշ օլան Սաւուլ փատիշահ՝ ճիւմէ էվլատը իլէ հէլաք օլու . լաքին մաղլու՛մ վէ հայիմ վէ սապրը վէ թէհամիւլ հէմ ա՛ֆվ էտիճի օլան Ղաւիթէ՝ քէնտին- տէն սօնկրա էվլատլարը իլէ պէ- ռապէր պիր էպէտի ա՛հտ իլէ փատիշահլըգ վէրիլտի : Սէ հէր կիւն՝ հէր կէօնա հալտէ պուլունան ատէմէրին պէյնինտէ վուգո՛ւ պուլան կէօրտիւյիւմիւզ պու տէյիլ մի տիր քի , պիր մաճնուպ՝ սապրը՝ միւլայրմ՝ նի- զա՛տան դաշար ատէմին իշի ռասթ կիտէր . ամմա սապրսըղ՝ զալղաճը՝ նիզալարը վէ ինթի- գամը սէվէն քիմնէլէր՝ քէնտիլէ- րինէ տիւշման գաղանըրլար : Պու միզաճտէ օլան պիր քիմնէ՝ վագթընը միւթէպէր պիր դարիգ իլէ քէնտի իշինտէ կիւճիւնտէ սարֆ էտէճէք եէրինէ՝ օնու միւ-

6 ՆԷ մուծլու սատագաթա աճրգը՛ս սուսայանլարա , զե-

ճատէլէրտէ վէ զավղարտա
կէշիրի . վէ էքսէրի՛ կթմէյէ
գուրտուղու իշլէրտէ եօրուլուր ,
սըգըն թըլարա տիւշեր , վէ էն-
ճամբ պօշունա՛ չըգար . վէ չօգ
քէրլէ մալընր՛ ի՛ թիպարընր՛ ա-
ղատղընր՛ վէ է՛օմրիւնիւ պիւլէ
ղայ՛ էտէր : “ Տիւտարլըգ՛ ճեր
շէյէ ֆայտալը՛ տըր . չիւն օնտա՛
շիմտիքի էօ՛մրիւն ճէմ կէլէճէ-
յին վա՛տի վար” : Ծ ՏԷ՛ . 7 .
8 : Լ աւկ . ԺԷ . 1 : Ի Դ . 24 , 25 ,
վէ ԻԷ . 8 , 15 յէ տախի պագ :
Լ աքին՛ Լ ահապետլէրէ՛ օնլա-
րըն՛ զիւրրիյէթի՛ Վանաա՛ն
տիյարընը միրաս ալաճագ տէյիւ-
վա՛տ օլունմուշուտու : () նլար՛
պիր չօ՛գ զէման՛ արղու իլէ օնու
այմաղա պէրլէտիլէր : Օ՛ննա .
ԺԷ . 7 , 8 : Ե՛ւյ Լ Դ . 13 : Դ ()
բին . Ծ . 38 : ԺԴ . 20 : () նլար՛
պունա պիր պէյիւք նի՛մէթ նա-
ղարը իլէ պագարլարտը : Իմտի
եերի՛ եա՛նի օլ տիյարը միրաս
ալմագ՛ պիր ա՛ղիմ նի՛մէթի՛ վէ
պէլքի ճէփ նի՛մէթլէրին եէքիւ-
նիւնիւ պէյան էթմէք զըմընտա՛
օնլարըն՛ արասընտա պիր զարպի
մէսէլ օլունմուշուտու : Սաղ՛ . Լէ .
10 , 11 : Ե՛սայ . Դ . 21 : Վա-
նաա՛ն տիյարը Ե՛հոտիլէրին
ի՛նտիստէ՛ կէյիւն պիր նիշանէ-
սի՛ ճէմ տախի Ս՛ եսիանըն փա-
տիշալըղընըն ճիւմէ պէրէքէթ-
լէրինն պիր թէշպիճի՛ իտի :
Լ յֆէնտիմիղին պուրատա անկ-
լաթմաղա խթէտիյի պու տուր
քի , մաղումյար քէնտի փատի-
շալըղընըն թէպա՛սընտան տըր-
լար . վէ կէրէք պու տիւննատէ
կէրէք տարլէթտէ օնուն ճէփ
նի՛մէթլէրինն վէ պէրէքէթլէ-
րինն նայիլ օլաճագարտըր :

Վարիտոս Լ յֆէնտիմիղ քէնտիսի՛
մաղուլմ վէ մաճճուպ իտի :
Սաղ՛ . ԺԾ . 9 : Լէմ թուսայ ԺԷ .
3 : Սաղ՛ . ԻԷ . 9 : Վաղ՛ . Է . 22 :
Ե՛ֆէս . 7 . 2 : Լ իղ . 7 . 12 : Ծ
ՏԷ՛ . 7 . 11 : ՏԷ՛ . 7 . 2 : Յալ՛ .
Ծ . 21 : 7 . 13 : Ծ Պէս . Դ .
19—23 : 7 . 4 , 15 :

6 . Սաաագաթա : Տէյիլ տիւն-
նանըն արատղը մալ ու զանի-
մէթ վէ շան ու ճէօհրէթ վէ
զէվգ ու սէֆայա՛ իլա խէլասըն
պէրէքէթլէրինն : Սատագաթ՛
չօգ քէրլէ ճէփ րուհանի պէրէ-
քէթլէր եէրինն գօնուր : Սաղ՛ .
Ի Դ . 5 : Սաղ՛ . 7 . 33 : Վէ
պիղիմ իշիւն պու պէրէքէթլէր՛
Վարիտոսուն՛ սատագաթլմ վա-
սիղասը իլէ գագանըլըշլար տըր :
Իշպու պէրէքէթլէրի ճան ու
տիլտէն արղուլէմէսի՛ օնլարա ա-
ճրգըս սուսամագ վէ օնլար ի-
չիւն չաղըմագ թէշպիճիլէրի իլէ
պէյան օլունմուշուր : Սաղ՛ . Ի Դ .
1 , 2 : Լ Դ . 1 : ճի . 2 : Յալ՛ . 7 .
26 : — Լ ճըգըս սաաայանլարա :
Պու՛ միւմքիւնի մէրթէպէ գուվ-
վէթլու օլան արղուլու պէյան
էթմէք իշիւն պիր թէշպիճի տիր :
Տիւննա՛ “ Նէ՛ մուծլու տօյմուշ-
լարա ” տէր : Ե՛հոտիլէր իւմիտ
էտէրլէրիտի քի , Ս՛ եսիա կէլիպ՛
ճէման զիյաֆէթլէր վէ պօլուգ
կէթիւրէճէք տիր : Ս՛ եսիա կէլ-
տի , վէ օնլարըն իւմիտլէրինն՛
մուղայիւ՛ տէյիլ թօգլարըն՛ իլ-
լա աճրգըլըշլարըն՛ իւլէրինն պիր
պէրէքէթ օգուր : — () սաղ՛ պօ-
յաճագլար : Լիւնաճըն քէօթիւ-
լիւյիւնիւ ճէփ եիւրէքտէն տու-
յանլար՛ քէնտիլէրին սատագաթէ
մուճթաճ օլմալէրի սէպէպիւնտէն

դա ծնար տոյաճագլար:

7 Նէ՛ մուծլու մերհամէթ-

հէլաք օլմագտէ օլտուղլարընը պիլիպ՝ ա՛ֆվա վէ էպէտի է՛օմիւ-
րէ արզու չէքէնէր՝ վէ աճ հէմ՝
սուսուզլարըն էքմէյի վէ սուլու
արգուլարդլարը կիպի՛ ըուհա-
նի դա՛ամա հէփ աճլըգ վէ սու-
սուզլուգլարընը տուլանլար՝ է-
պէտէն տոյաճագլար տըր: Վը-
րիստոսուն ինճիլինտէ՛ օնուն
պէրէքէթլէրինի հէփ արայան-
լարըն արզուլարընը էպէտէն տո-
յուրաճագ զանի նի՛մէթլէր վար:
Եւայ. ծէ. 1: կէ. 13: խթ.
10: ին. 6: խա. 17, 18:
խք. 3: Սալլ. 7. 6, 7: Ժէ.
15: կք. 5: կէ. 4: Ժէ. 9:
Երգ. Ե. 1: Ղ. ալ. ա. 53—53:
Յիւլ. 7. 14: Դ. 35, 50, 51:
է. 37, 38: Յայա. է. 16, 17:
7. Ս՛էրհամէթլէրէ: Եէհու-
տիլէրին ումտուղու պու իտի քի,
քէնտի տիւշմանլարընա սերթ՝
մերհամէթսիպ՝ վէ զալըմ՝ օլա-
ճագլար. վէ զիւհիւմլէրի պոլ
իտի քի, քէնտիլէրին Ս՛եսիասը՝
տիւշմանլարընը այագլարը ալ-
թընտա սօգագ չամուրու կիպի
չիյնէյիպ՝ թա պիւթիւն տիւն-
եայը ալթ էտէնէ գատար գաթի
նէֆս վէ խարապլըգ վէ պիշարէ-
լըք ա՛մէլէրի իլէ մէշղուլ օյան-
լարտան հազգ էտէրէք օնլարըն
իւղէրինէ պէրէքէթ օգուլաճագ
տըր: Լաքին Վրիստոս քէնտի
պէրէքէթինի պոլ միսիլիւ քիմ
սէլէրէ վէրիյօր քի, օնլար՝ ա-
խէրլէրինէ պիւ քէտէր էտէճէք
եախօտ արզուլայաճագ վէ կէօք-
տէն աթէշ էնտիլմէյէ (Ղ. ալ. թ.
54) ալթէյէճէք եէրինէ՛
օնլարըն ինքլայ օնլարա մերհա-
մէթ էտէրլէր: Ս՛էրհամէթի-

լիլէրէ, զերա ծնար մերհա-
մէթ պուլաճագլար:

լէր՝ Մլահա՛ պէնկզէրլէր: Ս՛էր-
համէթ՝ օնուն իլք վէ էն մագ-
պուլ սիֆաթլէրինին պիլի տիր:
Եւայ. Լք. 6: Պիղիմ՝ կիպի
միւճրիւմ կիւնահքարալարա՛ պի-
ղիմ կիպի պիշարէ՛ էօլիւմիլ՝ վէ
էպէտի միւսիպէթէ միւպթէլա
ղաթլարա՛ պիղիմ իւղէրիմիզէ
հիւքմի զապապ թագրիւր էթմէք
իշիւն տէյիլ՝ վէ պիլի պիլի-
միզէ էթտիյիմիզ կիպի՛ պիղի
հապսա վէ էօլիւմէ կէօնտէրմէք
իշիւն տէյիլ՝ իլա պիղիմ պէ-
տէրիմիզէ քէնտիսի էօլիւպ պիղի
աճրսըն վէ խէլաս էթսին տէյիւ
քէնտի (Ղըունու կէօնտէրմէսի
իլէ՛ քէնտիին զայէթ ա՛ճա-
յըպ մերհամէթինի կէօսթէրտի:
Ս՛օմրիւմիւզին հէր պիւր կիւ-
նիւնտէ՛ հէր սա՛աթընտա՛ հէր
պիւր տագըգասընտա՛ պիղ լա-
յըգ տէյիլ իքէն՝ Մլահըն մեր-
համէթինէ նայիլ օլույօրուգ:
Պիղիմ՝ եէտիմիզտէ պուլունան
ճիւմիէ նի՛մէթլէր՝ ճիւմիէ պէ-
րէքէթլէր՝ Մլահըն մերհամէ-
թինին իսպաթլարը՛ տըր: Իմ-
տի Փուգարալարա՛ պիշարէլէրէ՛
միւճրիւմլէրէ՛ վէ ա՛լէլիստուս
քէնտիլէրինէ քէտէր վէրմիշ օ-
լանլարա՛ եախօտ պիւր վէճհիլէ
քէնտիլէրինէ զըտտ օլանլարա
մերհամէթ կէօսթէրէլէր՝ Մլա-
հա պէնկզէմիշ օլուլար: Ս՛ապլ.
Ե. 45: Տիւնեա գա-
պահաթտան վէ միւսիպէթտէն
տօլու տուր. վէ մերհամէթի
օլմաղա հէր կիւն Փուրսաթըմը
օլուր: — Ս՛էրհամէթ պուլա-
ճագլար: (Նլար սայիւր քիմնէ-
լէրի աճըրլար, վէ օնլարը՛ տա-
խի աճըլանլար օլաճագ: (Ն-

8 'Նէ' մովթու եկրէյի' փաբլէրէ , զիւս օնլար Ալա-

լար ա'ֆվ էտէրլէր . վէ օնլարա՛ տախի ա'ֆվ օլունաճագ : Օն-
լար մէրհամէթ կէօսթէրիլէր ,
վէ մէրհամէթի քէնտիլէրի տախի
պուլաճագլար : Օնլար՝ " Բապ-
պըն ի'նայէթի էզէլտէն էպէտէ-
տէք " (Սաղմ . ճգ 17) քէնտի
իւզէրլէրինտէ օլան քիմնէլէր
տիր : Պունուն կիպի պիր ախ-
լէագ խոսոսունտա՝ Ը'զիզ
'Քիթապլարըն պու մահալէրին-
տէ տախի սէօյլէնիյօր : Սաղմ .
Չ . 14 , 15 : Ժ . 42 : ԺԷ .
33—35 : Ին . 34—36 : Խ թափ .
Իք . 26 : Յք . 16—22 :
Սաղմ . Լ . 26 : Խա . 1 , 2 :
ՃԺք . 4 , 5 , 9 : Ըաալ . Ժա .
17 : ԺԴ . 21 : ԺԺ . 17 : Եապ .
ճք . 6—12 : Ղան . Դ . 27 :
Սաղմ . Ժա . 25 , 26 : Ղալ .
Չ . 35 , 36 : Եէա . Դ . 32 : Ե .
1 , 2 : Կաղ . Դ . 12 : Յալ . Դ .
17 :

8. Երէյի' Բաբլէրէ : Փարի-
սեցիլէր՝ տիշարտան պիր թէ-
միլէք կէօսթէրմէք իտտիա'սըն-
տա իտիլէր . եկրէքլէրի իսէ Փէ-
սատ ու մուրտարլըգ իլէ տօլու
իտի : Ալաճ եկրէյի' պագար :
ա թափ . ԺԴ . 7 : Հէմ տախի
պագ Սաղմ . Իք . 25—28 : ա
Սապ . Իթ . 17—19 : Սաղմ .
Իք . 3 , 4 : Ժա . 6 , 10 : Տգ . 1 :
Ըաալ . Իք . 11 : Եէլ . ԼԴ .
25—27 : Ղալ . Ժա . 37 : ԺԴ .
15 : Ղաք . Ժե . 9 : Խ Կրնիլ .
է . 1 : Տիք . ա . 15 : Եք . Ժ .
14 : Ժ . 22 : Յալ . Դ . 17 : Դ .
8 : ա Պէք . ա . 22 : — Փաբլէ-
րէ : Տիւնեալի տտէմլէր՝ օլ
միսիլիւ քիմնէլէրի սա'ատէթու
սայարլար քի , քէնտիլէրին Տէփ
ֆօտուլ՝ դամաքեար՝ եախօտ ճիս-

մանի արզուլէրինի գանտրմաղա
գատիր օլուրլար : Ալ է ճիսմա-
նի Եէհուտիլէրին պէքլէտիյի
պու իտի քի , Սախանըն փա-
տիշահլըգ՝ էյամընտա տիւքէն-
մէզ զէվգ ու սէֆալէրէ նայիլ
օլաճագլար : Ըյնի պունուն կի-
պի՝ պու կիւնքի կիւնտէ՝ 'Քրիս-
թիան առը իլէ անկրլան չօգ
քիմնէլէր վար տըր քի , 'Քրիս-
թիան եօրթուլարըն քէնայէ
գուլանարագ՝ զանն էտէրլէր քի ,
քէնտի թէնլէրինին Տէփ Տէվէս-
լէրինի գանտրմաղա՝ վէ Տէր
պիր ճիսմանի սէֆա'աթէ տայմա-
ղա թէքմիլ ռուխսաթլարը՝ վար :
Լաքին 'Քրիստոս՝ պու միսիլիւ
քիմնէլէրին իւզէրինէ պէրէքթ
օգույօր քի՝ կիւնահքեար նէֆս-
լէրինի եէնմիլէր , վէ ա'գրլա-
րը Տէմ մուրտարլըգ վէ մէքէպ-
լէրի փաք տըր : — Օնլար Ալ-
լահը՝ Էթրէճէթլէր : Տէյիլ հա-
քիմին հուզուրունտա թէօհմէթ-
լիլէր կիպի (Յապ . ա . 7)՝
իլա պիր էֆէնտինին գուլունա
իհսան էթտիյի պիր ի'զգէթ ու
էքրամէ նայիլ օլմուշար կիպի :
Պիր փատիշահըն հուզուրունա
չըգմագ՝ պու տիւնեատա ա'զիմ
չան ու ի'զգէթ սայլըր : Ըաալ .
Իք . 29 : Եալ . ա . 14 : Փա-
տիշահըն եկզիւնիլ՝ եալընըզ
մուսահիպլէր վէ օնուն սէվտիյի
քիմնէլէր կէօրէ պիլիլ : Հա-
ման՝ փատիշահըն ի'թիպարըն-
տան տիւշտիյիլ անկալըլըրը
անտէ՝ օնուն եկզիւն էթթիլ-
տիւ : Եալ . Ե . 8 : Հէմ
'Օննիք . Խք . 26 : Խ թափ . Դ .
13 : ԺԴ . 24 , 28 , 32 յէ տախի
պագ : Պունուն կիպի պուրա-
տա տախի Ալաճ կէօրմէք՝ օ-

հոր՝ կեօրեճէքլեր:

9 Նէ՛ մոլթլու պարըշը՛գ

էտէնլերէ , զերա օնլար ԼԼ
լահնն օղուլարը՛ չաղըրլա

նուն տօսթու վէ սէվտի ՕԼ
մագ՝ վէ օնուն պիլէսինճէ կէօք
տէ սաքին օլմագ տէմք տիր :
Յայո . իր . 4 : Էմ Խ Լրնն .
Ժդ . 12 : Եբր . Ժք . 14 : Խ
Յայն . 7 . 2յէ տախի պագ :

9 . Պարըշը՛ Էրէնլերէ : Ե-
հուտիլեր պիր Ս՝ Եսիա կէօզէ
տիրլերիտի . քի , օնլարա ճէնք սա-
նա՛ թըրը կօյրեթսին , վէ օնլա-
րը ճէնկէ՛ չըգարըպ՝ օնլարա ին-
թիգամ՝ ալտըրսըն , վէ տիւշմէն-
լերինի օնլարա եէնտիրսին , վէ
օնլարա պիր փատիչահլըգ վեր-
սին : Լ՝լէմ՝ պէօյիք Լ՝ղեք-
սանդոս վէ Վափօլէօն կիպի
ա՛ղիմ Փաթիհլերի՛ էյերչի օն-
լար շան ու շէօհրէթ խըրսլարը
սէպէպինսէն տիւննայը խարապ-
լըգ վէ միշնէթլեր իլէ տօլտուր-
մուշար իսէ տէ տայիմա միւլթէ-
պիր վէ սա՛ատէթլու տէյիւ
մէտշ էտերէք օնլարա թա՛ղիմ
էտերլեր : Լաքին Վրիստոսուն
ախլէագ ու մէշոէպի քիւլիյէն
պոննլարընքինտէն Փարգլը՛ տըր-
()՝ ա՛ղիմ սէլամէթ վէ պարըշըգ
էտիճի տիր : Եբր . Ժք . 14—16 :
()՝ “սէլամէթին սերվերի” չաղ-
ըրըյօր : Եայ . թ . 5 : Ս է
օ՛ օ՛ Լ քիմսէլերէ նէ՛ մոլթլու
տէյօր քի , նիգա՛լար՝ զալղալար՝
վէ ճէնքլեր փէյտա էտէճէքլերի
եերտէ՛ Փամիլալարըն վէ մահա-
լէլերին՝ քէօյ ու շէհրլերին վէ
մէմէքէթլերին սէ միլէթլերին
օրթասընտան՝ պու միւսիպէթլե-
րի տէֆ՝ էթմէյէ ճէ՛հտ էտեր-
լեր : Պու խոստոստա հէ՛ր քէս
պիր միգտար՝ վէ մալ ու էմլաք
վէ նուֆուղ սահիպի քիմսէլեր
պիր չօ՛գ իշ կէօրէ պիլերլեր :

2օգ քերրէ՛ իպթիտասընտա տօս-
թանէ վէ դաթլը պիր դարղ իլէ
աղ պիր արայա կիրմէք՝ ուզոն
վէ գաթլի նէֆսէ սէպէպ օլան
աճը մա՛րագալարը տէֆ՝ էտէ
պիլեր : Պունտան գաղը՛ նա-
ղար՝ ճիւմէն առէմլեր դապիաթ-
տէն Լ՝լահա՛ օնուն կերչէքլիյի-
նէ վէ նօմօսունա տիւշմէնլեր
տիր , վէ նէ՛ մոլթլու օլ քիմսէյէ
քի , քէնտիսի կիպի եարատըրլը
օլան մախլուգաթլարտան պա՛-
ղըլարընք քէնտի Եարատըրլարը
իլէ պարըշտըրմաղա ալէթ օ-
լուր : Լ՝լէսսէվի պու մատտէ
իւզերինէ՛ պագ Սաղլ . ԼԷ .
12—14 : ճի . 6 , 7 : ճիք . 6—9 :
Սալի . թ . 50 : Վարձ . Է .
26 : Խոմի . Ժք . 18 : Ժդ .
1—7 , 17—19 : Խ Լրնն . Է . 20
Ժդ . 11 : Վաղ . Է . 22 : Եբր .
Ժք . 1—3 : Փիլիպ . Ժք . 1—3 : Ժք .
2 : Լիւ . Ժք . 13—15 : Ժ Տի . Ժք .
22—24 : Եբր . Ժք . 14 : Յայ-
ն . 19 , 20 : Ժք . 16—18 :
Ժք . 1 : — Լ՝լահնն օղուլարը՛ չաղ-
ըրըշտալար : ()նլար Լ՝լահա՛
պէնկզերլեր . օնլար՝ օնունքի
կիպի պիր ընչ կէօսթերիլեր
օնլար օնուն թասվիրինի դաշըր-
լար . օնլար օնուն ի՛պրէթինէ
ույարլար . օնլար օնուն Փամիլ-
եսսընտան տըրլար : ()՝ սէլա-
մէթ ու պարըշըղն փունկարը
տըր : Խ Լրնն . Ժդ . 33 : ()
սէլամէթին Լ՝լահլը տըր : Խոմի .
Ժք . 33 : Ժդ . 20 : Էմ տէ Փիլ-
իպ . Ժք . 9 : Խ թիւ . Է . 23 : Եբր .
Ժդ . 20 : Ս է հէպ պարըշըգ
էտէնլեր՝ օնտան փէք սէվիլէճէք-
լեր , վէ օնուն մոլհապպէթլու

ճաղար :

10 Նէ՛ մութլու սատա-
գաթ իջին գովալանմըլա-

էվաւարը կիպի սայըլաճաղար :
Լճիւէրէ՛ Վաւհրն էվաւա-
րը՝ տէնիմէսի փէք ա՛լէստէվի
պիր սէօյլէյիշ տիւ . վէ էօյլէ-
լէրտէն մէմիւլ օլունուր . քի , օլ
ատը իլէ չաղըրլորգլարը : Վաթա
պէնկզէյէճէքլէր : Սապլ . Ե .
45 : Վաւ . 7 . 35 : Խ . 36 :
Եւէա . Ե . 1 , 2 : Փիւլ . Խ .
15 : Թ Պլ . Թ . 14—16 :

10 . Սապապլ իջին : Տէյիլ
տէլիլէք իջին , եանղըլ ի՛թի-
գատ՝ եա մաղըրուրգլ միւրայը-
լըք՝ ա՛սըլըք՝ եարամաղըլգ սէ .
պէպինտէն տէյիլ՝ իլա կերչէք-
լի՛ք իջին՝ Վարիստոս վէ օնուն
Խնճիլի՛ իջին : Թ Պլ . Խ . 14 ,
16 : Խ . 12—16 : Սապլ . կթ .
9—12 : — Վաւաւանըլարա :
Եւհուտիլէրին ֆիքրինտէ՛ Սե-
սիանըն թէպա՛սը պիր գովալա-
րը վէ զուլմ չէքէճէք միւլա-
ջաղասընտան ուզաք պիր միւլա-
ջաղա եօղուտու : ()նլար օ-
նուն ալթընտա՛ եալընըլ ի՛զգէթ
ու մէսնէտ մէմիւլ էտէրլէրիտի :
()նլարը քիմնէ սօգունամայա-
ճաղըտը . Տիչ քիմնէ օնլարա
ֆէնա սէօյլէ՛մէյէճէյիտի , վէ
Տիչ քիմնէ պիր քէտէր էտէ՛մէ-
յէճէյիտի : Լաքին իշթէ՛ Սե-
սիա կէլտի , վէ օ քէնտիսի գօ-
վալայըլա կիրիթթար օլտու ,
վէ հէմ՝ տէյօր քի , քէնտինին
թէպա՛սը՝ տալի էօյլէ օլաճաղ-
ար : Սապլ . Ժ . 22 , 23 :
Սապլ . Ժ . 30 : Վաւ . 7 . 22 ,
23 : Խ . 12 : Յոլ . Ժ . 20 ,
21 : Ժ . 2 : Հէմ՝ Խ Տի . Խ .
12 : Թ Յոլ . Խ . 12 , 13 յէ տա-
խի պագ : — Նէ՛ Վաւլա :

րա , զերա կէօքլէրին փատի-
շահլըղը օնլարը՛ն տըր :

11 Պէնիմ իջին սիզէ սի-

Սատագաթ իջին գովալանան-
լարա նէ՛ մութլու . չիւն քի՛ (1)
Վարիստոս իջին սըգընթը՝ չէք-
մէք՝ պիր շան ու ի՛զգէթ՝ վէ ա՛-
զիմ նի՛մէթ տիր : Վաւ . Ե .
41 : Փիւլ . Թ . 29 : (2) ()նլար
Վարիստոս իլէ պիր տիրլէր : ()ն-
լարըն գովալայըճըլարը՝ Վարիս-
տոսին գովալայըճըլարը տըրլար .
վէ օնլարա հէր սօգունան՝ օ-
նուն կէօղինիւն պէպէյինէ՛
սօգունուր : Սապլ . Խ . 8 :
Վաւ . Թ . 5 : (3) ()նլարըն՝
Վարիստոսին քիւչիւք սիւրիւ-
սիւնտէն օլուպ օնուն մէրա՛սընըն
գօյունլարընտան օլտուգլարընա
էօյլէ պիր իսպաթլարը՛ վար :
Վօյունլար՝ երթմաղ , վէ փա-
լալամաղ , վէ եէմէք . պունու՛
սայթ գուրալար վէ երթմը-
ճը ճանաւարլար էօյլէ էտէր :
Վօյուն օլմասը՛ պու սօնկրաքի
զիքը օլունան սընթֆ ճալմանլար-
տան օլմասընտան տէրէճէսիզ
լալարլը՛ տըր : (4) կէօքլէրին
փատիշահլըղը օնլարը՛ն տըր :
()նլարըն եէտինտէ հալա օնուն
պիր սէնէտի վար , վէ եիւ-
րէքլէրինտէ՛ հալա օնուն փէհի-
նի՛ տուլարլար : Յոլ . Թ . 12 :
Հաւոլ . Խ . 17 : Խ Տի . Խ . 11 ,
12 :

11 . Պէնիլ իջին : Չիւնքի սիզ
պէնտէն էօյրէսիւնիլ՝ վէ ա՛-
տէմլէրտէն տէյիլ . վէ օնլարըն
թա՛լմլէրինի տէյիլ՝ իլա պէ-
նիմլէրինի՛ գապուլ էտէրսի-
նիլ : — Եաւան սէօյլէյիւէր : Լ-
յէր պիզէ գարշը սէօյլէսէն քէօ-
թիւ սէօզլէր կերչէք իսէ , Լ-
թէնտիմիզին պու օգունուրը-

Թէմ՝ էթտիքէրի՝ վէ գովա-
լատըզլարը՝ վէ սիգէ գարշը
եալան սէօյլէյերէք՝ հէր կէօ-
նէ քէօթիւ սէօզ սէօյլէտիք

լէրի՝ զէման՝ նէ՝ մուծլու
սիգէ :

12 Շա՛տ օլուն , վէ մէս-
րո՛ւր օլուն . զերա իւճրէթի-

մուծլուլուգտան հիւ պիր հիս-
սէմիզ եօգ տուր : Լաքին հէ-
փիսի եալան վէ պուհիման իսէ ,
օլ զէման նէ՝ մուծլու պիգէ՝ քի ,
միւպարէք Վուրթարըք Վֆէն-
տիմիգին եիւրիւմիւշ իտիյի եօ-
լուն իղէրինտէ՝ պուլունուրուզ :
(Նա՛ հէման պէօյլէ՝ էթմիշլէրի-
տի . վէ օնուն ճիւմէ էն էյի
տօսթլարընա տախի հէ՛ման պէօյ-
լէ էյիտիլէր : Սաքի . Ժ . 25 :
Ժա . 18 , 19 : Ժբ . 24 : իդ . 59 :
իէ . 39 , 63 : Սաքի . Դ . 30 :
Վալ . 2 , 5 : Յալ . 20 : Ի . 48 , 52 : Թ . 16 :
Ժ . 20 : ա Պէա . Դ . 23 : Սաքի .
11 : Չօգ քէրրէ Վրիս-
թիանլար տիւշմէնլէրտէն՝ եալան
եէրէ էն պէօյիւք գապահաթլար
իլէ Թէշէքքի օլունուրար : (Ն-
լարը՝ ա՛լէմէ փուծիէրէսթլէր-
տէն պէթէր կէօսթէրիլէր . վէ
չօգ տէֆա՛ օնլարըն ա՛լէյհինէ
էն ալապ իֆթիւրալարը աթար-
լար , վէ օնլարա էն լէգիլ վէ
միւծթէհիմ աալարը՝ վէրիլլէր .
վէ պու փէր չօգ տէֆա՛ Վրիս-
թիանլըղըն աչըգ վէ աչիքեար
տիւշմէնլէրինտէն տէյիլ՝ իլա օ-
նուն տօսթլարը օլմագ իգրար է-
տէնլէրտէն օլուր : Վրիլիսէ (վէ
պուրատա քիլիսէյի զէքր էթ-
տիյիմիգին սէպէպի պու տուր
քի՛ էյէր Վրիսթիանլարը տիւ-
նեա պիւլէրճէ գօվալամըշ իսէ ,
քիլիսէ օնլարը օնպիւնլէրճէ գօ-
վալամըշ աըր՝) քիլիսէ էյի՛ ա-
տէմլէրի գօվալամագ : Հաշա քի
օ պէօյլէ պիր ֆէնա իշ կէօրսիւն :

Հաշա : () իպթիտա օնլարը ա՛-
լէմէ ֆէնա՛ կէօսթէրիլ , աալա-
րընը՝ քիլլէտիլ , օնլարը՝ Հըրե-
տիկոս՝ գապա սօֆու՝ միւրալը՝
պիւյիւճիւ՝ քիւֆիւր էտիճի՛ ա՛մ-
մէնին լաշաթընը պօղանլար՝ ա՛-
սը՝ զապիղլէրէ իղա՛աթսըլ քիմ-
սէլէր՝ վէ պուսուն կիպի սալիլ
Թէօհմէթլէր իլէ միւծթէհիմ
Թագրեր էտէր , վէ անտէն
սօնկրա օնա կէօրէ ճէզալարընը՝
վէրիլ : Լաքին քիլիսէնին՝ քէօ-
թիւ ատէմլէրին պիլէ ճէզալարը
վէրմէյէ նէ՛ հապը վար : Պու՛
տէվէթ հիւքմիւնէ մախուս
տուր , քիլիսէ հիւքմիւնէ մախ-
սուս տէյիլ տիլ : Եէնի Վ՛հա
քիլիսէյէ՝ քէնտի ա՛ղալարընը՛ն
իւզէրինէ պիլէ՛ պիր լիսան թա՛-
զերինտէն՝ պիր զէմանի ալըմա-
տան՝ վէ լէտտ էթմէքտէն զիյա-
տէ հիւքիւմէթ վէրմէզ : Պապ
Ժբ . 17 շէրհիսէ պագ : — Սիլէ :
Պունտան ագտէլքի խանլէր-
տէ կիպի ա՛լէսսէվի սալթ սսլիլ-
լէրէ տէյիլ , լաքին սիգէ՛ մախ-
սուսէն նէ՛ մուծլու սիգէ . սիգէ
քի՛ շիմտի սէօզլէրիմի իշիտիյը-
սունուղ . սիգէ քի պէնիմ՝ մախ-
սուս շալիլտէլիմ՝ վէ պանա
Թապիլլէլիսինիզ : Սիգէ եարա-
մազլարըն սիթէմլէրի վէ լա՛նէթ-
լէրի իսպր տուալլէր՝ օլաճազլար :

12 Շա՛տ օլուն , վէ մէս-
րո՛ւր օլուն . զերա իւճրէթի-
տի . վէ օնուն ճիւմէ էն էյի
տօսթլարընա տախի հէ՛ման պէօյ-
լէ էյիտիլէր : Սաքի . Ժ . 25 :
Ժա . 18 , 19 : Ժբ . 24 : իդ . 59 :
իէ . 39 , 63 : Սաքի . Դ . 30 :
Վալ . 2 , 5 : Յալ . 20 : Ի . 48 , 52 :
Թ . 16 : Ժ . 20 : ա Պէա . Դ . 23 : Սաքի .
11 : Չօգ քէրրէ Վրիս-
թիանլար տիւշմէնլէրտէն՝ եալան
եէրէ էն պէօյիւք գապահաթլար
իլէ Թէշէքքի օլունուրար : (Ն-
լարը՝ ա՛լէմէ փուծիէրէսթլէր-
տէն պէթէր կէօսթէրիլէր . վէ
չօգ տէֆա՛ օնլարըն ա՛լէյհինէ
էն ալապ իֆթիւրալարը աթար-
լար , վէ օնլարա էն լէգիլ վէ
միւծթէհիմ աալարը՝ վէրիլլէր .
վէ պու փէր չօգ տէֆա՛ Վրիս-
թիանլըղըն աչըգ վէ աչիքեար
տիւշմէնլէրինտէն տէյիլ՝ իլա օ-
նուն տօսթլարը օլմագ իգրար է-
տէնլէրտէն օլուր : Վրիլիսէ (վէ
պուրատա քիլիսէյի զէքր էթ-
տիյիմիգին սէպէպի պու տուր
քի՛ էյէր Վրիսթիանլարը տիւ-
նեա պիւլէրճէ գօվալամըշ իսէ ,
քիլիսէ օնլարը օնպիւնլէրճէ գօ-
վալամըշ աըր՝) քիլիսէ էյի՛ ա-
տէմլէրի գօվալամագ : Հաշա քի
օ պէօյլէ պիր ֆէնա իշ կէօրսիւն :

նիզ կեօքլերտէ չօգ տուր .
չիւն սիզտէն էվվէլ օլան
վէյլամպերլերի պէօյլէ՝ գօ-

վալատրլար :

13 Սիզ եէրին թուզո՛ւ
սուռուզ . իմտի էյէր թուզ

ա՛ վէպ . 7. 13 : Վան . 7. 25 :
Վօվալարչ ալթընտա սապրը
օլմագ՝ քիֆայէթ էթմէզ . լաքին
պիզ մէսրուր ու շատ տախի օլա-
պիլիլիզ , վէ էյլէ՛ էթմէլիլիզ :
Վրիստոս իչիւն էգիլէթ չէքմէք-
տէն հասըլ օլան ի՛թիպար՝ սէ-
ֆաա՛թ՝ մէնֆաա՛թ՝ վէ էճր ու
ի՛վազ՝ չէքիլէն հագարէթ վէ
աղըր վէ զիյանտան տէրէճէսիզ
պէջիլէք տիւր : Վրիստոս իչիւն
էգիլէթ չէքիլէլէրէ զայէթ ա՛ղիմ
էճր ու ի՛վազ վէրիլիլի : Եւ-
հիտ օլանլարըն թաճը՝ տայիմա
խէլաս պուլմուշլարըն կիլէճէլի
թաճլարըն էն միւնէվվէրի զանն
օլունմուշ տուր . վէ պունտան
պէօյլէ՛ զայէթ չօգ քիմսէլէր
Վրիստոսուն ատը իչիւն էօլմէք
իւմիտինտէ իքէն՝ եիւրէքլէրինին
տուլտուզու սէվինճ վէ շաղըր-
ղըն ա՛ղամէթինտէն միւթէհայիր
օլտուլար : Իշպու հալտէ պու-
լունան քիմսէլէր՝ պունուն իչիւն
տախի շաղըրզ վէ ֆէրրաճըզ ի-
լէ տօլա պիլիլիլէր քի , քէնտիլէ-
րին էգիլէթ ու իսքէնճէլէրինտէ
կէօսթէրտիքլէրի սապր ու ալ-
չագ կէօնիլլիլէքտէն՝ չօգ քիմսէ-
լէր Վրիստոսուն խնճիլինին
կէրչէքլիլինէ վէ ա՛լէալըղընա
իսքէաթ օլարագ՝ քէնտիլէրին
հէնուզ հէլաք էթմէյէ չալըշ-
ալըլարը տինի գապուլ էթմէյէ
գուլաղուզլարըլար : Պու վէճ-
իլէ՛ էսքի զմանտէն պէրու
“Եւէիլլէրին գաւուր Վրիլլէնին
Լօթուսա գաւուր” տէյիւ օլան
գարպի մէսէլ ինէ՛ք սօղըրու տուր :
— Սիլլէրէն էվվէլ օլան փէյլա-
պէրլէրի : Իպթիտաքիլէր սիզ

տէյիլլիլիլի : Իգիլէթ եօլու՛
Լալաճըն հէփ տօսթլարընն ի-
չինտէ՛ եիւրիլլէճէքլէրի եօլ
տուր : Սատըզ Լալլէտէն պէ-
րու՛ ճիւմիլէ սիլիլէրին իչինտէ
պուլունմուշ օլան էն ա՛ղիզ վէ
էն էյի ատէմլէր օնտա եիւրիւ-
տիլլէր : 7. 13. 4 , 13 :
Ժթ . 2 , 10 , 14 : Իք . 8 , 26 ,
27 , 7. 13. 9. 10 : 7. 10 : 7. 20 — 22 : 7. 16 :
“Եւէիլլէ” . 13. 26 : 7. 30 :
7. 8 , 9 , 21 — 23 : 7. 2 , 3 :
7. 6 : Վան . 7. 19 — 21 : 7.
16 : Սալլ . 7. 34 — 38 :
7. 31 — 37 : Վան . 7. 47 — 51 : 7. 34 : Վան . 7. 52 :
7. 15 : 7. 35 — 38 : 7. 10 :
7. 12 :

13. Եւրին Լալաճ : Դուզ
տայիմա դա՛ամա լէզլէթ վէրմէք
իչիւն գուլանըլըր . վէ չօգ շէյ-
լէրի՛ ա՛լէլիսուսու էթ նէվի՛նի
չիւրիւմէքտէն հըֆլ էտէր : Պու
չէօյլէ ա՛ղիմ պիր նի՛մէթ տիր
քի , է՛օմիւրէ իգթիղալը օլան
շէյլէրին պիրի՛ սայըլըր : Սէ
Լալլէտիմիլ տէյօր քի , շայիրա-
լէրի էյէրչի իքրաճ օլունուր վէ
գօվալանըյօրլար իսէտէ , տիւ-
նեայա ա՛ղիմ պիր նի՛մէթ օ-
լաճաղար : (Նլար՝ թուզ կի-
պի տիւնեանըն իւզէրինտէ տա-
ղըլաճաղար , քի օնու ո՛ւմուսի
ֆէսատտէն վէ էտէպ պօզուգլու-
ղունտան հէմ քիւլլի ֆըսգ ու
ֆիւճիւրտէն հըֆլ էտէլէր : (Ն-
լար՝ քէնտիլ թա՛լմաթլէրի՛ սէօհ-
պէթլէրի՛ ի՛պրէթլէրի՛ էմէք ու
ղայրէթլէրի վէ տուա՛լարը իլէ

դաթարգ օլուլոտա , նէ՞ իլէ
թուզլանսըն . արթըգ հիւ

պիր շէյէ եարամա՛ղ , իլլա
քի՛ տիշարըյա՛ ամթըլսըն ,

Լլաճըն քէրէմինի ճէլպ էտէրէք՝
կիւնաճըն չօղալմասընը մէքս է-
տէրլէր , վէ ինսանլարըն ա՛գլ
ու ֆիքիրլէրինի Լլաճըն լուդ-
ֆու իլէ թուզլարլար : (Նլա-
րըն քէնտիլէրինտէ թուզու վար
(Ս)արլ . թ . 49) , վէ օնու ախէր
քիմէլէրին արասընա տաղըտըր-
լար : (Նլարըն միւլաճաղարը՝
սէօզլէրի՝ վէ ա՛մէլէրի օնուն իլէ
թուզլանսըն օլուր : Վո՛ղ . Դ . 6 :
Վո՛ղ . Դ . 13 : Լյէր պու թուզ-
տան Սոդոմտա անճագ օն պուզ-
տայ միգտարի պուլունսայլտը , օ՛
հէլաք օլմաղըտը : Օ՛ննպ . ԺԴ .
32 : — Լյէր Լուպ Կուսպ օ-
լուրտա : Լյէր պիր չօգ զէման
կիւնէշտէ եա եաղմուրտա տուր-
մաղըլա , եախօտ ախէր պիր սէ-
պէպտէն պօզուլուրսա : — Վո՛ղ
իլէ Լուպտանն : թուզ՝ ախէր
շէյլէրի թուզլար . լաքին թու-
զու՝ հա՛նկը շէյ թուզլայա պի-
լիր : (Նուն մախսուսիլէթի գա-
թիյէսի պիր քէրլէրէ գա՛յ օլուրգ-
տան սօնկրա՛ արթըգ կէրի կէ-
լէ՛մէզ : (Վո՛ղ պօզուլուրգտան
սօնկրա՛ եինէ թուզ կիպի կէօ-
րիւնէ պիլիր , վէ ճաճիլ ատէմ-
լէր օնա եինէ թուզ տէյէ պի-
լիրլէր . լաքին օնտա՛ արթըգ
թուզուն մախսուսիլէթիլէրինտէն
հի՛ւ պիրիսի եօգտուր , վէ
քիւլլիլէն հիւ պիր իշէ եարա-
մազ : Ս՛էզպէլէյէ ամթըլմաղա
պիլէ եարամազ (Վո՛ղ . ԺԴ .
35) . զիրա կիւպրէյի պօզուպ՝
մաճսուլ վէրիճի էտէճէք եէրի-
նէ , եէրի պօզուճու էտէր :
Սո՛ւնտան պէօյլէ՛ ախէրլէրինէ
ֆայտալը օլմագ իշիւն՝ պիզ քէն-
տիլիդ էյի՛ օլմալըյըզ : Լյէր

Վրիսթիանլար՝ թա՛լիմաթէ տա-
յիր եանղըշ ի՛ թիգատլէր գա-
պուլ էտէրլէր իսէ , էյէր է՛օ .
միւրլէրինտէ ա՛ղիզլիքտէն ուզագ՝
կէշինմէլէրինտէ պաղըլ վէ տիւ-
նեալի օլուրլար իսէ , օնլար քէն-
տի տինլէրինին ի՛ թիպարինէ
զիւլ՝ վէ Վրիսթիան աաընա
հագարէթ կէթիրիլլէր , ատէմէ-
րէ կէրլէքլիյէ տիւշմէն օլմաղա
սէպէպ վէրիլլէր , օնլարը եանղ-
լըշըլըա տիւշմէյէ իղֆայ էտէր-
լէր , վէ պու վէճճիլէ օնլար՝ ին-
սան ճինսինին էն իշէ եարա-
մաղլարը օլուրլար : Վո՛ղ պու
հալլէրին պիրինէ եագըն օլմասը՝
հէր պիր Վրիսթիանը՝ եա
Վրիսթիան վա՛ղճըսը եախօտ
Վրիսթիան Վրիսթիանի՛ “ եէ-
րին թուզու ” օլմագտան միւնա-
սիպէթսիզ էտէր : Լյէր պիր
Վրիսթիան Վրիսթիանըլըն հէֆ
լուհունու զայպ էթմիշ իսէ , օ՛
հիւ պիր խուսուստա տիւնեայէ
պիր պէրէքէթ տէյիլ տիր : (Վո՛ղ
Եէհուտիլէր ճէմա՛ամթը կիպի
քիւլլիլէն ըէտտ օլունմագտան
մա՛տա ախէր շէյէ լայըգ տէ-
յիլ տիր : (Նու տօղըուտաճագ
հա՛նկը շէյլէր վէսիլէ օլա պի-
լիր . Վրիսթիանըլը հա՛նկը
շէյ Վրիսթիան էթմէյէ գատիր
օլա պիլիր : Փուլմիէրէսթլէրէ
Լիճիլ կէօթիւրիւլէ պիլիր , վէ
օ՛ օնլարա է՛օմիւր վէրիր : Լա-
քին պու միսիլիւ պիր Վրիսթիանէյէ
նէ՞ կէօթիւրիւլէ պիլիր : Պապ
Դ . 23 շէրհինէ պագ : (Վո՛ղ Լիճի-
լէ մալիք տիր , վէ օնու՛ Եէհու-
տիլէրին քէնտի Վրիսթիանըլըն
չօգ քէրլէ էթտիքլէրի կիպի՛ զա-
յէթ շիտտէթլի զէհիրէ թէպտիլ

վէ ատէմէրտէն պասըլըն
14 Սիզ տիւննանըն ըջը-

էյլէմիշ տիր. վէ օնա՝ “էօլիւմ
իշիւն էօլիւմ րաիհասը” (ք
կոթն. ք. 16) օլտու : Պու
միսիլիւ պիր քիսսէնին՝ պէօյլէ
պիր Վրիիսէնին հալի փութփէ-
րէսթէր հալիստէն չօգ պէթէր
տիր : Եէր. 7. 4—8 : ք Պէր.
ք. 20, 21 : Պիր Փէնա ատէմ՝
հէփ մախուգաթլարըն քէօթիւ-
սիւ տիր : Պիր Փէնա Վրիս-
թիան՝ հէփ ատէմէրին քէօթիւ-
սիւ տիր . վէ պիր քէօթիւ ին-
ճիլ խրգէթճիսի՝ Վրիսթիան-
լարըն Փէնասը՝ տըր : ()՝ “ա-
շաղա աթըլաճագ, վէ ատէմէ-
րին այագլարը ալթընտա պասը-
լաճագ տըր” : () նուն հալի՝
տիւննա իւղէրինտէ պուլունան
հէփ կիւնաճքեարլարըն հալիւ-
տէն պէթէր օլաճագ :

14. Տէնէտիւն ըջըլը : Պու
խտէտէտէ՝ տախի՝ պուլունտան էվ-
վէլքիստէքի նասիհաթէ պէնկ-
զէր նասիհաթ վէրիլիյօր . լաքին
պուլնտա՝ պիր ախէր թէշլիհի՝ ի-
լէ թագաթիմ օլունույօր : Ղջըգ՝
դապիաթտէն տիւննայէ պիր
ա՛ղիմ նի՛մթ օլտուղու կիպի՝
էտէպ ու էրքեան խուսուսունտա
տախի Վրիստոսուն շայիրտէրի
օնուն կիպի տիրէր : Տիւննա
դարանլըգտա իտի . վէ Վրիստոս
օնա շայիրտէրինին հէր պիրինի
պիր ըջըգ կիպի կէօնտէրտի , քի
օնուն իշիստէ ըջըգ վէրսինլէր :
Ղջըգ սէօղիւ՝ չօգ քէրրէ տիւն
խօճալարընր պէյան էթմէք ի-
չիւն գուլանլըրը : Պագ՝ Ս. ք. 16 ,
վէ օնուն շէրհինէ , քի
օրատա մախսուսէն Ղջիմ՝ խո-
ճա օլան Վրիստոսա պէօյլէ տէ-
նիյօր : վէ Ղ. ք. 32 : Յոյլ :

ղըսընըզ . տաղ իւթիւնտէ
գուրուլմուշ շէհր կիզլէնէ՝

ա. 4, 9 : ք. 12 : Եսայ . իթ .
6 : Լաքին Լաքեալար՝ Լաւ-
տարանիշէր՝ խօճալար՝ վէ Ֆիլ-
վագի՝ պիզգաթ ախէր հէփ Վր-
րիսթիանլար տախի պիր սուրէթ-
տէ՝ տիւննանըն ըջըվարը՝ տէ-
նիլէ պիլըրէր . գերա օնլար ի՛պ-
րէթլէրի վէ նասիհաթլէրի իլէ՝
ա՛ղիմ դարանլըղըն ճաշիլիյին
վէ նարամազըղըն օրթասընտա
նուրլար կիպի փարլարլար , վէ
խէլասըն վէ կէրէքլիյին ըջըղըն
ա՛լմէ նայարլար : Յոյլ . Ե. 35 :
Եսայ . Ե. 8—11 : Վիլի . ք.
15 : ա թէ . Ե. 5 : Յոյլ . ա.
20 : — Տաղ խալիւնա՛ գուրուլ-
մուշ շէհր ա՛ : ի՛ ճիլմալ քի , ի՛շ-
Փէնտիմիզ պուլնու սէօյլէրիքէն ,
պիր տաղըն եա թէփէսինտէ եա
էթէյինտէ պինա օլունմուշ՝ վէ
օնուն օլտուղու մահալտէն ու-
ղագտան կէօրիւնէն պիր շէհրի
կէօսթէրիմիշ օլուպ՝ շայիրտէրի-
նէ պէօյլէ՝ օլաճագսընըզ տէմիշ
օլտուն : () նլարըն հէփիսի՝ պէլ-
լի պիլինմիշ ատէմէր՝ օլաճագ-
լարտըր : օնլար փարմագ իլէ
կէօսթէրիլէճէքլէրտի . տիւննա-
նըն կէօղէրի օնլարըն իւղէրին-
տէ՝ օլաճաղտըր : Վուրթարը-
ճըմըղըն հագգընա տէնմիշ տիր
քի օ՝ քէնտինի սագլայամաղտըր :
Ս. ք. Ե. 24 : () ըջըղըն ա՛-
ղիմ էէշմէսի՝ սատագաթմըն կիւ-
նէշի՝ իտի . վէ կիւնէշ ըջըգ
վէրտիյի վագաթ՝ տիւննայը օ-
նու կէօրմէքտէն նէ՛ մէն՝ էտէ
պիլըր : Պօղոս՝ քէնտի վէ սայիր
Լաքեալարըն հագգընա տէր
քի , օնլար տիւննայա՝ պիր սէյ-
րան կիպի օլտուլար : ա խոթն .
7. 9 : Սէ օնլարըն նագլիյէթ-

մէջ :

15 Հիմ չերաղը եագըպ՝
չինիք ակըննա գօմազար ,
իլլա շէմ՝տաննն իւզէրինէ՝

լերինտէն էօյրէնիրիզ քի , օնլար
պիր եէրէ վարտըզլարը վագըթ՝
պիր սա՛աթ կէշմէգտէն տիշարը-
տա պիլինմէմսի փէք նատիր ի-
տի : Պիր գարանըգ կէճէտէ՝
պիր մահալտէ ըջգ վէրէն սաթ
պիր դաշ ըջգլար օլտուղու վա-
գըթ՝ հէր վէճհիլէ կէօրիւնիւր-
լէր . օնլարն կէօրիւնմէմսի
միւմքիւնսիւզ տիւր : Իմտի՝Վը-
րիստոսուն շայիրտէրի՝ նէ՛ գա-
տար ա՛ղիզ՝ հէր նափաքըգտան
պէրի՝ վէ զարարսըզ օլմալաբը-
լար : ()նլար հէր պիր տէհը-
տէ՛ հագգլարընտա սէօյլէնիւր վէ
թա՛ծիւպ օլունուր ատէմէր տիր :
()նլարն ի՛պրէթի՝ ա՛մէլէրի՝
ի՛թիգատ ու զիւլիւմէրի՝ վէ օն-
լարն էօ՛մրիւնիւն հէփ դափու-
րու՝ պագի ատէմէրինքինտէն
ֆարղը տր :

15. Հիմնա : Պագ
Սալի . 7 . 21 , 22 : Պալ . 7 .
16 , 17 : Ժա . 33 : Վրիստոսուն
մերամը պոլ իտի քի , շայիրտէրի
կէօրիւնսիւնլէր վէ պիլինսիւնլէր :
()նուն օնլարը միւնէվիլէր էթ-
մէսինտէն ասըլ մերամը՝ ախէր-
լէրինէ ըջգ օլմալէրի իտի :
Իմտի՝Վրիստոսուն հիւ պիր շա-
յիրտի՝ քէնտինն նէ օլտուղու-
նու ա՛լեմտէն կիզէմէսին : Հիւ
քիմնէ՛ կիզի Վրիսթիան օլուր
տա՛ էօմրիւնիւ եալընը քէնտի
նէֆսի՝ իչիւն կէչիւրէ պիլիւր խիւ-
եասընտա օլմասըն : Պիր քիմ-
սէ պէօյլէ էթմէք իղվասընա
տիւշէճէք օլուրսա , քէնտինէ
իշպու փէք գօլայ սիւալի՝ սօր-

գօլայ , վէ էվտէ հէփ օ-
լանլարա պտրնըգ վէրիւր :

16 Րճըղընըգ ատէմէրին
էօնիւնտէ պէօյլէ՛ պտրնըգ

սուն . Մտէմէր՝ ըջղը նէ՛ իչիւն
եագարլար : Սէ հէր քէա՛ տիգ-
գաթ էյլէսին քի , քէնտի ըջղը՝
տէյիլ եալընըգ կիզիտէ գալմա-
սըն , իլլա եանղըլըլըգտան՝ ին-
ստն սրփարըլարընտան՝ եախօտ
պիր տիւնեալի էօմիւր սիւր-
մէքտէն տալի՝ հիւ պիր վէճհիլէ
ասլա քէօլիլէնմէսին :

16. Րճըղընըգ ատէմէրին էօ-
նէնտէ պէօյլէ՛ պտրնըգ վէրսին :
Տէյիլ քի սիգ՝ ըջղընըգը կէօս-
թէրմէք իչիւն՝ քէնտինիլի իլէրի
սիւրիւպ չապալամաղա մուհ-
թաճսընըգ . զերա ըջգ՝ հիւ
պիր ճէհտ էթմէգտէն քէնտիլի-
յինտէն փարլայըպ կէօրիւնիւր :
Լաքին օնու՝ փարլամատան սալթ
մէն՝ էթմէն : Հէր պիր էնկէլի
օրթատան տէֆ՝ էտին , վէ ըջ-
ղընըգ էլպէթթէ կէօրիւնէճէք
վէ պտրնըգ վէրէճէք : Սաղ-
րուրլըլու տէֆ՝ էտին , վէ ալ-
չագ կէօնիւլիւք կէօրիւնէճէք
տիր : Իօ՛մրիւնիւզ ա՛ղիզ՝ վէ
կէչինմէնիզ փաք օլտուն : Տա-
յիմա՛ հէր քիմէրին արասընտա
պուլունուրսանըգ՝ հէր պիր մաս-
լաճաթընըգտա՛ էվտէ վէ տիշա-
րտա՛ իգպալ ու սա՛ատէթ վէ
տէրտ ու մէշագգաթ վագթըն-
տա՛ սիզին Վրիստոսուն ալչագ
կէօնիւլիւ վէ խալիս շայիրտէրի
օլտուղունուզ կէօրիւնմէլի տիր :
Եսայ . 8 : 4 . 1—3 : Հիմն :
Ժգ . 11—14 : Եփե . 6 : 8 :
Փիլիպ . 7 . 15 : Խթ . 7 . 12 : Ե . 5—8 : Հիմ . 7 . 13 : Խ
Պէպ . 7 . 9 : Խ Հիմն : Խ . 5—7 :

վերսին , թա՛քիմ սիզնն էյի
ա՛մէլերինիզն կէօրէլէր , վէ

կէօքլէրտէօլան փէտէրինիզն
շէ՛ւքը կթսինլէր :

— Թա՛քիմ սիզնն էյի ա՛մէլերինիզն
կէօրէլէր : Պոռնու՛ կէօսթէրիշ
իչիւն կթմէլի տէյիլինիզ . նէ
տէ առէմլէր կէօրիւպ սիզն էօյ-
սիւնլէր տէյիւ կթմէլիսինիզ .
(Ս՝ապլ . 7 . 1—5 , 16 : ի7 . 5) .
իլլա առէմլէրին ֆայիտասը՝ վէ
մա՛մուր օլմալէրի իչիւն օլմալը
տըր : Ղաթ . Թ . 36 : Եթէ .
7 . 10 : Ծ Տի . 7 . 10 : Ե . 10 ,
25 : 7 . 18 : Տի . 7 . 7 , 14 :
7 . 1 , 8 , 14 : Եթ . 7 . 24 :
Ծ Պի . 7 . 12 : 7 . 1 , 16 :
— Կէօքլէրտէօլան փէտէրինիզն
շէ՛ւքը կթսինլէր : Տէյիլ սիզն՝
իլլա « փէտէրինիզն » : Լաէմլէր՝
Ինճիլին սիզտէ պէյան օլտուղու
վէճճ իւզըն՝ ալէալըղընր կէօրմէ-
յիլէ , ծնլար տախի ծնու գապուլ
էտէրէք Վրիսթիան օլտուլար ,
վէ Լլաճա՛ ղայպ օլմուշ տիւն .
նայա մէրճամէթի իչիւն՝ էպէտէն
Համա ու սէնա էթսինլէր : Հէր
պիր շէյտէ մէրամ ու մագսու-
տումուղ՝ Լլաճըն շանը օլմալը
տըր : Տի . 8 : Ծ Ղաթ . 13 : Ղաթ .
24 : 7 . 10—12 :
Ծ Պի . 7 . 11 , 14 :

Իշպու խանէլէրտէն էօյրէնի-
րիզ քի , Ծ Սաճիճ տին՝ էյէր
վար իսէ , կիզլէնէմէլ : 7 . ()
է՛օմիւրտէ պէյան օլմատըղը
թագտիրտէ ճիչ եօ՛գ տուր : 7 .
Լաէր առէմլէր կիպի է՛օմիւր
սիւրէն սալթ իսմ իլէ Վրիսթիան
օլանլար՝ փէք աշիքեանր կէօսթէ-
րիլէր քի՝ ծնլարըն տինի պաղըլ
տըր : 7 . Վէնտի Վրիսթիան
մալիւմաթմըղը վէ թէճրիւպէ-
միզի սագլամաղա եախօտ կիզ-
լէմէյէ ճէճա էթմէք՝ պիզէ սը-

փարըշ օլան էմանէթէ խըյա-
նէթլէք էթմէք վէ Վրիստոսուն
մասլաճաթընա զարար վէրմէք
վէ քէնտի էօ՛միլէրիմիզ ֆայտա-
սըլ էթմէք տիր : Ե . Լյի ա՛-
մէլէր առէմէ պիր քէրէմ տիր ,
վէ Լլաճա շան ու ի՛զգէթ կէ-
թիլիլէր : Լյէր խայր էթմէ-
յէ ախէր պիր դարիքիմիզ եօղ-
իսէ , մէսէլա՛ էյէր ֆուգարա՛ ,
եա իլմ խուսուսունտա ճաճիլ՝
վէ տիւննալի Հալտէ էտնա ի-
սէք , պու ճիւմէ իլէ՛ էյի էօ-
միւր սիւրմէմիզ վէ ի՛պրէթիմիզ
իլէ էյիլէք էտէ պիլիլիլ : Լյի
իլէր՝ կէօրիւնիւրլէր . ա՛լիզ
է՛օմիւր՝ կէօրիւնիւր : Վարան-
լըգտա՛ ըլըղըն էն ազը՝ պիլի-
կէօրիւնիւր , վէ իշէ եարար :
Պիր քիւլիւճիւք շամա՛ ըլըղընը
նէ՛ գատար ուզաղա կէօնտէրիլ :
Պիր էյի ա՛մէլ տախի ֆէնա
տիւննանըն իչիւնտէ ա՛յնի պէյ-
լէ՛ փարլար : — Եա՛ միւպարէք
Հիսուս՝ պուլար ֆիլ վագի՛ սէ-
նին սէօզլէրիւն մի տիր . վէ ֆիլ
վագի՛ նիզ՝ եերին թուղու՛ վէ
տիւննանըն ըլըղը՛մըլըլ : Լյի-
լէ՛ իսէ՛ քէրէմ գըլ , գալլէրի-
միզի կէրէյի կիպի ալլաճանի
լուղֆուն թուղու իլէ թէրպիլէ՛
էյի : Հէմ տախի պիզիմ գան-
տիլէրիմիզ՝ սէնին լուղֆունուն
գըլմէթի եաղընտան տաճա զի-
յատէ դանիմէթ իլէ տօլտուր .
շէօյէքի՛ ծնլարըն ալէվէրի տա-
ճա զիյատէ փարլասըն , վէ ծն-
լարըն փարլագլըղընտան նէչէ
նէչէ ճանլար ուլանսընլար , քի
« Կէօքլէրտէօլան փէտէրինիզն
շէ՛ւքը կթսինլէր » :

17 Սահման քի՝ նսմօսու զա կէտիմ . օնալը պօղ-
եա փէյղամպէրէրի պօղմա- մաղա կէլմէտիմ , իլա թէք-

17 . Սահման քի՝ նսմօսու եւ
ժէյղաւորէրէրի պօղաղա իւրախ :
Ի՛նքէնտիմիքին վէրտիյի թա՛-
լիմաթէր՝ միլէթին պէջիւք
խօճալարը օլան եազըճըլարըն
վէ փարիսնցիւրին վէրտիքէրի
թա՛լիմաթէրէ դապանը՝ դապա-
նընա զըտտ օլտուգլարը իչին՝
օնլար փէք չափուք օնտան՝ սօնկ-
րա Ստեփանոս իլէ Պօղոսա տա-
խի (Պաղ . 7 . 13 : Ժք . 13 :
ին . 28) պուհթան վէ ինթի-
րա էթտիքէրի կիպի՝ նսմօսու
պօղմաղա վէ օնլարըն տինինի
նէսս էթմէ յէ եանի գալարմա-
ղա մէրամը վար տէյիւ շէքվա
էթմէյէ՛ պաշտարըր : Սէ պու-
պա՛ղըլարընը օնտան իքրա՛հ էթ-
մէյէ՛ վէ ախէրէրինի սողըու
նօլտան սափըթմաղա վէսիլէ օլա
պիլըր : Իաքին քէնտի լլա-
հընըն նսմօսունա մուհապպէթի
օլան հէր պիր տինտար Եհհու-
տինին ալա պիր գօրգուսու օլ-
մասըն քի՛ պէն օնու պօղաճա-
ղըմ . վէ օ պիր դարափտան տա՛
քէնտի ֆասիտ եիւրէյինին մուր-
տար շէհվէթ ու արզուլարընտա
ղարգ օլմաղա սէրպէսթլիք արա-
յան տախի՝ օնու լլահըն էմրի
շէրիֆինէ իդա՛աթ էթմէքտէն
ազատ էտէճէյիմ տէյիւ սանմա-
սըն : — Եօօսու : Սոփսէսին
պէշ Քիթապլարընա՝ Եօօս
տէնիրիտի : — Փէյղաւորէրէրի
Փէյղաւորէրէրին եազարգլարը
քիթապլարը : Իշպու իքի գը-
սըմ՝ եանի՝ Եօօս վէ Փէյղա-
ղէրէրէ՝ իլէ՛ պուրատա պէս
պէլլի տիր քի՛ Իաքի Լ՛հտըն
հէփ Քիթապլարը անկաշքլմա-
լը տըր . (Պաղ . 17 . 44 շէր-

հինէ պագ .) վէ Հիսուս տէյօր
քի , օ՛նլարը գալարմաղա՛ եա-
խօտ նուֆուղարընը զայի՛ֆլաթ-
մաղա կէլմէտի : Պագ՝ Սաթլ .
իք . 37—40 : Պաղ . 17 :
Հաթլ . 7 . 31 : Ժ . 4 : Ժք . 9 : —
Իլա լէհիլէ՛ եալէյի : Եանի՛
օնլարըն մէրամընը եերինէ՛ կէ-
թիրէյիմ , օնլարտա փէշին
սէջլէնէնի տօլտուլարըմ , վէ
օնլարըն գալապ էթտիյինի թէք-
միլէն իճրա էտէյիմ : Պագ Սաթլ .
իք . 6—8 : Եաթլ . իք . 21 :
Սաթլ . 7 . 15 : Հաթլ . 17 .
3 , 4 : Պաղ . 7 . 4 , 5 : Սաթլ . 16 ,
17 : Եքր . 3 . 3—12 :
“Փէյղաւորէրէրէ” քիթապլարըն-
տա՝ Ստեփանըն կէլմէսի վէ էօլ-
մէսի խուսուսունտա փէշին սէջ-
լէնմիշ չօգ շէյլէր վարըտ .
վէ պուլարըն ճիւմէսի՝ Հիսու-
սուն միւճիգաթլարը վէ էյի-
յէթ ու իսքէնճէրինտէ “թէք-
միլ” օլտուլար , վէ թէքմիլէն
վուգո՛ւ պուլտուլար : — Եօօս
իքիյէ թագսիմ՝ օլունուրուտու .
քի պիր գըսմը՝ այն ու աթէլէ՛
վէ օպիրի երթան ու եաթէլէ՛
տայիր իտի : Եօօսուն այն ու
ա՛տէթէ տայիր օլան գըսմը՝ Սե-
սիայէ թէշպիհ օլան կէօնա կէօն
այինլէրտէն վէ գուրպանլարտան
ի՛պարէթ օլուպ (պագ Եքր .
Պապ թ)՝ Հիսուս կէլիպ քէնտի-
նի տիւնեանըն կիւնաշլարը իչին
գուրպան՝ սունտուղունտա՝ օնու
“թէքմիլ” էյլէտի : Իլալէն
ու եաթէլէ տայիր օլան գըսմը՝
իճմալէն օն թէնպիհլէրին իչին-
տէ մէվճուտ իտի . քի օնլարըն
տէյիշիլմէղ՝ վէ տայիմ՝ օլտուգ-
լարը պէյան օլունմագ իչին՝

մի՛լ էտէ յիմ :

18. Եւ ի՞նչ կերէ՛ք տէրիմ

Եւ ի՞նչ փարմաղը իլէ դաշ
է վէլէրի իւզերինէ եազըլմըշար-
ըտը : Եւ մօտուն պու գրսմը՝
Վրիստոսուն ի պրէթի վէ թա-
լիմաթլարը իլէ ըէֆ՝ վէ նէսիս
օլունաճաղընա՝ եա՛նի գալտըրը-
լաճաղընա պէտէլ՝ Վրիստոս
օ-
նու թա՛ղիմ՝ էյլէտի , վէ օնու
սապիթ էթտի , վէ օնուն ըուհա-
նիլէյինի վէ հիւքմ ու նուֆու-
զունու՝ օնտան էվիլէլ ասլա օլ-
մամըշ օլան պիր դարզ իլէ շէրհ
վէ պէյան էյլէտի . վէ ինսանլա-
ըն եիւրէքլէրի իւզերինտէ եա-
զըլմասը՝ վէ պունտան պէօյլէ է-
պէտէն սէվիլիպ՝ իդա՛թ օլուն-
մասը պապընտա՝ եանղըլմազ պիր
դարիգ հազըրլատը : () քէն-
տիսի հիւ պիր քէրրէ նօմօսու
կերէք այն ու ա՛տէթ վէ կերէք
էրքեան ու էտէպ խուսուսուն-
տա պօզտուղու օլտոմու : ()
Մոփէսին նօմօսու մաղլուպ էթ-
տիյի գատար՝ աթալարընա ի՛գ-
զէթ էյլէտի , շարաթը թէքմիլ
ա՛ղիլէտի , պասնքի վէ ախէր
պալլամլարը էյի՛ դութտու :
() տուա՛ վէ ի պատէթ էյլէտի ,
սատագա՛վէրտի , հէյքէլին խըզ-
մէթի իչիւն սէնէվի վէրկիլի
էտա էյլէտի , եւ . եւ . եւ . վէ
պունլարըն ճիւմլէսինի՝ նօմօս
վէ փէյլամպէրլէր մաղլուպ էթ-
տիքլէրի՝ գատար թէքմիլ իճրա
էյլէտի : Խիւլասէի քէլամ՝ օ՝
ախէր հիւ պիր քիմսէնին ասլա
էթմէտիյինի էյլէտի , եա՛նի՝
(օմօսա) հէր պիր խոստանապոս
լէսիլէն իլա՛թ էյլէտի : ()
քէնտիսի քէնտիսին գուսուրմուշ
տիւշմանլարընըն էօնիւնտէ տու-
րուպ՝ եիւզլէրի էօնիւնտէ օնլա-

սիլէն , թաքիմ կէօք իլէ եէր
կէ՛ն՝ նճէյէտէք՝ նօմօստան

րա՝ “ Սիզտէն քի՛մ պէնտէ կիւ-
նա՛հ իսպաթ էտէ պիլիք ” (Յճ .
Ե . 46) տէյիւ մէյտան օգուճա-
ղա գատիր իտի :

18. Կէրէ՛ք : Պու Եունանի-
ճէտէ՛ Լ՛մին օլուպ՝ Ի պրանի պիր
լուղէթ տիր . վէ մա՛նասը՝ սէօյ-
լէնիլէնի միւմքիւնի մէրթէպէ
թատարիգ էթմէք՝ եախօտ լայէթ
աղըր պիր թագրիր պէյան էթ-
մէք տիր : Լ՛ֆէնտիմիզ օնու
շօք քէրրէ գուլանըրտը . վէ
պա՛ղը տէֆա՛ սէօյլէտիյինին սա-
հիլէյինէ տաճա վէյատէ գուվ-
վէթ վէրմէք իչիւն պունու իքի
քէրրէ սէօյլէրիտի : Յճ . Դ .
3 : — (Թաքի) Էօք իլէ եէր Էնէն-
ճէյէպէք : Լ՛սէր հէր պիր շէյ տէ-
յիլէճէք : եւ Պէպ . եւ . 24 , 25 :
Եէր վէ կէօք պիլէ կէ՛ն՝ ճէք , վէ
հէլաք օլաճաղար : Եպոյ . ճեւ .
6 : Եք . եւ . 11 , 12 : Դ Պէպ .
Դ . 10—12 : Յպոյ . Ի . 11 :
Լաքին Լ՛լաճըն նօմօսու՝ թա
օնտան մէրամ օլունանըն ճիւմ-
լէսի թէքմիլ օլունճայէտէք՝ հէ-
լաք օլմայաճաղ տըր : Վրիս-
տոս Լ՛ֆէնտիմիզ՝ քէնտիսին օլա-
ճաղ տէյիւ փէշին սէօյլէտիյի
շէյլէրին խուսուսունտա՝ տախի
պէօյլէ տէմիշ տիր : Սապիլ .
Իք . 35 : — Եւ օմօսապոս պիր Էօ-
լա : Պիր եօթ քի՛ պու Ի պրա-
նիճէ էլիֆպէնին էն քիւլիւք եա-
ղըսը իտի : — Եա՛ պիր նօգդա :
Ի պրանի էլիֆպէնին հարֆլա-
ընտա՝ նօգդալար վարըտը . վէ
պունլարըն պիրինի թէրք էթ-
մէսի եա տէյիլշտիրմէսի՝ էյեր
մա՛նայը տէյիլ իսէ՛ հիւ օլմաղ-
սա սէսի՝ տէյիլշտիրիտի : Պու-
նուն իչիւն Եհհուտիլէր Լ՛ղէզ

սիր եօթա եա սիր նօգդա կէջմէյէճէք , թաքիմ հէ

Վրիթապարը եաղտրդարը զէման սիր նօգդանըն պիլէ տէ յիշիլմէսինի՝ օլ եաղըլան քիթապըն պիլթիւնիւնիւն հէլաք օլունմասընա քիֆայէթ էտէր պիր սէպէպ սայարլարըտը : Իշպուլ "պիր էօթա էա պիր նօգդա" սէօզիւլ՝ արայարընտա պիր զաւրպի մէսէլ օլմուշուտու : Պուրատա պուլունուն մա'նասը պուտուր քի , նօմսուն էն քիւչիւք պիր դարաֆը պիլէ հէլաք օլունմալը տէյիլ տիր : Ինսանլարըն նօմսլարըն թէքմիլէքտէն օլ գատար ուզաք տըրլար քի , օնլարըն հազգընտա՝ "Լօմսուն էն քիւչիւք նօգդալարը նօմս տէյիլ տիր" տէյիլ սէօյլէնիլէն զարպի մէսէլ հազգ տըր : Լաքին Լալաջըն նօմսուն էօյլէ տէյիլ տիր : () Նուտ հէր պիր եօթալը վէ նօգդալար՝ Լաֆէնտիմիզ զայէթ աղըր պիր դարզ իլէ թաստիգ էտէրէք թագրիր էթտիսի կիպի հըֆը օլունմալը տըր : — Կէջմէյէճէք , լաքի հէքիսի լէքիսի օլունմալէք : Եօգարըտա կէօրտիւյիւմիւզ կիպի՝ Վրիստոտուն կէլմէսի իլէ՝ նօմսունն այն ու ա'պէլէ տայիր գըսմը թէքմիլ օլմուշուտու : (Պազ պուլ Պապըն 17նձի խանէսինին շէրհինէ :) Թէլալիհէլէր՝ կէօսթէրտիլէրի ա'գիմ Գաթըն դուհուրու իլէ թէքմիլ օլունլար : Նիշան ու նուսուլէլէր՝ պէյան էթտիլէրի շէյին զուհուրու իլէ եէրլէրինի պուլտուլար : վէքէօլկէլէր վիւճիւտտէ՝ ա'յնի կէճէնին երլարըլարը կիւնիւն փարազը շըղընտա զայպ օլտուլարը՝ կիպի վէ "պէօյիւք ըլլա" օլան կիւնէլ ախէր հէր պիր ըլլըլ իգթի

զապըզ էտիպ ախէր հէր պիր ըլլըլըն իշինի տօլտուրտուղու կիպի՝ զայպ օլտու : Լաքին հէր նէ իսէ՝ պուլ "այն ու ա'պէլէ" տայիր նօմսուն գըսմը՝ Լալաջըն իլհամընըն պիր դարաֆը տըր : () Լալիզ Վրիթապարըն իշինտէն իխրաճ օլունմամըլ տըր : վէ շիմտի տախի էվլէլէրի կիպի Լալաջ Վրիթալարըն պիր դարաֆը տըր , քի օնուլ քէնտի մէնֆա'աթմըլ իշին տուա՝ էտէրէք մէշգ էթմէլիլիզ : վէ օ՝ ա'լէլտուտու օնուլ անկլամաղա Պօղոս Լաքեալըն Իպրանիլէրէ մէքթուպունը քէնտիմիզէ եարտըմ դուլթարազ՝ ինսանըն քէֆարէթ գանը իլէ խէլաս պուլմասը խուտուտու իլզէրինէ ա'գիմ մա'լիւմաթ վէրիր : Լօմսուն "էրէլէն ու էա'պէլէ" տայիր գըսմը իսէ , տէյիլ սալթ թէպտիլ օլմամըլ տըր , իլա թէպտիլ օլմասը՝ տախի միւմքիւնտիւլ տիւր : () Լալաջըն քէնտի դապիաթը կիպի թէպտիլ օլունմալ տըր : Եէ պուլ տիւնեատէ վէ նէ տէ օ պիր տիւնեատա ինսանլար՝ Լալաջը պիւլթիւն իխրէքլէրինտէն վէ գօնշուլարընը քէնտիլէրի կիպի սէվմէնին էպէտի պօրճունտան ազատ օլա պիլիլէր : Լօմսուն պուլ գըսմը՝ ինսանլարըն ճանլարը վարլըգտա օլտուգճա՝ մէվճուտ օլաճազ տըր : () հէմ ինսանլարա հէմ մէլէքլէրէ պիլտիր :

Պունտան էօյլէնիլիլ քի , Լաքի Լալաջա էհմալըլըլա նազար էտէրէք՝ օնու օգուլմաղա Վրիսթիանլարա իգթիզա էթմէլ տէյէնիլէրին՝ պուլ պապտէ Վրիստոտունքինտէն փէք ֆարգ

փխի Թէքմիլ օլանա'տէք :

19 Իմոի հէր քիմ պու է'ն
քիւչիւք Թէնպիհէրին պիրի-
նի չէօզէ'ր տէ' ատէմլէրէ
պէօյլէ' Թա'լիմ էտէ'րսէ ,

կէօքլէրին փատիշահլըզնտա
է'ն քիւչիւք չաղըրլաճազ
տըր , ամմա հէր քիմ ա'մէլ
էտէր վէ Թա'լիմ էտէ'րսէ ,
օ' կէօքլէրին փատիշահլը-

լը րէյ ու ի'թիգատլարը' վար :

19. Հէր իմ պու է'ն քիւչիւք
Թէնպիհէրին պիրինի չէօզէ'ր :
Թէնպիհէրին պօզմազ խուսու-
սունտա' թ () րէն . իէ . 26 : Սադ .
ՃԺԹ . 6 , 128 : Հիւլ . թ . 10 ,
11 պագ : — Ի'ն քիւչիւք Թէնպիհ-
էրին պիրինի : Եաղըճըլար վէ
Փարիսեցիլէր' պուկիւնքի կիւնտէ
Վրիսթիան Վրիսթիսիստէ պա'
ղը խոճալար էօլտիւրիւճիւ վէ
էօլտիւրիւճիւ օլմայան կիւնաճ'
տէյիւ կիւնահլարըն արասընտա
պիր ֆարգ էթաիքլէրի կիպի'
Թէնպիհէրին արասընտա պէօ-
յիւք վէ քիւչիւք Թէնպիհ տէյիւ
պիր ֆարգ էտէրլէրիտի : Թէն-
պիհէրին էն պէօյիւյիւ հանկը-
սը տըր տէյիւ' արալարընտա
պիր պէօյիւք միւճատէլէ' մատ-
տէսի իտի : Սէ Սապիլ . իթ .
35 , 36տէ զիքը օլան օլ հիւլէլի
սիւալ' պուլնտան իճապ էտէյօր :
() նլարտան պա'ղըլարը տէրլէր
իտի քի' գուրպանլարա տայիր
օլան նօմօս էն պէօյիւյիւ տիւր .
վէ սայրիլէրի սիւննէթ խուսու-
սունտա' վէ ախէրլէրի փաքէն-
մէլէր վէ եալգանմալար պապըն-
տա օլան նօմօս էն պէօյիւյիւ
տիւր տէրլէր իտի : — Լա'լէլէրէ
պէօյլէ' Լա'լէլէրէ Եա'լէրէ : Եաղըճը-
լարըն վէ Փարիսեցիլէրին էօյ-
րէթաիքլէրին պիր նուսունէ-
սի իչիւն Սապիլ . ժե . 3—6 :
իթ . 16—23 : Սապիլ . է .
1—13 պագ : Լա'լաճըն նօմօսլա-
րընտան պիր չօղունու' օնլար

քէնտի սրփարըլարը' հէր իճատ
էթաիքլէրի պօշ ֆարգլարը իլէ
իպղալ էթմիշէր իտի : — Ի'ն
քիւչիւք չաղըրլաճազ : Պէօյլէ պիր
քիմնէնին' Վրիսթիանլըզ Թան-
զիմաթընըն հիւքմիւ ալթընտա
ապա ի'թիպարը օլմայաճազ :
() առնմէր արասընտա հէր նէ'
գատար ալէա մէր Թէնպիհէր մա-
լիք իտէտէ , Վրիսթիս Թագրիւր
էտէյօր քի , օ' Վրիսթիան Վրի-
լիսեցիլէրին պիր խոճասը' եախօտ
պիր ա'ղասը պիլէ օլմաղա լայրգ
տէյիլ' տիր : Լա'լէր օ' ֆիլ վա-
գի' պիր շայրիտիսէ պիլէ' շա-
յիրտէրին էն զայիֆլէրինտէն
վէ միւնասիպէթսիլէրինտէն պի-
րի' տիր : Իմոի պուլնու Թէքրար
պիր տաճա զիքը էտէլիմ' , քի
հէր քիմ քի' քէնտի ա'մէլ ու
հարաքէթինին գարզը' սէօյլէյի-
չի' եախօտ Լա'լաճըն Վալաճընը
Թէքրար էթմէսի իլէ քէնտիսինի
եախօտ ախէրլէրինի Լա'լաճըն
ա'ղիզ Թէնպիհէրինէ ի'դա'աթ-
սըղըլըզ էթմէյէ զայրէթլէնտի-
րիւր իտէ , հէր քիմ քի' Լա'լաճըն
էմրլէրինտէն պիրինի իպղալ է-
տէրսէ , օ' հէր քիմ օլուրսա օլ-
սուն' իսթէր Եէհուսիլէրին պաշ
քեաճինի օլուն' իսթէր Բօմանըն
Լա'լէր Եպիսկոպոսու օլուն' Վր-
րիսթիսուն ի'նտիստէ պու սիւն-
եատա քէնտի Վրիսթիսինէ ազա'
վէ ախէթտէ օնուն ի'զլէթ ու
ճէլալինէ հիստէտար օլմաղա քիւլ-
լիյէն լայրգարը սայրլըր : —
Լիւօյլէրին փատիշահլըզնտա :

ղընտա պէօյի'ւք չաղըրլա-
ճադ :

20 . Օհրա սիղէ տէրիմ քի՛

Ս՝ապլ . ք . 2 շերհինէ պագ : —
Պէօյի'ւք չաղըրլաճադ : () ին-
սանլարըն ի'նտինտէ հէր նէ քա-
տար էտնա օլա տա՝ կէօքլէրին
ա'ղիմ՝ փատիշաճը՝ օնտան րա-
զի օլուպ՝ օնու գապիւլ էտէճէք
տիր :

20 . Օհրա : Իշաուլ եօգարըտա
սէօյլէնէլէր իլէ աշաղատա սէօյ-
լէնէճէքլէրի պիրի պիրինէ պաղ-
լայան քիւչիւք սէօզ՝ կէօսլթէ-
րի'ր քի , Բրիստոս եօգարըտաքի
սէօզլէրի սէօյլէր քէն , էյէրլէ
օնլարը իսմ իլէ զիքը էթմէտի
իսէ տէ՝ Ֆիքրի եաղըճըլարըն վէ
փարիսեցիլէրին էջրէթտիքլէ-
րինէ՝ պագարըտը : — Սէպէ աե-
րի : Պէն սիղէ սէօյլէյէն՝ օլ
“ էմին վէ կէրէքը շահիտ իմ ” ,
վէ նէ սէօյլէտիյիմի պիլիլիմ : —
Իշէր սապագալի'նրալ էապըճըլա-
րըն վէ փարիսեցիլէրինիսէն՝ զի-
յապէ ալի'նալա : Եաղըճըլարը
վէ փարիսեցիլէրի տինտէ էն ա՝-
լէա վէ էն էյի սայան քիմսէլէրէ՝
պու փէք ա՛ճալըպ պիր թա՛լի-
մաթ իտի : Եէհուտիլէրին ա-
րասընտա պիր մէսէլ վարըտը
քի , էյէր կէօյէ՝ սայթ իքի ատէմ
կիրմէյէ նայիլ օլաճագ օլա ,
պիրիսի պիր եաղըճը՝ վէ օպիրիսի
պիր փարիսեցիլ օլաճագ տըր : Լա-
քին օնլարըն սատագաթը նէ՝ օլ-
տուղու պագընտա՝ Ս՝ապլ . իք .
2—5 , 25—28 : Պ . 1 . Ժա . 39 ,
40 , 44 : Ժք . 1 : Ժդ . 14 , 15 :
Ժբ . 10—14 : Ի . 46 , 47 : Հէմ
Ս՝ապլ . ք . 7 նին տաթի շերհի-
նէ պագ : Պիղիմ սատագաթը-
մըզ՝ օնլարընքինտէն նէ՝ խու-
տուտա զիյատէ արթմալը տըր :

էյէր սատագաթընը եաղը-
ճըլարըն վէ փարիսեցիլէրին-
քինտէ՛ն զիյատէ արթմալ՝

() նլար հաթիթատա իքի քէրրէ ու-
րուճ դութալարըտը , պիղ՝ իւչ
եա տէօրթ քէրրէ մի ուրուճ
դութմալըյըզ . օնլար՝ քէնտի
մալէրինին օնիտյընըն պիր փա-
յընը սատագա վէ խալարթ ի-
չիւն վէրիլէրիտի , պիղ՝ եա-
րըսընըմը վէրմէլէյիզ . օնլար
ուզուն տուալար էտէրլէրիտի ,
պիղ՝ տաճա՝ ուզուենմու էթմէ-
լէյիզ . օնլար էքմէք եէմէզտէն
էվվէլ էլէրինի եալգարլարըտը ,
պիղ՝ ալաղլարըմըզ՝ տաթի մի
եալգամալըյըզ : Լալըր . պու-
նուն կիպի սատագաթը հէր նէ՝
տէրէճէ արթըրաճագ օլապ ,
Բրիստոսուն պիզտէն մաղուպ
էթտիյի սատագաթա ասլա եա-
ղըն կէլէմէզիզ . իլա պիլ ա՛քս՝
օնտան կիթտիքճէ տաճա՝ ուզագ
օլուրուզ : Պէպլ սապագալի'նրալ
պուստի պիլիլի պիլիլի
Փարգըլ օլալը պըր : () նլարըն-
քի եիրէքտէն տէյիլ՝ իլա սա-
տէ տիշարըտան կէօրիւնէն պիր
շէյ իտի : () նլար օնու՝ Լալաճըն
կէօզիւ կէօրիսիւն տէյիւ տէյիլ՝
իլա ինսանըն կէօզիւ կէօրիսիւն
տէյիւ էտէրլէրիտի : () նլարըն-
քինին մէրամը՝ Լալաճըն շան ու
ճէլալի տէյիլ իտի , իլա եա
միւրալըզ՝ եաթուտ մուհապպէ-
թի նէֆսիյէ իտի : () նլարըն
էն էյիսի խէլաս իչիւն տիշա-
րըտան կէօրիւնիւր ալինլէրին
սաղանմասըն տալանմըլըտը ,
վէ քէնտինին իլէտիյի ա՛մէլէրէ՝
կիւվէնմիլիտի : Պագ . Զապլ . Թ .
30—32 : Ժ . 2 , 3 : Պիղիմ
սատագաթըմըզ՝ Լալաճըն
Պալիթին՝ վէ Պօղոսուն սա-

սա, կէօթէրին փատիշահը-
ղընա ասլա կիւրմէյէճէքսի-
նիդ :

տագաթընն նէվի'նտէն օյմալը
տըր : Պագ . 3—12 :
Փիլէյ . 7 . 9 : Իսաչըն իւզէրինտէ
էօլէն օ թէվպէքետար խըրսըզընքի'
կիպի օյմալը տըր . Պ . 1 . 17 . 39—43 :
Իշպու հարամինին
պիւթիւն էօմրիւ էյէրչի անկլա-
շըլանա կէօրէ' քիւլլիյէն նահագ-
ըգտա վէ կիւնահտա կէշմիշ իտի
խէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ օ' սօնկ
տէմինտէ տիւննտանըն իպլիտա-
սընտան պէրու շիմտիյէտէք կէլ-
միշ կէշմիշ ճիւմլէ նաղըճըլարըն
վէ Փարիսեցիլէրին սատագա-
թընտան նիհայէթսիդ տահա էյի
պիր սատագաթ քէսպ էյլէտի :
() Իման վէ թէվպէյէ' մալիք
օլտու : () Լաւհա տէօնմիւշ
պիր եիւրէյէ' մալիք օլտու : ()
խէլասը իշիւն Վրիստոսա թէք-
միլէն ի'թիմատ էթմիշտի : ()
Վրիստոսուն սատագաթը' իլէ
կիյինտիրիլիշտի : — Լաւ Խէ-
ճէյէճէքսինիլ : Պու սէօլէյիշ
փէք գուվէթլի տիր : Կէրէք
Լսքի վէ կէրէք Եէնի Լ'հտըն
Շիւքմիւ ալթընտա' փէյզամպէր-
լէրին զէմանընտաքի Եէհուտի
Վիլիսէսի կիպի (պագ Եսայ . 11—15) ,
վէ Լաւոգիկիատա-
քի Վրիսթիան Վիլիսէսի կիպի
(պագ Եսայ . 7 . 17) օլան պէօլէ
քէնտի ա'տալէթինէ կիւվէնմիշ
քիմնէլէր Վրիստոսա մուհթիմաճ
օլտուգլարըն զանըմալար , վէ
օնուս իլէ ա'լագալարը եօգ տուր :
() նլար' օնուն փատիշահըղընըն
թէվպալիլէրի տէյիլ տիր : Վէ
օնլար պու հալտէ էօլիւրլէրսէ ,
շիւպհէսիլ էպէտէն սէֆիլ վէ
միւսիպլէթ իշինտէ օլաճագլար :

21 Իշիթտինի'զ քի' գա-
տիմլէրէ տէնիլտի . Վաթլ
էթմէյէսին . վէ քիւմ գաթլ

Վրիստոս թագրի'ր էթմիշ տիր
քի' օնլարըն խէլասը միւսթիւն-
սիւզ տիւր :

21 . Վաթլ էթմէյէսին : Լաւ
էօլտի'ւրմէյէսին : Վանի . 17 .
5, 6 : Ելէյ ի . 13 : ք () իլն .
17 : — Ելէյ իլն պօրճը-
օլաճագ : Ելէյ իւ . 12—14 :
Վաթլ . 21 : Թաւայ իլ . 12 ,
16—21 , 30—34 : ք () իլն .
իւ . 1—9 : ք Թաւ . ք . 5 ,
6 , 31 , 32 :

Իշպու վէ պունտան սօնկրաքի
խանէլէրտէ' Իֆէնտիւիլ նալը-
ճըլարըն վէ Փարիսեցիլէրին վէր-
տիլլէրի թէֆսիւրի շէրհ էթմէյէ-
վէ օնլարըն տինէ տայիր հէփ
զիւի'ւմլէրի նէգատար պօշ վէ
պաղըլ օլտուղունու կէօսթէրմ-
յէ իգտամ էտէր : () նօմսու
թէֆսիւր էտէր , վէ օնու' օնլարըն
օնա վէրտիլլէրի Փասիտ մա'նա-
լէրտէն քիւլլիյէն փաք կէօսթէ-
րիւր . վէ պունու էթմէսի իլէ ,
պուրատա տախի' տախէր հէր պիր
եէրտէ պէյան էյլէտիյի կիպի
կէօսթէրիւր քի , օ' Մոփսէսին
նօմսունա ապա գարշը տէյիլ
տիր , իլա օնլարըն օնա վէրտիլ-
լէրի Փասիտ մա'նալարընա գարշը
տըր : () նլարըն ալթընճը թէն-
պիհէ վէրտիլլէրի պաղըլ թէֆ-
սիլլէրի' պու իտի քի , պու թէն-
պիհ սալթ տիշարըտան կէօրիւ-
նէն ա'մլէ պագար իտի . վէ ֆիլ
վագի' գաթլտէն զայրի պիր շէյ
եասագ էթմէզիտի . վէ ինսանա
պու թէնպիհի սագլամաղա սէ-
պէպ' սատէճէ օնուն ճէղասը օ-
լան էօլիւմ գօրգուտու քիֆայէթ
էտէր իտի : () նլար' պու մա-

տաշընա սէպէպսիզ զազապ
լանը՛րսա, շէրիա՛թէ պօրճը՛ւ

օլաճազ, վէ քիմ քի գարըն,
տաշընա՛ իազա տէրսէ, ճէ-

Պու միսիլիւ սէօյլէյիշէր հազ-
գընա՝ Սապլ . Ժա . 18, 19 :
Ժա . 24 : Յոլ . Է . 20 : Ե . 48 :
Պարժ . Ժէ . 18 : ա թափ . Ի .
30 : Ե թափ . Գ . 20 : Ժա . 7
պագ : Պուրթարըճըմըզ էօյրէ-
տիօյր քի, պէօյլէ սէօյլէյիշէր
գուլանմագ՝ ալթընճը թէնպիհի
պօզմագ՝ վէ պուռնտան պէօյլէ ա-
տեմ գաթլ էթմէք տիր : — ՂԷ-
հա՛ալա : Իֆէնտիմիզ պուռնտան
էվվէլ “շէրիա՛թէ” տէտիյի՝ հէր
պիր շէհիրտէ պուլունուպ էքսէ-
րի եէտի ա՛ղատան ի՛պարէթ օ-
լան մէհքէմէ տիվանլարը անկա-
շըլըր : Իշպու ճէհա՛ալ տախի՛
եթմիշ իքի ա՛ղալարտան ի՛պա-
րէթ օլան միլլէթին պէօյիւք
շուրա մէճիսի անկաշըլըր : Պու
մէճիսին րէյիսի՛ պաշ քեաճին
եա՛նի միլլէթին խախամ պաշըսը
իտի : Սէ պու “ճէմա՛աթ”
եախօտ մէճիս՝ Սապլ . Ժ . 17 :
Իա . 59 : Սապլ . Ժա . 55 : Ժէ .
1 : Յոլ . Ժա . 47 : Պարժ . Է .
27 տէ զիքր օլունույօյր : — Լէ-
հա : Պու սէօզ՝ Իսքի Լ՛հաըն՝
զէմանընտա փուլթիէրէսթլէր՝
տինսիզլէր՝ վէ պէօյիւք ճիւրմ
ու գապաճաթ սաճիպի քիմնէլէ-
րէ սէօյլէնիրտի : Պու սէպէպսէն
պու տէյիլ սալթ ա՛ղիմ խօր-
լուգ պէյան էտէն պիր քէլամ՝
իլլասէօյլէնտիյի քիմնէտէ պէօ-
յիւք եարամաղքեարըզ թա՛րիֆ
էտէր պիր թա՛պիր իտի : Իճթի-
մալ քի, պու Լէհալի պէյան է-
պէր պիր թա՛պիր տէնիլէ պիլիբ .
չիւն քի փուլթիէրէսթլէրին վէ
սալիյր պու միսիլիւ քիմնէլէրին
գաթլի կէջմիշ՝ եա՛նի գաթլէ
մաւսթաճագ սալըլըրարըր : —

ՂԷհէննէլ ալէշնէ : ՂԷհէն-
նէլ լուղէթի՛ ի՛պրանիճէ իքի
լուղէթտէն միւրէքքէպ պիր լու-
ղէթ տիր . քի ծնլարըն պիրի՛
“ՂԷ” օլուպ՝ մա՛նասը տէրէ
եա վատի տիր . վէ օպիրի իսմի
ատէմ օլան “Հիննօմ” տուր :
Պու թագտիրտէ՛ պու լուղէթին
մա՛նասը Հիննօմ տէրէսի օլուր :
Պու վատի՛ եախօտ տէրէ՛ Երու-
սաղէմին եանընտա իտի . վէ էս-
քի զէմանտէ կիւղէլ պիր վատի
իտի : Լաքին փուլթիէրէսթ Ե-
հուտիլէր օնու՝ Ս՛օլօս փուլթու-
նուն ի՛պատէթինէ վագֆ էթ-
միշէրիտի : Ե Ս՛հալ . Իա . 3 :
Լա . 6 : Երէ . Է . 31, 32 : Ժա .
2—6 : Իսքի Եհհուտի մուէլիւֆ-
լէրտէն էօյրէնիրիզ քի, պու
Ս՛օլօս փուլթու պագըրտան եա-
փըլմիշ օլուպ՝ պաշը փատիշաճ
թաճը իլէ տօնանմըշ էօքիւզ
պաշը շէքլինտէ իտի, վէ պիր
քիմնէյի գուճագլայաճագ կիպի
գօլարընը՝ աջմիշտը : Օնա չօ-
ճուգլար գուրպան սուստուգլա-
րը վագըթ՝ փուլթու ալթէլ ի-
լէ գըվի գըրմըզ օլունճայատէք
գըզտըրըրլարըր, վէ օլ պիշա-
րէ չօճուգլարը օնուն գուճաղը-
նա՛ ալթարլարըր . վէ ծնլարըն
պաղըրտըրգլարը իշիտիլմէսին տէ-
յիւ՝ օլ փուլթուն էրրաֆընտա
տալուկ կիպի ալթէթլէր իլէ պէօ-
յիւք շամաթա էտէրլէրիտի, քի
օլ ալթէթլէրին խիմնէրինէ լօֆ
տէրլէր իտի : Պունտան օլ մաճ-
լին ալէսսէվիյէ պիր իսմի տախի
թօֆէթ օլմուշուտու : Լա-
քին Եհհուտիլէրին ետիրլէքտէն
տէօնմէլէրինտէն սօնկրա, օլ մա-
շալ պու գատար մէքրուճ սա-

մա'աթա պօրճը'ւ օլաճադ ,
վէ քիմ' քի' Լճմադ տէ'րուէ ,
ճէհէննէ'մ աթէշինէ պօրճը'ւ

օլաճադ :

23 Իմտի էյէյ հէտիյէ-
նի մէզպահճըն իւզէրինէ կէ-

յըլաբ'քի , օնլար' տինտար փա-
տիշահ Եօսիանըն ի'պրէթինճէ
(ի' Թադ . ի' 10) ա'մէլ էտէ-
րէք' պիւթիւն շէհրին մուրտար-
լը իլարըն վէ նափաքըզլարըն'
վէ լէշէրի աթաճադ պիր մահալ
էթտիլէր' վէ չօգ քէրրէ' հարա-
մազքեարլարըն տախի գաթլ օ-
լունաճադը մահալ օլմուշուտու :
Իմտի պու' հէր պիր էյի Եէհու-
տինին ի'նտինտէ զայէթ մէքրուհ
վէ մուրտար վէ տիթսինէճէք
պիր մահալ սայըլըշըտը . վէ
օնու կէօրմէսի' օնու նիւրէյի-
նի գօրգու վէ հիյպէթ իլէ տօլ-
տուրուրուտու : () Լ տէրէնին
հաճաք' Թա'ֆիւն իլէ տօլու վէ
միւհիլքիտի . վէ օլ տէրէճէ պօ-
զուգ իտի'քի' օնու պա'զը մէրթէ-
պէ փաք սազլամադ իշիւն' իգ-
թիլա էտէր իտի'քի , կէճէ վէ
կիւնտիւզ օրատա եանար ա-
թէշէր սազլասընլար : Իմտի
օլ մահալին պի տէրէճէ մէքրուհ
լուզու' մուրտարըն վէ չիւրիւք-
լիւյի' վէ հէվասընըն Թա'ֆիւն
ու սազիլիյի' վէ օրատա կէճէ
վէ կիւնտիւզ եանան տիւմանը
աթէշէր' օնու պիր Եէհուտինին
կէօղիւնէ օնու պիլտիյի շէյլէ-
րին ճիւմէսինտէն իւրքիւլէճէք
պիր շէյ էտէրիտի : () նա' ճ'է-
հէննէմ' աթէշի Թէսիյէ օլուն-
մուշուտու : Վ է պունտան' պու
մահալ պիլինմիշ մահալէրին էն
մուրտարը վէ մէքրուհու վէ
մէլո'նու օլտուզու իշիւն' էօլ-
միւշ մէլո'ն քիմնէլէրին մահա-
լինէ պիր Թէշպիհ օլմուշուտու :
Վ օնկ ա'զապը պէյան էթմէք ի-
շիւն' Վուրթարըճըմըն գուլ-

լանտըղը սէօզ պու տուր : Ս'ապլ-
ն . 29 , 30 : Ժ . 28 : Ժ' . 9 :
Ս'ապլ . Թ . 42—47 : Վ'ալ .
Ժ' . 23 , 24 :

Իշպու խանէնին պիւթիւ-
նիւնիւն մահալըն' պունճիլէյին
Թա'րիֆ օլունա պիլիւր . Փարի-
սեցիլէր' ալթընճը Թէնպիհ սալ-
պի'ր գաղախալ' եան'նի ա'մէլ իլէ
ապլ' Եօլաթ-բիշիլէ պօզուլուր
զիւլի'միւնտէ տիրէր : Լաքին
Վուրթարըճըմըզ պիլէ Թահ-
գիգ էտէր քի , Թէնպիհին գուլ-
վէթի' պունտան չօգ պէօլիւք
տիր . վէ սատէճէ տիշարլուան
կէօրիւնէն ա'մէլէ տէյիլ' իլա
սէօզլէրէ վէ նիւրէյին հարա-
քէթլէրինէ տախի նէթիշիւր :
Վ է օ' պու Թէնպիհին պօզուլ-
մասընըն իւշ սիւրէթիւնի կէօս-
թէրիւր' քի' (1) նիւրէքտէ նա-
հազ զազապ' (2) քէօթիւ սէօզ-
լէր իլէ պէրապէր օլան զազապ'
(3) Թէհտիտ ու գօրգու վէրմէք-
լիւք իլէ պէրապէր օլան զազապ'
տըր : Եէհուտիլէրին ի'նտին-
տէ իւշ տէրէճէ հիւքմի զազապ
վար իտի . քի օնլարըն պիրի "շէ-
րիա'թ" իլէ' վէ պիրի "ճէ-
մա'աթ" իլէ' վէ ա'տէթտէն խա-
րիճ մատտէլէրտէ Լիւնո' Լա-
պիսինալէ Եադ'ադ իլէ օլուրու-
տու : Պու խանէտէ Լաֆէտիլիլին
գուլանտըղը Թա'պիրլէր' Եէ-
հուտիլէրին ա'տէթլէրինտէն ա-
լընմըշլար , վէ օ' օնլարըն ալթըն-
ճը Թէնպիհի պօզանլարըն ախ-
րէթտէ' օլ հազգ վէ ճէզա տին-
եասընտա չէքէճէքլէրի ա'զապա
Թազպըզ էյլէմիշ տիր .

23 . Լէպիլէնի : Վէնին Լիւա-

Թիրի՛րսէն , վէ օ՛րատա՛ գա-
լընտաշընըն սանա գարշը
պիր շէյի վար իտիյինի խազ-

լընա կէթիրի՛րսէն ,
24 Հէտիյէնի օրատա՛
մէզպահըն հօնիւնէ՛ պրագ ,

Հա փէշքէշ տէյիւ սունմագտա
օլտուղուն՝ օնա վագփ օլունմուշ
շէյի : Մաթի . Ը . 4 : ք ()-
բի . ԺԴ . 16 , 17 : — Մեզպահըն :
Մեզպահ Տէյքէլին հօնիւնտէ
օլուպ՝ գուրպանլարն գօնտու-
ղու մահալ իտի : Մեզպահ
Տէտիյէ կէթիրմէք՝ Լլաշա ի-
պատէթ էթմէք տէմէք իտի : Պու
սէյլէյիշ՝ հաքի զէմանտէ իպա-
տէթ էթմէք գարզընտան ալընմըշ
տըր . լաքին շիմոի տաթի վէ Տէր
զէման Լլաշա իպատէթ էթմէ-
նին Տէր պիր սուրէթի խուսու-
սունտա գուլլանըլա պիլիւր : —
Վէ օրատա՛ գարշապաշընըն :
Ինսան ճինսինտէն պիրի՛ վէ խու-
սուսա սէնին իլէ պէրապէր ի-
պատէթ էտէնլէրին պիրի : — Մա-
թա գարշա պիր շէյի : Սէնտէն
ինճինմիշ՝ եախօտ օնուն քէնտի
ֆիքրինճէ պիր՝ եօլտա սէնտէն
պիր զարար կէօրմիւշ : — Խապ-
ընա՝ Լէլիլիլիլի : Լլաշա ի-
պատէթ էթմէք իշիւն օնուն
հուղուրունա վարտըղմըզ զէ-
ման , տպիմա էվիլլա օլ խու-
սուստա էյի տիւշիւնմէլիյիզ ,
վէ քէնտիմիլի էյի թէֆթիշ էթ-
մէլիյիզ , վէ կիւնաշլարմըզը
խադրմըզա՛ կէթիրմէլիյիզ : Խ
Լիլիլի . ԺԿ . 28 :

24 . Իլլիլիլի գարշապաշընըն իլլ
պարշ : Լրանըզտա օլան նի-
վայա պիր նիհայէթ վէր . գա-
պահաթը մուսթահապընճա իգ-
րար էյլէ : Դանի . Ժ . 15—18 :
Հաթի . Ե . 16 : Իյէր օնա զատր
էթտին իսէ , զարարընըն օնա կէ-
րի հօտէ : Պաթի . ԺԺ . 8 : Պաթի .
Ժ . 2—6 : Իյէր օնա շիմոի

հօտէնէճէք պիր պօրճուն վար
իսէ , օնու հօտէ : Խաթի . ԺԴ .
8 : Իյէր օնուն իթպարընը
գրրաճադ պիր շէյ էթտին իսէ ,
օնու իգրար էյլէ , վէ օնտան
ա՛ֆվլըգ տիլէ : Իյէր օ՛ ալը
օլմայարադ սէնտէն պիր քէտէրէ
օղրամըշ խիւլեսաւընտա իսէ , սէ-
նին տաթի տալրանընըն օնուն
պու խիւլեստա օլմասընա սէպէպ
վէրիյօր իսէ , ֆիշհապիգէ մաս-
լաշալթըն նասըլ օլտուղունու
անկլամասընա օնա զայրէթ կէօս-
թէր : Լրանըզտա օլան նիլա-
նըն տէֆ՝ օլմասընա՛ սէնին է-
լինտէն Տէփ կէլէնի՛ վէ սանա
էթմէյէ Տէփ մուսթահապ օլանը
էյլէ : Խաթի . ԺԵ . 17 , 18 :
Պուրպանընըն սունմագտան՝ Վի-
լիսէյէ կիթմէզտէն՝ տուա՛ էթ-
մէյէ պաշլամազտան՝ Լլազիլ Վի-
թապարըն օգումաղա՛ գա՛ամ եէ-
մէյէ եա սու իշմէյէ՛ եա ուլու-
մաղա եախօտ ախէր պիր իշէ էլ
սունմագտան էվիլլա , վարըպ պիր
ինճինմիշ եա զատր կէօրմիւշ
գարընտաշընա օլան պօրճունու
հօտ էթմէլիսին . եօղիսէ՛ սէնին
իպատէթ ու տուա՛ն պիր իքրա-
հիյէթ օլուր : Լաթի . ԺԵ . 8 :
Խաթի . 27 : Խաթի . 9 : Պու տա-
թի Պուրթարընընըն ալթընճը
թէնպիհին իւզէրիսէ վէրտիյի
շէրճ ու թէֆսիրտէն տիր . վէ
օ՛ պուլնտա կէօսթէրիյօր քի .
Փարիսեցիլէր , վէ եաղընըլար
“Լօմսու վէ Փէյլամպէրլէրի”
պօզար իքէն , քէնտիսի օնլարը
թէքմիլէ հօտէյօրուտու : (Նլար՝
տատէճէ պիլապի՛ ա՛մէլլէրէ պա-
գարլար իտի : Իյէր պիր ատէմ

վէ կիթ եվկէլա գարընտաւ շըն իլէ պարըշ, վէ օ՛ զէման

տուա՛յա կիտէրսէ խոի , էյէր օւ
բուծլարը վէ եօրթուլարը սագ-
լարսայլտը , թա՛յին օլունմուշ
գուրպանլարը սունարսա խոի ,
վէ օնուն քիլիսէսի օնա էջրէթ-
տիյի այն ու ա՛տէթլէրի էտա է-
տէրսէ խոի , օլ քիմսէ քէնտի
եհւրէյինին տէրունինտէ հէր նէ
գատար հասէտ՝ քէն՝ վէ իբրա-
հիյէթ սագլարսայլտը , հիւ
զարարը եօգ . օ օնլարըն թա՛-
լիմաթլէրինէ կէօրէ էյի՛ էթմիշ
օլուրուտու : () Նլարըն ի՛նտինտէ
տէ տիշարըտան կէօրինէն ա՛-
մէլէր՝ հէր շէյ խոի , վէ եիւ-
րէյին հալն հի՛շ պիր շէյ տէյիլ
խոի : () Ը քիմսէ՛ պիր պէքրի՛
քիւֆիւրպազ՝ գոււմարպազ՝ եա-
լանձր՝ կէօմրիւքտէն մալ գաջը-
րըձր՝ վէ ախէր աջըգ կիւնաշէրէ
միւպթէլա պիր ատէմ՝ օլա պիլըր
խոի . վէ էյէր օ՛ քիլիսէնին այն
ու ա՛տէթլէրինի իձրա էտէրսէ
խոի , օնլարըն պու շէյլէրտէն
ասլա վաղիֆէլէրի օլմազտը :
] աքին էյէր օ՛ պու ալինլէրին
իձրասընա պա՛զը մէրթէպէ պիր
իհմալ կէօսթէրէձէք օլսայլտը ,
օ՛ հէր նէ՛ գատար եհւրէյի փաք
վէ ա՛մէլ ու հարաքէթի թէմիզ
օլսայլտը , օնլարըն ի՛նտինտէ
ասլա ֆարգը եօղուտու . օնլար
օնու՛ ասլա միւսա՛տէ էթմէյէ-
րէք՝ ա՛ղիմ շիտտէթ իլէ գօվա-
լարլար խոի : () Նլարըն սատա-
գաթը՝ նէ՛ գատար պիւթիւն
պիւթիւնէ էքսիք վէ գուսուր
խոի : Պու Պապըն 20 խանէ-
սինէ պապ :] աքին Պուրթա-
րըձրմըզ պիլզէ էջրէտիր քի ,
իշպու տիշարքի այն ու ա՛տէթ-
լէրի իձրա էթմէտէն խէ՛ եիւրէ-
յի փաք վէ ա՛մէլ ու հարա-

քէթի լէքէսիզ սագլամասը տէ-
րէձէսիզ տահա՛ էյի տիր :] ա-
քին նօ՛մօս տախի հէ՛ման պո՛ւ
շէյի էջրէ՛թմէյօրմու : ն թափ .
Ժե . 22 : Եսայ . ն . 10—17 :
Ո՛յա . 7 . 6 : Միսայ . Ե . 21—24 :
կէրէք Եէհուտի քիլիսէսինին վէ
կէրէք Վրիսթիան քիլիսէսինին
տայիմա մէյլի պու խոի քի ,
նահագլըզա՛ վէ էրքեան ու էտէ-
պէ մուղայիր ա՛մէլ ու հարաքէ-
թէ պիր պէտէլ տէյիւ այն ու
ա՛տէթէ օլան ա՛ղիմ տիգգաթի
քեաֆի սայսըն : Վէ կէրէք օն-
տա կէրէք պունտա՛ տիւննափի
քիլիսէ խատէմէլէրի փէք չօգ
քէրրէ պու զիւրիւմիւն իշթիհար
պուլմասընա ա՛ղիմ եարաղմ՝
էթտիլէր . չիւն քի՛ օնլարըն
տիւննափի մէնֆա՛թընա չօգ
եարար պիր շէյ տիր :] աքին
Յիսուս] Ֆէնտիմիզին՝ եիւրէյի
թէֆթիշ էտէն թա՛լիմաթլէրի
նէ՛ գատար ֆարգը տըր :] մ-
տի պու՛ էվլէրին տամլարը իւ-
զէրինտէ նիտա՛ օլուն քի՛ օնուն
վէրտիյի թա՛լիմաթլարա կէօրէ՛
եիւրէյի քէն ու իբրահիյէթ իլէ
տօլու օլուպ քէնտի գօնշուսունա
նահագլըզ իլէ մուա՛մէլէ էտէր
իքէն՝ տինին այն ու ա՛տէթլէրինէ
եագլաշան հէ՛ր պիր քիմսէ՛ քէն-
տինէ՛ տէյիլ սատըղա վէրիլէն
պէրէքէթի՛ իլա միւրպըյէ մուս-
թահագ օլան լա՛նէթի ալըր :
] շպու խանէյի՛ էվկէլքի խանէ
իլէ պիրէշտիրէն օլ քիւչիւք
լուղէթ՝ "Իսայ" աշիքեանտէ կէօս-
թէրիր քի՛ էջլէ պիր քիմսէ՛ օլ
ալտանմասը միւմքիւնսիւզ վէ
զէվգէնիլմէլ օլան Օաթըն նա-
զարընտա գաթիլ տիր :

կէլիպ հետիյէնի սուն :

25 Խաւսմին իլէ՛ օնուն պէ-

25 . Խաւսմին իլէ : Խաւսմ' լու-
ղէթի պուրատա՛ պիր ալաճագ
սահիպի՛ եախօտ շէրա՛ւթա չը-
գաճագ պիր տա՛վաճը՛ մա՛նա-
սրնա տըր : Լփէնտիմիզ էօյ-
րէտիյօր քի , սուլհա եաթմաղա՛
հագգը հագգ էթմէյէ՛ եախօտ
պիր ալաճագլընըն հագգ ոլան
մաղլուպունու վէրմէյէ՛ եա նի-
զա՛լարը տէֆ՛ էթմէյէ իսթէ-
մէմէք՛ վէ հէր ի՛նատ՛ ալ-
թընճը թէնպիհի պօզմագ տըր :
Տա՛վայէ գաղգըմագ՛ տայիմա
մասրաֆլը վէ զարարը պիր շէյ
տիր . վէ պիր դարաֆրն՛ եա օ-
պիր դարաֆրն՛ մուհապէթին
ա՛ղիմ նօմօսունա մուղայիր քի-
մէլ էթմէսինէ պայիս օլուր :
Հէր կիւնքի թէճիւպէտէն էօյ-
րէնիրիզ քի , պիր տա՛վամը
օլտուղու վագըթ՛ զապիդ հու-
ղուրունա սէյիրթմէքտէն՛ պիզէ
հէր նէ գատար աղըր վէ զա-
րարը կէօրիւնիւր իսէ տէ՛ օնու
պէյնիմիզտէ սուլհ օլարադ պի-
թիրմէսի հագգըմըզա տահա խա-
յըրը վէ տահա՛ մագուլ տուր :
Ծ Լիւսնի . 7 . 6 , 7 , 8 : — ()-
նուն պէրապէրինճէ քաւա էօլաւ
իսէն : ()նուն իլէ զապիդէ կի-
տէրքէն՛ եօլտա իքէն պիլէ՛ օնուն
իլէ մասլահաթա պիր թէմշիյէթ
վէրմէյէ պագ , վէ մասլահաթը՛
զապիդ հուղուրունա վարմաղա
գօյվէրմէ , շէօյլէ քի սէնին տա՛-
վաճըն սէնին ի՛նատընտան խըրս-
լանարագ՛ զապիդէ վարմաղտան
իրատէթի իլէ սանա էթմէյէ րա-
զի օլտուղու միւսա՛տէի տախի
կէրի չէքէրէք՛ սէնի շէրիա՛թըն
շիտտէթինէ թէսլիմ՛ էթմէսին —
թիւզ սո՛ւլհ օլ : Պագ Օննի .

րապէրինճէ տահա էօլտա ի-
քէն՛ թէզ սո՛ւլհ օլ . օլմա-

Լ 7 . 3—8 , 13—22 : Լ 7 .
3—11 : Ծ Լիւսնի . Ի 7 . 17—35 :
Լիւսնի . 7 . 1—5 : Ի 7 . 8 : Վ Լիւ-
սնի . 58 : Ժ 7 . 31 , 32 : Պու-
տախի եօգարըտա զիքր օլուն-
տուղու կիպի ալթընճը թէնպի-
հին թէֆսիրինտէն տիր : — ()-
նայա չէ Խաւսմին՛ սէնի գաղաղա լիւսնի՛
էլիւնի , ևճ : Պու սէօյլէյիլ՛ օլ
զէմանլէրտէ մէճքէմլէրտէ գուլ-
լանըլան սէօյլէյիլէրտէն ալըն-
մըշ տըր . վէ պունտան անկաթ-
մաղա մէրամ օլունտան պո՛ւտուր
քի՛ Հէր վէճհիլէ հաքիմ հու-
ղուրունա չըգաճագտան՛ մասլա-
հաթը պիթիր . եօղիսէ օնու
պիթիրէմէյէճէքսին , վէ շէ-
րիա՛թըն թալին էյլէտիյի ճէ-
ղայը՛ թէքսիլէն չէքէճէքսին :
Լաքին կէօրիւնիւր քի , պու-
թա՛պիր՛ 22նճի խանէ կիպի տա-
հա կէնիշ պիր մա՛նայա տախի
ալընարագ՛ պունտան սօնկ ա՛ղիմ
չէրա՛ւթ կիւնիւնիւր անկալա
պիլիւրիլ . վէ պու վէճհիլէ պու-
օլ ա՛ղիմ կէրէքիլիյի տախի պէ-
յան էտէր քի , Լիւսնի ա՛տալէթ
իլէ քէնտիլէրի կիպի օլան ին-
սանլար իլէ նիզա՛լարընա իի-
թամ՛ վէրիպ պարըմաղա րազի
օլմամաղըլա գարընտալաքի իլէ
պարըմամըշ պիր հալտէ իքէն
էօլէնլէրին ճիւմլէսինէ ալթընճը
թէնպիհի պօզմուշ քիմսլէր կի-
պի՛ա՛ղապ էտէճէք : Հէր նա-
սըլ իսէ , պու միսիլիւր պիր հալ-
հէր նէ գատար առէմլէրին սա՛ա-
տէթինէ զտտ իսէ , օգատար տա
Լիւսնի նօմօսունա զտտ տըր .
վէ պունտան իլէն պիլ Լիւսնի
իլէ տէ ինսանլար իլէ տէ՛ թէզ
պարըմաղա սայ էթմէլիլիլ

յա քի՛ խասիմ սէնի գա-
տըյա՛ թէսլիմ էթսին , վէ
գատը սէնի միւհզիւրէ՛ թէս-

լիմ էթսին , վէ զընտանա՛
աթըլասըն :

26 Կէրչէ՛ք տէրիմ սանա

Պիզ պու է՛օմիւրտէ՛ իքէն ,
“ եօլտա ” յըզ . լաքին էօլտիւ-
յիւմիւզ վագըթ՝ արթըգ պու-
նու էթմէնին վագթը կէշմիշ օ-
լուր : Լ՛օմիւր գըսա տըր :
Պիզ “ եօլտա ” օլուպ՝ շէրա՛ա-
թա վարըլօրուզ : Հիմտի պի-
զէ Լ՛լաճտան պիր պարըշմագ
եօլու իլճամ օլունմուշ տուր :
Լաքին էյէր օնու գապուլ էթ-
մէյէ իճմալ էտէրսէք , մապա-
ճաթ Հաքիմ Տուգուրունա վա-
րաճագ , վէ գապաճաթընըն իւ-
ղէրինէ Տիւքմ օլունուպ՝ Տիւքմիւ
իճրա էտէնլէրին էլինէ թէսլիմ
օլունմաղըա , ճէճէնէմէ աթը-
լաճագ տըր : Յո՛ք իք . 20 :
Եսայ . 6, 7 : Պսլ . ԺԳ .
24 , 25 : Դ Կրիսթ . Գ . 2 : Եբ .
Գ . 7 , 13 : ԺԳ . 17 :

26. Կէրչէ՛ք պէրի՛ : Պունու
պէն թագրիր էտէրիմ . պէն
քի՛ Լ՛լաճըն () զու իմ . պէն
քի՛ սէյլէտիյիմ շէյտէ ապա
միւպալիղա գուլանմամ . պէն
քի՛ պէնիմ սէօղլէրիմ էպէտի
կէրչէքլիք տիր . պէն քի՛ ճիւմ .
լէ ա՛լէմլէրին Տաքիմի իմ , վէ
էօլիւմիւն Տէմ ճէճէնէմին ա-
նաթաթարըր էլիմտէ՛ տիր , վէ
սօնկու՛ էվիլէտէն կէօրիւրիւմ :
— (Թա սօնկ անկըրը Էօպէյի՛նճէ-
յէպէս , օրապան ապա չէ՛օւպա-
ճագսին : Պիր պօրճիւնուն՝ էօ-
տէմէյէ գուտրէթի՛ եալիօտ օնա
եարտըմ էթմէյէ տօսթարը վար
իսէ , չօ՛գ վագըթ Տապստա գալ-
մազ . լաքին էյէր օնուն էտա
էթմէյէ չարէսի վէ եարտըմ ա-
լաճագ տօսթարըր եօ՛ղիսէ , օնուն
էպէտէն՝ գուրթուլմաղա իւմիտի

եօ՛գտուր : Օլորա օ՛ իլք ման-
կըրը էտա էթմէյէ գատիր տէ-
յիլ իքէն , “ սօնկ մանկըրը ”
նա՛սըլ էտա էտէ պիլէճէք տիր :
Վ է պու վէճճ իւզրէ ֆիքրիմի-
ղի պիր քէրրէ օլ սօնկ շէրաա՛թա
կէօթիւրէլիմ . օլ զէման ճէ-
ճէնէմ Տապսընա Տէր պիր ա-
թըլան քիմսէ՛ Լ՛լաճըն ա՛տա-
լէթինէ մուսթաճագ օլան պէ-
տէլի էտա էթմէյէ գատիր օլա-
ճաղը եէրինէ՛ օլ ա՛սը մէլէքլէր
կիպի Տէր պիր տագիգէ քէնտի
կիւնաճարընըն գարա տէֆթէրի
էսամէսինէ զամմ էթմէքտէ օ-
լուպ՝ տէրէճէսիղ գօրգուլաճագ
պիր դարզ իլէ՛ քէնտի պօրճու-
նու էպէտէն արթըրմագտա՛ օ-
լաճագ տըր : Հա՛լա օնա՛ կիւ-
նաճընարըրըն Տօսթու եարտըմ
սունալօր . լաքին օ՛ղլէմն՝ վագ-
թը կէշմիշ օլաճագ տըր , վէ
քէնտինէ եարտըմ տէճէք պիր
տօսթ՝ վէ Լ՛լաճըն Տէփ եարաթ-
տըղը ա՛լէմլէրտէ՛ պիլէ տիլինի
սէրինլէտէճէք պիր տամա սու
պուլմայաճագ տըր : Պսլ .
ԺԳ . 24 : Վ է պէօյլէ պիր քիւմ
սէյէ՛ “ թա սօնկ մանկըրը էօ-
տէյի՛նճէյէտէք օրատան ալա
չը՛գամայաճագսըն ” տէմէսի՛ “ Վէն
օրապան Էպէպ իւզ ապա՛ր չէ՛օւ-
յաճագսին ” տէմէք տիր : Պու՛
իւմի՛տ վէրիր պիր սէօյլէյիշ տէ-
յիլ տիր . իլա իւմիտի գաղ՝ էտէր
պիր սէօյլէյիշ տիր : Սա՛պլ .
ԺԳ . 34 , 35 : Ին . 41 , 46 :
Պսլ . ԺԳ . 59 : ԺԳ . 26 : Դ
Թէս . Թ . 9 : Յո՛ւ . Գ . 13 :
Իշպու իքի խանէտէ թագաթիմ
օլունան կէրչէքլիյին ա՛լէստէվի

քի՛ թա սօնկ մանկերը էօտէ՛-
յի՛նճէյէտէք , օրստան աւ-
լա չը՛ գմայաճազսըն :

մա՛նասընըն՝ պիր նուժունէսի՛
պունտան պիր գաչ սէնէ եվլէլ
Լյաման մէմէքէթինտէ քեպլին
Սթութկարտ շէհրինտէ վուգո՛ւ
պուլան պիր վուգուա՛թտէ աշի-
քեարէ պէյան օլունուր : Եարա-
մազ պիր գօճա վէ պիր գարընըն
պէյնինտէ՝ պիր զէմանտէն պէ-
լու ճիպպէթլիւ պիր նիզա՛ վար-
ըմըլ : Վարը՛ էօլիւմ տէրէճէ-
սինէ խասթա օլտու : Փափաս
պունա՛ գօճասընը չաղըրսըն , վէ
օնուն իլէ պարըլմըլ պիր հալտէ
պուլունարագ էօլսին տէյիւ
իպրամ՝ էտէրիտի : Լաքին գարը
խսթէմէղիտի՝ վէ տէտի՛ քի , օնուն
իլէ տա՛վասընը շէրա՛թ կիւ-
նիւնտէ կէսրէճէք : Լնտէն փա-
փաս օնուն գօճասընը՝ պուլ-
տու , վէ օնա եալվարտը՛ քի ,
վարսըն , վէ էօլիւմ տէրէճէսին-
տէ խասթա օլան գարըսընը
կէօրսին , վէ պիրի պիրինտէն
ա՛ֆվլըգ տիւէյիպ պարըշսընլար :
Լաքին օ՛ տա խսթէմէտի . վէ
տէտի քի , գարըսընա հիչ ապա
ա՛ֆվ էթմէյէճէք . վէ պէյնլէ-
րինտէ օլան տա՛վանըն կէօրիւլ-
մէսինի սօնկ կիւնտէ շէրա՛թ
թախթընըն հուղուրունա պրագ-
մըլ տըր : () ախշամ գարը
էօլտիւ : Լյթթէսի սապաճ գօ-
ճասը՛ տէօշէքտէն սաղ սէլի՛մ
գալտըր . էսպապարընը կիյին-
տի , վէ տիւշտիւ էօլտիւ : () ն-
լարըն իքիսինի եան եանա գալ-
տըրտըլար , վէ կէօթիւրիւպ ի-
քիսինի պիր մէզարա գօտուլար :
Լաքին օլ ֆամլեանըն՝ վէ գօն-
շուլարըն իւզէրինէ պիր պէօյիւք
գօրգու տիւշտիւ : Շիւմէսինին

27 Իշթտինի՛ղ քի՛ գա-
տիմէրէ տէնիլտի . օլնա
էթմէյէսին :

եիւրէյի տույտու քի , օնլարըն
էօլիւմիւ փէ՛ք հիյպէթլիւ օլտու :
Խմտի պունու օգույանլարտան՝
քէնտի կիպի ինսանլարըն՝ պիրի
իլէ տարղըն վէ նիզա՛տա օլան
հէր պիրի՛ “ օնուն իլէ Լէպ սո՛ւլ-
օլուն ” . օլմայա քի՛ ֆուրսաթ
էլտէն կիթսին , էօ՛միւր տիւքէն-
սին , վէ նիզա՛ ու տարղընլըգ է-
պէտի՛ գալսըն : Օլիւրա օլ է-
պէտի իսքէնճէ՛ վէ էպէտի զավ-
ղա վէ նիզա՛ վէ իթթիֆագսըլ-
լըգ տիւնեասընտա՛ նէ՛ նիզա՛լար
վէ հա՛նկը զավղալար տէֆ՛ օլ-
տուղու՛ եա օլաճաղը վար :

27. Օլնա էթմէյէսին : Եւր
ի . 14 : Վիպ . ի . 10 : ք ()-
րին . է . 18 : իք . 22—24 : Լ-
սալ . ք . 32 : Եէհուտի թէֆ-
սիրճիլէր՝ պո՛ւ թէնպիհի տախի
ալթընճը թէնպիհի թէֆսիք էթ-
տիքլէրի՛ կիպի թէֆսիր էտէրլէր-
իտի , եա՛նի եալընլըգ տիշարը-
քի ա՛մէլէ պագար տէրլէր իտի :
Լափաք ֆիքիլլէր վէ մուրտար
խիւլեալար՝ օնլարըն ի՛նտինտէ
հիչ սալըլըրլարտը : () նլարըն
թա՛լիմաթը պո՛ւ իտի քի , “ Լ-
յէր պիր քիմնէ՛ քէնտի գարը-
սընտան զիյատէ սէվտիյի պիր
գարը կէօրի՛ւրսէ , քէնտի գա-
րըսընը պօշասըն , վէ օնո՛ւ ալ-
սըն ” : Իշթէ՛ “ Վարիսեցիլէրին
վէ եաղըճըլարըն սատագաթը ”
նէ՛ գատար քէօքտէն չիւրիւք
օլտուղունու (խանէ 20)՝ վէ
“ Լօմօսու վէ փէյղամպէրլէրի ”
պօզան (խանէ 17)՝ տէյիլ Վիլ-
րիստոսուն՝ իլա օնլալէն թա՛-
լիմաթը օլտուղունու կէօսթէրէն
պիր նուժունէ՛ տախի պո՛ւ տուր :

28 Լինա պէ՛ն սիգէ տէ-
րիմ քի՛ հէր քիմ գարըյա
շէ՛հվէթ իլէ պագա՛րսա , երև
րէյնտէ օնուն իլէ հէման
զենա՛ եթմիշ տիր :

29 Իմտի էյէր սաղ կէօ-
զըն սէնի ազտըրը՛րսա , օնու

չըգար չվէ հանընտան ա՛թ .
զերա սանա՛ ա՛գալարընըն
պիրինին հէլաք օլմաը՛ պիւ-
թիւն թէնինին ճէհէննէ-
մէ աթըլմաընտան խայըրը՛
տըր :

30 Վէ էյէր սէնի սաղ է-

28 . Հէր իմ գարըյա շէհ-
վէթ իլէ պագա՛րսա : Պուրա-
տա՛ Ղուրթարը՛մըզըն ետին-
ճի թէնպիհին իւզէրինէ վերտիյի
թէֆտիր տիր . վէ կէօրիւրիւզ
քի , օ՛ ալթընճը թէնպիհի պիդիմ
կիւնաճքեար խըրսլարըմըզը եա-
սագ էտէր կէօթէրտիյի կիպի՛
քէզալիք պունո՛ւ տախի պիդիմ
կիւնաճքեար ա՛շգարըմըզը եա-
սագ էտէր կէօթէրիդ : Լփէն-
տիմիզ՛ մալիք օլտուղու ա՛ղիմ
Լօմօս Ս էրիճինին հէփ հիւքմ
ու նուֆուղու իլէ պիդէ թաճգիդ
էտէր քի , պու թէնպիհ՛ սալթ
տիշարըքի ա՛մէլէ աէյիլ՛ իլա
գալպին սըրըլարընա վէ կէօղէ-
րին թէփրէնիշէրինէ՛ տախի պա-
գար . վէ եալընըլ պիր ախէր
քիմէնին գարըսը իլէ զենա էթ-
մէյի տէյիլ՛ իլա հէր կէօնա
ճիսմանի մուրտարըզը՛ ֆաճիշէ-
լէր իլէ փիսմուա՛մէլէյի լուգիլի-
յի շէհվէթի ույանտըրան փիս
թասվիլէրի վէ փիս հարաքէթլէ-
րի՛ փիս սէօղէրի վէ փիս ֆիքր ու
խիւլեալարը՛ տախի եասագ է-
տէր : Ըլաճ էիւրէյէ՛ պագար :
Եիւրէք պէօյիւք փունկար տըր :
Լփփ . 7 . 23 : Փիս ֆիքրիլէրին՛
փիս սէօճպէթլէրին՛ վէ փիս էօ՛մ
րիւն եալընըլ փունկարը ֆիքր ու
էիւրէք տիր , վէ օնլար տօղըրո՛ւ
տօղըրույա օնտան հարըլ օլուր-
լար : Լյէր ֆիքրիլէր փաքէ-
նիրսէ , առէ՛մ տախի փաք օլուր :

13 Վ

Փիս խիւլեալարը ֆիքրտէ պէս-
լէմէքտէն մուհադարալը շէյ եօգ
տէսէք՛ եէրի՛ վար : Ղաւիթին
ա՛ղիմ վէ հիւպէթլու թէօճմէ-
թի՛ ֆիքրտէ քէօթիւ արգուլար
պէսլէմէքտէ՛ վէ կէօղէրլէ լա-
յըգսըզ հարաքէթտէ նէգատար
թէհլիքէ օլտուղունու էյի՛ կէօն-
թէրիլ : Բ Ռազ . Ժա . 2 : Հէմ
տախի Ծանիւ . Լթ . 7 : Ենիլ .
17 : Յիւլ . 1 , 9 : Լփփ . 7 .
25 : Յալ . 14 , 15 : Բ
Պիւ . 14 : Խ Յալ . 16
պագ : Ըլաճըն նօմօսու՛ ֆիլ
վադի՛ պու տէրէճէ զայլէթ սըզը
վէ կէնիշ վէ րուհանի տիր :
Սաղ . Ժթթ . 96 : Հփփ . 5 .
7 , 8 , 14 :

29 , 30 . Սաղ կէօպէն—սաղ է-
լէն : Պու՛ կէօրիւնիւր քի՛ զար-
պի մէսէլ կիպի պիր թա՛պիր
օլմալը . չիւնքի Ղուրթարը՛մը-
մըզ՛ օնու պու կիւնաճ խուսու-
սունտա գուլանտըզը կիպի՛ սա-
յիր կիւնաճար խուսուսունտա
տախի գուլանըյօր : Սփփ .
Ժթ . 8 , 9 : Սփփ . Թ . 42—
48 : — Սէնի պարըլը՛րսա : Սէ-
նի սիւրջաիւրիւրսէ , թէօքէզէ
օղըատըրսա , կիւնաճա տիւշիւ-
րիւր՛ եախօտ տիւշմէյէ վէսիլէ
օլուրսա : Պագ՛ Սփփ . Ժա . 6 :
Ժթ . 21 : Ժթ . 23 : Ժթ . 6 , 7 :
Խթ . 31 : Դ Ռալ . ԺԷ . 2 : Հփփ .
Թ . 33 : Ժթ . 21 : Լիւրիլ . Բ
13 : Պաղ . 11 : Խ Պիւ . Բ .

լին աղտորը՝ րսա , օնու քէս ,
վէ եանլնտան աթ . զերա

սանա՝ ա՛ղալարընըն պիրինին
հէլաք օլմասը՝ պիւթիւն թէ

8 — () նա չգտար — օնու հէս , վէ
Եանլնտան աթ : () Լ հարամ
իշթահ եա խըրս՝ հէր նէ՛ գա-
տար գուվվէթի վէ շիտտէթի
օլուրսա օլուն , պիզ օնու տէֆի
էթմէլիյիլ , վէ նէ օլուր իսէ
օլուն : Իշպու միսիլիլ պիր
մէյլ ու արզույու ալթ էթմէքտէ՝
իհթիմալ քի շէօյլէ պիր ճէհտ ու
ղայրէթ իգթիղա ետէր քի , պիր
սաղ կէօղիւ չըգարմագ՝ եա պիր
սաղ էլի քէսմէք գատար աճը՝ վէ-
րիր օլուն : Վուրթարըճըմըզ՝
պու մասլահաթըն պիթիրմէսի
հագգընտա օյալանմաղա ապլա
միւսա՝ տէ էթմէզ . վէ տէմէզ քի ,
պու հալտէ պիզ՝ տօղուլմաղա
եա եէնմէյէ ճէհտ էթմէլիյիլ .
իլա պիր տագիգա պէքէմէյէ-
րէք՝ օնու չըգարմալըյըզ , քէ-
սիպ աթմալըյըզ , էօլիւրմէլի-
յիլ , խալամալըյըզ տէր :
Հալմի . Դ . 6 : Ե . 13 : ա
Կուլի . Թ . 27 : Վաղ . Բ .
20 : Դ . 24 : Կուլ . Գ . 5 :
— Պիւթիւն լէնիլին ճէհէննէմ
ալլալալնտան : Իյէր թէնի-
միզի գայրըր իսէք , օնու
մուգատտէսլիքտէ վէ ի՛ղգէթտէ
քէսպ էտէլիմ , վէ ճիսմանի շէհ-
վէթլէրտէ տէյիլ : ա թէս . Դ .
4 , 5 : Պիւթիւն պիր ատէմ
ճէհէննէմ աթլմագ՝ նէ հիյ-
պէթու միւլահաղա տըր : Ս է
հիյպէթի տէրէճէսիլ արթըրան
պու տուր քի , օ՝ օրատա պե-
րապէրինճէ՝ քէնտինին հէփ եէ-
նիլմէմիշ օլան շիտտէթի խըրս-
լարընը՝ հէփ սէօյիւնմէմիշ եա-
րամաղ իշթահալարընըն աթէշի-
նի հէր պիր ֆէնա վէ իսքէնճէ
վէրէն տլթ օլմամը խույլարընը՝

ղապդ օլունմամը ճէփ շէհվէ-
թիւնի վէ պուլարըր գանտըրմա-
ղա էպէտէն միւլթին օլմատը-
ղընտան իլէրի կէլէն իւմիտիզ-
լիյի կէօթիւրէճէք : Պիր ա-
տէմ խիւլէա էյէ , քի օ՝ հէր
պիր ճէհէննէմի խըրստան՝ եա՛նի
մաղըրուրուգտան էօրքէտէն՝ քէն
ու ինթիգամտէն՝ նիֆագտէն՝
ղամա՝ տէն՝ գըղզանճըլգտան՝ հա-
սէտտէն վէ ճիսմանի արզուլէր
ու շէհվէթլէրտէն տօլու օլուպ՝
օնլարըր գանտըրաճաղընա էպէ-
տէն պիր իւմիտի եօ՛գ տուր :
() նա եալընըզ պու՝ քէնտիլի-
յինտէ պիր էպէտի ճէհէննէմ
ա՛ղապը օլմաղա քիֆպէթ էտէր .
Եա՝ սէն ճիւմէյէ գատիր Լ-
զիլ Բուհ պիզէ՝ վագթ էլտէ ի-
քէն՝ պու աթէշլէրի կէօյիւպէ-
րիմիզտէն շիմոի սէօյիւնտիւրմէ-
յէ եարտըմ էյէ . օլմայա քի
էպէտէն եանար դութուշուր
գալալար : — Սանա . . . Խալըր-
լէ արըր : Պագ Սաթլի : ԺԴ :
26 : Սարի . Ե . 36 : Ղալ .
Թ . 24 , 25 : Լալ . Դ . 8 — 14 :
Պիր ատէմ՝ հէր նէ գատար
պէօյիւք ա՛ղապա տիւշտէ՝ եա
քէտէրէ օղըսա , օնա պու՝ ճէ-
հէննէմ աթլմագտան տէրէճէ-
սիլ տահա էյի տիր : Իյէր
ատէմլէր՝ էօմիւրլէրինի գուր-
թարմագ իչիւն քէնտի ա՛ղալա-
րընտան պա՛ղըսըր գա՛յ էթմէյէ
գայիլ օլուրար իսէ , քէնտիլէրին
ճանընըն խէլասընա չարէ օլա-
ճագ պիր շէյտէն՝ օ հէր նէ օ-
լուրսա օլուն կէրի չէքիլմէլիմի-
տիրլէր : Վագիր օլուպ ճէննէ-
թէ՛ կիթմէսի գէնկին օլուպ ճէ-
հէննէմ կիթմէքտէն տահա՝ էյի

նինին ճէհէնէմէ աթըրմա-
սընտան խայըրը՝ տըր :

31 Հէմ տէնիտի քի՝ գա-
րըսընը պօշայան՝ օնա դալագ-

տիր : Լսնա վէ ալագ օլուպ
տէ խէլաս պուլմասը՝ շան ու
շէօհրէթ սահիպի օլուպ տէ դա՛յ
օլմագտէն տէրէճէսիզ տաճա՛հ
յի տիր :

31. Տէնիտի : Ս՝ովսէստէն :
բ () ըն՝ . իդ . 1—4 : Երէ՛ . 7 .
1 : Ս՝արի . Ժթ . 7 : Ս՝արի .
Ժ . 2—4 : — Ղալագիտա՛ն՝ վէր-
սն : Պիր քիմնէ գարըսընը պօ-
շայաճագ օլուղըն վագըթ՝ օն-
տան մագըղպ օլունուրուտու քի ,
գարըլա՛ քէնտինին գարըսը օ-
լուպ նիքեհաճընտան պօշատըղը-
նա օնուն էլինէ պիր սէնէ՛տ վէր-
սին : Ս՝ովսէս՝ խալգըն օնտան
էվվէլ էթտիքէրի կիպի՝ պիր
քիմնէ գարըսընը էօրքէ իւս-
թիւնտէ իքէն եալընըզ պիր
սէօզ իլէ պօշամաղա իլին վէր-
մէմիշ իտի : () գարըսընը պօ-
շայաճագ օլան քիմնէտէն դալապ
էտէրիտի քի , էվվէլա պու մատ-
տէ իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ վագ-
թը օլուպ պիր Տէօճէթի շէրի՝
հաղըրլասըն : Պու՛ պա՛ղը մէր-
թէպէ՛ խըրս իլէ օլան նիքեհաճ
պօղմալարընա մանի՝ օլուրու-
տու : Ս՝ովսէս խալգը՝ պու գա-
տար տէհրէրտէն պէրու գարը-
յը պօշամագ ա՛տէթինէ ալըշմըշ՝
վէ խուսուսա պու գատար ալ-
չագլանմըշ վէ եիւրէյի սէրթ-
լէնմիշ վէ գարըլարընա զալմ՝
պուլմուշուտու քի , օլարա պու
պօշամա ա՛տէթինէ տէվամ էթ-
մէյէ միւսա՛տէ՛ էյլէտի . լաքին
օ՛ պու խուսուստա իշպու նիզամը՝
ի՛լավէ էյլէտի , շէօյլէքի՝ պու-
նա պիր կիւճիւք սէպէպի օլսուն ,

նամէ՛ վէրսին :

32 Լմնա պէ՛ն սիզէ տէրիմ՝
քի՛ գարըսընը հէր քիմ ղինա
սէպէպինտէն ղայրի պօշա՛ր-

վէ միւմքինի մէրթէպէ նատի՛ր
պիր շէյ օլսուն : () պունտա՛
Լփէնտիմիզին () լէ . Ժդ . 12 տէ
ա՛մէլ էթտիյի գանո՛ւն միւճէ-
պինճէ ա՛մէլ էյլէտի :

32. Պէ՛ն սէպէ քէրի՛ իլ : Պէն
քի՛ Ս՝ովսէստէն պէօյիւք իմ :
Ղալ . Ժ . 30 , 35 : բ () ըն՝ :
Ժթ . 18 , 19 : Ղարձ . 7 . 22 ,
23 : — Ղարըսընը հէր իլ՝ ղնա
սէպէպինտէն պայրի պօշա՛րսա :
Ե՛հհուտիլէրին խօճալարը վէ օ-
ղումուշլարը՝ Ս՝ովսէսին Բիւսա՛-
քի՛նի պիր Լէնալէ՛ էթտիլէր ,
վէ օնուն մա՛նասընը՝ էն ալագ
շէյլէրէ՛ գատար ուղաթտըլար .
շէօյլէքի՛ պիր ճիսմանի ատէմ՝
պունտան ղիյատէ միւսա՛տէ իս-
թէյէ՛մէզիտի : Ս՝է պունտան
պէօյլէ պիր գարը իւսթիւնէ
պիր տաճասընը ալմագ ա՛տէթի
պարիտ օլուպ՝ գարը գըսմնա
պունտան պէթէրի օլտու . զիրա
օնլարը՝ պու նօմօսուն էօրթիւ-
սիւ ալթընտա տիւրլիւ տիւրլիւ
պէհանէլէր իլէ քէյթիլէրինճէ պի-
րի պիրի արտըսըրա պօշայըպ եւ-
րինէ պէյէնտիքլէրինի ալըլար-
ըտը : Ս՝է Լփէնտիմիզին՝ գա-
րըյը պօշամագ խուսուսուստա
գարը գարը՝ իւսթիւնէ ալմագ
խուսուսուստան ղիյատէ սէօյլէ-
մէսինին սէպէպի պու տուր :
Չօգ գարը ալմագ ա՛տէթի պա-
րիտ օլմուշուտու . լաքին պիր
գարըյը պօշայըպ ախէրինի ալ-
մագ՝ օլ վագըթ ղէմանէնին ա՛-
լէսսէվի կիւնաճը իտի : Պու՛
“ Եաղըճըլարըն վէ Փարիսեցի-
լէրին սատագաթընըն ” գօրգու-

սա , օնա զինա' էթտիրեր .
վէ պօշամմը' շ իլէ էվէնէն'
զինա' էտէր :

33 Ելնէ իշիթտինի' զ քի'
զատիմէրէ տէնիլտի . Եէմի-

լու պիր դարզ իլէ նագըս օլմա-
սընըն (պագ խանէ 20)' վէ
Ս'ոպսէսին գարը պօշամագ ա'
տէթինին մասսուսէն գուվվէ-
թինի գըրմագ' վէ օնտան սօնկրա
քիւլլիյէն պօզմագ նիյէթի իլէ
"գալագ նամէյի" թա'յին էթ-
մէսինի' օնլարըն պու պօշամագ
ա'տէթինին տէվամընա նարտըմ
վէ պիր նօմօս էթմէլէրիլէ Մ'զնզ
Քիթապլարը գօրգուլու պիր
դարզ իլէ պօզմալարընըն պիր
նումունէսի տաճա' տըր : Քը-
րիստոս "նօմօսու վէ փէյլամ-
պէրլէրի" պօզմաղա տէյիլ' իլ-
լա թէքմիլ էթմէյէ կէլտի (պագ
խանէ 17) . վէ պունուս իշիւն
օ' էվէնմէք թանզըմընըն տօղու
տօղուլյա օնուս իլք մէրամընա'
վէ գուրուլմասընտան ասըլ օ-
լան միւրատընա կէօթիւրիւր :
Ս'ապիլ . ժթ : 8 , 9 : Ս'ապիլ .
ժ : 5—12 : Պ'ալ . ժթ . 18 :
ալիլիլ . է . 4 , 10 , 11 : Ս'ալ .
թ . 14—16 : ()' թագրիր
էտէր քի , օնուս փատիշաճը-
զընըն նօմօսու' Մ'լաճըն իպթի-
տատէն օլան նօմօսու իլէ պիր
տիր : Ս'է ճիւ ասլա պիր կէօ-
նա ինսան նօմօսլարը' Մ'լաճըն
նօմօսլարընը պասըպ չիյէյէ-
մէյլէր . նախօտ' օնուս էյիլ' տէ-
տիյի շէյի պօղըն' էտէմէզլէր :
Պօշամագ խուսուսու' սալթ զինա
թէօճմէթի իլէ ճագգ օլա պիլեր :

33. Ելնէ պօշամագ : Ե-
լէյ Դ . 7 : Պ'ալ . ժթ . 12 :
թապիլ Լ . 2 : Ք Օրէն . Ե . 11 :

նի պօզմալարըն , իլլա եէ-
մինլէրինի Բապագ էտա' է-
տէսին :

34 Լ'մմա պէ'ն սիզէ տէ-
րիմ քի' ալլա եէմին էթմէ-

իլ . 21—23 : Իսթիարլարըն
սրփարըշընա կէօրէ' իւշիւնճիւ-
թէնպիճ սալթ պէջիւք մատտէ-
լէրտէ հալան եէրէ եէմին էթ-
մէյի' վէ խուսուսա Մ'լաճա վա'տ
օլմուշ ասադլարը իճրա էթմէ-
մէսինի նասագ էտէր իտի , լաքին
ա'լէսսէվի սէօճպէթտէ եէմին էթ-
մէյէ' վէ էյլէ եէմինլէրի պօզ-
մաղա միւսա'տէ' էտէրիտի : Պու-
թագտիրտէ օնլար' նարատըմը
շէյլէր իլէ եէմին էտէրլէրիտի .
մէսէլա' ճէլքէլ իլէ Երուսաղէմ
իլէ մէզպաճ իլէ կէօք իլէ եէր
իլէ պաշլարը նա կէօզլէրի իլէ
եէմին էտէրլէրիտի : ()նլար էյ-
րէտիրլէր իտի քի , Եարատանըն
քէնտի ատը իլէ եէմին էթմէքտէն
կէրի տուրտուգճա' վէ օնուս
ատը իլէ ճաքիմ ճուզուրուստա
նա ա'մմէնին էօնիւնտէ էթտիք-
լէրի եէմինլէրի պօզմատըգճա'
պագի եէմինլէրի իսթէտիքլէրի
կիպի էտէ պիլիլլէր , վէ պօղա-
պիլիլլէր : ()նլարըն' եէմինլէր
արասընտա էթտիքլէրի պա'ղը
տիվանէճէ ալլաք Փարգլարը' եէ-
մինին պիւթիւն պիւթիւնէ
գուվվէթինի պօզմաղա' վէ խալքը
գօրգուլաճագ տէրէճէտէ փիս
աղըզըլ էթմէյէ պայիս օլուրու-
տու : Պունուս Էօրնէքլէրի ի-
շիւն' պագ Ս'ապիլ . իլ . 16—22 :

34 . Լ'ալլա Էէմին Էլլէյէնիլլ :
Քրիստոս Ի'փէնտիմիլ պունտա'
շէրա'ալթա ճաքիմ ճուզուրուս-
տա օլան եէմին իշիւն սէյլէ-
մէլ . զիրա պու միսիլիւ եէմին-

յեսինիզ . նէ կէօք իլէ ,
զերա Լլւահն թախթը՝ տըր .

35 Նէ՝ տէ եէր իլէ , զե-
րա ծնուն այազլարընըն պա-
սամաղը՝ տըր . նէ Երուսա-
ղէմ իլէ , զերա պէջիւ-ք փա-

տիշահն շէհրի՝ տիր :

36 Նէ՝ տէ պաշըն իլէ եէ-
մին էտէսին . զերա պի՛ր գըԼ
ազ եա գարա էյլէմէյէ գա-
տիր տէյի՛լսին :

37 Լաքին սէօզլինիւզ՝ Պէ՛-

լէր՝ տէյիլ սալթ միւսա՝տէ՛ իլւ
Ս՝ոգէսին նամսունտան մադ-
լուպ տախի օլունուրլարտը :
Պադ Եւէյ իր . 11 : Ղ Կա-
Ե . 1 : Թաւայ Ե . 19 , 21 :
բ () ին . իթ . 12 , 14 : Ս է
օ քէնտիսի՛ն եթմիշչըր մէճլիսի-
նին հուզուրունտա պաշքեահի-
նին զարաֆընտան քէնտիյէ վէ-
րիլէն եէմին՝ ըտտ էթմէտի :
Սաւալ . իդ . 63 , 64 : Պունճի-
լէյին Պօղոս Լաքեալ տախի
չօգ քերրէ Լլւահն շէհատէթէ-
չաղըրտը : Զաւալ . 9 : Թ .
1 : Բ իւրիլ . 20 : 23 : Ժա .
31 : Պաղ . 20 : 20 : 20 թէ-
Բ . 5 : Էմ Եւէյ . 7 . 16 տա-
խի պագ : Լաքին Լաքէնտիմի-
զին գապահաթ սայաղը՝ ծնւ-
րըն ա՛լէսսէվի սէօզպէթլէրտէ՛
տիւշինմէյէրէք եարատըմը
շէյլէր իլէ եէմին էթմէյէ ա՛-
տէթլէրի՛ տիր : () տէյօր քի՛
եարատըմը շէյլէրին՝ Եարա-
տանլարը՝ իլէ փէք սըգը Թա՛-
լիւգաթլէրի վար . վէ ծնլարա
պու պապտէ հիւրմէթսիզլէք
կէօսթէրմէք՝ ծնա՛ հիւրմէթսիզ-
լէք կէօսթէրմէք տիր : () նուն
իսմի շէրիֆի հէր նէգատար օ-
նուն իսէ , կէօք տախի օ՛ գա-
տար ծնուն տուր . օ գատար տա
եէր ծնուն տուր , Երուսաղէ՛մ
ծնուն տուր . վէ պաշ տա ծնուն
տուր , վէ օ՛ գատար ծնուն
հիւրմիւ ալթընտա՛ տըր քի , պիզ՝
ծնուն պի՛ր գըրըն պիլէ ազ

եա գարա էտէ՛մէզիլ : Լանտի
պունլար իլէ եէմին էթմէք՝ ծնա՛
վէ քէնտի՛ իշին եարատըլան
շէյլէրէ հիւրմէթսիզլէք կէօս-
թէրմէք տիր : () նլարըն ճիւմ՝
լէսի՛ քէնտի տար՝ գատար ծնուն
տուր . ծնլար ծնուն միւլքիւ տիր ,
վէ պիզլիմ՝ միւլքիւմիւզ տէյիլ-
լէր տիր . վէ ծնլարը պիր եէմին
իլէ էմանէթէ վէրմէք՝ պու խու-
սուս իշին ծնուն տարըն տախի
գուլանմաղըա պի՛ր տիր : — Լլ-
աին լաւիլ՝ Կըր : Եաւայ . 47 .
1 : Սաւալ . իդ . 22 :

35 . Լաքլարընն պաստաղը՝
պըր : Սաղ . իդ . 1 : Ժ . 12 :
ճթ . 11 : զթ . 5 : — Պէյիւ-
պիշահն շէհրի՛ պըր : Բ Սաւայ .
7 . 6 : Սաղ . իդ . 2 : ճլթ . 13 ,
14 : Եաւայ . ին . 2 , 10 :

36 . Նէ՛ Կէ պաշըն իլէ եէմին
էպէսին : Պու՛ գպիֆէր պէյ-
նինտէ փէք ա՛լէսսէվի պիր եէմին
իտի , վէ հալէա էօյլէ օլուպ՝ զէ-
մանէ Եհհուտիլէրինն արասըն-
տա զարպի մէսէյ տէրէճէսինտէ
ա՛լէսսէվի պիր եէմին տիր : Պաշ
իլէ եէմին էթմէք է՛օմր իլէ եէ-
մին էթմէք տիր . եա՛նի՛ էյէր
սէյլէտիյիմ կէրչէք տէյիլ իսէ ,
է՛օմրիւմ հէլաք օյսուն տէմէք
տիր : Լաքին է՛օմրիւ վէրէն՝
Լլւահն տըր , վէ պունուն իշին
է՛օմր իլէ եէմին էթմէք՝ Լլւահն
իլէ եէմին էթմէք տիր :

37 . Պէ՛լէ՛ Պէ՛լէ , Եօ՛գ՝ Եօ՛գ :
Սէօզլէրինիլ՝ կէրչէքլէյէ մու-

լի՝ պէ՛լի : Եօգ՝ եօ՛գ օլսուն .
չինն օնլարտան զեյատէսի՛

հարամազտա՛ն տըր :

38 Իշիթտինիզ քի՛ կէօզ

վաճի՛ր օլսուն . վէ օնլարա հինչ
պիր հեմին գա՛թմազտան իգրար
օլունաճագ շէյի սատէճէ իգրար՝
վէ ինքեար օլունաճագ շէյի սա-
տէճէ ինքեար էտին : (Նա) . Ե .
12 : — Եարամազտա՛ն տըր : Եա-
նի պիր հարամազ հիւրէքտէն՝
հախօտ հարամազ օլան շէյդան-
տան տըր : Սահի՛ճ Վարիսթիան
օլունա՛ Վարիսթիան է՛օմրիւ սիւ-
րէն պիր ատէմ՝ պիր շէյի թաս-
տըգ եա ինքեար էյլէտիյի զէ-
ման , սէօյլէտիյինի ինանտրիմագ
իչինն՝ քէնտի սատէ սէօզիւ քի-
փայէ՛թ էտէր : վէ հեմինէ ա-
լա մուհճթաճ տէյիլ տիր : } ա-
քին պեր ա՛քս՝ հեմին էթմէյի
թէնտինն ա՛տէթ էթմիշ օլան
քիմսէ՛ օնուն հեմինէրի հէր նէ
գատար չօգ իսէ , օնա՛ կէօրէ օ-
նուն սէօյլէտիյինէ՛ տախի շիւպ-
հէ օլունուր : Օլորա պու վէճհ-
իլէ հեմին էթմէյէ գօրգմայան՝
հալան տախի սէօյլէմէյէ գօրգ-
մազ : Իւչիննճիւ թէնպիհի պուն-
ճիլէյին պօզան՝ տօյուղուննու
թէնպիհի տէ պօզմաղա վաղիփէ-
սի օլմազ : Պօշունա հեմին էթ-
մէք՝ տայիմա պիր ֆասիտ հիւրէ-
յէ նիշանէ՛ տիր : Վէ խու-
սուսա՛ էլէրիմիզէ՛ կէօզլէրիմիզէ՛
վէ ճանլարըմըզա՛ հախօտ ախէր-
լէրին թէնլէրինն վէ ճանլարընա
անտ վէ հեմին վէ պէտտուա՛ էթ-
մէք տէ պէօյլէ տիր : Պու հե-
մինէր՝ ղայէթ գօրգուլու պիր
տէրէճէ հարամազ նիյազլար՝
հա՛նի պէտտուա՛լար տըր : (Ն)-
լար՝ Վլաճըն նազարընտա ղա-
լէթ մէքուհէ տուր : Երէմ .
իգ . 10 : Իմոի Վլաճ էյէր
պիզի՛ քէնտի իւզէրիմիզէ օնուն

ինթիգամ ու ղազապընը իսթի-
տա՛ էթտիյիմիզ ղէման սէօ-
զիւմիւղտէ դութարագ՝ տէր ա՛-
գապ պիզի ճէհէննէմէ կէօտտէ-
րէճէք օլա , հէր վէճհիլէ հագգ
տէյիլի : Վլաճ՝ Բապա՛ Վը-
րիստոա՛ վէ Վլաճ թա՛ալանըն
պագի իսի շէրիփլէրինն հիչ
պիրինի՛ սէօյլէտիյիմիզ շէյլէրի
ա՛ղիմ կէօսթէրմէք՝ եա քէնտի-
միզ՝ հախօտ ախէրլէրին իւզէրինն
պիր պէլա ու միւսիպէթ իսթիտա՛
էթմէք իչինն ապա գուլանմալը
տէյիլիզ : “ (Ն)ունն ատը մու-
գատտէս վէ հիյպէթլու՛ տուր ”
(Սաղ . ճճԹ . 9) . վէ պիզ օնու՛
կէրէք տուա՛տա վէ կէրէք սէօհ-
պէթ արասընտա՛ ա՛ղիմ թէվա-
զու՛ վէ թա՛ղիմ իլէ վիքր էթմէ-
լիլիզ : “ Ինշալաճ ” , “ մաշալաճ ”
“ Վլաճա սըղընտըգ ” , “ Վլաճ
իրազ էյլէսին ” , “ Վլաճա հմա-
նէթ ” , վէ պունուն կիպի սայիր
թա՛պիրլէրի՛ սէօհպէթ արասըն-
տա՛ սատէճէ հիւրէք փաքըղը վէ
ա՛ղիմ թէվազու՛ իլէ սէօյլէմէլի-
յիզ : Լաքին աղըմըդտան չը-
գանը ֆիքր էթմէյէրէք՝ պու
թա՛պիրլէրի՛ հէման նասըլ օ-
լուսա օլսուն պօշ հէրէ գուլ-
լանտըղըմըզ վագըթ՝ Վլաճըն
ա՛ղիզ իսիինի թաճիլէր էտէրիզ ,
վէ իւչիննճիւ թէնպիհի պօզ-
մուշ օլուրուղ : Վէ ա՛ղիմ
նօմոս վէրիճիինն պու թէնպիհի
վէրտիյի թէֆսիրէ կէօրէ՛ “ պաճ-
թըմա իֆթիխար էտէրիմ ” , “ ու-
ղուր աչգըղըմա թէշէքքիւր է-
տէրիմ ” , վէ պունուն կիպի
թա՛պիրլէրի՛ մէմնու՛ տուր :

38 . Կէօզ պէրէլէնէ կէօզ :
Պու գանունն Ելէյ ին . 18 , 19 ,

պէտէնէ կէօղ՝ վէ տիշ պէ-
տէնէ տիշ տէնիլտի :

39. Լ՛մնա պէ՛ն սիզէ տէ-
րիմ՝ քի՛ եարամաղա գարշը

22—27 : Վ՝ Կ. Ի. 18—20 :
Բ (Օ) Բ. Ժ. 19—21 պուռու-
նուր : Պու գանուէն՝ զապիդ-
լէրէ մախսուս վէրիլիշիտի , քի
տա՛վալարը տինկէյիպ Փասլ
էթտիքտէն սօնկրա՛ մուճրիւմիւն
իւզէրինէ գապաճաթընա՛ կէօրէ
Հիւքմ՝ էթսինլէր , վէ ճէզասը-
նը վերմէքտէ՛ պուռնտան աշըրը
կի՛թմէսինլէր : Վ՝ է պու գա-
նուէն՝ պիր քեամիլ սիճիլ սայը-
լարագ՝ րուհունճա վէ ա՛լէսսէվի
մա՛նասընճա Հէփ Վ. րիսթիւն
նօմս վէրիճիլէրինտէն՝ Տաքիմէ-
րէ տա՛վա կէօրմէքտէ պիր գա-
նուէն տէյիւ գապո՛ւլ օլունմուշ
տուր : Լաքին եազըճըլար՝ օնու
սատէճէ զապիդլէրին Հէօթիւմէ-
թիւնէ պիր շէրա՛թ գանուէնու
պրաղաճադարը եէրինէ , օնա
էօյլէ՛ պիր մա՛նա վէրտիլէր քի ,
կէօյա օ՛ ինսանա քէնտի իշիւն
ինթիգամ ալմաղա՛ վէ պիրինտէն
պիր քէտէր կէօրտիլիւ վագըթ՝
օնու կէրի՛ տէօնտէրմէյէ րուխ-
սաթ վէրի : () նլարըն էօյրէթ-
տիյի պո՛ւ իտի քի , էյէր պիր
ատէմ՝ սէնի վուրո՛ւրսա , սէն տէ
օնո՛ւ վուր . էյէր սանա պիր զա-
րար էտէ՛րսէ , սէ՛ն տէ օնա պիր
զարա՛ր էյլէ : Պու՛ նօմսուն
մա՛նասընը վէ մէրամընը՝ պիր
գապա գարզ իլէ թէրս անկլաթ-
մագտըր . վէ կէօթէրիյօր քի ,
պէօյիւք մուսլիմլէրին՝ վէ նու-
ֆուրէ սաՀիպի ո՛ւմումի տին խօ-
ճալարընըն վէրտիյի թէֆտիլէրի
տայիմա թէֆթիշ օլունմայրնճա
գապուլ օլունմալը տէյիլ տիր-
լէր :

39. Լ՛մնա պէ՛ն սիզէ պէրի՛ :
Ս՝ ովսէսին նօ՛մսու տախի պէօյ-

լէ տէնիլմի : Լաքի Լ՛ճտ տա-
խի՛ Եէնի Լ՛ճտ գատար էօճ՝
ու ինթիգամա զըտտըր : Պագ՝
Վ՝ Կ. Ժ. 18 : ն թագ .
Ի. 10—15 : ի. 31—34 : Ի. 8—10 : Յ. 29—31 :
Լ. 22 : Ի. 22 : Ի. 29 : Ի. 21, 22 : Լ. 17—21 :
ն թագ . Ե. 15 : Յ. 6 : ն Պ. 9 : — Երաւա-
գա գարշը պո՛ւրմայալըն : Էէր
պիր ա՛գըլըր պապա՛ տախի քէն-
տի էվաղարընա պէօյլէ՛ տէր ,
վէ Հէր՝ պիր ա՛գըլըր խօճա՛ տախի
քէնտի շայիլտէրինէ պէօյլէ տէր :
() օնլարը՝ պիրի պիրինէ վուր-
մաղա գօյվէրմէզ . լաքին օնլարա
էմը էտէր քի , էյէր պիր պի-
րիւնա պիր շէրվալէրի օլուրսա ,
քէնտինէ կէյիպ սէօյլէսինլէր :
Լաքի պիր թէքտիր եա թա՛ղիր
իգթիղա էտէ՛րսէ , օ տէր քի ,
“() նու պէ՛ն էտէճէյիմ ” : Եէ-
հովանըն տէտիյի՛ տախի պո՛ւ
տուր . “ Ինթիգամ պէնիմ տիր .
ճէզայը պէ՛ն վէրիլիմ ” : Ե. 30 : — Սէնի սաղ Երաւա-
գա գարշը տո՛ւրմամալըյը ,
եա՛նի պիզէ քէօթիլիւք էտէն
եարամաղ քիմնէլէր իլէ զըտաշ-
մայրպ թէհամիլ ու սապ կէթ-
մէլիլիպ : Լաքին պոն ա՛լէսսէ-
վի գանուէն պիլէ՛ քէնտի ա-
շիքեարէ մա՛նասընտան աշըրը
թէֆտիր օլունմալը տէյիլ տիր :
Օ՛ իրա գապիա՛թըն նօմսու՛ վէ
ալաճանի Հէմ ինսանի նօմսու-

տո՛ւ Լոմսյաւնը՛լ . Լաքին սէ-
նին սաղ եանաղընա սէնի
վուրանա՛ օպիրինի՛ տա տէօն-
տէր :

ըն՛ ճի՛ւմէսի՛ պիր գաթիլ
թմսէնին էլինտէն է՛օմրիւմիւզ
թէ՛ճիւքէտէ օլտուղու գէման օնու
Տըֆլ էթմէք իչիւն գարշը՛ տուր-
մամըզա Տագգ վէրիւրէր : Լ՛յէր
պիր խըրսըզն է՛օմրիւնիւ գալ-
տըրմագ պա՛ղը քէրիէ Տա՛գգ օլա
պիլիյօր իսէ (պագ Եւլի իք . 2,
3) , պիր գաթիլին է՛օմրիւնիւ
գալտըրմասը նէ՛ գատար տաճա
գէյատէ Տագգ օլմալը . տըր :
Քրիստոս քէնտիսի՛ պու սէօյլէ-
տիքէրինի՛ քիւչիւք մատտէլէր՛
վէ բուպարէն մէ՛ճէլսիղ շէյլէր
խուսուսուստա սէօյլէյօր . վէ պի-
ղէ էօրէտիյօր քի , պու շէյլէր-
տէ՛ ինթիգամ՛ ալաճաղըմըզա՛
եախօտ նիղա՛ վէ տա՛վալարա գալ-
գըշաճաղըմըզա պէտէլ՛ գէյանէ
սապր ու թէ՛ճամմիւլ էթմէյէ
պօրճույուզ : Պուրատա իլք զիքր
էթտիյի՛ պիղէ սիլէ վուրանլար
իչիւն տիւր : Պիղէ վուրանա
պի՛ղ տախի՛ վուրաճաղըմըզա՛
ղալղա վէ նիղա՛ էտէճէյիմիղէ՛
օպիր եանագտան պիր շամար
տաճա եէմէսինէ սապր ու թէ-
ճամմիւլ էթմէսին տաճա՛ խա-
յըրլը սայմալըյըլ : Դ թափ .
իք 24 , 25 : Զեք ԺԳ . 10 :
Եւայ . Ժ . 6 : Ուլ . Դ . 25—32 :
Սապր . իք . 67 , 68 : Ղաւ .
իք . 64 : Եւ Պե . Դ . 20—22 :
Լաքին Լաֆէնտիմիղ պուրատա
պիղը՛ քէնտիմիղէ օլան զարար
ու քէտէրին նաճագ օլտուղու-
նու սէօյլէմէսինի՛ վէ շէրիա՛թ ու
ղապիթին՛ Տիմայէսինի իսթիտա՛
էթմէսինի մէն՛ էթմէյօր : Պու՛
Լաֆէնտիմիղին քէնտի ի՛պրէթին-

40 Վէ սէնինլէ տա՛վա է-
տիպ՛ սէնին գաթիթանընը՛ ալ-
մաղա խթէյէնէ՛ ֆէրաճէնի՛
տա պրաղ :

տէն (Զաւ . ԺԵ . 22 , 23) , վէ
Պօղոս Լաքեալըն էօրնէյին-
տէն) Ղաւ . իք . 25) պէյան
օլուսուր :

40 . Պէրաճէնի՛ պա պրաղ :
Ղաւ . Դ . 29 : Պուստան էվ-
վէլքի խանէտէ Լաֆէնտիմիղին
սէօյլէտիյի՛ բէզալէթ ու իրաւա-
յըլըզ պապրնտա օլուպ՛ ալէլ
խուսուս ի՛թիպարա՛ պագար :
Պուրատաքի՛ տախի օնու կիպի՛
է՛օմրիւրէ պագար պիր շէյ տէյի՛լ
տիր . իլա եալընըզ մալա՛ տօ-
գուսուր պիր շէյ տիր : Պիր
միւղէվիր քիմսէ՛ մասալաճաթն օ-
նա վէրտիյի գօլալըզը՛ եա շէ-
րա՛լաթտէն անկատողընը քէն-
տինէ Ֆուրսաթ սայարագ՛ թաճ-
մին օլուսուր քի , պիղիմ իլէ
տա՛վայա գալըզա՛ պիղի չօգ
սըգընթըլարա վէ քիւլիւնէթի
մասարըֆլարա կիրիֆթար էթ-
մէք սէվտասընտա տըր : (Լա
պիլիւր քի օ՛ Տաքիմէ իւլշիլէթ
եէտիրսին : վէ օլա պիլիւր քի՛
պիղ Քրիսթիան օլտուղումուզ
իչիւն՛ պիղէ ա՛տալէթ օլաճաղը-
նա՛ սայքի մէմիւլ էտէմէզ կիպի
օլալըմ : Էր նէ իսէ , Տէփ պու
միսիլիւ մատտէլէրտէ՛ Լաֆէնտի-
միղ պիղէ նասիճա՛թ էտէր քի ,
պիր ինթիգամ՛ ալըճը բուճ իլէ
մէճքէմէլէրտէ վէ գափուլարտա
սիւրիւքէնէրէք ուճու կէլմէզ
տա՛վալարա վէ նիղա՛լարա մէշ-
ղուլ օլաճաղըմըզա , քէտէր ու
զարար շէքմէյէ բաղի օլմալըյըլ :
Պօղոս Լաքեալ ախի պէյլէ՛
նասիճաթ վէրիյօր : Եւ Ղաւ .
Դ . 7 : Լաֆէնտիմիղին պուրա-

41 Վէ սանա պի՛ր միւ կէն
Դէյէ անկարեա էտէն քիմնէ

իւն՝ իբի՛ զլ կիւթ :

42 Ահնտէն տիւլէյէնէ վէր ,

տա վէրտիյի նասիճաթ՝ աշի-
քեարէ պո՛ւ տուր քի , պիւէ պո-
նուն պարարնը ելնայէ ֆարզ օլ-
նարպը լաֆարբի՛ն նիզա՝ վէ
խուսուսմէթ օլմասըն տէյիւ՝ զա-
րար ու քէտէր չէքմէյէ լաղի՛
օլմալըյըզ , վէ մասլաճաթմըզը
Նլաճա՝ չափալէ էթմէլիլիզ :
Խաճակ պէօյլէ՛ էյլէտի : Օննպ-
իգ . 19—22 : Իսքի Վրիս-
թիանլար պէօյլէ՛ էյլէտիլէր :
Եբր . Ժ . 34 :

41 . Լնկարէտ : Պու՝ էսքի
Ֆարիսի պիր լուղէթ տիր . վէ
Ֆարսիսթանըն պիր էյի պիլին-
միշ ա՛տէթինի պէյան էտէր :
Փատիշաճըն էմր ու ֆերմանլարը-
նր մէմէքէթին չէր պիր դարա-
ֆընա էմնիյէթ իլէ՛ վէ չափուգ
նէթիշտիրմէք իշիւն՝ Վիւրոս փա-
տիշաճ մէմէքէթին չէփ ճատ-
տէ եօլարընտա պիրի պիրինտէն
իգթիզա էթտիյի գատար ուզազ
մէնդիլիսանէլէր գուրմուշուտու :
Իմտի կէօթիւրիւլէճէք խապէրի՛
պունլարըն պիրինտէն օպիրինէ՛
թէսլիմ օլունարազ՝ վարաճաղը
նէրէ սաղ սէլիմ վէ թէ՛զ նէ-
թիշիւրիտի : Պու մաճալէրտէ
տուրան զապիդիլէր՝ չէր առէմի՛
աթը՝ եա պէկիրի՛ արապայը՝ գա-
յըզը՝ վէ կէմիյի՛ պու խուսուս
իշիւն զօր իլէ անկարէտայէ՛ դու-
թա պիլիլէրիտի , չէօյլէքի՛ փա-
տիշաճըն էմրէրինի նէրինէ թէզ
կէօթիւրմէյէ գատի՛ր օլունլար :
Լաֆէնտիմիզին պուրատա անկ-
լաթմաղա իսթէտիյի՛ պու ա՛տէ-
թին իճրասը՛ խուսուսուսուտա տրը :
() տէյօր , սէնտէն՝ պիր միգ-
տար եօլ կիթմէյիլէ եարտըմ՝
մաղուպ էտէն մէմէքէթ չիւ-

քիւմէթինէ գարշը տուրաճաղը-
նա՛ տաճա՛ էյի տիր քի , իբի՛
քէրրէ օլ գատար միգտար եօլ
կիտիպ՝ օլ մաղուպու իճրա՛ էյ-
լէյէտին : Զէր պիր էյի լա՛յա՛
տէվէթին պու միտիլիւ պիր
էմրինէ՛ քէնտի չափընտա նա-
ճազ կէօրիւնսէ պիլէ՛ չիշ պիր
չէյ սէօյլէ՛մէզտէն իղա՛աթ է-
տէր : Օլիւրա օնա չէր իղա՛աթ-
սըզըզ էտէն՝ մաճպուս օլմաղա՛
ճէրիմէ վէրմէյէ վէ էօլտիւրիւլ-
մէյէ պիլէ՛ քէնտի էօնիւնէ պիր
եօլ աշար : Իշպու անկարէտ
ա՛տէթի՛ Զուպմա տէվէթինտէ
տախի վարըտը . վէ պունճիլէյին՝
Վրիստոսուն օլ իզէրինէ խաչ-
լանաճազ օլտուղու խաչը գալ-
տըրմաղա՛ Վիւրենացի Սիմոն
անկարէտ օլունտու : Սաթլ . ին .
32 : Սաթլ . ԺԵ . 21 : Զազըր
պուլունան չիւքիւմէթիլէր ի-
ղա՛աթ էթմէքմատտէսի խուսու-
սունտա՛ պազ Զաթլ . ԺԳ .
1—7 :

42 . Անկարէն Կիւլէյէնէ վէր :
Պու՛ ալէսսէվի պիր գանո՛ւն
տուր . վէ չէմ նօմօս վէ փէյ-
ղամպէրլէր՝ չէմ տախի Ինճիլ՝
պունուն չըֆը օլունմասընը
պիզտէն զալապ էտէրլէր : Թ ()
լին . ԺԵ . 7—14 : Յոբ . ԼԾ .
16—22 : Սաթլ . ԼԵ . 21 , 26 :
ՃԺԹ . 5 , 9 : Լաթլ . Դ . 27 ,
28 : ԺԾ . 24—26 : ԺԺ . 17 :
Եսայ . ԺԾ . 1 , 2 , 6 : Եսայ .
ԺԳ . 6—11 : Պսալ . Դ . 27 :
Սաթլ . ին . 35—45 : Պալ .
Դ . 30—36 : ԺԾ . 41 : ԺԳ .
12—14 : Ծ Տիլ . Դ . 17—19 :
Եբր . Դ . 10 : ԺԳ . 2 , 16 :
Յով . Ծ . 27 : Դ . 15 , 16 : Ծ

վէ սէնտէն էօտիւնճ ալմաղա
իսթէյէնտէն եիւզ չէվիւրմէ :

43 իշիթտինիզ քի՛ տէնիւ-

Յով. 7. 16—18 : Սատապա-
յա լայրգ օլմայան պիր քիմնէյէ
պա՛ղը քերրէ վէրմէսի՛ սաճիճան
մուճթած օլանը պօշ կէօնտեր-
մէքտէն էյի տիր : Ս էրմէյի
քէնտիմիդէ ա՛րաւէ կթմէք՝ էյի՛
շէյ տիր : Ընէրլէրին մուճ-
թած օլտուգլարընը պիտիյիմիզ
զէման՝ եալընը տիւտիքլէրի
վազըթ տէյիլ՝ իլա սէմալի
Փէտէրիմիզ կիպի՛ օնլարա տիւ-
մէզտէն վէրմէյիյիզ : Ս է պու-
ճիւմիէ իլէ պու ա՛լսսէվի գա-
նունա պէօյլէ՛ մա՛նա վէրիլմէյի
տիր քի , ֆամիլեալարըմըզա օլան
պօրճլարըմըզա վէ ճազգա վէ
խայրաթա տայիր ախէր խու-
սուսլարա զըտտ կէլմէլի տիր :
ա՛ Տի՛ . Ե. 8 : Իշ իշէմէյէ
գատիր օլան քիմնէլէրէ վէրմէք՝
թէնպէլլէյէ զայրէթ ու ըուխ-
սաթ վէրմէք տիր : Դ թէ՛ . 7.
10—13 : Բէզալէք ճէր պիր
լայրգսըզ ատէմէ ազչէ էօտիւնճ
վէրմէք՝ մալը եապանա աթմազ
վէ իշիզլիյէ զայրէթ ու ըուխ-
սաթ վէրմէք վէ միւսրիւֆիլլէյէ
ճէմ գապաճաթ եօլունա եար-
ալըմ եէթիշտիրմէք վէ ֆամիլեա-
լարըմըզ ճէլաք եօլունա սիւ-
րիւքլէմէք տիր : Լաքին սըզլէթ-
տէ օլան պիր ագրապայա եա
տօսթա եա գօնշույա՛ պիզտէն
էօտիւնճ դալապ էթտիյի վազըթ՝
էլիմիզտէն կէլտիյի գատար եօ՛գ
տէմէլի տէյիլիզ : Օնլար պու
վէճճիւէ պիզէ կէլտիքլէրի զէ-
ման , տայիմա օնլարը գապուլ
էթմէլիյիզ . վէ ֆայրզսըզ՝ ճէմ
էմանէթ ու ըէճին ալմաղա պիր
չօգ գօրլմայարագ (Եւն իք .

տի . Գօնշունու սէվէ՛սին , վէ
տիւշմէնիտէն իքրա՛ճ էտէ-
սին :

25—27)՝ օնլարա էօտիւնճ վէր-
մէյէ ճազըր օլմալըյըզ :

43 . Գօնշունու սէվէ՛սին :
Ղ Կ . ԺԹ . 18 : Սաթ . ԺԹ .
19 : Իք . 39 , 40 : Սաթ . Ժք .
31—34 : Ղ Կ . Ժ . 27—29 :
Սաթ . Ժք . 8—10 : Ղաղ .
Ե . 13 , 14 : Յով . 7 . 8 :
—Ս է պիւշէնիւրէն իքրա՛ճ է-
պէսին : Գօնշուլարընը սէվմէք
թէնպիճինէ՛ եազըճըլար վէ փա-
րիսեցիլէր եալընը քէնտի միւ-
լէթլէրինէ՛ քէնտի ֆըրգալարընա՛
քէնտի խըսըմ ու ագրապալարը-
նա՛ վէ քէնտի տօսթլարընա պա-
գար տէյիւ մա՛նա վէրիլէր ի-
տի : վէ օնլար օլ թէնպիճէ՛
պունու տախի՛ եանի՛ “տիւշ-
մէնիտէն իքրա՛ճ էտէսին” ի զամմ
էթտիլէր , քի կէօյա պու՛ տա
Սովսէսին թէնպիճլէրինտէն տիր
կիպի : Ընճազ պու գանուն՝
էյէրչի Եէճուտի ըապպիլէրի-
նին թէլիֆաթլարընտա պիր չօգ
պուլունուր՝ վէ չօգ եէրլէրտէ
պիր գանուն տէյիւ շէճատէթէ
կէթիլիլլէյի իսէ տէ , Լաքի Լ՛ճ-
տըն ճիշ պիր մաճալինտէ պու-
լունմաղ . վէ ֆիլ վագի՛ օնուն
ըուճունա վէ եազըսընա զըտ
տըր : Ս ա՛գա՛ Լլաճ պա՛ղը
փութփէրէսի՛ վէ գօրգուլու-
տէրէճէտէ եարամաղ միլլէթլէրի
ճէլաք էթմէյէ նիլլէթինի թազ-
րիւր էյէյիպ Խօրայէլ էվլատ-
լարընը քէնտիին ճիւքմի զա-
գապ էյլէտիյի եարամազըսըն
ճէզասընը թէրթիպ վէ իճրա՛
էթմէյէ սէլմիշ վէ թալին էթ-
միշ՝ վէ օնլարա տէֆա՛ պէ տէ-
ֆա՛ պու խըզմէթլէրինի սատը-

44 Լմնա պէ՛ն սիզէ տեր-
իմ՝ քի՛ տիւշմէնէրինիզի
սէ՛վին , սիզէ պետտուա՛ ե-
տէնէրէ խայր տուա՛ ետին ,

սիզտէն իբրա՛հ ետէնէրէ էյ-
լի՛ք ետին , վէ սիզի ինճի-
տէնէր ճեմ սիզի գօւլալա-
յանլա՛ր իչիւն տուա՛ ետին .

գանէ իճրա էթմէյէ՛ վէ օ միւ-
լէթէրիէ ճիչ պիր ա՛հա էթ-
մէմէյէ թէնպի՛հ էյլէմիշտի .
օնլարն կէօզէրի մէրճամէթ
էթմէմէյէ՛ վէ էլէրի էսիրկէ՛-
մէմէյէ էմր օլունմուշարար :
Լաքին պո՛ւ քէյֆիյէթտէն՝
տիւշմէնէրինտէն իբրա՛հ էթմէյէ՛
վէ խուտուսա իսթէտիլէրինի
տիւշմէն սայմաղա ըուխսաթլարը՝
վար տէյիւ տախի՛ օլ վու-
գուաթթէրտէն Եհհուտիլէրին
հաճամ ու խօճալարնն չը-
դարտըը նէթիճէ փէք ետրամալ
իտի : ()նլար՝ փութիւրէսթ-
լէրին էրքեան ու էտէպ խօճա-
լարը կիպի՛ ինսան էիւրէյինին
քէօթիլիլիլիննէ ա՛ղիմ միւսա՛-
տէլէր էտէրլէրիտի . վէ պունտա՛
պունտան ագտէմ պիր գաչ տէ-
ֆա՛ զիբր էթտիյիլիլ կիպի՛
քէնտիլէրին սատագաթը նէ՛ գա-
տար նագըս ու ալլագ օլտուղու-
նու պէյան էթտիլէր : Պագ՝
20յէ , վէ 21 , 27 խանէլէրին
շէրհինէ :

44 . Պէ՛ն «իլէ Կէրի՛ : Ս՝ով-
սէսէ զըտտ սէօյլէ՛մէյօրու՛մ ,
իլա եազըճըլարն վէ Փարիսե-
ցիլէրին թա՛լիմաթլարնա զըտտ
սէօյլէրիմ : — Տէ՛շէնէրինիլ
«իլէն՝ : Լաքի Ը՛հտտէն վէ Ե-
նի Ը՛հտտէն կէթիւրտիյիլիլ իշ-
պու աշաղատաքի իսթիւրաճէր
կէօպթիւրիլէր՝ քի , իբիսինին
տախի ըուհու պիր տիր : Եւեյ
իլ . 4 , 5 : Դ թափ . Դ . 22 :
Ք Ս՝նայ : իլ . 9—15 : Յիլ
լն . 29 , 30 : Սալ . Դ . 4 :

լն . 13 , 14 : Լալ . իլ . 17 ,
18 : ին . 21 , 22 : Պալ . Դ .
27 , 28 : իլ . 34 : Պալ .
է . 60 : Լալ . Ժա . 14 , 20 ,
21 : ն իլ . Դ . 12 , 13 : Ժա .
4—8 : ն Պալ . Դ . 9 :

Պիզէ սէօյէն՝ պիզէ քիւֆր է-
տէն՝ մալըմըգա վէ իթիպարըմը-
գա վէ նէֆսիմիզէ քէտէր վէրէն
պիր ատէմին ա՛մէլ ու հարա-
քէթինի սէվմէսի միւմքիւնսիւզ
տիւր . վէ օնու սէվմէլի տէյիլիլ :
Պիլ ա՛քս՝ պո՛ւ միսիլիւ ա՛մէլ
ու հարաքէթտէն իբրա՛հ էթմէ-
լիլիլ : Լաքին քէօթիլիլիլ
պէտէլ քէօթիլիլիլ սէօնտէրմէլի
տէյիլիլ . պիզ կիսնէ օլ քիմնէնին
նէֆսի՛ իչիւն էյիտէն ղայրի շէյ
արզու էթմէլիլիլ . պիզ՝ օնուն
տիվանէլիլիլիլ վէ տէլիլիլիլ
պարարագ՝ օնու աճըմալըլը ,
միհնէթ ու սըգլէթ վագթընտա
օնա եարտըմ էթմէյէ ճէհտ
էթմէլիլիլ , վէ օնա պո՛ւ տիւն-
եատա էյիլիլ էթմէյէ վէ աի-
րէթ իչիւն օնուն սէլամէթինի
օնա քէսպ էթտիւմէյէ արամա-
լըլը : Ինճիլին ըուհու պո՛ւ
միսիլիլ տիւր , վէ նօմօսուն ճեմ
փէյլամպէրլէրին տախի ըուհու
պու միսիլիլ տիւր : Վէ պուն-
ճիլէյին պիզի ինճիտէնէր վէ
սէօյէնէր իչիւն տուա՛ էթմէք՝
վէ պունճիլէյին պիզիմ ճէհն-
նէմէ կիթմէմիզի իսթէյէնէր ի-
չիւն կէօյէ կիթմէլէրինի դալապ
էթմէք՝ նէ՛ ալէա շէյ տիր :
Պու պիր տին տիր քի , վաղանի
ա՛սիլիլիլ օլան կէօք կիպի կիւ-

45 Թաքիմ կեօքլերտէ օլան փէտերինիզին օղուլլարը՝ օլասլնըզ . զերա օ՝ կիւնէ շինի Փէնալարին վէ էյիլէ-

զէլ՝ էպէտի փունկարը կիպի փաք՝ սէմափի Պաշը՝ կիպի մէրհամէթ . քեանի վէ միւրիւվէթը՝ սապաճն չիճի՝ կիպի թագէ վէ սէրին՝ կիւնէշին շալէլէրի կիպի պէրրազ վէ Տէր եէրէ եայլըր՝ վէ Մաճն (Ղըռնուն սինէ սինտէն սատորր օլան սէօզլէր վէ տուլուշար կիպի ա՛զի՛զ տիր : Պունուն ճիւմէսինին իճրասընը էթմէյէ գատիր օլան՝ էպէտի է՛օմիլիւ եօլունտա պուլունտու ղունա ապը Տիշ պիր շիւպճէտի օլմասըն :

45 . Փէպէրինիզին օղուլլարը՝ օլասլնըզ : Պիզ՝ տիւշմէնլէրի միզի սէվմէլիյիզ՝ քի Մաճ կիպի օլալըմ : Պու միսիլիւ ա՛մէլ ու հարաքէթտէն՝ օ մախսուս պիր դարզ իլէ հազզ էտէր . օ հարաքէթ պիզի՛ օնա փէք եազըն կէթիթիթ . պիզի՛ օնուն կիպի էթտիրիթ . վէ օ պիզի՛ քէնտի միւպարէք Փաւիլետսընըն ա՛ղալարնտան սայրլմաղա լայր՛գ էտէր : Պիզ՝ օնուն ի՛պրէթինէ կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էտէրէք օնա՝ պէնկզերիզ , ա՛յնի պունուն կիպի՝ նիճէ չօճուգլար աթալարընըն րուհունու եիւրէքլէրինէ տիւզ ու գապզ էտիպ՝ օնալարըն ի՛պրէթինէ կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էտէրլէր , վէ օնալարա՛պէնկզերլէր : Պազ՝ Մապի . Ե . 9 : Պաշ . Դ . 35 : Եթէ . Ե . 1 : Պաշ . Դ . 9 : 10 : — Կիւնէշին Փէնալարին վէ էյիլէլին իւզլէլին՝ փօղադուր , հէհազի վէ ճապազ ինիլէլին իւ-

րին իւզլէրինէ՝ տօղալուրուր , հէմ հազզ վէ նահազզ քիմ սէլէրին իւզլէրինէ եաղմուր կէօնտէրիթ :

զէրինէ Եաղմուր ինիլէրիթ . Եթէ . Դ . 3 : Մաշ . Դ . 9 : Պաշ . Դ . 17 : Մաճ՝ սայթ պիր քէրիք քէնտի կիւնէշինէ է՛մի էյլէտի , քի եարամազ Մը սորլուրտան ըջղընը կէրի դութսուն , Խորայէլիլէրին մէսքեանալարնտա՝ իսէ ըջղ վարտըր : Պու՝ պիրի պիրի արտըրըրա իւշ կիւն սիւրաիւ : Եթէ . Դ . 21—23 : Մաքին Մաճ սատըրգլար իլէ նահազգլարըն պէյնիւտէ պու Փէրգի՛ Տէր կիւն էտէ պիլիթ . վէ պէշլէ իքէն տէ՛ ա՛զիմ մէրհամէթի իլէ էթմէյիթ : (Նուն ա՛ղիմ թէհամիւլիւ վէ էյլիյի սէպէպինտէն՝ ինսանլարըն էն եարամաղարը՝ օնուն մուգգատտէրինին նի՛յմէթլէրին տէն ախէրլէրի իլէ պիրլիքտէ միւսափի հիսսէտար օլուրլար : Պունտան էյրէնիթիզ , 1 Տիշարտան կէօրիւնէն հալ՝ ինսանըն ա՛յարընըն մէհէնիլի տէյիլ տիր : 2 Սատըրգլար՝ էն էյի նի՛յմէթլէրինի պո՛ւ տիւնետա ալմայօրլար . լաքին օնլար քէնտի միւրասլարը իշիւն պէրլէմէլի՝ տիրլէր : 3 “Պէնալար” վէ “նահազգլար” կէլէճէք ա՛ղապ ու ճէզա՛ իշիւն սաղլանըրլար : Պու թէճրիւպէ տիւնետսընտա պուլունտուգճա՝ օնլար կիւնէշ ըջղընա վէ եաղմուրա վէ էօմիլիւ հէփ նի՛յմէթլէրինէ Մաճն էն էյի տօսթլարը իլէ պերապէր պիրլիքտէ հիսսէտար տըրլար . լաքին պունտան չօճուգլարը կիպի՛ անիտէ օլ էպէտի Փէրգ աշիքեար օլուր :

46. Օիրա էյեր սիզե սէ-
վէնլէրի՝ սէվէրսէնիզ , նէ՞
իւճրէթինիզ օլուր . կէօմ-

վէ պու հէզարան պին նիյմէթ-
լէրին հի՛չ պիրինի արթըզ պիր
տահա էպէտէն կէօրէճէրլէրի
եօ՛գտուր :

46. 'Նէ՛ իւճրէթինիզ օլուր :
Լէյեր սիզ՝ եազըճըլարընըզըն
թա՛լիմաթընա կէօրէ՛ եալընըզ
սիզն սէվէնլէրի սէվէրսէնիզ ,
սիզ՝ պիդարազ ու պիդարաֆ
սէյիթինիզ . իլա պիւթիւն
պիւթիւնէ մէնֆաաթի նէֆսիյէ-
նիզն արայանլա՛րսընըզ : Սիզն՝
ինսանա սահի՛ճ մուհապէթինիզ
եօ՛գտուր . իլա եալընըզ մէն-
ֆաաթէ՛ պագարսընըզ . պու-
նուն իչիւն մէտհէ լայըզ տէյի՛-
սինիզ : Սիզէ էյլէ՛ք էտէնլէրէ
էյլէք էթմէք՝ սատէճէ պիր պա-
յաղը ինսանիյէթտէն ի՛պարէթ
տիր , քի պունա՛ տէմէյիմ հայ-
վանլա՛ր արասընտա՛ ինսանլարըն
էն ֆէնալարը՝ արասընտա պիլէ
պիր ջօգ էօրնէքլէ՛ր կէօրիւրիւզ :
Լաքին Քրիսթիանըզ՝ պայա-
ղը ինսանիյէթտէն նիհայէթսիզ
իւսթիւն պիր շէյ տիր : Ղ՝ ա-լ .
Դ . 32—35 : Խ՝ Պէպ . Թ . 20—23 :
— Սէօրիլ-սէնլէր : Ս՝ էրկիթա՛հ-
սիլտարալը : Եէհուտիսթան՝
Հոովմա իմիէրաթօրլարընըն
հիւքմիւ ալթընտա պիր էյալէթ
իտի : Եէհուտիլէր իշպու էճ-
նէպի հիւքիւմէթին պօյունտու-
լուզունու ա՛ղնմ սապրսըզըզ
իլէ չէքէրլէրիտի , վէ վէրկիլէրի
փէք պէօյիւք կէօնիւլիւզիւք
իլէ վէ նաշարի էտա էտէրլէրիտի :
Պունուն իչիւն պու վէրկիլէրի
թահսիլ էթմէյէ մէմուր օյանլա-
րա՛ պէօյիւք իբրահիմըզ իլէ նա-
շար էտէրլէրիտի . վէ պու մի-

րիւքճիւլէ՛ր տախի հէ՛ման
պունու էթմէզլէ՛ր մի :

47 Վէ էյեր եալընըզ գա-

սիւլիւ պիր մէքրուհիշէ՛ ճիպիլէ-
թի ալազ վէ գալիւճը վէ զալըմ
վէ է՛օմիւլ ֆէնա քիմնէլէրտէն
մա՛տա փէք աղ տտէմ էլ գօ-
րուտու : Պունլար Եէհուտի-
լէրին ի՛նտինտէ՛ խըրսըզարըն՝
զինաքեարլարըն՝ քիւֆիւրպազ-
լարըն վէ էն ֆասիտ քիմնէլէրին
ագրանը՝ սայլըրըրտ : Ս՝ ապ-
թ . 10 , 11 : Ժա . 19 : Ժք . 17 :
իա . 31 , 32 : Ղ՝ ա-լ . ԺԵ . 1 :
Ժք . 11 : Ժթ . 2 , 7 : Լէյեր սատա-
գաթըմըզ՝ եազըճըլարըն վէ փա-
րիսեցիլէրին սատագաթընտան
իւսթիւն օյմաղա ֆարը իսէ (պագ
խանէ 20) , կէօմիւլէքճիւլէրին սա-
տագաթընտան նէ՛ գատար տահա
ղէյատէ իւսթիւն օյմաղ տըր :

47. 'Նէ՛ պէպարէ էպէրսինիզ :
Փարիսեցիլէր՝ քէնտի գարընտաշ
ու տօսթլարընա՛ սէլամ վէրիւ-
լէրիտի . լաքին կէօմիւլէքճիւլէ՛ր
տէ էօյլէ էտէրլէրիտի , վէ
փուլփէրէսթլէ՛ր տէ էօյլէ է-
տէրլէր : Իմտի պիզ տայիմա
քէնտիմիզէ սիւալ՝ էթմէլիյիզ
քի , օնլարտան նէ՛ զէյատէ էտէ-
յօրուզ . տիւննալի գօնշուլա-
րըմըգտան զէյատէ նէ՛ էտէյօ-
րուզ : Պիզ օնլարտան՝ զի-
յատէ՛ պիլիլիզ , զէյատէ՛ սէյ-
լէրիզ , զէյատէ՛ իբարար էտէ-
րիզ , լաքին զէյատէ նէ՛ է-
տէրիզ : () Նլար՝ էյլիյէ պէ-
տէլ էյլէ՛ք էտէրլէր . իմտի պիզ
քէօթիւլիւք պէտէլինէ էյլէք է-
տէրմիյիզ : () Նլար քէնտի տօսթ-
լարընա՛ խաղըրշնաղ վէ չէլպի-
տիր . պիզ՝ տիւշմանլարըմըզ
պէօյլէ՛միյիզ : Ս՝ է պու վէճճ
իլէ՛ օլ ճէլիլ . Օա՛թի ա՛ղիզէ

ընտաշարընըզա՝ սէլամ վէ-
րիրսէնիզ, նէ՞ զիյատէ է-
տէրսինիզ . կէօմրիւքճիւ-
լէ՛ր տախի էօյլէ էթմէզլէր-

մի :

48 Իմտի կէօքլէրտէքի փէ-
տէրինիզին քեամիլ օլտուղո՛ւ
կիպի՛ քեամիլ օլուն :

պէնկզէրմիյիզ քի, պիզ տաճա
տիւշմանլա՛ր իքէն, պիզն օ՛գա-
տար սէվտի՛ քի . քէնտինին եա-
լընըզ տօղուշ () ղլունու պիզէ՛
պէտէլ էղէյէթ չէքմէյէ վէ
էօլմէյէ վէրտի :

48 . Վէամիլ օլուն : Պագ՝
Օննի . Ժէ . 1 : Ղ . Կ . Ժա .

44 : ԺԺ . 2 : Դ . 26 : Դ () Են .

ԺԵ . 13 : Զ . Ժ . 1 : Դ . 3 :

Սալ . 15 : 37 : Ղ . Կ . Դ . 36 :

Դ Սալ . Է . 1 : ԺԴ . 9 , 11 :

Եթէ . Է . 1 , 2 : Փիւն . Դ .

12—15 : Սալ . Ժ . 28 : Դ . 12 :

Յալ . Ժ . 4 : Ժ Պէ . Ժ . 15 :

Վեամիլ լուղէթի իլէ թէրճիւ-
մէ օլան Եունանիճէ լուղէթինին
մա՛նասը՛ թէմամ օլմուշ՝ պիթ-
միշ՝ չէր պիր խուսուստա թէք-
միլ՝ փաք՝ ա՛ղիզ տիր : Պիր իշ
խուսուսուստա սէօյլէնտիյի զէ-
ման , չէր պիր դարափը պիթմիշ
վէ եափըլաճագ եերի գալմամըշ
անկալըլըր : Ինսան խուսու-
սուստա սէօյլէնտիյի զէման՝ տի-
նինտէ գուսուր եօ՛գ անկալըլըր :
Պունճիլէյին Յոբուն տինտարը-
ղը թէքմիլ վէ գուսուրսո՛ւզ՝ վէ
ճիշ պիր դարափընտա էքսիքլիյի
եօղուտու : () տինտարըղընը՝ պիր
պէ՛յ կիպի՛ պիր պապա՛ կիպի՛
պիր էփէնտի կիպի՛ փուգարալ-
րա պիր վէլէյի նի՛մէթ կիպի՛
է պալաղը պիր ատէ՛մ կիպի՛
իճրա էտէրտի : () եալընըզ
պիր մաճալտէ՛ պիր խուսուստա՛
պիր սուրէթտէ տինտար տէյիլ-
իտի . իլա չէր եէրտէ՛ չէր պիր
խուսուստա՛ վէ չէր պիր սու-
րէթտէ՛ կէրէք ալէ՛մ իլէ ալա-

գալէրինտէ վէ կէրէք քէնտինէփ-
սինէ տայիր ճարաքէթլէրինտէ
տինտա՛ր իտի : Պունճիլէյին Ի-
ֆէնտիմիզ՝ քէնտի վա՛զ ու խի-
դապընըն պու դարափընտա խի-
թամ վէրտիյինտէ՛ քէնտի շա-
յիրտլէրինէ նասիճա՛թ էտէր քի ,
քեամիլ օլտունլար , քէնտիլէրին
քեամիլ օլան փէտէրլէրինին
ի՛պրէթինճէ ա՛մէլ ու ճարաքէթ
էթսինլէր , տինլէրի նիզամը օլ-
տուն , վէ ճէր պիր դարափընտա
թէքմիլ օլուն՝ կէրէք քիւշիւք
վէ կէրէք պէօյիւք շէյլէրտէ
օնտա ապա պիր նօգսանըզ վէ
էքսիքլիք օլմասըն , վէ եալընըզ
քէնտի տօթլարընը սէվմէքտէ
տէյիլ՝ իլա տիւշմանլարընը տա-
խի սէվմէքտէ աշիքեար օլտուն :
Տիւշմանլարա ա՛փվ՝ վէ եարա-
մալ ու նամքէօրլարա էյլիք էթ-
մէք՝ Լալաճըն քէմալիյէթ սրֆա-
թը տըր . վէ պիզ տէ պէօյիւ
էթտիյիմիզ սուրէթտէ՛ պիզ տէ
օնո՛ւն կիպի օլտուրուզ : Իմտի
պիզ՝ չէր նի՛մէթիմիզ իշիւն
պու սրֆաթէ պօրճու օլմաղըլա ,
պու սրֆաթ իլէ ա՛մէլ ու ճա-
րաքէթ էթմէլիյիզ : Վեամիլ
նօմօս՝ պիղիմ՝ գանուսումո՛ւզ
տուր . վէ քեամիլ Լալաճ՝ փէ-
տէրիմիզ տիր : Վէ պունուն
ճիւմէսի՛ նօմօսու վէ փէյլաճ-
պէրլէրի պօղմագ տէյիլ՝ իլա
թէքմիլ էթմէք տիր : Պագ
17 նճի խանէյէ : Պունուն ճիւմ-
լէսի՛ եաղըճըլարըն վէ Վարիսե-
ցիլէրին սատագաթընտան նի-
ճայէթսիզ պիր տէրէճէ իւսթիւն
օլմագ տըր : Պագ 20 խանէյէ :

Պ Լ Պ 6 :

1 Սագը՝նըն սատաղանըզը

1. Սագը՝նըն : Պունտան էվ-վէլքի Պապտա կէօրտիւք քի , Վրիստոս իյէ Սոփսէսին գա-նունլարը պիր տիր . լաքին եա-զըճըլարըն վէ փարիսեցիէրինքի-լէր պիւթիւն պիւթիւնէ օնլար-տան ֆարգը՝ տըրլար : Իշպու Պապտա կէօրէճէյիլ քի , Վր-րիստոսուն տինի եազըճըլարըն վէ փարիսեցիէրինքիստէն՝ գա-նուն ու գալայիտի՝ դարաֆըն-տան նէ գատար ֆարգը խի իսէ , մէրամ ու մագսուտլարը՝ դարա-ֆընտան տախի օգատար ֆարգը տըր : (Նլարըն գանուն ու գալայիտլէրի նէ գատար պօշ՝ նագըս՝ վէ եանդլըլ օլտուղու՝ չալա պէյան օլունտու . վէ շիմ-տի օնլարըն մէրամ ու մագսուտ-լարընըն նէ գատար պիւթիւն պիւթիւնէ ֆասիտ օլտուղունու կէօրէճէյիլ : (Նլարըն՝ եիւրէք կիւնաչարընտան սագընմագտա քիւլլի պիգայտըզըզլարընը կէօրմէյէ ֆուրսաթըմըլ օլտու . վէ շիմտի օնլարըն էի-րէ՝ քիւնէ՝ գօրգուլու վէ եարամալ տիգ-գաթսըզըզլարընը կէօրմէյէ մէճպուր օլաճաղըլ : Պունտան էվվէլքի Պապտա Վուրթարըճը-մըլ՝ Սոփսէսին նօմօսու խու-սուսունտա սէօյլէմիշ խտի . վէ փէք աշիքեար կէօսթէրտի՝ քի , օ՝ “օնու պօղմաղա տէյիլ՝ իլա թէքմիլ էթմէյէ կէլտի” : Պապ-ե . 17 պագ : Պունտա՝ տին պօրճլարը խուսուսունտա սէօ-լէր , վէ կէօսթէրտի՝ քի , էյէր օնուն փատիշաչլընտա պիր մի-րասըմըլ օլմարըն իսթէրսէք , սատաղա վէրմէքտէ՝ վէ ուրուճ

ատէմլէրին էօնիւնտէ՝ օն-լարտան կէօրիւնմէք իչիւն՝ էթմէն . եօխաա կէօքլէրտէ

վէ տուա՝ էթմէքտէ “սատաղա-թըմըլ եազըճըլարըն վէ փարի-սեցիէրինքիստէն կէլմէլի” տիր : Պագ . ե . 20 : — Սագը՝նըն : Վուրթարըճըմըլ՝ քէնտի շա-յիրտլէրինին ֆագիլէրէ վէ մուճթաճլէրէ եարտըմ էթմէյէ տայիմա չազըր օլաճաղարընը չալի մուղլագտէն սալարագ՝ օն-լարա սալթ նա՛սըլ էթմէյէ կէ-րէք օլտուղլարընը թա՛րիֆ է-տէր : Պիր սաճիճ Վրիսթիան՝ էմլէրէ պէքլէմըլ . իլա սալթ ֆուրսաթա՝ պագար : Վաղ . 10 : Յալ . 27 : Պ ուլ . 8 : — Երեւելիս էօնիւն-տէ՝ օնլարտան կէօրիւնմէք էլէն : Սագը . 5 , 14 , 28—30 : Պ ուլ . 15 : Յալ . 44 : Ժք . 43 : Վաղ . 12 , 13 : Դ թագ . 16 , 31 : Եւէլ . 31 : Օտ . 5 , 6 : Ժք . 4 : Իֆէնտիմիլ պիգէ՝ սայիր ատէմլէրին էօնիւնտէ սա-տաղա վէրմէյի եասագ էթմէ-յօր . իլա մէտճ գաղանալըմ տէյիլ “ատէմլէրտէն կէօրիւն-մէք” մէրամըլը վէրմէյի մէն՝ էտէր : Պիր ատէմ էյի նիյէթ իլէ պիր էյի ա՛մէլ էթմէյէ մէ-րամ էթտիյի զէման՝ օնու ա՛լէ-մին էօնիւնտէ տէ էյլէսէ , մախ-ֆիտէ՝ տէ էյլէսէ , մալաչաթ-տա փէք ա՛ղ ֆարգ վար : Իշի իշլէրիմիգն ատէմլէրտէն կէօ-րիւնմէսինի արգուլանաճագ պիր շէյ էտէն՝ եալընըլ պո՛ւ տուր քի , օնլարըն վասիդասը իլէ փէ-տէրիմիգէ ի՛զգէթ օլունտու : Պագ . 16 : — Եօխաա : Իշի օնու էթմէյէ օլան եալընըլ մէրամ

օլան փէտէրինիզին ի՛նտինտէ
իւճրէթինիզ օլմազ :

2 Իմոի սատազա վէր-
տիյինտէ , էօնիւնճէ պօրու

ու մագսուտունուզ առէմէրտէն
կէօրիւնմէք իսէ , Լաւհ սիզէ
միւքեաֆաթ վէրմէզ : Պու կէօս-
թէրի՛ր քի , խայրաթը էյի՛ մէ-
րամ իլէ էտէնէրէ՛ իւճրէթ ու
միւքեաֆաթ հազըրլանմը տըր :
Պագ Սալ . իւ . 1 , 2 : Ճժք .
9 : Լաւ . ժւ . 24 , 25 : Ժթ .
17 : իթ . 27 : Սալ . Ժ . 41 ,
42 : Ժք . 27 : ին . 40 : Պալ .
Ժք . 13 , 14 : Պիր առէմ՝ սա-
տազ ու խայրաթ իչիւն վէրտի-
յի շէյ՝ տէնիլէ պիլի՛ր քի՛ օնուն
էպէտէն մայիք օլաճաղը եալը-
նըզ օ՛ տուր : Պիր պէօյիւք խայ-
րաթ սահիպի քիմնէնին մէզար
դաղը իւզէրինտէ պու սէօլէր
եաղըմըջտը . “ () ” սատազա ու
խայրաթլարը իլէ քէնտի մայնը
կէօյէ ինթիգալ էթտի , վէ շիմտի
օրայա օնուն սէֆասընը սիւրմէյէ
էիթտի ” :

2. Սապագա վէրպիլնիւք : Սա-
տազա վէրմէք՝ Լաւհ Վիթապ-
լարտա դայէթ մուհիմ վէ իգթի-
զալը սայըլը պիր պէօյիւք պօրճ
տուր : Յոթ . լա . 16—22 :
Սալ . լէ . 21 : Ժալ . ժւ : 2 :
Եսայ . ծք . 7 , 10 : Պալ .
ժւ : 41 : Ժք . 33 : Յոլէ : Ժք .
29 : Վալ . թ . 36 : Ժ . 2 , 4 :
ժւ : 29 : իթ . 17 : Խ Լաւն . թ .
6—15 : Եէէ . 7 : 28 : Խ Տէ .
7 . 18 : Փիլ . 7 : Եք . Ժք .
16 : Յալ . Խ . 15 , 16 : Խ
Յոլէ . 7 . 17 , 18 : — Պօրու-
լալայապն : Պունտան անկա-
լըլը քի , եա Փարիսեցիլէր՝
ֆագիլէրի պիր եէրէ ճէմ՝ էթ-
մէք պէհանէսի՛ իլէ՛ Լաքին սահի-
հի խայրաթլարընր ալէմէ չալ
էթմէք մէրամը իլէ ֆիլ վազի՛

պօրո՛ւ չալարլարտը , եախօտ
պու՛ ալէսսէվի պիր զարպի մէ-
սէլ իտի : Ալ է էյեր զարպի
մէսէլ իսէ , մա՛նասը պո՛ւ տուր
քի , խայրաթը՝ պօրո՛ւ չալար
կիպի ա՛ղիմ շամաթա իլէ էթմէ-
լի տէյիլիլ : Լալ . Խ . 6 :
— Սիւրպիլէր : Պու լուղէթ՝
Եունանիճէտէ պուլունտուղու
կիպի՛ թէաթօլարտա օյնայան-
լարա՛ տէնիր իտի , քի օնլար՝
քէնտի եիւրէքլէրինին տույուշ-
լարընը վէ քէնտի ֆիքիլէրինի
վէ միւլահաղալարընը տէյիլ իլ-
լա ախէրէրին միւլահաղալարընը
վէ ֆիքիլէրինի սէօյլէրէրիտի :
() նլար՝ եիւզէրինէ եափմա սու-
րէթլէր կիյիպ՝ քէնտիլէրին օլմա-
յըպ՝ օյուն պիթտիքտէն սօնկրա
ագրապալարը վէ աշնալարը ա-
րասընտա կէօսթէրմէտիլէրի՛ ա-
խէր քիմնէլէրէ մախտուս օլան
ախէազ ու մէշրէպին թագլիտի-
նի էտէրէրիտի : () նլար պու-
նու՛ քեաթ՝ եա շան ու շէօհրէթ
իչիւն էտէրէրիտի : Ալ է տինտէ
միւրայըլար տախի հէման պո՛ւ
մէրամ իլէ՛ քէնտիլէրին օլմայան
ախէազ ու մէշրէպ թագլիտի է-
տէրէր : () նլար՝ տայիմ շան
ու շէօհրէթ՝ եա մալ արարլար :
Ալ է Վուրթարըմըլըն ղէմա-
նընտա պու՛ ֆարիսեցիլէրին ամ-
մէյէ մալիւմ ճիւն հալարը իտի ,
օնլար՝ կիզլիտէ պու գատար
ֆասիտ իքէն՝ կէօրիւնիւշտէ էօյ-
լէ ա՛ղիմ պիր ա՛ղիլէլէ կէօս-
թէրիլէր իտի քի , Լաֆէնտիմիզ
օնլարա չօգ տէֆա՛ միւրայըլար
տէրիտի : Սալ . Խ . 5 : Ժն .
7 : Ժք . 3 : իթ . 18 : իթ .
13—29 : Պալ . Ժք . 15 :

չա՛րմայասըն , մեւրայրէրին
ճէմի՛յէթէրտէ վէ սօղազ-
լարտա՛ առէմլէրտէն շա՛ն
գազանմազ իչին՝ էթտիբէ-
րի՛ կիպի . կերչէք տէրիմ սի-
զէ , օնլար իւճրէթինի ալըր-
լար :

— Տ՛եմի՛յէթէրտէ : Սինակոկ-
լարտա . Սաթլ . 7. 23 շէրհինէ
պագ : — (Ն)լար իւճրէթինի ա-
լըրտա : (Ն)լար՝ արատրգլարը
ա՛լէմին մէտհինի էլէ՛ կէթիւրի-
լէր : (Ն)լար՝ խայրաթ սահիպ-
լէրի տէյիւ՛ ինսանլարըն պէյ-
նինտէ նա՛մ գազանբլար : Պու-
շիմտիբի՛ պիր իւճրէթ տիր . վէ
օնլար օնու շի՛մտի ալըրլար , վէ
պունտան սօնկրա պիր իւճրէթ
մէմիւլ էթմէլի տէյի՛լ տիրլէր :
Սպիհլէր իսէ՛ պու է՛օմիւրտէ
իւճրէթլէրինին սալթ պիրազընը՝
ալըրլար . պու տիւննա օնլարա՛
սալթ օն՛լ թէտարիբի կէօրէճէք՝
սալթ ազէ՛ խարճ էտէճէք մա-
հալ տըր : Լաքին պու տիւննա
միւրայրլէրէ թէքմի՛լ իւճրէթ-
լէրինի ալաճազ մահալ՝ օնլարըն
հիսսէսի տիր : Պու . Ժ. 25 :

3. Սօլ էլէն՝ ալէն սող էլէ-
նին էլէպիլինի քո՛ւյալուն : Պու-
պիր զարպի մէսէլ թա՛պիրի
տիր . վէ մա՛նասը պո՛ւ տուր քի՛
պիր խայրաթ էթտիյիմիզտէ , օ-
նու՛ միւմքիւնի մէրթէպէ կիզլի
էթմէյէ սալ՝ ու տիգգաթ էթմէ-
լիյիզ : Պիր էյի սէպէպ օլմա-
տըգճա՛ օնու էն եազըն տօսթու-
նա սէօյլէմէ (Ն)ու՛ քէնտիւնտէն
պիլէ կիզլէ . եա՛նի՛ օնուն իւզէ-
րինէ չօգ տիւշիւնմէ : Սօլ էլ՝
պիզիմ քէնտիմիզին պիր դարա-
փը՛ տըր : Պիզ քէնտիմիզի պէ-

3 Սէն իսէ սատազա էթ-
տիյինտէ , սօլ էլէն՝ սէնին
սաղ էլէնին էթտիյինի տո՛ւյ-
մասըն :

4 Թաքիմ սատազան կիզ-
լիտէ օլտուն , վէ կիզլիտէ
կէօրէն փէտէրին՝ սանա աշի-

յէնմէլի վէ մէտհ էթմէլի տէյի՛լ
իզ : Սաղ էլիմիզի ֆուգարայէ
եարտրմ էթմէյէ՛ օնլարը գալ-
տըրմաղա՛ օնլար իչին եազը
եազմաղա՛ օնլարա գա՛ամ վէ
է՛սվապ կէօթիւրմէյէ՛ վէ պու-
նուն կիպի շէյլէրէ գուլանար-
ղըմըզ զէման , պունու պիր էյի
ա՛մէլ օլտուղո՛ւ իչին էթմէլի-
յիզ , վէ պիզէ ալէմտէ նա՛մ
գազանտըրաճազ տէյիւ էթմէլի
տէյիլիզ : Վէնտի խայրաթ-
լարըմըզա իթիսիար էտէճէք եէ-
րինէ՛ պիզէ կէրէք տիր քի . օն-
լարը իշէտիյիմիզի տո՛ւյմամըշ՝
կիպի օլալմ : (Ն)լարիմէլէրին
էյի ա՛մէլէրի քէնտի շանլարընա
զիքը օլունմուշ տուր քի , օնլար՝
քէնտիւրի օնլարը ունութմուշ-
լարտըր : Սաթլ . ին . 37—40 :

4. Կիպիլէ փէօրէն փէպիլին :
(Ն)տան հիչ պիր շէյ կիզլէն-
միշ տէյիլ տիր : Սաղ . Ժ. 3:
3: ին . 21 : ճլթ . 1—3 , 12 :
Երէ . Ժ. 10 : ին . 21 :
Սաթլ . 7. 6 , 18 : Եր . 7.
13 : Յայ . 7. 23 : Ելաճըն
կիզլիտէ կէօրմէսի՛ միւրայր յէ
հէր նասըլ հիյպէթիւ պիր շէյ
իսէ , իրպիւսի փաք Վրիսթիա-
նա՛ տաիի էօյլէ պիր թէսէլի
տիր : Ելաճ՝ պիզէ օլան ֆէնա-
լըզլարը քէնտիմիզ իշիթմէլ ի-
քէն՝ հէր նասըլ իշիտիյօր իսէ
(Սաթլ . Լ. 13—15) , էթտիյի-

քեարէտէ՛ հօռէսին :

5 Վէ տուա՛ եթտիյինտէ ,
միւրայրլէր կիպի օ՛լմայասըն .
զերա օնլար՝ ատէմլէրէ կէօ-

միզ էյլէյի՛ տախի էօյլէ քէնտի-
միզ կէօրմէզ իքէն օ կէօրիւր :
— Սանա աշխարհաբէ՛ Էօպէսին :
Սէնին իւճրէթինի վէրէն՝ Փէ-
տէրին քէնտիսի՛ օլաճագ : Վ է օ
սանա՛ գուլունա սա՛տէճէ իւճրէ-
թինի՛ վէ օնտան զիյատէ պիւ-
շէյ վէրմէզ տղա՛ կիպի տէյիլ՝
իւլա քէնտի երւրէյինին ա՛զա-
մէթինէ վէ էլէրինին զանիմէ-
թինէ՛ կէօրէ՛ օլլունա մուսթա-
հագ օլաուղունտան չօգ զիյատէ
իհսան էտէն մէտէ՛ր կիպի իւճ-
րէթ վէրէճէր : () պունու՛ « ա-
շխարհաբէ » օլ ա՛ղիմ՝ կիւնտէ
պիր եէրէ ճէմ՝ օյմուշ ա՛լէմլէրին
էօնիւնտէ՛ էտէճէք տիր : Վ է
օ՛ զէման՝ ղայէթ աչգ աշխրեարէ՛
հէր պիր ալլագ կէօնիւլիւ
Վրիսթիան՝ Վլաշըն մէտհինէ
նայիլ օլաճագ : Խ Վրիսթի . 7 . 5 :

5. Տոա՛ ելիւրէնաբէ : Պի-
րինճի խանէտէ հէպի Վրիս-
թիանլարըն սատագա վէրէճէք-
լէրի հա՛լի մուղլագտէն սայրլտը-
ղէ՛ կիպի՛ պուրատա տախի օնլա-
րըն ճիւմլէսինին տուա՛ եթմէլէ-
րի հալի մուղլագտէն սայրլտը :
Վէֆէսի օ՛լմայան եաշայան պիր
ատէմ՝ պուլապիլի՛ր իսէն , տուա՛
էթմէզ պիր եաշայան Վրիս-
թիան տախի պուլապիլիւրին :
Հէր պիր պինամաղ քիմսէ՛ պի-
լուգֆ ու պիլի՛նայէթ ատէմ տիր :
Պօղոս Վլաշա տէօնտիւլիւ կի-
պի՛ « իշթէ տուա՛ էտէյօր »
տէյիլ՝ « կիզիտէ կէօրէնտէն »
շէհատէթ օլլունմուշ տուր :
Պաթ . 1 . 11 : Տուա՛ պօրճու-
իշպու խանէլէրտէ էմր օլունո՛ւ-

րինմէք իշին՝ ճէմի՛յէթլէր-
տէ վէ մէյտանլարըն քէօշէ-
լէրինտէ՛ տուրուպ՝ տուա՛
էթմէյի՛ սէվէրլէր . կէրէք

յօր : Սաթի . 7 . 8 : 10 .
38 : Վ ուլ . 1 . 1 : Յալ . 1 . 1 .
24 : Եֆէս . 7 . 18 : Վրի . 7 .
2 , 3 : Խ թէս . 7 . 17 :
Յալ . 7 . 14—16 : — Սի-
րայրլէր իկի օ՛լայասըն : Պաթ՝
իշ . 14 : Վ ուլ . 1 . 11 ,
12 : Եսայ . 7 . 13—15 : — Վ-
րիսթիէ կէօրիւնտէ իշին : () ն-
լար Վլաշ իշին գայտ էթմէզ
լէրիտի . լաքին գայտ ու վազիֆէ-
լէրի ինսանլար իշին իտի : () ն-
լար չօգ սէօղլէր սէօյլէրլէր
իտի . լաքին իշիթսին տէյիլ՝
Վլաշ իշին հիւ պիր սէօղ
սէօյլէմէզլէրիտի : () նլար՝ օնա
հիւ սէօյլէմէզլէրիտի : () ա՛ս-
լա օնլարըն ֆիքրինտէ տէյիլ
իտի : () նլար՝ օնա՛ տօղու հիւ
պագմաղլարտը : () նլարըն պիր
թէք միւլաշաղալար պիլէ եօ-
գարըյա տօղու վարմաղտը :
Տուա՛նըն մոււյըն վագթը սաա՛-
թը կէլտիյի կիպի՛ օնլար էն
գալապաղգը եէրլէրտէ պուլուն-
մաղա սայ՝ էտէրլէրիտի . վէ
տուա՛նըն վագթը օլմագ՝ վէ պու-
ֆարզըն թէրքի՛ եալսօտ ախէր
պիր զէմանէ պրաղըմասը միւմ-
քիւնսիւզ օլմագ պէհանէսի իլէ՛
քէնտիլէրին ի՛պատէթի մալս-
սուսէի զաթիյէլէրինի էն գա-
լապաղգը եէրլէրտէ՛ վէ միւմ-
քիւնի մէրթէպէ կէօրիւնէճէք
պիր գարզտէ էտէրլէրիտի , վէ
տուա՛ վագթըն միւմքիւնի մէր-
թէպէ ուզաթմագ իշին ուզուն
տուա՛լէր էտէրլէրիտի : Տուա՛-
տան՝ զաթընտա հագզ էթմէզլէր-
իտի . լաքին պունճիլէյին շէօհ-

տէրիմ սիգէ քի՛ Օնլար իւճ
րէթէրնի ալըրլար :

րէթ վէ մէտ՝ զաղանմաղա օն-
լարա ֆուրսաթ վէրտիյի՝ օնլարա
տուլլարըն վէ էօրսիւզէրին ի՛-
թիմատընը վէ օնուն իլէ պէ-
րապէր օնլարըն մալլարընը կէ-
թիւտիյի՝ թագաւորտէ՝ (զերա
պու միւսիւհի ի՛ պատէթքեար
քիմսէլէրէ քէնտի ումուր ու
մասլաճաթլարընըն թէսվէյէսինի
թէսվիմ էթմէյէ քի՛մ՝ ի՛ թիմատ
էթմէլ) ա՛ , օ զէման օնլար
տուա՛ էթմէյի սէվէրլէրիտի : ի՛ր-
14 : — Ղէֆէլէլէրտէ : Եա՛նի
ի՛ պատէթիւսնէլէրտէ , Սինակոկ-
լարտա : Լաքինտիմիզ պուրա-
տա՛ ի՛ պատէթիւսնէլէրտէ օլան
ձէմաա՛թ իլէ տուա՛յը րէտտ
էթմէյէ մէրամ է՛ թմէյօրուտու :
Տէյէպիլիւրիզ քի՛ , օնուն մէրա-
մը՝ օլ մաճալլէրտէ ա՛լէմէ կէօ-
րիւնմէք իլէն օլան տուա՛լարը
րէտտ էթմէք իտի , քի օնլարը
էտէնլէր՝ Խալֆէ իլէ իլլէ տուա՛յը
քիւլլէյէն թէրք էտէրլէրիտի .
նախօտ քիլինին մախտուսէն իլէն
պէ՛ զաթընա ֆարզ օլան՝ վէ
պոււնտան պէօյլէ կիլլիտէ՝ տու-
նուրմասը լաղըմ կէլէն տուա՛լա-
րը վարըպ օ՛րատա տոււմասընը
րէտտ էտէյօրուտու : Լաքին
պու լուղէթ՝ իսաղըն Տէր նէ ի-
չիւն օլուրսա օլտուն թօիլանտըգ-
լարը Տէր կէօնէ մաճալ՝ մէսէլա
խանլար՝ չարը փաղար եէրլէրի՛
զապիդ գաիուլարը՝ Տամալար
սէյիր եէրլէրի՛ փանայըրլար մի-
սիլիւ եէրլէր մա՛նասընա տա-
լի օլա պիլիւր , վէ պուրատա Լ-
ֆէնտիմիզ օնու՛ պո՛ւ մա՛նատա
գուլլանիլը օլա պիլիւր : — ()նլար
Ե-ձրէլէլէրնի տըրլար : ()նլար՝
քէնտի արատըրլարը մէտ՝ ի՛ տ-

6 Սէն իսէ տուա՛ էթտի-
յինտէ , օտանա՛ կիւր , վէ

րատըրլարը շան ու շէօճրէթի՛
էլէ՛ կէթիլիլլէր : ()նլարըն Տէփ
տիլէտիլլէրի պո՛ւ տուր , վէ օնու
ալըրլար , վէ Տէփ ալտըրլարը
սալթ պու տուր : Լաքին պու
նէ՛ էտնա վէ ալազ պիւր միւ-
քեաֆաթ վէ ի՛ վաղ տըր : Լա-
լաճ՝ գուրպանտան իքրաճ էթ-
տիյի թագաւորտէ՛ ինսան մէտ՝-
լէրինին ավաղը նէ՛ գատար խօր
կէօրիւլէճէք պիւր շէյ տիւր :
Ս է՛ էյվաճ՝ Տէր կիւն տիղլէրի
իւղէրինտէ նէչէ նէչէ սաա՛թլար
ի՛ պատէթ ու տուա՛յէ սարֆ է-
տիպ տէ՛ է՛օմրլէրինտէ ասլա
տուա՛ էթմէմիշ քիմսէլէրին Տա-
լի՛ օպիւր տիւնեատա նէ՛ գատար
գօրգուլը վէ Տիլպէթիո՛ւ օլմա-
լը տըր . քի օնլար՝ քէնտիլէրին
էյիլքքեանի Եարատըրլարը իլէ
Տի՛չ սէօյլէ շմէտիլէր . սաա՛թ
լալաճէ օնուն իլէ սէօճպէթ էտեր
իտտիա՛սընտա իսէլէր տէ՛ օնտան
պիւր թէ՛ք շէյ սալա դալապ է՛թ-
մէտիլէր : Պու տիւնեանըն պիւր
փատիշաճընըն Տուգուրոււնա պո՛ւ
դարզ իլէ չըգմաղա քի՛մ ձէսա-
րէթ էտէ պիլիւր : Ս է՛ պիզ՝
ձիւմէն ա՛լէմէրին փատիշաճլար
փատիշաճընը քէօր՝ վէ սաղըր՝
վէ դուտրէթսի՛զ մի զանն էտէ-
րիզ , քի օնուն Տուգուրի շէրի-
ֆինէ չըգաղըմըզ զէման՝ պու
միսիլիւ նալայըգ Տարաքէթտէ՛
պուլոււնարըմ :

6 . Սէն իսէ գուա՛ էլլալլիմիւրէ :
Պու՛ փէք գուլվէթիլ՝ վէ մա-
նասը կէնիշ պիւր թա՛պիլի տիւր :
Սէն՝ Տէր քի՛մ իսէն , Եէճուտի
նա գալիֆէրտէն՝ էլլէքք եա
գարը իսթիար նա կէնձ՝ Տէր
քի՛մ իսէն : — ()գաւա՛ իլլէ :

գափուճու գափայրա՝ կիզլի-

տէ օլան փետէրինէ տուա՝

Պուրատա էմր օլունան տուա՝
Ելլաճ իլէ ճանըն արասընտա
պիր կիզլի կէօրիւշմէք վէ սէջ-
լէշմէք տիր : Պունուն իչլուն
արգատաշ ու աճպապարնտան
այրըլ : Եալընըզ գալ : ()
րատա Ելլաճտան զայրի քիմնէ
եօ՛գ տուր . վէ օ՛ հալա սէնին ի-
լէ կէօրիւշմէյէ վէ սէնի միւպա-
րէքլէմէյէ պէքլէյօր : Վափու-
նու տիննանըն վէ ծնուն հէփ
էշալլէրինին վէ մապաճաթլա-
րըն իւզէրինէ գափա . զերա
սէն՝ էպէտիլինյէ տայիր մապա-
ճաթ իլէ մէշղուլ օլաճագարն :
Իշպու ա՛ղիմ ա՛ղիզ խրզմէթտէ՝
պիր դարափա եալընըզ չէքիլմէ-
սի՝ ա՛լէմին կէօղիւնէ կէօղիւն-
մէքտէն սագընմափ՝ վէ ա՛գլը
տաղըլըպ փէրուշան օլմագտէն
հրփզ էթմէք իչլուն զայնթ իգ-
թիգալը՝ տր : Սէ պու շէյի
պուլապիլտիյիմիզ հէր մաճալ՝
տուայէ միւնասիպ տիր : Չօգ
քէրրէ պիր պաղէ՝ պիր պաղ՝
պիր թարլա՝ պիր տաղ՝ պիր օ-
տա՝ գատար մախֆի պիր եէր
օլա պիլիր : Ղաւիթ տէյօր քի,
“ Տէօշէրլէրինիլէն՝ իւզէրինտէ
եւրէքլէրինիլ իլէ սէջլէ՛շին :
Սալ . 7 . 4 : Եզեկիա փատի-
շաճ՝ եւրէնիւ տիվարա՝ տօղրու
չէվիտրի : 7 . Թափ . 16 . 2 : Ի-
սաճակ՝ գրրա՝ չըգտր : Շաննդ .
ի7 . 63 : Պետրոս՝ էվին տա-
մընա՝ չըգտր : Ղաւթ . 7 . 9 :
Եղիա իլէ Եղիսէ՝ քէնտի օտա-
լարընա՝ չէքիլիլէրիտի : 7 . Թափ .
19 . 22 : 7 . Թափ . 7 .
32 , 33 : Յաղոր՝ Եապպօդ քը-
մաղընըն քէնարարընտա գալտր :
Շաննդ . 17 . 24—30 : Քը-
րիստոս իֆէնտիմիզ՝ պիր տաղըն
իւզէրինէ՝ վարտր . Սալ .

ժ7 . 23 . պիր խսիլզ վէ պէկա-
պան մաճալէ վարտր . Սալ .
17 . 35 . վէ պիր պաղէնին
քէնարընա՝ չէքիլտի : Սալ .
ի7 . 36—39 : — կիլէպէ օլան
Փէպէրինէ Գաւթ . էյլէ : Ելլաճը
արատըղըմըզ Ելլաճտան զայրի
պիր զաթ պիլմէմէք՝ սաճիճան օ-
նուն քէնտիսինի՝ արատըղըմըզ
պիր նիշանէ՝ տիր : Սախֆի օ-
տատա՝ “ փետէրիմիգտէն ” զայրի
պիր զաթ եօ՛գ տուր : () րատա՝
“ փետէրիմիգտէն ” զայրի զաթ
պիլիլէ կէօրմէզ , պիլիլէ իշիթմէզ :
Լ՛գլ ու Ֆիքրիմիզի վէ եւրէք-
լէրիմիզին տուլուշարընը ծն-
տան զայրի զաթ պիլմէզ : () րա-
տա պիլիլէ՝ Եարատընըմըզ իլէ
թէնճա սէօճպէթ էթմէյէ միւ-
սա՝ տէ օլունուր տէսէք ճայիլ
տիր : Ղաւիթ ծնուն իլէ եա-
լընըզ գալտր , 7 . Թափ . 15 .
18—29 : Սոլմէս ծնուն իլէ
եալընըզ գալտր , Ելլաճ 17 .
15—18 : Երրաճամ ծնուն իլէ
եալընըզ գալտր , Շաննդ . ժ7 .
22—33 : Յօր ծնուն իլէ եա-
լընըզ գալտր : Յօր խ7 . 5 , 6 :
Ղանիլէ՝ քէնտիսին մագպուլ ա-
տէմ՝ օլտուղընուն խապէրինի
ալտրըզ գէման՝ ծնուն իլէ եալը-
նըզ իտի , Ղան . 7 . 11 , 12 ,
18 , 19 : Պետրոս ծնուն իլէ
եալընըզ գալտր , Ղաւթ . 16 .
40 : Խիւլասէի քէլամ Ելլաճըն
հէփ տօթլարը՝ ծնուն մուճապ-
պէթիսին էն ա՛ղիմ շէճատէթ-
լէրինի՝ վէ լուգֆ ու քէրէմինին
էն զանի պէրէքլէթլէրինի ալտրգ-
լարըզ գէմանլէրտէ՝ ծնուն իլէ եա-
լընըզ իտիլէր : Իմտի էյ օ-
գուլան տօթթում՝ հէր քիմ ի-
սէն՝ սէնի Եարատան՝ քէնտիսի
իլէ թէնճա սէջլէշմէյէ սէնի

էյլէ , վէ կիզլիտէ կէօրէն | րէտէ' էօտէսին :
 Փէտէրին , սանա աշիքեա- 7. Վէ տուա' էթտիյինիզ-

տա'վէթ էտէյօր : Պոլնու է-
 տէրմիսին : Եյէր սէնին փա-
 տիշաճն սէնի չաղըրա'յըտը , սէ-
 վի'նճ իլէ ֆուրսաթը գաչըրմա'զ
 իտին : Պա'ղը քիմնէլէր' պիր
 տիւննա փատիշաճը իլէ թէնճա
 կէօրիւշմէք իշիւն նէ՞ վէրմէզլէր :
 Լ.Յ. փատիշաճ օնլարը սալթ օն
 պէշ տագիգաճըգ տինկէյէյի-
 տի , օնլար պոլնու նէ՞ պէօյիւք
 իֆթիխար սայարլարըտը : Լա-
 քին պու իֆթիխարը փատիշաճ-
 լար փատիշաճընրն դարաֆրնտան
 ճէլ քէս' ճէր կիւն պէլի' կիւնտէ
 եէտի' քէրրէ' կիւնտէ եէթմիշ
 տէֆա' եէտի քէրրէ ալապիլիւր :
 Վէ օնա' պու խուսուս իշիւն
 չէօլտէ կէզմէյէ' եա ուզագտա
 օլան պիր տաղըն թէֆիէսինէ
 չըգմաղա' եախօտ Երուսաղէմ
 ճաճըլըղընա վարմաղա ճաճէթ
 եօ'գ տուր : () ճէման օտասընա'
 կիրսին , վէ գափույու գափասըն .
 վէ Լլաճ օրատա տըր : () քիմ-
 սէնին օտասըն' կէօքլէրին կէօ-
 յիւնտէ քէնտիսի իշիւն մախսու-
 սէն այրըմըշ պիր ճալվէթ օտա-
 սը տըր , քի ճէր իսթէտիյի վա-
 զըթ օրատա թէնճա չէքիլիպ'
 Եարատանը իլէ կէօրիւշսիւն , վէ
 արզուլատըղ պիր շէյ վար իսէ
 օնա կիզլի սէօյլէսին : — Կիւլէ-
 րէ Էօրէն : () Լաթանայէլի
 ինճիր աղաճըրնըն ալթընտա իքէն
 կէօրտիւ : Յ.Վ. Թ. 48 , 49 :
 () Յոֆնանը պալըղըն գարնըն-
 տա կէօրտիւ վէ իշիթտի : Յ.Վ.
 Թ. 1—10 : — Լաշիւաբէրէ : Փա-
 ռիսեցիլէր' քէնտի' էճր ու ի'վազ-
 լէրինի պիւթիւն շէճիլին խալ-
 գընըն ճուզուրունտա ալըրլար-
 րտը , վէ օ' ըրիզկնարտան ի'պա-

րէթ պիր շէյ իտի : Վրիսթի-
 անլար' քէնտի ի'վազլէրինի' ճէմ'
 օլունմուշ պիւթիւն ա'լէմին ճու-
 ջըրունտա ալաճազլար . վէ օ'
 " զպէթ ա'ղիմ վէ էպէտի ի'զ-
 զէթ աղըրլըղը օլաճագ " — Լ.Յ.
 րէսին : Տիլէնմէքտէ' նէ՞ Լալըգ-
 լըգ օլապիլիւր : Վէ պու ճիւմլէ
 իլէ կէօքտէքի ֆէտէրիմիզին էյ-
 լիյի օ'լ տէրէճէ ա'ճալըպ տըր
 քի , օ պիզէ' տէյիլ սալթ տիլէ-
 տիյիմիզի' վէ տիլէտիյիմիզտէն
 զիյատէ վէրրի , իլա տիլէտիյի-
 մի'զ իշիւն պիլէ պիզէ ի'վա'զ
 իճսան էտէր :

7. Զօգ "Էօյլէ'մէն : Եիւ-
 նանիճէտէ պու սէօզ' պիր շա'ի-
 րին ատընտա'ն ալընմըշ տըր ,
 քի օնուն պէյթ ու շի'րլէրի' օ-
 գույանը օսանտըրըրլարտը .
 չիւն քի օնլար պօշ թէքրարլա-
 մալարտան վէ մա'նասըղ քէլամ'
 լարտան տօյո'լ իտիլէր : Փարի-
 սեցիլէր տէրլէրիտի քի , պիր ա-
 տէմ' կիւնտէ 18 քէրրէ տուա'
 էթմէլի տիր , վէ տուա'նըն
 մագպուլուղո' ուզունյուղունա
 վէ սէօզլէրինին չօգուղունա
 կէօրէ տիր : Վէզալիք' քէնտի-
 լէրինի Վրիսթիան թա'պիր է-
 տէնլէրին պա'ղըսը տախի զանն
 էտէրլէր քի , Լլաճ թա'ալէա-
 նըն իսմի շէրիֆինի' եախօտ Տէր
 ողորմեա' եա Բապպըն տուա'սը-
 նը պիր գաչ քէրրէ թէքրարլա-
 մագտա քէրամէ'թ վար : Լաքին
 Լաֆէնտիմիզին պու նախճաթը'
 ճէփ պէօյլէ թէքրարլամալարը
 եասա'գ էտէր : Ս.Պ. Ե. 2 , 3 ,
 7 : — Օլլա օնլար : Դալիֆէլէր :
 Բաաղըն փէյղամպէրլէրինին նէ'
 էթտիլէրինէ պագ 7 թա'գ . Ժք.

տէ , դայիֆէլէր կիպի չօգ
սէօյլէմէն . զերս օնլար զանն
էտէրլէր քի՝ չօգ սէօյլէտիք :

լէրի իչին իշտիլէճէքլէր :
8 Իմտի օնլար կիպի օ՛ւ
ման . զերս փէտէրինիլ :

26—29 : Պունյարտան տէօրթ
եիւզ էլլի քիշի՝ ալթը սաա՛թ
գատար՝ պիրի պիրի արտընճա՝
“ Եա՛Րաաղ պիղի իշիթ ” տէ-
յիւ պաղըրըրլարրտը : Եփե-
սոսլուլարը՝ն տախի իքի սաա՛թ
գատար նէ՝ էթտիքլէրինէ՝ պագ
Պաթ . ԺԺ . 34 : — Օ՛ւնն է-
պէրլէր չէ՝ չօգ սէօյլէպիլէրի է-
չին իշտիլէճէքլէր : Պիրատէմ՝
եիւրէյի թաշգըն օլուպ տէրտի
վէ սէօյլէյէճէյի չօգ իսէ , ու-
զուն տուա՝ էտէպիլիր : Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզ պա՛ղը տէֆա՝
պիւթին կէճէլէրի տուա՛տա՝
կէչիւրտի . Սողոմոն տախի Տէյ-
քիլն թէպիլիքիլնտէ ուզուն տուա՝
սունտու : Լաքին կէրէք օ՝ վէ
կէրէք Լաֆէնտիմիզ՝ պունու՝ չօգ
սէօյլէտիքլէրի իչին տինկլէնէ-
ճէքլէր տէյիւ էթմէտիլէր : Լյէր
պիղ՝ սաՏիճան տուա՝ էտէր իսէք ,
Լլաճ պիղիմ էն ուզուն տուա՝
լարմըղ տինկլէմէքտէն օսան-
մաղ . վէ սալթ կիւնտէ օն սէքիլ
քէրրէ տէյիլ՝ իլա էօմրիւմիւ-
զին Տէփ կիւնյէրինի ա՛ղըմըղ
իլէ տուա՝ էթմէքտէ կէչիւրէպի-
լիլիզ : Լաքին տուա՛տա չօգ
սէօյլէր սէօյլէյիպ տէ՝ օնլարըն
Տիչ պիրի Լլաճա սէօյլէնմէմիշ
օլա , չօգ քէլամլէր Տալալա
տէօքիւպ տէ՝ օնլարըն Տիչ պիրի
(նո՛ւն գուլարընա եէթիշմէք ի-
չին օ՛լմասս , պու պիր իսթիճ-
լա՝ եա՛նի զէվըլէնմէքտէն ի՛պա-
րէթ տիր : Վէգալիք տուա՛տա՝
Տէման օ՝ սէօյլէր՝ էյէր իսթէ-
տիլիմիղի պէյան էտէրլէր իսէ ,
չօ՛գ քէրրէ թէքրարլանա պի-
լիլէր , վէ պու ծիւմլէ իլէ պու-

չօ՛գ սէօյլէմէք սայրլմաղ : Եիւ-
րէք պերապէր օլտուգտան սօնկ-
րա՝ սէօյլէրին աղ եա՛ չօգ քէրրէ
սէօյլէնմէյէրինտէ պիր շէյ եօ՛գ
տուր : Տուա՝ Տէր նէ՝ գատար
ուղուն օլա , վէ թէքրարլամալար
Տէր նէ՝ գատար չօգ օլա , եիւրէք
սէօյլէր իլէ պերապէր օլտուգտան
սօնկրա՝ օնուն Տէփիսի տուա՝ տըր :
Պունճիլէյին Վուրթարըճըմըղ
Վեթսեմանի պաղչէսինտէ “ իւ-
չինճիւ քէրրէ Տէման օ՝ սէօյլիւ
սէօյլէյիպ՝ տուա՝ էյլէտի ” :
Սաթ . իղ . 39 , 42 , 44 : Լա-
քին պիղ՝ կէօյա Լլաճ իշիթմէզ
կիպի՝ Տէման օ՝ սէօյլէրի տէֆա՝
պէ տէֆա՝ թէքրարլամալը տէյիլ
իլ . վէ ճէմաա՛թ իլէ ի՛պատէթ-
լէրտէ՝ տուա՛լար ա՛լէսսէվի գըս-
սա՝ օլմալը տըրլար :

8. Օ՛ւրա փէպէրինիլ : Բլաճ
ա՛ղիմ ուշան Տաղթէթլէրի ա՛ղ
ու ֆիքրէ մալիք պիր . Օ՛ւթի ճէ-
լիլ տիր , վէ օնա ա՛ղ ու ֆիքրէ
մուվաֆիզ պիր դա՛րղ իլէ ի՛պա-
տէթ օլունմալը տըր : Պիղ
կէօքտէքի փէտէրիմիղի՝ փուլթ-
փէրէսթլէրին ալաՏլարը կիպի՝
քի կէօյա ի՛լմտէ վէ էյլէքտէ վէ
գուտրէթ ու գուվվէթտէ նօգ-
սան՝ քի օ. ուլուր՝ եա պիր եօլ-
ճուլուգտա պուլունուր՝ եա իս-
թէտիլէրիմիղի անկլամագ իչին
ոչյանտըրլմաղա մուՏթաճ տըր
(77 թափ . ԺԷ . 27) կիպի՝ սայ-
մալը տէյիլիզ : Պիղիմ՝ փէ-
տէրիմիզ՝ Տէր եէրտէ Տաղըր նա-
ղըր տըր , Տէր շէյի պիլիլ ,
ճիւմլէյէ գատիր տիր , վէ
նիՏայէթսիզ միւրիւվլէթքեանի
վէ մէրՏամէթլի՝ տիր : Պագ՝

մուհիք օրտուղունուղ շէյ-
լէրի սիզ ծնտան տիւլ մէզ

տէն պիւր :

9 Լմտի սիզ պէջլէ տուա՝

Պ . 13 : Ժ . 30 : Փ . 6 : Մ . 9 :
Կ . 19 : Ե . 24 :
9 . Պ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
Լմտի Լ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
տէն ճէման պո՛ւ սէօզլէրի դրպգը՝
դրպգըյա գուլանմաղա մէճպո՛ւր
էթմէյէ մէրամ էթմէյի տիր .
զիրա քէնտիսի տախի՝ ճէմ քէն-
տի Լ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
ա՛յնիսիսի գուլանմատըլար : Պ . 13 :
Մ . 13 : Ժ . 25 : Պ . 13 : Կ . 42 :
42 : Կ . 34 , 46 : Ե . 24 :
41 , 42 : Ժ . 1—26 : Պ . 13 :
24 : Ժ . 24—30 : Լաքին
պիզ էյէրէ տայիմա ճէման պու
սէօզլէրի իլէ տուա՝ էթմէյի տէ-
յիլ իսէք տէ , տայիմա “պէջլէ”
եախօտ պու մինվալ իզընէ տուա՝
էթմէյի իզ . եա՛նի Լ . 13 :
ա՛յլ էթմէյէ միւնասիպ օ-
լան նիյազլարմըզն թէմէյէրի
պուլար տըր : — Կէօթլէրի օ-
լան : Լ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
լէրի կէօթլէնմէզ՝ ա՛յլէ վէ նի-
ճայէթսիզ եիւճէ՝ վէ պի տէրէճէ
քեափի Օ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
պիզ օնա ճէր նէ գատար ի-
թիմատ իլէ՝ օգատար տախի թէ-
վազը՝ վէ գօրգու իլէ եագլաշ-
մալըյա : Եիւրէրէրիսի տույ-
մալըյա ըի , օ . ճէր նէ՝
գատար էյի իսէ , օ՛ գատար
տախի ա՛ղիմ վէ ճէլիլ տիր . վէ
մուհիք օրտուղունուղ շէյլէրի
պիզէ իճսան էթմէյէ ճէր նէ՝
գատար Կ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
Մ . 13 : Կ . 9 : Մ . 13 : Ժ . 3 :
Ե . 15 : Կ . 1 : —
Փէօթլէրի : Պ . 13 : Պ . 13 :
րէնիւրիզ ըի , տուա՛լարմըզ

տէյիլ ա՛ղիզլէրէ վէ մէլալիլէրէ՝
իլա Լ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
լույուզ : Պ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
նիւրիզ ըի , օնա նէ՝ իւնվան վէր-
մէլիլիզ , եա՛նի օնուն ճուզու-
րունա տուա՝ իլէ վարարըմըզ
զէման ի՛ թիմատըմըզ օլուն
տէյիլ՝ օնուն ա՛ղալմէթիսի տէ-
յիլ իլա օնուն էյիլէ՛ն՝ պէյան
էտէն պիր իւնվան իլէ օնա նիտա
էթմէյէ պիզէ իճսան օլունույօր :
Տուա՛տա՝ պիր ճաքիմն եա վա-
լինին եա փատիշաճն ճուզու-
րունա վա՛րմայօրուզ , իլա պիր
“Փէտէրին” էօնիւնէ վարը-
յօրուզ : Ս է տուա՛մըզն ի-
չինտէ ինսան ճինսինն պէյիւք
Փալիլէսընն ա՛ղալարը օլան
ճէի գարընտաշարմըզ ու-
նու թմամազ իչին՝ ճիւմէսինն
Փէտէրին էօնիւնէ վարըյօրուզ :
Օ . 13 : “Ճէփիլիլն Փէտէրի
պիր տէյիլ մի” : Մ . 13 :
10 : Կէպիրեա օլան Լ . 13 :
Պ . 13 : Պ . 13 :
Պ . 13 : Պ . 13 : Պ . 13 :
պիզէ վէրիլէն ըուխսաթ իմ թիա-
ղաթլարմըզն էն ա՛ղալարն-
տան տըր : Տինի իսլամ թէվա-
պիսի Լ . 13 : ա՛ղիմ ուշանէ
տօգսան տօգուզ իսիմ վէրիլէր ,
վէ ճիւմէսինն ա՛ղա մա՛նալարը
վար . լաքին օնլարն ճիւմէսի-
նին իչինտէ՝ իշպու “Փէտէրի-
միզ” իսի եօգ տուր : Պատ-
րիարքար վէ փէյլամպէրէր՝
տուա՛լարնն ճիւմէյէ գատիր
Լ . 13 : Եէճույա տունարը-
լար վէ օնլարն Լ . 13 : “Փէ-
տէրիլիլ” տէյէճէք էվլատի թի-
մատը իլէ պիր վազըթ եագլաշմա-
ղա գատիր օրտուղլարը մալիլմիւ-

էտին . Եւ՛ կէօքէրոտէ օլան՝ փէտէրիմիզ՝ պտըն մուգատու

միւզ տէյի՛լ տիր : Լաքին միւ-
պարէք Գուրթարրճըմըզ՝ քէն-
տինին ա՛տէթա սէօճպէթէրին-
տէ՛ պիլէ՛ պուռնտա՛ն զայրի պիր
թա՛պիր գուլանտըզը եօ՛գ կիպի
տիր : Խնճիլի շերիֆին տէօրթ
քիթապընտա եիւզ տէփա՛տէն զի-
յատէ՛ “Փէտէրիմ”, “Փէտէրիմ”,
“Փէտէրիմիզ” : Թա՛պիրէրինի
գուլանտըզընը պուլուրուզ : Ա՛ է
օ՛ իսթէրիտի քի , պի՛զ տախի օլ
ա՛ղիզ ֆամիլեանըն ա՛ղալարըն-
տան օլալըմ , վէ Տէման օ սէր-
պէսթիյէթէ վէ ճէսարէթէ մա-
լէք օլալըմ : “Տուա՛ էթտիյի-
նիզ զէման՝ տէյին . եա՛ փէպէ-
րիմիզ” : Գ՛ալ . Ժա՛ , 2 : Ա՛ է
Տէպի տէրտ ու մի՛Տնէթէրիմիզ
զէմանընտա ի՛թիմատ իլէ՛ էյէր
“Փէտէրիմիզէ՛” տէյի՛լ իսէ ,
քիմէ՛ վարալըմ : Լա՛յէր պիղի՛
“Փէտէրիմիզ” տէյի՛լ իսէ ,
քիմ՛ գապուլ էտէճէք , քիմ՛
տինկլէյէճէք , վէ զայի՛ֆիլքէ-
րիմիզէ քիմ՛ թէճամիլ-Է էտէ-
ճէք : Լա՛յէր պիւթիւն տիւնեա
պիղէ էքմէք եէրինէ դաշ վէրի՛ր-
սէ , էլպէթթէ “Փէտէրիմիզ”
պէօյլէ էթմէզ : Լա՛յէր տիւնեանըն
Տէպի տէվէթէրի եիւզիւմիւզիւ
կէօրմէյէ՛ եա ա՛րզըճալլարըմըզը
գապուլ էթմէյէ իմթինա՛ էտէր-
լէ՛րսէ , էլպէթթէ “Փէտէրի-
միզ” էթմէզ : Սատէճէ պու-
“Փէտէրիմիզ” իսմի՛ եիւրէյի-
միւզի ի՛թիմատ իլէ տօյտուրմաղա
վէ պիղէ ա՛ղիմ թէսէլի վէր-
մէյէ քիֆայէթ էտէր : Լա՛յէր .
Ե՛ . 15 :

Լաքին Տէպի ատէմէր Տագի-
գաթ Տալ իւզըն Լալաճա “Փէ-
տէր” տէյէ պիլըրլէրմի : Վիւ-
ֆիւրպազլար՝ պէքրի ու սէր-

խօշլար՝ էտէպսիլլէր՝ զինաքեար-
լար՝ խրրսըզլար՝ գաթիլլէր՝ Լալա-
ճա “Փէտէրիմիզ” տէյէ պիլըր-
լէրմի : Լալաճ՝ պու միսիլիւ-
քիմսէյէրին խրսըմըզընտա իպա
էթմէզմի . օնլարա՛ “Աիզ փէ-
տէրինիզ շէյլանտա՛նսընըզ”
տէմէզմի : Տ՛ալ . Ե՛ . 44 : Ս՛ալ .
ա՛ . 6 : Պուռնճիլէյին քիմսէյէր՝
Տագիգաթ եա՛ ճէՏէննէմտէ օլան
փէտէրիմիզ տէյէ պիլըրլէր , Լա-
քին՝ “Կէօքէրոտէ օլան փէտէրի-
միզ” տէմէյէ Տագգլարը եօ՛գ
տուր : Խմտի իշպու տուա՛յը
գուլանան Տէր պիր ատէմ տիգ-
գաթ էթսին քի , օլմայա՛ օնուռ
էն իլք սէօզլէրինի թէլաֆիլիւզ
էտէրքէն , պիր պէօյիւք եալան
սէօյլէր պուլըննտուն : () Լալ-
աճա պիր էվլատ րուճու՛ էվլատ
օլմագլըգ րուճու իլէ պագմա-
տըգմա , Լալաճ օնա պիր Փէ-
տէր նազարը իլէ պագաճաղընը՝
օնու էվլատ սայաճաղընը մէմիւլ
էթմէսին : — Լալաճ իւզապիլ-
օլալան : () Ն թէնպիՏլէրտէն
իլք տէօրտիւ՛ Լալաճա օլան պօր-
ճոււմուզու՛ վէ պագըլարը ինսա-
նա օլան պօրճոււմուզու պիղէ
էօյրէթտիլլէրի՛ միսալի՛ պու-
տուա՛տա տախի օնուռ կիպի իլք
իւզ իսթիտա՛լէր Լալաճա՛ տայիր
վէ պագիլլէրի քէնտիմիզէ՛ տայիր
տիր : Պուռնճիլէյին կէրէք նօ-
մօս վէ կէրէք Խնճիլի շերիֆ պի-
ղէ՛ “Լպթիտա Լալաճըն փատի-
շաՏըզընը վէ օնուռ սատագա-
թընը արամաղա՛” էօյրէտիր-
լէր : Տուա՛լարըմըզտա տիլէյէ-
ճէյիմիզ իլք շէյ՛ եա՛նի Տէր
շէյտէն զիյատէ արզուլէյէճէյի-
միզ պու՛ օլմալը տըր քի , Լալաճ
Տէր պիր եէրտէ միւմքիւնի մէր-

տէս օլուն .

10 փատիշաճլըզն կէսին .

Թէպէ պէօյիւք թա՛ղիմ ու թէք-
րիմ՝ վէ ի՛թիպարտէ՛ օլուն :
Պիղիմ նախք իսիմէրիմիզէ նէ՛
ոլուստ օլուն՝ զարարր եօգ ,
լաքին “Փէտէրիմիզէն” իսմի շէ-
րիֆի էն պէօյիւք թա՛ղիմ ու
թէքրիմտէ դուժուլսուն : Ս է
պիւթիւն ա՛լէմտէ պուճիլէյին
ի՛զգէթ ու իբրամ՝ էյէր “Փէ-
տէրիմիզին” աւորնա տէյիլ իսէ ,
քիմի՞ն աւորնա վէրիլմսինի իս-
թէմէլիյիզ : Լ թալարընը սէվէն
էվլապլար՝ քէնտիլէրին ա՛գըլը
վէ քէսմիլ փէտէրլէրինն աւորը
քէնտի Տուգուրլարընտա պիւր
կէօնէ խօրուզ իլէ զիբր օլուն-
մասընա միւսա՛տէ էթմէզէր ,
գա՛նտէ գալար քի՛ ծնլար քէն-
տիլէրի՛ ծնա պիր Տագարէթ կէօս-
թէրաինլէր : () Նլար փէտէրլէրի-
նին՝ նէֆսինէ ի՛թիմատ օլուն-
մազ՝ եա սէօղիւ տինկլէնմէյէ
լայրգարզ՝ եա պիր սէլթ վէ գա-
լիմ առէմ տէյիլ գէմմ օլունտու-
ղունա ըիզա վէրմէզէր : Լ մտի
պիղիմ՝ “կէօքէրտէ օլան Փէ-
տէրիմիզէ” ա՛լէմին նէ կէօնէ
մուա՛մէլէ էյլէտիյի վապիֆէմիզ
գլմասընմը : Պիլ՝ օնուն իսմի
շէրիֆիինն էպտէն Տամտ ու սէ-
նա՛ խրգմէթինտէ մէշողլ օլմա-
ղա իւմիտիմի՛զ վար տա՛ օնուն
ա՛գիզ աւոր շիմտի սինէլէրիմիզ-
տէ պիր ա՛շգ ու մուճապպէթ
դուժուլտուրմալը տէյիլմի : ()
նա իսմի շէրիֆիինի է՛օմրիմիւ-
ղուն Տէր պիր էլանիւնտէ նա-
փաքլայարադ՝ “պօշունա աղզը-
միզա ալմըշ պուլունուրիքէն”
“Լարն իս-գապաւն օլուն” տէ-
յիւ նիճէ տուա՛ էտէ պիլիլիզ :
Պագ Պ Խա . Ժ . 3 : Դ թապ-
լ . 43 : Զ Սայ . Ժէ . 21 , 24 :

“Լէլ . Թ . 5 : Սալ . ՏԲ .
17—19 : ՃԴ . 20—22 : ՃԺԴ .
1—3 : Եայ . Դ . 3 : Լէ . 20 :
Եվէլ . ԼԴ . 23 : ԼԵ . 23 : ԼԶ .
Խէլ . Խ . 14 : Դա . ԺԴ . 9 :
Սապա . Զ . 11 , 14 : Պ Խէլ .
Բ . 14 : Ժա . 2 : Զ ՏԲ . Դ . 16 :
Տայա . Դ . 11 : Ե . 12—14 :

10 . փաթիշաճլըզն կէսին :
Պիղիմ՝ փէտէրիմիզ փաթիշաճ-
տիր . վէ պու իսթիտա՛ օնուն
Տէր պիր մաճալտէ փաթիշաճլըզ-
սիւրմէսինէ՛ վէ օնուն նաճօտու-
նուն ճիւմլէ ա՛լէմտէ իղաա՛թ
օլունմասընա պիր արղու կէօսթէ-
րիլ : Ս է էյէր “Փէտէրիմի-
զին” տէյիլ իսէ , քիմի՞ն փա-
տիշաճլըզնըն կէլմսինի՛ վէ
թէ՛զ կէլմսինի արղուլէմլիյիզ :
Պիր զօրպանըն՝ պիր զալմըն՝
պիր եապանճընըն փաթիշաճլըզ
տէյիլ տիր , իլա քէնտի “Փէ-
տէրիմիզին” փաթիշաճլըզտըր :
Ս է էյէր “Փէտէրիմիզին”
տէյիլ իսէ , քիմի՞ն Տիւքմիւ
ալթընտա քէնտիմիզի նիճայէթ-
սիզ ի՛թիմատ իլէ թապի՛ էտէ-
լիմ : Վիմի՞ն նաճօսլարը՝ “Փէ-
տէրիմիզին” նաճօսլարը կիպի
ա՛լիմ վէ էյի վէ պիւթիւն ա՛-
լէմին սէրալմէթինի վէ սաա՛տէ-
թինի սապիթ էթմէյէ ույղուն
տուր : Լաքին պու փաթիշաճլը-
զը պիլ քէնտի գալպլէրիմիզին
իլէնտէ գապուլ էթմէտիքճէ՛
օնուն տիշարլտա կէլպ Տիւքմ
էթմէսինէ խիւլիւսի փաք իլէ նի-
ճէ տուա՛ էտէ պիլիլիզ : Պիլ
օնուն փաթիշաճլըզնըն կէլմսի
իլիւն եարտրմ էթմէքտէ պիր
փարմաղմըզը պիլէ թէրիւթմէ-
տիլիմիզ՝ եա պիր փարա պիլէ
վէրմէտիլիմիզ թապտիրտէ , նա՛

իրատեթին օլսուն, նիճէ կէօք տէ՛ եէ՛ր իւզէրինտէ տախի՝

սըլ՝ “Փատիշաճըղըն կէլին” տէլիւ տուա՝ էտէ պիլերիզ : վէ ֆիլ վագի՝ օնուն կէլմէսինէ մա՝ նի՝ օյմագ իչիւն էլիմիգտէն Տէփի կէլէնի էթտիլիմիգտէ՝ պու սէօզլէրի աղզըմըզա նաճըլ ալա պիլերիզ : Եւէր օնու տուտագլարըմըզ իլէ սէօյլէր տէ՛ եիւրէքլէրիմիզ իլէ խօր կէօրիւրսէք, է՛օմիւրլէրիմիզ իլէ զը՛տտ տուրուրագ, վէ Տէփի միւլաճաղալարըմըզ վէ ամէլ ու Տարաքէթլէրիմիզն օնուն ա՛ղիւլ նօմօսլարընա թատպըգ էթմէյէ իմթինա՝ էտէրսէք, Եարատանըմըզ զէվլքէնմէք թէօճմէթի իլէ գապաճաթը օլուրուզ :

Պանիւլ ֆէլդամպէրտէն սէօյլէնէն փատիշաճըզ պո՛ւ տուր : Պան . ք . 44 : Դ . 13 , 14 : Յոլճաննէս փաթիթիզ էտիճինին փա՛լ էթտիլի՝ վէ թէվպէսիզ գապուլ օլունամաղ տէլիւ անկլաթտըղ փատիշաճըզ պո՛ւ տուր : Սաթլ . ք . 2 : Պու՝ Սեսիանըն փատիշաճըղ սըր , վէ պիրատէմ եէնիտէն տօղմատըգճա՝ օնու կէօրէմէզ : Յոլճ . ք . 3 : Պու կէրչէքլէյին փատիշաճըղ սըր , վէ եալընըզ կէրչէքլէյի գապուլ էտէնլէր՝ օնուն թէպա՛սը սըր : Յոլճ . ք . 37 : Պու պիր րուճանի՛ փատիշաճըզ սըր , վէ Րուճտան տօղան քիմնէ րուճանի օյմաղըլա , օնուն միւլալրէք Տիւքմիւնիւն իչինտէ տիլ : Պապ ք . 2 շէրճինէ պագ : Յոլճ . ք . 6 , 7 : Լաքին ճիւմլէ ճիւմանի՛ մաղըուր՝ տիւնեալի՛ վէ քէնտիլէրիլի սատըգ սայանլար՝ շէյգանըն փատիշաճըղ վէ նօմօսպար ալթընտա եաշարլար : Սէ իշպու իսթիտա՛տէ

նիյաղ էտէրիզ քի , օնուն փատիշաճըղ Տէլա՛ք օլսուն , ֆըսգ ու ֆիւճիւրիւն՝ զուլմուն՝ գալանըղըն վէ ճէճալէթին՝ մէնփաա՛թի նէֆսիյէ խըրսընըն վէ մուրտարըղըն Տիւքիւմէթի էպէտէն մա՛ճլ օլսուն , վէ ըջըղըն՝ փաքըղըն՝ կէրչէքլէյին՝ էյլէքքեանիլիյին՝ սատագաթըն՝ սէլամէթին՝ վէ խէլասըն փատիշաճըղըն Տիւքիւմէթի պիւթիւն ա՛լէմտէ պաշասըն : Սաթլ . ք . 2 : ք . 17 : ք . 28 : Սաթլ . ք . 6—12 : Եսաթ . ք . 2—4 : Երէ . ք . 5 , 6 : Պան . ք . 44 : Դ . 13 , 14 , 27 : Օսաթ . ք . 9 : Սաթլ . ք . 10 : Պան . ք . 11 , 38 : Յոլճ . ք . 3 : Սաթլ . ք . 13 : Յոլճ . ք . 15 : ք . 10 : ք . 6 : Դ . 4 : — Իսաթիլին օլսուն : Քիւլէլք չօճուղուն պիրի՛ պիր քէրէր՝ պապասընըն տարտըրա Րապպըն տուա՛սընը սէօյլէրքէն՝ “իրատէթին” սէօղիւնէ կէլտիքլէրի՛ վագըթ “իրատէթին” տէմէսինի իսթէմէղիտի , իլա իրատէթիմ՝ “օլսուն” տէրիտի : Իֆէնտիմիզ՝ էյէր շէքտիլի էզիլէթ ու իսքէնճէլէր օնու էօլիւմիւն աղզընա՛ գատար կէթիլմիլէրիտի իսէտէ , օ՛ եիւնէ , “Տէլիլ պէնիմ իրատէթիմ՝ իլա սէնին՝ իրատէթին օլսուն” տէլիւ տուա՛ էտէրիտի : Իմտի պիլիմ իրատէթիմիզ՝ Լաճաճըն իրատէթինէ տէրունի տիլտէն թապի՛ օյմասընմը : Պիլ՝ նիճիւն թէրս չօճուգլար կիպի քէնտիլիլի տիլտանէ իրատէթինի՛ “վէտէրիմիլըն” պինիճայէ ա՛լիմ վէ քեաթիլ իրատէթինտէն զիյատէ իսթէյէլիմ : Պիլ օնտան տուա՛

11 Հէր կիւնքի էքմէյի-

միգի պիզէ պու կիւն վէր -

հա ա'յիմ վէ տահա՞ էյիմիյիզ :
Պիզէ՝ Լլաճըն հադգըմըղա խա-
յըլը սայտըղը շէյի քէօթիւ տէ-
մէյէ միւնասի՛յմիտիր : Չօ-
ճուգարմըղը՝ պէյյէ էթմէյէ
գօյվէրի՛միյիզ : Կէօքէրտէ
պուլունան օլ ա'զիմ ֆամիլետա
պունճիլէյին ա'մէլ ու հարաքէթ
ապա պիլինմի՛նի :

Լլաճըն իրատէթիւնին օլտու-
ղունու իսթէմէլիյիզ վէ Լլաճըն
իրատէթիւնի իճրա՝ էթմէյիյիզ :
Լփէնտիմիզ տէր քի, «Պէն քէն-
տի իրատէթիմի էթմէյէ կէլմէ-
տիմ, իլլա պէնի կէօնտէրէնին
իրատէթիւնի էթմէյէ կէլտիմ» :
Իմտի Լլաճըն սէվկիւլիւ (Ողմ-
պիլէ քէնտի իրատէթիւնի էթմէյէ
կէօնտէրիլմէմիշ իքէն, պիզ
քէնտի՝ իրատէթիմիգիմի էթմէյէ
կէօնտէրիլմէմիշ : Պիզ քէնտի
խըղմէթէարլարմըղա՝ եախօտ
քէնտի էվատարմըղա՝ պիլէ
քէնտի՝ իսթէտիլքէրինի էթմէյէ՝
եա պիզիմ իշէրիմիզէ միւտախա-
լէ էթմէյէ ըուխսաթ վէրիմի-
յիզ : Խալըր . էյէր պիզ ա'-
գըլը՝ վէ քէնտի իշէմիզի պիլըր
քիմսէլէր իսէք, օնարա ա'պա
էօյլէ պիր ըուխսաթ վէրմէզիզ :
(Նըլարտան հէր հանկըսը պիլիմ
իրատէթիմիզէ միւզիւ՝ օլմաղսա,
ֆամիլետմըղն պիր ա'զաղը օլ-
մագտան ֆարիլ օլմալը տըր .
զիւրա «Վէնտիւնէ քարշը թագ-
սիմ՝ օլունան պիր էվ տիւշէր» :
Իմտի ա'մէլ ու հարաքէթիմիզին
գանունու՝ էյէր ֆէտէրիմիզի՛ն»
իրատէթի տէյիլ իսէ՝ քիմի՛ն ի-
րատէթի՝ օլմալը տըր : Պու ի-
րատէթի՝ նօմօս վէ գանուն տուր .
վէ ճիւմէ ա'լէմին նօմօսու վէ
գանունու տուր : Ս է պիլթիւն

ա'լէմտէ ապիր հէր պիր զաթըն
իրատէթիւնէ մուղայիր օլտա պի-
լէ՝ «(Նո'ւն իրատէթի օլտուն» :
Սապլ . է . 21 : Ժք . 50 : իք .
39, 42 : Սապլ . Խ . 8 : Սապլ .
7 . 35 : Նիլ . 7 . 34 : 7 . 38 :
Վարձ . Ժք . 22 : Խա . 14 :
Հապլ . Ժք . 2 : Եփէա . 7 . 6 :
Կիւ . 9 : Խ թէա . 7 . 3 :
Խ . 18 : Եք . Ժք . 21 : Խ Պէա .
15 : 7 . 2 : — Նիճէ Կէօպէ :
Եա'նի կէօքտէ օլտուղու կիպի :
Լլաճա կէօքտէ օլտն իզաա'թ
շաղըլ՝ իլէ տիր, տէր ա'զա'պ
օլուր, ո'ւմո'ւմի տիր, միւթէ-
ֆի'զ էրրէյ՝ եա'նի ճիւմէսիւն
կէօնիւլ պիրլիյի՝ իլէ տիր, վէ
թէքմիլ վէ գուսուրսո'ւզ տուր :
— Եէր Ելէրիւնաթէ քապի : Պու
ֆանի տիւնետաա՝ տախի պէյյէ
օլտուն : Շէհէննէմտէ օլտուղու
կիպի տէյիլ, Սոդոմ կիպի պա-
զը եարամալ եէրէրտէ օլտուղու
կիպի տէյիլ, Լլաճը պիլմէյէն՝
վէ օնուն եօլարընրն պիլիսիւնի
արզուլէմէյէն փուլթիէրէսթէ-
րին արասընտա օլտուղու կիպի
տէյիլ, խըրսըղլարըն՝ եանքէ-
սիճիլէրին՝ քիւֆիւրպաղլարըն՝
սէրիսօշարըն՝ վէ գաթիլէրին ա-
րասընտա օլտուղու կիպի տէյիլ,
իլլա թէքմիլէրին՝ էյիլքքեանիլէ-
րին՝ ճիւմէ ա'լէմտէ էն էյիլէրին
արասընտա օլտուղու կիպի՝ ըշը-
ղն իլք սօղմուշ օղուլարընրն
արասընտա օլտուղու կիպի՝ «Կէօ-
պէ՝ օլտուղու՝ Կիւլ» : «Կէէլ . թ .
6 : Սապլ . Ժք . 19 — 21 : Պան .
7 . 35 : Եք . Խ . 14 :

11 . Հէր կիւնքի էքմէյի-
պիլէ պուլիւն վէր : Իշպու խ-
թիտա՝ պիլէ էօյրէտիր քի, (1)
Տիւնետա մուհիճաճըղլարմըղ

12 Վէ պիպէ պօրճարը մըզը պաղըշա, պի՛զ տա-

տուա՛ մատտեսի տիր : Վա՛յ .
 Ժա՛ . 3 : Փիլէպ . 7 . 6 : Սաղ .
 17 . 18 , 19 : 17 . 10 : (2) Պի-
 րզէ՛ Լաւաճա մուհթա՛ծ օլտուղու-
 մուղու էօյրէտիր : Լոյէր պի-
 ղէ էքմէյի Լաւաճ վէրմէզսէ ,
 օնու էլէ՛ կէթիրմէյէ Տէփ ճէհա-
 լէրիմիզ պօ՛շ տուր : Սաղ . 3 . 1 . 2 :
 (3) Պիզէ՛ իշէ կիւճէ
 մէշողու օլմաղա ճէհա ու դալ-
 րէթ էթմէյի վէ խաւարէյի էօյ-
 րէտիր : Սաղուպ օլունան՝
 թէնպէլէք էքմէյի եախօտ հիւ-
 լէ եա ալտատըճըզ էքմէյի եա
 սալիւր քիմնէլէրին էքմէյի տէյիլ
 տիր . իլա՛ « Պիզի՛մ էքմէյիմի »
 տիր , օլ էքմէք քի՛ պիզ շէրի .
 պիր դարիգ իլէ օնու էլէ կէթիր-
 մէյէ ճէհա էտէրիզ : Էթ . 10—12 :
 Լա՛ . 27 :
 (4) Պիզէ՛ Փուգարայէ սատազա՛
 վէրմէք էօյրէտիր : Տէյիլ պա-
 նա՛ իլա՛ « Պիզէ՛ վէր » տիր .
 վէ տէյիլ էքմէյիմի իլա՛ « Լք-
 մէյիմիզի » տիր : Պիզ ախէր-
 լէրի՛ իշիւն տախի տիւշիւնմէյի-
 յիլ : Էթ . 11 , 14 :
 Էթ . 11—16 : Լա՛ . 16—22 :
 (5) Պիզէ՛ արղուլարըմըզտա ին-
 սաֆը՛ օլմագ էօյրէտիր : Պիր
 երլը՛գ եա պիր պլըզ եա պիր
 հաֆթալըզ՛ եախօտ եարրնքի՛
 կիւնիւն պիլէ թէտարիքիւնի տի-
 լէ՛մէյօրուզ . իլա սալթ « պու-
 կիւնքի » իշիւն եալարըրըզ :
 Իհթիմալ քի՛ եարըն ապա հա-
 ճէթիմիզ օլմասըն : Պունճիլէ-
 յին եինէ՛ սէֆաա՛թէ տալիւր
 շէյլէր՛ եա՛նի նէֆիս դաա՛մյար
 տիլէ՛մէյօրուզ . իլա սալթ էքմէք՛
 եա՛նի գէմանի հաճէթիմիզի տէֆ-
 էտէճէք սատէճէ պալաղը շէյի՛
 տիլէրիզ : Սաղ . 4 : Ժ

Տէ՛ . 7 . 8 : Եւէյ Ժա՛
 16—35 : Բուհանի՛ նի՛մէթէրի՛
 պիւթիւն էպէտիլէք իշիւն տի-
 լէյէպիլիլիլ . լաքին տիւնեալի՛
 նի՛մէթէրի՛ կիւնտէն կիւնէ սալթ
 պուկիւնքիլէրի՛ տիլէյէ պիլիլիլ :
 Լիւրուոն օլ տուա՛սը՛ նէ՛ կիւ-
 ղէլ տուա՛ խա՛ : Լա՛ . 7—9 :
 Լէ՛ դատար ա՛ճայրպ տըր քի ,
 Բապլըն տուա՛սընը հիւ կէօր-
 մէյէն՛ վէ Եւէնի՛ Լհատան պու-
 գատար սէնէ էվվէլ տիւնեա իւ-
 ղէրինտէ եաշայան պիր ատէմ՛
 պունո՛ւն կիպի պիր տուա՛ սուն-
 սըն : Ելմաիքի գէմանէքտէ
 գէնկիլիլիլէ դարըն օնուն կիպի
 տուա՛ էտէն քիլթ տիր :

12 . Վ Վէ պիպէ պօրճարըմըզ
 պաղըշա , պի՛զ տախի պօրճարու-
 ըմալա պաղըշապաղըշալ իլալ : Լո-
 ղու խթիտա՛ պունտան իլէրիքի
 իլէ՛ « վէ » հարֆը վասիդասի ի-
 լէ պիլլէշմիշ տիր , շէյլէքի
 էքմէք եերինէ եալընը՛ « թի-
 քէնլէրէ վէ խաշաղարա » մու-
 թահազ օլտուղումուղու՛ վէ կիւ-
 նաշլարըմըզ ա՛ֆվ օլմատըգճա՛
 պիլէ իհան օլունան հէր՛ « կիւն-
 քի էքմէյիմի » պէրէքէթ եերինէ
 պիլէ պիր լա՛նէթ օլաճաղընը
 խաղըրըզա՛ կէթիրսին : Պու
 խթիտա՛ պիլէ էօյրէտիր քի ,
 (1) Պիզի՛մ ճիւհէմիլ ա՛ֆվ օ-
 լունմաղա մուհթա՛ծ իլ : Լո-
 յէր ճիհանտէ՛ կիւնահսըլ պիր
 թէք ատէմ պուլունո՛ւրա , հէր
 հանկը միլլէթտէն՛ սինտէն՛ վէ
 հալտէն օլուրսա օլուն , պու
 տուա՛յը սէօյլէմէսին . ղերա պու
 տուա՛՛ կիւնաճ իշլէմիշ՛ վէ ա՛ֆվ-
 լըզա մուհթա՛ծ օլանլարա՛ մախ-
 սուս տուր : (2) Պիզէ՛ էօյրէ-
 տիր քի , « Փէտէրիմիզ » ա՛ֆվ

խի պօրճուլարըմըզա պա-
ղըշատըղըմը՛զ կիպի՝

13 Վէ պիզն իղվայէ
սա՛լմա , իլլա պիզն եարա-

էտիճի՛ Լլաճ տըր : Եւնչ ԼԴ .
6 , 7 . Դ խափ . Խ . 30 , 34 , 39 ,
50 : Սաղ . ԼԵ . 1 , 2 : ՃԼ .
3 , 4 : Եսայ . Խ . 18 : ՃԷ . 7 :
Վալ . ԺԵ . 20—24 : Վալ .
ԺԶ . 38 : Եսայ . Խ . 7 : Խ
Յոն . Խ . 7—9 : (3) Պիղէ՛
իշպու ինայէթի նէ՛ րուճ իլէ
տիլէմէք կէրէք օտուղունու էօյ-
րէտիր . եսնի՛ “պօրճուլարըմը-
զա պաղըշատըղըմը՛զ կիպի” : Պու
խսթիտա՛տէ Եարատըճըմըզտան
պիզէ՛ քէնտիմիզն ասէրլէրինէ
ա՛ֆվ էտիճի օտուղունուզտան
զէլատէ ա՛ֆվ էտիճի օլմասընը
տիլէմէյօրուլ : Խմտի էյէր
պիզ՛ պիր քիմնէնին Տագգընտա՛
Պէն օնու ապա ա՛ֆվ էթմէյէ-
ճէյիմ տէրսէք , պու տուա՛յը
սուստուղունուզ զէման ֆիլ վա-
գի՛ դալա՛պ էտէրիզ քի , Լլաճ
պիզն ասլա ա՛ֆվ էթմէսին : Վ է
պու ճիւմիէ իլէ՛ ա՛ճապա դաճ
օնպին քիմնէէր վար քի , Տէր
կիւն պու տուա՛յը Լլաճա՛ եիւ-
րէքլէրի քէն վէ խուսուլթ իլէ
տօլու իքէն սուսարլար : Սաղ .
Դ . 14 , 15 : ԺԵ . 21—35 :
Եսայ . Ե . 12 , 13 : Սաղ . ԺԶ .
25 , 26 : Սաղ . ԺԽ . 25 , 26 :
Վալ . Դ . 37 : ԺԷ . 3 , 4 :
Եսայ . Դ . 32 : Վալ . Դ . 13 :
Եյէրէի պիզէ օլան թէա՛տի
վէ րէնճիտէ՛ վէ զարար ուզէյան
վէ քէտէրտէն՝ չօգ քէրրէ՛ պու-
լունտուղունուզ մէմէքէթին գա-
նուս ու գավայի՛տինէ վէ զա-
պիդանընա իլթիճա էտէրէք իճ-
գագի՛ Տագգ դալապ էթմէսի
միւնասիպ վէ ճայիզ իսէ տէ
(Յոն . ԺԵ . 23 : Վալ . ԺԶ .

35—40 : ԽԶ . 25) , պու միտիլ-
լիւ թէա՛տիյաթը՛ օնլարը պէօ-
յիւ թմէք իչիւն ա՛գլ ու ֆիքրի-
միզտէ սագլայարագ Տէնտիսէ
էթմէլն տէյիլիզ , իլլա պէր
ա՛քս՝ օնլարը միւմքին օլտուղու
գատար թէզ ա՛գլըմըզտան տէֆ՛
էտիպ ունուլթմալըյը : Պիզ՛
չօ՛գ քէրրէ թէճամիւլ էթմէ-
լիլիզ . տա՛յիմա ա՛ֆվ էթմէլի-
յիզ :

Լաքին պիզ քէնտիմիզն ա՛ֆվ
լողա նայիլ օլտուղունուզ՝ ա-
խէրլէրինի՛ ա՛ֆվ էթտիյիմիզ
սէպէպինտէն տէյիլ տիր : Ե՛ֆվ
օլմամըզն ա՛ղիմ՝ սէպէպի պու
տէյիլ տիր , իլլա սատէճէ պիր
շարգ եա գանձն ծուր : Վ է
Տագիգաթ՝ էյէր եիւրէքլէրիմիզ՝
գարընտաշըմըզա քէն սագլայըպ
թէսքին օլմազսա , Ե՛զիզ Բու-
ճուն վասիդասի իլէ պիզտէ ալ-
չագ կէօնիւլիւյիւն վէ թէվպէ-
նին պէօյիւք ա՛մէլն տաճա իշ-
լէնմէտիյինտէ՛ վէ Բրիստոսա
ինանըպ օնուս վասիդասի իլէ
խէլաս վէ էպէտի է՛օմիւր ալան-
լարըն ա՛խիլէագ ու մէշրէպլէրինէ
տաճա մալիք օլմատըղըմըզա պիր
սաճիճ նիշան տըր :

13 Պիլի իղվայէ սա՛լմա : Տէ-
յիլ քի Լլաճ պիր քիմնէյի կիւ-
նաճ իլլէսին տէյիւ իղվայէ սա-
լար . Տաշա : Յոն . Խ . 13 , 14 :
Լաքին օ՛ ճիւմիէ առէմլէրի թէճ-
րիւպէ էտէր . վէ չօգ քէրրէ օնլա-
րը՝ պիր ա՛ղիմ թէճրիւպէ՛ Տայի
իչինն գօր : Լլաճ պուսնճիլէյին
թէճրիւպէ էյլէտի Յոգ՝ Լարա-
ճամ (Շանդ . ԽԶ . 1) Յօվսէփ
(Սաղ . ՃԵ . 19)՝ Սուլսէս՝

մաղտան գուրթար • զերա փատիշահլըգ վե գուվվեթ

Պատիթ վե Պատիթի : Վերստոսուն ետնրնտան գասավեթ իլե պրլան օլ Ինծիլտեքի կենծի (1) Կարթ . ԺԺ . 21 , 22) պո՛ւն . ճիլէյին թէճրիւպէ էյլէտի : Փարաւօնու պո՛ւնճիլէյին թէճ . րիւպէ էյլէտի , վե թէճրիւպէ իլե օնուն եիւրէյի գաթըլանտը : Վէնտի ճէմա՛ւթընը չէօլտե պո՛ւնճիլէյին թէճրիւպէ էյլէտի . ք (Բ) Են . ք . 2 , 16 : Տինտար Եղեկիա փատիշահլը պո՛ւնճիլէյին թէճրիւպէ էյլէտի . ք Սապ . Լք . 33 : Պունտան գաղը՝ նա . զար՝ Բլաճ պա՛ղը քերրէ պո՛ւ տէրէճէ տարղըլըղա կէթիլիլի՛ր քի , առեմլէրի՛ քէնտիլէրին սէլ . տիյի ֆէնա եօլարընտա պրաղըր , վե քէնտի լուգֆունուն վե մու . գատտէրինին առեթա Տըֆը Էթ . մէյէ գուլանտըղ վեսիլէլէրի օնլարտան կէրի՛ գութար : Սապ . Ժա . 11 , 12 : Եսայ . ք . 9 , 10 : Սապ . Ժք . 14 , 15 : Գալ . Ժք . 39—41 : Վարձ . Իք . 26 , 27 : ք թէ . ք . 11 , 12 : Պու միսիլիւ առեմլէրին Տալի փէք գորգուլու տուր :

Բապպըն տուա՛սընտա իշպու իսթիտա՛ իաղըրմըղա կէթիլմէ . լիքի (1) պիղ՝ թէճիլքէ՛ իլինտէ իղ : Զէր նէրէյէ կիտէճէք օլսագ , թէճիլքէ Էօնիւմիւղտէ Տաղըր տըր : Իլք Լտեմ՝ պիլ պաղչէտէ՛ թէճրիւպէ օլունտու : Իքինծի Լտեմ՝ կէօքտէն օլան Բապպ՝ չէօլտէ՛ թէճրիւպէ օլունտու : Պապ ք . ԼչէրՏինէ պագ : Պիղ էյէր տիւնեատան պիլր մանասթըրա եա տաղա եա իսիղ պիլր մաճալէ չէքիլէճէք օլսագ տէ՛ քէնտի նէֆսիմիղ . տէն ուղագ չէքիլէճէյիլ . իլա օրայա քէնտիմիլի՛ տալի պէրա .

պէր կէօթիլիւրիւղ : (2) Պիղ զայի՛ֆ իղ , վե եիւճէլէրտէն եար . տըմ վե գուվվեթ ալմաղա մուճ . թաճըլ : Վալ : Իք . 40 , 46 : Կարթ . Ժ . 13 : ք Պէպ . ք . 9 : Գապ . ք . 10 : Սապ . ԺԺ . 13 : ԺԺ . 117 : Ժա . 4 : Լապ . ք . 8 , 9 : (3) Պիղ՝ քէնտիմիլի թէճրիւպէ վե իղվա եօլունա աթմալը տէյիլիլ : Զօգ քիմսէլէրին էթտիյի կիպի՛ իղվատէն Տըֆը օլունմագ իլիւն տուա՛ էտիպ տէ՛ օնուն օրթասը . նա սէյրթմէք՝ սաղլըգ ու շիֆա իլիւն տուա՛ էտիպ տէ՛ զէճիլ իլմէյէ՛ Լալսօտ Բլաճըն Տիւմ . յէթինի դալապ էտիպ տէ՛ քէն . տիմիլի աթէլին եա սուլուն ի . չինէ աթմաղա պէնկղէր : Պու միսիլիւ տուա՛լէրին Տէփիսի Լա . լաճըն ի՛նտինտէ մէքըու՛ճ տուր : (4) Պիղ՝ քէնտի ի՛պրէթիմիլ վե րէյլէրիմիլ իլէ՛ ախէրլէրինի իղվայէ սալմագտան սագընմալը . յըլ : (5) Բապպըմըղ քէնտիսի իղվա՛ չէքտի : (Նու Պետրոս՝ Զերմիլիլէր՝ Փարիսեցիլէր՝ վե շէյրա՛ն իղվայէ տիւշիւրէճէք օլտուլար : Իղվա օնա՛ չէօլտէ՛ պիլր տաղտա՛ ա՛ղիլ շէճիլտէ՛ Տէյքէլին գուպպէսինտէ կէլտի : (՝) աճըլգ վե սուսուղուլ՝ սօղուգ վե Խօրղունլուգ իլէ իղվա վե թէճրիւպէ օլունտու . տուա՛ վե ուրուճուն օրթասընտա՛ իքէն իղվա ու թէճրիւպէ օլունտու . Տէր պիլր խուսուտա պիլիլմ՝ կիպի իղվա չէքտի . իղվա իլէ էղիլէթ չէքտի . իմտի իղվա ու թէճրիւպէտէ օլան քէնտինին Տէփ խաղընա Խարտըմ՝ Էթմէյէ գատիլ տիլ : Վալ . Իք . 28 : Եք . ք . 17 , 18 : ք . 15 : Իլէ . թիճէի քէլամ , իղվայէ գարը

վէ համոտ էպէտ իւլ ապատ սէնի՛ն տիր . Լմին :

գուժվէթէ՛ մայիք օլայէր տէյիւ
ասլա տուա՛ էթմէյէնէր՝ էպէթ-
թէ իղվատէն եէնիլէճէրէր , վէ
ախէրլէրինի տախի իղվայէ սալ-
մաղա սէպէպ օլաճադլար : Հէփ
պինամազ քիմսէլէր՝ հէմ քէն-
տիլէրի իղվայէ տիւշէրլէր , հէմ
ախէրլէրինի՛ տախի տիւշիւրիւր-
լէր : Իշպու իղվա՛ մէզարը՝ օն-
լարըն ճիւմէսի իշիւն ափ աչք
տուրուր , վէ օնլարըն ճիւմէսի
օնու՛ն իշիսէ՛ տիւշէրլէր . վէ
ճիւմէսի տախի պիրի պիրինէ՛
պուռնու՛ն կիպի աչք մէզարտըր-
լար : Վ է օնլարըն աշաղա եու-
վարլանմարըր թէզ մէքս օլմազ-
սա , էպէտէն հէլաք եօլունտան
գուրթուլաճադլարը եօգ տուր :
— Պիլէ Էարամպան գուր-
լար : Եարամազ լուղէթի Եու-
նանիճէտէ օլտուղու կիպի՛ թաշ-
մին օլունո՛ւր քի , շէյդա՛ն մա՛-
նասընա օլմաղ : Պագ Սաթլ .
Ժք . 10 , 38 : Յով . Ժէ . 15 :
ձ (Յով . ք . 13 , 14 : Դ . 12 :
Ե . 18 : Լ՛ղիզ Բո՛ւհ լաֆը
իլէ՛ պա՛զը տէֆա՛ պիր ա՛լէսսէվի
սէօլլէյիշ իսթիա՛րէսի իլէ՛ հէփ
էյի վէ արզուլանաճադ օլան շէյ-
լէր պէյան օլունտուղու կիպի՛
քէզալիք եարամազ վէ նախաք
րուհ տախի՛ կէօրիւնիւր քի ,
հէր իքրահ օլունաճադ շէյի
պէյան էթմէք իշիւն գուլանը-
լլար : () նտան գուրթուլմադ՝
հէփ պէլալարըն էն պէօյիւ-
յիւնտէն՝ վէ հէփ պէլալարըն
փուռկարընտան գուրթուլմադ
տէմէք տիր : Ե քիւն էդրաֆըմըզ
ալան հէփ պէլալարը՛ տախի պիրէր
պիրէր՝ եա՛նի տուղադլարը՛ միհ-
նէթլէրի՛ մուսիպէթլէրի՛ ա՛ղապ
ու էյիլէթլէրի՛ գօրգուլարը՛ վէ

գասալէթլէրի զիքը էթմէյէ պի-
ղէ րուխսաթ վար : ք Սաթլ .
Դ . 10 : Սաթլ . Ժիւ . 7 , 8 : Ե-
րէ . Ժէ . 21 : Պաղ . ւ . 4 :
ձ թէ . ւ . 9 , 10 : ք Տէ . Դ .
17 , 18 : Եր . ք . 15 : Յայ .
իւ . 4 : — Փատիշաղըգ : Սաթլ .
Դ . 10 : Եր . Ժէ . 18 : ձ Սաթլ .
իթ . 11 , 12 : Սաթլ . Ժ . 16 :
իւ . 2 , 7 , 8 : Ժիւ . 10 — 13 :
Պան . Դ . 25 , 34 , 35 : Է .
14 , 18 : ձ Տէ . ւ . 17 : Դ .
15 , 16 : Յայ . Ժւ . 15 : Պու-
“ փատիշաղըգ կէլիսի ” տէյիւ
նէ՛ իշիւն տուա՛ էթմէլի իտիյի-
միղէ պիր էյի սէպէպ տիր . շիւն
քի փատիշաղըգ տէտիյիմիղ՝ պիր
էպէտի հադգ իւղըէ օնու՛ն միւլ-
քի՛ւ տիր : — Վ է գուժվէթ :
Տուա՛լարըմըզտա տիլէտիյիմիղ
ա՛ղիմ շէյլէրին պիղէ իհսան
օլունաճաղընա՛նէ՛ իշիւն մէմիւլ
էթմէլի օլտուղումուզա պիր էյի
սէպէպ պո՛ւ տուր քի՛ “ փէտէ-
րիմիղ ” օնլարը վէրմէյէ գատիլ
տիր : Ղիւմէ գուժվէթ օնու՛ն
տուր : () նու՛ն ի՛նտիստէ հէր
շէյ միւմքիւն տիր : Սաթլ .
Ժթ . 26 : Սաթլ . կի . 11 : Ե-
րէ . Դ . 20 : Յայ . Դ . 11 :
Ե . 12 , 13 : Է . 12 : Ժւ . 17 :
Ժթ . 1 : — Վ է հոմա : () նտան
պիղէ էթմէյէ հէփ տիլէտիյիմիղ
շէյլէր իշիւն համո ու սէնալը
օնա՛ վէրէլիմ : Պիղէ գալապ
էթմէյէ կէրէք օլան պիղի՛մ տէ-
յիլ՝ իլա օնու՛ն շան ու ճէլալի
տիր : Յով . Ժք . 28 : Տէ .
Է . 9 : Սաթլ . իւ . 11 : Երէ .
Ժք . 7 , 21 : Պան . Ժ . 19 :
— Եպէտ իւլ ապատ սէնի՛ն պիր
Պարաֆըմըզտան Լալահա իշպու-
համո ու սէնա վէ գուժվէթ իւ-

14 Օրրա էյեր ատենէրէ սուչարընը ա'ֆվ էտէ'րսէնիզ , կէօբէրտէքի փէտէրինիզ տախի սիզէ ա'ֆվ էտէճէք :

15 Լմնա էյեր ատենէրէ

րար էթմէք' էպէտէն օլաճագ . օ' էպէտէն օնա մուսթաճագ . օլաճագ տրը , վէ պիզի' օլ ճամոռ սէնայը էպէտէն օնա սունմագ իրզմէթինտէ պուրունմագա նայիլ էյէյէ : — Լ. Թն : Պու' Խ' պրա , նի պիր լուղէթ տիր , վէ պիր շէյտէ զայէթ գուվվէթին պիր ըրզա վէրմէք' ետ'նի "պէօյլէ' օլսուն" միսիլիւ պիր թա'պիր պէյան էտէր : Լ. Լաճ պիր շէյ իշիւն' "Լ. մին" տէրսէ , օ շէյ էլպէթթէ էօյլէ' օլաճագ տրը : Պու սէօղիւ պիզ գուլլանտրղը մրզ վագըթ ճիւմէ արզումուզու պիր սէօզ իլէ պէյան էթմէնին պիր մուսթասար եօրլ տուր : Հէր պիր սէօյլէտիյիմիզ խու սուսլարըր եէքիւն էտիպ' ճիւմէ սինին իւզէրինէ պիրտէն իմզամըզ վէ միւ Տիւրիւմիւզիւ գօմնագ տրը :

Խմտի պու' նէ' կիւզէլ պիր տուա' էօրնէյի տիր քի , պիզէ օնու քէնտի Լ. ֆէնտիմիզ վէրմիշ տիր : () Նուն պիւթիւն ըուհու' նէ' գատար սէվկիւլիւ տիւր : () Նտան պիր էվլատ ըուհու սէտասը չըգար , " ֆէպէր" . պիր ու' մումիլէք ըուհու սէտասը " ֆէտէրիմիզ " . պիր թէվաղու ըուհու " ատրն ա'ղիզ օլուն " . պիր վազճըրդ ըուհու " փատիշաճըղն կէլսին " . պիր միւղիլիւ վէ իդա'աթ ըուհու " Խրատէթին օլսուն " . պիր մուհթաճըղն գանըմագըրգ

սուչարընը ա'ֆվ էթմէ'զ . սէնիզ , կէօբէրտէքի փէտէրինիզ տախի սիզնէ սուչարընըզ ա'ֆվ էթմէյէ ճէք տիր :

16 Վէ ուրուճ դութտու

րուհու' " պիզէ նաֆագամըղ վէր " . պիր ա'ֆվըրգ ըուհու' " պիզ ախէրլէրինէ էթտիյիմիզ կիպի պիզի ա'ֆվ էյէ " . պիր իճիւրա'զ ըուհու' " պիզի իղվայէ պրագմա " . վէ խիւլասէի քէլամ' ճամոռ սէնա' ըուհու սէտասը կէլիւ , " զերա փատիշաճըզ վէ գուվվէթ վէ ճամոռ սէնին տիր " :

14 . Լ. Եր Թաթիլէրէ սուչարընը ա'ֆվ էթմէ'զ : Լ. Եր պու Պապըն 12 նճի խանէսինին շէրհինէ պագ : Լ. Եր պիր ա'տէմ պիզտէն ա'ֆվըրգ տիլէրսէ , պիզ ճան ու տիլտէն օնու ա'ֆվ էթմէլիյիզ . վէ պունու' օ տիլէմէգտէն պիլէ պիզ էթմէյէ ճաղըր օլմալըրզ : Վ է օ' սուհու' նու իդարար էթսէ' տէ էթմէսէ տէ' պիզ օնա էյիլք կէօսթէրմէլիյիզ : Լ. Եր . Ժ . 19—21 : Ս. Թաթիլ . Ե . 44 , 45 : Լ. Եր . 21 :

15 . Լ. Եր Թաթիլէրէ սուչարընը ա'ֆվ էթմէ'զ : Լ. Եր պիզ քէնտիմիզ մէրճամէթ պուլմասընը արպու էտէ'րսէք . քէնտիմիզ ախէրլէրէ' մէրճամէթ կէօսթէրմէլիյիզ : Լ. Եր եիւրէյիմիզ տարըղնըզ իլէ տօլու օլաւագ տուա' էտէրսէք , Լ. Լաճըն պիզէ տարըղնըզ իլէ ճէվապ վէրէճէյինի մէմիւլ էթմէյէ սէպէպիմիզ վար : Խ Տն . Ժ . 8 : Խ . 13 : Հէմ' Ս. Թաթիլ . Ե . 23 , 24 շէրհինէ պագ :

16 . Ուրուճ դութտու

դունուլ զէման , մերայր-
լեր կիպի շէնրէսի պողուզ
օլման . զերա օնլար՝ ատեմ-
լերէ ուրու՝ դուլթուզլարը-

նը կէօսթերմէք իչին՝ շէնրէ-
լերինի՝ պողարլար . կերէ-
տէրիմ սիզէ քի՝ օնլար իւճ
լերէ ինի ալըրլար :

Գլխաւ : Ուրու՝ գուլթուզ՝ եաս
ու գասալէթ շէքմէնին դասիա՝
թի նիշանէսի տիր : Ետիտ
գասալէթ՝ իշթաշը պիւթիւն
պիւթիւնէ քէսէր . վէ օլ Տալտէ
պուլունան՝ աղլընա դաս՝ մա-
լա՝ մալ : Պուլուն իչին ուրու՝
էլեմ ու քէտէր՝ էզիյէթ ու
սրգլէթ՝ կիւնա՝ իչին շէտիտ
փիւշմանլը՝ վէ գասալէթ կէ-
թիւմէյէ պայիս օլան Տէր պիր
Տալ շէմանընտա՝ Վիլիսէնին
ալազ վէ փերուշան Տալտէ պու-
լունտուզու՝ եախօտ Վլա՝ գա-
րափընտան ճէք եա դաու՝ն եա
գըրլըզ կիպի կէլէն պէլար զէ-
մանընտա՝ դասիալթը իլէ փէք
միւնասիպ տիր : Ուրու՝ պիզի
ալազլաթմազա՝ պիզի՝ Վլա՝ Տէր
խմտաթընա մուլթա՝ օլտուզու-
մուզու տուլուրա՝ մալ միւլա՝
պարա կէթիւմէյէ վէ ա՛գլ ու
փիլթիւմիզի պու տիւնեանըն մաս-
լա՝ Տալթարընտա փերուշան օլ-
մագտան օպիր տիւնեանըն սաա՝
տէթինէ տէօնտէրմէյէ պիր վէ-
սիլէ գուլանըլա պիլի : Ու-
րու՝ պիզէ փայտալը եախօտ Վլ-
լա՝ մագպուլ օլմագ իչին՝ տա-
լիմա քէնտի եիւրէյիմիզին սա-
Տէր տուլուշարընը պէյան էտէն
պիր շէյ օլմալը տըր : Պա՛զը
ուրու՝ էօրնէքլէրի իչին՝ պագ
Վապ . ի . 26 : ա իւագ . է . 6 :
թ իւագ . ժք . 16 : թ Ուտայ .
ի . 3 : Ել . թ . 21 : Վէլ .
ա . 4 : թ . 1 : Ել . թ . 3 , 16 :
Ել . լա . 9 : Վա . թ . 3 :
Վիլ . ա . 14 : թ . 15 , 16 :
Յիլա . թ . 5—9 : Վա . ժք .

2 , 3 : ժք . 23 : — Սիւրալը-
լէր իւլ : Պագ Ուտալ . թ .
2 շէրՏինէ : () Նլարըն ուրու՝
գուլթալարընը գարգընա նու-
մունէ տէյիլ . Եապ . ժք . 3—5 :
Վա . է . 5 : Վալ . ժք . 12 յէ
պագ : Պիր՝ եա պիր գալ կիւն-
լիւք մաթրափը գազանմագ մերա-
մը իլէ ուրու՝ գուլթանլար՝ միւ-
րայը՝ սըրլար : Պու կէճՏիլէ
արթան՝ փուգարայէ վէրիլմէլի
տիր : Եապ . ժք . 6 , 7 : —
Չէրէսի պոպուգ : Եա՛նի էք-
չի՝ սուրալթը՝ ալէմին կէօզլէրի-
նէ կէօրիւնմէք իչին մախտուսէն
եափմա պողուզ սուրալթը . քի
պու՝ եիւրէքտէ օլմայան եափմա
պիր գասալէթ կէօսթէրի : —
Չէրէլէրինի պոպուլար : Ու-
րալթարընա պիր շէրքին շէթիլ
վէրմէք իլէ , եա օնու եայգա՛մա-
յարագ վէ սալարընը սագալ-
լարընը դարա՛մայարագ եա դօր-
րագ վէ քիւլ իլէ սըվայարագ
օնա պիր պէտ լէճէ վէրմէյիլէ :
() Նլարըն ուրու՝ Տալթը՝ ճիսիմիզ
քէօկէ՝ վէ սալթ պիր կէօսթէրիշ-
տէն ի՛պարէթ իտի : () Նլարըն
եիւրէյիմտէ Վլա՝ մագպուլ
գասալէթ եօղուտու . վէ պուլուն
իչին թէվպէքեար կէօրիւնմէյէ
իսթէտիլլէրի զէման՝ պու միսիւ-
լիւ եափմա տիշարընտան կէօրիւ-
նիւր շէյլէր էտէրլէքիտի : () Ն-
լար շօպ ուրու՝ Տալթէտէրլէրիտի .
լաքին ճիւմիսի միւրայըլըգտան
ի՛պարէթ իտի : () Նլար քէնտի-
լէրի իչին տէյիլ՝ իլա ախէրլէր-
տէն կէօրիւնմէք իչին ուրու՝
գուլթարլարը : () Նու քէնտի

լէրինիղէ խաղինէլէր եր'ղ-
ման , օրատա քի կիւմէ հէմ
փաս եէր , վէ օրատա քի՝

խըրսըզլար , տէլէրլէր վէ
չալարլար :

20 Լլա քէնտինիղէ կէօք-

Փարգը՝ օլմալը տըրլար , եօղիսէ
օնուէն փատիշաճըղընըն թէպա՝
սընտան օլաճաղլար : Վ է Ռապ-
պըմըղըն պու պիղէ վէրտիտի նէ
միւպարէք պիր թէնպիճ տիր :
Ղ'իւմէ վագթըմըղը վէ գուվ-
վէթիմիղի վէ Ֆիքրիմիղի հէլաք
օլաճագ պիր շէյէ սարֆ էթմէյէ
պիղտէն մաղուպ օլմատըղընա՝
նէ՝ գատար միւթէքքիւր օլ-
մալըլըլ : Վաճա՝ Լլաճտան
մուհապպէթի գալտըրըր , ախէ-
րին պէրխօրտար օլմասընա հա-
սէտ տօղուրուր , մալ էտինմէք
իչիւն՝ հիւէյէ՝ եալանա՝ վէ գա-
պաճաթա գուլաղուզլար , վէ
ճանը՝ ղայէթ ալազ պիր հալէ
տիւշիւրիւր : Ինսան՝ դօփրազ-
տան օլան էշեա վէ մալ ու ալթուէն
երզմագ իչիւն տէյիլ՝ իլա տա-
հա ալէա վէ ճէլիլ խըզմէթլէր
իլէ մէշղուլ օլմագ իչիւն եարա-
տըմըլ տըր : (Յուէն էօմրիւ՝
էպէտիլիք իչիւն սարֆ օլունմա-
լը , քի օրատա պու տիւնեա
խաղինէլէրի իգթիգալը տէյիլէր ,
վէ ալթուէն հէմ կիւմիւշ կէշմէլ ,
վէ օլ էպէտիլիք եազըն տըր :
Պագ՝ Տէլ Լլա . 24 , 25 :
Սաղ՝ Լթ . 6 : կթ . 10 : Լ-
աւի . ժա . 4 : ժա . 16 : իթ .
4 , 5 : Լաղ . Է . 10—14 : Ս-
աւի . ա . 18 : Ղալ . ժթ .
15—21 : ժթ . 24 , 25 : ա Տէլ .
ա . 8—10 : Եթ . ժթ . 5 : Տալ .
Է . 2 , 3 : ա Տալ . Է . 15 ,
16 : — Լիւլէ : Լալապարը եէ-
յէն պիր քիւլիւք պէօճէք տիր :
— Փաւ : Սալտէլէրին իւթիւ-
նէ դօփլանըր պիր չիւրիւտիւճիւ
շէյ տիր քի , օնլարը հէլաք էտէր :

20 . Լիւլէ՝ Խաղինէլէր : Սի-
ղին խաղինէլէրինիղ սէմալի շէյ-
լէր օլուն , վէ տէյիլ տիւնեա-
վի շէյլէր : Սիղ՝ միւթօնլարճա
սէնէլէր զէնկին վէ միւլթէպէր
օլա պիլիւր իքէն , նիճիւն սալթ ի-
յիրմի եա օթուլ սէնէիչիւն զէն-
կին վէ միւլթէպէր օլմաղա հէփ
գուվվէթինիղի սարֆ էտէսինիղ :
Վ է սալթ միւթօնլարճա սէնէլէր
տէյիլ՝ իլա էպէտ իւլ ապատ
զէնկին վէ միւլթէպէր օլա պի-
լիւրսինիղ : Պունուէն իչիւն պաշ-
լըճա ղայրէթինիղ էպէտիլիք ի-
չիւն հաղըրլանմաղա՝ սարֆ օ-
լունմալը տըր : Պագըն քի , է-
պէտի սաա՝ տէթիւնիղ իչիւն թէ-
տարիք կէօրմիւշ պուլունասը-
նըլ : Կէօքտէ խաղինէլէր երղ-
մագ պու տուր քի , կէօյիւն
փաքըղը վէ սէֆաա՝ թլարը սի-
ղին օլաճաղընա սահիճ մալիւ-
մալթ՝ վէ “պիր չիւրիւմէլ վէ
փաք վէ սօլմաղ միրասա” վէ
Լլաճըն միրաստըրլարը վէ՝ Վ-
րիստոսուն միրաստաշլարը օլուն-
ղունուզա պիր իսպալթ քէսպ
էտէճէքսինիղ : — Լիւլէ Լիւլէ
նէփէ Խա : Խաղինէլէրիմիղի
կէօքտէ երզմագ իչիւն՝ օրասը
էմին պիր մաճալ օլունուղու պիղէ
ա՛ղիմ՝ ղայրէթ վէրմէլի տիր :
(Օրատա հիչ պիր պօզան՝ հիչ
պիր չիւրիւտէն՝ հիչ պիր իփ-
րատան շէյ եօգ տուր . օրատա
խըրսըլ չալաճալ , ալթէլ թէ-
լէֆ էտէմէլ , էօլիւմ ալըրաճալ :
Պագ՝ Սաղ . ժթ . 21 : Ղալ .
ժթ . 33 : ժա . 9 : Տալ . Է .
27 : ա Տէլ . Է . 17—19 : Եթ .
Է . 34 : ժա . 26 : Տալ :

տէ՛ խաղինէլէր երդըն , օ՛րա-
տա քի՛ նէ՛ կիւվէ նէ՛ տէ՛
փաա պօղար , վէ՛ օ՛րատա
քի՛ խրրաբղար տէլմէզլէր ,

վէ՛ չալմազլար :

21 . Ծիւրա խաղինէնիզ
նէ՛րէտէ խսէ , եիւրէյինի՛զ
տախի օ՛րատա օլաճագ տըր :

Դ . 5 : ւա Պէ . ւա . 3 , 4 :
ն . 1 :

Ի՛յ օգույան ա՛ղիզիմ՝ , պու
տիւնեատան մա՛տա ախէր պիր
եւերտէ խաղինէն վա՛ր մը : Ի՛ք-
սէրի ինսան գըսմը՝ սա՛լթ պու
տիւնեա իշիւն չաղըմաղա՛ Լլա-
հը ունուծմաղա՛ վէ՛ էպէտէն
Փագիր վէ՛ սէֆիլ օլմաղա է՛մր
օլուսմուշլա՛ր կիպի ա՛մէլ ու
հարաքէթ էտէրլէր : Ի աքին պո՛ւ
միսիլիւ պիր է՛մր պիր ա՛ղիմ՝
լա՛նէթ օլուպ՝ մուհապպէթ օլան
Լլահատն կէլմէսի միւմքիւնսիւզ
տիւր : () Նուն իսմի շէրիֆինէ
համո ու սէնալէ՛ր օլսուն քի ,
պիզտէն՝ տիւնեամի մասլահաթ-
լարըմըզտա իշքիւզար օլտուղու-
մուզու դալապ էտէր , քի պու
պիզմը՝ գէմանի ըահաթըմըզա վէ՛
խաթթալըզ վազթընտա վէ՛ իւ-
թիարըզտա Փայտալը՝ տըր , հէմ
տախի մուհթաճ օլանլարա վէր-
մէյէ գատիր օլալըմ՝ (Եփէ . Դ .
28 : ւա լմէ . Դ . 11 , 12 :
լմէ . Դ . 7—12) . Լա-
քին մէրհամէթի իլէ պիլէ բուխ-
սաթ վէրիւր , վէ՛ նիհայէթսիզ
քէրէմի իլէ պիլէ է՛մր էտէր քի ,
չիւրիւմէզ պիր միրաստան քէն-
տիմիլէ պիր հիսսէ էտինէլմ՝ ,
էպէտիլք իշիւն թէտարիք կէօ-
րէլմ՝ , վէ՛ էպէտէն միւպարէք
վէ՛ սաա՛տէթլո՛ւ օլալըմ :

21 . Եւրէյինի՛զ Կառի օ՛րատա
օլաճագ Կառի՛ Կառի՛ Կառի՛
Ժք : 34 : Դ Կառի . Դ . 18 :
վիլէ . Դ . 19 , 20 : Կառի . Դ .
1—4 : Վէնտի վաղանլարըն վէ՛
էվէրինի սէվէն քիմնէլէր քնար .

լարը իշիւն տիյարի դուրպէթէ
չըգտըզլարը՝ գէման՝ էքսէրի պու-
լուստուգլարը եատ տիյարլարտա
պուլուսան շէյլէրին հիշ պիլի
իւզէրինէ եիւրէքլէրինի գօմուզ-
լար : () Նլարըն մէրամը՝ տայիմա
օլ եա՛տ մէմէքէթլէրտէ գալմագ
տէյիլ տիր . վէ՛ վագըթտան վա-
գըթա՛ գաղանտըզլարըն քէնտի
մէմէքէթլէրինէ՛ կէօնտէրիլէր :
() Նլարըն իրսըմ ու ագրապալա-
րը՝ մալ ու միւլըլէրի՛ վէ՛ ըահաթ
էտէճէք մահալէրի օ՛րատա տըր ,
() Նլար՝ օրատան խապէրլէր էօյ-
րէնմէսինի չօ՛գ սէվէլլէր . զիւս
օնլարըն եիւրէքլէրի օ՛րատա
տըր : () Նլար՝ թէզ օրայա վար-
մաղա մէմիւլ էտէրլէր : Պիր
ատէմին խաղինէսի պիր մահալ-
տէ օլտուղու ղէման՝ քէնտի վիւ-
ճիւտիւ հասպ էլ իգթիզա օլ
մահալտէն հէր նէ՛ գատար ու-
զագ օլսա՛ տէ՛ օնուն եիւրէյի օ՛-
րատա օլուր : Պիր քիմնէնին
իէք սէվիլիլ խաղինէսի Ի՛յրօ՛-
փատա՛ Լ՛սիատա՛ Լ՛ֆրիգատա՛
եա Լ՛մէրիգատա , եախօտ Լ՛զմիր-
տէ եա լմօգաթտա օլսա , եա
եւերտէ եախօտ կէօքտէ օլսա , օ-
նուն եիւրէյի տէ օ՛րատա օլուր .
օ՛ հէ՛ր նէրէտէ օլուրսա օլսուն ,
օնուն եիւրէյի՛ ա՛ղ ու Ֆիքրի՛
արզուլարը՝ տախի օ՛րատա օ-
լուր , վէ՛ օնլարը օրատան շէվիւր-
մէյէ գուտրէթի բօ՛գ տուր :
Ի՛մտի եիւրէյի նիլամտա դուլմ-
մաղա գատիր օլմագ իշիւն կէրէք
տիր քի , խաղինէլէրիմիլն միւ-
նասիպ մահալտէ օլտուղունա՛ վէ՛
սէվտիլիմիզ շէյլէր սէվիլմէյէ

22 Վիճիւտիւն չերազը
կէօզ տիւր . իմտի էյէր կէօ-
զիւն սատէ՛ իսէ , պիւթիւն

վիճիւտիւն միւնէվվէ՛ր օ-
լուր :
23 Լմմա էյէր կէօզիւն

միւնասիպ օլան շէյէր օլմասընա
տիպգաթ էտէլիմ :

23. Վիճիւտիւն չերազը կէօզ
տիւր : Պիւնտան իյէրի սէյոլէնիլէն
կէրչէքիլէր՝ պիւր ղայէթ ույոլուն
էօրնէք իլէ պուրատա շէրճ օլու-
նուր : Վիճիւտիւն ա՛մէլ ու
հարաքէթլէրինէ նիլամ վէրէն՝
կէօզիւն ըջըղ տըր : Կէօզ
թէմիզ օլուպ՝ շէյէրի սահի-
հան օլտուգլարը կիպի ֆէրգ
էթտիյի գէման , վիճիւտիւն
պիւթիւնիւ ըջըղա մալիք տիւր ,
վէ օլ ատէմ՝ էմին օլարագ հա-
րաքէթ էտէր , վէ քէտէրէ օղ-
րամալ : Լաքին կէօզ շէյէրի
գարմա գարըջըգ կէօրտիյիւ
գէման՝ ատէմ թէօքէգիպ տիւշ-
մէյէ՛ եախօտ սայիր պիւր քէտէրէ
օղըամաղա միւպթէլա տըր :
— Լյէր կէօզիւն սապէ՛ իսէ :
Եա՛նի սաղլամ եա գապի իսէ ,
կէօրտիյիւ շէյէրի թէք կէօրիւր
իսէ , շէյէրի չիֆթ կէօրէն պա-
ջը տէօնէն սէրսէմ քիմնէլէրին
կէօզլէրի կիպի տէյիլ իսէ : Սա-
տագա՛ տուա՛ վէ ուրուճլարը-
միզտա՛ հէ՛ի տին պօրճլարըմըգ-
տա՛ ա՛գլըմըղն կէօզլէրի սատէ՛
օլմալ տըրլար : Ինսանլարտան
մէտճ օլունմաղա պագաճաղըմը-
գա՛ եալընըգ Լալահն ի՛գգէթի-
նէ պագմալըլըգ : Վէզալիք
խազինէմիզի կէօքտէ երղմագ
խուսուսուստա՛ տախի՛ ագլըմըղն
կէօզիւնիւ եալընըգ պու պիւր ա՛-
վիմ մատտէնին իւզէրինէ տօղ-
րուսուշ գուլթալըլըգ : Էէր
պիւր պօրճուն իճրասընտա՛ նիւ-
րէյիմիզ պիւր ֆիքիթէ վէ սաֆի՛
օլմալը : Վալթ . ք . 46 : ք

Կաթն . Ժա . 3 : Եփէ . 7 . 5 :
Կաթ . 7 . 22 : Պիւր իսի եա տիւ-
րէք իւթիւնտէ՛ երիւրէյէրէք
պիւր տէրէտէն կէչէճէք օլան պիւր
ատէմ՝ կէօզլէրինի ալագլարընըն
պասաճագ եէրինտէն ապլա գը-
մըլտաթմալ : Լյէր օ՛ աշաղա
տօղրու՛ կիւրլէյէն սոյոլուն իւզէ-
րինէ՛ պագաճագ օլա , պաջը
տէօնիւպ աշաղա՛ տիւշէր : ()
տօս տօղրու էօնիւնէ՛ պագմալը ,
վէ կէօզլէրինի՛ ապլա թէփրէթմէ-
յէրէք սա՛տէճէ օ պիւր շէյին
իւզէրինէ տիքմէլի տիւր : Վէ-
զալիք պի՛զ տախի սալթ պիւր շէ-
յէ՛ եա՛նի Լալահն շան ու ի՛զ-
գէթինէ պագմալըլըգ . ղերա եօ-
լումուզ՝ ղայէթ տար՝ կիւճ՝ վէ
թէհլէքէլի տիւր :

23. Լյէր կէօզիւն Եարա՛մալ
իսէ : Սապէ՛ իսէ . 15 : Սապէ՛
է . 22 : ք Օրնի . Ժե . 9 : Լալալ .
իք . 6 , 7 : — Պիւթիւն վիճիւ-
տիւն գարաճիլըգ օլուր : Կիւնահ
ինսանըն ա՛գլ ու ֆիքրինի գա-
րարտըր : Իմանըզըգ՝ դամա՛
տիւնեա՛ մուհապպէթի՛ վէ պու-
նուն կիպի շէյէր՝ ճանտա ըջը-
ղը սէօյիւնտիւրիւրլէր : Եա-
րամաղլար գարանըգտա՛ կէզը-
լէր : Սաղ . ք . 5 : Եալ .
իք . 19—20 : ծթ . 10 : Երէ .
7 . 22 : Եփէ . 7 . 18 : Ե . 8 :
աճիլ . ք . 11 : — Գարաճիլըգ
նէ՛ գարաճիլ օլաճագ : Լյէր
ճան՝ կէօյէ տայիր շէյէրէ պաղ-
լանաճաղընա պէտէլ՝ պիւթիւն
պիւթիւնէ տիւնեալի շէյէր
էշղալինէ պագմաղա ալագլա-
նըրսա , օնուն գարանըղը՝ վիւ-
ճիւտիւն կէօզիւ գարանըղընտան

նարամա՛ղ իսէ , պիւթի՛ն
վիճիւտին գարանը՛գ օւ
լուր . իմտի սէնտէ օլան ը
շըգ՝ գարանը՛գ իսէ , գա

նէ՛ գատար զիյատէ հիյպէթլու
օլմալը տըր : Եւր կիւնահ սե
պէպինտէն ա՛լ ու ֆիքրին կէօ
զիւ տիւմանլանըրսա , էյէր ֆէհմ
ու զամիր գարարը՛րսա , օլ քիմ
սէնին անկալըշը եանղը՛շ օ
լուր , վէ ի՛լմ ու ա՛գըլ զանն
էթտիյի շէյ՝ տէլիլը վէ տի
վանէլիք տիր : Ա՛ էյէր ճա
նըն ի՛լք գանու՛նու եանղը՛շ ի
սէ , հէ՛ի գարանըգ տըր . վէ
օլ գարանըգ նէ՛ գատար պէօ
յիւք վէ նէ՛ գատար միւհլիք
օլմալը տըր : Եւր պիր առեմ՝
Ելլահսան ըշըգ զանն էթտիյի
շէյ պիր պադըլ խայա՛լ իսէ ,
օնու՛ն ըշըղ՛ տիպսիզ չուգուր
տան կէլմէ գարանըգտան զայրի
պիր շէյ տէյիլ տիր : () նու՛ն
հէման տինի՛ քէնտինէ լա՛նէթ
տիր . զերա օնու՛ կէրչէքլին
ըշըղընտան կիթտիքճէ ուզադլա
տըր , վէ օնու պադըլըղա՛
եանղը՛շ սօֆուլուղա՛ ֆօտուլ
լուղա՛ վէ շէյղանըն տուզաղընա՛
կիթտիքճէ տահա՛ տէրին պա
դըլըր : Պու զայէթ հիյպէթ
լու՛ լաքին փէք ա՛լէսսէվի պիր
վուգուա՛թ տըր : Եւր տիմի
զին զէմանընտա պիւթիւն Եէ
հուտի Վիլիստինին հայի պո՛ւ
իտի : Պապ Ե . 13 շէրհինէ պա՛գ :
Իմտի անկալըլըր քի , քէնտի
տին գանու՛նլարըլըղը Ելլահըն
Վէլամը իլէ բուպար ու թէֆ
թիլ էթմէսի՛ տէրէճէսիզ իգթի
լալը տըր : Եւր . Ե . 20 :
Ե . 20 , 21 : Եւր . 12 :
Յու՛լ . Ե . 40 , 41 : Եւր . 22 :
22 : Եւր . 18—20 :

րանըգ նէ՛ գատար օլաճապ :

24 Հիչ քիմնէ իքի աղայա
գուլլուգ էթմէյէ գատիր տէ
յի՛լ տիր . զերա եա պիւ

Ե . 14 : Ե . 18 , 19 : Եւր
Ե . 17 , 18 :

24 . Հիչ քիմնէ իքի աղայա գու
լուգ էթմէյէ գատիր տէյիլ պիր :
Իքի աղայա խըզմէթ էթմէք՝ պի
զիմ պիր թէք կէօզէ մալիք
օլմամըղա զըտտ տըր . զերա գու
լուն կէօզիւ՛ տայիմա քէնտինին
պիր աղասընըն էլինէ տօղըու պա
գար : Սապ . 2 : Վրիս
տոս Եւր տիմի խաղնէմիզի
կէօքտէ երլմանըն ճէհտ էթմէ
յէ իգթիլալը օլտուղունա՛ հէր
քէսին էյի պիլտիյի իքի աղայա
պիրտէն խըզմէթ օլունմասը միւմ
քիւնսիւզ օլտուղունու խալաթ
կէթիլիլ : Եւր քի էյլէ պիր
քիմնէնին մուհապէթի վէ ի
դաա՛թ իքիյէ պէօլիւնմէլի . վէ
պօրճու՛նու իճրա էթմէքտէ՛ եա
պիրինէ եա օպիրինէ՛ գուսուրտա՛
պուլունահաճա՛ : Կէօրիւնիւր քի ,
պու՛ Եւր տիմի խաղնէմիզի վագթընտա
պիր զարպի մէսէլ իտի : Հէր
նասըլ իսէ , ինսան դապիա՛թը
նըն պիր նօմօսու տուր : Եւր
յին ա՛շգը՝ սալթ պիր շէյին իւ
զէրինէ եափըշա պիլըր : Հիչ
քիմնէ՛ դապիա՛թտէն պիրի պի
րինէ դապանըր դապանընա զըտտ
օլան իքի շէյէ եա իքի քիլիյէ
ճան ու տիլտէն թապի՛ օլմալ
() Եւր քիմնէ պօրճու՛նու իճրա
էթմէք ճէհտինտէ իքէն , պիրինին
մէնֆա՛թթ օպիրինին քիմնէ պու
տէրէճէ զըտ կէլէճէք քի , օնլա
րըն պիրինի՛ մուղադան օպիրի
նին խաղըրը իլիւն թէքը էթմէյէ
իճապ էտէճէք : Եւր . Ե . 10 :
Ե . 15 , 19 , 20 :

ընտէն իբրա՛հէտիպ' օպիրի՛ն
նի' սեւէճէք , եախօտ պիրի՛ն
նէ եապրըաճազ , վէ օպիրի՛նի
խօ'ր կէօրէճէք . Լլաճա

վէ Մամնոնայա գուլլուզ էթ-
մէյէ գատիր տէյի' լինիզ :
25 Օնուն իչին սիզէ
տէ'րիմ . Նէֆսինիզ իչին՝

ա թափ . է . 3 : Դ թափ . Ժր .
21 : Դ թափ . Ժր . 13 : Զ թափ .
Դ . 16—22 : Դ թափ . Զ . 10 .
ա Տի . Դ . 9 , 10 , 17 : Զ թափ .
Դ . 4 : Զ թափ . Դ . 15 , 16 :
— Մամնոն : Պու Սիրեանի
պիր լուղէթ օլուպ' մալ ու զա-
նիմէթ ալաճընըն իսմի' իտի :
Պամաքեար քիմնէ (Եթե . Ե .
նտէ) փուլիէրէսթ տնիյօր :
() քէնտիննի ճէփ վագթընը՝
գուվլէթինի վէ ա'գլ ու ֆիք-
րինի Մամնոնա նամ պաղըլ
ալաճ իչին սարֆ էտէր : Ա է
պունու էտէն ճէր պիր քիմնէ՝
քէնտինի պիւթինն պիւթիննէ
ճագգ Լլաճըն խըզմէթինն
փուլիէրէսթէրին էտէ պիլէ-
ճէյինտէն զէյատէ վագգ էտէ-
մէզ : — Լլաճա վէ Մամնոնայա
գուլլուզ էթմէյէ գատիր պէյի' լին-
նի : Լլաճա իչին սիզէ պունու
էթմէյէ լալըմ տէյիլ' կէրէք
տէյիլ' էյի տէյիլ' միւնասի-
պէթսիլ' ույղունսուզ՝ ա'գլ-
սըզըզ՝ նամքեօրլուզ՝ եարա-
մազըլգտոր տէմէյօր , իլա՝ էթ-
մէյէ գատիր տէյի' լինիզ՝ տէ-
յօր : Պու՝ միւմքիննսիւզըլ-
տէն պիր շէյ տիր : Զ թափ .
սուղու՝ վէ օլաճաղը եօգ տուր :
() նլար՝ պիրի պիրինտէն ֆարպը
իքի աղա տըրլար , վէ ընլարըն
էմրէրի գապանը գապանընա
պիրի պիրինտէն զըտտ տըրլար :
Մէսէլա՝ Լլաճ պիլիմ ճէր
պիրիմիզ տէր քի , Եիւրէյինի
պանա՝ վէր . Մամնոնա տէ'ր
քի , Եօ'գ , ընու պանա՝ վէր :
Լլաճ տէ'ր քի , Խաղինէլէրինի-

զի կէօքտէ՝ երղըն . Մամնոնա
տէ'ր քի , Եօ'գ , եէրտէ՝ երղըն :
Լլաճ տէ'ր քի , Գօնչունու
քէնտին կիպի սէվէսին . Մամնո-
նա տէ'ր քի , Բէնտինի տաճա
զիյատէ սէվ : Լլաճ տէ'ր քի ,
Բէնտին նէֆսինի ինքեա'ր էյլէ ,
վէ խաճըն եիւքէն . Մամնոնա
տէ'ր քի , Եօ'գ , քէյֆինէ՝ պագ ,
րաճաթ օլ , եէ , իչ , շէն օլ :
Ա է պիլ Մամնոնան տէտի-
յինի էթմէյէ ճէր նէ զէման
մէյլ էտէրսէք , Լլաճ քէնտի
ճիւքմ ու նուֆուզունու եօլու-
մուզուն էօնիննէ գօյուպ' ընտա
պիր ատըմ իլէրի կիթմէքտէն
պիլի մէն՝ էտէր : Խմտի էյլէ
օլտուղու սուրէթտէ՝ իքի աղա-
յա նամըլ խըզմէթ էտէ պիլի-
րիզ :

25 Ալլէ պէրի : Սիզէ պէն
սիզին Գուրթարընըլ՝ թէսէլ-
լի վէրիճինիզ՝ եարտըմընըլ՝
էպէտի տօսթունուզ՝ վէ սիլի
ճըֆը ու ճիմայէթ էտէն քէնտիմ
տէրիմ , քի սիզէ՝ պանա թէք-
միլ ի' թիմատ էթմէք կէրէք տիր :
Սիզէ տէրիմ . լաքին տէտիյի
նէ՝ տիր : — Նէֆսինի իչին
նէ՝ էլլէսինի վէ նէ՝ էլլէսինի ,
էն՝ պաթիլ էլլէսինի իչին նէ՝ էլ-
լէսինի գալլու շէմէն : ()
եարըն իչին իլլէմէն , էքիպ
պիլլէմէն , պիր իշ ճազըլլաման
տէմէյօր . լաքին՝ « գալլու ճէք-
մէն » տէյօր : Ա է պու տէմէք
տիր քի , եիւրէյինիզ պու պապ-
տէ տէրտ ու քէտէր էթմէսին ,
եօլսուզ շէյլէր տիւչինմէն . պու
տիւննա՝ կէօյա պու է'օմրին

նէ՛ եկեսինիզ վե՛ նէ՛ իջե-
սինիզ , հեմ տախի թէնի-
նիզ իջին նէ՛ կիկեսինիզ՝
գայրու չէ՛քմէն . նէֆս դաա՛մ
տան՝ վե՛ թէն կիկիմոնն զե-
յատէ տէյի՛Լ մի :

պաշ շէյի տիր կիպի՛ սիղին մու-
հապպէթինիպե վե՛ վագթընրզ
ճէլպ էթմէսին : Ս՝ապի . 7 .
31 , 34 : Ժ . 19 : ԺԳ . 22 :
Ս՝ապի . 7 . 18 , 19 : Ղ՝ապի .
7 . 14 : Ժ . 40—42 : ԺԳ . 22 ,
25 , 26 , 29 : Իա . 34 : Փիլեպ .
7 . 6 : Ի ՏԻ՛ . Գ . 4 : ԵԲԳ .
ԺԳ , 5 . 6 : Խ՝ՊԵԿ . Ե . 7 :
Ս՝ապի . ԺԵ . 22 : Պիզ էյէրչի
քէնտի իշիմիզէ կիւճիւմիւզէ մու-
գայէտ՝ վե՛ իրապարըմըզ մա-
սարուֆլարըմըզ ույտուրմագտա
ա՛գըլը օլմաղա պիզէ լաղը՛մ ի-
սէ տէ՛ , պու տիւննայէ տայիր
օլան գայրուլարն ճիւմէսինտէն
սագընմալըզ : Իշէր պու
տիւննայէ տայիր շէյլէրտէ օլան
գայրումուզ տայիմա պիզի ըա-
հաթսըզ էտէր՝ վե՛ երիւթտէ
քէտէր կէթիւրի՛րտէ , խաղինէլէ-
րիմիզին եէր իւզէրինտէ օլտու-
ղունա՛ կէօզիւմիւզ ֆէնա՛ օլտու-
ղունա՛ Ս՝ամմօնայա խըզմէթ
էթմէքտէ օլտուղունմուզա՛ վե՛ Լ՝ա-
լաշըն մուգատտէրինին ի՛լմինէ վե՛
էյլէյինէ ի՛թիմաղմըզ օլմա-
տըղընա պիր սահիհիշանէ՛ տիր :
— Լէֆս գաա՛մաան՝ վէ՛ լէնն ին-
յի՛րէն պիյապէ պէյի՛Լ մի : Պուր-
թարըճընըզն պիզի տիւննամի
գայրու կէթիւրէն իմանսըզ միւ-
լահազալարտան սագընտըրմագ
իչիւն պիզէ վէրտիյի տէօրթ
սէպէպլէրին իլքի պու սուր :
Լ՝լահ պիզէ է՛օմիւր վէրտի , քի
պուր դաա՛մ թէտարիքինտէն պիւ-

26 Կէյիւն գուշլարընա՛
պազըն , քի էքմէզլէ՛ր , վե՛
պիլմէզլէր , վե՛ անպարլարա
ճէմ՝ էթմէզլէր , ամմա
կէօքտէքի ֆէտէրինիզ օն-
լարը պէսլէր . սիզ օնլար-

նիհայէ պէյիւք տիր : () թէ-
նի՛ եարաթտը , քի պու՛ օնուն
իչիւն է՛օպա՛յ թէտարիքինտէն
նիհայէթսիզ պէյիւք տիր :
Իմտի պիզէ տահա՛ պէյիւք նի՛-
մէթի իհսան իտէն՝ տահա՛ քիւ-
չիւյիւնիւ վէրմէյէ իսթէքսիզ
օլա պիլիւմի , Լ՝օմիւր վէրմէք
գատար ա՛ղիւմ պիր իհսանը վե-
րէն՝ օլ էօմիւր ՏԻ՛ֆի էտիճի
տահա՛ քիւչիւք իհսան օլան
դաա՛մը՝ տախի վէրմէյէճէքմի :
Պու գատար ա՛ճալըպ վե՛ ՏԻ՛ք-
մէթտէն ի՛պարէթ օլան թէնի
եարատըպ տէ՛ պու՛նճիլէյին
քէնտի ի՛լմինի վե՛ էյլէյինի վե՛
գուտրէթինի իղհար էտէն՝ պու
իհսան էյլէտիյի նի՛մէթին տէ-
վամընը քէսիպ՝ թէնին լայըզ ի-
զէ կիյինտիյի վե՛ ՏԻ՛ֆի օլուն-
տուղու խուսուսունա տախի տիգ-
գաթ է՛թմէյէճէքմի : Ղ՝ապի .
ԺԳ . 23 : Լ՝ապի . Գ . 32 :

26 . Կէյիւն գուշլարընա՛ պա-
զըն : Լ՝լահըն մուգատտէրինէ
ի՛թիմաթ էթմէք պապընտա պու
իքինճի պուրհա՛ն տրը : Իշպու
ա՛ղիւմ տէրտի էյրէնմէք իչիւն՝
Լ՝ֆէնտիմիզ պիզի՛ նօմսուն
պէյիւք խօճալարընա՛ վե՛ ա՛ղիւմ
միւտէրիւրէր օլան ըապպիլէրին
մէքթէպլէրինէ կէօնտէրմէյօր .
իլա “ կէյիւն գուշլարընա՛ ”
կէօնտէրիյօր : Լ՝լահ՝ ֆիլ վա-
գի՛ պիզի օնլարտան ա՛լիւմ եա-
րաթմըզ տրը . լաքին կիւնահ պի-
զի՛ օլ գատար տահա՛ աճմագ

տան չօգ ֆարգը տէյրլմի-
սինիլ :

27 Վէ սիգտէն՝ քի՛մ
գայղու չէքմէք իլէ պոյունա

էյլէմիշ տիր քի , օնլարտան շէյ
էյրէնմէք իլիւն՝ օնլարա՛ վար-
մաղա մուհճած իզ : Վէ հէր
պիր էրքէք վէ գարը վէ չօճուգ՝
խօճալըգ իւճրէթի իլիւն հիշ
պիր շէյ վէրմէյէրէք՝ հէր
կիւն օնլարտան շէյ էյրէնսին :
— Կէօրէնի փէրէնիլ օնլար
պէսլէր : Օննի . 29 , 30 :
Յի՛ 17 . 41 : Սաղ . 87 .
11 , 12 , 27 , 28 : Ճիւն . 15 , 16 :
Ճիւն . 9 : Ղիւմէ ա՛լէմիւն փեր-
վէրտիկեար վէ պէպէյիճիսի էլ-
լէրինի աչար , վէ ճիւմէ մախ-
լուգաթլարընը քէնտի մուգատ-
տէրինին ղանի նի՛մէթլէրի՛ իլէ
տոյուրուր : Ղուշար՝ ասլա
պիր գայղու չէքմէգտէն՝ քէն-
տի նաֆագալարընըն թէտարիքի
կէօրիւլիւր : Օնլար հէր սա-
պաճ վէ հէր ախշամ կիւղէլ
սէսլէրի իլէ էօթէրլէր . կէլէճէք
գէման իլիւն հիշ պիր թէտարիք
կէօրմէղէր , եարընքի կիւն իլիւն
ասլա պիր գայղու չէքմէղէր . վէ
պէսլէ իքէն տէ՛ կիւնտէն կիւնէ
մուհճած օլուգլարընը պու-
լուրլար , վէ քէնտիլէրին պիշարէ
հափուլարընտան պիլէ աճըգ-
տան էօլէնի փէք նատիր տիր :
Քէզալիք բըրըն ճանափարլարը
վէ տէնիլին պալըգլարը՝ տախի
էյլէ տիր : Իմտի Ղլաճըն եա-
րաթարըը հէփ մախլուգաթլա-
րընտան՝ եարըն իլիւն՝ եալը-
նըգ տաէմի՛ն եիւրէյիմի գայղու
վէ տէրտ ու քէտէր իլէ տօլու
օլուր : — Սիւ օնլարտան չօգ
ֆարգը պէյլիլիլիլ : Յի՛ 17 .
11 : Սաղ . 7 . 29—31 :
Վ . 1 . 6 . 7 , 24 : Ղլաճ
օնլարըն եարատընըն՝ լաքին

սիգին փէտէրինիլ տիր : ()-
նուն ի՛նտինտէ՛ սիգ օնլարտան
նիհայէթսիգ զէյատէ գըյմէթ-
լիսինիլ : () սիգէ՛ օնլարա կէօս-
թէրտիյինտէն՝ տէրէճէսիգ զի-
յատէ մուհապպէթ կէօսթէրմիշ
տիր : Իմտի սէմալի փէտէրի-
նիգէ ի՛թիմա՛տ տին : Ղուշա-
րը պէսլէյէն՝ էլպէթթէ քէնտի
էվատարընը աճըգտան էօլ-
տիւրմէլ :

27 . Սիպէն՝ ի՛ն պոյունա պիր
արշըն գալմաղա գապիլ րիլ :
Իւշիւնճիւ պուրհան՝ պիգիմ
զայի՛թլիյիմիգտէն վէ պիշարէլի-
յիմիգտէն ալընմըշ տըր : Պիգ
պու պօյա՝ պիգիմ քէնտի գայղու-
լարըմըգ՝ տիւշիւնիւպ գուրտու-
ղումուգ թէրթիպլէրին վասիդա-
սի իլէ եէթի՛շմէտիք . իլա Ղլա-
ճըն մուգատտէրի իլէ եէթիշտիք :
Պիր արշըն պոյունտա պիր չօ-
ճուգ՝ պէսլիւյիւպ իւշ արշըն
պոյունտա պիր ատէմ՝ օլուր :
Լաքին պու իքի արշըն՝ ազար
ազար օնուն պոյունա նանըլ
զամմ՝ օլունմուշ տուր : Օնուն
պիր գուրտուղու թէրթիպ իլէ
տէյիլ՝ իլա Ղլաճըն մուգատ-
տէրի իլէ օլմուշ տուր : Պիգ-
տէն հանկըմըգ՝ օլ խուսուստա
չէքտիլի հէփ գայղու վէ ղայ-
րէթիլէրի իլէ քէնտի պոյունա պիր
արշըն գաթապիլիլ : Ղլաճ
պիգիմ պոյունմուղուն մըգատարի-
նի թա՛յին էթմիշ տիր . վէ օնու
օնտան զէյատէ արթըրմաղա պի-
ղիմ հէփ գուվլէթիմիլ վէ թէր-
թիպլէրիմիլ պօ՛շ տուր : Քէ-
զալիք Ղլաճըն մուգատտէրի
էօմիլիւմիւղին հէր պիր խուսու-
սունու թա՛յին էտէր , վէ էք-

պիր արշըն գաթմաղա դա-
տի'ր տիր :

28 Կիյի'մ իջին տախի
նէ՛ գայդու չէքէրսինիզ .
Թարլանըն զամպազլարընա
տիզգա'թ էտին , նի՛ճէ պէօ-

մէյիմիզ հէմ է'սվապըմըզ՝ վէ
իշիմիզն իլէրի կիթմէսի իջին
օնուն եարտըմընա մուհթա՛ճիզ :
Իմտի էյէր պիր ատէմէ՛ ույ-
գուսունու զայպ էտիպ կէճէ
կիւնտիւզ պոյուժու նի՛ճէ ու-
զատապիլըրիմ տէյիւ մուզայգա
չէքմէսի ահմազըզ . վէ եարա-
մազըզ իսէ , պունուն կիպի՛
Լլահըն մուգատտէրի՛ քէնտի
տիւնեալի հալինէ նէ սուրէթ
վէրէճէյի հադգընտա տախի
քէնտինի մուզայգայէ սալմասը
ահմազըզ վէ եարամազըզ
տըր : () քէնտինի պուլուն-
տուղու հալտէն՝ քէնտի պոյուն-
տան օլտուղու կիպի՛ խօշուտ
օլմալը տըր . վէ ա'ղմ դանիմէթ
ու գէնկինիլէյ՝ ուզուն պոյա էթ-
տիյինտէն զէյատէ դամա՛ էթ-
մէլի տէյիլ տիր : Սաղ՝ . 17 . 6 :
Եւաղ . 7 . 14 : Սաղ՝ . 15 . 36 :
Ղա՛ . 1 . 25 , 26 : Իւ Կորնի՛ .
1 . 18 :

28 . Թարլանըն զամպազլարընա
տիզգա'թ էտին : Տէօրտիւնճիւ
իսպաթ՝ զամպազ չիչէյինտէն ա-
լընմըշ տըր : Պագըն օ՝ քէնտի-
սի պիր զահմէթ վէ մուզայգա
չէքմէզտէն՝ նա'ըլ կէճէ կիւն-
տիւզ պէօյիլիւպ՝ քէնտի կիւ-
զէլիլինի մէյտանա՛ չըգարըր :
() Փիլիպէնիլ , վէ տիւնեանըն
էն ա'ղամէթլու փատիշահըն կի-
յինէմէտիյի ա'ղամէթ իլէ ա-
լըլըր , վէ հալալը զայէթ խօշ-
ըայիհա՛ իլէ տօլտուրուր , վէ

յիւրլէր . զահմէթ չէքմէզ-
լէր , հէմ էյերմէզլէր :

29 Լլամա սիզէ տէրիմ քի՛
Սողոմոն պիլէ պիւթիւն ի՛ղ-
զէթի իլէ օնլարըն պիրի կի-
պի կիյինմէզիտի :

Ճիսմի կէօղէ զայէթ շիրին կէօ-
րիւնիւր : Լաքին պու ճիւմէ ի-
լէ օնուն կիւզէլիլի աղ վազըթ
տալանըր : () Թէզ սօլար , վէ
օնտան սօնկրա քէսիլիպ աթէչէ՛
աթըլմադտան զայրի իշէ եարա-
մազ : Լլահ տիշարըքի կիւ-
զէլիլի օլ գատար աղ ի՛թիպար
էտէր քի , էն ա'ղիմ զիյնէթ ու
կիւզէլիլի Թէզ սօլուպ հէլաք
օլաճապ պիր շէյէ՛ պիլէ վէրիլ :
Իմտի օ՝ Թէզ հէլաք օլաճապ
օլան պիր զամպազ չիչէյինի պու
գատար կիւզէլ զիյնէթ իլէ կի-
յինտիրիլսէ , քէնտի էվլատա-
լընը՝ ունուտա պիլիլի փ : () ն-
լար՝ օնուն եիւրէյինէ պու գա-
տար գըյմէթլի վէ էօլիւմիւզ-
լիւք իլէ մուզէյէն իքէն՝ քէնտի-
լէրինէ միւնասիպ օլան շէյտէն
մահրում գալաճաղալը մը :
() նլար՝ Թարլանըն զամպաղընը
պիլէ տօնատան Լլահա պօշու-
նա'մը ի՛թիմատ էտէճէքլէր :
Ղա՛ . 1 . 27 :

29 . Սողոմոն պիլէ պիւթիւն
ի՛ղէլիլի իլէ : 7 Թապ . 7 .
5—7 : 7 Սաղ . 1—7 ,
20—22 : 7 Էրգ իգլիմէրիւնի
փատիշահարը՝ ա'տէթա կիյտիլ-
լէրի խիա'թլէր էրդալան ըէն-
կինտէ իտի . Լաքին պա'ղը տէ-
ֆա՛ պէյալ գատարի կիյէրլէրիտի :
Եւաղ . 15 : Լաղ . 9 :
Իսրայէլին էն գէնկին վէ սալ-
դանաթ ու ա'ղամէթ սահիպի
օլան փատիշահ Սողոմոն պիլէ

30 Վէ էյէր պուկիւն մէվճուտ օլուպ' եարըն ֆուրունա' աթըլան թարլանըն օթունու Լլահ պէօյլէ կիյնտիրի'րսէ , տէյլ'լմի քի սիզի տաճա' զիյատէ' է'յ ա'զ իմանլըլար :

31 Իմտի' Նէ' եէյէլիմ ,

տէրէլէրտէ պիթէն զամպագ գատար խալիս պէյազ խիլա'թ կիյէ'մէտի :

30 . (Թարլանըն օլու : Պուլնուն կիյիմի օլ գատար կիւզէ'լ իսէ տէ , է'օմրիւ փէք ազ տըր : Սալ . 7 . 5 , 6 : զը . 7 : Եսայ . 7 . 6—8 : Ղուի . Ժք . 28 : Զաի . 10 . 11 : Զաի . 24 :—Պուրունա' : Պաղեստինտէ ֆուրունլար էքսէրի եէրտէ աչըմըշ տէլիքէրտէն իպարէթ շէյլէր տիր . վէ օնլարը գըզտըրմագ իչիւն գուլանտըգլարը' օտունտան մա'տա' գուրու չալը' օթ' չիչէքլէր' վէ պունուն կիպի շէյլէր տիր :—Լ'յ ա'զ իմանլըլար : Պու է'օմիւրտէ' ճէփ միւնասիպէթսիզ գայղու վէ թէլաշըմըզն փունկարը' իմանըմըզն զայի'ֆիլիս' տիր : Վրիստոս Լ'ֆէնտիմիզ քէնտի շալիւրտէրինի իմանըզըգ պապընտա չօգ քէրրէ թէքտիր էյլէտի : Սալ . 26 : Ժք . 31 : Ժք . 8 : Սալ . 40 : Զաի . 27 : Պու կիւնստան փէք սագընմալըլը : Եբ . 12 :

31 . Նէ' էէյէլէ' , լէ Նէ' լէ Նէ' , լէ Նէ' ինիլէլէ' պէյէրէք գայղու չէ'մէն : Սալ . 4 : Ժք . 33 : Ղուի . Ժք . 29 : Ղուի . 20—22 : Ղուի . 9 : Սալ . 18—31 :

32 . Լէ' Լէ' պուլարը գայի'ֆէ

վէ Նէ' իչէլիմ , վէ Նէ' կիյինէլիմ տէյէրէք' գայղու չէ'քմէն :

32 Օլրա ճէփ պունլարը գայի'ֆէլէ'ր արար . զերա կէօքտէքի փէտէրինիզ պունլարըն ճէփիսինէ մուհթաճ օլտուղունուզու պիլիւր :

Լէ' պուլ : Տիւնեա իւզէրինէ ա'գլ ու ֆիքիւր վէրմէք' փութ փէրէսթլէրէ մախսուս պիր ճալտըր : Ղայի'ֆէլէր' պու տիւնեպէ պիր խըրս իլէ եափըշըլար . չիւնքի օպիրինտէն խապէրէրի եօ'գ տուր : (Նլար պու շէյլէրի էտինմէք իչիւն չօգ գայղու վէ թէլաշ էտէրլէր , չիւնքի տաճա' էյի պիր ճիսսէ պէքլէմէլէր : Լաքին կէօքլէրտէ պիր փէտէրէ' մալիք օլան Վրիսթիանլարա' պու շէյլէր իչիւն գայղու չէ'քմէք' վէ օնլար պիր տաճա' էյի վաղան արար իքէն տիւնեա թէլաշլէրի իչինտէ օլմագ' պէօյիւք ա'յըպ տըր : (Նլարա' գայի'ֆէլէրին եիւրիտիւյիւ եօլտա եիւրիմէք' վէ քէնտի սէմալի փէտէրլէրինէ' փութ փէրէսթլէրին քէնտի պաղըլ փութլարընա էթտիլէրի ի'թիմատտան զիյատէ ի'թիմատ է'թմէք' ա'յըպլար ա'յըպ տըր : Ղուի . Ժք . 30 : Եբ . 17 : Զաի . 5 :—Կիւտաի փէքլէրինիզ պունլարըն ճէփիլիլէ մուհթաճ օլտուղունուզու պիլիւր : (Նէյէ մուհթաճ օլտուղունուզու պիլիւր : (Նէյէր կէօքտէ վէ էվլատլարըն եէրտէ' իսէ տէ , օնլարըն էն ֆագիւրի պիլէ Նէյէ մուհթաճ օլտուղունու տիգգաթ էտէր : Օլտուրէթտէ օլտուղուն

33 Լաբին եվէլա Ալա-
հն փատիշահըղընը վէ օ-
նուն սատագաթընը՝ տիւն-

յին, վէ պունլարըն հէ՛ փիսի
սիղէ զա՛մմ օլունաճագ տըր :
34 Իմոի՛ եարընքի կին

զէման տիւշիւնիւրսիւն քի, է-
յէր սէնին շու՛ եա պու սօս-
թուն սէնին զէրուրէթինէ աշնա
օյալտըր, օնու սէնտէն տէֆ-
էտէրիտի : Լաբին սէնին Ալ-
լահն օնու պիլըր, վէ օ սէնին
Փէտէրին տիր, վէ սէնի սէվէր,
վէ աճըր, վէ սանա եարտըմ
էթմէյէ հազըր տըր : Իմոի սէ-
նի րահաթսըղ էտէն հէփ էֆ-
քեարըր տէֆ՝ էյլէ : Հալնի
քէնտի Փէտէրինէ իֆատէ՛ էյլէ :
() հէր կին կէլիպ՝ պիղէ՛
“Լ՛յ չօճուգար՝ պիր եէյէճէ-
յինիզ վարմը” (է՛մէ. Իմ. 5)
տէյիւ սիւալ էտէր : Լ՛յէր սէ-
նին վա՛ր իսէ, եա եօ՛ղիսէ, օնա
սէյլէ. զէրա օ՛ սէնին մուհթաճ
օլտուղունու՝ օլմատըղընը պիլըր
իսէ տէ, սէնին աղզընտան ի-
շիթմէսինի իսթէր : Ս՛աթլ. 7.
8 : է. 7—11 : Ղ՛մ. 11 : Ժ՛մ.
11—13 : Ժ՛մ. 30 : Ս՛աթլ. 37.
13 :

33. Լալէլա : 7 թագ. 7.
11—13 : Ժէ. 13 : Դ՛նայ. 20.
7—12 : Լ՛մ. 20, 21 : Լ՛մ. 7.
1—9 : 7. 9, 10 : Լ՛մ. 20.
2—11 : Ղ՛մ. 31 : Է՛մէ.
7. 27 : — Լ՛լահն փատիշահըղը-
նը : Ս՛աթլ. 7. 2 : 7. 17 : Ժ՛մ.
41—46 : Ղ՛մ. 25 : Ի՛մ.
31 : Հ՛մ. 17 : Կ՛մ.
20. 13 : 14 : Դ՛մ. 5 :
Դ՛մ. 11 : — () նուն սա-
տագաթընը՝ պիլըն : Ս՛աթլ.
6 : Ե՛մ. 24 : Ե՛մ.
6 : Հ՛մ. 17 : 7.
21, 22 : 7. 3 : 20 Կ՛մ. 20.
30 : Դ՛մ. 21 : Փիլէպ.
7. 9 : Դ՛մ. 1 : — Պուն-
լարըն հէ՛ փիսի սիղէ զա՛մմ օլունաճագ տըր :

ճագ : Ս՛աթլ. Ժ՛մ. 29 : Ս՛աթլ.
7. 9, 10 : Է՛մ. 3, 18, 19,
25 : 37. 11, 12 : Ս՛աթլ. 7.
29, 30 : Ղ՛մ. 29, 30 :
Հ՛մ. 31, 32 : 20 Կ՛մ. 7.
22 : 20 Տիլ. 7. 8 :

Ղ՛մ. Թարգմարտըղ իշպու խա-
նէտէ տիւնեա գայրուսունա դար-
շօ պիր իքի գաթլը պուրհան
գուլանըյօր, քի պո՛ւ տուր :
Սիղին տիւշիւնէճէք տահա պէօ-
յիւք շէյլէրինիզ՝ եա՛նի էպէտի
սաա՛տէթինիզ վար : Իպթիտա
սատըգ օլմաղա՝ Բ՛րիստոսուն
փատիշահըղընը պիր ո՛ւ զասը
օլմաղա՛ վէ օնուն քէրէմ ու իհ-
սանընա նայիլ օլմաղա պագըն :
Պունլար՝ ի՛ք արանաճագ շէյլէր
տիր . սօնըրայա պրաղըրաճագ
շէյլէր տէյիլ տիր . () լար ի՛ք
մուհապպէթ էտէճէյիմիզ՝ ի՛ք էլէ
կէթիրմէյէ չարըշաճաղըմը՝ հէր
սապահ երուրէյիմիզ վէ միւրա-
տըմըղ վէ նիյէթիմիզ հէր պիր
հալտէ եարընըրաճաղըմը ի՛ք
շէյլէր տիր : Ս՛ է պու՛ աճըրգտան
էօլմէնի՛ն եօլու տէյիլ տիր .
իլա Փէտէրիմիզին տիգգաթ ու
ի՛նայէթի մախսուսէսինի գաղան-
մանը՛ն եօլու տուր : Ս՛ է իշ-
պու ուսուլ ու նիղամըն աքսիսի-
նէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էտիպ՝
պու շէյլէրի սօնըրայա պրաղան-
լար էքսէրի պու տիւնեատէ՛ վէ
տա՛յիմա ախրէթտէ քէնտիլէրինի
խարապ ու պէրպատ էտէրէր :

34. Եարընքի կին իշն գայրու-
շօն : Բապըն տուա՛սըն-
տա (խանէ 11 պագ)՝ պիղէ նա-
սիհաթ վէրիլտի քի, սալթ
“պուկիւնքի էքմէյի” տիլէյէ-
լիմ : Ժ՛մ. Թարգմարտըղ, եարընը

իջին գայղու չէ՛քմէն, չին
եարընքի կիւն քէնտի շէյլէրի
իջին գայղու չէ՛քճէ՛ք տիր .
կիւնէ քէնտի տէրտի եէթէր :

ՊԼՊ 7 :

1 Հէօքմ' է՛թմէն, քի սի-
զէ հէօքմ' օլո՛ւնմայա :

Տի՛չ կէօրմէյէճէյիզ . վէ էյէր
կէօրիւրսէք տէ՛ . “Փէտէրիմիզ”
եա՛րըն տախի պո՛ւկիւն օլտուղու
գատար ղանի՛ օլաճագ : Պիզ
քէնտի չօճուգլարմըզա պի՛ր
հափթալըզ կէչինէճէք զախիւրէյի
պիրտէն վերմէ զիզ , լաքին օնլար
պիզէ ի՛թիմատ էթմէյէ պօրճու
տուր . չին քի կիւնտէն կիւնէ
օնլարա իգթիզա էտէնի վերէրէք
պէօյիւտիւրիզ : Լլլա՛հ տա-
խի քէնտի ճէմաա՛թընա չէօյտէ
պէօյլէ՛ թա՛լիմ՝ էյլէտի : Եւն
ժի . 16—26 : Եալլա՛հի ին-
սէնտի շէյլէրի իննս Գայղու-
ճէ՛ք Գի՛ր : Խ Օրին . Լի . 25 :
ի թալ . ժէ . 4—6 , 14—16 :
ի թալ . Դ . 1 , 2 : Ողի
ի . 22 , 23 : Պ . 1 . ժա . 3 :
Եբր . ժի . 5 , 6 : — Կիւնէ ին-
տի Գի՛ր Եի՛ր Եի՛ր : Հէր պի՛ր
կիւն՝ քէնտիսին կէլմէսի իլէ՛
տէրտէրինի տէ պէրապէ՛ր կէ-
թիւրի , վէ օնլար հէր պի՛ր կիւն
իջին քիֆայէ՛թ էտէր . վէ պիզէ՛
քէնտի իւզէրիմիզէ իքի գաթընը
եիւքլէնմէյէ հաճէթ եօ՛գ տուր :
Լլլէր Լլլա՛հ պիզէ պի՛ր եարըն
վերիւրսէ , պիզէ՛ պի՛ր եարընըզ
գուվլէ՛թ տախի վէրմէյէճէք մի,
քի եարընըզ իշի իշլէյիլիմ վէ
եարընըզ եիւքլէրէ թէհամիիւ
էտէլիմ : Լմտի պիզ՝ նի՛շին
ճիւմէսինի պուկիւն եիւքլէնմէ-
յիլէ քէնտիմիզի օնլարըն ալթըն-
տա էզէլիմ : Պու՛ պի՛ր իգթի-
զասը՛զ եիւք տուր . էմր օլո՛ւն-
մամը՛զ եիւք տուր . եասագ օ-
լունմու՛շ վէ կիւնա՛հ օլան պի՛ր

եիւք տուր : Եա՛ միւպարէք
Յիսուս՝ սէնին հէօի էմրէլին նէ՛
դըյմէթլի տիր , վէ սէնին հէօի
նասիհաթլարըն նէ՛ գատար ա՛-
լէա տըր :

1 . Հէօի է՛թմէն : Եա՛նի
քէնտի քէնտիսիզէ ֆարիզէի զիմ-
մէթինիզ տէյիլ իքէն ախէր
քիմսէլէրին շէրաա՛թիլէրի օլ-
ման : Հաքիմ եա զապիղլէրէ
շէրաա՛թ կէօրիւպ պի՛ր տա՛վա
իւզէրինէ հէօքմ՝ էթմէք՝ շէրի՛
վէ իգթիզալ տըր : Վլ է տախի
ախէր քիմսէլէրին՝ ա՛մէլ ու հա-
րաքէթինէ պագարագ՝ հալ ու
մէշոնպլէրի հագգընտա պի՛ր րէ-
յէ գարար գըլմասը մէշոն
տուր : Վլ է հագիգաթ պունու
էթմէմէսի միւմքիւնսիւզ տուր .
զիւրա հէր պի՛ր աղաճ քէնտի մէյ-
վէսինտէն զանըլըր : Հէր պի՛ր
Վիլիսէնին տախի՝ քէնտի իլ-
հագըլընտան իմանսըլարը՝ է-
տէպսիլ ու րէզիլլէրի՛ վէ քէն-
տի տիւնլէրինէ զիւլ ու ա՛յըպ
կէթիւրէնլէրին ճիւմէսինի րէտտ
էթմէյէ վէ թէրպիյէ գապուլ
էտէնլէրի թէրպիյէ էթմէյէ
հագգը՛ վար . վէ պէօյլէրի սա-
հի՛հ Վիլիսթիան տէյիւ գապուլ
էթմէյէ պօրճու տէյիլ տիր :
Լաքին Վուրթարըճըմըզն իշ-
պու նասիհաթը՛ կէրէք մէմէքէթ
վէ կէրէք Վիլիսէ հաքիմ ու
զապիղլէրի հագգընտա սէօյլէն-
մէմիշ տիր . իլլա ա՛լէսսէվի հէր
պի՛ր ատէմէ քէնտի զաթը խու-
սուսունտա անկաշըմագ մէրամը
իլէ սէօյլէնմիշ , վէ ախէրլէրին

2 Օլորա հեօքմ էթտիլի-
նի՛ղ հեօքմ իլէ սիղէ հեօքմ
օլունաճադ , վէ հօլչտիլիլ-
նի՛ղ հօլչիլ իլէ սիղէ հօլ-
չիլէճէք :

սեօղէրինտէ վէ ա՛մէլ ու հա-
րաքէթլէրինտէ դարազընա գա-
պահաթ պուլմագ՝ վէ օնլարըն
ի՛թիպարընը իֆթիրալէր իլէ
գըրմագ սէվտասընտան պիղի սա-
գընաըրըր : Փարիսեցիլէրէ պու-
թէօհմէթ՝ պիր ա՛տէթի գատիմի
օլմուշուտու : ()նլար ա՛զիմ
մաղըուլուգ իլէ քէնտիլէրինի
տայիմա փաքա՛ չըգարըրլարըտը ,
վէ ախէրլէրտէ գապահաթլար
պուլմաղա՛ վէ օնլարը պէջիլթ-
մէյէ հազըր իտիլէր : Լաքին
պիղ օնլար կիպի օլմալը տէյիլիզ ,
օնլար կիպի՛ սեօղիմիլզիլ եա-
խօտ րէյիմիլզիլ ախէրլէրէ նօմօս
էթմէք սէվտասընտա օլմալը տէ-
յիլիզ . վէ դարաղ իլէ տիւշիւն-
մէյէրէք՝ վէ հագգընը վազիֆէ
էախմէյէրէք՝ հէփ պիղիմ՝ ֆըր-
գամըզտան օլմայանլարըն եախօտ
պիղիմ գանուուումուղա թէքմի-
լէն ուլմայանլարըն իւզէրինէ
գապահաթլը տէյիլ շիտտէթ իլէ
հեօքմ էթմէլի տէյիլիզ : Եսայ .
կգ . 5 : Եզէլ . Ժգ . 52—56 :
Ղաւ . Գ . 37 : Լուկ . Գ . 1—3 :
Ժգ . 3 , 4 , 10—13 :
Մկրն . Գ . 3—5 : Յով . Գ .
1 : Գ . 11 , 12 :

2 Օլորա հեօքմ էթտիլիլի
հեօքմ իլէ սիլէ հեօքմ օլունաճադ :
Պու՛ Եհհուտիլէրին պէյնինտէ
պիր զարպի մէսէլ իտի . վէ Քը-
րիստոս Լ՛ֆէնտիմիլ օնու՛ քէն-
տինին ինանտըղը վէ անկաթմա-
ղա իսթէտիլի շէյի պէյան էթ-
տիլի իչիւն պուրատա զէքը ե-

3 Վէ նի՛չիւն զարընտա-
շընըն կէօղիմտէ օլան չէօիլի
կէօրիլըսիւն , վէ սէնին
կէօղիմտէ օլան մէրթէյի
տուլմա՛զսըն :

տէյօր : Վէ պու պիղէ՛ քէն-
տիմիլ ատէմէրտէն նէ՛ դարղ
իլէ հեօքմ օլունմաղա՛ վէ Լլա-
հըն պիղիմ իլէ մուա՛մէլէրինտէ
նէ՛ գանոււն իւզըն ա՛մէլ վէ հա-
րաքէթ էտէճէյինի մէմիլ էթ-
մէյէ կէրէք օլտուղուու կէօս-
թէրի : Պապ . Թ . 6 , 7 :
Սաղ . Ժք . 25 , 26 : Եբէ .
ճա . 24 : Ղաւ . Գ . 38 : Յով .
Գ . 13 : Յայր . Ժգ . 10 :
Ժք . 6 :

3 Զեօֆիլ : Եունանիճէտէ
իշպու լուղէթ՝ դայէթ ուֆագ վէ
հաֆիֆ պիր շէյ՝ պիր զէրէ՛ պիր
թօ՛գ տանէսի պէյան էտէր :
— Մէրէնիլ : Պու տախի պիր
պէջիլք տիրէք մա՛նասընատըր :
Պու՛ Եհհուտիլէրին արասընտա
ա՛լէսսէվի գուլլանըրը պիր զար-
պի մէսէլ իտի . վէ սեօղէրտէ
աղ պիր ֆարգ իլէ հալէա լծալ-
մուտ քիթապլարընտա պուլու-
նուր : Հման պու Ֆիքիրտէ
պիր զարպի մէսէլ՝ էսքի Եու-
նանլէրին արասընտա՛ տախի վա-
րըտը . վէ իհթիմալ տըր քի պու
Ֆիքիր՝ պիր սուրէթտէ եա պիր
ղայրի սուրէթտէ հէփ լիսանլար-
տա պուլուուուր : Վէ մա՛նասը
պու՛ տուր քի , պիղ՝ քէնտի-
միզտէ պիր պէջիլք գապահաթլը
կէօրմէք վէ անկամագտան՝ ա-
խէրլէրտէ պիր փէք քիւշիլիւնիլ
կէօրմէք վէ հեօքմ էթմէյի տահա
զիյատէ աչգգ կէօղ վէ ա՛գըլը-
յըլ : Լաքի գէմանըն ֆէյլէ-
սօֆլարը պու Ֆիքիր իշպու դարղ

4 Լախօտ նի՞ճէ գարըն-
տաշընա տէյէ պիլըրսին .
Գօյլէր , կէօզիւնտէն չէօփիւ
չըգարայրմ , վէ իշթէ մէր-
թէք սէնին կէօզիւնտէ տիր :
5 Լա՛ միւրայր՝ եվվէլա

իլէ պէյան էտերէք՝ շէր պիր ա-
տէմին ումուզունտա պիր Տէյպէ-
սի վար , քի էօնիւնտէքի թօր-
պասընա էլին գապաճաթլարընը՝
վէ արգասընտաքի թօրպասընա
քէնտինին գապաճաթլարընը ա-
թար՝ տէլըրիտի : Իմտի պու-
վէճՏիլէ քէնտի գապաճաթլարը
արգասընտա գալըպ օնլարը Տիչ
կէօրէմէմէյիլէ , ազ վաթթըն ի-
չինտէ պիւթիւն պիւթիւնէ քէն-
տի խադըրնտան չըգարլար . լաքին
էլինքիլէր տայիմա օնուն կէօզէ-
րի՛ էօնիւնտէ օլմաղըլա՛ օնլար
խադըրնտա՛ գալըլար : Իմտի
Տէր պիր ա՛գըլ սաճիպի օլան
քիմսէյէ կերէք տիր քի՛ քէնտի
ոււմուզունտա օլան Տէյպէյի չէ-
վըրսին , վէ քէնտի թագսիրաթ-
լարընը կէօզէրինին էօնիւնէ՛
կէթիրսին , շէյլէ քի օնլարը
կէօրմէյիլէ մաղըուրլուղու գը-
րըրսն . վէ գարընտաշընըքիլէ-
րի իւզէրինէ մուճապպէթ էօր-
թիւսիւնիւ աթարագ կէօզէրի-
նին էօնիւնտէն տէֆ՝ էյլէսին :
Փէք ա՛ճայրպ տըր քի , պա՛ղը
քիմսէյէր քէնտիլէրինի Տագը
չըգարմագտա զպէթ մաղըուր վէ
ֆօտուլ օլուպ՝ ախէրէրի Տէօքմ
էթտիքէրի զէման՝ զայէթ չէտիտ
վէ մէրճամէթսիզ պիր լուճ իլէ
տօլուտուրլար : Պուճիլէյին փա-
րիսեցիլէր՝ քէնտիլէրի առէմլէրէ՛
քէնտիլէրին իխթիար աթալարը-
նա նաֆագա վէրմէյէրէք օնլա-
րըն գաթիլէրի օլմաղա միւսա՛տէ

քէնտի կէօզիւնտէն մէրթէյի՛
չըգար , վէ օ՛ վէման գարըն-
տաշընըն կէօզիւնտէն չէօփիւ
չըգարմաղա կէօրէճէքսին :
6 Լ՛զեղ շէյի քէօփէքլէ-
րէ վէ՛րմէն , վէ ինճիլէրինիւ

էտեր իքէն , Լ՛ֆէնտիմիզին շա-
յիրտլէրինէ նայգանմամըշ էլլէր
իլէ էքմէք եէյօրլար տէյիւ գա-
պաճաթ պուլուրլարտը : Պազ՝
Լ՛ալի . է . 1—13 : շէմ տա-
խի պազ՝ ք լապ . Ժք . 5—7 :
ք Ս՛ապ . իլ . 9 , 10 : Ս՛ալ . 8 .
16—21 : Պ՛ալ . 7 . 41 , 42 : Ժլ .
11 : Տիլ . 7—9 : Պ՛ալ . 7 . 1 :
5 . Ե՛ալ . Դ՛ալ : շէր քէնտի
թագսիրաթլարընը մա՛ղուր սա-
յրպ՝ ախէրէրինի իչիւն սէրթ
ճարաքէթ էտէն քիմսէ՛ միւրայր՝
տըր : Լ՛յէր օ՛ սաճիճան կիւ-
նաճտան իքրաճ էտէրսէ , կիւ-
նաճը Տէֆիսինտէն էվվէլ քէնտի
նէֆսինտէ՛ իքրաճ էթմէլ տիր :
— Լ՛վէլա խէնպէ՛ ինտէնպէն
Դէրլէյի՛ չըգար : Ինտան գըս-
մընը իսլաճ էթմէնին սաճիճ գա-
րիգի պո՛ւ տուր քի , Տէր քէս
էվվէլա քէնտի Տալինէ պագսըն ,
վէ իլք էվվէլ քէնտի նէֆսինի
իսլաճ էթսին : Լ՛տէմ էվվէլա
քէնտի նէֆսինի՛ իսլաճ էթմէլի
քի , օնտան սօնկրա գարընտաշը-
նը՛ տալի իսլաճ էթմէյէ իւմիտ
էյլէսին : Վաւիթ քէնտի տուա՛-
սընտա պէյլէ՛ նիյազ էտեր :
Ս՛ալ . 8 . 9—13 : Խըզմէթի
“ թա՛ղըր վէ թէքսիր էթմէք ”
օլան պիր իխթիար՝ “ էյի շէճա-
տէթէ ” մալէք օլմալ : Խ՛Տի . 7 .
2 , 7 : շէլքէլին ֆիթիլ մագաս-
լարը՝ խալի՛ս ալթունտան իտի :
Ելիլ . 23 : ք Ս՛ապ . 7 . 22 :
6 . շէր պի շառէմ՝ թա՛ղըր

զի տօնկուղարըն էօնիւնէ վէ տէօնիւպ՝ սիզի երըթա-
աթմանն . օլմայա քի օնլարը ար :
այազլարը իւն չիյէյէլէր , 7 Տիւէյին՝ վէ սիզէ վէ-

էտիճի օլմաղա միւնասիպ օլմատը-
ղը կիպի հէր պիր ատէմ տախի
քէզպիք՝ թա՛ղիւ դապուլ էթ-
մէյէ միւնասիպ տէյիլ տիր :
— Լ՛պէլ շէյ : Տիւնէ տայիր օ-
լան հէր պիր շէյ՝ մէսէլա , նասի-
հաթ գանուլն թա՛ղիմաթ սրրը-
լար : — Վէօփէլէրէ : Վէօ-
փէքլէր օնլարա՝ տէնիլէ պիլիւր
քի , ա՛ղիզ թա՛ղիմաթէ գարշը
տուրուրլար , օնա քիւֆր էտէր-
լէր , վէ օնա Փէնա՝ սէօյլէրլէր .
վէ երըթաճը ճանապարհար կիպի
Լ՛լահըն ճէմաաթընը երըթար-
լար : Պուռնճիլէյին Էնրուդէս՝
Լէթլէհէմին մա՛սուլարընը հէ-
լաք էյլէտի . վէ պիր ախէր Էն-
րուդէս՝ Յոփհաննէս Ս աֆթիզ
էտիճիլի գաթլ էյլէտի : Պու
միսիլիւ քիմնէլէր իլէ նէ կէօնա
ա՛մէլ ու հարաքէթ օլունմաղա
կերէք օլտուղու հազգընա՝ պագ
Սապ . Ժ . 14 , 15 , 17 :
Պաք . Ժ . 45—47 : Ժ . 6 , 7 :
Ժ . 8 , 9 : Փիլէպ . Դ . 2 :
Ժ Տիւ . Դ . 15 : Ժ Սապ . ին .
15 , 16 : — Ինճիլէր : Պու Ին-
ճիլին էն գըյմէթլի կերէքլիքլէ-
րի վէ իհսան ու ի՛նայէթլէրի
մա՛նասընա օլա պիլիւր : — Տօ-
նիւպլարն : Պու օլ քիմնէլէր
տէմէք օլա պիլիւր քի , քէնտիլէ-
րինի հէր տիւրիւ նափաքըղա՝
մուրտարըղա՝ վէ ճիսմանիլիյէ
վէրիլէր , քի օնլար տօնկուղար
կիպի կիւնահըն չամուրու իչին-
տէ եուվարընըլար : Պագ .
Ժ Պիպ . Ժ . 22 : Յապ . իթ .
15 : Լ՛ապ . իթ . 11 : Ս աֆ-
թիզ վէ Բապպըն ախշամ դաա՝
մընըն սրըրլարը՝ վէ Ինճիլին ա-

խէր իհսան ու ի՛նայէթլէրի պու-
միսիլիւ քիմնէլէր իչին տէյիլէր
տիր . վէ Վրիստոսուն Վրիլիսէ-
սի օնլարը քէնտի իչինէ գապուլ
էթմէլի տէյիլ տիր . վէ օնլարա
էքմէքտէն վէ շէրապտան իլհազ
օլմաղա իղին վէրմէլի տէյիլ
տիր :

7 . Տիւէյին . . . աբա՛յին . . .
չա՛լն : Պուրտաա՝ պիրի պիրին-
տէն ֆարգըլ իւզ դարգտա պիր
թէնպիհ թագրիլ օլունմուշ
տուր : Տիւէյին , աբա՛յին , չա-
լն : Պու թա՛պիրլէր՝ խիլիւսի
տէրուն՝ մուզայէտլիք՝ վէ տէվամ
պէյան էտէրլէր : Պիզ՝ պիր
տիլէնճիլին սատաքա տիլէնտիլի՝
կիպի տիլէմէլիլիզ : Պիր չօգ
գըյմէթլի շէյի դայպ օլան քիմ-
սէնին՝ օնու արատըղը՝ կիպի ա-
րամալըլը : Տիւարտա գալ-
մըշ՝ վէ մուղլաքա եա իչէրի
կիրմէլի , եախտ հէլաք օլմալը
օլտուղունու պիլիպ տէ չալան
քիմնէնին չալտըղը՝ կիպի չալմա-
լըլըլ : — Սիլէ վէրիլէճէ . . .
պուլաճապարնը . . . սիլէ ալը-
լաճաթ : Ս ա՛տ թէնպիհէ մու-
վաֆրգ օլուպ՝ օ՝ տախի պիրի
պիրինտէն ֆարգըլ իւզ դարգտա
թագրիլ օլունմուշ տուր , շէյլէ
քի՝ քէնտի մաղուպարըմըղը Լ՛լ-
լահա իֆատէ էթմէյէ պիլիզ վէ-
րիլէն նիհայէթսիզ րուխսաթ
պիլա շիւպհէ ալիքնարտէ պէյան
օլտուն : Պունտան տահա՛ գի-
յատէ ճէսարէթ վէ երիւքք վէ-
րիճի իսպաթլար իսթէրմիսին .
իլպու խանէլէրէ պագ . Դ . թապ .
Դ . 5 : Սապ . Ժ . 17 : Ժ . 15 :
ճա . 10 : ճԴ . 5 : ճիւ . 18 , 19 :

ընկեճէք, արայրն՝ վէ պու-
լաճազսրնրդ, չալըն՝ վէ
սիզէ աջըլաճագ:

8 Օխրա հէր տիւէյէն ա-
լըր, վէ արայան պուլուր,
վէ չալանա աջըլաճագ:

Լուսի. Բ. 17: Եւայ. ծե. 6,
7: Երեւ. իթ. 12, 13: ԼԳ.
3: Լուսի. Ե. 4: Վ. 1. ԺԲ.
1: Յով. Գ. 10: ԺԳ. 13,
14: ԺԵ. 16: ԺԶ. 23, 24:
ԵԲ. ԺԹ. 6: Յով. Թ. 5,
6: Թ. Յով. Գ. 22: Ե. 14,
15:

8. Հէր պիւէյէն ալըր, վէ
արայան պուլուր, վէ չալանա ա-
ջըլաճագ: Սուրբատա պուլու-
րուդ քի, էյէրչի թէնպիհ Իւչ
սուրէթտէ իտի իսէ տէ, տուա-
տէ իշիտիլէճէյիսիդ միւմքիսի
մէրթէպէ շիւպհէսիդ գալմագ
իշիւն՝ վա՛տ պու իքի խանէտէ
ալթի՛ր գաթ ալըր: Հէմ պունո՛ւ
տախի պուլուրուդ քի՛ վէրիլէճէք
իհսան՝ հալի հազըրտա թագրի
օլունմուշ տուր. քի պու՛ կէլէ-
ճէք զէման իշիւն թագրի օլ-
մուշ օլմագտան չօգ գուվէթիլի
տիր: Լաճագ՝ վէ պուլաճագ
տէնմէյօր: Իլլա՝ “ալըր” վէ
“պուլուր” տէնիյօր: Իշպու
վա՛տլէր պու գատար շիւպհէսիդ
վէ սահիհ տիրլէրքի՛ փիլ վագի՛
հազըր գազանըմըշ սայըլա պիւ
լիրլէր. վէ տիրի իմանը օլան
քիմսէ՛ անիտէ վա՛տ օլմուշ ինա-
յէթլէրի գապուլ էտիպ՝ օնլարը
քէնտի մալի սայա պիլի: — Հէր:
Սաթ սիդ պէնիմ՝ շայիրտլէրիմ
տէյիլ՝ Իլլա “հէր տիւէյէն”,
հէր քիմ՝ օլուրսա օլուն, Եւ.
հուտի օլուն՝ գայիֆէրտէն

9 Խախօտ սիզտէն հո՛նկը
ատէմ՝ օլուր քի՛ օղլու օնտան
էքմէք տիւէյսէ, օնա դա՛շմը
վէրէճէք:

10 Վէ էյէր պալը՛գ տի-
լէրսէ, օնա երլա՛նմը վէրէ-

օլուն, կէնճ օլուն՝ իիթիար
օլուն, գուլ օլուն՝ աղա օլ-
ուն, ըիճալ քիպար օլուն՝ էտ-
նա պիր քիմսէ օլուն, զէնկին
օլուն՝ ֆագիր օլուն. զիրա
Լուսի խաղըրա պագմագ:
Լուսի. ԺԵ. 21—28: Վ. 1.
ԻԳ. 42, 43: Վարժ. Թ. 11:
Ե Սուր. ԼԳ. 12, 13:

9, 10. Վարխտոս Լաֆէնտի-
միդ պիզի՛ պապալարն էվատա-
րնա էթտիլլէրիսի կէօսթէրէ-
րէք տախի՛ տուա՛ էթմէյէ զպի-
րէթլէնտիրի: Լաւատընա էք-
մէք եէրինէ դաշ՝ եա պէպէյիճի
պիր շէյ եէրինէ պիր զէհիլը
շէյ վէրէն պիր պապայա՛ պապա
աաթ՝ վէ ինսան աաթ պիլէ՛ եա-
գըշմագ: Իմտի պիզիմ էյ-
լէքքէանի սէմալի Ֆէտէրիսիդ
պո՛ւնճիլէյին պիզի պօշ կէօն-
տէրի՛ր մի: Վ. 1. ԺԹ. 11,
12:

Լաքին էյէր պիր չօճուգ՝ ճա-
հիլիլիստէն վէ պիլմէտիյի սէ-
պէպտէն պապապընտան պիր եր-
լան՝ պիր զէհիլը շէյ՝ եա է՛օմ-
րիւնիւ եախօտ պիր ա՛գասըր
թէհլէքէյէ գօյաճագ ուսթուրա
կիպի պիր շէյ տիլէյէրէք ալլար
տուրուրսա, պիր էյլէքքէանի վէ
ա՛գըլը՛ պապա օլ խուսուստա
քէնտի ա՛գըլը՛ գուլանըր, վէ
չօճուղա պիր շէյ վէրէճէք օլա՛
օնուն իսթէտիլիստէն տաճա էյի
պիր շէյ վէրիլ: Վունճիլէյին

Ճէք :

11 Իմո՛ր էյեր սիղ՝ հարա-
մազլա՛ր իքէն՝ հվլաոլարը-

պիղ տալի տիւնեալի նի՛մթ-
լէր տիլէտիսիմիզ զէման՝ էյիսինի
պիլէ՛մէտիսիմիզ իչիւն պիղէ զա-
րար վերէճէք պիւր շէյ տիլէյէ
պիլիւրիզ : Պուռնուն իչիւն տա-
լիմա պու միսլիլիւ տուա՛լարտա՛
պիղէ կերէք տիր քի՛ «Պէնիմ
իրատէթիմ տէյիլ՝ իլլա սէնի՛ն
իրատէթի՛ն օլտուն» սէօզլէրինի
գաթալըմ : Պիղէ խայրըլը նէ՛
օլտուղունու պիղ պիլմէզիզ .
լաքին «պիզիմ՝ Փէտէրիմիզ»
պիլիւր . վէ պուռնուն իչիւն ճան
ու տիլտէն օնա համտ ու սէնալէր
գըրմալըլըլ քի , պիղէ տայիմա
հէման օլ տիլէտիսիմիզ շէյլէրի
վերէճէք եէրինէ՛ օնլարը պիղէ
եա վերմէզ՝ եա օնլարա՛ պէտէլ
պիղէ օնլարտան տաճա՛ էյի շէյ-
լէր վէրիւր : ք Վրէն՝ . Ժք .
7—9 :

Լաքին «կէօքտէքի Փէտէրի-
միզ» պու է՛օմիւրտէ իգթիզալը
օլան հէփ շէյլէրի պիղէ վերմէյէ՛
կիւնաշլարըմըլը ա՛փվ էթմէյէ՛
ճանլարըմըլը խէլա՛ս էթմէյէ՛
միհնէթ ու մէշագգաթ վագթըն-
տա պիղէ տօսթ վէ հարտըմճը
օլմաղա՛ էօլիւմտէ պիղէ թէսէլլի
վերմէյէ՛ Քիլիսէսինի միւպա-
րէքլէմէյէ՛ վէ Խնճիլի պիւթիւն
ա՛լէմտէ եայմաղա հազըր տըր :
Իմո՛ր պիղ՝ պուռնլարտան տա-
հա ա՛լէա վէ տաճա ա՛ղիմ
վէ տաճա էյի նէ՛ շէյլէր տի-
լէյէ պիլիւրիզ : Սէ Վլաճ-
տան պուռնլարը՝ վէ պուռնլար կիպի
շէյլէրի տիլէյէ պիլտիսիմիզ
թագտիրտէ , պիւր մախլուգուն
քէնտի Եարատըճըլը դարափըն-
տան մալիք օլմաղա արղուլէտիյի

նըզա էյի վէրկիլէր վերմէյի
պիլիւրալինիզ , կէօքլէրտէ օ-
լան Փէտէրինիզ նէ՛ գատար

րուխտաթըն միւմքինի մերթէպէ
էն պէօյիլիւնէ՛ մալիք իղ :

11 . Եարտալա՛ր իքէն : Պի-
զիմ ճինսիմիզին ախլագ ու
մէշքէպի պո՛ւ տուր : Օննդ .
ք . 5 : ք . 21 : Յէ՛ Ժք . 16 :
Երէն . Ժք . 9 : Զալլ . ք .
9—19 : Երէն . ք . 1—3 : Տէք .
ք . 3 : — կէօքլէրտէ օլան Փէտէ-
րինիզ նէ՛ Գատար զէյապէ : Պագ
ք թագ . է . 19 : Սալ . ճք .
11 : ճէ . 12 : ճք . 5 , 15 : ճք .
11—13 : Եալ . խթ . 14—16 :
Ժք . 8 , 9 : կք . 13 : Ուլ .
Ժք . 8 , 9 : Սի . է . 18 :
Յով . ք . 16 : Զալլ . է .
8—10 : ք . 32 : Երէն . ք .
4 , 5 : Տէք . ք . 4—7 : ւ Յով .
ք . 1 : ք . 10 :

Զալլըլը ջօճուգ քէնտի միւ-
րիւվիլէթի պապատընը՝ եա
անապընը՝ օնուն հագգընտա
էն էյի շէյի վերէճէյինէ շիւպ-
հէ՛ էտէ պիլիւր : Լաքին Ել-
լաճ՝ տիւնեատա պուլընան էն
միւրիւվիլէթի անատան վէ պա-
պատան՝ վերմէյէ տաճա՛ զի-
յատէ իսթէքլի տիր : Փիլ
վագի՛ Լիքէնտիմիզին պու խու-
սուստա էօրնէք իչիւն կէթիւրտի-
յի ըուպարտէ՛ պէնկզէյիշտէն
տաճա զիյատէ զըտըլը վար :
Լչյեր տիւնեալի՛ աթալար՝ եա-
րամաղա՛ր իքէն վէրիլլէ՛ր իսէ ,
էյի՛ օլան կէօքտէքի՛ Փէտէրիմիզ
նէ՛ գատար տաճա զիյատէ վէ-
րէճէք : Լչյեր մէնֆաա՛թի նէֆ-
սիլէլէրինի արայան տիւնեալի՛
աթալարըմըլը պիղէ քերէմէլը
էտէրլէրտէ , էյիլէքքեանի՛ օլան
կէօքտէքի՛ Փէտէրիմիզ նէ՛ գա-

զեյատե՛ օնտան տիւթյէնէրէ
նի՛մէթլէ՛ր վէրէճէք :

12 Իմտի ատէմլէր սիղէ

տար տաճա՛ զեյատէ էտէճէք :
Ի՛յէր դարաֆկի՛ր՝ քէ՛օր՝ վէ չօդ
քէրրէ իւրրօլ՝ օլան տիւնեազի
աթալարըմըզ պիղէ խալլո էտէր-
լէրսէ , պու միսիլիւ թագսի .
րաթլէրտէն . քիւլիւլէն արի վէ
փաթ օլան կէօքտէքի՛ փէտէրի-
միզ նէ՛ գատար տաճա զեյատէ
էտէճէք : Ի՛յէր քէնտի մալէ .
րինէ տօգո՛ւնմայարագ՝ վէ չօդ
քէրրէ քէնտիլէրինի սըգընթըյա
սալմայարագ՝ վէ չօդ եա ազ
տարըղա տիւլմէյէրէք պիղէ
վէրմէյէ գատիւր օլմայան տիւն .
եազի՛ աթալարըմըզ պիղէ վէ-
րիւրէր իսէ , քէնտինին վէրտիյի
պախշիլէր քէնտի մալ ու էմյա-
քինէ ապա նօգսանլըզ վէրմէզ՝
վէ օնլարը նիհայէթսի՛զ գօլայ-
լըզ իլէ իհսան էթմէյէ գատիւր
օլան՝ վէ տայիմա կէօյա ինսան
ճինսինտէն Տի՛հ պիր քիմնէյէ
պիր նի՛մէթ վէրտիյի եօ՛գ կիպի
նի՛մէթ ու պէրէքէթլէրտէ դանի
օլան՝ վէ օնլարը պիղէ՛ իհսան էյ-
լէտիյի վագըթ ախէրլէրինէ՛ տա-
խի իհսան էթմէքտէ գուտրէթի
եա իրատէթի ապա էքսիլմէզ
օլան կէօքտէքի՛ փէտէրիմիզ տա-
ճա զեյատէ էօյլէ էթմէյէճէք
մի : — Տիւթյէնէրէ : Ի՛ֆէնտի-
միզ՝ օնուն էվալտարը՝ օլանլարա
տէ՛մէյօր , շէօյլէ քի՛ ֆագիր
կիւնաճքեարլարտան պիր չօղու՝
քէնտիլէրինի պու վա՛տտէն տի-
շարը պրաղըլմըզ զանն էթմէսին-
լէր : Իլլա՛ օ՛ "տիւթյէնէրէ" տէ-
նի : շէօյլէ քի՛ Տէման տիլէմէնին
ա՛մէլի մուղլագա տինկլէնէճէք վէ
ի՛նայէթի ալաճագ օլմանըն պիր
փէհի օլուն : Պու՛ փէք ա՛ճա-

հէր նէ՛ իաթէրաէնիլ քի էթ-
սինլէր , սի՛ղ տէ օնլարա
էօյլէ՛ էյլէյին . զեյա նօմօս

յըպ պիր վա՛տտըր :

12 . Ի՛ֆէնէր "իլէ հէր նէ՛
իաթէրաէնիլ ի՛ էթսինլէր : Պու-
ա՛տէթա՛ Ի՛ֆէնտիմիզին՝ Ի՛թուն
՝ Խանունու տէնիր . չիւն քի
գըյմէթի դայէթ ա՛ղիմ՝ տիր :
Ի՛խէր ատէմլէրէ Տէփ օնուն էյլէ
քի՛ սէն տախի Տէման օ՛ Տալտէ
պուլունտուղուն թագտիրտէ օն-
լարտան մէմիլ վէ արզու էթ-
մէյէ Տագգըն վար : Պու գա-
նուն փէք գօլայ իճրա օլունա-
պիլիր . վէ օլ գատար գօլայ տըր
քի՛ ծնու չօճուգլա՛ր պիլէ անկ-
լայա պիլիրլէր . վէ Տէփ ատէմ-
լէր օնուն դայէթ ա՛լէա վէ կիւ-
զէլ օլտուղունու իքրար էթմէյէ
մէճպուր տուրլար : Ի՛վայէթ
օլունուր քի , Հոմմա իմիէ-
րաթօրու Ի՛ղէքսանդրոս Խէ-
բէրոս՝ փուլմիլէրէսթ իքէն՝ պու
գանունու օլ գատար կիւզէլ վէ
էյի՛ սայարըտը քի՛ օնու քէնտի
օտապընըն տիվարլարը իւզէրինէ
եազտըրմըշտը . վէ պունտան
էօթիւրիւ Վարիսթիանլարա էյի՛
կէօզ իլէ պագարտըր : Լաքին
մուհապպէթի նէֆսիյէ պու գա-
նունա քիւլիլէն զըտտ վէ
գարշը՝ տըր . վէ պունուն ի-
չիւն՝ եիրէյի Ի՛լլաճա վէ պիւ-
թիւն ինսան ճինսինէ մուհապ-
պէթ իլէ տօլու օլան քիմնէ-
լէրտէն մա՛տա՛ պու գանունուն
կէրէք հազըսընը վէ կէրէք րու-
հունու իճրա էտէն եօգ տուր :
Լաքին էյեր պիլ՝ Վարիստոսուն
եօգարըտաքի փատիշաճըղընտա
պիրի պիրիմիզի սէվմէյիլէ սաա՛-
տէթլու օլմագ իւմիտինտէ ի-
սէք , նի՛չիւն պունու՛ Վարիս-

վէ փէյղամբերէր պո՛ւ տուր :

13 Տա՛ր գափուտան կիւ
րին . զերա հէլաքէ կէօթիւ

րէն գափու էնի՛ վէ եօլ կէ-
նի՛շ տիր , վէ օնտան կիրէն-
լէր չօ՛գ տուր :

տոսուն աշաղատաքի՛ փատիշահ-
լըղընտա էթմէյէ պաշլամայալմ :
— Իսրայիլ : Իշպու գանունու գուվ-
վէթլէնտիրմէր իշին գուլանր-
լան ա՛ղիմ պուրհան կէօրիւնիւր
քի , Լաշահն պիղէ պէօյիւք
ի՛նայէթինին՝ վէ պիղի ա՛ֆվ
էթմէյէ վէ միւպարէրէմէյէ հա-
ղըր օլմասընն ի՛պրէթի՛ տիր :
Պունտան իլէրքի խանէլէրէ՛
պագ : — Լօ՛մօն վէ փէյղամբեր-
լէր պո՛ւ Գուր : Պու գանուն
տէյիլ սալթ Նօմօստա է՛մր օլուն-
տու , իլա Նօմօստա քէնտիսի
պո՛ւ տուր . եանի Նօմօստա վէ
փէյղամբերէրտէ՛ գօնշըմուղա
օլան պօրճումուղ հագգընտա
հէփ սէօյլէնիլէնին խիւլասաար վէ
եէքիւնիւ տիր : Լտէմէրի՛
իշպու ա՛տիլ վէ կիւղէլ մէշրէ-
պէ կէթիւրմէյէ մէրաժը օլան
պիւթիւն Նօմօսուն ա՛ղիլ լէվ-
հասընն եէքիւնիւ տիր : Վա-
թի . 18 : Եսայ . Թ . 17 : Երեմ .
է . 5 , 6 : Եզեկ . Ժ . 7 , 8 ,
21 : Լիւի . Ե . 14 , 15 : Սի-
ք . 8 , 9 : Զաք . Է . 9 , 10 : Ը . 16 ,
17 : Սաղ . Ժ . 5 : Սաղ . Ի . 39 ,
40 : Սաղ . Ժ . 29—34 :
Հապ . Ժ . 8—11 : Գաղ .
Ե . 13 , 14 : Թ Տիմ . Թ . 5 :
Պուրասա՛ Բրիտտուն Նօմօ-
սու վէ փէյղամբերէրի պօղ-
մաղա տէյիլ իլա թէքմիլ էթ-
մէյէ կէտիլինէ պիր իսպաթըմըզ
տահա՛ վար : Պագ՝ Սաղ .
Ե . 17 , 18 շէրհինէ .

13 . Հէրաէ կէթիւնի գափու-
նիլ՝ վէ եօլ կէնի՛շ տիր . վէ օն-
տան կիրէնլէր չօ՛գ Գուր : Իշպու

եօլու աշգ՝ կէնի՛շ՝ վէ գալապա-
լըղըն՝ տուր : () պիր պէօյիւք
ճատտէ՛ եօլու տուր , վէ օնտա
ղայէթ չօ՛գ գալապալը՛ գ պուլու-
նուր : () Նլար օնա գահմէթ-
սիղ՝ սօրմաղտան տիւշիւնմէղտէն՝
գօլայ կիրիլլէր . զերա օ՛ Լա-
մն հէփ էվաւտարըն պօլ պօլ
սըղաճագ տէրէճէտէ կէնի՛շ տիր :
() Նլար օնա հէփ արղուլարը
վէ շէհմէթլէրի իլէ կիրէ պիլիւր-
լէր , վէ օնտա՛ քիւլիլէն սըգըն-
թըրը՝ էնկէլիլ՝ հէմ օնա կիր-
մէյէ վէ օնտա երիւրմէյէ պիր
թէրթիպ տիւշիւնմէյէ մէճպուր
օլմայարագ՝ երիւրէրէրին իս-
թէտիլինէ վէ կէօղէրինին կէօր-
տիլիւնէ՛ կէօրէ երիւրլէր :
Հէփ գամա՛քնարլար՝ սէրիւշլար՝
վէ քիւֆիւրպաղար օնտա՛ պու-
լունուր . իմանսըզ՝ մուրտար՝ վէ
միւրայը քիմնէլէր օնտա՛ տուր .
Փատուլուգ ու մաղուրուղուն՝
միւսրիւֆ ու սէֆիշիլին վէ քի-
պիրլէյին օղուլարը օնտա՛ տուր .
պու տիւննաընն զէնկիւնիլինին՝
ա՛լիմէրինին՝ վէ միւթէպէրլէ-
րինին չօղու՛ զէվգ ու սէֆաա՛թը
սէվէնլէր՝ նէֆայէրինի սէվէնլէր՝
ա՛ղիմ խէլար իհմալ էտէնլէր՝
Լաշահն լուգֆ ու ինայէթի ի-
լէ պագլարը է՛միւր եօլունա
հէփ տէօնմէյէրի՛ օնտա՛ տուր :
Զաք . Ժ . 5 , 12 : Սաղ . Ժ .
2 , 3 : Հապ . Ժ . 9—19 : Թ
Կրիս . Թ . 26 : Դ Կրիս .
Ժ . 4 : Եզեկ . Ժ . 2 , 3 :
Թ Տիմ . Ե . 19 : Զաք .
Ժ . 8 :

14 Լ'օմիւրէ կէօթիւրէն
գափու նէ՛ գատար տար՝ վէ
եօլ սըզըլմը՛շ տըր , վէ օնու
պուլանլար ա՛ղ տըր :

15 Վէ եալան փէյլամ

պէրլէրտէն սազը՛նըն , քի օն
լար սիզէ գօյունլա՛ր կիլիմին
տէ կէլըրլէր , ամմա իչէ
րիտէն գափը՛ծը գուրտլա՛ր
տըր :

14. Լ'օմիւրէ կէօթիւրէն գա-
փու նէ՛ գատար տար՝ վէ եօլ
սըզըլմը՛շ տըր , վէ օնու
պուլանլար ա՛ղ տըր : Կիրէճէք
եալընըզ իքի՛ գափու՝ վէ եօլ
րիւյէճէք եալընըզ իքի՛ եօլ՝
վէ վարաճագ եալընըզ իքի՛
մաճալ վար . վէ պիւթիւն ինսան
ճինսի պու իքի եօյուն պիրիստէ
պուլունուգ՝ եա էպէտի Տէլաքըլ-
զա տօղըու՝ եախօտ էպէտի է՛օ-
միւրէ վէ սաա՛տէթէ՛ տօղըու
եիւրիւմէտէ տիրլէր : Պիր օր-
թա՛ եօլ՝ վէ վարաճագ պիր իւ-
չիւնճիւ մաճալ եօ՛գ տուր : Լ'օ-
միւրէ կէօթիւրէն տար եօյա՛
Տիչ քիմնէ ա՛ղիմ ճէճտ ու զպ-
րէթ սարֆ էթմէզտէն կիրէ՛մէզ .
վէ պու ճէճտ ու զայրէթի էթմէ-
յէն քիմնէ Տէլաք եօյունտա պու-
լունտուղունա՛ շէյլան ազընթը-
սընը քիւրէքսիզ վէ եէտէք-
սիզ պիր գայըզըն կէչէմէտիյի-
նին սաճիճ տիր . Տար եօլ՝ թէվպէ՛
իման՝ վէ ա՛ղիզէք եօյու տուր ,
նէֆսի ինքեար էթմէք վէ նէֆսի
գըրմագ եօյու տուր , սիթէմ ու
թաճգիր վէ գարտ ու գօվալա-
յը՛շ եօյու տուր : ()՝ օլ գա-
տար տար՝ իսսիզ՝ շէնլէքսիզ՝
վէ մախֆի՛ պիր եօլ տուր քի ,
նէչէ նէչէ քիմնէլէր՝ պիւթիւն
է՛օմիւրլէրինի կէչէրիլլէր տէ՛ օ օն-
լարըն կէօղիւնէ պիլէ իլիշմէզ :
Պ . Ժ . 24 , 25 : Ս . արի .
Ժ . 34 : Է . 3 : Ժ . 3 : Ժ . 18—20 : Պ . Ժ . Ժ .

22 : Ժ Պրիւ . Ժ . 17 : Պ . Ժ .
Ժ . 24 : Լաքին գափու՝ օլ
գատար տար իսէ քի , Տիչ պիր
քիմնէ տիւնեա օնուն եիւրէյին
տէ իքէն օնտան կիրէ՛մէզ տա-
խի՛ պու ճիւմէ իլէ Լ'գամըն
ճիւմէ էվաալարը էյէր տիւն-
եայը ինքեար վէ կիւնաճարընը
թէրք էտէճէք օլալար՝ Լ'լաճա
ճամտ ու սէնպէր օլուն քի օն-
լարըն ճիւմէսիսի պիրտէն եան
եանա կիրմէյէ սըղաճագ գատար
կէնիշ տիր :

15. Եալան փէյլամլէրլէր :
Փէյլամպէր լուղէթինին ասըլ
մա՛նասը՝ կէլէճէք շէյլէրի փէչին
խապէր վէրէն տիր : Լաքին
փէյլամպէրլէր՝ տին մատտէսի
իւզէրինէ ու՛մուսի խօճալար սա-
յըլտըզ իչիւն՝ պու լուղէթ տին
խօճասը մա՛նասընա գուլանմա-
զա պաշլանտը : Լամտի եալան
փէյլամպէր տէմէք՝ եա եալան
տին թա՛լիմաթլարը էյօրէտէն՝
եախօտ եալան վէ նաճագ եէ-
րէ Լ'լաճ իլճամընա մալիք օլ-
մագ իտտիա՛սընտա օլան պիր քիմ-
սէ տէմէք օլուր : — Պօյա՛նալ
իլիլինալէ : Պօյուն՝ սուշսուղուգ
վէ խիւլիւս վէ զարարսըղըգ
նիշանսի տիր : Լամտի գօյուն
կիլիմինտէ կէլմէք՝ եիւրէք Փէնա
վէ մէրամ եարամալ իքէն ա՛-
ղիզէք վէ պիսուչուգ սուրէթի
կէօթիւրմէք տիր : — Պափընը
գա՛րալար : Պու եալան խօճա-
լար Տագընտա սէյլէնտիյի
սուրէթտէ տէմէք օլույօր քի ,

16 Օնլարը մէյվէլէրին տէ՛ն զանրյաճագսրնրդ .
Թիբէնլէրտէն իւզիւմ՝ եա
տէմիր Թիբէնլէրինտէն ին-

Ճիր տէվէլիրլէր մի :

17 Պէօյլէճէ հէր էյի ա-
ղաճ էյի՝ մէյվէլէր վէրլը ,
վէ չիւրիւք աղաճ քէօթի՛ւ

օնլար ա՛ղիզլիք սուրէթինէ կիր-
տիլէր քի , պու վէճհիլէ իալքըն
մալ ու էմլաքինի տաճա՛ գօլայ
գափա պիլսիկէր : Օնլար՝ գա-
փը՝ վէ գոլմ՝ իլէ տօլո՛ւ խտի-
լէր : Ս՝աթլ . իթ . 25 :

Քրիստոս Լաֆէնտիմիզին կէլ-
մէօնտէն էվիլէն եալան փէյ-
ղամպէրլէր կէրէքլէյէ գարշը՝
տուրան քիմնէլէր օլտուղո՛ւ կի-
պի՝ քէզալք օնոն կէլտիյինտէն
պէրու տախի եալան խօճալար
Խնճիլէ գարշը՝ տուրան քիմնէլէր
տիր . վէ կէրէք Լաքի Լ՝հտ կէրէք
Եէնի Լ՝հտ իչինտէ պիզէ՛ պու
միսիլիւ քիմնէլէրտէն սագրն-
մագ պապլնտա չօգ նասիհաթլէր
պուլունուր : ք Օրին . ժգ .
1—3 : Ե՝աթլ . թ . 14—16 :
ժգ . 10 , 11 : Երէմ . ժգ .
14—16 : իթ . 13—16 : իթ .
15—17 : իթ . 21 , 31 , 32 :
Եւէլ . ժգ . 15 , 16 , 22 , 23 :
իթ . 25 : լթ . 1—11 . 12 : Ս՝-
ին . զ . 3 , 4 : Օ՝աթ . ժգ . 4 :
Ս՝աթլ . իթ . 4 , 5 , 11 , 24 , 25 :
Ս՝աթլ . ժք . 38—40 : ժգ . 22 ,
23 : Վարձ . ի . 29—31 :
Հաւմ . ժգ . 17 , 18 : ք Վարձ .
ժա . 13—15 : Վարդ . ք . 4 :
Եւէն . զ . 14 : Ե . 6 : Կաղ .
ք . 8 : ան Տի . զ . 1—3 : ք
Տի . զ . 5—9 , 13 : զ . 3 ,
4 : ք Պէր . ք . 1—3 , 18 ,
19 : ան Յիլ . զ . 1 : Յուր .
4 : Յայր . ք . 2 : ժթ .
20 :

16 . Օնլարը մէյվէլէրինտէն
դանրյաճագսրնրդ : Պուրատա՛

եալան խօճալարըն դանրաճագ
պիր նիշանը կէօսթէրիլիյօր :
Օնլար՝ նա՛նըլ է՛օմիւր կէչի-
րիլլէր . ինսանլարըն մէտհինի
սէվէրլէր մի . դամա՛քեար՝ մաղ-
րուր՝ տիւննալի՛ վէ պուլնլար կի-
պի ախլէագլէրէ մալլիքմի տիրլէր :
ք Պէր . ք . 10—18 : Յուր .
10—19 : Օնլարըն Թա՛լիմաթ-
լարըն նէյլէ՛ մէյլ էտէրլէր . մաղ-
րուրլուղա՛մը , եօխսա ալաճ
կէօնիւլլիւյէմի . տիւննալիլիյէ՛մի
մի , եօխսա ռուհանիլիլիյէ՛մի . քէն-
տի ֆայտալարընա՛մը , եօխսա
Լալաճըն շանընա՛մը , Պօղոս՝
քէնտի սէօղիւնիւ իսպաթսըզ
գապուլ օլունմասընը հիչ քիմնէ-
տէն մաղուպ էթմէտի : Վարձ .
ժէ . 11 : Քրիստո՛ս տախի պու-
նու հիչ քիմնէտէն մաղուպ էթ-
մէտի : Յիլ . է . 31—37 ,
39 : Դ . 37 , 38 : — Թիբէնլէր-
աին իւլիւմ : Ս՝աթլ . է . 20 :
ժք . 33—35 : Վարձ . զ .
43—45 : Յուլ . զ . 12 :

17 . Լիլաղաճ՝ Սաղ . ան . 3 :
զք . 13 , 14 : Երէմ . ժէ . 7 ,
8 : Ս՝աթլ . ժք . 35—37 :
Վարդ . է . 22—24 : Եւէն :
է . 9 : Փիլիպ . ան . 11 : Կաղ .
ան . 10 : Յուլ . զ . 17 , 18 :
— Չիւրիւք աղաճ՝ Եա՛նի ֆայ-
տասըզ պիր աղաճ , դապիա՛թը-
նըն իգթիզասընտան ֆայտալը
պիր շէյ հասիլ էթմէյէն՝ եախստ
զարալը պիր շէյ հասիլ էտէն
պիր աղաճ : Ս՝աթլ . ժք .
34 , 35 : Յուր . 12 , 13 :

մէյվէլեր վերեր :

18 . Ի՛յի աղաճ քեօթի՛ւ
մէյվէլեր վերմէյէ՛ վէ չիւ-
րիւք աղաճ էյի՛ մէյվէլեր
վերմէյէ գատիւր տէյի՛Լ :

19 Հէր էյի մէյվէ վէր-

մէյէն աղաճ քէսիւրիւր , վէ
աթէշէ՛ աթըլըր :

20 Իմտի օնլարը՝ մէյվէ-
լերինտէ՛ն դանըյաճագսը-
նըզ :

21 Պանա հէր՝ եա՛ Բապպ՝

18 . Ի՛յի աղաճ քեօթի՛ւ մէյվէ-
լեր ԼԷ : Պիւր տինտար ատէմին
տայիմ՝ ա՛մէլ ու հարաքէթի
էյի՛ վէ օնուն ի՛պրէթինին վէ
էյրէթտիյի շէյլէրին մէյլի ֆայ-
տալը՝ օլմալը տըր . լաքին Լալա-
հա տէօնմէմիշ քիմնէնին իշէ-
րինին մէյլի եարամաղ՝ վէ սիւր-
տիւյիւ է՛օմիւն ի՛պրէթի վէ օ-
նուն թա՛լիմալէրի ֆասիտ վէ
հէլաք էտիճի տիր . Խ Զո՛ւն .
Գ . 9 , 10 :

19 . Հէր էյի մէյվէ վէ՛րմէյէն
աղաճ : Ս՛էյվէ վէրմէյէն աղաճ՝
հէմ ֆէնա՛ մէյվէ վէրէն աղաճ՝
իքիսիտէ քէսիւրիպ աթէշտէ՛ եան-
մալը տըր : Ե . 3—7 : իէ .
10 , 11 : Եգէլ . ԺԵ . 2—6 .
Ս՛ապի . Գ . 10 : իւ . 19 : Պ . Գ .
Գ . 9 : ԺԳ . 6—9 : Զո՛ւն . ԺԵ .
2—6 : ԵԷր . Դ . 8 :

20 . Օնլարը մէյվէլերինտէ՛ն
դանըյաճագսընը : Իշպու Պա-
պըն 16նճի խանէսինին շէրհինէ
պագ : Պու կէրէքլըք՝ փէք
միւհիմ՝ օլտուղու իշին պուրատա
թէքրարլանտը : Ինսանըն ախ-
լեագ ու մէշրէպինին մէհէնկի
պո՛ւ տուր : Լաթմէր պիր ա-
ղաճըն էյիլէյինի եա քեօթիւ-
լիւյիւնիւ՛ եափրագլարընտան եա
տալլարընտան եա գապուղուն-
տան եա չիէյինտէն տէյիլ՝ իլ-
լա կէթիրտիյի մէյվէլերինտէ՛ն
պիւրլէր : Օնուն չիէքլէրի
կիւզէլ վէ էյի գօգուղու՛ եափ-
րագլարը սըգ վէ եէշիլ օլա պի-

լիր . լաքին օնլար՝ սալթ պիր
հիւան վէ զիյնէթտէն ի՛պարէթ
տիր : Պիզիմ՝ պագտըղըմըզ՝
մէյվէ՛ տիր . վէ աղաճըն գըյմէ-
թինի օնա՛ կէօրէ պիշէրիզ , վէ
դապիա՛թընը օնտան անկարըզ :
Վ է պունու՛ պիր ա՛լիմ՝ վէ ա՛-
գըլըր ատէմին էտէ պիլտիյի գա-
տար՝ պիր ճահի՛լ ատէմ՝ տախի
էտէ պիլըր : Վէգլալըք տին
իտտիա՛լէրի՛ պապընտա տախի
պէօյլէ օլուպ՝ հէր քէս՝ վէ պա-
խուսուս հէր պիր տին խօճասը՝
պու գանունա՛ կէօրէ թէճըրիւպէ
օլունսուն : Վ է պու խուսուս-
տա եալընըզ գանուն պո՛ւ տուր :
Իգըրար՝ էյի՛ օլա պիլըր . լաքին
մէշրէպ ու դապիա՛թը կէօսթէ-
րէն՝ ա՛մէլ ու հարաքէթ՝ եա՛նի
մէյվէ՛ տիր :

21 . Պանա հէր՝ եա՛ Բապպ՝ եա՛
Բապպ պիշէն կէօրէրին Բապպիւ-
լըղնա կիւրէճէ՛ր պիշիլ պիւ : Ի՛-
ֆէնտիմիզ զայէթ գուվէթըլ վէ
ա՛ղամէթըլ իսգիլաճ իլէ՛ քէլա-
մընտա տէվամ էտէրէք թագրիւր
էտէյօր քի , տինտէ՛ սատէճէ
տիշարրտան կէօրիւնիւր պիր իգ-
րար քիֆայէթ էթմէզ . վէ հիշ-
քիմնէ պուլունտուղու ճալիլ ի-
չիւն՝ եա՛նի օ՛ փէյլամպըրիլք
իւրզմէթինտէ՛ եա պիր Վրիս-
թիան Վրիսէսէս պիր պէօյլըք
վէ միւ՛թէպէր միւնուրիյէթ վէ
մանսուպ սահիպի պուլունտու-
ղու իշին խէլաս պուլաճագ տէ-

եա՛ր Բապպ տէյէն կէօքլէրին
փատիշահլըղընա կիրէճէք
տէյի՛Լ տիր , իլլա կէօքլէր-
տէ օլան փէտէրիմին իրատէ-
թինի՛ էյլէյէն :

22 ՕԼ կիւնտէ պանա

չօղլար տէյէճէքլէր . Եա՛ր
Բապպ՝ եա՛ր Բապպ սէնին ա-
տըն իլէ փէյղամպէրլիք
էթմէտիքմի , վէ ատըն իլէ
ճիննլէր չըզա՛րմատըզմը ,
հէմ ատըն իլէ չօգ գուվ-

յիլ տիր : Լփէնտիմիզին սէօզ-
լէրինտէն՝ քէնտինի Բապպ տէյիւ
դանըմայանլար կէօք եօլունտա
օլմագ իգրարընտա՛ պիլէ օլմա-
տըզլարը անկաշըլը՛ր իքէն , օ՛-
աղըր պիր դարղ իլէ թագրիր
էտէր քի , օնու ա՛լէմին հոու-
զուրոււնտա իգրար էտէնլէրտէն՝
պիլէ պիր չօղունու րէտտ էտէ-
ճէք : Եիւրէյի թէփթիշ էտէ-
նին նազարընտա՛ սատէճէ եիւզ-
տէն իգրարլար վէ միւտահանէլէր
նէյէ՛ եարար : Եապ . իթ . 13 ,
14 : իթ . 1 : Եպէլ . Լգ . 31 ,
32 : Սապթ . Ժե . 8 : իե . 11 ,
12 : Ղուլ . Գ . 46 : Ժգ . 25 :
Հապթ . Թ . 13 : Տիւ . Թ . 16 :
Յալ . Թ . 19 , 20 : — Կէօքլէր-
պէ օլան փէպէրիմին էրապէթիմի
էյլէյէն : Պիղ Լլաճըն իրա-
տէթի շէրիփինի եալընը պիլմէ-
լի տէյի՛Լ իլլա օնու իճրա՛ տախի
էթմէլիյիլ : (Նոււն իրատէթի
պո՛ւ տուր քի , կիւնահտան իք-
րահ վէ թէվպէ՛ էտիպ՝ օնու
թէրք էտէլիմ . օնու (Ղըոււնա
ինանալըմ՝ իղաա՛թ էտէլիմ՝ վէ
օնու սէվէլիմ . քէնտի նէփսիմիզի
ինքեա՛ր էտէլիմ , պիրի պի-
րիմիզի սէվէլիմ , պիր ա՛ղիլ
էօմիւր սիւրէլիմ , վէ ճիւմէ
օնու ա՛ղիլ թէնպիշլէրինէ՛
կէօրէ եիւրիւյէլիմ : Սապթ .
Ժք . 50 : իա . 28 — 31 : Սապթ .
Գ . 35 : Ղուլ . Գ . 8 : Ժա . 28 :
Յալ . Գ . 40 : Է . 17 : Հապթ .
Ժք . 2 : Եպէ . Գ . 5 — 8 : Թ

թէ . 3 : Թապթ . Թ . 15 :
Գ . 2 : Թալ . Գ . 23 : Յապթ .
Իթ . 14 :

22 . ՕԼ կիւնտէ : Եա՛նի
սօնկ՝ մահշէր վէ շէրաա՛թ կիւ-
նիւնտէ , քի օլ զէման հէփ եիւ-
րէքլէրին սըրըլարը պէյան օ-
լունաճագ , վէ հէփ տինտարըզ
իգրար էտէնլէրին եիւրէքլէրի
թէփթիշ օլաճագ : Էրաա՛թ
կիւնիւնէ չօգ տէփա՛ «ՕԼ կիւն՝
տէնիյօր : Ղուլ . Գ . 12 : Թ
թէ . Է . 4 : Թթ . Թ . 10 :
Թ Տի . Թ . 12 , 18 : Գ . 8 :
— Չօգլար : Վրիստոս Լփէն-
տիմիզ՝ պա՛ղըլար եա պիր դա՛շ
քիմնէլէր տէմէյօր , իլլա «Չօգ-
լար՝ տէյօր : Լ՛յ օգույան՝ սէն
տէ օ չօգլարըն պիրիմիսին :
— Սէնին արան իլէ իէյաա՛ղիւրի
էթմէպի . Թ . . . ճիննլէր չըզա՛ր-
մապթ . Թ . . . չօգ գուվէլիլ էլ-
լէր էլլէթմէպի : (Նլար չօգ
շէյլէր էթմիլէր , լաքին Լլա-
ճըն իրատէթի շէրիփինի էթմէ-
տիլէր : «Չօգ քիմնէլէր՝ քէն-
տի տին իգրարլարընը՝ մէսնէտ ու
րու թպէլէրին՝ պախշիշլէրինի՛
խըզմէթլէրինի՛ վէ միւճիզաթ-
լարընը՝ օլ կիւնտէ հաքիմին
հոգուրոււնտա նափիլէյէ՛ զիքը
էտէճէքլէր : Սէշհուր ու ա՛-
ղիմ իսթի՛տաա՛ Վրիստէտէ պիր
պէյիւք մանսուպ ու մէսնէտ՝
միւճիզաթ իշլէմէնին գուվէլ-
թի՛ վէ պոււնոււն կիպի ախէր
պախշիշլէր տինտարըլա պիր

վէթիւ իշէր իշէմէտիք մի :

23 Լմնա օլ զէման օնլա-

շխւյհէսիղ իսպաթ տէյիլ տիր-
լէր : Պիր եարամազ հէքիմէ
խասթայը սաղաթմազ գուվէ-
թինի վերմէյէ Լլաճա հէր նէ
գատար գօլայ իսէ , օնա՝ պիր
եարամազ առէմէ՝ տախի էօլիւյիւ
տիրիլմէք գուվէթինի վերմէ-
սի օ՝ գատար գօլայ տըր : Սիւ-
ճիղաթ՝ Լլաճըն քէնտի գուվ-
վէթինին պիր ախէր զաթըն վա-
սիդասի իլէ իլճար օլմասը՝ տըր :
վէ խասթայը՝ սաղաթմազ տախի
Լլաճըն գուվէթինին պիր ա-
խէր զաթըն վասիդասի իլէ պէ-
յան օլունմասը տըր : Սիւ
պունլարըն նէ՝ պիրի նէ՝ օպիրի՝
ա՛մէլի իշէմէյէ վասիդա օլան
զաթըն ախլէազ ու մէջըէպի զա-
թիյէսինի կէօսթէրէն եանղըլ-
մազ նիշան տըր : Լլաճ՝ եա-
րամազ Բաղամըն աղգընը
գուլանտը : Թաւայ իթ . 7—12 ,
18—26 : իթ . 1—24 : ք՝ ՊԼ .
ք . 15 , 16 : Յաւ . 11 : Վէ-
զալիք օ՝ Բաղամըն մերքէպինին
կէօղէրինի վէ աղգընը գուլան-
տը (Թաւայ իթ . 22—33) . լաքին
պունտան էօթիւրիւ օլ մերքէպ
ա՛ղիզ մի իտի : Պունճիլէյիս
հէլաքըզ էվլատը օլան՝ Լլֆէն-
տիսիզի էլէ վէրէն Լսգարը Յու-
դայր տախի վա՛զ վերմէյէ վէ
միւ՛ճիղաթլար իշէմէյէ գուլ-
լանտը : Սաւաթ . Ժ . 5—8 :
Վէզալիք՝ Վրիստոս Լլֆէնտի-
միզն ա՛ղիմ տիւշմէնի օլան
պաշ քեաճիս Կայիափասը տախի
գուլանտը : Յոն . Ժա . 50—52 :
Սիւ քէզալիք եարամազ վէ գօ-
վալայըճը օլան Սաուզ՝ փէյ-
զամպէրլէրին արասընտա պու-
լունտու : Թաւաթ , Ժթ . 18—24 :
Հեմ տախի՝ Սաւ . Ժթ . 25—30 :

Թաւաթ . Ժթ . 1—3 պադ :
23 . () Նաւաթ Եգրաթ Եգրէ-
յի : Պէն ա՛յան աշէքեար պիւ-
թիւն ճէմ՝ օլմուշ ալէմին հու-
ղուրունտա աղըր պիր դարզ իլէ
թագրիւր էտէճէյիմ քի՝ — Սիւ
աւաթ պիւլէպի : Սաւաթ . ին .
12 : Պէն սիպի տօսթլարըմ կի-
պի հիշ պիր վազըթ սէվմէտիմ ,
վէ սիդտէն րապի օլմասըմ , վէ
սիզի գապուլ էթմէտիմ : Սիւ
հիշ պիր վազըթ պէնիմ տէյիլ-
իտինիզ : Սիզին պանա ապա ի՛-
թիմատ էթտիյինիզ եօղընտը :
Սիզ՝ հէսի իտտիալէրինիզ վէ
իթթիլար էթտիյինիզ խըզմէթ
ու ի՛պատէթլէրինիզ իլէ հիշ
ասլա պէնիմ թէվապի՛մտէն օլ-
մասընը : Սիզ շիմտի պիլէ
պէնիմ՝ լիյազաթլէրիմ սըղըն-
մայօրսունուզ , իլա քէնտի՛
ա՛մէլլէրինիզ զէքը էտէյօր
սունուզ : Սիզ՝ պէնիմ տիւն-
եայը իսլաս էթմէք իշիւն իշ-
լէտիյիմ շէյլէր խուսուսունտա
հիշ պիր շէյ սէյլէ՛մէյօրսուն-
ուզ , իլա քէնտի իշէրինիզի՛
նազլ էտէյօրսունուզ : Լլ-
վաճ . մէնպէրտէ փէյզամպէրլէր
կիպի կէօրիւնէն նէ՝ գատար
վա՛զճըլար վար , վէ ի՛լլէրի վէ
ճէհտլէրի միւ՛ճիղաթ տէրէճէ-
սինտէ ա՛ճայըպ նէ՝ գատար
մուէլլիթլէր վար քի , օնլար պի-
զէ քէրամէթ ու ա՛ղիմ ֆազի-
լէթ սաճիպլէրի կէօրիւնիւր ,
վէ պու ճիւմիլէ իլէ օնլար Լլա-
ճըն նաղարընտա հիւ կիպի՛ վէ
պէթի հիշտէն տէ պէթէր կէօ-
րիւնիւրլէր , չիւնքի օնլար Լլա-
ճըն իրատէթինի տէյիլ՝ իլա
քէնտի՛ իրատէթլէրինի իճըա է-
տէրլէր : Վրիստոս Լլֆէնտի-

բա իղբա՛ր էտեճէյիմ քի՛ եթտի .

Աղիւ ասլա պի՛լմէտիմ ,
պէնտէն ուզա՛գ օլուն՝ է՛յ
պինամուսլուղու իշէյէնէր :

24 Իմտի պու սէօզէրիմի
հէր իշտիպ օնլարը իճրա՛ է-
տէնի՛ շօլ ա՛գըլլը ատէմէ՛
պէնկզէտէճէյիմ քի՛ հվինի
գայանն իւզէրինտէ՛ պինա

25 Վէ եաղմուր էնիպ՛
ըրմաղլար կէտիլէր , վէ
ըիւզկեարլար հստիլէր , վէ
օլ հվէ՛ չարփտըլար , լաքին
օ տի՛ւշմէտի . զերա գայա-
ննն իւզէրինտէ՛ թէմէլէն-
միշ խտի :

26 Վէ պու սէօզէրիմի

միգին սահհի գուլլարը՝ քէնտի-
լէրին ֆագիր՝ վէ հիշ պիր շէյէ
նարամաղ օլան խըզմէթլէրինի
քէնտի խէլասլարընն թէմէլի տիր
տէյիւ զիքը կէթմէք ա՛գըլլարըն-
տան պիլէ կէչմէզ : Ս՝ապլ-
ին . 37—39 : — Պէնպէն ու-
ղա՛գ օլուն : Պու՛ն հիյպէթ-
լու պիր այրըլճ տըր : Վ՛րիս-
տուս իլէ պիլըլէմէք՝ հէր շէյի
ճէննէթ հտէր : օնտան այրըլմագ՝
հէր շէյի ճէհէննէմ հտէր : () ն-
տան այրըլպ ուղադ օլմագ՝ ճիւմ
լէ է՛օմիւրտէն՝ ըղզտան՝ թէսէլ-
լիտէն իւմիտտէն՝ վէ սաա՛տէթ-
տէն ուղադ օլմագ տըր :
Ը իմտի օ՛ ճիւմէյի օնա կէլ-
մէյէ տա՛վէթ հտէր . օ գէման
օնա հէփ ասլա կէլմէյէնէրի՛ է-
պէտէն օնտան ուղադ օլմաղա
տէյիւ գօվաճագ տըր : Ս՝ապլ-
ին : 41 : Վ՝ ուլ . ԺԳ . 27 :
Սաղ՛ . Ե . 4—6 : — Պէնամուս-
լուղա՛ իշէյէնէր : Վ՛րիստու-
սուն օնլարը դութուղու ա՛յար՝
քէնտի քէնտիլէրինի դութուղ-
լարը ա՛յարտան նէ՛ գատար աչա-
ղա տըր : () նլար քէնտիլէրինի՛
ղպէթ պէջիւք ա՛գիզէր սայար-
լար . լաքին օ օնլարը՛ ղայէթ
պէջիւք կիւնաճքեարլար՝ սա-
յար : () նլար՝ Խնճիլտէ զիքը
օլունան Փարիսեցի կիպի (Վ՝ ուլ .

ԺԴ . 11 , 12) քէնտի էյի ա՛մլ-
լէրի իշիւն էօյիւնիւրլէր . լաքին
օ օնլարը՛ սատէճէ նարամաղը՛գ
իշէյէնէր տէյիւ պիլիւր : Է-
ման ճէննէթին գափուսունտան
ճէհէննէմէ կիթմէսի՛ նէ՛ գա-
տար հիյպէթլու պիր շէյ տիր :
Լ՛յ օգուլյան տօսթու՛մ՝ Լ՛ուս-
քեաղըն (Խ Կ՝ոնլ . Ժ . 18) սէօջ-
լէտիյի սէօզէրինի խադընա՛
կէթիր :

24—27 : Պագ՝ Վ՝ ուլ . Գ .
47—49 : Իշպու իւշ Պապտա
թագտիմ օլունան տիւրլիւ տիւր-
լիւ աղըր վէ մուհիմ ու իգթիզալը
կէրչէքլէքլէրէ՛ վէ ա՛լէլսուսուս
պունտան ագտէմքի խանէտէ իպ-
րաղ օլունան հիյպէթլու հէ-
լաքըղա՛ հ՛ր պիր ատէմին ա՛գլ
ու ֆիքրի իւզէրինէ ղպէթ ա՛-
գիմ վէ գուվէթլի պիր թէսիր
վէրտիրմէք իշիւն՝ Վ՛ուրթարը-
ճըմը Տաղ իւզէրինտէ վա՛գ
թա՛պիր օլունան պու քէլամընա
պիր կիւզէլ վէ եիւրէյի ուլյան-
տըրան թէմիլ իլէ խիթամ վէ-
րիյօր : () պիզէ էյօրէտիր քի .
օնուն քէլամարըն սալթ պիր
իշիթմէք քիֆայէթ էթմէզ . օն-
լարա իդաա՛ր՝ էթմէլիլ :
Լ՛ֆէնտիմիզ՝ օնուն սէօզէրինի
իշիտիպ տէ օնլարա իդաա՛րթ
էտէն քիմնէյի՛ պիր ա՛գըլլը ա-

հէր իշխուիւ պնարը իճրա
էթմէյէն՝ եվլնի գումուն
իւզէյրինտէ պնա եթմիշ

ահմազ ատէմէ՝ պէնկզէյէ-
ճէք .

27 Քի եաղմուր էնտի , վէ

տէմէ պէնկզէտիյօր , քի օ՝ քէնտի
էվլնի պիր գայա՝ իւզէյրինտէ
պնա ետէր : Պաղեստին մէմ-
լէքէթինտէ չօք տաղար վէ թէ-
փէլէր վար տըր , վէ պունտան
էօթիւրիւ՝ պու միսիլիւ մէվա-
լէրտէ տալիմա օլտուղու կիպի՝
ափանսըզ կէլէն շէտիտ եաղ-
մուրարա վէ ըրմագար ու սէլէր
ճէօշմէլէրինէ միւպթէլա տիր :
Պաշլըճա ըրմաղը օլան Նօրգա-
նան՝ հէր սէնէ վաֆիրճէ ճէօշար՝
վէ ագընթըսը հըզը վէ շէ-
տիտ օլուր . վէ տաղարըն արա-
լարընտա ագան չայլար՝ էյէրշի
սէնէտէ պիր գաշ այ գուրու
գալըրլար իսէ տախի՝ եաղ-
մուրլու հաւալարտա ափանսըզ
ճէօշիւպ՝ հըզ իլէ աշաղատա օ-
լան օպլարա տօղու եիւրիւմէ-
յիլէ օնարը պասարլար : Ղէօ-
շէն պու սէլէր՝ էօնէրինէ կէ-
լէն հէր շէյի սիւրիւպ կէօ-
թիւրիւրլէր : Սէ պու սու-
լար ճէօշուշուղունտէն եօլուն-
տա պիր էվ տախի՝ վէ ալէլնու-
սուս գում եա գօփրագ եա
մէօհքէմ օլմայան թէմէլէր իւ-
զէրինէ պնա օլունմուշ պու-
լունտուղու թագտիրտէ՝ տայա-
նա՝մաղ : Ղէօշէն սէլէր օ-
նու թէմէլինտէն սարսար . վէ
հըզ իլէ կէլէն ագընթը աղար
աղար օնուն թէմէլէրինի սէօ-
քէր . վէ էնճամը աշաղա
տիւշիւպ՝ սու օնու սիլէր սիւ-
փիւրիւր : Պու միւսլալ իւղ-
րէ չօք քէրրէ գարտ ու գօ-
վալայըշն վէ տէրտ ու էլէմին
գասըրղալարը վէ ֆուրթունա-
լարը եգրաֆըմը՝ չարփարլար :

Իհթիմալ քի , ու՝մմատըղմըզ
պիր տագիգէտէ՝ վիւճիւտ սաղ-
լըղը՝ մալ ու էմլաք՝ րահաթըզ
վէ հէփ տիւնեափի նի՝մէթլէր
պիզի թէրք էտէլէր : Իմտի գա-
սըրղանըն տօգունա՝մայաճաղը
պիր շէյէ մալէք օլմասը՝ նէ՝ գա-
տար էյի վէ իսայըրը տըր : Պու
միսիլիւ շէյ՝ Վրիստոս Լաֆէն-
տիմիզէ թապի՝ օլմագ՝ օնուն
սէօղլէրինի տինկլէմէք՝ վա՝տլէ-
րինէ կիւվէնմէք՝ օնուն հիմայէ-
թինէ սըղընըպ ի՝թիմատ էթ-
մէք՝ վէ գանը վասիգասի իլէ
կէօյիւ գազանմաղա իւմիտ էթմէք
տիր : Տիւնեանըն տէրտ ու
պէլալարը պունլարա տօգունա՝-
մաղար . վէ տինտարըզա մալէք
օլտուղումուղ թագտիրտէ , պու
է՝օմրին հէփ գասըրղալարը վէ
ֆուրթունալարը եգրաֆըմըզ
հէր նէ՝ գատար շիտտէթ իլէ
վուրսալար տէ , պիզէ ապա պիր
քէտէր վէրէ՝մէզլէր :

Պունուն կիպի՝ Լլաշըն ին-
թիգամընըն գասըրղալարը՝ տա-
խի հէր վէճհիլէ կէլէճէքլէր տիր :
Սէ գում՝ իւզէրինտէ պնա օ-
լունմուշ օլան էվ՝ եաղմուրլար-
տան վէ սէլէրտէն տէօյիւլ-
տիւյիւ կիպի , օնուն թէմէլէրի
աղար աղար իսիւանըպ սէօքիւլ-
տիւյիւ կիպի , վէ տիւշիւպ սու-
լարտան կէօթիւրիւմէյիլէ հէլաք
օլտուղու կիպի , հէր պիր կիւ-
նահքեար ալիսի պունուն կիպի
հէլաք օլաճագ տըր : ()նուն
պնասը հէր նէ՝ գատար կիւզէլ
օլա՝ տէ՝ թէմէլի գում տուր .
վէ Լլաշըն զազալընըն պիր
շէտիտ գասըրղասը օնուն իւզէ-

ըրմագլար կելտիւր , վէ օլ էվէ՛ վուրտուլար , վէ տիւշտիւ , վէ օնուն տիւշիւշիւ

րինէ թէ՛զ հիւծիւմ էտիպ շար-
փաճագ , վէ օ՛ պիւթիւն իւմիւ-
լէրի իլէ պերապեր զայէթ հիւ
պէթու պիր տիւշիւշ իլէ էպէտէն
տիւշէճէք : Պու հալտէ պու-
լունան քիմնէ՛ չօճուգուղունտան
պէրու Վրիստոսուն պու սեօզ-
լէրինի իշիթմիշ օլա պիւր , օ
կիրակի մէքթէպլէրինտէ վէ ա-
խէր եերլէրտէ օնլար ասյիրլէ-
րինէ էօյրէթմիշ օլա պիւր ,
օ՛ ախէրլէրին ճէննէթ իշիւն
գուրտուգլարը պինանլն թէ-
մէլլէրինի գօմուշ օլա պիւր ,
լաքին քէնտիսի իշիւն պիր սաղ-
լամ թէմէլ գօ՛մամըշ տըր , վէ
աղ վագթըն իշինտէ՛ օնուն չըփ-
լաղ ճանընըն էդրաֆընը պիր
էպէտի գասըրղա՛ տէօյէճէք :
Սէ օնուն տիւշիւշիւ՛ նէ՛ գա-
տար պէօյիւք վէ հիյպէթլու՛ օ-
լաճագ . վէ օ՛ պու տիւշմէսի իլէ՛
Լալաչըն հէփ եարամագլարըն
իւզերինէ տուզագլար՝ աթէշ՝
քիպրիթ վէ հիյպէթլու գա-
սըրղա եաղաղը զէման (Սաղ .
Ժա . 6)՝ հէփ քէնտի իւմիտլէրի
իլէ պերապեր էպէտէն զարգ
օլաճագ :

Իմտի կէօյիւ գաղանմագ պա-
պընտա իւմիտլէրիմիզին ճիւմիէ-
սի՛ պիր սաղլամ թէմէլին իւզէ-
րինտէ պինա օլունմասը նէ՛ գա-
տար իպթիզալը տըր : Վրիստոս
տէհրլէրին Վայասը տըր . վէ
օնտան զայրի հէր շէյ գո՛ւմ
տուր : Խ Վիւն . Գ . 11 : Եփէս .
Գ . 20 : Խ Պէս . Դ . 6 : Իշպու
թէմէլին իւզերինէ գուրուլմուշ
օլան պիր պինայր՝ զարտ ու
գօվալայըն վէ պէլալարըն գա-
սըրղասը հէր նէ գատար տէօյ-

սէլէր , նաֆիլէ՛ տիր : Պու մի-
սիլիւ թէմէլէր իւզերինտէ գու-
րուլմուշ իւմիտլէրի՛ հիւ պիր
շէյ պօղա՛մալ . օնլար՝ էօլիւ-
միւն հիյպէթ ու գօրգուլարըն-
տան սարսըլմալար , վէ միւծրիւմ
ու գապաճաթլար տէօյէճէք
օլան զաղապըն գասըրղասըն .
տան պիղի էմին սագլարլար :

Ի՛յ օգույան տօսթում՝ սեն Վր-
րիստոսուն սեօզլէրինի իշիթտին .
օնլարը իճրա էտէյօրմուսուն ,
եօխսա տէյի՛ մի : Իյեր օն-
լարը իճրա էթմէյօր իսեն , օլ
տիւմանէ քիմնէ սէնսին , վէ սէնին
գուրտուղուն պինա տիւշէճէք
տիր : Սէ գուրտուղունուգ պի-
նանլն թէմէլի գո՛ւմ օլտուղու-
նու Փուրսաթ էլտէն կիթտիյի
զէման անկամասը նէ՛ գատար՝
հիյպէթլու պիր շէյ տիր : Ի-
վիմիզին սարսըրտըղըն վէ տիւ-
շիւպ հէլաք օլմագ մէրքէզինտէ
օլտուղունու կէօրմէսի՛ սէլլէրին
գումու սիլիպ կէօթիւրտիւյիւ-
նիւ՛ վէ էնճամը պիւթիւն պի-
նանլն տիպսիզ տէրին սուլարըն
իշինէ տիւշիւպ՝ պիր տաճա ար-
թըգ չըգմայաճագ պիր տէրէճէ
զարգ օլտուղունու կէօրմէսի՛
նէ՛ գատար հիյպէթլու վէ գօր-
գուլու պիր շէյ տիր : Վրիս-
տոս Իփէնտիմիզին պու սեօզլէ-
րինի պիր տաճա տիգգաթ իլէ
օգու . վէ օնտան սունկրա քէնտի-
նէ իշպու աղըր սիւայի սօր :
Պու սեօզլէրի սալթ իշիտիյօր-
մուլում , եօխսա օնլարը իճրա՛
տալի մի էտէյօրում . զերա էօլ-
միւշլէր իքէն՝ քէնտիլէրին եաշա-
յան տէյիւ անկըրտըգլարը սալթ
պիր իսմէ կիւվէնէրէք՝ պու սեօզ-

պէջիւք իտի :

28 Վէ օլտու քի՛ Եիսուս
պու սեօղէրի պիթիւրտիյի՛
դէման , խալզ օնուն Թալի-

լէրին սալթ իշիտիճիլէրի օլուպ
իճրա էտիճիլէրի օլմայան հէփ
քիմսէլէրին սօնկ հալի՛ հէլաքըզ՝
էպէտի հէլաքըզ տրր :

28 . Լուրգ օնուն Լա՛լիմէ
հէյրա՛ն Գալլուրուրուր : Պագ՝
Սալի . ԺԳ . 54 : Սալի . Խ .
22 : Դ . 2 : Պալի . Դ . 22 :
ԺԴ . 48 : Յալի . Դ . 15 , 46 :
Սալի . Խ . 2 : Պու խալզըն
չօղու՝ հէր պիր տէհրտէ պայաղը
խալզըն էթտիյի կիպի՛ պունճիլէ-
յին կիլզէլ վա՛ղտան չօգ խօշա-
նըրըտը , Լաքին կէրչէքիյի ճան ու
տիլտէն գապուլ էտիպ տէ Վրիս-
տոսուն շայիրտէրի օլմաղլարըտը :
(Նլար՝ հայրէթ իլէ տօլարլար ի-
տի , Լաքին իմանսըզըզտա՛ գալըր-
լարըտը . օնլար օնուն Թա՛լիմինէ
շաշարլարըտը , Լաքին կէրչէք-
լիքտէն ա՛ղիզէնմէղէրիտի : (Ն-
լար՝ օնուն նասիհաթլէրինն ա՛-
լիմիլինէ վէ գուվէթինէ գար-
շը տուրամաղլարըտը . օնտան
էվվէլ պունճիլէյին վա՛ղ իշիթ-
միշ տէյիլէ՛ր իտի . հէր պիր
շէյ օ գատար աչըզ՝ հէր պիր
շէյ օլ գատար տէրէճէսիզ իգ-
թիլալը իտի քի , օնուն նասի-
հաթլարը օնլարըն ա՛ղընա նէ՛ր
էտլէրիտի , օնու անկարլարըտը ,
գամիլլէրինէ վէ եկրէքլէրինէ
տօգուլուրուտու , վէ զօր իլէ
գանձաղա վէ օնու պէյէնմէյէ
մէճպուր օլուրլարըտը : Լաքին
օնլարըն չօղու՝ սեօղին սալթ
իշիտիճիլէրի՛ իտիլը , վէ իճրա՛
էտիճիլէրի տէյիլլէրիտի . վէ
գօրգմաղա սէպէպիմիզ վար քի ,
թէվպէսիզլիքտէ վէ իմանսըզ-

մինէ հէյրա՛ն գալըրլար-
ըտը :

29 Օլրա օնլարա՛ հէօ-
քիւմէ՛թ սահիպի կիպի Թա՛-

լըգտա՛ էօլտիւլէր , վէ էօլիւմին
վէ էպէտիլիյին գատըրզլարը՝
օնլարը էպէտէն հէլաքըզա սիւ-
րիւքլէտի :

29 . Էօթիւմէ՛թ սահիպի : Վէր-
չէքլիք ճանլը՝ գուարէթլի՛ վէ
գուվէթլի՛ պիր շէյ տիր : Վը-
րիստոս Լփէնտիմիզ քէնտի վա՛ղ-
լարընտա՛ պիր հալիմին պիր
տա՛վանըն իւզէրինէ հիւքմիւնիւ
Թագրիթ էթտիյի՛ կիպի սէօլէր-
իտի : (Նուն տէրպէրի նոմօս
ու գանուլա՛ր՝ սէօղէրի էմր ու
Ֆէրմանլա՛ր իտի : Վրիստոս՝
Լլալատան կէլմիշ պիր խօճանըն
պիւթիւն նուֆուզու՝ քէնտի
մասլահաթլընը Թէքմիլէն անկ-
լայան՝ վէ նէ՛ սէօլլէտիլինի
էյի՛ պիլէն պիր էֆէնտիլինն նու-
ֆուզու իլէ՝ " Պէ՛ն սիզէ տէրիմ "
տէտի , քի օ՝ հէ՛ման պո՛ւ հիւքմ՝
ու նուֆուզ իլէ տախի տէտի՝
" Լալտընլը՛ գ օլտուն , վէ պարն-
լը՛ գ օլտու " : Պագ՝ Սալի . Ե .
20 , 28 , 32 , 44 : Խա . 23—27 :
Խա . 18—20 : Պալի . Խա 15 :
Դ (Որին . ԺԴ . 18 , 19 : Վարձ .
Դ . 22 , 23 : Դ . 10 : Եթ . Դ .
12 , 13 : Դաղ . Դ . 4 : Եալ .
Ժ . 4 : Եթի . Խա . 28 , 29 :
Սալի . Դ . 8 : — Եալլէճըլուր :
Սալի . Դ . 4 շէրհիլէ պագ :
Վրիստոս Լփէնտիմիզ տաղըն
իւզէրինտէ՛ նաղըճըլարըն Սո՛վ-
սէսին քիւրսիսիւնտէ սէօլլէ-
տիլլէրի նուֆուզտան պէօյիւք
նուֆուզ իլէ սէօլլէյօր : (Ն-
լարըն վէրտիյի նասիհաթլէրի-
նին պիր էօրնէյի իջիւն՝ պագ
Սալի . ԺԴ . 1—9 : Խա . 2—6 ,

լիմ՝ վերելիտի՝ վէ տէյի՛ւ

եազըճըլար կիպի՛ :

15—24 : Ս՝աթլ՝ . Է . 5—13 :
 Պ՝ալ . Ի . 7 , 46 , 47 : () նլա-
 րըն վա՛ղը՝ սատեճէ սապանաճագ
 աշին ու ա՛տէթլէր վէ կէօրիւնե-
 ճէք պօրճլար վէ ինթիարլարըն
 սրիարըլլարընտան ի՛պարէթ ի-
 տի . վէ օնլարըն տիւքէնմէզ վէ
 էտնա ֆարգլարընտան՝ վէ մե-
 Տէլիզ շէյլէր խոստոսունտա
 միւճատէլէլէրինտէն ալլագ շէյ
 օլա՛մազըտը : () նլարըն նօմօս
 իւզէ՛հին վէրտիքլէրի սօղուզ վէ
 չիւքին վէ չօճուգճա թէֆտիլէ-
 րի՝ Լ՝ֆէնտիմիզին ազըր վէ ըու-
 Տանի վէ հիւրէյէ կէչէն կէրչէք-
 լիքլէրի վէ վա՛ղւարը իլէ՛ պիր
 աթէշ պէօճէյինին կիւնէշ իլէ
 ըուպար օլունա պիլտիյինտէն
 զիյատէ ըուպար օլա՛մազլարտը :
 Լ՝մտի պիզիմ՝ Լ՝ֆէնտիմիզէ՛
 իլպու տաղ իւզէրինտէքի վա՛ղը
 իչիւն նէ՛ գատար միւթէշէքքիւր
 օլմաղա պօրճըրուզ : Փաքլըգ-
 տա՝ կէրչէքլիքտէ՛ ա՛զամէթտէ
 վէ կիւզէլիքտէ պունա ըուպար
 օլունաճագ Տիչ պիր լիսանտէ
 պիր վա՛ղ ու քէլամ պուլունմազ :
 Պուրատա՝ Լ՝լաՏըն փատիշաՏ-
 լըզը նէ՛ տիր , տուա՛ նէ՛ տիր ,
 Լ՝լաՏըն էտէպ ու էրքեանէ
 տայիր նօմօսու նէ՛ գատար ըու-
 Տանի տիր , վէ Վ՝րիստոսուն Տէփ
 շայիրտէրի նէ՛ գատար ա՛զիզ՝
 քեամիլ՝ սէմափի՛ վէ Փայտալը
 օլմաղա օնլարտան մագլուպ օ-
 լունուր տէյիւ պիզէ թա՛լիմ՝
 վէրիլի : Պուրատա՝ այն ու
 ա՛տէթ վէ ըուսունաթէ տայիր
 Տիչ պիր շէյ Եօ՛գ տուր . Տէր
 պիր շէյ ըուՏանի՛ տիր .
 Տէր պիր շէյ հիւրէյէ գատար
 կէչէր . Տէր պիր շէյ՝ էպէտիլի-
 յէ՛ գատար եէթիշիլ : Լ՝յէր

Վ՝րիստոսուն Լ՝լաՏտան կէօն-
 տէրիլմիշ օլտուղունա սայիր պիր
 շէՏատէթ ու իսպաթ օլմասայը-
 տը պիլէ՛ պու եէթէ՛րիտի . պու
 վա՛ղ եալընը՝ օնուն սէմափի
 իլմէ մալիք օլտուղունու իսպաթ
 էթմէյէ քիֆայէթ էտէրիտի :
 Լ՝յէր պու թա՛լիմաթլար ին-
 սանլար իգաա՛թ էթսէլէր վէ
 օնլարը սէվսէլէր իտի , պու
 տիւննա նէ՛ րաՏաթ ու սէլամէթ
 իչինտէ վէ փաքլըգ վէ սաա՛տէթ
 իլէ տօրը օլաճաղըտը , միւրայը-
 լըգ՝ նէ՛ գատար ալլագլանըր վէ
 թաՏգիր օլունուրուտու , մուր-
 փալըգ ու նաիաքլըգ քէնտի
 պաշընը նէ՛ գատար կիզէր իտի ,
 Տէր պիր էվտէ վէ Տէր պիր
 մէմլէքէթտէ էմիլիլէթ ու սէլամէթ
 նէ՛ գատար Տէօքիւմէթ սիւրէր
 իտի , էօրքէ ու զազապ՝ վէ մէն-
 ֆաա՛թի նէֆտիյէյի արամագ՝
 վէ գանաա՛թսըզլըգ նէ՛ գատար
 գաշար իտի . վէ պիւթիւն ին-
 սան ճինսի՛ առտէ՛ էվլատլարընըն
 զայպ օլմուշ վէ գարանլըգտա
 գալմըշ Տէի գապիլէլէրի՛ ֆու-
 գարալար վէ մուՏթաճլար վէ
 գասապէթ ու զամ իչինտէ օ-
 լանլար ճիւմլէսի՛ Տէփիսինին ա՛-
 լէսսէվի օլան Փէտէրինին Տու-
 ղուրունտա տիզ չէօքիւպ՝ մէր-
 Տամէթլի վէ էմին օլան Լ՝լաՏ-
 տան սէլամէթ վէ էպէտի է՛օմիւր
 դալապ էթմէյէ նէ՛ գատար
 իթթիֆագ էտէրլէրիտի : Լ՝շ-
 պու շէրՏ ու թէֆտիլի եաղան՝
 “Լ՝մին” տէր . վէ Վ՝րիստոս
 Լ՝ֆէնտիմիզին իլպու սէօզլէրին
 օգույան վէ տինկլէյէն “Լ՝մին”
 տէսին : Վ՛է նիյալ օլունուր
 քի , կէրէք եաղան՝ վէ կէրէք
 օգույան վէ տինկլէյէնլէր՝ ա՛-

ՊԼՊ 8 :

1 Վէ օնուն տաղտան էն

տալէթ իլէ օնուն եիւզիւնիւ ախ-
րէթտէ կէօրմէյէ նայիլ օլալէր ,
վէ էպէտէն օնտան տէրս ալալէր :
Լ'մին վէ Լ'մին :

1 . Չօգ Խալփ : Չօգ գալապա-
լըդ : Պունլարն չօղու՝ շիւպ-
հէսիզ՝ օնուն արտընճա տաղա
վարանլար իտի : Պագ Ս'ապլ-
դ . 25 : Ե . 1 : Դ . 28 : Խալփ
չօգ քէրրէ օնուն արտընճա կիթ-
միշիտի : Ս'ապլ . Խ . 18 :
Ժ . 15 : ԺԵ . 30 : ԺԹ . 2 :
Դ . 29 : Ս'ապլ . Դ . 7 , 8 :
Պ . 15 : Ե . 15 : ԺԴ . 25 :
Իշպու գալապալըգտան՝ կէօրիւ-
նիւր քի Լ'ֆէնտիմիզ պիղզաթ
քէնտի վաճ՝ էթմէսի զէմանըն-
տա՝ փէք աղ քիմսէ օնուն շա-
յիրտէրի օլմուշուտու : Լ'աքին
իւմիտ օլունա պիլիւր քի , Լ-
ֆէնտիմիզին Լ'լաճըն () զու վէ
Լ'լաճ զարաֆրնտան կէօնտէ-
րիլմիշ Ս'սիա օլտուղունու
Պենտէկոստէ կիւնիւնտէ՝ վէ օն-
տան սօնկրա տախի՝ գապուլ է-
տէնլէրին արասընտա պունլար-
տան չօգ քիմսէլէր պունլունուր :
Օլիւրա օգուրուզ քի (Պ'աթ .
Դ . 33) , Լ'աքնալար Լ'ապպ
Յիսուսուն էօլիւլէրտէն տիրիլ-
մէսինի ա՛ղիմ գուվլէթ իլէ շէ-
հատէթ էտէրլէր իտի . վէ էնճա-
մը՝ Եհհուտիլէրին արասընտան
իման կէթիւրմիշ չօգ պիլ . քիմ .
սէլէր վարըտը : Պ'աթ . Իմ . 20 :

2 . Պիւր ճիւրալիւ : Պագ Ս'ապլ .
Իմ . 40 : Պ . 12 :
Նիւտամ իլլէթի՝ զայէթ քէօ-
թիւ վէ մէքրուզ պիլ իլլէթ
տիր : Եվրոքատա՝ պունտան ագ-

տիյինտէ՝ օնուն արտընճա
չօգ խալփ կիթտի :

2 Վէ իշթէ պիլ ճիւտամ

տէմ՝ ճիւտամ՝ թա՛պիլ օլունուր
պիլ իլլէթ վարըտը , քի ինսան-
տան ինսանա զայէթլէ եափըշըր
պիլ իլլէթ իտի : Պու իլլէթ
տէն զութուլմուշ օլան քիմսէ-
լէրէ՝ Լ'աղարլար տէրլէրիտի . վէ
պունտան՝ օնլար ախէր առէվլէր
իլէ ալապա էթմէքտէն ալըր
գալմագ իշիւն՝ օնլարա մախսուս
եափըլմըշ իշինտէ օթուրտուգ-
լարը խասթախանէլէրէ Լ'աղա-
րէթօ թա՛պիլ օլունտու : Պիլ
վագըթ օլտո՛ւ քի , պունլարտան
Եվրոքանըն պու Լ'աղարլէթօ
խասթախանէլէրինտէ 9,000 միզ-
տարի նուֆուս վարըտը : Լա-
քին 200 սէնէտէն պէրու պու
խասթալըգ Եվրոքա մէմէքէթ-
լէրինտէն սալքի մաճվ օլմուշ
կիպիտիր :

Պու իլլէթ՝ իպթիտա ինսա-
նըն տէրիսի՝ իւզէրինտէ կէօրիւ-
նիւր . վէ պիրազ՝ պիլ իլլէ իլէ
օլան տէլիյէ պէնկզէր , վէ էք-
սէրի՝ ախանսըզ մէյտանա չը-
գար : Լ'աքին իլլէթ՝ էյըրշի
իպթիտա տէրիտէ կէօրիւնիւր
իսէ տէ՝ վիւճիւտիւն քէմիքլէ-
րինտէ վէ իլիյինտէ եուվալանմըշ
վէ եափըշմըշ տըր : Պու իլլէթէ
միւպթէլաօլան առէմ՝ օնու տօղ-
տուղու զէման գաղանմըշ իսէ , Ի-
յիրմի եա օթուզ եախօտ էլլի
սէնէ պիլէ եաշայա պիլիւր . Լ'աքին
պունլար՝ թա՛պիլ օլունմազ
տէրտ ու մէշագգա՛թ սէնէլէրի
տիր : Իլլէթ եափշ եափշ
տէրէճէ տէրէճէ շիւպհէսիզ
հէլաքլըգ մէրքէզինէ եիւրիւր :
Լ'լլէրին վէ ալաղլարըն օյնագ-
լարը քէնտի գուվլէթլէրինի զայ

ը կէլիպ՝ Լա՝ Բապպ էյէր իսթէրսէն , պէնի փաքլէմէյէ

էտէրլէր . վէ վիւծիւտ պիւզիւ-
լիւր , վէ փէք շիւքին վէ գօր-
գուլու պիր շէքիլէ՝ կիրէր :
Ա իւծիւտիւն ուծլարընտապաշ-
լատըղը զէման , օյնագլար պիրի
պիրինտէն ալրըլըլար , էլէրին
վէ ալագլարըն փարմագլարը
վէ վիւծիւտիւն սայիր ա՛ղալարը
պիրէր պիրէր տիւշէրլէր , վէ
պու վէճճիլէ ի՛լլէթ է՛օմրիւն
եաթաղընա եէթիշէր , վէ պու
ի՛լլէթտէն խասթա օլան պիշարէ՛
քէնտինին փարչա փարչա օլարադ
էօլտիւլիւնիւ կէօրիւր :

Պու ի՛լլէթ Տէր նէրէտէ պու-
լունուրաա , պիր՝ ատէմտէն պիր
ախէրինէ եափըշարագ փէք գօ-
լայ սիրաա՛թ էտէր : Իվլատ-
տան էվլատա՝ իւշիւնճիւ վէ
տէօրտիւնճիւ սիլսիլէյէ գատար
կէչէր : Պիր սիլսիլէտէ պիթտիյի
զէման՝ օնա միւպթէլա օլան ա-
տէմլէրտէ էքսէրի՝ տիշէրին չիւ-
րիւմէսի՝ պէտ գօգուլու նէֆէս
վէ խասթա ատէմ չէճրէսի նի-
շանէլէրի իլէ կէօրիւնիւր :

Եէճուտիլէր արասընտա ճիւ-
տամ ի՛լլէթի՝ Ալաճըն տարղըն-
լըղընըն մախսուս պիր նիշանը՝
սայըլըրըրըր : Պունուն իշիւն
պուլուրուզ քի , Ա՛արիամ
(Թաապ ժք . 10)՝ կէճաղի (շ
Թաափ . Ե . 27)՝ վէ Ա՛զիւա (շ
Ա՛ապ . իշ . 19)՝ մախսուս պիր
կիւնաճ իշիւն ճիւտամ ի՛լլէթի
իլէ վուրուլուլար : Իմտի Յի-
սուս Լաֆէնտիմիզ՝ ճիւտամ ի՛լ-
լէթինէ միւպթէլա օլան քիմնէյի
սաղաթմասը իլէ կէօսթէրտի քի ,
օ՛ Ալաճըն տարղընլըղընը թէս-
քին էթմէյէ կէլիլիտի : Պու
ի՛լլէթի՝ եալընըլ Ալաճ կէօն-
տէրէ պիլիր տէյիւ զանն օլուն-
տուղըն կիպի՝ օնու տէֆ՝ էտիպ

սաղըլըզ վէրմէսի տախի եալընըլ
Ալաճա՝ մախսուս պիր քէյֆի-
յէթ զանն օլունուրուպու : Ա՛ է
օնուն պիր էսփապ իւզէրինտէ
(Պաա . ժք . 47 նմ)՝ եա էվիւն
տիվարընտա (Պաա . ժք . 34 նմ)
օլա պիլտիյի կէօրիւնիւր քի ,
պու՝ գապիա՛թտան խարիճ՝ վէ
Ալաճըն մախսուսէն կէօնտէրտի-
յի պիր շէյ իտի վէ պունճիլէյին՝
պա՛զը խուսուտա պու իսիմ իլէ
պիղէ մալիւմ օլան ի՛լլէթտէն
Փարպը պիր մա՛րազ օլուղըն-
նա շիւպճէ եօ՛գ սուր : Պունա՛
ալա ի՛լլաճ վէրիլմէլ իտի , վէ
օնու տէֆ՝ էթմէյէ Տիշ պիր եօլ-
արանմաղըտը . լաքին տայիմա
պիր քիմնէտէ վուճուր էթտիյի
զէման՝ Բապպըն իըղմէթճիլէրի
օլան քեաճինլէրին նաղարէթինէ
սըփարըշ օլունուրուտու . վէ
պու՛ ի՛լլաճ էթմէք իշիւն տէյիւ
իլա Ալաճըն նէ՛ էտէճէյինի
պէքլէյիպ կէօրմէք իշիւն օլուր
իտի : Իսրայէլ փատիշաճը . . .
“Պէն էօլտիւրիւր վէ է՛օմրիւր
վէրիր ալաճմըլըմ , քի պու
պանա՝ ճիւտամընտան սաղաթ-
մաղա ատէմ՝ կէօնտէրիր ” տէ-
տի . Պաափ . Ե . 7 : Լաքին
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ պու ի՛լ-
լէթտէն չօգ քիմնէլէր խէլաս
էթտի , վէ շայիրալէրինէ՛ տախի
քէնտի իսմիւնտէ պունու էտէ
պիլմէյէ գուվլէթ վէ Տէօքիւ-
մէթ վէրտի . վէ պէօյլէճէ՛ քէն-
տինտէ օլան Ալաճ գուվլէ-
թի օլուղընու պէյան էթտի :
— Լաքի իսթէրսէն : Պու՝ պիր
պէօյիւք իման նիշանէսի իտի .
պիր իման քի՝ Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիզէ շան կէթիլիլիտի
Տէմ տախի շիֆա պուլմազ իշիւն
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին իրա-

զատի՛րան տէ՛յէրէք՝ օնա
սէ՛ճտէ՛ էտէրիտի :

3 Վէ՛ Յիսուս էլինի ուղա-
տըպ՝ Իսթէ՛րիմ , փաքէ՛ն

տէթինէ պագմաղա մուհթաճ
օլտուղունուն պիր իգլարը՛ իտի :
Իմտի հէր պիր կիւնաճքեար
պէօյլէ՛ կէլտին : Պիզ օլ ճիւ-
տամը կիպի՛ Քրիստոսուն շիֆա
վերմէյէ գատիր օլտուղունու
նիւրէքտէն տույնալը՛ յոզ : Պիզ
օլ ճիւտամը կիպի՛ Քրիստոս-
տան պիր շէյ գալապ էթմէքտէ՛
օնուն իւզէրինտէ պիր հագգը-
մըզ եօգ տուր : Լաքին ճիւմ-
լէսի՛ օնուն իրատէթինտէն ա-
սըլըր . վէ պիզ օլ ճիւտամը
կիպի՛ օնուն այագլարնա՛ գա-
փաւմալըլը : Լաքին պիզ՝ Լ-
ֆէնտիմիզին ճանլարմըզ՛ գուր-
թարմաղա իսթէտիյինէ՛ օլ ֆա-
գիր ճիւտամընըն քէնտի վիւ-
ճիւտիւնիւն իլէթինի տէֆ՝ է-
տիպ օնա շիֆա վերմէյէ մալէք
օլտուղու շէհատէթտէն տա-
հա չօգ զիյատէ շէհատէթէ
մալէք օլտուղումուզ իչիւն ,
“ ԼՅՅԵՐ իսթէրսէն ” տէմէսի՛
պէլի պիզտէ նարամալը՛ գ սա-
լըլա պիլիւր : Օլրա էյէր պիզ
շիֆա պուլմաղա իսթէր իսէք ,
օնուն իսթէտիյինէ ալա շիւպ-
հէ եօգ տուր : Իսթէքտէ գու-
տուր՝ օնտա՛ տէյիլ պիզտէ՛ տիր :
— Պիշնի իտիլէնէյէ գաթի՛րսն :
Ճիւտամ իլէթինի պիր մուրտար
վէ իկրէնէճէք մա՛լազ սայըլըր
իտի , վէ օնտան փաքէնմէք՛
օնտան շիֆա՛ պուլմագ տէմէք
օլուրուտու : Պուտուն կիպի
կիւնա՛հ տաթի մէքուհ վէ նա-
փաք պիր մա՛լազ տըր : Եիւ-
րէյին իչնտէ տէրինտէ եուվա-
լանմը տըր . վէ տիշարը վու-
րուպ է՛օմիւրտէ կէօրիւնիւր :
() էտէպ ու էրքնանըն (բարո-

յականըն) հարաքէթ վէ գուվ-
վէթինին հէփ օյնագ պաղարընը
չէօզէր , վէ ճիւմլէ սինիլըրինի
չիւրիւտիւր . վէ պիւթիւն ճանը
գալիլայըպ՝ էպէտի էօլիւմտէ իտի-
թամ՝ պուլուր : () տէհրտէն
տէհրէ՛ կէչէր : Լաքին Քրիս-
տոսուն Քիլիսէսինտէն տիշարը
պրաղըր , վէ օնու կէօքտէ հէփ
ա՛լիզէրին վէ փաքէրին ըէֆիգ-
լիյինտէն ուղագ գօվար : ()-
րայա՛ իպթիտա ճանը Վուզու-
նուն գանը՛ իլէ եայգանմըլ վէ
փաքէնմիշ օլմայան հիչ քիմնէ
կիրէ՛մէզ : — ()նա “ ճիւմլէ
պէլիլի : Լաքին վէ մէլէքիւր՝
պու միսիլիւ սէճտէտէն իպա՛
էթտիլէր (Վարձ . Ժ . 25 , 26 :
Տայա . ԺԺ . 10 : իք . 8 , 9) :
Լաքին Յիսուսուն՝ քէնտույէ օ-
լան սէճտէյէ իմթինա՛՝ եալստ
գապուլ էթմէզէիք ալա կէօս-
թէրմէտի : Սաթիլ . ԺԴ . 33 :
ԺԵ . 25 : իք . 9 , 17 : Վալ .
իք . 52 : Տիլ . Ժ . 38 :
3 . Իսթէրիլ , գաթիլն : Լ-
պու իքի սէօզէրտէ՛ նէ՛ ա՛ղա-
մէթ վար : Պագ՝ Նանդ . ա . 3 :
Սաթիլ . ԼԴ . 9 : Սաթիլ . Դ . 39 :
Ե . 41 : Ե . 34 , 35 : Ժ . 24 :
Վալ . Դ . 32 , 39 : Ե . 14 :
Տիլ . Ե . 21 : Ժա . 43 : — ()-
նա գօգոււնաթ : Ճիւտամ իլ-
լէթինտէն մա՛լազը օլան պիր
քիմնէյէ տօգունմասը՛ առէմի
նափա՛ք էտէրիտի : Լաքին Քր-
իստոս՝ կիւնաճքեարլար իչնտէ
նաշար՝ վէ “ կիւնաճ թէնինին
չէքինտէ ” (Նաթիլ . Դ . 3) ի-
քէն , “ կիւնաճքեարլարտան աշ-
րըմըլտը ” (Եբր . Ե . 26) .
()նուն ճիւտամըլա տօգուն-

սէսին եմը եթտի չհտի չէ-
յի տուն :

5 Վէ ծնուն կախառնա-
յումն կիրտի յինտէ , ծնա

եալ վարարագ' եաննա պիր
եիւզպաշը կելտի .

6 Վէ տէտի . Եա' Րապա'
ուշաղըմ էվտէ քեթթրիւմ

մէտի չէյէրի իշէյէն պիր
ատէմ' պուլունուրուտու : Դ
թագ . Է . 7 , 8 :

5 . Կախառնայում : Պագ' Դ .
13 շէրհինէ : — Պէր Է' — պաշը :
Հոռմա տէվէթինին պիր ա'ս-
քէր զապիդի : Պու քիմնէ' ա-
նատան տողմա պիր փուլթիւրէսթ
իտի . լաքին զէնկին վէ քիպա'ր
Փամիլետան իտի . չիւնքի պու
մէսնէտտէ պիր զապիդ' խալքըն
պայաղը փուգարա դաղըմընտան
ալընմաղըտը . իլլա միւլթէպէր
քիմսէլէրտէն ալընըրտը : () Լ
ա'ծիրտէ' Եհհոտիսթան Հոռ-
մա տէվէթի ալթընտա պիր է-
յալէթ օլուպ' Կայսէրէ խարաճ'
վէրի իտի . վէ Կայսէրին Ե-
րուսաղէմտէ պիր վալիսի' վէ
խալքը իդաա'թտէ դուլթմագ ի-
չիւն էյալէթին պիր գաշ մա-
հայինտէ գալէլէրի վարրտը :
Սաթի . ին . 54 : Սաթի .
Ժն . 39 : Վաթ . Ժ . 1 :
Իթ . 25 : Իթ . 17 , 23 : ին .
11 , 31 , 43 : — Եաննա . . .
Էլլա' : Վուկասըն պու վու-
գուա'թէ տայիր վէրտի յին նագ-
լիյէթտէն կէօրիւնիւր քի , պու
եիւզպաշը' քէնտիւնի լայըգըրը
սայարագ' Խփէնտիմիգէ քէնտիսի'
եա հիւ տէյիլ իսէ իլք տէֆա'տէ
քէնտիսի' վարմամըրտը . իլլա
քէնտի հայինի ծնա անկլաթմագ
իլլուն Եհհոտիլէրտէն զալէթ
միւլթէպէր ատէմիլէր կէօնտէր-
միլլա'տի . վէ Ֆիսուս Խփէնտի-
միլլին ֆիլ թագի' քէնտիսին կէլ-
տիյինի իլլիթտիյի կիպի' պու
գատար թէնէզզիւլիւնէ զայէթիլ

թաճիւպ էյէտի , վէ պա'ղը
տօսթարընը կէօնտէրտի քի ,
քէնտիսին հիւ պիր վէճհիլէ պու
գատար սրգընթը վէրմէյէ
նիյաղ էյէսինէր : Վէ կէօ-
րիւնիւր քի , ծնտան սօնկրա
քէնտիսի տալի չըգըպ սէյիլթ-
տի : Պէսպէլի տիր քի ,
Սաթիլէոս նագլինի' իճմալ էթ-
մէյէ մէրամ էթմիշ տիր : ()-
նուն ֆիքրի' պու խաթմանըն
չիֆա պուլմասընըն պաշըճա
վուգուա'թարընը իլլան էթմէք
օլուպ' հէր պիր ահվալինի թատ-
գիգան պիր պիր նագլ էյլէմ-
յէ էյլէնմէտի : () Եալընը
տէյօր քի , պու եիւզպաշը մագ-
լուպ էյէտի , վէ մագլուպունա
նայիլ օլտու . լաքին պունու
քէնտիսի պիղգա'թ մը եօխսա պիր
վէքիլ վասիդասի իլէ մի էյլէտի
տէմէյօր : Կէրէք Եհհոտիլէ-
րին վէ կէրէք դայիֆէլէրին
պէյնինտէ տայիմա պիր գապուլ
օլունմուշ գանուն իտի քի , հէր
քէս' ալիւր պիր քիմնէնին վասի-
դասի իլէ էթտիյինի' Էնպիսի'
Էլլիշ օլու-ր Խա' : Յոլ . Դ .
1 : Ժթ . 1 : Վաթ . Է . 47 :
'Վուկաս պու վուգուա'թըն նագ-
լինի տաշա մուֆասսալ էտիպ'
պունա տայիր' եիւրէյէ թէսիւր
էտէր պիր չօգ ահվալի թատգի-
գան զիքր էտէր : Պագ' Վ . Է .
Է . 2 — 10 շէրհինէ :

6 . Ուշաղըմ : Եաննի իւրը-
մէթքեարըմ : Չօգ քիմնէլէր
Վարիտոսա քէնտիլէրի իշիւն
եախօտ էվատարը իշիւն կէլթ-
լէր իտի . լաքին պու քիմնէ' քէն-

հաթըս' աղըր իսքէնճէ' չէ-
քէյօր :

7 Վէ Յիսուս օնա տե-
տի . Պէն կէլիս' օնու սա-
ղալտայրմ' :

տի խըզմէթքեարը' իշիւն կէլտի :
Պու խըզմէթքեարը' "օնուն
գըլմէթիտի իտի" : Պու . 1 . 15 .
2 : Եւ պէսիզ օ' պիր էմին
գուլ օլմալը իտի , վէ աղասը
օնու խասթալըզը զէմանրնտա
թէրք էթմէտի : Խ թագ . 1 .
11—13 : Յի . 13—15 :
Պարծ . 7 . 7 : Պար . 7 . 11 :
7 . 1 : Խ Տի . 7 . 2 : Փիլի .
16 : — Քի . 16 : Պագ Պագ 7 .
24 շէրճիւն . Տէմ Սար . 16 .
2 : Սար . 7 . 3 : Պարծ . 7 .
7 : 16 . 33 : — Լըբը իսքէնճէ'
չէրէյօր : Խասթալըզ օնուն իւ-
զէրինէ օլ գատար շէտիտ կէլ-
միշ իտի քի , է'օմրիւ թէճիլքէ-
տէ իտի :

7 . Պիլն իշիւն' օնու սաղալտա-
յը : Քրիստոս' րիճալտան օլան
օլ քիմնէնին չօճուղունու կէօր-
մէք իշիւն' րիճալըն էվինէ' օ
օնու տա'վէթ էթմիշ իտի իսէտէ'
կիթմէյէ իսթէմէպիտի : Յի .
7 . 46—53 : Լիթիմալ քի
օրայա կիթմէյէ իսթէմէտիյի-
նին սէպէպի' օլ քիմնէնին զէնկին
վէ գուլվէթիլ օլտուղու իշիւն
կիթտի սէյլէնմէսին տէյիւ օլ-
տուն : Պուրատա' երւզպաշը
Քրիստոսա կէլ տէմէյօր . Լա-
քին օ քէնտիտի պէն կէլի'րիմ
տէյօր : Խի պիր վագըթ
տէնէմէյէճէք քի , խասթա օլան
պիր էվլատ տէյիլ տէ' պիր
խըզմէթքեար' աղասը տախի Ե-
հուտի տէյիլ տէ գայիֆէլէրտէն
օլտուղու իշիւն կիթմէյէ իս-

8 Վէ երւզպաշը , ճէվապ
վէրիպ տէտի . Լա' Բապա'
լայըգ տէյիլ իմ' քի տամըմըն
ալթընա' կիրէսին . Լաքին
եա'լընըզ սէ'օղ սէյլէ , վէ

թէմէտի : Քրիստոս' դայիֆէ-
լէրի ըշգլանտըրաճագ պիր նուր
օլաճաղըր : Պու . 7 . 32 :

8 . Լայըգ պէյլէ : () պէնիմ
խըզմէթքեարըմ' եախօտ օնուն
եաթտըզը օտա սէնի գապուլ
էթմէյէ լայըգ տէյիլ տիր տէ-
մէյօր . Խիլա "պէն լայըգ տէ-
յիլիմ" տէյօր : Եհուտիլէր'
" () լայըգ տըր " տէտիլէր
(Պու . 4) : Լաքին քէնտիտի
"տէյիլիմ" տէտի : Պու' պիր
էյի նիշան իտի : Լա . 1 . 16 .
2 : Լայէր քէնտիտի լայըգ իմ
տէսէ իտի տէ' գօնշուլարը' տէ-
յիլ տիր տէսէլէր իտի , պու' պիր
ֆէնա' նիշան օլտուղունու : Պօղոս
քէնտիտի' ախէրլէրի օնու շիւպ-
ճէսիլ ա'ղիլէրին էն պէյիլիլ
սայարլար իքէն' քէնտիտի "մու-
գատտէսլէրին էն էանասը" սա-
յարըր : Եի . 7 . 8 : Եհու-
տիլէրին օլ ա'սիրտէ րա'յա' վէ
երւզպաշընըն Տէօքիւմէթ սա-
ճիպի պիր զապիդ , վէ օ զէնկին'
Յիսուսիսէ պաշընը տայայաճագ
պիր մաճալի օլմայան փուգարա
պիր Եհուտի կիպի կէօրիւն-
տիյիւնիւ , երւզպաշընըն Տէմ-
շէճիլէրի ա'լէսէվի Եհուտի-
լէր միլէթիին թաճիր էյլէ-
տիլէրին' վէ Յիսուսուն քէնտի
միլէթիինտէն թաճիր օլտունու-
ղունու միւլաճագա էյլէտիյիմիզ
թալտիրտէ , կէօրէճէյիզ քի
պու երւզպաշընըն ալապ կէ-
նիւլիւյիւ ա'տէթտէն խարիճ
պիր շէյտի : () քէնտիտին կիւ-

ուշադրամ շիֆա՝ պուլաճադ :

9. Օ՛ իրա պէ՛ն տախի
Հեօքիւմէթ ալթընտա ասէմ
իմ, հէմ ալթընտա ա՛սքերի-

լէ՛ր վար . վէ պիրինէ՛ Կիթ
տէրիւմ, վէ կիտէր . վէ օպի-
րինէ՛ Կէ՛Լ, վէ կէլեր . վէ
խըզմէթքեարբումա՝ Շունո՛ւ

նաճքեար վէ լայրգըրզ օլտու-
ղունու տույա՛րբար . վէ Վուր-
թարըճընն մէսնէտի՛ գուվէ-
թի՛ վէ լայրգըրզ՝ հագգընտա
տօղըո՛ւ ֆիքրի վար իտի : ()
Վրիստոսա օ՛ գատար պէնկզէ-
մէզ իտի, վէ ա՛ղիզէթտէ՛ օնտան
օլ գատար ուզագ իտի քի, Լա-
լաճըն () ղուլունու քէնտի մէսքեա-
նընա կէթիրթմէյէ մուսթաճագ
տէյիլիտի : Հէր պիր ալագ
կէօնիւլիւ թէվպէքեար՝ գալ-
պինտէ պէօյլէ տույար : Պապ
7. 11, 14 : Ժե . 26, 27 :
Պապ . Ե . 8 : Է . 6, 7 : Ժե .
19 : Յան . Թ . 27 : Շանս .
Լթ . 10 : Թ լուգ . Է . 18—22 :
—Եալընպ ա՛նօլ ա՛նօյլէ : ()
պիր իլաճ կէօնտէր, եախօտ՝
պիր համայլի եազ, եա պիր
տուա՛ն սէօյլէ տէմէյօր, իլա՛
Եալընպ պի՛ր ա՛նօլ ա՛նօյլէ
տէյօր . Պապ՝ Թ . 3 : Սապի .
Թ . 25, 27 : Դ . 39 : Շանս .
Թ . 3 : լուապ . Դ . 8 : Սապի .
Լթ . 9 : Ժե . 20 :

9. Պէն պախի հեօքիւմէթ ալ-
թընտա ասէմ իմ : () փէք
էյի գանմը՛ իտի քի, Վրիս-
տոսա օնուն էվինէ կիթմէյէ աս-
լա իգթիզա եօղուտու, զիրա
խասթայը՝ ուզագտա սէօյլէտիյի
պիր սէօզ իլէ սաղալտա պիլիւ
իտի, վէ պուլունու՝ զայէթ ա՛ղիլ-
անէ պիր դարզ իլէ քէնտինն
հալինի էօրնէք կէթիրէրէք ա-
շիքեար կէօսթէրտի : Վէնտի-
սի ախէրէրին հեօքիւմէթի՛ ալ-
թընտա իտի, վէ իղաա՛թ էթմէք

նէ օլտուղունու պիլիւ իտի :
Հէմ տախի քէնտի հեօքիւմէթի
ալթընտա պիր պէօյիւք ա՛սքեր
վարըտ . վէ քէնտիսի՛ էյէրչի
պիր քիւշլէք զապիդ իտի իսէ տէ,
օնլար տայիմա օնուն էմրէրինի՛
պիզգաթ հուղուրլարընտա վէ-
րիտիքլէրի ղէման տէ՛ ուզագ-
տան կէօնտէրիլթիքլէրի վագըթ-
տէ տէ իճրա էթմէյէ հագըր
իտիլէր : Վէզալիք քէնտի խըզ-
մէթքեարը՝ տախի՛ պիր վասիդա
իլէ կէօնտէրիլէն էմրէրինի իճրա՛
էտէրիտի : () Նուն սատէ սէօզիւ
պիր նօմօս իտի . վէ անիտէ
իղաա՛թ ճէլպ էտէր իտի : Իմտի
խասթալըզ ու մա՛րագլար՝ Վը-
րիստոսուն էմրինէ նէ՛ գատար
տաճա թէզ իղաա՛թ էթմէլի-
տիրլէր քի, օ՛ ճիւմլէնին լապ-
պը օլուպ՝ քէնտինտէն պէօյիւք
պիր զաթ պիլմէզիտի : () Նլարըն
ճիւմլէսի օնուն հեօքիւմէթի ալ-
թընտա օլուպ՝ օնուն էմրինէ
իմթիսալէն կէլիլլէր վէ կիտէր-
լէր : Վրիստոս պինիճայէ հեօ-
քիւմէթէ մալիք պիր զաթ կիպի
օնուն գուվէթինէ պուլտան
պէօյիւք ի՛թիմատ պէյան էտէն
սէօզլէր՝ ա՛գըմըզ եէթիշմէզ
տէսէք մուպալիդա էթմիշ օլմա-
զըզ : Եա՛նի՝ էյէր պէն՝ ա-
խէրլէրին հեօքիւմէթի ալթընտա
իքէն, պանա թապի՛ օլանլէրին
իւզէրինէ՛ պէնիմ՝ էմրիմ տէր
ա՛գապ իղաա՛թ էթմէք միսիլիւ
հեօքիւմէթիմ վա՛ր իսէ, սէն
հիշ քիմսէնին հեօքիւմէթի ալ-
թընտա տէյիլ իքէն՝ էմրին իլէ

էյլէ , վէ էտէր :

10 Վէ Յիսուս իշխտինճէ՛ թա՛ճի՛ւպ էթտի , վէ արտընճա կիտէնլէրէ տէտի . կէրէք տէրիմ սիզէ , իսրա-

հէր պիր դաւապ էյլէտիյին շէյ նէ՛ դատար տահա զէյատէ իճրա օլունմալը տըր : իսաթալըզար՝ դասըղալար վէ փուրթունալար վէ տէնիղէր՝ ճիւմէսի սէնին սէօզիւնէ՛ պագարլար : Յիւլ . 34 , 35 : Սաղ . ճէ . 25—29 : Ճժթ . 91 : Ճիթ . 8 : Երեմ . իւ . 6 , 7 : Եսէ . Ժ . 17—21 : Սաղ . 7 . 39—41 : Ղուկ . 7 . 35 , 36 , 39 : Է . 8 :

10 . թա՛ճի՛ւպ էթտի : Վրէրիստոս՝ պա՛ղը քիմնէլէրին իմանալըլըղնա թա՛ճիւպ էյլէտի (Սաղ . 7 . 5 , 6) . լաքին պուտէմին իմանընը տիգգաթէ շալէսթէ՛ սայտը : կէօքտէ՛ Վրէրիստոս օլան ի՛թիմատ թէքմիլ տիր . լաքին պու իմանա կէլմէզ տուննատէ՛ իման օլ դատար նատիր պիր շէյ տիր քի , օ՛ թա՛ճիւպ օլունուր : — Իսրայէլ քէ՛ պիլէ պու գաար իման պու՛ննապ : Իփէնտիմիլ եիւզպաշընըն մէշընպինտէ չօգ շէյլէր՝ մէսէլա օնուն ալադ կէօնիւլլիւյիւնիւ (խանէ 8)՝ վէ օնուն էյլիթ իսթէտիյին (Ղուկ . Է . 5) մէտհ էտէ պիլիւրիտի : Լաքին օ՛ մախտուսէն օնուն իմանընը՝ մէտհ էտէյօր : Վրիստոս թագրիւ էյլէտի քի , պիւթիւն Պաղեստին մէլէքէթինտէ Լլաշըն խալըք արասընտա պու միսիլիւ գուպիլթի իման կէօսթէրմիշ Տիւ պիր քիմնէ կէօրմէտի . խալըք , մէմիւլ օլունա պիլտիյի էն միւնասիպ քիմնէլէրին՝ եա՛նի

յէլտէ՛ պիլէ պու դատար իման պուլլմատըմ :

11 Հէմ սիզէ տէրիմ քի , կիւնտօղուտունտան վէ կիւն պաթըսընտան չօգ քիմ

քէնտի շայիրտէրինին արասընտա պիլէ կէօրմէտի : Իման՝ Լաշա շան կէթիւրիւ իմանսըլլըգ՝ օնու եալանճը՝ կէօսթէրի : Խալ . 10 : Սաղ . կէմիյի իման իլէ պինա էյլէտի : Լաշա՛մ՝ օղլունու իման իլէ սունտու : Պիլ իման իլէ խէլաս պուլուրուլ : Իման օլմատըգ՝ ճա՛ Լլաշա մագպուլ օլմատը միւմքիւնսիւլ տուր : Երեմ . Ժ . 6 :

11 . կիւնտօղուտունտան վէ կիւնտօղլունտան : Պու թապիրտէն պիւթիւն տուննա՛ եախտ կէօք ալթընտա պուլունան հէր պիր միլէթ անկաշըլըք : Երեմ . իւ . 6 : Ճժ . 19 : — Չօգ իմնէլէր կէլմէլէր : Իշպու Հոմալը քիմնէնին տէօնմէտի՛ թէքտէն պիր շէյ օլաճագ տէյիլ տիր . իլա հէր պիր միլէթտէն վէ գապիլէտէն վէ սոյտան վէ տիտէն հիսապսըգ քիմսէլէր ինճիլէ տէօնէճէլէր , վէ պունճիլէյին Լաշա՛մըն զիւրիլէթի օլաճագլար , վէ եպէտէն խէլաս պուլաճագլար տըր : Օրմիւ . Ժ . 3 : Իլ . 18 : Իլ . 14 : Խթ . 10 : Սաղ . 7 . 8 : Իլ . 27 : Դի . 3 : Երեմ . 7 . 2—4 : Ժ . 10 : Խթ . 6 : Ժ . 10 : Դ . 1—6 : Երեմ . Ժ . 19 : Պաղ . 7 . 44 : Սաղ . 1—4 : Օրմիւ . 20—23 : Սաղ . 11 : Սաղ . իլ . 31 : Ղուկ . Ժ . 29 : Վրէ . Ժ . 18 : Հալ . Ժ . 9 : Վաղ .

սէլէր կէլէճէքլէր , վէ Եւր
րահամ վէ Իսահակ հէմ Յա
կոբ իլէ կէօքլէրին փատի
շահլըղընտա օթուրաճագ
լար :

Դ . 28 , 29 : Եփե . Բ . 11 — 14 :
Դ . 6 : Վաղ . Դ . 11 : Յայր .
է . 9 : — Եփեսոսի վէ Իսահակ
հէմ Յակոբ իլէ : Պու մէշուր
աղիղէր իլէ պերապեր օթուր
մագ : Եւհուտիլէրին գրծրնտա
էն պէջիւք շան ու իղգէթ վէ
աղլըն էրէպիլտիլի էն պէջիւք
ստա'տէթ իտի : — Վէօքլէրին
փատիշահլըղընտա օթուրաճագլար :
Պուրտա օթուրաճագ թէրծիւ
մէ օլունան լուղէթ Եունանիւ
ճէտէ սօփրատա օթուրմագ մա'
նասընա օլան պիր լուղէթ տիր :
Իմոի պուրատա կէջիւն սէ
փա'թի սայիր չօգ եերլէրտէ
օլունտուղու կիպի պիր զեյա
ֆէթ թէմնիլ իլէ պէյան օլու
նույօր : Պապիլ . 29 : Վաղ .
ԺԴ . 29 :

12 . Փապիշահլըղըն օլուրա
Պունլար Եւհուտիլէր իտի : Փա
տիշահլըղ պէքլէյէնէր պուն
լար իտի . վէ օ' օնլար' մախսուս
իտի : Վաղ . Դ . 25 : Եփեսոս
թ . 4 , 5 : Լաքին օնլար' խիւլեա
էտէրլէր իտի քի , քէնտիլէրի
Եւրահամըն սիլիլէսինտէն օ
լուպ' օնուն էվլատարը օլտուգ
լարը իլիւն' Եւլաշըն մախսուսէն
սէվկիլիլէրի իտիլէր , վէ սօ
ղուշ հագգը հասէպի իլէ Ս'ե
սիանըն փատիշահլըղըն թէ
պա'սը օլուպ' ախէր դայիֆէլէր
օնտան խարիժ իտիլէր : Լաքին
Վուրթարըմըղ թագրիր է
տէյօր քի , փուծիպէրէսթ դայի
ֆէլէրտէն չօգ քիմնէլէր խէլաս

12 Եւմա փատիշահլըղըն
օլուրալըն տիշարըքի գա
րանլըղա' աթըրլաճագլար .
աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտա
յըշը օրատա օլաճագ :

պուրաճագ իրէն , Եւհուտիլէր
տէն չօգ քիմնէլէր հէլա'ք օլաճագ
տրր : Պապ' Պապ Դ . 9 , 10 : է .
22 , 23 : իմ . 43 : Եփեսոս . Ժ . 20 ,
21 : Ժա . 20 : — Տիշարըն գա
րանլըղա լա : Պու' կէլէճէք օ
լան ճէհէնէմ աղապընըն պիր
թասվիրի' տիր : Վէ պու թաս
վիր' եեր աթըրնտա օլուպ' գա
րանլըգ վէ նէմաք վէ միւթէա'
փիւն վէ փիս օլան զընտան
լարտան ալըն'յըշ տրր : Եփե .
ԼԻ . 6 , 11 — 13 : Եփեսոս
լարըն' քէօլէլէրի իլիւն պէյլէ
զընտանլարը վարըտր : Պիշարէ
մահպուս' օրատա կիւնլէրինի'
եաի եալընըգ վէ հէր կէօնա
թէսէլիտէն մահընում կէճէ
կիւնտիւղ աղլայարագ վէ էլէմ
չէքէրէք վէ պօշունա տիշլէրինի'
գըճըրտայարագ կէլէրիլիտի :
Լալէտի պէլանըն պու նէ' թէ
սիրիլ պիր թասվիրի' տիր : Եա
րամաղլար կէօքտէն վէ րահամ
լըգ ու սէլամէթտէն վէ իւմիտ
տէն էպէտէն կէրի գալաճագլար .
պիր սիմիյահ գարանլըգ իլիւն
գափանաճագլար . իւմիտսիլ պիր
գասսվէթ իլէ աղլայաճագլար ,
խըրս իլէ Եւլահա գարըն տիշէ
րինի գըճըրտաճագլար , վէ
Եւլահա ճագանիլէթիլնէ գարըն
մըրըլտանաճագլար : Պապ ԺԴ .
42 , 50 : իմ . 13 : իմ . 51 :
իմ . 30 : Բ Պե . Բ . 4 , 17 :
Յուս . 13 : Շիւմի Լսրայէ
լին ախրէթտէ պիր միրասը օ
լաճագ , Լաքին հէփ դայիֆէլէր'

13 Ընտէն Յիսուս երեւ-
պաշըյա տէտի . կիթ , վէ սա-
նա՝ ինանտըղը՝ն կիպի օլ-
սուն . վէ օ՛լ սաա՛թտէ ու-
շաղը շիֆա՛ պոլլտու :

Ճէհէնէմ աթէշիների պէտէյէճէք
օտուն օլաճագ տէյէն Եհհու-
տիլէրէ պու նէ՛ գօրգուլու պիր
իւմիտ քէսիքլէյի օլաճագ : Վէ
հէման Եհհուտիլէրինքի կիպի
ճիսմանի վէ մաղուր ֆիքր ու
միւլահաղալար պէսլէր քէնտիլէ-
րինէ Քրիսթիան իսմինի վերէն
նէշէ նէշէ միլիօն քիմէլէրէ տա-
կի պու նէ՛ գօրգուլու իւմիտ
քէսիքլէյի օլաճագտըր :

13 . Կիլ . Հիստի Յիսուս
երեւպաշընքն քէնտիսինէ սէջլէր ,
քի օ՛ էյէր էվլէտէն տէյիլ իսէ ,
շիմտի պէլլիտիր քի , քէնտիսի
պիղզաթ Լաֆէնտիմիզին հուզու-
րունտա՛ իտի : — Ինանտըղը՛ն
կիպի : Պապթ . 29 : ԺԵ . 28 :
Սաթլ . թ . 22 , 23 : Ժ . 52 :
Պաթլ . Ե . 20 : Է . 50 : — () Լ
սաա՛թտէ «շաղը շիֆա՛ պոլլտու» :
Պու՛ Յիսուսուն հէման՝ «Սանա
ինանտըղը՛ն կիպի օլսուն» տէ-
տիյի տագիգատէ վագի՛ օլտու :
Հիլ . Դ . 52 , 53 :

14 . Պէրոսուն էվլէն : Պետ-
րոսուն պիր էվլի՛ վարրտը , է-
յէրշի քէնտի Րապպը վէ Լաֆէն-
տիսինին պիր էվի եօղ իտի իսէ
տէ : Սաթլ . Թ . 29 տէն էօյրէ-
նիրիզ քի , օնուն գարընտաշը
Լադրէաս օնուն իլէ պէրապէր
սաքին օլուր իտի : () Նլար էվ-
վէտէն՝ Բեթսաիգատէ միւթէ-
մէքիւն իտիլէր (Հիլ . Թ . 45) .
լաքին Քրիստոս՝ Կաիսունայում
տա չօգ էյլէնտիյի իչիւն՝ կէօ-
րիւնիւր քի , Պետրոս էվլինի

14 Վէ Յիսուս Պետրոսուն
էվլինէ կէլիպ՝ օնուն գայն-
անասընը կէօրտիլէ քի՛ եաթ-
մըշ վէ լսըթմատա՛ն դու-
թուլմուշուտու .

օրայա կէօչիւրտիւ : Պու էվտէ՛
օլ իքի գարընտաշ շիւպհէսիզ՝
Քրիստոսու չօգ քէրիւ միւսա-
ֆիր գապուլ էթտիլէր : () Նուն՝
տիւնեա իւզէրինտէ քէնտի էվի
եօղուտու (20նճի խանէնին շէր-
հինէ պագ) , վէ պիզիմ՝ կէօքտէ՛
էվիմիզ եօգ տուր . լաքին էյէր
պիղ օնու պոլլաւտա գապուլ
էտէրսէք , օ՛ տալի պիղի օրատա
գապուլ էտէճէք տիր : — Կայն-
անասը : Պունտան էյրիէնի-
րիզ քի , էվլէնմէք՝ Փազիլէթէ
պիր էնկէլ տէյիլ տիր . շիւնքի՛
Պետրոս Լաքեալըն պիր գա-
րըսը վար իտի : Վէ պուն՝ օլ
տա պիլլիրիզ քի , օ պիր Լա-
քեալարտան տախի պա՛ղըլա-
րընըն գարըլարը վարրտը (Թ
Կիլ . թ . 5) . վէ թէվարիւս-
տէ՛ եիւրէյէ թէսիր էտէր պիր
նապիլէթ պուլունուր քի ,
Պոմէտիանոս Կայսէրին կիւն-
լէրինտէ պիր Հռոմա մէհքէմէ-
սինին տիվանընա Հակոբոս Լ-
աքեալըն գարընտաշը Հուգա
Լաքեալըն իքի թօրնունուն իհ-
զար օլունտուգլարընը պէյան
էտէր : Լաֆէնմէք՝ Լլաշ լօհա-
լէանըն թանղըմ էյլէտիյի էն
իլք գանունլարըն պիրի տիր .
հէմ Լլաշըն պիր էմրի տիր քի ,
իճրասը վաճիպ տիր . շիւն օ՛
թագրիր էյլէտի քի , էվլէնմէ-
մէք էյի տէյիլ տիր : Օնադ .
Թ . 18 : Պէրեաը գալմանըն
էվլէնմէքտէն խայրըլը օլմագ իտ-
տիա՛սընտա օլանլար՝ քէնտիլէրին

15 Վէ ընուն էլինէ՛ տօ-
գունտու , վէ ըսթմա՛ն ընու
պրազտը . վէ գալզտը ,

Եարատըճըսընը թահգիր էտէր-
էր : Ծ ՏԻ՛ . Դ . 2 : Դ . 3 :
ԵԷ՛ . ԺԴ . 4 : — Բարկոս
տէյօր քի , ընուն հագգընտա
անխտէ ընա խապէ՛ր վէրտիւէր
(Ծ . 30) : Ղ ուկաս տէյօր քի ,
ընուն հագգընտա ընա եպլար-
տըրը (Դ . 38) : Պ ունուն կիպի
պիլլամ տախի տօսթլարըմը վէ
ագրապարըմը խասթա օլ-
տու գլարը վագըթ՛ տէր ա՛ղապ
Լփէնտիմիգէ խապէ՛ր վէրմէլի-
յիզ , վէ ընլարըն հագգընտա
ընա եպլարմալըյը : () նսուզ
հէքիլէր հի՛չ պիր շէյ էտէ՛-
մէլէր : Պ ա՛ղ տէֆա՛ տէրիզ
քի , կէօրինիւր քի հէքիմ խաս-
թալըղ անկլամատը : Լ քին
Պէջիւք շէքիմ՛ տա՛յիմա անկ-
լար , վէ տայիմա գասալէթ ու
տէրտէրիմիգտէ՛ պիղէ թէսէլի
վէրէ պիլիւր , վէ խասթամըղա
շիֆա վէրմէյէ միւնասիպ կէօ՛ր-
մէտիյի վագըթտա պիլէ՛ պիլի
թէսէլիսիզ գ՛օմամաղա գատիր
տիր :

15 . () նուն էլինէ՛ պօգոսն-
պոս : Պ ունու՛ ընուն նապզընա
պագմագ իշին էթմտի , իլա՛
շիֆա վէրէն գուվլէթ քէնտին-
տէ՛ն կիթտիյին կէօսթէրմէք ի-
շին էյլէտի : Պ ապ ը . 3 : Թ .
20 , 29 : ԺԴ . 36 : Դ . 34 :
Ս ալ . Է . 33 , 34 : Ե . 23 :
Ղ ալ . Ե . 54 : () Վէ . 6 :
Ե ապ . Դ . 7 : Ղ ուկաս տէյօր
քի (Դ . 39) , օ՛ ըսթմայր ա-
ղարտը : Բ սթմա շէտիտ ի-
տի (Ղ ալ . Դ . 38) , վէ ի՛հ-

վէ ընլարա խըզմէթ էտէր-
տի :

16 Վէ ախշամ օլունճա ,

Թիմալ քի՛ խասթա ա՛ղիմ թէհ-
լիքէտէ՛ իտի : Վ է Վրիստոս՛
րուխսաթարզ եախօտ թէնպիհէ
մուղայիր հարաքէթ էտէն պիր
գուլ կիպի դութուշմուշ ըսթթ-
մայա՛ ընու պույուրան պիր Լ-
ֆէնտի միսայլ թա՛ղիր էյլէտի :
() ա՛յնի պունո՛ւն կիպի՛ սէրթ
րիւզէնարլարը վէ տաղլալարը վէ
գուտուրմուշ շէյղանլարը՛ տա-
խի աղարլայրպ թա՛ղիր էյլէ-
տի : — Բարկոս ընու պրազտը :
Ս ալկոս (Ծ . 31) տէյօր քի ,
ընու " տէ՛ր ա՛ղապ " սաղ վէր-
տի : Ս իւ՛ծիզաթ՛ թէզ վէ
թէքմի՛լ իտի : Խասթա՛ն անխտէ
շիֆա պուլտու : — Պ ալգապ , վէ
ընապա իրպմէլէ Էպէրիպ : Ե ա՛-
նի Վրիստոսա վէ ընուն պիլի-
սինճէ օլան տօսթլարընա խըզ-
մէթ էտէրտի : () նուն խէլա
էթտիյի քիմնէլէրէ՛ ընուն էօ-
միւր՛ սաղլըգ՛ գուվլէթ՛ քէնտի
լուզֆ ու ինայէթինի վէ Բ ու-
հունու վէրտիյի քիմնէլէրէ Փարզ
տըր քի , քէնտիլէրինի տէր ա՛-
ղապ՛ թէքմիլէն ընուն խըզմէ-
թինէ վագֆ էթտինէր :

16 . Լ ալշամ՛ օլունճա : Ե է-
հուտիլէրին ա՛տէթինէ կէօրէ՛
շաբաթ՛ ճիւմա՛ կիւնիւ ախշա-
մընտան պաշլայրպ շաբաթ կիւ-
նիւ ախշամընտա թէքմիլ օլու-
րուտու : Ղ ապ . իԴ . 32 :
Ս ովսէսին () օմօսու՛ օլ կիւն-
տէ խասթալարընը սաղլթմաղա
կէօթիւրմէյի՛ պիր իզթիզալը
վէ մէրհամէթ ու սատագա իշի
օլտուիւր թագտիրտէ՛ ընլարա
նասագ էթմիշ տէյիլէտի . Լ քին

օնա չօգ ճիննլու քիմնէլէր
կէթիրտիլէր . վէ ըուհլարը
հէման սէօզ իլէ չըգարտը ,

վէ հէփ քէօթիւ հալտէ օլան-
լարը սաղալթտը .

17 Թաքիմ Լսայի'ա փէյ-

իսթիարլարըն սրփարըչլարը՝ օ-
նու մէմնուա'թտէն էթմիշիտի :
Պագ՝ Պապ ժբ . 1—12 շէրհինէ :
—()նա չօգ ճիննլու քիմնէլէր
լէթիրտիլէր : Պետրոսուն գայն-
անասընըն սաղալմասը՝ Վրիս-
տոսուն եանընա թիւրլիւ թիւր-
լիւ խասթալըգլարտան վէ մա-
րաղլարտան չօգ ա'լիլ քիմնէլէր
կէթիրտի : Սարկ . Թ . 32—34 :
Պապ . Գ . 40 , 41 : ()նլար
պիլ գապի' , () օ գարըյը սա-
ղալթտը , նիշիւն պէնի' տէ սա-
ղալթմայաճագ . օ՝ գօնշուլարը-
մըղտան պիրինին իսթիար խը-
սըմընը սաղալթտը , նիշիւն պի-
լիմ տախի ա'լիլ խըսըմ վէ
տօսթլարըմըղը սաղալթմայա-
ճագտըր տէյէրէք՝ աղ զէման ի-
շինաէ "պիւթիւն շէհիր գա-
փուռուն էօնիւնտէ ճէմ' օլմուշ
ուտու" : Սարկ . Թ . 33 : Սէ
սէն՝ էյ օղուլան՝ Վրիստոսուն
կիւնաճքեարլարը խէլաս էթտի-
լինի իշիթմէտին մի , վէ սէն
տախի օնտան խէլաս պուլամաղ-
մըսըն : ()նուն՝ կիւնաճտաղարգ
օլմուշ Կորնթոսլարը խէլաս
էյէտիլինի (Թ Կորնթ . Գ .
9—11) իշիթտին , վէ սէնի' տա-
խի՝ օնա կէլտիլին սուրէթտէ
խէլաս էթմէյէճէք մի : Ճիննլու-
քիմնէլէր խուսուսուստա՝ Պապ Գ .
22 շէրհինէ պագ : — Բուհարը
հէման սէօզ իլէ չըգարտը : Պապ
ժբ . 22 : Սարկ . Թ . 25—27 :
Ե . 8 : Թ . 24 , 25 : Վրիստոս
Լաֆէնտիմիզ շէյղանըն ա'մէլէ-
րին հէլաք էթմէյէ՝ վէ եէսիր-
լէրի գուրթարմաղա՝ կէլտի :
Թ Կորնթ . Գ . 8 : Պապ . Ժ . 38 :

—Սէ հէէ հէօթիւ հալտէ օլան-
լարը սաղալթտը : ()նլարըն
ճիւմէսինէ՝ կէրէք իսթիար վէ
կէրէք կէնճ՝ կէրէք զէնկին վէ
կէրէք ֆուգարա՝ խասթալըգ ու
մարաղլարը հէրնէ՝ քատար ֆէ-
նա՝ իտի իսէ տէ՝ հէփիսինէ շիֆա՝
վէրտի : Լաֆէնտիմիզ՝ քէն-
տի եօրղունլուղունտան՝ եախօտ
վագթըն ուղղուն օլմաուղղունտան՝
նա օնլարըն պագըլ ի'թիգատ-
լէրինտէն պիր շէքվա էթմէտի .
իլա կէթիրտիլէն հէր պիր ճինն-
լու քիմնէյի քէնտի տէրտինտէն
խէլաս էյէտի , վէ հէր պիր
խասթալը սաղալթտը : Պու՝ ի-
քի՝ շէյէ՝ եա՝նի պիր օնուն ալա-
հանի էյիքքեանիլինէ՝ վէ պիր
տէ օնուն Բլաճ գարաֆընտան
կէօնտէրիլմիշ օլտուղունա իս-
պա'թ տըր :

17՝ () քայի' ֆիլէթիլիլէ ալ-
լը , վէ խասթալըգլարտան էի-
լէտի : Եապ . Ժբ . 4 : ()
էյէրէք չօգ տէֆա՝ աճ՝ սուսուղ՝
եօրղուն՝ ճանը տէրտ ու միշ-
նէթլէ տօլու վէ գասալէթլիլ ի-
տի , լաքիս քէնտի հալի վէ րա-
հաթը իշիւն հիչ սալա տիւշիւն
մէյէրէք շալըջըր իտի , վէ պիլէ
պէտէլ պիլիմ հէփ գայղուլա-
րըմըղը՝ խասթալըգլարըմըղը՝ վէ
կիւնաճլարըմըղ քէնտի իւզէրի-
նէ՝ եիւլլէնիլիտի : () պիլիմ
կէրէք ճանլարըմըղ վէ կէրէք
թէնլէրիմիզ ֆագընտա մէրհա-
մէթ վէ շէֆագալթ իլէ տօլու
տուր : () հէր պիր տէրտիմիզէ
պիլէ տէրտաղ (Եբ . Գ . 17 ,
18 : Գ . 15) տըր . վէ պիլիմ
տէրտ ու գասալէթլէրիմիզէ

ղամպեր վասիդասի իլէ տէ-
նիլէն թէքմիլ օլա , քի տէ-
միշ տիր . ()՝ զայի՛Ֆլիք-
լէրիմիզե ալտը , վէ խաս-
թալըզլարըմըզը հիւքլէն-
տի :

Թէսքին՝ վէ հագիգաթ օնլարը
քիւլլիյէն տէֆ՝ ու րէֆ՝ էթմէք
խուսուսուստա ույղուն թէաա-
րիք կէօրմիւշ տիր : () պու-
նու՝ քէնտի թա՛լիմաթլարը՝ ի՛պ-
րէթի՛ խասթալըզ վազթընտա
վէրտիյի թէսէլլիտի՛ վէ էօլիւմ՝
վազթընտա իհսան էյլէտիյի
գուվվէթլէնտիրիճի՛ իւմիտլէրի՛
վէ քէֆարէթի վասիդասի իլէ
հէպ տէրտ ու գասապէթլէրիմի-
զին սէպէպինի ես՛նի իննաւը
պէրդարափ էթմէտի իլէ իճրա
էտէր : ին Պէպ . ք . 24 :

18 . Լ՛իւր էլէպի՛ ի՛ Էօլէ՛ Էա-
գայո իննաւը : Սատագաթ
կիւնէշինին թէսիրաթը պիւր
մահատէ ալըգօնմալը տէյիլ՝
իլա պիւթիւն մէմէքէթին էդ-
րաֆընա եպրըմալը տըրլար :
Լ՛ֆէնտիմիզին՝ գալապալըզը պո՛ւ
զէման պրագտըլը իշին վէր-
տիյի սէպէպ՝ հագգընտա՛ պագ
Ս՛ալ . ին . 35—39 , վէ Ղո՛ւ .
ք . 42 , 43 : Լաքին Ղո՛ւր-
թարըճըմըզը՝ պա՛ղը տէֆա՛ .
գալապալըզլարը պրագմադ ի-
շին՝ պու վէրտիյի սէպէպտէն
զայրի ախէր սէպէպլէրի՛ տալի
վարըտը : Թաճմին էտէ պիլի-
րիզ քի , պա՛ղը տէֆա՛ օնլար
օնուն նասիհաթլարընը գապուլ
վէ հազմ՝ վէ ֆայիտէսինի թաճ-
տի էտէ պիլիէճէք միգտարի ի-
շիթմիշլէրիտի . վէ պա՛ղը քէրլէ
օնուն էգրաֆընա չօգ թէնպէլ-
լէր՝ օնուն նասիհաթլէրինտէն

18 Վէ Յիսուս էգրաֆըն-
տա չօգ խալը կէօրմիւնճէ ,
էմը էթտի՛ քի՛ էօթէ՛ հագայո
կէնսինլէր :

19 Վէ պիւր հագըճը
հագլաշըպ՝ օնա տէտի . Լա՛

ալա պիւր ֆայիտէ թաճսիլ էթ-
մէյէնլէր՝ վէ պիւր չօգ ա՛ղըլա-
րը օլ տէրէճէ տիւնեալի վէ ա-
մէլ ու հարաքէթլէրի ույղուն-
սուզ քիմնէլէր դօլիանըլար ի-
տի քի , հէր վէճհիլէ օնու տէվ-
լէթ ու զապիդան գարաֆընտան
պիւր սըգընթըյա օղոտաճադ-
լարընա շիւպհէ գալմաղըտը :
Պապ ժի . 36 շէրհինէ պադ .
է՛մէ . ք . 15 , 26 : — Լօլէ՛
Էագայո : Ղո՛ւրիստոս Լ՛ֆէնտի-
միզ շիմաի Լափառնայումա՛
Լալիլեա տէնիզինին երլարզ
պադը դարաֆընտա օլուպ՝ օլ
տէնիզին կիւնտօղուսու դարա-
ֆընտա օլան Ղո՛ւրգէսիլէր տի-
յարընա կէնէճէյիտի : Պա-
փառնայումուն էհալիսի Լ՛ֆէն-
տիմիզին միւճիզաթլարընտան
վէ նասիհաթլարընտան պիւր չօգ
ֆայիտէ թաճսիլ էթմէտիքլէրի-
նէ՛ Պապ ժի . 23 , 24 տէ քիֆա-
յէթ միգտարի իսպաթմըզ վար :

19 . Եաղըճը : Պապ Պապ ք .
4 շէրհինէ : — Լօլալընճա՛ իննաւը :
Լնսան՝ քէնտի դօպիա՛թը հէօք .
միւնտէն զանն էտէ՛ր քի , հէր
շէյէ մուգթէտիւր տիր . Լաքին
Լալաճ դարաֆընտան էօյրէնմիշ
օլան քիմնէ՛ պիլիլ վէ գալալիստէ
տույա՛ր քի , օնու գուվվէթլէն-
տիրէն Ղո՛ւրիստոսուն վասիդասը
իլէ օլմառոգճա՛ քէնտիլլիյինտէն
հիշ պիւր շէյ էտէմէզ : Ղո՛ւրիս-
տոսուն արտընճա կիթմէք՝ պէօ-
յիւք պիւր շէյ տիր : Ըուհա-

խօսա՝ հեր նե՛րէյէ կիտե՛ր-
սէն , արտը՛նճա կէլէյիմ :

նի օլմատըգճա՝ վէ եօգարըտան
եարտըմը օլմատըգճա՝ օնու քիմ
էտէ պիլիբ : Վ . ԺԴ . 25—27 ,
33 : ԻԲ . 33 , 34 : Յ՝ՎԷ . ԺԴ .
36—38 : Իշպու եազըճընըն իգ-
րարարը էյի՛ իտի . լաքին Լ՝Ֆէն-
տիմիզին ճէվապընտան անկարըզ
քի , օնուն մէմիւլ էթտիյի շէյ-
լէր՝ տիւնեալի օլմալը իտի : ()
Քրիստոսուն միւ՛ծիղաթլարընը
կէօրտիւ , վէ նասիհաթլարընը
տինկլէտի . վէ զանն էթտի քի ,
օնուն արտընճա կիթմէյիլէ՛ պիր
տիւնեալի մէնֆաա՛թ թաճսիլ
էտէ պիլիբ : Մ՝էսէլա՝ խասթա-
լըզարընտան սաղալան քէմսէ-
լէրտէն մալ ու զանիմէթ գազա-
նա պիլիբ . եախօտ էյեր Յիսուս՝
ֆիլ վագի՛ պէքլէնիլէն Ս՝եսիա
վէ Խսրայէլին փատիշաճը չը-
գարսա , օ՛ օնուն փատիշաճը-
ղընըն վէզերի եա պաշ վէքիլի
օլմաղա՛ օնուն օնիքի ճաճիլ պա-
լըզճը շայիրտէրինտէն տաճա
միւնասիպ օլաճագ : Պունուն
իշիւն օքէնտինի պու եէնի ճա-
րաքէթին պաշընա գօմաղա իւ-
թէրիտի . վէ ճիշ շիւպճէսի
եօղուտու քի , էյեր քէնտինի
պու Փըրգայա սունարսա , շազըլճ
իլէ գապուլ օլունճագ տըր :

20 . Թիւրէլէրն ինլէրի՛ վէ
Իօյիան գուշարընըն եալարը
վար : Լ՝Ֆէնտիմիզ ճէվապընտա՛
քէնտի Փագիրիլէյինի՛ թագրիբ
էյլէյիպ՝ օլ մէսնէտ խըրսը իլէ
եալըէյի սօլու գամաքեար տիւն-
եալի եազըճընըն իւմիտէրինին
ճիւղիլէսինի պիրտէն ճալայա
սալուրտու : () տէյոր քի ,
թիւքիլէրին վէ գուշարըն պիլէ
պիր րաճաթլանճագ մաճալէրի

20 ՎԷ Յիսուս օնա տէ-
տի . Թիւքիլէրին ինլէրի՛ վէ

վար , լաքին քէնտինին եօգ
տուր : () քէնտի տիւնեալըն-
տա պիր եապանճը՛ տըր : () նուն՝
քէնտի թէվապիսինէ իճսան է-
տէճէք տիւնեալի ի՛վազլէր՝ պու
ճիհանըն մանսուպարը եօգ
տուր : () պիր այագ դօի-
րաղա՛ պիր թէք էվէ՛ պիր պաշ
ճայվանա պիլէ մալիք վէ մութէ-
սարըֆ տէյիլ տիր . վէ իւզէրի-
նէ պաշընը գօմագ իշիւն պիր
եաստըլը՛ պիլէ եօգ տուր :
() նուն օլ իշինտէ սօղտուղու
ախըր՝ ճայվանարըն տըր : ()
նուն պինտիյի կէմի՛ պիր քէրէ-
րաքիպ օլտուղու մէրքէպ՝ օլ
իշինտէ Պասէքի եէտիյի օտա՛
վէ օլ իշինտէ կէօմիւլտիյիւ
մէզա՛ր պիլէ ախէր քիմսէլէրին
իտիլէր : Ինճիլի՛ տէյիլ սալթ
պիր տիւնեալի ի՛վազ իւմիտ
էթմէյէրէք գապուլ էթմէյէ՛
իլա օնուն խազըր իշիւն տիւն-
եանըն պիզէ տունտուղու հէր
կէօնա մէնֆաա՛թը թէլըք էթմէ-
յէ ճազըր օլմալըլը : Պիլ
Պուրթարըճըյը՛ օնուն իշիւն
Փուգարալըզա վէ տէրտ սւ մէ-
շագգաթա կիրիֆթար օլսագ վէ
էզիլէթ չէքսէք պիլէ՛ սէվմէլի՛ ,
վէ արգասընճա վարմալըլը .
շիւն քի օ՛ պունա հէր վէճճիլէ
լալըգ տըր :

Ի՛յ օգույան՝ սէն Լլաճտան
գօրգան պիր Փագիր քիմսէմի-
սին . փէք կիւզէլ , իմտի սէն՝
Լապպ Յիսուսա պու գատար
եազըն պէնկզէտիյինտէն նէ՛
ա՛ղիմ թէսէլի թաճսիլ էտէ
պիլիբտին : Պուգարատէն օլ-
մագ՝ ի՛թիպարա զիւլ պիր շէյ
տէյիլ տիր : Լլաճըն սէվիւն-

կէջիւն գուշարընըն եռւվա-
լարը՝ վար . լաքին Լտէմ
օղլունուն՝ պաշընը տայայա-

ճագ եերի եօ՛գ տուր :

21 Վէ շայիրտլէրինտէն
պիր զայրիսի օնա տէտի .

լիւ () զլու՝ ֆագիր իտի : Եւ
սէնի Եարատան՝ սէնին հիսսէնի
ֆուգարանըն իշինն աթմաղա
միւնասիպ կէօրտիւ իսէ , էյէր
օ՛ պիր խաթմաղգ եա պիր պէլա
իլէ սէնին էմէյինին մէյվէրինի
մաճվ էտէրսէ , էյէր օ սէնի՛
էսքի վէ գապա է՛ավապլար իլէ
կիյինտիրիյօր իսէ , վէ էյէր օ՛
րիւզկեհարադա սէնին էգրաֆը
աղգ վէ րաճաթմըգ վէրմէզ
էվինէ չարմաղա րուխսաթ վէ-
րիյօր իսէ , խադընա՛ կէթիր
քի , ինսան ճինսինին Վուրթա-
րըճըր՝ տախի օ եօլտան կէչտի ,
վէ օնա պէնկզէմսի՛ ի՛թիպարէ
զիւլ տէյիլ տիր : — Լաքէ՛
օղլու : Եւ ֆէնտիմիզ քէնտի ճագ-
գընտա սէօյլէտիյի վազըթ՝ սայ-
քի տայիմա քէնտինի Լտէմ
օղլու թէսմիյէ էտէր : Պու
իւնվան՝ տէօրթ Ինճիլէրտէ
61 քէրրէ զիքր օլունույօր . վէ
պունլարըն հէր պիրինտէ Եւֆէն-
տիմիզին քէնտիսինտէն գուլա-
նըլյօր , վէ ախէր հիւ պիր
քիմնէտէն գուլանըլաղը եօ՛գ
տուր : Վէ պիւթիւն Եէնի
Լ՛հատա՛ ախէր քիմնէլէրտէն Եւ-
ֆէնտիմիզէ պու իւնվան՝ սաթ
իւչ քէրրէ վէրիլյօր : Վաք .
է . 56 : Գայա . 13 : Ժք .
14 : Լաքէրէրտէն օնա պու
գատար չօգ քէրրէ վէրիլէն Լ-
լաճըն Օղլու իւնվանի՛ օնուն
Լալաճ իլէ ալազասընը վէ իւ-
ճագըլընը վէ պիր օյմասընը
պէյան էտէր : Վէ քէնտինտէն
պու գատար չօգ քէրրէ գուլա-
նըլան Լտէմ օղլու թապիրի՛

օնուն կիպի ինսան ճինսի իլէ
օլան ալազաի մախսուսէսինի
պէյան էտէր : Պու՛ օնուն սա-
հիճան ինսան օլուպ պիզիմ էն
էտնա աճվաթիմիզէ էնէրէք՝ քէն-
տինի պիր ալազ հալէ կիրիֆ-
թար էթմէյէ թէնէզգիւլինի
պէյան էտէր : Եայ . Ժք . 2 ,
3 : Սաթ . Է . 4 , 5 : Լա . 17 :
Տիգգաթի մախսուսէյէ շայէսթէ
պիր հալ տըր քի , միւպարէք
Եւֆէնտիմիզ՝ քէնտինին ալալա-
թիլի՛ Լալաճա հագըն օյմասընը
պէյան էտէն թապիրի գուլա-
նաճաղընա՛ տայիմա օնուն էտնա
հալինի՛ պիզէ եագըն օյմասընը
պէյան էտէն թապիրի գուլ-
լանմըլ տըր : Պու վէճհիլէ օ՛
պիզէ օլան՝ քէմիյիմիզտէն քէ-
միք վէ էթմիզտէն էթ կիպի՛
ալազասընը՝ պիզէ օլան պէյիւք
մուհապպէթ ու տօսթլուղունու՛
վէ պիզիմ ճինսիմիզին էն էյի
մէնֆաաթլէրինն քէնտինի վազֆ
էթմէյէ իսթէտիյինի իղճա՛ր է-
տէր : Հագիպաթ՝ կէօրիւնիւր
քի , օ՛ պիզէ քէնտի Լալալըլընա՛
խապաթլէր կէօսթէրմէքտէն՝ ին-
սանըլընա՛ իսպաթլէր կէօսթէր
մէսինն տաճա չօգ զիյատէ
տիգգաթ էթմէքտէ իտի , շէյ-
լէքի՛ օնա գօրգուսուզ եապաշա
պիլէլիմ , վէ օնուն շէֆաաթճը-
լըլընը վէ միանճըլըլընը՝ միւմ-
քիւնի մէրթէպէ ալիմ ի՛թիմատ
իլէ գուլանալըմ : Եք . Է .
11—18 : Ժք . 15 , 16 : Սաթ .
Ժք . 24 վէ 14 . 23 շէրհինէ պագ :
21 . Եայիրտլէրինտէն պիր
լալիլի : Եագըճը՝ Վրիստոսա

Եւա՛րպպ՝ պանա իզի՛ն վէր, Էվվէլա կիտիպ՝ պապամը

կէլմէյէ քէնտիլիլինտէն վարտը-
ղը զէման (խանէ 19)՝ օնուն
խոշնուտըղուլա գապուլ օ-
լո՛ւնմատըղը՝ պա՛ղըլարնա ա՛-
ճայիպ կէօրիւնէ պիլիւր . զերա
թաճմին օլունա պիլիւր քի , օ-
նուն կիպի պիր թէք խօճա՝ հէր
նէ՛ մասլաճաթա օլուրսա օլուն՝
նէչէ նէչէ պաղըզճըլարտան չօգ-
ղիյատէ ի՛թիպար կէթիւրէ պի-
ւեր : Լաքին Վրիստոս՝ հիչ
պիր քիմնէյի քէնտինէ շայիրտ
գապուլ էթմէյ քի , օ՛ թու-
րուպ էվվէլա մասարուֆու հի-
ապ էթմէյ , վէ օնուն խաղըր
իչիւն հէր պիր տիւնեալի մէն-
ֆաա՛թը թէրք էթմէյէ իսթէ-
մէյ : Իշպու 21 նճի խանէտէ՝
պիղէ օպիրինտէն ֆարգը մէշ-
րէպտէ պիր առէմ կէօսթերիլի-
յօր . պիր առէմ քի՛ գուվվէթէ
վէ ճէսարէթէ մուհթա՛ճ խոի :
(՝) հալա Վրիստոսուն թէվա-
պի՛սինտէն վէ պիր սահիհ շայիր-
տի խոի . լաքին օնուն՝ իլէրիյէ՛
վարմաղա զօրլանմաղա՝ վէ տա-
հա գապի վէ սապիթ օլունմաղա
իհթիաճը վարըտը : Վ՛ ուկաս
թ . 59 , 60 տէն կէօրիւնիւր քի ,
Վրիստոս օնու քէնտի խըզմէթի-
նէ գուլլանմաղա՝ վէ օնու Ին-
ճիլի վա՛յ էթմէյէ կէօնտէրմէյէ
մէրամ էթտի : Վապիլ տիր քի ,
պու՛ Վ՛ ուկաս Ժ . 1—20 տէր
ղիւր օլունան եէթմիչէրին պիրի
խոի : — Պասա իզի՛ն վէր 16 :
(՝) օնուն սէօյլէտիլինտէն պո՛ւ
անկաջըլըր քի , օնուն պապասը
հալա էօլմիւշ խոի , վէ օ՛ իս-
թէրիտի քի , սալթ վարըպ՝ օնուն
կէօմիւլմէսի խըզմէթինտէ պու-
լունտուն : Լաքին էյէր պապասը
էօլի՛ւյօր՝ եախօտ հալա էօլմիւշ

խոի իսէ , օնու՛ կէօրիւնտիւլիւ-
նէ կէօրէ պու գատար սէվէն օղ-
լու՛ գալապաղըն արասընտա
պուլուննաճաղընա պէտէլ էվտէ
օլմալը տէյիլմի խոի : Վ՛ է
Վրիստոսու՛ պապասընը տի-
րիլթմէյէ եա հիչ տէյիլ իսէ
ճէնագէտէ պուլունմաղատա՛վէթ
էթմէճմի խոի : Իմտի կէօրիւ-
նիւր քի , մատտէնին դապիա՛-
թընա տահա միւնսսիպ թաճմին
էտինճէ , օնուն է՛օղիւրիւ պու-
նո՛ւն կիպի պիր շէյ օլմալը
տըր : Վ՛ էսէլա՛ պէնիմ՝ պապամ՝
իսթիա՛ր տըր . պէնի պրագ քի ,
օնուն եանընտա տուրուպ՝ օնուն
հաճէթլէրինէ խըզմէթ էտէյիմ :
(՝) պու եէնի թա՛լիմաթէ զը՛տ
տըր . պէնի՛ օնուն տէլալը
օլմաղըլա՛ օլ իսթիարըն գասա-
վէթէ դարգ օլուպ է՛օմրիւնիւն
կիւնլէրինի գըսսալթմաղա սէպէպ
էթտիրմէ : (՝) աղ վագթըն
իչինտէ էօլիւր կիտէր . վէ օ՛
զէման պիւթիւն պիւթիւնէ սէնին
խըզմէթինէ եաիրլանաղա հիչ
պիր էնկէլիմ գալմալ : Ինսան
գըսմը տայիմա պունո՛ւն կիպի
է՛օղիւրլէ՛ր տիլէրլէր : Պիրի
տէր քի , էվվէլա շու իչի պիլի-
րէյիմ , եա շու միւլթիւ էլէ՛
կէթիւրէյիմ . օպիրի տէր քի ,
էվվէլա շու զըտտ տուրան՝ ա-
տէմտէն գուրթուլայըմ — վէ
պիր ախէրի տէր քի , էվվէլա շու
ատէմ մանտուպտան չըգսըն՝ եա
էօլիւն՝ եախօտ քէնտիսի Վրիս-
թիան օլուն , վէ օղման պէն
տէ մէյտանա չըգըպ Րապպըն
գարաֆընտան օլտուղումու ճէ-
սարէթ իլէ աշիքեա՛ր էտէրիմ :
Լաքին իշպու՛ «էվվէլա» պիր շէյ
էթմէք՝ նէչէ նէչէ պիլիւրճէ

կէօմէյիմ:

22 Ամնա Յիսուս օնա տէ

քիմնէլէրին Տէլաքինէ պայիս
օլմուշ տուր : ԼՅէր պիղիմ
պո՛ւ կիւն Վրիստոսա վարմա-
տըղմըղ իշխն պիր է՝օղիւրիւ-
միւղ վար իսէ , գօրգուլուր քի
աղղըմըղտա պիր է՝օղիւր իլէ
էօլէճէյիղ :

22 . Լրոր՝մա իլէ : Պապ
7 . 18—22 : Թ . 9 : Յոլն .
ա . 44 պագ . վէ պու խանէլէրտէ
զիբր օլունան շայիրտէր՝ Վրիս-
տոսուն արտընճա վարմաղա տա՝
վէթ օլունտուգլարը՝ զէման ,
Ալազթըմըղ եօգ տուր , էվվէլա
պապամըղ կէօմէյիմ միսիլիւ
է՝օղիւրլէր տիլէ՛մէտիլէր . իլլա
օնլար պիրտէն պապալարընը՝
աղլարընը՝ վէ գայըգլարընը
պրագտըլար , վէ անիտէ օնուն
արտընճա կիթտիլէր : — Լօլ-
մալէլի պրագ , ի շէտիլէ Եօլմէլ-
լէլիլի կէօմէյիլէր : Լ՛լք էօլ-
միւշլէր լուղէթի իսթիա՛րէ իլէ
գուլլանըմըղ տըր (Պապ . Ժե .
32 : Եթէ . ք . 1 , 5 : Ե . 14 :
ԼՊա . ք . 13 : ա Տիլ . Ե . 6 կիպի) ,
վէ սօնկրաքի՛ էօլմիւշլէր լուղէ-
թի ա՛սըլ մա՛նասը իլէ գուլլա-
նըմըղ տըր : Վուրթարըմըղ
պու առէմտէ՝ օնու թա՛յին էյլէ-
տիլի խըղմէթտէն պիր չէքինմէք
քէշֆ էյլէտի , քի պու՝ օնուն
պապասընը կէօմէյէ կիտիպ
քէնտինին տիւնեալի ագրապասը
իլէ գօնուշմասը իլէ արթաճաղ-
լար : (Նլար՝ օնու ղէվքէ
ալաճագլարտըր : եախօտ օնուն
գուլթուղու եօլա զը՛տտ տու-
րաճագլարտըր . եա Տիլ տէյիլ
իսէ՝ օնուն թէլ կէրի Վրիս-
տոսա վարմաղա գարշը քէնտինին
Փամիլեսաընա օլան մէշագգաթըր

տի . Լրոր՝մա կէլ , վէ
էօլմիւշլէրի պրագ , քի քէնտիլ

պիր կէօրիւնիւր միւնասիպ սէ-
պէպ սունաճագլարտըր : Լ՛մ-
տի ճէնաղէյի կէօմէք խըղմէթի՝
կէրէք Տաղըրտա՝ վէ կէրէք կէ-
լէճէք զէմանտէ իճրա օլունա-
ճագ պիր վուգուա՛թ օլսայիտի
պիլէ՝ Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմըղ
օնա է՛մր էյլէտի քի , մասլաճա-
թը օնլարա՝ պրագսըն : (Նլար՝
էօլիւյիւ կէօմէյէ իգթիղա էտէն
լէվաղիմաթըն թէտարիբինի կէօ-
րէպիլիլէրիտի , վէ կէօրէճէք-
լէր իտի . չիւն քի պու միսիլիւ
մատտէլէրտէ՝ օնլար եաշարլար
իտի : Լաքին կիւնաճտա էօլ-
միւշ օլտուգլարը իշխն Վրիս-
տոսուն իշինտէն Տաղը էթմէղլէր
իտի , վէ օնուն փատիշաճըղընըն
Տիլ պիր րուճանի խըղմէթինտէ
իլէ եարամաղլարտըր : (Նուն
տա՛վէթ օլունտուղու՝ վէ Լլլա-
ճըն լուղֆու օնու Տաղըրլամտա
իտիյի խըղմէթ՝ Տէր պիր տիւն-
եալի խըղմէթտէն մուճիմ վէ
ա՛ղիմ Դտի . վէ օ՝ քէնտի ա՛գ-
րապասընը էն եիւրէյի ճէլա
էտէր վէ միճնէթի վագըթտա՝
պիլէ թէրք էթմէյէ իսթէքլի
օլմալ տըր : (Ն՝ Վրիստոստան
տա՛վէթ օլունտու , վէ էթ Տէմ
գան իլէ միւշալէրէ (Վաղ . ա .
16) էթմէլի տէյիլ տիր . Տէմ
ա՛ղիլ խըղմէթլէրտէ գուլլա-
նըմաղա միւնասիպ օլմայան
քիմնէլէրտէն իճրա օլունա պիլէն
շէյլէր՝ օնու անի վաճիտտէ Վր-
րիստոսա իգաա՛թ էթմէքտէն
քէնտինի կէրի գուլթմաղա պրագ-
մալ տէյիլ տիր : ԼՅէրչի ա-
թալարա ի՛ղղէթ ու իքրամ էթ-
մէք՝ տէրտ ու մէշագգաթտէ
օնլարա միւրիւվվէթ կէօսթէր-

էօմիւշէրնի կէօմսիւնէր :

23 Վէ օ՛ գայրդա կիրին՝
Ճէ՛, շայրտլէրի օնուն ար-
տը՛նճա վարտըլար :

մէք՝ վէ էօտիւքէրի վագըթ օն-
լարա միւնասիպ րաղպէթ իղճար
էթմէք էվլատլարա ֆարիզէի
զիմմէթտէն իսէտէ, պու ճիւմ-
լէ իլէ՛ տօսթ ու ագրապայէ՛-
րաճաթա՛ վէ է՛օմիւրէ պիլէ
պագմագ՛ ինճիլէ րուպարէն
սօնկրաքի շէյլէ՛ր օլմալը տըր :
Վիլ պոււնլարըն ճիւմէսինի՛
լիւլաճ պիլտէն գալապ էյլէտի-
յի զէման՝ լըրաճամ քէնտի
օղտունու էյլէտիյի կիպի՛ գուր-
պան սունմաղա ճաղըր օլմալը-
յըլ : Պագ՛ Նիւնի . իք .
1—12 : Վիւ . իւ . 11, 12 :
Թաւոյ չ . 6, 7 : ք () ըն . 17 .
9 : Սաթլ . 7 . 37 : Վիւ .
ժք . 26 :

23. Վապոյտ իննճէ : Պագ՛
Սաթլ . ք . 36 : Վիւ . ք . 22 :
— Եւ շայրտլէրի օնուն արտընճա
վարտըլար : Եւ լընըլ օն ի-
քիլէր տէյիլ՝ իլա տաճա չօգ
քիմսէլէր տախի . զիրա՛ Սաթլ .
ք . 36 տէն էօրէնիլիլ քի՛ օլ
գըլըտան օնուն գայրդընտան
մա՛տա՛ պաշգա գայրդըլար տախի
աշըլտըլար : Ու մապիլիլիլ քի՛,
պոււնտան ագտէմքի իքի խա-
նէլէրտէ զիքր օլունան եէնի
վա՛ղըր՝ օնլարըն պիրիտէ իտի :

24 . Վէօյիլ ֆուրլունա :
Պու տէնիլին էգրաֆը՛ եիւքսէք
տաղլար տըր, վէ օնտա՛ ափան-
սըլ ֆուրթունալար վագի՛ օ-
լուր : Տորդանան ըրմաղը՛ պու
տէնիլին ելլտըլա տօղրու ու-
ճունտան գըլվէյէ տօղրու ու-
ճունա պաշտան պաշա պիր շէ-

24 Վէ իշթէ տէնիլտէ
պէօյիլք ֆուրթունա օլտու,
շէյլէ՛ քի՛ գայրդ տաղա-
լարտան էօրթիլիւրիտիւ .

տիտ ագընթը իլէ ագար . վէ
րիւղէեար պու ագընթըյա գար-
շը էստիյի վագըթ՛ տէնիլ գա-
պարդպ պէօյիլք տաղլար օ-
լուր : Պու տէնիլին խուսու-
սունտա տաճա թէքմիլ պիր
թա՛րիֆ իշիւն՝ պագ Պապ չ .

18 շէրճինէ : — Վապոյտ պու-
դաւապան էօրլիւլէ՛րլիւլիւ :
Վուրթունա փէք պէօյիլք ի-
տի, տաղլար տաղլար կիպի
կէլիլէրիտի, գայրդ՛ ճէման
տէնիլին տիպինէ պաթաճագ
կիպի կէօրիւնիւրիտիւ, վէ
մուխադարա ու թէճիլքէ զայէթ
պէօյիլք իտի : Կէմիլէր իլէ
տէնիլէ էնէնլէր (Վալլ . ճէ .

23) խաղըլարըն՝ կէթիլսինլէր
քի՛, Վրիստոս Նֆէնտիմիլ տա-
խի էյլէ էյլէտի, վէ օ՛ տէնի-
լին ճէփ թէճիլքէլէրին պիլիլ :
Վէ ճէփ Վրիստոս իլէ պէրա-
պէր պիր կէմի իլէ տէնիլտէ
պուլունանլար՝ պու տիւնետա
տէյիլ լիմանըլար՝ իլա ֆուր-
թունալար պէքէսինլէր : — ()
էսէ ույրլունա : () եօրուլ-
մուշուտու, վէ եօրղունուգ
ալմաղա իճթիւմաճը վարըտը :
() տէնիլտէ՛ կէմիլէր էօղու-
տու . վէ իճթիւմալ քի՛ պու պիր
պալըգճը գայրդը իտի . վէ պու՛
ույոււմաղա ճէր նէ՛ գատար րա-
ճաթըլ պիր մաճալ իտի իսէ
տէ՛ օ՛ տէօշէքսիլ վէ պաշը ալ-
թընտա պիր պալըգճը գայր-
ղընտա պուլունա պիլէն պիր
եաստըլ իլէ ույուրուտու :
Սաթլ . ք . 38 : () ճէր նէ

օ՛ իսէ ույրուրուտու :

25 Վէ շայելտլէրի եանը-
նա կէլիպ՝ Լա՛ Բապպ՝ պիղի
գուրթար , հէլա՛ք օլույօ :

գատար Լա՛ Վէ իսի իսէտէ՛ ին-
սան տախի իսի . վէ ինսանըն
գապիա՛թը րաճաթըղա՛ գաա՛մա
ույգույա՛ վէ պունուն կիպի ա-
խէր շէյլէրէ մուհ թաճ տըր :
Պունլար օլմատըգա՛ ինսան
եաշայա՛մաղ , մէյէր քի՛ պիր
միւ՛ճիղա՛թ իլէ օլտուն . Վրիստոս
Լա՛ Քէնտիմիղին իուսուսունտա՛
տախի պէօյէ տիր , եօղես՛ օնուն
ալտըղը պիղի՛մ գապիա՛թըմըղ
տէյի՛լ իսի . չին քի պիղի՛մ գա-
պիա՛թըմըղա պունլարըն ճիւմէսի
հէր վէճիլէ իգթիղալը տըրլար :

25 . Պիլի գաւրլապ : Եա-
յիրալէր՝ էյէրչի օնլարըն պա՛-
ղսը պալըգա՛ր օլուպ էքսէրի
վագթլարընը տէնիղ իւզէրինտէ
կէչիմիլ ատմէր իտիլէր իսէ
տէ , դայէթլէ գօրգտուլար : ()ն-
լար՝ օնտան էվիլէ պունուն կի-
պի պիր ֆուրթունա կէօրտիւք-
լէրի եօ՛ղուտու : ()նլար Վր-
րիստոսա՛ կէլալիլէր , օնու ու-
յանտըրտըլար , օնու չաղըրտը-
լար , օնա եալմարտըլար . օ-
նա՛ Պիղի գուրթար , պիղ քէն-
տիմիղի գուրթարա՛մաղ իլ ,
հէլա՛ք օլույօրուղ տէյիլ ֆէ-
րեստ էթտիլէր : Պունուն կիպի
չօգքէրրէ կէօրիւնիւր քի , կիւ-
նաճլարըմըղ վէ տէրտէրիմիլ
պիղի սըգընթըյա՛ սալարլար ,
վէ եիւրէյիմիղի գասալէթ իլէ
տօլտուրուլար . վէ պիղի եալը-
նըղ գուրթարա՛ պիլէն Վրիստոս
տուր : Պիղիմ միհնէթլէրի-
միլտէն թաճսիլ էտէճէյիմիլ
պիր ֆայտա՛ պու՛ տուր քի ,

լուղ տէյէրէք՛ օնու ույան-
տըրտըլար :

26 Վէ օ՛ օնլարա տէտի .
Լ՛յ աղ իմանլըլար՝ նի՛չին

քէնտիմիղին զայի՛ֆիք ու պիլա-
րէլէյիմիղի՛ վէ Վրիստոսուն
գուվիլէթ ու գուտրէթինի՛ էյ-
րէնէլիմ : Իման իլէ պիղ օնա
եաղալըմըղ . վէ տուա՛ իլէ օնու
ույանտըրըրըղ : ()նուղ՝ պիղ-
տէ հէր պիր էյի օլան շէյ հէլա-
օլուր : ()նուղ՝ հէր տագի-
գա շիւպհէսիղ հէլաք օլմագ
թէճիլէքսիստէ իլ : ()նուղ՝
տէրտ ու միհնէթին տալղալարը՛
վէ դարա ու գօվալալըն գա-
սըրղալարը պիղի շիւպհէսիղ
զա՛րգ էտէճէլէր : Իմտի իշպու-
գրսսա տուա՛ պիղէ նէ՛ գատար
միւնապի՛ վէ օնա նէ՛ գատար
ալըմըղ օլմալըլըղ . " Եա՛
Բապպ՝ պիղի գուրթար , հէլա՛ք
օլույօրուղ " : Խ Սապ . Ժք .
11 : Խ . 12 : Եապ . Ժա . 9 , 10 :

26 . Լ՛յ աղ իմանլըլար : Պագ-
ղ . 30 շէրհինէ : — ()լիլէն
գօրգա՛գալիլ : Գալըղն ի-
չինտէ Լա՛ Վաճըն ()ղու սիղին
իլէ պէրապէր տէյիլի : ()նուն
հէի գուվիլէթինի վէ էյիլէյի
ունութտունուլմու : ()նուն
եանընտա հէր քէտէրաէն էմին
տէյիլիսիլ : () օնլարը՛
քէնտինէ նիյալըլար իլէ սըգըն-
թը վէրտիլէրի իչին տէյիլ՝
իլա քէնտիլէրինի գօրգուլարը՛
իլէ սըգընթըյա՛ սալտըղալը
իչին աղարլար : Վրիսթիան-
լար՝ դարա ու գօվալալը՛ թէճ-
լիքէ՛ խաթալըգ՛ եալսօտ էօլիմ
գօրգուլարը իլէ քէնտիլէրինէ
սըգընթը վէրմէլի տէյիլէ՛ր տիր :
()նլար՝ Վրիստոս իլէ էմի՛ն

գորդա՛գարնրդ . օլ զեման
գալգըպ՝ ըրեզկեարլարա վէ
տէնիզէ Թա՛ղեր էյլէտի ,

վէ պէօյիւք լիմանլը՛գ օլտու :

27 Վէ օլ տտէմլէր Թա՛
ճիւպ էտիպ տէտիլէր . Պու

տիրէր : Հէր պիր գասըրդա
վէ ֆուրթունատա օ օնլարըն
պիլէսի՛նձէ տիր : () նլար օնուն
իլէ էն սրգը պաղլար իլէ պիր-
լէշիշ տիրէր . վէ օնուն մէն-
ֆաա՛թլէրի հէլաք օլմատրգձա՛
օնլարընքի հէլաք օլմաղա գապիլ
տէյիլ տիր : () եաշատրը՛
իչիւն՝ օնլար տախի եաշայա-
ձա՛գլար : Յա՛լ . ԺԴ . 19 :
Եապ . իւ . 10—14 : — Բիւ-
լէալարա վէ Բիւլիլէ Լա՛ղէր
էյլէտի : () Իպթիտա շայիրտ-
լէրի՛ աղարլատը , վէ անտէն
սօնկրա գուտուրմուշ օլան ա՛-
նասըրլարա՛ Թա՛ղեր էյլէտի :
() Բիւզկեարլարա վէ տէնիզէ
Թէսքին օլմաղա՛ պիր էֆէնտինին
նիզամըղ գուլլարընա էմր էյ-
լէտիյի կիպի՛ էմր էյլէտի : ()
ույուր իքէն , քէնտինին ինսան-
լըղըն՝ պէյան էյլէտի . ույան-
տըղը վագըթ՝ քէնտինին էպէտի
ալլաճըղընըն Թաղէ նիշանէլէրի՛
իզհար օլունտու : Յա՛լ ԼԲ .
8—11 : Սալ . կե . 7 : ՃԹ .
9 : ՂԴ . 3 , 4 : ՃԴ . 6—9 :
ՃԷ . 25—30 : ՃԴ . 3—7 :
Լապ . Բ . 23—30 : Եապ . 3 .
2 , 3 : ԿԴ . 12 , 13 : Լապ . իւ .
4 : Լապ . Դ . 8 : Սապ .
ԺԴ . 24—33 : Սալ . Դ . 39 :
Դ . 48—51 : Սալ . Բ . 24 :
Յապ . Ժ . 2 : — Վէ պէօյիւ-
ք լիմանլը՛գ օլտու : () նուն սէօղիւ
ֆուրթունայը գօրգութտու :
Բիւզկեարլար տինտիլէր , վէ
տէնիզ անիտէ չալգանմագտան
վէ քէօփիւրմէքտէն տուրտու , վէ
պիր տագիզէնին իչինտէ տիւմ-
տիւղ օլտու : Պունտան ճէլիլ

պիր գուվլէթ ու գուտրէթ
կէօսթէրմէսինին Թա՛րիֆի հիւ
պիր եէրտէ պուլունմաղ . վէ
Յիսուսուն Լաճհըն () զու օլ-
տուղունա պունտան ճէլիլ պիր
իսպաթ օլա՛մաղ :

27 . () Սալ . Լապ . Լա՛ղէր
Լապ . Պագ՝ Պապ ԺԴ . 33 :
ԺԷ . 31 : Սալ . իւ . 27 : Դ .
51 : Է . 37 : () նլարըն պա՛ղըսը՛
էյէրչի էօմրէրինի տէնիզտէ կէ-
չիւրմիշէր իտի իսէտէ , պունտան
ագտէմ՝ պունուն կիպի պիր
շէյ կէօրտիւքլէրի եօղուտու :
() նլար՝ օնտան էվվէլ Բիւզկեա-
րըն հէման գասըրդանըն օլթա-
սընտա պու գատար ա՛փանսըղ
տինտիլիլէ կէօրտիւքլէրի եօղ-
ուտու : () նլար՝ պունտան
էվվէլ գուտուրմուշ տէնիզին
պիրտէն տիւմիւղ օլտուղունու
կէօրտիւքլէրի եօղուտու . զիրա
Բիւզկեար տինտիլէտէն սօնկրա
տայիմա տէնիզ պիր գաչ սաա՛թ
տաճա գապարմըլ չալգանըր
տուրուր : () շայիրտիլ՝ շիւպ-
հէսիզ պու ֆուրթունա իչիւն
չօգ քէրրէ Լաճհա ճամա ու
սէնա՛ գըլտըր : Պունուն սէ-
պէպինտէն՝ օնլարըն Քրիստոսու
Թանրմալարը՛ օնա օլան ի՛թիւ-
մաղէրի՛ վէ օնուն ախլէագ ու
մէշէպինին կիւզէլիլինէ հէյրան
գալմալէրի չօգ արթմըլ օլմալը
իտի : Պիզէ Քրիստոսուն գուվ-
վէթինի վէ էմինիլինի Թէճրիւ-
պէ իլէ անկլամաղա վէսիլէ օլան
գարտ ու գօվալայըն՝ իսաթա-
լըղըն՝ եաթօտ տէրտ ու մէշագ-
գաթըն հէր պիր գասըրդար
միւպարէ՛ք օլտու : — Պապ . իւ

նա՛սըԼ քիմնէտիւր , քի հէմ
րիւզկեարլար հէմ տէնիզ
օնա իղաա՛թ էտէրլէր :
28 Վէ օ՛ էօթէ եաղայա

Գերքեսիլէ՛ր վելայէթինէ կէ-
լինճէ , օնու մէզարլարտան
չըզմըշ զայէթ ազըն իքի
ճիննլու քիմնէլէ՛ր գարշըա-

սըլ ճիմէտիւր : Լիւէր ատէմլէրին
ճիւմէսինտէն նէ՛ գատար ֆարգ-
լը՛ տըր : Լիւէր հէփ էօլիւմէ
միւլպէթլա օլանլարտան նէ՛ գա-
տար չօգ զիյատէ ալէա վէ եիւ-
ճէ՛ տիւր : Յիսուս Լֆէնտիմի-
զին իշպու գուվվէթինին կէօս-
թէրիչինտէն ա՛ղամէթլու սէյ-
րան օլա՛մաղ : Վէճէնին գա-
րանլըղ՛ տալղալարն հարաքէթ
ու շամաթասը՛ իւղկեարլարն
կիւրիւթիւսիւ՛ գայրղըն տալ-
ղալարն իչինէ պաթրպ չըզմասը՛
գօրգմուշ օլան ատէմլէրին հէյ-
պէթլու ֆէրեատլէրի՛ ճիւմէսի
պիր տագիգէ իչինտէ Յիսուս
Լֆէնտիմիզին պիր սէօղիւ իլէ
թէսքին օլտու : Պունուն կի-
պի՛ ույանմըշ կիւնաճքեարլարն
պաշը իւզէրինէ գասըրղալար սա-
վուրուպ շիտտէթլէնիւր : Պունուն
կիպի՛ օնլար՛ անիտէ կէլէճէք
օլան պիր հիյպէթլու հէլաքըզ
էօնիւնտէ տիթրէրլէր : Վէ
պունուն կիպի՛ օնլարն գուլազ-
լարնա պօղտուգլար Լլաճըն
նօմօսունուն կիւրիւթիւսիւ շա-
մաթա էտէր՛ վէ աշաղատան ճէ-
հէննէմ օնլարը զարգ էթմէյէ
թէհտիտ էտէր իքէն , օնլար
տիթրէյէրլէք Վուրթուրճըյա
սըղընըլար : () ֆուրթունայր
թէքտիւր էտէր , վէ օնլար հէր
քէտէրտէն էմին օլուրլար : Լ-
նիտէ օնլարըն ճանը պիր թա՛-
պիր օլունմաղ ըահաթլըզ վէ
սէլամէթ իլէ տօլար , վէ օնլար՛
պիր լիմանլըզ տէնիզ իւզէրինտէ
լիմանա՛ էպէտի սէլամէթ ու ըա-
հաթլըզ կիրէրլէր : Լուսն . 1 :

28 . Վիւրթեսիլէ՛ր վելայէթինէ :
Պարի . Ե . 1 վէ Վարի . Ե .
26 տէ՛ Վատարալարըն տիյարը՛
տէնիլիյօր : Վատարա՛ կէօլիւն
կիւնտօղուսու եախօտ գըպլէ
կիւնտօղուսու գըյըսընտա օլան
օն շէհրին պիրիսի՛ վէ Վերքե-
սա տա օլ շէհրէրին պիր տիկէրի՛
իտի : Պազ Պապ դ . 25 շէր-
հինէ : Պու միւ՛ճիզաթ Վատա-
րանըն եանընտա իճրա օլունտու .
լարին պու օն շէհրէրին հէփիսի
տէ՛ էպքի Վերքեսիլէրին վելա-
յէթի իչինտէ իտիլէր : Օննա .
Ժ . 16 : Ժե . 21 : Դ () Են .
Է . 1 : Պու՛ Սանասէնին եարը
սըպղընա հիսսէ տէյիւ վէրիլէն
մէմէքէթ իտի , վէ Լֆէնտիմի-
զին վազթընտա՛ Վերքեսիլէրին
տիյարը տէնիլիտի : — Սէլա-
լարտան չըգլը : Վարկուս (Ե .
3) տէյօր քի , օնլարըն մէքեանը
մէզարլարըն արասընտա իտի
Լսքի զէմանտէ՛ մէզարլար գա-
յալարտա օյուլմուշ ինլէր վէ
տաղլարըն գօվուգլարընտա՛ ի-
տիլէր : Վէ պունտան պէօյլէ
պու ճիննլու՛ քիմնէլէր օրատա
սըղընաճաք եէր՛ վէ քէնտիլէրինի
հըֆլ էտէճէք մահա՛լ պուլ-
տուլար : () Նլար պու գարան-
լըզ վէ եասիուս օլան մահալլէր-
տէն՛ քէնտիլէրին ա՛ղ ու ֆիքր-
լէրինին հալինէ մուվաֆըզ օլ-
տուղունտան՛ հազզ էտէրլէր
իտի : Եէհուտիլէրին նօմօս ու
գանունլարը մուճէպինճէ՛ պիր
մէզարա տօղունտան հէր պիր
ատէմ՛ եէտի կիւն նալիաք սա-
յըլըր իտի : () տուց Ժթ . 16 :

տը , չեցլէ՛ քի օ եօլտան

քիմնէ կէջմէյէ դատիր տէ-

Վափաք լուհս պունարը թէք-
միլէն զապդ էթմիշ օլմաղը-
լա՛ օնլար նափա՛ք իտիլէր ,
օնլար նափաքարըն արասըն .
տա՛ սաքին օլուրլարրտը , վէ
ա՛ղիղէր ճէմաա՛թը իլէ գօնուշ-
մաղա լայըգ տէյիլէր իտի :
— Իսի ճիննըն չինէլէր : Ս՝ար-
կոս իլէ Վ՝ուկաա՛ նալընը պի-
րինի զեքը էտէյօլլար : Ս՝արի .
ե . 2 : Վ՝ուլ . Բ . 27 : Պիրի-
սի օլ շէհիրտէն իտի . օ՛ մա՛լիւմ
վէ մէշնուր պիր քիմնէ օլուպ՝
օրատա ելի վէ Ֆամիլետար վար
իտի , վէ պէլքի պիր զէնկին վէ
միւլթեպէր քիմնէ իտի . վէ էն-
ճամը՝ օլ դարանըգ իլէ գափլան .
միշ մէմէքէթտէ վա՛ղճը օլտու :
Վ՝ուլ . Բ . 27 , 39 : Ս՝արկոս
վէ Վ՝ուկաա օնուհն հագգընտա
դայէթ էյի զիւլիւ՛մտէ իտիլէր :
Պէլքի օնլար օնուհն իլէ պիզպաթ
քէնտիլէրի սեյլէյիլէ՛ վէ օնա
մաղի՛ օլանը քէնտի աղգընտան
իլիթմիշէրիտի . վէ պունուհն
իլիւն օնլար նալընը օնուհն
հագգընտա սեյլէտիլէր : Լա-
քին Ս՝ատթէնոստան էյրէնիլիզ
քի , օնլար իքի՛ քիշի իտի : ()
պիրի՛ պէլքի օլգատար պիր պէլի
քիմնէ տէյիլ իտի , վէ օնուհն
հագգընտա չօգ տիւշիւնէն օլ-
մատը : — () Էօլլաա չինէ իլէյի
գափիլ Գէյիլիլէտի : () Նլար՝ զա-
յէթէ գուտուրմուշ վէ զապդ
օլունմաղ պիր հալտէ իտիլէր .
վէ նէ պուգաղուլէր՝ նէ տէ զին-
ճիրլէր օնլարը դուլթա պիլիւր-
լէրիտի : Ս՝արի . ե . 3 , 4 :
Վ՝ուլ . Բ . 29 : () Նլար՝ պիւ-
թիւն օլ մէմէքէթի գօրգուլթ .
մուշլար իտի : () սեմթտէն՝
աէյիլ նալընը գարըլար վէ

չօճուգլար՝ իլա գօրլու գուլմէթ-
լի ատէմէր պիլէ կէջմէզ իտի :
Վ՝ է օնլար՝ նալընըգ ախէրլէրինէ
տէյիլ իլա քէնտիլէրինէ՛ տախի՛
կէճէ կիւնտիւղ պաղըրարագ՝
վէ վիւճիւտլէրինի դաշլար իլէ
փարալայարագ (Ս՝արի . ե . 5)՝
պէյիլէք իսքէնճէ վէ սըգլէթ
վէրիլլէր իտի : () Էյդանըն
գուլմէթի ալթընտա օլմասը՝
հիյպէթլու պիր շէյ տիր : Լա-
լա՛ մուհապպէթ տիր . վէ
պիզիմ՝ սաա՛տէթիմիզտէն հաղգ
էտէր : () Էյդան պիզտէն իք-
րա՛հ էտէր . վէ պիզի իսքէնճէյէ՛
վէ տէրտ ու պէլայէ սալմագտան
խօշանըր : Վ՝պտէն շէյդանըն
հէօքիւմէթի վէ գուլմէթի ալ-
թընտա օլմասը՝ նէ՛ գատար
հիյպէթլու պիր շէյ օլաճագ
տըր : Պու քիմնէլէր զայէթ
սէֆիլ վէ պիլարէ իտիլէր , վէ
էլլէրլէրինի կէլտիյի գատար՝ ա-
խէրլէրինի տախի սէֆիլ վէ պի-
լարէ էթմէյէ չալըջըլար իտի .
վէ շէյդանըն փատիշահըղընտա՛
էպէտէն պէյլէ՛ օլաճագ տըր :
Լալա՛հըն սէսի պիզէ՛ Վ՝էնտինէ
պիր զարար ու զիյան վէրմէ ,
սաա՛տէթլու օլ , վէ ախէրլէրինի
տախի՛ սաա՛տէթլու էյլէ , էյի
օլ , վէ ախէրլէրինի՛ տախի էյի
էթմէյէ չալը՛ տէր : () Էյդան
տէր քի , Եալան սեյլէ՛ գաթլ
էյլէ , խըսըզըլ՝գ էյլէ , կէրէք
քէնտինէ վէ կէրէք ախէր քիմ-
սէլէրին ճիւմէսինէ՛ ճանա վէ
թէնէ էլիւտէն միւսքիւնի մէր-
թէպէ կէլտիյի զարար ու զի-
յանը իճրա՛ էյլէ : Դ թափ .
ԺԲ . 28 : ՅԲ Բ . 7 : ՅԳ .
Բ . 44 :

յի' լիտի :

29 Վէ իշթէ չաղըրըպ տէտիւլէր . Եւ՝ Ելլահըն Օղլու Յիսուա՝ պիզիմ իւէ սէնին պէյնինտէ նէ՝ վար ,

պուրայա՝ ղէմանտա՝ն էվվէլ պիզի իսքէնճէյէ՝ սալմաղա մը կէլտին :

30 Վէ օնլարտան իրադ՝ օթլանըր պիր չօգ տօնկո՛ւլլ

29 . Եւ՝ Ելլահըն Օղլու Յիսուա : Ելլահըն Օղլու օլտուղընու պիլմէմէք իտտիա՝ սընտա իտի : Ս՝աթլ . 7 . 3 , 6 : Լաքին շիմտի օնու պիլիյօր զիրա օնուն գալէլէրինին պա՝ զըսր երգըրտը , վէ պիչարէ եէ սիրլէրի ազատ օլտուլար : Օ՝ գայրգտան չըգտըզ կիպի օնու ուզագտան պիլտի , վէ պէլքի օնտան էվվէլ պիլէ օնու պիլտի . վէ սէյիտիպ օնուն հուղուրունա՝ գափանտը , վէ օնուն գուվվէթ ու գուտրէթինի իգրա՝րա՝ր էյլէտի : Ս՝աթլ . 6 : Ելլահընլար օնու պիլիւլէր , լաքին օնու սէվմէզլէր : Օնլար օնուն գուվվէթինտէն գօրգուպ տիթրէրլէր : Ս՝աթլ . 24 : 7 . 11 : Ղոլ . 7 . 41 : Ղարձ . 17 : Յալ . 19 : Սաթլ . 47 . 3 : Հի . 9 : Պիլիլիլէ սէնին պէյնինտէ նէ՝ վար : իմաթ . 10 : Ժթ . 22 : Ոլա . Ժթ . 8 : Յիլիլ . 7 . 4 : Ս՝աթլ . 24 : 6 . 7 : Ղոլ . 7 . 34 : 7 . 28 : Յիլիլ . 7 . 4 : Ելլահըն՝ իսթէմէզ քի Վրիստոս օնա սըգընթը՝ վէրսին , վէ իշինտէն աըգօսուն . լաքին իսթէր քի , օնու պրաղըպ՝ օնտան ուզագ օլտուն : Սէ շէյլանտան զապգ օլունուպ՝ օնուն իրատէթինէ եէսիր օլանլարըն ճիւմէսի Վրիստոսուն վէ օնուն նօմսլարընըն օնլարտան ուզագ օլտուգլարընը՝ իսթէրլէր :

— Օնանապա՝ն էվվէլ պիզի Եւ՝ ճէնճէյէ՝ սալմաղա : Պուրատա ղէքր օլունան " ղէման " մահճէր ու շէրաա՝թ կիւնիւ տէմէք տիր : Ելլահըն Վրիթապլարտան էօյրէնիրիզ քի , եարամաղ րուհլար շիմտի՝ օլ կիւնտէն սօնկրա օլաճագ օլտուգլարը՝ միսիլիւ պաղըր տէյիլէր տիր , վէ շիմտի ինսանլարա իղվա վէ էզիյէթ վէրմէյէ րուստաթլարը՝ վար լաքին շէրաա՝թ կիւնիւնտէ՝ օնլարըն իւղէրինէ հիւքմի ղազապ թագրիր օլուպ՝ էպէտի ա՝ղապէ թէսիմ օլունաճագլար : իմաթ . 4 : Յաթ . 6 : Եւ Ղարձ . 7 . 3 : Ս՝աթլ . 41 : Օնլար՝ քէնտիլէրի՝ իգրար էտէրլէր , քի քէնտիլէրին սէյիլ հալի սապիթ օլմուշ տուր , լաքին ա՝ղապլարընըն աաղ պաշլայաճագ կիւնիւնտէն իհթիւրաղ էտէրլէր , վէ օնլարըն քէօթիւլիւք էթմէքտէն մէն՝ ու մէքս օլմալէրի քէնտիլէրինէ պիր պէջիւք պէլա սալար կիպի՝ տաճա քէօթիւլիւք էթմէյէ սերպէսթիլիւք վէ աղատըգ արղուլէրլէր :

30 . Չօգ Կօնկո՛ւլլ սիւրիւսի : Օնտա 2,000 գատար տօնկուլ վարրտը : Ս՝աթլ . 13 : Տօնկուլար՝ Եէհուտիլէրէ նափաք հայլանլարտան սալըրըրլարտը . վէ օնլարըն էթինի եէմէսի՝ օնլարըն նօմսունա մուղայիր օլուպ՝ տօնկուլլ լէշինէ սօգունան քիմսէ նափաքլանըրտը : Ղարձ .

սիւրբիւսիւ վարրտը :

31 Վէ՛ ճ'ննէր ծնա եալ-
վարըպ տերլէ'րիտի . Լ.յէր
պիղի չըգարը'րսան , պիղէ՛

տօնկուզարըն սիւրբաւնէ
կիթմէյէ իզն վէր :

32 Վէ՛ օ՛ ծնարա տէտի .
Կի'տին . վէ՛ ծնար չըզըպ՛

Ժա . 7 , 8 : ք () րին . Ժդ . 8 : Ե .
այ . կն . 4 : կդ . 3 : Պունուն ի .
չիւն օնլարի սագլամար՝ էյերչի
() ովսէսին նսմօսունտա մուղլա-
գա մէմնու՝ օլտուղու զիքր օլ-
մամը իտի իսէտէ , օնլարն քէն-
տի՝ նօմօլարընտան մէմնու՝ իտի ,
վէ թիճարէթի պիղէ քէնտիլէրի-
նէ եասագ իտի : Իմտի՛ եա
օնլար քէնտի նսմօլարընը պօզ-
մուշլար իտի , եախօտ պու-
տօնկուզար փուլթիէրէսթ միլ-
լէթլէրին մալը իտի : () մէմէքէթ
սինօր պաշը օլտուղունտան՝ իհ-
թիմալ քի , էհալիսի Եհհուտի-
լէր իլէ փուլթիէրէսթլէրտէն գա-
րըլըգ իտիլէր : Պագ՝ Պապ դ . 16
շէրՏինէ :

31 . Շ'ննէր օնա Եայթարա :
() նլար՝ տայիմա քէօթիւլիւք
էթմէյէ արարլար . լաքին վէրի-
լէն բուխսաթտան զիյատէ ետէ-
մէզլէր : () նլար՝ մէմէքէթի
էէրք էթմէյէ իսթէմէզլէր իտի :
() պիր գարանլըգ՝ ճահիլ
եարամալ՝ եապանի՛ պիր մէմէ-
քէթ իտի . վէ օրատա տուրմագ-
տան հազը էտէրլէրիտի — Պիղէ՛
փօնիուպարուն սեւրիսիւնէ իլէ-
մէյէ իլին վէր : Եէյդանլար՝
մէմէքէթին էհալիսինէ Վրիս-
տօտու թէնա՝ կէօսթէրմէք՝ վէ
օնուն թան՝ իմամթընը գապուլ
էթմէմէյէ օնլարը գընտըրմագ
իչիւն՝ հիլէրինտէն նաշի պու-
մաղղուպու տիլէտիլէր :

32 . կի'տին : Պունճիլէյին
Բապպ տախի շէյդանա Յոբու
խքէնճէյէ սալմաղա բուխսաթ
վէրտի : Յոբ ն . 12 : ք . 6 :

Պունճիլէյին պիր եարամալ բու-
հա՛ տախի՛ վարրպ Եքաաբ փա-
տիշահը իղվայէ սալմաղա բուխ-
սաթ վէրտի : ք խապ . իք .
22 : Պունճիլէյին օ՛ Եհհուտի-
լէրէ տախի ճէլալին Բապպընը
խաշա՛ չըգարմաղա բուխսաթ
վէրտի : Վարճ . ք . 23 : դ . 28 :
Պունճիլէյին օ՛ հէր կիւն ա-
տէմլէրէ՛ չալմաղա՛ գաթլ էթ-
մէյէ գօվլամաղա՛ պիրի պիրի-
նի իղվայէ տիւշիւրմէյէ բուխ-
սաթ վէրի : Վրիստոս Լ .
Փէնտիմիդ՝ էյէր պա՛ղը տէփա՛
քէնտի էվլատարընը մաղղու-
պունու վէրմէյէ իմթինա՛ էտէր
իսէտէ , շիմտի պուրատա շէյդան-
լարըն դալպա էյլէտիլէրինի վէ-
րիյօր : Լաքին պիղէ՛ մաղղու-
պունուղուն մէրհամէթէն վէ-
րիլմէսի՛ հիւքմի զաղապ ի-
լէ վէրիլմէսինտէն նիհայէթսիլ
խայրըն տըր : — Իշլէ փօնիու-
լարն պիլիւն սիւրիւնի՛ ուշ-
րուփուն պիլիւն Եիւրիւն իլէ-
փի : Եէյդանլար՝ էյէր ճիւմ-
լէյէ գատիր գուլվէթտէն կէճէ
կիւնտիւղ մէքս օլունմասալար-
ըտը , տօնկուզարը հէլաք էթ-
տիլէրի կիպի՛ օլ իքի ճիննյու-
քիմսէլէրի հէլաք էտէրլէրիտի :
Յիսուս խէլաս էթմէք իչիւն
կէլտի . լաքին օնլար՝ հէլաք էթ-
մէքտէն դայրի պիր շէյ իչիւն
կէլմէտիլէր : Յոբ ն . 13—19 :
ք . 7 , 8 : Սարի . Ե . 13 :
Պ ուլ . ք . 33 : Լաքին Յիսուս
Լաքէնտիմիդ՝ պու՛ գատար մալըն
հէլաքինէ նի՛չիւն բուխսաթ վէր-
սին : Տիսիլէր տէրլէր քի ,

տօնկուզարըն սիւրիւսիւնէ կիթտիւն . վէ իշթէ

պու՝ հէր քէսին քէնտի մալինէ
օլան հագգընա՝ գարշը՝ Վրիս-
տոս դարափընտան պիր զալըմ՝
վէ իգթիզասըզ մուտախալէ խոխի :
Պուենա ճէվապ վէրիլեր քի ,
(1) Վրիստոսուն իշէտիլի միւ-
ճիզաթլար արասընտա՝ օնուն
լա՛նէթ էյլէտիլի ինճիր աղա-
ճընտան մա՛տա՝ էյլիքքեանի-
լիք կէսթէրմէզ տէյիւ իտտիա՝
էտէ պիլտիքլերի պունտան զայրի
պիր միւ՛ճիզաթ եօ՛գ տուր :
Լաքին օ՝ քէնտինի Լլաճ գա-
րափընտան կէօնտէրիլմիշ օլ-
տուղունու էյլիքքեանիլիյէ տա-
յիր միւ՛ճիզաթլեր իլէ իսպաթ
էյլէտիլի գատար՝ Տիւքմի զա-
զապէ՛ տայիր միւ՛ճիզաթլեր իլէ
տախի իսպաթ էտէ պիլիքիտի .
վէ միւ՛ճիզաթլարընըն ճիւմէսի
տէ էյէր օ իսթէսէ իտի , տէյիլ
խէլաս իշիւն՝ իլա Սոփէստէն
Սըսըրտա իճրա օլունանլար
կիպի հէլաք իշիւն օլա պիլիլեր-
իտի : Պապ Պապ հա՛ . 18 ,
19 շէրհինէ : (2) Վրիստոսինսան
օլտուղու կիպի՝ Լլաճ տախի
օլտուղունտան՝ Լլաճըջ հասէ-
պի իլէ օլ մալըն իւզէրինէ
զաթի պիր հագգը՝ վարըտը ,
վէ օնու իսթէտիլի՝ կիպի գուլ-
լանա պիլիլիտի : Սաղ՝ . 8 .
10—12 : Եյէր օ՝ օլ տօնկուզ-
լարը խասթալըզ իլէ՝ երլ-
տըրըմ իլէ՝ զէլէլէ իլէ՝ աթէշ
իլէ՝ եախօտ պիր դուֆան իլէ
գըրայըտը , հիւ քիմնէ շիքեայէթ
էթմէյէ ճէսարէթ էտէ պիլիլը մի
խոխ : (3) պա՛ղը քէրրէ՝ պիր
պիւթիւն շէհրի պիր զէլէլէ իլէ
աթիւսթ էթմէյիլէ՝ պունտան
օնպին քէրրէ զիյատէ մալ լիւ-
լէֆ էթմէլ մի . վէ օնուն՝ հէլաք

էթմէքտէ՝ հէր պէյէտիլի վէ-
սիլէյի գուլանմաղա հագգը եօ՛գ
մու : (3) Եյէր պու մալ՝
Եէհուտի՛ մալը իտի իսէ , օնլար
քէնտի նօմօսլարընա՝ մուզայիր
օնա մալիք օլմուշլարտը , վէ
օնլար լիւօհմէթլի իտիլեր . վէ
էյէր օ՝ փուլիլէրէսթ միլլէթ-
լէրին մալը իտի իսէ , օնլար պի-
լիլեր իտի քի , պու՝ քէնտիլէ-
րին մէմէքէթիտէ պուլուն-
տուզլարը միլլէթին նօմօսունա
մուզայիր՝ օնլարը իղվայէ տիւ-
շիւրէճէք՝ վէ կէօզլերինէ մէք-
րուհ կէօրիւնիւր պիր շէյ խոխ :
(4) Օլ իքի ատէսլէրին շիֆա
պուլուպ շէյդանըն էլլէրինտէն
խէլաս պուլմասը՝ պիւթիւն տիւն-
եանըն հէփ մալլարընտան գըյ-
մէթի պիր շէյ խոխ : “Լաճմ-
ճանընա պէտէլ նէ՛ վէրէ պի-
լիլ” : (5) Վրիստոս լաֆէնտի-
միլ՝ օլ տօնկուզլարը պէսլէյէնլէ-
րէ վէ հէփ Վատարալլարա
պուրատա էօյրէտիր քի , էյէր
օնուն շէյդանլարը մէքս էտէն
գուլվէթի օլմասայրտը , շէյ-
դանլար տօնկուզլարը հէր նէ-
գատար գօլայ հէլաք էթտիլեր
իսէ , օնլարը՝ տախի օգատար
գօլայըզ իլէ լիլէլէֆ էտէրլեր
խոխ , վէ օնլար հէր շէյ իշիւն՝
օնուն մէրհամէթինէ վէ հիմա-
յէթինէ պօրճու իտիլեր : Եյ-
վաճ . շէյդանըն վէ եարամաղ
ատէմլէրին Վրիսթիւնլըգտան
ֆուրսաթ ալըպ էթտիլէրի քէօ-
թիւլիւքլեր իշիւն Վրիսթիւն-
լըղա գապահաթ պուլանլար՝ նէ՛
գատար աղ տիւշիւնիւրլեր քի ,
էյէր օնուն եարամաղըղը մէն-
ու մէքս էտէն գուլվէթի օլմա-
սայրտը , օնլար՝ փէք չօգ տաճա՛

տօնկուղարըն պիւլթիւն սիւ-
րիսիւր՝ ուչրումտան տէնիզէ՝
եիւրիւյիւշ էթտի , վէ սու-
լարտա էօլտիւէր :

զիյատէ քէօթիւ լիւքէրէ օղրար-
լար իտի : (6) Սադուկեցիէր
(պագ՝ Վապ 7 . 7 շէրհինէ) հէր
կէօնա ըուհլարըն վարլըղընը
իւրեար էտէրլէր իտի , վէ ճինն-
լէրտէն զապօ օլմուշլարա՝ պիր
տիւրլիւ ի՛լլէթէ եա մա՛րաղա
միւպիւլէլ տէրլէրիտի : Լաքին
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ ճիննլու-
լէրտէն շէյդանլարըն լէգէօնու-
նու (պագ՝ Սալի . Ե . 9 շէրհինէ)
եա՛նի պէօլիւքէրիւնի չըգարըպ՝
օնլարը տօնկուղարա կիրմէյէ
րուխսաթ վէրմէսի իլէ՝ եարամաղ
րուհլարըն վարլըղընը՝ չօղլու-
ղունու՝ գուվլլէթիւնի՝ վէ եարա-
մաղըղընը՝ միւմքիւնի մէրթէպէ
կէօգէ՝ կէօրիւնիւր պիր իսպաթ
իլէ պէյան էյլէտի : Լաշէր
Սադուկեցիէր վէ հէր պիր տէհ-
րին իմանըղլարը շիմտի իւքեաթ
օլուպ գանմաղլար իսէ , էպէտէն
է՛օղիւրսիւզ գալաճագլար : (7)
Լաչու մաղն զա՛յէթիւնի՝ (՛)ի-
սուստան սիւալ էթմէյէ հիչ
քիմսէնին հագգը եօ՛գ տուր :
(՛) շէյդանլարա օլ առէմլէրտէն
չըգմաղա է՛մր էյլէտի (Սալի .
Ե . 8) , լաքին օնլարա տօնկուղ-
լարա կիրմէյէ էմր է՛թմէտի ,
իլլա սալթ ըուխսաթ վէրտի : (՛)
պունուն կիպի՝ պիւթիւն տիւն-
եատա օլան քէօթիւլիւյէ ըուխ-
սաթ վէրիւր : (՛) պիր քէօթիւ
առէմէ՝ պիր ախէր առէմին նէֆ-
սինէ եա մալինէ քէտէր վէր-
մէյէ ըուխսաթ վէրիւր : (՛)
եարամաղլարա՝ էյի քիմսէլէրէ
քէտէր վէրմէյէ ըուխսաթ վէրիւր :
(՛) պիր ֆէնա առէմէ ըուխ-

33 Վէ օնլարը կիւտէնլէր
գաչտըլար , վէ շէհրէ վարըպ
հէփիսիւնի՝ եա՛նի ճիննլու-
լէրին մատտէսիւնի խապէ՛ր

սա՛թ վէրիւր քի , պիր եօլ-
ճուլու սօյսուն , պիր էվ պաս-
սըն , վէ խըսըղլըր՝գ էթսին .
պիր շէհրի աթէշէ վուրսուն տա՛
Վատարատա օլանտան չօգ զիյա-
տէ պիրտէն մալ թէլէֆ էթսին :
Լամտի օնուն՝ պիր ֆէնա առէմէ
վէրէպիլտիյի կիպի՝ պիր ֆէնա
րուհլա տա՛նի զարար ու զիյան
իլլէմէյէ ըուխսաթ վէրէ պիլէ-
մէզ մի : (՛) առէմլէր լիվալէրինէ
միլլէթլէր խարապ էթմէյէ վէ
շէհրիւրի գան ու լէշէրտէն
վէ վիւրանլըտան տօլտուրմաղա
րուխսաթ վէրէ պիլիւր տէ , պիր
լիվա շէյդանլարա՝ պիր սիւրիւ-
տօնկուղլարը թէլէֆ էթմէյէ
ըուխսաթ վէրէմէզ մի :

33 . (՛)նլարը կիւտէնլէր գաչ-
տըլար : (՛)նլար՝ շիւպհէսիլ
տօնկուղլարը մէքա էթմէյէ չա-
լըշտըլար . վէ օնլարըն պա՛ղըսը-
նըն տէնիզէ կիւրիւտիւքլէրինի
կէօրտիւքլէրի գէման՝ պագիլէրի-
նի կէրի՛ դութմաղա չալըշտըլար
Լաքիննաֆիլէ : (՛)նլար պունտան
էվլէլ պունուն էմալինի կէօր-
միւշ տէյիլէրիտի : Դիւպհէսիլ
օնլար քէնտիլէրին տօնկուղ սադ-
լատըղլարը ֆէնա պիր շէ՛ օլ-
տուղունու պիլլիւրլէր իտի . վէ
շիմտի պունուն՝ Լալաճտան պիր
ղաղա՛պ սայտըլար : (՛)նլարը փէք
պէօյիւք գորգու գափլատը , վէ
գաչտըլար , վէ շէհրիւն օնտան էվ-
վէլ իշիտիլլէմիւշ զայէթ ա՛ճա-
լըպ պիր խապէր կէօթիւրտիւ-
լէր : Սալի . Ե . 14—16 : Վրի .
Ե . 34—36 : Վրի . Ժ . 15—17 :

վերտիւնք :

34 Վէ իշթէ պիւթին
շէհր Յիսուսու գարշըլամա

34 . Պիւթին շէհր Յիսուսու
գարշըլամա շէհր : Պու քիմ
սէլէրին պա՛ղտը իճթիմալ քի՛
նէ օլտուղունու կէօրմէյէ , վէ
պա՛ղտըր տա՛ « գարշըլամա »
լուղէթինտէն անկլաշըլա պիւթի .
յինէ կէօրէ՛ քէնտի մալարնա
օլտն զէյան իշին Յիսուսա
գարշը ֆէնա նիյէթ իլէ չըգ-
մըշար իտի . լաքին օնու շա-
սիճաթլարընը գապուլ էթ-
մէք՝ եսիօտ եարտընը տիլէմէք
իշին չըգան օլմատը : — Եւ-
լապըլար ի՛ օնլարն սինօրլարն-
առն իլէն : (Նլար օնու ճու-
ղուրունտա գօրգո՛ւ իլէ ալ-
տուլար , վէ իւզերինէ ճիւճիւմ
էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտիլէր .
լաքին ճէփիսի պիլըճիպ՝ մէմ-
լէքէթտէն չըգմաղա օնա եալ-
վարըլարտը : (Օնու ճիւ
պիլի գալմաղա վէ օնլարն
խասթալարն շիֆա վէրմէյէ՛
վէ օնլարը կիւնաճըն վէ շէյգա-
նըն ճիպէթլու ետիլըլէյնտէն
խէլաս էթմէյէ տա՛վէթ էթմէ-
տի : (Օնա ճիւմէսի եարվար-
տըլար քի՛ օրատան կիթսին ,
ա՛յնի նիճէ շէյգանլար տալի
եարվարտըլար իսէ քի՛ օնլարը
օրատա տուրմաղա սալը՝ վէրսին :
Սալի . Ե . 10 : Շէր նէրէտէ
խալգ Վրիստոսուն կիթտիյինի
խթէրսէ , շէյգան օրատա գալ-
մա՛գ իսթէր . զերա օ՛ օրատա
փատիշաճըգ սիւլէր , վէ ճէր
քէսին ա՛ղը իւզերինէ ա՛ղիմ
թէսիլի վար : Վատարանըն է-
ճալիսի՛ Վրիստոսու գապո՛ւլ
էտէպիլըլէրիտի . վէ պու մինվալ

ղա՛ չըգտը . վէ օնլար օնու
կէօրիւնճէ , եալվարտըլար
քի՛ օնլարն սինօրլարնտան

իւզրէ՛ օնու իլէ պէղապէր ըլըգ՝
կէրչէրլէք՝ աղատըգ՝ սաա՛տէթ՝
վէ խէլաս քէսպ էտէ պիլըլէր
իտի , վէ պէլլէճէ՛ էպէտէն օնու
մուպարէք փատիշաճըլընտա եա-
շայա պիլըլէրիտի : լաքին օն-
լար՝ օնտա ճիւ պիլ ճիւն ու
կիւզէլէք կէօրմէտիլէր քի օնու
արղուլէսինլէր , վէ պիլը էվէ
պիլէ կիլմէյէ օնու տա՛վէթ
էթմէտիլէր : (Նլար տէյիլ
Վրիստոս գարաֆընտան շէյ-
գանլարա՛ գարշը՝ իլա շէյգան-
լար՝ գարաֆընտան եանա տու-
րուպ Վրիստոսա՛ գարշը կէլտի-
լէր : (Նլար օնա՛ ճէփ շէյ-
գանլարը մէմլէքէթտէն տիշարը
գօլմաղա տէյիլ՝ իլա քէնտիսի՛
մէմլէքէթտէն տիշարը չըգմաղա
եալվարտըլար : (Օրատա՛ չօգ
չօճուգլար վարտըլ . լաքին օն-
լարա խալըր տուա՛ էթմէյէ ճիւ
պիլը տանէսինի պիլէ կէթիլմէտի-
լէր : (Օրատա քէօրլէր՝ գօփալ-
լար՝ խասթալար՝ վէ էօլիւմ տէ-
րէճէսինտէ պուլունանլար վար-
տըր . լաքին շիֆա պուլմագ
իշին օնա՛ ճիւ պիլը տանէսինի
կէթիլմէտիլէր : Վլաճըն փա-
տիշաճըլը եանլարընա՛ կէլիշ
իտի . լաքին օնլար օնու օրատա
նասպ օլունտուղունու իսթէմէգ-
լէր իտի . օնլար շէյգանըն սալգա-
նաթընտան տաճա՛ զիյատէ ճազգ
էտէրլէրիտի :

Եարամագ ատէմլէր վէ քէօ-
թիւ ըուճլար՝ տալիմա Վրիս-
տոսուն վէ օնու գուլարընըն
քէնտիլէրտէն ալգագ օլտուղունու
խթէրլէր : վէ օնլարը՝ քէնտի

կիրթսին :

ՊԼՊ 9 :

1 Վէ գայրլա կիրթսին՝ հօ-

Տուգուր ու ռահաթը գլարընը պողանլար սայարլար : Դ թափ . 17 : Ին . 20 : Ին . 8 : Զե . Ին . 14 : Ին . 17 : Սաթ . Ե . 17 : Ղաթ . Ը . 28 , 37 : Ղաթ . Ժ . 39 : Ինսան ճինսի պէյնինտէ՝ Վրիստոսուն քէնտիւրտէն ուղագ օլտուղունու արղուլէմէք՝ նատիր վուգուա՝ թէլուրտէն տէյիլ տիր : Լըսէրի էն ալադ իշ՝ էն քէօթիւ կիւնաշլար՝ էն մէքրուհ սէֆիհ-լիքլէր՝ էն աղղըն արգատաշլար՝ էն սէֆիլ վէ էտնա աշվալէր՝ Վրիստոսուն տիտարընտան վէ օնուն խէլարընրն տիւնեալի վէ էպէտի պէրէքէթլէրինտէն տաշա մագպուլ սայարլար : Վէ նէ՝ դատար չօգ օլուր քի , Վրիստոս ատէվլէրի՝ պու կատարալըլարա էյլէտիյի կիպի՝ քէնտի սէօղլէրինտէ վէ իգլարլէրինտէ՝ դուլթար : () նլար օնուն կիթաիյինի՝ իսթէր , վէ օ օնլարը պրաղըր կիտէր : () նլար օնուն կիթտիյինի կէօրիւպ ա՛հ էթմէղլէր : () օնլարտան քէնտի Բուհունու չէքէր ալըր . օնլարը քէնտիլէրին տիւնեալի միւլաշագա ու խիւլեալարընա վէ մասլաշաթլարընա՝ մաղուրլուպլարընա՝ վէ իմանսըղըրգլարընա՝ վէ հէր պիր կիւնաշլարընա՝ թէսլիմ էտէր . օնլարը՝ իսթէտիլէրի կիպի եարամաղըրգ ու ֆասըգլըղըն չամուրունտա եուվարլանմաղա թէրք էտէր . վէ օնլար պիր գաշ սէնէ կիւնաշ իշինտէ եաշատըրգտան սօնկրա՝

Թէ՛ եազայա կէտի , վէ քէնտի շէհրինէ՛ կէտի :

2 Վէ իշթէ օնա՝ տէօշէքտէ եաթան պիր քէօթրիլմ

կիւնաշ իշինտէ էպէտէն հէլաք օլուրլար :

1. Վայրալա Լեւոյ : Պու խանէ՛ ապըլ պուստան իլէրիքի Պապտան տըր . չիւն քի ճինսլուլարըն նագլլէյէթիւնին խիթամը՝ տըր : Ղաթ . Ը . 37 : — Լօլէ՛ Լագայա Լէլաի : Վրիստոս Լաֆէնտիմիդ՝ օ սէֆիլ քիմսէլէրի թէրք էյլէտի : Լագիլգաթ օ՝ ղաղապէ կէլիպ շէյրանլարա՝ տօնկուղարըր ղապդ էթմէյէրուխսաթ վէյրտիյի կիպի՝ օնլարը վէ օնլարըն հէփ մալ ու էմլաքինի ղապդ էթմէյէրուխսաթ վէրմէտի . լաքին օնլարը՝ քէնտի տիվանէլիքլէրինտէն հասիլ օլա պիրէն վուգուա՝ թէլէր պրաղտը , վէ օնլարը միւլապարէքլէմէյէ վէ խէլաս էթմէյէ տէյիլ ալթըրգ պիր տաշա օրայա տէօնտիյիւ մալլիւմ տէյիլ տիր : Պապ . 6 : Զայա . Իթ . 11 : — Վէնաթի շէհրինէ : Պագ՝ Պապ . 13 շէրհինէ :

2. Վէօթիւլա : Պագ՝ Պապ . 24 շէրհինէ : — Կէլիւրիլէր : Սարկոս տէյօր քի , պու քիմսէյի տէօրթ քիշի գալարըրադ կէթիրտիլէր . վէ հէմ օ՝ հէմ Ղուկաս պու միւ՝ ճիգաթը տաշա՝ թաֆսիլէն նագլ էտէրլէր : Սաթ . Ը . 1—12 : Ղաթ . Ե . 17—26 : Պու ֆագիր քէօթրիլմ՝ Վրիստոսա Լարտըմըրգ կիտէմէյօրուտու : () նու ախէրլէրի կէօթիւրտիլէր , վէ պուստ չօգ էմէք վէ ղաշմէթ իլէ էյլէտի-

կէթիրտիւէր . վէ Յիսուս
օնլարն իմաննը կէօրիւն .

ճէ , քէօթրիւմէ տէտի . ԼՅ
օղուլ՝ երկւեքէն , կիւնաճ .

էր : Պագ՝ Սաբլ . Դ . 4
շէրհիւնէ : Սէ էգրափրմըտա՝
Վրիստոսա քէնտիլքէրինտէն
կէլէմէյէն չօգ քիմնէլէր պու-
լունմազմը : () նլար քէօր տու-
լար , վէ եօլու կէօրէմէղէր :
() նլար սաղըր տըրլար , վէ
օնուն տա՝ վէթ էտիճի սէսինի
իշիթմէյօրլար : () նլար՝ ա՛գը-
նը գազըրմըշլար տըր , վէ պու-
լունտուգլարը չալի պիլմէղէր .
օնլար կիւնաճ տա՝ եօլմիւշէր
տիւր , վէ օնա՝ տօղըու քէնտի-
լքէրինտէն ճիւ պիւր ա՛գլարը-
նը ա՛յլա գըմըլտատա՝ մաղլար :
() նլար Լլաճըն էվինէ՝ ախէր-
լէրտէն կէօթրիւլմէլի տիրլէր ,
վէ Յիսուսա՝ իմաննը վէ տուա՝
ու նիյազըն գուճաղընտա՝ կէօ-
թրիւլմէլի տիրլէր : Լմտի է՛օմը
ու գուվէթէ մալիք օլանլար՝
մալիք օլմայանլարա եարտըմ
էթմիւնլէր : — Յիսուս օնլարն
իմաննը կէօրիւնճէ : Եալընը
խասթա տտէմին իմաննը տէյիլ՝
իլա պախուսուս օնու կէօթիւ-
լէնլէրին իմաննը : Լման՝ Վը-
րիստոսա ի՛թիպա՛ր կէթրիւր .
վէ Վրիստոս տախի իմանա ի՛-
թիպա՛ր էտէր : Պապ Դ . 10
շէրհի իլէ՝ Ժե . 28 պագ : Սաբլ .
Դ . 5 : Պալ . Ե . 20 : Յիւլ .
Դ . 25 : Վաթ . Ժ . 9 : Յալ .
Դ . 18 : — () ղուլ : Ինսանլար՝
քէնտի մէսնէտլէրինտէն էտնա
փայէտէ պուլունան քիմնէլէրէ
սէյլէտիքլէրի ղէման՝ չօգ քէրրէ
պու՝ եախօտ պուլունն կիպի պիւր
ախէր ի՛ւնվանը գուլանըրլար ,
քի օնլարա մուճապպէթ կէօս-
թէրտիւնլէր , վէ օնլարա ի՛թի-
մաու էթմէյէ ճէսարէթլէնտիւր-

սինլէր : Սաբլ . Ե . 34 : Յիւլ .
իւ . 5 : Յե . Է . 19 : Պի-
չարէ , քէօթրիւմ՝ գալմանտան
աշաղա տօստօղըու Յիսուսուն վէ
Երուսաղէմին պէյիւք խօճալ-
րընըն էօնիւնէ էնտիրիլէնճէ
(Պալ . Ե . 17—19)՝ օնուն
սէօճպէթիւնի քէսիպ՝ ճաղըր պու-
լունան ճիւմլէ քիմնէլէրին տիգ-
գաթընը վէ կէօղէրինի քէնտի-
նէ ճէլպ էթմէսի իլէ , դապիա՝ թը
իլէ իւրքիւպ գըգըմըշլ օլմալը
իտի : () քէնտիսի ճի՛ւ պիւր
սէօզ սէյլէմէտի . լաքին օնուն
ճագընա քէնտի ճալի՝ սէյլէր
իտի : Սէ Յիսուս անիտէ օնա՝
մուճապպէթ կէօսթէրէն վէ ճէ-
սարէթ վէրէն պիւր սէօզ սէյլէ-
տի : — Կիւնաճլարն ստա ա՛փլ-
լունտա : Սաբլ . ԼԴ . 1 , 2 : Ե-
սայ . Լ . 1 , 2 : Լաթ . 22 :
Երէ . Լ . 33 , 34 : Պալ . 38 ,
39 : Լաթ . Ժ . 6—8 : Վալ .
Լ . 12—14 : Լաքին պու ա-
տէմ հալընը խասթալըղընտան
շիֆա՝ պուլմագ իչիւն կէլմիշ
իքէն , Յիսուս Լաֆէնտիմիլ նի՛
չիւն էվէլա օնուն կիւնաճլարը-
նը ա՛փլ օլունմուշ թագրիւր էյ-
լէսին : (1) Վրիստոս Լաֆէն-
տիմիլ՝ օնուն ճաննըր վիւճիւ-
տինտէն տաճա գըլմէթլի սայար
ըտը . վէ օնա՝ իպթիտա տաճա՝
պէյիւք օլան իճսանը՝ քէրէմ
էյլէտի : (2) Լաթիմալ քի՛
պու քիմնէ պիւր մէշուր ֆէնա-
քեար իտի , վէ պու իլլէթի՛
էօրքէ եա ճիսմանի կիւնաճլար
սէպէպինտէն գաղանմըշլտը :
() պուլուն պիլմէյիլէ , կէօղէրի
ա՛գիլ Վուրթարըճընըն աճմալի

լարրն սանա ա'ֆվ օլուն
տուռ :

երևզիւնէ պագորղը կիպի' իհ-
թիմալ քի տիթրէմէյէ վէ
գորգմաղա՝ վէ քէնտինին կիւ-
նաճքեար վէ լայրգսրգ օլտուղու
քէնտինէ՝ ի'լէթինտէն տաճա
չօգ սրգլէթ վէրմէյէ պաշլամը
օլտուն : (3) Եէհուտիւէր ի'լ-
էթէ՝ պիր մախսուս կիւնաճտան
կէլէն պիր շէյ կիպի պագար-
լարրուր : Յո'լ . թ . 2 : Յո'լ .
Ե . 14 , 15 : Ս է հագիգաթ'
տիւննատա պուլունան հէփ դա-
պիա'թ տէրտ ու քէօթիւլիւ-
յիւնին սէպէպի կիւնաճ տըր .
վէ հէր պիր լասթալղըմըզտա՝
աէրտ ու պէլալարըն ա'զիմ
փուկարը՝ կիպի օնա՝ պագմա-
լըյըլ : Ս է պու տախի սաճիհ
տիր քի , կիւնաճ իլէ տէրտին՝
չօգ քէրրէ՝ կէօրիւնիւր պիր
սրգը ա'լագալէրի վար , մէսէ-
լա՝ շիշպօղաղըզտա՝ պէքրիլքտէ՝
ճիսմանի մուրտար կիւնաճլարտա
օլտուղու կիպի : ի'լթիմալ տըր
քի , ի'լտուս ի'լթէնտիմիդ՝ սէ-
յիրճիլէրին ա'գլընը մախսուսէն
պունա՝ ճէլպ էթտիւրմէյէ մէ-
րամ էթմիշ օլտուն , քի օնյա-
րա կիւնաճըն նէ իլէտիլինին
պիր աշիքեար նումունէսինի
կէօսթէրմէյիլէ , օնլարը օնտան
իքրաճ էթմէյէ վէ օնու թէրք
էյլէմէյէ գուլաղուզլալըն : Հէմ
տախի տէրտ ու մա'րազ պազը
տէֆա՝ Մլաշըն տօղըու տօղ-
ույա կէօստէրտիլի հիւքմի դա-
զապը՝ տըր (ա՝ կո'նիլ . Ե .
3—5 : Ժա՝ . 30 : Ք (Թագ . իր .
10—14) . վէ ի'լթիմալ քի ի'լթէն-
տիմիդ պու կէրէքիլէ՝ ճիւմիէ
օրատա հազըր պուլունանլարըն
ա'գլ ու զիհլէրինտէ եէր էթ-

3 Վէ իլթէ եազըճըլաղ-
տան պա'զըսը քէնտիլէրին-

տիրմէյէ իսթէրիտի : (4) Պէ-
լի տիր քի , ի'լտուս՝ քէնտինին
կիւնաճ ա'ֆվ էթմէյէ գուլվէթէ
մալիք օլտուղունու իսպաթ էթ-
մէյէ պու ֆուրսաթը էլէ ալտը :
Իյէր օ՝ պունու սատէճէ պիր
սէօյլէսէիտի , Եէհուտիլէր ի-
նանմաղար իտի . վէ պէլքի շա-
յիրտիլէրի՝ պիլէ վէսվէսէյէ տիւ-
շէրլէրիտի : (5) սէօյլէտիլինի
իսպաթ էթմէք իլիւն պիր միւ-
ճիզաթ իլէտի . վէ պունուն
իլիւն՝ օնու պու գուլվէթէ
մալիք օլտուղունա հի'շ քիմսէ
պիր շիւպէէ ետէմէլ իտի : Պու
միւճիզաթը՝ մախսուսէն՝ քէնտի-
նին կիւնաճ ա'ֆվ էթմէյէ գուլ-
վէթի օլտուղունու իսպաթ էթմէք
իլիւն իլէտի . վէ օնտան մէրա-
մը պու օլտուղունու քէնտիտի՝
տախի սէօյլէյօր : ի'լտուստա
օ գուլվէթ մէվճուտ օլտուղու-
նա տախի՝ Մլաճ գարաֆընտան
օ միւճիզաթ պիր թաստըգ նի-
շանը իտի : Ս է էյ օգույան՝
էյէր օ՝ օլ գուլվէթէ օ զէման
մալիք իտի իսէ , շիմտի տախի
մալիք տիր : “ իմանըլ օլմա ,
լաքին իմանըլ օլ ” :

3 . Եազըճըլաղ : Պապ Ք .
4 շէրհինէ պագ : — Պա . Ժ' - ֆր
Էպէյօր : Պա . իր . 11 , 15 ,
16 : Մա'ր . իր . 65 : Պա .
իր . 65 : Յո'լ . Ժ . 33—36 :
Պա'ր . Ժ . 11—13 : Պուրատա
քիւֆը էթմէք թէրճիւմէ օլունան
լուղէթին՝ Եունանիճէտէ պու-
լունտուղու կիպի՝ ասըլ մանասը՝
պիր քիմսէնին հագգընտա ֆէնա
սէօյլէմէք՝ նամ ու շանընը գը-
րաճագ սէօյլէր տաղըթմագ՝ օ-
նու նաճագ եէրէ քէօթիւ կէօս-

տէ տէտիւէր . Պու՛ թիւֆր
էտէյօր :

4 Վէ Յիսուս օնարլըն
տիւշինտիւքլէրինի կէօրմէք

թէրմէք՝ իֆթիրա ու պուհթան
էթմէք տիր : Լլաշըն հադ-
զընտա սէօյլէնտիյի վագըթ մա՛-
նասը՝ Լլաշը գապահաթը չը-
գարմագ՝ օնուն հագգընտա միւ-
նասիպէթսիլ՝ նահագ՝ եախօտ
Փասըգ՝ վէ շան ու ճէլալինէ զիւլ
կէթիրէճէք սէօզլէր սէօյլէմէք՝
օնուն իշլէմէտիյի իլա օնարլտան
փասք վէ պէրի օլտուղու ա՛մէլէ-
րի վէ օնա մախսուս օլմայան
սիֆաթլարը օնա վէրմէք՝ եախօտ
պէօյլէ անկլաշըլաճագ սէօզլէր
գուլլանմագ՝ վէ պուրատա տախի
պուլունտուղու կիպի եալընը
Լլաշըն էտէ՛ եախօտ սէօյլէյէ
պիլէճէյի շէյի էթմէք ի՛տտիա-
սընտա օլմագ վէ սէօյլէմէք տիր :
Պուրատա Վրիստոստան շէք-
վա՛ օլունույօր քի , քէնտի իս-
մինտէ պիր շէյ սէօյլէտի , եա
էթմէյէ է՛լ գօտու , քի օ շէյ՝
զաթինտէն Լլաշա մախսուս ի-
տի , վէ պու մինվալ իւզըէ Լլ-
աշըն եէրինէ կէչպ՝ Եէհովա-
նըն սիֆաթի մախսուսէլէրինի
քէնտի իւզէրինէ՛ այլօր : Եա-
ղըճըլար՝ “Լլաշտան զայրի՛
կիւնաշլար ա՛ֆվ էթմէյէ քի՞մ
գատիր տիր ” (Սալ . 7 :
Պալ . Ե . 21) տէտիւէր . վէ
էյէր Վրիստոս՝ ինսան օլտուղու
կիպի Լլա՛շ տախի օլմասայրար ,
օնարլըն պիւ միսիլիւ միւլաշաղա
էթմէյէ հագգլարը՝ օլուրուտու :
Լյէր պիրի՛ պանս պիր քէտէր
ու զիյան վէրի՛րսէ , օնու՛ պէն-
տէ՛ն զայրի քի՞մ ա՛ֆվ էտէ պի-
լի : Լյէր պիր քիմնէ՛ փատի-
շահա՛ պիր գապահաթ իշլէրսէ ,
օնու՛ փատիշահտան զայրի քի՞մ
ա՛ֆվ էտէ պիլի : Վէ էյէր պիր
քիմնէ Լլաշա՛ կիւնաշ իշլէրսէ ,

ա՛ֆվըգ էլէ կէթիրիլէր պիր
շէյ օլաճագ օլա , Լլա՛շ դա-
րաֆընտան կէլմէլի տիր : Եսայ .
Խթ . 25 : “Ե (Սոմէսին՝ նէ՛
տէ փէյղամպէլլէրտէն պիր սայ-
րիսինին՝ կիւնա՛շ ա՛ֆվ էթտիք-
լէրի վագի՛ օլմուշուտու . վէ
Յիսուս Լաֆէնտիմիզին պունու
էթմէսինտէն անկլաշըլտը՝ քի , օ՛
Լլա՛շ օլտուղունու պունունէլէ
թագրիր ու պէյան էյլէմէյէ
մէրամ էյլէտի . վէ պու միւ՛ճիւ-
զաթը մախսուսէն պունունէ իշլին
էթմէսի իլէ , ճիւմէ իալըն
ա՛ղ ու ֆիքրլէրի իւզէրինէ պիր
թէսիր պրագտը , քի օնտա՛
Լլա՛շա՛ մախսուս պիր գուվվէթ
վարտը , վէ Լլա՛շըն պէրապէրի
օլտուղունա պիր իսպաթ կէօս-
թէրտի :

4 : Տիւշինտիւքլէրինի կէօրմէք
է : Եիւրէյին տէրունինի կէօրէ
պիլմէք՝ Լլա՛շա՛ մախսուս տուր :
Դմագ . Ը . 33 : Խ Սալ .
Խթ . 9 : Սալ . Է . 9 : Խթ .
21 : Զլթ . 2 , 3 : Եբէմ . Ժէ . 9 ,
10 : Զալ . Ը . 27 : Եբէր .
Դ . 13 : Յիսուս Լաֆէնտիմիզ
պուրատա՛ վէ ախէր մահալտէ
ատէմէրին Ֆիքրլինի պիլտիյինի
կէօսթէրմէսի իլէ , քէնտինին
ճիւմէյի պիլմէսինին աշըգ աշի-
քեար պիր իսպաթընը՝ վէրմիշ
տիր : Պապ Ժք . 25 : Սալ . Դք .
8 : Ժք . 15 : Պալ . Դ . 8 : Է .
39 , 40 : Թ . 46 , 47 : Ժա . 17 ,
Յալ . Դք . 24 , 25 : Դք . 61 ,
64 : Ժք . 19 , 30 : Խա . 17 :
Պաք . Խ . 24 : Յայ . Դք . 23 :
— Եիւրէլէրինիպէ Ետրոմալ
շէյլէր Խիւշինտիւքլէրինի : Վր-
իստոս չօգ քէրրէ ինսանլար
քէնտի եիւրէքլէրինտէ՛ օնա վէ

վէ՛ տէտի . Եւ՞ իչիւն եիւ-
րէքլէրինիդտէ եարամազ
շէյլէ՛ր տիւշիւնիւրսինիւզ :
5 Չիւն հա՞նկըսը տահա
գօլայ տըր , Կիւնահլարը՞ն

ա՛ֆվ օլունտու տէմէսի մի ,
եօխսա՛ Վալզ վէ կէ՛զ տէ-
մէսի մի :

6 Լամնա Լտէմ օլունուն
եէր իւզէրինտէ կիւնահլար

օնուն Ինճիլինէ գարշք աչքդ-
տան սէօյլէմէյէ ութանտըգլարը
շէյլէ՛ր սէօյլէտիքլէրինի իշիտիւր .
լաքին օնուն՝ օնլարն եարամազ
սէօյլէրինտէն էօթիւրիւ օնլար-
տան հիսապ իսթէյէճէյի հէր
նէ՛ գատար սահիհ իսէ , Փէնա
ֆիքրէրէրի՛ իչիւն տախի օնլար-
տան հիսապ իսթէյէճէյի օ՛
գատար սահիհ վէ մուգարէր
տիւր . Լշպուքեաթիպլէր՝ հիւ
պիւր սէօզ սէօյլէմտիլէր , լաքին
օնլարն ֆիքրէրէր կիւնահլ իլէ
տօլու իտի : Սէ պիւր ատէմ
եիւրէյինտէ նի՛ճէ տիւշիւնիւր
իսէ , օէօյլէ՛ տիւր : Լապ . ի՞շ .
7 : Եիւրէք՝ թէմիզէնմէսի իգ-
թիզալը օլան պէօյիւք փունկար
տըր : Ծանա . զ . 5 : Ը . 21 :
Սապի . է . 21—23 : Վաք . է .
3 , 4 : Ը . 21 , 22 : Եւյրան՝
զօր իլէ աղզըմըզ աչքդ քէօթիւ
սէօյլէր պիզէ սէօյլէտէմէզ . լա-
քին էյէր եիւրէքլէրիմիզէ իսթէ-
տիյի կիպի սէրպէսթ կիրիպ
չքգապիլիւր տէ՛ փունկար պաշընը
զէհիլլէրսէ , օլ զէման պիզ
օնուն եէսիլլէրի՛ վէ պիւթիւն
պիւթիւնէ օնուն հէօքիւմէթի՛
ալթընտայըզ :

5 . Ծանապարտաւ գօլայ պըր :
Պիզիմ ինտիմիզտէ՛ սէօյլէմէք
իլէ իճրա էթմէք՝ պիւրի պիւրին-
տէն փէք ֆարգլը շէյլէ՛ր տիւր .
լաքին Վրիստոսուն ինտիւնտէ
հէփիսի պիւր տիւր : Պիզիմ գը-
թըրզտա՛ պիւր շէյի էթմէսի պիւր
ախէր շէյի էթմէքտէն գօլայ

օլապիլիւր . լաքին Վրիստո-
սուն գըթընտա՛ հէփիսի պիւր՝
վէ հէփիսի գօլայ՝ տըր : Օ-
նա՛ սէօյլէմէք հէր նէ՛ գա-
տար գօլայ իտի իսէ՛ , միւ՛ճի-
զաթ իշէմէսի տախի օ՛ գա-
տար գօլայ իտի : Սապի . զ .
9—12 : Պալ . է . 23—25 :
Եսապ . լէ . 5 , 6 : Պալ .
է . 21—23 : Ժգ . 11—13 :
Հոյլ . է . 8 , 9 , 17 , 18 : Ին-
սանլարն գըթընտա միւթիւն-
սիւզ օլան շէյլէր՝ օնուն գը-
թընտա նիհայէթսիզ գօլայ տըր :

6 . Լապի օլունուն էէր իւզէ-
րինալէ կիւնահլար ա՛ֆվ էթմէյէ
հէփիւմէլի ձաք : Պէնիմ՝ եա-
լընըզ Լալահըն էթմէյէ գատիւր
օլունղու շէյլէր եարամազ գուտ-
րէթիմ վար : Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիզ պուրատա՛ լուղֆ ու
ի՛նայէթին փատիշաչըղընտա սի-
նօրսուզ գուլվէթէ մալիք օլ-
տուղունու թատըր՝ գ ու պէյան
էտէր : Պունու՛ ա՛սիլէրէ ա՛ֆվ
պաղըշլամազ գուլվէթիւնտէն զի-
յատէ՛ պիւր շէյ իսպաթ էտէմէզ
իտի . զիւր օնուն էպէտի նօ-
մօսունու պօզանլարա նէ՛ էթմէ-
լի իտիյինի՛ Լալահտան զայրի
քիմ թագրիւր էտէպիլիւր : Պազ
Եսապ . ի՞շ . 25 : ի՞շ . 22 :
Սիւ . է . 18 , 19 : Սապի . զ .
7—10 : Պալ . է . 21 , 24 :
Հոյլ . է . 21—23 : Ժ . 28 ,
30 : Ժէ . 2 : Վաք . է . 31 :
է . 59 , 60 : Վէմիքլէրիմիզտէն
քէմիք վէ էթիմիզտէն էթ օլան

ա'ֆվ էթմէյէ հեօքիւմէթի վար իտիյինի պիլէ'սինիզ տէյիւ . [օլ զէման քէօթրիւմէ տէտի .] Ղալլըպ տէօշէ-

յինի գալորը , վէ էվինէ' կիթ :

7 Վէ օ գալլըպ' էվինէ' կիթտի :

Մլաճըն () ղլունուն էլինտէ կիւնաճ ա'ֆվ էթմէնին գուվ-վէթի պուլունտուղու' պիչարէ կիւնաճքեարարա թէվպէ էթմէյէ նէ' պէօյիւք ճէսարէթ վէ-րիճի կէրէքլիք տիր : — Ղալլ-գըպ Կէօշէյինէ' գալլըպ , վէ էվինէ' ինէ : Բրիստոս Լ'ֆէն-տիմիզ' Մլաճըգ տա'վասը էթ-տիյինի' պու միւ'ճիզաթը իշէ-մէյէ գուտրէթի օլտուղունա' մէրպուգ էտէյօր , վէ պու մին-վալ իւզըն' պու պապտէ քէնտի-սի իլէ եազըճըլարըն պէյնինտէքի միւճատէլէ մատտէսինի պիրտէն պիր նէթիճէ խիթամընա կէթի-րիյօր : Ս է պու միւ'ճիզաթը իշէմէյէ գուտրէթիինի' կիւնաճ-լար ա'ֆվ էթմէյէ մալլը օլտու-ղու գուվվէթինէ պաղլամասըն-տա' տախի պիր մուվաֆըգըգ վար . զիրա էյէր օնտա' պիր սէօզ իլէ կիւնաճըն հիյպէթլու-նէթիճէլէրինի տէֆ' էթմէյէ գուվվէթ վար իտի իսէ , շիւպ-հէսիզ կիւնաճըն քէնտիինի' տախի տէֆ' էթմէյէ գուվվէթի վար օլմալը իտի : () կիւնաճա Մլաճ գարաֆընտան թա'յին օլունմուշ ա'գապը ա'նիտէ վէ հեօքիւմէթ իլէ տէֆ' էտէյօր . վէ պուլունուն իլէ Մլաճըն թէրթիպ էթտիյի գալի'տէ մուճէպինճէ կիւնաճըն տէֆ' էթմէնին գուվվէթի տախի օնուն թէքմիլէն հեօքիւմէթի ալթընա գօնտուղունու իսպաթ էտէյօր :

7. Ս է օ գալլըպ' էվինէ' ինէ-տի : Ս'արկոս վէ Ղուկաս

պիզէ խապէր վէրիյօրլար , քի պու ատէմ' եաթաղընը տախի գալորըպ կէօթիւրտիւ : () "Լ'ֆէնտիմ' էտէմէմ' , պու պանա միւմքիւնսիւզ տիւր , պու գատար սէնէտէն պէրու պիր ա-տըմ եօլ եիւրիւմէտիմ , պէն քէնտի վիւճիւտիւմիւ պիլէ տէօ-շէյին իչինտէ պիր եանտան օ-պիր եանա տէօնտէրէմէմ' , պու միսիլիւ պիր շէյ' միւմքիւնաթ տայիրէսինտէն խարիճ տիր , պէօյլէ պիր էմը նամա'գուլտուր , պիր սաղ ատէմ' օնու իճրա է-տէ պիլիւր , լաքին պիր խասթա քէօթրիւմ' օնու ալլա էտէմէզ , տէյէրէք տուրուպ է'օզիւրէր տիլէմէտի : Լաքին պուլունու է-տէճէյինէ' օ պիրտէն ալլաճանի էմրէ իգաա'թ էթմէյէ ճէհտ էյ-լէտի , վէ պուլտուլ քի , ալլաճա-նի էմը իլէ պէրապէր' պիր շիֆա վէ գուտրէթ վէ սաղըգ վէրիճի գուվվէթ կէլիյօր : Լամի հէր կիւնաճքեար պուլունտան ի'պրէթ ալսըն , վէ քէնտի գուտրէթսիզ-լիյինի պէհանէ վէ է'օզիւր էտէճէյինէ' , ա'նիտէ Մլաճըն () ղլունուն սէսինի տինկլէսին , վէ ճան խասթալըընտան շիֆա վէ հայա'թ պուլտուլ : — Լ'ֆէնէ' ինէ-տի : Պամիլեանա պիր եիւք օլմազ իչիւն տէյիլ' իլլա պիր պէրէքէթ օլմազ իչիւն . վէ պիր ույանմըզ զամիրին վէրտիյի հիյ-պէթլու գօրգուլարըն ալթընտա արթըգ չապալայարագ տէյիլ' իլլա շիֆա պուլմուշ վիւճիւ-տիւնտէ քէնտիին կիւնաճլարը-

8 Վէ խալդ կեօրինճէ՝
Թաճիւկ էտերլերիտի , վէ
ատեմլերէ պեօլէ հեօթիմէթ
վէրէն Լլահա համտ էթտի-
լեր :

նրն ա՛ֆվ օլտուղունա պիր թէք-
միլ խալթիմէ՝ մալիք օլարագ է-
վինէ՛ տէօնտիւ :
8 . Լլալա հա՛հա էլալիլեր :
Պագ՝ Սալի . ք . 12 : Ղ ուլ .
է . 25 , 26 : Հէմ՝ Սալի .
մէ . 31 : Ղ ուլ . է 16 տախի
պագ : Խալդքն ա՛գլընա օլան
թէսիր՝ զպէթ ա՛ղիմ իտի , վէ
օնլար՝ պունուն իշիւն Լլահա
համտ ու սէնա վերտիլեր : Իմ-
տի օնլար՝ պու ա՛ճալդպ միւ՛ճի-
ղաթը քէնտի տօսթլարընա վէ
գօնշուլարընա նագլ էթտիքլերի՝
եախօտ օնու քէնտիլերի խաղըլա-
ընա կէթիրտիքլերի վագըթ՝ օ-
նուն իլէ պերապէր՝ Հիսուսուն
կիւնահալար ա՛ֆվ էթմէյէ գուտ-
րէթէ մալիք օլտուղունո՛ւ տախի
խաղըլարընա կէթիրմէղլէր մի
իտի : Կիւնահալար ա՛ֆվղըլ :
Պու նէ՛ գաթը վէ սէվինճ կէ-
թիրիւր պիր սէտա՝ տրր : Իմտի
հալա պիւթիւն մէմլէքէթ՝ Բրիս-
տոսուն արտընճա վարըպ՝ օնուն
պագլարընա գափա՛նմայաճագ-
մը : Վ է սէն՝ եա՛ օգույան՝ քէն-
տի եիւրէյիսի վէ սէսինի օնա՛
տօղըու եօգարը գալտըրմայա-
ճագմըսըն : Լաքին էյվահ
էյվահ . պիղիմ՝ Խալդերիմիզէ
քի՛մ ինանար : Եսայ . ԾԳ . 1 :

9 . Կէօթիւրաթ օլտուղունա :
Սատթէնս՝ Հոմա տէվլէթինին
կէօմրիւք վերկիսի Թահիլտար-
լարընտան իտի . վէ օ՝ պիր
տիւնեալլի էտէպ ու էրքեանէ
տալիր տիգգաթսրզ՝ զէվգ ու

9 Վէ Յիսուս օրատան իս
լերի կէլպ՝ կէօմրիւքտէ օ-
թուրան Սատթէնս տէնիլէն
պիր ատէմ՝ կէօրտիւ , վէ օ-
նա տէտի . Լլորըմճա կէլ .

սէֆաա՛թի արայան վէ միւսրիւֆ
պիր կէնճ օլմուշ օլմալըլըտը .
եօղեսէ օ՝ Եհհուտի իքէն՝ պիր
կէօմրիւքճիւ օլմալըտը : Պագ՝
Պապ՝ է . 46 շէրհինէ : ()
Պօղոս կիպի՛ տէօնմէղտէն էվ-
վէլ նէ օլտուղունու (ա՛ ՏԻ . ա .
13) իգրար էտէյօր : Կէօմ-
րիւքճիւ Սատթէնս Լլահա
լուղֆ ու քէրէմի վէ ի՛նայէթի
իլէ՛ Սատթէնս Լալաքեալ օլու-
յօր , վէ քէնտի իսմի իլէ մէշուր
օլան Ինճիլի եագմագտա՝ Լ՛ղիլ
Բուհուն քեաթիպի օլմագ քէ-
րէմ ու շանընա նայիլ օլույօր :
— Սալիլէնս : Սալի . ք . 14 տէ՛
վէ Ղ ուլ . է . 27 տէ օնա Ղ Լի
տէնիյօր : Պիր գաչ իսիմլեր
իլէ անկըլմագ՝ ա՛լէսսէվի պիր
ատէթ իտի : () քէնտիսինէ
Սատթէնս՝ տեր , վէ Սարկոս
իլէ Ղ ուկաս օնու Ղ Լի իսմի իլէ
անկմասընտան՝ անկալըլապիլիւր
քի , տահա միւթէպերի Ղ Լի
իսմի օլմուշ օլմալը տրր : Սար-
կոս պիղէ պունու՛ տախի խապէր
վէրիյօր քի , օ՝ Լլիլէնսուն օղ-
լու իտի . լաքին օ՝ Լլիլէնս օղ-
լու Հակոբոսուն գարընտալըլը
(Պապ Ժ . 3) մը իտի տէյիլմի
իտի գիլմէղիլ : — Լալիլէնս Լլա-
իպթիտա Սատթէնս Բրիստոս
սա սէյլէմէտի , իլա Վրիստոս
իպթիտա Սատթէնս սէյլէտի :
Պագ՝ Սալի . ք . 21 շէրհինէ :
— Վ է օ՝ գալլալ : Լիլէ մուլթ-
լու Սատթէնս կիպի՛ Բրիստո-
սուն իլը տա՛վէթինէ հէփ ի-

վէ օ՝ գալըրպ օնուն արտը՝ն
ճա կիթտի :

10 Վէ օլտու քի օ՝ էվտէ

գաա՛թ էտէնլէրէ : Պու պապ-
տէ կէճիքմսի՝ տերէճէսիզ եա-
րամազ վէ թէճիքէլի պիր հա-
րաքէթ տիր : Վ է էյէր ա՛գի-
պէթ Մլլաճա տէօնմէք վագի՝
օլտա պիլէ՛ նէ՛ գատար սաա՛-
տէթ վէ էյլէք էթմէք ֆուրսաթը՝
պու կէճիքմէք սէպէպինտէն զա՛յ
օլուր : Պագ՝ Սաաթ . 7 . 20
շէրհինէ : — () Կաթնա՛ն
կէթաթ : Պագ՝ Սաաթ . 7 .
18—22 : 7 թագ . 7 . 19—21 :
Սաաթ . 7 . 16 : Վրիստոս 1 .
Քէնտիմիզին սէօզիւ իլէ պէրապէր՝
քէօթրիւմէ շիֆա ու սաղլըգ
վէրմէքտէ կէլէն ալլաճանի գուտ-
րէթ՝ Սատթէնուն տէօնմէսին-
տէ՛ տախի հէման օ գուտրէթ
օնուն սէօզիւ իլէ պէրապէր կիթ-
միշիտի : Պու “Սաաթնա՛ն”
իքի սէօզտէ նէ՛ գուպլէթ օլմալը
իտի : Պունտա՛ Վրիստոսուն
հէր շէյի պիլմէք գուտրէթինի
տախի տիգգաթ էյլէ՛ քի , պու
իքի սէօզիւն՝ Սատթէնուն՝ հէր
շէյի պրաղըպ քէնտի արտընճա
կէլմէ յէ գանալըմազա քիֆայէթ
էտէճէյինի պիլիլիտի : Եա՛
րապպ՝ պու իքի սէօզիւ եիւրէ-
յիմիզին տէրունինէ սէօյլէմէյէ
րազի օլ . վէ պիզ տախի հէր
շէյի պրաղըպ սէնին արտընճա
կէլէճէյիլ : Պիզի Վրիստոս
տան կէրի գուլթաճագ պու մի-
սիլիւ հէփ տիւնեա մուհապ-
պէթի ուզա՛գ օլուն : Պագ՝
Սաաթ . 7 . 22 շէրհինէ :

10 . () Էպիէ՛ օլտուրէն :
Սատթէնոս պէնի՛մ էվիմտէ տէ՛-
մէլօր . լաքին՝ սայիր Եւետա՛

օթուրիւրէն , իշթէ չօգ
կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնաճ-
քեարլար կէլիպ՝ Յիսուա իլէ

րանիշլէրտէն էօյրէնտիյիմիզէ
կէօրէ՛ Վրիստոս շիմտի օնուն
էվինտէ իտի : Սաաթ . 7 . 15 :
Վ է Վ ուկաս (ե . 29) տէյօր
քի , Սատթէնոս Վրիստոսա՛
քէնտի էվինտէ պիր պէօյիւք
զիյաֆէթ էյլէտի . հէմ պունու
տախի տէյօր քի , Սատթէնոս
Վրիստոսուն արտընճա կիթմէք
իլիւն՝ “հէր շէյի թէրք էյլէ-
տի” : Սատթէնոս քէնտիսի ի-
շիւն պու շէյլէրին հիշ պիլիլինի
զիքր էթմէզ : Սաաթ . 7 . 2 :
() միւրալըլա՛ր կիպի քէնտի
էյլիլինի ալէմէ չալ էթմէք
տէն (Սաաթ . 7 . 1—4) նէ՛
գատար ուզա՛գ տըր : — 2օգ
կէօրէ՛նէլէր վէ կէնտիլէտը-
լաթ : Կէօրիւնիւր քի , Սատ-
թէնոս քէնտի էվինտէ պու զի-
յաֆէթի՝ Վրիստոս իլէ քէն-
տիսին էվիլէքի տիւնեալի տօսթ-
լարնա աշնալըգ էթտիրմէք մէ-
րամը իլէ էթտի : () իսթէրիտի
քի , օնլար օնու թանըսըլար .
վէ պունու իճրա՛ էթմէք իլիւն՝
մա՛խսուսէն պիր զայրէթ սարֆ
էթտի : Ընգրէաա իլէ Փիլիպ-
պո՛ս տախի էօյլէ էյլէտիլէր :
Յա՛լ . 7 . 41—46 : Սամարիա-
լը գարը՝ տա էօյլէ էյլէտի :
Յա՛լ . 7 . 28—30 : Տիւնեա
օնու պիլմէզ . լաքին է՛յ պունու
օգույան սէվկիլիւ տօթթում՝
սէն օնու պիլիլիմիսին , վէ օնու
ախէրլէրինէ տախի թանթթմաղա
ճէհտ ու զայրէթ սարֆ էտէրմի-
սին : — Յիսուա՛ իլէ վէ օնու
շալիլիլէրէ իլէ օլտուրէն :
Սատթէնոս Վրիստոսա՛ զիյա-

վէ օնուն շայրտէրի՛ իւէ օ-
թուրուրուտու :

11 Վէ փարիսեցիւք կէօ-
րիւնձէ՛ օնուն շայրտէրինէ
տէտիւք : Իօճանըզ նի՛ չիւն

Ֆէթին սէպէպինի՛ վէ օրատա
միւսափրիւք պուլունաճաղընը՝
շիւպէսիզ՝ խապէր վէրմիշ խտի :
Լաքին օ՛ վարըպ միւսափրիւք
իւէ պերապէր օթուրտու , վէ
եէյիպ իչտի , վէ օնլար իւէ սէօ՛՛-
պէթ էյլէտի : ()՝ կիւնա՛՛-
քեարլար իւէ պերապէր օթուր-
տու , քի օնլարը Լլա՛ճա՛ տէօն-
տէրսին : Տէօնմիւշէր իւէ գօ-
նուշտու , քի օնլարը իմանտա
գուվլէթլէնտիրսին , վէ օնլարա
թա՛րիմ վէրսին . Ֆուգարալէր
իւէ սէօճպէթ էթտի , քի օնլարը
պէսլէսին . զէնկինլէր իւէ կէօ-
րիւշաիւ , քի օնլարը իմանտա՛
զէնկին էյլէսին : ()՝ քիմի՛ն
սօֆրասընա օթուրտու տա՛ օնա
իգրամ էտէնէ պիր պէջիւք մէն-
ֆաա՛թ պրա՛գմատը :

11 . Փարիսեցիւք : Պաք Ե-
սայ . կէ . 5 : Վէ Սաթլ . 7 .
7 , վէ Ե . 20 շէրճինէ : — Խօ-
ճանըզ նի՛ չիւն կէօրիւնձէ-
լէնտէրալէր իւէ եէր : Փարի-
սեցիւք իշպու սիւալ իւէ փաք վէ
ա՛ղիզ Յիսուսու՛ էն եարամազ
վէ ֆէնա քիմէլէրին իւլֆէթինի
արայօր՝ վէ օնլարըն աճպապ
ու տօսթու վէ արգատաշը՝ օլու-
յօր տէյիւ գապաճաթը վէ միւ-
թէճիմ կէօսթէրմէյէ չալըշտը-
լար : Սաթլ . Ժա . 19 : Սաթլ .
7 . 16 : Ղա . Ե . 30 : Է .
39 : Ժա . 1 , 2 : Ժթ . 7 :

12 . Սաղար հէթիմ հաւաճ
աւելլէր , իլա՛ հէօլէ՛ հաւաճ
օլալար : Լլաճաթիւք ճէր քէ-

կէօմիւքճիւլէր վէ կիւնա՛՛-
քեարլար՝ իւէ եէր :

12 Վէ Յիսուս իշտին-
ձէ՛ օնլարա տէտի . Սաղար
հէթիմ մուճթաճ տէյիւլէր ,

սին փէք գօլայ անկայա պիւլ-
ձէյի պիր թէմսիլ գուլանըյօր :
Պիր էյի հէթիմ՝ չաղըլտըղ՝
եէրլէրէ կիտէր . վէ հէթիմ չա-
ղըրանլար՝ սաղ սէլիմ՝ քիմսէլէր
տէյիլ տիր . իլա քէյիլ՝ պօ-
ղուլմուշ քիմսէլէր տիր : Կիւ-
նա՛՛ փէք գօրգուլու պիր մա՛-
րաղ տըր . վէ Լլաճա՛ հէթիմ
օլան Քրիստոս՝ կիւնաճքեարլա-
րըն իշինտէն տաճա միւնասիպ
հա՛նկը եէրտէ պուլունմալը խտի :
()՝ մաիսուսէն օնլարը խէլաս
էթմէք իշիւն կէլմիշտի . օնուն
իշի կիւճիւ վէ մասլաճաթը օնլա-
րըն արասընտա՛ խտի : Հէթիմ
լէրին պուլունաճաղը միւնասիպ
մաճալ՝ խասթալարըն մէքեան-
լարը տըր . վէ Լլաճա՛նտիւք տա-
խի՛ սէֆիլ վէ միւճրիմ կիւնաճ-
քեարլարըն արասընտա՛ պուլու-
նուրուտու : Սաթլ . 7 . 17 :
Ղա . Ե . 31 : Էսայ . 7 .
17 , 18 : Սաթլ . 7 . 2 : Խա .
4 : Ժիւ . 3 : Երեմ . Ժէ .
14 : Ե . 17 : Լլա . 6 : Ու-
ժա . 4 :

Պունտան էջրէնի՛րիզ քի ,
ա . Յիսուս Քրիստոս՝ ճանլարըն
հէթիմ տիր : 7 . Հէր պիրի-
միզ՝ օնուն շիֆա վէրիճի վէ
սաղալտըճը գուվլէթինէ մուճ-
թաճը : 7 . ()՝ օնուն վէրտիյի
շիֆայա նայիլ օլմագ իշիւն ին-
սանլարա կէրէք տիր քի , օնա
մուճթաճ օլտուգլարըն պիրսին-
լէր վէ իգրա՛ր էթսինլէր : 7 .
Լլաճաթիւն տիքէնի օլան կիւնաճ

իլլա քէթթի'ն հալտէ օլանլար :

13 Լ'մմա վարըպ' Ս'էր-
համէ'թ իսթէրլիմ վէ տէյիլ

ճանա սափլանմը վէ օնու տէլ-
միշ իքէն , քէնտի'նի սաղ սէլիմ
զանն էթմէք' ճանըն էն մուսա-
դարալը վէ թէհլէքէլի խասթա-
լըղ տըր :

13 . Վ արըպ : Վրիստոս' քէն-
տի'նի տի'նկլէյէնլէրի' վէ ա'լէլ-
խուսուս նօմօստա իթի'խար է-
տէն Փարիսեցիլէրի' (Հոմ. 17—23) քէնտիլէրի'նէ ֆարզ
ու պօրճ օլանը էյօրէնմէք իչիւն'
չօգ տէֆա' Ս'ովսէսէ վէ փէյ-
ղամպէրլէրէ' կէօնտէրի'ր իտի :
Ս'ապլէ . Ժք . 3 , 5 , 7 : Ժթ .
4 : ին . 42 : իք . 31 : Ս'ապլէ .
Ժք . 26 : Վ ար . 7 . 26 : Հոմ .
7 . 24 : — Ս'էրհամէ'թ իսթէրլիմ
իչիլ Գուրպաս' նէ' օլտուղու-
նու էյօրէնլէրի' : Վրիստոս' Փա-
րիսեցիլէրէ թա'ղեր էթմէք' վէ
քէնտի' ա'մէլ ու հարաքէթի'նին
տօղրո' օլտուղունու կէօթէր-
մէք իչիւն' Ս'ովսէսէ փէյղամպէր-
տէ (Գ . 6) պուլունան' Ս'-
ղիզ Վրիթապարտան պիր խանէ
թափտիմ էտէյօր , քի օնլարա'
օնու պիլմէք կէրէք իտի : Ս'ու-
նուն մա'նասը պու տէյիլ տիլ
քի' Ս'լաճ գուրպանլարա վէ
կիւնաճ իչիւն փէշքէշլէրէ զըտ
տըր . չիւն քի օնլարլ' օ քէնտի'սի
թա'յին էթմիշտի , վէ օնլար-
տան խօշնու տ օլտուղունու' չօ'գ
քէրլէ պէյան էթմիշ իտի : Ս'ա-
քին պուլունու մա'նասը պո'ւ տուր
քի , Ս'լաճ խայրաթ ու հասա
նաթտան վէ էյլիքքիւնիլիքտէն'
սալթ տիշարլտան կէօրիւնէն
այն ու ա'տէթիլէրտէ'ն զիյատէ
խօշլանըր : Եհհուտիլէրին ի-
պատէթի' օ գատար չօ'գ գուր-

գուրպան' նէ' օլտուղունու
էյօրէ'նին . զիւրա սատըղլա-
լը չաղըրմալա կէ'լմէտիմ ,

պանլարտան ի'պարէթ իտի քի ,
գուրպան տէմէք' ա'լէսսէվի' ի-
պատէթին տիշարլտան կէօրիւ-
նէն դարաֆը տէմէք անկալըլըր
իտի : Փարիսեցիլէր' քէնտի-
լէրին տիշարլտան կէօրիւնէն
պօրճլարլնա փէք տիգգաթլը օ-
լուպ' այն ու ա'տէթի տայիր
օլան պօրճլարլ' էրքեան ու էտէ-
պէ տայիր օլանլարտան էվա վէ
պէօյիւք սայարլարտը : Ս'աքին
Ս'լաճ չօ'գ քէրլէ թափրի' էյ-
լէտի քի , նօմօսուն էլքեան ու
էտէպէ տայիր ֆարզ ու պօրճ-
լարլ' ի'պատէթին լուսուսմաթ-
տէն ի'պարէթ օլան սյընլա-
րլնտան' պուլնար Ս'լաճ դա-
րաֆըրտան թա'յին օլունմուշ-
լար իսէ տէ' հէր խուսուստա
իլէրի' սայըլմալը տըրլար . գան-
տէ գալտը քի' օնլար ինսան
պուլուչլարլը օլտուգլարլ' զէ-
ման : ն (Թափ . Ժք . 22 : Ս'-
ապլէ . ին . 3 : Եսայ . ն . 11—17 :
Ս'լա . Գ . 6 : Ս'ի . Գ . 6—8 :
Ս'ապլէ . իք . 23 : — Ս'ա-
պլէտըր չաղըրմալա իչիլէրի' :
Փարիսեցիլէր' էյէրշի քէնտիլէրի'
սատըգ օլմագ ի'տտի'սընտա ի-
տիլէր իսէտէ , իլք աթալարլըր-
զըն տիւշմէսինտէն պերու' քէն-
տիլիյինտէն սատըգ օլմուշ հիչ
պիր ատէմ օլմատը : Ս' է էյէր
ատէմ օղըլլարլընըն արասընտա
սատըգ պիր քիմսէ պուլունսայը-
տը , օլ քիմսէ' Վրիստոս Հի-
սուստա օլան սատափաթա մուհ-
թաճ օլմագտը . վէ էյէր պիր
քիմսէ ծախի մաղըրուլըլունտան
քէնտի'նի սատըգ զանն էթմէ ի-
տի , օլ սատափաթլըր գապուլ

իլլա կիննահքեարլարը :

14 () զէմանն Յովհաննէսին շայիրտլէրի օնուն եանընա կէլիպ՝ տէտիլէր . Նի՛շին

պիզ Տէմ փարիսեցիլէր չօգ ուրո՛ւձ դուժարը , սէնին շայիրտլէրին իսէ ուրուձ դուժմաղար :

էթմէզիտի : Իմտի պու միսիլիւ քիմնէլէր իլէ Վրիստոսուն ապա պիր իշի եօղուտու : () պիզիմ պու գատար էյի օլտուղումուզ իշին կէլմէտի . իլլա օգատար ֆէնա՝ օլտուղումուզ իշին կէլտի : Մաթի . ԺԲ . 11—13 : Մաթի . Բ . 17 : Ղալ . Ե . 32 : ԺԵ . 3—10 : ԺԶ . 9—14 : ԺԷ . 10 : Մաթի . Գ . 10—24 : Մաթի . Դ . 9—11 : Մաթի . Ե . 13—16 :

15) Եւրհաննէսի Վուրթարը՝ ճը , սէն ճանլարըն Միզիմ շէքիմի կիպի՝ իրատէթին իլէ էօյլէ քիմնէլէր իլէ կէօրիւշտիւն վէ սէօյլէտի՛ն քի՛ օնլար սէնին փաք վէ ա՛ղիզ դապիտա՛թընա փէք մէքրու՜ճ օլմալը իտիլէր : Իմտի պիզ տախի սէնին կիպի՛ն ալլաք վէ քէօթիւ քիմնէլէր իլէ՛ օնլարը եօլարընըն քէօթիւլիւյիւնաէն տէօնտէրմէք իշին կէօրիւշմէյէ թէնէզգիւլ է՛թմէյէլիմ մի , վէ սէնին կիպի՛ն էյլիքքեանի՛ պիր գալպին սէօլէտիյինէ կէօրէ՛ վէ տէյիլ մաղրուր՝ տիւննապի՛ վէ քէնտիլէրի նի ա՛տիլ սայան ատէմլէրին գանունլարընա կէօրէ՛ ա՛մէլ վէ Տարաքէթ է՛թմէյէլիմ մի :

14. Յովհաննէսին շայիրտլէրի : Մաթի . ԺԵ . 2 : ԺԶ . 12 : Յով . ԺԵ . 35 : Դ . 25 : Դ . 1 : — Միշին պիզ հէմ փարիսեցիլէր ԼԵ : Մաթի . Բ . 18 , վէ Ղալ . Ե . 30—33 տէն կէօրիւնիւյօր քի , պու՝ փարիսեցիլէրին էլի իլէ օլտու , վէ շիւպճէտիզ՝ օպիրլէրինի պաղա գալարընալար օնլար իտի : ()ն

լար Տէնուզ՝ Վրիստոսուն շայիրտլէրինէ՛ քէնտի խօճալարընտան՝ կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր էքմէք եէր տէյիւ շիքեայէթ էթմիշլէրիտի . վէ շիմտի տէօնիւպ Վրիստոսա՝ շայիրտլէրինտէն՝ սալթ եէտիքլէրի՛ իշին շիքեալէթ էտէյօրլար : ()նլար օնա՝ շայիրտլէրինին էթտիյի շէյ իշին սիթէմ՝ էթտիլէր . վէ օնլարա՝ խօճալարընըն էթտիյի շէյ իշին սիթէմ՝ էթտիլէր : ()նլար խաթէտիլէր քի , Վրիստոս իլէ շայիրտլէրինին արասընա պիր մուխալիֆէթ պրագսընլար , վէ Յովհաննէսին շայիրտլէրի իլէ՛ օնլարըն ճիւմլէսինին արասընա պիր մուխալիֆէթ պրագսընլար : Մէ Մաթի . ԺԵ . 18 , 19 տան էօյրէնիլիզ քի , օնլար՝ Վրիստոսուն տա Յովհաննէսին տէ շայիրտլէրի օլմամազ իշին՝ Տէր շէյտէ պիր պէհանէ՛ պուլմաղա Տաղըր իտիլէր :

Միլլէթէ օլան ա՛ղիմ ուրուձ կիննիւնտէն մա՛տա՝ փարիսեցիլէր տայիմա Տաթմատա իքի կիւն ուրուձ դուժարլարըն , (Ղալ . ԺԶ . 12 ,) վէ օնու՝ ալ տէմլէրտէն կէօրիւնմէք իշին՝ էտէրլէրիտի : Վրիստոս շայիրտլէրինէ էօյրէթտի՛ քի , “ օնլար կիպի օլմասընլար ” : Մաթի . Դ . 16—18 շէր Տիւն պաղ : Յովհաննէս քէնտիին՝ միլլէթին ուրուձ խուտուսունտա սապիթ օլմալ ա՛տէթինի տէյիւշտիլմէյէ Տէօրիւմէթ մալիք սայմա՛ղըտը : Մէ պունտան գաթըր՝ նաղար՝

15 Վէ Յիսուս ընկաւ տէտի . Տիւղինճիւկէր՝ կիւ վէյի պիւլէրինճէ օլուուզճա՝ եսս չէքմէյէ գատիր օլուր լարմը . ամմա կիւնէր կէ-

լէճէքէր քի կիւվէյի ընկաւ տան ալընաճազ , վէ օ՝ վէ ման ուրուճ դուծաճազլար :

16 Հէմ Տիչ քիմնէ եէնի պէ՛զ փարչաւընը էսքի էս-

օնուն պիւծիւն է՝ օմրիւ՝ պիր փէրհիզքեարըգտան ի՛ պարէթ իտի : Պազ Սաթ . 7 . 4 , վէ Ժա . 8 , 18 շէրհինէ :

15 . Վէ Յիսուս ընկաւ տէտի : Փարիսեցիէր զանն էթ տիլէր քի , շիմտի Յիսուսու տար եէրտէ գըստըրտըլար , վէ եա քէնտի շայիրտէրինին էթ տիյինի՝ եախօտ Յովհաննէսին շայիրտէրինին էթտիյինի ֆէնա՝ օլմագ թագրիր էտէճէք տիր . լաքին օնա պէտէլ՝ օ պու ֆուր սաթըր էլէ ալըր , վէ իւչ էօր նէքէր իլէ պիզէ՝ էթտիյիմիզ շէյլէրտէ միւնասիպէթ վէ եա գըշըգըզ կէօղէթմէյէ կէրէք օլուուզունու կէօսթէրէրէք՝ պիր էյի նասիջաթ վէրիր : Տիւղինճիւկէր . . . էսս չէքմէյէ գատիր օլուր լարմը : Ուրուճ՝ երէրէք գըրղընըղը վէ քէտէրի՝ վէ տիւղին երէրէք ֆէրրաշըղը վէ սէվինճի նիշա նէլէրի տիր : Իմտի կիւվէյինին նաշպապ ու արգատաշլարը տիւղին վիւյաֆէթինտէ ուրուճ դուծարագ գասալէթ կէօսթէրմէք՝ պիւս պիւծիւն ա՛պէս վէ միւնասիպէթսիզ պիր շէյ տիր : Սաթ . իք . 2 : Պաթ . Ժ7 . 10 , 12 : Յով . 7 . 29 : Յայ . ԺԺ . 9 : իմ . 2 : Սաթ . խե . 14 , 15 : Լաքին տիւղին էս նասընտա կիւվէյի պիր պէլայէ օղըայըպ օրատան գալտըրըլաճագ օլսա , օնուն աշպապլարընըն սէվինճի գասալէթէ՝ վէ զիւյա-

ֆէթէրի եսս ու տէրտէ տէօնէր : Յովհաննէս ճալա ճապտէ տիր . իմտի օնուն շայիրտէրինէ՝ շիմտի տէրտ ու քէտէր վագթը տըր , վէ օնկաւ ուրուճ դուծաճագ փէք միւնասիպ տիր : Լաքին պէն՝ շայիրտէրիմին եա նընտայըմ : Սըլար պէնիմ միւճիզաթլարըմը կէօրիյօրլար , վէ նասիջաթլարըմը՝ իշիտիյօրլար , վէ օնկաւ շիմտի պիր սէվինճ վէ ֆէրրաշըզ վագթըր տըր : Իմտի օնկար՝ ուրուճ դուծաճաղըլա նէ՞ իշիւն էլէմ՝ ու քէտէրին նիշանէլէրինի պէյան էթտիյինէր : Լաքինտիմիզ իշպու նասիջաթտա՝ քէնտինն խուսուսունտա Յովհաննէսին՝ Վիլիսնին կիւվէյի տիր տէյիւ վէրտիյի շէճատէթի (Յով . 7 . 27—36) զէքըր էտէյօր : Վէ պունու սէյլէր իքէն՝ շիւպհէսիզ Եէհուտիլէրին վիւիւմիւ տախի օնուն իադըրնտա իտի , քի օնկար՝ Ս՝ եսիանըն վագթընտա ճէփ ուրուճ կիւնէրի՝ պայրամ կիւնէրինէ թէպտիլ օլաճագ ի՛թիգաթընտա իտիլէր : Պազ . Սաթ . 19 : Վէ Սաթ . ե . 4 շէրհինէ :

16 . Եէնի պէ՛զ փարչաւըն : Եունանիճէտէ պու՝ պիր գասալըլմամը՝ պէզ փարչաւըն անկալաշըլըր : Պէյլէ պէզ՝ ըսլանտըղը վագթըթ չէքիլէպ պիւզիւլիւր . վէ էյէր օնուն պիր փարչաւըն՝ պիր էսքի վէ էօզիւ կիթմիշ էսվապըն իւզէրինէ եամմա

վապա եամա գումա՛զ • զերա
օնուն տօլղունլուղու հօվապ
տան ալըր , վէ տահա՛ պէթէր
եըրթըզ օլուր :

տիքիլըսէ , պիւզիւլտիւյիւ վա-
գըթ ելպէթթէ օլ տիքիլ եերլէ-
րին չէքէր եըրթար , վէ տէլիյի
գափայաճազ եերինէ տահա՛ պէօ-
յիւք աչար : Խմտի Վրիստոս տէ-
յօր քի , պէնիմ՝ եէնի թա՛լիմաթ-
լարըմ տախի՛ պունճիլէյին՝ փա-
րիսնցիլէրին եսքի այն ու ա՛-
տէթլէրինէ մուգապըզ կէլմէզէր :
() նլար պիր եերտէ իթթիֆազ
էտէմէզ : () նլարըն էսքի թա՛-
լիմաթլարը՝ ուրո՛ւճ դալապ է-
տէրլէր . զերա զիւլի՛մլէրինճէ ա-
տէմլէր՝ ա՛մլէր վասիգասը իլէ
խէլաս պուլուրլար : Լաքին պէ-
նիմ թա՛լիմաթըմա կէօրէ՛ ու-
րուճ՝ խէլաս պուլմազ թէրթի-
պինին Տիչ պիր դարաֆը տէյիլ
տիր . զերա ատէմլէր՝ իմա՛ն իլէ՛
նօմօսուն ա՛մլէրլինին Տիչ պիր
ա՛լագասը Եօղէքէն խէլաս պու-
լուրլար : Պու կիւնքի կիւնէ գա-
տար Տէփ Եէհուտիլէր Վրիս-
տոսու րէտտ էտէրլէր , վէ փարի-
սնցիլէրին պու էսքի թա՛լիմաթ-
լարընա՛ կիւլէնիլէր : Փուլթ-
փէրէսթլէր տախի էօյլէ էտէրլէր :
Սէ ֆիլ վագի՛ պիւթիւն տիւ-
ննա իքի գըսըմէ թագսիմ օլուր ,
քի պիր գըսըմը՝ խէլաս իչիւն
քէնտիլէրին իլէտիլէրի ա՛մլէ-
լէրինէ կիւլէնիլէր , վէ օ պիր
գըսըմը՝ խէլաս օլմալէրի ի-
չիւն Վրիստոսուն սատագաթը-
նա կիւլէնէնլէր տիր , վէ պուն-
լարըն իքիսինին արասընտա օր-
թա Եօլ Եօ՛գ տուր : Էէր քիմ
քի՛ քիւլիյէն Վրիստոսուն վա-
սիգասը իլէ խէլաս պուլմազսա ,

17 Վէ եէնի շէրապը էս-
քի դուլումլարա գումազլա՛ր •
Եօ՛ղիսէ՛ դուլումլար եըրթը-
լըր , վէ շէրապ տէօքիլիւր ,

Տիչ ա՛յալ խէլաս պուլմազ : Լ-
տէմլէրին լարգըզլարընն էն
ա՛լէասը՝ կիւնահտան ի՛պարէթ
տիր , վէ օնու Վրիստոսուն լա-
յըգըզլարը՝ իլէ գարըշտըրմազ՝
տիվանէլիյին պէօյիլիւ տիւր :
Վրիստոսուն կէրէք տին մատտէ-
լէրինտէ վէ կէրէք ախէր Տէր
պիր շէյաէ ատէմլէր պիր միւ-
նասիպէթ վէ մուլթապըզըզ կէօ-
զէթմէյէ լաղըմ օլտուղունու
կէօսթէրմէք իչիւն՝ պու կէթիր-
տիյի իքինճի էօրնէք տիր : Տին
ա՛գլէ զըտ տէյիլ տիր :

17. Եէնի շէրապը Եսքի գո-
լուլարա : Վալնամալը շիրայը
էսքի դուլումլարա գումազ՝ պէօ-
յիւք աճմազըզ օլուր . չիւնքի
իքիսինին տէ զա՛յ օլաճաղընա պիր
շիւպՏէ Եօ՛գ տուր : Պունուն
կիպի տէյօր Վրիստոս Լաֆէն-
տիմիզ՝ պէնիմ՝ եէնի թա՛լիմաթ-
լարըմ էսքիլէրէ գարըշտըրլուս ,
Տիչ պիր շէյէ Եարամազ օլուր-
լար : () նլար՝ քէնտիլէրին պիւ-
թիւն գուլլէթիլին զալպ էտէր-
լէր , վէ նէ՛ էսքիլէրին Տըֆզ
էտէպիլիլէր , նէ՛ տէ քէնտիլէ-
րին՝ սագլայա պիլիլէր : Լա-
քիլէր պիր Եանա՛ աթըլըն , Տէփ
էսքի այինլէր վէ ա՛տէթլէր պա-
գա՛լ օլուն . պէնիմ՝ եէնի թա՛-
լիմաթլարըմա՛ եէնի գանուլա՛ր
տախի իգթիզա էտէր : Վրիս-
թիանլըզ՝ Եէհուտիլիյին ա՛-
տէթլէրինտէն փա՛ք գալսըն •
փուլթիլէրէսթիլիյին՝ Եա Տէր կէօ-
նա տիւնեալի մէնֆաա՛թ միւլա-
ճաղասը չիրքէֆինտէն փաք վէ

վէ զուլումլար հէլա'ք օլուր .
ամմա եհնի շէրապը եհնի'
զուլումլարա գօրլար : վէ ի-
քիսի' տէ սագլանըր :

18 ()' օնլարա պունլա-
ըր սէյլէ'ըքէն , իշթէ պիր
սէրվէր կէլա' օնա սէճոտէ'
էտէրէք տէտի քի' Գըզըմ

հալա էօրտիւ , լաքին կէլա'
էլինի իւզէրինէ' գօ , վէ եա-
շայաճա'գ տըր :

19 Իմտի Յիսուս գալգըպ'
շայիրտլէրի իլէ օնուն ար-
տը'նճա կիթտի :

20 Վէ իշթէ օն իքի երլ
գանը ագան պիր գարը' արտ-

թէմիզ գալսն : Վա'ք . Ժե .
1 , 24 : Վա'ղ . Ե . 1—6 : Եբ' .
Ը . 13 :

Ե'յ օգույան տօսթում , էյէր
սէն իքի այաղըն իլէ պիր գայա-
նըն իւզէրինտէ տուրույօր իսէն ,
էյէրէն ա'յիմ տալղալար օնուն
իւզէրինէ պիւթիւն հըլլարը իլէ
վուրույօրլար իսէ տէ , սէն պիր
էմին եհրտէսին , վէ ասլա պիր
գօրգուն օլա'մազ : Լաքին է-
յէր այաղընըն պիրինի տէնիզտէ
եհլզէն սազ ու չէօփիւքլէրին
իւզէրինէ գօր տա' վիւճիւտիւ-
նիւն աղըրըղընը ճիւզիճէ օնուն
իւզէրինէ վէրի'րսէն , տէնկինի
ղայպ էտիպ տէնիզէ տիւշէճէյի-
նէ շիւպճէ եօ'գ տուր : Պուն-
լարըն պիրի պիրինէ միւնասիպէ-
թի վէ ույղունլուղու եօ'գ
տուր : Պիրազ պիրինին' վէ
պիրազ օպիրինին վասիդասը ի-
լէ գուրթուլմազ իւմիտինտէ օլ-
մազ' աշմագլը'գ տըր :

18. Պիր սէրվէր : ()'նուն ա-
տը Յայրոս իտի . վէ օ' Եհհու-
տիլէր սինակոկասընըն վէ օրատա
օլան ի'պատէթին նագիրի օ-
լան իւթիարլարըն պիրի' իտի :
Սա'րի . Ե . 22 : Վա'ղ . Ը .
41 : Հէմ' Վա'ղ . Ժե . 14 :
Վա'ք . Ժե . 15 պագ : Վէ
Սա'րի . Ժ . 23 շէրճինէ տախի
պագ : — Վալըմ հալա էօլլիւ :

()' օնուն եաղընըզ էվլատը' իտի ,
վէ օնիքի եաղընտա իտի : Պու-
վուգուա'թը տահա մուֆասալճէ
նագլ էտէն Սարկոս վէ Վու-
կաստան կէօրիւնիւր քի , օ գըզ'
պապասը էվտէն չըգտըղը' վա-
գըթ տահա էօլմէմիշ իտի : Լա-
քին' պու միսիլիւ գասալէթ ու
թէլաշ իշինտէ պուլունան պիր
պապա' ա'գըլ տալընըղըն-
տան սէյլէտիյի շէյտէ փէք
տիգգաթը օլմամասը էմրի մու-
գարէր տիր . վէ պիր տագիգէտէ'
“ էօլտիւ ” , վէ օպիր տագիգէտէ'
“ էվտէն չըգարքէն էօլիւյօր ի-
տի , վէ շիմտի պէլքի էօլմիւշ
տիւր ” տէյէ պիրի'րտի : Սա'րի .
Ե . 23 , 35 : Վա'ղ . Ը . 42 ,
49 : — Իշինի իւզէրինէ' գօ :
Եհհուտիլէրին փէյյամպէրլէրի-
նին վէ սայիր ա'զըզ ատէմլէրին
ա'տէթի իտի քի , պիր քիմսէյէ
պիր քէրէմ' էթտիլէրի' եա էյ-
լիյի իշին տուա' էթտիլէրի
զէման' օնուն իւզէրինէ էլինի'
գօսունլար :

19. Յիսուս գալգըպ' : Յի-
սուստա ասլա կէճիքմէք եօգ
տուր : ()' տայիմա պունճիլէյին
հազըր օլուպ' սալթ պիլիմ' իմա-
նըմըզըն տա'վէթինէ' պագար :

20. Վանը ագան պիր գարը :
Պու մա'րազ' օնու զայի'թիւ-
տիր իտի , վէ վիւճիւտիւնիւն

օնու կէօրինճէ տէտի . Եիւ
րէքէն՝ եա՛ գրգըմ՝ իմանն
սէնի գուրթարտը . վէ գարը

րէքէն՝ տէտի . պուրատա զէբր
օլունան գարըյա տէ՝ Եիւրէք-
էն՝ եա՛ գրգըմ՝ տէյօր , քի
շիւպէէ էթմէ , ճէսարէթլէն ,
կէօղիւն այտըն , իսթէտիյին օ-
լաճագ , միւրատընա էրէճէքսին
տէմէք տիր : Պու նէ գըյաթ-
լու ճէպպար տըր . նէ՛ լադիֆ
սէօղէր տիր : Պէլի եա՛ իսպպ-
սէնին ա՛ֆլիզ վէրմէն՝ ՖէրրաՅ-
ըզ ու շազըզ կէթիւրի . սէնին
շիֆա վէրմէն՝ ա՛ղիմ լաճաթըզ
պաղըշլար , վէ եիւրէքէնտի-
րիւր . սէնին Քէլամըն՝ պիզէ
պուսու թաստըզ էտէր . վէ սէնին
Իուհուն՝ օնու եիւրէքէրիմիդտէ
պիզէ սէօյլէր . վէ պիզ՝ պո՛ւ
տիւնեատա տէ՛ ախրէթտէ տէ
էպէտէն սաա՛տէթլու օլուրուզ :
— Իմանն սէնի գուրթարտը :
Պապ թ . 29 : Սալի . Ժ . 52 :
Պալի . 50 : Ժէ . 19 : Ժք .
42 : Պարթ . Ժք . 9 : Եբր .
Ժ . 2 : Օնա շիֆա ու սաղըզ
վէրէն՝ Յիսուսուն գուվվէթի
իտի . լաքին պու շիֆա իչիւն
օնու Քրիստոսա կէթիւրէն՝ իման
իտի . իմանսըզըզ իսէ՛ օնու
պու շիֆատան կէրի՛ պրաղըրտը :
ՎիւնաՏքեարըն խէլասը խուսու-
սունտա՛ տախի պու պէօյլէ տիր :
Իման կէթիւրմէյէնէրին Տիշ
պիւրի խէլաս պուլա՛մազ . լաքին
իման՝ խէլաս էտէն գուվվէթ
տէյիլ՝ ալէթ տիր : Իճթիմալ
քի իման՝ պու գարընընքի՛ կիպի՛
թէքսիլ օլմամըշ օլուն . լաքին
օ՛ ինսանը Տէր Տալտէ թէքսիլ
տէ պիր : Օլաթի ալէպէ կէթի-
րիւր : — Սէ գարըն օլ սաա՛թարտ
գուրթարտ : Պազ՝ Սալի . Ե .
26 վ

օ՛լ սաա՛թտան գուրթուրու :

23 Իմոթ Յիսուա՛ օլ սէր-
վէրին էվինէ կէլի՛նճէ , վէ

25—34 , վէ Պալի . Ժ . 44—48 ,
քի օրատա պու նագիլէթ տաճա
մուֆասալ վէ թատգիզ պիր
գարզ իլէ վէրիլյօր :

23 . Նէյպանարըն հէ՛ շաաթ-
եալէն գալապուրը : () զէմա-
նըն ա՛տէթի պու իտի քի , պիր
քիմնէ էօլաիւյիւ կիպի՛ խըրսմ
ագրապաար՝ վէ ալէխուսուս օլ
ֆամիլեանըն տիշ էճիլէրի ա՛ղիմ
պիր սէս իլէ պիր ֆիղանէ՛ պաշ-
լարլարտը , քի սէտասը՝ ուզագ
մաճալէրէ՛ վարըրտը : Պէօ-
յիւք քիմնէլէրին էվէրինտէ՛ օն-
լարըն ֆագիլէթլէրինի վէ պէօ-
յիւք իշլէրինի կէրէք մագամը
սէս իլէ վէ կէրէք գարզի ախէր
իլէ զէքր էթմէյէ վէ պուստան
պէօյլէ էլէմ ու գասալէթին վէ
ֆիղանըն շիտտէթինի արթըր-
մաղա՛ իւճրէթ իլէ մախսուսէն
ատէմլէր գուրթարլարտը : Շօգ
տէֆա՛ սաճիճ վէ իւճրէթ իլէ
գուրթուրուշ ֆիղան ու ֆէրեատ
էտիճիլէրին սէտասընտան Տալա
տօլարտը : Ժ Սալի . Ե . 25 :
Եբր . Ժ . 17 : Սալի . Ե . 16 :
Սալի . Ժ . 17 : Սալի . Ե .
38 : Եէհուտիլէրէ՛ էօլիւլէր
իչիւն մաթէմլէրինտէ՛ փուլթի-
րէսթլէրին էթտիյի կիպի՛ սաշ
ու սագալլարընը եօլմասը վէ
վիւճիլտլէրինի եարալամասը եա-
սագ օլմուշուտու (Պալի . Ժ .
28 : Ժ () քին . Ժք . 1 , 2) . լաքին
պու ճիւմլէ իլէ պու պապտէ օն-
լարըն ա՛տէթլէրինին պա՛ղըսը՝
փուլթիլէրէսթլէրտէն ալընմըշ
իտի : Լաքին պու միսիլիւ գօր
ու շիտտէթ իլէ ֆէրեատ ու ֆի-
ղան էտէրէք էլէմ վէ գասալէթի

նէյզանլարը հէմ շամսլա
էտէն գալապալըզ կէօրլն
ճէ, օնլարա տէտի .

24 Կիտին, զերա գըզ

պէյան էթմէք տայիմա Փայտա-
սըզ՝ վէ հէր հալտէ կիւնա՛հ
տըր : Պէօյլէ վագըթլարտա զա-
յէթ Փայտալը վէ միւնասիպ օյան՝
սիւքիւթ վէ ըսհաթ տուրմագ՝
վուգուա՛թի ըիզա իլէ գապուլ՝
վէ օնու իւզէրինէ թէֆէքքիւր
էթմէք տիր : Սադ՝ . Լթ . 9 :
աթմէ . 7 . 13 : Սաթլ . Ժ7 .
12 :

24 . Կիտին : Յիսուս Քրիս-
տոս կէլտիյի վագըթ՝ եիւրէք
գըրընլըզ վէ գասալէթ կիթ-
սին . վէ ճիւմէ ճէնագէլէրի-
միզտէ՝ եիւրէքլէրիմիզտէ օնա՝
պիր եէր հազըրլայալըմ . օնա՝
քի՝ “գըյամէթ վէ էօմիւր”
քէնտիսի տիր : — Վալ էօլմէպի,
իլլա ույո՛ւյօր : Լաֆէնտիմիզէն
պու սէօլէրի՝ “Ճէնագէլի
գալտըրմաղա եարտըմընըզ հա-
ճէթ եօ՛գ տուր, չիւնքի պէն
օնու ույգուտան կիպի ույան,
տըրմաղա կէլտիմ” աէմէք տիր :
Քրիստոսա՝ ույգուտան ույան,
տըրմաղա հէր նէ՝ գատար գօլայ
իտի իսէ, էօլիւլէրտէն գալտըր-
մաղա տախի օլգատար գօլայ ի-
տի . վէ պունճիլէյին գուվէթ
սահիպի օյան պիր քիմնէ “մէվ-
ճուտտէ օլմայան շէյլէրի՝ մէվ-
ճիւտտէ՝ կիպի չաղըրա” պիլիւր
իտի : Լաթլ . 7 . 17 :

Լաքին իհթիմալ տըր քի,
Յայրոս վէ օնդւն տօսթլարը՝
րուհ թէն իլէ պերապէր հէլաք
օլուր, վէ էօլիւլէր գըյամէթի
եօ՛գ տուր ինանան Սադուկեցիլէր
իտի . վէ պէլլի տիր քի՝ Լաֆէն-
տիմիզ “ույո՛ւյօր” Լուզէթիւրի՝

էօլմէտի, իլլա ույո՛ւյօր . վէ
օնու զէվզէնիլլէր իտի :

25 Իմտի գալապալըզ չըզ
գալըլտըգտա, օ իչէրի՝ վա-

պո՛ւ միսիլիւ էօլմէյէ գարըր
գուլանմըշ տըր : Պունո՛ւն կի-
պի Լաֆէնտիմիզ Սադուկեցիլէրէ՝
Սաթլ . Իթ . 32տէ վէրտիյի
ճէվապընտա՝ տախի՝ Լաթհա՛մ,
Լաթհա՛մ վէ Յակոբ էօլմէտիլէր,
իլլա հայաթտա՝ տըրլար տէյիւ
թաստըգ էյլէտի : () քէնտի
տօսթու Վալարոս հագգընտա՝
տախի հէման պու սէօլէրի՝
գուլանմըշ տըր : Յա՛լ . Ժա . 11 :
Քէգալէք Լաթիլ Քիթապլարը
եաղանլար՝ չօգ քէրրէ էօլիւլէր
հագգընտա՝ ույուրլար՝ կիպի
սէօլլէրլէր : Վաթ . Է . 60 :
աթմէ . Ժ . 6 , 18 : աթմէ .
7 . 13—15 : Ժ Պէպ . 7 . 4 :
Սաթլ . Ին . 52 : 7 թաթ .
թ . 10 : Վաթ . Ժ . 2 : Ույ-
գու՝ պիր գըստա էօլիւլմ՝ վէ էօ-
լիւլմ ուզուն պիր ույգո՛ւ կիպի
տիր : Սատըղն էօլիւլմիւ՝ պիր
գարգի միստուսէ իլէ ույգու նա-
ղարը իլէ պագըլմալը տըր : Ե-
սայ . Ժթ . 1 , 2 : — () նա՝ զէվզ-
լէնիլլէր իտի : Լաթիսի կէրչէքլէք՝
սէօլլէտիյի վագըթ՝ պիւթիւն
տիւնեա օնու՝ ալաղընտա սիւ-
քիւթ օթուրուպ՝ օնտան տէրս
ալըն : Լաքին էյվա՛հ ալլա-
հանի ի՛յլ՝ ճիսմանի ա՛ղլէ տէ-
լիլէք կէլիւր . վէ օ՝ Լալահըն
ճիւմէ թագաթիլլէրիւն զէվզէ-
նիպ՝ խօր կէօրիւր :

25 . Իչէրի՝ մարալ : Սաթլ .
Է . 37—40 տէ էօրէնիլլէր քի,
գըղըն օլտուգու եէրէ կիրմէյէ՝
եաղընը օնու՝ պապասընա վէ
անասընա՝ վէ շայրտլէրինտէն
իւլ քիմնէյէ րուստաթ վէրմիշ

ըրպ օնուն էլինի՝ դուժտու ,
վէ գըզ գալգտը :

26 Վէ պուռնուն խապերի պիւ-

իտի : Սիւճիզաթը կէօրէճէք
շահալէր հազըր պուռնմաղա
իգթիղալը՝ իտի . վէ վուգուի՛նի
սապիթ էտէճէք միգտարի ա-
տէմիէ՛ր սէշմիշիտի : Պիօ օտա-
նըն իշինտէ պուռնտան չօգ քիմ-
սէլէր պուռնաճագ օլսայըտը ,
չօգ շամաթա վէ կիւրիւթիւ հա-
սըլ օլուր՝ վէ հիշ քիմսէ նէ օլտու-
ղունու կէօրմէյէ վէ նէ սէօյլէն-
տիյիսի իշիթմէյէ գատիր օլա՛-
մաղտը : Պէշ ա՛ղը պաշընտա
շահիտլէր՝ տայիմա պիր կիւրիւ-
թիւիւ գալապաղգտան չօգ էյի
տիր : — Վէ Գըզ Գալգալ :
(՝) թէքրար հայաթ պուլուպ
եաշտը . վէ օնուն թէքրար
եաշտըպ հէր պիր խասթալըզ-
տան սաղալմասը՝ ա՛նիտէ վէ թէք-
միլէն իճըա օլունտու : (՝) եիւ-
րիւտիւ , եէտի , վէ է՛օմիւն
հէր պիր խըզմէթիւնի էտէ պիլտի :
Սաթի . Է . 41—43 : Վէ
պուռնճիլէյին վիւճիւտէ թէքրար
է՛օմիւր վէրէպիլէն պիր զաթ՝
կիւնաշըն էօյիւմիւնտէն ճանա՛
տաիի ըուհանի հայաթ վէրէ
պիլիւր : Պամիւնալարըմըզ վէ
պուլունտուղունուզ մահալէրին
իշինտէ օլան ըուհանիճէ էօլմիւշ-
լէրին ճիւմէսինէ էպէտի է՛օմիւր
վէրմէյէ՛ օնուն պիր թէ՛ք սէօղիւ
քիթայէթմ էտէր : Իմտի պու
չօճուղուն պապասը կիպի (խանէ
18)՝ քէնտի չօճուգլարը իշիւն
Վրիաոոսա կէլիպ՝ օնլարըն իւ-
զէրինէ էլէրինի գամաղա քի օն
լար էպէտի է՛օմիւր պուլունիլալ
տէյիւ եալվարաճագ պիր քիմսէ
եօ՛գմու :

26 . Վէ պուռնուն խապերի

թիւն օլ տիյարա եայըլտը :

27 Վէ Յիսուա օրատան ի-
լէրի կիտէրքէն , օնուն աը-

պիւթիւն օլ պիւրաւ Եայըլտը :
Թահմին էտէ պիլիւրիզ քի , պու-
պիւթիւն օ տիյարտա հէր քէսին
սէօյլէշտիյի մատտէ օլմուշուտու .
վէ պիր գաշ հաթթա՝ իսթիար-
լարըն վէ կէնճիլէրին սէօյլէշտիյի
մատտէ պուլ իտի : Լ՛յիվահ .
էօյլէ իսէ նիշիւն օնլարըն հէ-
փիսի օնա ինանմատըլար , վէ
պու մինվալ իւզըն օնուն փա-
տիշահըղընտա էպէտէն սաա՛-
տէթլու օլմաղա նայիլ օլմատը-
լար :

27 . Իսի հէօրլէր : Իշպու
միւճիզաթ՝ օպիր Լ՛անտարանիչ-
լէրտէն զիքր օլունմայօր : — Պա-
ճըրաւագ Կէրլէ՛րիւն : Կէօրիւ-
նիւր քի , օնլար օնա՛ օլ սէրվէ-
րին էպինտէն չըգտըղը կիպի
րասթ կէլտիլէր . վէ փէք իհթի-
մալ տըլ՝ քի , օնուն հէնուզ
իշիւմիշ իտիյի օլ միւճիզաթ՝
օնլարըն կէօղէրինին նուրունա
մալիք օլմագ պապընտա իւմիտ-
լէրինի ա՛ճալըպ պիր գարը ին
գուվվէթլէնտիրմիշիտի : Լիւթը
կիւնահքեարլարա կէօսթէրտի-
յի իշիթտիյիմիզ մերհամէթտէն
պիլզ տաիի ճէսարէ՛թ ալալմ ,
քի օնտան՝ ըուհանի տերտիմիղէ
տէրման գալապ էտէլիմ : — Պիւ-
պէ Գըզալէ՛լ էյլէ : Վէնտի
գըզընտան էօթիւրիւ՝ օլ Վա-
նաանը՝ գարը պէօյլէ նիյալ
էյլէտի : Սաթի . ԺԷ . 22 :
(Ո) սըզլէթտէ՛ օլան նպպա տա-
իս օնուն սէթիլ օղու իշիւն՝
պէօյլէ նիյալ էյլէտի : Սաթի .
ԺԷ . 15 : Երիքովտաքի քէօր
(Պապի Դ . 30)՝ վէ օլ օն
տամը քիմսէլէր (Պաթի . ԺԷ :

տընձա իբի քեօրէր կիտիպ՝
պաղըրարազ տէրէ՛րիտի .
Պիզէ մէրհամէ՛թ էյլէ՛ եա՛
Ղաւի՛թ օղլու :

28 Վէ՛ օ՛ հվէ կիրինճէ ,
քեօրէր օնուն եանընա կէլ-

տիլէր , վէ օնլարա տէտի .
Պունու էթմէյէ դատիր օլ-
տուղումա ինանը՛մըսընըզ .
օնլար օնա տէտիլէր . Պէ՛լ՝
եա՛ րապոյ :

29 Օլ զէման օնլարըն

13) տախի պէջլէ նիյազ էթտի-
լէր : Պիզիմ ճիւմէմիզ՝ Վը-
րիստոսուն մէրհամէթինէ մուհ-
թա՛ճըզ . վէ օնուն մէրհամէթի
օլաճաղը՝ փէյղամպէրլէր վասի-
դասը իլէ փէշին խապէ՛ր վէ-
րիլմիշիտի : Սաղլ . հք . 12 ,
13 : Պո՛ւ տիգգաթէ լայըզ
պիր շէյ տիր քի , պու.քեօրէրին
հէր պիրի պաշգա պաշգա քէնտի
թէֆսի իշիւն՝ Պանա՛ մէրհամէթ
էյլէ տէյիւ նիյազ էթմէյօր-
լար . իլա իքիսի պի՛ր աղըզտանն
Պիզէ՛ մէրհամէթ էյլէ տէ-
յիւ եալմարըյօրլար : Օնլարըն
տուա՛սը՝ պիրլիքտէ սունուլան
պիր տուա՛ խտի : Տէրտլէրի
պի՛ր օլան պիր դագըմ՝ առէմ՝
պիրլէշիպ պի՛ր տուա՛ տախի
էթմէլիտիլէր : Տէրտտէ ար-
գատաշ օլանլար՝ մէրհամէթին
թախթընա արգուհալ սունմագ-
տա՛ տախի արգատաշ օլմալը տըր-
լար : — Պաւի՛թ օղլու : Վրիս-
տոս իշֆէնտիմիզէ պու իւ՛նվան՝
օնուն տօղմասընտան հվէլ
Ղաբրիէլ մէլէքտէն վէրիլտի-
յինտէն մա՛տա (Պ աւի . ան .
32)՝ ախէրինտէն վէրիլտիյինի՛
շինտի ի՛թ տէֆա՛ իշիտիյօրուզ :
Պու.քեօրէր պու իւ՛նվան իլէ
օնուն Սեսիա օլտուղունու իգ-
րար էտէյօրլար . զիրա հէի Եէ-
հուտիլէր պիլ իթթիֆագ՝ Սե-
սիանըն շան ու շէօհրէթ հասէպի
իլէ Ղաւիթին օղլու օլաճագ
իթիգատընտա խտիլէր : Եսայ .

թ . 6 : Սաղլ . ան . 1 : Ժք .
23 : Ժէ . 22 : Դ . 30 , 31 :
իւ . 9 , 15 : Իք . 42 : Յովհ .
է . 42 : Սաղլ . ան . 3 : Թ . 5 :
Հայր . Իք . 16 : Իշպու.քեօր-
լէր Վափառնայում սօգազլա-
րընտա Սեսիանըն կէլտիյինի
նիտա՛ էտէյօրլար : Օնլար է-
յէրշի.քեօր խտի իսէլէրտէ ,
Վրիստոսուն շան ու ճէլալինին
Փարգընա վարապիլիյօրլար . օն-
լար թէն կէօղլէրի իլէ օնուն նէ
քէնտիսինի նէ՛ տէ օնուն միւ-
ճիզաթլարըն կէօրտիլքլէրի վաթ
խտի . լաքին “ իման իշիթմէք-
տէն ” օղլու : Սաղլ . Ժ . 17 :

28 . Վէ՛ օ՛ հվէ կիրինճէ : Իշ-
ֆէնտիմիզ տահա Վափառնա-
յումա օլտուղու իշիւն՝ իշթի-
մալ տըր քի՛ պու հվ Մնդրէաս
իլէ Պերոսուն հվի խտի :
Սաղլ . Իք . 14 : Ժէ . 25 :
Սաղլ . ան . 29 : Օ՝ սօգաղըն
կիրիլթիլախնտէն հվէ՛ չէքիլ-
տի . զիրա օկիւնիւն միւ՛ճիզաթ-
լարը սէպէպինտէն գալապաղզ
ղայէթ ա՛ղիմ հարաքէթէ կէլմիշ
օլմալըյօրլար : — Ինանը՛մըսընըզ :
Վրիստոսուն իհսան ու.քէրէմ-
լէրէ նայիլ օլմագըղըն եալընըզ
շարդը իման տըր : Սաղլ .
Ժք . 58 : Ժէ . 28 : Սաղլ . Թ .
22 : Յովհ . Ժան . 26 , 40 :

29 . Ինանընտա իտիլէ : Օն-
լարա՛ պանա պէտէլինի վէրմէյէ
գուտրէթինիզէ կէօրէ՛ եա պանա
խըզմէթ էթմէյէ գուվէթինիզէ

կէօզլէրինէ տօգունուպ տէ-
տի . Սիգէ՛ իմանընըզա կէօ-
րէ օլտուն :

30 Վէ օնլարըն կէօզլէրի
աջըտը . վէ Յիսուս օնլարա
շէտիտ թէնպի՛՛հ էյլէյիպ
տէտի . Պա՛գըն , քի՛մնէ պի՛լ

մէսին :

31 Օնլա՛ր իսէ չըգըպ՛
պիւթիւն օլ տիյարտա օնուն
խապէրինի եայտըլար :

32 Վէ օնլար չըգա՛ր իքէն ,
իշթէ օնա պիր տիւթիզ ճիւնն-
լու ատէմ՝ կէթիրտիլէր :

կէօրէ՛ եախօտ ա՛լիմիյինիզէ՛
գէնկինլիյինիզէ՛ մէսնէտ ու
րու թպէնիզէ՛ սատաքաթ ու խայր
ա՛լէլէրինիզէ՛ վէ լայրգըղընըզա
կէօրէ տէմէյօր . իլլա՛ յիմանընը-
զա՛ կէօրէ՛ սիգէ օլտուն տէյօր :
()՝ իպիթիտա օնլարտան՝ քէնտի-
ն ին օնլարըն կէօզլէրինի աշմաղա
գուտրէթի վար օլտուղունա պիր
իգըար պըլօր , վէ օնտան
սօնկրա օնլարըն ճան ու տիլտէն
ու մտուզլարընը իճրա՛ էտէյօր :
Իմօի Վլլաճըն խաղընա եիւրէք
վէ ճէսարէթ կէլմէք իշիւն՝ ճիւմ-
լէ ա՛լէմտէ չալ օլտուն , քի
Վրիստոս՝ քէնտի խաղընըն ի-
ման իլէ օլան իւմիտլէրինի Տիչ
ապլա պօշա չըգարտըղը եօգ
տուր : ()Նլար աղլարընը աշ-
սընլար , վէ օ՛նլար տօլտուրա-
ճագ տըր : Սադ՛ . ճա՛ , 10 :

30 . Վէօզլէրի աջըտը : Սադ՛ .
ճիւթ՛ . 8 : Եայ . լի . 5 : խթ՛ .
7 : — () Եաթիւ լէնպիլէ էյլէյիպ :
()Նլարա՛ գաթ պէ գաթ թէն-
պի՛՛հ էյլէտի , աղըր պիր դարզ
իլէ շիտտէթիլ պիր էմր վէրտի ,
վէ իդտա՛թըղըլըգ էտէճէք օլ-
տուզլարը սուրէթտէ տարըլա-
ճագ տէյիւ օնլարա թէ՛հտիտ
էյլէտի : ()՝ պիլիրիտի քի՛ օ-
նուն սէօյլէտիյինի իճրա էթմէք
ղայէթ մուհիմ՝ վէ իգթիզալը
իտի : Կապառնայում էհալիտի
օնուն հայա չօգ միւ՛ճիղաթլա-
րընը կէօրմիւշլէրիտի (Պապ լ՛ .

6—16 : Սադ՛ . ճա՛ . 21—27 :
()ճիւթ . 7 . 46—52) , լաքին օն-
լար թէ՛վպէ է՛թմէտիլէր : Իմ-
տի օնլար՝ արթըգ նիշիւն պաշ-
գա միւ՛ճիղաթլար տաճա՛ կէօր-
սիւնլէր . օնլարա նէ՛ր Փայիտէ
օլտուրուտու : ()Նլարըն կէօզ-
լէրի տաճա՛ զիյատէ քէօրլէնէ-
ճէյիտի , վէ եիւրէքլէրի տաճա՛
զիյատէ սէրթլէնէճէյիտի , օն-
լարըն ա՛գըլ տաճա՛ ճիւմանի՛
իւմիտլէրի տաճա՛ տիւնեապի՛
կէրչէքլիյէ վէ էյլիյէ տիւշմէն-
լիքլէրի տաճա՛ զօրլու՛ վէ օնլա-
րըն հիւքմի զաղապը էնճամը
տաճա՛ հիյպէթլու օլաճաղըտը :
Սադ՛ . ճա՛ , 23 , 24 :

31 . Պիւթիւն օլ տիյարտա օնուն
խապէրինի եայտըլար : ()Նլար՝
օնուն շէտիտ թէնպի՛հիւնէ ի-
դաա՛թըղ օլտուլար : Վլլաճա
եէնի տէօնմիւշ չօգ քիմնէլէր
կիպի՛ օնլարըն հէրարէթի ա՛գլ
ու Փէրաթէթլէրինտէն զիյատէ
իտի : ()Նլար քէնտիլէրինի խօ-
ճալարընտան ա՛գըլը՛ զանն էթ-
տիլէր : Վէ էյլէրչի օնլարըն
մէրամ ու մագսուտու՛ պէլքի
էյի՛ իտի իսէ տէ , շիւպհէսիզ՝
Վրիստոսուն իշինն չօգ զիյան
կէթիրտիլէր : Սադ՛ . ճա՛ , 44 ,
45 :

32 . Պիւթիւն ճիւննու :
Կէօրիւնիւր քի՛ , պու ատէմին
տիւթիլիյի՛ պիր դապիտա՛թ
գուսուրուտան կէլմիշ պիր ի՛յ .

33 Վէ ճինն չըգարըմա՛ղ ըլա՛ տիւրիզ սեօյլէտի . վէ խալգ՝ թա՛ծիւպ էտիպ տէր-

լէրիտի քի՛ Խարայէլտէ հի՛չ պիր զէման պեօյլէ շէյ կէօ-
րի՛նմէտի :

Ընթ տէյիլ՝ իլլա պիր եարամազ
րու հուն իշի՛ իտի : Ս՝ապլ . Ժք .
22 : Ս՝ապլ . Ժ . 16 — 24 : Վ՝ապլ .
Ժա . 14 : Քրիստոսուն՝ շէյ-
դանըն իշէրինի հէլաք էթմէյէ
վէ պիրզն օնուն հիւպէթի գուվ-
վէթինտէն խէլաս էթմէյէ կէլ-
տիյինէ (ա՛հա՛ն . Գ . 8)՝ նէ՛ դա-
տար մութէքքիւր օյմալըյը :
Հէյդան շիմտի՛ օ զէման էթ-
մէյէ օնա րուխսաթ օլտուղու
կիպի՛ ատէմլէրին վիւծիւտինէ
կիրէ՛մէզ . լաքին օ՛ շիմտի տախի
օսլարըն ա՛գլ ու Ֆիքրինէ վէ
եկրէքլէրինէ պիր ղայէթ մուր .
տարլալըճը վէ գօրգուլու թէսիր
էտէ պիլիւր . վէ օնլար՝ պու
եկսիրլէքտէն Քրիստոսուն վասի-
դասը իլէ խէլաս պո՛ւլմատըգճա
օ՛ ճանը՝ վէ թէնի դապզ էտիպ՝
էպէտէն ճէհէննէմտէ էզիյէթ
ու իսքէնճէլէրտէ՛ սազլայաճազ
տըր : Ս՝ապլ . Գ . 24 , վէ Դ .
28 շէրհէրինէ պազ :

33 . Տիւրիզ սեօյլէտի : Քրիս-
տոս Լաֆէստիմիզ՝ իշէյէնի տէֆ-
էթմէյիլէ , իշի՛ մաշվ էյէտի :
Հէյդանըն գուվվէթի գըրըլ-
տըզը կիպի՛ օլ ատէմին տիլի
աջըտը : Ղապիա՛թտէն ճիւմ՝
լէմիզ շէյդանըն գուվվէթի
ալթընտալըզ . վէ Քրիստոսա՛
հէմ օնուն ա՛ղիմ վէ զիգըյմէթ
խէլասընա՛ տայիր տիւրիզիզ :
Հի՛չ պիր սեօյլէյէճէք սեօզիւ-
միզը եօ՛գ տուր : Փարիսեցի
Սօզոս՝ չօգ վէ ուզուն տուա՛լար
էյէտի իսէ տէ՛ Բլաշա հի՛չ
պիր շէյ սեօյլէմէմիշիտի : Լա-
քին օ՛ Բլաշա տէօնտիւյիւ կի-
պի արթըզ տիւրիզ տէյիլ իտի .

վէ օնուն հազգընտա Բլաշաքէն-
տիտի՝ “Լաթէ տուա՛ էտէյօր”
(Վարձ . Ժ . 11) տէտի : — Լա-
րայէլտէ հի՛չ պիր զէման պեօյլէ
շէյ կէօրիւնմէտի : Խարայէլտէ՛
պեօյիւք շէյլէր կէօրիւնտիւլէր :
Գ՝ապլ . Ե . 8 : Ս՝ապլ . հէ . 1 :
Երէմ . Լք . 20 , 21 : Ս՝ոպէս՝
Եղիա՛ Եղիսէ՛ վէ փէյդամպէր-
լէր ա՛ճայըպ իշէր իշէմիշէր
իտի . լաքին Քրիստոս՝ պու խու-
սուստա օնլարըն հէփիսինտէն
իւսթիւն օլտու : ()նլար՝ պու
իշէրի արալըզ արալըզ իշէրլէր
իտի . լաքին Քրիստոս հէր
վազըթ իշէրիտի : Ս՝էսէլա՛
Եղիա՛ պիւթիւն միւտտէթի
էօմրիւնտէ էօյլէ փէք ազ իշ-
իշէտի . լաքին Քրիստոս պիր
եարըմ՝ կիւնտէ չօ՛գ իշէտի : Լա-
պու Պապը պիր քէրլէ կէօզտէն
կէշիւր տէ՛ պազ պիր կիւնտէ
Քրիստոս Լաֆէստիմիզ նէ՛ գա-
տար չօգ ա՛ճայըզ իշէր իշէ-
տի : Պու Պապըն՝ 26ճի՛ 96ճու՛
186ճի՛ 206ճի՛ 276ճի՛ վէ 326ճի՛
խանէլէրինի օգու , վէ պա՛զ
քի , օ՛ նի՛ճէ տայիմա ճանա՛ վէ
թէնէ՛ տայիր էյիլք էթմէքտէ՛
մէշղուլ իտի : Հի՛չ պիր փէյ-
դամպէրին՝ քէօր ատէմ՝ կէօզիւ-
ա՛սլա աշտըզը վազի՛ օյմատը :
Հի՛չ պիր փէյդամպէրին՝ սաղըր
քիմնէ գուլաղընը աշտըզը՝ եախօտ
տիւրիզ քիմնէ տիլինի չէօզտիւյիւ
ասլա վազի՛ օյմատը : Հի՛չ պիր
փէյդամպէրին՝ քէօթրիւմ՝ ատէմ՝
սաղալթտըզը սալա վազի՛ օյմա-
տը : Պու՛ ()նիւրայէ մարտուս
պիր իշ իտի : Երայ . Լք . 4 :
Լե . 5 , 6 : Ս՝ապլ . Ժե . 30 :

34 Լմնա փարիսեցիներ տերէ՛ր խոր . ճիշններն սերվերի՛ վաստգասը իւն ճիշններ չգարը յօր :

35 Իմտի Յիսուս՝ հեփ շէհրերի վէ քէօյլերի՛ օնլաւըն ճէմի՛յէթ եհրերինտէ

թա՛լում վէրէրէք վէ փատիւ շահլըղըն միւստէսինի վա՛ղ էտէրէք վէ գալմտա հէր խասթալըղ վէ հէր զայի՛Ք լիյի սալալտարագ տօլաշը՛ր խոր :

36 Վէ գալապալըղը կէօ-

31 : Ս՝արլ . 7 . 32—37 : Յալէ . 32 , 39 :

34 . Ճիշններն «երկերի : Եա՛նի շէյդանլարըն պաշը Բէեղլ-գեբուղ : Փարիսեցիներ՝ միւս-ճիղաթըն սահիճլիյինի ինքեար էթմէյէ գատար օլմամաղըլա , խաղ Յիսուսուն Ս՝եսիա ոլ տուղունա խքեաթ օլուր տէյիւ գօրգաուղլարը իշիւն՝ պէօյէ՛ թագրիւր էյլէտիւր քի՛ Յիսուսուն շէյդան իլէ իւլֆէթի՛ վար , վէ օնո՛ւն հիւքմ՝ ու նուֆուղու իլէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ էտէյօր : Պու զա՛յէթ գօրգուղու պիր քիւֆիւր խոր : Վրիստոս Լ՝ֆէնտիմիղին պունա՛ նէ՛ ճէվապ վէրտիյինի պիւմէղիղ . լաքին օ պունտան սօնկրա՛ պունուն պուհթան վէ իֆթիւր օլտուղու նու թէքմիլէն աշիքեար էյլէտի : Ս՝արլ . ԺԲ . 24 եւ շէրհէրինէ պագ :

35 . Յիսուս հեփ շէհրերի վէ քէօյլերի . . . պօլաշըլարը : Լ՝ֆէնտիմիղ՝ սալթ պէօյիւք շէհրերի տէյիւ իլլա էն քիւշիւք վէ ֆուգարա քէօյլերի՛ տախի զիյարէթ էտէրիտի : Պու՛ օնուն Գալիլէստա էյլէտիյի իւշիւն ճիւ տէղրի՛ խոր : Իլքի՛ Պապ Դ . 23տէ՛ վէ իլինճիտի՛ Վ՝արլ . Դ . 1—3տէ՛ զեքր օլունան խոր : Գիլ վագի՛ օ էօրիւնիւր քի՛ տայիմա էօթէ պէրի կէղմէքտէ՛ խոր : () օթուրուպ րահա-

թընա պագմա՛ղ խոր : () ֆուգարա քէօյլերէ՛ ֆուգարա ա-տէմէրէ՛ վէ ֆուգարա էվէրէ կիտէրիտի : () քէնտիին իհսանլերինի գապուլ էթմէյէ հեփ իսթէյէնլէրէ էյլիք էթմէք իւշիւն տօլաշըլարը : Ս՝արլ . Դ . 6 , 56 : Վ՝արլ . Դ . 43 , 44 : ԺԴ . 22 : Վ՝արլ . Ժ . 38 : Վէ հէր պիր կիթտիյի եերտէ՛ քէնտի պագլարընն իղլէրինի կէրի՛ պրագմըլ խոր : () նուն կէրիտէ պրագաղըղ էտէրէր՝ Պօնախար-թէնին կէշտիյի եօլ կիպի տայիմա գաթլ օլմուշ ատէմէր վէ խաւապ ու վիւրան օլմուշ վէ եանմըլ քէօյլեր վէ շէհրեր վէ գաւապալարտան պէլի օլուր տէյիւ լաքին պիր կիւղէլ վէ եղրաֆընը մահսուլտար էտիպ չայրը չիմէնլեր վէ աղաճլէր վէ պաղշէլէր իլէ տօլու պիր օվանըն իշինտէն կէհէն ուղագտան կէօրիւնիւր պիր րըմաղըն եօլու կիպի խոր : Պիւթիւն ոլ տաղըսթան մէմէքէթտէ՛ վէ օնուն հեփ օվալարընտա վէ հեփ վատիլերինտէ Վրիստոսուն կէշտիյի եօլ՝ էօլմիւշլէրին պէյաղլանմըլ քէմիքլէրի իլէ գալիւանմըլ օլաճագ եերինէ՛ րըգ վէ է՛օմիւր վէ սաա՛տէթ իլէ տօլու խոր : — փապիշահլըղն Թէմիւնի՛ նի ձա՛ղ էաբէրէր : Պաղ . Պապ Դ . 2 շէրհէնէ :

36 . () իլարըլ աճարը : Ս՝արլ . ԺԴ . 14 : ԺԵ . 32 : Ս՝արլ .

ընդհանրապես օնլարը ածրտը զե-
րա չօպանը օլմայան գոյուն-
լար կիպի եօրղուն վէ փէ-

րուշա ն իտիլէր :

37 ՕԼ զէման շայիրտէ-
րինէ տէտի , կէրչի պիչին

Գ. 34 : Եբբ. Գ. 15 : Ե. 2 :
Քրիստոս՝ հէլաք օլմագտէ օլան
պիշարէ ճանլար իչիւն մերհամէթ
իլէ տօլու օլուպ օնլարը ածրտը :
() նու կէսքտէն երէ կէթիրէն՝
օնլարա օլան մերհամէթի՝ իտի :
Ս է օնու շէհրտէն շէհրէ վէ
քէօյտէն քէօյէ օնլարա թա՛լիմ
վերմէք ի՛լիւն ած՝ սուսուգ՝ վէ
եօրղուն տօլաշարրան՝ օնլարա
օլան մերհամէթի՝ իտի : () նու
Վիթսեմանի պաղէսինէ՝ պաշ-
քեաշինին գօնաղընա՝ Պիղատո-
սուն տիվանընա՝ վէ Վոդգոթա՝
խաղնա կէօթիւրէն՝ օնլարա օլան
մերհամէթի՝ իտի : Ս է հէլաք
օլմագտա օլան սէֆիլ ճանլարը
պոննճիլէյին էն չօգ ածրտան՝
Քրիստոսա էն չօգ պէնկզէյէն
օ՛ տուր : — Չօպանը օլմայան
գօյանլար : Եհշուտիսթան՝ տա-
վար սիւրիւլէրի իլէ տօլու պիր
մէմէքէթ իտի , վէ սատրգ չօպան՝
կէճէ կիւնտիւզ քէնտի սիւրիւ-
սիւնիւն եանընտա՝ իտի : Օննպ՝
լա . 39 , 40 : () օնլարը կէօ-
զէտիրիտի , վէ օնլարը էն էյի
մերալարա վէ էն սէրին սուլա-
րըն եանընա՝ կէօթիւրիւր իտի :
Չօպանըն տիգգաթ ու զայրէ-
թի վէ նազարէթի ալթընտան
այրըլորգարը կիպի՝ եօլու շա-
շըրլպ զայպ օլուրլարըտը , եա-
խօտ օնլարը երթընալ ճանապար-
լար հէլաք էտէրէր իտի : () ն-
լար պու հալտէ՝ կիւնէչին շէտիտ
ըսընապըղը ալթընտա հէրարէթ-
տէն աղլէրի՝ քէօփիւրէրէք
տօլաշարրարտը , վէ սէրին կէօլ-
կէնին եախօտ հէրարէթի սէօ-
յիւնտիւրէն սէրին սուլարըն նէ-

րէտէ օլտուղունու պիլմէղլէր ի-
տի : Իմտի՝ Վուրթարընըմըզըն
պուրատա գուլանտըղը թէշպի՛հ՝
փէք կիւզէլ իտի , պու փէք չօգ
գուլանըրըրտը , վէ օնու հէր
քէսէյի՝ անկարրտը : Սապէ .
Ժ . 6 : ԺԵ . 24 : Թապիլ իէ .
17 : Գ Թապ . իթ . 17 : Բ Սապ ,
ԺԵ . 16 : Սապ . իթ . 1 ԼԵ :
ՃԺԹ . 176 : Օաթ . Ժ . 2 : Ժա .
16 , 17 : Քրիստոս լաֆէնտիմիզ
խաղք կէօրտիւ , քի իխթարլա-
րըն սրփարըշարը վէ Վարիսե-
ցիլէրին թա՛լիմաթլէրի՝ իլէ եիւք-
լիւ՝ քէնտիլէրին ճահիլլէյի վէ
պաղըլ զեիւլմէրի ալթընտա
եղիլյօրուտու , վէ օնլարա խօ-
ճա օլուպ՝ տօղու թա՛լիմաթ
եօյրէտէճէք քիմնէլէր՝ օնլարը
պօշ պրագմըշ՝ վէ տահա ֆէնա-
սը՝ օնլարը պօզմուշուտու : () ն-
լարըն՝ քէնտիլէրին պէսլէյէճէք
քիմնէսի եօղուտու , գուլաղուզ-
լարը օլաճագ քիմնէսի եօղու-
տու , երթընալ ճանապարհատան
կէօզէտէճէք քիմնէսի եօղուտու :
() նլար եօրղուն՝ պայղըն՝ վէ
փերուշան իտիլէր . լաքին օնլարը
ճէմ՝ էտէճէք՝ եախօտ օնլար
իչիւն գայրաճագ քիմնէ եօ-
ղուտու : Եապանի ճանապար-
լար օնլարը փարալպրպ եէրլէր
իտի , վէ գուրթարան եօղուտու :
() նլարըն՝ քէնտի չօպանլարը՝
պիլէ օնլարը հէլաք ու թէլէֆ
էտէրէրիտի : Եղլ . 1 ԼԵ :
Երէ . իթ . 1 ԼԵ : Ժ . 6 : Եապ .
ճԺ . 10 , 11 : Իմտի մերհամէթու
Վուրթարընընըն եիւրէյի օնլա-
րը ածրտըղը աճայիպ տէյի տիր :
37 . կէրչի պիչին չօգ՝ տիւն իշ-

չօգ՝ ամմա իշճիւէր ա՛զ տըր ր

38 Իմոտի պիչնին Սահի-

ճիւէր ա՛զ : Վրիստոսուն եա-
նընա փէք չօգ քիմնէլէր կէլի-
լէրիտի : (Նլար՝ ՍԵՍԻԱՅԵ
պէքլէրլէրիտի , վէ էլպէթթէ՝ օ-
նուն կէլիլիյինի կէօրմէյէ հազըր
իտիլէր : Լաքին օնլարա՝ օնուն
հազգընտա իգթիղալը օլան
թա՛րիֆլէրի վէրէճէք փէք ա՛զ
քիմնէլէր վարըտը : (Նլարըն
յուհանի գուլաղուզարը օնլարը
օնա կէօթիւրէճէք եերինէ՝ օնտան
ուզա՛գ սիւրէրլէրիտի : Իմոտի
օնլար՝ ղայէթ աճընաճազ պիր
հալտէ իտիլէր : (Նլար՝ մահ-
սուլ իլէ տօրու վէ հալէա եէ-
թիշմիշ վէ պիչնի իչիւն հազըր
օլմուշ պիր պուլտայ դարլասը
կիպի իտի , քի օնու պիչնէճէք
քիմնէ եօգ՝ վէ իհթիմալ իտի քի՝
հէփիսի թէլէֆ օլաճաղըտը :
ՊԼՊ . Ժ . 2 : Զո՛ւ . Դ . 35 :

38. Պիչնին Սահիլին : Վար-
լա՝ տիւնեա՝ տըր . վէ պիչնին՝
Վրիստոս Լիֆէնտիմիզին վագ-
թընտա հէր նէ՝ գատար ղանի իտի
իսէ , շի՛մոտի տախի օգատար ղա-
նի՝ տիր . վէ քէնտի իշինէ իշճի-
լէր գալըրլմաղա վէ հազըրլա-
մաղա վէ թա՛յին էթմէյէ եա՛-
լընըզ օ՝ գատիր տիր : ՍԵՍԻԱՅԵ .
Ժ . 1 : իլ . 19 : ՍԵՍԻԱՅԵ .
Դ . 13—15 : Դ . 7 , 30 : Ժ .
15 : ՊԼՊ . Դ . 13 : Թ . 1 , 2 :
Ժ . 1—3 : իլ . 47 : Զո՛ւ . Ժ .
16 : Դ . 21 : ՎԵՐԺ . Ժ . 9 , 10 :
Ժ . 9 , 10 : ԶԻ՛ՆԻՆ . Ժ . 28 :
ԶԻ՛ՆԻՆ . Դ . 5 , 6 : Ե՛ՔԵ՛Ն . Դ .
11 : ԶԻ՛ՆԻՆ . Զ . 12 : ՍԵՍԻԱՅԵ . կըր .
11 : Ե՛ՔԵ՛Ն . Զ . 5 : Դ . 15 :
—ՆԵ՛ՐԱՅԵ Է՛ՔԵ՛Ն : Տիւնեանըն
իւզերինտէ հալէա ալթը եիւզ

պինէնիյա՛ղ էտին քի՛ քէն-
տի պիչնինէ իշճիւէր չը-
գարսըն :

միլեօնտան զիյատէ նուֆուս
վար , քի Լիւճիլէ մալիք տէյիլլէր ,
վէ ՄԵՍԻԱՅԵ (մաա՛լէանըն մու-
գատտերի՝ իլէ պու պապտէ ա՛-
ճայրպ թէտարիլլէր կէօրիւն-
մէքտէ տիր . վէ օնու օնլարա
կէօթիւրմէյէ ա՛ղիմ գօլալըզ-
լա՛ր վա՛ր . Լաքին օնլարա կիթ-
մէյէ հազըր օլանլարըն սայըսը
փէք ազ տըր : Իմոտի պիղ
պօրճըլու իղ քի՝ տուրմայըպ
տուա՝ էտէլիմ , քի ՄԵՍԻԱՅԵ ա՛-
ղիմ մէրհամէթի իլէ ղայիֆլէրի
աճըսըն , վէ էմին առէմլէր գալ-
տըրըպ օնլարա կէօնտէրսին ,
քի օնլարա էօլմիւշ վէ տիրիլիշ
Վուրթարըճըտան խապէր վէր-
սինլէր : ՄԵՍԻԱՅԵ քէնտի խալգընը
պու խուսուստա տուա՝ էթմէյէ
հարաքէթէ կէթիրտիյինտէ՝ պիր
նիշան տըր քի , տիւնեայա պիր
մախսուս ի՛նայէթ կէօնտէրմէք
իւզէրէ տիր : Վէ Լիւճիլին տիւն-
եատա եայըրլմասը իչիւն տուա՝
էտէնլէրէ կէրէք տիր քի՝ օնուն
եայըրլմասընըն խըզմէթինտէ գուլ-
լանըրլմաղա հազըր օյսունլար :
(Նլար՝ փէյղամպէր իլէ պէրա-
պէր Եա՛ Մապպ “իշթէ պէն՝ պէնի
կէօնտէր” (Եապ . Դ . 8) , եախօա
“ իշթէ մալ ու էմիաքիմ վէ հէր
նէմ վար իսէ՝ օնլարը գուլա՛ն ”
տէմէլի տիրլէր : Պունտան սօնկ-
լաքի Պապըն իլք խանէսինտէն
էօրէնիրիզ քի , Վրիստոս Լի-
ֆէնտիմիզ պիչնինէ իշճիլէր տէ-
յիւ՝ պուրատա պու խուսուստա
տուա՝ էթմէյէ նասիհաթ վէրտի-
յի քիմնէլէրին հէման քէնտիլէ-
րինի կէօնտէրտի : (՝) Իպթիտա
օղարըն եիւրէքլէրինի՝ հէլաք

ՊԼՊ 10 :

1 Իմտի օն իբի շայիրտէ-

եօլունտա պուլունանլարըն ճան-
լարի իչիւն չալըշաճագ՝ օնլարա
թալիմ վէ վա'յ վէրէճէք ա-
քեմէր զուհուրի իչիւն տուա՝
էթմէյէ գամէթլէնտիրտի . վէ
օնտան սօնկրա՝ քէնտիլէրինի՝
պու միւպարէք իշէ թա'յին էթ-
մէյիլէ օնլարըն տուա՝լարընը
իսթիճա'պ էյլէտի : Ղուկաս
Գ . 12 , 13 տէն էօյրէնիրիւ
քի , Վրիստոս քէնտի շայիրտ-
լէրինի սէշտիյի կիւնտէն էվվէլ
պիւթիւն կէճէյի տուա՝տա՝ կէ-
շիւտի : Ընտիրք Վրիստէսի՝
իւք վա՛զճլարընը վա'յ էթմէյէ
կէօնտէրմէզտէն էվվէլ՝ պիր
միգտար կիւնլէրի ուրուճ իլէ
տուա՝տէ՝ կէշիւրմիշ իտի : Ղուք՝
ԺԳ . 2 , 3 : Ո՛ր է պի'զ տախի
տուա՝ էթմէյէ պօրճույուլ :
Պու մապալաթ պիղէ՝ քէնտի
է՛օմրլէրիմիզտէն զիյատէ գըյ-
մէթլի օլմալը տըր . վէ գալպլէ-
րիմիզ տույմալը տըր քի , պո'ւ
մատտէյի զիւր էթմէյէն հէր
պիր տուա՝ թէքմիլ տէյի'լ տիր :
Ճէր կիւնքի էքմէյիմիզի դա-
լապ էթմէզտէն "Փատիշաճլըղն
կէլիլի" տէյիւ տուա՝ էթմէլի-
յիլ : Պիր Վրիստէյի տաճա՝
սպղ՝ տաճա՝ չալըշաճա՝ տաճա՝ էյ-
լիքքեանի՝ տաճա՝ բուհանի՝ տաճա՝
էյի հալտէ օլմաղա՝ տաճա՝ պիր-
լէշմիշ վէ սաա՝տէթուլ էտէն՝ քէն-
տի մուա՝լէրինտէ տայիմա հէրա-
րէթ իլէ Ըլաճա տէօնմէմիշ կիւ-
նաճքեարարը՝ փութիլէրէսթլէ-
րի՝ վէ պիշարէ Եհհուտիլէրի
տուա՝տէ զիւր էթմէքտէն՝ վէ
տուա՝ իլէ պէրապէր ճէհա
աւ շայրէթ էթմէքտէն զիյատէ

լինի եանընա չաղըրըպ՝ օն-
լարա մուրտար բուհլարըն
իւզէրինէ հէօքիւմէթ վէր-

շէյ եօ'գ տուր : Պիղ՝ Բապ-
պըն հալէա Խնճիլինի վա'յ էթ-
մէյէ կէօնտէրմիշ իտիյի քիմնէ-
լէ'ր իչիւն տախի տուա՝ էթ-
մէյէ պօրճույուլ . զիրա օնուն
պէրէքէթի օլմալընճա , օնլար
նէ'ր էտէ պիլիլիլէր : Դ Ղուք՝
Դ . 7 : Եփես . Գ . 18—20 : Դ
Թէ . Դ . 1 :

1 . () Են ի'ի շայիրտէրինի :
Վրիստոս քէնտինին ա՛ղիմ՝
իւքմէթի իչիւն օն իբի քիլի սէշ-
տի , օն իբի քիլի եօլատը : ()
օնլարը սէշտիյի խուսուս իչիւն
պո'ւ գատար քիլի օլմալընը տա-
ճա՝ էյի սալմըշ իտի : () Են-
ըն միգտարի՝ շէհատէթ խու-
սուսու իչիւն քիֆայէթ էտէր
իտի . վէ օպիր դարաֆտան տա՝
պիրի պիրինին իշինէ մուտախալէ
հտէճէք՝ եախօտ գօլալըղըլա ֆըր-
գա ֆըրգա օլաճագ գատար տա
չօգ տէյիլէր իտի : Վրիստոս
պու սալըյլ սէշտիյինտէ , շիւպ-
հէսիզ Խարայէլին օն իբի սրպղա-
լընը՝ տախի զիւր էթմիշտի :
() Ե . Դ . 8 , 9 : Դ Թա . ԺԳ .
31 , 32 : Սալմ . ԺԳ . 28 : Ի .
20 , 47 : Յո'վ . Դ . 70 : () Կոթ .
ԺԳ . 1 : Ին . 12—14 : — Ե .
Կոթ շաղըրը : Վրիստոս՝ պուլ-
տան էվվէլ՝ պու օն իբի քիմնէյի
քէնտինէ շայիրտէր օլմաղա տա՝
վէթ էթմիշտի , վէ շիմտի օնլա-
րը՝ քէնտինին ռէսուլէրի եա'նի
Ըլաքեալարը՝ եախօտ կէօնտէր-
միշլէրի՝ օլմաղա տա՝վէթ էտէ
յօր : Պունտան էվվէլ օնլարա՝
պիլիլի տէվշիրէճէք իշիլէր
կէօնտէրիլմէք իչիւն տուա՝ էթ-

տի , քի ընկարը չըգարալար , վէ հէր խասթալըը հէմ հէր զայի՛Քլի յի սաղալտալար :

2 Վէ ըն իքի ըհսուլէրին ատլարը պունլա'ր տըր . Լ:վվէլքի Պետրոս տէնիլէն Սիմոն վէ ընուն գարընտաշը

մէյէ նասիհա'թ էտէյոր (Պապ թ . 38) , վէ շիմտի ընյարը' պի- շինի տէվշիրմէյէ թա'յին էթ- մէսի իլէ ընլարըն տուա'սընը իս- թիճա'պ էտէյոր : (Նլարա' պունտան ագտէմ' քէնտիլէրինի' ատէմ' ավճարը էթմէյէ վա'տ էթմիշիտի (Պապ Դ . 19) . վէ շիմտի վա'տընը իճրա' էթմէյէ պաշլայոր : (Նլար Լուսքեսայ- լար' օլմագտան' շայիրտէր իտի : Ս'ալ . Դ . 7 : Գ' ալ . թ . 1 , 2 : Բ'րիստոսուն մէթմէպինէ կիրիպ' ընտան թա'լիմ' ալըպ էվվէլա ընտան էօյրէնմէյինձէ , ընուն ա'գիզ խըզմէթինէ կիրմէյէ Տի'շ քիմնէ միւնասիպ տէյիլ տիր : Ծ Տի' . Դ . 6 , 10 : — Ս'ալարըն իսկէրինէ էէօթիմէ'լ լէրպի : Տ'իւմէ գուվվէթ ու հէօթիւմէթ ընուն տուր (Պապ Դ . 13 : իք . 18 , 19 : Զ'ալ . Դ . 35 : Ժէ . 2) . վէ շայիրտէրի- նէ օ քէնտիսի հէօթիւմէթ վէր- տի : Գ' ալ . Դ . 19 : իւ . 15 : Ժաքին ընլարա պու վէրտիյի նա'սըլ հէօթիւմէթ իտի . ընլարա' ատէմէր ընլարա իղաա'թ էթ- մէտիքլէրի սուրէթտէ ընլարը էրէք վէ գարը Տպպա գօմաղա' նարիօտ քեսար ու քիսպլէրինտէն վէ կէշինէքլէրի վէսիլէլէրին- տէն մասլուճ պրապմաղա գուտ- րէթ վէ հէօթիւմէթ վէրտի'մի : Խոսյոր . ընուն վէրտիյի հէօ- քիւմէթ' մէրհամէթ վէ խայրաթ վէ խէլաս Եօլունտա իճրա օլու- նաճագ պիր հէօթիւմէթ իտի : Ս'ոլրտար ըուհլարա գարը՛ տոթա պիլմէ'ք հէօթիւմէթ իտի :

Պու պէօյէ' պիր գուվվէթ իտի : Բ'րիստոսուն' քէնտի շայիրտէ- րինէ քէնտի ատրնտա քէնտինն տաիի իշէտիյի միւ'ճիգաթլարը իշէմէյէ' վէ քէնտինն տաիի էյէտիյի կիպի շէյգանըն իշէ- րինի հէլաք էտէ պիլմէյէ գուտ- րէթ վէրմէսի' ընուն գուտրէ- թիննն նիհայէթսիպ թէքմիլի- յինէ պիր շէհատէթ իտի : Տիւն- Եայը թէքմիլէն վէ էպէտէն մուրտար ըուհլարըն թէսիրա- թընտան խէլաս էթմէք' Ինճիլէն մէրա'մի շէրիֆի' տիր : — Էք Խոսլարըք : Պու հէր խասթա- լըգտան սաղալմաք' հէր կէօնա կիւնաճըն ա'ֆճ օլունա պիլտի- յինէ պիր նիշանէ' իտի : Ին- ճիլտէ' հէր պիր Եարա իշիւն պիր մէլհէ'մ վար : (Նուն մէրամը շիֆա վէրմէք' վէ տիւննայը խէ- լաս էթմէք տիր : Ին գէօյիւք կիւնաճքեսար' իւմիտինն քէսմէլի տէյիլ տիր : Ծ Տի' . Ծ . 15 , 16 :

2 . Բ'հսուլէրին : Լուսքեսալ- լարըն' Եա'նի կէօնտէրիլիշէրին : Գ' ալ . Դ . 13 : թ . 10 : իք . 14 : Գ'արժ . Ծ . 26 : Եփէա . Դ . 11 : Զ'այր . Ժր . 20 : իւ . 14 : Բ'հսուլ լուղէթի ալը մա'նասը' պիր խապէր իլէ կէօն- տէրիլիշ պիր քիմսէ' տիր : Պու իսիմ Լ'ճտի Տ'էտիտտէ' խէլա- սըն խապէրինն կէօթիւրմէյէ վէ կէօղէրի իլէ կէօրմիւշէր կիպի' Բ'րիստոսուն հագգընտա շէհատէթ էթմէյէ մաիսուսէն սէշիլիպ կէօնտէրիլիշ օլան քիմ- սէլէրէ' վէրիլիյոր : (Նլար'

Լնդրէաս՝ Գերեղոսուն օղ-
լու Յակոբոս վէ օնուն գա-
րընտաշը Յովհաննէս ,

3 Փիլիպպոս վէ Բարթու-
ղիմէոս՝ Թովմաս վէ կէօմ-
րիւքճիւ Մատթէոս՝ Լւիէոս

մախսուսէն Քրիստոսուն ելի-
լէրի՝ իտիւէր : ք Վարնէ . Ե .
20 : Քրիստոս լաֆէնտիմիզ
տախի Ըռաքեալ եախօտ Բէսուլ
տէնիլիօր (Եֆէ . ք . 1) , չիւն-
քի Փէտէրի՝ դարափընտան կէօն-
տէրիտի , վէ օնուն Տագգընտա
շէՏատէթ էյլէտի : — Սիւն :
Սապի . ք . 18 : Ժք . 16—18 :
Սապի . ք . 16 : ք . 16 : Ղ աւ .
ք . 14 : Յովն . ք . 41—43 :
Վարն . ք . 13 : Ժե . 7 : ք
Պէպ . ք . 1 : ք Պէպ . ք . 1 :
Սիմոն Պետրոսուն իւք զէքր օ-
լունմաշը Քրիստոսու օպիլէր-
տէն էյլէլ իւք օ՝ դանըաղը ի-
չիւն տէյիլ տիր . զիրա օնուն
գարընտաշը Լնդրէաս՝ օնտան
էյլէլ Քրիստոսուն եանընա
վարընտր (Յովն . ք . 41—43) .
լաքին իճթիմալ տոր քի , օ՝ շա-
լիրտ օլմաղա տա՛վէթ օլմուշ-
լարըն իւքի՝ եախօտ իւքլէրին պի-
րի՝ Տէմ կէօրիւնէնէ կէօրէ Տէ-
փիսինտէն իսթիար՝ վէ էյլի վէ
վէրկի վէրմէսինտէն պէլի օլ-
տուղու վէճճ իւզրէ էյլ վէ
պէլքի ախէր միւլք սաճիպի
օլտուղու՝ իչիւն՝ վէ Տէմ տախի
օնուն դապիա՛թտէն Տէրարէթլի
րուՏու քէնտինին ա՛ղիմ՝ դայրէ-
թի վէ տինտարըղը իլէ պէրապէր
օնու չալըլգան վէ իլէրի սէյիր-
տիճի վէ գարընտաշարընա պիր
կէօնա զուլաղուղ օլմաղա էթ-
տիյի՝ իչիւն աոր իւք զէքր օլու-
նույօր : Լաքին օնուն՝ օնլարըն
իւզէրինէ Տիչ պիր Տէօքիւ-
մէթ իտտիա՛սընտա օլտուղու՝ վէ
պէլլէ պիր Տէօքիւմէթ գուլ-
լանտըղը ապա օլմատը : Սապի .

Ժք . 1—3 : իք . 8—12 : Վարն .
Ժք . 1—3 : Ժե . 13, 16 : ք
Վարնէ . Ժք . 11 : Վաղ . ք .
11 : ք Պէպ . ք . 1 : — Ընդրէաս :
Սապի . ք . 29 : ք . 18 : Ժք .
3 : Յովն . ք . 8 : Ժք . 22 :
Վարն . ք . 13 : — Յովն .
Սապի . ք . 21 : Ժե . 1 : Սապի .
ք . 17 : ք . 37 : ք . 35 : Ժք .
33 : Ղ աւ . ք . 10 : Յովն .
իւ . 2 : Վարն . ք . 13 : Ժք . 2 :
— Յովն . ք . 1 : իք .
8 : Յովն . Ժք . 23 : ք . 2 :
իւ . 20—24 : Վարն . ք . 13 :
ք . 1 : ք Յովն . ք . 3, 4 : ք
Յովն . 1 : ք Յովն . 1 : Յայր .
ք . 1, 9 : իք . 8 : Յովհաննէս՝
էյրէլի սէվիլիւ շայիրտ իտի
իսէտէ , տայիմա Յակոբոսուն
գարընտաշը անկըլըր՝ վէ օնտան
սօնկրա զէքր օլունուր : Պու-
նուն սէպէպինի՝ Պետրոսուն իւք
տէնիլիօրիյինին սէպէպինի պիլ-
մէտիյիմիզ կիպի պիլմէղիզ ,
Պէլքի Յակոբոս Յովհաննէս
տէն պէլլիւք օլտուղու՝ եախօտ
դապիա՛թտէն տաճա՝ Տէսուր վէ
իւքիւղար օլտուղու իչիւն իտի :
3 . Փիլիպպոս : Սապի . ք .
18 : Ղ աւ . ք . 14 : Յովն .
ք . 44—47 : ք . 5—7 : Ժք .
21, 22 : Ժք . 8 : Վարն . ք .
13 : — Բարթուղիմէոս : Սապի .
ք . 18 : Ղ աւ . ք . 14 : Վարն .
ք . 13 : Զօգ քիմէլէրին զիւիւ-
միւ պոլ տուր քի , Բարթուղի-
մէոս՝ Յովն . ք . 46—50 տէ զէքր
օլունան՝ Լաթանայէլ տիր : Օն-
լար թաճմին էտէրլէր քի , օնուն
թէքմիլ աոր Լաթանայէլ պար
թուղիմէոս՝ եախի թուղիմէոս

օղու Յակորոս վէ Թաղէոսս
լազըպը իլէ օլան Ղերէոս :

4 Քանալը Սիմոն՝ վէ Խա-
խարը Յուդա՝ օլ քիմ օ-

օղու Նաթանայէլ իտի , չիւն-
քի պար սիւրեանիճէտէ օղու
տէմէք տիր . վէ պիր սէպէպ իլէ
քէնտիսին ասըլ ատը թէրք օղու
նուպ՝ եալընըզ քէնտի ֆամիլեա-
սընըն ատը իլէ՝ եա՛նի Պար
Թուղեմէոս իսմի իլէ անկըլը-
րար : — Թալմա : Սաբլ . 7 .
19 : Ղալ . 7 . 15 : Յոլ . 7 . 16 :
16 : 7 . 24—29 : իմ . 2 :
Պարթ . 7 . 13 : — Սաբլեոս :
Սաբլ . 7 . 9 : Սաբլ . 7 . 14 :
7 . 18 : Ղալ . 7 . 27 : 7 . 15 :
Պարթ . 7 . 13 : — Յոլեոս :
Սաբլ . 7 . 56 : Սաբլ . 7 .
18 : Ղալ . 7 . 15 , 16 : Պարթ .
7 . 13 : 7 . 17 : 7 . 13 :
7 . 18 : Պաղ . 7 . 19 : 7 .
9 : Յոլ . 7 . 1 : Ղալ . 7 .
Պուճա՝ Թաղէոս Տէմ Յուդա
տախի տէնիրտի : Սաբլ . 7 .
18 : Ղալ . 7 . 16 : Յոլ . 7 .
22 : Պարթ . 7 . 13 : Յոլ . 7 .
4 . Սիմոն : Սաբլ . 7 . 18 :
Ղալ . 7 . 15 : Պարթ . 7 . 13 :
— Խախարը Յուդա : Սաբլ .
7 . 14 , 25 , 47 : իմ . 3 :
Սաբլ . 7 . 19 : 7 . 10 , 43 :
Ղալ . 7 . 16 : իմ . 3 , 47 :
7 . 71 : 7 . 4 : 7 . 2 ,
26—30 : 7 . 2 , 3 : Պարթ .
7 . 16 , 20—25 : Խախարը
Յուդա տալիմա ճիւմէսինտէն
սօնկրա՝ վէ ատընա՝ “օնու էլէ
վէրէն” գարա լէքէ եախըլը
օլարազ զիքը օլունույօր : Զա-
լա իքիսիլզէ եազըն լիսան ու
տիլլէրէ պէօյլէ՝ թէրճիւմէ վէ
նէշը օլունմուշ տուր . վէ կէօք
ալթընտա պուլունան Տէփ լի-
սանլէրտէ պէօյլէ՝ թէրճիւմէ օ-
լունմագտա օլաճագ տըր . վէ

ճիւմէ ասլէմէրտէ պէօյլէ նէշը
օլունաճագ տըր . վէ կէտէն
պէօյլէ նէշը օլունաճագ տըր :
Պուրատա պիր գաշ շէյլէր
տիգգաթ օլունուր : (1) Իշպու
օնիքի Նաթանայէլարտան պիր գաշը
Տագգընտա Նաթի Տէտիտէն
իսմէրտէն զայրի փէք աղ շէյ
էօյրէնիրիլ : (Նարըն ասլէ ու
էմէքլէրի թաճըր օլունմարը
տըր , չիւնքի օնլարտա պիզէ
պիլմէյէ իգլթիզալը պիր շէյ
եօղուտու . լաքին չիւպէսիլ
օնլար էօլիւմէ գատար էփին վէ
սատըգ օլուպ՝ պիր ճէլիլ թաճ
ալմաղա նայիլ օլունուր : (2)
(Նար չիֆթ չիֆթ զիքը օլու-
նույօր . վէ Սաբլ . 7 . 7 տէ էօյ-
րէնիրիլ քի՝ օնլար չալըշմաղա
չիֆթ չիֆթ կէօնտըրիլտիլէր :
Պու չիֆթլէր՝ պա՛ղէն գարըն-
տաշար իտի . մէսէլա՝ Պետրոս
վէ Նադրէա՝ Յակորոս վէ
Յովհաննէս՝ օպիր Յակորոս վէ
Ղերէոս : (3) Պու Խնճիլի
եազան Սատթէոս՝ պուրատա
Թուլմաս իլէ պէրապէր զիքը օ-
լունույօր , լաքին օ՝ իպլթիտա
Թուլմասըն ատընը զիքը էտէ-
յօր : (Պիր Նետարանիլլէր-
տէ պիզէ վէրիլէն պու իսմէրին
տէֆթէրինտէ՝ իպլթիտա Սատ-
թէոս զիքը օլունույօր : Սաբլ .
7 . 18 : Ղալ . 7 . 15 : Զէմ
տախի Սատթէոս քէնտիսին մու-
գատէմա օլտն ալագ սանաա՝
թընը խաղըրնտա սաղլամաղըլա ,
քէնտիսի “կէօմիլէքիլ” իւն-
վանը իլէ զիքը էտէյօր . լաքին
Սարկոս իլէ Ղուկաս՝ օնու էօյ-
լէ ալագ լաղըպ իլէ զիքը էթ-
մէզլէր :

նու թէսի մ տաիւի էթտի :

5 Յիսուս պու ծն իբիյի

5 . Յիսուս պու ծն իբիյի ինն-
 տիս : Սաթի . իր . 3 :
 9 . 1 : Յիսուս . 21 :
 — 9 . 1 : Յիսուս ինն-
 տիս : 1 . ֆէնտիսիլ ծնտան սօնկ-
 րա՝ օնլարա վէրտիյի իրզմէ-
 թէ շիմտի գօտուղու սինօրու
 գալարտը , վէ օնլարա՝ պիւթիւն
 տիւնեայա կիտին տէտի : Սաթի .
 19 : 1 . Եթին շիմտի՝ պունուն
 վազթը տաճա կէլմէմիշիտի :
 Միւնտաիլ իտի , քի ինճիլ էվ-
 վէլա Եհնուտիլէրէ՝ վա՛ղ օլուն-
 սուն : (Նլար՝ չօգտան պէրու
 զիյաֆէթէ տա՛վէթ օլունմուշ-
 լար իտի . վէ շիմտի՝ Տէր շէյին
 չաղըր օլտուղու օնլարա իսպէր
 վէրիլմէլի տիւր : 9 . 1 . Ժ .
 16—24 : (Նլար՝ Մլաճըն էս-
 քի իսպլը՝ իտի , վէ վա՛տլէր՝ օն-
 լարա՝ օլունմուշուտու . Սեսիա-
 նըն չազգընտա Մլաճ գարա-
 ֆընտան վէրիլէն Տէփ իսպէրլէր՝
 օնլարն եհտէրինտէ՝ իտիլէր , վէ
 օ՝ օնլարն իշինտէն զուհր էտէ-
 ճէյիտի : Յիսուսուն Սեսիա օլ-
 տուղունու էջրէնմէյէ լաղըմ օ-
 լան վէսիլէրէ՝ Վրիստոսուն էօ-
 լիւլէլտան տիրիլմէսինտէն սօնկ-
 լայէ գատար օնլար՝ վէ սալթ
 օնլար մալթ իտի . վէ օնլար՝
 գալիֆէրէն էօյլէ պիր ալադ
 նազար իլէ պազարլա՛ր իտի
 (Վարժ . իր . 21—23 : Թ
 թէ . ք . 16) , քի Մեսիանը
 փատիշաճըղընըն պէրէքէթլէրի
 շիմտի օնլարա սունուլարտը ,
 Եհնուտիլէր օնու պիրտէն՝ վէ
 էպէտէն ըհտտ էտէրլէրիտի . վէ
 օնլարը՝ օնուն քէնտիլէրին չօգ-
 տան պէրու պէքէտիլէրի փա-
 տիշաճը օլտուղունա իսքեաթ է-
 տիպ գանտըրմաղա՝ Տիւ պիր

կէօնա իսպաթ գատիր օյա՛մազ-
 ըտը : — Սաթիլալարն շէնլինէ
 իրիւն : Սամարիալար՝ մու-
 գատտէմա Եփրեմ սըպղընըն վէ
 Մանասէնին ետըր սըպղընըն
 օլան տիյարտա՝ սաթին իտիլէր :
 Պու տիյար Եհնուտիլթան իլէ
 Վալիլեանըն պէյինտէ իտի . վէ
 պունուն պիրիւտէն օպիրիւնէ
 վարմաղա՝ Սամարիանըն իշինտէն
 կէշիլմէլի իտի : Յիսուս . 7 . 4 :
 Պու մէմէքէթին պաշ շէհրի
 Սամարիա շէհրի իտի . վէ մու-
 գատտէմա պիր պէյիլէք վէ ալէա
 շէհրի իտի : Իսրայէլին օլ եա-
 լամազ փատիշաճը Մարիանէ
 պինա օլունմուշուտու : 7 . Թ .
 Ժ . 24 : Եիմտի օրալարտա՝
 Սամարիանըն Եիւքէմ իսմինտէ
 էսքի գասապալարընըն պիրի՝ պիր
 սէֆիլ քիւշիլէք քէօյ տիւր . վէ
 օրատա չալէա էսքի Սամարիա-
 լըլարտան գալմըշ պիր գաշ քի-
 չի պուլունուր : (Նլար՝ չալէա
 աթալարընըն զիւիւ՝ մ ու ի՛թի-
 գատլէրինի՝ գութարլար . վէ
 Եհնուտիլէրտէն զայլէթ իքրա՛հ
 էտէրլէր : (Նլար՝ սալթ Սաթի-
 սէսին պէշ քիթապալարընը՝ գա-
 պուլ էտէրլէր , վէ Իսքի Միստի
 պագի քիթապալարընը ըհտտ է-
 տէրլէր :

Սամարիալարըն ապը՝ Իս-
 րայէլին օն սըպղընտան աղ պիր
 Դիւքէ քիմսէլէրիւն՝ պիր չօգ էճ-
 նէպիլէր իլէ գարըշմըշ պիր
 իսպալտան օլմուշ տուր : (Ն)
 սըպղար իէսիլիլէսիւրիւտիւք-
 տէն սօնկրա՝ օ տիյարտա փէք
 աղ Իսրայէլիլէր գալմըշար-
 ըտը . վէ Մտրիստան փատիշա-
 ճընըն էմրի իլէ՝ օրալարտա սաթին
 օլմազ իշին փուլմիլէսիլ շէհր-

կէօնտէրտի , վէ օնլարա
թէնպի՛հ հտիպ տէտի . Դա-

յիֆէլէրին եօլունա կի՛թ-
մէն , վէ Սամարիալըլարըն

լէրտէն խալզ կէթիրիլիշիտի :
Պոռնլար էվվէլա հէր քէս քէնտի
փուծլարընա՛ իպատէթ էտէր-
լէրիտի . լաքին սօնկրա գօրգու
սէպէպինտէն՝ քէնտի ալաշլարը
սրրասընա Եհհովայը՝ տախի կէ-
շիրմէյէ՝ վէ քէնտիլէրին փուծ-
փէրէսթ իպատէթլէրինէ Եհ-
հուտիլէրին պա՛ղը պինլէրինի
գաթմաղա մէծպո՛ւր օլտուլար :
Դ՛ թափ . Ժէ . 24—33 , 41 :

Եհհուտիլէր Բաբելոն եհսիր-
լիյինտէն տէօնտիլէրի գէման ,
Երուսաղէմէ կէլիպ Հէյթէլի
թէքրար պինա՛ էթմէքտէ օլ-
տուգլարընտա , Սամարիալըլար՝
Կիւրոս փատիրշաքըն Եհհուտիլէ-
րէ ինա՛մ էյլէտիյի իհհանլէրէ
հիսսէտար օլմագ իւմիտի իլէ՛
հէյթէլին պինասընըն իծրասըն-
տա օնլար իլէ պիրլէշմէյէ օն-
լարտան մաղլուպ էթտիլէր : Լա-
քին Եհհուտիլէր՝ պո՛ւ միսիլիւ
պիր եարամաղ պիրլէշմէյի քիւլ-
լէյէն ըհտտ էթտիլէր : Սամա-
րիալըլար պոռնտան դայէթլէ
կիւճէնիպ գուտուրտուլար , վէ
իշատլարընտան Բ՛ճէմ տէվ-
լէթինէ կէօնտէրտիլէրի եարա-
մաղ իֆթիրա խապէրլէրի իլէ
Բ՛յաշ էվինին պինասընը մէքս
էթտիրտիլէր : Եպ . Դ՛ . 1—5 ,
23 , 24 :

Եիւզ սէնէտէն սօնկրա Վէն-
փա Երուսաղէմ շէհրինին գա-
լէ՛սինի պինա էթտիրի՛ր իքէն ,
Սամարիալըլար էլլէրիտէն կէլ-
տիյի գատար օնու պու իշտէն
մէքս էթմէյէ չալըշտրլար :
Նէէ՛ . Դ՛ . 1—14 : Թէվարիկ-
տէն էյրլէնիլիզ քի , օնլար օն-
տան սօնկրա Կէրիզիմ տաղընտա

քէնտիլէրի իշիւն պիր հէյթէլ
պինա էթմէյէ ըուխա՛թ ալտը-
լար : Օնլար իտտիա՛ էտէրլէր-
իտի , քի Ս՛ոմսէստէն միլլէթին
իպատէթ էթմէյէ մէքամ օլու-
նան տաղ պո՛ւ իտի : Յ՛լէ . Դ՛ .
20 : Պոռ՝ Երուսաղէմ հէյ-
քէլինէ տօղըու տօղըույա զըատ
օլմաղըլա՛ իքի միլլէթին պիրի
պիրինտէն իքրար էթմէլէրինի
արթըրտը , վէ պիրի պիրինէ
ապա պիր իլհաղըղը վէ իւլ-
ֆէթի եօգ իտի : Յ՛լէ . Դ՛ . 9 :
Վ՛ւլ . Թ . 52—54 :

Նիհայէթի Սամարիա շէհրի
Եհհուտիսթանտա հէփ ճէ-
մաա՛թտան իխրաճ օլմուշարըն
գանլը վէ դաթիլ վէ հէր կէօնէ
ա՛ղիմ թէօհմէթ իշլէյէնլէրին
վէ լէտտ օլունմուշարըն սըղը-
նաճագ մաշալի օլտու : Օնլար
օ՛րպայ գալըպ գուրթուլըլար-
ըտը : Իմտի Սամարիալըլարըն
ատը պիր Եհհուտիլէ՛ ա՛ղըլ
քէսէպիլտիյի՛ գատար ֆէնա՛
կէօրիւնտիւյիւ ա՛ճայրպ տէյիլ-
տիր : Յ՛լէ . Դ՛ . 48 : Հէմ
տախի Վուրթարըճըմըն քէն-
տի շայիրտլէրինէ էճնէպի դայի-
ֆէլէրէ վարմամաղա թէնպիհ
էթտիյի սէպէպ իշիւն՝ պուռնլա-
րա՛ տախի վա՛րմամաղա օնլարա
թէնպիհ էթտիյի թա՛ճիւպ օ-
լունաճագ շէյ տէյիլ տիր : Լա-
քին հէր նէ իսէ՛ Լ՛ֆէնտիմիզ
քէնտի շայիրտլէրինի խըզլէթէ
սօնկ թա՛յին էթմէսինտէ՛ Սամա-
րիա տախի վա՛րսուտէն զէքը օ-
լունմուշուտու : Վալթ . Խ՛ . 8 :
Սէ Լ՛նճիլ օրպտա Բ՛աքբալա-
րըն վագթընտա վա՛ղ օլունտու :
Վալթ . Դ՛ . 5 , 12 , 14 , 25 : Ժէ . 3 :

չէհրինէ կի'րմէն .

6 Լամն հեման Իսրայէ'լ
էվինին զայս օրմուշ գոյուն
լարնա' վարն :

7 Վէ վարտըղընըգտա վա'զ
էտիպ տէ'յին քի' Կէօքէրին

6. Հեման Իսրայէ'լ էվինին :
Եւհուտիւրին Վիլիսէսի' Լա-
ւաշն էսքի աղբլ' իտի . (Նլար'
չօգտան պէրու Ս'եսիայը պէք-
լէրէր իտի (պունտան էվէլէքի
խանէնին շէրհինէ պագ) , վէ
փէք միւնասիպ իտի քի' Ինճիլ
ի'պթիտա օնլարա' վա'զ օրուն-
սուն : Ս'ապլ' . Ժե . 24—26 :
Ղ'ուլ . Իք . 47 : Ղ'արձ . 7 .
26 . Ժք . 46 : Ժը . 6 : Իք . 20 :
Իը . 25—28 : — Ղ'այս օրմուշ
գոյունըլարնա : Պապ թ . 36
շէրհինէ պագ : (Նլար քէնտի
չօգտանլարնտան այրըլպ եօլու
շաշըտըլար , վէ զայս օրտուլար :
(Նլարտան զեյատէ' Ինճիլէ
մուհթաճ միլէթ եօղուտու :
(Նլար' աթարար հասէպի իլէ
սէվիլիլ' իտիլէր : Հապլ' .
Ժա . 28 : Վ'րիստոս' պու չօպան
ուշագլարընը կէօնտէրիյօր , քի
օնլարը պուլուպ' քէնտիլէրին
Չօպանը վէ ճանլարընըն Լա-
զըրնա օնլարը չէվիւրսինլէր :
Ս'ապլ' . ճթթ . 176 : Ե'ապ . Ժք .
6 : Ե'լէլ . Լք . 5 , 6 , 16 :
Ս'ապլ' . Ժը . 11—14 : Ղ'ուլ .
Ժե . 3—10 : Խա Պ'ե . ք . 25 :

7. Վէ վարտըղընըգտա վա'զ
էտիպ տէ'յին : Լաքեալըրա
էմր օրունտու , քի ճան ու տիլ-
տէն այան աշէքեար' վաթթիլ
էտիճի Յովհաննէսին (Պապ 7 .
2) : վէ Վ'րիստոսուն քէնտիսինին
(Պապ 7 . 16) վա'զ էթմիշ ի-
տիլէրի թա'լիմաթը նիտա' էթ-

փատիշահլըղը եազլաշմը'շ
տըր :

8 Խասթալարը սաղա'լտըն ,
ճիւտամըլարը փաքլա'յըն ,
էօլիլէրի տիլի'լտին , ճիւնն-
լէրի չըգա'րըն . ճա'պա ալ-

սինլէր . զիրա օնլարըն շիմտի
խըզմէթի Ս'եսիանըն փատիշահ-
լըղընըն աշէգտան սապիթ օրմուշ
պապընտա հազըրըգ կէօրմք
իտի : — Կէօրմէն փաթիշահլըղ
Եազլաշմը'շ պըր : Ս'ապլ' . 7 .
2 շէրհինէ պագ :

8. Խասթալարը սաղա'լտըն և՛
Վ'րիստոս շալիւրտէլինէ էմր էյւ-
լէտի , քի օնլարա վէրտիլի միւ-
ճիլպթ իլէմէք գուվէթինի'
էյլէք էթմէք եօլունտա գուլ-
լանսընլար : (Օ' օնլարա' փա-
րիսեցիլի քէօրլիլէք իլէ Սադու-
կեցիլի քէօթրիլմիլէք' եա պաչ
քեահինի ճիւտամ' իլէթի իլէ
վո'րուն տէյիւ էմր էյլէմտի :
(Օ' կէօրտէն աթէշ էնտիլին , վէ
հէփ զէվէլէնէնլէրի վէ զըտտ
տուրանլարը թէլէթ էտին տէյիւ
էմր էթմէյօր . նէ տէ օնլարա'
տաղլարը տէվիլին , ըրմագլարը
տէնիլլէրի այրըն տէյիւ էմր
էյլէտի . զիրա պու միսիլիւ
միւ'ճիլպթար' էյլէրի օնլարըն
վա'զ էթտիլլէրի թա'լիմաթիլ-
րինին սահիլիլինէ փէք գուվ-
վէթիլ իսպաթ օլուրլա'ր իտի իսէ
տէ , ինսան ճիւսինէ պունտան
զեյատէ պիր ֆալիտէլիլի օրմազ-
ըտը : Լաքին օնուն օնլարա էյ-
լիլքեանի էմրի' Դ իֆա' վէրին ,
փաքլէյին , է'օմիւր վէրին , վէ
շէյրանըն գուվէթիլտէն գուր-
թա'րըն իտի : (Նլար' շէր պիր
վարտըղլարը' մահալտէ կիւնէշ
ըղըղ վէ եաղմուր միսալի պէրէ-

տընըզ , ճապա վերին :

9 Բեմերլերինիզսէ ալ-

Թուն եա կիւմիւշ եա պազըր՝

10 վէ եօլ իջնւն տաղար-

քեթ օլմալ տրըլար : (Նլար՝ կեօքլերտէքի փէտէլլերինն օշուլլարը՝ տրը , վէ ծնուն կիպի էյլիք էթմէտէ օլմալ տրըլար : Վէ պու տիւննալի պէրէքէթլերին ճիւմէսի՝ Վրիստոսուն իհսան էթմէյէ կէլտիյի րուհանի վէպէտի պէրէքէթլերին նիշանէլլերի՝ իտի : — Շապա ալլաւնը , ճապա վերին : (Նլար՝ քէնտիլլերինն իհսան օլուննա՝ խասթալարը սաղալթմագ՝ Ինճիլի վա՛ղ էթմէք՝ վէ պունուն կիպի պախշիշլերի սաթմալ տէյիլ իտիլեր : (Նլար՝ քէնտիլլերինն իհսան օլուննա՝ քէրէմէրէ՝ խասթալար սաղալթմագ շու գատարա՝ ճիւնլեր չըգարմագ շու գատարա տէյիլ ֆիյաթ գոյարագ օնլարը ախղ ու ի՛ղա մատտէլլերինն չէվլերմէլի տէյիլ իտիլեր : (Նլար՝ հէր տիւրլու խասթալըղա չիֆա՝ վերմէք գուվ վէթինէ մալիք օլմալլերի իլէ՝ օլ գուվվէթի քէնտիլլերինն զէնկինլէթմէյէ պիր ալէթ էթմէսի իհթիմալ կէօրիւնմէյիլէ , Վրիստոս լաֆէնտիմիզ օնլարը պու միսիլիւ շէյաէն իհթիւրաղ էթտիրիյօր : Դիմագ . Ե . 15 , 16 , 20—27 : Դիմագ . Դ . 6 : Ե . 19—23 : Դ . 33—35 :

9 . Վրիստոսունի պէ ալլաւն եա վերինն : Լիւրէի Լաքիւրալարա խալդ իլէ փաղարըզ էտիպ խայրալթը ագչէ իլէ սաթմալ տէսագ վէ մէմնու՝ օլունտու իտի իսէտէ (պունտան էվլլերի խանէնին շէրհինէ պագ) , պու ճիւմէ իլէ օնլարա՝ կէրէք օ զէման վէ կէրէք օնտան սօնկրա՝ խալդ գարաֆընտան քէնտի հայլէրլինն միւնասիպ

28 վ

քեաֆի պիր մաա՛շ գապուլ էթմէսի եասագ օլունմալար , վէ պունուն իլիւն օնլարը՝ քէնտի կէչինմէլլերի իլիւն թէտարիք կէօրմէյէ հաճէթլերի եօղուտու : Դիմագ . Դ . 7 : Ե . 11—14 : Դիմագ . Դ . 6 : Ե . 17 , 18 :

10 . Լաք գապուլարը վէ քէնտի :

Սարկոստոս տէնիյօր քի՝ օնլար պիր տէյնէք ալա պիլիլլեր . հէմ տախի պագլարընտա չարըզ կիյէ պիլիլլեր : Չագ քիմնէլլերէ Սատթէոսուն վէ Սարկոստուն պու իքի նագլիյէթի պիրի պիրինն զըտտ կէօրիւնն պիլիլլեր . լաքին օնլարտա սահիշ պիր իլաթիլաֆ եօգ տուր : Վրիստոսուն՝ շայիրտլլերինն էմր էթտիյի շէյլլերին րուհու Լաւտարանիլլերին իքիսինտէ՝ տէ պիր տիր : Վէ պունտան գաղընաղար՝ շիւպհէսիլ՝ Լաֆէնտիմիզ քէնտի շայիրտլլերինն պաղըսընա Սարկոսուն վէ պաղըսընա Սատթէոսուն թահրիր էյլէտիյի շէյլլերի սէյլլէմիշ տիր : (Նլարըն պաղըսընըն հէմ տէյնէլլերի հէմ պագ գապուլար օլունտու , վէ պաղըսընըն՝ իհթիմալ քի՝ շօգ քէրրէ օլմաղտը : Սատթէոս տէմէյօր քի՝ Վրիստոս օնլարա՝ մալիք օլունգլարը պագ գապուլարըն կիյլմէյէ էմր էյլլէտի , իլա պէրապէրլլերինն օնտան զիյատէ ալմասընը օնլարա մէմնու՝ էյլլէտի տէյօր : (Ստէմէյօր քի՝ օնլարա մալիք օլունգլարը ա՛սալարը աթմաղա՝ էմր էթտի , իլա օնտան զիյատէ էտիւնմէսինն օնլարա եասագ էթտի տէյօր : Լիյէճէք խոսու-

ճըզ վէ իբի գափթան վէ ա-
յազ գապլարը վէ տէյնէք է-
տի'նմէն . զերա իշճի քէնտի
դաա'մընա լայը'գ տըր :
11 Վէ հանկը շէհրէ վէ

քէոյէ կիրէ'րսէնիզ , օնտա
քի'մ' լայըզ օլտուղունու
թէֆթի'շ էտին , վէ թա
չըգանա'տէք' օ'րատա գա-
լըն :

սունտա տուրուպ տիւշիւնմէյէ
վագըթ սարֆ էտէրէք եօլ թէ-
տարիքի կէօրէճէք եէրինէ' Մ-
լաշըն մուգատտէրինէ թէվէք-
քիւլ էտէրէք' հէման պուրուն-
տուգլարը' կիպի' պիրտէն իշ-
լէրինէ' պաշլամալը տըրլար :
— Իշէ' շէնի' գաա'րսա լայը'գ
պըր : Պունտան էվէլէքի խա-
նէին շէրհինէ' պագ : Վ'րիս-
տոռուն շայիրալէրի պունտան
սօնկրա' խըզմէթլէրի իւզէրինտէ
պուրունտուգլարը վագըթ' Մ-
լաշըն' օնլարըն հէփ մուհթաճ
օլտուգլարը շէյէրի օնլարա իշ-
սան էթմէսինտէ' էմնիյէթինէ
էհշատէթ էյէտիլէր : Ղ-ի-
թ . 35 :

11. Վ'րի' լայըզ օլտուղունու
թէֆթի'շ էպին : Մաքեալար
պիր մահալէ վաաիլ օլտուգլա-
րընտա , տօղըուլուգտա' տին-
տարըզտա' վէ միւսաֆիր գա-
պուլ էթմէքտէ օրատա էն միւ-
թէպէր քիմէր օլտուղունու
սիւալ էթմէրի տիրէր : (Նլար'
պէջիւլէր վէ գէնկինլէր իշիւն
տէյիլ' իլա ի'պատէթքեալար'
ա'ղիլէր' Մլաշտան գօրգանլար'
Մ-զիզ Վ'իթապլարը թէֆթի'շ
էտէնլէր' վէ Ս' եսիանըն փատի-
շահըղըն կէլմէսինի պէքլէյէն-
լէր քիմէր օլտուղունու սիւալ
էթմէրի տիրէր : Թահսին օլու-
նուրուտու քի , հէփ մահալ-
լէրտէ' ախէրլէրտէն զեյատէ օն-
լարը' վէ' օնլարըն կէթիւրտիյի
խապէրի գապուլ էտէճէք պա'-

ղը ատէմէր պուրունուրլար :
Ղ-իւլ . 16—21 : Գ-իւլ . 1—3 :
Ժ . 16—21 : Գ-իւլ . 1—3 :
9 Թ . 38—42 : Ժ . 6 : Ղ-իւլ .
Ժ . 14 , 15 : Ժ . 1—3 :
Ի . 7 : Ե . 2 : Գ-իւլ . 5—8 :
— Թահսին : (Նլար' հալինէ
գանաա'թ էթմէզ' իշիլ' թէն-
պէլ քիմնէլէր կիպի' սալթ քէնտի
րահաթլարըն' էյի եէյիպ իշ-
մէյի' վէ էյի եաթըպ գալգալը
սէվիպ էվտէն էվէ զիյաֆէթ ի-
շիւն կէգէն քիմնէլէր կիպի' կէօ-
րի'նմէմէլի իտիլէր : Լաքին
կէօսթէրմէլի' իտիլէր քի' օնլարըն
իճրա' էտէճէք պիր պէճի'տ իշ-
լէրի վար , վէ ա'գլ ու ֆիքիւրէ-
րի' օնուն իճրասը' իւզէրինտէ
իտի : (Նլարըն պիր մահալտէ
տուրաճապլարը վագըթ' փէք
ա'ղ իտի , վէ պունուն իշիւն
օնլար անիտէ իշլէրինէ' պաշլա-
մալը իտիլէր : (Նլար փէյ-
ղամպէրլէրի թէֆթի' էտէճէքլէր
իտի , վէ օնուն իշիւն օնլարը
մէշգ էթմէլի իտիլէր : (Նլար'
չօգ ա'քսի սուալէրէ ճէվապ
վէրէճէքլէր իտի , վէ պունուն
իշիւն միւլքիւնի մէրթէպէ քէն-
տիլէրինի օգուճաղա' թէֆթ-
քիւլէր' վէ սուալէր վէրմէլի ի-
տիլէր : Թմտի պունլարըն ճիւմ-
լէսի Լ'ֆէնտիւրիղին օնլարա' "Թա-
չըգանա'տէք օ'րատա տուրուն"
տէմէսինէ միւնասիպ սէպէպլէք
տիր :

12 Վէ հվէ կիրտիյինիդ - տէ՛ օնա սէլամ՝ վէրին :

13 Վէ էյեր օ հվ լայր՝ գ

խէ , սէլամընըզ օնուն իւ զէրինէ՛ կէլին . ամմա էյեր լայրգ տէյի՛Լ իսէ , սէլամը-

12 . () նա սէլամ՝ վէրին : Օգտաֆէթ վէ նէգաքէթ վէ դաթըռ հիւզիւիւք իլէ տափրանըն , գապա վէ խօրեաթ օ՛ման : Վրքիսթիան տինի՛ գօնուշմագ վէ կէօրիւշմէք պապընտա ա՛լէսսէ-վի գանուշարը պօզմաղա լուխ-սաթ վէրէճէյինէ պէտէլ՝ պիղէ հէր քէս իլէ դաթըրըգ իլէ գօնուշմայր՝ վէ հէր քէսէ քէնտի սինինէ վէ մէսնէտինէ կէօրէ ի՛թիպար ու րաղպէթ նիշանէ . շէրինի կէօսթէրմէք թէնպիհ էտեր : Վիլիպ . 7 . 8 : ն Վիպ . 7 . 12—23 : 7 . 8—14 : Իհ-թիմալ աըր քի՛ պու սէլամ՝ Սեսիանըն փատիշաճըղը վագթ-լարըն մախսուս պիր սէլամ իտի , վէ Լաքեալար պունուն իլէ օլ էվին էհալիսինէ՛ օնլարըն ալապընա կէօյիւն փատիշաճըղընըն սէլաթէթինէ վէ Սեսիանըն փատիշաճըղընըն հէփ պէրէթլէրինէ նայիլ օյմալարընը արզուլատըղլարընը վէ տուա՛ էթտիքլէրինի պէյան էտերլէր իտի :

13 . Լյէր օ հվ լայր՝ գ իսէ , սէլամընըզ օնուն իւզէրինէ՛ վէլին : Լյէր օլ էվին էհալիսի սիղի պէնիմ՝ շայիրտլէրիմ՝ վէ գարաֆըրմուս կէօնտէրիլմիշ խապէրճիլէր իկիի գապուլ էթմէ . յէ իսթէրսէ , օնլար թա՛լիմ ու նասիհաթ վէրէքէք՝ պերապէրլէրինճէ տուա՛ էտերէք՝ վէ օնլարը Խնճիլին հէփ զանի պէրէթլէրինէ հիստտար էտերէք՝ օնլարըն սէլամէթինի վէ իսէլասընը արալըգ օնլարըն նանընտա՛ գալըն : Վրքիստոնուն տօսթ-

լարը հէր նէրէտէ սաքին օլուր-լար իսէ՛ պիր պէրէքէթ օլմալ տըրլար : Օննպ . 7 . 27 : Լթ . 3—5 , 21—23 : 7 թապ . 7 . 9—12 : 7 թապ . 7 . 8—16 : Սապի . 7 . 40 , 41 : — Լյէր լայրգ քէյիլ իսէ : Տիւննանըն պիղէ փէք լայրգ տէյիւ կէօս-թէրտիյի քիմնէլէր՝ թէճրիւպէ օլունտուղլարը վագթի՛ էքսէրի Վրքիստոսա պիլթիւն պիլթիւնէ տօսթ տէյիլ՝ վէ օնուն օնլարա կէօնտէրտիյի խապէրի վէ իպպէրճիլէրինի րէտտ էտէնլէր պուլունուրլար : — Սէլամընըզ սիլէ՛ քէօնիւն : Սապ . 7 . 13 : Վապ . 7 . 6 : 7 կիլիլնա 7 . 15 , 16 : Լյէր պիր քիմնէ պիր պախշիշի գապուլ էտերսէ , օնուն խայրընը կէօրիւր . լաքին էյեր օնու րէտտ էտերսէ , օնուն խայրը էլպէթթէ օնա վէրէնին իւզէրինէ՛ տէօնէր : Լաքին պուլ մատտէտէ պախշիշին խայրը՝ օնու կէօթիւրէն կէօնտէրիլմիշ քիմնէլէրէ՛ տէօնմէյէ վա՛տ օլունմուշ տուր . նա՛նի էյեր Լաքեալար խալգտան միւրիւվէթ իլէ գապուլ օլունուր-լար իտի իսէ , օնլարը գապուլ էտէնլէր Լաքեալարտամ էն գըյիլթիլ պէրէքէթլէրէ նայիլ օլաճագլար իտի . լաքին էյեր օնլարը րէտտ էտէճէք վէ գօլալայաճագ օլալարտը , օնլարըն կէթիրտիքլէրի՛ նախօտ Ելլաճ գարաֆընտան օնլար իշիւն մաթլուպ էթտիքլէրի՛ հէփ պէրէթլէր քէնտիլէրին իւզէրինէ կէլէճէքլէրիտի : Վէ պունուն մա՛տա՛ Լյէնտիլէրի իշիւն գօ-

նըզ սիզէ՝ տէօնսինն :

14 Վ է սիզի քիմ գապուլ էթմէզ՝ վէ սէօզլէրինիզ տինկլէմէզսէ , օ էվտէն եա

օ շէհրտէն չըզըա՝ ալազլա-
րընըզըն թօզուռու սիլքին :

15 Կէրչէք տէրիմ սիզէ , շէրաա՛թ կիւնիւնտէ Սողո-

վալանտըզլարընն սավապընա՝
տախի նայիլ օլաճագլար ըտը :
Սողոմ. Ե. 10-12

14. Այսպէս ըստ թոգոստոսի
սիւրբին : Եւ չուտիլէր քէնտի
տիյարլարընն ա՛լիզ՝ վէ էճնէ-
պի գայիֆէլէրին սէմէքէթլէրի-
նէ նափաք տէրլէրիտի : () Նլար
էճնէպի գայիֆէլէրին պիր մեմ-
լէքէթիւտէն կէլտիլէրի գէման՝
այազլարընտան թօզու սիլքէրլէր
իտի , քի քէնտիլէրին տիյարը
օնուն իլէ նափաքլանմասըն :
Պու՝ փուլթիւրէսթլիլի ըէտտ
էթտիլէրինէ պիր պէօյիւք նի-
շան իտի . զերա փուլթիւրէսթ-
լէրին թօզու պիլէ օլ գատար
մուրաարլարըն թօզու վագըթ՝
օնլարըն եարամազ ֆիքիլլէրի
վէ սէօզլէրի վէ ա՛մէլլէրի՝ վէ
հէփ մէքրուհ ի՛պատէթլէրի նէ՝
գատար տաճա՝ զիյաաէ մուր-
տարլարըն օյմալը իտի : Պուն-
ճիլէլին Խնճիլի ըէտտ էտէնլէր-
տէն տախի պէօյլէ կէրի տու-
րուլմալը տըր . չիւնքի օնլարըն
թէօհմէթի՝ Վրիստոսուն քէնտի-
սինտէն փուլթիւրէսթլէրինքի՝
կիպի սայըլըյօր : Սողոմ. Դ.
11 : Վող. Թ. 5 : Ժ. 10 ,
11 , 16 : Վող. Ժ. 51 : Ժ. 6 :
Դ. 26 : Խ թէն . Դ. 8 :
Դ թող. Ժ. 8 , 9 : Վէլ .
Ե. 13 : Սող. Ժ. 3 :

15. Սողոմոն վէ Վոմոսուն :
Պու շէհրլէր՝ քէնտիլէրին ա՛լիմ
եարամազըզլարը սէպէպինտէն
աթէշ վէ քիպրիթ իլէ հէլաք
օլունտուլար : Օննի . Ժ. 6 :

24 , 25 : Վ է օնլար չօգ քէրրէ՝
Լլաճըն ինթիգամընըն՝ վէ եա-
րամազլար ա՛ղապարզ գալմայա-
ճագլարընն սաճիհ իսպաթլարը՝
կիպի զիք օլունույօր : Դ Վող .
Դ. 6 : Վող . 7 : Լաքին
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ ղայէթ
աղըր պիր դարզ իլէ վէ հէօ-
քիւմէթ իլէ թագրիլի էտէյօր ,
քի Խնճիլի ըէտտ էտէնլէրին ա՛-
ղապը Սողոմ՝ վէ Վոմոսունքին-
տէն պէօյիւք օլաճագ : () Նլար
թէօհմէթի տաճա՝ պէօյիւք
տիւր . չիւնքի օնլար տաճա՝
պէօյիւք ըշըա վէ մուհապպէթէ
վէ պիլիլիլէ գարշը կիւնաճ է-
տէրլէր : Լլաճըն պունճիլէլին
պիր պախշիչինի ըէտտ էթմէսի՝
քիւշիւք շէյ տէյիլ տիր : Պիր
սարայ՝ պիր թաճ ու թախթ՝
պիր ալթուն ու ճէվաճիլ մա՛տէ-
նի ըէտտ օլունա պիլիլ , վէ Խն-
ճիլ իլէ բուպար օլունաճագ օլ-
սա , ղայէթ էտնա պիր շէյ տիր :
Լաքին Խնճիլ՝ սարայլար վէ
թաճ ու թախթլար վէ ալթուն ու
ճէվաճիլ մա՛տէնլէրի կիպի տէ-
յիլ տիր : () Նիհայէթսիզ
գըյմէթի պէհա՝ իլէ հասիլա
կէլմիշտիր : () Նու ըէտտ էթ-
մէք՝ էպէտի էօմիւր պախշիչինի
Լլաճըն քէնտի երեզիւնիւն էօ-
նիւնտէ եապանէ՝ աթմազ տըր :
Վ է հա՛նկընամքեօյլուգ՝ հա՛ն-
կը թէօհմէթ պունուն իլէ բու-
պար օլունա պիլիլ : Պունու
էտէնլէրին ճիւլէսինին հալի՝
շէրաա՛թ կիւնիւնտէ նէ՝ գա-
տար հիպէթլու օլաճագ տըր :

մուն վէ Գոմորուն տէյարընա
օ շէհրտէն զէյատէ՛ թահամ
միւլ օլունաճադ :

16 Իշթէ պէն սիզի գօյուն
լա՛ր կիպի գուրտլա՛ր արասը-

նա կէօն տէրիւրիմ . իմտի եւ-
լանլար կիպի ա՛գըլըլ՝ վէ
կէօյերճինլէր կիպի զարար-
սը՛զ օլուն :

17 Լ՛մմա ատէմլէրտէն սա-

Ա՛ռալ . ժա . 20—24 : Ա՛ռալ .
Դ . 11 : Ղ . 11 . Ժ . 11 , 12 :
Ժ . 47 , 48 : Յալ . ժա .
22—24 : Եպէլ . ժա . 48 : Ա՛է
եալընըլ օնու բէտտ հտէնլէր
տէյիլ՝ իլա ինսան թա՛լիմաթէ-
րի իլէ օնուն գուվլէթինի հէփ
պօ՛շ հտէնլէր տախի՛ շէրաա՛թ
կիւնիւնտէ քէնտիլէրին իզէրինէ
թափրի օլունաճադ հիյպէթլու
հէօթիւ խաղլարընա կէթիւր-
սինլէր :

16 . Ղօյունլա՛ր իլի գուրա-
լա՛ր արասընա : Պիւր պիշարէ
զարարսըզ գօյունու երլթըճը
գուրտլարըն արասընտա կէօրմէ-
սի՛ նէ՛ գօրգուլու պիւր սէյրան
տըր : Պու ա՛սի տիւննանըն
իշինտէ՛ Լալիլին կիւնիւնտէն
պէրու Լալաճըն հէր պիւր եվ-
լատընըն հալի տայիմա պէօյլէ՛
իտի , վէ պէօյլէ՛ տիւր : Ա՛է
Վրիստոսուն պուրատա կէօս-
թէրտիյի տօսթլարը իլէ տիւշ-
մանլարընըն պէյնիտէ օլան
փարփ՛ նէ՛ գատար պիլա թէշպիհ
պէօյիւք տիւր : Տօսթլարընը
զարարսըզ գօյունլարա՛ վէ տիւշ-
մէնլէրինի երլթըճը ճանափար-
լարա՛ թէշպիհ հտէյօր : Ղ . 11 .
Ժ . 3 : Ղալ . Ի . 29 :
— Երանլար իլի ա՛գըլըլ :
Իսքի Սըրըրըլար երանըլ քէն-
տիլէրին նիշան եազըլարընտա՛
ա՛լ ու խորաք նիշանէսի տէ-
յիւ գուլանըրլարըն : Երան
կիպի աշգփէօզ օլմագ՛ Եու-
նանլար իլէ Լալմալըլարըն

պէյնիտէ պիւր զարպի մէսէլ
իտի : Երան հէ՛ր եանա տօղ-
րու կէօրիւր , վէ պաշընը հըփզ
էթմէյէ ա՛ղիմ տիգգա՛թ հտէր :
Վրիստոսուն շայիւլէրի պու-
նուն կիպի՛ քէնտիլէրինի իգթի-
զասըլ . թէհլէքէյէ սալաճագլա-
րընա՛ պէտէլ՝ միւնասիպինճէ
քէնտիլէրինի օնտան սագընտըր-
մաղա ա՛գլ ու խորաք սարփ
էթմէլի տիւրլէր : — Կէօյերճին-
լէր իլի զարարսըզ : Կէօյեր-
ճինլէր տայիմա պիսուշուրուն
նիշանէլէրի՛ սայըլըլըլար տըր :
Վրիստոսուն շայիւլէրի՛ քէն-
տիլէրինի սալթ սագընտըրմալը
տէյիլ՝ իլա պիսուշ տախի
օլմալտըրլար . սալթ ա՛գըլըլ
տէյիլ՝ իլա զարարսըզ տախի
օլմալտըրլար : () իլար իգթի-
զասըլ՝ խուսուլմէթէ սէպէպ
վէ՛րմէմլի տիւրլէր . վէ հի՛շ պիւր
քիմնէյէ՛ քէնտիլէրինէ դարշը
ղազապլէնմէյէ հագգ սէպէպ
վէ՛րմէմլի տիւրլէր : Լամի պու
զարպի մէսէլին մա՛նասը պու
տուր քի , ա՛գըլըլըզ պիսուշ-
լուգսուզ՝ վէ պիսուշուգ ա՛-
գըլըլըզսըզ քնար էթմէլ :
Հալ . ժա . 19 : ա Ղալ . ժա .
20 : Ի Ղալ . Ի . 20 : Եպէլ .
Ե . 15—17 : Փիլիպ . Ի . 15 :
Ղալ . ա . 9 : Դ . 5 : ա թէն .
Ի . 10 : Ե . 22 : Ի Տէ . Ի . 25 :
17 . Լալիլէրիւն աագընն :
Ա՛է . Ե . 5 , 6 : Ա՛ռալ . ժա .
9 : Ղալ . ժա . 5 , 6 : Ժ .
13 , 14 : Ի . 12—22 : Ի

դրննն . զերա սիզի ճէ-
մաա' թլարա' թէսլիմ էտէ-
ճէքէր : վէ սիզի ճէսի' յէթ-
լէրինտէ տէօյէճէքէր :

18 Հէմ տախի պէնիմ'
իչիւն' օնլարա վէ դայիճէլէ-
րէ շէհատէ' թ տէյիւ' վալի-
լէր վէ փատիշահ' ր էօնիւնէ

Տի . 7 . 15 : Լտէմէրտէն
սագընն . զերա օնլար երրթըճը
ճանաւարար կիպի տիրէր : Փի-
լի . 7 . 2 : Լտէմէրտէն սա-
գընն , զերա օնլար Լլահա
ա' սը օլուպ' շէյգան իլէ սուլճ
վէ մուա' ճիտէ պաղատըլար :
(Նլարտան' էյերչի օնլար Եէ-
հուտիէր կիպի Լլահաճն խասս
գաւմը օլմագ իտտիա' սընտա' ի-
սէլէրտէ , երին սագընն : Վր-
րիստոսուն շալիլտէրի' շէյգա-
նն թէսիլթաթը ալթընտա օլան
պիր տիրենանն էլինտէն նէ'
հապգ վէ նէ' մերհամէթ մէ-
միւլ էտէ պիլիլէր : Լ' զիզ
մէլէքէր' Սոդոմ շէհրինտէ պիր
թէք կէճէյի րահաթ կէշիւրէ-
մէտիլէր : Ննիւ . Ժ . 1—14 :
Լլահաճն քէնտի (Ղըլ' պիլէ
քէնտիսի սագլամաղա մէճպուր
օլտու : Օլի . Ե . 59 : Ժ . 39 ,
40 : Ժ . 53 , 54 : Ժ . 36 :
— Ն' եթէ յէլէրէնիս : Ս' . 22
շէրհինէ պագ : իլ . 57 ,
59 : Օլի . Ժ . 47 : Վարժ .
7 . 5—7 : Ե . 26 , 27 : իլ .
30 : — Տէօյէճէքէր : Ս' . 34 :
իլ . 34 : Ս' . 9 : Վարժ .
Ե . 40 , իլ . 19 : իլ . 11 : Եբ .
Ժ . 36 , 37 : Ս' ուլսէսին նո-
մօսունտա' գըրգտէն զիյատէ
վուրուլմաճը ալթընտէ եասագ
օլմուլտու : Ե (Ելն . ին .
2 , 3 : Եհուտիլէր' պիր քիմ-
սէյի տէօյէրքէն սալտա պիր
եանղըրշըլգ օլուպ գըրգտէն
զիյատէ վուրուլմաճը իչիւն'
իւշ գալըշը պիր գամէճ' եափ-

մըշարըտը , քի պիր վուրուլտա
իւշ սալըլըրտը : Վապահաթ-
ըյա պունուն իլէ օն իւշ քէրրէ
վուրուլարտը , վէ պու վէճճ
իլէ օ' օթուլ տօգուլ տէյնէք
եէմիշ օլուրուտու : Պօղոս պու
մինվալ իւղրէ պէշ քէրրէ տէօ-
յիւլտիւ : Ե Վարժ . Ժ . 24 :

18. Եհուտիլէր' պէյի' լալէլէր
վէ քաթիլաղալ' էօնիւնէ իւ-
թիլիւլէճէքէր : Վարժ .
Ժ . 1—4 : իլ . 33 : իլ . 10 :
ին . 6 : իլ . 1 : Լ' ճտի Ն' է-
տիտտէն էյրէնիլիլ քի , օնլար'
շերոլքէս' վէլիքս' Լ' գրիպաւ
վէ Վերոն փատիշահ' րն էօ-
նիւնէ կէօթիւրիւտիլէր . վէ
Վիլիսէ թէվարիսինտէն տէ-
էյրէնիլիլ քի , օնլար' սալթ
Հոովմանն իմիէրաթօրարը
հուղուրունտա տէյիլ իլլա փար-
թի' Սկիւթացի' ինտի' վէ սա-
յիր փատիշահ' րն տախի էօ-
նիւնէ կէօթիւրիւտիլէր : Լ' .
Փէնտիլիլիլ պու փէյլամպէր-
լիլի' հէր պիր հալաէ թէքմիլ
օլմուլտու : Լաքին օլ գէման-
լէրտէ' պիր գաշ Վալիլալը
պալըգճըլարն կիւնտօղունուճ
վէ կիւնպաղընն ա' գամէթու
վէ գուտրէթու փատիշահ' րն
նն հուղուրունտա չըգըլ' օնլար
իլէ տէօյէլէճէքէրի' նէ' գաստար
իլթիմալտէն ուղագ կէօրիւնիւր
օլմալըլտը : Լաքին պու' " շէ-
հատէ' թ իչիւն " թագտիր օ-
լունմուշ իտի , վէ օնլար պու
մինվալ իւղրէ Լ' նճիլ տէյիլ
եալընըլ Եհուտիլէրէ իլլա

կեօթիւրիւնէճէքսինիզ :

19 Իմօր սիզի թէսլիմ
էթօրքլէրի՝ զէման՝ նի՛ճէ
եա նէ՛ սէօյլէյէսինիզ տէյիւ
գայղու չէ՛քմէն . զերա նէ՛
սէօյլէյէճէյինիզ՝ սիզէ օլ

էճնէպի գայիֆէլէրէ տախի՝ տէ-
յիւ եալընը թէպա՝ վէ րա-
յալարա իլլա փատիշաշլարա վէ
վալիլէրէ՝ տախի վա՛ղ էտիպ՝
օնուն հազգընտա շէհատէթ է-
տէճէքլէրիտի . վէ պունծիլէյին
հէմ էտնա գուլիպալէրտէ հէմ
սերայլէրտէ Քրիստոսուն շա-
հիտէրի՝ օլաճաղարըտը : Պապ
իդ . 14 շէրհինէպազ : — Սալ .
ժդ . 9 : Փիլէլ . 12, 13 : Բ
Տի . 12, 8 : Դ . 16, 17 : Յայ .
19 : Դ . 9 : Ժա . 7 :

19. 'Նէ՛ սէօյլէյէճէյինիզ՝ սիզէ
օլ «սալիպա» վէրիլէճէ՛ք Կիւր :
Ֆազիր՝ ճաշիլ՝ վէ էտնա պա-
լըզըլար՝ ա՛ղիմ վէ գուտրէթ-
լու փատիշաշլար հուզուրունտա
նէ՛ սէօյլէյէճէքլէրի՝ վէ նէ կե-
նա իլլիֆաթ էտէճէքլէրի խու-
սուսունտա՝ դապիաթը իլէ տիւ-
շիւնիւպ եիւրէքլէրի րահաթ-
սըզ օլաճաղըտը : (Ո) ա՛սիր-
լէրտէ փատիշաշլար՝ պայաղը
ինսանլարտան օլգատար չօզ
եիւճէլիշ սալըլըլար իտի քի՛
սայքի Մլաշա եազալաշմըշ կի-
պի պագըլըլարըտը : Իմօր Մ-
ռաքեալարա՝ կէյիւն վէ եերին
Մլաշը օնլար իլէ պերապէր օ-
լուպ՝ մախուսէն օնլարա եար-
տըմ՝ էտէճէք տէյիւ օլունան
պու վա՛տ՝ նէ՛գատար միւնասիպ
վէ նէգատար թէսէլի վէրիճի
իտի . Ելէյ Դ . 12, 15 : Երէ . 12.
7—9 : Պալ . Դ . 16—18 : Սալ .
ժդ . 11 : Պալ . Ժբ . 11, 12 :

սաաթտա վէրիլէճէ՛ք տիր :

20 Օլլրա սէօյլէյէնլէր
սիզ տէյիլլինիզ իլլա սիզ
տէ սէօյլէյէն՝ փէտէրինիզին
Բուհո՛ւ տուր :

21 Իմօր գարընտաշ գա-

իա . 14, 15 : Պալ . Դ . 8—14,
19, 20 : Ե . 29—33 : Դ .
10 : Իդ . 2 և 2 : Դ Տի . Դ . 17 :
20 . Սէօյլէյէնլէր սիզ Կի-
յիլլինիզ : (Ն)լար՝ կիւզէլ
թէլաֆիլիլլար մէշգ էթմէլի
տէյիլլէր, նէ տէ նէֆիս իսթի-
լաշլար էօյրէնմէլիտիրլէր : (Ն)
լարըն մասլահաթը ա՛լէա իտի,
վէ քէնտի հազգընտա քէնտիսի՛
սէօյլէյէճէք իտի : Սէ պուն-
տան գադը՝ նազար՝ օնլարըն
թահգիգ էտէճէք օլտուգարը
շէյլէր վէ վերէճէքլէրի ճէվապ-
լար՝ քէնտիլէրին օլաճագ տէյիլ-
լէր իտի, իլլա Մլիզ Բուհո՛ւն
օլաճաղըտըլար . վէ օ՛նլարըն
տիրլէրինի գուլանըպ՝ օնլարըն
վասիդասը իլէ սէօյլէյէճէյիտի :
(Ն)լար՝ մէյղամպէրլէրին մալիք
օլտուգարը իլլամ Բուհունա
մալիք օլաճաղարըտը : Դ թա .
իդ . 2 : Սալ . Ժբ . 36 : Պալ .
Դ . 4 : Դ . 8 : 12 Պալ .
11, 12 : Դ Պալ . 12 : 21 :
Քրիսթիանլար շիմօր՝ իլլամ
մէմիւլ էթմէլի տէյիլլէր, լաքին
կերէքլիք հազգընտա չէքտիքլէ-
րի հէփ սըգընթը վէ սըգլէթէ-
րինտէ՛ կերէք տիր քի՛ օնլար
Քրիստոսուն իլլինէ վէ եար-
տըմընա կիւվէնսինլէր . վէ պու-
նու՝ քէնտիլէրին հէփ ա՛զըլ
եօրմալէրինտէն վէ եիւրէք րա-
հաթսըզըլըլարընտան տերէճէ-
սիզ խալըլը պուլաճաղար :

21 . Պալիսաաշ գալիսաաշ

ըրնտաշը՝ վէ պապա եվլատը
էօլիմէ՝ թէսլիմ էտէճէք .
վէ եվլատլար աթալա՛ր իւ-
զէրինէ գալըաճաղլար , վէ

օնլարը էօլտիւրէճէքլէր :
22 վէ ատըմ իչիւն հէ-
վիսինտէն իբրա՛հ օլունա-
ճաղսընըզ . ամմա սօնա՛տէք

վէ պապա եվլատը էօլիմէ՝
վէ էտէճէք : Ս՝ի . է . 5 , 6 :
Ս՝աթլ . Ժ . 34—36 : Ս՝աթլ .
ԺԳ . 12 : Վ՝աթլ . ԺԳ . 51—53 :
Իմ . 16 : Նշէր պու շէյլէրին
Փիլ վագի՝ օլմուշ իտիքլէրի
խուսուսունտա էն գանտըրը
խաղաթլարմըզ օլմամըզ օլա-
յըտը , պու միսիլիւ շէյլէրին
վուգու պուլմաը միւմքիւն օլ-
տուղունու ինանմաղըտըզ : Վա-
րընտաշլարը վէ գըզգարընտաշ-
լարը՝ վէ աթալարը վէ եվլատ-
լարը պիրլիյէ պաղլայան պէնտ-
լէր փէք գալի տիրլէր . վէ ին-
սան գըսմընըն՝ պու գալի պաղ-
լէրին ճիւմէսինի գըրա պիրլիպ
տէ քէնտիրլէրին էն եագըն վէ էն
սէվիլիւ ագրապալէրինի էզի-
յէթ ու իսքէնճէլէրէ վէ ալէվ-
լէր ու աթէշլէրէ թէսլիմ էթմէ-
լէրի՝ օնլարըն երէքլէրի Մլա-
հա վէ օնուն () ղուլունուն Ինճի-
լինէ նէ՝ գատար գօլգուլու պիր
դարըզ իլէ զըտտ օղտուղունու է-
յի՝ կէօսթէրի : Ինճիլ՝ Մլ-
լաշըն ինսանա վէրտիյի ճիւմէ
շէյլէրին էն էյիսի՝ տիր . վէ պու
ճիւմէ իլէ Վուրթարըճըմըզ
պուրատա փէյղամպէրլիք էտէ-
յօր , քի ինսանլար օնտան՝ տիւն-
կատա իբրաճ էյլէտիքլէրի շէյ-
լէրին շէփիսինտէն ղէյատէ իբ-
րա՛հ էտէճէքլէր . օնտան՝ եալանը՝
խըրրըզլըղը՝ սէրխօշլուղու ղի-
նայը՝ միւրայըղը՝ փութիէ-
րէսթլիյի՝ եախօտ գաթիլի՝ իբ-
րաճ էթտիքլէրինտէն ղէյատէ
իբրաճ էտէճէքլէր . օնտան օլ

տէրէճէ իբրաճ էտէճէքլէր , քի
օնուն սէպէպինտէն քէնտի էվ-
լատլարըն՝ պապալարըն՝ անա-
լարըն՝ գարընտաշլարըն՝ գըզ-
գարընտաշլարըն՝ վէ էն եագըն
վէ էն սէվիլիւ տօսթլարըն՝
էօլտիւրէճէքլէր : Վէ Վուր-
թարըճըմըզն պու փէյղամ-
պէրլիյինն պու տիւննատա
թէքմիլ օլմասը՝ նէ՝ գատար չօգ
վագի՝ օլմուշ տուր : Վրիստո-
սուն սահիճ շայիրտէրի՝ քէնտի-
լէրին էն եագըն ագրապալէրի վէ
էն սէվիլիւ տօսթլարըն էլի իլէ
շէքտիքլէրի էօլիմէր՝ նէ՝ գա-
տար չօգ տիրլիւ վէ նէ՝ տէրէճէ
հիյպէթլու օլմուշ տուր : () ն-
լար՝ խաշա՝ չըգարըլտըլար՝ գայ-
նար եաղ գաղանը իչիւն աթըլ-
տըլար , գաղղա պաղլանըզ ա-
էշտէ եագըլտըլար , միւլայիմ ա-
թէշ իւզէրինտէ գալուլտուլար ,
էրիմիշ գուրշուն իչիւրիտիլէր ,
եըրթըճը ճանապարհարա՛ փա-
րալանտըլար , ղիթթէ պաթըրը-
լըզ՝ սարայ պաղլէսինէ ըզգ
վէրմէք իչիւն դութուշտուրուլ-
տուլար , ԼԵ . ԼԵ :

22 . Մաթլ իչիւն : Պուրատա
Վրիստոսուն ատը՝ Վրիստո-
սուն քէնտի գաթը իչիւն վէ օնա
մախտուս օլան հէր պիր շէյ
իչիւն , եա՛նի օնուն կէրէքլէրի՝
թա՛լիմաթլէրի՝ էմրէրի ԼԵ իչիւն
գօնմուշ տուր : Ս՝աթլ . Ե .
11 : Ժ . 39 : Յալէ . ԺԵ . 21 :
Վաթ . Թ . 16 : Դ Պաթլ . Դ .
11 : Յաթ . Դ . 3 : — շէփիսին-
տէն իբրաճ օղտուճաղսընըզ :

սապր էտէն՝ օ՝ գուրթուլա-
ճագ :

23 Վէ սիզի պիր շէճը-

տէն գովալատըզլարը՝ զէ-
ման՝ օպիրինէ՝ գաչըն . զի-
րա կերէ՛ք տէրիմ սիզէ՛ թա

Ս՝ապը . իր . 10 : Ս՝աբլ . ժի .
13 : Ղ՝ալ . 7 . 22 : ին . 17 :
Յոլ . թե . 18 , 19 : ժե . 14 :
ն Յոլ . 7 . 13 : Վրիստոս
քէնտի շայիրտէրինէ եվէլտէն
փէշին խապէ՛ր վերիյօր , քի
օնլար օնո՛ւն իչիւն ա՛լէսսէվի՛
տէյի՛Լ պիր գա՛շ քիմսէտէն՝
իլա “ չէ՛փիսինտէն ” եա՛նի չէմ
Եէճուտիյէրտէն չէմ էճնէպի
գայիֆէլէրտէն՝ իլթիարլարտան
վէ կէնճլէրտէն՝ զէնկինլէրտէն
վէ ֆագիրլէրտէն իբրաճ օլունա-
ճագլար : — Սօնապէր սապր է-
պէն : Եա՛նի էօմիրիւն սօնունա՛-
տէք՝ ուզուն օլուն գըսսա՛ օլուն՝
պիւթիւն էօմիրտէ : — Ղ՝աբ-
լուլաճագ : Ս՝ապը . իր . 13 :
Ղ՝ալ . 7 . 9 : Եթ . 7 . 14 : 7 .
11 , 12 : Յոլ . ն . 12 : Յոթ . 20 ,
21 : Յայր . 7 . 7 , 10 , 17 , 26 : 7 .
21 : Իշպու թա՛պիր օլունմազ
էղիւթթէրին ճիւմէսինի չէքիպ
էրի չէքիլմէյէն վէ ա՛սը օլմա-
յան քիմսէ՛ պանա եափըշտըղնա
պիր սաճիճ իսպա՛թ վերմիշ օ-
լուր . վէ օլ քիմսէ կէօյէ կի-
րէճէք , վէ “ պէնիմ իլէ պէրա-
պէր թալթըմտա՛ օթուրաճագ ” :

23 . Օպիրինէ՛ գաչըն : կէ-
րէք Յիսուսուն վէ կէրէք օ-
նուն Լուսիւլարընըն նապ-
ու թէվարիսինտէ պունուն
չօգ Եօրնէքլէրինի կէօրիւրիւզ :
Ս՝ապը . 7 . 13 : ժի . 14 , 15 :
Ղ՝ալ . 7 . 29—31 : Յոլ . է .
1 : ժ . 39—42 : ժն . 53 , 54 :
Ղ՝աբլ . 7 . 1 , 4 : ժ . 24 , 25 :
ժի . 50 , 51 : ժի . 5—7 , 19 ,
20 : ժե . 10 , 14 : Դ . 1 : Լ՝յի
զամիր իլէ գարտ ու գովալարը-

29 վ

տան սագընմասը՝ ա՛գըլըլըզ վէ
ալազ կէօնիւլիւք ա՛մէլի տիր :
Լ՝օմիր՝ Լըլաճըն իճսան էյլէ-
տիյի էն պէօյիւք նի՛մէթլէր ու
քէրէմէրինին պիրի տիր . վէ
օնու՛ օլուր օլմազ երէ եապանա
աթմալը տէյիլիլ : Վէ էօմիր-
լիւ ճէլաք էթմէյէ մէրամ է-
տէնլէրին էլինտէն՝ մէրամարընը
իճրա էթմէք ֆուրսաթընը՝ է-
լիմիզտէն կէլտիյի թագտիրտէ
գալտըմասը պիզէ պօրճ տէյիլի-
մի : Լ՝յէթ Լըլաճ պիզէ պիր
գաչմագ եօլունու կէօսթէրիւրէ ,
օնու գուլանմալըլը : Լաքին
պիր կիւնաճ իշէմէյիլէ էօլիւմ-
տէն գուրթուլմագտան իսէ ,
էօմիրիւմիւզիւ վէրիպ՝ կիւնաճը
իշէմէմէլիլիլ : — Լաքին Օղ-
լու իլէ՛նճէլէպէ՛ : Լտէմին
Օղլու կէլմէք թա՛պիրի իլէ՛
պա՛զը քէրրէ էօլիւմ վէ մաճ-
չէր անկալալըլը (Ս՝ապը . ին .
13 : Ղ՝ալ . ժի . 40) , վէ պա՛զը
տէֆա՛ Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ
Վրիստոսուն Վրիլիսէսինին իճ-
տաս օլունմասը՝ վէ օնտան իլէրի
կէլիշ օլան ինճիլին պիւթիւն
տիւննայէ եայլմասը անկալալըլը
(Ս՝ապը . ժի . 28 : Ս՝ապը . 7 .
39 : Ղ՝ալ . թ . 27) : Լաքին
պուրատա պու թա՛պիրինտէն
իճթիմալ տըր քի՛ պունտան օ-
թուզ պէշ սէնէ գատար սօնկրա
Տիստոսուն գօմանտասը ալթընտա
Հոովմա ա՛սքէրինին Երու-
սաղէմի խարապ՝ վէ Եէճուտի-
լիք թանզըմընը քիւլիլիլէն չէ-
լաք վէ մաճվ էթմէսի (Ս՝ապը .
իր . 27—30 : Ղ՝ալ . ին .
21—32) անկալալըլը : — Լա-

ատեմին (Ղըլու կելի՛նճէյէ տէք՝ Իսրայէլին շէհրէրինի պիթի՛րմէյէճէքսինիլ :

24 Եւ այիւրտ խոճասրնտան՝ վէ գուլ աղասրնտան՝ իւթիւն տէյի՛Լ տիր :

25 Եւ այիւրտէ խոճասր կի-

րայէլէն շէհրէրինի պիթի՛րմէյէճէքսինիլ : Եւ այիւրտէր՝ էյէրշի էօրիւմտէն գօ՛րգմամալը իտի իսէկէր տախի , պու ճիւմէ իլէ Վրիստոսուն խաղըր վէ կէր-չէքիլին խաղըր՝ իշիւն՝ քէնտի էօմիւրլէրինի չրֆգ էթմէյէ ճէհտ ու ղայրէ՛թ էթմէլի տիր-լէր : (Նլար շէհրտէն շէհրէ՛ գաշմալտըրար . վէ Վրիստոս օնլարա թաճգիգ խապէ՛ր վէրի-յօր քի՛ օնլար չէր պիր շէհրէ վարբպ ճիւմէսինի տիւքէ՛թմէլ-տէն , օ՛ պիր Տիպէթու դարգ իլէ կէլիպ՝ օնլար գօվալայանլարը չէլաք էտէճէք տիր :

24 . Եւ այիւրտ խոճասրնտան . . . իսթիւն պէյի՛լ Կիւր : Տիւննա սիգէ՛ պանա էթտիյինտէն էյի պիր շէյ էտէր տէյիւ մէմիւլ էտէ՛մէսինիլ : Զալճ . ԺԵ . 20 , 21 : Եբր . ԺԲ . 2—4 :

25 . Իկէղլէթուղ : Պու՛ Լգրօն տէնիլէն փութիէրէսթ շէհրինին պաղըլ փութո՛ւ իտի : Դ թափ . Ծ . 2 , 3 , 6 , 16 : (Նա՛ սինէք ալաճր տէյիւ ի՛ պատէթ էտէրլէրիտի , վէ օնու՛ օրալարտա ղայիթ չօգ պուլ-լունան սինէքէրտէն՝ քէնտիլէ-րինին չրֆգ էտիճիսի սայարալա-րտը : Եէհուտիլէրին ի՛նտին-տէ պու լուղէթին մա՛նասը՝ մուր-տարըղըն պաղըլ ալաճը՛ իտի , վէ օնլար օնու փութիէրէսթիլ-րին մէզպէլէ փութլարընըն էն

պի՛ վէ գուլ աղասը՛ կիպի օլա եէթէ՛ր . էյէր էվսա-հիպինէ Իկէղլէթուղ չա-ղըրտըլար իսէ , գանտէ գալտը օնուն է՛վ էհալիսինէ :

26 Իմտի օնլարտան գօր՛գման . ղերա հիչ պիր էօրթիւ-

ալաղը վէ էն մէքուհու սայար-լարըտը . վէ պունտան պէյլէ՛ օնլար պու մէքուհ իսթի՛ ճէհէն-նէմ րուհարընըն գուլաղուգու վէ պաշը օլանա՛ վէրիլլէրիտի : (Նլարըն պու իսթի՛ Վրիստոսուն չագգընտա ղէքըր էթմէլէ-րինտէն մէրամլէրի՛ օնու միւմքիւ-նի մէրթէպէ չագարէթ վէ սի-թէմ՝ իզճար էթմէք իտի : Սաթ . Թ . 34 : ԺԲ . 24 : Սաթ . Դ . 22 : Ղու . ԺԾ . 15 : Զալճ . Ե . 48 : Գանաթ-գալար օնուն է՛վ էհալիսինէ : (Նլար՝ պէն սիզ Լֆէնտիլիլ վէ խօճանըղա Իկէղլէթուղ չաղըրտըլար , վէ սիզ պէնիմ է՛վ էհալիլլէրիմտէն օլանլարա պունտան պիր էյի լազըլ իլէ չաղըրաճաղարընը մէմիւլ էտէ՛րմիսինիլ :

26 . (Նարպան գօրգման : Լաթ . Ի . Իթ . 25 : Եւայ . Խա . 10 , 14 : Խա . 1 , 2 , ԺԾ . 7 , 8 , 12 , 13 : Երէ . Ծ . 8 , 17 , 18 : Ելիլ . Դ . 6 : Գարձ . Դ . 13 , 19 : Ծ Պիւ . Դ . 14 : — Էլէ պիր էօրթիլլէն շէյ էօգ Կուր թի՛ ալէթուր՝ օլասըն : Կէօ-րիւնիւր քի , պու՛ պիր ղարպի մէսէլ՝ նէպի՛նտէն պիր թա՛պիր տիր . չիւն քի Լֆէնտիլիլ օնու՛ ախէր ղէմանլէրտէ՛ տախի գուլ-լանմըլ իտի : Սաթ . Դ . 22 : Ղու . Դ . 17 : ԺԲ . 2 , 3 : (Նուն մա՛նասը պու՛ տուր քի ,

լին շէյ եօ՛ղ տուր քի՛ աշե-
քեար օ՛լմասնն , վէ կիզլի քի՛
պիլի՛նմէսին :

“Օհման իլէ՛ հէր պիլի շէյ մէյ-
տանա՛ չըգար” : Վրիստոս Լ-
Ֆենտիմիզ պուրատա քէնտի շա-
յիրտէրինի՛ Վլաճա կիւվէնմե-
յէ վէ ինսանլարըն էօրքէսինտէն
գօրգամամաղա եիւրէքլէնտիրի-
յօր : Եարամաղ ատէմլէր օն-
լարա՛ հերետիկոսլար՝ պիւյիւ-
ծիւլէր՝ տէվէթին տիւշմէնլէրի՛
վէ խաղը ինթիլլա՛ վերէնլէր
չաղըրաճաղար : օնլարը՝ միւճ-
րիւմ վէ մութէհիմ կիպի տէօյէ-
ճէքլէր , մահպոլա էտէճէքլէր ,
վէ էօլիւմ՝ ա՛ղապընը չէքմէյէ
սիւրիւքլէյէճէքլէր : Լաքին նի-
հայէթի Վլաճ օնլարըն պիսուչ
օլտուգլարընը աշիքեար էտէճէք :
Եէհուտիլէր՝ Վրիստոսա՛ Վեեղ-
գնուղ՝ Սամարիալ՝ եալանճը՝
շէյդան լազըպլարը իլէ չաղը-
րըրլարըտը , լաքին օ՛ քէնտինի վէ
քէնտի մապաճաթընը Վլաճա
սըրիարը էտէր իտի (ա՛ ՊԵԿ.
Դ. 22 , 23) , վէ պուկիւնքի
կիւնտէ՛ ճիւմլէ ա՛լէմ՝ օնլարըն
էթտիյինէ Ֆասըգ վէ եարամաղ
թագրիւր էտէր : Վրիստոսուն
պիսուչ՝ վէ օնլարըն եարամաղ
օլտուգլարը շիմտի աշիքեար՝ օլ-
մուչ , վէ հէր շէյ մէյտանա՛
չըգմըլ տըր : (Նլար օնու՛ է-
լինտէն պիլ շէյ կէլիւղ՝ “Պաշ-
գալարընը գուրթարալ , քէնտի-
սինի գուրթարամաղ” տէյիւ
զէվգլէնիլլէրիտի . լաքին օնուն
գատիր՝ Շիւմլէյէ գատիր օլ-
տուղու պիլինմիշ տիր : Պուն-
ճիլէյին Վրիստոսուն շայիրալէ-
րի՛ ա՛լէմէ պիլինմէմիշ՝ թահգիր
օլունմուչ՝ վէ ատլարը զէվգ ու
մէզգսգէ՛ ալընմըլ օլմաղա ըաղի՛

27 Սիղէ գարանլըգտա տէ-
տիյիմլ՝ այտընլըգտա՛ սէօյլէ-
յին , վէ գուլազտա իշիթտի-

օլմալը տըրլար . չիւնքի շիմտի
օնլարըն շան ու շէօհրէթի հէր
նէ գատար գարա կէօթէրիլի՛ր
իսէ տէ , չօգ կէչմէզտէն օնլար՝
ժիւտէրլէրինի՛ն փատիշահլըղընտա
կիւնէշ կիպի միւնէվլէ՛ր օլա-
ճազլար : Սաղլ . լէ . 5 , 6 : ա
ԼյարնԼ . Դ . 5 :

27. Վրիստոսա՛ “սէօյլէյին” :
Պէն սիղէ՛ թէնհատէ չօգ շէյ-
լէ՛ր սէօյլէմիշիմ , լաքին սիղ
օնլարըն ճիւմլէսինի ա՛լէմէ չալ
էթմէյլսինիլ : Պէն սիղէ չօգ
քէրրէ՛ “քիմսէյէ սէօյլէ՛մէն”
տէմիշիտիմ , լաքին սիղ շիմտէն
սօնկրա օնլարը հէ՛ր քէսէ սէօյ-
լէյէճէքսինիլ : Պէն չօգ շէյ-
լէրի՛ մէսէլլէ՛ր իլէ՛ սէօյլէմիշ
իտիմ , լաքին սիղ հէփ պու մ-
սէլլէրի թէփսի՛ր էտէճէքսինիլ :
— Տալարա՛ իւզլէրիտէ՛ լա՛ղ
էպին : Սիւրիատա էվլէրին տամ՝
լարը տիւզ տիւր . վէ հէր քէսին
կէօրէ պիլէճէյի պիլ մահալ
օլտուղու իշիւն՝ պիլ մահալէնին
հհալիսի էօյրէնմէյէ իգթիզալը
օլան շէյի՛ տէլալ պիլ էվին
տամը իւզէրինէ չըգուլ էքսէրի
նիտա էտէրէք օնլարա օրատան
խապէր վերիւր : Իմտի Լփէն-
տիմիզին պու սէօյլէյիշինտէն
անկաշըլը՛ր քի՛ շայիրալէր ին-
ճիլի միւմքիւնի մէրթէպէ աշե-
քեարէ վա՛ղ էթմէլիտիլէր :
Սաղլ . Ժդ . 15 : Վալ . իդ .
47 : Վալ . 8 : Ե .
20 , 28 : Ժէ . 17 : Դ . 27 :
Վալ . Ժէ . 19 : Վալ . ա .
20—23 : Դ . 1—5 : Տիգգաթէ
շայէթի պիլ հա՛լ տըր քի՛ ,
Վրիստոսուն մէսէլլէրի՛ միւ-

յինիզը՝ տամլարըն իւզէրինէ՝
վա՛ղ էտին :

28 Վէ թէնի էօլտիւրէն-
լէրտէն՝ ամմա ճանը էօլտիւր-
մէյէ գատիր օ՛լմայանլարտան
գօ՛րգման . լաքին խուսուսա
հէմ ճանը հէմ թէնի ճէ-
հէննէմտէ հէլաք էթմէյէ
գատիր օլանտա՛ն գօրգուն :

Ճիզաթլարը՝ վէ թա՛լիմաթլէրի՝
իքի եիւզ միգտարի պաշգա պաշ-
գա լիսանլէրտէ նէշը օլունմուշ-
լար տըր :

28 . թէնի էօլտիւրէնլէրտէն
... գօրգման : թէնի ա՛ղ պիր
շէյ տիր . ճան հէ՛ր շէյ տիր :
Պիր թիւճճար՝ գութույու հի՛չ
կիպի սայար , օնուն իջնտէ օ-
լան ճէվահիթի՛ իսէ՛ հէ՛ր շէյ
սայար : Ճիսմանի օլան գէմանի՛
էօլիւմ՝ աղ պիր շէյ տիր .
էպէտի էօլիւմ իսէ , ա՛ղլըն սը-
ղաճաղը տէրէճէտէն խարիճ հիյ-
պէթլու տուր : Լ՛ղիզ Վի-
թապլարտա պիզէ չօգ քէրրէ
նասիհաթ օլունույօր , քի ճանա
պիր քէտէր վէրմէյէ գուտրէթի
օ՛լմայան ատէմլէրտէն գօրգմա-
յալըմ , իլա Լ՛լահտան գօրգա-
լըմ : Սաղլ . իէ . 1 : իսղ . 1 , 2 :
Եսայ . Ե . 12 , 13 : ծա . 12 , 13 :
Պան . Դ . 10—18 : Պալ .
Ժ . 4 , 5 : Վարժ . Դ . 18 , 19 :
Ի . 23 , 24 : իա . 13 : Հաթիլ .
Դ . 35—39 : Դ ՏԵ՛ . Դ . 6—8 :
Եբր . Ժ . 35—38 : ա Պեթ .
Դ . 14 : Յայ . Դ . 10 : — Վա-
պիր օլանտա՛ն գօրգման : Խն-
սանլար՝ թէնէ էտէպիլտիքլէրինի
ճանա էտէմէզլէր . օնլար՝ օնու
թէն իլէ պերապէր հէլաք էթ-
տիրէ՛մէզլէր . օնու իսքէնճէ մա .

29 Իքի սէրէէ պիր փուլա
սաթլըմո՛ղմը . ամմա օնլարըն
պի՛րիսի փէտէրինիզտէ՛ն ի-
զինսիզ եէրէ տիւշմէ՛զ :

30 Սիզին իսէ՛ պաշընըզըն
հէփ գըլարը՛ պիլէ սայըլմը՛շ
տըր :

31 Իմտի գօրգման . սիզ
չօգ սէրէլէրտէն իաթիւն-

հալինէ կէօնտէրէ՛մէզլէր : Հիչ
պիր կպիսկոպոս եա փափաս եա
գուտրէթ սահիպի քիմնէ պունու
էտէ՛մէզ : Իմտի՝ “ () նլարտան
գօրգման ” : Լաքին հէ՛ր շէյէ
Վատիր վէ էպէտի Լ՛լահտէն
հագգ տարղընլըղընտան գօր-
գուն : () պիզը՝ ճանճա վէ
թէնճէ էպէտէն սէփիլ վէ պի-
չարէ՛ էտէ պիլըր : Սաղլ . իէ .
46 : Սաղլ . Թ . 43—48 :
Պալ . Ժ . 22—26 : Դ թէն .
ա . 8—10 : Յայ . Դ . 10—15 :

29 . Պիր փուլա : փուլա ագ-
շէնին էն քիւլիւյիւ իտի . վէ
պու թա՛պիր՝ պահասը միւմքիւ-
նի մէրթէպէ աշաղա օլան պիր
շէյի՛ պէյան էտէրիտի : — () ն-
լարըն պիլիսի . . . Եբրէ Կիւշ-
մէզ : Պալ . Ժ . 6 , 7 :
Սաղլ . ճի . 27—29 : — Փեթե-
րինպէն : Սաղլ . Դ . 26
շէրհինէ՛ պազ :

30 . Պաշընըզըն հէփ գըլարը՛
պիլէ սայըլմը՛ տըր : Պու-
զարպի մէսէլ նէվիտէն պիր
թա՛պիր իտի . Պալ . իա .
18 : Վարժ . իէ . 34 : ա թաթ .
Ժ . 45 : Դ թաթ . Ժ . 11 :
Դ թաթ . ա . 52 :

31 . Իմտի գօրգման : Պու-
վէ պունտան էվվէլքի պէշ խա-
նէլէր՝ պու՛ միսկալ իւզրէ

սիննիւ :

32 Իմոխ պէնի ատեմէրին

Թէպտիլի քէլամ օլունա պիւր-
լէր . եանի Պու եարամազ գո-
վալարճըլարտան գօրգման .
զիրա կերէք օնլարըն եարա-
մազըղը՝ վէ կերէք սիզին պի-
սուչուղունուզ՝ ճիւմիսի մէյ-
տանա՝ չըգաճագ (խանէ 26) :
() Նլարտան գօրգման . զիրա
պու Ինճիլ վազ օլունմալը
տըր . վէ օնու էտէճէք սիզ սի-
նիզ , վէ խըզմէթինիզ թէք-
միլ օլունճայատէք էօմիւնիւզ
Տըֆը օլունաճագ տըր (խանէ
27) : () Նլարտան գօրգման .
զիրա օնլարըն իըրսը գուվէթ-
սիզ տիր , վէ օնլարըն փէք փէք
էտէպիլէճէքլէրի՝ թէնի պիր
էօլտիւրմէք տիր (խանէ 28) :
() Նլարտան գօրգման . զիրա պիր
սէրչէ՝ գուչու պիլէ ԼլաՏըն
իզնի օլմատրգճա եէրէ տիւշմէզ
(խանէ 29) : Իմոխ գըյմէթի
փէք աղ օլան սէրչէ գուչու ի-
չին գայըրան “Փէտէրինիզ”
սիզին իչին գայըրմայաճագ մը :
Սէրչէ գուչարը էօլիւմիւզ տէ-
յիլէր , վէ փէք աղ պիր շէյլէր
սայըլըրար , վէ պու ճիւմիէ իլէ
“Փէտէրինիզ” օնլարըն Տագ-
գընտա ա՛ղ սարֆէ տէր : Վ է
սիզին պաշընըզա՝ օ պիլմէղտէն՝
րուխսաթ վէրմէղտէն՝ վէ իսթէ-
մէղտէն պիր շէյ կէլէճէյիւի
ա՛ղլընըզ քէսէրմի : Լյէր “Փէ-
տէրինիզին” րուխսաթը օլմա-
տրգճա պիր սէրչէ՝ գուչու էօլ-
մէզ իսէ , էլպէթթէ պիր ատէմ
տալի օնուն իզնի օլմատրգճա
էօլմէզ , գաննէ գալար սիզ պէ-
նիմ շայրտէրիմ քի , միւսօնճա
սէրչէ գուչարընտան չօգ իգթի-
ղալը՝ վէ ճանըմա չօգ գըյմէթ-

էօնիւնտէ հէր քիմ իգըար
էտէ՝ րսէ , պէ՛ն տալի օնու

լիսինիզ : () Նլարտան գօրգ-
ման . զիրա պաշընըզ սաչլարը-
նըն գըլարը՝ պիլէ պիր պիր
սայըլըլ տըր (խանէ 30) , վէ
օնլարըն պիր թէքի պիլէ “Փէ-
տէրինիզին” իզնի օլմատրգճա
եէրէ տիւշմէզ : Տիւշէրսէ “Փէ-
տէրինիզին” իսթէտիյի զէման
վէ իսթէտիյի եէրէ՝ տիւշէր :
Լյէր ատէմ՝ սէն օնլարտան պիր
տանէսինի եա ելյիրմի՝ տանէսի-
նի կէչէն կիւն եա կէչէն Տագ-
թա դայպ էթտիւմի էթմէտիւմի
պիլմէղտին , վէ վազիֆէն տալի
տէյիլ տիր . Լաքին Փէտէրին պի-
լէր , վէ վազիֆէ՝ տալի էտէր :
() սէնին սաչլարընըն գըլարը՝
Տագգընա տիւշիւնիւր . վէ սէնին
րաՏաթըն վէ էօմիւն իչին
տիւշիւնմէղմի : Լյէր օ սէնին
սաչըն՝ պէյլէ գայըլըրսա , պա-
շընը գայըրմայաճագմը : Լյէր
օ սէնին էն քիւչիւք շէյլէրի-
նէ պագարօա , պէյլիքլէրինէ՝
պագմայաճագմը : Վ է պուսու
խադընա կէթիւր , քի սէնին ի-
չին պէյլէճէ գայըրան պիր
եապանճը՝ պիր վալի՝ պիր փա-
տիշաՏ տէյիլ տիր , իլա պիր
“Փէտէր” տիր . վէ եալընըզ
պիր Փէտէր տէյիլ իլա “սէ-
նին Փէտէրին” տիր : Սիւպա-
րէք Վուրթարըճըմըլըն պու
նապիՏաթլարը նէ՝ գատար թէ-
սէլի իլէ տօլու՝ նէ՝ գատար չօգ
եիւրէքլէնտիրիճի տիրլէր : Լլ-
լաՏ մուգատտէրինին թալիւմաթը՝
ԼլաՏ խալընըն գօրգուլարը-
նը էպէտէն թէսքին էթմէյէ
քեաֆի՝ տիր :

32 . Իմոխ : Իշպու քիւչիւքլը-
ղէթ՝ Վուրթարըճըմըլըն պուս-

կէօքլէրոտէ օլան փէտէրիմին
էօնիւնտէ իգրա՛ր էտէճէ-
յիմ :

տան էվէլ վէրտիյի նասիհաթ-
լարընը վէ երւրէքլէնտիրմէլէրի-
նի՛ պունտան սօնկրա կէլէն
պա՛ղը իգթիգալը վէ աղըր միւ-
լահազալար իլէ պիթիշտիրիյօր :
— Պէնի ապէլէլէն էօնիւնտէ
հէր ին իգրա՛ր էտէճէլէ : Պիր
Եէհուտի՛ պունտան անկա՛ր իտի
քի , օ՛ Րապպ Յիսուսու չօգ-
տան պէրու պէքլէնէն Ս՛եսիա
տէյիւ գապուլ էթմէլի , օնու
թա՛լիմաթլարընը տիլէմէլի վէ
օնլարա իգաա՛թ էթմէլի , վէ
պիւթիւն երւրէյինի վէ էօ՛մ-
րիւնիւ՝ օնուն փատիշահլըղընը
նօմօս ու գանուկլարը միւճէպին-
ճէ թանգիմ՝ օլունմաղա թէսի՛մ
էթմէլի , վէ նէթիճէսինէ պա՛գ-
մամալը տըր : Պիգճէ՛ պունու
մա՛նասը պու տուր քի , պիգ հէր
պիր հալտէ վէ հէր պիր միւնա-
սիպ գարգտէ՛ Վրիստոսա՛ օնու
փատիշահլըղընա՛ ճէմաա՛թընա՛
վէ օնու հէփ թէնպիհլէրինէ
վէ նասիհաթլարընա՛ մուհապպէ-
թիմիլի ա՛շիքեա՛ր էթմէլիյիլ :
Պիլ պունու՛ սալթ պի՛ր գարդ-
տէ եա պի՛ր ա՛մէլտէ էթմէլի տէ-
յիլիլ . իլա պիւթիւն է՛օմիւ-
միւղիւն հէր պիր ա՛մէլ ու հա-
րաքէթիւտէ վէ հէր պիր հա-
լիւտէ էյլէմէլիյիլ . վէ պիլիմ
ֆամիլեամըլ՝ ֆըրգամըլ՝ եախօտ
միլէթիմիլ պունա ըիգա վէր-
տիյինէ եախօտ վէրմէտիյինէ
պա՛գմամալըլըլ : Սալ . ճօթ .
46 : Հապ . Ժ . 9 , 10 : Խ
Յիլ . Դ . 15 : Յայա . Դ . 13 :
Խաչ իւղէրինտէ օլ խըրսըլ՝
Վրիստոսու՛ էյէրլի հէփ Եէ-
հուտիլէր վէ փութիէսթիլէր

33 Վէ պէնի պտէմլէրին
էօնիւնտէ քիմ ինքեա՛ր է-
տէլտէ , պէ՛ն տախի օնու

օնու զէվգլէնմէյէ վէ օնա հէօքմի
ղաղապ էթմէյէ պիրլէշմիլէ՛ր
իտի իսէ տէ , իգրա՛ր էյլէտի :
Պալ . իգ . 39—43 : — () Խա-
չ . իգրա՛ր էտէճէլէ : Վրիս-
տոս օպիր տիւնեատէ՛ հէփ պո-
տիւնեատէ օնու թէսահիւպ է-
տէն՝ օնու թէնպիհլէրինի սագ-
լայան՝ վէ եարամաղ տիւնեալըն
երւղիւնտէ օնտան գարաֆա տու-
րանլարը թէսահիւպ էտէճէք :
() օնլարը աշիքեալէ քէնտի
տօսթլարը կիպի՛ քէնտի գանը
իլէ սալթն՛ն ալընմըլար կիպի՛
քէնտի Րուհունու՛ն ա՛մէլի՛ կիպի՛
վէ քէնտի փատիշահլըղընը գըյ-
մէթիլ միւճէվհէրլէրի՛ կիպի գա-
պուլ էտէճէք : Սալ . ին .
34 : Յայա . Դ . 5 : Սալա .
Դ . 17 :

33 . Վի ինիւտէ Ետէլէ :
Խնսան քէնտի նէֆսինի՛ ինքեա՛ր
էթմէք՝ պիր պէյիլը Վրիսթիւն
պօրճու տուր . լաքին Վրիստո-
սու ինքեա՛ր էթմէք՝ պիր պէյիլը
վէ հիյպէթլու կիւնահ տըր :
Եյէր պիլ Վրիստոսու պիլմէլ-
լիլ կէօսթէրիսէք , էյէր օնու
թա՛լիմաթլարընա՛ մուհապպէթ
կէօսթէրմէյէ ու թանըրագ , է-
յէր մախսուսէն՝ օնու ճէմա՛ա-
թը իլէ իւլթէթ ու իւնտիլէթի-
միլ՝ վէ մասպահաթ ու իշինտէ
կէօնիւմիլը եօ՛գ սուրէթի կէօս-
թէրիսէք , էյէր օնու գապուլ
էթտիյիմիլ թագտիրտէ՛ տիւն-
եատէ էն գըյմէթիլ օլան շէյլէ-
րիմիլ թէհլէքէյէ տիւնէճէք վէ
իհսան ու լուֆիւնա՛ պապտըղը-
մըլ քիմնէլէր պիլի թահգիր վէ
իքրահ էտէճէք գօրգուտու իլէ օ

կէօքլէրտէ օլան փէտէրիմին
էօնիւնտէ ինքեա՛ր էտէճէ-
յիմ :

34 Սա՛նման քի՛ եէրտէ
սէլամէ՛թ գօմաղա կէլտիմ .
սէլամէթ գօմաղա կէ՛լմէ-

տիմ , իլլա գըլը՛ճ :

35 Օլրա ատէմի պապա-
սընտան՝ վէ գըզը անասըն-
տան վէ կէլինի գայնանասըն-
տան այըրմաղա կէլտիմ :

36 Վէ .աւտէմին տիւշմէն-

նու գապուլ էթտիյիմիզի պիլ-
տիրմէքտէն կերի չէքիլի՛րսէք , օլ
զէման օ՛լ տախի պիզի ա՛ղիզ
մէլէքլէրին էօնիւնտէ ըէտտ
էտէճէք , վէ ճիւմէն ա՛լէմին ա՛-
ղիմ Մլլաճը Տուզուրունտա պի-
ղիմ իլէ ապա իլճազըլը օլմա-
տըղընը թագրիւր էտէճէք :
Սա՛րի . Խ . 38 : Ղ ա՛լ . Թ .
26 : Ժք . 8 , 9 : Խ Տի՛ . Խ .
12 Վրիստոսու ինքեար էթ-
մէք թէսիւֆէ վաճիպ վու-
գուա՛թլէրին պիլի՛ Պետրոսուն
էթտիյի իտի (Սա՛րի . 26 .
70—75) , լաքին օ՛ Մլլաճըն
ի՛նայէթի իլէ թէպ խիւլիւսանէ
պիլր թէվպէյէ կէթիլիլիպ խէ-
լա՛ս պուլտու :

34 . Սէլամէթ գօմաղա կէ՛լմէ-
պի՛ : Վրիստոս պունուն իլէ՛
քէնտի կէլմէսինին ա՛ղիմ մերա-
մը՝ ինսանլար պէյնինէ նիզա՛
ու խուսուլմէթլէր սալմագ իտի
տէմէք իսթէ՛մէյօր . զիւրա օ՛
սէլամէթին սէրվէրի՛ վէ փատի-
շաճըլը սուլճու սէլամէթին փա-
տիշաճըլը իտի (Ղ ա՛լ . Խ . 14 :
Եա՛յ . Թ . 5 , 6) , վէ օնու Տէփ
գապուլ էտէնլէր սէլամէթին օ-
ղուլլարը՝ օլուրլար . չիւնքի
օնլար Պօղոս կիպի՛ երրթըճը
ճանաւարարտան մազըմ՝ գու-
զուլլարա տէօնէրլէր : Եա՛յ .
Ժա . 6 , 7 : Լաքին օնուն անկ-
լաթմաղա մերամ էյլէտիյի շո՛ւ
տուր քի՛ , օնուն կէլմէսինտէն
պո՛ւ Տասըլ օլաճագ իտի : ()-

նուն կէթիրմէյէ կէլտիյի մու-
ճապպէթին վէ տօսթլուղուն վէ
սուլճ ու սէլամէթին վէ խէլասըն՝
պէրէքէթլէրին ըէտտ էտէնլէր՝
օնլարը գապուլ էտէնլէր՝ գար-
շը խուսուլմէթ վէ ա՛տալմէթ իլէ
տօլաճագլար իտի : Վէ պունուն
պէյլէ օլաճաղը օ՛լ գատար սա-
ճիճ իտի քի՛ սայլի օ մախտուսէն
օնուն իչիւն կէլմիշ կիպի՛ օլու-
յօր : Ղ ա՛լ . Ժք . 49—53 :
Յա՛լ . Է . 40—52 : Վա՛րժ . Ժք .
45—50 : Ժք . 2 , 4 : Երէ՛ .
Ժք . 10 :

35 , 36 . Իշպու իքի խանէ՛
Սիքէա փէյղամպէրտէն պիլր
իսթիլարաճտըր : Սա՛րի . Է . 5 ,
6 : Սա՛նասը պո՛ւ տուր քի՛ ,
Փամիլեալար՝ Ինճիլ սէպէպին-
տէն գօրգուլու պիլր դարզ իլէ
խուսուլմէթէ՛ տիւշէճէքլէր : Պիլր
Փամիլեանըն իչինտէ Վրիստոսա
զըտտ օլանլար՝ օնուն ատընա ի-
ման կէթիրէնլէրէ գարշը էօլիւմ
տէրէճէսինտէ ա՛տալմէթտէ՛ օ-
լաճագլար : Վէ նէ՛ իչիւն .
օնլարըն նէ՛ քէօթիւ գապա-
ճաթլարը օլաճագ : ()նլար՝
ղալղաճը շիրրէթ՝ պէքրի՛ իւր-
սըզ՝ եախօտ գաթիլլէ՛ր մի օլա-
ճագլար : Խալլըր . օնլարըն էն
պէյլիւք տիւշմէնլէրի՛ տախի օն-
լարտա պէյլէ եարամազըլըն
էսէրինի՛ պիլէ պուլմաղա գատիլր
օլաճագլար : Իշպու Պապըն
21նճի խանէսինին շէրճինէ՛ պագ :
36 . Լաքին պիւշէնլէրէ մէ :

լէրի՝ քէնտի էվինին էհալիսի՝
օլաճադ :

37 Պապայը եա անայը
պէնտէն զիյատէ սէվէն՝
պանա լայրգ տէյի՛Լ տիր .

Օննդ . 7 . 15 : 7 . 8—10 :
լէ . 17—28 : Ծ Թադ . Ժէ . 28 :
7 Թադ . Ժ7 . 11 : Յ Ժ Ժ Ժ .
13—19 : Սաղ . Խա . 9 : ծէ .
12—14 : Երէ . Ժք . 6 : Դ .
10 : Սի . Է . 6 : Յոլ . Ժք .
18 : Պիր քիմնէյէ՝ պիր անէր
միլէթտէն եա ֆրրգատան գովա-
լանտըր վագըթ՝ րուպարէն օ-
գատար պէջիւք պիր շէյ տէյիլ
տիր . չիւն քի օ՝ քէնտի քիլիսէ-
սինին եա ֆրրգատընն օնու ա-
ճըմասը վէ օնա դարաֆկիր օլ-
մասը իլէ Թէսէլի վէ ճէսարէթ
պուլուր : Լաքին պիր քիմնէնին
քէնտի տիւշմէնիւրի՝ փաք Վը-
րիսթիանըգ պիր մահալէ եէնի
կիրտիյի վագըթ տայիմա օլտու-
ղու կիպի՝ քէնտի էվինին էհա-
լիսի վէ ֆամիլեասընն ա՛ղալարը՝
վէ չէքտիյի դարտ ու գովալայըշ
քէնտի քիլիսէսի՝ դարաֆընտան
օլտուղու Թագտիրտէ , պունու
չէքմէսի տէրէճէսիզ տահա կիւճ՝
վէ ա՛ղըղա տիւշմէնին Թէհլի-
քէսի ա՛գլէ սըղմազ մերթէպէ
տահա պէջիւք տիր . չիւն քի
օլ քիմնէնին՝ տէրտինէ պիր Թէ-
սէլի վէրէն եա աճըյանը օլ-
մայրա՝ ճիւմլէ դապիա՛թ մու-
հապպէթի վէ Վիլիսէ չէօքիւ-
մէթինին գուվիլէթի ագընթը-
սրնա՛գաղըր եա՛լընըգ տուրուպ
ճէնքլէշմէլի տիր :

37 . Պապայը եա անայը պէն-
տէն պէյապէ «էվէն» : Պունուն
մա՛նասը աշիքեա՛ր տըր . եա՛նի
Վրիստոս՝ Թա՛մ մուհապպէթ

վէ օղուլու եա գըզը պէնտէն՝
զիյատէ սէվէն՝ պանա լայրգ
տէյի՛Լ տիր :

38 Վէ խաչընը ալըպ
արտըմճա կէլմէյէն՝ պանա

իլէ սէվիլմէլի տիր : Լայր պիլ՝
օնուն խաղըր իշիւն չէփ տիւն-
եափի տօսթարըմըր Թէրք էլի-
մէզ՝ վէ արիւրէրինէ իդաա՛թ
էթմէսինի օնա իդաա՛թ էթմէք-
տէն իլէրի սայա՛ր իսէք , օնա
օլան մուհապպէթիմիզ՝ Թա՛մ
տէյիլ իլա էքսի՛ք տիր . ա՛գիլ
վէ մագպուլ տէյիլ տիր , իլա
նէֆասնի վէ մէքրո՛ւհ տուր :
7 () Են . Լք . 9 : Սաղ . Խա .
37 : Պաղ . Ժք . 26 : Յոլ .
Ե . 23 : Խա . 15—17 : 7 Լաղ .
Ե . 14 , 15 : Փիլէպ . 7 . 7—9 :
— Պանա լայրգ Խէյնէլ Խէր :
Պէշլէ պիր քիմնէ պէնիմ շա-
յիրտիմ սայըմալը տէյի՛Լ տիր .
զերա օ՝ պէնի տէյիլ՝ իլա ա-
խէրինի՝ սէվէր : () պէնիմ
ֆամիլեամըն պիր ա՛ղասը օլմաղա
պիւթիւն պիւթիւնէ լայրգ տէ-
յիլ տիր . զերա օնուն եիւրէյի
օրատա տէյի՛Լ տիր : () Նուն՝
Վրիսթիանըղըն խէլաս տի՛ծի
մէնֆաա՛թարընտա Տիսսէսի վէ
գուրա՛սը եօ՛գ տուր . զերա օ՝
քէնտի Տիսսէսինի պու տիւնեատէ
արար : Ս է էյերշի օ՝ տօղմասը
հասէպի իլէ՝ տէյիլ փուլմիւ-
րէսթ եա Եհհուտի՛ իլա Վը-
րիսթիան տէնիլիյօր իսէտէ ,
Վրիսթիան լուղէթինին Ինճիլ ,
տէն անկաշըլան մա՛նասընա՛
կէօրէ Վրիսթիան տէյի՛Լ տիր :
Ճիւմլէ պէշլէյէրին հագգընտա
Վրիստոս չէրաա՛թ կիւնիւնտէ՝
« Սիզի պիլմէ՛մ » տէյէճէք տիր :
38 . Խաչընը ալըպ արտըմճա

լայրդ տէյի՛լ տիր :

39 Ղանընը պուլան՝ օնու

Ի՛նչէն : Խաչ՝ Լոռւմա տեվ-
լէթի էյամընտա պիր էօլիւմ
ալէթի օլուպ՝ պոնուն իլէ էօլ-
տիրիւլէնըն էն ըզըլ վէ է-
զիյէթլի էօլիւմի՛ւ չէքէլէրիտի :
Պու՝ գապա վէ եօնուլմամըլ ա-
ղաճ տիրէքլէրինտէն եամըլը-
րաթ . վէ էօլիւմէ Տէօթմ օլուն-
մուշ օլան քիմսէ՝ էսվապարն-
տան սօյուլուպ տէյնէքլէր իլէ
տէօյիւլտիրէքտէն սօնկրա , պու
աղաճըն իւզէրինէ կէրիլիպ՝ ա-
յապարնտան վէ էլէրինտէն
օնուն իւզէրինէ էնքսէլէր իլէ
մըլիւնըր իտի : Լ՛նտէն սօնկրա
խաչ գալտըրըլպ տիրիլիտի .
վէ իւզէրինտէ մըլիւլ օլան սէֆիլ՝
թա օնու էօլիւմ խէլա տէնէ
գատար օնուն իւզէրինտէ ասը-
լըրաթ , քի պու՝ ա՛լէսսէվի իքի
իւչ կիւն սիւրէրիտի : Խաչ
իւզէրինտէ էօլիւմ չէքմէյէ
Տէօթմ օլմուշ օլան քիմսէլէրին
չէքմէյէ թա՛յին օլունտուգլարը
ա՛գապլէրին պիրի՛ տախի՛ օլ
իւզէրինտէ էօլէճէք օլտուգլարը
խաչը եիւքլէնիպ սիյասէթ եէրի-
նէ քէնտիլէրի՛ կէօթիւրմէք ի-
տի : Պունտան պէօյլէ՛ Վրիս-
տոս տախի քէնտի խաչընը կէօ-
թիւրտիւ , թա քի եօրղունլուգ-
տան թագաթը գալմայըպ օնու
արթըգ գալտըրմաճ օլուպ՝
ա՛սքէրլէր օնուն եէրինէ օնուն
խաչընը գալտըրմաճ պիր ախէր
քիմսէյի՛ զօրլատըլար : Ս՝աթլ .
իէ . 32 : Խաչը՝ գալտըրմաճ
աղըր վէ գաճմէթլի վէ ըզա-
լէթտէն իլէ պարէթ պիր շէյ՝ վէ
չէքէճէք օլան քիմսէնին ա՛գապ-
նա պիր ի՛լալէ՛ իտի . վէ պուն-
տան պու թա՛պիր՝ Վրիստոսա

ղա՛յպ էտէճէք . վէ պէնիմ
իչին ճանընը զա՛յպ էտէն՝

թապի՛ օլտուղումուղտան էօթիւ-
րիւ կիրիֆթար օլտուղումուղ Տէր
սիթէմ՝ ու ըզալէթի վէ դարտ
ու գօվալայըլը՝ վէ էզիյէթ ու
իսքէնճէլէրի չէքմէլի իզ տէյիւ
խաթիա՛րիս իլէ անկալըլըր պիր
թա՛պիր օլտու : Պիզ քէնտի-
լիյիմիզտէն քէնտիմիզէ խաչլար
եամմաղա վէ էզիյէթլէր իճատ
էթմէյէ ըուխսաթըմըլ եօգ
տուր . վէ տախի քէնտի Նէֆսի-
միզի իսքէնճէյէ սալմաղա՝ եա-
խօտ պիզէ խաթ ա՛տալէ՛թ էթ-
սին տէյիւ՝ մախտուէն պիր շէյ
էթմէլի տէյիլիզ . լաքին պիզ
սալթ Վրիստոսա՝ թապի՛ օլմա-
լըլըլ , վէ պունտան պիզէ՛ Տէր
նէ ըզալէթ վէ Տագարէթ վէ
իսքէնճէ վէ էզիյէթ կէլիր իսէ ,
թէ՛Տամիւլ էտէրէք չէքմէլիյիլ :
Ս՝աթլ . ԺԴ . 24 : Ս՝աթլ . Ե .
34 : Ժ . 21 : Ղ ա՛լ . Թ .
23 : ԺԴ . 27 : Ե՛քր . ԺԴ .
13 : — Լ՝բարձա Ի՛նչէն : Լ՛-
ֆէնտիմիզ պու թա՛պիր իլէ՛
չիւպճէսիզ քէնտի էօլիւմիւնիւն
դարզընըն ի՛պրէթինի՛ անկա-
տըյօր , վէ պիզէ էօյրէտիյօր
քի , պիզ՝ կէրէք պունտա վէ
կէրէք Լ՝լաճըն մուգատտէրի
պիզի տա՛վէթ էյլէտիյի ախէր
Տէր պիր Տալտէ օնուն ի՛պրէթի՛
մուճէպինճէ ա՛մէլ ու Տարաքէթ
էթմէյէ Տագըլ՝ օլմալըլըլ :

39 . Ղանընը պուլան : Պու-
րատա ճան լուղէթի՛ է՛օմիւր
մա՛նապընա տըր : Ս՝ է պէս
պէլի տիր քի , պու՝ տէմէք օ-
լույօր քի՛ պէնի ինքեար էթմէ-
յիլէ պու տիւնեատէ պիր ազ
վագըլթ է՛օմիւրիւնիւ դուրթարան
քիմսէ՛ էպէտի է՛օմիւրիւնիւ էպէ-

օնու պուլաճա՛գ տըր :

40 Սիւղի գապուլ էտէն՝
պէնի՛ գապուլ էտէր . վէ
պէնի գապուլ էտէն՝ պէնի

տէն զայս էտէճէք տիր . լաքին
պէնի՛ խաղրմ իչիւն պու
տիւնեատէ է՛օմրիւնիւ զայս էթ .
մէսինի իսթէյէն քիմսէ՛ էպէտի
է՛օմիւր պուլաճագ տըր : Ս՝աթ .
ԺԷ . 25 , 26 : Ս՝աթ . Խ . 35 ,
36 : Ղ՝աթ . ԺԷ . 33 : Յ՝աթ .
ԺԷ . 25 : Փիւլ . Թ . 20 , 21 :
Բ՝աթ . Ժ . 6—8 : Յ՝աթ . Խ . 10 :

Պուլաճիլէյի պիզ՝ էյէր Վ՝ը-
րիստոսուն թէպա՛սընտան սա-
յըլմաղա իսթէրսէք , քէնտիմի-
զին էն եագըն վէ էն սէվիւլիւ
խըսըմ ու ագրապամըզը օնու
խաղըր իչիւն թէրք էթմէյէն հա-
զըր պուլուլմալըլը (37 խանէ) ,
քէնտի ի՛թիպարըմըզա վէ րաճա-
թըմըզա (38 խանէ)՝ վէ էնճամը
քէնտի է՛օմրիւմիւզէ՛ պիլէ (39
խանէ) պա գմամալըլը : Ս՝է
է՛յ միւպարէք Յիսուս սէն պու-
նուն ճիւմէսինէ նիհայէթսիզ
լայըզսըն : Շ՝իւմէսինի սէնին ի-
չիւն թէրք էթմէսի՛ զայէթ խօշ
վէ գաթըլ տըր : Սէնին ուղուրու-
նա էօլմէսի պիր գարար օլաճա-
ղընա՛ պէտէլ՝ էպէտի քնա՛ր տըր :

40 . Սիւղի գապուլ էտէն : (Ն)
լարըն իշ ու ա՛մէլէրի քէնտիլէ-
րին տէյիլ՝ իլա Վ՝րիստոսուն
օլաճագ , վէ օնլարա Տէր նէ
օլունուր իսէ , խօշ պիր շէյ
օլսուն վէ խօշ օլմայան պիր շէյ
օլսուն՝ օ օլ շէյի քէնտինէ՛ օլ-
մուշ սայաճագ տըր : (Ն)՝ օնլա
րըն Տէփ տօսթլարընա տօ՛սթ
օլաճագ տըր , վէ օնլարա էյ-
լէտիլէրի էյլէք ու խայրաթըն
էճը ու ի՛վազընք էտա էթմէսի-

կէօնտէրէնի՛ գապուլ էտէր :

41 Փէյղամպէր ատը իլէ
փէյղամպէր՝ գապուլ էտէն՝
փէյղամպէր իւճրէթի ալա-

նի քէնտի իւզէրինէ՛ ալաճագ
տըր : Պիր էլէյէ կէօսթէրիլէն
իքրամ ու ի՛զգէթ՝ եախօտ հա-
գարէթ ու րէզալէթ՝ օնու կէօն-
տէրմիշ օլան փատիլահա կէօս-
թէրիլմիշ սայըլըր . վէ Վ՝րիս-
տոսուն ինճիլ խըզմէթճիլէրի՛
օնուն էլէյլէրի՛ տիր : Բ՝աթ .
Ե . 20 : Ղ՝աթ . Ժ . 48 : Ժ .
17 : Յ՝աթ . ԺԷ . 20 : Խ . 21 :
Ղ՝աթ . Ժ . 14 : Թ . ԺԷ . Ժ .
8 : — Պէնի կէօնտէրէնի՛ գապուլ
էտէր : Պունտան հասիլ օլան
ի՛զգէթ ու ճէլալ՝ կիթտիքճէ
երիճէլմէտէ՛ տիր : Վ՝րիստոսուն
ինճիլ խըզմէթճիլէրինէ իքրամ
կէօսթէրէն՝ օնլարըն պիլէսինճէ
մէլէքլէրին Րապպընա՛ պէլի՛ վէ
օնուն վասիդասը իլէ Րապպըմըզ
Յիսուս Վ՝րիստոսուն քէնտի իւ-
լաճ վէ փէտէրինէ՛ իքրամ կէօս-
թէրմիշ օլուր : Յ՝աթ . Ե . 23 :
ԺԷ . 44—49 : Փիւլ . Խ . 10 ,
11 : Թ . ԺԷ . Խ . 22 , 23 : Բ՝
Յ՝աթ . 9 :

41 . Փէյղամպէր ապը իլէ :
Փէյղամպէր տիր տէյիւ պիր
փէյղամպէրի էվինէ գապուլ
էտիպ օնա՛ մանսուպ ու մէսնէ-
տինէ՛ ի՛թիպարէն իքրամ էտէն
քիմսէ՛ քէնտիսինի փէյղամպէրին
իշ ու մալահաթընա Տիստէտար
էթմիշ օլուր , վէ օ՛ տախի Տէ-
ման փէյղամպէրին ալաճաղը էճը
ու ի՛վազը՝ ալաճագ . եախօտ օ՛
գարտ ու գօմալայըլ վէ թէճիլքէ
վագթընտա էվինէ գապուլ է-
տիպ սըթըր էյլէտիլի քիմսէնին
գըլմէթինէ կէօրէ պիր էճը ու

ճաղ . վէ սատրգ ատր իլէ
սատր'գ գապուլ էտէն' սա-
տր'գ իւճրէթի ալաճաղ :

42 Վէ պու քիւչիւքլէրին
պիրինէ' շախ'րտ ատր իլէ

եա'լընը պիր քեսսէ սուգ
սու քիւմ իչիւրիւքէ , կերչէք
տէրիւմ սիզէ , իւճրէթինի
ասլա ղալպ էթմէյէճէք
տիր :

ի'վաղ ալաճաղ տրր : Դ թագ .
ժէ . 8—16 , 20—23 : Ժք . 3 ,
4 : Դ թագ . Դ . 8—10 , 16 ,
17 , 32—37 : Վարձ . Ժք .
15 : Զարմ . Ժք . 1—4 , 23 :
Դ ՏԻ . Զ . 16—18 : ԵՔ .
Դ . 10 : Դ Յիւն . 5—8 : — Ս .
Կիւճ իւճրէթի ալաճաղ : Պիր
սատրգ քիմնէյի' տէյիլ զէնկին
եա ա'լիւմ եա գուտրէթ սահիպի'
իլա Վրիստոսուն թասվիրինի
թաշտրղը' վէ օնուն խըլմէթինէ
եօլանտրղը' վէ Վրիստոսուն
խաղըր իչիւն էղիյէթ ու իս-
քէնճէ չէքտիյի իչիւն գապուլ
էտիպ օնա իքրամ էտէն քիմնէ'
կէօսթէրիւքի , քէնտիսի' տախի
սատրգ տրր , վէ սատրգլարըն
էճր ու ի'վաղընր ալաճաղ :
Ս . Զ . Ժք . 27 : ին . 34—40 :
Պ . Զ . Ժք . 13 , 14 :

42. Պ . Զ . Զիւն-Զիւն պիրինէ :
Պու քիւչիւքլէր թա'պիրի' շիւպ-
հէսիլ' Լուքեալար հագգընա
սէօյլէնմիշ տիր : (Ն)լարա քիւ-
չիւք տէյիլ' մալտար' տիւնեալի
մէսնէտ' ի'լմ ու Ֆէնն' վէ տիւն-
եանըն պէօյիւք տէտիյի շէյլէ-
րին հիչ պիրինէ մալիք օլմա-
տրղլարընր պէյան էթմէք իչիւն
սէօյլէնտի : (Ն)լար' տիւնեա-
նըն գըլթընտա վէ քէտիլէրին
տախի նաղարընտա քիւչիւք ի-
տիլէր : (Ն)լար շախ'րտլէր ի-
տի , վէ տահա իւճալար օլմա-
մըլլար իտի . վէ ատէմլէրին պէ-
յէնիպ մէտհ էյլէտիյի շէյլէրէ
մալիք օլմանըն ա'սլա իտտիա :

սընտա տէյիլէր իտի : Ս . Զ .
Ժք . 3—6 , 10 , 14 : Ս . Զ .
թ . 41 : Պ . Զ . Ժ . 2 : Զ Վարմ .
Դ . 10—13 : — Ե'լընը պիր
Զարմ սուգ սու : Եօրղուն վէ
սուսամըշ պիր ատէմէ պիր քեսսէ
սուգ սու վէրմէյէ իմթինա'
էտէն փէք ա'ղ ատէմ պուլու-
նուր . վէ պու ճիւմլէ իլէ պէօյլէ
պիր հարտէ պուլունան պիր քիմ-
սէյէ պու շէյի' Վրիստոսուն
իւմիստէ' եա'նի օնուն Վրիս-
թիան օլտուղու վէ Վրիստոսուն
վէ օնուն կերչէքլէրինի խաղըր'
իչիւն էղիյէթ չէքտիյի իչիւն
վէրէճէք ատէմ ա'ղ պուլունուր :
Պունու հէր քէս' սալթ պիր մէր-
համէթ վէ աճրմաղ վէ միւրիւվ-
վէթ վէ ա'տէթա ինսանիլէթ-
տէն էտէր . լաքին խէլաս էտի-
ճիյէ վէ ինճիլին հէփ գըլմէթի
կերչէքլէրինէ մուհապպէթ
կէօսթէրմէք իչիւն էթմէղէր :
Պիր եապանճըյա պիր քեսսէ
սուգ սու վէրմէքտէն գօլայ նէ'
վար . վէ օնու նէ' մէրամ իլէ
էթտիյիմիզի պիրմէքտէն գօլայ
նէ' վար : Ս . Զ . պու ճիւմլէ իլէ
չօ'գ քիմնէլէր վար քի , պու
շէյի էտէրլէր տէ , օնու Վրիս-
տոսա ի'գգէթ ու շան վէրմէք վէ
օնուն իչիւն պիր մուհապպէթ
կէօսթէրմէք մէրամը իլէ էթմէք-
տէն իսէ' էպէտի է'օմրիւ ղալպ
էթմէսինէ գալիլ օլուրլար :
Ս . Զ . թ . 40 : — Իւճրէթինի
աալա պալպ է'լմէյէճէ' քիլ : Ին
Ֆուգարասը պիլէ ճէսարէթինի

ՊԼՊ 11:

1 Վէօլտուքի՝ Յիսուսն
 Իբի շայրալէրինէ թէնպի՛հ
 Էթմէյի պիթիւրտիյի՝ զէման ,

զայպ է՛ թմէսին . զերա Վրիստու-
 սուն շայրալէրինէ օլունան պիւր
 էյի շէյ՝ էճր ու ի՛ վալ տէֆթէ-
 րինէ՝ վէրիլէն պախշիշին պա-
 ճասընա կէօրէ տէյիլ՝ իլլա օնու
 վէրէնին եիւրէյինին վէ նիյէ-
 թիւին միւրիւվէթինէ՝ կէօրէ
 կէչէր : Ֆուգարա տուչ գա-
 րընըն փուլունա՝ զայէթ պէօյիւք
 պաճա գըլմէթ պիլիւթիշ տիր :
 Սաթի . ԺԲ . 42—44 : ԺԴ . 7 ,
 8 : Դ Վրիլ . Ե . 12 :

1. () Իբի շայրալէրինէ լէն-
 պիէ ելէյի : Պու խանէ՛ պուն-
 տան եվվէթի Պապտա՛ն տըր :
 Լ՛զիւ Վրիթապարըն Պապարա
 վէ խանէլէրէ թագսիմ օլմասը՝
 մուէլէլիլէրինտէն եափըլմըշ տէ-
 յիլ տիր . իլլա չօգ սօնկրա՝
 գօլայլըգ իչիւն եափըլմըշ տըր :
 Պունտան եվվէթի Պապտա՛ պի-
 զէ Վրիստոսուն շայրալէրինի
 նասպ էտիպ՝ իլք վա՛ղ սէֆէրինէ
 կէօնտէրմէսինին վէ օնլարա վէր-
 տիյի աղըր վէ իգթիզայլը նա-
 սիճաթ ու թէնպի՛հլէրինին նագ-
 լիյէթի՛ վէրիլիյօր : Լլաճա
 շիւքր օլտուն քի , Ինճիլին վա՛-
 զը Լուքիւլարա սալթ րուխ
 սաթ տէյիլ՝ իլլա էմր ու թէն-
 պի՛հ իլէ իճալէ օլունմուշ տուր :
 Պու՛ օնլաբըն պօյնունա ֆարլ
 օլունմուշտու : Խ Վրիլ . Թ .
 16 : Սաթի . ԻԵ . 20 : Վարձ .
 Խ . 2 : — Եւրէլէրինաթ լէն՝ լի
 վէրէյի լէ վա՛ղ ելէյի :
 Սաթի . Դ . 23 : Թ . 35 : Սաթի .

օրատան՝ օնլարըն շէհրլէ-
 րինտէ թա՛լիմ վէրմէյէ վէ
 վա՛ղ էթմէյէ կիթտի :

2 Վէ Յովճաննէս զըն-
 տանտա Վրիստոսուն ա՛-

Խ . 38 , 39 : Վարձ . Դ . 15—21 :
 Ե . 1 : Վարձ . Դ . 38 : Վրիս-
 տոս շայրալէրինի կէօնտէրտիյի
 վագըթ՝ Լյափառնպուճտա եա
 օնուն էրաֆընտա պիւր մաճալ-
 տէ իտի . վէ քէնտիսի օլ սէմթիւն
 էրաֆընտաքի շէհրլէրտէ՛ չա-
 լըշըյօրուտու : () նուն ճագ-
 գընտա փէշին խապէր վէրիլ-
 միշիտի , քի օ՛ վա՛ղ էտէճէյիտի :
 Եսայ . կա . 1—3 : () շայրա-
 լէրինին վա՛ղ էթմէսի իլէ , քէն-
 տիսի վա՛ղ էթմէյի թէրք էթ-
 մէմիշիտի : () նարը՝ քէնտի ի-
 շինին գօլայլանրպ քէնտիսի րա-
 ճաթ էթմէք իչիւն տէյիլ՝ իլլա
 ա՛լէմին մէնֆաա՛թի՛ իչիւն չա-
 լըշմաղա կէօնտէրմիշիտի : Պի-
 շին չօգ՝ լաքին իշիլէրա՛ղ իտի :
 Պագ՝ Սաթի . Թ . 35—38
 շէրճէրինէ :

2. Օշնառնաթ : Յովճաննէս՝
 Էրովդէս Լնտիպասըն էմրի իլէ
 զընտանա՛ աթըլմըշտըր : Սաթի .
 ԺԴ . 3 : Պու՛ Լվէնտիմիզին քէն-
 տի ա՛ղիմ խըղմէթինէ պաշլատը
 զընտան աղ սօնկրա օլմուշոտու .
 լաքին իլք պասնք պայրամընտան
 սօնկրայա գատար տէյիլիտի :
 Եսայ . Դ . 24 : () նուն մաճպուս օլ-
 տուղու մաճալ՝ Յովսէփոս մուէր-
 րիկին նագիլինէ կէօրէ Յորգանան
 ըրմաղընըն էօթէ եագասընտա՝
 Ուրէն սըպըրըն տիյարընտա՝
 Էրովդէսին գափուտունտան վէ
 Վրիստոսուն Վալիլետաա չա-
 լըշտըղ մաճալէրտէն ուզագ իա
 տի : — Վրիստոսուն ա՛լէլէրինի

մէլէրինի իշխտի՛նճէ , շա-
յիրտլէրինտէն իբխտինի կէօն-
տէրիպ՝ օնա տէտի :

Իշխտի՛նճէ : Պոնտան էվվէլ՝
Քրիստոս Լ:Ֆէնտիմիզ Յով-
հաննէսին չէքտիյի էզիյէթլէրի
հազգընտա իշխտի (Ս՝աթլ .
77 . 12) . շիմտի Յովհաննէս՝
Քրիստոսուն իշխտի՛ հազգընտա
իշխտիյօր : Սէ Լ:լլաշըն էվ-
լատարընա՝ միհնէթ ու սըզլէթ
վափթընտա Քրիստոսուն իշ-
լէրի՛ հազգընտա խապէր իշխմ-
մէքտէն զիյատէ թէսէլլի վէրէն
նէ՞ օլա պիլիւր : Յովհաննէս
պու իշլէրի կէօրէ՛մէզիտի . չիւնքի
օ՝ պիր փիս վէ դարանլըզ զըն-
տանըն իշխտէ՛ իտի . լաքին օն-
լարըն խապէրինի՛ իշխտէ պիլիւր-
իտի , վէ պու՝ օնուն զընտանընը
քէնտինէ պիր սէրայէ՛ տէօնտէր-
մէյէ եէթէր իտի : — Եւրպ-
լէրինպէն իբխտին : Ս՝աթլ . թ .
14 : Յովհ . 77 . 25—28 : 77 . 1 :
Վ՝աթլ . ԺԺ . 1—3 :

3. () Կէլէճէք սէ՛նմիսին : Եւ-
հոտիլէր Ս՝եսիայը պէքլէրլէր
իտի . օնուն կէլմէսի՛ չօգ զէման-
տան պէրու փէշին խապէր վէ-
րիլիշիտի : Պոնտուն իշխն օ-
նուն հազգընտա խապ ա՛լէսսէ-
վի՛ կէլէճէք եախօտ կէլմէքտէ
օլան տէրիտի : Պու՛ փէք աշի-
քետր պիր դարզ իլէ օնլարըն՝
օնուն Լ:լլաշըն տիւնետայէ օլ
զամանէ գատար կէլմիշ եա օն-
տան սօնկրա կէլէճէք էլլիլէրինի՛ն
էն պէօյիւյիւ վէ էն արզուլուսու
կիպի զուհի էթմէսինէ օլան ծան
ու տիլտէն պէօյիւր արզուլարընը՝
պէյան էտէր : Ս՝աթլ . ԺԺ . 26 :
Եւրպ . կր . 11 : Օ՝աթլ . թ . 9 :
Ս՝աթլ . 77 . 11 : Ս՝աթլ . ԺԺ .

3 () Կէլէճէք սէ՛նմիսին ,
եօխսա պաշգաւընը՝ մը պէք-
լէյէլիմ :

9 , 10 : Յովհ . 15 . 27 : 77 .
14 :

Լաքին Յովհաննէս՝ շայիրտ-
լէրինի Քրիստոսա պու պէօյիւր
սիւալի սօրմաղա նիշիւն կէօն-
տէրտի : Քէնտիսինին պու պապ-
տէ շիւպհէտէ օյտուղօն իշխն
միւ : Հագիգաթ՝ օլա պիլիւր
քի էօյլէ՛ օյսուն . զերա չօգ քէրրէ
պէօյիւր ա՛ղիզլէ՛ր պիլէ շիւպհէ
վէ գարանլըգտա՝ պրաղըլլար .
լաքին պէօյլէ թաշմին էթմէյէ
հիշ պիր վէսիլէ եօ՛գ տուր .
զերա օնուն պոնտան ագտէմքի
Քրիստոսուն հազգընտա էյլէ-
տիյի թէքմիւ վէ գաղը՝ շէհա-
տէթինէ՛ պագ : Յովհ . 15 .
15—37 : Վ՝աթլ . 77 . 15—18 :
Լաքին Յովհաննէսին շայիրտլէ-
րինին շիւպհէլէրի վարրաղ :
(Նլար՝ Քրիստոսուն նամ ու
ի՛թիպարընը՝ տախի գրգզանըր-
լարըտը : (Նլար՝ իշթիմա՛լ քի՛
էյէր օ Ս՝եսիա՝ վէ պոնտան
պէօյլէ սէնտէն պէօյիւր իսէ ,
եա նիշիւն վափթիզ իշխն սանա
կէլիյօր . վէ սէնտէն վափթիզ
օլմասը իլէ սէնին շայիրտին՝ օլան
պիր քիմնէ՛ նիշիւն գալգրպ հէր
քէսի սէնին արգանտան չէքիպ
քէնտինէ՛ թապի՛ էյլէսին տէր-
լէրիտի : Յովհ . 77 . 26 : Սէ
պոնտա՛ տախի տիւշիւնէ պիլիւր-
լէրիտի քի , էյէր օ վա՛տ օյու-
նան Ս՝եսիա վէ Վուրթարըճը՝
իսէ , նիշիւն Յովհաննէսի
հապստան գուրթա՛րմայօր : Իմ-
տի չօգ սէպէպլէ՛ր կէօրիւրիւզ ,
քի Յովհաննէս օնլար իշխն
Քրիստոսա շայիրտլէրինի կէօն-

4 Վէ Յիսուս ճեղապ վէ-
րիպ՝ օնլարա տէտի . Նի-
տիպ՝ Յովհաննէսէ իշիթտի-

յինիզ վէ կէօրտիւյինիւզ
շէյլէրի խապէ՛ր էտին :

5 Բէօրլէր կէօրիւրլէր ,

տէրտի , քի օնլար՝ օնուն Սի-
սիա օլմասընըն իսպաթլարընը
քէնտի կէօղէրի՝ իլէ կէօրտիւն-
լէր , օնուն մէսէտինէ վէ ա-
մէլլէրինէ աշնա՝ օլտունլար , վէ
Հովհաննէսին եիւրէյինին ար-
զուսուճա կէօրէ՝ քէնտիլէրի տա-
խի օնուն շալիրտլէրի օլմաղա
հաղըր օլտունլար : Յովհ . Դ .
27—36 :

4 . Արիպ՝ Յովհաննէսէ . . .
խապէ՛ր էտին : Ղուկաս (է .
21) պիղէ խապէր վէրիյօր քի ,
Վրիստոս օլ սաաթտա՝ Յով-
հաննէսին շալիրտլէրի էօնիւնտէ
խաաթալարա չօգ ա՛ծալըպ շի-
ֆալար իծրա էյլէտի : (Նլա-
րըն սիւալինէ՝ տէյիլ սէօղլէր
իլէ՝ իլա ա՛մէլլէր իլէ ճեղապ
վէրտի : Լյէր օնլարա՝ Պէլի ,
Սիսիա պէն իմ տէյիւ ճեղապ
վէրտէյիտի , օնլար՝ Եհնուտիլէ-
րին էյլէտիյի կիպի (Յովհ . Դ .
13)՝ “Սէն քէնտին իշիւն շէհա-
տէթ էտէրտին” տէյիւ ճեղապ
վէրէ պիլիլլէրիտի : Պիր ալ-
տատըճը՝ քէնտինին սատէ՛ սէօ-
ղիւնէ իման մաղլուպ էտէր :
Լաքին Վրիստոսուն պէօյլէ իման
հի՛շ ա՛յլա մաղլուպ էթտիյի
վադի՝ օլմատը . իլա օ՝ քէնտինին
Սիսիա օլտուղունա իսպաթ տէ-
յիւ տա՛յիմա քէնտինին իշլէտի-
յի ա՛մէլլէրինի՝ կէօսթէրտի :
Յովհ . Ե . 31—36 : Ժ . 25 ,
37 , 38 : ԺԴ . 11 : Լաքին օ՝
իքի՝ քիմէյէ՛ եա՛նի Յիսուս Լ-
ֆէնտիմիզի օնտան էվվէլ վէ
օնտան սանկրա պիր տաճա կէօր-
մէմիլ օլան ֆադիր Սամարիալը
գարըյա (Յովհ . Դ . 26)՝ վէ

անատընըն գարնընտա՛ն պէրու
քէօր օլան վէ պուճտան պէօյլէ
Լ՛յիլ Վիթապլարը օգույուպ
թէֆթիլ էթմէյէ գատիր օլմա-
յան՝ վէ հալէա Վրիստոսու իգ-
րար էյլէտիյի՝ իշիւն Եհնուտի-
լէր ճէմաաթընտան լէտտ օլու-
նան (Յովհ . Թ . 37) ֆադիր քիմ-
սէյէ քէնտինին Սիսիա օլտու-
ղունու թադիր էյլէտի : Լա-
քին եաղըճըլարըն վէ փարիսե-
ցիլէրին եէտինտէ Սոփսէսին վէ
փէյղամպէրլէրին Վիթապլարը՝
վարըտը , վէ օնլար օգուճաղա՝
վէ հէր խուսուստա պու պապտէ
քէնտիլէրի իշիւն պիր գարար
վէրմէյէ գատիր իտիլէր : (Նուն
սատէ՛ սէօղիւնիւ՝ պիր իսպաթ
տէյիւ գապուլ էթմէյէ իսթէ-
մէղլէր իտի , վէ էթմէյէ՝ տախի
հաճէթլէրի եօղուտու : Զօգ
քիմսէլէր օնա՝ օնու՛ն միւլճիղաթ-
լարընը կէօրտիւրլէրինտէն սանկ-
րա իման կէթիրտիլէր : Յովհ .
Դ . 23 : Դ . 2 : Դ . 14 : ԺԵ . 43 :

5 . Բէօրլէր կէօրիւրլէր .
Պունտան էվվէլ հի՛շ պիր փէյ-
ղամպէր քէօրլէրին կէօղիւնիւ
աշտըղը օլմատը : Յովհ . Թ . 32 :
Պունու էտէ պիլմէսի՝ Լյալհա՛
մախսուս իտի : Սալ . ԺԴ . 8 :
Պու՝ Սիսիանըն հազըրտա
փէյղամպէրլէրտէն փէշին խա-
պէ՛ր վէրիլմիլիտի : Եսայ . Իթ .
18 : Լե . 4—6 : Իմ . 6 , 7 :
Ղուկ . Դ . 18 : Սէ պու փէյ-
ղամպէրլիք՝ քիֆայէթ էտէր միգ-
տարի թէքմիլ օլունմուղուտու :
Սալ . Թ . 29 , 30 : ԺԵ . 30 ,
31 : Դ . 33 , 34 : Սալ . Դ .
22—25 : Ղուկ . Ե . 21 , 22 :

վէ զօփալար երևիւրէր , վէ սաղըրլար իշտիւրէր ,
ճիւտամլըլար փաթէնիւրէր , հօլիւլէր գըյամ ալըրլար , վէ

Յով . Թ . 1—7 : — Ղաթալար
էրէրէրէր : Եւայ . 3 . 6 :
Սաթի . Ժ . 30 , 31 : Ին . 14 :
Վրիստոսուն հեօքիւմէթի գուտ-
րէթի իլէ Լաքեալար տախի
էօյէ էթմէյէ գատիր օլտուլար :
Վարձ . 7 . 6—8 : Ժ . 8—10 :
— Ղաթալար Խաթէնիւրէր :
Պազ . Սաթի . Ժ . 2 , 3 շէրհի-
նէ : Ղաթ . Ժ . 12—14 :
— Սաղըրլար էլիւրէր : Եւայ .
Իթ . 18 : Լ . 5 : Սաթի . Է .
32—37 : Թ . 24 : — Լօլիւլէր
Գըյամ ալըրլար : Պազ . Սաթի .
Թ . 25 շէրհիւնէ : Ղաթ . Է . 14 ,
15 : Յով . Ժ . 43 , 44 :

Հէփ պու տիւրլիւ տիւրլիւ
միւ՝ ճիգաթլար՝ Վրիստոսուն
ճիւմէյէ գատիր գուվվէթիւնին
սաթի իսպաթլարը տէյիլիտի ,
իլլա օնլար՝ ինսանլարըն ճանընա
օնուն իճրա էյլէտիլի խէլաս ա-
միլինի՛ն տախի նիշանէլէրի իտի :
Կիւնաճքեալլար քէօր տուր :
() Նլարըն զէհնի կիւնաճտան
օգատար գարամլը՛ տըր քի ,
օնլար կէրշէքլիլին վէ խէլասըն
եօլունու կէօրմէլէր : () Նլար
զօփալար՝ տըր : () Նլար Լա-
լաճըն թէնպիհէրիւնին եօլա-
րընտա երիւրիւմէլէր . վէ ճէն-
նէթէ՛ չըգան եօլուն իշինտէ պիւր
ատըմ պիլէ իլէրի կիթմէլէր :
() Նլար ճիւտամ՝ իլլէթիւնէ
միւպիէլա տըրլար . օնլարըն
ճանլարը՝ զայէթ մէքրուհ օլան
կիւնաճ՝ իլլէթիւնտէն խաթա՛
տըր . քի օ՝ օնլարըն ճանընտա
գուվվէթիւնիւր , վէ ախէլլէրիւնէ՛
պուլալըր վէ օնլարը՝ Վրիս-
տոսուն գանընտան մա՛տա պիւր
շէյ փաթէյէմէլ : () Նլար պա-

ղըրլար՝ տըր : վէ Լալաճըն օնլա-
րա՝ Վրէլամընտա՝ Սուգատէ-
րինտէ՝ Բուհունուն երիւրէլէրի-
նէ էստիլի հարաքէթլէրտէ՛ վէ
քէնտիլլէրին զամիլլէրիւնին թէք-
տիլլէրիւնտէ օլան ախիւնի իշիթ-
մէլէր : () Նլար՝ ճանըն էօմ-
րիւ օլան Լալաճտան այրլմը՛
օլմալէրի իլէ՛ գապաճաթլարտա
վէ կիւնաճլարտա էօլիւլէր տիւր :
— Սէ ֆաթիլլէրէ Ժ-Ժաթ՝ օլա-
նուր : Եա՛նի ինճիլ վա՛ղ օ-
լունուր : () Խուս էօյլէ՛ իլլէր
իճրա էյլէտի՛ քի՛ փէյլամպէրլէր
օնլարը Սեփա իճրա էտէճէք
տէյիւ փէշին խապէր վէրմիլլէր
իտի , վէ օնլարը՝ եալընըլ Սե-
փա իճրա էթմէյէ գատիր օլա-
ճաղըտը . վէ պունտան պէլլէ
() Վհաննէսին շայիրտէրի՛ օնուն
() Եսիա օլտուղունու գօլայ՛ անկ-
լայա պիլլիլլէրիտի : Լաքին պու
գատար չօգ իսպաթլարըն գուվ-
վէթիւնէ՛ ֆաթիլլէրիւն տախի խօր
կէօրիւմէսի հայլիճէ գուվվէթ
զամմ էտէր : () Նլարը՝ Վրիս-
տոստան էվվէլ հիչ պիւր ֆէլլէ-
սօֆ ֆըրգասը նաղար էթմէյէ
թէնէգգիւլ էթմէմիլիտի : Վր-
րիսթիան տինիւնտէն էվվէլ հիչ
պիւր տին թանզըմաթը՝ օնլարըն
հալինէ մուվաֆըգ օլունտուղու
եօղուտու : Պապի տին թանզը-
մաթլարընըն ճիւմէսինտէ ֆու-
գարալէր՝ պապըլմաղա լայըգսըլ
կիպի պիւր եանա՛ պրաղըլտըրը :
() Էնկիւնլիւնին խէլաս իշիւն հէր
շէյ գօլայ՛ լաքին ֆուգարամըն՛ն
խէլասը իշիւն հէր շէյ կիւճ օ-
լունտու : Եաղըճըլար վէ փա-
րիսեցիլէր ֆուգարալէրէ թաճ-
գիւր վէ զըլմ էտէրլէրիտի , օն-

Փագիրէրէ միւստէ՝ օլու
նուր .

6 Վէ նէ՝ մուծլու օնա՝

լարը թա՛լմանիզ վէ հիմայեթսիզ
պրաղըրլարըտը : Լաբին Ս՝ե-
սիանըն հագգընտա՝ փէյղամ-
պէրլէրտէն փէշին սէջլէնմիշ
իտի , քի օ եօխսուլու վէ մուհթա-
ճը պագաճագ , վէ ֆագիրին հի-
մայեթճիսի օլաճագ : Սաղ . իբ .
26 : հթ . 2 , 4 , 12—14 : Եսայ .
իթ . 19 , 20 : ին . 8 , 9 : իբ .
7 : կա . 1—3 : կի . 2 : Օսայ .
ժա . 7 , 11 : Վրիստոս ֆագիր-
լէրի՝ քէնտինէ շայիրտլէր սէշտի ,
վէ խէյասըն միւստէսինի ֆագիր-
լէրէ վէ ճահիլլէրէ կեօթիւրմէյէ
վարտը : Պագ՝ Սաթլ . 7 . 16
շէրհինէ : Ե . 3—6 : ժա . 25 :
Պաղ . 7 . 18 : 7 . 20 , 21 :
ա՝ իսնիլ . ա . 26—28 : Զալ .
ա . 5 :

6 . Պէնաբէ՝ սիւրշմէզ : Պու
սիւրշմէք լուղէթի՝ այաղըն չար-
փըզ ինսանը տիւշիւրտիւյիւ
եօ՛լ իղէրինտէ օլան պիր դաշ
եա ղայրի շէյ մա՛նսարնա տըր :
Պագ Սաթլ . Ե . 29 շէրհինէ :
Պու խանէ՝ պէջլէ՝ թէֆսիր օ-
լունա պիլիւր . եա՛նի՝ նէ մուծլու
օլ քիմնէյէ քի՝ պէն օնա պագ
չարփաճագ պիր քիւթիւք օլ-
մամ՝ : Վրիստոսուն ֆագիր-
լիյի՝ օնուն կէօրիւնտիւյիւ էտնա
հալի՝ օնուն տէյիլ միլլէթին
պէջիւք մէքթէպլէրինտէ իլա
Նաղարէթտէ՝ թէրպիյէ օլմասը՝
օնուն թէվապի՛սինին էտնա հալի՝
օլ ա՛սիրին էքսէր խալըն
գիւհիւմլէրինէ պո՛ւ գատար զըտտ
օլան օնուն թա՛լմաթլէրի՝ օնուն
հէփ օգումուշ վէ ա՛լիւմ վէ
ա՛ղիւմ քիմնէլէրտէն պիլ իթթի-
ֆագ րէտտ օլունտուղու՝ վէ

քի՝ պէնտէ սիւրշմէզ :

7 Իմտի օնլար կիտինճէ ,
Յիսուս Յովհաննէսին հագ-

օնուն վէ հէփ օնուն շայիրտլէ-
րինին չէքտիյի իբրահիմ վէ
հագարէթ վէ դարտ ու գօվալա-
յըշ՝ պունլարըն ճիւմլէսի օգա-
տար պագ իլիշէճէք թէօքէլէր
իտի : Վէ հէ՛ր պիր տէհրտէ՝
նէ՛ գատար չօգ քիմնէլէր թէօ-
քէլիւ պ տիւշտիւլէր : Սաթլ .
ժա . 55—57 : ժե . 11 , 12 :
իթ . 31 : Պաղ . 7 . 34 : 7 .
23—29 : Զալ . 7 . 60 , 61 , 66 :
է . 3—5 : Եսայ . 7 . 13—15 :
ճա . 1—3 : Զաթլ . թ . 32 ,
33 : ա իսնիլ . ա . 22 , 23 :
ա . 14 : Պաղ . Ե . 11 : ա Պիւր .
ա . 7 , 8 :

7 . Օնլար իսնիլճէ : Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզ Յովհաննէսին
շայիրտլէրինին պու սիւալլէրին-
տէն Փուրսաթ ալըպ՝ Յովհաննէ-
սին սահիշ մէսնէտիւնի թա՛րիֆ
էթմէյէ պաշատը : Յովհաննէս
Վրիստոսուն հագգընտա շէհա-
տէթ էյլէտի , վէ պունու էթմէք-
տէ քէնտիսինի ալապլատըպ Վր-
րիստոսո՛ւ եիւճէլթմիշ վէ օնա
թա՛ղիւմ էթմիշտի : Սաթլ . 7 .
11 : Պաղ . 7 . 15—18 : Զալ .
7 . 28—32 : () քէնտինի հիշ
պիր շէյ՝ վէ Վրիստոսուն հէ՛ր
պիր շէյ էյլէտի : () իգրա՛ր
էյլէտի քի՝ քէնտիսի եէրտէն իտի
վէ հիշ պիր շէյ պիլմէզ իտի ,
վէ Վրիստոս կէօքտէն իտի վէ
հէ՛ր շէյի պիլիւրտի , վէ քէնտի-
սին վաֆթիղի սո՛ւ իլէ օլուպ՝
Վրիստոսունքի Ե՛ղիւ Բուհ
վէ աթէշ իլէ իտի : Վէ լաքին
շիմտի Վրիստոսուն հագգընտա
օնուն շէհատէթի թէքմիլ օլմա-
ղըլա , Վրիստոս օնուն հագ-

գընա խալա տէմէյէ՝ պաշ-
լատը . Չէօլէ նէ՝ սէյը եթ-
մէյէ չըգտընը , բիւզ-

կեարտան սալանան գա-
մը՝ շմը :

8 Լաքին նէ՝ կէօրմէյէ

գընտա զայէթ միւ՝ թէպէր պիր
շէհատէ՝ թէ հոյօր : Վէնտիւ-
րինի ալագլատանլար՝ եիւճէ-
ճէ՛ք տիր : Վրիստոսա ի՛ղգէթ
վերէնլէրէ Վրիստոս ի՛ղգէթ
վերէնճէք տիր : Լաքին շո՛ւ
տիգգաթէ լայըգ պիր շէյ տիր
քի՛ Վրիստոս քէնտինին Յով-
հաննէս հագգընտա օլան ա՛լէա
զիւր՝ միւնիւ Յովհաննէսին շա-
յիրտլէրի հուզուրունտա սէջլէ՛-
մէտի . օլմայա քի օնլար պունու
օնա խապէր վերսինլէր , վէ օ՛
ֆօտուլուղուլա քէնտինի եիւ-
ճէթմսին : Լաքին օնլար կի՛թ-
տիքլէրի կիպի՝ Յիսուս օնու
տիլէադ ու մէշընպինին ա՛լէա
վէ մուքէրըմ՝ օլտուղունա թէք-
միւ շէհատէ՝ թէ վերտի : վէ օնա
էջլէ՛ մէտլէր վերտի քի , օնլար
կիպիլէրի հիւ ա՛սլա պիր ինսանէ
վերիմիշ տէյիլիտի : Պ ալ .
է . 24—30 : Տիւնեա՝ եիւզիւ-
միւզիւն էօնիւնտէ պիղէ մուտա-
հանէ՛ էտէր , վէ արգամըղտան
պիղի Փա՛սլ էտէր : Վրիստոս
պէջլէ էթմէզ : — Չէօլէ նէ՛
«էյը եթմէյէ չըգտընը : Յով-
հաննէս շէօլտէ՛ վա՛ղ էթմիշ-
իտի : () սիղէ կէլմէտի , սի՛ղ
օնա վարտընը : () նուն նամը
օ՛լ գատար պէջիւք իտի քի՛ սիղ
օնու կէօրմէյէ չըգըպ ուզագլա-
րա՝ վարտընը . պունուն իշիւն
սիղին ի՛նտինիգտէ՛ օնու Ս՝ե-
սիանըն հագգընտա վերտիյի
շէհատէթ գըյմէթլի՛ իտի :
Ս՝ապլ . 7 . 1—3 , 5 : իւ . 25 ,
26 : Ս՝ապլ . 10 . 3—5 : Պ ալ .
7 . 2—7 : Յովհ . 10 . 19—41 :
է . 33 , 35 : — Ռիւլիւրպոսն

սալանան գտընը : Յովհաննէ-
սին վա՛ղ էթտիյի մահային եդ-
րաֆընը՝ հէր սէնէ Յորդանա՛ն
ըրմաղը պատարտը , վէ օրատա
չօգ գամըշլա՛ր պիթէրիտի , քի՛
օնլար ուզուն վէ հաֆիֆ օլմա-
լէրի իլէ՛ թիւղիւար օնլարը գօլայ
սարսըտըրըտը : Յովհաննէսին
Վրիստոսա սիւալ էթմէյէ կէօն-
տէրմէսի՝ պա՛ղը քիմնէլէրի օնու
պիր տուրագսըզ առէմ՝ զանն
էթմէյէ գուլաղուլայա պիլիւր-
իտի , քի օ՛ պո՛ւ կիւն պիր շէյ վէ
եարըն պաղա՛ պիր շէյ սէջլէր .
վէ պունուն իշիւն օնուն շէհա-
տէթի փէք ազ եարար պիր շէյ
զանն օլունա պիլիւրիտի : ()
պիր քէրրէ Յիսուսուն Ս՝եսիա
օլտուղունու իքրա՛ր էթմիշիտի .
լաքին շիմտի օ հապտէ օլուպ՝
պու խուսուստա սապիթ զիւիւ՛
միւ եօգ՝ եախօտ զիւիւ՛միւնիւ
տէյիշտիրմիշ՝ եա գապի տէյիլ
կիպի Վրիստոսա սիւալլէ՛ր էթ-
մէյէ կէօնտէրիյօր : Լաքին
Յիսուս թագրի՛ր էտէր քի՛ պու
հէր նէ՛ գատար պէջլէ կէօրիւ-
նիւր իսէտէ , Յովհաննէսին
ախլէադ ու մէշընպինէ պունտան
ուզագ շէյ եօ՛գ տուր :

8 Լապէր էսպաղա՛ր իւն ննն-
նէլ ապէ՛հ ի : Խալըր . պունու
կէօրմէյէ սիղ չէօլէ չըգմա՛զսը-
նը : Պու միսիլիւ էսվապլար՝
շէհըլէրտէ գէնկինլէրին արա-
սընտա վէ փատիշահլարըն սէ-
րայլարընտա՝ պուլունուրար .
վէ օնլարը կիլմէսի՛ գէնկինլիւք՝
սալանաթ՝ նաղիքլիք՝ վէ ախ-
լէադ ու մէշընպ զայի՛ֆիլիյին
նիշանէսի տիր : Լաքին Յով-

չըգտընըլ , նազեք էսվապ-
լար իլէ կէյինմիշ ատէմ
մի . իշթէ նազեք կէյինմիշ
քիմնէլէր՝ փատիշահլարըն
էվլէրինտէ՝ օլուրլար :

9 լաքին նէ՝ կէօրմէյէ
չըգտընըլ , փէյղամպէր մի .
պէլը՝ տէրիմ սիգէ , փէյ-

ղամպէրտէ՝ն տէ տահա՝ զե-
յատէ :

10 օ՛, իրա պո՛ւ տուր օլ
քիմնէ՝ քի՛ օնուն հազգընտա
եազըլմը՛շ տըր . իշթէ պէն
մէլէյիմի սէնին եիւզինին
էօնի՛նճէ էօլլայաճաղըմ՝ ,
քի էօնինճէ սէնին էօլունո՛ւ

հաննէս՝ պունտան ֆարգը պիր
ատէմ տիր : ()՝ հէր տիւրլիւ
րահաթ ու սէֆաա՝թէ պըշմըշ՝
սէրայ թէրպիյէսի պիր ատէմ
տէյի՛լ տիր : ()՝ կէօրինիւշ-
տէ դապա՝ աիւլագ ու մէշրէպտէ
գաթը՝ ֆազիլէթտէ գապի՛ վէ
միհնէթ ու էօխտուլուգ չէքմէյէ
ույղուն պիր ատէմ տիր : ()՝
Հեռովգէստէն գօրգմազ . վէ
հապստէն հէմ էօյիւմտէն տախի
գօրգմազ : ()՝ չօճուգլուղունտան
պէրու քէնտինի ինքնար էյլէյիպ՝
տիւնեայա վէ օնուն սաղանա-
թընա վէ զէվգ ու սէֆալարընա
էօլմիշ տիր : Ս՝ապլ . 7 .
4 շէրհինէ՝ պագ : Ղ՝ալ . 10 .
80 : 7 . թագ . 10 . 8 : 10 . 11 .
7 . 11 , 12 : 7 . 11 . 12 : 7 . 11 .

9 . Փէյղամպէր մի : խալգ օ-
նա՝ փէյղամպէր նազարը իլէ
պագտը . վէ պո՛ւ գատարա տէք
տօղո՛ւ էթտիլէր : Ս՝ապլ .
10 . 5 : 10 . 12 , 13 : 10 .
24—26 : — Փէյղամպէրտէն Խէ
պահա՝ պէյապի : Վ՝րիստոս Յով-
հաննէսի էն ա՛ղիմ՝ վէ էն եիւճէ
փէյղամպէրտէն եիւճէ ըութ-
պէտէ պիր ատէմ կէօսթէրիյօր :
()՝ քէնտիսի՝ պիր փէյղամպէր-
լիք մատտէսի օլմուշուտու , քի
պո՛ւ աիւր հիշ պիր փէյղամպէ-
րէ օլմամըշտըր : Եսայ . 3 :
Ս՝ապլ . 7 . 1 : 7 . 5 , 6 : Ղ՝ալ .

10 . 76 : ()՝ նուն տօղմասը վէ
մանտուպո՛ւ պիլէ պիր մէլէքտէն
փէյին խապէր՝ վէրիլիյիտի :
Ղ՝ալ . 10 . 13—17 : Վ՝սէրլէրի
Ս՝սիանըն հազգընտա կէլէճէք
տէյիւ խապէր վէրտիլէր . Յով-
հաննէս օնու՝ կէլիսի տէյիւ կէօս-
թէրտի : Յով . 10 . 29 : Վ՝
սէրլէրի օնու ուղագտան վէ պիր
րույատա՝ կէօրտիւլէր . Յով-
հաննէս օնու՝ քէնտի կէօլլէրի՝
իլէ կէօրտիւ : ()՝ նուն եիւրիւր-
քէն կէօրտիւ , օնուն իլէ սէօյ-
լէտի , օնու վաֆթիլգ էյլէտի
վէ միլլէթէ պիտիտի : Պոնուն
իլինն օ՛ փէյղամպէրլէրին արա-
սընտա իլէ իտի . պէլի օ՛ պունն
տան տախի զէյատէ իտի . օ՛
Ս՝սիա իլէ պէրապէր տիւնեա-
տա իտի . քի օլ զէման փէյղամ-
պէրլիք տէտիլլէրի շէյ տախի
թէքմիլ օլմուշուտու : Ղ՝է օ-
նուն աիւլագ ու մէշրէպիւնին
գապիլլէյի՝ վէ շէհատէթինին
քիւլլէյէն քեամիլլէյի՝ օնուն
մալիք օլտուղու ալէա մէսնէտիլէ
լայրգ իտի :

10 . իշթէ պէն Դէլլիթի սէնին
էիւզինին էօնի՛նճէ էօլլայաճա-
ղըմ : Ս՝ապլ . 7 . 1 : — Ես-
այ . 3 : Ս՝ապլ . 10 . 3 : Ղ՝ալ .
7 . 27 : Յով . 10 . 23 : Յով-
հաննէս՝ Եհօվանըն տէլլար՝

հազըրլարն :

11 Կերչէք տերիմ սիզէ ,

Խոի . քի խաղա Ս' Եսիանն կէլ-
մէսինի խապէր վէրմէք՝ վէ օնլա-
րը միւսնսիպ տէրս ու նասի-
հաթլէր իլէ օնու գապուլ էթ-
մէյէ հազըրլամագ իշիւն կէլմիշ-
իտի : Ս' Խալ . 7 . 2 , 3 շէրհինէ
պագ

11 . Ս' Խալիլէ Էպիճի (Զոհան-
նէպիէն Կէօյի- Կո- Էր Էլ- Էմ- Էլ-
Խիլ : Բրիստոս Ս' Զէնտիմիզ՝
ատէմէրէ քէնտիլէրին սահիհ
գըլմէթինէ կէօրէ իթիպար էթ-
մէսինի էյի պիլիւրիտի . վէ (Զոլ-
հաննէսին հագգընտա քէնտիլին
մալիք օլտուղու ալէա վէ ա-
ղիմ րէյինի թագրիր էթմէքտէ՝
ղայէթ աղիմ թապիրէր գուլ-
լանըյօր : Վարըլարտան տօ-
ղանլարտան՝ պու տիւննատա պիր
չօգ Էրիմնէլէր աղիմ սայըլտը-
լար . լաքին Բրիստոս օնլարըն
ճիւմէսինտէն զէյատէ (Զոլհան-
նէսի՝ մէտհ էյլէտի : () Բապ-
պըն նազարընտա աղիմ իտի :
Վալ . Խ . 15 : () Թաալէա-
նըն փէյղամպէրի՝ չաղըրլար :
Վալ . Խ . 76 : () անանըն
դարնընտան պէրու տախի Լ-
զիզ Բուհ իլէ տօլու իտի :
Վալ . Խ . 15 : () Լալահըն
խասս տէլլալը՝ վէ Բրիստոսուն
էօնիւնճէ վարանը՝ իտի : Լաքի
փէյղամպէրլէր վէ աղիզէրտէն
Տիւշ պիրի՝ պու գատար իթի-
պարէ նայիլ օլմատի : (Ելար՝
Զոլհաննէս կիպի՝ ճէլալին փա-
տիշաղ իլէ պր' Գատար Եագըն
ալէագայէ մալիք օլա պիլմէյէ՝
օնու կիպի Լ' զիզ Բուհու կէօ-
յէրճին շէքլինտէ Բրիստոսուն
իւզէրինէ էնտիյինի կէօրէ պիլ-
մէյէ՝ օնու կիպի Բրիստոսուն

դարըլարտան տօղանլարտա՝
վաթթի՛ղ էտիճի Զոլհան-

խաղա դանըլմաղա՝ վէ օնու
օնլարա չօգտան պէրու պէքլէ-
տիքլէրի աղիմ՝ փատիշաղարը
տէյիւ փարմաղըլա կէօսթէրմէյէ
գատար օլմաղա՝ վէ օնու կիպի
տիւննայր տէօրթ պին սէնէտէն
պէրու պէքլէթտիրէն վէ ինսան-
լարըն ֆիքրինէ թէսիր էթմէքտէ
վէ գուլմէթ պուլմագտա օլան
հէփ փէյղամպէրլէքլէրին թէքմիլ
օլմասընը կէօղէրի իլէ կէօրէ
պիլմէյէ նէ՝ վէրմէյէր իտի :
— Կէօլլէրն Կապիլաղընտա
Էն Կիւլլէր : Պուրատա կէօք-
լէրին փատիշաղըղը թապիրի
իլէ պէս պէլլի տիր քի՝ Բրիս-
թիան Բիլիսէսի անկաղըլմալը
տըր , Եալուտ պու թապիր՝ Բը-
րիսթիան թանգըմաթը տէմէք
օլույօր : Պագ Ս' Խալ . 7 . 2
շէրհինէ : (Զոլհաննէսին թան-
ղըմաթը՝ օնտան էվէլլ օլան
ճիւմէ թանգըմաթլէրտէն փէք
չօգ իւսթիւն իտի . լաքին
պու ճիւմէ իլէ՝ Բրիստոսուն
թանգըմաթինէ Եալընը պիր
մէտիլլ իտի : Բրիստոսուն հագ-
գընտա փէյղամպէրլէքլէր չօ-
ղալտըգճա՝ վէ օնու փատիշաղ-
լըղընը թագէ թասթիլլէրի
թագտիմ օլտուգճա՝ ըղըգ արթ-
մագտա իտի : Պուսճիլլէյին
Լալահա՝՝ Լոյտան չօգ պի-
լիլիտի , Ս' Դիսէս Լալահա՝՝
Լալիթ Ս' Դիսէստէն՝ Եապիա
Լալիթտէն՝ Լանիլ Եապիա-
տան՝ վէ Ս' աղաքիա ճիւմէսին-
տէն զէյատէ՝ պիլիլիտի . չիւնքի
օ՝ օնլարըն ճիւմէսինէ հէփ իլ-
համ օլանը պիլիլիտի . վէ պուս-
տան մա՝տա մախսուտէն քէնտի-
նէ՝ տալի իլհամ օլու նանը պի-

նէստէն պէօյիւք զուհը է'թ-
մէմիշ տիր . լաքին կէօքլէ-
րին փատիշահըղընտա է'ն

քիւչիւյիւ՝ օնտան պէօյիւք
տիր :

12 Վէ՛ վաֆթիւղ էտիճի

լիրիտի : Լաքին Յովհաննէս՝
պունտան տահա՛ եիւճէ մէրթէ-
պէտէ՛ տուրուրուտու : Վէ պու-
ճիւմէ իլէ՛ օնուն՝ թանգըմաթը
եի'նէ գուսուրու՛ իտի : Վէ
օլ "քիւչիւքլէր" , եա'նի Վա-
լիւեանըն ֆադիր ճահիլ պալըգ-
ճըլարը՝ քի օնլարը՝ Քրիստոս
Քրիսթիան Քիլիսէսիսին թէ-
մէլինի՛ գոմաղա թա'յին էթմիշ-
իտի , օնտան պէօյիւք իտիլէր :
Կէօքլէրին փատիշահըղընն ա-
նախթարրարը օնա վերիլմէմիշ-
իտի , իլա օնլարա՛ վերիլմիշիտի .
օնլար միւ՛ճիղաթլէր՝ իշլէրլէր-
իտի , լաքին օ՛ իշլէմէ'յիտի :
Յա՛ւ. Ժ. 41 : () Ելար ճինսլէր
չըգարըրլարըտը , լաքին օ տէ-
յիլ : () Ելար՝ Քրիստոսուն
հէ'ի միւ՛ճիղաթլարընը կէօրտիւ-
լէր , լաքին օ՛ հիշ պիրինի կէօր-
մէտի : () Ելար՝ Քրիստոսուն
հէ'ի թէմսիլէրինի իշիթտիլէր ,
հէ'ի թա'լիմաթ ու նասիհատթէ-
րինի տինկլէտիլէր , օնուն էո-
լիւմիւնիւ՛ տիրիլմէսինի՛ վէ կէօյէ
չըգմասընը՝ Պնտէկոստէ կիւ-
նիւնտէ Վ'գիզ Րուհուն տէօքիւլ-
մէսինի՛ վէ օնուն՝ Քիլիսէսիսին
կերէք Եհհուտիլէրին վէ կերէք
փութիւրէսթլէրին իշինտէ իհ-
տաս ու պինա օլունմասընը կէօր-
տիւլէր , քի պունլարըն հիշ պի-
րինի Յովհաննէս կէօրմէմիշ
իտի : () Քրիստոսուն կէլիօր
խալյինի վէ կէլմիշ իտիլինի վա'զ
էյլէտի : () Ելար՝ խաչա չըգմըշ
վէ ի'զգէթլէնմիշ Քրիստոսուն
վա'զ էթտիլէր : Վ'գիլլէքտէ՛
օնլար օնտան պէօյիւք տէյիլէր

իտի . լաքին օնլար՝ օնունքինտէն
տահա՛ եիւճէ պիր մէգամ ու
մէրթէպէյէ գօնտուլար : Վէ
Քրիստոսու գանրմագ խուսու-
տունտա՛ Կիրակի մէքթէպլէրի-
միղտէ օլան պիր քիւչիւք չօճուգ՝
այնի պիր ճիւճէնին պիր եիւք-
սէք տաղ իւզէրինտէ տէրէ ի-
չինտէ տուրան պիր ուզուն ա-
տէմտէն ուղագ կէօրտիւլէր կիպի՛
Յովհաննէստէն տահա ալէա վէ
պէօյիւք գօլալըգլարա մալիք
տէյիլ մի : Եա'յ . Լ . 26 :
Օա' . Ժ . 8 : Վա' . Ժ . 23 ,
24 : Յա՛ւ . Է . 39 : Վա' . Ժ .
Ժ . 1—7 : Եա' . Ժ . 25 ,
26 : Կա' . Ժ . 26 , 27 : ԲՏԷ .
Ժ . 10 : ԵՔ . Ժ . 40 : Ժ Պէ .
Ժ . 10—12 :

12 . Օօր Էրէրլէր : Յովհան-
նէսին հագգընտա Լաֆէտիմիզ
պունո՛ւ տախի թագրիր էտէր
քի , օնուն խըզմէթինի Վալահ
քէնտի մասլահատթը՝ սայմըչտը ,
վէ օնուն՝ ա՛ճայրպանէ իլէրի՛
եիւրիւթմիւշ իտի : Փէք չօգ-
գալապալըգ՝ օնուն վա'զ էթտի-
յինի տինկլէմէյէ եիւրիւրիւտիւ ,
վէ վա'զը՝ նէչէ՛ նէչէ քիմսէլէրէ
թէսիր էտէրիտի : Փարիսեցիլէր
վէ Սաղուկեցիլէր՝ ա՛քէրիլէր՝
վէ կէօմրիւքճիւլէր՝ վէ հէր մէր-
թէպէ առէմլէր օնուն օլտուղու
եէրէ գօլիւնըրլարըտը , վէ գա-
լապալըգ չօգլուղունտան հէմ՝
հէրարէթլէրինտէն պիրի պիլինի՛
պասարլարըտը : Սա' . Ժ .
5—7 : Վա' . Ժ . 10—14 :
Ժ . 16 : Պա' . ա'յնի պիր գա-
լապալըղն թէհլէքէ էօնիւնտէն

Յովհաննէսին կիւնէրինտէն
շինուիլէ տէք՝ կէօքէրին փա-
տիշահըղընա զօ՛ր էտէրէր ,
վէ ծնու զօրշուլա՛ր գափար :
13 Թիւրա հէփ փէյլամ -

պէրէր հէմ նօմօս՝ Յովհան-
նէսէ՛տէք փէյլամպէրլըք էթ-
տիւէր :
14 Վէ էյեր դապուլ էթ-
մէյէ իսթէ՛րսէնիզ , կէլէճէք

գաշորդը՝ եախօտ Եունանիճէտէ
օլան լուղէթէրին մա՛նասընա՛
կէօրէ՛ սէֆէրտէ ա՛քքէրին պիր
շէհրի պաստըղընա՛ պէնկզէր պիր
սէյրան իտի :

13 . Հէփ փէյլամպէրլըք հէմ
նօմօս : Նօմօս լուղէթի իլէ
Սովսէսին պէշ քիթապը՝ վէ
փէյլամպէրլըք լուղէթի իլէ Լա-
քի Մհարն պագը քիթապարը՝
անկաշըլըր : Յովհաննէսին
գէմանընա գատար ինսան գրսմը՝
եալընը նօմօս իլէ փէյլամպէր-
լըքին գուլաղուզլուղունա՛ մալըք
իտիլէր . լաքին Յովհաննէստէն՝
պիր աղ բըղգ տաճա՛ ալտըլար :
Հիմտի էսքի թանղըմաթ կէշ-
մէյէ վէ եէնիսինէ եէր վէրմէյէ
պաշլամըշ իտի . վէ պունլարըն
իքիսինի պիրլէշտիրէն պէօյիւք
հալգա՛ Յովհաննէս իտի : Լը-
թըգ պիր կէլէճէք Սեփա եօ՛գ
տուր . իլա Յովհաննէս տու-
րուպ՝ ծնու փարմաղը իլէ՛ հէյ-
րան գալմըշ իալգըն գալապալը-
ղընա հալէա կէլմի՛շ տէյիւ կէօս-
թէրիյօր : Լալա հաշիւքիւրլէր
օլսուն , քի Լաքի Մհարն փէյ-
լամպէրլըքէրինէ մալըք իզ ,
քի օնլար՝ Եէնի Մհարն թա՛լի-
մաթէրինի կէօսթէրսին վէ սա-
պիթ էթսինլըք , հէմ՝ քի Եէնի
Մհարն թա՛լիմաթէրինէ մալըք
իզ , քի Լաքի Մհարն հէփ
փէյլամպէրլըքէրինի վէ թէշ-
պիհլէրինի պէյան ու թա՛րիֆ
էթսինլըք : Սապի . Ե . 17 ,
18 : Պալ . իթ . 27 , 44 : Յովհ .

Ե . 46 , 47 : Պալ . 7 .
22—24 : Ժ . 27 : Հալ .
7 . 21 :

14 . Լաքի գապուլ էթմէյէ
իսթէ՛րսէնիզ : Պու դարզ սէօյ-
յիշտէն անկաշըլըրլուր , քի
Վրիստոս՝ ալէսսէվի գապուլ
օլունմուշ ըէյէ գարշը՝ վէ պու-
նուն իշիւն իշիտէնլէրտէն ըէտտ
օլունաճագ պիր շէյ սէօյէյէ-
ճէյիտի : Ե . 5 : 7 .
11 : Յովհ . Ժ . 12 : Սապի .
7 . 2 : — կէլէճէք Եղիա պա-
պար : Սաղաքիա փէյլամպէր
փէշին իսպէր վէրմիշտի , քի
օլ՝ աթէշ ա՛րապասը իլէ կէօյէ
ալընան ճէսարէթլու վէ մէշհուր
փէյլամպէր Եղիա (7 իմա .
7 . 11)՝ Սեփանըն կէլմէսինտէն
իլէրի կէօնտէրիլէճէյիտի , քի
օնուն իշիւն եօլու հաղըրլասըն :
Սաղաք . 7 . 5 , 6 : Եհնուրի-
լէրէ էօյրէտիլմիշտի քի՛ Եղիա
պիզգա՛թ կէլէճէք տէյիւ ինան-
սընլար : Պունտան մա՛տա օնլար
ինանըրլար իտի քի՛ Երեմիա
եախօտ փէյլամպէրլըքտէն պիր
ախէրի՛ տալի զուհրէտէճէյիտի ,
քի Սեփանըն կէլմէսինէ շէրէ՛ֆ
վէրսին : Սապի . Ժ . 14 :
Ժ . 10 : Պունուն իշիւն քեա-
հինլըք վէ Պէլիլլէր՝ Սէն
Եղիամարն տէյիւ սիւալ էթ-
մէյէ կէօնտէրիլտիլէրի՛ վագըթ ,
օ՛ Պէն տէյիլ իմ տէյիւ ճէվապ
վէրտի : Յովհ . Ս . 21 : Ե-
ղիա կէօքտէ՛ իտի , եէրտէ տէ-
յիլիտի , վէ պու մա՛նաստէ Յով-

Եղիա պո'ւ տուր :

15 Իշխմէյէ գուլագլարը

Հաննէս Եղի'ա տէյի'լիտի : Լա-
քին օ' օնո'ւն կիպի պիր ըուհա
մալիք պիր ատէմ' իտի . օնուն
կիպի նէփսինի ինքեար էթմիշ'
գօրգմազ' ճէսարէթլու' վէ եա-
րամազըղը թէքտիր էթմէքտէ
Տիյպէթլու պիր զա'թ իտի . վէ
պու մա'նատէ' օ Եղի'ա' իտի :
Պ' ա'լ . Թ . 17 : Ս'ապ'լ . Ժէ .
10—13 : Ս'ապ'լ . Թ . 10—12 :

15 . Իշխմէյէ գուլագլարը
օլան : Պու' սէյլէնէնէ զայէթ
ա'ղիմ' տիգգաթ էթմէք լազըմ'
օլտուղունու պէյան էտէն պիր
զարպի մէսէլ իտի : Ս'ապ'լ .
Ժէ . 9 , 43 : Ս'ապ'լ . Դ . 9 ,
23 . Է . 16 : Պ' ա'լ . Դ . 8 :
Յայ'ա . Դ . 7 , 11 , 17 , 28 :
Դ . 6 , 13 , 22 : Յովհաննէսին
Հագգընտաքի թա'լիմաթը' Վը-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ զայէթ մու-
հիմ' վէ իգթիզալը սայայօր . վէ
տինկէյէնէրէ պունո'ւ անկլաթ-
մագ իսթէյօր քի , հէր պիր ա-
տէմ' պունա էյիճէ տիգգա'թ
վէրմէլի , վէ խադրնա պունո'ւ
կէթիրմէլի տիր քի' էյէր փէյ-
զամպէր վասիդասը իլէ փէշին
խապէր վէրլիմիշ Եղի'ա Յով-
հաննէս իսէ , օղէման Ս'եսիանըն
վագթը կէլմիշ տիր , վէ ա'ղիմ'
հէմ' ա'ծայրպ թէպտիլիքլէր վա-
գի' օյմագտա օյաճագ օլտուղու-
նու պիլմէսի ֆարլ տոր : Լայէր
պու րէյի գապուլ էտէրլէրսէ ,
օ' օնլար Եղի'ա օլուպ' օնլարը
կիւնաշլարընտան տէօնտէրէճէք ,
վէ օնլարը պու ճէլիլ փատիշա-
լըգ իշին Հագգըրլայաճագ . եօղ-
իսէ' Բապպըն կէլմէսինին պու
կիւնիւ օնլարա փէք Տիյպէթլու
օլուպ' օնլար թէհտիտ օլունան

օլան' իշխմսին :

16 Լամա պու սիլիլէյի

լա'նէթ իլէ վուրուլաճագլար :
Ս'ապ'լ . Դ . 5 , 6 :

Պուրատա' Յովհաննէսին Հագ-
գընտա հէի պու ա'ծայրպ շէհա-
տէթ թէքմիլ օլուր : յունն
Հագգընտա Քրիստոսուն նէ'
սէյլէտիյինի վէ նէ տիւշիւնտիւ-
յիւնիւ' Յովհաննէս պո'ւ տիւն-
եատա ապա պի'լմէտի : յուն
պիլմէսի' պէլքի օնուն եիւրէյինէ
պուլունտուղու եալընըղըգ հա-
լինտէ Հապստէ պիր ազ զէման-
լըգ թէսէլի վէրիրիտի : Լաքին
եիւրէյի' Պօղոս Լապեալ կիպի
էն քիւշիւք աղիզէրին էն քիւ-
շիյիւ օլտուղունու' վէ մալիք
օլտուղու մէսնէտ ու մէրթէպէյէ'
վէ օլ զէմանտէ կէրէքլիք վէ
սատագաթ իշին չէքտիյի էգի-
յէթ ու սէրէնճամարա լայըգ-
սըզ օլտուղունու տույմասը' օնա
տահա' խայրըր վէ տահա' էմին
իտի :

Յայտնութիւն քիթապընտա'
Քրիստոսուն Լսիատաքի նէտի
քիլիսէնին Հագգընտա վէրտիյի
շէհատէթէ մալիք իզ , վէ Լա-
ճիլէրտէ' օնուն փարիսեցիլէր
վէ Յուգա վէ Եհհուտիլէրին
Հագգընտա վէրտիյի շէհատէթէ
մալիք իզ : Լայ' օգույան' հէ'ր
քիմ' իսէն , Քրիստոս' կիւնտէն
կիւնէ սէնի'ն Հագգընտա տալի
շէհատէթ վէրիյօր . իմտի պու
շէհատէթ նէ' տիւրիւ շէհատէթ
տիր տիւշիւնիւրտիւն : յ' հէր
նէ' տիւրիւ իսէ , կէօքտէ գայա
օլունույօր , վէ պիր կիւն օյա-
ճագ քի' պիլմէսին ա'լմէ իլան
ու նէշը օլաճագ :

16—19 Քրիստոս Լաֆէնտիմիզ
Յովհաննէսի մէտէ էթմէքտէն' օ-

քիմէ՝ պէնկզէտէյիմ . փա-
զարլարտա օթուրուպ՝ ար-
գատաշլարընա չաղըրան չո-
ճուգլարա՝ պէնկզէր .

17 Քի տերլէր . Սիզէ
տիւտիւք չալորգ , ամմա
րագա է՛թմէտինիզ . սիզէ

Ֆիղա՛ն էթտիք , ամմա տէօ-
յի՛ւնմէտինիզ :

18 Փիւրա Յովհաննէ՛ս
կէլտի , քի եէմէզ վէ իչ-
մէզ , վէ՛ Ղիննի՛ վար տէր-
լէր :

19 Լտէմ՝ Օղլու կէլտի ,

նուն խրզմէթինն պերէքէթլէրի-
նէ միւնէսէր օլուպ՝ շիմտի . Քը-
րիստոսուն խրզմէթինն պերէ-
քէթլէրինէ նայիլ օլանլարըն եիւ-
րէք էյրիլիյինի թէքտիւր էթմէյէ
տէօնտիւ , վէ օնլարըն տուրագ-
սըզ՝ ուշղունսուզ՝ հագսըզ՝ վէ
նարամազ հարաքէթլէրինի կէօս-
թէրէճէք պիր թէշպիհ պուլմազա
ա՛ճիզ գալմըշ կիպի կէօրիւնիւ-
յօր : Վ ու . է . 31—35 :

— Փապարտարա : Պունլար աչըզ
մէյտանլար օյմաղըլա՝ չօճուգլար
էքսէրի՛ օյնամազ իչիւն օ՛րալա-
րա զօփլանըրլար իտի : — Սիզէ
պիւրա՛ն չալարգ : Չօճուգլար՝
աթալարընըն վէ պէջիւքէրինն
իշէտիյի շէյլէրի՛ էտէլլէր . վէ
չօքքէրրէ օնլար՝ ախէր քիմնէ-
լէրին էթտիքլէրինի կէօրտիւքտէ՛
օնլարըն թապլտիւնի՛ էտէրլէր ,
տիւյիւն զիյաֆէթի օլտուն՝ ճէ-
նագէ՛ նասը օյտուն՝ օնու օյու-
նա՛ չըգարըրլար : Չօճուգ-
լար՝ ճահիլ մէշրէպլի օլուր :
(Նլարըն պիր դագըմը պուրա-
տա՝ գանաա՛թըրզ վէ ի՛նաաճը՝
ա՛գըլըրզ վէ ճահիլ՝ վէ արգա-
տաշլարը իլէ հիշ պիր օյոււնա
պիրլէշմէէ իսթէմէ՛զ կէօսթէ-
րիլլէրլէր . օ պիր դագըմը իսէ
փէք միւնասիպ պիր դարզ իլէ
օնլարըն պու հարաքէթինտէն
շէքմա՛ էտէր կէօսթէրիլլէրլէր :
Պունլար տէրլէր քի սիզին կէօն-

լիւնիւզիւ էթմէյէ էլիմիպտէն
հէփ կէլէնի էյլէտիք , լաքին հիշ
պիր շէյ իլէ կէօնլիւնիւզ օլ-
մայօր : Չօճուգլարտա պու մի-
սիլիւ ախազ ու մէշրէպ՝ զայէթ
քէօթիւ տիւր , վէ հէր վէճէ
իլէ թէտիպսիզ կէլիլիլմէլի տէ-
յիլ տիր : Յիսուս լաքէնտի-
միզ տէյօր քի՛ զայէթ ա՛ղիմ վէ
մուհիմ մատտէլէրտէ՛ օլ ա՛սիրին
ատէմլէրի ա՛յնի պունն՝ կիպի
ա՛մէլ էյլէտիլլէր : (Նլար՝ նէ՛
Քրիստոստան նէ՛ Յովհաննէս-
տէն՝ խօշանտըրար : (Նլար՝
էն էյի վէ ա՛լէա վա՛ղճըրլարա
մալլէք իտիլլէր . լաքին օնլարը
տինկլէյիպ մէնֆաա՛թ թաշսիլ
էտէճէք եէրինէ՛ օնլար սալթ
գուսուր պուլմագ արտընա տիւշ-
տիւլէր : — Եէէզ վէ իլէզ :
Յովհաննէս՝ փէր հիզքիարլըզ վէ
րիյաղէթի հագգընտա մէշուր
իտի : Պագ՝ Սապիլ . 7 . 4 ,
վէ Ժա . 8 շէրհինէ : լաքին օն-
լար պունու՝ օնտա պիր զէմմէ
լայըզ շէյէ՛ չէվիտիլլէր : (Ն-
լար տէրլէր իտի , քի օ՛ պունու
պիր ֆէնա րուհ իլէ էտէր իտի ,
քի օ եիւզիւ կիւլմէ՛զ հիշ պիր
քիմնէյէ պէնկզէմէզ՝ վէ ախէր
ատէմլէր կիպի եէյիպ իչմէյի
կիւնաս օայան ա՛ճայրպ պիր
քիմնէ իտի : — Կէլլիլ , իլէ Էէր հէ՛
իլլէր : Վ ու . է . 29 , 30 : 7 .
36 : Ժ7 . 1 : Ժ8 . 2 : Ժ9 .

քի եէր հէմ իչէր, վէ Իշ-
թէ չո՞գ եէյիճի վէ պէքրի՝
կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւ-

նահքեարլարն տօսթու ա-
տէմ տէրլէր. ամմա ի՛լմ՝
էվլատլարնտան թաստը՞գ

5—7: Ի՛լլա՛հ հնսանլարը թէվ-
պէյէ կէթիր Թէյէ տիւրլիւ տիւր-
լիւ եօլար գուլանըր: (Նուն
պիզէ պա՛ղը տէֆա՛ կէօնտէրտի-
յի գուլարը պիզի՛ կիւնահ-
քեարլարն ետրամաղըղընա վէ
սէֆիլլէյիսէ ֆիղան ու ֆէրեատ
էտէրէք՝ Ի՛պպըն հիւպէթու
դաղապընն թէհտիտէրի՛ իլէ
գանտըրմաղա չալըլար. վէ ա-
խէր զէմանլէրտէ օնլար միւժտէ-
լէր կէթիրէն խապերճիլէր կիպի
կէլիպ՝ ապու հայաթըն փունկար-
լարնա՛ էպէտի պէրէքէթլէրին
զեյաֆէթլէրինէ պիզի տա՛վէթ
էտէրլէր: Յովհաննէս՝ պու
դարիգլէրին պիրինտէ՛ կէլիլ
իտի՛ վէ ինսանլար օնտան խօշ-
լա՛նմատըլար: (Նուն ի՛թիպա-
րընը գըրմաղա՛ չալըլար, չեյլէ
քի՛ խալգ օնու զէվգլէնսին, վէ
օնուն նասիհաթլէրինէ գու-
լագ վէրմէսին: Քրիստոս՝ պիր
պաղա՛ դարիգտէ կէլտի: (Նո-
նա՛մրիւնիւ տահա՛ զիյատէ՛ ա-
տէմլէրին պէյնինտէ կէչիրիպ՝
ախէր ատէմլէր կիպի կէչինմէյի-
լէ, Յովհաննէս՝ եախօտ ախէր
փէյլամպէրլէր միսալի (Եբե՛.
Ժե. 17: Ժգ. 8, 9) վիւճիւտիւ-
նէ օգատար շէտիտ ըիյազէթ իլէ
սըգլէթ վէրմէտի. իլա եիւզիւ
կիւլէր կէօրիւնիւպ հէր տիւրլիւ
ատէմլէր իլէ գօնուշո՛ր՝ վէ հա-
ղըրըգ իլէ դաա՛մլարա՛ զեյա-
ֆէթլէրէ՛ վէ տիւրլիւլէրէ տա՛-
վէթլէր գապուլ էտէր խո: Ա՛ է
պու ճիւմլէ իլէ օնլար օնու՛-
հէման Յովհաննէսի էթմէյօր
տէյիւ զէմմ՝ էթտիքլէրի շէյի
էյլէտիլի իչէն ֆա՛սլ էտէրլէր:

(Նուն՝ չո՞գ եէյիճի վէ պէքրի՛
չաղըրըլար, վէ քէօթիւ հէմ՝
ալադ քիմսէլէր իլէ գօնուշոյօր
տէյիւ օնտան շէքվա՛ էտէրլէր:
Պագ՝ Ս՝ապլ. Թ. 10—12
շէրհինէ: Իմտի էյէր տիւնեա-
նըն իւզէրինտէ պադ պասան-
լարտան եա՛լընըգ թէքսիլէն փաք
օլան Սա՛թի շէրիֆէ պու միսիլ-
լիւ եալան եէրէ գապահաթլը
տէնտի՛ իսէ, վէ օնա եարամաղա-
նէ հասէտ օլունուպ զէմմ ու
պուհթան օլունտու՛ իսէ, օնուն
տօսթլարը՝ քէնտիլէրին մերամ-
լարընա եանղըլ մա՛նա վէրի-
լիպ՝ քէնտիլէրէ գարըլ եալան
եէրէ հէր կէօնա քէօթիւ սէօզ
սէյլէնտիլի զէման թա՛ճիւպ
է՛թմէսիլէր: —Ի՛լմ՝ էվլատլա-
րնտան Թաստը՛գ օլա՛ն: Եա-
ղըլար վէ Փարիսեցիլէր՝ վէ օլ
տէվրին հէփ գապահաթ՝ պու-
լուճուլարը Քրիստոսուն վէ
Յովհաննէսին ա՛մէլ ու հարա-
քէթի հագըրնտա հէր նէ տէրլէր
իտի իսէ տախի՛ ի՛լմին հէփ էվ-
լատլարը վէ շայրտլէրի՛ եա՛նի
հէփ ա՛լիմ վէ պիղարա՛զ օլան
քիմսէլէր՝ օնլարըն ա՛մէլ ու հա-
րաքէթիլին սէպէպիւնի անկլայա-
ճաղա՛ր, վէ օնու պէյէնէճէք-
լէր: Քրիստոս՝ քէնտի սէր-
պէսթլիլի վէ ա՛լէմ իլէ գօնուշ-
մասըյըլա՛ Յովհաննէսի գապա-
հաթլը չըգա՛րմատը, վէ Յով-
հաննէս տախի քէնտի սագընըպ
իհթիրաղ էթմէսի իլէ Քրիս-
տոսու գապահաթլը չըգա՛րմատը:
(Նլարըն՝ իքիսիլին տէ ա՛մէլ
ու հարաքէթլէրի ա՛գիւանէ՛
իտի, վէ հէփ ա՛ղըլը օլանլար՝

օլտուռ :

20 ՕԼ զէման շՈԼ իչէ-
րինտէ օնուէն էն չօգ գուովէթ-
լէրի իճրա օլան շէճրլէրէ

օնուէն աօղըուլուղունու անկայըպ՝
օնա հագգ վերիլէրիտի : Պան.
Ժբ. 10 : Սաղ. 77. 5, 6 :
Պագ. Պօղոսուն քէնտի հարաքէ-
թի հագգընտա վերտիյի թա'րի-
ֆէ : Թ. 19—22 :

20. Սէլէն էթմէյէ պաշտաբ :
Վրիստոս Լաֆէնտիմիլ օլ սիւ-
սիյէ իչիւն ա'լեսսէվի տէտիյինի
շիմտի մախսուսճա՝ քէնտիյին
թա'լիմ մուսիւճիլաթլէրինին
էն չօգ իճրա օլտուղու օլ Պա-
լիլան տէնիղինին եղրաֆընտա
օլան շէճրլէրէ թաղաբգ էտէր :
Լաֆէնտիմիլ օնլարա սիթէմ էթ-
մէյէ՝ եա'նի օնլարը շիտտէթ
իլէ թէքտիր էթմէյէ՝ եախօտ
տաճա միւնասիպի օնլարն իւ-
զէրինէ Մլաճ դարաֆընտան կէ-
լէճէք օլան աղըր հէօքմէրի թաղ-
րիր էթմէյէ պաշտաբ : (Ն-
լարա Լանճիլի վա'ղ էթմէյէ օն-
տան չօգ էվիլէլ պաշլամըջտուր :
Սաղ. 77. 17 : (Նլարը
խէրասըն զիյաֆէթինէ տա'վէթ
էթմիշիտի , լաքին օնլար կէլմէյէ
իսթէմէտիլէր . օնլարա Մլ-
լաճըն ա'ճայըպ մուհապպէթին-
տէն խապէր վերմիշիտի , լաքին
օնլար՝ ինամմաղա իսթէմէտիլէր .
օնլարն կէօղլէրի՝ էօնլանտէ
չօգ միւճիլաթլէրի իշէմիշիտի ,
լաքին օնլար թէվպէսիղլէյին վէ
իմանսըլըլըն թէսիրի՝ ալթընտա
գալմըշլարլուր . քէօրլէրին կէօղ-
լէրինի աչմըջտուր , լաքին օն-
լարն զիճլէրի քիւլիլէյէն գա-
լիանսըշ գալմըջտուր . խաթմա-
լարն սաղալթմըջտուր , լաքին
օնլարն ճախլարը շիֆա պուլմա-

սիթէմ էթմէյէ պաշտաբ ,
քի թէվպէ էթմէտիլէր :

21 Վա'յ սանա՝ էյ Գո-
րազին , վա'յ սանա՝ եա

տը . էօրիլէրէ է'օմիւր վէ-
րիպ տիրիլթմիշիտի , լաքին օնլար՝
կիւնաճլարտա վէ թէօճմէթլէր-
տէ էօրիւ գալմըշլարլուր : — Վէ
լէմպէ է'լմէպիլէր : Մլաճա գար-
շը կիւնաճ իշէյիպ օնուէն ա'ղիլ
նօմօսունու պօղտուգլարը իչիւն
տէյիլ , խրրսըղլըպ՝ զինա՝ գալմ-
վէ ախէր կիւնաճլար իշէտիլէրի
իչիւն տէյիլ , իլա թէվպէ էթ-
մէտիլէրի իչիւն : Վիւնաճ իշէ-
մէսի հիյպէթլու պիր շէյ տիր .
լաքին թէվպէ էտիպ օնու թէրք
էթմէմէսի՝ օնտան տաճա՝ հիյ-
պէթլու տուր :

21. Վա'յ : Պու՝ գասալէթ վէ
տարղընըգ վէ կէլէճէք պիր զա-
լապը ի'լան էթմէք պէյան էտէն
պիր թագրիր տիր : Վրիստոս՝
միւպարէքլէմէյէ՝ կէտի . վէ
պէրէքէթլէր օգումաղըլա պաշ-
լատը : Սաղ. 77. 3—10 :
Լաքին օնուէն պէրէքէթլէրինի
թաճգիր էտէնլէր՝ օնուէն հիյ-
պէթլու լա'նէթլէրինի՝ ալաճաղ-
լար : — Վորապէն — Բէլմայի-
լա : Պու իքի մաճալ՝ Վալիլա
տէնիղինին փօրեաս դարաֆը ու-
ճունտա՝ Վալիանայունուն եա-
նընտա իտիլէր : Բնթայիդա՝
Վրիստոսուն նազիլէթինտէ չօգ
քէրիէ զիքը օլունուր . վէ օնուէն
շայիրտլէրինտէն իչիւն օրատա
էյլէնիլլէրիտի : Սաղ. 77. 10 :
45 : 77. 22 : Պաղ. 19 :
Ֆիլ. 2. 45 : Ժբ. 21 : — Տիւ-
րա Վէ Սիւրան : Պունլարըն ի-
քիսի տալի էսքի՝ զէնկին՝ փուլթ-
փէրէսթ՝ վէ փէք եարամազ
շէճրլէրի տի : թէվարիս պիղէ

Ինթայիդա ղերա սիգարէ օլալաւ'ը իտի , չօգտան չուլ
 իծրա օլունան գուվվէթլէր' վէ քիւլ իլէ թէվպէ' էտէր-
 Տիւրոս վէ Սիգոնտա օլմուշ լէրիտի :

օնլարն մադրուրլըզուճու վէ
 եարամազլըղըր վէ հէլա'ք օլ-
 մայէրինի իապէ'ր վէրի : Ը-
 ղեզ Բիթապլա'ր տախի էջլէ
 էտէր : Եւայ . իգ . 1—17 :
 Եւէ . ին . 22 , 26—29 : ին .
 2 , 3 : Եւէ . իգ . 2—21 : ին .
 2—36 : իր . 2—23 : Ը-
 ա . 9 , 10 : Ը-
 3 , 4 : Սիգոն' տիւնեանըն էն
 էսքի շէհրէրինն պիւրի' իտի
 Հոնի . իթ . 13) . վէ թաճմին
 օլունմուշ տուր քի' Բամին
 թօրնու Սիգոնտան պինա օլուն-
 մուշուտու : Ը-
 մուշ . Ժ . 15 :
 Ըշեր սրպղընն սինօրո'ւ իչինտէ
 իտի (Ը-
 ա . 31) . վէ ա'զիմ թիճարէթի
 հէմ կէմիսինն չօգուղու իչին
 մէշո'ւր իտի : Սիգոնուլար պա-
 դըլ ալաճը' Ըստարովթ տէտիք-
 լէրի գարը իտի : Դ իմագ . Ժա .
 5 , 33 : Եարամազ Յեզաբէլ
 սուլաճ օլ շէհրտէն իտի , վէ
 օ' Իսրայէլին արասընա Բա'աղըն
 վէ Ըստարովթուն ի'պատէթինի
 իտիալ էտիպ' մէմէքէթ գանու-
 նու իլէ սապիթ էյլէտի : Դ իմագ .
 Ժգ . 31—33 : ԺԷ . 4 , 19 : իա .
 25 :

Տիւրոս' Սիգոնուն գրպլէ դա-
 րաֆընտա' օնտան իյիրմի մի'լ
 գատար ուզաք տըր : Ըսքի գէ-
 մանտէ' պիր միգտարի պիր քիւ-
 չիւք ատանըն իւզէրինտէ' վէ
 պիր միգտարի գարանըն իւզէ-
 քինտէ' պինա օլունմուշուտու
 վէ պէջիւք ա'ղամէթ վէ թիճա-
 րէթէ մալիք պիր պէջիւք շէհր
 իտի : Բաբընն փատիշաճը
 Բարու գոգոնոսոր օնու' օն իւշ

սէնէլիք մուհասէրէտէն սօնկրա
 ֆէթճ էյլէտի : (Նտան սօնկրա
 եինէ թէքրար պինա' օլունտու .
 լաքին պէջիւք Ըղէքսանգրոս'
 պէշ ալըք պիր ի'նատը մուհա-
 սէրէտէն սօնկրա ֆէթճ էյլէտի ,
 վէ օնու հարապ էթտի : Ը-
 քի շէհրին պիր նիշանը գալ-
 մատը . իւլա օնուն ծիւմէ
 էվվէլէքի ա'ղամէթի վէ գուվվէ-
 թի վէ ի'զգէթի կիթտի : (Ն'
 քէնտինն ա'զիմ եարամազլը-
 ղը իչինն հարապ օլունտու :
 — Ը-
 ալ վէ Բիւլ իլէ : Ըուլ'
 էքսէրի նաս վէ մաթէմ նիշանէսի
 տէլիւ կիյիլէրիտի . վէ վիւճիւ-
 տիւն իւզէրինէ քիւլ սէրփմէք'
 ա'զիմ գասալէթ ու էլէմ պէյան
 էտէր իտի : Ը-
 ա . Ժ . 12 : իգ .
 6 : Եւէ . Ժ . 26 : Ը-
 ա . Ժ . 5—10 : Պուրատա մա'նասը
 պո'ւ տուր քի' օնլար ղայէթ ա'-
 ղիմ գասալէթ կէօսթէրէրէք
 թէվպէ' էտէճէքլէրիտի : (Նլար'
 Նինէվէլիլէր կիպի' քէնտիլէրին
 գապաճաթը վէ թէհլէքէտէ օլ-
 տուգլարըն կէօրիւպ' եարա-
 մազլըզլարնտան տէօնէճէքլէր-
 իտի : — Ը-
 ալ վէ Երէլէրիտի էտէյօր
 քի' թէվպէյէ կէլմէյէն Եհճու-
 տիլէր' Տիւրոս իլէ Սիգոնուն
 փուլթիլէրէսթ էհալիսինտէն տա-
 ճա' գէյատէ կիւնաճտա գաթը-
 լանմըլ' վէ օնուն թա'լիմաթ-
 լէրինտէն վէ միւճիղաթլէրինտէն
 թէսիր գապուլ էթմէյէ տաճա
 եարամազ փուլթիլէրէսթ շէհրլէր
 օնու Եհճուտիլէրին շէհրլէրին-
 տէն էյի գապուլ էտէճէքլէր

22 Լնճադ սիղէ տէրիմ .
Տիւրոսս վէ Սիղոնա շէրաա'թ
կիւնիւնտէ սիղտէն տաճա'

զիյատէ Թէհամմիւլ օլունա-
ճադ :

23 Վէ սէն՝ Թա կէօյէ'տէք

իտի : Եւէլ . 7 . 6 , 7 : Սաթի .
Ժք . 41 , 42 : Վարժ . Ժք .
44—48 : Իք . 27 , 28 :

22 . Երաւի իւնիւնտէ :
Սօնկ կիւնտէ , մահէր վէ սօնկ
հիսապ կիւնիւնտէ , քի օնտա
ճիւմէն ա'լէսին շէրաա'թի' կէօ-
րիւնէճէք , քի օնտա՝ քիթապլար
աշլաճադ , էօրիւկէր գալգաճադ ,
վէ ճիւմէսի' հէր քէսէ քէնտի ա' .
մէլիւն կէօրէ հէօք՝ օլունաճադ :
Սաթի . Ժք . 36 : 7 . Պէպ .
7 . 9 : 7 . 7 : Յայա . 7 . 12—15 :
— Տաւա՝ զէյաթէ Բէհամմիւլ օ-
լունաճադ : (Նլարըն գապա-
հաթը՝ Եհհուտիւրիւնքի' գապար
պէօյիւք տէյի'լ իտի , վէ օնլա-
րըն ա'ղապը՝ տախի օլ գատար
պէօյիւք օլմայաճաղըտը : Պալ .
Ժք . 47 , 48 : Եք . 2 , 3 :
7 . 4—8 : 7 . 26—31 :

23 . կէօյէ'տէք Երաւիւնէն :
Պու՝ Իպրանիճէտէ պիր զարպի
մէսէլ իտի , քի պէօյիւք տէվէ .
Թէ վէ նի'յմէթլէրէ մալիք օլմադ
մա'նասընա իտի : Վափառնայուճ
շէհրի' ֆիլ վագի' պիր Թէփէնին
իւզէրիւնտէ՝ տուրուրուտու . վէ
Իֆէնտիմիդ պու սէօզլէրի սէօյ-
լէտիյի' վագըթ՝ իհիմալ քի ,
աշաղատաքի վատիտէ՝ տու-
րուպի փարմաղը իլէ օնու կէօս-
թէրիտի : Էճմ տախի պու
շէհրի' էյի պիր հալտէ իտի ,
վէ էյի Թիճարէթէ մալիք օլմա-
ղըլա , դանիմէթ վէ զէնկիւնլիք
իլէ տօլո՝ իտի : Լաքին պուն-
լարըն ճիւմէսիւնտէն զիյատէ՝
Րապպ Յիսուս Քրիստոսուն
հուզուրունա՝ վաղընա՝ վէ միւ-
ճիղաթլարընա նայիլ օլմուշու-

տու : Պունտան զիյատէ Իս-
րայէլտէ պու իսուսուստա պիր ա-
խէր շէհրէ ի'ղէթ վէրի'լմէ-
միշիտի : Վրիստոս օրատա տուր-
տուղու գատար հի'չ պիր պաշ-
գա եէրտէ տո'լրմամըլըտը , վէ
օրատա իլէտիյի միւ՝ ճիղաթլար
գատար՝ հի'չ պիր պաշգա մա-
հալտէ իլէ՝ մէմիշիտի : Պագ-
Սաթի . 7 . 13 շէրհիւն : Տէնէ
պիլի' քի՝ օլ շէհրին հէփ
էհալիսին կէօյիւն գափուսնէն՝
գատար կէօթիւրտիւ , վէ օնու
աշտը . լաքին օնլար՝ կիրմէյէ իս-
թէ՝ մէտիլէր : — Տէհէնէճէփէ
Էնպիլի'լէճէսին : Եայ . Ժք .
12—15 : Ողթ . 7 . 1 , 2 : Ե-
վէլ . Իք . 12—19 : Եք . 4 :
Վափառնայուճ՝ էվիլէտէն հէր
նէ՝ գատար եիւճէլմիշ իտի իսէ ,
օլ գատար տախի տէրիւնէ՝ պա-
թաճաղըտը : Պունտան պիր
գա'չ սէնէ սօնկրա պու շէհրի'
Հոռվմաղլար իլէ Եհհուտիւրիւն
պէյնիւնտէ վագի' օլան ճէնքլէր-
տէ պո՝ւ տէրէճէ հարապ օլտու
քի՝ շիմտի օնուն մուգատտէմա
նէրէտէ օլտուղու սահիհան մա-
լիւմ տէյի'լ տիր : Պու՝ հէլաք
օլուպ արթըգ պիր շէհրի տէյի'լ
տիր : Ելաճըն սանտըղը տուր-
տուղու մահալ օլան Ելի'լ
շէհրի տախի պունուս կիպի հէ-
լա՝ք օլմուշ տուր : Սաթի . Տք .
60 : Եք . 12—15 : Իք .
6—9 : Լաքին պուրատա Ի-
ֆէնտիմիդ էօյրէթմէյէ մէրամ
էյէտիյի կէրէքլէք պո՝ւ տուր
քի , պու տիւնհատա էն ա'ղիմ
իհսանլարա նայիլ օլանլար՝
քէնտիլէրիւնէ վէրիլէն քէրէմլէրի

եկեքեքէնէն՝ եա՛ Կափառ-
նայում , ճէհնէնէմէտէք
էնտիրիլէճէքսին . զերս սէն-
տէ իճրա օլունան գուլվէթ-

լէր՝ Սողոմոնա օլմուշ օլսա-
լարրտը , թա՛ պուկինէտէք
գալլը՛ր իտի :

24 Լամա սիգէ տէ՛րիմ՝

Փէնայէ գուլանրպ գըյմէթլէրի-
նի պիլմէղլէրսէ՛ ախրէթտէ ա՛-
զապարը տաճա՛ պէօյիւք օլա-
ճագորը : Ինճիլին իհսան էթ-
տիյի մէնֆաա՛թլար՝ էյէր էյիյէ
գուլանրլմա՛զսա , կիւնաճքեար-
լարը տաճա՛ տէրին ճէհնէնէմէ՛
պաթըրաճագար . վէ քիշի հէր
նէ՛ գատար երեքսէյէ չըգա՛րսա ,
տիւշմէսի տախի օ՛ գատար տէրին
վէ օ՛ գատար Տիպէթուլ օլուր :
— Սուրա՛ : Պու՛ փէք եարամազ
պիր մաճալ իտի . վէ Լալաճըն
հագգ շէրաա՛թը՛ իլէ ղայէթ
Տիպէթուլ պիր դարզ իլէ հէլաք
օլմուշուտու : Պագ՝ Սուրա՛ .
Ժ . 15 շէրհինէ . Օսնի . Ժգ .
13 : Ժթ . 13 , 24 , 25 : Տուր .
7 : Լաքին Լաֆէնտիմիզ թագ-
րի՛ր էտէյօր քի , Կափառնայու-
մուն էհալիսի՛ Սողոմուն էհալի-
սինտէն պէթէ՛ր իտի : Լալաճ՝
պունտան չօգ էվվէլ պիւթիւն
Եէհուտի միլէթիւնին հագգընտա
պունու թագրի՛ր էյլէմիշիտի :
Եգէլ . Ժգ . 48—50 : Ող .
Ժ . 6 : () նլար՝ տաճա պէօյիւք
ըշըգա՛ մուհապէթէ՛ վէ իլմէ՛
դարշը կէօղլէրինի գափայըպ
կիւնաճ իլէտիլէր : Հագիգաթ՝
Լալաճըն մէլէքլէրի պիր զէման
Սողոմուն զէյարէթ էթմիշլէրիտի .
լաքին Կափառնայումուն՝ Լալաճըն
Օղու քէնտիսի՛ զէյարէթ էթ-
միշիտի : Սէլէքլէր Սողոմոնա՛
սալթ պի՛ր կէճէ գալմըշլարրտը .
լաքին Լալաճըն Օղու Կափառ-
նայումա հաֆթալար վէ այլա՛ր-
ճա տուրտու : () նլար՝ հիշ պիր

մու՛ճիգաթ իլէմէտիլէր . Լաքին
օ՛ չօգ ա՛ճայըպ մու՛ճիգաթլար
իլէտի : Սէօ պուրատա թագ-
րի՛ր էտէյօր քի՛ էյէր պու մու՛-
ճիգաթլար Սողոմոնա իլէնմիշ
օլսալա՛ր իտի , օրանըն էհալիսի
թէվպէ՛ էտէճէքլէրիտի , վէ օն-
լարըն շէհրի հարապ ու հէլաք
օլմայաճաղտը :

24 . Լամ սիգէ տէ՛րիմ՝ : Պունու
սիգէ՛ պէ՛ն սէօյլէրիմ՝ , պէ՛ն քի
պիլլըրիմ , պէ՛ն քի՛ էօլլէպէրին
վէ տիրիլէրին հաքիմի վէ շէ-
րաա՛թըլար օլմաղա թա՛յին օ-
լունմուշում , վէ շէրաա՛թըն
նա՛սըլ քէսիլէճէյինի պիլլըրիմ ,
սիգէ տէ՛րիմ՝ : — Տաւա՛ պէյապէ
լէհամիւլ օլունաճագ : Պու
Պապըն 22 խանէսինին շէրհինէ՛
պագ : Լալաճ . նի՛ճիւն Վարա-
զինին վէ Լիթսայիդանըն վէ
Կափառնայումուն հէվի էհալիսի
Վրիստոսու գապուլ էտիպ է՛-
պէտէն սաա՛տէթուլ օլմատըլար :
() նլար օնու՛ տիւննայը պո՛ւ
գատար սէվմէյիլէ՛ օնու օնուն
տիւննանըն խագրը իլիւն թէրք
էտէ՛մէտիլլէրի իլիւնմիւլ ըտտ
էթտիլէր : () նու՛ քէնտիլլէրին
պէօյիւքլէրի ըտտ էթտիլլէրի՛
վէ օնու հէմ օնա թապի՛ օլան-
լարը զէվգէնտիլլէրի վէ գօվա-
լարըզլարը՝ իլիւնմիւլ ըտտ էթ-
տիլլէր : Սէպէպի հէր նէ՛ իսէ ,
օնլարըն հալի շէրաա՛թ կիւ-
նիւնտէ նէ՛ գատար Տիպէթուլ
օլաճագ տըր : Պալ . Ժ . 12 :
Իշպու պէօյիւք շէրաա՛թ կիւնիւ
կէլիյօր , վէ էյ՝ օգույան՝ սէ՛ն

քի՛ շէրաա՛թ կիւնիւնտէ Սո-
ղոմ տիշարընա սէնտէն տա-
հա՛ զեյատէ թէհամմիւլ օ-

լունաճագ :

25 ՕԼ գէմանն Յիսուս ճէ-
վապ էտիպ տէտի . Լ՛յ կէօ-

տախի օրատա պուլունաճագսըն :
Ս է Վորաղին՝ Ինթսայիգա՛ վէ
կախառնայում շէհրէրինին ք-
շըղ վէ քէրէմ ու իհսանլէրի
Սողոմոնէրիլէրինտէն պէօյիւք
օլտուգլարը՝ կիպի՛ սէնին տախի
ըշըղն վէ նայիլ օլտուղուն քէ-
րէմ ու իհսան՝ օլ մէշուր շէհր-
լէրինքինտէն պէօյիւք տիւլլէր :
(Ն)լար՝ Սողոմոն մալիք օլ-
մատըղը նօմօսա մալիք օլտուգ-
լարը՝ կիպի՛ սէն տախի նօ-
մօսա՛ վէ օլ շէհրէրին մալիք
օլմատըղլարը Խնճիլէ՛ մալիքսին :
Խմտի շէրաա՛թըն ա՛ղիմ կիւ-
նիւնտէ վէրէճէյին հիսապ տա-
հա՛ պէօյիւք օլաճագ տըր :

25. Յիսուս ճէմապ էպիպ պէ-
պի : Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզին
շիւքը վէրմէտի՛ պուրատա ճէ-
վապ վէրմէք անկըլօր . շիւն քի
օնուն օլ սաա՛թտա թագրիք էյ-
լէտիյի եիւլէյի թէսիւֆ վէ գա-
սավէթ իլէ տօլտուրան ֆիքը ու
միւլաճագլարը պէօյլէ պիր տէֆ՝
էտիճի վէ թէսիւլի ու սէվինճ
վէրիճի ճէվապ իտի քի՛ օնուն
լուհունու շագլը՛ գ իլէ տօլտուր-
տու : Ղ . Ժ . 21 : — Կէօյիւն
վէ Էէրին Սաէնիլ : Վրիստոս
Լ՛ֆէնտիմիզ պուրատա փէտէրէ՛
նարատըլմալը՝ վարըղը քէն-
տինտէն՝ իհթիաճը օլմայան՝ էօ-
լիւմսիւզ՝ հէր շէյէ գատիր՝
կէրէք՝ վէ սաղ Լ՛լաճա՛ կիպի
սէօյլէր , քի օ քէնտի իրատէթի
շէրիֆինի կէօթտէ վէ եէրտէ իճ-
րա՛ էտէր , վէ օնուն իրատէթի
շէրիֆի նօմօս վէ գանո՛ն տուր :
Օննի . Ժ . 19 , 22 : Դ (Օ)րին .
Ժ . 14 , 15 : Դ թապ . Ժ . 15 :

Եսայ . ԿԷ . 1 : Ղաւն . Դ . 35 :
Վարձ . Ժ . 24 : — Սաւա շէւր
Էպիլի : Սէնին հագգ շէրաա՛թըն
իշիւն սանա համո ու սէնալէր
գըլարըմ . Վորաղին վէ Ինթ-
սայիգա վէ կախառնայումտա
պու մաղըուր վէ քէնտինի ա՛ղիզ
սայան քիմնէլէրէ էթտիյինի
պէյէնտիմ , վէ օնտան խօշաւ-
տըմ . մաղըուրլէրի պուճիլէյին
ալազլաթմաղա վէ հէլաք էթ-
մէյէ վէ մաճուպլարը եիւճէթ-
մէյէ վէ իւլա՛ս էթմէյէ հագգըն
օլտուղունու պիլլէրիմ . սէնին
քէնտի ա՛ղիզ հէօթիւմէթ ու
նուֆուղուն իլէ հէր հալտէ իլմ
ու հագգ ու կէրէքլէք ու մէր-
համէթ իլէ ա՛մէլ էյլէտիյինի
իգրար էտէրիմ : — Պաւլաթը
ա՛լիլէպէն վէ ա՛լիլէպէն
վէ Էէրին : Վրիստոս Լ՛ֆէնտի-
միզին կէօղլէրի՛ Խօգարտա զէքը
օլունան իւշ շէհրէրտէքի Խն-
ճիլի րէտտ էտէն մաղըուրլարա՛
տօղըուլմուշուտու : Վրաճին-
լէր՝ Խաղըճըլար՝ վէ Փարիսեցիլէր՝
նօմօս խօճալարը՝ հէօ օգուճուշ
վէ ա՛լիմլէր վէ գէնկինլէր վէ
միւլթէպէրլէր՝ քէնտիլէրինի փէք
ա՛լիմ վէ Վրիստոսուն ալազլա-
րը էօնիւնտէ օթուրուպ օնտան
էօրէնմէյէ մուհթաճ տէյիլ
սայարլարտը : Լ՛աքի Լ՛հաթն
փէյղամպէրլէքլէրի՛ Էլլէրինտէ
իտի . վէ օնլարն՝ օգուճագ
կէօղլէրի վէ իշիլմէյէ գուլազ-
լարը վարըտը , վէ Վրիստոսուն
միւլճիզաթլարըն կէօրտիւլէր ,
վէ նաաիհաթլարըն իշիլթալէր .
լաքին մաղըուրուգ օնլարըն
կէօղլէրինի քէօրլէթմիշիտի . վէ

խօշ կերինտիւ :

27 Փետերիմտէն պանա

րի եաշար վէ ինթիար օլուր :
 Նի՞նն պիր քիմսէնին պապասը
 իման սահպի վէ ի պատէթքեար՝
 վէ ախէր պիր քիմսէնին պապասը
 պէքրի վէ ֆասըգ օլուր : Պու-
 նուն կիպի պին սիւալէրէ՛ վէրէ-
 պիլտիյիմիզ եա՛լնըզ ճէվապ՝
 “Պէլի՛ եա՛ փէտէր՝ զիրա հու-
 զուրունտա պէջլէ՛ խօշ կէօրիւն-
 տիւ ” տիւր : Յօ՛ւ Ը՛ 13 :
 Եօօ . ին . 9 : ին . 9 , 10 :
 Պօօ . 7 . 25—28 : Զօօ .
 թ . 18 : Ժօ . 33—36 : Եփէ .
 ւ . 9 , 11 : 7 . 11 : Բօ . ւ . 9 :
 27 . Փետերիմտէն պանա հէ՛ր շէյ
 Լէօլէ՛ օլուրապօ : Զէման պու-
 թա՛լիմաթ՝ Եէնի Լ՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛
 մա՛հալնտէ թա՛լիմ վէրիլյար :
 Սօօ . ին . 18 : Յօօ . 7 .
 35 : Ե . 21—27 : Ժօ . 3 : Ժէ .
 2 : Եփէ . ւ . 20—23 : Փիլի .
 7 . 9—11 : ւ . Պէօ . 7 . 22 :
 Պունուն մանասը պու տուր քի՛
 Սօօիա քէնտի Վիլիսէսինին
 մէնֆաա՛թը իշիւն՝ հէր շէյին
 իւզէրինտէ հէօքիւմէթի՛ վար .
 վէ ճիւմէ տիւնեալարտա հէր
 պիր շէյին իտարէսի՛ օնուն եէնի
 ալարը մէսնէտինէ պինաէն՝ եա՛-
 նի Լլա՛հ վէ ինսան վէ Սիանձը
 օլմասընա պինաէն մախտուս պիր
 դարդ իլէ օնա՛ թէսլիմ օլուն-
 մուշ տուր . շէյլէքի օ՛ քէնտի
 իապընը շէյյոանըն վէ կիւնահըն
 հէօքիւմէթիստէն իշիւն էյլէսին ,
 օնլարը եպտիսի՛զլէթ ու ճէլալէ
 սաղ սէլիմ գուլաղուլասըն , վէ
 օնլարա պիր եպտիսի միրաս վէր-
 սին : Լլահըն էյլէսինին վէ
 մէրհամէթիսին հէօփ փունկար-
 լարը օնտա՛ տըր : Օնուլ՝
 հի՛հ պիր մուգատտէր իճրա օ-

հէ՛ր շէյ թէսլիմ օլունտու ,
 վէ Օլուլու քի՛մսէ դանը

լունմազ : Պու տիւննայէ՛ օ-
 նուն վասիդասի իլէ օլմատըգձա՛
 հի՛հ պիր պէրէքէթ կէլմէզ :
 Օնուն գուլմէթի վէ լալգըզը
 իլէ օլմատըգձա՛ հի՛հ պիր կիւ-
 նահընար իշիւն պուլմազ : Օ-
 նուն էլէրի իլէ ալթըլմատըգձա՛
 հի՛հ պիր կիւնահընար ճէհէնէ-
 մէ ալթըլմազ : Կէրէք սատըգ-
 լարըն վէ կէրէք եարամազլարըն
 իւզէրինէ սօն հիւքմ՝ օնուն
 աղզը՛ իլէ թագրի օլունմազ :
 Օ՛ հէփ ա՛լէմէրին Րապպը՛
 տըր . վէ եպտի տիւննայէ կի-
 տէնէլէր՝ եա շազ ու մէսրուր
 եախօտ դամ ու գասալէթ իլէ
 տօլու օլարապ՝ քէնտիլէրինի պիր-
 տէն օնուն հիւքմ էյլէտիյի
 մէմէքէթին իշիւնտէ՛ պուլուլար :
 — Օլուլու քի՛մսէ դանլալ՝
 փէպէրէն մափա : Եօօ . թ .
 5 , 6 : Պօօ . 7 . 22 : Յօօ .
 19 : Լլահըն Օլունուն
 դապիա՛թը պէջլէ՛ տիր , ինսան-
 լըզ իլէ Լլահընըն պիրէշմէլէ-
 րինին սըրըր պէջլէ՛ տիր քի ,
 օնուն հի՛հ պիր էյլիւմիւլ ատէմ
 անկալամազ : Տիւնեա օնու
 պիլմէզ : Յօօ . ւ . 10 : ւ
 Յօօ . 7 . 2 : Վրիսթիանլար
 օնուն հադգընտա պիրազ շէյ
 պիլիլիլէր . մէլէքէր օնտան զիւ-
 լէյատէ պիլիլիլէր . լաքին օնու
 թէքիլիլէն սալթ Լլահ պիլիլ :
 Լյէր օ՛ սատէճէ ատէ՛մ օլսայը-
 տը , պունուն կիպի պիր սէյ-
 յիշ գուլլանմազըտը : Վրիա
 էյէր Պետրոս եա Յովհաննէս
 պէջլէ սէօյլէսէլէրիտի , պօշ
 սէօ՛ղ սէյլէմիշ օլուրէրիտի :
 — Փէպէրէն գալիլ Օլուլու . . .
 դաշըն գալիլալ : Զի՛հ պիր ա-

շում լաղի՞Ք՝ վէ եիւքիւմ՝
հաֆի՞Ք տիր :

ՊԼՊ 12 :

1 ՕԼ գէմանտա Յիսուս

18 : Ծ (Յ)ձ . Ե . 3 : Պէնիմ՝
մաղուպ էյլէտիյիմ խըզմէթլէր
մա՛գուլ օլուպ՝ պաշգա տինլէր
նիզամլարը կիպի ինսանա եիւք
տէյիլ տիր : Պէնիմ տինիմ՝
Փարիսեցիլէրին ուզուն տուա՝
լարընը վէ չօգ ուրուճլարրնր
մաղուպ էյլէմէզ . սիւննէթին
գանլը այնինի մաղուպ էթմէզ .
սիզտէն՝ սէնէտէ իւշ տէֆա
Երուսաղէմէ վարպ՝ պաճալը
գուրպանլա՛ր սունմայր դալապ
էթմէզ . իլս սիզի պիրտէն՝ Եէ-
հուտիլէրին այինլէրինի սագլա-
մանըն եիւքիւնտէն էպէտէն
գուրթարըր : Վալ՝ . ԺԵ .
10 , 28 , 29 : Պէնիմ տինիմ՝
սիլին իլք սօղան էվլատլարընը-
զը՝ ճանըն կիւնասը իչիւն վիւ-
ճիւտիւն մէյվէսինի հիչ ապա
մաղուպ էթմէզ : Ս՝ . 7 .
6—8 : Փուլթիւրէսթլէրին պու-
յունտուրուղու վէ եիւքիւ փէք
աղըր տըր : () նլարըն տի-
նի քէնտիլէրինէ՝ չօգ ագչէ՝ չօգ
զէման՝ վէ չօգ ինսան է՝ օմրիւնիւն
թէլէֆինէ պալիզ օլուր : () ն-
լարտան մաղուպ էտէր , քի խէ-
լաս էլէ կէթիւրմէք իչիւն վիւ-
ճիւտլէրինէ տիւրլիւ տիւրլիւ
եղիլէթ ու իսքէնճէլէր էյլէսին-
լէր . չօգ ագչէ վէ մալ վէ եմէք
ու զաճմէթ սարֆ էտէրէք փուլթ-
լա՛ր զէյարէթինէ կիթսիլէր .
չօծուգլարընր Վանգէս րմաղը-
նա՛ աթսընլար , քի օնլարը օրա-
տա թիմասլա՛ր եէսիլէր . տուլ
գարըլարը՝ էօլմիւշ գօծալարընըն

շարաթ կիւնիւնտէ եքինլէր
արասընտա կէչէրիտի . վէ
օնուն շայիրտլէրի աճըգտը-
լար , վէ պաշաղլարը գօ-
լարմաղա վէ եէմէյէ՛ պաշ-

թէնլէրի եանտըղը աթէշ իւզէ-
րինտէ տիրի տիրի եագսընլար .
վէ պունուն կիպի տաճա չօգ՝
պիր դագըմ՝ եարամազ վէ զալըմ՝
այն ու ա՛տէթլէր իճրաւ էթսին-
լէր : Լաքին Քրիստոսուն տինի
պէջլէ տէյիլ տիր : () նուն
խէլաս պապընտա աղըր շուրուգ
ու մաղուպլար էթտիլի եօգ
տուր : ()՝ փաքլէյիճի աթէշ-
տէ (Քաւարանտա) պիր միգտար
եաթմայր մաղուպ էթմէզ : ()-
նուն մաղուպլարը՝ Խնան՝ , վէ
իդաա՛թ էյլէ , պա՛գ վէ եայա՛
տըր : Քրիսթիանլըգ պիր եիւք-
միւ . լաքին պիր առա՛ տախի էյո-
լէ տիր . ամմա ա՛սա չօգ քէրրէ
պիզէ ա՛ցիմ եարտըմ՝ վէ թէ-
սէլի՛ վէ պա՛ղը տէֆա՛ հէր վէճճ-
իլէ իգթիզալը՝ տըր : Սալ՝ .
իգ՝ . 4 : Հագիգաթ Քրիս-
թիանլար պա՛ղը տէֆա՛ քէնտի
տինլէրի իչիւն պիւյիւք զարար-
լարա օղըամաղա վէ ա՛ցիմ՝ դարտ
ու գօվալայըշլար չէրմէյէ տա՛
վէթ օլունա պիւրլէր . լաքին օ՛
զէման պիլէ՛ Վրիստոսուն վա՛տ-
լէրի վէ օնուն հուղուրու վէ
լուգֆ ու ի՛նայէթին գուվլէթի՛
հէր պիր շէյի գօլայ վէ հաֆիֆ
էտէր : Եսայ . խգ՝ . 2 . կգ՝ . 9 :
Վալ՝ . 7 . 25 : 7 . 22 : Յձ՝ .
Ժ7 . 33 : Դ Վալ՝ . 7 . 17 . Ժք .
9 , 10 : Փիւլու . 7 . 13 :

1 . () Լ գէմանտա : Պ ուկաս
(7 . 1) տէյօր քի՛ պու եւք իքինճի
շարաթ իտի : Պասեք պալլամը

լատրլար :

2 Վէ փարիսեցիէր կէօ-
րիւնճէ, օնա տէտիէր . 12-

Լպիպ՝ եա Ղիսան պընըն օն-
տէօրտիւնճիւսինտէն պաշայըպ
եէտի կիւն սիւրէրիտի : Եւնյ
Ժք . 1—28 : Իք . 15 : Պու
պայրամըն իքինճի կիւնիւնտէ
պիչինին դուրփանտասը տէյիւ
պիր արփա՝ տէմէտի սուկարլար-
ըտը : Ղ Խա . Իք . 9 , 10 :
Պու կիւնտէն Պենտէկոստէ
պայրամընտէք եէտի հափթա
սայարլարըտը : Եւնյ Իք . 16 :
Ղ Խա . Իք . 15 , 16 : Բ (Օրն .
Ժք . 9 , 10 : Պասեք պայրամընըն
պու իքինճի կիւնիւ Պենտէ-
կոստէյէտէք զէման սայմազա
պաշատըգլարը իք կիւն օլմազը-
լա , կէլէն շաբաթլարա իքինճի՝
լուղէթինի գաթըպ Պենտէկոս-
տէյէտէք եէտի շաբաթա՝ իք Ի-
քինճի իքինճի իքինճի՝ իւչիւնճիւ
իքինճի եւ . տէրլէրիտի . վէ 1-
ֆէնտիսիդին էքինլէր արասըն-
տան կէտիյի շաբաթա՝ շիւպհէ-
սիգ՝ պու շաբաթլարըն իք
իքինճիսի իտի : Պաշապարը
գօփարլաղա : Պուսու աթըր կիւն
էթմէյէ օնլարա ճայիզ իտի
(Բ (Օրն . Իք . 24 , 25) . Լաքին
եէտինճի կիւնտէ՝ տախի էթմէյէ
ճայիզ իտի : Փարիսեցիէր
շէրի՝ տէյիլ տիր տէրլէրիտի .
Լաքին Վրիստոս՝ շէրի՝ տիր
տէրիտի : Սոլսէսի՝ Փարիսե-
ցիլէր անկլամազլարըտը , Լաքին
Վրիստոս անկլարըտը : Վրիս-
տոսուն զըտտ սէզլէտիյի՝ ասլա
Սոլսէսին նոմօսունա տէյիլ՝
իլա տայիմա Փարիսեցիլէրին
շէրլէրինէ վէ Թէֆսիլէրինէ՝
իտի : Պագ՝ Սապլ . Ե . 17—48,
վէ Գ . 1—18 շէրլէրինէ :

Թէ շաքիրտլէրին՝ շաբաթտա
էթմէյէ ճայիզ օլմայանը է-
տէյօրլար :

2 . Հաթաթա : (Ո) Լ կիւնտէ
իշ իշէմէք մէմտու իտի : Եւնյ
Ի . 8—11 : Իք . 12 : Լա . 15—17 :
Թուսայ Ժք . 32—36 : Եսայ .
Ժք . 13 : Լաքին շաքիրտլէր օլ
կիւն իշմի իշէտիլէր : Խալըր .
Պետրոս պալըգ դուկմազա կիթ-
մէմիլտի , Սատթէոս կէօմիլէք
գօփլամաղա վարմամըշ իտի .
նէ՝ տէ օպիլլէրին Տիչ պիրի՝
քէնտի սանաա՝ Թընը իշէմէյէ
վէ տիւքքեանըն՝ աչմաղա վար-
մըշտը : (Ն) Լար աճըգմըշ-
լար իտի , վէ ալնի քիլլէրլէրի-
նէ վարըպ գարընլարըն տցուր-
մուշ կիպի՝ եօլտա կէչէրքէն
պուղտայ պաշազլարընը գօփա-
րըպ եէտիլէր . վէ էվտէ եէմէսի
նոմօսա գարըն օլմատըղը գատար՝
գարլատա եէմէսի տախի նոմօսա
գարըն պիր իշ տէյիլտի : Եւն-
հուտիլէր շաբաթ կիւնիւնտէ
աթէշ եագմալը տէյիլէր իտի :
Եւնյ . Լ . 2 , 3 : Վ է աթէշի
նէ՝ իչիւն եագաճագլարըտը :
Սէսէլա տէմիլէր՝ շաբաթ կիւ-
նիւնտէ իշէմէյէ լուսաթ օլմա-
տըղը Թագտիրտէ , նիչիւն ա-
թէշ եագսըն : Տէնիյօրմը քի՝
աթէշ եէմէք փիշիլմէյէ իգթի-
զալը իտի . Լաքին խալը՝ փէք
ալ էթմ եէրլէրիտի , վէ էքսէրի՝
պայրամլարտան մա՝ տա պիր շօգ
եէմէք փիշիլմէյէրիտի : (Ն)-
լարըն դա՝ մըն շիմտէյէ՝ գատար
օլտուղու կիպի սիւա՝ եօղուրթ
վէ փէյնիլ՝ էքմէք՝ զէյթուն՝
պալ՝ վէ մէյլմէն ի՝ պարէթ Ի-
տի : Վ է էյէր օնլար՝ եէմէք
փիշիլմէք իչիւն ա՝ տէթա հափ-
թանըն 1նճի՝ 2նճի՝ 3նճիւ՝ 4նճիւ՝

3 Լ՝մնա օ՝ ընկարա տէտի .
Ղաւիթին՝ կէրէք քէնտիսի

վէ կէրէք պիլէսինճէ օլան-
լար՝ աճըգտըղը զէման նէ՝

Յնճի՝ վէ 6նճի կիւնլէրինտէ ա-
թէշ եագմաղլար իտի իսէ , եէ-
տինճի՝ կիւնիւնտէ նիճիւն եագ-
սընլար : Ը իմտիքի ասիրտէ օրա-
լարտա պուլունան տիւրլիւ տիւր-
լիւ Վրիսթիան Փըրգալարը՝
Բապպըն կիւնիւնտէն վէ քէնտի
եօրթուլարը՝ կիւնլէրինտէն մա-
տա՝ եէմէք փիշիւրմէք իշիւն աթէշ
սայրի Տիշ եագմաղլար կիպի
տիւր : Ելլաճ էմը էլլէտի քի՝
պուլուն օլ րաճաթըղ կիւնիւն-
տէ էթմէսինլէր . լաքին օնլար՝
օլ կիւնտէն մա՝տա սայիր պիր
կիւնտէ օնու էթմտիքլէրի փէք
նատիր տիւր : Ել է պու միւնվալ
իւղոէ օնլար օլ կիւնիւ՝ զեյա-
ֆէթ կիւնիւ ետէրլէր , վէ Լա-
լաճըն էմրինէ մուղայիր՝ չօգ
վագըթ դա՝ամ ճաղըրամագտա
սարֆ էտէրլէր , վէ իրզմէթ-
քեարլարըն օ կիւն իշէրի՝ սայիր
կիւնլէրին իշինտէն չօգ զեյատէ՝
օլուր :

3. Ղաւիթին . . . նէ՝ Էթիլէն-
նէ : Խ թագ . Խ . 3 , 4 , 6 :
Ելլաճ . Խ . 25 , 26 : Ղաւիթ
Ելաուղտան գալայօրուտու , վէ
եօլտա աճըգտը . վէ պու սըգըն-
թըտա իքէն , Ելլաճըն պաշքեա-
ճինի Եթմէլէքէ կէլտի : () րա-
տա՝ ճաղըրտա պայաղը էքմէք
պուլունմամաղըլա , Եթմէլէք
օնա՝ վէ օնուն պիլէսինճէ օլան-
լարա՝ Ղաւիթին մաղլուպու
իլէ եէմէյէ ճուղուր էքմէքլէրի-
նի վէրտի : Պու՝ նօմօսուն եա-
ղըսընա զը՝տտ իտի , լաքին ըու-
ճունա զըտտ տէյիլիտի : Եա-
ղը էօլտիւրիւր . լաքին ըուճ էօ՝
մի՝ւր վէրիւր : Խ Ելլաճ . Խ . 6 :
Էէփ քէնտի քէնտիլէրինի սա-

տրգ սայանլար՝ Ղաւիթին պու-
էթտիյինի պիր գապաճաթ սու-
յաճաղլարտը . լաքին օ՝ քէն-
տինի պու պապտէ գապաճաթը
սայտըղը օլմատը , վէ օնու պու-
նուն իշիւն թէքտիր էթմէյէ
պիր փէյղամպէր կէնտէրիլմէ-
տի : Ել է օնուն պու էյլէտիյի
շէյ՝ սըգլէթ վագըթըտա պիլ
իգթիղա պու նօմօսլար ատէմի
պաղլամատըղլարընը իսպաթ է-
տէյօր . վէ պու պիր գաննուն
տուր քի՝ պու՝ միսիլիւ նօմօսլա-
րըն ճիւմէսինէ թատպըգ օլունա
պիլլէր : Պունուն կիպի՝ շայիրտ-
լէրին տալի իգթիղալը պիր
վագըթտա՝ սայիր պիր զէմանտէ
էթմէսի շէրի՝ օլմայան պիր շէյի
էթմէլէրինէ ճագգ վէրիտի :

— () Գաւիթին : Պարիսեցի-
լէր՝ քէնտի նօմօսլարընը պիլմէգ-
լէր իտի : () նլար՝ իսթիարլարըն
սըփարըշլարընը պիլիլլէր իտի .
լաքին նօմօսու վէ փէյղամպէրլէ-
րի պիլմէգլէր իտի : () նլար՝
Ելլաճէսին շայիրտլէրի՝ իղ տէ-
յիւ էյիւնիւրլէրիտի . լաքին
Խալա՝ս էտիճիմիղ շէճատէթ
էյլէտի քի՝ օնլար օնա ինանմաղ-
լարտը : () Ելլաճ . Խ . 45—47 :
() նլար՝ օնուն ատընը պիլիլլէր-
իտի , լաքին թա՝լիմաթլարընը
պիլմէգլէրիտի : Քրիսթիան-
լարտան տալի պիր չօղու պէյլլէ-
տիւր : () նլար՝ Պետրոսուն վէ
Պօղոսուն ատլարընը պիլիլլէր ,
վէ օնլարըն զիքրինէ իթիպարէն
եօրթուլար՝ դութարլար . լաքին
օնլարըն վա՝ղ էյլէտիլէրի ա-
ղիմ թա՝լիմաթլէրտէն Տիշ պիր
խապէրլէրի եօգ տուր : Ել է
պու միսիլիւ քիմէլէր՝ աիւրլէ-

էթտիյինի օգո՛ւմատընը մը :

4 Նիճէ Նլաճըն էվինէ՛ կիրտի , վէ հուզուր էքմէ-
յինի եէտի , քի օնլարը եէ-
մէյէ՛ օնա վէ պիլէսինճէ
օլանլարա ճայիզ տէյի՛լիտի ,

իլա եա՛լընը քեահինլերէ :

5 Նախօտ նօմօտա՛ քեա-
հինլերին հէյքէլտէ շաբա-
թը պօզուպ սուչսո՛ւզ օլ-
տուգլարընը՝ օգո՛ւմատընը
մը :

րին խօծալարը վէ գուլազուզա-
լը օլմազա նէ՛ գատար միւնասի-
պէթսիզ քիմսէլէր տիր : () Նլար՝
էսքի զէմանըն փարիսեցիլէրի՛
կիպի՛ քէնտի շախրտլէրինի սա-
տէճէ եանղըըշըղա վէ գարան-
ըղա՛ գուլազուզալար : Պազ
() Կաթ . թ . 13 շէր հինէ : Ժ . 4 :
իւ . 16 , 42 : իր . 31 : Յո՛ւն .
Ժ . 34 :

4 . Նլաճըն էվինէ՛ : Հէյքէլ-
օ զէման տաճա պինա օլո՛ւմա-
մըշտը . լաքին Նլաճըն էվի
պո՛ւրատա՛ պաշքեահինին սաքին
օլտուզու մաճալ՝ եախօտ տաճա՛
միւնասիպի՛ Նլաճըն հուզուրու-
նուն նիշանէսի օլան սանտըղըն
պուլունտուզու չատըր տէմէք
տիր : — Նապօր էմէյինի : Պու-
նա պէօյլէ՛ տէնմիշտի . չիւն քի
տայիմա Եէհօվանըն հուզու-
րունտա գօնմալը իտի : Եէյ
իւ . 30 : Պ . Կաթ . իր . 5—9 :
Եէր . թ . 2 : Պու ա՛ղեզ սա-
յըըրըտը . վէ ճիւմէ պու միսիլիւ
շէյլէրտէն եէմէսի՛ Նհարոնա վէ
օնուն օղուլարընա վէ օնլարըն
ֆաւիլեալարընա ըուխսաթ վէ-
րիլմիշտի : Նիւէր քիմսէլէրէ
պունտան եէմէսի մէմնո՛ւ վէ եա-
սագ իտի : Պ . Կաթ . իր . 10—13 :
իւ . 9 : թ . Կաթ . Ժ . 9—11 :

5 . Քեահինլերին հէյքէլտէ
շաբաթ պօզուպ սուչսո՛ւզ օլ-
տուգլարընը : Նախօտ էտիճիմիզ
փարիսեցիլէրէ Պաւիթին էթ-
տիյինի՛ կէօթէրմիշտի . շիմտի

օնլարա՛ քէնտի քեահինլերինին
էթտիյինի՛ կէօթէրիյօր : () Ն-
լար հէր շաբաթ՝ գուրպան
իչիւն հայվանլար՝ պօզազամաղա
մէշղուլ իտիլէր : թ . 9 ,
10 : () Նլար՝ հայվանլարը պօ-
զազալարա տէրիլէրինի՛ եիւզմէլի
վէ գուրպան իչիւն հաղըրամա-
լը իտիլէր , վէ պիր աթէշ եա-
գըպ օնլարը մէզպահըն իւզէրին-
տէ եագմալը՝ իտիլէր : () Նլար՝
շէօյլէ պիր իշ իշէրլէրիտի , քի
օնու սայիր քիմսէլէր էտէճէք
օլալարըտը , շաբաթը պօզմագ
սայըլաճաղըտը : () Նլար՝ պուն-
տան մա՛տա պունու հէյքէլէն
իչինտէ էտէրլէրիտի . քի օրատա՛
նօմօս ախէր հէփ մաճալէրտէն
զիյատէ գուլունլալը իտի : Վէ
պու ճիւմէ իլէ՛ օնլար սուչսո՛ւզ
իտիլէր . զիւրա օնլար իգթիզալը
օլան՝ վէ է՛մր օլունմուշ պիր
շէյի՛ էտէրլէրիտի : Պու տէօր-
տիւնճիւ թէնպիհին եազըսընը՝
պօզմագ իտի , ըուհունու պօզ-
մագ տէյի՛լտի : Նէեմիատա՛
Ժ . 16 , 17 պուլունրուզ քի՛
նօմօսուն հէմ եազըսընը հէմ
ըուհունո՛ւ պօզմագ վարըտը :
Շաբաթ կիւնիւնտէ պայաղը
իշ շէրի՛ տէյի՛լ տիր . լաքին
եէմէք՝ էվտէ տէ գըըտա՛ տա
շէրի՛ տիր : Քեահին օլմայան-
լարա հուզուր էքմէյինի եէմէսի
շէրի՛ տէյիլտի . լաքին Պաւիթէ
վէ օնուն պիլէսինճէ օլանլարա
օնու եէմէսի շէրի՛ իտի . չիւնքի

6 Լճնմ սիգէ տէրիմ քի՛
պո՛ւրատա հէյբէլտէն պէօ

յի՛ւք վար :

7 Լաքին էյեր՝ Սէրհա

օնլար՝ աճըզլարընտան էօլիւր-
լէրիտի : Հաբաթ կիւնիւնտէ
հայման պօղաղլամասը՝ գասապա
իգթիզալը վէ շէրի՝ տէյիլիտի .
լաքին քեահիւնէրէ իգթիզալը վէ
շէրի՛ իտի : Հաբաթ կիւնիւն .
տէ չըգրպ թարլասընը պիւնէյէ՝
հի՛չ քիմնէյէ շէրի՛ տէյիլ՝ տիր .
լաքին թարլատա պոլուլունուպ
աճ իքէն զօփարլպ եւմէսի շէրի՛
տիր : Քէզալիք պոլունուն կիպի
շաբաթ կիւնիւնտէ պիր քիմնէյէ
կիյիսմէք՝ էվտէն չըգրպ քիլիսէ-
յէ կիթմէք՝ ճէմաաթ զօփլան .
մագ իշիւն չանիլ՝ չալմագ՝ ա՛-
տէթտէն ղիյատէ պիր քիւրք
կիյմէք եա ըսընմագ իշիւն աթէշ
եաբմագ՝ պոլ շէյլէրին ճիւմէսի
շէրի՛տիրէր : Հաբաթ րա-
հաթըղընտան մէրամ օլունան՝
պիլի տին՝ պօրճարըմըզտան
մէքս էթմէք տէյիլ՝ իլէա տիգէ
եարտըմ էթմէք տիր : Իմտի
օլ ա՛ղիզ կիւնտէ՝ էքմէքճի՛ պօ-
յաճը՝ տէմիրճի՛ վէ չամաշըրճը
աթէշ եա՛գմասընլար . վէ գէնկին
ատէմ տախի օնու պիր գիյաֆէթ
կիւնիւ էթմէք մէրամը իլէ աթէշ
եա՛գմասըն . լաքին իւշիւմիւշ
վէ աճըգմիշ օլանլար՝ րուհ իլէ
վէ կէրէքիլիլ իլէ ի՛պատէթ էթ-
մէյէ տահա՛ էյի գատիր օլմագ
իշիւն՝ օնու էթսինէր :

6. Հէյիւրէն պէօյի՛ւր : Պոլ
Քրիստոս տուր , վէ օ՛քէնտինին
պիհնուտու գըլմէթի՛ յի՛ ա՛լէա
մէսնէտի հագգընտա սէյլէյօր :
Թ Ս՝ապ . Դ . 18 : Լ՝ա . Թ .
7—9 : Ս՝ապ . Դ . 1 : Ս՝ապ .
Ժ . 41 , 42 : Զ՝ա . Թ . 19—21 :
Ե՛է . Թ . 20—22 : Կ՝ա . Թ .
9 : Ե՛է հոտիլէր հէյբէլէ օլ

գատար պէյիւք թէվաղու՝ էտեր-
լէրիտի քի՛ , օնտան՝ իշինտէ ի՛-
պատէթ օլունան Լ՝ահատա՛ն
մա՛տա՝ տահա՛ պէյիւք հիւ պիր
շէյ սպմաղլարտը : Իմտի Քը-
րիստոս Լ՝աֆէնտիմիլ՝ Պէն հէյ-
քէլտէն պէյիւք իմ՝ տէմէսի իլէ՛
օ Ֆիլ վագի՛ պէյլէ՛ սէյլէմիշ
օլույօր . “ Ղ՝իւմէ ա՛լէմէ նօ-
մսլար վէրմէյէ՛ վէ օնլարը իս-
թէտիյիմէ կէօրէ նէսիս ու րէֆ՝
էթմէյէ գատիր օլան՝ պէն իմ :
Հաբաթ կիւնիւնիւ իլք թախ-
սիս ու թաշին էտէն՝ պէն իմ՝
վէ օնտան՝ մէրամ ու մագսուա
նէ օլտուղունու պէն պիլիլիմ .
վէ օնուն հագգընտա պէն հէր
նէ էմը եա եասագ էտէրսէմ եա
րուխսաթ վէրիսէմ , պիտէ-
րէճէ հագգ վէ սօղու վէ էյի՛
տիր ” : Հէյբէլ՝ Ս՝եսինըն
տէնիյօր : Ս՝ա . Դ . 1 : Ս՝
միւլքիւն սահիպի՛ հէրնէ գատար
միւլքտէն պէյիւք իսէ , Քրիս-
տոս տախի պոլունուն կիպի էյեր-
չի թարլալար արասընտա իսէ
տէ՛ հէյբէլտէն պէյիւք տիր :
Ե՛է . Դ . 3 : Քրիստոստա
Լ՝ահաճըն հուղուրու՝ հէյբէլտէ
օլտուղու կիպի՛ թէշպիլ իլէ
սաքին տէյիլիտի . իլա “ Լ՝ահ-
աղըն հէյի թէքմիլիլի թէնճէ
օնտա սաքին իտի ” : Կ՝ա . Թ . 9 .
Իմտի հէյբէլին իրզմէթի՛ քեա-
հիւնին շաբաթ կիւնիւնտէ իլէ-
տիյինի հագգ չըգարըր իսէ իտի .
Քրիստոսուն իրզմէթի՛ շալիտ-
լէրին իլէտիյինի օնտան չօգ
գիյատէ հագգ չըգարաճագ տըր :
7 . Ս՝էրհաթիլ իսթիլի վէ
պէյիլ գո՛ւրպան : Պագ թ . 13
շէրհինէ : Լ՝ահաճ գուրպանլար՝

մէթ խթերիմ մէ տէյի'լ
գուրպան՝ նէ՝ օլտուղունու
պիլէյտինիլ, սուսուզլա-

րը գապահաթը չըգարմա՛ղ
ըտընը :

8 Զիւրա ատէմին Օղլու՝

վէ տիւրլիւ տիւրլիւ պյն ու րու-
սումաթէր էմր էյլէմիշիտի . լա-
քին օնլար օնուն գըթընտա օլ
պէօյն- մէ Կէյլէմիշ շէյլէր
տէյի'լ խտիլէր . վէ օնլար՝ պիղիմ
գըթըմըզտա տախի էօյլէ օլմալը
տըրլար : () Ելարտան պէօյիւք
շէյլէր վար : Սէրհամէթ տա-
հա՝ պէօյիւք տիւր . վէ մու-
հապպէթ տախի էօյլէ՝ տիր :
Պուշլար՝ հիշ պիր վագըթ պիր
եանա պրաղըլամաղլար . լաքին
օպիրլէր պա՛ղէն պրաղըլա պի-
լիլէր , նիճէ քի Ղաւիթին վէ
քեաշինէրին հագգընտա վագի՝
օլմուշ տուր : Պադ պու Պա-
պրն 3—5 խանէլէրինէ : Խ
Թագ . ԺԵ . 22 : Եսայ . Խ .
11—17 : Ուլ . Գ . 6 : Սէր .
Գ . 6—8 : Սաքլ . Իք . 23 :
— Պիլէյպիլիլ : Սաքլ . Թ .
13 : Իք . 29 : Ղաւ . Իք . 34 :
Պարթ . Ժք . 27 : Խ Վարնի .
Խ . 8 : Պուշտան էօյրէնի'րիլ
քի , (1) մուհապպէթէ զըտտ օ-
լան զէմմ ու տախիլն՝ վէ հէլաք
էտիճի եանղըլըլըն սէպէպի
ճահիլի'ք տիր : (2) Լ'զիլ
Քիթապլարը սալթ օգուստսը
քիթպէթ էթմէլ . լաքին "օ-
գույան անկլամալը՝ տըր" : (3)
Լ'խէրէրէ էօյրէթմէյի իւզէրլէ-
րինէ ալան քիմսէլէրէ՝ քէնտիլէրի
հիշ պիր շէյ պիլմէսի՝ զայէթ
ալըլա վէ հիւպէթլու պիր եա-
րամաղլըլ գ տըր : — Սուսուզլա-
րը գապահաթը չըգարմա՛ղ
ըտընը : Զաշիլիք՝ Պօղոսու
Քրիսթիանլարըն գօվալայրձըսը՝
վէ Եհնուսիլէրի Ղուրթարը-
ձըմըզըն խաջա չըգարըձըսը էյ-

լէտի . լաքին պու՝ պիր եարամա՛ղ
ճահիլիք խտի : () Ելար պիլ-
մէզլէրիտի , լաքին պիլէ՝ պիլիւր-
էրիտի . օնլար՝ պիլմէնին հէփ
վէսիլէ վէ չարէլէրինէ մալիք
խտիլէր , վէ պուշուն իշիւն օն-
լարըն գապահաթը զայէթ ա-
զիմ խտի :

8 . Եսայ . Խ . 11—17 : Սաքլ .
Իք . 23 : — Պիլէյպիլիլ : Սաքլ . Թ .
13 : Իք . 29 : Ղաւ . Իք . 34 :
Պարթ . Ժք . 27 : Խ Վարնի .
Խ . 8 : Պուշտան էօյրէնի'րիլ
քի , (1) մուհապպէթէ զըտտ օ-
լան զէմմ ու տախիլն՝ վէ հէլաք
էտիճի եանղըլըլըն սէպէպի
ճահիլի'ք տիր : (2) Լ'զիլ
Քիթապլարը սալթ օգուստսը
քիթպէթ էթմէլ . լաքին "օ-
գույան անկլամալը՝ տըր" : (3)
Լ'խէրէրէ էօյրէթմէյի իւզէրլէ-
րինէ ալան քիմսէլէրէ՝ քէնտիլէրի
հիշ պիր շէյ պիլմէսի՝ զայէթ
ալըլա վէ հիւպէթլու պիր եա-
րամաղլըլ գ տըր : — Սուսուզլա-
րը գապահաթը չըգարմա՛ղ
ըտընը : Զաշիլիք՝ Պօղոսու
Քրիսթիանլարըն գօվալայրձըսը՝
վէ Եհնուսիլէրի Ղուրթարը-
ձըմըզըն խաջա չըգարըձըսը էյ-

Չաբաթըն տախի Սահիպի տիր :

Լլաճ քենտինին եղելէթ ու
էօլիւմ իշինտէն օլ կիւնտէ րա-
հաթլանտը : Տիւնեայը եա-
րաթմադ ա'մէլի պէօյիւք իտի .
լաքին օնու իւէլան էթմէք ա'-
մէլի տաճա' պէօյիւք իտի : Լա-
վէլքիսի' էմէքսիլ զաճմէթ-
սիդ' վէ եօրղունլուգսուզ օլտու .
լաքին սօնկրաքի' չօգ զաճմէթ վէ
էղլէթ իլէ օլտու : Լափէլքիսի
սատէճէ պիր սէօ'լ իլէ իճրա
օլունտու . լաքին սօնկրաքի' չօգ
սէնէլիք իսքէնճէ ու միհնէթ-
լէր' վէ րէգիլ հէմ աճի պիր
էօլիւմ իլէ իճրա օլունտու :
Խմտի պու կիւնիւն եէտինճի
կիւնտէն իլք կիւնէ թէպտիլ
օլունմասընա քիթայէթ էտէր
սէպէպլէր վար : Լափէնտիմիգին
պու թէպտիլիլիս պէօյլէ օլմասը-
նա մախսուսէն էմր էթտիլի
մա'լիւմիւմիւզ տէյիլ տիր . վէ
քէզալիք սիւնէթիլն վէ գուր-
պանլարըն տախի նէսիս օլուն-
մալէրինէ պիր էմր վէրտիլինի
պիլմէղիլ : (Նուն' շալիրալէ-
րինէ սէօյլէյէճէյի չօգ շէյլէրի
վարրար . քի օնլար օ զէման կէօ-
թիւրէ'մէգիտիլէր , վէ օնուն
իւիւն օ շէյլէրին քէշփինի' օնլա-
րա կէօնտէրմէյէ վա'տ էյլէտիլի
Լ'գիլ Բուհուն թէսիրաթ ու
գուլաղուզուղունա' պրագմըլը-
տը : Յո'ն . ԺԳ . 12, 13 : Էի
պու թէպտիլիլքլէր' սօնկրատան
եափաշ եափաշ' Լուքեալլար
քէնտիլէրի պու տիրլիւ տիրլիւ
մատտէլէրին իւզէրինտէ Լ'գիլ
Բուհտան ըլլողանտըգճա' թախ-
սիս օլունտուլար : Լահիմալ
տըր քի' պիր չօգ զէման չօգ
քիսնէլէր պու կիւնէրին իքիսինի'
տէ գուլթարլարըտը , վէ իպթի-

տա' եէտինճի կիւնիւ իլք կիւն-
տէն զիլատէ տիլգաթ իլէ կէօ-
գէտիլլէրիտի . լաքին Քրիս-
թիանլըգ քէնտինին եէնի գա-
նունլարը իլէ գուլվէթ պուլ-
տուգճա , եէտինճի կիւնիւն
սագլանմասը' աղար աղար թէրք
օլունուպ' իլք կիւն օնուն եէրինի
գուլթու . չիւն քի պու' դան-
զըմաթըն կիրտիլի եէնի սուրէ-
թէ տաճա' ուլղուն իտի : Վէ
Բապա' էօլիւլէրտէն տիրիլտիք-
տէն սօնկրա օլ կիւնտէ շալիրտ-
լէրի իլէ պիր գաշ տէփա' կէօ-
րիւշմէսի վազի օլտուղու (Սաղ .
ԺԳ . 9 : Յո'ն . Դ . 19, 26) :
Լ'գիլ Բուհուն օլ կիւնտէ
տէօքիլտիլիւ (Սաղ . Ի . 1) :
իլք Քրիսթիանլար իպատէթ
ու տուա' վէ սէնա' վէ Բապալըն
ախշամ դաա'մընըն զէրլինի
իճրա էթմէյէ օլ կիւնտէ ճէմ'
օլմաղա ա'տէթ էթմիշ օլտուգ-
լարը (Սաղ . 1 . 7 : Խաղիլ .
ԺԳ . 2) : վէ պու կիւն ի'թիպար
հասէպի իլէ Բապալըն կիւնիւ
թէսիլիլ օլունտուղու (Յո'ն .
Խ . 10 : Սաղ . ԺԺԳ . 22—24)
սէպէպտէն' պու իլք կիւն' պու
պապտէ պիր էմր ու թէնպիհ
եօ'ղիքէն տէ' եէտինճի կիւնիւն
եէրինէ կէօգէտիլմէսի մուգարէր
օլտու :

Սարկոս' Էաբաթ հագգընտա
պիր մուհիմ միւլահաղա տաճա'
զամմ էտէյօր . եա'նի' "Էա-
բաթ տալէ' իլէն օլտու , պէյիլ
տալէ' շալիլ իլէն" : Սաղ .
Խ . 27 : Իպթիտա ատէմ' եա-
րատըլտը . վէ օ' Լլաճըն շան ու
ի'զգէթի իշիւն եալիրտը . լաքին
օ' շաբաթ իշիւն եալիրլմատը .
զէրա տաճա' օ զէման շաբաթ

Ե՛տե՛ր : Շաբաթ սօնկրա-
 տան թա՛յին օլտու , վէ ատէմին
 իսթիմա՛յի վէ մէնֆա՛ւթի իչիւն
 օլտու : Պուստան մերամ՝ ա-
 տէմին սաա՛տէթինի՛ իլէրի կէ-
 թիրմէք իտի . վէ պու մերամը
 պօղաճագ պիր դարդ իլէ օնա
 մանա վէրիմէլի տէյի՛լ տիր :
 Շաբաթ՝ (եա՛նի րաճաթըգ
 կիւնիւ) ինսան ֆաւրեանընա՛
 տէյի՛լ պիր լա՛նէթ՝ իլա պիր
 պերէքէթ՛թ օյմագ մերամը իլէ վէ-
 ռիլտի : Լլաճ ա՛ղիմ մերճա-
 մէթի իլէ ինսանա վիւճիւտիւնիւն
 տինկէնմէսի՛ իչիւն պիր կիւն
 վէրմիշ տիր , քի օ՛ էմէք ու
 զաճմէթտէն՝ վէ գայղուլարտան
 վէ ա՛գըլ փերուշանըղընտան
 րաճաթլանսըն : Ինսան շաբաթ
 իլէ տաճա՛ չօգ եաշար . շաբաթ-
 սըլ տաճա՛ աղ եաշար : ()
 պիր սէնէտէ՛ շաբաթը սագլա-
 մաղըլա տաճա չօգ՝ շաբաթը
 սագլամայըլ ճէր կիւն իլէմէ-
 յիլէ տաճա՛ աղ իշ կէօրմէյէ
 գատիր օլուր : ()՝ ալթը կիւն
 եիւրիւյիւլ շաբաթ կիւնիւնտէ
 րաճաթլանմաղըլա ալթը ճաֆ-
 թանըն սօնուտա՛ ճիչ տո՛ւրմա-
 յըլ ճէր կիւն եիւրիւմէքտէն
 տաճա զեյատէ եօլ ալա պիլիբ :
 Պուստար սատէճէ ագըլ պուրու-
 շու զեւի՛ւմէր տէյի՛լ տիր .
 իլա ճէքիմէրտէն վէ ախէր ա՛-
 լիմ քիմսէլէրտէն թէճրիւպէ իլէ
 պուրուսմուշ կերչէքլիքէ՛ր տիր :
 Շաբաթ՝ իրզմէթեարլարրմը՛գ
 իչիւն տախի եափըմըշ տըր .
 լաքին տէյի՛լ քի օլ ա՛ղիզ կիւ-
 նիւ մուրաարլարընլար , վէ ճէմ
 ճանլարընը ճէմ թէնլէրինի ճէ-
 լաք էթսինլէր . իլա ճէմ ճանըն
 ճէմ թէնին էյիլի վէ եօրղուն-
 լուգ ալմասը՝ իչիւն եափըմըշ
 տըր : Ի՛րէզալիք ճայվանլար ի-

չիւն տախի եափըմըշ տըր , քի
 օնլար տախի րաճաթլանսընլար .
 օնլար տախի պուսուս իլէ տա-
 ճա զեյատէ եաշարլար , վէ տաճա՛
 չօգ իշ կէօրէ պիլիլլէր . Եւնչ
 ի՞դ . 12 : ք () լն . Ե . 14 :

Պաղարը զաննէտէլլէր քի՛
 շաբաթ եալընըգ Եէճուտիլէ՛ր
 իչիւն տիր : Լաքին շաբաթ՝
 Լարաճամտան իքի՛ պին սէնէ
 էվլէլ վա՛րրտը : Ինսան ճիւսի-
 նէ պու՛ Ս՝ ովսէսէ Սինայ տա-
 ղընըն իւզէրինէ վէրիմէգտէն՝
 իքի պին պէշ եիւլ սէնէ էվլէլ
 վէրիմիշիտի : Պու՛ Լգամա
 տաճա ճէննէթտէ՛ իքէն կիւնաճ
 կի՛րմէգտէն էվլէլ վէրիլտի :
 Լլաճըն՝ ինսանըն ֆայիտէսի
 իչիւն թա՛յին էյլէտիլի իլք
 գանուստուր : Պու թա՛յին օլ-
 տուղու վագըլթ՝ ճի՛չ պիր պայ-
 րամ՝ պիր ուրուճ՝ պիր գուրպան
 տաճա թա՛յին օլմուշ իտիլի
 Ե՛տե՛ր : Ծանոթ . ք . 1—3 :
 Պու կիւնիւ Լլաճ միւպարէք-
 լէտի . վէ օ՛ ինսան ճիւսիւնէ նէ՛
 գատար ա՛ղիմ պիր պերէքէթ
 օլտու : Պու կիւնտէ՛ տիւնեա-
 մըզա նէ՛ տիլ իլէ թա՛պիր օլուն-
 մաղ պերէքէթլէր կէլմիշ տիր :
 Ս է էյերչի տիւնեա Ս՝ ովսէսին
 կիւնլէրինտէ պու կիւնիւ ու-
 նութմուշլա՛ր իտի , վէ օնու
 չիմտի տէ ունուտո՛ւյօրլար իսէ
 տէ , սէն եա՛ օգույան պու կիւ-
 նիւ ա՛ղիզ սագլամաղա խաղ-
 րընտա սագլարմըսըն : Պու՛
 Լլաճըն փարմաղը իլէ օնուս
 փատիշաճըղընըն պագի սապիթ
 նօմօսլարը իլէ պերապեր դաշ-
 լէվճալէր իւզէրինտէ եաղըմըշ-
 ըտը , շէօյէ՛ քի՛ արթըգ պիր
 տաճա էվլէլթի՛ կիպի ունու-
 տո՛ւմասըն , ճէմ տէ՛ Եէճուտի-
 լէրին պագի այինլէրի կիպի աւ-

9 Վէ օրատան կիրաւ օն
լարըն ճէմիյէթինէ կիրտի :

10 Վէ իշթէ էլի դուրու
օլան պիր ատէմ վարըտը .

լա կէշէճէք վէ նէսը օլաճազ
օլմատըզը պէյան օլտուն : Իմտի
շարաթտան հազգ էտէլիմ (Ե.
այ. ծ. 13), վէ Լլաճըն օնու
պիղէ վէրմէսի իլէ ա'ղիմ մոն-
հապպէթինի վէ միւրիվվէթինի
իգրա'ր էտէլիմ (Լլէ. Թ. 13, 14), վէ օնու թէնպէլիքտէ
վէ սէրիսօլուգտա վէ տիւնեապիւ-
քիքտէ սարֆ էտէճէյիմիզէ' պէ-
տէլ' օնու տիգգաթ իլէ ճան ու
թէնիմիգին մէնֆատ'թը իշին
գուլանալըմ : Պու' պիղիմ
րուհանի մապահա'թ կիւնիւ-
միւզ օլմալը տըր . պիղիմ րու-
հանի փազա'ր կիւնիւ օլմալը
տըր, վէ կէօյէ խազինէլէր երզ-
մազա վէ էպէտիլիք իշին զէն-
կին օլմաղա չալըշմալըյը : Լլէր
վիւճիւտիւմիւզ իշին չալըշմա-
ղա հաթթատա փա'լթ պիր կիւ-
նիւմիւզ օլպըտը, օ կիւնտէ
զիյաթէթ տա'վէթէրի գապու
էթմէզիտիք . իլա օլ կիւնիւն
հէր պիր տազիգասընը մապա-
հաթթարըմըտա' գուլանմաղա
ա'ղիմ տիգգաթ էտէրիտիք :
Հարաթարըմըզ' տախի պու-
ղայրէթ իլէ ճանըմըզըն մէն-
փա'թը իշին գուլանմալըյը :
Լլ'զիզ Վիթապլարը' վէ ախէր
էյի քիթապլար օգույալըմ' ,
կիւրէլէրիմիլի վէ էօմրիւմիւզիւ
թէֆթիշ էյլէյէլիմ, կիւնաճ-
լարըմըգտան թէվպէ էտէլիմ ,
վէ խէլաս իշին Վրիստոսա'
վարալըմ' , Լլ'զիզ Բուհուն լուգֆ
ու ինպէթինի գապապ էտէլիմ ,
վէօրիւնմէզ' վէ էպէտի շէյլէրէ'
պագալըմ . վէ պու միւվալ իւզըն
իմանըմըզ գապիլէտէլիմ , վէ
ճանլարըմըզ գուլվէթէնտիլէ

լիմ : () կիւնտէ քէնտիլէրի-
միղ իշին վէ ախէր քիմնէլէր
իշին տուա' էթմէյէ վապթըմըզ
վար : Լլաճըն էվինէ կիթմէյէ
խաթալարը վէ մահապալարը
զիյարէթ էթմէյէ չօճուգարը-
մըզա տիւն լա'լիմի վէրմէյէ' վէ
Լլաճ վէ Վրիստոս վէ ճէննէթ
իշին հէփ պիտիլիմիլի օնլարա
սէօյլէմէյէ վապթըմըզ վար :
Լլ'յ միւպարէք կիւն' ետի
կիւնիւն ճիւմէսինտէն խայրըլը
սը : Վէ հէր պիր սէնէտէ Լլ-
լաճ քէնտի ա'ղիմ քէրէմի իլէ
պիղէ պունճիլէյին էլէի իքի
կիւն վէրիյօր, վէ հէր պիր եէթ-
միշ երլտա' պիղէ օն երլ պէյլէ
ա'ղիզ պիր զէման վէրիլ : ()
երլտա պիր ատէմ' ֆիւնիւնիւն
էն չօղունու էօյրէնէ պիլիւր .
իմտի էօյրէնմէյէ էլիմիզտէ պու-
միտիլիւ զիգըյմէթ ֆուրսաթ-
լարըմըզ վար իքէն , պիղտէն'
հէր քիմ օլուրտա օլտուն' նիշին
տէլի էօյիւն , վէ էպէտիլիյէ
ճահիլ վարսըն :

9. () Կարէն ճէմիյէթինէ կիր-
աթ : Պու' օնտան սօնկրա պիր
շարաթտա' օլտու : Լլ'ալի . Գ .
1—5 : Պու' . Գ . 6—10 : Վր-
րիստոս Լլ'ֆէնտիմիլ փարիսեցի-
լէրի լարալարտա ախ'քիլթ
էթտիլտի . վէ օնլար' օնուն շա-
բաթ խուսուսուստա սէօյլէտիլ-
լէրինէ պիր ճէվապ վէրէմէտի-
լէր : Հիմտի հէման օ' մատտէ'
մուզաքէրէ' իշին սինսկոկտա
եինէ օրթալա' սունուրիյօր :

10 . Լլ'լէ գուրու օլան : Գ
լուգ . Գ . 4—6 : Օլա . Գ .
17 : Յալ . Ե . 3 : Լլ'ջիմալ
տըր քի , պու մա'րապ' պիր նէվ

իմտի օնտան շեքեայէ՛թ էթ սինլէր տէյիւ՝ օնա սօրուպ տէտիլէր . Հաբա՛թ կիւ նիւնտէ սաղաթմադ ճայի՛ղ մի :

11 Վէ օ՝ օնլարա տէ տի . Սիղտէն հա՛նկը ատէմ

քէօթրիւմ ի՛լլէթի իտի : Պագ՝ Սաթի՛ . Դ . 24 շէրհինէ : — Հաբա՛թ կիւնտէ սաղաթմադ ճայի՛ղ մի : (Նլար՝ պու միսիլիւ սիւպլար չօ՛գ քէրրէ սօրարլարըտը . լաքին էօյրէնմէք՝ վէ պօրճլարընը պիլմէք իչիւն տէյիւ՝ իլլա միւպարէք՝ Յիսուսու սընամագ վէ օնու տուգաղա՝ տիւշիւրմէք իչիւն պունու էտէրլէրիտի : Սաթի՛ . ԺԹ . 3 : իք . 17, 18 : Պագ՝ . Դ . 7 : ԺԹ . 53, 54 : իք . 2, 14 : Յիւլ . Դ . 5, 6 : Եսայ . ԼԷ . 6, 7 : ԺԹ . 4, 13, 14 : Լսէր օնլար՝ պիր հէքիմ շաբաթ կիւնիւնտէ իսասթանըն էվինէ վարըպ ի՛լլաթ թէրթիպի վէրմէյէ ճայի՛ղմի տիր տէյիւ սօրսալարըտը , օնլարըն միւրայրըղը վէ նարա՛մաղըղը պու գատար աչըգ ա՛շիքեար կէօրիւնմէղիտի : Լաքին Վրիստոսուն հէփ միւլճիւ զաթլարը ալլահանի գուվվէթին պու գատար իսպաթլարը՝ իքէն , օնլարըն սօրտուղու սիւպլ . Հաբաթ կիւնիւնտէ Միւսհա՛ պիղէ նաղմուր եա կիւնէշ ըշըղը եա նէֆէս ալմագ իչիւն հափա վէրմէյէ ճայի՛ղմի տիր . շաբաթ կիւնիւնտէ օնա՝ պիղէ սաղըրգ վէ գուվվէթ վէ է՛օմիւր վէրմէյէ շէրի՛մի տիր . օ՝ րիւզկեարլարը քէնտի ալուճունտա՝ գուլթար . վէ ճիւմլէ շէյլէրի՛ քէնտի սէօ . զիւնիւն գուվվէթի իլէ զապը

օլուր քի՛ օնուն պիր գօյունու օլունճա , շաբաթ կիւնիւնտէ չուգուրա՛ տիւշտէ , օնու գուլթուպ գալըրմա՛ղ մր :

12 Իմտի ատէմ՝ գօյունտան նէ՛ գատար իւլթիւն տիւր . պէյլէճէ՛ շաբաթ

էտէր , վէ օնա շաբաթ կիւնիւնտէ պէյլէ էթմէյէ ճայի՛ղմի տէյիւ սիւպլ էթմէք կիպի իտի : Յիւլ . Ե . 16—23 : Է . 22—24 :

11 . (Նսաթիւն ալ գալըրլա՛մալ . Պէլի՛ օրատա հաղըր պուլունանլարըն հէր պիրի պէյլէ՛ էտէճէյիտի : (Նլար՝ քէնտի զամիրլէրիւնտէ պիլիլլէրիտի , քի էյլէ՛ էտէճէքլէրիտի : (Նլար պիլիլլէրիտի , քի պէյլէ էթմէք՝ շաբաթը պօզմագ տէյիլիտի : (Նլար՝ պունու էթմէք եալընըղ պիր սէօ՛ղ քիֆայէթ էթմէղ իլլա վագըթ վէ ճէ՛հտ տաիլ լաղըմ՝ օլտուղունու պիլիլ իքէն , նի՛նէ էտէճէքլէրիտի : Պունտան էվվէլքի իսանէտէ՛ օնլա՛ր օնա սիւպլ էթտիլէր . լաքին շիմտի օ՝ օնլարտ սօրայօր . վէ օնուն սիւպլէրի՛ տայիմա փէք գուվվէթիլ վէ գանտըրըճը պուրհանլար՝ իտի : Պագ՝ . ԺԴ . 15—17 : ԺԴ . 3—5 : Սուլսէսին նօմօսու՝ օնլարտան մաղըւպ էտէրիտի , քի անէրլէրին հայվանլարընա՛ տիւշմէյլէրիւնքիլէրիւնէ՛ պիլլէ՛ մէրհամէթիլլ օլտունլար , վէ գա՛նտէ գալտը քէնտիլէրիւնքիլէրիւնէ : Ելլիլ իք . 5 : Դ (Նսաթիւն . իք . 4 : Եսայ . ԺԴ . 10 :

12 . Լսէր՝ գօյունտան նէ՛ գատար իսանլար՝ Պագ՝ Սաթի՛ . Դ . 26 , վէ Դ . 31 շէրհինէ : Լաքին սէրչէնին պահասը պիր փուլա՛ տըր , վէ պիր գօյունուն

կիւնիւնտէ խայր իշէմէք
ճայի՛ղ տիր :
13 () զէման օտտէմէ տէ-

տի . Լիւնի ուզամ , վէ՛ ու-
զամտը , վէ օպլըրի՛ կիպի
սա՛ղ օլտու :

պահասը տահա՛ զեյատէ տիր .
լաքին ատէմին պահասը՝ պին
թէփէլէրին իւզէրինտէ պուլու-
նան տավարլարընքինտէն իւս-
թիւն տիր : () ա՛գլ ու ֆիք-
րէ՛ մալիք տիր , էօլիւմնիւզ
տիր , եաշայան ճա՛ն ետիրլոր ,
Լաւհըն սուրէթինտէ ետիրլոր ,
հէփ մախուգաթլարըն պաշը՝
գըլընտը , վէ ճիւմլէ մախու-
գաթլարըն իւզէրինէ օնա հէօ-
թիւմէթ վէրլտի : Լաւհ քէնտի
() զուռու տիւնեայէ տէյիւ օն
լարըն՝ իլա օնո՛ւն ճինսինտէն
եօլատը : Իմտի պիղ շարթ
կիւնիւնտէ պիր գոյունա եար-
տըմ էտէլիմ տէ՛ ատէմ եարտըմ
է՛թմէ յէլիմ մի : Լ՛յվահ ,
ճիւմլէ պէօլէ տախլ էտիճի
Փարիսեցիլէրին տինի նէ՛ գա-
տար պաղըլ՝ ա՛գըլա զըտտ՝ վէ
մէքըո՛ւհ տուր : Ա՛է նէ՛ գա-
տար պէօլէ օնպին քիմնէլէր
պուլունուր , քի օնլար քէնտի
աթլարը վէ թաղըլարը իշէն՝
Վրիստոսուն իսաթա վէ սըգ-
լէթտէ օլան տօսթլարընտան տա-
հա՛ զեյատէ տիւշիւնիւրլէր :
— Եւթալի Լիւնի-տիւնի խայր էշ-
լէմէ՝ ճայի՛ղ տիր : Լաւհըն սէվ-
մէք՝ խայր իշէմէք տիր . վէ գօն-
շուսուզու քէնտիմիղ կիպի՛ վէ
քէնտի հայթանլարլորդտան տա-
հա՛ զեյատէ սէվմէք խայր իշէ-
մէք տիր : Ա՛է էլիմիզտէն կէլ-
տիյի զէման՝ խայր իշէմէք
կիւնի՛հ տոր : Պալ . 7 . 9 :
(Գ . 5) քի , Վրիստոս Լաֆէնտի
միղ օնլարըն եիւրէյինին փէք-

լէյինէ գասալէթլէնտի : Ա՛է
տին խուսուսունտա սիւալլէր է-
տէն հէ՛ր պիր քիմնէ՛ սագընսըն ,
քի օլմայա օնուն իլէ օ՛ տախի
Փարիսեցիլէ՛ր կիպի՛ Վրիստո-
սու գասալէթլէնտիլի՛ր վէ կիւ-
ճէնտիրի պուլունսուն :
13 . Լիւնի ապալ : Պալ՝ փէք
աճայըպ պիր էմր իտի . զիրա
պիր ատէմ՝ էօլմիւշ քիւթիւք
կիպի օլան պիր էլի նալը ուզա-
տա պիլիլիտի : Լաքին էմրի
վէրէն՝ օլ գուրու էլէ էօմիւր վէ
գուվվէթ վէրմէյէ հաղըր օրատա
եազըն տուրուրուտու : Պու-
ճիւշիյն՝ պիղէ կիւնահլարըմը
իւզէրիմիղտէն սիլքիպ ա՛ղիլէր
օլմաղա պիղէ էմր էտէն՝ իգաա՛թ
էթմէյէ իգթիզալը օլան գուտ-
րէթի պիղէ վէրմէյէ հաղըր տոր :
Պագ՝ Սապալ . Թ . 7 շէրհինէ :
Պունտան էօյրէնիլիղ քի , (1)
քէնտիլիլիմիղտէն էտէպիլէմէ-
տիյիմիղ շէյի էթմէյէ՝ Լա-
ւահա պիղէ էմր էթմէսի ճայիղ
վէ հագգ տոր . (2) գատիլ տէ-
յիլիղ տէյիւ օնուն պիղէ էմր
էթտիյինի էօղիւր տիլէմէք՝ եա-
րամաղըլ՝ գ տոր . զերա (3) պիղէ
գուվվէթ վէրէն Վրիստոս իլէ
հէր շէյի էտէ պիլիլիղ :
Իշպու Պապտա թէֆթիշ էյ-
լէտիյիմիղ իքի էօրնէքլէր՝ Բապ-
պըն կիւնիւնտէ պիղէ էթմէյէ
ճայիղ վէ շէրի՛ նէ՛ օլտուզունու
էօյրէտիրլէր : Լաֆէնտիմիղն իպ-
րէթի վէ նախհաթլէրի պիղէ
էօյրէտիրլէր քի , մէրհամէթ վէ
իգթիզալէ տայիլ խըզմէթլէրտէ
մէշոուլ օլմասը՝ ախէր կիւնլէրէ

14 Լմնա փարիսեցիէր չըզրպ' օնու նիճէ էօլտիւ

րէլէր տէյիւ օնուն ա'լէյիւնէ մէշվէրէթ էթտիւէր :

մախսուս օլտուղո'ւ գատար պու ա'ղիզ կիւնէ' տախի մախսուս տուր : Լաքին էյէր պիզ' պու իքի պօրճլարըն պիզէ վէրտիյի թուխսաթտէն աշըրը կիտէճէք օլուրսագ , օնուն ի'պրէթի վէ նասիհաթլէրինին պիզէ վէրտիյի թուխսաթտէն աշըրը կիթմիշ օլուրուզ , վէ էպու ա'ղիզ րա-հաթ կիւնիւնին ա'ղիզլիյինէ քի'ր կէթիւմիշ օլուրուզ : Պիր առեմ' էյէր իգթիպա էտէրսէ պու կիւնտէ պիր հէքիմ' չաղըրա պիլիթ . Լաքին օ' տիւնեալի մէն-ֆա'աթը իշիւն հէքիմ' չաղըր-մասընը մախսուսէն պո'ւ կիւնէ պրազմալը տէյիւ տիր : Սէ պիր հէքիմ' տախի պիր խասթայր կէօրմէյէ' պիր պաշգա կիւնտէ տախի վարմասընա մանի' պէճիտ պիր սէպէպ օլմատըղ սուրէթտէ ա'ղիզ կիւնտէ վարմալը տէյիւ տիր : Քրիստոս Լաֆէնտիմիզ' Հաբաթըն տախի Սահպի օլ-մասը իլէ պու խուսուստա խօշ կէօրտիւլիւնէ կէօրէ ա'մէլ ու հարաքէթ էթմէյէ վէ գանուն-Լար գօմաղա հագգը' վարըտը . Լաքին պիզիմ' պէօյլէ շէյ էթմէյէ հագգըմըլը եօ'գ տուր . վէ պու նօմսու պազ ալթընա ալմասը' Լ'ղիզ Քիթապլարըն պիր ա-խէր նօմսունու պազ ալթընա ալա'գ գատար եարամաղըլը գտըր :

14 . (Սու-նիճէ Էօլտիւ-րէլէր : Սաթլ . իլէ . 1 . Սաթլ . 7 . 6 : Հիւլ . Ե . 18 . 7 . 39 : Ժա . 53 , 57 : Փարիսեցիէր' Քրիստոս օնլարըն իսպաթլարընըն զայի'ֆ-լիյինի վէ եարամաղըլընը մէյ-

տանա չըգարըպ' օնլարը քէնտի-նին վէք գուվվէթի իսպաթլար իլէ սիւքիւլէթ էթտիյի իշիւն գոտուրտուլար : Սաթլ . 7 . 11 : (Նլար' օնուն սէօղէրինէ հիշ' պիր ճէվապ վէրէմէյօրլար-ըտը , վէ պունուն իշիւն օնուն է'օմրիւնիւլ' զալտըրմաղա իս-թէրլէրիտի , շէօյլէ քի' արթըգ սէօյլէմէսին : (Սու-թա'լի-մաթլարը' օնլարըն մաղըրուլու-ղունու' միւրայրըղընը' վէ ճա-հիւլիյինի' մէյտանա չըգարըրը-տը : վէ օնուն' ա'ղիզ էօ'մրիւ-նիւն ի'պրէթի' օնլարըն նափաք-ըղընը վէ եարամաղըլընը ու-թանտըրըր վէ թէքտի'ր էտէր-իտի : (Սուն շէօհրէթ ու ի'թիպարը խալըն ի'նտիստէ ար-թայօրուտու , վէ օնլարընքիսի' թէզ թէզ ինգըրա'զ պուլույօ-րուտու . վէ օնլար մէշվէրէթ էթտիւէր քի , ա'ճապա նէ եօլտա օնուն է'օմրիւնիւ տահա' էյի գալտըրա պիլիթէր : Սաթլ . 7 . 3 տէն էյօրէնիլիզ քի , պու խապիս մէշվէրէթտէ' Էերովգէ-սիլէ'ր տախի հիստէտար իտիլէր : Էերովգէս' հէնուզ տօղմուշ Հի-սուսու Քիթլէհէմտէ հէյաք էթմէյէ' չաղըտը . վէ օնուն ագրապասը վէ դարաֆիլիլէրի' Հիսուս Քրիստոսուն ա'լէյիւնէ հէր պիր գուրուլան եարամաղ մէշվէրէթէ փարիսեցիէր իլէ պիլիլէյմէյէ հաղըր իտիլէր : Սաթլ . իլ . 16 : (Լ մէյլէ-քէթտէ վէ հէի մէյլէքէթլէրտէ' պո'ւ տիւնեատա վէ հէի տիւն-եալարտա' օնուն կիպի պէօյ-լէ ա'լիմ' վէ ա'գըլը' պէօյլէ

15 Վէ Յիսուս տուլմաղը Նուն արտընձա չօգ խա'լօ
լա' օ'րատան կիթտի , վէ օ կիթտի , վէ օնլարըն հէփի-

էյիքքեանի' պէօյէ ա'ղիզ վէ
էյի զաթ եօղուտու . վէ պու
ճիւմէ իլէ' օնլար օնու էօլտիւր-
մէյէ գարա'ր գըլտըլար : Լաքին
օնու էօլտիւրմէյէ պէօյէ մէշ-
վէրէթ հտէնլէր քիմէլիտի
Լչճէվապ' Ս'իլէթին էն ա'գըլ-
լըլարը վէ օգուսուշարը' վէ էն
միւլթէպէրէրի' վէ Բիլիսէնին
էն զայրէթիլ քիմէլէրի իտիլէր :
Բարիստոսն ֆագիբ շայիրալէ-
րինին ճիւմէ գօվալարճըլարը
պուսնու իշիթսինլէր , վէ տիթ-
րէսինլէր :

15 . () Եսայիս Գլխ : Գլխ :
Է . 1 . Դ . 59 : Ժ . 39 , 40 : Ժ .
54 : Բարիստոս տիւնեանըն նու-
րո'ւ իտի . լաքին նուր' ըշըղընը
կէրի' չէքմէլի տիր : Տիւնեանըն
Եարատըճըր' պիզիմ արամըզ-
տա սաքին օլմաղա էնտիյինտէ ,
քէնտիլին կիզէմէլի' տիր : ()
Սողոմոն մէլէքէր օրանըն էհա-
լիսինի քէօլիւլէք իլէ վուրտուգ-
լարը կիպի () Գլխ . Ժ . 10 ,
11) օնու կէօրմէսինլէր տէյիւ'
քէնտի տիւշմէլէրինի քէօրիւլէք
իլէ վո'ւրմաղ : Յերոքովա-
մըն էլի գուրուսուղու կիպի'
օնլարըն էլիլին գուրուլթմատը ,
չէօյէ քի օնու գուլթամասընլար :
Դ իմադ . Ժ . 4 : () Նլարը' մէշ-
վէրէթ հտէմէսինլէր տէյիւ լալ
էթմէտի : Լաքին օնլարը հէլաք
էթմէք իշիւն օնլարա ա'ղապ տէ-
յիւ պիր պէլա կէօնտէրէճէք
եէրինէ' օնլարը իսլաճ էթմէք
նիլէթի իլէ պիր մաճաղապո'ւգ
ի'պրէթի իղհար էթտի : () Ն-
լարա' օնլարը զապգ էթմիշ օլան
եարամաղ զարաղըն իւրըսը իլէ
քէնտիլին տիւնի եիւրէյէ վէրտի-

յի եալաշ վէ սաքին վէ սուլհա'
մայիլ մէշըէպ պէյնինտէ օլան
ֆարգը ա'մէլ իլէ կէօսթէրտի :
Պուսնուն իշիւն օ' հիշ պիր սը-
ղըլթըր էթմէյէրէք օնլարըն եա-
նընտան չէքիլտի : Պ . Ժ .
51 — 56 : Պուստան ա'գտէմճէ
օ' պէօյէ էթմէյէ շայիրալէրինէ'
տալի նասիհաթ էյէտի : Պագ'
Ս'ապլ . Ժ . 23 չէրհինէ : Ելա-
հա համա ու սէնալէ'ր օլտուն ,
քի օ' օլ մաճալտէն չէքիլտիյի
վազըլթ' պու նամքէօր տիւնեայր
պրաղապ' կէրի կէօյէ չէքիլմտի :

— () Նուն արտընձա չօգ խա'լօ
Գլխ : Պագ' Ս'ապլ . Դ . 24 ,
25 չէրհինէ : — Վէ օնլարըն հէ-
փիլինի սապլալէր : () Վարի-
սեցիլէրին իւրըպ ու գուսուր-
մասը հօնիւնտէն քէնտի ռաճալթը
վէ զէվքի իշիւն չէքիլմտի . իսլա
տաճա' զէյատէ իսայրաթ էթ-
մէք իշիւն չէքիլտի : Լչէրչի
էյիք էթտիյի իշիւն գօվալանը-
յօր իպի իսէտէ , եինէ էյիք
էթմէքտէ' իտի , օնուն էլէրի
եինէ իսայրաթ էթմէք իշի իլէ'
վէ աղղըր նասիհաթլէր վէ թէ-
սէլի' սէօղլէրի իլէ տօլու իտի :
'Յրիթիթիանլար' էյէրչի պա'ղը
տէֆա' դաճմաղա մէճպո'ւր իսէլէր
տէ' էյիք էթմէքտէ' ա'սլա ճէսա-
քէթլէրինի քէսմէլի տէյիլլէ'ր
տիր : Պաղ . Դ . 9 : Ե Պլա .
Դ . 21 : Պու միւլալ իւզըն պիր
մաճալտէ Խնճիլին ըհտտ օլուն-
մասը' օկուն պիր ալէր մաճալտէ
վա'ղ վէ գապուլ օլունմասընըն
սէպէպի օլտըր : () Նու ըհտտ
էթմէք' եէրի մաճալտալտէր հտէն
պիր չայր պիր քիմնէ քէնտի
միւլքիւնիւն իշիւնտէն կէճմէսինի

սինի սաղաթոր .

16 Վէ օնլարա թէնպի՛հ
էթտի , քի օնու պէյան
էթմէյէլէր .

քէսիպ՝ օնա պիր ախէր մահալէ՛
տօղոռ եօլ վէրմէյէ պէնկզէր :
() օնու գուրուտա՛մաղ : Մէլ-
պէթթէ օ՛չայ պիր ետրէ ագմալը՝
տըր : () Լ քիմնէսին թարլալարը՝
իւզէրլէրինէ նէ եաղմուր նէ տէ
չիհ կէլէն գուրու տաղլա՛ր կիպի
գալըր . լաքին ախէրլէրին թար-
լալարը Մլաշըն ըրմաղը իլէ սու-
վարըլըպ՝ պիր մահալալար պաղ .
չէ կիպի ոյաճագլար տըր :

16. Վ Է օնուրա թէնպի՛հ էլ-
պի . Պաք՝ Սաթլ . Բ . 4 վէ թ .
30 շէր Տէրինէ : Վուրթարըճը
մըզ՝ տիւշմէնլէրինին մերամ՝ ու
մագսուտոնու պօշա չըգարըպ՝
քէնտի է՛օմրիւնիւ հը՛ֆղ էթմէ-
յէ իսթէրիտի , վէ փարիսեցիլէր
իլէ մուճատէլէ էտիպ օնլարը
գըզըլըմագտան իհթիրա՛ղ է-
տէրիտի , շէյլէ քի՛ ըշըղըլա օն-
լարըն կէօզլէրի տահա՛ զիյատէ
քէօրլէ՛նմէսին , վէ կէրչէքլիք
իլէ՛ օնլարըն եիւրէքլէրի տա-
հա՛ զիյատէ գաթըլա՛մմասըն :
() նլար իլէ միւճատէլէ էթմէք՝
ֆայտասը՛ղ կէօրիւնիւրիւտիւ .
օնլարը իսպաթլար իլէ սիւ-
քիւթ էթմէք՝ ֆայտասը՛ղ կէօ-
րիւնիւրիւտիւ . նասիհաթլար
վէ միւճիգաթլար՝ հէփ ֆայտա-
սըլ կէօրիւնիւրիւտիւ : () ն-
լարը՛ հիչ պիր շէյ տահա էյի
էթմէզիտի , օնլարը՛ հէր իլաճ
տահա՛ պէթէր էտէրիտի : Սմ-
տի օնլար՝ արթըգ պու խայրաթ-
լէրտէն հի՛չ պիր շէյ կէօրմէսին .
լէր , պու մէրհամէթ ա՛մէլէրի-
նին հիչ պիրիւտէն խապէրլէրի

17 Թաքիմ՝ Լապիա փէյ-
ղամպէրին վասիղասի իլէ
տէնիլէն թէքմիլ՝ օլա , քի
տէմի՛շ տիր .

օլմասըն : Մլա՛հ սիզի միւպա-
րէքլէմէյէ՛ էնմիշ տիր , լաքին
օնու հիչ քիմնէյէ սէյլէ՛մէն ,
զիրա օնլար պէնի էօլտիւրմէյէ՛
արարլար , վէ պէնիմ՝ իչիւն սիզի
տախի էօլտիւրմէլէրի իհթիմալ
տըր : Սչպու նասիհաթ՝ պու
պիգիմ կիւնլէրիմիգտէ՛ պիլէ՛ նէ՛
գատար չօգ քէրրէ իգթիգալը՝
օրւյօր : Մի՛զիզ Խնճիլ՝ շէյլէ
պիր ֆամրիւտա պուրունույօր ,
լաքին քիմնէյէ սէյլէ՛մէն . զիրա
փափաղլար օնլարը՛ օնու ըէտա
էթմէյէ եախօտ եագմաղա մէճ-
պո՛ւր էտէճէքլէր : Ը ու ա-
տէմ Մի՛զիզ Վիթապլարը օգու-
մաղա՛ ճա՛ր իչիւն տիւշիւնմէյէ՛
վէ Խնճիլին վազընը տինկէմէյէ՛
պաշլատը , լաքին օնու հիչ քիմ-
սէյէ սէյլէ՛մէն . զիրա էյէր պու
պիրիւնի՛րսէ , օ՛ պիրտէն իչինտէն
կիւճիւնտէն գօլուլաճադ , վէ
ասլա պօրճըլ օլմատըղը քիմնէ-
լէր՝ պունտա շուգատար ալաճա-
ղըմը՛ղ վար տէյիւ մէհքէմէտէն
մէհքէմէյէ սիւրիւքլէյէճէքլէր :
Պիր սէլամէթ խապէրճիսի պիր
շէհրէ՛ վարտը , լաքին օնու հիչ
քիմնէյէ սէյլէ՛մէն . զիրա կէր-
չէքլիյին տիւշմէնլէրի՛ օնու
արտընճա խապէրճիլէր կէօնտէ-
րէճէքլէր , վէ պիր իֆթիրա իլէ
օնու հապսէ՛ աթաճաղլար :

17. Թէպիլ՝ օլա : Սաթլ .
Բ . 17 : Ժք . 35 : Ին . 4 : Իէ . 35 :
Պալ . Ին . 22 : Իք . 44 : Ընդ .
Ժ . 35 : Ժք . 38 : Ժթ . 36 :
Վարճ . Ժք . 27 : Թէքմիլ՝ օլա-
ճադ պէյլէ պիր փէյղամպէրիլք

18 Իշթէ՛ սէչտիլիմ գու-
լում՝ ճանըմըն շօլ խօշան-
տրղը՝ սէյկիկլիմ . Բուհումու

ձուռն իւզերինէ՛ դոյաճաղում,
վէ դայիֆէլերէ շերաա՛թ
խապէր էտեճէք :

օյմասայլաւոր տախի՝ Վրիտտոս
եինէ պէջլէ էտէճէյիտի. զերա
Վրիսթիանա եագըըըը փրասէ-
թին պիր նումունէսի պուռ իտի :
Աքքին օնուն էօյլէ էթմէսի՝ Աս-
քի՝ Ա՛շտըն փէյղամպէրլէքլէր
օնուն հագգըընտ պուռ գատար
թէքթի թա՛րիֆ էթմէքլէր
մաճուպ վէ պլազ Կէսնիւլիւ
մէընէպէ մալլը օլտուղընու պէ-
յան էտեր : Եէհուտիլէր՝ վէ
իպթիտա շայրիտլէր տախի պէք
լէրլէրիտի քի՝ Ա՛նսիա պիր պէօ-
սիւք Փաթի՛ն օլաճագ . վէ
տիւլմէնլէրիին էօնիւնտէն Կերի
չէքլիճէք Եերինէ՝ ճի՛ւմէսին
գուվլէթ ու զօր իլէ ա՛լթ էտէ-
ճէք : Ա՛ է Ա՛ատթէոս՝ Եոսյ .
Խք . 1—Ատէն իսթիխաճ էթ-
մէսի իլէ , Կէօսթէրիյօր քի՝ Ա՛ն-
սիանըն հագգըընտ օլաճ հէփ
էքի գիււմէր Եանըղըը իտիւ-
նար , վէ էքի փէյղամպէրլէքլէր
մուգապէք տէյլլէ՛ր իտի :

18. Իշէկէ՛ն Նշարայի՛ն Գողտա՛ն: Ե-
տայ. իմ. 1: Խթ. 5, 6: Ժբ. 13:
Ժգ. 11: Օտ. 7: 8: Փիլեյ.
թ. 7: Կրիստոս՝ քէնտի Տիւս-
նիւ ըրգասը իլէ ինսան՝ գուլ,
չօճուգ՝ զայի՛Քի Փապիր՝ աճ,
սուտուգ՝ ախէրլըրին եարտըմընա
մուհթեմաճ, մէշքըրէրին էնան՝
վէ ինսանլարուն էքսերիսինտէն
էնան՝ օլտու: () Բապպըն օ-
լան քէնտի երւճէ մէսնէտ ու հա-
լինի լժէրք էտիպ՝ պիր գո՛ւլ
օլտու: Ս է պիր գո՛ւլ կիպի Փէ-
տէրինէ միւղի՛ւ օլտու՝ օնուն
իւրատէթմին իճար, էյլէտի՛
— Սէշարայի՛ն Սաղ՝ ձթ. 19,
20: Ծղէպ. 7: 4: Դէ ա-

տե՛մ նե՛ տե՛ մէ՛կք տիւննայր խե՛
լաս էթմէ՛յէ գատիր՝ օլը՝րուտու՛
վէ՛ ի՛րմի պիւնի՛հայէ՛ օլան՝ Ալլա՛հ
Վրդիստոտու եայլընըգ միւնասիպ
վէ՛ քէտֆի՛ օլտուզու իչիւն
պէօլնէ՛ սէջաի՛ : — Սէփիւլէ՛ :
Սափիւ՛ . Գ . 17 շէրհինէ՛ պագ :
— Բուհուհու՛ն օնու՛ն իւլէլին՛ :
Գօլլա՛մալլա՛ : Եսայ . Ժա . 2 :
կա՛ . 1 : Հե՛մ տախի՛ Սափիւ՛ .
Գ . 16 շէրհինէ՛ պագ : Օ՛ Ալլա՛
հիպի՛ հիպի՛ հի՛հ պիր շէ՛յ մուհ
թա՛ժ տէ՛լիլտի՛ . լաքին ինսան՝
օլտու՛ , վէ՛ պու եէ՛նի կիրախի
հալինտէ՛ ի՛րմէ մուհթա՛ժ խտի՛ .
վէ՛ ի՛րմտէ՛ արթալը՛ : Ղա՛կ . Գ .
52 : Ալլա՛հըն՝ Բուհուհու՛ մուհ
թա՛ժ խտի՛ , վէ՛ օնու՛ ալոր :
Յօ՛ւլ . ա՛ . 32 — 34 : Ղա՛կ . Գ .
18 : Ղարձ . Ժ . 33 : Օ՛ քէն
տի՛ արգատաշարընտան՝ զիյատէ՛
օնու՛ն իլէ՛ մէս՛ օլտու՛ : Եֆր .
ա՛ . 9 : Օնու՛ , եօլշիւսիւզ
ալոր : Յօ՛ւլ . Գ . 34 : — Ղալիւ
ֆէլէրէ՛ շէրա՛մ խապէր՛ եպէ՛ժ եր՛ :
Հէրա՛մ լուլէթի՛ պուրաւտ
գա՛նուն՛ Նօմօս՛ էմրի՛ ա՛ . մա՛նա
սքնա՛ տըր : վէ՛ պու փէ՛յղամպէր
լիլին՛ մա՛նաար պո՛ւ տուր քի՛ ,
Բապպ Յիսու՛ս՝ փութփէրէպթ
դայիթէլէրէ՛ Ալլա՛հըն՝ Նօմօսունու
վէ՛ իրատէթի՛ շէրիֆինի՛ կերէ՛ք
լիլին՛ պիւթիլնէ՛ թանցըմթընը՛
վէ՛ ա՛լլիսուսուս խնձիլնէ՛ կէր
չէքլիլինի՛՝ էօրէտէ՛ժէք : — Ղալիւ
ֆէլէրէ՛ : Իշպու՛ փէյղամպէրլիք
պա՛ղը մէրթէպէ՛ պո՛ւ գէլանտէ՛
թէքմիլ՛ օլմուշուտու՛ . զիւր օւ
նուն եանընա կէլէն գալապալըգ՛
պիր չօղու՛ Աշո՛մ մէմլէթիթինտէ՛ն
վէ՛ Տիգրոս՛ վէ՛ Սիդոնտան՛ վէ՛

19 'նիզա' էթմէյէճէք , քիմնէ իշիթմէյէճէք :
 վէ պաղըրմայաճազ , վէ օ-
 նուն սէսինի մէյտանլարտա

20 Լզելմիշ գամըջը գըր-
 մայաճազ , վէ թիւթէն քէ-

Յորդանանըն էթմէ' եագաւըն-
 տան կէլմիշէրիտի : Ս'աբլ' . 7 .
 7 , 8 :

19 . 'Նիզա' էթմէյէճէք : ()
 պիր ճէնքճի կիպի նաա'րա չէք-
 մէյէճէք , վէ Եհնու կիպի սօ-
 դազարտա զօր ու շիտէթ իլէ
 սէյիթթմէյէճէք : 7 թ'ապ .
 7 . 20 : () մէյտանլարտա պիր
 փէհիվան կիպի քէնտինի կէօս-
 թէրմէք իշիւն մաղղուրանէ պա-
 ղըրպ չաղըրմայաճազ , եախօտ
 պիր էջիւնէն քիմնէ կիպի շա-
 մաթա էթմէյէճէք , վէ էջիւ-
 նէն շամաթաճը վէ միւճառէլէ-
 ճի փարիսեցիլէր կիպի կիւրիւ-
 թիւլիւ վէ խըրսը եախօտ թէհ-
 տիտ էտիճի սէօղէր գուլլանմա-
 յաճա : Խա'յըր . օնուն ախ-
 լէազ ու մէշըէպի պունուն զըտ-
 տը'իտի : () ա'լէմէ պիրինմէք'
 ա'լէմին մէտհինի էտինմէք' վէ
 շամաթայը արա'մատը : ()
 տաուլ զուրնա վէ սաղանաթ վէ
 աթը սիլաշը ա'սքէրլէր իլէ պիր
 արապա' իւզէրինտէ կէլմէտի :
 'Քէօրլէր' գօփալլար' վէ փիր
 իխթիարլար' օնլարը պասար կէ-
 չէր տէյիւ օնուն էօնիւնտէն
 դա'շմատըլար : Խա'յըր . կէր-
 չէքլիյին վէ սատագաթըն պէօ-
 յիւք փատիշաշը տիւննատա' ի-
 տի , վէ տիւննա օնու պիրլմէտի :
 () օնուն կէլիշի' գասըրղա վէ
 ֆուրթո'ննա կիպի տէյի'լիտի .
 իլա քէօրիէ ֆիտանըն իւզէրինէ
 գօնան չի'հ կիպի իտի : () օնուն սէ-
 սի' հիլպէթ վէրէն պիր մէրհա-
 մէթսիզ զալիմ հաթիմին սէսի կի-
 պի տէյի'լի իտի . իլա գօրգմուշ
 մա'սուվարը ճէսարէթլէնտիրէն

վէ երւրէքլէրինի եերինէ կէթի-
 ռէն վալիտէնին եալաշ վէ թաթ-
 լը սէսի' կիպի իտի : Ս'ապ . 7 .
 9 : Ս'ապ . 7 . 29 : Վ'ալ .
 20 , 21 : 30 : 31 : 32 :
 36—38 : ք իւրնիլ . 7 . 1 :

20 . Լզելմիշ գամըջը — Լի-լէն
 էլէլէնի : Պու կէօրիւնիւր քի'
 դարպի մէսէլ մագուլէսինտէն պիր
 թա'պիր իտի . վէ պուրատա
 պունտան պիղէ անկաթմաղա
 մէրամ օլունան' րուհանի մատ-
 տէլէրտէ ա'ղիմ պիլիսիլիւք վէ
 ճաշիլիւք' զայիֆիլէք վէ պիշարէ-
 լի'ք տիր : Պիր էզելմիշ գա-
 մըշտա'ն զայիֆ շէյ եօ'գ տուր :
 Ս'է պիղտէն քիմ' պիլմէզ քի'
 պիր գանտիլին ֆիթիլիլ էլք եան-
 տըղը վագըթ' պիր փէք ազ իւֆ-
 լէմէյիլէ եալ օնու սալլամաղըլա
 սէօնէր : — Վ'ալմայաճազ — «Էօ-
 յիւնալիլ-ըմէյէճէք : Բապպ Յի-
 սուտուն' ի'նայէթ ու մէրհամէ-
 թինին վէ սապըրըն պու նէ'
 կիւզէլ թա'րիֆի' տիր : ()
 ճէսարէթի քէսէճէք' գըրաճազ'
 թէլէֆ ու չէլաք էտէճէք եերի-
 նէ' էն զայիֆիլէրէ գուվլէթ' էն
 խասթալարա շիֆա' էն թէօհմէթ-
 լիլէրէ ա'ֆիլ' էն իւփտսիլէրէ
 իւրլա սէլէճէք : Լ'ն քիւշիւք
 գըվըճըմը սէյիլնտիւրէճէք եէ-
 ռինէ' օնու սաղլայաճազ , վէ օնա
 լուզֆ ու ի'նայէթին եաղընը' տէօ-
 քէճէք , վէ օնու եագըպ պէօյիւք
 ա'լէվ էտէճէք : Իմոի պիղիմ
 պունճիլէյիլ մէրհամէթլի վէ ի-
 նայէթլի Վուրթարըճըմը վար
 իքէն , նիշիւն ա'ղեղլէրէ վէ մէ-
 լէքլէրէ' սէյիթսիլիմ Ս'ապ . 8 .
 17 : ճիւն . 3 : Ե'ապ . 7 . 11 :

թէնի սէօյիւնտիւրմէյէճէք՝
թա շէրաս'թը եհնմէքլէյէ
չըգարանա'տէք :

21 Վէ դայիֆէլէր ընուն
ատընա' իւմիտ էտէճէքլէր :

22 ()Լ զէման ընա' քէօր
վէ տիւրիզ պիր ճիւննլու
կէթիւրտիւր . վէ ընու սա-
ղալթտը , շէօյլէ' քի' քէօր
վէ տիւրիզ' հէմ սէօյլէտի

ճէ . 15 : կիւ 1—3 : Սղէ . 7 .
31—34 : Եզէլ . 17 16 :
Ս'ապլ . ժա . 28 : իա . 14 :
— թա շէրաս'թը եհնմէքլէյէ չը-
գարանա'տէք : Պու միսիւիւ մեր-
համէթիւ վէ եալաշ գարիգլէր
իլէ վէ պունճիլէյիս ալազ կէօ-
նիւլիւ նազարլէր իլէ' քէնտի
գուլարընըն եիւրէքլէրինտէ ի'
նայէթիւ վէ ալազ կէօնիւլիւ
յիւն իլը գուհը էթմսիւնի պէք-
լէյիպ' թա քէնտիսին հազգ իշի-
նի պու եօտա հէփ գարշը կէլէնէ
ղալիպ էտիւնճէյէտէք' ա'մէլ վէ
հարաքէթ էտէճէք : Եախօտ'
Եսայիանըն մէթնինտէ պուրն-
տուղո' կիպի' օ "կերէքլէք իլէ
սապիթ էտէճէք" . եա'նի քէնտի
իշինի իլէրի սիւրէճէք , վէ տիւն-
եատա ընու գուլաղուղալաճազ'
թա օ' հէփ փուլիէրէսթիւլի
եհնէնէ' վէ ընուն գուլվէթի հէր
եհրտէ դալիպ ղաւնա'տէք : ()
նիհայէթի հէր պիր միլէթտէ
պիր զալիպլէք քէսպ էտէճէք ,
վէ ճիւմէսի կէօրէճէքլէր վէ իգ-
րա'ր էտէճէքլէր քի' օ' տիւննայը
քէնտիսին եհնմիշ տիր : Սաղլ .
2 , 3 : Զաւլ . ժե . 18 ,
19 : Դ իւրնլ . ք . 14 : Դ
3—5 : Յայա . 7 . 2 : ժթ .
11—16 :

21 . Ղայիֆէլէր . . . իւմի
էպէճէլէր : Պու' սէօյիւ սէօ-
յիւնէ պիր իսթիւրաճ տէյիլ
տիր : Ի'պրանիճէտէ "Վ է
ատալար ընուն նօմօսունու պէք-
լէյէճէքլէր" տիր : Ըտալար

դայիֆէլէր եախօտ ընլարն պիր
միգտարի մա'նասընա տըր :
Օննպ . Դ . 5 : Իմտի կերէք
մէթնին վէ կերէք իսթիւրաճըն
աշիքեար մա'նասը պո'ւ տուր քի' ,
Ինճիլ' դայիֆէլէրէ վա'զ ղու-
նաճազ , վէ ընլար ընու գապո'ւլ
էտէճէքլէր : Վ է ընլար ընու
գապո'ւլ էթմիշէր , վէ Քրիս-
տոսուն ատընա ի'թիմա'տ էյլէ-
միշէր տիր : Զոգմալըլար' Վա-
ղատացիլէր' Կորնթոսլըլար' Ե-
փեսոսլըլար' Փիլիպեցիլէր' Կո-
ղոսլիլէր' Թեսաղոնիկեցիլէր' վէ
հալէա մէվճուտ ղաւն հէփ Վր-
րիսթիան միլէթլէր' իգրար է-
տըրլէր , քի' ընուն նօմօսունու
գապո'ւլ էթտիլէր , վէ ընու քէն-
տիլէրինէ Վուրթարըճը դանը-
տըլար : Դ Օրն . Լք . 43 : Սաղլ .
ժթ . 49 : ճճէ . 1 : Եայ . ժա .
10 : իսթ . 6 : Երէ . ժթ . 19 :
Վարժ . ժա . 18 : ժթ . 36—48 :
ժթ . 27 : Զաւլ . ժե . 9—12 :
Եզէլ . ք . 11—13 : 7 . 5—8 :
Կղ . ա . 27 : Յայա . 7 . 9 :

22 . Քէօր վէ Կիւրիւլ : ()
քէնտիսին իտարէ էթմէյէ կէօրմէ-
յէ գատիր տէյիլտի , վէ ալիւր-
լէրին հարտըմընը գալապ էթմէ-
յէ սէօյլէյէմէղտի : — Նիւնու-
Պազ' Ս'ապլ . 7 . 24 : Դ . 28 :
թ . 32 շէրհէրինէ : — Վ է ընու
սաղալթտը : () պունտան էվ-
վէլ պիր տիւրիզն սաղալթտը :
Պապ թ . 33 : Զէմ սաղըր վէ
տիւրիզ քիմնէլէր տախի սաղալթ-
տը : Ս'ապլ . 7 . 32—37 : թ .

Հէմ կէօրտիւ :

23 Վէ հէփ խալզ շաշար-
լա՛րըտը , վէ տէրլէ՛րիտի .
Լ՛ճապա Ղաւիթին օղլու
պո՛ւմու օլա :

24 : Հիմտիքի սաղալթաղը
քիմնէքէօ՛ր վէ տիւսիզ իտի : Ի-
յէր պու քիմնէ սաղը՛ր տախի օլ-
սայըտը , օնուն հալի նէ՛ գա-
տար սէփիլ վէ պիշարէ օլուրու-
տու : — Հէ՛մ սէօյլէպէ հէ՛մ կէօր-
տի : Պագ՝ Ս՝ապլ . Թ . 33 շէր-
հինէ : Սալ . Ժ . 15 : Եսայ .
իթ . 18 : Լթ . 3 , 4 : Լե . 5 , 6 :
Պարթ . իդ . 18 :

23 . Լ՛ճապա Ղաւիթին օղլու-
պո՛ւմու օլա : Պագ՝ Ս՝ապլ .
Թ . 23 շէրհինէ : Սալիհ Ս՝ն-
սիս պու տէյիլի : Հագիգաթ
պո՛ւ օլմալը տըր : Փէյղամպէր-
լէր տէտիլէ՛ր քի օ՛ ա՛յնի պու
պիզիմ կէօրտիւքլէրիմիզ կիպի
միւ՛ճիզաթլէր իշլէյէճէյիտի :
Պու նէթիճէյէ կէլէն՝ մաղըուր
վէ ֆօտուլ փարիսեցիլէր տէյիլ՝
իլա պայաղը խալզ իտի : Չօգ
քէրրէ՛ օգումուշ օլմայան՝ լաքին
եհլրէյի խալիս վէ պիզարազ
օլուպ Լ՛զեզ Քիթապլարը օ-
գույան քիմնէ մա՛նասընը անկ-
լար , վէ կիւզէլիյինի կէօրիւր
(Եսայ . Լե . 8) . լաքին ի՛լմ ու
ֆիւնիւնին մաղըուրուղու իլէ
տօլու օլան քիմնէ քէօրլէնիլը :
Պագ՝ Ս՝ապլ . Ժ . 25 շէրհինէ :

24 . Ղիմնէլէրին ուղլու-
Իէեղլէլէրին : Փարիսեցիլէր՝
պու միւ՛ճիզաթլէրին ինսանտա
պուլունմայան պիր գուվէթ
իլէ իշլէնտիլէրինի իգրար էթ-
մէյէ մէճպո՛ւր օլտուլար : Պա-
լաղը խալզըն պու պապտէ գան-
մալէրի պո՛ւ գատար գալի՛ իտի

24 Լ՛մնա փարիսեցիլէր ի-
շիտի՛նճէ՛ տէրլէ՛րիտի . Պու
քիմնէ ճիւնլէրի չըգարմազ ,
իլա ճիւնլէրին ուղլաու
Իէեղլէրու իլէ :

քի՛ օնլար օնու ինքեար էտէ-
մէզլէր իտի : Իմտի օնլար պու-
նու Իէեղլէրու էտէյօր տէ-
տիլէր : (Նլար պէօյլէ էթմէ-
լէրինտէ՛ ֆիքիլէրի իքի՛ շէյէ
պագարըտը . (1) օնլար խալզա՛
պիր միւ՛ճիզաթ՝ նախօտ ինսան
գուվէթինին իշլէյէմէյէճէյի
պիր իշ իշլէնտիլինի իգրար էթ-
մէյէ , վէ (2) Քիստոսուն իւ-
զէրինէ միւմքիւնի մէրթէպէ ալ-
չաղլըզ վէ հագարէթ աթարագ՝
օնու չըգարտըղը շէյդանլարտան
տահա՛ պէօյիք պիր շէյդան
կէոսթէրմէյէ իսթէրլէրիտի :
Ս՝ալ . Ժ . 22 : Պ . 15 :
Իէեղլէրու իսթի՛ շէյդանլարըն
էն ֆէնա վէ էն քէօթիւսիւնէ
վէրիլէն միւմքիւնի մէրթէպէ
մէքրուհ պիր իսիմ իտի : (Նուն
ասըլ մա՛նասը սինէքլէր վէ
մուրտարըզ ալաճը իտի , քի
պու՛ փութիէրէսթլէրին պիր
ալաճը օլմաղլա՛ Եհհուտիլէրին
նազարընտա պիր մուրտարըզ վէ
մէքրուհը գտան ի՛պարէթ իտի :
Ս՝ալ . Ժ . 25 շէրհինէ պագ :

Փարիսեցիլէր հատտէն ղիյա-
տէ գըզմըշ օլմալը իտիլէր :
խալզ՝ օնլարտան ալիմ՝ օլմաղա
պաշամըշտը . վէ Ս՝նսիանըն
հագարէ՛ պիլիլէրիտի , Պունուն
իշլին օնլարըն շան ու շէօհէ-
թի՛ կիւնտէն կիւնէ թեզ ինգը-
րաղ պուլմագտա իտի : Վ է օն-
լարա՛ հէմ էօյլէ պիր հալէ հէփ
կիրիթթար օլանլէրէ՛ նալընըզ

25 Վէ Յիսուս ընկարն
Ֆիբրելինի պիւմէյիւն՝ ըն-
լարա տէտի . Հէր քէնտինտէ

Թագսիմ օլմուշ փատիշահ-
ըզ խարապ օլուր , վէ հէր
քէնտինտէ Թագսիմ օլմուշ

իբի՝ եօլ գալմըշտը , քի ընուն
պիրի պու իտի քի՝ կէօքտէն կէ-
լէն պու ըջըզ վէ կէրչէքիլի
գապուլ էտիպ՝ տիննեայը իսլահ
էթմէնին իշպու իշինի իլէրի
սիւրմքտէ հօն այագ օլտուլար ,
վէ քէնտի մաղըուրուզլարընը
աթըպ՝ Վրիստոսու վէ ընուն
թալիմաթլէրինի գապուլ էթ-
մէյիլէ՝ վաթթիզ էտիծի Յոզ-
հաննէս կիպի խալգա՝ Հագգ
եօլ պո՛ւ տուր , չօգտան պէրու
պէքլէնէն Ս՝եսիմ պո՛ւ տուր ,
օնու գապո՛ւլ էտին տէյերէք
նիտա՝ էթսինլէր : Պու Թագ-
սիրտէ օնլարն շան ու չէօհրէ-
րէթի ինգըրազ պուլաճագ եւ-
րինէ՝ էպէտի պիր շէյէ մէրպուզ
օլուպ՝ էպէտէն արթմագտա՝ օ-
լաճաղըտը : (Նլար պո՛ւ մին-
վալ իւզը տայիմա խօճալար վէ
գուլաղուզար վէ կէօյիւն փա-
տիշահըղըտա պէօյիւք (Պապ
եւ. 19 շէրհինէ պագ) օլմագտա
տէվա՛մ՝ էտէճէքլէրիտի , վէ է-
պէտէն միւպարէքլէնէճէքլէրիտի :
Վէ օպիր եօլ պո՛ւ իտի , քի
օնլար քէնտի կէօզլէրինի ըջըզ՝
վէ գուլաղարընը կէրչէքիլէ՝
գարջը գափասընլար , քէնտի
զամիրլէրինէ՝ գարջը ա՛մէլ ու
հարաքէթ էթսինլէր , զըտտ
տուրտուլար , զէվքլէնսինլէր՝
վէ ըէտտ էթսինլէր , եալանլար
իճատ էթսինլէր , գօվալասընլար ,
ճէհալէթտէ վէ իմանսըզըգտա
էօյիւնլէր , վէ էպէտէն կիւնահ-
լարընտա հէլաք օլտուլար :
(Նլարըն սէտիլի եօլ պո՛ւ իտի :
(Նլար տէտիլէր քի՝ Վրիստոս
շէյգանլարըն պէօյիլիւ օլմա-

ղըպ , տահա՛ գալի՛ֆ շէյգանլա-
րը չըգարըրըտը : Պու պիր եա-
լան իտի , վէ եալան օլտուղու-
նու քէնտիլէրի տէ պիրլէրի-
տի : (Նլար՝ պունու զարազա-
րընտա՛ն նաշի սէօյլէտիլէր . պու-
նուն իչիւն քիւֆրիւն էն պէօ-
յիլիւ իտի : Հիչ ապա՝
ա՛ֆզ օլտնմագ՝ Մ՝ղեզ Ռոհա՛
գարջը օլան կիւնահ պու իտի :
Ս՝աբլ . ք . 28—30 : Փարիսիցի-
լէրին՝ ա՛ղեզ Վուրթարճընըն
իւզէրինէ աթըզլարը պու շէյ-
գանլէրիլէ իլհագըզ վէ շիւքէթ
թէօհմէթի ընտա օլմատըղընա՝
շէյգանլէր պիլէ պաղըրարագ
շէհատէթ էտէրլէրիտի : Ս՝աբլ .
ք . 29 :

25 . (Նսուս օնարն Ֆիբրելինի
պիւմէյիւն : Պապ Թ . 4 շէրհի-
նէ՝ պագ : — Հէր ղէսինսիւք
Լագսիմ օլմուշ խարիշահըզ եմ :
Յիսուս ընկարն օնա՝ գարջը
սէօյլէտիլէրինի պաշլարընա՝
կիյտիրտի : Հէր քէս պիլիլ քի՝
ֆրգալարըն սօնու՝ պիր մէմ-
լէքէթտէ եա պիր շէհրտէ օլուն՝
եա պիր ֆամիլեանըն իշինտէ օլ-
սուն՝ տայիմա հէլաքըզ վէ խա-
րապը՛գ տըր : Պիր մէմլէքէթ
եա պիր էվ ա՛ղալարը օլտուլար՝
պիր շէյ եափաճագ օլտուլարը՝
վագըթ իթթիֆագտէ՝ օլմայը
տըրլար . զիրա էյէր օնլար պիրի
պիրինէ իսթիլաֆ էտիպ պիրինին
եափտըղընը օպիրի պօզար՝ վէ
պիրինին գուրտուղունու օպիրի
երգարսա , օ մէմլէքէթ եա էվ
թէզ վիրա՛ն օլուր : Եսայ . Թ .
19 , 20 : ԺԹ . 2 , 3 : Ս՝աբլ .
ք . 23—26 : Ս՝աբլ . ԺԿ . 17 ,

շէհր եա էվ տուրմազ :

26 Իմտի էյեր շէյղան

շէյղանը՝ չըգարըրաւ , քէն-
տինտէ Թագսի՛մ օլմուշ տուր .

18 : Վաղ . Ե . 15 : Յայր .
ԺԴ . 19 : ԺԷ . 16 , 17 :

26 . Էյեր շէյղան շէյղանը
չըգարըրաւ : Պունտան էվվէլ-
քի խանէտէ Թագսիմ օլունան
խապթի՛ պուրատա Թատպը՛գ օ-
լունույօր : Սիղ՝ պէնիմ սա-
ղալթարղըմ քիմնէրէրտէ շէյղան
վար օլտուղունու իգրար էտէ-
յօրսունուղ . Տէմ՝ տէ օնլարը
սաղալթմաղա պանա շէյղան
նարտըմ էթտի տէրսինիղ : Իմ-
տի էյեր պու պէզլէ՛ իսէ , օ՛
քէնտինին էթտիյինի պօղմաղա
պանա նարտըմ էթմիշ տիր :
() պանա՛ օնա գարըլ՝ տուրմա-
ղա՛ վէ օնու Տէլա՛ք էթմէյէ
նարտըմ էթմիշ տիր : () քէն-
տի փատիշաճըղընը նօգարը
գալթըրըր , Տէմ՝ պանա՛ օնու
նըգմաղա նարտըմ էտէր : ()
պանա՛ քէնտինին Թէսիրաթընը՝
գուվվէթինի՛ փատիշաճըղընը՝
վէ Տէփ Տաղը էյլէտիյի շէյի
Տէլաք ու խարապ էթմէյէ նար-
տըմ էտէր : Իմտի էյեր սիզին
սէօյլէտիյինիղ տօղրու իսէ ,
Տագիգաթ շէյղան պիր չօճուգ
գատար պիլէ Տիչ պիր շէյի անկ-
լամաղ , վէ օնուն փատիշաճըղը
պիր սա՛աթ տուրմազ : — ()
նուն փաթիշահըղը : Ե՛լլա-
նըն պու տիւննատէ փատիշաճ-
ըղը՛ վար : () պու տիւննանըն
սէրվէրի՛ տիր : () Տէփ տիւն-
նալի առէմլէրին իւզէրինէ փա-
տիշաճը՛գ սիրէր : () Վէ .
ԺԲ . 31 : ԺԴ . 30 : ԺԴ . 11 :
Խ Սիւնի՛ . Դ . 4 : Վաղ . Խ . 13 :

իմտի օնուն փատիշաճըղը
նի՛ճէ տուրաճազ :

27 Վէ էյեր պէն ճիւննէ-
րի Բէեղգէրուղ իլէ չըգա-

Խ Յալ . Ե . 19 : Յայր . Թ .
11 : ԺԲ . 9 : Ե . 2 , 3 : Էր
պիր առէմ՝ եա Վրիստոսուն եա
շէյղանըն փատիշաճըղընըն Թա-
պի՛սի տիր : Լ՛յ օգույան՝ սէն
քիմի՛ն Թապի՛սիսին :

27 . () Կուլարընը քի՛ իլէ
չըգարըրաւ : Վրիստոս Լ՛ֆէն-
տիմիղ քէնտիսինին Տագգընտա
օնլարըն սէօյլէտիյինին նալընը
միւնասիպէթսիղ օլտուղունու
տէյիլ՝ իլա մուղլագա օնլարա՛
նաղըտըրընր աախի պէյան էյ-
լէտի : Սիղին չօճուգլարընը
վէ շալիրտլէրինիղ՝ էֆսուն օ-
գունագ իտտիա՛սընտա տըրլար .
վէ սիղ օնլարա պունու էթմէյէ
ղալրէթ ու ճէսարէթ վէրիսի-
նիղ : () նլար պունու՛ Թաա՛լէա-
նըն իսմինէ իսթիտա՛ էթմէք՝ նայ-
գամագ վէ Թիւտսիւլէմէք՝ վէ օ-
գունագ իլէ՛ վէ պա՛ղըլարը պու
խուսուս իշիւն պէնիմ՝ առըմը
գուլանմաղիլէ էթմէք իտտիա՛-
սընտա տըրլար : Ս՛ալ . Թ .
38 , 39 : Վ՛ալ . Թ . 49 , 50 :
Վալք . ԺԹ . 13—16 : Իմտի
էյեր սէօյլէտիյինիղ տօղրու
իսէ , քի շէյղան չըգարան քիմ-
սէնին՝ շէյղան իլէ իթթիֆագը՛
օլմալը տըր , օ գէման սիզին քէն-
տի շալիրտլէրինիղին տէ շէյղան
իլէ իթթիֆագլէրի օլմագ իճապ
էտէյօր . զիրա էյեր օնլար Տա-
գիգաթ պու գուվվէթէ մալիք
իսէյէր տէ մալիք տէյիլ՝ իսէլէր
տէ , կերէք սիղ՝ վէ կերէք օնլար՝
ճիւմլէնիղ էյօլէ՛ իտտիա՛տա՛սը-
նըղ քի օնլարտա պու գուվվէթ

ըրբսամ, օղուլարընը քիմ
իւն չըգարըրլար . պունուն
իչին շերամ'աթճըլարընը
օնլար օլաճազլար :

28 Լաքին էյէր պէն ճինն
լէրի Լլաճըն Բուհուլ իւն
չըգարըրսամ, էօյլէ իսէ իւզէ
ըրինիզէ Լլաճըն փատիշաճ-

վա'ր տըր : — Հէրաւ'աթճըլար
ըրինիզ օնլար օլաճազլար : (Ն-
լար' սիզին հէփ սէօյլէտիյինիզ
պօ'շ օլտուզունա եաշայան վէ
գարըն սէօյլէնմէզ իսպաթլար
տըր : (Ն)լար սիզին վէ սէօյլէ-
տիյինիզի ֆասիտ չըգարըրյօր-
լար . իմտի սիզին քէնտի սէօզէ-
ըրինիզ ֆասիտ չըգարըրյօր :

28 . Լլաճըն Բուհուլ իւն :
Պ ուկաս « Լլաճըն փարմաղը
իւն » տէյօր (ԺԺ . 20) : Ս'ա-
նասը Լլաճըն գուվլէթի' իւն
տիւր : Եւէյ Ե . 19 : Ս'ա . Ե . 3 :
Պ ու իշ շէյդանըն եարտըմը վէ
գուվլէթի' իւն օլմատըղը թագ-
տիւրտէ' Լլաճըն եարտըմը վէ
գուվլէթի' իւն օլմուշ օլմալը
տըր . վէ պու' օնուն փատիշաճ-
ըզ սիւրմէսինին վագթը կէլմիշ
օլտուզունա իսպաթ տըր : Հէյ-
դանըն փատիշաճըզ սիւրտիւյիւ
եհերտէ' Լլաճ փատիշաճըզ
սիւրմէզ : Իմտի էյէր Լլաճ
շէյդանըն առէմէր իւզէրինտէն
փատիշաճըղընը տէֆ' էտէյօր
իսէ , պու պիւր սաճիճ իսպաթ
տըր քի' օ օրատա քէնտիին ըու-
ճանի վէ էպէտի փատիշաճըղընը'
գուրմուշ օլտէյօր : Գուրթա-
ըրճըմըղըն սայիւր մի'ւճիզաթլա-
ըր' օնուն Լլաճ դարաֆըրնտան
կէլմիշ իտիյինի իսպաթ էտէրլէր
իտի . լաքին պու' իսպաթ էտէյօր

լըղը եէթիշմի'շ տիւր :

29 Լախօտ պիւր քիմնէ
գուվլէթի'նին էվինէ կիւրիպ'
օնուն էշեասընը դափմաղա
նի'ճէ գատիւր օլա պիւր , է-
էյէր գուվլէթի'նին էվլէլա
պաղլամա'զսա , վէ օ' զէման
օնուն էվինի եա'ղմա էտէ :

քի , օ' Լլաճ դարաֆըրնտան
կէօնտէրիւտի , քի շէյդանըն
փատիշաճըղընը վէ գուվլէթի'նի
վէ թէսիւրաթընը էպէտէն հէլաք
էյլէսին , վէ եէրին իւզէրինտէ
քէնտիինին միւպարէք փատիշաճ-
ըղընը' պաշլասըն : Պազ' Ս'ա .
Դ . 2 շէրհինէ : Պիզտէ' շէյ-
դանըն եօխսա 'Քիւստոնմու
փատիշաճըզ սիւրէյօր : Լ'գլ
ու ֆիքրիմիզին վէ եիւրէյիմիզին
շէյդանընը դապղ էթմիշ տիւր .
եօխսա օ օրատան' Լլաճըն Բու-
հունտան գուվլէթի'նին տուր :
Պիզ կիւնտէն կիւնէ օնուն իւ-
րատէթի'նիմի էտէյօրուզ . եօխ-
սա եիւրէյիմիզ իւն Լլաճըն
իւրատէթի' շէրիֆինիմի էտէյօ-
րուզ :

29 . Լախօտ գուվլէթի'նին էվլէ-
լա պաղլամա'զսա : Լաֆէտիմիզ
պու մատտէյի պիւր զայէթ գուվ-
լէթի'նին դարիւզ իւն թա'րիֆ վէ
պէյան էտէյօր : Պիւր քիմնէ'
պիւր ախէր առէմին մալընը զօր
իւն ալմաղա' էյէր օնու պաղլա-
յըպ էվլինտէն չըգարմաղա' գա-
տար օնտան տաճա' գուվլէթի'
տէյիլ իսէ' գատիւր օլա'մաղ :
Հէյդան ինսանլարտան գուվ-
լէթի'նին իտի , վէ օ' օնլարը պիւ-
թի'նն պիթիւնէ զապղ էթմիշ
իտի : լաքին 'Քիւստոն' օնտան
գուվլէթի'նին իտի . վէ օնու զօ'ր

30 Պէնիմ իլէ օլմայան՝ պանա զըտուրը , վէ պէնիմ իլէ տէվէլ'ումէյէն՝ տաղըտըր :

իլէ տէմէրին իշինտէն չըգարտը : Հէյդանլար օնա եալվարտըլ'ը քի , օնլարը չըգարմասըն՝ լաքին օ՝ օնլարը չըգարտը : Պիր առէմտէ պիր լիվա՝ շէյդանլար վարըտը . լաքին Պուրթարըճընըն հուգուրուն տա ճիւմէսինի տիթրէմէ՝ դուծտու , վէ հէփիսի գաչտըտը : Ս'աթլ . 29 : Ս'աթլ . 24 : 7 . 27 : 5 . 7—9 : Պ'աթլ . 21 , 22 : 5 . 24 : 7 . 8 : 4 : 3—9 : 1—3 , 7—9 : 6—12 : 24 : 87 . 12 :

30. Պէնիմ իլէ օլմայան : Պունտան էվէլլիքի խանէլէրտէ Պուրթարըճըմըլ թէքմիլէն իսպաթ էյլէտի , քի օնուն շէյդան իլէ պիր ալագասը վէ իթթիֆագը եօղուտու . իլա Մլաճ իլէ պէրապէր շէյդանա՝ գարշը իտի : Հիմտի տէ թագրիբ էտէյօր քի՝ առէմ օղուլարընտան հէր պիրի՝ եա քէնտիսի իլէ պէրապէր շէյդանա՝ գարշը՝ եա շէյդան իլէ պէրապէր քէնտիսինէ վէ Մլաճա՝ գարշը տուրմուշ պուլունուր : Պու մատտէ օլ գատար պէյիւք՝ եա՛նի Վրիստոս իլէ շէյդանըն պէյնինտէ օլան ֆարգըն միւսաֆէսի օգատար պէյիւք՝ վէ պիրի պիրինէ օլան զըտըգ օլ գատար ա՛ղիմ տիր քի՝ պուլլարըն պէյնինտէ ալա պիր մուա՛հիտէ օլմաճ : Ղիւմէ ինսան ճինսի պու իքիսինին պէյնինտէ՝ թագսիմ օլմուշ տուր : Պիւթիւն տիւնեատէ սալթ պու իքի գըսըմ՝ պուլունուր , քի պիր գըսըմ Վը-

31 Օնուն իշին սիղէ տէրիմ . հէր կիւնաճ վէ քիւֆր՝ առէմէրէ ա՛ֆիլ օլունաճագ , լաքին Րուհա՝ օլան քիւֆր՝

րիստոսուն դարաֆկիրլէրի՝ վէ օպիր գըսըմ շէյդանըն դարաֆկիրլէրի՝ տիր . վէ օրդա՝ եօլու դուծմուշ օլմաճ , վէ դուծմասը՝ տախի միւմքիւն տէյիլ տիր : Լյէր պիր առէմ՝ Պէն պիրայտ իմ , վէ նէ պիրինէ՝ նէ՝ տէ օպիրինէ՝ դարաֆ օլուրում՝ տէրսէ , օնու՝ հէման պու պիրայտ օլմասը՝ պէյան էտէր քի , օ՝ հալէա կիւնաճըն վէ շէյդանըն եէսիրի՝ տիր : Պիր մէլէք պիլէ պէյլէ սէյլէսէ , պու՝ օնուն շէյդան օլտուղունա պիր իսպաթտըր : Պէյլէ պիր քիմնէյի՝ Վրիստոս պէնիմ տիր տէմէ . իլա ճիւմէ պէյլէլէր շէյդանըն տըր : Հէյդան օնլարը քէնտիսին գուլարընտան սայար , վէ քէնտի իշինտէ գուլանըր , վէ օնլար օնուն իրատէթիսի իճրա էտէրլէր : Պագ՝ Ս'աթլ . 29 : 24 շէրհինէ : 3 . 3 : 17 . 15 : 5 . 24 : 7 . 8 : 4 : 3—9 : 1—3 , 7—9 : 6—12 : 24 : 87 . 12 :

31. Օնուն իշին Ե՛ : Յիսուս Փարիսեցիլէրէ՝ գարշը սէյլէնմէզ վէ միւմքիւնի մերթէպէ գուլվէթի վէ գանտըրըճը իսպաթլէր իլէ ճէվապ վէրտիքտէն օնկրա , շիմտի օնլարըն հալէա իշինտիլէրի՝ եախօտ իշլէմէյէ ղայլէթ ա՛ղիմ թէհլէքէտէ օլտուղարը կիւնաճըն դապիաթընը՝ թա՛րիֆ էթմէյէ կէշէյօր : Օլ կիւնաճ՝ Վըլլ Րուհա՝ գարշը օլան կիւնաճ՝ օլա՛ֆիլ օլունաճ կիւնաճ իտի :

ատենմէրէ ա'ֆիլ օլունմայա-
ճագ տըր :

32 Վէ ատենմին Օղլունա

Վէ պու' ա'գիզ Յիսուսու շէյ-
գան իլէ իթթիֆագտէ օլմագ' վէ
Այերչէքլին քէնտիսինի եալան-
լարլն պապասը իլէ պի'ր օլմագ'
վէ պիսիհայէ փաքըղը մուրտար-
ըղըն ֆասըգ իճատ էտիճիսի իլէ
սրգը ալապատէ վէ աստթլուգտա
վէ իլճագըգտա օլմագ' թէօճմե-
թի իլէ գապաճաթը կէօսթէր-
մէյէ շաղճագտան ի'պարէթ
իտի : Պու Նլաճըն Օղլունուն
ալաճանի դապիա'թընա' վէ օ-
նուն միւ'ճիզաթլարընը օլ մա'-
րիֆէթի իլէ իլէտիյի Մ'զիզ
Բուճա զայէթ քէօթիւ պի'ր սի-
թէմ իտի : Պի'ր ստտէ զարազ
վէ եարամազըգ սէպէպինտէն'
ալաճանի գուվլէթին էն պէօ-
յիւք նիշանէլերինի տողո'ւ
տողոյա շէյգան մա'րիֆէթի-
նէ վէրտիլըր : Լաֆէտիսիլին
պուրատա սէօյլէտիյի կիւնաճ
պո'ւ օլտուղու' Մ'արկոս 7. 30
տէն աշիքնա'ր տըր : "21-ին
օնլար' օնուն նափաք րուհո'ւ
փար տէրլէրիտի" : — Էթ Սե-
նաճ իլէ Գի'ֆը 16 : Լաճա շիւ-
քիւրլէ'ր օլտուն , քի կիւնաճլար'
զայէթ պէօյիւք վէ ֆէնա կիւ-
նաճլար' պիլէ' ալաճանի թան-
ըմաթ մուճէպինճէ' ա'ֆիլ օլու-
նա պիլիլըր : Եթ 7. 6 , 7 :
Եսայ . 18 : Ժ . 7 : Եսէլ .
17 . 11 : Ղ . 1 . 34 :
Ղարթ . 7 . 22 : Թ Սե' . 7 .
9—11 : Թ Սե' . 13—15 : Թ
Յի'զ . 1 . 9 : Թ . 1 , 2 : Էթ
ինանըպ թէվպէ' էտէն' օնուն
կիւնաճլարը ճէր նէ' գատար
պէյիւք վէ ֆէնա' իսէլէր տէ'
ա'ֆիլ օլունաճագլար : Օնուն

հարըն սէզղ սէօյլէյէնէ ա'ֆիլ
օլունաճագ . Լաքին Մ'զիզ
Բուճա' գարըն սէօյլէյէնէ կէ-

թէվպէ էտիպ իման կէթիլմէսի'
պի'ր իսպաթի սաճիճ տի'ր , քի օ'
տի'եր ճէր նէ կիւնաճլար իլէմիշ
իսէ տէ , Լազիլ Բուճա գարըն
օլ ա'ֆիլ օլունմազ կիւնաճը
իլէմիշ տի'ր : — Բուճա օլան
Գի'ֆը : Պու Պապըն 32 նճի իս-
նէսինին ճէր ճի'նէ' պազ : Մ'արլ .
7 . 28—30 : Ղ . 1 . 34 . 10 : Թ
Յի'զ . 7 . 16 :

32. Լաքին Օղլունա գարըն
սէօյլ : Մ'արլ . 3 : Ժ . 3 :
19 : Ղ . 1 . 34 : Ե . 34 : Ե . 15 ,
12 , 52 : Ղարթ . 7 . 14 , 15 ,
17 , 19 : Իլ . 9—11 : Թ Սե' .
13 , 15 : Եէճուտիլըր էթ-
սէրի' վէ ա'լէլիսուսու փարիսե-
ցիլէր' Ղուրթարընըն էտնա
կէչինմէսինտէն սիւրչտիւլէր :
(Նլար օնա' ճիւ պի'ր էյի շէյ
ըգմասը մէմիւլ օլունմազ պի'ր
մաճալ օլան Լազարէթտէն
զուճը էթմիշ տէյիւ սիթէմ
էլլէտիլէր . օնտան ճիւ պի'ր
փէյլամպէր կէլմէզ պի'ր մաճալ
օլան Լալիլեատան տըր տէյիւ'
պի'ր քիւֆիւրպազ' տիւլէր'
տիւլէրին օղլու' շիչօղազ' պէթ-
րի' վէ տաճա պու'նուն կիպի սա-
յի'ր պէտ աիւլէպալար իլէ մէվսուֆ
տուր տէյիւ օնա սիթէմ էյլէ-
տիլէր : Լաքին պու միսիլիւ
սիթէմլէրին ճիւլիէսի ա'ֆիլ օլու-
նա պիլիլըրիտի : Օնուն ֆա-
գիլիլիլ' ֆուգսուրատէն տողմասը'
վէ ինսան դապիա'թընն վէ աճ-
փալինին էտնա օլմասը պապընտա
ճագպրէթ իլէ սէօյլէտիլէրի
ա'ֆիլ օլունա պիլիլիտի . զիւրա
Յիսուս օ գէման շան ու ճէլա-
լինտէ տէյիլ իտի . իլա օ' էյլէ

րէք պո՛ւ տիւնեատէ կէրէք | կէլէճէքտէ ա՛ֆվ օլո՛ւնմա

պիր էտոս՝ հալէ քէնտինի գօմուշ
իտի , քի քէնտինին շայիրալէրի-
նէ՛ պիլէ պա՛ղը տէֆա՛ պունտան
էօթիւրիւ ֆիւթիւր կէլէրիտի :
— Եւսլ Բոհա՛ գարշէ սէօյլէյե-
նէ : Պուրատա Բ՛գիզ Բոհ՛ եա՛-
նի Բոհ՛ էլ գուտա՛ տէմէտէն մե-
րամ՝ ի պատէթէ լայրգ ա՛ղիզ
Իւշպիրլէյին փէտէր իլէ վէ ()
ղուլ իլէ պիր օլան իւգնիւմի շե-
րիֆ տէ օյսա , Բարիստոսուն սա-
տէճէ օյ միւճիղաթլարը իշլէտիյի
գոււվլէթ տէ օլսա (28 նճի խանէ-
նին շէրհինէ՛ պագ) , ֆարգը եօ՛ գ
տուր . հէր հալտէ փարիսեցիլէր՝
Բարիստոսուն ալահանի դա-
պիա՛թը վէ գոււվլէթի իւղէրինէ
պիր էտէպսիզ քիւֆրտէն ի պա-
րէթ օլան շէրր աթմաղա իս-
թէտիլէր . վէ պու՛ Եւսլաշըղըն
էպէտի գոււվլէթի՛ էպէտի Բոհ-
հու վէ էպէտի կէրէքլէյի վէ
փաթըղընա՛ գարշը պիլէրէք
քիւֆր էթմէք իտի : Հէմ տէ
պունու՛ պիլլէյէրէք էթմիշ
տէյիլլէրիտի . իլա նուր վէ ը-
շըղըն թէքմիլէն շաֆգը՝ իշինտէ
էթմիշլէրիտի : Ա՛ է սալթ պիր
տիւշիւնմէտիլէրինտէն տախի
էթմիշ տէյիլլէրիտի . իլա սալթ
պիր ֆասիտ եիւրէքտէն սատրը
օլմուշ զարազ ու ֆէնալըգտան
հափմըշլարըր : Պու՛ օնլարտա
օլան՝ ինսանլարըն վէ շէյդանլա-
րըն մալէր օլա պիլտիլէրի էն
պէօյիւք ա՛գըլ ֆէսատընա պիր
իսպաթ իտի : — Բ՛ֆվ օլո՛ւնմա
ճաֆ Կըր : Եւսլըն էպէտի
թագաթիլի տիր քի՛ օ պէօյլէ պիր
մաղուր վէ գօրգուլու կիւնահը
ա՛ֆվ էյլէմէյէճէք : () նու
իշլէյէն՝ քէնտիսինի ա՛ֆվ էտիճի
մէրհամէթին նէթիշէ պիլլէմէտի-
յի պիրմահալէ՛ գօր : ()

շէյդանլար կիպի խէլասըն սինօր-
լարընտան տիշարր գալմըշ տըր :
() նուն ֆօտուլ եիւրէյի՛ օնլա-
րընքի՛ կիպի՛ ալա ալագլանա՛-
մազ : Եւսլա՛ վէ էյի օլան
հէր շէյէ գարշը տուրմագտան՝
օ օնլար կիպի հիշ ալա կէրի
տուրա՛մազ : () նլար՝ կիպի օ
տախի՛ թէվպէյէ վէ իմանէ ալա
կէլէմէզ : Կիւնահ ա՛ֆվլըղըն-
տան հասիլ օլան սիւրիւր վէ
սէվինճի՛ օ՛ տախի օնլար կիպի
ապա տատա՛մազ :

Եր . 7 . 4—6 , վէ 7 .
26—29 տէն էօյրէնիլիզ քի ,
կէրէքլէքտէն մուրթատ օլան-
լար տախի՛ աշվալլէրի մախսու-
սէն քէօթիւ օլտուղու թագաթի-
տէ՛ պու միսիլիւ իւմիտսիզ վէ
հիյպէթու պիր հալտէ՛ պուլու-
նուրլար : Ա՛ է հագիգաթ եա-
լընըզ տէրմանէ՛ գարշը պու մի-
սիլիւ զարաղանէ վէ նիյէթի
ֆասիտէ իլէ իշլէնէն պիր կիւնա-
հա նէ՛ իլաճ օլա պիլլէր : Իմտի
կէրէքլէյին հէփ գօվալայըճը-
լարը՝ հէփ մուրթատլարը՝ վէ
հէփ զըտտ տուրանլարը իշիթ-
սինլէր վէ տիթրէսինլէր : Իհ-
թիմալ տըլ՝ քի՛ օնլար տո՛ւյ-
մագտան՝ հէման պու կիւնա-
հըն սինօրլարը իշինտէ պուլու-
սունլար : — Կէրէքլէ՛ Կէրէճէքտէ :
Եա՛նի ախրէթտէ : Իֆէնտիմիզ
պունուն իլէ անկաթմագ իսթէ-
մէյօր քի՛ ախրէ կիւնահալար ,
էյէր պու տիւնեատա ա՛ֆվ օ-
լունմաղարսա , ախրէթտէ ա՛ֆվ
օլունմաղար (Սալլ . ին .
46 : Սալլ . թ . 43—48 :
Պալ . 23—26) , իլա օ
պուրատա՛ Եհհուտի մուէլլիֆ-
լէրտէ փէք ալէսսէվի օլան պիր
թա՛պիր գուլանըյօր , քի

յաճազ տըր :

33 Եւ աղաճը էյի հէմ մէյվէսինի էյի հտին, եւ խօտ աղաճը չիւրիւք հէմ :

միւսքին օլտուղու տերեճէտէ գուզվէթի պիր դարզ իլէ թագ-րիւր էյլէսին քի, պու կիւնաճ իլէ միւթէհիմ օլտըն էպէտի հալի հալէա միւհիւրլէնմիշ օլուպ օնուն սուչու էպէտիլիյին հէփ տէհրլէրինտէ հիչ ա'ֆօլ օլունաճաղը եօգ տուր : Ս'ալի . 7 . 29 :

33 . Եւ աղաճը էյի հէմ մէյվէսինի էյի հէմ : Պապ է . 16—20 շէր հինէ պագ : Պիր աղաճ էյի' չի' ֆէնա մը' շէքլինտէն եախօտ զապուղունտան եա եափրաղընտան եա տալարընտան պէլլի տէյի'լ տիր . իլլա օնուն մէյվէսինտէն պէլլի օլուր : Ինսանլար տախի պէօյլէ անկլաշըլըր , վէ սիզ տէ պէնտէն էօթիւրիւ պո'ւնձիլէյին տիւշիւնիւպ պէօյլէ հիւքմ էթմէլիսինիլ : Լէյեր սիզ պէնի ֆէնա' տէրսէ . նիզ , պունու' ա'մէլէրիմ վէ էօմրիւմ ֆէնա' օլտուղունու կէօսթէրէրէք իսպաթ էթմէլիսինիլ : Սիզ' պէնիմ շէյդան իլէ իթթիֆագըմ վար տէրսի . նիզ . լաքին պէնիմ մէյվէլէրիմ' պէնիմ ա'մէլէրիմ' սէօզլէրիմ' նաաիհաթլէրիմ հէփիսի կէօսթէրիլըր , քի պէն Ղլաճտան իմ , շէյդանտան տէյիլիմ : Եյդան առէմլէրի քէօր հտէր , պէն օնլարըն կէօզլէրիսի աշայօրում . օ օնլարը սաղըր վէ տիւսիզ վէ սէֆիլ հտէր , պէն օնլարը սաղալարըրմ , վէ Ղլաճըն հիւսնիւ նաղարընա' կէթիլիլիմ , վէ օնլարը սաա'տէթլու հտէ

մէյվէսինի չիւրիւք հտին . զիւրա աղաճ' մէյվէսինտէն պիլինիլ :

34 Լէյ էնկէրէք էվլատլա-

րիմ : Սիզ քէնտինիզէ տախի պո'ւ միւսալ իւզրէ հիւքմ օլունմալը տըր : Սիզ էօյիւնիւրսիւնիւզ քի' Ղլաճըն խալգր'սընըլ . լաքին էյեր ա'մէլէրիսինիլ , շէյդան ա'մէլէրի' վէ թա'լիմաթլարընըլ օնուն էօյրէտէճէք թա'լիմաթլէրի իսէ , օզէման սիզ օնուն խըզ . մէթքեարլարը սայրմալընըլ , վէ տէյի'լ Ղլաճըն : Ղ'մէլէրի'նիզ հէր նէ իսէ' սիզ տէ օսունուլ : Ս'էյվէ էյի' օլուն , վէ օզէման պիզ պիլէճէյիլ քի' աղաճ տախի էյի տիր . աղաճ էյի' օլուն , վէ պիլէճէյիլ քի' օնուն մէյվէսի' տախի էյի օլաճագ տըր . լաքին մէյվէ քէօթիլ օլտուգճա' աղաճա էյի տիր տէմէն : Եպէլ . 31 : Ս'ալի . 7 . 8—10 : ի' 26 : Պալ . 7 . 43 , 44 : Ժա . 39 , 40 : Էթիլ . 4—6 : Ս'ալ . 7 . 12 : 7 . 8 :

34 . Լէյ էնկէրէք էվլատլա : Պունտան էվլէլքի խանէտէ Լէյ ֆէնտիմիզ' շիմտի օնլարա թագ-րիւր էյլէտիյի թէքտիրէ եօլու հազըրլամըլ իտի : Օնլար' պիր եարամազ ճի'նա քիմնէլէրիտի , վէ օնլարըն' էն զէհիլլի երլանլար կիպի ֆափտ վէ եարամազ զապիա'թլէրի վար իտի : Ղլաճըն քէնտիսի պիւսպիւթիւն ֆէնա' իտի : Պապ 7 . 7 շէր հինէ պագ : — Ղ'մէլէ . . . տէօյլէն պիլէրիսինիլ : Լնկէրէքլէրտէն' զէհիլլի վէ զարարըլ օլան շէյտէն մա'տա' նէ մէթիլ օլունա պիլիլ : Ս' է տէրունի քիւլլիյէն

ըն՝ սիզ ետրամազ իքէն՝
նի՛ ճէ էյի շէյլէ՛ր սէօյլէյէ
պիլիւսինիզ . զիւրա աղըզ՝
եկրէյին դաշգընլըղնտա՛ն
սէօյլէր :

35 Լ.յի ատէմ՝ էյի շէյ-

լէրի եկրէյին էյի խաղնէ
սինտէ՛ն չըգարըր , վէ եա-
րամազ ատէմ՝ ետրամազ
խաղնէտէն ետրամա՛զ շէյ-
լէր չըգարըր :

36 Լ.մնա սիզէ տէ՛րիմ քի՛

ետրամազըզ՝ վէ քէնտիլէրի եա-
րամազըն էվլատարըր օլան սիզին
կիպի քիմնէլէրտէն՝ պէնիմ՝ հապ-
գըմտա էն հապսըզ վէ ա՛գըլա՛
զըտտ վէ քիւֆիւր սէօզլէրի
գուլանաճաղընըլտան մա՛տա նէ՝
մէմիւլ օլունա պիլիւր : ւն թափ .
իդ . 13 : Սալ . 7 . 6 , 7 : ծք .
1—4 : ծք . 1 , կի . 3—5 : ծք .
2 : ծք . 1—3 : Եսայ . Լի . 6 :
Հալ . 13 , 14 : Յով . 7 .
5—8 :— Լ.դըզ՝ եկրէյին դաշ-
գընլըղնտա՛ն սէօյլէր : Ղալ .
7 . 45 : Ետրամազ սէօզլէր՝
ետրամազըզ րուհու իլէ տօլուպ
թաշմը պիր եկրէքտէն ճէօշէն
շէյլէր տիր : Երէ . 7 :

35 . Լ.յի ատէմ՝ ւն : Եկրէք
չէշմէ՛ վէ օնտան չըգան ագընթը-
լար սէօզլէր տիր : Եկրէք մա-
ղազա՛ օլ պէօյիւք մախզէնտիր ,
վէ սէօզլէր օնտան չըգարըլան
շէյլէր օլուպ՝ օնուն իչինտէ նէ՛
վար իախյինի պէյան էտէրլէր :
Ինսան եկրէյի հէր նա՛սըլ իսէ՛
քէնտիսի՛ տէ էօյլէ տիր : Լ.յի
օնուն սէօզլէրի՛ ա՛մլէրի՛ վէ
հարաքէթի տախի էյի օլուր ,
վէ է՛օմիւրէ՛ գուլաղուզար . վէ
օլ քիմնէ Լ.լւսհա շան ու իզգէթ
կէթիւրիպ՝ ինսանլարա ֆայտալը՝
օլուր : Լ.դըզ սէօզլէր վէ սա-
տըզ ա՛մլէրի՛ Լ.դըզ Բուհ իլէ
տօլու պիր եկրէյին թաշգըն-
լըղն տըր , քի օնտան Լ.լւսհա վէ

ինսանա մուհապպէթ ագար :
— Եսայ . Լի . 13 : Եր պիր
ատէմ՝ տէ՛րսէ քի՛ քէնտի սէօզլէ-
րի . քէօթիւ վէ ա՛գըլա՛ր վէ Լի-
սանի ետրամազ վէ քիւֆիւրպազ
իսէտէ՛ քէնտի եկրէյի էյի՛ տիր ,
օլ քիմնէ քէնտիսինի ալտատիր .
զիրա պու միսիլիւ մուրտար սու-
լար ագըտան՝ զայէթ նախաք պիր
փունկա՛ր օլմալը տըր : Լ.յի օ-
նուն եկրէյի պու միսիլիւ
նախաքըզտան վէ ետրամազ-
լըզտան տօլու վէ ճէօշըուն օլ-
մասայըր , օնուն տուտագլա-
րընտան պունճիլէյին սէօզլէր
իչիտիլմէզլէրիտի : Սալ .
Ժե . 18—20 :

36 . Լ.մնա սիզէ պէ՛րիմ չի :
Պէ՛ն քի պիլիւրիմ՝ , պէ՛ն քի՛
սիզ խօր կէօրիւրսիւնիւզ , լա-
քին տիւնեանըն հաքիմ ու շէ-
րաա՛թճըսը օլմաղա թա՛յին օլ-
մուշում՝ , սիզէ պէ՛ն սէօյլէրիմ :
Պապ Սալ . Ե . 20 , 26
չէրհէրինէ : — Լի . . . պօշ
«էօզ» Ժալ . Ժք . 14 : Հալ .
Ժ . 16 : Երէ . Ե . 4—6 :
Հով . 13 . 26 : Եսայ . 15 :
Հայ . Ժ . 12 : Իֆէնտիւրիզ
քէնտինին ետրամազ տինկէյէն-
լէրինէ պու սէօզլէրի աղըր պիր
դարզ իլէ թագրի՛ր էտէրէք
սէօյլէյօր քի , օնլար՝ էյէրչի
ինսանըն կիւնահալարընը հիշտէն
սայարլար իտի իսէտէ , Լ.լւսհ
օնլարտան՝ աղալարընտան չըգան

ատեմէր հէր սէօյլէտիբէրի
պօշ սէօլ իչին շէրաա'թ
կիննիւտէ ճէլա'պ վերէ-
ճէբէր :

37 Օլրա սէն' սէօլլէրին

հէր պիր պօշ սէօլ իչին պիւ
հիսապ իսթէյէճէք . վէ էյեր
պօշ' ֆայտասը' ա'գըլը
սէօլլէրի իչին հիսապ տիլէյէ-
ճէք իսէ, օնլարն ԼլաՏըն քէն-
տի Ս'էսիհինէ գարշը հէ'նուզ
սէօյլէմիշ իտիբէրի զայէթ ևարա-
մազ վէ խային վէ մէքրուհ վէ
քիւֆի'էր սէօլլէր իչին հիսապ
իսթէյէճէյի նէ' գատար տահա
զիյատէ շիւպհէսիզ օլմալը իտի :
Հէրաա'թ իչիննիւտէ : Ս'ապի .
ժա . 22 շէրհինէ' պագ :
Ս'ահէր ու շէրաա'թ կիննիւ
իւզէրինէ թէֆէքքիւր էթմէք'
լիսանը հըֆլ էտէճէք պիր պէնտ
օլմալը տըր : Ճ'էհէննէմտէ ա'
ղապը չէքէն' օլ զէնկին քիմնէ-
նին լիսանը' իտի : Ղ'ալ . ժա .
24 : Յալ . 7. 6 :

37 . Սէօլլէրինն : Տէյիլ
քի ա'մէլլէր տաիի շէրաա'թա
կէթիրիլմէյէճէքէր . իլա մա'
նասը պո'ւ տուր քի , պիր ատէմին
սէօլլէրի' օնուս նէ' ատէմ' օլտու-
ղունու պէյան էթմէյէ քիֆայէթ
էտէճէքէր : Ինսանըն սէօլլէրի'
օնուս ա'մէլլէրինն պիր սահիհ
ֆիհրիսթի տիր , օնուս եիւրէյին-
աէ նէ' օլտուղունու կէօսթէրէն
սահիհ պիր այնէ' տիր : Իմտի
օնուս սէօհպէթիւրինն ըուհու'
օլ ա'ղիմ կիւնտէ քէնտինն
նարտըն ևա քէնտինն ա'
լէյհինէ քիֆայէթ էտէր պիր
խապ'թ օլաճագ տըր : Մ'ալ .
ժա . 3 : ժա . 21 : Ղ'ալ . ժա .
22 : Յալ . 7. 2—12 : Քէն

տէ'ն թաստըզ օլաճագըն ,
վէ սէօլլէրինտէն սէնին իւ-
զէրինէ հէօ'քմ' օլունաճագ :

38 Օ զէման եազըճըլար-
տան վէ փարիսեցիլէրտէն

տիլէրին սէօլլէրի հագընտա
Ղաւիթ կիպի տիւշիւնէն նէ'
գատար աղ ատէմ' պուլունուր :
Ս'ալ . լթ . 1 : Ճլթ . 4 : Ճիւն .
3 : Նէ' գատար քիմնէլէր պու-
լունուր քի' քէնտի սէօլլէրինն'
քէնտիլէրին էպէտի հալի օնլար-
տան ասըլըշ իքէն փարիսեցի-
լէր կիպի հիչտէն սայարլար :
Նէ' գատար քիմնէլէր պու-
լունուր քի' փարիսեցիլէր կիպի
քէնտի Վիլիսէլէրի ուղղափառ'
իմանլարը սահիհ' տինլէրի տօղ-
րու' եիւրէքլէրի ա'տիլ' վէ ա-
ղաճ էյի' տիր տէյիւ էօյիւնիւր-
լէր , մէյվէլլէրի' եա'նի ա'մէլ
ու հարաքէթլէրի' իսէ կէօսթէ-
րիլլէր քի , հէփ իգրարլարը
պօշ տուր , վէ գապիլ տիր քի'
տիւնեատէ խէլաստէն ուղագ
կիւնահքեա'լար օնլար գատար
եօգ տուր : Յալ . 7. 20—26 :

38 . Եազըճըլարտան վէ փա-
րիսեցիլէրտէն պա'ղըտըր : Ղ'ու-
կաստան ժա . 16 էօյիւնիլիզ
քի , պուլնլար' 21 նճի խանէտէ
Լապըն Ս'էսիհինէ գարշը
պուլնճիլէյին հիլպէթու սէօլլէ-
յէն քիմնէլէր աէյիլ իտիլէր :
Պուլնլար' օպիլլէրի գատար ֆա-
սըգըզըն հիլպէթու' շիրքէֆինէ
տալմաղա ճէսարէթ էտէմէզլէր
իտի , լաքին պու ճիւմէ իլէ
պուլնլար տաիի Իսրայիլին Վ'
զիզինի զէվզէ' ալմաղա վէ լմէճ-
րիւպէ' էթմէյէ ճէսարէթ էյիւ-
տիլլէր : Ղ'լար իտտիա' է-
տէրլէրտի , քի պիր նիշա'ն

սլա՛ղըլարը ճ՛ւվապ վերիդ
տէտիլէր . Եւ՛ խօճա՛ սէն
տէն նիշա՛ն կէօրմէյէ իսթէ-

րիզ :

39 Վէ օ՛ ճէվապ վերիպ
օնլարա տէտի . Եարամազ վէ

կէօրմէք արգուսունտա իտիլէր .
վէ Վ՛ուկաս տէյօր քի՛ օնլար
իսթէրլէր իտի . քի օլ նիշան
կէօքսէն՝ օյտուն : () Նլար չի-
սուսա խօճա ի՛ւնվանի իլէ միւ-
տահանէ՛ էտէրէք՝ ֆիքրլէրի օնու
ալադլաթմազ իքէն՝ օնա րադ-
պէթ կէօսթէրմէք իտտիա՛սրնտա
իտիլէր : Մ՛աթլ . իք . 15—18 :
Եւյէր Վուրթարըճըմըզ Տիւ
պիրմիւ՛ճիգաթ իլէ՛մէմիշ օլալը-
տը , օնուն Մլա՛հտան կէօնտէրիլ-
միշ օլտուղունա պիր իսպաթ տէ-
յիւ օնտան պիր միւ՛ճիգաթ դա-
լապ էթմէսի օնլարա դայէթ միւ-
նասիպ օլուրուտու : Յ՛վէ . ն .
31 : Ժ . 37 : Պէօյլէ իսպաթը՝
Մ՛ոփսէ՛ս տախի վէրտի : Եւյ
Դ . 8 , 9 : Վ է Բապպ չիսո՛ւս
տէ հէր սաա՛թ պէօյլէ իսպաթ-
լար վէրմէքտէ իտի : () Նուն
ճիւմէ խըղմէթի՛ միւ՛ճիգաթլար-
տան ի՛պարէթ իտի : () քէօր-
լէրէ կէօզլէր վէրտի , սաղըրա-
րա գուլազլար՝ դօփալարա ա-
յազլար՝ վէրտի , տիլսիզլէրի
սէօյլէթտի , ճիւտաւլարը փաքլէ-
տի , ճիւնլէր չըգարտը , հէր
պիր տիւրլիւ տէրտ ու մա՛րազա
շիֆա՛ վէրտի , վէ էօլիւլէրի
տիրիլթտի : Պունլարըն ճիւմէ-
սի՛ օնուն Մլա՛հ դարափընտան
կէօնտէրիլմիշ իտիյինէ գազը՝
իսպաթլար իտի . վէ օնլար լա՛-
նէթ՝ մա՛գուլէսինտէն տէյիլ ի-
տի , իլա ինսան ճինսինէ թա՛պիր
օլունմազ ա՛գիմ պէրէքէթլէ՛ր
իտի : Մ՛աթլ . Ժա . 4—6 շէրհ-
լէրինէ՛ պազ : Լաքին պու
մաղըուր ճիւմանի ատէմլէր՝
պունլարա գանաա՛թ էթմէտի-

լէր , վէ Վուրթարըճըմըզա՛
քէնտիլէրին պօշ քէյֆլէրինէ
կէօրէ նէ տիւրլիւ միւ՛ճիգաթ
իլէմէյի թա՛րիֆ էթմէսին . քէն-
տի իւզէրլէրինէ՛ ալմաղա ճէսա-
րէթ էյլէտիլէր : () Նլար՝ արթըգ
պու տիւրլիւսինիւ կէօրմէսինի
իսթէմէզլէրիտի . իլա պիր տա-
հա՛ սալթանաթըմընը կէօրմէյէ
իսթէրլէրիտի : () Նլար՝ Լա՛ֆէն-
տիսիզէ տէմիշ կիպի օլույօրլար
քի՛ սէնին իլէմիշ իտիյին միւ-
ճիգաթլար՝ հէման ֆուգարալա-
րա եագըըըրլար , վէ պիզէ՛ նէ-
թիշիւր շէյլէր տէյիլ տիր : Լ-
յէր սէն՝ պիզիմ սէնին Մլա՛հ
դարափընտան օլտուղունու գա-
պու՛լ էթտիյիմիզի իսթէրսէն ,
միլէթիմիզին զէկիլէրինտէն վէ
օգուճուլարընտան սէյր օլուն-
մաղա լալըգ պիր շէյ իլէմէլիսին :
() Նսու՛ կիւնէշէ տուրմաղա էմը
էյլէմիշիտի . վէ հա՛յտէ պագա-
լըմ՝ , սէն տէ պէօյլէ պիր շէյ էտէ
պիլի՛րմիսին : Եղիա՛ էլիսպաշըլը
քէնտինին էլ ի նէֆէրի իլէ պէրա-
պէր եագմաղա կէօքսէն աթէ՛շ
էնտիրտի : Վլէ սէնին էմրին իլէ
կէօքսէն աթէ՛շ էնսին , վէ մէմ-
լէքէթին իշինտէ պուլունան հէփ
նոփմա սօլտաթլարընը եագըպ
թէլէ՛ֆ էյլէսին : Պէ՛ս պէլի
տիր քի , սէն պունու էտէմէզ-
սին . չիւն քի էլէնտէն կէլսէ՛ ի-
տի՛ էտէրիտին : Մ՛եսիանըն էն
իլք խըղմէթի՛ Բապպըն իսպըընը
քէնտիլէրին տիւլմէնլէրինին է-
լինտէն գուրթարմա՛գ օլմալըլը-
տը :

39 . Չ՛նաթէաթ : Եւհուտի-
լէր միլէթինին Մլա՛հ իլէ միւ-

զինաքե'ար սիւխիւէ նիշա'ն
արար , ամմա օնա' Յովնա'ն

փեյղամպերին նիշաննտա'ն
մա'տա' նիշան վերի'լմէյէ-

նասիպէթի չօգ քերրէ պիր էվ-
լէնմէք եախօտ նիքեաճ կիպի
թա'րիֆ օլունույօր . վէ պուն-
տան պէօլլէ օնլարըն մուրթատ
վէ փութփերեսթ օլմասը' տախի
պիր ֆաճիշ զինա թա'րիֆ օ-
լունույօր : Իշֆէնտիմիզին զէ-
մաննտա պիւթինն Եէհուտի
միլէթի զայէթ ֆասիտ վէ եա-
րամազ իտի . վէ պապալարը կի-
պի' Լլաճընըն ա'հաթնա խային
իտի : Հէմ տախի քիֆայէթ
էտէ'ր միգտարը իսպաթ վա'ր
տըր քի' օնլար ֆիլ ճագիգէ պիր
զինաքեար խալգ օլուպ' օնլարըն
իլլէթինէ պու գատար չօգ քեր-
րէ վերիլէն պու ըզզիլ լաղըպա
փէք մուսթաճագ օրիլէր : Եսայ .
ա . 4 : Ժէ . 3 : Երէ . Թ .
2 : Իգ . 10 : Ելէ . Ժգ . 15 :
Ու . Դ . 1 : Ս . Դ . Ե . 38 :
Յով . Դ . 7 : Յով . Դ . 4 :
— Լիլա'ն արար : Ս . Դ . Ժգ .
1—4 : Ս . Դ . Ե . 11 , 12 :
Պ . Դ . Ժա . 16 , 29 : Յով .
Դ . 18 : Դ . 30 : ա Լիլա'ն . ա .
22 : — Օսա . . . նիշան վէրէ'լ-
էյէճէ : Սիղ պիր միւ'ճիղաթ'
կէօքտէն պիր պէօյիւք միւ'ճի-
ղաթ արարսընը . պէն սիգէ
պիր միւ'ճիղաթ' եերտէ'ն պիր
պէօյիւք միւ'ճիղաթ վէրէճէյիմ :
Պէն ա'ղիմ տարաթ ու սալգա-
նաթ իլէ կէօքտէն էնէճէք տէյի-
լիմ , քի պէնի կէօղէրինիղ իլէ
կէօրէսինիղ . լաքին էօլիւ'ր իլէ
իւշ կիւն սայլտըգտան սօնկրա'
մէգարտան իօգարը չըգաճաղըմ :
Իշֆէնտիմիզ տէմէք իսթէ'մէյօր ,
քի արթըգ միւ'ճիղաթ իլէ'մէյէ-
ճէք , իլա պունո'ւ անկլաթմագ
իսթէյօր քի' օնլարըն գալապ

էթտիքէրի միսլիւիւ նիշան օն-
լարա կէօսթէ'րմէյէճէք , վէ
քէնտինին էօլիւ'րտէն տիրիլմէ .
սի' պու միւ'ճատէլէյի էպէտէն
քէսէճէք ա'ղիմ իսպա'թ օլա-
ճագ : Պ . Դ . Դ . 33 : Հալի .
ա . 4 : Յովնան փեյղամպերին
միւ'ճիղաթ իլէ սաղ սէլիմ ճըֆզ
օլմասը' օլ եարամագ փութփէ-
րէսթլէրէ օնուն Լլաճ գարա-
ֆընտան օլմասընա պիր գանտը-
րըճը իսպաթ օլտուղը' կիպի'
Բապպ Յիսուսուն էօլիւ'րտէն
տիրիլմէսի' տախի' օնուն Ս' եսիա
օլտուղունա պու " եարամաղ վէ
զինաքեար " սիլիլէյէ գանտը-
րըճը պիր իսպա'թ օլմալը իտի :
Ս է Յովնանըն' պալըղըն գար-
նընտա ա'ճայըպ ճըֆզ օլուն-
մասը ճասէպի իլէ օնլար օնուն
Լլաճ գարաֆընտան կէթի-
տիլի իսպէրէ ինանըպ կիւնաճ-
լարընտան թէվպէ էյլէտիքէրի
կիպի' Բապպ Յիսու'ս տախի
էօլիւ'րտէն տիրիլմէսի' ճասէպի
իլէ ճիւմլէ ա'լէմտէն Լլաճըն
(Օղը'ւ տէյիւ գապուլ օլունմա-
լը իտի : Ս է պու ա'ճայըպ
միւ'ճիղաթ' ճէր նէ' գատար օն-
լարա' մախսուս իտի իսէ , օ' գա-
տար տախի պիլէ' մախսուս տուր :
() ճէր' նէ' գատար Եէհուտիլէր
իչիւն' օ' գատար տա գայիֆէլէր
իչիւն տիւր : Պու միւ'ճիղաթ'
Եէհուտիլէրին տին սըփարըշա-
րընը' եախօտ քիլիսէնին սըփա-
րըշարընը սապիթ էթմէք իչիւն
իլլէնմէմիշ իտի . իլա Յիսուսուն
տա'վասընը վէ նասիճաթլէրինին
ճագգընը էպէտէն սապիթ էթ-
մէք իչիւն' իլլէնմիշիտի . վէ
պունտան զիյատէ պէօյիւք իս-

Ճէք տիր :

40. Օտրա Յովնանն իւշ
կիւն վէ իւշ կէճէ ատա
պալըղընն զարնընտա օլ
տուղը'ւ կիպի' ստէմին Օղ
լու իւշ կիւն վէ իւշ կէճէ

պաթ դալապ էթմէյէ հաճէթի-
միզ եօ'գ տուր : Լյէր պէջլէ
պիր շէյ մաղուպ էտէճէք օլուր-
ապ, փարիսեցիլէր կիպի' եախօս'
օնլարնն իպրէթի կէօյլէրիմիզ
էօնիւնտէ տուրուր իքէն' օնլար-
տան պէթէր օլմուշ օլուրուզ :

40. Իւշ կիւն վէ իւշ կէճէ :
Պուրթարրճընիզ մէզարտա եա-
լընըզ իքի' թէմամ' կէճէ' պի'ր
պիւթիւն կիւն վէ իքի' կիւնտէն
տախի պիրէր միգտար տուրտու :
Լաքին պու թա'պիր' Եհնուտի-
լէր պէնիւնտէ կիւն սայմագ ա'
տէթիկէ հէր վէճհիլէ մուվաֆը'գ
տըր : Լյէր պէյլէ օլմասայրտը ,
օնլար պուռնու դութուպ Լաֆէն-
տիմիզէ եալան' փէյլամպէր իս-
մինի դագարլարտը . չիւն քի
պու փէյլամպէրլէր օնլարա էյի
մա'լիւմ' իտի : Սապի' . իէ .
63 : Լաքին Եհնուտիլէր պէյ-
նիւնտէ կիւն սայմագ պապընտա
պիր կիւնիւն պի'ր միգտարի պիր
պիւթիւն կիւն սայլըմագ պիր
գանուլն իտի : Նանպ . իք .
17 , 18 : Ն Սապի' . Ժ . 5 , 12 :
Եսէր Դ . 16 : Ե . 1 : Պուռտան
պէյլէ փարիսեցիլէր Պիղատոս-
տան դալապ էթմիլէր , քի մէզար'
իւշիւնճի'ւ կիւնտէք վէ տէյիլ
իւշ պիւթիւն կիւն պէքլէնսին :
— Բապ պապընտան գարնընպա :
Յովնանն քիթապընտա պալըղըն
ատըր զիքր օլուլմայօր , իլլա
սատէճէ պիր պէյլէք պալըզ
տէնիյօր : Յովնան ն . 17 :

Եէրին զարնընտա էօյլէ' օլա-
ճազ տըր :

41. Նինուէ Էհալիսի պու
սիլիլէ իլէ շէլաա'թտա
գալգաճազլար , վէ օնուլն իւ-
զէրինէ հէօ'քմ' էտէճէքլէր .

Վէ Եուռնանիճէտէ պուռնու ի-
չիւն գուլանըլան լուղէթ' մո'գ-
լագա պիր ատա պալըղը մա'նա-
սընա տէյիլ տիր . իլլա օնտան
պիր սայիր ճինստէն հէր պէյլէք
պալըզ տախի անկաշըլա պիլիւր :
— Եէրին գարնընպա : Վարրն
լուղէթիւն Եհնուտիլէր հէր շէ-
յին իւ գարաֆընը պէյլան էթ-
մէյէ գուլանըլարտըր : Պու-
րտա մէզար մա'նասընա տըր :
Սապի' . կի . 9 : Յովնան Դ . 2 :

41. Նինուէ Էհալիսի : Նի-
նուէ շէհրի' ա'գիմ' Ըսորեստան
փատիշաճըղընն փաթիթախթը'
իտի . վէ պու' էն էսքի շէհրէրին
պիրի' իտի : Նանպ . Ժ 11 :
Պու' Ըագ ըրմաղընն քէնա-
րընտա Նարեկոն շէհրիւնիս փո-
րեաա կիւնտօղուտու դարաֆընտա
պինա օլուլմուշ ղայէթ պէյլէք
պիր շէհրի իտի : Յովնան ն .
2 : Դ . 2 , 3 : Թէվարիխտէն
էօրէնիլիզ քի' էդրաֆըլ ալթմըշ
միլ իտի . վէ գալէ'սի գըրգ ալ-
լըն եիւսէք վէ օլ գատար կէնիչ
իտի քի , իւսթիւնտէ եան եանա
իւշ արապա կիտէ պիլիւրիտի , վէ
գալէ'սինտէ սէքսէն արլըն եիւք-
սէք պին պէշ եիւզ գուլէ'սի
վարտըր : Պու շէհրի ղայէթ
պէյլէք օլուղուլմտան մա'տա'
Էհալիսի տախի ղայէթ չօ'գ իտի .
չիւն քի օնտա' եիւզ իյիրմի պին
մա'տում չօճուգ վարտըր :
Յովնան Դ . 11 : Օլէնկիւնիքտէ
տախի պէյլէք իտի . զիրա իա-

չին ծնար Երզնանն վաճը
իւն թեվպէ՛ եթտիւն . պո՛ւ

րատա իսէ՛ իշթէ Երզնան-
տան զեյատէ՛ վար :

չինէլերինն արտը արեւմա՛յ ի-
տի : Եւստի . 9 : Էմ տախի
ղայէթ գուվվէթի իտի . զիրա
չօգ ձենքէլի գաղանբայ եննմիշ
իտի : Դ լուս . Ժ . 33—35 :
Ս է եարամազըգտա տէ պէջիւք
իտի . զիրա եղանկարտան՝ իրը-
սըղըգլարտան՝ զինալարտան՝ վէ
գաթլէրտէն տոյու իտի : Եւստի .
Ժ . 1, 2 : Ս է պունտան գա-
ղի՛ նազար՝ ձիւմիէ էհայիսի
փուլթիւրէսթ իտի : — Ե-
րասնա գաղաթաթար : Ե-
հուտիւրին վէ Էոմալըլարն
պէյնիստէ ա՛տէթ իտի . քի շա-
հիտէլ՝ պիր գապահաթլտան
էօթիւրէ ճաքիմ հուզուրունտա
շէքվա էթտիքէլի՛ եախօտ օնուն
ա՛լէլ ճինէ շէհատէթ վերտիքէլի
զէման , օթուրտուգլարը եեր-
տէն գալգըպ այագտա՛ տուրսուն-
լար : Եւստի . Ժ . 17 : — Ս է
օնուն իւլէրինն էհօյի՛ Էրէճէ-
լէր : Երնուէլիւրինն ահվալի՛
միւմքիւնի մերթէպէ աշգ պիր
դարղ իւն Եհուտիւրին գա-
պահաթլ օլտուգլարնը աշի-
քեա՛ր էտէճէր : (Յւլարն՝ փէյ-
ղամպերին նասիհաթլարնը գա-
պուլ էթմէրտէ ա՛մէլ ու հարա-
քէթլէրի՛ Եհուտիւրին Ս՝ ե-
սիայը րէտտ էթմէլէրինտէ ա՛-
մէլ ու հարաքէթի՛ իւզերինն
պիր Տէօթմ՝ օլաճապ : Եղէլ .
Ժ . 51, 52 : Էւստի . Ժ . 27 :
Եր . Ժ . 7 : — Երնանն
վաճը իւն Էիւթէ՛ Էրալէր :
Երն . Ժ . 5—10 : (Յւլար
ճահլ փուլթիւրէսթլէր՝ Է՛զիլ
Քիթապլարը եօգ՝ վէ զայէթ
պէջիւք կիւնաշքեարա՛ր իտի .
լաքին թեվպէ՛ էթտիւն : Ե-

հուտիւր Մաշն խալգը օլմագ
իգրարնտա իտիլէր , վէ նօմօս
հէմ փէյղամպէրլէրէ՛ վէ ախեր
օն պին նի՛մէթ ու քերէմլէրէ
մալէք իտիլէր , լաքին օնլար
թեվպէ էթմէտիլէր : Երնուէ-
լիւրէ կէօնտէրիլէն՝ եերտէն վէ
գօփրագտան իտի . լաքին Ե-
հուտիւրէ կէօնտէրիլէն՝ կէօթ-
տէն Մապպ իտի : Երնանն պիր
եապանձը վէ եատ իտի . Քրիս-
տոս քէնտիւննքիլէրինէ՛ կէլիշ-
իտի : Երնանն եալընը պիր՝
վէ օ տախի փէք գըսսա վա՛ղ
էլլէտի , վէ օնու սօգագլարտան
կէլէրքէն սէջլէտի . Քրիստոս
հէյքէլտէ՛ հէմ սինալուկտա վէ
ախեր մահալէրտէ հէր կիւն սա-
պահտան ախալմա՛տէք վա՛ղ է-
տէրիտի : Երնանն Մաշն զա-
ղապրնտան մա՛տա պիր շէյ վա՛ղ
էթմէտի . Քրիստոս՝ Մաշն
մուհապպէթինի վէ ինայէթինի
տախի խապէր վէրտի , վէ ա-
տէմլէրէ՛ կիւնաշլարնը թէրք
էթմէյէ վէ Մաշն մէրհամէ-
թին տա՛վէթլէրինի գապուլ
էթմէյէ նիհայէթսիզ ձէսարէթ
վէրիճի դարիգլէր կէօթլէրտի :
Երնանն՝ քէնտիւնն Մաշ զա-
րափընտան կէօնտէրիլիշ օլ-
տուղունու իսպաթ էթմէք իչինն
հի՛շ պիր միւ՛ճիգաթ իշլմէտի .
վէ օնլարա՛ եալընը քէնտիւնն
իդաա՛թսըղըղընը վէ պալըղըն
գարնընտա սաղ հըֆիլ օլունմա-
սընը՝ սէջլէյէ պիլիւրիտի . լաքին
Քրիստոսուն միւ՛ճիգաթլարը
պու գատար չօգ իտիլէր քի .
ատէմլէր թա՛պիրի իւն սէջլէ-
յինձէ՛ պու պապտէ եաղըլաճագ
քիթապլար տիւննայա պիւն սը-

42 Գը պլէ մէլքէսի պու
սիւիլէ իլէ շերասթտա
գալգաճագ, վէ ծնուն իւզէ
րինէ հէօքմ էտէճէք. զիրա

օ՛ եէրին ուճլարընտան Սո
ղոմոնուն ի՛լմինի՛ տինկլէ
մէյէ կէլտի. պուրատա խէ՛
իշթէ Սողոմոնտան զեյատէ՛

դա՛մազարրտը : Յոճ . ին .
25 : Յովնանըն խապէ՛ր վէր
տիյի ա՛ղապլէր՝ սա՛լթ տիւնեազի
իտիլէր : Լաքին Վրիստոսուն
ստէմլէրէ գաջմաղա նասիճաթ
էյլէտիյի ա՛ղապլար՝ էպէտի՛ ի-
տիլէր : Յովնան Նինուէլիլէրէ
հիչ պիր մուհապպէթ՝ օնլարըն
թէվպէսի վէ խէլար իշիւն հիչ
պիր արգու կէօսթէրմէտի. Լաքին
մէրհամէթլի Յիսուս՝ իսրահ գա-
պուլ էթմէզ ոլան՝ վէ քէնտինին
օնլար կէթիտիտիյի խալըր խա-
պէրլէրի րէտտ էտէն քիմնէլէ՛ր
իշիւն աղլատը : Սէ պու ճիւմ-
լէ իլէ Նինուէլիլէր թէվպէ՛ էթ-
տիլէր, Լաքին Եէհուտիլէր
թէվպէ էթմէտիլէր : Իմտի շէ-
րա՛ւթ կիւնիւնտէ օնլար՝ պու
գատար շահիտլէր կիպի գալգապ
Եէհուտիլէրին եիւրէյի սէրթ
վէ Փասիտ օլտուգլարընը իսպաթ
էտէճէքլէր : — Պո՛ւրատա խէ՛
իշթէ Յովնանայան գեյատի՛ վար :
Պագ . 7 . 17 վէ Ժ . 6 շէրհէրի
նէ : Սոպլ . Ժ . 5 : Յոճ .
ն . 14 . 15 : 7 . 31 : 7 .
53—58 : Փիլէպ . 7 . 6 . 7 :
Եէր . ն . 2—13 . 7 . 5 . 6 :
Եսայ . 7 . 14 : Թ . 5 . 6 :
42 . Գը պլէ մէլքէսի : Պու
Եէպա մէլքէթիւնին սուղանը՝
իտի : 7 . 10 . 7 . 1—10 : 7 .
Սոպլ . Թ . 1—9 : 7 . 1—
Ժ . 31 : Եէպա՛ թահմին օ-
լունուր քի՛ Եէհուտիսթանըն
գըպլէ դարաֆընտա Բրապիս-
թանտա պիր շէհրին իսմի իտի :
— Եէրին օ-հարընտան : Պու

նուն մա՛նսար պո՛ւ տուր քի ,
օ՛ պիր փէք ուզագ մէլքէթտէն՝
օլ զէմանտէ տիւնեանըն մա՛լիւմ
օլան էն ուզագ մէլքէթիւնտէն
կէլմիշիտի : — Սողոմոնն ի՛լմինի՛
տինկլէյէ : 7 . 10 . 7 . 9 , 12 :
7 . 29—34 : 7 . 23 , 24 : () նու՛
կէլսին տէյիւ Սողոմոն քէնտինէ
տա՛վէթ էթմէմիշ իտի . Լաքին
Եէհուտիլէրի Վրիստոս կէլսին-
լէր տէյիւ քէնտինէ ա՛ղիմ մու-
հապպէթ իլէ ճան ու տիլտէն տա՛-
վէթ էյլէմիշիտի : Ի՛լմ Սողոմոնա
վէրիլմէշիտի . Լաքին Վրիստոս՝
ի՛լմին քէնտիսի՛ հէմ ի՛լմին ա՛-
ղիմ վէ եալընըզ փուկարը՝ ի-
տի : Պոպ . 3 : () գարը՛ ի-
տի , մէսքեանը փէք ուզագ իտի .
վէ Սողոմոնա վարմաղա՝ քէնտի-
նի ա՛ղիմ սըգընթըլար վէ մաս-
րաֆլար ալթըն գամաղա մէճ
պո՛ւր իտի : Լաքին Եէհուտի-
լէր փէք եագըն իտիլէր , հէր
շէյ գօլա՛յ իտի . վէ Ինճիլ հէ-
ման օնլարըն գափուլարընա՛ կէօ-
թիւրիւլմիշ իտի : Սողոմոն
Եէպանըն սուղանընա քէնտի-
նին ի՛լմինի սա՛լթ կէօսթէրէ
պիլիւրիտի . օնու տահա՛ ալիմ
էթմէյէ գատիր տէյիլիտի . Լա-
քին Վրիստոս ի՛լմ վէրէ պի-
լիւրիտի , եիւրէյի ի՛լմ գապուլ
էթմէյէ աջա պիլիւրիտի , ալիմ
էտէ պիլիւրիտի , վէ օնա հէի
կէլէնլէրէ քէնտիսի՛ ի՛լմ օլտու-
րուտու : Իմտի պու գարը՛ Եէ-
հուտիլէրէ՛ գարըն պիր գուվէթ-
լի շահիտ գալգապ օնլարըն թէօհ-
մէթիւնի գօրգուլու պիր դարզ

վար :

43 Վէ նախաք լուհ ա-
տէմտէն չըգտըղը՝ զէման՝

իլէ այան աշխեա՛ր էտէճէք :

43. Վախաք լուհ : Վախ. ժա.
21 : Հէր նախաքըղըն լուհու
պիպիմ իշիմիգտէ սաքին օլմասը՝
նէ գատար Տիւպէթըն պիր
միւլաճազա տրր : — Վախաքն
չըգտըղը՝ զէման : Վախ. ժա.
պիրտէն կէօրիւնի՛ր քի՛ շէյդան
զապր էթմիշ իտիյի քիմնէլէրի
պա՛ղը տէֆա՛ թէ՛րք էտէրիտի .
վէ օնլարըն պիրալ րաճաթը
պիո արաղըղ օլուպ՝ տօսթլարը
վէ ագրապալարը օնլարըն շիֆա
պուլմուշ օլմալէրի ճագընտա
իւմիտ էթմէյէ սէպէպլէրի օլուր-
ուտու : Վուրթարըճըմըղ տա-
ճա օլ եարամաղ վէ զինաքեար
սիլսիլէ՛ ճագընտա սէօյլէյօր .
վէ օնլարըն պուլուրնտուղու Տիւ-
պէթըն ճալի կէօսթէրմէք իշիւն
պուրուպարը՝ կէթիլիլէյօր : Վա-
լաճ օնլար իշիւն չօգ շէյլէր
էյլէմիշիտի . օնլարա՛ քէնտի
փէյլամպլէրլէրինի՛ կէօնտէրմիշ-
իպի , վէ օնլարա քէնտիին Վա-
ղըղ Վալէլամըն՝ վէրմիշիտի :
Վաթթիլ էտիճի Յովճաննէս՝
չօգտան պերու պէքլէնէն Սա-
սիանըն ճալա զուհի էթտիյինի
խապէր վէրմէյէ կէլտի , վէ Վա-
րիստոս ճէմ օնուն շայիրուլէրի
Վալաճըն փատիշաճըղըն միւթ-
տէսիլի մէմլէքէթին պիւթիւն
ուզուրնուղուս վէ էնիւն կէզէ-
րէք վա՛ղ էթմիշէրիտի : Սիւ-
լէթին պիւթիւնիւ ույանտը ,
վէ օնլարտան նէլէ՛ նէլէ՛ քիմնէ-
լէր՝ քէնտիլէրինի կիւնաճլարընը
թէրք էթմէյէ ճաղըր իքլար
էտիպ՝ պիլիւճիւ Սիմոն կիպի

սուսուղ եերլէրտէն կէշիպ
րաճա՛թ արար , ամմա պուլ-
մաղ :

փաթիթիլ օլտուլար : Վախ. ժա.
13 : Վաքին օնլար թէղ տէօն-
տիւլէր , վէ տէօնմէլէրի փէք
Տիւպէթըն պիր շէյ օլտու : (1)ն-
լար՝ մէմիւլ օլտուղունա կէօրիւն
Վարիստոսուն փատիշաճըղընը
կէօնիւլ խօշնուտուղու իլէ գա-
պուլ էտէճէքլէրինէ պէտէլ՝
շէյդանըն փատիշաճըղընը ար-
զուլէրլէր իտի , վէ պու մինվալ
իւզըն օնլար՝ էվմէլէրինտէն պէ-
թէր տաճա զիյատէ գօրգուլու
պիր տէրէճէտէ գաթըլանըպ տա-
ճա՛ եարամաղ օլուրլարըրը :
— Ստաւալ էրլէրալէն : Եսայ .
ժա. 21 : Լի. 14 : Յայա. ժա.
2 : Պու՛ եարամաղ րուհլար
թիլ վապի՛ սուսուղ եերլէրտէ
սաքին օլուրլար տէմէք օլմայօր .
իլա Եհնուտիլէրին պէօյլէ պիր
զիւի՛ւմլէրի՛ վար օլտուղունու
պէյան էտէյօր : Վալա Եհնու-
տիլէր պու զիւի՛ւմիւ փէյլամ-
պլէրին սէօյլէյիշինտէնմի ալ-
մըշլարըրը , եօխա փէյլամ-
պլէրմի պու սէօյլէյիշի Եհնու-
տիլէրին ալէսսէվի զիւի՛ւմիւնէ
նազար էթմիշ իտի , մալիւմ
տէյիլ տիր : Վաքին պու
զիւի՛ւմ ճէր նէրէտէն ալընմըշ
իսէ տէ ա՛ղլէ զրտտ պիր զիւի՛ւմ
տէյիլ տիր : Օլիւրա՛ (1) եա-
րամաղ րուհլար վա՛ր տըր : (2)
(3)նլար էլպէթ պիր եերտէ օլ-
մալտըրլար : (3) (նլարըն պու
տիւնեատա պիր չօգ շէյլէր էթ-
տիլէրի՛ Վաղիլ Վաթթիլալարըն
պիր աշխեար թա՛լիմաթի տիր :
(4) Իմտի կէօրիւնի՛ւր քի , օն-
լարըն մէսքեանը պու տիւնեանըն

օ՛ տտեմին սօնկու՛ էվվէլ -
քինտէն պէթէր օլուր . պու

եարամազ սիւրիէյէ տախի
պէօյէ՛ օլաճագորր :

(Պայ Իգ . 15)՝ պա՛ղը շէյդան-
լարը՛ն տախի ախէր շէյդանլար-
տան պէթէր՝ տաճա՛ գօլուր՝ տա-
ճա՛ ֆիթնէ՛ տաճա՛ ֆէնա՛ տաճա՛
քէօթիւ՛ տաճա՛ Տիպէթլու՛ տա-
ճա՛ եարամազ՛ տաճա՛ մուրտար
օլտուգլարընը թաճմին էթմէ-
յէ նէ՛ սէպէպիմիզ վար : — Ե-
պի դայրի բուհար : Վարաք
րու՛ճ՝ եարամազըգ էտէմէտիյի
եէրտէ սաքին օլմագտան խօշան-
մազ , օ՛ զիքր օլունան քիմնէնին
սասա՛տէթ ու րաճաթընա ճասէտ
էտէր , վէ տէօնիւպ օնու՛ն իւզէ-
րինէ քէնտիին եարամազ թէսի-
րաթընը եէտի գաթ արթըրմա-
ղա գարա՛ր գըլար : Եէտի տէ-
մէքտէն՝ ճանը վէ թէնի թէքմիլէն
զապղ էտիպ օնա իսքէնճէ վէր-
մէյէ քիֆայէթ էտէր պիր միգ-
տա՛ր անկաշըլըր . չիւն քի եէտի
սայըսը՝ Եէճուտիլէր պէյնինտէ
թէքմիլ վէ թէմամ մա՛նասընա
գուլանըլըր իտի : Եարամազ
րու՛ճլար օլ գատար չօգ տուր-
լար , քի պիր քիմնէնին Տէլաքինի
իճրա էթմէք իչիւն՝ էյէր իգթի-
զա էտէրսէ՛ չօղու պէրապէր
պիր եէրտէ իշէրլէր : Ս՝ալի .
Ե . 9 : Ժ . 9 : Եթի . 7 . 11 ,
12 : — () ապէթի սօնկու՛ էվվէլ-
սինտէն պէթէր օլուր : Պիր շէյ-
դանտէն զապղ օլունմագտան՝ եէ-
տի շէյդանտէն զապղ օլունմաք
տաճա՛ Տիպէթլու տուր . վէ
պիր լեգէոն եա՛նի լիվա շէյդան-
լարտան զապղ օլունմաքտան՝ եէտի
շէյդանտան զապղ օլունմագտան
տաճա՛ զլտատէ Տիպէթլու տուր :
Ճիւմիէ ա՛լէմին մա՛լիւմիւ պիր
կէրչէքիք տիր քի կիւնաճըն ի-
լէրիլէմէսի ֆէնատէն պէթէրէ՛

տիր : Պիր միգտար իսլաճ օլ-
մուշ պիր քիմսէ քէնտիին էպքի
եարամազ եօլարընա տէօնտիւյիւ
զէման՝ օլ քիմսէ ա՛լէսսէվի տէ-
յիլ եա՛լընիլ էպքի եարամազ-
լեգլարընը սալթ գալիլէտիր ,
իլա եէնի՛ եարամազըգլարա՛
տախի տիւշէր : Վէլէլտէն սա-
տէճէ պէքրի օլան՝ չիմտի եալան-
ճը՛ իրըսըզ՝ քիւֆիւրպալ՝ զի-
նաքնար՝ գանլը գաթիլ տախի
օլուր : Վլաճ օնու ա՛գըլ
քէօրլիւյինէ վէ եիւրէք փէք-
լիյինէ թէսիլմ էտէր , վէ պու
մինվալ իւզը՛ էվվէլտէն սալթ
պիր շէյդանըն սաքին օլտուղու
մաճալտէ՛ չիմտի եէտի՛ շէյդան
սաքին օլուր : Պունտան գաղը՛
նազար օլ քիմսէ ալաճանի՛ թէ-
սիրաթլէրտէն ուզա՛գ գալըր
վէ տաճա՛ թէքմիլճէ շէյդանի
թէսիրաթլարըն գուլվէթի՛ ալ-
թընա կէլիլ : () նու՛ն ճանընը՛
վէ թէնիին մաղորուրուգ՝ իրըս՝
ի՛նատ՝ շէճվէթ՛ ճասէտ՝ գրզ-
գանճըգ՝ գուտուրմագ՝ իւմիտ-
սիզլիք շէյդանլարը թէքմիլէն
զապղ էտէրլէր , վէ չօգ քէրլէ
վագթտան էվվէլ ճէճէննէ՛մ իս-
քէնճէսի վէրմէյէ պաշարլէր :
Սալի . 26 : Ժ . 11 , 12 : Պալի .
Ժ . 26 : Ժ թիւ . 7 . 9 — 12 :
Ժ Տի . 7 . 13 : Եթի . 7 . 4 — 8 :
Ժ . 26 — 31 : Ժ Պիւ . 7 . 20 ,
21 : — Պալ եարամազ սօնկու՛
ապիլ պէօյէ՛ օլաճագ : Պու
ատէմին ճալի՛ օլ սիւրիլէնին՝ եա-
նի օլ տէվըրն տտէմիլիինին ճա-
լինին նումունէսի իտի : () ն-
լարը խէլա՛ս էթմէյէ գուլանը-
լան ճէպի չարէլէրտէն սօնկուրա ,
վէ քէնտիլէրին պիր տիշարտան

46 Վէ օ՝ տաճա հալաւ | օնուն իլէ սեյլէշմէյէ իս-
սեյլէրքէն , իշթէ օնուն | Թէյիպ՝ տիշարտա՝ տու-
անասը վէ գարընտաշարը | րուրլարտը :

կէօրինիւր զէմանի իսաճընտան
սօնկրա , օնլարըն իմանսըզըրը
վէ կարամաղըրա մուհապպէթի
պիւ գատար իտի . քի՝ օնլար կիթ-
տիքճէ պէթէ՛ր օլուրլարտը :
() Ելար ֆէնալըգտա վէ կարա-
մաղըրգտա՝ եէտի շէյգանտան
տաճա գապգ օլունմուշլար կիպի
արթտըլար : () Ելար՝ Լ՝լաճըն
էլլ իլերինի րէտտ էթտիլէր , Լ՝լ-
լաճըն ինայէթ ու քէրէմլէրինի
խօր կէօրտիւլէր , օնուն () Ղլու-
նու խաշլատըլար , վէ հէլաքը-
ղա հալըրլանտըլար . վէ էնճաւր
Լ՝լաճ օնլարը՝ քէնտիլէրին շէճրի
վէ հէլաքէլի վէ պիւթիւն միլէթի
իլէ պէրապէր Հոմալըլարտան
հէլաք օլունմաղա թէսլի՛մ էյլէ-
տի : () Ուլէրիի Յոփսեփոսուն
նաղլինէ՛ կէօրէ՛ Եէհուտիլէրին
տիլէազ ու մէշրէպի՝ Հոմալը-
լարտան հէլաք օլունտուգլարը
զէմանտէ ա՛գլըն էրէ պիլէճէյի
տէրէճէտէն խարիճ Փասիտ իտի .
վէ օնլար քէնտի հէլաքլէրինէ
լիվալէրճէ շէյգանլարտան գապգ
օլունմուշլար կիպի սէյիտիլէր
իտի , վէ տէլիլիք ու տիվանէլի-
յին էն էնկին տէրեսարնա՝ տալ-
մըշլարտը : Ս՝ապլ . ին .
38—44 : իք . 32—39 : իք .
34 : Ղ . 41—44 : () Լ՝լ . 41—44 :
22—25 : Հոմալ . 8—10 :
ն թէն . ք . 15 , 16 :

46 . () Կապի խաշլա սեյլէր-
էն : () Փարիսեցիլէրէ սեյ-
լէմէյի ֆէրտալթ էյլէտի . չիւն
քի օնլար՝ օնուն քէնտիլէրինի ը-
շըգլանտըրմաղա վէ ինէլաս էթ-

մէյէ էյլէտիյի հէպի սա՛յ ու-
ղպրէթինէ զըտտ տուրուրլար
իտի , վէ սալթ տաճա՝ քէճը վէ
տաճա եիւրէյի՛ սէրթ օլուրլար-
ըալ . լաքին պայաղը խալա-
նասիհաթ վէրմէքտէն ֆարիղ
օլմատը . զիւրա օնլար քէնտի
կէօղլէրինտէ օգատար ա՛լիմ տէ-
յիլէ՛ր իտի , վէ քէնտի եա-
րամաղըրգլարընտան օգատար
սէրթլէնմիշ տէյիլէրիտի , վէ
օնլարտան պիր չօ՛գ քիմնէ՛ օնու
սէվինէրէ՛ք տինկլէրլէրիտի :
Ս՝ապլ . Ժք . 37 : — Իշլէ օնուն
անասը վէ գարընտաշարը :
Ս՝ապլ . ք . 21 վէ 31 տէն
կէօրինիւր քի , () իսուսուն
սըտգը վէ շէօճիլէթի վէ չօգ ճէհտ
ու զայրէթի օնուն իշպու ագ-
րապասընա պուգատար րաճաթ-
սըզըրգ վէրմիշ՝ վէ օնուն էօմ-
րինին թէհլէքէտէ օլմատը՝ պա-
պընտա օնլարըն գօրգուլարընը
օ՛լ տէրէճէ թաճրի՛ք էյլէմիշ-
իտի , քի օնլար՝ օնու իշինտէն
մէքս էթմէյէ՛ կէլմիշլէր իտի :
Իմտի էն պէօյիլէք տիւ շմէնլէրի
օլան եաղըճըլարըն վէ Փարիսե-
ցիլէրին օնուն իշինէ մանի՝ օլ-
մաղա չալըշարգլարը եէթիշմէ՛ղ
մի : () Եա՝ քէնտի վալիտէսի վէ
էն կագըն ագրապասը՝ տալի մա-
նի՝ օլմալմը տըրլար : Պապիր
նաճքեարլարա միյանճըլար տէ-
յիւ պէյլէ քիմնէլէրի գուլան-
մաղա քիմի՛ն աղլընտան պիլէ
կէլմէլի , քի օնլար կիւնաճքեար-
լարըն ինէլասը պապընտա եար-
տըմ էտէճէք եէրինէ՛ Վրիստո-
սուն քէնտիսինի՝ պիլէ պու իշ-

47 Վէ պիլի օնա տէտի .
իշթէ անան վէ գարընտաշ-
լարըն սէնին իլէ սէջլէշմէյէ

իսթէյիպ' տիշարըտա' տու-
րոյօրլար :

48 Վէ օ' ճէվապ վերիպ'

տէն կէրի' տուրմաղա մէճպուր
էթմէյէ' չալըշըրլարըտը : Փէք
ա'ճայրպ տըր քի' շիմտի Լ.Ֆէն-
տիմիգին վալիտէսի պիր վագրթ
եհւրէյինէ գօմուշ իտիյի շէյի'
եա'նի Բ.րիստոսուն քէնտի փէ-
տէրինին խըզմէթինտէ օլմագ կէ-
րէք օլտուղունու ապա խաղըրնա
կէթիրմէմիշիտի : Պ. 1. ք. 49 , 51 : Հի'չ պիր Բ.րիս-
թիան էլլիք էթմէքտէ ճէճտ ու
ղայրէթինէ մէմիւլ էթմէտիյի
դարաֆէրտէն էնկէլէր պու-
տուղու գէման դայրէթինի քէս-
մէսին :

47. Պիլի օնա Գալա-
պալըգ օ'գատար չօգ' վէ Լ.լա-
հրն Բ.էլամընը տինկլէմէք ար-
ղուսու օ'գատար պէջլիւք իտի
քի' Բ.րիստոսուն պու ագրա-
պասը օնուն եանընա վարամաղ-
լարըտը , վէ օնու իսթէտիքլէրի
կիպի դու թամաղլարըտը (Ս. Գ. 21) , վէ պիլիսինճէ լազըրտը
պիլէ էտէ'մէզլէրիտի : Իմտի օն-
լարըն դարաֆէրտէն աղըղտան
աղըղա օնա եէթիշի'նճէյէտէ-
կին պիր խապէր կէօնտէրիլտի :
— Պալընպաշարըն : Պունլար'
Ս.արիամըն էվլատլարը օլուպ
տէ' Բ.րիստոսուն էօզ գարըն-
տաշլարըմը' եօխաա Կղէոզպաա
եախօտ Լ.իլէոսուն Ս.արիամընըն
էվլատլարը' վէ պունտան պէջլէ
Հիսուս իլէ գարընտաշ էվլատ-
լարըմը իտիլէր պիլմէսի' պիղէ
ապա պիր շէյ տէյի'Լ տիր : Պագ
Ս. Գ. 25 շէրհինէ : Լա-
քին պու թա'պիրին դապիա'թի'
վէ աշըգ մա'նասը պու օ'լմալը-

տըր քի , պունլար վալիտէսի
Ս.արիամըն էվլատլարը' վէ
պունտան պէջլէ օնուն էօզ գա-
րընտաշլարը' իտիլէր : Օնլար
ախէր գէմանլէրտէ վէ ախէր աշ-
վալ խուսուպէրինտէ տախի զիքը
օլունույօրլար . Լաքին տաշիմա
օնուն գարընտաշլարը' տէնիլի-
լէր : Ս. Գ. 55 , 56 :
Ս. Գ. 3 : Հի'չ . 12 :
է . 3 , 5 , 10 : Պ. 14 :
19 : Հի'մ տախի Ս. Գ. 55
շէրհինէ պագ :

48. Լ.լա' Գալա' Սաշի'հ
տիր քի' Բ.րիստոս քէնտի վալի-
տէսինի թաշգիր էթմէյէ ապա
մէրամը եօ'գ իտի . զիրա օնուն
պիլիսին էօ'միլ իսպալթ էտէ'ր
քի , օ' էվլատէ վաճիպ օլան
աթալարընա մուհապպէթ ու
րազպէթտէ ապա գուսուրու եօ-
ղուսու Պ. Գ. 51 : Հի'չ .
էթ . 25—27) . Լաքին պու
ճիւմէ իլէ պու թա'պիրինտէն
մէրամը' վալիտէսինին քէնտի ի-
շինէ միւտախալէ էթտիյինէ
խօշա'նմասըղընը օնա պէյան
էթմէք իտի : Օ' պունտան էվ-
վէլ իքի' բերրէ տաշա օնա պու
խուսուստա պու' միսիլիւ սէօզ-
լէր իլէ քէնտի ֆիքրինի անկալթ-
մըշ իտի : Պ. Գ. 49 : Հի'չ .
է . 3 , 4 : Լաքին Բ.րիստոս
Լ.Ֆէնտիմիգին իշպու սիւալի
սօրմասընտան ա'գիմ մէրամը'
պէս պէլլի' տիր քի , քէնտինին
թագրիր էտէճէք իտիյի մուհիմ'
կէրէքլէյէ օնու տինկլէյէնլէրին
ա'գընա եէ'ր էթտիրմէք իտի :

քէնտինէ սեօյլէյնէ տէտի .
Ընամ քիմ տիր , վէ գա-
լընտաշլարմ քիմէ՛ր տիր :

49 Վէ էլննի շայիրտլէրի-

նէ՛ տօղրու ուզատըպ տէտի .
իշթէ՛ անամ վէ գարընտաշ-
լարմ :

50 Զիրա քիմ քի կէօք-

() պու ֆուրսաթը էլէ ալըպ՝
քէնտինէ իգաա՛թ էտէն շայիրտ-
լէրինէ օլան ա՛ղիմ վէ խուլուսի
մուհապպէթինի պէյան էտէրէք՝
պու վուգուա՛թը էլիյէ գուլ-
լանտը :

49 . Իշթէ՛ անամ վէ գապն-
աշլարմ : Ս՝ապն . ին . 40 ,
45 : իր . 10 : Ս՝ապն . 7 . 34 :
Յիւլ . 8 , 9 , 20 : Ի . 17 :
Եթր . 11 , 12 : Շիւմիէ
Քրիստոսուն շայիրտլէրի՛ օնա
նէ՛ գատար եագըն տըրլար :
() նլար՝ օնուն եիւրէյինէ նէ՛
գատար գըյմէթի՛ տիրլէր : Ս՝ է
օնլարըն օնուն իլէ օլան ա՛լէա-
գալար՝ նէ՛ գատար ճէլիլ՝ նէ՛
գատար ա՛ղիզ տիրլէր : () նու
վալիտէսինէ պէնտ էտէն պէնտ-
լէր Տէր նէ՛ գատար գըյմէթի՛
Տէր նէ՛ գատար մուհապպէթտէն
տօլու խի իսէլէրտէ , օնու քէն-
տի շայիրտլէրի իլէ պէնտ էտէն
պէնտլէր տաճա՛ զիյատէ մու-
հապպէթտէն տօլու վէ տաճա՛
ա՛ղիզ իտիլէր : () նուն օնլարա
օլան մուհապպէթի՛ պիր վալի-
տէյէ օլան մուհապպէթտէն զի-
յատէ օլտուղըն թագտիրտէ ,
նէ՛ գատար պէօյիւք օլմալը իտի :
Ս՝ է իշպու ի՛ղգէթ ու ի՛թիպա-
րէ Տէր ա՛ղիլէր մալիք տիր :
Իման կէթիրէն Տէր միւգի՛ ա՛-
ղիլէր՝ պունճիլէյին Վուրթա-
րըճըյա եագըն վէ գըյմէթի՛
տիրլէր : () նլար՝ օնուն ատընր՝
թաշլուլար , օնուն շէքլ ու սի-
մասընտա՛ տըրլար , օնուն դա-
պիա՛թընա՛ մալիք տիրլէր , օնուն

ֆամիլեասընն ա՛ղալար՝ տըր-
լար , օնուն չօգ մուհապպէթի-
լէրի՛ տիրլէր , օնլար Տէր պիր
վագըթտա օնուն էն եագըն իլ-
հապըղընա վէ օնուն իլէ սէօհ-
պէթ էթմէյէ ըուխսաթէ մալիք
տիրլէր , օնուն սօֆրասընա կէլ-
մէյէ իղինլէրի վար , վէ օ՝ օնլար
իշիւն կէրէք տիւնեալի վէ կէրէք
էպէտի թէտարիքլէր կէօրմիւշ
տիր : () տիւնեալը պրագտը-
ղի՛ վագըթ՝ օնլար իշիւն էն ղանի
թէրէքլէրի՛ միրաս պրագմըշ
տըր : Ս՝ է օշիմտի կէօքտէ ի-
քէն՝ օնլար իլէ սէօյլէշմէք տէվա-
մընտա տըր : () նլար՝ էյէրէի
ֆագիր վէ թահգիր օյունմուշ՝
վէ զէնկին ու գուվլէթիլէրին
դանըմատըղը քիմսէլէր իսէ տէ ,
Յիսուսա անատան վէ գարըն-
տաշլար վէ գըզգարընտաշլար-
տան վէ տիւնեալի Տէր կէօնա
ագրապատան տաճա՛ եագըն վէ
տաճա՛ գըյմէթի տիրլէր : Ս՝ է
օնլարա տօգունան՝ օնուն կէօ-
ղիննիւն պէպէյինէ՛ տօգունուր :

50 . Վիւ՛ ի իւնիւնիւն օլան
Փէպէրիմն իսէլէրի՛ էպէրաէ :
Պուրատա պիզէ Քրիստոսուն
շայիրտլէրի քիմէր օլտուղու
թա՛րիֆ վէ պէյան օյունուր .
օնլար՝ Ըլաշըն իրատէթինի է-
տէնլէր տիր : () նլար օնու տէ-
յիլ եալընըպ տինկէրլէր , վէ
պիլիւրլէր , վէ օնուն հագընտա
սէօյլէրլէր , իլա օնու իճրա՛
տախի էտէրլէր : Իֆէնտիմիզ՝
պէնիմ իրատէթիմի էտէնլէր տէ-
մէյօր . զիրա օնուն՝ Փէտէրին-

լէրտէն օլան փէտէրիմն իւ-
թէյինի էտէրտէ , գաղընտա-
շըմ վէ գըզգարընտաշըմ
վէ անամ օ՝ տուր :

ՊԼՊ 13 :

Վէ օլ կիւնտէ Յիսուս

քինտէն փարգը իրատէթի եօ-
ղուտու : ()՝ փէտէրիմն տայի-
մա ի՛գգէթլէրիտի , օնու իրա-
տէթիմն տայիմա էտէրիտի . վէ
օ ատէմլէրին ֆիքլէրինի փէ-
տէրտէն քէնտինէ ճէլպ էտէճէք
էէրինէ՛ տայիմա օնլարը քէնտին-
տէն փէտէրէ՛ տօղըու տօղըու-
տուրուտու : Ս՝աբլ . է . 21 :
Ս՝աբլ . 7 . 35 : Ղ՝ալ . 21 :
ժա . 27 , 28 : Յ՝ալ . 40 :
ա Յ՝ալ . 7 . 17 :

1 . ()՝ Լէնաբէ : Պուստան
էվէլէթի Պապտա՝ օ կիւն սա-
պաճտան Լ՝ֆէնտիմիզնէն քէ գա-
տար սէօլէտիտինի վէ նէ գատար
շէյլէր իշլէտիտինի կէօրէ պիլի-
րիզ . վէ պու Պապտա երինէ օ՝
կիւն էօլլէնտէն սօնկրա նէ՛ գա-
տար վա՛զ էյլէտիտինի՛ կէօրէ
պիլիւրիլ : ()՝ քէնտի իշինէ
ղալէթ մուգպէտ իտի , վագըթ-
ը վագըթարըն ճաղըր իտի , վէ
րաճաթլանտըրը նատի՛ր կէօ-
րիւնմիւշ տիւր : Պու կիւնիւն
իլք եարը գըամընտա օ՝ էյէրշի
տիւշմէնլէրիմտէն զըտըգ՝ վէ
տօսթլարընտան էնկէլլէր կէօր-
տիւ իտի իսէ տէ , երինէ իշինէ
տէվա՛մ էյլէտի : — Տէնիլն
շէնաբլլապա՝ օնուրույօրուրա :
Պու՝ Վալիլէնա տէնիզի իտի . վէ
պուստան պիլի միգտար թա՛րիֆի-
նի Պապ 7 . 18 շէրճինէ պագ :

էվտէն չըգըպ՝ տէնիզին քէ-
նալընտա՝ օթուրույօրուտու :

2 Վէ եանընա չօգ խալգ
պիլիքտի , շէյլէ՛ քի՛ օ՝ գա-
յըղա կիլիպ օթուրուտու ,
պիլիթիւն խա՛լգ իսէ եալըտա՛
տուրուրուտու :

Լ՝ֆէնտիմիզ չօ՛գ տէֆա՛ պու-
տէնիզին քէնալընտա՛ կէօրիւն-
տիւ : Ս՝աբլ . 7 . 13 : 7 . 1 :
Ղ՝ալ . 1 . 1 , 3 :

2 . Չօգ խալգ : Պագ՝ Ս՝աբլ .
7 . 25 շէրճինէ : Ս՝աբլ . 7 .
29 , 30 : Ղ՝ալ . 7 . 4 : — Վա-
յըղա՛ կիլիպ՝ օնուրուրա : Չօգ
գալապալըգ՝ վարըրա : շէր
քէս օնու կէօրմէյէ վէ իշլիթմէյէ՛
վէ օնա տօգուսմաղա իսթէր-
իտի . վէ օնլար օնու օգատար
սըգըտըրմըշլա՛ր իտի , քի՛ օնա՛
պիլի գալըղա՛ կիլիթէյէ իգթիլա
էյլէտի : ()՝ օրատան տաճա՛
էյի կէօրիւնէ պիլիւր վէ իշլիտիլ
պիլիւր իտի . վէ չօգ գալապալըզն
սըգըղընտան տէնիզէ սիւրիւք-
լէնմէք թէճիքէտինտէն էվլն ի-
տի : — Պիլիլէն խալգ իսէ էա-
լապա՛ պուրուրուրուրա : Պուս-
տան տաճա՛ կիւզէլ նէ՛ սէյրան
օլա պիլիւր , քի՛ տէնիզ գըյըրըն-
տա վէ օնու էնքսէսինտէ աղար
աղար երիճէլմէտէ օլան պալըր-
լարտա տօլուշ չօգ խալգըն
տուրտուղուսու՛ վէ տէյիլ պիլի
մէլէյին իլա մէլէլէրէրին Վապը-
նըն՝ Ըլաճըն քէնտի ()ղուսուս
օլ գալապալըղա պիլի գալըրըն
իշինտէն էպէտիլիլիսն ա՛ղլիմ՝
մատալէրի խուսուսուստա սէօլ-
լէտիտինի պիլի ատէմին կէօղլէրի
սէյր էյլէտին : ()՝ պու միսիլ-
լիւ պիլի մաճալտէ տուրուր իքէն ,

3 Վէ ընկարա թէմսիւէր
իւն՝ չօգ շէյլէր սեօյէյիս

տէտի . Իշթէ էքինճի էքմէ-
յէ չըգտր :

սէսի փէք ուղագլարտա՝ իշիտի-
լէ պիլիրիտի : Իֆէնտիմիլին՝
սաքին օլմագ իշիւն քէնտինին
մախտուսէն պիլի էվի օլմատրղը
միսիլիւն՝ օնուս վա՛ղ էտէճէք
տախի պիր ճէմիյէթ եւրի եօ՛-
ղուտու : Լաքին Վրիստուսուն
հուզուրու իլէ տէնիզին քէնարը՝
օնսուղ օլան հէքէլտէն տաճա՛-
էյի տիր :

3 . թէմսիւէր ելէ չօգ շէյլէր
սեօյէյիս : Իշպու Պապտա՛
սէքիլ թէմսիլ թաշրիր օլուն-
մուշ տուր : թէմսիւէր վէ
ղարպի մէսէլէր իլէ սեօյէմէ-
սի՝ Եհհուտիւրին պէյնիստէ
փէք ալէսսէվի պիր շէյ իտի :
Պապ . թ . 7—15 : ք թապ .
Ժք . 1—7 : Սալ . իթ . 4 :
Տք . 2 : Լիւմ Սողոմոն՝ իւշ
պին մէսէլէր սեօյէտի : Փէյ .
ղամպէրլէր չօգ քէրրէ՛ պո՛ւ
տիւրիւ նասիհաթ վէրմէք եօ-
լունու սէմիլէր իտի : Եսայ .
Ե . 1—7 : Ելէ . Ժք . 2 և
ինք . 3 և : Պու՛ հէք պիր միլ-
լէթտէ ալէսսէվի իտի . վէ պու-
նուն սէպէպլէրինին պա՛ղըսը՝
իշպու աշաղատա զիքր օլունա-
ճագլա՛ր տըր : (ա) կէրչէքլիք՝
չօգ տէֆա՛ թէմսիլէր վասիդա-
սը իլէ տաճա՛ գօլայ անկաշըլըր՝
վէ տաճա՛ զիյատէ ա՛գըլտա
հըֆղ օլունուր իտի . չիւնքի
թագաթի՛ օլունան պիր սուրէ-
թին եախստ նագլիյէթին կիւ-
զէլիյի՛ օնու տինկէյէնէ տա-
ճա՛ իսօշ կէօսթէրիտի : (ք)
Իֆէնտիմիլ՝ տիւնեալի վէ հէք
քէսէ մալիւմ օլան շէյլէր սու-
րէթլէրինի կէօսթէրմէյիլէ՛ ճա-
հիլ վէ աճմագ խալգըն տիգ-

գաթընը՝ ույանտըրա պիլիւր՝
վէ ճիսմանի վէ տիւնեալի ա՛-
գըլարը՝ սէմալի շէյլէրին թէ-
ֆէքքիւրիւնէ վէ ընկար անկա-
մագ տէրէճէսինէ գալտըրա պի-
լիւրիտի : (դ) Իֆէնտիմիլի՛ եա-
րամաղ ատէմլէրին երէրէյինէ՛
օնկար տո՛ւյմագտան վէ քէնտիլէ-
րինի կէրչէքլիյին հուզուրուն-
տան սագլանմաղա գատիր օլ-
մագտան՝ տօգունմաղա՛ գատիր
էտէրիտի : (ե) (ն) սէօյլէ-
րինէ թէրս մա՛նա վէրմէյէ հա-
ղըր օլուպ՝ սէօյլէրինի դութմա-
ղըլա օնու էօյտիւրմէյէ արա-
յան քիմնէլէրին քէօթիւլիւյիւն-
տէն սիթըր օլմաղա գատիր էտէր-
իտի : (ո) չօգ քէրրէ՛ եա պո՛ւ
միսվալ իւզըն սէօյլէմէյէ եա
հիշ սէօյլէմէյէ մէճպուր օ-
լուրուտու : (ն) Իյերչի ալագ
կէօնիլիւ քիմնէլէր վէ էօյրէն-
մէյէ հաղըր օլանլարա հէք շէյ
աշըգ վէ գօլայ օլունուր իտի
իսէ տէ՛ մաղըր վէ եարամաղ
օլուպ՝ էօյրէնմէյէ իսթէմէյէն՝
վէ աշըգ կէրչէքլիքտէն սալթ
երէրէքլիւրի սէրթլէշէճէք օլան
քիմնէլէրէ՛ անկաշըլմաղ գալըրը-
տը : Պու միսվալ իւզըն Իֆէն-
տիմիլ չօգ քէրրէ քէնտի շայիրտ-
լէրինէ կէրէք քէնտիլէրին մէն-
ֆա՛աթը վէ կէրէք կէլէճէք
տէգլըրին մէնֆաաթը իշիւն
ղայէթ մուհիմ վէ ա՛ղիմ կէր-
չէքլիւրէր պէյան էյլէտի . վէ
օ պիլիւր իտի , քի եարամաղ
Եհհուտիլէր՝ հաղըր պուլունուպ
օնկարը իշիտիլէր իտի իսէ տէ
օնկարը անկալամայաճագլար .
վէ օ՛ ընկարը օնկար իշիւն սէօյ-
լէմէյօրուտու : — Իշլէ էքինճի :

4 Վէ օ՛ էքէ՛ր իբէն , պա՛-
զըսր եօլուն եանընա՛ տիւշ-
տիւ , վէ գուշար կէլտի , վէ
օնլարը եէտի :

5 Վէ պա՛զըսը դաշլըղա՛
տիւշտիւ , օ՛րատա քի՛ չօգ
դօփրազ եօ՛ղուտու , վէ դօփ-
րաղըն տէրինլի յի օ՛լմատը-
ղընտան՛ չա՛փուճագ պիթտի :

6 Լ՛մմա կիւնէշ տօղո՛ւնճա՛
եագըլտը , վէ քօթիւ օ՛լմա-
տըղընտան՛ գուրուտու :

Ի՛ջիմա՛ տըրքի , Ի՛ֆէնտիմիզ
պու թէմնիլի պաշատըղը զէման՛
օրալարտան կէօրիւնիւր թարաւ-
սընտա թօխու՛մ էքէն պիր էքին-
ճի՛ կէօրիւնիւր իտի , քի Վաւր-
թարըմըզ օնու քէնտինի
տինկէյէնլէրէ կէօսթէրտի : Լա-
քին պիր թէմնիլտէ՛ սէօյլէնէն
սաճիճ պիր վուգուա՛թ տա օլսա ,
եափմա պիր շէյ տէ օլսա , պէիս
եօ՛գ տուր . զիրա թէմնիլին
կերշէքլի յի՛ օնու սէօյլէնտիյի
շէյէ տօղու՛ վէ մուգապըզ
կէլմէսինտէն ի՛պարէթ տիր :
Իշպու թէմնիլին սուրէթի՛ ճէր
պիր տէճրտէ ճիւմէ՛ տտէմլէրէ
մա՛լիւմ օլան պիր սանաա՛թ տէն
այըմըշ տըր . վէ պուռուն իշիւն
ճէ՛ր քէստէն անկաշըլմաղա ույ-
ղուն վէ մուգապըզ տըր :

4—8. Իսանէ 19—23 շէրճիւնէ
պագ :

9. Իշէլէյէ գուլալալը օլան :
Իշպու թա՛պիր՛ սէօյլէնէն թէմ-
նիլտէն վէրիլմէյէ մէրամ օլու-
նան նսսիճաթէ՛ ճաղըր պու-
լունուպ տինկէյէնլէրին տիգ-
գաթընը ճէլպ էթմէյէ մուվա-
ֆը՛գ տէյիւ սէօյլէնմիշ տիր :

7 Վէ պա՛զըսը թիքէնլէ՛ր
արասընա տիւշտիւ , վէ թի-
քէնլէր չըգտըլա՛ր , վէ օնլա-
րը պօղտուլար :

8 Վէ պա՛զըսը էյի եէ-
րէ՛ տիւշտիւ , վէ մէյվէ՛
վէրտի , պա՛զըսը եիւզ վէ
պա՛զըսը տլթմըշ վէ պա՛-
զըսը օթուլ վէլի :

9 Իշիթմէյէ գուլազլարը
օլան՛ իշիթսին :

10 Վէ շայիրտլէր եանընա

Իշպու թա՛լիւմ ու նսսիճաթը
տինկէմէքտէն ճի՛շ քիմէյէ՛
տինկէմէյէ իգթիզալը օլան ա՛-
ղալարն եա՛նի գուլազլարըն
մուգլագա էքսիք օլմասընտան՛
ղայրի շէյ մանի՛ օլմասըն : Պապ
ժա . 15 շէրճիւնէ պագ : Իշէր
պիզ՛ ինսան սէսինի տինկէյէ
պիլի՛ր իսէք , Լլաճընքինի
տինկէմէյէլիւմ մի : Իշէր
թիւրքիլէր՛ պիլմէճէլէր՛ նէնի
սապըլէր տինկէմէսինի սէվէր
իսէք , Վարիստոս Ի՛ֆէնտիմիզին
թէմնիլէրինի վէ թա՛լիւմ ու նա-
սիճաթլարընը տինկէմէյէլիւմ
մի : Եարատանըմըզ պիզէ գու-
լազլարը նէ՛ իշիւն վէրտի . օնու
տինկէյէլիւմ տէյիլ մի : Իշէր
աթալարըմըզը՛ աղալարըմըզը՛
իւրզմէթքեալարըմըզը տինկէ-
մէյէ վագթըմըզ վա՛ր իսէ ,
կէօթէրտէ օլան Փէտէրիմիզին
տինկէմէյէ վագթըմըզ եօ՛գմու-
վէ էյեր օնլարը անկամաղա պիր
եօլ պուլա պիլիլիսէք , օնու
անկամաղա պիր եօլ պուլամաղ-
մըիզ :

10. Իշէլէն օնալալ լէնիլէլէ՛ր
իւն սէօյլէրտին : Իշպու թէմ-

կէլիս՝ օնա տէտիլէր . նի՛ն
չիւն օնլարա թէմսիլէ՛ր իլէ
սէօյլէրսին :

11 վէ օ՛ ճէվապ վէ
ըիպ օնլարա տէտի . Չիւն
կէօքլէրին փատիշաճլըղնրն

սիլի իշխտէն խալգ՝ պիրտէն պի-
րէ օնուռ մէֆՏուսուսուռ անկա-
յամազլարըտը . վէ օնլարտան
պիր չօղընուռն տա՛ օնուռ անկ-
լատըլար մը անկլամատըլարմը՝
վաղիֆէլէրի օլմաղըտը : Լաքին
օնլարըն ճի՛շ պիրի օնուռ ապա
ռնուռտամաղ խոի . վէ շիւպՏե-
սիղ՝ օնլարտան պա՛ղըլարը օնուռն
ճագգընտա տաճա սիւալ ու
թէֆթի՛ն էտէճէլէր խոի , ճէմ
տէ պուռնուռ իւզէրինէ ա՛գլ ու
ֆի՛բը սարֆ էտէճէլէրիտի :
(Ոն իբի շայիրտէլ՝ տէյի՛լ քի
սալթ՝ նի՛ն Վուրթարըճըմըզ
թէմսիլէ՛ր իլէ սէօյլէյօր տէյիւ
սօրսուռլար , իլա՛ Սալ . 7 .
10 տէն էջրէնիլիզ քի՛ օնլար
թէմսիլին մա՛նաքնը՝ սօրմագ
իչիւն տալի կէլիշլէրիտի , վէ
օնլարըն պէրապէրինճէ ճէման
պուռ նիյէթ իլէ ախէր քիմսէլէր
տալի կէլտիլէր . եախօտ շայիրտ-
լէր՝ օլ ախէր քիմսէլէր իլէ պէ-
րապէր կէլտիլէր :

11 . Կէօքլէրին փատիշաճլըղ-
նրն սըրըլարըն : Սըրը լուղէթի
Բիզիզ Բիթապլարտա՛ կիզլէն-
միշ եախօտ ճալա կիզլի՛ օլան պիր
շէյ մա՛նաքնա տըր : (Ու շէյ
անկլաջըմաղ տէմէք տէյի՛լ տիր .
իլա սալթ՝ օ շէյ պէյան օլուռն
մամըշ տէմէք տիր : Լալ . Ժա .
25 : Ժա . 25 , 26 : Խ Կալնի . ք .
7 : 7 . 1 : Ժե . 51 : Եթէ . Խ .
9 : 7 . 3—6 , 9 : 7 . 19 :
Կալ . Խ . 26 : ք . 2 : Կէօքլէ-
րին փատիշաճլըղնրն սըրըլարը
պուրատա՛ քէնտի զալթլարընտա
անկլաջըմաղ թա՛լիմալթլար տէ-
մէք տէյիլ տիր . իլա սատէճէ՛

Ս՝ եսիանըն փատիշաճլըղ խու-
սուսուռտա թա՛լիմալթլար տէմէք
տիր քի , ա՛լէսսէվի՛ ԵէՏուտի-
լէր օնլարը անկլամամըշլարըտը ,
վէ օնլարը անկլամաղա վէ գա-
պուռ էթմէյէ ճագգըլա՛նմամըշ-
լարըտը : Պու սընրֆ թա՛լի-
մալթլարտէն պուռլար խոի քի՛
Խնճիլ դայիֆէլէրէ՛ վա՛ղ օլու-
նաճագ խոի , քի Ս՝ եսիա էօյէ-
ճէյիտի , քի օնուռ փատիշաճլ-
ըղ պիւթիլէն պիւթիլէնէ բուճանի
խոի , քի օ՛ քէնտի խալգընը տէ-
յի՛լ Լուովմալթլարըն պուռնու-
սուրուղուռտան՝ իլա օնլարը
կիւնաճլարընտա՛ն խէլաա էթ-
մէյէ կէլտի , քի ԵէՏուտիլէրին
թանզըմալթ վէ գուրպալարը
նէսիս ու ըէֆ՝ օլուռնաճաղըտը ,
վէ պուռնուռ կիպի թա՛լիմալթլար :
(Ոն իբի շայիրտէլ՝ պիրէ պիրտէն
պիրէ՛ պու թա՛լիմալթլարի գա-
պուռ էթմէյէ ճագգըլա՛նմամըշ-
լար խոի : Պապ Ժա . 22 :
Յիլ . Ժա . 12—14 : Վալ .
Ժա . 1—3 : (Նլար պու խու-
սուսլարտա՛ ազար ազար ըըզգ-
լանտըլար : — Սիլէ՛ Վէրիլիշ
Խիլ : (Նլարըն էջրէնմէյէ
խալթի՛տապէրի՛ վարըտը , վէ
իշպուռ սըրըլար պիրի պիրի ալ-
տըսըրա օնլարա պէյան օլուռուպ
էջրէտիլտի : Պապ Ժա . 25
շէրճինէ պագ : Իշպուռ շէյլէրի
պիլմէսի՛ օն իբիլէրէ մա՛խսուռն
իվթիղալթ խոի . չիւն քի օնլար՝
պուռլարը ախէրլէրինէ՛ էջրէթ-
մէյէ մա՛խսուռն թա՛յին օլուռն-
մուշլար խոի : (Նլար Խնճիլի
տիւնեանըն ճէր պիր դարաֆընս՝
կէօթիւրէճէլէրիտի , վէ պու-

սրբաբաններն պիտի մեղսեն սիգէ վերիւմիշտիւր . ամեն ծնարա վերիւմիշտիւր տիր :

12 . Օրիւր քիմին վա՛ր ի-

սէ , ծնա վերիւմիշտէք , վե արթըրաճադ . ամեն քիմին եօղիսէ , նէսի վա՛ր իսէ տա- խի ծնտան ալընաճա՛գ տըր :

Դուք իշխն ծնար ծնու՝ հէփ ղանիմէթինճէ վէ գըյմէթինճէ անկլամալը իտիէր : — () Եւրա վէրիւմիշտիւր Կիւր : () Եւրա օգա- տար գապա՝ օգատար տիննապի իտիէր , վէ ՍԵՍԻԱՆԸՆ փատի- շահլըղը հագգընտա օգատար ճիսմանի գիւրիւմիշտի վարըտը քի՛ պու կէրչէքլէքլէրի՛ ծնարա սեօյլէնտիքտէն սօնկրա պիլէ անկլայամալըարտը : () Եւրա՝ ծնարը վա՛ղ էթմէյէ թա՛յին օլունամըշար իտի , ծնարը տինկլէմէյէ հագգըրլանմամըշար- ըտը , վէ ծնարը իննամայաճագ- լարըտը . իլա պէր ա՛քս՝ ծնար հէմ ՍԵՍԻԱՆԸՆ հէմ ծնուն թա՛- ղնմաթընը պիրտէն ըէտտ էտէ- ճէքլէր իտի : Իմոի Վուրթա- ըրճըմըգ՝ մաստուսէն պեօյլէ պիր եօյրէթմէք ուսուլու գուլանտը քի , պու մաղըուր քէնտինի՛ պէ- յէնմիշ քիմնէլէր ծնու անկլա՛ մայաճագլար իտի . օպի՛ր գա- րափտան իսէ՛ քէնտինին փագիր վէ օգումուշ օլմայան շայիրտ- լէրինէ պու ուսուլ հէր պիր տէհրտէ ղայէթ ֆայտալը՝ օլա- ճաղըտը :

12 . Քիմին վա՛ր իսէ Եւ : Պու՛ պիր զարպի մէսէլ իտի . չին քի ապյիմա զէնին տտէմէրին ա՛- տէթի՛ տիր քի , ագչէլէրինի՛ իշքիւզար վէ ծնու արթըրմաղա ֆուրաթլարը էյի գուլանա պի- լէն քիմնէլէր էլլէրինէ վերսին- լէր . վէ թէնպէլէրին հէմ իշէ եարամայան քիմնէլէրին էլլինտէն՝ էվէլլտէն պիր շէյ վերիւմիշտ իսէ

տախի ծնու կէրի ալընար : Իշ- պու զարպի մէսէլի Վուրթարը- ճըմըգ պիր շօ՛գ տէֆա՛ գուլ- լանտը : Պապ իե . 29 : ՍԵՒ . 7 . 24 , 25 : ՎԵՒ . 18 : ԺԹ . 24—26 : Պուլուն մա՛- նասը պո՛ւ տուր քի , ալաճանի տէրսի միւնասիպ պիր լուհ իլէ գապուլ էտէնլէրէ՛ տաճա՛ զի- յատէ վերիւմիշտէք . ծնարա հալա վերիւմիշտ ըշըղը վէ լուգֆ ու ի՛նայէթի էյիյէ գուլանըպ արթըրմաղա ճէհտ էտէնլէրէ՛ տաճա՛ զիյատէ ըշըգ վէ լուգֆ ու ի՛նայէթ վերիւմիշտէք տիր : Լաքին ալաճանի տէրսի ըէտտ էտիպ՝ ծնարա իհսան օլունան ի՛նայէթլէրի վէ ֆուրաթլարը ֆայտէ իշին գուլանմաղա իհ- մալ էտէնլէր՝ էվէլլէրինտէն զի- յատէ գարանըղա վէ ճէհալէթէ թէրք օլունաճագլար : Պո՛ւ մինվալ իւզըէ Քրիստոս Ի- ֆէնտիմիզին շայիրտլէրի կիթ- տիքճէ՛ Ինճիլ խուսուսուստա ըշըգ թաճալ էթմէքտէ օլու- լար . ծնարըն իմանը վէ մու- հապպէթի վէ ի՛լմի տայիմա արթմագտա՛ օլուու . ծնար կիթ- տիքճէ՛ Քրիստոսուն Քիլիսէսի- նին վէ փատիշահլըղընըն գա- պիաթընը անկլամագտա՛ օլուու- լար . ծնար՝ Պենտէկոստէ կիւ- նիւնտէ Լ՛իզիլ Բուհու ալտըլար , վէ ծնտան սօնկրա վագթմէն վագթէ Լ՛իզիլ Բուհու սիւն- նէթ վէ ալիյէր նօմօու հագ- գընտա՛ դայիֆէլէրին Քիլիսէյէ կիրմէլէրի վէ պուլուն կիպի

13 Օնուն իշինն օնլարա
Թեմ'սիւնէր իւն սեօյէրիմ .

զերա կէօրիւրքէն կէօրմէզ-
լէր , վէ իշիտիւրքէն իշիմ-

ախէր շէյլէրին խուսուսունտա
ըշը'գ ալուրլար : () Նլարն ճիւմ-
լէսինէ լ'լաճտան տէրս վէրիւ-
տի . օնլար պու տէրսի սէվէր-
լէ'ր իտի , վէ գուվվէթտէն
գուվվէթէ եիւրիւյիւպ' իլէրիւ-
տիւնէր , պի'ր տէրէճէ լուգֆ ու
ի'նայէթտէն պի'ր սայի'ր տէրէճէ
լուգֆ ու ի'նայէթէ իլէրի' վար-
տրլար , թաքիմ թէքմիլ ըշըղն
եոգարըքի ա'լէմինէ' եէթիշտի-
լէր : Լաքին ճիսմանի վէ քէն-
տինի պէյէնմիշ Եէճուտիլէր
պէօյլէ տէյիլ . իլա օնլարն
գարանըղ վէ ճաճիլլիյի վէ
եարամաղըղը արթմագտա' օլ-
տու , օնլարն ա'գլ ու Ֆիքրի
կիթտիքճէ գարալանտը , օնլար
Ս'ոմլէսին վէ փէյղամպէրլէրին
ըուճունտան կիթտիքճէ ա'գ
անկլամատա օլտուլար , վէ տի-
վանէ' օլտուլար : Պո'ւ վէճիլէ
օնլարն փատիշաճըղ օնլարտան
ալընտը , օնլարն ճէլքէլի' քեա-
ճիլլիյի' գուրպանլարը' օնլարն
մէմլէքէթի' օնլարն իֆթիսար
էյլէտիլքէրի ճէ'ր պի'ր շէյ' օն-
լարն ճէփէվլէրի իմթիագաթ
ու ճուգուգլէրի' վէ օնլար
օլան մէրճամէթլէր լ'գիլ Րուճ'
Լ'լաճն լուգֆու' ճիւմլէսի օն-
լարտան ալընտը , վէ թէվպէսիլ-
լէք ճէմ' իմանսըղըգտա ճէլաք
օլունմաղա' վէ գարա' գարան-
ըղա վէ ճաճիլլիյէ էպէտէն
պաթմաղա թէլք օլունտուլար :
Եսայ . 4 : 7 : Ս'ալլ . ին .
43 : Ս'ալլ . Ժ . 9 : Պ'ուլ .
Ժ . 25 : Զայ . 7 . 5 :
Պիղէ' Եէճուտիլէրտէն տալի
տաճա' ա'գիմ ի'նայէթլէր իճ-
տան օլունմուշ տուր . իմտի' օն-

լարն տիւշիւպ ճէլաք օլմասը'
պիղէ պի'ր ճիլպէթլու տէրս վէ
ի'պլէ'թ օլտուն :

13 . () Նուն իշինն : Լ'յէրշի
Լ'ֆէնտիմիլգին 116ճի խանէտէ
սէօյլէտիյի' խաղա թէմսիլէր իլէ
սէօյլէտիյինէ քիֆայէթ էտէր պի'ր
սէպէպ կէօրիւնիւր իտի իսէտէ ,
օնուն պէօյլէ էթմէսինին պէօյի'ք
սէպէպինի պո'ւրատա պուլու-
րուղ : Պո'ւ օնլարն պու գա-
տար եարամաղ օլուպ' քէնտի-
լէրինէ իճսան օլունան ճասսէլէ-
րինի վէ ի'նայէթլէրինի ֆայտայէ
գուլանմաղա իմթիա' էթմէլէ-
րի' իտի : () Նլար' քէնտիլէրին
կէօղլէրինի վէ գուլագլարնը վէ
ա'գլ ու Ֆիքրլէրինի տօղոու
եօլտա գուլանմաղարտը : () Ն-
լար' կէրշէրլէրտէն իքրաճ է-
տէրլէրիտի , վէ օնուն իսպաթը-
նա' գարշը կէօղլէրինի' գալիար-
լարտը : () Նլար' Զիսուտուն
միւ'ճիգաթլարնը կէօրիւրլէրի
տի , լաքին պու վէճիլէ օնուն
Ս'եսիա օլտուղու իսպաթ օլուն-
տուղունու կէօրմէյէ իսթէ-
մէզլէր իտի : () Նլար' օնուն
ալաճանի թա'լիմ ու տէրսլէ-
րինի իշիտիլլէրիտի , լաքին օն-
լարն Լ'լաճտան օլտուգլարնը
իգրա'ր էթմէյէ իսթէմէզլէրիտի
Լ'մտի օնուն իրատէ'ի ա'լիլէսի
իտի'քի' օլ քէօթիլլէրիլէր իսթէյէն
մաղուր պարիսեցիլէրին վէ
օնլարն թէվապիլլէրինին շօղու-
նու եիւրէք գաթըղընտա վէ
իմանսըղըգտա' թէլք էյլէսին :
Պունուն իշինն Ս'արկոս իլէ
Պ'ուկաս տէրլէր' քի , Լ'ֆէնտի-
միլ օնլարա էնգաստէն թէմսիլ-
լէր իլէ սէօյլէտի' քի պու վէճէ-

մէզէր , վէ անկլամազար :

14 Վէ օնլարտա Լսայիա-
նըն փէյլամպերլեյի Թէքմիլ
օլուր , քի տէր . Իշիթմէքլէ
իշիտէճէքսինիզ , ամմա ա՛ս-

իլէ օնլար ճահլիլիքտէ վէ ի-
մանսըզլըգտա հէլաք օլմաղա
Թէլք օլունսունլար : Սաթի .
7 . 11 , 12 : Պոտ . 7 . 10 :
Չիւն քի օնլար՝ Լլաճըն օնլարա
իհսան էյլէտիյի հաստէլերի տօղ-
րուլուգ իլէ գուլլանմատըլար ,
իլլա կէօզլէրի օլուպ տա կէօրմէ-
յէ իսթէմէյէն վէ գուլազլարը
օլուպ տա իշիթմէյէ իսթէմէյէն
քիմնէլէր կիպի օլուլար , օնու-
պու անկլաջլմազ դարիգ իլէ
սէզլէտիյի՝ հազգ տարղընլըզ վէ
ա՛տիլ հէօքմ իլէ իտի , շէօյլէ
քի՝ շիմտի օնլարըն Թէհօճմէթ ու
ճիւրմիւ քէնտիլերին Թէքտիր ու
ա՛զապը՝ օլուն : Սատէ՝ կէր-
չէքլէք՝ օնլարը հէ՛ման գաթըլա-
տը՝ տըր : Եփա վերէն ի-
լաճ՝ օնլարը հէ՛ման էօլտիւրիւր-
իտիւ : (Նլարըն հալա մալիք
օլուլազլարը ըջգ՝ օնլարը հէ՛ման
քէօրլէտիրիտի : (Նլարա նի՛
չիւն տահա զիյատէ վէրիսին :
Լաքին ալլահանի մէրհամէթին
պու վէճճ իլէ Թէրք էթմէյէ լա-
յըգ կէօրտիւյի քիմնէլերին հա-
լի նէ՝ գատար հիյալէթլու տուր :
(Նլարըն Լլաճըն զազապընը
գուլթուշտուրմաղա վէրտիլերի
սէպէպլէր նէ՝ գատար պէօյիւք
օլմալը իտիլէր : (Նլարըն հէ-
լաքի նէ՝ գատար մուլլազ վէ
սահիհ օլմալը իտի : Դ (Նիւն .
իթ . 2—4 : Սաթի . ճա . 11 ,
12 : Եսայ . իթ . 18—20 : իթ .
18 : Երեմ . Ե . 21 : Եզեկ .
ԺԲ . 2 : Յով . 7 . 19 , 20 :

լա անկլա՛մայաճազսնըրզ ,
վէ սլազարազ պազաճա՛գ-
սնըրզ , ամմա ա՛սլա կէօ՛ր-
մէյէճէքսինիզ :

15 Օլիւրա պու գալմըն

թ . 39—41 : Դ Կորնթ . 7 .
3 , 4 : Դ Թէ . 7 . 10—12 :
Պապ ժա . 25 շէրհինէ պազ :
14 . (Նլարա Եսայիանըն լա :
Պու Եսայ . 7 . 9 , 10 տէն ա-
լընմըշ տըր : Խալք՝ պու փէյ-
ղամպերին զէմանընտա պիր հիյ-
պէթլու տէրէճէտէ եարամազ
պիր հալտէ պուլունուրուտու ,
վէ հէլաքին հէ՛ման աղզընա՛
կէլմիշլէրիտի . լաքին օնլար եա-
րամազլըգ ու խապիսիյէ օ՛լ
գատար ի՛նատ իլէ մայի՛լ իտիլէր
քի՝ Եհհօվանըն քէնտիլերինէ՛
փէյղամպերլէրի վաըղասը իլէ
կէօնտէրտիյի խապեր ու Թէ-
քիտլէրէ տինկլէմէյէ իսթէմէզ-
լէր իտի : Լաքին իշպու փէյ-
ղապերլէք՝ ա՛լլիսուտու կէլէճէք
օլան Սեսիանըն զէմանլերինէ
պազարտը , քի օլ զէման խալա
խէլաս եօլունու էօյրէնմէյէ
էօյլէ զիգրլմէթ ֆուրսաթլար
իհսան օլունաճաղտը , լաքին
օնլար օնու անկլամաղա իպա՛ է-
տէճէքլէրիտի , վէ իրատէթլէրի
իլէ՝ էսքի փէյղամպերլէքլէրին
(իսուստա Թէքմիլ օլմասընը անկ-
լա՛մամաղա ի՛նատ էտէճէքլէր-
իտի : Յով . ԺԲ . 39—41 :
Պաթ . իթ . 25—27 : Եսայ .
ժա . 8—10 : Դ Կորնթ . 7 .
14 , 15 :

15 Երեյի գալմընտար :
“Պալմընտար” լուղէթի Եու-
նանիճէտէ սէմիզլէտի տիր , վէ
ա՛լլասէվի վիւճիւտ հազգընտա
սէօյլէնիր : Պուրատա՛ ա՛գլ ու

եկրէյի գալընլանտը , վէ
գուլագլարը իլէ աղը՛ր ի-
շեթտիլէր , վէ կեօզլէրինի
եռուտուլար , օ՛լմայա քի՛
կեօզլէ՛ր իլէ կեօրէլէր վէ
գուլագլա՛րըլա իշետէլէր ,
վէ եկրէքլէ անկլայալար ,

վէ տեօնէլէր , վէ օնլարա
շեֆա՛ վէրէյիմ՛ :

16 Լ՛մմա նէ՛ մութլու
սիղն կեօզլէրինիզէ՛ քի կեօ-
րիւր , վէ գուլագլարընըզա՛
քի իշետիլ :

17 Ծլրա կերչէ՛ք տերիմ՛

Ֆիքիւր էքսիքլէյի վէ աղըրըզը վէ
տուլղուսուղըզու՛ վէ աջմագ-
լըզ՛ վէ լուհանի մատտէլէրտէ
պիր քիւլի իսթի՛ տատըղըզ
մա՛նսարնա տըր : Սաղ՛ . ճթթ՛ .
70 : Եսայ . խդ . 20 : — Գու-
լագլարը իլէ աղը՛ր էշեթտիլէր :
Օսայ . է . 11 : Յովն . Թ . 43 ,
44 : Գալթ . է . 51 , 57 : Դ Տի .
Դ . 4 : Եբր . Ե . 11 : — Օլմ-
յա չի՛ կեօզլէր իլէ կեօրէլէր և՛ :
Լ՛ֆէնտիմիղ խալգա՛ անկլա՛մա-
սընլար տէյիւ էնգաստէն թէմ-
սիլէր իլէ սեջլէտի (պագ խանէ
13 շէր Տիսէ) տէնտիյի՛ միսիլիւ՛
պո՛ւրատա տախի տէնիյօր քի՛
օնլար տէօնիւպ գուլթո՛ւլմա-
սընլար տէյիւ էնգաստէն կեօզ-
լէրինի՛ գալիատըլար : (Նլար
կեօրմէյէ՛ իսթէմէզլէր , չիւն
քի տէօնմէյէ՛ իսթէմէզլէր . վէ
Լ՛լաճ գաղապ իլէ տէյօր քի՛
օնլար կէօրմէսիլէր , չիւն քի
տէօնմէյէ՛ճէքլէր : Պո՛ւ միւնվալ
իւղըէ փարաւոն պիր չօ՛գ զէման
եկրէյինի գաթըլաթտը (Եւնյ
Թ . 15 , 32) , վէ օնտան սօնկրա
Լ՛լաճ ա՛տիլ պիր չէօքմ իլէ
օնու գաթըլաթտը : Եւնյ Թ .
12 : Ժ . 20 : Ղ՛էհէնէմտէն
տիշարը՛ պոնտան պեթէր պիր
հալ նէ՛ օլա պիլիւր : Սաղ՛ .
ճա . 11 , 12 : Եսայ . իթ . 10 :
կդ . 4 : Ուն . Դ . 17 : Լ՛աղ՛ .
ա . 21—26 : Դ թէն . Դ .
10—12 : Իմտի գօրգալըմ ,

օ՛լմայա քի Եէհուտիլէր կիպի
Լ՛լաճըն զաղապընը գուլթուշ-
տուլալըմ , վէ պիզի հէլաք էթ-
սին :

16 . Լ՛մմա նէ՛ մութլու և՛ :
Գուլթարըճըմըզ պոնտան էվ-
վէլքի խանէլէրտէ հագգլարըն-
տա սեջլէտիյի քիմսէլէրէ՛ օն-
լարըն կեօզլէր վէ գուլագլէր
սաճիպլէրի օլտուգլարը պիր
պերէքէթ վէ մութլուլուգ տէյիլ
իտի , իլա պեր ա՛քս պիր լա՛նէթ
իտի : Կէնտի հագգլէրինտէ՛
քէօր վէ սաղըր տօղսալար իտի՛
տաճա՛ խայըրը իտի : Լ՛վէթ՛
Տի՛ջ տօղմասալարըտը՛ տաճա՛
խայըրը իտի : Լաքին Վրիս-
տոսուն շայիրտէրինէ պեջլէ
տէյիլ իտի : Ինճիլ օնլարա
էօլիւմ տէյիլ՛ է՛օմիւր իտի :
Պո՛ւ ա՛ճայրպ շէյլէրի կեօրմէսի
վէ իշեթմէսի օնլարա տէյիլ՛
հէլաք՛ իլա խէլա՛ս իտի : Պո՛ւ
օնլարա պերէքէթլէրին է՛ն պեօ-
յիւյիւ իտի : (Նլարըն կեօզլէ-
րի աշըտը , ա՛գլ ու ֆիքիլէրի
ըըզլանտը , եկրէքլէրի եռւմշա-
տը , ճանլէրի խէլա՛ս պուլտու :
(Նլարըն խօճասը՛ պիղզաթ
Լ՛լաճ քէնտիսի իտի . վէ օնլար
խէլասէ ա՛իլմ օլտուլար : Պապ
Ժդ . 17 : Պալ . Դ . 29 , 30 :
Ժ . 23 : Գալթ . իդ . 18 : Դ
կալնիլ . Դ . 6 : Եթէն . ա .
17 , 18 : Վ է սէն էյ օգոյան՛
քի կեօզլէր վէ գուլագլէր սաճի-

սիզէ՛ք քի՛ չո՛գ փեյղամպեր-
լէր վէ սատրղլար՝ սիզին
կէօրտիւյիննիւզիւ կէօրմէյէ
արզու՛ չէքտիլէր , վէ կէօր-
մէտիլէր , վէ իշիթտիլինիպի

իշիթմէյէ՛ վէ իշիթմէտիլէր :

18 Իմտի սիզ՝ էքիննինն
թէմսիլիննի տինկէյինն .

19 Փատիշահլղըն սէօ-
զինիւ հէր իշիտիւպ անկլա՛-

պիսին՝ օլ ա՛ղիմ խէլաստէն պիր
շէյ կէօրիւր վէ պիլիթմիսին .
նօխսա տահա գարանլըգտա վէ
ճահլիլիքտէնի սին :

17. Զօգ Էնդա՛հլղըն վէ
սատրղլար : Լգամ՝ Ենոփք՝ Լոյ՝
Լբրահամ՝ Սոփսէ՛ Գաւիթ՝
Եսայիա՝ Գանիէլ՝ վէ չօգ սա-
յիրլէրի՝ ճիւմէսի վա՛տ օլուն-
մուշ պէրէքէթլէր հագգընտա
պիր միգտար շէյլէր պիլիլէր-
իտի , վէ տահա՛ պիյատէ պիլմէ-
սինի արզուլէրլէրիտի : () Նլարըն
ճիւմէսի՝ Ս՝նսիանըն վագթընր
կէօրմէյէ իսթէրլէրիտի , վէ
օնուկ կէլմէսինի ա՛ղիմ սէվինճ
իլէ պէքլէրլէրիտի : () Նլար օ-
նու՝ տիննեանըն իւմիտլէրի թէք-
միլ օյաճադ վէ սատրղլար
սաա՛տէթէ էրէճէք պիր զէման
նազարը իլէ պէքլէրլէր իտի :
() Նլար օնու՝ քէնտիլէրին ար-
զուլարընըն թէքմիլ օլմասր՝ վէ
էսքի փեյղամպերլիքլէրին ճիւմ՝
լէսինին նէրինի պուլմասընըն
զէմանը արզուսու իլէ կէօզէտիւր-
լէրիտի : Իմտի պո՛ւ գատար
զէմանտէն պէրու խապեր վէ-
րիլմիշ վէ արզուլէնմիշ զէմանը
կէօրէն Լ՝ռաքեալսարըն կէօզլէրի՝
նէ՛ գատար մուլթու իտիլէր .
Պապ ժա . 11 շէրհինէ պագ :
Պ ա ի . ք . 25—32 , 36—38 :
Յին . ք . 56 : Եփե . ք . 5 ,
6 : Եփ . Ժա . 13 , 39 , 40 :
ա Պե . ք . 10—12 :

18. Իսիսի սիզ . . . Գիննինն :
Իմտի պու թէմսիլինն թէֆսիլինն

նախօտ մա՛նասընա տիգգա՛թ
վէրին . զերա էօյրէնմէյէ իսթէ-
յէնլէրէ՛ շէյ էօյրէթմսի խօ՛շ
տուր : Իշպու թէմսիլտէն էօյ-
րէթմէյէ մէրամ օլունան պո՛ւ
տուր քի , խալըն Ինճիլին վա՛-
զընտան Փայտա թահսիլ էթմէ-
սինէ էնկէլ վէ մանի՝ օլան շէյ-
լէր հա՛նկըսը օլտուղու՛ վէ ար-
զուլու՛ թէսիրաթըր գա՛շ քիմսէ-
լէրտէ իճրա էթմէքտէն կէրի
գալտըղը պէյա՛ն օլունտուն :
Պու Ինճիլին հէր վա՛ղ օլուն-
տուղու վագթթ՝ ա՛լէսսէվի իճրա
էյլէտիյի թէսիրաթըն էվլէրտէն
խապեր վէրիլմիշ պիր նագլիլէ-
թի՛ նէվի՛նտէն տիր :

19. Փատիշահլղըն սէօպէնին :
Պապ ք , 23 : Ս՝աթի . ք , 14 :
Պ ա ի . ք . 11 : Թ . 2 : Ժ . 9 :
Պ ա թ . ք . 25 : Իք . 23 : Լապ .
ժք . 17 : ք Լապ . ք . 2 , 3 :
Եփե . ք . 8 : ա Պե . ք .
23—25 : Էր պիր տիւրլիւ
վա՛ղ՝ պու թօխուսու էքմէք տէ-
յիլ տիր : Սատէճէ էտէպ ու
էրքեան վէ իլմի մանգըգ պահս-
լէրի՝ գապա սօֆուլուգ խիւ-
լեալէրի՝ ինսա՛ն սրփարըշարը՝
պաթըլ թա՛լիմաթլէր վա՛ղ
էթմէք՝ պու թօխուսու էքմէք
տէյիլ տիր : Պո՛ւ թօխուսու
էքմէք՝ Լլաշըն Ս՝նսիա հագ-
գընտա վէ օնուկ խէլասը հագ-
գընտա էպէտի կէրէքլէրինի՝
վա՛ղ էթմէք տիր . վէ ինսանա-
րըն սրփարըշարընը վէ պագըլ
թա՛լիմաթլէրինի վէ մասալարը-

մայաննն երեքինստէ էքիլէ-
նի՛ եարամազ կէլիւր, վէ գա-
փար . եօլուն եանննտա էքի-

լէն պո՛ւ տուր :

20 Վէ գաշլըգտա էքիլէն
պո՛ւ տուր քի՛ սէօզիւ իշիտիսլ

նր վա՛ղ էթմէք տէյիլ տիր :
— Լնիլա՛յայաննն : Լնիլ . ա .
7 , 20 — 22 : ք . 1 — 6 : Ժէ . 16 :
Ժք . 1 , 20 : Յո՛ւլ . ա . 5 , ք .
19 , 20 : ք . 43 : Ժք . 38 :
Պարձ . Ժէ . 32 : Ժք . 15 : իք .
25 , 26 : իք . 19 , 20 : իք . 31 ,
32 : Լնիլ . ա . 28 : ք . 8 :
ք (մէ . ք . 12 : Եք . ք . 1 : ա
Յո՛ւլ . ք . 20 : — Եարամազ :
Սարիլ . ք . 15 : Պարիլ . ք . 12 :
ա Յո՛ւլ . ք . 13 , 14 : ք . 12 :
ք . 18 : Լնաճըն խալը քէն .
տիրէրինի Լնաճըն հուզուրունա
իճգար էթմէյէ կէլտիքլէրի՛ զէ-
ման՝ շէյդան տախի կէլիւր :
Յո՛ւլ . ա . 6 : Բուճանի էքինձի
Լնաճըն թօխումունու էքմէյէ
չըգաղը՝ զէման՝ շէյդան տախի
պէրապէր չըգար , շէյլէ քի՛ է-
լինտէն կէլտիյի գատար թօ-
խուման գալորսըն : Լնա-
ճըն խըզմէթձիլէրի վա՛ղ էյ-
լէտիքլէրի՛ վագըթ՝ շէյդան ձէ՛հտ
էտէր քի՛ վա՛ղըն թէսիրաթընը
պօզուն , շէյլէ՛ քի տինկէյէն-
լէր՝ էվկէլքի՛ գատար ճահիլ վէ
գապա՛ ա՛գըլը վէ եարամազ
գալորնլար : — Եօլուն Եանննտա
էքիլէն պո՛ւ տուր : Լանէ 4նձի՛
պագ : Պունլար՝ տիգգաթմը՛ղ
օլան տինկէյէնլէր տիր : Պուն-
լար Լնաճըն էվինէ՛ քէնտի ճան-
լարընա պիր մէնֆա՛աթ թաճ-
սիլ էթմէք պապընտա պիր խիւ-
լիւս իլէ կէլմէզլէր : ()նլար օ-
թուրուրլար , վէ ույուրլար ,
վէ հի՛չ պիր շէյ անկլամազլար :
Եարամազ Լնաճըն Քէլամը օնլա-
րըն գուլազլարընտա սէտա վէ-
րիւր իքէն , օնլարըն ա՛գլ ու

ֆիքիրլէրի՛ քէնտիլէրին սէվտիք-
լէրի տիննապի գուրունթուլա-
րընըն վէ սէֆալարընըն միւլա-
հազալարը իլէ տօլու տուր : ()ն-
լարըն եհարէյի՛ պէյիլք ճատտէ՛
եօլու կիպի տիր , վէ հէր կէօնա
տիննապի միւլահազալար օրա-
տան րէնձիտէսիլ կէլէրլէր :
Պատտէնին պաթըմըճ գօփրաղը՛
թօխումու գապուլ էթմէյէ նէ՛
գատար հաղըր տէյիլ իսէ՛
պունլարըն եհարէլէրի տախի
կէրչէքլիյի գապուլ էթմէյէ օ՛
գատար ույղունսուղ վէ հա-
զըրլանմամըճ տըր : Պու մի-
սիլիւ պիր եօլտա պիր թօ-
խում տինչէձէք օլտուղու թագ-
տիրտէ , իւսթիւ էօրթիւլմէյիպ
աչը՛գ գաղըր , վէ իլք կէլէն գուշ
օնու գափար աղըր : Լնք եաթ-
տըղընտան՝ օրատան կէլէն իլք
գուշ օնու կէօրիւր : Պափրաղա
կիրմիշ տէյիլ տիր , վէ եէրէ՛
քէօքլէր վասիրաար իլէ եափը՛-
մամըճ տըր . վէ պու մինվալ
իւզըն ուլան գուշլարըն էն քիւ-
չիլիւ օնու փէք գօլայ գալորա
պիրիւր : Պու գուշլար՝ շէյդա-
նա՛ թէշպիճ տիրլէր , վէ պէյլէ՛
պիր մահալտէ էքիլէն թօխում
տիգգաթմըլ տինկէյէնլէրէ՛
թէշպիճ տիր :

20 . Վէ գաշլըգտա էքիլէն
պո՛ւ տուր : Պունլար՝ պունլան
էվկէլքի սընթ տինկէյէնլէրտէն
զիյատէ՛ էտէրլէր : ()նլար՝ Ին-
ձիլ վա՛ղ օլունտուղու վագըթ
տինկէլմէզլէր իտի . լաքին պուն-
լար տիգգաթ էտէրլէր , վէ
անկլարլար , վէ կէրչէքլիյի պիր
զէմանի շատըղըլա գապուլ է-

չափուճադ օնու շատը՛ղըլա
գապո՛ւլ էտէր .

21 Լ՛մնա քէնտինտէ քէօ-
քիւ եօ՛գ տուր , իլա զէմանի՛

տէրլէր . լաքին պու ճիւմէ իլէ
օնլար՝ օնուն վասիդասը իլէ
թէպտիլ օլմազլար : () Նլարըն
ա՛գլ ու Ֆիքրի իւզերինէ կեր-
չէքլէք տէրին թէսիր էթմէզ ,
քի օնտա եափրշարն գալըն :
Պիր գայա՝ իւզերինտէ չիֆթ
սիրիւպ էքին էքիլէճէք եէրլէ-
րին էն ուշղունսուզո՛ւ տուր :
Պագ խանէ 5 , 6 : Լ՛մնվա Պ .
12 : — Զա՛փուճադ օնու շապլե-
ղըլա գապո՛ւլ էտէր : Պիր գա-
յա իւզերինտէ էքիլէն թօխում
թէ՛զ պիթէր . չիւն քի օրատա
ախէր եէրլէրտէն տաճա՛ սըճա՛գ
տըր , վէ օլ գատար սը՛ղ տըր
քի Ֆիլիսին եիւզէ չըգմաղա փէք
ա՛ղ եէրի վար : Պիր աղ զէ-
ման պէլքի էքիլէն թօխումուն
ճիւմէսինտէն էյի՛ կէօրիւնիւր-
իւտիւ : Պուճիլէյին էֆէն-
տիմիդին պուրատա թէշպիհինի
կէօսթէրմէյէ մէրամ էյլէտիյի
քիմնէլէր՝ կէրչէքլէյի տիսկէմէ-
յէ վէ գապո՛ւլ էթմէյէ թէ՛զ
տիրլէր : () Նլար օնու՝ պիր եէ-
նի վէ խօշ շէյ միսիլիւ գափար-
լար . () Նլար գօրսյճէ օնա րիւ-
զա՛ վէրիւրլէր , վէ օնուն իչիւն
ղայրէթլէ տօլո՛ւ օլուրլար : () Ն-
լար օնու՝ ա՛նիտէ գապուլ էտէր-
լէր : () Նու՝ սընա՛մաղտան՝ թէֆ-
թիշ էթմէզտէն՝ օնտան կէլէճէք
կիւճիւրլէրի տիւրի՛ւնմէզտէն՝
կէճիքմէզտէն՝ շատը՛ղ իլէ՛ լաքին
տէյիլ Ֆայտէ իլէ գապուլ է-
տէրլէր : () Նլարըն եիւրէքլէրի
գալալա՛ր կիպի իւլինէ իշլէմէզ
գալըրլար : Պ Սապ . իք . 2 ,
6 , 14 , 17 , 18 : Սալ . ՏԵ .
34—37 : ճՊ . 12 , 13 : Եսապ .
ժԵ . 2 : Եւէի . ԼԳ . 31 , 32 :

Սալ . Պ . 16 , 17 : Պ . 20 :
Յոլ . Ե . 35 : Վարժ . Ե . 13 :
Վալ . Պ . 14 , 15 :
21 . Լ՛մնա քէնտինտէ քէօ-
քիւ եօ՛գ տուր : () Պ . 28 :
Լապ . ժԵ . 3 , 12 : Սապ .
Ե . 22 , 23 , 26 , 27 : իա . 30 :
Վալ . Ե . 13 : Յոլ . Պ . 26 ,
61—65 , 70 , 71 : ժԵ . 6 :
Վարժ . Ե . 21—33 : Վալ . Ե .
6 : Պ . 15 : Եւէի . Պ . 11 :
Պ . 19 , 20 : — Օլէմանի՛ պիլ :
ժ . 22 : իք . 13 : Յոլ . Ե .
8—10 : Սալ . Պ . 4 : Լապ .
Պ . 7 : Փիլիպ . Ե . 6 : իա .
Ե . 5 : — Սալ . Ե . 10—12 : ժ .
37—39 : ժՊ . 24—26 : Սալ .
Պ . 17 : Ե . 34—36 : ժԵ . 12 ,
13 : Վալ . Ե . 23—25 : ժԵ .
26—33 : իա . 12—18 : Յոլ .
ժԵ . 25 , 26 : Վալ . Պ . 12 :
Պ . ՏԵ . Պ . 10 : Եւէի . Ե .
35—39 : Յոլ . Ե . 13 : — Սալ .
Ե . 6 : շէրհինէ
պագ . ժԵ . 57 : իք . 9 , 10 :
իք . 31—33 : թէճիւրպէ՛ կիւ-
նիւ կէլէճէք տիր : Եաղմուր-
լար տիսկէճէք , վէ կիւնէշին
Տէրարէթի օգէման գայանըն իւ-
զէրինտէ էքիլէնի գուրուաճադ :
Եիւրէք գըրըլիշ՝ ալազլանիշ՝
թէպտիլ օլունմուշ օլմատրգճա՛
պիր գայա՛ կիպի տիր , վէ օնուն
եիւզիւնտէ պուրուտան ինճէ վէ
էյրէթի էօրթիւտէն էօթէյէ
Տի՛շ պիր շէյ կէլէմէզ , իա-
քնաթ օլուպ գանմալար վէ ա՛լա-
լէր՝ ճիւմէսի էյրէթի՛ տիր ,
վէ օնլարըն ճիւմէսի եալաշ
եալաշ՝ վէ ա՛լէլուտուս գարա

ալնտա եքիլէն պո՛ւ տուր քի՛
սէօզիւ իշիտիր , լաքին պու
տիւնեանն զայղուսու վէ
զէնկինլիյին ալտայըը սէօ-

զիւ պօղար , վէ մէյվէսի՛զ
օլուր :

23 Վէ էյի եէրտէ եքիլէն
պո՛ւ տուր քի՛ սէօզիւ իշի-

տիք , վէ օնլարը պէրապէրիմիզ-
ճէ կէօթիւրէճէք տէյիլիզ , վէ
օնլարը՝ ֆէնայէ գուլանըր կիպի
գուլանամալըյը : Պապ Գ . 11 ,
25—34 շէր Տիւրիւնէ պագ : Ծ
Կարնի . է . 31 : — Օլնիւնլիւն
աղապըը : Սալ . ԺԲ . 7 : կը . 10 :
Լաալ . ԺԾ . 28 : իգ . 5 : Ժաա .
Դ . 8 : Ե . 10 , 11 , 13 , 14 :
Սալ . Դ . 19 : Պալ . ԺԵ . 24 :
25 : Ծ Տի . Գ . 17 : Սալ . Դա-
հաթմըրզա վէ ֆայտալը օլմամը-
զա վէսիլէ օլտուղո՛ւ միգտարի
արզուլանճազ պիր շէյ տիր .
լաքին պէրապէրիւնճէ զէվք ու
սէֆանըն վէ տարաթ վէ օնու
պէրապէրիւնճէ կէլէն ախէր շէյ-
լէրին արզուսուսու կէթիլիթսէ ,
օ զէման պիր պէրէքէթ տէյիլ՝
իլա պիր լա՛նէթ օլուր : Պու-
րատա Լաֆէտիմիզ զէնկինլիք
տէյիլ՝ իլա զէնկինլիյին ալտա-
յըը սէօյլէյօլ տէյէն վա՛րմը :
Լալլէ՛ օլտու . լաքին պիր ալ
տատըը երէրէյէ մալիք օլաւ-
լարտան զէնկինլիյին ալտայը-
լընտան էմին էիմ՝ գալա պիլիլի :
Պիր առէմ՝ պու տիւնեանըն
շէյլէրիւն օլ տէրէճէ տալտըղը՝
թագտիրտէ , քի Լալլիզ Վի-
թապարը օգույամասըն , ճա-
նըն հալի իլիւն տիւշիւնէ՛մէսին ,
Լալլալըն լուղֆ ու ինայէթի
իլիւն տուա՛ էտէմէսին , իպա-
տէթ ճէթիյէթիլիւն վարամա-
սըն , էպէտիլիք իլիւն հազըրլա-
նամասըն , օ՛ հէլաք ու հարապ
օլմուշ պիր առէմ տիր , զէնկին-
լիյին ալտալըը օնու պէրպատ

էթմիշ տիր :

23. Լալլէ եէրտէ եէլլէն : Պու
գըյմէթիլ թօխուսուս պիւթիւ-
նիւ եապանա աթըրմալ : () նու
պիր միգտարի էյի եէրէ տիւշէր ,
եա՛նի էյի երէրէյէ՛ եէթիլիլ .
պէօյլէ պիր երէրէյէ՛ քի՛ Լա-
լալըն լուղֆ ու ինայէթի իլէ
հազըրլանմը՝ վէ Լալլալըն իրա-
տէթիլի էօյրէնմէյէ արզումէնտ
օլմուշ տուր : Պէօյլէ քիմէէր
Լալլալըն Վէլլամընը տինկիլէր ,
օնա տիպգաթ վէրիլլէր , օնու
անկարլար , վէ օնտան ֆայտէ
թահսիլ էտէրլէր : Վէ օնու
ֆայտէսինի կէօրմէյէ զայիլ քիմ՝
մէմիւլ էտէ պիլիլ : Լապէշի
իւտարմ՝ Փիլիպպոսու օնա Յի-
սուսու վա՛ղ էթտիլիլի տինկիլէ-
տիլի վազըթ՝ Վրիստոսա իման
կէթիլիլի : Կոնստնտինու վէ
օնու էվ էհալիսինի իւզէրիւնէ՛
Լալլիզ Լու՛ճ՝ օնլար պիր եէրէ
ճէմ՝ օլուպ Պետրոսու օնլարա
իւնիլի վա՛ղ էթտիլիլի տէ՛էտիլ :
Լալլալ լիգիանըն գալպիլի կէր-
լէքիլի գապուլ էթմէք իլիւն
Պօղոսու վա՛ղ էթտիլիլի տինկի-
լէրէն ալտը : Լաալ . Ծ . 5 ,
6 : Բ . 2—6 : Ելէլ . ԺԵ . 31 :
Լա . 26 : Սալ . Դ . 20 : Դ .
15 : Պալ . Ե . 15 : Յալ .
Ծ . 11—13 , 8 , 47 : Դ . 26 , 27 :
Ժէ . 7 , 8 : Վալ . ԺԴ . 14 :
Ժէ . 11 : Դ թիւ . Բ . 10 , 13 ,
14 : Ելլ . Դ . 2 : Ե . 10 :
Յալ . Ծ . 21 , 22 : Ծ Պալ . Բ .
1 , 2 : Ծ Յալ . Ե . 20 : — Լալլ
օ՛ ճէլլէ՛ վէրիլ : Պիր էյի մա՛հ-

տիպ անկլար, իմտի օ՛ մէյվէ՛ վէ պա՛ղըսը ալթմըշ վէ
վէրիւր, վէ պա՛ղըսը եիւզ պա՛ղըսը օթո՛ւզ էտէր:

սուլտար դօփրաղա, պիր եիւրէ-
յէ՛ քի՛ Վլաճըն Վուհունուն
հարտըմը իլէ՛ քէնտինի քի՛ւլի-
յէն կէրշէքլիյին թէսիւրաթընա
թապի՛ օլուր, քի տիւնեազի
գայուլ վէ էֆքեարտէն ազատ
օլուլ՝ Վլաճըն լուզֆ ու ի՛նա-
նայէթինին միւլայիմ՝ վէ թազէ-
լէտիճի հաղմուրլարը վէ հայաթ
վէրիճի կիւնէշէրի ալթընտա
պիր կէնիշ՝ աշըգ՝ մահսուլտար
թարլա՛ կիպի քի սապաճըն շա՛-
լէլէրինէ վէ ախշամըն շիշլէրինէ
աշըգ տրր: Ինճիլ օրատա
քէօքլէնիւր, վէ պէօյիւր, օրատա
օնա կէնիշ եեր վար, վէ օզէման
հէմ օրատա նէ՛ օլտուղունու վէ
նէ՛ հասիլ էտէ պիլտիյինի կէօս-
թէրիւր: Պապ ք. 8, 10: Ժք.
33: Սապ. Թ. 1—3: Ղք.
13, 14: Ղ Թ. 43, 44:
Ժք. 9: Յիւլ. Ժե. 1—8, 16:
Պապ. Ե. 22, 23: Փիլէպ. Թ.
11: ք. 17: Սապ. Թ. 6, 10:
Եբ. ք. 7: Ժք. 15, 16:
— Պա՛ղըսը եիւզ Լժ: Պիր
պաղէտէ՛ աղաճլարըն հէփիսի
պիր տէրէճէտէ մէյվէտար վէ
կիւմրաճ տէյիլ տիրլէր: ()ն-
լար էյերշի՛ հէման պիր դօփ-
րադտէ պիթիպ՝ բիզկեարլարը
պիր՝ հափալարը՝ հաղմուրլարը
կիւնէշէրի պիր՝ վէ սահիպին-
տէն ալտըզլարը թիմար հէման
պիր իսէ տէ, օնլարըն ճիւմլէսի
մալ սահիպինէ հէման պիր տէ-
րէճէտէ ֆայտալը տէյիլէր տիր:
()նլարըն պիրի՛ պիր սայրիսին-
տէն տաճա՛ զիյատէ՛ հա տաճա՛
էյի մէյվէ վէրիւր: Վլաճըն
պաղէտէսնտէ՛ տախի էօյլէ տիր:

սատագաթըն հէփ աղաճլարը
հէման պիր տէրէճէտէ մէյվէ-
տար տէյիլէր տիր: Պա՛ղը
Վրիսթիանլար ախէրլէրինտէն
իլմտէ՛ իմանտա՛ ալազ կէօնիւլ-
լիւքտէ՛ դայրէթտէ՛ վէ ֆայտէլի
օլմագտա չօգ իւսթիւն տիրլէր:
Ճիւմլէսի չօգ մէյվէ վէրմէրի
իքէն, պա՛ղըլարը՝ էյ վաճ՝
րուպարէն փէք ալ մէյվէ վէ-
րիրլէր: Յիւլ. Ժե. 8: ք.
Կորնթ. Ե. 12: Թ. 10: Թ. Թ. 1:
ք. 1: ք. Պէպ. Թ. 5—8: ք.
18:

Վէ շիմտի հա մուհապպէթ-
լու օգուլան՝ սէնին քէնտի եիւ-
րէյինէ հէփ էքիլէն թօխում
նի՛ճէ օլտու: Լիլէմի չըգտը:
Չիֆթ սիւրիւպ էքէն վէ հիւ
պիր շէյ պիլլիւլէյէն՝ հախօտ ու-
զազ մահալլէրէ զուրպէթէ կի-
տէն վէ էլէ հիւ պիր շէյ կէթի-
րէմէյէն ատէմ՝ հախօտ պիր
ախզ ու ի՛գայէ կիրիպ հիւ
պիր շէյ գաղանամայան քիմնէ՛
գասապէթ իլէ տօլուլ տէյէճէք
քի, հէփ էմէյինի նաֆիլէ զայ՝
էթմիշ տիր, վէ պունուն սէպէ-
պինի՛ արայաճազ տրր: Իմտի
սալթ պու սէնին ճանընըն հազ-
գընտա սարֆ օլունան էմէք մի
պօշունա գալ՝ օլաճագ տէ օնուն
իլիւն դամմ չէքիլմէյէճէք տիր:
Վրէնտինէ իլպու սիւպի սօր,
Պէն՝ պու տինկլէյէնլէրին հա՛ն-
կը սընըֆընտան իմ: Վէ սանա
Վլաճըն Վրէլալընտան ֆայտա
թահալլէթ էթմէյէ մանի՛ օլան
շէյ նէ օլտուղունու պուլտու-
ղուն թագտիրտէ, օլ մանի՛ օլան
շէյի օրթատան կիտէր: “Չիֆթ

24 Օնլարա պիր զա՛յրի
Թէմսիլ Թագտիմ էտիպ տէ

տի . կէօքլէրին փատիշահ-
լըղը՝ Թարլասընա էյի Թօ-

սիւրիւմէմիշ եերի նա՛ղս էյլէ ,
վէ թիքէնլէր արասընտա է՛քմէ :
Երէմ . 7 . 3 : Ու . 7 . 12 :

24 . կէօքլէրին իտիշահլըղը :
Վրիստոս Լփէնտիմիզ փատի-
շահլըղըն Ինճիլին՝ վա՛ղ էյլէ-
տի , պու փատիշահլը՛գ խուսու-
տունտա միւժտէ վերտի , վէ հէր
քէսին անկայա պիլտիյի չօգ
Թէշպիհլէր վէ ըուպարլա՛ր գուլ-
լանտը . շէյլէ քի Փագիրլէր վէ
ճահիլլէր օնուս հագգընտա պա՛-
ղը շէյլէր էյրլէնէ պիլտիլէր :
Խանէլէր 31 , 33 , 44 , 45 , 47 :
Ի . 1 : Իք . 2 : Ին . 1 : Սալ .
7 . 26 , 30 : Ղալ . 47 .
18—20 : — Թարլասընա . . .
էրէն արիւմէ՛ պէնիլլէր : Լփէն-
տիմիզ պուրտտա՝ Ինճիլ Թան-
ղըմաթը տախիլինտէ վագի՛ օլա-
ճագ շէյի՝ Թօխում իլէ էքիլմիշ
պիր Թարլատա Թահմինէն վու-
գու՝ պուլաճագ պիր շէյ իլէ
ըուպար էտէյօր . վէ պու Թէմ-
սիլին Թէֆսիրինի՝ 37—43 խա-
նէլէրտէ քէնտիսի՛ վերիյօր :
Թարլա՛ Ինճիլին վա՛ղ օլուն-
տուղու տիւնեայէ՛ Թէշպիհ տիր :
Խանէ 38 : Իք . 14 : Իք .
18—20 : Սալ . 47 . 15 , 16 :
Ղալ . 47 : Իք . 47 : Զալ . 7 .
18 : Ժղ . 26 : Սալ . 26 : Զալ . 6 :
Ժղ . 6 : — Լփէնտիմ : Խանէ 38 :
Սալ . 30 : Եսայ . 8 . 9 :
Ու . 23 : Օսայ . 8 , 9 : Զալ . 12 , 13 : Ժղ .
24 : Զալ . 17 : Զալ . 18 : Զալ . 5 : Զալ . 9 :
Զալ . 2 : Զալ . 2 , 9 : Լփ-
տոս Լփէնտիմիզ քէնտիսի՛
տիր : Խանէ 37 : Լփէր պու

տիւնեատէ պիր էյի Թօխում՝
վա՛ր իսէ , օնու Վրիստոս էքմիշ
տիր : Լփէր տիւնեատէ պիր
էյի աւէմ՝ վա՛ր իսէ , օնու Վր-
իստոս էյի էթմիշ տիր : Լփէր
եիւրէքտէ պիր ըուգֆ ու ինայէթ
վար իսէ , օնու օրայա Վրիս-
տոս գօմուշ տուր : Շիւմիէ
կէրշէքլէք՝ ճիւմիէ ըուհանի իլմ՝
ու պիլի՛ հէի էյիլէք վէ ա՛ղիզ-
լէք օնուս տուր : Էյի էյի շէյ
օնտան կէլիր : Ինճիլ օնտան
տըր : Լիքլէրի՛ հագգընտա՝
էյի Թօխումու էքէյօրլար տէ-
նիյօր իսէ պիլէ՛ իշպու ախէրլէ-
րի օնտան կէօնտէրիլմիշլէր . օն-
լարը խըղմէթէ գօշան օ՛ տուր ,
վէ օնլարըն էմէքլէրինի միւպա-
րէքլէյէն օ՛ տուր : Պապ 7 .
40 : Ղալ . 16 : Զալ . 47 .
20 : Ի . 21 : Վալ . 8 :
Զալ . 18 , 19 : Զալ . 5—7 :
Եր . 1 : Զալ . 3 :
Իշպու Թօխումու էքմէք՝ վէ
Փուգարալէր հէմ՝ ճինսիմիզին
էն էտնասը իլէ կէօրիւշէ պիլմէք
իչիւն Վրիստոս Լփէնտիմիզ
ինսան օլտու : () քէնտիսիսի
37նճի խանէտէ “աւտմին ()ղ-
լու” կիպի կէօսթէրիյօր : ()
մէլէքլէրտէն էտնա՝ եերտէ ա՛-
ղիզլէրին տէ չօղունտան էտնա՝
օլունտու , վէ պիլիմ էն էտնա
հալիմիզէ Թէնէգըլլէ էյլէտի :
Զիթօֆա վէ գօշույա պիլմէ-
տի . իլա Փագիրլէրի վէ ճա-
հիլլէրի միւպարէքլէմէյէ՛ վէ օն-
լարա տէրս ու Թա՛լիմ վերմէյէ
քէյտէն քէյէ եայան եիւրիւ-
տիւ : Թիքէնլէրտէն ետիլմիշ
պիր Թաճտան մա՛տա Թաճ
կիյմէտի : Պիր սէրայտա սաքին

խում էքէն ատէմէ՛ պէնկզէր .

25 . Բի ատէմէր ույուր .

քէն՝ օնուն տիւշմէնի կէլտի՝

վէ պուզտայրն արասընա

օրմտը , իլա պիր իւսթիւ աչըգ
գայրգտա՝ եախօտ աղաճլար ալ
թընտա եախօտ գուրու դօփրա՛գ
իւսթիւնտէ ույուտու : Եօ-
րուտուղու վագըթ՝ պիր գույու
եախօտա՝ օթուրտու : Պիլ
վագի՝ հէր հալտէ “ատէմին
()ղու” իտի : Վէօրլէր՝ գօրգ-
մայարագ՝ կէլիպ օնուն էլինի
դութա պիլրլէրիտի . քիւշիւք
չօծուգլար օնա կէլէ պիլրլէր-
իտի . տուլ գարրլար վէ էօք-
սիւզէր օնուն իլէ սէջլէշէ պի-
լրլէրիտի . ինսանլարըն էն ֆա-
գիլի՝ էն զայի՛ֆի՝ էն էտնասը՝
էն ճաշիլ օնա պագա պիլիլ
իտի , վէ օնտան սէմավի տէրս
ու թալիմ ալա պիլիլ իտի :
Պուշլար՝ Մլաշըն ()ղունտան
գօրգաճագլարըտը . պիր մէլէյին
հուզուրուտան՝ օնլար սէյիլ
տիպ գաչաճագլա՛րըտը . քէնտի-
լէրին պաշքեահինի հուզուրուտ-
տա՝ աղլարընը՝ աչմաղա ճէ-
սարէթ էտէմէյէճէլէրիտի . լա-
քին օնլար “ատէմին ()ղու”
իլէ կէլիպ գայալարըն իւզէրինէ
եախօտ աղաճլարըն ալթընտա
օթուրա պիլիլ՝ վէ օնտան սէ-
մավի պէրէքէթլէր ալա պիլիլ-
լէրիտի : Իմտի հի՛չ ունութ .
մայարմ քի՛ Մլաշըն ()ղու
Վրիստոս՝ տախի “ատէմին
()ղու” տուր . վէ պու՝ պա՝
զըլարըն սանտըղը կիպի եա՝
լընը կէօրիւնիւշտէ տէյիլ (ա
Յալէ . 7 . 3 , վէ ք (Յալէ . 7)
իլա Տագիգաթ վէ կէրէքիւք
իլէ : Վէ Մլաշըղընտան ֆա-
յիտէ թահսիլ էթմէյէ ճէհտ
էթտիյիմիլ կիպի ատէմիյին-
տէն տախի էջլէ էթմէյէ ճէհտ

էտէլիմ . զիրա էջլէ էթմէտիք-
ճէ՝ օնուն թէն օլուպ արամրգտա
սաքին օլտուղու պիլէ նաֆիլէ՛
տիր () նիշիւն քէնտինի պօւ
գատար տէֆա՝ . “ատէմին ()ղ-
լու” իւնվանի իլէ թէսմիյէ
էյլէտի . պիլիմ օնուն պինի-
հայէ թէնէզըլիլիւնիւ ունու-
տուպ՝ օնուն սա՛տէճէ ա՛ղաճ-
թինի վէ Մլաշըղըն ֆիքր է-
տէրէք՝ օնա՝ սէյիլտէճէյիմիլ
ախէր միանճըլար արայաճագ
օլտուղումուղու լիշին պիլտի-
յինտէն տէյիլիլ : Պապ ք .
20 շէր հինէ պագ :

25 . Մաշիլէր ույուրէն : Կէ-
ճէ վագթընտա՝ քի օլէման հիւ-
քիմնէ կէօրմէղտէն օլա պիլիլ
իտի՝ տիւշմանըն պիրի կէլիպ
եէնի չիֆթ սիւրիւլիւպ էքիլէն
թարլայա ֆէնա թօխում էքտի :
Պու՝ միւնվալ իւզըն շէյդան՝
Վիլիսէ ույուր իքէն՝ պաղըլ
թալիմաթլէրի գարանըգտա՝ է-
քեր : () տիւրլիւ տիւրլիւ
եօլարտա՝ վէ էյի՛ կէօրիւնէն
խաճալար վասիգասը իլէ՝ քիմնէ
տույմաղտան Վիլիսէնի իշինէ
միւրայըլէր վէ եանըըըլալար
սօգար , վէ Խնճիլի սատէճէ իսմ
իլէ գապուլ էթմիլ մէմլէքէթ-
լէրտէ պօզուգ Վրիսթիանըգ
կէթիլիլ : Պապ ին . 5 : Ե-
սայ . 87 . 10 : Գաթ . 7 . 30 .
31 : Պաղ . ք . 4 : ք Տէ .
7 . 3—5 : Եք . ք . 15 : ք
Պէ . ք . 1 : Եսայ . ք . 20 :
— Տիւշմէնի իւտի : Ելայրան
քի՛ Վրիստոսուն վէ հէփ կէր-
էքիլիլիլ վէ սատագաթըն տիւշ-
մէնի տիր , քի Մլաշըն եա-
րաթտըղը տիւնեանըն տիւշմէնի

27 Իմո՛ր է՛վ սահ՛խալնին
խըզմէ՛թքեարլարը հանընա
կէլիպ՝ օնաւ տէտիլէր . Լա՛ւ
սահ՛խա՛ թարլանտա էյի թօ-
խում է՛քմէտինմի , իմո՛ր
տէլիճէլէր օնաւ նէ՛րհտէն
օյտու :

28 Վէ՛ օ՛ ձեւարա տէտի .
Պոռնու տիւշմէն առէ՛մ էթ-
միշ տիր . վէ խրզմէթ .
քեարլար ձնա տէտիլէր . Իմ
տի խթէ՛ր միսն քի՛ կիտիպ
ձեյարր տէվշ իրէյիմ :

29 վէ՛ օ՛ տէտի • Լօ՛ղ ,

27 . Ի՛նչ սահմանափակ խաղալի-
քաւորացաւ : Կ՛ըսէնք . 7 . 5—9 :
ԺԳ . 10 : Բ՛ըսէնք . Ե . 18—20 :
Գ . 1 , 4 : Եփե . 7 . 11 , 12 :
Պուշնար՝ տէյի՛ւ մալ, սաճիպի՛
իլա խըզմէթքեարար խոի :
Իմարա ընլարըն տէյի՛խտի ,
իլա Քրիստոսն խոի : (Նլա-
րը խըզմէթն ո՛ գուծմուշուտու ,
ո՛ թաշին էթմիշ խոի , վէ ընլար
օնտան իղննսից Տի՛շ պիր շէյ
էթմէլի տէյի՛ւ խոիէր : — Տէ-
լէճէլէր օնա նէթէպէն օլլա :
(Նլար՝ ինքեար էտիպ՝ Պուրատա
տէլիճէ եօ՛գ տուր , Քրիստոսուն
վարարանտա տէլիճէ օլմասը
միւմքիւնսիլ տիր տէ՛մէտիլէր :
(Նլար՝ շիմոի չօ՛գ քիմնէթրին
սէօլլէտիլի կիպի՛ Քրիստոսուն
Քրիստէսինտէ եանղըշըգլար
օլմալ . Բուժ եա Լաթին
Քրիստէլէրինտէ եանղըշըգ-
լար օլա պիլիւր , լաքին պիղնմ-
քինտէ օլմալ . զքեր սաճի՛ճ
Քրիլիստէ պիղնմքի՛ տիր , վէ Քր-
իստոս տաշիճա Քրիլիստէսին
պէրապէրինճէ օլմալա վա՛տ
էլէտի տէ՛մէտիլէր : Պետրոս
վէ Ֆակոբոս վէ Ֆովճաննէս վէ
Պողոս պէօլլէ սէօլլէր սէօլլէմէ-
տիլէր : (Նլարտան էջրէնքիից
քի Քրիստոսուն Քրիլիստէսին
օնլարըն կիւնէթինտէ՛ պիլէ
եանղըշըգլար կիրմիշտի , վէ
Տէ՛ր վէճճիլէ տաճա սաշիլլէրի
տէ կրիճէքէրիտի : Վաքճ . Ի

29, 30: Զորայ. ԺԿ. 17: Զ
Կրիսթ. Զ. 11—13: ԺԵ. 12 ԵԶ.
Գաղ. Զ. 6: Դ. 1—3: Զ
ՏԻ. Զ. 6, 7: Դ. 1—3: Զ
Դ. 15, 16: Դ. 4: Դ ԳԼԿ.
Դ. 1, 2: Զ ԶԻԼ. Դ. 1—3:
Սահիճ Քրիսթիանելը հեր նե-
րեւտէ մէջ ճշուտ իտի իսէ, օրատա-
սիկը գալը զԵ Թագլիտի՝ տարի
Զ, յաւանա զԵ Թագլիտի :

28 . Իսկէն՝ Բիսնէն յի՛ Լիւթիւն :
(Ենլար իսթէրլէր՝ Իտի զի՛ վա-
րույ տէլիճէլէրին ճի՛ւմէսինի
սէօքսինէր : Պուննու էթմէյէ
եւրէրլէրինտէն իսթէրլէրիտ :
(Ենլարա պուննու էթմէսի սող-
րու վէ միւնասիւյ կէօրիւնիւր-
իտի : Լաքին Տիսուս Լաֆէն-
տիմիզէ սիւալ էթտիլլէրի՛ էյի՛
օլտու . զիւրա էյէր օնլար Պետ-
րոսա վէ Ճակոբոսա վէ Տոլ-
ջաննէսէ՛ սիւալ էթսէլէրիտի ,
պա՛քըսաճինէ սօրսալարոր , Ե-
պիսկոպոսլարա վէ պատրիարքա-
րա վէ Փապիարա՛ սիւալ էթ-
սէլէր իտի , օնլար՝ “ Լավէթ՝
վարըն օնլարըն ճի՛ւմէսինի Տէ-
լաք էտին , օնլարը եա՛գըն ,
տէնիզէ՛ աթըն , մա՛ջվ էյէլլին
տիլլէրիտի ” : Պապ իլլ . 52 :
Պ — Ի . Թ . 54 :

29. Ս է օ ր երբ : Եօ՛գ⁷ :
Վրիստոս Խֆէնտիմիզ քէնտիսի
ինսանլա՛ր է՛օմրիւ թէէ՛ֆ էյլէ-
մէտի, վէ շախրալէրինէ՛ տախի
պուշու էթմէյէ րուխսամ վէր-

օ՛րմայա քի՛ տելիճէյի տէվ-
շիրիրքէն՝ օնուն պիլէսինճէ
պուղտայր՝ տախի դօփարս-
սընրզ :

մէտի : Պ . 55 , 56 :
Ս է հէր քիմ՝ պունու էթմէյէ
իսթէրսէ , Վրիստոստան էջ-
լէնմէտի , իլա շէյդանտան
էօյրէնտի . վէ տէյիլ սալթ Վր-
րիստոսուն էմրինէ՝ մուղայիր՝
իլա օնուն էմրինէ զըտտ վէ
գարշը ա՛մէլ վէ հարաքէթ է-
տէր : Իստան՝ գալպի պիլմէզ .
վէ էյէր մասլահաթ օնա գա-
լըսա , փէք իճթիմա՛լ տըր քի ,
պիլմէտիյի վէ քէնտի զիւի՛ւ-
սիւնէ պէյէնտիյի սէպէպտէն՝
պուղտայր սէօքիւպ տելիճէ-
յի պէօյիւմէյէ պորաղաճագ :
Պարտ ու գօվալարշ վագթըն-
տա էքսէրի սիւրիւնէ կէօնտէ-
րիլէն՝ ալէագ կէօնիւլիւլէր՝ ի՛-
պատէթքեարլէր՝ վէ ճան ու
տիլտէն կէրէքիլիյի վէ սատա-
գաթըն տօթթլարը օլանլէ՛ր տիր :
կէրէքիլէրտէն իքրահէտէն մաղ-
րուր վէ պինամաղլէ՛ր իսէ քէնտի
վագանլարընտա ի՛գգէթ ու ի՛թի-
պարտէ՛ գալըրլար : Հապսէ
գօնանլար՝ ըուհանի վէ սէմալի
ֆիքիրլի օլանլա՛ր տըր , վէ տէ-
յիլ տիւնէալի վէ պէքրի վէ
զինաքեար քիմէլէր : Վրիս-
տոսուն տօթթլարը էօլտիւրիւ-
լիւր , վէ օնուն տիւշմէնլէրի եա-
շարլար : Տէյիլ գուզուլար
գուրտլարը՝ իլա գուրտլար գու-
ղուլարը գօվալարլար :

Պուրատա իշարլարթ օլունսուն
քի՛ Վրիստոս Իֆէնտիմիզ տէվ-
լէթ դարաֆընտան օլան զապիդ ու
հաքիմ հագգընտա սէօյլէմէյօր .
զիրա " օ " պիշաղը պօշունա թա-

30 Դօյվէրին պիլինէտէք
իքիսի պէրապէ՛ր պէօյիւսին՝
վէ պիլին վագթընտա՛ պի-
լիճիլէրէ տէյի՛մ . Լվմէլա

շըմայօր " : Հապիթ ու հաքիմին՝ ֆէնա-
քեարլըղը իլէ քէնտի սէրպէսթի-
յէթի վէ էօ՛մրիւ իւղէրինէ հագ-
գընը զա՛յ էթմիշ քիմէյի
հապսա վէ էօլիւմէ հէօ՛քմ էթ-
մէյէ հէօքիւմէթի՛ վար : Պու-
նուն կիպի՛ Վրիլսէ՛ տախի քէն-
տինին հէօի նալարդ ա՛ղալարը-
նը քէնտի իլհագլըղընտան վէ
շիրքէթիւտէն գօվմաղա հագ-
գը վար . լաքին օնլարը տիւն-
նատէն գօվմաղա՛ եալօտ ա՛ղա-
լարընտան օ՛րմայան քիմէլէրէ
մուտախալէ էթմէյէ՛ օնուն իշի
տէյի՛լ տիր : Պապ՛է . 1 շէրհինէ
պագ :

30 . Պիլինէպէ : Լպէտի ալ-
ըրմանըն վագթը կէլէճէք , վէ
օղէման Վրիստոս՝ քէնտիսինին
քիմէլը օլտուղունու վէ քիմ-
լէր օլմատըղընը կէօթէրէճէք :
Տիւնեանըն շէրա՛թընը կէօր-
մէք՝ վէ քէնտի տիւշմէնլէրինի
հէլաք էթմէք՝ օնուն մասլահաթի
մախտուսէսի տիր : Ս է պու՛ տիւն-
եանըն սօնունտա՛ վագի՛ օլա-
ճագ : Իսանէ 39 , 49 : 7 . 12 :
իթ . 10—14 : իե . 6—13 , 32 :
Սապա 7 . 18 : 7 . 1 : Պ . 1 .
7 . 17 : ա կիւնիլ . 7 . 5 : — Պի-
լիճիլէրէ : Պունլար մէլայիլէր
տիր : Իսանէ 39—43 : իե .
31 : 7 . իե . 7 , 10 :
Հապ . 14 : Հապ . 7 . 15 ,
16 : Պան . է . 10 : Ս էլայիք-
լէր՝ Վրիստոսուն գուլարը
տըր . օնլար՝ օնուն էմրի իլէ
կիտիպ կէլիլէր . օնլար հաֆիֆ

տէլիճէյի՝ տէվշիրին , վէ
օնու եազմադ իչին՝ տէմէթ-
լէրէ՝ տաղլայրն և պուղտայր
իսէ՝ անպարմա՝ տէվշիրին
31 Օնլարա պիր զա՛յրի

Թէմսիլ Թագտիմ էյէյիպ
տէտի . կէօքլէրին Փատիշահ-
լըղը խարտա՛լ տանէսինէ
պէնկզէր , քի օնու պիր ատէմ
ալըպ՝ Թարլասընա՝ էքտի .

վէ Թէզ՝ գուպէթլի՝ վէ օնու
իրատէթինէ միւգիւ տիւրէր .
օնլար եարամաղլարա ա՛ղիզ
տիւշմէն՝ վէ հէփ ա՛ղիզլէրէ էմին
տօսթլա՛ր տըր : Ս է իշպու ա՛-
ղիմ մասլահաթտա Վրիստոս
օնլար իշէ՝ գօշաճագ տըր :
Պապ իշ . 31 : Սաթի . ԺԳ .
27 : Եթ . Թ . 6 , 7 , 14 :
Յայ . Է . 11 , 12 : — Իշլէլ
աէլէճէյի՝ աէլէլլին : Սէլա-
յիլէր՝ ճիւմէ միւրայրլարը վէ
իմանսըղլարը՝ Վլաշըն խաղը-
նըն եօլունտա Թէօքէզ վէ էն .
կէ՛լ օլան հէփ ալտատըճըլարը
վէ եալան խօճալարը՝ վէ հէր
կէօնա եարամաղքեարլարը՝ Վի-
լիսէին իչինտէ օլուն օնտան
տիշարը՝ օլուն՝ ճիւմէսինի
քիւլլիյէն գալտըրաճագլար :
Խանէ 41 նճիյէ՝ վէ խանէ 49
շէրհինէ՝ տախի պագ : Է . 22 ,
23 : Ժր . 7 : Ղաթ . ԺԳ . 26 ,
27 : Վաթի . Թ . 8 , 9 , 16 :
ԺԳ . 17 , 18 : Թ Պէր . Թ . 1 ,
2 : Յայ . Իա . 27 : — Օնու
եազմագ իչին : Խանէ 42 նճիյէ՝
վէ խանէ 50 շէրհինէ տախի
պագ : Գ . 12 : Ին . 41 : Սաթի .
Թ . 43 , 45 , 47 : Ղաթ . Գ .
17 : ԺԳ . 23 , 24 : Յոլի . ԺԵ . 6 :
Յայ . ԺԳ . 10 : Ի . 10 , 14 , 15 :
Իա . 8 : — Տէթլէրէ՝ պաղլայրն :
կիւնահա շէրիք վէ արգատաշ
օլանլար՝ օգէման էպէտէն րէ-
զալէթէ վէ սէֆիլլիյէ շէրիք
ու արգատաշ օլաճագլար :
— Պաղլայրն իսէ՝ անպարմա՝

աէլէլլին : Պապ Գ . 12 : Ղաթ .
Գ . 17 : Իշպու գրպէթլի Թօ-
խումուն պիր զէրրէսի զա՛յ
օլմայաճագ , վէ հիշ պիր Թէք
տէլիճէ հըֆղ օլունմայաճագ
տըր : Պու պըրլըզ Թէքմիլ վէ
էպէտի՝ օլաճագ , Ս է օգէման
սատըղլար կէօրինէճէլէր՝ տէ-
յիլ շիմտիքի՝ կիպի հէր եէրտէ
տէլիճէլէր վէ սաման իլէ գարը-
շք . տէյիլ շիմտիքի՝ կիպի հէփ
գուսուրլարը վէ զայի՛ֆիլէրի
իլէ տէյիլ շիմտիքի՝ կիպի սի-
ճիւմէր իլէ էօրթիւլիւշ վէ
ճիւմէնին սիւփրիւնթիւսիւ սա-
յըլըշ՝ իլա կէջիւն հէփ քէ-
մալիյէթի վէ ճէլալի իլէ կէօ-
րինէճէլէր : Օնլար պուրա-
տա՝ հէր նէ գատար էտնա հայտէ
վէ պիլիթիպա՛ր իտի իսէլէր ,
օրատա Փէտէրլէրի օլան Վլա-
շըն փատիշահլըղընտա կիւնէշ
կիպի զիյա՝ վէրէճէլէր : Խա-
նէ 43 : Ին . 34 : Պաթ . ԺԵ .
3 : Թ Վրիլ . ԺԵ . 41—54 :
Փիլի . Գ . 21 : Յայ . Իա .
3—5 , 22 , 23 :

31 . Պիր զա՛յրի լէմիլ : Սաթի-
կու իլէ Ղաթստան էջրէնիւրիզ
քի , Իֆէնտիմիզ՝ Թալիմլէրինի
քէնտի շայիրալէրինին խթիտա-
տընա վէ անկլամագ գուսուրէթ-
լէրինէ ուլտուրմագ իչին՝ չօգ
ա՛ղ ու ֆիլիւր սարֆ էտիպ՝ չօգ
չալըջըրտը . վէ պո՛ւ խուսուս
իչին էն ալըզ վէ Թէսիւր էտի-
ճի Թէմսիլ ու Թէշլիհէլէր
գուլանըրլար : Սաթի . Գ .

32 Քի օ՛ հէփ թօխումլար-
տան քիւչիւք տիւր . ամ-
մա պէօյիւտիւյիւ զէման՝
հէփ սէպլէվաթտան պէօյիւք

տիւր , վէ աղա՛ճ օլուր ,
շէօյլէ՛ քի՛ կէօյիւն գուշարը
կէլիպ՝ օնու՛ն տալլարընտա
գօնարլար :

30—32 : Վ՝ աւլ . ժգ . 18 , 19 :

32 . Վ՛ : օ՛ հէփ թօխումլար-
տան քիւչիւք տիւր : Պիր խար-
տալ տանէսի օլ գատար քիւչիւք
տիր քի՛ պիր փէք քիւչիւք շէյ
պէյան էթմէք պապընտա զարպի
մէսէլ օլմուշուտու : Պապ ժէ .
20 . Վ՝ աւլ . ժէ . 6 : Պէօյիւ-
յիւպ պո՛ւ գատար պէօյիւք
ֆիտան հասիլ էտէն հէփ թօ-
խումլարըն էն քիւչիւյիւ իտի :
— Բը՛ճ օլուր : Պիր սըճագ
վէ էյի գօփրագտա զայէթ պէօ-
յիւք օլուր : Եէհուտի մուէլ-
լիֆէրի պու՛նուն հագգընտա՝
պա՛ղը տէֆա՛ ինճիր աղաճը իւ-
զէրինէ պիր ատէմ չըգտըը
միսիլի պու՛նուն իւզէրինէ չը-
գըըը պիր աղաճ օլուր կիպի
սէօյլէրէր : Էէր նէ իսէ՛ օլ
զէմանէրտէ մա՛լիւմ օլան էն
քիւչիւք թօխումտան հասիլ օլան
էն պէօյիւք ֆիտան իտի : Պու-
խուսուտան Ինճիլին թանգը
մաթընա թէշպիհ օլմաղա փէք
միւնասիպ պիր շէյ իտի : Ինճի-
լին թանգըմաթը՝ պաշլանկը-
ճընտա փէք քիւչիւք պիր շէյ
իտի , վէ օնու՛ն ֆագիր՝ օգու-
մուշարտան օլմայան՝ հիմայէթ-
սիղ՝ վէ գօվալանմը՝ վա՛ղճըլէ-
րինէ գարջը՝ պիւթիւն տիւն-
եանըն շան ու ի՛ղլէթի՛ զէն-
կիւլէյի՛ ի՛լմի՛ եարամաղըըը՝
վէ պաղըլ տինի տուրմուշուտու .
վէ պու ճիւմլէ իլէ պու աղաճ
օգատար պէօյիւտիւ քի՛ պիւ-
թիւն միլլէթլէրի գափիատը , վէ-
էսքի փութիէրէսթիլին տէրին

քէօքլէրինին ճիւմլէսինի սէօք-
տիւ , վէ պիրաղտան սօնկրա
պիւթիւն տիւնեայը գափիւյա-
ճագ տըր : Իպթիտսընտա՝
Վրիստոսուն պիւթիւն Վրիլի-
սէսի պիր իւսթ օտատա ճէմ՝
օլա պիլիւրիտի , վէ ճիւմլէ ա՛ղա-
լարը եիւզ իյիրմի քիշիտէն ի՛-
պարէթ իտի : Վա՛րժ . ւ .
13—15 : Բը՛ զէմանտէն սօնկ-
րա օնու՛ն ա՛ղալարը պինլէր վէ
օնպիւրէրտէն ի՛պարէթ օլարագ
չօղալմատա օլտու , վէ տիւնեա-
նըն սօնու՛նա գատար չօղալմատա՝
օլաճագ տըր : Սա՛ղ . հք .
16—19 : Եա՛յ . ք . 2—4 :
Եպէլ . իւէ . 1—5 : Վա՛ն . ք .
34 , 35 , 44 : Սի՛ . ք . 1—3 :
Օա՛ . ք . 10 : ք . 20—23 :
ժգ . 7—9 : Վա՛րժ . ւ . 15 :
հւ . 20 : Էա՛ղլ . ժէ . 18 , 19 :
Հա՛յ . ժւ . 15 : Իշպու թէմ-
սիլ՝ Ինճիլին տախի թէքմիլիք
վէ տօղըուլուգ իլէ վա՛ղ օլուն-
տուղու հէր պիր մահալտէ էյ-
լէտիյի թէսիրաթըն՝ պէյան
էտէր : ()նու՛ն պաշլանկըճը
տա՛յիմա քիւչիւք տիւր . լաքին
պիրաղ զէմանտէն սօնկրա օնու՛ն
թէսիրաթը հէփ եղրաֆա՛ եա-
յըըը : Բտէմլէր պիրի պիրի
արտընճա օնա՛ տէօնէրլէր . վէ
քիւչիւք օլան՝ պին օլուր , վէ
օնլարըն պիրլէշիշ տուա՛լարը
վէ ի՛պրէթի վէ ճէհալէրի՛ ըշը-
ղըն վէ ի՛լմին վէ կէրչէքիլին
հէմ սատագաթըն թէ՛զ չօղալ-
մասընա եարտըմ էտէրլէր :

Իշպու թէմսիլ՝ պիր զաթին

մայալանտր :

34 Յիսուս պունլարըն հե-
փիսինի խաղա թէմսիլէ՛ր իլէ ա-
իլէ սէօյլէտի . վէ օնլարա
թէմսիլիզ սէօյլէմէ՛զ իտի :

35 Թաքիմ փէյլամպերին
վասիլասի իլէ տէնիլէն թէք-

տիւննա գուվլէթի պիր եերէ
գափայմազ : () սապաչըն
ըջըղէ կիպի տիր , կիզլիճէ գա-
րանըղըն իշինէ եիւրիւր , վէ
եապաշ եապաշ՝ կէճէնին հէփ
քէօյլէյէրին տէֆ՝ էտէր :

34 . Պաշտօնն հեփիսինի ԼՄ :
Սէմափի շէյլէր ինսան գըսմընա՝
սալթ տիւննափի շէյլէր վասը .
դասի իլէ էօյրէտիլէ պիլէր : Լ-
յէր Լաշ պիզէ՝ մէլէքլէրէ
սէօյլէտիյի կիպի սէմափի լիսան
իլէ սէօյլէսէ , հի՛չ պիր շէյլ անկ-
լայամայաճաղէ : Վիւչիւք չօ-
ճուգարա՝ ա՛րիմ քիմսէլէրէ
սէօյլէտիյիմիզ կիպի սէօյլէսէք՝
նէ՛ր անկլայա պիլիւրլէր : Լաքիս
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին թէմ-
սիլէրինտէ՝ սէմափի շէյլէր քէն-
տիլէրինէ պիր վիւճիւտ կիյի-
նիւրլէր , վէ պու վէճհիլէ օն-
լարը կէօրէ պիլիւրիզ : Ս է սէ-
մափի Խօճամըզա էպէտի՝ շիւ-
քիւրլէր օլտուն , քի պու մինվալ
իւզըն պիզիմ՝ զայի՝ ֆիլիսիդէ
թէնէզլիլէ էյլէտի : Խանէ
3 շէր հինէ՛ պագ : Սալի . 7 .
33 , 34 : — Թէնիլիւն ԼՄ : Պու
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին տիւն-
նատէ իքէն հէփ էօյրէթտիլէրի
պապընտա սէօյլէնմիշ տիր .
իլլա օլ զէմանտէ հազըր պու-
լունանլարա՝ մախսուսէն սէօյլէ-
տիյի շէյլէր հազգընտա սէօյլէն-
միշ տիր :

35 . Լալալ լէնիլէր իլէ

միլ օլա , քի տէմի՛շ տիր .
Լալալմը թէմսիլէ՛ր իլէ ա-
չաճաղըմ , տիւննանըն թէ-
մէլէնտիլինտէ՛ն պէրու կիզ-
լիլէրի նո՛ւզգ էտէճէյիմ :

36 Օլ զէման խաղըր զօյ-
վէրիպ՝ Յիսուս էվէ՛ կէտի .

պաճաղըմ : Սալի . 58 . 2 :
Պուրատա Լաֆէնտիմիզ էյլէտիյի
խթիսրաճըն տէյիլ սէօյլէրինի՝
իլլա մա՛նասընը՝ վէրմիշ տիր . վէ
տէմէք տիր քի՝ Վրիստոս Լաֆէն-
տիմիզ խաղա՝ Լաֆ փէյլամ-
պերին էյլէտիյի՝ կիպի թէմսիլ-
լէ՛ր իլէ թա՛լիմ վէրտի : Լա-
ֆըն իշպու սէօյլէրի՝ փէք միւ-
նասիպ պիր դարզ իլէ՝ Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզին լա՛րիմ վէր-
տիյի դարզը լա՛րիֆ էտէրլէր ,
վէ պո՛ւ եիւզտէն օնլար թէքմիլ
օլտու տէնէ պիլիւր : Պապ Խ .
22 , 23 շէր հինէ՛ պագ : — Կիւ-
լիլէրի : Սալի . Խթ . 4 : Եապ .
Խթ . 9 : Լալալ . 7 : Լալի .
Ժդ . 25 , 26 : Խ Կալի . 7 :
Եփէ . 7 . 5 , 9 : Կալ . 25 ,
26 : 7 Տի . Խ . 9 , 10 : Տի .
Խ . 2 , 3 : Եք . Խ . 1 : Խ
Պէպ . Խ . 11 , 12 : Վրիստոստա՝
տիւննանըն գուրուլմասընտան
պէրու սազը օլան օլ ա՛ղիմ՝
սըրլար աշիքնա՛ր օլունտու , քի
օնլարը՝ պատրիարքար վէ փէյ-
ղամպերլէր թէքմիլէն անկլամա-
տըլար :

36 . Խալալ զօյլէրիլ : Պապ
Խ . 18 շէր հինէ՛ պագ : Ժդ . 22 :
Ժե . 39 : Սալի . 7 . 45 : 7 .
9 : Լաֆէնտիմիզ օնլարը զօյ-
վէրտի , 1 շիւնքի օնուն էգրա-
ֆընտա տայիմա պո՛ւ գատար
գալապալըգ պուլունմագ՝ տիւշ-
մէնլէրինէ օնտան էօթիւրիւ

վէ շայիրտէրի օնուն եանը-
նա կէլիս տէտիլէր . թար-
լունն տէլիճէսինն թէմնի-
լնի պիզէ թա'պի'ր էլէ :

37 Վէ օ՝ ճէվապ վերիս
օնլարա տէտի . Լոյի թօ-
խումու էքէն ատէմին Օղու'ւ
տուր .

38 Վէ թարլա տինեա'
տըր . էյի թօխում իսէ՝ օն-
լար փատիշահլըղն օղուլա-
րը՝ տըր . ամմա տէլիճէ՝ եա-
րամսղը՝ն օղուլարը տըր .

39 Վէ օնու տիքէն տիւշ-
մէն՝ շէյգա'ն տըր , վէ պի-
շին՝ տինեանն սօնո'ւ տուր ,
վէ պիշիճիլէր՝ մէլէքլէր՝

Հոռվմա տէվէթինէ ինթիլալ
վէ իսնան գալորրաճագ տէյիւ
շիքեայէթ էթմէյէ պիւր ֆուր-
սաթ օլուրուտու : 2 Չիւն օլ
լապ՝ քէնտիլէրինէ պիւր քերրէ
տինկէմէքտէ ֆայտալը օլաճագ
միգտարի շէյլէր տինկէտիլէր :
Հիմտի կէրէք իտի քի՝ օնլար
շամաթասըղ կիւրիւթիւսիւզ
էվէրինէ վէ իշէրինէ կիւճէրի-
նէ՝ տէօնսիւնլէր , վէ աշիքեարէ
մէյտանտա իշիթտիլէրի շէյլէր
իւզէրինէ քէնտի քէնտիլէրինտէ
մախֆիտէ միւյաճագա վէ թէֆէք-
քիւր էթսինլէր : 3 Չիւն քի
օնլարըն պիւր չօղու թէնպէլ՝
վէ սալթ էմէք չէքմէզտէն պէս
լէնսինլէր տէյիւ օնուն արտըն-
ճա վարըրլարըտը , վէ օնուն
թա'լիմլէրինտէն չիւշ պիւր ֆայ-
տէ թաճսիլ էթմէզլէրիտի :
Պուլլար օնուն եաննտան կիթ-
տիլէրինտէ՝ օնուն եաննա կէլ-

տիր :

40 Իմտի տէլիճէ նիճէ
տէվշիլիլը վէ աթէշէ՝ եա-
գըլըր իսէ , պու տիւնեանն
սօնունտա էջլէ՝ օլաճագ :

41 Լտէմին Օղու մէլէք-
լէրինի՝ կէօնտէրէճէք , վէ
օնուն փատիշահլըղնտան
հէ՛փ թէօքէզլէրի վէ պինա-
մուալուղու իշէյէնլէրի տէվ-
շիքէճէքլէր .

42 Վէ օնլարը աթէշին
քիւլլաննա՝ աթաճագլար .
աղլայըշ վէ տի'շ գըճըրտա-
յըշը օրատա օլաճագ տըր :

43 Օլ գէման սատըգլար՝
փէտէրլէրինն փատիշահլը-

տիլէրինտէն ա'լիմ տէյիլ իտի-
լէր : Վէ էյվաճ՝ պէջլէրին
ճիւմլէսի՝ սօնկ կիւնտէ էջլէ
սալթէրիլէճէքլէր : Պապ է .
23 շէրհինէ պագ : — Իշէ Լէտի :
Պապ թ . 28 շէրհինէ պագ :
Ժգ . 1 : Սաթի . 7 . 34 : — Պի-
վէ Լա'պի'ր էյլէ : Խանէ 10
շէրհինէ պագ : Ժե . 15 : Սաթի .
է . 17 : Յով . Ժգ . 17—20 :
Վրիստոս Իֆէնտիմիզին շա-
յիրտէրի վէ տօսթլարը իճթի-
մալ տըր քի թէմսիլին ա'լէստէ-
վի մէրամընը անկատարար , լաքին
խթէրլէրիտի քի , թէնճատէ
օնուն քէնտի վէրէճէյի թէֆսի-
րի՝ տինկէտիլէր : Վրիստոս
իլէ պո'ւնճիլէյին թէնճա կէօ-
րիւշմէլէր՝ փէք գըյմէթլի տիր-
լէր , վէ նէ մութլու հէփ օնլարը
արայան քիմսլէրէ :

37—43 . Իյի Լօխուման : Խա-
նէ 24—30 շէրհինէ պագ :

դընտա կիւնէ՛շ կիսի փար-
լայաճագլար . իշիթմէյէ գու-
լագլարը օլան՝ իշիթսին :
44 Լինէ կէօքլէրին փա-

տիշահլըղը՝ Թարլատա կիզ-
լէնմիշ խազինէյէ պէնկզէր ,
քի օնու պիր առէմ՝ պուլուպ
կիզլէտի , վէ սեվլինճինտէն

44 . Կիւլէնիշ խազինէյէ՝ :
() Լա պիլիւր քի պու՝ Թարլանըն
սահիպինին պիլմէտիյի պիր կիւ-
միւշ եա պլթուն մա՛տէնի օլսուն ,
վէ օլա պիլիւր քի չօգտան պէրու
եէրէ կէօմիւլմիւշ ագչէ վէ միւ-
ճէվճէր շէյլէր օլսուն : Վա-
մա՛քեարլարըն ա՛տէթի՛ իտի քի՛
քէնտիլէրին քէօթիւ դարիգ իլէ
գազանըմըշ խազինէլէրին եէրէ՛
կէօմսիւնլէր . վէ ճէնք եա իիւ-
թիլլալ զէմանլէրինտէ՛ ախէրլէ-
րի՛ տախի էօյլէ էտէրլէրիտի :
— Կիւլէպի : () պուլտուղունու
Տի՛շ քիմնէյէ սէօյլէմէզ , լաքին
օնուն եիւրէյի օնտան տօլո՛ւ
տուր , վէ օնու էլէ կէթիրմէք
իշին՝ Տէր նէսի վարըսա ճի՛ւմ-
լէսինի էլտէն չըգարըր : Լաքին
օ՛ իշպու էյլէտիյի քէշֆի՛ Թար-
լանըն սահիպինէ խապէր էթմէլի
տէյիլմի : Ս՝ ուհապպէթ գա-
նունլարը օնտան պունու էթմէյէ
մադուպ էթմէզմի իտի : Խա-
զինէյի օ՛ պուլտուղուն իշին
Թարլանըն սահիպինտէն պիր
պախիշ մէմիւլ էտէ պիլիւրիտի ,
լաքին խազինէյի պու վէճճիլէ
էլէ կէթիրմէյէ օնուն հագգը
վարմը իտի : Եէհուտիլէրին ա՛-
տէթինէ կէօրէ՛ պունճիլէյին
խազինէլէր Թարլայը սաթուն
ալանըն իտի . լաքին տիւնեանըն
ա՛տէթլէրի չօգ քէրրէ Լ՝ ֆէնտի-
միզին պիզէ վէրտիյի ալթուն
գանուսունա մուղայիւր տիր :
Վապ է . 12 շէրհինէ պագ : Լ՝
ֆէնտիմիզ պու առէմին ա՛մէլ
ու հարաքէթի տօղըմ՝մու էյ-

րի՛մի տէմէզ : ()՝ սատէճէ՛
մէնֆաա՛թի նէֆսիյէլէրինի ա-
րայան քիմնէլէր պու միսիլիւ-
վագա՛յլէրտէ նիճէ ա՛մէլ ու հա-
րաքէթ էթտիլլէրինի՛ սէօյլէր :
Լ՝ ճիմալ տըր քի՛ օրատա հա-
զըր պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ
մա՛լլւմ՝ պիր քիմնէ՛ մուէխէրէն
պէօյլէ՛ էյլէմիշիտի : Թէմսիլին
կէօսթէրմէյէ մէրամ էյլէտիյի՛
պու առէմին պու խուսուսա
հագգ եա նահագգ ա՛մէլ ու
հարաքէթի տէյիլ տիր , իլլա
օնուն՝ քէնտինէ պու գատար
գըյմէթլի սայտըղը շէյի էլէ
կէթիրմէյէ գայղուսու վէ ճան
ու տիլտէն չալըշմասընր վէ ճէհտ
ու զայրէթինի կէօսթէրմէք մէ-
րամ էտէր : Խանէ 45 շէրհինէ՛
պագ :

Իշպու թէմսիլտէն էօյրէնի՛-
րիզ քի՛ 1 Խէլաս՝ կիւնահ
ա՛ֆիլըղը՝ Վրիստոսուն Խնճիլիւ-
նին կէրչէքլէյի՛ Ս՝ եսիանըն փա-
տիշահլըղըն իմթիագաթ ու
մուսաա՛տաթլարը՝ Տէր պիր շէյ-
տէն զէյատէ գըյմէթլի՛ տիրլէր :
Յ՝ Խ՝ . 15—19 : Սաղ՝ .
Ժթ . 10 : Լ՝ աղ . 7 . 13—18 :
Ժ . 10 , 11 , 18 , 19 : Ժգ . 16 :
Ս է 2 իշպու խազինէ՛ չօ-
ղունտան կիզլի՛ տիր . վէ օնու
քէշֆ էտէնլէր փէք ա՛ղ տըր :
() Լա պիլիւր քի օ՛ ընլարըն Թար-
լանընտա՛ քէնտի էվլէրինտէ վէ
էլլէրինտէ օլսուն , վէ պու
ճիւմլէ իլէ օնլարըն օնտան
Տի՛շ պիր խապէրի օլմասըն : () Լա
պիլիւր քի՛ օնլարըն աղզընտա՛

վարդա՛հ հէր նէսի վա՛ր իսէ
սաթոր , վէ օլ թարլայը սա-
թո՛ւն ալոր :

45 Եփեսէ կէօքլերին փա-
տիշահըղը՝ էյի ինճի՛ արա-
յան պազերկեան ատեմէ՛

օլուն , վէ եիւրէքլերինտէ օ՛լ-
մասըն : Լուսնի . Ժէ . 16 : Սէ
3 կերէքլեր՝ Լաւաշըն Վէլա-
մընտա զանի մա՛տէն տամարլարը
կիպի պուլունուր , վէ պիզ՝ է-
յէր օնու պուլմաղա իսթէրսէք ,
օնու արամալըլը : Լուսնի .
Ժ . 2—5 : Յովն . Ե . 39 : Պարծ .
Ժէ . 11 , 12 : Խ Կարնի . Ժ . 9 ,
10 : Կալ . Ժ . 3 : Դ . 16 : Սէ 4
պիզ պու խուսուս իջիւն քէնտի
ա՛ղ ու ֆիքրիմիզտէ՛ եիւրէք-
լերիմիզին տերունինտէ թէֆէք-
քիւր էթմէլիլը . վէ պո՛ւ խա-
զինէյի էլէ կէթիրէնէ գատար՝
քէնտիմիզէ րաճաթ վերմէլի տէ-
յիլը : (Նու էլէ կէթիրէն
հէր պիր քիմնէ՛ օնու կիզլիտէ՛
էլէ կէթիրի : Տիւնեա՛ օնուն
հագգընտա Տի՛շ պիր շէյ պիլ-
մէլ : Պու՛ ճան իլէ Լաւաշըն
պէյնինտէ պիր մուա՛մէլէ՛ տիր :
Օպպ . Ժ . 17 : Սէ 5 պիզ
պունո՛ւ էլէ կէթիրմէք իջիւն
հէր պիր շէյիմիզի վերմէյէ՛
տիւնեանըն հէփ իւմիտլերինի վէ
էշղալէրինի վէ սէֆա ու զէվգ-
լերինի վէ քեարէ աջգ դարիգ-
լերինի թէրք էթմէյէ հազըր
օլմալըլը : Պու՛ պիւթիւն
տիւնեանտա տաճա՛ գըյմէթլի
տիր . պէլի՛ էօմրիմիւզտէն
պիլէ տաճա գըյմէթլի տիր :
Պապ Ժ . 26 : Ժ . 21 , 27 ,
29 : Սարի . Ժ . 28—30 :
Պու՛ . Ժ . 26 , 27 , 33 :
Ժ . 23 , 24 , 28—30 : Ժ .
6—8 : Պալ . Դ . 14 :
Փիւլ . Դ . 7—9 : Եբ . Ժ .
34 : Ժ . 24—26 : Լուսնի :

իգ . 23 : Իւանէ 42 շէրհրնէ՛
պագ :

45 . Կէօքլերին փաթիշահըղը :
Իշպու թէմնիլին մա՛նասը՝ օպի-
րինէ փէք եագըն տըր : Պէլքի
պունտան էվէլքիսի պիզէ՛ րու-
հանի շէյլէրի Լա՛ղիզ Վիթապ-
լարտա պիզէ թագտիմ օլտուգ-
լարը՝ կիպի պէյան էտէր , վէ
պու օնլարը պիզէ Վրիստոստա
մէվճուտ օլտուգլարը՝ կիպի կէօս-
րիւր , քի օնլարը քէսպ էթմէք ի-
ջիւն Լա՛ղիզ Վիթապլար պիզի
օնա՛ կէօնտէրիր : Լաքին պուն-
լարըն իքիսի՛ տախի պիզէ՛ Ին-
ճիլի հէր շէյտէն գըյմէթլի կէօս-
թէրմէ՛ վէ օնու էլէ կէթիրմէ-
նին ուղուրունա հէր շէյի գուր-
պան էթմէյէ պորճու օլտու-
ղումուղու ա՛ղլըմըա թէսիր
էթտիրմէք մերամընտա տըրլար :
— Իյի ինճի՛ արայան : Ինճի՛
ճիւմէյէ մա՛լիւմ գըյմէթլու
ճէվահիը նէվի՛նտէն պիր շէյ
տիր , քի Զինտիսթան սէմթ-
լերինտէ սթար՛տեանըն իջիւնտէ
պուլունուր : Պահասը՛ իրի-
լիյինէ վէ պէյաղըղընա՛ կէօրէ
տիր : Օպպ . Ին . 21 : — Պու-
զէլիւն արիւմէ՛ պէնիլի : Լ-
ֆէնտիմիզ՝ քէնտիսին ա՛ղիզ
րուհանի փատիշահըղըն շէյ-
լերինի տիւնեալի ատեմէրին պէ-
լի մէնֆաաթի նէֆտիլէլերինի՛
արայան նահագգ եարամազ ա-
տեմէրին ա՛մէլ ու հարաքէթինէ
նիջիւն րուպարէյլէսին : Պուն-
տան իլէրքի խանէնին շէրհրնէ՛
պագ : Պու՛ . Ժ . 8 : Պու-
նուն սէպէպի պուլ տուր քի ,

պէնկզեր .

46 Քի օ՛ չօ՛գ գըյմէթը
պիր ինճի պուլմա՛ղըլա , վա-
րըպ՛ հէր նէսի վար իսէ

տիւնեալի մէնֆաա՛թի նէֆա-
յէլէրիսի արայան ատէմէր՝ պո՛ւ
շէյլէրէ աշնա՛ տըրլար , սէմալի
շէյլէրէ վէ հէր հալտէ սահի՛հ
վէ սողըու վէ էյի օլան հի՛չ պիր
շէյի աշնա տէյի՛լ տիրլէր :
Խմտի Պուրթարըճըմը՝ օնլարա
քէնտիլէրին էյի անկատըզլարը
շէյլէրի էօրնէք կէթիրէքէ՛ք
օնլարա անկլայա՛մատըզլարը շէյ-
լէրին իգթիղալը օլմալէրին պէ-
յան էտէր : Խանէ 34 շէրհինէ
պագ :

46 . Ս է օնու սաթնա՛ն ալար :
Սաա՛տէթ արայան՝ օնու եա՛-
լընը Քրիստոստա պուլաճագ
տըր : Պիզ օնուն իլէ գէնկին՝
վէ օնուզ Փագիրլէրիլ : Յայ .
դ . 18 : ի Վիլնիլ . դ . 21—23 :
ա Յով . ե . 11, 12 : Լաքին
էյէրքի պու զեգըյմէթ ինճի
սաթո՛ւն ալընմալը իսէ տէ՛ պի-
զեմ օլան հի՛չ պիր շէյ իլէ սա-
թուն ալընմալ . տուա՛լարը-
մը՝ ուրուճլարըմը՝ սատագա-
թըմը՝ էյի ա՛մէլէրիմիլ՝ օնա
պէտէլ վէրիլէմէզէր : Պիզ՝
քէնտի մաղըուրուղուճուզու
պրագմալըյըլ , վէ օնու ճա՛պա
պիր պախշիլ կիպի գապուլ էթ-
մէյէ կէօնիլմիլ օլմալը տըր :
Եսայ . ծե . 1 : Եփէ . դ . 8 ,
9 : Տի . դ . 5 : Լաքին իշպու
խէլասա՛ պէտէլ պահա պէտէլ
հի՛չ պիր շէյ վէրիլէմէզ իսէ տէ ,
պու ճիւմէ իլէ օնուն ուղըրու-
նա չօ՛գ շէյլէր թէրք օլունմալը
տըր : Խանէ 44 շէրհինէ պագ :
Պիզիմ իլինն՝ Լալաճնն () շու

սաթտը , վէ օնու սաթո՛ւն
ալտը :

47 Եինէ կէօքլէրին փա-
տիշահլըղը՝ տէնիզէ աթըլան

օնու պիր նիհայէթսիզ պահա՛
իլէ սաթուն ալտը , վէ պիլ էյէր
օնա մալէք օլմաղա իսթէ՛րսէք ,
օնուն պէտէլինէ Քրիստոսա շէյ
վէրմէլիլ : Պիզ՝ օնուն զէն-
կինլիլ պէտէլինէ՛ օնա Փագիր-
լիլմիլ վէրմէլիլ , գուվէ-
թինէ պէտէլ զայի՛ֆլիլմիլ
սատագաթը՝ պէտէլինէ սուլը-
օլմալը՝ օնուն ի՛ղզէթ ու ճէ-
լալի՛ պէտէլինէ ա՛յըպըմը՝ վէր-
մէլիլ : Ս է նէ՛ մութըու
պո՛ւ վէճիլէ սաթուն ալանլա-
րա :

47 . Կէօքլէրին խաթիշահլը-
շէ . . . ապա՛ պէնկէր : Իշպու
նէնի թանգըմաթ՝ տէնիզին տի-
պինէ աթըլըպ սիւրիւքէնէն
պիր ըղըլպ աղընա պէնկէր , քի
հէր շէյի էյի՛ օլուն ֆէնա
օլուն իլինէ՛ դօփար : Իշպու
թէմիլ՝ ա՛լէսսէվի մա՛նասընտա՛
տէլիճէլէր թէմիլինտէն պիր
չօգ Փարզը տէյի՛լ տիր : Խա-
նէ 25—30 շէրհինէ պագ :
— Հէր ճիւսաթն ճէ՛մ էպէն :
Չօ՛գ քիմէլէր Քրիսթիանլըղն
թէսիւթը՝ տախիլինէ կէթիրի-
լիպ՝ օնուն պինլէրիճէ տիւնեալի
պէրէքէթլէրինէ նայիլ օլուրլար
քի , պո՛ւ ճիւմէ իլէ օնլար տիւն-
եալի՛ ատէմէր օլուա՛յ օնտան
խէլասէ՛ տայիր պիր մէնֆաա՛թ
թահիլ էթմէզէր : Պիւթի՛ն
միլէթլէր վար քի՛ Քրիսթիան-
լըղա մալէք տիրէր : Խըրաղը-
լար՝ Պէրիլէր՝ Կիրակիլի պօ-
զանլար՝ զինաքեարլար՝ գաթիլ-
լէր՝ սատուաճիւսլար՝ հերետի-

վէ հէր ճինստէն ճէմ՝ էտէն աղա՝ պէնկզէր .

48 Քի ընու՝ սօլունճա՝ տէնիզի՝ն գըյըսընա չըգար տըլար , վէ օթուրուպ էյիւ լէրի գապլարա՝ տէվշիրտիւ լէր , քէօթիւլէրի՝ իսէ տիւ շարը՝ աթորլար :

կոսլար՝ ճիւմէսի Վրիթիանըգ իգրարընտա տըրլար , վէ պա՛ղը քէրէր Վրիստոսուն Վիլիսէսի նին ա՛ղալարը՝ տըրլար . լաքին ընլարըն ճիւմէսի խաչըն տիւշ մէնլէրի՝ տիրլէր : Պապ իք . 9 , 10 : իե . 1—4 : Ղաւ . 4 : 21—23 : Յովն . 2 , 6 : Պաք . 5 . 1—10 : լր . 18—22 : ի . 30 : ա Վրնի . 5 . 1—6 : Ժ . 1—12 : Ժա . 19 : ք Վրնի . Ժա . 13—15 , 26 : Ժք . 20 , 21 : Պաղ . ք . 4 : ք Տէս . ք . 2—5 : ք . 3 , 4 : Տէս . ա . 9—11 : ք Պէս . ք . 1—3 , 13—22 : ա Յովն . ք . 18 , 19 : ք . 1—6 : Յապոպ 4 , 5 : Յայս . ք . 1 , 15—17 :

48 . Լյիլէրի գապլարա՝ պիւլ շէրպիլէր : Եւայիրտէր՝ Վալիւ լեա կէօլիւնիւն գըյըսընտա սաքին իտիլէր , վէ ընլարտան պա՛ղ զըլարը՝ քէնտիլէրի պալըգճը իտիլէր : Իմտի ընլար պունու պիլիլըլէրիտի , քի աղըն իչինտէ՝ տէյիլ սալթ եէնիր պալըգլար՝ իլա եէնմէ՛ղ պալըգլար տախի՝ վէ պէօճէքլէր հէմ՝ դաշլար վէ մօյսս պիլէ չըգար , վէ պալըգճըլար՝ տիգգաթ իլէ իշէ եարալանլարը եարամայանլարտան ալըրըրլար , վէ էյիլէրի սագլարլար , քէօթիւլէրի աթարլար :

49 . Եարամալարս սարգլար :

49 Տիւնեանըն սօնունտա էյլէ՝ օլաճաղ . մէլէքլէր չըգաճաղլար , վէ եարամաղլարը սատըղլարըն արասընտան ալըրաճաղլար .

50 Վէ ընլարը աթէշին քիւլիւնընա՝ աթաճաղլար . աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտալար :

Եարամալարս սարգլար : Եարամաղլար իլէ սատըղլար պու տիւնեատէ հէր նէ՛ գատար արգատաշլըգ վէ շիրքէթ էթսէլէր , օղէման պիրի պիրինտէն էպէտէն ալըլաճաղլար : () նլար շիմտի էյէրչի հէմէշըրի՝ իսէլէր՝ պիր լիսան սէյլէրլէր՝ պիր մաճալէտէ վէ պիր էվտէ սաքին օլուրլար՝ պիր սօֆրատա եէրլէր՝ պիր ֆամիլեանըն ա՛ղալարը տըրլար՝ պիր ի՛պատէթ իսանէտէ ի՛պատէթ էտէրլէր՝ պէլի պիր Վիլիսէ ա՛ղալարը՝ իսէլէր տէ , օղէման հիյպէթլու պիր դարգ իլէ պիրի պիրինտէն է՛պէտէն ալըլաճաղլար : Խանէ 30 շէրհինէ պագ : իք . 12—14 : իե . 5—12 , 19—33 . ք լիւս . ա . 7—10 : Յայս . 5 . 12—15 :

50 . Լիլէշին իլիւնընա : Իշպու թա՛պիր՝ տիրի տիրի ալտէմ եագմագ ա՛տէթինի զէքրէ կէթիրի , քի Ղան . ք . 6 , 15 , 19—23 տէ զէքր օլունուր : Պու սէօղլէր հարֆը հարֆընա անկալաջըմալը տէյիլտիրլէր , իլա իսթիարէ իլէ՛ ինսան տիլի իլէ թա՛պիր օլունամաղ պիշարէլիք վէ իսքէնճէ տիրի՝ տիրի եանմագ միսալի հիյպէթլու պիր ա՛ղապ մանասընա անկալաջըմալը տըր : Խանէ 30 շէրհինի իսթիւրաճլէրինէ՛ պագ : — Լալայըշ վէ

յըշը օրոտտա օլաճադ :

51 Յխուա օնլարա տէտի .
Պունլարն հէփիսինի անկ-
լատրնը՛ղմը . օնլար օնա տէ-
տիլէր . Պէ՛լի՛ եա՛ րապպ :

Ինչ գըճըրապպը : Պապ Ե .
12 շէրհինէ պագ :

51 . Լնկապրնը՛ղմը : Իշպու-
լադիփ սիւալ իլէ Դուրթարըճը-
մըզ քէնտինին՝ օնլարն անկա-
մատրգլարը թագտիրտէ տաճա՛-
ղէյատէ թէֆտիր վերմէսինէ հա-
զըր օլտուղունո՛ւ կէօթէրի :
(Յնուն իրատէթի շէրիֆի՛ տիր
քի , օնուն Վէլամընը հէփ օ-
գույանլար օնու անկլասընլար :
Տէրս ու նասֆաթ անկլաշըլմա-
տըզ թագտիրտէ ֆայտասըզ
տըր : Իմտի պիղ տայիմա քէն-
տիլէրիմիզէ կերչէքլէյի բուհա-
նիճէ անկլարմըրըզ տէյիւ սիւալ
էթմէլէյիզ : Վա՛րճ . Ե . 30 ,
31 : Խ՝Յ՝ճ . Ե . 20 : — Պէ՛լի՛
եա՛ րապպ : Իֆէնտիմիզին քէն-
տինին իքի թէմնիլինէ թէֆտիր-
վէրմէսի՛ շայիրտէրի շիւպհէսիզ՝
օպիր թէմնիլէրի տաճա՛ էյի
անկլամաղա դատիր էյլէտի :

52 . Լնկ Եապըճը : Եազը-
ճըլար օգունմուշ վէ ա՛լիմ ա-
տէմլէր իտի , վէ օնլարն պօրճ-
լարնտան պիրի՛ նօմօտուն մա՛-
նասընը՛ պէյան էթմէք իտի :
Պապ Ե . 4 շէրհինէ պագ : Լ-
ռաքեալար՝ Վրիստոսուն Վրի-
լիսէսինին եազըճըլարը՛ օլաճա-
ղտը , եա՛նի օնլար բուհանի
շէյլէրտէ ա՛լիմ օլմալը , վէ հէմ
նօմօտա հէմ Ինճիլէ աշնա՛ օլ-
մալը իտիլէր : (Նլար հէման
շիմտի՛ անկլարըզ տէտիլէր , վէ
Իֆէնտիմիզ շիմտի օնլարա պիր

52 Վէ օ՛ն օնլարա տէտի .
Պունուն իչիւն՝ կէօթէրին փա-
տիշաճըղը՛ խուսուսունտա
Թա՛լիմ՝ օլունմուշ հէ՛ր եա-
զըճը՛ խազինէսինտէն եէնի

թէմնիլ տաճա՛ սէյլէր , քի օն-
լարա կէօթէրսին քի , էօյրէն-
տիլէրի թա՛լիմ ու տէրսլէրի
ախէրլէրին ֆայիտէսի՛ իչիւն
գուլլանմալը տըրլար : Պապ .
Ե . 15 շէրհինէ՛ պագ : — Եէնի
հէ՛մ Եա՛րի : Վրիստոս էֆէնտի-
միզ Լռաքեալարընա իւշ ելլ
միգտարի տէրս ու նասիճաթ վէր-
տի . վէ օնուն հէփ խըզմէթճի-
լէրի պիւթիւն Լ՛ղիզ Վրիթապ-
լարա աշնա՛ օլմալը տըրլար , վէ
քէնտիլէրինի՛ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ քէնտի խըզմէթլէրինէ՛
վէրմէլի տիրլէր : Խ՝Յ՝ճ . Դ .
6 : Դ . 15 , 16 : Ե՝Յ՝ճ . Դ .
16 , 17 : Վրիստոսուն պիր
խըզմէթճիսինէ սա՛տէճէ ինսան
իլմի հի՛շ պիր իշէ եարամազ :
Պիր ատէմ՝ ֆէյլէսօֆլուգ՝ իլմի
հէնտէսէ՛ իլմի քէլամ՝ վէ ա-
խէր իլմիլէրէ աշնա՛ օլա պիլիւր ,
վէ պո՛ւ ճիւմլէյիլէ կէօթէրին
փատիշաճըղնա տայիր հի՛շ պիր
շէյ պիլմէսին : Լաքին Լ՛ղիզ
Վրիթապլարը տաճա՛ էյի անկլա-
մաղա՛ կերչէքլէյի հիմայէթ՝ վէ
օնու ախէրլէրինէ վա՛ղ էթմէյէ
գատիր էտէն հէ՛ր իլմի՛ Վրիս-
տոսուն խըզմէթճիսինէ իգթիզա-
լը՛ տըր : (՝ պիր ֆամիլեա պա-
պսը կիպի քի՛ քիլէրինտէ ճըֆզ
օլունմուշ հէ՛ր էյի շէյտէն զա-
նիմէթ իլէ պուլունմալը , վէ հէր
պիրինէ՛ իգթիզասընա կէօրէ՛
վէ վագթի ճայէ կէօրէ մուհթաճ՝
օլտուղունու վէրիլ : Վրիս-

հէմ էսքի շէյլեր չըգարան
եվ սահիպի քիմնէյէ՝ պէնկ-
զէր :

53 Վէ օլտու քի Յիսուս
պու թէմնիլէրի պիթիլին-
ճէ , օրատան կիթտի :

տոսուն հէր խըզմէթճիսի՝ հէմ
Եհնի հէմ Լսքի Լս՝հալարը էյի՝
պիլմէլի տիր . վէ տայիմս օնլար-
տան կերչէքլէք իխրաճ էթմէյէ
հաղըր օլմալ տըր , քի զայի՝Ֆ-
լէրի գալիլէսին , ճահիլէրի ը-
չըգլանտըրսըն , եսս չէքէնլէրէ
թէսէլի՝ վէրսին , եիւրէյի պա-
յըլմըշարա ճէսարէթ վէրսին ,
սիւալ էտէնլէրի գուլալուղա-
սըն , զաֆէթտէ՝ օյանլարը ու-
յանտըրսըն , վէ գարշը սէյլէ-
յէնլէրին աղըրն՝ գուլթսուն :

53. () քապան իլլաի : Պու՝
հէմ պու թէմնիլէրի սէյլէտիյի
կիւնիւն ախշամընտա՝ օլտու :
() խաղը՝ իշիթտիքլէրի շէյլէ-
րին իւզէրինէ միւլաջազա վէ
թէֆէքքիւր էթմէյէ պրագտը ,
վէ օլտուղու կիպի՝ աճ տուտուզ
վէ եօրղո՛ն՝ էօթէ՝ եագայա
կէչտի : Սալի . 7 . 34—36 :
() Լ կիւն՝ օնլարա նէ՝ գատար
թա՛լիմ վէ նասիհաթ վէրմիշի-
տի : Խանէ 1 շէրհինէ պագ :
Լաքին կէօրիւնիւր քի իշիթ-
տիքլէրի շէյլէրտէն ֆայտէ թաշ-
սիլ էտէն փէք ազ քիշի օլտու :
Պապ Ե . 18 շէրհինէ պագ :
Խմտի պիղճէսի նասըլ տըր :
Խշպու ալաջանի թա՛լիմ ու
նասիհաթլէրին ճիւմէսինի պի՛զ
տէ շիմտի իշիթտիք : Աէօլէրի-
միզ աչըլտըմը , եիւրէքլէրիմիզ
եոմաշատըմը , վէ օնլարըն վասը-
դասի իլէ ա՛ղիզէնտիմի . եօխսա
պի՛զ տախի՝ օնլարը իլք տինկ-

54 Վէ վիլայէթինէ կէլիպ՝
օնլարըն ճէմի՛յէթլէրինտէ
օնլարա թա՛լիմ վէրիլիտի .
շէյլէ՝ քի օնլար շաշարլա՛րը-
տը , վէ տէրլէ՛րիտի . Պու
ի՛լմ վէ գուլմէթլէր՝ պունա

լէյէնլէրին չօղու կիպի՝ տաճա՛
ղէյատէ քէօր վէ եիւրէյի սէրթ
օլտուգ :

54 . Վ իլայէթինէ : () նուն
քէնտի շէհրի՝ Կալիսանայո՛ւմ
շէհրի օլուպ՝ ու՛մուսի խըզմէթի-
նէ պաշլատըգտան սօնկրա օ-
րատա հէ՛ր եէրտէն զիյատէ՛ չա-
լըշտը (Պապ . Թ . 1 շէրհինէ
պագ) , լաքին օնուն վիլայէթի՝
պէյլիւտիյիւ շէհրի՝ Լազարէ՛թ
իտի : Պապ Ե . 23 : () նուն
հէմշէհրիլէրի հալէա օնու ըէտտ
էթմիշլէր՝ վէ օնու էօլտիւրմէյէ՝
արամըշարտը (Պապ . 7 .
16—30) , լաքին օ՛ եինէ օնլարը
միւպարէքլէմէյէ կէլտի , վէ օն-
լար օնու եինէ ըէ՛տտ էթտիլէր :
Խանէ 57 : Յալ . 11 : ()
նուն Լ՛ղիզ Բուհո՛ւ տախի
պունո՛ւն կիպի՝ պիղէրտէն է-
յէրչի չօ՛գ քէրրէ գատալէթլէն-
տիլիլը վէ ըէ՛տտ օլունո՛ւր իսէ
տախի , էյլիյիմիզե՝ արայարագ՝
տէֆա՛ պէ տէֆա՛ կէլիր : — Ճ՛ե-
ֆիլէրիլլաի : Սինակոկարըն-
տա : Սարկոստան (Ե . 1 , 2)
էյրէնիլիզ , քի պու՝ շարալթ
կիւնիւնտէ օլտու : Լաֆէնտիմիզ
սինակոկարտա չօ՛գ քէրրէ սէյ-
լէրիտի : Պապ Ե . 23 շէրհինէ
պագ : () նուն պիլր ո՛ւմուսի
խօճա օյաճաղը՝ փէյլամպէրլէր-
տէն փէչին խապէ՛ր վէրիլմիշ-
իտի : Սալ . Խ . 22 : Խ . 9 ,
10 : — Ետայլալարալար : Պապ
է . 28 , 29 շէրհինէ պագ :

նէ՛րէտէն օլտու :

55 Պու՛ տիւղէրին օղլու տէյի՛րմի, անասը Մարիամ՛

Հովհ. Է. 15, 46, 47 : Լֆէն տիմիզ՝ օնլարն պէջիւք մէտ-րէսէլէրինտէ օգո՛ւմատըղնտան՝ վէ պէջիւք րապպիլէրին այագ-լարնտա օթո՛ւրմատըղնտան՝ կէօսթէրտիյի քէնտինին ա՛տէթ-տէն խարիճ՝ օյան ի՛րմինին վէ գու՛վլէթինին Տէր պիր իսպթը՛ քէնտինին զա՛վալը Տէմէ՛Տրիլէրի գըթընտա նաֆիլէ՛ օլտու :

55 . Պա՛ Գե՛լիլէին օղլու Գե՛լիլէ : Մարկոսա կէօրէ օն-լար՝ «Պա՛ . . . Գե՛լիլէ՛ Գե՛լիլէ՛» (Մարկ. Դ. 3) տէյիւ սօրտու-լար : Հիւպէսիզ՝ պու թա՛ պիրլէրին իքիսի՛ տա սէջլէնտի, վէ Մա՛տթէնոս պիրինի՛ Մար-կոս տա օպիրինի՛ թաՏրիր էյլէ-տիլէր : Պունտան կէօրիւնիւր քի՛ Յիսուս օթուզ եալընա կէ-լէնէտէք պու սանաա՛թտա իշ-լէտի : Լֆէթթէ օնուն Տէմ-շէՏրիլէրի պիլիւրլէրտի, վէ օն-լար՝ օնուն կէչինմէք դարիգի պո՛ւ տուր կիպի սէջլէրլէր : Պիր ֆայտէյի սանաա՛թ տայիմա միւ՛թէպէ՛ր պիր շէյ տիր : Եէ-Տուտիլէրին ա՛տէթի՛ խտի քի չ Զօճուգլարընա՛ զէնկին վէ օգու-մուշ վէ ա՛լիմ քիմսէլէր պիլէ՛ պիր սանաա՛թ էջրէթտիրէլէր ք Պունճիլէյին Պօղոս չատըրճէ՛ խտի : Վաթ. Ժ. 3 :

Լաքին պու՛ նէ՛ թէնէզգիւլ վէ ալազ կէօնիւլիւք ի՛պրէթի տիր : Պու՛ պա՛զը քիմսէլէրին իմանըն սարսըտըր, քի Լաճաճըն Օղլու պունճիլէյին էտնա պիր սանաա՛թտէ չալըաճաղըտը : Իմանսըգ քիմսէ՛ ճիւմլէ ա՛լէմ-

վէ գարընտաշլարը Յակորոս վէ Յովսէս վէ Սիմօն վէ Յուդա տէնմէ՛զմի :

լէրի Եարատան օթուզ սէնէ պիր ֆագիր տիւղէր կիպի կէչի-նէճէք տէյիւ ինանանլարն ա՛գլ ու ֆիքրինի զէվպէնիր : Սէ Պու ճիւմլէ իլէ Տէման պո՛ւ ի-մանսըգ քիմսէ՛ Րուսիա Լամիւ-րաթօրու պէջիւք Փէթրօսու Տատտէն զեյատէ մէտ՛ Տտէր, քի օ՛ քէնտի փատիշաՏանէ իՏթի-շամընը պիր եանա գօյուպ՛ Ին-կիլիզ տէվլէթի խըզմէթինէ պիր մարանկոս կիպի կիրտի, շէջլէ՛ քի պիր տօնանմա՛ պինա վէ իխտաս էթմէնին սանաա՛թընը՝ էջրէնսին : Փէթրօսուն մէրա-մը Լաճաճըն Օղլունուն մէրա-մընտան տաՏա՛ պէջիւք մի խտի : Լֆէր Փէթրօս քէնտի թաիթը-նը թաճընը պրաղըպ՛ պիր էտնա սանաա՛թէ կիրտիյի իշիւն քէն-տինի տիւնէանըն մէտՏինէ շա-յէսթէ՛ էյլէտի իսէ, օնուն-քինտէն նիՏայէթսիզ տէրէճէ ա՛լա պիր նիյէթ ու մէրամ իլէ փատիշաՏարըն փատիշաՏը՛ նի-լիւն էջլէ էթմէսին : — Լաճաճ Մարիամ . . . Գե՛լիլէյի Գե՛լիլէ : Գապ Թ. 18—20 : Պա՛ Թ. 27 : Թ. 5—7 : — Սէ գարընտաշլա-րը Յակորոս Եճ : Լֆպու վէ պունտան սօնկրաքի խանէտէ զէքր օլունան զաթլար Վրիստոս Լֆէնտիմիզին խասս վէ էօզ գարընտաշլարը վէ գըգգարըն-տաշլարը մը խտիլէր, եօիսա օ-նուն սալթ խըսըմլարը մը խտիլէր : Պա՛զըլարը գըլա՛ս էթտիլէր քի պունլար՝ Վղէովպասըն գարըսը օյան պիր սայիր Մարիամըն Էվլատլարը խտիլէր : Լֆպու

ղանկեր՝ վեճայեթինտէն մա՛-
տա ի՛թիպարսըզ տէյի՛Լ
տիր :

չո՛ւնմատր : ()նա՛ ասէր հէ՛ր
պիր մահալտե՛ քէնտի վաղանըն-
տան վէ հէմէհհրիւթինտէն՝ զե-
յատէ ի՛ղզէթ վէ իբրամ՝ օլուն-
տու : Ս՝ալի . Դ . 4 : Ղ . 1 .
Դ . 24 : Յո՛ւն . Դ . 44 : Ղա՛րծ .
Դ . 22 , 23 : Դ . 37—39 , 51 ,
52 :

58 . ()նալըն՝ իմանսըզըզ՝
իչն : Ս՝ալի . Դ . 5 , 6 :
Գո՛ւ . Դ . 25—29 : Հո՛ւն .
Ժա՛ . 20 : Եբ . Դ . 12—19 :
Դ . 6—11 : ()աղարեթիւթին
իմանսըզըզ՝ իսպպըն իհսա-
նընտան վէ լուգթ ու ինայե-
թինտէն հիստտար օլմաղա օն-
լարա մանի՛ օլտու : ՏէյիԼ քի
օնլարն իմանր եա իմանսըզըզ
օնուն գուվվէթինէ պիր թէսիր
էյէյիպ օնու աղալթտը , իլա
օնուն կէլմսինին մէրամ ու
մագսուտունա՛ օրատա տահա
միւ՛ճիզաթլար իշլէմէսի նափիլէ՛
օլուրուտու : ()նլարն ա՛ղ ու
ֆիքրի՛ իսպաթ ֆէհմ ու ֆէրզ
էտիպ՝ իսքեաթ օլաճագ պիր
հալտէ տէյիլիտի : ()նլար՝ օ-
նուն ճիննի՛ վար , վէ տիվանէ՛
տիր տէյէճէքլէր իտի : ()նլար՝
օնուն տահա՛ միւ՛ճիզաթլարըն-
տան՝ քէօ՛ր օլաճագլարրտը ,
գաթըլանաճագլարրտը , վէ գու-
տուրաճագլարրտը , վէ զա-
րար կէօրիւպ ֆայտէ կէօրմէյէ-
ճէքլէրիտի : Իմտի օնուն միւ՛-
ճիզաթլարը օնլարա պէրէքէթ
օլաճագ եէրինէ լա՛նէթ օլտուգ-
լարը՝ թագտիրտէ՛ նիշէն օնլա-
րըն արասընտա միւ՛ճիզաթ իճրա
էյլէսին : Խանէ 13 վէ 16
շէրհէրինէ պագ : ()րատա իշ-

58 Իմտի օրատա՛ օնլա-
րըն իմանսըզըզ՝ իշլէն չօգ
գուվվէթլէր իճրա էթմէտի :

լէտիյի պիր գա՛չ միւ՛ճիզաթ-
լար իլէ Մա՛հ դարաֆընտան
կէօնտէրիլի՛շ օլտուղունա՛ վէ
օնլարը միւպարէքլէմէյէ վէ իս-
լաս էթմէյէ հաղըր վէ գատիր
օլտուղունա քիֆայէթ էտէր իս-
պաթ կէօպթէրտի . վէ անտէն
էգրաֆ քէօյլէրէ՛ շէքիլտի : Ժա .
15 շէրհինէ պագ : Ս՝ալի . Դ .
5 , 6 : ()նլարը՝ իմանսըզըզ-
լարը վէ ինապարը իշլէն էօ-
ղիւրսիւզ թէրք էյլէտի , վէ
օնուն օրայա պիր տահա տէօն-
տիւյիւնիւ հի՛չ պիր եէրտէ
պուլմաղըզ : Ս՝ալ օլ շէհրէ
վէ օլ խալգա՛ քի Տիսուտուն
Լ՛ղիզ Բուհու պու մինվալ
իւզըն օնլարը թէ՛րք էտէր :
Խաղըրմըզտա՛ սագլայալմ քի՛
Բիստոտուն քէրամէթ ու իհ-
սանլարընը դապուլ էթմէյէ
պէօյիւք էնկէլ վէ մանի՛ օլան
շէյ իմանսըզըզ տըր : Լ՛ղիզ
Բուհա՛ էնիպ օնու միւպարէք-
լէմէյէ վէ օնա թագէ հայաթ
վէրմէյէ մանի՛ օլան՝ Քիլիսէնին
իմանսըզըզ տըր : Մա՛հ իւ
մա՛ն դայապ էտէր . եա՛լը-
նըզ իման տուա՛սընը գապուլ
էտէր : Ս՛է հէ՛ր նէրէտէ ա՛ղ
իման վար իսէ , օրատա տուա՛
տայիմա սօղուգ՝ վէ սուրէ՛-
թէն օլուր : օրատա ատէմլէր
կիւնաճ վէ էօլիւմ ույգուսու-
նու ույուրլար . վէ Քիլիսէ օրա-
տա Լ՛ղիզ Բուհուն զէյարէ-
թինտէն վէ պէրէքէթինտէն մա-
հուլմ վէ չօլիլա՛ գաղըր : Լաքին
հէ՛ր նէրէտէ իմա՛ն վար իսէ ,
օրատա շիֆա վէ իսէլա՛ս վար :
Պապ Ժէ . 20 : Յո՛ւն . Դ .

ՊԼՊ 14 :

1 ՕԼ զեմանտէ՝ ըուպ՝ տի :

48—50 : Ժա . 40 : Վարձ . Ժա . 9 :

1 . Բապ՝ սերվէրի Հերովդէս :
 Սաւրի . Ժ . 14—16 : Ե . 15 :
 Վարձ . Ժ . 7—9 : Ժա . 31 ,
 32 : Ժա . 8—12 : Վարձ . Ժ .
 27 : Բապ՝ սերվէրի Իւնվանի՝
 ասլընտան պիր մեմէքէթին պիր
 ըուպո՛ւն եա՛նի տէօրթ փայըն-
 տան պիր փայը իւզէրինէ հեօ-
 քիւմէթ սիւրէն պիր վալի պէյան
 էտէր . լաքին պիր մեմէքէթին՝
 հէր նէ մեգտարի օլուրսա օլուն՝
 իւջտէ պիրի օլուն եարըսը օլ-
 սուն՝ պիր գըղա՛սը իւզէրինէ
 հեօքիւմէթ սիւրէն պիր վալի՝
 տախի անկլաշըլը : Պապ Է .
 22 շէրհինէ պագ :

Ե՛հտի ճ՛հտիտտէ զէքը օլան
 Հերովդէսի պիրի պիրինտէն
 Փէրգ էտէ պիրմէք իշիւն , խաղ-
 ըմբըզա՛ կէթիրմէլիլ քի ,
 Ինթէհէմտէ մա՛սումարը՝ պէօ-
 յիւք Հերովդէս էօլտիւրտիւ .
 օնուն օլուն Հերովդէս Ե՛նտի-
 պա՛ս՝ վաֆթիլ էտիճի Յով-
 հաննէսին պաշընր՝ քէստի , վէ
 սօլթատըլը իլէ Յիսուս Իֆէն-
 տիմիզ զէվզէնտի . վէ պէօյիւք
 Հերովդէսին թօրնու Հերովդէս՝
 Յախրոսու գաթլ էթտի , վէ
 Պեարոսու հապսա գօտու :
 — Յիսուսն նամընր՝ իշիւտի :
 Հալա իքի սէնէտէն զիյատէ
 օլմուշուտու , քի Յիսուս Իֆէն-
 տիմիզ քէնտինին ո՛ւմումի խըզ-
 մէթինէ պաշամըշ իտի , վէ օ-
 նուն նամը պիւթիւն մեմէքէ-
 թի տօլտուրմուշուտու : Կիւնէշ

սերվէրի Հերովդէս Յի-
 սուսուն նամընր՝ իշիւթ-

տօղմուշ՝ վէ փէք միւնէվիւր
 պիր զէյա՛ վէրիւրտի . լաքին
 Հերովդէսին օնտան հի՛ւ պիր
 խապէրի եօղուտու : () Նուն
 ա՛գլ ու Ֆիքրի՝ ախէր շէյլէր
 խուսուսունտա իտի : Վէնտի-
 նին միւթէհիմ զէվզ ու սէֆա-
 լարը՝ արգասընա տիւշմիւշիւ-
 տիւ . վէ քէնտինին մանսուպունա
 կէօղ տիքէնլէրի էօլտիւրմէտէ ի-
 տի : () Նուն սերայընտա՝ տէվ-
 լէթ ու փօլթիգայա՝ տայիր՝
 սայըանաթ ու տարաթա տայիր՝
 տիւնեա վէ օնուն հէփ Փանի
 շէյլէրինէ տայիր հէր պիր շէյ
 իշիտիւրտի . լաքին Յիսու-
 սա տայիր պիր շէյ իշիթմէնին
 եա էօյրէնմէնին մահալի օրասը
 տէյիլտի : Հագիգաթ օնուն
 խըզմէթեարարը՝ օնուն իշ-
 լէթ վէ զէվզ ու սէֆա մէճ-
 լիսլէրի արասընտա օնա՝ իշթի-
 մալ տըր քի օլ Փագիր Եէհու-
 տինին՝ էտնա վէ սէֆիլ գագըմը
 խալըն արասընտա իճրա էյլէ-
 տիլի ա՛շայըպ կէօղ պայըճը-
 լըզլարը վէ զարայիպ էլլափուք-
 լըզլարը խուսուսունտա մասալ-
 լար սէօյլէյէրէք օնու էյլէնտի-
 ըրիւրէրտի . լաքին պու մասալ-
 հաթ պունտան էվիլլ օնուն
 տիգգաթընը ճէլպ էթմաիշիտի :
 Ե՛հտի կիւնէշին ըլըղը օ՛լ տէ-
 ըճէ միւնէվիւր տիր քի , Հե-
 րովդէս արթըզ քէնտինին գա-
 ըանըզ պուճաղընտա օնուն
 մէվճուտ օլմասընտան պիխապէր-
 լիքտէ գալա՛մայօր : Պունտան
 ալ էվիլլ՝ Վրիստոս շայիրտէ-
 ընի՝ քէնտի ատընտա վա՛ղ էթ-

2 Վէ քէնտի ուշագլարընա տէտի . Պու՛ վաֆթիզ էտի . Ճի Յովհաննէս տիր . օ՛ էօ լիւլերտէն գալաւ , վէ օ

նուն իչին գուվէթէր օն տան իճրա՛ օլունուր :

3 Չիւն Հերովդէս՝ գաւրընտաշը Փիլիպպոսուն գա

մէյէ վէ միւ՛ճիզաթլէ՛ր իշէմէյէ կէօնտէրմիշտի (Ս՝ալ . 7 . 12—16 , վէ Վ՝ալ . 6—9) , վէ շիմտի մասլաճաթըն պիւլ թիւնիւ Հերովդէսին գուլազաւրընա՛ սաճիճան պիւլիճիւլիւք տէն վէ հօգգապազլըգտան՝ իւսթիւն պիր շէյ կիպի եէթի շիր :

2 . Պու լաֆթիզ Էպի՛ն ԼԷ : Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ՝ խաղտան պա՛ղլարը՛ Եղիա՛ եա Եւրեմիա՛ եա իշյղամպէրէրին պիրի տիր զիւլիմիւնտէ իտիէր , վէ աիւրէրէրի օնու՛ վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէս տիր գըլաս էթտիլէր : Պապ ԺԷ . 14 : Ս՝ալ . 7 . 14—16 : Վ՝ալ . 6—9 : Հերովդէս տիւշիւն տիւ քի՛ պու Յովհաննէս օլմալը տրր . լաքին եինէ պու՛ օնա իճ թիմալտէն խարիճ կէօրիւնիւրիւտիւ , չիւն քի՛ օ՛ օնուն պաշընը՛ քէսմիշտի : (՝ գօրգուլար իլէ տօլու իտի : Օլամիրի՛ քէնտի կիւնաճ ու եարամազքեարլըզաւրը՛ իչին օնու թէքտիր էյլէտի : (՝նու՛ եարամազանէ նի՛ճէ գաթլ էյլէտիյինի խաղընա՛ կէթիրտի : (՝ օնուն պաշընը քէստիյի՛ վագըթ՝ զանն էթմիշտի քի՛ փարաշաղղընտա պուլ լունան Տէր սըգըլթը վէրէն՝ վէ քէնտիին գո՛րտուղու շէյլէրէ վէ զէվգ ու սէֆալէրինէ միւտախալէ էտէն քիմնէլէրին Տէփիսինտէն գուլթուլտու : Լաքին շիմտի տիւշիւնիւր քի՛ իշէ Յովհաննէս տիրիլտի ,

վէ էվէլէքինտէն՝ զիյատէ գուլվէթէ՛ մալիք տիր . զիւրա շիմտի միւ՛ճիզաթլէ՛ր իշէր . էօլիւլէրի՛ տիրիլտիր , վէ իճթիմա՛լ տըր քի՛ հաշայանլարը՛ տա էօլտիւրէ պիւլիւր . վէ քի՛մ պիւլիւր , պէլքի շիմտի կէլիպ պէնտէն էօլիւմիւնիւն ինթիգամընը՛ պաճազ տըր : Հերովդէսին Փիլքորիւտէն պու՛ միսիլիւ շէյլէր կէչէրէր , վէ տիւշիւնտիպիւնիւ հէմ գօրգուլարընը քէնտի խըզմէթքեարլէրինտէն կիլզէյէմէզ :

Պա՛ղլարը գըլաս էտէրլէր քի , Հերովդէս Սաղուկեցի՛ իտի . չիւն քի՛ Ս՝ալ . ԺԷ . 6 տէ Սաղուկեցիլէրին մայասը տէնիլէն շէյ Ս՝ալ . 15 տէ Հերովդէսին մայասը տէնիյօր : Իմտի՛ Սաղուկեցիլէր գըլամէթ՛ եա՛նի էօլիւլէրտէն տիրիլմէք օլաճաղընը ինանմազաւրտը . լաքին Յովհաննէսին գանը եէրտէն պաղըրըյօր , վէ գապաճաթլը օլան Յերովդէս՝ Սաղուկեցի՛ օլտուղունու ունուտուպ՝ տիթլէմէյէ՛ պաշար : Մ՝ալ . ԻԷ . 1 : Յ՝Է ԺԵ . 21 : Փէյղամպէրլէր վէ խօճալար հապսէ՛ աթլա պիլիւրլէր , վէ էօլտիւրիւլէ պիլիւրլէր . լաքին օնլարըն թագրիր էթմիշտ օլտուգալը կէրչէքլէք հէլաք օլունամազ : (՝նլար՛ է՛պէտէն եաշամազլար : Լաքին Մլաճըն սէօղիւ է՛պէտէն եաշար , վէ օնուն Տի՛չ պիր գըգա՛սը իճրա օլունմագտան կէրի գալմալ :

3 . Հէրովդէս . . . օնու . . .

ըսը Հերովդիստան էթիւ
րիւ՝ Յովհաննէսի դուծուպ՝
օնու պաղլատը , վէ զընտա-
նա՝ դօտու :

4 . Օ.իրա Յովհաննէս օնա

զնստանո՞ւ Գօթու : () պիր եա-
րամազքեա՛ր կիպի դուծու-
տու , պիր զալմ գօրպա՛զ կիպի
պաղլանտը , վէ պիր գարան-
լըգ մուրտար հապսէ՛ աթըլտը :
Պապ Ժա . 2 . Հէրճինէ պագ :
Դ . 12 : Ս . 17 : Պ . 17 :
Դ . 19 , 20 : Յ . 24 :
Ս . 24 : Կտիճի Յովհաննէս
Ս . եսիանըն հագգընտա՝ “ () նա
արթմագ՝ ամմա պանա էքսիլմէ՛ք
կէրէքտիր ” տէմիշիտի (Յ . 30) ,
վէ իշթէ շիմտի սապա՛հ
եղտըզը կէօրիւնմէզ օլույօր ,
վէ սատագաթըն կիւնէշի քէնտի
նրօթը նի՛հար բուշանլըզընա ե-
թիշիօր :

4 . Շ . Կէյնէ Կէյնէ Կէյնէ :
Ս . ուսէսին նօ՛մօսունա մուղայիր
իտի , դապիա՛թ գանունլարը-
նա մուղայիր իտի , վէ էտէպ
ու էրքեանէ մուղայիր իտի .
փուծփէրէսթլէ՛ր պիլէ պու շէ-
յի զէ՛մմ՝ էտէճէքլէրիտի : Ս .
յէր Յովհաննէս պունու չէօլտէ՛
քէնտիստէն վաթթիւ օլունմիսղա
կէլէն խալգա կիլիճէ սէօյլէ-
սէյիտի , կէօրիւնէ պիլիւր իտի
քի՛ կէօյա օ՛ խալգը Հե-
րովդէսին իւզէրինէ գալտըմա-
ղա իսթէրիտի . լաքին օ պունու՝
Հերովդէսին քէնտիստէն՝ սէօյլէ-
տի , քի օնուն զամիրինի՛ օնուն
իւզէրինէ գալտըրպ օնու թէվ-
պէյէ՛ կէթիրսին , վէ պո՛ւ վէճճ-
իլէ օնու հէլաքտէն խէլա՛ս էյ-
լէսին : Յովհաննէս սարայտա
իտի , վէ չօ՛գ տէֆա՛ օրատա

տէրիտի . () նու դուծու-
ղա՛ սանա ճայիլ լ տէյի՛լ
տիր :

5 . Վէ օնու գա՛թլ էթմէ-
յէ իսթէրիտի իսէ տէ ,

վա՛զ էթմիշ իտի , վէ պօրճու-
նու գօրգու.տու իճրա էյլէտի :
Հերովդէսէ ախէր խալգըն կիւ-
նաճարը՝ խուսուսունտա սէօյլէ՛-
մէտի , իլա օնա՛ օնո՛ւն կիւնաճ-
լարը խուսուսունտա սէօյլէտի :
Հերովդէս իպթիտա օնու տինկ-
լէրիտի . վէ օնուն նասըհաթլա-
րընա ի՛թիպար՝ վէ չօգտան պէ-
րու պէքլէնէն Ս . եսիայը գապու-
լէթմէյէ իգրա՛ր էտէրիտի :
Ս . 20 : Հէրճինէ պագ :
Լաքին Յովհաննէս օնա՝ “ Սէն
հազըր տէյիլսին , սէն քէնտիսի՛
ալտատըյօրսուն , սէն Ս . եսիա-
նըն փատիշաճըղընը գապու-
լէտէ՛մէզսին , չիւնքի սէն տահա
կիւնահտա՛ եաշայօրսուն , վէ
կիւնահտան թէվպէ էթմէյօր-
սուն ” միսիլիւ շէյլէ՛ր տէտի :
Պապ Դ . 2 . Հէրճինէ պագ :

5 . () նու գա՛թլ էթմէյէ իս-
թէրիտի : Հերովդէս Յովհան-
նէսին պիլգաթ օնա սատըգ վա՛-
զընտան տարրտը , վէ պո՛ւ սէ-
պէպտէն օնտան իքրա՛հ էտէրիտի :
Դ . 8 , 26 , 27 : Դ . 10 :
Ս . 10 , 21 :
Լաքին . Ժ . 10 , 12 : Վրիս-
տոսուն խըզմէթճիլէրինին ախէր
հէր պիր խուսուս իւզէրինէ
վա՛զ էթմիլէրինի իսթէյիպ
տէ՛ քէնտիլէրին զամիրինէ վա՛զ
էթմիլէրինի իսթէմէյէն քիմ՝
սէլէր՝ միւրայիլէ՛ր տիր : — Խալգ-
պան գօրգա՛լտա : Հերովդէս
Լալահտան գօրգմազ , կիւնահ-
տան գօրգմազ , էպէտի ա՛ղապա

խալգտան գորգա՛րըտը . զի-
րա օնու փեղա՛մպե՛ր եհերինե
դուժարըլարըտը :

6 Իմտի Հերովդէսին տօ-
ղո՛ւշ տիւյիւնիւ օլուր իքէն՝
Հերովդիանըն գըզը օլթա-

տան գորգմաղ , լաքին խալգըն
արասընտա ֆիթնէ վէ իխթիլա՛ւ
գօիար տէյիւ գօրգար : ()
Հալա գալպտէ պիր գաթի՛ւ տիր ,
վէ քէնտիւնին եարամաղ մերա-
մընը իճրա էթմէքտէն օնու՛ սա՛-
տէճէ պիր մէնֆաա՛թի նէֆսիյէ
մուհապպէթիւնտէն ի՛պարէթ օլան
սէպէպլէր՝ եա՛նի քէնտիւնի խալ-
գա սէփտիրմէք արգոստունտան
ղայրի շէյ դութան իօ՛գ տուր :
Մաթի . ԺԳ . 1 , 2 : Վաթ .
Դ . 21 : Ե . 26 : — Փէյպա՛պէր
Էհերինէ գու՛ւրապարար : Պապ
իա . 26 , 32 : Մաթի . Ժա .
39—32 : Պաթի . Դ . 6 :

6 . Հերովդէսին աստուծո՛ւն ին-
նիւ օլուր իննէ : Մաթի . Դ . 21 :
Օննիւ . Դ . 20 : Տօղուշ կիւն
լէրիմիզ՝ տուա՛ր վէ թէֆէքքիւր
վէ թէփպէ՛ վէ տէյի՛ւ ճիսմանի
զէվզ ու սէֆա դէմանլէրի օլմալը
աըրլար : — Հերովդէսին գըզը
օլթապա րա՛գս եթաթ : Պու գըզ՝
անասընըն էտէպսիզ ախլէապէ-
րինտէն Տիստէտա՛ր օլմուշ օլմա-
լը իտի . չիւն քի Տիչ պիր
էճիլ էտէպ գարը սարայտա օլան
պիր մէճիլստէ պու՛ւ մինվալ
իւզըն հարաքէթ էաէ՛մէզիտի :
Պու՛ օլ գէմանըն ա՛տէթլէրիւնէ
մուղայիր՝ վէ էտէպ ու էրքեանըն
ճէփ գանուկարընը պօզմա գտան
ի՛պարէթ պիր շէյ իտի : Ալա-
հըն տօթմի Յովհաննէս հապս-
թա աճ սուսուզ վէ սօղուգտա՛
եաթմայօր . Ալահըն տիւշմէնի

տա րա՛գս էթտի , վէ Հե-
րովդէսին խօշունա՛ր կէլտի :

7 Օնուն իչիւն օնա եհմին
իլէ իգրա՛ր էթտի քի՛ նէ
տիլէրսէ վէրսին :

8 Վէ օ՛ եվվէլա անա-

Հերովդէս սարայտա եէյիպ իչէ-
յօր , վէ քէյֆ էտէյօր :

7 . Եհմին իլէ իգրա՛ր Էթի :
Պու՛ պիր տիվանէճէ՛ աթիգ՝
վէ եարամաղ եհմին իտի : Պիր
էտէպսիզ գըզըն խաղըրընը խօշ
էթմէք իչիւն Հերովդէս էպէտի
Ալահըն շէհատէթէ՛ չաղըրտը քի՛
օնա փատիշահըղընըն հարըսընը՝
վէրէճէք տիր : Մաթի . Դ . 23 :
Հէմ պուլու՛ւրուզ քի , օ՛ քէնտի
փատիշահըղը՝ տախիլինտէ պու-
լունան է՛ն ա՛ղիզ գանը տէօքմէ-
յէ կէօնլի՛ւ վարըտը : Պու մի-
սիլիւ պիր եհմինի էթմէսի շէրի՛
տէյի՛ւ իտի . վէ էթտիքտէն
սօնկրա օնու հը՛ֆզ էթմէսի շէ-
րի՛ տէյի՛ւ իտի : Փատիշահը-
ղըն եարասընը վէրմէք՝ զարպի
մէսէլ մաղուլէսինտէն պիր թա՛-
պիր իտի : Եաթիւր Ե . 3 , 6 : Է . 2 :

8 . Իվվէլա անասընտան Էօ-
յիլէլէնիլ օլմալըտա : Բագս էթ-
մէսինտէն եվվէլ տէյի՛ւ իլա
մաղուլպու էթմէզտէն եվվէլ :
Մաթի . Դ . 24 : Ալահտան
գօրգան պիր վալիտէ՛ քէնտի էվ-
լատլարընա պիր պէյիլը պէրէ-
քէթ տիր . լաքին պիր եարամաղ
վալիտէ՛ օնլարա պիր լա՛նէթ
տիր : Դ Մաթի . Դ . 3 : — Պապ
պապապա . . . ձաֆլէկ Էպիճի
Յովհաննէսին պաշտը՛ վէր : Դ
թաթ . ԺԳ . 4 , 13 : Ժթ . 3 :
Դ թաթ . Ժա . 1 : Աաթի . Ժ .
16 : Իթ . 10 : Վըյաս էտէ
պիլիւր իտիք քի , գըզ՝ պէյիլէ պիր

սընտան էօյիւթլէնմիշ օլմա-
ղըլա, տէտի. Պանա պուրա-
տա պիր թէփսինին իւզէրին-
տէ վաֆթիւզ էտիճի Յով-

հաննէսին պաշընը՝ վէր :

9 Իմտի փատիշահ գասա-
վէթլէնտի. ամմա եէմինլէր՝
վէ պիլէսինճէ օթուրանլար

մաղլուպու էթմէքտէն՝ ա՛ղիմ
գօրգու իլէ կէրի տուրաճաղտը.
լաքին պէր ա՛քս՝ կէօրիւնիւր քի
օ պուլտան հա՛ղղ էթտի :
Յովհաննէս՝ սատրգ վա՛ղղ իլէ
պիւթիւն Փամիւեայը տարլթտը.
վէ պուրատա՝ պիր զինաքեար
վալիտէյէ վէ պիր էտէպսիդ
գըզա քէնտիլէրին քէնինի իճ-
րա՝ էթմէյէ ափանսըզ պիր
Փուրսաթ գուհըր էթտի : Հեմ
տէ պէլքի Փիքըր էտէրլէրիտի քի՝
էնճամը Հերովդէս Յովհաննէ.
սին նասիհաթընը գապո՛ւլ է-
տիպ՝ օնլարըն իքիսինի՝ տէ գօ-
վաճա՛գ տըր :

9. Փատիշահ գասաւէթլէնտի :
(Նտան՝ պիր պէօյիւք փէք աշի-
քեար եարամաղքեարըզ իճրասը՝
եա՛նի Ղլահըն պիր մէշուր
փէյղամպէրինին գաթիլ՝ մաղ-
լուպ օլունտու, վէ պու՝ պիր
եարամաղ գարընըն եարամաղ
միւրատը իճրասը իչիւն յուլն-
տուն : (Նուլն զամիրի՝ էյէրչի
զայի՛ֆ վէ ճանսըզ սէս իլէ՝ օնու
թէքտիր էյէտի. վէ պուլնո՛ւն
գատար աշիքեարէ՝ եարամաղ
օլմայան՝ վէ քէնտինի պո՛ւ գա-
տար սրգընթըյա կիրիֆթար
էթմէյէճէք սա՛յիր պիր մաղլուպ
օլալըտը՝ տահա՛ էյի սայաճա-
ղտը. չիւն քի Յովհաննէս
խալզըն պէյնիտէ պու գատար
նամտա՛ր իտի քի՝ Հերովդէս
գօրգարըտը, քի օնուլն գաթիլ
խալզըն արասընտա պիր Փիթնէ՝
գօփարաճաղտը : Խանէ 5 շէր-
հինէ պագ : — Եէֆնէր : Պիր

եարամաղ եէմինին՝ պիր եարա-
մաղ ա՛մէլին իճրասընը հա՛գգ
էտէճէք զանն էթմէսի՝ փէք
պէօյիւք պիր եանղըշլէր՝ գ տըր :
Հի՛շ քիմնէ քէնտինի՝ կիւնահ
իլէմէք պօրճու ալթընա գոյա՛-
մաղ. չիւն քի օնու Ղլահ Օն-
տան էվվէլ՝ հէ՛ր վէճիլէ կիւ-
նահ իլէմէք պօրճունա պէնտ
էթմիշ տիր : Հերովդէս քէնտի
եէմինի իլէ քէնտինի գաթիլ էթ-
մէք կիւնահընը իճրա էթմէյէ
պէնտ էտէ՛մէգիտի. չիւն քի օ՝
օնտան էվվէլ ախէր պիր պօրճա
պէնտ օլմաշուտու, եա՛նի Ղլ-
լահըն ա՛ղիզ վէ էպէտի նօմօսու
իլէ գաթիլ էթմէմէյէ պէնտ
օլմաշուտու, վէ քէնտինին հի՛շ
պիր հարաքէթի վէ ա՛մէլի եէմին
օլունն հէ՛ր նէ օլուրսա օլունն՝
իշպու էվվէլտէն օլմաշ օլան
պէնտտէն չէօղէմէգիտի : Ղլահ
օնուլն եէմինինի նաֆիդ սա՛յմա-
տը, վէ պուլնուլն իչիւն օ պօշ
վէ պաղըլ իտի. վէ պու պապտէ
օնուլն պօրճու՝ օլ եէմինի տէյիլ
իճրա էթմէք՝ իլլա պօղմագ իտի :
Թուոյ 7. 5—8 : Պապ. ԺԿ.
30, 31, 39 : ԻԿ. 1, 7—23 :
Կ. ԹԴ. 24, 39—45 : ԻԵ.
22, 32—34 : Դ. ԹԿ. 12—35 :
— Ս է պիլէսինճէ օթուրանլար
իլէն : Հերովդէս քէնտինին
եարամաղ արգատաշլարընըն իս-
թիհզալէրինտէն՝ եա՛նի օնու
զէվգէ ալմալարընտան գօրգարը-
տը, վէ կէօրիւնիւր քի՝ օնուլն
Յովհաննէսի՝ էօլտիւրմէսինին էն

իշխան՝ վերելմէյէ էմր էյլէ-
տի :

10 Վէ կեօնտերիպ՝ զըն-

պէջիւք սէպէպի պո՛ւ իտի :
() նլար՝ օնուն պու վէճճիլէ
գըզտան դուծուտուղունա գաճ-
գաճա իլէ կիւլէճէքլերիտի , վէ
օնուն սէօզիւնիւ կէրի ալըպ
գըզըն կէօնլիւնիւ էթմէյէ իմ-
թինա՝ էթտիյի նէ՞ գատար էտ-
նա պիր չարաքէթ տիր տէյէ-
ճէքլերիտի — Վ էրիւէյէ էմր էյ-
լէպի : () տէյէ պիլի՛րիտի քի ,
Յովհաննէսին պաշը պէնիմ տէ-
յիլ տիր , քի օնու վէրէ պիլէյիմ :
() փատիշաճար փատիշաճընըն
տըր , վէ պէնիմ տէյիլ տիր .
վէ պունուն իշխան օնա՝ իսթէտի-
յիմի էթմէյէ չագգըմ՝ եօ՛գ
տուր : Պունտան գադը՝ նա-
զար օ՛ պէնիմ սանա վէրմէյէ
վա՛տ էթտիյիմ շէյտէն գըյ-
մէթի տիր : չիւն քի տէյիլ
փատիշաճըղըմըն եարըսը՝ իլա
պիւթիւնիւ պիլէ՛ օ պաշ քէսիլ-
տիրտէն սօնկրա թէքրար օնու
վիւճիւտիւնէ գօմաղա գատիր
տէյիլ տիր տէյէ պիլիւրիտի :
Լաքին Հերովդէսին՝ քէնտիւնին
քէյփտէ օյան սէօրիսօշ արգա-
տաշարընըն շամաթալը կիւլիւշ-
լերի վէ քիւֆիւր լադիֆէլէրի ա-
րասընտա պունու սէօյլէմէյէ
քիֆայէթ միգտարի գալի եիւ-
րէյի եօ՛ղուտու :

10 . Օղնաւանտ Յովհաննէսին
պաշըն՝ իտի : Պապ ժէ . 12 :
իւ . 35 , 36 : իք . 3—6 : իգ .
34—36 : Սալի . 7 . 27—29 :
թ . 12 : Պալ . թ . 9 : Յայպ .
ժա . 7 : ք Սապ . թ . 16 :
Երէմ . 7 . 30 : Յովհաննէս
ճաքիմ՝ զուգուրուն չըգմատը ,
ա՛յէյիւն շաճիտէր տիւկէ՛նմէ-

տանտա Յովհաննէսին պաշը-
նը՝ քէստի :

11 Վէ օնուն պաշը թէվ-

տի , իւզերինէ պիր գապաճաթ
իսպաթ օյո՛ւնմատը , վէ օնուն
ճագգընտա շէրիա՛թըն վէ ճագ-
գըն րուսուսաթընտան Տի՛չ պի-
րի իճրա օյունմատը : Պու՛-
Հերովդէսին տօղուշո՛ւ կիւնիւ
օլուղունտան իճթիմա՛լ տըր
քի , Յովհաննէս օլ կիւն գուր-
թուլմասընը իւմտ էթմիշ օլ-
սուն . զիրա պու միսիլիւ զէ-
մանլերտէ՛ փատիշաճար էքսերի
մաճպուսլարը սալը՝ վէրիւրէր :
() իմտի ախշամ օլտու , վէ
պիւթիւն օլ ուզուն վէ օսանճ
կէթիւրէն կիւն՝ խելաս միւթտէսի
զուճը էթմէտի : Իլա ափան-
սըզ ճապսըն գափուսու աշըլպ
ճէլատ իշէրի՛ եիւրիւր , վէ գա-
պիլ տիր քի օ՛ Յովհաննէսէ
պիր թէք սիւալ սօրմաղա՝ Տիչ
պիր տօսթլարընա պիր թէք խա-
պէ՛ր կեօնտերմէյէ՛ Լաճա պիր
տուա՛ , տաճա՛ սունմաղա օնա
պիր տագիգա վագըթ վէրմէգ .
վէ օնուն էլէրինտէն վէ այագ-
լարընտան զինճիւրէրի չըգարա-
ճա՛գ եէրինէ՛ վիւճիւտիւնտէն
պաշընը՛ այըրըր . օնու ճապստէ՛ն
տիշարը չըգարաճա՛գ եէրինէ՛
օնու տիւնետտան տիշարը չըգա-
րըր : Յովհաննէսէ՛ պու տէ-
րէճէ տիւնետայէ էօլիւշ իտիյի
իսպըրը՛ օլտու . չիւն քի էօլիւ-
միւ պո՛ւ գատար ափանսըզ օլ-
տո՛ւ իսէ տէ՛ օնու զաֆլէթտէ
պուլամատը : Պապ ժա . 8
շէրճինէ պագ :

11 . () ախաւանտ՝ իտիւրիտի :
Լալ . իէ . 4 : իթ . 10 : Ե-
րէմ . իք . 17 : Ելէլ . լէ . 6 :
Յայպ . ժա . 6 : ժէ . 6 : Պաշ՝

սի՛ իւզէրինտէ կէթիւրիւս՝
գըզա՛ վերիւտի՛ , վէ՛ օ՛ անա-
սընա՛ կէօթիւրտիւ :

12 Վէ՛ օնուն շայիրտլերի՛

անայա՛ կէօթիւրիւտիւ , քի՛ օ՛
էմրին իճրա օլտուղունու սահի՛
պիւսին , վէ՛ կէօզէրի՛ իլէ՛ Յով-
հաննէսին՝ էօլմիւշ իտիյինի
կէօրմէյիլէ՛ քէնինտէն եիւրէյի
հազզ էթսին : Ս՝ ուէրրիւս Յով-
սեփոս տէ՛ր քի՛ , “Պու գարը՛
սալլանաթ ու տարաթ մուհապ-
պէթինտէն վէ՛ հասէտտէն տօլո՛ւ
իտի . օնուն՝ շերովդէսին իւզէ-
րինէ ա՛ղիմ թէսրի՛ վարըտը ,
վէ՛ օնուն էթմէյէ իսթէմէտիյի
չօգ շէյլէր էթմէյէ օնու գան-
տըրմաղա գատիւր իտի ” :

12. Օնուն՝ կէօթիւրէր : Պաշը
շերովդէսինն եանընտա՛ գալտը ,
վէ՛ տէնիյօր քի՛ օ՛ տիլինի պիւր
ինէ՛ իլէ՛ տէլէրէք քէնտինի էյլէն-
տիրիւրտի : Յովհաննէսին շա-
յիրտլերինէ՛ օնուն վիւծիւտիւ-
նիւ գալտըրըպ կէօթիւրմէյէ՛
վէ՛ տիգգաթ ու թէվաղու՛ իլէ՛
հէմ՝ մուհապպէթ կէօզեաշէրի
իլէ՛ կէօմմէյէ ըուխսաթ վերիլ-
տի : Պապ ին . 58—61 : Վարձ .
Ը . 2 : Օնլար՝ չօգ քերրէ ու-
րուճ վէ՛ չօ՛գ տուա՛ էտերլէրիտի :
Պապ թ . 14 , 15 շէրհինէ պագ :
Օնլար՝ շիւպհէսիզ՝ քէնտի խօ-
ճալարընըն հապստէն խէլասընա
չօգ ձէ՛հտ էթտիլէր . շիմտի շո՛ւ
րիճայա վէ՛ սօնկրա պո՛ւ ըիճայա
վէ՛ խաղըր սահպիլ քիմնէլէրէ
սէյիրթտիլէր , վէ՛ ա՛րղըհալ ա՛ր-
ղըհալ իւզէրինէ վէրտիլէր . լաքին
ձէհտլէրի նաֆիլէյէ՛ չըգտը .
տուալարը՝ ա՛յնի հէման ում-
տուգլարը գարիգտէ իսթիճապ օ-
լո՛ւնմատը : Յովհաննէս շէհա-
տէթինի պիթիւրմիշ իտի : Օնուն

կէլիա՛ օնուն թէնինի գալ-
տըրտըլար , վէ՛ օնու կէօմ-
տիւլէր , վէ՛ վարըպ՝ Յիսու-
սա խապէ՛ր վէրտիլէր :

իշի՛ հէման օթուզ պիւր եա օ-
թուզ իքի՛ եաշընտա իքէն թէքմի՛լ
օլտու , վէ՛ օնուն եէրտէ՛ Քրիստոս
իչիւն էտէճէյի պի՛ր շէյի գալմա-
մըշ իտի : Վիւնէշին տօղտուղու
եէրտէ ելարըզարըն ըլըղը սօ-
լար : Լաքին պունճո՛ւ սիւալ
էտէլիմ քի՛ , Յովհաննէս շիմտի
պին սէքիզ՝ եիւզ սէնէ՛ գատար
նէրէտէ տիր , շերովդէս նէրէ-
տէ տիր , գըզ նէրէտէ՛ վէ՛ օնուն
վայլիտէսի՛ նէրէտէ տիրլէր :
Վէ՛ պունճո՛ւ տախի սիւալ էտէ-
լիմ՝ քի՛ պունտան պին սէքիզ
եիւզ սէնէ սօնկրա՛ պու ա՛սիրտէ
Քրիստոսուն տօսթլարընը գօ-
վալլանլար նէրէտէ օլաճագ-
լար . վէ՛ պիզ քէնտիմիզ նէրէտէ
օլաճաղըզ : — Վէ՛ չարու՛ Յի-
սուսա խապէ՛ր վէրտիլէր . Օն-
լարըն թէսէլիլէյէ վէ՛ նասիհաթէ
իհթիաճլարը՛ վարըտը , վէ՛ օ-
նու պուլմաղա՛ քէնտի խալըընըն
ա՛ղիմ թէսէլիճի վէ՛ նասիհաթ
վէրիճիսի օլան Օլաթի շէրիֆ-
տէն մա՛տա՛ քիմէ՛ վարմալը իտի-
լէր : Յովհաննէս պունտան չօ՛գ
էվիլէլ օնլարը օնա՛ կէօնտէր-
միշիտի . լաքին օնլար քէնտիլէրի
կիտէճէքլէրի եէրինէ՛ օնա՛ պո՛ւ
գատար սայիր քիմնէլէր կիթ-
տիյինէ հաստ իլէ՛ տօղտուլար :
Յովհ . 7 . 26 . Իմտի օնլարըն
հազգընտա՛ քէնտիլէրին մու-
հապպէթլու իօճասը պու տիւ-
նեատան ալընտըղը խայըրը՛ ի-
տի , շէօյլէ քի՛ օնլար հէմ՝ մէմ-
լէքէթտէ պուլունան ճիւմլէ
տինտար քիմնէլէր շիմտի Քրիս-
տոսուն եղրափընտա՛ ձէմ՝ օլ-

13 Վէ Եհուուս իշխողն՝ Զէ՛ ,
օրատան գայր՝ զըլա թէնհա-
ճէ՛ պիր չեօլ մահալէ՛ վար-

տը . վէ խալգ իշխմէյիլէ՛ ,
չէհրէրտէն եայան օնուն
արտը՛նճա կիթտիլէր :

սունլար , վէ պիրտէն՝ օնուն սա-
հիհ թապիլէրի՛ օլսունլար :
Պիլ՝ քէնտի տօսթլարրմըլ՝ վէ
ալէլսոուսու քէնտի մուհապ-
պէթլի խօճալարմըլ Կրիս-
տոստա՛ն իլէրի գօտուղումուղ
ղէման , օնլար օնուն միւպարէք
իշինէ արթըգ եարտըմ տէյիլ-
լէր , իլլա էնկէլլէր տիր . վէ
պիր օղէման պէքէյէ պիլիւրիլ ,
քի օ օնլարը՛ պիղէ աղիմ մէր-
համէթի իլէ օրթատան գալտը-
րաճագ , թաքի պիլղ՝ “ԵԵԼԼ՝ՆԵՕ
ՅԻՍՈՒՍՈՒՆ” կէօրէլլմ : Պապ
Ժէ . 8 շէրհինէ պաղ :

13. () Եհուուս իշխողն՝ Եւ-
պու խանէ՛ պունտան իլէրքի
խանէ իլէ տէյիլ՝ իլլա պու Պա-
պըն իքինճի՛ խանէսի իլէ պաղը
տըր : Վէ Եֆէնտիսիլղին պու-
րատա զիքր օլունան իշխմտիլի՛
Յովհաննէսին էօլիւմիւ տէյիլ
տիր , չիւնքի պունու՛ շիւպհէ-
սիլ՝ պունտան էվվէլ իշխմիլ
օլմալը տըր , լաքին շիմտի իշխ-
տիլի՛ Էրոմղէսին օնուն հագ-
գընտա ալըգտան թագրիլ էյլէ-
տիլի զիւի՛ւմիւ տիւր , քի օ
օնուն՝ էօլիւլէրտէն տիրիլիլ
վաթիլղ էտիճի՛ Յովհաննէս
գըյաս էտէրիտի : — Պիլ չեօլ
Եհուուս լապըլ : Եւնտարանիլ-
լէրին պաղլարընտան էյրէնի՛-
րիլղ քի՛ Լաքեալարըն քէն-
տիլէրին կէօնտէրիլմիլ իտիլլէրի
վաղ սէֆէրինտէն շիմտի տէօն-
միւշէրիտի : Սալլ . 7 . 29—33 :
Պիլ . 9—11 : Իմտի Ե-
ֆէնտիսիլղին պիր չեօլ մահալէ
չէքիլմէսինէ իլլա սէպէպ կէօ-
րիւնիւր : 1 . () էյրէնտի քի՛

Էրոմղէս օնուն իւղէրինէ կէօղ
տիքմիլիտի . իմտի՛ թա Երու-
սաղէմտէ էօլմէք կէրէք իտիլիլին
վաղթը կէլինճէյէտէյիլ՝ քէնտի
էօմրիւնիւ հըֆղ էթմէյէ ճէհտ
էթմէսի փէք միւնասիլպ իտի :
2 . () շիմտի հէր քէսին սէյլլէ-
չէճէյի վէ տիւշիւնէճէյի Յով-
հաննէսին էօլիւմիւ օլմուշ ի-
քէն , խալգըն պէյինտէ Էն-
րոմղէսէ գարշը՛ քէնտիլին տու-
չու էօղիքէն պիլլէ՛ պիր իխթի-
լալ սէպէպի օլմաղա իսթէ՛մէտի :
Պապ Ժէ . 15 շէրհինէ պաղ :
3 . () իսթէտի՛ քի , շայիրտլէրի
իլէ պիր մահալտէ թէնհա
կէօրիւշիւն , չէյլլէքի քէնտիսի
հէմ օնլար՝ աղիմ էօրիլունիւղ-
լարընտան պիրաղ րահաթլան-
սընլար , հէմ տէ քէնտիսի պիր
ֆուրսաթ պուսուն , քի օն-
լարըն վաղ էթմէքլէրինին պիր
նաղլինի՛ իշխմտին , վէ օնլարա
մուհթաճ օլտուգլարը էյիլթ
ու նասիհաթըլ վէրսին : — Ե-
յան օնուն ապրա՛նճա Էլիւրիլլէր :
Եհուուս իլէ շայիրտլէրի գայր՝ շ-
ըլա կիթմիլլէրիտի . լաքին խալգ՝
օնուն նէ գարաֆա վարտըղըլ
կէօրմէյիլէ՛ օնուն արգասընճա՛
քէնտի շէհրէրինտէն վէ քէյ-
լէրինտէն եայան կիթտիլլէր :
() յար շիմտի օնուն արաընճա
էվվէլքինտէն տահա՛ զիյատէ
գալապալըգլարճէ կիթմէյէ տա-
հա՛ զիյատէ զայրէթտէ կէօրիւ-
նիւրլէր : Էլիմտի Յովհաննէ-
սին հէիլ շայիրտլէրի օնա վար-
տըլար , վէ շիւպհէսիլղ՝ պէ-
րապէրլէրինճէ ախէր չօգ քիմ-
ուէլլէր կէթիլմիլլէրիտի . չիւնքի

14 Վէ Յիսուս չորսուս՝ չօգ խալց կէօրտիւ . վէ օնլարա մերհամէ՛թ էթտի , վէ խաս թալարընը սաղալթտը :

15 Վէ ախշամ՝ օլունճա , շայիրտլերի օնուն եանընա՝ կելիպ տէտիլէր . Պու մահալ

չէօ՛ւ տիւր , վէ հալա վազըթ կէշտի . խալըր սալը՝ վէր , քի քէօյլէրէ վարըպ՝ քէնտիլ լէրինէ դաա՛մլա՛ր սաթուն ալընլար :

16 Վէ Յիսուս օնլարա տէտի . կիթմէյէ մուհթաճ տէ

հէմ քէնտիլէրի՝ “Պէն Վրիս . տոս տէյիլիմ՝ իլա օնուն էօնիւնճէ կէօնտէրիլիմ” , վէ “()նա արթմագ՝ ամմա պանա էքսիլմէք կէրէք տիր” տէյիլ Յովհաննէսին շէհատէթինի խաղըրտընա՝ կէթիրտիլէր , հէմ տէ ախէրլէրինէ խապէ՛ր էթտիլէր : Յիւլ . 7 . 28 , 30 :

14 . Յիսուս չօգ լալ : Մարկոս 7 . 33 տէն էօյրէնիրիզ քի՝ խալց տէնիլզ գըյըսընտան՝ եախօտ տէնիլզ իչի՛տէ օլան պիր տիլ կէշիտտէն եիւրիւյէրէք գայըգտան իլէրի՝ վարտըլար . վէ Յիսուս Լաֆէնտիլզ օրայա կէլինճէ , օնլարը հալա ճէմ՝ օլմուշ՝ վէ օնուն կէլմէսինի կէօղէթտիլէրի՝ նի պօւտու : — Սիւրհաթէ՛ն էլէպէ : Պապ թ . 36 շէրհինէ պագ :

15 . խալըր սալը՝ վէր : Չօգ քիմսէլէր վար քի՝ ա՛ղիզլէրի քէնտիլէրինէ միանճը դութարլար : Լաքին օնլարըն՝ պիզիմ հագգըմըզա միանճըլըգ էտէճէքլէրի՝ նէրինէ պիզէ՛ գարը միանճըլըգ էթմէյէճէքլէրինի նէ՛ պիլերիլ : Շայիրտլէր Լաֆէնտիմիլին եանընա՝ խալըն հագգընտա օնա միյանճըլըգ էթմէյէ կէլմէտիլէր , իլա օնա՝ օնլարը եանընտան գօլսուն տէյիլ դալապ էթմէյէ կէտիլէր : ()նլար պո՛ւ վէճհիլէ՛ Սիրօֆինիլիլի գարըյը տախի եանընտան գօլ

սուն տէյիլ օնուն եանընա կէլտիլէր : Պապ ժն . 23 : Պու վէճհիլէ՛ չօճուգլարը միւպարէքլէմէք իչիւն Վրիստոսա կէթիրէնլէրի՝ տախի ազարլատըլար : Պապ ժթ . 13 : Պու վէճհիլէ՛ Վրիստոստան իզի՛ն խաթտիլէր , ֆագիր Սամարիալարը խէլաս էթմէք իչիւն տէյիլ՝ իլա կէօքտէն աթէշ իլէ օնլարը հէլաք էթմէք իչիւն : Պուլ . թ . 54 : Պու վէճհիլէ՛ օնլար Պետրոս իլէ Խնճիլի դայիֆէլէրէ վա՛ղ էթտի տէյիլ ղապղա՛ էթտիլէր : Վարժ . ժն . 1—3 : Լալա՛հ էյէր պիզիմ Պետրոս վէ Յակոբոս վէ Յովհաննէստէ՛ն էյի միանճըմը օլմասայըտը , մէրհամէթ ա՛յա պուլա՛մաղ իտիք : Իմտի տօղըու տօղըույա Վրիստոսա՝ վարալըմ :

16 . կիլմէյէ իւհթաճ քիլիլլէր : Լալ մէրհամէթլի խէլա՛ս էտիճիմիլզ՝ սանա իշպու զիգըլմէթ քէլալարըն իչիւն էպէտի շիւքիւրլէ՛ր օլսուն : Վէ էյէր պիլզ՝ “կիթմէյէ մուհթաճ տէյիլ” խէք , հագգիգաթ կիթմէզիլզ . զիւր սէնտէն ղայրի քիմէ՛ վարալըմ : — Եիւլէն՝ օնլարա սիլզ վէլին : Լաֆէնտիմիլզ օնլարըն իմանընը՝ սընայօր : Պունտան էվիլէլ օնլարըն՝ եէմէյէ վագըթլարը՝ եողըտու (Սալ . 7 . 31 շէրհինէ պագ) , վէ շիմտի օնլարըն եէմէյէ

յիլէլ' . եհմէյէ օնլարա
սի'զ վէրին :

17 Վէ օնլար օնա տէտի-
լէր . Պուրատա' պէշ հքմէք
վէ իքի պալըգտա'ն մա'տա

դա'ամլարը' օլմայօր . զերա օն-
լարըն հանընտա պուլունան ազ
շէյ' ախէրինէ օնտան պիր շէյ
վէ'րմէգտէն քէնտիլէրինէ կիւ-
ճիւլէ եհթիշերտի : 1 աքին
Վ.րիստոսուն շայրտլէրի էյ-
լիքքեանի' օլմասընը էջրէնմէ-
լի տիրէր . հէմ տէ Վ.րիստոս
էմը էյլէտիյի' զէման' քէնտիլէ-
րին հէփ րահամլըգլարընը թէրք
էթմէսինի' վէ մալլէք օլտուգլա-
րը հէր շէյաէն այրըլմասընը'
էջրէնմէլի տիրէր : (3) 16 . 17 :
16 , 17 : 17 . 24 :
17 . 2 : 17 . 11 :
(3) 17 . 29 : 17 . 17 .
2 , 3 : 17 . 7 , 8 :

17. Պէշ էրմէք 17 : 17 . 33 ,
34 : Ս . 17 . 37 , 38 : 17 . 4 , 5 :
17 . 17 . 13 : (3) 17 . 5—9 :
Պուրատա շայրտլէրին պէյիւք
իմանըզըղընը' կէօրիւրիւզ :
Ս'ոմէս պունուն ա'յնի պիր ի-
մանըզըղ կէօպթէրտի : (17) 17 .
21—23 : Եղիսէնին խըզ-
մէթքեարը տալի էյլէ էյլէտի :
17 (17) 17 . 42—44 : 17
պագ 17 (17) 17 . 1 , 2 : Ս . 17 .
19 , 20 : Վ.րիստոս 17 . 17 .
տիրիւզ պիղէ հէր նէ քի էմը
էտէ'րսէ քի ետիալըմ' տիւնեա .
տէ պուլունան հէփ աճլարը պէս-
լէյէլի'մ օլտուն' մէգարլարտան
հէփ էթիւլէրի տիրիլտէլի'մ օլ-
տուն' եա հէփ կիւնահլարըմըզը
թէրք էտիալ' Ս . 17 . 17 . ա'գիւզ
օլտուղու կիպի ա'գիւզ օլալըմ'

շէյիմիզ էօ'գ տուր :

18 Վէ օ տէտի . (Ն)լարը
պանա պո'ւրայա կէթիլին :

19 Իմտի խալգա է'մը
էթտի քի' օթլարըն իւզէրի-

օլտուն' օնուն գուվէթի իլէ'
հի'շ վէսպէսէ է'թմէյէրէք պիր-
տէն էթմէլիյիզ : Պապ Ժ . 13
շէրհինէ պագ :

18 . (Ն)լարը պանա պո'ւրայա
իլէլիլին : Պիղ' փուգարայէ հէր
նէ վէրիւր իսէք , Ինճիլին տա-
ղըլմասը իշիւն հէր նէ քի վագֆ
էտէր իսէք , հէփիսինի' է'վէլա
Վ.րիստոսա' կէթիլմէլիյիզ , քի
օնլարը միւպարէլէսին : Պիղիմ
դա'ամրմըզ վէ էսվապարըմըզ
վէ հէփ իշէրիմիզ' հէր նէ օ-
լուրսա օլտուն' թէնիմիզէ տայիր
օլտուն' ճանըմըզա' տայիր օլտուն'
քէնտիմիզէ եա ախէրէրինէ' տա-
լիր օլտուն' ճիւլմէսի Վ.րիս-
տոսա' կէթիլմէլի տիր : Պու'
հէր շէյի Բապա' կիպի եալի-
մագ տըր (Վ . 17 . 23) , վէ պէ-
րէքէթ պէքլէմէնին եալընըզ
եօլու պո'ւ տուր : Ս . 17 . 17 .
րըն' էլլէրինտէ պուլունան պէշ
էքմէյի վէ իքի քիւլէք պալըգ-
լարը պու գատար պին աճ էր-
քէք վէ դարը վէ չօճուգլար
պէյնինտէ թագսիմ էթմէլէրի'
էվվէլա օնլարը կէթիլիպ Վ.ր-
իստոսուն էլլէրինէ դօմասալար
ըտը' նէ' Փայտէ էտէրտի :

19 . 17 . 17 . 17 . 17 . 17 .
օլտուն' : (Ն)թուրունլար
լուղէթի Եունանիճէտէ' Եհհու-
տիլէրին օլ զէմանտէ դաա'մ եհ-
մէտէ օթուրտուգլարը վէճհ իւզ-
րէ' եա'ն կէլմէք տիր . վէ օն-
լար էլլիշէր վէ եիւզէր պիր
եէրտէ' դագըմ' դագըմ' օթուր-

նէ օթուրսունլար . վէ պէշ
էքմէք հէմ իքի պալըզը ա-
լըպ' կէօյէ' պազտը , վէ միւ-
պարէքլէտի . անտէն փարա-

լայըպ' էքմէքլէտի շայիրտլէ-
րէ վէրտի , շայիրտլէ'ր տէ
խալգա' Լէրալէէ :

20 Վէ հէփիսի եէտիլէր ,

տուլար : Ս'ալի . Դ . 39 , 40 :
Վ'ալի . Թ . 15 : Վ'րիստոս
Լ'ֆէնտիմիզ' պինիհայէ էյլիյի
իլէ' օնլար իչիւն չէօլտէ սօֆրա-
լա'ր գուրար : Հէմ տէ պո'ւ
վէճհիլէ օնլարն սայըսը գօլայ
անկլաշըլա պիլիլիտի . եօղիսէ'
էյլէր օնլար պիլիլի եէրտէ պիլիլի
քիպ' պա'ղըսը պապտա վէ պա-
ղըսը օթուրսուն վէ պա'ղըսը կէ-
զէր իսէլէր իտի , հի'չ քիմնէ
պիլիլի տէրէճէ սահիհիլէք իլէ օն-
լարն սայըսընը թատգիգան պի-
լէ'մէզ իտի : Պա'ղը քիմնէլէր
օնլարը պէշ պին' ալիլէրլէրի օն-
պէշ' եա իյիլիմի' եա էլիլի' պին
տէյէճէքլէրիտի : — Ս'ի-պարէ-
լէպ' : Եէհուտիլէրին պէյ-
նիւտէ ա'տէթ իտի քի' ֆամիլեա-
նըն պապասը' դաա'մտան տա-
հա քիմնէ ալմադտան' օնու էլի-
նէ ալըպ Լ'լահա շիւքըր տուն-
տուն : () զէման Եէհուտիլէ-
րին գուլանտըզը տուա'նըն տու-
րէթի պո'ւ տուր քի' "Ս'իւպա-
րէք սին' եա' Բապպ Լ'լահալըզ'
տիւնեանըն փատիշահ' քի' պու-
դաա'մը վէ պու իչքիլի եէրտէն
վէ ասմատան հասիլ էյլէտին" .
Հէ'ի նի'մէթլէրիմիզ եօգարը-
տան' կէլիլէր , վէ օնլարը'
կէօքտէքի օյան փէտէրիմիզին
էյլիլէքեանի էլի պիլիլէ' եօգարը-
տան վէրիլ կիպի դապուլ էթ-
մէլիլիզ : Լ'ֆէնտիմիզին ի'պ-
րէթինէ' կէօրէ' դաա'մընըլա
տայիմա պէրէքէթ դալապ էթ-
մէլիլիզ , վէ թէշէքքիլէր իլէ
պիլիլէ իհսան օյունան ա'ղիմ նի'
մէթլէրին դատրինի պիլիլի վէ

խաղըմըզտա' սագլամալըլըզ :
Պապ Ժե . 36 , իլ . 26 , 27 :
ալմա . Թ . 13 : Ս'ալի . Դ .
6 : Ժե . 22 , 23 : Վ'ալի . իլ .
19 : իլ . 30 : Յ'ալ . Դ . 11 ,
23 : Վ'ալ . իլ . 35 : Ս'ալի .
Ժե . 6 : ալմա . Թ . 16 ,
31 : Ժե . 24 : իլ . 17 :
ալմա . Դ . 4 , 5 :

20 . Վէ Գօյալար : () Ն-
լար ա'ճ օթուրսունլար , լաքին
գօգ գալգուրար : () Նլար' պու
պու եէտիլէր , չէօյլէ' քի' արթըզ
խաթմէզլէրիտի : Տիւնեայը եա-
րատան' դաա'մը' տա եարաթտը ,
վէ օնու պո'ւ էթտի : Վէ պու'
տահա Վ'րիստոս Լ'ֆէնտիմիզին
էլիլիտէ օյուլա' օնու տօղըա'ր ի-
քէն' եա Լ'աքեալար օնու
թադսիմ էթտիլէրի վաղըթ'
եօլսա պիլիլի միգտարի' խալգ եէ-
տիլի' զէման մը օլտու տէյիլ
սիւալ էթմէսի պօշ' վէ պիլիլէսի
մէհէլիլիզ պիլիլի շէյ տիլ : Պապ
ալմա . Ժե . 12—16 : Դ
ալմա . Դ . 1—7 , 43 , 44 :
— Փարալարն ալմալիլիտան...

Գարալար : () Նլարա պու-
նու էթմէյէ' Տիւնեա Լ'ֆէնտի-
միզ էմը էյլէտի (Յ'ալ . Դ . 12) ,
չէօյլէ' քի' իլէ պիլիլի շէյ զա'յ
օլմալըն : () պիլիլէ' իտարէ'
էյլիլէտիլ : Հի'չ պիլիլի շէյ իս-
րաֆ օլմամալը , հի'չ պիլիլի շէյ
ալթըլմամալը տըր : Հէփ դաա'-
մընըլ Լ'լահալըզ' կէլիլի , վէ
օնտա պիլիլի նէվ' ա'ղիլէլէք վար ,
վէ օնու տուր կիպի Տըֆը օ-
լունմալը տըր : զիւրա էյլէր
պիլիլէ օ' գատար չօգ իսէ , քի

վէ տօյտուլար , վէ փարչալարն արթանննտան՝ օն իքի տօլու սէփէթ գալտըրտըլար :

21 Վէ եէյէնլէր՝ գարըլարտան վէ չօճուգլարտան մա՛տա՛ պէշ պին գատար էրքէք իտի :

Ճիւմէսինէ իջթիաճըմըզ օլմասըն , տալիմա՛ մուճթաճ օլան չօգ ախէր քիմնէլէր վար : — () Ինչ քօղաւ « Եփէթ » , Պուգա՛ամըն արթմասը նէ՛ գատար ա՛ճալըպ օլմուշուտու : Պունտան էվվէլ պունուեն ճիւմէսի պի՛ր սէփէթ տօլուտու տէյիլ-իտի . լաքին շիմտի Տէ՛ր պի՛ր շալիտ իշիւն պի՛րէր օլարագ՝ օն իքի սէփէթ վար : () Երբ Քրիստոսա իղաաթ էտիպ՝ էլէն-րինտէ օլանը վէրտիլէր , վէ շիմտի օնլարըն տաճա՛ զէյատէ դանիմէթի վար : Պ . Գ . Գ . 38 : Լ . Գ . Գ . 24 :

21 . Պէշ պին գատար էրքէք : Իշիեր Տէր սօփրատա էլիշէր քիշի օթուրտո՛ւ իսէ , եա՛լընըզ էրքէքլէրտէն իպարէթ օլարագ իիւզ սօփրա՛ օլուրուտու : Իշրքէք՝ գարը վէ չօճուգ օլարագ ճիւմէսի սէքիզ եա օն պին ճան օլմալը իտի : Պու նէ՛ ա՛ղէմ պի՛ր միւճիգալթ իտի : Պուն-նուն թէսիրի խալզըն իւզէրինտէ պէյլէ՛ պէյիւք իտի քի՛ օնլար Քրիստոսու գութմաղա վէ օնու փատիշա՛ճ էթմէյէ իսթէտիլէր : Լաքին էյվաճ օնլար սալթ տիւնեալի նի՛մէթլէր արարալար-ըտը , վէ իսթէրլէրտի քի՛ կէ-չիմէրինի էմէքսիլզ էլէ կէթիւրսինլէր : () Երբ ետիլէր , տօյտուլար , վէ Քրիստոսուն տիւն-

22 Վէ տէր ա՛գապ Յիսուա շայիրտլէրինէ զօ՛ր էթտի , քի թա խալզը սալըվէրէնէտէք՝ օնլար գայըղա կիւրիպ օնտան իլէրի էօթէ եա գայա՛ վարսընլար :

23 Վէ օ՛ խալզը սալը

եալի նի՛մէթլէրինի գապո՛ւլ էթտիլէր . լաքին օնուն օնլարա սուենտուղու բուճանի պէրէքէթլէրին Տէ՛ր պի՛րինի բէտտ էթտիլէր . վէ Քրիստոսուն եանրտան՝ էպէտի մուճթաճըգտա վէ սէփիւլիքտէ Տէլաք օլմաղա՛ պրըլարըլար : () Գ . Գ . 14 , 15 , 25—31 , 66 :

22 . () Երբ շայիրտլէրինէ զօ՛ր էթտի : () Երբ Տէր ա՛գապ Յիսուա շայիրտլէրինէ զօ՛ր էթտի , քի օ՛նլարըն Քրիստոսու փատիշա՛ճ էթմէյէ գարար գըլմալարը՛ իտի : () Գ . Գ . 15 : () Երբ շայիրտլէր՝ գապիաթը իլէլ պու խուսուտա խալզ իլէ իթթիֆագ էտէճէք օլտուգլարը իշիւն , () Խուսու Իշիւնտիմիզ օնլարա էմը վէ իպրա՛մ էտէր , քի օնսո՛ւլզ կիթսինլէր , վէ տէնիլին էօթէ՛ եագատընա կէսսինլէր :

23 . () Երբ խալզը սալըլէրէնէ պէլէր : () Երբ Տէր իւզէրին օլունա պիլիւր քի՛ պա՛ղլարը շայիրտլէրին տէնիլտէն կիթտիլէրինի կէօրիւն-ճէ , () Խուսու օնլարըն պիլէսինճէ սանմաղըլա չօլուգ չօճուգլարը վէ տօսթլարը իլէ կիւրիւլթիւսիւզ էվլէրինէ՛ տէօնէ՛ ճէքլէրիտի . վէ պաղալարը՛ օնուն սէօզիւ վէ պէրէքէթ ուտուա՛սը՛ իլէ կիտէճէքլէրիտի : Լաքին եանընտան պրըլմաղա

վերինձէ 3 տուա՝ էթմէյէ
թէնհաճէ տաղա՝ չըդտը .
վէ ախշամ օլունձա՝ օրտտա

եալընը՝ զ իտի :

24 Լմմա գայրզ հէմոն
տէնիզին օրթասընտա օլուպ՝

իմթինա՝ էտէն սայիրէրինտէն՝
միւմբիւնիւ մերթէպէ կիզլի. քէն-
տիսի այրլտը : Յով. 7. 15 :
— Տուա՝ էթմէյէ Թէնհաճէ պա-
ղա՝ չըգտը : Պապ 7. 6 շէրհինէ
պագ : () րայա՝ միւնէվիէ՝
կիւնէշին՝ կէնիշ ա՝ զիմ տէնիզին
էօթէսինտէն պագտըղընը՝ եա-
խօտ այրն հէփ կիւզէլիյի իլէ
տօղտուղունու սէյր ու թամաշա
էթմէյէ տէյիլ՝ իլա տուա՝
էթմէյէ չըգտը : () պիզիմ
կիպի կիւնաշքեար սէյիլ իտի ,
վէ իգրար էտէճէք կիւնաշարր
եօղունտու . լաքին օ՝ զայի՝ ֆ վէ
մուէթաճ օլան դապիա՝ թիմիզէ՝
մալիք իտի , վէ պիզիմ կիպի՝
նէֆէս ալմաղա հապայէ՝ հէմէք
իշիւն էթմէյէ՝ իշմէք իշիւն սույա՝
վիւճիւտիւնիւ րահաթլանտըր-
մագ իշիւն ույգույա վէ եօր-
ղունլուղունու ալմաղա իշթիա-
ճը՝ վարրտը , վէ պո՛ւ շէյլէրին
ճիւմէսի Լլաշտա՝ն կէլիւր . իմ-
տի պունլարա նայիլ օլունտու-
ղու իշիւն՝ Լլաշա թէշէքքիւր
ա՝րզ օլունմալը տըր : () պի-
զիմ կիպի տիւշմէնլէր վէ իմթի-
հանլէր օրթասընտա իտի , վէ
իճրա էտէճէք ա՝ զիմ պիր խըզ-
մէթի՝ վէ չէքէճէք աղըր էզե-
յէթլէրի վա՝ր իտի , վէ հէր պիր
ատըմընտա՝ եիւճէլէրտէն եար-
տըմա վէ գուվէթէ՝ իշթիաճը՝
վար իտի : Պապ 7. 20 , վէ
ԺԳ , 24 շէրհինէ պագ : Հէմ
տախի օնուն՝ քէնտիսին Փագիր
վէ զայի՝ ֆ շայիրտէրի իշիւն՝
իմանլարը զայիլ օլմասըն տէյիւ
տուա՝ էթմէյէ՝ վէ ո՛ւմումի

Վիլիսէսի իշիւն հէ՛ր պիր տի-
յար ու մէմէքէթտէ իհտաա ու-
գայիմ օլուպ փա՛ք օագլանսըն
տէյիւ եարտըմ պուլմասընա շէ-
ֆաա՝ թ գըլմաղա՝ վէ քէնտիսին
լուզֆ ու ի՛նայէթինի թահգիր
էտէնլէրին հայլինի Լլաշըն հու-
ղուրունտա աղլամաղա իշի՛ իտի :
— Եալընը՝ իտի : կէճէ գա-
րանլըզ վէ սօղուգ օլուպ՝ օրտտա
րահաթսըզ իտի . լաքին օ եա-
լընը՝ գալտը , տէյիլ երլտըզ-
լարը սէյր էթմէք իշիւն՝ իլա
երլտըզարը եարտտան Լլաշ
իլէ շիւքէթ ու իլհագլըզ էյլէ-
սին : () տիւնեատան վէ տիւն-
եանըն հէփ քիպրինտէն վէ ճէ-
հալէթինտէն վէ նափաքըղըն-
տան վէ զուլմունտան վէ ֆէնա-
քեարըղընտան ուզաղա չէքիլիպ՝
նիհայէթիսիզ փաք վէ էյի վէ
քէնտիսի մուհապպէթ օլան Լլա-
շա իլէ մուսահիպէթ էթմէքտէն
հազզ էթտի : Հէփ ինսանլարտան
մէտհ օլունան վէ ինսան ի՛զգէթ
ու ի՛թիպարէրինտէ օլանլար՝
տուա՝ վասըղասի իլէ պիր չօգ՝
Լլաշ իլէ եալընը՝ գալընլար ,
քի մաղըուրուգտան վէ պաղըլ
էօյիւնմէտէն հըֆղ օլունտու-
լար : Պո՛ւնձիլէյի թէնհայէ
վարըպ տուա՝ էթմէքտէն հազզ
էթմէյէն հէր ատէմ՝ Վրիստոս
կիպի տէյիլ տիր :

24 . Տէնիզլն օրթասընտա :
Յովհաննէս տէյօր քի (7. 19)՝
“ օնլար իյիրմի պէշ եախօտ օ-
թունզ զէլլէ՝ գատար քիւրէք
չէքտիլէր ” : Ետսի պուշուգ
միգտարի Եէհուտի զէլլէսի պիր

տալըսալարտան չալգանը՝ ըտը . զերա ըիւզկեար գար շը՝ իտի :

միւ օլուր , շէջլէ քի պիւթիւն կէճէ՝ օնլար տէօրթ միւ գատար կիթմիշէրիտի , վէ պո՛ւ մինվալ իւզգէ օնլար՝ Տէման տէնիզին օրթասընտա՝ իտիէր : Պապ Դ . 8 շէրհինէ պագ : — Տալալարտան չալգանըրը : Պապ Ե . 24 շէրհինէ պագ : — Իւզկեար գալը իտի : Եւսիրտէր պօրճ եօլունտա իտիէր , լաքին միւշքիւ վէ սըգընթըյա՝ օղըատըլար : Իւզկեար շէտիտ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ գարշը՝ իտի : (Նլար գըյըտան այրըլտըգլարը վագըթ՝ իշթիմալ քի իքի եա իւշ սաա՝թտա գարշըքի եագայա կէշէճէքլէ՝ մէմիւլ է տէրլէր իտի . լաքին օն եա օն պիր սաա՝թ զօրլու քիւրէքտէն սօնկրա՝ օնլար սա՝թ եարը եօլա՝ գատար վարա պիլտիէր : Աէրի տէօնմէսի՝ Տէր պիր վագըթտա՝ օնլարա գօլալ իտի . չիւն քի ըիւզկեար օնլարը՝ եարըմ սաա՝թտա կէրի կէօթիւրիւրիւտիւ : Լաքին Բրիստոս օնլարա էօթէ՝ եագայա կիթմէյէ էմրէթմիշիտի , վէ օնլարըն պօրճո՛ւ իտի . քի Տէր պիր միւշքիւ վէ կիւճիւյէ՝ գարշը ճէնքլէշէրէք պոնու էթսինլէր : Պօրճուն եօլու՝ էմիիյէթ ու սէլամէթին եօլու տուր . վէ տալիմա՝ ճէնքլէշէճէյիմիզ ֆուրթոնալար Տէր նէ գատար Տիյպէթըլ օլալա՛ր տա՝ օնտա՝ պուլունմաղա ճէ՛հա էտէիմ :

25. Տէօրպիւնճի՝ նէվպէթինալէ : Եէհաւտիէր էքքի զէման տէ կէճէյի իւշ նէվպէթէ՝ թագ

25 վէ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէվպէթինտէ՝ Եիւտու տէնիզին իւզէրինտէ

սիմ էտէրլէրիտի , քի Տէր պիր գրսմը տէօրտէր սա՛աթ իտի , վէ պու ա՛պէր ա՛տէթլէրինտէն իտի : Իւք նէվպէթի՝ Ուլ . Բ . 19 տէ՝ զիքր օլունուր . օրթա նէվպէթի՝ Պապ . Է . 19 տէ , վէ սապա՛հ նէվպէթի՝ Եւշ ժգ . 24 տէ զիքր օլունուր : Լաքին Պուրթարըմըզըն զէմանընտա՝ կէճէ տէօրթ նէվպէթէ՝ թագսիմ օլունուրուտու , վէ պու ա՛տէթ Զոուվա սօլտա՝թարընտան իհտաս օլունմուշուտու : Պու տէօրթ նէվպէթի՝ Տէր պիրի իւշէր սա՛աթ օլուպ՝ իլքինէ ախշամ նէվպէթի՝ իքինճիսի կէճէ՝ եարըսը նէվպէթի՝ իւշիւնճիւսիւ խօրօս էօթիւմիւ նէվպէթի՝ վէ տէօրտիւնճիւսիւ սապա՛հ նէվպէթի տէնիւրլէրիտի : Ուլ . Ժգ . 35 : — Տէնիւնիւպէթինալէ՝ Եիւրիւյէրէր : Տէնիւ իւզէրինտէ եիւրիւյէն իքի պագ թասվիրի՝ էքքի Սըսըլըլարըն թասվիր Տարֆլէրինտէն օլուպ՝ միւմքիւնսիւզլիւք պէյան էտէրիտի : Տէնիզին տալըսալարը՝ իւզէրինտէ եիւրիւմէք՝ Լալա՛հ մախսուս պիր շէյ տիր : Պու նո՛ւ էտէ պիլէն՝ Տէր շէյի էտէ պիլիր : Տէնիւզ օնոն տուր , վէ տալըսալարընա օ՛ հիւքիւմէթ էտէ պիլիր , վէ օնու նաղընլըընը օ թէքքին էտէ պիլիր : Յալ . Թ . 8 : Ուլ . Դգ . 3 , 4 : ճգ . 3 : Ուլ . Դ . 48 : Յալ . Դ . 19 : Յալ . Դ . 2 , 5 , 8 : — Օնլարա՝ իլիւր : Յիտու Լֆէնտիմիզին շայիրտէրինէ կիթտիլի զէման կէճէնին տէօրտիւն

իզգիւրապէ՛ տիւշիւս տէտիւ-
լէ՛ր քի՛ խէյսա՛լ տըր . վէ
գօրգուտան՝ պաղըրտըլար :

27 Ախուս խսէ տէ՛ր ա՛-
գաս ոնլարա սէյլէյիւս տէ-
տի . Նիւրէքլէ՛նին , պէն իմ ,
գօ՛րգման :

օնլար օնուս օլտուգլարընր պի-
լէն . քիմսէլէ՛ր Տի՛չ պիւր շէյտէն՝
էօլիւմտէն՝ պիլէ խալփ էթմէլի
տէյի՛լ տիրլէր :

Խշպու մահալտէ՛ իւչ միւ-
լաշագա թագտիմ էտէրիզ :
1 . Վրիստոս Լփէնտիմիզ չօգ
տէֆա՛ քէնտի խաղընա ֆուր-
թո՛ւնատա կէլիւր : Վրիստոս
չօ՛գ քէրրէ քէնտի խաղընա՛ միշ-
նէթ ու սրգլէթ՝ ֆագիրլիք՝
դարտ ու գօվալայըլ՝ խասթա-
լըգ՝ վէ պուսուս կիպի տէրտլէր :
վագթընտա կէլիւր : 2 . Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզ քէնտի խաղը-
նա պու վէճիլէ կէլտիյի գէման՝
չօգ քէրրէ օնլար՝ գօրգու վէ
սրգլէթ իլէ տօլու տուրլար :
(Օնլար պուլուլթա կիրտիքճէ՛
գօրգարլար : Պ աւ . Թ . 34 :
(Օնլար քէնտիլէրինէ պիւր շէյին
եագլաշտըղընր կէօրիւրլէր ,
քի օնու փէք Տիյպէթլու պիւր
շէյ գըյաս էտէրլէր , վէ օնլա-
րըն իւզէրինէ գօրգու վէ տիթ-
րէմէ՛ տիւշէր : 3 . Վրիստոս
քէնտինի օնլարա պէյան էյ-
լէտիյի կիպի , օնլարըն գօրգու-
լարը մահճվ օլուր , վէ եիւրէք-
լէրի թէսէլլի՛ պուլուր : (Օն-
լարըն էլէմ ու գասալէթլէրի
քէնտիլէրինէ ա՛ղիզլէնիլլէր ,
վէ Ասկուր կիպի՝ “Պուսլարըն
ճիւմլէսի պաշըմա կէլտի ”
(Օսկուր . խթ . 36) տէյէճէքլէրի՛

28 Վէ Պետրոս օնա ճէ-
վաս վէրիւս տէտի . Նա՛
Բասպա՛ էյէր սէն խսէն , պա-
նա էմը էյլէ քի՛ սուլարըն
իւզէրինտէ սանա՛ կէլէյիմ :

29 Վէ օ տէտի . կէ՛լ .
իմտի Պետրոս գայըգտան է-

եէրինէ՛ Տէ՛փ էլէմլէրի իշէն
Լլլաճա շի՛ւքը էտէրլէր , վէ՛
“Ե՛ միւպարէք տէրա ու է-
լէմ , նէ՛ գէնկինէտիճի ֆա-
գիրլիք , նէ՛ շիֆա՛ վէրիճի խաս-
թալըգ , նէ՛ շաղըլգ կէթիւրիճի
գօվալայըլ , նէ՛ էօմիւր վէրիճի
էօլիւմ , է՛յ էօլիւմ թիքէնին
Տա՛նի , է՛յ մէղար՝ եէմէն Տա՛-
նի ” տէրլէր :

28 . Պասա է՛յը էյլէ . . : Է-
լէյի՛ : Պետրոս՝ դապիա՛թտան
ճէսարէթլի իլէրի՛ սէյիրտի՛
թիզ՝ աթիգ՝ քէնտինէ կիւվէնիլ՝
վէ չօգ տիւշիւնմէղտէն քէնտի
եիւրէյինտէ օլանը թէ՛զ սէյլէ-
մէյէ մայի՛լ իտի : Պու չօգ
վագա՛լէրտէն աշիքեա՛ր օլուր :
Պասպ ժղ . 22 : Ժթ . 27 : Խղ .
33—35 , 69—74 : Պ աւ . Ե .
8 : Թ . 33 : Խթ . 31—34 :
Աղ . Ժղ . 6—9 : Ժղ . 10 ,
11 : Խա . 7 : Պետրոս Վրիս-
տոստան էջրէնտի , վէ օնուս
պու դապիա՛թը ա՛ղիզլէնտի .
օնուս եանղըլըլգլարը՝ պիլէ
օնա պէրէքէթլէնտի վէ ա՛ղիզ-
լէնտի , վէ Բագեալարըն էն
մէշուր վէ մէմուսուսն պիւրի՛
օլտու :

29 . կէ՛լ : Վրիստոս Պետ-
րոսուս իմանընր՝ օլ եիւզպաշը-
նընքինի՛ էյլէտիյի կիպի (Պասպ
լթ . 10) մէտճ էթմտի , վէ օնուա-
խէր շայիրայէրէ պիւր էօրնէք

նիպ՝ սուլարն իւզերինտէ
եիւրիւտիւ , քի Յիսուսա՛
վարսն :

30 Լմնա ըիւզկեարն շէ-
տիտ օլտուղունու կէօրմէ՛ք-
լէ՛ գօրգտու , վէ պաթմաղա

տէյիւ կէօթէ՛րմէտի . վէ օպի՛ր
դարաֆտան տա օնու՝ աթիգլի
վէ ա՛գրլըզլըզը իշիւն թէքտի
էյլէ՛մէտի , իլւա օնա պիր ֆուր-
սաթ տաճա՛ պրագտը քի՛ քէնտի
գայի՛ֆլիյինի պիլին , վէ Վը-
րիստոսուն գուվլէթինի վէ մու-
ճապպէթինի տաճա՛ էյի էօյրէն-
սին : Պիզ՝ տա՛վէթ օլունմա-
յընճա՛ քէնտիմիզի թէճիքէյէ
սալմալը տէյի՛լիզ : Լաքին Վը-
րիստոս Եֆէնտիմիզ պիզի պիր
պօրծուն իճրասընա տա՛վէթ
էյլէտիյի՛ թագտիրտէ , ըիւզ-
կեար Տէ՛ր նէ գատար սերթ
օլսա , տէնիզին տալալարը Տէ՛ր
նէ գատար պէյիւք օլսա , եա-
խօտ օլ խըզմէթ Տէ՛ր նէ՛ գատար
մուխադարալը օլսա , պիզ Վը-
րիստոսուն լուգֆ ու ի՛նայէթի-
նէ վէ գուվլէթինէ ի՛թիմատ է-
տէրէք՝ ա՛նիտէ կիթմէլիլիզ :
Պիզ՝ օնուն վասըգասի իլէ Տէ՛ր
շէյի էտէ պիլիլիլի : — Սալարն
իւզլընալէ էլիլիլիլի : Պու պիր
պէջիւք շէյի իտի : Վրիստոսա
իման՝ պիր ատէմի՛ սույուն իւզէ-
րինտէ եիւրիւմէքտէն փէք զի-
յատէ ա՛ճայրպ շէյ էթմէյէ գա-
տիր էտէ պիլիլի : — Լուլ . ք .
37 : Փիլիպ . ք . 13 : ա Յիլէ .
Ե . 4 :

30 . Ռիւզլարն շէպիւ օլ-
պաղապալէ կէօրմէ՛ք : () Վը-
րիստոսու պրաղապ պաշա՛ շէյ-
լէրէ պագմաղա պաշլատը , վէ
էօնիւնտէ օյան միւշքիւլէրի վէ
թէճիքէլէրի՛ վէ քէնտինին էլ
գօտուղու իշին միւմքիւնսիւզ-
լիւյիւնիւ տիւշիւնմէյէ սաիտը :

Վրիստոսուն պիր քէլրլէ՛ ըիւզ-
կեարալը վէ տէնիզի աղալա-
տըղընը ունութտու (Պապ ի .
26 , 27) , վէ օ՛ էյէրշի եիւզմէ-
սինի էյի՛ պիլիլի իտի իսէ տէ ,
քէնտինին Տիւնէրինի՛ պիլէ ու-
նութտու , վէ տալալարտան ա-
շաղա՛ տօղու պաթմաղա՛ պաշ-
լատը : Պիւ մինվալ իւզրէ օ՛
Վրիստոս Եֆէնտիմիզին ա՛ս-
քէրլէրտէն գութուլտուղունու
կէօրիւնճէ , օնուն իշիւն պիր
պիւթիւն պէօլիւք ա՛սքէր իլէ
ճէնք էթմէյէ ճաղըր իտի .
վէ գըլըճընը սըյըրըպ՝ սաղա վէ
սօլա մուրուպ քէսմէյէ պաշլատը :
Լաքին Վրիստոսու պաղանմը՝
վէ զէվլէնիլիլիլիլի Տէ՛մ տէօ-
յիւլիւյիւնիւ կէօրիւնճէ՛ ֆուր-
թունանըն վէ գասըրղանըն վէ
թէճիքէլէրն չօղալտըղընը վէ
ըիւզկեարն շիտտէթլէնտիլիլի
կէօրիւնճէ , պիր պէսլէմէ գըզ-
տան պիլէ գօրգմաղա պաշլատը ,
վէ Տիլպէթու եէմիլիլի վէ քիւ-
ֆիւրլէ՛ր իշինէ պաթտը : — Եա-
լապալ՝ պէնի գուլլալ : Եիմ-
տի Պետրոս քէնտի գայի՛ֆլիյինի
կէօրաիւ , քէնտինին Տէլաք մեր-
քէզինտէ պուլունուպ իմտատ ու
եարտըմա՛ մուճթաճ օլտուղու-
նու տույտու , վէ արթըգ Վը-
րիստոսա քէնտիլիլիլիլիլի վարմա-
ղա չալըճաճա գ եէրինէ՛ Վրիս-
տոստան իմտատ տիլէյօր , քի
քէնտինի՛ օնա՛ կէլմէյէ գատիր
էյլէսին : () շիմտի Վրիստո-
սա՛ վէ եալընըզ օնա՛ պագտը :
Վէնտի էլինի օնա՛ տօղու ու-
գաթտը , Վէնտի կէօլէրինի

պաշամաղըլա՝ չաղըրըպ տէ-
տի . Լա՝ Բապա՝ պէնի գուր-
թար :

31 վէ տէ՛ր ա՛գապ Յի-
սուս էլինի ուզատըպ՝ օնու
գուլթուու , վէ օնա տէտի . է՛յ

վէ սէսինի օնա՝ սողորու գալտըր-
տը : Վէնտի եիւրէյնի օնուն
էօնիւնէ՝ տէօթուր : () նուն
պու սունտուղու՝ պիր պէօյիւք
սուա՝ իտի : Պապ Ե. 25 շէր-
հինէ պագ :

31 . Լիւնի ուղարկող . ()
նուն օլ էյլըքքեանի էլի՛ նէ՛ գա-
տար չօգ տէֆա՝ միւպարէքլէ-
մէյէ վէ խէլա՝ս էթմէյէ ուզան-
տը : Սապ . 7 : Սապ .
ա . 31 , 41 : Ե . 41 : Պապ .
7 . 30 : Պէօյիւք վէ եալընը
խէլաս էտիճի Վրիստոս տուր .
վէ օնա ֆէրեատ էտէյլէրին
ճի՛ւմլէսինէ՝ եարտմ էթմէք ի-
չիւն գուտրէթտէ վէ իսթէքլէք-
տէ ղանի՛ վէ հաղըր պուրու-
նուր : Լիւրէի օնլարն իմանը՝
Պետրոսունքի՛ կիպի զայի՛ֆ վէ
օնուն կիպի թա՛ղիրէ մուսթա-
հագ օլսալար տէ , Բապպըն ա-
տընա նիտա էտէճէք օլսալար ,
էլպէ՛թթէ խէլաս պուլաճագ-
լար : Սապ . 7 . 12 , 13 :

— Լիւն ա՛գ իմանը : Պապ Ե .
30 , վէ Ե . 26 շէրհլէրինէ պագ :
— Լիւն վէնլէնլէնլէնլէն : Լիւ-
յէր Պետրոսուն վէսվէսլէնմէյէ
սէպէպի եօ՛գ իտի իսէ , գանտէ
գալտը պի՛ղ քի՛ օնուն ի՛պրէթի
կէօղէրիմիղին էօնիւնտէ՛ տիր :
() նուն թէհլէքէսի՛ տալդալար-
տան տէյիլ՝ իլլա քէնտի վէսվէ-
սէլէրինտէն վէ իմանըղըղըն-
տան իտի :

32 . Բիւլլէար Գինաբ : Պապ

ա՛գ իմանը՝ նէյէ՛ վէսվէ-
սէլէնտին :

32 Պէ օնլար գայըղա
կիրինճէ , բիւղկեար տին-
տի :

33 վէ գայըգտա օլանլար

Ե . 26 : Սապ . 41 : Ե . 23—30 :
Սապ . 7 . 41 : Ե . 51 : Տէ-
յի՛լ սալթ բիւղկեար տինտի ,
իլլա Յովհաննէստէն (Ե . 21)
էօյրէնիրիզ քի , գալըգ տէր
ա՛գապ վարաճաղը մահալէ՛ եէ՛
թիշտի : () ն եախօտ օն իքի
սաա՛թտա՝ կէմի վարաճաղը մա-
հալին եալընըղա եօլուն եարը-
սընը՝ ալա պիլմիշտի . լաքին
եօլուն գալան եարըսընը հէման
պիր գաչ տագիգանըն իչինտէ՛
ալտը : Ե իմտի Վրիստոս օն
լարըն պիլէսինճէ իտի . վէ հէր
շէյ գօլայ վէրա՛սթ իտի : Պու-
նուն կիպի օ՛ պիգիմ ճանլարը-
մըգա կէլտիյի գէման՝ օրատա
օնտան էվվէլ օլան ֆուրթունա
թէսքի՛ն օլունուր , բիւղկեարլար
վէ գասըրդալար տինըլլէր , վէ
հէր շէյ՝ րահաթըգ վէ սէլամէ-
թէ՛ տէօնէր : Եարամաղար՝
չալգանան տէնիղլէ՛ր կիպի տիր-
լէր , վէ օնլար՝ Վրիստոսու քէն-
տի եիւրէքլէրինէ գապուլ էթ-
մէտիքճէ՝ ալա րահաթ վէ սէ-
լամէթ պուլամաղար : Եսապ
ճէ . 20 , 21 :

33 . Լիւն () լիւն :
Լիւն իգրարըն օլունտուղունու
իլք պուրատա օգուրուգ : ()
նուն Սեախ օլտուղունու պուն-
տան էվվէլ ինանըլարտը , լա-
քին շիմտի սահլի՛հան պիլիւրէր :
Ե իմտի օնլար՝ օնուն գուլվէ-
թիստէն վէ ճէլալինտէն տահա՛,
չօղունու կէօրտիւլէր , քի պու

կէլիպ՝ կերէքտէ՛ն Լլաճըն՝
(Օղլուաուն տէյերէք՝ օնա
սէճտէ՛ էթտիլէր :

34 Վէ էօթէ եագայա

գատարընը օնտան էվվէլ կէօր-
միւշէր տէյիլ իտի . վէ շիմտի
օնլարըն իմանը տաճա չօգ գա-
վիլէնտի : Պու ֆուրթուէն՝ օն-
լարա նէ՛ պէօյիւք պիր իճսան
ու ի՛նայէթ իտի : (Նլար օնու՝
արթըգ չիչ ունո՛ւթմատըլար .
վէ օնլար՝ շիւպչէ եօգ տուր քի ,
պունուէն իչիւն՝ վէ պու տիւն-
եատա չէքտիլէրի ախէր չէր
պիր ֆուրթուէն իչիւն՝ օնու է-
պէտէն միւպարէքլէյէճէքլէր :
Պապ Ե . 27 շէրճիւնէ՛ պագ :
— (Նու սէճտէ՛ էթտիլէր :
Պապ ԺԵ . 25 : իթ . 9 , 17 :
Պապ . իթ . 52 : Լաքեայլար
կէօրիւնիւր քի՛ Վրիստոսուն
շիմտի իշէտիլի ա՛ծայըպ իշ-
լէրինտէն՝ էվվէլքի իշէտիլի ա՛-
ծայըպ ա՛լամէթլէրտէն զիյատէ՛
մութէսիր օլտուլար . վէ օնլար
շիմտի՛ տէյիլ պիր գաչը՝ իլլա
ճիւմլէսի կէլիպ օնա սէճտէ՛
գըլտըլար : Պունու էթտիլէ-
րինին ինճիլտէ իլք զիլքի պո՛ւ
տուր . լաքին օնլար շիմտի տուլ-
տուլար քի , տիւնեանըն եարա-
տըճսը օնլարըն արալարընտա՛
տըր , վէ օնա՛ կէօյիւն վէ եէրին
ա՛ղիմ փատիշաճը՝ կիպի սէճտէ՛
էյլէտիլէր : Լլաճըն՝ Վրիստոս
սատէճէ պիր մալը՛ւգ օլտայըտը ,
պո՛ւ միսիլիւ պիր սէճտէյի
գապուլ էթմէգիտի : Պապ Ժ .
Ժ . 25 , 26 : Յայա . Ժթ . 10 :
Իթ . 8 , 9 : Պապ Ե . 2 շէրճիւնէ՛
պագ : Լաքին պիլիմ՝ Վրիս-
տոսուն ինսան օլտուլուէն չէր
նէ գատար իսպաթըմըլ վար

կէլիպ՝ Վեննեսարէթ տիյա-
ընա վարտըլար :

35 Իմտի օ մաճալին ա-
տէմլէրի օնու դանըլընճա ,

իսէ , օնուէն Լլաճ օլտուլուէն՝
տախի օ՛գատար իսպաթըմըլ
վար :

34 . Վեննեսարէթ՝ իւյարնա :
Պու տէնիլին պաթը՛ դարաֆըն-
տա փօրեաս ճանիպինէ տօղըու
կափառնայում իլէ Բեթմայի-
դանըն պէյնինտէ իտի . վէ
տէնիլ օլ դարաֆտա՛ Վեն-
նեսարէթ տէնիլի տէնիլիտի :
Պապ . Ե . 1 : Տիւրերիաս
տախի օ՛լ դարաֆտա գը՛պլէյէ
տօղըու իտի , վէ օրատա տէնիլ՝
Տիւրերիաս տէնիլի տէնիլիտի :
Յայա . ին . 1 : Պապ Դ . 18
շէրճիւնէ՛ պագ :

35 . (Նու գանըլընճա :
Լալգտան պա՛ղըլար՝ օնու կէօր-
մէ՛ իլէ դանըլարըտը , եախօտ
ճիչ տէյիլ իսէ նամընը իշիթ-
մէյիլէ պիլիլէրիտի : Պէլքի
օնուէն պիր ֆուրթուէն ճալատա
տէնիլին իւզէրինտէ տէնիլին
եարըսընա՛ գատար եիւրիւտիւ-
յիւնիւն խապէրի՛ օնլարըն տիգ-
գաթընը ույանտըրտը : (Նլար
շիմտի՛ օլ մէշուր քիմսէյի օր-
թալարընտա՛ կէօրիւյօլլար :
(Նուն՝ օնտան էվվէլ օրայա
կիթտիլի եօ՛ղուտու , վէ օրատա
չօգ գէման տուրաճագ տէյիլ
տիր , վէ պէլքի արթըգ օրայա
կէլմէյէճէք տիր : Պունուէն
իչիւն օնլար՝ քէնտիլէրին չէի
իշլէրինի կիւճլէրինի թէրք է-
տէլլէր , քի օնա՛ կէսիլլէր ,
չէմ տօթթլարընը տա կէթիւ-
սիլլէր : Պու պիր խարմա-
վագթը կիպի իտի , վէ օնու նա-

պիւթիւն օլ էղրաֆ քէօյլու
յէ կէօնտէրտիլէր , վէ հէփ
քէօթիւ հալտէ օլանլարը
օնա՛ կէթիւրտիլէր .

36 Վ է օնա եալլարըրլա՛ր-

ֆիլէյէ կէչմէյէ պրազմալը տէ-
յիլէ՛ր տիր : Վրիստոսու պի-
լէնլէ՛ր՝ կէլտիյի գէման տայիմա
էօյլէ՛ գապուլ էթմէլի տիրլէր :
Սաղ . Թ . 10 : Լաքին էյ
վաճ քի՛ օնու պուգատար ա՛ղ
քիշի պիլիլէր : Յ՝ձ . Թ . 10 :
Տիւնեալի ատէմլէր օնու պիլ-
մէլէր : (Նլար Թէճրիւպէ ի-
լէ՛ օնուն լուգֆ ու ինայէթին-
տէն՝ էյլէյինտէն՝ լէյապէթին-
տէն՝ գըլմէթինտէն՝ վէ գուր-
թարմաղա օլան գուլվէթինտէն
խապէրլէրի օճ գ տուր : (Նլար
պէյլէրէ՛ կիւվէնիլլէր , վէ տէ-
յիլ՝ օնա : (Նլար քէնտիլլէրին
իլլինէ վէ գէնկինլէյինէ կիւ-
վէնիլլէր , վէ տէյիլ՝ օնուն
իլլինէ վէ վա՛տլէրինէ : — Կէօն-
ալէրալլէր : (Նլար Վրիստո-
սու ղայրէթ իլէ իշէ գօտուլար ,
վէ իշլէմէյէ՛ օնուն էլինէ չօգ
իշ գօտուլար : (Նլար՝ եադըն
վէ ուզազ մաճալլէրէ խապէր
կէօնտէրիպ՝ շիֆայէ մուճթաճ
օնլանլարըն ճիւմլէսինի տա՛վէթ
էթտիլէր : Մարկոս տէր քի
(Գ . 55)՝ օնլար սէյիլթտիլէր :
(Նլար միւմքիւնի մէլթէպէ ա՛-
ձէլէ՛ էթտիլէր : (Նլար պա՛ղը-
լարընը դաթըր սէօզլէր իլէ ձէ-
սարէթիւնտիրէրէ՛ր՝ ախէրլէրինէ
քէնտի էլլէրի իլէ եարտըմ էտէ-
րէք՝ վէ սայիլլէրինի քէնտի ու-
մուզլարընտա գալտըրարազ օնա
կէթիւրիլլէրիտի . վէ էօլիւմ մէր-
քէգինտէ պուլունան ախէրլէրի-
նի՛ տախի տէօշէլլէր եախտ

լուր , քի եա՛լընըզ օնուն
էալապլընըն էթէյինէ՛ տօ-
գունսունլար . վէ հէփ
տօգունանլար գուրթուլտու-
լար :

ա՛րապալար իւզէրինէ գալտը-
րարազ կէթիւրիլլէրիտի : Վէօր-
լէրին վէ տիլիլլէրին՝ դօփալա-
րըն վէ խասթալարըն հէր դա-
րաֆտան օնա կէլտիլլէրինի նա-
զար էթմէսի՛ նէ՛ ա՛ճայրպ պիր
սէյրան օլմալը խի : Վրիս-
տոսու հէփ պիլէնլէր՝ օնու պիլ-
մէյէնլէրէ պիլտիրմէյէ պուն-
ճիլէյին ճան ու տիլտէն ղայրէթ
էթմէյէ տայիմա պօրճըլ տուր-
լար : (Նուն Խնճիլ շէրիֆի
հէր նէրէտէ վա՛ղ օլունուր իսէ,
կիւնաճքեարլարը՝ օրայա կիթ-
մէյէ տա՛վէթ էթմէսի պօյնու-
մուզուն պօրճըլ տուր : Պիր
չալըչգան վէ ղայրէթի Վրիս-
թիան՝ պու մինվալ իւզրէ ատէմ-
լէրի Վրիստոսա կէլմէյէ տա՛-
վէթ՝ վէ օնլարա եարտըմ էթմէ-
յիլէ՛ պիր պիւթիւն մաճալլէյէ
ա՛ղիմ պիր պերէքէթ օլա պիլիլ

36 . Վ է օնա եալլարըրլա՛ր-
ալ : Պունլար Վրիստոսա՛ քէն-
տիլլէրինտէն կիթմէյէ նիյազ
էթմէլլէր իտի (Պապ Ե . 34
շէրհինէ՛ պագ) , իլլա օնլար օնա
եալլարըրլա՛ր խի , քի արալա-
րընտա հէփ շիֆայէ մուճթաճ
օլանլարա շիֆա վէ սաղըր՛գ
վէրսին : — Եալլանլա օնուն էա-
մապլըն էթէյինէ՛ պօգունսուն-
լար : Պապ Թ . 20 շէրհինէ՛ պագ :
(Նլար Վրիստոսու՛ օնլարա
սէօյլէմէք՝ օնլարա տօգունմագ՝
եախտ օնլարա պագմագ պիլի-
սրգընթըսընա սալմաղըլա եօր-
մաղա իսթէմէլլէր : (Նլար՝

ՊԼՊ 15 :

1 ՕԼ զէման Երուսաղէմ տէն օլան եաղըճըլար վէ

օնտա էօյլէ պիր շիֆա գուվվէթի ճէօզղունլուղու մէվճուտ պուլունտուղունա ինանըլար քի շիֆա պուլմագ իշին Տէման օնուն էթէյինէ տօգունաճագ գատար օնա եագըն կէլմէսինի քեաֆի սայարլար : — Հէֆ Կօգունանլար Գոնլուլար : (Ն)լարըն ճիւմէսի շիֆա վէ սաղըր գ պուլտուլար վէ շիֆալարը անի վաճիտտէ իճրա՝ վէ սաղըրգալարը թէքմիլ վէ գուսուրսուզ օյտու : (Ն)ուն եանընա իսաթա վէ էօլիւմ տէրէճէսինտէ իքէն գալտըրըլարագ կէօթիւրիւլէնլէր՝ եիւրիւմէյէ վէ քեաֆիլ գուվվէթ իլէ կէրի տէօնմէյէ գատար իտիլէր : Պիւթիւն օլ մէմէքէթտէ նէ գատար սիրիւր վէ սէվինճ օլմուշ օլմալը տըր : Պագ Սապլէ . 7 . 24 , վէ Ը . 16 , վէ Թ . 8 , վէ 26 շէրՏէրինէ :

1 . Եսպըճըլար : Պապ ք . 4 շէրՏինէ պագ : — Փարիսէցիլէր : Պապ ք . 7 շէրՏինէ պագ : — Երուսաղէմի օլան : (Ն)լար օնուն տէրս ու թա՛լիմէրի՛ միւլճիղաթիւրի՛ եէնի թա՛լիմաթիւրի վէ իսաղըն պէյնինտէ օլան ի՛թիպարը իսուսուսունտա իշիթտիլէր , վէ կէօրիւնիւր քի՛ սէքսէն գատար միլ ուղագ մաճալտէն մախսուսէն կէլտիլէր , քի օնու տիգգաթիլէ կէօղէթսինլէր , շէօյլէքի՛ օնա՛ գարշը պիր շէյ պուլմաղա գատար օյտունլար : Սապլէ . 5 . 1 : — Հէմ տախի

Փարիսէցիլէր Յիսուսա կէլպ՛ տէտիլէր .

2 Նի՛շին շայիրտիլէրին՝ իսթիարըլարն սըփարըշընա

Սապլէ . 16 . 15 : Ղալ . 17 , 21 : Ժա . 53 , 54 :

2 . Իլիլարըն սըփարըշընա : Սապլէ . 5 . 2 , 3 : Ղալ . 14 : Ղալ . 7 . 8 , 20—23 :

Սապլէ . 18 : ԵէՏուտիլէր զիւլիւմ էտէրլէր իտի քի , Սոփէս Սինա տաղընըն իւղէրինտէ իքէն , օնա՛ պիրի Տալէա Միճտի Ղատիմտէ մէվճուտ օլան եաղըլմը՝ վէ օպիրի պապատան էվլստա սըփարըշ օլուպ եաղըլմալմը՝ իքի՛ դագըմ նօմօսար վէրիլտի : Ա է տէրլէր քի իշպու եաղըլմալմը՝ նօմօսու Սոփսէս վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ՝ Յեսույա թէսլիւմ վէ սըփարըշ էյլէտի , վէ օտախի գատըլարա՛ վէ օնլար փէյլամպէրլէրէ սըփարըշ էտէրէք՝ պու մինվալ իւղըն թաճրիւր օլմունմալմը՝ Տրֆղ օլունտու : Քրիստոս Իֆէնտիմիզին մէվլուտունտէն իքի եիւզ էլի գատար սէնէ սօնկրա՛ Միզիլ լագըպը իլէ Յուդա իսմինտէ պիր ըապի իշպու սըփարըշէրին ճիւմէսինի ալթըր գըսըմտան ի՛պարէթ պիր քիթապա թաճրիւր էյլէտի : Պունա՛ Սիշնա՛ եա՛նի իքինճի նօմօս թէսմիյէ օլունտու : Իշպու ալթըր գըսըմտան ի՛պարէթ օլան Սիշնայը թէֆսիր էթմէք իշին՝ թալմուտ իսմինտէ իքի քիթապ եաղըլտը . վէ պու թալմուտու տախի թէֆսիր էթմէյէ՛ պիր չօգ շէրՏիլէ եաղըլմաղա լաղըմ կէլտի : թալմուտարըն պիրի՛ 300 թարիխնտէ եաղըլպ՛ պիր ճիւր .

ա'սը' օլուրլար . զերա եքմէք եւտիբլերի զէման' ելլերինի

տէն ի'պարէթ օլան' Երուսաղէմ թալմուտու տուր . վէ օպիրի' 500 թարիսի մէհէլլերինտէ եազըլան' Պապիլօն թալմուտու տուր , քի պու' օնիքի ճիւտ տիր : Իշպու թալմուտար' Ս'իշնա վէ շէրհէր ճիւմլէսի պիրլիքտէ կէմարա' թէսմիյէ օլունուր : Ս'իշնատա պուլունան սըփալըշար զայլէթ չօգ' վէ փէք մէհէլլիզ շէյլէր տիր . լաքին կէմարա' Ս'իշնատան պիգըյաս տաճա' զիյատէ պիմանա իքէն , չալէա Եէհուտիլլերին պէյնինտէ ազիմ ի'թիպարտա' դութուլուր , վէ Ֆիլվազի' ինտլերինտէ էն ա'զիմ Տիւքմ ու նուֆուզէ մալիք օլուպ' կէրէք Ս'ովսէստէն կէրէք Փէյղամպլերլէրտէն չօգ զիյատէ մուհիմ սայըլըր : (Ն)լարձէ' կէմարա Տէր շէյ տիր . Ը'ճտի Ը'թիգ օնա րուպարէն Տիշ պիր շէյ տէյիտիր : (Ն)լար' Ը'լաճըն տէտիյինէ պագմազլար . լաքին առէմլէրի'ն տէտիյինէ չօգ պագարլար : Պիլաքս' Յիսուս իշպու առէմ թէն պիշլերինի կէօզլէթմէզիտի . լաքին նօմսու վէ փէյղամպլերլէրի ա'զիզ սայարըր : Պապ Ե . 17 շէրհէնէ պագ : — Ը'լէրինի Եայգա'նալար : Ը'յէր պիր առէմին էլլերի եայգանմաղա մուհիմաճ իսէլէր , օնլարը եայգամասը փէք միւնսիպ տիր : Պու' քիւլլիյէն թէմիլլիք վէ էտէպէ մէրպուդ պիր շէյ տիր : Լաքին Փարիսեցիլէր օնու տինէ մէրպուդ պիր շէյ էտէրլէրիտի . վէ օնլար պուլուսուստա պիր չօգ տիվանէճէ գանուշլար գուրմուշլարըր . մէսէլա' նէ գատար սու գուլանմագ' վէ օնու գաչ քէրրէ տէ

յիշտիրմէք' վէ էլին Տէմ գօյուն նէրէսինէ գատար եայգանմագ' սույու նէ' վէճհիլէ գուլանմագ' պիրտէն գաչ քիշի եայգանա պիլմէք կէրէք միսիլլիւ շուրուդլար թա'յին էթմիլլէրիտի : Պիր առէմին քէնտի էլլերինի եայգամաղա Տաճէթի օլսա' տէ օլմասա տէ' օնլար տէրլէր իտի քի' օմուդլագա պուլուն էթմէլլ տիր , Եօզիսէ խէլաս պուլամաղ : Եայգանմամըշ էլլէր իլէ էքմէք եէմէսի' զինա' գատար Ֆէնա պիր շէյ սայըլըրտըր : Ը'յէր օ' Ը'լաճըն պիլթիլն նօմսուլուն գոլթմասայըրտըր , օնլարձէ քիւլլէք պիր շէյիտի' լաքին օ' էյէր Տէփ պու տիվանէլիքլէրի սագա'մասա իտի , պիր Տիւրետիկոս' տինսիզ' իմանսըզ' Ը'լաճըն վարըղընը ինքեար էտէն' մէլուն պիր քիմնէ սայըլըրտըր : Ը'քրաճամ' Տիվսէփ' Ս'ովսէս' վէ Պաւլիթ կիպի զաթլար օլա'սիրտէ պուլունսալար իտի , օնլար սինակոկտան րէտա' եանի աֆօրօզ օլուրլարըրտըր , չատըրլարը ալթիլնթ օլունուրուտու , վէ գօյունլարը վէ տալարլարը սիւրիլլիւր իտի : Եղիա վէ Պանիէլ միսիլլիւ փէյղամպլէրլէր օ'լ գէմանտէ Տայաթտա օլսալար իտի , օնլար գաշլար իլէ էօլտիւրիլլիւրլէրիտի : Ս'ովսէստէն վէ փէյղամպլերլէրտէն տէրէճէսիզ պէզիլէք պիր զաթ' Ը'լաճըն քէնտի Օղլու միսիլլիւ պիր զաթի շէրիֆ կէլիպ' օլ գէմանտէ Փարիսեցիլլերին արասընտա էօմիլլիւր սիւրէճէք օլսայըրտը , օնլար' " (Ն)ու գալտըր . օնու խաչա' չըգար " տէյիւ պաղըրըրլարըրտըր : — Լաքին էյէր

եայգամազլար :

3 Վէ օ՝ ճեվապ վերիպ
օնլարա տէտի . Նի՛ չին սի՛ղ

պու սրփարըշէր՝ Ս՝ոփսէսին
նօմօսու գատար նաֆըզ՝ վէ
օնուն իլէ միւսափի հիւքիւ-
մէթէ մալիք իսէլէր , նաճըլ
օլոյօր քի՛ Ր՝ճտի Ր՝թըգտէ
զիքը օլունան Եէհուտիլէրին
պո՛ւնձէ ա՛սըլըզլարը արասընտա
հի՛չ պիր փէյղամպէրտէն պուն-
լարըն իճմալ օլունմասը՝ տախի
զիքը օլունմայօր , վէ օնլարըն իւ
զէրինէ կէլէն պէլալարըն՝ եէսիր-
լիքէրին՝ խարապըզլարըն՝ վէ
վերանլըզլարըն հի՛չ պիրի պու
սրփարըշլարըն իճմալի սէպէ-
պինտէն օնլարա կէօնտէրիլիշ
տիր ասլա տէնիլմէյօր : Եէհու-
տիլէրին էն ա՛լիմի պունա պիր
ճէվապ վէրէ պիլիքսէ վէրսին :

Պուրատա՝ Եէհուտիլէրին քէն-
տի սրփարըշլարըն պունձիլէ-
յին կէօզէթտիքէրի նէ՛ գատար
կիւնաճ օլտուղունու կէօրիւ-
րիւզ . Լաքին պունու էթմէսի՛
պիզ Քրիսթիանլա՛ր հագգընտա
տաճա փէք չօգ կիւնա՛ճ տըր :
Օ՛հրա (1) օնլարըն ի՛ պրէթի
քէնտի կէօզէրիմիզին էօնիւնտէ՛
տիր : Պիզ օնլարըն տիվանէ-
լիյինի վէ թէօճմէթլի օլտուղլա-
րընը կէօրիւրիւզ . հէմ տէ
պունուն օնլարը Քրիստոսու վէ
իսէլաը գապուլ էթմէյէ նիճէ
մէքս էյլէտիյինի կէօրիւրիւզ :
Օ՛հրա (2) պիզիմ էյիմիզտէ օլան
Խնձիլ՝ օնլարըն էլինտէ օլմուշ
օլան նօմօստան տաճա աչըզ՝ տա-
ճա ա՛լէա՝ վէ տաճա՝ ճէլիլ տիր :
Վէ էյէր օնլարա՝ սապաճ երլ-
տըզընը ըէտտ էթմէսի պէօյիւք
կիւնաճ սայըլտը՝ իսէ , պիզէ

տէ՛ սիզին սրփարըշլարը ի-
չին Լլաճըն թէնպիհինէ
ասը՝ օլուքսունուզ :

տօղան կիւնէշի ըէտտ էթմէսի
նէ՛ գատար տաճա՝ պէօյիւք
կիւնաճ օլմալ տըր : Վէ զերա
(3) պիզիմ իամիտ էտէճէք տաճա
էյի պիր շէյիմիզ եօգ տուր :
Եէհուտիլէր տէյէ պիլիլէրիտի
քի՛ Պիզ պու նօմօսուն ճիւմէ-
սինի անկիւմազըզ . պիզ Ս՝ն-
սիանըն կէլմէսինէ՛ գատար պէք-
լէմէլիյիլ , վէ օ պիլլէ ճիւմէ-
սինի թէֆտիր վէ պէյան էտէր :
Լաքին հալէա Ս՝նսիա կէլմիշ՝
վէ ճիւլմէսինի թէֆտիր էթմիշ
տիր , վէ արթըզ կէլէճէք եօգ
տուր , հէմ վա՛ղ օլունաճապ
ախէր Խնձիլ եօգ՝ վէ վէրիլէճէք
պաշգա եէնի թանղումթ եօգ
տուր : Լէյէր պիզ շիմտի պէօյ-
լէ պիր շէյ պէքլէյէճէք օլուր-
սագ , էպէտ իւլ ապատ եանղ-
լըշլըզա վէ պագըլլըզա պէ՛նտ
օլմուշ գալաճաղըզ :

3 . Սիլն սըփարըշլարը իչն :
Քէնտի սրփարըշլարըզ սագլա-
մագ՝ Լլաճըն նօմօսունու պօզ-
մագ տըր . չին քի պունլարըն
իքիսի՛ պիրի պիրինէ զըտ տըր :
Լլաճըն նօմօսունուն էմը էյ-
լէտիյի՛ ինսանըն պօյնունաֆարզ
տըր . Լաքին սիզին սրփարըշլարը
ֆարզ տէյիլ տիր : Լլաճըն
նօմօսու թէքմիլ վէ գուսուր-
սո՛ւզ տուր , վէ օնա պիր շէյ
զամմ՝ եախօտ օնտան պիր շէյ
թէնզիլ էթմէք՝ Լլաճա՝ ա՛լիմ
տէյիլ՝ պիզ օնտան ա՛լիմ իզ ,
Լլաճ էյի տէյիլ՝ պիզ օնտան
էյի իզ տէմէք տիր : Դ՝ Ե՛ .
Դ՝ 2 : Ժ՝ . 32 : Լա՛ալ . Լ .
6 : Տայա . ի՛մ . 18 , 19 :

4. Թիւրա լլաճ թէնպիճ
էտիպ տէտի . Պապանա վէ
անանա ի՛ղգէ՛թ էյլէ . հէմ՝
Պապայր եա անայր սէօյէն՝
էլպէ՛թթէ էօլտիւրիւէ :

5. Լմնա սիզ տէ՛րսինիզ .
Գիմ՝ քի՛ պապայա եա անա-
յա՝ Պէնտէն Ֆախտէլէնէճէ-
յին հէտիյէ՛ տիր տէ՛րսէ ,
օլտէմ՝ պապասընա եա անա-

4. Լլաճ թէնպիճ էպիպ :
Քիստոս պուրատա՝ օնլարն
քէնտի սըսիարըշարը իլէ Լլա-
ճըն էն աչըգ վէ աշիքեար նօ-
մօսլարնըն պիւրինի նէտէ իպ-
դալ էյլէտիքլէրինին պիր էօր-
նէյինի՛ կէթիրիր , վէ պիզ՝ օն-
լարըն նօմօսու նէ՛ շէքիլ պօզ-
տուղունու՝ վէ Քիստոսուն
օնու տէյիլ՝ պօզմաղա՝ իլա
թէքսիլ էթմէյէ կէտիյինի ա-
շիքեար կէօրիւրիւզ : Պապ է .
17 , վէ 21 շէրճէրինէ պագ :
— Գապ . 31 : — Պապանա վէ
անանա ի՛ղգէ՛թ էյլէ : Լօմօս
պէօյլէ՛ տէր : Ելէյ Բ . 12 :
Պ Եպ . ԺԺ . 3 : Բ () ըն . Ե .
16 : Լաալ . իպ . 22 : Ս է
Ինճիլ տաիի էօյլէ տէր :
Սապլ . ԺԺ . 19 : Պ Եպ . Բ .
51 : Եպ . Բ . 1—3 : Կալ . Բ .
20 : — Սէօյէն : Ելէյ իա . 17 :
Պ Եպ . Բ . 9 : Բ () ըն . իա .
18—21 : Բէ . 16 : Լաալ . Բ . 20 :
Լ . 17 : Լթալարըմըգ ի՛ղգէ՛թ
էթմէք տէմէք՝ օնլարա իղատ՝թ
էթմէք՝ օնլարա դաթլ՝ սէօյլէ-
մէք՝ օնլարըն հագգընտա էյի
սէօյլէմէք վէ էյի՛ տիւշիւնմէք՝
վէ օնլար Ֆագիր՝ իասթա՝ եա-
խօտմուճթաճ օլտուգլարը թագ-
տիրտէ օնլարա նաֆագա վէրմէք
վէ օնլար իշիւն գայրմա՛գ տէ-
մէք տիր : Ս է օնլարը սէօյմէք
տէմէք՝ օնլարա իղատ՝թ էթմէ-
մէք՝ օնլարա պէտ սէօյլէմէք՝ վէ
Ֆէնա ա՛մէլ ու հարաքէթ էթմ-
մէք՝ վէ հագլարընտա քէօթիւ

սէօյլէմէք՝ վէ օնլարա պիր Ֆէ-
նալըգ էթմէք եախօտ էթմէսինի
մէրամ էթմէք տէմէք՝ տիր :
— Լլաճէլէլէ Եօլտիւրիւէ :
Լլաճըն գըթընտա՝ իշպու պէ-
շիւնճի թէնպիճի պօզմագ՝ էն
պէօյիւք կիւնաճլարըն պիրի՛ սա-
յըլըրըտը :

5. Լմնա սիզ տէ՛րսինիզ : Ս է
օնլար պիր ճօգ շէյլէր սէօյլէր-
լէր իտի քի՛ օնլարը Լլաճըն հիւ
սէօյլէտիյի եօղլատու , վէ օնու
սէօյլէտիյի՛ շէյլէրէ դապանը
դապանընա զըտտ իտիլէր :
— Պէնպէն Փայտէլէնէճէյին
հէպիյէ՛ Գիմ : “ Հէտիյէ ” լու-
ղէթի եէրինտէ՛ Սարկոստա (է .
11) “ գօրպան ” պուլոււնուր .
վէ պու գօրպան Իպրանիճէ պիր
լուղէթ օլուպ՝ Լլաճըն իըզմէ-
թինէ վագֆ օլոււմուշ պիր շէյ
մա՛նասընա տըր : Ս է պիւ-
թիւն պու թա՛պիրտէն մէրամ
պոււնու՛ անկլաթմագ տըր քի՛
Սիզ իալգա պոււնու՛ էօյրէտիր-
սինիզ քի՛ “ Լյէր պիր էվլատ
քէնտի աթալարընա՝ Պէնիմ մա-
լիք օլտուղում շէյլէրտէն սանա
ֆայտալը եա իգթիզալը օլան
հէր պիր շէյիմի՛ միւլք եա էվ
օլտուն՝ էսվապ ու դաա՛մ օլտուն՝
օտա եա եաթա՛գ օլտուն՝ հէր
նէ օլուրսա օլտուն՝ Լլաճա եա-
խօտ քիլիսէյէ եա քեաճինէ
վագֆ էթմիշիմ ” տէյէճէք օ-
լուրսա , օլ էվլատ պապասընա
եա անասընա օլան պապա վէ
անա՛ հագգընտան աղատ տըր :

սընա ասլա իբրամ էթմէ-
սին :

6 Վէ սիզնն սըփարըշը-

նը'զ իչին՝ Ալլահըն թէն-
պլէհինի իպղա'Լ էթտինիզ :

7 Լ՝Յ միւրայըլար՝ Լսա-

() պի'ր քէրիէ՝ գօրպան լու-
ղէթինի պի'ր շէյ հագգընտա
սէօյլէտիքտէն սօնկրա , էյէր
պոռնու էօրքէլէնմիշ իքէն սէօյ-
լէսէ տէ՝ սէօյլէտիքտէն սօնկրա
նատիմ՝ օլսա տէ՝ պու պի'ր քէրիէ
աղղընտան չըգտըգտան սօնկրա՝
օնու արթըգ կէրի արմաղա
պրագմա'զընըզ . վէ օլ քիմ-
սէյի՝ քէնտինին իթիար վէ
եօխսուլ աթալարընա՝ օնու
օնլարա պա'գմատըղը սէպէպտէն
օնլար սօգագտա հէլաք օլսալար
պիլէ՝ արթըգ օնլարա պի'ր շէյ
էթմէյէ գօմա'զընըզ : Ս'աբլ.
է. 12 : Դմտի պու՝ Վրիստոսու
վերտիյի թա'լիմէ՝ նազարէն պա-
պայա վէ անայա՝ սէօյմէք մէգա-
մընտա իտի : Պու՝ օնլարը եա-
րամաղ վէ եաշամաղա լայըգսըզ
սայմաղըլա պերապէր պի'ր շէյ
իտի . օնլարըն գանընա՝ կիրմէք
կիպի պի'ր շէյ իտի :

6 . Իպրալ : Իշպու խու-
սուստա օնլարըն պօզտուղու՝ պէ-
շինճի՝ թէնպիհ իտի . լաքին օն-
լար պու մինվալ իւզըն Ալլահըն
հէփ թէնպիհՆէրինի տաիի պօ-
ղարլարըտը : () նլար՝ թէնպիհ-
լէրի պօզարլարըտը , վէ ատէմ-
լէրէ էօյլէ՝ էօյրէտիլէրիտի :
Պապ ե . 19—21 , 27 , 28 ,
32 , 33 , 38 և շէրհէրինէ պագ :
() նլար՝ Ս'ոփսէսէ ինանմաղար
իտի : Հագիգաթ օնու՝ն քի-
թապլարը օնլարըն էլլէրինտէ՝
իտի , վէ օնլարըն էօփիւպ օգուր-
լարըտը , վէ օգուրուպ էօփէրլէր
իտի . լաքին օնլարըն իչինտէ
պուլունան հէր պի'ր շէյ ըէտտ
էտէրլէրիտի : Յուլէ . ե . 45—47 :

Վ է Նյվահ՝ Վրիսթիանըզ իգ-
լար էտէնլէրին արասընտա նէ՝
գատար չօգ քիշի պուլունուր քի՝
Ալլահըն Վրէլամընը էօփէրլէր ,
լաքին օնու ա'սլա օգուրմաղար ,
վէ նէ՝ գատար չօգ քիմնէլէր
վար քի՝ օնու օգուրլար եա օ-
գուրմաղաղունտա տինկլէրլէր , վէ
օնու անկլամաղար , հէմ՝ օնա
իգաա'թ էթմէյէ կէօնիւլէրի
եօ'գ տուր :

7 . Լ՝Յ Բարայըլար : Պապ Պ .
7 շէրհէրինէ պագ : Իշպու՝ Ալ-
լահա խըզմէթ էթմէք պէհանէսի
իւէրտէսինին աթմընտա՝ մուհթաճ
օլան աթալարըն իշթիաճընը
տէֆ՝ էթմէք պօրճուրտան աղատ
օլմանըն ալազ վէ ֆասըգ ճէհտի՝
միւրայըլըղըն նէ՝ հիյպէթուլ
պի'ր էօրնէյի տի'ր : Վրիստոս
Իֆէնտիմիզ՝ Ալլահա էշեա վէ
մալ վագֆ էթմէք ա'տէթիինի
նէսիս վէ իպղալ էթմէյէ մէրամ՝
էյլէմտի . չին քի կէրէք նօ-
մօս վէ կէրէք Ինճիլ . քէնտի մա-
լըմըգտան վէ մաա'շըմըգտան տին
խըզմէթլէրինէ վէ սատագա ա-
մէլլէրինէ վէրմէյի պիզտէն մաղ-
լուպ էտէրլէր : Լաքին Վրիս-
տոս Իֆէնտիմիզին զէմմ՝ էյլէ-
տիյի՝ հալէա Ալլահըն Վրէլամը
աթալարըմըզա վէրմէյէ մաղլուպ
էյլէտիյի շէյլէրի Ալլահա՝ վէր-
մէք ա'տէթի՝ վէ ա'լէլիսու-
սուս օնլարա օլան պօրճուրմաղ-
տան գուրթուլմագ իչին պի'ր
ա'սը վէ եարամաղ գալպ իլէ պու
ա'տէթի քէնտիմիզէ պէհանէ
էթմէք իտտի'ասը տըր : Աթա-
լարընա էօրքէլէնէն հէր պի'ր
եարամաղ քիմնէ՝ օնլարըն էօլ-

յիա սիզին հագգընըղա էյի՛
փէյղամպէրլըք էտիպ տէմի՛շ
տիր .

8 Պու գալմ պանա տու

տիրմէյէ մերամ էտէճէք ոլա ,
պու դարիգտէ օնլարը սօգագտա
հէլաք օլմաղա թէ՛րք էտէ պիլըր .
վէ օ՛ պիր զալմ՝ մերհամէթ-
սիդ՝ վէ գաթիլ սայրլաճագ
եէրինէ՛ սիդ օնու ա՛ղիմ՝ տին-
տարլըգ վէ փաղիլէթ սահիպի՛
վէ Մլաճը քէնտի աթալարըն-
տան յիյատէ սէվէն՝ վէ ի՛վազ
ու իւճրէթի կեօթտէ պէօյիւք
օլաճագ պիր ատէմ ի՛թիպարըն-
տա դուծարսընը : Լ՛յվաճ՝
իչպու տինտարլըգ փերտէսի ալ-
թընտա նէ՛ շէյղանի պիր նիյէթ
ու մերամ էօրթիլիւր : — Ե-
սայիա սիզին հագգընըղա էյի՛
փէյղամպէրլըք էտիպ տէմի՛շ պիր :
Եսայիա փէյղամպէր պու միւ-
լէթին հագգընտա քէնտի գէմա-
նընտա նէ սէօյլէտի՛ իսէ , շիմտի
տախի օնուն տէօիյի սահիճ վէ
միւնասիպ տիր : Պու միլէթ
օղէման հէր նէ՛ իտի իսէ , շիմտի
տախի օ՛ տուր : (Նուն ախլէագ
ու մէշըպի շիմտի տախի՛ էվ-
վէտէն պէրու տայիմա օլտուղու
կիպի՛ միւրպըլըգտան ի՛պարէթ
տիր : Սէ ա՛լէխուսուս՝ փէյ-
ղամպէրին իչպու սէօղլէրի՛ եա՛
փարիսեցիլէր վէ եաղըճըլար՝
սիզին աճվալինիզէ փէք միւնա-
սիպ վէ ուլղուն տուրլըր :

8. Տօապալար ինէ : Եսայ .
իթ . 13 : Եսէ . 17 . 31 :
— Միա օնլարն էիւրէյի : Լ-
սայ . 26 : Եսէ . 42 . 2 :
Պարթ . 21 : Եսէ . 7 . 12 :
(Նլար ի՛պատէթին բուսումա-
թը սուրէթլէրինէ ա՛ղիմ տիգ-
գաթ սարֆ էտէրլէրիտի . լաքին

տաղլա՛ր իլէ ի՛զզէթ էտէր .
ամմա օնլարըն եիւրէյի՛ պէն-
տէն ուզա՛գ տըր :

9 Հէմ ատէմ թէնպիհլէ

ի՛պատէթին ասըլ քէնտի՛ էօղիւ՛
քէնտիլէրին Ֆիքրինտէն՝ պիլէ
կէչմէղ իտի : (Նլարըն աղըլ
պիր շէյ սէօյլէր իքէն , եիւ-
րէքլէրի պիր ախէր շէյ սէօյլէր
իտի . լաքին ի՛պատէթիմիդտէ՛
Մլաճ եիւրէյէ՛ պագար , օնա՛
պէտէլ պաշգա հի՛չ պիր շէյ
գապուլ էթմէղ : Պապ Դ .
5 շէրհինէ պագ :

9. Միա լէնպիհլէրի : Մ-
լաճըն ի՛պատէթի նէ՛ օլմալը
օլտուղունու թա՛րիթ ու պէյան
էթմէք՝ հալընըղ Մլաճա՛ մախ-
սուս տուր : Պիր ատէմ՝ քէն-
տինտէն իճատ էթտիյի եախօտ
ախէր ատէմլէրտէն թա՛յին օ-
լունմուշ ի՛պատէթտէ հէր նէ՛
գատար խիլիւսի փաք վէ տէ-
րունի տիլտէն մէշղուլ օլա՛ տա-
խի՛ քէնտինէ հի՛չ պիր ֆայտէ
էթմէղ : Մլաճըն ի՛պատէթ
տէյիւ գապուլ էտէճէյի՛ ինսա-
նըն իճատ էթտիյի տէյիլ՝ իլլա
Մլաճըն թա՛յին էյլէտիյի տիր :
Խանէ 3 շէրհինէ պագ : — Մ-
ֆիլէ : Պու միսիլիւ ի՛պատէթ
ֆայտսըղ՝ վէ ֆայտասըղտան
թախի պէթէր տիր . զիւրա ինսա-
նը ա՛ղիլէյէճէք եէրինէ մուր-
տարլար , խէլաս կէթիթէճէք
եէրինէ հէլաք կէթիթիւր , վէ
Մլաճա մագպուլ օլաճագ եէ-
րինէ՛ օնա պիր իքրահիյէթ
տիր : Սէ էյէր պիր ատէմին՝
մալիք օլտուղու հէփ շէյլէրինին
խպըրլըսը օլան տինի նաֆիլէ վէ
պօշ իսէ , օնուն հէր պիր
շէյի նաֆիլէ վէ պօշ տուր :
Լ՛յէր քէնտինին տինի՛ քէնտինին

րի թա՛ղմէրինի էօրէտէ-
րէք՝ պանա նաֆիլէ՛ ի՛պա-
տէթ էտէրլէր :

10 Վէ խալզը եանընա

հէլաք օլմասընա վէսիլէ՛ օլուր
խէ , օնուհ հէլաքըղը նէ՛ դա-
տար պէօյիւք օլմալը տըր : Լ-
յէր օնու՝ տէյիլ կիւնահլարը՝
իլա քէնտինին տինի՛ ճէհէնէմէ
գուլաղուզա՛ր իսէ , օլ քիմսէ
նէ՛ վէճհիլէ կէօյէ վարա պիլիւր :
Լ-յէր պիր օտա դարանլըգ իսէ ,
օրայա պիր ըջըգ կէօթիւրէ պի-
լիւրիլ . լաքին ըջըղըն քէնտիսի
գարանլըգ օլտուղը՛ն հալտէ ,
օլ գարանլըգ նէ՛ գատար պէօ-
յիւք վէ նէ՛ գատար հիյպէթլու
օլմալը տըր : Պապ Ե . 13 , վէ
Դ . 23 շէրհինէ՛ պագ :

10 . Լ-շէրին վէ անկալան :
Վոմասուն իշպու խօծալարը՝
միլէթին ա՛լիմէրի վէ օգու-
մուշարը՝ հի՛շ պիր շէյ անկա-
մաղա՛ր իտի : Պապ Ժա . 25 ,
վէ Ժգ . 12—16 շէրհինէ պագ :
Վէ շիմտի քէնտի կիւնէրիմիլ-
տէ պո՛ւ դագըմ՝ քիմսէլէրտէ
հի՛շ պիր շէյ անկալմայան նէ՛
գատար օնպին քիմսէլէ՛ր պու-
լունուր : Լաքին Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիլ պայաղը խալզա՛ տէօ-
նէր : Վէ փարիսեցիլէր հի՛շ
պիր շէյ անկամաղ իքէն , պէլ-
լի՛ տիր քի՛ Վուրթարըճըմըլ
խալզը՝ անկամաղա գատի՛ր սա-
լայօրուտու : Օ՝ օնլարըն
ճիւմէսինի տալէթ էտէյօր
(Պապ Է . 14 , 16) . ա՛լիմ
օլմայան՝ ճահիլ՝ էլքէքլէրին վէ
գարըլարըն ճիւմէսինի չաղըրըպ՝
անկամաղա օնլարա էմր էտէ-
յօր : Իմտի պէլլի՛ տիր քի ,
օնլար՝ անկամաղա գատի՛ր իտի
լէր , վէ էյէր անկամաղա՛ր իտի

չաղըրըպ՝ օնլարա տէտի .
Լ-շէտին վէ անկալըն :

11 Լղզա կիրէն՝ ատէմի
մուրտարլամալ . լաքին ա-

խէ , գապահաթըմ՝ օլաճաղարը-
տը : Պապ Ժգ . 9 շէրհինէ պագ :
Իմտի էյէր օնլար անկամաղա
գատի՛ր իտիլէր իսէ , պի՛ղ տախի
գատի՛րիլ : Վրիստոս՝ օնլարա
անկամաղա էմր էյլէտիլի սէօզ-
լէր պո՛ւրատա եաղըլմը՛շ պու-
լունուրլար : Վրիստոս օնլարըն
պա՛ղըսընա տէյիլ իլա ճիւմ-
լէպինէ էմր էյլէմիշ տիր քի
անկալսընլար , վէ օ՛ շիմտի
պիղըմ՝ պա՛ղըլարըմըղա տէյիլ՝
իլա ճիւմէմիղէ անկալսաղա
էմր էտէյօր : Եսայ . Ժե . 3 :
Պապ Է . Ժգ . 14 : Պապ Է . իգ .
45 : Եպիս . ա . 17 , 18 :
Կապ . ա . 9 : Եսայ . ա . 5 :

11 . Լղզա կիրէն : Լ-ֆէն-
տիմիլ՝ մուրտարլամանըն կէլ-
տիլի եալընըլ փունկարը հան-
կըսը օլտուղունու՝ եա՛նի փարի-
սեցիլէրին տէտիլի միսիլլիւ տի-
շարքի շէյլէր տէյիլ՝ իլա քէն-
տիլէրին եիրէյի իտիլինի անկ-
լաթմաղա ֆուրսաթը էլէ՛ ալը-
յօր : Պապ Է . 15 : Պապ Է .
Ժա . 38—41 : Վաք . Ժ . 14 ,
15 : Ժա . 8 , 9 : Եսայ . Ժգ .
17 : ա Տի . Դ . 4 , 5 : Տի .
ա . 15 : Եպի . Ժգ . 9 :—Լ-
ղզապան չըգան : Եայիրտէր՝
եւմէլիլէ քէնտիլէրինի մուրտար-
լամալըլարտըր . լաքին փա-
րիսեցիլէր՝ սէօլէմէյիլէ քէնտի-
լէրինի մուրտարլամըլարտըր :
Պիր ֆասիտ եիրէքտէն չըգան
սէօլէ՛ր մուրտարլար , լաքին
աղըզա ալընըպ եհնէն շէյ ատէմի
մուրտարլարմալ : Լ-շպու Պա-
պըն 17—20 խանէլէրինին՝ վէ

ղըզտան չըգան՝ առէմի մուր-
տարկայան օ՝ տուր :

12 ՕԼ զէման շայիրտէրի
օնուն եանընա կէլիպ՝ օնա
տէտիւր . Պիլիւմիսին քի՝
Փարիսեցիւր պու սէօզիւ իւ

Պապ ժբ . 34—37 խանէլերինին
շէրՇէրինէ՝ պագ : Սաղ . Ժ .
7 : ժբ . 2 : ծբ . 2—4 : ծբ .
3 , 4 : Եսայ . Լ . 23 : ծբ .
3—5 , 13—15 : Եսայ . Ժ .
3—6 . Զաք . Գ . 13 , 14 :
Զաք . Գ . 5—8 : Զաք . Գ .
18 : — Սաղ . Ժ . 1 : Եսայ . Լ .
Լաշըն նազարընտա գապաշաթ-
լը վէ կիւնաշքեար էտէն : Պիր
ատէմ՝ քէնտի սաղըղընա մու-
զուր օլան պիր շէյ եէմէյիլէ՝
եախօտ չօգ եէմէք վէ չօգ իշ-
մէք հասէպի իլէ քէնտի վիւճիւ-
տինէ զարա՝ր վէրմէյիլէ կիւնա՝
սաշիպի օլա պիր . վէ պիր
Եէհուտի՝ Լաշըն նոմօսու
քէնտինէ եէմէսինի եասագ էյլէ-
տիյի շէյի եէմէք իլէ կիւնա՝
իշէմիշ օլա պիրիտի : Լաքին
միւճատէյէ օլունան մատտէ պու
տէյիլիտի . վէ պունտա՝ պիլէ՝
մուրտարլանմագ վէ գապաշաթ-
լը՝ օլմագ՝ դաա՝մտան տէյիլ՝
իլա Լաշըն նի՝մէթլերինի ֆէ-
նայէ գուլանմագ եախօտ օ-
նուն էմր ու թէնպիՇլերինի
պօզմագտան պիր եարամաղ եիւ-
րէքտէն սատրր օլուրուտու :

12 . Պիլիւմիսին : Իշպու
սիւալտէն թաճմին օլունա պիրի
քի , շայիրտէր՝ Վուրթարըճը-
նըն խաղըն ուրուլերինէ պու
խուսուստա պու տէրէճէ եերին-
տէ՝ սէօյլէտիյինէ ըիզա վէրմէտի-
լէր : — Փարիսեցիւր . . . սիւր-
շիտինճէ սիւրալուլէր :

շիտինճէ սիւրալուլէր :

13 Վէ օ՝ ճէվապ վէրիպ
տէտի . Կէօքլէրտէքի ֆէ-
տէրիմին հէր տի՝քմէտիլի
ֆիտան՝ սէօքիւլէճէք տիր :

14 Օնլարը գօյվէրին .

աիւլէր : Փարիսեցիւր՝ քէն-
տիլէրին սրփարըշլարընա իշպու
վուրուշա՝ վէ քէնտիլէրին պա-
ղըլըգլարընըն մէյտանա՝ չը-
գարրլմասընա տայանա՝մայլպ՝
Վրիստոսուն նասիճաթլարընը
րէտտ էթմէյէ պունու պիր վէ-
սիլէ էյլէտիլէր : (Նլար կէր-
չէքլէյին ըղղընտան իքրա՝ հ-
տիպ՝ եանղըլըղըն գարանը-
ղընտան հաղգ էտէրլէրիտի :
Սաղ . Ժ . 6 շէրՇինէ պագ :
Զաք . Գ . 19 , 20 : Գ .
60—66 : Վրիստոսուն կէրչէքլէ-
յինին՝ տիւնեանըն ա՝լիմէրի օ-
լան ա՝ղիմ խօճալարը վէ օգու-
մուշարը սիւրշտիւրմէսի՝ եէնի
պիր շէյ տէյիլ տիր :

13 . Փէրիսեցիւր հէր քի՝ ճէվապ
Ֆիտան : Կէօքիւնէն Վրիսեցիւր
Լաշըն տիքմէտիյի՝ իլա շէյ-
դանըն տիքտիյի պիր չօգ ֆի-
տանլա՝ր պուլունտուղու թա՝-
ճիւպ օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ
տիր : Պապ ժբ . 27 շէրՇինէ՝
պագ : Լաքին Լաշըն էմրի
իլէ թա՝յին օլմամըշ ճիւմէ պու
թա՝լիմաթլէր իպպա՝լ օլունմաղ
տրրլար , վէ հէր պիր տի՝ն խօ-
ճասընըն պօրճու տուր քի՝ օնլա-
րը մէյտանա՝ չըգարսըն : Վաղ-
ա . 10 : Պու միսիլիւ ֆիտան-
լարըն ճիւմէսի սէօքիւլէլի՝
տիրլէր , շէյլէ՝ քի օնլարըն
եէրինէ պուղտայ պիթսին :

14 . (Նլարը գօյվէրին : Փա-

օնլար քէօրլէրին քէօր գու-
լաղուզլարը՝ տըր . վէ էյէր
քէօր՝ քէօրէ՝ գուլաղուզլուզ

էտէրսէ , իքիսի՝ տէ չուգու-
րա տիւշէճէքլէր :

15 Իմոի Պետրոս ճէվապ

րիսեցիլէրին ազդընըղընա թէ
լաշ է՛թմէն , վէ օնլարըն տօսթ-
լուղունու արաման , հէմ օնլա-
րըն տարղընըղընտան գօրգման .
լաքին քէնտինիզին՝ առէմլէրի
գարանլըգտան բըղա՝ տէօն .
տիւրմէք խըզմէթինիզէ մէշղուլ
օլուն : — Բէօր գուլաղուզլար
տըր : Պապ ին . 16—28 :
Եւայ . 15 , 16 : խբ . 19 :
ծղ . 10 : () Նլար հէմ ճաշիլ
հէմ մաղըուր տուրլար : () Ն-
լար ա՛գըլըլըգ թաւարլար :
լաքին տիվանէ՝ տիրլէր : () Ն-
լարըն խալգըն իւզէրինէ ա՛ղիմ
թէտիրաթլէրի վար , վէ իշպու
թէտիրաթլը զայի՛Ֆլէթմէյէ սէ-
պէպ օլա պիլէն հէր պիր շէյ-
տէն իքրա՛հէտէրլէր : — Իքիսի՛
տէ . . . տէշէճէքլէր : Պապ .
39 : Երէ . 6 . 31 : 7 .
13—15 : 12 : 7 Պէպ . 7 .
1 , 17 , 18 : Եւայ . 20 :
Պիր քէօրիւ՝ քէօր առէմլէրէ
գուլաղուզլուզ էթտիյինի կէօր-
մէսի՛ եիւրէյէ տօգունուր պիր
թամաշա՝ տըր . չիւն քի՛ աւլա
շիւպհէ եօգ տուր քի , օնլար՝
եօլարընըն իւզէրինտէ բասթ
կէլէն հէր պիր չուգուրա տիւ-
շէճէքլէր : Փարիսեցիլէր պու-
նուն կիպի քէօր տուրլար , վէ
էյէր ճաշիլ խալգը գուլաղուզ-
լամաղա օնլարա պրաղըլըրա ,
էլպէթթէ հէմ օնլար հէմ պուն-
լար հէլա՛ք օլաճաղլար : Իմոի
պու՝ օնլարըն եանղըլըլըգլարընը
մէյտանա չըգարմասը վէ շէյ-
դանտան օլան պու Ֆիտանլարըն
հէփիսինի սէօքմէսի իգթիզալը
օլուղունուն պիր սէպէպի տա-

հա տըր : Սէ պունու էթմէ-
յիլէ՛ ալտանմըշ օլան խալգը է-
պէտի հէլաքտէն՝ խէլաս եօլունա
գօյա պիլիլիզ : — Եւ՝ գատար
չօգ քէրրէ վապի՛ օլո՛յօր քի՛
պիր թէ՛ք եարամաղ առէմ՝ զէն-
կին՝ եա օգունուշ վէ ա՛լիմ՝ եա
գուվվէթ սաշիպի պիր քիմնէ օլ-
մասը իլէ՛ պիր չօգ քիմնէլէրի
հէլաքէ՛ գուլաղուզլար : Տին-
սիզ Ս օլթէր պէօյլէ՛ պիր քիմ-
սէ խոի : Իարայէլէ կիւնա՛հ
իշէտէն՝ ա՛սը օլան օն չըպղըն
իլք փատիշա՛հ՝ Եւպաթ օղու-
հէրոյումլամ՝ պէօյլէ՛ պիր քիմնէ
խոի : Երուսաղէմտէքի պա՛շ-
քեա՛հին պէօյլէ՛ պիր քիմնէ խոի :
Վալկեանըն պաղքճըլարը՝ Բը-
րիստոս Էօլիւլէրտէն տիրիլտի՛
տէտիլէր : Երուսաղէմին պա՛շ-
քեա՛հին Եօ՛գ , տիրիլմէտի տէ-
տի . վէ օլ կիւնտէն պէրու շիմ-
տիյէտէկին՝ նէլէ՛ նէլէ՛ միլեօն-
լա՛րճէ տիւշիւնմէյէն խալգ՝
պա՛շքեա՛հին սէօզիւնէ ույա-
րաք հէլա՛ք օլուլէր : Պիզ՝
հէ՛ր նէ թա՛լիմաթ իշիտիրոէք ,
Եւլա՛հըն Վէլա՛մընըն մէհէնկինէ՛
վուրուպ՝ պագմալը իզ : () Նու
վա՛ղ էտէն հէ՛ր քիմ՝ օլուրսա
օլուն , միլէթիմիզտէն՝ օլուն՝
տիւնը միլէթտէն պիր քիմնէ
օլուն , խաթէր պիր Փաթրիգ
վէ Եպիսկոպոս օլուն՝ վէ իսթէր
պիր մէլէ՛ք պիլէ օլուն , էյէր
վա՛ղ էյլէտիյի օլ թա՛լիմաթ
Վրիստոսուն Ինճիլինէ մուղա-
յի՛ր իսէ , օնու գապուլ էթմէլի
տէյիլիզ : Վաղ . 8 , 9 :
10 , 11 :
15 . Ինպի՛ Պէպրոս ճէվապ

վերիպ՝ օնա տէտի . Պու
Թէմսիւն պիզէ Թապիւր էյ-
լէ :

16 Վէ Յիսուս տէտի .

Վերիպ : Պետրոս եալընըզ քէն-
տիսի իչիւն տէյիլ՝ իլլա պագի
Լաքեալարըն իսմիստէ՝ տախի
սէօյլէտի : Սարլէ . 17 : — Պու-
լէմսիւն պիզէ Թապիւր էյլէ :
Պուրատա էօյրէտիլէն թալի-
մաթ՝ պիզէ փէք աշիքեար տըր .
լաքին շայիրտէրին օգէման օ-
գատար աշիքեար տէյիլ իտի :
() Նլար՝ Փարիսեցիլէրտէն չօգ
շէյլէր էօյրէնմիշէր իտի քի՝
շիմտի օնլարը թէքք էտիպ ու-
նուծմալը տըրլար . վէ օնլար
պաղը քէրլէ () ովսէսին մագ-
լուպ էյլէտիլ շէյլէր իլէ իւ-
ծիարլարըն սըփարըշլարը պէյ-
նիստէ օյան Փարգը պիլմէյի
միւշքիւ պիր իշ պուլուրլար
իտի : Վէնտիլէրին ճէհալէթի՝
կիւնլէրինտէ՝ օնլար ճիւլմէսինի
պիրլիքտէ՝ գապուլ էթմիշէր
իտի : Լաքին օնլար՝ Փարիսե-
ցիլէր կիպի տէյիլէր իտի . զերա
օնլարըն էօյրէնմէյէ հէվէսի՝
վար իտի , վէ շիմտի էօյրէնմէք
իչիւն սիւալ էտէյօր : Լալվաճ՝
Վարիսթիան Վիլիսէսինտէ նէ՝
գատար քիմսէլէր պուլունոլր քի՝
օնլար էյերչի Վրիստոսուն իշ-
պու թէմսիլինի՝ քէնտինին օնա
վէրտիլ թէֆսիլի իլէ պէրապէր
պիր գաշ իւլզ տէֆա՝ օգու-
մուշար իսէ տէ , օնու անկա-
մաղար , վէ էօյրէնմէյէ տախի
իսթէմէզլէր : () Նլար եիւրէյի՝
պագաճագ՝ եախստ Լալաճ նէ՝
մաղուպ էտէյօր տէյիլ սիւալ
էտէճէք եէրինէ , պոլ միսիլ-
լիւ սըփարըշլարը Փարիսեցիլէր

Տահա սիւզ տէ մի ֆէհմիւլ-
սինիլ :

17 Տահա անկլամաղմը-
սընըզ քի՝ հէփ աղզա կիրէն՝

գուծմուշ իտիքլէրի՝ գատար սը-
գը՝ գուծարլար , վէ եէյէճէք
խուսուսունտա օնլար գատար
աղիմ տիգգաթ էտէրլէր :

16. Տահա սիւզ գէ ֆէհմիւլ-
սինիլ : Լաֆէնտիմիլ՝ քէնտի
շայիրտէրինէ թալիլ էտէր ,
վէ օնլարը՝ քէնտիլէրին ֆէհմ
ու իտարքինէ՝ տանըշմաղա ըս-
մարլար : () Նլարըն ֆէհմ ու
իտարքի քէնտիլէրէ՝ Եէհուտի-
լէրին իշպու տիվանէճէ սըփա-
լըշլարընը րէտտ էթմէյէ՝ վէ
ալիլ խուսուս պու մատտէ իւ-
զէրինէ օնուն վէրտիլ թալիմ-
լէրի անկլամաղա էօյրէթմէտի-
լինէ թալիւպ կէօսթէրիլ :
Խանէ 10 շէրհինէ՝ պագ : Պուն-
տան էօյրէնէ պիլիլիլ քի , (1)
սահիճ տին աղլ ու իտարքե
մուվաֆըգ տըր : Էթմ տէ Լա-
լաճըն նաղարընտա՝ քէնտի աղլ
ու ֆէհմինի իսթիմալ էթմէյէն
հիշ պիր քիմնէ՝ սահիճան տին-
տար սալըլաճաղ : (2) Լալէր
իշպու թալիմաթը անկլամամասը
շայիրտէրէն ալըպ վէ կիւնաճ
իտի իսէ , Վրիսթիանլարա՝ օ-
նու անկլամամասը տահա՝ պէօ-
յիւք ալըպ վէ կիւնաճ տըր .
չիւն քի պիլիլ էթմիլընէ՝ իշպու
մատտէտէ՝ Պուրթարըճըմըզըն
պիլ իլալէ վէրտիլ թէֆսիլի՝
վէ քէնտի շայիրտէրինէ անկ-
լամատըզլարը իչիւն էյլէտիլ
թալիլ վար :

17. Պարնա՝ Լիւրէր : Փա-
րիսեցիլէրին՝ եէմէզտէն էվվէլ
էլլէրի եայգամամագ պիր ատէ-

գարընա՝ կիտէր , վէ խա-
լէյէ՝ չըգարըլըր :

18 Ամնա աղգտան չըգան
շէյլէր՝ եիւրէքտէն՝ չըգար ,

մի մուրտարլար՝ եա՛նի կիւնա՛հ
սահիպի էտէր տէյիւ էօյրէթտիք-
լէրի թա՛լիմաթ կէրչէք օլա՛մազ .
զիւրա տէյիլ սալթ հէր պիր հէ-
քիմ պիլիւր , իլա հէր պիր պա-
լըգճը վէ համալ տախի՝ էյէր
պիր տագիգա տիւշիւնէճէք օ-
լուրսա՝ պիլէ պիլիւր քի , պիր
ատէմ հէր նէ եէրսէ , ա՛սլա
օնոււն ա՛գընա եա եիւրէյինէ
վարմազ , իլա մի՛տէսինէ՛ վա-
րըր . վէ պոււնոււն իշիւն օնոււն
ճանընա՝ օնու մուրտարլամազ
եա ա՛գիզլէմէք պապընտա հի՛չ
պիրթէսիրի եօգ տուր : Եիւ-
րէյէ վարմանըն եօլու աղգտան
տէյիլ տիր : Ս՝ալ . է . 18 ,
19 : ա իրիւն . Դ . 13 : Կ՝ա .
Դ . 21 , 22 : Աղգտան հէր նէ
կիրէրսէ , տօղըն մի՛տէյէ կի-
տէր . վէ վիւճիւտիւ պէպէտիք-
տէն սօնկրա , դապիա՛թըն
մուա՛յին ա՛մէլի իլէ իսթիսրա՛ծ
օլոււնուր : Իմտի եայգանմամը
էլլէր իլէ եէմէք՝ եախօտ ճոււմա՛
կիւնիւ էթ եա պոււնոււն կիպի
պիր շէյ եէմէք՝ զամիրէ եա տինէ՛
տօգոււնուր պիր շէյ եափըլմալը
տէյիլ տիր . զիւրա Ալաճըն
նաղարընտա եէմէք եախօտ եէ-
մէմէք իլէ Փէնա եախօտ էյի
օլա՛մազըզ : Լէյէր պիր ատէմ
հէր սապաճ հի՛չ պիր շէյ եէ-
մէգտէն էվիլէ պիր գատէճ սօուգ
սու իշմէյի քէնտինէ ա՛տէթ էթ-
սէ , ասլա պիր շէյ տէյիլ տիր .
լաքին օ՛ էյէր պոււնու հէր քիմ
էթմէզ իսէ Վիլիսէտէն ըէտտ
օլոււնաճաֆ տէյիւ պիր գանճէն

վէ ատէմի օնլա՛ր մուրտար-
լար :

19 Օլրա եիւրէքտէն՝
եարամազ Փիքըլէր՝ գաթլ-

էտէճէք օլա , օգէման պոււնու
էթմէսի պէօյիւք կիւնա՛հ օլուր :
Օլրա օլքիմնէ՛ պիր շէյի խէ-
լասէ՛ իգթիզալը էտէյօր քի՛
Ալաճ օնու էօյլէ էթմէմիշ տիր .
վէ կէօյէ պիր եօ՛լ աչմաֆ իտ-
տիա՛սընտա տըր քի՛ օ Ալաճըն
աչտըղը եօլտան Փարգը՝ տըր .
օ՛ Փարսեսցիլէր կիպի՛ քէնտի
իճաղարընը Ալաճըն թէնպիհ-
լէրի եէրինէ գօմուշ տուր :

18 . Եիւրէքտէն չըգար :
Փոււնկար՝ եիւրէք տիր : Ա-
ղգ՝ տայիմա եիւրէքտէն ճէօշէն
շէյլէրի՛ սէօյլէր : Պապ ժք .
34—37 շէրշէրինէ պազ :
Տիւնեատէ՛ եիւրէքտէն չըգմայան
կիւնաճ եօգ տուր : Կիւնաճ՝
իպթիտա օրատա օլուր : Լ-
յէրչի կիւնաճ վիւճիւտտէն իշ-
լէնիր իսէ տէ , իպթիտա եիւ-
րէքտէ՛ տօղար : Եարամազըզ
ու թէօճմէթին եալընըզ փոււն-
կարը՝ եիւրէք տիր : Ե՝ալ .
Դ . 23 : Դ . 14 , Երէ . Ժէ . 9 :

19 . Եարամազ Փիքըլէր : Լէք
շէյ պու՛ւ տուր : Օլրա Փիքըր՝
տայիմա ա՛մէլտէն իլէրի՛ օլուր ,
վէ ա՛մէլին ա՛յարը՝ Փիքըր տիր :
Վէօթիւ Փիքըլէր պիզի տայիմա
մուրտարլար : Լէյէրչի հի՛չ
պիր սէօզ սէօյլէմսէք տէ , օն-
լար եի՛նէ պիզի մուրտարլար :
Լէյէրչի օնլարը հի՛չ քիմնէ
կէօրմէզ՝ վէ պիզտէ օլտուզլարը-
նը շիւպէ՛ պիլէ էթմէզ իսէ
տէ , օնլար եի՛նէ պիզի մուրտար-
լար : Վէ օնլարը Էյէրչի
թէզ քէնտիմիզտէն տէ՛Փ՝ էյլէ-

Եւր՝ զենալար՝ ֆասիշիւիքէր՝ հիտլեքէր՝ քիւֆրլէր՝ չը-
խըրսըզլըզլար՝ եալան շա- գար :

սէք տէ , երես կերտէ պիր
մո. բոարըգ պրաղըլար : Պագ՝
Պապ թ. 4 շէրհինէ : Օննդ .
7. 5 : Երէ . 7. 14 : Կարծ :
7. 22 : Օտ . 13—15 :
— Կալլէր : Եա'նի ալթընձը
թէնպիհէ՝ գարշը հէր տիրլիւ
կիւնաճ , քի պո'ւ միսիլիւ կիւ-
նաճլար տայիմա եիւրէքտէ՝ պաշ-
լարլար : Պապ Ե . 21 , 22
շէրհէրինէ՝ պագ : Կարնտա.
շենտան իբրաճ էտէն քիմնէ գա-
թիլ տիր : Ծ Զ'նէ . 7. 15 :
— Օ Խալլար՝ ֆասիշիւիքէր : Եւ-
տիւնի թէնպիհէ գարշը օլան
կիւնաճ տայիմա իպթիտա եիւ-
րէքտէ տողար . վէ մուրտար-
լայըձը իշինի իպթիտա օրատա
պաշլար : Ըմէլտէ աշէքիար
օլունմագտան էվիլէ՝ տայիմա
եիւրէքտէ մէվճուտ տուր : Պագ՝
պապ Ե . 27 , 28 շէրհէրինէ :
— Խըրսըզլըզլար : Էէփ ալ-
տարըձըգ՝ Խըրսըզլըզլ՝ եօլ
քէտիճիլիք՝ վէ պո'ւնո'ւն կիպի
կիւնաճլար՝ ախէր քիմնէնին մա-
լընը արզուլէմէքտէն տողար :
Խա'նի պու պէօյլէ օլունճա , պու
կիւնաճլար եիւրէքտէն չըգար-
լար , վէ իքի՝ թէնպիհէ՝ եա'նի
եիւրէքտէ օնունճու՝ վէ ա'մէլտէ
սէքիզենճի թէնպիհի պողարլար :
— Եա'նի շահալէրէր : Տօ-
գուզունճու թէնպիհի պողմագ
կիւնաճ , տայիմա՝ ախէրէրէ
գարա'ր վերմէնին պիր եարամաղ
մերամրնտան իլէրի կէլիր : Պու-
պիթ սէլտիր քի՝ պիր զայէթ եա-
րամաղ վէ ֆաթգ եիւրէրին
ֆասիտ փո'ւնկարնտան չըգար :
Ծ թապ . 47 . 10 : Սապի .
իլ . 59 : — Կիւֆրլէր : Էէփ

Ըլաճա՝ գարշը՝ օնուն կէրշէք-
լիլինէ՝ Նօմսունա՝ ինճիլինէ՝
փատիշաճըղնա՝ խաղընա՝ օնուն
մախլուգաթընա՝ իշէտիլի իշէ-
րինէ գարշը սէօյլէնէն շէյլէր՝
ճիւմիլի տողու տողույա պիր
եարամագ եիւրէքտէն կէլիլէր :
Սալ . 37 . 1 : Կիւնաճլարն
իշպու ուզուն էսամէսինէ՝ Սա-
կոստա պո'ւնլա'ր տախի ի'լափէ
օլունուր : Սալ . 22 :
— Կա'նի Խալլար : Եա'նի
մալ գաղանմաղա պո'ւ միսիլիւ
պիր խըրս ու իշթա՝ քի՝ ախէր-
լիլին մալ ու էմլաքիլի պլամաղ
նօմսա մուղայիր պիր արզույա՝
վէ օնուն էլէ կէթիրմէյէ Նօմսա
մուղայիր եօլար գուլանմաղա՝
գուլաղուզլար : Խ Պէ . 7 .
14 : — Եա'նի Խալլար : Եա'-
նի եարամագ նիլէթ՝ քէօթիւ-
տէն հաղգ էթմէք , վէ եիւրէք-
տէն ախէրլիլին ֆէնալըղընը ար-
զուլէմէք : — Էլիլ : Եա'նի ա-
խէրլէրի ալտաթմաղա շաղմագ
վէ եարամաղ նիլէթի կիզմէք ,
քի պո'ւնլար՝ քէնտիմիլէ մէ-
ֆաա'թ էթմէք իշին ախէրլիլի-
նի տօլանտըմագ արզուսունտան
իլէրի կէլիլէր : — Խալլար :
Խալլարտէ եա ա'մէլլէրտէ է-
տէպիլիք՝ ա'րսըզլըզլ՝ վէ սէ-
ֆիշիք քի՝ պո'ւնլար եիւրէրին
պիր շիտաթիլ վէ զապղ օլուն-
մամը շէգլէթիլտէն իլէրի կէ-
լիլէր : — Բէօլիլ : Էէօլ :
Կըզգանճըգ վէ դամա՝ իլէ աօ-
լու պիր կէօլ հապընտա՝ Խալլ
իլ . 6 տէ՝ սէօյլէնիլ , վէ էտէպ-
իլ կէօլ խուսուսունտա՝ Խ
Պէ . 7 . 14 տէ զիլ օլունու-
ր : Էէմ տախի՝ Սապի . 7 .

20 Լ'տէմի մուրտարլա-
յան պունլա'ր տըր , աւ-
մա եայգանմամըշ էլէր իլէ
եէմէք՝ աոէմի մուրտարլա-
մազ :

21 Վէ Յիսուս օրատան
չըգըպ' Տիւրոս վէ Սիդոնուն
սէմթլերինէ՝ կիթտի :

22 Վէ իշթէ օ սինօրլար-
տան պիր Բանաանլը գարը

28 , 29 շէրճլերինէ պագ :

— Ս'աղուրդ : Բենտիսիգի
քէնտի նազարմըգտա եիւճէլէ-
տէրէք ախէրլերտէն իւթիւն
սայմագ՝ վէ օնլարա հագարէթ
իլէ նազար էթմէք՝ տայիմա պիր
եարամազ եիւրէյին իշի՝ տիր :
— Տիւնէլէ : Սահիճ իլմի
մալիք օլմամագ : Կիւնաճարըն
հէր պիրինէ՝ Լ'զիզ Բիթապ-
լարտա տիվանէլէք տէնիր , վէ
կիւնաճքեարլարըն ծիւմիսինէ
տախի տիվանէլէ՝ թէսմիյէ օ-
լունուր : Պիր քիմնէյէ Լ'լաճա
իգաաթ էթմէք՝ վէ պու ճիւմ-
լէ իլէ խէլաս պուլմագ իւմիտին-
տէ օլմագ՝ տիվանէլէք տիր :
Խնստա՝ ճէհէննէմէ կէօթիւրէն
եօլտա եիւրիւմէք՝ վէ պու ճիւմլէ
իլէ ճէննէթէ էրմէք իւմիտինտէ
օլմագ՝ տիվանէլէյին վէ պէշիւ-
յիլ տիր : Վէ իշպու տէլի-
լիք օնուն ա'գլընտա տէլիլ՝ իլա
եիւրէյինտէ պուլունուր :

20 . Լ'աէ-ի Խաբարլայան
պունլա'ր պըր : Յիսուս գա-
պիաթ՝ քէնտինի հէփ պու գա-
րիգլերտէ՝ պէյան էտէր , վէ ա-
տէմի պիւթիւն պիւթիւնէ պու-
լաշտըրըր : Խնսանըն եիւրէ-
յինտէն սատըր օլուպ՝ օնուն
էօմիւրնտէ՝ պէյան օլան իշպու
միսիլիլ թէօճմէթլէր նէ՝ գա-
տար չօգ տուր : Վէ պու
կիւնաճար պիլի՝ պիր փաք Լ'լա-
ճըն նազարընտա նէ՝ գատար
շիլթիւն նէ՝ գատար մուրտար՝
նէ՝ գատար մէքրուհ վէ իյրէնէ :

Ճէք էտէր օլմալը տըրլար :
Չարչանպա եա ճումա՝ կիւնիւ
էթ եէմէք՝ եայգանմամըշ էլէր
իլէ եէմէք՝ վէ ախէր պուլունուն
կիպի շէլլէր՝ արթըգ պիր տաճա
հի'չ զիբըր օլունմասըն :

21 . Յիսուս օրատան լըգըպ :
Եազըճըլար վէ Փարիսեցիլէր՝
օնուն վա'զ էյլէտիյի թալիմա-
թընտան ինճիւտիլէր : 12 խա-
նէնին շէրճիւնէ՝ պագ : Պուլուն
իշիւն օ՝ օնլարը թէրք էյլէտի :
Լ'լաճըն էսքի խալըրըն թէրք
էյլէյիպ էճնէպի՝ գայիֆէլէրէ
վարտը . վէ քէնտի Քէլամընըն
տէրպլերինի ըտտ էտէնլէրին
ճիւմիսինի՝ հէր քիմլէր օլուր-
լար խէ օլունլար՝ պէօյլէ թէրք
էտէճէք տիր : () Նուն քէնտի
Բիլիսէսի՝ քէնտինին թայիւն
էյլէտիյի փափաշարը՝ քէնտի-
նին իգրար էյլէտիյի խալթը՝
էյէր օնուն թալիմ վէրտիյի
տէրսլերին եէրինէ ինսանլարըն
սըփարըշլարընը գապուլ էտէր-
լէսէ , օնլարը քիւլիլէն պրա-
ղաճա'գ տըր : — Տիւրոս վէ Սի-
դոն : Պապ Ժա . 21 շէրճիւնէ՝
պագ :

22 . Պիր Բանաանլը գարը :
Իշպու գարը՝ Եունանիյէ հէմ
Սիրօֆինիքիլի՝ տախի սեօյլէ-
նիր : Ս'աղ . է . 28 : Իսքի
զէմանտէ օլ տիյարըն պիւթիւ-
նիւ Բանաանլըլարըն էլիւտէ օ-
լուպ՝ օնա Բանաան տիյարը
թէսմիյէ օլունուրուտու : Ֆի-
նիքիլիլէք՝ Բանաանլըլարըն նէս-

չբերայ՝ օնա չաղըլարազ տէ-
տի . Եւ Վաւիթ օղլու Բապայ՝

պանա մերհամէթ էյլէ .
գըղըմ՝ ճիննտէն քեօթիւ

չինտէն օղլայ՝ Քանաանըն պու-
սէմթէրինտէ սաքին օղլարար
ըտը, վէ պունտան պուրասը Բի-
նիքի վէ Սիրօֆինիքի թապիր
օղլենուրուտու : Լաքին Վուր-
թարըճըմըզն գէմանընտան էվ-
վէլ՝ պունլարըն ճիւմէսի Եու-
նան շէհրէրի օլմուշարտը .
չիւն պէօյիք Ղեքսանդր նամ
Եունան փատիշահը պունլարըն
ճիւմէսինի զապգ էթմիշ օլմա-
ղըլա , Եունանլէրին լիսանի օ-
րատա ալէսսէվի սեղլէնիրիտի :
Պու սէպէպտէն միւնասիպէթի
իլէ պու գարը ճիւմէ պու իսիմ-
լէր իլէ անկըլտը . վէ օնլարըն
ճիւմէսի պունո՛ւ կէօսթէրիլէր
քի օլ գարը ճէտ պէ ճէտ՝ Տէր
վէճհիլէ փութիքէսթ դայիֆէ-
լէրտէն իտի : () պիր մէր՝ւն
սօյտան իտի ()ննա . թ . 25) ,
լաքին ա՛ղիմ պէրէքէթէ նայիլ
օլտու : Պու գարընըն աթալա-
րը՝ ()ոյուն թօրնու գէմանընտան
պէրու սէքսէն սիլիլէ՝ պաշտան
պաշա սնլարըն ճիւմէսի պիր
տիւզիւյէ փութիքէսթմի իտի-
լէր՝ մա՛լիւմիւմիւզ տէյիլ տիր .
Եօխսա պին սէնէյէ Եագըն պու
սէմթէրտէ Եղիա փէյղամպէրի
քէնտի միլլէթինտէն րէտտ օ-
ղլենտուղու գէման՝ գապուլ է-
տէն օլ Փագիր տուլ գարընըն
սիլիլէսինտէնմի իտի՝ պիլմէզիզ :
Դ թմագ . Ժէ . 9—16 : — Լա-
քին պունո՛ւ պիլիլիզ քի՝ Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզ շիմտի՝ աթա .
լարը չօգ իրիմէթ ու պէրէքէթ-
լէրէ նայիլ օլան քիմսէլէրտէն՝
աթալարընա ա՛ղիմ Լա՛նէթէր
օգունմուշ վէ քիւլլի Տէլաքէ
թէպիմ օղլենմուշ օլան իշպու

գարըյա՝ տէօնէր : Սապլ .
Դ . 9 , վէ Դ . 11 , 12 շէրհէրինէ՝
պագ : Սապլ . խե . 12 : Եւէլ .
Դ . 6 : — ()նա չաղըրտուգ :
Պու գարը իպթիտա փէք Եագըն
կէլմէտի , իլա քէնտիսինի լայըգ-
սըզ սայըպ՝ օլ կէօմիւքճիւ
կիպի ուզագտան տուրտու :
Ղալ . ԺԷ . 13 : () Լաշըն
սէչկին խաղընտան տէյիլիտի ,
վէ Եագաշմաղա գօրգտու : Պապ
Դ . 8 շէրհինէ պագ : — Եա-
Պապլ . օղլա : Պապ թ . 27
շէրհինէ պագ : Եէհուտիլէրին
պաշքեաշիլէրի վէ Եագըճըլարը՝
Յիսուսա Տիչ Ղաւիթ օղլու
կիպի սեղլէմտիլէր , օնու Սե-
սիա կիպի Տիչ գապուլ էթմե-
տիլէր , օնլարըն աթալարընա
օլան Լաշըն վա՛տլէրի օնտա
թէքսիլ օլտուգլարընը Տիչ իգ-
րար էթմէտիլէր . Լաքին իշպու
Փագիր Քանաանը գարը՝ պուն-
լարըն ճիւմէսինի էյլէտի : Պու
— Պանա մերհամէթ էյլէ : Պու
գարընըն տուա՛սը՝ պիր Փագիր
կիւնաշքեարա փէք միւնասիպ
պիր տուա՛ իտի . պիր ալապ
կէօնիւլիւ՝ Տէրարէթիլ՝ Տիճալ-
լը՝ թա՛ղիմ ու թէքրիմլէ տօլու՝
ա՛գըլանէ՝ մուտալիմ՝ իման իլէ
տօլու՝ վէ Լաշըն մերհամէթինէ
թէվէքքիւտէն իպարէթ պիր
տուա՛ իտի : Պու գարը՝ քէնտի
էյլի՝ ա՛մէլլէրի խուսուսունտա
Տիչ պիր շէյ սէօյլէմէզ , լիյա-
պէթի խուսուսունտա Տիչ պիր
շէյ անկմազ , քէնտիսինի փութ-
իքէսթմ օլան գօնշուլարընտան
էյի օլտուղու Տագպընտա Տիչ
պիր շէյ տէմէզ : Լաքին մէր-
համէթ տիլէր : ()նուն իսթէ-

ա՛ղապտա՛ տրր :

23 Լ՛մնա օ՛ծնա հիչ սեօզ

տիյի եա՛լնըզ շէյ՝ մերհամէ՛թ տիր : Սէ քէնտի եվատընա օլան մերհամէ՛թի՝ քէնտի զաթընա՛ օլմուշ մերհամէ՛թ սայար : Պիղիմ ճիւմէմիզին տէ՛ քէնտի նէֆսիմիզ՝ եվատարըմը՝ վէ տօսթլարըմը իշլան մուհթա՛ծ օլտուղումուղ շէյ՝ մերհամէ՛թ տէյիլմի : — Տ՛իւնաքէն ճօլնէ՛ ա՛ղապտա՛ տրր : Պապ Դ. 24 , վէ Ե. 28 շէրհէլինէ՛ պագ : Պու գարընըն գըզը՝ թէնի իլէ վէ ճանը իլէ շէյղանըն էլինտէ՛ իտի , վէ օ՛ էյէր թէզ օնուն էլինտէն խէլաս օլըննայա՛ծագ օլսայլտը , օ՛ էպէտէն սեֆիլ վէ պէրպատ գալա՛ծագըտը : Տ՛իւնա տէն դու թուլմանըն տիւրլիսի՛ւ վարըտը . վէ կէօրիւնիւր քի , պու՛ էն ֆէնա՛ տիւրլիսիւնիւն պիրի՛ իտի : Պապ Ժ. 21 շէրհինէ՛ պագ : Սէ եվատըն պու՛ սեֆիլիլի վալիտէյի՝ Քրիստոսա՛ կէթիրտի : Իմտի պիղիմ սէվկիլիւ եվատա՛ լարըմըզտան՝ գօնշուլարըմըզտան վէ տօսթլարըմըզտան կիւնա՛շըն վէ շէյղանըն գուվվէթի վէ հէօքիւմէթի ալթընտա՛ պա՛զը քիմսէլէր եօ՛գմու . վէ օնլար էյէր թէզ պու՛ հալտէն խէլաս օլունմաղէրսէ , ճան իլէ վէ թէն իլէ էպէտէն իսքէնճէ վէ էգիլէթտէ օլա՛ծագլար տէյիլմի : Սէ օնլարըն իշպու՛ պիւարէ հալի՛ քէնտիլէրի հագգընտա՛ պիղի Քրիստոսա՛ կէթիրմէյի տէյիլմի :

23 . () օնա հիչ սեօզ ճէմապ ճէմապի : Օ՛ննա . իմ . 7 : Դ () ըն . Դ . 2 : Սաղ . Ժ . 1 : Իմ . 1 , 2 : Իմ . 1 : ԼԼ . 1 : Սիւ . Դ . 8 , 44 : Եթ . Ե . 7 , 8 : Վուրթարըմըզ պու՛

ճէվապ վէլմէտի . վէ շալիւրտէրի եանընա կէլիպ՝

լատա քէնտի ալէազընա՛ մուշղայիր պիր հարաքէթտէ՛ կիպի կէօրիւնիւյօր : () քէնտի նէ եագլաշաղա իսթէյէնլէրին ճիւմէլիսի՛ն ճէսարէ թլէնտիրմէյէ տայիմա նէ՛ գատար հաղըր իտի . վէ օնլարա՛ շաղըլմաղտան ճէվապ վէրիրտի , տիլէմէզտէն՝ իհասա՛ն էտէրիտի . վէ պիրինէ՛ Վօրգմա , օպիրինէ՛ Եիւրէքէն , վէ պիր աիւրինէ՛ Սիւնաշլարըն ա՛ֆիլ օլունտու տէրիտի : Լաքին շիմտի պու՛ գարըյը կէօրմէյօր , վէ իշիլթմէյօր կիպի կէօրիւնիւր : () կէօղիւնիւ գալըրըզ օնա պիր քէրրէ պա՛գմայօր պիլէ : () Նա հիչ պիր միւրիւվիլէթ կէօթմէյմէյօր , հիչ պիր ճէսարէթ վէրմէյօր : Պու միսիլիւ տէրտիլէրէ օնուն կէօզլէրի տայիմա աշըգ իտի , լաքին շիմտի պունտա գալիանմը՛շ տրր : () Նուն եիւրէյի տայիմա էյլէքքիանիլէք իլէ ըսը՛ծագ իտի . լաքին շիմտի սօղո՛ւզ կէօրիւնիւյօր : Քրիստոս Վիթնտիմիզի՛ն քի՛ սէպէպ վէրիլէպիլիւր . (1) Օլ գարընըն իմանընը՛ սընամաղա իսթէտի : Լ՛լա՛ Ս՛քրահամը սընատը , վէ օ՛ քէնտիին ճիւմէլէ խալգընը սընար . վէ պու միսիլիւ թէ՛ծրիւպէլէր վապիղասի իլէ՛ օնլարըն իմանը գալիլէնիւր . աշի՛ պունտա՛ն կիպի՛ նի՛ճէ պիր մէշէ աղա՛ծը քէնտի տալարընըն արասընտա՛ էսէն շիտտէթի ըիւզկնարլար իլէ օնուն քէօքլէրի տա՛հա՛ զիյատէ գուվվէթլէնէրէք տա՛հա՛ տէրինէ եափըլըլար : (2) Քրիստոս իգթիզասը օլմատըզը թագտիրտէ՛ Եէնու

օնա հալվարարագ տերէր-
իտի . Օնու սալը վեր . զերա

արտրմրզնա պաղըըըյօյ :
24 Վէ օ՝ ճեվապ վերիպ

տիւրէ թէօքէզ վէ սիւրէճէք
պիր գայա օլմասընը իսթէմէզ-
իտի : () Նուն ինճիլի իպթիտա
օնլարա՝ մախսուս իտի , վէ օնուն
ա՛րդ ու թագտիմ օլունմասը՝
իպթիտա օնլարա՝ օլունմալը իտի :
Պապ Ժ . 5 շէրճինէ՝ պագ :
Վարժ . ԺԳ . 46 : Հաւմ . ԺԵ .
8 : Իման ու իւմիտ դախուսու-
նուն դայիֆէլէրէ աշըլմասը՝ Եէ-
հուտիլէրէ պէջլէ պիր սըրր իտի
քի՛ օնուն զուհրինի կէօրմէյէ
բիւլլիլին ճաղըրլա՛նմամըշլար-
ըտը : Իմտի պու գարը մէվլուտ
հասէպի իլէ Եէհուտի օլմատըղը՝
հէմ սահիհ Ալլահա ի՛պատէթ
էտէնլէրտէն տէյիլ իտիյի՝ վէ
օլ եիւզպաշը կիպի Լաֆէտիմիլէ
Եէհուտիլէրին իսթիարլարըն .
տան տախի սըլիարըշ օլունմա-
տըղը (Պապ Ը . 5 , 8 շէրճիլինէ
պագ) սէպէպտէն , փէք միւնա-
սիւպ իտի քի՛ օնուն իմանը պիր
շէտիտ թէճրիւպէտէն կէչսին ,
շէջլէ՛ քի՛ շայիրտէր վէ ախէր
հաղըր օլանլարըն ճիւմէսի կէօր-
սիւնլէր քի՛ օ՝ իմանը իլէ՛ Լը-
րահամըն գըղը սայրմաղա լա-
յըգ իտի , վէ էյէրէի էճնէպի
դայիֆէլէրտէն իտի իսէ տէ ,
Սէսիանըն փատիշահլըղընըն նի-
մէթ ու պէրէքէթլէրինտէն մահ-
րուում պրաղըրմասը միւնասիպ
տէյիլլիտի : — () Կուս սուլ՝ վէր :
Պուքատա կէօրիւնիւր քի՛ շա-
յիրտէր գարընըն թա՛ճիլլի-
յինտէն օսանմաղըլա , օնուն
հագգընտա պիր սէ՛օղ սէջլէ-
մէյէ իլէրի՛ կէլտիլէր : Ե իմտի
Պետրոս վէ Յակովբոս վէ Յով-
հաննէս օնուն շէֆաւթաճըլարը
վէ միանձըլարը՝ օլտուար , վէ

շիւպհէսիզ օ՝ մուրատընա նայիլ
օլաճագ իւմիտի իլէ սէվինիր :
Քրիստոս՝ գարըյա՝ պագմատը ,
լաքին էլպէ՛ թթէ շայիրտէրինէ
պագաճագ տըր : Պէլքի օլ
գարը տիւշիւնմէյէ՛ պաշլամըշ
տըր քի , օնլար՝ քէնտի խօ՛ճա-
լարընտան տահա՝ զիյատէ մէր-
համէթլի տիրլէր : Վ է պէլքի
պի՛զ տախի պա՛ղը տէֆա՛ սըգ-
լէթ ու տէրտէրիմիլ զէմանընտա՝
իղվայէ տիւշիւնէ տիւշիւնէ պի-
լիլիլ քի՛ տօսթլարըմիլ պիւ-
զի Վուրթարըճըմըղտան տահա՝
զիյատէ աճըր , վէ պիղէ օնտա՛ն
զիյատէ միւրիւվլէթլիտիրլէր :
Լաքին օնլարըն աճըմասը նէ՛
գատար ահմագանէ՛ վէ նէ՛ գա-
տար քէնտի՛ մէնֆաաթլէրինէ
մէրպուգ տուր , վէ Քրիստոսուն
կէճիլմէլէրի վէ աղարարըր նէ՛
գատար աղիւանէ վէ նէ՛ գա-
տար իհսան ու ի՛նայէթ իլէ
տօլու տուրլար : Թահմին օլու-
նա պիլիլ քի՛ պու գարը՝ շայիրտ-
լէրին արայա կիրմէլէրի իլէ չօգ
եիւրէքլէնտի . վէ տահա՝ իլէրի
վարմաղա ճէսարէթլէնտի . վէ
ա՛ղիւմ սիւքիւթ իլէ կէօղլէրինի
Վուրթարըճընըն եիւզիւնէ տիւ-
քէրէք՝ օնուն ճէվապընը իշիթմէ-
յէ՛ պէլլէր :

24 . Պէն իլէօսիլլիլլէպիլ .
Վուրթարըճը Լաֆէտիմիլզ՝ իշ-
պու ճէվապը եա գարըյա՝ եա-
խօտ օ իշիտիր իքէն քէնտի շա-
յիրտէրինէ վէրտի . վէ օնուն
մաղլուպուսու իհսան էթմէտի-
յինէ վէրտիյի սէպէպ՝ օնուն
հէփ իւմիտլէրինի պիրտէն մահվ
էթմէք մէրամը իլէ վէրիլմիշ կի-
պի կէօրիւնիւրիւտիւ : Իշպու

տէտի . Պէն կէօնտերի՝ լմէ-
տիմ , իլլա Իսրայէլ եվլինին

ղայյա օլմուշ գօյունլարընա :
25 Լմմա օ՝ կէլիպ օնա

Ճէվապ՝ շայիրտէրի պիւթիւն
պիւթիւնն սիւքիւթ էթտիրտի :
() Նլարըն սէօյլէյէճէք արթըզ
Տիւ պիր սէօզիւ՝ վէ էտէճէք
Տիւ պիր րէճալէրի գա՛լմատը .
օնլարըն աղզը գափանտը : ()
գարը՝ Բապպըն խոսս գափմըն-
տան պիրի տէյիլիտի , վէ օ
գափմէ՝ միսսուս օլան իճանն .
լէրտէն Տիսսէտար օլմաղա նիճէ
իւմիւտ էտէ պիլիւրիտի : Ս՝ նսիս
օնլարըն խտի , վէ օ գարընըն
տէյիլիտի , վէ օնուն քէրէմլէ-
րինն նայիլ ղլմաղա նէ՝ Տազգը
վարըտը : Լ՝ յվաճ շայիրտէրին
պո՛ւ գարընըն Տազգընա սէօյ-
լէտիքլէրի պիր գաճ սէօզլէր՝ է՛ն
էյիլինի սէօյլէյիսճէ՝ նէ՝ գա-
տար զայի՛ֆ վէ սօղուգ իտիլէր :
“() Նո՛ւստլէ՛ վէր . պէրա աբպըլիւ-
ճա պաղլըր՝ յօր ” : Պապ ԺԳ .
15 շէրճինէ՛ պազ : Լ՝ յվաճ
էյէր պիլիմ Պնտրոս վէ Տա-
կովըս վէ Յովճաննէտէ՛ն էյի
շէֆաա՛թճըմըլ օլմասայրտը ,
էյէր ա՛ղիլէրտէն վէ մէլէրլէր-
տէ՛ն էյի միանճըմըլ օլմասայր-
տը , կէօքտէ օլան մասպաճաթը .
մըլ Տիւ իլէրի վարմաղըտը .
պիլ՝ ապա պիր իճանն էլէ կէ-
թիրէ՛մզ իտիք : Ը՝ պիրտէրին
քէնտի իւզլէրլէրինն միանճը վէ
շէֆաա՛թճը իրզմէթինի էթմէյէ
սլմըլ իտիքլէրի իլք վէ սօնկ
տէֆա՛ պո՛ւ տուր : () Նլար
շիմտի պիր չօգ շէյ էօյրէնտիլէր :
() Նլար պուտուլար քի , օնլարըն
ի՛լի պիլիլիճիլի մուճապպէթի
վէ մէրճամէթի պու ա՛մէլին իճ-
րասընա Տիւ պիր վէճճիլէքնաֆի
տէյիլ տիր : Լաքին Լաճաճ
շիւքիւրլէ՛ր օլտուն , քի պիլիմ

Տէր պիր վէճճիլէքնաֆի պիր
Ը՝ շէֆաա՛թճըմըլ վար , քի օ-
նուն աղզընը Տիւ քիմնէ գափա-
յաճաղ , վէ օնուն գուվ-
վէթի վէ ի՛նայէթի ա՛յա տիւ-
քէնէմէլ : — Իսրայէլ էվլինին
ղայյա օլմուշ գօյունլարընա :
Պապ Ժ . 5 , 6 շէրճիլինն
պազ :

25 . Եա՛ Բապպ՝ տունա ինպո՛ւ
էլլէ , Լ՝ յէրշի շայիրտէր սիւ-
քիւթ օլունտուլար իսէ տէ , պու
գարը սիւքիւթ օլունա՛մատը :
() Ճէսարէթինի քէսմտի , վէ
էօրքէլէնմտի . Տէմ տէ Բապպ
Յիսուսա՛ օնա կէօսթէրտիյի
սօղուգ Տարաքէթի՛ իլիւն՝ գա-
պաճաթ պո՛ւլմատը : Լաքին
օնուն իմանը՝ թէճրիւպէտէն՝
տաճա՛ զիյատէ գուվվէթլէնի՛ր
կէօրիւնիլյօր : Բարը՝ տաճա՛
նազըն կէլիլ . Յիսուս Լաքէն-
տիլիլէ՛ տաճա զիյատէ ի՛ղզէթ
էտէր , վէ շիմտի օնուն պաղընա՛
գափանապ՝ օնա սէճտէ՛ գըլար :
Յիսուսուն պաղարընա՛ տիւշ-
տիլիլինիլն իլք տէֆա՛սը պո՛ւ
տուր : () Նունն եիւրէյի փէք
ալլազ աըր : () Նունն իճթիաճը
ղայէթ զօրըն տուր : Սէ՛ օ՛
տաճա՛ զիյատէ սըտգ իլէ նիյաղ
էտէր , վէ գապլինի իլպու՝ “ Եա՛
Բապպ պանա իմտա՛տ էլլէ ”
սէօզլէրի՛ իլէ պէյան էտէր :
Պու փէք գըսսա պիր տուա՛
տըր . Լաքին Բապպ Յիսուսուն
իմպատ ու եարտըմընա մուճթաճ
օլան Տէր պիր ֆագիր կիւնաճ-
քնարաղայէթ ուլղուն վէ միւ-
նասիլ պտիր : Լապու գարընըն
իմտատէ իճթիաճը վարըտը , վէ
օ՛ Բրիստոսուն օնա իմտատ էթ-

սէճոնէ՛ Էտէրէք տէրիտի .
Լա՛ Բապա՛ պանա իմտա՛տ
Էլլէ :

26 Վէ օ՛ Ճէվապ վէրիպ
տէտի . Չօճուգլարն էքմէ
յլնի ալըպ՝ քէփէքլէրն աթ

մէյէ գատիր օլտուղունու՝ վէ Է-
յէրչի Լաբաճամ Էվլատլարն-
տան տէյիլ՝ իլա պիր ֆագիր
փուծիքէսթ վէ լայըգսր՝ իսէ
տախի՛ օնա իմտատ Էթմէյէ իս-
թէյէճէյինի ինանըյօր : Լյ-
վա՛ճ պու գարընն ճէսարէթինի
քէսէճէք նէ՛ գատար վէսիլէլէր
վար . լաքին օ՛ օնլարն ճէսիսի-
նի Էնէլէր , վէ կէլիպ Յիսուսուն
այագլարնա՛ տիւշէր : Վէ օ .
րատա ապա պիր կիւնաճքնարն
ճէլաք օլտուղու վա՛ր մը : Խա-
յըր . Տի՛չ պիրի Էօգ տուր :

26 . Վէ օ՛ Ճէվապ վէրիպ :
Վէ Էյլլէքքեանի Յիսուս՝ նէ՛
ճէվապ վէրտի : Ինանըլա պի-
լէրմի քի , օնուն պու իքինճի
ճէվապը՝ իլքինտէն սերթ վէ
տաճա զիյատէ Էիւրէյի գըրար
պիր ճէվապ իտի : — Չօճուգլա-
րն Էթմէյէն ալըպ Էմ : ()՝ ֆա-
միլատան տէյիլ իքէն , չօճուգ-
լարն էքմէյինտէն Էլէ՛ կէթիր-
մէսինի մէմիւ Էթմէյէ նէ՛ ճագ-
գը վար : Քէօփէքլէրի պէս-
լէմէք իչիւն չօճուգլարը քէնտի
էքմէքլէրինտէն մաճրում գօմա-
լըմը : () Է զէմանլէրտէ ճէփ
դայիֆէլէր՝ Եէճուտիլէրին ին-
տինտէ՛ շիմտիքի զէմանլէրտէ
ալնի Եէճուտիլէր դայիֆէլէրին
ի՛նտինտէ սայրլաղգլարը՝ կիպի՛
քէօփէք միսալի սայրլաղգլարտը :
Հագիգաթ Վուրթարըմը
պու գարըյա օ՛լ նաղար իլէ
պագմաղ իտի . լաքին օնուն
ճագգընտա՛ օլ զէմանլէրտէ պէյն
էննաս գուլանըլա կէլէն թա՛-
պիրի՛ գուլանտը : Եա՛նի՛ Վէն
Եէճուտի՛ իմ . սէն մուրտար

փուծիքէսթլէրտէնսին : Եէ-
ճուտիլէր՝ Լաճաճն սէլիմիշ
խալգը՝ տըր . վէ օնտան ա՛ղի՛զ
չաղըրըլլար . լաքին Էճնէպի
դայիֆէլէրի օ՛ րէատ Էթմիշ
տիր , վէ օնլար օնուն նաղարն-
տա մէքրո՛ւճ տուր : Եէճուտի-
լէր սիզի քէօփէք չաղըրըլլար .
վէ պէն՝ սիզի Էյլլէ չաղըրտնա-
րն միլլէթինտէն իմ : Վէն օ՛
միլլէթտէն իմ քի , Լաճաճն
ճէփ իճսան ու քէրէմլէրի Էա՛-
լըմը քէնտիլէրինէ՛ մախսուս
տուր զանն Էտէրլէր : Վէն օ՛
միլլէթտէն իմ քի , Լաճաճն
նօմօսու օնլարա՛ վէրիլմիշ տիր ,
փէյղամպէլլէրի օնլարա՛ կէօս-
տէրիլմիշ տիր , վէ Վիսիա
խուսուսունտա վա՛տլէր օնլարա՛
օլունմուշ տուր : Իմտի սէն
պիր րէտտ օլունմուշ Էճնէպի՛
դայիֆէլէրտէն իքէն , պու իա՛սս
պէրէքէթլէրտէն պիր Տիսսէ՛ ալ-
մագ իչիւն կէլմէյէ նէ՛ ճագգըն
վար : Վա՛րժ . իք . 21 , 22 :
Հա՛յի . թ . 4 , 5 : Վա՛ր . թ .
15 : Եթէ . թ . 12 : Լա՛ֆէն-
տիմիզ պուրատա՛ պիր պէյիւք
քէրէմ իճսան Էթմէք իւզէրինտէ
իտի , վէ պունուն իչիւն իսթէտի՛
քի , պու գարը՛ ճագըր պուլու-
նուպ իչիտէկլէրին ճիւմլէսինին
ճուզուրունտա օնուն պունու
Էթտիյինէ պիր Էյի սէպէպ կէօս-
թէրսին , վէ ա՛ղիմ ալագ կէօ-
սիւլլիւյիլէ քէնտինին օլ իճսա-
նէ լայըգսրը օլտուղունու իգ-
րա՛ր Էլլէսին :

Լաքին պու Վանանըլ գա-
րը՛ Էյէր պիր ալագ կէօսիւլլիւ
կէրէքտէն իմանէ՛ կէլմիշ գարը

մագ էյի տէյի' Լ տիր :

27 Վէ օ տէտի . Պէ' լն' եա' Բապպ' չին քի քէօիէք :

օ'լմասայրտը , ի պու շէյլէրին
 եիւզ փայրնն պի'ր փայրնա տա-
 յանամազ իտի : Իմանսր'զ
 պիր գարը օլսայրտը , անիտե
 խորպանրպ ֆէնա սէօզլէր սէօյ-
 լէմէյէ վէ քի'ւֆր էթմէյէ պաշ-
 լարպ' տէյէճէ'իտի : “ Լ, է՞
 տիւննանն' պո'ւ գատար մեր-
 չամէթի չալիմիյի վէ մաղլում-
 լուզու վէ էյլիքքեանիլիյի վէ
 իշէտիյի խայրաթլարը խուսու-
 սունտա սէօյլէտիյի չիսուս պո'ւ-
 մու տուր : Պէնի պիւթիւն
 էօ'մրիւմտէ պու գատար սէրթ-
 լիք վէ գապա սէօզլէր իլէ թաճ-
 գիր էթմիշ պիր առէմ կէօրմէ-
 տիմ : Լ, էյեր օնուն կէօնիւ-
 օլսայրտը , պանա' տախի ախէրլէ-
 րինէ էյլէտիյի' գատար էտէր-
 իտի : Վէ էյեր պանա պիր
 էյլիք էթմէյէ կէօնիւն եօ'ղ իտի
 իսէ , չապիգաթ պէնի'մ սօյու-
 մու եիւզիւմէ' վուրուպ' պու վէճճ
 իլէ պանա սիթէմ էթմէյէ օնա
 չաճէթ տէյի'լտի : Պուրսյա
 օնուն այաղընա կէլիպ ա'լէմին
 չուզուրունտա քէօփէք չաղըրլ-
 մատան իսէ , էվիմտէ տուրա'յ-
 իտիմ' տաճա' էյի իտի : Պէն
 տէ Եէճուտիլէր գատար էյի'
 իմ' վէ էյեր օ'լմասամ' պիլէ
 էճնէպի' գայիֆէլէրտէն տօղ-
 տուղումուն գապաճաթ' պէնիմ
 տէյի' Լ տիր ” : Լ, էյեր օ' պիր
 տիւնեափի վէ իմանսր'զ մաղ-
 րո'ւր գարը օլսայրտը , պո'ւ մի-
 պիլիւ' վէ խորսընտան տաճա' պէ-
 թէր սէօզլէր սէօյլէր իտի : Լ արին
 օնուն եիւրէյի ալլա' գ իտի . օ'
 Բուճտան տօղմուշ իտի , վէ
 տէօնիւպ պիր չօճո'ւգ կիպի օլ-

լէ'ր տախի' աղալարնն
 սօֆրասընտան տիւշէն ու-
 ֆանթըլարտա'ն եէրլէր :

մուշուտու : Վէնտի նաղարն-
 տա քէնտիսի քիւ չիւք վէ Վրիս-
 տո'ս պէօյիւք' վէ քէնտիսի զու-
 յէթ լայըգսրը վէ Վրիստոս
 զա'յէթ լայըգ իտի : () ֆիբ-
 րինտէ պէօյլէ' տէմիշիտի . “ Պէն
 էճնէպի գայիֆէլէրտէն պիր ֆա-
 գիր կիւնաճքեար գարըրմ' ,
 վէ օնուն չէփ տէտիյի փէք սա-
 ճիճ տիր : Պունու քէնտիմ'
 տույա'յօրում , եիւրէյիմ' էյլլէ'
 շէճաթէթ էտէր , վէ պէն տէ
 իգրա'ր էտէրիմ ” : Վանտանը
 գարընն տօղուշարը պո'ւ իտի .
 վէ էյեր Վրիստոսուն էլիտէն
 խէլասէ տայի իճանէր ալմաղ-
 արզուլէր իսէք , պի'զ տալի
 եիւրէյիմիգտէ պէօյլէ' տույմա-
 լըլը :

27 . Պէ' լն' Էա' Բապպ : Պու
 գարընն իգրարը' չալորունքի'
 կիպի (Օ'ննպ . լթ . 10) ' Պաւի-
 թիսքի' քիպի (Պաղ . չգ . 22) '
 Լ' կուրունքի' կիպի (Վ' աւ . Լ
 2) ' Պանիէլիսքի' կիպի (Վ' աւ .
 թ . 18) ' Եիւզալըննքի' կիպի
 (Վ' աւ . է . 6 , 7) ' միւսրիւֆ
 էվլատը'քի' կիպի (Վ' աւ . Ժե .
 18 , 19) ' կէօմրիւքճիւնիւնքի'
 կիպի (Վ' աւ . Ժք . 13) ' Վէվ-
 պէքեար խորսընն սօնկ առէմիւ
 տէքի կիպի (Վ' աւ . իք . 40—42) '
 Պօղոսունքի' կիպի (աւ Լ' Էն .
 Ժե . 8 , 9 : ա Տի . ա . 15) պիր
 իգրար իտի : () նուն իմանը Լ' .
 րաճամընքի' կիպի գափի' վէ տիւն-
 եայր եէնէն պիր իման իտի : ()
 փութիւրէսթ աթալարտան տօղ-
 մուշուտու , արին իման իլէ
 Լ' արաճամըն գրղը օլտու : Պաղ .
 7 , 9 : Բրիստոս Եէճուտի-

էրի՝ Բաճաճն սեփական եկամտ-
լարը կիպի՝ սօփրատունն եղրա-
ֆրնա՝ գօմուշուտու , վէ էճնէ-
պի դայիֆէլէրի օնուն ալթընա՝
պրագմընար . վէ օ՝ պունուն
միւնասիպէթինի ինքեար էտէճէք
եէրինէ՝ իգրա՛ր էտէյօր . վէ
իշպու միւլաճաղար էլէ ալըպ՝
քէնտի մէնֆաա՛թը իշին գուլ-
լանըյօր . վէ պէյլէ սէյլէմիշ
կիպի օլույօր քի՝ “Սաճիճ
տիր՝ եա՛ Բապպ՝ քի պէն էճ-
նէպի դայիֆէլէրտէն պիր եարա-
մաղ կիւնաճքեար իմ , վէ
սէնին եփլատըն տէնիլմէյէ լա-
յըգ տէյիլիմ՝ : Սաճիճ տիր
քի՝ պէն սէնին հուպո՛ւրի շէրի-
ֆինտէ պիր հայփան կիպի օլուպ՝
սէնին խաղընըն մուսա՛տաթ
ու հուպուգլէրինէ նայիլ օլմաղա
պիր հազգըմ եօ՛գ տուր : Սա-
ճիճ տիր քի՝ քէօփէքլէրի պէս-
լէմէք իշին չօճուգլարըն էօ-
նիւնտէն էքմէք ալընմալը տէյիլ
տիր : Լաքին՝ սօփրատան տիւ-
շէն էքմէք գըրընթըլարը քէօ-
փէքլէրին տէյիլիմ : (Նլարա՝
մախսուսէն սօփրա ալթընտա պիր
եէր վէրիլմէտիմի , քի օրատա՝
տիւշէն ուֆանթըլարը՝ դօփլա-
սընլար : Չօճուգլարըն պապա-
սը՝ քէօփէքլէրին տախի սաճիպի
տէյիլիմ : Չօճուգլար հէր նիճէ
օնուն իսէլէր , էօյլէճէ քէօփէք-
լէր տախի օնուն աուր , վէ
դա՛ամլարըն օնտա՛ն պէքլէր .
լէր լաքին պէքլէտիքլէրի՝ եփլատ
դաա՛մը տէյիլ՝ իլա քէօփէք
դաա՛մը տըր : Պէն պիր պիւ-
թին էքմէք՝ եախօտ պիր տիլիմ՝
պիլէ՝ տիլէ՛մէյօրում . լաքին տի-
լէտիլիմ՝ գըրընթըլար՝ սա՛տէճէ
սօփրատան տիւշէն՝ պիր թէք
ուֆանթը՝ տըր : Վէօփէքլէր՝
չօճուգլարըն եէյէճէյինէ ա՛սլա

պիր ինգըրաղ վէրմէյէրէք՝ դա-
նի՝ սօփրատան եէրէ տիւշէն
ուֆանթըլարը՝ եէրլէր . վէ սէ-
նին գուտրէթին վէ մէրհամէթին
օ՛լ տէրէճէ դանի՝ վէ նի՛մէթ ու
պէրէքէթլէրին օլ գատար չօ՛գ
տուր քի՝ սէնին սէչիլմիշ խաղըն
Խարայէլի պիր թէք նի՛մէթ ու
պէրէքէթտէն մահրում գօ՛մա-
յարագ՝ պէնիմ գըղըմա շէֆա՛
վէրէպիլիբսին : Իմտի՛ էօյլէ՛
օլսուն . դաա՛մըն է՛ն էյիսի չօ-
ճուգլարա՝ վէրիլսին : Լօյլէ՛
օլսուն . Ս՝ եսիանըն փատիշահ-
լըղընըն պաշլըճա նի՛մէթ ու
պէրէքէթլէրի Եհուտիլէրին
օլսուն : Լօյլէ՛ օլսուն . պէն
պիր քէօփէք՝ պիր էճնէպի դա-
յիֆէ՝ պիր փուլթիլէրէ՛սթ՝ վէ
իշպու ա՛ղիմ նի՛մէթ ու պէրէ-
քէթլէրէ լայըգսըլ , օլայըմ՝ :
Յա՛գաթ՝ պանա շո՛ւ գատար-
ճըգ րուխսաթ վէրիլսին քի՛
սօփրանըն ալթընտա՝ եաթայըմ ,
վէ սա՛տէճէ պիր գըրընթը՛ ալա-
յըմ . վէ թահգիլ օլունմուշ
պիր փուլթիլէրէսթ վալիտէնին
թահգիլ օլունմուշ գըղը՝ եաշա-
յաճագ վէ Ս՝ եսիանըն իսմինէ
պէրէքէթ օգույաճագ տըր ” :
Լ՝ ճայը՛պ . պուրատա նէ՛
գատար ա՛ղիմ ալաղ կէօնիլ-
իւք՝ վէ նէ՛ աղիմ իման գուվ-
վէթի իղհար օլունույօր : Պու-
րատա՝ պիր գարը՝ կէօրիւրիւք քի՛
տէյիլ կէօրիւշ իլէ իլա իման
իլէ եիւրիւր իտի : (՝) Վրիս-
տոս Լօֆէնտիմիգին էն ճէսա-
րէթ քէսէն ճէվապլարընը՝ ճէսա-
րէթ գաղանմագ խուսուսունտա
գուլլանտը : (՝) օնու՛ պիր
տէյնէք իլէ կիպի քէնտիւնտէն
ուզագ գուլթմաղա իսթէտի . լա-
քին գարը տէյնէյի գուլթուպ՝
օնու օնա՛ լապաշմագ իշին

28 () զէմանն Յիսուս ճէ-
վապ վերիպ՝ օնա տէտի .
Եւա գարը՝ իմաննն պէօյիւք
տիւր , սանա՝ իսթէտիյի՛ն

կիպի օլտուն . վէ օնուն պը
զը օ՝ սաա՛թտան շէֆա՛
պուլտու :

29 Վէ Յիսուս օ՛րատան

գուլանտը : Պո՛ւնճիլէյին օ՝
հէր պիր էնկէլ ու միւշքիւլիւ
սէօքիւպ քէնտինէ եօ՛ւ աշտը ,
վէ կէլիպ էպէ՛տի գուտրէթի սը-
գը՝ սըգըյա գութտու , վէ Յա-
կոթ իլէ՛ . Պանա պիր պէրէքէթ
վէրմէյինճէ՛ սէնի պրագմա՛մ՝
տէտի : Նոնաթ լը . 26—28 :

28 . Իմանն պէօյիւք պիւր :
() նուն ալապ կէօնիւլիւյիւ
պէօյիւք իտի : () նուն գըզը
նա՛ մուհապպէթի՛ տուա՛տէ միւ-
տափմէթի՛ վէ խիւլիւս փաքը-
զը պէօյիւք իտի . լաքին Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզին խո՛ւսուսա
մէտճ էյլէտիյի՛ օնուն իմանը՛ ի-
տի : Պապ լը . 10 շէրհինէ պազ :
— Սանա՛ իւլէփիլին Խոյի
օլտուն : Պէն սէնտէն հի՛շ պիր
շէյի էսիրկէյէ՛մէմ : Սէն պիր
պէլ կիպի Լաւաճ իլէ կիւրէշտին ,
վէ եէնտին : Նոնաթ լը . 28 :
Ուլ . Ժք . 4 , 5 : Հէր նէ
իսթէրսէն տիլէ , վէ սանա վէ-
րիլէճէ՛ք տիր : Պէն եիւզիւմիւ՛
սէնտէն պիր տաքիգէ կիլէտիմ .
լաքին սանա պիր էպէտի ի՛նայէթ
ու շէֆապաթ իլէ մէրհամէթ է-
տէճէյիմ : Եւայ . Ժք . 7 , 8 :
— () նուն գըզը . . . շէֆա՛
պուլտու : Հէր պիր շէյտէ՛
իշպուր Սիրօֆինիքիլի գարը պիր
ֆաթիհտէն զէյատէ՛ օլտու ,
եա՛նի պիլքիւլիյէ եէնտի :
Հոնիլ . Լը . 37 : () նուն տուա՛սը
իսթիճապ օլունտու : Վըզը՝
շէյգաննն գուլվէթինտէն գուր-
թուլտու : Վ է էյէր պիլզ՝
կէօյէ կիթմէյէ նայիլ օլուր-

սապ , շիւպհէ եօ՛գ տուր քի ,
օրատա իշպու վալիտէյի վէ օ-
նուն ցրզընը կէօրէճէյիզ , քի
իքիսինին տալի էլէրինտէ Լա-
ւաճնն դանպուլլարը՝ վար , վէ
օնլարըն էսվապարը Պուզու-
նուն գանընտա նայգանմըլ պէ-
յա՛լ օլունմուշտուր : Լալաճ ,
պիր տուա՛ էտէն վալիտէ՛ էվլատ-
լարընա նէ՛ թա՛պիր օլունմազ
պիր պէրէքէթտիր : Իշպու
փուգուա՛թը օգուլան վէ տինկ-
լէյէն հէր պիր վալիտէ՛ վարըպ
քէնտի էվատլարը իշիւն ճան ու
պիլտէն տուա՛ էյլէսին :

29 . Յիսուս օ՛րատան Խոյիլ :
() րատան եա՛նի Սիրոնուն տէ-
նիզ գըյըր մահալէրինտէն :
() օրայա թէնհա պիր մահալէ
շէքիլիպ՝ եալընըզ գալմա՛գ իշիւն
կիթտի (Սալի . է . 24) , լաքին
կիւնէշի քի՛մ կիլէյէ պիլիւր :
Իշէր օ՛ օրատա գալաճապ օլա-
յըտը , էճնէպի դայիֆէլէրտէն
օլանլար՝ իսսթալըզլարտան շի-
ֆա՛ պուլմա՛գ իշիւն՝ հէր դա-
րաֆտան պէօլիւք պէօլիւք եիւ-
րիւյիւպ կէլէճէքէր իտի . վէ
պու՛ օնուն ա՛լէյհինէ Եէհու-
տիլէրին խուսուլմէթինի տահա՛
զիյատէ արթըրաճաղըտը : ()
նուն էճնէպի դայիֆէլէրէ իզհար
օլունմասընըն դէմանը՛ տահա
թէքմիլէն կէլմէմիշ իտի : Պապ
Ժ . 5 , վէ իշպու Պապըն 23նճիւ-
խանէսինին շէրհինէ պազ :
Պոնուն իշիւն օ՛ տէր ագապ
Վալիլեյա տէօնէր , Լաքին
Բապպա համո ու սէնալէր օլ-

կիտիպ՝ Վալիւեա տէնիզինին
եանընա՝ կէտի . վէ տաղա
չըզըպ՝ օրատա օթուրտու :

30 Վէ պերապերէրինճէ
դօփալար՝ քէօրլէր՝ տիւիզ-
լէր՝ սաղաղար՝ վէ չօգ պաշ-
գա խա՞խալար օլան՝ օնա
չօգ խալզ կէտի , վէ օնլարը
Յիսուսուն ալաղարնա՝ աթ-
տըլար , վէ օնլարը սաղալթ-
տը .

31 Շէօյլէ՝ քի խալզ՝
տիւիզլէրին սէօյլէտիյինի՝

սուն քի , օ՝ էճնէպի դայիֆէլէրէ
իշպու գըսսա զեյարէթի էյլէտի ,
վէ իշպու պիր թէք գըրընթը-
նըն՝ քէնտի դանի սօֆրասընտան
տիւշմէսինէ պիր ֆուրսաթ վեր-
տի : Է՛մ՝ տախի օնուն ի՛սմի
շէրիֆի միւպարէք օլուն , քի
պո՛ւ գարընըն իմանըն՝ օնուն
քէնտի մէնֆաա՛թը՝ վէ շայիրտ-
լէրին մէնֆաա՛թը՝ վէ օնտան
սօնկու կէլէն վէ կէլէճէք օլան
ճիւմլէ սիւիլէրին էյլէյի՝ իշիւն
սընատը : Իշպու գարընըն պու-
րատա թագտիմ՝ օլունան գըսսա
նաղլիյէթիստէն պիգիմ՝ ճիւմլէ-
միզ նէ՛ք գատար չօ՛գ տէրս էօյ-
րէնէ պիլիլիլ :

30 . Վախալար՝ շէօրլէր՝ Կիւ-
նիւլէր՝ սաղաղար ԼԷ : Պազ-
էյ օգույան՝ կիւնաճ Տէ՛ր եէրտէ
նէ՛ իշլէր իշլէտի : Պիւթիւն
տիւննայը պիր պէօյիք խաս-
թախանէյէ՝ տէօնտէրմիշ սիր :
— (Կո չօգ խալզ իշլէր : Պապ
Դ . 25 : Դ . 1 : ԺԴ . 2 : ԺԴ .
35 , 36 շէրճէրինէ պազ :

31 . Տիւիզլէրին սէօյլէտիյինի :
Պապ թ . 33 : Սարի . 4 :

սաղաղարն սաղաղարընը՝
դօփալարըն եիւրիւտիլիւ-
նիւ՝ վէ քէօրլէրին կէօրտիւ-
յիւնիւ կէօրիւնճէ շաշոր-
լար , վէ Խարայէլ Նլաճընա
շիւքըր էթտիլէր :

32 Վէ Յիսուս շայիրտլէ-
րինի եանընա չաղըրըպ տէ-
տի . Խալզը աճըրըմ՝ , քի
շիմտի իւչ կիւն պիլէմճէ
տուրուրլար , վէ եէյէճէք
շէյլէրի եօ՛գ տուր . վէ օն-
լարը աճ՝ սալը վէրմէյէ իս-

32—37 : Եսայ . ԼԵ . 5 : — Սա-
գալարն սաղաղարընը : Սիւ-
պարէք Լաֆէնտիմիզ իշպու էլ-
լէրինի վէ ալաղարընը վէ ախէր
ա՛ղալարընը դայպ էթմիշ օլան
քիմնէլէրէ՝ եէնիտէն էլ՝ ալազ՝
վէ ախէր ա՛ղալար եարաթտը-
վէ պու եէնիտէն եարատըրը
օլան ա՛ղալար՝ շիւպճէսիզ օլ-
տօյտուրմագ իշիւն եալըրըն ի-
տիքլէրի մաճալէ ույլո՛ւն կէտի-
լէր : Պունլար՝ Լաֆէնտիմիզին
մալիք օլտուղու եարաթմագ
գուտրէթինի զայէթ ա՛ղիմ ա՛-
մէլլէրի օլուպ՝ օնուն է՛ն բուշան
վէ ա՛ճայըպ միւ՛ճիզաթլարըն-
տան իտիլէր : — Խարայէլն Նլ-
աճընա շիւքըր էթտիլէր : Պապ
թ . 8 շէրճիւնէ պազ : Տիւմլէ-
սի պու ա՛մէլլէր Խարայէլն Նլ-
աճընըն գուտրէթի իլէ իշլէն-
միշ մէրճամէթ իշլէրի օլտուղու-
նու՝ վէ էօյլէ՝ ա՛մէլլէր քի՛ Տի՛չ
պիր ալտատըճը եախօտ փուլթ-
փէրէսթլէրին ալաճլարընըն իշ-
լէյէ՛մէյէճէյինի իգրար էթտի-
լէր :

32 . Վ . Եէյէճէ՛ք շէյլէրի եօ՛գ

Թէմէմ, օլմայա քի եօլտա
Թագաթլարը քէսիլին :

33 Վէ շայիրտլէրի ծնա
տէտիլէր . Չէօլտէ՛ պո՛ւզա-
տար խալը տօյմաղա՛ պիզէ
պո՛ւզատար էքմէք նէ՛րէտէն
օլտը :

34 Վէ Զիսուս ծնարա
տէտի . Դա՛չ էքմէյինիզ
վար . վէ ծնար տէտիլէր .

Կոմ : Պոլ՝ օլ խալըն օ իւշ
կիւնտէ մուգլագա Տի՛շ պիր շէյ
եկէճէքլէրի եօղուտու տէյիւ
անկաշըմաղա հաճէթ տէյիլ
տիր . իլա ծնարն քէնտիլէրի
իլէ հէփ կէթիրէ պիլտիքլէրի
եախօտ օլ մահալտէ հէփ պուլա
պիլտիքլէրի եկէճէք տիւքէնտի
տէ անկաշըլըր , շէյլէ՛ քի իւ-
շիւնճիւ կիւնտէ Տի՛շ պիր շէյ-
լէրի գալմամըշ օլտուն :

33 . Պիւլէ պո՛ւզատար էքմէք
նէ՛րէտէն օլտը : Պուրատա՛
իշպու իքինճի տէֆա՛ շայիրտլէ-
րին իմանալըլըղնը՛ կէօրիւրիւզ ,
վէ օնու պուգատար Թէզ՝ Թէք-
րար կէօրտիլիւմիւզէ Թա՛ճիւպ
էտէրիզ : Պապ ԺԳ . 15—17
շէրհինէ պագ : Ի՛շյվա՛ճ՝ Վը-
րիստոսուն գուտրէթինէ վէ ի-
նայէթինէ ի՛թիմատ էթմէսի պի-
զէ նէ՛ գատար կիւ՛ճ տիր :
Վա՛շ տէֆա՛՝ զայի՛ֆիլիմիզ վէ
իմանալըլըղմըղտա՛ քէնտիմիզ
վէ չօճուգլարմըղ իշիւն էք-
մէք նէ՛րէտէն էլէ կէթիրէ պի-
լիւրիզ տէյիւ սիւա՛լ էտէրիզ ,
եախօտ՝ պու էգրաֆըմըղտա պու-
լունան պո՛ւզատար քիշինին նա-
ֆագասընը նա՛սըլ իտարէ՛ էտէ-
ճէյիզ տէյիւ շաշար գալմըղ :

Լէտի՛ էսէ՛ս վէ պիր գաչ
քիւշիւք պալմը՛զ Լալ :

35 Իմտի խալա՛ եէրին
իւզէրինտէ օթուրմաղա է՛մը
էթտի :

36 Վէ եէտի էքմէյի հէմ
պալըզլարը ալըպ՛ շիւքը էթ-
տիքտէ՛ն սօնկրա փարալատը ,
վէ շայիրտլէրինէ՛ վէրտի ,
շայիրտլէ՛ր տէ խալա՛ վէր-

Պիզ՝ տօղալտան պէրու շիմտիյէ
տէկին նաֆագամըղ վէ կիյէճէք
էսվապլարմըղ վէրէն՝ վէ եէրին
իւզէրինտէ վէ հէվատա վէ տէ-
նիլ ու ախէր սուլարտա պուլու-
նան հիսապա կէլմէզ միլեօլարճէ
ճանապարհար վէ գուշար վէ
պալըզլարտան մա՛տա՛ տօգուզ
եիւզ պին միլեօն նուֆուս պէնի
թտէմէ հէ՛ր կիւն նաֆագասընը
վէրէն քի՛մ օլտուղունու ու-
նուտուրուզ :

34 . Վա՛շ էքմէյինիզ Լալ :
Պունտան ագտէմ պունուն էմ-
սալի օլան պիր վուգուաթտէ
Լփէնտիմիզ շայիրտլէրինէ եինէ
հէման պո՛ւ սուալի սօրտուգտա՛ն
սօնկրա , ծնարա՛ Վիտին վէ
պագըն՝ տէտի : Սաթի՛ . Գ . 38 :
() իսթէտի՛քի՛ օնյար քէնտիլէ-
րին օլտէմ պուլունտուղու մուհ-
թաճ հալի նէ՛ տէրէճէ օլտու-
ղունու սահիհան վէ Թատգիգան
պիլտիլէր , շէյլէ՛ քի՛ քէնտիլէ-
րին մէնֆաաթլը իշիւն տայիմա
խաղըլարնտա՛ սագլամաղա՛ վէ
կէլէճէք սիլտիլէրին ֆայիտէլէն-
մէսի՛ իշիւն ա՛յնի ա՛յնինճէ օնու
Թահրիր ու նագլ էթմէյէ գա-
տիր օլտունյար :

35—37 : Իշպու միւ՛ճիզա՛

տիւն :

37 Վէ հեփիսի եկտիւն , վէ տօյտուլար , վէ փարչալարնն արթանննտան եկտի տօյուզ զէնպիւլ գալտըրտըլար :

38 Վէ եէյէնլէր՝ գարըլարտան վէ չօճուզլարտան մատա՝ տէօրթ պին էրքէթ իտի :

Թըն հէր պիր քէյֆիյէթի պուռնտան էփվէլքի Պապտա թաշրիր օլուռնան միւճիլգաթըն քէյֆիյէթլէրինն չօճ պէնկզէր : Պապ Պապ ժդ . 18—21 :

38 . Տէօրթ պին էրքէթ իտի : Պուռնտան էփվէլքի միւճիլգաթտէքի էրքէթլէրին՝ գարըլարտան վէ չօճուզլարտան մատա՝ սայրսը պէշ պին նուֆուս իտի , լաքին շիմտի տէօրթ պին նուֆուս տուր : () Լ զէման էքմէքլէրին սայրսը պէշ իտի , լաքին շիմտի եկտի տիր : () Լ զէման իքի՝ պալըզ վարտը , լաքին շիմտի պիր գաշ տանէ վար : () Լ զէման օն իքի սէփիթ եախօտքիւֆէ փարչա արթմիշտը , լաքին շիմտի եկտի զէնպիլ արթտը :

39 . Խալիւս սալը վէրի : Պապ ժդ . 36 շէրհինէ պագ : Լաքէնտիմիզ օնլար իքի՝ քէրրէ պէսլէտի , լաքին օնլարը միւճիլգաթլար վասիգասի իլէ կէչինմէք ումուտուռնտա օլմաղա պրաճմա տը : — Սալիւստա սինօրլարնն : Սարկոս տէր (Պապ ժ . 10) քի՝ Լաքէնտիմիզ շիմտի "Պաղմա նուռնայ սէմթլէրինն կէլտի" : Լալու մաշալէրին իքիսի տախի

39 Վէ խալիւս սալը վէրի՝ գալըլա՝ պինտի , վէ Սաղղաղէա սինօրլարնն կէլտի :

ՊԼՊ 16 :

1 Վէ փարիսեցիլէր հէմ Սաղղուկեցիլէր եանընա կէլիպ՝ ծառ թէճրիւպէ էտէրէք՝ օնլարա կէօքտէն նիշան

Վալիւս տէնիզինի պագը՝ գրյըսնտա օլուպ՝ պիրի պիրինտէն ուզագ տէյիլէրիտի : Պու Լաւ տարանիլէրին հիշ պիրի տէմյօր քի օ՝ օլ շէհիլլէրին պիրինէ եա օպիրինէ կիթտի . իլա օլ սէմթլէրէ տօղոռ կիթտի տէյօրլար : Սուպարէք Վուրթարըճըմըզ Լալաշն փատիշաշլըղընըն միւթտէսինի վաղ էթմէյէ՝ գարանլըգտա օլանլարա ըղըզ վէրմէյէ՝ էլէմ չէքէնլէրի սէփինտիւմէյէ՝ վէ եաա չէքէնլէրէ թէսէլի իշսան էթմէյէ չօճ մաշալէրէ վարտը :

1 . փարիսեցիլէր . . . Սաղղուկեցիլէր : Պապ ժ . 7 շէրհինէ պագ : Լալու իքի Փրոգա՝ պիրի պիրինէ դայէթ զըտտ իտիլէր . լաքին Վարիստոս Լաքէնտիմիզի զէվքէնմէքտէ վէ թէճրիւպէ էթմէքտէ՝ Լեռնիլէս իլէ Պիղատոստէն ալնի էթտիլլէրի կիպի պուռնար տախի պիրլէշիպ իթթիֆագ էտէ պիլիլլէրիտի : Պապ ժ . 12 : — () Լալաշն Լալաշն : Պապ ժ . 13 շէրհինէ պագ : Պապ ժ . 3 : 18 , 34 , 35 : Պապ ժ . 25 : Ժա . 16 , 53 , 54 : Լալաշն .

կէօսթէրմէյէ օնտան դալա'պ
էտէրլէրիտի :

2 Վէ օ՝ ճէվապ վէրիպ
օնլարա տէտի . Ախշամ օ-
լո'ւնճա' տէրսինիզ . Հավա
կիւզէ'լ օլու'ր , զերա կէօք
գըզը'լ տըր :

Ը. 6 : — Կէօքա'ն նիշա'ն : ()ն-
լար Վրիստոսա' օնտան էջրէն-
մէյէ կէ'վէտիլէր , իլա օնա' է-
տէճէք պիր շէյ պոչուրմաղա
կէտիլէր . վէ մերամլարը' օնուն
թա'լիմաթընը վէ խէլասընը գա-
պուլ էթմէյէ տէյիլ' իլա օնուն
դուվվէթինի վէ ի'լմինի սընա-
մաղա իտի : ()նլար' օնուն
Ս'եսիա օլուղուհնա պիր իսպաթ
կէօքմէյէ տուրէթէն պիր արզո'ւ
կէօսթէրտիլէր . լաքին քէնտիլէ-
րին ասըլ սաճիճ արզուսու պո'ւ
իտի քի , օ՝ պիր պէօյիւք միւ'ճի-
զաթ իշէմէյէ էլ դօսո'ւն տէ
իճրա էտէմէսին , վէ օնլար
պուսու քէնտիլէրինէ պիր ֆուր-
սաթ էտիպ' օնու պերպատ էթ-
սինլէր : ()նլար տէմիշ օլու-
յօրլար քի , Ս'ովսէս պիղէ գըրգ
եըլ կէօքտէն էքմէք վէրտի ,
լաքին սէն պիղէ պուսու' պիր
եըլ' նէ տէ պիր պ' եա պիր
հաֆթա պիլէ էթմէտին : ()-
նու եա'լընը իքի' քերրէճիք
էյլէտին : Սէն պիղէ' պուստան
ա'լէա վէ ճէլիլ պիր շէյ կէօս-
թէրմէրքճէ' պիղ սէնի Ս'եսիա
տէյիւ նա'սըլ գապուլ էտէլիմ :
Աիւնէշէ սէյլէ' քի' օնուն սալ-
տըղը հէր պիր շա'լէսի պիղէ
իասս ալթունա' տէօնսին : Եա-
իօտ պուլուլթարա էմը էյլէ քի ,
պիղէ' տէյիլ եա'լընը էքմէք
իլա հէ'ր կէօնա նէֆիս դաա'մ :

3 Վէ սապահ' Պուկիւն
հավա պօղո'ւզ օլու'ր , զերա
կէօք գըզարըպ' փո'ւա օլու-
յօր Կէր'նիլ . էյ միւ-
րայըլար' կէօյիւն եիւզիւ-
նիւ ֆարգ էթմէսինի պիլիլ-
սինիզ , վէ վազըթլարըն

վէ տէյիլ սալթ իքի' քերրէճիք'
իլա է'օմիւլիւիլզ օլուղճէ հէ'ր
սապահ վէ հէր ախշամ եաղտըլ-
սընլար : Ս'է օգէման սանա
ինանըրըզ , վէ սէն պիղիմ
փատիշահըմը' օլուրսուն , վէ
սէնի պիրտէն Ս'եսիա տէյիւ
իգրա'ր էտէրիզ , վէ պիւթիւն
տիւնեա կէլիպ սանա թապի' օ-
լուր : Պապ ժք . 38 շէրհինէ
պագ :

2 . Կէօք գըզըլ Կէր' : Պու-
հավանըն նա'սըլ օլաճաղընըն
պիր նիշանէսի իտի , քի օնու
ճիւմլէսի անկարտըր :

3 . Կէօք գըզարըպ' Կէր' օլու-
յօր : Պուլ . ժք . 54—56 :
()նլար տիւնեալի շէյլէրի թէ'զ
անկարլար իտի : ()նլար' քէն-
տիլէրին տիւնեալի մէնֆաա'թ-
լարընա տօգունան հէր պիր
շէյէ ա'զիմ տիգգաթ էտէրլէր-
իտի : Իլիզկեարը վէ հափայլ-
եաղմուրու վէ սօլուղու վէ սը-
ճաղը' իփէյին վէ պուղտայըն
պահասընը' տիւրլիւ տիւրլիւ մա-
թա'լէրին թահմինէն պահատա
չըգաճաղընը եա էնէճէյիլի'
ճիւմլէ պուսլարը վէ պուսուն
կիպի շէյլէրի անկամագտա մա-
հի'ր իտիլէր : ()նլարըն կէօք-
լէրի վէ գուլաղլարը' վարտը ,
վէ օնլարը գուլանըրլարտը :
Լաքին բուհանի շէյլէրտէ' օն-
լար հի'շ պիր շէյ պիլմէզէր :

Նիշանլարընը պիլմէ գմիսի Նիզ :

Խոտի : () Եւարըն պո՛ւ խոստուստա
կէօզէրի՛ վարըտը , լաքին օնլա-
րը գուլանմազլար խոտի : Վր-
րիստոս հէր կիւն օնլարըն կէօզ-
էրի էօնիւնտէ էջլէ ա՛ճայըպ
իշէ՛ր իշլէյօրուսու քի՛ պիւ-
թի՛ն մէմէքէթ օնու՛ն միւ՛ճի-
զաթլարընտան տօլմո՛ւշ խոտի .
լաքին պու՛նլար՝ չէօլտէ քէնտի
պապալարը կիպի (Ե՛նչ փէ . 7)՝
արալարընտա պուլունան Մ՛զի-
զին պիր նիշանէհինի ֆէրգ է-
տէ՛մէլէր խոտի : — Ի՛շ Բըրայը-
լար : Լաւհըն՝ քէնտի նիշա-
յէթսիզ ի՛լմի իյէ օնլար իշին
թա՛յիս էյլէտիյի նիշանլարը
րէտտ էտիպ տէ՛ քէնտիլէրինին
քէյֆլէրինճէ պէյէնտիլլէրի ա-
խէ՛ր նիշանլար դալապ էթմէք՝
քէնտիլէրին ա՛ղիմ միւրայըլդ-
լարընըն պիր պէյօյիւք իսպաթը
խոտի : Պու՛ օնլարըն ինանմազա
խաթէ՛մէյիպ՝ իմանսըլըզլարընա
պիր է՛օզիւր արատըզլարընա
թէքմիլ պիր իսպաթ խոտի :
Պապ փէ . 7 շէրհինէ պագ :
— Սաքը Լալարըն նիշանլարընը
պիլմէ գմիսի : Պէնիմ միւ՛-
ճիզաթլարըմ՝ վէ Եէհուտիս-
թան մէմէքէթինին պուլունտու-
ղու հալ ու հիյէթ՝ իշպու վա-
գըթլարըն անկաշըլմասը հագ-
գընտա նիշանլար տէյի՛լմի : Ս՛ե-
սիանըն կէլմիշ օլմալը օլտուղու-
նու անկալայմայօրմուսունուզ :
Վանիէլին եէթմիշ հաֆթալարը
շիմտի պիթմէք իւզրէ օլտուղու-
նու հիսապ էտէ՛մէյօրմուսու-
նուզ : Վան . Թ . 24—27 :
կէօրմէյօրմուսունուզ քի՛ պէն
տօլտուգտան սօնկրա Եէհու-
տտան հէօքիւմէթ կիթմի՛շ
տիր : Նանպ . Խթ . 10 :

կէօրմէյօրմուսունուզ քի՛ հէվի
փէյղամպէրիլլէրէր շիմտի պէնտէ
թէքմի՛լ օլմագ իւզրէ տիրէր ,
վէ պէն՝ Ս՛եսիանըն էտէ՛մէք
խոտի հէվի միւ՛ճիզաթլարը՝
կիւն պէ կիւն իճրա՛ էտէյօ-
րում : Լաքին իշպու միւրա-
լըլար՝ կէօզէրինի աշըպ պու՛ն-
լարը կէօրէ՛մէքլէրի՛ եէրինէ՛
կէօզէրինի մախսուսէն գափա՛-
յօրլարըտը , չէօյլէ՛ քի կէօրմէ-
սիսլէր : Ս՛ է շիմտի տախի այ-
նի պունո՛ւն կիպի՛ հալէա պիզիմ-
հայաթտէ օլտուղումուզ վա-
գըթլարըն նիշանլարընը ֆարգ
էտէ՛մէյէն նէ՛ գատար քիմէլէ՛ր
պուլունուր : Պու՛ տիգգաթէ
շայէսթէ պիր ա՛սըր տըր : Լ՛-
զիզ Վիթապլար՝ թէրճիւմէ վէ
նէշը օլունույօրլար . մէքթէպլէ՛ր
աշըլըյօրլար . հէր մէմէքէթէ
վաղճըլար կէօնտէրիլլէյօրլար .
Շինիմաշին մէմէքէթինին պու-
գատար տէհրլէրտէն պերու գա-
փալը օլան ա՛ղիմ տիվարլարընըն
գափուլարը աշըլըյօր , վէ խէլա-
սըն միւթտէճիլլէրի իշէրի՛ կի-
րէյօրլար . գարանլըգ գաշայօր ,
վէ սահիհ ըշըգ՝ հէր եէրէ զէյա՛
վէրմէյէ պաշլայօր . Լաւհըն
Բուհու տէօքիւլիւյօր , վէ կիւ-
նահքեարլար՝ Լաւհա՛ տէօնէ-
յօրլար . Լաւհ՝ միլէթլէրի ալթ-
իւսթ էտէյօր , վէ Վրիստո-
սուն փատիշահըլը գուվլէ՛թ
իլէ կէլիյօր , վէ օնու՛ն կէրշէք-
լիյի զալիպ օլուպ եէնէ՛յօր :
Լաքին նէ՛ գատար խալգ պու-
լունուր քի՛ Փարիսեցիլէր վէ
Սադուկեցիլէր կիպի՛ հի՛շ պիր
շէյ կէօրմէլէր , վէ հի՛շ պիր
շէյ անկալմազլար :

4 Եւարանազ վէ զնա-
քեար սիւրիւն նիշան արար .
ամմա օնա՝ Յովնան փէյ-
ղամպէրին նիշանն տա՛ն մա՛-
տա՛ նիշան վէրի՛ լմէյէճէք
տիր . անտէն օնլարը պրա-
ղըպ՛ կիթտի .

5 Վէ շայրտլէրի էօթէ՛
եազայա կէտիքլէրինտէ ,

էքմէք արմազա ունուծմուշ-
լա՛րըտը :

6 Վէ Յիսուս օնլարա տէ-
տի . Պա՛գըն , վէ փարիսե-
ցիլէրին հէմ՝ Սաղուկեցիլէ-
րին խամուրունտան սազը-
նըն :

7 Օնլար իսէ քէնտի քէն-
տիլէրինտէ տիւշիւնիւպ տէր-

4 . Օլնաւոր : Պապ ժք .
39 շէրհինէ՛ պագ : — ()նա՛ .
Յովնան փէյղամպէրին նիշանն տա՛ն
տարա 150 : Պապ ժք . 39 շէրհի-
նէ պագ : Ս՝արկոս տէյօր քի
(ք . 12) , Վ՝րիստոս Լ՝ֆէնտի-
միդ պու էնատէ « րուհտա
ա՛հ չէքտի » : Պու ճէվապը
օնլարա՛ ա՛ղիմ՝ եիւրէք աճրսը
վէ գասավէթ իլէ վէրտի : ()ն-
լարըն միւրայըղը վէ եարա-
մազըղը օնուն էյլիքքեանի գալ-
պինէ քէսքին աճը՛ վէրտի :
— ()նալը յարաղըպ՛ իլնալ :
Լ՝յէր օնլար տինկլէմէյէ կէօ-
նիւլէրի օյսա՛յըտը , Վ՝րիստոս
Լ՝ֆէնտիմիդ ա՛ղիմ՝ խօշնուտու-
ղիլէ օթուրուպ՛ պիւթիւն կիւն
օնլարա թա՛լիմ՝ վէրիրիտի :
Լաքին օնլարըն ա՛ղի ու ֆիքրի
չէյլէ՛ պիր հալտէ՛ իտի քի՛ տէր
ա՛գապ օնլարըն եանընտան չէ-
քիլմէյէ՛ վէ իսլահարը չարէսիդ
կիպի օնլարը թէրք էթմէյէ
մէճպուր օլտու : Վ՝րիստոս՝
միւրայըլարըն վէ թէճրիւպէ է-
տէնէրին եանընտա չօգ տուր-
մազ . վէ օ՛ պիր քէրուէ տարըղպ
կիթտիքտէն սօնկրա , պիր տա-
հա կէլէճէյինի քիմ՝ պիլիք :
Օլնալ . ք . 3 : Ոլնալ . ք . 17 :
թ . 12 : Վարձ . ժք . 6 :

5 . Լ՝օլնէ՛ եագայա : ()նլար՝

Վալիլեանըն պաթը՛ դարափըն-
տաքի Ս՝ազդազա գըյըսընտան
(Պապ ժք . 39 շէրհինէ՛ պագ)՝
կիւնտօղըուտու փօրեասա՛ տօղ-
րու փիլիպպոս կեսարիասընա
տօղըու վարըլլարըտը : Խսանէ
13 շէրհինէ՛ պագ : Լ՝ֆէնտիմիդ
վէ օնուն շայիւտլէրի՛ պո՛ւ տէ-
նիգտէն նէ՛ գատար չօգ քէրուէ
վէ նէ գատար չօգ դարափա՛
տօղըու կէլիւլէրիտի : — Լ՝օլնալ
ալնալա ունուծմուշ լա՛րըտը : ()ն-
լար ա՛տէթա՛ քէնտիլէրինէ էք-
մէք թէտարիքի կէօրիւրլէրիտի .
լաքին շիմտի պէրապէրլէրինճէ
գայըգտա սալթ պի՛ր էքմէքլէրի՛
վար իտի : Ս՝արկ . ք . 14 :
կէօրիւնիւյօր քի , օլ միւրայըլ-
լարը թէճ պրաղըպ՛ ա՛ղիւն-
սըլ գայրդա պինտիլէր , վէ օ-
րատան կիթտիլէր :

6 . Փարիսեցիլէրին հէմ՝ Սաղու-
կեցիլէրին խամուրունտան սազը-
նըն : Եէհուտիլէրէ՛ քէնտի
գուրպանլարընտա խամուր սու-
մասը տայիմա մէմու՛ վէ եասագ
իտի , վէ Պասեք պայրամընտա՛
օնու եէմէսի՛ պիւէ օնլարա եա-
սագ իտի : Եւն ժք . 15 : 20 :
ժք . 6 , 7 : Իք . 15 : Լք . 18 :
Ղնալ . ք . 11 : Իք . 6 : Թնալ
իք . 17 : ք ()րն . ժք . 3 , 8 :
7 . Վնալիլէրինէ

լէրիտի . Լքմէք ա'լմատը-
ղմըզ իչին տիւր :

8 Լմնա Յիսուս անկլամա' -
ղըլա' օնլարա տէտի . Նի' -
չին քէնտի քէնտինիզտէ էյ
ազ իմանլըլար' էքմէք ա'լմա-

տըղընըզը տիւչինիւրաւ-
նիւզ :

9 Պէշ պինին պէշ էքմէ-
յինի' վէ գա'չ սէվէթ ալ-
տըղընըզը ,

10 Հէմ տէօրթ պինին

տիւչինիւրաւ : Խառնուր' եա'նի մա-
յա' էքմէք եալմագ իչին
գուլանըլըր : () Եօղուլմուշ
ունուն իչինէ իշէյիպ օնու մա-
յալար , վէ օնու գապարտըպ
էքմէյի հաֆի'ֆ էտէր : () Նուն
իշէմէսի սէսիզ վէ կիզի' լա-
քին սաշիհ վէ մուղլագ օլուր :
() Նուն նասըլ իշէտիյինի հի'չ
քիմէ կէօրէմէլ : Պապ ժի .
33 շէրհինէ պագ : Փարիսեցի-
լէրին թա'լիմաթլէրի' տախի այ-
նի պուն'ուն կիպի խի : () Նլար'
շամաթասըզ' մա'րիֆէ'թ իլէ'
վէ կէրէ'ք սուրէթինտէ կէշի-
րիլիլէր խի : () Նլարըն սաշիհ
թէտիլի պիւտէն պիրէ տույուլ-
մագ խի : () Նլարըն իճրասը
եալաշ' լաքին սաշիհ վէ մուղ-
լագ տըր , վէ էնճամը ճանը
պիւթիւն պիւթիւնէ պապը է-
տիպ' օնուն հէր պիւր գուվէ-
թինի քէնտիլէրին հիւքմի'ւ ալ-
թընա գօրլարտըր : Լաքին շա-
յիրտլէր' իշթիմալ տըր քի'
պունտան էվվէլ խամուր եախօտ
մայա լուղէթինին' թա'լիմաթ
մա'նասընա գուլանըլտըղընը ի-
չիթիլիշ օլտուղլէրի եօղուտու :
Լաքին հէր ճալտէ' օնլար Եւ-
հուտիլէրին մայա խուսուտունտա
էքմէք եալմաղա գուլանըլմասը
իւղէրինէ չօգ գանունլարը օլ-
տուղունու' վէ չօգ քիմէլէրին
էճնէպի դայիֆէլէրտէն եալըլան
էքմէյի եէմէսի շէրիա'թէ մու-
ղայիր սայտըգարընը պիւլիլէր

խի : 1) Է պունուն իչին կէօ-
րիւնիւր քի' օնլար պուրատա'
պէզլէ' անկլամըլար խի , քի'
կէօյա միւպարէք Վուրթարըճը
օնլարա' օնտան սօնկրա օլ
փութիլէրէսթ կիպի եարամալ
Փարիսեցիլէր վէ Վագուկեցիլէր-
տէն էքմէք ա'լմասընլար տէյիւ
նասիհաթ էտէյօր : Պիլիմ' հէր
պիրիմիզին դապիա'թընա' իշ-
պու շայիրտլէրին էյլէտիյի կի-
պի' Քրիստոս Լաֆէտիմիզին
քէլամլարընըն ռուհանի մա'նա-
սընա պագմայըպ' հէր պիր
շէյի պիր ճիմանի' դարիպտէ
անկլամասը նէ գատար ույլուն
վէ մուվաֆը'գ կէլիլ : Վէ գա-
տար քիմէլէր պուլունուր քի'
ա'գլ ու ֆիքրլէրի ռուհանի օ-
լաճագ եէրինէ օնլար սայլթ էք-
մէք' վէ ճիմանի այիլլէր իւղէ-
րինէ տիւչինիւրլէր :

8 . Տխուս անկլամա'ղըլա :
Քրիստոս Լաֆէտիմիզ' քէնտի-
նէ թապի' օլանլարըն ճաշիլի-
յինի տայիմա կէօրիւր , վէ օն-
լարըն տիվանէճէ վէ նահագ
Փիրքիլէրինին հէփիսինի պիլիլ :
— Լյա ալ Եննուլլար : Պապ
ժ . 30 , վէ Ե . 26 շէրհինէ
պագ :

9 . Պէշ պինին պէշ էքմէ-
նէ : Պապ ժի . 17—21 շէրհ-
լէրինէ պագ :

10 . Տէօրթ պինին էէպի էքմէ-
յինի նէ : Պապ ժի . 34—38
շէրհինէ պագ : — Տալա անի-

եկտի եքմէյինի վէ գա'չ
զէնպիւ ալորդընըզը՝ տաճա
անկլամազ վէ խազընըզա
կէթիւմէ՝ զմիսինիզ :

11 Նի՛չին անկլամա՛զսը-
նըզ քի՛ սիզէ եքմէք իչին
տե՛մէտիմ , քի փարխեցիլէ-
րին վէ Սաղուկեցիլէրին մա-

յասընտա՛ն անգըննասընըզ :

12 ()զէման անկլատըլա՛ր
քի՛ տե՛մէտի քի եքմէ՛ք մա-
յասընտան՝ իլլա փարխեցի-
լէրին վէ Սաղուկեցիլէրին
թա՛լիմիտէն սազընսընլար :

13 Վէ Յիսուս փիլիպպոս
կեսարիասընըն սէմթէրինէ

լուսնիլարնըզ : Պապ ժե .
15—17 շէրճինէ պագ : Սաղ .
17—21 : Պաղ . իր . 25 :

11 . Նի՛չին անկլամա՛զսընըզ :
Պէնիմ խմտի սիզէ՛ նէ՛ նէյէճէ-
յինիզ խուսուսունտա՛ մը գայ-
ղու՛ շէքմէք էմը էտերիմ տիւ-
շիւնիւրսիւնիւզ . պունու՛ պիւր
տագիգա պիլէ օլտուն՝ խազը-
նըզ գոյա պիլիլմիսինիզ : Իշ-
պու իքի՛ քէրու իշէտիյիմ միւ-
ճիզաթլար՝ քի օնլարըն վա-
սիզասի իլէ պո՛ւ գատար չօգ
խազը պէսլէտիմ՝ սիզին զէմանի
ճաճէթլէրինիզ քէնտինիզ ճի՛չ
պիւր իգթիզասըզ գայղու շէք-
մէպտէն՝ պէն տէֆի էթմէյէ գա-
տիր օլտուղունմա քիֆայէթ էտեր
պունըճան ու իսպաթլէր տէյիլ-
լէրմի : Պապ շ . 25 շէրճինէ
պագ : Եյ վաճ՝ էյէր Վրիս-
տոսուն շայիրտլէրի տաճա՛ զի-
յատէ՛ րուճանի՛ վէ տաճա՛ ազ
ճիսմանի օլտալար իտի , էյէր
օնլար տաճա զիյատէ էպէտիլիք
վէ տաճա՛ ազ պո՛ւ զէման՝ վէ
տաճա՛ զիյատէ ճան վէ տաճա՛
ազ թէն խուսուսունտա տիւ-
շիւնիւր օլտալար իտի , Վրիս-
տոսուն նասիճաթլարընըն նէ՛ գա-
տար տաճա էյի անկլալաճագ-
լաթըտը : Եյտի ճիւլիլէմիզ քէն-
տի՛ ա՛ գըմըղըն աղըլըղը իչին
էթմանալըմ : Զի՛չ պիւր առէմ

Ինճիլին մա՛նասընը տօղու անկ-
լայա՛մազ , քի օնուն պաշլըճա
գայղուսու վէ տիւշիւնճէսի՛ նէ՛
նէյէճէք , վէ նէ՛ իշէճէք , վէ
նէ՛ կիյէճէք ճագգընտա օլուր :
Սաղ . 14 , 15 :

12 . ()զէման անկլատըլար :
Ինճիլին օնլարա՛ քէնտի
սէյլէտիյինին մա՛նասըն նէ՛ օլ-
տուղունու անկլաթմատը . լաքին
օնուն թա՛ղերի՛ օնլարըն ա՛գլ
ու Ֆիքրինի ճիսմանի շէյէրտէն
րուճանի՛ շէյլէրէ ճէլլ էյլէտի ,
վէ օ զէման օնլար օնուն նէ՛ անկ-
լաթմագ իսթէտիյինի պիրտէն
անկլատըլար : — Փարխեցիլէրին
վէ Սաղուկեցիլէրին լա՛լիմիտէն :
Պապ ժե . 1—7 շէրճինէ պագ :
իր . 13 եւ : Պաղ . իր . 8 :
()նլարըն թա՛լիմաթլէրի՛ մաղ-
րուղուղուն վէ միւրայըլըղըն
թէյպիճ ու նիշանէսի՛ օլան մա-
յա՛ կիպի իտի . օնլար՝ գապա-
րպ ճէր շէյի էքշիտէն մայա՛
կիպի իտի : ()նլարը ճէր քիմ
գապուլ էտէրսէ , մաղուր վէ
միւրայըլ՝ օլուր : Պաղ . ժե . 1 :
Սաղ . 6—8 : Պաղ .
ե . 9 :

13 . Փիլիպպոս կեսարիասընըն :
Պու՛ յաթթալի սրպղընըն ճիս-
սէսինտէ պիւր շէճի իտի : Վէ
Իսպայէ օղուլարընմա վա՛տ օ
լունմուշ տիյարըն փօրեաս գա-

կէլնճէ , շայիրտլէրինէ
սիւալ էտիպ տէտի . Պէն
ատէմ (Պլու) ատէմլէր քիմ

իմ տէրլէր :

14 Վէ ընլար տէտիլէր .
Պա՛ղըսը վաֆթիզ էտիճի

րաֆըրն ուճունտա՝ Հերմոն
տաղընն էթէյինտէ (Յորդանան
ըրմաղընն չգտըղը փունկարլա-
րըն եանընտա պինա օլունմուշ-
ուտու , վէ էսքի զէմանտէ իսմի-
նէ փանիում տէնիր իտի : 1 ա-
քին պէջիւք Հերմոնէսին օղ-
լու փիլիպպոս օնու թէքրար
պինա էտիպ՝ Հուովմա Իմիէրա-
թորունուն շանընա՝ րաղպէթէն՝
օնուն ատընա կեսարիա գօտու ,
վէ ագ տէնիզ գըլըլարընտա
պուլունան պիր պաշգա կեսարիա
շէհրինտէն պունու ֆէրգ էթմէք
իշին օնա քէնտի՝ իսմին տախի
իլալէ էյլէտի : — (Եւրպի-
լինէ Կիւս Էպիպ : Սարկոս
տէր (Խ . 27) քի՝ պու միւզաքէրէ՝
օնլար եօլտա՝ իքէն օլմուշուտու .
վէ Վ ուկաս տէր (Թ . 18) քի՝
Քրիստոս տուա՝ էտէրքէն օլ-
մուշուտու : Իճթիմալ տըր
քի , մէմէքէթին իշպու ու-
ճունա վարմասընն պիր սէպէ-
պի՝ շայիրտլէրի իլէ սէջլէշմէյէ
վէ տուա՝ էթմէյէ՝ վէ օնուն
Ս՝եսիա օլտուղունա օնլարըն
մախսուս տիգգութընը ճէլպ էթ-
մէյէ պիր թէնճա՝ պուլմագ օլ-
տուն : Իշպու կերչէթլիյէ օն-
լարըն թէքմիլէն ինանմասը վէ
փուգուֆ օլմասը ղա՛շէթ իգթի-
զալը՝ իտի : Իմտի վաճիպ իտի
քի , օ՝ պու պապտէ օնլարըն
զիւիւ՝միւնիւ էյի՝ անկասըն ,
շէջլէ քի՝ օնլարըն տօղըն օլ-
տուգլարըն խուսուլարտա գա-
վիլէսին , վէ եանղըշ օլտուգ-
լարըն շէյլէրտէ տօղընլիսուն :
Վ է օնլարա՝ քէնտին խու-
սուսունտա խաղըն պէյնինտէ

ճարի օլան ա՛լէսսէվի խաղըր
նէ՝ օլտուղու պապընտա սօրմու-
ղա պաշլատը : — Լալ (Պալ :
Պապ Խ . 20 , վէ ժգ . 24 շէրճ-
լէրինէ՝ պագ : — Լալլէր Կիւ-
ի՛ պէլլէր : Վուլթարընը՝
Փարիսնցիլէր նէ՝ տէյօրլար տէ-
յիւ սիւալ էթմէյօր . զիւր օն-
լար ճալէա օնու շէյգան իլէ օր-
թագ վէ շէրիք թագրիւր էթ-
միլլէր իտի : Պապ Ժ . 34 , վէ
ժգ . 24 : Լալլէր օ՝ խալգ օ-
նուն ճագգընտա նէ՝ տէյօր տէ-
յիւ սիւալ էտէյօր : Վալ .
Թ . 18 : ()՝ պու խուսուստա
խաղըն ա՛լէսսէվի զիւիւ՝միւնիւ
պիլմէյէ իսթէտի : ()՝ օնլարա
թա՛լիմ ու նասիճաթ էտէրլտի :
Պապ Ժ . 10 շէրճինէ պագ :
Ս՝իւ՛ճիգաթլարը՝ օնլարըն ա-
րասընտա իշլէնմիշ իտի : ()-
նուն շայիրտլէրի վէ օնա թապի՝
օլանլար՝ վէ օնուն արտընճա
վարան գալապաղգլար՝ օնլարըն
արասընտան իտի : ()Նլար պիր
շէյ էջրէնի՛յօրլարմը իտի : ()Ն-
լար պիր չօ՛գ շէյլէր կէօրմիւշ-
լէր վէ իշիթմիշլէր իտի . իմտի
օնլար քէնտի կէօղլէրինի վէ
գուլագլարընը վէ ֆէճլէրինի
տօղըն գուլանըյօրլարմը իտի :
Պունո՛ւն կիպի ճէր պիր վագճը՝
տախի քէնտի էմէքլէրինին մէյ-
վէլէրի նէ գատար օլտուղունու
էջրէնիլէ ճէ՛ճտ էթմէլի տիր .
ճէմ ճէր պիր տինկլէյէն տախի
քէնտինի թէֆթիշ էտիպ՝ պիր
ֆայիտէ թաճիլ էտէյօրմու տէ-
յիւ պիլմէլտիր :

14 . Վ Կաթիլ Էպիճի (Պալ-
Կաննէա : Պապ Ժգ . 2 : — Ե-

Յովհաննէս՝ վէ պաշգալարը
Եղեա՛ վէ զայրելէրի Երեմիա
Եախօտ փէյղամպէրէրին պի-

րի՛ սին աւելէր :

15 Օնլարա տէտի . Լա
սիզ պէն քիմ իմ տէրսինիզ :

դէա : Ս՝աւի . Դ . 15 : Ս՝աղա .
Դ . 5 : Յովհ . Դ . 14 : Է . 40 :

— Երեմիա : Պու էն պէջիւք
փէյղամպէրէրին պիրի՛ իտի .
վէ թագրիւր էյլէտիյի փէյղամ-
պէրլէքլէրինն չօղունուն թէք-
միլ օյմասընա՛ գատար Եաղատը :
— Փէյղամպէրէրին պիրի : Ս՝է .
սէլա՛ Ենովք՝ Եղիսէ՛ Եսայիա՛
վէ պունուն կիպի : Պապ ժա .
14 շէրհինէ պագ : Կէօրիյօ-
րուզ քի , խալգըն զիւր՝ւմլէրի
տիւրլիւ տիւրլիւ իտի : Կէր-
շէքլէք պիր տիր . Լաքին կէր-
շէքլէյէ մուխալիֆ օլանլար՝ հէր
նէ՛ գատար ա՛ղ մուխալիֆ իսէ-
լէր տէ՛ հքսէրի պիրի պիրի ի-
լէ տախի իթթիֆագտէ օլամազ-
լար : Էնի պու քիմնէլէրին
պաշգա պաշգա զիւր՝ւմլէրի եիւ-
ձէ՛ իտի . վէ պու ճիւմլէ իլէ օն-
լարըն հիւ պիրի իգթիղա էթ-
տիյի գատար եիւձէ տէյիլ ի-
տի : Պունլարըն զիւր՝ւմլէ-
րի՛ Վրիստոսուն տիւշմէնլէրինն
զիւր՝ւմլէրի կիպի Եանղլըշ վէ
ի՛թիպարսըզ տէյիլէր իտի . վէ
պու ճիւմլէ իլէ՛ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ տօղըու վէ միւթէպէր
տէյիլ իտիլէր : (Օնլարըն հէ-
փիսի պինիհայէ Էտնա՛ իտիլէր :
Պու քիմնէլէրին ճիւմլէսի Վը-
րիստոսուն հագգընտա զանն Ե-
տէրլէր քի , քէնտիլէրի կիպի
պիր պայաղը ատէմ տէյիլ՝ իլա
էօյիլէրտէն տիրիլմիշ պիր ա-
տէմ տիր . վէ պու ճիւմլէ իլէ
օնուն “Կէօքտէն Բապպ” օլ-
տուղունու հիւ քիմնէ զանն
էթմէղ : (Օնլարըն զիւր՝ւմլէրի՛
նէ՛ գատար նագըս վէ գուսուր

իտիլէր : (Օնլար՝ Յովհաննէսին
թա՛լիմաթ ու նասիհատլարընը
ունութմուշլա՛ր իտի . Էլէրինէ
տիւշէն Ֆուրսաթլարը Էյիյէ
գուլանմամըլար իտի : (Օնլար՝
կէօրիւնիւր քի՛ Վրիստոսուն
սիլիլէսի խուսուսունտա հիւ
պիր շէյ պիրլիյօլար , օնուն
տօղմասընըն մահալի վէ ահվա-
լինտէն՝ չօպանլարըն իշիթտիյի
մէլէքլէրին թէշէքքիւր իրահի-
սինտէն՝ Եախօտ ա՛լիմ քիմնէլէ-
րին Եհհուտիլէրէ տօղան փա-
տիշահը պիա՛թ էթմէք իշիւն
զիյարէթինտէն խապէրլէրի Եօ-
ղուտու :

15. Եա սիզ պէն քիմ իմ տէրսին-
նիզ : Բապպ Եփէնտիմիզ շիմ-
տի քէնտի շայրալէրինէ՛ քէն-
տինին խուսուսունտա օնլարըն
քէնտի՛ զիւր՝ւմլէրի նէ՛ տիր տէ-
յիւ սօրայօր : Սիզ պանա պու
պապտէ ախէրլէրին՝ նէ տիւշիւն-
տիւյիւնիւ սէօյլէտինիզ . Լաքին
շիմտի սիզ քէնտինիզ՝ նէ տիւ-
շիւնիւրտանիզ սէօյլէյին :
Սիզ ախէրլէրին կէօրտիւյիւ վէ
իշիթտիյի շէյլէրտէն զիյատէ՛
շէյլէր կէօրտիւնիւզ վէ իշիթ-
տինիզ . Էյրէնմէյէ սիզին Էլ-
լէրինիզ տիւշէն Ֆուրսաթլար՝
օնլարըն Էլէրինէ տիւշէն Ֆուր-
սաթլարտան չօգ օլտու . իմտի
օնլարտան տահա չօգ Էյրէնտիւ-
նիզմի : Պապ ժգ . 11 շէրհինէ
պագ : Եթէրլէրինէ Էյրէթմէ-
յէ Ելահտան տա՛վէթ օլունան
քիմնէլէր՝ տիգգաթ էթմէլիտիր-
լէր քի՛ քէնտիլէրի տայիմա Էյ-
րէնմէտէ՛ օլունլար : (Օնլար
տայիմա քէնտի գալլէրինի թէֆ-

16 Վէ Սիմօն Պետրոս ճէ-
վապ էտիպ տէտի . Սէն սաղ

Եւլահըն Օղլու շՈԼ Քրիս-
տոստուն :

Թիշ էթմէքտէ՝ օլտունլար . վէ
քէնտիլէրինէ՝ Վուրթարըճընըն
շայիրտլէրինէ իշպու էթտիլի
սիւալի սօրսունլար . սօրսունլար
քի՝ " Լաքին սիլ՝ Վրիստոսուն
հագգընտա սիլ՝ նէ տէրսինիլ ,
վէ քէնտի եիւրէյինիլ նէ՞ տու-
յար : Սիլ օնու՝ օլտուղու՝ կի-
պի սահիհան պիլիլիմիսինիլ :
() նուն ալէա գատրինի վէ ճէ-
լալինի վէ գըլմէթինի Ֆէհմ է-
տէյօրմուսունուղ : () սիլին
ճանընըղա գըլմէթիլի . վէ օ-
նուն ալէա սիլին իլգամ էտէ՞
յօրմու : Սիւալին պէյիլիլի
քէնտի միլէթիլիլի . քիլիսէմիլիլ
եախօտ պիրի պիրիմիլիլ հագգըն-
տանէ զիւիւ՝ միւմիլիլ վար տէյիւ
տէյիլ տիր , իլլա Վրիստոս
հագգընտա նէ՞ տիւշինիլիլիլ :
Օլէմանըմըղտա չօգ քիմանէլէր՝
Բապարմըղն վալիտէսի Սա-
րիմա հագգընտա նէ՞ տիւշիւ-
նիւսին , եախօտ ալէալէր
հագգընտա նէ՞ զիւիւ՝ միւն վար
տէյիւ սիւալ էտէրլէր : Լա-
քին Վուրթարըճըմըղն՝ ալլա
պէյիլ սիւալէր սօրտուղու օլ-
մատը :

16 Սիմօն Պետրոս ճէվապ է-
տիպ : Վրիստոս ճիւմէսինէ
սիւալ էյլէտի , վէ Պետրոս օն-
լարըն ճիւմէսինին դարաֆըն-
տան ճէվապ վէրտի : Պաղ
տէֆա՝ (թուլմաս Փիլիպպոս՝ վէ
Օւղաս տախի պու միւմալ
իւղըն ճիւմէսին դարաֆընտան
սէյիլէտիլէր () իլլ . Ժ . 5 , 8 ,
22) . Լաքին էքսէրի պունու
քէնտիլին աթիգ մէշըէպի իլէ
Պետրոս էտէր : Պապ Ժ . 2

շէրհինէ պագ : — Սէն Սաղ
Եւլահըն () զլա : Պետրո-
սուն ճէվապ գըսսա՝ Լաքին
պիւթիւն պիւթիւնէ կէրչէք վէ
տօլու վէ թէքմիլ իտի : Վրիս-
տոս Լաքինտիլիլ սիւալի սօր-
տուղունտա՝ քէնտինէ ատէմ
() զլու տէտի . Լաքին Պետրոս
օնա ճէվապ վէրմէսինտէ՝ Եւլա-
հըն () զլու տէտի : Լալա օնու՝
էօլիւլէրտէն տիրիլէն պիր քիմնէ
սանտըլար . Լաքին Պետրոս օնու՝
Եաշայանըն () զլու տէյիւ թագ-
րիր էյլէտի , քի տայիմա եաշար
իտի , վէ քէնտինտէ տայիմա էօ-
միւրէ՝ մալիլ իտի , վէ ախէրլէ-
րին ճիւմէսինէ էօմիւրն ալլա
փունկար իտի : Իշպու ճէլիլ
իգրար իլէ Պետրոս քէնտիլին
վէ գարնտաշարընըն՝ () հսու-
սուն չօգտան պէրու պէքլէնէն
Սախա օլտուղունա թէքմիլէն
իման կէթիրմիշ օլտուղարընը
պէյա՝ն էյլէտի : Լալէր քիմ-
սէլէր՝ պու պագտէ պաշա
զիւիւ՝ մէր իլլալար էյլէտիլէր .
Լաքին օ՝ վէ օնուն շայիրտտաշա-
լը թէքմիլէն ինանտըլար , վէ
իմանլարընը իգրար էթմէյէ ու-
թանմաղլար : — Եւլահըն . . .
() զլա : Պու Սախանըն իսիմ-
լէրինտէն պիրի իտի : Պագ Դ .
17 շէրհինէ : Պապ Դ . 29 :
Ժ . 33 : Իլլ . 63 : Իէ . 40 ,
54 : Սաղ . Դ . 6 , 7 : Վալ .
Դ . 25 : () իլլ . 50 : Դ . 69 :
Ժ . 27 : Ժ . 7 : Ի . 31 :
Վալ . Դ . 37 : Ժ . 20 : Լալ .
Դ . 4 , Ե . 5 : Դ . 5 : Դ . 15 : Ե . 5 , 20 : — Սաղ
Եւլահըն : Սաղ Եւլահըն թագիւ-

17 Վէ Յիսուս ճեմապ
վերիպ օնա տէտի . Նէ՞
մուծլու սանա՞ եա Յովնան

օղլու Սիմօն՝ քի սանա պո-
նա . թէն վէ գան աշխբեար
է՛թմէտի , իլա կէօքլէրտէ

րի Մլաճըն հագգընտա՝ օնու
լալ վէ էօրիւ վէ տույղուսու
օլմայան դաշ վէ աղաճ վէ պու-
նուն կիպի շէյլէրտէն եաիւրլը
օրան փութլարտան ֆէրգ օլուն-
մագ իւիւն Կուլանլըլըրտը : Բ
() րէն . Ե . 26 : () Ե . 7 . 10 :
ն (մադ . Ժ . 26 , 36 : Սաղ .
Խբ . 2 : Երեմ . Ժ . 9—16 :
Պս . 7 . 26 : Պարթ . Ժ . 15 :
ն (մէ . ն . 9 : — Քրիստոս :
Եանի Ս՝ հոսիա : Պագ՝ Պապ ն .
1 շէրճինէ :

17 . () Դանն օղլու : () Դի .
ն . 43 : Ին . 15—17 : — (մէն
վէ գան : Պու թա՛պիր՝ ատէմ
վէ ատէմէ մախսուս օրան հէր
շէյ տէմէք տիր : () Դի . ն .
13 : Պաղ . ն . 11 , 12 , 16 :
Երեմ . 7 . 12 : Պօղոս՝ « թէ-
նէ վէ գանա տանը՛շմատը »
(Պաղ . ն . 16) տէմէսինին
մա՛նասը պո՛ւ տուր քի , օ՛ հի՛չ
պիր ատէմէ տանը՛շմատը . եա՛նի
պապասընա վէ անասընա՝ խը-
սըմլարընա վէ տօսթլարընա՝ ուս-
թալարընա վէ խօճալարընա
տանը՛շմատը , պու տիւնեատա
քէնտի րաճաթընա վէ զօլալը-
ղընա վէ ի՛թիպարընա պա՛գմա-
տը , պիր տիւնեալի շէյի պունա
սէպէպ է՛թմէտի , վէ պէջլէ պիր
շէյ իւճրէթ մէմուլիւ իլէ թաճ-
րիք օլմատը : Իմտի պու սու-
րէթտէ Լ՛ֆէնտիլը Պետրոսա
տէմի՛շ օլույօր քի՛ պունու սա-
նա ինսան էջրէ՛թմէտի : Սէն
պունու՝ պաշքեաճինլէրտէն վէ
Փարիսեցիլէրտէն էջրէ՛նմէտին :
() նու աթալարընտան վէ խօճա-

լարընտան էջրէ՛նմէտին : () նու՝
պէնիմ ինսանի՛ գապիաթըմտան՝
վէ կէօրիւնէն էտնա՝ աճվալիմ-
տէն էջրէ՛նմէտին . զիրա պէն՝
պէջիւք զայի՛ֆլէքտէ վէ ֆա-
գիրլըքտէ՛ զուհր էթմիշիմ , վէ
պու տիւնեայէ՛ սիզին մէմուլ
էթմէտէ իտիյինիլ տարաթ ու
իճթիշա՛մ հալինտէ ա՛պա կէօ-
րիւնմէմիշիմ : Լաքին պէնիմ
Ս՝ եսիա օլտուղումուն ա՛գիմ
կէրչէքլիյի պիւթիւն տիւն-
եալի թա՛լիմաթ ու տէրպլէրին
վէ պէնիմ էտնա հալիմին նիս-
պէթինէ՛ էջրէնտին : — Իլա
էօրլէրաք օղլն փէպէրլի : Իշպու-
ա՛գիմ կէրչէքլիյի սանա Մլա՛ճ
էջրէթմիշ տիր : Պապ Ժն .
25—27 , վէ Ժ . 11 , 12 շէր-
ճինէ պագ : Եսայ . Ժ . 13 :
() Դի . ն . 12 , 13 : 7 . 45 :
Ժ . 6—8 : ն Սաղ . 7 .
9—12 : Պաղ . ն . 16 : Ե-
րեմ . ն . 17—19 : 7 . 8 : 7 .
5 , 18 , 19 : Սաղ . ն . 26 , 27 :
ն () Դի . Ե . 20 : Պետրոս հէր
պիր խուսուստա գուսուրսուլ վէ
հէր պիր խուսուստա թէքմիլ
տէյիլիտի , լաքին օ՛ Մլաճտան
տօղմուշուտու , վէ պիր իսթէք-
լի եւրէք իլէ Վ՛րիսթիանլըղըն
տէրպլէրին էջրէնմէյէ՛ պաշ-
լամըլտըր : Սէ պէջլէլէրին
ճի՛ւմէսի՛ մուպարէք՝ սաա՛տէթ-
լու՝ Մլաճա մագպուլ տուրլար ,
վէ օնուն ա՛գիմ վէ էյի ֆամի-
լեասընն ա՛գալար՝ օլմուշալ
տըր : () Նլարըն կէօզլէրի վէ
գուլագլարը՝ պիլէ միւպարէք
տէնիլէ պիլիր : Պապ Ժ . 16 ,

օլան փէտէրիմ:

18 Իմոյ պէն տախի սա

նա տէրիմ քի՛ Սէն Պետ-
րոս սուն, վէ քիլիսէմի պո՛ւ

17: Պ . 1 . 7 . 23 , 24 : Իմոյ
հէր քէս՝ Լլաճտան Վրիստո-
սուն հագգընտա պիր շէյ եօյ-
րէնտիմի , վէ Վրիստոստան
Լլաճըն հագգընտա պիր շէյ
եօյրէնտիմի տէյիւ քէնտիմի
թէֆթիշ էյլէսին : Իշէր պիզ՝
սա՛տէճէ վաֆթիզ իլէ՝ թէնին
իրատէթինտէն վէ ինսանըն ի-
րատէթինտէն էօթիւրիւ (Տ՝ձէ .
ն . 13) Վրիսթիան իսէք , նէ՛
Փայտէ : Սիւալին պէօյիւյիւ
պո՛ւ տուր քի՛ պիզ տախի
Պետրոս կիպի Լլաճտան եօյ-
րէնտիմի . Լլաճ քէնտիսի պի-
զիմ խօճառըլ օլմուշմու . վէ
կիւնտէն կիւնէ օնու մէտրէ-
սէսինտէ էօյրէնիօրմույուզ :

18 . Սէն Պէտրոստան : փէթ-
րա Եունանիճէ մուէննէս պիր
լուղէթ օլուպ՝ գալա՝ մանասընա
տոր : Պապ է . 24 : իէ . 51 :
Ս է փէթրոս լուղէթի՝ օնու
մուղէքքէրի օլուպ՝ պունտան
ագտէմ Լ՝Ֆէնտիմիզին Սիմօն
վերտիյի իսիմ խի : Տ՝ձէ . ն .
43 : Վրիփա՝ Սիւրեանիճէ պիր
լուղէթ տիր . վէ փէթրոս իլէ
մա՛նասը պիր տիր : — Վիլիսէ-
թ . . . Եափաճաղը՝ : Վրիլիսէ
Պետրոսուն տէյիլ իլլա Վրիս-
տոսո՛ւն տուր . վէ օնու պինա է-
տէն Պետրոս տէյիլ՝ Վրիստո՛ս
տուր : Պետրոսա՝ օնու սէ՛ն
եափաճագսըն տէմէտի . իլլա
պէն՝ “ եափաճաղըմ ” տէտի :
Լաքին իշպու Վրիլիսէնին պինա
ալունմասընտա՝ եօգարրտա սէօյ-
քէնտիյի՝ կիպի՝ Վրիստոս Պե-
րոսու իլէ՝ գուլլանտը . ամմա
պու ճիւմէ իլէ Պետրոս քէնտիսի
տախի հէփ պագի Վրիսթիան .

լարըն պիրի՝ կիպի պու պինանըն
սա՛տէճէ պիր եաշայան գաշը՝
խի : ն Պէպ . 7 . 4—6 :
— Պո . գայտըն իւլլէրնէ : Պու-
նու Եունանիճէսի՝ “ Սէն փէթ-
րոսուն , վէ փէթրանըն իւղէրի-
նէ Վրիլիսէմի պինա էտէճէյիմ ”
տիր . Վրիստոս քէնտիսի տախի
“ փէթրա ” տէնիյոր (ն Պէպ .
7 . 7) , լաքին փէթրոս տէնիլ-
տիյի եօ՛գ տուր . վէ Սիմօնա՝
փէթրոս տէնիլտի , լաքին օնա՝
փէթրա ա՛յլա տէնիլտիյի օլմա-
տը : Իշպու թա՛պիրին մա՛նասը՝
պու մինվալ իւղէ շէրճ օլունա
պիլիւր . “ Սէն՝ պէնի Լլաճըն
(Ղլու տէյիւ իգրար էթմէյիլէ ,
պէնիմ հալիմէ միւնասիպ՝ վէ
զաթըմը պէյան էտէն պիր իսիմ
պանա վէրմիշսին , վէ պէն տէ
սանա՝ սէնին զաթընըն ախէագ-
գընը՝ պէյան էտէն պիր ի-
սիմ վերմիշիմ : Կեօրիյօ-
րում քի սէն՝ սանա վերտիյիմ
իսմէ մուսթաճագսըն : Սէն գա-
վիլիյին վէ մեօճքէմիլիյին իլէ՝
Վրիսթիան տինինին պիր մէշ-
հուր թէսաճհիւպ էտիճիսի օ-
լաճագսըն , վէ չօգ Վրիսթիան
քիլիսէլէրինին թէմէլինի՝ պրա-
ղաճագսըն , վէ կերէք Եէհու-
տիլէրին՝ կերէք էճնէպի գայի-
փէլէրին պէյնինտէ քիլիսէնին
իլք թէմէլ գաշընը սէն պրա-
ղաճագսըն ” : Ելիմի՝ պու-
նուն ճիւմէսի՝ սաճիճան վու-
գու՝ պուլան քէյֆիյէթլէրէ
մուվաֆըր՝գ տրը . զերա Պետրոս՝
ղայէթ մէշհուր պիր վա՛ղճը՝
օլմուշուտու : Ս է՝ Պաթ . 7 .
14—40 տէն էօյրէնիլիզ քի՛ ,
Պետրոս՝ Պենտէկոստէ կիւնիւն-

գայանքն իւզէրինէ եափաճա-
ղում, վէ ճէհէննէմին գա-

լուլարը օնու եհէնէմէյէճէք-
լէր :

տէ Եհհուտիւրէ Ինճիլի վա'զ
էթմէքտէ զայ'էթ ա'զիմ զայ-
րէթ կէօսթէրտի . վէ պունտան
պէօյլէ Երուսաղէմտէ Քրիս-
թիան Քիլիսէսիին թէմէլինի
պրագմագտա ի'լք օլտու : Էմ
տախի Վարձ . Ժ . 4—48 , վէ
Ժե . 7 տէն էօյրէսիւրի'զ քի , էճ-
նէպի դայիֆէլէրէ' տախի Ին-
ճիլի ի'լք վա'զ էտէն օ' օլուպ'
վաֆթիզ վասիդասի իլէ օնլարը
Քրիստոսուն Քիլիսէսիինէ ի'լք
կիրմէյէ բուխսաթ վէրէն օ' ի-
տի : Պու' օնա պիր ա'զիմ ի'-
թիպա'ր իտի : Քրիստոս Լ-
ֆէնտիմիզ քէնտի Քիլիսէսիինի
իհտաս էթմէքտէ Պետրոսուն է-
մէքլէրինի' օնուն վա'զ էյլէտիյի
թալիմաթլարը վէ էյլէտիյի
իգորարը պիր չօ'գ գուլանտը :
Լաքին Քիլիսէսիին սահի'հան
թէմէլի' Պետրոս քէնտիսի' տէ-
յիլտի , իլա օնուն վա'զ էյ-
լէտիյի թա'լիմաթլար իտի : Լ-
պու թա'լիմաթլէրի գալտոր , վէ
Քիլիսէ երգըլըր : Պետրոսու
օրթատան գալտոր . օ' քէնտի
Բապա Լաֆէնտիսիին ինքեար
էյլէսին (Պապ ի'լ . 70) , եախօտ
Ինճիլէ մուղայիր ա'մէլ ու հա-
րաքէթ էյլէսին (Վազ . ք .
11—14) , Քիլիսէ երգըլմազ :
() էօլսէ' տէ' Քիլիսէ սա'զ
գալըր : Լաքին օնուն էյլէտիյի
իգորարը' վէ օնուն Քրիստոս
հագգընտա վա'զ էյլէտիյի օյ-
ա'զիմ թա'լիմաթլէրի օրթատան
գալտոր , վէ Քիլիսէ պիրտէն
երգըլըր :

Պունու տախի ունու թմալը
տէյլիլք քի' Բապա Լաֆէնտի-
միզ Պետրոսու գուլանտըլը

խուսուլարտա' պագի Լաա-
քեալարըն ճիւմէսիին տախի
գուլանտըլըր : () հէ'ր նէ
էթտի իսէ , օնլար տախի էթտի-
լէր : () նլարըն ճիւմէսի' տախ-
եանըն ախէր մահալէրինտէ
Քրիսթիան Քիլիսէլէրի տիքմէք
խրգմէթինտէ մէշղուլ օլտուլար ,
վէ պունտան պէօյլէ Պետրոսուն
թէմէլ տէնիտիյի միսիլիլ' օն-
լար տախի թէմէլէր տէնիտիլէր :
Եփե' . ք . 20 : հայ . իա .
14 : Լաքին պու թէմէլ օլան'
օնլարըն էլէրի' կէօզլէրի' ալագ-
լարը' եախօտ ճանը թէնիտէն
պըրը եախօտ ճանը թէնի իլէ
պէրապէր տէյիլ իտի , իլա
օնլարըն հէր եէրտէ Քրիստո-
սուն վէ խէլասըն խուսուսունտա
վա'զ էյլէտիլէրի պու ա'զիմ
թա'լիմաթլէր իտի : Վարձ :
ք . 12 : Ժք . 38 , 39 : ա
կարնի . ք . 10 , 11 : Եփե' . ք .
19—22 : հայ . ին . 16 : — ճէ-
հէննէին գա'լուլը : Լաքի
զէմանտէ' հալէա շէրգ դարաֆ-
լարընտա կէօրիւնտիլիլ կիպի'
շէհրէրին էգրաֆր տիվա'ր իլէ
շէվրիլիլ իտի , վէ օնլարա կի-
րիլէն գալուլարըն ի'չ դա-
րաֆր պիր ալըգ մէյտան օլուպ'
մէմէքէթ մասլահաթլարը օրա-
տա կէօրիլիլ իտի , վէ հէր պիր
ո'ւմու մի ումուր իլիւն սէօյլէ-
շիպ մուղաքէրէ էթմէք վէ կէօնա
կէօն մասլահաթլար րուլէթ էթ-
մէք' վէ շէրաա'թ մէհքէմէլէրի'
գուրմագ իլիւն խալգ էքսէրի օ-
րատա ճէմ' օլու բուտու : Նանդ .
ի'լ . 10 : լ'ք . 20 , 24 : ք
() լի' . Ժե . 5 : իա . 19 : ի'լ .
24 : իե . 7 : — ալ . ք . 1 :

2 : ն թագ . 7 . 18 : ք թագ .
 ԺԵ . 4 , 24 , 33 : ԺԹ . 8 : Ես .
 Ե . 13 : Յ . Ե . 4 :
 ԻԹ . 7 : Սաղ . 4 : 12 : ճիւղ .
 5 : Մատթ . 22 : Լա . 23 :
 Եսայ . ԻԹ . 21 : Ես . 10 :
 ԼԵ . 7 : ԼԹ . 3 : Ողբ . Ե .
 14 : Պատմ . ք . 49 : Լա . 16 :
 10 , 12 , 15 : Օղբ . ք . 16 :
 Պոլս մեմբերթիսէ պոլս թապիր
 շիմոյի՛ն գատար գուլանըլը-
 յոր : Խաղա ումոնմի մասա-
 ճաթլարնն լույէթ ու թէսվի-
 յէսի իշին՝ հէր կիւն Վափու-
 յա՛ վարըլլար : Լճքեամի ա՛տ-
 լիյէ շուրաւընըն մէծլիսի օրատա
 գուրուլուր , տէվէթէ տայիր
 հէր պիր մասաճաթ օրատա
 կէօրիւնիւր , մեմբերթին հէր
 պիր ումուրու օրատա թէսվիյէ
 օլունուր , վէ գուլվէթին՝ ա-
 լիմիյին՝ վէ մէվէթին սատըր
 օլտուղու մաճալ Վափու՛ տուր :
 Իմոի պու թապիրին՝ եա՛նի
 “Ղէհէնէմ գափուլար” սէօզ-
 լերինին մա՛նասը պուրատա՛ եա-
 րամաղ նիյէթլէր՝ քէօթիւ մէ-
 րամ ու մագսուտլէր՝ կիղլիճէ
 սուի գաստ էթմէք՝ շէյդանըն
 վէ օնուն իյէ պերապէր ճէհէն-
 նէմ գափուլարընըն իչ դարա-
 ֆընտան հէփ սաքին օլանլարն
 եա՛նի Վրիսէնին հէփ տիւշ-
 մէնլերինին ֆէնտլէրի վէ խու-
 սումէթլէրի՛ տիր : — Եէնէյե-
 ճէրլէր : Ղէհէնէմ գափու-
 լարնըն իչ գարաֆընտան օ-
 թուրանլար հէր նէ՛ գատար
 գուլվէթի օլուրլար իսէ օլուն ,
 Վրիստոս տաճա՛ գուլվէթի
 տիր , վէ օնլար հէր նէ՛ գա-
 տար ալիմ օլուրլարսա օլուն ,
 Վրիստոս տաճա՛ ալիմտիր :
 Վրիսէ հէր նէ՛ գատար զայի՛ֆ
 հէր նէ՛ գատար ֆուգարա օլուր-

սա օլուն , օնուն Վաւրթարը-
 ճըսը շէր շէյէ գատիր տիր :
 Խալա էտիճինին իշպու վա՛տը՝
 զայէթ ա՛ճարպ պիր դարձ իւն
 թէքմի՛լ օյմուշ տուր . վէ պիղ՝
 տայիմա երւիւյիմիզիւր րաճաթ
 դութմալըլը , շիւն քի օ ալա
 հիչ պէր քէրրէ պօշա չը՛գմա-
 յաճագ տըր : Վրիսէ հէր
 հալտէ էմի՛ն տիր . օ՛ պիր գայա՛
 իւղէրինտէ թէմլէնմիշ տիր :
 Պապէ . 25 : Սաղ . ճիւղ . 1 ,
 2 : Եսայ . ճիւղ . 17 : Յ .
 Ժ . 28 : Լա . 33—39 :
 — Խաքին պու վէճհիւն էմին
 օլան՝ հա՛նկը քիլիսէ տիր :
 Ի՛օմա քիլիսէսիմի , Լճաի՛ք քի-
 լիսէսիմի , եօխա Խնկիլիզ՝ եա-
 խօտ շու եա պոլ միլլէթին եա
 մեմբերթին քիլիսէսիմի տիր :
 Խալըր . էմին օլան՝ հէր նէրէ-
 տէ պուլունուրսա պուլունսուն՝
 Վրիստոսն Վրիսէսի տիր :
 Սէ իշպու վա՛տըն մա՛նա-
 սը՝ կէօրիւնիւր Վրիսէնին ի-
 շինէ եանղըլըլը գիրմէյէ-
 ճէքմի անկաշըլմալ տըր :
 Խալըր . զիրա օնուն իշինէ
 եանղըլըլը կիրմիշ տիր : ()-
 նուն էն պէօյիւք գըսմը իշինէ
 հերետիկոսլըգլար եպըլաղընը՝
 պունուն տախի չօ՛գ տէֆա՛
 պէօյլէ օլտուղունու քիմ պիլ-
 մէզ : Պանոն շաւտոյ քիթա-
 պընըն 144—148 , 284—300
 սա հիֆէլերինէ՛ պագ : Պու
 վա՛տ՝ Վրիսէնին եանղըլմալ
 գալաճաղընը թաճգիգ էթմէզ ,
 իլլա օնուն տիւնեատա տայիմ
 գալաճաղընը՝ թաճգիգ էտէր ,
 վէ վուգո՛ւ պուլան ֆասըգըզ
 ու հապիլլըք վէ հերետիկոսլըգ-
 լարընըն դուֆանը՝ իշինտէ շիմ-
 տիյէտէկին հըֆիլ օյմուշ գալ-
 մըլ տըր , վէ հալեա եաշամագ-

19 Վէ սանա կէօքէ՛ր փա-
տիշա՛յլըըննն անախթարլա-
լընը՝ վերէճէյիմ, վէ եէր

իւզէրինտէ պաղլատըղըն՝
կէօքէրտէ պաղլը՝ օլաճազ,
վէ եէր իւզէրինտէ չեօղտիւ

տա վէ պէօյիւմէքտէ վէ սա-
հաթ ու ա՛ֆիյէթ պուլմագտա
ալը : “Շէճէննէմ գափու-
լարը” սէօղքերինէ՛ վէ ճիւմէ
պու խանէյէ՛ էսքի չայրապետ-
լերին վէրտիքէրի մա՛նա պա-
պընտա՝ կանոն չաւատոյ քի-
թապընըն 150—161 սահիֆէյէ-
րինէ՛ պագ :

19. Կէօքէ՛ր փաթիշա՛յլըընն
անախթարլա՛ր : Լ՛նախթար՝ գա-
փուլու աշաճագ պիր ալէ՛թ տիր :
Լ՛նախթար հէր քիմին էլինտէ
խսէ, էվէ կիրմէնին հէօքիւմէթի՝
վէ էքսէրի օ էվին խարէսի վէ
գայղուսու վէ նաղարէթի օնուն
էլինտէ՛ տիր : Իմտի անախ-
թար՝ նաղարէթ վէ գուվվէթ
վէ հէօքիւմէթ նիշանէսի տիր :
Եւայ . իք . 22 : Ճայ . 18 :
ք . 3 : թ . 1 : ի . 1—3 : Պիր
շէհրին անախթարլար՝ վալիսի-
նին էլինէ՛ թէսլիմ օլունուր , քի
օ՝ օնուն իւզէրինէ՛ հէօքիւմէթ
սիւրմէյէ նասպ օլունմուշ տուր :
Պիր էվին սահիպի՝ անախթար-
լարը քէնտի քէտիւտատարնըն
էլինէ՛ թէսլիմ էաէր : Յով-
սէֆի՝ փարաւոնուն էվինին քէտ-
խիւտասը՝ նասպ օլունմուշուտու ,
վէ օրատա հէր պիր շէյէ՛ օնուն
սէօղենէ՛ կէօրէ նիզամ վէրիլի
տիր : Լ՛ռաքեալարըն ճիւմէյէ-
սի՝ Վրիստոսուն վէքիլիսարճլէ-
րի եախօտ քէտխիւտալէրի՝ ի-
տիլէր : Խ Կրնն . ք . 1 , 2 :
“Կէօքէր փատիշա՛յլըըն” թա՛-
պիրի իլէ՛ շիւպհէսիզ պուրատա՝
եէր իւզէրինտէ Վրիստոսուն
Վիլիսէսի անկաշըլըր : Պայ
ք . 2 շէրհինէ պագ : Լ՛օլիւմին

վէ ճէճէննէմին անախթարլար՝
ասպ Պետրոսուն էլէրինէ՛ վէրիւ-
մէտիլէր , իլա տայիմա Վրիս-
տոսուն էլէրինտէ՛ օլմուշար
տըր : Ճայ . 18 : Իմտի
պիզ շիմտի՝ Պետրոսա նէ՛ ա-
նախթարլար՝ վէրիլտի տէյիւ
սիւալ էթմէյէ հազը՝ օլմուշ
իզ : Վէ (1)՝ օնա պիլլինն ա-
նախթարը Վերելլէ : (2)՝ օնուն՝
Լ՛ըսհըն Վէլամընը թէֆսիր ու
պէյան էթմէյէ՛ վէ Վրիսթիան-
լըղըն թալիմաթլարըն էօյրէթ-
մէյէ հէօքիւմէթի վար իտի :
Իշպու անախթար՝ պունտան ագ-
տէմ փարիսեցիլէրին վէ եաղը-
ճըլարըն էլէրինտէ՛ իտի : Լա-
քին օնլար՝ քէնտիլէրինէ՛ հէվալէ
օյան էմանէթէ խիյանէթ էտիպ՝
աշաճաղարը՝ եէրինէ՛ գափա-
մըշար իտի : Պայ իք . 13 :
Պ . 1 . օմ . 52 : Իշպու ման-
սուպու՝ Վրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ
շիմտի Պետրոսա վէ պագի Լ՛-
ռաքեալարա վէրիյօր : Պայ
իք . 19 , 20 : (3)՝ արըն ճիւմ-
լէսի օլ մանտապտա միւսապի
տէրէճէտէ խըզմէթ էթտիլէր :
(4)՝ արըն ճիւմլէսի խէլասըն
շարղլարընը պիլտիւմէյէ՛ էսքի
փէյլամպէրլիքէրի քէշֆ ու
պէյան էթմէյէ՛ վէ էսքի նիշա-
նէլէրին վէ էօրնէքլէրին մա՛նա-
սընը պիզէ խապէր էթմէյէ
մէշըրլ օլտուլար : (5)՝ օնա՝ Վրի-
ստոսին Լ՛էրալլէնէ՛ անախթարը
Վերելլէ : (6)՝ օնուն՝ Վրիստոսուն
Վիլիսէսինէ՛ ատէմլէ՛ր գապուլ
էթմէյէ՛ վէ նէ ախլէագ ու մէշ-
րէպտէ քիմնէլէր գապուլ օլու-
նաճաղընը թագրիւր էթմէյէ

յիւն՝ կեօքիւքրտէ չեօզիււ միւշ օլաճադ :

Հեօքիւմէթի վարըտը : ()նուն՝ քեզալիք Վրիստոսուն Վրիստէ սինտէն ատէմէր տիշարը գօմաղա՝ վէ նէ՝ ախէագ ու մէշ-րէպտէ քիմէլէր տիշարը թէրք օլունմաղա կերէք օլտուղունու թագրիր էթմէյէ Հեօքիւմէթի վար իտի : Սէ պունտան գաղը՝ նաղար՝ օնուն թէքրար կերի Վրիստէյէ ատէմէր ալմաղա՝ վէ նէ՝ ախէագ ու մէշրէպտէ քիմէլէր Վրիստէյէ թէքրար կերի ալունմաղա կերէք օլտուղունու թագրիր էթմէյէ Հեօքիւմէթի վար իտի : վէ իշպու Հեօքիւմէթէ Մաքեալարըն ճիւմէսի տախի օնուն կիպի մալիք իտիլէր : Պապ ժր. 18 : Իշպու անախ-թարը՝ Պետրոսուն գուլանտըղ՝ կիպի Պօղոս տախի գուլանտը : Վարձ. Ե. 21 : ա Վրիստ. Ե. 3—5 : Դ Վրիստ. Դ. 7, 8 : ա Տի. ա. 20 : Իքրին՝ (3) Պետրոս՝ պիր դարզի մախսունէ իլէ տիւնեայէ՝ իք Եհնուտիլէրէ վէ օնտան սօնկրա էճնէպի դա-յիֆէլէրէ իմանըն գափաւսունու աշմաղա ալէթ օլունմուշուտու : վէ պու՝ խուսուտա՝ վէ եալը-նըզ պունտա՝ ախէրիլէրտէն իլէրի իտի : 18նճի խանէնին շէրճի-նէ՝ պագ : — Պապարդըն : Պապարդ վէ չեօզիւք՝ Եհնու-տիլէրտէն գուլանտըղ պիր թա-պիր օլուպ՝ մախսալ եասագ էթ-մէք վէ ըուխսալ վէրմէք իտի : Պիր շէյի պաղլամագ տէմէք օնու եասագ էթմէք՝ վէ պիր շէյի չեօզմէք օնուն իլէն ըուխ-սալ վէրմէք անկալըլըր իտի : Պունտան պէօյլէ՝ պիր միւճա-տէլէ օլունան մատտէ իւղէրինէ օնլար՝ Շամմէյիսին մէտրէսէսի

պու շէյի պաղլամագ, եալնի եա-սագ էտէր, վէ չիլէլին մէտրէ-սէսի պու շէյի չեօզմէք, եալնի պու շէյի ըուխսալ վէրմէք տէրլէր իտի : Եախոտ՝ Շամ-մէի մէտրէսէսի չեօզմէք վէ չիլ-լէլ մէտրէսէսի պաղլամագ տէր-լէրիտի : Նիսուս Իֆէնտիմիդ Պետրոսա պու գուլմէթի վէր-տիյի զէման, մերամը պու իտի քի, օքէնտիսի՝ Վրիստէտէ Տէր նէ եասագ էտէճէք եա ըուխսալ վէրմէք, եախոտ էմը էտէճէք օլունսա իտի, ալաճանի Հեօքիւ-մէթ ու նուֆուլէ մալիք՝ եախոտ Լալաճաւան մագպուլ վէ մու-գարմէր օլմուշ պիր շէյ սա-լըլըն :

Պուրատա տիգգաթէ շայիսթէ պիր ճալ տախի պու տուր քի, Իֆէնտիմիդին պուրատա գուլ-լանտըղ պաղլամագ վէ չեօզմէք սէօլէրի՝ Եունանիճէտէ շէյ պաղլամագ վէ չեօզմէք անկ-լալըլըր, ատէմ անկալըլմագ : եալնի « Էլ Էլ » տէմէք տիր, վէ Տէր քիմի տէմէք տէյիլ տիր : Իմտի աշիքեալ տըր քի, պու Վրիստիան Վրիստէսինին այն ու գանունլարը՝ խուսուտունտա սէօլէնտի : Եհնուտիլէրին այն ու գանունլարընտան Մաքեալ-լար եասագ էտէճէք օլտուգլարը այն ու գանունլար՝ մէմուլ վէ եասագ օլաճագլարըտը, վէ իճ-րասընա ըուխսալ վէրմէք օլ-տուգլարը՝ մէրխուս վէ մեղուն եալնի օլ շէյի ըուխսալ վէ իլին վէրիմիդ օլաճագ իտի : Իթիպարէն՝ նօմօս պաղլալը-ճըսը թապիր օլունան (Եւշ իա՝ 18) Սոփէսին պաղլալար-ընը՝ չեօզմէյէ Մաքեալարըն

հետքիւմէթլերի՝ վարրաւ , վէ
իշպու հեօքիւմէթի ա՛մէլէրի իլէ
իճրա՛ կտերլէր իտի : Վարժ .
Ժե . 1—21 : () նլար Վիլի
աէյի գուրտուլար , վէ օնուն ա-
յինլէրինի Մլաճըն հիւքմ ու
նուփուզու իլէ թա՛յին էյլէտի-
լէր : Վիլիսէ նիզամընը թէր-
թիպ էյլէտիքլէրինտէ , օնլար
Վրիստոսուն թա՛լիմլէրի իլէ
հէմ Մ՛գիզ Բուհուն թա՛լիմլէրի՝
իլէ գուլաղուզանտըղլարը իշիւն
եանղըրշըղ իտիլէր : Վարժ . Ժե .
28 : ա Վարժ . Ժե . 23 :

Վրիստոս խֆէնտիմիզին՝
Հոովմա քիլիսէսինին տէտիյինէ
կէօրէ Պետրոս Մաքեալը պագի
Մաքեալարտան իւսթիւն եիւ-
ճէլմէյէ մէրամը օ՛լմատըղը
ղայէթ աշիքեա՛ր տըր : Չիւն
քի՛ (1) պուրատա Պետրոսա՛ վէ-
րիլէն գուլվէթ ու հեօքիւմէթ
ախէր մահայտէ պագի Մա-
քեալարա՛ տախի վէրիլի : Պապ
Ժը . 18 : իք . 19 , 20 : ի՛յլ .
Ժ . 21—23 : Պետրոս ճիւմլէ-
սինին խամինտէ ճէվա՛պ վէրմիշ-
իտի (խանէ 16 շէրհինէ պագ),
վէ Վրիստոս խֆէնտիմիզին պու
սէօղլէրի տօղըու տօղըույա օնա
սէօյլէնտիլէ՛ր իտի իսէ տէ , ճիւմ-
լէ Մաքեալարա՛ իշիւն մէրամ
օյունմուշուտու : Պետրոսուն
հէր նէ էթմէյէ հեօքիւմէթի
վարիտի իսէ , Յակոբոսուն վէ
Հովհաննէսին վէ ճիւմլէ պագի
Մաքեալարուն տախի օնու էթ-
մէյէ հեօքիւմէթի վարրաւ :
() ն իքիլէրտէն պիրի օլմայան՝
վէ պու վուգուա՛թտէ շիւմի
հալըր պուլունմայան Պօղոս
պիլէ՛ թագրի՛ր էտէյօր քի ,
քէնտիլի Մաքեալարուն էն պէօ-
յիւլիւնտէն աշաղա տէյիլ իտի :
ա Վարժ . Ժե . 5 : Ժք . 11 :

(2) Քրիստոս խֆէնտիմիզին իշ-
պու սէօղլէրինտէն կէրէք Պետ-
րոս վէ կէրէք պագի Մաքեալ-
ար Պետրոսուն քէնտիլէրին իւ-
զէրինէ պա՛շ օլաճաղընը աւ-
լա անկա՛մամըշլարըտը . զիրա
պունտան սօնկրա՛ օնլարն ա-
րասընտա՛ օնլարն պէյիլիւ
քի՛մ օլուր տէյիւ պիրիլի՛ քէր-
րէ միւճատէլէ օլտու . Պապ Ժը .
1 : Ս՝ալի . Ժ . 33 : Վ՝ալի .
Ժ . 46 : իք . 24 : (3) Մա-
քեալարուն իշպու մատտէ իւզէ-
րինէ օլան մուճատէլէլէրինէ Քը-
րիստոս խֆէնտիմիզին վէրտիյի
հիւքմ ու գարար թէքմիլ պիր
իսպա՛թ տըր քի՛ իշպու 18 վէ
19 խանէլէրտէ գուլանտըղը
սէօղլէրտէն Պետրոս օնլարն
իւզէրինէ պաշ օլտուղունու եա
օլաճաղընը՝ անկալթմաղա մէրամ
էյլէմէտի . զիրա օնլարա՛ “Տա-
հա անկամաճմըսընը , փա-
տիշաճլըղմըն անախթարլարնը
պէն Պետրոսա վէ՛րմէտիմի , օ-
նու՛ պէնիմ Քիլիսէսին մախու-
սէն օլ իւզէրինտէ պինտ օլու-
նաճագ գայասը՛ տըր տէյիւ
թագրի՛ր էթմէտիմի , Պետ-
րոսուն՝ իշպու եէնի թանղըմա-
թըն պաշը օլաճաղընը նա՛նըլ
անկամայօրտունու ” տէմէտի :
Լաքին խէլաս էտիճիմիլ օնլա-
րա՛ պիլ ա՛գա՛ պիր գաշ քէրրէ
թէքիտ իլէ թագրի՛ր էյլէտի՛ քի՛
քէնտիլին փատիշաճլըղնտա պու
միսիլիւ պիր պաշ օլմայաճագ
տըր , վէ հէր քի՛մ քի պէօյլէ պիր
խիւլետտէ օլմըսա , օ փատի-
շաճլըղա կիրմէյէ՛ պիլէ գատիր
օլմայաճագ տըր : Պապ Ժը .
3 : ի . 25—27 : իք . 6—12 :
Ս՝ալի . Ժ . 34—36 : Վ՝ալի .
Ժ . 47 , 48 : իք . 24—26 : (4)
Պէնտէկոստէ կիւնիւնտէ Մ՛գիզ

Պոստ Գերիտիքտէն սօնկրա՝ հէմ
Պետրոս հէմ օնուն արգատաշ-
լարը պագի Մաքեալարըն
ճիւմէսի պիր չօգ ըջգլանտը-
լար , վէ օլ դէման՝ էվէլտէն
քէնտիւէրինէ գարանըգ օլան չօգ
շէյլէր անկլամաղա՝ պաշլատը-
լար . լաքին օնլարըն ա՛մէլէ-
րինտէն աշիքեա՛ր տըր քի , օն-
լարըն հի՛շ քիմսէսի Մ՛ղիզ
Պոստան շօրէնմէմիշ տիր քի՛
Պետրոս պագիլէրտէն պէօյիւք
իտի : Պա՛ծ . Ը . 14 : ժա .
2 , 3 : ժե . 13—19 : ք
Խոբնի՛ . ժա . 5 : ժք .
11 : Պա՛ղ . ք . 11 : (5) Ս՛ար-
կոս՝ Պոլկաս՝ վէ էօվհան-
նէս՝ Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզին
Պետրոսա պոլ սէօզլէրինի հի՛շ
պիրիսի թահրիւր էյլէմէտիլէր ,
հէմ տախի Հոռօվմա Քիլիսէ-
սինին ի՛տտիա՝ էյլէտիլի մի-
սիլիլ՝ Պետրոսուն պունճի-
լէյին պիր գուվէլթէ մալիք օլ-
տուղունու հի՛շ պիր եէրտէ
թահրիւր էյլէմէտիլէր : Ս՛է
պոլ ճիւմէ իլէ օնլարըն հէ՛ր
պիրի՛ պիրի՛ պիրինէ պագմայա-
րագ՝ վէ Ս՛ատթէոսա տէ պագ-
մայարագ՝ ինանըմաղա խէլաս ի-
չիւն Փարզ սայտըգլարը հէ՛ր
պիր շէյի եազտըլար . իմտի է-
յէր օնլար պունու՝ մուհի՛մ վէ
իգթիզալը՝ պիր շէյ սայսալա՛ր
իտի , օնու եազմազլալմը իտի :
— Տիգգաթէ շայան պիր քէյ-
ֆիյէթ տիր քի , Պետրոսուն՝
քէնտի Ս՛էթուպլէրինտէ գուլ-
լանտըզ սէօյլէյիշ՝ Փափըն
գուլլանտըզ աղըզտան փէք
ֆարգլը տըր : Լաքին տէյէ.
լի՛մ քի , Պետրոս Մաքեալ՝
Քիլիսէնին պաշլ՝ թա՛յին օլ-
մուշուտու , Փափըն՝ օնուն պոլ

խուսուստա խալէֆէսի պրոս-
ղըտըղընր պիզէ քի՛մ խապէր
վէրմիշ տիր : Լ՛նտիոք Եպիս-
կոպոսու՝ Պետրոսուն խալէֆէսի
օլմագ խուսուսունտա՝ Բօմա
Եպիսկոպոսունուն էտէ պիրտի-
յինտէն զիյատէ ի՛տտիա՝ սէ-
պէպլէրի կէօսթէրէմէզլի : Լա-
քին իշպու մատտէնին տահա՛
թաֆսիլէն թէֆթիլի կէօրմէ-
յէ խթէյէնլէր՝ “Փա՛ռնն ի՛տ-
աբա՛լէր” նամ ըիսալէյէ մու-
րաճաաթ պույուրսունլար :

Լաքին պոլ ճիւմէսէն սօնկ-
րա՛ էյէր պիր քիմսէ 18նճի վէ
19նճու խանլէրտէ տէրճ օլու-
նան սէօզլէրի փէք գուվէլթիլ
սայաճագ օլուրսա , Երիմիանըն
ա . 10 , 18 , 19 օգուսուն . վէ
օրատա՝ պոլ փէյղամպէրէ տա-
հա՛ զիյատէ գուվէլթիլ սէօզլէր
իլէ սէօյլէնտիյինի պուլաճագ
տըր : Հէմ տախի՛ ք Սոբնի՛ .
Ժ . 8 : ա (Թէա . Դ . 8 : էյայա .
ժա . 6 :

Լալահա համո ու սէնալէր օլ-
սուն քի՛ Քիլիսէնին պաշլ եպէ-
տէն Քրիստոս տուր : Լալահա
համո ու սէնալէր օլսուն
քի՛ Քիլիսէնին գուրուլմասընտա
Պետրոսու վէ օպիր Մաքեալ-
լարը օ՛ գուլաղուզլատը , շէյլէ՛
քի՛ պիզ օնլարըն թա՛լիմիլէ-
րինի վէ գանունլարընը Լալա-
հա թէքմիլէն մագպուլ օլմուշ
կիպի գապուլ էտէ պիրլիմ :
Ս՛է վա՛յ օլ քիլիսէյէ քի՛ օն-
լարըն պաղլատըղընը չէօզմէյէ՛
եախօտ չէօզտիլլինի պաղլա-
մաղա՝ եախօտ օնլարըն իգթիզա-
լը վէ ֆարզ տէյիւ թագրիւր
էթմէտիքլէրի շէյի՛ իգթիզալը
վէ ֆարզ տէյիւ թագրիւր էթ-
մէյէ ճէսարէթ էտէր :

20 ՕՐ զէման շայիրտէ-
րինէ էմը էթտի քի՛ ծնուն

Քրիստոս օլտուղունու քի՛մ-
սէյէ սէօյլէ՛մէսինէր :

20. Հայիրտէրինէ էմը էթ-
տի : Պապ թ . 30 , 31 , վէ
Ժք . 16 շէրճէրինէ պագ : Պապ
Ժէ . 9 : Սաթ . Ը . 30 : թ .
8 : Պապ . թ . 21 , 36 : Սար-
կոս իլէ՛ Վ ուկաս տէրլէր քի , օ
օնլարա շիտտէթի՛ թէնպիճ էյ-
լէտի : () նուն ի՛նտիտէ փէք
իգթիղալը իտի քի՛ օնլար քէն-
տինին օնլարա էմնիյէ՛թէն սէօյ-
լէտիյինի տաճա ա՛լէմէ աշիքնար
էթմէսինէր : Վ է պունա՛ պիր
գա՛չ սէպէպ վար իտի : (1)
() նուն Ս՛եսիա օլտուղունա՛ օ-
նուն սատէ՛ սէօղիւ պիր իսպաթ
տէյիւ ալընմալը տէյիլիտի :
Չօգ քիմսէլէր՝ Պէն Ս՛եսիա
իմ՝ տէյէրէք կէմիշէր իտի ,
լաքին օնլար եալանձըլար իտի-
լէր : Իսպաթ իգթիղա էտէր-
իտի : Պապ Ժա . 4 շէրճինէ՛
պագ : Յի՛ճ . Ե . 31 : (2) Ի-
յէր պիր քիմսէ օնուն Ս՛եսիա
օլտուղունու՛ եալընը քէնտինին
էօյլէ սէօյլէտիյի իչիւն ինա-
նըրսա իտի , օնուն իմանը էօլիւ
պիր իման օլուր իտի . չիւն քի
օնուն քէօթիւ եօգ՝ վէ մէյվէսի՛գ
տիր : Էէր քէս՝ քէնտիսի՛ թէֆ-
թիշ էտիպ կէօրմէլի տիր :
Փէյղալպէլիլէրէր՝ պու պապտէ
իսպաթլար՝ իտի . վէ օնլար՝
տիգգաթ իլէ մէշգ օլունմալը
տըրլար : Յի՛ճ . Ե . 39 : ()
նուն քէնտի՛ ա՛մէլլէրի իսպաթ-
լար իտիլէր . վէ օնլար տէ տիգ-
գաթ իլէ թէֆթիշ օլունմալը
տըրլար : Յի՛ճ . Ե . 36 : Ժ .
25 , 37 , 38 : Վ թֆթիղ էտի-
ճի Յոլճաննէս՝ օնա շէճատէթ
էյլէտի : Պապ Ժա . 17 շէր-
ճինէ պագ : Փէտէրուլլաճ քէն-

տիսի՛ օնուն ճագգընտա օնուն
տօղմասընտան էվվէլ՝ տօղմասը՛
զէմանընտա՛ վէ վաֆթիղինտէ
շէճատէ՛թ էյլէտի . վէ օնլարըն
ֆարիգէի զիմմէթի իտի քի՛ իշ-
պու շէճատէթի թէֆթիշ էյլէ-
յէլէր : Իյէր պիր քիմսէ պիր
տիսի թէֆթիշ էթմէպտէն՝ սա-
տէճէ օնու քէնտի աթալարը եա-
խօտ քէնտի Քիլիկէսի գապուլ
էյլէմիշ իտիյի՛ իչիւն գապուլ
էտէրսէ , օնա օ տին Տի՛չ պիր
ֆայիտէ էթմէլ : () նուն՝ պիր
ախէր քիմսէսին սէօղիւ իլէ գա-
պուլ էտէճէք եէրինէ՛ օնու քէն-
տի քէնտինէ՛ պիլմէլի տիր : ()
նուն Լլաճատան էօյրէնմէլիտիր ,
վէ պու մինվալ իւզըն օնտա
քէօթէնսին վէ սապիթ ղլուն :
(3) Հայիրտէր՝ իշպու աղիմ
կէրչէքլիյի պիլմիւն ա՛լէմէ
նէշր էտէճէքլէր իտի , լաքին
օլ զէման տաճա պու իլէ ճա-
զըրլանմամըլար իտի : () նլա-
րա՛ տաճա չօգ շէյլէր էօյրէնմէք
կէրէք իտի : () նլար՝ տաճա
Ս՛եսիանըն էօլմէյէ իգթիղա
էթտիյինի պիլմէլէր իտի : () ն-
լար տաճա շայիրտէր՝ օլմալը՝
վէ իսօճալար օլմալը տէյիլլէր
տիր : Խանէ 22 շէրճինէ պագ :
(4) Խալգ՝ իշպու ա՛ղիմ կէրչէք-
լիյի իլիթմէյէ տաճա ճազըրլան-
մամըլ իտի : () նլար տաճա
քէնտի քէնտիլիլէրինտէն՝ Տի-
սուսուն Ս՛եսիա օլտուղունա
գարար գըլմամըլար իտի : Խա-
նէ 14 շէրճինէ՛ պագ : Խա-
պաթլար՝ իլիւնտէն կիւնէ չօ-
ղալմատա՛ իտի : լաքին օնլարըն
էն պէօյիյիւ՛ եա՛նի օնուն էօ-
լիւլէրտէն տիրլիլմէսի՛ տաճա վէ-

21 Օ՛Լ զէմանտան Յիսուսն՝
սուս՝ օնունն Լըրուսաղէմէ՝
կիթմէյէ՝ վէ իխթիարլար-
տան հէմ պաշքեհահինլէր-

րիւմիշ տէյի՛Լ իտի : Պապ ժք .
39 շէրհինէ պագ : Օգէման՝
իսպաթլար գարշը սէջլէնմէ՛զ
քէյֆիյէթլէր օլաճագլար իտի .
վէ հի՛չ քիմնէ՛ փարաւոն կիպի
իրատէթի իլէ քէօրլէնմէտիքճէ՛
եա՛խօտ հիւքմի իլահի իլէ եիւ-
րէյի գաթրլանմատրգճա՛ օնլա-
րա գարշը տուրմաղա գատիր
օլա՛մայաճաղտը : Իմօի իշգու
թա՛լիմաթը չա՛վ էթմէնին՝ վէ
իսպաթը իսպքըն եիւրէյինէ
գոււվէթ իլէ թէսիր էթտիրմէնին
միւնասիպ զէմանը օ՛լ օլաճաղտը :
(5) Լէյեր օնլար՝ պունու պիր-
տէն պիրէ ա՛լէմէ չա՛վ էտէճէք
օլսալար իտի , պաշքեհահինլէր
վէ փարիսեցիլէր՝ տէ՛ր ա՛գապ
օնու էօլտիւրիւրլէ՛ր իտի , վէ
օնուն՝ Ս՛եսիա օլտուղունուն
հէփ իսպաթլարընը տիւնեայա
աշիքեար էթմէյէ վագթը օ՛լ-
մագտան՝ օնլար օնու պիր ալտա-
տըճը պիտիրիպ հէլաք էտէրլէր
իտի :

21 . Հայերալէրինէ Խօսիւր-
ձեյէ պաշապը : Հայիրտլէր՝
հալէա Յիսուս իլէ պէրապէր իքի
սէնէտէն զիյատէ՛ օլմուշլար իտի ,
վէ օնուն հէփ էօյրէթտիրիյինի
իշիթմիշլէր՝ հէմ օնուն հէփ
միւ՛ճիգաթլարընը կէօրմիւշլէ՛ր
իտի : (Ն)լար ըիւզիւարլարըն
վէ տէնիզին օնա իղաա՛թ էթ-
տիրիյինի էօլիւլէրին օնուն սէ-
սինի իշիտիպ եաշատրգլարընը՝
շէյրանլարըն օնուն հուզու-
րունտան գաշտրղընը՝ կէօրմիւշ-
լէ՛ր իտի : 1) Է Պետրոսուն

տէն՝ վէ եազըճըլարտան չօ՛գ
շէյլէր չէքմէյէ վէ էօլտիւ-
րիւլմէյէ վէ իւշինճիւ կիւն-
տէ տիրիլմէյէ կէրէք իտիյի-

իգրարը՛ իլէ Յիսուս Լփէնտիւ-
միզ՝ քէնտիինն Ս՛եսիա օլտու-
ղունա օնլարըն գանմը՛շ իտիքլէ-
րինի կէօրտիւ : Իմօի օ՛քէն-
տիինն էօնիւնտէ օլան հիյպէթ-
լու վուգուա՛թէ օնլարըն ա՛գ-
լընը հազըրլամաղա՛ պաշլալօր :
(Ն)ուն իշպու զալըմ՝ դարիզ իլէ
էօլէճէք օլտուղունու օնլարա
աշիքեարէ իպթիտա շի՛մօի սէյ-
լէտի : Լաքին պունտան սօնկրա
արթըգ աշիքեարէ վէ թէքմիլէն
պունու օնլարա սէգլէրիտի :
Պապ ժէ . 22 , 23 : Ի՛ . 17—19 ,
28 : Իք . 2 : Ս՛ապի՛ . ք . 31 :
թ . 30 , 31 : Ժ՛ . 32—34 :
Պ՛ալ . Թ . 22 , 31 , 44 , 45 :
Ժ՛ . 31—34 : Իք . 6 , 7 ,
26 , 27 , 46 : Քրիստոս Լփէն-
տիմիզ օնլարա պունուն ճիւմէ-
սինի՛ օնլարը չաղըրտըրը՛ զէման՝
սէջլէմիշ օլսլարտը , օնլար օնուն
արտընճա՛ վարմաղլար իտի :
(Ն)լար պու միսիլիւ իսապէրի
գապուլ էթմէյէ ապա հազըր
տէյիլէր իտի . իլա օնլար պիր-
տէն տէյէճէքլէ՛ր իտի քի , “Պու
Յիսուս՝ Ս՛եսիա օլմամալը տըր :
Ս՛եսիա տէտիյիմիզ եաշամալը՛
տըր , վէ էօլմէլի տէյի՛Լ տիր .
վէ օ՛քէնտի տիւշիլէրինէ՛
տէն հէլաք օլունաճա՛գ եէրինէ՛
տիւշմէնլէրինի օ՛ հէլաք էտէճէք
տիր ” : Պունուն իշիւն Յիսուս
Լփէնտիմիզ իպթիտա գապի վէ
աշիքեար իսպաթլար իլէ օնլարը
քէնտիինն Ս՛եսիա օլտուղունա
սահիհան գանտըրտը , վէ օնտան
սօնկրա օնլարըն Ս՛եսիա հագ-

նի՝ շայիրտէրինէ կէսութէր-
մէյէ պաշլատոր :

22 Վէ Պետրոս օնու եա-
նընա՝ ալոր , վէ օնու ա՝

գընտա եանդըշ խիւնալարընը
տօղընութմաղա՝ պաշլատոր : () ն-
լար՝ եազըճըլարտան էօյրէնմիշ-
լէ՛ր իտի քի՝ Ս՝ եսիա պիր ֆաթիճ
փատիշաճ օլաճագ իտի , լաքին օ-
նուն պիր քէֆարէթ էտիճի քեա-
հին օլաճագ օլտուղունու էօյ-
րէնմէմիշլէ՛ր իտի : Պապ ԺԳ . 11 ,
12 , վէ մե . 15 շէրհէրինէ՝ պագ :

22 . Պէտրոս օնու էտնինա՝
ալոր : Պոնուն մանասը՝ իքի՝
տիւրլիւ անկաշըլա պիլիւր . պի-
րի պու քի՝ Լ՝ ֆէնտիմիզ սէօյլէր-
քէն Պետրոս օնուն սէօղիւնիւ
քէստի . վէ պիրի՝ Պետրոս օնու
թէնհայէ չէքիպ՝ օնա նասիհաթ
էյլէտի : Բապպըմըզ շիմտի
թէմսիլէր իլէ սէօյլէ՛մէտի . իլա
էօյլէ՝ աշըգ սէօղէր իլէ սէօյլէտի՝
քի՝ օնու անկլամամասը միւմ-
քիւնսիւզ իտի : () քէնտի էօ-
լիւմիւնիւն ահվալիւնի թատգի-
գան թա՛րիֆ էյլէտի . եա՛նի
պու զալիմ էօլիւմիւ՝ էօ՛մրիւնիւ
կէչիւմիշ իտիյի խօրեաթ Վա-
լիւնալըլարըն ալասընտա տէյիլ՝
իլա պիւթիւն եէրին ֆէրրաճ-
ըղը օյան ա՛լիզ շէհիր Երու-
սաղէմին իշինտէ՛ չէքէճէյիտի ,
վէ պու շէյլէրի՝ ճահիլ քիմ-
սէլերտէն տէյիլ՝ իլա չէփ ա-
տէմլէրին ինտիտէն ա՛լիմ սա-
յրլան քիմսէլէր էլինտէն չէքէ-
ճէյիտի : Պու շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի իմանսըզար վէ ֆասըգ-
լար վէ եարամաղքեարլար վէ
փու թիւրէսթէրտէն տէյիլ՝ իլա
միլէթիւն էն պէօյիւքլէրի՝ էն էյի
սայրլանլարը՝ նօմսու թէֆսիր

զարլամաղա՝ պաշլայրպ տէ-
տի . Հա՛շա՝ եա՝ Բապպ՝ պու
սանա ա՛սլա օլմասըն :

23 Լ՝ մմա օ՝ տէօնիւպ Պետ-

էտէնլէրի՝ Տէյքէլ ի՛պատէթին-
տէ ալահանի նուֆուզ իլէ մու-
տիր թա՛յին օլանլարը՝ գուր-
պանլարընը սուանլարը՝ սօգագ-
լարընտա տուա՝ էտէնլէրի՝ սի-
նալիւլարընտա վա՛ղ ու նասի-
հաթ վէրէնլէրին էլինտէն չէ-
քէճէյիտի : Պու՝ Պետրոսուն
ֆիքրինէ վէ մէմիւլ էթտիլինէ
պո՛ւ գատար մուղայիր իտի քի՝
օնու միւմքիւնսիւզ պիր շէ՛յ
սայտը . վէ Տէրալէթիւ լաքին
ճահիլ Քոսթիմսիւլարըն էյլէ-
տիյի՝ կիպի՝ միւմքիւնի մէրթէպէ
իշթաճ իլէ էօյրէնմէյէ մայիլ օ-
լաճագ եէրինէ՝ քէնտինին խամ
զիւլմիլէրինի իլէրի՝ սիւրմէյէ
աթիպիլիզ կէսութէրտի : — Լ՝-
պարլամաղա՝ պաշլայրպ : Պետրոս
Յիսուս Լ՝ ֆէնտիմիզին սըգէթ-
տէ օլուպ՝ եիւրէյի գըրըգ օլ-
տուղունու խթէմէ՛յ իտի : ()-
նա տէմէք իսթէտի քի , “ Լ՝ յէր
Հերոփէս սանա խուսուլմէթ է-
տէր իսէ , օնտան նէ՛ օլուր . եա-
խօտ էյէր Տէփ պաշքեահինլէր
սէնին տիւշմանլարըն իսէ , օն-
տան նէ՛ չըգար : Խաղըն ճիւմ-
լէսի սէնտէն գարաֆա տըր . վէ
օլլարըն եիւզլէրճէ պիւնի՝ սէնին
իշիւն ճէնք էտէճէքլէր տիր :
Սէնին խաղընտան կէչէն միսիլ-
լիւ շէյլէր օլմազ , վէ օլմա-
յաճագ տըր : Լի՛շիւն էօլ-
տիւրիլէճէքսին տէյիւ սէօյլէր-
սին : Սէն պիլիւրսին քի՝ քէն-
տինի պիր միւճիղաթ իլէ գուր-
թարա պիլիւրսին ” :

23 . Լ՝ բալա՝ Լի՛ւն շէյտան :

լոսս տէտի . Լւորմնա՛ կիթ՛ եա շէյդան , պանա թէօ .

Պապ Դ . 10 : Ս՝աբլ , Ը . 33 : Պ . 1 . Դ . 8 : Պետրոսուն պու միւտախալէսի զայէթ միւնասիպէթսիզ վէ եարամա՛ղ իտի , վէ Լապպ Յիսուս օնտան զէյատէսի իլէ հազզ էթմէտի . յինի պէյան էյլէտի : Պունտան ապտէմքի խանէլէրտէ Լ . ֆէնտիմիզ Պետրոսա՛ օնուն օլ ճէլիլ իգրարը իշիւն՝ զայէթ միւնթէպէր պիր մախլա՛ս վէրմիշիտի . լաքին շիմտի օնա՛ օնուն զայէթ քէօթի՛ւ հարաքէթի ի իշիւն՝ փէք ֆէնա պիր լազը՛ պ սէզյէյօր : () Նու դայէթ եիւք . սէյէ գալորտըզը՛ կիպի՛ շիմտի օնու եինէ էզյէ փէք ալաղա՛ էնտիրիյօր : Ս՛ է էյէր Լ . ֆէնտիմիզին էվէյքի սէօզլէրի իլէ Պետրոս Քիլիսէնին պաղը՛ օլմաւշ անկլաղմաղա լաղըմ կէլիլսէ , շիմտիքի սէօզլէրի իլէ՛ օ ճիւմէսինին էտնասը վէ ալաղը՛ եախօտ օնուն Քիլիսէտէ ապլա ա՛լազասը վէ հիսէսի եօգտուր անկլաղմաղա տըր : — Եյդա՛յօր : Իշպու սէօզ ի՛պրանիճէ պիր լուղէթ օլուպասը մա՛նասը խաթիմ՛ եախօտ պիղէ՛ մէրամըմըզը իճրա էթմէյէ զրտտուրան տըր . վէ՛ ք թափ . 22 , վէ Դ թափ . Ժա . 14 , 23 , 25տէ պո՛ւ մա՛նատա գուլանըյօր : Ս՛ է Իպլիս Լալաշըն վէ հնսանյարըն էն ա՛ղիմ խաթիմի օլտուղո՛ւ իշիւն՝ զայէթ միւնասիպ պիր դարզ իլէ՛ օնուն պաղը՛քա իսիմէրիինին պիր պո՛ւ օլմաւշ տուր : Ժա Ս՝ապ . 1 : Օլա . Դ . 1 , 2 : Եյդա . Ժա . 9 , 10 : Քրիստոս Լ . ֆէնտիմիզ Յուդանըն հազզընտա տէմիշ իտի , քի օ՛ շէյդան տըր :

Ս՛ է պու տէմէ՛ք տիր քի՛ օ շէյդանըն էվլատը վէ գուլու՛ իտի , վէ պիւթիւն պիւթիւնէ շէյդանա՛ փէրիմիշ իտի : Եյդա . Ժա . 2 , 27 : Եյդան Պետրոսուն եիւրէյինէ՛ Յուդանըն եիւրէյինէ էյլէտիյի կիպի՛ կիրմիշտէյիլ իտի . լաքին օ՛ օրայա պիր լըզ՛ պ մէլէյի կիպի կէլմիշտի : Դ Ս՝աբլ . Ժա . 14 : () Պետրոսա՛ Յուդայա էյլէտիյի՛ կիպի իղվա էտէմէզ իտի . զիրա Պետրոս քէնտի խօճասընը սէվէր իտի , լաքին Յուդա սէվմէզ իտի : Եյդան Յուդանըն պիլիսինին վէ դամաք՛նը՛ գուլանտը , լաքին օ՛ Պետրոսուն ճաշիլիյինին վէ մուհապպէթինին վէ զպրէթինին գուլանտը : Ս՛ է օ՛ Քրիստոսուն մասալաթընա զիւլ վէ ի՛թիպար պօզան պիր շէյ կէթիրմէք իշիւն՝ նէ՛ գատար չօք քէրրէ տիւ շիւնմէյէն զայի՛ֆ Քրիսթիանյարըն զայրէթ ու հէրարէթինին քէնտինէ ալէթ էտիպ գուլանտը : — Թէօէզ : Պապ Ժա . 7 : Եյդա . Դ . 14 : Եյդա . Ժա . 13 : Ժա . Դ . 7 : Քրիստոս պու տիւնեայէ քէնտի է՛օմիլիւնիւ վէրմէք իշիւն կէլմիշ իտի . լաքին Պետրոս օնուն՝ Քրիստոսա Տը՛ֆզ էթտիրմէյէ չաղըյօր : Քրիստոս է՛օմիլիւնիւ չօգլար իշիւն պիր քէֆարէթ վէրմէյէ կէլտի , լաքին Պետրոս իթէտի՛ քի՛ օ է՛օմիլիւնիւ Տը՛ֆզ էյլէտին , վէ քէնտի լալաթընը վէ ի՛թիպարընը՛ ալապըն : () պիղիմ խէյասըմըզըն ա՛ղիմ ա՛մէլինին թէքմիլ էյլէմէյէ կէլտի . լաքին Պետրոս՝ պունա գալը՛ տուրմաղա գալըպ՛ պու օլա՛մաղ , վէ օլ-

քեզսին . զերա Նլլահըն շէյ-
լերինի տիւշինմէ՛ զսին , իւ-
լա ատէմլերի՛ն շէյլերինի :

մամալը տըր տէտի : Լշէր
Պետրոսուն իսթէտիյինէ վէ օ-
նուն զիւի՛ւմլերինէ ույուսա՛յը-
տը , Վրիստոս Լաֆէնտիմիդին
մարսուսէն իճրա էթմէք իշին
պու տիւնեպէ կէլտիյի իշ կերի՛
գալըր իտի : Լշվահ՛ նէ՛ գա-
տար չոգ քէրրէ զայի՛Փ Վրիս-
թիանլար՝ քէնտիլերին զիւի՛ւմ-
լերինէ մաղուրլանարագ՝ Վը-
րիստոսա սա՛լթ էնկէլ օլուպ՝
օնուն ա՛մէլի կերի գալմա-
ղա վէսիլէ՛ օլուրլար : Իմտի
հէփ թաղէ Վրիսթիանլար՝ էյէր
քէնտի գարարսըզըզլարը իլէ
Վրիստոսա գասալէթ վէրմէյէ՛
վէ օնուն ա՛մէլինէ էնկէլ օլմաղա
իսթէմէզլեր իսէ , իշիթմէյէ
թէզ՝ սէօյլէմէյէ աղըր՝ վէ
էօյրէնմէյէ հազըր՝ օլունլար :
Պետրոս պունտան սօնկրա պու
մատտէյէ տահա՛ էյի վուգուֆ
օլտու . վէ օ՛ ճիսուսուն էզիյէթ
չէքմէք վէ էօյմէք իշին Երու-
սաղէմէ չըգտըղընա՛ Նլլահա է-
պէտէն շիւքր էտէճէք տիր :
— Նլլահըն շէյլերինի պիւշին-
ճէզսին մէ : Լաոմ . ք . 5—8 :
աւ իյրնի . ք . 14 , 15 : Վիլիպ .
ք . 19 : Լիպ . ք . 2 : Սէն
Նլլահըն Փիքր էթտիյի՛ կիպի
Փիքր էթմէյօրսուն , իլլա ին-
սանլարըն Փիքր էթտիյի՛ կիպի
Փիքր էտէյօրսուն : Նլլահըն
ի՛նտինտէ՛ պէնիմ էօյմէմ տահա՛
էյի կէօրիւնիւյօր . սէն՝ շէյլերի
օնտա՛ն էյիմի անկլարսըն :
Իմտի կէօրիւրիւզ քի՛ Վրիստոս
իշին նա Վրիստոս իլէ չէքմէք-
տէն չէքինմէսի՛ ինսանլարտան

24 Օլ զէման Յիսուա շա-
յիրալերինէ տէտի . Լշէր
պիր քիմնէ արտըմճա կէլմէ-

օլան շէյլերէ մայիլ օլմագտան
ի՛պարէթ տիր : Վրիստոս իշին
սիթէմ չէքմէքտէն՝ տիւնեա րա-
հաթընը՝ սէֆաաթը՝ ի՛թիպարը՝
վէ մայլ տահա էյի սայմագ՝
ճիսմանի ատէմլէր՝ կիպի օլմագ
տըր :

24 . Պիր ինէն արարմա իւլէ-
յէ իսթէլաէ : Պիր շայիրտ օ՛լ
տուր քի , Վրիստոսուն ար-
տըմճա կիտէր , օնտան էօյրէ-
նիր , վէ օնա իղաաթ էտէր .
վէ Պետրոս կիպի՛ օնա էօյրէտէն՝
գարչը սէօյլէյէն՝ վէ օնու ա-
ղարլայան շայիրտ տէյի՛լ տիր :
— Վէնպիսին ինէն իլլան :
Պետրոս Վրիստոսա նասիհաթ
էյլէտի քի՛ քէնտիլի էսիրկէսին .
լաքին Վրիստոս օնլարա տէյօր
քի՛ օնլար՝ քէնտիլերինի՛ պիլէ
էսիրկէմէլի տէյիլէր տիր : ()
օնլարա տէմիշտի քի՛ քէնտիսի
էզիյէթ չէքսէ կերէք տիր . վէ
շիմտի օնլարա տէր քի , օնլար՝
քէնտիլերի՛ տէ էզիյէթ չէքմէյէ
հազըր օլմաղարլար : ա Պիւպ .
ք . 1 , 2 : Պուրատա պիլզէ՛
շայիրտ օլմանըն ո՛ւմումի գա-
նունու վէրիլիյօր : Քրիս-
տոսուն հէր պիր շայիրտի՛
հէր քիմ՝ օլուսա օլտուն՝ հէր
նէրէտէ պուլունուրսա պուլուն-
ուն՝ տիւնեանըն հէր հանկը
տէհրինտէ եաշարա եաշարն՝
քէնտիլի ճանր վէ թէնի՛ իլէ՛
քէնտիլին հէփ իրատէթինի վէ
ագլընը վէ մուհապպէթինի Վը-
րիստոսա թէսիմ էթմէլի տիր .
վէ էն ա՛լէա շէյ տէյիւ քէնտի
սաա՛տէթ ու տէվէթինի արա-

յէ իսթէրսէ , քէնտիսինի
ինքեա՛ր եթսին , վէ խաչընը
ալըն , վէ արտը՛մճա կէլ-
սին :

25 . Օ՛խրա քիմ քի ճանը-
նը գուրթարմաղա իսթէ՛րսէ ,

օնու զայպ էտէճէք , վէ
քիմ քի պէնիմ իչին ճանը-
նը զայպ էտէ՛րսէ , օնու պու-
լաճա՛գ տըր :

26 . Օ՛խրա ատէմէ՛ ճանընը
զայպ էտէ՛ր տէ պիւթի՛ն

յաճա՛գ եերինէ՛ Քրիստոս իչին
հէր պիր շէյտէն՝ քէնտի էօ՛մ-
րիւնտէն՝ պիւէ վազ կէչմէյէ
հազը՛ր օլմալ տըր : Պապ Ժ .
37 , 38 շէրհինէ պագ :

25 . Օ՛խրա : Խաչը գալտը-
րպ Քրիստոսուն արտընճա
կիթմէնին՝ պուրատա պիզէ իլք
սէպէպի՛ վէրիլյօր : — Քի՛ն թի
ճանընը գուրթարմաղա իսթէ՛րսէ :
Ճա՛ն լուղէթի պուրատա իքի՛
մանայա գուլանըմը տըր :
Պապ Ժ . 39 շէրհինէ պագ :
— () նա զայպ էտէճէք : Պու-
էօմիւր գըսսա՛ տըր , վէ օ՛ պիր
գաչ կիւն ուղանսա՛ տէ գըսալսա՛
տէ ֆարգը փէք աղ տըր :
Լաքին օպիր էօմիւր էպէտի՛
տիր , վէ օնու զայպ էթմէսի՛
զայէթ Տիպէթլու պիր շէյ
տիր : () նու զայպ էթմէտէն
իսէ՛ տօղմամը օլմալ տաճա՛
խալըրլտըր : — Քի՛ն թի . . . ճա-
նընը զայպ էտէճէք : Եւր . Գ .
16 : Սաբլ . Եւ . 35 : Ղալ .
Ժէ . 33 : Յալ . Ժք . 25 :
Պարթ . Դ . 23 , 24 : Յայր . Ժք .
11 : — Պէնիմ իչին : Սարկոս
(Ե . 35) “ Պէնիմ իչին վէ
Խնճիլ իչին ” տէր : Իշպու
Խնճիլ՝ Քրիստոսուն կերէք-
լիյի տիր , վէ հի՛չ պիր Քիլի-
սէի մախսուսէնին թալմաթ-
լերի վէ պաղըլ իթիգատլերի
տէյիլ տիր : Էր քիմ քի՛
քէնտի ճանընը Քրիստոսուն պու-
լաճիլ՝ ուղուրունա ֆէտա է-

տէրսէ , Քրիստոսուն ուղուրու-
նա օնու ֆէտա էթմիշ օլուր :
Լաքին հէր քիմ քի պու Խնճի-
լի գապուլ էթմէգ՝ վէ օնու
օգուճա՛գ իսէ , հէմ՝ օնու սէվճ
մէգ վէ օնա կէօրէ ա՛մէլ վէ
հարաքէթ էթմէգ իսէ , Քրիս-
տոսո՛ւ գապուլ էթմէմիշ օլուր :
() քիմնէ՛ Քրիստոսուն իսթինի՛
գապուլ էթմիշ իքէն , օլա պի-
լիւր քի՛ օնուն գըլմէթլի կերէք-
լիյինի՛ վէ պունտան պէօյլէ օնուն՝
քէնտիսինի՛ տախի գապուլ էթ-
մէմիշ օլուր : () քէնտի քի-
լիսէսինին ուղուրունա էօլմէյէ
հազը՛ր օլա պիլիւր . վէ պու
ճիւմէ իլէ՛ Քրիստոսուն եաչա-
յան Քիլիսէսինին հէր պիր
ա՛ղասընը էօլիւմէ՛ գատար գօ-
վալամաղա՛ տախի հազըր օլուր :
Իմաի գօվալանմաղա տա՛վէթ
օլունան հէ՛ր պիր քիմնէ քէն-
տինէ՛ շէքտիյի սահիհան Քրիս-
տոսուն վէ օնուն կերէքլիյինին՝
ուղուրունամը՝ եօխսա սա՛տէ-
ճէ քէնտի զիւրիւմէրի վէ պա-
ղըլ իթիգատլերի՛ ուղուրունա
մը տըր տէյիւ սիւա՛լ էյլէսին :
Պապ Ե . 10 շէրհինէ պագ :

26 . Օ՛խրա : Իշպու խանէտէ
պիզէ՛ խաչը գալտըրպ Քրիս-
տոսուն արտընճա կիթմէնին ի-
քինճի՛ սէպէպի վէրիլիւր : — Լ-
պէնէ՛ . . . նէ՛ ֆալալէ օլուր :
Պապ Ե . 29 շէրհինէ պագ :
— Ճա՛նընը զայպ էտէճէք քի
Յալ իէ . 8 : Ղալ . Ժք .

տիւնեայր գազանը՝ րսա, նէ՞ր
Փախտէ օլուր . եախտա ա-
տէմ՝ ճանրնա պէտէլ նէ՞ր

վերէճէք :

27 . Օ՛խրա ատէմին Օղլու՛
քէնտի մէլէքլէրի իլէ փէ-

20 : ԺԳ. 25 : Ղան՝ օլ զէ-
ման զայպ օլուր քի՛ Տէփ էյի
օլան շէյտէն տյորլըպ՝ Տէր քէօ-
թիւ օլան շէյի՛ գապուլ էտէր ,
Տէփ ֆէրրաՏըգ ու սիւրիւրտէն
ղամ ու գասալէթէ՛ ճիւմէ
ըջըգտան թէքմիլ գարանլըզա
վէ պիշարէլիյէ տալար , վէ
էօ՛միւրիւն վէ իւմիտին վէ սաա՛-
տէթին փունկարը օլան ՎլաՏ-
տան այրլըպ՝ իսքէնճէ իչինտէ
օլան վէ իսքէնճէ վէրէն Տէմ՝
Տէլաք օլմուշ վէ Տէլաք էտիճի
օլան շէյգանա՛ վարըր : Խիւ-
լասէի քէլամ . ճանը զայպ էթ-
մէք՝ ճէննէթտէն դօփուլուպ ճէ-
Տէննէմէ՛ սիւրիւմէք տիր :
— Ղաննա պէտէլ նէ : Սաղ-
իթ . 6—8 : Սարի . Ը . 37 :
Լփէնտիմիդլին պու սէօղլէրի
պիզէ իւշ շէյ էյրէտիրլէր :
(1) Ղան՝ տիւնեայրն Տէփ ալ-
թունուտան վէ կիւմիւշիւնտէն
վէ Տէփ ճէվաՏիրլէրի վէ մալէ-
րինտէն զիյատէ գըյմէթլի՛ տիր :
(2) Քրիստոսուն ուղուրունա
տիւնեայր թէրք էթմէյէ իսթէ-
մէյէն քիմնէլէր՝ ճանլարընը է-
պէտէն զայ՝ էտէճէքլէրի Տէր
վէճՏիլէ մուգարրէր տիր : (3)
Ղան պիր քէրրէ զայպ օլտուգ-
տան սօնկրա , արթըգ խէլաս
պուլմանըն չարէսի եօ՛գ տուր :
(Նուն պէտէլի՛ տէյիւ Տի՛շ պիր
շէյ վէրիլէմէզ : Պուրատա
պիզէ քէֆարէթ օլմագ իչիւն
Քրիստոսուն գանը քիֆայէթ
էտէր . լաքին ճէՏէննէմտէ՛ Քը-
րիստոսուն գանը եօ՛գ տուր :
ԼփվաՏ . տիւնեայր ատէմէր

նէ՛ տիվանէ քիմնէլէր տիր :
(Ն)յար՝ չէքտիլքլէրի ճիւմէ է-
զիյէթլէր վէ մէշագգաթլարը ի-
լէ՛ պու տիւնեայրն շէյլէրինտէն
փէք ազ պիր շէյ էլէ կէթիւրէ
պիլիւրլէր , վէ օնո՛ւն տախի
սէֆասընը սալթ պիր գաշ կի՛ւն
սիւրէ պիլիւրլէր : Խասթալըգ
կէլիւր , վէ օնլար օնու քէնտիլ-
րինտէն իրագ դութամազլար :
Լօթիւմ կէլիւր , վէ օնլար օնու
պիրագ պէքլէսի՛ն տէրիւ ըիւս-
վէթ իլէ դութամազլար : Լփ-
պէտիլք . Տէման էօնլէրինտէ՛
տուրուր . լաքին օնլարըն՝ օնտա
էմլաքի եօ՛գ տուր : ԼփվաՏ .
նէ՛ գատար քիմնէլէր պուլունուր
քի , Վեմաս կիպի պու տիւնեայր
օ՛լ գատար սէվէրլէր քի , օնու
խաղըր իչիւն Քրիստոսուն
դարտ ու գօվալալըշ չէքէն շա-
սիրպէրինտէն՝ այրլըրլար :
Թ Տի՛ . Գ . 10 : Վեմաս շիմտի
նէրէտէ տիր : Պին սէքիզ եիւզ
սէնէտէն պէրու օ նէրէտէ օլմուշ
տուր : Վ է՝ պին սէքիզ եիւզ
սէնէտէն սօնկրա՛ պին սէքիզ
եիւզ միլեօն երլտան սօնկրա
նէրէտէ օլաճագ տուր : Վ է
պուլնու եալընըզ զէնկին տիւն-
եայրի՛ քիմնէլէր տիւնիւնմէսին ,
իլա չօգ քէրրէ սալթ պիր փար-
չա էքմէք իչիւն Քրիստոսու
թէրք էտիպ՝ ճանլարընը զայպ
էտէն Փուգարալար տախի տիւ-
շիւնսիւնլէր :

27 . Օ՛խրա : Վուրթարընը-
մըզ պուրատա՛ քէնտիմիզի ին-
քեար էտիպ՝ օնու ուղուրունա
էզիյէթ չէքմէյէ Տաղըր օլմաղա

տէրինին ճէլալինտէ կէլէ- ճէք , վէ օ՛ զէման հէր քէսէ

պիղէ կէրէք իտիյինէ պիր սէ-
պէպ տահա՛ վէրիր : — Լ'աւ-
() Գլու 160 : Պապ իր . 30 : Ին .
31 : Իր . 64 : Ս'ալ . 7 . 38 .
Ժ . 62 : Ղ . 1 . 1 . 1 . 26 .
Ին . 27 : Իր . 69 : Խ Թ . 16 :
Իապպ () Խուս պու
տիւննայէ երինէ կէլէճէք , քի
օնուն շէրաա՛թընը՛ կէօրսիւն :
— Ս'էլէրէլէլէլ : Ե Խմտիքի՛
կիպի սաթ՛ իրմի վէ զէնկիւնիյի
վէ շան ու շէօհրէթի օլմայան
օն իքի պաղգճըլար իլէ տէյիլ
իլա հէփ օլ գուվվէթ սահիպ-
լէրի օլան ա՛ղիւ մէլէքէր իլէ .
Պապ Ժ . 30 շէրհինէ պագ :
Պան . 1 . 10 : Խ Թ . 16 : Խ .
7—10 : Զ . 14 : — Ժ . 16 :
Խէրինն ճէլալինտէ : () զէման
օ՛ շիմտիքի կիպի՛ Ինթլէհէմտէ-
քի մա՛սու՛մ կիպի՛ էլի այաղը
վէ կէօղիւ պաղլանմըլ վէ պաշ .
քեահհինն սէրայրնտա սէյիւլ-
միւլ վէ եղիյէթ շէքմիշ պիր
քիմնէ կիպի՛ զայի՛ֆլէքտէ վէ
ֆագիւրլէքտէ վէ հագարէթտէ
կէլէճէք տէյիլ տիր . իլա կէօր-
լէրին հէփ ա՛ղամէթ ու ճէլալի
իլէ Եհօղմանն Քէնտիսինէ՛
նաբըշըր պիր դարզ իլէ կէլէ-
ճէք տիր : () նուն պիր զէման
աղլամագտան գարալմըլ օլան
կէօղլէրի՛ շիմտի "աթէշ ալէ-
վի կիպի" փարալաճագլար ,
վէ Պիլիստոսուն հուգուրունտա
սիւքիւթ օլմուշ : օլան օնուն
սէսի "ճօգ սուլարըն շամաթա-
սը կիպի" կիւրլէյէճէք տիր :
— () Գլու հէր քէսէ ա՛ւլէլնէ՛
էօրէ Եօպէյէճէք : Քրիստոս օ
զէման՝ քէնտիսին թէվապի՛սինէ
օնուն ուղուրունա շէքմիշ իտիք-
լէրի հէփ գասալվէթ ու էլէմէրի

վէ ըեղալվէթլէրինն էճրինի վէ-
րէճէք . լաքին պուլարը գօվա-
լանըլ օլան օնուն հէփ տիւշմէն-
լէրինէ՛ "Իապպրն վէ օնուն
գուվվէթի ճէլալինն հուգու-
րունտան էպէտի հէլաքըդ իլէ"
ա՛ղա՛ պ էտէճէք տիր : Էր պիր
ատէմ՝ իշլէտիյի ա՛մէլլէրինէ
կէօրէ՛ էճր եա ճէղա՛ ալաճագ
տըր : () նուն ա՛մէլլէրի՛ օնուն
մէշքէպինն պիր սահիհ ալարը՛
օլաճագ տըր : Պապ Ժ . 41 ,
42 շէրհինէ՛ պագ : Զ . 17 .
11 : Ս'ալ . Կ . 12 : Լ'ալ .
Իր . 12 : Ե . 10 : Իր . 19 :
Ե . 27 : Լ'ալ . 7 . 6 :
Խ Թ . 16 : Խ . 10 : Ե . 17 : Զ .
8 : Խ Թ . 17 : Զ . 23 : Իր . 12—15 :
Իսէ , պու՛ քէնտիսիլի ինքեար
էտիպ՛ խաշըմըլ գալտըրմաղա
վէ Քրիստոսուն արտընճա կիթ-
մէյէ պիր գուվվէթլի սէպէպ
օլմալը տըր : Իշպու միւլահա-
ղայը Եօնիւմիւղէ օ՛ քէնտիսի՛
գօյօր , վէ պուլուն իշիւն հէր
կիւն պուլու Եօնիւմիւղէ գօ-
յուպ՛ օնա՛ կէօրէ ա՛մէլ ու հա-
րաքէթ էթմէլլիյի : Ե Խմտի
իշպու սահիֆէլէրէ պագան հէ-
ման պո՛ւ կէօղլէրիմիլ՛ պիրաղ-
տան սօնկրա տիրլլէրին վէ Եօ-
լիւլէրին օլ ա՛ղիմ՛ հաքիմիին
եիւղիւնէ՛ պագաճագլար . վէ
պիղիմ՛ պու գուլաղլարմըլ՛
"պաշ մէլէյին վէ Լ'ալահըն պօ-
րուսունուն սէսիսի" իշիտէճէք-
լէր . պու այագլարմըլ՛ "Քր-
իստոսուն շէրաա՛թ քիւրսիւ-
սիւնին հուգուրունտա" սու-
րաճագլար : Իմտի օնուն իլէ
վէ օնուն իշիւն էղիյէթ շէք-

ա՛մէլինէ՛ կէծօրէ կօտէյէճէք : պուրպտա տուրանլարտան
28 կէրչէք տէրիմ սիզէ , պա՛ղը քիմսէլէր վա՛ր , քի

մէյէ հազը՛ր օլալըմ , շէշլէ քի՛
օնուն էպէտի փատիշաճըղը վէ
ճէլալինէ օնուն պիլէսինճէ նա .
ի՛նչ օլալըմ : Լուսնի . Ը . 17 :
ԲՍԷ . Բ . 11 , 12 :

28. կէրչէք տէրի՛մ սիզէ : Լուսնի
Ֆէնտիմիզ պուրպտա քէնտի շա-
յիրտէրինի պիր տէօրտիւնճիւ
միւլաճաղա իլէ ճէսարէթլէն-
տիրիօր : “ կէրչէք ” լուղէթի
իշպու մաճալտէ գուլանըլան
թա՛պիրէ ա՛ղիմ գուլվէթ վէր-
մէք իշիւն իսթի՛մալ օլունմուշ
տուր : Պապ Ե . 18 շէրհինէ
պագ : — Պապապա պապապապա-
պապա պապա քիմսէլէր — Սալի .
Ը . 39 : Պապ . Թ . 27 : — Լուսնի
օլունմուշ իշապիշալըղընա
Լէպիլինի Լճ : Լուսնի (զլունուն
կէլտիյի Թա՛պիրինն մա՛նասը
իշիւն , Պապ Ժ . 23 շէրհինէ
պագ : Քրիստոս պուրպտա ա-
ղըր պիր դարչ իլէ շալիրտլէ-
քինէ Թաճգիգան պիլտիրիւ քի՛
էյէրչի օ՛ շիմտի Թաճգիր օլու-
նո՛ւյօր իտի իսէ տէ , պիր աղ-
տէն սօնկրա ի՛ղզէթլէնէճէք
տիր . վէ օնուն փատիշաճըղը
էյէրչի շիմտի քիւշիւք վէ նա-
մալիւմ՝ հէմտէ գալի՛ֆ վէ խօր-
լանմըշ կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ
աղ վագթըն իշինտէ ա՛ղիմ գուլ-
վէթ իլէ գալիմ օլաճագ , վէ օնլար
պու՛նու քէնտի կէօղէրի՛ իլէ կէօ-
րէճէքլէր : (Կլար՝ Պենտէկոստէ
կիւնիւնիւն ա՛ճալըպլարընը՝ պիր
փէք աղ զէման իշինտէ ղալէթ
չօգ քիմսէլէր Քրիստոսուն քի-
լիսէսինէ զա՛մմ օլտուղունու՝ վէ
քեաճիլէրին պիր պէօլիւք պէօ-
լիւյիւ իմանա իղա՛աթ էյլէտի-

յինի կէօղէրի՛ իլէ կէօրտիւլէր :
Վարձ . Բ . 41 , 47 : Դ . 4 , Ե .
14 : Դ . 7 : Իմ . 20 : (Յակո-
բոս Քրիստոստան փէք աղ զէման
սօնկրա էօլտիւ (Վարձ . Ժք . 2) .
լաքին պագիլէրին չօղը՛ եախօտ
ճիւմէսի՛ ինճիլին Լվօրօիանըն
վէ Լսիանըն վէ Լսիիւանըն
ղալէթ չօգ մաճալէրինտէ եա-
յըլարընը՝ վէ օլ զէմանէրտէ
տիւնեանըն մա՛լիւմ օլան ղալէթ
չօգ մաճալէրինտէ Քիլիսէլէր
սապիթ օլտուղունու կէօրտիւլէր .
վէ (Յովհաննէս՝ Էրուսաղէմին
խարապ օլտուղունու՝ օլ միւրա-
յը վէ գօվալարճը Փարիսեցիլէր
վէ եազըճըլէր միլէթիինն պիւ-
թիւն տիւնեպիլէ փէրուշան օլ-
տուղունու՝ օլ ա՛ղիմ հէյքէլին
պիր էպէտի վիրանէ գալարընը՝
վէ Եհնուտիլէրին գուրպանլա-
րընըն էպէտէն իէֆ՝ օլտուղունու
կէօրտիւ : Իմտի Քրիստոսուն
շալիրտլէրի ճէսարէթլէնսինլէր .
զիւրա օնլար՝ պօշունա էմէք ու
էզիլէթ չէքլէյէճէքլէր : Քը-
րիստոսուն իսթի շէրիֆի փէք
թէզ՝ ախէր հէր պիր իսիմտէն
իւսթիւն ղալէթ ա՛ղիմ վէ գըյ-
մէթլի՛ օլաճագ տրր . վէ օնուն
փատիշաճըղը՝ ախէր հէր պիր
փատիշաճըղտէն ա՛ղիմ վէ ճէ-
լիլ օլաճագ տրր :

Քրիստոսուն փատիշաճըղընըն
իպթիտասը հէր պիր մաճալտէ՛
տալիմա քիւշիւք օլուր . վէ օնա
գարչը տալիմա աղ չօգ կիւճիւք՝
ղըտըգ՝ վէ գօվալարճ օլուր .
լաքին օնա գարչը էնկէլ օլան
հէր պիր շէյ՝ թէզ օլուն կէճ
օլուն՝ եօլ իւզէրինտէն գալար-

Թա փութմ՝ Օղլունուն փա-
տիշահըղընա կէտիյինի կէօ-
րէնէ՛ տէք՝ ասլա էօրլամ դաթ-
մայաճաղար :

ՊԼՊ 17 :

Վէ ալթը կիւնտէն սօնկ ըա՛
Յիսուս Պետրոսու վէ Յակո-

րըլաճագ, եիւքսէք եէրէք ալ-
չագլանտըրըլաճագլար, վէ տիւզ
օլմայան մահալէր տիւզէլէճէք-
լէր : Ի՛յ մուհապպէթլու՝ իշ-
պու սաղբըլարը օգոչյան տօս-
թում՝ պու փատիշահըղ ճէր
պիր մահալտէ զայիպ օլաճագ,
վէ օնուն չօղալմասընըն սօնու
վէ նիշայէթի օլմայաճագ տըր.
վէ էյէր սէնին էն ա՛ղիմ մագ-
սուտուն օնու իլէրիլէթմէք իսէ՛,
նէ՛ մութլու սանա : — Իօլէմ
գաթլայաճագ : Իօլիւմ կէօր-
մէք վէ էօրլամ դաթմագ Թա՛-
պիրի ճէման էօլմէք մանասընա
տըր : Վ . 1 . ք . 26 : Յովն
Ը : 51 , 52 : Եբբ . ք . 9 :

1. Ըլլը կիւնտէն սօնկ ըա՛
Եա՛նի պունտան եվլէլէթի Պապ-
տա նագլ օլունան սէօճպէթտէն
սօնկրա ալթը կիւն կէչինճէ :
Վ ուկաս տէյօր քի (Թ . 28) .
“ Պու սէօղլէրտէն սօնկրա սէ-
քիզ կիւն գատար կէչինճէ ” :
Իշէր իլք վէ սօնկ կիւն ճիսա-
պա ալընըրսա , սէքի՛զ կիւն
օլուր . լաքին կէօրիւնիւյօր քի
Ս՝ատթէոս իլէ Ս՝արկոս իշպու
զիքըր օլունան սէօճպէթ իլէ Քը-
րիստոս Իփէնտիմիզին թէպտիլի
շէքիլ օլունմասը պէյնինտէ կէ-
չէն եալընըզ ալթը կիւնիւ՝ ճի-
սապ էթտիլէր : Պունտան գա-
ղը՝ նագար Վ ուկաս՝ կիւնլէրին
ա՛յնէն թէքմիլէն սայըսընըր զիքըր
էթմէք իտտիա՛սընտա տէյի՛լ
տիր . զիրա ճէման տօղըրո՛ւ
տօղըրոչյա սէքի՛զ կիւն տէ՛մէյօր ,

իլա “ Սէքիզ կիւն գատար ”
տէյօր : — Պետրոսու վէ Յիսու-
սու վէ . . . Յովնտէն :
Պունտան եվլէլ Պետրոսուն՝
Քրիստոսուն՝ Երուսաղէմէ է-
զիլէթ չէքմէք վէ էօլմէք իշիւն
չըգաճագ օլտուղունու իշիտիւնճէ՛
զայէթ աճընտըղընը կէօրտիւք .
վէ շիւպճէսիզ օպիր շայիրտէրէ՛
տախի պու պիր աղըր շէյ կէօ-
րիւնմիւշ օլմալը տըր : Պապ
ԺԳ . 21—23 շէրճինէ պագ :
Իմտի Իփէնտիմիզ՝ օլտան սօնկ-
րա օնլարա խապէր վէրտի քի ,
օնլար քէնտիլէրի՛ տախի էզիլէթ
չէքմէյէ վէ էօլմէլէ ճագըր օլ-
մալը տըրլար : Պապ ԺԳ . 24
շէրճինէ պագ : Պունտան սօնկ-
րա՛ օնլարա թէսէլի վէ ճէսա-
րէ՛թ վէրմէք իշիւն՝ օնլարըն
ճուզուրունապա՛ղըր զայէթ մուգ-
թագի միւլաճագլար գօտու :
Պապ ԺԳ . 25—28 շէրճինէ՛
պագ : Լաքին չիմտի՛ պիր տէ-
րէճէ տաճա՛ իլէրի վարըյօր ,
վէ օնլարըն գամաշմըշ շաշմըշ
կէօղլէրինէ՛ ժէտէրինին գըթըն-
տա պի՛ր զէման մալիք իտիյի վէ
եինէ թէքրարէն ալաճագ օլտու-
ղու ճէլալին պիր միգտարինի
ֆիլվագի՛ պէյան էտէյօր : Իշ-
պու ճէլալի միւշահիտէ էթմէյէ
վէ կէօրմէյէ ախէյլէրինտէն պու
իւշ շայիրտի նի՛շիւն սէչտիյինի
պիլմիզիլ . լաքին պունտա՛ պի-
լիլիզ քի , պու իւշ շպիրտ՝
պագի արգատաշարընտան ֆարգ
օլմուշ՝ վէ պէլլէմիշ իտիլէր ,
վէ Պուրթարըճմըզ օնլարը՛

բոսու վէ ծնուն գարննաշրջ
Յովհաննէսի պերապէ՛ր ա-
լըպ՝ ծնարը թէնհաճէ պի-
հիւքսէք տաղա՛ կէօթիւ-
տիւ :

պագիւէրտէ՛ն զիյատէ ծնարա
ի՛ թիմատ էթմէսի իլէ՛ ի՛ զգէթլէ-
միշ իտի : (՝) Յայրոսուն գը-
ղընը տիրիթտիյի զէման՝ պէ-
րապէրինձէ պուլունմաղա պու-
իւչի՛ւ սէշմիշ իտի : Ս՝աթի՛
Ե . 37 : Վեթսէմանէ պաղձէ-
սինտէ չէքտիյի ճան սրգընթը-
սընա շահիտլէր՝ օյմագ իշին
տախի՛ պէրապէրինձէ պու իւչի՛ւ
կէօթիւրմիւշիտի : Ս՝աթի՛ .
ԺԴ . 33 : Խ ՊԵԿ . Ե . 1 :
— Եիւսէ՛ր պաղա : Իշպու-
տաղ Վախիւետա իտի , վէ ա՛-
լէսսէվի ինանըլ՝ օյր քի , թաքօր
տաղը իտի : Պու տաղըն իւզէ-
րինտէ Պետրոսուն կէօրտիւյիւ
սէյրան քէնտի ա՛գլընա օ՛լ գա-
տար ա՛գիւ՛ թէսի՛ր էյլէմիշ իտի
քի , օնու՝ «Վ՛զիզ տաղ» տէյօր :
Թ ՊԵԿ . Բ . 18 : Ղ ուկաս տէ-
յօր (Թ . 28) քի՛ Ի՛ ֆէնտիմիզ
օրապա տուա՛ էթմէ՛ք իշին չըգ-
մըշ իտի : (՝) չօ՛գ քէրրէ
կիզլիտէ օյան փէտէրինէ տուա՛
էթմէյէ թէնհա պիւր մահայէ՛
չէքիտի : Պապա՛ 6 , վէ ԺԴ .
23 չէրչէսինէ՛ պագ :

2 . թապիլէ չէթիլ օլպու :
Ղ ուկաս տէյօր (Թ . 29) քի ,
պո՛ւ՝ Ի՛ ֆէնտիմիզ տուա՛ էթմէ՛ր-
քէն փուգու պուլտու : — Եիւ-
սէ՛ն Բանէ՛ն Բան Բարապա : Պապ
Իր . 3 Վ . 2 . Ժ . 5 — 7 Վ . 10
Ժ . 1 — 15 : Է . 13 — 18
Ժ . 1 : ԺԹ . 12 . 13 : Ի . 11 :
— (՝) նուն էմապլարը նո՛ւր Խ
պի պէյա՛ղ օլպու : Ս՝աթի՛ . Թ .

2 Վէ ծնարըն էօնինտէ
թէպտիլ չէթիլ օլտու ,
վէ եիւզիւ կիւնէ՛շ կիպի
փարլաւը , վէ օնուն էս՝
վապլարը նո՛ւր կիպի պէյա՛ղ

2 : Սաթի՛ . ԺԴ . 2 : Վալհ
նո՛ւր տուր (Է . 5) , վէ
նո՛ւր կիյինմիշ տիր (Սաթի՛ . ԺԴ .
2) , վէ եագլաշըմաղ նուրտա՛
սաքին օլուր (ա ՏԻ՛ . Դ . 16) :
Քրիստոս Էֆէնտիմիզ տուա՛տէ՛
ըլըզլարըն փէտէրի օյան Վալ-
հա փէք եագլաշմըշ իտի :
Ս՝ոփսէս գըրգ կիւն տաղտա
Վալհ իլէ օլտուղո՛ւ զէման , օ-
նուն եիւզիւնիւն տէրիսի զայէթ
միւնէվվէ՛ր կէօրիւնտիւ , վէ օ
օնու էօրթմէք իշին եիւզիւնէ
պիր էօրթմէ գօտու : Իաքին
Քրիստոս Էֆէնտիմիզն եիւզիւ՝
չիմտի կիւնէ՛շ կիպի փարլագ
իտի , վէ օնու՝ ՏԻ՛շ պիր էօրթմէ
կիզլէյէմէզ իտի : Վէ տէյիլ
սալթ օնուն եիւզիւ՝ իլա օնուն
պիւթիւն վիւճիւտիւ տախի պէօյ-
լէ միւնէվվէ՛ր օլտու . վէ կիյ-
տիյի էսվապլար՝ նուրու կիզլէ-
յէճէք եէրինէ՛ պիր փարլագ
նուրա՛ թէպտիլ օլունմուշ կէօ-
րիւնիւր իտի : Պու տէֆա՛ Քը-
րիստոս Էֆէնտիմիզ՝ սահիհան
սատագաթըն՝ Վիւնէյի՛ տիւն-
եանըն ըլըղը՝ կիպի կէօրիւնիւր
իտի : (՝) նուն շայրալէրի օնուն
զլլի՛ ֆալի վէ էտա օլմասըն-
տա (Թիլիպ . Դ . 7) օնու աճ՝
սուսուզ՝ եօրղուն՝ իղվայէ սա-
լընմըշ՝ Թահգիւր վէ րէտտօլուն-
մո՛ւ կէօրիւնէյիտի , վէ քէն-
տի իւ եագլաշմաւտ օյան Է-
րուստղէմտէ իւքէնձէ չէքմէսի
վէ էօրթմէսի խուսուտունտ սէօյ-
լէտիյինի իշիթմիւշէ՛ր իտի , Լա-

օլտոու :

3 Վէ իշթէ օնլարա՛ Ս՝ով-

քին շիմոի օնլարա՛ օնուն Լլա-
հանի ճէլալինին պիրազընը կէօր-
մէյէ րուսսա՛թ վէրիլմիշիտի :
Յիւն . ւ . 14 : Ժէ . 5 , 24 :
Եբր . ւ . 3 : Դ ՊԵԿ . ւ .
16—18 :

3 . Ս՝ովէն իէ Եղեա : Ս՝ով-
սէս Լլահճըն պիր մէշճուր գու-
լու խոի : Եօմօս օնո՛ւն վասի-
գասի իլէ վէրիլմիշիտի , վէ օնուն
գուրտուղու դանգըմաթըն Տէր
պիր խուսուտու : Ս՝եսիանըն պիր
էօրնէյի վէ նումունէսի՛ խոի :
ՊԵԿ . իգ . 27 , 44 : Եբր .
Ժ . 1 : Լլահճըն պու գուլու
Խարայէլ օղուլարընա՛ կէլէճէք
վէ օնլարա թա՛լիմ՝ վէրէճէք օ-
լան՝ վէ Տէր պիր շէյտէ օնլարն
իդա՛թ էթմէյէ քաղըմ կէլէ-
ճէք օլան՝ փէյղամպէրի ա՛ղիմ-
տէն խապէր վէրմիշիտի : Դ
() լիւն . Ժդ . 18 , 19 : Իմոի
օնուն շիմոի կէօրիւնէճէյի իճ-
թիմալի դալիպ խոի . չիւնքի օ-
նուն Տէրի փէյղամպէրիլքէրի վէ
նիշան ու նումունէլէրի թէքմիլ
օլմագ իւզըն իտիլէր , վէ գուր-
տուղու այն ու ա՛տէթէլէրի նէսիս
լ րէֆ՝ օլունմագ իւզըն խոի-
լէր , վէ քաղըմ խոի քի՛ իշպու
ա՛ղիմ փէյղամպէրին Տէրի էյ-
րէտէճէք վէ իլէյէճէք խոիյի
շէյլէրէ Ս՝ովսէսին Տուզուրու
մուգարրէր էյլէսին :

Եղիա՛ Խարայէլին էն ճէսուր
վէ էն ա՛ղիմ փէյղամպէրէրինին
պիրի՛ խոի , վէ էօ՛լմէքսիզին
կէօյէ՛ ալընմըշ խոի : Դ թագ .
Դ . 11 : Իմոի պու փէյղամպէր՝
պու մինվալ իւզըն կէօյէ ալըն-
մասը՛ Տէմ՝ տալի Ս՝եսիանըն
Տուզուրու նախօտ էօնիւնճէ

սէս իլէ Լլիա օնունլա սէյ-
լէշէրէք կէօրիւնտիլէր :

կէրիպ Եօրունու հազըրլաշաճագ
օլան զաթըն (Ս՝աղ . Դ . 1 վէ
Դ . 5 , 6) նիշան ու նումունէսի
օլմասը իլէ , ա՛ղիմ՝ շան ու
Ի՛զգէթէ նայիլ օլմուշուտու :
Եհհուտիլէր՝ օնուն պիղաթ
տիւնեայէ կէրիպ եաշամասընը՝
պէքլէրէր խոի : Պապ Ժա . 14
շէրհինէ պագ : () հալէա վիւ-
ճիւտիւ իլէ կէօքտէ օլալը պի՛ն
սէնէ միգտարի օլմուշուտու . վէ
Ս՝ովսէսին վիւճիւտիւլ կէօյէ
վարմասընտան պէրու պին պէշ
նիւլ սէնէ՛ միգտարի օլմուշ խոի :
Ե խմոի օնլարըն իքիսի պիր
նէրէ՛ կէլտիլէր , օնլար պիրի
պիրինի պիլիլլէր խոի , պիրի
պիրի իլէ սէյլէշիլլէրիտի , վէ
իքիսի տէ Յիսուս իլէ սէյլէշ-
տիլէր : Պ ուկաս տէյօր (Ժ .
31) քի՛ օնլար՝ “ իզգէթ իլէ կէօ-
րիւնտիլէր ” : () նլար քաւա-
րանտա եա՛նի փաքլէյիճի ա-
թէշտէ եախօտ իսքէնճէլէր վէ
էղէյէթլէր իշինտէ տէյիլ՝ իլա
“ իզգէթ իլէ ” եա՛նի ա՛ղիզէրին
կէօքլէրտէ մալիք օլտուգարը
ճէլա՛լ իլէ կէօրիւնտիլէր :
Պ ուկաս պունո՛ւ տախի տէր քի ,
օնլար Վրիստոս իլէ օնուն Եւ-
րուսաղէմտէ վա՛գի օլաճագ օլան
էօրիւմիւ խուսուտունտա սէյ-
լէշիլլէրիտի : Պ ուկաստա ալթը՛
կիւն էվիլ Պետրոսուն իշիթմ-
յէ թէհամիլէ էտէ՛մէտիյի Վր-
իստոսուն էօրիւմիւ (Պապ Ժդ .
22)՝ դայէթ ա՛ճայրպ պիր վու-
գուա՛թ օլուպ՝ տիւնեայէ պիր
է՛օմիւր փունկարը օլաճագ խոի :
Պօղոս Լուսքնալ քէնտի վա՛-
ղընտա՛ պունտան դայրի Տի՛շ
պիր շէյ պիլմէյէ խսթէ՛մէլ խոի

4 Վէ Պետրոս ճէվապ է-
տիպ՝ Յիսուսա տէտի . Եւ՝

Բապպ՝ պիղէ պուրատա օլ-
մագ էյի՝ տիր . էյէր իսթէր-

(Խ Կրնի . ք . 2) . տէյիլ
Վրիստոսուն գուվէթինի՝ իլ-
մինի՝ ճէրալնի՝ էօմրիւնիւ հա
ի՝ պրէթինի՝ իլա սալթ էօլիւ-
միւնիւ պիլմէյէ իսթէրիտի :
Պունուն կիպի՝ իշպու ի՛գզէթ
իլէ կէօրիւնէն ա՛ղիզէր՝ օնուն
սալթ էօլիւմիւ իշիւն սէօյլէ-
շիրէրիտի : () Նլար՝ տախի
պու՝ ա՛յնի պիղէ օլտուղո՛ւ կիպի՝
վուգուա՛թլարն էն մուհիսի վէ
աղիմի՝ իտի : () Նլար՝ տախի
պիղիմ՝ կիպի՝ Վրիստոսուն էօ-
լիւմիւ վասիդասը իլէ իսէլաս
պուլմուշլար իտի : () Նլար՝
տախի օնա՝ հէման օլ նիւրէք
վէ իման վէ թէվպէ վէ իւմիտ
վէ սէվինճ իլէ պէքէյէրէք՝ նա-
զար էտէրէր իտի քի , շիմտի
պիղ օնա նազար էտէրիզ : () Ն-
լարն գուրպանլար՝ օնուն թէ-
նինիս վէ գանընըն նիշան ու
նումունէլէրի՝ իտի , վէ Բապպն
սօփրասընտա ետիյիմիզ վէ իշ-
տիյիմիզ էքմէք վէ շարապ տախի
օնլարն՝ նիշանէլէրի տիր : () Ն-
լարն սունտուգլարը գուրպան-
լար՝ օնուն սահիհան թէնի տէ-
յիլէր իտի , իլա սատէճէ օնուն
նիշանէլէրի վէ նումունէլէրի՝ ի-
տիլէր . պունուն կիպի պիղիմ՝
տէ ետիյիմիզ՝ Բապպ ախշամ
դաւամընըն էքմէյի՝ Վրիստոսուն
սահիհան թէնի տէյիլ տիր ,
իլա սատէճէ օնուն պիր նիշան
ու նումունէսի՝ տիր : Պապ
իզ . 26 , 28 շէրհէրինէ պագ :
Պուկաս՝ պու էօլիւմիւ խու-
տուսունտա՝ օնուն « թէքմի՛լ է-
տէճէք » տէյօր . վէ պու պէօյլէ՝
պիր թա՛պիր տիր քի , ախէր

պիր քիմնէ խուսուսունտա միւ-
նասիպէթ իլէ գուլանըլմագ :
Լաքին Վրիստոս լաֆէնտիմիզն
պէօյիւք իշի էօլմէք իտի : ()
նուն մախսուսէն էթմէք իշիւն
կէլտիյի՝ պու՝ իտի . վէ պու
թէքմիլ օլտուգտան սօնկրա ,
օնուն պէօյիւք իշի պիթմիշ
օլուրուտու . պէօյիւք գուրպան
սունուլմուշ՝ վէ տիւնեանըն կիւ-
նաշլար իշիւն օլան պէօյիւք
քէֆարէթ թէքմիլ օլմուշ իտի :
էՅմիլ . ԺԹ . 30 : Լիմտի Վրիս-
տոսուն էօլիւմիւ՝ Սոփսէսէ վէ
Եղիպյա օլտուղու գատար՝ պիղէ՝
տախի գըլմէթլի օլմալը տէյիլ-
մի : Պիրի պիրիմիզ իլէ օնուն
խուսուսունտա՝ տայիմա սէօյլէշ-
մէլի տէյիլմիյիզ : Վէ պիղ
տախի օնլար կիպի օնուն խու-
սուսունտա Վրիստոս իլէ սէօյ-
լէշմէլի տէյիլմիյիզ : () Նլար՝
օնուն հագգընտա սէօյլէշմէք ի-
շիւն կէօրտէն պէրու կէլտիլէր :
Վէ Խ Պէպ . Խ . 12 տէն էօյ-
րէնի՛րիզ քի , մէլէքլէ՛ր պիլէ օ-
նա նազար էթմէյէ արզո՛ւ է-
տէրլէր : Իշպու մատտէ պու
գատար ա՛ղիմ՝ պու գատար տէ-
րինլիյի էօլիւլմէ՛զ տիր :

4 . Պէպոս ճէվապ էպիտ :
Պուկաս տէյօր (Թ . 32) քի՝
Պետրոս վէ օնուն պիլէսինճէ
օլանլար՝ պիր աղըր ույգույա՝
տայմըշլար իտի : Կէօրիւնիւր
քի , պու՝ կէճէտէ օլմուշ օլուպ՝
է՛խուս աուա՛տա՝ իտի , վէ օ-
նուն եօրղուն շայիրալէրի ույու-
յա՝ գայմըշլար իտի , վէ օնլարը
ույանտըրան՝ ախանսըղ էդրաֆ-
լարնա փարլայան ա՛ղիմ՝ նու-

սէն , պուրատա՝ սանա պիւր՝ Եղիայա՝ իւչ չատը՝ը եա-
վէ Սովսէսէ պիւր՝ վէ պիւր փալըմ :

րուն ըջըղ՝ իտի : — Պիւլէ պու-
րատա օլմագ էյի՝ պիւր : Վրիս-
տոս քէնտի ճէլալինի կէօսթէր-
տիյի եւրտէ օլմասը էյի՝ տիւր :
Պիւր սօղուգ տաղ թէփէսինտէ
օլսուն , եա պիւր ըաշաթսըլ
ճապստէ օլսուն , էյէր Վրիս-
տոս օրատա իսէ , պիւղէ օրատա
օլմասը էյի՝ տիւր : Ա է էյէր
պու ֆանի տիւննանին իւղէրին-
տէ Վրիստոս իլէ օլմասը պէօյլէ
միւպարէք պիւր շէյ իսէ , օնուն
իլէ կէօքտէ օլուպ՝ օնուն ճէլա-
լինի կէօքմէսի նէ՝ գատար միւ-
պարէք պիւր շէյ օլմալը տըր :
Եւլ . 15 , 18 , 19 : Սալ .
7 . 6 , 7 : Ժ . 11 : ին . 4 :
կ . 1—3 : Տ . 28 : ճ . 2 ,
10 : Ե . 17 : Յ . 17 :
Ժ . 8 , 9 : Ժ . 24 : Փիւլ .
23 : Ե . 2 : Յ . 2 :
Ի . 3 , 4 , 23 : Ի . 3—5 :
— Պուրատա . . . Եւ չատը՝ը
Եւրատա : Պ ուկաս տէյօր (Թ .
33) քի՝ Պետրոս պունու Սով-
սէս իլէ Եղիա կիթմէտէ՝ իքէն
սէյլէտի : () իսթէտի՝ քի ,
պու լադիֆ մուսաճիպէթ քէ-
սիլմէյիպ՝ տաճա ուղանսրն , վէ
օրատա գալընլար : Ա է Բը-
րիստոսա պունու ա՝րլ էյլէտի՝
քի , օլ տաղը պիւր կէօնա ճէն-
նէթ էյլէսին , վէ Վրիստոսա՝
ճէմ օնուն կէօքտէն կէլէն մու-
սաֆիրլէրինէ պիւրէր չատըր
գուրսունլար , քէնտիսի վէ աւ-
գատաշլարը օլան շալիրտէր իսէ՝
աչըգտա՝ սօղուգ դօփրաղըն իւ-
ղէրինտէ՝ գալընլար : () էյէր
օ տաղտան աշաղան էնէճէք օ-
լուրսա , քէնտի սէվկիւլիւ իւ-

ճասընը ըլտտ օլունմուշ վէ
խաչա՝ շրգարըլմըշ կէօրմլի
տիւր , վէ օրատա տուրուպ՝ օնու
իւղէթ ու ճէլալտէ կէօքմէսի
օնա տաճա՝ էյի կէօրիւնիւր :
Այէր աշաղա էնէրսէ , օ՝ քէնտի
նէֆսինի ինքեա՝ր էթմէլի , իսա-
չընը եիւրլէնմէլի , վէ Վրիստո-
սուն ուղուրունա է՝օմիւնիւն
վէրմլի տիւր . վէ օնա տաճա՝
էյի կէօրիւնիւր քի , օրատա
գալըպ՝ օլ սէմալի սէյրանըն
սէֆասընը սիւրմէքտէ՝ էօյսիւն ,
վէ օնու Վլաճ կէօմիւն ,
Սովսէսի՝ տալիս կէօմիւնիւ
կիպի (ք () քի . 6) , եա
Եղիա կիպի՝ էօլմէքսիղն օրա-
տան սօղո՛ւ սօղոույա կէօյէ՝
կիթսին :

Սարկոս տէյօր (Թ . 5) քի՝
Պետրոս նէ սէյլէյէճէլինի
պիլմէգիտի . վէ Պ ուկաս տէյօր
(Թ . 33) քի՝ նէ՝ տէտիյինի պիւ-
մէլ իտի : Պետրոս ճէմ օնուն
արգատաշլարը՝ գօրգու վէ ճա-
րէթ վէ սէվինճ իլէ տօյմուշար
իտի (Պապ ի . 8 շէլ՝ճինէ պագ) ,
վէ օլ տագիգատէ պուլունտուղու
ճալրէթինտէ՝ չատըրլար գուրուպ
օրատա գալմագ մատտէսինի
թագտիւմ էյլէտի : Աքին սա-
ճիճ տիւր քի , սէյլէտիյինի պիւ-
մէյօրուտու . գիրա Վլաճտան՝
էլ իլէ եափըլմամըշ էվ՝ կէօք-
լէրտէ էպէտի պիւր պինայէ մալիք
օլան քիմսէլէր (ք Վրիս . 6 . 1)
իւինտէ սաքին օլմագ իւիւն ին-
սան եափուտու չատըրլարա մուճ-
թաճմը տըրլար : Ա է պուն-
տան քաղը՝ նաղար՝ տաճա էյի
տէյիլմի իտի քի , Վրիստոս ա-

5 Օ՝ տաճա սեյլէ՛ր իբէն ,
իշթէ պիր միանէվվէր պու-

լուծ օնլարը հօրթտիւ , վէ
իշթէ պուլուծտան՝ Սէվկիւ-

շաղա էնսին , վէ իպթիտա իճւա-
սը իչիւն մախսուսէն , կէջիւ
պրագմըշ իտիյի իշի՝ եա՛նի ին-
սանլարըն կիւնաճլարը իչիւն
էօլմէյի թէքմի՛ւ էյլէսին : Հէմ
տէ՛ տաճա էյի տէյիլմի իտի քի՛
Պետրոս վէ օնուն արգատաշլա-
րը աշաղա՛ էնսինլէր , վէ Քրիս-
տոս իչիւն Տէմ՝ ինսանլարըն
ճանլարը իչիւն իշլէսինլէր , վէ
էղիլէթ չէքսինլէր :

Իյէր պիղիմ ի՛ պատէթ ճէ-
միյէթլէրիմիցտէ՛ պիղէ Քրիս-
տոս վէ կէօք միէք եագըն վէ միէք
գըլմէթլի կէօրիւնիւրլէր իսէ
տէ , օրատա չօգ գալմալը տէյի-
լիլ : Պու տիւնեատա էտա
էտէճէք չօգ վէ տիւրլիւ տիւր-
լիւ պօրճլարըմըզ վար , վէ օն-
լարը էտա էթմէյէ տէօնմէլիլիլ :
Հի՛չ պիր Քրիսթիւն պիր չօգ
ղէման եաղնըզճա պիր տաղտա
եա պիր չէօլտէ գալմալը տէյի՛ւ
տիր , վէ քէնտիւնի պիր մանաս-
թրրտա՛ տախի գալիամալը տէ-
յի՛ւ տիր : Սէ էյէր պիր
քիմնէ՛ “օրատա օլմասը էյի տիր ,
վէ օ՛րատա տուրմալը տըր”
տէրսէ , օ՛ նէ տէտիյինի պի՛ւ-
մէյօր . զիրա Տի՛չ քիմնէ քէն-
տիսի՛ իչիւն եաղմալը տէյի՛ւ
տիր : Իյէր Լ. ֆէնտիմիլ օ
տաղտա գալմըշ օլմալտը , պիւ-
թիւն ինսան ճիւսի Տէլք օ
լուրուտու : Իյէր Պետրոս վէ
Յակոբոս վէ Յովհաննէս օ՛րա-
տա գալսալար իտի , օնլար
տիւնեանըն ըջղը՝ վէ եէրին
թուզու օլմաղլար իտի : Եա՛
միւպարէք Յիսուս՝ սանա թէ-
շէքքիւր էտէրիլ քի , Պետրո-
սուն մաղլուպունու իճսան էյլէ-

մտին :

5. Պիւր Ժանէվլէր պուլ-լէ :
Պիր պուլուծ՝ ԵՏՈՎանըն հու-
զուրունուն նիշանէսի՛ իտի :
Պունո՛ւն կիպի Լլաճ՝ Խարայէլ
օղուլարընըն էօնիւնճէ պիր
պուլուծ տիրէյինտէ կիտէր ի-
տի , քի կիւնտիւզիւն գարա՛ վէ
կէճէ միւնէվվէր իտի (Եւջ ժք.
19 , 20) . օ՛ Սինա տաղընտա ա-
թէշ իրէ փարլամըշ պիր պու-
լուծտա՛ կէօրիւնտիւ (Եւջ իք.
15—17) . վէ Լլաճըն հուզու-
րունուն նիշանէսի օլան՝ պիր
պուլուծ՝ Տէլքէտէ օլան ա՛ղիզ-
լէր ա՛ղիզի տէնիլէն մաճալտէ
տալիմա Տաղը՛ր իտի՝ ք թափ .
ք . 10 , 11 : Հէմ տախի պագ
Եւջ ժք . 21 , 22 , ժթ . 9 ,
16—22 : Խ . 34 , 35 : Թափ .
ժա . 25 : ժք . 5 : Սաղ . ժք .
9—11 : Եւլի . ա . 4 : Ժ . 4 :
Ղափ . Թ . 34 : Ղափ . ա .
7 : Յափ . ա . 7 : — () Խալը
էօրլալի : Ղուկաս տէյօր (Թ .
34) քի՛ “օնլար պուլուծա կիր-
տիքլէրինտէ գօրգուլար” : Սէ
Լլաճ քէնտի խալընա՛ թալիմ
ու նասիճաթ վէ պէրէքէթ վէր-
մէյէ եաղաշտըղը զէման՝ չօգ
քէրրէ օնլարա սրգլէթ ու գօ-
վալպըշըն գարանըգ պուլուծ-
լարընտա՛ կէլիւր , վէ օնլարըն
եիւրէքլէրի զայէթ պէյիւք գօր-
գուլար իլէ աօլար : Լաքին
էյէր Քրիստոս օնլարըն պիլէ-
սինճէ օլուրա , էն գարա պու-
լուծլար ըջղա թէպտիլ օլուր ,
վէ էն գօրգուլու կէօրիւնմիւշ
օլան շէյ՝ էն ա՛ղիմ նասիճաթը
վէ թէսէլիյի վէրէն շէյէ թէպ-
տիլ օլուր : Լէ՛ գատար չօգ

իւն Օղլում պո'ւ տուր քի
օնտան հա'զգ էտերիմ' օնո'ւ

տինկլէյին տէյէն պիր սէ'ս
օլտու :

քէրրէ օլուր քի' օնլար դարան.
ըգ պուլուծ իշինտէ իքէն, պիր
սէս իշիտիրէր վէ պիր տէրս էօյ.
րէնիրէր, քի օ' շայիրտլէրին
պուլ իշիտիրի վէ էօյրէնտիրի
շէյ քէնտիրէրին էյլէտիրի կիպի'
օնլարա պիր էպէտի' սէվինճ վէ
սիւրիւր վէրիր : Պապ ը.
27, վէ ժք. 27 շէրճէրինէ
պագ : — Պո'ւլուլաւան' . . . պէր
«է» : Հայիրտլէր պուլ պուլ-
լուծու կէօրտլէրէրինտէ, օն-
լարա կէրէ'ք իտի քի' Մաւճըն
սէսինի իշիտիւյէ հազըրլանմը շ
օլտուլար : Դ (Օ) ք. 7. 11, 12:
է. 22 : Յո'ւլ ը. 1 : Սաղ.
ձա. 7 : Յո'ւլ. Է. 37 : ժք.
28—30 : — Սէյիլ-է- (Օղլում
պո'ւ պո'ւր : Պո'ւ' Եհովանըն
քէնտի սէսի' իտի, վէ օլ ճէլիւ
նուրուն իշինտէն կէլտի : Մա-
ւաճըն' ինտանլարըն գուլազլար
իշիտիրիքէն' իշպու մուհիմ'
թագրիրի' էյլէտիրի պու իքին.
ճի' տէֆա'սը իտի : Պապ ք.
17 շէրճինէ պագ : Յո'ւլ.
ք. 16, 35 : Է. 20—23 :
Եփէ. ւ. 6 : Կաղ. ւ. 13 :
ք Պէպ. ւ. 16, 17 : — Հա'զգ
էպէրի' : Սո'վսէս իլէ Եղիա'
սատէճէ գուլար իտիրէր. լաքին
Քրիստոս Օղո'ւլ իտի : Եփ. ք.
5, 6 : Օնլար' Մաւճըն
ի'նտանտէ լուգփ պուլմուշ գուլ-
լար իտի. լաքին Մաւճ օնլար-
տան' տա'յիմա հազգ էթմէքտէ
օ'լմամը իտի. շէլն քի Սո'վսէս
քէնտի տուտաղլարը իլէ պիթէտ-
պիր սէյլէմիշ իտի (Սաղ. ճգ.
33 :) թապի. 12 : իէ. 14 :
ք (Օ) ք. ւ. 37 : ը. 51), վէ
Եղիա պիղիմ կիպի դապիա'թ

զայի'ֆլիքլէրէ միւպթէլա պիր
ատէմ իտի (Յո'ւլ. Է. 17) : Սա-
քին Քրիստոստան Մաւճ տա'յի-
մա հազգ էտերիտի, վէ տա'յիմա
թէ'քմիլէն հազգ էտերիտի :
Պապ ք. 17, վէ ժք. 18 շէրճ-
լէրինէ պագ : Յո'ւլ. ք. 29 :
ժէ. 9, 10 : Սո'վսէս իլէ Ե-
ղիա պա'զը տէֆա' Մաւճ իլէ
Խարայէլին պէյինտէ սուլճ ա-
լէթլէրի օլմուշար իտի : Սո'վ-
սէս պիր պէյիլէք միանճը' վէ
Եղիա պիր պէյիլէք իսլաճ էտիճի
օլմուշար իտի : «Լաքին Մաւճ
Քրիստոս իլէ» պիւթիւն «տիւն-
նայը քէնտիսի իլէ պարըշտը-
րըր» (ք Սո'վ. Է. 19). վէ
Քրիստոստէն շէֆա'թ' (Է. 19). վէ
սէսինքինտէն պինիճայէ զիյատէ
գուլվէթլի' տիր. վէ օնուն իս-
լաճը Եղիանընքինտէն տէրէճէ-
սիզ զիյատէ պէյիլէք իտի :
— (Սո'ւ- պինիլէյն : Հայիրտ-
լէր Քրիստոսա' Սո'վսէս վէ
Եղիայէ էթիքլէրինտէն զիյա-
տէ թա'զիմ էթմէլտիրէր, վէ
ճէ'փիսինտէն զիյատէ օնո'ւ
տինկլէմէլի տիրէր : Պոննա'
նօմօսուն վէ փէյլաճպէրլէրին
իքի ա'զիմ վէքիլէրի հազըր
պուլունմալէրի իլէ քէնտիլէրին
թէ'քմիլ ըրզալէրինի' վէրմիշէր
տիր : Պու անէ գատար' «Օն-
լարը տինկլէսինլէր» (Սո'ւլ.
ժգ. 29) տէնիր իտի. լաքին
շիմտի' ճէ'ր քէս օնո'ւ տինկլէ-
սին : Մաւճըն ֆիքրինի վէ ի-
րատէթիին էօյրէնմէյէ ճէ'ր քիմ'
իսթէրսէ, շիմտի' շիմտէն սօնկրա'
վէ էպէտէն' Յիսուսո'ւ տինկլէ-
մէլի տիր : Հէմ Եհովալէր
ճէմ էճնէպի դապի'ֆլէր օնո'ւ

6 Վէ շայիրտլէր իշխտին՝
ճէ՛ երկզկերի՛ իւզէրինէ գա-
փանտըլար , վէ ղայեթլէ
գորգտուլար :

7 Վէ Յիսուս եազըն կէ-

տինկէմէլի տիրէր : Ալլա՛հ
քէնտի (Ղլուսու տինկէյէնլէ-
րին ճիւմէսինտէն հա՛գգ էտէր .
պագի քիմէկէրին ճիւմէսինի
իսէ՛ հէլա՛ք էտէճէք տիր :
Բ (Քիւ . Ժք . 15 , 18 , 19 :
Պարձ . Գ . 22 , 23 : Եբ . Թ .
1—3 : Բ . 1—3 : Ժ . 28 , 29 :
Ժմ . 25 , 26 :

6 . Եւրէլի իւզէրինէ գա-
փանտըլար : (Նլար՝ Ալլա՛հըն
հուզուրունտան ղայեթլէ գորգ-
տուլար : (Նլար՝ օնուս երև-
զինիւ կէօրմէփշէր իտի . զերա
օնուս երևզինիւ կէօրիւպ տէ
եաշայա պիլէն հիչ քիմսէ օլա-
մազ (Եւր . Գ . 20) . լաքին օնուս
սէսինի՛ իշխտիլէր , վէ օնուս
սէսի գուզկէթլի՛ վէ ա՛ղամէթ-
տէն տօլու տուր : Սաղ . Իթ .
4 , 5 , 7 , 8 : Ալլա՛հըն խաղար
Ալլա՛հ օնլարա եազլաշտըղ վէ
օնլար օնուս հուզուրունուս նի-
շանլարըն կէօրտիլէրի՛ գէման՝
տայիմա եէրէ՛ գափանտըլար :
Պ . Իթ . 24 , Պապ . Ժգ .
20 , 22 : Թ Սաղ . Իա . 16 :
Եւր . Գ . 23 : Իգ . 3 : Պապ .
Բ . 17 : Ժ . 7—9 , 16 , 17 :
Պարձ . Իք . 7 : Իգ . 14 :
Յայա . Թ . 17 :

7 . (Նլարա Կոգուստոն :
Պապ . Բ . 18 : Իթ . 21 : Ժ .
10 , 18 , 19 : Յայա . Թ . 17 :
(Նլարա գատար քէրրէ ախէր-
լէրինէ շիֆա վէրմէք վէ գուր-
թարմաք իշխտի ուզանան էլ
շիմտի քէնտի շայիրտլէրինէ թէ-

լիպ՝ օնլարա տօգունտու , վէ
տէտի . Պա՛ղըն , վէ գօ՛րղ-
ման :

8 Վէ օնլար կէօզլէրինի
գալտըրը՛նճա , եալընըզ

սէլի վէ գուզկէթ վէրմէյէ
ուզատըլար : — Պօ՛րգան : (Ն-
լարըն գորգուլարըն տէֆ՝ էթ-
մէյէ գատիր օլան՝ սա՛լթ քէնտի
սէվկիլիւ խօճալարընըն սէսի՛
տիր : (Նլարա՛ օնուս տինկէ-
մէյէ կէօքտէն մա՛խսուսէն թէն-
պի՛հ օլունմուշ իտի . վէ պուս-
տան սօնկրա օնուս աղլընտան
իշխտիլէրի իւք սէօղ . “Պօ՛րգ-
ման” իտի . վէ պուս պիր սա՛հի՛հ
նիշան իտի քի , օնուս թա՛լիմէ-
րի գորգուս կէթիլէճէքլէր տէ-
յի՛լ իտի , իլա սէլամէթ վէ
րա՛հաթլը՛գ փուսկարլարը օլա-
ճազլար իտի :

8 . Յիսուսա՛ն Կոպի՛ ճի՛նլի
ձէօրմէփշէր : Ա՛հ , պուս նէ՛
միւպարէք սէյրան իտի : Սո՛լ-
սէս իլէ Եղիա կիթտիլէր : (Ն-
լար՝ գուլար կիպի կէօրիւսիւ-
լէր , լաքին Յիսուս օնլարըն
Բապալը՛ վէ Լաֆէտիսի իտի :
(Նլար հի՛չ պիր շէյ տէյիլէր-
իտի , լաքին օ՛ հէ՛ր շէյ իտի :
Վէ էյէր Սո՛լսէս վէ Եղիա
հի՛չ պիր շէյ տէյիլէր իտի իսէ ,
էլպէթթէ խէլասըմըղըն մատտէ-
սինտէ ա՛ղիլէրին ճիւմէսի հի՛չ
պիր շէյ տէյիլէր տիր : Լա-
քին Յիսուս հէ՛ր շէյտէ հէ՛ր
շէյ տիր . օ՛ Լաֆա վէ (Ուզա՛
խէլասըմըղըն պաշայըճըսը վէ
թէքիլ էտիճիսի՛ վէ տիւն վէ
պուս կիւն վէ էպէտէն հէման օ՛
տուր : Իմտի պիղ՝ օնտան ղայրի
քիմէ՛ր վախալմ : “ԵՄԵՐԵՅՑ
ՅԻՍՈՒՍՏԵՆ ԴԵՅՐԻ” : Ա՛հ ,

Յիսուստա՛ն զայրի՛ քի՛մնէյի
կէօ՛րմէտիլէր :

9 Վէ՛ օնլար տաղտան է-

նէ՛րքէն , Յիսուս օնլարա
թէնպի՛հ իտիպ տէտի . Պու
կէօրիւշիւ՛ թա առէմին (Ող-

շայիրտլէր պուրատա նէ՛ տերս-
լէր էօյրէնտիլէր . վէ պիգ տախի
հէման օ տերսլէրի էօյրէ՛նմէյէ-
լիմմի : Կիւնահլարրմըգ պիգի
իւրքիւտիւպ գօրգուլթաուգլարը՝
վագըթ՝ “ԵՄԼԸՆԸՕ ՅԻՍՈՒՍ-
ՏԵՆ ՂԵՅՐԻ” քիմնէյէ պագ-
մայալմ : Իւզէրիմիզտէն կէչէն
հէր պիր գարանլըգ պուլուլթու-
տա՝ քեաշքի օնուս սէսինի ի-
շիտէլիմ, քի պիգէ “ԳՕՐԳՍԵՆ”
տէսին : Սուգատտէրին հէր
պիր վուգուալթընտա՝ քեաշքի
“ԵՄԼԸՆԸՕ ՅԻՍՈՒՍՈՒ” կէօ-
րէլիմ : Հէր պիր գօրգուտա՝
հէր պիր հաճէթտէ՝ քեաշքի
կէօզլէրիմիզ “ԵՄԼԸՆԸՕ ՅԻ-
ՍՈՒՍԸ” տօղըու պագսըն : Ի-
յէր օ պիգիմ իլէ օլուրսա , էօ-
լիւմ քէօկէսինին տէրէսինտէ
էմն կէգէ պիլիւրիզ , շէրաալթ
կիւնիւնիւն հիլպէթ ու գօր-
գուլարը օրթասընտա իթիմատ
ու շաղըրգ իլէ կէգէ պիլիւրիզ ,
վէ սիւրիւր ու ֆէրրահլըգ ի-
լէ Եհօվանըն հուզուրուսուն
թէքմիլ նուրլարընտա էպէտէն
սաքին օլա պիլիւրիզ : Լաքին
Քրիստոսուզ՝ “Լաւահ թէլէֆ
էտէն աթէ՛շ տիր” :

9. Տաղտան էնէրքէն : Լա-
ւահըն էվինտէ Քրիստոսուն ճէ-
լայինի կէօրտիւքտէն՝ վէ օնուս
գըլմէթի վէ մէգատիրի խու-
սուսունտա պա՛ղը եէնի շէյլէր
էօյրէնտիքտէն սօնկրա՝ օրատան
տէօնտիւլիւմիզ գէման , կէօր-
տիւլիւմիւզ վէ իշիթտիլիմիզ
շէյլէր խուսուսունտա պիրի պի-
րիմիզ իլէ սէօյլէշմէլիլիզ : Լա-
քին էյէրշի պիգէ՝ Պիտրոս

կիպի՛ էմսալիմիզ օլան տտէմէրէ
պօրճլարրմըգ էտա էթմէք իշիւն
իշպու լադիֆ տաղլարտան էնմէք
իգթիղաի հալտէն իսէ տէ , պու
ճիւմէ իլէ օնուս կիպի՛ չօգ
վագըթ կէչմէզտէն կէօքտէքի
Սիոն տաղլարընտա օլաճաղըզ ,
վէ օրատան էնէճէք եէրինէ՛ ի՛զ-
գէթտէն ի՛զգէթէ կիթտիքէ
եիւքսէյէ՝ չըգմագտա՝ օլաճաղըզ :
— Պո— Էօրէնշի . . . Քիմնէյէ
սէօյլէ՛մէյէսինիլ : Իշպու մատ
տէյի ալէմէ չալ էթմէնին վագ-
թը տահա կէլմէմիշ իտի : (Ն-
լար՝ օպի՛ր շայիրտլէրէ պիլէ
օնու սէօյլէ՛մէլի տիրլէր . զիւրա
օնլար՝ օնու իշիթմէյէ տահա
հաղըրլա՛նմամըշլար իտի : Վէ
պու իւշիւ պիլէ՛ էյէրշի օպի՛ր
արգատաշլարընտան իլէրիլէմիշ-
լէր իտի իսէ տէ , օնլար նէ՛ տէ-
յէճէքլէրինի վէ նէ՛ տիւշիւնէ-
ճէքլէրինի պիլմէզլէր իտի : ԺԳ-
20 շէրհինէ՛ պագ : — Թա ապէ-
նի (Ողտ— Էօրէնլէրալէն գալգա-
նա՛պէր : Ս՝արկոստան էօյրէնի-
րիզ (թ . 9) քի , շայիրտլէր
պու սէօզլէրտէն Լաֆէնտիմիզ նէ՛
տէմէք մէրամ էթտիլիլիլի անկ-
լա՛մատըլար : (Նլար՝ էօլիւ-
լէրին տիրիլմէսինէ ինանըրլար
իտի . Լաքին քէնտիլէրին զիւրա-
միւնճէ ապա էօլմէյէճէք օլան
Քրիստոսուն էօլիւլէրտէն տի-
րիլմէսի նէ՛ տէմէք օլտուղունու
անկալա՛մազլար իտի : Լայէրշի
հէնուզ տաղըն իւզէրինտէ օլան
սէօհպէթին մատտէսի Քրիստո-
սուն էօլիւմիւ օլտու իտի իսէտէ
(3 խանէնին շէրհինէ՛ պագ) , վէ
էյէրշի պուստան ալթը կիւն

լու հօլիւկերուն զալգանա՝
տէք՝ քի՛մնէյէ սէօյլէ՛մէյէ՝
սինիզ :

10 Վէ շայիրտլերի օնա
սիւալէտիպ տէտիլէր . իմտի

նի՛հուն եազըճըլար տէրլէ՛ր
քի՛ հվէլա Եղիա կէլմէք
կէրէք :

11 Վէ Յիսուս ճէվապ
վէրիպ՝ օնլարա տէտի . կէ՛ր

էվէլ օ օնլարա քէնտինին էօ-
լիւմիւ վէ թէքըար տիրլմէսի
խուսուսունտա մախուսէն խա-
պէր վէրմիշ իտի իսէ տէ՝ (Պապ
ԺԳ . 22 շէրհինէ պագ) , պու
ճիւհէ իյէ օնլար պու պապտէ
տաճա քիւլիյէն գարանլըգտա՝
տըրլար : Լյովաճ օնլար կէօր-
տիւքլերի վէ իշիթտիքլերի խու-
սուսունտա՝ քէնտիլէրի օնու
տաճա՝ էյի անկլայանատէք՝
սէօյլէմէյէ նէ՝ գատար միւնա-
սիպ տէյիլէր իտի : Պուստան
էօյրէնիիզ քի՛ Քրիստոսուն
մէքթէպինտէ եէնի պաշայան
շայիրտլեր՝ կէրէքլէյի էյի՛ անկ-
լամաղա գատիր օյմագ իշիւն
չօգ քէրրէ՝ օնտան էվէլ ինսան
օլան խօճալարտան էօյրէնտիքլէ-
րի շէյլերտէն չօղունու եախօտ
ճիւմլէսինի թէլք էթմէլի տիր-
լէր : Վէ պո՛ւ միսիլիւ քիմնէ-
լէր՝ էյերշի Պետրոս վէ Յա-
կոբոս վէ Յովհաննէս կիպի
Քրիստոսուն մէքթէպինտէ իքի
իւշ սէնէ էթմիշլէր իսէտէ ,
էյի էօյրէնմէգտէն թա՛լիմ վէր-
մէյէ՝ վէ նէ՝ սէօյլէյէճէքլերի-
նի էյի՛ պիլմէգտէն սէօյլէմէյէ
իյէրի աթը՛լմասընլար : Պապ
ԺԵ . 15 , 16 շէրհինէ պագ :

10. Լիւլէլա Եղիա իւլէր իւ-
լէր : Պու իւշ շայիրտլեր Ե-
ղիայր տաղաա կէօրմիշլէրիտի :
Լաքին Քրիստոս Լիւլէտիպ
օնլարա տէմիշ իտի քի , օ-
նու ճիւշ քիմնէյէ սէօյլէմէսին-
էր : (Նուն կէլմէսի կիզլիմի

սաղանմալ իտի : (Նլարըն
փէյղամպէլլէրինին էն սօնկու
(Մաղ . Գ . 5) տէմիշ իտի քի , Ե-
ղիա՝ Ս՝ եսիանըն կէլմէսի՝ էօ-
նիւնճէ կէլէճէք . վէ եազըճըլար
տախի պէօյլէ՛ էօյրէտիրլէրիտի ,
վէ ճէր քէս պունու՝ էյի՛ պի-
լինմիշ պիր շէյ ինանըր : իտի :
Լաքին օ՝ սա՛լթ պի՛ր կէճէմի
տուրաճաղըտը , վէ օնու եա՛լը-
նըզ իւշ քիշիմի կէօրէճէյիտի ,
վէ օնլար տէ օնու ղայէթլէ
սըրըմը սաղայաճաղարտը :
(Նուն կէլմէսինտէն մերամ՝ ճէ-
ման ճէպ պո՛ւմու իտի :

11. Կէ՛րլէ Եղիա էվէլա իւ-
լէր : Եղիանըն Ս՝ եսիա էօ-
նիւնճէ կէլէճէյինին թա՛լիմաթը
սաճի՛ճ տիր . վէ Ս՝ աղաքիա
փէյղամպէլլին խապէրի՛ թէք-
միլ օյմասընտան կէրի գա՛լմայա-
ճագ տըր : — Էր շէյլէ Եէրիւնէ՛
իւլէլէր : (՝ ճէր շէյի եօլունա՛
գօյաճագ , վէ փատիշաճ Ս՝ ե-
սիանըն կէլմէսի իշիւն եօլու ճա-
զըլայաճագ տըր : Խաղըն
զիւլիւմլէրի ղայէթ եաճըլըշ
իտիլէր , օնլարըն պէքլէտիքլէ-
րի շէյլեր տիւնեալի իտիլէր ,
վէ օնլարըն ա՛մէլ ու ճարաքթի-
լէրի ղայէթ փասիտ իտի : Վ ափ-
թիզ էտիճի Յովհաննէս Եղիա-
նըն բուհու վէ գուվէթի իյէ
ճալէա կէլմիշիտի (Պալ . ա .
16 , 17) , վէ չօգ պաղըլ
զիւլիւմլէրինի տօղըուլթտու ,
վէ ա՛ղիմ իսլաճըն ալէթի՛ օլտու :
Պապ Գ . 2 , 3 շէրհինէ պագ :

Ճիւղեա ելվէլա կելիս՝ հեր
շէի եերինէ՝ կելթլրիր :

12 Լժմն սիրէ տէրիմ
 քի՛ ԼՂԽա հալա կէլմի՛շ տիր ,
 վէ ինու դանը՛մնատըլար , լա-
 քին ինս՛ իսթէտիքլէրինի՛
 էյլէտիյէր , պէ՛օյլէճէ ա

տէմին Օղլո՛ւ տախի օնլար-
տան իսքէնճէ՛ չէքէճէք :

13 Օ զէման շայիրտէր
անկլատըլա՛ր քի՛ օնըրա
վաֆիթիզ էտիճի Զովճան
նէ՛ս ի զին սէօյլէտի :

14 Վէ՛ տնայր խաղ՞րն եւա-

12. Եղեա հաւա Լէւոն տեր :
Եղաճճրար՝ օ կէնճէք տէրղէր .
պէն՝ օ կէտի տէրիմ : Պապ
ժա . 14 շէրճիսն պագ . — () .
նա՝ իսկէպիսէրիսն՝ էյէպիսէր :
() նու պաղատարար , հապսէ՝
մաթարար , վէ պաշնը՝ քէտի-
ղէր : Պապ ժի . 3 — 18 շէրճի-
րիսն պագ . — Պէ՛օյէճէ տաի-
մն () զը՝ — Գաթի ԼԵ : Վուր
Թաքաճըմըզ եսնէ Փուրսաթը
էլէ արպլ Քէստիսին Եօլիմիւ-
նու ճիմ մատտօսին օնլարրն
Ֆիքրինի չէվրիդիս : Պապ ժի .
21 , վէ ժէ . 9 շէրճէրիսն պագ .

13. () Գլխուն շայիրալէր անկ-
լարոյ թափ : Յիսուս Լաֆէնտի-
միզ շիմտի շայիրալէրինն Յով-
հաննէսիս ատընը զիբը էյլէմէ-
տի . Լաբին օնլարա՝ օնուռն էյլէ
պիր թա՛րիֆիին էյլէտո՛ր՝ քի՛
օնուռն օնտան էվվէլ օնլարա
Յովհաննէս հազընտա սէյլտի-
սինի, իշիթտիբէրնին խազըր-
ընա՝ կէթիրալէր : Պապ Ժան .
7-15 շէրհլերինէ՛ պազ :

14. Օրհուր խաղաղութեան համար
 Ինչպէ՛ճ է՝ Պոլ՝ օծու՛ն թէպօ
 Բիլը շէքիլ զմասընըն՝ էրթէսի
 Կիւնի՛ւ վագի՛ զտու՛ : Պոլ՝
 Թ. 37 : Ս՝ Դոմէս տաղտան Իս-
 րայէլին Օրհուրս սու՛ն Էնտիյի՛ գէ-
 ման (Եւթը ք. 7-20)՝ Տէր պիլը
 շէյն շէյթի՛ ա՛ղիմ նիգամաղը-
 լըգտա՛ պուրտու՛ : վէ Ս՝ արկու-

տան (Թ. 13—15) էջերէն իրից քի՛ (Հ)սուս Լ. ֆէնտիմից շիմտի էնտիյինտէ՛ խալգը զայէթ պիրի պիրինէ՛ կէւիշ՝ վէ կէրիտէ Թէլք էթմիշ իտիյի սօգուզ շայիրտլերի նէ՛ էտէճէրլերինի շաշըրմըշ պուսուս : Լտէմին կիւրի շայիրտլերի՛ սաղալթմաղա իշլին պիր խաթթա չօճո՛կ կէ- լարմիշիտի , քի օնու՛ն սարա՛սը դուծա՛ր՝ վէ ճի՛ննի՛ վար իտի : Լաքին եազըճըլա՛ր՝ օնլար իլէ Ս՝ Ժաիանըն հազգընտա միւճա- տէլէ՛ էտըրլըր իտի , վէ կօրինւ- տիպիւնէ՛ կէօրէ՛ (Հ)սուսուն հազգընտա՛ պէլքի՛ օնու՛ն սօ- ղուշունա՛ ֆապիլեւտընա՛ հա- լինէ՛ Թա՛լիմաթլէրինէ՛ վէ Թէ- վապի՛սինէ՛ տայի՛ր՝ վէ պունու՛ն կիպի՛ ա՛գլ ու ֆիքրի՛ պուլան- սորլըր պիր չօգ սիւալլըր սօրար- լարտը , վէ պո՛ւ մինվալ իւզը՛ իշլթիմալտըր քի՛ օնլարըն ա՛գ- լընա՛ (Հ)սուսուն Ս՝ եսիա օլմասը պապըրունա պիր չօգ էյէսլէսլէր վէ շիւպհէլըր իլգա էյէսլտիլըր , շէջլէ՛ քի՛ օնլարըն օնա օլան ի՛թիմասը չօգ զայի՛ֆլէստի , վէ օլ չօճուղու սաղալտա՛մատըլար : (Ն)լար՝ չօճուղու սաղալթմաղա եա չալըշտըլար տէ՛ էտէմփտիլըր , եա խօտ չալըշմաղա գօրգուլ՝ պու պապտէ՛ աւալ պիր շէյ ճէմէմ տիլար : (Ն)լար ութիմատըլար վէ մաճճուպ տիւշտիլըր , Նա-

ներնա կելինձէ , օնուն եա-
ներնա պիր ատէմ կելիպ՝
էօնիւնէ տիղ չէօքտիւ .

15 վէ օնա տէտի . Լա-
րապպ՝ օղլունա մէրհամէթ
էյլէ , քի օնա ա՛յ պասար ,

զըճըլար տահա՛ զիյատէ ձէ-
սարէթլէնտիլէր . Վրիստոսուն
աիւշմէնլէրի սէվինտիլէր , վէ օ-
նուն տօսթարը գասափկթլէնտի-
լէր վէ ձէսարէթլէրի քէսիտի :

15 . () Ալաւա մէրհամէթ էյլէ :
Ղուկաս տէյօր (թ . 38) քի
պու պիր եա՛լընըզ էվատ իտի .
վէ օ՛ էլպէթթէ չօգ սէվկիլիւ
օլմալը իտի : Պիզտէ աթալար
օլանլար՝ չօճուգլարմըզ իչիւն
պու պապա կիպի Վրիստոսուն
մէրհամէթիւնի դալապ էթմէլի-
լիլ : () Նլարտան պա՛ղըլարը
փէք քիւչիւք օլուպ՝ քէնտիլէրի
իչիւն տուա՛ էտէ՛մէզլէր . լաքին
օնլար շէյդանըն՝ փատիշահ-
ղընտա տօղմուշլար տրր , վէ օն-
լար՝ օնուն հէօքիւմէթիւնտէն վէ
թէսիրաթընտէն խէլաս օլմա-
տըգձա՛ էպէտէն հէլաք օլաճադ-
լար : () Նլարտան պա՛ղըլար՝ իհ-
թիմալ տըր քի՛ հալա փէք
եարամազ օլուպ՝ օնտան էօթիւ-
րիւ քէնտիլէրի իչիւն տուա՛
էթմէյէ իսթէմէզլէր : Պէլքի
հալա պէլի օլմուշ տուր քի ,
օնլար ա՛ղիլ թէսիր ալթընտա
օլաճադլարը եէրինէ՛ Ֆըսգ ու
ֆէսաթտէ՛ պուլունուլար , վէ
օնլարըն տիլինին՝ կէօլլէրինին՝
դուլադլարընըն՝ էլլէրինին՝ վէ
այազլարընըն իսթիմալի տէյիլ
Վրիստոսուն՝ իլլա թէքմիլէն
շէյդանըն՝ էլլինաէ տիր : Իմտի
պիղ տախի պու վէճհիլէ տուա՛
էթմէլիլիլ . Եա՛րապպ՝ օղլու-
մա մէրհամէթ էյլէ , զիրա օն-
տա պիր իդաաթմըզլըզ՝ տիւն-
եափիլէք՝ մաղըուլուգ՝ էօրքէ՛
իմանըզլըզ՝ նափաքըզ՝ քիւ-

ֆիւրպազլըզ՝ աինտարըզլըզ՝
րուհու վար . էյվա՛հ սէն եա՛
րապպ՝ օնուն եիւրէյինտէն
կիւնահըն գուվվէթիւնի գըր , վէ
օնու շէյդանըն հէօքիւմէթիւն-
տէն էպէտէն խէլաս էյլէ :
Պապ ժե . 22 շէրհինէ՛ պագ :
— () Եա՛ ա՛յ պասար : Եա՛նի
սարա՛սը վար : Պապ դ . 24
շէրհինէ՛ պագ : Էէմ տախի
օնտա պիր ծինն օլուպ՝ փէք
ֆէնա պիր հալտէ իտի : Սալ .
թ . 17—25 : Ղուլ . թ .
39—42 : () Լա պիլիւր քի ,
իշպու մա՛րաղը՝ Լլահըն րուխ-
սաթը իլէ շէյդան կէթիւրմիշ-
իտի : Տալք . 6 , 7 . — Զօգ
աէֆա՛ ալէլլէ . . . Գիւշէր :
Շէյդան չօճուղուն էօմրիւնիւ
թէլէ՛ք էթմէյէ իսթէրիտի ,
վէ պու խուսուս իչիւն օնուն
խասթալըզընը՝ ալէթ էտէրէք օ-
նու աթէլ՝ եա սո՛ւ եանընա
վարմազա գընտըրըր իտի , շէյլէ՛
քի իչիւնէ աիւշիւպ հէլաք օլտուն :
() մէզարըզտա օլան օլ ծիննլու
քիմնէյէ՛ տախի պու մինվալ
իւզըէ՛ քէնտիլի հէլաք էթտիւլ-
մէյէ իսթէրիտի : Սալ . Ե .
5 : Էէմ Վատարալուլարըն
տօնկուզլարընը՝ տախի պու մին-
վալ իւզըէ հէլաք էյլէտի , վէ
էյեր Տիսուս Վֆէնտիլիլ օնա
լարա րուխսաթ՝ վէրսէյիտի ,
տօնկուզլարըն հէփ սահիպլէրի-
նի՛ վէ օլ մէմէքէթիւն գապա վէ
խօրեաթ էհալիսինին ծիւմէսինի
պու մինվալ իւզըէ հէլաք էտէ-
ձէք իտի : Պապ ը . 31 , 32
շէրհինէ պագ : Լապէտէն
շէյդանըն գուվվէթի՛ ալթընտա

վէ քեօթիւ իսքէնճէ՛ չէքէր .
զիրա չոգ տէֆա՛ ամէշէ՛
վէ չոգ տէֆա՛ սուլա՛ տիւշէր :
16 Վէ օնու սէնին շա-

յիրտլերինէ՛ կէթիրտիմ՝ ,
ամմա օնու սաղալթմաղա գա-
տիր օ՛լմատըլտը :
17 Վէ Ախուս ճէվապ

օլմասը՝ նէ՛ գատար Տիպէթլու
պիր շէյ օլմալը տըր : Պապ Ե.
28 շէրՏիսէ պագ :

16 . () նա սէնին շայիրտլերինէ՛
կէթիրտի : Ղ ուկաստան էջ-
րէնիրիզ (Թ . 40) քի՛ պու քիմնէ
շայիրտլերէ եալմամբըտը քի չօ-
ճուղու սաղալթմալար : — Պա-
պիւր օ՛լմապըլտը : Ս՝արկոստան
էջրէնիրիզ քի՛ պունուն խաս-
թալըղ չօգտան պէրու իտի .
վէ պիւթիւն էօ՛մրիւնտէ չօ-
ճուգտա մէվճիւտ իտի , վէ դա-
յէթ զիյատէսի իլէ ի՛նատճը
պիր մա՛րազ իտի : () չօճուգ
դայէթ Տիպէթլու պիր Տալտէ
իտի . վէ շայիրտլեր օնու տիրիզ
վէ սաղըր՝ վիւճիւտիւ երիմէտէ՛
քէնտիսի իարալամատա՛ աղըր
քէօթիրմէտէ՛ եէրէ չարփըմմա-
տա վէ գօրգուլու պիր դարզ
իլէ սիսիրլերի պիւղիւլմէտէ օլ-
տուղունու կէօթիւնճէ , օնու
սաղալտապիլմէ իւմիտիսի քէս-
տիլէր : () նլար՝ պու խուսուս-
տա իգթիզալը օլան իմանտա
նօգսան իտիլէր . չիւն եօգար-
տա կէօրտիւք քի՛ օնլարն իմա-
նը՝ Տիլէպապ եաղըճըլար իլէ
միւղաքէրէլերինտէն տօլայը գա-
յի՛ֆէնմիշ օլմալը իտի : Այա-
նէ 14 շէրՏիսէ՛ պագ : Վ՛րիս-
տոս լի՛ֆէնտիմիլ օնլարա՛ նա-
փա՛ք ըուճլար չըգարմաղա՛ վէ
Տէր կէօնա խասթալըղ սաղալթ-
մաղա գուվիլէթ վէրմիշ իտի :
Աքիւն եաղըճըլար օնլարն ա՛գլ
ու Ֆիքրիսի Վ՛րիստոստան՝ քէն-
տիլէրին օնլարա սուսուգլարը

սիւալէրէ վէ վէսվէսէլէրէ՛ տէօն-
տէրտիլէր : Այանէ 21 շէրՏիսէ
պագ :

17 . Այ իմանալ վէ լէ՛րո
տիլէլէ : Աշպու խուսուստա կէ-
րէք չօճուղուն պապասը վէ կէրէք
շայիրտլեր՝ գէմմէ շայէսթէ պիր
տէրէճէ իմանսըղը գ կէօթէր-
տիլէր . լաքիւն գուրթարըճըմըղն
թա՛գիւրի պուրատա կէօրիւնիւ-
յօր քի՛ խալգա՛ վէ խուսուսա
եաղըճըլէրէ՛ գարը թագրիւր օ-
լունույօր , քի օնլար շայիրտլէ-
րին գայի՛ֆիլիսի վէ պու խաս-
թա չօճուղու սաղալտա՛մատըգ-
լարընը գէվգլէնիրլէր վէ թէքէպ-
պիւր էտէրլէր իտի : () նլարըն
ա՛մէլ ու Տարաքէթի սօղըու-
լուգտան տէօնմիւշ՝ վէ օնլարն
րէյ ու զիւլիւմլէրի կէրէքիւք-
տէն չէվթիւմիշ օլուպ՝ քէնտիլէ-
րինտէ իմանը օլմայան չօճուգ-
լար օլմուշար իտի : Ե () Ե
լը . 20 : Վ՛րիստոս քէնտիսի՛
պիլէ՛ իմանսըղը գ Տէօթիւմէթ
սիւրէն պիր մա՛Տալտէ չօգ ա՛ղիմ՝
իշլէր իշլէյէ՛մէղիտի : Պապ ԺԴ .
58 շէրՏիսէ՛ պագ : — Այլէ-
յէպէ՛ սիպէ լէհալմիւլէ Էպէճէ-
յի : Թառոյ . ԺԴ . 11 , 27 : Ե-
րէ . Դ . 14 : Վ՛րիստոս լի՛ֆէն-
տիմիլըն՝ Պու Փագիլիլիսի՛ պու
գէմմ՝ ու սիթէմլէրի՛ պու վիւ-
ճիւտ իսքէնճէլէրինի՛ պու գամ-
չըլանմալարը՝ թիւքրիւլմէլթի՛
վէ խալն ճան աճըլարընը նէ-
չէյէ՛տէք թէ՛Տամմիւլ էտէճէյիմ՝
տէտիլիսի իշլէ՛ թմէտիլ : Աքիւն
իշլտիրիզ քի՛ պու իմանը օլմա-

վերիպ տէտի , Լ՛Յ իմանալ
վէ թէ՛րս սիւրիւն՝ նէ՛չէյէ-
տէք սիզինլէ օլաճաղըմ ,
նէ՛չէյէ՛տէք սիզի թէ՛համ-
միւլ էտէճէյիմ . օնու

պուրայա պանա՛ կէթիրին ,
18 վէ Յիսուս օնու ա՛-
ղարլատը , վէ ճի՛նն օնտան
չըզտը , վէ ուշադ օլ
սաա՛թտան սաղալտը :

յան քիմէլէրին արասընտա նէ-
չէյէ գատար օլաճաղըմ տէյօր :
Խնսանլարըն՝ Լ՛յա՛ճ շէհատէ-
թինի գապուլ էթմէքտէ աղը՛ր
օլտուգլարը՝ օնու ճանընա աղ-
ըր վէրիւր իտի : Խմտի օ՛ աիդ-
տէ՛ տախի իմանաղըրգ կէօ՛րմէ-
յօրմու . վէ պիզի՛մ տախի
հագգըմըզա՛ Պուսլարըն արա-
սընտա նէչէյէտէք սաքին օլա-
ճաղըմ տէ՛մէյօրմու : Կիւնահլա-
ըրն էն պէօյիւյիւ իմանաղըրգ
տըր : — () Կուս պուրայա պանա՛
կէթիրին : Լ՛վվէթ՝ եա՛ միւպա-
րէք Դուրթարըճը , պիզ չօ-
ճուգլարըմըջ սանա՛ կէթիրէ-
ճէյիլ . զիրա սէնտէն զայրի՛
օնլարը սաղալթմագա վէ խէլաս
էթմէյէ քի՛մ գատիր տիր :

18 . Խշպու վուգուա՛թըն
նապլէյէթինի Ս՛ատթէոս իճմա-
լէն վէրիյօր , վէ Ս՛արկոստա
տահա՛մօւֆուսալ տըր : Ս՛արլ
թ . 19 տան վէ Ղ՛-ի . թ . 42 տէն
էօյրէնիրիզ քի՛ չօճուղու կէթի-
րիւր իքէն , օնտա օլան նաիպը
րուհ Յիսուսու կէօ՛րտիւքլէյին ,
գափալը խասթայը զօր ու շիւ-
տէթ իլէ եէրէ՛ չարիւրդ օնու
եըրթտը : Էէմ՝ տախի կէօ-
րիւնիւր քի , րուհ օնու դուրթ-
տուհը՛ւ վագըթ՝ օնա էօյլէ՛ իս-
քէնճէ վէրիւր իտի քի , օնու
ֆէրնաղարը՛ առէմին եիւրէյի-
նի՛ էզէր իտի : Ղ՛-ի . թ . 39 :
Ս՛է Ս՛արլ : թ . 20 , 21 տէն
էօյրէնիրիզ քի՛ չօճուղու պա-
պարը քէնտի էփատընըն հիյ-

պէթլու վէ հէման իւմիտսիզ հա-
լինին հէր պիւր քէյֆիյէթինի
Լ՛ֆէնտիմիզէ նաղլ էթտիքտէն
սօնկրա՛ . Լ՛յէր պիւր շէյ էտէ-
պիլիւրսէն , պիզէ մէրհամէթ
էյլէ՛ տէտի : Խշպու քիւչիւք
սէօզ օլան « էյէր » լուղէթին-
տէ՛ նէ՛ գատար կիւնահ Վէ ի-
մանաղըրգ պուրուսուր : Բը-
րիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ քէնտիսի
ճէվապընտա (խանէ 22) տէր քի՛
Լ՛յէր սէնին իմանընտան խարի՛ճ
տէյիլ իսէ , պէնիմ գուվվէ-
թիմտէն խարի՛ճ տէյիլ տիր :
Լ՛յէր սէնին չօճուղուս սաղալ-
մագսա , պէնիմ գուվվէթիմին
էքսիքլիյինտէն օլաճագ տէյիլ
տիր , իլա սէնին իման՝ էքսիքլի-
յինտէն օլաճագ տըր : Պէնիմ
իչիւն հի՛չ պիւր գօրղուսն օլմա-
սըն . եալընըջ քէնտին իչիւն
գօրգ : Խանէ 23 տէ՛ պապանըն
տիգգաթէ շայան ճէվապընը՛
կէօրիւրիւզ : Պու քիմէն սալքի
ինանմաղ տէրէճէտէ իմանը գա-
յի՛ֆ իքէն , պու ճիւմլէ իլէ եի-
նէ ինանըր իտի : () Նտա պիւր-
աղ իման վար իտի . լաքին
օ տույար իտի քի , քէնտի եիւ-
րէյինտէ պիւր միգտար իման-
աղըրգ տախի վար իտի : ()
կէօրտիւր քի , շիմտի հէր շէյ
օնուս քէնտինտէն աարլըր :
Բրիստոսա քիֆայէթ էտէր
միգտարի գուվվէթ վար իտի .
վէ էյէր օնտա տախի քիֆայէթ
էտէր միգտարի իման վար իսէ
իտի , օնուս չօճուղու սաղա-

19 ՕԼ զէման շայիրտէր
Յիսուսուն եանընա թէնհա-
ճէ կէլիպ տէտիւր . Նի՞

չիւն պի՛ղ ընու չըգարուղա
գատիր օ՛լմատըգ :

20 Վէ Յիսուս ընլարա

լաճաղըտը . եօղիսէ օ՛ կպէտէն
շէյդանըն գուլվէթի՛ ալթընտա
գալաճաղըտը : () Նուեն եիւրէյի
տօլտու , վէ աղլատը * վէ
տուա՛ էյլէտի , վէ պու խու-
տուտա ընա եարտըմ՝ էթմէյէ
Վրիստոսս րէճա վէ նիյաղ էյ-
լէտի : Պու պիր իսպա՛թ տըր
քի , պու քիմնէ Յիսուսուն Ս՛ե-
սիա օլտուղունա հալա ինանմը՛շ
իտի . զիւրա քէնտիւնին իմանըղ-
լըղընա եարտըմ՝ էյլէտին տէյիւ
պիր փէյլամպէրէ եա պիր Ս՛-
ռաքնալա տուա՛ էթմէք՝ քիմի՞ն
ագընտան կէշմիշ իտիյի վար
իտի :

Ը իմտի խալգ հէր դարաֆ-
տան՝ պուսուն ուճու նէրէյէ վա-
րաճաղընը՝ վէ իքիսինտէն Վր-
րիստոսմու . եօլսաա շէյդանմը
գուլվէթի չըգաճաղընը կէօր-
մէյէ սէյիրտիւրէր իտի . վէ
չափուճագ օ՛լ գատար գալապա-
լըգ դօլիլանաճաղըտը քի , հիչ
քիմնէ նէ օլտուղունու վէ նէ
սէօյլէնտիյինի կէօրմէյէ վէ ի-
շիթմէյէ գատիր օ՛լմայաճաղըտը :
() Նուն իչիւն Վրիստոսս Լփէն-
տիմիղ շէյդանա՛ հէօքմ ու նու-
ֆո՛ւզ իլէ թէքտիր էտէրէք
սէօյլէտի : Ս՛ալ . թ . 24 :
Ը էյդան՝ եաիստ ճինն՝ աղ-
ղընըգ վէ գուրտուրուշ իլէ
տօլտու , վէ դալի՛պ օլմագ իչիւն
պիւթիւն գուլվէթի իլէ պիր
քէրրէ տաճա չապալատը . վէ
չօճուղու հիյպէթլու պիր զօր
իլէ եէրէ՛ չարիւրպ՝ ընու հօլ-
տիւրմէյէ՛ չալըտը : Լաքին
() իսուս եէնտի , վէ չօճուգ էպէ-

տէն խէլա՛ս օլտու : Ս՛ալ .
թ . 25 , 26 :

19 . ինէնհաճէ : Ս՛արկոս
թ . 27 տէն էօյրէնիրիղ քի . պու
տէֆա՛ () Յիսուս Լփէնտիմիղին
վէ շայիրտէրինն չէքիլտիյի
մաճալ պիր էլ իտի : — Սի՞ն
չէնա պի՛ղ ընու չըգարուղա գա-
տիր օ՛լմատըգ : Վրիստոսս Լփ-
ֆէնտիմիղին խըղմէթճիլէրի պիր
իշի պէճէրէ պիլտիքէրինի՛ տէ՛
պէճէրէ՛մէտիքէրինի՛ տէ՛ ընա
խապէ՛ր վէրմէլի տիրէր : Ս՛ալ .
թ . 30 : () Նլար՝ քէնտի . եիւ-
րէքէրինի թէֆիթի՛շ էթմէլի-
տիրէր , վէ էօյրէնմէլի՛ տիրէր
քի՛ քէնտիլէրին տուալարը նի՛չիւն
գապուլ օլո՛ւնմայօր , քէնտի-
լէրին վա՛ղլէրինէ՛ նի՛չիւն տա-
ճա՛ զիյատէ պէրէքէթ վէրիլ-
մէյօր , վէ ընլարը տիւկլէյէն-
լէրին պուգատար չօղու՛ շէյդա-
նըն վէ կիւնաճըն հիյպէթլու
թէսիրի վէ հէօքիւմէթի ալթըն-
տա՛ էպէտի հէլաք եօլունտա
նի՛չիւն պուլունուրար :

20 . Իմանըղաղընը՛ղ իլէն :
Վրիստոսս Լփէնտիմիղ խալգա
սէօյլէտիյի զէման (պագ խանէ
17նճի շէրհինէ՛) պիւթիւն գա-
պաճաթըն ընլարըն իւզէրինէաթ-
տը : Ը չօճուղուն պապաւընա
սէօյլէտիյի վագըթ (պագ խանէ
18նճի շէրհինէ՛) հէփ գապաճա-
թըն ընուն իւզէրինէ աթտը :
Ս՛ է շիմտի օ՛ քէնտի շայիրտէ-
րինի՛ ախէրլէրին գապաճաթա-
րը իչիւն տէյիլ՝ իլա քէնտիլէ-
րին գապաճաթլարը իչիւն թէք-
տիր էտէյօր : Պիղէ՛ գօնշու-

տէտի • Իմանսրզլըղըն՝ զ իշին • զերա կերէ՛ք տէրիմ՝

լարըմըղն գուսուր ու եանդ-
լըշլըգլարընը տինկէմէքտէն ի-
սէ , քէնտիլէրիմիգինքիլէրինի՝
տինկէմէտի տաճա՝ խայրըլը վէ
տաճա՝ իգթիզալը տըր : Է-
պիր առէմին տիգգաթը՝ ա՛լէլ-
խուսուս քէնտի՝ եիւրէյինին
հալինէ սարֆ օլունսուն :
— Խաբաա՛լ Կառնէն Գաբաբ :
Փէք քիւլիւք պիր շէյ պէյան
էթմէք իշին՝ պու պիր զարպի
մէսէլ իտի : Պապ ժգ . 32
շէր հինէ պագ : Պէլքի Վուր-
թարըճըմը՝ տախի շայիրտէրի-
նէ էօյրէթմէյէ՝ իսթէր իտիքի ,
խարտալ տանէսի պէօյիւյիւպ
օթլարըն ճիւմլէսինին էն պէօ-
յիւյիւ օլտուղու կիպի՝ օնլարըն
Վրիստոսա իմանլարը՝ տախի օ-
նուն կիպի օնլարըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ օլան ա՛ծայրպ գուվ-
վէթինին էօրնէյինէ կէօրէ՝
պէօյիւյիւպ արթմըն : Վէ օգ
տէմ՝ օնլար՝ էթմէյէ տա՛վէթ
օլունտուգլարըն էն կիւճ շէյլէրի
իճրա էթմէքտէ ա՛ծիզ գա՛լմա-
յաճագլար տըր : — Պուրապա
օ՛րպա Խէ : Տաղար եիւրիւթւ
մէք՝ քէօրլէրին կէօզլէրինի աշ-
մագ՝ գուրուճուշ գօլու սաղալթ-
մագ՝ էօրիւլէրի տիրիլթմէք՝ տէ-
նիզլէրի եարմագ՝ պիր տիւնեա
եարալթմագ վէ պիր տիւնեա
հէլաք էթմէք՝ հէփիսի պիր տիր-
եա՛նի պունլարըն ճիւմլէսի ին-
սան գըթընտա եաիրլմասը միւմ-
քիւնսիւզ շէյլէրտէն տիր , լա-
քին Լլաճըն գըթընտա հէր շէյ
հէր վէճհիլէ միւմքիւն տիր :
Պիր տաղը եիւրիւթմէք՝ միւմ-
քիւնսիւզ պիր շէյ պէյան է-
տէր պիր զարպի մէսէլ իտի :
Իմտի պունտան անկաշըլը՝ քի ,

շայիրտէր Վրիստոսուն իսմինի
գուլանրպ օնուն գուվվէթինէ
կիւվէնմէլէրի իլէ՝ միւմքիւնսիւզ
շէյլէր էտէպիլէճէքլէր իտի :
(Նլար՝ քէնտի՝ գուվվէթլէրի
իլէ՝ պու շէյլէրին հի՛շ պիրինի
էտէմէզլէր իտի , լաքին օնուն
գուվվէթի իլէ՝ օնլար էն ա՛ղիւմ
գօլայլըգ իլէ՝ օնուն օնլարա էթ-
մէյէ հէր պիր էմր էթտիյի
շէյի էտէ պիլէճէքլէր : Պապ
իւ . 21 : Վաբ . 12 . 22 :
Վա . 37 : Ժ . 6 : Վաբ .
7 . 12 , 16 : Իշպու մատտէ
իւզլէրինէ պուրատա իշարէթ օ-
լունտն շէյլէրէ տիգգաթ օլու-
նա :

1. Պուրատա սէօյլէնիլէն ի-
ման՝ իւլաս կէթիլէն իման տէ-
յի՛ տիր . լաքին միւմճիզաթ իշ-
լէմէք իմանը տըր : Պու՝ պիզի
Վրիստոսա կէթիլէն՝ եիւրէյի
թէմիզլէյէն՝ վէ տիւնեալը եէնէն
իման տէյիլ տիր . իլա օլ իման
տըր քի , օնա մալիք օլան՝ միւ-
ճիւզաթլար իշլէյէճէյիտի : Պու
միսիլիւ իմանա հուգա մալիք
իտի . լաքին օպի՛ր տիւրլիւսիւնէ
մալիք տէյիլ իտի : (Նտա՝
իւլաս կէթիլէն իման եօ՛ղու-
տու . լաքին օնտա՝ տախի օպիւր
շայիրտլէրտէ օլան ճիւնլէր չը-
գարմագ վէ հէր տիւրլիւ խաթմա-
լըգլարը սաղալթմագ իմանը վար-
րալ : Պօղուսուն իւ Վաբ .
2 տէ սէօյլէտիյի պու
տիւրլիւ իման իտի : Լլաճ՝ է-
պիր իսթէրսէ , պիր եարամագ
ատէմէ՝ միւմճիզաթ իշլէտէ պի-
լը . զերա միւմճիզաթ իշլէյէն
ատէմ՝ տէյիլ տիր , իլա օնու
իշլէմէք իշին ատէմի գուլանտն
Լլաճ՝ տըր : Պունճիլէյին

սիզէ՛ էյէր խարտա՛լ տանէսի՛ զատար իմանընըզ օլու՛րսա ,

Լլա՛հ՝ Բաղամարն կեօզէրինի՛ վէ Բաղամարն էշէյինին աղ-
զընը՝ աչտը (Ստուգ իբ. 28, 31),
լաբին պիւրի՛ փէք եարամազ պիւր
ատենմ՝ վէ օպիւրի՛ տիւսիզ պիւր
հայվան խոի:

2. Սիւ՛ծիզաթ իշէմէնին
գուվվէթի ի՛պթիտա եալընըզ
Լաբեալար տէյիլ՝ իլլա չօգ
ախէր քիմէկէրէ՛ տախի ղաֆիմէթ
իլէ վէրիւմիշ խոի . շէօյէ քի՛
տիւնեա Վրիստոսուն ատընըն
գուվվէթինի պիւսին , վէ Լլա-
հըն՝ քէնտի գավմընը զէյարէթ
էթմէք իշէն հագիգաթ փէք
եագըն կէլտիյինի տույսուն :
Սիւ՛ծիզաթլէր՝ ինսանըն ա՛գ-
լընը ույանտըրըր՝ վէ օնլարա
Խնճիլին կէրչէքլիյինի իսպաթ
վէ սապիթ էտէր խոի : () Նլար՝
Լլահըն քէնտի թագէ Վրիստե-
սինէ իհսան էյլէտիլի պախշիշ-
լէ՛ր խոի , վէ քէնտինին մերամի
ա՛լիյէսինէ կէօրէ օնուն ա՛ղա-
լարընա թագսիմ օլունուրլար
խոի : ա՛ Վաքիւ՛ . Ժբ . 4—11,
28—30 : Լաբին Վրիստոսուն
Խնճիլի՛ քիֆայէթ միգտարի սա-
պիթ օլունճա , պու միւ՛ծի-
զաթլար եափաշ եափաշ գալգա-
ղա՝ պաշլատըլար , վէ ար-
թըզ իգթիզասը գա՛լմատըղըն .
տան պիւթի՛ւն պիւթիւնէ քէսիլ-
տիլէր :

3. Լաբեալար քէնտիլէրի ի-
շէն եա պիւրի՛ պիւրի իշէն
միւ՛ծիզաթլէր իշէմէզլէր խոի :
Պու՛ խուսուս իշէն օնլարա
հի՛չ պիւր գուվվէթ ու հէօքիւ-
մէթ վէրի՛լմէս : Իմտի Պօղոսա՛
Տոփիմոսու Սեփիտոսա խաս-
թա՛ պրագտըրը՝ գապահաթ
սայրլամազ : Բ ՏԻ՛ . Դ . 20 :

Լյէր օ՛ պու պապտէ պիւր միւ՛-
ծիզաթ իշէյէ՛խոի , պու՛ Խն-
ճիլին կէրչէքլիյինէ տիւնեայէ
պիւր իսպաթ՝ օլամազ խոի :
Օ՛իւրա տէնիլէ պիւր խոի քի ,
պու խասթալըզ սէօզ պիւրլիլէ
եալանտան եափըլմըշ խոի , վէ
պու միւ՛ծիզաթ պիւր ալտատը-
ճըլ՛գ խոի : Պունուն կիպի՛
Պօղոսուն Տիմոթէոսու տախի
պիւր միւ՛ծիզաթ իլէ սաղաթմա-
ղա պօրճու տէյիլ խոի : ()
էյէր չալըշաճա՛գ օլսայրտը ,
պօշա՛ չըգար խոի : Իմտի օնա՛
Եփեսոստաքի խասթալարա էյ-
լէտիյի՛ կիպի քէնտի վիճիւ-
տիւնտէն պիւր եաղըլգ կէօն-
տէրէճէք եէրինէ (Խարճ . Ժթ .
11, 12)՝ ի՛լա՛ծ տէյիւ աղաճըզ
շարա՛պ գուլլանմասընը սըփարըշ
էտէր : ա՛ ՏԻ՛ . Ե . 23 :

4. Ե՛այիրտէրէ պու տէֆա՛
կէթիւրիլէն խասթա չօճուղու
սաղալտամատըրգլարը՝ քէնտի-
լէրինէ պիւր թէօհմէթ խոի :
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ օնլարա
պունու էթմէյէ գուվվէթ ու
հէօքիւմէթ վէրմիշ խոի , վէ
օնու էթմէյէ է՛օղիւրլէրի եօ-
ղուտու : () օնլարա՛ հէփ էօ-
լիւլէրի՛ տիրիլթմէյէ գուվվէթ
ու հէօքիւմէթ վէրմիշ օլսա-
լրտը , օնլար տէր ա՛գապ
պաշլայրպ՝ իճրասընը՝ էթմէլի
խոիլէր : Լյէր օնլարա՛ տէնի-
լի՛ եարմաղա տէնսէ՛ խոի , օն-
լար Սոփսէս կիպի օնու պիրտէն
էթմէլի խոիլէր : Լյէր օնլա-
րա՛ վարըպ հէր պիւր տաղը թէ-
մէլինտէն տէվիւրմէյէ է՛մր օլուն-
սայրտը , օնլար ա՛նիտէ վարըպ
օնուն էմրինի՛ հիչ իշէիլ էթ-
մէյէրէք իճրա՛ էթմէլի խոիլէր :

պու տաղա՝ Պուլստան օրա-
յա կրթ տեսնելիզ , կիտե-
ճէք տիր , վէ սիզէ հի՛ւ

պիր շէյ միմքիւնսիւզ օ՛ւ-
մայաճազ :

21 Լմնա պու ճինս չըգ-

5. Եւ յեր միւ՛ճիզաթէր ի-
մանը՝ պէջիւք շէյլէր իճրա եյ-
լէտի՝ իսէ , խէլա՛ս կէթիրէն ի-
ման տաճա պէջիւք վէ պիզիմ
իչիւն տաճա մուհիմ վէ իգթի-
զալը շէյլէր իճրա էտէր . զիրա
պու իման՝ ա՛գլ ու ֆիքրին գա-
րանըզընը՝ ճանըն ճիւտա՛մ մա՛-
րազընը՝ վէ պիւթիւն թէօճմէթ
ու կիւնա՛ճ տաղարընը գալտը-
րու տէֆ՝ էտէր : Եւ պու իման՝
տիւննայը վէ թէնի վէ շէյդանը
նէնէր : Եւ պուրաճըգտա՝ ա-
ղաճըգ տուրուպ միւլաճազա՝ է-
տէլիմ քի , շայիրտէրտէն՝ ճա-
գիգաթ պիր տաղը տէվիրիպ
տէնիզէ աթմագտան չօ՛գ զիյա-
տէ կի՛ւճ պիր շէյ էթմէյէ
մաղլուպ օլունտու : Եւ յեր
Քրիստոս Եֆէնտիմիզ օնլար-
տան՝ պունո՛ւ էթմէյէ մաղլուպ
էյլէսէ՛ իտի , օնլար օնուն ա-
տընտա վէ օնուն գուվվէթի իլէ
էմէքսիզ զաճմէթսիզ պիր սա-
նիյէ իչինտէ էտէ պիլիլէր իտի :
Եւ քին օնլարտան՝ պունտան
նիճայէթսիզ զիյատէ պէջիւք
շէյլէր էթմէյէ մաղլուպ օլուն-
տու : () Նլար ագչէսիզ փուլ-
տու՝ տիւննալի գուվվէթսիզ՝
վէ ա՛սքէրսիզ վէ նուֆուզուզ
չըրըպ՝ Քրիստոսուն կէրչէքի-
յինէ՝ գարշը օլան գուտրէթյու
հէօթիւմտարլարըն վէ գուվվէթ-
լէրին ճիւմէսինին գարշըսընա
ճէնկէ՛ տիզիլմէլի տիրէր . օնլար՝
վա՛զըն տիվանէլիյի իլէ պիւթիւն
փուլթիէրէսթիլի տէյիլ սալթ
տիւննանըն իչինտէն՝ իլա ին-
սանլարըն եիւրէքլէքի՝ տէրու-

նինտէն տալի քէօքտէն սէօքմէլի
տիրլէր . օնլար կէօք ալթընտա՝
պուլունան հէր պիր միլէթին
հէյքէլէրինին վէ մէզպաճլարը-
նըն ճիւմէսինի երգմալը՝ տըր-
լար , վէ հէի օնլարտա ի՛պատէթ
էտէնլէրին ճիւմէսինի հիւսնիւ
րիզալէրի իլէ կէթիրիպ՝ սաղ
վէ հազգ Լլաճա ի՛պատէթ
էթտիրմէլիտիրլէր : Պու՛ զայէթ
կի՛ւճ պիր շէյ իտի : Տիւննայը
եարաթմագ՝ գօլայ՝ պիր շէյ
իտի . պու՛ սալթ պիր սէօ՛ղ իլէ
օլտու : () Նու ֆիտա ու խէլա՛ս
էթմէք՝ փէք կիւճ իտի . պու՛
պիր հաֆթնըն՝ պիր ալըն՝ պիր
սէնէնին իչի տէյիլ իտի : Պու՛
Լլաճըն Օղլունուն չօգ սէնէ-
լիք էմէք ու կիլէթլէր՝ վէ խաչ
իւզէրինտէ պիր իսքէնճէլի էօ-
լիւմ սարֆ էթմէսի՝ իլէ հու-
տուլէ կէլտի : Պո՛ւնճիլէյին
շայիրտէրէ՝ տալի պիր տաղը
տէնիզէ տէվիրմէսի գօլայ՝ իտի .
լաքին շէյդանըն պիր եէսիրինի
կէթիրիպ Լլա՛ճ էվատըն էթմէ-
սի՝ վէ պախուստու պիւթիւն
միլէթլէր կէրիյէ Լլաճա՝ չէ-
վիրմէսի կի՛ւճ իտի : Եւ քին
օնլար՝ ճիւմէ կիւճլիւքլէրտէն
իւսթիւն գալգմալը տըրլար , վէ
պէջիւք հէ՛մ աճալըպ շէյլէր
իճրա էթմէյէ հազըր օլմալը
տըրլար : Եֆէն . Եւ 12 :

21 . Պու՛ ճինս ճինս
եարամաղ րուճլար վար , վէ
պա՛ղըլարըն ախէրլէրինտէն տա-
ճա գուվվէթլի վէ եարամաղ
տըրլար : () Նլարըն պիրինէ
Իչիզգեբուզ՝ շէյդան՝ իպլիս՝

մաղ, իլլա տուա՝ վէ օրո՛ւճ իլէ :

22 Վէ օնլար Վալիլեատա տօլաշը՛րքէն, Յիսուս օնլաւ տէտօրի . Լտէմին Օղլու՛

էսքի երլան՝ աժտերհա՝ վէ պիւ- թիւն տիւնեանն ալտատըճըսը տէնիր . վէ կէօրիւնիւրքի , պու պագիլէրին ճիւմէսիսին դուլա- դուգու ետիօտ պաշը՛ տրր : Պապ ժք . 24 վէ 45 շէրհէրինէ պագ : ին . 41 : Սարի . 7 . 22 : Յայ . ժք . 9 : Ի . 2 : Պու չօճուգու դութմուշ օլան էն գուվէթիլ վէ էն ֆէնասընն պիրի իտի . օնու չօգտան պէրու դութմուշ իտի , վէ օնու պրա՛սմանղա մէ- իրամ էյլէտի : — Տաա՝ վէ օ- բուճ : Պունճիլէյին հիպէթ- լու հալտէ պուլունան ճիննը- լէրտէն պէօյլէ ինատաճը ճիննլէրի չըգարմաղա՝ էն եիւճէ տէրէճէ իման իգթիզալը իտի : Լաքին պու միսիլիւ իման եէմէքտէն վէ իչմէքտէն՝ ֆօտուլ եազըճըլալ իլէ միւճատէլէ էթմէքտէն՝ վէ տիւն- եապի ատէմլէր իլէ գէվգ ու սե- ֆա էթմէյիլէ կէլմէգ . իլլա թէնհատէ չէքիլիպ թէֆէքքիւր էթմէք՝ օրուճ դութմագ՝ վէ չօգ իպատէթ էթմէք իլէ հա- չօր օլուր , վէ սա՛ղ սագլանըր : Եղիա՝ օլ տուլ գարընըն օղլու- նու տիրիլթտիյի վագըթ՝ պո՛ւն- ճիլէյին տուա՝ էլլէտի : 7 թապ . 6 . 19—21 : Եղիա օրուճ դութմատը . զիրա օնուն պիւթիւն էօմիլիւ օրուճտան վէ քէնտի նէֆսինի ինքեալ էթմէք- տէն իպարէթ պիր էօմիւր իտի . վէ օնուն հէր կիւնքի թէֆէք- քիւրիւ՝ տէյիլ տիւնեապի իլլա սէմապի շէյլէ՛ր իւզէրինէ իտի ,

առէմլէ՛ր էլինէ թէսլիմ՝ օ- լունաճագ .

23 Վէ օնու էօլտիւրէ- ճէքլէր , վէ իւչիւնճիւ կիւն- տէ գալաճա՛գ տըր . իմտի

վէ կիւնտէն կիւնէ Լաքաբըն սէրայրնտա գէվգ ու սէֆա էթ- մէքտէ տէյիլ իտի , իլլա օլ ֆագըր տուլ գարը իլէ պիր ա- վուճ ուն վէ աղաճըգ գէթուռն եաղը իլէ կէչիւնիւր իտի : Օ՝ Ղանիլէ կիպի սարայտա սաքին օլարագ՝ տայիմա տիւնեապի ա- տէմլէրիլէ գօնուշապ՝ քէնտի ա՛գլը տէվէթիւն ա՛ղիմ մաս- լահաթլարը իլէ մէշղուլ օլ- մուշ օլսայրալ , օնուն իմանը- նըն գապիլէնմէտի իչիւն օրուճ՝ Ղանիլէ՛ իգթիզալը օլտուգու գատար՝ օնա՝ տա իգթիզալը օլուր իտի : Ղան . թ . 3 : Տիւնեա իլէ գօնուշմագ՝ իմանը- մըզը զայի՛ֆ էտէր . Լալահ ի- լէ գօնուշմագ՝ օնու գապիլէ- տիր :

22 թապի՛ օլունաճագ :

Պապ . 7 . 4 շէրհինէ պագ :

23. Օնու էօլտիւրէ- ճէքլէր : Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ շայրտ- լէրինէ պունու սէօյլէմէյէ էվ- վէլտէն պաշլամըշ իտի , լաքին օնլար օնու անկալա՛մաղարըտը , վէ պէօյլէ պիր շէյի իշիթմէյէ տայան՝մաղարըտը , վէ Պետ- րոս օնա՝ ագլընտան պէօյլէ շէյլէր կէչիւտիլի իչիւն թապիլիւր էյլէտի : Պապ ժք . 21 , 22 շէրհինէ՛ պագ : Պու շէյի՛ Յի- սուս Լաֆէնտիմիզ պուրատա եի- նէ թէքլարալտը , վէ Սարկու- սուն թահրիր էյլէտիլինէ կէօրէ (թ . 30) պու իուսուստա օնլարա թալիմ վէրտի : Լաքին Սար-

օնլար ղայեթլէ գասավեթ-
լէնտիլէր :

24 Վէ օնլար կափառ-
նայումա կելինճէ, տիրհեմ
իբիլքէրինի ալանլար Պետ-

կոս պիզէ խապեր վերի՛յօր քի
(թ. 31), օնլար տահա անկա-
մայօրլար իտի, վէ պունտան պիր
գա՛չ կիւն էվլէլ տաղըն իւզէ-
րինտէ Ս՝ ովսէս իլէ Եղիայը պո-
խուսուտա միւզաքէրէ էտէրքէն
իշիտէն օլ իւչ շայիրտէր պիլէ
անկա՛մայօրլար իտի : Իւչիւն-
ճիւ խանէնին շէրհինէ՛ պագ :
— (Ն)լար ղայեթլէ գասավեթ-
լէնտիլէր : (Ն)ուն ֆիլվագի՛
էօլէճէք օլտուզունու օնլարա ի-
նանտըրմասը միւմքիւնսիւզ իտի
իսէտէ, շո՛ւգատարընը անկա-
տըլա՛ր քի՛ ղայեթ գօրգուլու
վէ Տիյպէթու պիր շէյ վուգու՛
պուլաճաղըտը : Յովհ. ԺԴ. 6 :

24 . կափառնայում : Պապ
Դ. 13 շէրհինէ պագ : — Տերհե՛
իշիլէլէրինի : Պու վերկի՛ շո-
մա տէվլէթի իշիւն շոմալը
վերկի ճէմ՛ էտիճիլէրէ տէյիլ
իլա Տէյքէլին ումուրու իշիւն՛
մէսէլա օտուն՛ հաղ՛ ուն՛ թուզ՛
քիւնիւք՛ գուզուլար՛ վէ Տէր
կիւնքի գուրպանլար՛ վէ պունուն
կիպի նէչէ նէչէ ախէր շէյլէր
սաթուն ալընրպ՛ սարֆ օլուն.
մագ իշիւն՛ Եհնուտի՛ վերկի
ճէմ՛ էտիճիլէրէ թէսլիմ՛ օլու-
նուրուտու : Կէնմեանըն վագ-
թընտա պու՛ պիր մըսգալըն իւչ
փայընըն պիր փայը իտի (Ժ. 32,
33), լաքին ալընտա՛ եարլմ՛
մըսգալ՛ եախօտ ալթը ղուրուշ
գատար իտի, վէ սայրլան քիմ-
սէլէրտէն վերիլերիտի : Եւնչ Լ.
13 : ԴԴ. 26 : Հոմսէփոս պիզէ

րոսա կէտիլէր, վէ տէտի-
լէր . Խօճանըղ տիրհեմ
իբիլքէրինի էօտէմհ՛զմի :

25 (՝) Պէլն տէտի . վէ
օ՛ էվլէ կիրտիքտէ, Հիսուս

խապեր վերիւր քի . օնուն զէ-
մանընտա՛ իյիրմի եաշընտան եօ-
գարը օլանլարըն ճիւմէսինտէն
վերիլիւր իտի : — Խօճանըղ պի-
հէ՛ իշիլէլէրինի էօտէմհ՛զմի . Ի-
թիմալ տըր քի, օնլար՛ զանն
էթտիլէր քի՛ Տէյքէլին խըզմէթի՛
մասարուփու իշիւն Խֆէնտիմիզ
Տի՛չ պիր շէյ վէրմէյէճէք տիր .
չիւն քի օ՛ հալա օնտա իճրա
օլունան միւնասիպէթսիզլիլէր
վէ ֆէսատլէրէ շէտիտ ինֆաա՛լի-
նի պէյան էյլէմիշ իտի : Յովհ.
Խ. 14—16 : Լաքին օ՛ էյէր
պու վերկի իի էտա էթմէյէ իմ-
թինա՛ էյլէյէյտի, օնլար օնու
Տէյքէլին՛ Ս՝ ովսէսին՛ վէ ճիւմէ
նօմօսուն տիւշմէնի թագրիր է-
տէճէքլէր իտի :

25 . Պէլն : Պետրոսուն իշ-
պու հաղըր ճէվապընտան աշի-
քնա՛ր օլույօր քի, Վրիստոս
Խֆէնտիմիզ տայիմա Տէր քէսէ
վաճիպ օլանը էտա՛ էտէր իտի .
վերկի վաճիպ օլանա վերկիյի .
խարաճ վաճիպ օլանա խարաճը
էտա՛ էտէր իտի : (՝) Նօմօս
ալթընտա օլտու (Պապ. Դ. 4).
Տէմ տէ ճիւմէլէ սատագաթը
թէքթի՛լ էյլէտի : Պապ Դ.
15 շէրհինէ պագ : Իմտի Տի՛չ
պիր Վրիսթիան քէնտինի խա-
րաճ ու վերկիտէն՛ վէ մէմլէքէ-
թին գայիմ օլան Տէօքիւմտար-
լէրինէ ի՛զգէթ ու րաղպէթ էթ-
մէքտէն ազատ զանն էթմէսին :
Պապ Խր. 21 : Հոմիլ. ԺԴ.
6, 7 : Լալաճըն էվաալարը՛

օնուն էօնինի՛ւ ալըպ տէտի .
 Լա՛ Սիմօն՝ րէյին նէ՛ տիր .
 եհրին փատիշա՛հարը խարա-
 ճը եախօտ վէրկիյի քիմտէ՛ն
 ալըրլար՝ օղուլարընտա՛ն
 մը եօխսա եապանճըլարտա՛ն
 մը :

պուրունտուգլարը մէմէքէթին
 հէփ՝ նօ՛մօս ու գանունլէրինի՛
 պու նօմօպար քէնտիլէրինտէն
 կիւնաճ օլան պիր շէյի մաղլուպ
 էթմէտիքճէ՛ սագլամաղա պօրճ-
 լու տուլլար : — () Ետու օնուն
 էօնինի՛ւ ուլըպ : () Խուս Լ-
 ֆէնտիմիզ օնտան եվմէ՛լ սէօյլէ-
 տի , վէ պոււնտան պէօղէ՛ է-
 յերչի քէնտիսի Պետրոսուն վէր-
 կի ճէմ՝ էտէնլէր իլէ սէօյլէշտի-
 յինտէ պերապերլէրինճէ տէյիլ
 իտի իսէ տէ , օրատա հէփ սէօյ-
 լենէնի պիլիւր իտիյինէ պիր իս-
 պա՛թ վէրտի : — () Դո-լարըն-
 տա՛ն իւ : Պիր փատիշա՛ քէն-
 տինէ մա՛լ էտինմէք իշիւն քէնտի
 ֆամիլեաքնտան՝ քէնտի օղուլ-
 արընտան վէ գըղարընտան հիշ
 խարաճ եա վէրկի ալըրմը :

26. Եապանճըլարտա՛ն : Փա-
 տիշա՛հար թէքլիֆ ու վէրկիյի՛
 քէնտի եվապարընտան տէյիլ՝
 իլա քէնտի ֆամիլեալարընտան
 օլմայան քիմտէլէրտէն ալըրլար :
 — Լօյլէ էսէ՛ օղուլար պա՛ր
 պուլար : Եհրգի փատիշա՛
 արըն եվապարը՛ տպիմա հէր
 կէօնա թէքլիֆ ու վէրկիտէն
 մուա՛ֆ տրըլար . վէ օնլարտան
 մա՛տա՛ իէք ազ պա՛ղը ախէր
 քիմտէլէր տախի՛ քէնտիլէրինէ
 մախտուսէն վէրիլմիշ պերաթ-
 լէր իլէ մուա՛ֆ տրը : ա թափ-
 քէ . 25 : Լօֆէնտիմիզին սէօզ-

26 Պետրոս օնա տէտի .
 Լապանճըլարտան . Եխուս
 օնա տէտի . Լօյլէ իսէ՛ օ-
 ղուլար ազա՛տտրըլար :

27 Լմմա օնլարա թէօքէզ
 գօ՛մայալըմ տէյիլ՝ տէնիզէ
 կիտիպ վօ՛լդա աթ , վէ իլք

լէրինին մա՛նապ պու տուրքի ,
 փատիշա՛հար քէնտի եվապար-
 րընտան վէրկի ալմաղար , պէ-
 նիմ Փէտէրի ա՛ղիզիմ պիր
 փատիշա՛հի ա՛ղիմ տիր , վէ պու
 վէրկի՛ մախտուսէն օնուն էվինին
 խըզմէթի մասարուֆո՛ւ իշիւն
 ալընըր , իմտի պէն՝ պու փա-
 տիշա՛հըն մուհապպէթլու () ղու՛-
 իքէն՝ նիշիւն պէնտէն վէրկի
 մաղլուպ օլունտուն :

27. () Ետու Եէօքէզ գօ՛մ-
 ալըմ ա՛ղիլ : Իշպու վէրկիյի՛
 ճէմ՝ էտէն քիմտէլէր՝ պիլթիւն
 տիւննանըն ո՛ւմումի ա՛տէթինէ՛
 կէօրէ էյերչի պէնտէն վէրկի՛
 մաղլուպ էթմէյէ հագգլէրի եօ՛ղ
 իսէ տէ , օնլար պէնի պիլմէզէր ,
 վէ պոււնուն իշիւն օնու էտա
 էթմէսի խայըրը տըր , օլմայա
 օնլարա ֆուրսաթ վէրէլիմ՝ քի
 տէսիլէր քի՛ պիզ հէյքէլի՛ վէ
 թա՛յին օլմուշ գուրպանլարը
 թա՛հիւր էտերիզ , վէ իգթիզա-
 սըզ եէրտէ քէնտիմիզէ խուսու-
 մէ՛թ ույանտըրալըմ : — Տէնիզէ
 իտիպ : Պափառնայու՛մ շէհրի՛
 Պալիլեա տէնիզիլին քէնարըն-
 տա պինա օլունմուշուտու , վէ
 Պետրոս պալըգճը՛ իտի : — Պա-
 լըզ գալար : Լօֆէնտիմիզ ղա-
 յէթ ֆուգարա օլուպ՝ պու վէր-
 կիյի վէրմէյէ ագճէսի եօ՛ղու-
 տու . լաքին պու ագճէյի պիր
 մէլէյին էլիտէն ալաճաղընա՛

չբգան պալըղը գալտըր , վէ
օնուռն աղղընը աչընճա , պիր

տէօրթիւք պուլաճադսն
օնու ալըպ' օնլարա պէնիմ

օնու պիր պալըղըն աղղընտան
ալտըր : Տէնիգին հէի պալըղա-
րը՝ հալանըն գուշարը՝ վէ եէրին
հայվանլարը օնո՛ւն տուր :
Նանդ . ան . 28 : ան թագ . Ժէ .
4 : Սաղ . Ե . 6—8 : Հոն .
ան . 17 : Դ . 10 : Եբր . Դ . 7 ,
8 : Եէր վէ օնուռն տօլուլուղու
օնո՛ւն տուր (Սաղ . իր . 1) , վէ
ճիւմլէսի օնուռն խրղմէթինէ՝
գուլանըլմալը տըր : Պիղ քէն-
տիմիղ՝ օնուռն խրղմէթինէ՝ վագֆ
օլունմալը իղ , վէ հէր պիր ի-
շիմիղ վէ էշդալիմիղ իլէ օնա՝
խրղմէթ էթմէլիյիլ : — Պիլ
Կէօրթիւք : Եանի քէնտինէ
իղթիլալ էտէն ագչէնին սալթ
իբի գալթը : — Պէնիլ իլէն վէ
«էնին իլէն վէր : Պէյլէճէ
Պետրոսո՛ւն տախի քէնտի վէր-
կիսինի վէրէճէք ագչէսի՝ օլտու :
Վէ օ՛ էյէր Վրիստոսուն վէր-
կիսինի էտա էթտիթտէն սօնկրա ,
գալանըն պիր միգատարընը եա-
խօտ հէփիսինի ճէպինէ գօյուպ՝
օնուռն իլէ քէնտինէ եէմիշ եա
շարապ եա թիւթիւն սալթըն
ալմաղա խարճ էտէյիտի , նէ՛
գատար խապիս պիր ա՛մէլ օլուր-
ուտու : Վէ էյէր օ՛ տէօրթի-
ւիյիւն պիւթիւնիւնիւ պո՛ւ
մինվալ իւղըն խարճ էթմիշ օլա-
յըտը , նէ՛ գատար տաճա՝ զի-
յատէ խապիս պիր ա՛մէլ օլուր
իտի : Վէ պու ճիւմլէ իլէ՛
նէ՛ գատար չօգ քիմէլէր պու-
լունուր քի , Վրիստոսուն՝
օնլարըն էլէրինէ վէրտիյի հէփ
ագչէյի պո՛ւ մինվալ իւղըն
խարճ էտէրլէր :

Պիղէ մա՛լիւմ օլտուղո՛ւ գա-
տար՝ քէնտի իհթիաճընը տէֆի

էթմէք իչիւն Լֆէնտիմիգին իշ-
լէտիյի եալընըլ միւ՛ճիղաթ
պո՛ւ խտի (Պապ . Դ . 4 շէրհինէ
պագ) . վէ պո՛ւ տախի քէնտի
իհթիաճընը տէֆի՝ էթմէք իչիւն
օգատար տէյիլ՝ իլա տաճա զի-
յատէ՛ տին խրղմէթիլէրինին մաս-
րաֆընա եարտըմ՝ էթմէք՝ վէ
քէնտի ճէլալինին աշիքեար օլ-
մասը իչիւն իճրա օլունմուշ խտի :
Իշպու միւ՛ճիղաթ իլէ օ՛ խտիա՝
էթտիյինի՝ եա՛նի (ձաա՛լէանըն
(Ղու օլտուղունու՝ վէ վէրկիյի
էտա էթմէյէ պօրճու օլմատը-
ղընը աշիքեարէ պէյան էյլէտի-
զիրա պո՛ւ միւ՛ճիղաթա հէր՝ նէ
երիւղտէն նաղար օլունո՛ւրսա ,
հիսուտէն ալաճանի սիփաթ-
լէրէ մալիք օլտուղունա պիր
խապաթ խտի : Պու ագչէյի
պալըղըն աղղընա քէնտի էլիմի
գօմուշուտու : Լօյլէ իսէ՛ ալ-
լաճանի պիր էլ օլմալը խտի :
(Նու՛ քէնտի գուտրէթիմի եա-
րալթտը : Լօյլէ իսէ՛ օ՛ ճիւմլէյէ
գատիր պիր գուտրէթ օլմալը ի-
տի : (Նուռն օրատա օլտուղու-
նու կէօղլիմիւ կէօրտիւ : Լօյլէ
իսէ՛ օ՛ կէօղ՝ հէր շէյի կէօրէն
կէօղ օլմալը խտի : (Ն՛ տէնիլ-
տէ գա՛չ պալըգ պուլունտուղու-
նու՝ վօլապը իլք օնլարտան հա՛ն-
կըսը նուտաճաղընը՝ ագչէնին
հանկը պալըղըն աղղընտա օլ-
տուղունու՝ օ՛ նէ՛ ճիւն պալըգ
խտիյինի՝ գըլըյա նէ՛ գատար
եաղըն պուլունտուղունու՝ վէ օ-
նուռն աղղընտա օլան ագչէ գը-
դասը գաչըլգ օլտուղունու պի-
լիր խտի . վէ պուռնուն ճիւմլէսի՝
օնուռն ալաճանի պիր Օաթ օլ-
տուղունա խապաթ տէյիլիմի :

իչին վէ սէնին իչին վէր :

ՊԼՊ 18 :

1 ՕԼ սաա' թտա' շա-

Պուռուն ճիւղէսին պիլէն
() աթ' պիլիմ հէր պիւր հալի-
միլի իհթիաճըմը վէ կիւնաճ-
լարմը վիլի' օլմալը տըր :
() պիլիմ էլիմիգէ կէլէն ագ-
չէնին հէր պիւր գըղա'սընը կէ-
օրիւր, վէ օրայա նա'սըլ կէլտի-
յինի' վէ պիլ օնու նա'սըլ
խարճ էթտիյիմիլի պիլիւր : Լ-
յէր օրայա պիւր հագգ դարիպ
իլէ կէլիւր իսէ , օնուն էյլիքքեա-
նի էլի իլէ կէլտիյինի իգրար
էտիպ' միւլէլէքքիւր օլմալըյըլ
վէ օնու' օնուն ճէլալ ու շանընա'
խարճ էթմէլիյիլ : Հէր քիմ'
քի' տին խուսուսլարընա քէնտի-
նէ հագգ իւզընէ իսապէթ էտէն
հիսսէսինի վէրմէյէ իմ'թինա'
էտէրսէ , օլ քիմնէ հիւ պիւր
վէճհ իլէ ապա Վրիստոսա պէնկ-
զէմէլ :

1. ՕԼ սաա' թտա' () պիւր
Լէնտարանիչէրտէն էօյրէնիլիլ
քի , պու " սաա' թ " եախօտ զէ-
ման' Վրիստոս լափէնտիլիլ
շայիրտէրինէ քէնտիլին չէքէճէք
օլտուղու իսքէնճէլէրի վէ էօլիւ-
միւնիւ սէօյլէտիքտէն սօնկրա
տէր ա'գապ իտի : Սալ . թ .
32 : Վալ . թ . 46 : Պուռ-
տան սօնկրա իքի' քէրրէ տաճա'
իչպու գասալէթ ու էլէմ կէլի-
րէն մատտէ իլէ պէրապէր' պու
սօրո'ւշ տա սիւալ օլտուտու :
Պապ ի . 19—21 : Վալ . իք .
22—24 : — Պէօյլէս իլիլ :
Սարկոս վէ Վուկասըն վէրտիյի
նազիլէթտէն կէօրիւնիւր քի ,

յիրալէր Յիսուսուն եանընա
կէլիպ տէտիլէր . Լապա'
կէօքլէրին փատիշաճըլընտա
պէյիւք քիմ' տիլ :

Վրիստոս լափէնտիլիլ իպլիտա
շայիրտէլ ինէ եօլեա նէ իւզէ-
րինէ միւճատէլէ էթտիլէրինի
սիւալ էյլէմիշ իտի , վէ օնլար'
մատտէյի անկլալթմաղա գօրգ-
մաղըլա , եախօտ ու լմանմաղըլա ,
պ'ր զէման սիւքիւլէ գալիլէլար
էտի : Լաքին օնլար' օնուն օն-
լարըն ֆիքրէրինի պիլտիյինի
անկլամալարը իլէ , օնա ալըգ-
տան ալըղա սօրտուլար քի . քէն-
տինին իհտաս էտէճէք օլտուղու
փատիշաճըլտա պէօյիւք քիմ'
օլաճագ տըր : Վրիստոս լա-
փէնտիլիլ իսաճ խուսուսուստա
սէօյլէմիշ իտի . Լաքին օնլարըն
ա'գլը ֆիքրի' սալթ թաճ ու
թախթտա' իտի : () օնլարա
սիլթէմէլէր վէ իսքէնճէլէր խու-
սուսուստա սէօյլէմիշ իտի , Լա-
քին օնլարըն ա'գլը ֆիքրի' ար-
տըսըլա կէլէճէք օլան սալթ շան
ու ի'գլէթտէ իտի . վէ պուռուն
քէնտիլէրինէ' էն պէօյիւք ման-
սուպլարը էլէ կէլիլիլէք իչին
պիւր միւնասիպ ֆուրսալթ սա-
լարլարտը : Պետրոս' անախ-
թարլարը ալմըշ օլտուղունտան
սատըր ա'ղաճ օլմաղա' վէ ինու-
ղա հալէա քէնէ էլինաէ օլտու-
ղունտան մալիյէ փաշասը օլմաղա
իւմիտ էտէ պիլիլիտի . Սիմոն վէ
ինուղա վէ քիւչիւք ինկրոս
Վրիստոսուն խըսըլարը վէ
պուռտան պէօյլէ փատիշաճըն
ագրապասընտան պէյլէր օլ-
տուղլարը իչին' անէրլէրին
ճիւղէսինտէն իլէրի սայըլմաղա
մէմիւլ էտէ պիլիլէրիտի : ինու-

2 Վէ Յիսուս պիր չօճուզ չաղըրըպ՝ օնու օնլարըն օր-

հաննէս՝ փատիշահըն մախսուսէն սէւկիւլիւսիւ օլմաղըլա, մասլահաթըն գապիաթընտան՝ մէմիւլէտէ պիլիբիտի քի, մանսուպարըն էն ալէասը քէնտինէ՝ վէրիլէճէք տիր . Տակորոս տայիմա Յովհաննէստէն իլէրի զիքը օլունտուղունտան՝ վէ օնա հէմ գարընտաղընա պագան պիր էյի՝ վալիտէյէ մալիք օլտուղունտան՝ պիր էյի մանսուպ ումա պիլիբիտի . Սատթէոս ապընտան կէօմիւլէքիւ օլուպ՝ պունուն իշիւն իշ պիլիք վէ մասլահաթտան անկլար օլտուղու իշիւն՝ պէջիւք մասլահաթլար իւղէրինէ նասպ օլունմասընը մէմիւլէտէ պիլիբիտի . Մնգրէաս հէփիսինտէն էվլէլ չաղըրըլըղը իշիւն՝ ումա պիլիք իտի քի, իպլիտա մանսուպա՝ կէչմէնին հագգը քէնտինէ՝ մախսուս օլունն . վէ պագիլէրին հէր պիրի՝ շիւպհէսիլ քէնտինէ մախսուս պիր հագգ իտտիասընը թագտիմ էթմիշ օլա պիլիքըն իտի : 17-վաչ . Սեսիանըն փատիշահըղը հագգընտա շայիրալէրին փարիսեցիլէրտէն էջրէնմիշ նէ՝ գատար պաղըլ վէ գապա ճիսմանի խիւլեալարը վարըր : Պապի . 20, 21 շէրհինէ պագ :

Պուրատա իշարէթ օլունա պիլիք քի, (1) Էյէր Քրիստոս Էֆէնտիմիզին՝ Պետրոսու Քիւլիւսին իւղէրինէ պիր վէճհիլէ պաշ տիքմէյէ մերամը օլալարը, պունու՝ միւճատէլէ կէօթիւրմէզ պիր վէճհիլէ թագրիք էտիպ՝ պու խուսուսա շիւպհէտէն խարիճ պիր գարար վէրմէսինին վագթը շիմտի իտի : Պապ Ժ. 18 շէր-

հինէ՝ պագ : (2) Քրիստոս Էֆէնտիմիզ՝ իւլթիւն օլմաք պապընտա էթտիյիմիզ հէփ միւճատէլէրի՝ վէ տիւնեալի պէօյիւքիւք խուսուսունտա եիւլէքըրիմիզին հէփ տիվանէճէ արզուլէրինի պիլիք : (3) ()ն իքի շայիրալէրին արասընտա սալթ պու պէշիւքիւք խուսուսունտան զայրի պաշա մատտէ իւղէրինէ միւճատէլէ օլտուղունմա՝ իւլմիւլմիւլ տէյիլիք : Պու՝ տիւնեանըն բուհու տուր : Տիւնեա պունտան տօլը՛ տուր, վէ Քրիստոսուն Քիլիսէսի իշիւն զալիպ կէլտիյի զէման, օնու շէյրանըն սինակիւնա՝ չէվիլիք : շէր պիր Պիտտիւփէս՝ Քիլիսէյէ պիր պէջիւք լա՛նէթ տիր : Գ Յիւլ . 9 :

2 . Պիւլ չօճուգ չաղըրըպ : Փէյղամպըլըն չօգ քէրլէ՝ խաղա անկլաթմաղա՝ մերամ էթտիքըրինի նիշանլար իլէ պէյան էտէրլէրիտի . վէ Էֆէնտիմիզ տախի պուրատա օ՛ ուսուլի գուլանտը : Պու՝ պիր շէյի ա՛ղլա թէսիր էթտիլէճէք զալէթ գուվլէթլի պիր ուսուլ իտի, վէ շայիրալէր իշիթտիքլէրի շէյի պիր տահա ունուլթմաղա գատիր օլմաղըլա իտի : ()նլար՝ հէր կիթտիքլէրի հէրտէ չօճուգլար կէօրէճէքըրիտի . վէ պիր քիւլիւք չօճուգ հէր նէրէտէ կէօրիւլէր իտի իսէ, Քրիստոս Էֆէնտիմիզին պու զայէթ մուհիմ էօյիլթ ու տէրալէրինի խաղըրըրնա՝ կէթիրէճէքըրիտի : Սէ ճիւլմիլ տախի օնլարը հէման պու վէճհիլէ տալիմա խաղըրըրըա կէթիրէլիմ :

Թասընտա տուրտուրտու .

3 Վէ տէտի . կերչէք տերիմ սիզէ , էյէր տէօնիւպ չօծուգլար կիպի օլմա՛ղսա .

3 . կերչէ՛ր Կերի՛ն Կիզէ : Պապ Ե . 18 շէրհինէ պագ : Պու սիզէ սեօյէյէճէյիմ շէյ՝ զպէթ կէրչէք վէ իգթիպալ տըր : Պէն քի՛ սալթ տէյիլ կերչէքիյի սեօյէյէյէյէյիսթէրիմ , իլա կերչէքիյիս քէնտիսի տախի պէն իմ , պէն քի՛ “ Լ՛մին՝ կերչէք շահիտ իմ ” , պէն քի՛ կէօքտէն կէլտիմ վէ օրատա կիրմէյէ քիմ՝ գապուլ օլունաճաղընթ թէքմիլէն էյի պիլիլիմ , պէն քի՛ կէօքէր Կատիշաչըղընթ անաթիթարալընթ գուլթարմ , վէ նէ ախլէագտէ քիմէլէրի օրայա կիրմէյէ պրաղաճաղըմթ եա պրագմայաճաղըմթ պիլիլիմ , պէն “ տերիմ սիզէ ” — Էյէր Կէօնիւ : Եա՛նի , էյէր տէօնիւ՛ ձէ՛զտէնիզ : Ե՛յիտիտէրին տիւշիւտիւքէրի վէ ումուգլարը շէյէր տօղու տէյիլ իտիլէր , վէ Վրիստոսուն փատիշաչըղընթ դապիաթընա հիւ պիր վէճէյիլ մուվաֆըգ տէյիլ իտիլէր . վէ օլ խուսուս իւզէրինէ քէնտիլէրին հէփ ֆիքիլէրի տէյիլմէլի տիրլէր : () Նլար՝ հէփ օլ եիւքսէք վէ պէօյիւքիւյէ պագան ֆիքիլէրտէն տէօնիլի՛ վէ մանսուպ ու մէսնէտէ վէ գուվվէթ ու հէօքիւմէթ մալիք օլմագ արգուլարընթ ճիւլիլէսինի պիրտէն էպէտէն թէրք էթմէլի տիրլէր , եօղիսէ օնլար՝ օնուն փատիշաչըղընտա էն պէօյիւք օլմասը շէօյէ՛ տուրտուն՝ օրայա ապլա կիրմէյէճէքէր , Թախօտ օնտա ապլա պիր հիսսէլէրի օլա՛ :

Նըզ , կէօքէրին փատիշահչըղընա ապլա կի՛րմէյէճէքսինիզ :

4 Իմտի հէր քիմ՝ քէնտիլի

մայաճագ տըր : — Զօճուգլար կէլթ օլա՛ղսանը : Վրիւշիւք չօծուգլար՝ օլ տերէճէ էօրէնմէյէ մայի՛լ տիրլէր քի , օնլարն պու ախլէագը զարպի մէսէլ օլմուշտուր . հէմ՝ օնլար սատէտիլ՝ միւղի՛ւ՝ հիլէ վէ քէօթիւլիւք էթմէք խըրսընտան արի՛ աթալարն սեօյէտիյինէ ինանմաղա հաղըր՝ ա՛լէմէ կէօրիւնէճէք մէսնէտ ու հէօքիւմէթ մալիք օլմաղա պիր չօգ ըաղպէթ էթմէզ՝ վէ պէօյիւտիւքէրի զէմանէ՛օմր ու հարաքէթլէրինտէ իզհար օլունան հէփ օլ խըրս վէ մաղըուրուգտան ազա՛տ տըրլար : Պիր քիւշիւք չօծուղուն պաշընա պիր թա՛ճ գօ . վէ օ՛ օնու պաշընտան ալըպ՝ օլունաճագ միսիլիւ թօփ կիպի եէրին իւզէրինէ՛ եուվարայաճագ : Վրիստոսուն շայիտէրի պէօյէ՛ օլմալը տըրլար : Սալ . ճիւ . 1 , 2 : Զալ . Ժ . 10 : Գիլիւ . Ժ . 3 : Զալ . Ժ . 1 , 2 : Ե . 5 : — կէօքէրին փատիշաչըղընտա կէլթէճէպիլիլի : Զէփ պէօյէ հէօքիւմէթ արայանլար վէ պէօյիւքիւք սէվէնլէրին իւզէրինէ գափուլու գափայան Վրիստոս քէնտիսի տիր , վէ օնուն գափատըղընթ քիմ՝ աչա պիլիլի : Զայա . Ժ . 7 : Էյէր պու մաղըուրուգ ըուհունու պի՛զ էօլտիւրմէ՛զսէք , օ՛ պիլիլի էօլտիւրէճէք տիր :

4 . Վրէնտիլի . . . ալըպալարալ : Պապ իլ . 12 : Վալ . Ժ . 11 : Եալ . Ժ . 15 : Վրէն .

պուլ չօճուգ կիպի ալշագլա-
տըրսա , կէօքէրին փատի-
շահլըղնտա պէօյիւք օ'
տուր :

տիմիզի ալշագլաթմագ՝ քէնտի-
միզէ Վլաշըն պիպէ նազար գը-
տըղը ի՛թիպարտէ՝ նազար էթ-
մէք տիր : Պու՝ քէնտիմիզի
սահիճան օլտուղումուգ տէրէ-
ճէտէն էտնա սայմագ տէյիլ՝
իլա Ֆիլվագի՝ օլտուղումուգ
րութպէտէ սայմագ տըր :
— Պէօյիւք օ՛ Կուս : Պէօյիւ
պիր քիմնէ՝ Վրիսթիանլըղն
սահիճ րուճուեն մալիք տիր :
Պուլնճիլէյին պիր առէմ՝ ճիւմ
լէտէն զիյատէ՝ Վրիստոսա՝ պէնկ-
զէր՝ վէ օնա պիր դարզի մախ-
տուս իլէ գըյմէթլի տիր : Պապ
Դ . 26—28 : Սարլ . Ժ .
43—45 : Սարլ . Թ . 48 :
Յիս . Դ . 6 :

5. Պէօյիւք պիր չօճուգ : Պու՝
իքինճի խանէտէ զիր օլունան
չօճուգ իչիւն սէօյլէնմիշ օլա
պիլիր . լաքին չօգ տահա՝ զիյատէ
միւնափպէթ իլէ՝ թէպտիլ օլուպ
պիր քիւչիւք չօճուգ կիպի օլ-
մուշ քիմնէ անկաշղա պիլիր :
— Պէնիմ ապրնիս : Եանի պէ-
նիմ խաղըմ՝ իչիւն՝ պանա
ի՛թիպարտէն , կէրէք պէն օնու
եարաթտըղմ իչիւն՝ խէլաս ու
Ֆիտա էթտիյիմ իչիւն՝ օնու
ուղուրունա էօտիւլիւմ իչիւն .
կէրէք խո՛ւտուս օ քիմնէ պէնիմ
օլտուղու իչիւն՝ պէնի սէվտիյի
իչիւն՝ պանա՝ պէնկզէտիյի իչիւն՝
վէ պէնիմ շալիրտիմ օլտուղու
իչիւն : — Պէնի գապուլ էպէր .
Պապ Ժ . 40—42 , վէ ին . 40 ,
45 շէրճիսէ պագ : Պու տիւն
եանըն ալիմ վէ մաղըուր միւ-

5 Վէ պէնիմ ատըմտա
պէօյիւք պիր չօճուգ քիմ գա-
պուլ էտէրսէ , պէնի՛ գա-
պուլ էտէր :

Ճատէլէ էտիճիլէրի՛ պո՛ւ միսիլ-
լիւ քիւչիւքէրի խօ՛ր կէօրիւ-
լէր : Եյէր օնլար քիթապլար
եա լիսալէր եազարլար եա մէ-
գալէլէր սէօյլէրլէր իսէ , օնլար
պու քիւչիւքէր օգուսունլար եա
անկաւարլար տէյիւ էթմէղլէր ,
իլա օնլարը ալիմէր պէյէնսին-
լէր , վէ քէնտիլէրիսէ ա՛ֆէրին
տէսինլէր . օնլարը չօճուգլարն
վէ Վրիստոսուն ճահիլ շալիրտ
իչիւն եազմաղլար , իլա քէնտի-
լէրին իլ՛ ու ճիւնէրլէրիսի՛
կէօսթէրմէք իչիւն եազարլար :
Պիր քէրրէ շալիրտլէր պիլէ՝
կէօրիւտիւլիւնէ կէօրէ՝ Վը-
րիստոսուն չօճուգլարը գապուլ
էտիպ միւպարէրլէմէքտէ վագ-
թընը կէչիլէճէք եէրիսէ՝ եազը-
ճըլար վէ փարիսեցիլէր իլէ
սէօյլէմէսինտէ տէվամ էտէրէք
օնլարը քէնտիլին սիւալլէրի վէ
ճէվապլէրի իլէ շաղըրտըպ լալ
էթտիյինի իսթէմէլէրի իլէ՝ իշ-
պու քիւչիւքէրի խօր կէօրմէք
թէօճէթիսէ տիւշմիւշլէր խտի :
Պապ Ժ . 13 շէրճիսէ պագ :
Սարլ . Ժ . 13—16 : Էփ
քիւչիւք չօճուգլար՝ կիպի օլ-
մուշ օլանլար՝ Վրիստոս կիպի
ճալիմ վէ ալշագ կէօնիւլիւ օլ-
մուշլար տըր : Վէ օնլար ճէր
սէ՛ գատար Փագիր վէ ճահիլ
օլալար պիլէ՝ պիլ օնլարը
Վրիստոսուն խաղըմ՝ իչիւն գա-
պուլ էթմէլի՝ սէվմէլի՝ եարտըմ՝
էթմէլի՝ գուվկէթլէնտիրմէլի՝ վէ
օնլարա թէսէլի՛ վէրմէլիյիվ :

Տ Վ Է պանա ինանան պու
Քիւլէլքէրին պիրինի բիմ

սիւրջտիւրիւրսէ, օնա ֆայ-
տալը՝ տըր քի՛ պոյնունա

() Նուն հեղի գապո՛ւււ էթտիքէ-
քիսի՛ր պի՛ղ տախի գապո՛ւււ էթ-
մէլի յիզ : Իմո՛ր Վրիստոսուն
գապո՛ւււ էթտիքէրի՛ք քիմէլ՛
տիր : Պապ Ե. 3—6 մէ ժա
29 մէ ժա. 19 , 20 շէրհէրիսէ
պապ : Վ. ուլ . 53 : Եսայ
75 . 29 :

[illegible]

էյէր սատեճէ իջմա՛ւ թեօհմթի
էպէտի աթէշ ա՛ղապընա տիւ-
շիւրիւր իսէ , ծելարը սիւրջ-
տիւրմէք ինճիթմէք վէ գօփալա-
մագ թեօհմթիթլիթի՛ ստեմի Նէ՛-
ճիւյէթլու ա՛ղապընա մուս-
թահագ թթմէլի տիրլէք : Մ՛արկ-
թ . 41 : Գ՛ու . Ժէ . 1 , 2 :

— Անդադարեալ : (Ն)աւար
րէնճիտէ կտէրսէ, օնաւորն րա-
հաթընը պօգարսա, օնաւոր կիւ-
նահա սօգա'րսա, օնաւոր տօղրու
եօլտան սաիրտըրսա, եախտ օն-
լարրն տինտարըգտա եա ֆայի-
տէի օլմագտա իլէրիլէմէքտէն
օնաւոր էնկէ'լ ու թէօգէլ օլ-
մագ իշիւն եօլաւոր իւզէրինէ
պիր շէյ գօրսա : Պապ ե . 29
շէրհինէ պագ : — Սէրէ'դ պե-
յիլմէն Կաշ : Լաքի գէմանլէր-
տէ տէյիրմէնլէր' եա ինսան էլ-
լէրի իլէ' եախտ չայփանլա'ր
վարդասը իլէ չէվրիլլէր իտի :
Ինսան էլի իլէ չէվրիլէն տէյիր-
մէնլէրին դաշարը քիւէիւք' վէ
չայփանլարն չէվրիտիլլէրինքի-
լէրինին դաշարը տահա' պէջիւք
իտիլլէր : Պուրատա Լաֆէնտի-
միլին տէյլլէտիլլի' կէօրիւնիւր
քի' պէյիլլէք դաշար նէվի' տիր :
Պիր քիմսէին պողազընա պիր
պէջիլլէք դաշ պաղազըպ օնու
տէնիլլէ' աթմագ' Եունանլարըն'
Բօմալլարըն' Սիւրեանիլլէրին'
վէ օլ էդրաֆտա պուլուռնան ա-
խէր միլլէթլէրին սարասընտա
էօլլէմէ Շէօք' օլունմունշ եարա-
մաքընաւարըն ճէղասընը թէր-
թիպէ լէմէք' տ'տէթ օլմունշ դա-
րիգէրին պիրի' իտի : Պուրա-
տա պու թա'պիրին մա'նասը պո'ւ
տուր քի , Պիր քիմսէյէ' պու

պիր մերթնայ տէրմէնի
դաշը ասըլըն , վէ տէնիզին

տիպինէ՛ դարգ օլունսուն :
7 վա՛յ տիւնայա՛ թէօ-

կիւնաճա տիւշմէքտէն իսէ , չէր
վէճճիլէ էօլմէսի օնա տաճա՛
խայըրը՝ տրր : Պիր տէրմէն
դաշը զայէթ աղըր պիր շէյ տիր .
լաքին կիւնաճ օնտան տաճա՛
աղըր տրր : Պօյնուտա պիր
տէրմէն դաշը իլէ տէնիզէ
պաթմասը ֆէնա՛ պիր շէյ տիր .
լաքին սէօյիւնմէզ աթէշին տիպ-
սի՛զ տէնիզինէ աթըլմասը՝ պու-
տան պինիճայէ՛ պէթէր տիր :
Խմտի չէր քես տիգգաթ էյլէ-
սին , քի Վիլիսէնին ռաճաթընը
պօզմասըն , եախօտ օնուն զայի՛ֆ
ա՛ղալարըն րէնճիտէ էթմէսին ,
եա օնլարը եանղըլըլղա վէ
կիւնաճա գուլաղուզլա՛մասըն .
չին քի պու՛ պիր ճիյպէթլու՛
կիւնաճ տրր , վէ օնուն ազապ
ու ճէզասը՝ ճիյպէթլու՛ պիր
դարգ իլէ թերթիպ վէ իճրա
օլունաճա՛գ տրր :

7 . թիւօհէլէր Եղիշպիւնէն :
թիւօքէլ՝ ատէմէրի էյի՛ օլան
շէյտէն կէրի պրաբան վէ պու
վէճճիլէ թէօճմէթ ու գապա-
ճաթա տիւշիւրէն՝ եախօտ սա-
տըգլարըն եիւրէյինէ գասապէթ
ու աճըլը՛գ սէպէպի օլան շէյ
տիր : Պուտան ագտէմքի խա-
նէնին շէրճինէ՛ պագ : — թիւօ-
հէլէրին իւլէսի լապէ՛ Կըր :
Ինսան դապիաթընըն Փասիտ-
լէյի վէ ինսանըն պօզուգլուղու
պէյլէ՛ տիր քի , ռաճաթը՛ պօ-
զանլար՝ սըգընթըլա՛ր կէթիրէն-
լէր՝ ֆէսա՛տ գօիարանլար՝ ճա-
ճիլէրի պաշտան՝ չըգարանլար՝
Վրիսթիանլարը կիւնաճա սօ-
գանլար՝ եախօտ կիւնաճա սօգ-
մաղա չալըշանլար տայիմա էքսիք
օլաճագ տէրիլէր տիր : Օննպ .

ժգ . 7 : ա թապ . ք . 17 ,
22—25 : ք թապ . ժք . 14 :
Պալ . 1 : Զապ . ք .
23 , 24 : ա Տի . Ե . 14 , 15 :
Պ . 1 : Տի . ք . 5 , 8 : ք Պի .
ք . 2 : — Վա՛յ օլ տաթէ՛ :
Պապ ժգ . 41 , 42 իլէ՛ 39 Նճու-
խանէսինին շէրճինէ՛ պագ :
Պապ իգ . 13 : իգ . 24 : Նիլ .
ժէ : 12 : Վա՛րճ . ա . 18—20 :
ք Պի . ք . 3 , 15—17 : Նապ .
11—13 : Նապ . ք . 14 , 15 ,
20—23 : ժթ . 20 , 21 : Վր-
րիստոս Լաֆէնտիպ պուրատա՛
Վիլիսէնին ռաճաթընը պօզմա-
ղա եախօտ օնուն փաթըլընը
մուրտարլամաղա չալըշան՝ եախօտ
քէնտի մալինի եա իլմինի եա
քէնտի գուլվէթինի Լաճաճըն
էպէտի կէրշէթլինինտէն ինսան-
լարը կէրի չէքմէյէ գուլանան
քիմսէնին իւզէրինէ պիր ճիյ-
պէթլու վա՛յ թագրիր էտէյօր :
Պօղոս՝ Վրիսթիանըղա տէօն .
մէզտէն էվվէլ պու գապաճաթ
իլէ թէօճմէթլի իտի : Վա՛րճ .
իգ . 10 , 11 : Վ օլթեր՝ նէ՛ գա-
տար օնպինէրճէ քիմսէլէրի
տինսիզ վէ իմանսըզ վէ Լաճա-
սը՛ղ էյլէտի : Վէպաղ օղու
Ներոբովամ՝ Խսրայէլտէն նէ-
գատար միլեօնլարճա քիմսէլէ-
րի Եճովանըն իպատէթինտէն
պուզաղըլա՛ր իպատէթինէ չէ-
վիրտի : ք թապ . ժք . 28 :
ժե . 25 , 26 , 34 : ժգ . 19 , 26 :
իք . 53 : ք թապ . ք . 3 : Ժ .
29 : ժգ . 2 , 6 , 11 : ժգ .
24 : ժե . 9 , 18 , 24 , 28 :
Ներոբովամ պիր գափու ալմըշ
իտի քի , արթըգ գափանմատը ,
իլա մէմէքէթինէ սօգտուղու

քեզ լինի սեպեպինտէն . զերա
թէօքեզ լինի կէլմէսի լազըմ
տըր , ամմա վայ օլ ատէմէ
քի՛ թէօքեզ լինի օնո՛ւն վասի
զասը իլէ կէլիը :

8 Վէ էյեր էլին եա ա

յաղըն սէնի սիւրջտիւրիւր
սէ , օնլարը քէս , վէ եա
նընտան ա՛թ . սանա՛ կ'օմիւ
րէ դօփալ եա սագադ կիրմէ
սի՛ իքի էլին եա իքի այաղըն
օլուպ էպէտի աթէշէ աթըլ

կիւնա՛՛ օնտան սօնկրա կէլէն
փատիշա՛՛ Տլարըն՝ կիւնէրինտէ
265 սէնէ տէվամ էյլէտի , թա
քի պիւթիւն միլէթի վէ փա
տիշա՛՛ Տլըդ էպէտէն խարա՛պ էյ
լէտի : Վէզալիք Վրիստոսուն
Վիլիստինտէ տախի՛ պիր քիմնէ
քէնտի ի՛ պրէթի իլէ եա վա՛զ
էթտիյի թա՛լիմաթէր իլէ մի
լիսնլարձէ քիմնէլէրին՝ քէնտիսի
էօլտիւքտէն սօնկրա՛ Տէլաքէրի
նէ սէպէպ օլա պիլիը :

8 . Ելէր էլին եա այաղըն :
Պունտան էվէրի խանէտէ՛՛ Քը
րիստոս Եթէնտիմիզ՝ պիլի կիւ
նա՛՛ Տա գուլաղուզայա՛՛ Տա՛՛ օլան
քիմնէնին իւզէրինէ պիր Տիյ
պէթլու վայ թագրիք էյլէտի
լաքին շիմտի տէօնիւպ՝ պիլի պիր
աղըր էօյի՛լ Վէրիը , քի քէնտի
նէֆտիմիզէ՛ քէնտի կէօղէրիմիզէ՛
էլէրիմիզէ՛ վէ այագլարըմըզա՛
մէշղուլ օլտուղումուլ իլէրէ վէ
վէվգէրէ էյի՛ տիգգաթ էտէլիմ ,
քի օլմայա պունլար էօլտու
զո՛ւն էօնիւնտէ պիր թէօքեզ
օլուպ՝ պիլի կիւնա՛՛ տիւշիւր
սիւնլէր : Պիր առէմէ՛ պիլի
կիւնա՛՛ տիւշիւրմէքտէն իսէ ,
սէնիլիլ տիւշմէսի տա՛՛ խայր
լը՛ տըր (6նձր խանէնին շէրճինէ
պագ) . լաքին էյեր պունա՛ պի
ղիմ քէնտի մէշղուլ օլտուղու
մուլ իլէր՝ եա ա՛ղալարըմըզ
սէպէպ օլուր իսէ , նէ ֆարգ
վար : Պունու էթմէսի՛ պիր

ախէր քիմնէնին տիլի Տագգընտա
ֆէնա՛ օլտուղու գատար՝ պիլիմ
այագլարըմըզ Տագգընտա տախի
ֆէնա տէյիլի : — Օլալը բէ :
Պապ Ե . 29 շէրճինէ պագ : Խ
() րին . Ժ . 6 — 8 : Ե . 20 ,
21 : Ե . 22 : Ե . 31 : Ս . 42 — 47 :
Վ . 26 , 27 , 33 : Ժ . 22 , 23 :
Եա պիլի կիւ
նա՛՛ Տլարըմըդ էօլտիւրմէլիլիլ ,
էօսսա օնլար՝ պիլի էօլտիւրէ
ձէքէր տիր : Եա պիլի՛ էն
սէվկիւլիւ կիւնա՛՛ Տլարըմըզ թէլք
էթմէլիլիլ , էօսսա օնլար պիլի
ձէ՛՛ Տէննէմին աթէշի՛ իլինէ սիւ
րիւքլէյէձէքէր տիր : Վէ
սա՛տէձէ՛ էլէրիմիզտէն վէ ա
յագլարըմըզտան վա՛զ կէլմէլի
տէյիլիլ , իլա էսքի էիւրէք
լէրիմիզտէն տախի վազ կէլմէ
լիլիլ , էսքի առէմի իւզէրիմիզ
տէն աթմալըյըլ , վէ թէնի
խալամալըյըլ : Ե . 6 :
Ե . 13 : Ժ . 12 : Ե . 20 : Ե .
24 : Վիլիլ . 7 , 8 : Ե . 5 , 9 : —
Օլալը բէ : Պուն թա՛ պիր իլէ գըլա
մէթ կիւնիւնտէ վիւճիւտ էօ
լիւլէրտէն տիրիլտիլիլ գէման սա
գա՛դ օլա՛՛ տէյիլիլ զիւրա Պաղոս Լա
քեալ պիլի էօյրէտիյօր քի ,
վիւճիւտ օլ գէման սաղ վէ
թէքմիլ օլա՛՛ տըր : Ե . Ե . Ե .

մագտան էլի՛ տիր :

9 Հէմ՝ էլէր սէնի կէօ-
զն՝ն սիւրջտիւրիւրսէ , օնու
ջըզար , վէ եանընտան աթ .
սանա՛ է՛օմիւրէ պի՛ր կէօզլիւ

կիրմէսի՛ իբի՛ կէօզիւն օլուպ
ճէհէնէնէմ աթէշինէ աթըլ-
մագտան էլի՛ տիր :

10 Պազըն՛ պու քիւչիւք-
լէրին պիւրինի խօր կէօ՛ր-

ԺԵ. 42—44 : Իլլա պու շէյ-
լէր՝ պուրատա գուլանըլան թէշ-
պիհ ու թէմսիլ թէքմիլ օլուն
տէյիւ սէօյլէնտի . վէ պուլուն
մա՛նասը պո՛ւ տուր քի , պու
տիւննատա պիւր դաշ կիւնլիւք
զէվզ ու սէֆա սիւրիւպ տէ օն-
տան սօնկրա էպէտէն ա՛ղապ ու
էզիյէթ չէքմէքտէն իսէ , կիւնա-
հա սօգան պո՛ւ միսիլիւ զէվզ
ու սէֆալար թէրք ու թահգիր
էտիպ տէ ճէննէթէ կիթմէսի
խալլըր՝ տրր : Պապ ԺԴ. 26 :

9 . Պառ չէգար : Պուլտան
էվլէքի խանէնին շէրհինէ՛ պագ :
Ըրրահամ՝ Ըլլահըն էմրի իւզ-
րէ քէնտի օղլու՝ քէնտինին սէվ-
տիյի եա՛լընըզ օղլու Իսահակը
գուրպան էթմէյէ կիթմիլի՛ զէ-
ման՝ պիւր կէօ՛ղ չըգարմագտան
տահա կիւճ՝ վէ տահա ազըր
օլան պիւր շէյ էլլէմիշիտի :

10 . Պազըն՛ Ե՛ : Իշպու Պա-
պըն 5նճի վէ 6նճը խանէլէրինին
շէրհէրինէ՛ պագ : Հառլ՛ .
ԺԴ. 1 , 10 , 21 : ԺԵ. 1 : ա
Կիւնլի . Դ. 9 , 11 , 12 : ա թիւ .
Դ. 8 : “ Պու քիւչիւքլէր ”
տիւննանըն նագարնտա հէր
նէ՛ դատար զայի՛ֆ վէ տիվանէ՛
պիլէ սալըլըրլա՛ր իսէ , Ըլլահըն
նագարընտա պէօյիւք վէ ա՛լիւմ
սալըլըրլար : — Պիւր : “ Պու
քիւչիւքլէրի ” թահգիր էթմէք-
տէն պիլի կէրի գուլմագ իշիւն
Իֆէնտիմիլին վէրտիյի իւշ
փէք գուլվէթլի սէպէպլէրին
իլքի պիլզէ պո՛ւրատա թագտի՛մ

օլունույօր : — Սիլէ Խէրի՛ :
Պէն սիլէ տէրիմ քի՛ օլ մէլէք-
լէր տիւննասընտան կէլմիշիմ ,
վէ օրատա նէ՛ օլտուղունու պի-
լիւրիմ : — Պազըն՛ Ժէլիւլէրի :
Պազըլարը՛ պուլտան՝ գըյաս
էյլէտիլլէր քի , ա՛ղիլլէրին հէ՛ր
պիւրինին՝ քէնտինէ մախուս պիւր
պէքճի մէլէյի՛ վար տըր , քի
օնու պէքլէր , լաքին պէօյլէ պիւր
շէյ գըյաս էթմէյէ ալա հա-
ճէթ հօ՛գ տուր , չիւնքի պիլի-
րիզ քի՛ հէ՛ր պիւր ա՛ղիլլին՝
իշթիլա էյլէտիյի զէման օնու
պէքլէմէյէ վէ հըֆզ էթմէյէ
պիւր պէօրիւք մէլէքլէրի վար :
Պառ . ԼԴ. 1 , 2 : Դ. Թագ-
Դ. 15—17 : Պիշարէ վէ խօր
կէօրիւլմիւշ ֆագիր Պազարո-
սու կէօյէ կէօթիւրէն պի՛ր մէլէք
տէյիլ՝ իլա մէլէքլէր իտի :
Պառ . ԺԴ. 22 : Պիլիւրիզ քի
պիլիլ խարապ վէ պէրպատ էթ-
մէք իշիւն չօ՛գ ֆէնա րուհլար
իթթիֆագ էտէլլէր : Սարիամ
Սազաղէնացիտէ ետի ճինն
վարրտը : Սառլ . ԺԴ. 9 :
Պառ . Դ. 2 : Սէզարլ՛գ ի-
շինտէ օթուրան քիմնէտէ պիւր
լիվա՛ եանի պէ՛շ պին գատարը
վարրտը : Սառլ . Ե. 9 : Հիշ
շիւպհէ եօ՛գ ասուր քի՛ պիւր եա-
րամազ քիմնէին էդրաֆընտա
տայիմա շէյրանլար պուլու-
նուր , քի օնու իղվալարը իլէ
կիւնահա՛ տիւչիւրսիւնլէր : Պ
օնլարըն թէսիւրաթը՛ ալթընտա
պուլունուր , վէ պէլքի օնա

մէյէսինիզ . զերա սիզէ տէ՛-
րիմ քի՛ օնլարըն մէլէքլէրի

կէօքլէրտէ՛ տայիմա կէօք-
լէրտէ օլան փէտէրիմին եիւ

կիւնտէ եիւզիւ եաիօտ պինի
իսթէտիքլէրի՝ կիպի կիտիպ կէլէ
պիլիլէր : Իմտի Լլաւհ էյէր
եարամազ ըուհլարա քէօթիւ
քիշլէրին եօլլարընտա պու վէճհ-
իլէ պուլունմաղա ըուխսաթ
վէրիյօր իսէ , օնուէ քէնտի
իսպընըն էդրաֆընտա՝ օնլարըն
հըֆզ ու հիմայէթի իշիւն է-
յի մէլէքլէրին պուլունմաղընը
թաշմին էթմէսի ա՛գլէ եագըն
պիլի շէյ տէյիլի : Լլաւհ
“ պու քիւշիւքլէրին ” հէր պիլի
իշիւն պա՛ղը քէրրէ պիլի մէլէյի՝
վէ տիսէր զէմանտէ պիլի սայիր
մէլէյի՝ վէ պա՛ղը տէֆա՛ պիլի
չօգ մէլէքլէրի պիրտէն գուլլանա
պիլիլ : Սաւլ . 17 : 7 : զա .
11 : Եբր . ա . 14 : Յովսէփէ
պիլի գաշ քէրրէ կէօրիւնէն մէ-
լէք (Սաւլ . ա . 20 վէ ք . 13 ,
19)՝ հէման օ՛ մէլէքմի իտի , եօիւ-
սա հէր պիլի տէֆա՛ կէօրիւնէն
պիլի պաշա՛ մէլէքմի իտի պիլմէլ
իզ . Լաքին պուլուն պիլիլիլ քի՛
՛ Իանիէլէ իքի՛ քէրրէ՛ վէ Օա-
քարիպա հէմ Սաւրիմա պի-
րէր քէրրէ կէօրիւնէն հէման
օ պիլի մէլէք իտի : Վաւ . ք .
16 : 16 : 21 : Վաւ . ա . 19 ,
26 , 27 : Հէփ մէլայիլէր
Քրիստոսո՛ւն տուր . վէ օնլարը՝
հէփ սէշիլմէլէրինի փատիշա-
լըղընա տէվէլիլմէյէ (Պապ իդ .
31)՝ հէմ եարամաղըղը հէփ
իշլէյէլէրի փատիշալըղընըն ի-
շինտէն տէվէլիլմէյէ (Պապ ժի .
41 , 42) գուլլանաճագ տոր :
— Կէօքլէրտէ՛ օլան փէտէրի-
մին եիւզիւնէ՛ կէօրիւնէր :
Պիլի փատիշահըն հուգուրունտա
տուրմագ՝ վէ փատիշահըն եիւ-

զիւնիւ կէօրմէք՝ մուսա՛տէ վէ
իհսանլէրին էն ա՛ղիմի՛ սայլըլ-
ըտը : ք . 10ա . 8 : Եբ . ա . 28 : ք
10ա . 8 : Եբ . ա . 14 :
Վաւ . ա . 19 : Իմտի կէօրիւ-
յօրուլ քի՛ Լլաւհ “ պու քիւ-
շիլէրին պիլի ” սայլընտան
օլանլարը պու տէրէճէ սէվէր
քի , քէնտինին գուտրէթու՛ մէ-
լէքլէրինին էն ա՛ղիլ վէ էն
գուլվէթլի վէ էն ա՛լէսսընը
օնլարա իւզմէթ էթմէք իշիւն
գուլլանըր . վէ պիլ՝ օնլարը իօր
կէօրիւնէր : Սօգալլարտա կէ-
ղէն տիլէնճիլէրին էն ֆագըրընը՝
հիմայէթ վէ թէսահհիւպ էտի-
ճիսի փատիշահըն սէրայընտա
պուլունան էն ա՛ղիմ՝ վէ էն
գուլվէթլի աղալար օլտուղո՛ւ
թագտիրտէ՛ քի՛մ ինճիտէ պիլիլ :
Լաքին պուլունտան պիլի մէլէքլէրէ
ի՛պատէթ էթմէլի՛ եաիօտ սա-
տէճէ Լլաւհա՛ մախսուս օլան
թա՛ղիմ ու թէքրիմլէրի մէլէք-
լէրէ՛ տաիի վէրմէլիլիլ նէթի-
ճէսի չըգմազ : Բապ քէնտի
մէլէյինի Պետրոսու Հերովդէ-
սին էլինտէն գուրթարմաղա
կէօնտէրտիյի՛ զէման (Վաւ .
ժի . 11) , վէ Լլաւհըն մէլէյի՛
հէփ Լաքեալլարը հապստէն
գուրթարտըղ վագըթ (Վաւ .
ե . 19)՝ օնլար տուա՛ թէլէք-
քիւրիւնիւ մէլէքլէրին Լլա-
հընա՛ թագտիմ էթտիլէր , Լա-
քին մէլէքլէրին քէնտիլէրինէ
աղա պիլի տուա՛ թէլէքքիւրի-
տուլտուլլարը օլմարը : Յով-
հաննէս իքի՛ տէֆա՛ պիլի մէլէյէ
սէճտէ՛ գըլմաղա չալըշտը . Լաքին
իքիսինտէ՛ տաիի պու իշտէն մէն՝
օլունտու : Յապ . ժի . 10 :

զինել կէօրիւրէր :

11 Օխրա ատէմին Օղլու զայս օլմուշո՛ւ գուրթարմա զա կէլտի :

Իբ . 8 , 9 :

11 . Օխրա : Իշպու խանէտէ՝
“ պու քիւչիւքլէրին պիրինի ”
Թաճգիր էթմէմէնին պիղէ իքին .
ճի՛ սէպէպի վերիլը . եա՛նի քի՛
օնլար Վրիստոսուն նազարնտա
զայէթ գըյմէթլի տիրէր :
Վրիստոս օնլարը պո՛ւ տէրէճէ
գըյմէթլի սայա՛ր քի , մախսու
սէն օնլարը խէլաս էթմէք իչիւն
թա կէօքտէն պերի կէլտի :
() Նլար զայս օլմուշար իտի ,
վէ օնլարը պուլմա՛գ իչիւն Տէ՛ր
կէօնա էմէք ու զաճմէթի չէքմէ-
յէ րազի՛ օլտու : Էյէր պիր
փատիշա՛հ էն պէօյիւք վէ էն է .
յի գուլարընը զայս օլմուշ պիր
շէյի արայըպ պուլմաղա կէօնտէ .
րէճէք օլմուսա , պիլիւրիլ քի ,
օյ շէյ՝ քէնտինին փէք գըյ-
մէթլի սայտըղը պիր շէյ օլմալը
տըր : Իշէր պու քէնտի գուլ-
լարընը եօլամասընտա՛ն մա՛-
տա՛ քէնտինին պիրիճիք էվլա-
տընը՝ տախի կէօնտէրիթ՝ եա-
խօտ քէնտիսի՛ տէ կիտէճէք օ-
լուրսա , պուռնո՛ւ տախի էթտի-
յինտէ՛ սարայընը պրաղըպ եաղ-
մուրտա վէ սօղուգտա կէզմէյէ՛
էն գապա շէյլէրի եէմէյէ՛ վէ կէ-
ճէլէրտէ եապանի Տայվանլա՛ր
արասընտա գայալարըն վէ ա-
ղաճլարըն գօվուգլարընտա՛ եաթ-
մաղա գաթլանըր օլմուսա ,
անկլամաղմըլը քի , օնուն ա-
րատըղը քէնտինին ի՛նտինտէ էն
պաճալը ճէվաճիրտէն զիյատէ
գըյմէթլի սայլըր պիր շէյ օլ-
մալը տըր : Վրիստոս Էֆէն .

12 Սիգէ նի՛ճէ կէօրիւ-
նիւր . էյէր պիր ատէմին
հիւզ գօյունու օլմուր տա՛
օնլարտան պիրի եօլու շա-

տիմիզ պէօյլէ՛ էյլէտի : ()
“ պու քիւչիւքլէրի ” արամաղա
վէ գուրթարմաղա՛ կէլտի . վէ
օնլարըն ուղուրունա քէնտի
էօ՛միւնիւնի՛ ֆիտա էյլէտի :
Իմտի օնուն պո՛ւ տէրէճէ ա՛պիմ՝
գըյմէթտէ սայտըղը շէյլին գըյ-
մէթլինի պիղ գըրալըմը : Խա-
յըր . օնլարը պուլմագ իչիւն
պո՛ւ գատար էզիյէթ չէքտիյի՛
վէ օնլարը խէլաս էթմէք իչիւն
պու տէրէճէ Տիսապա կէլմէզ
մասրափ էթտիյի միւլազապը
իլէ , օնո՛ւն խաղըր իչիւն օնլարը՝
վէ օնլարըն էն զայի՛ֆինի՛ պիլէ
սէվէլիմ : () Նլարը Թաճգիր
էտէճէյիմիզ եէրինէ՛ օնլարըն
րաճաթը՝ վէ տինտէ մա՛մուր
օլմալարը իչիւն քէնտիմիզի ին-
քեա՛ր էտէլիմ , վէ օնլար Տէր
նէ գատար զիյատէ զայի՛ֆ իսէ-
լէր , պիղ օնլարը օգատար զի-
յատէ՛ գայըրալըմ : Զաւու՛ .
ԺԳ . 15 : Զա Կարնի . Դ . 12 :
— Լաւի՛ն () Կու : Պապ Դ .
20 , վէ ԺԳ . 24 շէյճէրինէ՛
պագ :

12 . Սիգէ նի՛ճէ կէօրիւնիւր :
Վրիստոս Էֆէնտիմիզ պուրա-
տա մատտէյի օնլարըն ա՛պ ու
խորաքինէ՛ Տալալէ էտէր : Պապ
Ժն . 16 , վէ Իա . 28 շէյճէրի-
նէ՛ պագ : Զա Կարնի . Ժ . 15 :
— Իշէր պիր տալի՛ն Էիւզ գօ-
յունու օլմուր Լաւ : Պապ ԺԳ .
11 : Դ թապ . Ին . 17 : Պապ .
ՃԺԺ . 176 : Եապ . ԺԳ . 6 :
Երէ . Ժ . 6 : Երէ . ԸԲ . 6 , 12 ,
16 , 28 : Պապ . ԺԳ . 4 :

շըըը'րսա , տօգսան տօգուզու
պրաղըպ' վարըր տաղլարտա
եօլ'ւ շաշըը'մըը արամա'գ
մը :

13 Վէ էյէր օնու պուլա-
ճազ օլը'ւրսա , կէրէք տէ-

րիմ սիզէ քի' օնուն իչին'
եօլու շաշը'րմամը տօգսան
տօգուզտան զեյատէ' սէվի-
նիր :

14 Պէօյէճէ կէօքլէրտէ
օլան փէտէրինիզին հուզու-

Հով. Ժ. 11, 16 : Խ ՊԼԿ .
Խ. 25 : " Պու քիւչիւքլէրի"
Թաճգիր է'թմէք իչին' 1-
Փէնտիմիզ պիզէ ի'չ սէպէպ
կէօթէրի : 1 Լլաճըն էն
գուարէթլու մէլայիքլէրի օնլարա
խրզմէթ էտէրլէր (խանէ 10) :
2 Լլաճըն քէնտի սէվիւիւ
(Ղլու' մախսուէն օնլարը
գուրթարմագ իչին տիւննայէ'
կէլտի (խանէ 11) : 3 Լլաճ
օնլարըն էյիլէյի' իչին մախսու-
սէն քէնտիսի գալղու չէքէր
(խանէ 12, 13, 14) : Ս'էլէք.
լէր օնլարըն խրզմէթճիլէրի'
տիր , Բրիստոս օնլարըն Գուր-
թարըճըս' տոր , վէ Լլաճ
օնլարըն էն էյի տօսթու' տուր :
Տիւննայը սէվէն վէ պունու
իչին (Ղլու'ն' կէօնտէրէն
Լլաճ' իտի : Իչպու էպէտի
քէրէմ ու մէրճամէթլէրին ճիւմ'
լէսինին չըգըպ ագտըղը փուն-
կա'ր պաշըս' Լլաճըն մուհապ.
պէթի իտի :

13. (Սու'ն իչին . . . զէյապէ'
սէվիլէր : Պու գապիա'թէ մու-
վաֆըգ' վէ հէր կիւն քէնտիլէ-
րիմիզտէ տույտուզումուզ վէ
ախէրլէրինտէ կէօրտիւյիմիւզ
պիր չէյ տիր : Իչպու գանուն
մուճէպինճէ պիզ իսսթա օլուպ
սաղալտըըմիզ զէման սաղըղը.
մըզ իչին տաճա' զիյատէ սէ-
վիւիւիւ , չօճուգլարըմըզ իչին
պիր մուխաթարատան գուր-
թուլտուգլարը վագըթ' հիչ պիր

թէհլէքէյէ կիրիֆթար օլմամը
խտիլէրի զէմանտէն տաճա' զե-
յատէ սէվիւիւիւ , վէ Փուր-
թու'նայա օղրամըը սաղ սէլիմ'
կէլէն պիր կէմի իչին' իման ի-
չինտէ էմիլյէթտէ տուրան ճիւմ'
լէ կէմիլէրտէն զիյատէ սէվիւիւ-
րիզ : Ս'է Բրիստոս Լաֆէնտի-
միզ պու թէմիլ իլէ' պիր զայպ
օլմուշ կիւնաճընարըն գաղա-
նըլտըղընտա նիճէ սէվիւիւիւիւ
պիզէ պէօյլէ զէմանլէրտէ վագի'
օլան սէվիւիւճէ րուպար էտէրէք
անկատըյօր : Սաղ . ճիւ .
11 : Եսայ . ճիւ . 11 : կի . 5 :
Երեմ . 17 . 37—41 : Ս'է . է .
18 , 19 : Սաղ . 7 . 17 : Ղ .
ճի . 5—10 , 22—24 . Հով .
7 . 34—36 : Հով . 7 . 13 :
— Տօգսանտօգսան զէյապէ :
Ղ . ճի . 7 , 32 շէրհինէ
պագ : Հայտնութիւն Ե . 9—12
տէն էյրէնիւիւզ քի' Յովհաննէ-
սին' Լլաճըն թախթը' Եանընտա
էն Եագըն օլտուզունու կէօր-
տիւյիւ քիմնէլէր Փիտա օլմուշ
կիւնաճընարլար իտի , վէ մէ-
լէքլէր' օնլարտան սօնկրա պիր
տայիրէ չէվիւիւպ տուրուլար-
լար :

14. Կիօյլէրտէ օլան փէտէ-
րինիզին հուզու'րտէպա իլպա Եօգ
պուր : Ղ . ճի . 32 : Հով .
7 . 39 , 40 : Ժ . 27—30 :
ճի . 12 : Հով . 7 . 28—39 :
Երեմ . Խ . 5—7 : Խ ՊԼԿ .
Խ . 3—5 : — Պու քիւչիւքլէրի

րունտա րիգա եօ՛գ տուր քի՛
պու քիւ չիւքէրին պիւր զա՛յս
օլա :

15 Վէ էյէր գարընտա
շըն սանա կիւնա՛հ իշէրսէ ,

կիթ , վէ օնու՛ եալընը
սէնին իլէ օնուն արասընտա
թա՛ղիւր էյլէ . էյէր սէնի
տինկլէրսէ , գարընտաշընր
գազանտըն :

պիւրն և՛ : Եւայ . Խ . 11 . և
Կիւն . Խ . 11—13 : Խ Տի . Խ .
10 : Եք . Ժ . 13 : Պուն .
Ճիւէյին՝ Պու րթարըճըմըզըն
պու թէմնիլինտէն՝ Փէտէրին
քէնտի խաղընըն էն գայի՛ֆլէ-
րինի նէ գատար սէվտիյինի վէ
նէ գատար գայըրտըզընը էօյրէ-
նիւրիլ : Վ է էյէր Լաւհ օն-
լարը պէօյլէ՛ կէօ՛ղ պէպէյի
կիպի սէվէր վէ գօրուրսա ,
օնլարը Տի՛չ քիմնէ խօրլամասըն :
Վ է Լաւքեալար Տէմ՝ Տէփ Խն-
ճիլ խըզմէթճիլէրի՝ “պու քիւ-
չիւքէրէն” խըզմէթ էթմէքտէ
մէլէքէրին վէ Լաւհըն Օղլու-
նուն վէ Փէտէրին քէնտիսինին
էօրնէյինտէն ի՛պրէթ ալընլար ,
վէ տէյիլ մաղուր Փարիսեցի-
լէրինքինտէն քի՛ օնլար իլք սէ-
տիրլէրի վէ շան ու ի՛զգէթ վէ
մանսուպլար էլէ կէթիւրմէք ի-
չիւն Փուգարայը այագ ալթընա
ալըրլար : Պիզիմ մուգայէտ-
լէյիմիլ նա թէրթիպիմիլ իլէ
գուրթուլար պիլիւր օլան պիւր
քիմնէնին՝ Տէր նէ՛ գատար էտնա
վէ ալագ քիմնէ օլուրսա օլուն՝
զայս օլտուղունու Լաւհ Տի՛չ
պիւր վէճիլէ իսթէմէլ . վէ օ
պիղէ էօյրէտիւր քի՛ , պիւր քիմնէ
Տէր նէ՛ գատար զէյատէ՛ գայի՛ֆ
իսէ , օնուն խէլասը իչիւն պիզիմ
մուգայէտլէյիմիլ օ՛լ գատար
զէյատէ՛ օլմալը տըր :

15 . Իյէր գարընտաշըն՝ Վր-
րիստոս Էֆէնտիմիլըն պու գա-
նունլարը՝ քէնտիսին Վիլիսէսի-

նին թէրպիյէսինէ մախսուս
տուրլար . վէ օնուն պու մաստէ
իւզէրինէ վէրփիյի մախսուս գա-
նունլար եալընը պունլա՛ր տըր :
Վարընտաշ լուղէթի պուրատա՛
Վրիստոսուն Վիլիսէսինին սէ-
նին կիպի պիւր ա՛գասը՝ տէմէք
տիւր : Վրիսթիանլարա՛ գա-
րընտաշլար տէնիյօր , չիւն քի
օնլարըն Փէտէրի պիւր՝ Վուր-
թարըճըսը՝ պիւր՝ վէ թէսէլիճի-
սի վէ Լ՛զիլէյիճիսի պիւր տիւր :
օնլար Տէման պիւր ա՛ղիմ՝ վէ ա՛-
ղիլ ֆամիլանըն ա՛գալարը տըր ,
օնլար՝ Վրիսթիան մուհապպէ-
թի վէ տօսթլուղունուն էն սրգը
պէնտլէրի իլէ պաղանմըշլար
տըր , վէ օնլարըն արզուլարը՝
պիւր՝ իւմիտլէրի՛ պիւր՝ վէ մէրամ՝
ու մագսուլէրի պիւր տիւր :
— Սանա Խիւնա՛հ իլէքսէ : Սանա
պիւր վէճիլէ՛ մալընա՛ զաթընա՛
նա ի՛թիպարընա պիւր քէտէր կէ-
թիւրիսէ : Ղ Խ . Խ . 2—7 :
Ղ Խ . Ժ . 3 , 4 : և Կիւն .
Խ . 6—8 : Խ . 12 : Խ Կիւն .
է . 12 : Կիւ . Խ . 13 : և
Թիւ . Խ . 6 : — Կիւն , վէ օնու՛
և՛ : Պու՛ Սոլսէսին նօմօսուն .
տան մաղլուպ օլունուրուտու :
Ղ Խ . Ժ . 17 : Սալ . ճիւն .
5 : Լաւալ . ին . 9 , 10 . Կիթ ,
վէ օնուն պու Տարաքէթիսին
սէպէպիւրի էդրաֆը իլէ օնտան
սիւալ՝ էյլէ , վէ օնա՛ տօսթանէ
պիւր դարլ իլէ մասլահաթըն սա-
նա նիճէ կէօրիւնիւր իտիյինի
սէօյլէ : Լաւալ . Ժ . 1 :

16 Լմնա էյէր տինկէ-
մէ՛զսէ , քէնտինլէ պէրապէր
պիր՝ եախօտ իբի քիշի տա-
հա՛ ալ , թա՛քիմ իբի եա

իւչ շահտին աղղընտան
հէր սէօղ խապա՛թ օլունսուն :

17 Վէ էյէր օնլար տինկ-
լէմէ՛զսէ , ճէմի՛յէթէ՛ սէօյ-

ին . 15 : Պունու՛ սէն օնուն
իլէ եալընը՛գ էյլէ . վէ պունուն
սէպէպլէրի պունլա՛ր տըր : (1)
() սէնին օնուն տօսթո՛ւ օյ-
տուղունու կէօրսին , քի էյէր
օնտան քէտէ՛ր կէօրմիւշ տէյիւ
սանը՛ր իսէն տէ , օնուն ի՛թիպա-
րընը գըրմաղա պիր ֆուրսաթ
արամաթօրսուն : Պիր քիմսէ՛
քէնտինի պիր ախէրինտէն ին-
ճինմիշ զանն էթտիյինտէ , օ-
նուն իլէ կէօրիւշիպ տէ պիր
միգտար տօսթանէ մուգաքէրէ
էթտիյի սուրէթտէ , սալքի տա-
յիմա մատտէ պիրտէն սըրասընա
կիրիպ պարընը՛գ իճրա օլունուր :
(2) () Լ քիմսէ՛ մատտէնին նիճէ
օլտուղունուն թա՛րիֆինէ տա-
հա՛ էյի ֆուրսաթը օլուն , վէ
էյէր ֆէնա՛ էթտի իսէ , օնու
իգրա՛ր էտէ պիրսին : Վապի՛լ
տիր քի , օնուն ֆիքրի ֆէնա՛ եա-
խօտ զանն էթտիյին գատար
ֆէնա՛ օլմամըշ օլուն . հէմ
տէ գապի՛լ տիր քի , օ՛ սէնին
պու օնա վարման օնա վէրտիյի
ֆուրսաթը՛ արղուլէմէտէ օլուն ,
քի սէնին կէօնլունիւ խօ՛շ էյ-
լէսին , վէ քէնտինին մէրամ ու
մագսուտունու անկլաթսըն՛ վէ
պունտան սօնկրաքի հարաքէթի
պապընտա սէնի գանտըրսըն :
(3) Վրիսթիանըղա՛ օնուն թէ-
վապի՛սինին գուսուրլարընը ա՛-
լէմէ չալ էթմէ իլէ վիւլ կէլմէ-
սին , վէ սիթէմ՛ օլունմասըն :
Տիւնեա՛ Վրիստոսուն շայիրտ-
լէրի հագգընտա պէօյլէ շէյլէր
իշիթմսինի սէվէր , վէ Վրիս-

տոս՛ քէնտի տօսթունուն էվինտէ
հարալանըր : — Վապընաշընը
գապանաթն : () նու՛ պիր Վր-
րիսթիան գարրնտա՛շ կիպի գա-
զանտըն . եախօտ՛ օնու կիւնահ-
տան սագընտըրտըն . եախօտ՛
օնու պօրճունուն իճրասընա վէ
ֆալիտէլի օլմագ գարիգինէ կէ-
րի՛ կէթիրտին : Վա՛մ . ժա .
30 : Վա՛մ . ժա . 21 : Վա՛մ
կիւնլ . թ . 19—21 : Վա՛մ .
Ե . 19 , 20 : Վա՛մ . Գ . 1 :

16 . Վրէնալիւլէ պէրապէր պիր՛
եախօտ իբի ճէն պաղա՛ ալ : () ն-
լար՛ ա՛ղըլը վէ միւլթէպէր
քիմնէլէր՛ վէ իբի դարաֆըն տա
էյի պիլինմիշ տօսթլար օլմալը
տըրլար , շէօյլէ քի իբի՛ գարաֆ-
տան տա օնլարա ի՛թիմատ օ-
լունսուն : Սէ՛միւլ օլունմալը
տըր քի օնլար՛ պու մատտէյի
դարար չէքմիշ օլան գարընտաշ-
տան տահա՛ ա՛ղիլանէ վէ տահա
պիղարազանէ ֆասլ էտէճէքլէր՛ ,
վէ դարարը վէրէն գարընտաշ
օնլարըն նաոիհաթլէրինի տինկ-
լէյէճէ՛ք տիր : Վէ էյէր օ՛
իւնատընտա տուրուպ նասիհաթ
գապուլ էթմէ՛զսէ , պու քիմսէ՛
լէրին շէհատէթի՛ մատտէ Վրի-
լիսէնին հուղուրունա կէթիրիլ-
տիյի գէման՛ հէ՛ր վէճհիլէ իգ-
թիզալը՛ տըր : Սոլսէսին նօ-
մօսու՛ իբի եա իւչ շահտէր
դալապ էտէրիտի : Դ () օլմէ .
ժա . 15 : Վա՛մ . Ե . 17 :
Դ Վա՛մ . ժա . 1 : Ե . Գ . 7 .
28 :

17 . Վրէնալիւլէ՛ սէօյլէ : Վր-

լէ , վէ էյէր ճէմի'յէթի' տախի տինկլէմէ' զսէ , ծնու

էճնէպէ դայիֆէտէն' եա կէամրիւքճի'ւ կիպի սայ :

րիսթիանարըն ճէմի'յէթի'նէ եա'նի Վիլիսէյէ մատտէյի ի. ֆատէ' էյլէ , քի գապաճաթլը տախի պու Վիլիսէնին ա'զալա- րընտան պիրի' տիր , վէ աշիքեա- րէ ծնուն գանուն ու գաւաի' տինի գապու'ւ էյլէմիշ տիր : Ո'ատտէ Վիլիսէնին հուզու- րունա կէլէճէք դարզ' ու քիլի- սէի մախտուսէնին քէնտիսի իշիւն թայի'ն էյլէտիյի գանունլար մուճէպինճէ օլմալը տըր , եա'նի եա ու քիլիսէնին պիւթիւն ա' զալարը ճէմ' օլմուշ ճէմաա'թը հուզուրունա' եա քիլիսէնին մախտուսէն մասլաճաթլարընրն լույէթ ու թէպիլիյէսի իշիւն սէշտիյի Եպիսկոպոսլար վէ սար- կաւագլար եախօտ մուրախալար ճէմի'յէթի'նին հուզուրունա' կէ- թիրիլմէլի տիր . զերա պու մի- սիլլիւ մախտուսէն Վիլիսէնին սէշիլմիշ Վիլիսէնին իշ երպապ- լարընրն մէճլիսի հէր նէ քէսէր- սէ , Վիլիսէնին գանունլարընա մուղայիր օլմատըղը սուրէթտէ' Վիլիսէնին քէնտիսինտէն իճրա օլունմուշ սայրըր : Պիր մատ- տէյի պու վէճհիլէ թանղըմ' օ- լունմուշ Վիլիսէ մուրախալա- րընա սէօյլէմէք' ուսուլ ու էր- քեան իւղրէ " Վիլիսէյէ սէօյ- լէմէք " տէմէք տիր : Եէհու- տիլէրին սինակոկունտա' պու միսիլլիւ մասլաճաթլարը կէօրէն տայիմա պիր իսթիարլէր ճէմի' յէթի վարըտըր : — Դայիֆէտէն . Դայիֆէ լուղէթի իլէ Եէհուտի- լէր' քէնտիլէրինտէն մա'տա պա- դիմիլլէթլէրին ճիւմէսինի թա' պիր էտէրլէրիտի , վէ էյէրչի օնլար իլէ ախղ ու ի'դա էտէր-

լէր իտի իսէ տէ , օնլար իլէ տին իլճապըղը էթմէղլէր իտի , վէ օնլար իլէ միւմքի'ւնի մէրթէ- պէ վէք աղ գօնուշուրլարըտըր : — Կէօրլէմէք : Պապ ե . 46
շէրհինէ պագ : Պուրատա Վը- րիստոս Եֆէնտիմիդին էմր էյ- լէտիյի' օնու հապսէ' աթմագ' սիւրկիւնէ եօլամագ' տիւքքեա- նընը գալիաթմագ' էքմէյինի եա սույունու քէսմէք' եախօտ ին- սանիյէթէ պօրճ օլան խըղ- մէթլէրի օնա էտա էթ'մէմէք տէ- յիլտիր , շիւն քի պիգտէն' տիւշ- մէնլէրիմիզէ' պիլէ էյլի'ք էթմէք մաղլուպ օլունույօր : Լաքին էմր օլունան պու' տուր քի , օնու ի'նատճը' ա'գընը պէյէն- միշ' գապաճաթլը' տիւննապի' եհնիտէն տօղմամըշ' վէ տէյիլ Վրիստոսուն իլլա շէյդանըն գուլու տէյիւ սայալըմ' : Օ' Վիլիսէնին սըրըլարընա' էմին օլան Վիլիսէ ա'զալարընրն պէ- րապէրինճէ իլճագ' օլմագտան ըէտտ օլունսուն , վէ Վիլիսէնին ա'զալարը' օնուն իլէ գօնուշմա- տան' հէր նէ դատար միւմքիւն իսէ շէքիլիլէր , շէօյլէ' քի' կիւնաճընտան ութանսըն , վէ կիւնաճը օնլարա' տէ թէսիր էթմէսին , վէ ա'լէմին նաղա- րընտա' քէնտիլէրի օնտան միք օլտուգլարը աշիքեա'ր օլուն : Օնլարըն հէփ իլճագըզ վէ իլլէթէթլէրի' Վիլիսէնին գայիմ' ա'զալարը' իլէ օլուն , վէ օնա ա'սը օլուպ' օնտան ըէտտ օլան- ար իլէ օլմասըն :

Վիլիսէ իպթիտա պիր մատ- տէնին աղըրըղընը թէֆթիշ վէ թէֆէհհի'ւս էթմէլի տիր . վէ

18 Կերչէք տերիմ' սիզէ՛
եերին իզգէրինտէ հէփ

պաղլատըզլարընըզ՝ կէօքտէ
պաղլանմը՝ շ օլաճազ , վէ

գապաճաթըյը թէքտիր էթմէ-
լի , օնա նասիճա՛թ վէրմէլի ,
օնու թէվպէյէ տա՛վէթ էթմէլի ,
վէ օնու իսլա՛ճ էթմէյէ չալըմա-
լը . վէ էվվէլա՛ իշպու թէրթիպ-
լէրին ճի՛ւմլէսի իճրա օլունմա-
յընճա՛ օնու հիշ պիր վէճճիլէ
իլճագգլըղնտան լէտտ էթմէլի
տէյի՛լ տիր . լաքին պունլարըն
ճի՛ւմլէսի քնար էթմէտիքլէրի
թագտիրտէ , օլէման պիլ իգթի-
զա Քիլիսէտէն լէտտ օլունմազ
խոստուտու իճրա օլունմալը տըր :
Պու խոստուտուն նա՛լընըզ տօղ-
րու եօլու պո՛ւ տուր : Վի-
լիսէսինին ի՛թիպարընը ապլա-
մաօ՛ վէ սէլամէթինի հէմ փաք-
լըղընը հըփզ էթմէք՝ վէ Քրիս-
թիանըղա զիւլ օլան քիմնէլէ-
րէ գապաճաթը օլտուգլարընը
պիլտիրմէք՝ վէ իսլաճ օլա պիլմէք
իշիւն՝ Քրիստոս Լաֆէնտիմիզին
պիղզաթ թա՛յին էյլէտիյի ու-
տուլ պո՛ւ տուր : Լաֆէ . ժղ .
17 : ն Կորնթ . Ե . 4 , 5 , 9 — 13 :
բ թէս . Դ . 6 , 14 , 15 : ն Տիմ .
Դ . 5 :

Պուրատա՛ շո՛ւ իշարէթ օ-
լունմալը՝ տըրքի՛ , Քրիստոս Ե-
ֆէնտիմիզ պու մաճարտէ մախ-
սուսէն պիր ատէմ՝ իլէ պիր սա-
յիր՝ ատէմին պէյնինտէ վուգո՛ւ
պուլան զաթիյէ թէօճմէթլէր
խոստուտունտա սէօյլէյօր , վէ
ո՛ւմուծի վէ ա՛լէսսէվի օլան գա-
պաճաթլար խոստուտունտա նէ՛
էտիրմէք կերէք օլտուղունու
սէօյլէմէյօր : Վիլ վազի՛ պիղ՝
իշպու գանուուն ա՛լէսսէվի
Տէօքմիւնիւ վէ լուհունու հէր
նէվ՝ գապաճաթ ու թէօճմէթ-
լէրէ իլթիզա՛մ էթմէլիյիլ . լա-

քին էյէր Քիլիսէ ա՛գալարըն-
տան պիրի աշգ աշիքեար ու՛-
մուծի քիւֆիւրպազ եա պէքրի՛
եա էտէպ ու էրքնանէ մուղայիր
օլան ախէր պիր կիւնա՛ճ իշլէ-
մէյի քէնտինէ ա՛տէթ էտէճէք
օլուրսա , իշպու գանուունտա
տէրճ օլունան ուսուլի՛ դութ-
մաղա պօրճու տէյի՛լիլ . իլա
Քիլիսէ պիրտէն մատտէնին
թէֆթիշիւնի էլէ՛ ալմալը տըր .
վէ պու թագտիրտէ մախմիլ իգ-
լար եա կէօրիւնիւր պիր թէվպէ՛
Քիլիսէնին թէտիպինի մէն՝ էթ-
մէյէ գատիր օլամազ : Քի-
լիսէնին մէնֆաա՛թը՝ վէ Քրիս-
տոսուն շան ու ի՛ղնէթի իշիւն՝
գապաճաթը օլան քիմնէ սըրը-
լարըն իլճագլըղնտան քէսիլմէլի
տիր , եախօտ Քիլիսէտէն լէտտ
օլունմալը տըր . վէ պու միսիլիւ
քիմնէլէրին էտէճէքլէրի իգրար
տայիմա ո՛ւմուծի վէ աշիքեար
օլմալը տըր :

18 . Կերչէք տերիմ' սիզէ : Քը-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ հէման պո՛ւ
շէյի պունտան էվվէլ Պետրոսա՛
սէօյլէմիշիտի (Պապ ժղ . 19) ,
լաքին պուրատա՛ պու սէօզլէրի
Լոաքեալլարըն ճի՛ւմլէսինէ տէ
սէօյլէյօր : Քրիստոս Լաֆէն-
տիմիզ պունտան ագտէմքի իւշ
խանէլէրտէ՛ Քիլիսէ թէրպիյէսի
իզգէրինէ հէր պիր զէմանէ վէ
հէր պիր մաճալէ թատպրգ օլու-
նապիլիւր պա՛զը ա՛լէսսէվի գա-
նունլար վէրտիքտէն սօնկրա ,
իշպու Քիլիսէ թէրպիյէսի մատ-
տէսինտէն տէր ա՛գապ Լոա-
քեալլարա՛ տէօնէր , վէ օնլարա
խապէր վէրիւրքի , քէնտի Քի-
լիսէսի իշիւն գանուունլար վէ

սիզտէն իբի բիշի էյեր եէ-
րին իւզէրինտէ հէր տիւլէ-
տիբէրի շէյ իշին իթթի-

Փագ հտէրլէ րսէ , օնլարա
կէօքտէ օլան փէտէրիմտէն
օլաճա'գ տըր :

նիզամա գօյաճագ օլտուգլարը՝
դէման ա'գտ հտէճէքլէրի գարա-
րէ նուֆուզ վէրմէք իշին ճիւմ-
լէսի պիր եէրէ ճէմ' օլմաղա
հաճէթ էթմէյէճէք , լաքին պիր
մասլահաթըն իւզէրինէ օնլարտան
իբիսի' քիվէր օլուրսա օլտուն' իթ-
թիֆագ հտէճէք օլտուգլարը՝ դէ-
ման' օլ մատտէնին հագգընտա
հօգարրտան ըջօզ վէ ի'լմ գալապ
էտէրէք տուա' էթտիքտէն սօնկ-
րա' հէօ'քմ իլէ ա'մէլ ու հարա-
քէթ հտէ պիլիլէր , վէ սիւննէթ'
գուրպանլար' Պասիք' վէ պու-
նուն կիպի էսքի նօմօսուն սայիր
պիլիլէրինտէ պիր թէպտիլէք
հտէ պիլիլէր , վէ Ղլահ Օն-
լարտ տուա'սընը իշիտիպ գա-
պուլ էտէճէյինէ վէ հանղըշ-
ըգտան հըֆօզ հտէճէյինէ էմին
օլտունլար : Պետրոս իլէ Հոմ-
հաննէս Սամարիատա պիրլիքտէ
ա'մէլ էյլէտիլէր (Ղարժ . ք .
14) . հէմ Պօղոս իլէ Նառնաբաս
տաիի գայիֆէլէրին արասընտա
էօյլէ էթտիլէր : Ղարժ . ԺԳ .
2 : ԺԳ . 23 : Ղարդ . ք . 9 .
Պօղոս' չօգ քէրրէ քէնտի' պա-
շնաիշ կէօրսիւ . վէ Պետրո'ս
տաիի էօյլէ էյլէտի , վէ պագի
Նաքեալլար տէ' շիւպհէսիլ'
պէօյլէ էյլէտիլէր : Ղաքին հէր
պիր շիւպհէլի' մատտէտէ' օնլա-
րըն իբիսի միւշալէրէ' էյլէյիպ
պիրլիքտէ տուա' էթտիլէր , վէ
հէփ իգթիզալը օլան ըջօզ ու
ի'լմ' օնլարա վէրիլէճէք տիր :
Լտէճէքլէրի շէյ նաֆըզ օլտուն
տէյիւ' իբիսիսին պիրի Պետրո'ս
օլմաղա հաճէթ հօգ իտի . լա-
քին օնլարտան " իբի' բիշի " հէր

քիլէր օլուրսա օլտուն' քիֆա-
յէթ էտէրիտի : Պօղոս իլէ
Նառնաբաս սիւննէթ մէսէլէսի
իլէ Նաքեալլարա Երօղանդէմ
շեգարգլարը դէման , պունու-
քէնտիլէրին մատտէտէ պիր շիւպ-
հէլէրի' օլտուղու իշին տէյիլ'
իլա Քիլիսէսին սէլամէթի վէ
իթթիֆագը իշին էյլէտիլէր :
Պապ ԺԵ . 1—29 : Ղաքին իշ-
պու խանէ' պունտան էվվէքիսի'
կիպի' միւշաքէրէ օլունմագտէ
օլան մատտէնին պիւ թիւնի'լ իլէ
պէրապէր ալընընճա' աշիքեսուր
տիր քի' Քրիստոսուն Քիլիսէ-
սինէ հէր պիր տէհրտէ մախսուս
տուր : Պու Քիլիսէ պա'ղը
մահալէրտէ հէր նէ' գառար
քիւշիւք վէ զայի'ֆ օլսա տէ ,
իման վէ տուա' վասիգասը իլէ'
Քիլիսէսինին Պաշը օլան Քրիս-
տոս իլէ պիր սահիհ ալէագասը
վար , վէ օնուն հուզուրունա
կէթիլիլէն պիր թէտիպ խոսուս
սունտա հէօքմիւնիւ իճրա էթ-
մէյէ գօրգմալը տէյիլ' տիր :
— (Նարա . . . օլաճա'գ արք :
Պուրատա օլունան վա'տ' կէօ-
րի նիւր քի' միւշաքէրէ օլուն-
մագտա օլան մատտէյէ' նա'նի
Քիլիսէ խարէսինէ վէ թէտիպի-
նէ մախսուս օլմուշ տուր : Ղա-
քին պու' էյերշի պու' մատտէ-
լէ մախսուս կէօրիւնիւր իսէ
տէ , ինաննլարա օլմուշ ախէր
վա'տլէր վար քի , օլ գատար
ախսուս տէյիլէր' վէ իգթիզա
էթտիլի գատար ճէսարէթ վէրի-
ճիլէր տիր : Պապ է . 7—11 շէր-
հինէ պագ :

20. Օլորա պէնիմ ատրմտա
իբի եա իւչ քիշի հէր նէքէ-

տէ ճէմ' օլուրլա'ր իսէ , օրա
տա օնլարըն օրթասընտա'իմ :

20. Պէնիմ ատրմտա : Եա'նի
պէնիմ հէօքմ ու նուփուղում
իլէ' եախօտ պէնիմ Քիլիսէմտէ
պէնիմ իշիւն ա'մէլ ու հարա-
քէթ էթմէյիլէ : Խ Կաթիլ Ե.
4 : Լաքին պու' մախտուսէն
Լաքեալար իշիւն սէօյլէնմէ-
միշ օլմաղըլա , մա'նասը' պէնիմ
էմրիմէ իդաա'թ էտէրէք' տուա'
վէ թէշէքքիւր մահայինտէ' պէ-
նիմ խըզմէթիմ վէ ի'պատէթիմ
իշիւն վէ շան ու ճէլալիյի իլէր-
լէմէք վէ իզհար էթմէք իշիւն
ճէմ' օլմաղըլա տըր : — Իսի Ե-
իւչ իշի հէք նէրէքէ : Պու'
Քրիստոսուն քէնտի Լաքեալ-
լարընա պունտան իլէրքի խանէ-
տէ վէրիլէն վա'տի մախտուսէնի
գուվլէթիլէնտիւրմէք իշիւն պիր
ա'լէսսէվի թագրիւր տիր : “ Իքի
եա իւչ քիշի ” հէր քիմէր
օլուրա օլուն , Լաքեալար
օլուն ախէր քիմէլէր օլուն :
Օլորա պէնիմ իլէ պէնիմ թէ-
վապիլէրիմ պէնինտէ օլան
իլհագըգ վէ ա'լէագա պէօյլէ'
տիր քի , օնլար պէնիմ ատրմ-
տա հէր հանկը մահայտէ ճէմ'
օլուրլարսա , օնլար հէր նէ' գա-
տար գայի'ֆ վէ աղ օլուրլարսա
օլունլար' օնլարըն տուա'լարընը
գապուլ էթմէք' վէ օնլարըն
քիլիսէ հագգընտա գըլտըգլարը
գարարլար մուգարէր վէ նա-
ֆըզ էթմէք' վէ օնլարըն էթտիք-
լէրի շէյլէրէ կէօքտէ վէ եէրտէ
մուա'ղամ սայրլան նուփուղու
վէ գուվլէթի վէրմէք իշիւն' օն-
լար իլէ պէրապէր իմ : Ս'ապիլ .
իլ . 18—20 : Իմտի Քրիստոս
Լաքեալարի իշիւն մուգարէք
թագրիւր սահի'հան ա'լէսսէվի

ճիւմէ խաղը' իշիւն իսէ , էլ-
պէթթէ սահի'հան Լաքեալարը
իշիւն տախի էօյլէ օլմաղ տըր ,
քի օնլար օնուն Քիլիսէսինին
մասյահաթլարը խուսուսունտա
ճէմի'յէթտէ օթուրտուգլարը
պէման իմտատէ մուհթաճ' օլ-
տուգլարընտա վէ օնու գալապ
էթտիքլէրինտէ էլպէթթէ ալա-
ճաղար տըր : — () Եա'նի . . .
Խ : Պապ իլ . 20 : Ելիլ ի .
24 : Օ'ապ . Խ . 5 : Յ'իլ .
յ . 58 : ի . 19 , 26 : Յ'ապ .
Խ . 11—13 : ի . 1 : իւ . 3 :
Պու' “ Պէն օրատա օլաճա'ղըմ ”
միսիլիւ պիր վա'տ տէյիլ տիր
իլա հէփ ճէմ' օլաճագ օլանլար'
քէնտիլէրինէ խօշ կէլտինիլ տէ-
մէք' վէ օնլարը մուգարէքլէմէք
իշիւն հէ'փիսինտէն էվլէլ կէլ-
միշ օնու հալէա օրատա պու-
լաճաղար միսիլիւ “ Պէն օ-
րատա իմ ” տէյիւ պիր գուվ-
վէթի թագրիւր տիր : Քրիս-
տոսուն հէր եէրտէ հաղըր նա-
ղըր' վէ տուա' տինկլէյիճի վէ
գապուլ էտիճի' վէ պունտան
պէօյլէ Լալահ օլտուղունու
պունտան զիյատէ պիր շէյ իս-
պաթ էտէմէզ : Էր կիւն հէր
սաա'թ վէ պէլքի հէր տագիգա'
Խնկիլթէրատա' Լալահիգատա'
Եվրոփատա' Լալատա' վէ Լալ-
րիգատա' տէնիլըն ուղա'գ ա-
տալարընտա վէ տիննանըն հէր
դարաֆընտա “ Իքի եա իւչ քի-
շի ” օնուն իսի'նտէ ճէմ' օլմուշ
պուլունուր , վէ օնլարըն հէփի-
սինին օրթասընտա խէլաս էտի-
ճի Յիսուս պուլունուր : Ս'է-
լէքլէր' պունճիլէյին հէր եէրտէ
պիրտէն պուլունամաղար . զիրա

21 ՕԼ զէման Պետրոս
օնուն հանրնա կէրիպ տէտի .
Եւ Բապպ՝ զարընտաշմ

Եւ լաճ օնլարը պիր մաճալտէն
պիր զայրի մաճալէ՝ կէօնտէրիր :
Վանիէլ ուրուճ՝ գուծուպ
տուա՝ էյլէտիյի զէման՝ Վար-
րիէլ մէկք օնա վարմաղա սա-
պաճլայըն չըգմըշ իքէն՝ իքինտի-
յին օնուն հանրնա եկթիշտի :
Վան . թ . 21—23 : Ժ . 12 ,
13 : Իմտի Վարրիէլ վէ Սի-
քայէլ միսիլիլ գուտրէթլու մե-
կէքէր՝ պիրտէն չէր պիր մա-
ճալտէ պուլունա՝ մազլար իսէ ,
ա՛գիզէրին չէր եերտէ ճա-
զըր օլա՝ մայաճազլարընա շիւպճէ
եօգ տուր : Եւ քին միլեօն-
լարճա Քրիսթիանլար եերին
միլեօնլարճա մաճալէրինտէ չէ-
ման պիր զէմանտէ պիրտէն
Քրիստոսուն ատընտա ճէմ՝ օլ-
մուշլար իքէն , օնլարըն ճիւմ-
լէտի պիրտէն Քրիստոսու օր-
թալարընտա՝ պուլա պիլիւրէր :
Իմտի ճազըր պուլունան պիր
Վուրթարըճըտան եիւզ չէվի-
րիպ՝ ճազըր պուլունմայան պիր
ա՛գիզէ եա պիր մէլէյէ ի՛պա-
տէթ էթմէսի նէ՝ գատար տի-
վանէլիք նէ՝ գատար եարամազ
պիր չէյ տիր :

21 . Եւ քի բերէյէքէ :
Վուրթարըճըմըզ պունտան եվ-
վէլ շայրալէրինէ՝ ախէր քիմ-
սէլէրէ ա՛ֆվ էթմէք կէրէք ի-
տիքէրինի՝ վէ պունու չէր
տուա՝ էթմէքտէ էթմէլի օլտուգ-
լարընը՝ վէ պունուն տուա՝ տան
պիլէ իգթիզալը օլտուղունու
էջրէթմիշտի : Պապ Ե . 23 ,
24 , վէ Դ . 12 , 14 , 15 չէր չէ-

գա՛չ քէրրէ պանա կիւնաճ
էտէրսէ օնա ա՛ֆվ էտէյիմ ,
եէտի քէրրէյէ տէք մի :

րինէ պագ : Եւ իմտի օնլարըն
Տուգուրունա՝ Քիլիստէ սուլճ
ու րաճաթլըզ վէ իթթիֆագ
սագլամագ իչիւն ճէճտ էթմէնին
պօրճունո՛ւ թագտիմ էյլէտի ,
վէ պունուն իչիւն օնլարա՝ պիր
գարընտաշըն գուսուրունու ա՛-
լէմէ չալ էթմէմէյէ իլա իպթի-
տա թէնճաճէ օնա վարուպ սուլճ
օլմաղա դալապ էթմէյէ նասի-
ճաթ էյլէտի : 15 խանէյէ՝
պագ : Պետրոս շիմտի սօրայօր
քի , օնա՝ գա՛չ քէրրէ ա՛ֆվ
էթմէլի տիր : Մէօէլա՝ տէյէլիմ
քի պիր գարընտաշ՝ չէր պիր
գապաճաթ իշլէտիյինտէ գապա-
ճաթընը իգրաթ էտիպ պիր
թէվպէ՝ րուճու կէօսթէրիր .
Պետրոս օնա “ գա՛չ քէրրէյէ
գատար ա՛ֆվ էթմէլի տիր . եէ-
տի՝ քէրրէյէտէք ” էլվէրիմի :
Փարիսեցիլէր էջրէտիրլէր իտի
քի , ատէմ իւչ քէրրէ ա՛ֆվ
էթմէլի , լաքին տէօրթ քէրրէ
էթմէլի տէյիլ տիր : Պետրոս
իւչ իլէ տէօրտիւ պիր եերէ գօր ,
քի պու՝ շիւպճէսիզ Փարիսեցի-
լէրին սատագաթընտան զիյատէ՝
տիր , (Պապ Ե . 20 չէր չինէ
պագ) , վէ սօրա՛ր քի , պու
եէթիշիմի : (Նուն մէրամը՝
կիւնտէ՝ եէտի քէրրէ տէյիլ՝
իլա պիւթիւն է՛օմրիւնտէ եէտի
քէրրէ տէմէք իտի . վէ իճթիմալ
տըր քի , քէնտի ֆիքրինէ պիր
սատրգ քիմէնին եէտի՝ քէրրէ
տիւշիւպ եինէ գալգամաքըն՝
խադընա կէթիւրմիշ օլտուն :
Լապ . ի . 16 :

22 Ահա տեսնա՛մ տեսի .
Սնան տեսնա՛մ ետի քեր-
ընդտէք , իլլա եկեմի՛շ

22. Եւրթիշ շերէ եւրթեաբ :
« Իր ատեմ՝ իսթէտիյի՝ գատար
տիգգաթ իլէ արասըն , վէ պու-
լաճադ քի , քէնտի գարընտաշ-
լարընըն պիրինտէն՝ վէ պէլքի
գարընտաշլարընըն ճիւմէսին-
տէն պիրտէն պիւթիւն միւտտե-
թի է՝ օմրիւնտէ « եկեմիշ քերրէ
եկտի »՝ իսնի տէօրթ եիւզ տօգ-
տուն տէֆտ՝ գատտ իլէ զարար ու
քտէրէ օգրա՛մամըշ տըր : Լա-
քին պու թա՛պիրտէն մերամ՝
հուտուտուզ վէ նիհայէթսիզ
քերրէ անկլաթմադ տըր : « Իր
գարընտաշ պիղէ՛ հեր պիր ին .
ճիթիյի եա զարար ու քտէրէ
օգրաթտըղ թագտիրտէ՝ թեվպէ
էտիպ պիղտէն ա՛ֆվըզ տիլէ՛ր .
սէ , հեր գաշ քերրէ օլուրսա
օլուրն , պօրճումուզ տուր քի ,
օնու ա՛ֆվ էթտիյիմիզի վէ
մապահաթըն էօրթիւլիպ օնու
տուլաճաղընը թագրիւր էտէլիմ :
« Իղ՝ օնու ա՛ֆվ էթմէյէ՛ քէն
տիսի պիղտէն ա՛ֆլըզ տիլէ՛մէզ-
տէն էվվէլ՝ հաղըր օլմալըյըզ :
Սէ օ՛ ա՛ֆվըզ տիլէ՛մէզսէ վէ
գապահաթընը իգրար էթմէսէ
պիղէ՛ պիզ գալպիմիզտէ քէն վէ
եարամազ գատտ հըֆլ էթմէյի
տէյիլիզ . իլլա օնա էյիլէ՛ր իլէ
պագմալըյըզ , վէ օնուն իշիւն
տուա՛ էթմէլիյիզ , վէ օնուն
էյիլիյիսի արամալըյըզ : Լ՛ֆէն-
տիմիզ պուլտան սօնկրա պիր
վագա՛տէ քէնտի շայիրալերինէ
էօյրէթտի քի , օնլար՝ թեվպէ՛
տէն պիր գարընտաշա՛ տէյիլ
« Նտուտուն զանն էթտիյի կիպի
պիւթիւն է՝ օմրիւնտէ եկտի՛
քերրէ՛ իլլա կիւնտէ՛ եկտի քերրէ՛

քերրէ եկտիյէ տէք :

23 (Նուն իշիւն կեօթլէ-
րին փատիշահլըղը՝ պիր փա-

ա՛ֆվ էթմէլի տիրէլ (Վ . 1 .
ժէ . 3 , 4) քի պու՛ սէնէտէ
իքիպին պէշ եիւզ քերրէ՛ էտէր ,
վէ պուլուն պէլլի մա՛նասը պո՛ւ
տուր քի , պուլուն էթմէյէ տա-
լիմա հաղըր օլմալըտըրլար :
« Իր ատեմին հեր նէ՛ գատար
քերրէ պիր ալադ կէօնիւլիւք
րուհու՛ թեվպէ՛ րուհու՛ տուա՛
վէ ի՛պատէթ րուհու՛ իմա՛ն րու-
հու վա՛ր իսէ , օ՛գատար քերրէ՛
տալիս օնուն ա՛ֆվ էթմէ՛ք րու-
հու օլմալը , վէ պու տէմէ՛ք օլու-
յօր քի , օնա՛ է՝ օմրիւնիւն հէ՛ր
պիր տագիգասընտա պու րուհա
մալի՛ք օլմադ ֆարղ տըր : Լ՛-
տէմ՝ Լ՛լահտան հէր պիր տա-
գիգատէ ա՛ֆլըզ ալմաղա մուհ-
թաճ օլուլըղը կիպի՛ քէնտիսի՛
տալիս հէր տագիգատէ ա՛ֆվ
էթմէյէ հաղըր օլմալը տըր :
Լ՛տէմ՝ օնուլը տուա՛ էտէմէզ ,
վէ օնուլը՝ էքմէք եկմէլի տէյիլ
տիր : « Իղի ինճիտէնէրի ա՛ֆվ
էթմէքտէն էյի իշտէ մէշղուլ օ-
լմալըզ . վէ Լ՛լահըն իշիւրինէ
պուլտան զիյատէ պէնկղէր պիր
իշտէ պուլունա՛մաղըզ : « Պապ
ե . 23 , 24 , 44 , 45 , 48 :
7 . 12 , 14 , 15 : Սաղ . 27 .
12 : Եսայ . 67 . 7 : Սի-
է . 18 , 19 : Սաղ . 67 . 25 ,
26 : Լուկ . 18—21 :
Եփես . 7 . 31 , 32 : Ե . 1 , 2 :
Կղ . 7 . 13 :

23 . (Նուն իշիւն : Իշպու
թէմսիլի Լ՛ֆէնտիմիզ՝ ա՛ֆվ
էթմէք պօրճուլուն կէօթլէրմէք՝
վէ պու պապտէ քէնտիսին էօյ-
րէթմէտէ իտիյի կէրէքլիյի
էյի՛ անկլաթմադ՝ վէ տինկէյէն-

տիշահատեմէ՝ պէնկզէտիւ-
տի՝ քի գուլարը իլէ հիսա՛պ
կէօրմէյէ իսթէտի :

24 Վէ օ՛ հիսապա պաշ-

լայրնճա , օնա՛ օնպին դա-
լանթ պօրճուլ պիր քիմնէ
կէթիլիլտի :

25 Վէ օնուն էօտէմէյէ

լէրէ թէսիր էթտիրմէք իշիւ՝
սէջլէտի : Պու՛ իճթիմա՛լ տըր
քի՛ օլ գէմանլէրէ եագըն պիր
վագըլթտա սահիճան վուգո՛ւ
պուլմուշ պիր վագա՛նըն նագ-
լիյէթի տաիի օլտուն : Պաա
ժգ . 3 չէրհինէ պագ : — Կէօր-
լէրին փաթիշուհլըլ : Պապ ք .
2 չէրհինէ պագ : — Փաթիշուհ
աթի՛ն՝ պէնկզէտիլտի : Վրիս-
տոտուն Վրիսեսիսիտէ՛ պու փա-
տիշահըն գափուտունտա օլտու-
ղու կիպի օլաճագ , եախօտ
Լլաճ՝ Վրիսեսիսին ա՛ղալարը
իլէ՛ պու փատիշահըն քէնտի
գուլարը իլէ մուա՛մէլէ էյ .
լէտիլի՛ կիպի էտէճէք տիր :
— Դաւարը իլէ հիսա՛պ կէօր-
մէյէ : () նուն պու գուլարը՝
քէնտիին սերայընտա խըզմէթ
էտէն գուլարընտան տէյիլ՝
իլա մէմէքէթ խըզմէթինտէ
գուլանըրան վալիլէր վէ հա-
քիմլէր վէ վերկիլէր մուհասիլ-
լէրի միսիլիւ քիմսէլէր իտիլէր :
Իմօի ունուլթմայալըմ՝ քի՛ Լլաճ
լաճ ճիւմլէ ա՛լէմին հաքիմի՛
տիր , վէ ճիւմլէմիզին հիսա՛պ
կիւնիւ կէլէճէք տիր : — Լաւիլ .
ժգ . 12 : ք իրնիլ . է . 10 :

24 . () նուն պալաւիլ : Պիր
հիւմիւշ դալանթը 1519 231100
տիրէքիլ իրալ՝ եա՛նի 36,464
գատար զուրուշ իտի . վէ օն
պին դալանթ՝ պու հիսապտա
15,192 300 տիրէքիլ իրալ՝ եա՛նի
364,640,000 գատար . զուրուշ
օլմալը տըր : Լաքին պիր ալ-
թուն դալանթ՝ 243,098 881100

տիրէքիլ իրալ օլուպ՝ պու
նուրէթտէ օնպին դալանթ
2,430,988,800 տիրէքիլ իրալ՝ վէ
պու հիսապտա 58,341,731,200
գատար զուրուշ օլմալը տըր :
Եունանլէրին ի՛լմի րագամը իլէ՛
օն պին դալանթտան զիյատէ
իշարէթ օլունմաղտը . վէ Լ-
թէնտիմիզին պու սայըլը գուլ-
լանմասընտան մագսուտու՛ պիզէ
կիւնահլարըմըզն սայըլը հի-
սապսըզ՝ վէ Լլաճ պօրճու-
լմալը ա՛ղըտան խարիճ օլ-
տուղունու անկաթմա՛գ տըր :
Եպ . թ . 6 : Էպ . իք . 5 :
Պապ . Լք . 4 : Խ . 12 : ճլ . 3 :

25 . Լաթէնպիսի էր Էլպի , չի
օ . . . աթիլըն Էլ : Պօրճ-
լուլարը՝ գարըլարը իլէ վէ չօ-
ճուգլարը իլէ եէսիլիյէ սաթ-
մասը՝ չօգ միլէթլէրին արա-
սընտա պիր ա՛տէթ իտի : Սոլ-
սէսին նօմօսու՛ պօրճուլար պու
վէճհիլէ քէնտիլէրին սաթա
պիլիլէր տէյիւ իճթիմալ սա-
յարըտը , լաքին մաղլուպ էտէր
իտի . քի՛ օնլար հի՛շ պիր վէճհիլէ
եէսիլէր կիպի գուլանըլմասըն :
Պ . ին . 39 Էլ : ք թագ .
ք . 1 : Լիլի . է . 1—13 :
Լլաճ ք . 6 : Լլէր Լլաճ պի-
զիմ իլէ հէման մուսթահագըմը-
զա՛ կէօրէ մուա՛մէլէ էտէճէք օ-
լուրսա , պիզիմ իւզէրիմիզէ
պօրճունու էօտէյէմէզ միւֆ-
լիւպէր կիպի հիւբա՛ թագրիլ
օլունմագ իճապ էտէճէք տիր :
Պիզ՝ պիր նիհայէթսիզ պօրճ
ալթընա կիրմիլիզ , վէ էօտէ

հալի օ՛լմատըղընտան , օնուն
էֆէ՛նտիսի էմը էթտի , քի
օ՛ հէմ գարըսը վէ չօճուզ-
լարը վէ հէ՛ր նէսի վար իսէ
սաթըլըն , վէ պօրճու էօ-
տէնսին :

մէյէ հի՛չ պիր շէյիմիզ Եօ՛գ
տուր : Պինտէ պի՛րինէ ճէվապ
վէրէմէզիզ : Յի՛թ թ . 3 :
Պիզ՝ կիւնահլարըմըն է՛ն քիւ-
չիւյիւնիւն պիրի՛ իշիւն քէֆա-
րէթ էտէ՛մէզիզ . Մլաճըն ա՛-
տիլ նօմօսու պիգիմ իւզէրիմիզէ
հիւքմի զաղապ թագրիր էտէր :
() նուն ա՛տալէթի՛ պօրճու օլ-
տուղումուզ հէր պիր հապպէնին
էտաւընը մաղլուպ էտէր . լաքին
պիզ՝ պիր թէքիւնի՛ պիլէ էօտէ-
յէմէզիզ :

26 . Սէճա՛ւ Էպէրէր : Պու
քիսնէ՛ շէրգ մէմէքէթինտէ խալգ
պիր փատիշահըն հուզուրունա
չըգտըղարընտա Եէրէ՛ գափան-
մաղա օյան ա՛տէթ միւճէպինճէ՛
աղաւընըն էօնիւնտէ գափանտը ,
վէ զայէթ ա՛ղիմ ալջագ կէօ-
նիւլիւք վէ իշթիրամ իլէ օնա
Եսվարտը՝ քի , օնա սապր էյ-
լէսին , վէ պօրճունուն հէփիսի-
նի՛ հէր նէ գատար պէօյիւք իտի
իսէ տէ՛ իգրար՝ էյլէտի , վէ
էյէր էֆէնտիսի օնա վա՛տէ վէ-
րէճէք օլսա , օնու էօտէմէյէ
թէա՛հիւտ էյլէտի : Պի՛զ տա-
լի պունո՛ւն կիպի՛ քէնտի պօր-
ճումուզուն ճիւմէսինի Մլաճա
իգրար էտիպ՝ օնուն պիր միգ-
տարինի ինքնար էթմէյէ չա-
լըշմալ տէյիլիզ : Լաքին պիզ՝
“հէփիսինի վէրմէյէ” թէա՛հիւտ
էտէ՛մէզիզ . չիւն քի՛ օնուն հի՛չ
պիր միգտարինի՛ պիլէ էօտէյէ-
մէզիզ : Պիզ՝ ֆագըր՝ պիչարէ՛

26 Իմտի օ գուլ տիւշիւպ՝
օնա սէճտէ՛ էտէրէք տէտի .
Լա՛ լաֆէնտիմ՝ պանա սապր
էյլէ , վէ սանա հէփիսինի
էօտէյիմ :

27 Վէ օ գուլուն էֆէն-

հէլաք օլմուշ կիւնահլարալ-
ըզ , վէ քէնտիմիզի Մլաճըն
հուզուրունտա ալջագլաթմալը՝
վէ պիգէ մերհամէթ վէ ա՛ֆվ
էթսին տէյիւ Եսվարմալըլը :
Պիզ՝ Ես քէնտիմիզի՛ Վրիստո-
սուն վասըղասը իլէ Մլաճըն
մերհամէթի իւզէրինէ պրազմու-
լըլը , Ես էպէտէն հէլա՛ք օլ-
մալըլը :

27 . Սէրհամէթ Էթէրէ : Պու
փատիշահ քէնտի գուլունուն փէ-
րուշան հալինի կէօրտիւ , վէ
օնու հէմ օնուն ֆամիլեասընը
աճրտը , վէ պիւթիւն պօրճունու
օնա պաղըշատը : Պու՛ Մլա-
ճըն կիւնահլարա կէօսթէրտի
նիհայէթսիզ մերհամէթինի իզ-
հար էտէր : Մլաճ պիգիմ պի-
չարէ հալիմիզի կէօրտիւ , վէ
քէնտինին նիհայէթսիզ ի՛նայէ-
թի վէ մերհամէթի իլէ՛ քէնտի
մուհապպէթլու () ղուլնո՛ւ կէօն-
տէրտի , քի պիւթիւն ինսան
ճինսինին հատըզ հիսապսըզ
պօրճլարըն էօտէսին : Վէ
չիմտի հէր քիմ քի կիւնահլարը-
նը իգրար էտէր՝ վէ քէնտինի
Վրիստոսուն վասըղասը իլէ
Մլաճըն մերհամէթինէ պրա-
ղըրսա , ա՛ֆվ օլունահա՛գ տըր :
Պու՛ դարզ իլէ՛ կիւնահլարա-
լարըն էն պէթէրլէրի՛ պիլէ՛
Մլաճ դարաֆընտան թէքիւլ-
ա՛ֆվլը՛գ պուլա պիլիւրէր : ()
նուն ալջաղարընտա՛ հէր աղջը՛ր
Եիւքլէնմիշ կիւնահլարա՛ ըա-

տիսի ձև մերհամէթ էթմէքլէ , զնու սալը՝ վերտի , հէմ զնա հօտիւնճ ալընմը չը պաղըշլատը :

28 Լմնա օ գուլ չըգըպ՝ քէնտինէ եիւղ տինար պօրճ լու օլան պլր գուլտաշընը՝ պուլտու , վէ զնու զուլթուպ՝ պօղարագ տէտի . Պանա՝ նէ քի պօրճլու իսէն՝ հտա՝

էյլէ :

29 Իմտի զնուն գուլտաշը՝ զնուն պաղընա՝ տիւշիւպ՝ զնա եալվարարագ տէտի . Պանա սա՝պր էյլէ , վէ սանա հէ՝փիսինի հօտէյիմ :

30 Լմնա օ՝ իսթէ՝մէտի . իլլա վարըպ՝ զնու թա պօրճ լու իտիյինի հօտէյէնէ՝ տէք հապսա՝ աթտը :

հաթ վէ թէսէլլի պուլա պիլի :

28. Եւս պիսար : ()ն տէօրթ տիրէքլի թիւլ՝ եանի 336 գատար զուրուշ : Պու պօրճ զն պին դալանթ պօրճունա թուպար օլունարագ հիւտէն սալըլա պիլի : Խանէ 24 շէր հինէ՝ պագ : Պիգիմ հմսալիմիգ ինսանլար պիգէ իշէտիքլի թագսիրաթլար՝ պիգիմ Լլաճա գարը իշէտիյիմիգ գապահաթլարա թու պարէն փէք քիւշիւք շէյլէր սալըլա պիլի : վէ չիւն քի Լլաճ պիգէ՝ պիգիմ զնա՝ գարը իշէտիյիմիգ նիշայէթսիգ գապահաթլարմըգը ա՛ֆվ էտէյօր , պիլ տէ պօրճլու իլ քի , ալսէրլէրին պիգէ էթտիքլի փէք քիւշիւք օլան գապահաթլարը ա՛ֆվ էտէլիմ : — ()նու գուլտաթ : Պու ատէմ՝ օլ քիմնէյի պու գապա վէ զալըմ գարը իլ նի՛շիւն զուլթուն : ()նա՝ պու հարաքէթի էթմէսի տաճա՝ պէօյիւք թէօճմէթ իտի , չիւն քի քէնտիսինին էֆէնտիսի զնուն պօղաղընա սարըլպ զնու պօղմաղա չալըճաճա՝ք նէրինէ զնա ա՛գիմ միւրիւվէթ վէ մերհամէթ կէօսթէրմիշիտի : Լպքին քէնտիսի մերհամէթսիգ

վէ զալիմ իտի , վէ քէնտինէ նօմօս մուճէպինճէ էթմէյէ հագգ օլանտան աշըրը՝ վարտը : Թ ()քին . Ժէ . 2 : Լէէ . Ե . 7 , 10 , 11 : Ժ . 31 : Եսայ . ԺԷ . 3 : Եսէլ . ին . 9 :

29. ()նու գուլտաթ : Պու պօրճլու էյէրլի զնուն գապիոլ եօլտաշը՝ վէ օլան պօրճու ալ իտի իսէ տէ , զնուն հուգուրունտա քէնտինի ալապատը , վէ զնտան՝ զնուն տալի էֆէնտիսինէ եալվարտըղը ինայէթի՝ գալապ էթտի :

30. Լուպա՝ ալապ : Պու քիմնէ՝ նէ՝ գատար եիւրէյի սէրթ վէ զալըմ իտի : ()նուն աղասը քէնտինէ ա՛գիմ միւրիւվէթ վէ ինայէթ կէօսթէրմիշիտի . լաքին քէնտիսի՝ քէնտիսին գապիւ եօլտաշընա զայէթ սէրթ վէ զալըմ իտի : Վէ պունտա՝ պիւր պինէ իշինտէ կիպի հէիիմիգ քէնտի սիֆաթլէրիմիգ կէօրէմէգմիյիլ : ()նտա՝ Լլաճ պիգէ նէ՝ գատար թէհամմիլ էթտիյինի՝ վէ կիւնաճլարմըգը՝ զնուր հէր նէ գատար հատէն զիյատէ իսէլէրտէ՝ ա՛ֆվ էթմէյէ հաղըր օլտուղու նու վէ պու ճիւմլէ իլէ պիգիմ

31 Վէ՛ ընուն կուտաշարը օլանլարը կէօրինճէ՛ դա-
յեթլէ գասավէթլէնտիլէր ,
վէ վարըպ՝ էֆէնտիլէրինէ
հէփ օլանլարը պէյա՛ն էթ-
տիլէր :

32 ՕԼ զէման ընուն է-
ֆէնտիսի ընու չաղըրըպ՝ ընա
տէտի . Լ՝ յ եարամազ գուԼ՝
պանա եալվարտըղըն իչին՝

պիրի պիրիմիդէ նէ՛ գատար ազ
չէքտիյիմիդէ՛ վէ պիզէ գարշը
պիր թագսիրաթ իշէյէնլէրէ
նէ՛ գատար սէրթ օլտուղու-
մուզու կէօրէմէզմիյիզ՝ Պապ
Դ. 12 շէրհինէ պագ :

31. Պայէլէլէ գատարլէլէն-
պիլէր : Պու՛ թէմսիլի պիր
միւնասիպ նագլիյէթ էթմէք՝ վէ
օնու կիւզլ վէ խօշ վէ թէսիրի
էթմէք իշին իտխալ օլունտու :
Պու թէմսիլտէն անկլաթմաղա
մէրամ օլունան՝ Վրիսթիտնլար
քէնտիլէրին պիր տիտաշարը
պիր ֆէնա չարաքէթտէ պու-
լունտուղու վագլթ աճը՝ չէքէր-
լէր վէ գասավէթլէնտիլէր տէ-
յիւ տէյիլ տիր . իլա իշպու
պիր թէք կէրչէքլիյի՛ եա՛նի
գարնտաշարըմըզ ա՛ֆվ էթ-
մէմէնին ա՛յիմ գապահաթ օլ-
տուղունու աշիքեարէ անկլաթ-
մա՛գ տըր : Լաքին պո՛ւ տախի
սահի՛ճ տիր քի՛ , պունճիլէյի
սէրթ եիւրէքլի մէրհամէթսիզ .
լէք՝ Վրիստոսուն պիր շայիրտի
օլմաղա իգրար էտէն պիր քիմսէ-
տէ՛ Վրիսթիտն իսմինէ զիւլ
տիր , վէ սահի՛ Վրիսթիտն-
լարա՛ տիւնեալի առէմլէրին հէփ
պէզիւք եարամազըղընտան տա-

սանա հէ՛փ օ պօրճու պաղըշ-
լատըմ :

33 Վէ՛ն տախի գուտա-
շընա՛ պէնիմ սանա մէրհա-
մէթ էթտիյիմ կիպի՛ մէր-
համէթ էթմէլի տէյիլմի
իտին :

34 Վէ՛ էֆէնտիսի զազա-
պէ՛ կէլիպ՝ ընու իսքէնճէ
էտիճիլէրէ՛ վէրտի , թա քի՛

հա՛ զիյատէ Լէլէմ ու գասավէթ
վէրիլ : — Լաֆէնպիլէրինէ . . .
պէյա՛ն էթպիլէր : Պիզէ գասա-
վէթ սէպէպի օլան հէր պիր շէյ՝
տուա՛ էթմէյէ պիր վէսիլէ՛ տա-
խի օլմալ տըր :

32. Լաքտուղ գուլ : Պու
քիմսէ նալքեօր՝ մէրհամէթսիզ՝
նէֆսի սէվիճի՛ սէրթ եիւրէքլի՛
ինթիգամ ու քէն սագլայրճը՝ վէ
օնուն ա՛մէլ ու հարաքէթի զա-
յէթ եարամազ իտի :

33. Պէնի՛ սանա մէրհամէթ
էթպիլէ՛ Լալէ : Լալաշըն պիզէ
պէզիւք էյլիյինտէն՝ ախէրլէրի-
սէ էյի վէ միւրիւվլէթլի՛ օլմա-
ղա էջրէնմէլիյիզ . վէ օլարա՛
Լալաշըն պիզէ հէր նիճէ էթ-
մէյէ իսթէրսէք՝ վէ ֆիլ վագի՛
օնուն պիզէ էթտիյի՛ կիպի՛ էթ-
մէլիյիզ : Պիզ՝ պու իուտուս-
տա Լալաշա՛ պէնկզէմէլիյիզ :
Պապ Ե. 44 , 45 : Պալ . Դ.
35 , 36 : Եֆէա . Դ. 32 : Ե.
1 , 2 : Լալ . Դ. 13 :

34. Իսքէնճէ՛ էպիճիլէրէ վէր-
պի : Լապս ու զընտանլարըն
պէքճիլէրի՛ կքսէրի օրատա մահ-
պուս օլանլարըն իսքէնճէ՛ էտի-
ճիլէրի իտիլէր : Պու քիմսէ-
լէր՝ օլարա րահաթըզ եօլարը

հեղի պորձու օնա էօտէյէնէ՝ տէք :

35 Կէօքտէ օլան փէտէ՝ րի՛մ տախի սիզէ՛ էյէր հէր պիրինիզ գարընտաշլարը՝

պուլմաղա չալըշաճագլարը եւ՝ րինէ՛ օնլարըն սըգընթըլարընը արթըրմաղա եօլլա՛ր տիւշիւ՝ նիւրէրիտի, վէ պու հիւպէթ՝ Լու իւրգմէթ՛ էքսէրի օնլարըն պորձլարընը պիրի՛ օլուրուտու : Լաքին էյէրչի զընտանձը՛ զաթը պիր մէրհամէթիլ ատէ՛մ օլսա՝ յըտը պիլէ՛ օ մահալ՝ օլ գարան՝ լըգ՝ օ հաճա՛ օլ մուրտարըգ՝ օլ պէօճէքէք՛ օլ արգատաշլար՛ օլ դաա՛մլար՛ օլ րահաթսըզըգ՛ օրատա օլանլարա պու գատար իսքէնձէ էտիճիլէր օլուրլարըտը : Լփէնտիմիպին սէօզէրինին մա՛՛ նասը պո՛ւ տուր քի, օլ " եարա՝ մազ գուլ " կիպի օլան՝ նալքէօր վէ զալը՛ ձանսալա՛ր միսիլիւ քիմէլէրին ճիւմէսի ճէհէննէմին իսքէնձէլէրինին ա՛ղապընը՛ չէ՝ քէճէքէր տիր : Բ [ձէ՝ . 8 , 9 : է՝ապ . ԺԴ . 10 , 11 : — [ձաթի՛ հեղ պօրձու՝ էօպէյէնէ՛ քէք : Պիզիմ՛ Լլաշտ օլան պօրձլարըմըզ հի՛չ պի՛ր վէճհիլէ տուլ՛ օլունամաղա : ()նլա՝ րըն եա ճիւմէսի պիզէ պաղըշլանմալը՛ եա ճիւմէսի էտա՛ օլունմալը տըրլար : Լաքին օնլարըն պիր հապպէսինի էտա էթմէյէ գատիր օլմայան քիմսէ՛ վէ ա՛լէլ խուսուս օլ քիմսէ կիւնտէն կիւնէ պօրձունու ալթըրտըթը թագտիրտէ՛ ճիւմէսի նի՛ճէ էտա էտէ պիլեր : Պապ է . 26 շէրհինէ՛ պագ :

35 . Փէպէլէլի՛ քաթի՛ պիլէ . . . էօյլէ՛ էպէճէ՛ քիլ : Պու խանէ՛

նըզա օնլարըն գապահաթ՝ լարընը եիւրէքլէրինիզտէն ա՛ֆվ էթմէ՛զսէնիզ՛ էյլէ՛ էտէճէք տիր :

իշպու թէմնիլին անաթալար տըր, վէ օնու՛ն մա՛նասընըն ճիւմէլէսինի աշար : Սէ պուրատա Վուրթարըճըմըզն էօյրէթտիյի կէրչէքլէք՛ եա՛նի աիւրլէրինէ ա՛ֆվ էթմէք պօրձու հապքընտա՝ էօյրէտիր քի, (1) Լլաշա գարջ օլան կիւնաշլարըմըզ զայլէթ պէօ՝ յիւք՛ վէ օնլարը պէտէլ իլէ րէսիթ էթմէսի պիզէ քիւլիլէն միւմէ քիւնսիւզ տիր : (2) Լլաշ օնլարըն ճիւմէսինի ճապա ա՛ֆվ էտէր, վէ օնլարը պիզտէն՛ կիւնտօղուսու կիւնպաղըսընտան ուզագ օլտուղո՛ւ գատար իրա՛ գ էտէր : (3) Պիզիմ կիպի ինսան օլան առնմէրին պիզէ օլան գապահաթլարըն Պիզիմ Լլաշա օլան գապահաթլարըմըզ րուպարէն փէք քիւլիւք՛ վէ զիքր օլունմաղա շայէսթէ տէյիլէ՛ր տիր : (4) Պիզ՛ ինսանլարը ճապա ա՛ֆվ էթմէլիյի : (5) Լլաշ պիզ պէյլէ էթմէզսէք, Լլաշ պիզէ հագգիւզըն զազապ էտիպ՛ էպէտէն ա՛ղապ էտէճէք տիր : Պապ է . 12 , 14 , 15 շէրհինէ պագ : Պ . 37 : է՝ալ . Բ . 13 : — Եթէրէլէրի՛ նիպէն : Սալթ սէօզ իլէ տէ՛յիլ՛ իլա ա՛մէլ իլէ վէ կէրչէքլէք իլէ՛ վէ եիւրէյիմիզտէն սա՝ տըր օլան հէր պիր մէրամ ու մագսուտումուզ՛ վէ տուլուշու՛ մուզ իլէ : Իմտի հէր պիրիմիզ քէնտինէ՛ Պէն քիմէ՛ պէնկզէրիմ՛ տէյիւ սիւսլ էյլէսին, Լլաշա՛ մը՛ եօխսա պու " եարսմազ

ՊԼՊ 19 :

1 Վէ օլտո՛ւ քի՛ Յիսուս
պու սէօզլէրի թէքմիլ է-
տինճէ, Գալիլեատան գալ-
գըպ՝ Յորդանանըն էօթէ՛

գուլամը՝ պէնկզերիմ . քիմին
էօրնէք ու ի՛պրէթինէ ույարըմ,
Լլլաճը՞նմը եօխսա պու " եա-
րամազ գուլըն " մու :

1. Գալիլեայի գաղապար :
Մարի. Ժ. 1 : Յով. Ժ. 40 :
Լէֆէնտիմիզ Գալիլեատա է՛օմ-
րիւնին էն չօգ զէմանըն՝ կէչի-
միշտի, մի՛ւճիգաթլարընըն էն
չօղունու օ՛րատա իլէմիշտի,
վէ վա՛ղլարընըն է՛ն չօղունու
օ՛րատա վա՛զ էթմիշտի : Քէն-
տինին օն իքի շայիտլէրինին
չօղունու եախօտ ճիւմլէսինի
տախի օ՛րատա սէչմիշ իտի
Լաքին օնուն խրզմէթի՛ շիմտի
օրատա թէքմիլ օլտու : (Նուն՝
կիւնաճքեար ատէմլէր արասըն-
տա էօ՛միւր սիւրմէյէ եա՛լընըզ
ալթը այ միգտարի վագթը՛ գալ-
տը . վէ պունուն իչիւն շիմտի
կախառնայումու՝ Բէթսաիդայը՝
Քորազինի վէ Նազարէթի
թէրք էտէր, վէ Վէննէսարէի
կէօրլնիւն էդրափընտա պիր
չօգ գասապալարըն վէ քէյլէ-
րին ճիւմլէսինի՛ վէ պիւթիւն
Գալիլեա մէմլէքէթիւնին իւզէ-
րինէ եայլըմը խալգ իլէ տօլու
պիր չօգ գասապա վէ քէյլէրին
Տէփիսինի պրաղըր, վէ օնլար
արթըր օրատա օնուն եիլ զիւնիւ
պիր տաճա կէօ՛րմէյէճէքլէր, վէ
օնուն աղըրնտան էօ՛միւր վէ
մուճապպէթին սէօզլէրինի ի-
շի՛թմէյէճէքլէր տիր . չիւն քի

եազասընտա Լէճուտիսթա-
նըն սինօրլարընա՛ կէլտի :

2 Վէ օնուն արտը՛նճա
չօգ խալգ վարըտը, վէ
օնլարը օ՛րատա սաղալթ-
տը :

օ՛ շիմտի Երուսաղէմէ՛ չըգայօր,
քի քէնտինի տիւնեանըն կիւնաճ-
լարը՛ իչիւն գուրպա՛ն սունսուն :
— Եէհուպիսիւնն սինօրլարնա՛
կէլտի : Յիսուս Լէֆէնտիմիզ՝
Երուսաղէմէ՛ տօղրու տօղրույա
Սամարիանըն իչիւտէն կէչէրէք
կիթմէտի . իլլա Յորդանան ըր-
մաղընտան կէչիպ՝ մուգատէմա
Սուբէն վէ Գադ վէ Սանա-
սէնին եարը սըպղընըն մէմլէ-
քէթի օլան գարանըգտա զարգ
օլմուշ պիր չօգ մաճալի տօլաշա-
րա՛գ կիթտի : Լաքին իշպու
տօլաշմտա՛ պա՛ղը քէրրէ Յոր-
դանանըն պիր դարափընտան վէ
պա՛ղը քէրրէ օպիր դարափըն-
տան եա՛նի Եէճուտիսթան դա-
րափընտա օլան գըլըսընտա
պուլունմաղա մէճպուր օլտուղու
իչիւն՝ զայէթ միւնասիպէթի իլէ
Եէճուտիսթանըն սինօրլարընա
կէլտի " տէնիլտի :

2. (Նունն արարնճա չօգ խալգ
լապար : Լաքին էյվաճ՝ օնլա-
րն չօղու՝ Գալիլեատաքիլէր
կիպի՛ ճիւմանի վէ տէյիլ լու-
ճանի կէօզլէրինին աջըմասը ի-
չիւն՝ վիւճիւտսաղըրը վէ տէյիլ
լուճ շիֆասը պուլմագ իչիւն՝
տիւնեալի շէյլէր վէ տէյիլ
լուճանի պէրէքէթլէր ալմագ
իչիւն կէլտիլէր : — (Նապար օ-
րատա սաղալթալար : Սատթէոս-
տա զէքըր օլունմալը՛, օրատա
էյլէտիլի վէ սէյէտիլի պա՛ղը
շէյլէրին, զէքրի իչիւն՝ Պադ

3 Վէ փարիսեցիւէր՝ ընու
թէճրիւպէ էտէրէք՝ ընուն
եանընա՝ կէտիւիւէր՝ վէ ընա
տէտիւիւէր . Նտէմէ՝ հէր սէ-
պէպ իչին գարըսընը պօշա-

մագ ճայի՞ղմի :

4 Վէ օ՝ ճէվապ վէրիպ
օնլարա տէտի . Օգո՛ւմա-
տընըզմը քի՝ իպթիտատան
եարատան օնլարը երբէք վէ

Պ . 1 . ԺԳ . 10—35 : ԺԳ .
1—35 : ԺԵ . 1—32 : ԺԳ .
1—31 : ԺԵ . 1—10 , 20—37 :
ԺԵ . 1—14 :

3 . () Կո- թէճրիւպէ էտէրէք :
Պապ ԺԳ . 1 շէրհինէ պագ :
Փարիսեցիւէր ճիսուսու պիր
տուզաղա՝ պրագմաղա իսթէրէր-
իտի , վէ պու սէպէպտէն էօթիւ-
րիւ օնլարըն սօրուշարըր զայէթ
ուսթալըզլը իտի . չիւնքի օնլա-
րըն փէք մէշուր իքի մէտրէսէ-
լէրի եա՛նի շիլէլին վէ Համ-
մէիսին ի՛լմի իլաշի վէ ի՛լմի Ֆէյ-
լէսօֆլուգ մէքթէպլէրի՝ գարըր
պօշամագ խուսուսուստա պիրի
պիրինտէն ֆարգըր զիւիւմէր
էջրէտիրլէրիտի : Խմտի փա-
րիսեցիւէր զանն էթտիլէր քի ,
ճիսուս՝ եա պիրիննէ եա օպիրի-
նէ գարըն զըտտ սէջլէմէյէ
մէճպուր օլաճագ տըր , վէ պու
վէճհիլէ օնլար օնու՝ պու ֆրը-
գալարըն պիրինին եա օպիրինին՝
վէ պէլքի Սոփսէսին՝ պիլէ
տիւշմէնի՝ կէօսթէրէ պիլէճէքլէր
տիր : — Զէր Եպէպ իչին :
Խալը ակէսսէվի շիլէլին զիւիւ-
միւ մուճէպիւնճէ ա՛մէլ վէ հա-
րաքէթ էտէրլէրիտի , քի օնա
կէօրէ՝ պիր առէմ՝ քէնտի գարը-
սընը հէր պիր սէպէպ իչին՝
հէր նէ՝ գատար մէշէլիւզ պիր
շէյ օրուրա օլսուս՝ պօշայա
պիլիւր իտի : Սոէրրիս ճոփ-
սէփոս իյրա՛ր էտէր քի , քէնտիսի
քէնտի գարըսընը՝ օնա իւշ չօ-

ճուգ տօղուրտուգտան սօնկրա՝
օնուն հարաքէթիստէն հազգ
է՛թմէտիյի իչին պօշատըր ?
Համմէիսին մէտրէսէսի պու-
պապտէ՝ տահա՝ տիգգաթլը զիւ-
իւ՛մէր էջրէտիրիտի : Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզ պու խուսուս-
տա քէնտի լէյինի՝ չօգտան
էվլէլ Վալիւնատա թագրի՛ր
էյլէմիշիտի : Պապ Ե . 31 , 32
շէրհինէ պագ :

4 . () Գո՛ւմապընիւլը : Լիօ-
մօսուն պու ա՛ղիմ՝ օգույուճու-
լարընա վէ մահիւր թէֆտիւր էտի-
ճիլէրիննէ պու սիւալ՝ զայէթ
ալազալատըճը վէ ճէվապ վէրիլ-
իւզ կէլմիշ օլմալը իտի : Պապ
Թ . 13 : ԺԵ . 3 շէրհինէ պագ :
— Խալիւրապան Ետրապան : Վը-
րիստոս Լփէնտիմիզ օնլարա՝ նէ
շիլէլտէն նէ տէ Համմէիտէն՝
նէ տաիի Սոփսէսին գանուշա-
րընտան պիլէ ճէվապ վէրտի .
իլա քէնտիսի՝ Սոփսէսին վագ-
թընտան չօգ իլէրի վարըպ՝ ին-
սանըն եարատըլմասըր զէմանըն-
տա էվլէնմէնին թա՛յին օլուսմա-
սը՝ մերամընը օնլարա կէօսթէր-
տի , վէ պու միւսվալ իւզըր օնլա-
րըն եարամազ գաստլէրինի պօզ-
տու , վէ օնլարըն նիյէթլէրինի
պօշա՝ չըգարտըր : Պիր շէյին
էյի եա քէօթիւ օլմասը՝ շիլէլին
եա Համմէիսին եա Լուսաւորի-
չին եա Լութէրին եա Վալիլինին
էյի եա քէօթիւ թագրիւր էյ-
լէտիյիտէն տէյիլ՝ իլա Եէ-

տիշի՛ եարաթտը .

5 Վէ՛ տէտի . Պունուն ի-
չիւն ատէմ՝ պապասընը վէ՛

անասընը թէ՛րք էտէ , վէ՛
գարըրընա եափըշա , վէ՛
իքիսի պի՛ր թէն օլալար :

Հովանը՛ն օնու էջըէ թագրիւ
էթտիյնտէն տիր : — () Կարը
էրէ՛ վէ՛ Կիշէ՛ Եարաթտը :
() Կար . Կ . 27 : Կ . 21—23 :
Կ . 2 : Լլա՛ հպթիտա պի՛ր
էրքէք վէ՛ պի՛ր գարը եարաթտը ,
վէ՛ պու՛ պու՛ խուսուստա օնուն
մերամընը աշիքեարէ պէյան
էտէր : Օ՛իւրա՛ էյէր էրքէյէ՛
պի՛ր տանէտէն զիյատէ գարը
ալմաղա իգթիղալը՝ եախօտ օնու
տէ լիշտիրմէյէ լազըմը՝ իտի իսէ ,
նի՛շիւն պի՛ր տանէտէն զիյատէ
գարը եարաթտը : Լլա՛
չօգ գարըլար եարատա պիլի՛ր
իքէն , նի՛շիւն սալթ պի՛ր տանէ
եարաթտը . պի՛ր տանէտիսի
եթիշիւր սալտըղընտան տէյի՛լ-
մի : Իշպու սիւալ Ս՛աղաքիա
Կ . 15 տէ սիւալ օլունուպ՝ օ՛-
րատա ճէվապը՝ տախի վէրիլի-
յօր :

5 . Պապասընը վէ՛ անասընը
Ը՛էրէ Էպէ : () քէնտիսինի գա-
րըսընա՝ պապասընա վէ՛ անասը-
նա պէնտ օլմուշ իտիյնտէն
սըգը պէնտ էտէճէք տիր : Իշ-
պու պէնտ՝ էվատ իլէ աթա
պէնտինտէն մուհապպէթըի՛ ա՛-
զիլ՝ վէ՛ տաճա սըգը պէնտ օլա՛-
մազ , վէ՛ էյէր էվատ իլէ աթա
պէնտինտէն օլան պէնտ հէր քէսին
քէյֆինէ կէօրէ չէօզիւլէ պիլէ՛-
մէք իսէ , գա՛նտէ գալտը գօճա
իլէ գարընըն պէնտի չէօզիւլ-
սիւն : Լ՛ղամ՝ փէտէրիմիզ՝ քէնտի
վիւճիւտիւնիւն պի՛ր փարշասընը
քէնտինտէն այրմալարագ՝ քէն-
տի գարըլար Եւատան նանըլ
այրըլա պիլիւրիտի , չիւն քի՛ օ՛-
նուն քէմիյնտէն քէմիք՝ վէ՛

թէնտէն թէն իտի : () Կար .
Կ . 23 , 24 : () Լ զէման աթա
իլէ՛ էվատըն միւնապպէթի տա-
հա զուհուրէ կէլմէմիշ օլմաղը-
լա , Լ՛ղամ՝ փէտէրիմիզ՝ պու
սէօզէրի սէօլէյէն էյէր օ՛ իտի
իսէ՛ տիւնեանըն սօնունա՝ գատար
ճի՛ւմէ էվատարը իշիւն Լլա-
հըն իլհամը վէ՛ նուֆուզու՛ իլէ
սէպէմիշ օլմալը տըր : Ս՛ալ .
Կ . 6—9 : Պօղոս Լ՛աղքեալ
Վ՛րիստոս իլէ Վ՛իլիսէնիս պէյ-
նիտէ օլան չէօզիւլմէզ պաղը
պէյան էթմէք իշիւն պու սէօզ-
լէրի գուլանմըշ տըր : Եթէ .
Կ . 30—32 : Վալիթ տախի
պու Ֆիքիրտէ տիր : Ս՛ալ . կէ՛ :
10 : — Վարսանա՛ Ետիւշտ :
Եափըշմագ տէմէք՝ իքի շէյ պիրի
պիրի իլէ պիրէշմէք տէմէք տիր :
Վէ՛ պունճիլէյին էյի՛ եափըշ-
մըշ շէյի՛ հի՛շ պիր շէյ պիրի
պիրինտէն այրմալա , նի՛ճէքի
դութալ իլէ եափըշմըշ էքի՛
փարշա պիր աղաճ՝ պաղա՛ եէ-
րինտէն գըրըլմը տա էք եէրին-
տէն գըրըլմագ : Իշպու կիւզէ
էօրնէք կէօսթէրիլ քի գարը իլէ
գօճալը պիրի պիրինտէն՝ էօ-
լիւմտէն զայրի շէյ այրմալը
տէյիլ տիր : — Պէ՛ր Ը՛էն օլալար :
() Նլար հէր պիր հալտէ պիր-
լէշմիշ օլմալը տըրլար , վէ՛ էօ-
լիւնճէյէ գատար արզուլարընտա
վէ՛ իգրաճ էթտիլէրի շէյլէրտէ՛
իւմիտէրինտէ վէ՛ գօրգուլարըն-
տա՛ սէվինճիլէրինտէ վէ՛ գասա-
վէթլէրինտէ՛ րաճաթլարընտա
վէ՛ աղըր ու էզիլէթլէրինտէ
թէ՛քիլէն օրթագ օլմալը տըր-
լար :

6 Շէջլէ քի՛ արթըզ իքի
տէյիլլէ՛ր , իլլա պի՛ր թէն
Խէրլէ՛ր . իմտի Նլլահճըն չիֆթ-
լէշթիրտիյինի ատէմ ա-
լը՛րմասըն :

6. Լըլըգ ի՛նչ Խէյիլլէ՛ր և՛ :
(Ն)լար նոմոսէ՛ մուհապպէթճէ՛
վէ մերամ՝ ու մագսուտէ՛ պի՛ր
տիրլէր : Ա՛ է պի՛ր ատէմ՝ քէնտի
գարըսընը քէնտիտէն այըրմա-
շա՛ քէնտի էլինի եա կէօղիւնիւ
եա այաղընը քէնտի վիւճիւ-
տիւնտէն այըրմաղա տիւշիւնմէ-
տիյի կիպի՛ տիւշիւնմէլի տիր :
Լ՛տէմ՝ քէնտի գարըսընը՝ քէնտի
վիւճիւտիւնիւ սէվտիյի՛ վէ սագ-
լատըղը՝ կիպի սէվմէլի վէ կէօ-
ղէթմէլի տիր : Եփէա . Ե . 28 ,
29 : — Լ՛Խէ՛ր այըրմասըն : Լ՛յէր
պիրլթիման քէնտի վիւճիւտիւն-
տէն էլինի եա սայիր պիր ա՛-
զասընը այըրըսա , օ՛ կիւնա՛ճ
իշլէր . զիրա օնուի Նլլահճ օնա
վէրտիյի շէյի պէօյլէ աթմաղա
հազգը եօ՛գ տուր : Ա՛ իւճիւ-
տիւնիւ խէլաս էթմէք իչիւն՝
պիր հէքիմին ետի իլէ պիր ա՛-
զասընը վիւճիւտիւնտէն այըրա
պիլիւր . լաքին գարգի ախէր իլէ
պէօյլէ էտէմէղ : Պոււնճիլէյին
պիր քիմնէնին գարըսը՝ քէնտի
վիւճիւտիւնիւն ա՛զալարընտան
պիրի օլմաղ իլէ , օնու քէնտին-
տէն այըրմաղա հէօքիւմէթի եօ՛գ
տուր : Լ՛լլահճըն պու վէճհիլէ
պիրլէշթիրտիյինի՛ ինսանըն ա-
լըրմաղա հազգը եօ՛գ տուր :
Պոււնու էթմէնին հազգը՝ եա՛-
լընը Լ՛լլահճա՛ մախսուտուր .
վէ հէր օլոււնուղո՛ւ վագըթ՝
Լ՛լլահճըն եա մուգատերի եա էմ-
րի՛ եախօտ օնոււն նուֆուղ ու
հէօքիւմէթի՛ իլէ օլոււնմալը տըր :

7 Օնա տէտիլէր . իմտի
նի՛չիւն Սոլսէա՛ դալաղ նամէ
վէրիպ տէ օնու պօշամա՛գ
թէնպիհ՛ էթտի :

8 Օնլարա տէտի՛ քի՛

Լ՛աալ թ . 17 : Ս՛աաալ թ .
14 , 16 : Ս՛աալ . 7 . 9 : Լ՛աալ .
է . 2 :

7. Նի՛շիւն Ս՛ոլսէա . . . Լէն-
պիհ էլիպի : Ս՛ոլսէա օնլարա՛
գարըլարընը պօշամաղա էմր
էյլէ՛մէտի . օ օնլարա՛ սատէճէ
պոււնո՛ւ էմր էթտի քի՛ գարըլա-
րընը պօշատըգարը զէման օն-
լարա դալաղնամէ՛ վէրսիլէր :
Լաքին Ս՛ոլսէա՛ գարըլը պօ-
շամաղա նի՛շիւն բուխսաթ վէր-
սին . օ՛ նի՛շիւն պոււնու հէր
վէճհիլէ եասագ էյլէմէսին : Պու-
նու սէպէպիլին՝ պոււնտան սօնկ-
րաքի խանէտէ՛ պուլուրուղ , վէ
պու սէպէպ՝ Եէհուտի միլէթիլնէ
շան ու ի՛թիպար կէթիրէն պիր
շէյ տէյիլ՝ իլլա զիւլ վէ ա՛յըպ
կէթիրէն պիր շէյ տիր :

8. Ս՛ոլսէա . . . Ի՛չն վէրպի :
Պապ Ե . 31 , 32 շէրհէրինէ
պագ : Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզ
իգրա՛ր էտէյօր քի՛ գարըլը
պօշամագ՝ Ս՛ոլսէստէն բուխսաթ
վէրիլմիշիտի . լաքին կէօսթէրի-
յօր քի՛ , էվլէնմէնին ասըլ մէրամ
ու մագսուտու պու տէյիլիտի :
Ս՛ոլսէսին վագթընտան էվ-
վէլ՝ փութիէրէպթ ա՛տէթիւ-
րինտէն օլան գարըլը պօշամագ
ա՛տէթի ո՛ւմուլի՛ օլմուշուտու :
Պու զայէթ քիւչիւք պիր սէպէպ
իչիւն իճրա օլոււնուր իտի : Լ՛օր-
քէ՛ գըզընըղընտա՛ վէ պի՛ր
տագիգա պիլէ տիւշիւնմէզտէն՝
իճրա օլոււնուրուտու . վէ էրքէք՝
էյէրչի տէր ա՛գապ փիւշման

Սոփսէս սիզին սէրթ երեք-
լիւնիսի՛՛զ իջին ի՛զն վէր-

օլայրտը պիլէ՛ սէօզիւնիւ կերի
ալըպ՛ Տէնուզ պօշատըզը գարը-
յը թէքրար ալամազըտը : Իս-
րայէլ միլէթի Սընըրտա հե-
սիրիքէրի զէմանընտա՛ գորգու-
լու պիր դարգ իլէ ալապանրպ՛
պու եարպմազ ա՛տէթէ գո՛ւլ
օլմուշարտը : Սոփսէս օնլա-
րը՛ տիվանէլիյէ վէ եարամազ
րէզիլիյէ տէրին պալմը՛ վէ
պու տէրէճէ երիւթիյի գաթը-
լանմը՛ վէ զալմ՛ պալմուշ իտի
քի , էյէր գարըլարընր պօշամա-
ղա ռախաթըլարը օլմաստըլար ,
օնլարա եզիյէթ վէրմէյէ վէ
էօլտիւրմէյէ պիլէ Տազըր իտի-
լէր : Իմտի Տալի քէյֆիյէթ
պէօյլէ իքէն , Սոփսէս՝ պու ա՛-
տէթի Տէր վէճՏիլէ եասագ է-
տէճէյի՛ եէրինէ՛ պունու միւմ-
քիւնիւ մէրթէպէ ազալթմագ մէ-
րամը իլէ՛ պունա տայիր գանու-
ւոր թաշին էյլէտի : Իօճալա-
րա՛ շիմտիյէ գատար ա՛մէլ էթ-
մէյէ ճարի օլան ա՛տէթէ կէօրէ՛
գարըլարընր էօրքէ իւզերինտէ
պիր տագիրգա իշինտէ սէօյլէնմիշ
պիր սէօզ իլէ պօշամաղա ռախ-
սաթ վէրէճէյի՛ եէրինէ՛ օնլար-
տան մաղլուպ էտէրիտի քի՛ մատ-
տէյի տիւշիւնմէյէ վազըթ
սարֆ էյլէսիլէր : օթուրուպ
քեաղըտ վէ գալէմ Տէմ միւրէք-
քէպ ալընլար , վէ պիր էազըլը
սէնէտ Տազըրլասընլար , քի կէօ-
րիւնտիւյիւնէ կէօրէ՛ պու սէնէտ
նօմս մուճէպինճէ վէ աշիքեարէ
պիր՝ եազըճընըն սիճիլէրինտէ
գայտ օլունարագ նաֆըղ՛ օլուն-
մագ կէրէք իտի : Պունուն
ճիւմէսիսի էթմէյէ գօճայա՛ նէ՛

տի , քի գարըլարընրզը
պօշայա՛նըգ . ամմա իպթի-

էտէյօր իտիյինի էյիճէ միւլա-
Տաղա էթմէյէ՛ վէ գարընըն
ագրապասընա՛ արայա կիրիպ
գօճա իլէ գարըյը պարըշտըր-
մաղա ճէՏտ էթմէյէ քիֆայէթ
էտէր վագըթ՛ օլուրուտու : Իմ-
տի Սոփսէսին գարը պօշամագ
պապընտա ա՛գտ էյլէտիյի գա-
նուլար պու ա՛տէթէ գօլայլըգ-
լա՛ր վէրմէք իջին տէյիլէր ի-
տի , իլա արայա պէօյիւք էնկէլ-
լէր պրագամաղըլա օնու կիւճ
էթմէք մէրամը իլէ իտիլէր , քի
պու մինվալ իւզըն էնճամը
պիւթիւն պիւթիւնէ պու ա՛-
տէթ նէսլ ուրէֆ՛ օլունտուն :
Սոփսէսին պո՛ւ պապտէ ա՛մէլի՛
Տէմ՝ Քրիստոսուն էօյրէթտիյի
թա՛լիմաթէ Տէմ տէ Խարայէլին
սօնկ փէյղամպէրէրինին էյ-
րէթտիլէրինէ մուվաֆըգ իտի :
Սաղա՛ , ք . 16 : Պօղոս՝
պէս պէլի՛ տիր քի Սոփսէսին
պու իուսուտա եազտըղընը
պո՛ւ մինվալ իւզըն անկլարտը :
Մատթ . է . 1 , 2 : Նալմիլ .
է . 39 : — Պէօյլէ օլմապր : Խա-
նէ 4 շէրՏիլէ՛ պագ : Տիգգա-
թէ լայրգ պիր Տա՛լ տըր քի ,
գարը պօշամաղա գարըջ օլան
սէպէպլէրին ճիւմէսի՛ չօգ գարը
ալմագ գատար էվէնմէնին ա՛սըլ
մէրամ՝ ու մագսուտունա մու-
ղայիր վէ զըտտ պիր շէյ տիր :
ԵլաՏ՛ էյէր պիր ատէմ իջին
պիր տանէտէն զիյատէ գարը

տատան պէջյէ օ՛լմատը :

9 Վէ սիգէ տէրիմ՝ քի՛
Տէր քիմ գարըսընը Փահի-

իգթիզալը՝ իտի իսէ , նի՛ջիւն
սալթ պի՛ր տանէ եարաթտը :
Լ՛գամ փէտերիմիգին Թալթ պի՛ր
գարըսը վարրաբ , վէ՛ Լ՛ոյ իլէ
օնուն իււ օղուլարը՝ քէնտիլէ-
րին պուլունտուգլարը հալի
մախսուսէտէ՛ պիլէ սալթ պի՛րէր
գարըլարը վարրաբ : Կայէնին
իմանսը՝ էվլատարընտան պա՛-
ղըլարընըն պի՛ր տանէտէն գիյա-
տէ գարըլարը՝ վարրաբ (Օ՛ննպ.
Դ . 19 , 23) . Լաքին Կայէնին
գիւրրիւյէթինտէն օլանլարըն
ճիւմէսի սո՛ւ դուֆանընտա Տէ-
լա՛ք օլտուլար : Պի՛ր գարըտան
գիյատէ գարը նիքեա՛հ իլէ սագ-
լայան՝ քէնտի գարընտալընա նա-
հալը գ էթմիշ օլուր . զերա
Լ՛լա՛հ էրքէքտէն գիյատէ գարը
նարա՛թմատղը իշիւն՝ օնուն
գարընտալը պու խուսուստա
մահրո՛ւմ գալմալը տըր : Լ՛-
ղիզ Քիթապլարըն պաշտան
սօնունա գաւար պի՛ր էրքէյէ
պի՛ր գարըտան գիյատէ ալմաղա
էմր օլունտուղու ա՛յա պուլըն-
մայօր : Լ՛ղիզ Քիթապլար՝
“ Ո՛լ է իքիսի պի՛ր թէն օլալար ”
տէր , իւշիւ եա տէօրաթիլ տէմէզ :
Լ՛լա՛հն իպթիտատան պէրու
դուրտուղու նօմօս պո՛ւ տուր .
վէ օնու Տէր քիմ պօղա՛րնա ,
ա՛ղիմ սրգընթըրար կիրիթթա՛ր
օլուր : Փուլթիէրէթթէրին օր-
թասընտա տօղուպ՝ օնլարըն ա՛-
տէթէրինի քիւլիէն ունութ-
մայան՝ վէ տանըշմաղա Լ՛ղիզ
Քիթապլարը օլմայան Լ՛բրա-
համ՝ պու նօմօսա մուղայի՛ր
հարաքէթ էյլէտի , վէ պո՛ւ

շէլըք սէպէպինտէն զայրի
պօշա՛ր տա՛ պաշգասը իլէ
էվլէնիրսէ , զինա՛ հտէր .

սէպէպտէն ֆամիլեասը իշինտէն
սրգընթըլա՛ր չէքտի : Յակոբ
Տէմ Ղաւթիթ տախի էօյլէ էյլէ-
տիլէր . վէ օնլարըն ֆամիլեալարը
արասընտան զուհր էտէն սրգըն-
թըլար հիյպէթլո՛ւ վէ պէօյիւք
իտի : Պու ա՛ղիզէրի Լ՛լա՛հ պու
խուսուս իշիւն թէքտի՛ր էյլէտիմի
էյլէմէտիմի պիլմէգիզ : Լաքին
օնլարըն ֆամիլեալարը արա-
սընտա օլան սրգընթըլար՝ օն-
լարըն պու կիւնա՛հընը չօգ
քէրրէ խադրալընա՛ կէթիւրմիշ
օլմալը . վէ օնլարըն զամիլէրի՛
Լ՛լա՛հն սէսի կիպի քէնտիլէրէ
ա՛ղիմ թա՛ղիլէրէ էթմիշ օլ-
մալը : Էյլէր պի՛ր քիմսէյէ
նիքեա՛հ իլէ չօ՛գ գարըլար սագ-
լամաղա րուխսաթ օլսա , էլ-
պէ՛թթէ փատիշահարա՛ օլմա-
լը տըր . Լաքին փատիշահարա
պէօյլէ պի՛ր շէյի էթմէսի մախ-
սուսէն եասագ օլունմուշ տուր :
Թ (Օ)րն . Ժէ . 17 :

9 . Սիգէ Խէրի : Տիսուս
Լաֆէնտիմիզ քէնտի րէյինի
սէօյլէտիյի գէման՝ պի՛ր նօմօս
պաղլայրճընըն թէքմիլ հիւքիւ-
մէթի՛ իլէ սէօյլէր : Պէ՛ն քի
իպթիտատէ Լ՛լա՛հ իլէ իտիմ ,
վէ օնուն իրատէթի վէ նօմօսու՛
վէ ինսանա խայըրը նէ օլտու-
ղունու պիլիւրիմ , պէն թագրի՛ր
էտէրիմ քի , Լ՛լա՛հն պո՛ւ նօ-
մօսու՛ հայէա դուվլէթի ապիյէ-
սի իլէ մէվճուտ տուր , վէ փա-
տիշահըղըմտա ա՛մէլ օլունաճագ
եալընըզ նօմօս պու տուր :
Պապ Ժր . 3 շէրհինէ պագ :
— Պաւնէլէս սէպէպինտէն զայ-

Հեմ պօշանմը՛ւ գարը իլէ
էվլէնէն՝ զինա՛ հտէր :

10 Շայիրուլէրի ծնա տէ,
տիլէր . Լէյր ատէմին՝ գարը՝

ըի : Պապ Ե . 32 շէրհինէ պագ :
Սաթի . 7 . 11 , 12 : Պապ .
Ժգ . 18 : Խ Լիւրն . 7 . 10 - 13 ,
39 :

10. Եվլէնէն խայրուլէր Կէյր՝
Կէր : Շայիրուլէրին Ֆիքրի՝
Լաշըն Ֆիքրին տէն փէք Փարգ-
լէ իտի : Օննու . 7 . 18 : Լ-
ապ . Ժք . 22 : (Նլար՝ Եէ-
հուտի՝ զիւրիւմէրի իլէ տօյո՛ւ
իտիլէր , քի ընլարը տէյիլ Լ-
լաշըն Քէլամընտան՝ իլա փա-
րիսեցիլէրտէն էջրէնմիշէրիտի :
(Նլար զանն էտէրլէր իտի քի ,
պիր գարըյը՝ զավղաճը եախօտ
գօճասընը րաշաթըսըլ էտէր սա-
յիր պիր խույու զտուղու թագ-
տիրտէ՝ պօշայա պիլմէսի ա՛ղիմ
պիր իհսան տըր . վէ պու հալտէ
իքէն տայիմա օ գարը իլէ եաշա-
մաղա մէճպուր օլուպ՝ օնու
պօշայա՛մամասը պիր պէջիւք
պէլա տըր : Կէօրիւնիւր քի ,
օլ զէմանլէրտէ խալք՝ ա՛լէսսէվի
չօգ տիւշիւնմէգտէն վէ ալաճագ
իտիլէրի գարընըն եա գօճանըն
ախլէագ ու խույու խուսուսուէն
տա չօգ պիր թէֆթիշ էթմէգտէն
էվլէնիլլէրիտի : Եվլէնմէք զա-
յէթ սէվիլիլիւ պիր ա՛լէագա
վէ սըգը պիր պէնտ օլուպ՝ օնու
էօլիւմտէն զայրի պիր շէյ չէօ-
զէմէյէճէք պիր շէյ օլաճագ
եքիինէ՝ հէր կիւնլիւք պիր մաս-
լաշաթ վէ զայէթ մէհէլսիգ պիր
մատտէ օլմուշուտու : (Նլար՝
պիր կիւն էվլէնիլլէր՝ վէ էրթէ-
սի կիւն գարըլարընը պօշարլա-
րտը :

Իգրա՛ր էտէրիլ քի՝ էվլէնմէ-
նին տախի թէճրիւպէլէրի վէ
կիւնլիւքլէրի՝ վար . Լաքին

թէճրիւպէ իլէ պուլունմուշ
տուր քի , պէքնարլըղըն թէճ-
րիւպէլէրի վէ կիւնլիւքլէրի՝
պուլտան փէք չօգ զէյատէ՝
տիրլէր : Լաքին էօլիւմտէն
զայրի պիր շէյ պօզա՛մաղ օլան
պիր պէնտ իլէ պաղլա՛մաղտան
էվլէլ՝ կէրէք տիր քի , պէջիւք
տիգգաթ վէ տուա՛ իլէ ա՛մէլ վէ
հարաքէթ էտէլիմ , վէ պու
պապտէ Լաշըն իրատէթիինէ վէ
Քէլամընա տիգգաթ իլէ տա-
նըշալըմ , վէ օնուն շան ու ի՛գ-
զէթիին վէ պէրէքթիինի՝ տիլէ-
յէլիմ : Չիւն քի պու մատտէ
պիւթիւն է՛օմրիւմիւզիւն սաա՝
տէթ ու րաշաթընա ա՛ղիմ թէ-
սիրի օլուպ՝ էպէտիլիյէ՝ պիլէ
տօգուլուր պիր քէյթիյէթ տիր ,
պու պիրէշմէք էյի՝ օլմագ ի-
չիւն մաղլուպ օլուան շէյլէրին
պիր գաշընը զէքըր էտէլիմ :
1. Մէշըկ պէ մէյիլ ույղուէն
լուղու : 2. Մէսնէտ ու րութ-
պէ պէրապէրլիյի : Մէ 3 .
Եաշ վէ իլմ ու պիլիկ պէրա-
պէրլիյի : Հեմ տախի տինէ
տայիր զիւրիւմէր վէ տույուշէր
պիրլիյի լազըմ տըր : 1. Չիւն
քի տին՝ հէր շէյտէն զէյատէ
մուհիմ վէ իգթիլալըմ տըր :
2. Չիւն քի տին՝ հէր շէյտէն
զէյատէ սաա՛տէթ ու րաշաթըլգ
վէրի : 3. Չիւն քի տին՝ հէր
շէյտէն զէյատէ՝ պիրէշմէնին
պէնտինի գալիլէտիր : 4. Չիւն
քի սալթ պիրիսի տինտար օլու-
ղու զէման՝ ա՛ղիմ թէհլիքէ՝ վար
քի օպիրի օնուն տինտարլըղըն
էնկէլ օլուլն , վէ տինի ֆամի-
լեաճէ զայէթ էտա մէրթէպէյէ
էնսին : 5 . Օլրա էպէտի

իլէ հալի պէտլէ՛ իսէ, էվ-
լէնմէք խայրըլը տէյի՛լ
տիր :

11 Վէ օ օնլարա տէտի .

այրըլմագ միւլահազասընտան զի-
յատէ աճը միւլահազա եօ՛գ
տուր : 6 . Չիւն քի էօլիւմ՝
եագըն տըր , վէ այրըլմանըն ա-
ճըսընը թէսքին էտէն՝ սատըգ-
լարըն գըլամէթինտէ եինէ պիր-
լէշմէք իւմիտինտէն ղայրի թէս-
քին էտէն շէյ եօ՛գ տուր : 7 .
Չիւն քի տինսիզ վէ տուա՝
էթմէզ ֆամիլեանըն իւզէրինէ
Լւահըն լա՛նէթի՛ վար :

11. Անիսի գապուլ էթմէզ-
լէր : Պու՝ Լւահըն պիր իհսանի
մախսուսէսի տիր , քի պա՛ղըսընա
վէրիւր վէ պա՛ղըսընա վէրիւ-
մէզ : Պա՛ղը հալէրտէ՛ դարտ
ու գօվալայըշ զէմանէրինտէ՛
եախօտ ինճիլ ուզագ վէ պիրի
պիրինտէն այրը մահալէրէ
կէօթիւրէ պիւմէք իչլեն՝ պա՛-
ղըլարընա Պօղոսուն էթտիյի
կիպի էվլէնմէմիշ գալմասը տա-
հա՛ էյի օլա պիւր : Լաքին
հի՛շ քիմնէ պու խուսուստա քէն-
տի դապիա՛թընա զուլմ է՛թմէ-
սին : Վէ հէր քէս քէնտի
հագգընտա հէ՛ր նէ էթմէյի սէ-
չէ՛րսէ , ախըրէրին իւզէրինէ
զօր իլէ պու պապտէ գանուլար
թա՛յին էյլէմէսին : Շ Վարնի՛ .
է . 1 , 2 , 7 , 9 , 17 , 26 , 35 :
Պետրոսուն՝ Պօղոսա էվլէնմէյի
եասագ էթմէյէ հագգըր եօ՛ղու-
տու , վէ պունու՝ պիւթիւն
Քիլիսէնին պիլէ էթմէյէ հագ-
գըր եօ՛ղուտու (Շ Վարնի՛ . թ . 5) .
վէ օպիր դարաֆտան՝ Պօղոսուն
տախի Պետրոսու՝ պու պապտէ
քէնտինին էյլէտիյի կիպի էթ-

Պու սէօղիւ հէփիսի գապուլ
էթմէզլէր , իլա օնլա՛ր քի՛
օնլարա վէրիւրիշ տիր :

12 Օլիւրա խատըմլա՛ր վար

մէյէ զօրլամաղա հագգըր եօ՛ղու-
տու : (Նլարըն հէր պիրի՛ պու
խուսուստա իսթէտիյինի՛ էթ-
մէյէ ազա՛տ իտի : Պիզիմ
Լապպըմըզ վէ Էֆէնտիմիզ՝
հի՛շ պիրիմիզէ զօր էյլէմէտի .
վէ պիզ՝ պիրի պիրիմիզի զօրլա-
մաղա նի՛ճէ ճէսարէթ էտէ պի-
ւրիզ :

12. Պէօյլէ՛ պօպուլ-լար : (Ն-
լարըն դապի՛աթտան մէրէպլէրի
պէօյլէ՛ տիր քի , էվլէնմէք հա-
լինէ կիրմէյէ արզու չէքմէզլէր :
— Լաքիլէրաէն խապը՝ օլա-լար :
Պուլար՝ առէմէրին գալմիզը՝
վասիդասը իլէ էվլէնմէքտէն մէ-
րամ օլունան մագսուտլարըն էն
պէօյիյիւնին պիրինէ եարամաղ
օլտուլար : Եսայ . լթ : 7 :
ծղ . 3 , 4 : Պու միսիլիւ քիմ-
սէլէր պաշըճա մատիշահլարըն
վէ պէյլէրին հարէմէրինտէ
խըզմէթ էթմէյէ գուլանըլըր-
լարըտը . վէ չօգ քէրրէ օնլար
պէօյիւք մէսնէտլէրէ երիպ՝ տէվ-
լէթին պէօյիւք մանսուպլարընա՝
կէչէրլէրիտի : Պունտան՝ խա-
տըմ լուղէթի՛ պիր մանսուպ
սահիպի մա՛նասընա անկաշըլմա-
ղա պաշլամաղըլա՛ չօգ քէրրէ
պու հալտէ օլմայան մանսուպ
սահիպինէ տէ խատըմ տէնիւր-
իտի : Վարծ . լթ . 27 : — Կիօ-
լէրին փաթիշահլըզը իչլեն : Պու՝
օնլար քէնտի վիւճիւտլէրինին
ա՛ղալարընտան պիրինի քէնտի-
լէր տէյիւ անկաշըլմաղ տէյիւ-
տիր , իլա՝ քէնտիլէրինի Քրիս-
տոսուն խըզմէթինէ տահա թէք-

քի՛ անա՛, գարնընտան պէօյլէ
տօղտուլար, վէ խատըմլար
վար քի՛ ատէմլէրտէն խա-
տըմ՝ օլմուշլար, վէ խատըմ-
լա՛ր վար քի՛ կէօքլէրի՛ն փա-

տիշահլըղը ինչևն քէնտիլէ
ըինի խատըմ էթտիլէր . գա-
պուլ էթմէյէ գատիր օլան
գապուլ էթսին :

13 ՕԼ զէմանն օնա չօճող.

միր պիր դարձ իլէ վերմէք իշիւն
էվէնմէքտէն կէրի' տուրտուլար
տէմէք տիր : Պօղոս պէջլէ' ի-
տի . վէ թաճմնէն' Յովհաննէս
Վաթիթիզ էտիճի տախի էջլէ
իտի : Պուռլար պիր մանասթը-
րա կիրմէտիլէր : իլա իբիսի
տախի Վրիստոսուն փատիշաճ-
լըղընա տայիր պիր պէջիւք վէ
մախսուս խրղմէթէ մէշղուլ օլ-
տու , վէ էվէնմէք ճագըրնտա
տիւշիւնմէյէ' պիլէ վագըթլարը
եօ'ղուտէ : լաքին օնլա'ր պիլէ
Տիէ էվէնմէմէյէ' քէնտիլէրինի
պիր ա'ճտ եա եէմին իլէ պաղ-
լամըշ տէյիլէ'ր իտի . զերա պու-
լլաճը' թէճրիւպէ էթմէք օլուր
իտի : Պիր քիմնէնին' պու կիւն
րաճաթ վէ փաք զամիր իլէ պէ-
քեար պիր էօ'միր սիւրէ պիլտի-
յի' օնուր նարըն տախի էջլէ
էտէ պիլէճէյիւն պիր իսպաթ
օլա պիլի'րմի : Եախօտ օնուն
մախսուսէն պուլուռնտուղու խրղ-
մէթի վէ ճալի իթթիլպարնտան'
օլ զէմանի մախսուսէտէ օնա
էվէնմէմէսի վաճի'պ տիր տէյիւ'
պու խրղմէթ վէ ճալ ու զէմանի
մախսուսէ կէշտիյի թագտիր-
տէ' տախի էվէնմէմէսի օնա վա-
ճիպ օլտուղունա պիր իսպաթ օ-
լապիլի'րմի : Պիզիմ պիր ճալտէն
պիր ճալէ կէշմմիզի վէ Տէր պիր
աճվաթիմիզի թէրթիպ էտէն Լա-
լա'ճ տուր . վէ Տէր պիրմիզէ' օ-
նուն մուրգատորինէ միւղի' օլմա
մաղա եւմին եա ա'ճտ իլէ պէնտ
էթմէսի' Փասըզլըզ վէ եարամաղ-

104 טורק :

Պա՛ղըսարը գըլյաս էտերէլէր
քի, Լա՛ֆէնտիմիզ պուրատա՛ օ
գեմանըն փասիտ Ե՛հհուտիլէրին
Փըրգալարընտան պիրի՛ օլան
Լա՛սէնի Փըրգասընա՛ նազարէն
սեպլէյօր : Պու՛ Էսսէնիլէր՝
քիլաննըն ֆէնատարընտան չէ-
քիլիպ՝ գարըլա եազլաշմագոտան
ի՛հձիրա՛ջ էտերէլէրիտի , վէ
ումարլա՛րըտը քի , պուռնուռ իլէ
պիր տա՛հա երւ՛ճէ մէրթէպէ
փաքըղա մալիք օլուպ՝ եազլաշ-
մագոտէ օլան Ս՝նսիանըն փատա՛
չա՛ղըղը իչիւն հազըրընսաճագ-
լա՛ր տըր : Պու՛նալարըն՝ քէնտի
էվլատարըր եօ՛ղուտու , լաքին
քէնտի Փըրգալարընը՝ ախէրէլ-
րին չօճուգլարընը քէնտիլէրինէ
ալուպ էվլատ էթմէ իլէ հրֆղ է-
տերէլէրիտի : Պապ ի՛ . 7 շէր-
սիլէն՝ պագ : — Վապու՛ւ էլէ-
մէյէ գապիլի օլան ԼԷ : Սոսնէ ԼԼ
շէրհիլէն պագ :

13. Օրհն չճանաչուի ինք-
բերելի : Պապ ժԷ. 2. 25 : 2
Թափ. 2. 24, 28 : Սաղ
ՃԵ. 14, 15 : Երեմ. ԼԽ. 39 :
Սուրբ. Ժ. 13 : Պապ. ժԷ.
15 : Պապ. Ժ. 39 : 2 Պապ. Ժ.
Ժ. 14 : — Օրհնային խաչերին
հրեշտակներ : Պապ Ժ. 18
Հերձիկներ : — Տառ. երեւի :
Լեւիտ. քանակներ քանակ չճանաչ-
լարներ Քրիստոսա՝ օնորար սա-
ղալիքներ իշխան կեթիքներ
ներս, քանակ պոճ կեթիքներ քան-
ակներ ինքնին խաչա՝ պոճալիք ի-

լա՛ր կէթիւրիտի , քի ծնարըն
իւզէրինէ ելէրինի գօսուն ,

վէ տուա՛ եթսին . վէ շայիւտ-
լէր ծնարըր ա՛գարլատըլար :

չիւն կէթիւրտիւր : Չօճուգ-
լարընր վիւծիւտէրինին սաղը-
ղը իչիւն տէյիլ՝ իլա ճանլարը-
նըն սէլամէթի՛ իչիւն կէթիւրտի-
լէր : Պու քիմնէլէր՝ չօճուգլա-
րը իչիւն Վրիստոսուն պէրէ-
քէթէրինի՛ արգուլէրէրիտի , վէ
օնլար իսթէրլէրիտի քի՛ քէնտի-
լէրին չօճուգլարը Լարաճամըն՝
Խասաղըն՝ վէ չիւկոռուն լայրգ
էվլատարըր օլմաղա տուա՛ էյ-
լէսին : Պունլար՝ քէնտիլէրինի
Վրիստոսա թէսլիմ՝ էթմիչէր-
իտի , վէ իսթէրլէր՛ իտի , քի
էվլատարը՛ տախի օնա թէսլիմ՝
օլտուար , վէ չիւն քի՛ քէնտիլէ-
րի Վրիստոսուն թէվլապի՛լէրի՛
տէֆէթէրինէ եազըլմըլար իտի ,
իսթէրլէր իտի քի՛ էվլատարը՛
տախի եազըլարըլար : Պու մին-
վալ իւզըն Յովսէփ՝ քէնտիւնին
Ս՛ըսրտա տօղան իքի էվլատընը
փէտէրի Յակոբա կէթիւրտի , քի
օնլար իչիւն տուա՛ էյլէսին , վէ
օնլարը միւպարէքլէսին : Օննա-
խը . 1 , 9 , 20 : Յովսէփ
քէնտիսի՛ պապալարընա օլան
վա՛տլէրէ ինանըրըտը , վէ իս-
թէրիտի , քի էվլատարըր տախի
օնլարա ինանսընլար : Վրէնտի-
սի իսթէրիտի , քի տէյիլ՝ Ս՛ը-
սըրլըլարըն՝ իլա Խարայէլիլէ-
րին արասընտա սայըլըն , վէ չօ-
ճուգլարընըն տախի պու՛ վէճ-
իլէ սայըլտըղընը՛ արգուլէրիտի :
— Ելալիւրէք օնալըր ա՛գար-
լատըլար : Ելալիւրտէր՝ տէյիլ՝
չօճուգլարը՛ իլա օնլարը կէթի-
րէսլէրի՛ ա՛գարլատըլար : Ս՛ալի .
Ժ . 13 : Չօճուգլար՝ քէնտիլի-
յինտէն կէլմէմիչէրիտի . չիւն
քի՛ քէնտիլէրի փէք քիւչիւք օ-

լուպ՝ պունու քէնտիլիյինտէն է-
տէ պիլմէսի միւլքիւնսիւզ իտի :
Պու ա՛մէլ օնլարըն տէյիլ ի-
տի , իլա աթալարընըն իտի ,
օնլար կէթիւրիմիչէր՛ իտի , վէ
օլ գատար քիւչիւք իտիլէր քի՛
Վրիստոս էֆէնտիմիզ օնլարը
գուճաղընա՛ ալտը : Ս՛ալի . Ժ .
16 : Լաքին շայիւրտէր՝ քէնտի
չօճուգլարընը Խէլաս էտիճիլէ
պունճիլէյին կէթիւրէն քիմնէլէրի
նիչիւն ա՛գարլատըլար : () Լա
պիլիւր քի , (1) Վրիստոս եօ-
րուլմուշ օլուպ տիյնէնմէյէ
մուխթաճ օլմաղըլա՛ օնլարըն
պու շէյ քէնտիւնէ սըգընթը՛ վէ-
րէճէք զանն էթաթլէրի իչիւն ,
եախօտ (2) օնլարըն պունու՛
պէլքի իգթիզասըզ սայտըգլարը
իչիւն՝ էօյլէ էթտիլէր : () Նլար
տիւչիւնտիլէր քի , պու չօ-
ճուգլար օլ գատար քիւչիւք ի-
քէն օնլարա նէ՞ ֆայիտէ էտէ-
ճէյիտի . օնլար նէ՞ անկալաճա-
ղտը : Լաքին շայիւրտէր՝ չօ-
ճուգլարըն սէքի՛զ կիւնիւք ի-
քէն սիւննէթ օլունտուղունու
պիլմէզլէրմի իտի . պու՛ օնլարա
նէ՞ ֆայիտէ էտէ պիլիւրիտի :
() Նլար պունտան պիւր շէյ անկ-
լայա պիլիւրլէրմի իտի . շիւպչէ-
սիգ Տի՛չ պիւր շէյ անկլայա՛մազ-
լարըտը . իլա պունու Լալաճ
էմը էյլէմիչիտի , վէ աթալարա
պունճիլէյին քէնտի էվլատա-
րընը Լալաճա վազֆ էտէ պիլմէ-
սի միւպարէք պիւր շէյ իտի :
Լաքին (3) կէօրիւնիւր քի , էն
իչիլիմալ սէպէպ պու՛ օլմաղ
տըր քի՛ Վրիստոս Էֆէնտիմիզ
Փարիսեցիլէրին թէճնիս վէ Տիլ-
լէրի սիւալէրինէ ճէվապ վէ-

14 Լմնա Յիսուս տէտի .
 Չօճուգլարը գօյլերին , վէ
 օնլարը պանա կէլմէքտէն

մէն' էթմէն . զերա կէօքլէ-
 րին փատիշահըղը էօյլէ-
 լերին տիր :

րիյօրուտու , վէ շայիրտլէր'
 շիւպհէսիզ' օնուն ճէվապլէրի վէ
 թա'լիմաթլէրի իլէ օնլարը շա-
 շըրտըղընը կէօրմէյէ հազզ է-
 տերէք սէվինիրլէրիտի , վէ զանն
 էթտիլէր քի , չօճուգլարըն
 շիմտի պու վէճհիլէ օնուն եանը-
 նա կէթիլիլիպ արայա սօգուլ-
 մալարը' էլտէ օլան մապահաթա
 իգթիզասըզ պիր պէօյիւք էն-
 կէ' օլաճագ : Պապ ժը . 5
 շէրհինէ պագ : Պունճիլէյին
 կէօրիւրիւզ քի' տօղըու վէ տա-
 հա էյի նէ օլուղըունու' Վը-
 րիստոս շայիրտլէրտէն տահա' է-
 յի պիլիբ : Եյէր պու աթա-
 լար Վրիստոսս վարմազտան
 շայիրտլէրէ' վարմըլ օլալար
 իտի , էյվահ' օնլարը օնա վար-
 մաղա հի' չ գօմայաճագլարտըր :
 Եյքսէրի' մաղըուր փարիսեցիլէր
 իլէ միւճատէլէ' էթմէքտէն' չօ-
 ճուգլար իչիւն տուա' էթմէսի
 նէ' գատար խայըլը' տըր :

14 . Լմնա Յիսուս Գեօրի :
 Մարկոստան Ժ . 14 էօյրէնի-
 րիզ քի , Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ
 շայիրտլէրինին պու ա'մէլ ու
 հարաքէթինտէն " տարըլտըր" :
 Յիսուս Լաֆէնտիմիզ զէվգլէ-
 նիլտիյի' թիւքրիւտիւյիւ քիւֆի
 օլունտուղըն' տէօյիւտիւյիւ վէ
 խաշանարըղը զէման' պունա "տա-
 րըլտըր" տէյիւ օգումա'ղըզ :
 Պաշ քեահինէ Պիղատոստա'
 Էնուլգէսէ' ա'սքէր նէֆէրլէրի-
 նէ' եախօտ գահրիլէ օնուն իւզէ-
 րինէ էլ գօյան Եհհուտիլէրէ
 " տարըլտըր" տէյիւ օգումա'ղըզ :
 Եյքին օ' պուրատա շայիրտլէ-
 րինէ' տարըլտըր : () Նլարըն'

գուգուլարը պէօյիւք վէ էյի
 Չօպանա կէլմէքտէն պո'ւնճիլէ-
 յին մէն' էթմէլէրի' օնա ա'զիմ'
 գասապլէ' թ վէրտի : Լաֆէնտիմի-
 զին' օնլարա տարըլմաղա տահա'
 վէյատէ սէպէպի վար իտի . չիւն
 քի պունտան ազ էվգլէ օնլարըն
 օրթասընա պիր քիւլիւք չօճուգ
 գօյուպ' օնլարա օնուն կիպի
 օլմաղա նասիհաթ էյլէմիլիտի :
 Եյվահ' օնլարըն ֆիքրի օնուն
 ֆիքրինտէն նէ' գատար ֆարգը'
 իտի : Պապ ժա . 25 , վէ ժը .
 3—5 շէրհիլէրինէ' պագ : Պէլ-
 լի տիր քի' շայիրտլէր' պէօյիւք
 քիմնէլէրին' հէօքիւմէթ սահիպի
 վէ զէնկին օլանլարըն' եազըճը-
 լարըն վէ փարիսեցիլէրին' Վը-
 րիստոսուն փատիշահըղընա կէլ-
 տիլէրինի իսթէրլէրիտի , շէօյ-
 լէքի' իհթիշամը վէ սալգանաթ-
 լը կէօրիւնսիւն . լաքին չօճուգ-
 լար' գարըլար' ֆուգարալար' վէ
 ճահիլէր նէ' պիլիլէրիտի . եա-
 խօտ նէ' շան ու շէօհրէթ կէ-
 թիլէ պիլիլէրիտի : — Չօճուգ-
 լարը գօյլէրին : Պու Լաքի
 Լի' հտէ մուվաֆը' գ տըր : Ծանոթ .
 ժէ . 7 , 8 , 24—26 : իմ . 4 :
 Վարժ . թ' 39 : իմ Լի' իմ . է .
 14 : — () Նլարը . . . Դէն' էլ' .
 Դէն : () Նլարը ի' պրէթիմիզ իլէ'
 թա'լիմէրիմիզ իլէ' տիւնեալի-
 լիյիմիզ իլէ' իմանարըղըմըզ
 իլէ' եախօտ վազիֆէսիլէլիմիզ
 իլէ' Վրիստոսս վարմազտան
 մէքս էթմէլի տէյիլիլ , իլա
 տուա'լարըմըզ իլէ' էօրնէյիմիզ
 իլէ' իմանըմըզ իլէ' ղայրէթիմիզ
 իլէ' վէ նասիհաթլէրիմիզ իլէ'
 պու եօլտա օնլարա եարտըմ էթ

15 Վէ հլէլինի օնլարըն
իւզէլինէ զօտուգտան սօնկ-

րա , օրատան կիթտի :
16 Վէ իշթէ պիրի՝ եանընա

մէլիյիզ : (Սլարա Վրիստոսա վարմաղա՝ հէ՛ր պիր վէճհիւէ եարտըմ՝ էթմէլիյիզ : (Սլարը՝ օնլար քէնտիլիյինտէն կէլմէյէ գատիր օյմազտան էվվէլ պի՛զ կէթիրմէլիյիզ : Եէհուտիլէրին չօճուգլարը՝ տայիմա սէքիզ կիւնիւք իքէն Լլաշըն հուզուլունա կէթիրիլիլիլէրիտի : Վրիստանին իմ թիագաթ վէ մուստա՝տաթլէրին ճիւմլէսի՝ օնլարըն իտի : Լ՛հտըն միւհիւրիւ օլան սիւննէթ՝ օնլարըն իտի : Ելիմտի ա՛հտըն միւհիւրիւ վաֆթիլ տիր . վէ պո՛ւ տախի օնլարըն տէյիլմի : Պիզիմ չօճուգլարըմը տախի՝ Եէհուտիլէրին չօճուգլարը մուհթիւմաճ իտիքլէրի գատար՝ պու եարտըմլարա վէ իմ թիագաթ ու մուստա՝տաթլարա մուհթիւմաճ տէյիլմի : Լ՛շվաճ , քէնտի էվլատլարընը՝ օնուկ պէրէքէթիլինի այմագ իշիւն Վրիստոսա կէթիրմէլի՛է եախօտ օնլար պէօյիւտիւքճէ քէնտի ի՛պրէթլէրի վէ էօյրէթտիյի շէյլէր իլէ օնլարըն Քրիստոսա վարմասընա մանի՛ օլան աթալար նէ՛ գատար գապաճաթլը՝ տրլար : — Կէօրլէրին փապիլազլը պէօյլէլէրին րիլ : Պապ ճիւ . 3 , 4 շէրհիւն պագ : ա Պլէպ թ . 1 , 2 :

15 . Լլլէլինի օնլարըն իւզէլինէ Գօպուգպան սօնկրա : Լ՛շէրշիլ օնլար քէնտիլէրին քիւշիւք էլլէրինի օնա ուզատամաղար իտի իսէ տէ , օ՛ քէնտի էլլէրինի օնլարըն իւզէլինէ Գօյա պիլիր իտի : Սարկոստան Ժ . 16 էօյրէնիլիզ քի , Լ՛ֆէնտիիզ օնլարըն իւզէլինէ պիր պէրէքէթ

թագրիր էյլէտի , եախօտ գալապ էյլէտի : Վուրթարըճըյը՝ քէնտիլէրին էվլատլարըն պունէլէլիյին գուճաղընա ալըպ՝ օնլարը Ս՝ եսիանըն վա՛տ օլըն մուշ հէփ պէրէքէթլէրի՛ իլէ միւպարէքլէտիյինի կէօրմէսի՛ օլտինտար աթալարա նէ՛ գատար խօշ կէօրիւնմիւշ օյմալը տր : Լաքին թաճմին էտէլիմ քի՛ պու աթալար չօճուգլարը իլէ Քրիստոսուն պիլէսինճէ՛ կէօյէ չըգտըղը զէմանտէ՛ զէյթմուն տաղը իւզէրինտէ իտիլէր , վէ թաճմին էտէլիմ քի՛ օ եօգարըյա չըգտըն իքէն , օնլարըն չօճուգլարընըն պիրինի գուճաղընա ալըպ՝ պէրապէրինճէ կէօյէ կէօթիւրիւր իտի , օնլար օղէման հաղղ էտիպ սէվինիլլէլմի իտի . եօխսա աղլայըպ սըղալարըմը իտի : (Սնլար՝ օնու տիւշիւրիւր եախօտ աճ եա իւշիւմէյէ պրաղըր տէյիւ գօրգմաղըմը իտի . վէ (Սնու կէրի՛ վէր , օնու կէրի՛ վէր , ա՛հ՝ չօճուղըմու պանա կէրի՛ վէր տէյիւ պաղըրմաղլա՛ր մը իտի : Լ՛շվաճ , պիլշիմտի էյէրշիլ չօճուգլարըմըն Վրիստոսա՝ վէրմիշիլ տէյիւ իգրար էտէյօր իսէք տէ , օ կէլիպ օնլարը քէնտի կէօյիւնէ կէօթիւրմէք իշիւն ալաճագ օլտուղո՛ւ զէման՝ պա՛ղը տէֆա՛ օնուն ա՛ղիլ իրատէթիլնէ միւդի՛ օլմասընը զայէթ կիւճ պուլտուրուլ , վէ եիւրէքլէրիմիլ թէսէլի իլէ տօլաճագ եէրինէ՛ գասալէթ ու քէտէր իլէ տօլար : — (Օրապան իլէպի : Պու քիւշիւրէրի միւպարէքլէտիքտէն՝ վէ օլարըն քէնտի սիւրիւսիւնն

կէլիպ օնա տէտի . Լա' էյի' քի էպէտի է'օմրէ մալք
խօծա' նէ' էյլէք էտէյիմ' , օլայրմ' :

գուզուլարընտան սայրմաղա
հագգը' օլտուղունու թագրիր
էթտիքտէն սօնկրա , օ մահալ .
տէ օնուն ա'ղիմ' իշի թէքմիլ
օլտու , վէ արթըգ օրատա
տուրմաղ :

16 . Պլէրէ' Էտնրնա Լէլէա :
Պու' պիր կէնճ քիմնէ իտի (խա-
նէ 20) , հէմ տէ փէք զէնկին
(խանէ 22) , վէ մանսուպ սահիպի
խադրը սայրլըր պիր առէմ' իտի
(Պ . Լ . Ժ . 18) : Ս'արկոս Ժ .
17 տէն էջրէնիւրիզ քի , պու-
քիմնէ' պու տինէ տայիր սիւալ-
լէրինի սրտգ իլէ էյլէտի , չիւն
քի սէյիրտէրէ'ք կէլտի . վէ
(իսուս Լ . ֆէնտիմիզէ' պիր տին
խօծասը ի'թիպարի իլէ ա'ղիմ'
րաղպէթ կէօսթէրտի , չիւն քի
օնուն հուզուրունտա տի'գ իւս-
թիւնէ տիւշտի : — Լ'յէ խօծա :
Պու' Եէհուտիլէրին րապպիլէ-
րինին քէնտիլէրինէ ալտըզլարը
իւնվան իտի , վէ չիմտի փալի-
լարա' Եպիսկոպոսլարա' վէ փաղ-
րիքլէրէ վէրիլէն " Պ'այէթ ա'
զիզ " Եա'նի Սրբազան իւնվանը
միսիլիւ պիր շէյ իտի : — Լ'է'
էյլէ' Էա'էյլէ' : Պու քիմնէ'
տինին տիշարտան կէօրիւնէն
հէփ այն ու ա'տէթլէրինի տիգ-
գաթ իլէ իճրա' էյլէմիշիտի ,
վէ նօմօսու' Եաղըճըլարըն թէֆ-
սիրինէ կէօրէ Տըֆիլ էյլէմիշ
իտի : Լ'աքին օ կէօրիւյօր քի ,
Ի'րիստոսուն թա'լիմաթլէրի'
պիւթիւն պիւթիւնէ օնլարըն-
քիւնտէն ֆարգլը' տըրլար , վէ
օնուն է'օմրիւ տահա' փաք' վէ
նիյէթլէրի տահա' ա'ղիլ տիր-
լէր . վէ էջրէնմէյէ' իսթէյօր
քի , (իսուս օնա' փարիսեցիլէ-

րին քէնտինէ խէլաս իչիւն իգ-
թիզալը տէտիքլէրի շէյտէն զի-
յատէ պիր շէյ թա'րիֆ էտէճէ'ք
մի : Հէմ պէլքի քէնտինին ա'
տէթտէն իւսթիւն օլան ա'լէա-
լըղը իչիւն Լ'ֆէնտիմիզ դարա-
ֆընտան պիր մէտհ մէմիւլ էթ-
միշ օլտուն : Լ'աքին օնուն
մէրամը հէր նէ' իտի իսէ տէ ,
սօրտուղու սիւալ զայէթ իգթի-
զալը' իտի : Պու զընտան պէք-
ճիսինին սօրտուղու սիւալ իտի :
(Պ . Ժ . Ժ . 30 : Լ'աքին օնուն'
իշպու քիմնէնին քիւնտէն նէ' գա-
տար ֆարգլը մէրամ ու մագ-
տուտու վարըտը : Օլնտանճը'
քէնտինի պիր պէրպատ օլմուշ
կիւնահքեա'ր պէլլէմիշիտի . պու
քիմնէ' քէնտինի էջլէ պէլլէմէ-
միշիտի : Օլնտանճընըն' քէն-
տինտէ հի'չ պիր իւմիտի Եօղու-
տու . պու քիմնէ իւմի'տ իլէ տօ-
լու իտի : Օլնտանճը քէնտինի
ֆագիր' պիշարէ' վէ հէ'ր շէյէ
մուհթա'ճ սայարըտը , պու քիմ-
սէ' քէնտի ի'նտինտէ քէնտինի
զէնկին վէ նի'մէթլէրի արթմըշ
վէ ախէրինէ հի'չ պիր իհթիաճը
Եօգ սայարըտը : Պունուն ի-
չիւն զընտանճը ինճիլի գապուլ
էթմէյէ հազը'ր իտի . Լ'աքին պու-
օնու րէ'տու էթմէյէ հազը'ր իտի :
— Լ'ալէպի է'օմրիւ : Լ'էջիւն
սաա'տէթիւնէ Լ'իլիզ Ի'իթապ-
լարտա էպէտի է'օմիւր տէնիր .
չիւն քի սահի'հան պիր է'օմիւր
տիւր , պիր էպէտի Եաշամագ
տըր , վէ է'օմիւրին հէր պիր քէյ-
ֆիլէթ ու մագսուտու օնտա մէվ-
ճի'ւտտիւր : Ս'է ճէհէննէմին
իսքէնճէլէրինէ էօլիւմ տէնիր .
զիւրա Եաշամատան մագսուտ օ .

17 Վէ օ՛ ընա տէտի .
Պանա նի՛հնէ էյի՛ տէրսին ,
պիր Լլա՛հտան զայրի՛ հի՛ւ
քիմնէ էյի տէյի՛Լ տիր .
ա՛մմա էյէր է՛օմրէ կիրմէյէ

խթէ՛րսէն , թէնպիհէրի՛
սաղլա :

18 ()՛ ընա տէտի . Հա՛ն
կըլարընը . վէ Յիսուս տէ
տի . Պունլարը . Դաթլ

լան շէյ պո՛ւ տիւնեատա քէսպ
օլո՛ւմմատը , վէ ընտա քիւլլիյէն
եօ՛գ տուր . օ՛ իքինճի էօլլւմ՛
էպէտի էօլլւմ՛ տիւր , քի պու
տիւնեա՛ էօլլւմիւ ընուն փէք
զայի՛Փ պիր թասվիրի՛ տիր :

17. Պանա նի՛հնէ էյի՛ պէրսին :
Պանա՛ նի՛հնէն եա՛լընը Լլա-
հա՛ն մախսուս օլան պիր ի՛ւն-
վան վէրիրսին : Ինսան էյի
տէյի՛Լ տիր . իլլա Ֆէնա՛ տըր :
Ո՛էն պէնի՛ սալթ պայաղը ատէմ
սայարսըն , վէ պու ճիւմէ իլէ
միւտա՛հանէ . վէ խաղըրա միւ-
րաճա՛ն էիօլլւնտա՛ պանա եա-
լընը Լլա՛հըն քէնտիսինէ՛ մախ-
սուս օլան պիր ի՛ւնվան վէրիր-
սին : Ելլէ ի՛ք . 6 : Խ թադ .
թ . 2 : Ոսղ ծի . 1 : Ճիւէ .
7—9 : Յալ . Խ . 17 : Խ Յալ .
Դ . 8—10 , 16 : Պո՛ւ վէճհիլէ
Վրիստոս Եֆէնտիմիզ՝ պու ա-
տէմի պիր ա՛տէթ իչիւն թա՛ղիր
էյլէտի քի՛ օ հէր պիր տէհրտէ
ճարի՛ տիր : Եէհուտիլէրին րապ-
պիլէրի՛ խօճա՛ պապա՛ էյի նմ
տէնիլմէքտէն հա՛ղգ էտէրլէր .
խտի , նիճիքի շիմտի փաիլար՝
փաղըրիլէր՝ վէ Եպիսկոպոսլար
պունուսն կիպի ի՛ւնվանլարտան
հաղգ էտէրլէր : Պունտան էվ-
վէլքի խաննին շէրհինէ պագ ,
վէ Պապ ի՛ք . 7—10 : Իյէր
պու կէնճ՛ իչպու ի՛ւնվանի
Վրիստոսուն նիհայէթսիզ քէ-
մալիլէթի վէ Լլա՛հընը պէ-
ճան էթմէք իչիւն գուլանմը
օլսայրտը , օնու սողըո՛ւ գուլ-

լանմը օլուրուտու . լաքին օ
պունու ա՛տէթա միւտա՛հանէ վէ
խաղըրա միւրաճա՛ն էիօլլւնտա
գուլանմըտը : Պետրոս՛ եա-
խօտ Պօղոս՛ եա Լաքեալար-
տան պիր սայրիսի քէնտիլէրինէ
եա պիրի տիրինէ պու միսիլիւ
սալլանաթը ի՛ւնվանլէր իլէ
հիչ պիր չաղըրթտըգլարը օլ-
տո՛ւմու : — Թէնպիհէրի՛ սաղլա :
Լլա՛հ հէր նէ էմր էթտի՛ իսէ ,
օնո՛ւ էյլէ : Պունու հէր քիմ
էտէրսէ , կիւնա՛հքեար տէյի՛Լ
տիր . իլլա օլ քիմնէ մէլէլէր
կիպի ա՛ղիզ տիր , վէ օնլար կի-
պի ա՛ղապտէն էմին տիր :

18 . Հա՛նլարընը : Ի-
ֆէնտիմիզ պու կէնճին սիւալինէ
ճէվապիչիւն՝ ընա իքինճի լէվ-
հանրն ալթը թէնպիհէրինի
կէօսթէրտի : Ելլէ ի՛ք . 12—17 :
թ ()լին . Ե . 16—21 : Հագի-
գաթ Եֆէնտիմիզ օնունճու
թէնպիհի աչըգտան իսթիլարաճ
է՛թմէյօր , լաքին 19նճու խանէ-
տէ թագտիմ էյլէտիյի՛ “ վէ
գօնշուսու քէնտին կիպի սէվէ-
սին ” սէօղէրինին իչիւնտէ մէվ-
ճուտուր : Հա՛նլարընը . Ժդ .
8—10 : Վաղ . Ե . 14 : Վիլ
վագի՛ պու սօնկրաքի ալթը
թէնպիհի՛ գօնշուսուղու քէնտի-
միզ կիպի սէվմէքտէ իճրա՛ օ-
լունուրլար , նիճէքի իլք տէօրթ
թէնպիհի՛ տախի Լլա՛հը պիւ-
թիւն հիւրէյիմիզոնէ սէվտի-
յիմիզ թագտիրտէ իճրա՛ օլու-
րլար : Պապ ի՛ք . 37—40

էթմէյէսին, զենա էթմէյէսին, խըրսըզըզ էթմէյէսին, եալան շէհատէթ էթմէյէսին.

19 Պապանա վէ անանա իբրամ էյլէյէսին, վէ զոնշունու քէնտի'ն կիպի սէվէսին :

շէրհինէ պագ, քի օրատա Լփէնտիմիզ՝ կերէք իւք վէ կերէք իբինճի լէվհանըն թէնպիհլէրի. նին խիւլասսար վէ եէքիւնիւ նէ՝ օրտուղունու պէյա'ն էտէր : Ս'էլէքլէր Լլաշըն թէնպիհլէրին հըֆլ էտէրլէր, վէ օնլար հէլաք օլա'մազլար : Լդամ օնլարը պի'ր զէման սագլատը, վէ օ զէման խէլաս էտիճիյէ մուհլ թաճ տէյի'լիտի : Կիւնաշքետար լար իչիւն պի'ր խէլաս էտիճի թէտարիքի կէօրիւնտիւ : Պու կէնճ՝ թէնպիհլէրի սագլատը՝ զանն էթտի, վէ խէլասը իչիւն օնլարը սագլամըշ խիյի'նէ՝ կիւ վէնտի : Լաքին էյէր՝ օնուն զանն էթտիյի'նէ կէօրէ՝ օնլարը թէքմիլէն սագլամըշ իտի իսէ, "նէ՝ էյլէք էտէլիմ" ևն. տէյիւ սիւալ էթմէյէ հաճէթի եօ'ղուտու : Ս'էլէքլէր՝ հիչ պէօյլէ պի'ր սիւալ սօրմազլար : Լդամ պապամըզ սուշսուգլուգ հալինտէ իքէն, պէօյլէ պի'ր սիւալ ա'սլա սօրմատը, վէ սօրմազա տա հաճէթի եօղուտու : Լլաշ՝ օնտան քէնտի թէնպիհլէրին պագլամազտան զայրի պի'ր շէյ դալապ էթմէտի, վէ մէլէքլէրտէն տէ՝ օնտան զայրի պի'ր շէյ դալապ էթմէզ :

Լաքին Լփէնտիմիզ պու կէնճէ նի'շիւն իշպու իբինճի լէվհանըն թէնպիհլէրին թագտիմ էյլէյօր : Ելապհէսիյ պու նո'ն իչիւն քի՝ պու կէնճ զանն էտէ'ր իտի քի՝ օ պուլարըն հագգընտա թէքմիլ վէ գուսուր.

սուլ իտի : Լաքին Լփէնտիմիզ՝ նի'շիւն օնուն տիգգաթընը պի'ր վէճհիլէ նօմօսա տօղուլթ սուռ : Պուլուն իչիւն քի՝ նօմօսուն վասիդասը իլէ կիւնաշ պիլի'նի : Լաքին . 7 . 20 : է . 7 : Գաղ . 7 . 24 : Լօմօսու հէր քիմ անկարսա, Լնճիլտէն ուզագ տէյի'լ տի'ր : Սալ . 28—34 : Պու կէնճ՝ եազըճըլարտան էօյրէնմէյիլէ, նօմօսու էօյրէնմէյիլտի : Պապ . 21, 22, 27, 28, վէ Ժե . 4—6 շէրհէրինէ պագ : Լաքին քէնտինի ալտատըյօրուտու, վէ իգթիզա էտէրիտիքի, նօմօսու սագլամատըղըն՝ վէ պուլնտան պէօյլէ օնուն վասիդասը իլէ սատագաթ պուլամազ իտիյի'նի պիլի'ն : Լօմօս դապահաթթըլարըն իւզէրինէ հէօքմ թագրի'ր էտէր, վէ օնլարը ապլա սատըզ չըգարմազ : Լդամ պապամըզ կիւնաշ իշէտիքտէն սօնկրա՝ նօմօս օնուն իւզէրինէ հէօքմ թագրի'ր էյլէտի, վէ օնտան սօնկրա օնու արթըգ սատըզ չըգարմատը : Լլաշըն նօմօսունա դապահաթթը օլանլարըն հէր հանկըսը նօմօսուն լա'նէթի'նտէն խէլաս պուլաճագ օլուր իսէ, ա'ֆիլ էտէն ի'նայէթ վապիդասի իլէ խէլաս պուլամըտըր, վէ տէյիլ հէօքմի դազապ էտէն նօմօսուն վասիդասի իլէ : Լաքին . 7 . 20, 28 : Գաղ . 7 . 16 : 7 . 10, 11 : Եփե . 7 . 9 : Գաղ . 7 . 10, 11 : Ս'է տիւնեա մէքէմէլէրինտէ՝ տախի

20 ՕԼ կենճ օնա տէտի .
Պունլարըն հէփիսինի կենճ
լիւիմտէն պերու սագլարում .

տահա նէ էքսիլիմ վար :
21 Էխուս օնա տէտի .
Լէյեր Թէքմիլ օլմասընը իս-

պէջլէ տէյիլմի : Վէնտի մէմ-
լէքէթինն նոմօսլարընը պօղուպ
ատէմ էլտիւրէն պիր քիմնէ
պուկիւն տէ գաթիլ՝ եարըն տա
գաթիլ՝ էպէտէն տէ գաթիլ
տիր . վէ օնուն պօզտուղու
նոմօսլար՝ օնու Տիչ սատըգ վէ
սուչսուզ չըգարմաղար . իլա
տայիմա օնուն իւզերինն գա-
պահաթը կիպի հէօքմ թագ-
րիր էտէրլէր :

20 . Պունլարըն հէփիսինի ԼՅ :
ԼՅվաչ պու կենճ՝ ԼՅլաչըն
մաղուլաչ էլլէտիլի սատագաթմ-
տան նէ՝ գատար չըփղագ՝ վէ նէ՝
գատար պիսապէր իտի : Պագ
Պապ Ե . 20 շէրհինէ : ԼՅէր
օ՝ ԼՅլաչըն նոմօսու նէ գատար
ա՛ցիզ վէ նէ գատար կէնիշ վէ
նէ գատար րուհանի օլտուղու-
նու պիլսէյիտի , “ Պունլարըն
հէփիսինի սագլարում ” տէյէճէք
նէրինէ , “ Պունլարըն հէփիսինի
է՛օմրիւմիւն հէր պիր կիւնիւնտէ
պօզտում , վէ նոմօսուն գապա-
հաթըլարա՝ գարչը թագրիր էյ-
լէտիլի լա՛նէթտէն նի՛ճէ խէլաս
պուլա պիլէճէյիմ ” տէյէճէյի-
տի : — Տահա նէ՝ էրանիլ վար : Պու
կէնճին էքսիլիլի Պօղոս ԼՅա-
քնալտա Քրիսթիանըղա տէօն-
մէլտէն էվէլ օլան էքսիլիլի ի-
տի : Փիլիպ . 7 . 5—7 : Հոմիլ . է .
9 , 10 : Պունճիլէյի շիմտի պա՛-
ղը քէրրէ պիր Եհնուտի կէլիպ
Քրիսթիան օլմասընը իսթէր ,
վէ օնուն էլինէ ԼՅ՝ հաի Շէտիտի
վէրիպ՝ պունու օգու , քի Քրիս-
թիանըղը էօյրէնէտին տէտիյին
պէման , սանա ճէվապ վէրիր քի ,
պէն պունու պիլիլիմ , օնու նէ՝

իշիւն Թէքրար օգուլայում .
“ Պէն օնուն հէփիսինի պիլի-
լիմ ” : Լաքին սահիհի պո՛ւ
տուր քի , օ՝ նէ նո՛մօսու նէ
Լնճիլի պիլիլի . նէ ԼՅաքի ԼՅ՝ հաի
նէ տէ Եհնի ԼՅ՝ հաի պիլիլի :
Լքրահամ՝ Սոփսէս՝ Վաւիթ՝
Եսայիա՝ Պանիէլ՝ վէ Պօղոս
օնլարըն իքիսինի՝ տէ պիլիլիլէր-
իտի , լաքին Փարիսեցիլէր օնլա-
րըն Տիչ պիրինի պիլմէղէրիտի .
հէր պիր տէհրտէ Եհնուտիլէ-
րին չօղու օնլարըն Տիչ պիրինի
պիլմէղէրիտի . վէ փէք չօգ Քը-
րիսթիանըղ իգրար էտէն քիմ-
սէլէր տաիսի ա՛յնի պունուլն
կիպի տիր : Հոմիլ . 7 . 2—4 :

21 . ԼՅէր Թէքմիլ օլմասընը
Խէէրէն : Պապ Ե . 19 , 20 ,
48 : Նոմիլ . 7 . 9 : Ժէ . 1 :
Էնթ . 1 . Սոփ . 1է . 37 :
Պ . 1 . 7 . 40 : Փիլիպ . 7 .
12—15 : — Կիլի Վալիլիլի սա՛լ
ԼՅ : Պ . 1 . 33 : Ժ . 9 :
Խ Տիլ . 7 . 17 , 18 : Եքր . 7 .
34 : Պու կէնճ տիւննալը՝ սէ-
վէրիտի , վէ Փէտէրին մուհապ-
պէթի օնտա եօղուտու : (Նուն
խաղնէսի եւրտէ՛ իտի , կէօքտէ
տէյիլիտի : (Նուն հէփ ա՛ղ
ու Փիլիլի վէ կէօղէթտիլի հէմ
արղուլէտիլի շէյլէր պուրատա
իտի , կէօքտէ տէյիլիտի : Տիւն-
նա օնա պիր լա՛նէթ իտի , պերէ-
քէթ տէյիլիտի . օնու հէլաքէ
գուլաղուլայօրուտու , վէ օ՝ օ-
նու սալը՝ վէրմէլի՝ սաղ կէօղիւ-
նիւ չըգարմալը՝ վէ թէնի պիլէ
խաչլամալը՝ վէ քէնտիին հէփ
Փատտ արղուլարընը էօլտիւր-
մէլի իտի : Պապ Ժ . 9 շէրհինէ

Թէրսէն , կիթ վարիյէթինի
սա'թ , վէ ֆազիրլէրէ' վէր ,
վէ կէօքտէ խաղինէ' հտի-
նէսին . վէ կէլ արտը'մճա
տիւշ :

պագ : Խելաս էտիճինին պու
կէնճտէն մաղուպ էյլէտիյի պու
շէյ փէք կի'նճմի կէօրիւնիւր :
Պ . 1 . Ժք . 26 տէն էջրէնիւրիզ
քի' Ռապպ Յիսուս Տէր պիրի-
միլտէն պունտան կիւճ շէյ
դալապ էտէր : Դ թապ . Ժէ .
10—16 տէն էջրէնիւրիզ քի
Սարեփթալը տուլ գարնտան
մաղուպ օլունտու քի , էյէրշի
քէնտիսի օլու իլէ պէրապէ'ր
աճըգտան էօլմէք թէճլեքէսին-
տէ խտի իսէ տէ , էլինտէ պու-
լունտան լօգմայր Եճովանըն
փէյղամպէրինէ' վէրսին : Ս է
Օննա . իք Պապընտան էջրէ-
նիւրիզ քի , Ղլաճըն Ղբրա-
ճամտան մաղուպ էթմիշ խտիյի
շէյ' ատէմ' էվատարը արա-
սընտա սայիր քիմնէտէն տիլէ-
տիյի Տէր պիր շէյտէն չօ'գ կիւճ
խտի : Պու կէնճ' Ղբրաճամըն
էթտիյինի նախօտ օլ տո'ւլ գա-
րընըն էթտիյինի հտէճէյինէ
ա'գընըզ քէսէրմի : Խա'յըր .
օ' միւմքիւնի մէրթէպէ պուն-
տան ուզագ խտի :

22 . Դասալէլէնէրէ' իլէտի :
Ղբրաճամ պէյլէ էթմէտի .
իլա պիլ ա'քս փէք էրքէն
գաղտը , վէ իդաա'թ էթմէյէ
ա'ճէլէ' էյլէտի : Օննա . իք .
3 : Ս'աթթէոս պիրտէն գալ-
գըպ' Տէր շէյի Վրիստոս իշիւն
թէլըք էյլէտի : Պապ թ . 9 :
վէ Դ . 20—22 շէր Տէրինէ' պագ :
Պօղոս' Վրիստոսուն խաղըլ' ի-
շիւն Տէր շէյի Ղալպ էթմէսինի

22 Իմտի օ կէնճ' պու
սէօզիւ իշիտի'նճէ , գասա-
վէթլէնէրէք կիթտի . զերա
օնուն չօգ վարիյէթի' վարը-
տը :

սէվինճ իլէ չէքտի : Փիլէպ . Դ .
8 : Ս'ովսէս' Տէր պիր շէյի' Տէր
նէ գատար գըյմէթլի վէ առ-
զուլու խտի իսէ տէ' թէրք էթ-
մէյէ Տաղըր խտի : ԵՔ . Ժա .
24—26 : Պունլարըն ճիւմլէ-
սինտէ իմա'ն վարիտի , լաքին
պու կէնճտէն էօղիտի : Պուն-
լարըն ճիւմլէսի Ղլաճըն Տէր
շէյտէն զիյատէ մագպուլ սայ-
տըգլարընա թէքմիլ իսպա'թ
կէօսթէրտիլէր . լաքին պու-
Տէր շէյտէն զիյատէ տիւնեայը
սէվտիյինէ թէքմիլ իսպա'թ կէս-
թէրտի : Պու քիմնէ' էյէր իդ-
րար էթտիյինէ կէօրէ գօնշու-
սունու քէնտիսի' կիպի սէվսէ-
խտի , Պօղոս կիպի' Ղլաճ օնու
տա'վէթ էյլէտիյի' տէմտէ' տէ-
յիլ սալթ քէնտի վարիյէթինի'
իլա Տէփոսթլարըն' Տէփոսմ
ու շէօճընէթինի' վագթընը վէ
խթի'տատ ու մա'րիֆէթինի վէ
քէնտի նէֆսինի' պիլէ օնլարըն
խէլասը' ուղուրուճա վէրիւրիտի :
— 2օգ լալիլէլէ' լալիլէլէ : Փէք
կիւզէլ . լաքին պու կէնճ շիմտի
նէրէտէ տիր : Ը իմտի 1800
գատար սէնէ' օլույօր քի' քէնտի-
նին պո'ւ գատար սէվտիյի վարի-
յէթինտէն այրըլտը , վէ պի'ր
տաճա օնա գալուշա մայաճագ
տըր : Իճլաճ' նէ' գատար
տիվանէլէ'ր տիր օլ քիմնէլէր քի'
քէնտիլէրինի տիւնեատան վէ
Տէլաքտէն այրաճագլարը' նէ-
րինէ' Վրիստոստան վէ էպէտի
էօ'միւրտէն այրըրըլտը : Պապ

23 Վէ Եփսոս շայ' րտւե-
րինէ տէտի . կերէ՛ք տերիմ'
սիզէ՛ քի՛ զէնկին քիմնէ

կեօքէրին փատիշահըղընա
կիւճը՛ւք իլէ կերէճէք :

24 Հէմ երնէ սիզէ տէ-

ժԴ . 26 շէրհինէ պագ :

23 . Կերէ՛ք քի՛ն քի՛ն :
Պապ ժԲ . 3 շէրհինէ պագ :
— Կէօքէրին փատիշահըղընա ԼԵ :
Պիր զէնկին ատէմ կիւճը՛ւք իլէ
խէլաս պուլաճագ : Օէնկին պիր
քիմնէյէ րուհանի օյմասը փէք
կիւճ տիր : Օէնկին քի՛ն
պիր ջօգ ճէհտ ու զայրէ՛թ էթ-
մէլի տիր , եօխսա հէլա՛ք օլա-
ճագ : () նուն իղվալէրի վէ
թէճրիւպէլէրի ջօգ տուր . վէ օ՛
ղայէթ ա՛ղիմ թէհըքտէ՛ պու-
լունուր քի տիւնեալի գայղու-
լարտան օ՛լ տէրէճէ գաիրլըն
քի՛ Լալաճը ունուլթուն , վէ
ճանընը կպտէն զա՛յ էթսին :
Խ () քի՛ն . Դ . 10—12 : Դ .
10—14 , 17 , 18 : Ը՞ Բ . 24 ,
25 : Սալ . իլթ . 6 , 7 ,
16—19 : Լալ . Ժա : 28 :
Սալ . ԺԳ . 22 : Սալ . Ժ .
23 : Պալ . ԺԲ . 15—21 : ԺԴ .
13 , 14 , 19—28 : ԺԵ . 24 :
ա Լալ . Ժ . 26 : ա Տի . ա .
9 , 10 : Ը՞ Բ . 9—12 : Խ .
6 : Ե . 1—4 : Լալին էյէրէի
զէնկինիք պու գատար թէհը-
քէլի իսէ տէ՛ օնա՛ գարչը տուա՛
էտէն պիր քիմնէ քիմի՛ն իշիթ .
տիյի վար : Պու մէյէքէթին
պիր պաշընտան օպիր պաշընա
գատար պունճիլէյին գա՛լ քի՛ն
պուլունուր զանն էտէրսին : Պու
տիւնեատա պիր վագըթ պէյլէ
պիր ատէմ վարըտր . լալին օ՛
պինէրճէ սէնէլէրտէն էվէլ
պու տիւնեատա իտի : Լալ .
Ը . 8 , 9 : Պու քիմնէնին էյէրէի
Ենի Լալաճը հիշ եօղուտու՛ վէ

Լալի Լալաճը փէք աղ պիր
միգտարինէ մալիք իտի իսէտէ ,
Փագըրըգտան գօրգտուղո՛ւ գա-
տար , զէնկինիքտէն տալի գօր-
գարըտր : Լամի սէն տալի՛ եա՛
օգուլան՝ զէնկինիքտէն պու գա-
տար գօրգա՛րմըսըն : Պու քիմնէ՛
զէնկին օլմամաղա տուա՛ , էտէր-
իտի . սէնին աղա պէյլէ էթտի-
յին վա՛րմը : Պապ Դ . 11 շէր-
հինէ պագ :

24 . Հէ՛մ երնէ : Լալու կեր-
էքըք օլ տէրէճէ մուհիմ՝ վէ
իգթիղալը տըր քի , Քրիստոս
էֆէնտիմիզ օնու թէքրարլա՛-
յօր : Վուրթարըճըմըղ իս-
թէյօր քի , հէր քէս օնու եիւ-
րէյինէ՛ գօսոյն , վէ օնու հի՛շ
ունո՛ւթմասըն . վէ օնու ատէմ՝
էրին եիւրէյինէ թէսիր էթ-
տիրմէ՛ք իշիւն՝ պիր փէք գուվ-
վէթը թէմսիլ վէրիյօր : — Տէ-
վէնն ԼԵ : Պու թէմսիլ՝ հէր
վէճհիլէ միւմքիւնսիւզ՝ եախօտ
միւմքիւնսիւզ կէօրիւնէճէք տէ-
րէճէտէ փէք կիւճ պիր շէյ պէ-
յան էթմէք իշիւն գուլանըլըր-
ըտը : Երէ՛մ . ԺԳ . 23 : Սալ .
Ժ . 24 , 25 : Պալ . ԺԲ . 25 :
Ը՞ Բ . Ե . 44 : — Օէնկինն :
Սարկոս (Ժ . 24) տէյօր քի ,
“ Օէնկինիլէ կիւվէնէլէր ” :
Օէնկինիլէ կիւվէնմէք՝ եախօտ
ատէմ հէր շէյտէն զիւտտէ զէն-
կինիլի արգուլէմէք՝ օնու զէն-
տինէ պիր փուլթ էթմէք տիր .
վէ պէյլէ պիր ատէմ Լալաճը
սէվմէսի նիճէ միւմքիւն օլա պի-
լիր : Պապ Դ . 24 շէրհինէ
պագ : Լալին պիղ պուրատա

րիմ . Տէվէնին ինէ՛ տէ-
լեյինտէն կէշմէսի՛ գէնկի-
նին Ալլահըն փատիշահը-
ղընա կիրմէսինտէն գօլայ՝
տորր :

25 Վէ օնուն շայիրտէրի

էօյրէնիրիզ քի , տէյիլ սալթ
զէնկինլեյի արգուլէմէսի՛ իլլա
օնա եալընըզ մալիք օլմասը
պիլէ մալիք օլան քիմնէնին ճա-
նընա մուխադարալը՝ տորր : Վէ
պուռուն սէպէպլէրինտէն պա-
ղըսը պուշլա՛ր տորր . եա՛նի
(1) Օ՛գնկինլեյ՝ ա՛լէսսէվի՛ ին-
սանըն մուհապպէթինի տիւնեա-
վի վէ գապա շէյլէրէ՛ ճէլզ է-
տէր : (2) Ինսան գըսմը՝ գէն-
կինլեյէ էն էյի շէյ նաղարը
իլէ պագմաղա՛ վէ սալթ օնո՛ւ
էլէ կէթիրմէսինի տիւնէնմէյէ
մայիլ տիրլէր : (3) Ինսան
գըսմը՝ քէնտի գէնկինլեյլէրինէ
մաղըրուրլանմաղա՛ վէ է) իսուսուն
ֆագիր վէ թահգիր օլունմուշ
թէվապիսինտէն սայըրմասընտան
ա՛ր էթմէյէ մայիլ տիրլէր :
(4) Օ՛գնկինլեյ ինսանըն ա՛լլ ու
ֆիքրինի ճէլզ էտիպ՝ օնու գալ-
ղուլար վէ թէլաշլէր իլէ տօլ-
տուրուր . վէ պու վէճճիլէ ին-
սանըն զէմանընտան՝ Ալլահ իշիւն
վէ ճան իշիւն սարֆ օլունմաղա
փէք ալ պրաղըր : (5) Օ՛գնկին-
լեյ՝ դապիալթը՛ իլէ զէվզ ու
սէֆա վէ ի՛շրէթ վէ իսրաֆ հա-
սըլա կէթիրիլ : (6) Մալ ու
ղանիմէթ՝ հիլէսիզ վէ դամասըզ,
վէ զուլումուզ վէ ախէր կիւն-
նահարսըզ՝ գօլայ էլէ կէթիրիլ-
մէզ : Պապ է. 3 շէրհինէ պագ :

25 . Վայլէլէ շուլա : Հէր
քէս գէնկին օլուրսա , եախօտ
գէնկին օլմաղա արղուլէրսէ (քի

իշիտի՛նճէ , զայէթլէ շաշըպ
տէտիլէր . Իմտի քի՛մ գուր-
թուլա պիլըր :

26 Վէ Զիսուա նաղա՛ր
էտիպ՝ օնլարա տէտի . Պու՛
ատէմլէրին գըթընտա միւմ

պո՛ւ տա օ՛ տէմէք տիր ,) կէօյէ
քի՛մ կիրէ պիլըր :

26 . Ալլահն ինսանին հէ՛ր
շէյ ֆալիսն պիլ : Բապալ
էֆէնտիմիզ իգըրա՛ր էտէյօր քի ,
գէնկին պիր քիմնէյի տիւնեայէ
պէ՛նտ էտէն զինճիրլէրի ճի՛չ
պիր ինսան գուլվէթի գըրա-
մալ , լաքին պիզէ էօյրէտի-
յօր քի , Ալլահ հէր շէյէ գա-
տի՛ր տիր , վէ օնուն քէրէմ ու
ի՛նայէթի իլէ պիր գէնկին ատէմ
պիլէ գուրթուլա պիլըր : Ալ-
լահ գէնկինլէրի տիւնեալիլը-
լէրինտէ՛ տէյիլ՝ իլլա տիւնեա-
վիլլէրլէրինտէն իսէլաս էտէ պի-
լըր : Հագիգաթ պիր ատէմին
փէք ալ մալը օլա պիլըր տէ՛
երին օ փէք ալ մալը Ալլահտան
զիյատէ սէվսին , վէ հէմ տէ
պիր ատէմին չօ՛գ մալը օլա պիլըր
տէ՛ երին Ալլահը ճի՛ւմլէ մալըն-
տան զիյատէ սէվսին : Աբրա-
համ վէ Իսահակ զայէթ գէնկին
իտիլէր . լաքին քէնտի եիւրէք-
լէրինի տիւնեայէ վէրիպ՝ քէնտի-
լէրինէ պիւնալար եախաճագ՝ վէ
Պապ . 16—21 տէ զիքր
օլան տիվանէ գէնկին ատէմ կիպի
ա՛մէլ ու հարաքէթ էտէճէրլէրի
եէրինէ , օնլար տիւնեանըն իւ-
զէրինտէ եապանճը վէ եօյճու-
լար կիպի է՛օմլէրինի չատըր-
լարտա՛ կէշիտիլէր , վէ խա-
զինէլէրի հէմ եիւրէքլէրի կէօք-
տէ՛ խտի : Ալլահըն գուլվէթի-
նէ վէ ինայէթինէ քի՛մ հուտուտ

քիւնսիւղ տիւր . լաքին ՆԼ-
լաճըն ինտիւնտէ հէր շէյ
միւմքիւն տիւր :

գօյա պիւր : Օնն . ԺԲ .
14 : Սաւ . ԺԳ . 23 : Օն
խն : 2 : Սաւ . ԺԴ . 8 : Կր .
11 : Երեւ . ԼԲ . 27 : Եւեւ .
ԼԵ . 11 , 12 : Օն . ԺԵ . 6 ,
7 : Սաւ . ԺԶ . 27 : Պ . 1 .
ա . 37 : ԺԸ . 27 :

Լաքին էյեր պիր զէնկին
պէօյէ պիր թէճիւքէտէ՝ իսէ ,
վէ օնուն խէլասը եօլունտա պո՛ւ
գատար պէօյիւք վէ չօգ կիւծ .
լիւքէր վար իսէ , իշինի կիւծիւ-
նիւ թէրք էտիպ պո՛շ կէզմէսի՝
օնա իշիւգար օլմագտան տաճա
էյի տէյիլի : Խայր , հի՛շ
պիր վէճհիւ տէյիլ տիր . զերա
թէնպէլիյին թէճիւքէլէրի վէ
իղվա վէ թէճիւքէլէրի՝ զէն-
կինիյինքինտէն տաճա՝ չօգ տուր :
Հէր պիր պօշ կէզէն թէնպէլ
ատէմ՝ շէյրանըն ետիւրի տիր ,
վէ շէյրանըն խըզմէթիւտէ պու-
լունուր : Լլաճ պիղէ՝ զէնկին
օլմայը ասլա եասագ էթմէփշ
տիր . լաքին տէֆա՝ պէտէֆա՝
թէնպէլ օլմասըն պիղէ եասագ
էյիտի : Հէր պիր ատէմ պիր
հագգ իշ եա սանաաթտա հա-
մարաթըզ իլէ չալըշմալ տըր .
վէ ույանը՛գ տուրմալ տըր քի՝
Լլաճըն օնա մալ գազանմաղա
վէրտիյի հէր պիր ֆուրսաթը
պօշունա կէշիւքէսին . լաքին օ-
նուն ասըլ մերամ ու մագսու-
տու՝ զէնկին օլմար օլմալ տէ-
յիլ տիր , զերա Լլաճ օնու
պուլունուն իշիւն եարաթմամը
տըր : Պու է՛ծիւրտէ եաշա-
մագտան մերամը՝ Լլաճըն օնու
եարաթմագտան մերամը հէր նէ՛

27 ՕԼ զէման Պետրոս
ճէվապ վէրիպ՝ օնա տէտի .
Իշթէ պիղ՝ հէր շէյի թէրք

իտի իսէ՝ օ՛ օլմալ տըր : Պի-
ղիմ սանաաթմըզ վէ մապա-
հաթմըզ հէր նէ՛ օլուր իսէ
օլունն՝ իշիւք կիւծիւք ՆԼ-
լաճըն խըզմէթի՝ օլմալ տըր :
Իշեր մասլահաթմըզ պէօյիւր
վէ մալըմըզ արթա՛րսա , պիղ
օլ գատար տաճա՝ զիյատէ տուա՝
էթմէլի վէ օլ գատար տաճա
զիյատէ խայրաթ իշիւքի՛ծի օլ-
մալըյըզ . եօղիսէ պիղիմ իշի-
միգին րաթ իշիւքէսի՝ հագգըմը-
զա տէյիլ պիր պէրէքէթ իլա
պիր լա՛նէթ օլաճա՛ղ տըր :
Պունո՛ւ խաղըրմըզտա սագլա-
մալըյըզ քի , զէնկին օլմաղա
պիղէ էմը օլունմամըշ տըր .
պիւլէրճէ վէ միլեօնլարճա քիմ-
սէլէր զէնկին օլմասընը սէվտիւ-
լէրի իշիւն ճանլարընը զայպ էթ-
տիլէր . վէ զէնկինիյին վասիղա-
սը իլէ խէլաս պուլմուշ հի՛շ քիմ-
սէ օլմատը : Խիւլասէի քէլամ՝
պիղ Վրիստո՛ս իշիւն չալըշմա-
լըյըզ : ()նո՛ւն իշիւն մալ է-
տինմէլիյիզ , տէյիլ քի էօլտիւք-
տէն սօնկրա օնա՝ պրագալըմ ,
իլա եաշատըգճա կիւնտէն կիւնէ
օնո՛ւն իշիւն գուլանարմ : Պիղ
օնո՛ւնուզ , չօճուգլարմըզ վէ
փամիլեալարմըզ օնո՛ւն տուր ,
վէ պիղէ նաֆագա վէ էսվապ
լաղըմ տըր . լաքին պուլուն հի՛շ
դանութմալ տէյիլիզ քի , պիղ-
տէ պուլունան հէր պիր շէյ
Լլաճըն տըր , վէ օնուն շանը-
նա՝ գուլանըլմալ տըր : Պապ
Դ . 11 , 19 , 20 շէրէլէրինէ
պագ :

27 . Հէր շէյի Բէր Էրտի :

էթտիք, վէ արտը՛նճա կէլ-
տիք. իմտի պիզէ նէ՛ օլա-
ճադ տըր :

(Ն)լարըն թէրք էտէճէք (Փ)իր
ալթունու եա փատիշաճ սէրայ-
լարը եօ՛ղուտու, լաքին Տէր
նէյէ՛ մալիք իտի իսէլէր՝ եա՛նի
իշէրինի կիւճէրինի՝ աղլարընը՝
գայրգլարընը՝ տօսթլարընը՝ խա-
նէլէրինի՝ ճիւմէսինի շաղլըգ
իլէ թէրք էթտիլէր : Պապ Դ.
20—22 : Թ. 9 : Ս. ալ. 1. 17.
17—20 : Դ. 14 : Ժ. 28 :
Պ. ալ. 1. 11, 27, 28 : Ժ.
28 : — Վ. Ե. արարնճա՛ իւրախ :
Վրիստոսուն արտընճա կիթ-
մէքսիզին Տէր շէյի թէրք էթ-
մէք՝ տաղլարա վէ մանասթըրլա-
րա չէքիլէն ըուհպանլարըն չօ-
ղունուն՝ տէրվիշէրին վէ փութ-
փէրէսթ ֆէյլէսօֆլարըն վէ սօ-
ֆուլարըն էյլէտիյի շէյ տիր :
Վրիստոսուն արտընճա կիթմէք
իգրարը իլէ օնուն իշիւն Տէր
շէյի թէրք էթմէք՝ ալէսսէվի
Վրիսթիան տէնիլէնլէրին պու-
լունտուղու հալ տըր : (Ն)լա-
րա Վրիսթիանլար տէնիլիւր.
լաքին օնլար Վրիսթիանա եա-
գըշըր էօմիւր սիւրմէզէր : (Ն)լա-
րա՝ Վրիստոսուն իսմինտէ
վաֆթիզ օլմուշար տըր, լաքին
գալպլէրինի տիւնեայէ վէրիլլէր,
վէ Վրիստոս իշիւն Տի՛շ պիր
շէյ թէրք էթմէզէր : Լաքին
Տէր շէյի թէրք էտիպ տէ Վր-
իստոսուն արտընճա կիթմէք՝
ասըլ սահիճ Վրիսթիան օլմագ
օ՛ տուր : Պապ Դ. 22 : Պ. ալ.
Ժ. 33 : Փիլիպ. Դ. 8 :
— Օ՛ իլէ. նէ՛ օլմագ արար :
Եա՛ ինանան՝ սանա Վրիստո-
սուն Տէփ վա՛տ էյլէտիյի շէյ-
լէր վէրիլէճէք. վէ օնուն վա՛տ.

28 Վէ Եիսուս օնլարա
տէտի. կէրչէ՛ք տէրիմ սիզէ՛
քի՛ սիզ պէնիմ արտընճա

լէրի նիհայէթսիզ տիր : Վուր-
թարճը՝ քէնտի տօսթլարընա՝
տէյիլ քէնտիլլէրին լայըգսըլ-
լըգլարընա՝ իլա քէնտիլին նի-
հայէթսիզ մուհպայէթինէ վէ
պիղպյէ գուվլէթինէ՝ կէօրէ
իւճրէթ վէրիլ :

28. Կիւլէ՛ Գիւլէ՛ սիլէ :
Պապ Ժ. 3 շէրՏիւնէ՛ պագ :
— Թէթրար Գօղուշար : Լալու-
թա՛ պիրին ալէսսէվի մա՛նասը՝
եէնիտէն տօղմագ տըր : Տիւ-
Դ. 8 : Լէմ պիր էպի շէյի
թէքրար եէրինէ կէթիւրմէք եա-
խօտ տահա՛ էյի էթմէք տա-
խի անկաշըլըր : Պունճիլէյին
մուէրիւն է՛մփէփուս ԵէՏուտիլէ-
րին եէսիլիքտէն կէրի կէլմէլէ-
րինէ Էէնիլլէն Գօղուշ Թա՛ պիր
էտէյօր : Լաքին պուրատա օ-
նուն մա՛նասը՝ Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիզին իքինճի կէլմէսի
անկաշըլմալը, քի օ զէման Տէր
շէյ եէնի՛ օլմագ տըր : Ե. ալ.
կէ. 17 : կլ. 22 : Պ. Դ. 21 : Դ. 4. 13 : Տիւ-
իւ. 5 : — Ի՛զլէլէն Լալիլլէն-
արա օլմուրագ : (Ն) զէմանտէ
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին հալի
էտնա՛ իտի. լաքին վագըթ կէ-
լիյօրուտու քի, օ՛ փէտէրին
սա՛ղ դարաֆընա եիւճէլէճէյ-
իտի, քի պու ԼալաՏըն ճիւմլէ
ալէմինտէն էն պալէա մգամ
տըր, վէ օ՛ ալիմ ճէլալ ու
սալգանաթ իլէ՛ տիւնեանըն շէ-
րաալթըր կէօրմէք իշիւն կէլի-
յօր իքէն կէօրիւնէճէյիտի :
— Սիլ Գիւլէն օն իշի Լալիլլէն-
իւլլէլլիպէ օլմուրագ : Պուն-
րատա Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ

կէլէնէր՝ Թէքրար սօղուշտա
ատէմին Օղու իզգէթինին
Թախթընտա օթուրաճաղը՝
զէման , սի՛զ տախի օն իքի
Թախթար իւզէրինէ օթու
րուպ՝ Խարայէլն օն իքի

սրպղլարընըն շէրաա՛թընը՝
կէօրէճէքսինիզ :

29 Հէմ հէր քիմ՝ պէ-
նիմ ատըմ իչին կվէր եա
գարընտաշլար եա զըզ գա-
րընտաշլար եա պապա եա

Պետրոսուն սիւալինէ ճէվապ
վէրիյօր , վէ օնա՝ քէնտինին վէ
արգատաշլարը օլան պագի շա-
յիրտէրին այաճագ իտիքէրի
ի՛զգէթ վէ իւճրէթէրի պէյան
էտէյօր : (Ն)լար շիմտի Վը-
րիստոս իլէ էգիյէթ չէքիյօր-
լար , վէ օգէման օնուն իլէ փա-
տիշաշլը՛ գ սիւրէճէքլէր տիր .
օնլար շիմտի օնուն էտնա հա.
լինտէ՝ Փագիլիլիյնտէ՝ ի՛թի-
պարսըզըզընտա՝ օնուն պէրա-
պէրինճէ իտիլէր , վէ օգէման
օնուն շան ու ի՛զգէթինտէ վէ
եիւճէլէնմէսինտէ պէրապէրինճէ
օլաճագլար տըր : ք Տէ՛ . ք .
11 , 12 : — Խարայէլն օն իչի
սրպղլարընըն շէրաա՛թընը՝ իւ-
րէճէքսինիզ : Եէհուտիլէր շիմ-
տի օնլարըն շէրաա՛թլարընը կէօ-
րիւպ՝ իսթէտիքլէրի՛ կիպի օն-
լարըն իւզէրինէ հէօ՛քմ էտէր-
լէր իտի , օնլարը տէօյէրլէրիտի ,
հապսա՝ աթարլարտը , էօլտիւ-
րիւրլէրիտի : Լաքին շէրաա՛թ
կիւնիւնտէ կէօրիւնէճէյիտի քի՛
իշպու աղըն զօվալարըշլարըն
ճիւմէսինի պու չէքէն վէ պու-
ճէ նահագգըզլարա՝ կիրիֆթար
օլան քիմսէլէր՝ Վրիստոս իլէ
պէրապէր օնուն Թախթընտա օ-
թուրմաղա՝ վէ օնուն փատիշաշ-
լըզընըն հէփ մանսուպարընըն
շանը ու ի՛զգէթի իլէ ի՛ճիիշա՛մ
պուլմաղա՝ հէմ զալըմ՝ զօվալա-
յըճըլարըն իւզէրինէ Թագրիլ

էտէճէյի հագգ հէօքմիւ զազապէ
րէյ ու իղա վէրմէյէ լայը՛ գ
կէօրիւլէճէքլէր : Վ ալ . իք .
28—30 : Խարայէլ . ք . 2 , 3 :
Վայր . ք . 26 , 27 : ք . 21 :
Վան . ք . 18 : Պու Թա՛պիր՝
հարֆը հարֆընա անկաշըմալը
տէյիլ տիր . իլա տէմէք տիր քի ,
պու տիւնեատա պիր հաքիմ՝
քէնտինին էն ա՛ղիզ սօսթլարը-
նա՝ պիր շէրաա՛թտա վէրտիյի
հէօքմիւնիւ Թաստըգ էթսինլէր
տէյիւ էգրաֆընտա օթուրմաղը-
լա իքրամ էյլէտիլի՛ միսիլիւ՝
Լոաքեալարա պու վէճհիլէ շէ-
րա՛աթ կիւնիւնտէ պիւթիւնա՝
լէմին հուզուրունտա ի՛զգէթ
ու իքրամ՝ օլունաճագ տըր :
(Ն)լար՝ կէօյիւն պէօյիւք փատի-
շաշընըն ահպապ ու սօսթլարը՛
կիպի կէօրիւնէճէքլէր վէ պիւլ-
նէճէքլէր :

29 . Հէր իլ : Սալ . ք .
29 , 30 : Վ ալ . ք . 29 , 30 :
Պու՝ Վրիստոս Լաքէնտիմիզն
Պետրոսա վէրտիյի ճէվապընըն
պիր միգտարի տիր . լաքին պու-
րատա պուլունան միւպարէք
վա՛տ՝ սալթ Լոաքեալարա մախ-
սուս տէյիլ տիր , իլա ճիւմէ
Վրիսթիանլարը շափլ տիր ,
հէր քիմէր օլուրսա օլունլար ,
Լոաքեալար օլունլար եա օլ-
մասընլար՝ Եէհուտիլէր օլուն
Վայիֆէլէրտէն օլուն իիթիար
եա կէնճ՝ զէնկին եա ֆուգարա՝

անտ եա զարը եա էվլատ-
լար եա թարլալար թէրք

էթտի՛ իսէ , եիւզ գաթընը
ալաւճագ , հէմ հպէտի էօ՛միւր

քիմէր օլուրսա օլտունլար :
— Պէնիւ ապրի ինչ : Պապ Ե .
11 , վէ Ժ . 22 շէրհինէ պագ :
Պա՛ղը քիմսէլէր քէնտի տօսթ
ու ագրապալարընը՝ մաղրուրուզ
եա խըրս եա ինատ եա իդաա՛թ
սըզըրգ եախօտ եանկըշ զիւ-
իւմէր վէ լայրգսըզ մէրամլար
սէպէպիտէն թէրք էտէրլէր .
լաքին պո՛ւ միսիւիւ քիմսէ-
լէր պուրատա վա՛տ օլու-
նան իւճրէթտէն հիսսէ ո՛ւմ
մասընլար : Պիզ տօսթ ու ագ-
րապալար վէ տիւնեապի նի՛մէթ-
լէր վէ րահաթըզլար թէրք
էյլէտիյիմիզ զէման՝ պու Վ՛ը-
րիստոսուն կէրհէքիյի վէ Խն-
ճիլի վէ փատիշահըղը մաղլուպ
էթտիյի՛ իչիւն օլմալը տըր :
— Ինչէր եա Գալիսիայալար եւ
Պապ Ե . 21 , 22 : Ժ . 37 , 38 :
Պ . 16 : Ժ . 26 : Ե . 16 : Ժ . 8 : — Եիւզ
Գալիսիայ : Պուրատա Խֆէնտի-
միզ վա՛տ էտէյօր քի՛ տէյիւ
սալթ զայպ էթտիյիմիզ գատար՝
իլա եիւզ քէրրէ օնուն գատար
վէրսին : Պիզ՝ քէնտիմիզի ին-
քեար էթմէմիզ՝ վէ Վ՛րիստոսուն
խաղըր իչիւն շէյ զա՛յ էթմէմիզ
հասէպի իլէ՝ սէլամէթիմիզ՝ րա-
հաթըմըզ՝ վէ րուհանի թէսէլ-
լիմիզ եիւզ գաթ տահա՛ զիյա-
տէ օյաճագ տըր , եանի օնտան
ալաւճաղըմըզ շէյ՝ օնուն ուղու-
րունա զա՛յ էթտիյիմիզ շէյտէն
եիւզ գաթ տահա՛ զիյատէ օլա-
ճագ : Սէ իշպու քեարըն
ճիւմէսինի պո՛ւ էօ՛միւրտէ ալա-
ճաղըզ : Սալի . Ժ . 29 , 30
տէն պունո՛ւ տախի էջրէնիւրիզ

քի , իշպու իւճրէթ պա՛ղը տէ-
ֆա՛ պիզիմ հէմ օ թէրք էթմիշ
իտիյիմիզ նէվտէն՝ եանի էվէր
տօսթլար եւ օլաճագ : Սէ հի-
սապա կէլմէզ քէրրէ պէյլէ՛
օլմուշ տուր : Սէսէլա Պետրո-
սուն՝ շիւպհէսիզ Խեթսայիդա-
տան պիր գաշ տօսթո՛ւ օլմուշ
օլմալը տըր . իմտի օ՛ Վ՛րիստո-
սուն արտոնճա կիթմէք իչիւն
օնլարը թէլը էթմիշիտի , վէ
պէլքի օնլարտան պիր չօղու օ-
նուն տիւնէլէրի՛ օլմուշ օլմա-
լը տըրլար . լաքին օ՛ օլ զայպ
էթտիյի տօսթլար գատար տէ-
յիւ սալթ եիւզ գաթ՝ իլա օն
պին քէրրէ պին օ գատար տօսթ
գազանտը : () Նուն թէրք էթ-
միշ իտիյի տօսթլարը տիւնեապի
վէ քէնտի մէնֆա՛աթընը արայան
քիմսէլէր իտիլէր . լաքին գա-
զանմըշ իտիյի սահի՛հ տօսթլար՝
օպիրլէրին ճիւմէսիտէն տահա՛
եազըն վէ տահա՛ գըլմէթի՛
եէրին իւզլրինտէ պուլունան էն
ա՛ղիզլէր վէ էն էյիլէր Լալահըն
սէվտիյի՛ վէ մէլէքլէրին խըզմէթ
էյլէտիյի՛ էպէտէն եաշայաճագ
օլան քիմսէլէր իտի : Հէմ
Պետրոսուն քէնտի պիր էվի վար-
ըտը , եախօտ քիրա՛ իլէ պիր
էվ դութմուշ օթուրույօրու-
տու , վէ օնու Վ՛րիստոսուն ու-
ղուրունա թէլը էյլէտի . լաքին
օ հէր նէրէյէ վարտը՝ իսէ ,
օնուն իչիւն հաղըր տօնանմըշ
էվէր վարտըր : Վէնտի մէմ-
լէքէթիւնտէ՛ օնուն իչիւն պիր
գափու աշըրը իտի . լաքին Վ՛ը-
րիստոսուն շայիրտի օլտուգտան
սօնկրա օնուն իչիւն հէր մէմ .

մերա՛ս ալաճադ տրը :

30 Լմմա չօգ էվվէլքիւն

էքէթտէ երեւոյնքէ վէ պիւնէր-
ճէ գափուլար աչոգ խոի : Օէ-
մանէմիգտէ տախի պէօյլէ տէ-
յիւնի : Վրիստոս իչիւն գօ-
վալարը չէքմէ տա՛վէթ օ-
լանլար քի օնլարն տօսթլարը
քէնտիլէրին էն շէտիտ տիւշման-
լարը օլուրլար՝ օլ ղայպ էթ-
տիքէրի տօսթլարտան օնպին
քէրթէ տաճա՛ չօգ վէ տա-
ճա՛ էյի տօսթլար գաղանըր-
լար : Լվվէլտէն օնլարն սաքին
օլտուգլարը մաճալէտէն տիշարը
պիլինմէյէն ատլարը՝ տիւննանըն
տէօրթ գարափըրնտա մա՛լիւմ օ-
լուր , վէ Լվաճըն միւնօնլա՛րճէ
խալքընրն մուճապպէթի՝ օնլարը
աճըմալարը՝ տուա՛լէրի՝ վէ թէ-
շէքքիւրլէրի օնլարն ճագգընտա
պիրտէն ույանըպ մէյտանա՛ չը-
գար : — Լալէտէ՛ է՛օթիւր : Վր-
րիստոսուն ուղուրունա էգիյէթ
շէքէն չէր պիր քիմնէ՛ տէյիլ
սալթ պու տիւննատէ եիւզ գաթ
էճը ու ի՛վաճ ալաճադ , իլա
օնտան մա՛տա էպէտի էօ՛միւրէ՛
տախի նայիլ օլաճադ տրը :
Լմտի Պետրոս վէ Պօղոս՝ վէ
միւնօնլարճա տաճա սայրիլէրի՝
ա՛գըլը տէյիլէրմի խոի : Ս է
պու գէնկին կէնճ՝ տիվանէ տէ-
յիլի խոի : Լվվէթ էօյլէ՛ խոի .
վէ Վրիստոսու գապուլ էթմէ-
յէ ճագըր օլմայան ախերլէրին
ճիւմէսի տախի տիվանէ՛ տիրլար :
Վրիստոս իչիւն զարարա օղ-
րամանըն քեարըր նէ՛ գատար չօգ
տուր : Լմտի օնուն ուղուրու-
նա էթմէյէ ճի՛չ պիր շէյի փէք

սօնկրաքի՛ վէ սօնկրաքիլէր
էվվէլքի՛ օլաճադտրը :

չօգ՝ օնուն ուղուրունա չէք-
մէյէ ճի՛չ պիր շէյի փէք
կիւճ՝ օնուն ուղուրունա թէրք
էթմէյէ ճի՛չ պիր շէյի փէք
գըյմէթի սա՛յմայալըմ :

30 . Չօգ էվվէլքիւն ԼԸ :
Պու՛ Լաֆէնտիմիղն չօգ քէրթէ
գուլանտըղը պիր զարպի մէսէլ
խոի : ()նու պուրատա՛ օնուն
արտընճա կիտէնլէրէ վէրիլէճէք
օլան իւճրէթլէր ճագգընտա՛
եախօտ պու գէնկին կէնճին
ճագգընտա՛ գուլանըյօր քի ,
սէյիրտէրէք Վրիստոսա՛ կէտի ,
օնուն էօնիւնէ տիլ չէգըտիւ ,
վէ ախերլէրին ճէփիսիւտէն զի-
յատէ՛ օնուն շայիրտի օլմաղա
ճագը՛ր կէօրիւնիւրիւտիւ , լաքին
օնուն եանընտան գասալէթլէնէ-
րէ՛ք կիթտի , վէ ճէփիսիւնին սօ-
նո՛ւ օլտու : Լաքին իշպու
զարպի մէսէլ Եէճուտիլէրին վէ
էճնէպի գայիֆէլէրին ճագգըն-
տա տախի սաճիճ խոի : Պապ
Ը . 11 , 12 : Պալ . ԺԳ .
29 , 30 : Լալ . Ժ . 30—33 :
Փարիսեցիլէր վէ կէօմրիւքճիւլէր
ճագգընտա տախի սաճիճ խոի :
Պապ Ին . 31 , 32 : Պալ .
ԺԸ . 13 , 14 : Լեմ տախի պու
զարպի մէսէլ՝ քէնտիլէրինի իլք
զանն էտիպ Ս՝ ովսէսին քիւրսիւ-
սիւ իւզէրինտէ օթուրան պաշ-
քեաճիւնլէրին վէ եազըճըլարն
եէրինէ՛ Վրիստոսուն խըզմէթէ
գուլանտըղը Փագիր վէ օգու-
մուշ օլմայան շայիրալէրին ճագ-
գընտա սաճիճ խոի : Պապ ԺԶ .
25 շէրճինէ պագ :

ՊԼՊ 20 :

1 Օխրա կէօքէրին փա-
տիշահըղը՝ պիր էվ սահիպի
ստեմէ պէնկզէ՛ր քի՛ սապահ-
լայըն պաղընա իւծրէթ իւն
իշծիւէր զուծմաղա չըգտր :

2 Վէ իշծիւէր իւն կիւն-
տէ պիրէր տինարա գավլ է-

1. Օխրա : Վուրծարըծը-
մըզ ճենուզ գուլանմըշ իտիյի
գարպի մեսէլի էյի անկլաթմագ
իչիւն պիր թէմնիլ կէթիրիյօր .
վէ պու վէճճիլէ քէնտի փատի-
շահըղընտա նէ՛ օլաճաղընր կէօս-
թէրմէյէ պուճու պիր ֆուրսա՛թ
էտէյօր : Օլ փատիշահըգտա՛
պու տիւնեատաքի կիպի՛ քիշինին
տօղուշունա՛ շան ու շէօճրէ-
թինէ՛ մէսնէտինէ՛ սինինէ՛ վէ
ֆամիլեասընըն պէօյիւքիւյիւնէ
եա քիւչիւքիւյիւնէ՛ ի՛թիպար
օլունմազ : Ըբէլ կայէնտէն՝
Յակօր Լասաւտան վէ Յովսէփ
քէնտի գարընտաշլարընտան քիւ-
չիւք իտի : Սուվսէս՝ գարըն-
տաշը Ըհարոնտան քիւչիւք իտի ,
լաքին օնտան տահա՛ միւթէպէր
սայրլար . Վաւիթ վէ Սողոմօն՝
աթալարընըն պէօյիւք ֆամիլեա-
լարընըն էն քիւչիւքէրի իտիլէր ,
լաքին փատիշահ օլուլար . վէ
Պօղոս՝ վագըթսըզ տօղմո՛ւշ
պիր էվլատ կիպի իտի , լաքին օ՛
Ըաքեալարըն էն պէօյիւյիւն .
տէն զէրրէ՛ գատար նօգսանըղը
եօգ պիր զաթ օլուլ : — Կէօշիւ-
րին խաթիշահիւղը : Պապ ք .
2 շէրճինէ պագ : — Սապահլա-
յին : Երէի . ին . 3 , 4 : — Պաղը-
նա : Պապ թ . 37 , 38 : ին .

տիպ՝ օնլարը պաղընա՛ կէօն-
տէրտի :

3 Վէ իւչիւնճիւ սաա՛թ
մէհէլինտէ չըգրպ՝ փաղար-
տա ղայրի պօշ տուրան իւճէ-
լէ՛ր կէօրտիւ :

4 Օնլարա՛ տախի՛ Սի՛զ
տէ պաղա կիտին , վէ նէ քի
հագգ իսէ՛ սիզէ վէրէյի՛մ

33—43 : Երգ . ք . 11 , 12 :

Երգ . ք . 1 , 2 : Յովն . ժե .

1 : — Իւճիւթ իւն իշծիւէր գուլ-

նապա : Սապի . ժք . 34 : ն

կարնի . ժե . 58 : Երգ . ժք .

21 : ք Պէր . ն . 5—10 :

2. Պիրէր պինապա : Տինար
տէտիքէրի Զոովմա տէվէթինին
պիր սիքքէսի՛ իտի (Պապ իք .
19 ն), վէ պիր ա՛սքէր նէֆէ-
րինին կիւնտէ պիր տինար իւ՛լիւ-
ֆէսի վարրտր : Պուճտան պէշ
եիւզ սէնէ էվէլ Ինկիթէրա-
տա տախի պիր րէնճպէրին կիւն-
տէլիյի պու գատար՝ եա՛նի օն
սէքիզ փարա՛ միգտարի իտի :
Օլ զէմանլէրտէ զահիրէ փէք
ուճուզ իտի : — Պաղընա՛ կէօն-
աբէրաբ : Պա՛ղը քիմսէլէր իմա-
նա՛ էօ՛մրէրինին փէք էրքէն
զէմանընտա տա՛վէթ օլունմաղա
նայիլ օլուլար : ն թապ . ք .
18 , 26 : ք . 1 , 21 : ժք .
11 , 12 : ք թապ . ք . 6—11 :
ժք . 21 : ք Սապ . իք . 3 :
Երգ . ժք . 1 : Պ . ն . ն . 15 :
ք Տի . ք . 15 :

4. Սիւզ պէ պաղա կիտին :
Պապ թ . 9 : ին . 31 : Պ . ն .
թ . 7—10 : ն կարնի . ք . 11 :
ն Տի . ն . 12 , 13 : ն Պէր .
ք . 2 , 3 : — Իւճիւ ճագգ իսէ :
Իւք եօլանընլար իւն գավլ ու

տէտի :

5 Վէ ընլար կիթտիւր . եինէ ալթընձը վէ տողու զունձու սաա'թ մէհէլինտէ չըգըպ' պո'ւ մինվալ իւզրէ էյլէտի :

6 Վէ օ'նպիրինձի սաա'թ մէհէլինտէ չըգըպ' զայրի պօշ տուրան իւնէլէր պուլ-տու , վէ ընլարա տէտի . Նի'չին պո'ւրատա պիւթիւն կիւն պօ'շ տուրույօրսունուզ :

7 Օնլար օնա տէտիւր .

2իւն պիզի իւճրէթ իլէ քի'մ սէ դո'ւթմատը . ընլարա' տէտի . Սի'զ տախի պաղա' կիտին , վէ նէ' քի հազգ իսէ' ալաճազսընը :

8 Վէ ախշամ օլունձա' պաղըն սահիպի քէնտի քէտ-խիւտասընա տէտի . իշճիւլէրի չաղըր , վէ ընլարա' սօնկրաքիլէրտէն պաշլայըպ' էվվէլքիլէրէ վարընձա' իւճրէթի վէր :

9 Վէ ընպիրինձի սա'աթ

գարա'ր օլունմուշուտու : լաքին պունլար իլէ հիւ պիր փազարըզ օլունմամը խի . վէ ընլարա վէրիլէճէք իւճրէթ ընլարը դու-թան քիմսէին ինսաֆընա վէ հիւսնիւ ըրգասընա մէրպուգ խի :

5. Պո'ւ ֆինվալ իւզրէ էյլէպի : Պա'զը քիմսէլէր էօ'մլէրինին զէմանը օրթասընտա' տա'վէթ օլունուրլար : Օննիւր . ժք . 1—4 : Յէ' իք . 3 , 4 : Բ Ս'նայ . լք . 12—19 : Եբ'ր . ժա . 24—26 :

6. ()նպիրինձի սաա'թ : կիւն նիւն իշլէնէճէք սալթ պիր սաա'թը գալթընտը : Ժաղ . թ . 10 : Ղո'ւ . իք . 40—43 : Յո'վ . թ . 4 : ()ն իքինձի սաա'թտա հիւ պիր չաղընը լէօ'գ տուր . լաքին է'օմիւր վար իքէն , իւմի'տ տախի վար տըր :

7. Պիւն իւճրէթ իլէ քի'մէր . Պո'ւսաղ : Ղո'ւ . ժք . 16 , 17 : ժէ . 30 , 31 : Յո'վ . թ . 14—17 : ժք . 25 , 26 : Ե . իք . 11 , 12 : Դ . 5 , 6 : Ղո'ւ . ա . 26 : — Սի'զ քախի

պաղա' կիլին : Պապ իք . 9 , 10 : Ղո'ւ . ժք . 21—23 : — Նէ' քի հազգ իսէ' : Ե . 8 : Եբ'ր . Դ . 10 :

8. Ս'նայ օլունձա' : Պապ ժք . 39 , 40 : իք . 19 , 31 : Յո'վ . թ . 6—11 : Բ Ս'նիւ . Ե . 10 : Յո'յ . Դ . 11 , 12 : — Քիւ-խիւտասընա քիւլի : Քէտիւտա' եախօտ քէհնա' պիր էֆէնտինին էն ի'թիմատ էթտիյի իըզմէթ-քեարը' օլուր : Օննիւր . իք . 2 : լթ . 4—6 : իք . 19 : Ղո'ւ . ժք . 42 : ժք . 1 , 2 : ա Ս'նիւ . Դ . 1 , 2 : — Սօնկրաքիլէրտէն պաշլայըպ' : իւճրէթ վէրմէյէ նէ'րէտէն պաշլայաճաղընտա հիւ պիր Փարգ օ'ղունտու . լաքին էյէր էվվէլա իլէ դութտուդու քիմսէլէրին իւճրէթիլի վէրմիշ օլա'յըտը , ընլար րազի օլուպ կիտէճէքլէր խի , վէ ընլարըն իիւրէքլէրինին հիւյպէթլու Նէֆ-սան իլէթի պէլի օլմայաճաղըտը :

9. Պիւրէր քիւլիւր աղաղաղ : իւճահիպի ընլարա օգատար վէրմէյէ մէճպուր տէյիլիտի .

մէջէննտէքիլէր կէլիպ՝ պի-
րէր տինա՛ր ալտուրար :

10 Վէ կվկէլքիլէր կէ-
լինճէ , զանն էթտիլէ՛ր քի՛
տահա՛ չոգ ալաճազլար . ամ-
մա օնլա՛ր տա պիրէր տինար
ալտուրար :

զիրա օնլար իլէ պիր գավւի եա
փազարլըզ եօ՛գ իտի . լաքին
գապիլ տիր քի օ՛ օնլար զայ-
րէթլէրի իլէ պու գատար ագ-
չէլէք ի՛շ իշէտիլէր գըյաս
էթտին . եախօտ տահա իշթիմա-
լի օլան պո՛ւ տուր քի՛ օնլարա վէ
օնլարն աճլըգ չէքէն ֆամիլեա-
լարնա մերհամէթ էթմէսի իլէ՛
օնլարա պիր պախշի՛շ վէրմէյէ
իսթէտի , քի պիւթիւն կիւն իշ-
լէմէյէ իսթէտիլէր իտի իսէտէ՛
իշ պուլամատլար , վէ պու
վէճճիլէ օլ կիւնիւն զարարնը
չըգարսընլար : Լաքին պիզ՛
պուստան քէնտիմիզ Լաւհըն
էն պէօյիւք կիւնահքեարլարա
օլան զանի մերհամէթինի էօյրէնէ
պիլիլիզ : Ղո՛ւ . իք . 43 :
Հո՛ւ . ք . 3—10 : Ե . 20 ,
21 : Եփէ . ւ . 6—8 : ք .
8—10 : ւ Տի . ւ . 14—16 :

10 . Օանն էթտիլէր թիւն
()նլար՝ օպիրլէրտէն չօ՛գ զէման
իշէտիլէր , վէ քէնտի գըյաս-
լէրինէ կէօրէ օպիրլէրտէն տահա՛
զիյատէ իւճրէթէ լայրգ իտիլէր :
Պուլնլար՝ օպիրլէր կիպի պիր
պախշիշ ալմազա իսթէտիլէրի
եօ՛գուտու . իսայր . իլա օնլար
իւճրէթի քէնտի տէյերլէրի՛
կիպի մաղուպ էտէրլէրիտի :

11 . Սրբապատար : Ղո՛ւ .
Ե , 30 : Ժ . 2 , 28—30 : Ժթ .
7 : Պարծ . Ժւ . 2 , 3 : Ժգ .

11 Վէ ալընճա , եվին
սահիպինէ գարշը մըրըլտա-
նարագ՝ տէտիլէ՛ր քի ,

12 Պու սօնկրաքիլէր պի՛ր
սա՛աթ էթտիլէր , վէ օնլա-
րը պիզ կիւնիւն աղըրլըզ-
նը վէ հերարէթինի չէքէն-

45 : իք . 21 , 22 : ւ թէ . ք .
16 : Ը . 16 : Եհնտիլէր՝
իգրարլարը միւճէպինճէ՛ գա-
տիմտէն պերու շիմտիյէ գատար
Լաւհըն իսպը՛ իտիլէր . վէ
շիմտի գայիֆէլէրին մէյտանա
չըգըպ քէնտիլէրին նայիլ իտիլ-
լէրի հէի պերէքէթլէրի վէ հու-
գուգ ու իմթիազաթլարը թէք-
միլէն էլէ՛ կէթիրէճէք օլտուգլա-
րը՝ քէնտիլէրինէ ա՛ղիմ եիւրէ՛ք
սըգընթըսը օլտու : Լաւհըն
ա՛հտը՝ գայիֆէլէր իլէ տէյիլ՝
իլա օնլար իլէ օլմուշուտու :
Լաքին Լաւհ պու պապտէ Եհ-
հնտիլէրէ սայա պիր նահադըզ
էթտինի : Լաւհ օնլար իլէ
օլան ա՛հտընը իճրա էթմէտիմի .
վէ օնլար օնու պու գատար
չօգ քէրրէ տարըլթտլա՛ր իսէ-
տէ , օնլարա վա՛տ էյլէտիյի
շէյլէրին ճիւմիլէրին իհսան էյ-
լէմէտիմի : Սէ օնլար պիչարէ
գայիֆէլէրին՝ իսէլաօրն պերէ-
քէթլէրինէ շիմտի հիսսէտար օլ-
մաղա տա՛վէթ օլուստուգլարընա
շատ ու մարուր օլմալ տէյիլ-
լէրի իտի :

12 . ()նլար պիզ . . . լէր
իլէ պերապէր էյլէտին : Ղո՛ւ .
Ժք . 10 , 11 : Հո՛ւ . ք .
22—24 , 27—30 : Եփէ . ք .
6 : — Կիւնիւն աղըրլըզնը
ժէք աշիքեար տըր քի , օնլար
Լաւհա խըզմէթ էթմէյի քէն-

էր իւն պերապէր էյլէտին :

13 Վէ օ՝ ճէվապ վերիպ
օնլարն պիրինէ տէտի .
Եւ տօսի՝ սանա նահազգ
լըզ էթմէյօրում . սէն պէ
նիմ իւն պիր տինարա գավ
էթմէտինմի :

տիւրինէ տէյիլ պիր լուխսաթ
ու իհսան՝ իլլա պիր անկարեա
վէ եիւք սայարլարըր : Եւ .
ճի . 2 , 3 : Օւ . 5 . 3—5 :
Ս . 13 : Դ . 14 :
Ղ . 29 , 30 : Ժ . 11 ,
12 : Զ . 30—32 : Դ .
1—3 , Ժ . 5—7 :

13 . Սանա նահազգլըզ էթմէ-
յօրում : Օւնի . Ժ . 25 : Յ .
10—12 : Ե . 2 : Դ . 8 :
Զ . 14 , 15 , 20 : Կիւ-
նահսըզ մէլէքերին՝ Բլաշըն
կիւնահքեար քիմնէլերի ա՛ֆվ
էթտիլի՝ վէ օնլարը կէջէ գա-
պու վէ քննտիլերի իւն պերա .
պեր էյլէտիյինէ կիւճէնիպ շէք-
վա էթտիլէրի օլտոնմու :

14 . Զագգընը ալ : Պապ Դ .
2 , 5 շէրհինէ պապ : Դ թափ .
Դ . 16 , 30 , 31 : Եւի . իթ .
18—20 : Ղ . Ժ . 25 :
Զ . 4 , 19 :

15 . Իլէտի իւն Եւնիլիլի ԼԷ :
Պապ Ժ . 25 , 26 : Եւի ԼԷ . 19 :
Դ Օրին . Ե . 6—8 : Զ Սանա .
Դ . 4 , 5 : Եւի . իէ . 5—7 :
Զ . Ժ . 2 : Զ . թ .
15 , 24 : Ժ . 5 , 6 : Զ .
Կ . 7 : Եւի . Զ . 11 :
Դ . 1 , 5 : Զ . Զ . 18 : Իյէր
պիր առէմին էշէա եա էմլաքի
վար իսէ , օնու իսթէտիլի կիպի
գուլանմաղա հագգը վար : Օ
պէյէնտիլի՝ քիմնէյէ մէրհամէթ

14 Զագգընը ալ , վէ կիթ .
պէն իսէ պու սօնկրաքինէ
սանա վէրույի՝ կիպի վէրմէք
իսթէրիմ :

15 Պանա՝ էշէամ իւն իս-
թէտիլիմի էթմէյէ ճալիլ
տէյիլմի . եօխսա՝ պէն էյի

էտէ պիրիլ : Վէնտի մալինտէն
հէր նէ գատար սատագա վերէ-
ճէք օլա , եախօտ գուլարընըն
պիրինի քէնտինէ միւրախօր էտիպ
տէ պագիլէրինն սատէճէ քէն-
տիլէրին հագգընը վերսէ , օնլա-
րըն հիշ պիր շէյ սէյլէմէյէ
հագգլէրի օլմալ : Բլաշ Լա-
յըզըրը կիւնահքեարլարա մէր-
համէթ էյլէտի տէյիլ՝ մէլէքլէր
ա՛նիտէ իւճրէթլէրինն արթըր-
մաղա գալգըշարագ՝ Սէն պու
կիւնահքեարլարը պիլ հիշ կիւ-
նահ իշէմէմիշէր իւն պերապէր
էթտին տէյիլ շէքվա էթտիլէր-
մի : Բլաշ (Թաա՛լէա Սամօնա
պու գատար գուլվէթ) եախօտ
Սողոմոնա պու գատար իլմ
վէրտիլի զէման՝ ճիւմլէ պագի
ինսանլարա պէյլէսինի վէրմէ-
մէյիլէ պիր նահագլըզ էթտիլի :
Պետրոս իւն Յովհաննէս Բապ-
պըն պաղընտա իշէմէյէ Սողո-
տան պիր միգատար սէնէլէր իւն-
րի տա՛վէթ օլունտուգլարը ի-
շիւն՝ օնլարա նահագգլըզ օլտու
տէյիլ շէքվա էթմէլմի տիրէր :
Վրիսթիանլարտան պա՛ղըսը ա-
խէրլէրտէն տահա գիլատէ մալ
ու էմլաքէ՝ եա իլմ ու Ֆէհմէ՝
եախօտ սաղլըզ ու գուլարէթէ
մալիք տիրէր . իմտի օնլարը
պու խուսուլարտա ախէրլէրտէն
Փարզը ետէն՝ նահագգլըզ մը
էտէր : Պա՛ղը քիմնէլէր պիր

օլտուղում իջին սէնին կէօ-
զին եարամա՞զմը տըր :

ուզո՛ւն է՛օմիւր կէշերիւրէր , վէ
ախերէրին վագթը գրսսա՛ օ-
լուր : Յակոբոս Լուքեալ՝
թէզ տա՛վէթ օլունտու , քի ի՛-
վազ ու իւճրէթինի՛ ալըն
(Պարթ . Ժբ . 2) , լաքին օնու
գարընտաշը Յովհաննէս՝ Վը-
րիստոս իջին չալըշմաղա վէ
իսքէնձէ չէքմէյէ պիր ուզուն
էօմիւր սիւրտիւ : Վրիսթիան-
լըզն իլք շէհտի Ստեփաննոս
փէք աղ եաշատր : Իսթանպօլ-
տա Վրսթէսթան քիլիսէսինին
իլք չօպանը պի՛ր սէնէ թէքմիլ
օլմազտան խրզմէթինի պիթիր-
տի , վէ իւճրէթ ու ի՛վազընը
ալմաղա տա՛վէթ օլունտու :
Պուլարընը քէնտի խրզմէթլէ-
րինէ նասպ ու թա՛յին էտէն Վը-
րիստո՛ս տուր , վէ օնլարը աղ
եա չօ՛գ վագթը իշտէ սագլայան
օ՛ տուր : Լփէնտիմիզ Պոզոս՝
Խուսաւորիչ՝ Լուտեր՝ Կալվին
լա . կիպի գաթլարը տինեա
իւզերինտէ մէշոլը մէգամլէրէ
վէ ախերլէրտէն ֆայտալը օլմա-
նըն եիւձէ տերէձէլէրինէ՛ գալ-
տըրըր , վէ օլա պիլի՛ր քի՛ կէօք-
տէ օնլարա ա՛ղիմ՝ ի՛վազլէ՛ր
իհսան էտեր . լաքին պունո՛ւ
էթմէսի իլէ՛ էօմիլն էտնա՛
հալէրինտէ պուլունուպ տահա՛
աղ ֆայտալը օլան վէ տահա աղ
ի՛վազէ նայիլ օլան նէչէ նէչէ
հիսապսըզ Վրիսթիանլարա պիր
նահագգըզ էթմիշ օլմազ :
— Լփ օլտուղում իջին : Պէն
էյլըքբեանի օլուպ էյլի՛ք էթ-
մէյէ իսթէտիյիմ իջին՝ սէնին
կէօզին գըզգանձըզ վէ հասէն
փ կէօսթէրիր : Յովհաննէս Դ .

16 Պէօյլէճէ սօնկրաքի-
լէր էվվէլքի՛ վէ էվվէլքի-

1—11 : Պարթ . Ժբ . 45 :
— Կէօպէն Էարամա՞զլը : Պապ
Դ . 23 : Դբ () լին . Ժե . 9 , 10 :
Իր . 54 : Լուսի . Իք . 6 : Իը .
22 : Սարի . Է . 22 :

16 . Պէօյլէճէ սօնկրաքիլէր Լա :
Պուրատա Վրիստոս Լփէնտի-
միզ եինէ պու զարպի մէսէլի
թէքրարլար , շէօյլէ քի՛ օնու վէ
օնու գուլանմըշ իտիյի քէյֆի-
յէթի ունո՛ւ թմայալմ : Պապ
Ժթ . 30 շէրհին պագ : — Տա՛-
վէլլէլէր չօ՛ղ Լա : Պու տախի
պիր զարպի մէսէլ տիր քի՛ Լփ-
ֆէնտիմիզ օնու չօ՛գ քէրրէ
գուլանտը , վէ պունտան իլէրքի-
սի՛ կիպի մա՛նասը կէնի՛շ տիր ,
վէ չօ՛գ շէյլէր խուսուսունտա
գուլանըլա պիլիր : Լփէր պու-
րատա՛ սատէձէ Վրիստոսուն
քէնտի թէվապի՛սինէ վէրէձէյի
իւճրէթ ու ի՛վազլէ՛ր խուսու-
սունտա իսէ , մա՛նասը պո՛ւ օլա
պիլիր քի՛ Պէնիմ փատիշահլը-
ղմա չօ՛գ քիմնէլէր տա՛վէթ
օլունույօր , օնլար կէլիլլէր , վէ
էմր էթտիյիմ կիպի չալըջըլար .
օնլար՝ բուպարէն՝ էտնա վէ չօգ-
լարն պիլմէտիյի քիմնէլէր տիր .
լաքին պու ճիւմլէ իլէ օնլար
սահիհ Վրիսթիանլար տըր ,
վէ սատըգլարըն իւճրէթ ու
ի՛վազընը ալաճագլար : Լփ
պիր գաշ քիմնէլէրի՛ պէն Վրի-
ստէտէ ալէա մէրթէպէլէր ի-
ջին սէտիմ , վէ օնլարա՛ տահա՛
պէօյիլք պաիշիշլէր՝ տահա՛ եիւ-
ձէ իսթիտալէր՝ վէ տահա՛
զիյատէ ֆայտալը օլմագ իհսան-
լէրինի վէրտիմ : (Նլար պաղ-
տա՛ ախերլէրի գատար վագթը

լէր սօնկրաքի՝ օլաճաղար .
զերս տա՛վէթիւլէր չո՛գ՝ ամ-
մա սէջիւլիշէր ա՛ղ տըր :

17 Վէ Հիսուս Երուսաղէ-

սարֆ էթմէմիշ օլա պիւրլէր ,
լաքին պէն՝ պէյէնտիյիմի սէչ-
մէյէ վէ օնու ախէրլէրինտէն
Փարգը էթմէյէ հազգըմ վար .
վէ պէյլէ՛ էթմէմ իլէ հի՛շ
քիմէյէ պիր զիյան էթմէմ :

Տիւյիւն զիյաֆէթի թէմնի-
լինտէ Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ
պու զարպի մէսէլի պիր ախէր
մատտէ խուսուսուստա՛ վէ զայրի
կէօնա Փարգլէր խուսուսուստա
գուլլանըյօր : Պապ իք . 14
շէրհինէ պագ :

17. Երուսաղէմէ չեգար իշէն :
Լաֆէնտիմիզ Երուսաղէմէ՛ չը-
գայօրուտու , վէ օրայա՛ տիւն-
եանըն կիւնաշլարը իշիւն էօլ-
մէյլէ չըգայօրուտու : Պապ
Ժթ . 1 շէրհինէ պագ : — ()
իշի շայիւրալէն լէնէմաճէ ալլա :
Եօմօստան մաղլուպ օլունուր-
ուտու քի՛ էրքէրլէրին ճիւմ-
լէսի պայրամտա Երուսաղէմէ՛
չըգսրնլար , վէ գարըլարտան
տախի պիր չօղը չըգար իտի :
Պի՛ր քէօյ եա գասապատան կի-
տէնլէր՝ էքսէրի պերապէ՛ր եօլա
չըգարլարըտը , վէ եօլտա կիտէր
իքէն՝ դապիա՛թ իլէ սայիր շէ-
հիրլէրտէն վէ քէօյլէրտէն տախի
կիտէնլէր րասթ կէլիլլէրիտի ,
վէ պու վէճհիլէ օնլար Երուսա-
ղէմէ եէթի՛ շմէգտէն պիր պէյիւք
քեարպան օլուրլարըտը : Հիսուս
Լաֆէնտիմիզ քէնտի շայիրալէ-
նի պունլարըն եանընտան պիր
թէնհայէ՛ չէքտի . չիւն քի օնլա-
րա սէօյլէյէճէք իտիյինի ախէր
լէրին իշիթտիյինի իսթմէզիտի :

մէ չըգա՛ր իքէն , եօլտա օն
իքի շայիրալէրի թէնհաճէ
ալլա՛ օնլարա տէտի .

18 Իշէն Երուսաղէմէ՛ չը-

Սարկոս պիզէ խապեր վէ-
րիյօր քի (Ժ . 32) , Հիսուս
Լաֆէնտիմիզ օնլարտան իլէրի
կիթտի , վէ "օնլար" հէյրան
օլուրլարըտը վէ . . . գօրգար-
լարըտը" : Լաֆէնտիմիզ քէնտի-
սի՛ հի՛շ պիր տէրէճէ գօրգա-
լըգ՝ եա կէրի տէօնմէյէ պիր
մէյիլ եա իշթիւրազ կէօսթիւր-
մէտի . իլա պիլ ա՛քս՝ միւմքիւնի
մէրթէպէ ճէսարէթ վէ սէվի՛նճ
իլէ իլէրի վարտը : Հիսուս Լա-
ֆէնտիմիզ՝ շայիրալէրինէ հայէա
պունտան էվվէլ միւմքիւնի
մէրթէպէ ալլա պիր գարը իլէ
Երուսաղէմէտէ իսքէնճէ չէքիպ
էօլէճէյինի իքի քէրրէ սէօյլէմիշ
իտի (Ժգ . 21 վէ Ժէ . 22, 23) .
վէ օնլար էյէրշի օնու անկալ-
մաղա՛ր իտի իսէ տէ , պիր զայէթ
հիյպէթու պէլա՛ կէլէճէք տէ-
յիւ գօրգարլարըտը : Լէ՛ ի-
շիւն օ շիմտի օնլար իլէ պերա-
պէր՝ տայիմա էյլէտիյի կիպի՛
թէլաշ էթմէյէրէք եիւրիւմէ-
յօր , նիշիւն Երուսաղէմէ եէ-
թիշմէյէ ա՛ճէլէ՛ էտէր կիպի ի-
լէրի սէյիրտիյօր տէյիւ տիւ-
շիւնիւրլէրիտի : Պապ . Ժգ . 40 :

18. Իշէն եւ , Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիզին քէնտի շայիրալէ-
րինէ էօլիւմիւ հազգընտա խա-
պեր վէրմէսինին պու իւշիւնճիւ
տէֆա՛սը՝ տըր . լաքին օ՝ օնլարա
պու խուսուստա շիմտի էվվէլքի
տէֆա՛լարտան զիյատէ թատգը-
գան խապեր վէրիյօր . վէ պուն-
տան գաղը՝ նաղար օնլար շիմտի
անկալմը օլմալը տըրլար քի :

գայորուզ , վէ ատէմին (Ող-
լու պաշ քեահինլէրէ վէ եա-
զըճըլարա թէսլիմ՝ օլունա-

ճագ , վէ օնուն իւզէրինէ՝
էօլիւմէ՝ հէօքմ հտէճէքլէր .
19 Վէ օնու դայիֆէլէրէ՝

պունուն ճիւմլէսի՝ հէ՛ր նէ իսէ՛
օնուն շիմտի պու Երուսաղէմէ
վարմասընտա՝ վագի՝ օլաճագ :
— ()նուն իւզէրինէ՝ Էօլիւմէ՝
հէօքմ Էրէճէքլէր : Սանքետ-
րիմ թա՛պիր օլունան Եէհու-
տիլէրին ա՛ղիմ շուրա մէճլիսի-
նին՝ օլ զէման արթըզ պիր
թէօհմէթլիի էօլիւմէ հէօքմ
էթմէյէ հէօքիւմէթի եօղուտու .
չիւն քի Հոովմալըլար օնտան
պու հէօքիւմէթի ալմըշլարըլար
լաքին օնուն՝ օնուն թէօհմէթի
խուսուսունտա քէնտի ըէյլէրինի
սէօյլէմէյէ՝ վէ օնու էօլաիւրմէք
իչիւն Հոովմալըլարա թէսլիմ՝
էթմէյէ տաշա ըուխտաթլարլո՝
վարըտը . վէ Լփէնտիմիզ Յի-
սուսուն հագգընտա օնլարըն
էյլէտիյի պո՛ւ իտի : Պապ իշ .
66 : իէ . 1 , 2 : Սալի . ԺԴ .
64 , 65 : ԺԵ . 1 : Յիւլ . ԺԵ .
30 , 31 :

19 Վայիֆէլէրէ : Վայիֆէ-
լէր լուզէթի իլէ պուրատա
Պոնտացի Պիղատոս իլէ Հոով-
մալը սօլտաթլար՝ անկլաշըլըլ :
— Օլէլէլէնիլէր : Պապ իէ .
27—31 : Սալի . իթ . 7 , 8 :
Սալի . ԺԵ . 16—20 , 29—36 :
Պալ . իշ . 11 : Յիւլ . ԺԺ .
2 , 3 : — Տէօյիւնիլէր : Պապ
իէ . 26 : Սալի . ԺԵ . 15 :
Յիւլ . ԺԺ . 1 : Հոովմալը-
լարըն գապահաթլըլարը տէօյ-
տիւքլէրի գամըզ՝ գաղը՝ գա-
լըշտան եպիւրմըլըտը , քի օ-
նուն իլէ վէրիլէն ա՛ղապ հիյ-
պէթլը՛ւ օլուն : Խաշա չըգա-
րըլաճագ օլան գապահաթլըլար
էքսէրի դայէթ հիյպէթլու պիր

դարզ իլէ գամըզ իլէ տէօյիւ-
լիւրլէր իտի : — Խաշա՛ չըգա-
րըլար : Պապ Ժ . 38 շէրհինէ
պագ : Ինտան ա՛ղլի իլէ տիւ-
շիւնիւլէճէք օլալըլար . Յիսուս
էֆէնտիմիզին իւզէրինէ պու
վէճհիլէ ըսմէն գաթլիլէն իլամ
օլուպ մէյտանա խաշանմաղա
թէսլիմ՝ օլունմագտան իսէ , էս-
նա խալը գալապալըղըն հիւճիւ-
միւնտէն՝ պիր գաշ քէրրէ էթ-
մէյէ էլ գօտուգլարը վէճհ
իւզրէ՝ դաշանմասը եախօտ
դարզի ախէր իլէ խալգտան
էօլաիւրիւմէսի փէք իհթիմալ
կէօրիւնիւր իտի : Լաքին Վի-
թապլարըն խապէր վէրտիքլէրի
թէքմիլ օլմագ կէրէք իտի :
— Լիսն օ՝ իւլէնիւնիլէր :
Պապ ԺԵ . 40 շէրհինէ պագ :

Պուրատա իշարէթ օլունա
պիլի՛ր քի , պու էմասլը՛զ իս-
քէնճէ վէ էգիյէթլէրին ճիւմ-
լէսի թատգիգան վէ թէքմիլէն՝
Վրիստոս Լփէնտիմիզին ա՛ղլ
ու ֆիքրինէ իհզար օլմուշ օլ-
մալը իտիլէր . լաքին օ՝ օնլար-
տան իւրքիւպ կէրի չէքիլէճէյի՝
եէրինէ , օնլարը դարշըլամաղա
վէ չէքմէյէ իլէրի սէյիրթտի :
Պալ . ԺԵ . 50 : Պունո՛ւ տա-
խի իշարէթ էտէ պիլիլիլէր քի ,
էյէրչի պու սէյրանլարըն ճիւմ-
լէսի Լփէնտիմիզին քէնտիսին-
տէն թատգիգան էվվէլտէն խա-
պէր վէրիլմիշ իտի իսէլէր տէ ,
օնլարտա էլ գօյանլարըն ճիւմ-
լէսի մէսէլա չիւղա՝ Պիղատոս՝
պաշքեահինլէր՝ վէ սայիլլէրի
պու խուսուստա էթտիքլէրինի՝
էվվէլտէն խապէր վէրիլմիշ վէ

Թէսլիմ էտէճէքլէր , քի օ-
նու զէվզէնսինլէր , վէ
տէօյսինլէր , վէ խաչա՝ չը-

գարսընլար . ամմա օ՝ իւհւն-
ճիւ կիւնտէ գալգաճադ տըր :
20 ՕԼ զէման օհրեդոս

Լլւսճ դարափընտան Թագրիւր
օլո՛ւնմամըլ գատար՝ քէնտի
հիւսնիւ իրատէթլէրի վէ ըիզա-
լէրի՝ իլէ ա՛մէլ վէ հարաքէթ
էթտիլէր : Պարձ . ք . 23 :

Ղ ուկաստան (ԺԵ . 34) էօյ-
րէնիւրիզ քի , շայիրտլէր պու
շէյլէրտէն՝ էյէրչի օնլարա աջըգ
աջըղա սէօյլէնտիլէր իտի իսէ
տէ , հի՛չ պիր շէյ անկլա՛մատը-
լար : Ա՛է նի՛շիւն անկլամա-
տըլար , պուճո՛ւն իշիւն քի , օն-
լար քէնտիլէրին էսքի զիւլի՛ւմ-
լէրինէ պո՛ւ գատար զըտտ կէլէն
պիր քէյֆիյէթի հի՛չ պիր վէճճ-
իլէ ինանմաղա իսթէմէզլէրիտի :
Պապ ԺԴ . 21 վէ ի . 20 շէրհինէ
պագ :

20 . Օհրեդոս օղս-լարսնիւն
անտար : Պուսլար՝ Յակոբոս
վէ Յովհաննէս իտի : Պուսլա-
րըն պապասը Օհրեդոս Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզին շայիրտի օլ-
տո՛ւմու օ՛լմատըմը պիլմէզիզ
Պապ Դ . 22 շէրհինէ պագ :
Պուսլարըն վալիտէսի՝ Վրիստո-
սա իման կէթիւրէնլէրին մէշոուր-
լէրինտէն պիրի՝ իտի . վէ իշթի-
մալ տըր քի պու՛ Ղ ուկաստա
զիքը օլունան (Ե 2 , 3) օլ էյի
գարըլարտան պիրի՝ իտի քի ,
Վրիստոսուն արտընճա տէյիլ
էքմէքլէր վէ պաղգալար իշիւն՝
իլա օնա խըղմէթ վէ եարտըմ՝
էթմէք իշիւն կիտէրլէրիտի :
Վըլյաս օլունուր քի օնուն՝
ատը Սողոմէ՝ իտի : Սաբլ .
իէ . 56 իլէ՝ Սաբլ . Ժն . 40
թուպա՛ր էյլէ : Սաբլ . ԺԴ .
1 տէ՛ եինէ օնուն զիքը օլուն .

տուղունու պուլուրուզ :

Սարկոս (Ժ . 35) տէյօր քի՝
շիմտի Վրիստոս Էֆէնտիմիզէ
կէլէն Յակոբոս իլէ Յովհաննէս
իտի , վէ վալիտէրինին հագ-
գընտա հի՛չ պիր շէյ տէ՛մէյօր :
Աէօրիւնիւր քի օնլար՝ պու իշտէ
վալիտէրինի՝ իլէրի սիւրտիւլէր :
Ա ալիտէրի՝ օնլար իլէ պերա՛
պէ՛ր կէլտի , վէ օնլարըն իսմի՛
իլէ վէ մաղուպո՛ւ իլէ՛ օնլարըն
ա՛րզըճալինի Թագաթի՛մ էյլէտի :
Հիսուս Լաֆէնտիմիզ պու մատ-
տէնին իւզէրինէ հէման պուն-
տան փէ՛ք աղ էվվէլ պո՛ւ գա-
տար գուվվէթ իլէ քէնտի զիւլի՛ւ-
միւնիւ Թագրիւր էյլէմիշ իտի
(Պապ ԺԵ . 2 , 3 շէրհինէ պագ)
քի՝ կէօրիւնտիւլիւնէ կէօրէ՛ օն-
լար պու խուսուստա Թէքրարէն
սէօյլէմէյէ ութանտըլար , վէ
պունուն իշիւն քէնտիլէրին եէ-
րինէ սէօյլէմէյէ՝ վալիտէրինի՝
իլէրի սիւրտիւլէր : Պու իքի
շայիրտլէրի Վրիստոս Լաֆէնտի-
միզ փէ՛ք սէվէրիտի : Պուսլար
Պետրոս իլէ՛ շայիրտլէրին է՛ն
մէշոուր վէ միւթէպէրլէրինտէն
իտիլէր . վէ պո՛ւ ճիւմիլէ իլէ՛
կէօրիւյօրուզ քի պունլարըն
իւշիւնէ Լաֆէնտիմիզ՝ օպիւրէր-
տէն տաճա՛ սըգ վէ տաճա չօգ
Թէքտիր էտէրիտի : “ Ալէն հէփ
սէվտիյիմ քիմնէլէրի Թէտի՛պ է-
տէրիմ ” : Յայա . Դ . 19 :
Յակոբոսուն վէ Յովհաննէսին՝
իմանլարը՝ վարըտը : Օնլար
ինանըլար՝ իտի , քի Հիսուս՝
Սեսիա փատիշա՛հ իտի , վէ օ՛
էյէրչի շիմտի պուգատար էտնա

օղուլլարննն անասը՝ օղուլ-
լարը՝ իլէ սէճտէ՝ էտերէք
վէ օնտան պիր շէյ տիլէյէ-
րէք՝ օնուն եանընա՝ կէլտի :
21 վէ օ օնա՝ Նէ՝ իս

Թէրսին տէտի . օնա տէտի .
Սէյլէ՝ քի՝ պու իքի օղուլլա-
րըմ սէնին փատիշաճըլըն-
տա պիրի սաղընտան վէ պի-
րի սօլունտան օթուրսունլար :

վէ ալլադ պիր հալտէ պուրու-
նո՛ւրսա իտի տախի՝ ազ զէման
իշինտէ եիւճէլէճէյիտի : (Օ)
օնլարա հէնուղ քէնտինին չէքէ-
ճէք օլուուղու եադլաշան իսքէն-
ճէ ու էզիյէթլէրի վէ էօլիւմիւ
վէ տիրիլմէսի խուսուսունտա
սէզլէտի , քի օնլար՝ կէօրիւ-
նիւր քի՝ պու պաշ քիւհիլէ-
րին վէ Հոովմալը սօլտաթլարըն
դարաֆընտան պիր հիյպէթլու
հիւճիւմ վէ զտտլոզ տէմէք օլ-
մալը անկատըլար , քի օ՝ իւշ
կիւն սիւրէճէք տիր , վէ իւշ
կիւն շէտիտ ճէնք ու նիգա՝տան
սօնկրա՝ Յիսուս տիւշմէնլէրինի
եէնէճէք , վէ փէտերի Վաւիթին
թախթը իւզէրինէ օթուրուպ
եիւճէլէճէք , վէ Երուսաղէմտէ
ա՛ղիմ գուվվէթ վէ շան ու իհ-
թիշամ իլէ սալըանա՝թ սիւրէ-
ճէք տիր : Հայիրտլէրին փա-
րիսեցիլէրտէն վէ եազըճըլարտան
հէփ էօյրէնտիլէրի եանղըշ
իտի . վէ փէյլսմպէրլէրի՝ հէմ
Վրիստոս Եֆէնտիմիզին ա՛յան
լէ գօլայ տէրսլէրինի անկա-
մագտան օնլարը մէն՝ ու մէքս
էտէն պո՛ւ իտի : Պապ Ժե .
15 վէ Ժբ . 1 շէրհինէ պազ :

21. Նէ՝ իսիւրնն : Դ թապ .
Դ . 5 : Եթ . Ե . 3 : Սաթի .
Դ . 22 : Ժ . 36 , 51 : Ղաթի .
Ժբ . 41 : Հիլ . Ժե . 7 :
— Սէյլէ՝ քի՝ Եթ : Պապ Ժբ .
1 . Ժթ . 28 : Եթ . Ե . 5 :
Սաթի . Ժ . 37 : Ղաթի . Ժե .
24 : Հիլ . Ժթ . 10 : փիլէպ .

Դ . 3 : — Պիլի սաղընտան Եթ :
(Ն)լարըն տիլէյէ պիլէճէքլէրի
էն պէօյիւք ի՛զգէթ պո՛ւ իտի :
Եթ թապ . Դ . 25 : Դ թապ . Դ .
19 : Սաթի . Եթ . 9 : Ժթ . 1 :
Սաթի . Ժբ . 19 : Հիլ . Ժբ .
34 : Ղաթ . Դ . 1 : Եթ Պիլի .
Դ 22 : (Ն)լար մէմիւլ էտէր-
լէր իտի , քի Վրիստոս եէր
իւզէրինտէ ա՛ղիմ հաշմէթ վէ
տարաթ իլէ փատիշաճըլ սիւ-
րէճէք , վէ օնլար՝ օնուն փատի-
շաճըլընն էն ա՛ղիմ մանսուպ-
լարըն տիրլէրլէրիտի : Վապիլ
տիր քի՝ օնլար Հոովսէփին Սը-
սըրտա վէ Վանիէլին Վարեըն-
տա էն պէօյիւք մանսուպարա
եիւճէլտիլէրինի խադրլարընա՝
կէթիլմիշ օլլար : Վրիստոս
Եֆէնտիմիզ շայիրտլէրէ վա՛տ
էթմիշիտի քի , օն իքի քիւրսիւ-
լէր եախօտ թախթլէր իւզէրինէ
օթուրաճազլար , (Պապ Ժթ .
28) , վէ Հիկուրոս իլէ Հոով-
հանէս իքի էն միւթէպէր
քիւրսիւլէրի քէնտիլէրինէ վէ-
րիլմէսինի խթէտիլէր : Եթվաճ .
Վրիստոսուն շայիրտլէրինի
տէյիլ խրզմէթ իլլա մէսնէտ ու
մէրթէպէ արամասընը կէօրմէք՝
մէլէքլէրի աղլաթմաղա քիֆայէթ
էտէր պիր սէյրա՛ն տըր : (Ն)-
լար՝ եիւճէ քիւրսիւլէրի փա-
րիսեցիլէրէ (Պապ իԴ . 7) վէ
մէսնէտ ու մէրթէպէլէրի Վիտո-
րիփէսէ (Դ Հիլ . 9) թէրք էթ-
մէսինի վէ քէնտիլէրի էն աշա-
ղաքի մահալի գուլմասընը Նէ՝

22 Վէ Յիսուս ճէվապ է տիպ տէտի . Նէ տիւտիյի նիզի պիւմէ՛ զսինիզ . պէնիմ

իչէճէյիմ գատէհի իւմէյէ վէ պէնիմ վաֆթիզ օլաճա զըմ վաֆթիզ իլէ վաֆ

զէման էօյրէնէճէքէր : Պապ ժր . 1 շէրհինէ պագ :

22 . Սէ պիւտիւնիպէ պիւ-
է պիւնիզ : Սաբի . Ժ . 38 :
Լաւի . Բ . 26 : Յալ . Դ . 2 :
() նլար պիր փատիշաճըգ ա-
րարլարըր , լաքին քէնտիւրին
օրթասընտա՝ օլտուղունու՝ վէ
պո՛ւ տինենատան օլմատըղնը
պիւմէզէրիտի : () նլար թաճ-
լար արզուլէրէրիտի , լա-
քին պիւմէզէրիտի քի՝ օնլարըն
ճիւմէսի թիքէնլէրտէ՛ն օլա-
ճագլարըր : () նլար իլէրիլէք
տիւտիւրիլէր . լաքին պիւմէզէրիտի
քի , պո՛ւ ֆագիլիլէքտէ՛ ճագա-
րէթտէ՛ դարտ ու գօվալըշտա՝
վէ Վրիստոս իշխն իսքէնճէ
վէ էզիյէթ չէքմէքտէ՛ վէ թէնի
արզուլարը վէ շէճվէթլէրի՛ իլէ
պէրապէր խաչամագոտա՝ պիր
իլէրիլէք իտի : Վ է էյէր Յա-
կոբոս իլէ Յովհաննէս վալիտէ-
լէրի՛ իլէ պէրապէր նէ՛ տիւտիք-
լէրինի պիւմէզէր իտի իսէ ,
գապիլսի՛ զմի տիր քի , պի՛զ տա-
խի պիւթիւն պիւթիւնէ միւ-
նասիպէթսիզ շէյլէ՛ր տիւմիշ
օլալըմ : Պալ . Թ . 55 :
— Վապիւնի իլէյէ : Պու՛ Միզիզ
Վրիթապլարտա չօգ պուլունուր
պիր թա՛պիր տիր . վէ պա՛ղը-
քէրրէ մա՛նասը ա՛ղիմ սաա՛-
տէթ վէ պէրէքէթ տիր . լաքին
տաճա՛ղիյատէսի՛ ա՛ղիմ սըզլէթ՝
վէ շէտիտ թէքտիր ու ա՛գապ
մա՛նասընա տրր : Պապ իշ .
39 , 42 : Սալ . Գն . 8 : Ե-
սայ . Ժա . 17 , 22 : Երէմ . Ին .
15 ևճ : Սաբի . ԺԴ . 36 :

Պալ . Իթ . 42 : Յովհ . ԺԲ .
11 : — Վաֆթիզ օլապա : Պո՛ւ
տախի պունտան իլէրքի թա՛պիր
կիպի ա՛ղիմ վէ գալպտէ ճէօշ-
ղուն տէրտ ու քէտէ՛ր մա՛նասը-
նա տրր : Սաբի . Ժ . 38 :
Պալ . Ժա . 50 : Սըզլէթ ու
գասալէթլէր՝ չօգ քէրրէ սուլա՛ր
դուֆանը իշինտէ պաթմագ՝ վէ
էնկին տէրնալարտա զա՛րգ օլմագ
թա՛պիրլէրի իլէ իզճար օլունուր :
Սալ . Կթ . 2 : Ժիդ . 4 , 5 :
Եսայ . Իս . 2 : Ողբ . Դ . 54 :
Իմտի Խէլաս էտիճի՛ Վիքէնտիմզ
պու իքի շալիրտէրինէ՛ սօրտու-
ղու պո՛ւ տուր . Սիզ պէնիմ իլէ
պէրապէր էզիյէթ ու իսքէնճէ
չէքմէյէ՛ հէփ ճէօշղուն սուլար
կիպի փէք ազ զէմանտէն սօնկ-
րա պէնի գապիլյաճագ օլան
մի՛շնէթլէր ու աղըրլարը վէ
հիյպէթլու դարտ ու գօվալա-
յըշլարը չէքմէյէ գատի՛րմիսի-
նիզ : Սիզ տէ պէնիմ կիպի՛
փատիշաճըղըմը իհտաս ու պինա
էթմէյէ ճէհտ էթմէքտէ՛ գա՛ն
իլէ վաֆթիզ օլմաղա գատի՛րմի-
սինիզ : Պու վէճհիլէ Վրիստոս
Եֆէնտիմզ օնլարա՝ պունտան
սօնկրա Պօղոսա՝ տախի էյլէտի-
յի կիպի (Վաթ . Թ . 16)՝ օնուն
ուղուրունա նէ՛ պէջիւք շէյ-
լէր չէքմէք կէրէք օլտուգլարընը
կէօսթէրի : — Վապիւնի : () ն-
լար հէր նասըլ պունտան էվ-
վէլ նէ տիւտիքլէրինի պիւ-
մէզէր իտի իսէ , շիմտի տախի
նէ՛ ճէվապ վէրիյօր իտիքլէրինի
պիւմէյօրլար : () նլար՝ իհթի-
մալ տրր քի՛ պու մի՛շնէթ հէ-

Թիզ օլմաղա գատի՛րմիսի
նիզ . օնա տէտիլէր . Դա-
տի՛րիզ :

23 Վէ օ՛ ընլարա տէտի՛
կէրչի գատէհիմի իլէճէք-
սինիզ , վէ պէնիմ վաֆ-

ման իւշ կի՛ւն սիւրէճէք (խանէ
20 շէրհինէ պագ) , վէ քէնտի
էֆէնտիլէրինէ իւշ կիւն ճէնք-
լէշէրէք փատիշահլըղընր էլէ կէ-
թիլմէքտէ նարտրմ էթմէյէ
քէնտիլէրինի հաղը՛ր պիլտիլէր :
(Նլար՝ տէմէլի՛ իտիլէր քի ,
պիզ՝ քէնտիլիյիփիզտէն գուտ-
րէթսի՛զ իզ , զայի՛ֆիզ , վէ
քէնտի գուվվէթիմիզ եօ՛գ տուր .
պիզ՝ էօնիւմիւզտէ նէ՛ միւշ-
քիլլէր վէ միհնէթ ու մէշագ-
գաթիլէր վար իտիյինի պիլմէզիզ ,
լաքին սէնին լուգֆ ու ի՛նայէթին
վէ նարտրմըն իլէ հէ՛ր շէյի
էթմէյէ գատիլ օլուրուզ : Պապ
իգ . 35 , 56 : Լուսի՛ . Ժգ . 18 :
Յուլ՛ . Ժե . 5 : Թ Կուլնի՛ Դ .
5 . Ժք . 9 : Փիլիպ . Դ . 13 :
Իմտի ճիւմլէմիզ՝ օնլարըն ի՛պ-
րէթինտէն վէ թէճրիւպէսինտէն՝
ա՛ղ ու ֆիքրիմիզէ վէ գուտ-
րէթիմիզէ կիւվէնմէմէյի՛ վէ
քէնտիմիզին հագգընտա լայը-
ղընտան իւսթիւն զիւի՛ւմտէ
օլմամայր էջրէնէլիմ : Լուսի՛ .
Ժք . 3 : Վէ ա՛լէխուսուս
Վրիստոսա եէնի տէօնմիւշ քիմ
սէլէր էջրէնսինլէր քի՛ քէնտի-
լէրինի Վրիստոսուն Վիլիսէ-
սինտէ իլէրի սիւրմէսինլէր , հէփ
ի՛զզէթ ու ի՛թիպարը արամա-
սընլար , վէ չօ՛գ սէյլէմէյի
սէ՛վմէսինլէր . իլա պունու էջ-
րէնսինլէր քի , քէնտիլէրինի
զապդ էթսինլէր , վէ խօճալար
օլմագտտն իսէ շալիլտլէր օլմա-
սընը արգուլէմէյէ էջրէնսին-
լէր : Յուլ՛ Դ . 1 : Խ Տի՛ . Խ . 7 :

23 . Կէրչի գատէհիմի նն
Բապպ Եֆէնտիմիզ օնլարը՛ ճա-

հիլլէքլէրի վէ միւնասիպէթսիզ
հարաքէթլէրի իշիւն ըէտտ է՛թ-
մէյօր : (Ն)՝ պիլլէյօր քի , օնլար
օնու հագիգաթ սէվէրլէրիտի .
վէ օնուն ուղուրունա չօ՛գ է-
զիյէթլէր չէքմէյէ տա՛վէթ օ-
լունաճագլարտը . վէ օնլարա
պիլտիլէրի քի , շիմտիճիք սէյ-
լէտիլլէրի՛ էյէրչի քէնտիլէրի նէ՛
սէյլէտիլլէրինի պիլմէզլէր իտի
իսէ տէ՛ կէրչէ՛ք օլաճաղտը ,
նա՛նի օնլար տալի օնուն կիպի
ըէտտ օլունուպ՝ դարտ ու գօ-
վալայըշ չէքէճէքլէրիտի : Լուս-
քեալլարըն ճիւմլէսինտէն՝ էօլիւ-
միւն աճը գատէհինի իշիպ՝ գան
իլէ վաֆթիզ օլաճագ օլան իլք՝
Յակոբոս իտի : Կուլնի՛ . Ժք .
2 : Յովհաննէս չօ՛գ սէնէլէր
նաշայրպ Վրիստոսուն ուղու-
րունա էզիլլէթ ու իսքէնճէլէ՛ր
չէքտի , վէ մահպո՛ւս օլտու
(Կուլնի՛ . Դ . 3 : Ե . 18) , տէօ-
յիւլտիւ (Կուլնի՛ . Ե . 40) , սիւր-
կիւնէ՛ կէօնտէրիտի (Յայր .
Խ . 9) , վէ շիւպէհսիզ՝ պագի
Լուսքեալլարըն ճիւմլէսի կիպի
չօ՛գ քէրլէ՛ վէ չօ՛գ դարգտա
դարտ ու գօվալայըշըն աճը գա-
տէհինի իշտի , վէ օնուն իսքէն-
ճէլի վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլ-
տու : Վրիսթիանլարըն ճիւմ-
լէսի Վրիստոս իլէ վէ Վրիս-
տոսուն ուղուրունա իսքէնճէ՛ վէ
էզիլլէթ չէքմէյէ տա՛վէթ օլու-
նուրլար , վէ պունուն իշիւն զէ-
մանի րահաթ վէ շան ու ի՛զ-
զէթ խուսուսունտա տիւշիւնէ-
ճէքլէրի եէրինէ՛ ա՛ղ ու ֆիքրլէ-
րինի քէնտի նէֆսլէրինի իսքեար
էտէճէք է՛օմիւր սիւրմէք խու-

Թի՛ղ օլտուղիւմ վաճթի՛ղ
իլէ վաճթի՛ղ օլաճագսը
նըզ . լաքին սաղըմտան
վէ օլումտան օթուրմասընը
վէրմէք՝ պանա մախմուս տէ-
յի՛լ տիր, իլլա փտեքիմաէն

քիմէր իչին հազըրլանմը
տըր :

24 Վէ օն շայիբլէր ի-
շիտինճէ, իքի գարընտաշ-
լարա տարըրտըլար :

25 Վէ Յիսուս օնլարը

սուսունտա սարփ էթսինլէր :
Հասիլ . Թ . 17 : Կաղ . Խ .
24 : Խ (Թ) . Գ . 3 , 4 : Խ Տի՛ .
Դ . 11 , 12 , Գ . 12 : — Վ Էրմէ-
պանա խիստա Կի՛լ Կի՛ր : (Յի-
սուս Էֆէնտիմիզ իշպու կիւզէլ
գարդ իլէ օնլարըն ֆիքրինի պու
տիւնեատէն օպիր տիւնեայէ՝
կէօրիւնէնտէն կէօրիւնմէզէ՝ զէ
մանիտէն էպէտիյէ՝ քէնտի՛նէֆս-
լէրինտէն Ելլաճա՝ չէվիրիր :
(Սնլար՝ իւճրէթ ու ի՛վազ ալ-
մագ իչին կէզյէ՝ վարմաղա
սապր էթսինլէր , վէ պու տիւն-
եատա՝ ալմաղա պէքլէմէսինլէր :
Հան ու ի՛զէթ վէ փայէ ու
մէսնէտ պէքլէյէճէքլէրի եերինէ՝
պու տիւնեատէ հագարէթ ու
սիթէմ վէ զարար ու զիյան
պէքլէսինլէր : — Վի՛լէր իչին
հազըրլանմը պըր : “Պէն վէ
փէտէր պիր իլ” (Յի՛լ . Ժ . 30 :
Պէնիմ նիյէթլէրիմ՝ պաշգա՝ վէ
օնունքիլէրի պաշգա տէյի՛լ տիր :
(Սնուն իրատէթի շէրիֆի հէմ
պէնիմ՝ տաիի իրատէթիմ պու
տուր քի՛ պէնիմ հէփ տօսթլա-
րըմ էպէտէն իւճրէթ ու ի՛-
վազլէրինի ալընլար , վէ օնլարըն
իւճրէթ ու ի՛վազը ա՛մէլլէրինէ՝
կէօրէ օլուն . վէ պու՝ օնլար
իչին հալէա տիւնեանըն գու-
րուլմասընտան պէրու հազըր-
լանմը տըր : Պապ ին . 34 :
Սաբլ . Ժ . 40 : (Յի՛լ . Ժ . 2 :
Խ Կի՛ն . Գ . 9 : Խ Տի՛ . Գ . 8 :
Եէր . Ժ . 16 : Իմտի ֆիքր

էթմէյին քի՛ պէն խագըր՝ իչին
սիզէ պիր ի՛վազ վէրէճէյիմ քի
փէտէրիմ պիլմէզ , վէ օնու օ՝
հալէա սիզին իչին հազըրլա՝
մամը տըր : Սիզին իչին թաճ
ու թախթլար՝ փատիշահլըլար՝
վէ ա՛ճալըպ շէյլէր հազըրլան-
մը տըր . վէ օնլար՝ հատտէն
զիյատէ քիֆայէթ էթմէզի :

24 . Տարըրտըլար : (Օպիր
շայիրտլէր իշպու իքի գարըն-
տաշլարըն էյլէտիքլէրի մադ-
լուպու՝ եա՛նի օնլարըն արգա-
տաշլարընը պաշը վէ իլքի՛ վէ
օնլարտան իւսթիւն պիր մէսնէտ
արգուլատըգլաբընը իշիթտիքլէրի
զէման կիւճէնտիլէր : Իշպու
իլք օլմագլըգ արգուսու շայիրտ-
լէրին արասընտա չօգ քէրրէ
իւսթիլա՛ֆ վէսիլէսի օլտու . վէ
օնլարըն պէյնինտէ պունտան
մա՛տա պիր իսթիլա՛ֆ վէսիլէսի
զուհր էթտիյինի օգուլմազըլ :
Պապ ԺԹ . 1 շէր հինին 3
իշարէթինէ պագ : Սաբլ .
Ժ . 33 , 34 : Պապ . Իք .
34 : Վէնտի Վրիսթիան գա-
րընտաշլարընը արասընտա քէն-
տինի իլք գոյան հէր պիր
քիմնէ՝ հէր կէօնա նիզա՛լը
վէ տարընլըզ ույանտըրա-
ճաղընա շիւպհէսի օլմասըն :
Սաբլ . ԺԳ . 10 : Իէ . 2 :
Սաբլ . Ժ . 41 : Խ Կի՛ն . ԺԳ .
4 , 5 : Գիլիպ . Գ . 3 : Յի՛լ .
Գ . 14—18 : Գ . 1 , 5 , 6 : Խ
Պիւ . Է . 5 :

չաղըրուպ տէտի . Պիլերսի-
նիզ քի՛ դայիֆէլերին սեր-
տարէլրի՛ ձնլարն իւզէրինէ
հէօքիւմէ՛թ սիւրէրէլր , վէ

պէջիւքէլր՝ ձնլարն իւզէ-
րինէ զապիղլի՛ք էտէրէլր :

26 Ամա սիզտէ էօյլէ օ՛ւ
մաւրն . լաքին սիզտէ քիմ՝

25. Յետո՞ւն ձնլարն չաղըրուպ :
Էֆէնտիմիզ եաննա տէյիլ
սալթ պու իքի գարրնտաշը՝ իլա
օն իքիլերին ճիւմէսինի չաղը-
տը : (Նլարն ճիւմէսի կէլ-
սինլեր , վէ օնտան էօյրէնսինլեր :
Պապ ժա . 29 : ժք . 3 , 4 :
Հոյլ . ժք . 12—17 : — Ղայի-
ֆէլերին «եբապուլէրի : Սարլ .
Ժ . 42 : Ղայի . իք . 25 :
— Հեօթիւմէ՛թ սիւրէրէլր : Հէր
նիճէ դայիֆէլերին ա՛տէթի մախ-
սուսէլերի (Քրիսթիանլարա եա-
գըշմա՛ղ իսէ , պունո՛ւն կիպի՛
աղալըգ տախի Քրիստոսուն
խըզմէթ ճիլերինէ եագըշմա՛ղ :
Փուլթիերէսթ տէվլէթլերի՛ հիւ-
պէթլու պիր դարզ իլէ զալըմ
իտիլեր : Օպիղլէր խալզ դա-
րաֆրնտան ինթիխապ օլուն
մաղլարըտը . լաքին ձնլար՝ պու
մէսնէտէ եա սիլիլէլերի հասէպի
իլէ՛ եա գըլըճլարը իլէ՛ եախօտ
քէնտիլերին դարաֆտարլարը օ-
լան պիր գաչ զէնկին վէ գուտ-
րէթ սահիպի քիմնէլերին նու-
ֆուզո՛ւ վասիդասը իլէ էրէրէլր-
իտի : (Նլար՝ էթտիլերի շէյ-
լէր իլին խալզա ճէվապ վէրմէյէ
մէճպուր տէյիլլերիտի խթէտիք-
լէրի՛ քիմնէյի գալտըրըլար՝ վէ
խթէտիլլերի՛ քիմնէյի երգար-
լարտը . քէյֆլերինէ կէօրէ հապս
վէ ազա՛տ էտէրէլրիտի , աղալըգ
սիւրմէքտէն հա՛ղգ էտէրէլրիտի ,
վէ քէնտիլերինէ թապի՛ օլանլա-
րն զամիրի իւզէրինէ հէօքիւմէթ
սիւրէրէլրիտի : Ղայի . ք . 12 ,
13 , 37—45 : ք . 2—7 , 13—15 ,

19—23 : Ե . 19 : Տահա զե-
յատէ գուվլէթի օլան՝ օնտան
զայի՛ֆինի ալթ էտէրիտի . վէ
պիրի պիրինէ հասէտ էտէն պէյ-
լէրին վէ փատիշահլարն հէփ
գուվլէթի՛ ալթմիլլի՛ մա՛րիֆէթ
ու հիւնէրի վէ հազինէլերի՛ պիրի
պիրինի հէլաք էթմէքտէ՛ սարֆ
օլունուրուտու :

26. Ապա՛ւ էօյլէ օ՛ւմաւն :
Պապ իք . 8—12 : Սարլ . Ժ .
43—45 : Ղայի . ժք . 7—11 :
ժք . 14 : ք . Ղայի . Ժ . 3—5 :
ք . Յոյլ . 9 , 10 : Պիր րուհանի
փատիշահլըգ՝ տիւնեալի՛ փատի-
շահլըգ կիպի տէյիլ տիր . վէ
պիր րուհանի ատէմ՝ պիր ճիւ-
մանի վէ մաղուր տիւնեալի ա-
տէմ կիպի օլմալը տէյիլ տիր :
Հոյլ . ժք . 36 : լաքին պու՛
Քրիսթիանլար զապիղլէր՝ մու-
շիլլէր՝ վալիլէր՝ հաքիմլէր՝ վէ
պունուն կիպի ախէր մանսուպ
սահիպլերի օլմալը տէյիլ տիրլէր
տէյիլ տէմէք տէյիլ տիր . զերա
հէփ մանսուպա՛ա՝ պուլունան
քիմնէլերին սահիհ Քրիսթիան
օլմալլերի արզուլէնէճէք՝ վէ
հազգընտա տուա՛ էտէճէք պիր
շէյ տիր : լաքին Քրիստո-
սուն խըզմէթ ճիլերի՛ պու ման-
սուպլարա կիրմէլ տէյիլլէր
տիր . վէ զալըմ հէօքիւմէթ ու
գուտրէթ՝ վէ մանսուպա իֆթի-
խար էթմէք՝ վէ ախէրլերին զա-
միրլերինէ հէօքիւմէթ էթմէք՝
վէ ախէրլերինի զիւլմէլլերի՛ ի-
լին զօվալամա՛ղ րուհո՛ւ Քրիս-
թիանլարն ճիւմէսինտէն ու-

պէջիւք օլմաղա իսթէրսէ ,
սիզէ խըզմէթքեա՛ր օլտուն :

27 Վէ սիզտէ քիմ ի՛ւք
օլմաղա իսթէրսէ , սիզէ

գա՛գ օլտուն : (իմտի պու՛
Վրիստոսուն Վրիսէսի նիւ
զամնը վէ գանուսուզ օլմա
սընա պիր իսպաթ օլա պիլի՛ր մի :
Խա՛յր . նիզամ՝ ախէր հէր պիր
շէյտէ հէր նէ՛ գատար իգթիզա
լը իսէ , Վրիստոսուն Վրիլի
սէսիսէ՛ տախի օ գատար իգթիզա
լը տըր : Խ Լրսն՛ . Ժք . 40 :
Վրիստոսուն Վրիլիսէսիսէ՛ Ե
պիսկոպոսլար՝ Սարկաազլար՝
Խ . օլմալը՝ տըրլար , վէ պուն
լար՝ իգզէթ ու իբրամէ շայես
թէ՛ տիր (Խ թէա . Ե . 12 , 13 :
Խ Տէ՛ . Ե . 17 , 18) . լաքին օն
լար՝ քէնտի ինտէրինտէ քէնտի
լէրինի քիւշիւք սայսրնլար , վէ
պէջիւք թասլամասընլար , վէ
տայիմա՛ տէյիլ մաղուր
լուգտա՛ իլա պլա՛գ կէօնիւ
լիւքտէ իւթիւն օլմաղա ճէհտ
էթսիւնլը : ք Լրսն՛ . Խ . 24 :
Խ Պրա՛ . Ե . 2—4 : Հիշ իշի
տէն վարմըտըր , քի Պետրոս՝
եախօտ Պողոս՝ պիր քիմէնին
տիւննաժի մասլահաթընա մուտա
խալէ՛ էյլէտի , օնուն տիւքեանը
նը գափատը , օնու տէյտիւր
տիւ , հապսէ՛ աթտըրտը , սիւր
կիւնէ՛ կէօնտէրթտի , եախօտ
օնու էօլտիւրթտիւ : Պապ Ժք .
17 շէրհինէ պագ : Տայա . Ժք .
11—17 : Ժէ . 6 : — Սիւէ իւզ
ձէլէլա՛ր օլտուն . Պապ իգ .
11 : Վրիստոսուն Վրիլիսէսի
նին նիզամընն իտարէսի՛ տէվ
լէթ նիզամը իտարէսիստէն փէք
Փարզլը պիր շէյ տիր : Պու՛
մաղուրուգ իւզէրինէ տէյիլ՝
իլա ալա՛գ կէօնիւլիւք վէ գա
լընտա՛լ մուհապլէթի իւզէրինէ
պինա օլունմուշ տուր : Վէ

Վրիստոսուն Վրիլիսէսիստէ օ՛լ
քիմնէ՛ տահա մէշհուր վէ միւ՛
թէպէ՛ր օլուր քի՛ ախէրլէրտէն
զիյատէ ալա՛գ կէօնիւլիւք
կէօսթէրիր , քէնտիսին լայըգ
սըզ օլտուղունա ալեհա՛ջ օլտու
ղունու տահա՛ զիյատէ իգհար
էտէր , վէ քէնտի գարընտաշա
լընըն էյլիլիսի իլէրի կէթիր
մէյէ տահա՛ զիյատէ ճէհտ ու
ղայրէթ էտէր . Պապ Ժք . 3 ,
4 շէրհինէ պագ : “ Խըզմէթ
ճի ” լուղէթի՛ տէյիլ պիր եիւճէ՛
իլա պիր էտնա մէրթէպէ՛ կէօս
թէրիր . պու քէլամտէն՝ տէյիլ
պէզիւքիւք՝ իլա քիւշիւքիւք
անկլաշըլըր : Վրիլիսէսին իշի
նէ պէջիւքիւք ըուհու կիրմէյ
պաշա՛տըղը կիպի՛ Վրիսթիւն
լըղըն ըուհու օնտան գաշմաղա՛
պաշատը . թաքի գարանլըգ
տէհրլէր թա՛պիր օլունան գէ
մանլէրտէ գալան՝ էյերչի տահա
Վրիլիսէ իսմինի թաշըյօր իտի
իսէ տէ , արթըգ տէյիլ Վրիս
տոսուն՝ իլա շէյգանըն իտի .
Վրիստոսունքիսի՛ տաղլարտա
վէ մաղարալար հէմ ինլէրտէ
վէ օլմանլարտա՛ կիզլէնմիշ
իտի , վէ հէրետիկոսլուգ տէյիւ
գօվալանըրտըր : Տայա . Ժք .
14 :

27 . Սիւէ գուլ օլտուն :
Սարլի . Թ . 33—35 : Պ ալ .
իք . 26 : Վարձ . Ե . 34 , 35 :
Հառի՛ . Խ . 14 : Խ Լրսն՛ . Թ .
19—23 : ք Լրսն՛ . ք . 5 : Ժա
23—30 : Ժք . 15 : “ Պուլ ”
լուղէթի՛ քէօլէ՛ մա՛նասընա տըր :
Վրիստոսուն շայիրալէրի հիշ
ունու թմասընլար քի՛ օնլարըն էն
պէջիւք ըուլպէսի՛ ախէրլէրին

քո՛ւլ օլտուն :

28 Նի՛ճէ քի ատէմին

էյլիյի իշիւն էն էտնա խրղմէթ-
լէրի իճրա էթմէյի սէվմէյէ թէ-
նէզգիւլ էթմէքտէն իւարէթ
տիր : Պօղոս՝ հէլաք օլմագտէ օլան
ատէմլէրին էյլիյի իշիւն խրղմէթ
էթմէյէ նէ՛ գատար հազըր իտի :
Պարթ . Ի . 24 : Փիլէպ . Բ . 17 :
28 . Լաւէմին () Պապ
Ի . 20 , վէ ԺԳ . 24 շէրհէրինէ
պագ : — Կէ՛լմէյի ի՛ օնա իւր-
մէթ օլտուն : Քրիստոս Էֆէն .
տիմիղ օնլարա՝ քէնտի իւրէթ
ու էօրնէյինի՝ կէօսթէրիյօր :
Ղար-ի . ԻԲ . 27 : Յովն . ԺԳ .
14 , 15 : () կէօքտէ Լլաւհըն
սիմասընտա՝ իտի , լաքին եէրին
իւզէրինէ գո՛ւլ սիմասընտա էն-
տի : Փիլէպ . Բ . 4—7 : ()
պէօյիւք ըիճալէրին հէփ էթ-
պա՛ւր վէ սէֆաա՛թը իլէ կէլմէ-
տի . իլա պիր պայաղը ատէմ կի-
պի կէլտի : Յիլ վագի՝ օնա
խրղմէթ օլունտու , լաքին պու
տիւննանըն ըիճալ քիպարլէրի
վէ մաղըուրլարընա օլունտուղու
կիպի տէյիլ՝ իլա պիր ֆագիր
վէ մուհթաճ քիմսէյէ՝ կիպի
օլունտու : Պապ . Ի . 20 շէրհէնէ
պագ : Ղար-ի . Ի . 2 , 3 : Բ
Կարնի . Բ . 9 : — Պիպա : Յով
ԺԳ . 24 : Սաղ . Իթ . 7 : Եսայ .
ժԳ . 4—12 : Ղաւ . Իթ , 24—26 :
Յովն . Ժ . 15 : Հաւով . Գ .
24—26 : Պաղ . Գ , 13 : Եփէս .
ա . 7 : Ե . 2 : ա Տի . Բ . 6 :
Տի . Բ . 14 : ա Պի . Բ . 18 ,
19 : Բ . 24 : Գ . 18 : Յայ .
Ե . 9 : “ Պիտա ” լուզէթինին
մա՛նասը՝ պիր եէսիրին ազատ-
լըղը իշիւն վէրիլէն պէհա՛ տըր
Սէ պունտան պէօյլէ՝ պիգի
կիւնահըն եէսիրիլիյինտէն ազատ
էթմէք իշիւն վէրիլէն պէհայէ

Լ՛ղեղ Քիթապլարտա ֆիտա՝
տէնիյօր : Ինսան գըսմը՝ դա-
պիա՛թտէն կիւնահըն եէսիրիլէրի՝
տիրլէր . օնլար կիւնահա՛ սա-
թըրլըշարտըր : Հաւով . Գ .
9—20 , 23 : Ե . 14 : ա Յովն .
Ե . 19 : () Նլար՝ Նօմօսուն լա՛-
նէթի՛ ալթընտա տըրլար : Պաղ .
Գ . 10 : Լալէտի էօլիւմէ միւպ-
թէլա տըրլար : Սաղ . Իթ . 17 :
Ժա . 6 : Սաղ . Ին . 41 , 46 :
Հաւով . Բ . 8 , 9 : () Նլար՝ իւ-
լաս օլմալէրի իշիւն պիր դարիգ
թէտարիք օլմասայըտը , հէփիսի
հէլաք օլունտարըն . վէ պու
դարիգ՝ Յիսուսուն էօլիւմիւ իլէ
օլտու : Յիսուս՝ քէնտի է՛օմ-
րիւնիւ պիր ֆիտա՝ իշիւն վէր-
տի , եա՛նի օ՛ կիւնահընարարըն
պէտէլինէ իսքէնճէ ու էզիյէթ
էէքիպ էօլտու , վէ Լլաւհ՝ օնուն
էօլիւմիւնիւն աղըրլարընը՝ իւ-
լաս օլմուշարըն էպէտի ա՛զապ-
լարընըն պէտէլինէ գապուլ
էթմէյէ րազի՛ օլտու : Պու
միսիլիւ պիր ֆիտանըն իգթի-
պալը օլմասընըն սէպէպլէրի
պունլար տըր . (1) Լլաւհ թագ-
ըի՛ր էյլէմիշ իտի քի՛ կիւնահ-
քնարլար էօլէճէ՛ք տիր . վէ օնլա-
րըն ճէզասընը վէրմէք՝ տէյիլ
սալթ օնուն կէրէքլիյինտէն վէ
ա՛տալէթ ու հագանիյէթինտէն
իլա օնուն պինիհայէ էյլիյին-
տէն վէճիւմէն ա՛լէմին էմիյէ-
թինտէն մաղլուպ օլունտուրու-
տու : Լլաւհ՝ պու վէճիլէ էյի
օլմայան շէյտէն իքրաճ էթտի
յինի իզհար էթմէյինճէ՛ քէնտի-
նին նիճէ պինիհայէ էյի օլտու-
ղունու ա՛լէմէ իզհար էտէմէզ-
իտի : (2) Չիւնքի ճիւմէսի
կիւնահ՝ իշիւն վէրիլէրիտի , էյեր

Օղլու կէլմէտի քի՛ յնա
խորմէթ օլունա , իլլա խըզ-
մէթ էթսին , վէ ճանընը

չօգլար պէտէլինէ ֆիտա
վէրսին :

29 Վէ յնլար Երիքովտան

պինիճայէ ա՛տալէթ ու հագանի-
յէթ վէ էյլիք քէնտիլէրին դա-
պի՛ դարիգինէ սիւլիւք օրուն-
սայրտը , հէփիսի տէ հէլաք
օլմալը իտիլէր : (3) Ինսան՝ քէն-
տի կիւնաճլարը իչիւն պիր քէ-
ֆարէթ էտէ՛մէգիտի : (Նուն՝
կիւնաճարդ պիլէ օլսայրտը՝ հէփ
էտէ պիլէճէյի սալթ քէնտի պօր-
ճունո՛ւ էտա էթմէք իտի : Իմ-
տի օ՛ կիւնաճքեա՛ր իքէն՝ կէշմիշ
կիւնաճլարընա քէֆարէթ օլմագ
իչիւն՝ եախօտ հալէա եիւրէյին-
տէ պուրունան կիւնաճա՛ մու-
հապպէթինի ծնտան սեօքմէք
իչիւն նէ՛ էտէ պիլիք : (4) Ին-
սանլարըն կիւնաճլարը իչիւն
հի՛շ պիր մէլէք քէֆարէթ էտէ՛
մէգիտի : Կեօքտէ օլան մէլէք-
լէրին ճի՛ւլմէտի՛ իճրասը միւմ-
քի՛ւն օլան հէր կէծնա իսքէնճէ
վէ էպիլէթլէրին հէփիտինի կիւ-
նաճլարըմը իչիւն չէքսէլէր ի-
տի , Բլաճըն պինիճայէ փաք-
լըղը վէ կիւնաճա օլան նիճայէթ-
սիզ իքրաճլըղը իզճար օլունա-
մագըտը : Պունուն իչիւն Բլ-
լաճ սատէճէ քէնտինին հիւսնիւ-
րիգասը իլէ՛ իշպու քէֆարէթի
իճրա էթմէյէ քէնտինին պի՛րի-
ճիք Օղլունու թաշին էյլէմէյէ
խօշանար : (Նա պունու էթ-
տիլէն՝ քէնտինին հիւսիւտսիւզ
պինիճայէ մուհապպէթի՛ իտի :
Պապ ժը . 12 շէրհիէ պագ :
Յի՛լէ . 7 . 16 : Խ Յի՛լէ . 7 .
10 : — Զօգլար իչիւն : Սապի .
իդ . 28 : Լաւի . Ե . 15 — 19 :
Խ Կաւի . Ե . 14 , 15 : Եբր .
7 . 9 , 10 : Թ . 28 : Խ Յի՛լէ .
7 . 2 :

29. Երիքով : Պու Յորդա-
նան ըրմաղընըն պաթը գըլը-
սընտա պիր պէջիւք գասապա
իտի . վէ Յեսու Խորայէլ օ-
ղուլարը իլէ իշպու ըրմագտան
կէշիպ Քանաան տիյարընա
կիրտիքլէրի զէման՝ ըրմաղըն պո՛ւ
մահալինտէ՛ իտի : Յէ . 7 .
16 : Քանաան տիյարընտա
օնլարըն ֆէթճ էթտիքլէրի իլք
շէհիւ պու իտի . վէ Յեսու ծնու
թէմէլինտէն եէր իլէ՛ եէքսան
էթտիքտէն սօնկրա՛ ծնու թէք-
րարէն պինա էտէճէք օլանա
լա՛նէթ օգուտու : Յէ . 7 .
20 , 21 , 26 : Յեսուտան պէշ-
եիւզ սէնէ գատար սօնկրա՛ եա-
րամաղ Բճաք փատիշաճըն կիւ-
նիւնտէ պու շէհիւ թէքրար պի-
նա՛ օլունտու , վէ Յեսունուն
լա՛նէթի պու շէհիւ թէքրար
պինա էտէն եարամաղ քիմնէնի
իւզէրինէ հարֆ պէ հարֆ թէք-
մի՛լ օլտու : 7 թապ . Ժ . 34 :
Սօնկրատան՝ պու շէհիւտէ պիր
փէյղամպէրլէ՛ր մէտրէսէսի իճ-
տաս օլունտու (7 թապ . 7 . 5 ,
15 , 18) . վէ Երիք փէյղամ-
պէր օրատա՛ էվէլտէն աճը վէ
ֆէնա օլան սուլարը դաթը վէ
էյի էթմէյիլէ՛ պիր պէջիւք
միւ՛ճիլաթ իլէտի : 7 թապ .
7 . 21 : Խշպու շէհիւլէ՛ պա՛ղը
քէրրէ խուրմալա՛ր շէհիւ տէ-
նիրտի . չիւն քի՛ օլ մահալտէ վէ
օնուն ճիվարընտա օգէմանլա՛ր
չօգ խուրմա՛ աղաճլարը պուլու-
նուրուտու : Պապ . Խ . 16 :
7 . 13 : Խ Սապ . իը . 15 :
Սէֆիլ Էբրովգէսին էօթիլիւ՛
պո՛ւ մահալտէ իտի : Պապ 7 .

չըգա՛րքէն , օնուն արտընճա
չօգ խա՛լզ վարտը :

30 Վէ իշթէ եօլուն եա-
նընտա իքի քէօր օթուրուպ՝
Յիսուսուն կէչտիյինի իշե-
տի՛նճէ , պաղըրարագ՝ Եա՛

15 շէր Տինէ պագ : — Չօգ խա՛լզ :
Պապ Դ . 25 , վէ Ը . 1 . վէ Ժ .
15 , վէ ԺԹ . 2 շէր Տէրինէ պագ :
30 . Իշէ քէօր : Ս՝արկոս իշէ
Պ ուկաս եալընըզ պիրինի՛ զէքը
էտէրլէր , վէ Ս՝արկոս օնուն ա-
տընա Իարտիմէոս՝ եա՛նի Տիմե-
ոսուն օղլու տէր . զիրա Սիւր-
եանի լիսանընտա պար եա՛նի
ըար՝ օղլու տէմէք տիր : Ս՝արկ .
Ժ . 46 : Ղալ . ԺԸ . 35 : Տի-
մեոս կէօրիւնիւր քի՛ մէշտուր
պիր առէմ իտի . եախօտ Տէր
նասը իսէ՛ օնուն օղլու պիր
վէճՏիլէ Ս՝արկոս իշէ Ղուկասըն
տիգգաթընը ճէլպ էթմիշ իտի ,
վէ օնլար՝ սալթ օնու զէքը է-
տէրլէր : Պապ Ը . 28 շէր Տինէ
պագ : — Իշէ քի՛նճէ : Պունլար
էյէրչի քէօր իտի իսէլէր տէ՛
սաղըր տէյիլէ՛րիտի : Պապ Թ .
27 շէր Տինէ պագ : — Պաղըր-
առ : () Նլար էյէրչի քէօր
իտի իսէլէր տէ՛ տիլիգ տէյիլ-
լէրիտի : Պապ ԺԸ . 22 շէր Տի-
նէ պագ : Պիզ՝ Տէր նէ գատար
ֆէնա Տալտէ պուլունսագ , օնուն
տաճա՛ պէթէլի վար , վէ պու-
նուն իշին պուլունտուղունը
Տալտէ միւղի՛վէ միւթէշէքքիւր
օլմալըրզ : — Պալթիլն օղլու :
Պապ Թ . 27 շէր Տինէ պագ :
— Պիզէ Դերհումէ՛ն էյլէ : Պապ
Թ . 27 շէր Տինէ պագ :

31 . () Նլար ա՛լարալարալ :
Տին խուսուսունտա սըտգ իշէ
պիր Տարաքէթտէ պուլունանլար

Պալթիլն օղլու Բապա՛լ պիզէ
մէրհամէ՛թ էյլէ տէտիլէր :

31 Վէ խալզ օնլարը ա՛լ-
զարլատը , քի սո՛ւս օլտուն-
լար . ամմա օնլար տաճա՛
ղէյատէ՛ Եա՛ Պալթիլն օղ-

թա՛ղիր ու թէքտիր օլունմալարը՝
եհնի պիր շէյ տէյիլ տիր :
Պիր կիւնա չքեար՝ ըրզգ վէ խէ-
լաս իշին Յիսուսա ֆէրեա՛տ
էթմէյէ պաշլատըզ զէման՝ վա-
ղիֆէսիզ ու պիգայտ վէ տիւն-
եալի քիմսէլէր՝ օնա զըտտ տու-
րուպ օնա թէճտիտ էտէրլէր ,
վէ օնա սո՛ւս օլմաղա էմը էտէր-
լէր : — Տալթա՛լ ղէյաթէ պաղըր-
ալարալ : () Նլար՝ նիյաղլարըն-
տա տաճա՛լ զիյատէ ֆէրեա՛տ
էտէրլէրիտի : Իշէր օնլարըն
ճէսարէթի քէսիլիպ՝ եախօտ օն-
լարա օլան ա՛լարլարտան գօր-
գուպ սիւքիլթ էթմէլէրիտի ,
կէօղլէրի՛ Տի՛չ աշըլաճաղը Խօ-
ղուտու : () Յիսուս Իֆէնտիմի-
զին օ եօլտան պունտան էվվէլ
կէչտիյի մալիւմ տէյիլ տիր ,
լաքին պունտա՛ն սօնկրա պիր
տաճա կէչմէտիյինի պիլիլիզ .
վէ պու վէճՏիլէ պու քիմսէլէր
օնտան շիմտի պիր ի՛նայէթ ալ-
մասալար , Տի՛չ ալաճագլարը
Խօ՛գ տուր : () Նլարըն եալընըզ
ֆուրսաթը պո՛ւ տուր : Սիւ-
րատլարընա եա շիմտի էրմէլի՛
եա Տի՛չ պիր զէման էրէճէլէրի
Խօ՛գ տուր : Բ Լիւթն . Դ . 2 :
Իյ օգույան՝ Տէր քիմ իսէն՝
ճանըն Տաղգընտա՛ իշպու քէօր-
լէրին քէնտի կէօղլէրի Տաղ-
գընտա ա՛մէլ ու Տարաքէթ էթ-
տիլէրի՛ կիպի էյլէ , վէ շիւպ-
Տէսիզ՝ խէլա՛ս պուլաճագսըն :
Պապ է . 7—11 , վէ ԺԸ . 28

լու Ռապալ՝ պիզէ մէրհամէթ
էյլէ տէյիւ պաղըրըրլըրը-
տը :

32 Վէ Յիսուս տուրուալ՝
օնլարը չաղըրտըր, վէ տէտի.
Նէ՝ իսթէրսինիզ սիզէ է-
տէյիւմ :

շէրհինէ պագ : Օննի . 18.
24—30 : Ուլ . 4 , 5 :
Ղաւ . 8—13 : Ժ . 39 :
Լու . 2 : Զ թիւ . 17 :

32. Յիսուս արուստ : Պիր կիւ-
նաշքեարըն նիյաղ ու տուա-
սը Յիսուսու կիթմէքտէն ա-
լըգօմաղա՝ նէ՝ գատար գուվ-
վէթի վար : — Օնլարը չաղըր-
տըր : Ռապալ չէր քիմ ֆէրեատ
էտէրսէ , սաշի՛հ պիւսին քի՛
Ռապալ օնու եագըն կէլմէյէ վէ
ուղագտան տո՛ւրմամաղա՝ թէ՛զ
կէլիպ օնուն պէրէքէթ ու իհսա-
նընը՝ ալմաղա չաղըրաճա՛գ տըր :
Սարկոստան էյրէնիւրիզ քի
(Ժ . 50) , քէօր Ռարտիմէոս
Յիսուսուն օնու չաղըրտըրընը
իշտիւնճէ , եսվապընը իւզէրին-
տէն աթար , վէ գալգըպ օնա՛
կիթտի : Օնուն աթտըղը էս-
վապ՝ պիր շէմէ եախօտ պուր-
նուզ նէվի՛նտէն պիր էսվապ
իտի , քի օնու կիյէնէր՝ պիր
իշէ պուլաշտըղարը զէման իւ-
զէրէրինտէն աթարլա՛րտըր :
Վէօր Ռարտիմէոս օնու պիր
եանա աթմանը իլէ՝ Յիսուսա
կէլմէսինտէ ա՛ճէլէսինի՝ կէօս-
թէրտի : — Նէ՝ իսթէրսինիզ Լճ :
Իշթէ պէն պո՛ւրատալըմ , վէ
հալա սէյլէյին , սիզէ նէ՞ իս-
թէրսինիզ քի էտէյիւմ , վէ օ-
նու էտէրիւմ : Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիզ պիզիմ հէփ հաճէթ-
լէրիմիզ պիլըր . Լաքին մուհթաճ

33 Օնա տէտիլէր . Նա՛
Ռապալ՝ կէօղլէրիմիզ աչըլ-
սըն :

34 Վէ Յիսուս մէրհամէթ
էտիալ՝ օնլարըն կէօղլէրի՛նէ՛
տօգունտու . վէ տէ՛ր ա՛գապ
օնլարըն կէօղլէրի կէօրտիւ-

օլտուղումուզ շէյլէրի քէնտի
տուտագլարըմըգտան տինկէմէ-
սինի իսթէր : Եւէլ . 18 . 37 :
Փիլիպ . 7 . 6 : Լ . 1 . օգույան՝
սէնին Վրիստոստան նէ՛ մաղու-
պուն վար , քի էնին իշին՝
ֆամիլեան իշին՝ չօճուգլարըն ի-
շին՝ Վրիլիսէն իշին՝ Վրիլիսէն
չօպանը իշին՝ գօնշուն եա տօս-
թուն իշին՝ եախօտ պիւթիւն
տիւնեա իշին էյլէսին : Օնա՛
քէնտի մաղուպունու պիլտիր :

33 . Կէօղլէրիլէ աչըլսըն .
Սաղ . 18 . 18 : Եւէլ . 18 :
17—19 : Օնլարըն դալապ էյ-
լէտիլէրի կիւմիւշ եա ալթուն
տէյիլ տիր . իլա կէօրմէք տիր :
Օնլարըն ա՛գլ ու ֆիքիլէրի
չօգ շէյլէր իւզէրինէ տաղըլմըշ
տէյիլ տիր . իլա պիր շէյին
իւզէրինէ եափըշմըշ տըր :

34 . Յիսուս Երէմիէլ Էպիպ :
Պապ թ . 36 շէրհինէ պագ :
— Կէօղլէրինէ օգուստ :
Օնլարըն կէօղլէրինէ տօգուն-
մասը՝ շիֆա վէրիճի գուվլէթին
օնտան չըգտըղընա օնլարա սա-
տէճէ պիր նիշան իտի : Պապ
թ . 29 : Սաղ . 18 . 33 : Ղաւ .
18 . 51 . Յիլ . 18 . 6 , 7 :
Սարկոստան (Ժ . 42) էյրէնիւրիզ
քի , Յիսուս Էֆէնտիմիզ՝ “ Լ-
մանըն սէնի գուրթարտը ” տէ-
տի : Լմանըն՝ քէօր կէօղլէրի
աչմաղա գուվլէթի հօ՛գ տուր :

լէր, վէ օնուն արտը՛նձա
կիթտիլէր :

ՊԼՊ 21 :

1 Վէ օնլար Երուսաղէմէ

լաքին ատէմի՝ պունու էթմէյէ
գուտրէթի օլան Յիսուսա՝ գու-
լաղուղլար : Պապ թ. 22, 29
շէրհէրինէ պագ : — () նո-
տրընձա ինթիլէր : Պապ թ.
15 շէրհինէ պագ : Սաղ. ճժթ.
67, 71 : Դււ. ժթ. 43 : Ղաթթ.
իթ. 18 :

Քէօրին իշպու նագլիյէ-
թինտէ՝ պիզէ կիւնաճքնարլարն
հալինին պիւ զայէթ մուգապըգ
էօրնէյի թագտիմ օլունուր :
(1) Ինսան գրամը կիւնաճ սէպէ-
պի իլէ քէօրլէր օլուպ՝ պիւթիւն
պիւթիւնէ գարանըգտա՝ տըր-
լար : (2) () Նլարա՝ իշպու քէօր-
լիւք հալինտէ իթէն՝ եարտըմ
իչիւն Յիսուսա նիտա էթմէլէրի
ղայէթ միւնստիպ տիր : Լշէր
օնլարն կէօղէրի աշլաճագ օլ-
սա, օնլարը աշաճագ եալընըգ
օ՛ տուր : (3) Հաղըրտա պու-
լունան ֆուրսաթլար՝ իճմալ օ-
լունմալը տէյի՛լ տիր : Յիսուս
եագըն իթէն, օնա նիտա՝ էթմէ-
լիյիլ : Լշէր մասլահաթը եա-
րնա գօ՛րսագ, պէլքի ֆուրսաթ
էլտէն կիտէր : Եւայ. ծե. 6 :
Եթր. 7. 15 : (4) Խալգ պիզէ
թա՛ղիւր էյլէտիլէրի վէ թէհ-
տիտ էթտիլէրի՝ պիզէ Ղուր-
թալըճըյա վարմաղա մանի՝
օլմալը տէյի՛լ տիր : Շ՛անլարը-
մըզ զայէթ գըյմէթլի օլուպ՝
զա՛յ օլունաճագ շէյլէր տէյիլ
տիր : (5) Րապպա ճան ու տիլ-
տէն նիտա էտէնլէրին ճիւմէսի
խէլաս օլուրլար : Պէյլէրին
հիշ պիրինի օ՛ հէլաք օլմաղա

եագլաղըպ՝ զէյթուն տաղը-
նըն եանընա Իեթիագէյէ
կէլինճէ, օլ զէման Յիսուս
իթի շայիրտ կէօնտէրիպ՝ օն-
լարա տէտի :

թէրք էթմէզ : (6) Պիզ սալթ
տուա՝ էտիպ եալմարմալը տէյիլ՝
իլա գալըպ Յիսուսա վարմա-
լըյըզ. պիզ՝ տօղրո՛ւ տօղրույա
օնա վարմալըյըզ. պիզ՝ քէնտի-
միզին հէփ սատագաթըմըզ վէ
պիզի օնա վարմագտան մէն՝ էտէն
հէր շէյի կէրի՝ աթմալըյըզ :
Հիշ քիմնէ օթուրուպ տուրո՛ւր
իթէն՝ խէլաս պուլա՛մալ : (7)
Պու քիմնէլէրի Քրիստոս Լշֆէն-
տիմիզէ կէթիլէն՝ իման իտի,
վէ հէփ պիչարէ քէօր կիւնաճ-
քնարլարը Քրիստոսա գուլա-
ղուղլայան՝ իման տըր : Խէ-
լասըն ճանլարըմըզա կէլէ պի-
լէճէյի եալընըգ եօլ՝ իման տըր :
(8) Իմանըն Յիսուս Էֆէնտի-
միզէ կէթիլտիլի քիմնէլէրին
ճիւմէսի շիֆա՝ պուլաճագլար :
() Նլարըն կէօղէրի աշլաճագ,
վէ արթըգ գարանըգտա օլմա-
յաճագլար : (9) Քրիստոսուն
շիֆա վէրիպ սաղայթտըղը քիմնէ-
լէրին ճիւմէսի՝ արթըգ օնտան
ղայրի հիշ քիմնէնին արտընձա
կիթմէլի տէյի՛լ տիրլէր, վէ օնա՝
տայիմա թապի՝ օլմալը տըրլար :
() Նլար՝ օնո՛ւն խուսուստնտա
սէյլէյմէլի տիրլէր, ախէրլէրինի՝
տէ օնա կէթիլմէլի տիրլէր, վէ
էպէտէն օնու մէտհ էտիպ ի՛ղ-
զէթլէմէլի՝ տիրլէր : Էյ օգույան
տօսթում՝ Յիսուս սէնին կէօղ-
լէրինի աշտըմը : Էյէր աշտը՝
իսէ, պունու նէ՛ զէման էյլէտի :

1. Երուսաղէմէ Էագլաղըպ :
Սաղ. ժթ. 1 : Ղաթթ. ժթ.

2 Պարզընդտաքի գասա-
պայա՝ վարըն, վէ թէզ՝ պիր
պաղւը մերքեպ՝ հէմ՝ օնուն
պիլէսինճէ պիր սրփա՝ պու-

լաճաղսընըզ՝ չէօղիւպ պա-
նա՝ կէթիրին :

3 Վէ էյեր պիր քիմսէ
սիղէ պիր շէյ սէօյլէ՛րսէ ,

28 , 29 : (խոսու Լաֆէնտիմիզ
պիլի՛ր իտի քի՛ միլէթին պաշա-
րը պիր գէմանտէն պերու օնուն
էօլիւմիւնէ գարա՛ր գըմըշար-
լտը , վէ օնլարն իըշմընտան
սագընտը (հիւլ . ժա . 47—57) .
լաքին շիմտի օնուն սաա՛թը
եագլաշըյօր , վէ օ՛ արթըգ
սագընըպ կիղլէնմէք իսթէ՛մէյօր :
Պու՛ հաթթանըն իլք կիւնիւ՛ վէ
օնուն է՛օմրիւնիւն սօնկ հաթթ-
թասը իտի . հէմ տէ՛ այըն օ-
նունճու՛ կիւնիւ իտի , վէ օն
տէօրտիւնճիւսիւնտէ էօլէճէյիտի :
(նուն օգէման տիւննատէ եա-
շայաճաղը վէ չալըշաճաղը հէ-
ման տէօրթ պէշ կիւնիւ՛ գալ-
մըշտը : — Բէթիւպէյէ : Ս՛ար-
կոս իլէ Պ ուկաս՝ հէմ՝ Բնթփա-
գէ հէմ տախի Բնթանիա քէօյ-
լէրին զեքը էտէրլէր : Լաֆէն-
տիմիզ շիմտի Երուսաղէմէ՛ Ե-
րիքովտան պերու կէլիյօրուտու ,
վէ (հիւլ . ժք . 1—15 տէն էօյ-
րէնիլիզ քի , օլ կէճէ Բնթա-
նիատա գալտը : Բնթփագէ՛
Երուսաղէմէ Բնթանիատան եա-
գըն իտի : Բնթփագէ լուղէթի
Ի՛պրանիճէտէ ինճի՛ր էվի մա-
նասընա տըր . վէ պու իսիմ իլէ
թէսմիյէ օլունմասընն սէպէպի՛
իճիթմա՛լ տըր քի , եա Երու-
սաղէմին տըշարընտա օլ պաղ-
չէլէրտէ չօգ ինճիրլէ՛ր հասիլ
օլուրուտու , եաթօտ օրատա պիր
պէօյիւք ինճիր փաղարը եա ին-
ճիր մաղազալարը վարրտը :
— Օլէթուն հաղը : Պապ իլք .
3 : իլք . 30 : 7 (թագ . ժէ . 30 :

Օաթ . ժք . 4 : Պ ուլ . ժթ . 37 :
իւ . 37 : (հիւլ . ժք . 1 : Պաթ :
իւ . 12 :

2 . Պիր պաղւը Դերէպ՝ կէ՛
օնուն պիլէսինճէ պիր սաթա :
Բիւխտոս Լաֆէնտիմիզ՝ հէր պիր
հայվանըն նէ՛րէտէ պուլունտու-
ղունու՛ վէ օնուն պաղլանմըշ եա
չէօղիւմիւշ օլտուղունու՛ վէ օ-
նուն սահպի քէնտիւնիւն տօսթու-
եա տիւշմէնի օլտուղունու պիւ-
լիր : Պապ ժէ . 27 . էրհինէ
պագ : Սարկոս է՛ կաս՝
եալընըպ սրփայը . լէր ,
չիւն քի՛ (խոսու Լաֆէնտիմիզին
պիւնտիյի սրփա՛ իտի . լաքին
Ս՛ատթէնտան էօյրէնիլիզ քի
(իւննէ 7)՝ Լաֆէնտիմիզէ իքիսի
տէ կէթիրիլտի :

3 . Սաթ Բապա՛ լաղը՛
պր : Պապ իլք . 20 շէրհինէ
պագ : 7 Պրնիլ . իլք . 9 : Լաֆ-
օգույան տօսթու՛մ՝ սէնին գուլ-
վէթին՝ վագթըն՝ վէ մալին՝
չօճուգլարըն՝ վէ ճանըն հէմ
թէնին Բապա՛ լաղըմ տըր ,
վէ սէն պիւթիւն պիւթիւնէ օ-
նուն օյմալըսըն , վէ հէր շէյի-
նի օնուն շա՛ն ու իղլէթինէ՛
վագթ էթմէլիսին : Լաքին է-
յերչի պիր եիւզտէն պիղ Բապ-
պա լաղըմ իսէք , վէ օ՛ պիղիմ
եարտըմըմըզ գալպէ էթմէյէ
թէնէզլիւ էտէր իսէ , օ պիր
եիւզտէն տէ օնուն պիղէ էմը
էթմէյէ պիլթիւլիլէն հագգը՛
վար . զիւրա պիղ՝ օնունուզ . վէ
հէր նէմիզ վար իսէ , օնուն
տուր : իւ Սաթ . իլք . 14—16 :

տէյէ՛սինիւ քի՛ Օնլար Բապ-
պա՛ լազըմորը . վէ օ՛ տէր
ա՛գապ օնլարը կէօնտէրէ-
ճէ՛ք տիր :

4 Վէ պունուն ճի՛ւմէսի՛

Սաղ . իք . 1 : Տ . 10 , 11 :
Լաֆ . ք . 8 : Յովն . ք . 35 :
ժէ . 2 : Պարծ . ժէ . 25 :
ա իրնն . ք . 19 , 20 : — ()
որէր ա՛գապ օնլարը կէօնտէրէ՛ճէ՛ք
որէր : Պու հայվանլարըն սա-
հիպի՛ շիւպհէսիղ՝ Վրիստոս Ս-
ֆէնտիմիդին վէ օնուն միւ՛ճի-
զաթլարընըն իոուսուսունտա՛ վէ
ա՛լէխունուս Վ ազարոսու էօ-
լիւէրտէ՛ տիրիթտիյի պապըն-
տա իշիթ՝ ո՛ւտի , վէ օլա պիլի՛ր
քի՛ օնունտէրէ՛սինէ պերու պէք-
լէնէն Ս՝եսիա տէյիւ գապու-
լէթմէյէ հազըր իտի . լաքին պու-
ճիւմէ իլէ՛ հի՛չ կէճիքմէզտէն
հայվանլարը կէօնտէրմէսինի օ-
նուն երւրէյինէ գոյան Լլա՛հ
իտի : ք թափ . ժէ . 9 : Եւ-
րոս ա . 1 , 5 : Է . 27 : Լի
օգույան սէվկիւլիւմ՝ Լլա՛հ
սէնին երւրէյինէ էյի միւլահա-
զալար գօմո՛ւշմուտուր , եօխսա
օնու շէյդա՛նը տօլտուրմուշ
տուր : Սալիք օլտուղուն շէյ-
լէրի՛ քիմի՛ն իշիւն գուլանըյօր-
տուն , Վրիստոս իշիւնմիւ ,
եօխսա քէնտի նէֆսին վէ տիւն-
եա՛ իշիւնմիւ :

4 Փէյդամպերին լապրապի
իլէ : Իշպու տիգգաթէ շայէս-
թէ փէյդամպերիլէ՛ Օւս . թ .
9 տա՛ պուլունուր :

5 Սիօն գրգը : Սիօն՝ շէհրի
Երուսաղէմին իւղէրինտէ պինա
օլմուշ իտիյի թէփէլէրին պիրի՛
վէ թա Վաւիթին գէմանընատէք
Եւպուսիլէրին մէթին գալէսի

փէյդամպերին վաւըգասի իլէ
տէնիլէն թէքմիլ օլմա՛գ ի-
շիւն օլտու , քի տէմիշ տիր .

5 Սիօն գրգընա տէյին .
Իշթէ փատիշահն հալիւմ՝

տուրան թէփէ իտի : Վաւիթ
օլ գալէ՛յի ֆէթհ էտիպ՝ օնտա
սաքին օլտու , վէ պունտան
պէյլէ օրասը Վաւիթին շէհրի՛
թէսմիյէ օլունտու : ք թափ .
Է . 6—9 : Վաւիթ պունտան
սօնկրա Բապպըն սանտըղընը օ՛-
րայա կէօլիւրտիւ , վէ պունտան՝
պունա ա՛լիլ տա՛ղ տէնիրիտի :
Սաղ . ք . 6 : ք . 4 : ժէ . 1 :
իք . 3 : Ղթ . 9 : Վրդ վէ պի-
քիր լուղէթէրի՛ կիւնտօղուսու
ճանիպլէրինտէ սաքին օլան միլ-
լէթլէրտէն շէհրէրէ՛ տախի
սէյլէնիր իտի . վէ Սիօնա
տէնտիյի թագտիրտէ՛ կիւղէլ
պիր դարղ իլէ Լլա՛հըն քէնտի
խաղընա օլան մուհապպէթիւնի
վէ շէֆաղգաթընր՝ պէյան էտէր :
Սաղ . թ . 14 : խէ . 12 : ճէ .
8 : Եսայ . ա . 8 : խէ . 1 :
կք . 11 : Լիովա Է . 2 : Սոփ .
ք . 14 : — Փապիշահին : Պապ ք .
2 շէրհինէ պադ : Օննիք .
խթ . 10 : թափ . իք . 19 : Սաղ .
ք . 6—12 : խէ . 1 լա : Տք . 1
լա : ճթ . 1—4 : Եսայ . թ .
5 , 6 : Երեմ . իք . 5 , 6 : Ե-
լէ . լք . 24 : լէ . 24 : Պաւ .
ք . 44 , 45 : Է . 13 , 14 : Սոփ .
Է . 1 : Օւս . ք . 12 , 13 :
Յովն . ա . 50 : ժթ . 14—22 :
Վրիստոս՝ հէ՛ր շէյտէ՛ Վիլիսէ-
սինին պաշօ՛ տըր : Եթէ . ա .
22 : () օնուն Սիօն վէրիճիսի՛
օնուն Եֆէնտիսի՛ օնուն փատի-
շահը՛ տըր , վէ Վիլիսէ օնտան
զայրիսինէ թապի՛ օլմասըն , վէ

Հէմ մերքեպէ վէ մերքեպ
գուտուղու սըփայա պինմիշ
սանա կէլէյօր :

6 Իմտի շայիրտէր վա-

ղայրի քիմսէլէրին գանուն ու
գայիտէլէրինի գապուլ էթմէ-
սին : — Լույն : Եա'նի եափաշ-
մահճուպ : Պապ ժա . 29 , վէ
ժք . 19 , 20 շէրճէրինէ պագ :
— Ս'երէպէ . . . պինմիշ : Պիր
աթա' պինմէք՝ ճէնքճիլէք նիշա-
նէսի իտի : Պիր մերքեպէ եա
գաթըրա' պինմէք՝ պարըշ ու
սուճուն նիշանէսի իտի . վէ փա-
տիշահար վէ պէյլէր՝ մուշիլէր
վէ գատըրար վէ փէյղամպէրէր
պո'ւ ճայլանյարա պինէրէրիտի :
Թապիլ . 21 : ք (Օրն . ժէ .
16 : Պապ . Ե . 10 : Ժ . 4 :
ժք . 14 : ք Թապ . ժք . 2 : ժէ .
23 : ք Թապ . ա . 33 : ժք .
13 , 23 : Օրն . ա . 7 : Ս'եր .
Ե . 9 : Օրն . Թ . 9 , 10 :
— կէլէյօր : (Նու մուհապ-
պէթ վէ սէփինճ վէ իդաա'թ իլէ
գապուլ էյլէ : (Նու իւմիտ
վէ ճան ու տիլտէն պիր արզո'ւ
իլէ պէքլէ : (Նուն կէլմէսինի
արզուլէ , օնուն իչիւն տուա'
էյլէ , օնու կէոգէթ , վէ օնուն
իչիւն ճաղըր օլ : Իշպու խա-
պէր՝ փէյղամպէրին վասըգասը
իլէ Վիլիսէյէ վէրիլէյօր , քի
օնու գապուլ էթմէյէ ճաղըր
օլուն :

6. (Յիսուսն օնարա լէնպիլ
ալ : Յիսուս Լաֆէնտիմիզ օնլա-
րա՝ վարըպ Լնճիլի վա'ղ էթ-
մինլէր եախօտ էօլիւլէրի՝ տի-
րիթսինլէր տէյիւ էմր էյլէմտի ,
իլա կիտիպ պիր մէրքեպ կէթիր-
սինլէր տէյիւ էմր էթտի , վէ
օնլար իդաա'թ էտիպ կիթտիլէր :

րրա՝ Յիսուսուն օնլարա թէն-
պիհ էյլէտիլի՝ կիպի էթ-
մէքլէ ,

7 Ս'երքեպի Հէմ սըփայը

(Նլար՝ Պու պիզիմ իշիմիլ
տէյիլ տիր , պիլ՝ պո'ւ միսիլիւ
պիր խըզմէթ իչիւն Լաաքեսալ-
լար օլմատըգ՝ տէմտիլէր .
իլա Յիսուսուն օնլարա Հէման
էմր էթտիլինի՝ էյլէտիլէր :
Պապ ա . 24 շէրճինէ պագ :
Չօգ քիմսէլէր վար քի , կիտիպ
վա'ղ էթմէյէ ճաղըր տըրլար ,
լաքին կիտիպ պիր մերքեպի՝
կէթիրմէյէ իսթէմէլէր :

7. Ս'երէպէ Հէմ սըփայը Լե-
լիլիլէր : (Նլար՝ քէնտիլէրի-
նէ թա'րիֆ օլունտուղու վէճճ
իւզրէ իքիսինի՝ տա կէթիրտիլէր :
Սըփա՝ պինմիշ կէօթիւրմէյէ ա-
լըշմըշ օլմատըղընտան՝ անասը
պէրապէր օլմայընճա՝ պէլքի
կիւճ կէօթիւրիւլէճէյիտի :

— (Նարուն իւզէրինէ Էապալա-
րուն գօտուլար : Պու սըփանըն
իւզէրինէ տաճա ճի'չ քիմ-
սէ պինմէմիշ օլտուղու իչիւն
(Ս'արի . ժա . 2 վէ Վալ . ժթ .
30)՝ էլպէթթէ օնուն իւզէրինտէ
էյլէրի օլմաղըտը . վէ կէօրիւ-
նիւր քի , իքիսի՝ տէ էյէրսիլ
իտիլէր : Յիսուս Էֆէնտիմիզ՝
եալընը պիրինէ՝ պինտի , լաքին
շայիրտէր՝ եա օնուն ճանկը-
սընա պինէճէյինի պիլմէտիլէրի
իչիւն՝ եախօտ օնա պիր իսթիար
վէ զայի'ֆ քիմսէ պինմէք իչիւն՝
եա Վրիստոսա սա'տէճէ պիր
րալէթ վէ ի'թիպար իչիւն՝ էս-
վապարընը օնլարըն իքիսինի՝
տէ իւզէրինէ գօտուլար : (Ն-
լարըն Էապալարըր Բապպա՝ լա-
ղըմ իտի . օ՝ օնլար փչիւն քէն-

կէթիւրտիւն , վէ օնլարն
իւզէրինէ հսկապարնը գօ-
տուլար . վէ օ՝ օնլարն

իւզէրինտէ օթուրտու :

8 Վէ խալզըն չօղու քէն-
տի հսկապարնը եօլա՝ սէր-

տինին հաշմէթ ու տարաթընտան
սօյունտու (Վիլլի . 7) , վէ շիմ-
տի օնլար՝ օնուն իշիւն քէնտի
հսկապարնտէն սօյունուրէր :
Լ՝ղեղ՝ Բիթապարտան (Դիմա-
թ . 13) էօյրէնիդիլ քի՝ պու-
պիր ի՛ղգէթ ու իբրա՛մ նիշանէսի
իտի՝ զիւրա Եէհունուն տօսթլա-
րը՝ օնուն իշիւն տէյիլ ալթուն
վէ ֆի՛լ տիշի իլէ՛ իլա քէնտի-
ւրին հսկապարը իլէ՛ պէլքի էն
պահալը վէ զիյնէթիլ հսկապարը
իլէ՛ պիր եիւքսէք մահալտէ պիր
թախթ եսիտըլար , վէ օնու
փատիշա՛հ նասպ էյլէտիւր :
Չօգլարը ալթուն թախթլար
իւզէրինտէ օթուրուլա՛ր քի ,
թէվապի՛ւրինին գալպէրինտէ
թախթլարը եօ՛գ տուր : — (Ս)-
րաբն իւլէրինիլ օլուրտու :
Օնլարն ես՛նի հսկապարն ,
շիւն քի օ՛ եսլընդ սրփայա՛
պինտի : Ս՝արի . Ժա . 7 :
Պալ . Ժթ . 35 : Հիսունս
Լ՝ֆէնտիմիլ՝ եիւք գալտըրմաղա
ալըշմամըլ սրփայա պինմէյէ
րազի օլտու . վէ քէնտինին միւ-
ճիգաթ իշլէմէյէ մալիք օլտուղու
գուվվէթի իլէ օնու՝ էյէրէի դա-
լապալըղըն շամաթասը պիր ա-
լըշմըլ հայվանը՝ պիլէ իւրքիւթ-
մէյէ քիֆայէթ էտէ՛ր իտի իսէ
տէ՛ ալըշմաղա հաղըր վէ եսվա՛շ
էյլէսին : Վէ օնուն գուվվէ-
թի՛ կիւնահքեարլարն գալպէ-
րինի՛ դապիա՛թտէն մաղուր՝
ի՛նատճը՝ վէ ճիսմանի մուհապ-
պէթտէն տօլու իսէլէրտէ՛ տիւն-
եանըն իղվալարը օրթասընտա
քէնտինին իրատէթի՛ շէրիֆինէ

միւդի՛ւ էթմէքտէ՛ տախի պէօյլէ՛
իշլէր :

8 . Լ՝սկապարնը էօլա՛ սէր-
տիւր : — Պունլար ի՛սպպա լա-
զըմ տըր՝ տէնէ՛մէլ (3 խանէ-
նին շէրհինէ պագ) . լաքին խալզ
պունու քէնտիւրին հիւսնի ի-
րատէթլէրի՛ իլէ էթտիլէր , քի՛
Վրիստոս Լ՝ֆէնտիմիլգէ օլան
մուհապպէթ ու րաղպէթլէրինի
կէօսթէրսինյէր : Պու՛ օլ զէ-
մանլէրտէ փատիշահարա վէ ֆա-
թիշլէրէ ի՛ղգէթ ու րաղպէթ
կէօսթէրմէնին ա՛լէսսէվի պիր
եօյու՛ իտի : Ս՝ուէրրիւն Հոմ-
սեփոս տէր քի , կէրէք պէօյլէք
Լ՝ղեքսանդրոս վէ կէրէք Լ՝գրի-
պաս փատիշահար՝ Երուսաղէմէ
պու՛ մինվալ իւզըն գապուլ
լունտուլար : Հալէա Լ՝ճէմ-
լէրին շահը քէնտինին րիճալ ու
քիպարլարնտան պիրինին էվինէ
վարմաղա թէնէզզիլ էյլէտիլի՛
զէման՝ օնլար իւսթիւնտէ եիւ-
րիւմէք եախօտ պինմէք իշիւն էն
գըյմէթի վէ պահալը հսկապ-
արը՝ սէրէրլէր : Վրիստոսու
քէնտիւրինէ փատիշահ գապուլ
էտէնլէր՝ քէնտիւրին հէ՛ր նէսի
վար իսէ՛ օնուն այագլարնա՛ գօ-
մալը տըրլար : — Լ՝ղաճարպան
պալար : Դ՛էնքտէն տէօնէն
պիր ֆաթիշին՝ եախօտ մէմէքէ-
թինէ կիրէն պիր փատիշահըն
եօլունու հսկապար՝ շիշէքլէր՝
շիշէքլէրտէն էօրիւլիւլ թաճլար՝
վէ պունուն կիպի շէյլէր իլէ
տօնաթմասը՝ տայիմա սիւրիւր
ու սէվինճ նիշանէսի իտի , վէ
հալէա էօյլէ՛ տիր : Հոմհանէս

օլլունա Օսաննա . Բապարն
ատընտա կէլէն միւպարէ՛ք
օլլուն . էն եիւքսէքլէրտէ
Օսաննա :

Ճիւմէմիզ օնա համո ու սէնա-
լէր սունալըմ : ()նուն փատի-
շահլըղընըն մուկէսէր օլմասը
իչիւն՝ տուա՛լէրիմիզ էպէտէն էն
եիւճէ կէօքլէրէ չըգարն ” Սուրբ .
Հր . 15 , 17 — 19 :

Սարկոս (Ժմ . 10) տէր քի ,
խալգ՝ “ Պապամըզ Ղաւիթին
փատիշահլըղը միւպարէք օլլուն ”
նա , տէյիւ պաղըրըրլարտը :
Եանի օլ փատիշահլըգ քի՛
Ղաւիթէ վա՛տ օլլունմուշուտու ,
վէ շիմոի ՍԽԻԱՄԱՍ սապիթ
օլլապ՝ էպէտէն գայիմ վէ նա-
ֆըզ գալաճագ տըր : Դ թափ .
է . 16 : Դ թափ : Դ . 4 :
Դ . 25 :

Ղ ուկաս (ԺԺ . 38) տէ՛ր քի ,
խալգ՝ “ Կէօքտէ սէլամէթ վէ էն
եիւքսէքլէրտէ ի՛զգէ՛թ օլլուն ”
տախի տէրլէրիտի : Ս է պու-
նուն մա՛նասը պո՛ւ տուր քի ,
“ Եիմոի կէօյիւն եէր իլէ սուլճ
ու սէլամէթի վար ” . եախօտ
ՍԽԻԱՄԱՍ կէլմէսի՛ կէօքլէրտէ
օլանլարըն ճիւմէսինէ սուլճ ու
սէլամէթ՝ վէ համո ու սէնալէ՛ր՝
վէ շաղլըգ ու մէսրուրիյէ՛թ կէ-
թիրի ” : Պիտա օլմուշլարըն
մէլէքլէր տայիրէլէրինէ տախիլ
օլմալէրի իլէ՛ մէլէքլէրին սիւրիւր
ու սաա՛տէթի պիր չօգ արթա-
ճագ տըր : Իմոի էն եիւճէ
համո ու սէնալէր Ղալաճա թագ-
տիմ օլլունսունլար . եախօտ
էն եիւճէ մէլէքլէր պէյնինտէ
թաա՛լէա Ղալաճա համո ու սէ-
նալէ՛ր թագտիմ օլլունսուն :
Ղ ուկ . Դ . 14 շէրճինէ պագ :

10 Վէ օնուն Երուտաղէմէ
կիրտիյինտէ , Պու քիմ
տիր . տէյերէք՝ պիւթի՛ւն
շէ՛ր հարաքէթէ՛ կէլտի :

Պու պապտէ՛ ԼԵԼԵՄԱՐԱՆԻՆԷՐԻՆ
պէյնինտէ իւթիլաֆ եօ՛գ տուր :
Պո՛ւ գատար գալապաղըն ի-
չինտէ սէվինճ ու սիւրիւր վէ
թա՛ղիմ նիտասը՝ հէման ճիւմ-
լէ խալգըն աղղընտա օ՛լ սէօզ-
լէրտէն ի՛ պարէթ օլմայաճաղը
աշիքեար տըր : Պա՛ղըլարը
պիր շէյ՝ վէ ասէրլէրի սայիր պիր
շէյ տէմէլէրի մուգարէ՛ր տիր .
վէ ԼԵԼԵՄԱՐԱՆԻՆԷՐԻՆ պիրի՛ պիր
պէօլիւյիւն , վէ օպիրի պիր
ղայրի պէօլիւյիւն գուլանտըզ-
լարը սէօզլէրի՛ թահրիւր էյլէ-
տիլէր : Ս է իճթիմա՛լ տըր քի՛
պու էսնատէ ասէր շէյլէ՛ր տա-
խի սէօյլէնտի . լաքին պիզէ պու-
րատա՛ շիւպէճսիզ՝ սէօյլէնէյլ-
րին մէֆհումո՛ւ վէրիլմիշ տիր :
Յոլճաննէս պիզէ՛ պո՛ւ վագըթ-
տա գալապաղըն պու գատար
չօգ օլմասընըն սէպէպինի վիքըր
էտէյօր : Յո՛ւլ . ԺԺ . 17 , 18
շէրճինէ պագ :

10 . Պու քիմ պի : () պիր
գօշու եա հինթօֆ իլէ կէլմէյօր ,
իլա պիր էյերսիզ վէ պէլքի
եուլարսըզ վէ կէմսիզ հայվան
իւզէրինէ պինմիշ՝ վէ քէնտի շա-
յիրտլէրինին էսվապարը իւզէ-
րինտէ օթուրարագ կէլիյօր :
()նուն էօնիւնճէ վէ արտընճա
վէ էդրաֆընտա՛ գալպէլի շաղ-
լըգտան ճէօշմուշ փէք չօգ գա-
լապաղգ վար : ()յարըն ա-
րասընտա հի՛շ պիր Պարիսեցի
եօ՛գ տուր . լաքին քէօրլէր վէ
գօփալլար օրատա՛ պուլունուպ՝
օնուն տօգունմասընտան շիֆա՛

11 Վէ խաղ տէրիտի .
Պու Վալիւեանըն Նազարէթ

ալըլար : Լճա՛ր իբէն պէսէ-
տիյի՛ ճիւտամուլար իբէն փաք-
լէտիյի՛ խաւթալար իբէն սա-
ղաթարղը՝ վէ էօլիւլէր իբէն
թէքրարէն հայաթա՛ կէթիրտի-
յի քիմնէլէր օրատա օլուպ՝ կէ-
չէճէյի եօլուն իւզէրինէ էսվապ-
լարընր եա խոււրմա՛ տալարը
սէրէրլէր , քի օ՛ . օնլարըն իւզէ-
րինտէն կէչսին : Պո՛ւ գատար
գալապաղըն պիր եէրէ կէլմսի՛
օնլարըն “ (Սաննա՛) տէյիւ
սէտալէրի՛ օնլարըն Երուսաղէմին
օթթասընտան կէչէն նուսրէթ
ալալարը՛ պիւթթին շէհրի հայ-
րէթէ՛ կէթիրտի : Լաքին օնլար՝
Պաւիթ կիպի՛ “ Ղէլալին փա-
տիշաճը քիմ տիր ” (Սալ . Իմ .
9 , 10) տէյիւ սիւալ էթմէզլէր .
չիւն քի օնլար օնտա պիր ճէ-
լալ կէտօրմէզլէր : (Նլար՝ գա-
փուլարը աչըն քի , ճէլալին
Բապպը Ս՛նսիա փատիշաճ իչէ-
րի՛ կիրսին տէմէզլէր : (Նլար
օնուն այաղընա՛ տիւշմէյէ՛ վէ
շէհրին անախթարլարընր էլինէ
թէպիւմ էթմէյէ սէյիրթմէզլէր :
Վէ օնլար՝ օնու գապո՛ւլ էթմէք
իչիւն եհարէքլէրինի՛ տախի աչ-
մաղլար : Խա՛յր . օնլար եիւ-
րէքլէրինին գափուլարընր օնուն
իւզէրինէ գափարլար : (Նուն
քէնտինիւքլէրի՛ պիւլէ օնու գա-
պուլ էթմէզլէր : (է)՝ձ . Խ .
10 , 11 շէրհինէ պագ : Եա՛
Պապա՛ կէօղլէրիսիղն աչ , քի
օնլար կիպի քէօր գա՛լմայալմ .
իլա՛սէնին գըլմէթինի՛ ճէլալի-
նի՛ ա՛ղիմ խէլասընր կէտրէլիմ :

11 . Խաղ տէրիտի : Իշպու՛
“ Պու քիմ տիր ” սիւալինէ

շէհրինտէն օլան Զիսուա փէյ-
ղամպէր տիր :

պաշքեահինլէր վէ փարիսեցիլէր
ճէվապ վէրէ՛մէզլէր իտի . Լաքին
պու Ֆուգարա խաղ՝ Զիսուսուն
հագգընտա Երուսաղէմին հէփ
պէօյիւք իօճալարընտան զիյա-
տէ պիլիւլէրիտի (Պապ Դ . 3
շէրհինէ պագ) , վէ օնա ճէվապ
վէրմէյէ մուպաշիրէթ էթտի-
լէր : — Պալլէլէանն Լապալէլ-
շէհրինալէն : (Նլար՝ տէմէլի ի-
տիլէր քի՛ “ Պաւիթին շէհրի Ն-
թէհէմտէ տօղան տըր ” (է)՝ձ .
է . 41 , 42 , 52) , Լաքին օնլարըն
պիլիսի գըսսա՛ իտի , վէ ճէ-
վապլարը թամ տէյիլ իտի :
Պապ ԺԶ . 13 , 14 շէրհինէ պագ :
Պուրատա իշարէթ օլունուր քի ,
(1) Քրիստոսուն հէփ տօթլարը՛
Լ՛ղիզ քիթապլարը օգույուպ
մէշգ էթմէլիտիլէր , վէ օնլարա
իմանլարը խուսուսունտա սիւալ
էտէնլէրէ տա՛յիմա տօղու ճէ-
վապ վէրմէյէ հագգը՛ օլմալը
տըրլար : (2) Քրիստոսուն
Քիլիսէսի պու եէր իւզէրինտէ
հի՛չ ապա թէքմիլ քիմնէլէրտէն
ի՛պարէթ օլտուղու եօ՛գ տուր .
իլա տա՛յիմա օնուն ա՛ղալարը՛
թէքմիլ օլմայան էրքէք վէ գա-
լըլար՝ վէ չօղունճա պու տիւն-
եանըն Ֆագիլլէրի վէ գայի՛ֆլէ-
րինտէն օլտու : Խ Լիլիլ . Խ .
26—29 : (3) “ Պու քիւչիւք-
լէրին ” սայըսընտան օլմասը՛ օն-
լար հէ՛ր նէ՛ գատար Ֆուգարա՛
ճահիլ՛ վէ թէքմիլ օլմայան
քիմնէլէր իսէլէր տէ՛ փարիսեցի-
լէր վէ իմանսըլլար սայըսընտան
օլմագտան հատտէն զիյատէ իա-
յըրը տըր , օնլար հէր նէ՛ գա-
տար զէնկին՛ ա՛գըլլէր՛ ա՛լիմ՛ վէ

12 վէ Յիսուս Ալաճըն
հէյքէլնէ՛ կիրտի , վէ հէյ-
քէլտէ հէյփ սաթանլարը վէ

միւ՛թէպէր օլուրլա՛ր իսէ օլսուն-
լար : (4) Լէյէր պիր քիմնէ
Վարիստոսուն Վիլիսէսինտէ օլ-
մաղա՛ օնու՛ն ա՛ղալարընն քիւ-
չիւքիւյիւ վէ ճաճիւլիյի վէ
թագսիրաթլարը՛ իչիւն կէրի
տուրուսա , օլ քիմնէ Վարիս-
տուն սէվտիյի վէ ի՛թիպար էյ-
լէտիյի քիմնէլէրի թաճգի՛ր է-
տէր : Պապ ժէ . 5—14 շէրհի-
նէ՛ պագ :

12 . Ալաճըն հէյքէլնէ՛ իրաբի :
Սապա . ք . 1 , 2 : Յիսուս
Վարիստոս Աֆէնտիմիլ՝ հէման
հարփը հարփընա քէնտի պապա-
սը Պաւլոթին թախթընտա օ-
թուրմագ իչիւն սարայա կի՛թմէ-
տի . չիւնքի օնու՛ն փատիշաճը-
ղը պու տիւնեատան տէյի՛լ իտի .
իլա օ՛ տօղըու տօղըույա հէյ-
քէլէ՛ վարտը , զիրա օնու՛ն փա-
տիշաճըղը րուհանի՛ վէ իշի
կիւճիւ Ալաճըն էվինտէ՛ իտի :
Եէհուտիլէրին մուհթաճ օլ-
տուգլարը աղատըգ վէ խէլա՛ս՝
Հոռվմալըլարըն էլինտէն տէյի՛լ
իտի . իլս կիւնաճըն վէ շէյգա-
նըն էլինտէն խէլա՛ս օլմաղա
մուհթաճ իտիլէր : — Սալաւա-
լը վէ սալաւա տաւալարը : Սալա-
վա . 15 : Պապ . ժէ . 45 :
Յո՛ւլ . ք . 14—16 : — Չագա-
րա : Սալկոս (ժա . 11—15)
տէն էյրէնիլը քի՛ Յիսուս Ա-
ֆէնտիմիլ թա էրթէսի՛ կիւնէ
գատար հէյքէլի թէմիլէ՛մէտի ,
եա հիչ տէյիլ իսէ պու խըզմէ-
թի օգէմանէ՛ գատար թէքմիլ
էթմէտի . չիւն քի պունուն
ճիւմէսինի իլք կիւնտէ թէքմիլ

սաթո՛ւն ալանլարը չըգար-
տը , վէ սարափլարըն թէղ-
կեաճլարընը՛ հէմ կէյէր-

էթմէյէ վագըթ եօղուտու : ()
օլ կէճէ Վեթանիայա չէքիլտի .
լաքին էրթէսի սապաճ՝ էրքէն-
տէն գալգըպ՝ հի՛չ պիր շէյ եէ-
մէգտէն իշինէ՛ սէյիրթտի . վէ
պու՛ օնու՛ն պու տիւնեատա էյ-
լէնտիյի սուն հաֆթանըն իքին-
ճի կիւնիւ իտի : () սուն պիւ-
թի՛ւն երւէյի՛ իշինտէ կիւ-
ճիւնտէ՛ իտի . վէ չիւպհէսիլ՝
օ կէճէ պու պապտէ ջօգ տուա՛
էյլէմիշիտի : Յիսուս Էֆէն-
տիմիլ պունտան իւչ սէնէ էվ-
վէլ՝ քէնտինին ումու՛մի խըզմէ-
թինէ իլք կիրտիյի՛ վագըթ
փաքէմիշիտի : Յո՛ւլ . ք .
14—16 շէրհինէ պագ : — Սալ-
րափլարըն : Վեհաճիլէր մաղ-
լուպ էտէրլէրիտի քի , հէյքէլն
խըզմէթի իչիւն վէրիլէն ագչէ
(Պապ ժէ . 24 շէրհինէ պագ)՝
Եէհուտի՛ սիքքէսի օլսուն . լաքին
օ գէման Եէհուտիլէր Հոռվմալ-
լարըն րա՛յալարը օլմալէրի իլէ ,
օրթալըգտա տէվր օլունան ագչէ
Հոռվմա սիքքէսի իտի . վէ պու-
նուն իչիւն պու սարափլար
խալըն Հոռվմա ագչէսինի Եէ-
հուտի սիքքէսինէ թէպտիլ էտէ-
րէք՝ խալգ պիր միգտար սարա-
ֆիյէ վէրմէյիլէ իշէրինի պի-
թիրիլէրիտի : Պու իշ էյէր պու-
նուն վասիդասը իլէ գէնկին օլ-
սալար իտի պիլէ՛ օնլար խալգա
հիլէլէր վէ զուլու՛մար էթմէ-
տիլէրի թագտիրտէ կիւնաճ պիր
շէյ օլմաղըտը , լաքին օնու՛ հէյ-
քէլտէ՛ էթմէսի կիւնաճ իտի :
Մտէմէր Ալաճըն էվինէ կիթ-
տիլէրի՛ գէման՝ օրայա Ալաճըն

ճինէրի սաթանարըն օթու-
րագլարըն տեւիւրտի :

13 Վէ ծնարա տէտի .
Եւազըմըն տըր . Լւիւմ Ի՛

Ի՛ պատէթ վէ տէյի՛ ալըշվէրիշ
էթմէք իշիւն կիթմէլի տիրէր .
վէ ծնարըն ա՛գլ ու Ֆիքրի տէ-
յիլ ագէէ՛ խուսուսունտա՛ իլլա
Լլաճտա՛ օլմալը տըրլար :
— Կէօյէրճինէրի՛ սաթանարըն :
Վուրպանա չօգ կէօյէրճին-
էր թագտիմ՝ օլունուրուտու :
Վ Եւ . Ե . Ե . Ե . 7 : Ժ .
6 , 8 : Ժ . 12 , 30 : Ժ . 14 ,
29 : Ղ . 1 . Ժ . 24 : Կէօյէր-
ճինէրի՛ ուզագ մաճալէրտէն
կէթիրմէսի կի՛ւճ օլուրուտու .
վէ խաղա թուխսաթ վէրիլիւր-
իտի , քի ագէէ կէթիրիպ՝ սունա-
ճագլարը շէյլէրի Երուսաղէմ-
տէ՛ սաթուն ալընլար : Բ ()-
րէն . Ժ . 24 — 26 : Պունտան՝
Երուսաղէմտէ վէ ծնուն ճիվա-
րնտա՛ կէօյէրճինէր՝ գուզու-
լար՝ պուղալար՝ վէ պունուն կի-
պի զայրի շէյլէր եէթիշտիրմէսի
քեարը պիր իշ օլուրուտու ,
չիւն քի ծնարը Տէյթէտէ սու-
նանլար՝ սաթուն ալըլարըտը :
Վ է պու քեար կիւնաճ տէյիլ
իտի . յաքին ծնու Լլաճըն Էվին-
տէ՛ էթմէսի կիւնաճ իտի : Լա-
գիգաթ պու ալըշվէրիշ Լ՛գիղէր
ա՛գիղիտէ օլմազըտը . չիւն քի
օրայա պաշքեաճինտէն մա՛տա՛
վէ օ տախի երլտա սա՛լթ պի՛ր
քէրրէ՛ քիմսէ կիրէ՛մէղտի , Տէմ
քեաճինէրին Տէր կիւնքի գուր-
պանը սունտուգլարը մաճալտէ՛
տախի օլմազ իտի , իլլա պէօյիւք
ճալուլարըն պիրինտէ՛ պէլքի
դայիֆէլէրին ճալուսունտա՛ օ-
լուրուտու : Վ է պու սուրէթ-
տէ՛ օրասը փաղա՛ր եէրի օլմուշ
իքէն դայիֆէլէր նա՛սըլ Ի՛ պա-
տէթ էտէ պիլիւրէրիտի . Տէմ

պիր՝ Եէճուտի՛ տախի Տէյթէլէ՛
Տէման ծնուն էշիյինտէ շամաթա
էտէն ճալմանլար՝ վէ ծնարտան
տաճա զիյատէ շամաթա վէ կիւ-
րիւլթիւ էտէն ծնարը սաթան-
լար վէ՛ սաթուն ալանլար արա-
սընտան կէչէճէք իքէն՝ պիր ա՛-
ղիղ Լլաճիլէ պուլուշմագ ի-
չիւն ա՛ղիղ մաճալէ վարտըղըն
եիրէյի նա՛սըլ տույա պիլիւր-
իտի : () րատա՛ կէօյէրճինէր
ալընլա սաթըլմասըն , սաբրաֆ-
լըգ օլունմասըն . օրատա՛ քիւն-
լիւք վէ ա՛ղիղ եաղ ալըշվէրիշի
օլմասըն . իլլա օլ գափուլարտան
Տէր պիր կիրէն վէ ա՛ղիղ ճալ-
լուլարտան կէչէնին ա՛գլ ու
Ֆիքրի Լլաճտա վէ էպէտիլքտէ՛
օլուն :

13. Լւիւմ Եւ : Լլաճըն Էվի՛
Ի՛ պատէթ եէրի իտի , վէ ա-
լըշվէրիշ եէրի տէյիլիտի : Ե-
ւ . Ե . Ե . 7 : Լլաճըն վէ փէյ-
ղամպէլէր՝ տայիմա Վրիստոս
Լֆէնտիմիդին դարաֆընտան ի-
տիւէր , վէ եաղըճըլարըն Տէմ
Փարիսեցիլէրին դարաֆընտան
տէյիլէրիտի : Պապ Ե . 17 ,
21 , 27 շէրճլէրինէ՛ պագ :
— Խըրալար յաղարտալ : Իշ-
պու սէօզէր՝ Եւ . Ե . 7 տէն
խթիխրաճ օլունմատըլար , լա-
քին պէլքի ծնար՝ Երէ . Ե . 11
տէն ալընտը . եախօտ Լֆէն-
տիմիզ ծնարը օյա քի քէնտիլի-
յինտէն սէօյլէմիշ տիր , շէօյլէ՛
քի՛ Տէյթէլէն նէ՛ Տիյպէթլու-
պիր դարզ իլէ նափաքլանմատ
օլտուղունու պէյա՛ն էյլէսին :
() Լ ա՛սիրէրտէ Եէճուտիսթան
մէմէքէթի խըրսըղարտան վէ
ճարափիլէրտէն սօլուն իտի , քի

պատէ՛թ էվի անկըլաճադ, ամնա սիզ օնու խըրսըզլա՛ր

մաղարասը էթտինիզ :

14 Վէ հէյթէլտէ օնուն

օնլար մաղարալարտա վէ ինէրտէ՛ սաքին օլուրլարըտը : (Նլար՝ ֆէնաքեարլըզլարընըն թէրթիպլէրինի օրատա գուրալլարըտը , վէ քէնտիլէրին չալըրզլարը շէյլէրի օրայա կէօթիւրիւրէր իտի : Պունտան կէօրիւնիւր քի , ա՛ղիզ մաճալ՝ տէյիլ սալթ ալլըշվէրի՛շ եէրի՛ իլլա եարամազլըզ վէ գափըճըլըզ եէրի տախի օյմուշուտու : Իմտի պունուն ճիւմէսի՛ քեահինլէրին էլի ալլընտա օլուպ՝ օնլարըն թէրթիպի իլէ իճրա օլունմալը իտի : Վէ փէք իճթիմալ տըր քի , հէփ կէօյէրճիլէրի վէ աիւէր հայվանլարը քէնտիլէրի սալթուն ալլպ՝ օնլարը ուզագ մաճալէրտէն կէլէն ֆուգարալարա գուրպան տունմագ իչիւն աղըր պաճա իլէ սալթանլար՝ օնլար եա օնլարըն վէքիլէրի՛ իտի , վէ սարլաֆլար՝ վէ քիւնլիւք հէմ ա՛ղիզ եաղ վէ պունուն կիպի շէյլէրի սալթանլար քէնտիլէրին արասընտան իտիլէր : (Նլար պու վէճիլէ Մլլաճտան՝ օնուն շան Եւ ճէլալինի՛ հէյթէլտէքի մաճալինի վէ ինսանլարըն եիւրէյինտէքի մաճալինի գափարլար իտի : Խալգ՝ օնլարըն տէյիլ իտի քի՛ օնլարը պու մինվալ իւզըէ քէնտի մէնֆաա՛թլարընա վէ քեարլարընա՛ գուլանսընլար , իլլա Մլլաճը՛ն խալըր իտի , վէ օնա՛ ի՛պատէթ էթմէյէ կէլմիշլէրիտի : Չիւն քի շիմտի Վրըրիսթիանլար Մլլաճըն հէյթէլի տիր (ա՛ Վրըրի՛ ք . 16 , 17) , հէր պիր օգույան խաղըրընա՛ կէթիրսին քի , եիւրէյի փաք վէ ա՛ղիզ օյմալըտըր , վէ օրատա

ֆէնա մուրտար ֆիքիրլէր սաքին օլմալը տէյիլ տիր :

Պա՛ղըսը սօրա պիլիլլէր քի , պու ալըշվէրի՛շ էտէն քիմսէլէր՝ նի՛շիւն Վրիստոսա իղաա՛թ էթտիլէր . օնլարա ճէվապ տէյիլ իշպու սէպէպլէր վէրիլէ պիլիլ : (1) Վրիստոս Վֆէնտիմիզ օնլարա՛ հիւքմ ու նուֆո՛ւզ սահիպի կիպի՛ հէմ էմը էթմէյէ հագգը՛ վար կիպի սէյլէտի : (2) Վրիստոս Վֆէնտիմիզ՝ ա՛լլեսսէվիյէ՛ պիր փէյղամպէր կիպի գապուլ օլունուրուտու . վէ պու միսիլլիւ շէյլէրտէ մուտախալէ էթմէյէ փէյղամպէրլէրին րուխսաթը վարըտը : (3) Հաղըր պուլունանլարտան չօղու՛ իճթիմալ տըր քի՛ օնու պիլիլլէրիտի , օնուն միւ՛ճիգաթլարընը կէօրմիւշլէրիտի , վէ օլա պիլիլ քի՛ օնլարն տօսթլարընտան պա՛ղըլարընը՝ Վֆէնտիմիզ խասթալըզլարընտան սաղալթմըշլըտը : (4) (Նլարը՝ քէնտի զամիրլէրի թէքտիր էյլէտի . չիւն քի քէնտիլէրի պիլիլլէր իտի քի , օլ էթտիլլէրի շէյ՛ Մլլաճըն էվիլի մուրտարլամագ իտի , վէ օնուն իչիւն օնլարտան հի՛շ պիրի գարշը տուրմաղա ճէսարէթ էտէմէտի : (5) Խալգ էքսէրի Վրիստոս Վֆէնտիմիզին գարաֆընտան օլուրլարըտը . օնլար՝ օնա Ս՛եսիլ տէյիլ ինանըրլարըտը . օնլար հէման շի՛մտի պիլէ օնա՛ “Օսանա” պաղըրըրլարըտը . վէ պունուն ճիւմէսի՛ հէյթէլի՛ մուրտարլայանլարըն գալպինէ ա՛ղիմ գօրգու՛ պրաղա պիլիլլէրիտի :

14 . Վէօրլէր վէ Կօֆալար

եաննա քեօրէր վէ դօփալ-
լար կէտիւրէր՝ վէ օնլարը
սաղալթտր:

Պապ թ. 35: Ժա. 4, 5:
Եսայ. լե. 5, 6: — Սէ օնլարը
սաղալթտր: Լլաճըն էփնէ
կիթմէսի՝ էյէր Վրիստոս օնտա
պուլունուրսա, վէ շիֆա՝ վէրի
վէ խէլաս էտէ՝ րսէ՝ նէ՝ միւպարէք
պիր շէյ տիր: Լլաճ գուր-
պանտան գիյատէ՝ մէրհամէթտէն
հազգ էտէր, հէյքէլտէ մէրհա-
մէթ ա՝ մէլէրի իշլէմէսի՝ հէյքէ-
լի մուրտարլամագ տէյի՝ տիր:
Պապ թ. 13, վէ Ժբ. 10 շէրհ-
լէրինէ պագ: Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիդին իճրա էյլէտիյի
միւ՝ ճիպթը շիֆալար՝ օնունճու
խանէտէ օլան՝ Պու քիմ տիր՝
սիւալին սահիճ ճէվապլարը ի-
տի: Սէ պու վէճիլէ՝ ինսա-
նըն կէօղէրինի աշան՝ գալպինի
եռմշատան՝ վէ գալպինի նէնի-
լէտէն վէ ա՝ զիզլէյէն թա՝ լիմաթ,
Լլաճ թա՝ ալէա գարաֆըրտան
կէլմիշ կիպի գապուլ օլունմալը
տըր: Պու թա՝ լիմաթըն իս-
պաթը՝ քէնտիսի իլէ պէրապէ՝
կէլիր: Լաքին ինսանը գա-
րանըգտա վէ ճահիլիքտէ վէ
տիւննափիլիքտէ վէ մաղըուր-
լուգտա վէ կիւնահիտա՝ գօյան
հէր պիր թա՝ լիմաթ, Լլաճտան
տէյի՝ տիր. վէ օ՝ րէ՝ տտ օլուն-
մալը տըր:

15. Պապ-Եսայիլէր հէ՝ Եսայ-
ճըլար Էն: Պապ թ. 4 շէրհիւնէ
պագ: — () սանսա: Խանէ 9
շէրհիւնէ պագ: — Իօրէլէնի-
լէր: Լլաճ հազգ էթտի, լաքին
օնլար էօրքէլէնտիլէր՝ մէլէքէր
սէփնտիլէր, լաքին պաշքեահիւն-
լէր գասալէթէլէնտիլէր: Հէյ-

15 Սէ պաշքեահիւնլէր
հէմ եաղըճըլար իշլէտիյի
միւ՝ ճիպթլար՝ վէ չօճուգ-

քէլ մուրտարլանսըն, օնլարըն
վաղիֆէսի տէյի՝ տիր. լաքին
Վրիստոս կէլին, վէ օնու փաք-
լէսին, օնլար օղէման էօրքէլէ-
նիլէր: Ֆուգարա քէօր վէ
գօփալ քիմնէլէր կէօրմէսի՝ օն-
լարըն եիւրէյինէ պիր քէտէր
կէթիրմէյ. լաքին Վրիստոսուն
կէլիպ օնլարը սաղալթմասընը՝
կէօրմէսի՝ օնլարը զաղապէ՝ կէ-
թիրիր: Չօճուգլարը ճահիլ-
ղալղաճը՝ եարամաղ՝ կէօրմէսի՝
օնլարա պիր աճը վէրմէյ. լաքին
օնլարըն՝ քէնտի փատիշահլարընը
սէփնտիլէրինի վէ օնա մէտիլէր
օգուլարագ՝ չօղտան պէրու վա՝ տ
օլունշ Պալիթ օղու իգրար
էթտիլէրինի կէօրմէսի՝ օնլարը
էօրքէ՝ իլէ տօլտուրուր: () ն-
լար՝ սալքի տէմիշ օլուրլար՝ քի՝
Պու չօճուգլար Վալիթին
օղու խուսուսուստան նէ՝ պիլիր-
լէր. պիլ քէնտիմիլ տահա օ-
նուն շալիրտլէրի օլմամը իքէն,
պու չօճուգլարըն օնու գապուլ
էթմէյէն նէ՝ հագլարը վար:

Պունտան էօյրէնէ պիլիրիլ
քի, (1) Չօճուգլար՝ վէ րուպա-
րէն ճահիլ քիմնէլէր՝ Վրիստո-
սուն Վիլիսէսինին լալըգ ա՝ զա-
լարը՝ օլա պիլիրլէր, պու տիւ-
նեանըն օգուլունշ վէ ա՝ լիմ-
լէրինտէն՝ պիր չօղու իսէ՝ օնտան
տիշարը՝ գաղաճալար տըր: (2)
Հէր պիր մէմէքէթտէ՝ ֆատիա
զէմանլէրտէ Վիլիսէսինին իսլահ-
նա մանի՝ օլաճալարը իշլթիմալ
օլան քիմնէլէր՝ պաշքեահիւնլէր
վէ եաղըճըլար միսիլիլ քիմնէ-
լէր տիր: (3) Վրիստոս Լ-

լարն հէյքէլտէ չաղըրըպ՝
Դաւիթ ողլունա Օսաննա
տէտիքէրինի կէօրտիւքլէ-
րինտէ, էօրքէլէնտիլէր :

16 Վէ օնա տէտիլէր .
Պունլարն նէ՛ սէօյլէտիլինի
իշիտիլօրմուսուն . վէ Յի-
սուս օնլարա տէտի . Պէ՛լ :

Ֆէնտիմիզին իշէրինտէն շիմտի
խօշանմայան քիմսէլէր՝ էպէ-
տէն խօշանմայաճապարնը էյի՛
պիլսինլէր . զիրա Վրիստոս՝ քէն-
տինին էյլէքքեանի իշէրինտէն
հի՛չ Ֆէրաղաթ էտէճէյի էօ՛գ
տուր :

16 . Պաւլոսն նէ՛ «էօյլէպի-
յնի և» : Պու մաղըուր քիմսէ-
լէր մաղլո՛ւպ էյլէտիլէր քի ,
Վրիստոս պու քիւշիւք չօճուգ-
լարը սիւքիւթ էթտիրսին :
Պաւլ . ժթ . 39 : — Պէ՛լ : Ի՛վ-
վէթ , պէն իշիտիլօրում , վէ
շա՛ղ օլույօրում : (Նլարն
թէշէքքիւղէրի եիւրէյիսի սէ-
վինտիրիլէր : (Նլարն՝ (Ն-
սաննա չաղըրմաղա սէպէպլէրի՛
վար . վէ էյէր օնլար սիւքիւթ
էտէրլէրսէ , հէմա՛ս պու դաշլա՛ր
պաղըրաճապար : Պաւլ . ժթ .
40 : Սաղլ . զգ . 11—13 : ՂԲ .
7 , 8 : Սաղլ . իէ . 51 , 52 :
— (Գոստանդանու Էօգլու :
Պու՛ օնլարը նէ՛ դատար քէ՛ս
պրաղըր պիր սիւալ խոի . Պապ
թ . 13 վէ ժթ . 3 վէ ժթ . 4
շէրհէրինէ՛ պագ : — Սա՛ստ-
լարն . . . աղ պէնսան և» : Պու՛
Սաղլ . ք . 2 տէն ալընմըջ տըր :
Պաւլիթ տէյօր քի , Լալաճըն
ա՛մէլէրի օ՛լ դատար աշէքեար
վէ ճէլիլ տիրլէր քի , փուլմիէ-
րէսթլէրի՛ ըհլիլ էտէրէք՝ քիւ-

հի՛չ օգուտուղունուղ էօ՛գ-
մու քի՛ Սա՛ստմլարն վէ
մէմէտէ օլանլարն աղզըն-
տան մէ՛տ՛ տիւղտին :

17 Վէ օնլարը պրաղըպ՝
շէհրին տիշարըսընա Իեթա-
նի՛այա չըգտըր . վէ օրատա
գօնտու :

չիւք չօճուգլար պիլէ անկայա
պիլիլլէր , քի Եհօպայէ ի՛պա-
տէթ վէ թա՛ղիմ օլունմագ կէ-
րէք տիր . վէ Վրիստոս Լա՛ֆէն-
տիմիզ պուրատա տէմէ՛ք իսթէ-
յօր քի , քէնտինին իշէրի օնուն
Սեփա օլտուղունու պու տէ-
րէճէ էյի՛ իսպաթ էտէր իտի
քի , պունու քիւշիւք չօճուգլա՛ր
պիլէ իգարար էտէրլէրտի : Պապ
ժա՛ . 25 շէրհինէ պագ . Սէ-
քիզինճի Սաղմոստան Եհնի Լա՛հ-
տըն սայիր իւշ մաճալինտէ
տախի իսթիլիւրաճէր օլունուպ՝
Վրիստոս թաղպըգ օլունուր
(ա՛ Վալիլ . ժե . 27 : Եփէս .
ա՛ . 22 : Եբր . ք . 6—9) . վէ
պու պիր իսպաթ տըր քի՛ պու
Սաղմոսուն պիւլմիւնիւ Սե-
սիանըն կէլմէսի խուսուսուն-
տա փէյլամպէրլիքտէն ի՛պարէթ
տիր :

17 . (Նլարը պրաղըպ : Պապ ժգ .
4 շէրհինէ պագ : — (Ռատոս
Գօնստոս : Պու գէմանտէ Լա՛-
ֆէնտիմիզի Երուսաղէմտէ միւ-
սաֆիր ալմաղա իլէրի կէլմիշ պիր
քիմնէ՛ կէօրիւնիւր քի՛ օլմատըր :
էր նատըր իսէ օ՛ Իեթանիայա
շէքիլմէյէ միւնասիպ կէօրտիւ ,
քի օրատա պունտան էվլէլէրի
կէճէ Պաղարոս վէ օնուն գըզ-
գարընտաշլարը իլէ գալմըջ ի-
տի , Լուսնէ 12նճի շէրհինէ

18 Վէ սապահայրն շէհ-
րէ տէօնէրքէն՝ ածրգտը :

19 Վէ եօրուն իւզէրինտէ
պիր ինճի՛ր աղաճը կէօրիւպ՝

օնա՛ կէլտի , վէ օնտա՛ եա-
լընըզ եափրադտա՛ն մա՛տա՛
պիր նէսնէ պո՛ւմատը . վէ
օնա տէտի . Սէնտէն արթըզ

պագ : Կէօրիւնիւր քի , Քրիս-
տոս Լփէնտիմիգ Է՛օմրիւնիւն
պու սօնկ հաֆթասընտա Երու-
սաղէմոն պիր կէճէ գա՛լմատը .
իլլա հէր կէճէ՛ եա Ինթանիա-
յա՛ եախօտ զէյթոնն տաղընա
եա օնա՛ եագըն պիր մահայէ
շէքիլիւրիտի (Ղուկ . Իմ . 37 ,
38) . վէ պու վէճէիլէ պաշքեա-
հինլէր վէ եաղըճըլար՝ խալգտան
գօրգտուգլարը իշիւն օնու կիւն-
տիւզիւն դութմաղա ճէսարէթ
էտէմէտիքէրինտէն (Ղուկ . ԺԺ .
47 , 48) , օնու կէճէ՛ տա-
խի էտէմէզլէր իտի . չիւն
քի օ զէման շէհրտէն տիշարը՛
իտի :

18 . Եւհրէ Գեօնէ՛րքէն : ()
րատա օնուն տիւշմէնլէրի՛ օնու
էօրիւրմէյէ՛ արարլարըտը , լա-
քին օնուն՝ կէօրէճէք պիր պէօ-
յիւք իշի՛ վարըտը , վէ սա-
պահտան էրքէնճէ եինէ օրայա
տէօնտիւ : Խանէ 12 շէրհի-
նէ պագ : — Լճըրքը : Պապ
Դ . 2 , վէ Ը . 24 շէրհիւնէ
պագ :

19 . Պիր նէսնէ պո՛ւմատը :
() Լ աղաճ՝ եափրագ իլէ տօլու
օլուպ՝ ուզագտան փիւր մէյվէ՛
կէօրիւնիւր իտի , լաքին թէք-
միլէն մէյվէսիզ պուլունտու :
Լճէր օլ աղաճ պիր էյի՛ աղաճ
օլաշարը , ինճի՛ր իլէ տօլո՛ւ օ-
լաճաղըտը : չիւն քի Ս՝ արկոստան
էօրէնիւրիզ քի , ինճիլէրին
վագթը՛ եա՛նի ինճիլէրի տէվ-
շիրմէնին վագթը տահա տէ-
յիլիտի . լաքին պո՛ւ աղաճըն

իւզէրինտէ՛ եէթիշմիշ օլսուն
խա՛մ օլսուն՝ հի՛չ պիր ինճի՛ր
եօղուտու : Ս՝ ալ . Ժա . 13
շէրհիւնէ պագ : — Սէնտէն ալ-
թըգ Էպէրէն Լճ : Քրիստոս
Լփէնտիմիզին հէփ միւ՛ճիզաթ-
լարը՝ զազա՛պ միւ՛ճիզաթլարը
օլա պիլիլէրիտի . լաքին պո՛ւ
միւ՛ճիզաթտան՝ վէ տօնկուզլա-
րն միւ՛ճիզաթընտան մա՛տա
պագիլէրին ճի՛ւմլէսի մէրհամէթ
վէ մուհապպէ՛թ միւ՛ճիզաթլէրի
իտիլէր : Պապ Ը . 32 շէրհիւնէ
պագ : — Լինճի՛ր աղաճը ա՛նիպէ
գուրուպու : Քրիստոս Լփէն-
տիմիզին թէքտի՛ր սէօղիւ՛ հիյ-
պէթլու պիր դարզ իլէ գու-
րուտուճո՛ւ տուր . քեաշքի իւ-
զէրիսիզէ հի՛չ տիւշմէսին : Եւ-
հուտի՛ քիլիսէսի՛ իշպու մէյվէ-
սիզ աղաճ՝ կիպի իտի : Բապպ
կէլիպ օնտա մէյվէ՛ արատը , վէ
հի՛չ պուլմատը . վէ պու գուրու-
տուճո՛ւ լա՛նէթ օնուն իւզէրինէ
տիւշտիւ . վէ օլ կիւնտէն պո՛ւ
կիւնէ կէլէնէ՛ գատար՝ օնու
լա՛նէթի պու քիլիսէսին իւզէ-
րինէ՛ գալմըշ տըր : () օնու
իւզէրինտէ օնտա՛ն պերու հի՛չ
պիր մէյվէ պի՛թմէտի , վէ պիր
եափրագ՝ պիլէ կէօրիւնմէտի :
() օնու տալլարը սօլուպ գու-
րուտուլար , վէ պու աղաճ՝
պիրտէն հէլաքէ՛ թա՛յին օլուն-
տու : Պապ Դ . 10 շէրհիւնէ
պագ : ԻԴ . 38 : Է՛յվ . Ժե . 2 ,
6 : ԵԲր . Դ . 8 : Եսայ . Ե .
4—6 :

էպէտոնն մէյվէ օլմասըն . վէ
ինճիր աղաճը աճիտէ գու-
րուտու :

20 Վէ շայիրտլէր կէօ-
րինճէ , թաճիւպ էտիպ՝
ինճիր աղաճը նաճըլ տէր
աճապ՝ գուրուտու տէտիլէր :

21 Վէ Եիսուս ճէվապ
վէրիպ՝ օնլարա տէտի . կէր-
չէք տէրիմ սիղէ , էյէր ի-
մանընը օլմը տա՝ շիւպչէ

էթմէզքէնիզ , տէյի՛լ եալը-
նըզ պու ինճիր աղաճընըն
մատտէսինի էտէճէքսինիզ ,
լաքին շու տաղա՝ տախի՝
Վալզ վէ տէնիզէ՝ աթըլ
տէսէնիզ՝ օլաճա՛գ տըր :

22 Վէ տուա՛տա հէր նէ՝
քի ինանարազ տիլէ՛րսէնիզ ,
ալաճազսընըզ :

23 Վէ օնուն հէյքէլէ
կէլտիլինտէ , օ՛ թա՛լիմ

20 . Կէօրինճէ : Ս՝արկոս-
տան (Ժա . 20) էօյրէնիւրիզ քի՝
պու էրթէսի՛ կիւնիւ՛ եա՛նի
հաթմանըն իւչիւնճիւ՛ կիւնիւ
օլուտու : Լ՛ղաճ՝ աճիտէ գուրու-
տու . Լաքին շայիրտլէր օնուն՝
էրթէսի կիւնէ՛ գատար ֆարգը-
նա վարմատըլար : Ս՝ատթէոս՝
Ս՝արկոսուն թէֆսիլէն թահրիւր
էթտիլինի իճմալէն զէքը . էտէ-
յօր : Խանէ 12 շէրհինէ պազ :
— Թա՛ճիւպ էտիպ : (Ն)լար
ինճիր աղաճընըն պէօյլէ ա՛փ-
անսըզ քէօքտէն գուրուտու-
ղունու կէօրտիւքլէրինտէ , օլ
տէրէճէ հէյրան գալտըլա՛ր քի ,
պու խուսուստա պիրի պիրի իլէ
սէօյլէշտիլէր , վէ Պետրոս պու
շէյէ Լ՛ֆէնտիմիզին տիգգաթը-
նը՝ ճէլպ էյլէտի : Ս՝արի . Ժա .
20 , 21 :

21 . Լ՛շէր ինանընը օլու-
ր Պապ Ժէ . 20 շէրհինէ պազ :

22 . Զէր նէ՛ք . . . Կիլէր-
«էնիլ : Պու վա՛տ՝ կէօրինիւր
քի՛ մախսուէն Լ՛ֆէնտիմիզին
սէօյլէմէտէ օլուտու միւ՛ճի-
զաթլար խուսուսունա պազար :
Պունուն կիպի տուա՛ էօրնէքլէ-
րի իչիւն՝ պազ ք՝ Թա՛գ . Ժէ .

20—22 վէ ք՝ Թա՛գ . ք՝ 33—35
վէ Վարձ . Թ . 40 : — Ինանա-
րա՛գ : Իման իլէ օլմայան տուա՛
Լ՛լահա մագպուլ օլաճաղընա՛
օնա պիր իքրահիյէ՛թ տիր : Զէր
նէ զէման վէ հէ՛ր նէ իչիւն
տուա՛ էտէրսէք , թէ՛քմիլէն ի-
նանմալըլըզ քի , կէօքլէրտէ օ-
լան Փէտէրիմիզ՝ պիզիմ՝ դալապ
էթտիլիմիզտէն վէ ֆիքր էթտի-
լիմիզտէն պիլէ չօդ զէյատէ իհ-
սան էթմէյէ հէմ իսթէր հէմ
տէ գատիր տիր : Պապ է .
7—11 շէրհինէ պազ :

23 . Պաշէտհինլէր : Պապ
ք . 4 շէրհինէ պազ : — Եանը-
նա . . . Կէլէլ : Խալգըն պու
զապիղլէրի օնա դօփտան կէլիպ՝
օ թա՛լիմ վէրիւր իքէն օնա րէն-
ճիտէ՛ էյլէտիլէր : (Ն)լար՝ ու-
մարլար իտի քի , խալգըն հու-
ղուրունտա օնու ութանտըրա-
ճազլար , վէ արթըգ պիր տահա
սէօյլէմէյէ եիւզիւ օլմասըն :
— Պաշէտհինլէր նէ՛ հէօրիւմէլ իլէ
նա : Վարիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ
շէհրին գափուսունտա՛ն իչէրի
Վաւիթին օլու կիպի զաֆէ՛ր ի-
լէ կիրտի , խալգըն (Ն)սաննա
տէյիւ օնա թա՛ղիմ էյլէտիք-

վերի՛րքէն , եանընա պա՛շ-
քեահինլէր վէ գաւմըն իւ-
թիարլարը կէլիպ տէտիլէր .
Պուռլարը նէ՛ հէօքիւմէթ
իլէ հտէյօրսուն , վէ պու
հէօքիւմէթի սանա քի՛մ վէր-
տի :

24 Վէ Յիսուս Ճէվապ

լէրինի գապո՛ւլ էյլէտի , սար-
րաֆլարըն սօֆրալարըն տէվեր-
տի , վէ էմը էյլէտի քի՛ հէյքէ-
լին մասլահաթլարը էսքի նի-
գամլարըն՝ պուսուռլար : () .
նուն թա՛լիմէրի՝ օնլարըն-
քինտէն պիւթիլէն պիւթիւնէ
ֆարգիլ՝ իտիլէր : Վէ պու
ճիւմէ իլէ օ՛ պիր քեահին տէ-
յիլիտի , Մհարոն էվիստէն տէ-
յիլիտի , եէթմիշէր մէճի-
սինտէն տէյիլիտի , վէ ֆիլ վա-
գի՛ օնլարըն նամսլարընա վէա՛-
տէթիլէրինէ նազարէն՝ նէ տէվ-
լէթ վէ նէ քիլիսէ դարաֆընտան
պիր մէմուրիյէթի վար իտի :
Իմտի օնլար՝ օնա մէյտա՛ն օգու-
տուլար քի , օնուն պու իշլէրի
իշլէտիյի նուֆուզ ու հէօքիւմէ-
թի քիմտէն ալտըղընր պէյա՛ն
էյլէսին : () նու՛ պաշքեահին
տէն մի ալտը , եէթմիշէր մէճ-
լիսինտէն մի ալտը , եօխսա Իմ՝
փէրաթօրտա՛ն մը ալտը տէյիւ
կէօսթէրսին : Իշլէր օ՛ օնլարըն
պու սիւալինէ ճէվապ վերմէյէ
իմթիւնա՛ էթսէյիտի , օնլար
օնու խալա՛ պիր ալտատըճը
տէյիւ խապէր վէրէրէք՝ օնու
դութուպ խալաք ինթիլալէ՛ գալ-
տըրըր պիր քիմնէ կիպի վալիյէ՛
թէպիլմ էտէճէքլէրիտի : Իշլէր
օ տէսէյիտի քի Միւհասա՛ն կէօն-
տէրիլմիշիտի , եախստ քի Մե-

վերիպ՝ օնլարա տէտի . Պէ՛ն
տախի սիգէ պիր սէ՛օզ սօ-
րայըմ , էյլէր օնու պանա
սէյլէ՛րսէնիզ , պէն տախի
սիգէ՛ պուռլարը նէ՛ հէօքիւ-
մէթ իլէ էյլէտիյիմի սէյ-
լէրիմ :

25 Յովհաննէսին վաֆ

սի՛ա իտի , օնլար՝ քիւֆօր էտէյօր
տէյիւ օնտան շիքեայէ՛թ էտէ-
ճէքլէրիտի , եախստ օնտան՝ օն-
լարըն քէնտի քէյֆլէրինէ կէօրէ
օնլարա կէօքտէն պիր նիշա՛ն
կէօսթէրիմսինի դալապ էտէճէք-
լէրիտի : Պապ ժք . 38 շէրհինէ
պագ :

24 . Սիւլէ պիր սէ՛օզ սօրայըմ :
Քրիստոս էֆէնտիմիզ օնլարըն
սիւալինէ՛ ա՛ղիմ ի՛լմ իլէ պիր
սայիր սիւալ սօրմաղըլա՛ ճէվապ
վէրիյօր . վէ օնլար էյլէր օնո՛ւն
սիւալինէ ճէվապ վէրմէյէ իս-
թէսէլէր իտի , քէնտիլէրինքինէ՛
տէ ճէվապ վէրմէյէ գատի՛ր օլ-
մալը իտիլէր : Պապ ժ . 16 :
Ըստի . իշ . 4 , 5 : Պ ուլ . 7 .
9 : Կաղ . 7 . 6 : Եֆէնտիմի-
ցին՝ իշպու մաղըուր քիմնէլէրէ
էյլէտիյի սիւալէր չօզ քէրիւ
օնլարը դայէթ ճիլպէթլու պիր
դարգ իլէ սիւքիւթ էթտիլիւր վէ
ալապ . կէօսթէրիւ իտիլէր :
Պապ թ . 13 վէ ժք . 3 վէ ժթ :
4 վէ իա . 16 շէրհլէրինէ պագ :

25 . Յովհաննէսին վաֆ՛լիլէ :
Յովհաննէսին վաֆթիզի տէմէք՝
օնուն հէփ իշի վէ իրզմէթի՛
եա՛նի վա՛ղը վէ թալիմաթլէ-
րի տէմէք անկաշըմալը տըր :
— Սէօքիւմն մի , եօխստ ապէ-
լէրալէն մի . Պու սիւալ փէք
ույղուն վէ եերինտէ իտի . վէ

Թիզի ներհետն իտի , կեօք տէ՛նմի , եօ՛խսս ատեմէր տէ՛ն մի . վէ օնլար քէնտի քէնտիլէրինտէ տիւշինիւպ տէրլէ՛րիտի . Լյէր կեօք տէ՛ն տէսէք , պիզէ տէյէ ճէք . Իմտի նի՛ջին օնա ինա՛նմատընը .

օնլար պիրտէ՛ն կէօրտիւլէր քի՛ պունա հէ՛ր նէ ճէվապ վերիւրլէրսէ , քէնտիլէրի՛ իւզէրինէ հէ՛օրժ թագրիր էտէ՛ճէլէր : — Նի՛ջին օնա ինա՛նմատընը : Վրիստոսուն հագգընտա Յովհաննէսին շէհատէթի՛ զպյէթ թէրթիլ վէ դադը՛ իտի : Պապ Դ . 11—17 շէրհինէ պագ : Պապ . Դ . 15—18 : Յով . Թ . 15—37 : Դ . 27—36 : Ե . 33—36 : Դ . 41 : Յովհաննէս քէնտիսի՛ թագրիր էյլէմիշ իտի քի , քէնտիսի Ս՝եսիա տէնի՛լ իտի . իլա խալզըն ճիւմէսինէ՛ Ս՝եսիա տէյիւ Յիսուսու կէօսթէրտի . վէ օնու Ս՝եսիա կիպի վաֆթիզ էյլէտի , վէ օնլարը տա պունու ինանանլար կիպի վաֆթիզ էյլէտի . վէ օնլար իշիտիր իքէն , օնա Շլաշըն Վուզուսու տէտի . հէմ օնլարա տէտի՛ քի , Ռուհուն էնիպ օնուն իւզէրինտէ գալարղընը կէօրտիւ , վէ “ Պէնիմ սէվէիւլի (Ղուամ պու տուր ” Եւ տէյիւ կէօքտէն օլան սէսի՛ իւշիթտի : Իմտի խալզըն պու հէօքիւմտարլարընա Յովհաննէսին վաֆթիզինի հագգ դանրմասը՛ Յիսուսու հագգ Ս՝եսիա օլտուզունու վէ ալահանի՛ նուֆուզ ու հէօքիւմէթ իլէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթտիյինի դանը-

26 Վէ էյէր ատեմէրտէ՛ն տէսէք , խալզտան՝ գօրգալըզ . զերա հէփիսի Յովհաննէսի Փէյլամպէ՛ր եէրիւնէ զուլթարլար :

27 Վէ Յիսուսա ճէվապ վէրիպ տէտիլէր . Պիլմէ՛ զիզ . օ՛ տախի օնլարա տէ-

մագտան ի՛պարէթ օլուր իտի : Պու՛ եա՛նի Յովհաննէսին վաֆթիզինին հագգը իլէ Յիսուսուն Ս՝եսիա օլմասընըն ա՛լագասը վէք աշիքեար պիր շէյ օլուպ՝ օնու ինքեար էթմէսի օնլարա գապիլիզ իտի , վէ օնլար՝ շիւպհէսիզ՝ պու սիւալի էթտիլէրինէ փիշման օլմաղա պաշլատըլար :

26 . Խալզտան՝ գօրգալըզ : (Նլար՝ Յովհաննէսին հէփ սէօլէտիյի վէ իշէտիյի Տիլէ վէ ալտատըճըլզ տըր տէմէքտէն՝ գօրգարլարըտը քի՛ խալզըն պէյնինտէ պիր ֆիթնէ գօփուպ գա՛ն տէօքիւլիւրիւտիւ : Պապ . Դ . 6 : (Նլար գօրգարլար իտի քի , խալզ օնլարըն իւզէրինէ դաշլար իլէ հիւճիւմ էտիպ՝ Լյ խալզը ալտատան եարամաղլար՝ էյէր սիզ Յովհաննէսին վաֆթիզինին պիր ինսան իճատը օլտուզունու պիլիր իտինիզ իսէ , օնա՛ նի՛ջին քէնտիլիզ կիթտինիզ , վէ նի՛ջին պիզի՛ տէ եօլատընը : — Էէփիսի Յովհաննէսի փէյլամպէ՛ր եէրինէ պալմարլարընը : Պապ . Դ . 20 : Ժա . 32 : Յովհաննէսին՝ խալզըն պէյնինտէ պու գատար ի՛թիպարը վարըտը քի՛ Էերովդէս պիլէ օնու էօլտիւրմէյէ գօրգալըտը : Պապ . Ժ . 5 :

27 . Պիլմէլ : Պու մատտէ

տի • Պէն տէ սիղէ՝ պունլարը
նէ՝ հէօքիւմէթ իլէ էթտի-
յիմի սէօյլէմէմ :

28 Վէ սիղէ նի՛ճէ կէօ-
քիւնիւր • Պիւր ատէմն իբի
օղլու վարըտը , վէ էվվէլ-

փէք պէօյիւք վէ գուտրէթիմիզ-
տէն իւսթիւն օյուպ՝ օնուն հագ-
գընտա հի՛չ պիւր շէյ պիլմէզիզ :
Պու վէճհիլէ իշպու պէօյիւք
խօճալար՝ կիւնէշտէն ա՛յան վէ
աշիքեար օլան պիւր շէյի իգրար
էթմէտէն իսէ՛ պիլմէզիք վէ ճա-
հիլիք թապամասընը քէնտիլէ-
րինէ տաճա՛ մագպուլ սայտըլար :
Պապ ժՊ . 3 : իՊ . 17 ևճ : Ե .
ապ Պ . 10 : իթ . 10—12 :
իՊ . 19 , 20 : ծՊ . 10 , 11 :
Երէ . Բ . 7—9 : Սաղմ . Բ .
8 : Պալ . Բ . 7 : Հիւլ . թ .
30 : Հաւմ . Թ . 21 , 22 , 28 :
Բ Կարնի . Պ . 3 , 4 : Բ թեա .
Բ . 9—12 : — Պէն Կէ սիղէ . . .
սէօյլէմէ : Վէ օնլարա նի՛ճէն
սէօյլէսին : () նլար՝ քէնտի իգ-
րարլարընա կէօրէ՛ պու միսիլիւ
ա՛ղիմ մատտէլէրի ֆէհմ՝ էթմէ-
յէ գատիր տէյիլէրիտի : () ն-
լար Հովհաննէսին վաթթիզի՛
խուսուսուստա հի՛չ պիւր շէյ
պիլմէտիլէրինի իգրար՝ էթտի-
լէր , վէ նիհայէթսիզ տաճա՛
իւսթիւն օլան Քրիստոս խու-
սուսուստա պիւր շէյ պիլմէսինէ
գատիր նի՛ճէ օլա պիլիլէրիտի :
() նլար՝ օնա նի՛ճէն սօրսուսլար ,
եախօտ օ՛ օնլարա նի՛ճէն ճէվապ
վերսին : Պալ միսիլիւ ա՛ղիմ
մատտէլէրի՛ չօճուգլարա եախօտ
ճահիլ քիմսէլէրէ սէօյլէմէսինի
ասլա ֆիքը էտէն օլմըմու :
Օյիւրա օնլար՝ պէօյլէ շէյլէրտէն
նէ՛ անկարլար :

28 . Սիղէ նի՛ճէ կէօրէնիւր :
Քրիստոս Լփնտիմիզ պունտան
էվվէլ խալգա՛ թալիմ վէրի-

յօրուսու (պագ խանէ 23) , լա-
քին շիմտի օնու տինկլէյէնլէրին
արասընտա պաշքեահիւլէր՝ վէ
իսթիարլա՛ր վար , վէ օ շիմտի
քէնտի քէլամընը օնլարա տօղ-
լուլտուր : — Պիւր Կէսիլն իբի
օղլու լարըտը : Պալ . ԺԵ .
11—32 : Իշպու իբի՛ օղլուլար
իբի՛ սընըֆ ատէմլէրէ՛ եա՛նի
կէօմրիւքճիլէր վէ կիւնաճ-
քեարլարա վէ պա՛շքեահիւլէր
վէ Փարիսեցիլէրէ՛ թէշպի՛ճ տիւ-
լէր : վէ Խէլաս էտիճիմիզ պու
թէմսիլ իլէ կէօսթէրմէյէ՛ մէ-
րամ էտէյօր քի՛ Եհնուտիլէրին
պէյնինտէ էն միւլ՝ թէպէրլէրի
վէ տին խուսուսուստա էն տիգ-
գաթը վէ զայրէթլիլէրի՛ միլէ-
թին էն պէրպատ սէֆի՛ճլէրին-
տէն վէ էն եարամազ խապիս-
լէրինտէն զիյատէ՛ կէրէքլիյին
աճը տիւշմէնլէրի իտիլէր : — Ե՛յ
Եվապ : Ելլաճ՝ ճիւմլէնին փէ-
տէրի՛ տիր . վէ ճիւմլէսինէ էմը
էթմէյէ հագգը՛ վար : — Կիւլ . . .
իլէ : Պու տիւնեայա՛ հի՛չ
քիմսէ պօ՛շ պօշուսա իշսիլ
օթուրմաղա կէօստէրիլմէմիշ
տիր , իլլա ճիւմլէնին՝ կէօրէճէք
պիր պէօյիւք իշլէրի՛ վար :
— Պալ . ԺԵ : Տէյիլ եարըն՝ իլլա
շիմտի կիթ . զա՛յ օլաճագ վա-
գըթ եօ՛գ տուր . կէճէ կէլի՛յօր :
— Պաղմար : Տէյիլ շէյգա-
նըն՝ իլլա պէնիմ՝ պաղըմտա :
Պիղէ իշլէմէյէ կէրէք օլան
խըզմէթ՝ Ելլաճըն՝ խըզմէթի
տիր : Սաղմ . ԺԳ . 34 : Թ
Կարնի . ԺԵ . 58 :

քինին եանընա վարըպ տէ-
տի . ԼՅ հվլատ կիթ պու
կին պաղըմտա իշէ :

29 Վէ օ՝ ճէվապ վերիպ՝
Խթէմէ՛մ տէտի , ամմա
սօնկրա փիշման օլուպ կիթ
տի :

29 . Խթէմէ : Յոբ . 15 :
Եթէ . 7 . 17—19 : Հէփ
եարամազարըն տէտիյի պո՛ւ
տուր : Եարամազ կէօմրիւքճիւ
լէր պէօյլէ՛ տէրլէրիտի : — Փիշման
օլուպ : () ա՛գլ ու ֆիքրինի՛
նիյէթ ու մոլրատընը՝ վէ ա՛մէլ
ու հարաքէթինի տէյիշտիտի ,
քէնտինին եօլու եանղըըզ վէ
թէհլէքէլի օլտուղունու կէօր-
տիւ , վէ օնտան տէօնտիւ :
Պապ 7 . 2 շէրհինէ պագ : 7
Սոպ . 17 . 10—19 : Եսայ .
16 . 16—19 : Տէ . 6 , 7 :
Եթէ . 7 . 28—32 : Պս .
7 . 34—37 : Յոբ 7 . 2—10 :
Պս . 17 , 18 : Պս . 11 :
Եթէ . 7 . 1—10 : Յովհան-
նէս վաֆթիզ էտիճինին վա՛ղը
թէսիտի իլէ՛ չօգ կէօմրիւքճիւլէր
վէ կիննահքեարլար՝ էն քէօթիւ
մէշօէպլի քիմնէլէր (Պապ Ե . 46
շէրհինէ պագ)՝ քէնտիլէրին կիւ-
նաշլարընտան էօթիւրիւ գօրգ-
տուլար , վէ եարամազ եօլա-
ընտան տէօնտիւլէր : — Պիլիպի :
Իդաա՛թ էյլէտի . օնա էմր օլա-
նը իճրա՛ էյլէտի : () նու
թէվպէսինին խասս մէյվէսի պո՛ւ
իտի : Պապ 7 . 8 շէրհինէ պագ :
30 . Պիլի Լ . ֆէնափի : Պու
սէօղէրինաէ ըղպէթ կէօթէ-
րիւ , վէ իդաա՛թ էթմէյէ փէք
ա՛ղիմ հաղըրը՛գ աշիքեար է-

30 Վէ՛ օպլրինին՝ եանընա
վարըպ՝ օ՛լ մինվալ իւզրէ
սէօյլէտի . վէ օ՛ ճէվապ վէ-
րիպ՝ Պիլի էֆէնտիմ տէ-
տի , լաքին կիթմէտի :

31 Իքիսինտէն՝ պապսը-
նըն իսթէյինի հա՛նկըսը իճ

տէր : Իշպու իքինճի օղու՛լ՝
Եաղըճըլարա վէ փարսեցիլէրէ
վէ պաշքեահինլէրէ թէշպիհ
տիւր : () նլարըն իգրարը պո՛ւ
իտի քի՛ Լապպըն խաղը տըր-
լար , վէ օնուս իրատէթինէ ի-
դաա՛թ էթմէյէ հաղը՛ր տըր-
լար : () նլար օնա տուտազ-
լարը իլէ թա՛ղիմ էտէրլէրիտի ,
վէ ֆիքր էտէրլէր իտի քի՛ Եհո-
վանըն եէր իւզէրինտէ մալիք
օլտուղու կալընըզ գուլարը՛ օ-
նուս նօմօսունա իդաա՛թ էտէն-
լէրին եալընըզ ճէմաա՛թը քէն-
տիլէրի՛ իտիլէր : — Լապպի Լիլ-
իթ : Սոպ . 7 . 36 : Եսայ .
13 : Եթէ . 7 . 31 :
Լապպի . 7 . 17—25 : Տէ . 16 :

31 : Իքիսինտէն : () նլար
թէմնիլին մէֆհուսունու անկ-
լասալարըտը , էվվէլքի կիպի՛
« Պիլիլիլ » տէյիւ ճէվապ
վէրիլէր իտի (խանէ 27 շէրհինէ
պագ) . լաքին վէրտիլէրի ճէ-
վապ իլէ քէնտիլէրի իւզէրինէ
հէօթմ էտէճէլէրինի պիրտէն
կէօրէ՛մէտիլէր : Հէմ տախի
օնլար՝ խաղըն հուզուրունտա
պիլմէտիլէրինի պի՛ր քէրրէ տա-
հա իգրար էթմէյէ ութմանտը-
լար : Վէ պուստան գաղը՛
նաղար՝ պո՛ւ տէֆա՛ տախի սիւա-
լէ ճէվապ վէրմէյէ իմթինա՛
էթսէլէրիտի , օնլարըն եէրինէ՛

րա էյլէտի . ծնա տէտիլէր .
Լ՝վվէլքիսի . Յիսուս ծնլարա
տէտի . Կէրչէք տէրիմ սիզէ
քի՝ կէօմրիւքճիւլէր վէ զիւ
նաքեար գարըլար Լլլաճն
փատիշաճլըղնա սիզտէն իւ
լէրի՝ կիտէրլէր :

32 . Օ. իրա Յովհաննէս սիւ

ճազըր տուրան խա՛լգ ճէվապ
վէրէճէյտի : — Լ՝վլէլքիսի :
() նլարն վերտիյի ճէվապ սա-
ճիճ իտի : Եւէլ . ԺԸ . 21—24 :
ԼԳ . 11 : — Կիւրէ՛ս Կէրի՛ս սիւլէ :
Պապ ԺԸ . 3 շէրճիսէ պագ :
— Լլլաճն խաբիշաղլըղնա :
Պապ Գ . 2 շէրճիսէ պագ :
— Սիւլէն իլէրի : Պու եարա-
մազ սէֆիճլէր՝ ինճիլի գապուլ
էթմէյէ սիզտէն զիյատէ ճազըր
տըլլար : () նլարտան պիր չօգ
քիմսէլէր ինանտըլար , լաքին սիզ
ինանտընը : () նլար՝ պէնի
տինկլէմէյէ՝ կէլիլէր , լաքին
սիզ՝ պէնի էօլտիւրմէյէ՝ կէլիլ-
սիսիզ :

32 . Սաադա՛լի էօլունտա :
Պապ Գ . 1—8 : Յովհաննէս՝
պիր եարամազ ալտատըճը տէ
յիլիտի , իլլա օ՝ պիր սատը՛գ
ատէմ իտի , վէ օ՝ սատագաթը՛
վա՛զ վէ իճրա էթմէյէ կէլտի .
վէ խալգա՝ սատըգ օլմասընը
թա՛լիմ էտէրիտի , վէ սատա-
գաթըն ա՛մլէլէրիսի՝ իշլէմէյէ
էօյրէտիտի : Պուրթարըճը-
մըգա՝ Յովհաննէսին վա՛ղը կէօք-
տէն օլտուղունու ընլարա իս-
պաթ էթմէյէ ճաճէթ եօ՛ղու-
տու . շիւն ընլար՝ “ Պիլմէղիզ ”
տէյիւ ճէվապ վէրտիլէրի թագ-
տիրտէ՝ ճէր քէսէ մա՛լիւմ իտի
քի՝ եալան սէօյլէմիշլէր իտի . վէ

ղէ սատագա՛թ էօլունտա
կէլտի , ամմա ծնա ինանմա-
տընը . կէօմրիւքճիւլէր վէ
զինաքեար գարըլա՛ր իսէ՝ օ-
նա ինանտըլար . վէ սիզ
կէօրիւպ՝ սօնկրա փիշման օ՛լ-
մատընը , քի ծնա ինանա՛-
տընը :

պունտան գաղը՝ նազար՝ Լլլաճ
օնուն էմէլէրինէ պու տէրէճէ
սաճապէթիլք էտիպ միւպարէք-
լէտիյի՝ քիֆայէթ էտէր իսպաթ
իտի : — Խա՛նապարնը : Պապ
Ժա . 16—19 շէրճիսէ լպագ :
— Կիւրէլ-ճիւլէր լա : Լ՝ն
քէօթիւ մէշըէպլու քիմսէլէրտէն
պա՛ղըլարը Լլլաճա՛ տէօնտիլէր ,
վէ խէլա՛ս պուլտուլար : Խանէ
29 շէրճիսէ պագ : Պ ալ . Գ .
12 : Է . 37 լա : — Սօնլրա իլլ-
ճան օ՛լտապարնը : () նլարն Լլ-
լաճա տէօնտիլիւնիւ կէօրտիւ-
նիւզ , լաքին սիզ ըտան եիւզ
չէվերտինիզ : Սիզ ընլարն՝
կիւնաճլարընը թէրք էտիպ՝ է-
յի վէ տօղըու օլտուղլարընը
կէօրտիւնիւզ , լաքին քէնտի-
նիզ ընլարը իսլաճ էտէն վէ
գուրթարան կէրչէլիլի պրագ-
տընը : Յովհաննէսին վա՛ղը
վասիդասը իլէ ընլարն կէօղէրի
աջլտըլար , լաքին սիզինքիլէր
գափանտըլար , ընլարըն եիւ-
րէքլէրի եիւմշատըլար , լաքին
սիզինքիլէր սէրթլէշտիլէր : Սիզ
ընլարն ի՛պրէթինտէն իֆայիտէ
թաճսիլ էթմէտինիզ , իլլա ծնա
ոլլմասընը թաճգի՛ր էյլէտինիզ :
Պ ալ . Է . 29 , 30 : — Վի՛ս օնա
ինանա՛տընը : Պունտան էօյ-
րէնիլիզ քի՝ պիր թէվպէսիզ
եիւրէք՝ խէլաս կէթիլէն իմանըն

33 Պիր Ղայրի թէմսիւ
իշխոն . Պիր էմսահիպի ա-
տէմ վարդապետ , քի օ՛ պա՛ղ
տիքտի , վէ օնուն էզրաֆը-

նը չի՛թլէ գափատը , վէ ի-
շինտէ ճէ՛նտէրէ գազտը ,
վէ գուլէ՛ պինա էթտի , վէ
օնու պաղճըլարա թէսլիմ

էօնիւնտէ պիր մէքս էտիճի տի-
վա՛ր տըր : Եւազ կէօնիւլիւ
թէվպէքեարէ՛ իման գօյա՛յ տըր .
լաքին թէվպէսի օլմայան քիմ-
սէլէրէ՛ իման կէթիրմէսի միւմ-
քիւնսիւլ տիւր : Իշպու եա-
րամազ քեահիւլէր վէ մաղրուր
Փարիսեցիլէր՝ թէվպէ էթմէյէ
իսթէմէզլէրիտի , վէ պունուն
իշիւն ինանմաղա գատիր տէյիյ-
լէրիտի : Սաղմ . ճա . 11 , 12 :
Օա . 7 . 11 , 12 : Յիւլ . 5 .
37—40 , 44 : Եբր . 7 . 12 :

33. Պիր Ղայրի Թէմսիւ իշխոն .
Պապ ԺԳ . 3 շէրհինէ պազ :
Բապպ Լաֆէնտիմիդին՝ տիւշմէն-
լէրինտէն սիւքիւթ օլունաճա՛գ
եէրինէ , օ՛ օնլարըն աղզընը՝
գափատըյօր . վէ օնլարըն պու-
լունտուգլարը կիւնաճ վէ Տէլաք-
ըղա զարգ օլմուշ հիյպէթու-
հալինի միւնասիպ թէմսիւլէր իլէ
պէյան էթմէյէ միւպաշիրէթ
էտէյօր : — Իշպահիպի : Սաղմ .
ԺԳ . 1—12 : Ղա . 1 . 7 . 9—19 .
— Պա՛ղ պիւրի : Եէհուտիսթան
տիյարընտա՛ զայէթ չօգ պաղ-
լա՛ր վարդապետ . չիւն քի օնուն
գօփրաղը պաղլարա փէ՛ք եա-
րարտը : — Օնուն էգրաֆընը
չի՛թլէ գափատը : Օնուն էգրա-
ֆընը գափատը , քի հայվանլար՝
եախօտ օլուր օլմազ առէմլէր
իշինէ կիրիպ օնա գարար վէրէ՛-
մէսիւլէր : — Սաղմ . ճա . 11 .
Կիւլ . 5 . 37—40 , 44 : Եբր . 7 .
12 : Պաղըն իշինտէ
եէրիլ պիր շարապիւնէ՛ եախօտ
իւզիւմլէրի պասըպ շիրասընը ա-
լաճագ պիր հալմուլ եափտը :

— Ղա . 1 . 7 . 9—19 .
պաղպանլարա սաքին օլաճագ՝ վէ
խըրսըղարտան հէմ հայվանլար-
տան պաղը կէօզէթմէք իշին-
պէքճիլէրէ օթուրաճագ մաճալ
օլմազ իշին եափրտը : — Օնուն
պաղլարա՛ լէպիլէ՛ կիւլի : Պո՛ւ
միսիլիւ միւլքլէր՝ չօ՛գ քէրրէ
իշինլէրէ կէօթիւրիւ վէրիլէր
իտի : — Ղա . 1 . 7 . 9—19 .
Պու քիմսէ՛ պաղըն մէյվէտար-
ըղընը վէ մէյվասընը սաղա՛
պաղլամաղա իգթիզալը սայտըղը
հէր պիր շէյի իճրա էթտիքտէն
սօնկրա , պրաղըպ ախէր մաճա-
լէ՛ վարտը :

Փէյլամպէրլէր՝ չօգ քէրրէ
Եէհուտի Բիւլսէսիւնին հալինի
վէ հուգուգ ու իմթիազաթլա-
րընը պէյան էթմէքտէ՛ պաղը՝
թէշպիհ կէթիրիլէրիտի : Սաղմ .
ճ . 8—16 : Եբր . 7 . 11 , 12 :
Եա . 5 . 1—7 : Եբր . 7 . 21 :
Սաղմ . 1—12 : Ղա . 1 . 7 . 9—19 .
— Իշպահիպի գուլանմասընտա՛
շիւպհէսիզ՝ օլ նունունէլէր
իաղրընտա՛ իտի , Եւազ թաճա՛-
լէա հազընթէլէրի քէնտի Բիւլ-
սէսի իշին գուտրէթու էլ իլէ՛
պու տիւնեատէ թէտարիլէր
կէօրտիւ . օնուն ա՛ղիմ տիգաթ
իլէ էգրաֆընը գափաղըպ հըֆզ
էյէտի . վէ ա՛ղիմ մուհապ-
պէթի իլէ օնա հիսապըղ պէ-
րէքէթլէր վէ հուգուգ ու իմ-
թիազաթլէր իհսան էյէտի :
Բապպըն հիսսէսի՛ օնուն խաղը՛
իտի (Բ . 1 . 7 . 9) . վէ օնտան
չօ՛գ մէյվէ պէքլէմէյէ հազգը՝

էթտի , վէ ղուրպէթէ՝ կիթտի :

34 Վէ մահսուլուն վազթը կէլտիքտէ , խըզմէթ-

քեարլարընը պաղճըլարա՝ կէօնտէրտի , քի մահսուլունո՛ւ ալարն :

35 Վէ պաղճըլար օնուն

վարտը : () նլարը Ս՝ըսըր տի. յարընտան խէլաս էթմէք իչին՝ Սինա տաղընըն իւզէրինտէ օնլարա նօմօս վերմէք իչին՝ վէ վա՛տ օլմուշ տիյարը օնլարա զապղ էթտիւմէք իչին էնմիշ. իտի : () նլարա քէնտինին Ս՝. զիզ Վ՝. էլամընը վերմէք իչին՝ օնլարա կէօղէտէճէք էյի նօմօս. լար վէ գանունլար՝ թա՛յին էթմէք իչին՝ օնլար միւնասիպ նա. զիւլէրէ վէ խօճալարա վէ գատըլարա վէ զապիթլէրէ մալիք օլմաղա Տէփ իզթիզալը թէտա. ըիթլէրի կէօղէտէք իչին՝ օնլարա նագըն՝ կէլտի (Նէէ՛. թ. 11—15 , 19—25) . վէ պո՛ւ վէճճիլէ օնլարը պրագտը , քի օնլարա արթըզ էվվէլքի կիպի իլհամ իլէ կէօրինմէսին :

Հագգ թաա՛լէա հազըէթլէ. ըի՛ պու մէմէքէթլէրտէ մուէ. խէրէն իհտաս օլան ինճիլի Վ՝. ինէլէրէ պո՛ւ վէճճիլէ աշիքեար օլտու : () նլարը՝ գօվալայան. լարընըն էլինտէն խէլա՛ս էյլէտի . օնլարա՝ Մլաճա քէնտի զամիւլլէրինին թա՛րիֆինէ կէօրէ ի՛պատէթ էթմէյէ ըջըզ վէ ա. զատըզ իհասն էյլէտի . վէ օնլարա՝ Վ՝. ինտոտուս Վ՝. ինտէսինին Տէփ մուսա՛տաթ ու իմթիա. զաթլարը իլէ պերապէր օնուն տին խըզմէթմէլլէրինին վէ սըրը. լարընը վէրտի : Վէ շիմտի՛ պուրատա իհտաս էյլէտիյի վէ տիքտիյի պաղընտան չօգ մահսուլ պէքլէմէզմի :

34 . խըզմէթէպալարընը . .

իէօնպէրտի : Մլաճա՝ Եէհուտի. լէրի թէվպէյէ կէթիւմէք՝ վէ օնլարա վէրտիյի նօմօսլարընըն վէ գանունլարընըն սագլանմա. սընը օնլարտան մաղլուպ էթմէք իչին՝ վէ կէլէճէք օլան Ս՝. եսիա խուսուսունտա օլան վա՛տլէրէ տիգգաթլարընը ճէլպ էթմէք իչին՝ օնլարա փէյլզամպլլէր՝ կէօնտէրտի . վէ պու վէճճիլէ մէվսիմի կէլտիյի զէման՝ մահսո՛ւլ մաղլուպ օլունուր իտի : Լաքին խալքըն զապիղլէրի վէ խօճալարը Տէր պիր թարիխտէ՛ իշպու էմին մուշիր վէ նասի. հաթմըլարըն՝ ալէյհիլէ գուտուրուրլարըտը : Դ թապ . ժէ. 13 , 14 : Դ Ս՝. 14 . 15 , 16 : Նէէ՛. թ. 29 , 30 : Ե. ըէ. իէ . 3—7 : Լէ . 15 : խԴ . 4 , 5 : Օ. 4 : Է . 9—12 : Ս՝. 2 : Վ . 10 :

35. Վէ պաղճըլար : Պաղճըլուղէթի իլէ պուրատա՛ շիւպհէսիզ՝ ալէլ խուսուս պաշքեա. ճիւլէր վէ եաղըճըլար վէ փարիսեցիլէր պէյան օլունմազ մէրամ օլունտու , քի օնլար խալքըն խօճալարը իտի : Պապ իԴ . 2 : Դ Օ. 15—17 : ԺԴ . 18—20 : ԺԷ . 9 , 10 : ԻԴ . 8—10 : Ս՝. 4—7 : — Քիլինի պէօյալլէր : Պուլուղէթին՝ եա՛նի տեզմէք լաֆ. զընըն Եունանիճէտէ մա՛նասը՝ տերի եիւզմէք տիր . վէ օլունտան Եէնի Ս՝. հտա մա՛նասը ու տէրէճէ շիտտէթ իլէ տեզմէք տիր

խըզմէ Զքեարլարընը դու-
թուպ՝ քիմինի տէօյտիւէր ,
քիմինի տէ էօլտիւրտիւէր ,

վէ քիմինի դաշլատըլար :
36 Լինէ՛ էվվէլքիւլէր-
տէ՛ն զեյատէ՛ պաշգա՛ խըզ-

քի՛ տէրի եիւզեւլսին : — Վի-
նի՛ քէ էօլտիւրտիւէր : Պա՛-
զըլարը տէսթէրէ իլէ պիշիւտի-
ւէր , ախէրէրի գըլըճ իլէ գաթի
օլունտուլար , վէ պաշգալարը՝
աթէշտէ՛ եագըլմաղըլա՛ սուլար .
տա՛ պօղուլմաղըլա՛ դաշլանմա-
ղըլա՛ աճըգտան էօլտիւրտիւմէ .
յիլէ՛ հէլաք օլունտուլար , եա-
խօտ գամշը՛ գ ալթընտա եա ա .
խէր էգիյէթ ու իսքէնճէլէր՝
ալթընտա էօլտիւլէր : — Սի
քիմինի դաշլատըլար : Պու՛ Եէ .
հուտիլէրին պէյնիտէ ա՛ղապ
ու թէքտիր էթմէնին փէք ա՛-
լէսսէվի պիր դարգը իտի : Վի .
իդ . 14 : թաւոյ ժէ . 35 .
36 : չ () ին . ժի . 10 : ժէ .
5 : Յես . է . 25 : Լիլ խու-
սուս պու՛ խաղ պազլանըպ՝ գա-
րըշգըղդ վագթընտա օլունտուր .
ուտու : Եւնյ ժէ . 4 : թաւոյ
ժի . 10 : ա թաւ . շ . 6 :
ի . թաւ . ժի . 18 : Յոլէ . չ .
59 : ժ . 31 : Վարձ . է . 58 :
ժի . 5 , 19 : Պու վէճհիլէ շէ-
րաաթը կէօրիւլմէզտէն դաշլա-
նան քիմինէլէր՝ հէր զէման՝ էօլ-
տիւրիւլմէզէր իտի , իլա պա՛զը
քէրիւէ շիտտէթ իլէ եարալան-
տըգտան սօնկրա գուրթուլուր .
լարըտ : Սալի . ժի . 4 :
Սատթէոս վուգուաթիւլէրի՝ սը
րասընճա նագլ էթմէսինէ չօգ
տիգգաթ էթմէլ . Սարկոս իլէ
Ղուկաս պու խուսուստա տաշա՛
զիյատէ տիգգաթ էտէրլէր . լա-
քին մասլաշաթըն մէֆհումու
ճիւմէսինտէ պի՛ր տիր : Սալի .
ժի . 2—6 : Ղուլ . ի . 10—13 :

Լիլվաշ , Լիլաշըն փէյղամպէր-
լէրինտէն նէ՛ գատարը զալմալար
էլի իլէ՛ վէ գա՛շ տիւրլիւ դա-
րիգլէրտէ հէլաք օլունտուլար :
ի թաւ . ժի . 4 , 13 : ժի .
2 , 10 : իի . 24 , 27 : չ Սալ .
ժի . 10 : իի . 20—22 : իի .
16 : Սիլ . թ . 26 : Երէլ .
ի . 30 : իի . 8 , 20—23 : ի .
15 , 16 : լի . 6—13 : Սալի .
ի . 12 : իի . 31—35 : Վի .
ժի . 34 : Վարձ . է . 52 : ա
թիւ . չ . 15 : Եր . ժի .
36 , 37 :

36 . Պաշգա՛ խաղմէլէսարար :
Պունլար՝ խաղակըն խաղամա
կէօնտէրտիքլէրի կիպի՛ էվվէլ-
քիլէրինտէն տաշա՛ միւթէպէր
իտիլէր : թաւոյ իի . 15 : Էր
պիր կէլէն փէյղամպէր՝ օնտան
էվվէլ կէլէնլարտէն՝ Սեօիանըն
հագգընտա փէյղամպէրիքլէրի
տաշա՛ աչգգ վէ տաշա՛ աշիքեար
պէյան էտէրիտի . վէ օնլարըն
սօնու՛ եա՛նի վագթիդ էտիճի
Յուլհաննէս՝ օնտան իլէրի կէլէն-
լէրին ճիւմէսինտէն պէօյիւք
իտի : Պապ ժի . 9—11 շէրի-
նէ պագ : — () Նարա՛ պա՛ օլ
ճիւլալ իւզէ էյէպիլէր : Պապ
ժի . 10 : Վարձ . է . 52 :
Լիլաշ՝ սիւսիլէտէն սիւսիլէյէ օն-
լարա էյիլքլէր իհսան էյլմէք-
տէ տէվա՛մ էտէրիտի . վէ օնլար՝
քէնտիլէրին հիյպէթըու եարա-
մաղըզլարընտա՛ տէվամ էտէր-
լէրիտի : Լիլվաշ , օնուն՝ պու
մինվալ իւզըէ քէնտինին էն էյի
տօսթլարընը օնլարա պիրի պիրի
արար սըրա պու վէճհիլէ գօվա-

մէթքեարլար կէօնտէրտի ,
վէ օնլարա՛ տա օ՛Լ մինվալ
իւզըէ էյէտիւէր :

37 Վէ էնձամը օնլարա՛

(Պղլումտան ութանաձազլա՛ր
տէյէրէք՝ քէնտի օղլունո՛ւ
կէօնտէրտի :

38 Վէ պաղճըլար օն...

լանմաղա վէ էօլտիւրիւմէյէ
կէօնտէրմէսինտէ՛ մուհապպէթի
վէ թէհամիւլիւ վէ սապըը նէ՛
գատար ա՛ճայըպ իտի :

37. (Պղլունո՛ւ Էօնտէրտի :
Սալա (ԺԲ . 6) տէյօր քի ,
պու՛ օնուն պի՛րիճիք օղլու իտի ,
վէ օ՛ փէ՛ք սէվկիւլիւ իտի : Իմ-
տի պու՛ Բլաշըն պի՛րիճիք
(Պղլու Էիսուս Բրիստոսու ին-
սանլարըն կիւնաջլարը՛ իչիւն
կէօնտէրմէսինտէ՛ ա՛գիմ մու-
հապպէթինի նէ՛ գատար կիւզէլ
վէ նէ՛ գատար ա՛լէա պիր գարզ
իւէ պէյան էտէր : Էօ՛վէ . 7 .
16 , 17 : Էօ՛վէ . 7 . 32 : Պաղ
7 . 4 : Էօ՛վէ . 7 . 9 , 10 :

— (Պղլունո՛ւ ութանաձազլա՛ր :
Պաղըն սահպպինէ՛ խըզմէթ
քեարլա՛ր կէօնտէրմէտէն արթըգ
պիր խայրը եօ՛ղլոտու . պունուն
իչիւն օ՛ տահա պէօյիւք վէ
տահա՛ էյի վէ տահա՛ զիյատէ
ի՛զգէթ ու իքրամա շայէսթէ
պիր զա՛թ կէօնտէրտի : Վէ
պու՛ վէճհիւ Բլաշ ճիւմ-
լէ փէյլամպըրէրտէն պէօյիւք
հէփ մէլէքըրտէն իւթիւն՝ ճիւմ-
լէ հէօքիւմէթէ՛ մալիք վէ հէփ
շան ու ի՛զգէթէ շայէսթէ պիր
զաթի շէրիփ կէօնտէրտի : Էօ՛վէ .
Է . 1 , 14 , 34 : Է . 23 : Եփ .
Է . 1 — 14 : Սալա . 7 . 7 :

38 . Սալա (ԺԲ . 6) տէյօր քի :
Սիրասիօր էնձամը միւլթէ
մալիք օլանտըր . վէ էքսէրի պիր
էվա՛տ օլուր : Պաղճըլար՝ իպ-
թիտա արզուլէտիւէր՝ վէ սօնկրա
ոււտուլար , վէ օնտան սօնկրա

ինանտըլա՛ր քի , պաղըն սահպպի՛
տէօնիւպ օնլարտան հի՛շ հիսապ
խաթէյէճէյի եօ՛գ տուր : () .
նուն խըզմէթքեարլարընը՝ պիրի
արտընձա օնլար էօլտիւր-
տիւէր , վէ օնլարա պիր թէք-
տիր օլմատը : Էիմտի քէնտի
օղլունո՛ւ կէօնտէրտիյօր , վէ օն-
տան զայրի կէօնտէրէճէք քիմ-
սէսի եօ՛գ տուր . վէ շիմտի օն-
լար՝ հէման օնու օրթատան տէֆ-
էտէ պիլիւրէրսէ , օնլարըն ար-
զուլարընա միւտախալէ էտէճէք՝
եա օնլարըն իշէրինէ գարըշա-
ձագ հի՛շ քիմսէ գալմազ . պաղ
օնլարա՛ գալմաձագ , վէ Բլաշա
կիպի օնու քէնտի քէյֆլէրինէ՛
կէօրէ գուլանա պիլիւրէր , վէ
օնտա՛ խաթէտիքլէրինի՛ էտէ պի-
լիւրէր : 7 (ԺԲ . Է . 19 :

Պու մինվալ իւզըն՝ Բլաշըն
սէվկիւլիւ (Պղլու տիւնեպէ կէլ-
տիյի՛ զէման՝ պիր թէ՛ք սէօզ
սէօյլէ՛մէզտէն պիլէ՛ օնուն էօ՛մ-
րիւ գալտըրըմաղա՛ արանտը :
Պապ 7 . 13 — 16 : Վէ քէնտի-
սին ու՛մուտի խըզմէթինէ պաշ-
լայրպ՝ ինսան գրսմըր Բլաշա
վաճիպ օլան իղաա՛թը վէ մու-
հապպէթի վէ ի՛զգէթի էտա
էթմէյէ տա՛վէթ էյէտիյի զէ-
ման՝ իշպու եարամազ պաղճը-
լար եա՛նի պաշքեահիւլէր վէ
եաղճըլար զայէթլէ գուտուր-
տուլար . շիւն քի օնլար՝ Բլաշա
մախսուս օլան հէփ շան ու ի՛զ-
զէթի վէ իղաա՛թը քէնտիլէրի-
սէ վէրիմէսինի խաթէրէրտի :
(Նլար կէօրտիւլէր քի՛ Բրիս-

օղլունու կէօրինճէ , քէն-
տի քէնտիլէրինտէ տէտիլէր .
Միրասխօր պո՛ւ տուր , կէլին
օնու էօլտիւրէլիմ , վէ օնուն
միրասընր զա՛պգ էտէլիմ :

տոսուն ի՛թիպարը խալգըն գը-
թընտա կիւն պէ կիւն արթմատա՛
վէ օնլարընքի էքսիլմէտէ՛ իտի , վէ
օնլար՝ օնու էօլտիւրմէյէ մէյվէ
րէթ էթտիլէր . շէջլէ քի՛ ճիւմ-
լէ գուվվէթ վէ ի՛թիպար՝ վէ
Տէ՛ր շէյ՝ էպէտէն օնլարըն էլլէ-
րինտէ՛ գալըն : () Նլարըն պո՛ւ
գատար գէմանտէն պէրու պէք .
լէտիքլէրի Մ՝եսիա՛ էյէր օն-
լարըն նօմալարընը գարըշտը-
րըր՝ վէ օնլարըն Տիլէլէրինի վէ
եալանճըլգլարընը մէյտանա
չըգարըրսա , օրթատան քէնտի-
սի՛ գալգսըն , վէ միլլէթ է՛պէտէն
Մ՝եսիասըլ գալըն : Պապ
Ժք . 14 շէրՏիսէ պագ : իք .
3 , 4 : իէ . 1 , 2 : Յո՛ւլ . Ժա .
53 : Վարձ . ք . 27 , 28 :
Սաղ . ք . 2 : Պու քիմնէ քէն-
տինէ ՆլլաՏըն () Ղը՛ւ տէտի .
կէլին օնու էօլտիւրէլիմ , վէ
կէօրէլիմ օնուն օղլու մէսնէտի-
նէ նէ՛ օլուր : Պապ իէ . 43 :
Օննդ . լէ . 18—20 :

39 . () Նո- Գո- Լո- Կո- : () Նու
Գեթսէմանի՛ պաղչէսինտէ՛ կէ
ճէ եարըսընտա տուա՛ էտէ՛րքէն
դութտուլար : () Նու Տիլէ վէ
խալընը՛գ իլէ դութտուլար :
Տուգա օնլարըն գուլաղուգո՛ւ ի-
տի . վէ օ մոհալէ օնլարը օ՛ գու-
լաղուգլատը , եօղիսէ՛ օնու պու-
լա՛մաղլարըտը : () Նու օնլարա
պիր նիշան իլէ կէօթէրէն
Տո՛ւգա իտի . եօղիսէ՛ օնլար
օնու՛ արիւրլէրինտէն ֆէրգ է-
տէ՛մէղլէրիտի : Ս՝ապլ . իք .

39 վէ օնու դութուա՛
պաղտան տիշարը՛ չըգարտը-
լար , վէ էօլտիւրտիլէր :

40 Իմտի պաղըն սահիպի
կէլտիյի՛ զէման՝ օլ պաղ-

48—50 , 55 , 57 : Ս՝ալ .
Ժք . 43—53 : Ղը-լ . իք .
52—54 : Յո՛ւլ . Ժք . 12 , 13 ,
24 : — Պաղտան արշարը՛ չըգա-
րալար : Ս՝իւլք սահիպինի
էվլատը՛ պաղտան պիր Տիսէսի
եօ՛գ՝ օրատա պիր իշի եօգ՛ պիր
խըրսըլ վէ Տարամի՛ կիպի՛ տի-
շարը՛ գօվուլտու : Քրիստոս
Լաֆէնտիմիդ՝ Երուսաղէմ շէՏ-
րինին տիշարըսընա՛ շէՏրին պաղը
դարաֆընտա օլան Վաղգոթա
պալըրընա չըգարըլտը՛ քի՛ օրա-
տա խաչանսըն : Պապ իէ .
31—33 : Ս՝ալ . Ժք . 20—22 :
Ղը-լ . իք . 32 , 33 : Յո՛ւլ .
Ժք . 16 , 17 . Եբ . Ժք .
11—13 : — Լալի-բալի-լէր :
Պապ իէ . 20 , 26 : Վարձ . ք .
23 : ք . 14 , 15 : ք . 10 : Ե .
30 : Է . 52 : Յո՛ւլ . Ե . 6 :

40 . Պաղըն սահիպի՛ իէլանի՛
պէլան : Պաղըլար՝ օնուն կէ-
լէճէք իտիյինի ունութտուլար ,
կէլմէղ տէյիւ իւմիտ էթտիլէր ,
վէ օ սայքի կէլմէյէճէք կիպի
ա՛մէլ վէ Տարաքէթ էթտիլէր :
Լաքին օ՛ էլպէթ՝ էլպէթ կէ-
լէճէ՛ք տիր : — () Կաղճըլարա
նէ՛ Էպէճէ՛ արի : Լաֆէնտիմի-
զին օնլարա պու սիւալի սօրմա-
սընտան մէրամը պո՛ւ իտի իքի ,
օնլար քէնտիլէրի իզգէրինէ պիր
Տէօքմ՝ թագրիւր էթսինլէր , վէ իւ-
զէրլէրինէ կէլէն զաղապըն Տագգ
օլտուղունու իզգար էյլէսինլէր :
() Նլար՝ պու էվսահիպինտէն մէ-
րամ՝ ՆլլաՏ՝ պաղճըլարտան մէ-

ճըլարա նէ՝ էտէճէք տիր :

41 Օնա տէտիլէր . ՕԼ քէօթիւլէրի քէօթիւ՛ զարիգ-տէ հէլաք էտէճէք , վէ պա-ղը՝ մահսուլունու մէվսիմիւն-

լամ քէնտիլէրի՝ իրզմէթքեար-լարտան մէրամ՝ փէյղամպէրլէր՝ վէ օղուլտան մէրամ թաա՛լէա-նըն ()ղու օլտուղունու ֆէրգ էտէ՛մէտիլէր , լաքին հազըր տուրանլարտան ախէր պա՛զըր քիմսէլէր՝ իհթիմալ տըր քի՛ ֆարգընա վարտըլար . Խանէ 31 շէրհինէ պագ :

41 . Վէօթիւ՛ գարիգա՛ն հէլաք մէ : ()նլարըն վէրտիյի ճէվապ տողըո՛ւ խոի : Ֆիլ վագի՛ մատտէ օ՛լ գատար աշիքեա՛ր խոի քի՛ օնլար ախէր պիւր ճէվապ վէրէ՛մէվէր խոի : Վրիստոս Լփէնտիմիզ իսթէտի՛ քի՛ օնլա-րա քէնտի գապահաթը օլտուգ-լարընը վէ օնլարըն շէհրինի վէ հէյթէլինի վէ միլէթինի հէլաք էթմէքտէ՛ վէ էվիլտէն Եհհու-տիլէրին մալիք օլտուգլարը քէ-րէմ՝ ու իհսանլէրի վէ մուսա՛ տաթիլէրի գայիֆէլէրէ իհսան էթմէքտէ Վլաշըն հագանիյէ-թինի՛ կէօսթէրսին : Վրիստոս Լփէնտիմիզ օնլարա պո՛ւ կեր-շէքլիյի էյէր քէնտիսի՛ սէօյէ-միշ օլտայրտը , օնլար գուլագլա-րընը գուլթուպ՝ օնու քիւֆիւր տէյէճէքլէրիտի : Լաքին պու թէմսիլ իլէ օնլարըն գալպինի թէմսիլին մատտէսինէ՛ ճէլպ է-տիպ՝ քէնտիլինի սէօյէմէյէ իս-թէտիյի կերշէքլիյի օնլարա սէօյ-լէթտի , վէ էյէրշէ օնլար օգէ-ման իգրար էթտիքլէրի շէյին մէֆհումուսու անկլամատըլար ի-սէ տէ , սօնկրատան սէօղլէրիինի

տէ օնա վէրէճէք՝ սայիլը պաղճըլարա՛ թէսլիմ էտէ-ճէք տիր :

42 Յիսուս օնլարա տէտի . շիչ պիլը քէրլէ քիթապլար-

կէրի ալմաղա գատիր տէ . յի՛լ ի-տիլէր : — Պաղք՝ . . . սայիլը պաղճըլարա մէ : Խանէ 43 շէր-հինէ պագ :

42 . Յիսուս օնլարա տէտի : Վրիստոս Լփէնտիմիզ՝ Վլաշ թաա՛լէանըն ա՛մէլ ու հարա-քէթ էյլէտիյի գանուկարըն հագգ օլտուղունու օնլարա իգ-րար էթտիրտիքտէն սօնկրա , թագրի՛ր էտէր քի , պաղճըլարըն հագգընտա օնլարըն հէման պու իգրար էյլէտիլէրի՛ շէյի՛ Վլա-լաշ փէյղամպէրլէրին վասիդասը իլէ քէնտիլէրին հագգընտա իա-պէր վէրմիշ տիր : Պաղ . ճօթ . 22 , 23 : — շիչ պիլը քէրլէ . . . օգուտարընը : ()լա պիլի՛թմի քի՛ սիզ պո՛ւ գատար ճահի՛լ օլտսընըղ : Լփէնտիմիզին պու սիւալի՛ գալէթ նէքինտէ՛ պիր սիւալ տըր : Պապ թ . 13 վէ ժթ . 3 վէ ժթ . 4 վէ իա . 16 շէրհինէ պագ : — Ետիւ՛մէ-լէրին բէպա էթտիլէրի : Պինա-յը եափան ուսթալարըն՝ կիւ-զէլիյի օլմատըղը իլիւն եախտ պիլիմսիզ կէլտիյի՛ իլիւն պիր եանա պրագտըղլարը գաշ՝ Վլա-լաշըն սէչտիյի վէ մախտուսն թէտարիք էյլէտիյի (Եպայ . Ի . 16) գաշ խոի , լաքին օնլար օնու պէյէնմէյիպ՝ վէ բէտտ էտիպ աթտըլար . շիւն քի օնլա-րըն նազարընտա՛ օնուն արղու-լէնէճէք պիր շէյի եօ՛ղուտու : Եպայ . ճօթ . 2 , 3 : Լապու եափուճուլար՝ պաշքեահալէք

տա օգո՞ւմատընըզմը . Ե՛ղ՛
եափուճիւթընը՝ ըէտտ էթ
տիքէրի դաշ՝ քէօշէ՝ պաշը-
նա օլտու . պու՝ Բապպտան

օլտու , վէ կէօզլէրիմիզտէ
ա՛ճայըպ տըր :

43 Պուռնուն իչին սիզէ
տէ՛րիմ քի՛ Լլաճըն փա-

վէ Փարիսեցիէ՛ր խո՛ , վէ օնլար
Քրիստոսա՛ եափուտա Տի՛չ պիւր
եէր վէրմէզլէրիտի : () Նլար գա-
րար գըլաըլար քի , օնուն նօմօս
լարը վէ գանուկլարը օրատա
օլմասընլար , վէ օնու վէ օնուն
թա՛լիմաթլարընը աթմըշլա՛ր-
լար , քի պինանըն թէմէլի՛ օն-
լարըն քէնտի թա՛լիմաթլարը վէ
սըփարըշլարը օլտու : Վա՛ր՝ .
Դ . 11 : Լա՛ւ . 33 : ա
Պէպ . Դ . 4 — 8 : — Վա՛շ : Իշպու
թէշպի՛ճ՝ պիւր եափուռնուն պինա
օլունմասընտա՛ն ալընմըշ տըր , քի
էքսէրի էն կիւզէլ վէ գուվվէթի
դաշ՝ թէմէլին քէօշէ՛ պաշընա գօ-
նուլուր : — Քէօշէ պաշընա օլ-
տու : Սա՛րի . Ժ . 10 , 11 : Ղա՛ւ .
Դ . 17 : Եթէ . Դ . 20 : — Պա՛ւ
Բապպտան օլտու : () Նտա Լլա-
ճըն էլի՛ վար : () Նու Լլաճըն
էլի՛ եափմըշտը : Եէրին վէ
ձէճէննէմին գարշը տուրմասընա՛
նիսպէթ՝ իշպու ըէտտ ու թէրք
օլմուշ դաշը Լլաճ՝ ճէմ Եէ-
ճուտիւթըն ճէմ՝ դայիֆէլէրին
պիւր ըուճանի Տէյթէլ պինա
վէ իճտաս օլտուգլարը Քիլի-
սէսինին թէմէլինին քէօշէ պա-
շը քիւրսիւսիւ դաշը էլլէտի :
— Կէօզլէրիմիզտէ ա՛ճայըպ տըր :
Եէճուտիւթըն միլլէթձէ քէն-
տիլէրին Սա՛խասընը ըէտտ՝
վէ դայիֆէլէրին Եէճուտիւթըն
ըէտտ էթտիքէրինի գապուլ է-
աթձէքէրի՛ ա՛ճայըպ տըր : Վա-
ճիֆէլէրին՝ օնտան պէրու շէմ-
տիլլէ՛ գատար միլլէթ միլլէթ ա՛-
գապընձէ օլ Սա՛խայը գապուլ

էյէտիքէրի՛ վէ Եէճուտիւթըն
օնու սիլիլէտէն սիլիլէյէ Տա-
լէա պու կիւնէ՛ գատար ըէտտ
էթտիքէրի ա՛ճայըպ տըր : Պիլ-
վապի՛ խէլաս մատտէսինին պիւր-
թիւնիւ՛ պիւր սը՛րըր ա՛ղիմ տիւր :
Լլաճըն քէնտի պիւրիճիք () Ղ-
լունու ինթիխապ էյլլէթձէյի՛
օնուն () Ղլու պու գատար էտ-
նա Տալէ թէնէզգիւլ էտէձէյի՛
թաճգիւր վէ ըէտտ օլաճաղը՝ վէ
էօլտիւրիւլէձէյի՛ վէ Լլաճըն
օնու տիւրիլտէձէյի՛ վէ պու թէ-
մէլին իւզէրինտէ՛ էնճամը իչինէ
ճէմ Եէճուտիւթընի ճէմ՝ դայի-
ֆէլէրի ալաճագ վէ պիւթիւն
տիւննայէ եայըլաճագ վէ Տէր
զէմանէ վէ պիւթիւն էպէտիլլէյէ
էրէձէք պիւր Քիլիլէսէ պինա վէ
իճտաս էտէձէյի՛ ա՛ղիմ թա-
ճիւպէ շայէսթէ պիւր մատտէ
վէ Տէփ խէլաս պուլմուշ օլան-
լարա իֆիթիխա՛ր տըր : Լա՛ւ .
Ժ . 25 , 26 , 33 , 34 : ա Տի՛ .
Դ . 16 :

43 . Պուռնուն իչին սիզէ պէրի՛
() Նլարըն՝ պու Պապըն գըրգ
պիւրինձի՛ խանէսինտէ պաղճըլա-
րըն իւզէրինէ թագրիւր էլլէտիք-
էրի Տէօքմիւ Լլաճէտիմիզ շիմտի
չէվիլիպ օնլարա՛ ուլտուրույօր :
— Լլաճըն Ժապիշալլէլլէ Ե՛
Եէճուտիլլէր Լլաճը քէնտիլլէրի-
նէ փատիշաճ իգրար էթմիլլէր-
իտի , օնուն նօմօսունու ալմըշլար-
լար , վէ օնուն իսաս ձէմաա՛թը
օլմագ իգրարընտա խոլլէր . Լա-
քին օնլար՝ քէնտիլլէրին փատիշա-
ճընա ա՛տը՝ օլմուշլարըտը , փա-

տիշահըղը սիգտէն գալոր-
ըրլաճագ , վէ մէյվէսինի
վէրէն գայիֆէյէ' վէրիւ-
ճէք :

44 Վէ պու դաշըն իւզէ-
ըինէ տիւշէն՝ գըրըլաճագ ,
վէ օ՝ քիմին իւզէրինէ տիւ-
շէ'րսէ : օնու եզէճէ'քտիր :

տիշահըղը գալորպ' քէնտիւրի'
սիւրմէյէ իսթէրլէրիտի , օնու
նօմօյարընը պէր դարա'ֆէ տիպ'
քէնտիւրի'ն նօմօյարընը օրթա-
յա սիւրմիւշէրիտի , օնու փէյ-
ղամպէրլէրիտի տէօյմիւշէր' վէ
էօրթիւրմիւշէրիտի , վէ օ-
նու մուհապպէթլու' () ղուռու
գա'թլ էթմէք իւզէրէ իտիւր :
Պուռնուռն իշիւն օնլար լէտտ օ-
լուռնաճագլար , վէ օնլարն Տէփ
Տուգուգ ու իսթիւղաթլարը օն-
լարտան ալընաճագլար տըր :
() նլար լ'ապպըն Ս'էսիհինի
արալարընտա փատիշահըղ սիւր-
մէյէ իսթէթմէքլէրիտի . վէ պու-
նուռն իշիւն շէյղանա' թէպիմ'
օլուռնաճագլար , քի օնլարն իւ-
զէրինէ օ՝ փատիշահըղ սիւր-
սին , վէ օնլար' գարանըգտա'
ճահիլէքտէ' ֆագիրիէքտէ' վէ
ղատր ու զո'լմ' իշիւնտէ թէրք
օլուռնաճագլար տըր : Պապ Դ .
11 , 12 , վէ Ժք . 28 շէրհինէ
պագ : Վաթ . Իր . 28 : — Ս'էյ-
վէ'նի վէրէն Են . Են . Ժք .
6 տէ Ենհուտիւրին Տագգընտա
սէօյլէնէն սէօզէր' ն Պէ . Ժք .
9 տէ Քիսթիւնլարա' թագպըգ
օլուռնուլար :

44 . Վաթըլաճագ : Ս'էսիւ-
նըն Տագգընտա փէյղամպէրլէր
թէմէ' քիւրսիսիւ միսիլիւ
սէօյլէտիւրի իշիւն' Իֆէնտի-
միգ' օնու պու իշէ գուլլա'նմա-
տըգլարընտան Տասիլ օլան Տիյ-
պէթլու նէթիճէլէրի պէյան
էթմէյէ միւպաշիւրէթ էտէյօր :
Պու դաշ' Տէր քէսին հօյո'ւ

էօնիւնտէ տուրուր , վէ Տի'շ
քիմնէ օնուռն էդրաֆընը տօլա-
շա'մագ : () նուռն իւզէրինէ Տէր
պինա էթմէյէն քիմնէ' օնա չար-
փաճագ , վէ ալագլարը իշիւպ'
տիւշէճէք , վէ քէմիլլէրինի' գը-
րաճագ : () քիմնէ դաշա պիր
քէտէր էտէ'մէյէճէք , լաքին
քէնտինի' Տէլաք էտէճէք տիր :
Եւայ . Դ . 11 , 15 : Վ . Դ . 18 :
Նա . Դ . Թ . 33 : ն Պէ . Ժք .
7 , 8 : — () նա . Եզէճէ'ք տիր :
Պու դաշըն իւզէրինէ տիւշէսի'
Տէր պիր քիմնէյէ Տիյպէթլու'
տուր . լաքին պիր քիմնէնին իւ-
զէրինէ պու դաշըն տիւշէսի'
տաճա' զիյատէ Տիյպէթլու պիր
շէյ տիր : Պու վուգուա'թլէրին
իլքի' վագի' օլտուգտա' եսլընըգ
ա'զալար գըրըլըր . լաքին սօնկ-
րաքիսի' վագի' օլտուգտա' պիւ-
թիւն վիւճիւտ էզիլիւր , փարէ
փարէ' օլուր : Պա'զըլարը պու
զիւի'ւմէ զաշիպ օլտուլար քի ,
դաշա չարփաճագտան անկլաթմա-
ղա մերամ' օլուռնան' իմանսըղ-
լարըն կիսֆահր վէ Տէլաքի' տիր ,
վէ դաշըն տիւշէմէք վագա'սընտան
դարտ ու գօփալարընա' մէշուլ
օլանլարըն' օնտան պէօյիւք օլան
կիւնահընը վէ շէտիւ : ա'գապընը'
անկլաթմագ մերամ' օլուռնույօր ,
քի օնլար պու դաշա աղըրն
տարղընըգլարընըն սէպէպինտէն'
օնուռն քէօշէ պաշընա գօնուլմա-
ղա եիւքսէյէ գալորըրըմը իքէն'
օնու աշաղա' չէքէրլէր , վէ օն-
լարըն պաշլարը' իւզէրինէ տիւ-
շէր : Լաքին Տէր նաթըլ իսէ ,

45 Վէ պաշտօնահաններ
համ փարիսեցիներ օնուն թէմ
սիւններն իշխութիւններն տէ,
օնլար իշխան սեօյլետիւնի
անկատարար:

46 Վէ օնու դոմթմաղա՝
արար իտիւն իսէ տէ,

պո՛ւ սահիհ տիր քի, պու դաշ՝
օնուն իւզերինն տիւշէնէրին
հէփիսինն իւզերինն տիւշէնէր
տիր: Վրիստոսու րէտտ հաիպ՝
օնուն սատագաթը իւզերինն պի-
նա հտէնէքլէրի եէրինն քէնտի-
լէրին սատագաթը իւզերինն
պինա հտէնէքլէրին ճիւմէսի՝ քէն-
տիլէրինն տէյիլ սալթ էպէտի
սաա՛տէթտէն տիշարը պրաղըր-
լար, իլլա օնուն տարղը՝ լըղընն
շիտտէթիսի տախի էպէտէն տույ-
մատա՛ օլաճաղար տըր: Սապ.
թ. 9, 12: իս. 8, 9: ճթ.
5, 6: Եսայ. 4. 12: Վառ.
թ. 34, 35, 44, 45:

45. Պաշտօնահաններ Եւ...
անկատարար: Վրիստոսու՝ սեօյ-
լետիւնի թէմսիւններն իքիսինտէ՝
տախի՝ մատտէյէ գարար վերմէք
իշխան՝ մապաշտօն պաշտօնահան-
ներէ վէ փարիսեցիներէ պրագ-
տը, վէ օնլար՝ իքիսինտէ՝ տէ՝
տողընը րէյ ու զիւրիւմ՝ թագ-
րիւ էյլետիւն, վէ պու վէճ-
իլէ պուտալաճէ քէնտիլէրի՝ ա՝
լէյհինն հէօթմ թագրիւ էյլէ-
տիլէր: Նիւնահ՝ օնլարն ա՛գլ
ու Ֆիքրինի պո՛ւ տէրէճէ հիյ-
պէթլու պիր դարգ իլէ քէօր-
լէթմիշտի քի, օնլար իշխան
սեօյլետիւնի՝ Վաթան փէյ-
ղամպերին Վաթիթէ էյլետիւնի
կիպի իքիսինն՝ տախի ա՛յան ա-
շիքբար թա օնլարա քէնտիսի՝
թաղպըգ հտինճէյտէք անկա-

խալտան զօ՛լղտուլար՝ զիւ-
րա օնու փէյլամպէ՛ր եէ-
րինն գոլթալար իտի:

ՊԼՊ 22:

1 Վէ Յիսուա ճէվապ է-
տիպ՝ երինն օնլարա թէմսիւններ

յա՛մատարար: ք թապ. Ժք.
5—7:

46. (Նոս գոմթաղա՝ տարպ
իտիւնէր. Վաթլ էթմէք կիւնա-
հը օնլարն գալպէրինտէ՝ իտի,
վէ քէնտիլէրինն եարամաղ նի-
յէթլէրինն պիրտէն իճրա՝ հտէ-
նէքլէրիտի, լաքին — խալգառն
գօրգառար: Պա՛ղը քիմէլէր
եիւրէքլէրինն եարամաղ ար-
գոլարընը իճրա էթմէքտէն՝
տէվէթ զապիլլէրինն գօրգու-
սո՛ւ սէպէպինտէն՝ վէ ախէր-
լէրի քէնտիլէրինն տօսլթլարնա
եա ի՛թիպարլարնա պիր քէտէր
տօգունուր տէյիլ եախօտ ախէր
պունուն կիպի պիր սէպէպտէն
էօթիւրիւ սագընըրլար. լաքին
գալպէ՝ պագան Վալհըն ին-
տինտէ՝ պո՛ւ քիմէլէր թէօհ-
մէթլի տիրլէր: Եարամաղըգ
օնլարն եիւրէյինն իշխանէ՝
տիր, վէ օնուն լէքէլէրի՝ օնլարը
էյլէր Վուգունուն գանընտա
եայգամաղար իսէ, էպէտէն օ-
րատա գալաճաղար: Պապ Ն.
21, 22, 27, 28, վէ Ժք.
34—37, վէ Ժդ. 5, վէ Ժե
18—20 շէրհինն պագ: — (Նոս
իշխալէր եէրինն գոմթաղա-
րա: խանէ 21, վէ Ժդ. 14
շէրհինն պագ: Վաթ. 1. 16:
Յալ. 1. 40:

1. (Նոս ճէվապ էտիպ՝
ալէա տահա օ՛ կիւն տիր

իլէ սեօյլէյիպ տէտի .

2 Կէօթլէրին փատիշահ-
լըղը՝ պիր փատիշահ ա-
տէմէ՝ պէնկզէր , քի օղլունա
տիւյիւն էթտի .

եա՛նի հաֆթանըն իւչիւնծիւ-
կիւնիւ՝ քի սալը՝ կիւնիւ տիւր :
(Պապ իւ . 1 , 20 շէրհէրինէ
պազ) , վէ ճիսուս Լաֆէնտիմիզ
էյէրչէ պո՛ւ կիւն հալէա չօ՛գ
սէօյլէմի՛շ իտի իսէ տէ , պաշ
քեահհիւլէրէ վէ Փարիսեցիլէրէ
սէօյլէմէսինէ տահա տէվա՛մ է-
տէյօր , վէ օնլարա՝ օնլարն ի-
մանսըղըղլարընըն : Տիւպէթլու-
նիթիճէլէրինի գուվլէթլի պիր
դարզ իլէ կէօսթէրիյօր : — Եւ-
նէ Լէնիլէր իլէ : Պապ ժի .
3 շէրհիւնէ պազ :

2 . Կէօթլէրին փաթիշահլըղը :
Պապ ժի 2 շէրհիւնէ պազ : — Պիւ
փաթիշահ ապիւ՛ն պէնկզէր :
“Պէնկզէր” լուղէթի իչիւն
Պապ ժի . 24 , 31 շէրհիւնէ պազ :
Պոնտուն մա՛նսար պո՛ւ տուր
քի , Լալահ՝ քէնտի փատիշահլը-
ղընըն մատտէլէրի խուսուսուստա՛
պու փատիշահըն տիւյիւն զիյա-
ֆէթիւնէ տա՛վէթ էյլէտիյի քիմ-
սէլէր իլէ մուսամէլէ էյլէտիյի
կիպի էտէճէքտիր : Պու թէմ-
սիլ՝ շիւպհէսիզ՝ Եհհուտիլէրին
ինճիլլէրէտտ էթմէսինէ վէ օնա
դայիֆէլէրին տա՛վէթ օլունմա-
սընա թէշպի՛հ տիր : Ինճիլ՝
պիւթիւն իմթիազաթ ու մու-
սա՛տաթարը իլէ Եհհուտի միլ-
լէթիւնէ թազաթիմ օլունտու , լա-
քին օնլար՝ քէնտիլէրին մաղըուր-
լուղու վէ եարամաղըղը՝ սէպէ-
պիստէն օնու ըհտտ էթտիլէր .
օնտան սօնկրա օնուն հէփ պէ-
րէթէթլէրի դայիֆէլէրէ՝ թազ-

3 Վէ խըզմէթքեարլա-
րընը՝ տա՛վէթլիլէրի տիւյիւ-
նէ՝ տա՛վէթ էթմէյէ կէն-
տէրտի . վէ կէլմէյէ իսթէ-
մէտիլէր :

տիմ օլունտու , վէ օնլար՝ օնլա-
րը գապո՛ւլ էյլէտիլէր : — Տիւ-
յիւն Էլիպի : Տիւյիւնլէրտէ՝ չօգ
սիւրիւր ու սէվիւնճ վէ չօգ
քէրրէ ա՛ղիմ դանիմէթ վէ տա-
րաթ իզհար օլունուր իտի :
Օնիւր . իթ . 22 : Պապ . ժի .
10—12 : Եւլէր ի . 17 , 18 :
Յիլ . ի . 1—10 :

Պուրատա “փատիշահ” լու-
ղէթի՝ ա՛ղիմ փատիշահ օլան
Լալահա՛ թէշպի՛հ տիր տէնէ պի-
լէր , քի օ պիր ա՛ղիմ զիյաֆէթ
էյլէտի , եա՛նի պիւթիւն տիւն-
եա իչիւն խէլա՛ս թէտարիքին
կէօրտիւ : Կիւվէյի օլան՝ Պուր-
թարըճըմըղ Վրիստոս տուր :
Յիլ . ժի . 29 : Վրիստէ՝ կէլիւն
տէնիլլէր : ի Վրիստ . ժի . 2 :
Եվէ . ի . 25—32 : Յայր . ժի .
7—9 : Սալ . ին . 10 , 11 :
Լաքին պիր թէմսիլտէ՝ նազիւ-
յէթի թէքմիլ էթմէք իչիւն չօգ
շէյլէր գօնուր , քի թէմսիլի
կէօսթէրիլմէյէ մէրամ օլունան
շէյ իլէ թազպըզ էթմէքտէ մա՛-
նալարը եօ՛գ տուր : Պապ ժի .
33 շէրհիւնէ պազ :

3 . Խըզմէթքեարլարընը . . .
Էլիպիլէր : Պապ ժի . 2 : ժ . 6 ,
7 : Սալ . կի . 11 : Լալ .
թ . 1—6 : Եւլ . ժի . 1 , 2 :
Եւլ . ին . 4 : ին . 15 : Սալ .
ժի . 7 , 12 , 13 : Պալ . իթ .
1—6 : ժի . 15—17 : — Տա-
վէլլէլլէրի պիւնիւնէ՝ աա՛վէլլէլլէ-
մէյէ : Տա՛վէթլիլէր Եհհուտիլէր
իտի , քի օնլար չօգ զէմանտէն

4 Թէքրար զա՛յրի խըզ-
մէթքեարլար կէօնտերիպ՝ տէ-
տի . Տա՛վէթլիէրէ տէ՛յին .

պէրու տա՛վէթ օլունմուշ իտի-
լէր : Ս՝իլէթին պիւթիւնիւ՝
միլէթ օլայրտան պէրու տա՛.
վէթ օլունմուշար իտի : Հէփ
վա՛տլէր վէ փէյղամպէրլիքլէր
օնլարըն իտիլէր : Մլաճ օնլարը
քէնտի փատիշաճըղընա տա՛վէթ
էթմէյէ չօգլարընը՝ կէօնտերմիշ
իտի, վէ շիմոի տախի՝ չօգլարընը՝
կէօնտերմէտէ իտի, (եօգարըքի
իսթիխրաճէրէ պագ), լաքին
օնլար — կէլէյէ իսթէփիլէր :
(Նլարըն կէօնլիւ օլայրտը,
կէլէ պիլիլէր իտի, լաքին «իս-
թէմէտիլէր» : (Նլարըն եօ-
լունտա՛ եալընըզ պու իսթէմէ-
մէք կիւճիլիւ վարըտը, վէ Տէր
կիւնաճքեարըն խէլասընա մա՛նի
օլան շէյ՝ եալընըզ պո՛ւ տուր :
Պապ իք . 37 : Սաղ . 22
10—12 : Մաթ . 24—26,
29, 30 : Եսայ . 15 : Եբե .
7 . 16, 17 : Ղա՛լ . 34 :
Ժե . 28 : Ժթ . 14, 27 : Վարձ .
34 . 45, 46 : Հաթ . 21 :
Եբե . 25 :

4 . Թէքրար զա՛յրի խըզմէ-
թքեարլար կէօնտերիպ : Մլաճ
ա՛ղիմ՝ մէրճամէթի իլէ՛ կիւնաճ-
քեարլար քէնտինն սունտուղու
մէրճամէթինի՝ օնլարա թէքրար
պէ թէքրար թագտիմ՝ էտէր,
քի մատտէյէ՛ օնլարըն տիգգա-
թընը ճէլպ էլլէսին : Փէյղամ-
պէրլիլէր վէ սատրղարըն վէ
տինտար փատիշաճլարըն Տէփ
էթտիքլէրինտէն սօնկրա, վափ-
թիլ էտիճի ճոփճաննէս կէօն-
տերիլտի, վէ օնտան սօնկրա օն
իքի Մաքեալար՝ վէ օնտան

Իշթէ կիւնտիլզ զաա՛մըմը
ճազըրլատըմ, պուղալարըմ
վէ պէսլի տալարլարըմ պօ-

սօնկրա եէթմիշլէ՛ր կէօնտերիլ-
տի : Ղա՛լ . 1—16 : (Ն-
իքիլէրէ վէրիլէն մէմուրիլէթ՝
սօնկրա թէքրարլանտը, վէ պէօ-
յիլտիլիլի : Պապ իք . 19,
20 : Սաղ . 15 : Ղա՛լ .
իք . 46—48 : Վարձ . 8 :
Պունլարա օնտան սօնկրա՝ Պօ-
ղոս վէ Ռառնարա՛ Ստեփաննոս՝
Փիլիպպոս՝ Տիմոթէոս՝ Տիտոս՝
Եղա՛ Ղուկաս՝ վէ նէչէ նէչէ
ախէրլէրի՛ զամմ օլունտու : Եէ-
րուսաղէմտէքի Վիլիսէնին պիւ-
թիւնիւ պիլէ՛ գալտ ու գօվա-
լայըճ սէպէպինտէն էդրաֆա տա-
ղըտըղը՝ թագտիտէն, ա՛ղալա-
րընըն Տէր պիլի խէլասըն միւժ-
տէսինի վա՛ղ էթմէյէ մէշղուլ
օլտուլար : Վարձ . 7 . 4 : Ժա .
19, 20 : — Հէլիս՝ հալէ՛ր պըր :
Ս՝եսիանըն կէլմէսի ճագգընտա
օլան Տէփ ա՛ղիմ՝ փէյղամպէր-
լիքլէր շիմոի թէքմիլ օլտուլար .
ատէմին տիւշմէսինտէն պէրու
կէօրիւլմէքտէ օլան ա՛ղիմ՝ ճա-
զըրլզլարըն ճիւլմէսի ճալէա
թէմա՛մ օլտուլար . վէ պու գա-
տար զէմանտէն պէրու խապէր
վէրիլէն վէ պէքլէնիլէն վէ առ-
զուկէնէն Ս՝եսիա կէլտի, վէ
տուրուպ՝ գապո՛ւլ օլունմասընը
պէքլէյօր : Ղա՛լ . 37 . 17 :

Ս՝եսիանըն փատիշաճըղընըն
պու պէրէքէթլէրի շիմոի պիլզէ
սունուլայօր : Փէտերուլաճ
պիլզի գապուլ էթմէյէ հալէ՛ր
տըր : (Ն) պիլզի պիլ էպէտի
մուճապպէթ իլէ սէվտի . Տէլաք
օլմագտէ օլան տիւնիւս իշիւն
պիլ խէլա՛ս եօլու թէտարիք էյ-

ղազանմըշ , վէ հեփիսի
հազը՛ր տըր , տիւյիւնէ՛ կէ-
լին :

5 Լմնա օնլար իհմալ է-

լէտի , վէ հիւ թիմնէնին հէլաթ
օլտուզունու իսթէմէզ : Ղու-
ժե . 20 : Յու- . 7 . 16 :
Հու- . 32 : ք Սու- . 7 .
2 : ք Պու- . 9 : Նէ- . 13 :
17 : Սու- . 47 . 5 : Ե- .
ժր . 31 , 32 : լի . 11 : Վրիս-
տոս՝ խէլա՛ս էթմէյէ հազը՛ր տըր :
()՝ տիւնեանըն կիւնահլարը իւ-
չիւն ա՛ղիմ գուրպան տըր ,
էօ՛մրիւն էթմէյի տիր , վէ պիզի
խէլաթ էթմէյ իչիւն գանընը՛
տէօքտիւ : Յու- . 50—58 :
ա Սու- . 7 . 7 , 8 : Ե- .
1 : Վ՛զիզ Րու՛հ պիզէ ըջըգ
վէրմէյէ եիւրէթէրիմիզի եում-
շաթմաղա՛ փաթէմէյէ՛ վէ ա՛-
ղիզէմէյէ՛ վէ Վրիստոսա գու-
լաղուզամաղա՛ վէ օնու գըյ-
մէթիսի վէ ձէլալինի կէօսթէր-
մէյէ հազը՛ր տըր : Սէօքտէ մէ-
լէթէր վէ ա՛ղիզէր վէ օնտա
հէմ՝ եէր իւզէրինտէ օլան պիւ-
թիւն Վրիստէ հազը՛ր տըր :
Յու- . 17 : Վ՛փվւրգ՛
լուգփ ու ինայէթ՛ վէ սէլամէթ
ուխէլաս հազը՛ր տըր . պիւթիւն
կէօք հազը՛ր տըր . պի՛ղ տա հա-
զը՛րմըյըլ :

5 . ()նլար իհմալ էթմէյ : ()ն-
լար պունու՛ զայէթ մուհիմ վէ
իգթիզալ պիր շէյ սայաճագա-
լը եէրինէ՛ մէհէլիիզ պիր շէյ
սայտըլար : ()նլար՝ ախէր հէր
պիր շէյի պունտան իւթիւն
սայրա՛ պունու՛ ուղուրունա
հէր պիր շէյի թէրք էթմէթ
միւլահազասընը գէվէլէնտիլէր :
Հեփիսան գըսմընըն հէր պիր

տիւա՛ թիմի քէնտի Թարա-
սընա՛ վէ թիմի՛ Թիճարէթի-
նէ կիթտի :

6 Վէ գալանլարը օնու

տէհրտէ րուհանի վէ էպէտի
մատտէլէրին խուսուսունտա ա՛-
մէլ ու հարաթէթինին զըպզը՛
նումունէտի ա՛լէսսէվիյէ պու-
տէյիլմի : Սու- . 14 :
իւ . 34 : Սու- . 24 :
Լու- . 7 : Վու- . 7 .
13 : իդ . 25 : Հու- . 4 :
Ե- . 3 : — Վի- . 22 :
պի լարալուս : Պապ ժի . 22 :
իդ . 38 , 39 : Ղու- . 18—20 :
Հու- . 9 , 10 : ք Տի- . 4 :
Յու- . 15 , 16 : Խնսանլար՝
Թարալարընա վէ ախզ ու ի՛դա-
լարընա պաթմալ՛ տըրլար . լա-
թին հէ՛ր շէյ պունլար տըր ,
վէ էպէտի շէյէր հի՛ւ պիր շէյ
տէյիլ տիր կիրպի պագմալը տէ-
յի՛ տիրէր . զըրա կէօքտէ պիր
խազինէ՛ ախէր հէ՛ր պիր շէյտէն
փէ՛ք չօգ գըյմէթի՛ տիր : Պապ
7 . 20 շէրհինէ պագ :

6 . Վարանլարը ա՛ , Պիր
դագըմը՛ նա՛նի չիթթիլէր վէ
թիւճճարլար վէ սանաա՛թ սա-
հիպլէրի՛ պու տա՛վէթի թահգի՛ր
էթտիլէր , վէ սայթի Վլա՛հ Եօգ՛
ձէննէթ ձէհէննէմ՝ Եօգ՛ Վուր-
թարըճը Եօգ՛ վէ գուրթուլաճագ
ձան Եօգ՛ կիպի վազիֆէսիլզէ
իչէրինէ՛ կիթտիլէր : Պագի-
լէրի՛ նա՛նի քեահիլէր փաթաս-
լար վէ Վարիսնցիլէր վէ հէօքիւ-
մէթ սահիպլէրի՛ սատէճէ տա՛
վէթի թահգիր էթմէթ իլէ գա-
նաա՛թ է՛թմտիլէր , իլա պուն-
լար՝ օնա եիւրէթէրինտէ օլան
նարամազ մէրամը՛ տախի կէօա-

խրզմէթիարլարընը դու-
թուպ՝ տէօյտիւլէր , վէ էօլ-
տիւրտիւլէր :

7 Իմտի փատիշահ իշի-
տինճէ՝ ղազէպէ՝ կէլտի , վէ

ա՛սքերլէրինի կէօնտերիպ՝
օլ գաթիլլէրի հէլա՛ք էթտի ,
վէ օնլարըն շէհրինի եագտը :

8 Օլ գէման խրզմէթ-
քեարլարընա տէտի . կեր-

թէրտիլէր , վէ օնա աշէքեարէ
զօր ու շիտտէթ իլէ վէ աճը ա՛-
տալէթ իլէ գարշը տուրտուլար :
() Ելար փատիշահտան վէ օնու-
նօմօլարընտան վէ հէօքիւմէ-
թինտէն՝ վէ օնու-ն իսմի իլէ հէփ
կէլէյլէրտէն պո՛ւ տէրէճէ իքրա՛հ
էտէրլէրիտի քի . օնլարը սէօյ-
տիւլէր , տէօյտիւլէր , գօվալա-
տրլար , վէ էօլտիւրտիւլէր : Պապ
Ե . 10—12 : Ժ . 16—18 ,
22—25 : Ին . 35—39 : Իք . 34 :
Յօվ . ԺԵ . 19 20 : Ժք . 2 , 3 :
Պարթ . Դ . 3 : Ե . 40 , 41 :
Է . 57 : Ը . 1 : Զ թէա . Թ .
14 , 15 :

7. Բաբերլէրինի Կէօնտերիպ :
Պապ Ին . 40—44 շէրհինէ պագ :
Ելահ թաա՛լէա հազրէթլէրի
քէնտինին հագգ ղազէպի իլէ
պիւթիւն Եէհուտի միլէթինի
հէլաք՝ վէ օնլարըն շէհրինի վէ
հէլքէլինի հարապ էթմէք իշիւն
Հոռօմա տէվէթինին ա՛սքեր-
լէրինի կէօնտերմէք իւզէրէ իտի :
Իշպու կէլէն ա՛սքերլէր՝ Ելա-
հըն ա՛սքերլէրի իտիլէր . օնլարը
օ՛ պագլանտրտը , օ՛ կէօնտէր-
տի , օնլար օնու-ն իտիլէր , վէ
օնու-ն միւրա՛տի շէրիֆինի իճրա՛
էթմէք իշիւն օնլարը քէնտի
խրզմէթինէ գօշտու : Թ Օրէն .
Իք . 49 Ե : Եապ . Ժ . 5—7 :
Ժք . 2—5 : Երէ . Ժ . 20—23 :
Պապ . Ժ . 26 : Յօվէլ . Ժ . 11 ,
25 : Դ . 2 : Ղա-ի . Ժ . 42—44 :
Ին . 21—24 : Զ թէա . Թ . 16 :
— () Գաթիլլէրի :

() Գաթիլլէր՝ սալթ ալթընճը
խանէտէ զեքր օլունան եարա-
մազ գօվալալընլար տէյի՛լ
տիր , իլա պէշինճի խանէտէ զեքր
օլունան՝ օլ թահգիր վէ իհմա՛
էտիճիլէր պիլէ՛ շէրգ մէմլէքէթ-
լէրին ա՛տէթլէրինէ կէօրէ գա-
թիլ սալըլըլար . զերա պիր
փատիշահըն տա՛վէթինի գա-
պուլ էթմէմէք՝ ասըլճ գատար
պէօյիւք պիր եարամազըլճ սա-
լըլըր : Պիր գաշ սէնէտէն
էվլէլ սուլթան Ս՝ահմուտ Իշ-
ֆէնտիմիլ պիր տիւյիւն եափտը ,
վէ հէփ ըրճա՛լ ու քիպարլարընը
վէ փաշալարընը տա՛վէթ էյ-
լէտի : Իշէր տա՛վէթ օլունան-
լարտան պիրի՛ տա՛վէթի թահ-
գիր էտէրէք կէլմէյէ իմթինա՛
էթսէյիտի , տէվլէթէ ա՛սը՝ օլ-
մուշ սալըլըրտը : Չիւն քի
պո՛ւ միսիլիւ պիր տա՛վէթ պիր
էմր ու Ֆէրմանըն պէրապէրի
սալըլըր , վէ օնու գապուլ էթ-
մէմէսի Ֆէրմանա ա՛սը օլմատէն
ի՛պարէթ օլուր : Իմտի հէր
օգուլան միւլահազա՛ էյլէսին ,
քի կէօքլէրին ա՛ղիմ փատիշա-
հընտան օնա օլան տա՛վէթի գա-
պուլ էթտիմի , եօխսա օնու
թահգիր վէ իհմալ՝ եա աշըգտան
աշըղա ըէտտ մի էյլէտի :

8. Տէյիւն հազըր Կուր : Խա-
նէ 4 շէրհինէ պագ : — Իպրգ
Կէյիլ իտիլէր : Պապ Ժ . 37 ,
38 : Հէփ 5նճի վէ 6նճը խանէ-
լէրտէ զեքր օլունան թահգիր
էտիճիլէր վէ իհմալ էտիճիլէր

չի տիւյնն հազը՛ր տըր ,
ամմա տա՛վէթ լելը շայրդ
տէյի՛ւ խտիւր :

9 Իմտի եօլա՛ր կէշտ-

վէ գօվալարճըլար լայրգ տէյի՛ւ
խտիւր : Ֆիլ վագի՛ . Եհհու-
տիւր միլէթճէ լայրգ տէյի՛ւ
խտիւր : Վարճ . ԺԳ . 46 : ԻԸ .
25—28 :

9 Եօլա՛ր : Պոռնուն իլէ
գայիֆէլէրին տա՛վէթի՛ պէյան
օլունույօր : Եհհուտիւր՝ պոռն-
լարը տիշար՝ պարզըլըշ ֆու-
գարալար՝ վէ եօլարտա վէ սօ-
գագլարտա սաքին թահգիր օ-
լունմուշ քիմնէլէր մագուլէսի
սայարլար իտի : Լաքին պոռ-
գարանըգտա օլան ճահիլ միլ-
լէթիւր՝ շիմտի Խնճիլին պէրէ-
քէթիւրինն վէ հուգուգ ու իմ-
թիազաթլարընա նայիլ օլմագ
իւզէրէ տիրէր : Սարի . ԺԳ .
15 , 16 : Վարճ . Խ . 8 : ԺԳ .
47 : Եհիւ . Գ . 8 : — Զէի

պոռնուգլարընա : Վարճ . Խ .
20—23 : Բ . 1—5 : Թ . 4—6 :
Եայ . ԺԵ . 1—3 , 6 , 7 : Յայ .
ԻԸ . 17 : Վրիստոս Լիֆէնտի-
միգին խըզմէթճիլէրի՛ հէփ րասթ
կէտիքլէրի քիմնէլէրի՛ հէր հանկը
միլէթտէն վէ ախլէագ ու մէշ-
րէպտէն քիմնէլէր օլուրլարսա օլ-
սունլար՝ ճիւմէսինի տա՛վէթ
էթմէյէ հէօքիւմէթլէրի՛ վար :
Պոռ րասթ կէտիքլէրի քիմնէլէր՝
կէծմիւքճիւլէր վէ կիւնահ-
քեարլար՝ խըրսըզար վէ գա-
թիլէր՝ փուլմիթիւթիլին հէփ
նախաքըզլարը վէ մէքուհուգ-
լարը իշինտէ ղարգ օլմուշ քիմ-
սէլէր տախի օլալար՝ Վրիստո-
ստն խըզմէթճիլէրի՛ օնլարըն
ճիւմէսինի մախսուսէն վէ խիւ-
լիւստնէ՛ Վլաշըն էվաալարընը

լէրինէ վարըն , վէ հէփ
պուլտուգլարընըզ տիւյիւ-
նէ՛ տա՛վէթ էտին :

10 Վէ օխըզմէթքեարլար

հէփ հուգուգ ու մուսա՛տաթ-
լարընը կէլիպ ալմաղա տա՛վէթ
էթմէյէ թէքմիլ հէօքիւմէթլէրի՛
վար : Լաքին՝ թահմին էտէլիմ՝
քի՛ Խնճիլին իլք վա՛ղճըլարը տէ-
սէլէր իտի քի , « Պիլ՝ մէսէլա՛
սէնին սիւզիւնէ թիւքիւրէն՝ պա-
շընա թիքէնտէն թաճը գօյան՝
սէնի իաշըն իւզէրինտէ միլա-
յան՝ վէ եօլար իքէն չէքտիյին
շիտտէլիլէր էղէյէթլէրի՛ զէվգէ-
սէն եարամազլարըն պա՛ղըսընա
րասթ կէլէճէք օլագ , օնլարը
տա՛վէթ էտէլիմ՝ մի » : Սէր-
համէթի վէ աֆվ էտիճի ճի-
սուս Լիֆէնտիմիլ՝ « Լիվէթ ,
տա՛վէթ էտին . իպթիտա օնլա-
րը՝ տա՛վէթ էտին , պէնիմ՝ հէ-
ման շու խաշա չըգարըլըղըմ
մահալ օլան Երուսաղէմտէն
պաշլարըն » տէրիտի : Ղալ .
ԻԴ . 47 :

10 Զէի պոռնուգլարըն :
(Նլարա՛ հէր քէսի տա՛վէթ
էթմէյէ տէնտի , վէ օնլար էօյլէ
էթտիլէր : (Նլար՝ հէր եհրտէ
հէր տիւրլիւ ատէմլէրէ՛ թէվ-
պէ էթմէյէ վէ Վրիստոսա ի-
նանմաղա վա՛ղ էթտիլէր :
Սարի . ԺԳ . 20 : Զալ . ԺԵ .
19 : — Կէրէս Եարամազլարը իէ-
րէս էյիլէրի : Լիլի՛ լուղէթի
պուրատա հէր հալտէ էյի տէ-
մէք տէյիլ տիր (Սարի . ԺԳ .
3) , զերա պու՛ նալընը Վլա-
շըն հագգընտա սէօյլէնէ պիլիւր
(Պապ ժիթ . 17) , իլա աշիքեար
տըր քի՛ միւրայը օլմայան՝ Վր-
իստոսա մուհթաճ՝ օլտուգլարը
շըր պիլէն՝ օնուն սատագաթընա

եօլլարա չըզըպ՝ հե՛փ պուլ-
տուգլարընը՝ կերէք եարա-
մազլարը կերէք էյիլերի՝
ճէմ՝ էթտիլեր, վէ տիւյիւն՝

մէճլիստէ օթուրանլարտան
տօլտու :

11 Վէ փատիշահ մէճլիս-
տէ օթուրանլարը կէօրմէյէ

կիւվէնէն՝ վէ քէնտիլերին կիւ-
նահարընտան վազ կէշէն քիմ-
սէլէր տէմէք տիր : Ղայիֆէլէ-
րին արասընտան հէր ներէտէ
Վիլիսէլէր ճէմ՝ վէ իհտաս օ-
լունուրլար իսէ , օրատա տէյիլ
տալթ էյիլեր՝ իլլա եարամազլար
տախի պուլունուրլար : Պապ
ԺԳ . 47—49 շէրհինէ պագ :
իւ . 1 , 2 : Խ Կրնիլ . Դ . 9—11 :
Խ Կրնիլ . ԺԳ . 21 : Խ Յիւլ .
Խ . 19 : Յայ . Խ . 14 , 15 ,
20—23 : — Տիւյիւն՝ Տէճլիստէ
օթուրանլարտան քօլլա : Լ-
յերըն Եէհուտիլեր կէլմէյէ իմ-
թինա՝ էթտիլեր իսէ տէ , պու-
ճիւմէ իլէ տիւյիւն օլտու , վէ
կէլէնլէր՝ հէր մէմէքէթ ու տի-
յարտան վէ միլէթտէն վէ յի-
սանտան իտիլեր : Պապ իւ .
10 : Յայ . Խ . 9 : Է . 9 : ԺԳ .
6—9 :

11 . Փապիշահ մէճլիստէ Խ :
Ղայիֆէլերին պէյնինտէ Խնճի-
լին վա՛ղը իլէ Վիլիսէլէր իհտաս
օլունտուլար , վէ օնլարտա չօգ
ճէմաա՛թլար՝ ճէմ՝ օլտուլար :
Վէ իշպու ալթուն շամ՝տան-
լարըն օրթասընտա Վրիստոս
Լիֆէնտիմիզ քէնտիսի կէզէր ,
վէ քէնտի Վիլիսէսինին հէր
պիր ա՛ղասընըն գալպինի պիլեր :
Յայ . Խ . 1 , 2 : Վէ քէնտիսի՝
խարմանըն թէքմիլէն փաքէ-
յէճէք տիր : Պապ Դ . 12 :
() Էմր էտէճէք քի՝ տէլիճէլերի
եազընլար , վէ պուլտայը ամ-
պարնա՛ ճէմ՝ էթտիլեր : Պապ
ԺԳ . 30 : Է՛ր պիր միւրայըյը

օնուն սաքին օլտուղու մահալի՝
ատընը՝ մէշղուլ օլտուղու իշի՝
Փիքրինտէ հէփ օլան շէյլերի՝ վէ
ճիւմէ ա՛մէլէրինի օ պիլեր ,
օնուն հէր շէյի կէօրէն կէօզիւ՝
օնուն տէրունինտէ օլան հէր պիր
շէյի կէօրիւր (Յայ . Խ . 23) ,
վէ օնու էնճամը Լիլահըն էվ-
լատլարընըն արգատաշղընտան
վէ սաա՛տէթինտէն էպէտէն ա-
յըրաճա՛գ տր : Պապ իւ . 32 :
— Տիւյիւն Էսփապ Խիլիմիշ :
Լսքի գէմանտէ՝ փատիշահլար
տա՛վէթ էթտիլերի քիմսէլերէ
պիրեր գաֆթան կիյտիրիլեր-
իտի : Վէ պունտան պիր ազ
էվվէլ՝ պու մէմէքէթտէ պիլէ
փատիշահըն հուզուրունա չը-
գանլար՝ պիր մախսուս Էսփապ
կիլմէյէ մէճպուր իտիլեր . վէ
ախէր տէվլէթլէր դարաֆընտան
կէլէն էլիլերէ՛ պիլէ փատիշա-
հըն հուզուրունտա խիլաթ կիյ-
տիրիլերիտի : Պունտան պիր
գաշ սէնէ մուգատտէմ՝ Խնկիլիզ
էլիսի լօրտ Լիլին նամ զաթա
սէրայի հիւմայունտէ սատըր ա՛-
զամ դարաֆընտան զիյաֆէթ
օլունտուղունտա , կերէք լօրտ
Լիլինէ վէ կերէք թէվապիսինէ
քիւրքլէր կիյտիրիլտի : Է՛ճէմ՝
շահլարընըն պէյիւք խազնէ՛
օտալարընտա՛ հէտիյէ օլունմագ
իչիւն տայիմա եիւզլէրճէ էս-
վապլէր հազըր պուլունուրլար :
Պու սէօլէրին ասըլ մա՛նասը
պո՛ւ իտի քի , փատիշահըն
հուզուրունա քէնտի՛ Էսփապ իլէ
չըգմաղա քիմսէ Լայըգ տէյիլ

խրդմէթճիւրէրէ տէտի . Ունուն այաղլարընէր վէ էլէրինի պաղլարընէր օնու գալտըրըն , վէ տիշարըքի գալտանլըղա՝ չըգարըն . աղ-

լայըլ վէ տիշլէրին գըճըրտայըլը օրատա օլաճագ :

14 Օխրա տա՛վէթիւրէր չօգ՝ ամնա սէշլմիշլէր ա՛ղտըր :

պագի ճիւմէսինէ պու միսիւիւ պիր խօրուգ կէօսթէրէն պիր քիմէնէին պու վէճճիլէ շիտ . տէթլէ թէքսիւր օլունաճաղը ա՛ճայըլ տէյիլ տիր : — Բա՛յըլ ևճ : Պու թա՛պիր՝ միւմքիւնի մէրթէպէ ա՛ղիւմ ա՛ղուպ պէյան էտէր : Պապ ժո՛ . 42 : 50 : Իո՛ . 51 : Էր պիր միւրայը Տէլա՛ք օլաճագ տըր : ()՝ էուէտէն գարանլըգտա՝ ա՛ղապտա՝ վէ աղլամագտա՝ օլաճագտըր : Քիա . տիշահըն՝ պիգիւմ ճիւմէմիգի ա . րաշտըրաճաղը՝ վէ ճիւմէմիգի աշիքեա՛ր էտէճէյի կիւն եագլաշլօր , վէ օլ գէման պիւթիւն ալէմ՝ քէնտի սատագաթըմըգըն մուրտար փալաւարը՝ իլէ մի՛ եօխսա խէլաս ու Պիտա՝ էտիճի Լփէնտիմիգին լէքէսիզ սատա . գաթընըն ճէիլ խիլա՛թլարը՝ իլէ մի կիտիմիշիզ կէօրէճէք տիր :

14 . Տա՛վէթիւր չօգ ևճ : Պապ ի՛ . 16 շէրճինէ պագ : Եէ . Տուտիլէրին ճիւմէսի տա՛վէթ օլունմուշլարտըր . լաքին օնլարտան՝ Բլաճըն սէշլմիշ խասս խալգը՝ րուպարէն՝ փէք ա՛ղքիմէէլէր իտի : Էա՛մլ . Թ . 6—13 : Սիլէթին էն պէյիւք փայը՝ Տէր պիր գէմանտէ ետրա . մաղլար օլուպ՝ փէյղամպէրլէրի րէ՛տտ էյլէտիլէր . վէ պու վէճճիլէ՝ Բլաճըն տէյիլ սէշլմիշ իլա րէտտ օլունմուշ խալգը օլտուղունու ա՛մլէրի իլէ կէօսթէրտիլէր : Վայիֆէլէր տախի

խէլաս օլունմաղա տա՛վէթ օլունտուլար : Եսայ . 22 : Սիլէթ մէլէթ ալտընճա տա՛վէթ օլունտու , վէ պիրի պիրի սրտընճա Վրիսթիանլըղ իգրա՛ր էյլէտիլէր . վէ պու ճիւմէիլէ՝ օնլարտան տախի՛ ա՛մլ ու Տարաթէթիւրի իլէ՝ սահիճան Վրիստոսուն օլտուղարընը նէ՝ գատսր աղը՝ կէօսթէրտիլէր : ()Նլարա՝ էյէրշի Վրիսթիան տէնիլլօր իսէ , վէ էյէրշի Բապըն սօֆրասընտա պուլունուլար իսէ տէ , էյէր թէվպէսիզ վէ իմանսը՛ղ իսէլէր , Բլաճըն սէշլմիշ խալգը տէ . յիլէր տիր . շիւն քի օնուն Տէփ սէշլմիշլէրի թէվպէ՝ էտէրլէր վէ ինանրլար , վէ եիւրէքճէ Տէմ՝ էօմիւրճէ ա՛ղիզ օլունլար : Խաղըրտա՝ սագլանսըն քի՛ տա՛վէթ օլալարըն ճիւմէսինտէն՝ զիյաֆէթին սահիպինտէն տիւ . յիւն էսվապընը գապուլ էթմլ . յէ իմթինա՝ էտէնլէրին Տիշ պիրի՛ Վուղունուն տիւյիւն զիւյաֆէթինէ օթուրմաղա սէշլլ . միշ տէյիլ տիր : Լ՛յվաճ քի տա՛վէթ օլունանլարըն էն ա՛ղիւմ գըսմը՝ պու վէճճիլէ Բլաճըն մէրճամթիւնի րէտտ էտէրլէր :

Լ՛յ օգույան մուճապպէթուլ տօսթուլմ՝ սէն տախի տա՛վէթ օլունմուշլարըն սայըսընտանսըն , լաքին սէշլմիշլէրտէնմի՛ եօխսա րէ՛տտ օլունմուշլարտանմըսըն : Լ՛յէր սէն Ֆիլապիգէ՝ Վրիս .

15 ՕԼ գեման փարսե-
ցիւնը վարդա՝ օնու նիճէ
սեօզ իլէ տուգաղա պթսըն-
լար տէյիւ՝ մէշվերէթ էթ-
տիւնը :

տոսու սէշվիշ իսէն , պու՝ իպ-
թիտա օ՝ սէնի սէշտիլինտէն
տիր : Պապ . 7 . 21 շէշհինէ՝
պագ : Յո՛ւն . 16 : 1 . յէր
սէն սաշիհան Լլաշը սէվէ՝ ի-
սէն . պու՝ իպթիտա օ՝ սէնի
սէվտիլինտէն տիր : Խ Յո՛ւն .
7 . 9 :

15 . Փարսեցիւնը : Պապ 7 .
7 շէրհինէ պագ : — Սեօզ իլէ
տուգաղա տիւտար : Բըրիտոս
Լաֆէնտիմիդին տիւշմանյարընա՝
օնու թէլէֆ էթմէք իշիւն նա-
լընըզ իքի՝ եօլ վարդտը , քի պի-
րի ճէպր ու զուլմ՝ վէ օպիրի
նօմօս մուճէպինճէ շէրա՛ն իտի :
Պուսու շէրա՛ն էթմէք իշիւն՝
իգթիպա՝ էտէրիտի քի օնու
Հոովմալը վալիյէ մութէհիմ՝
կէօսթէրսինլէր , վէ ճէպր ու
զուլմ իլէ էթմէք իշիւն՝ իգթիպա
էտէրիտի քի օնու խալա՝ մու-
թէհիմ կէօսթէրսինլէր : ()ն-
լար կէօրմիւշլէր իտի , քի օ՝
քէնտի րէյ ու զիւրիւմլէրինտէ
գալի վէ սապիլի իտի , վէ ի՛թի-
գատընը ա՛ղիմ ճէսարէթ վէ
սէրպէսթիլի՛ք իլէ սէյլէրիտի .
վէ պու՝ էճիտէն օնլար պէօյիւք
ուսթալըզ իլէ պիր գէմին գուր-
տուլար քի , օնա պա՛ղը շէյլէր
սէյլէթսինլէր , քի օնլար՝ նա
Հոովմալը վալիին նազարընտա՝
նա Եէհուտիլէր իալըքնա միւ-
թէհիմ՝ կէօսթէրէ պիլսինլէր :
Պու միլէթ՝ պուստան էվիլէ
պու իշի՝ հէմ Դաւիթ հէմ
Երեսիա փէյլաճպէրլէրէ էթ-

16 Վէ օնա՝ քէնտի շայիրու-
լէրինի Հերովգացիլէր իլէ
պէրապէր կէօնտէրիպ տէտի-
լէր . 1 . խօճա՝ պիլիլըիզ
քի , սէն կէրցէքսին , վէ

մէյէ չալըշտըլար : Սալ . խա՛ .
6 : ճէ . 5 , 6 : ճէ . 6 : ճթ .
3 : Երէմ . 7 . 10 : — Ս՝ Եշլէ-
րէ՛լ Երէմիլէր : Սալ . 2 :
Ս՝ Երէմ . 13 — 17 : Պալ .
7 . 20 — 26 : ()նլար՝ Ս՝ Ենիա-
յէ նէ՞ վէճհիլէ ի՛զգէթ ու իգ-
րամ էտէ պիլիլլէր տէյիւ տէ-
յիլ՝ իլա օնա նէ՞ վէճհիլէ պիր
րէզալէթ էտէ պիլիլլէր տէյիւ ,
օնուս փատիշաշլըզընը նէ՞ եօլ
իլէ իլէրիլտէ պիլիլլէր տէյիւ
տէյիլ՝ իլա նէ՞ եօլտա օնու
կէրիլտէ պիլիլլէր վէ օնու թէ-
լէֆ էտէ պիլիլլէր տէյիւ վէ
ճիւմլէ տաթմլէրի օնու գապուլ
էթմէք իշիւն օնա նիճէ կէթի-
րէ պիլիլլէր տէյիւ տէյիլ՝ իլա
օնու գապուլ էթմէքտէն հէր
քէսի նիճէ ալըգօյա պիլիլլէր
տէյիւ մէշվերէթ էյլէտիլէր :

16 . Բէնտի շայիրուլէրինէ :
()նլար քէնտիլլէրի կիտէճէքլէրի
եէրինէ՝ շայիրուլէրինէ եօյիլէթ
վէրտիլէր քի , սուրէթա պիր
պէօյիւք ալազ կէօնիւլլիւք
կէօսթէրէրէք միւճատէլէ էտէն-
լէր կիպի տէյիլ՝ իլա շէյ եօյ-
րէնմէյէ իսթէյէն քիմսէլէր կի-
պի կիթսիլլէր : — Հերովգացի-
լէր իլէ : Պուսլար՝ Եէհուտիս-
թան փատիշաշլըզընը Հոովմա-
լըլարըն վատիգասի իլէ էլէ կէ-
թիլլէն պէօյիլէք Հերովգէսին
գարաֆիլիլլէրի իտի : Պապ 7 .
1 շէրհինէ պագ : ()նլար՝ Հե-
րովգէս էօլտիլքտէն սօնկրա՝
Հոովմալըլարա գապի՝ օլուպ

Այլահրն եօլունու կերէքլեք
իլէ թա'լիմ վերիւրին , վէ
քիմնէ իջին ումուրուն օլ-

մաղ . զերա ատէմէ'ր երւ
զինէ պագմազսրն .

17 Իմտի պիղէ սէօյլէ , սա-

խարաճ վերմէսի հագգ օլտու-
ղունու ինանաճալարը մոգա-
րէ'ր իտի . վէ օնլար տախի
շերովդէս կիպի մէմէքէթի
զապդ էթմիշ օլանլարըն տին
այինլերինէ ուլմասընը միւնասիպ
պիր շէյ սայաճադլարը ա'գլէ
մուղայիր պիր շէյ տէյիլ
տիր : շերովդէսին մայասը սէօղ-
լերի իլէ անկլաթմաղա մերամ
օլունան' իհթիմալէն պո'ւ օլմա-
լը տըր : Ս'ալ . ք . 15 : Փա-
րիսնցիլէր' շերովդէսիլէրէ' իշ-
պու մատտէլէր խուսուսունտա
ազիմ խուսուսէթ իլէ զը'տտ ի-
տիլէր . լաքին Քրիստոս Լաթեն-
տիմիզէ գարշը' տուրմագ իջին'
պունտան էվվէյ տախի օնլար
իլէ մէշվերէթ էթտիլէր (Պապ
Ժք . 14 շէրհինէ պագ) , վէ Պի-
զատոս իլէ շերովդէս կիպի
(Պ'ալ . իք . 12) պու խուսուս-
տա օնլար իլէ պիրլէշմէյէ տա-
յիմա հազը'ր իտիլէր : — Խօճա :
Սէն ա'զիմ խօճասըն , պիղ
շայիրտլէր իղ . սէն' մաշալաճ
հէր շէյի պիլի'րսին , պիղ հի'չ
պիր շէյ պիլմէզեղ : — Սէն
լէրլէ'սին : Պունուն ճիւմէսի
միւտաճանէ վէ էտնա միւրայը-
լըգ իտի . վէ օնլար պունու սէօյ-
լէտիլէր քի' քէնտիլէրին ալազ
մերամընը կիղէսինլէր , վէ
Յիսուս Լաթենտիմիզի տէնքտէն
աթսընլար : Ս'ալ . ք . 9 : Ժք
2 : Ժք . 21 : Լ'ալ . իթ .
5 : Երէ . թ . 3—5 : Երէ .
լք . 30—32 : — Լ'ալ . Երէ .
նո' լէրլէ'սին էլէ Լ'ալ . վէրի-
սին : Լ'ալ . համո ու սէնա-
լէ'ր օլուն քի' օնլար' ալազ միւ-

տահանէ' իլէ սէօյլէտիլէրինի'
պիղ թէքմիլէն կերլէ'ք օլտու-
ղունու պիլիլիլ : Իմտի օնուն
թա'լիմաթլէրինի գապո'ւլ էտէ-
լիմ : Ս'ալ . ք . 6 : Յ'ալ .
է . 18 : Ժք . 6 : Ժք . 37 :
ք Լ'ալ . ք . 17 : ք . 2 : ա
Յ'ալ . ք . 20 : — Լ'ալ . էլէ-
նո'ւրուն օլ'ալ : Սէն պիղա-
րա'զսըն . սէն պիր տա'վայա
Ս'ովսէսին հէօքմ էյլէտիլի' կի-
պի հագգը' մուճէպինճէ հէօքմ
էտէրսին . վէ պիղիմ հէման իս-
թէտիլիմիզ պո'ւ տուր : Պու
վէճհիլէ պունլար' Քրիստոսու
Յուգա կիպի պիր էօփի'ւլ իլէ
էլէ վէրմէյէ իսթէրլէրտի :
— Լ'ալ . էլէ-նո'ւրուն պագ-
սին : ք () ք . 9 : ա
թա'լ . իք . 14 : Յ'ալ . լք .
21 , 22 : Ս'ալ . ք . 9 :
Ս'ալ . Ժք . 14 : Պ'ալ . ք .
21 : Լ'ալ . ք . 10 : ք . 6 : ա
թէ . ք . 4 :

17 : Սանա շիճէ Լ'ալ . էլէ-
նո'ւրուն մատտէ խուսուսունտա
պէյնիմիզտէ իսթիլա'ֆ վար .
լաքին սէն քի պիլի'րսին' քէրէ'մ
էյլէ' տօղղուսու նէ' տիր սէօյլէ :
Երէ . իք . 2 , 3 , 20 : — Լ'ալ .
«էրէ : Պ'ալ . ք . 2 : Յ'ալ .
Ժք . 12 , 15 : Լ'ալ . Ժք . 7 :
էք . 8—12 : իք . 19 : «Լ'ալ .
սէր » լուղէթի իպթիտա շոզ-
մատա պիր ֆամիլեանըն լաղըպը
իտի . լաքին օլ ֆամիլեատան
պիր գաչ զաթ իմիլէրաթօրուգ
մէնէտիլէն էրմէյիլէ , սօնկրա-
տան Յուսիսուն զէմանընտա'
Ս'ըսըր փատիշալարնա փա-
րաւուն վէ ալի () սման փա-

նա նիճէ կէօրինիւր , կայ-
սերէ խարաճ վերմէք ճա-
յիճ մի , եօխսա տէյիճմի :
18 Վէ Յիսուս ընկարն
եարամազլըղընը անկլամա-

տիշաճլարընա Սուղան տէն-
տիյի միսիլիւ , Հոովմա իմիե-
րաթօրլարընա կայսեր թէսմի-
յէ օլունտու : () Լ զէման-
տէ թախթտա օթուրան կայսեր
Տիբերիոս իտի : — իւրաճ ԼԸ :
Փարիսեցիլէր՝ քէնտիլէրինէ էճ-
նէպիտէն պիր քիմնէյի փատիշաճ
նասպ էթմէսի շէրի՝ օլմատըղը
իչիւն (ք) րէն . ԺԷ . 14 , 15)
պոճ զիւի՛ւմտէ իտիլէր քի , քէն-
տիլէրինի եէնմէք իլէ իւզէրլէրի-
նէ փատիշաճ օլան քէնտիլէրին օ-
նա թապի՝ օլմաղա եէմնէ էթտիք-
լէրի պիր էճնէպիտէն օլան փա-
տիշաճա խարաճ վերմէյէ գա-
յիլ օլմասը՝ տախի շէրի՝ տէյիճ
տիր : () Նլար՝ էյերչի Սըսըր
տիյարընտա գուլուգ էթմիշլէր՝
վէ եէթմիշ սէնէ Բաբելոնտա
եէսիր օլմուշլար իտի իսէտէ
(ք) րէն . ԺԷ . 15 : (իէէյ .
Թ . 36 , 37 , Երէյ . իէ . 12—14) ,
մաղըուրուգլարընտան վէ Փօ-
տուլուգլարընտան՝ “ Հիճ պիր
վագըթ քիմնէյէ գուլուգ էթ-
մէմիշիք ” տէրլէրիտի : (Յ) ին .
Ը . 33 :

18 . () Նլարն Էարամազլըղընը
տնիլտաղընա : Սարկոս պուճնա
“ միւրայրլըգ ” տէյօր : Սարկ .
ԺԲ . 15 : (Յիսուս Լաֆէնտիմիլ
Տէր ինսանըն գալպիտէ պու-
լունան եարամազլըղը վէ միւ-
րայրլըղը պիլէր : Պապ Թ . 4
շէրճինէ պագ : — Պէնի նիճն-
լէնճրիւպէ Էարամազլըն : Պապ
ԺԲ . 38 , վէ ԺԳ . 1 , վէ ԺԺ .

ղըլա , տէտի . Պէնի նիճն
թէճրիւպէ էտէրսինիլ՝ էյ
միւրայրլէր :
19 Պանա վէրկլինին սիք-
քէսինի՝ կէօթէրին . վէ օն-

3 շէրճլէրինէ պագ : — Լաֆ-
էնտի : Վրիստոս Լաֆէնտի-
միլ օնլարը Տագգ իւզըն “ միւ-
րայրլէր ” չաղըրլօր (Պապ .
Ի . 20) . զիրա էյեր կայսերէ
խարաճ վերմէսի Տագգ վէ շէրի՝
տիր տէսէյիտի , օնու քէնտիլէ-
րին պապալարը Երեմիա փէյ-
ղամպէրէ էթտիքլէրի՝ կիպի (Ե-
րէյ . իէ . 13 , 14 : ԼԸ . 1—6)
միլլէթլէրինէ տիւշմէն տիր տէ-
յիւ օնտան շէքվա՝ էտէրլէրիտի ,
վէ խալգը՝ օնու դաշլամաղա ա-
յաղա՝ գալտըրրլարըտը : Վէ
էյեր նաճագ վէ շէրէ՝ մուղա-
յի՛ր տիր տէսէյիտի , օնլար տօս
տօղըու Պիղատոսա վարըպ՝ օնու
Տագգընտա՝ Հոովմա տէվլէթի-
նէ զայէթ թէճիլքէլի ա՛սը պիր
քիմնէ տիր տէյիւ շիքնայէթ է-
տէրլէրիտի :

19 . Վ Էրկլինին սիքնանի :
Հէյքէլին խըզմէթի՝ իչիւն վէր-
տիքլէրի՝ վէրկիյի՝ տայիմա Եէ-
Տուտի՛ ագչէսի օլարագ վէրիլլէր-
իտի (Պապ ին . 12 շէրճինէ
պագ) . Լաքին կայսերէ վէրտիք-
լէրի՝ խարաճը՝ տայիմա Հոովմա
սիքքէսի օլարագ վէրմէլի իտի-
լէր : — Պիլ րէնա՛ր : Պապ Ի .
2 շէրճինէ պագ : Պու ագչէյի
Յիսուս Լաֆէնտիմիլ կէթիլէն՝
պու միւրայրլէրին քէնտիլէրի՝
իտիլէր . օնլար օնու եանլարըն-
տա՝ թաշըրլարըտը : Պու սիք-
քէտէն օլան ագչէ՝ օնլարն էվ-
լէրինտէ էլլէրինտէ՝ գօյուճնա-
րընտա՝ վէ ճէպլէրիտէ՝ վէ քէ-

լար օնա պիր տինա՛ր կե-
թիրտիլէր :

20 Վէ օ՛նլարա տէտի .
Պունտա օլան սուրէթ հեմ
իւթ եազըսը քիմի՛ն տիր :

սելերինտէ պուլունուրուտու ,
վէ օնու տայիմա վէ հէ՛ր կին
գուլանըլարտոր : Իմոի օն-
լարա՛ օնու էյէր ախերլերինէ
վերմէսի շէրի՛ իտի իսէ , կայսերէ
վերմէսի նի՛շին շէրի՛ օլմասըն :
20 . Սուրէթ : Լգչէնին իւզէ-
րինէ՛ շիմոի ըիալ՛ վէ ախեր
տուէյ սիքքէսինտէ օլտուղու կի-
պի՛ թախթա օթուրան փատի-
շահըն սուրէթի՛ պասըլըշ իտի :
— Իսա՛ն էազըսը : Լգչէնին
իւզէրինէ՛ Իմիերաթօլլարըն ի-
սիմլէրի վէ իւնվանլէրի՛ տախի
պասըլըշ իտի :

21 . կայսերին . Լգչէնին իւ-
զէրինտէ սիքքէ օլունմուշ կայ-
սերին սուրէթի վէ իսմ ու իւն-
վանի պիր իսպա՛թ իտի քի , օնա՛
միւթա՛լիք պիր շէյ՛ իտի . վէ
պու քիմսէլէր պունու թագրի
էթտիքլէրի՛ սուրէթտէ՛ հէր
վէճհիլէ իգրա՛ր էթմիշ օլուր-
լարըտոր քի , քէնտիլէրին իւզէրի-
նէ հէօթիւմէթ սիւրէն կայսեր
իտի : Իշպու իգրարլարը՛ հէօ-
թիւմէթ ա՛սասը Եէհուտտան
հալէա կիթտիլինէ՛ վէ պունտան
պէօյլէ Ս՝նսիանըն կէլմիշ օլմա-
լը օլտուղունա պիր իսպաթ իտի :
Օնա՛ր . ծիթ . 10 : — Իսա՛ն կայ-
սերին Դիւթա՛լիք օլունա լմ : կայսե-
րէ միւթա՛լիք օլան հէ՛ր շէյ՛ օ-
նու իսթէտիլի զէման՛ օնա վէ-
րիլմէլի՛ տիր : Սիզ իգրա՛ր է-
տէրսինիզ քի , պու սիզէ տէլիլ՛
իլա օնա՛ միւթա՛լիք տիր , իմոի
օնա՛ վերիլմէլի տիր : Լշէր

21 Օնա տէտիլէր . կայ-
սերին . օ զէման օնլարա
տէտի . Իմոի կայսերէ միւ-
թա՛լիք օլանը կայսերէ՛ վէ
Լլաճա միւթա՛լիք օլանը

քէսէնիզի կայսեր տօլտուրույօր
իսէ , քէսէնիզէ հէօթիւմէթ սիւր-
մէսի կայսերին հագգը վար :
Վէ սիզ հալէա օնուն ըալլարը
վէ մէմլէքէթինիզ օնուն տէվլէ-
թինին պիր էշալէթի օլմուշ իքէն
օնա խարաճ վերմէնին խուսու-
սունտա միւճատէլէ էթմէպի պօշ
պիր շէյ՛ տիր : Զառի . Ժ . 1 ,
2 , 5—7 : Թալի . Դ . 13—17 :
— Վէ Լլաճա միւթա՛լիք օլունա
լմ : Օնլար՛ կայսերէ պօրճու
օլտուգլարընը էսա էթմէլիլէ ,
Լլաճա օլան պօրճլարընտան ա-
ղատ օլմաղլարըտոր : Օնլար
կայսերէ խարաճ էտա էթմէ-
լիլէ՛ օնուն կիպի փութփէրէսթ
օլմագ լաղըմ՛ կէլմէզիտի : Պու
պօրճու էտա էթտիքտէ՛ն սօնկրա
հէլքէլին խըզմէթի՛ իշին տա-
խի քէնտիլէրինէ վաճիպ օլան
վէրկիլի՛ Լ՝քէնտիմիզ տախի էթ-
տիլի՛ կիպի (Պապ Ժ . 24—27
շէրհինէ պագ) էտա էթմէլիլէ
պօրճու իտիլէր : Օնլար՛ քէն-
տիլէրին գաղլլէրինի՛ էօ՛միւր-
լէրինի՛ հէ՛ր մալիք օլտուգլէրի
շէյ՛ Լլաճա վագֆ էթմէլի ի-
տիլէր : Լշէրէլի կայսերին օն-
լարտան խարաճ ալմաղա հագգը
վա՛ր իտի իսէ տէ , օնլարըն գա-
միրլէրինէ տօգունմաղա հագգը
եօ՛ղուտու : Էյէր օնլարըն քէ-
սէլէրինտէ՛ օլան ագչէ օնա՛ միւ-
թալիք պիր շէյ՛ իտի իսէ տէ՛ օն-
լարըն գաղլլէրի Լլաճա՛ միւ-
թալիք շէյլէր իտի : Պապ իք .
37 : Պապ . Դ . 19 : Ե . 29 :

Ղաւնա՛հ տա եյլէյին :

22 Վէ իշտորնճէ՛ թա՛-
ճի՛ւպ էթտիլէր , վէ ծնու
թերք էտիպ կիթտիլէր :

23 ՕԼ կիւնտէ ծնուն եա-
նընա՛ գըյամէթ եօ՛գ տուր
տէյէն Սազուկեցիլէ՛ր կէլ-

Պաւն . 7 . 16—18 : 7 . 10 ,
11 , 20—23 : Սազու . 7 . 6 :

22 . թա՛ճի՛ւպ էթտիլէր : Պապ
իւր . 46 : Ղաւն . 7 . 26 : 7 .
կիւն . 7 . 19 : 7 . 19 : 7 . 19 :
իւր . 4 , 5 : Նիսուս լաֆէնտի-
միդին վերտիյի ճէվապ ճէմ
Փարիսեցիլէրի վէ ճէմ շերով-
գացիլէրի շաշուր . վէ ծնու՛
մերամ՛ էթտիլէրի եարամազ
խուսուսա գուլանմագտան մէն՛
էքէթի : (Նլար՛ պիր ճէվապ
վերմէյէ ճէսարէթ էտէ՛մէտիլէր ,
իլա ընգիլ օլուպ՛ կերի՛ ճէքիլ-
տիլէր : Պիր քիմէ գըյա՛ս էտէ
պիլիլ քի՛ ծնար թա՛ճիւպ է-
տիպ՛ ծնուն արտի՛նճա վարա-
ճագար իտի . լաքին էօյլէ տէ-
յիլ , ծնար թա՛ճիւպ էտիպ՛
ծնու թերք էթտիլէր , վէ սա-
վուշտուլար :

Նիսուս լաֆէնտիմիդին իշպու
ճէվապընտա՛ պիր ա՛ղիմ կեր-
ճէքիլ վար տրր , քի ճէր պիր
գէմանէ վէ ճէր պիր մաճալէ
թաղպըգ օլունա պիլիլ : Պուն-
տան էօյրէնիլիլ քի , վերկիսինի
էտա էթմէյէ ճէր իմթինա՛ է-
տէն քիմէ՛ միւրայը Փարիսեցի-
լէր կիպի պիր քիմէտ տիր . վէ
Վարիսթիան օլմալան պիր տէվ-
լէթ ալթընտա պիր ա՛ղիլ էօ-
միւր տիւրէ՛մէմ տէյէն ճէր պիր
ատէմ՛ տիւնեմփի եարամազ շե-
րովգացիլէ՛ր կիպի պիր ատէմ՛

տիլէր , վէ ծնա արուպ տէ-
տիլէր .

24 Լա՛ խոճա՛ Սոլսէա
տէտի . Լա՛յը պիր քիմէ
էվլատարը եօղիքէն էօղիւր-
սէ , գարըսընը ծնուն գա-
լընտաշը թէվլի՛ճ էթտին ,

տիր : 16 վէ 17 խանէլէրին շէր-
ճինէ պագ :

23 . ՕԼ կիւնտէ : Տաճա
ճաֆթանըն իւշիւնճիւ կիւնիւ
տիւր : Պապ իւր . 1 , 20 , վէ իւր .
1 շէրճինէ պագ : — Սազու-
լէր : Պապ 7 . 7 շէրճինէ
պագ :

24 . Խոճա : Խանէ 16 շէրճինէ
պագ . Պաւն . 7 . 46 : — Սա-
ւա քիւր : Պուն 7 (Պուն . իւր .
5—10 տէ պուլունուր : Իշպու
նոմոս գանունունուն մերամ՛
Խարայէլ Փարիսեցիլէրին թա
Վանաա՛ն տիւրընը թէքմիլէն
ֆէթճ ու զապգ էտէնէտէք վէ
թա Սափա կէլէնէտէք՛ պիրի
պիրինտէն ալը սագլամապ իւ-
տի : — Սազուսաշըն գէ-
գալարըն : Պունտան իլք տօ-
ղան՛ էօլէն գարընտաշըն սիլի-
լէսինտէն սալըլաճաղըտը , վէ
ծնուն էմլաքինէ միւրասիօր օլա-
ճաղըտը : Սիլլէթին ճէր պիր
մէմէքէթ մասլաճաթլարընտա
ճէման էօլէնին օղլու սալըլաճա-
ղըտը , վէ վա՛տ օլմուշ տիւր-
ըն թագսիմինտէ՛ էօլէնէ տիւ-
շէճէ՛ք օլան ճիսէյէ միւրասիօր
օլաճաղըտը : Կէօրիւնիւր քի ,
պու՛ պուտան ճօ՛գ էվլէլ պիր
ա՛տէթ իտի (Օսալ . լէ . 8 ,
11) , լաքին շիմտի նօմոս օլտու :
Սազու լէ . 11—13 : Սազու-
տաշ օլմատըղը թագտիրտէ՛ ,

վէ գարընտաշընա զեւրրի-
յէ՛թ գալորըսըն :

25 Իմտի պիզտէ եէտի
գարընտա՛շ վարըտը . վէ
իւքի էվլէնտիքտէ՛ն սօնկրա
էօլտիւ , վէ զեւրրիյէթի օ՛ւ-
մամաղիւէ , գարըսընը գա-
րընտաշընա՛ պրազտը :

կէօրիւնի՛ւր քի՛ իշպու պօրճ է՛ն
եագըն օլան խըսըմա՛ տիւշէր-
իտի : Զառն . 7 . 12 , 13 :
7 . 5—10 :

25 . Եւրի գարընտաշ : Սա-
դուկեցիլէր՝ թագտիմ էլլէտիք-
լէրի մէսէլէ՛ եա՛նի նօ՛մօս սիւա-
լի՛ մերամ էթտիլէր՝ քի , միւմ-
քի՛ւնի մերթէպէ գարըշըգ տօլա-
շըգ վէ կի՛ւճ օլտուն , շէօլլէ՛ քի
քէնտիլէրին գըլամէթ թա՛լիմա-
թընը ինքեար էթմէլէրի՛ տաճա՛
զիլատէ ա՛գլէ ուշղո՛ւն կէօ-
րիւնսիւն :

26 . Եւրիլէ վարընտաշապէ :
Ի՛Տթիմա՛լ քի՛ պոլնուն ճի՛ւմլէսի
վուգո՛ւ պոլմուշ օլտուն , լաքին
պու՛ կերշէքտէն օլմո՛ւշ պիր
վուգուա՛թ տա օլսա՛ թէմսիլէն
թաճմին օլունմուշ պիր մատտէ՛
տէ օլսա՛ Փարգը եօ՛գ տուր .
չիւն քի իքիսինտէ տախի Տէման
օ՛ մերամ պէյան օլունուր :

27 . Զառնիլէն սօնկրա :
Իշպու եէտի գարընտաշարըն
Տէփիսի տէ գարըտան էվլէլ էօլ-
տիւլէր . լաքին ճիւմլէյի եէնէն
պէօլիւք եէնիճի էօլիւմ՝ Տէ՛ր
եէրտէ փատիշաճը գ սիւրէր . վէ
պիր ազ էվլէլ եա պիր ազ
սօնկրա՛ ճի՛ւմլէսի օնուն գարշը
տուրուլմազ գուվլէթի ալթընա
մուգլազա տիւշմէլի՛ տիրլէր :

28 . Զառնիլէն գարընտաշ :

26 Իքիւնճիսի՛ տախի Տէմ՛
իւչիւնճիւսի՛ եէտիյէ վա-
ըր՛նճալատէք պոլնուն կի-
պի :

27 Վէ Տէփիսինտէն սօնկ-
րա գարը՛ տախի էօլտիւ :

28 Իմտի գըլամէթտէ՛ եէ-
տիտէն Տա՛նկըսընըն գարըսը

ճագ : Սադուկեցիլէրէ միւշքի՛ւլ
կէօրիւնէն պո՛ւ իտի քի , օնկար
թաճմին էտէրլէրիտի քի , էյէր
գըլամէթ սաճիճիւն , օպիր տիւն-
եատա Տէր պիր շէյին Տալի պո՛ւ
տիւնեատա օլտուգու կիպի օլ-
մալը տըր , վէ պո՛ւ տիւնեատա
գարը՛ գօճա օլանլարըն ճի՛ւմ-
լէսի՛ օ՛րատա տախի գարը գօճա
օլաճագլար , վէ պոլնուն նա՛նը
օլա պիլէճէյինէ օնկարըն ա՛գլը-
լարը էրմէզ իտի : Վէ պոլ
խուսուստա Փարիսեցիլէրին տա-
խի զիւլիւմլէրի օ՛ գատար գապա
վէ ճիւմանի՛ իտի քի , իշպու
սիւալէ ա՛գլի գանտըրաճագ ճէ-
վապ վէրէմէզլէր իտի : (Ն)լար՛
պիլմէզլէրիտի քի պիղիմ Տէփի
շիմտիքի պիրի պիրիմիզէ ալէա-
գալարմըզ սալթ պո՛ւ տիւնեա-
տէ վարըղմըզ իչիւն թէրթիպ
օլունմուշար տըր : Լաքին կէ-
րէք զէմանի գատիմտէ վէ կերէք
սօնկրաքի՛ ա՛սիրլէրտէ գըլամէթ
թալիմաթընը՛ նա՛նը օլաճաղը-
նը ա՛նկլայամտըզլարը իչիւն
ինքեար էթմիշ նէ՛ գատար չօգ
քիմսէլէր վար : Ղառն . 8 .
32 : իշ . 8 : Զառն . 8 .
12 , 35 : 7 Տէ . 7 . 18 : Վիւ-
ճիւտլէրիմիզ գօլիւրազ թօ՛ղ օ-
լուր , վէ օլ թօղ տէօրթ իւլզ-
կեարլարա՛ տաղըլար , վէ պիր
տաճա նա՛նը պիր եէրէ գօլի-

օլաճաղ . չիւն ծնու հէ՛վիսի
տա զուժտու :

29 Վէ Եիսուս ճէ՛վապ
վերիպ՝ օնլարա տէտի . Քի-

լանա պիւրի : Թէնէրիմիդի պա-
լեզլար վէ սայիր հայփանլար
եէր , վէ ատէմէր օլ հայփանլար
եէրէր , վէ վիւճիւտէրիմիզ
նիճէ գըյամ՝ էտէ պիւրի : Թէն-
էրիմիզ չիւրիւիւպ զօիրագ
օլուր . վէ օ զօիրագտան աղաճ-
լար վէ անէր սէպզէվաթլար օ-
լուր , քի օնլարը պէճէքէր վէ
սայիր հայփանլար եէր , վէ
պունլարը եինէ պաջա՝ հայ-
վանլար եէր , վէ օնլարը՝ տա
պաջալարը եէր . իմտի նա՛լ
սըլ թէնին գըյամէթի օլա պի-
ւրի : Լ՛յէր գըյամէթ մատ-
տէսի պիղէ՛ գալալար , էլ-
պէ՛թթէ գըյամէթ օլամագըտը .
լաքին պու՝ Լ՛լաճա՝ մախսուս
պիր շէյ տիր . վէ օ Տէր շէյի է-
տէ պիւրի : Լ՛յէր Լ՛լաճ պու
իշի պիղէ՛ սըփարը՝ էթսէ , օ՝
գէման նա՛նըլ օլա պիւրի տէյիւ
սօրմաղա պիղէ՛ ճայիզ օլուր :
Լաքին Լ՛լաճ պիղէ՛ պու իշի նէ՛
սըփարը՝ էտէր , նէ՛ տէ օնուն
հագգընտա պիղէ տանըջըր . վէ
պունտա պիղէ էթմէյէ գալան
իշ՝ սա՛տէճէ օնուն սէօզիւնէ ի-
նանմա՛գ տըր :

29 . Քիւլէպալար . . . պիւլե-
պիւլէպալէն : Քիւլթապլար լու-
ղէթինին մա՛նասը պուրատա՝
Լաքի Լ՛՛ճտ տըր : Կէլէճէք էօ՝
միւր հագգընտա Լաքի Լ՛՛ճտըն
հէր պիր դարաֆընտա սէօյէնիր .
վէ գըյամէթ խուսուսու օրատա
Ենիի Լ՛՛ճտա թէքմիլէն թա՝
լիմ՝ վէրիտիլի կիպի էօյրէտիլ-
մէյօր իսէտէ , չօգ եէրէրտէ
պէյա՛ն օլունուր , եախօտ մուգ-
լագա մա՛լիւմ՝ պիր շէյ կիպի
սէօյէնիր : Էթ՝ Ժթ . 25—27 :

Սալ՝ . Ժք . 9—11 : Ժէ . 15 :
խթ . 14 , 15 : Տք . 25 , 26 :
Եսայ . իե . 8 : իք . 19 : ծէ .
1 , 2 : Ելէլ . լէ . 1—13 :
Պան . Ժք . 2 , 3 : Ուլ . Ժք .
14 : Վարժ . իք . 15 : Պա-
վէճհիլէ Լաքի Լ՛՛ճտ էօյրէտիլ-
իտի քի՝ Քիւստոս էօյիւլէրտէն
տիրիլէճէյիտի : Զա՛լ . իք .
44—46 : Էթլ . ի . 9 : Յ
Կալիլ . Ժե . 3 , 4 : — Վէ Լ՛-
լաքին գա՛լէլէլէնի՛ ի՛ն : Լ՛նսան
ա՛գընը Լ՛լաճըն իլճամ օլմուշ
քէլամը՝ իւզէրինէ գալտըրըպ՝
Նիհայէթսիզ Պուվվէթ պիր
քէրրէ թէրթիպ էտիպ եալտը-
ղը՝ վիւճիւտիւ պիր տաճա թէք-
րար թէրթիպ էտէմէզ՝ եախօտ
իպթիտա հիշտէն՝ գալտըրտըղը
պիր վիւճիւտիւ՝ զօիրագ օլ-
տուգտան սօնկրա օնու զօիրա-
ղընտան պիր տաճա գալտըրա՝
մազ տէմէք՝ նէ՛ պէյիւք տիվա-
նէլիք տիր : Պիր շէյ՝ ինսանրն
զայի՛ֆ գուվվէթինտէն իւթթիւն
օլտուղու իշիւն՝ Ղիւմիլէյէ գա-
տիր Լ՛լաճըն գուտրէթինտէ՛ն
տէ իւթթիւնմիւ օլմագ իճապ
էտէր : Պունտան ագտէմքի խա-
նէնին շէրհինէ՛ պագ : Օննիք .
Ժք . 14 : Թոսոյ Ժա . 21—23 :
Երեմ . լք . 17 : Պալ . ի .
37 : Վարժ . իք . 8 : Փիլիպ .
ք . 21 : — Լ՛լաքին յօրատուալ :
Եանղըլըղըն սէպէպի ճաճիւ-
լիք եա՛նի պիլմէզլիք տիր՝ Տի
խուսուսուստա եանղըլան եախօտ
ալտանան՝ Լ՛՛զիզ Քիւթապլարը
եա լէ՛տտ էտէր , եա օնլարը
պիլմէզ : Իմտի Լ՛՛զիզ Քի-
թապլարըն՝ տիգգաթ վէ տուա՝
իլէ՛ վէ Լ՛՛զիզ Լ՛ուճտան ճիւմ-

Թապալարը վէ Լլաճըն գուլ-
վէթինի պիլմէտիյինիզտէն՝
ալտանը՝ յօրսունուզ :

Լէ կերչէքիյէ գուլաղուզանմագ
արգուսու իլէ՝ օգուամարնը հէ՛ր
իճմալ էտէն քիմնէ՝ նանղլըշ-
լըգտա՛ գալմասընը իսթէմէզ
տէյիլ , վէ քէնտի ճանընըն հէ-
լաքի՛ իշիւն պիր պէջիւք կիւ-
նա՛հ իշէմէքտէ օլուր : Լաճմ-
լէրի՛ Լաճիզ Վիթապալարը օ-
գուամագտան մէն՝ ու մէքս էտէն
հէր քիմ՝ օլուրսա օլտուն , օն-
լարը եանղլըշլըգտա՛ սագլամա-
ղա ճէհտ էտէր , վէ հէմ քէնտի՛
ճանընը հէմ օնլարընքիին ա՛-
զիմ թէհլիքէյէ սալար :

30 . Լէ՛ էլէնիլլէր նա՛ : Պու՛
Սաղուկեցիլէրին րէտտի ճէվապ-
լարընա գարշը պիր թէքմիլ ճէ-
վապ իտի : Պուրատա՛ տօղմագ
վէ օնուն արտընճա էօյմէք վար ,
լաքին օրատա պու շէյլէր եօ՛գ
տուր . վէ պունուն իշիւն էվ-
լէնմէք պուրատա իգթիզալը՝
տոր , լաքին օրատա տէյիլ
տիր : Լէվլէնմէք՝ պո՛ւ տիւնեայա
մախսուս տուր , լաքին օրատա
պիլինմիշ շէյ տէյիլ տիր : Սա-
ղուկեցիլէր պո՛ւ թա՛լիմաթը՝
հէման Լլաճտան իլճամ՝ օլուն-
տուղո՛ւ կիպի ինանմալը իտիլէր ,
վէ օնա՛ փուլթիէրէսթիլին
զիւիւ՛մլէրինտէն օլան՝ ինսանլար
ախրէթտէ պո՛ւ տիւնեատա եա-
շատգլարը կիպի եաշայաճագ-
լար զիւիւ՛միւնիւ գաթըպ՝ օնու
ա՛գլէ զտտ տէմլի տէյիլ իտի-
լէր : — Ս՛էլէլէրի՛ Կոպի : Ին-
սան եարատըլտըղը զէման՝ մէ-
լէքլէրտէն ազ էտնա՛ եափըլտը
(Սաղ . 7 . 5) , լաքին գըյամէթ-
տէ՛ օնլար կիպի օլաճագ տոր :
Պալկաս տէյօր (Բ . 34—36)

30 . Երա գըյամէթտէ նէ՛
էվլէնիլլէր՝ նէ՛ տէ էվլէն-
տիրիլլիլլէր , իլա Լլաճըն

քի՛ ինսանլար մէլէքլէրին պերա-
պէրի՛ օլաճագլար : Պու՛ տէմէք
տէյիլ տիր քի ինսանլար ա՛գլ
ու իտրաքտէ՛ գուտրէթտէ վէ
օնլարըն մէվճուտ օյմալէրինին
հէր պիր քէյֆիյէթինտէ օն-
լարըն պերապէրի՛ օլաճագլար ,
լաքին տէմէք տիր քի՛ օնլար
էվլէնմէք խուսուսունտա՛ եա-
խօտ պիրի պիլլէրինէ ա՛լա-
գալէրինտէ մէլէքլէր՝ կիպի օլա-
ճագլար տոր : Հէմ՝ տախի մէ-
լէքլէր՝ կիպի էօլիւմսիւզ՝ կիւ-
սաճսըզ՝ վէ րուհանի՛ օլաճագ-
լար : Ինսանլար շիմտի թէնէ
վէ գանա՛ թապի՛ տիրլէր , շէյլլէ՛
քի՛ օնլարըն ճանը՛ պիլէ ճիսմանի՛
տէնիյօր . լաքին օգէման օնլար՝
օլ տէրէճէ թէ՛քմիլէն րուհա՛
թապի՛ օլաճագլար , վէ օնլարըն
եէնիլէնմիշ վիւճիւտիւ օ՛լ տէ-
րէճէ րուհանի՛ ա՛լէմէ մուվաֆըզ
օլաճագ քի՛ օնլարըն թէնլէրի՛
պիլէ րուհանի՛ տէնէճէքլէր տիր :
նա՛ Սաղ . 44 . () Նլար
մէլէքլէր՝ կիպի եօրո՛ւլմագսըզըն
վէ ա՛գլ ու Ֆիքր տաղընըպըղը-
նա միւպիթլա օլմագսըզըն Լլ-
լաճա ի՛պատէթ էտէճէքլէր . վէ
օնլար՝ կիպի նէ՛ ույգուչա նէ՛ տէ
դաա՛մա մուհթա՛ճ օլաճագլար :
() Նլարըն վիւճիւտիւ շիմտի
քէնտիլլէրինէ չօգ քէրրէ պիր
էնկէ՛լ տիր . լաքին օգէման
սա՛լթ պիր եարտըմ՝ օլաճագ :
() Նլար՝ մէլէքլէր՝ կիպի տալիմա
Լլաճըն եիւզիւնիւ կէօրէճէք-
լէր , վէ օնլար՝ կիպի՛ տալիմա
միւնէվլէր՝ վէ սաա՛տէթլու օ-
լաճագլար : Սաղ . 43 :
Ս՛էլէքլէր վէ ա՛ղիզլէր Լլաճըն

կէօքտէ մէլէքէրէ՛ կիպի տիրլէր :

31 Լ՝մնա էօլիւլէրին գը- յամէթի՛ խոսուառնտա՛ Լ՝

ի՛պատէթինտէ վէ իւղգմէթին- տէ արգատաշլար՝ օլաճագլար : Պոլսէս . Ե . 9—11 : ԺԺ . 10 :

Լաքին էյէր ա՛ղիզլէր մէլէք- լէր՝ կիպի օլաճագլար իսէ , միւ- րայլլար վէ իմանսըլար շէյ- դանլար՝ կիպի օլաճագլար : ()ն- լար՝ շի՛մտի շէյդանլար կիպի կիւնաստա վէ Լ՝լաճա գարլը՝ տուրմագտա տրլլար , վէ օղէման տա օնլար՝ կիպի գարանլըգտա՝ ամէշտէ՝ վէ էգիյէթտէ՝ կիւ- նաստա՝ մուրտարըգտա՝ սէֆիլ- լիքտէ՝ քիւֆիւրտէ՝ վէ Լ՝լաճ- տան չէմ՝ պիրի պիրինտէն իք- րաճ էթմէքտէ էպէտէն օլաճագ- լար տըր :

31 . Իօլէ-լէրին գըյամէթի՛ խոսուառնտա : Յիսուս Լ՝ ֆէնտիմիզ՝ օնլարն գըյամէթ Ֆագըրտա եանղլըշ զիւի՛ւմ- լէրինի տօղըուլթուգտան սօնկ- րա՝ շիմտի տէօնիւպ՝ պու թա՝ լիմաթ իշիւն պիր իսպա՛թ կէ- թիրիյօր : — Աիլէ սէօյլէնէնի : Պու՝ Ս՝ովսէսէ՝ սէօյլէնմիշտի : Լաքին Ս՝ովսէսէ սէօյլէնէն՝ Սա- դուկեցիլէրէ՝ տէ ճի՛ւմլէ առէմլէ- րէ՝ տէ սէօյլէնմիշ օլուր : — Պոլս . ԺԵ . 4 : — ()գըյամառնլըլը : Իշպու միւճատէլէճի մաղըուր քիմսէլէրէ՝ պու նէ՝ ալաղլատը- ճը սիւալ խտի : Պապ թ . 13 , վէ Ժք . 3 , վէ ԺԺ . 4 , վէ իմ . 16 շէրճէրիննէ պագ :

32 . Պէն Լ՝բուհարն Լ՝լահը- ւն : Պու Ս՝ովսէսէ՝ եանան պէօ- յիւրթլէնտէ՝ սէօյլէնմիշտի : Եւն . Դ . 6 , 16 : Ս՝ալի . Ժք .

լաճտան սիզէ սէօյլէնէնի օ- գո՛ւմատընըլմը , քի տէմիշ տիր .

32 Պէն Լ՝բուհարն Լ՝

26 : Պ . 1 . Ի . 37 : Վարձ . Է . 30—32 : Լ՝լաճ պուշու- Ս՝ովսէսէ սէօյլէտիյի՛ վէման՝ Լ՝բուհարն վէֆաթընտան իւշ- եիւզ իյիրմի տօգուզ սէնէ՝ Խասահլըն վէֆաթընտան իքի եիւզ իյիրմի տէօրթ սէնէ՝ վէ ճաղոբուն վէֆաթընտան եիւզ տօգսան սէքիզ սէնէ՝ կէշմիշիտի , վէ եինէ Լ՝լաճ քէնտինի օնլարն Լ՝լաճը՝ տէյօր : Իմտի պու պիր իսպաթ տըր քի՛ օնլար պիր մաճալտէ տաճա սա՛ղ օլմալը տրլլար : Լ՝պէտի՛ օլան Լ՝լաճ՝ քէնտի խալգընա պիր էպէտի՛ նիյմէթ տիր : Լաքին պու ա՛- զիզ պա՛շ փէտէրլէր՝ պու տիւն- եատա ախէր առէմլէրտէն զիյա- տէ նէ՝ պէօյիւք շէյէր սաճիպի օլտուլար : ()նլար ճի՛շ պիր էվէ՝ վէ պիր մէղարըգտան մա՛- տա ճի՛շ պիր գարլըշ եերէ մա- լիք օլմատըլար . օնլար եերտէ միւսաֆիր վէ եապանճըլար՝ կի- պի օլուպ՝ չատըրլարտա՝ օթու- րուլար խտի , գըթըլ՝ շէքէր- լէրիտի , վէ եերտէն եերէ կէօ՛ջ էտէրլէրիտի : Լ՝լաճ՝ քէնտիլէ- րին Լ՝լաճը՝ օնլարն էվատլա- րընա վա՛տ օլուան տիյարտա՝ պիլէ օնլարա միրաս վէրմէտի : Վարձ . Է . 5 : Իմտի Լ՝լաճ օն- լարն Լ՝լաճը տըր տէմէնին մա՛- նաի մախսուսէսի նէ՛ր տիր : Պէ՛ս պէլլի տիր քի , պուշտան պո՛ւ- անկլաշըլմալը տըր քի , Լ՝լաճ օնլար իշիւն պիր էպէտի՛ շէճիր ճաղըլլալաճաղըտը , օնլարա պիր էպէտի՛ միրաս վէրէճէյիտի , վէ

լահը վէ Իսահակըն Ալլահը վէ Յակոբուն Ալլահընմ՝

օնլարըն պէտէն միւսպարէքլէյէ-
 ճէյիտի : Իյէր պու էպէտի
 էճր ու ի'պագ օլմաստլորտը ,
 Ալլահ քէնտինի օնլարըն Ալլահը
 տէմէյէ ութանաճաղըտը . չիւն
 քի պու թա'պիր' մա'նասըղ լափ-
 տէն ի'պարէթ պիր շէյ օլուրու-
 տու , վէ լաքին շիմտի մա'նա
 իլէ տօլու տուր : Ե՛բր . ժա .
 16 : — Ալլահ էօլէ-լէր Ալլահը
 պէյիլ : Ալլահ Տիւն Ալլահը
 եախօտ մէվճիւտ օլմայան' մա'նվ
 օլան վարըղը սէօյիւնի'ւշ շէ-
 յին Ալլահը տըր տէմէքտէն տի-
 վանէ սէօլ օլա պիլի'ր մի :
 — Իլլա էաշայանլարըն պըր :
 Իյէր Արահամ էօլտիւյիւ կի-
 պի մա'նվ օլայըտը , օնուն
 Ալլահ իլէ օլան ալէագասը տա-
 խի պիլ իգթիգա մա'նվ օլու-
 րուտու . զիրա եաշայան Ալլահ
 սա'լթ եաշայանլարըն Ալլահը
 տըր տէնէ պիլիւր : Իմտի իշպու
 պա'շիէտէրլէր' օպիր տիւնեատէ
 հայաթտա օլմալը տըրլար :
 Վ ուկաս տէյօր (Դ . 38) քի' հէ-
 փիսի օնտա եաշարլար , եա'նի
 էօլիւշ սատըղլարըն ճի'ւմէսի
 կէօքտէ Ալլահ իլէ եաշարլար ,
 վէ օնուն հուզուրի շէրիֆինտէ
 վէ ճէլալինտէ էպէտէն սաա'
 տէթլու տուրլար :

Լաքին սիւալ օլունա պիլիւր
 քի , պու գըյամէթէ նա'սըլ պիր
 իսպա'թ օլա պիլիւր : Պունա ճէ-
 վապ վէրիլէ պիլիւր քի , (1) Պու-
 փէք աշիքեարէ' ճանըն էօլիւմ-
 սիւլ օլտուղունա պիր իսպա'թ
 տըր . վէ Սաղուկեցիլէրին ին-
 քեար էյլէտիլէրի պէօյիւք շէյ
 պու իտի : () Նլար զիւի'ւմ
 էտէրլէր իտի քի , թէն իլէ ճա-
 նըն պիրլէշմէսի պէօյլէ' պիր շէյ

իտի քի թէն էօլտիւյիւ գէման
 ճա'ն տախի պիլ իգթիգա հէլա'ք
 օլմագ իճապ էտէր իտի , վէ է-
 յէր ճան մէվճիւտ օլմագտան
 դալըրսա իտի , էպլէթթէ թէն
 գըյամ էտէմէզ իտի . չիւն քի
 ճանսըղ պիր թէն նէյէ' եարար :
 Լաքին Վրիստոս իշիէնտիմիզ
 իսպա'թ էտէր քի , էյէրչի պիլ
 նա'սըլ օլտուղունու պիլմէզ իսէք
 տէ' ճան եաշար . իմտի էյէր
 պիլ նա'սըլ օլաճաղըն պիլմէզ
 իսէք տէ' նի'չիւն թէն գալգըպ
 եինէ ճան իլէ պէրապէր եաշա-
 մասըն : Էէր ճան' քէնտի թէ-
 նինի սէվէր , վէ օնու արզուլէր .
 վէ պու մուհապպէթ դապի'աթէ
 մուվաֆը'գ տըր , վէ պու արզու-
 Ալլահըն քէնտինտէն վէրիլիշ
 տիր : Վրէնտի ճանլարընա' էպէ-
 տի սաա'տէթէ վարիս օլմանըն
 թէքմիլ իւմիտի' իլէ վէֆաթ է-
 տէն պաշ փէտէրլէր պիլէ քէնտի
 թէնլէրին ունո'ւթմատըլար .
 իլլա քէնտիլէրին քէմիլլէրի հագ-
 գընտա վասիլէթլէր վէ թէնպիհ-
 լէր պրագտըլար : Օ'նիւ . խթ .
 29—31 : Ե՛բր . ժա . 22 : Լա-
 քին (2) Ալլահ սա'լթ ըուհլարըն
 Ալլահը տէյիլ տիր , իլլա վիւ-
 ճիւտ վէ ըո'ւհ սահլապի օլան-
 լարըն տախի Ալլահը տըր : Ար-
 րահամ Սահակ վէ Յակոբ տա-
 հա վիւճիւտտէ' իքէն , Ալլահ
 քէնտինի օնլարըն Ալլահը տէտի .
 վէ Ս'ուլէսին գէմանընտա օնլա-
 րըն վիւճիւտիւ էյէրչի դօփրա-
 դա' տէօնմիւշ իտի իսէ տէ , Ալ-
 լահ քէնտինի օնլարըն Ալլահը
 տէմէյէ ութանմատը . չիւնքի
 օնլարըն վիւճիւտիւնիւ դօփ-
 րագտան գալտըրաճաղըտը :

Վուրթարըմըլ . Վաւիթ-

Լլաճ' էօլիւկէր Լլաճը տէ-
յիւ' իլլա եաշայանլարը'ն
տըր :

33 Վէ խալզ իշտոնճէ ,
օնուն թա'լիմնէ հէյրա'ն
օլուրլարըտը :

տէն' Վանիէտէն' վէ փէյղամ-
պէրլէրտէն' իսպաթ կէթիրէ պի-
լիրիտի . լաքին պու Ս' ուփսէստէն
կէթիրտիյի' Սաղուկեցիլէր ի-
շիւն քիֆայէթ էտէրիտի : Պու
թէ'քմիլէն օնլարն աղզընը գա-
փատը , վէ օնլարը ութանտըրտը :
()նլար օնու' քէնտիլէրին ա'գլ
ու ֆէքրինին հալինէ նէ' գատար
ույլուն օլտուղունու էյի' անկ-
լատըլար , վէ օնա գարը ճէփապ
վէրէ'մտիլէր : ()նլարն սէօյ-
լէյէճէք արթըզ ճէ'չ պիր սէօ-
զիւ գալմատը . վէ շաշմըզ գալ-
մըշ չէքիլտիլէր :

33. Հէյրա'ն օլուրլարըտը : Պու
նէփ իսպաթ' օնլարն պուն-
տան էվիլ իշիթտիյի շէյ տէ-
յի'լիտի , վէ օնլարն ա'գլընա
եէնի միւլաճաղալ'ր գօտու , վէ
ումուլուր քի , օնլարտան պա-
ղըտը Լլաճըն Քէյամընտա եէ-
նի կիւզէլիք վէ եէնի ա'լէա-
լըգ վէ եէնի ճէլա'լ կէօրտիլէր :
Պապ է . 28 , 29 շէրճլէրինէ
պագ : Պո'ւ վէճճիլէ Լլ-
լաճ պա'ղը տէֆա' պա'ղը քիմ-
սէլէրին իմանըզլըրընը' ախէր-
լէրինի գուվէթլէնտիլմէք ի-
շիւն գուլլանըր . վէ կէրչէք-
լիքտէն իքրաճ էտէնլէրին խու-
սումէթինի ա'գիմ էյլլիյէ թագ-
տիր էտէր : Վէրչէքլիյին պիր
պէօյիւք թէմէլի վար , վէ
օնա խուսուլմէթ օլունմաղըլա
տիւշէճէյի եէրինէ տայիմա գա-
ղանըր , վէ եէնէր . լաքին վա'յ

34 Վէ փարիսեցիլէր' օ-
նուն Սաղուկեցիլէրին աղ-
զընը գափատըղընը իշտոն-
ճէ , պիրլիքտէ ճէմ' օլտու-
լար :

35 Վէ օնլարտան պիրի'

օնա խուսուլմէթ էտէն քիմսէլէ-
րէ :

34 . Պիրլէրէ ճէ'ն' օլտու-լար :
()նլար պիր եէրէ' Վուրթարըճը
Լաֆէնտիմիզէ օնլարա վէրտիյի
միւպարէք նասիհատըլար իշիւն
պիրլիքտէ թէչէքքիւր էթմէք
իշիւն կէլմէտիլէր , իլլա օնու'
քինտիլէրին ա'գլը շաշմըրըր
սիւալլէրի' իլէ տուղաղա' պրագ-
սընլար : ()նլար ումալարըրտը
քի , հալէա հէմ Հեքոմիդացիլէ-
րին հէմ Սաղուկեցիլէրին աղ-
զընը' գափայան զաթը' սիւքիւլմ
էթտիրէճէքլէր . վէ պո'ւ խու-
սուս իշիւն օնա' օլ ա'սիրին էն
պէօյիւք խօճալարըն մապէյնին-
տէ միւճատէլէ օլմադտէ օլան'
քէնտիլէրին զիւհ'ամիւնճէ էն
միւշքիւլ մէսէլէյի թագտիմ
էյլլէտիլէր :

35 . Պիր նօ'սու խօճալար :
Պո'ւ . է . 30 : Ժ . 25 : Ժմ .
45 , 46 , 52 : Ժք . 3 : Տե' . 7 .
13 : Ս'արկոս տէր (Ժք . 28) քի ,
պու քիմսէ' եաղըճըլարըն պիրի'
իտի : Եաղըճըլար նօմօստա մախ-
սո'ւսէն մաճիր օլմալարը իլէ'
պու սէպէպտէն օնլարա չօգ տէ-
ֆա' նօմօս խօճալարը տէնիրիտի :
Պապ ք . 4 շէրճիլէ պագ :
— ()նու Լէճիլլալէ' Էրէրէ' :
Փարիսեցիլէր Քրիստոս Լաֆէն-
տիմիզի թէճրիւպէ էթմէյէ վէ
օնու պիր տուղաղա տիւշիւրմէյէ
խթէրլէրիտի , վէ պո'ւ խուսուս
իշիւն իշպու ատէմի պէօյիւք օ-

պիր՝ նօմօս խօճասը՝ սօրուպ
օնու թէճրիւպէ՝ էտէրէք տէ-
տի .

36 Եւ՝ խօճա՝ նօմօստա

գումու շուղո՛ւ իշիւն կէօնտէր-
տիլէր լաքին Սարկոստան (Ժք .
28—34) կէօրիւնիւր քի , օնո՛ւն
նիյէթի՝ օնլարնքի կիպի քէօ-
թիւ տէյիլտի . Ելլա պէր աքս՝
խիւլիւտի փաք իտի , վէ կերչէք-
լիյի էօյրէնմէյէ վէ գապո՛ւլ
էթմէյէ իսթէր իտի :

36 . Եւ իշիւ լէնպիէ պէօյի-
տիլէր : Սիւննէ՛թ խուսուսուն-
տա՝ եօխսա շաքաթ՝ եա գուր-
պանլար՝ եա փաքէմէլէր՝ եա
ուրուճ վէ պայրամլար՝ եա ա-
խէր պունճէ շէյլէր խուսու-
սունտա օլան թէնպիչէրին հան-
էրսը պէօյիք օլտուղունու՝ պէօ-
յիք խօճալարն հիչ պիրի պու-
մէսէլէյէ պիր գարար վէրմէյէ
գատիր տէյիլտի : Պապ Ե .
19 շէրհիւնէ պագ :

37 . Եւ իշիւ լէնպիւր . . . « Ե-
վէնն : ք (Օրէն . Դ . 5 : Ժ . 12 :
Է . 6 : Պունուն մանասը պո՛ւ
տուր քի , Ելլաճը հէ՛ր շէյտէն
ղեյատէ վէ միւմքիւնի մէրթէպէ
սըտգ ու զայրէթ իլէ սէվմէլի-
յիլ : — Պիւլիւն Եիւրէյիւրէն :
Ելլաճ մուհապպէթիմիլիլի՝ ար-
զումուղու՝ վէ ի՛թիմատըմըզը
ալմալը տըր . եիւրէքլէրիմիլ օ-
նա՝ վէրիմէլի տիր , վէ մուհապ-
պէթիմիլիլի հէր շէյտէն զեյատէ
օնտա՝ սապիթ օլմալը տըր :
— Պիւլիւն ճաննապան : Պիւ-
թիւն է՛օմրիւմիւղիւ օնա՝ թէս-
լիմ էթմէլիյիլ , ճիւմլէսիւնի օ-
նուն խըզմէթիւնտէ սարֆ էթ-
մէլիյիլ , վէ օնու՝ օնուն ուղու-
րունա գուրպան էթմէյէ վէ

հա՛նկը թէնպիչ պէօյիք
տիւր :

37 Վէ Եիսուս օնա տէտի .
Ելլաճըն Բապպը պիւթիւն

էմրի իլէ էօլմէյէ հազըր օլմա-
լըյըլ : — Պիւլիւն Ֆիւրիւրէն :
Վէնտի ա՛գլ ու իտրաքիմիլիլի՝
օնուն թա՛լիմիւնէ թապի՝ էթմէ-
լիյիլ , Ֆիւրիմիլիլի՝ քէնտիւնի
իլհամ օլմուշ իրատէթի շէրի-
ֆիւնին գուլաղուղուղունա թէս-
լիմ էթմէլիյիլ , վէ օնուն եան-
ղըմալ սէօլիւնիւն արտընճա
կիտիպ՝ քէնտի ա՛գլըմըզըն րը-
ղընը օնա՝ թապի՝ էթմէլիյիլ :
Եւ պիր միւլահալա՝ Վիւս-
տոսուն իգաա՝թընըն եէսիլիլ-
յիւնէ՝ կէլմէլի տիր : ք Վիւս-
Ժ . 5 : Ե՛գլ ու Ֆիւրիմիլիլի
սագլաւորըմըլ հէփ միւլահա-
լալար՝ օնուն պէյէնտիյի՝ միւ-
լահաղալարտան օլմալը տըր :
Սարկոստա (Ժք . 30) պունա
“ Վէ պիւլիւն գո՛ւմլէլիւն իլէ ”
տախի տէնիյօր : Վիւ պունուն
մանասը պո՛ւ տուր քի՝ թէնիմի-
լիւն վէ ճանըմըզըն վէ բուհու-
մուղուն ճիւմլէ գուլմէլիլի վէ
գուտրէթի վէ իսթիտատը իլէ
պիւթիւն պիւթիւնէ Ելլաճըն
օլմալըյըլ : () նա մուհապպէ-
թիմիլիլի պիւթիւն՝ թէքմիլ՝ հէ՛ր
շէյտէն զեյատէ վէ քեամիլ
օլմալը տըր : Պիլ՝ օնուն հէփ
քէմալիլիլիլիլիլի սէվմէլիյիլ ,
օնուն կէրչէքլիլիլիլի՝ հագգանի-
յէթիւնի՝ ա՛գլիլիլիլիլիլի գուլմէ-
թիւնի էյիլիլիլիլի վէ ճիւմլէ պադի
սիֆաթի ճէլիլիլիլիլիլի սէվմէլի-
յիլ : () նու՝ անատան՝ պապատան՝
գարընտաշ ու գըլ գարընտաշ-
տան՝ գարըտան եախօտ չօճուգ-
լարտան՝ վէ է՛օմրիւմիւղալէն

հիւրէյինտէն վէ պիւթիւն ճանրնտան վէ պիւթիւն ֆիւք-րինտէն սեվէսին :

38 Իւք վէ պէօյիւք Թէն-պիհ պո'ւ տուր :

պիւէ զեյատէ սեվմէլիյիլ , չիւն քի պունուն ճիւմլէսինէ օ' վէ եա'լոնըլ օ' լայրգ տոր : Պապ Ժ . 37—39 շէրհէրինէ պագ :

Պուրատա իշարէ'թ օլունսուն քի իշ պու Թէնպիհ՝ պիգտէն՝ Լլաճը պիւթիւն գալպիսիդտէն՝ ճանրնըլտան վէ գուվվէթիմիդ-տէն զեյատէ սեվմէյէ մադլուպ է'թմէյօր . չիւն քի պունու Տի'չ քիմսէ էթմէյէ գատիր տէյի'լ տիր : Մ'եսէլա' պու Թէնպիհ՝ պիր չօճուգտան՝ Լլաճը պիր պէյիւմիւլ ատէմին պիւթիւն ֆիքրի վէ գուվվէթի իլէ սեվմէյէ մադլուպ է'թմէյօր . վէ պիր պէօյիւք ատէմտէն տէ՝ Լլաճը՝ պիր մէլէյին պիւթիւն ֆիքրի վէ գուվվէթի իլէ սեվմէյէ մադլուպ է'թմէյօր . իլա չէր պիր մէլէքտէն վէ ատէմտէն վէ չօճուգտան պունո'ւ դալապ է-տէյօր քի՝ չէր քէս՝ քէնտինին մալիք օլուղու չէ'փ գուվվէթի վէ գուտրէթի՝ իլէ սեվսին : Էր քէսին՝ չէ'փ ախէր շէրէրտէն զեյատէ սեվտիյի պիր շէյի՝ վար , վէ օ շէյ Լլաճ՝ օլուն :

38 . Իւք վէ պէօյիւք Թէնպիհ պո'ւ տուր : Լլաճ մուհապ-պէ'թ տիր , վէ մուհապպէթիւն ա'ղիմ՝ փունկարը օ' տուր . վէ օնուն պու Թէնպիհ՝ ախէր չէ'փ Թէնպիհ՝ շէրին ա'ղիմ՝ փունկարը՝ տոր : Պու Թէնպիհ՝ Լլաճըն նոմոսունուն էտէպ ու էրքեանէ՝ տայիր օլան իւք նոմոս լէվհասընըն ճի'ւմլէ խիւսասար՝ տոր : Պապ

39 վէ պունուն մէնէնտի իքինճի . Պոնշունու քէնտի'ն կիպի սեվէսին :

40 Պիւթիւն նոմոս չէմ փեյլամպէրլէր պու իքի

Ժթ . 18 շէրհինէ պագ : Լլաճը պո'ւ Թէնպիհ՝ չըֆղ օլունուրսա , ախէր Թէնպիհ՝ պօղուլաճ : Լլաճը Լլաճը տօղրո'ւ դարգ իլէ սեվէրսէք , ախէր չէր պիր զաթա վէ շէյէ օլան մուհապ-պէթիմիդ տօղրո'ւ օլաճագ տոր :

39 . Պունուն մէնէնտի իքինճի : Պու՝ իքինճի՝ Թէնպիհ՝ պէօյիւք-լիւքտէ վէ փաքըլտա վէ ֆայ-տալը օլմագտա պունտան էվ-վէլքինէ՝ պէնկզեր . չիւն քի պու տախի՝ Լլաճըն նոմոսունուն էտէպ ու էրքեանէ տայիր օլան իքինճի նոմոս լէվհասընըն ճի'ւմ-լէ խիւսասար՝ տոր : Պապ Ժթ . 18 շէրհինէ պագ : — Պոնշունու ճէնտի'ն իքի սեվէսին : Պիւք . Ժթ . 18 : — Ժթ . 8—10 : Պաղ . Ե . 14 : Յալ . 8 : Պիղ՝ քէնտիմիդի նի՛շիւն ախէր-լէրինի սեվտիյիմիդտէն զեյատէ սեվէլիմ : Լլաճ պիլի՝ ախէր քիմնէլէրի սեվտիյինտէն զեյատէ սեվմէղ . լաքին օ' պիզի՝ տա՝ ա-խէր քիմնէլէրի՝ տա՝ կերէք օլ-տուղո'ւ գատար սեվեր , վէ օն-տան նէ՝ տրթըգ նէ՝ էքսիք սե-վեր . վէ իշպու քեամիլ մու-հապպէ'թ գանունու պիզի՝մ տա-խի օլմալը տոր :

40 . Պիւթիւն նոմոս էլէ՛ իլէ-դալալէրլէր և : Ինսանտան մադ-լուպ օլունանըն ճի'ւմլէսինին խիւսասար վէ եէքիւնիւ պու տուր : Լլաճա վէ ինսանա մու-հապպէթ էթմէնին իլէնտէ ճիւմլէ տին մէվճի'ւտ տիր :

Թէնպիհո՛ւն ասըլըր :

41 Վէ փարիսեցիլէր ճէմ՝
օլմուշ իբէն , Յիսուս օնլա-
րա սօրուպ՝ տէտի .

Պապ է . 12 , վէ ԺԺ . 18 շէրճ-
լէրինէ պագ : Ս՚ի . 7 . 9 : ն
Տ՚ի . ն . 5 : ն Յո՛ւն . 7 .
7—11 , 16 :

Սարկոս տէյօր քի (Ժք .
32—34)՝ օլ եազըճը Վրիստոս
Լփէնտիմիզին Տէփ սէյլէտիյի-
նին հագգ օլտուղունու իգրա՛ր
էյլէտի : Պունտան պէլլի՝ օ-
լուր քի՛ պու քիմնէ նօմսու-
Մովսէս վէ Ղաւիթ վէ փէյ-
ղամպէրլէրին վէ Տէփ սատըգ-
լարըն անկատըգլարը՝ կիպի անկ-
լամիշըտը . վէ պունտան պէյլէ-
Խնճիլին թա՛լիմաթլարընը գա-
պուլ էտէճէք հայինտէ պիր
ա՛գլ ու Ֆիքրի՛ վարըտը : Սօ-
մսու Տէր քիմ՝ քի տօղու անկ-
լա՛րսա , Խնճիլի՛ անկլամաղա
հագըրլանմը՛շ տըր . զիրա նօմս
պիզի Վրիստոսա կէթիւմէյէ
պիզիմ մէթէ՛պ խօճամըզ տըր :
Ղաղ . 7 . 24 : Լաքին պու
մատտէ խոսուսունտա իշպու-
րէյ ու ի՛թիգատ՝ Փարիսեցիլէ-
րինքինտէն նէ՛ գատար Ֆարգլը՛
իտի : ()նլար՝ սատէճէ այն ու
ա՛տէթէ տայիր օլան շէյլէրի՛
էտէպ ու էրքեանէ տայիր էպէտի
օլան շէյլէրտէն պիհա՛տ իլէրի
գօմուշլարըտը , վէ քէնտիլէրին
սըփարըշլարընը՝ պիլէ Լաւհըն
ա՛յա՛ն աշիքեար օլան նօմսուն-
տան իլէրի՛ գօմուշլարըտը : Պապ
թ . 13 , վէ ԺԵ . 2—11 շէրճլէ-
րինէ՛ պագ : Պո՛ւ վէճՏիլէ՛
Վրիսթիան Վրիսեպիստէ՛ տա-
իի նէչէ՛ նէչէ՛ քիմնէլէր վա՛ր
ալը քի , սուտան վաֆթիզ օ-

42 Վրիստոսուն հագգը-
նա սիգէ նէ՛ կէօրիւնիւր ,
քիմի՛ն օղլու տուր . օնա՛
Ղաւիթի՛ն տէտիլէր :

լունմագ իւզէրինէ՛ Ռուհտա՛ն
տօղմագ իւզէրինտէն տահա՛ զի-
յատէ՛ վէ ինսանլարտան թա՛յին
օլունմուշ եօրթուլարըն՝ վէ
փէրՏիզլէրին իւզէրինէ՛ Լաւ-
հըն թէնպիհ էյլէտիյի սէր-
խօշլուգտան վէ զինատան սա-
գընմագ իւզէրինէ՛ տիւշիւնմէ-
տէն՝ զիյատէ՛ տիւշիւնիւրլէր :

41 . Յիսուս օնլարա սօրուպ :
()նլարըն Տէփ պէյլէք Փըրգա-
լարը՝ Էերովդացիլէր՝ Մաղուկե-
ցիլէր՝ վէ Փարիսեցիլէր՝ օնա
սիւալէր սօրմուշլարըտը , վէ օ՛
ճէվապլարը իլէ օնլարըն ճիւմ-
լէսինի շաշըրըպ աղլարընը գա-
փաթտը : ()իմտի՛ օ՛ տախի
տէօնիւպ՝ օնլարա զայէթ իգթի-
զալը սիւալէր թագտիմ՝ էտիպ՝
օնլարըն ճիւմլէսի պիր եէրտէ
իբէն օնլարա սօրար քի՛ (1) ()ն-
լար՝ քէնտի փէյղամպէրլէրինին
եազըրգլարընտան նէ՛ գատար
պիխապէր օլտուղլարընը կէօր-
սիւնիւր , քի օնլարըն ճիւմլէսի-
նին ալասընտա պիր ճէվապ վէ-
րէճէք քիմնէ եօ՛ղուտու : (2)
()րատա հագըր պուլունան խալգ
կէօրսիւնիւր քի , քէնտիլէրին
խօճալարը օլան քիմնէլէր՝ քէնտի-
լէրի՛ տախի էյրէնմէյէ մուհ-
թաճ իտիլէր : (3) ()նլարըն
ա՛գլ ու Ֆիքրիլէրինի էյի՛ գան-
տըրսըն քի՛ Սիսիանըն ա՛ճայըպ
պիր գարզ իլէ սըրը պիր ահ-
լէագ ու մէշրէպի՛ օլաճաղըտը :

42 . Վրիստոսուն հագգը-
նա սիգէ նէ՛ կէօրիւնիւր : Պու-
րատա օլան սիւալ՝ եա՛ղընըզ օ-

43 Օ՝ օնլարա տէտի .
Իմտի Ղաւիթ՝ Բուհտա նի՛ճէ
օնու Բա՛պպ չաղըըըպ տէր .

44 Բապպ՝ Բապպըմա
տէտի . Սա՛ղ եանըմտա օ
Թուր , Թա պէն սէնին

նուն սիւսիլէսի՝ խուսուսունա
պագար իտի . լաքին պիլ՝ Վը-
րիստոս Լփէնտիմիդին ճիւմիէ
աիլէագ ու մէջըէպի վէ իշի խու-
սուսունտա քէնտի ճանլարմըզա
հէ՛ր կիւն պու սիւալի սօրմա-
Լըըզ : Վէնտիմիդէ՝ պիքիր
Սարիամին՝ եա ա՛ղիլէրին՝ եա-
խօտ մէլէքէրին խուսուսունտա
տէյիլ՝ իլա Վրիստոս խուսու-
սունտա նէ՛ տիւշէնիւրիւզ տէ-
յիւ՝ ճանլարմըզա գըյմէթլիմի
տիր տէյիւ քէնտիլէրիմիզ սիւալ
էթմիլլիլիլ : — Բաւիթին , Վը-
րիստոս Ղաւիթին օղղու օլտու-
ղու՝ ճիւմիէտէն իգրար օլունուր
իտի . վէ հէր քէա՝ սօգագտաքի
քէօր (Պապ թ . 27)՝ ֆագիր
Վանանը գարը (Պապ ժն .
22)՝ վէ հէլքէտէ քիւշիւք չօ-
ճուգլար (Պապ ին . 15)՝ պու-
նու ճիւմիէսի պիլիլլէրիտի :
Փէյղամպէրլէր պու մատտէ իւ-
զէրինէ լայէթ աշըգ աշիքեա՛ր
սէօյլէմիշէրիտի : Սաղ՝ ձիթ .
35 , 36 : Եսայ . թ . 5 , 6 :
Ժա . 1—4 : Երեմ . իգ . 5 , 6 :
Եպի . լի . 23 , 24 : Լեւի . թ .
11 : Սաղ . լի . 1 : Ղաւիթ
ն . 69 , 70 : Յովն . է . 41 ,
42 : Վարդ . ժգ . 22 , 23 :
Պունուն ճիւմիէսի գադր՝ իս-
պաթ աըր քի , Սեսիա կէլիշ
օլմալը . չիւն քի միլլէթին ճիւմ-
լէ սիւսիլէ Թահրիրաթը տէֆ
Թէրլէրի չօգտան պէրու քիւլի-
յէն էօյլէ՝ հէլաք օլմուշլա՛ր աըր
քի , չիմտի հիշ քիմնէ հանկը
սիւսիլէտէն օլտուղունու պիլմէյէ
գատիր տէյիլ տիր . Պապ ն .
17 շէրհինէ պագ :

43 . Բաւիթ : Ղաւիթ Բու-
հտա վասիղասի իլէ սէօյլէտի .
եախօտ տահա սահիհի՛ օնուն
վասիղասի իլէ Բուհտա սէօյլէտի ,
եա՛նի օնուն լիսանընը վէ գա-
լէմինի գուլանտը : Թ թագ . իգ .
2 : Սաղ . ժգ . 36 : Ղաւիթ .
թ . 26 , 27 : Վարդ . ն . 16 :
թ . 30 , 31 : ն կորնի . ժգ . 3 :
Երեմ . գ . 7 : Թ Պիւ . ն . 21 :
— Օնու՝ Բապպ չաղըըըպ : Բա-
ղիլ Բուհտա վասիղասի իլէ սէօյլէ-
յէնէրին ճիւմիէսի միւնասի-
պէթ իլէ սէօյլէրլէր . լաքին
Ղաւիթ Վրիստոսա՝ քէնտիսի
օնտան պո՛ւ գատար սէնէ էվ-
վէլ էօլմիւշ իքէն՝ նէ՛ միւ-
նասիպէթ իլէ քէնտի Բապպը՝
տէյէ պիլիլլէրիտի : Ղաւիթին
փէտէրի Յէսսէ՝ քէնտի օլղու
Ղաւիթէ՝ քէնտի հայաթտա իքէն
ա՛ղիմ փատիշահ օլտուղու Թագ-
տիրտէ Բապպ եախօտ էֆէնտիմ
տէսէ՝ միւնասիպ օլուրուտու .
լաքին Յակօր եա Յուգա եա-
խօտ Բոտս Ղաւիթէ նէ՛ միւ-
նասիպէթ իլէ Բապպ եա էֆէն-
տիմ՝ տէյէ պիլիլլէրիտի . չիւն
քի օնլար՝ օնուն փատիշահըգ
սիւրմէսի վագթընտա հայաթտա
տէյիլլէրիտի : Լիլի պունուն
կիպի Վրիստոս տաթի՝ ինտան
օլտուղու միսիլիլ Լիլի՛ տաթի
օլմասայրա՛ր՝ Ղաւիթին օնա
Բապպըմ տէմէսի միւնասիպէթ-
սիլ օլուրուտու :

44 . Բապպ՝ Բապպըմա ն :
Պու Սաղ . ժգ . 1 տէն ալընմըշ
աըր , վէ Լահտի ճէտիտտէ չօգ
քէրրէ զիքը օլունուր : Վարդ .
թ . 34—36 : ն կորնի . ժգ .

տիւշմէնէրինի՝ պապարընա
պասամագ գոյուննայէտէք :

45 Իմտի Դաւիթ ընու

Բապպ չաղըրըրոսա , նի՛ճէ
օնուն օղլու տուր :

46 Վէ քիմնէ օնա սէօզ

25 : Եբր . ան . 13 : Ժ . 12 , 13 :
Ժբ . 2 : Պուրատա էօյրէնիւրիզ
քի , իշպու Սաղմոսու եազան
Ղաւիթ իտի , վէ օնու Լ՛գիզ
Բո՛ւՏ վասիգասը իլէ եաղմըշ
իտի , վէ օնուն եաղարղը Ս՛ն
սիանքն Տազգընտա փէշին վէ-
րիւմիշ պիր խապէ՛ր իտի : Օլ
գէմանլէրտէ պունու՝ ԵէՏուտի-
լէրին ճիւմլէսի իգրա՛ր էտէրլէր-
իտի , վէ պունուն իշին Լ՛ֆէն-
տիմիգին սիւալինտէն՝ շաշըրմըշ
գալմըշ իտիլէր : Օլէմանէ Եէ-
Տուտիլէրի իշպու Սաղմոսուն
մա՛նասը խուսուսունտա իխթի-
ւաֆտա՛ տըրլար . լաքին պուն-
տան Տասիլ օլան միւշքիւտէն
գուրթուլմագ իշին պա՛ղըլարը
պու Սաղմոսու Ղաւիթ եազ-
արղընը ինքեա՛ր էտէրլէր , վէ
ախէրլէրի՝ Ս՛եսիանքն խուսու-
սունտա սէօյլէտիյինի՛ ինքեա՛ր
էտէրլէր : — Սաղ Եանլիպա :
Սաղի . Ժբ . 19 : Գործ .
է . 55 : Լուսն . ք . 34 :
Եբր . ան . 20 , 21 : Փիլեպ .
ք . 9—11 : Եբր . ան . 3 :
ք . 1 : Ժ . 12 : Երգի
փատիշաՏլարըն Տի՛շ պիրի՛ Տու-
ղուրունտա Տի՛շ քիմնէյէ օ-
թուրմաղա րուխսալթ վէրմէզ ,
գա՛նտէ գալար քի՛ օնուն սա՛ղ
եանընտա քիմնէ օթուրսուն :
ԵլլաՏըն սաղ եանընտա Տի՛շ
պիր մէլէք՝ վէ նէ՛ տէ պա՛շ մե-
լէք պիլէ օթուրտուղու վար :
Պու՛ ճիւմլէ քեայինալթտէ էն
ալէա մէգամ արը : — Տիւշմէն-
լէրինի՛ պապարընա պասամագ
Լ՛պքի գէմնտէ ա՛տէթ իտի քի ,

եէնէնլէր՝ պապարընը եէնիւմիշ
տիւշմէնին պոյնո՛ւ իւզէրինէ
գօրլար իտի : Եբ . Ժ . 24 ,
25 : Վէ պուրատա էօյրէնի-
րիզ քի՛ Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ
քէնտի տիւշմէնլէրինի քի՛ւլիյէն
եէնէճէք տիր , վէ քէնտինէ
գարշը Տէփ գալգանը աշաղա
տիւշիւրիւպ՝ էպէտէն Տէլա՛ք է-
տէճէք տիր : Դանա . ք . 15 :
Սաղ . ք . 9—12 : Ին . 9 :
Եսայ . Կք . 1—6 : Դան .
Ժթ . 27 : ան Կորն . Ժե . 25 :
Եբր . Ժ . 13 : Եսայ . Ժթ .
19—21 : Դ . 1—3 , 11—15 :

45 . Եբր . օնու օղլու տուր :
Լ՛յէր օ՛ Ղաւիթին Լ՛ֆէնտիտի՛
վէ պունտան պէօյլէ օնուն պէօ-
յիւյիւ վէ իլէրիտի՛ իտի իսէ ,
օնուն էվլատը նա՛նըլ օլա պի-
լիրիտի : Պու սիւալին եաղմըշ
ճէվապը պո՛ւ տուր քի , Օ՛
Ղաւիթին Տէմ քէօքիւ Տէմ տէ
տալը՝ իտի : Եսայ . Կք . 16 :
Պիր եիւզտէն Ղաւիթտէն իլէրի
մէվճիւտ իտի , վէ Ղաւիթի
խալք էտէն իտի . վէ պունու
պիլմէսի ղայէթ մուՏիմ իտի , վէ
պիր եիւզտէն տէ՛ Ղաւիթտէն
սօնկրա վիւճիւտէ կէլմիշ՝ վէ
Ղաւիթին սիւսիլէսինտէն իտի ,
քի պունո՛ւ տա պիլմէք ղայէթ
մուՏիմ իտի , եանի օ՛ Տէմ
ԵլլաՏ Տէմ ինտան իտի : Եսայ .
ք . 58 : Լուսն . ան . 3 , 4 :
Ժ . 5 : Փիլեպ . ք . 6—8 : ան
Տիւ . ք . 16 : Եբր . ք . 14 :
Պունու տալի տէյէմէզմիյիզ
քի , Քրիստոս Լ՛ֆէնտիմիզ օպիր
տիւննատա ճիւմլէ գուվլէթ ու

ճէվապ վերմէյէ գատիր տէ-
յի' լիտի . հէմ օլ կիւնտէն'
օնա արթըգ սօրմաղա քի' մնէ
ճէսարէթ էթմէտի :

հէօքիւմէթէ մա' լիք օլուպ' պո'ւ-
րատա կիպի օ'րատա տախի փա-
տիշաշըգ սիւրէր , վէ Վաւիթ
օրատա օնուն ո'ւմումի վէ է-
պէտի' հէօքիւմէթի' ալթընտա
տըր :

46 . 'Քի'սէ օնա սեօլ ճէվապ
վէրէյէ գա'տի'ր քի'նէլի' : Օլ
պէօյիւք միւճատէլէճիլէր արա-
սընտա պունա ճէվապ վէրէճէք
հի'չ քի'մնէ պուլունմատը . լաքին
շիմտի պիր քիւլէ'ք չօճուգ պի-
լէ' Յիսուս հէմ Վլաշ հէմ
ինսան տըր տէմէյիլէ ճէվապ
վէրէ պիլի'ր . լաքին պու սիւալէ'
հի'չ պիր ախէր դարիգտէ ճէ-
վապ վէրիլէմէլ : — Օլ կիւն-
տէն' օնա արթըգ սօրմաղա ԼԵ :
Լաքինտիմիլ պունտան էվվէլ
օնլարըն պա'ղըլարընը սիւքիւթ
էթտիրտի (Վ) . 17 :
Ժ . 6) , լաքին շիմտի օնլա-
րըն ճիւմէսինի' Լեքոգագիլէրի'
Սագուկեցիլէրի' Փարիսեցիլէրի'
հաղըճըլարը' ինթիարլարը' պաշ
քեաճինլէրի' վէ օնլարըն հէփ
Փըրգալարընը վէ հէփ մէտրէսէ-
լէրինի' սիւքիւթ էթտիրտի : (Ն)-
լար սիւքիւթ օլունտուլար , լա-
քին իդաա'թէ կէթիլիլմէտի-
լէր : (Ն)լար օնա չօգ սիւալէր
սօրմաղալարը , լաքին պէօյիւք
սիւալի' եա'նի' "Լէ' էտէյիմ
քի ինլաս պուլայրմ" սիւալէնի'
սօրմաղալար : (Ն)լար' օնուն
իլէ միւճատէլէ' էթտիրտի , լաքին
օնտան հի'չ պիր շէյ էջրէն-
մէտիլէր : (Ն)ուն սիւալէրի օն-
լարը ութմանտըրը , վէ օնլար

Պ Լ Պ 23 :

1 Օլ զէման Յիսուս'
խալգա հէմ շայիրտլէրինէ

օնուն իլէ արթըգ միւճատէլէյէ'
կիրմէյէ ճէսարէթ էտէ'մէզլէր-
իտի : (Ն)լար' քէնտիլէրին միւ-
նասիպէթսիլ սիւալէրի իլէ օ-
նա արթըգ սըգընթը վէրմէզլէր :
(Ն)լարըն հէփ պիլտիլէրի տիւ-
քէնտի . վէ օնլար շիմտի ար-
թըգ նէ եօյտան հէր հալտէ
էօլտիւրտէպիլիլլէր տէյիւ ա' -
գըլ սարփ էթմէյէ պաշաւարլար :
Պապ Ժ . 14 շէրհինէ պագ :

1 . () զէման Յիսուս : Տաշա
հաթթանըն իւլէլինճիւ կիւնիւ
իտի . վէ Յիսուս Լաքինտիմիլ'
էյէրշի հալգա չօ'գ սէօյլէմիշ
իտի իսէ տէ' տաշա չօ'գ սէօյլէ-
յէճէյի վար : Պապ Ժ . 1 ,
23 շէրհինէ պագ : — Խալգա :
Լաքինտիմիլ' հաղըճըլարտան վէ
Փարիսեցիլէրտէն վէ ախէրլէր-
տէն տէօնիւպ խալգա' սէօյլէր :
Պապ Ժ . 10 շէրհինէ պագ :
Ս . 14 . Ժ . 14 . Ժ . 14 .
1 : () օնուն հէփ տիւլմէնլէրի
սիւքիւթ օլունտու : Վէ օ
շիմտի սէօյլէր իքէն' սէօգիւնիւ
քէսէճէք քի'մնէ եօ'գ տուր :
Պունտան էվվէլքի Պապտա օ-
նուն սէօյլէտիլի' խալգ իշիտիր-
քէն' Փարիսեցիլէրէ կաղը-
ճըլարա վէ ախէր օնլար իշիպի
քի'մնէլէրէ իտի . շիմտի օ' օնլար
իշիտիր իքէն խալգա' սէօյլէր ,
վէ օնլարըն հիլպէթլու եարա-
մաղըղընը մէյտանա' չըգարըր :
Փէք իգթիգալը' իտի քի' օնուն
շայիրտլէրի վէ պապաղը խալգ'
իշպու պաղըլ գուլաղըլալարըն

սէօյլէյիպ տէտի .

2 Եւազըճըլար հէմ փա-
րխեցիլէր՝ Սովսէսին սէտի-
րինտէ՝ օթուրտուլար :

3 Իմտի սիզէ՝ սազլամաղա
հէր նէ տէրլէրսէ , սազլայլըն ,

վէ իճրա՝ էյլէյին , ամմա
օնլարըն ա՛մէլլէրինէ կէօրէ
է՛թմէն . զերա սէօյլէրլէր ,
վէ էթմէզլէր :

4 Չիւն քի աղըր վէ կիւճ
գալտըրըլըր եիւքլէ՛ր պաղ-

սահիհ ախլէագ ու մէշրէպլէրինի
անկասընլար , վէ պիլսինլէր քի՛
էյէրչի օնլարը խալգըն ի՛նտին-
տէ՛ ա՛ղիմ ի՛թիպար ու շէօհ-
րէ՛թ սահիպիլէրի իտի իսէլէր
տէ , օնո՛ւն ի՛նտինտէ վէ փա-
տիշահլըղընտա հի՛շ կիպի սա-
յըլըրլարըր : Պապ Ե . 19 ,
20 շէրհինէ պագ :

2. Ս՝ովսէսին «Էպիսկոպէ՛ օ.
Լուսարուար : Ս՝ովսէս խալգա՛
նօմօսու վէրմէյիլէ թա՛լիմ վէր-
տիյի՛ միսիլիւ՛ պունլար տախի
նօմօսու թէֆսիր էթմէյիլէ թա՛-
լիմ վէրիլլէրիտի : Սէէ՛ . Ը .
4—8 : () նլար սինակօկտա նօ-
մօսու օգուտուղլարը վազըթ՝
տայիփա այագտա՛ տուրուրլարը-
տը . Լաքին թէֆսիր էյլէտիքլէրի
վազըթ՝ օթուրուրլարըր : Պապ
Դ . 23 շէրհինէ պագ : « () .
թուրմագ՝՝ պուրտա՛ նօմօսու
թա՛լիմ վէրմէք հէօքիւմէթինէ՛
մալիք օլմագ տէմէք տիր . վէ պու
հէօքիւմէթ՝ ա՛լէլ խուսուս եա-
ղըճըլարըն իտի : Պապ Ե . 4 ,
վէ Դ . 7 շէրհինէ պագ :

3. Սագլայլըն , վէ իճրա՛ էյ-
լէյին : () նլար՝ օգուտուշ վէ
ա՛լիմ քիմնէլէր իտի , միլլէթին
լիսանընը վէ թէվարիլսինի վէ
ա՛տէթլէրինի էյի՛ պիլիլլէր իտի .
օնլար՝ նէ՛ զէման վէ նէ՛ դուր-
պայալար սու՛նուլմաղա՛ նէ՛զէման
վէ նէ՛ պայրամլար սաղլանմաղա՛
վէ նէ՛ զէման վէ նէ՛ փաքէնմէլէր
իճրա օլունմաղա լաղըմ կէլտիյի-

նի խապէ՛ր վէրէ պիլիլլէրիտի .
հէմ տախի մալ ու էմլաք վէ
էօ՛միւր վէ ախէր շէյլէ՛ր խու-
սուսուստա միւճատէլլէյէ տայիլը
չօգ միւշքիւլ վէ կիւճ պահ
ու մէսէլլէրէ գարա՛ր վէրէ
պիլիլլէրիտի : Դ () Ը . Ժէ .
8—12 : Ս՝աղա . Դ . 7 : Լուսար .
ԺԴ . 1 : — Ս՝ովսէսին կէօրէ
է՛թմէն : () նլարըն ի՛պրէթ ու
էօրնէյի զայէթ՝ ֆասիտ տիր ,
վէ սիզ օնա ուլմալը տէյիլիւ-
նիզ : () նլար՝ քէնտի սըփա-
րըշլարընտան պիր չօղուսու
Ս՝ովսէսին նօմօսու իլէ պո՛ւ
տէրէճէ գարըշլարըլար քի՛ օն-
լարը ֆէրզ էթմսի սիզէ զայէթ՝
կիւճ օլուր : Լաքին օնլարըն
ա՛մէլլէրի պո՛ւ տէրէճէ աշիքնար
եարամա՛ղ տըր քի , օնլարա
հէր քիմ՝ ույարսա , մութէհիմ
վէ գապահաթըլ օլուր : Լաքին
օնլարըն նօմօս ու գանուսլարըն-
տան պա՛ղըլարը Ս՝ովսէսին նօ-
մօսունա օլ տէրէճէ մուղայիլը
իտի քի՛ օնլար պիրտէն՝ ըէտտ
օլունմալը իտիլէր : Պապ Ե .
21 , վէ ԺԵ . 1—4 , վէ ԺԶ .
7—12 շէրհինէ՛ պագ : Պապ Ժ .
Ե . 29 : — Սէօյլէրլէր , վէ էթ-
մէզլէր : Պապ Իմ . 30 շէրհինէ
պագ : Սաղ . Ժ . 16—21 :
Լուսար . Դ . 17—24 : Դ Տէ .
Դ . 5 : Տէր . Ժ . 16 :

4. Լաք . . . Էիւլլէր : Լ-
յէրչի Եէհուտիլլէրին տինի իճ-
րասընա չօգ զէման վէ էմէք՝ վէ

լարլար, վէ ատեմէրին ու մուզլարը՝ իւզէրինէ գօրլար. ամմա օնլարը՝ փարմազլարը՝

իլէ Թէփրէթմէյէ իսթէմէզլէր :

5 Վէ հէփ ա՛մէլէրինն՝

պէհալը գուրպանլար սունուլմա. սը իգթիզա էտէր իտի իտէ տէ՝ տինտար Եէհուտիլէր պունու Տի՛չ պիր զէման պիր եիւք սայտըզլարը Եօղուտու : 1 աքին Եէհուտիլէրին այն ու ա՛տէթլէրի՝ փարիսեցիլէրին վէ եաղը՝ ճրլարն քէնտի սըփարըշլարը իւզէրէ օլան Թա՛րիֆլէրի վէ ինձէ ինձէ ֆարզլարը իլէ պէրապէր խաղըն իւզէրինէ ֆարզ էթտիքլէրինէ կէօրէ՛ ղայէթ չօգ՝ վէ հատտէն աշըրը՝ վէ աղըր եիւք. տէն ի՛պարէթ շէյլէ՛ր օլմուշլարը : Երուսաղէմտէ՛ ճէմ՝ օլան Սինադոս պէտլէ Թա՛րիֆ էյլէ. տի : Վալք. Ժն. 10, 28 : Վէ իշպու խօճալար՝ տէյիլ սայթ նօմօսուն հէփ ալինլէրինին կէօզէտիլմէսինի Ս՝ոփսէսին քէնտի դալապ էթտիլինտէն (Պապ թ. 13 շէրհինէ պագ) զիյատէ շիտտէթ իլէ խաղա ֆարզ էտէրլէրիտի, իլլա օնլարա՝ քէնտիլէրին տիւքէնմէզ սըփարըշլարընը՝ տաիտի գամմ էտէրլէրիտի, վէ ղայէթ շէտիտ Թէքտիլլէր Թէհտիտի իլէ խաղըն պօյնունա քէնտիլէրին սօնու կէլմէզ իճատլա. ըրնը պօ՛րճ էտէրլէրիտի : Խա. նէ 23 շէրհինէ պագ : — Ու. Եալարը իւզէրինէ Գօրլար : () Նլարն կէօզլէրի խաղըն հա. ըաքէթլէրի իւզէրինէ ղայէթ աշըզ օլուպ՝ կէրէք Նօմօսուն վէ կէրէք քէնտի սըփարըշլարընըն մաղլուպ էյլէտիլլի ալին ու ա՛տէթլէրին՝ օնլարն հալի հէր նէ՛ գատար մա՛ղուր իտի իսէ տէ (Պապ Ժք. 1—3 շէրհինէ պագ)

հէր վէճհիլէ կէօզէթմէլէրինն՝ վէ հէր նէ՛ գատար տա ֆագիր իտիլէր իսէ տէ ճիւմլէ իւշիւրին վէ վէրկինին հէր պիր ագչէսինի վէ հապպէսինի էաա էթմէլէրինէ տիգգաթ իլէ պագարլարըտը, քէնտիլէրի իսէ՛ միւն. քիւնի մէր. թէպէ ազ վէրմէյէ տիգգաթ էտէրլէրիտի : Վաղ. Դ. 13 : — Փարսագարը իլէ : () Նլար Տի՛չ պիր քիմսէյէ՛ օնտան մաղլուպ էյլէտիլլէրի գուրպանը սունմաղա եաիօտ այն ու ա՛տէթլէրի իճրա էթմէյէ հէր նէ՛ գատար ֆագիր վէ գուտրէթսիզ օլաա իտի տալի՛ աւլա եարտըմ էթմէզլէր իտի : Վալք. Ժն. 46 : Պունա՛ գարշը՝ Վրիստոս իւֆէնտիմիզին պուլունտուրուղունէ՛ գատար հաֆիթ վէ նէ՛ գատար ասան իտի : Պապ Ժն. 28—30 շէրհինէ պագ : 1 աքին Վրիսթիանլը՛ գ պիլէ հիյայէթլու պիր դարզ իլէ պօզուլուպ՝ օնա տիւքէնմէզ ինսան իճատլարը վէ պագըլ ալինլէր իլլա վէ օլունտուլար : Վէ էյվա՛ ֆուգարալէր գուրու էքմէք վէ սո՛ւ իլէ կէշինէրէք փէրհի՛զ գութմատա իքէն, օնուն հըթզ օլմասընա պո՛ւ գատար տիգգաթը օլանլար՝ էնվաի՛ լէզիզ գաա՛մլար վէ շէրապ իլէ փէրհիզ գութտուզլարընտան մա՛տա՛ զէնկինլէրտէն ըիւշլէթալըպ՝ օնլարա իսթէտիլլէրինի՛ էթմէյէ ըուխսաթ վէրիլլէր : 5. Զի՛տ ա՛մէլէրինն : () Նլար սատագարլարընը՝ տունա՛ ու իւպատէթլէրինի՛ վէ ուրուճլարընը՝

ատենմէրէ կեօրինմէ՝ք իջեն
էտերլէր . հէմ համայնլէրի-
նի կենիշլտիրլէր , վէ հս-

վապլարննն էթէքլէրինի՝
պէօյիւտիրլէր :

6 Լիւշամ դաամլարնտա՝

վէ հէփ իշլտիրլէրի վէ սէօյլէ-
տիրլէրի՝ շէյլէրի ալէմէ կէօս-
թէրմէք իջեն էտերլէրիտի :
Պապ Դ . 1 , 2 , 5 , 16 : Դ թմագ .
Դ . 16 : Պ աւ . ԺԴ . 15 : Դ .
47 : Տաւ . Դ . 44 : ԺԴ . 43 :
Դ թմ . Դ . 4 : — Համայնլէրի-
նի : Պոնլար՝ թիրշէտէն եա-
խօտ գայրշտան եափրլմըշ շէյ-
լէր օլուպ՝ ալէսսէվի պիր փար-
մագ միգտարի կենիշ վէ օն իքի
փարմագ միգտարի ուղոն իտի-
լէր . պոնլարնն իւղէրինէ Լաքի
Լ՝ հտտան պա՛ղը սէօղլէր եա-
ղըլմըշ իտի . վէ օնլարը գօլլարը-
նա՝ սարարլարըտը , եախօտ պաշ-
լարննա՝ պաղլարլարըտը : Փա-
րիսեցիլէր պոնլարը՝ իւղէրլէրի-
նէ տաշա՝ չօգ շէյլէր եաղմագ՝
եախօտ եաղըլարը տաշա պէօ-
յիւք էթմէք պէհանէսի իլէ՝
լաքին սաշիհան նոմօսա ախէր-
լէրտէն տաշա՝ շալրէթլի վէ
սալիրլէրտէն տաշա՝ ա՛ղիզ կէօ-
րինմէք մէրամր իլէ՝ խալգընքի-
լէրինտէն կենիշ էտերլէրիտի :
Խարայէլ օղուլլարննա պոնու
էթմէյէ օլան թա՛րիֆ (Եւէյ ԺԴ .
9 : Դ Օլն . Դ . 8 : ԺԴ . 18)՝
հարֆը հարֆընա անկաշըլմաղա
հաճէթ տէյիլ տիր . իլա օնու
էմսալի ախէր խանէլէր կիպի
(Պապ Լաւ . Դ . 3 : Դ .
20—23)՝ իսթիարէ՛ իլէ անկա-
շըլա պիլիւր : Եւէյ ԺԴ . 1—16 :
Դ Օլն . Դ . 4—9 : ԺԴ . 13—21 :
— Լաւապլարննն էթէքլէրինի :
Լապու թէնպիհ՝ հարֆը հար-
ֆընա կէօսթէրտիյի մա՛նատա՛ն
մա՛տա՝ ախէր պիր մա՛նա իլէ

անկաշըլմաղ : Պապ թ . 20
շէրհինէ պագ : թմա . ԺԴ .
37—40 : Դ Օլն . Դ . 12 :
Պոնտան մէրամ պոլ օլույօր-
ուտու քի , Խարայէլ օղուլլարը
ախէր փութիւրէսթ դալիֆէ-
լէրտէն Փէ՛րգ օլունսուն , վէ
քէնտիլէրինին Բապ Լաւաշըն
թէնպիհլէրինի խաղրլարնտա՝
սագլաւնլար , վէ օնլարը իճրա՝
էյլէսինլէր : Լաքին Փարիսե-
ցիլէր քէնտիլէրինքիլէրինի ա-
խէրլէրինքիլէրինտէն էնի՛ էթ-
մէլէրինտէն մէրամլարը , քէնտի-
լէրինի աէյիլ փութիւրէսթլէր-
տէն՝ իլա քէնտի գարրնտաշա-
րնտան Փարգլը էթմէք իտի :
(Նլար Բապլարնն անօնու ա-
խէրլէրտէն զիյատէ սէվմէզ-
լէրիտի , լաքին ախէրլէրտէն
զիյատէ սէվէ՛ր կէօրինմէսինի
իսթէրլէրիտի : (Նլարըն գալս-
լէրի ախէրլէրինքիլէրինտէն կէ-
նիշ տէյիլ իտի . իլա պէր ա՛քս՝
օլ տէրէճէ տարալմըշ իտի քի՝
Լաւաշըն մուհապպէթի օնա կի-
րէ՛մէզիտի :

6 . Պաշ Կօսլլարը : Սօֆ-
րաննն պաշընտաքի օրթատա օ-
լան մինտէր՝ էսքի զէմանլէրտէ
էն ա՛ղիմ իքրամըն մահալի՝ սա-
յրըլըտը : — Պաշ Կօսլլարը :
Պապ Դ . 23 շէրհինէ պագ :
Պոնլար հէ՛ր պիր մահալտէ՝
կէրէք զիյաֆէթլէրտէ վէ կէրէք
քիլիսէտէ ատենմէրտէն ի՛ղգէթ
ու իքրամ դալապ էտէրէք՝ քէն-
տիլէրինի էն պաշ օլան վէ իս-
թիարլար հէմ էն միւլթէպէր
զաթլարա մախսուս օլան եէրլէ-

տախի պաշ փաթլարը վէճէ
միշէթլերտէ պաշ սէտիրլէրի
7 վէ փազարլարտա սէ

լամլարը՝ հէմ ատէմլերտէն՝
Բապպի՝ Բապպի՝ չաղբըլ-
մայը՝ սէվերլէր :

րէ՛ սիւրերլէրիտի : Սէ իքրամ
քէսպ էթմէք խըրսը իլէ էտէպ
ու էրքեանըն գանուելարընը
պօզուպ՝ միւնասիպ օլմայան հա-
րաքէթլէր էտէրլէրիտի : Սապլ .
Ժք . 38 , 39 : Պալ . Ժա .
43 : Դ . 46 : Դ չիլ . 9 :
Լիլիմ Սողոմոն օնլարա տաճա
էյի հարաքէթլէր թալիմ վէր-
տի : Լաալ . ին . 6 , 7 : Կէ-
րէք սօֆրատա վէ կէրէք քիլի-
սէտէ հարաքէթիմիպէ պագան
Վուրլմարըճըմըզ՝ օնլարը իշ-
պու խուսուստա էտէպ ու էր-
քեանտէն արի օլան հարաքէթ-
լէրի իշիւն իէքտիր էյլէտի :
Պալ . Ժք . 7 — 11 : Բրիսթիան-
ըզ՝ ինսանլարա սահիճան էհ-
լի էտէպ վէ էրքեան օլմաղա
էօյրէտիր : Լաալ . Ժք . 10 :
Փիլիպ . Դ . 3 : Խ Պէա .
Ե . 5 :

7 . Փապարլարտա : Լին չօդ-
խաղըն ճէմ՝ օլտուղո՛ւ մաճալ-
լէրտէ (Պապալ . 5 չէրհինէ պագ),
քի ճիւմլէնին կէօզլէրի օնլարըն
իւզերինտէ՝ օլտուն , վէ հէ՛ր քէս՝
ինսանլար պէյնինտէ օնլարըն նէ՛
ա՛ղիմ ի՛թիպարը օլտուղունու
կէօրսիւն : — Բապպի : Պու Լիպ .
րանիճէ պիր լուղէթ օլուպ՝ մա՛-
նասը՝ չօգ՝ պէօյիւք՝ գուվլէթլի
տիր , վէ Եհհուտիլը սօնկրա-
տան պու լուղէթի պիր ճէ-
մաա՛թըն պաշը եախօտ սէրտարը
մա՛նասընա գուլանըրլարըտը :
Երէ . Ժք . 12 : Պաա . Խ . 3 :
Լաքին թա Վուրլմարըճըմըզըն
զէմանը էսնասընա գատար՝ հի՛չ
պիր քիմնէյէ պիր մէսնէտ ու

րիւթպէ իւնվանը կիպի վերիւ-
մէտի : Սէճհուր չիլլին օղ-
լու Սիմէոն՝ քի պապասընտան
սօնկրա Սանքետրիմ՝ մէճիսինին
րէյիտի՝ օլմուշուտու՝ Եհհուտի-
լէրին իլք րապպիսի՝ օլտու ,
Պուլնտան սօնկրա պու իւնվան՝
ա՛ղիմ լուսուլմ իճրասը իլէ՛
էն օգուլմուշարա՛ վերիլիւրիտի :
Լիլիմ՝ մէտրէսլէրտէ պիրի
տէրսլէրինի պիթիլիպ Բապպ՝
եախօտ տաճա միւլթէպէր օլան
Բապպի՝ եախօտ ճիւմլէսինտէն
ալէա սայըլան Բապպուլնի չաղ-
բըլմաղա լայքգ սայըլարըզ՝ զէ-
ման՝ պիր սանտալիյէ իւզերինէ
օթուրտուլուպ ճիւմլէտէն եիւք-
սէյէ գալտրըրըրըտը , վէ Սան-
քէտրիմ՝ մէճիսի գարաֆընտան
օրատա պուլունան պա՛ղը վէ-
քիլէր եէտի իլէ օնուլն էլինէ
պիր անախթար վէ պիր քի-
թապ վէրիլիւրիտի , քի անախ-
թար ախէրլէրինէ տէրս ու թա՛-
լիմ վէրմէք հէօքիւմէթինի ալ-
տրղընա՝ վէ քիթապ՝ օգուլմագ
ու մէշպլէրինտէ տիգգաթլէ տէ-
վամընա նիշանէ իտիլէր : ()ն-
տան սօնկրա օնուլն իւզերինէ
էլլէր գօնուպ՝ օնուլն իւ՛վանի նի-
տա օլունուրուտու : Պուլնտան
սօնկրա օ՛ անախթարը պիր
իթիթիտար նիշանը կիպի իւ-
թիւնտէ՛ թաշըրըտը , վէ էօլ-
տիւյիւ զէման օնու պէրապէ-
րինճէ կէօմէրլէրիտի : Լիլիմ-
տիմիզին զէմանընտա իշպու-
րապպի իւնվանը դայէթ ա՛-
լէսսէվի օլմուշուտու , վէ հէր
քէստէն արղուլո՛ւ իտի : Պապ

8 Սիւզիսէ՛ Բապպի չաղ-
րը՛ լմայասընրդ՝ զերա սի-
զին միւտտերիսինիզ պիր՝

Բրիստոս տուր՝ վէ սիզ
հէփինիզ գարընտաշլա՛րսը-
նըզ :

ԺԹ. 16, 17 տէ՛ “էյի” սեօ-
զիւնիւն շէրհինէ՛ պագ :

Քրիստոս Լաֆէնտիմիզ պու-
խանէլէրտէ պիզէ հէր պիր թա-
րիխտէ պիր չօգ պաղըլ խօ-
ճալարըն ախլէագըլարընըն նու-
մունէսինի՛ վէրմիշ տիր : (Ն)-
լար՝ վա՛զ էթտիքլէրի՛ վէճհ
իւզըէ էօ՛միւր սիւրմէղլէր, իլա
մէլէքլէր կիպի սեջլէրլէր վէ
շէյդանլար կիպի էօմիւր սիւ-
րէրլէր : (Ն)լար ախէրլէրինէ
ղայէթ շէտիտ վէ սէրթ՝ քէնտի-
լէրինէ իսէ զայէթ միւլայըմ վէ
եաւաշ օլուպ՝ ախէրլէրինէ կէօ-
յիւն էն տա՛ր եօլունու կէօս-
թէրիրլէր քի օնտա՛ եիւրիւսիւն-
լէր, քէնտիլէրի իսէ՛ էն կէնիշ
եօլտա՛ եիւրիւրլէր : (Ն)լար
պա՛զը ալինլէրի ա՛ղիմ տիգգաթ
իլէ կէօզէտիրլէր, էն աղըր շէյ-
լէրի իսէ թէրք էտէրլէր : վէ
սատըգ կէօրիւնմէյէ ա՛ղիմ
զաշմէթլէր չէքէրլէր, Լլաշըն
մուհապպէթի՛ իսէ օնլարտա եօ՛գ
տուր : (Ն)լար տիւնեաւի գիա-
ֆէթլէրի սէվէրլէր, վէ Քիլի՛սէ
մանսուպլարը արարլար : (Ն)-
լար մախֆի եէրլէրտէ եալընըզ
օլմապտան իսէ՛ գալապալըզլը՝
եէրլէրի սէչէրլէր, քէնտիլէրի
իչիւն պէջիւք իւնվանլէր ար-
զուլէրլէր, վէ ինսանլարըն մէտ-
հինի՛ Լլաշըն մէտհինտէն զի-
յատէ՛ սէվէրլէր :

8. Սիւզիսէ՛ Բապպի չաղըլ-
մայասընրդ : Լյէրչի Լաքեալ-
լար՝ տիւնեատա կէօրիւնմիւշ ա-
տէմլէրին էն ա՛լէա մէսնէտ ու
մէրթէպէյէ՛ էրմիշլէրիտի իսէ
տէ՛ վէ օնլարըն եազտըգլարը

շէյլէր կէօք ալթընտա օլան
ճիւմլէ լիսանլարա թէրճիւմէ օ-
լունաճագ՝ վէ հէր քէստէն վէ հէր
ֆամիլեատան օգունաճագ՝ վէ
իման ու ա՛մէլին եալընըզ գա-
նո՛ւն ու գայի՛տէսի օլաճագ իտի
իսէ տէ՛ պու ճիւմլէ իլէ՛ օնլարա
էմր օլունմուշ իտի քի, իֆ-
թիխար իւնվանլարը արա՛մա-
սընլար, վէ գապուլ էթմէսին-
լէր : Ինսան մէտհինի արամագ՝
եախօտ րապպ վէ էֆէնտիլէք
էթմէք՝ օնլարտան ուզագ օլսուն :
Խանէ 10 շէրհինէ պագ : Դ
Լլաթիւ. Թ. 24 : Դ. 5 : Յալ՝
Դ. 1 : Թ Պէպ. Ե. 2, 3 :
— Սիւզիսէլէրիսինիլ պէր : Եա-
նի խօճանըզ պիր տիր : Լա-
քեալլար՝ Քրիստոս Լաֆէնտիմի-
զին օնլարըն վէ ճիւմլէ ատէմ
ճինսինին խօճասը օլմաղա հագ-
գի մուղլազընա՛ տօգունան կէօ-
րիւնիւր պիր իւնվան ալալը
տէյիլէր իտի : (Ն)լար՝ օնտան
ղայրի խօճա գանըմալը տէյիլ-
լէրիտի : (Ն)լար օնտան զայրի
քիմնէնին պագլարընտա օթուր-
մալը տէյիլլէրիտի : Պօղոս՝ եա
Լպղոս՝ եա Լիւփաս՝ եա Լու-
տեր՝ եա Լալվին՝ եա Լուսաու-
րիչ՝ եա Սակեւերան քիմ տիր :
Պապ Ժէ. 5 շէրհինէ պագ :
Յալ. Թ. 38, 50 : Դ. 2, 26 :
Դ. 25 : ԺԴ. 13 : Դ. 16 :
Լաթիւ. ԺԴ. 10, 11 : Թ
Լլաթիւ. Թ. 12, 13 : Դ. 3—5 :

— Սիւզիսէլէրիսինիլ գարընտաշլա՛ր-
սընրդ : (Ն)սուն Լաֆէնտիմիզ՝
Պետրոսուն ախէրլէրին իւզըրի-
նէ պէջիւքլիւյիւ վէ հէօքիւմէ-
թի հագգընտա հիւշ պիր շէյ

9 Վէ եերին իւզէրնտէ պանըղ պիր՝ կէօքէրտէ օ-
քէնտինիզէ պապա խէսէյի լա՛ն տըր :
չաղը՝ րմայասընըզ . զերա Պա- 10 Հէմ տախի միւտտէ-

սէօյէմէ՛զ , իլլա պէր աքս՝ օնլա-
լարըն ճիւմէսինի պիր ա՛յարտա
օլմագ թագրիւր էտէյօր , վէ
օնլարա՛ պիրինի օպիրինտէն պէօ-
յիւք կէօսթէրէճէք հախօտ ա-
րալարընտա հասէտ թահրիք է-
տէճէք հէր պիր կէօնա մէսնէտ
ու բուծպէ դալապ էթմէսինի
հասագ էտէյօր : Պապ ժք .
19 , վէ ժք . 1—4 , վէ ի .
20—28 շէրհէրինէ պագ :

9 . Պապա (խիւնի) չաղընայա-
սընըղ : Պոււտտան՝ ասըլ պա-
պանըզը պուլաֆղ իլէ չաղըրմա-
լը տէյիլիզ տէյիւ հախօտ մու-
սին վէ իխթիար վէ Փագիլէթլու
վէ էյի քիմսէլըրէ բաղպէթ վէ
ի՛թիպար էթմէլն տէյիլիզ տէ-
յիւ անկլաղըմագ մէրամ տէյիլ
տիր : Պապ ժք . 4 : Եւէյ ի .
12 : Դ թագ . ք . 12 : Դ . 21 : Ժք .
14 : Գաթ . իք . 1 : Խ Վալիլ .
Դ . 15 : Եթէս . Դ . 1—3 :
Խ Տիլ . Ե . 1 , 2 : Եթէ . Ժք . 9 :
Հէմ տախի պու՝ տէվէթ դա-
րափընտան մանսուպարա թա՛-
յին օլունմուշ հէօքիւմէթ սա-
հիպի քիմսէլըրէ միւնասիպ իւն-
վանլէր վէրմէսինի վէ բաղպէթ
ու ի՛թիպար կէօսթէրմէսինի՝ տա
հասագ էթմէյօր : Պապ իք .
21 : Հալիլ . Ժք . 7 : Խ Վալիլ .
ք . 13 , 14 , 17 : Լաքին պիր
ատէմէ “ պապա չաղըրմագտան ”
պուրատա Լաֆէնտիմիզէն անկ-
լաթմագա մէրամը աշէքնա՛ր տըր .
քի՛ տին ու իմանէ տայիր մատ-
տէլէրտէ ինսան հէօքիւմէթ ու
նուֆուզունա պագմագ տըր :
— Պապանըղ պիր : Պապ Դ .

9 շէրհէրինէ պագ : Սալապ . Խ .
6 : Հալիլ . ք . 14—17 : ք .
Կալիլ . Դ . 18 : Խ Վալիլ . Դ .
1 : Կէօքտէքի վէտէրիմիզէն՝
վէ եալընըզ օնո՛ւն նիհայէթսիզ
հէօքիւմէթ ու նուֆուզու՛ վար :
Ինսան ճինսինէ նոմօլար վէրմէ-
յէ վէ օնլարըն զամիրէրինի
պաղլսմագա՛ վէ օնլարըն բէյ
ու ի՛թիգատլէրինէ վէ ա՛մէլ
ու հարաքէթլէրինէ հէօքիւմէթ
սիւրմէյէ՛ վէ իդաա՛թսըզըլըզ
իչիւն թէքտիր ու ա՛ղապ էթ-
մէյէ օնու՛ն վէ եալընըզ օնո՛ւն
հագգը վար . վէ օնու՛ն էպէտի
հուգուգինէ մուտախալէ էթմէ-
յէ քի՛մ ճէսարէթ էտէ պիլիր :

10 . Հէմ տախի միւտտէր
չաղընայասընըղ : Սիւտտէրիս-
լէր , եա՛նի ֆըրգա՛ պաղլարը՝ վէ
ինսանլարըն զամիրէրինէ հէօ-
քիւմէթ սիւրմէք գուվէթինէ
մալիք օլմագ իտտի՛ասընտա օյան-
լար : Պու՛ Եէհուտիլէրին խօ-
ճալարընա վէրիլիր պիր ի՛ւնվա՛ն
իտի . լըքին օ՛ եալընըզ Բարիս-
տո՛ս Լաֆէնտիմիզէ մախսուս իտի ,
վէ օնու՛ն քէնտինէ ալմագա՛ հիչ
քի՛մսէյէ բուխսաթ վէրմէտի :
Լաֆէնտիմիզ քէնտի շայիրալէ-
րինէ իշպու՛ վէ պոււնտան էվ-
վէլքի խանէլէրտէ տէրմ՝ օլունան
թէքրար պէ թէքրար էյէտիլի
թէնպիհ ու թէքիսլէրի իլէ անկ-
լատըյօր քի , քէնտի Բիլիսէ-
սինին պաղը՝ օնու տէյիլ սալթ
հըֆղ էտիպ օնա հիմայէթ էթ-
մէք իչիւն՝ իլլա օնու իրչաո
էթմէք վէ դուլաղուզլամագ ի-
չիւն տախի՛ եալընըզ քէնտիսի՛

ընկեր չաղորդմայաւնը .
զերա սիզին միւտտէրիսինիզ
պիր՝ Բրիստոս տուր :

11 Վէ սիզին պէջիւյիւ
նիւզ՝ սիզին խըզմէթճինի՛զ
օլտուն :

տիր , վէ Պետրոսա՝ եախօտ օն-
լարտան պիր ախէրինէ՝ քէնտի-
սինտէն սօնկրա իքինճիսի՛ պիլէ
օլտուն ըուխսաթ վէրմէյէճէք ,
իլլա արալարընտա՝ թէքմիլ պէ-
րապէրլիք օլաճագ . վէ Լիֆա Տէմ
() մէղա՝ էպէտէն օ քէնտիսի՛ օ-
լաճագ : Խանէ 8 շէրՏինէ պագ :

11 . Պէջիւյիւնիւ : Պապ
Ի . 26—28 : Սաւի . Ժ . 43—45 :
Պաւ . Իք . 26 , 27 : Տի . 14 , 15 :
Տի . 14 , 15 : Տի . 14 , 15 : Տի . 14 , 15 :
19 : Տի . 14 , 15 : Տի . 14 , 15 :
23 : Պապ . Ե . 13 : Փիլիպ .
Ե . 5—8 :

12 . Լաւագլանաճագ : Սապ .
Ճիլ . 6 : Լաւ . Ժ . 18 : Իթ .
23 : Պաւ . Դ . 37 : Պաւ . Դ . 37 :
51 , 52 : Տի . 11 : Տի . 14 :
() . Դ . 6 : Տի . 11 : Տի . 14 :
Վէնտիլէրինի եիւճէտէն քիմ-
սէլէր՝ քէնտիլէրինի տէյիլ սալթ
էմալլէրի օլան ատէմլէրին կէօզ-
լէրինէ պէ՛տ կէօրիւնմէյէ էտէր-
լէր , իլլա պիր դարգի մախսուսէ
իլէ Բապ թաա՛լէայէ իքրաՏի-
յէթ տիրլէր . վէ օնլարը Բապ
սիւլիւրէճէք , վէ ըզիլէ էտէ-
ճէք տիր : Պու վէճՏիլէ մաղ-
րուր Լաբուգոգոնոսոր ճանա-
վարա՝ տէօնտիւ (Պաւ . Դ . 32 ,
33) , վէ Փօտուլ Էնրոփէս
գուրթլարա եէ՛մ օլտու : Պաւ .
Ժ . 23 : — Են-ճէլէճէ՛ր տիր :
Պուրթարըճը Լիֆէնտիմիզ պու
զարպի մէսէլի չօգ գուլանըր-
տը , վէ պիզէ էօյրէտիր քի , ալ-

12 Վէ քիմ քի քէնտիլէր
եիւճէլտիլսէ՛ ալլազլանա-
ճագ , Տէմ քիմ քի քէնտի-
նի ալլազլատը՛րսա՝ եիւճէ-
լէճէ՛ք տիր :

13 Լամա վա՛յ սիզէ՛ է՛յ

չագ կէօնիւլիւք Լաւաճըն նա-
զարընտա փէ՛ք գրյաթիլ տիր ,
վէ օ՝ էն ալլազ կէօնիւլիւ օ-
լանլարա է՛ն ա՛ղիմ իզգէթի՛
վէրէճէք տիր : Պապ Ժ . 3 ,
4 շէրՏինէ պագ : Սաղըուր
վէ Վրիսթիան՝ պիրի պիրինէ
զլտտ իքի լուզէթ տիր : Պիր
մաղըուր պազիլիկեան՝ եա Տէքիմ՝
եա գօնշու՝ եա ախէր պիր քիմսէ
տէյէ պիրիլիք , լաքին պիր մաղ-
րուր Վրիսթիան տէյէմէզիզ .
զերա Տէր քիմ քի՛ Վրիստոստան
էջրէնտի իսէ , ալլա՛գ կէօնիւլ-
լիւ օլտու :

13 . Վա՛յ սիզէ՛ : Իշպու
Տիլպէթուլ քէլամ՝ Լիֆէնտի-
միզին մէյտանտա՝ սէջլէտիլի
սօնկ ո՛ւմուսի քէլամը իտի , վէ
ղայէթ Տիլպէթուլ պիր դարզ
իլէ պու եարամաղ վէ միւրալը
օլան ատէմլէրէ օնուն Տէփ սէջ-
լէմիշ իտիլի վէ սէջլէյէճէք
օլտուղու շէյլէրին ճիւմլէսինին
պիր աղըր իճմալի՛ իտի : Պու՝
օնուն սէջլէմէյէ սօնկ Փուրսա-
թը իտի , վէ օ՝ քէնտինի արթըգ
դութա՛մաղըար . լաքին Տէքիլ-
տէ՛ խալըն Տուղուրուտա՝ վէ
եիւրէքլէրի թէֆթիշ էտէն կի-
պի՛ Տի՛չ սաղընմայարագ՝ եա-
ղըճըլարըն վէ Փարիսեցիլէրին
Տիլպէթուլ եարամաղըղըն ա-
շիքեար էթմէյէ՛ վէ օնլարա
ղայէթ Տիլպէթուլ թէքսիլ ու
ա՛ղապ կէլէճէյինի կէօսթէր-
մէյէ միւպաշիլէթ էտէր : () ն-

միւրայր եազըճըլար վէ փա-
րիսեցիւէր , քի ատէմլէրին
էօնիւնտէ կէօքլէրին փատի-
շահլըղընը գափա'րաւնըղ .
չիւն սիղ կիրմէ'զսինիւղ ,

կիրենլէրի' տախի կիրմէյէ
գոյվէրմէզսինիւղ :

14 Վա'յ սիղէ' է'յ միւ-
րայր եազըճըլար վէ փարի-
սեցիւէր , քի տուլ գարըլա-

լարն ա'լէյհինէ պու Պապտէ
թագրիւր օլունան սէքիւղ "վայ-
լար" օնլարա՝ Սինա'յ տազընտան
կէլիւր սէքիւղ նէվպէթ կէօք կիւ-
րիւթիւսիւ եալօտ փարլազ չիւմ-
շէք փարլամալէրի կիպի կէլմիշ
օլմալը իտի : Ղուրթարըճըլը
հէ'ր պիւր վայ իչիւն' օնլարա էյ-
լէտիլի թա'ղիւրին հագգ օլտու-
ղունա պիւր թէօհմէթ վէսիլէ
կէօսթէրիյօր : Պազ 14 , 15 ,
16 , 23 , 25 , 27 , 29 խանէլէ-
րէ : Լա'յէր նօմօտուն վայլարը
հիյպէթլո'ւ օլուրսա , Խնճիլ
պիլի խէլա'ս էտէ պիլիւր . լաքին
Խնճիլին վայլարընտան' պիլի
հա'նկը շէյ խէլաս էտէ պիլիւր :
Հալմիլիյին վէ եալաշըղըն
քէնտիսի վէ հէր պէրէքէթին
փունկարը օլան Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիլտէն կէլէն պիւր վայ'
չարէսիւղ պիւր շէյ օլմալը տըր :
Պապ ժա . 21 շէրհինէ պազ :
— Սիւրալը : Պապ զ . 2 , վէ
է . 5 , վէ ժէ . 7 , վէ ժա . 3 ,
վէ իթ . 18 շէրհինէ պազ :
— Եալըճըլար վէ փարիսեցիւէր :
Պապ թ . 4 , վէ զ . 7 շէրհինէ
պազ : — Կիօլէրին փափիշահլը-
ղընը : Պապ զ . 2 շէրհինէ
պազ : — Վափա'րաւնը : Սե-
սիանըն հագգընտա օլան էսքի
փէլղամպէրիլքէրի թէփսիւր էթ-
մէսի' օնլարըն իշի իտի . լաքին
օնլար' տօղըն' թէփսիւր վէրէ-
ճէքէրի' երինէ' օնլարա եանղ-
լըշ մա'նա վէրտիլէր , վէ պո'ւ
վէճհիլէ աշաճա'գ եերինէ' օնլար

գափատըլար : Պապ ժա . 19
շէրհինէ պազ : (Նլար' էյ-
լէրինտէն կէլտիլի'նի էյլէտիլէ'ր
քի , խալազ (Հիսուսուն շայրտ-
լէրի օլմալա մա'նի օլտուլար :
(Նլար խալազ Լալահըն նօմ-
տունտան կէրի' տէօնտէրտիլէր ,
վէ օնլարը քէնտիլէրին պաղըլ
սըրիարըշլարընա' պաղլատըլար :
(Նլար' էսքի Վրիթապլարը էյի'
պիլմէք իտաիա'սընտա իտիլէր ,
լաքին Սեսիա հագգընտա հէ'ր
եերտէ պաղըլ դա'լիմաթլէր էյ-
րէտիլէրիտի : (Նլար (Հիսու-
սա' ալտատըճը' հիլէպազ' Սա-
մարիալը' վէ շէյդա'ն տէրլէր-
իտի . վէ օնու չօգտան պէրու
պէքէնէն քէնտիլէրին փատիշա-
հը վէ գուրթարըճըր տէլիւ
գապուլ էթմէյէ կէօնիլ օլան
լարը գօրգուտուրլար վէ գօվա-
լարլար իտի : Պապ թ . 36 ,
վէ ժա . 24 շէրհինէ' պազ :
Պապ . ժա . 52 : (Նալ . է .
46—52 : թ . 22 , 24 , 34 :
Պապ . զ . 17 , 18 : է . 28 ,
40 : թ . 1 : ժա . 8 : ն թէ .
թ . 15 , 16 : թ Տի . զ . 8 :
զ . 15 : — Սիւլ իլլըմէ'գալնիւլ մե :
'Քէնտիմիլ Վրիստոստան կէրի'
տուրմասը հիյպէթլո'ւ տուր ,
լաքին ախէրլէրինի' տախի օնտան
կէրի դութմասը տաճա' հիյ-
պէթլու պիւր շէյ տի :

14 . Վա'յ սիլէ : Պունտան
իլէրքի խանէնին շէրհինէ' պազ :
— Տուլ գարըլարըն էլէլէրին :
Պուրատա "էվլէր" լըղէթի' հէր

ընն էվէրինի եերսինիզ, վէ պէհանէ իլէ ուզուն տուա՝ էտէրսինիզ. պունուն իչին տահա՝ զեյատէ ա՛ղապ աւլաճազսընըզ :

կէօնա մալ ու էմլա՛ք մա՛նասընա տըր : — Եւրօնիկ : ()նլար պունու իքի՛ դարիգտէ էտէրլէր իտի . (1) ()նլար նոմօսու զայէթ էյի՛ պիլմէք՝ վէ ճէհալէթտէ հէմ տէրտ ու միհնէթտէ օւլանլարա զայէթ ա՛ղիմ տօսթ օլմագ իտտիա՛սընտա իտիլէր , վէ պո՛ւ վէճհիլէ տուլ գարլլաւը վէ էօքսիւզլէրի քէնտիլէրին մալ ու էմլարինի օնլարա՝ ա՛լլիմ՝ վէլիլէր վէ գատիր միւտիրէր կիպի սըփարըշ էթմէյէ գընտըրլարլտը , վէ օնտան սօնկըա օնլարըն պիլմէզլիյինի քէնտիլէրինէ զանիմէթ գուլթարագ՝ մալը եերլէրիտի : (2) ()նլար ուզուն տուա՛լէրի իլէ՛ իւզէրլէրինէ ա՛ղիզլիք սուրէթինի աւլըրլարլտը , վէ պո՛ւ վէճհիլէ չօգ զայի՛ֆ քիմսէլէրի վէ ա՛լէլիսուսուս գարլլարը՝ մալլարըն տինէ՛ տայիր մատտէլէրէ գուլլանըլմագ իտտիա՛սը իլէ օնլարա՛լթէպիմ՝ էթմէյէ գընտըրլարլտը : Լյօ վահ , պու քիմսէլէրին գապահաթ ու թէօհմէթինին աղըրլըղընը քի՛մ ֆէհմ էտէ պիլէր : Եւրօ իք . 22—24 : Էւրօ իք . 9 : Եւ . 16—20 : Եւրօ . Ժ . 1 , 2 : Սարի . Ժք . 40 : Ղաւ . Դ . 47 : Դ Տի . Դ . 6 : Տի . Դ . 10 , 11 : Դ Ղաւ . Դ . 14 , 15 : — Ղաւանէ իլէ : ()նլար պունու պիլ եարամազ նիյէթ իլէ էտէրլէր իտի , քի սատէտիլ քիմսէլէրի տահա՛ գօլայ ալտատա պիլսինլէր : Ղապ

15 Ղաւ սիլէ՛ էյ միւրայը եազըճըլար վէ փարիսեցիլէր՝ քի պիլը ատէմի տինէ՛ կէլթիրմէք իչին տէնիզի վէ գարայը՝ տօլաշըրսընըզ . վէ

Դ . 5 շէրհինէ պագ : Քրիսթիան քիլիսէսինտէ՛ տախի էյլէ՛ տիր . նէ՛ գատար փափասլար վար քի՛ էօլիւլէրին ճանլարնա ֆայիտէ՛ էթմէք պէհանէսի իլէ էօլիւլէր իչին պատարագլար օգուլուպ տուլ գարըլլարըն վէ եէթիմլէրին էվէրինի եերլէր , վէ քէնտիլէրինի զէկինլէտիրլէր : — Ուլուսի գուս : Ղապ Դ . 7 շէրհինէ պագ : — Տահա՛ Ղաւ . Դ . 1 յապէ՛ ա՛ղապ : Տիւննատա պիլի պիրինտէն ֆարգը չօգ տէրէճէ թէօհմէթ ու գապահաթլար օլտուզու միսիլիլա՛ ախրէթտէ՛ տախի պունո՛ւն կիպի պիրի պիլրինտէն ֆարգը չօգ տէրէճէ թէքտիր ու ա՛ղապլէր օլաճագ տըր : Ղապ Ժա . 22 շէրհինէ պագ : Ղաւ . Ժք . 47 , 48 : Ղաւթարըճը Լիֆէնտիմիզին պուրատա կէօսթէրտիյի կիւնահա հի՛չ պիլ էօ՛ղիւր օլա՛մազըտը , վէ հիյպէթլու պիլր գարզ իլէ պէօյիւք իտի , վէ օնուն թէքտիր ու ա՛ղապը օնա՛ կէօրէ օլաճաղըտը : Լուանէ 33 շէրհինէ պագ :

15 Ղաւ սիլէ : Լուանէ 13 շէրհինէ պագ : — Ղաւ ապէֆիլէնէ՛ Լիլիլիլէնէ՛ իլէն : Լիլիլէր միլլէթտէն՝ տինտէն՝ եախօտ ֆըրգատէն օնլարը՛ն տինինէ տէօնէն պիլր քիմսէ : Եւր . Դ . 17 : Ղաւթ . Դ . 10 : Դ . 5 : Ժք . 43 : Եէհուտիլէր պէյնինտէ պունճիլէյին իւշ տիւրլիւ տէօնմէլէր վարլտը : (1)

կէլինձէ՛ օնու քէնտինիզտէն
իբի գաթ զեյատէ ճէհէնէ
մէ՛ մուսթահագ էտէյսինիզ :

16 Վա՛յ սիզէ՛ Հէյբէլէ
եէմին էտէն պիր շէյ տէյիլ՝
ամմա հէյբէլին ալթունունա

Սատագաթ տէօնմէլերի : Պուն-
լար՝ Եհհուտի տինինի թէքմիլէն
գապո՛ւ էտէրլէրիտի , վէ օնուն
հէփ այինլէրինի իճրա՛ էտէրլէ-
րիտի , վէ պունլար՝ հէմ սուննէթ
հէմ տէ վաֆթիլզ օլունուրլար-
լար : Պապ Դ . 1 շէրհինէ պագ :
(2) Վափո՛ւ տէօնմէլերի : Պուն-
լար՝ փու թիքէսթիլի թէք-
վէ Եհհուտի տինինի պէյէնմէք
իգրարրնտա օլուպ՝ Եհհուտիլէ-
րին պա՛ղը այինլէրինի իճրա՛
էտէրլէրիտի . լաքին սուննէթ
օլմաղլարլար : (3) Վա՛ր
տէօնմէլերի : Պունլար՝ պիր գէ-
մանի քնար ու Փայիտէ՛ իշին
սա՛տէճէ սուննէթ օլունուրլարլար ,
լաքին Սոփէսին նօմօսունու
դուլթամաղլարլար : — Տէնիլ Վէ
Գապալը Գալաշարլար : Սիզ
հէր պիր ուսթաղը գուլանըր-
սունը , վէ հիշ պիր էմէք էսիր-
կէմէզսինիզ : — Վէնպինիլալէն :
Պուրատա էջրէնիլիքի , փա-
րիսեցիլէր Վիլիսէ իշին կէօս-
թէրտիլէրի պիւթիւն զայրէթ-
լէրի՝ վէ ախէրլէրինի տէօնտէր-
մէյէ հէփ ճէհալէրի իլէ՛ եինէ
շէյղանըն օղուլարը՝ վէ ճէհէն-
նէմին միրասիօրլարը՝ իտիլեր :
— Իսի Գալ զիյաթէ : Եազըճը-
լար վէ փարիսեցիլէր՝ քէնտիլէ-
րին ախէրլէրինքինտէն իւսթիւն
օլան նօմօս մալիւմաթլէրի հա-
սէպի իլէ պու տէօնմէլէրին իւզէ-
րինէ ախէրլէրտէն զիյատէ թէ-
սիրլէրի՝ օլմաղ իտի , լաքին օն-
լարը՝ պու քիմնէլէրէ թալիւմ
վէրմէյէ վէ տահա՛ էյի էթմէյէ
զէրրէ գատար էմէք շէքտիլէրի
կէօրիւնմէք . վէ օնլարը տին-

լէրինէ շէվերմէտէն՝ կէօրիւնիւր
քի՛ քէնտի մալլէրինի օնլարըն
վասրդասի իլէ արթըրմագտան
զայրի մէրամլարը եօղուտու :
Պու քիմնէլէր՝ պունտան էվիլէ
քէնտի տինլէրի հասէպի իլէ՛ հէր
նէ՛ գատար պաղըլ իտի իսէ տէ՛
պա՛ղը քէօթիւլիլէքլարէն սա-
գընըրլարլար . լաքին շիմտի օ-
նու ըէտտ էտիպ՝ փարիսեցիլէր-
տէն օնուն եէրինէ օնտան էյի
պիր շէյ ալմատըղլարը իշին
չօգ քէրրէ օնլար քէնտիլէրինի՛
էնկէլիզ քէնտի շէհվէթլէրինէ՛
վէրիլլէրիտի : Եհհուտի մուէլ-
լիլլէրին քէնտիլէրի՛ պիլէ տէր-
լէր քի , տէօնմէլէր՝ “ Իսրայէլին
լէքլէրի ” իտիլէր , վէ եարա-
մաղըղլարը իլէ “ Սեսիանըն
կէլմէսինէ մանի՛ օլունուրլարլար ” :
Սիւսիւմանլար տալի՛ Վիսի-
թիանըգտան տինլէրինէ տէօնէն
քիմնէլէր իշին պէջլէ տէրլէր :
— Տէնիլ Վէ՛ նօմօսաղ :
Եունանիճէտէ պու “ Տէհէննէմ
օղուլարը ” տըր , քի Իպրանիճէ
պիր թապիր օլուպ՝ պիւթիւն
պիւթիւնէ ճէհէննէմէ մուսթա-
հագ տէմէք տիր . պէջլէճէ էօ-
լիւմ օղուլ՝ էօրիւմէ մուսթահագ
տէմէք տիր : Դ թաղ . ԺԲ . 5 :

16 . Վա՛յ սիզէ՛ Լիզու
խանէտէ՛ Լիլէնտիմիզին պու
քիմնէլէրին ալլէյհինէ թագրի
էյլէտիլի վայլարըն տէօրտիւն-
ճիւսի իպրաղ օլունուր : Խա-
նէ 13 շէրհինէ պագ : — Հէյ-
սիլէ Եհին Էպէն : Պապ Դ . 33 ,
34 շէրհինէ պագ : — Պիւ շէյ
Էպէլ : Եա՛նի պու միսիլիւ
պիր եէմինի ատէմ հէմ էտէ

հէմին հտէն պորճլո՛ւ օլուր՝ տէյէն քէօր գուլաղուզլար :

17 Լ՝յ տիվանէլէր վէ քէօրլէր . զերա հա՛նկըսը պէօյիւք տիր , ալթո՛ւնմու , եօխսա ալթոնու ա՛ղիզլէյէն հէյքէ՛լմի :

պիւր , հէմ տէ քէյիինէ կէօրէ պօղա պիւր : — Հէյիւլէն ալթոնու : Պոլսու մա՛նասը՝ եա հէյքէլին գափուլարնտա վէ ախէր եէրլէրինտէ գափը օլան ալթընա՛ եա հէյքէլին ալթոն գապլարնա՛ եախօտ տաճա՛ իհթիմալի՛ խաղինէյէ՛ ալթըլան ալթոնա տըր : Խանէ 19 շէրհինէ պագ : — Պօրճլո՛ւ օլուր : Եա՛նի եէմինինի գուլթմաղա պօրճլո՛ւ տուր , վէ օնու պօղարսա , կիւնաճ իշլէր : — Վէօր գուլաղուզլար : Պագ 17 , 19 , 24 , վէ 26 խանէլէրէ վէ Պապ ժի . 13—16 , վէ ժե . 14 շէրհինէ : Սալ . ղի . 8 : Եա՛յ ժի . 10 , 11 : Յիվ . թ . 39—41 :

17 . Տիվանէլէր վէ քէօրլէր : Պոլստան եվէլքի խանէնին շէրհինէ՛ պագ : Լ՝յի աշիքեար օլան շէյի անկալա՛մայան՝ վէ շէյլէրի կիւնաճ օլմաղա եախօտ կիւնաճ օլմամաղա քէնտիլէրին փասիտ միւրատլարը՛նճա ետէն քիմնէլէր՝ տինտէ գուլաղուզլար օլմաղա նէ՛ գատար ույղունսուզլար տըր : Նիհայէթսիզ Ի՛լմին՝ “Տիվանէլէր վէ քէօրլէր” օլմագ թագրիր էյլէտիյի քիմնէլէր՝ ինսանլար պէյնինտէ ի՛թիպարը վէ շէօհրէթի հէր նէ՛ գատար պէօյիւք իսէտէ , Վիլիսէ գուլաղուզլարը օլմաղա նէ՛ գատար ույղունսուզ տուրլար :

18 Հէմ՝ մէզպահա՛ եէմին հտէն պիր շէյ տէյիլ՝ ամմա օնուն իւզէրինտէ օլան հէտիյէյէ՛ եէմին հտէն պօրճլո՛ւ օլուր պէրսէնիլ :

19 Լ՝յ տիվանէլէր վէ քէօրլէր . զերա հա՛նկըսը

Պիր քէօրէ պիզէ գուլաղուզ օլմաղա՛ եախօտ պիր տէլիյէ պիզէ խօճալոգ էթմէյէ՛ եալընը Վիլիստէ պէօյիւք մանսուպ սահիպի՛ վէ դպրէթի քէնտի քէօրլիյիւնէ վէ ճահիլիյինէ կէօրէ չօգ եա աղ օլտուղու իշին ըուխսաթ վէրէլիյի մի : — Լ՝լտանա՛ ա՛ղիզլէն հէիւլէի : Լ՝լթոնու զաթընտա՛ օնա հէյքէլտէն կէլէնտէն մա՛տա հիչասը պիր ա՛ղիզլիք եօղուտու : Լ՝իէր պիր մահալտէ օլսայըտը , սայիր ալթոնտա՛ն զիյատէ պիր ա՛ղիզլիյի օլմաղտը : (Նտա օլան ճիւմէ ա՛ղիզլիյի հէյքէլտէն ալան ալթոնա՛ հէյքէլին քէնտիսինտէն տաճա՛ ա՛ղիզ տիր տէմէլէրի՛ քէնտիլէրին պիւթիւն պիւթիւնէ քէօր վէ աճմագ օլմալարընըն նէ՛ հիյպէթլու պիր իսպաթը իտի :

18 . Ս՝էպահա : Ս՝էզպահ պագըրտան եախըլմը՛ վէ իյիրմի արշըն միգտարի ուզուն հէմ՝ ենլի՛ վէ օն արշըն գատար եիւքսէք իտի : ի Ս՝նապ . ղի . 1 : — Պիր շէյ պէյիլ : Խանէ 16 շէրհինէ պագ : — (Նտա իւզէրինտէ օլան հէպիլէյէ՛ : Հէտիյէ պուրատա՛ հէյքէլէ կէթիլիլիպ իշպու մէզպահըն իւզէրինտէ գուրպան օլունան հայվանլար՝ տէմէք տիր : Պապ Ե . 23 շէրհինէ պագ :

19 . Լ՝յ տիվանէլէր վէ քէօրլէր :

պէօյիւք տիւր , հետիոյէմի ,
եօխաս հետիոյէյի ա՛ղեղէյէն
մէզպա՛հմը :

20 Իմտի մէզպահա՛ն եէմին
էտէն՝ ընա վէ ընուն իւզէ-
րինտէ հէփ օլանլարա՛ն եէմին
էտէր :

21 Վէ հէյթէլէ եէմին է-

Խանէ 17 շէրհինէ պագ : — Հե-
փէյէյի ա՛ղեղէյէն մէզպա՛հմը :
Սէզպահ Մլաճըն իտի , վէ
գուրպանա՛ն մալիք օլուղու հէփ
գըյմէթի վէ ի՛թիպարը օ՛ վէ-
րիւրտի . իմտի պունուն իքիսին-
տէն պէօյիւյիւ օ՛ օյմալը տէյիլ-
փ : Ելէյ իթ . 37 : Լաքին
Փարիսեցիլէր՝ ալթունու հէյ-
թէլտէն՝ վէ գուրպանը մէզպահ-
տան պէօյիւք սայարլարըտը . քի
պու վէճհիլէ խալըր չօգ ալթուն՝
վէ պօլ հէտիոյէյէր կէթիւմէյէ
ձէսարէթլէնտիւրսիւլէր , շէօյլէ
քի՛ քէնտիլէրի տիւննազի մէն-
փաա՛թընը թահսիլ էթմէյէ
գատիր օլունլար :

Խէլաս իչիւն Վրիստոսուն
ստտադաթընա՛ն պէտէլ քէնտի-
լէրին խայր ա՛մէլէրինէ հէփ
կիւվէնէն քիմնէլէր՝ Փարիսեցի-
լէ՛ր կիպի հէտիոյէյի մէզպահ-
տան իլէրի սայմատան ղալրի նէ՞
էտէլլէր :

20 • Իմտի մէզպահա՛ն եէմին եպէն
լա : Եա՛նի մէզպահա՛ն եէմին
էտէն քիմնէլէր՝ մէզպահ պա-
գըրտան ղայրի պիր շէյ տէյիլ
տիր ” տէյերէք՝ եէմինլէրինի
պօզմագ խաղըլարընտան կէշմէ-
սին . զիրա մէզպահ Մլաճըն
իտի , վէ ընա եազաշան՝ Մլա-
ճըն քէնտիսինէ՛ եազաշըր ի-
տի : Սալ . խդ . 4 : Իդ . 6 :

տէն՝ ընա վէ ընուն սաքին օ-
լանա՛ն եէմին էտէր :

22 Վէ կէօյէ՛ եէմին էտէն՝
Մլաճըն թախթընա հէմ օ-
նուն իւզէրինտէ օթուրանա՛ն
եէմին էտէր :

23 Վա՛յ սիզէ՛ էյ միւրայր
եազըճըլար վէ Փարիսեցիլէ՛ր

Եէմինին՝ էյէր պիր մա՛նսար
վա՛ր իտի իտէ , Մլաճը շէհատէ-
թէ՛ չաղըրմագ իտի . վէ ընլարըն
հէյթէլ իլէ տէ՛ ալթուն իլէ տէ՛
մէզպահ իլէ տէ՛ ընուն իւզէրինտէ
օլան հէտիոյէ՛ իլէ տէ՛ եէմին էթ-
տիլլէրի՛ պիլ իգթիզա աէմէք
օլուրուտու քի , հէյթէլին՝ ալ-
թունուն՝ մէզպահըն՝ եա հէտի-
յէնին Մլաճը հազը՛ր իտի , քի
եէմինի իչիլթսին , վէ ընու պօղ-
մագ թէճձմէթինին ձէզասընը՛
վէրսին : Փարիսեցիլէրին էթ-
տիլլէրի իշպու աշագ վէ տիվա-
նէճէ փարգլարը՛ վէ ընտան իլէրի
կէլէն նախաքլտան գուլանմա-
նըն հիլպէթլու կիւնահը խու-
սուսունտա՛ն Իֆէնտիմիլ պուն-
տուն ագտէմ հէտիա թէքտիլէր
թադրիր էյլէտի : Պապ Ե .
33—37 շէրհինէ պագ :

21 • Հէյթէլէ՛ եէմին եպէն :
Պունտան ագտէմքի խանէնին
շէրհինէ պագ : — (Նաա սաքին
օլանա՛ն եէմին եպէր : Հէյթէլ՝
Մլաճըն էպի իտի . վէ օրտաա՛ն
Վերոթէլէրին արասընտա սաքին
իտի : Դ թադ . Ը . 10—13 :
Սալ . իդ . 8 : ձ . 1 : ձի . 13 , 14 :

22 • Կէօյէ՛ եէմին եպէն Լա :
նէ 20 շէրհինէ պագ : — Մլա-
հըն Լախիլիա : Սալ . Ժա . 4 :
Եապ . կդ . 1 : Եապ . Դ , 2 , 3 :
23 • Վա՛յ սիզէ՛ : Պապ 13

քի՛ նա՛նէ՛նին վէ անխօսեուն
վէ քիմնօնուն ի՛ւշիւրիւնի՛ւ
վէրիւսինիզ , ամմա նօ՛մօ
սուն տաճա՛ աղըր շէյլէրինի՛
շէրաա՛թը վէ մերհամէթի
վէ իմանը թէ՛րք եթտինիզ .

վէ 16 խանէլէրին շէրհինէ :
— Երանէ՛նին վէ անխօսեուն վէ
քիմնօնուն : Պունլարըն ճիւմէսի
օթլար՝ վէ գաա՛մա աղ եա-
րար շէյլէր իտի . վէ չիւն
քի պունլար նօմօսաա զիքր
օլո՛ւնմամըլար իտի , պուն-
լարտան տախի ի՛ւշիւր ալընմա-
լըմը տէյիւ Եէհուտիլէր պէյ-
սինտէ պիր մէսէլէ իտի : Փարի-
սեցիլէր նօմօսա թէֆսիր վէրմէ-
լէրինին հէր շէյի ինճէ՛ ինճէ՛
աւամալարը իլէ՛ պունլարտա՛ն
տախի ի՛ւշիւր ալընմալը տէյիւ
իտտիա՛ էտէրլէրիտի . վէ պու-
ճիւմէ իլէ՛ պունտան նիհայէթ-
սիզ ա՛ղիմ վէ մաւհիմ շէյլէր-
աէ՛ քի նօ՛մօս տախի օնլարըն
հազգընտա աշիքբարէ՛ սէյլէ-
միշիտի , պիւթիւն պիւթիւնէ
պիգայտ իտիլէր : Վ . 1 . Ժ . 22 :
— Ի՛ւշիւրիւնին՝ վէրիւսինիզ :
Եէհուտիլէրտէն նօմօս միւճէ-
պինճէ մաղլուպ օլունուրուտու
քի՛ էմլաքլէրինաէն օն փայընըն
պիր փայընը Վ իլիլէրին կէ-
չինմէսինէ վագֆ էթսինլէր .
Թաւուպ Ժ . 21—24 : Վ է պուն-
տան մա՛տա օնտա պիրինի՛ տախի
հէւքէլին խղզմէթինէ վէրմէյէ
մաղլուպ օլունուրլարըաը : Բ
() րին . Ժ . 22 , 23 : Վ է օն-
տան մա՛տա հէր իւշ երլտա պիր՝
պիր օնփայըն պիրինի՛ տախի
ֆուգարալարա՛ վէրմէյէ մաղ-
լուպ օլունուրլար իտի : Բ ()-
րին . Ժ . 28 , 29 : Պու վէճհ

պունլարը էթմէլի՛ վէ օնլարը
պրա՛գմամալը իտինիզ :

24 Լ՛յ սիվըի սինէյի սիւ-
ղիւպ՝ տէվէյի եուտան քէօր
գուլազուզլար :

25 Վ՛յ սիզէ՛ էյ միւրայը

իլէ օնլարըն մալընըն իւշ փա-
յընտան պիր փայը միգտարի տի-
նէ վէ սատագայէ տայիւր շէյլէ-
րէ՛ սարֆ օլունուրուտու . վէ
պունուն ճիւմէսի քէնտի հիւս-
նիւ իրատէթլէրի իլէ վէրտիքլէրի՛
վէ նօմօսուն օնլարտան մուայի՛ն
զէմանլէրաէ վէրմէյէ մաղլուպ
էթտիյինտէ՛ն մա՛տա օլուր իտի :
— Երաա՛լը վէ մերհամէթի վէ
իմանը : Իսսանլարա հազգ վէ
մերհամէթի՛ վէ Ելլահա իման՝
նօմօսուն հէփ աղըր շէյլէրինէ
շամիլ տիրլէր : Պապ Թ . 13 ,
վէ Ժ . 7 , վէ իթ . 37—40 շէրհ-
լէրինէ պազ : Խ Թաւ . Ժ . 22 :
Երան . 3 : Երան .
Ժ . 15 , 16 : Ոլլ . Ժ . 6 : Սի-
7 . 6—8 : — Պաւուրը էթմէլէ :
Պիզ՝ Ելլահըն նօմօսունուն էն
քիւչիւք շէյլէրինէ՛ պիլէ տիգ-
գաթ էթմէլիյիզ . լաքին փարի-
սեցիլէր կիպի էն քիւչիւք շէյ-
լէրաէ՛ վէ պա՛ղը մէրթէպէ գա-
րանլըզ վէ շիւպէլի օլան խու-
սուպարտա պո՛ւ գատար ինճէ
օլմագ՝ վէ օ պիր դարաֆտան էն
աշիքբար օլան ա՛ղիմ վէ մուհիմ
մատտէլէրտէն պա՛ղըսընտա զա-
միրօիզ օլմագ՝ հիյպէթլու պիր
դարզ իլէ միւրայը վէ եարամաղ
պիր եիւրէք պէյան էտէր :

24 . Սիվըի՛ սինէյի սիւղիւպ
Պու՛ պիր զարպի մէսէլ իտի :
Վ է Ելլահարըն պէյնինտէ՛
պէյիւք շէյլէրտէ պիգայտ օ-
լուպ՝ քիւչիւք շէյլէրտէ ա՛ղիմ

եազըճըլար վէ փարիսեցիւէ՛ր
քի՛ գատէհին հէմ՝ չանաղըն
տի՛շ եանընը թէմիզէրսիւ
նիզ , ամմա օնլարըն իչի՛

գափըշ վէ զո՛ւմ իւէ տօլու
տուր :

26 Լ՛յ քէօր փարիսեցի՛
էվվէլա գատէհին վէ չանա-

գայդու կէօսթերէն պիր ատէմին
ահմագլղընը պէյան էթմէք իւ
չիւն՝ ա՛յնի պունուն կիպի " Գի-
լի եուտար , լաքին փիրէ իլէ
պօղուլուր " տէյիւ պիր զարպի
մէսէլ վար : Լաքին կիւնահ
հէր նէ՛ գատար քիւչիւք կէօ-
րիւնիւր իսէ տէ , օնտան հէր
վէճհիլէ սագընմա՛գ կէրէք : Լա-
քին փարիսեցիլէր՝ փէրհիզ զէ-
մանընտա սիրքէնին իչինտէ պու-
լունան զայէթ քիւչիւք պէօճէք-
լէրի սիւզէն քիմնէ կիպի՛ այն ու
ա՛տէթէ տայիր սատէճէ եիւզտէն
կէօրիւնէն էն քիւչիւք շէյլէր
իչիւն զայէթ ա՛ղիմ զահմէթլէ-
լէ գաթիւնըլլարըտը , վէ պու
ճիւմէ իլէ՛ պիր պիւթիւն տէ-
վէյի եուտան ատէմ՝ կիպի՛ միւ-
լայըլղըն՝ հիլէնին՝ վէ ալտա-
տըճըլղըն՝ պէտ լիսանըն՝ զուլ-
մուն՝ վէ գաթլին պէյիւք կիւ-
նաշլարընտան սագընմաղա հի՛չ
պիր վաղիֆէլէրի օլմաղտը :
Պապ իւ . 6—8 : Է՛յմ . Ժր .
28 , 40 , Է՛մ Պապ ն . 27 ,
32 , վէ է . 4 , վէ Ժն .
2—7 շէրհիլէրինէ՛ տալի պապ :
— Բէօր գուրադուպար , Պապ
16 վէ 17 խանէլէրին շէրհինէ :
25 . Ս՛յ ա՛լէ , Պապ 13
վէ 16 խանէլէրին շէրհինէ :
— Վապէհին . . . Ըֆէլլէրսինիլ :
(Ն)լար՝ քէնտիլէրին սրփարըշ-
լարընտան մաղուպ օլունան
ճիւմէ տիշարըքի փաքլէմէլէրի
վէ եայգամալարը սագլամաղա
փէ՛ք տիգգաթլը իտիլէր , լաքին
Լ՛լահըն պագտըղը փունկար օ-

լան գալպին միւլահաղալարընա
վէ մէրամարընա հի՛չ պագմաղ-
լարըտը : Պապ Ժն . 17—20 շէրհ-
իլէրինէ պապ : Ս՛ար . է . 4 :
Պապ . Ժն . 39 , 40 : — Վապէշ
վէ զո՛ւմ իլէ պօղու պուր : (Ն)լար՝
էլլէրինի եայգամաղա տիգ-
գաթլը իտիլէր , լաքին գալպէրի՛
հէր մուրտարըգ իլէ տօլու իտի :
(Ն)լարըն գատէհիլէրի՛ տիշարը-
տան հէր նէ գատար թէմիզ
վէ եազըշքըլ կէօրիւնիւրէր ի-
տի իսէ տէ , իչէրիտէն՝ տէյիւ
հազգ քեարըն վէ էմէյին մէյի-
վէսինտէն՝ իլլա խըրսըլըլգ վէ
զուլմուն գաղանճը իլէ տօլու ի-
տի , քի տուլ զարըլարըն վէ
էօքսիւզլէրին էլլէրինտէն գա-
փըլըշ իտի : Պապ 14 խանէնին
շէրհինէ :

26 . Լ՛յ քէօր փարիսեցի :
Տիգգաթլի մախսուսէյէ շայես-
թէ՛ տիր քի , Վուրթարը-
ճըմըլ պու ատէմլէլէ իշպու
Պապտա նէ՛ գատար չօգ քէրրէ
քէօր տէյօր : Պապ 16 , 17 ,
19 , վէ 24 խանէլէրին շէրհիլէրի-
նէ՛ : (Ն)լար՝ կէօրմէյէ գատիր
օլան եալընըլ քիմնէլէր քէնտի-
լէրինի՛ զանն էտերլէր իտի . լաքին
հէր շէյի կէօրէ պիլէն Բրիստո-
տուն ի՛նտիտաէ՛ քէօր իտիլէր :
Սէ պո՛ւ տալի տիգգաթլէ շա-
յէսթէ՛ տիր քի , Լ՛ֆէնտիմիլ
պու քէրրէ օնլարա ճէմիսինէ
պիրտէն սէօյլէյէճէք եէրինէ՛
պիր պիր սէօյլէյիպ՝ " Լ՛յ քէօր
փարիսեցի " տէյօր , շէօյլէքի
հէր պիրի պու սէօյիւ քէնտի

ղըն իջնի՛ թէմիղլէ , թա-
քիմ՝ օնլարըն տի՛շ եանը տա
թէմիղ օլսուն :

27 Վա՛յ սիզէ՛ էյ միւրա-
յը եազըճըլար վէ փարխե-
ցիլէ՛ր քի՛ պատանա՛ օլմուշ
տիշարտան կիւզէլ կէօրիւ-

իւզէրինէ՛ անըն : Իմո՛ի հէր
պիր օգույան՝ քէնաի եիւրէյինի
թէֆթի՛շ էյլէսին , վէ Քրիս-
տոսուն օնուն գալպինէ պագտը-
ղընը տույարագ՝ քէնտիսի իշիւն՝
եա՛ րապպ՝ պէն տէ քէօրմու-
յում տէյիւ սիւալ էյլէսին :
— Ի՛րապէհին՝ վէ չանաղըն՝ էլէնի՛
լէիւլէ եւ : Լ՛յէր խըզմէթ-
քեարըմըզ պիր գատէհին՝ կէօ-
րիւնէճէք օլան տի՛շ դարաֆընը
թէմիղ եայգասա՛ տէ՛ դուլանա-
ճաղըմըզ օլան ի՛շ եանընը փի՛ս
գոսա , օնու պիր թէմիղ քիմսէ
սայարմըյըզ : Լ՛յէր քէնտիսին
ա՛ղլ ու իտրաքի՛ օնա տաճա՛
էյի հարաքէթ էօյրէթմէզսէ ,
օնա թա՛ղիր էթմէզմիլիլ , եա-
խօտ օնու գօլմաճըյըզ :
Վուլանըլաճագ պիր գատէհին
ի՛շ դարաֆընը եայգամաղա
տիգգաթ էտէն քիմսէ , օնուն
տի՛շ դարաֆընը՝ տախի քիրլի
պրապմազ . չիւն քի օլ քիմսէ՛
սաճիճ փաքըղըն գանուելարը՝
իլէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էթմէյէ
էօյրէնմիշ տիր : Պու մինվալ
իւզէն գալպինի կիւնաճտան
փաքէմէյէ էօյրէնմիշ օլան քիմ-
սէ տախի՛ է՛օմրիւնիւն փաք վէ
ա՛ղըզ օլմասընա՛ տէ տիգգաթ
էտէճէք տիր : Իմտի իլք պօր-
ճումուզ՝ փունկարա՛ վաքըպ
գալպիմիղի փաքէմէք տիր :
Պապ ժք . 33 , 35 , վէ մե . 11 ,

նիւպ՝ իշէրիտէն էօլի՛ւ քէմիք-
լէրի վէ հէր մուրտարըզ իլէ
տօյու օլան մէզարլարա՛
պէնկղէրսինիլ :

28 Սի՛զ տախի պէօյլէճէ՛
ատէմլէրէ տիշարտան սա-
տըզ կէօրիւնիւրսինիւզ ,

17—20 շէրհէրինէ՛ պագ : Ե-
ւոյ . ճե . 7 : Երէ՛յ . 3 , 4 ,
14 : Եւէ՛լ . Ժք . 31 , Ղա՛ւ .
7 . 45 : Ժա . 41 , ք Լիւնիլ .
է . 1 : Եբէ . Ժ . 22 , Յա՛ւ .
7 . 8 ,

27 . Վա՛յ սիզէ՛ : Պագ 13
վէ 16 խանէլէրին շէրհինէ :
— Պատանա՛ օլմուշ . . . Դպր-
լարա՛ : Եէհուտիլէրին այնի՛
մուճէպինճէ պիր մէզարա՛ եա-
խօտ էօլիւլէրէ մախսուս օլան
պիր շէյէ սօգունան հէր պիր
քիմսէ՛ մուրտարլանմըշ սայրըր-
րտը : Թաւոց ժթ . 16 : Իմտի
մէզարլար հէր սէնէ պատանա-
լանըրտը , քի գօլա՛յ կէօրիւն-
սինլէր . վէ պու՛ հքսերի Պասեք
պայրամընտան էվմէլ եափըր-
րտը , շէյլէ քի՛ ախէր եէրլէր-
տէն պայրամա կէլէն եապանճը-
լար՝ դաֆիլտէն օնլարա եազաշ-
մագտան վէ պուլտան պէօյլէ
նախաքլանմագտան հըֆը օլուն-
սունլար : Պու մէզարլար՝ եէնի
պատանալանտըզարը զէման՝ փէք
կիւզէլ կէօրիւնիւրլէրիտի . լա-
քին իլէրինտէ՛ էօլիւլէրին չիւ-
րիւմիւշ թէնլէրի՛ եաթըրրտը :
28 . Սի՛զ տախի պէօյլէճէ՛ . . .
տիշարտան : Պուլար՝ քէնտի-
լէրին տիշարտան կէօրիւնիւր
հարաքէթլէրինտէ այն ու ա՛-
տէթլէրինի կէօլէթմէքտէ փէք
տիգգաթը վէ սօֆու կէօրիւնիւպ՝

ամինս ի չերիտէն միւրայլըզ վէ պինամուսալուզ իւն տօլու սունուզ :

29 Վճճ սիգէ՛ էյ միւրա-յը եազըճըլար վէ փարիսե-ցիւէ՛ր քի՛ վէյլամպերէրին

մէզարլարընը պինա՛ էտէլ-սինիզ , վէ սատըզլարըն թիւրպէլէրինի տօնատըրը-նըզ .

30 Վէ տէ՛րսինիզ . Լէյեր պապալարըմըզըն կիւնլէրին-

ա՛ղիմ տինտարը՛գ թապարլար-ըտը : Պազ 5 վէ 14 խանէլէրին շէրճինէ : Եւայ . ծը . 1—4 : Վճճ . ծը . 15 : Վալք . իդ . 3 : — Լճա իւնլէրինն Լճ : () ն-լարըն եիւրէքլէրի միւրպուրըզ՝ չասէտ՝ մաղուրըլուզ՝ շէճվէթ՝ եարամազըզ՝ գաթիլ՝ վէ ճէր մուրտար վէ մէքուճ շէյ իւն տօլու իտիլէր , քի օնլարա՛ պիր պատանալանմըճ մէզար ղայէթ միւ-նասիպ պիր թէշպիճ իտի : Պապ ծը . 34 , վէ ծէ . 18—20 , ճէմ տէ 25նճի խանէնին շէրճլէրինէ՛ պազ : Երէ . ծէ . 9 , 10 :

29. Վճճ սիգէ : Պու՛ Վուր-թարըճը Լճէնտիսիդին միւրայլ վէ իսլաճը միւմքիւնսիւզ եա-զըճըլարըն վէ փարիսեցիլէրին ա՛լէյճինէ պու Պապտէ թապիր էյլէտիյի սէքիզ վալարըն սօն-կո՛ւ տուր : Պազ 13 վէ 16 խա-նէլէրին շէրճլէրինէ : — Փէյ-դամպէրլէրին մապարլարըն Լճ : Չօգ միւլէթլէրին պէյնինտէ պիր ա՛տէթ վար քի , նաճազ եէրէ էօլտիւրիւմիւշ քիմնէլէրին՝ եա-խօտ մէմէքլէթին էյլիյի՛ իչիւն պէօյիւք իշէր կէօրմիւշ քիմնէ-լէրին պէքրի իչիւն էսէրլէր պի-նա էթսինլէր : Պու ա՛տէթ Եէճուտիլէրին պէյնինտէ տախի ա՛լէսսէվի իտի : (Օնլար՝ մէյ-լամպէրլէր իչիւն մէզարլար վէ թիւրպէլէր պինա էտէրլէրտի , եախօտ չալէա պինա օլունմուշ մէզարլարը զէյնէթլու շէյլէր ի-

լէ տօնատըրլար իտի , վէ պու վէճճիլէ օնլարըն ա՛մէլ ու ճա-րաքէթլէրինէ ա՛ղիմ րաղպէթ վէ իսթիճան կէօսթէրմէք իգ-րարընտա իտիլէր : Կէօրիւնիւր քի՛ եազըճըլար վէ փարիսեցիլէր պու մատտէտէ չօ՛գ սա՛յ ու ղայ-րէ՛թ կէօսթէրիլէրլէրտի , շէյլէ քի Յիսուս Լճէնտիսիդէ օլան ա՛ղիմ խուսումէթլէրինի խաղըն կէօզլէրինտէն տաճա՛ էյի սազ-լայա պիլսինլէր : Պու վէճճիլէ Էերուզէս տախի Վաւիթին մէ-զարընը սօյտուգտան սօնկրա՛ օնուն իւզլէրինէ պէյալ մէրմէր տէն պիր թիւրպէ պինա էթտի վէ պո՛ւ մինվալ իւզլէ պիր դա-րաֆտան եարամաղանէ իըրսըզ-ը՛գ էյլէտի , վէ օպիլր դարաֆ-տան միւրայլըզ իլէ սօյտուղու շէյէ րաղպէթ ու ի՛թիպար կէօսթէրտի :

30 . Լէյեր պապալարըմըզըն Լէնլէրինն Լճ : Պու վէճճիլէ օնլար՝ ա՛լէմին էօնիւնտէ աղըր պիր դարզ իլէ՛ օլ ա՛ղիզ ատէմ-լէրին գաթիլ նաճազ օլուպ քէնտիլէրին օնտան իլճաղըզը օլմատըղընը իգրա՛ր էտէրլէր-իտի . վէ քէնտիլէրինի ալադ-լատըպ միւլէթլէրինին կիւնաճը-նը իգրար էտէրէք՝ վէյլամպէ-րին էյլէտիյի կիպի՛ “ Կիւնաճ իշէտիլք ” Լճ . (Պապ . Թ . 3—7) աէյնէքլէրինի եէրինէ , քէնտիլէրինի ճազգ՝ վէ ախէր-լէրինի նաճազ թապիր էտէր-

տէ՛ օլսայրտըդ , փէյղամ-
պէրլէրին գանընտա օնլարա
իւճագ օլմա՛ղըտըդ :

լէրիտի : ()նլար տէրլէրիտի քի՛
պապալարընըն երինտէ օլսա-
լարըտը , Երեմիա փէյղամպէրի
գույույա աթմաղլարըտը , Օա-
քարիա փէյղամպէրի գաշլմաղ-
լարըտը , եախօտ ախէրլէրինի
գօվալամաղլար վէ էօլտիւրմէղ-
լէրիտի : Պապ ին . 34—36
շէր Տինէ պագ : Բապպ Լաֆէն-
տիմիզ օնլարա կէօսթէրտի՛ քի ,
օնլարըն՝ քէնտիլէրի խոսսոսոսուն-
տա էյլէտիլլէրի Տէփ պու տին-
տալըդ իգրարը՝ գուրու պիր
իտտիա՛ իտի : Խօանէ 14 շէր Տի-
նէ պագ : ()նլար՝ Տէփ էօլմի՛ւշ
օլան փէյղամպէրլէրէն ի՛ղզէթ
ու ըաղպէթ կէօսթէրիլլէրիտի ,
լաքին Տայաթտա՛ պուլունանլար-
տան՝ էյերշի փէյղամպէրլէրտէն
տէ պէօյիւք զաթլար իտիլէր իսէ
տէ՛ իգրա՛Տ էտէրլէր իտի , վէ
գօվալարլարըտը : Պուլլար՝ օլ
իմանտան այրըլըշ օլան քիլիսէ-
լէր կիպի իսթէլլէրիտի քի՛
րուզնամէլէրի ա՛ղիզլէր իլէ տօ-
լու օլտուն , լաքին օնլարըն
ճիւմլէսի տէյիլ Տայաթտա՛ իլ-
լա էօլմի՛ւշ ա՛ղիզլէր օլտուն :
Պու միսիլիւ քիլիսէլլէրին՝ կէշ-
միշ ա՛ղիզլէրին վէ շէհալէրին
ղիքրինէ եօրթուլար թա՛յին էթ-
մէլլէրի՛ վէ իսմէրինէ մաճալլէր
վապֆ էթմէլլէրի՛ վէ քէփիլլէրինէ
եա ախէր էտէրլէրինէ ի՛ղզէթ
էթմէլլի իլէ կէօսթէրտիլլէրի
Տատտէն զիյատէ ըաղպէթլէրի՛
վէ օպիր դարաֆտան քէնտիլլէրին
կիւնլէրինտէ եէր իւղէրինտէ
պուլունան ա՛ղիզլէրին գանըն ի-
լէ քէնտիլլէրինի սէրիօշ էթմէլլէ-

31 Պու վէճճիլլէ՛ փէյ-
ղամպէրլէրի էօլտիւրէնլէրին
օղուլլարը օլտուղունուղա

րի՛ ճիւմլէսի պիր աշիքիտար իս-
պաթ տըր քի , օնլար՝ փէյղամ-
պէրլէրին մէղարլարընը պինա է-
տէն լաքին օնլարըն թա՛լիմաթ-
լէրինտէն իգրաճ էտէն եաղըճը-
լարըն վէ փարիսիցիլլէրին գալի
վէ միւրայը՝ տինլէրինին խասս
խալէֆէլլէրի՛ եա՛նի օնլարըն եէ-
րինէ կէլէնլէրի՛ տիրլէր : Պետ-
րոսուն վէ Պօղոսուն եօրթուլա-
րընը գուլթմայան՝ պիր իմանսըզ
սայրըպ քիլիսէտէն տիշարը՝ ա-
թըլըր . Տէմ տէ՛ օնլարըն թա-
լիմաթլէրինի սագլայան եա վա՛ղ
էտէն՝ Տերետիկոս աէյիւ էօլիւմէ
Տէօքմ օլունուր :

31 . Փէյղամպէրլէրի էօլտիւ-
րէնլէրին եւ : ()նլարըն քէնտի
իգրարլարընճա՛ օլ գաթիլլէրին
էվալարըն՝ իտիլլէր : ()նլար՝
եարամաղլար՝ գաթիլլէր թօխու-
մու իտիլլէր . վէ տէյիլ սալթ
թէնճէ՛ իլլա տաճա՛ զիյատէ դա-
պիա՛ թճէ վէ մէշրէպճէ օնլարըն
սիլիլէսինտէն իտիլլէր : Թառայ
լթ . 14 : Եռայ . 10 . 4 : Պարծ .
է . 52 : 10 թիւ . 15 : ()ն-
լար՝ պապալարընա՛ պէնկզլէրլէր-
իտի , օնլարըն ախէագ ու մէշրէ-
պինէ միրասլո՛ր օլմուշլարըտը ,
վէ կիւնաճլարընը իշլէմէքտէ ի-
տիլլէր . վէ ա՛մէլ ու Տարաքէթ-
լէրի իլէ կէօսթէրիլլէրիտի քի ,
պապալարընըն Տէփ էթտիլլինի
ճան ու տիլտէն մագպու՛լ սայար-
լարըտը : — Բէնպիլլիլ շէհա-
տէլլէրլէրին : Տէն . 10 .
22 : Տօք թիւ . 5 , 6 : Պաղ
կիլ . 8 : Պալ . 22 : Պու
լուղէթլէրին գուլթլէրի կէօրիւ-

քէնտինի՛ղ շէհատէթ էտէր-
սինիղ :

32 Սի՛ղ տախի պապալա-

նիւր քի , “ քէնտինի՛ղ ” լուղէ-
թինտէ տիր , չիւն քի Վրիստոս
Լաֆէնտինիղ պուրատա՝ մատտէ-
յի օնլարն քէնտի զամիւրէրինէ
հէվալէ էտէյոր : (1) Եւար զա-
միւրէրինտէ պիւրէրիտի քի՛
տինտարլըղա հէփ իտտիա՛լէրի՛
վէ փէյղամպէրէրինին զեբրինէ
հատտէն աջըր ի՛ղզէթ ու բաղ-
պէթ իգրարլէրինին ճիւմէսի՛
փււրպըրըղն էն ալաղընտան
իպարէթ պիր շէյ իտի : (2) Եւ-
լար պիւրէրիտի քի՛ պունուն
ճիւմէսի՛ խալզըն կէօզլէրինի
դութմա՛գ իչիւն եափըրըրտը .
չիւն քի օնլար հէման օ՛ զէման-
տէ՛ ճիւմէ փէյղամպէրէրին
շէհատէթ էթմիլ իտիքլէրի՛ . Գա-
թըն ալէյհինէ խըյանէթլի՛ք
գուրմատա իտիլէր :

32. Սի՛ղ պապալալընը-
ղն ԼԵ : Վրիստոս Լաֆէնտինիղ
պիւրէրիտի քի , օնլար շիմտի
օնուն էօլիւմիւնէ կիղլի թէր-
թիպլէր գուրմատա իտիլէր ,
վէ իւչ կիւնտէ՛ պունուն իճրա-
սընը՝ էտէճէքլէրիտի . վէ օնլարա՛
հնուգայա տախի տէտիյի՛ կիպի՛
“ Լտէճէյինի թէզ էյլէ ” տէ-
յոր : Յի՛ղ . ԺԳ . 27 : “ Լօյլիւ ”
լուղէթինին մա՛նասը պուրատա՛
կիւնաշըն գուսուր գալմայըպ
թէքմիլ օլմասը՛ տըր : Ծանփ .
ԺԵ . 16 : (3) Եւար Վրիստոսու
էօլտիւրմէլէրի իլէ՛ թա էօլիւ-
թէքմիլ տօլանատէք՛ թա միլէ-
թին գապահաթ թէքմիլ օլա-
նատէք՛ թա Լալաշըն թէհամ-
միւլ էտէ պիլէճէյի գատար կիւ-
նաշ իճրա օլանատէք՛ պապալա-
րընըն եարամալըրըղընտա վէ

րընըղըն էօլլ իտիւնիւ տօլ-
տո՛ւրուն :

33 Լի՛ց հնկերէք էվլատլա-

գապահաթլարընտա գուսուր գա-
լանը թէքմիլ էտէճէքլէրիտի ,
շէօյլէ՛ քի՛ ճիւմէսի օլ սիսիլէ-
տէն մաղլուպ օլունտուն : Լի՛ցնէ
34—36 շէրհէրինէ պագ : Պու-
րատա էօյրէնիւրիղ քի , (1)
Օլթլար՝ ֆամիլեալէր՝ Վիլիսէ-
լէր՝ եախօտ միլէթլէր իւզերինէ
չարէսիղ վէ քիւլի հէլաք կիւ-
մէզտէն էվլէլ՝ տօլաճագ եախօտ
թէքմիլ օլաճագ պիր գապահաթ
էօլլ իտիւ վար : (2) Լալատլար՝
աթալարընըն խապիս ա՛մլէլէրինէ
ույտուգլարը հէմ՝ տէ օնլարը
արթըրտըղլարը զէման՝ աթալա-
րընըն կիւնաշլարընըն էօլլիւ
սիւնիւ տօլտուրուրար , վէ օնլա-
րըն չօգտան պէրու եղըլմատա
օլան թէօհմէթ ու գապահաթը-
նըն պիւթիւն եիւքիւնիւ իրա-
տէթլէրի իլէ իւզերլէրինէ՛ ա-
լըրլար : Պիր միլէթին իւ-
զերինէ միլէթին հէլաքըղընը
վէ հարապըղընը կէթիւրէն միլ-
լէթ գապահաթը՝ էքսէրի՛ պիր
գա՛չ սիսիլէնին կիւնաշլարը՛ իլէ
թէքմիլ օլուր . քի օլ սիսիլէլէր՛
պիրի պիրի՛ արտըսըրա օլ կիւ-
նաշա վարիս օլուպ՝ օնտան էվ-
վէլ օլան սիսիլէնին կիւնաշընա
հագգ վէրէրէք՛ օնուն հէփ
թէօհմէթինի պօյնունա՛ ալըր ,
վէ հալէա մէվճուտ պուրընան
եէքիւնէ՛ տահասընը՛ զամմ է-
տէր : (3) Բապպըն փէյղամ-
պէրլէրինի վէ Լալաշըն մէսիհինի
վէ Բապպըն խալզընը գօվալա-
մագ՝ պիր կիւնա՛շ տըր քի , պիր
միլէթին գապահաթընըն էօլ-
չիւսիւնիւ ախէր հէր պիր կիւ-
նաշտան թէզ տօլտուրուր :

ըը երևանլար՝ ճեհէնէմին
հեռմանտէն նիճէ գաչա-
ճագսընըզ :

Հէմ աթալարըն հէմ եվ-
լատարըն իւղէրինէ պէյլէ պիր
դաղա՛յ դուֆանը կէթիրէն պո՛ւ
կիւնա՛հ. իտի : ք 11 : 16 : (4)
Ինսան ախրէթէ կէչիպ ճե-
հէնէմէ կիրմեղտէն եվլէլ օ-
լապիլտի ճալէրին էն քէօ-
թիւսիւ պո՛ւ տուր քի՛ կէմ
ու եուլարը քէնտի պօյնու իւ-
ղէրինէ պրաղըմը պիր պէկիր
կիպի՛ քէնտի ճալինտէ պրաղըլպ՝
քէնտի ֆասիտ գալպինին շէհլէ-
թինէ՛ թէպիմ օլունտուն , վէ
պու վէճհիլէ օնու կէրի դութան
օլմայարագ՝ պաշը աշաղա հէլա-
քէ՛ տիւշմէյէ գօյվէրիլսին :
Պապ Ժք . 45 , վէ Ժք . 15 շէրհ-
լէրինէ պագ :

33. Ինիլերէ՛ ելապուարը մօ :
Եագըճըլար վէ փարիսեցիլէր ին-
սանլարտան՝ Րապպի՛ ըասպի
չաղըրմաղա իսթէրլէրիտի , լա-
քին Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ օն-
լարը երևանլար վէ էնկէրէքլէ՛ր
չաղըրըյօր . զիրա օ՛ միւտա-
հանէսիլ՝ հէր քէսէ քէնտինէ
միւնասիպ ի՛ւնվանը՛ վէրիր :
Պապ Ժք . 7 , վէ Ժք . 34 շէրհ-
լէրինէ պագ : — Ղէհէնէմին
հօսթանսէն : Պապ Ե . 22
“ Ղէհէնէմ աթէշի ” թա՛-
պիրինին շէրհինէ՛ պագ : Իշ-
պու թա՛պիրին մա՛նասը՛ ախ-
րէթին ա՛ղապը օլտուղունա
շիւպհէ Եօ՛գ տուր : Խանէ 14 ,
վէ Ժա . 23 շէրհլէրինէ պագ :
Եք . ք . 3 : Ժ . 29 : Ժք .
25 : Պապիթ տիգգաթէ շայէս-
թէ պիր հա՛լ տուր քի , Լլլաճըն
Վէլամընտա պուլունան էն սէրթ

34 Օնուն իչէն՝ իշթէ
պէն սիղէ փէյլամպէրլէր
վէ ա՛լիմլէր վէ քեաթիպլէ՛ր

վէ հիյպէթու սէօղլէրի՛ եյլք-
քեանի Լաֆէնտիմիզ քէնտիսի՛
սէյլէմիշ տիր : Իշպու խանէտէ
կէօրիւնիւյօր քի , օ՛ եագըճըլա-
րա վէ փարիսեցիլէրէ գարշը
թագրիր էյլէտիյի սէքիլ վալ-
լարը եէքիւն էտէյօր : Խանէ
13 , 16 , վէ 29 շէրհլէրինէ
պագ . Պունտան էյօրէնիլիլ ,
(1) Հէփ իսլահ օլմազ կիւնա՛հ-
քեարլարըն հիյպէթու սօնու՛
ճէհէնէմ՝ հօքմիւ օլաճագ
տուր : (2) Լնկլաշըր քի՛ կիւ-
նահքեարլարըն պա՛ղսը՛ պու
հէօքիւմտէն գուրթուլաճագ-
լար : (3) Եագըճըլար վէ փա-
րիսեցիլէր էյլէրչի ճէննէթ Եօ-
լունտա օլմասընա թէքմիլէն ի-
նանըրլարտը իսէ տէ , հալէա
կէրի տէօնմէսի միւմքիւնսիւլզ
տէրէճէտէ ճէհէնէմ՝ Եօլունտա
իտիլէր : “ Նիճէ գաչաճագսը-
նը ” սիւալի՛ միւմքիւնսիւլզիւ-
յիւ թագրիր էթմէնին էն դուվ-
վէթի գարիգի՛ տիր . եա՛նի պու
տէմէք օլուր քի , պունտան
գուրթուլաճագ սիղէ հի՛չ պիլ
վէճհիլէ միւմքիւն տէյիլ տիր .
ճէպի սէզանըղըն իճրասը մուգ-
լա՛գ տուր : Պապ Ժք . 31 , 32
շէրհլէրինէ պագ : Պու ատէմ-
լէրին արասընտա պուլունան
պէյիլք եարամաղըրզ վէ պէօ-
յիւք միւրապըզ պիրլէշմէսիին
տահա՛ պէյիլյիւ օլմամըշտը :
Վէ պունլարը էօրթէն փէրտէ-
յի երթըպ օնլարըն նէ՛ օլտու-
ղունու ալէմէ կէօսթէրմէյէ
Վրիստոստա՛ն մա՛տա քիման գա-
տիր տէյիլտի . վէ օնլարըն ճէ-
զասընը թագրիր էյլէմէյէ օն-

կէօնտէրէճէյիմ, վէ օնլար-
տան էօլտիւրէճէքսինիզ ,
վէ իա չա չըգարաճադսընըզ ,
հէմ օնլարտան ճէմի՛յէթլէ-

րինիզտէ տէօյէճէքսինիզ ,
վէ շէհրտէն շէհրէ՛ գօվա-
ճադսընըզ :

35 թաքիմ ետրին իւզէ-

աան մա՛տա քիմսէնին հէօքիւ-
մէթի եօ՛ղուտու : Յիլ վագի՛
ղայէթ ա՛ճայր՝պ կէօրիւնիւր քի,
օնլար՝ պիր եափմա մուհաքէմէ՛
եախօտ հիլէյի շէրի՛ իլէ օնու՛ն
շէրաա՛թընը կէօրմէյէ պէքլէտի-
լէր , վէ պիրտէն օնու՛ն իւզէրինէ
հիւճիւմ էտիպ էօլտիւրմէտիլէր :
Լաքին օնու՛ն սաա՛թը աահա
կէլմմիշիտի , վէ օնլար՝ խալգ-
աան գօրգմաղըա՛ քէնտիլէրին
շէյգանի իւրսլարընըն հէփ ազ-
գընըղընա՛ մուվաֆըգ ա՛մէլ ու
հարաքէթ էթմէքտէն մէքս օ-
լունտուլար :

34 . (Ննան իշէն : Պու թա՛-
պիր կէօրիւնիւր քի իշպու խա-
նէյի օթուզ իքինճի խանէ իլէ
պաղլար : — Իշլէ : Պու սէօզ-
տէն մերամ՝ Լլաշըն օնլարա
թէքրար քէնտի էլլէիլէրինտէն
պիրինի կէօնտէրէճէյիսէ թա՛-
ճիւպ պէյան էթմէք տիր :
— Փէյպապէլլէր : Պարձ . Ժա .
27 : Ժա . 1 : Ժե . 32 :
Հայր . Ժա . 3 : — Լլէլլէր : Լ-
աալ . Ժա . 30 : ա իւրնի . ի .
6 : Դ . 10 : Լիւ . ա . 28 :
— Եաղըճըլար : Պապ Ժա .
52 շէրհիսէ պազ : — Կիօնպէ-
րէճէյի : Վրիստոս Լճէնտի-
միզ կէօյիւն վէ ետրին ա՛ղիմ
փատիշաճը կիպի՛ քէնտի էլլէի-
լէրինի մէմուր էտիպ կէօնտէրիր :
Պապ իք . 19 , 20 : Պ ալ . Ժա .
49 : իք . 47—49 : Յիլ . ի .
21 : Վարձ . ա . 3 : Ելէ .
Դ . 8—12 : Պունու՛ն մա՛նասը
պա՛ւ տուր քի , Վրիստոս Լճ-

Ֆէնտիմիզին՝ քէնտի ինճիլի շէ-
րիֆինի վա՛ղ էթմէյէ մէմուր
էտէճէք օլտուղու քիմսէլէր՝ Լճ-
զիզ Լուհուն հէփ պախշիշէ-
րինտէ վէ լուղֆ ու իհսանլարըն-
տա էսքի փէյղամպէրլէրին՝ վէ
Խօրսղէլտէ պիլինմիշ էն ա՛լիմ
վէ էն էլի խօճալարըն պէրապէ-
րի օլաճադար : — (Պարտոս
էօլտիւրէճէքսինիզ Լա . Պապ
Ժ . 16 , 17 շէրհիլէրինէ պազ :
Հիլ . Ժա . 2 : Վարձ . Ե . 40 :
Ե . 59 : Թ . 1 , 2 : Ժա . 2 :
Ժա . 19 : իք . 19—24 : Դ
Կարնի . Ժա . 24 , 25 :

35 . Սարգ գանն ճիւլէտի :
Սարգ քիմսէլէրին գանընըն
տէօքիւլմէսի իշիւն վաճիպ օյան
հէօքմ ու ճէզանըն ճիւլմէսի՛
սիզին իւզէրինիզէ կէլէճէք :
— Սարգ Լլէլլէն գաննաաա :
Ննա . Դ . 8 : Եք . Ժա . 4 :
Ժա . 24 : ա իւլ . Դ . 11 , 12 :
Լլէլլին գանը՛ տէյի սալթ կա-
յէնէ՛ գարշը պաղըրըր իտի
(Ննա . Դ . 10) , իլա կայէ-
նին Եօլարընտա եիւրիւյէնլէրին
ճիւլմէսինէ գարշը պաղըրմատա՛
տըր : Պ ալ . Ժա . 51 : — Չա-
րսիանն գաննաաա : — Պու
ղաթ քիմ՝ օլտուղու՛ սահիշան
մա՛լիւմ տէյիլ տիր : Պա՛ղը-
լարը գըյան էտէրլէր քի՛ Դ
Սապ . իք . 20 , 21 տէ գաթիլ
թահրիւր պուլունմուշ օլան Գա-
քարիա իտի . վէ տէրլէր քի , Ե-
հօնատա իսի իլէ զիքր օլունան
օնու՛ն պապասընըն՝ իքի՛ իսի
օլա պիլէրիտի , քի պու՛ օլ զէ-

րինէ տէօքիւլէն սատրգ գա-
նին ճի'ւմէսի' սատրգ լ-
բէլին գանընտան' հէյբէլ
իլէ մէզպահն արասընտա
գաթլ էթտիյինիզ Բարա-

բիա օղու Օաքարիանըն գա-
նընտէք' սիզին իւզէրինի-
զէ' կէլին :

36 Ահրէք տէրիմ սիզէ
բի' պունլարըն ճի'ւմէսի

մանլերտէ փէք ա'լէսսէվի պիր
շէյիտի : Ա է ախէրլէրի' Ի'պ-
րանիլէրին սօնկ փէյղամպէրլէ-
րինտէն պիրի օլան Օաքարիա
փէյղամպէր տիր . չիւն բի օ-
նուն պապասընըն աար Բարա-
քիա իտի (Օաք. 1) , քի
պու տահա' իշթիմալ տըր : Ա է
էյէրլէ Լ'սքի լ'հտ օնուն գաթլ
օլունմասը հադգընտա պիր շէյ
սէյլէ'մէյօր իսէ տէ , Լ'ֆէնտի-
միզին զէմանընտա պուլունան
Եհհուտիլէրէ օնուն է'օլիւմիւ-
նիւն հէի ահվալէրի մա'լիւմ
օլա պիլիւրիտի : Պու վէճհիլէ
Ստեփաննոս վէ Պօղոս տախի'
էսքի փէյղամպէրլէրին վէ ա-
զիզլէրին չէքտիյի ո'ւմումի վէ
հիյպէթլու գօփալարընըն զէքը
էտէրլէր , քի օնլարըն հադգըն-
տա Լ'սքի լ'հտ հի'չ պիր շէյ
սէյլէ'մէյօր : Վարձ . է . 52 :
Եբր . Ժա . 37 : — Սէլն ի-
զէրինիլէ' կէլին : Վաթիլէրին
գապահաթը զպիթ հիյպէթլու
պիր դարզ իլէ պէյիլէք տիր :
Օննիլ . Ժ . 5 , 6 : Թոպ . Լ .
33 : Դ (Սէլն . Իա . 7 , 8 : Դ
Թոպ . Իա . 16 : Իդ . 4 : Ե-
ոպ . Իդ . 21 : Եբր . Ժ . 30 ,
34 : Իդ . 15 , 23 : Ուլ . Դ .
13 , 14 : Տոպ . Ժ . 21 : Սիզ
էյլէ' ա'մէլ ու հարաթէթ էտէր-
սինիզ քի , սալքի տիւնեա-
տա իճրա օլունմուշ գաթլէրին
ճի'ւմէսի իչիւն սիզ ճէփապ
վէքմէյէ իսթէրսինիզ : Սե-
սիայը վէ օնուն էլէիլէրինի

գա'թլ էթմէյիլէ , մէմէքէթին
գապահաթընըն թէքմիլ էտէճէք-
սինիզ , լ'լահըն թէհամիւլիւ
իթիմամա կէլէճէք , շէհրինիզ վէ
հէյքէլինիզ հէլաք օլաճագ , վէ
միլէթինիլին իւզէրինէ զպիթ
հիյպէթլու ինթիգա'մ կէլէճէք-
տիր : Խանէ 32 շէրհինէ պագ :

36 . Ահրէք' փէրի' սիզէ : Պապ
Ե . 18 , 26 , վէ Ժ . 3 շէրհինէ
նէ պագ : — Պունլարըն ճի'ւմէսի :
Պու սիլիլէ' հէփ պու եարա-
մազքեարլըգլարը' վէ օնլարա
լայրգ օլան ճէգալարը քէնտինին
պօյնունա' ալմըշտը , վէ շիմտի
ազ զէման իչինտէ ճի'ւմէսի օն-
լարըն պաշարընա' կէլէճէյիտի :
Խանէ 32 շէրհինէ պագ : Պիր
եարամազքեար' ախէր եարա-
մազքեարլարըն թէքտիր ու ա-
զապ օլտուղունու կէօրտիքտէն
սօնկրա' տէյիլ սալթ օնլարըն
էթտիյի' կիպի էյլէր , իլա օնլարը
հէր պիր խապիս եարամազըրգ-
տա կէլէրսէ պիլէ' օնուն գա-
պահաթը օլմասը տահա' ա-
ղըր օլուր : Պու սիլիլէնին գա-
պահաթը պո'ւ վէճհիլէ աղըրլան
մըշտը : (Սլար տիւնեատէ
պուլունան եարամազ գաթիլլէ-
րին ճի'ւմէսինէ) Տիսսէտար օլ-
մուշարընը , վէ պունուն իչիւն
օնլարըն գապահաթընա վէ ճէ-
գալարընա' տա հադգ իւզըն քէն-
տիլէրինի հիսսէտար էթմիլլէր ի-
տի . վէ պունտան գադը' նազար'
տիւնեանըն իւզէրինտէ իպթի-
տատէն պէրու վուգո'ւ պուլմուշ

պու սիւրիւնին իւզէրինէ
կէլէճէք տիր :

37 Լ՝յ Լըրուսաղէմ՝ փէյ-
ղամպերլէրի էօլտիւրէն վէ
սանա կէօնտէրիլմիշէրի դաշ-

Տէփ գամլէրին եէքիւնիւ՝ օն-
լարըն էթմէյէ գուրմուշ օլ-
տուգլարը Լ՝լաՏըն () ղուռնուն
գաթիւնէ՝ բուպարէն՝ պաՏընի
մուՏիգ Եա՝նի տիշ տէնիզ Եանըն-
տա պիր տամյա սուտան ազ տըր :
— Պու՝ սիւլէնիւն իւլէրիւն :
Պու՝ փէք աղ ղէ՝ Լանտան սօնկ-
րա օլաճագ տըր . Տալէա Տազըր
պուլունանլարտան պա՛զըլարը օ-
նու կէօրէճէքլէր տիր : Պապ
ժ . 23 շէրՏիւն պագ : իք . 34 :
Եպէլ . ժք . 21—28 : Սալ .
ժք . 30 , 31 : Ղ . 1—11 . իւ . 32 , 33 :

37 . Երուսաղէմ : Լշպու խա-
նէտէ “ Երուսաղէմ ” լուղէթի-
նին իքի քէրրէ սէջլէնմէսինտէ
ղուվվէթ վար , վէ Վրիստոս
Լ՝ֆէնտիմիզին օլ Եարամաղ
շէՏրէ օլան շէֆագգաթ ու մէր-
Տամէթիւնին ճէօշղունյուղունու
պէյան էտէր : Լ՝ֆէնտիմիզ՝
քէնտիւնին օլ շէՏրտէ չէքէճէք
օլտուղու Տիյալէթու էզէյէթ-
լէրինի զիքր էթմէյօր . Լաքին
օնուն պիւթիւն ճանը՝ օնլարըն
գօրգուլու թէօՏմէթի վէ իւզէր-
լէրինէ կէլմէյէ Տազըր օլան Տէ-
լաքին միւլաՏաղասը իլէ Եէրին-
տէն օյնատը : Ղ . 1—11 . իք .
27—31 շէրՏիւն պագ : Պու-
տան իւշ կիւն էվվէլ՝ պու շէՏի
իլիւն աղլատը (Ղ . 1—11 . ժթ .
41) , վէ շիմտի ա՛ղիմ շէֆագ-
գաթ վէ Եիւրէք տէրտի իլէ օ-
նուն իլիւն Եինէֆիղան էտէյօր :
Ղ . 1—11 . ժք . 34 : — Ղալ . 1—
Փա՝ սէնին Ելապլարըն Ը :

Լայան Լըրուսաղէմ՝ գա՛ջ տէ-
ֆա՝ սէնին Եվլատլարընը՝
ղավուղուն քէնտի փիլիճլէ-
րինի գանատլարընըն ալ-
թընտա ղօփլատըղը դարղ

Սիզին միլէթիւնիզէ Տիմայէթ Ե-
տէճէյիտիմ , վէ գուրթարաճա-
ղտըմ : Պուռու էթմէյէ Եիւ-
րէյիմին արղուլէտիյի շէյ իտի :
Սիզի էպէտէն գանատլարըն
Տիմայէսի աթընա ալմաղա վէ
սիզէ թէսէլլի վէլմէյէ վէ սիզի
միւպարէքլէմէյէ՝ նէգատար Տա-
զըրլզ իլէ՝ նէգատար ճան ու
տիլտէն՝ նէգատար շօգ քէրրէ
սիզէ Եարտըմըմ սունտուճ :
Ղալուղուն քէնտի փիլիճլէրինի՝
րաՏաթըլզ վէ Տըֆղ ու Տիմայէթ
իլիւն գանատլարը աթընտա
ղօփլամասը թէշպիՏի ղապթ
կիւզէլ պիր թէշպիՏ տիր , վէ
Լաքի Լ՝Տտա շօգ քէրրէ Ե-
Տովանըն քէնտի խազընա օլան
շէֆագգաթըլ գալղուսունու վէ
Տիմայէթիւնի պէյան էթմէք ի-
լիւն գուլանըլյօր : ք () բէն .
էք . 10—12 : Լալ . 12 :
Սալ . ժէ . 8 : լք . 7 : ճէ . 1 :
կք . 7 : ղա . 4 : — Լալ . 1—11 .
Եպէլ . 2 : Սիզին Տէլաքիւնիզ՝
պիւթիւն պիւթիւնէ քէնտիսիզին
ի՛նտտ իմանսըլըղընըղտան վէ
ա՛սըլըղընըղտան օլաճագ : Պէն
սիզի խէլա՛ս էթմէյէ իսթէտիմ ,
Լաքին սիզ իսթէմէտիսիզ : Պապ
իք . 3 շէրՏիւն պագ : ք Սալ .
լք . 15 , 16 : Սալ . ճա . 8—11 :
Եալ . ժ . 2 : Երէ . 17 . 16 ,
17 : ժա . 7 , 8 : իե . 3—7 :
լե . 15 : իք . 4 , 5 : Ու .
ժա . 7 : Օա . 17 . 4 : Ղ . 1—11 .
ժք . 17—20 : ժե . 28 : ժթ .
41 , 42 : Եալ . 40 :

իւզըն՝ դօխլամաղա միւրատ
էթտիմ՝ ամնա խթէ՛մէ
տինիզ :

38 Իշթէ սիզէ՛ եվինիզ
վերա՛ն գալըր :

39 Օխրա սիզէ տերիմ .

38 . Իշթէ : Պու՛ աւօյլենէճէք
օլան ա՛ծայրպ շէյէ տինկլէյէ-
նին տիգգաթընը ճէլպ հտէճէք
պիր լուղէ՛թ տիր : Խանէ 34
շէրհինէ պագ : — Իշթիզ : Ե-
րուսաղէմին պաշ զինէթի՛ պա-
պալարըմըզ Եհօվայա՛ համա
ու սէնալէր սուստուգլարը մա-
հալ օլան կիւզէլ ճէյթէլ :
— Սխրա՛ն գալըր : Վրիստոս
Իֆէնտիմիզ շիմտի ճէյթէլի
պրաղըպ կիտէյօրուտու . քի ար-
թըզ պիր տահա օնա կի՛րմէսին .
վէ պուռուն իշիւն՝ օնուն տի-
վարլար իւզէրինէ “Իգապօտ”
եազըմալը իտի : Խթա՛ . Դ .
21 : Է՛մ շէհր ճէմ տէ ճէյ-
թէլ՝ աղ վագըթտան սօնկրա
Հոովմալըրըն էլինէ՛ թէօրիմ
օլաճագլարըտը , քի ճէլա՛ք օ-
լունսուլար : վէ Եօվսեփոս
մուէրրիսին պիզէ նագլ էյլէտի-
յի ճէլալըզ նէ՛ գատար ճիյ-
պէթլու իտի : Պապ իշ . 2
շէրհինէ պագ : Դ Սապ . է .
20 , 21 : Սապ . կթ . 24 , 25 :
Եսապ . կթ . 10—12 : Եթէ՛ . է .
9—14 : Վան . թ . 26 , 27 :
Չա՛ր ժա . 1 , 2 : Ժդ . 1 , 2 :
Պա՛լ . Ժդ . 35 : Ժթ . 43 , 44 :
Իա՛ . 6 , 20 , 24 :

39 . Սիզէ պերի՛ : Պապ Ե .
18 , 26 , վէ Ժդ . 3 շէրհինէ
պագ : — Պէնէ կէօրմէյէճէպի-
նիզ : Վրիստոս Իֆէնտիմիզին՝
“միւրայը եազըճըլար վէ փա-
րիսեցիլէրէ” սէյլէտիյի սօնկ
սէօրլէրի՛ կէօրիւնիւր քի՛ պուռ-
լա՛ր իտի , ճէմ կէօրիւնիւր քի՛
ճէյթէլտէ՛ տախի սէյլէտիյի

սօնկ սէօրլէր պուռլա՛ր իտի :
Պուռտան եվիլէքի խանէտէ՛ ա-
ղըր պիր դարզ իլէ՛ օնլարըն
ճէյթէլի՛ իլէ վիտալաշտը , վէ
պուռտա՛ աղըր պիր դարզ իլէ՛
օնլա՛ր իլէ վիտալաշտը : Սիզ
կէօրմէյէ իսթէմէզսինիզ , վէ
օնուն իշիւն կէօրմէյէճէքսինիզ .
լաքին սիզին իթատէթինիզ իլէ
օլան քէօրիւնիւնիւզ՝ ճէօթի
ղազա՛ց քէօրիւնիւ ա՛ղապը իլէ
թէթիւր օլաճագ տըր : Պապ
Ժդ . 12—16 շէրհինէ պագ :
Սիզին մէրհամէթ կիւնիւնիւզ
կէլտի կիթտի . պէն սիզէ խէլաս
սուստու՛մ , լաքին սիզ օնու
րէտտ էթտինիզ , վէ շիմտի՛
արթըզ պուռտան սօնկրա պէ-
նիմ սէսիսի իշիթմէյէճէքսինիզ .
միւ՛ճիզաթլարըմ թէքմիլ օլ-
տուլար , պէնիմ ու՛մումի իշիւ-
րիմ տիւքէնտիլէր , վէ սիզ՝
միլէթմէ եւրէք գաթըրըղնա
վէ ա՛ղ ու ֆիքիթ քէօրիւնիւնէ
վէ ուզուն ճէմ ճիյպէթլու պէ-
լալարա՛ թէսլիմ օլունաճագսը-
նըզ : Սիզին իւզէրինիզ զայէթ
գօրգուլու ճէօթի զազապլա՛ր
կէլէճէքլէր , վէ պէքլէտիյինիզ
ՍԵՍԻԱ՛ սիզի գուրթարմաղա
կէլմէյէճէք տիր , իլա օնլար՝
ճէր նէ՛ գատար թէհամիւլ օ-
լունմա՛ղ խէլէր տէ՛ ճիւմէսինի
շէքմէլի սինիզ , թա սիզին մաղ-
րուր եւրէքլէրինիզ ալապա-
նըպ՝ պէնի քէնտիւնիզ ՍԵՍԻԱ
վէ Իուրթարըճը գապուլ էտին-
ճէյէտէք : Սի՛ . Դ . 4 , 5 :
Յի՛վ . Դ . 21 , 24 : Ժդ . 19 :
— Իսապալա՛ն ալապալա՛ն իլէն մէ :

Պուռնտան սօնկրա արթըգ
պէնի կէօ'րմէյէճէքսինիդ ,
թա սիզ՝ Բապարն ատրնտա
կէլէն միւպարէք օլտուն տէ-
յի'նճէյէտէք :

ՊԼՊ 24 :

1 Վէ Յիսուս հէյթէլտէն չը-
գրպ կիտէ'րքէն , շայրտլէրի
օնուն եանընա կէլտիլէ'ր քի՝

Պապ ին . 9 շէրհինէ պագ :
Սալ . ճժք . 26 : Եսայ . Խ .
9—11 : Օտ . ժք . 10 : Հաւի .
ժա . 25 , 26 : Բ Կարն . Դ .
14—16 : Եա' Բապա' օլ կիւ-
նիւ թէ'զ կէթիր , քի Եհհուտի-
լէր միլէթճէ' աթալարընըն էօյ .
տիւրտիւյիս Յիսուսու Ս'եսիա
տէյիւ իքրար վէ գապո'ւլ էտէ-
ճէքլէր , վէ օնուն փատիշահը-
ղընըն հէօքիւմէթի' ալթընտա
հպտէն սաա'տէթլո'ւ օլաճագ-
լար :

1 . Հէյթէլտէն չըգրպ : Պու'
Յիսուս Լաֆէնտիմիզին հէյթէլ-
տէն սօնկ չըգմասը իտի , վէ օնա
պիր տահա կիրմէսի վագի' օլ-
մատը : Պապ իք . 38 , 39 :
Երեւ . Դ . 8 : Եւէլ . Բ . 6 :
Ժ . 17—19 , վէ ժա . 22 , 23 :
Սիւ . Թ . 12 : — Հէյթէլտէն պիւս-
տալընը : Ս'ուէրրիս Յովսեփո-
սա կէօրէ' իշպու պինալար զայէթ
ա'լէա վէ կիւզէլ իտիլէր , վէ
զայէթ մէօհքէ' պինա օլուն-
մուշարուր : Պապ Դ . 5 շէր-
հինէ պագ : Ս'արկոս (ժք . 1)
տէյօր քի , շայրալէր Լաֆէնտի-
միզէ տէյիլ սալթ պինալարը'
իլա օնլարըն գաշարընը' տախի
կէօսթէրտիլէր : Յովսեփոս տէ-
յօր քի , պու գաշարտան պա-
ղըսը' օթուզ իւչ միգտօրի ար-
շըն ուլուն վէ ալթը պուչուգ
գատար արշըն էնլի վէ իւչ պու-
շուգ արշըն միգտարի գալըն

իտիլէր : Հէմ հէյթէլ' վա-
գըթտան վագըթա վագֆ օլու-
նան զայէթ գըյմէթի հէտիյէ-
լէր իլէ տօնանմըշ իտի : Պ . 1 .
ին . 5 : Յիւլ . Բ . 20 : Կէօ-
րիւնի'ւր քի , շայրալէր իսթէր-
լէ'րիտի քի , Լաֆէնտիմիզ' պիւ-
թի'նն Եէրին սիւրիւրիւ օլան օլ
ճէլլ վէ զայէթ կիւզէլ շէհրին
իւզէրինէ թագրի'ր էյլէտիյի
հէօքմիւ զազապը կէրի' շէվիւ-
սին :

Պու քիմնէլէր' Վուրթարըճը
Լաֆէնտիմիզին խապէր վէրտիյի
կէլէճէք պէլալէր ու հարապըղա
տայիր միւլահազա էթմէսինի
թէհամմիւլ էտէմէզլէրտի : Լա-
քին Բապարմիլ' հէյթէլ վէ օն-
լարըն սալտանալթը այն ու ա-
տէթլէ'ր իճրասընը էպէտէն
թէ'լք էտիպ կիթտի . վէ պուն-
տան պիր գաչ շէյ էօրէնիլիզ :
ա . Իշպուլ ինսանլարը թէվ-
պէյէ վէ խէլասէ կէթիրմէք
գուվէթինի զայպ էտէն այն ու
ա'տէթլէր' Լալահա արթըգ մագ-
պո'ւլ տէյիլէր :

Բ . Լալահա թայի'ն էթմիշ
իտիյի իշպու այինլէր' պիր էօրիւ
եաղը' եա'նի ճանսըլ րուսումալթ-
տան ի'պարէթ շէյլէր օլունտու-
ղու թագտիրտէ , ա'ղիլիյիին
է'օմիւր վէրիճի րուհու օնլարտա
օլմատըղընտան' ինսան գըսմընա
քիւլիյէն Ֆայտասըլ' վէ Լա-
լահա հէր հալտէ մէքրո'ւհ տուր-
լար : Եսայ . ա . 11—17 :

օնա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէրսինէր :

Դ . Լլաջըն՝ Վիլիսէսինէ պի՛ր
 զէման միւմքիւն օլան շէյ՝ շի՛մտի
 տախի Լլաջըն՝ Վիլիսէսինէ
 միւմքիւն տիւր : Իմտի պի՛ր
 Վրիսթիան Վիլիսէսինին՝ շի՛մտի
 կիւզէլ պինալարը վէ սարդա-
 նաթլը այն ու ա՛տէթէր իճրա-
 լարը օլա պիլիւր , ա՛ղիզ Լնճիլէ
 թա՛վիմէր էտէ պիլիւր , օնու
 էօթէ պիլիւր , վէ պի՛ր անկաշըլ-
 մաղ տիլտէ օնու օգույա՛ պիլէ
 պիլիւր , Բապպըն ախշամ՝ դաա՛
 մընըն վէ վաֆթիզիլն սրրլարլարնը՝
 սապշայա պիլիւր , վէ Վրիսթիան
 տէնիլէ պիլիւր , վէ պու ճիւմլէ
 իլէ Լլաջըն նազարընտա Եւ-
 ճուտիւրին Վիլիսէսի կիպի
 մէքու՛ճ՝ վէ ինսանլարտան րէտտ
 օլունմաղա շայէսթէ օլա պիլիւր :
 Երուսաղէմին հէյքէլի՛ պիւթիւն
 գուրպանլարը վէ այն ու ա՛-
 տէթէրի իլէ՛ Դուրթարըճըմը-
 զըն պու տէֆա՛ օնտան չըգմա-
 սընտան սօնկրա օթուզ պէշ
 սէնէ գատար գալոր , վէ հալէա
 շի՛մտիյէ գատար Եւճուտի սի-
 նակօկլարը վա՛ր տըր . նօմօս վէ
 փէյղամպէրլէրին Վիթապլարը
 օրատա տըրլար , վէ հէր շա-
 րաթ կիւնիւ՛ էյէրջի պի՛ր անկ-
 լաշըլմաղ տիլտէ՛ իսէ տէ օգու-
 նուրլար , վէ ճիւմլէ ուրուճլարը
 վէ պայրամլարը սագլանըրլար .
 Լաքին Բապպ օ՛րատա տէյի՛լ
 տիր , էօ՛մրիւն Բուճու օրատա
 տէյի՛լ տիր , օրատա՛ հի՛շ պի՛ր
 քիմսէ թէվպէյէ վէ իւլասէ կէ-
 թիրիլմէզ , օրատա՛ հի՛շ քիմսէ
 կէօքէրին փատիշաճըղընա հա-
 զըր օլունմաղ . վէ էյէր պի՛ր
 քիմսէ Վրիստոսու վէ իւլասը
 պուլմաղա իսթէյէճէք օլա ,
 օ՛լ քիլիսէյի վէ օլ մէզհէպի

պրագմալը՝ տըր :

Դ . Պի՛ր քիլիսէ՛ Եւճուտի՛ քի-
 լիսէսի կիպի սօղուզ՝ տիւննալի՛
 մաղըուր՝ էօլմիւշ՝ վէ գօվալար-
 ճը օլտուղո՛ւ թագտիրտէ , հէփ
 րուհանի վէ ա՛ղիզ քիմսէլէրին՝
 վէ ճանլարընըն սէլամէթինի վէ
 իւլասընը արայանլարըն պօյնու-
 նա ֆա՛րզ օլուր քի , օլ քիլի-
 սէյի թէրք էթսինյէր : Եւ-
 յիրտէր՝ Լճէնտիմիզին հէյ-
 քէլին իւզէրինէ պի՛ր պէրէքէթ
 օգույաճազ եէրինէ լա՛նէթ օ-
 գույուպ օնու պրագտըղընա չօգ
 գասալէթէնտիլէր : Լճէնտի-
 լէրի՛ նի՛շիւն օլ էսքի՛ տինի
 պրագսըն . նի՛շիւն քէնտինի օլ
 էսքի հէյքէլտէ ի՛պատէթ էտէն-
 լէրտէն այըրսըն . նի՛շիւն քիլի-
 սէյի եա միլէթի պըրըր վէ
 պի՛ր եէնի Փըրգա՛ իճատ էտէ՛ր
 կիպի կէօրիւնէն պի՛ր շէյ՝ էյէ-
 սին : Լ՛իլէթինի սէվմէզմի .
 հէյքէլի վէ օնուն ի՛պատէթինի
 սէվմէզմի , փէյղամպէրլէր օ-
 նու սէվմէրլէրտի , վէ Զի-
 սուս նի՛շիւն օնու սէվմէսին :
 Լաքին քիլիսէսին պի՛ւթիւնիւ՛
 օ՛լ տէրէճէ հիյպէթլու պի՛ր
 դարզ իլէ ֆասիտ օլմուշուտու՛
 վէ օնուն իլինէ օ՛գատար ինսան
 իճատլարը վէ էմրլէրի կիրմիշէ՛ր
 իտի քի՛ իսալ շօլմասը քիւլիւ-
 յէն միւմքիւնսիւզ օլտու , վէ
 պո՛ւ հալէ կէլմիշիտի քի՛ էսքի
 թանղըմաթը պիւթիւն պիւ-
 թիւնէ թէրք օլունմատըգճա՛
 հի՛շ պի՛ր պագիլէ՛ պիլէ գուր-
 թուլմայաճաղըտը , իլա հէփիսի՛
 եէնիսի՛ վէ էսքիսի պէրապէր
 հէլաք օլաճաղըտը : Պապ թ .
 16 , 17 շէրհէրինէ պագ :

Ե . Վրիստոս Լճէնտիմիզին

2 Վէ Յիսուս ընկալաւ տէ-
տի . Պունլարըն ճիւմէսինի
կէօրմէ՛ զմիսինիզ , կերչէ՛ք

տէրիմ սիզէ , պուրատա զա՛շ
զա՛շ իւզէրինէ զա՛լմայա-
ճագ տըր , քի երգը՛ լմասըն :

մէրհամէթ իլէ տօլու օլան գալ-
պի՛ թէրք էյլէտիյի քիմնէլէ՛ր
հագգընտա էլէմ ու քէտէ՛ր իլէ
տօլու իտի , վէ օնլար իչիւն
աղլատը : Պապ իմ . 37 շէրհի-
նէ պագ Վալ . 41 :
Վէ հէր քիմ քի պիր պօզուգ
վէ էօյմիշ վէ գօվալպը՛ Քի-
լիսէյի թէրք էթմէսինի քէնտիսէ
պօրձ սայար իսէ , օնու տէյիլ
էօրքէ իլէ իլլա տուա՛ վէ կէօ՛ղ
եաշլէրի իլէ թէրք էթմէլի տիր :

2. Պաւնարըն ճիւմէսինի կէօր-
մէ՛ զմիսինիզ : Օնլար իսթէրլէ՛ր-
իտի քի , Քրիստոս Լաֆէնտիսիզ
օլ կիւզէ՛լ շէյլէրէ պագսըն ,
վէ օ՛ տախի օնլար կիպի օլ շէյ-
լէրին զէվգիսի՛ չըգարսըն : Լա-
քին օ՛ իսթէրիտի քի , օլ շէյլէրէ
օնլար՝ տախի՛ օնուն պագտըղը
կէօ՛ղ իլէ պագսընլար , վէ օն-
լարըն քիւլէյէն հէլաք օլմալարը
խուսուսունտա՛ օնուն նէ՛ տէյէ-
ճէք օլտուղունա տիգգաթ էթ-
սինլէր : — Վէրչէ՛ր Կէրլէ՛ր Կէրլէ՛ր :
Պապ Ե . 18 , 26 , վէ ժը . 3
շէրհինէ պագ : — Պաշ գա՛շ
Կէրլէրնէ : Պու սէյլէնտիյի զէ-
ման՝ իհթիմալտէն ուզագ պուն-
տան՝ պիր շէյ կէօրիւնէմէգիտի .
չիւն քի պու փէք իրի գաշլար
(պունտան՝ էվլէթի խանէնին
շէրհինէ՛ պագ)՝ պիրի պիրինէ
գուրշո՛ւն իլէ պաղըր օլուպ՛ տէ-
միր քէնիտէր իլէ պէնտ օլուն-
մուշարըտը : Վէ լապպիլէր
եա՛նի հահամլար խալգա էյ-
րէտիլլէր իտի քի՛ հէլաք օլ
եւտի շէյլէրին պիրի՛ իտի քի
տիւնեա օնլար իչիւն եաիլլըն-

լտը , վէ էյէր հէլ հէլա՛ք
օլաճագ օլա , հէր շէյ տախի
հէլաք օլաճագ տըր . վէ պու
ճիւմէլէ իլէ օթուզ պէշ սէնէ
միգտարի պունտան սօնկրա՛ պու-
նուն ճիւմէսի հարֆը՛ հարֆը-
նա վագի՛ օլտու : Երուսաղէմ՛
Լաֆէնտիսիզին թարիխինն եէթ-
միշ իւչիւնճիւ սէնէսինտէ Տի-
տոսուն գօմանտասը աթմընտա
օլան Լոպմա ա՛սքրլէրինտէն
ֆէթհ օլունտու : Պու շէհրին
մուհասէրէսի վէ հարապը պա-
պընտա՛ Եհհուտի մուէրիլի
հոլսեփոս պիզէ պիր մուֆասալ
նագլիյէթ վէրմիշ տիր : Պու
քիմնէ՛ պիր Եհհուտի քեահին ի-
տի , վէ մուհասէրէ զէմանընտա
Լոպմալլարըն էլինէ եէսի՛ր
տիւշտիւ , վէ օրտա գալտը :
Պու՛ Եհհուտի օլտուղունտան՝
Քրիստոս Լաֆէնտիսիզին վէր-
տիյի փէշին խապէրլէրի սահիհ
չըգարմագ իչիւն էլպէթթէ
մախսուսէն պիր շէյ սէյլէմէզ
իտի . վէ պո՛ւ ճիւմէլէ իլէ՛ օնուն
Երուսաղէմին վէ հէլաքին հագ-
գընտա վէրտիյի պիւթիլն նագ-
լիյէթի պու փէշին խապէրլէ-
րին իւզէրինէ պիր թէֆսիր կի-
պի կէօրիւնիւր , չիւն պու խա-
պէրլէր պո՛ւ տերէճէ թէքմիլէն
իճրա օլունտուլար : Եհհուտի
ֆէթհ օլտուգտան սօնկրա՛ հոլ-
սեփոս տէր քի , “ Տիտոս էմր
էյլէտի քի՛ շիմտի շէհրի վէ հէյ-
քէլի հարապ էթսինլէր , իւչ
գուլէտէն՝ մա՛տա՛ քի օնլարը
տուրմաղա՛ պրագտը : Լաքին
գալէնին պագիսինի՛ իսէ՛ թէմէ-

3 Վէ օ՝ զէյթուն տալ զընըն իւզէրինտէ օթուրուք

ընի գաղանջար օնու պո՛ւ տէ-
րէճէ եէ՛ր իլէ պերապէր էյլէ-
տիլէ՛ր քի , օրայա կէլէնէրէ օն-
տան ագտէ՛մ օրասը մէսքիւն
օլտուղունու ինանտրաճագ հի՛չ
պիր նիշան գայմատը " : Եէ-
հուտի մուէլիֆէրտէն Ս՝այ-
մոնիդէս իսմինտէ պիր ախէր
քիմնէ տախի թահրի՛ր էյլէտի
քի , " Տիտոսուն օրտուտու ա՛ս-
քէրինտէն թէրէնտիոս Պու-
փոս նամ պիր զապիդ՝ պիր սա-
պան տէմիթի իլէ հէյքէլին թէ-
մէլինի սեօքտիւ " : Պու՛ Ս՝ի .
7 . 12 տէ պուլունան փէյղամ
պերլին ին թէքմիլ օլմասը իտի :
Տիտոսուն հէյքէլի հարապ էթ-
մէյէ մէրամը եօղուտու , իլա
պէր ա՛քս՝ օնու հըֆզ էթմէյէ
արզուսո՛ւ վար իտի . վէ պո՛ւ
վէճհիլէ օ՛ Տոմսէփոսու պիր
գա՛չ քէրիլ Եէհուտիլէրէ կէօն-
տէրմիշ իտի , քի օնլարը թէպիմ
օլմաղա գանտըրսըն , վէ պուն-
տան պէօյլէ շէհիր վէ հէյքէլ
հարապ օլմագտան գուրթուլ-
սուն : Լաքին Վուրթարըճը-
մըզըն վէրտիյի փէշին խապէ-
լի թագըրի օլմուշուտու , վէ
Հուլմա սէրասքէրինին արզու-
սունա վէ ճէհտինէ գարշը՝ հէյ-
քէլ հարապ օլմալը իտի : Եէ-
հուտիլէր՝ իպլմիտա քէնտիլէրի՛
հէյքէլին էյվանլարըն աթէշէ՛
վէրտիլէր . վէ Հուլմա ասքէր-
լէրինին պիրի՛ էմը եօղիքէն՝ եա-
խօտ տահա՛ սահիհի էմրէ՛ մու-
ղայիր հարաքէլի էտէրէք՝ եալ-
տըզըլ փէնճէրէլէրին պիրինտէն
իլէրի պիր դութուշմուշ օտո՛ւն
փաշասը աթտը , վէ չափուճագ
պիւթիւն հէյքէլ ալէվէրէ՛
պիւրիւնտիւ : Տիտոս՝ շէտիտ

էմրէ՛ր վէրտի , քի աթէշի
սէօյիւնտիւրսիւնլէր . լաքին օլ
կիւրիւթիւնիւն իլինտէ օնուն
էմրինէ ապա իգաա՛թ օյո՛ւնմա-
տը : Ըսքէրլէր հիւճիւմ իլէ
հէյքէլէ՛ եիւրիւտիլէր , վէ օն-
լարը նէ՛ գօրգու՝ նէ՛ լիճալար՝
նէ՛ տէ տայագ կէրի՛ դութմաղա
եա զապզ էթմէյէ գատիր օլտու :
() Նլար Եէհուտիլէրտէն իքրա՛հ
էթտիքէրինտէն՝ հէ՛ր շէյի հէ-
լաք էթմէք զայրէթինէ՛ տիւշտիւ-
լէր . վէ Տոմսէփոսուն նագլինէ՛
կէօրէ՛ պո՛ւ վէճհիլէ հէյքէլ՝
կայսէրին տէյիլ սալթ իրատէ-
թինէ՛ իլա տէֆա՛ պէ տէֆա՛
վէրտիյի Ֆէրմանընա՛ տախի
գարշը հարապ օլունտու :

3 . Օլէյլունա արդընըն իւզէրին-
տէ՛ օթուրուքէն : Օլէյթուն տա-
ղը՝ Երուսաղէմին կիւնտօղուտու
դարաֆընտա՛ վէ տօղրո՛ւ տօղ-
րույա հէյքէլէ գարշը՝ իտի :
Եզէկիլէլ Ժա՛ . 23 տէ օգուրուզ
քի , Բապպըն ճէլալի հէյքէլ-
տէն կիւնտօղուտունա տօղրու
օլան տաղա կէօշտիւ : — Ե-
յիպլէր Բէնհաճէ օնուն էանրնա
վէլէպ : () Նլարըն ճիւմէսի տէ-
յիլ իլա օպիրլէրտէն այրըր՝ օն-
լարըն տէօրտիւ կէլտի : Ս՝արի .
Ժգ . 3 : — Պուսիպրն նէ՛ գէնան
օլմաղընը եւ : () Նլար՝ իշպու
փէշին վէրտիյի խապէր իու-
տուսունտա տահա՛ էօյրէնմէյէ
խթէտիլէր . զիւրա շէհրին վէ
հէյքէլին հարապը օնլարըն ա՛գ-
լընտան՝ Ս՝եսիանըն՝ Էօլիմիւ
տախի օլտուղո՛ւ դատար՝ ուղագ
իտի : Ս՝ է օնլար Ֆուրսաթը
էլէ՛ ալտըլար , քի օնլարըն
զիւիւմիւնճէ պու մատտէյէ իլ-
հագըղը՝ օլան ախէր մատտէլէր

քէն , շայիրտէր Թէնհաճէ
օնուն եանընա կէլիպ տէտի-
լէր . Պունլարըն նէ՞ զէման
օլաճաղընը՝ վէ սէնին կէլի-
շինին հէմ տիւնեանըն սօ-
նունուն նիշանը նէ՞ օլաճա-

ղընը պիղէ սէօյլէ՝ :

4 Վէ Եիսուս ճէվապ
վէրիպ՝ օնլարա տէտի . Պա-
զըն , սիգի քիմսէ ալտա՛թ-
մասըն .

5 Օ.իրա՛ Քրիստոս պէ՛ն

իւիւն տահա՛ սիւալէր սօրսուն-
լար : Սիւալ էթտիքլէրի՛ իշ-
պու իւշ սիւալէր տիր . (1)
Բապարմըզըն փէշին խապէր
վէրտիյի՛ օլ շէյլէր նէ՞ զէման
փագի՛ օլաճաղար : (2) Մնուն
կէլմէսինն նիշանը նէ՞ օլաճաղ :
(3) Վէ տիւնեանըն սօնու եա-
զըն օլաճաղընըն նիշանը նէ՞ օ-
լաճաղ : Իհիմմալ տըր քի ,
պո՛ւ սիւալէրին ա՛սըլ մա՛նապը-
նը քէնտիլէրի՛ տէ անկամալլար
ըտը . զիրա պու խոստուսարըն
ճիւմէսինն տայիր օնլարըն զիւ-
իւմէրի գարըջըգ վէ ազըլլա-
րընտա պիր տիւման վարիտի :
Իշպու Պապտա վէ իյիրմի պէ-
շինճի Պապտա տաիի Բապար-
մըզ պու սիւալէրէ ճէվապ վէր-
մէսինտէ՛ քէնտի շայիրտէրինին
եանղըշ զիւիւմէրինին շիմտի
տօղրուլթմաղա միւպաշիւթէ՛ Է-
տէճէյի՛ եէրինէ՛ կէօրիւնիւր
քի , պո՛ւ Փուրսաթը գուլանըպ՝
կէրէք Երուսաղէմին հարապ
օլմասը վէ կէրէք տիւնեանըն
սօնու խոստուսունտա պա՛ղը իգ-
թիղալը տէրսլէր վէ նասիհաթ-
լէր վէրմիշ տիր : Վէ շիւն քի
պու իքի՛ վուգուա՛թ՝ եա՛գընէն
իքիսի՛ տէ հէման օ՛ սէօղլէր
իլէ թա՛րիֆ օլունաճաղլարտըր
(Պապա՛ն . 22 շէրհինն Պ իշա-
րէթինէ պագ) , իշպու թա՛րիֆ-
տէ օնլար պա՛ղը քէրրէ պիրի պի-
րինէ գարըջըշ կէօրիւնիւրլէր :
Իւք օլան՝ Պունլար նէ՞ զէման

օլաճաղ :՝ սիւալինէ՛ Բապա իշ-
ֆէնտիմիղ օլ մախսո՛ւս կիւնիւ
խապէր վէրմէյիլէ ճէվապ վէր-
մէյօր (Լսանէ 32—36 շէրհինէ՛
պագ) . լաքին պուրատա ա՛-
լէսսէյի տէյէ պիլիւրիղ քի՛ .
Էվվէլա՛ Երուսաղէմին հարապ
օլմասընը տէլալէթ էտէն փէշին-
տէն օլաճաղ ա՛լամթ ու նիշան-
լարըն խապէրինի՛ վէրիյօր , վէ
շայիրտէրէ՛ օլ ա՛լամթլէրտէն
ի՛պրէթ ալըպ գաջմաղա հազըր
օլմա՛գ պօրճունու անկատըյօր .
վէ օնտան սօնկրա օնլարըն մէ-
միւլ էթտիքլէրի՛ միսիլիւ պիր
փատիշաճըգ իհտաս էթմէք
(Պապ ի . 20 շէրհինէ պագ)
խոստուսունտա հի՛շ պիւր շէյ
սէօյլէմէյէրէք՝ օնլարըն ա՛ղ ու
Ֆիքիւրլէրինի՛ քէնտինին սօնկ
կիւնտէ կէլիպ շէրաա՛թ կէօրմէ-
սինն՝ քէնտինին ճէլիլ թախթը-
նա՛ քէնտիլէրինէ տիւնեանըն
գուրուլմասընտան պէրու հա-
ղըրանմըշ էպէտի փատիշաճըղա՛
վէ սատըգլար իլէ եարամաղա-
րըն պէյինտէ վագի՛ օլաճաղ
էպէտի պրըլըշա՛ եիւճէտիյօր :

4 . Պա՛գա՛ն եւ : Բապա իշ-
ֆէնտիմիղ շայիրտէրինէ Էվվէ-
լա՛ ալտամաղտան սագըմմաղա
նասիհաթ վէրէրէք՝ օնլարա խա-
պէ՛ր իլան էտէյօր : Երէ՛ն
իթ . 9 : Սա՛րի . 47 . 5 : Պա՛ն .
իւ . 8 : Երէ՛ն . 7 . 14 : Ե .
6 : Ե թ թ . 7 . 3 : Ե Պա՛ն .
Ե . 1—3 : Ե իւլ . 7 . 1 :

իմ տէյերէք՝ պէնիմ ա-
տում իւն չօգ քիմնէլէր կէ-
լէճէք , վէ չօգ քիմնէլէր
ալտատաճազլար :

5. Բընիսիս պէն ին պէնէրէ-
ն : Խանէ 11 , 24 : Երէն .
ԺԳ . 14 : ԻԳ . 21 , 25 , 26 :
Սարլ . ԺԳ . 6 , 22 : Յովէ .
Ե . 43 : Գործ . Ե . 36 , 37 :
Բ . 9 . 10 : Յայր . ԺԳ . 7 , 8 :
Չօգ քիմնէլէր ՍԵՍԻԱ օլմադ
տա՛վասը էթտիլէր . վէ օլ կիւն-
լէրտէ ՍԵՍԻԱՆԵՆ կէլմէսի կիւն-
տէն կիւնէ պէքլէնմէտէ՛ օլտու-
ղունտան , դապիա՛թը իւն չօգ
քիմնէլէր ալտանարագ՝ արտա-
րընճա վարաճազլար : Յովսե-
փոս տէր քի , “ Մէմէքէթ պիւ-
սիւծիւլէր վէ եալանճըլար վէ
ալտատըճըլար ին տօլմուշուտու ,
քի օնլար խալգտան զայէթ չօգ
քիմնէլէրի մախֆի մաճայլէրէ վէ
չէօլլէրէ՛ չէքմիշլէր իտի , քի օն-
լարա՛ ՄԱՍՏՐՆ գուտրէթի իւն
իճրա էթմէյէ վա՛տ էթտիլլէրի
ալլամէթլէրի վէ միւ՛ճիզաթլարը
կէօսթէրսինլէր ” : Վէ սաճի՛ճ
փէյղամպէրլէրի էօլտիւրէնլէր
եալան փէյղամպէրլէրին տու-
գաղընա տիւշմէյէ՛ վէ սաճի՛ճ
ՍԵՍԻԱՅԵՐ խալայանլար եալան
մեսիալարտան ալտանմաղա ճաճգ
իւզըն թէրք օլունտուլար : Իշ-
պու ալտատըճըլար՝ ԵՔՏՈՒՄԻ-
լէրէ՛ ՀՈՎԻՄԱ պուլունտու-
ղունտան խէլա՛ս վա՛տ էտէրլէր-
իտի , վէ պո՛ւ վէճճիլէ չօգ ին-
թիլալլէր այաղա գալըրտըլար :
Պու՛ ՀՈՎԻՄԱԸԼԱՐՐ զայէթլէ
գըլտըրտը , օլ ալտանմըշ խալ-
տան չօգլարը ալտատըճըլար իւն
պէրապէր Տէլքը օլտուլար . վէ
ԵՐՈՒՍԱՊԷՄԻՆ մուճասէրէսի վէ

6 Հէմճէնքլէր՝ վէ ճէնք-
լէ՛ր խապէրլէրի իշխտէճէք-
սինիզ . պաղըն պուլա՛նմա-
յասընըզ . զերա Տէփիսի

Տէլքի պի՛ր սաա՛թ իլէրի օլտու :
Վէ չիւն քի պու ալտատըճըլար
ատէմլէրին ագըլարընը ՎԵՐԻՍ-
տոս ԻՓԷՆՏԻՍԻՊԻՂՏԵՆ չէքէճէքլէ՛ր
իտի , վէ պի՛ր չօգ քիմնէլէրին
պէօյիւք խէլասը լէ՛տտ էտէրէք
էօլմէլէրինէ սէպէ՛պ օլաճազլար
իտի , պուլնտան իլէրքի խանէտէ՛
“ Պաղըն ” սէօզիւ իւն օլա՛ն
ԽԵԹԻՐԱԳ ռւ սաղընմաղա ուլայն-
տըրմանըն զայէթ իզթիլալլը օլ-
տուղունտու կէօրիւրիւզ :

6. ՂԷՆԻԼԵՐ . . . Ելէպէճէք-
սինիզ : Սարլ . ԺԳ . 7 : Պարկ .
Իմ . 9 : Իշպու փէյղամպէր-
լէյին սէօլլէնտիյի գէմանտէ՛
ՀՈՎԻՄԱ տէվլէթիյին Տէ՛ր պի՛ր
դարաֆընտա՛ զայէթ ա՛ղիմ պա-
րըշ վէ լաճաթլըզ վարտըր .
լքին ԵՐՈՒՍԱՊԷՄԻՆ ճարապ օլ-
մասընտան էվվէճէ՛ Տէ՛ր պի՛ր
դարաֆընտա ինթիլալլէր վէ
գարլըզըզլա՛ր վարտըր : Պի՛ր
պուլնուգ սէնէ իշինտէ տէօրթ
Իմիէրաթօրլար՝ եա՛նի ՎԵՐՈՆԻ
կալպա՛ (Օթթոն՝ վէ Վ իթէլ-
լիոս նամ Իմիէրաթօրլար էօլ-
տիւրիւտիլլէր . վէ պուլնլարըն
Տէ՛ր պի՛րինին խաղըն արատընտա
դարաֆիլլէրլէրի՛ վարտըր . պո՛ւ է-
ճիլտէն ա՛ղիմ ինթիլալլէր վէ
գանլը ճէնքլէ՛ր վագի՛ օլտու :
— ՂԷՆԻԼԵՐ Խաղէրլէրի : Կէ-
րէք ՀՅՈՎՏԵՓԻՍՏԱՆ վէ կէրէք
ՀՈՎԻՄԱ մուէրիլիլլէրինտէն էօյ-
րէնիլիզ քի , օլ զէմանլէրտէ չօգ
ճէնքլէր գօրգուլարը վար իտի ,
եախօտ ճէնք նիտալարը օլմուշ-
ուտու քի իճրա օլունմատըլար :

օլսա՛ կերէք , լաքին տաճա
սօնկ տէյիլ տիր :

7 Երա դայիֆէ դայիֆէ՛
իւզէրինէ՛ վէ փատիշահըդ
փատիշահը՛դ իւզէրինէ գաւ-
դաճագ , վէ մահալ մահալ

գըթըղլար վէ դաո՛նլար վէ
զէլզէլէլէ՛ր օլաճագլար :

8 Լմմա պունլարըն ճի՛ւմ
լէսի՛ աղըրլարըն պաշանկը-
ճը տըր :

9 () գէման սիզի սըզ-

— Տահա սօնկ Կէյի՛լ Կէյի՛լ : Պու-
Եէհուտի՛ թանգըմաթընըն սօնու-
տէմէք տիր : Իսանէ 14 : Վան .
թ . 26 , 27 : Երուսաղէմին հա-
րապ օլմասը՛ պու ա՛լէամէթլէրին
հէման ագապինձէ օլաճագ տէ-
յի՛լ տիր : Իմտի պու հիյպէթ-
յու ճէնքլէրի իշիթտիյինիզ գէ-
ման իւրքմէն . չիւն քի Երու-
սաղէմտէն պիր հիմն մահալէ սի-
զէ գաջմագ նէ՛ գէման կերէք օ-
լաճաղընը՛ ախէր նիշանլար սիզէ
պիլտիրէճէք տիր :

7 . Վայիֆէ դայիֆէ՛ իւզէրինէ
նա : Պունտան իւերքի խանէնին
շէրհինէ՛ պագ : Լաֆ . ք . 21 ,
22 : Օսա . ժդ . 13 : Եբր .
ժք . 27 : — Վալլըգլար : Լա-
բոստան փէշին խապէր վէրիլէն
գըթըղ (Վարձ . ժա . 28) օլ
գատար շիտտէթի իտի քի ,
Յովսէփոսա կէօրէ հի՛շ պիր եէ-
յիճէքլէրի օլմատըղընտան չօգ
խալգ թէլէֆ օլտու : Կիշօ-
գիոս Իմիերաթօրուն գէմանըն-
տա Հոպմատա վէ Եունանիս-
թանտա վէ Պաղեստինտէ տէօրթ
քէրրէ գըթըղ օլտու : Լաքին
գըթըղլարըն էն ֆէնասը՛ մու-
հասէրէ՛ վագթընտա Երուսա-
ղէմտէ՛ օլտու : — Վառնալար :
Պաո՛ն նա՛նի եումուրճագ՛ վէ
ախէր շէտիտ խասթաղգլար էք-
սէրի գըթըղըն արաընճա կէ-
լիլէր , վէ շայէթ չօգ խալգը
պիրտէն սիւրիւրիւպ կէօթիւ-
րիւրէր : Յովսէփոս պիր դա-

ու՛ն զիքը հտէյօր քի , Լֆէնտի-
միզին թարիխի 40 սէնէսին-
տէ Բարիլնտա գուտուրմուշու-
տու . վէ Հոպմա մուէրրիլէ-
րինտէն մէշհուր Տակիտոս նամ
մուէրրիլա՛ 66 սէնէսինտէ Իթա-
լիատա օլան պիր դաո՛ն զիքը է-
տէյօր : — Օլէլէլէլէր : Կերէք
Յովսէփոս վէ կերէք ախէր
մուէրրիլէր՛ պու էսնատէ կի-
րիտ առասընտա վէ քիւչիւք Լ-
սիատա վէ Իթալիատա վէ Եէ-
հուտիսթանտա վագի՛ օլան պա-
ղը հիյպէթլու զէլզէլէլէ՛ր զիքը
հտէրլէր : Լաղդիկէ՛ Հերապօ-
լիա՛ վէ Կոդոսէ շէհրլէրի՛ վէ 63
թարիխիտէ մէշհուր օլան փոլ-
փէի շէհրի զէլզէլէլէրտէն երզըլ-
տըլար : Հէր եէրտէ գարըջըգ-
լըգ վէ ալթիւսթիւք վէ իւթի-
լալ վէ գօրգուլար վարըտըր :
Եսայ . իդ . 19—23 : Ելէլ .
ժդ . 21 : Յովէլ ք . 30 , 31 :
Օսա . ժդ . 4 , 5 : Վալ . իա .
11 , 25 . 26 : Վարձ . ք . 19 ,
20 :

8 . Պանլարն ճի՛ւլէնի նա :
Սօնկ կէլմէղտէն էլվէլ՛ պուն-
լարտան չօգ զիյատէ աղըր պէ-
լա ու տէրալէր կէլէճէքլէր տիր :
Վապ . իդ . 18—29 : ք Օրէն .
իդ . 59 : Եսայ . թ . 12 , 16—20 :
ժ . 4 : ն թէա . Ե . 3 : ն
Պէպ . ք . 17 , 18 :

9 . Սըգլէլէլէ՛ լէնլէլէ՛ Էրէճէ-
լէր : Եա՛նի հապս օլունմագը-
լա՛ տէյիլըմէյիլէ՛ վէ պունտա

էթէ թէսլիմ հտէճէքէր .
վէ սիզե եօլտիւրէճէքէր ,
վէ ատրմ իջին հէփ զայի-
ֆէլէրտէն իբրաճ օլունա-
ճագսընը :

10 Հէմ օլ զէման չօգ-
լարը սիւրէճէքէր , վէ պի-
րի պիւրնի ելէ՝ վէրէճէք-
լէր , վէ պիւրի պիւրնտէն
իբրաճ հտէճէքէր :

կիպի եզեյէթէր իլէ սիզէ իս-
քէնճէ՝ հտէճէքէր : Պապ Ժ.
17 , 18 շէրճէրիւն՝ պապ :
— Սէլէ Էօլտիւրէճէքէր : Բէ-
սուլէրին Բիւլէրինտէն վէ
Սէթթիւպէրինտէն Էյրէնտիք-
լէրիմիլ շէյլէրտէն մա՛տա՝ թէ-
վարիտէն տալի Էյրէնտիլ
քի , Էլերոն Իմիւրաթօրուն
եհտի իլէ Վրիսթիանլարա օլան
դարտ ու գօվալայըլտա՝ Բա-
քեալարտա՛ն մա՛տա նէչէ՝ նէչէ
Վրիսթիանլար շէճի՛տ օլտու-
լար : Տերտուղիանոս տէյօր
քի , “ Օլ Տիյպէթլու դարտ ու
գօվալայըլ՝ Վրիսթիանլըղն Տէ-
ման ատրնա՛ գարշը պիւր ճէնք
իտի ” — Իյրտէ օլունաճագսընը
18 : Պապ Ժ. 22 շէրճիւն պապ :

10 . Զօգլալը սիւրէճէքէր :
Օլ միջնէթ ու տէրտ զէման-
լարընտա չօգլարը մուրթա՛տ օ-
լաճագլար : Օնլար՝ Էյերչի
Վրիսթիանլըղ իգրար էթտիլէր
վէ Վրիսթիանլար իլէ արգա-
տաշւըգ էթտիլէր իտի իսէտէ ,
Վրիստոսուն ուզուրունա Տէր
շէյի զայ էթմէյէ Տագըրլանմա-
մըշլար իտի : Պապ Ժ. 37 , վէ
Ժք . 21 շէրճէրիւն պապ :
— Պիւրի պիւրնի ելէ՝ վէրէճէքէր :
Պապ Ժ. 21 շէրճիւն պապ :
Սալի . Ժք . 12 : Պապ . Իմ .
16 : Տակիտոս փուլթիւրէսթ
մուլէրիի Էլերոնուն եհտի իլէ
օլան դարտ ու գօվալայըլ խու-
սուսունտա սէյլէրքէն տէ՛ր քի ,
“ Իպթիտա՛ պիւր գաշը գու-

թուլտու քի , օնլար Վրիսթիան
օլտուգլարընը իգրար էթտիլէր ,
լաքին փիւշմուն օլուպ տէօնտիւ-
լէր , վէ օնտան սօնկրա պունլար
պիւր շօ՛գ քիմնէլէր կէօսթէրտի-
լէր քի , օնլարն իւզէրինէ
Տէօք՝ թագրիւր օլունուպ ճէզա-
լարը թէրթիւ պ օլունտու ” : Պու
տէօնէլիլէր՝ դապիա՛թը իլէ՝ քէն-
տիլէրին տէօնմէսի սաճիճ օլտու-
ղունու իսպաթ էթմէք իջին՝
ալիւրէրին իմիլէրին՝ խապէր
վէրմէյէ՝ եախօտ օնլարն կիզ-
լէմիլ իտիլէրի մաճալէ՛ր կէօս-
թէրմէյէ փէ՛ք Տագըր օլմալը
իտիլէր : — Պիւրի պիւրնի ելէ՝
Էթէճէքէր : Սալիսթալար էթ-
սէրի՝ պիւր զէմանտէն սօնկրա
կէրէքլիյին էն պէյիլէք տիւշ-
մանլարը՝ օլուրլար , վէ օնուն
արտընճա կիտէնլէրին էն զալիմ
գօվալայըլարը օլուրլուր : Օն-
լարըն՝ ըշղը թաճգի՛ր էթմէլէ-
րինին ա՛ղիմ թէօճմէթի իջին
Էլաճ օնլարտան՝ էն գալըն ա՛-
գըլ՝ գարանլըղնա օնլարը տիւ-
շիւրմէսի՝ իլէ ինթիգամ ալըր :
Վէ պու վէճճիլէ կէրէքլիքտէն
իբրաճ էթմէլէրի օ՛լ գատար
պէյիլէք օլուր քի , իւրսըլըգ
վէ ագրապալըղն էն սրգը պէնտ-
լէրինի գըրար , վէ օնլարն օն-
տան ագտէմ զայէթ ա՛ղիմ շէ-
ֆագգաթ իլէ սէփտիլէրի քիմ-
սէլէրի էն Տիյպէթլու եօլիմիլէրի
շէթիլէք իջին էլէ՝ վէրմէյէ գու-
լաղուղար : Պապ Ժ. 21 շէր-
ճիւն պապ :

11 Վէ չօգ եալա՛ն փէյ-
ղամպէրէր գալգաճազլար ,
վէ չօգ քիմէլէ՛ր ալտատա-
ճազլար :

12 Վէ պինամուսլուզուն

11. Չօգ եալա՛ն փէյղամպէրէր
լեւ : խանէ 5 , վէ 24 : է . 15 :
Մարի . ԺԳ . 22 : Ղարթ . Խ .
29 , 30 : Խ ՏԻ՛ . Դ . 1 : Դ
ՊԵ . Բ . 1 : Խ ՅԱԼ . Դ . 18 ,
26 : Դ . 1 : Յար . 4 : Յար .
ԺԺ . 20 : Պուրատա Պուր .
Ժարըճր Լփէնտիմիզ՝ իճթիմա՛լ
տրր քի շէճրին մուհասէրէ-
սի՛ էսնասընտա գուհր էտէճէք
օլան եալան փէյղամպէրէրի
մախսո՛ւսէն անկլաթմազ մերամ
էտէյօր : Յոփսէփոս մուէրրիս
տէյօր քի , “ Ճալիմ գապա սօ-
ֆուլար քի շէճրէ հէօքիւմէ՛թ
սիւրէրէրիտի՛ չօգ եալա՛ն փէյ-
ղամպէրէրի գանտրրտրլար քի ,
Լլաւհ գարաֆընտան խալգաիմ-
տա՛տ վէրիլէճէք տէյիւ նիտա՛
էթսինլէր : Պունու՛ օնո՛ւն ի-
չիւն էթսիլէր քի՛ խալգըն
Լուվմալըլար դարաֆընտ գաչ-
մալարընըն էօնիւնի՛ւ ալսընլար ,
վէ եիւրէքլէրինէ՛ կէօյա Լլա-
հա՛ ի՛թիմատ դօսունլար ” :

12. Պինամուսլուզուն չօղա-
լար իլէն : Յալ . Դ . 1—4 :
Ե . 1—6 : — Սօղալաճազ : Հէր
տիւրիւ եարամազըզ վէ պի-
նամուսլուզուն չօղալմասընտան
էօթիւրիւ՛ խրյանէթլոյին վէ
նահազըղըն վէ զալըմ գօվալա-
լըլարըն չօղալմասընտան էօ-
թիւրիւ չօգ քիմէլէր քի աչըզ-
տան աչըղա մուրթատ օլմայա-
ճազլար , տինտէ ըլճա՛գ օլա-
ճազլար : Լօլիւմ՛ վէ պիրի
պիրինի էլէ վէրմէք գօրգուսու՛

չօղալմասը իլէն՛ չօ՛գ քիւմ-
սէլէրին մուհասպպէթի սօ-
ղույաճա՛գ տրր :

13 Լմմա սօնա՛տէք սապր
էտէն՛ օ՛ գուրթուլաճազ տրր :

վէ պաղըլ խօճալարըն ա՛գլը՛
պուլանտըրըճը լմէսիլէրի՛ օն-
լարըն պիրի պիրինէ մուհասպպէ-
թիինի վէ ի՛թիմատընը ազալտա-
ճաղտը , վէ չօգլարրն՛ Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզին մասլահաթը՛
չիւն զայրէթլէրինի քէսէճէյ-
իտի : Դ ՏԻ՛ . Խ . 15 : ԵԷր .
Ժ . 25 : Դ ՊԵ . Բ . 1—22 :
Յար . 3—18 :

13. Սօնա՛տէք սապր էտէն լեւ :
Հէփպուա՛սըլգալարըն վէ դարտ
ու գօվալալըլարըն իլինտէ պա-
նա սատըզ վէ էմին օլմագտա հէր
քի՛մ տէվամ էտէրսէ , օլ հիյ-
պէթլու ինթիգամ կիւնիւնտէ է-
մին գալաճազ : Ս է Եֆէնտի-
միզին իշպու վա՛տընա՛ կէօրէ՛
Վրիլսէ լմէվարիիլնտէն էօրէ-
նիրիզ քի , Վրիսթիանլարըն
ճիւմլէսի՛ Երուսաղէմին վէ օ-
նուն գապահաթլը սաքինլէրինին
իւզէրինէ կէլէն հէլազըգտան
խէլաս պուլուպ՛ պաշլարընըն
պիր գըլը պիլէ ինճինմէտի :
Խանէ 16 շէրհինէ պագ , Պու-
րատա “ սօնկ ” լուղէթի՛ 6 վէ
14 նճիւ խանէլէրտէ պէյան օ-
լունմագ մերամ օլունան վու-
գուա՛թի իշարէթ էտէր կէօրիւ-
նիւր , լաքին մո՛ւղապա սալթ
օ վուգուա՛թը պէյան էտէր տէ-
յիւ անկլաշըլմաղա՛ հաճէթ եօ՛գ
տուր . չիւն քի պու լթա՛պիրին
պի՛ւթիւնիւ՛ զարպի մէսէլ մա-
գուլէսինտէն իտի , վէ իշպու-
մա՛նաի մախսուսէ անկլաշըլտըլ
գատար՛ տահա՛ վասը՛ վէ կէնիշ

14 Վէ փատիշահըղըն պու միւթտէսի՝ պիւթիւն մէսքիւն տիւնեատա՝ դայի-

Փէլէրէ շէհատէ՛թ իջին վա՛ղ օլունաճագ . վէ օ՛ղէ ման սօնկ կէլէճէք :

մա՛նասը իլէ տախի անկաշըլա պիլիբ : Պապ Ժ . 22 շէրհինէ պագ : Սալի . ԺԳ . 13 : Ղալի . 8 : Հալի . Ժ . 7 : Նալի . 8 : Ելի . Ժ . 6 , 14 : Ժ . 39 : Հալի . Ժ . 10 : 14 . Փաթիշահըղըն պու Ժալի : Եա՛նի ինճիլի : Պապ Ժ . 2 շէրհինէ պագ : — Պիւթիւն մէսքիւն տիւնեատա . . . վա՛ղ օլունաճագ : Ղալի . Ժալի . Ժ . 19 : Սալի . ԺԳ . 15 : Ղալի . ԺԳ . 47 : Ղալի . Ժ . 8 : Վէ Լաքեալարըն մէքիւլալէրիւտէն էջրէնիւրիլ քի , ինճիլ՝ պու վէճիլէ վա՛ղ օլունաճագ : Պաղոս տէյօր քի , ինճիլ՝ կէօք ալթընտա ճիւլէ մախլուգա վաղ օլունաճագ (Պաղ . Ժ . 6 , 23) , վէ Հոսիւլարըն իմանը պիւթիւն տիւնեատա սէջլէնիյօրուտու (Հալի . Ժ . 8) , վէ քէնտիսի Լաքալիսթանտա (Ղալի . Ժ . 17) վէ Երուսաղէմէն Տէմ Լիւրիկէնին էգրաֆընտա ինճիլի վա՛ղ էյլէտի : Հալի . Ժ . 19—21 : Հէմ Բէսուլէրին ա՛մէլէրի՛ քի թապընտան պունո՛ւ տախի էջրէնիւրիլ քի , Պաղոս Լաքեալ քիւլիւք Լալի Երուսաղէմէն վէ Ղալիստ առալարը սէմ թիւրիսի տօլաշոր , վէ Բիթալիայա՝ վէ պէլի Սիաննու վէ Ֆրանսա մէմլէքէ թիւրիսի տէ վարտը : Հալի . Ժ . 24—28 : ԺԳ . 25 , 26 : Վէ պու էպատէ Լալի

քեալարըն պագիլէրի՛ տախի պօշ պօշունա տուրուպ պա՛գմատըլար . վէ թէքմիլ իսպաթլար վար քի , իշպու փէյղամպէրիւյին սէջլէնմէսիստէն օթուլ պէշ գըրգ երլ իջինտէ Տէփ օլ սէմ թիւրտէ Քիլիսիլէր իճտաս օլունմուշարտը : Լիլիլ Քիլիսիլարտա պիւթիւն տիւնեա թապիլի Տօ՛գ քէրիլէ Հոսիւլա տէմլէթիսին Տէօքիւլէթի ալթընտա օլան մէմլէքէ թիւր անկալըմալը տըր : Խանէ 30 շէրհինէ պագ : — Պալիֆէլէրէ շէհալիլ իլէն : ինճիլի պիւլա ֆէրգ Տէփ միլէթլէրէ վա՛ղ էլմէք օնլարա Հիսուս Լիլիսիլիլի տէյիլ սալթ Եէհուտիլէրին իլլա դայիֆէլէրի՛ն տախի Ղալիսիլարըն օլունաճագ պիւլա պաթ՝ նախօտ պիւլ շէհատէ՛թ իտի , Հիմիլիլէ գատար՝ Լիլլաշըն նաղըմըշ իլլաճընըն պէլէքէ թիւրի վէ կէօքտէն օլան իսպաթլէր՝ սալթ Եէհուտիլէրէ՛ մախսուս իտիլէր : Իմիլ Լիլլաշ ինճիլի պագի Տէփ միլէթլէրէ՛ տէ կէօնտէրտիլի՛ գէման , օնլարա պու պիւլ իսպաթ օլունաճագ , ալթըք Եէհուտիլէր օնուն իսպաթալմը տէյիլէր իտի , վէ Եէհուտիլիլ թանղըմալթ իթիլմալընա՝ կէլիլիլիտի , վէ Եէհուտիլէր իլլէ դայիֆէլէրին մապէյիսի պըլրան տիվար էպէտէն երգըլը , վէ շիմտի Լիլլաշըն իսպաթ օնլար օլաճաղըտը քի՛ կիւնէշ ալթընտա Տէ՛ր միլէթտէն քէնտիլ () Ղալիսիլ ինճիլիսի կիւրէքտէն դապո՛ւլ էտէճէք :

15 Իմտի Գանիէլ փէյ-
ղայկերտէն սէյլէնիլէն հա-
րապա՛թ իբրահիյէթինին ա՛-
զիզ մահալտէ տուրտուղու-
նու կէօրտիլիւնիւզ զէման :

(օգույան անկլասըն),

16 () զէման Լէհուտիս-
Թանտա օլանլար՝ տաղլարա՛
զաչսընլար .

17 Տամտա օլան՝ քէնտի-

լէրիտի : Պապ Ժ . 18 շէրհինէ
պագ : — (Y) պէյան սօնի կէլէճէ :

Խանէ 6 շէրհինէ պագ :

15 . Գանիէլ փէյղայկերտէն

սէյլէնիլէն : Գան . Թ . 27 :

Ժ . 11 : — Զորապա՛թ իբրահի-

յէլինին : Պու պիր Ի՛պրանի

Թա՛պիր տիր , քի մա՛նասը՝ պիր

մէքրուհ Տէլաք էտիճի՛ տիր :

Ֆիլ վագի՛ Տէփ դայիֆէլէր՝ Եէ-

հուտիլէրին ի՛նտինտէ մէքրո՛ւհ

սայլըլըրարար . Լաքին պուրատա

պու Թա՛պիրտէն մէրամ՝ Զոով-

մալըլարըն ա՛սքէրլէրի տիր :

Պ ալ . Ին . 20 : Զոովմալըլա-

րըն պայրաղը՝ Եէհուտիլէր ի՛ն-

տինտէ դայէթ մէքրո՛ւհ Իտի .

չիւն քի օնուն իւզէրինտէ Իմ-

փէրաթօրուն Թասվիլի վէ դար-

Թա՛լ սուրէթլէրի վարիտի , քի

օնլարա՛ ալահանի Թա՛ղիմէր

օլունուրուտու : — Լ՛պէլ Դա-

հալլէ պուրապուրանու : Պիւ-

թիւն Եէրուսաղէմ շէհրի վէ

օնուն էդրաֆը ա՛ղիզ սայլըլը-

լէր , վէ հէյքէլտէ կիւնտօղուսու

գափուսունուն իւզէրինէ՛ դօ-

տուլար , վէ օրատա օնլա-

րա գուրպանլար՝ սունտուլար :

— () գույան անկլասըն : Պու

կէօրիւնիւր քի , եա՛ Վրիստոս

Լփէնտիլիգտէն եաիօտ Ս՛առ-

Թէոստան Թագտիմ՝ օլունմուշ

պիր իշարէթ տիր , քի օգույա-

նըն տիգգա՛թի մախսուսէսինի

պու ա՛ծայըպ փէյղամպէրլիլին

մա՛նասընա ճէլլ էյլէսին , շէյ-

լէ՛ քի՛ օլ զուհուրաթտէ նէ՛

վէճհիլէ ա՛մէլ ու հարաքէթ

էտէճէյիտի պիլին : Խանէ 16

շէրհինէ պագ :

16. Եէհուտիլէր օնլանլար

Լա . Ս՛ալ . Ժ . 14 : Պ ալ .

Ին . 21 : Լալա՛ թաա՛լէանըն

մուգատտէրի մախսուսէսի իլէ՛

Զոովմալըլար Երուսաղէմ շէհ-

րինէ՛ տօղըու իլք եիւրիւյիւշէ-

րինի էթտիլէրինտէն սօնկրա՛

ափանկարզ՝ վէ հիւշ պիր սէպէպ

կէօրիւնմէ՛ղ իքէն՝ կէրի՛ շէքիլ-

էվրնտէն պիր շէյ ալմաղա
է'նմէսին .

18 Վէ Թարլատա օլան'
էսվալլարընը ալմաղա կերի
տէս'նմէսին :

քէյլիքտէ պուլունան Տէր պիր
Վրիսթիան՝ Վուրթարընը Լ-
ֆէնտիմիդին անկաթմաղա մէ-
րամ էյլէտիյի նիշան ու ա'լա-
մէթի (խանէ 15 շէրհինէ պագ)
անկատը , վէ պիր երգըլան էվ-
տէն եա տէնիլէ՝ պաթան պիր
կէսիտէն դաշար կիպի՝ շէհրի վէ
մէմէքէթի Թէրք էյլէտի գաշ-
տը :

17 . Տա'րա : Պաղեստինտէ
վէ պա'ղը ախէր տիյարլէրտէ էվ-
լէրին տամլարընը իսթիւ տիւզ
նախարար : Պապ Ժ . 27 շէր-
հինէ պագ : — Պիւ շէյ ալմ-
ա է'նմէսին : Պու՝ զարպի մէ-
սէլ մագուլէսինտէն պիր Թա՝
պիր իտի , քի Թէհլէքէնին ա՝-
զամէթինի վէ օնտան գաշմանըն
միւմքիւնի մէրթէպէ Թէզ աավ-
րանմանըն իգթիզասընը պէյան
էտէրիտի :

18 , Թարլատա օլան և՛ :
Պու տախի պունտան էվլէլքի
խանէտէքի՝ կիպի՝ զարպի մէսէլ
մագուլէսինտէն պիր Թա՝պիր ի-
տի , վէ մա՝նասը պո՛ւ տուր քի ,
Տի՛շ քիմսէ՝ էշնասընտան պիր
շէյ գուրթարմագ իշիւն կէճիք-
մէսին , օ՛լմայա քի , օ՛ պու
սէպէպաէն է'օմրիւնիւ Թէհլէ-
քէյէ՝ սալըշ օլուն : Զի՛շ
քիմսէ մալ ու էշնասընա եա
մէմէքէթինէ եա տամլարընա
պագարագ օյալա՛նմասըն , իլլա
Տէ՛ր քէս քէնտի նէֆսինի խէլաս
էթմէք իշիւն՝ Պոլտուն Սոդոմ-
տան գաշարըն՝ կիպի գաշսըն :
Պալ . Ժէ . 29—32 :

19 Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ վա՛յ
Տամիլէ վէ էմգեքիւ օլան գա-
րըլարա :

20 Վէ տուա՝ էյլէյին քի՝
գաշմանըզ գըշտա՝ եա շա-

19 . () Լ Խնլէրտէ՝ վա՛յ և՛ :
Լֆէնտիմիզ պիր գարափտան
պէլալարըն կէլէճէյիտի փէշին
խապէր վէրիւր իքէն , օպիր գա-
րափտան ա՛ղիմ՝ մէրհամէթ իլէ
վալիտէլէրէ օյաճագ սէֆիլ Տալէ
քէտէրլէնիյօր : Տոլսնիոսուն՝
վալիտէլէրին շէքտիքէրի սը-
գընթը վէ էղիյէթլէր Տագգըն-
տա վէրտիյի նագլիյէթ զայէթ
Տիյալէթը՛ւ տուր : Վա՛նու վէ
իսթիլալ վէ աճըզ սէպէպինտէն
պիւթիւն գապիա՝թ մուհապպէ-
թի մաշվ օլտու , վէ զայէթ
միւ՝թէպէր գարըլար պիլէ էվ-
լատարընը եէմէք իշիւն փիշիւ-
տիլէր : Խ () Խի . իք . 53—57 :
Խ Թագ . Խ . 4 : Խ Թագ . Խ .
24—29 : Ժէ . 16 : Ողէ . Խ .
3 , 4 , 10 : Ող . Ժէ . 16 :
Ո՛ւրի . Ժէ . 17 : Պալ . ին :
23 , 24 : իք . 28—30 :

20 . Տա՛ւա՝ էյլէյին և՛ : Ե-
րուսաղէմին Տարապըղը՝ մուդ-
լագա կէլէճէյիտի . վէ օնլար
կէլմասին տէյիւ տուա՝ էթմէլի
տէյլէր իտի : Լաքին պու
պէլանըն քէյթիյէթի քէնտիլէ-
րին Տագգընտա միւմքիւնի մէր-
թէպէ Տաֆիթ օլմագ իշիւն
տուա՝ էթմէսի ույլուն վէ միւ-
նասիպ իտի : Պու վէճիլէ՝
էօլէճէյիմիզի պիլիւրիլ , վէ
էօլմէյէլիմ տէյիւ տուա՝ էթ-
մէսի միւնասիպ տէյիլ տիր :
Լաքին աղըրլարընը վէ տէրտ-
լէրիմիզ Տաֆիթլէնմէք , վէ է՛օ-
լիւմիւմիւզիւն Տէփ քէյթիյէթ-
լէրի Տագգընըղա խալըրը օլմագ

բաթ կիւնիւնտէ օ՛լմասըն : տըր քի՛ օնուն կիպի տիւն-
21 Օհրա օգէման շէօյլէ՛ եանըն իպթիտասընտան շիմ-
պէօյիւք սըզլէ՛թ օլաճադ տիյէտէք օ՛լմամըշ տըր ,

վէ մերհամէթ ու ինայէթ իլէ
թէրթիպ օլունմա՛գ իշիւն տուա՛
էթմէսի միւնասիպ վէ սողըու
տուր : — Վարդա : Եա՛նի գը-
շըն ֆուրթունալարը վէ սողըու-
լարը էյամընտա գաշմաղա՛ վէ
պէօյլէ վագըթլարտա սողըու վէ
նէմ՝ գայալար գօվուգլարընտա
վէ տաղլարըն ինլէրինտէ վէ մա-
ղարալարընտա օթուրմաղա մէճ-
պուր օ՛լմայասընըզ . շիւն քի
պու՛ իքի՛ գաթըլ պիւր պէլա օլա-
ճագ : Սէ պոււնտան գաղը՛
նաղար պէօյլէ էյամլարտա ճայ-
լար ձէօշըուն օլուր , վէ սիպին
գաշմանըզ մանի՛ եախտա պէօ-
յիւք էնկէ՛լ օլուր : — Եաշա-
բաթ ինլէրինտէ : Լշէրշի եօլա
կիթմէսի շաբաթ կիւնիւնտէ եա-
սագ օլմուշ իտի իսէ տէ (Ելէյ
ժդ . 29)՝ պու իգթիլալը վէ մէր-
համէթէ՛ տայիր պիր խուսուս
սայրլաճաղընա շիւպշէ՛ եօգ
տուր : Պապ ժք . 2—13 շէրհ-
լէրինէ պագ : Լաքին միւնասիպ
իտի քի՛ օնլար պու շէյ իգթիլա
օ՛լմասըն տէյիւ տուա՛ էթսինլէր :
Սոփսէսին նօմօսու՛ պիր քիմնէ-
նին շաբաթ կիւնիւնտէ նէ՛ գա-
տար ուզագ կիթմէսի շէրի՛ օլ-
տուղունու սէօյլէ՛մէմիլիտի .
լաքին Եէհուտիլէր պո՛ւ գիւիւ՛մ
տէ իտիլէր քի՛ Տիշ պիւր վէճ-
իլէ՛ պիր միւ միգտարի եօլտան
ուզագ շաբաթ կիւնիւնտէ կիթ-
մէսի շէրի՛ տէյիլիտի (Վարձ .
տ . 12) , վէ Տիշ քիմսէյէ՛ Տէր
նէ՛ գատար իգթիլասը ա՛լիմ վէ
սէպէպի Տէր նէ՛ օլուր իսէ օլ-
սնյարտը՝ պոււնտան ուզագ կիթ-
մէյէ՛ բուխտաթ վէրմէզլէրիտի :

(Նու եօլտա էօլտիւրէճէքլէր
իտի , վէ պոււնտան գաղը՛ նաղար՝
շաբաթ կիւնիւնտէ շէհրլէրին
գափուլարը գափալը՛ օլուրու-
տու , վէ օլ կիւնտէ գաշմասը՛
միւմքիւնսիւզ մագուլէսինտէն
պիր շէյ օլաճաղըտը : Նէե՛ .
ժդ . 19—22 :

21 . Պէօյիւք սըզլէլ : Սաթի .
ժդ . 19 : Պալ . ժթ . 43 , 44 :
իւ . 24 : Միւթ . 7 . 16 :
Եէր . 7 . 26—29 : Սաթի .
կիթ . 22—28 : Եաշ . կե .
12—16 : կդ . 15 , 16 : Վան .
թ . 26 : ժք . 1 : Յիլէլ . տ .
2 : ք . 2 : Օաթ . ժա . 8 , 9 :
ժդ . 2 , 3 : Սաթի . 7 . 1 :
(Նուն իպի պիւնիւնտէն իպիլիտա-
պիւտան եւ : Յովսէփոս մուէր-
րին՝ պու պէլալարը նագլ էտէ-
րէք տէր քի . “ Լշէր ճիւմէնին
պէլալարը՛ տիւնեանըն իպթի-
տասընտան պէրու՛ Եէհուտիլէ-
րին շիմտիքի շէքտիլէրի պէլա-
լարա բուպար օլունտա , քիւ-
շիւք կէօրիւնէճէքլէր ” : Փէշին
խապէ՛ր վէրիլմիշիտի (Վալ .
իւ . 24) քի՛ “ Վուլմաղաղընա
տիւշէճէքլէր ” : Սէ Յովսէփոս
տէր քի , “ Պիւթիւն շէհրին ի-
շինտէ գա՛ն ագար իտի , շէօյլէ՛
քի՛ աթէշէ դուլթուշմուշ օլան
շօգ շէյլէր՛ գան իլէ սէօյիւնտիւ-
րիւլտիլէր : Օլ շէհրտէ՛ պիր
միլեօն եիւզ պին նուֆուս ա-
տէմտէն էքսիք՝ վէ քէօյլիլէլ-
րինտէ՛ իքի՛ եիւզ էլի պինտէն
էքսիք նուֆուս Տէլաք օլունմա-
տը , քի ճիւմէսի պիր միլեօն
իւշ եիւզ էլի պին ատէմ էօլ-
տիւրիւլտիւ տէմէք օլույօր ” :

Հէմ ասլա օլաճադ տէյի'Լ
տիր :

22 Վէ էյեր օլ կիւնէր
գըսսա'լմասայրտը , հի'չ պիր

Չօգ քիմէլէրի խաչատրար :
Հովսէփոս տէր քի , “ Չօգ երւզ
քիմնէլէրի իպթիտա տէյտիւլէր ,
օնտան սօնկրա տիւրիւ տիւրիւ
իսքէնճէլէր իլէ էզիյէթէ' գօ-
տուլար , վէ նիհայէթի Հոովմա
սօլթաթլարը օնլարը' օյուն օյնար
կիպի' պիրի' պիրի ալտըսըրա
պիրի' պիրի ալտըսըրա խա-
չըն իւզէրինէ մըրիւտըրար , վէ
թա խաչ ետիաճադ աղաճ գալ-
մայանատէք վէ օնլարը տիքէ-
ճէք եէր գա'լմայանատէք խաչ-
ատըրար” : Փէշին խապէր վէ-
րիւմիշ իտի (Պ . 1 . իմ . 24) քի'
օնլար “ Հէփ գայիֆէլէրէ եէ-
սիր սիւրիւլէճէլէր ” : Վէ
Հովսէփոս տէր քի , “ Ետիրլէր
տօգսան եէտի' պին նուֆուս իտի ,
վէ Տիտոս էն ուզուն պօյլու վէ
կիւզէլ կէնճ իյիտլէրի սէշմիշիտի
քի' Հոովմայա կիրմէսինին գա-
ֆէ'ր ալայրնա զիյնէթ վէրսին ,
վէ պագիլէրին չօղու գո'լ օլմագ
իշիւն սաթըրտըրար , վէ չօղու'
Սըրըրտա տէվլէթին իշլէրինտէ
խըզմէթ էթսինլէր տէյիւ կէօն-
տէրիլտիլէր , վէ չօղու Հոովմա
տէվլէթինին ճիւմէ էյալէթլէ-
րինէ' կէօնտէրիլտիլէր քի' մէյ-
տան օյունլարընտա երթըրճը ճա-
նապըրարտան փարալանսընլար” :
22 . Իյէր օլ կիւնէր գըսսա'լ
մասայրտը 16 : Սարլ . ժգ . 20 :
Իյէր մուհասէրէնին պէլալարը
տաճա ուզանայրտըրար , միլէթ-
տէն սաղ առէմ գալմադըրար :
Ղէնք' գըթըզ վէ գա'ուն' վէ
հիյալէթլու իթիլալէրի' ճիւմէ-
սինի քիւլիյէն թէլէֆ էտէր
իտի : — Սէշմէլէր իշիւն : Եւ-
լաճ թաա'լէանըն մուրատի շէ-

րիֆի Եհհուտիլէրի' օնլարտան
էվլէլ ախէր միլէթլէրի էթտիյի'
կիպի' միլէթ օլմագտան պիւ-
թիւն պիւթիւնէ հէլաք էթմէք
տէյիլտի . շիւն քի օնլարըն
պէյնինտէ չօգլարը էպէտի է'օ-
միւրէ վարիս օլմաղա թա'յին
օյունմուշարըրտը , վէ պագիլէրին
ճիւմէսի' էնճամը Բրիսթիան-
ըղը գապո'լ էտէճէքլէր իտի : Ե-
սայ . Գ . 13 : կէ . 8 , 9 : Օսայ .
ժգ . 8 , 9 : Հոովմ . ժա . 5 ,
25—31 : Բ Տի' . Բ . 10 : — (Ն)
կիւնէր գըսսա'լմասայրտը :
Հովսէփոս մուրէրիլտա տէյօր քի'
Տիտոս նիյէթ էթտի , քի շէհրի
աճըզ իլէ տարա' կէթիւրմէյիլէ
ֆէթճէթսին , վէ պունուն իշիւն
իշլէրիյէ զաթիլէ կիթմէսին' վէ
խալգտան քիմնէ տիշարը չըգըզ
գա'չմասըն տէյիւ' շէհրին շէփ
էվլէրէսինէ տիվար' շէվիտի :
Լաքին Եհհուտիլէր տայիմա
շէհրտէն չըգըզ Հոովմալըրարըն
իւզէրինէ հիւճիւմ էթմէտէ օլ-
մալէրի իլէ' Հոովմալըրարը
գըզաըրտըրար , վէ շէհրէ երւ-
րիւյի'ւշ էթտիլէր : Հէմ Հոով-
մա տէվլէթիւնին մասալաճաթլարը
տախի Տիտոսուն Հոովմայա
տէօնմէսինի իգթիլալը' էթմէյէ
պաշլամըշարտը . վէ պու սէ-
պէպտէն Տիտոս' քէնտիւնին իլք
նիյէթինէ վէ քէնտիւնին ա'սքէր
զապիթլէրինին իէյինէ' մուղա-
յիր հարաքէթ էտէրէք' մուհա-
սէրէյի սըգըլատը , վէ շէհրի
երւրիւյի'ւշ իլէ ֆէթճ էյիլտի :
Պո'ւ վէճհիլէ' Եւլաճըն մուգատ-
տէրի իլէ զէման գըսսալտը , վէ
խալգտան պիր պագիլէ խէլաւ
օլտու :

Թէն գուրթուլմագըտը . ամ-
մա սէչինլէր իչին՝ օլ կին-
լէր զըսսալաճագլար տըր :

23 Օլ զէման էյէր պիրի
սիգէ տէրսէ . Իշթէ Բըրս-
տոս շուրատա՝ եա պո՛ւ-
րատա տըր , ինա՛նմայասը-
նըզ :

23. Վրէստոս շուրատա նն :
Խանէ 5 , վէ 11 շէրճէրինէ՝
պագ : Սարի . Ժգ . 21 : Պ .
Ժէ . 23 : Ին . 8 : Յո՛ւն . Ե .
43 : — Ինսանայասընըզ : Պի-
լըրսինիզ քի՝ Սեսիա Տալէա
կէլմիշ տիր , վէ սիզ արթըգ
պաշգա քիմնէլէրին արտընճա՝
իտտիալէրի Տէր նէ՝ գատար
տօղրու կէօրինիւրլէր իսէ տէ՝
կի՛թմէյէսինիզ : Սիզ պունո՛ւ
տա պիլիւրսինիզ քի՝ իշպու ալ-
տատըճըլարըն վա՛տ էթտիքլէրի
Հոովմալըլարըն էլինտէն սիգի
խէլաս էթմէք միսիլիւ պիր շէյ
մէմիւլ օլունա՛մազ . վէ պու-
նուն իչին՝ ալտա՛նմամալըսը-
նըզ :

24. Եալան չըրստուլար նն :
Խանէ 5 , վէ 11 շէրճէրինէ
պագ : Սարի . Ժգ . 22 :
— Պէօյիւս ալալէլէր վէ ա՛ .
ճայըպ էշէր : Յովսէփոս իշպու
ալտատըճըլարը՝ միւ՛ճիգաթ իշ-
լէմէք գուվվէթինէ մալիք օլմագ
իտտիասընտա օլան՝ վէ չօ՛գ
քիմնէլէրի ալտատըպ աղտըրան
պիլիւլիւ վէ էֆսունճո՛ւ տէյիւ
խապէր վէրիյօր : Իշէրէն օն-
լարըն մաղրուրանէ կէօսթէր-
տիքլէրի՝ եախօտ կէօսթէրմէյէ
էօյինտիւքլէրի ալալմէթլէր վէ
ա՛ճայըպ շէյլէր՝ Վրէստոս Լ-
ֆէնտիմիզին վէ օնուն Լաա-

24 Օլրա եալան քրիս-
տոսլար վէ եալան փէյղամ-
պէրլէր գալգաճագլար , վէ
պէօյիւք ալալմէթլէր վէ ա-
ճայըպ իշէր էտէճէքլէր ,
շէյլէր քի՛ գապիլ օլսա՛յըտը ,
սէչինլէրի՝ տախի ալտաթ-
սընլար :

քեսալարընըն գարշը սէօյլէնմէզ
վէ էօյիւնմէքսիզին իճրա օլունան
միւ՛ճիգաթլարը իլէ րուպար օ-
լա՛մալարըտըր իսէ տէ , վէ օն-
լարըն Տագգընտա եայրլան խա-
պէր վէ օլան թէվաթլէր՝ կեր-
չէքլէքտէն փէք չօգ աշըրը իտի
իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ Տալա
Սեսիանըն կէլմէսինի տաճա
պէքլէյէնլէր՝ վէ Հոովմալըլար-
տան խէլաս ումանլար՝ օնլարը
պէօյիւք Տագըրլըգ իլէ գապո՛ւլ
էտէճէքլէրիտի : Բ թէ . Բ . Բ .
9—12 : Յայա . Ժգ . 13 , 14 :
Ժթ . 20 : Լաքին Վրիսթիան-
լար՝ քի պուրատա “սէչինլէր”
թէսմիյէ օլունույօր՝ Սեսիա
Յիսուս Լաֆէնտիմիզ օլտուղը-
նու ինանմագտա պէօյլէ մօճքէմ
սապի՛թ օլմուշլար իտի , վէ
պունտան պէօյլէ արթըգ պաշ-
գա խէլաս օլմատըղընը էյլէ է-
յի պիլիւրէրիտի քի , օնլար ալ-
տանա՛մալար իտի : Իմտի Տէր
պիր Վրիսթիան՝ կերչէքլէքտէ
թէքմիլէն սապի՛թ օլունու , շէյ-
լէ՝ քի թալիմաթըն Տէր պիր
րիւզկեարը վէ ատմէլէրին ուս-
թալըզ վէ Տիւպագըրըզ իլէ
սիւրիւիւպ կէօթիւրիւլմէսին .
չին քի տօղրու հօլու շաշըր-
մագտան օնու՝ պունտան շայրի
շէյ դութա՛մազ : Եթէ . Դ .
13—15 :

25 Իշթէ սիզէ փէշին
սէօյլէտիմ :

26 Իմտի էյէյ սիզէ
տէրլէրսէ . Իշթէ չէօլտէ՝
տիր , չը՛գմայասընըզ . Էէ՛

Իշթէ օտալարտա , ինա՛նմա-
յասընըզ :

27 Օլրա նիճէ շիմշէք
կիւն տօղրստունտան չըգա՛ր
տա՛ կիւն պաթըսընատէք

25 : Սիզէ փէշին «էօյլէտիմ» :
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին պոռնու
պու գատար քերրէ թէքար-
լամասընն սէպէպի պո՛ւ իտի
քի՛ ընլարը ույանտըրսըն քի
պու խուսուստա տիգգաթ իլէ
սագընսընլար , վէ պու ալտատը-
ճըլարա՛ ընլարն եալան վէ պա-
ղըլ ա՛լէամէթլէրի Տէ՛ր նէ գա-
տար պէօյիւք կէօրիւնսէ տէ՛
զէրրէ՛ գատար մուսա՛տէ էթ-
մէսինլէր : Խ (Օրն . ԺԳ . 1—3 :

26 . Չէօլտէ՛ Խիթ : Վրիմ :
Պու թա՛պիր շայէթ գուվվէթ-
լի տիր . չիւն կէօսթէրի՛ր քի ,
Սեսիա օլ գատար զէմանտէ՛ն
պէրու պէքլէնիյօրուտու , վէ
օնուն Տագգընտա օլ գատար
սէօյլէնմէքտէ՛ իտի քի , աոր
ղէքը օլ՛ւնմագտան՝ քիմին իչիւն
սէօյլէնտիյինի Տէ՛ր քէս անկար-
րտը : — Չէօլտէ՛ : Եսայ . Խ .
3 : Վարժ . Խ . 38 : Յովսէ-
փոս մուէրրիստէն էօյրէնիւրիզ
քի , պու ալտատըճըլարըն չօղըլ՝
քէնտի թէվապիլէրինի չէօլէ՛
կէօթիւրիւրլէր իտի , եախօտ
քէնտիլէրի օրատա զուհր էտէր-
լէրիտի : — (Պապապա : Եա՛նի
էվլէրին իչինտէ պիր կիզլի օ-
տատա սագլանմըլ : Յովսէփոս
մուէրրիս իշպու եալան մեսիա-
լարըն պիրինի զէքը էտէյօր , քի
Երուսաղէմ էհայիսինէ՛ Հոով-
մայլար շէհրին իչինէ կիրտիք-
տէ՛ն սօնկրա պիլէ՛ պիր պաղըլ
խապէ՛ր վէրտի քի՛ Լլաճ ընլարա
էմր էտէյօր , քի Տէյքէլին

պինալարընտան ընլարա սէօյլէ-
նէն պիրինէ՛ վարսընլար , վէ
օրատա ընլարըն թէ՛զ խէյաս օ-
լաճագ օլտուգլարընն ա՛լէա-
մէթլէրինի կէօրսիւնլէր : Պու
վէճՏիլէ պի՛ր դագըմ էրքէլէր
վէ գարըլար վէ չօճուգլար՝ պիր
պէօյիւք ճիւմՏիւր՝ օրայա եիւ-
րիւտիւլէր . լաքին խէյաս օլա-
ճագլարըն՝ պէտէլ՝ Հոովմա-
լըլար օլ պինայը աթէշէ՛ դու-
թուշտուրտուլար , վէ ալթը՛ պին
նուֆուս ա՛լէվլէր իչինտէ եա-
խօտ ա՛լէվլէրտէն գաջմաղա չա-
լըջըրքէն՝ Տէլաք օլտուլար : — Ի-
նանայասընըզ : Պուլտան էվ-
վէքի խանէլէրտէ Լաֆէնտիմիզին՝
սագընտըրմագ իչիւն սէօյլէտի-
յինէ՛ վէ խանէ 23 վէ 24 շէրՏի-
նէ պազ :

27 . Օլրա նիճէ շի՛շէք ԼԷ :
ՅԺ . Իէ . 3 : Եսայ . Լ . 30 :
Օսայ . Թ . 14 : Պապ . Ժէ .
24 : Շայիրտլէր՝ Վրիստո-
սու պուլմագ իչիւն չէօլէ եախօտ
պիր էվ օտասընա վարմաղա
ալտանմասընլար . զիրա օնու
կէլմէսի կիզլի եա պիր մաճայէ
մախսուս օլաճաղը եէրինէ՛ շիմ-
շէք կիպի ա՛փանսըզ՝ Տիյպէթ-
լու՛ վէ Տէ՛ր դարաֆը ըջգ իլէ
տօլտուր օլաճագ , քի՛ օնու
Տի՛շ պիր շէյ կիզլէմէյէ գա-
տիր օլմայաճագ տըր : Պու-
նուն մանասը պու տուր քի՛
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզի՛ Տիյ-
պէթլու ա՛փանսըզ պիր կէլիշ
վէ շայէթ աշիքեար վէ գարը

կէօրինին՝ Լրսէ , ատէմին Օղ-
լունուն կէլմէսի՝ տախի էջլէ՝
օլաճագտըր :

28 Օ.իրա լէշ նէ՛րէտէ

տուրուլմագ պիր գուվլէթիլէ
պիւթիւն մէմէքէթի վերա՛ն է-
տէճէք : Հոովմալը ա՛սքերլէր
քէնտիլէրին զալիպ վէ հարապ
էտիճի հրապարընը զայէթ ա՛ղիմ
վէ հիյպէթլու չափուքլուգ իլէ
իճրա էթտիլէր , վէ հէփ պու
ա՛սքերլէրէ գուլաղուգ օլան՝
Վ.րիստոս քէնտիսի՛ իտի : Պապ
իթ . 7 շէրհինէ պագ : — Լ.ալ .
() զլա՛նուն կէլմէսի : Պապ Ժ .
23 , վէ ԺԳ . 28 շէրհինէ պագ :
Ս . ալ . Գ . 2 : Գ . 5 : Յալ .
Ե . 8 :

28 . Օ.իրա : Իշպու քիւչիւք
լուղէթ՝ պու խանէյի պունտան
էվլէլէրի խանէ՛իլէ պաղլար , վէ
օրատա՛ տտէմ () զլունուն մուգ-
լագ շէհրի հէլաք էթմէյէ վէ
հիյպէթլու չափուքլուգ իլէ
կէլմէսին տայիր սէջլէնէնլէրին
սէպէպինի՛ կէօսթէրիր : — Լէշ
նէ՛րէտէ իլէ ԼԷ : Պունուն մա՛-
նասր պու տուր քի , Վ.րիստոս
Լ.ֆէնտիմիզ Հոովմալըլարըն ա՛ս-
քերլէրի վասիդասը իլէ օլ գա-
տար ափանսըզ վէ պէքէնմէմիշ
օլարագ մուղագա կէլէճէյիտի
քի , նիճէ պիւթիւն պէօլիւք
գարթալար վէ գուզղուլար պիր
լէշին եաթաղը՝ երէն ափանսըզ
գուհր էտերլէր : Պու գուշար
լէշի ուզագտան կէօրիւլէր .
վէ օնլար՝ էյերշի օրատա էվլէ-
լա հի՛շ կէօրիւնմէզլէր իսէ տէ՛
չափուճագ պէօլիւք պէօլիւք
ճէմ՝ օլուրլար : Երուսաղէմ
վէ պիւթիւն Եէհուտի միլլէթի
պիր էօլիւշ լէ՛շ կիպի օլմուշ-

իսէ , գարթալար օ՛րատա
ճէմ՝ օլաճագլար :

29 Վէ տէր ա՛գապ օլ
կիւնլէրին սրգընթըսընտա՛ն

ուտու , վէ օնուն հայաթը կիթ-
միշ՝ վէ օլ երրթըճը գուշարտան
փարալանմաղա վէ եէնմէյէ հա-
ղըր եաթմըշտըր : Խ () . իթ .
49 : Յալ . Լ . 27—30 : Լ.ալ .
Թ . 1—4 : Պ . ալ . ԺԷ . 37 :

29 . Տէր ա՛գապ ԼԷ : Իշպեր
պիր պէլա կէշէլիսէ , կերիտէ
կէլէճէք տաճա՛ պէջիւքլէրի
վար : Խանէ 8 շէրհինէ պագ :
Ս . ալ . ԺԳ . 24 , 25 : — Կիւնէշ
գաւաթաճագ ԼԷ : Կիւնէշին վէ
այըն գարարմալարը՝ երտըզա-
լըն տիւշմէլէրի՛ վէ կէջիւն
գուվլէթիլէրինին սարսըլմալարը՝
Լ.լաշըն Եէհուտի միլլէթինէ
իհսան էտիպ՝ նայիլ օլտուգլարը
ըլըզ վէ շան ու ճէլալ վէ հու-
գուգ ու մուսա՛տաթլարըն ճիւմ-
լէսինին քիւլլիյէն սէջիւնէ-
ճէյինի պէլան էտէն պիր թէշ-
պի՛հ տիր . վէ պո՛ւ թէշպիհ օն-
լարըն կերէք տինճէ վէ կերէք
տէվլէթ ու մէմէքէթճէ դան-
ղըմաթընըն պիւթիւն պիւթիւնէ
մաճվ օլմասընը՝ օնլարըն պէյ-
լէրինէ վէ քեահինլէրինէ իհսան
օլունան նուֆուզ ու հէօքիւ-
մէթինին զօր ու շիտտէթ իլէ
թէքմիլէն նէսս օլմասընը՝ հէփ
քիպարլարընըն վէ պիւթիւն
միլլէթին տիւշէճէյի պիշարէ
վէ սէֆիլ հալի՛ վէ օնլարըն
տիւննանըն հէ՛ր պիր գարաֆըն-
տա տիւշէճէք օլտուգլարը հիյ-
պէթլու գարանըղը վէ քէօրիւ-
յիւ վէ ճահիլլիյի՛ կէօսթէրիր :
Պու միլլէթ՝ շիմտի պո՛ւ գաւաթ
հիւզ սէնէ մէմէքէթսիզ՝ պէյ-

սօնկրտ՝ կրնէշ զարարա-
ճագ , վէ այ քէնտի ըջը-
ղընը վէ՛րմէյէճէք , վէ
երլտըզլար կէօքտէն տիւշէ-
ճէքլէր , վէ կէօքլէրին գուվ-
վէթլէրի սարսրլաճագլար :

սիզ՝ հէյքէլսիզ՝ քնահինսիզ՝
մէզպահսորզ՝ գուրպանսորզ՝ փէյ-
զամպէրսիզ՝ եսխօտ պիր գուր-
թարըճըլարը ես տօզրու եօլա՝
գուլազուզլարը օ՛լմայարագ՝ վէ
քէնտիլէրինէ մախսուս պիր վա-
դալլար՝ վէ պիր սէմափի ա՛ղիզ
խէլաս էտիճի թէսիրլէրի օ՛լմա-
յարագ հէ՛ր պիր իհսանտէն
մահրու՛մ պրաղըլմըշլար :

Ը՛ղիզ Վրթապլարըն մուէլ-
լիֆլէրի չօգ քէրրէ վէ ա՛լէլսու-
տու շէհրլէր վէ մէմէքէթլէր
հարապընր պէյան էթմէք իչիւն՝
պուրատա տէրճ օլունան թէշ-
պիհէր կիպի գուլանըրլար :
Եւայ . ԺԳ . 9—11 : Ը՛Գ . 3 , 4 :
Երէ . Դ . 23—28 : Երէ . Ը՛Գ .
7 , 8 : Յովէլ . Գ . 30 , 31 : Դ . 15 :
Սոփոն . Ժ . 14 , 15 : Վ . Իմ .
25 , 26 : Վարձ . Դ . 19 , 20 :
Յայա . Դ . 12—14 :

30. Ըրէմի (Օլունուն նիշա-
նը ԵՃ : Պուրատա “նիշան”
լուղէթինին մա՛նասը՝ Վրիստո-
տուն հագիգաթ կէօքտէ փատի-
շահ օլտուզունուն՝ վէ շիմտի
քէնտի տիւշմէյէրինի հէլաք էթ-
մէյէ վէ շէհրի հէմ հէյքէլի
ալթիւսթ էթմէյէ վէ օլ թան-
զըմաթը էպէտէն նէսի էթմէյէ
կէլմէսինին թէքմիլ իսպաթը՝
տըր : Պու՛ խաղորտան չըգմալը
տէյիլ տիր քի , Յովսէփոս
մուէրրիլի՝ օլ զէմանտէ կէօքտէ
կէօրինմիւշ պա՛ղը գօրգուլու

30 Վէ օ՛լ զէման տտէմին
Օլունուն նիշանը կէօքտէ
կէօրինմէճէք . վէ օլ տէմ
էէրին հէփ գապիլլէլլէրի տէօ-
յիւնմէքլէր , վէ տտէմ
Օլունուն՝ գուվվէթ վէ չօգ

ա՛լէամէթլէր վէ ա՛ճայրպ հէյ-
պէթլու նիշանլար զիքր էտէյօր :
— Երէն հէփ գապիլլէլլէրի :
Իշպու թա՛րիֆին պիւթիւնիւ
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին մահէր
վէ շէրաա՛թ կիւնիւնտէ կէլմէսի-
նէ թաղալըգ օլունա պիլլի իսէ
տէ , պու ճիւմիէ իլէ սէջլէյիլին
սըրասը՝ վէ ա՛լէլսուտու 34նճիւ
խանէտէն աշիքեա՛ր տըր քի՛
իշպու փէյլապէրլիք մախսու-
սէն Երօսաղէմին հարապընր՝
պէյան էտէյօր : “Տիւնեա”
վէ “Եէր” լուղէթլէրի Ը՛ղիզ
Վրթապլարտա էքսէրի Հոովմա
տէվէթի ալթընտա օլան մէմ-
լէքէթլէր՝ վէ պա՛ղը քէրրէ սա՛լթ
Եէհուտիսթան մա՛նասընա տըր :
Պապ Դ . 8 վէ Ե . 5 շէրհէ-
րինէ պագ : Վ . Իմ . Դ . 1 : Վարձ .
ԺԺ . 28 : Եէհուտիսթանըն հէփ
սաքիլլէրի հէ՛ր հանկը գապի-
լէտէն օլուրլարսա շըտընլար՝
օլ եաղըճըլար վէ Փարիսեցիլէր՝
օլ պաշքեահինլէր վէ Սաղու-
կեցիլէր՝ Վրիստոսու լէտտ էտէն
վէ խաչալայան օլ մաղըուրլէրին
ճիւմէսի՝ օլ խաչանմըշըն զու-
հուրու իլէ գուվվէթինի կէօր-
տիւքլէրինտէ՝ վէ օնուն հիյպէթ-
լու տարղընըղընըն շիտաթիլինի
տույտուգլարընտա՝ ֆէրեաա է-
տիպ տէյիւնմէյէ չօգ սէպէպ-
լէրի օլաճագ տըր : Վ . Իմ . ԻԴ .
28 : Յայա . Դ . 15—17 :
— Պուլուլար Իպէրլիսէ Լէլ-

ի՛րզգէթ ի՛ն՛ կէօյիւն պու-
լուծլարը իւզերինտէ կէ-
տիյինի կէօրէճէքլէր :

31 Վէ օ՛ մէլէքլէրինի
պէօյիւք սէտալը պօրու իլէ
կէօնտէրէճէք , վէ քէնտի

պիլինի Խ : Իշպու ա՛ղամէթլու
Թէշպիճի՛ Ե՛հոտիլէրին փէյ-
ղամպէրլէրի չօ՛գ գուլանըլար
իտի , վէ մա՛նասը՝ ա՛ղիմ սալ-
ղանաթ վէ գուլվէթ վէ գօր-
գուլու հաշմէթ վէ հիյպէթ իլէ
կէլմէք տիր : Պապ ժք . 27 :
28 շէրհինէ պագ : իք . 64 :
Սապ . ժք . 26 : ժք . 62 :
Պապ . իւ . 27 : Յայ . Խ . 7 :
Լլաշըն էլի քէնտինին տիւշ-
մանլարընն ա՛փանսըլ վէ գար-
շը տուրուլմաղ հէլաքըղընտա
հէր նէրէտէ իղհար օլունուրսա ,
Լ՛ղիզ Վիթապլարտա իշպու
նէվ՝ Թէշպիճի իլէ կէօթէրի-
լիւր : Սապ . ժք . 8—14 : ծ . 3 ,
4 : ղէ . 2—4 : Եայ . ժթ . 1 :
կք . 15 :

31 . Սէլէլէրինի : Սէլէք
լուզէթի էքսէրի՛ օլ րուհանի
կիւնահալըլ զաթլարը պէյան
էթմէք իշիւն գուլանըլլօր քի՛
օնլար Լլաշըն հուզուրի շէրի-
ֆինտէ տուրուլար . լաքին պու-
լուզէթ՝ էլի հէմ տախի Վրիս-
տոսուն խրզմէթճիլէրինի տէ
պէյան էթմէք իշիւն գուլանը-
լլօր : Պապ . է . 24 : Թ . 52 :
Յապ . ք . 25 : Յայ . Խ . 20 :
ք . 1 , 8 , 12 , 18 : ք . 1 , 7 ,
14 : ժք . 6—9 : — Պիլիս-
պալը պօրու իլէ : Իշէրէի
գըյամէթտէ էօլիլէրի գալտըր-
մագ իշիւն պօրու չարնաճաղը-
տա տա (Խ Պիլին . ժէ . 52 :
Խ Թի . ք . 16) , պուրատա օլ
վուգուաթ՝ անկալալըլմալ տէ-
յիլ տիր : Պիլիլիլ քի , Խս-
րայէլին հէփ պէօյիւք ճէմիյէթ-
լէրի՛ պօրու իլէ տա՛վէթ օլու-

նուրլարտար , վէ պիր Թէշիլէր՛
օլտուղու զէման պօրու սէտասը
իլէ խապէր վէրիլիլիտի . հէմ տէ
ազատըղըն միւպարէք սէնէսի օ-
լան Եօպէլ երլը՝ պօրուլար
չալընմաղըլա պաշլանըրըր , վէ
պունլարըն ճիւմէսի Խնճիլին
վա՛ղընա Թէշպիճիտի : Պապ .
իք . 24 , իւ . 9 : Թապ . ք .
2—10 : Պապ . ք . 27 : Սապ . ճա .
3 : Եայ . իէ . 13 : ժք . 1 : Ելի .
ք . 17 : Ելի . իք . 3—6 :
Խապ . ք . 18 : — Կէօնտէրէ-
ճէք : Իշպու խանէին Թա-
պիլիլի՛ տախի՛ պունտան էվ-
վէլի խանէինքիլիլի կիպի մաշ-
շէր կիւնիւնէ մուղապըլ կէօ-
րիւնիլլէր : Վէ Լաքնալա-
րըն՝ “ Սէնին կէլմէնին վէ տիւն-
նանըն սօնուռն Նիշանը նէ
օլաճագ ” տէյիւ (խանէ 3) սօ-
րուլարընտա պու իլի՛ սիւալ
պէրապէր օլտուղու իշիւն՝ կէօ-
րիւնիլլէր քի , Վուրթարըճըմըլ
էնգաստէն իլիսինէ՛ տախի ույար
սէօզլէր գուլանըլլօր : Իշէր
խանէյէ եալընըլ նազար օլուն-
սա , պէլիլ էն կէնիշ մա՛նասը
իլէ Թէֆսիլ օլունա պիլիլ . լաքին
պու ճիւմէ իլէ եօգարըտան ա-
շաղա սէյլէնէն շէյլէրէ՛ նազա-
րէն՝ աշիքնա՛ր տըր քի , էյլի
Թէֆսիլէ Թէհամիլիւ Եօ՛գ
տուր : Վէ պունտան գաղը՛
նազար՝ պու՛ տախի տիգգաթէ
չայէսթէ պիլիլ հա՛լ տըր քի ,
Լ՛ղիզ Վիթապլարըն ախէր
մաշալլէրինտէ Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիլին՝ մէլէքլէրի շէրաթ՝
կիւնիւ խրզմէթինէ գօշտուղուն-
տա՛ տէյիլ “ Սէլիլիլի տէօրթ

սեպիններին՝ կեօքներին ուճ-
լարնետան թա օնլարն ուճ-
լարնետեք՝ տեօրթ ըիւզ-
կեարտան տեվշիւհէճէքլէր :
32 Վէ թէմսիւի ինճի'ր

րի գեհարտան տեվշիւմէք ի.
չիւն " իլլա քէնտի " փատիշաճ-
լղընտան ճէփ նարամաղլարը՝
դօփլամագ " իչիւն գուլանա-
ճագ . քի օնլարը ճէլա'ք էթսին
տէնիյօր : Պապ ժգ . 41—43 ,
49 , 50 : ին . 31—33 : թ
թէս . 7—9 : — Սէլինէրէ-
նի . . . քէլիւհէճէրէր : Սօնկ
կէլմէգտէն էվվէլ (խանէ 6 , 13 ,
14 շերճիւրինէ պագ) ' Վրիստոս
Լաֆէնտիմիզ խելասըն միւժտէճի-
լէրինի ճէ'ր դարափա սոցըու
կէօնտէրտի , քի Ռապպըն մագ-
պուլ սէնէսինի նիտա' էթսինլէր ,
վէ ճէփ սեպիններին՝ էպէտի էօ՝
միւրէ ճէփ թագտիր օլմուշլարը
(Վարժ . ժգ . 48) քէնտի մանտ-
րաքնա դօփլասընլար : Պապ
իթ . 18—20 : Սարի . ժգ .
15 , 16 : Վ աւ . իթ . 47 : Վարժ .
իթ . 19 , 20 : Վ է պուլնտան
գաղը՝ նագար " մէլէք " լուղէթի
պա'ղը քէրիւէ ճանսըղ շէյլէր՝
նախօտ Լլաճըն քէնտի խալ-
գընր պիր պէլատան եա թէճ-
լիքէտէն գուր թարմաղա գուլ-
լանտըղը ճէ'ր պիր շէյլին մա՝
նասընա օլտուղու կիպի' , Վը-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ տախի քէն-
տինին իշպու սեպիններինին ճիւմ-
լէսինի էյէրչի օնլար չօգ քէրիւէ
օն պին նուֆուստան ի'պարէթ
իտիլէր իսէտէ (Վարժ . ին . 20)՝
օնլարըն ճիչ պիրի նարամաղ
Եհճուտիլէր իլէ պերապէր ճէ-
լաք օլմասըն տէյիւ պիր էմին վէ
սէլամէթ մաճալէ ճէմ՝ էթմէք ի-

աղաճընտան էօյրէնին . օ-
նուն տալը արթըղ եոմճագ
օլմ'ւր տա՝ եափրաղլարը պի-
թէլսէ , եաղըն եաղըն օլ-
տուղունու անկլա'րսընը :

չիւն տիւրլիւ տիւրլիւ ալէթ-
լէր՝ մէսէլա նիշանլար՝ ա՛ճայրպ
ալէամէթլէր՝ ինսանլար արա-
սընտան խապէրճիլէր՝ վէ շիւպ-
ճէսիզ ա'գիզ մէլէքլէր (Եբ .
ն . 24) պիլէ գուլանմըշ
տըր : Խանէ 16 շերճիւհէ պագ :
— Տէօրէ ըիւլէտարաան : Լշ-
պու թա'պիր իլէ Եհճուտիլէր՝
տիւնեանըն ճէր պիր դարա-
ֆընտան սոցըու՝ եա'նի կիւն
սոցըուսուտան վէ կիւն պա-
թըսընտան վէ գը'պլէ ճանի-
պինտէն ճէմ փօրեաս ճանիպին-
տէն սոցըու անկլարլարտըր :
Ե . իթ . 5 , 6 : Ե . լ .
լէ . 9 :

32. Թէմսիւի ինճի'ր աղաճընտան
նա : Սարի . ժգ . 28 , 29 :
Վ աւ . ին . 29—31 : Լաֆէնտի-
տիմիզ պուլնտա՝ վէ պուլնտան
սօնկրաքի խանէլէրտէ՝ շայիրտ-
լէրին օնա Յնճիւ խանէտէ իշպու-
ճիյպէթըու ճէլաքըղըն կէլէճէ-
յի վէման ճագգընտա սիւալ
էյլէտիլէրի իւշ սիւալին մախ-
սուսէն իքիսինէ՝ տայիր սեյլէ-
յօր : Լաքին օ՝ օնլարա զէմա-
նը թատգիգան սեյլէյլէճէք եէ-
րինէ՝ ինճի'ր աղաճընտան պու-
պապտէ ի'պլէթ ալմաղա օնլարա
նասիճա'թ էտէր . չիւն քի-եաղըն
նագըն օլմասը՝ ինճի'ր աղաճընըն
գապարըպ դոնճէլէր սալտըղըն-
տան պիլիտիյի՝ կիպի' իշպու-
ճարապըղըն եաղալաշտըղ՝ տախի՝
քէպալիք քէնտինին փէշին խապէր
վէրտիյի տիւրլիւ տիւրլիւ նիշան

33 Աի՛ղ տախի պէօյլէ՝
ճէ պունլարըն ճիւմլէսինի
կէօրտիւլինիւլտէ , անկլա-
յասընըզ , քի եազըն՝ զա-
փուլարտա՝ տըր :

34 Կերչէք տերիւմ սիպէ ,
պու սիւլիլէ կէ՛ջմէյէճէք

տիր , թա պունլարըն ճիւմ-
լէսի վազի՝ օլանտոէք :

35 Կէօք հէմ եէր կէ՛ջ-
ճէք , ամմա պէնիւմ սէօզ-
լէրիւմ հիւ պիր վէճ՛հիլէ
կէ՛ջմէյէճէք տիր :

36 Լւմմա օլ կիւնիւն

ու ա՛լէամէթլէրտէն սահիհան
մա՛լիւմ օլաճագ տըր :

33 Պունլարըն ճի՛ւմլէսինի :
Պու՝ պունտան եփվէքի խանէ-
լէրտէ զիքր օլունան նիշան ու
ա՛լէամէթլէր տէմէք տիր : — Եւ-
գըն . . . Խըր : Եագըն օլան նէ՞ր
տիր : Եօգարտա սէօյլէնէնլէր-
տէն պէլլի օլույօր քի՛ ատէմ
() ղուռուն կէլմէսինի (Ե՞ք . Ժ .
37 : Եւ . 8 , 9)՝ վէ
օնուն փատիշաչըղընըն տահա
թէքմիլ պիր դարզ իլէ եէր իւ-
զէրինտէ սապիթ օլմասընը անկ-
լամայըլըզ : Պապ . Ժգ . 28
շէրհինէ պագ : Պ . 11 . իւ .
28—31 : Եհհուտիլէք՝ Վրիս-
թիանըղա գարշը միւմբիւնի
մէրթէպէ շէտիտ խուսուլմէթ վէ
ա՛տապէթ իլէ տուրտուղու մի-
սիլլիւ՝ Եհհուտիլէրին միլէթ-
ճէ թանղըմաթը հէլաք օլտու-
ղու թադտիրտէ Վրիսթիան-
ըզ տահա՝ զիյատէ սէրպէսթիլէք
վէ գուվվէթ պուլուպ՝ ահհա
զիյատէ նայըտըր :

34 Կերչէք պէրիս՝ Կէլէ : Պապ
Ե . 18 , 26 , վէ Ժք . 3 շէրհիլէրի-
նէ պագ : — Պ . 11 . Կիւնիլէ Կիւն-
իլէճէք : Պունուն մա՛նասը՝ Լ-
ֆէնտիլիլ պունու հէման սէօր-
լէտիլի գէման հայաթտէ մէվ-
ճիւտ պուլունան ատէմլէր տիր :
Պապ Ժ . 23 : Ժք . 45 : Ժք . 28 :
իգ . 36 : Ս . Կիլ . Ժգ . 30 , 31 :

Պ . 11 . Ժա . 50 : իւ . 32 , 33 :
— Թա պունլարըն ճի՛ւմլէսինի Եւ :
Հոովմայըլարըն՝ քէնտիլէրին-
տէն թահիւր օլունան պիր գաչ
թէվարիլլէրի , Եհհուտիլէրին՝
քէնտիլէրին միլէթիստէն օլան
պիր քիմսէտէն թէլիֆ օլունան
թէվարիլի , վէ զաֆէր ու նուս-
րէթ տիքիլն դաշար վէ քէմէր-
լէրի վէ սիքքէլէրի վէ միստաղա-
րը վէ տիւրիւ տիւրիւ ախէր
էսէրլէրի՝ քի պու վուգուաթըն
զիքրի իշիւն պինա՝ օլունմուշ-
լարըտը՝ ճիւմլէսի աշիքետար վէ
գարշը սէօյլէնմէզ իսպաթլար
տըր քի՛ Լ-ֆէնտիլիլ փէշին
խապէր վէրմիշ խիլի պու վու-
գուաթլար օլ սիւլիլէտէ հարֆը
հարֆընա թէքմիլէն վուգու-
պուլտուլար :

35 Կէօք հէմ եէր Կիւնիլէճէք :
Պապ Ե . 18 շէրհինէ պագ :
— Պէնիս՝ սէօլլէրին Եւ : Հարաղ
ու հէլաքըզ թադտիր օլունմուշ-
ուտու , վէ օնու հիւ պիր շէյ
կէրի շէվիլլէմէզտի : Խանէ
20 շէրհինէ պագ : Թա . 11 . իգ .
19 : Լ . 11 . Ե . 5 : Ե . 11 . իւ .
8 : ճէ . 11 : Տի . 2 : Ե
Պ . 11 . Ե . 25 : Ե . 14 :

36 Կիւնիլէ : Օլ գէմանըն
ա՛յնի ա՛յնիսինճէ նէ՛ վազըթ օլա-
ճաղը՝ ինսանա պէյան օլունմա-
մըլ տըր : Ս . Կիլ . Ժգ . 32 , 33 :

վէ սաա'թըն խոստոսունտա' ճի'չ քիմնէ' կէօքլերին մէ-
լէքլերի' պիւլէ' պիւլմէզ, իւ-
լա եա'լընըզ փետէ'ր պիւլի' :
37 Վէ 'Նոյուն կիւնլերի
նիճէ' օլտու իսէ, ատէմին

Օղլունուն տախի կէլմէսի
պէօյլէ' օլաճազ :

38 Օլրա նիճէ' դուֆան-
տան եվմէլ օլան կիւնլերտէ'
Թա 'Նոյուն կէմիյէ կիրտիյի
կիւնէտէք' եերլերիտի, հեմ'

Գործ . ա . 7 : ա թեա . ե . 2 :
Հայր . ք . 3 : Ժդ . 15 : — Կեօ-
լէրին Դեւէլէրի' պիւլէ' պիւլմէզ :
Ս'էլէքլերին տախի պիւլիսի' նի-
հայէթսիզ տէյի'լ տիր, վէ Մա-
լաճըն նէ էթմէյէ մերամ' էյլէ-
տիյինի' օնլարա պէյան էթմէյէ
միւնասիպ կէօրտիյիւնտէն զի-
յատէ պիւլմէզէր : (Նլա'ր տա-
խի հինսանլար կիպի' հէփ կէլէճէք
զէմանտէ օլաճազ շէյլէ'ր իշիւն
Մլաճա ի'թիմատ էթմէլի տիր-
լէր : ա Պէր . ա : 12 : Իշպու
Թա'պիւրլէր' Ս'արկոստա' տախի
պուլունուր . վէ օրատա պո'ւ
տախի ի'լավէ օլունույօր (Ս'արկ .
Ժգ . 32) : — 'Նէ' Կէ (Պուլ :
Եա'նի) Օղլու տախի պիւլմէզ :
'Բրիստոս Լ'ֆէնտիմիզին' տէյիլ
սալթ ինսան թէնի' իլա ինսան
ճանր տախի վարրար . վէ պու-
նուն իշիւն տէնիլէ պիւլիւրիտի քի,
պօյտա արթարղը կիպի' ի'լմտէ'
տախի արթարղըր : Ղ ա-լ . ք .
52 : Իմտի հէման օնուն հագ-
զընտա աճըզտը' սուսատը' ու-
յուտու' աղլատը' հզիյէթ շէքտի'
վէ էօլտիւ տէնիլէ պիւլտիյի վէճհ-
իլէ' պիւլմէզիտի տախի տէնիլէ
պիւլիւր : Պապ ք . 2, վէ ք .
24, վէ Ժք . 18 շէրճլերինէ
պազ :

37. 'Նոյուն կիւնլերի : Պու-
պլա' սո'ւ դուֆանը արիանսըզ
վէ պէքլէնմէզ իքէն կէլտիյի'
կիպի' ա'փանսըզ կէլէճէք տիր .

վէ պոււնճէ նասիհաթլար վէ նի-
շանլար վերմիշ իքէն տախի'
շիմտի տէ օ'զէման կիպի սայքի
հէփիսի հէլաք օլաճազլար :
'Օննգ . ք . 7 : Հի'ք իք .
15—17 : Ղ ա-լ . Ժէ . 26, 27 :
Եքր . Ժա . 7 : ա Պէր . ք .
20 : ք Պէր . ք . 5 : ք . 6 :

38. Եերլէրի'ն լա : Պուրա-
տա զիքր օլունան պո'ւ քիմնէլէ-
րին էյլէտիքլերի շէյլէր' հատ-
տէն աշիւրի օլմատրգլարը Թա-
տիրտէ հէփիսի շէրի' շէյլէր ի-
տի (Պապ իք . 5 շէրճլինէ պազ) .
լաքին Ղ ա-լ . իա . 34, 35 տէ
պուլտուղոմմուզ աղըր նասը-
հաթ' դապիա'թը իլէ պիզէ գը-
յաս էթմէյէ վէսիլէ օլուր քի,
պոււնլար գապա ճիսմանիլիյէ
տիւշմիւշէր իտի : Էր նասըլ
իսէ, օնլար Մլաճըն թէհատ
էթտիյի շէյլէրի Թաճի'ր էթ-
տիլէր . շիւն քի օնլարըն հագ-
զընտա սէօյլէնէն շէյլէրտէն
անկաշըլը'ր քի, օնլար հէլաքը-
ղըն աղզընտա իքէն' քէնտիլերի-
նի թէքմիլ էմիյէթ վէ սէլամէթ-
տէ սայարազ' էօ'միւրն իրզ-
մէթլերի վէ գէվզ ու սէփաա'թ-
լարը' արտընճա պիգայտըզ
իլէ տիւշմիւշէրիտի : ա թափ .
իե . 36—38 : Ղ . 16, 17 : Ե-
սայ . իք . 12—14 : Եվէլ . Ժգ .
49, 50 : Մի'ա . ք . 3—6 :
Ղ ա-լ . Ժք . 19, 20, 45 : Ժգ .
18—20 : Ժէ . 26—31 : իա

իչերէ՛րիտի , վէ եվէնիւ-
լերիտի , հէմ' եվէնտիւրի-
ւերէ՛րիտի .

39 Վէ դուֆան կելիպ
հէփիսինի գալորրը՝նճայա-
տէք տո՛ւյմատրլար . առէմին
Օղլունուն կելմէսի տախի
էօյլէ՛ օլաճազ տըր :

34 , 35 : Հոռոմ . ԺԳ . 13 , 14 :
ա Վոքսի . Է . 29—31 :

39 . Տո՛ւյմատրլար : (Նլար
պիլէ պիլերլէր իտի , լաքին պիլ-
մէյէ իսթէմէզլերիտի : (Նլար
Նոյուն վերտիյի խապէրտէն
փայտէմէնտ օյմաղա իսթէմէտի-
լէր : Նոյ օնլարա երեզ իյիրմի
սէնէ նասիհաթ վերմէքտէ օյտու ,
լաքին օնլար հէր պիր վէճհիւէ
պիգայտ իտիլէր , վէ դուֆան
օնլարըն իւզերինէ զայէթ հիյ-
պէթլու վէ մուհիւք ափանսըզ-
լը՛դ իլէ կէլտի : Պապ ԺԳ .
13—15 : Նոռոմ . ԻԴ . 12 : Իթ .
7 : Եսայ . ԽԲ . 25 : ԽԴ .
18 , 19 : Պոլ . ԺԹ . 44 :
Յոռոմ . Գ . 20 : Պոք . ԺԳ .
41 : Հոռոմ . ա . 28 : Ե Պէպ
Գ . 5 : — Եսէ՛ (Օղլունուն իէլ-
Եսէ՛ ԼԷ : Յոգսէփոս մուէրրիս
տէր քի , Տիտոս ա՛քբերլէրի իլէ
կելիպ Երուսաղէմ՝ շէհրինին
էդրաֆընը սարտըզ զէման՝ Պա-
սեք պայրամընըն կիւնիւ իտի ,
վէ պու՛ զայէթ ումուլմազ վէ
ափանսըզ պիր վուգուա՛թ իտի :
Լոգրաֆտա օլան էյայէթլէրտէն
պայրամը իճրա էթմէք իչիւն
զայէթ չօգ խալզ կելմիշիտի ,
վէ շէհրի՛ տիւնեանըն հէ՛ր պիր
դարաֆընտան օրայա կելմիշ միւ-
սաֆիրլէ՛ր իլէ փէ՛ք տօլու իտի :
Հէ՛ր պիր մէմէքէթտէն պիւ-

40 Օլ զէման իքի քիշի
Թարլատա՛ օլաճազ , պիրի
ալընաճաք , վէ օպիրի պրա-
ղըլաճազ :

41 Տէյիրմէնտէ էօյլտէն
իքի դարընըն պիրի ալընա-
ճազ , վէ օպիրի պրաղըլա-
ճազ :

Թիւն միլէթ Երուսաղէմէ՛ ճէմ՝
օլմուշուտու , վէ պո՛ւ վէճհիւէ
ումուլմատըզ պիր տագիգէտէ
ճիւմէսի պիր հապսա՛ կիպի
գափա՛տըլար , վէ ճիւմէսինին
իւզերինէ պէլա պիր սաչմա աղ-
կիպի կէլտի : Պոլ . ԽԷ . 35 :
Հէմ՝ տախի պու Պապըն 27նճի
խանէսինին շէր հինէ պագ :

40 . Պիրի ալընաճազ , վէ օպի-
րի պրաղըլաճազ : Հէլաքըզ վէ
պէլա օնլարըն իւզերինէ պո՛ւն-
ճիլէյին ափանսըզ վէ պո՛ւ առ-
րէճէ ո՛ւմուլմի օլաճազ տըր քի ,
պիր խըզմէթտէ պերապէր պու-
լունան իքի քիշի՛ իքիսի՛ տէ
գուրթուլմայաճազ : Պոլ .
ԺԷ . 34—37 :

41 . Տէյերմէնտէ էօյլտէն իքի
գարը : Պու՛ պիր Էլ տէյիր-
մէնի իտի , քի իքի դաշտան
օլուպ՝ ալթ դաշը գալիմ տու-
րուրուտու , վէ իւսթ դաշընը
իքի քիշի՛ շէվերիլէրիտի . վէ
պու իշի՛ էքսէրի գարըլար՝ եւ-
խօտ գուլար պիրի պիրինէ՛
գարըն օթուրուպ իլէրլէրիտի :
Եւն . ԺԷ . 5 : Պոպ . ԺԳ .
21 : Յոք . ԼԷ . 10 : Եսայ .
ԽԷ . 2 : — Պիրի ալընաճազ ԼԷ :
Պու պէլա օլ տէրէճէ հիյպէթ-
լու վէ ափանսըզ օլաճաղըտըր քի ,
պիրի՛ պիրինին եանընտա օթու-
րան իքի զաթտան սալթ պիրի՛

42 Իմտի ուշանը՛գ տու-
րուն . զերա Լփենտինիզին
հանկը սաա՛թտա կեւտիյինի
պիւմէ՛զսինիզ :

գաշա պիւէճէք տիր . վէ պու՝
Լլաճըն մախսո՛ւս պիր թադ-
տիրի՛ իլէ օլա պիւէճէք : Յո-
ւ . 15—17 , 19 : ք Պէ-
ք . 5 , 7—9 :

42 . Իմտի ուշանը՛գ տու-
() նուն կելմէսինի պէքէյին :
Պունու՝ պիր եագըն՝ պէօյիւք՝
վէ ա՛փանսըզ վուգուա՛թ կիպի
պէքէյին : Իմտի ա՛լէամէթ
ու նիշանլարը՝ կեօգէտիպ՝ հաղը՛ր
օլուն : Սարի . Ժք . 33—37 :
Պ . 1 . Իւ . 34—36 : ա թէ .
Ե . 6 : Յայ . ք . 3 , Ժք . 15 :
— Պիւմէ՛զսինիզ : Խանէ 36նճի
շէրհինէ պագ :

Պա՛ղը թէփսրճիլէր պո՛ւ
զիւլւ՛մտէ օլուլար՝ քի , Լփեն-
տիմիզին ճէվապը՝ Երուսաղէմին
հարապըզը խուսուսունտա պա-
գան գրամը 41նճի խանէտէ թէք-
միլ օլուր , վէ օնտա՛ն սօնկրա
օլան՝ օնուն սօնկ կելմէսինէ պա-
գար : Լաքին պու 42նճի խանէ՛
պէս պէլլի տիր քի պունտան
էվէլքի խանէլէր իլէ (36—41)
միւհա՛գ տրը . վէ Սարկոս իլէ՛
() ուկաստա օլան պու խանէլէրին
էմալլէրինտէն կեօրիւնիւր քի ,
պո՛ւ տախի եինէ հէման օ՛ մատ-
տէ իւզէրինէ տիր . լաքին պու-
րատա՛ 42նճի խանէյէ գատար
Սարկոս իլէ՛ () ուկաստա վէրիլէն
խապէրլէր խիթա՛մ պուլուր ,
վէ պունտան սօնկրա իղնճի Պա-
պէ գատար սէօյլէնէն շէյլէր
Սատթէոսա մախսուս տուր :
Իյիրմի պէշինճի Պապտա՛ տէ-
յիւ Եէհուտի միլլէթի իւզէրինէ

43 Լմմա պունո՛ւ պիլեն քի՛
էյէր էվաա՛հիպի խըրսըզըն
հա՛նկը նէվպէթտէ կեւտիյի-
նի պիլէյիտի , ուշանը՛գ տու-

կելլէճէք օլան սերէնճամլար՝ իլա
էօլիւմիւն վէ մաճշէր ու շէ-
րաա՛թ մատտէլէրի տէրճ՝ օլու-
նուլար . վէ իշպու իղնճի . Պա-
պըն սօնկ խանէլէրինտէ Լփեն-
տիմիզ կեօրիւնիւր քի՛ պու
իքի մատտէլէրին պիրինտէն՝
ահէսթէ ահէսթէ վէ եավաշ
եավաշ՝ իքիսինէ՛ տախի ույ-
ղուն վէ միւնափպ թա՛պիր-
լէր գուլանարազ օպիրինէ՛ կէ-
շէր :

43 . Լմմա նէվպէթտէ : Պապ
Ժք . 25 շէրհինէ պագ : — Սա-
յանը՛գ տու-րու-րու-րու : Պիր
ատէմ՝ խըրսըզն կէճէտէ կելլէ-
ճէյի սաա՛թը պիլսէ իտի , օլ
սաա՛թտա հաղը՛ր պուլունուրու-
տու . լաքին էյէր խըրսըզըն
մուղլագա օլ կէճէ կելլէճէյինի
պիլիպ տէ՛ հա՛նկը սաա՛թտա կելլէ-
ճէյինի պիլմէզ իսէ , տէլի վէ
տիվանէ տէյիլ իսէ , էլպէթթէ
պիւթիւն կէճէ պէքէյէճէք
տիր :

Լմման պո՛ւ թա՛պիրի Լփեն-
տիմիզ պունտան էվէլլ՝ էօլիւմ
վէ մաճշէր ու շէրաա՛թ կիւնիւն-
տէ կելմէսի՛ հագգընտա տախի
գուլանտը () Պ . Ժք . 39 , լա-
քին տէյիլ նալթ օնուն պո՛ւ
վէճհիլէ կելմէսինէ՛ իլա շիմտի
սէօյլէմտէ օլուլուր վէճհիլէ
տախի կելմէսինէ օլ տէրէճէ միւ-
նափպ վէ ուլղուն պիր թա՛պիր
տիր քի , օնու պուրատա թէքար
գուլանըր : Խանէ 30 վէ 33 շէրհ-
լէրինէ պագ :

յուրրուտու , վէ էվինի տէ-
լինմէյէ գոյվէրմէզետի :

44 Պունուն իջին սիզ տէ
հաղըր օլուն . զերա սա՛ն-

44 . Սիւրէ հաղըր օլուն :
Խանէ 42 , վէ իւ . 10 , 13 շէրհ-
լէրինէ պագ : Պ . 1 . Ժք . 40 :
Հայր . Ժք . 7 : — Լաւնի Օղ-
լու իւլէր : Պապ Ժ . 23 շէր-
հինէ պագ : Լաւնի Օղլու
մո՛ղլագա կէլէճէք , վէ փէշին
խապէր վէ՛րմէզտէն՝ իւրըսը՛զ կի .
պի ա՛փանսըզ կէլէճէք տիր : Խ
Թ . 2 , 3 : Ժ Պ . Ժ . Ժ .
10 :

45. Լաւա . . . ին րէր : Իշ-
պու 45նճի խանէտէն 51նճի խա-
նէյէտէք տէրճ օլունան թէշպիհ՛
պիր թէմնիլ թէմնիյէ օլունմայօր
խէ տէ , ֆիլ հագիգէ պիր
թէմնիլ տիր : Պունտան կէօս-
թէրիվէյէ մէրամ օլունան պո՛ւ
տուր քի , Վրիստոս Լաֆէնտի-
միզին շայիրալէրի՛ տայիմա էօյլէ՛
պիր դարիգտէ ա՛մէլ ու հարա-
քէթ էթմէլի տիրէր քի , սայքի
հէր պիր տագիգէ օնուն կէլմէ-
սինի պէրէլէրէր . վէ պո՛ւ՝ դա-
պիա՛թը իլէ ա՛գլ ու ֆիքրիմիզի
էօլիմիւն վէ մահշէր ու շէ-
րաա՛թըն վուգուա՛թլէրինէ կէօ-
թիւրիւր , քի շիմտի իէ նճի Պա-
պըն սօնունա գատար Լաֆէնտի-
միզին սէօյլէմէսինին պէօյիւք
մատտէսի պո՛ւ տուր : — Ըօլ
էֆն իէ ա՛գլըր գուլ : Պիր է-
մին գուլուն ա՛մէլ ու հարաքէ-
թի իլէ Լաֆէնտիմիզ պիր էմին
Վրիսթիան՝ եախօտ տահա զի-
յատէ պէլքի պիր էմին Ինճիլ
իւրզմէթճիսի պէյան էթմէսինի
մէրամ էտէյօր : Պ . 1 . Ժք .
41—43 : Ժք . 10—12 : Ժք .

մատըղընըզ սաա՛թտա ա-
տէմին Օղլու կէլըր :

45 Լաւապա շօլ էմին վէ
ա՛գլըլըր գուլ քի՛մ տիր քի՛

17 : Պ . Ժք . Ժ . 28 : Խ Լաւնի-
Ժ . 1 , 2 : Խ Տի . Խ . 12 : Ժ
Տի . Ժ . 2 : Եք . Ժ . 5 : Խ
Պ . Ժք . 10 , 11 : Հայր .
Ժ . 13 : — Լաֆէնտիմիզ : Պո՛ւ՝ օլ
իւրզմէթքեարըն էֆէնտիսի տէ-
մէք տիր . լաքին թէմնիլին ռու-
հանի մա՛նասընա կէօրէ՛ Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզ ա՛նկաշըլմալը
տըր , քի քէնտի Վրիստէսինէ
խօճալար թա՛յին էյլէտի , վէ
օնլարըն Բապըր վէ Լաֆէնտիսի
տիր : Ըօլ . Ժք . 13 , 14 :
— Լալ խալգուրն իւլէլինէ :
Պունուն մա՛նասը՛ էֆէնտիսին
գուլարըր վէ իւրզմէթքեարըրը
իւլէրինէ վէ էվինին հէփ մասլա-
հաթարըր իւլէրինէ ա՛լէսսէվի
պիր նաղըր վէ քէհայա՛ տըր :
Պո՛ւ վէճհիլէ Վրիսթիան խօ-
ճալարը՛ Վրիստոս Լաֆէնտիմի-
զին ֆամիլեսար օլան Վրիստէսին
իւլէրինէ թա՛յին օլունուրլար :
Խ Լաւնի . Ժք . 5 : Ժք . 1 , 2 :
Ժք . 28 : Խ Թ . Խ . 12 , 13 :
— Պապիլ լալգիլընճա : Օ-
նուն մանսուպո՛ւ թալի՛նի թէվ-
զի՛ էտէն իտի . վէ օնուն իւրզմէ-
թի վէ պօրճու պո՛ւ իտի քի՛
թալի՛նիլէրի միւնասիպ միգտար-
ճէ վէ վագթընճա թէվզի՛ էթ-
սին : Պո՛ւ՝ Վրիսթիան խօճա-
լարընա թագալըր օլունտուղը՛
թագտիրտէ մա՛նասըր պո՛ւ օլու-
յօր քի , օնլար Լաւհըն սիւրիւ-
սիւնիւ պէսլէմէլի տիրէր , օնուն
գօյունլարընըն իհթիաճըզլարը-
նա իւրզմէթ էթմէլի տիրէր ,
վէ պունու վագթընճա վէ մուհ-

օնուն էֆէնտիսի օնու քէն-
տի էվ խաղընըն իւզէրինէ
նասպ էթտի , քի օնլարա
դաա՛մը վազթը՛նճա վէրսին :

46 Նէ՛ մուծլու օգուլա՛ քի
էֆէնտիսի կէտիքտէ , օնու
պէօյլէ էթմէքտէ՛ պուլաճադ :

Թաճ օլտուղլարը՛ զէման էթմէլի
տիրէր : Պապ ժք . 52 շէրճինէ
պադ : Երէ՛ . ք . 15 : Երէ՛ .
լք . 2 : Յովհ . իա . 15—17 :
Պարթ . ք . 28 : ա իրն . ք . 1 ,
2 : Երէ՛ . ք . 11—13 : ա Պէ .
ք . 1—3 :

46 . Նէ՛ մուծլու օգուլա՛ քի :
Վրիստոսուն Տէր պիր խրղմէթ-
ճիտի վէ Տէր պիր շայիրտի տիգ-
գաթ էյլէսին քի՛ լֆէնտիսի
կէտիքի զէման տէյիլ սալթ
էթմէքտէ՛ իլա “պէօյլէ՛ էթմէք-
տէ ” տախի պուլունսուն . շէօյ-
լէ՛ քի էմին գուլուն իշպու մուծ-
լուլղու օնուն օլտուն : Պապ
իւ . 34 : Պ . 37 , 37 ,
43 : Փրլլա . ա . 21—23 : ք
Տէ . ք . 6—8 : ք Պէ . ա .
13—15 : Յայ . ք . 19 : ժք .
15 :

47 . Կէրչէ՛ Կէրչէ՛ պիլէ : Պապ
ք . 18 , 26 վէ ժք . 3 շէրճինէ
պադ : — շէրճինէ Երէնտիսի
քի՛ն նասպ էթմէքտէ : () քիմսէ
պիր պայաղը գուլիքէն , էֆէն-
տիսի գարաֆընտան վէքիլխարճ
վէ խաղնատար մանսուպունա
նասպ օլունաճադ , վէ տէյիլ
սալթ քէնտի էֆէնտիսին էվ
խաղընըն իւզէրինէ՛ իլա էֆէն-
տիսին Տէ՛ փ մասլաճաթլարընըն
իւզէրինէ նաղեր վէ քէճայա՛ օ-
լաճադ : Վրիստոս լֆէնտիսի-
զին էմին գուլարը՛ տախի պուլ

47 Կէրչէք տէրիմ սիզէ
քի՛ օնու Տէփ էշնասընըն
իւզէրինէ նասպ էտէճէք
տիր :

48 Լամն էյեր օ քէօթիւ
գուլ էրլէյինտէ՛ լֆէն-
տիմ կէճիքի՛ր տէյիպ տէ՛

մինվալ իւզէ ի՛ղգէթլէնէճէք-
լէր , վէ էճր ու ի՛վաղ ալաճադ-
լար : Լաքին Լաքալարըն
Տէ՛ քի՛ն պիրինէ վէ սայիր էմին
Խնճիլ խրղմէթճիլէրինէ՛ Վրիս-
տոս լֆէնտիսիզին Երուսաղէմի
Տէլաք էթմէյէ կէտիքի զէման
Տիշ պիր մախսուս ի՛ղգէթ ու
իքրամ վէ էճր ու ի՛վաղ իճսան
օլունմատրղընտան առկալալըն-
քի՛ պուլ թէմնիլ՛ օլ վուգուաթ
իշիւն սէօյլէ՛նմտի , իլա մաճէր
ու շէրաաթ կիւնիւ իշիւն սէօյ-
լէնմիշ տիր : Պապ իւ . 21 , 23 :
Պա . ժք . 3 : Պ . 37 ,
44 : ժք . 17 , 19 : իք . 29 ,
30 : Յովհ . ժք . 26 : ք Տէ .
ք . 12 : ա Պէ . ք . 4 : Յայ .
ք . 21 : իա . 7 :

48 . () Կէրչէ՛ Կէրչէ՛ : Լֆին
իւզէրինտէ պուլ մուծլու մանսու-
պունու գուլթան խրղմէթքեար՛
էյէր էմին վէ սատրգ օլաճադ
էէրինէ նարամաղ վէ ֆասրգ օ-
լուրսա : Պապ ժք . 32 : իւ .
26 : Պ . 37 , 37 : — Երէն-
տիսի . . . Կէրչէ՛ : Լֆէրչի
պուլ քիմսէին սէօյլէտիքի գալ-
պինտէ կիլլի վէ սալթ քէնտիսին
պիլտի պիր շէյ իտի իսէ տէ ,
օնուն գալպի նարամաղ իտի ,
վէ օնտան սօնկրաքի ա՛մէլ ու
ճարաքէթի օն՛ մուլաֆրդ իտի :
Պապ ժք . 19 շէրճինէ պադ :
ք () քի . թ . 4 : ժք . 9 : Ե-

49 Քենտի գուլտաշլարընը վուրմաղա վէ սէօրխօշլար իլէ եէյիպ իշմէյէ պաշլարսա ,

50 ՕԼ գուլուն էֆենտի-

այ . լթ . 6 : Սարի . 7 . 21 : Ղալի . Ժթ . 45 : Յովհ . Ժթ . 2 : Ղարթ . Ե . 3 : Ե . 22 : — Կէ . Ժիւր . Ե . Եֆենտիմ պու եադընտա կէլմէյ , վէ պէլքի՝ Տի՛չ կէլէճէյի եօդ տուր : Ժադ . Ե . 11 : Եղի . Ժթ . 22 , 27 : Ե Պէպ . Դ . 3—5 :

49 . Պաւլոսաշլարընը վուրմաղա ԼԷ : Իշպու եարամաղ գուլ , քենտիսի եադըն զէմանտա վէ պէլքի Տի՛չ պիր վազըթ Տիսապա չաղըրմայաճագ տէյիւ գանտորմաղըլա (Պապ իւ . 38 շէր-Տիսնէ պագ) , քենտիսի գուլմա վէ սէֆիՏիյէ՛ վէրտի : Սէ աշնի պո՛ւ վէճՏիյէ՛ Քրիստոսուն թէյ կէլմէսիսի ինանմայըլ օնա կէօրէ ա՛մէԼ էթմէք՝ Քրիստոսուն՝ Քիլիսէսիստէ պունո՛ւն կիպի պէտ մուա՛մէլէլէր Տասիլ էտէր : Քրիսթիան իսի իլէ չաղըրլան՝ Քիլիսէլէրտէ՝ Քրիստոսուն իրզմէթճիլէրի ի՛ւնվանիսն մալէք օլան առէմլէր՝ նէ՛ գատար չօդ քէրրէ օլուր քի՛ սապրըլ իրըսը վէ գովալըրճը օլուրլար , վէ պու վէճՏիլէ քենտի Տէօքիւմէթլէրիսի Փենայէ՛ գուլլանըրլար : Երէ . Ե . 1 , 2 : Ե Պէպ . Ե . 3 : Դ Յովհ . 9 , 10 : Յայա . Ժթ . 7 : Ժդ . 6 : Ժէ . 6 : Ժթ . 2 : Պունլար՝ նէ՛ գատար չօդ քէրրէ օլուր քի , քենտիլէրիսի սէրխօշլաղա վէ էտէպիլըլիյէ թէրք էտէրլէր : Պապ . Ե . 15 շէրՏիսնէ պագ : Ե թադ . Ե . 13—16 , 29 : Եայ .

սի՛ օնուն պէքլէ՛մէտիյի կիւնտէ՛ վէ պի՛լմէտիյի սաա՛թտա կէլէճէք ,

51 Վէ օնու իքի փարչայա՛քէսէճէք , վէ օնուն Տիսա-

ճդ . 12 : Եղի . լթ . 3 : Սի . Դ . 5 : Եղի . 18 : Փի . Ե . 19 : Տի . Ե . 11 , 12 : Ե Պէպ . Ե . 13 , 14 : Յայ . 14 :

50 . ՕԼ գուլուն էֆենտի . . . Կէլէճէք : Իշերչի պու գուլ՝ էֆենտիսիսիս կէլէճէյիսի պիւթիւն պիւթիւնէ ա՛գլ ու Փիքրիստէն տէֆի՛ էթմիշ իտի իսէ տէ , պու՛ օնուն կէլմէսիսնէ մանի՛ օլմատը , նէ՛ տէ օնու կէճիքտիլմէյէ պիր վէսիլէ օլտու : — Պէլէ՛մէրնի Քիւնայէ ԼԷ , Խանէ 42—44 շէրՏիլիսնէ պագ : Ե . 2 , 3 : Յայա . Դ . 3 : Ե թադ . Ե . 2 , 3 : Յայա . Դ . 3 :

51 . Իքի փարչայա՛քէսէճէք ԼԷ : Պու՛ շայէթ Տիլպէթլու պիր ճէզա օւ ա՛զապ իտի , վէ էքսէրի գըլըճ իլէ եա պալթա իլէ եախօտ տէսթէրէ՛ իլէ իճըա օլունուրուտու : Պապ . Ե . 6 , 7 : Ե թադ . Ժէ . 33 : Ե թադ . Ժթ . 31 : Դ թադ . Դ . 25 : Պան . Ե . 5 : Եր . Ժա . 37 : Պու ճէզայէ Տէօքմ օլունան քիմնէնիս պա՛զը քէրրէ սա՛թ պիր էլնի եա այաղընը՝ եախօտ պիր էլնի վէ պիր այաղընը՝ եա իքի՛ էլնի եախօտ իքի՛ այաղընը՝ վէ պա՛զը տէֆա՛ Տէմ իքի էլնի Տէմ իքի այաղընը՝ քէսէրլէրիտի : Պու թա՛պիրին մա՛նասը պուրատա՛ պո՛ւ օլա պիլէր քի , եարամաղ գուլ՝ շայէթ Տիլպէթլու պիր դարը իլէ վիւճիւտիւնիւն ա՛ղալարը փարչալանաճագ , վէ

սինի միւրայրէր իւն դո-
յաճազ, աղայրը վէ տիշ
գըճըրտայրը օրատա օլա-
ճազ :

ա'գիմ շիտտէթ իւն տէօյիւէ-
ճէք, վէ էն հարամաղ ֆէնա-
քեարլար իւն հապսըն էն ֆէնա-
սընա' աթըլաճադ : — Ս'իւրա-
յըւէր իւն : 2օգ քէրուէ միւրա-
յըւէր հազգընտա' առեմէրին
էն քէօթիւլէրի' կիպի սէօյլէնի-
յօր : Պապ 7. 2, 5, 16 :
ժե. 7 : ժգ. 3 : իք. 18 : իգ.
13—15, 23, 25, 29 : Պու
սէօզ Պու. 46 տէ "իման-
սըղա'ր" տըր : Ս'իւրայրէրին
վէ իմանսըղա'րն էպէտի մէս-
քեանը ճէճէնէմ' օլաճազ :
— Լ'ալայրը վէ տիշ գըճըրտա-
յըւէր 12 : Պապ 12. 12 վէ իք.
13 շէրճէրինէ պազ : Իշպու
թէմսիլտէն էօյրէնիիզ քի,
տիւննալի' խայրն' եարամաղ վէ
գօվալայրճը' վէ եիւրէքլէրինտէ
մաշէր ու շէրաա'թ գօրգուսու
օ'լմայան Բիլիսէ խատէմէլէրի'
ճէճէնէմտէ կիւնաճքեարլարա
օլաճազ էն շիտտէթի ճէզա' ու
ա'զապը' չէքէճէքլէր :

1. (Ո)լ գէման : Պու սէօզ,
պունտան էվվէլքի Պապըն սօնկ
խանէլէրինտէ զիքր օյունան վու-
գուա'թլարը' իշարէթ էտէր :
— Կէօլէրին փաթիշալըզ : Պապ
7. 2 շէրճինէ պազ : ժգ. 24,
31, 33, 44, 45, 47 : ժք.
23 : Ի. 1 : իք. 2 : — (Ո)ն ալ-
իւր գըղա'րա : Պունլար' Բրիս-
տոսուն Բիլիսէսինէ թէշպիճ
տիր . վէ փաք' ա'գիզ' վէ զայէթ
սէվիւլիւ օլտուղու իշիւն օնա
պիքի'ր իսմի վէրիւմիշ տիր : Պապ

ՊԱՊ 25 :

1 ՈԼ գէման կէօքլէրին
փատիշալըզ օն պիքիւր

իք. 2 շէրճինէ պազ : Սաղ.
խե. 10—15 : Երգ. 15. 3 :
7. 8, 9 : Ողբ. 15 : 7.
13 : 7. Կորնթ. Ժա. 2 : Եփես.
Ե. 25—32 : Գայա. ժգ. 4 :
ժթ. 7, 8 : Իա. 2, 9 : — Պէնկ-
ղէյճէ : Լ'տէմիս (Ո)լու սօնկ
շէրաա'թ կիւնիւնտէ կէլիւյի
զէման' օն պիքիւր գըղա'րըն պիր
տիւյիւնէ վարտըգլարը կիպի պիր
քէյֆիլէթ օլաճազ : Իշպու
թէմսիլտէն աճվալի' Եէճուսիւլէ-
րին էվվէնմքտէ էթմէյէ ա'տէթ-
լէրի օլան տիւյիւն աճվալիւնտէն
այընմըշ տըր : — Կիւլէյիլէ
գաղջըլա'րա : Լիքեաճ րու-
սումաթը թէքմիլ օլտուգտան
սօնկրա, կէլիւնին պապաթը' է-
վինտէ պիր զիւյաֆէթ օլուրու-
տու . վէ պու, պիր գաշ կիւն
սիւրէրիտի : Պու տախի թէք-
միլ օլտուղու էսնալէրտէ' կիւ-
վէյի ա'գիմ ալայ վէ տարաթ իւն
կէլիւնին էվվինէ կէօթիւրիւլիւր-
իւտիւ . վէ պու կէճէ' իւն օ-
լուրուտու : Խըսըմ' ու ագրա-
պսընտան չօ'գլարը կէլիւնին է-
վինտէն կիտէրիտի, վէ պիր
գազըմ' տա կիւվէյիւնին էվին-
տէն օնլարըն իսթիգպալիւնէ չը-
գարլարտը, վէ պունլարըն ա-
րասընտա կիւվէյիւնին տիշ էճի
խըսըմ' ու ագրապալարը' տախի
չըգար իտի, քի օնու վէ օնուն
կէթիւրտիլի կէլիւնի գարջըլա'րըն
լար, վէ եէնի էվինէ իօշ կէլտիւն
տէսիւլէր : Պունլար' ալայըն
ճանկը սաա'թտա կէլէճէյիւնի
թատգիդան պիլմէտիքլէրի թագ-

դրվարա՝ պենկզէյէճէք ,
քի օնլար Փէնէրէրինի ալըպ՝
կիւվէյի զարշըլամաղա՝
չըգտըլար :

2 Վէ օնլարտան պէշի ա՝
գըլը վէ պէշի ահմա՛գ իտի .

տիրտէ , գապիա՛թը իլէ՝ իլէրտէն
վարըպ՝ օնուն զուհրունու պէք-
լէրէրիտի :

2 . Մ՛գըլը . . . ահմա՛գ :
“ Մ՛գըլը ” վէ “ ահմա՛գ ” լու-
ղէթլէրի՝ գըլարըն եաղ ալմագ
եա ալմամագ իտուտունտա ա՝
մէլ ու հարաքէթլէրի պապընտա
սէջլէնտի : Եաղ ալանլար՝ ա՝
գիլանէ հարաքէթ էթտիլէր , վէ
եաղ ալմասընը իհմալ էտէնլէր՝
ահմա՛գէ հարաքէթ էթտիլէր :
Մ՛գըլըլար պուրատա՝ սահիհ ի-
մանը տէյիլ սալթ իգրար էտիպ՝
իլա օնա մալիք տախի օլուպ՝
պունտան պէջլէ Վ՛րիստոսուն
կէլմսինէ հաղը՝ օլանլարա՝ վէ
ահմագլար Վ՛րիսթիանըգ իգրար
էտիպ սահիհ լուգփտան չըփլագ՝
վէ պունտան պէջլէ էօլիւմ՝ վէ
մահշէր ու շէրաա՛թ իշիւն հա-
ղը օլմայանլարա թէշպիհ տիր-
լէր : Պապ է . 24—27 : ԺԳ .
19—23 , 38—43 , 47 , 48 :

Իր . 10—12 : Երեւ . ԻԳ . 2 :
ձ Կոնս . Դ . 1—5 : ձ Յովն .
Դ . 19 : Յուդ . 5 : Պու իքի՝
պգըմըն տախի սայըսը պէրա-
ղէր պէրապէր օլտուղունտան՝
անկլամալը տէյիլիգ քի , տին-
տարըգ իգրա՛ր էտէնլէրին հէ-
ման եարըսը՝ սահիհ տինտար
տըր , վէ հէման օնլարըն եարը-
սը միւրայըլէր տիր . զիրա պիր
թէմսիլտէ պու միսիլիւ քէյֆի-
յէթլէր՝ սալթ նագլիյէթի շու-
րուղունտա գուլթմագ իշիւն

75 Վ

3 Քի օլ ահմագլար Փէ-
նէրէրինի ալըլար , վէ պէ-
րապէրէրինճէ եաղ ալմա-
տըլար :

4 լաքին ա՛գըլըլար՝ քէն-
տի Փէնէրէրի իլէ գապլա-

գուլանըլըլար , վէ ախէր պիր
շէյ իշիւն տէյիլէր տիր : Պապ
ԺԳ . 33 , վէ ԻԳ . 2 շէրհէրինէ
պագ : Պիրզէ պաշըճա՝ եախօտ
պիւթիւն պիւթիւնէ տիգգաթ
էթմէյէ կէրէք օլա՛ն՝ թէմսիլին
մէֆհոււմ ու մէրամը տըր . վէ
իշպու թէմսիլին մէֆհոււմ ու
մէրամը պո՛ւ տուր քի , պիզէ
էօյրէթսին քի , հաղըլանմատա
օլուպ՝ էպէտիլիք իշիւն հաղը-
լամանըն պէջլիւք ա՛մէլինի կէրի
գօ՛մայալըմ :

3 . Պէրապէրէրինճէ Եաղ
ալմապըլար : Պապ ԻԳ . 25 ,
26 : Եապ . ԽԴ . 1 , 2 : Եւէլ .
ԼԳ . 31 : Դ ՏԻ՛ . Դ . 5 : Եապ .
Դ . 1 , 15 , 16 : Պունլարըն
տախի ֆէնէրէրի ա՛գըլըլարըն-
քիլէր գատար փարա՛գ իտի .
լաքին օնլար եաղ իլէ տօլու
գուլթմագ իշիւն թէտարիք կէօ՛ր-
մէտիլէր . վէ եաղսըգ գանտիլ
նէյէ՛ եարար :

4 . Մ՛գըլըլար . . . Եաղ ալ-
պըլար : () Ելար կիւվէյինին
կէլէճէյի վագըթ մալիւմ օլմա-
տըղընը պիլիլըլէրիտի , վէ պու-
նուն իշիւն պէրապէրէրինճէ
եաղ ալմըշըսըրտը , շէջլէ քի՝
կիւվէյի կէճիքէճէք օլտուղու
թագաթիտէ ֆէնէրէրինին եաղը
տիւքէնիսէ , օնլարը երինէ տօլ-
տուրսունլար : Հինտիսթանտա՝
պիր էլտէ՝ պիր չիրաղ վէ՛ օպիր
էլտէ պիր գապ եաղ կէօթիւ-
րիւրէր , քի վագըթտան վա-

ընտաւ եա՛ղ ալտըլար :

5 Վէ կիւմէյի կէճիքմէյի-
լէ , հէփիսինն ույգուսո՛ւ
կէլտի , վէ ույգույա՛ վարտը-
լար :

6 Վէ կէճէնին եարըսըն-

գըթա իգթիգա էթտիքճէ՛ չիրա-
ղըն իւզէրինէ տէօքսիւնյէր :
Օւո՛ւ . 7 . 2 , 3 : Յովն . Թ .
16 : Հովն . 7 . 9 : Դիւնի .
Թ . 22 : Վաղ . Ե . 22 , 23 :
Թ Յովն . 7 . 20 , 27 : Յուդ .
20 :

5 . Կիւմէյի կէճիքմէյի : Խա-
նէ 19 : Պապ իր . 48 : Լիբ .
7 . 3 : Վաղ . Ժ . 45 : Դ . 9 :
Եբր . 7 . 36 , 37 : Դ Պապ . 7 .
4—9 : Յայր . 7 . 25 : — Հէ-
փիսինն ույգուսո՛ւ կէլտի , վէ
ույգույա՛ վարտըլար : Կէճէ եա-
րըսընա գատար պէքէտիքէրին-
տէն , իպթիտա ույգուսո՛ւ վա-
վէ օնտան սօնկրա ույգուսո՛ւ
պաշտաւըլար : Իշպու քէյֆի-
յէթին տէրճ օլունմասընտան
մէրամ՝ Վրիսթիանլարըն ճիւմ-
լէսի էֆէնտիմիդին կէլտի զէ-
մանտէ ույգույա վարտըլ սօղուգ
վէ պիգա՛յտ պուլունմաճաղլար
տէյիւ կէօսթէրմէք տէյի՛լ տիր ,
իլա սա՛տէճէ շիմտի հաղըր օլ-
մա՛գ պօրճունու աշիքեար կէօս-
թէրմէք տիր : Պապ իր . 42 ,
վէ ին . 13 չէրճէրինէ պագ :

6 . Կէճէնին եարըսըն :
Ճիւմէսինն ույգուսո՛ւ օլունա՛
պէքէմէքտէ օլմատըլարը պիր
վագըթ իտի : Պապ իր . 44 :
Սարկ . Ժ . 32—37 : Ղալ . Ժ .
20 , 38—40 , 46 : Թ թիւ . Ե .
2 , 3 : Յայր . Ժ . 15 : — Պիր
« Կաթ » օլուն : Ս օրտ նամ Ին-

տա՛ Իշթէ կիւմէյի՛ կէլտի ,
օնու գարշըլամաղա՛ չըգըն
տէյիւ՛ պիր սէտա՛ օլուն :

7 Օլ զէման օ պիքիր գըղ-
լարըն հէփիսի գալգտը , վէ
ֆէնէրլէրինի տօնաթտըլար :

Ճիւ վա՛ղճըսը Հինտիսթան էհա-
լիսինն ա՛տէթլէրինի նագլինտէ
տէր քի . « Պիր տիւյիւն սէյր
էթտիմ : Կէճէ եարըսընա եա-
գըն պէքէտիքտէն սօնկրա , ա՛փ-
անսըգ՝ սայքի Լ՛զիզ Վի-
թապլարըն սէօղլէրի իլէ խապէր
վէրիլտիքի , « Իշթէ կէլտի կէլ-
յօր , օնու գարշըլամաղա՛ չըգըն » .
վէ անիտէ ճիւմէսի ֆէնէրլէրինի
եագտըլար , վէ օնլարը ալըպ
ալայտա ելէրլէրինի գուլթմաղա
սէյիրթտիլէր : Լաքին օնլար-
տան պա՛ղըսը՝ ըջըլարըրըր զայպ
էտիպ հաղըր տէյիլ խիլլէր . վէ
օգէման օնլարը արամաղա վա-
գըթ եօ՛ղլտու . չիւն քի՛ ալըպ
պիր տագիգա պիլէ պէքէմէյի-
րէք իլէրի՛ կիտէյօրուտու : Թիւ-
ֆէք դապանճալար վէ ֆիշէքլէ՛ր
աթըրըրտը . վէ եանմըշ մաշա՛-
լարըն չօգլուղու վէ չալըլա-
րըն սէտաւընտան՝ պու սէյրան
թա՛րիֆտէն թէճալուգ ա՛ղիմ
օլունրուտու » : — Օնու գաթ-
չըլամաղա՛ չըգըն : Եա՛ Րապպ՝
լուդֆ ու իհսան գըլ , քի պու
սէօղլէրի հէր օգույան վէ իշի-
տէն՝ սէնին իսթիգապլինն չըգ-
մաղա՛ վէ սէնին կէլմէն իլիւն
չաղ օլմաղա հաղըր պուլուն-
տուն : Եայր . ին . 9 : Դ Պապ .
7 . 12 , 13 :

7 . Ֆէնէրլէրինի քօնաթալը-
լար : Պիր գանտիլ՝ եարը կէ-
ճէյէ գատար եանսըղը սուրէթ-

8 Վէ ահմագլար ա՛գըլ-
լըլարա տէտիւն . Պիզէ
եաղընըզտան վերին . զերա
Ֆէնէրէրմիզ սէօյլնի՛յօր :
9 Լմնա ա՛գըլըլար ճէ-
վապ վէրիպ տէտիւն . Օ՛Լ-

մայա քի՛ պիզէ հէմ ո՛ի-
զէ եէթիշմէսին . Օնուն ի-
չին տահա՛ էյի՛ սաթանլա-
րա՛ վարըն , վէ քէնտինիզ
իչին սաթո՛ւն ալըն :
10 Վէ Օնլար սաթուն ալ-

տէ ըջըզ զայի՛ֆլէնի . վէ թա-
զէ եաղ զօնմաղա՛ մուհթաճ
օյուր : Խանէ 4 շէրհինէ պագ :
Պո՛ւ գըզլար կիպի՛ ճիւմէմիզ
գալգալմ , վէ ճանլարմըզն
հալինէ՛ պագալմ : Վ՛ալ . ժք .
35 : ք Պէր . ք . 14 : Յայ .
ք . 5 : ք . 2 , 19 , 20 :

8 . Պիզէ Էաղընըզտան վէրին :
Պու՛ չօգ քիմէլէրին էօլիւմ
եաղաշարդը զեման էթտիքէրի
հարաքէթինի էյի՛ կէօսթէրի :
() Ելար օզէման ույանմաղա՛ վէ
իւրքմէյէ՛ վէ տիւրէրտէն իմ-
տա՛տ տիւրմէյէ պաշլարլար : Լա-
քին է՛յվահ իշ իշտէն կէչտի .
օզէման Օնլարա հիշ քիմէն եար-
տըմ էտէմէզ : Պապ ք . 9
շէրհինէ պագ : Վ՛ալ . ժք .
24 : Վարձ . ք . 24 : — Վի-
նէրէլէրիէն «էօյնի՛յօր : Յո՛ւ
ք . 13 , 14 : ժք . 5 : ք . 17 :
Վ՛ալ . ք . 18 , 19 : ժք . 9 :
ք . 20 : Վ՛ալ . ք . 18 : Եր .
ք . 1 :

9 . () Լմայա քի՛ պիզէ հէմ ո՛իզէ
Էէթիշմէսին : Պու՛ վէրէմէտիք-
լէրի շէյի մաղուպ էտէնլէրէ
իմթինա՛ էթմէնին նաղիքանէ
պիր գադր՛ ճէվապը իտի : Լաքին
պիզ պունտան պունո՛ւ էօյրէն-
մէլիլի . քի , էն չօգ լուգֆա մա-
լիք օլանլար պիլէ՛ հիշ տիւր-
լէրինէ վէրէճէք լուգֆարըն Եօ՛ղ
տուր : Էէր խէլաս պուլմաղա
խաթէյէն քիմէն . քէնտիսի՛ լուգ-

Ֆէ մալիք օլմալը տըր . չին քի
հէր քէս՛ քէնտիսի՛ իչին հիսապ
վէրէճէք տիր : Սաղ . խթ .
7—9 : Եր . ժք . 1 : Եր .
ժք . 14—16 , 20 : Վ՛ալ . ժք .
24—26 : — Տահա՛ էյի՛ սաթան-
լարա՛ վարըն : Լուգֆ ու ինա-
յէթ վէ խէլասէ մուհթաճ օլ-
տուգլարընտան հէլաք մէրքէզն-
տէ օլանլար՛ լուգֆ ու ինայէ-
թին վէ խէլասին տիւրքէնմէզ
խաղնէսինէ մալիք օլան Վ՛ալ
ճէլլտէն մա՛տա քիմէն՝ վա-
րըպ տիւրէնիւնլէր : Եայ . ժք .
1—3 , 6 , 7 : Վարձ . ք . 22 :
Յայ . ք . 17 , 18 : Վեաշքի
ճիւմէմիզ՛ իշ իշտէն կէչմէզտէն
էվվէլ՛ վարըպ Օնտան տիւրէն-
լիւմ :

10 . () Ելար . . . Էէրէր Էէն :
Թէվպէնին վէ իմանըն աղիւմ
իշինի էօլիւմ սաա՛թընա գա-
տար կէրի՛ գօյանլար՛ զայէթ
գորգուլու պիր հալտէ վէ հիւ-
պէթ իշինտէ օլաճաղարընը
պէրէսինլէր : Լօլիւմ կէլիւ ,
վէ պիշարէ կիւնաշքեարլարըն՛
նէ՛ էտէճէքլէրինի տիւրչինմէ-
յէ վագիլը հէման օլմաղտան
քէնտիլէրինի Վարիստոս Լփէն-
տիմիզին տիվանը հուզուրունտ
պուլուրլար : Վաղ . թ . 10 :
ժա . 3 : Յայ . ք . 11 : — Վի-
վէյի Էէրէ : Յայ . ք . 7 : ք .
12 , 20 : — Էաղը գըլար Էէ :
Թէմինին պուլրասընըն՛ էօլիւմ

մաղա կրտէսքէն՝ կրկէյի
կէլտի , վէ հազըր գըզլար
օնուն իլէ տիւյիւնէ կիրտի-
լէր , վէ գափու գափանտը :

11 Վէ սօնկրա պագի գա-
լան պիքիւր գըզլա՛ր տախի
կէլիպ՝ տէտիլէր . Լա՛ Բապպ
եա՛ Բապպ՝ պիզէ ա՛ջ :

վագթընտա հաղըր պուլունան-
լարըն ճէննէթէ կիրմէրինին
իշարէթ էթտիյինէ շիւպհէ եօգ
տուր : Վէ ճիւմէ օլլա՛ր հա-
ղըր տըրլար քի , կիւնհալարըն-
տան թէվպէ՛ էտէրլէր , Բապպ
Յիսուս Լաֆէնտիմիզէ իման կէ-
թիւրիլէր , պիր ա՛ղիլ է՛օմիւր
եաշարլար , վէ քէնտիլէրին Բապ-
պընըն կէլմէսինի պէքլէմէտէ օ-
լուրլար : Խանէ 20—23 : Սաղլ .
ԺԴ . 16 : Ղաւլ . ԺԲ . 36 , 37 :
Յովն . Է . 24 : Ղարձ . Դ . 19 :
ձ ՏԷ՛ . Դ . 17—19 : ք ՏԷ՛ .
Դ . 6—8 : ձ ՊԷ . Դ . 13 :
ք ՊԷ . Դ . 11 , 12 : Յայ .
ԻԲ . 14 : — Ղաթա — գաթանար :
Իշէրիտէ օլանլար էպէտէն սէլա-
մէթ ու էմնիյէթտէ՛ օլաճապլար .
վէ տիշարըտա գալանլար՝ էպէ-
տէն տիշարըտա՛ պրաղըրաճապ-
լա՛ր տըր : Նանի . Է . 16 :
թաուայ ԺԴ . 23—34 : Սաղլ .
ղէ . 11 : Ղաւլ . ԺԴ . 25 : ԵԲ .
Դ . 18 , 19 : Յայ . ԻԲ . 11 , 15 :
11 . Եա՛ Բապպ՝ պիզէ ա՛ջ :
Պապ . Է . 21 , 22 շէրճէրինէ
պագ : ԵԲ . ԺԲ . 16 , 17 :

12 . կէրչէ՛ Կիւրի՛ սիլէ : Պապ
Է . 18 , 26 , վէ ԺԲ . 3 շէրճէ-
րինէ պագ : — Սիլէ Պիւլէ՛ :
Բապպ՝ քէնտիւնիւրիլէր քիմէր
օլուղունու վէ քիմէր օլմատը
ղընը պիլիւր : Պապ Է . 23 շէր-

12 Վէ օ՛ ճէվապ վէրիպ
տէտի . կէրչէ՛ք տէրիմսիլէ՛ ,
սիզի պիլմէմ :

13 Խմտի ույանըգ օլուն .
գիրա ատէմին Օղլունուն
կէլտիյի կիւնիւ վէ սաա՛թը
պիլմէ՛զսինիլ :

14 . Օլիւրա նիճէ պիր ա-

Տինէ պագ : Սաղլ . Զ . 6 : Է .
5 : Ղաւլ . Զ . 13 : Ղաւլ . ԺԴ .
25—27 : Յովն . Ժ . 14 , 27 :
ձ կարնի . Դ . 3 : Ղաւլ . Դ .
9 : ք ՏԷ՛ . Դ . 19 :

13 . Խմտի ույանըգ օլուն :
Լաֆէնտիմիզին էջրէթմէյէ իս-
թէտիյի կէրչէքլէք պու խտի ,
վէ պունուն իշիւն պու թէմսիլին
մէրամ ու մագսուտու պու
տուր : Պիզ՝ ատէմին (Օղլու-
նուն կէլէճէյի կիւնիւ վէ սաա՛-
թը պիլմէտիյիմիզ իշիւն՝ Տէր
կիւն վէ Տէր սաա՛թ հաղըր պու-
լունմալըյըզ . վէ սէնէնին Տի՛չ
պիր կիւնիւնտէ՛ եա կիւնիւն Տի՛չ
պիր սաա՛թընտա պէքլէմէմիզի
թէրք էթմէմէլի՛ եախօտ կէրիյէ
գօմամալըյըզ : Պապ ԻԴ .
42—44 շէրճէրինէ պագ :

14 . Նիճէ Պիւր Կիւրի՛ զուրպէ-
լէ կիւրի՛ Կիւրի՛ : Պունտան էվ-
վէլթի թէմսիլ պիզէ՛ հաղըրըզ-
տա վէ պէքլէմէքտէ օլմամըզ պի-
զէ վաճիպ օլտուղունու էջրէթ-
տի . վէ պու թէմսիլ պիզէ՛ ի՛շ
կէօրմէքտէ վէ իշլէմէքտէ օլմալը
օլաղունուղուն էջրէտիր : Օլ
թէմսիլ պիզէ՛ ճանլարըմըզ հագ-
գընտա տիգգաթտէ օլմասը պիզէ
վաճիպ օլտուղունու կէօլթէրտի .
վէ պու պիզէ՛ Բրիստոսուն
խըզմէթմիտէ իշիւրգար օլմալը՝
օլտուղունուղուն պիզէ պէյան

տէմ զուրպէթէ կիտէրքէն ,
քէնտի գուլարընը չաղըրըպ՝
քէնտի վարէյէթինի ծնլարա
թէսլիմ էթտի :

16 Վէ քիմինէ պէշ՝ քի-
մինէ տէ իքի՝ քիմինէ իսէ

պիր դալանթ՝ հէր պիրինէ
քէնտի գուլպէթինէ՝ կէօրէ
վէրտի , վէ թէզ՝ զուրպէթէ՝
կիթտի :

16 Վէ օլ պէշ դալանթը
ալան վարըպ՝ ծնլար իլէ ի՛շ

էտեր : Լլաճը՝ Լլաճըն օլան
թէնլէրի վէ ըուհլարը իլէ ի՛ղ-
վէթլէյէնլէր (ն Կարնի . 7 . 20)՝
ի՛վազ ալաճազար . վէ Լլաճըն
վէրտի ի գուտրէթլէրինի ծնուն
խըզմէթինէ վէ շան ու ձէլալինէ
գուլլանմայանլար՝ ձէզալարընը՝
պուլաճազար : Պապիմ . 33 :
Սառի . 34 : Ղառի . 34 :
12 , 13 : ի . 9 : — Բէնաթի գուլ-
լարըն : Ինսանլարըն ձիւմլէսի
Լլաճըն գուլլարը տըր , վէ
ձիւմլէսի պինհայէ՝ տէրէձէտէ
պօրձ ալթընտա տըրլար : ()ն-
լարըն պա՛ղըսընա Լլաճ սաղ-
լըզ վէ գուլվէթ՝ վէ պա՛ղըսընա
ի՛լմ եա զէնկինլիք՝ ախէրլէրինէ
մէսնէտ վէ ի՛զգէթ վէ հէօթիւ-
մէթ վէ ի՛թիպար՝ վէ ձիւմլէսի-
նէ էօմիւր վէ նէֆէս՝ ձիւմլէսի-
նէ պիր էօլիւմիւր ձա՛ն վէրտի :
Լաքին Բրիստոսուն Բիլի սէ-
տինին ա՛ղալարը վէ ա՛լի խու-
սուս խըզմէթլէրի՝ տա , ա՛ զի-
յատա միւնասիպէթ իլէ ծնուն
“ քէնտի գուլլարը ” տըրլար .
վէ ծնուն զուրպէթէ կիթմէսինին
մա՛նասը պուրատա Բապըն
կէօյէ չըգմասը , վէ քէնտի Բի-
լիսէսինէ ձիւմլէ իգթիզալը պախ-
շիշլէրի վէ լուգֆ ու ի՛նայէթի՝
նօմօլարը վէ գանուլարը վէր-
մէսի օլա պիրլի : Զառի . 34 :
6—8 : ն Կարնի . 7 . 5 : 7 .
1 , 2 : 34 . 7—28 : Եթէ . 7 .
8 , 11 , 12 : ն Պէպ . 7 . 10 ,
11 : — Բէնաթի Լաքիյէլինէ :

Ճիւմլէ մալիք օլտուղումուզ
շէյլէր Բրիստոսուն տուր , վէ
ծնլարը՝ ծնուն շան ու ձէլալին՝
ուղուրունա գուլլանմայալը .
չիւնքի՝ նէմիլի վար քի ծնու
պիզէ Բրիստոս վէրմէմիշ տիր :
ն Կարնի . 7 . 7 :

15 . Պէշ նա . Գալանի : Պա-
լանթ լուղէթի ագգէ միգտարի
պէյան էտէն լուղէթլէրին էն
պէօյիլի տիր : (Պապ 34 .
24 շէրհինէ պազ) . վէ պոլ-
թա՛պիր պուրատա՝ ինսանլարա
վէրիլէն էն ա՛ղիմ իսթիտաթ-
լարը՝ եախօտ Բիլիսէտէ եա
տէվլէթտէ էն պէօյիլք մանսուպ-
լարը՝ եախօտ էյլիք էթմէնին եա
էյլիյէ նայիլ օլմանըն էն պէօ-
յիլք Ֆուրսաթլարը՝ անկալալը
պիրլի : — Զէր պիրլինէ նա :
Եա՛նի հէր քէսէ՝ ագգէյի էն
էյի վէ Ֆայտալը վէճիլէ գուլ-
լանմաղա գուտրէթինէ՝ կէօրէ
վէրտի : Վէ պու վէճիլէ էյ-
րէնիրիզ քի , հէր քէսէ Լլաճ-
տան Բիլիսէտէ եա ա՛լէմ ի-
շինտէ պուլունմաղա մէրամ՝ օ-
լունան մէրթէպէ վէ մէսնէտինէ
ույղուն վէ միւնասիպ՝ վէ ծնու
տողու վէ էն Ֆայտալը վէճիլէ
գուլլանտըղը թագտիրտէ քէնտի-
նի միւլթէպէր վէ Ֆայտալը վէ
Լլաճա մագպուլ գուլ էթմէյէ
քիֆայէթ էտէձէք իսթիտա ու
իգթիտար վէրիլմիշ տիր : Զառի . 34 :
6 : ն Կարնի . 34 . 4—28 :
Եթէ . 7 . 11 :

կէօրտիւ : վէ պէշ դալան թ
տահա՛ գաղանտոր :

17 Պու մինվալ իւզրէ ի-

16 . Ս արա՛ օնար էլէ իշ
լէօրտիւ : Պու քիմսէ՛ պիր էմին
գո՛ւ կիպի քէնտինէ էմանէթէն
վերլէն էֆէնտիսինին ագէսինի
տէր ա՛գաղ վարդպ իշլէթմէյէ՛
պաշատոր : Օլորա պիլիւրիտի
քի՛ քէնտինէ էմանէթէն չօգ վէ-
րիլիշիտի , վէ օնտան չօգ դա-
լապ օլունաճաղոր , վէ օնա՛
կէօրէ ա՛մէլ ու հարաքէթ էյ-
լէտի : Պու վէճՏիլէ՛ Մլաշըն
պիր դարիգտէ՛ արէրլէրտէն
Փարգլ՛ էթտիյի քիմսէլէր՛ տիգ-
գաթ էթմէլտիրլէր քի՛ քէնտի-
լէրինէ իհսան օլունան ա՛ղիմ
մուսա՛տաթլարը վէ ֆուրսաթ-
լարը էն ֆայտալը գարիգտէ՛
գուլանսընլար : ք թաթ . է .
1—3 : ւ Սապ . ժք . 1—3 :
ժե . 1—28 : իք . 1 ւ ք : իթ .
1—20 : ք Սապ . ւ . 8—10 :
ժե . 8—18 : ժէ . 3—9 : ժթ .
4—11 : լւ . 20 , 21 : լք . 15 ,
16 : լք . 19—21 , 29—33 :
լե . 16—19 : լե . 14—19 :
Եսապ . իք . 18 : խթ . 23 : Կ .
5—16 : ւսաթ . ժե . 18 , 19 :
ւ Սապ . թ . 16—23 : ժե . 10 :
ւ Տի . Կ . 17 , 18 : ք Տի . ք .
6 : Կ . 5—8 : փիլ . 6 , 7 :
Կ Յիլ . 5—8 :

17 . Իսի ասեա՛ գաղանտոր :
Պո՛ւ գուլ տախի պունտան
էվէլլէրիսի կիպի՛ քէնտի էֆէն-
տիսինին ագէսինի ալըշվէրիշտէ
սատրդանէ գուլանսըպ՛ օնու
քէնտի էֆէնտիսի կէլինճէյէտէք
իքի գաթ արթըրտոր : Մլաշ
պէշ գալանթ վերտիյի քիմսէ-
լէրտէն՛ պէշին ֆայտէսինի մաղ-
լուպ էտէր . լաքին սաթ իքի

քիյի՛ ալան տախի՛ իքի տա-
հա՛ գաղանտոր :

18 Լմնա պիրի ալան՛ վա-

դալանթ վերտիյի քիմսէլէրտէն՛
հէման իքի՛ դալանթըն ֆայտէ-
սինի դալապ էտէր : Պապ իք .
37 շէրհինէ պապ : Նսնա .
ժք . 19 : ւ թաթ . ժթ . 4 , 5 :
ի . 4 : իք . 16 , 17 : ք թաթ .
ժթ . 32 : Կ թաթ . ժք . 3 , 4 :
Կ թաթ . Կ . 8—10 : Յիթ
իթ . 11—17 : լւ . 16—22 :
Լսաթ . Կ . 9 , 10 : լսաթ . ժւ .
1—6 : Սապ . ժք . 3—8 :
Կաթ . թ . 36—39 : Կ . 2 :
ժւ . 29 , 30 , ժք . 24—28 :
ք Կաթ . ք . 12 : թ . 11—14 :
Կաթ . Կ . 9 , 10 : Կիլ . Ե .
16 : Կաթ . Կ . 17 : ւ Տի .
Ե . 10 : ք Տի . ւ . 16—18 :
Եթ . Կ . 10 , 11 : ւ Պի .
Կ . 10 :

18 . Իսի ասեա՛ գաղանտոր :
Պո՛ւ գուլ տախի պունտան
էվէլլէրիսի կիպի՛ քէնտի էֆէն-
տիսինին ագէսինի ալըշվէրիշտէ
սատրդանէ գուլանսըպ՛ օնու
քէնտի էֆէնտիսի կէլինճէյէտէք
իքի գաթ արթըրտոր : Մլաշ
պէշ գալանթ վերտիյի քիմսէ-
լէրտէն՛ պէշին ֆայտէսինի մաղ-
լուպ էտէր . լաքին սաթ իքի

ըրպէս եւրտէ գաղտը , վէ է-
Ֆէնտիսինին ազգսինի կիզ-
լէտի :

19 Իմտի չօգ զէմանտան
սօնկրա՝ օլ գուլլարըն էֆէն-

մալիք տէյիլէր , եախօտ ախէր-
լէրի կիպի պէօյիւք իսթի՛տատ
վէ գուտրէթ սահիպլէրի տէյիլ-
լէր , եախօտ Լլաճ օնլարա՝ ա-
խէրլէրին պա՛ղըսընա վէրտիյի
դատար սաղլըրգ եա մալ եա ի՛լմ
վէ՛րմէտի : Լաքին պու միսիլիւ
պէճանէլէրին ճի՛ւմլէսի ասըլը՛գ
տըր . չիւն քի , (1) Լլաճ՝ ալ
իսթի՛տատը օլան քիմնէլէրտէն
չօգ իսթի՛տատ ու իգթիտարի
օլան քիմնէլէ՛ր գատար իշ կէօր-
մէլէրին մաղլուպ էթմէզ : Սալթ
պիր դալանթը օլան ատէմտէն՝
օն դալանթ իլէ ալըզվէրիշ էթ-
մէսի մաղլուպ օլունմայօր : Պուն-
տան էվմէլքի խանէյէ՛ պագ :
թ Կրնի՛ . Ը . 12 : (2) Լլաճն
պիզի գօտուղո՛ւ մէրթէպէտէ՛
աճվաղմիզ Տէր նէ գատար էտ-
նա՝ օլա , ֆալտալ՛ օլա պի-
լիւրիզ , վէ էօյլէ՛ օլմալըյըզ :
թ Կրնի՛ . Ժք . 11—30 : Վ է
(3) Սահիճ վուգուա՛թլէրտէն
տիր քի , չօգ քէրրէ իսթի՛տատ
ու գուտրէթի ա՛ղ վէ վագթի
հալէրի տար օլան քիմնէլէր՝
իսթի՛տատ ու գուտրէթի չօգ վէ
վագթի հալի կէնիշ օլան քիմնէ-
լէրտէն տիւննատէ տաճա՛ զիյա-
տէ էյիլք էտէրլէր : Չօգ տէ-
ֆա՛ չօգ էտնա հալտէ օլան պիր
քիմնէ տիւննատէ՛ քէնտի էօմրիւ
իլէ՛ ի՛պրէթի իլէ՛ վէ ա՛մէլ ու
հարաքէթի իլէ՛ էն ա՛ղիմ՝ մէս-
նէտ ու մէրթէպէլէրէ եիւճէլմիշ
վէ էն ա՛ղիմ իսթի՛տատ ու
գուտրէթէ մալիք քիմնէլէրտէն

տիւնիկէտի , վէ օնլար իլէ
հիսապա՛ օթուրտու :

20 Վ է պէշ դալանթը ա-
լան կէլիպ՝ պէշ դալանթ
տաճա՛ կէթիլտի , վէ տէտի .

զիյատէ էյիլք վէ խալըր էտէր :
Իմտի վանն էթմէլի տէյիլիզ քի ,
եալընը իսթի՛տատ ու գուտ-
րէթի ա՛ղ օլան քիմնէլէ՛ր քէնտի
պօրճլարընըն էտասընը իճմալ
էտէրլէր . չիւն պու թէմսիլին
մէրամը՝ պունո՛ւ կէօթէրմէք
տէյիլտի , վէ սահիճան պի-
լիւրիզ քի , պէշ եա օն դալանթ
ալանլար չօգ քէրրէ՛ վարըպ
ճի՛ւմլէսինի եէրէ՛ կէօմէրլէր :
Լաքին պիր դալանթը ալան՝ օ-
նու եէրէ՛ կէօմտիւյիւ իշիւն
էյէր թէքտիր օլունտո՛ւ իսէ ,
պէշ եա օն դալանթ ալըպ տա
օնլարը կէօմէլէր՝ տաճա՛ զի-
յատէ շիտտէթ իլէ թէքտիր օ-
լունմայաճաղար մը : Ղա՛լ .
Ժք . 47 , 48 : Վ է էյէր պի-
տէմ՝ “ էֆէնտիսինին ազգէ-
սինի ” սալթ ալըպ կիզլէտիյի
վէ իշլէ՛թմէտիյի իշիւն թէքտիր
օլունմաճաղ իսէ , “ էֆէնտիսինին
ազգէսինի ” ֆէնա եէրէ իտարճ
էտէն՝ ֆէնայէ գուլանան՝ իտարֆ
էտէն՝ եա չալան քիմնէ նէ՛ գա-
տար չօգ զիյատէ թէքտիր ու
ա՛ղապէ լայր՛ գ սալըլաճաղ տըր :
19 . Չօգ զէմանտէն սօնկրա :
Պապ իր . 48 , 50 շէրճլէրինէ
պագ : — () Նուր իլէ հիսապա՛
օթուրտու : Լաքնտիլէրի օն-
լարըն ա՛մէլ ու հարաքէթինի
թէֆթիշ էյիլտի , քի օնլարա՛
քէնտիլէրին էմիսիյէթիլ եա էմ-
նիյէթսիզ օլտուղլարընա կէօրէ
էճր ու ի՛վաղ վէրօն , եա ճէ-
ղա ու ա՛ղապ էյիլէսին : Ղա՛լմ-

Լա՛ հֆէնտիմ՝ պանա պէշ
դալանթ Թէսլիմ էթտին ,
իշթէ օնլարն իւղէրինէ պէշ
դալանթ տաճա՛ զաղանտրմ :

21 Վէ հֆէնտիսի օնա տէ

տի . ԼՖէրին՝ էյ էյի վէ
էմին գուլ՝ ազտա էմին օլ-
տուն , սէնի չօ՛գ իւղէրինէ
Թա՛յին էտէճէյիմ . քէնտի
հֆէնտինին շատըղընա՛ կիր :

էմիզին պիր Տիտա՛ պազթը կէ-
լիյօր : Պապ ժք . 23 , 24 :
Պա՛լ . ժք . 1 , 2 : Վարձ . ժէ .
31 : Նա՛մ . ժք . 7—12 : ք
կարնլ . է . 10 :

20 . Վաղանար՛ : Խանէ 16
շէր Տինէ պագ . Պա՛լ . ժթ .
16 : Վարձ . ի . 24 : ան կարնլ .
ժէ . 10 : կալ . ան . 29 : ք
Տի՛ . ք . 1 , 2 , 5—8 : Յա՛լ .
ք . 18 :

21 . Լի՛ն օլուան ան : ԼՖ-
թիմալ քի , պու գուլու՝ մապա-
հաթա փէք սըգը պագար տէյիւ
զէվգէ՛ ալմըշարըտը . Լաքին
շիմաի օ՛ քէնտիսինէ Տէր շէյտէն
գըլմէթիլ օլան հֆէնտիսինին
քէնտինաէն րազի օլմասընը վէ
խօշանմասընը՝ էլէ կէթիտի :
ք Սա՛պ . ան . 20 , 21 : Պա՛լ .
ժք . 10 : Նա՛մ . ք . 29 : ան
կարնլ . ք . 5 : ք կարնլ . է .
9 : ք . 18 : ան Պէ . ան . 7 :

— Սէնի չօ՛գ իւղէրինէ ան : Սէնի
տաճա՛ ա՛ղիմ ի՛ղգէթ ու ի՛թի-
պար սահիպի էտէճէյիմ՝ , վէ
տաճա՛ ա՛ղիմ մէմուրիյէթլէր
իւղէրինէ նասպ էտէճէյիմ :
Խանէ 34—40 , ք . 40—42 :
իք . 47 : Ղա՛լ . ժք . 44 : ժթ .
17 , 19 : իք . 28—30 : Յայ .
ք . 10 , 26 , 27 : ք . 21 : ին .
7 : — Բէնաի էֆէնպինին շապ-
ըղընա՛ կիր : Սէրայըն ճիւմլէ
զէվգ ու սէֆալէրինէ՛ վէ իշպու
շաղըզգ էյապի իշիւն հաղըրլան-
մըշ օլան ա՛ղիմ վէ զանի զիյա-
ֆէթին նիմէթլէրինէ Տիսաէտա՛ր

օլ : Սալ . ժք . 10 , 11 :
Յա՛լ . ժք . 26 : ժք . 3 : ժէ .
24 : Փիլլի . ան . 23 : ք Տի՛ . ք .
12 : Եէր . ժք . 2 : ան Պէ .
ան . 8 : Յայ . է . 17 : Տիւն-
եանըն զէվգ ու սէֆալարը՛ ին-
սանը փէք նատիր տօյուրուրլար .
վէ տօյուրտուգլարը՛ զէման տէ՛
պըթգընլը՛գ վէ օսանմագը՛գ կէ-
թիրիլէր : (Նլար՛ փիւճիտիւ
զայի՛ֆլէտիլլէր , վէ ճանը կէվ-
շէտիլլէր :) Նլար իլէ պէրա-
պէր ֆէստա վէ րէզալէթ գարը-
շըգ տըր . վէ խըրսը պիր արզու-
իլէ պաշարլար , ամմա փիւշման-
լը՛գ իլէ տիւքէնիլլէր : (Նլար
իշպու շիմաիքի հալիմիլէ՛ պա՛ղը
խուսուսարա եարամագ իշիւն
վէրիլիշ տիր . Լաքին պիլ օն-
լարըն արտընճա՛ օլ ֆայիտմիլ
իշիւն մէրամ օլտուգլարը խու-
սուսարտան աշըրը՛ տիւշէրիլ ,
վէ ինէօհմէթիլ օլուպ շաշըրը-
րըլ , վէ հէլաքէ՛ կիրիֆթա՛ր
օլուրուլ : Լաքին կէջիւն սաա՛-
տէթի՛ մէլէթլէր սաա՛տէթի տիր .
պէջլէ պիր սաա՛տէթի քի՛ Վլա-
հըն հուգուրուստա ու թանմայա-
րագ մալի՛ք օլա պիլիլիլ , վէ
էջլէ պիր սաա՛տէթի քի՛ ճան
եէնիլէնմիշ վէ ճիւմլէ գուտրէթ-
լէրինտէ գուվլէթլէնմիշ վէ հէփ
իսթի՛տատլէրինտէ նէշվ ու նու-
մա պուլմուշ իքէն սէֆասընը՛
սիւրէ պիլլէր : Կէջիւն սէֆա-
լարը՛ ճանըն գուվլէթլէրինի
զայի՛ֆլէտէթլէրի եէրինէ , օն-
լարըն ճիւմլէսինէ պիր թագէլիք

22 Վէ իբի դալանթը՝ տա-
խի ալան կելիպ տէտի . Լա՛
էֆէնտիմ՝ պոնա իբի՛ դա-
լանթ վէրտին , իշթէ օնլա-
րըն իւզէրինէ իբի դալանթ
տա՛հա՛ գաղանտըմ :

23 Լֆէնտիսի օնա տէտի .
Լֆէրին՝ է՛յ էյի վէ էմին
գուլ , ազտա էմին օլտուն ,
սէնի չո՛գ իւզէրինէ Թա՛յին

վերիւրէր . վէ օնլար օ՛գատար
չօգ վէ ճէլիլ վէ տիւքէնմէ՛զ օ-
լաճագլար՝ քի՛ սէֆասը սիւրիւ-
լէճէք շէյլէ՛ր տախի տիւքէնմէզ
վէ նիճայէթսի՛զ տիրէր :

22. Լիք պոլանթի պոհա՛ գա-
ղանտըմ : Խանէ 17 շէրճինէ
պագ : Պ ուլ . ԺԺ . 18 : Հոռո՛վ .
ԺԲ . 6—8 : Դ Սիւրի . Ե . 1—3 ,
7 , 8 , 12 :

23. Լպոս Էմին օլտուն Է՛մ :
Խանէ 21 շէրճինէ պագ : Սա՛րի .
ԺԲ . 41—44 : ԺԴ . 8 , 9 :

24. Եա՛ էֆէնտի : Պապ է՛ .
21 : Պ ուլ . Դ . 46 : — Լիքէպի-
յին Էէրպէն Է՛մ : Պիլերիտիմ քի
սէն՝ պիր դամա՛քեար վէ ճասիս
ատէմ՝ օլուպ աղ պիր իւճրէթ իւ-
լէ եա ճի՛չ իւճրէթ վէրմէզտէն
ֆագիր քիմնէլէրէ քէնտի քեարըն
իշիւն չիֆթ սիւրտիւրիւպ էքին
էքտիրիսին : Եարամազ ա-
տէվէր ու՛մուճէն Լլա՛զ Թաա՛-
լէանըն ճագգընտա պու միսիւ-
րիւ ֆասիտ զիւրիւմէրտէ՛ օլուր-
լար , վէ օնտան էօթիւրիւ պիր
զալըմ աղա՛ կիպի շէքվա՛հաէր-
էր : Պապ ի . 11 , 12 շէրճիւ-
րինէ պագ : Յի՛ Խա՛ 14 , 15 :
Եաա . ծը . 3 : Երէ՛ . իԴ .
16—18 : Եպէլ . ԺԵ . 25—29 :
Սա՛ր . Խ . 12 , 13 : Դ . 14 ,

էտէճէյիմ . քէնտի էֆէն-
տինին շատլըղընա՛ կիր :

24 Վէ պիր դալանթը ա-
լա՛ն տախի կելիպ՝ տէտի .
Լա՛ էֆէնտիմ՝ սէնին՝ էք-
մէտիյին եէրտէն պի՛չէն՝ վէ
սա՛ ջմատըղըն եէրտէն տէվ-
չիւրէն սէրթ ատէմ՝ օլտուղու-
նու պիլտիմ .

25 Վէ գօրղտուղուլուտան՝

15 : Պ ուլ . ԺԵ . 29 : ԺԺ .
20 , 21 : Հոռո՛վ . Ե . 7 : Ժ .
20 : — Սիւրի պոհէ՛ : Պիլերիտիմ ,
քի սէն նէքէս վէ Թէրս վէ ֆու-
գարա քիմնէլէրէ զալըմ՝ պիր
քիմնէ՛ սին :

25. Պօրգաղանտըմ : Պու-
քիմնէտէ՛ տէյիլ էվլատ՝ իլա
գո՛ւլ րուճու վարըտը . վէ Լլա-
լա՛ ճա եագըղմազ վէ պիղիմ՝ օնա
պօրճուճուղու էտա էթմէմգտէն
մէն՝ էտիճի պու եէսիրլէրէ՛ մախ-
սուս օլան գօրգուտա՛ն զիյատէ
շէյ օլա՛մազ : Հոռո՛վ . Ե . 15 :
Ե Տի՛ . Խ . 7 : Յապ . Խա՛ . 8 :
— Սա՛րն սէնպէ՛ր պիր : Պու՛
տիւնեալի ատէմին գալպինին
տույուլաընըն Թագրիրի՛ տիր :
Պու միսիլիւ քիմնէլէր՝ տէյիլ
Լլա՛զ իշիւն իլա քէնտիլէրի՛ ի-
շիւն եաշարար . վէ օնլար էյէր
Լլա՛զ իշիւն պիր քիւշիւք շէյ
էտէճէք օլալար . եախօտ օնուս
մապաճաթընըն իլէրիլէմսի ի-
շիւն աղ պիր շէյ վէրէճէք օլ-
սալար , պուսու կէօնիւլիւղ-
լիւք իլէ վէ օնա պիր քիւշ-
Թա՛լը գ իլէ էտէրլէր . վէ տէր-
լէր քի , օնուն օնլարտան դա-
լապ էթմէյէ ճագգը օլան՝ ճէ-
ման օ՛ աղ շէյ տիր : Պուճըր՝
պա՛ղը սոյիր քիմնէլէր գատար .

վարըս սենին դալանթընը
եհրտէ՛ կիզլէտիմ . իշթէ՛
մալըն սէնտէ՛ տիր :

26 Վէ հֆէնտիսի ճէվապ
վէրիս՝ օնա տէտի . Լ՛յ եա-
լամազ վէ թէնպէլ զուլ՝ պէ-
նիմ էփմէտիյիմ եհրտէն
պիչտիյիմի վէ սա՛ լմատողըմ

Թէրքի էտէպ օլմատողըմը՝ վէ
ախէր պա՛զը քիմնէլէր միսիլի-
քէնտի վագթլարընը վէ մալա-
րընը տողըո՛ւ տողըոյա եարա-
մազ եօլարտա սարֆ էթմէտիք-
լէրի իչիւն՝ քէնտիլէրին թէն-
պէլիյիմի՛ նէֆտի սէվմէլէրի-
նի՛ վէ մէյվէսիզէլէրիւնի դա-
րարըզ պիլ շէյ սայարլար :

26 . Է՛յ էարա՛ալ : ()նա՛
քէնտի հֆէնտիսին չագգընտա
պէջլէ ֆէնա՛ ֆիքիլլէրտէ օլմա-
սը՝ փէք ֆէնա պիր շէյ իտի . վէ
էֆէնտիսին մալընը այլպ տա՛
օնու էֆէնտիսին մէնֆաա՛թը
իչիւն գուլանմամասը՝ քիւլի-
յէն էմնիյէթէ՛ մուզայիւ պիր
չարաքէթ իտի : Իմտի օնուն
եարամազ տէնմէսի՛ դայէթ միւ-
նասի՛պ իտի : Պապ ժը . 32 :
— Թէնպէլ : Պու քիմնէ՛ Տի՛շ
պիր շէյ էթմիշ տէյիլտի . վէ
չագգ իտի քի , Տէմ խըզմէթ-
տէն՝ գօփուլտուն , Տէմ թէքտիլ
օրունտուն : Վէ պու թէմսիլ
պիզէ էջրէտիլ քի , Լլատ՛
ստէմլէրի տէյիլ սալթ եարա-
մազըզ իշէտիլլէրի իչիւն՝ իլ-
լա էյլէք իշէմէտիլլէրի իչիւն
տախի թէքտիլ ու ա՛ղապ էտէ-
ճէք տիր : Խանէ 45 շէրճինէ
պագ : — Լ՛յ Էֆէնտի՛ էէրպէն Լ՛՞
Պու էֆէնտի՛ գուլունուն քէն-
տիսի թա՛րիֆ էյլէտիյի պէտ

եհրտէն տէվէլրտիյիմի պի-
լէ՛րիտին .

27 Իմտի սանա վաճի՛պ
իտի քի՛ ագչէմի սարլաֆլա-
րա՛ գոյասըն , վէ կէլտիյիմ-
տէ՛ պէն մալըմը ֆայը՛զ
իլէ ալըըրտըմ :

28 Իմտի օնտան դալանթը

ախէպգտէ պիր քիմնէ օլտուղու-
նու իգրար էթմէք մէրամ էթ-
մէյօր , իլլա մէրամը պո՛ւ աուր
քի , թէնպէլ գուլուն՝ քէնտի
պօրճունուն էտասընա տա՛չա
տիգգաթը օլմայըպ՝ թէօճմէթի
սայըլմաղա չագգ սէպէպ վէր-
տիյիմի աշիքեա՛ք էյլէսին :
Վ . Է . Ժ . 22 : Է . 6 :

27 . Պարաֆլարա : Պապ
իւ . 12 շէրճինէ պագ : Իշպու-
սարրաֆլար՝ տէյիլ սալթ Լոուլ-
մա ագչէսինի Եէճուտի ագչէսի-
նէ վէ Եէճուտի ագչէսինի
Լոուլմա ագչէսինէ պիր միգտար
սարրաֆիյէ ալարագ թէպտիլ
էտէրլէրիտի , իլլա աղ ֆայըզ
իլէ ագչէ տախի էօտիւնճ ալը-
լար՝ վէ չօգ ֆայըզ իլէ էօտիւնճ
վէրիլլէրիտի : Լաքին պու գու-
լա վէրիլլէն դալանթ՝ օնու ֆա-
յըզա վէրիպ պու միսիլիլ թէն-
պէլ պիր դարիգտէ արթըրմագ
իչիւն տէյիլ՝ իլլա չագգ դա-
րիգտէ չալըշարագ ախզ ու ի՛դա
իլէ արթըրմագ իչիւն վէրիլմիշ-
իտի . լաքին օ պո՛ւ տէրէճէ թէն-
պէլ՝ օլուպ պուլունու էթմէտի ի-
սէ , Տի՛շ տէյիլ իսէ օլ ագչէյի
սարրաֆա ֆայիլ իլէ վէրմէլի
իտի , քի էֆէնտիսի՛ պարի օն-
տա՛ն պիր ֆայիտէ կէօրսին :

28 . Իմտի օնտան դալանթը ա-
լէն Լ՛՞ : Պու էֆէնտի՛ իպթիտա՛

աւրն , վէ օն դաւանթը օ-
լանա՝ վերին :

29 Օլորահէր քիմտէ վա՛ր
խսէ , օնա վերիլէճէք , վէ
արթըրըլաճադ . ամմա քիմ-
տէ եօ՛ղիսէ , օնտա օլա՛ն
տախի օնտան ալընաճադ
տըր :

30 Վէ օ Փայիտէսիդ
գուլու տիշարըքի գարանլը-

ագչէյի պիր մա՛լսահիպի կիպի
վէրտի . լաքին օ շիմտի օնու պիր
ջաքի՛մ կիպի վերիյօր : Մգչէյի
էմնիյէթսի՛դ գուլտան ալըր , քի
օնու թէքտի՛ր էյլէսին , վէ էմին
գուլա վերիր , քի օնա ի՛վազ ու
իւճրէ՛թ օլտուն : Վէ պու՛
քէնտի մապաճաթլարընր կէօրմէք
վէ թէսվիյէ էթմէք իչիւն հէր
պիր պաղըրկեան վէ միւլք սահի-
պի թա՛յին էյլէտիյի վէքիլէրի-
նէ վէ իշքիւզարըրընա էտէճէյի
հարաքէթէ հէր հալտէ մուվա-
ֆը՛դ տըր : Խանէ 18 շէրհինէ
պագ :

29 . Հէ՛ր ժիպէ ջա՛ր խա՛ն
Պապ ժԴ . 12 , վէ ին . 41 , 43
շէրհլէրինէ պագ :

30 . Պայեպէնիդ գուլու պի-
շարըքի նա : Պապ Ը . 12 , վէ
իյ . 13 շէրհլէրինէ պագ : Վէ
էյէր դաւանթը պիւթիւն սագ-
լայրդ օնա պիր զիյան էթմէյէն
վէ օնու էֆէնտիսինէ ալտըզը՝
կիպի կերի թէսիմ՝ էտէն քիմտէ՛
պու վէճհիլէ շիտտէթլէ մուհա-
քէմէ օլուպ թէքտի՛ր ու ա՛ղապ
օլունտու իսէ , քէնտիլէրին դա-
լանթլարընր ֆէնա դարիգտէ
գուլանան՝ վէ Մլահն օնլարա
իհան էյլէտիյի գուլվէթլէրի
վէ իսթի՛տաղարը սէրիօշլուգ

դա՛ չըգարն . աղլայըշ վէ
տիշ գըճըրտայըշը օ՛րատա
օլաճադ տըր :

31 Վէ ատէմին Օղու
ճէլալի իլէ՛ հէփ ա՛ղիզ մէ-
լէքլէրի պէրապէրինճէ օլա-
րագ կէլտիյինտէ , օ՛ զէման
ճէլալինին թախթը՛ իզէ-
րինտէ օթուրաճադ .

32 Վէ հէփ դայիֆէլէր

վէ սէֆիհլէք եօլունտա հէլաք է-
տէն՝ վէ ֆուգարալարա եարաթմ՝
էթմէք վէ էտէպ ու էրքեանըն
վէ տինտարլըզըն իլէրիլէմէսի եօ-
լունտա սարֆ օլունմաղա վաճիպ
օլան մալէրինի վէ վագըթլա-
րընր շէյգանըն վէ կիւնահն
եօլունտա խարճ էտէն քիմտէլէ-
րին հալի նի՛ճէ օլաճադ տըր :
Խանէ 18 շէրհինին սօնկ իշարէ-
թինէ պագ :

31 . Մէմին () զու՛ նա : Պուլն-
տան էթվէլ շայիրտէր տիւնեա-
նըն սօնու խուսուսուլտա սօր-
մուշլարըտը (Պապ իյ . 3) , վէ
պուրատա Վուրթարըճը Մֆէն-
տիմիդ՝ օղէման վագի՛ օլաճադ
օլան սօնկ շէրաաթլըն պիր մախ-
սուս վէ դայէթ ալէա թա՛րիֆի-
նի՛ վերիյօր : Վէնտիսի շիմտի
էյէրչի փէք էտնա վէ թահգիր
օլունմուշ պիր հալտէ՛ իսէ տէ ,
ճիւմլէ ալէմին աղիմ՝ շաքիմի
օլաճադ : () իլ . Ե 27—29 :
Պարժ . Ժէ . 31 : — Շէլուլէ
իլէ . . . իլէլիյինտէ : Պապ ժԴ .
27 , վէ ժԹ . 28 շէրհլէրինէ պագ :
իյ . 64 : Սարի . Ը . 38 : ժԴ . 62 :
Պարի . Թ . 26 : իյ . 69 : ն
թիւ . 7 . 16 : Ը թիւ . ն . 7 ,
8 : () յա . ն . 7 : — Շէլուլ-
լէնին լախլը նա : Սարի . Թ

ծնուն հուզուրունտա ճեմ' օլունաճադ . վէ ծնարը պիւրի պիրինտէն' չօպանըն գօյունլարը քէչիլէրտէն այլը-

տըղը' կիպի այլըրաճադ :

33 Վէ գօյունլարը տաղընտան' քէչիլէրի իսէ սօլ' եանընտան տուրտուրաճադ :

7 : Եբր . ան . 8 : Հայր . Դ . 11 :

32 . Հէի գայիճէլէր օնոն հոգուրունտա եմ : Եւհուտիլէր վէ էճնէպի դայիճէլէր' եւրին ճիւմէ միլէթլէրի վէ գապիլէլէրի վէ փամիլնարո' ճիւմլէսի' Քրիստոս Լաֆէնտիմիպին շէրաաթ թախթընըն էդրաֆընտա ճեմ' օլունաճադլար տըր : Հոյլ . Դ . 12 , 16 : Ժ . 10—12 : Դ . Կորնթ . Ե . 10 : Հայր . Դ . 12—15 : — Զօպանըն գօյունլարը եմ : Պիզ պա'զը քէրրէ ինսանլարըն ախէադ ու մէշընպինի եանդըլ' անլարըլ . վէ պա'զը քէրրէ' պիր քիմնէ հագգընտա սահիճ Քրիսթիան մը տէյիլ մի գըյաս էթմէքտէ ա'ճիզ գալըրըլ : Լաքին Քըրիստոս Լաֆէնտիմիզէ էօյլէ պիր կիւճիւք ա'րիզ օլմաղ : Լաֆէնտիմիզ ինսանլարըն Տէր պիրինի զաթէն' չօպանըն գօյունու քէչիտէն Տէր նէ' գատար գօլըյ . լըղըլ պիլմէյէ գատիր իսէ' օգատար գօլըյըղըլ պիլիր : Հոյլ . Դ . 14 , 27 : — Լաքաճադ : Լապու այլըմադ' միլէթճէ եա քիլիսէճէ պիր այրըլմադ տէյիլ տիր . իլա Տէր քէսին քէնտի ախէադ ու մէշընպի մախտուսէսի մուճէպինճէ օլաճադ տըր : Սէ պու միսիլիւ այլըմայը' Տէր շէյի թէքմիլէն պիլէնտէն զայրիքիմ էտէ պիլիր , վէ իճրասընը ճիւլէյէ գատիրտէն զայրիքիմ էտէ պիլիր : Պապ Ժ . 30 , 49 շէրՏէրինէ պադ : Սաղ . ան . 4 , 5 : Ժ .

3—6 : Եւիլ . ԼԲ . 17—22 : Սաղ . Դ . 18 : ան Կորնթ . Դ . 5 :

33 . Գօյունլարը : Գօյուն' տուչուզուգ վէ զարարըղըլ' գթէչպիճի տիր . վէ պու սէպէպտէն պու իսմ սատրգլարա' վէրիլտի : Սաղ . Դ . 1 : Տի . 13 : Դ . 7 , 8 : 3 : Հոյլ . Դ . 7 , 14—16 , 27 : Դ . 15—17 : — Սաղընտան : Սաղ դարաֆ' իզգէթ ու իքրամ գաթըր տըր , վէ պուրատա մա'նասը' գապուլ օլմադ' մադպուլա կէչմէք ա'լէա տէրէճէյէ էրմէք' վէ ի'վաղ ու իւճրէթէ' նայիլ օլմադ տըր : Դ . 13 , 14 , 17—19 : Դ . Թադ . Դ . 19 : Սաղ . Դ . 9 : Ժ . 1 : Սաղ . Ժ . 19 : Դ . Դ . 34 , 35 : Եւիլ . ան . 20 : Եբր . ան . 3 : — Քէչիլէրի : Քէչիլ' գօյունտան էտնա վէ տաճա' չիլքին վէ իգաաթըլ օլուպ եարաճաղարա' թէչպիճի տիր : Եւիլ . ԼԲ . 17 : Լաքին պուրատա' օլտուղու իչիւն տէյիլ' իլաքէչիլէր իլէ գօյունլարըն պէյինտէ պու գատար պէյիլք պիր ֆարգ օլտուղու իչիւն եարաճաղարա' թէչպիճի օլունույօր , չիւն քի' պիրի պիրինտէն իլէք գօլըյ ֆարգ օլունուրար . զերա օնլար էյէրչի ճիւմլէսի պիր չալըրտա օթլանըլար իսէ տէ , պիր քիւչիւք չօճուգ պիլէ օնլարը պիրի պիրինտէն ֆէրգ էտէ պիլիր : — Սօլ' Եանընտան : Պու'

35 Օլորա աճրգտում, վէ պանա եհմէ՛ք վերտինիզ . սուսատում, վէ պանա իջիւ տինիզ . եապանճը՛ իտիմ, վէ պէնի գապո՛ւլ էթտիւ նիզ .

36 Չըփլազ խի՛հ, վէ պէնի կիյտիրտինիզ . խասթաւանտում, վէ պէնի զէյարէ՛թ էթտինիզ . հապստա՛ իտիմ, վէ պանա կէլտինիզ :

37 Օզէման սատրգլար օ-

օնլարն սըր , զիրա օնլար Լւլաճըն էվլաուարը օլմաղըլա , Լւլաճըն միւրասճըլարը՛ տըրլար : Պապ Ե . 3 : Հոռլի . Ը . 17 : ւ Վարնի . Դ . 9 : Գաղ . Դ . 6 , 7 : Ե . 21 : Եփէ . Ե . 5 : ւ Պէր . ւ . 3—5 : ւ Յոլ . Դ . 2 : Յոյր . Դ . 21 : Օնլար շիմտի տիլէնճիլէր պիլէ օլա , օզէման փատիշաճլար օլուպ սօլմաղ թաճլար՝ կիյէճէքլէր : Պապ ԺԹ . 28 շէրհիւնէ պագ : ԺԴ . 43 : Գալ . ԺԲ . 32 : Գան . Է . 18 , 27 : ԺԲ . 3 : Բ ՏԷ . Բ . 12 : Դ . 8 : Յոլ . Դ . 5 : Յոյր . Դ . 21 :

35 . Լճըգրմ : Իշպու սատրգլար՝ իմանլարընը քէնտի ա՛մէլէրի՛ իլէ կէօթէրմիշէր իտի : Օնլարն իշէմիշ իտիքլէրի՛ վէ պուրատա թա՛րիֆ օլուանա էյի՛ ա՛մէլէրի՛ իսպա՛թ իտիլէր քի՛ (1) Օնլար տիւնեայը ֆէնայէ գուլլանմա՛ղ կիպի գուլլանտըլար , վէ Լւլաճըն օնլարա վէրտիյի վէսիլէրի քէնտիլէրին պէջիւքիւյիւնիւ վէ ի՛ղզէթիւնի արթըրմագ իշիւն տէյիլ՝ իլա աիւրէրիլէն էյլէք էթմէք վէ մուճթաճլարա եարտըմ՝ էթմէք իշիւն գուլլանտըլար : (2) Օնլար՝ Վրիսթիան գարընտաշարընը ճան ու տիլտէն սէվէրլէր . իտի , վէ օնլարա՛ ճէփ գօվալայըլարնտա վէ տէրտէրինտէ տէրտտաշ իտիլէր : (3) Օնլար ճէփ էթտիլէրիլէնի՛ Լւլաճըն էմ-

րինէ տիգգաթլէրի վէ Վրիստոսա մուհապպէթլէրի իշիւն էտէրլէրտի : Պապ Ժ . 40—42 շէրհիւնէ պագ : Բ (Բիւ . ԺԵ . 7—11 : Դ թափ . ԺԷ . 10—15 : Դ թափ . Դ . 8—11 : Յոլ իթ . 13—16 , Լւ . 16—21 : Սաղ . ԺԺԲ . 5 , 6 , 9 : Լոռլ . ԺԳ . 24 , 25 : ԺԴ . 21 , 31 : ԺԹ . 17 : ԻԲ . 9 : Դաղ . ԺԳ . 1 , 2 : Եոյ . ԺԸ . 7—11 : Ելի . ԺԸ . 7 , 16 : Սալ . ԺԴ . 7 : Գալ . ԺԳ . 41 : ԺԴ . 12—14 : Յոլ . ԺԴ . 29 : Դարճ . Դ . 32 : ԺԳ . 36—39 : Դ . 31 : ԺԳ . 29 : Դ Վարնի . Բ . 1—4 , 7—9 : ԺԳ . 7—14 : Եփէ . Դ . 26 : ւ ՏԷ . Դ . 17—19 : Փիլի . 7 : ԵԲ . Դ . 10 , ԺԴ . 16 : Յոլ . ւ . 27 : ւ Պէր . Դ . 9 , 10 : ւ Յոլ . Դ . 16—18 : — Պանա իշէրիլի : Դ թափ . ԺԷ . 10 , 11 : Լոռլ . ԻԵ . 21 : Հոռլի . ԺԲ . 20 : — Եապանճը՛ խի՛հ լա : Օնիւք . ԺԸ . 1—8 : ԺԹ . 1—3 : Դալ . ԺԹ . 34 : Դ թափ . Դ . 9—11 : Դարճ . ԺԴ . 15 : Հոռլի . ԺԲ . 13 : ԺԴ . 2 , 23 : ւ ՏԷ . Ե . 10 : ԵԲ . ԺԴ . 1—3 : Դ Յոլ . 5—8 :

36 . Պէիլ իշէրիլիլի : Յոլ Լւ . 19 , 20 : Եոյ . ԺԸ . 7 : Յոլ . Դ . 14—16 : — Խալիսա՛ խի՛հ լա : Ելի . ԺԴ . 4 : Դարճ . Ի . 35 : ԻԲ . 8 , 9 : Յոլ . ւ . 27 , Ե . 14 , 15 : — Եապանա՛ խի՛հ լա : ւ թափ . ԻԴ . 16 :

նա ճեմապ վերիպ տէյէ .
ճէքէր . Եա' Բապա' սէնի
նէ' զէման ա'ճ' կէօրտիւք ,
վէ պէսլէտիք . եախօտ սու-
սամըշ' վէ իշիրտիք .

38 շէմ' նէ' զէման սէնի
եապանճը' կէօրտիւք , վէ
գապուլ էթտիք . եա չըփ-

լադ' վէ կիլտիրտիք .

39 վէ նէ' զէման սէնի
խասթա եա հապստա' կէօր-
տիւք , վէ սանա կէլտիք :

40 վէ փատիշահ ճեմապ
վէրիպ' օնլարա տէյէճէք .
Կէրչէք տէրիմ սիզէ , հէր
նէ' գատար պու է'ն քիւչիւք

7 թագ . 4 : Գիւլէ . 7 .
10—16 : 7 Տի . 8 , 16—18 :
Եէր . 7 . 34 : Ժ . 3 :

37 . () Էլէմն սապրգլար օն-
ճէլապ Էլ : () Նլարն ճէվա-
պրնտան էյրէնիրիզ քի , սա-
տըգլար' խէլա իշին քէնտի
ա'մէլէրինէ' հէր նէ' գատար չօգ
իշէսէլէր տէ' հիչ ի'թիմատ
գօմազլար : Պու քիմնէլէր' օն-
լարն իշէտիքլէրի իշէ եարա-
մազ ա'մէլէրի միսիլիւ խըզմէթ-
լէր զիքր օլունտուզլարնր ա'-
զիմ' թա'ճիւկ էթտիլէր , վէ
քէնտիքլէրին' օնլարա օլան մէտհէ
քիւլիլէն լայըգարզ տույտու-
լար : Եարամազ քիմնէլէր' քէն-
տիլէրին խայր ա'մէլէրինէ' կիւ-
վէնիրլէր , վէ օնլար հէր նէ' գա-
տար աղ խէլէր տէ' , օնլարա'
տայանըլար . սատըգլար իսէ'
ա'մէլէրի հէր նէ' գատար չօգ
օլսալար տա' օնլարը պէր դարա'ֆ
էտէրլէր : Սատըգլար իլէ' եա-
րամազլարն պէյնիտէ նէ' գա-
տար պէյիլէք ֆարգ վար : Պապ
7 3 շէրհինէ պագ : Էլ-
7 . 10—12 : 7 Ս . 14 : Էլ-
14 : Էլ-33 : Ե . 6 : 7 Ս . 10 :
7 Ս . 5 , 6 :

40 . Պապիշահ ճէլապ վէրիպ :
Էլ-6 , 7 : Էլ-նէ' :
գապար Էլ : 7 թագ . 1 , 7 :

3 . 26 , 27 , Էլ-
15—17 : 7 Ս . 5 : Է .
14 , 15 : Էլ-6 , 13 , 22 :
7 թագ . 9 , 10 : 7 Ս . 22 :
7 Ս . 14—18 : 7 .
7—12 , 20 , 21 : Է . 1 , 2 :
— Պա-Է'ն քիւչէ-գապրնաշ-
լարնր պիլիլէ' : Պապ Ժ . 5 ,
6 , 10 : Ժ . 10 : Ս . 34 ,
35 : 3 . 17 : Ե . 11—14 :
— Պանա' Էլ-պիլիլ :
Պունտան էյրէնիրիզ քի' Քրիս-
տոս Էլ-քէնտիլ պիլիլ ֆէհմ'
ու իտաք էթտիլիլիլ զիլա-
տէ արամըգտա' տըր : () պիլիլ
արամըգա' պիլիլ ֆապիլ եա խաս-
թա եա տէրտիլ եա գօվալանմըշ'
քիմնէ' սուրէթիլտէ կէլիլ , վէ
պո'ւ վէճիլիլ պիլիլ օնա հէր
կիւն պիլիլ խըզմէթ էտիպ միւ-
րիւվէթ կէօսթէրմէյէ ֆուրսա-
թըմըզ օլա պիլիլ . վէ հէր նէ'
քի էտէրսէք , օնուլ ուղըրուլնա'
էտէ պիլիլիլ , վէ էթմէլիլիլ :
Էլ-տախի էյրէնիրիզ քի ,
Քրիստոս իլէ քէնտի խալըրնր
պէյնիտէ օլան պիլիլիլ միւմ
քիւնի մէրթէպէ հէր պիլիլ ախէր
ա'լէագատան սըգը վէ էն մու-
հիլ վէ էն գըլմէթիլ տիր :
Պապ 7 . 40—42 , վէ Ժ . 49
շէրհինէ պագ : Էլ-Է .
30 , 32 : 3 . 4—7 :
7 Ս . 15 : Ե . 47 ,

զարընտաշարըմըն պիրինէ
էթտինի՛ զ իսէ, պանա՛ էթ-
տինիզ :

41 ՕԼ զէման սօԼ եա-
նընտան օլանլարա՛ տախի տէ-

յէճէք . Պէնտէն կիտին՝
էյ մէլո՛նլէր՝ շէյզանա վէ
օնուն մէլէքլէրինէ հազըը-
լանմըշ շօԼ էպէտի աթէշէ :

42 ՕԼիրա աճըգտըմ՝ վէ

9 : ք () քին . ք . 10 : Օ . ք .
ք . 8 : Պարթ . ք . 4 , 5 :

41 . ՍօԼ էանընտան : Խանէ
33 շէրհինէ պագ . — Պէնտէն
քին : Պագ է . 23 շէրհինէ
պագ . — Ի՛յ Դէր՛անլէր : () ն-
լար՝ տէյիԼ սալթ Բարիստոստան
կիթմէլի՛ իլա օնուն լա՛նէթի ի
լէ վէ տէյիԼ պէրէքէթի իլէ
կիթմէլի տիրլէր : Լա՛նէթ օլ-
մագ՝ հէլաքէ՛ թէտիմ՝ օլունմագ
տէմէք տիր . ք () քին . իէ .
15—26 : իք . 16 , ք : Սադ .
ճթթ . 21 : Երէն . ճէ .
5 , 6 : Պադ . ք . 10—13 :
Եր . ք . 8 : Ելլադանա վէ
օնուն Դէլէլէրինէ ք : Ելլադան՝
հարամագ ըռհլարըն սէրտարը՝
տըր . վէ իշպու ա՛ղապ մահալի՛
Լալաշա ա՛տը օլունդո՛ւ զէման
օնուն իշին՝ վէ օնուն Լալաշըն
տօսթըլըլունտան այարթտըղը
վէ քէնտինին հարամագ մերամ-
լարընը իճրա էթմէյէ գուլան-
տըղը քիմսէլէր իշին հաղըրլան-
մըշ տըր : ք Պէր . ք . 4 : Յուր .
6 : Յայր . ճք . 7—9 : Սա-
տըգլարա տէնտի (խանէ 34) քի՛
փատիշաջըգ օնլա՛ր իշին հա-
ղըրլանմըշ տըր . լաքին հարա-
մալարա տէնիյօր քի՛ պու էպէ-
տի աթէշէ՛ տէյիԼ օնլար իշին՝
իլա պիր սայիր ճինս մախու-
գաթլար իշին հաղըրլանմըշ
տըր : () նլար պու աթէշէ՛ տէ-
յիԼ իպթիտատէն օնլար իշին
հաղըրլանտըղը իշին՝ իլա օն-
լար շէյզանըն էվլատարը օլմա-

լէրի իլէ՛ վէ օնուն մալիք օլտու-
ղու հարամագ ըռհա վէ ախ-
լէագ ու մէշրէպէ մալիք օլմալէրի
իլէ հէր հալտէ օնուն իշին հա-
ղըրլանտըգլարը՝ իշին վարիս
օլաճագլար : Յոմէ . ք . 44 :
Հուր . ք . 22 : ք Յոմէ . ք .
10 : — Լալէպի աթէշէ : Պագ
ճք . 50 շէրհինէ պագ : ք . 12 :
ճք . 42 : Սադ . ք . 42—47 :
ք թէն . ք . 9 : Յայր . ճք .
10 , 11 : ք . 10—15 : ք . 8 :

42 . Պանա էէմէր մէրմէպինիպ :
() նլարըն իւզէրինէ թագրիր օ-
լունան հէօքմի զազապ իշին վէ-
րիլէն սէպէպ՝ օնլարըն պիր էթ-
տիլէրի ֆէնա շէյ իշին տէյիԼ՝
իլա օնլարա էթմէյէ վաճիպ օ-
լան շէյի էթմէյէ իճմալ էթտիք-
լէրի՛ իշին տիր : Պունճիլէ-
յին օլ թէնպէյ գուԼ տախի
տէյիԼ էֆէնտիսինին ագէնսինի
խորաֆ էթտիյի իշին՝ իլա օնու-
հէրէ՛ կէօմտիլիլ իշին թէքտիր
օլունտու : Պագ 18 , 25 ,
26 , 30 խանէլէրին շէրհէրինէ
— Պանա էէրմէպինիպ : Սատըգ-
լարըն իւզէրինէ պէրէքէթլէր՝
օնլար քէնտիլէրի էգիյէթ վէ գօ-
վալայըշ շէքտիլէրի իշին տէ-
յիԼ՝ իլա շէքէնլէրէ հիսսէտար
օլտուգլարը իշին (35, 36 խանէ-
նէլէր) թագրիր օլունտու տէն-
տիյի՛ միսիլի՛ հարամաղլարըն
իւզէրինէ հէօքմի զազապ տախի՛
տէյիԼ քի օնլար ֆիլ վագի՛
Բարիստոսուն ֆագիր շայիրտէ-
րինի գօվալատըգլարը իշին իլա

պաննա եկեմէք վէրմէտինիդ .
սուսատում , վէ պաննա իշիւ-
մէտինիդ .

43 Եւ պաննա՛ իտիմ , վէ
պէնի գապուլ էթմէտինիդ .
չըփլագ խիւս , վէ պէնի կիւ-
տիւրմէտինիդ . խասթա վէ
հապստա՛ խիւս , վէ պէնի
զիյարէթ էթմէտինիդ :

44 Օղէման օնլար տա օ-
նա ճէվապ վէրիպ տէյէ-

ճէքէր . Եւ՛ Բապա՛ սէնի
նէ՛ր զէման աճ՛ եա սուսա-
մըշ՛ եա եապաննա՛ եա չըփ-
լագ՛ եա խասթա՛ եա հապս-
տա՛ կէօրտիւր , վէ սանա
խըզմէթ էթմէտիք :

45 Օլ տէմ օնլարա ճէ-
վապ վէրիպ տէյէճէք .
կէրէք տէրիմ սիզէ , հէր
նէ՛ր գատար պու է՛ն քիւչիւք
գարընտաշլարըմըն պիւրինէ

օնլարա՛ պու վէճճիլէ շէքտիք-
էրի զէման տէրտաշլարգ՝ վէ
միւրիւվէթ կէօսթէրմէյէ մու-
գայէտ օլմատըզլարը իշիւն թագ-
րիւր օլունտու տէնիյօր : () Եւ-
րա հաքիւմ տէմէյօր քի , պէն
աճ վէ սուսուլ գալտում , չիւն
քի սիզ եէյէճէյիմի վէ իշէճէ-
յիմի էյիմտէն գափտընըգ . եատ
ու եապաննա օլտում , չիւնքի
պէնի մէմէքէթիմտէն սիւրտիւ-
նիւլ . չըփլագ օլտում , չիւնքի
պէնի սօյտունուլ . հապստա՛ ի-
տիմ , չիւնքի պէնի օրայա սիզ
աթտընըգ . իլա օնլարտան էթ-
տիյի շէքվա սատէճէ պու տուր
քի , տէրտու միհնէթտէ իտիմ .
վէ պէնի աճըմատընըգ . սիզ հէ-
ման քէնտի պէվգինիլէ վէ րա-
հաթընըգ՝ պագտընըգ , եալը-
նըգ քէնտինիլ վէ տօսթլարը-
նըգ իշիւն կաշատընըգ , վէ պէ-
նիմ իշիւն՝ եա փատիշաշըղըմ
իշիւն՝ եա սրգընթըրտա օլան
իապըմ իշիւն Տիւլ վազիֆէնիլ
օլմատը . Պապ Ժ . 37 , վէ Ժր .
30 շէրճէրինէ պագ . Բիւն
Դ . 6 , Նիւլ . Ե . 23 , Դ .
42—44 : Եւ Կարն . Ժ . 22 .
Բ թիւ . Ե . 8 : Նիւլ . Դ .

15—24 : Եւ Նիւլ . Դ . 14—17 :
Դ . 20 :

44 . Սէնի նէ՛ր զէման աճ Եւ :
() Եւրըն հէման պու սիւալի՛
կէօսթէրիւր քի , օնլար տիւնեա-
տէ Վրիստոսուլ եաշատըլար ,
վէ օնուն վիւճիւտինիւն ա՛լ
գալարընըն շէքտիյի էգէյէթի ի-
շիւն օնա տէրտաշլ օլմատը-
լար : () Եւր կէօրիւնիւրէր
քի՛ Վրիստոսուն պու տիւնեատէ
պիւր իշի եօգ խիւլեատընտա ի-
տիլէր , վէ քէնտիլէրինի հագգ
չըգարմագ միւլահազասը իլէ օն-
լարտան շէքվա օլունան կիւնաշ-
լարըն հա՛նկը պիւրիսի իլէ թէօճ-
մէթի օլտուզլարը վար տէյիւ
պիւր ճէսարէթ իլէ սիւալ էթտի-
լէր . Պապ . 22 վէ ին . 18 ,
25 շէրճէրինէ պագ , Եւ թագ .
Ժ . 13—15 , 20 , 21 : Երեւ .
Դ . 23 , 35 : Սիւլ . Ե . 6 :
Դ . 17 : Դ . 13 : Պ . Դ . Ժ .
29 , Ժ . 15 :

45 . Եւ նէ՛ր գատար պու է՛ն
իւլէն Եւ : Պունլար Վրիս-
տոսուն թէվապիլէրի իլէ պիւր
օլմամալարը իլէ՛ Վրիստոս իլէ
պիւր օլմատըզլարընը պէյան էյ-
լէտիլէր . վէ օնլարա էյիլէր էթ-

էթմէտինիզ իսէ , պսնա՝
տախի էթմէտինիզ :

46 Վէ պունլար էպէտի

ա՛ղապա՛ սատրղլար իսէ
էպէտի էօմրէ՛ կիտէճէք-
լէր :

մէմէլէրի իլէ՝ օնա մուհապպէթ-
լէրի՝ օլմատրղընը վէ պիւթիւն
պիւթիւնէ օնա պէնկզէմէտիք-
լէրինի վէ քիւլիյէն օնուն սէ-
մափի փատրշաճըղը իշիւն հա-
ղըրանմամըշ օլտուգլարընը պէ-
յան էյլէտիլէր : Խանէ 40 , վէ
ժք . 30 շէրճլէրինէ պագ : ք
() քն . իք . 3 , 4 : Լէլէ .
ժք . 1 , 2 : Լաւ . իւ . 13 :
իք . 11 , 12 : ւն Յոլ . ք . 14 ,
17 : Պո՛ւրատա իշարէթ օլու-
նուր քի , պու քիմնէլէրին իւզէ-
րինէ հիւքմի ղաղապ թաղրիր
օլմասընա պէջիւք վէ աշիքնար
սէպէպ՝ Վրիստոս իլէ վէ օնուն
խաղը իլէ պիրլէշմիշ օլմատրղ-
լարը կէօսթէրիլիյօր իսէ տէ ,
օնլարտան պիր չօղու պունտան
մա՛տա պէքրի՝ եալանճը՝ զինա-
քնար՝ իւրսըղ՝ գաթիլ՝ զալըմ՝
գապիւրճը՝ վէ պունուն կիպի ա-
շիքնար կիւնաճքնար քիմնէլէր
տիր : Պո՛ւ տախի տիգգաթ
օլունսուն քի , էյէր պատէճէ
Վրիստոսուն գօվալանմըշ իալ-
ղընտան կէրի՝ տուրանլարըն ա-
ղապը պո՛ւ տէրէճէ հիյպէթ-
լու օլաճագ իսէ , օնլարը գօ-
վալայան քիմնէլէրին հալի նի-
ճէ օլաճագ տըր : () նլարըն՝
ղաա՛մտան վէ էսփապտան մաճ-
րուճ գօյուպ հապսա աթտրդ-
լարը վէ սիւրկիւնէ կէօնտերտիք-
լէրի վէ ախէր տիւրիւ ղարլար
իլէ էզէյէթ էթտիլէրի՝ տէ-
յիւ պիր ղաղըմ՝ ֆուգարա՝
ղայի՛Ք՝ էտնա՝ թաճգիր օլուն-
մաղա լալըգ սօֆու քիմնէ-
լէր՝ իլա Վրիստոս քէնտիսի՝

տիր : Օպ . ք . 8 : Յոլ
ժն . 18 , 19 : Պալ . թ .
4 , 5 :

46 . Լալէպի տապա : Եա-
րամաղարըն հալի՝ էպէտէն տէ-
յիշմէղ օլաճագ . օնլարըն սէ-
ֆիլիւնի շարէսիզ վէ նիհայէթ-
սի՛ղ օլաճագ տըր : () էյղան
քէնտիսի վէ՝ օնուն մէլէքլէրի՝
պիլէ օլ հապստա էպէտէն պաղ-
լը օլաճագ տըր , վէ եէրին պիր
գուրթու օնտան գուրթուլմա-
ղա մէմիւլ էտէ պիլիւր մի :
Խանէ 41 , վէ ժք . 50 շէրճլէ-
րինէ պագ : Եապ . իք . 14 :
Պան . ժք . 2 : Սալ . թ .
42—47 , Պալ . ժք . 26 :
Յոլ . ք . 29 : ք թէա . ւն
9 : Յապ . ժք . 10 , 11 : ք .
10 , 15 : իւ . 8 : — Լալէպի
էօլէ՛ : Սատրղլարըն՝ տախի
հալի էպէտէն տէյիշիլմէղ օլա-
ճագ : () նլարըն էօմրիւ էպէ-
տի՝ վէ էպէտէն սաա՛տէթլի՝ օ-
լաճագ : () նու նիհայէթէ կէ-
թիրէճէք էօլիւմ՝ օլմայաճագ .
օնու աճը՝ էտէճէք տէրտ ու
միհնէթ՝ շաղըղ ու ֆէրրաճ-
լըղընը քէտէճէք իսթիարըղ գա-
յի՛ֆիլիլէրի՝ օնու պիր լա՛նէթէ
թէպտիլ էտէճէք կիւնաճ օլմա-
յաճագ տըր : Պապ ժք . 43 :
Սալ . ժք . 10 , 11 : Պան .
ժք . 3 : Յոլ . ք . 15 ,
16 , 36 : ք . 28 : ւն
ք . 7 : ք . 21 : ք . 23 : ւն
Յոլ . ք . 25 : ք . 11 , 12 :
Յապ . 21 : Յապ . իք .
3 , 4 :

¶ ၂၆ :

1 Վէ օրտու քի Յիսուս

1. Յետոյ Կէփ Կոնստանտին
 ԼԵ: Լէի 23՝ 24՝ վէ 25նձի
 Պապարտա պաւտուղոսմուզ
 Տափթարնը իւշիւնձիւ կիւնիւն-
 տէ սէյլէնտի վէ եպիքլտը:
 Պապ իք. 1 շէրճինէ պագ:
 Լէն Լարկ. Ժմ. 41-44, վէ
 Երէն. Ժբ. 35-50 տէ տա-
 խի թաշիրի օլունմուշ շէյլէր
 օյ գէմանէ մախսուս տուր:

2. ՊԵՆՏԵԿՈՆԻԿ ԸՆ : Ս՝ աթի . ԺԴ . 1 , ԸՆ , Պ աւի . ԻԲ . 1 ԸՆ : — Իժի Կէնտէն ունիւա : Եւիմ . տի հասիթանըն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ Իտի , վէ աղթընճը կիւնիւտէ Ի՛րիստաւ Լ՛իքիտիմիզ էօրէճէ Ետիտ : Պապ Ին . 1 : — Պառէք օրաճագ : Պու պայրամ՝ Ե՛հոտիլէրին պէյնինտէ օն . Լարըն Ս՝ ըսըր տիյարընտա եւսիլիքէրին գուրթուլմայարընըն վէ օլ ա՛ղիմ վուգուսիթտէ Ս՝ ըսըրլըարըն ԻԼԲ սօղուշէվալարըն ԺԵՐԵՍԻ ԻԷՄԻ օն . Լարըն ԻԼԲ սօղուշարընըն գուրթուլմայարընըն զիբրի հըֆիզ օլունմագ Իչիւն գուրթուլուրուտու : Ե՛նց ԺԲ . 1 — 30 , 43 — 51 : Պասեք լուղէթի Ի՛պրատիճէտէն ալըննա տըր , վէ օնուն մանասը Գէշմէ՛ք տօր . չիւն քի Լ՛աւհ Ս՝ ըսըրլըարըն ԻԼԲ սօղուշարընըն հէլաք էթմէք Իչիւն էվէւրինէ՛ կիլտիյի զեման՝ Ե՛հոտիլէրինքինի կէշտի . Ե՛նց ԺԲ . 13 : Պու պայրամ՝ Լ՛պիպ վէ պա՛ղը Է՛բըրէ Լ՛իսան տէտիլէրի պըրէ 15նի կիւնիւտէն՝ 21նճիսինէ՛ գատաք եէտի կիւն գուրթուլուրուտու . Եանի տու .

Հէփ պու սէօզէրի պիթիրին-
ճէ , շայիրտլէրինէ տէտի .
2 Պիլի'րսինիզ քի' իքի

յիման Ս' ալթ ալըն 20նձի կիւ-
 նիւնտէն սօնկրա օլան ալըն օն-
 պէշիւտէ պաշարըտը : Եւնյ
 ժք . 15—20 : իք . 15 : Լշ-
 պու եէտի կիւնտէ խաղ խամու-
 տ'ւղ եէրէրիտի , վէ պունու-
 իշիւն պաղք քէրրէ օնա խա-
 մուտ'սո՛ղ պայրամը տէնիրիտի :
 Եւնյ ժք . 18 : Ղ Կ . իք . 6 :
 Ս' ալթ . ժք . 12 : Ղ Կ . իք . 1 ,
 7 : (Ս) տէօրտիւնձիւ կիւնիւն
 ախշամընտա՝ էվտէ պուլունան
 խամուրուն եւ մայանըն ձիււն-
 լէտի տիգգաթ իլէ էվտէն չը-
 գարըըըտը . վէ պու պիր քէյ-
 ֆիյէթ տիր քի , Լաքեկա օ-
 նու Բրիսթիանլարա վէրտի-
 յի նատիճաթլարընտա ի'պրէթէն
 ֆայտալարը՝ իշիւն գուլանըյօր :
 Խ Էլ'պիլ . Ե . 7 , 8 : Լա-
 օնունձու կիւնիւնտէ խանէ սա-
 ճիպի օլան քիշի՝ աղըտան պիր
 երլըգ պիր գուզու եա պիր քէ-
 չի՝ սէշէրիտի (Եւնյ ժք . 1—6) ,
 քի օնու ալըն օնտէօրտիւնտէ
 մէզպաճըն էօնիւնտէ պօղազլար-
 ւար : Խ (Ռ) Էլ . ժք . 2 , 5 , 6 :
 Գուզու էքսէրի՝ էյլէնտէն սօնկ-
 րա սաա՝թ տօգուլ մէճէլէրիւ-
 տէ պօղազլանըըտը . վէ Ս' Շ-
 սըրտա գանը՝ էվ գափուլարը-
 նըն էշքէրիւնէ սէրիտիլէր : Ե-
 ւնյ ժք . 7 : Գուզու իքի շի-
 շէ՝ պիրիսի ուզունոււա վէ պի-
 րիսի էնիւն տէօշ դարաֆընըն
 եանընտան խաջվարի պիրի պիրի-
 նի խաջվարի սափանըպ՝ շէյլը
 քի ճայվան խաջանմըշ կիպի օ-
 լարաքի՝ փիւրեան օլունուրուտու :
 (Ս)ուն ճի՝ պիր քէվիյի գը-

հինին ավուսուռնա՝ ճէմ՝ օւ-
տուլար :

4 Վէ Եիսուսու Ֆէնտ իւլ
դուլմաղա վէ էօլտիւրմէյէ
մէշվէրէթ էթտիլէր :

նրնտա վէ օնտան սօնկրա՝ պաշ-
քեահինլէր թէզ թէզ տէյիշ-
թիրիլմէտէ օլտուլար : Պուս-
տան Յօլ . Ժա . 49 , 51 տէ
տէնիյօր քի՝ Վայիպիա օլ եր-
լըն պաշքեահինի իտի . հէմ
տէ Պոշոսուսն պաշքեահին քի՝
օլտուլուռնու պիլմէտիյի պուռն-
տան իտի : Վարձ . իգ . 5 :
Պու մանսուպտան ա՛ղլ օլանլա՛ր
տախի պաշքեահին իւնվանի իլէ
զիքր օլուռնուլարրտը . վէ պուռն-
տա՛ն տըր քի՝ պա՛ղլ քէրրէ
պիրտէն զիյատէ պաշքեահինլէր
զիքր օլուռնույօր :

4 . Իէնիպ իլէ : ()նու ա-
չըգտան աչըղա էօլտիւրմէյէ ճէ-
սարէթ էթմէզլէրիտի , քի օլմա-
յա խալգ խալըրպ օնու էլլէրին-
տէն ալընլար : Իմտի օնլար՝
էսքի երլանըն իսաս էվլատլարը
կիպի Ֆէնտ ու հիլէ գուլլանմա-
լըտըրլար : Պապ Դ . 7 : Ժգ .
34 : իգ . 33 : Օննիպ . Դ .
1 : Վարձ . Է . 19 : Ժգ . 10 : Դ
Վարնլ . Ժա . 3 :

5 . Պայրաֆա օլմասն : Ս՝էշ-
հուր եարամաղքեարլարըն ճէ-
զալարը թէրթիպ օլտուլուռն զէ-
ման՝ ի՛պրէթի ա՛մմէյէ տահա՛
զիյատէ թէսիր էթմէք իչիւն՝
էքսէրի պու պայրա՛մ էյամլէրի
իտի . լաքին Սանքէտիլմ մէճ-
լիսի՝ քէնտիլէրին իւշ միլեօն
հէմէհրիլէրինն էօնիւնտէ Էի-
սուս Լփէնտիլմիզին իւզէրինէ
եարամաղ էլլէր գօմաղա գօրգ-
մաղըլա , ֆասըգ մէրամլարընըն

5 Վէ տէրլէրիտի . Պայ-
րամտա օլմասն , Թա-
քիմ խալգտա վէլվէլէ օլմա-
սն :

6 Վէ Եիսուս Իէթանիա-

իճրասընը պայրամըն եէտի կի-
նիւնտէն սօնկրա պրագմաղա գա-
րար գըլտըր : Լաքին Էիսուսա-
նըն սուստուղու եարտըմ՝ օնլա-
րըն գալպինէ օլ տէրէճէ խօշ
կէլտի քի , օնու գաչըրմամաղա
պիրտէն գարար գըլտըրար . վէ
պու վէճհիլէ Լալաշըն մուգատ-
տէրինին իճրասընա վէտիլէ օլ-
տուլար , քի սահիճ Պասեք Պու-
զուսու օլան Վրիստոս՝ միւմ-
քիւնի մէրթէպէ ա՛մմէնին հու-
զուրուռնտա պայրամտա՝ գուրպան
օլաճաղըտըր : Ս՝ալի . Ժգ . 2 :
Սալի . հգ . 10 : Լալա . Ժթ .
21 : Իա . 30 : Վարձ . Դ .
28 :

6 . Իէթանիաֆա : Պապ Իա .
17 շէրհինէ պագ : — Նիստիլ
Սիօնուսն : Ս՝ալի . Ժգ . 3 :
Նիստամ ի՛լլէթի՛ զայէթ մէք-
րուհ վէ սաղալմաղ պիր ի՛լլէթ
իտի (Պապ Ը . 2 շէրհինէ պագ),
վէ պու ի՛լլէթէ միւպլէլա օլան
քիմնէ իլէ պէրապէր դաա՛մ եէ-
մէսի շէրի՛ տէյիլիտի : Պու
Սիմօն իհթիմալ տըր քի՝ Լ-
ֆէնտիմիզին եէտի իլէ միւ՛ճի-
զալլը պիր դարղ իլէ շիֆա՛
պուլմուշուտու . լաքին տահա՛
ճիւտամլը Սիմօն տէնիլիտի ,
նիճէ Ս՝ատթէոս տախի կէօմ-
րիւքճիլ չաղըլլըրտըր : Պապ
Ժ . 3 : Էիօլ հաննէս Ժգ . 2 տէն
էօյրէնիլիզ քի , պու զիյաֆէթ-
տէ՝ Պաղարոս տախի դաա՛մտա
պուլլուռնալարըն պիրի՛ իտի , վէ
Ս՝արթա խըզմէթ էտէրիտի :

տա՝ ճիւտամբը Սիմոնուն է
վինտէ՛ իբէն ,

7 Օնուն եանընա՛ սու
մէրմէրի գապընտա չօգ գըյ-

Պա՛ղգըարը գըյա՛ս էյլէտիլէր
քի , Սիմոն իլէ Ղազարոս խը-
սըմ՝ խտիլէր , ետխօտ իբիսի պի՛ր
էվտէ սաքին օլուրլարըտը : Լա-
քին պու Տէ՛ր նասըլ իսէ , եա-
խօտ գիյաֆէթ Տէր նէրէտէ Տա-
վրլանտը իսէ , էօլիւկերտէն Տէ-
նուկ տիրիլմիշ օլան Ղազարո-
սուն սօֆրատա պուլունաճաղը՝
վէ Սարթա տախի օրատա օ-
լուկ խըլմէթ էթմէտէ զայէթ
իլէրտէ օլաճաղը փէք միւնասիպ
կէօրիւնիւր : Պա՛ղգըարը՝ Յով-
թք . 1 , 2 տէն անկլատըլա՛ր
քի , իշպու խուսուս՝ պասքտէն
վթը կիւն իլէրի՛ վագի՛ օլմուշ
օլմայը : Լաքին էյերչի Յով-
հաննէս՝ պէլքի Խեթանիատա
վագի՛ օլան շէյլէրին խուսու-
սունտա սէօյլէմէյէ մէրամ էյ-
լէտիյի ճիւմլէսինի թէքմիլ էթ-
մէք իչիւն՝ պունու օլ գէմանտէ
վուգո՛ւ պուլան պա՛ղը սայիր
վագալէր իլէ պէրապէր նագլ
էտէյօր իսէ տէ , Սատթէոս
իլէ Սարկոսուն պունու նագլ
էյլէտիլէրի նիպամ՝ էն ույդու-
նո՛ւ կէօրիւնիւյօր . վէ ա՛լէլ-
խուսուս Յուգանըն՝ Բապպ Լա-
ֆէտիմիլդին օնա էյլէտիյի թա՛-
գիրտէն ինճինէրէք՝ կէօրիւնտիւ-
յիւ կիպի (խանէ 14)՝ անիտէ
պաշքիսհիլէրէ՛ վարտը վէ օ-
նու կէ վէրմէյէ օնլարա վա՛տ
էյլէտի : Յուգա պու խուսուս-
տա ա՛ծէլէ վէ տիւշիւնմէյերէք
վէ տարղընյլ՛գ խըրսը իլէ Տա-
րաքէթ էյլէտիյի՛ օնտան սօնկ-
րաքի փիւշմանըղընտան վէքէն-

մէթլի եաղ իլէ՛ պիր գարը՛
կէլտի , վէ օ օթուլուլ-
քէն՝ օնուն պաշընա՛ պէօք-
տիւ :

տինի գաթլ էթմէսինտէն թա՛հ-
միս օլունա պիլիր :

7 . Չօգ գըյա՛լէլէ Էաղ : Լա-
քի գէման տաէմլէրի՛ միսք եաղ-
լարը գուլլանմասընր ա՛տէթ էթ-
միլլէրիտի : Սաղ ճիլ . 2 :
Ժաղ . թ . 8 : Երգ . ա . 3 :
Եաղ . ծէ . 9 : Ղալ . է . 37 ,
38 , 46 : Ելմտի պո՛ւրատա
ղիքը օլունան՝ նարտին իլէ եա-
փըլմըշտը (Սաղ . ժիլ . 3 :
Յով . ժր . 3) , քի պու
Հինտիսթանտա պիթէն պիր ֆի-
տան օլուկ՝ պունտան եափը-
լան միսք եաղը՝ սայիրլէրին
ճիւմլէսինտէն չօգ գըյա՛լէլի վէ
խօշ գօգուսու տաճա լաղիֆ խտի :
Երգ . ա . 12 : — Պիր գաղը :
Պու՛ Ղազարոս իլէ Սարթանըն
գըգգարընտաղը Սարիամ խտի :
Յով . ժիլ . 3 : — Օնուն պա-
շնա՛ փէօրիւ : Պաշըն իւզէրի-
նէ եաղ տէօքիւպ սաշը եաղլա-
մագ՝ ա՛լէսսէվի պիր շէյ խտի :
Լաքին Յովհաննէստէն էօյրէն-
տիյիմիզէ կէօրէ Սարիամըն էյ-
լէտիյի կիպի պագլարա՛ սիւր-
մէք՝ նատիլ պիր շէյ խտի . վէ
պունտան պէօյլէ՛ քէնտիսին ալ-
չագ կէօնիւլլիւյիւնիւն վէ մու-
հապլէթինին վէ միւթէշքիւր
օլմասընըն պէօյիւլլիւյիւնիւ
կէօսթէրիրիտի : Յովհաննէս
քէնտի Խնճիլինի օպիրլէրտէն չօգ
սօնկրա եաղմըշտը , վէ պունուն
իչիւն օնլարան թէրք էթմիշ
խտիլէրի չօգ շէյլէր թահրիւր
էյլէտի : Սատթէոս իլէ Սար-
կոս ճիւտամբը Սիմոնունքինտէն

8 Վէ շայիրտէրի կէօ
րինճէ , տարըըպ տէտի-
լէր . Պու թէլէֆ նիճին
օլտուն :

շայիր իսիմ զեբր էթմէզէր
լաբին Յովհաննէս պունճն իս-
մին թէրք էտիպ՝ Վազարոսուն
վէ օնուն իբի գըզգարընտաշա-
րընն վէ Յուզանըն տախի ի-
սիմէրին զեբր էտէյօր :

8 . Տարըըպ : Յովհաննէստէն
Ժք . 4—6 էջրէնիրիզ քի , տար-
ղընըղընը պէյան էտէն Յուզա
իտի , էյէրչի օպիրէրտէն տախի
պա՛ղըլարը կէօրինիւր քի՝ պու-
նու միւնասիպ կէօրմէտիլէր :
Մարիամա՝ քէնտինին իսյր ա՛-
մէլի պու վէճճիլէ Վրիստոսուն
քէնտի շայիրտէրինտէն միւնա-
սիպէթսիզ սայրմագ՝ ա՛ղիմ
մաճընըուզ վէ ճէսարէթ քէ-
սիբընի վէրիւր պիւր շէյ իտի ,
վէ չէր չալտէ օնլարըն պու ճա-
րաքէթի Վրիստոսա՝ իթիպար-
սըզըզ էթմէք իտի : — Պու լէ-
լէֆ նիճին օլտուն : Լալաճա չէր
նէ՛ վագֆ օլունուրսա , պա՛ղը
քիմսէլըտէն թէլէ՛ֆ սայրըր :
Յէս . է . 20 , 21 : ձ թագ .
Ժք . 9 , 21 : ք թագ . է . 20 :
Լ.ճիւլ Ե . 5 : Լ.ճիւլ . ձ . 2—4 :
Սալապ . ձ . 7—10 , 13 : ք
Պէս . ք . 15 :

9 . Զօղա՝ սաթըլա : Պու
նաղ պիւր լիղրա՝ նա՛նի եիւզ
օթմէք տիրճէմ միգտարը իտի ,
վէ պիւթիւն էվ՝ րայիճարնտան
տօլտու . Յո՛վ . Ժք . 3 : Յու-
զա թագրիւր էյլէտի քի , պու
նաղ իւչ եիւզ տինարա՝ նա՛նի
տօգուզ եիւզ ալթմըշ գատար
ղուրուշա սաթըլա պիլերիտի :
Մարի . Ժք . 5 : Յո՛վ . Ժք .

9 . Զիրա պու նաղ չօ-
ղա՝ սաթըլա , վէ ֆա-
զիրէրէ վէրիլէս միւմքիւն
իտի :

5 : Լաբին պու՝ Մարիամը՛ն
մալը իտի , Յուզանըն մալը տէ
յիլիտի , վէ Մարիամ օնու
իսթէտիյի կիպի գուլլանա պի-
լիւր իտի . վէ էյէր օնուն գը-
յասընճա՝ Վրիստոսուն ուղու-
րունա գուլլանմագ իչիւն՝ չի՛չ
պիւր շէյ չատտէն աշըրը դըյ-
մէթլի օլա՛մագ իտի իսէ , օնուն
գըյասը զայէթ տօղըն՝ իտի :
Լիւնտօղուսունտան Վրիստո-
սուն մէվլուսունտա կէլէն ա՛-
լիմէրին տախի գըյասը պու
իտի (Պապ ք . 11 շէրճինէ պագ) ,
վէ միլեօնլարճա ֆիտա օլմուշ
էօլիմսիւզ ճանլարըն տա գը-
յասը պո՛ւ տուր : — Ֆագիլլէ-
րէ իլէրիլէ : Պունու սէյլէյէն
Յուզա իտի . վէ Յո՛վ . Ժք .
6 տէն էջրէնիրիզ քի , օ պու-
նու՝ ֆագիրէր իչիւն պիւր վագի-
ֆէսի օլտուղունտան տէյիլ՝ իլ-
լա մէրամլարըն էն քէօթիւսիւն-
տէն սէյլէմիշ իտի : Վրիստոս
իլէ շայիրտէրինին պէյնինտէ
այրը սէչի օլմալըպ՝ չէր նէլէրի
վար իտի իսէ , օրթայա գօյուպ
պէրապէր գուլլանըրլարըտը ,
վէ կէօրինիւր քի , օնլարըն
օրթա քէսէսի՝ տինտար խաղըն
փէշքէշլէրինտէն տօլարըտը :
Պապ իէ . 55 : Պ . Ե . 3 :
Յուզա՝ պէլքի քէնտիսինին մագ-
լուպու իլէ՝ օնլարըն վէքիլտար-
ճը նախօտ խաղնատարը իտի
(Յո՛վ . Ժք . 29) . վէ օ՝ զայէթ
դամա՛քնար օլմալըլա , թէգիլէ
իւրսը՛զ օլտու : Լ.յէրչի կէօ-
րինէնէ կէօրէ քէնտի արգա-

10 Ըմնա Յիսուս անկա-
մա՛ղըլա , օնլարա տէտի .
Նի՛շին գարըյա զահմէ՛թ
վերիրսինիզ , չին պանա
էյի ա՛մէլ իշլէմիշ տիր :

տաշարը օնտան պիր շիւպճէ
էթմէմիշէր իտի իսէ տէ , օնլա-
րըն ճիւմէսի իշին վերիւմիշ
օլան շէյլէրտէն ալըպ՝ քէնտի
նէֆսինին իսթի՛մալի իշին Տրֆզ
էթմէյի քէնտինէ ա՛տէթ էթ-
միշիտի : Պո՛ւ սէպէպտէն իտի
քի՛ քէնտինին գըյմէթի եաղըն
խուսուսուստա թէլէֆ տէտիյի
շէյ իշին տարըլտը : Յուգա՛
պո՛ւ տախի քէնտինէ թէպիմ
օլմատըղընա գըղտը . զիրա կէօ-
րինիւր քի , շիմոի օ՛ քէնտինի
ալըպ վէ եարամազ դարզ իլէ
զէնկիլէթմէք իշին Տիշ պիր
ֆուրսաթը կէշիւմէյէ ճէճտ
ու զայրէթ էթմէյէ տիւշմիւշ
իտի : Լ՛յվաճ՛ Յուգա իազին-
նէտար մանսուպունու ալտըղը
զէման՝ նէ՛ գատար աղ տիւշին-
տիւ քի , պու՛ քէնտի դապիա՛ .
թընտա օլան եիւրէյինին մէյ-
լինի մէյտանա՛ չըգարաճագ , վէ
օնու՛ քիար իազըր իշին իպ-
թիտա խըրսըղըզ էթմէյէ վէ
սօնկրա քէնտի Լ՛ֆէնտիսինի էլէ՛
վէրմէյէ վէ սաթմաղա գուլա-
ղուղալաճագ տըր :

10 . Լի՛շին գարըյա պահէլ
վերիրսինիլ : Յո՛ւ ժգ . 7 :
Ս՛արի . ժգ . 6 : Պո՛ւ . 5 :
44—50 : Պաղ . 7 : Ե .
12 : 7 . 17 : — Պանո եյի ա՛մէլ
էլէմիշ Կիւր : Պու գարը պու-
նու՛ պանա պիր մուճապպէթ վէ
թէշէքքիւր իլէ տօլու եիւրէք իլէ
էյլէտի . վէ սէրթ սէօղէրինիզ

11 Օ՛իրա Փագիւրէր տա-
յիմա սիզին իլէ օլուր . ամ-
մա պէն տայիմա սիզին իլէ
օլմամ :

12 Օ՛իրա պու գարը՛ պու

իլէ օնուն ա՛գընը պուլանտըր-
մանըզ եարամազ պիր իշ տիր :
Պապ ժգ . 6 շէրճինէ պագ :
Խանէ 12 տէն էջրէնիւրիզ քի .
պու գարընըն իշի՛ Վրիստոսուն
կէօմիւմէսինէ պիր Տազըրըզ կի-
պի տախի պիր էյի իշ իտի :
Շ՛իւմէմիզ էյի ա՛մէլէրտէ դա-
նի օլալմ . վէ էյէր տիւնեա
պիզին զէմմ էտէրսէ պիլէ՛ Վը-
րիստոս Լ՛ֆէնտիսիւր ըազի՛ օ-
լաճագ տըր : Թ Կո՛ւ . Թ . 8 :
Ե՛լէ . Թ . 10 : Կո՛ւ . 10 : Թ
Թէ . Թ . 17 : Կո՛ւ . 10 :
Թ Տի՛ . Թ . 21 : Տի՛ . 16 :
Թ . 14 : Դ . 1 , 8 , 14 , Ե՛ր .
ժգ . 21 : Կո՛ւ . Թ . 12 :

11 . Փագիւրէր Կոյնիս սիզին
իլէ օլուր : Պուգարալարա եար-
տըմ էթմէյէ տայիմա ֆուրսաթ-
լարը՛ օլաճաղտըր , վէ օնլարը
տայիմա գուլանմալը իտիլէր :
Պապ իե . 35—40 , 42—45 :
Թ Օ՛րի . Ժե . 11 : Ս՛արի . ժգ .
7 : Յո՛ւ . ժգ . 8 : Պաղ .
Թ . 10 , Կո՛ւ . Թ . 17 : — Պէն
Կոյնիս սիզին իլէ օլմամ : Վրիս-
տոս Լ՛ֆէնտիսիւր , կէջէ տէօնմէք
իւզըէ իտի . վէ Ս՛արիամըն՛ գա-
թէն օնա խըզմէթ էթմէյէ նայիլ
օլաճաղընըն պու սօնկ ֆուրսաթը՛
իտի : Յո՛ւ . ժգ . 33 : ժգ .
19 : ժգ . 5 , 28 : Ժե . 11 :
Կո՛ւ . Թ . 21 :

12 . Պէնի Լէօթիւմի իլէն էյ-
լէԿի : Ի՛ճթիմալ տէյիլ տիր
քի՛ Ս՛արիամ՛ փէք աղ զէման-

եաղը թէնիմն իւզէրինէ
տէօքմէք իլէ , պէնիմ կէօ-
միւլմէմ իչիւն էյլէտի :

13 կէրչէք տէրիմ սիզէ .
Պու միւլտէ՛ պիւթիւն տիւն

տէն սօնկրա Վրիստոս էօլէճէք
իտիյնի թէքմիլէն տնկատր .
չիւն քի պունու՝ շայիրտէր քէն-
տիլէրի պիլէ անկլամամըլարտը :
Լաքին Բապա Լֆէնտիմիզ՝ քի
քէնտի խաղընն գուսուրլու օ-
լան խրզմէթլէրինի տայիմս էն
էյի ֆիքիթ Վէ էն էյի գարզ
իլէ գապուլ էտէր՝ Մարիամըն
պու ա՛մէլինէ պո՛ւ մա՛նայր վէր-
մէյէ րազի օլտու : () տէտի՛
քի , պու՝ օնու՛ն կէօմիւլմէսի ի .
չիւն միւնասիպ պիւր հազըրլո՛գ
իտի : () նու՛ն էօլիւմիւնէ՛ Սան-
քէարիմ մէճլիսի հալէն գարա՛ր
գըլմըլտը . վէ օնու՛ն թէնի՛
շիմտի էօրիւշ կիպի սայըլա պի-
լերիտի . չիւնքի իքի կիւնտէն
սօնկրա մէզարտա՛ օլաճաղտը .
իմտի Մարիամըն պու իշի՛ թէ-
մամ՝ վազթընտա՛ իտի : ()
մէմէքէթին ա՛տէթինէ կէօրէ՛
ինսան էօրիւքտէն սօնկրա թէնի
մէզարա կէօմիւլմէք իչիւն՝ հաղ-
լանըր վէ փէլէսէնլէնիթ իտի .
վէ պո՛ւ վէճճիլէ խարճ օլունան՝
մասրաֆ վէ թէլէ՛ֆ սայըլմաղ-
ըտը : ք Մապ . ԺԳ . 14 . Մալ .
ԺԳ . 8 . ԺԳ . 1 . Պալ . իճ .
56 . իճ . 1 . () ԺԳ . ԺԳ . 7 .
ԺԺ . 39 , 40 :

13 . կէրչէք տէրիմ սիզէ : Պապ
Ե . 18 , 26 , վէ ԺԵ . 3 շէրճէ-
րինէ պապ . — Պա . ԺԺ . ԺԺ . ԺԺ .
ԺԺ . ԺԺ . ԺԺ . ԺԺ . ԺԺ . ԺԺ .
19 . Մալ . ԺԳ . 15 . Պալ .
ԺԳ . 47 . () ԺԳ . ԺԳ . 6 . — () .
նու՛ն պէսի իլէն : Իշպու գա-

եատա հէր նէրէտէ վա՛ղ
օլունուրսա , պու գարընըն
էթտիյի՛ տախի՛ օնու՛ն զիքրի
իչիւն սէօլէնէճէ՛ք տիւր :

14 () Լ զէման օն իքիլէրին

րընըն զիքրի՛ օնա պիւր քիլիսէ
վազֆ էթմէք իլէ տէյիլ՝ եախօտ
օնա սէնէտէ պիւր էօրթու գուլմ-
մաղըլա՛ եա օնու՛ն գըրտըղը գա-
պըն պիւր փարչասընը ա՛ղիզ է-
սէր կիպի սագլամաղըլա տէյիլ՝
իլլա օնու՛ն իմանընը վէ մուհապ-
պէթինի ախէրլէրինէ պիւր ի՛պ-
րէթ իչիւն անկըլմաղըլա հըֆը
օլունաճաղտը : Ինճիլ՝ հէր
հա՛նկը լիսանտա թէրճիւմէ օ-
լունաճաղ օլուր իսէ , պու հի-
քեայէթ թէրճիւմէ օլունաճաղը-
տը . վէ Վրիստոսուն Ինճիլի
տիւնեանըն հէր հանկը դարա-
ֆընտա վա՛ղ օլունաճաղ օլուր
իսէ , Մարիամըն պու հիքեայէ-
թի՛ օնու՛ն շանընա վէ ի՛թիպա-
ընա վէ միլեօնլարճա ախէր
քիմնէլէրին ճէսարէթ պուլմալա-
ընա՛ մէպի սէօլէնէճէք իտի :
Մարիամ՝ քէնտիինն ատը վէ
իշլէտիյի կէօք ալթընտա հէր
միլէթտէ սէօլէնէճէյիինի վէ հէր
ֆամիլեատա օգունաճաղընը՝ նէ՛
գատար ա՛ղ տիւշիւնմիւշ իտի :
ա թապ . ք . 30 : Մալ . ԺԺ .
6 : Մալ . ԺԳ . 9 : ք իրիւնլ .
Ժ . 18 : ԵԲ . Ժ . 10 , 12 :

14 . () Լ զէման : Խանէ 6
շէրճինէ պապ : Ի ճիմալ տէ-
յիլ տիր քի՛ է՛ուդա մէմիւլ էթ-
սին , քի քէնտիինն խըլանէթիլ-
յինտէն պիւր ա՛ղիմ պէլա՛ սատըր
օլաճաղտը . իլլա գապիլ տիր
քի , օ՛ մէմիւլ էտէրիտի քի ,
Վրիստոս Լֆէնտիմիզ քէնտիինի
պիւր միւլճիղաթ իլէ տիւշմիլէ

պերի Խախարլը տենիլէն Յոլ- Ղա՝ պաշ քեահինյէրէ վարրպ՝

որինն էլնտէն գուրթարաճաղը-
տը : Գուրթարըճրմըլ քէնտի
շայիրտէրինն քէնտինին եադ-
լաշմատա օլան էլդիյէթ ու իսքէն-
ճէլէրի վէ էօլըւմիւ վէ տիրիւ-
մէսի՝ խուսուուունտա պիր գա՛շ
քէրքն սէօյլէմիշիտի • լաքին օն-
լարըն ճիւմէսի՝ օնու պիր թէշ-
պի՛ճ եա թէմսի՛լ սէօյլէյօր տէ-
յիւ անկլատըլար : Պապ Դ .
20 շէրճինէ պագ : Չիւնքի պու-
միւշքի՛ւլ վուզուա՛թ՝ ճէր նէ՛
օլուրսա օլսուն՝ ճէման օ՛ պայ-
թամտա (Պապ Դ . 18 շէրճինէ
պագ)՝ վէ օնուն ճէ՛ման պաշ-
լանկըճընտա (խանէ 2) վազի՛
օլաճաղըտը , գապիլ տիր քի՛
ճուգա օլ վուգուա՛թտէն միւմ-
քիւնի մէրթէպէ մէնֆաա՛թ
թաշաիլ էթմէյէ վէ օնու քէնտի
մէնֆաա՛թի նէֆսիյէսինէ տէօն-
տէրմէյէ գարար գըլմըշ օլսուն :
ճուգայա թէսիր էտէն՝ ախէր
պիր մէրմա՛ տա օլա պիլին :
ճուգա Քրիստոս Լփնէտիմիզէ
թապի՛ օլմագտան էլպէթ մէմիւլ
էտէրիտի քի , շան ու ի՛ղզէթ վէ
չօգ մալ ու ղանիմէթ էտինէճէք
տիր (Պապ ԺԴ • 1 շէրճինէ պագ) ,
լաքին իլթէ՛ իւշ երլ կէչտի , վէ
օ՛ չէքսորիյի էմէքլէրինն պտէսլ
պիր սու մէրմէրի գապը միւք եա-
ղընըն պաշարս գատար շէյ գա-
ղանա՛մատը (խանէ 9 շէրճինէ
պագ) , վէ պիր մալ ու ղանիմէթ
վէ շան ու ի՛ղզէթ կէթիլէճէք
մէսնէտ ու բուլթպէյէ եիւճէլմէ-
սինին իւմիտ եէրի՛ կիւնտէն կիւ-
նէ աղլամատա՛ տըր : Խմտի օլա
պիլին քի , օ գարար գըլմըշ ի-
տի քի , Քրիստոս Լփնէտիմիզի
էօյլէ պիր ճալէ տիւշիւրսիւն քի ,
եա քէնտինին Խ՛եսիա օլմագ

խոտիս'սընը սանքետրիմ՝ մեճի-
սինին հուզուրուհետա իսթեր իս-
թեմեզ իսպաթ էտերէք պիր-
տէն Վաւիթին թախթը՝ իւզէ-
րինէ կէջիպ օթուրսուն , եւ-
խօտ պունու էտեմէտիյի թագ-
տիրտէ՝ պեճերէմէմսինին նէթի-
ճէլերինի՝ չէքսին , լաքին օ-
նուն սաշիջ մերամ ու մագուս-
տու հէր նէ՝ եախօտ հէր նէ գա-
տար գարըըզ իտի իսէ , պէս
պէլլի տիր քի՝ օնուն էգրաֆընը
գուշատան կիւնաջ դամաքեար-
լը՛գ իտի . վէ քէնտինին ղայէթ
քեօթիւ նիյէթ իլէ ալըզ աշի-
քեար պէօյլէ շիտտէթ իլէ զէմմ
էյլէտիյի գարըյը լաֆէնտիպին
մէտօջ էյլէտիյինէ գըզմաղըւ ,
չէյրան օնուն պուրլնտուղու
ա՛գլ ու Փէքրինին հալինտէն
Փուրսաթ պուլարագ՝ օնու շիտի
ափանսըզ տիւշինտիյիւ եւ-
խօտ էվլլէտէն տիւշինէրէք
գուրտուղու մագսուտունու թէզ
իճրա էթմէյէ գընտըրու :
— () ն իլլէլլին պլլի . Սալի .
ԺԴ . 10 , 11 : Վալի . իք . 3 — 6 :
Յիլլի . ԺԴ . 2 : — Սախարլէ
Յուլա . Պապ Ժ . 4 : Յիլլի .
Դ . 70 , 71 : — Պաշ Քախիլլէլլէ
Վարդա : Յուդա՝ հէմ մանուպ-
ուս՝ օլան պաշքեաշինէ հէմ
մա՛ղուլ պաշ քեաշիլլերէ՝ հէմ
տէ իյորմիաէտը՝ նէվպէթէլլին
պաշարընա՛ վարտը : խանէ 3 ,
վէ Պապ Թ . 4 չէրլլերինէ պագ :
() դապիա՛թը իլէ սանքետրիմ՝
մեճիսինին հէփ պաշ առեմլերի-
նէ կիտէճէյիտի , վէ Ղուկաս
(իք . 4) տէյօր քի , օ սերտար-
լարա՛ տալի կիթիտ : Հէյքէլլի
ա՛ղիմ՝ ա՛ղիզլլի իլլին հէմ տէ
օնտա պուլունէն չօգ մա՛յ իլլին

15 Տէտի . Պանա նէ՛ վեր-
մէյէ խթեցախնիզ , վէ պէն
օնու սիզէ թեալի՛մ հտէյիմ .
վէ օնլար օնա օթուզ գըզա՛
կիւմիւշ վա՛տ էթտիւէր :

պէքլէմէք իգթիզա էտէրիտի :
Իշպու պէքճիւէրին պաշարընա
սէրտարլար տէնիրիտի : Պաքճ .
Դ . 1 : Պունլար՝ էքսէրի Լէվի-
ւիւէրտէն օլուպ քեաճիւէր իլէ
փէք եագըն ալէագալէրի վարը-
տը , վէ ա՛ղիմ ի՛թիպար սաճիպի
քիմնէլէր իտի : Իմտի Յուգա
պունլարա՛ ճեմ՝ տէ պաշքեա-
ճիւէրէ վարտը , քի քէնտինի
օնլարա պիր էլէ՛ վէրիճի սուն-
սուն : Յուգա միւմքիւնիւ մէր-
թէպէ չօգ ագչէ ալմագ մէրա-
մընտա օլմաղլա , իճթիմա՛լ տըր
քի՛ օնլարն ճէ՛ր պիր դագըմը
իլէ պաշգա պաշգա պիր փաղար-
լեզ էթմէյէ չալըշտը :

15 . Պանա նէ՛ վէրմէյէ իսիւէր-
ախնիզ . ()նա՛ օնլար կէլմէտի-
ւէր , քի օնու իղվայէ սալընլար ,
իլլա օ՛նլարա վարտը , քի օն-
լարը իղվայէ սալըն : ()նուն
արգուլէտիյի ագչէ՛ տիր . վէ
օնու էլէ՛ կէթիրմէք իչիւն՝ քէն-
տի խօճասընը՝ ճէման նէ՛ վէրիւ-
լէրսէ՛ սաթմաղա ճաղը՛ր տըր :
Եսայ . ԺԴ . 11 : Իժ Տէ՛ . Դ . 3 :
Դ . 9 , 10 : Դ Տէ՛ . Դ . 10 :
Դ Պէպ . Դ . 3 , 14 , 15 : — ()-
լապ գըլա՛ իլլալիւշ : Պապ իէ .
3 , Օսայ . Լէ . 28 : Օսա .
ԺԺ . 12 : Պու՛ն օնուս վասիդա-
տը իլէ սապիթ օլունմուշ պիր
գուլուն պաճասընըն նարգը՛ իտի
(Եւր իմ . 32) , վէ օն ալթը
տիրէլքի թիալ եախօտ իւշ
եիւզ սէքսէն տէօրթ զուրուշ
գատար իտի : Իճվաճ նէ՛ գա-

16 Վէ օլ զէմանտան օնու
էլէ՛ վէրմէյէ Փուրսա՛թ ա-
րարտը :

17 Վէ խամուրսուզլար
պայրամընըն իլք կիւնիւնտէ՛

տար քիմնէլէր պուլունուր քի՛
Քրիստոսու վէ կէօյիւ պունտան
ա՛ղ ագչէ իլէ տէյիշտիրիւրէր :
— Վա՛պ էլլալիւէր : Պուրստա
Եունանիճէտէ պուլունան լու-
ղէթին ասըլ մա՛նասը տուր-
տուրտուլար՝ դարար գըլտըլար՝
սապիթ էթտիւէր տիր . Ս՛ար-
կոստա՛ “վա՛տ էթտիւէր” տիր
(ԺԴ . 11) , վէ Վ ուկաստա գալիւի
գարար՝ փաղարլեզ էթտիւէր տիր
(Իք . 5) : Իմտի Ս՛ատթէոստան
գուլանըլան լուղէթտէն անկլա-
շլա պիւր քի , պաշքեաճիւէր
Յուգանըն էօնիւնէ օթուզ գը-
զա՛ կիւմիւշիւ գօտուլար վէ
կէօրտիւ , լաքին օնա՛ թա պու
իշի պիթիրինճէյէտէք ագչէյի
թէալիմ էթմէտիւէր :

16 . Պանա նէ՛ արարտը :
Ս՛արլ . ԺԴ . 11 : Վա՛ . Իք
6 : Յուգանըն թէվպէ՛ էթ-
մէյէ փուրսաթը վար , լաքին
օ՛ կիւնա՛ճ իշլէմէյէ Փուրսաթ
արայօր : ()նուն էն պէօյիւք
կիւճիւյիւ պո՛ւ իտի քի , Քը-
րիստոսու՛ խալա տուլուլմազ-
տան էլէ՛ վէրսին , վէ պու վէճչ-
իլէ պիր պէօյիւք կիւրիւլթիւ
վէ վէլվէլէ օլմասըն : Իճթի-
մալ տըր քի , պու՛ պաշքեաճիւ-
լէրին քէնտիսի իլէ էյլէտիլքէրի
փաղարլեղըն մուգավէլէլէրինին
պիրի՛ իտի :

17 . Խամուրսուզլար պայրամը-
նըն իլք կիւնիւնտէ՛ : Իմտի
ճաթթանըն պէշինճի կիւնիւ
վէ Իճէնտիմիզին թա էօրիւլէր-

Հայերուէր Յիսուսուն հանը
նախկէկայ օնա տէտիւէր . Պա-
սէքի եկմէյէ՛ ներէտէ իս-

Թերսին սանա հազըրլայա-
լըմ :

18 Վէ օ տէտի . Հէհրէ

տէն տիրիմէսինէ՛ գատար շա-
յիրտէրի իլէ սօնկ կէօրիւշմէսի
իտի , վէ պըն 14 նճիւ կիւնիւ
իտի : Խանէ 2 շէրհինէ պագ :
Մարի . Ժդ . 12 : Ղուի . իք .
8 , 9 : — Հայերուէր Յիսուսուն
հանընա իլէկ : Քրիստոս Լա-
ֆէնտիմիդին՝ Պասեք պայրամը-
քըն դուգուսունու եկմէք իշիւն
քէնտիւնին պիր էվի եօղըւտու
(Պապ Ե . 14 , 20 շէրհէրինէ
պագ) , վէ Յուգա՝ քէնտիւնին
խայըն դուրունթուլարընք տահա
էյի իճրա էտէպիլմէք իշիւն
Յիսուս Լաֆէնտիմիդին օ կէճէ
նէրէտէ օյաճաղընք պիլմէյէ իս-
թէր իքէն , օպիր շայիրալէր՝
պիլմէյէ իսթէրլէր քի , օնլար-
տան պաղըսը էրքէնտէն վարըպ՝
պայրամը սաղլամագ իշիւն իդ-
թիզալը օլան հազըրլըղ՝ կէօր-
սիւնլէր : — Հայերուէր :
Պապ Դ . 15 : Ժէ . 24—27 :
Մարի . Ժդ . 12 : Ղուի . իք .
8 , 9 :

18 . Հէհրէ . . . Խիւն : Պու
շէհր՝ Երուսաղէմ իտի : Լա-
ֆէնտիմիդ շայիրտէրինին հէ-
փիսինի կէօնտէրմէտի , իլլա օն-
լարըն իօփսինի՝ եօլատը (Մարի .
Ժդ . 13) , վէ պու իքինին պիրի
Յուգա տէյիլիտի , իլլա պիրի
Պետրոս վէ պիրի Յովհաննէս
իտի : Ղուի . իք . 8 : — Իիւլան
իմէյէ : Լաֆէնտիմիդ պու ա-
տէմին իսմինի սէօյլէմէտի , վէ
օնուէն էվինի՝ տախի Թա՛րիֆ էյ-
լէմէտի , շէյլէ՛ քի Յուգայա
պաշ քեսահիւնլէրէ օնու նէրէտէ
պուլար պիլմէքլէրինի փէշին իս-
պէր վէրէ պիլմէսի միւմքիւնսիւլ

օլտուն , լաքին օլ իքի շայիրտէրէ
էօյլէ ինճէ ինճէ Թա՛րիֆլէր
վէրտի քի (պագ Մարի . Ժդ .
13—16 : Ղուի . իք . 10—13) .
քէնտիսի հէր պիր քէյֆիյէթի
ինճէ ինճէ փէշին պիլմէրիտի
վէ օնա հիշ պիր շէյրա՛սթ կէ-
լէ վագի՝ օլմայաճաղը իսպաթ
օլտունուն : Չիւն քի օլ էյա՛մ-
տէ շէհրին իշիւնտէ հէր դարափա
տօղու հարաքէթտէ պուլունան
պու գատար գալապմըղըն ի-
շիւնտէ իհթիմալ քի՝ եիւզլէրճէ
քիմէլէր սու դաշմատա օլուպ՝
պիրիսի պու էվէ վէ օպիրիսի օ՛
էվէ կիրմէտէ իտիլէր , վէ էյեր
Յիսուս Լաֆէնտիմիդ նիհայէթ-
սիզ իլմ սահպաի օլմասայրտը ,
պու իքի շայիրտին հէման օլ
մախտուս ատէմի պուլաճապա-
րընք՝ վէ եալմըղ օ պիր տէսթի
սու կէօթիւրէճէյինի՝ վէ օնուն
կիրէճէք իտիյի էվ պիր տօսթ
քիմէնին վէ տէյիլ տիւշմանըն
օլաճաղընք՝ վէ օնտա պիր պէօ-
յիւք՝ վէ տէյիլ քիւլէիւք՝ եօգա-
րըքի գաթտա վէ տէյիլ աշաղա-
քի գաթտա՝ տէօնշէնմիշ վէ
տէյիլ տէօնշէնմիշ օտա օլա-
ճաղընք նէրէտէն պիլմէրիտի :
— Խոճա Խէյօյ : Լաֆահիպի
պու իքի շայիրտի դանըտըմը հա
դանըմատըմը պիլմէգիզ . լաքին
պէլլի տիր քի , "խոճա" տէմէ-
յիլէ՛ քիմի անկլաթմագ մէրամ
էյլէտիքլէրինի անկլատը . շիւն
քի Յիսուս Լաֆէնտիմիդէ վէր-
տիքլէրի իսմի՝ չօգ քէրրէ պու-
լտի : Պապ Թ . 11 : Ժդ . 38 :
Ժէ . 24 : իք . 16 : իդ . 8 ,
10 : Յովէ . Ժիւ . 28 : Ժդ .

Փիւլան քիմսէյէ կիտին ,
վէնմա տէյին . Խօճա տէյօր .
Վազթըմ եազըն տըր , Պա-
սեքի շայիրտէրիմ իլէ պէ-
րասպեր սէնտէ՛ հտէճէյիմ :

19 Վէ շայիրտէր՝ Եր-
սուսուն ընլարա թէնպիճէթ-
տէյի՛ կիպի էյլէտիլէր : Վէ
Պասեքի հազըրլատըլար :
20 Վէ ախշամ՝ օլունճա ,

13 : — Վ ագլըն՝ Էագըն՝ Կըր :
Լփէնտիմիզ՝ շիւպճէսիզ՝ էօլիւ-
միւնիւ զիբը՝ էտէյօր (է)՝ 15 .
20 . ԺԳ . 1 : Ժէ . 1) . շիւն
քի՛ ընուն ա՛գլ ու ֆիբրի պո՛ւ-
մատտէտէն տօլու իտի . լաքին
կէրէք շայիրտէրին վէ կէրէք օլ
ատէմին պունու պէօյլէ անկլա-
տըզարը իճթիմալ տէյի՛լ տիր .
շիւն քի՛ ընլարըն ա՛գլ ու ֆիբրի՛
օնունքինտէն փէ՛ք Փարգը իտի :
— Եւրպիլէլէ՛ իլէ : Վրիս-
տոտս հէր քիմ՝ գապուլ էտէր-
սէ , օնուն շայիրտէրինի՛ տախի
գապուլ էթմէլիտիր : — Սէնպէ :
Սէնին էվինտէ : Վրիստոս Լ-
ֆէնտիմիզ քէնտինի օրպա տա՝
վէթ էյլէտի : Վալ . ԺԺ . 5
շէրհինէ պագ : Պայրամ էյա .
մընտա՛ շիւպճէ՛ ե՛գ տուր քի՛
Երուսաղէմին հէփ էվլէրի միւ .
սաֆիր գւպուլ էթմէյէ աչըգ
իտիլէր . լաքին Վրիստոս Լփէն-
տիմիզին ընլարըն ճիւմէսինտէ
գապուլ օլունճազը իճթիմալ
տէյի՛լ տիր : Սարկոստան ԺԳ .
15 , վէ Վալ . ԺԳ . 12 տէն էօյ-
րէնիլիզ քի՛ պու ատէմ ճան ու
տիլտէն հազըր տէօշէնմիշ եա՛նի
հէր իզթիլա էտէն շէյ իլէ տօ-
նանմըլ պիր օտա՛ վէրտի :

19 . Յիսուսն օնորա լէնպէն
էլփէյն ինչէ էյլէպիլէր : Պապ
իա . 6 շէրհինէ պագ : Յալ .
Ժ . 5 : Ժէ . 14 : — Պասեքի
Էագըրլատըլար : Իքի շայիրտէր՝
Պասեք գուզուսունու սաթուն
ալաճագլարըր , պօղազլանմագ

վէ եիւզիւլմէք իշիւն՝ վէ գանը
սէրփիլմէք իշիւն քեաճինէ կէօ-
թիւրէճէրլէրտի . վէ օնտան
սօնկրա օնու փիրեան էտէճէք-
լէրիտի , վէ աճը օթլարը՝ շարա-
պը՝ խամուրսուզու եւ հազըրլա-
յաճագլարըտը : Խանէ 2 շէր-
հինէ պագ : Պալ . 10 ,
11 :

20 . Սալա՛ օլունճա : Սարլ .
ԺԳ . 17 : Վալ . ԺԳ . 14 : Եւ-
հուտիլէր իքի ախշամ հիսապ է-
տէրլէր իտի , քի պիրի՛ իքինտի-
տէն ախշամա՛ գատար՝ վէ օպիրի
իլք ախշամտան կէճէ սաա՛թ իւ-
շէ՛ գատար սալըլըրտը : Պա-
սեք գուզուսուն՝ Իպրանիճէտէ
թա՛րիֆ օլունտուզունա՛ կէօրէ՛
(Եւր ԺԳ . 6) իքի՛ ախշամին
մապէյնինտէ՛ եա՛նի իքինտիտէն
կիւնէշին պաթմասընա՛ գատար՝
եախօտ ախշամ՝ իւսթիւ պօղազ-
լանըրտը : Պու սուրէթտէ՛
Պասեք ախշամ դաա՛մը՝ դա-
պիա՛թը իլէ պունտան իքի եա-
իւշ սաա՛թ սօնկրա օլուրուսուն .
շիւնքի գուզու պօղազլանտըգ-
տան սօնկրա՛ փիրեան տախի օլ-
մալը իտի : — Սարկոստ : Վէօ-
րիւնիւր քի , Խարալէլ օղուլարը
իպթիտա Սըսրտա պասեքի ա-
յագտա տուրուր իքէն ետրլէրտի
(Եւր ԺԳ . 11) , վէ պա՛ղըլարը
պուկիւնէ՛ գատար պիլէ օնու
պո՛ւ վէճիլէ ետրլէր : Լաքին
Պուրթարըճը Լփէնտիմիզ օ-
նու՛ շայիրտէրի իլէ պէրասպեր՝
օթուրո՛ւր իքէն ետի : Եու-

օն իբրեւրի իլէ օթուրտու :

21 Իմտի օնլար եէյօրլար իբէն , տէտի . Կէրէ՛ք տէրիմ սիգէ՛ք քի՛ սիգտէն պիրի պէնի ելէ՛ վէրէճէք :

22 Վէ օնլար զայէթ գա-

սավէթէնիպ՝ օնլարտան հէր պիրի օնա տէմէյէ՛ պաշաւ տըլար . Եա՛ Բապա՛ սազըն պէն օ՛լմայրմ :

23 Վէ օ՛ ճէվապ վէրիպ տէտի . Լիւնի սահանա

նանիճէտէ պուրատա օյան լուղէթ կէօսթէրիւր քի , էսքի զէմանտէ շէրգ ճանիպէրինտէ սօֆրատա օթուրմագ ա՛տէթի իւզրէ պիր Եանլար իւզէրինէ եաթմըլարտը : (Սլար սօֆրատա իբէն , շայիրալէր պէյնլերինտէ՛ պէյիւք քի՛մ օլուր տէյիւ միւճատէլէ էյլէտիլէր (Վ՝ Գ՝ . Իբ . 24—30) . վէ Վ՝ Բ՝ րիստոս Լաֆէնտիմիզ օնլարա ալ՝ չա՛գ կէօնիւլիւք էյրէթմէք իլիւն օնլարըն այագլարընը եայգատրղը պո՛ւ զէմանտէ իտի : Յո՛ւլ . ԺԳ . 1—20 :

21. (Սլար Եէյօրլար իբէն ԼԵ՛ : Ս՝ Գ՝ . ԺԳ . 18—21 : Վ՝ Գ՝ . Իբ . 21—23 : Յո՛ւլ . ԺԳ . 21 , 22 : — Վէրէ՛ք պէրէն սեպէ՛ք քի՛ Եո՛վճաննէստէն էյրէնիւրիլ քի , Յիսուս Լաֆէնտիմիզ՝ ա՛լ զէմանտէն սօնկրա չէքէճէք օլտուղու էզիյէթ ու իսքէնճէնին՝ վէ Յուղանրն իլէյէճէյի Տիյպէթլու կիւնաճըն միւլաճաղասը իլէ՛ եիւրէյի էլէմ ու քէտէր իլէ սօլու իտի : (Սլարա՛ պուռտան էվվէլ օնուն էլէ վէրիլէճէյինի սէյլէտի . լաքին շիմտի՛ ա՛ղիմ՝ եիւրէք տօլղունլուղու իլէ՛ պուռու էտէճէք օյան քիմնէ օնլարըն պիրի՛ օլտուղունու շէճատէթ էյլէտի : Յո՛ւլ . ԺԳ . 21 : Սալլ . ԺԵ . 12—14 : Եբբ . Դ՝ . 13 : Յայա . Դ՝ . 23 :

22 . Վ՝ Գլէլ գասալէլիլիկալ : Յովճաննէս տէյօր քի , շայիրա-

լէր՝ շաճմըշ գալմըշ ատէմէր կիպի պիրի պիրինէ պագտըլար . չիւն Յուղատան մա՛տա էյլէպիր շէյ Տի՛չ պիրինին՝ քէնտի գալպինտէ օլտուղունա ալկնաճ տէյիլտի , վէ Տէր պիրի քէնտինի թէֆթիլ էթմէյէ պաշաւտը քի , ա՛ճապ միւմքի՛նմիւ քի՛ պուլապիս իլի էտէճէք քէնտիսի՛ օլտուն : — Եա՛ Բապա՛ սազըն պէն օ՛լմայրմ : Շայիրալէր պիրի պիրինտէն շիւպճէլէնմէյէ պաշաւմատըլար . իլա Տէր պիրի քէնտինտէ՛ն շիւպճէլէնմէյէ պաշաւտը : (Սլարըն սիւալէրի՛ պուլմիսիլ սիւալէրին պաշաւմաղա կէրէք օյան մաճալտէն՝ եա՛նի քէնտի նէֆպէրինտէն պաշաւտը : Վէ Տէր պիր Վ՝ Բիսթիան՝ քէնտի գալընտաշարընա պէճանէ պուլմաղա վէ օնլարտան շիւպճէլէնմէյէ ճազը՛ր օլաճաղը եէրինէ՛ Վիլիստէ պուլունան պիր քէօթիլիլիլիւն սէպէպի սագըն քէնտիսի՛ օ՛լմասըն տէյիւ իպթիտա քէնտի գալպինի՛ թէֆթիլ էտիպ սօրտուն : Սիւալի էտէնլէրին Յուղա սօնո՛ւ իտի . վէ օ՛ Վ՝ Բիստոսուն օնու պիլտիլինի կէօրմէսէյիտի , վէ սիւքիլէթ էթմէք քէնտի արգատաշարընըն շիւպճէլէրինի օնուն իւզէրինէ ճէլպ էտէճէյինի կէօրմէսէյիտի , Տի՛չ տա սիւալ էթմէզիտի :

23 . Լիւնի պէնի իլէ . . . պալլարտն : Սալլ . Իմ . 9 : Ս՝ Գ՝ . ԺԳ . 20 : Վ՝ Գ՝ . Իբ . 21 : Յո՛ւլ .

իտիցի՝ կիպի կիտէր . ամնա վայ օլ ատէմէ՝ քի՝ ատէմին Օղլու ծնուն վասըղասը իլէ էլէ վերիլըր . օ ատէմ տօղլ մասայըտըր, ծնա տաճա՝ էյի իտի :

նի՛ճէ գապաճա՛թ իշէտի տէնիլէ պիլըր : Ճ՛էվապ վերիլիլ քի, (1) չի՛չ պիլ կիւնաճքեար թագտիր օլունամը՝ էյերչի փէշին խապէր վերիլմէմիշ իսէ տէ՛ պիլ շէյ էտէմէլ, քի պու՝ էղէլտէն Մլաճա թէքմիլէն օլ շէյ մա՛յիւմ իտի տէմէք իլէ պէրապէր տիր : Մլաճա պա՛ղը տէֆա՛ պիլտիլինի վագի՛ օլմալտան՝ եա՛նի իշէյէ՛ ճէյինի եախօտ օլմաղա մուսաա՛ տէ էտէճէյինի փէշին խապէր վերիլ . լաքին պու նատիր օլուպ՝ էն չօգ շէյլէր խուսուսուստա պիլղէ խապէր վերիլէլ . լաքին պու՛նլա՛րն ճի՛ւմիէսի օլ տերէճէ սաճիճ վէ սապի՛թ օլմուշ շէյլէր տիր քի, պիլղէ փէշին խապէր վերմիշ կիպի տիրլէր : Յուգա՛ ա՛յնի պագի եարամալ քիմնէլէրին էթտի՛ յի՛ կիպի՛ եա՛նի քէնտի Տիւսնիւ ըրիլասը վէ իրատէթի վէ տէյիլ ջօր ու ճէպը իլէ՛ ա՛մէլ վէ ճաւաքէթ էյլէմիշ տիր : (2) Մլաճըն պիլ շէյի փէշին պիլմէսի՛ եախօտ պիլ շէյի օլմաղա մուսա՛ տէ էթմէյէ փէշին մէրամը՝ օլ շէյին դապիա՛թընը տէյիշտիր . մէլ, եախօտ կիւնաճ օլան շէյի ա՛ղիլ էթմէլ : Վ՛ալ . իթ . 22 : Վ՛ալ . իթ . 23 : իթ . 27, 28 : Լ՛յէր պիլ քիմնէ քէնտի Տիւսնիւ իրատէթի իլէ սէնի մալ ու էմլաքինտէն մաճըում գօրսա, եախօտ էվլատընը չալըպ եէսի՛ր տէյիլ սաթարսա, Մլաճըն թագտիրի պէօյլէ՛ իտի տէյիւ օնու

25 Վէ ծնու էլէ վերէն Յուգա ճ՛էվապ էտիպ տէտի . Լա՛ խօճա՛ սագըն պէն օլմայըմ . ծնա տէտի . Բէնտի՛ն սէօյլէտին :

26 Վէ ծնլար եէր իքէն,

մա՛ղուր սայաթըմըսըն : Պու քիմսէ ա՛յնի պու խուսուստա Տի՛շ պիլ ալաճանի թագտիր վէ մէրամ օլմամը՝ կիպի՛ քիւլէյէն քէնտի Տիւսնիւ ըրիլասը վէ իրատէթի իլէ ա՛մէլ ու ճարաքէթ էյլէմէտիմ : (3) Մլաճըն՝ պիլղիմ՝ եարամալ ա՛մէլէրիմիլղտէն խալըր ճարալ էթտիլի իշիւն օլ ա՛մէլէրին եարամալ օլմալէրի տաճա՛ ալ օլմալ : Վ՛ալ . իթ . 20 : Պագ Վ՛րիստ . Մատուածաբան : Սաճ . 237—251 :

25 . Եա՛ խօճա՛ սագըն պէն օլմայըմ : իթ թագ . իթ . 25 : Մալ . իթ . 20 : Յուգանըն պու սուալի՛ զայէթ ու թանմալ վէ էտէպսիլ ճարաքէթ օլուպ՝ “Լ՛յլէթ սէն պէնիմ ճագգըմա պուսու սէօյլէմէյօրսու, պու իշարէթլէրին վէ սաճա՛ սէօյլէրին պանամը տըրլար” տէմէք կիպի պիլ շէյ օլույօր : — Վէնալի՛ն սէօյլէպին : Լ՛վվէթ՝ սանա՛ տըր . սէնին տէտիլի՛ն կիպի տիր . օլ ատէմ սէն սին, վէ էտէճէյինի թէլ էյլէ : Կէօրիւնիւր քի՛ իշպու ճէվապա Յուգա զայէթ զըգտը . վէ շէյդանըն իղվասը՝ իլէ գամէթլէն տիրիլիլ քէնտի Տիյպէթլու մէրամի ֆատիտինի իճրա էթմէյէ անիտէ տիյարը՝ չըգտը : Վ՛ալ . իթ . 27—30 :

26 . (Եալար էէր իքէն : Ս՛ալ . իթ . 22 : Վ՛ալ . իթ . 19 : Եիմտի Լ՛ֆէնտիմիլ Պասըր գուգուսուսնուն եէրինէ կէլէճէթ օլան օլա՛ն

Յիսուս երմէյի ալըպ՝ վէ միւսկարէքէյիպ փարէլետի ,

զիմ ա՛յն ու րէսմի թախսիս էյ-
լետի : — Լաբէյի ալըպ : Յիսուս
Լաֆէնտիմիզին ալտորը՝ հէման օ
զէման քէնտի էօնիւնտէ պուլու-
նա՛ն կիպի եքմէք իտի : Պասեք
պայրամընտա խամուրսուզտան
մա՛տա եքմէք գուլանըմազտոր .
վէ պուսուս իչիւն պու խուսուս-
տա Լաֆէնտիմիզին գուլանտորը
պո՛ւ տիւրլիւ եքմէք օլմալը իտի .
լաքին պէլի տիր քի , եքմէյին
նէվի՛նտէ Տի՛չ պիր պէլիս եօ՛գ
տուր : Պ . Լ . իք . 30 : Պարծ . ք .
46 : նա Պարնի . ժա . 23 : — Սի-
պարէլէյի : Պուրատա միւ-
սկարէքէմէքլաֆը իլէ թէրճիւմէ
օլունան Եուսանի լուզէթին մա՛-
նասը՝ եքմէյին իւզէրինէ Լաւ-
հըն պէրէքէթինի իսթիտա՛ն էյ-
լետի եախօտ ընուն իչիւն Լաւ-
հա պէրէքէթ օգուտու օլա պի-
լիր . չիւն քի Պ ուկասըն վէ
Պօղոսուն պու խուսուստա գուլ-
լանտորգլարը լուզէթ շիւքը էթ-
տի մա՛նասընա տր : Պ . Լ . իք .
19 : նա Պարնի . ժա . 24 : Սա-
թէնտուն տախի պուրատա գուլ-
լանտորը լուզէթ չօ՛գ քէրրէ օ՛-
մա՛նա իլէ անկաշըլըր : Պ . Լ .
թ . 16 իլէ Տի՛չ . ք . 11 ռուպար
էյլէ . հէմ նա Պարնի . ժա .
16 յէ պագ : Եէհուտիլէր դաա՛մ
հէյէճէքլէրի՛ զէման՝ տայիմա
օնու վէրէն Լաւհա շիւքըլէր
թագտիմ էթմէլէ ա՛տէթլէրի
իտի : Պապ ժա . 19 չէր հինէ
պագ : Պու տախի տիգգաթէ
չայէսթէ պիր հալ տըր քի՛ Եու-
նանիճէտէ պա՛ղը եքի նուսխա-
լէրտէ Սաթթէնտա պուրա-
տա “միւսկարէքէյիպ” եքրինէ
շիւքը էտիպ լուզէթի պուլու-
նույօր : — Փարէլէպի : Պարծ .

ք . 46 : ի . 7 : նա Պարնի . ժ .
16 : Լաբէյի փարէլէմէք՝ ա՛ղիմ
միւնասիպէթ իլէ Յիսուս Լա-
ֆէնտիմիզին՝ կիւնահա քէֆա-
րէթ էթմէք իչիւն եարալանմագ՝
սախլանմագ վէ էգլէմէք իւզըր
օլան թէնինէ թէչպի՛հ իտի :
նա Պարնի . ժա . 24 : Եապ .
ժա . 5 : — Պա . Լէնի՛ն պիւր :
Պուրատա “տիւր” լուզէթի՛
սա՛տէճէ թէչպի՛հ ու պէնկէմէք
մա՛նասընա տր : Պու Լաբէյ
Բիթապլարըն մուէլիֆլէր
պէյնինտէ զայէթ ա՛լէսսէվի պիր
դա՛պիւր տիր : Պապ ժա . 37 :
Օննի . իա . 26 , 27 : Տի՛չ .
ժա . 1 , 5 : Ելէլ . Ե . 4 , 5 :
նա Պարնի . ժ . 4 : Պալ . ք .
24 , 25 : Պու վէճիլէ շայիրտ-
լէրին հալէա եէմիշ իտիլէրի
ախշամ դաա՛մընա , Պասեք
տէնիրիտի . օնլար Պասեքի՛ պու-
ղաղլատըլար , հազըրլատըլար ,
վէ եէտիլէր : Լաքին Պասեք՝
Բապպըն Սըսըրտա Խարայէլի-
լէրին էվէրինտէն կէչմէք իտի .
վէ շայիրտլէր՝ պու էվտէն կէչ-
մէյի մի պօղաղլատըլար , հազըր-
լատըլար , վէ եէտիլէր : Խա՛յըր ,
օնլար օ գուզույո՛ւ պօղաղլատը-
լար , հազըրլատըլար , վէ եէտի-
լէր քի , օլ Սըսըրտա վագի՛
օլան պու էվտէն կէչմէք խուսու-
սունու խագրա կէթիրիրիտի :
Իմտի Բապպ ախշամ դաա՛մընըն
թա՛յի՛ն ու թախսիսինտէ գուլ-
լանըլան սէօզլէրտէ՛ Լաֆէնտիմիզ
տէմիշ կիպի օլույօր քի , “Շիմ-
տիյէ գատար Եէհուտի քիլիսէ-
սինտէ Պասեքի՛ եա՛նի պու ա՛ղիմ
վուգուա՛թը խագրա կէթիրէն
գուզույո՛ւ եէմէտէ օլուննուզ ,
լաքին շիմտէն սօնկրա Բիթա-

վէ շայիրտէրէ՛ վերտի , վէ
տէտի . Նլըն , եէյին ,

պու՛ թէնի՛մ տիր :

27 վէ գատէ՛հի ալըպ՛

Թիան քիլիսէսինտէ պէնիմ թէնի-
մի՛ եանի պէնիմ թէնիմ թէն-
պի՛ճ օլան էքմէյի եէյէճէքսինիլ :
Իշպու սօղըանմը՛ էքմէք՛ սիպին
կիւնաճլարընը իշին եարալա-
նան վէ էգիլէն թէնիմի պէյան
էտէն թէսիրլի պիր թէշպի՛ճ օ-
լաճագ , վէ սիգէ՛ պէնիմ էօլիմ-
աէ չէքտիյիմ՝ իսքէնճէ վէ է-
զէյէթէրի խաղրա կէթիրմէյէ
պիր եարտըմ՝ օլաճագ տըր :
Պու՛ Եէճուտիլէրին պէյնինտէ
սէօյլէմէնին ա՛յէսսէվի պիր դար-
զէ՛ խի . վէ Ս՝ովսէստէն պէրու
օլ զէմանէ գատար սիլսիլէ պէ
սիլսիլէ Պասիքին խուսուսունաա
գուլլանտըգլարը սէօյլէյիշ պու՛
իտի : Ելը ժք . 5—11 , 21 :
ՂԼա . իք . 5 : Թաա . իք .
16 : ք Օրին . ժք . 5 , 6 : ք
Սաա . լ . 15 : լ . 1 , 11 ,
13 : Ել . 7 : 20 : Սաալ .
իք . 17 , 19 : Սաալ . ժք .
12 , 16 : ՂԼա . իք . 7 , 8 , 11 ,
13 , 15 : Յալ . ժք . 28 : յ
Կիլն . է . 7 : Պունլար կերէք
Իսքի՛ Ն՛ճատան վէ կերէք Ն՛ճտի
Ճէտիտտէն կէթիրլիլ պիլէն չօգ
իսպաթլարտան եալընը պա՛ղըսը
տըր : Լաքին պունլար՝ Քրիս-
տոս Լաֆէնտիմիլին պուրատա
գուլլանտըղը սէօզլէրի տէյիլ
պիր ա՛տէթտէն խարիճ մա՛նա-
տա՛ իլա խալգըն ա՛տէթա անկ-
լայա պիլտիլէրի մա՛նատա՛ գուլ-
լանտըղընը կէօթէրմէյէ քիֆա-
յէթ էտէրլէր : Զի՛չ պիր Եէ-
ճուտի պու՛ գատար աճագ տէ-
յիլ խի քի , գուլընուն էթի՛
Տէր ճալտէ Րապպըն Ս՛ըսըր տի-
յարընտա էվէրտէն կէչմէսինէ
աէօնտիլ , վէ քէնտիինն եէտիյի՛

գուլըն էթի տէյիլ իտի , իլա
պու թէպտիլի զաթ՛ եանի Ս՛ը-
սըրտա էվէրտէն կէչմէք խի
տէյիլ անկյասըն : Իմտի կերէք
Փափայա թապի՛ օլան վէ կէ-
րէք սայիր պա՛ղը քիլիսէլէրին՝
Րապպալա իշաճագ գաա՛մընըն էք-
մէյի վէ շէրապը Րապպըն սաճի՛ճ
թէնինն վէ գանընա թէպտիլ օ-
լուր տէյիլ էօյրէթտիլէրի թա՛-
լիմաթտէն ա՛գլ ու խորաքէ
զըտտ շէյ յէ՛ր օլա պիլլի : Լա-
քին իշպու Տէրտիկոսուլգ խու-
սուսունտա օլան պու՛ մատտէյի
տաճա՛ մուֆատսալ թէթիթիլ էթ-
մէյէ իսթէյէնլէր Պատասի .
Ճաա . ճաղորդ . ըիսալէսինէ ,
վէ Քրիստոն . Լճաբանու :
քիթապընըն 294—299 սաճիֆէ-
լէրինն , վէ Կանոն ճալատոյ՝ ըի-
սալէսինէ միւրաճաա՛թ պույուր-
սունլար :

27 . Պապէլի ալըպ : Սաալ .
ժք . 23 , 24 : ՂԼա . իք . 20 :
Սատթէոս իլէ՛ Սարկոսուն
թա՛րիֆինն կէօրէ էքմէք՛ օնլար
տաճա Պասեք գուլընսունու եէ-
տիլէրի՛ վազըթ ալընտը , վէ
Ղուկասըն թա՛րիֆինն կէօրէ
շէրապ՛ գաա՛մտան սօնկրա ա-
լընտը : Լաքին Տէր նասըլ իսէ
պունտա տախի՛ գուլլանաճաղը-
մըղ էքմէյին նէվի՛նտէ կիպի պիր
պէյիս Եօ՛գ տուր : — Ըաա
Էպիմէ : Պունտան էվիլէքի
խանէնին վէ Պապ ժք . 19
շէրճէրինն պաճ : Սիւպարէք
Լաֆէնտիմիլ՝ գաա՛մըն պաշան-
կըճընտա՛ տախի շէրապը էօլէշ-
տիրտիյինտէ՛ պու՛ վէճիլլէ շէւքը
վէրտի (ՂԼա . իք . 17) . չին
քի պու Պասեք գիյաֆէթինին

շիւքը էտինճէ , օնլարա վէ-
րիպ տէտի . Հէ'փինիզ
պունտան իչին .

այն ու ա'տէթէրի' տայիմա սու
իլէ գարըշմըշ պիր գատէ՛՛ շէ-
րապը միւպարէքլէյիպ եա'նի
օնուն իչինն Լլւա՛հա շիւքը վէ-
րիպ իշտիքտէն սօնկրա պաշլար-
ըտը : Բապպ Լլֆէնտիմիզին
շիմտի ալըպ սըրրանի էյլէտիյի
գատէ՛՛՛ ախշամ գաա'մընտան
սօնկրա օլ ա'սիրին ա'տէթինէ
կէօրէ ալընմագտա օլան գատէ՛՛
իտի : Լլէրշի շիմտի օնա' գա-
սապէթ գատէ՛՛ իտի իսէ տէ ,
օնու ալըրղընտա շիւքը էյլէտի .
էյերշի շիմտի քէնտի գանընըն
տէօքիւլէճէյիսի' կէօսթէրմէք իւ-
չիւն իտի իսէտէ , եինէ շիւքը
էյլէտի . էյերշի պու գատէ՛՛ օ-
նուն գանլը էօլիւմիւնիւ տօղըո'ւ
տօղըույա կէօսթէրիյօր իտի իսէ ,
վէ օլ էօլիւմիւն Տիյպէթլու
աճըլարընը աչըգտան աչըղա օ-
նու ա'գլ ու փիքրինին էօնիւնէ
կէթիրտի' իտի իսէ տէ , Լլւա՛հա
համո ու սէնալէր օյտուն քի' օ-
նու ալըպ շիւքիւլլէ'ր վէրտի :
Պու պիզէ' իւէլասըն գատէ՛՛ Տի
տի . վէ պիզ օնու շազըրգ իլէ
ալըպ' Լլւա՛հա պիւթիւն գալ-
պիմիզտէն համո ու սէնալէր
վէրմէյէլիմ մի : — Հէ'փինիւ
պոնտան իչին : Լլալ . ճժժ .
13 : Երգ . Ե . 1 : Է . 9 :
Եայ . ին . 6 : ճԵ . 1 : ա
Կոնն . Դ . 4 , 16 : ժա . 28 :
Լլֆէնտիմիզ նիչիւն գատէ՛՛ հտէն
հէ'փիսի իշտիլէր տէյիւ մախ-
սուսէն էմը էյլէտի : Պէ'ս
պէլլի պունո'ն իչինն քի' սօնկ-
րաքի տէ՛՛րլէրտէ փափայա թա-
պի' օլան քիլիսէլէրտէ գատէ՛՛ Տի
խալգա վէրմէյէ իմթինա' էտիպ

28 Երա պու գանը'մ
տըր , շօլ եէնի ա'հտըն քի'
չօգլար իչին կիւնահալար

օնտան իլմէյէ եա'լընըզ փա-
փապարա' վէրիլէճէյիսի փէշին
պիլիլիտի :

28 . Պու գաա'միպը : Պու
նուն մա'նասը պո'ւ տուր քի ,
“Պու գատէ՛՛ կիւնահալարն
ա'ֆվըղը իչինն տէօքիւլէն գա-
նընըն թէշպի՛՛ ու նուսունէսի'
տի : Պունտան էվլէլքի իա-
նէնին շէրհինէ պագ : Բրիս-
տոս Եֆէնտիմիզ սույու շէրապա
տէօնտէրտիյի գէման (Տ)՝՝ . Դ .
7—10) օնուն ըէնկի' տատը' գօ-
գուսու' գապիա'թը' վէ թէ-
սիրաթլէրի' ճիւմէսի թէպտիլ
օլտուլար , վէ պու միւ'ճիղաթ
հաստէլէրէ' եա'նի կէօզէ' պու-
րունա' աղըզա ԵՃ ախէր միւ'ճի-
ղաթլարըն ճիւմէսիստէ տախի
աշիքեարէ օլտուղը' կիպի' ա-
շիքեարէ' օլտու : Սէ էյեր
փափայա թապի' օլանլարըն վէ
պա'ղը սայիլլէրին տէտիյի կիպի'
Բապպ ախշամ գաա'մընըն շէ-
րապը միւ'ճիղաթլը պիր դարզ
իլէ սահի՛՛ հանա' թէպտիլ օլու-
յօր իսէ , պաշգա միւ'ճիղաթլար
կիպի հաստէլէրէ աշիքեա'ր օլմա-
լը տըր . շիւնքի շէրապ իլէ գա-
նըն ֆարգը պէօյիւք տուր : Հի'չ
պիր քիմնէ պու պապտէ ալտա-
նամազ . յերա գան իլէ շէրա-
պըն տատը ֆարգլը' գօգուսու
ֆարգլը' վէ ըէնկի հէր նէ գա-
տար պիրալ պէնկղէ'ր իսէ տէ
հի'չ քիմնէնին ալտա'նմայաճադ
տէրէճէտէ ֆարգլը' տըր . վէ
պիրի սէրիսօշ էտէր , օպիրի էթ-
մէզ : — Եէնի ա'հալ : Սալի .
ժժ . 24 : Ղ ա'լ . ին . 20 : ա
Կոնն . ժա . 25 : Լլսքի շէ

ա'Փիլըղընա տէօթիւլիւր :

29 Վէ սիզէ տէրիմ քի'

մանտէ ա'հտար եախօտ ա'զիմ
մատտէլէր իւզէրինէ օլան մու-
ղավէլէլէր' պիր հայվան պո-
ղաղամաղըլա պաղլանըրըտը , վէ
պու վէճհիլէ պուենտան պէյան
օլունուրուտու քի , իքի դարա-
ֆըն հէր հանկըսը ա'հտը պօղա-
ճադ օլուրսա , պէօյլէ պիր հայլէ
կիրիֆթար օլմաղա մուսթահաճ
օլաճադ տըր : Լսքի ա'հտ եա-
խօտ Լլաշըն Խարպէլ օղուլա-
ըը իլէ քէսիշտիյի ա'հտ' պու
մինվալ իւզէ հայվանլար պո-
ղաղլանմար իլէ պաղլանտը . լա-
քին Լլաշըն սօնկրատան էթ-
մէյէ խօշ կէօրտիւյիւ Եէնի'
ա'հտ' քէնտի (Ղղունո'ւն գանը
իլէ պաղլանտը : Եէնի ա'հտըն
հէփ պէրէքէթլէրի վէ հուգուգ
ու իմթիաղաթլարը' Քրիստո-
սուն էօլիւմինիւն հասիլաթլարը'
տըրլար : Եէյ իթ . 7 , 8 : Ե-
թէ . լա . 31 : Եթ . թ . 14—22 :
Ժ . 4—14 : Ժ . 10 : — Չօգլար
իլէն Կէնտիլա'ր ա'Փիլըղընա Լա :
Բապպ Լաքէնտիլիզ գանընը
տէօթմէսի իլէ քէնտի է'օմրիւնիւ'
եա'նի քէնտիի ա'Փիլըղընա վէ
խէլասըմըղըն ուղուրունա վէրտի :
Շունի . թ . 4 : Վ Կ . Ժ . 11 , 14 :
Պապ Դ . 28 շէրհինէ
պագ : Յիլ . լա . 29 : Նալ .
Դ . 19 : Եթ . լա . 7 : Դ . 2 :
Կող . լա . 14 , 20 : Եթ . թ . 22 ,
28 : լա Նիլ . Դ . 2 :
Յայ . Դ . 9 : Դ . 9 , 14 : Ե-
սայ . Ժ . 4—10 : Իմտի պիլ'
իպու այն ու ըէսմի իճրա էթ-
մէյէլիմ մի , վէ օնու' օնուն
հէման էմր էյլէտիյի խուսուս
իլին' եա'նի օնուն զիքրի իլին
էթմէյէլիմ մի : Վ Կ . իթ . 19 :
Նալիլ . լա . 24—26 : Կէօթ-

տէքի ա'զիզէր պու այնէ իհ-
թիաճէրի եօ'գ տուր . չիւն քի
օնլար քէնտիլէրինի գանը' իլէ
սաթուն ալան Օլաթի ճէլիլի
հի'չ ունութմաղլար : Լաքին
եէր իւզէրինտէ պուլունան ա'
զիզէրին օնա իհթիաճէրի' վար ,
քի օնլարըն ունուտուճու օլան
ա'գլ ու ֆիքրէրինի Խելաս է-
տիճիլէրինին նիհայէթսիզ մու-
հապպէթինին վէ խէլասլարը ի-
չիւն էօտտիյի նիհայէթսիզ
գըյմէթինին զիքրի իլէ թաղէ-
լէսին : (Նլար պու այնէ մուհ-
թա'ճ տըրլար , քի օնլարըն
խաղընա' կէթիրսին , քի օն-
լարըն հէփ էօմրիւ օնուն էօ-
լիւմինտէն կէլիւ , վէ հէփ
ի'զգէթլէրի օնուն չէքտիյի ըէ-
ղալէթտէն հասիլ օլուր , վէ
քէնտինին խաշ իւզէրինտէ էօ-
լիւմիւ իլէ օնլարըն էպէտի էօ-
լիւմէն գուրթմարտը , վէ Լա-
լա'հ օնուն թա'պիր օլունմաղ
էզիյէթ ու իսքէնճէլէրինի' պի-
զիմ ճիւմէմիղին չէքմէյէ մուս-
թահադ օլուրուլաճուլ ճէհէնէմ
ա'ղապընըն եէրինէ գապուլ էթ-
մէյէ ըազի' օլուր : Պիզ ինա-
նանլարա' պու վէճհիլէ Բապ-
պըմըղըն էօլիւմինիւ զիքր էթ-
մէսի պիզէ նէ' գատար էյլիք
էտէր : Վ է նէ' գատար ա'ճա-
լըպ տըր քի , օնուն սօֆրասըն-
տա' մախսուսէն տէյիլ օնուն
սօղմասընը իլա օնուն էօլիւմիւ-
նիւ տէյիլ օնուն տիրիլտիլինի
իլա օնուն էօլտիլիւնիւ անկ-
մալըլը : (Նուն էօլիւմինիւ
զիքր էթմէսի պիզէ էօմիւր
տիւր . վէ օնուն էօլիւմինիւ
ունութմասը' ճանըմըղա էօլիւմ
տիւր :

չիմտէն սօնկրա արթըգ աս-
մաննն պո՛ւ մահսուլուն-
տան ի՛ցմէյէճէյիմ , թա
օլ կիւնէ՛տէք քի՛ օնու փէ-

տէրիմին փատիշահլըղնտա
սիզին իլէ եէնի՛ իլէճէ-
յիմ .

30 Լ՛նտէն օնլար իլահի

29 . Լ՛նտէն պո՛ւ մահսուլուն-
տան : Եւա՛նի շէրապտան . չիւն
քի ասմաննն մահսուլուն իւզիւմ
տիւր , վէ օնտան եափըլան իլքի
շէրա՛պ տըր : Լ՛ֆէնտիմիզ պոււն-
տան էփվէլ՝ “Պու գանը՛մ
տըր” տէյիւ պիր թէշպի՛ճ գուլ-
լանտը , վէ շիմտի “Լ՛մաննն
մահսուլուն” տէյիւ պիր թէշպի՛ճ
տահա՛ գուլլանըյօր : — Ի՛շ-
մէյէճէյի՛ : Մաթ . ԺԴ . 25 :
Պ . 15 : 15—18 : Պու-
նուն ճիւմէսի Պասեք ախշամ
դաա՛մը վագթընտա վագի՛ օլ-
տու . վէ պոււնտա Լ՛ֆէնտիմիզ
տէմի՛շ կիպի օլույօր քի , “Պէն
պիր տահա պու պայրամը դո՛ւթ-
մայաճաղըմ : Պէն ազ վա-
գըթտան սօնկրա էօլէճէյիմ ,
վէ Պասեք պայրամը հէմ կէ-
լէճէք օյան պերէքէթլէրին թէշ-
պի՛ճլէրի օյան հէփ պիլնէր պու-
րատա թէքմիլ օլուրլար : (Ն-
լարըն ճիւմէսիտէն մէրամ օ-
լոււնան ա՛ղիմ շէյ՛ հէրինի
պուլմագ իւզըէ տիր , վէ պու-
նուն իլչիւն սիզին իլէ պէրապէր
օնլարտան հիսսէտար օլտուղու-
մուն պու սօնկ տէֆա՛սը՛ տըր :
— Թա օլ Լ՛նտէ՛պէր : Պա՛-
ղըլարը պոււնա՛ Լ՛ֆէնտիմիզին
տիրիտիքտէն սօնկրա շայիրտէրի
իլէ եէյիպ իլմէսի վէ օնլա-
րըն երէրէքլէրինէ թէսէլի վէր-
մէսի՛ իլէ (Պաթ . 10 . 3 : Ժ .
41) մա՛նա վէրիլլէր . լաքին
տահա՛ զիլատէ միւնասիպ կէօ-
րիւնիւր քի՛ օնլարըն կէօյէ ա-
ղընմասը զէմանը մա՛նասը իլէ

անկլաշըլըն : — Փեպէրիմին փա-
պշահլըղնտա : Պապ ԺԴ . 43 :
իւն . 34 : Պ . 15 : ԺԴ . 32 : Իլք .
29 , 30 : Տայա . Է . 17 : — Սէ-
վէն իլէ եէնի՛ էլէճէյի՛ : Ը՛է-
րապ՛ շաղըլըն թէշպի՛ճի տիր
(Մաթ . Դ . 7 : ԺԴ . 15) . վէ կերէք
Պասեք պայրամընտա կերէք Եւ-
հուտիլէրին ախէր հէփ պայրամ-
լարընտա գուլլանըլըրտը : Ճէն-
նէթին շաղըլը՛ շօգ քէրլէ պիր
զէյաֆէթ թէշպի՛ճ իլէ պէյան
օլոււնուր : Պապ Ժ . 11 շէրհինէ
պագ : Պո՛ւրատա պոււնուն մա՛-
նասը պո՛ւ տուր քի , Բրիստոս
Լ՛ֆէնտիմիզ շայիրտէրի իլէ պէ-
րապէր կէօքաէ՛ շաղ օյաճագ-
լար : “Եէնի” լուղէթիւնին մա՛-
նասը՛ եէնի եա՛նի պիր րուհանի՛
դարը իլէ օյա պիլըր : (Նլար
“եէնի կէօքտէ” վէ “եէնի
Երուսաղէմտէ” (Տայա . Իմ . 1 ,
2) “եէնի իլահի” (Տայա . Ե . 9 :
ԺԴ . 3) օգուլաճագլար , քի օ-
րատա Բրիստոս քէնտիսի՛ “հէր
շէյի եէնի էտէճէք” : Տայա .
Իմ . 5 :

30 . (Նլար իլուլէ օգուլապ :
Մաթ . ԺԴ . 1—4 : Մաթ . ԺԴ .
26 : Պասեք պայրամընտա մա-
գամ իլէ օգոււնան Մաղմոսյար՛
ճԺգ , ճԺգ , ճԺե , ճԺգ , ճԺե ,
վէ ճԺը իտի . վէ պոււնլարտան
ճԺգ իլէ ճԺգ նճիւ Մաղմոսյար
պայրամ էսնասընտա՛ վէ պա-
գըսը պայրամըն սօնունտա՛ օ-
գոււնուրուտու : Ը՛իմտի Պուր-
թարըճըմը իլէ օնուն շայիրտ-
լէրինին օգուտուգլարը իլահի՛

օգույուա՛լ՝ զէյթոնն տաղընա
չըգտուլար :

31 Օլ զէման Յիսուս օն-
լարա տէտի . Սիզին հէփի-
նիզ պու կէճէ պէնիմ ի-
չին սիւրէճէքսինիզ . զերա

եազըլմը տըր . Չօպանը
վուրաճաղըմ , վէ սիւրիւ-
նին զօյունլարը տաղըլաճա՛գ
տըր :

32 Լմմա գըյամ էթտի-
յիմտէն սօնկրա՛ սիզտէն ի-

չիւպհէսիզ պու Սաղմոսլարըն
պա՛ղըսը իտի : Եունանիճէտէ
"իւհի" լուղէթի եօ՛գ տուր .
լաքին օնտա օլան լուղէթին մա՛-
նասը "մագամ իլէ օգուտուլար"
տըր : Լփէնտիմիզին շայիրտէ-
րի իլէ օլ զէքը օլունմաղա լա-
յըգ սէօյլէճէսի՛ վէ օնլարըն
հապքնտա սունտուղու օլ զէքը
օլունմաղա շայեսթէ տուալը
սունմասը պու զէմանտէ վագի՛
օլտու , քի օնլար Յովհաննէսին
ժԴ—ժէ Պապլարընտա զէքը
օլունուլար : — Օլէլն—ն աա-
ղէն չըգտուլար , Ղալ . ին . 37 :
իք . 39 : Յօլ . ժԴ . 31 : ժԴ .
1, 2 :

31 . () Լ զէման Յիսուս օնլարա
տէտի : Սալ . ժԴ . 27—31 :
Ղալ . իք . 31—34 : Յօլ .
ժԴ . 36—38 : Յովհաննէստէն
կէօրիւնիւր քի , պու՛ օնլար տա-
հա Պասեք գուզուսունու եէ-
տիքէրի իւսթ օտատա՛ իքէն վա-
գի՛ օլտու , վէ ա՛լէսսէվի թահ-
մին օլունուր քի՛ տահա սօփրա-
տա՛ իքէն օլմուշ տուր : — Հէ-
փինիլ . . . սիւրէճէքսինիլ :
Պապ ժԴ . 6 շէրհինէ պապ : Եա՛-
նի օնլար՝ Յիսուստէն քէնտի
խօճալարը օլտուղունու իգրար
էթմէյէ ութանաճագլար իտի ,
քէնտիլէրին օնու շայիրտէրի
օլտուգլարընը իգրար էթմէյէ
գօրգաճագլարըտը , օնու սահ-
հան Սեսիա օլտուղունա շիւպհէ՛
էտէճէքէրիտի , վէ հէփիսի օ-

նու թէ՛րք էտէճէքէրիտի : Խա-
նէ 56 զէ 70 : Յօլ . ժԴ . 32 :
Ղալ . իք . 21 : — Եաղլն-
ալը : Օտ . ժԴ . 7 : — Չօ-
պանը : Յօլ . ժ . 11 , 14 :
— Սաղմոսլալ : Պու՛ ժէտէ-
րուլահըն սէօյլէրի՛ տիր , վէ
մա՛նասը՛ եա Օլունու վու-
րուլաղա՛ վէրէճէք , եա օնու
քէնտիսի՛ վուրաճագ օլմալը տըր :
Լաքին ֆիլ վագի՛ պունլարըն
իքիսի՛ տախի օլտու , չինքի
Լալահ քէնտի (Օլունու Եհհու-
տիլէրին վէ Հոովմալըլարըն է-
լինէ թէսլմէ էլէտի , քի տիւն-
եանըն կիւնահալարը իչին վու-
րուլուն (Յօլ . ժԴ . 11 :
Պալ . ք . 23 : Հալ . Ե .
32) . վէ քէնտիսի՛ տախի ճիւմէ-
նին գապահաթլարընը օնու
իւզէրինէ գօտու , վէ օնու հի-
պէթու վէ աղըր էլէմէրէ՛ պաթ-
մաղա՛ վէ տիւնեանըն ֆիտասը
տէրտի ա՛ղիմինի եալընըզ շէք-
մէյէ թէքը էլլէտի : Եաղ .
ժԴ . 6 , 10 : Ղալ . իք . 44 :
Սալ . ժԴ . 34 : — Սիւրէնիւն
գօյունալը ԼԸ : Վրիստոստէն
հէփ թապիլէրինէ գօյունլա՛ր
տէնիր . լաքին պու մահալտէ
մախսուսէն Լաքեալա՛ր անկ-
լալըլը , քի Վրիստոստէ թէքը
էտիպ (խանէ 56) գալտուլար :

32 . Ղալ . իք . 21 : — Սաղմոսլալ
ալը : Պու՛ օնլարա պիր գա՛լ-
քէրէ սէօյլէնմիշիտի , քի իւ-
չիննիւ կիւնտէ օլաճաղտը :

լերի Պալիմայա վարածա-
ղըմ :

33 Վէ Պետրոս ճէվապ
էտիպ՝ օնա տէտի . Լյէր
հէփիսի սէնին իշին սիւրչ-

սէլէ՛ր պիլէ , պէն հի՛չ պիւր
քէրրէ սիւրջլէյէճէյիմ :

34 Ախուս օնա տէտի .
Կէրչէք տէրիմ սանա քի՛ պո՛ւ
կէճէտէ խօրօս էօ՛թմէզտէն

Պապ ժգ . 21 : Դ . 19 : իէ .
63 , 64 : Ղ-ի . ժք . 33 : — Սիւ-
պէն իլէրի Պալիմայա վարածաղըմ :
Բապպ Լփէնտիմիզ էյէր օն-
պիւր շայիրտէ վէ պա՛ղը սայիր-
լէրինէ Երուսաղէմտէ կէօրին-
տիւ իսէ տէ , օնյար իլէ օլան
պէօյիւք ճէմաս՝ թը Պալիմատա՛
օլտու : Պապ իք . 7 , 16 : Սիւ-
ժգ . 7 : չիւրիւ . ժէ . 6 :

33 . Լյէր հէփիսի Լ՞ : Սիւ-
ժգ . 29 : Ղ-ի . իք . 33 : Յա՛ւ .
ժգ . 36 — 38 : իս . 15 : — Պէն
հի՛չ պիւր բէրրէ Լ՞ : Պետրոսս
տաճա՛ խայրըը իտի քի , քէնտինէ
պո՛ւ գատար ի՛թիմատ էտէրէք
սէյլէյէճէյի եէրինէ՛ Եարարմ
վէ գուվլէթ գալապ էտէրէք նի-
յազ էյէսին : Սիւլ . ժէ .
5 : ճթթ . 116 , 117 : Լ-
սի . ժգ . 18 , 19 : ի . 6 :
իք . 25 , 26 : Երէ՛մ . ժէ . 9 :
Հա՛ւ . ժք . 10 , 16 : չիւրիւ .
ժ . 12 : Փիլէպ . ք . 3 : չիւ-
րիւ . 5 : Պետրոս՝ խիւլիւ-
սի փաք իլէ խօճասընը սէվէր-
իտի , լաքին քէնտինէ՛ կիւվէն-
միշիտի . վէ օնուն պո՛ւ հարա-
քէթի պիղէ էյօրէտի քի , (1)
Պիղ հէր նէ՛ գատար Վրիս
տոտու սէվէր իսէք տէ , քէնտիմի-
ղի ախէրլէրի իլէ բուպար էտէ-
րէք ախէր քիմնտէն տաճա՛ էյի
ա՛մէլ ու հարաքէթ էթմէյէ
ժա՛տ էթմէլի տէյիլիզ : (2) Լ-
մին օլմագ խուսուսուստա Վր-
րիտոսս էյլէտիյիմիզ հէփ վա՛տ
լէրիմիղի՛ ալճագ կէօնիւլիւք իլէ

էյլէմէլիլիզ , վէ պիղէ Եարարմ
էթմէյէ օնուն լուգփ ու ի՛նայէ-
թինէ վէ գուվլէթինէ կիւվէն-
մէլիլիզ : (3) Պիղ՝ Թէճրիւպէ
վէ իղվայէ տիւշիւնճէյէտէք՝
զայի՛ֆլիյիմիղի փէք ա՛ղ՝ պիլի-
րիզ : (4) Վրիս թիանլար՝ օնլարա
քէնտիլէրին պէօյիւք զայի՛ֆլիւք
լէրինի էյօրէթմէք իշին՝ պա՛ղը
տէֆա ա՛ղիմ կիւնաճարա տիւշ-
մէյէ Թէրք օլունուրլար :

34 . Կէրչէք քէրրէ՛ սանա : Պապ
Ե . 18 , 26 , վէ ժք . 3 շէրհ-
լէրինէ պագ : — Պիւ՛ն իէճէպէ՛
Սիւլ . ժգ . 30 : Ղ-ի . իք .
34 : Յա՛ւ . ժգ . 38 : — Խօ-
րօս էօ՛թմէպէն : Սարկոս իլէ
Պ ուկաս տէրլէր քի , “ Խօրօս
իքի քէրրէ էօթմէզտէն ” : Լս-
քի գէմանտէ ատէմլէր՝ իքի խօրօս
էօթմէսի սայարլարըը , քի պիլի
կէճէ՛ Եարըսը՝ վէ օպիլի սապա-
հա՛ Եաղըն իտի : վէ պու սօնկրա-
քիսի՛ էքսէրի էյի՛ պիլիւնմիշ խօ-
րօս էօթմէսի վագթը՝ Լմիսիլիւ
սէյլէնիլիտի (Սիւլ . ժգ . 35),
վէ պունուն իշին Սատթէոս
իլէ Յովհաննէսին պէյան էթ-
մէյէ մէրամ էթիլքլէրի պո՛ւ
իտի : Սարկոս իլէ՛ Պ ուկասս
կէօրէ՛ Բապպ Լփէնտիմիզ խօ-
րօս էօթմէսին պու իքի՛ վագ-
թընը տախի զիքը էթմիշ օլու-
յօր . լաքին Լւստարանիլէրին
ճիւմիէսի տէ պու վագա՛նըն նի-
հայէթի՛ տէյիւ կէօսթէրմէյէ
մէրամ էթտիլքլէրի վագթը՝ պու
սօնկրա քի՛ տիր : — Պիլի ի-չ

էվվէլ՝ պէնի իւշ քերրէ
ինքեա՛ր էտէճէքսին :

35 Պետրոս օնա տէտի .
Լ.յէր պանա սէնին իլէ էօլ .

շերբէ ինչէ՛ար Էտէճէքսին : Վր-
րիստոս Լ.ֆէնտիմիզ պիզի՝ քէն-
տիմիզտէն էյի պիլիւր : Պետրոս
ախերլէրտէն էյի ա՛մէլ ու հա-
րաքէթ էթմէյէ վա՛տ էյլէտի ,
լաքին Վուրթարըճըմըզ՝ զայէթ
աղըր պիր դարզ իլէ օնա թաշ-
գի՛գ պիլտիրտի քի , օ՛ ախերլէրին
հէփիսինտէն ֆէնա հարաքէթտէ
պուլունաճագ . վէ քէնտի խօ-
ճաքնը տէյիլ սալթ թէրք է-
տէճէք , իլա օնուն իլէ պիրվէճէ-
իլէ պիր ա՛լէագասը օլտուղու-
նու վէ օնու պիլտիլինի՛ պիլէ
ինքեար էտէճէք տիր . վէ պու-
նու՛ տէյիլ սալթ պիր քէրրէ՛
իլա ի՛ւշ տէֆա՛ էտէճէք տիր .
վէ պունուն ճիւմէսինի պիր գաշ
սաա՛թըն իչինտէ՛ սապահ օ՛լ-
մաղտան էտէճէք տիր :

35. Պանա «էնին» իլէ Էօլմէ՛ք
Կաթի լապս՝ իլէլէ : Պապ ի .
22, 23 : Պետրոս՝ «Լ.յէր հէ-
փիսի սէնին իչիւն սիւրչսէլէ՛ր
պիլէ՛ պէն հիշ պիր քերրէ
սիւրչմէյէճէյիմ» տէտիյի զէ-
ման (խանէ 33) , թաշմին էյլէ-
տի քի , իղվա ու թէճրիւպէ փէք
գուվլէթլի օլաճագ . լաքին պու-
րատա օնու՛ տաշա՛ գուվլէթլի
թաշմին էտէրէք՝ քէնտի է՛օմ-
րիւնիւ թէճլիքէյէ սալըպ՝ «Պա-
նա սէնին իլէ էօլմէ՛ք տախի լա-
ղըմ կէլսէ՛» տէյօր : Հիւպհէ
իօ՛գ տուր.քի՛ Պետրոս գալպինտէ
օլանը՛ սէօյլէտի . լաքին օնուն
պո՛ւ գատար մուղլագ պիր դարզ
վէ գուվլէթլի սէօղէր իլէ սէօյ-
լէմէսինին պիր սէպէպի՛ իճթի-

մէք տախի լաղըմ՝ կէլսէ՛ ,
սէնի ա՛լսա ինքեար է՛թմէ-
յէճէյիմ . հէփ շայիրտլէրի
տախի պէօյլէ՛ տէտիլէր :

մա՛լ տըր քի , պու օլտուն քի ,
Վրիստոս Լ.ֆէնտիմիզ պունտան
փէք աղ էվվէլ օնլարա քէնտի-
լէրին արասընտան պիրի օնու էլէ
վէրէճէք իտիյինի խապէր վէր-
մէսի իլէ ճիւմէսինի զայէթ գա-
սավլէթլի օլմաղա վէ տէրտլէնմէ-
յէ էյլէտի , վէ Պետրոս շիմտի
սանտըր քի , հայէա քէնտինի հէ՛ր
պիր շիւպհէտէն աղատ՝ վէ Վր-
րիստոսա օլան մուհապպէթինի
միւմքիւնի մէրթէպէ գուվլէթլի
սէօղէր իլէ կէօսթէրմէյէ թա-
մամ վագթի՛ կէլտի տէյիւ տիւ-
շիւնտիւ : — Հէփ շայիրտլէրի
Կաթի պէօյլէ՛ Կաթիլէր : Օն-
լար՝ Պետրոստան կէրի պրաղը-
տըզլարընը խթէ՛մէտիլէր (Պապ
ի . 24) , վէ շիւն քի Էֆէնտի-
միզ՝ պիրիսի օնու էլէ՛ վէրէճէք՝
Պետրոս ինքեար էտէճէք՝ վէ
հէ՛փիսի օնուն իչիւն սիւրչէճէք-
լէր եա՛նի սիւրէքլէրի պուլանըպ
օնուն Ս՛եսիա օլմասը հագգընտա
վէսվէսէլէրէ՛ տիւշէճէքլէր տէ-
միշ իտի օնլար արթըգ՝ ալ-
չագ կէօնիւլիւք իլէ «Եա՛
Լապպ սագըն պէն օլմայըմ»
տէյիւ սիւալ էթմէղլէր (խա-
նէ 22) , լաքին օնլարըն ճիւմէ-
սի շիմտի՛ հէ՛ր պիրի քէնտինի
հէր շիւպհէտէն փաք չըգարմա-
ղա՛ վէ քէնտինին պէօյլէ պիր
իշ իլէ գապահաթըլ օլմաղա միւմ-
քիւնսիւզ պիր շէյ օլտուղունու
կէօսթէրմէյէ՛ չալըշտըլար : Լ-
Կաթի իլ . 14 : իթ . 23 : Հապ-
ժա . 20 : ա Վապի . 7 . 12 :
Փիլիպ . 7 . 12 : ա Պէպ . ա . 17 :

36 ՕԼ զէման Եխուս ծն-
լար իւն Գեթեմաննի տէնի-
լէն պիր մաճալէ՝ կէլտի ,
վէ շայիրտէրէ տէտի . թա-
պէն վարըպ օրատա տուա՝
էտէնէ՝տէք՝ պուրաւա օթու-
րուն :

36. () Լ զէման Եխուս ԼԷ :
Իշպու խանէ՝ 30 նճու խանէ իւն
պիթիշտիրիլմէի տիր : 31 նճի
խանէնին շերճինէ պագ : Պու-
տան պիր միգտար զէման էվվէլ
կէճէ՝ իտի (Զոյճ . ԺԳ . 30) , վէ
Յիսուս Լ Ֆէնտիմիզ շայիրտէրի
իւն Լ շաւամ գաա՝մընը ետիւյի
իւսթ օտայր պրաղըպ՝ Կեդրոն
տէրէտիւնի կէչէրէք զէյթուս տա-
գընա վարտըզ զէման ախշամ
կէշմիշ օյմալը իտի : (Զոյճ . ԺԳ .
1 : — Գեթեմաննի : Իշպու լու-
զէթ իքի Լ պրանի լուզէթէրտէն
եափրընըշ օյուպ՝ մա՛նաք զէյ-
թուն եաղը ճէնտէրէտի տիր :
— Պըր Խահուէ : Սարի . ԺԳ .
32 : () Նլարն կէտիքէրի մա-
ճալ՝ զէյթուն տաղընն պաթը
եանը իտի : (Զովճաննէս պու-
րասըն պիր պաղէ՝ տէյօր .
վէ աորնըն մա՛նաքնտան անկ-
լաշլա պիլիք քի՝ տէյիլ սէպգէ-
վաթ պօսթանը իլլա պիր աղաճ .
լա՛ր պաղէտի օյմալը իտի : Պու-
նա՛ եաղըն էվվէր վարմը իտի
եօգմէն իտի պիլմէղիլ . լաքին
շիւպճէտիլ չօգ զէյթուն վէ ա .
խէր աղաճլար վէ իՅթիմալ քի՝
պիր սո՛ւ չէշմէտի տաթի վար
իտի : Պու միսիլլա պիր մաճալ՝
օլ րասընաճ իգլիմէրտէ զայէթ
մուֆէրիճ պիր մաճալ օյմալը
իտի , վէ Լ Ետաքրանիլէրտէն
էօյրէնիլլ քի , (Եխուս Լ Ֆէն-

37 վէ պիլէսինճէ Պետ-
րոսու ճէմ Եթէրգոսուն իքի
օղուլլարընը ալըպ՝ գասա-
վէթլէնմէյէ վէ փէք թասա-
լանմաղա պաշլատը :

38 ՕԼ տէմ ծնլարա տէ-
տի . Ղանըմ էօլիւմ տէրէ-

տիմիզին՝ օրայա չէքիլմէյէ սէվ-
տիյի պիր մաճալ իտի : (Զոյճ .
39 : (Զոյճ . ԺԳ . 2 : ()
թատա կէճէնին սիւքիւթիւնտէ՝
տիւնեանըն շամաթա վէ օլ-
ղըթըլարընտան ուզաճ՝ վէ
մէշղուլլիյէթլէրինտէն քէսիլմէք
թէճէրէլէրինտէն ուզաճ՝ (Ե-
տուս Լ Ֆէնտիմիզին շայիրտէրի
իւն շիւպճէտիլ պիրլէքտէ դաթ-
լը միւսաճիպէթլէր էթմէտի վէ
“ Կիզիտէ օլտն փէտէրլէրինէ ”
տուա՛լէր սունմալարը վազի՝
օյմուշ տուր : — Թա պէն Լարըպ
օրատա պուա՝ Էպէնէպէս : Խա-
նէ 39 , 42 , 44 : Սարի . իք . 1 ,
2 : Կթ . 1—3 , 13—15 : Եթ .
Է . 7 : — Պուրաթա օլտուրուն :
Լ Յթիմալարը քի , պու՝ պաղէնին
իպթիտա կէտիքէրի մաճալի՝
օլտուն :

37 . Պեպրոսու ճէմ Եթէրգո-
սուն իքի օղուլլարընը : Լ քի սա-
յիր վուգուա՛թտէ տաթի , (Ե-
տուս Լ Ֆէնտիմիզ պիլէսինճէ
պուլունմաղա պո՛ւ շայիրտէրի
սէշմիշտի : Պապ ժէ . 1 շերճինէ
պագ : — Գասալէլլէնմէյէ ԼԷ :
Սարի . ԺԳ . 33 : Սարկուս իւն
Սատթէոսուն գուլանտըզարը
սէօղլէր՝ ա՛ղիմ մուզայգա վէ
ճան սըգլէթի վէ ա՛ղ ու ֆիքը
իւրքիւնթիւսիւ պէյան էտէր-
լէր :

38 . Ղանըմ ԼԷ : Վրիստոս

ճէսինտէ փէք գասավէթը
տիր . պուրատա գաւըն , վէ
պիլէմ՝ ճէ ույանը՝ գ տուրուն :

39 Վէ պիրազ իլէրի վա-
րապ եիւզիւ գոյուն գափան-
տը , վէ տուա՝ էտէրէք տէ-

տիր . Եւ՝ փէտէրիմ՝ էյէր
միւմքիւն իսէ , պու գատէճ
պէնտէն կէջին . լաքին պէ-
նի՝մ իսթէտիլիմ կիպի տէ-
յիլ՝ իլլա սէնի՝ն իսթէտիլին
կիպի օլտուն :

Իֆէնտիմիզ տէրտ ու էլէմէր իլէ
էգրաֆը չէվիլմիշ՝ միճնէթլէրտէ
ղարգ օլմուշ՝ վէ քէտէրտէն Տէ-
ման եուտուլմուշ կիպի պիր
քիմսէ իտի : Սալ . ճք . 1—7
14—16 : Ճժգ . 3 : Եւայ . ճք .
3 , 10 : Ղալ . իք . 44 : Տուլ .
ժք . 27 : Սալ . իք . 32 :
Խ Ղալ . Ե . 21 : Ղալ . Դ .
13 : Ե Ղալ . Խ . 24 : Դ . 18 :
— Իօլէ՝մ Կէրէճէսինտէ : Պու
սէօղէրին մա՛նասը՝ եա էօ՛մրիւ
օլտուգճա պու տէրտ ու միճնէթ-
էրի սիւրէճէք՝ եախօտ ինսա՛ն
ըգապիա՛թընըն չէքէ պիլէճէյին-
տէն փէք պէօյիւք օլմալէրի իլէ՝
օնու էօլիւմ տէրէճէսինտէ էգ-
տիլէր օլմալը տըր : — Պալապա
գաւըն ԵՃ : Իյվաճ , Ղուր-
թարըճը Իֆէնտիմիզ՝ քէնտի
Ֆագիր շայիրտլէրինն տուա՛-
լարընը մագլուպ էտէրէք նիյաղ
էյլէտիլի զէման՝ եարտըմ ու
Տիմայէթտէն նէ՝ գատար մաճ-
րում գալմըշ օլմալը իտի : Ի-
ֆէնտիմիզ շայիրտլէրինն եալ-
վարտը՝ քի , Ելլաճըն Տիմայէթ
ու եարտըմընը տիլէմէք իլիւն
օնուն իլէ պէրապէր՝ տուա՛տէ
պիրլէսինլէր , վէ եագընտա
պուլունուպ ույանը՝ գ տուրտուն-
լար , քի էյէր պալըլըր վէ եէրէ
տիւշէրսէ , օնու գալտըրմաղա
եարտըմ էթսինլէր :

39 . Պէրապ էլէրէ Լարալ :
Տիսուս Իֆէնտիմիզ՝ մուգալգա-

լէ տալմըշ պիր քիմսէ կիպի
կէօրիւնիւր : Եւայիրտլէրին-
տէն պիր թէսէլլի ալմաւոր .
վէ օնլարըն եանընտան պիր գաշ
աթըմը գատար ուգաղա վարտը
(Ղալ . իք . 41) , քի քէնտիլի
եալընըղճա՝ փէտէրինն Տու-
ղուրունա՛ աթսըն : — Եւպէ-
գոյուն գափանտա : Իֆէնտիմիզ
էվվէլա տիլ չէօքտիւ (Ղալ . իք .
41) , վէ օնտան սօնկրա՛ եա ա՛-
ղիմ՝ զայի՛ֆիլի սէպէպիտէն
եախօտ տուա՛սընըն Տէրարէ-
թիւտէն վէ գալլինն սըգլէթի-
նին պէօյիւք իլիւնտէն՝ եիւզիւ
գոյուն եէրէ՝ գափանտա : Պու՛
ա՛ղիմ թէճլէքէ՛ էլէմ ու քէտէր՝
եախօտ գալպ Տէրարէթի զէման-
լէրինտէ չօգ քէրրէ՛ տուա՛ էթ-
մէքաէ տուրմանըն պիր դարղը՝
իտի : Եւայ . ժէ . 3 : Թալապ
ժք . 22 : Ե Սալ . իք . 16 :
Խ Սալ . Ե . 18 : Եպ . Ժ .
1 : Եէէ . իք . 6 : Տուլ . Ե .
20 : Ելլ . Ե . 28 : — Տուա՛
Կէրէճէ : Սալ . ժք . 35 , 36 :
Ղալ . իք . 41 , 42 : — Եւ՝
փէտէրիլ : Պալ զ . 9 չէրՏիլ-
տէ “ փէտէրիլմիլ ” լուղէթիլին
թէֆսիրինէ պագ : Իֆէնտիմիզի
չիմտի պիւրիլէն պուլութ Տէր
նէ գատար գարա՛ վէ Բապպըն
օնու վուրմաղա իօշ կէօրտիլիւ
վուրուշար Տէր նէ՝ գատար Տիլ-
պէթլու իտի իսէլէր տէ՛ օ եինէ
Ելլաճա քէնտի փէտէրի՛ նազարը

40 Վէ շայիրտէրէ կէտի ,
վէ օնլարը ույո՛ւր պուլտու .
իմտի Պետրոսս տէտի . Պէօյ-

լէմի պիլէմճէ պիր սաա՛թ
ույանըդ տուրմաղա գատիր
օ՛լմատընը :

իլէ պագարտար : Յովէ . Ժք .
27 . 28 : — Լոյէր Թա՛հա՛ն Է-
սէ : Վուրթարճը Լա՛ֆէնտիմիզին
ղայէթ շէտիա իսքէնճէլէրինն
պիր միգտարինի հաֆիֆլէթմէյէ
եախօտ դալորմաղա՛ Լալաճըն
էպէտի կէրչէքլէյինէ վէ հագգա-
նիյէթինէ վէ ա՛ղիզլիինէ մու-
վաֆորգ օլսայըար , Յիսուս Լա-
ֆէնտիմիզէ պունու իսթէմէսի՛
պիզէ տախի պօ՛ւ միսիլիւ պիր
հալլէ պուլունտուղումնլթագ-
տիրտէ էօյլէ շէյի իսթէմէսի հէր
նէ գատար հագգ վէ միւնասիպ
իսէ , հագգ վէ միւնասիպ իտի :
Յիսուս Լաֆէնտիմիզին ալմըշ ի-
տիյի՛ պիզիմ՛ դապիա՛թըմը ի-
տի . վէ պիզիմ՛ դապիա՛թըմը՛
Յիսուսուն օլ գէման շէքտիյի
միսիլիւ սըգլէթ ու տէրտտէն
քիւլիյէն Դէֆրէթ էտէր : Պապ
Դք . 2 տէ “ աճըգար ” , վէ Բք . 24
տէ “ ույուրուտու ” , վէ Ժք .
23 տէ “ տուա ” էթմէյէ . . .
տաղա չըգար ” լուղէթլէրինին
շէրհէրինէ պագ : — Պո- գա-
պէհ պէնպէն ԼԷ : Վատէճ մա՛-
նասը պուրատա՛ օլ տայանըմաղ
սըգլէթ վէ օլ զայէթ հիյպէթ-
լու էգիյէթլէր՛ տիր : Պապ Դք .
22 շէրհինէ պագ : Էմ տախի
իսանէ 44 տէ “ իւչիւնճիւ քէր-
րէ . . . տուա՛ էյլէտի ” սէօզ-
լէրինին շէրհինէ՛ պագ : Եսայ .
ծա . 17 : — Պէնի՛ իսթէպիյի իսթի
պէյիլ : Յիսուս Լաֆէնտիմիզին
իսթէք ու իրատէթի եօ՛գ տուր ,
վէ Լալաճըն իսթէք ու իրատէ-
թինտէն ղայրի իրատէթի օ՛լմա-
սըն տէյիւ տուա՛ էտէր : Վ Է

պու պապտէ տէրտ ու միհնէթ-
լէրիմիզտէ պիզէ պիր ի՛պրէթ
պրագմըշ տիր : Լալաճըն հագգ
իրատէթի՛ օլսուն , վէ օնուն հէսի
ա՛լէա վէ ա՛ղիզ մէրամ ու մագ-
սուտարը իճրա՛ օլսուն . վէ հէր
պիր խուսուտա՛ Վուրթարը-
ճըմըղ կիպի շաղըրգ իլէ օնուն
նիհայէթսիզ ա՛լիմ վէ հագգ
մուգատտէրինէ միւզի՛ օլալըմ :
Պապ Դք . 10 տէ “ իրատէթին օլ-
սուն ” սէօզլէրինին շէրհինէ
պագ : Դք Լապ . Ժք . 26 : Յովէ .
Եք . 30 : Դք . 38 : Ժք . 28 : Ժք .
31 : Էսայ . Ժք . 3 : Փիլէպ .
Դք . 8 :

40 . Եւայիրտէրէ կէտի :
Սիւպարէք Վուրթարըճըմը՛
ճանընըն շէքտիյի շէտիտ սըգ-
լէթինտէն հաֆիֆլէք պուլմայրպ՛
չէօքմէք տէրէճէլէրինէ վարմըշ
իքէն շայիրտէրինէ տէօնէր , քի
օնլար իլէ տէրալէշսին , վէ օն-
լարտան եարտըմ՛ պուլտուն :
— Վ Է օնլար ույո՛ւր պուլտու :
Պապ Դք . 37 : Պապ . Իք .
45 : Եւայիրտէրէ՛ խոճալարը-
նըն տէրտ ու միհնէթինտէ օնա
եարտըմ՛ էթմէյէ հաղըր օլմագ
իչիւն օնուն պիլէսինճէ ույանըգ
տուրաճագլարը եկրինէ , ույ-
գույա՛ վարտըլար . վէ օնլար օ-
նուն իչիւն տուա՛ էթմէքտէ օ-
լաճագլարը՛ եկրինէ՛ օնուն օն-
լար իչիւն տուա՛ էթմէսինէ մուհ-
թաճ տըրլար : Լաքին օնլարըն
սէվիլիւ խոճալարը պունճիլէ-
յին միհնէթ ու սըգլէթ իչիւնտէ
պուլունուպ՛ օնլարա ույանըգ
տուրմաղա վէ օնա եարտըմ՛ էթ-

41 Ույանբ'դ տուրուն , լծէճրիւպէյէ տիւշմէյէսիւ
վէ տուա' էյլէյին , քի նիզ . կէքէ բուհ հազըր'

մէյէ եալլարտըը վազըթ' օնլա-
րա ույումաղա նիճէ միւմքիւն
իտի : Ղ ուկաստան կէօրիւնիւ
յօր քի , օնլարն ույումասը
պիւթիւն պիւթիւնէ պիգայտ-
ըզլարնտան տէյի'լ իտի . իլա
օնլարն գասալէթ ու քէտէրի'
իւզէրէրինէ ույգո'ւ կէթիւրտի :
(Օնլարա պունտան էվլէլ պո'ւ
գատար քէրէ հէման օլ կէճէ
չէքէճէք օլտուգէրի ա'գիմ թէհ-
լիքէյէր վէ սըգընթըլար խապէ'ր
վէրիլմիշիտի , վէ հալէա քէնտի-
լէրին մուհապպէթլու խօճալա-
րընըն' պու թէհլիքէ ու սըգըն-
թըլարըն կէլմէսի միւլհազասը
իլէ' պու աէրէճէ պայըլտըընը
վէ չէօթաիւյիւնիւ կէօրմէյէրի
իլէ' ա'գլ ու ֆիքիւրլէրի եօրուլ-
տու , վէ գապիա'թընճա պու
միսիլիւ հալաէ պուլունան քիմ-
սէլէրէ վագի' օլտուղու միսիլիւ
իւզէրէրինէ ույգո'ւ կէլտի :
— Պէպրոտա Գէպի : Բապպ Լ-
ֆէնտիմիզ' մախտ'սէն Պիտրոսա'
սէօյլէտի , չիւնքի օ' պունտան
ա'գ էվլէլ քէնտի գուվլէթի
հազգընտա էօյիւնմիւշ իտի :
33—35 խանէլէրին շէրհլէրինէ
պագ : Լւյէր Պիտրոս վէ պա-
գի շալիրալէր Լ-ֆէնտիմիզ իլէ
պի'ր սաա'թ ույանբ'գ տուրմաղա
վէ տուա' էթմէյէ գատիր օլա-
մատըլար իսէ , օնուն հէփ չէ-
քէճէյի զէվգէնիշլէր վէ տէօ-
յիւլմէլէրինտէ վէ օլ զալըմ
խաչ էօյիւմիւնտէ պէրապէրինճէ
տուրմաղա նիճէ գատիր օլա պի-
լէճէքէրիտի : Ղապ . թ . 38 :
ա' թապ . իգ . 15 , 16 : ք թապ .
ի . 11 :

41 . Ույանբ'գ տուրուն , վէ
տուա' էյլէյին : Պապ իգ . 42 :
ի . 13 : Սապ . ժգ . 33—37 :
ժգ . 38 : Ղապ . ին . 36 : իգ .
40 , 46 : ա' իգ . ժգ . 13 :
Եթէ . ղ . 18 : ա' Պէպ . ղ . 7 :
Ե . 8 : Ղապ . ժգ . 15 :
— լծէճրիւպէյէ լծ : Պապ ղ .
13 շէրհլէրի պագ : Ղապ . ղ . 13 :
ժա . 4 : ա' իգ . ժ . 13 :
ք Պէպ . ղ . 9 : Ղապ . ղ . 10 :
Լւյէր օնլար Բապպ էիտ'ու իլէ
տուա' էթմէյէ ույանբ'գ տուրա-
մազլար իսէ , հէչ տէյիլ իսէ
ույանբ'գ տուրուպ' քէնտիլէրի'
իլիւն տուա' էթմէյէ չալըշարն-
լար : Աէրսէմիլէյէ տիւշմէյէք
իլիւն տուա' էյլէսինլէր : Ղապ
ու տիլտէն Լալհասան եարտըմ'
տիլէսինլէր , քի կէրաֆլարընը
չէվիրմէտէ օլան պէլալարըն վէ
կէլմէքտէ օլան լծէհլիքէրին
օրթասընտա տուրմաղա գատիր
օլտուլար : Վէնտիլէրին խօճա-
լարընըն իստա օլունտուղունու'
զէվգէնիտիլինի' շէրաա'թա'
կէօթիւրիւլիւպ մուհաքէմէ օ-
լունտուղունու' խաչլանտըընը'
վէ էօլտիւյիւնիւ կէօլտիւլէրին-
տէ' օնլար օնուն' պունլարըն
ճիւմէսինէ' քէնտիլի գուրթար-
մաղա գուվլէթի օլմայան պիր
քիմնէ կիպի պօյնուլու է-
յէրէք' կիրիֆթար օլտուղունու
կէօրտիւքէրինտէ' օնլարն ճոն-
լարընըն իզվասը սաա'թը օ' օ-
լաճաղըն : Խապ օնլար' շիմաի
ճան ու տիլտէն Լալհաս' նիյաղ
էթսինլէր , վէ գալլալէրինտէն
եալլարտընլար , քի քէնտի խօճա-
լարընը' հէմ ինսանլապտան հէմ

ամեն թէն զայի՛Ֆ տիր :

42 Եինէ իբինճի քերքէ վարտը , վէ տուա՛ հտիպ տէտի . Եա՛ փէտէրիմ՝ պու գատէճի պէն իջմէզսէմ՝ պէն-

տէն կէջմէք միւմքիւն տէյի՛Լ խսէ , իրատէթի՛ն օլտուն :

43 Վէ կէլիպ եինէ օնլա-րը ույգուտա՛ պուլտու . զերա կէօզլէրի աղըրլանմը՛շըտը :

Լլաճտան թերք օլունմուշ կէօ-րինտիւյիւ զէման՝ թերք վէ ինքեար էթմէսինէր : — Կերչէ բուճ հապը Ը : Սաղ . ԾԺԹ . 5 , 25 , 32 , 35—37 , 115—117 , 173 , 174 , Եսայ . Իք . 8 , 9 : Զաւլ . Է . 18—25 : Ը . 3 : Զաւլ . Թ . 27 : Վաղ . Ե . 16 , 17 , 24 : Փիլեղ . Դ . 12—14 : Կէօրինմէյօր քի շայիրտէր՝ էօ՛ղիւր պապընտա պիր սէօզ սէօյլէտիլէր . վէ Լֆէնտիմիզին պու սէօզլէրի կէջմիշ շէյլէր պապընտա պիր էօ՛ղիւր տէյիլ՝ իլա վագի՛ օլաճագ շէյլէր պա-պընտա օնլարը սազընտորմագ ի-չիւն սէօյլէնմիշ կէօրինիւրլէր : Լֆէնտիմիզ օնլարա տէմիշ կի-պի օլոյյօր քի , էյերչի սիզին գալի՛ իմանընող վար , վէ պէնի Տիչ ինքեար էթմէյէճէքսինիզ տէյիւ ինանըյօր իսէնիզ տէ , պոճ ճիւմլէ իլէ ինսան գապիա՛ թը զայի՛Ֆ տիր , վէ թէճլիքէ-տէն նէփրէթ էտէր . վէ պունուն իչիւն՝ Տաճէթ վագթընտա սիզէ եարտըմ էթմէք իչիւն՝ եօգա-րրտան գուվկէթ վէ իմտատ դա-լապ էթմէլիսինիզ :

42. Ենէ ինիճի՛ չերքէ Լաւ-րը : Իսնէ 39 շէրճինէ պագ : — Տոա՛ Էպիտ : Սաղ . Իք . 1 , 2 : Կթ . 1—3 , 17—20 : Զք . 1—3 : Սաղ . Ժք . 39 : Եք . Դ . 15 : Ե . 7 , 8 : — Պու-տուէնէ Ը : Իշպու իքինճի գուտա՛տա Լֆէնտիմիզ էվկէլքի կիպի գատէճին Տէր վէճճիլէ

կիտէրլիմսինի դալապ էթմէյօր . լաքին օնուն մուզայիգասը էյեր-չի էվկէլքի կիպի շէտիա վէ աղըր իսէ տէ , քէնտինի դաթլը պիր դարզ իլէ Փէտէրինին իրատէ-թինէ թէսլիմ էտէր : Թաճմին էթմէյէ սէպէպիմիզ վար տըր քի՛ պիր չօ՛գ վագըթ տուա՛ էթ-միշ իտի . չիւն քի շայիրտէրինէ կէլտիյինտէ օնլարը եինէ ույգու-տա՛ պուլմուշուտու . լաքին Տէր նէ գատար չօգ սէօյլէտի վէ չօգ սըգընթըտա օլտու՛ իսէ տէ , պիւթի՛ն տուա՛ ու նիյազընըն իսիւլաստսը՝ Լլաճն ա՛ղիզ վէ միւպարէք իրատէթի՛ օլտուն տէ-յիւ իտի :

43. (Սաղ . Էպիտ . Էպիտ . Էպիտ : Վաւիթ՝ Տէման պու զէյ-թուն տաղընըն իւզէրինտէ աղ-լատըղը զէման , օնուն պիլէսին-ճէ օլանլարըն ճիւմլէսի պէրաւ պէրինճէ աղլատըլար (Ը Թագ . Ժե . 30) . լաքին Վաւիթին (Ղու օրատա միճնէթ ու քէտէր ճէօզըննլուղու իլէ աղլատըղը զէման , օնուն պէրապէրինճէ օ-լանլարըն ճիւմլէսի ույգուտա՛ իտիլէր : (Նուն տիւշմէնլէրի ույանըգիտիլէր (Խանէ 47) , լա-քին քէնտի շայիրտէրի վէ էն էյի տօսթլարը՛ ույուրլա՛ր իտի : — Կէօլէրի աղըրլանմը՛շըտը : Լաւ . Իք . 34 : Զաւլ . Է . 5 , 6 : Սաղ . Ժք . 40 : Ղու . Թ . 32 : Վաւ . Դ . 9 : Զաւլ . Ժք . 11 : Զաւլ . Ե . 6—8 :

44 Վէ օնլարը պրաղըպ' քերքէ հէման օ' սէօզիւ սէօյ-
էինէ վարտը , վէ իւջինճիւ Լէյերէք տուա' էյլէտի :

44. Վէ օնլարը պրաղըպ' :
Հէփիսի' Տիւզ պիր իշէ եարամալ
ճարտըմ' ճրլար վէ թէսէլիճիլէր
իտի : Ս'արի . ԺԴ . 40 տէն
կէօրիւնիւր քի , էյիլէթ չէք-
մէքտէ օլան Յիսուս Լ'ֆէնտի-
միզ' պու տէֆա' տախի էվլէլէրի
տէֆա' կիպի շայիրտլէրի ուլան .
տըրտը , վէ օնլար ուլուգլատըգ-
լարը իշինն էօ'զիւր տիլէմէյէ
գատիր տէյիլ իտիլէր : Քէն-
տիսի' եերէ' պէրապէր չէօքիւպ'
էզիլմիշ իքէն , օնլար տիլթրէյէն
ա'զալարընա տայագ օլմազլար ,
օնու աճըմալէրի իլէ օնա թէսէլ-
լի վէրմէզլէր , վէ տուա'լէրի' ի-
լէ տախի օնա եարտըմ' էլմմէզ-
լէր : Պիր քիմնէ պէօյիւք տէրտ
ու միշնէթ իշինտէ օլտուղու գէ-
ման էյէր էդրաֆընտա օլանլար
տիգգալթսըլ վէ պիգայտ կէօ-
րիւնիւրլէրսէ , սապըսըզլըգ վէ
սէրլմլէք իլէ սէօյլէմէյէ մէյիլէրի
տիր : Լ'աքին հալիմ' վէ էզի-
լէթ ու իսքէնճէտէ օլան Յի-
սուս Լ'ֆէնտիմիզ էօյլէ տէյիլ
իտի . չիւն քի քէնտիսինն էն պէօ-
յիւք սըգլէթ ու ճան աճըսընտա
պիլէ քէնտի շայիրտլէրինէ' տա-
յիմա օլտուղու կիպի' սապըլմ'
տըր : — Իւշնճիւ բէրրէ հէման
օ' սէօզիւ — ԵՄ . Պապ Դ . 7 շէր-
հինէ պագ : Վան . Թ . 18 ,
19 : Վ' . ԺԵ . 1 : Դ Վ'սիլ .
ԺԶ . 8 : Լ'ֆէնտիմիզին տուա'
սընըն իսիւսասար եինէ օ' տուր .
լաքին տաճա' զիյատէ հէրարէթ
իլէ տուա' էտէր . վէ շիւպհէսիզ'
" գուվլէթլին սէս վէ կէօզեաշտ-
րը իլէ նիյազլար վէ ըրմալար
սուստուղու " գէման' պու իտի :
ԵԲԵ . Ե . 7 : Վ' ուկաստան էօյ-

րէնիրիզ քի (իմ . 44) , օնու
սըլլէթ ու ճան աճըսը զայէթ
հիյպէթլու իտի : Վապիա'թ
թէլ թէլ չէօքմէտէ իտի . վէ
իմտատ կէլմէյէճէք օլա իտի ,
չօգ տայանամաղտըր : Խանն
39 "էյէր միւմքիւն իսէ" սէօզլէ-
րինին շէրհինէ պագ : () Լ կէ-
ճէ զայէթ սօզուգ իտի (Վ'իլ .
ԺԵ . 18) , վէ պու ճիւմէլ իլէ
օնուսն թէրի սէլ կիպի ապար
իտի , վէ օնուսն իլէ պէրապէր
գա'ն գարըշըգ իտի , վէ իրի' իրի
տամալար օլուպ եերին իւզէրի-
նէ' ագարըտըր : Լ'աքին Լ'ալաճա
շիւքրլէր օլտուսն քի , իւրքիւպ
գօրգտուղու շէյ խուսուսուստա
նիյաղը (ԵԲԵ . Ե . 7) գապուլ
օլտու , վէ իւլասըն միւրասիւթ-
լարընա իւրզմէթ էտէն ա'զիզ
զալթլարըն պիրի (ԵԲԵ . Ժ . 14)
օնա իւրզմէթ էլմմէյէ վէ օնու
գուվլէթլինտիրմէյէ' կէլտի :
Վ' . ԺԶ . 43 :

Լ'աքին Յիսուս Լ'ֆէնտիմիզին
գօրգտուղու էզիլէթ նէ' իտի ,
վէ նէ' խուսուստա քէնտիսի
գուվլէթլինտիրիլտի . աիւէր սէօզ-
լէր իլէ Վուրթարըմըզըն պու
զայէթ աղըր տէրտ ու քէտէրի-
նին սէպէպի նէ' իտի : Պուն-
ճիլէյին' խաշ իւզէրինտէ զայէթ
աճը պիր էօլիւմիւ էօլմէյէ նէֆ-
լէթմի էտէր իտի : Խայըր .
չիւն քի Լ'աքեալ տէյօր քի
(ԵԲԵ . Ե . 7) գօրգտուղու շէյ
խուսուսուստա իշիտիլտի , եա'նի
օ խուսուստա տուա'սը գապուլ
օլտու . Լ'աքին օ' խաշըն իւզէրինն
էօլմէտէն իւլան օլմաղը , վէ
պուստան պէօյլէ' գօրգտուղու
շէյ պու օլմաղըտըր : Վ'է

պոռնտան գաղը՝ նազար պինդը-
ձէ շէջտուէր՝ վէ գայի՛ֆ գարըլար
վէ շօճուգլար պիլէ՛ ղայէթ Տիւ-
պէթլու էօրիւմէրի ճէսարէթի
ա՛ղիմ իլէ շէքտիլէր , վէ Վուր-
թարըճըմըք քիւլիյէն գափ
լայան տէրտ ու քէտէր միսիլիւ
պիր շէյ կէօսթէ՛րմէտիլէր : Լ-
ֆէնտիմիզին պու սաա՛թտա շէք-
տիյի էզիյէթլէրի՝ օնլարընքին-
տէն Փարգը՛ իտի : (Նուռն է-
զիյէթլէրի րո՛ւճ էզիյէթլէրի
իտի , օնլարընքի թէ՛ն էզիյէթ-
լէրի իտի . օնլարընքիլէր առէմ-
լէրտէ՛ն իտի , օնուռնքիլէր Լլաճ-
տան իտի : Լլաճ օնլարա քէն-
տի ճէմալինն շուրուռնու կէօս-
թէրտի , լաքին Վրիստու Լ-
ֆէնտիմիզտէն երկզիւնիւ կիզէ-
միշտի : Լլաճ օնլարա իմոտա
էյլէտի վէ թէսէլէի վէրտի ,
լաքին Յիսուս Լֆէնտիմիզի
թէրք էյլէմիշտի : Պիլ ա՛քս՝
՛ապպախօ՛ճ կէօրիւնտիւ քի օ-
նու էզլին , ճիւլմէմիզին պինա-
մուսլուգլարըն օնուռն իւզէրինէ՛
դօսուռն , վէ օնուռն ճանընը կիւ-
նաճ իչիւն պիր գուրպան էյլէ-
տին : Ս է Լլաճըն կիւնաճա
օլան դազապընըն պո՛ւ միսիլիւ
պիր տույուշու օնուռն տէրո՛ւնի
ճանընա օ՛լ տէրէճէ սըգլէթ
վէրմիշ օլմալ տըր քի՛ ինսան
ա՛գլը խիւլեա էտէմէզ , վէ տիլ
թա՛պիր էտէմէզ . զերա Յիսուս
պիզիմ կիւնաճլարըմըք եիւք-
լէնտի , վէ Լլաճըն քէնտի էլին-
տէն պիզիմ՝ եէրիմիզէ էզիյէթ
շէքտի : Խառնէ 31 տէ՛ “վուրա-
ճաղըմ” լուղէթինի շէրճինէ
պագ : Եւայ . ծի . 6 , 10 , 11 :
Չաթ . ծի . 7 : Հառիլ . ք . 32 :
ա Պէթ . ք . 24 : Լֆէնտիմիզին
ճազգընտա՛ թէն էզիյէթլէրի ի-
չիւն պիր շէքվա էթտիյինի օ-
գումա՛ղըզ . լաքին՝ “Լլաճըմ

Լլաճըմ՝ պէնի նիշիւն թէրք
էյլէտին” տէյիւ օլ գասապէթ-
լի սէօզլէրի ֆէրեատ էթտիյին-
տէ՛ ճանը նէ՛ գատար պէօյիւք
սըգլէթտէ՛ օլմալ իտի : Պապ
իէ . 46 : Հէմ շիւպէսիզ տիր
քի , Յիսուս Լֆէնտիմիզ շիմտի
շէյդան ի՛ղվասընտան տաիի շօգ
էզիյէթ շէքմիշ օլմալ տըր :
Եթր . ք . 18 : Հէյդանը՝
պոռնտան էվէլլ եէնմիշտի , վէ
շէյդան պիր գէման օնուռն եա-
նընտան կիթմիշտի (Պալ . ք .
13) . լաքին օ շիմտի ալօնտիւ ,
վէ ճէնկինի օն գաթ գօր ու շիտ
տէթ իլէ թէքրար պաշլատը :
Պալ . իք . 53 : Հալլ . ծի .
30 : Հիմտի ճէնկին պէօյիւլիւ՝
վէ մասլաճաթը պիթիւրէճէք օլա-
նը օլաճաղըտը (Հալլ . ծի . 31) ,
վէ շէյդանըն պիր սօնկ վէ Տիւ-
պէթլու Տիւճիւմ էտէճէյի մու-
գարէր իտի : Հիւպէսիզ՝
շէյդան՝ Յիսուս Լֆէնտիմիզին
ա՛գլ ու ֆիքրինէ Տէր կէմա
Տիւպէթլու վէ եարամազ միւլա-
ճաղալարը՝ կէթիւտի , վէ Տէփ
գուվէթինի գուլլանտը՝ քի , օ-
նուռն ֆիքրինէ սաճիճ եախօտ
խիւլեամի գօրգուլար վէ թէճ-
լիքէլէր իճլար էյլէտին , քի օ-
նուռն ճանընըն գալիլիյինի սար-
սըթսըն , վէ էթմէյէ պաշլատը-
ղը պէօյիւք ա՛մէլտէն օնու շէ-
վիրսին : Յիսուս՝ պիլթիւն
միլէթ օնու ըէտտ էտիպ խաչ-
լամագ իւզէրէ իքէն , նաըրը
Ս՝ եսիա օլա պիլիլիւտի : Պապ
ք . 1—10 շէրճինէ պագ : Լա-
քին գօրգուլու շէյ խուսու-
տունտա էյլէտիյի նիյաղը իշի-
տիլտի . չիւնքի սապրսըղըզ-
տան՝ էօրքէտէն՝ Լլաճա լալըգ
օլմալան միւլաճաղալարտան՝ կէր-
չէքլիյի ախէլլէրտէն սագլա-
մագտան՝ վէ շէյդանըն օնա էթմ-

45 () գէման շայիրտէրինէ
կէտի , վէ ճւլայա տէտի .
Լըթըգ ույո'ւյուն , վէ րա-

հաթլա'նըն : իշթէ սաա'թ
եագլաշտը , վէ առէմին
() ղլու կիւնահաթարլարըն է-

մէյէ իղվա էյլէտիյի հէր պիր
կիւնահատան հըթգ օլունտու (ա
Պլե. ք. 22 , 23 : ա Տի. 77 .
13 : Յիւլ. 36 , 37) . հէմ
տախի օնա պիր մէլէք վասիդասը
իլէ էօյլէ իմտաա իհսան օլունտու
քի' ա'ղիմ տէրա ու սըգլէթին .
տէն Վիթսեմանի պաղէսինտէ
չէօթիւպ էօլմէտի , իլա օլ իմ-
աատըն գուվվէթի իլէ խաչա
եէթիշմէյէ վէ օրատա տիւնեա-
նըն կիւնահաթըն իշիւն էօլիւպ
քէֆարէթ էթմէյէ դատիր օլ-
տու :

Լաթին Քրիստոս Լաֆէնտիմի-
զին իշպու էմալսըգ էղիյէթ
ու սըգընթըլարընէ օլունտու
Լ'ղիւ Վիթապար չիւնքի պի-
ղէ խապէր վէրմէյօլլար , պու
պապտէ ինսան գիւի'ւմ ու րէյ-
լէրինէ թամ ի'թիմատ էթմէյէ
ճայիլ տէյի'լ տիր : Լաֆէնտի-
միզին շիմտիքի տէրա ու սըգըն-
թըլարը' պա'ղըլարընըն գիւիւ-
միւնէ' կէօրէ' օգատար կա'լընըգ
պիր թէք շէյտէն տէյիլ' իլա
չօ'գ շէյլէրին պիր եէրէ կէլմէ-
սինտէն օլա պիլիր : () նուն
պուլունտուղու հալի մախտուէ-
սի' օնուն շայիրտէրինտէն պիրի
եէտի իլէ էլէ վէրիլմէսի' պիր ա-
խէրինտէն ինքեար օլունմասը'
պապիլէրտէն թէրք օլունմասը'
վէ միլէթին պիւթիւնիւնտէն
րէտտ օլունմասը' օնուն հիյ-
պէթլու էղիյէթ ու իսքէնձէ
չէքիպ խաչանաճագ օլմասընըն
եագլաշտըլընըն միւլահաթարը'
շէյլանըն մէքընձ իղվալարը'
վէ Լալահըն պիւթիւն տիւնեա-

նըն կիւնահաթընա օլան հիյ-
պէթլու դադապը քի շիմտի ձէ-
ղասը քէնտի' իւղէրինէ թէրթիպ
օլունմատա իտի , պուլնարըն
ճի'ւմլէսի պիրտէն հէր դարաֆ-
տան օնուն ճանր' իւղէրինէ հիւ-
ճիւմ էթմէյիլէ' ինսան դապիա-
թընըն չէքէ պիլէճէյինտէն զի-
յատէ պիր սըգլէթ ու քէ-
տէր կէթիւրէճէքլէրի աշիքեար
տըր :

Լաթին հի'չ ունուտուլմասըն
քի' էյեր նօմօսուն լա'նէթինի
չէքմէսի սուչտուղ օլան () իսուս
Լաֆէնտիմիզին հագգընտա օլ տէ-
րէճէ հիյպէթլու' իտի իսէ , ի-
մանսըգ օլան քիմնէ' քէնտիւնի
հի'վ թէօհմէթ ու գապահաթ-
լարընքէնտինէ' գարշը իքէն' վէ
օնա իմտատ կէթիւրէճէք կախօտ
օնա էպէտէն պիր տամլա րա-
հաթըգ վէրէճէք հի'չ պիր միւ-
րիւվվէթլու մէլէք կէլէճէյի եօղ-
իքէն' նօմօսուն պու լա'նէթինի
էպէտ իլ ապատ նա'սըլ չէքէ-
պիլէճէք :

45 . Լըթըգ ույո'ւյուն : Լաթին
ժի' , 41 : Պա'ղը թէֆսիրճիլէ-
րին զիւի'ւմիւ պո'ւ տուր քի ,
պու սէօզլէր քէնպէ եօլունտա
թէքտիր ու թա'լիրտէն ի'պա-
րէթ տիր . Լաթին պուլնո' գըլաս
էթմէսի տահա' միւնասիպ կէօ-
րիւնիւր քի , () իսուս Լաֆէնտի-
միզ պիր միգտար իմտատ պու-
լուպ մէլէյին վասիդասը իլէ տա-
խի գուվվէթլէնտիրիլմէյիլէ ,
շայիրտէրինի օնուն պիլէսինձէ
ույանըգ տուրմալարըն արթըգ
օգատար իգթիլալը տէյիլտի :

լինէ՛ թէս լիմ' օլունույօր :

46 Պալլըն կիտէ լիմ' . իշ-
թէ պէնի էլէ վէրէն եազ-
լաշոր :

վէ պունուն իշիւն Լփէնտիմիզ
իհսանը իլէ՛ տիւշմէնէրինին
կէլմէսինէ գատար կէշէն ազ ղէ-
մանտա օնլարը ույունմազա պրադ-
տը : — Սաալէ Էազլաշոր :
Պու՛ պիլ իգթիգա Յուգա վէ
օնուն սիլաՏլանմըլ արգատաշ-
լարը կէօրիւնտիւէր տէմէք օլ-
մայօր . լաքին մա՛նասը սա՛տէճէ
պո՛ւ օլա պիլիւր քի՛շիմտի օնլա-
րըն կէլմէսինին վագթը եագլաշ-
մըլ տըր , վէ հէր տագիգէ՛
կէօրիւնմէլէրի իՏթիմա՛լ տըր :
(Յո՛ւն . Ժք . 1 : Ժէ . 1 : Յիսուս Լփ-
ֆէնտիմիզ ույանըգ օլմասը իլէ՛
պէլքի օնլարըն Երուսաղէմ գա-
փուսունտան տիշարը չըգըպ կէլ-
մէտէ օլտուգլարընը տույսուն ,
լաքին եինէ շայիրտէրինի՛ պիր
գա՛շ տագիգա տաճա՛րա ըաճաթ
ույունմազա պըաղըր , քի պէլքի
պիր գա՛շ իւուն օնտան օնկրա
ույանըգ տուրմազա մէճպո՛ւր
օլաճագլար : — թիւսլէ՛ օլո՛ւնու-
յօր : Լուսնէ 2 , 14—16 , 21 ,
23—25 :

46 . Պալլըն կիտէ լիմ' : Սաալէ
Ժք . 42 : Էման պիր գա՛շ
տագիգա՛ կէշմիշ օլմալըյարտը ,
վէ տիւշմէնէր մաշալալարը վէ
ֆէնէրէրի իլէ (Յո՛ւն . Ժք . 3)
կէօրիւնտիւէր , եա իշիտիտի-
լէր . վէ Յիսուս Լփէնտիմիզ
պիրտէն քէնտի շայիրտէրինի
գալգմաղա՛ չաղըտը , լաքին տէ-
յիլ թէՏիլքէտէն գաշընլար տէ-
յիւ՛ իլա թէՏիլքէյի օնուն իլէ
պէրապէր չէքմէյէ հաղըր օլ-
սունլար : Խ թագ . Ժէ . 48 :

47 Վէ օ տաճա սէօյլէր-
քէն , իշթէ օն իքիլէրտէն
պիրի Յուգա՛ հէմ պիլէսին-
ճէ պաշքեաՏինլէրտէն վէ

Պալլ . Ժք . 51 : Ժք . 50 : Յո՛ւն .
Ժք . 31 : Ժք . 4 : Պալլ . Խա .
13 :

47 . () Կաաա՛ սէօյլէրէն :
կէօրիւնիւր քի՛ իշպու սիլաՏ-
լանմըլ պէօյիւք՛ շայիրտէր տա-
ճա էյիճէ ույանմալըլ իքէն՛
հալէա պաղէյէ կիրէյօրուտու :
Լփէր Յիսուս Լփէնտիմիզ ու-
յանըգ օլմասալտը , օնլարըն
իւղէրինէ ա՛փանսըղ կէլէճէք-
լէրիտի , վէ նէ օլտուղունու շա-
յիրտէր կէօրէ՛մէյէճէլէրիտի :
— Յուգա : Սաալէ . Ժք . 42 :
Պալլ . Խք . 47 : Յո՛ւն . Ժք . 2 ,
3 : Պալլ . Խա . 16 : — Պըպգ-
լար վէ օլունույար իլէ : Յովսե-
փոս տէ՛ր քի , Պասեք պայրա-
մընտա հէյքէլին ալլուսունտա
պիր պէօյիւք Էոմա՛ սօլտաթ-
լարը պէլէրիտի , քի խալտա
պիր կիւրիւլմիւ գօփաճագ օլ-
տուղո՛ւ թագտիրտէ օնու պաս-
սընլար : Պու պէօյիւք՛ պաշ-
քեաՏինին մէմուրիյէթի ալթըն-
տա իտի : Պապ իլէ . 65 : Պու
մատտէտէ շիմտի պու պէօյիւք տէն
պա՛ղը սօլտաթլար կէօնտէրիտի
(Յո՛ւն . Ժք . 3) , վէ էրպէթթէ
գըլըճլարընը վէ աիւէր սիլաՏլա-
րընը պէրապէրլէրինճէ ալմըլ-
լարտը . լաքին պաշքեաՏինլէ-
րին իւղմէթքեալարը՛ վէ պու
խուսուս իշիւն օնլարըն պաղա
գալտըրտըղլարը շամաթա՛ վէ
կիւրիւլմիւ էտէն գալապալգ՛
էլլէրինէ սօփալար վէ տէյնէք-
լէր վէ էլլէրինէ կէլէն ախէր շէյ
իլէ սիլաՏլանաճագլարը աշիքեալ

գաւմբն իխթիարլարընտան
պըջաղլար վէ օտուռլար իլէ
չօգ գալապալը՛գ կէլտի :

48 Վէ օնու ելէ վէրէն՝ օն-
լարա նիշա՛ն վէրիպ տէմիշ-
իտի . Գիմի՛ քի էօփէր-
սէմ օ՛ տուր , օնու դո՛ւ-
թուն :

արը : Ե իւպհէ եօ՛գ տուր քի՛
օնլարըն պիր չօղու Երուսա-
ղէմտէ պուլունան էն եարամազ
չափգըն վէ աշիյա վէ ֆէնա-
քեարլար՝ իտի : — Պաշէտէն-
լէրալն : Յիսուս Լաֆէնտիմիզին
դու թուլմասը՝ պաշքեահնէրին
եմրի՛ իլէ իտի :

48 . () Կապա նիշա՛ն վէրիպ :
Յիսուս Լաֆէնտիմիզ պիզգաթ՝
էլպէթթէ օնլարտան պիր չօղու-
նա՛ վէ ա՛լէխուսուս սօլտաթ-
լարա մա՛լիւմ տէյիլիտի . հէմ
տախի կէճէ օլուպ պիր ատէմի
պիր ախէրինտէն ֆէրգ էթմէսի
կիւճճէ իտի : Իմտի հէր վէճհիլէ
պիր եանղըըըգ օ՛լմասըն տէ-
յիւ՝ Յուգա օնլար իլէ գա՛վւ
էթմիշիտի քի , օնա ա՛ղիմ
տօսթլուգ նիշանէսինի վէրմէյիլէ
օնլարա կէօսթէրսին , հէմ տէ
պու վէճհիլէ օնուռն տիգգաթընը
ճէլպ էտիպ սօլտաթլարա էդրա-
ֆընը չէվիլիպ օնու դուլմաղա
վազը՛թ վէրսին : — Բի՛թի :
Դ իմագ . Դ . 27 : Դ . 9 , 10 :
Սաղ՝ . իթ . 3 : ծե . 20 , 21 :
— () Կապա : Իհթիմալ արը
քի , Յուգա Յիսուս Լաֆէնտի-
միզտէն վէ շայիրտէրտէն՝ քէն-
տինին իշպու եարամազ իշ-
տէն պիր իապէրի օլուղղունու
սագլամաղա մէրա՛մ էյլէմիշ իտի
(խանէ 14 շէրհինէ՛ պագ) , վէ

49 Վէ չա՛փուճագ Յիսու-
սուն եանընա կէլիպ տէ-
տի . Սէլա՛մ սանա՛ եա՛ խօ-
ճա . վէ օնու էօփտիլ :

50 Վէ Յիսուս օնա տէ-
տի . Լա՛ տօսթ՝ նէ՛ իշին
կէլտին . օ զէման օնլար եա-
զըն կէլիպ՝ էլլէրինի Յիսու-

պո՛ւ սէպէպտէն կէլտիքլէրինտէ ,
սիւսհլանմըշ օլան գալապաղա
պիր շէյ սէօյլէմէք իգթիզասընա
կիրիֆթար օլմամագ իշին՝ փէ-
շինճէ օնլարա սէօյլէտի՛քի , քէն-
տինին պիր տօ՛սթ կիպի սէլամ
վէրէճէք վէ էօփէճէք օլուղղու
քիմնէյի դուլթուպ պաղլասըն-
լար , վէ սիւրիւպ կէօթիւրսին-
լէր :

49 . Սէլա՛մ սանա՛ եա՛ խօճա :
Սաղ՝ . ԺԴ . 45 : Յուգա՛ խօ-
ճասընը պուլուպ եինէ օնուն իլէ
պէրապէր օլուղղունա չօգ շաղ-
ը՛գ սուրէթի կէօսթէրիյօր :
— Վէ օնու էօփտիլ : () Կապա .
իէ . 26 : Լա՛միլ . իէ . 6 : Վա՛լ .
է . 45 : Խ իմա . Ե . 26 : Յի-
սուս Լաֆէնտիմիզ իլէրի վարըպ՝
իւզէրինէ կէլէնլէրէ արատըգա-
րը քիմնէ հէման քէնտիսի՛ օլուղ-
ղունու օնլարա սէօյլէմիշ իքէն
(Սաղ՝ . ԺԵ . 4—8) , Յուգայա
օնու օնլարա քէնտի նիշանը՝ իլէ
կէօսթէրմէյէ հաճէթ գա՛լմատը .
լաքին օլ նիշան իւզէրինէ գա՛վ-
լի գարա՛ր գըլմըշլարըտը , վէ օ՛
սէօղիւնտէ տուրտու :

50 . Եա՛ Կապա : Իշպուլու-
ղէթ Եունանիճէտէ ասըլ ահ-
պապտան օլան պիր քիմնէյէ
սէօյլէնիլէն լուղէթ տէյիլ տիր .
իլլա պու՛ եատ քիմնէյէր եախօտ
պայաղըճա ըասթ կէլէն քէմնէ-

տուն իւզերինէ՛ տալտըլար ,
վէ ծնու գուծտուլար :

էրէ՛ սէօյէնիր պիր սէօզ իտի :
Պապ ի . 13 : իր . 12 : Դ
թափ . ԺԳ . 17 : Սաղ . իս . 9 :
ծէ . 13 . 14 : Յիսուս Լփէն
տիմիզ Յուդայա չափգըն՝ իա-
յըն՝ շէյդան եփատը՝ վէ պու-
նուն կիպի ախէր պիր սէրթ
սէօզ սէօյէ՛մէտի . վէ պու պիզէ՛
ախէրէրի դարաֆընտան քէտէր-
չէնտիյիմիզ գէմանտէ ա՛յիմ
հալիմիք վէ թէհամմիւլ կէօս-
թէրէրէք պիր կէօնա ֆէնա
սէօզ սէօյէմէքտէն իհթիրազ
էթմէ ին էօյրէթմէն տիր : — Նէ՞
իշն իշն : Ղ ուկասա՛ կէօրէ
(իմ . 48) Յիսուս Լփէնտիմիզ՝
«Եա՛ Յուդա՛ ատէմին (Ղու-
նու էօփմէք իշմի էլէ վէրրտին)»
տէյիւ սիւալ տախի էթտի :
Պու՛ ատէմի իւրթիւտիւր պիր
սիւալ իտի , վէ Յուդայը՝ քէն-
տի Լփէնտիսինէ իալընըգ էտիպ
էլէ վէրտիյի իշնէն քէնտիսին
էթտիյի հիպէթիւն թէօհմէթի-
նի տույմաղա ույանտըրմալը ի-
տի : Լ՛յվա՛ Նէ՛ գատար քիմ-
սէլէր պուլունուր քի՛ Քրիստո-
սուն Քրիստէսինի սէվմէք պէ-
հանէսի իլէ օնուն քէօքլէրինի
սէօքմէյէ չալըջըլար : — Լ՛ւ-
լէրինի Յիսուսն իւզերինէ՛ սու-
րըլար : Պու քիմնէլէր՝ Յիսուս
Լփէնտիմիզի գուծտուգլարը գէ-
ման՝ ա՛տէթա պու միսիլիւ
վուգուա՛ծլարտա էթմէքտէ օլ-
տուգլարը շէյէրտէն զիյատէ
օնա պիր շէյ էթմէմիշ օյա-
լար պիլէ՛ օնա չօգ ըննճիտէ՛
էյլէտիքլէրինէ շիւպհէն սօ՛գ
տուր : Յուդա օնարա՛ «(Նու
գու՛ծուն)» (Իսան 48) տէտի ,
վէ օնլար օնու պաղլատըլար :

51 Վէ իշթէ Յիսուս իլէ
օլանլարըն պիրի էլինի ու-

Յովն . ԺԵ . 12 : (Նուն էլ-
լէրինի՛ իհթիմա՛լ տըր քի ա-
գասընա էօյլէ՛ սըգը պաղլատը-
լար քի , օնա ա՛ղիմ՝ սըգընիթը՝
վէրրիտի , վէ էլլէրինտէն գաշ-
մաղա չալը՛շմասըն տէյիւ՛ հէմ-
տէ քէնտիլէրին իյիթիյիյինի
կէօսթէրմէք իշնէն օնու տէօյէ-
րէք վէ գաղարազ վէ լմէհտիտ
էտէրէք պաղլարլարրտը :

51 . Յիսուս իլէ օլանլարըն
պիրի : Յովհաննէստէն էջրէ-
նիրիզ քի , պու՛ Պետրոս իտի :
Յովն . ԺԵ . 10 : (Պիր Լ՛ւն-
տարանիշէր Պետրոս տահա հա-
յաթտա՛ իքէն եաղտըգլարընտան՝
օնուն էօ՛մրիւնիւ լմէհիլքէյէ
սալմասընլար տէյիւ ատընը զիլը
էթմէտիլէր : — Պաղլալընը շէ-
պի : Պետրոս պունտան ա՛ղ եվ-
վէլ Լփէնտիսի իշնէն էօլմէյէ
հաղըր օլտուղունա տիվանէճէ
էջրիւնտիւ (Իսան 35) , վէ շիմ-
տի գըլըճ էլինտէ սիւրիւտիւ ,
վէ Լփէնտիսիի գուծմաղա կէ-
լէնլէրին իւզերինէ ճէսարէթ իլէ
հիւճիււմ էթտի : Սաղ . ԺԳ .
47 : Պաղ . թ . 54 : իր . 49 ,
50 : Յովն . ԺԵ . 10 : Կէօ-
րիւնիւր քի օգէմանտէ՛ շիմտիքի՛
կիպի՛ տիւրլիւ տիւրլիւ իշլէրէ՛
գուլանմազ իշնէն իալզ պլլէ-
րինտէ պէօյիք պլլազլա՛ր թա-
ջըլարրտը . վէ պու միսիլիւ
պլլազլար ա՛լէլիտուսուս սօլճու-
լարա՛ իգթիզալը իտի , քի օնլարը
կէրէք եապանի հալվանլարտան
վէ կէրէք օլ զէմանլէրտէ մէմէ-
քէթին պիւծիւնիւ տօլը օլտու-
ղու սօլ քէսիճիլէրտէն քէնտիլէ-
րինի հըֆզ էթմէքտէ գուլան-
մազ իշնէն իւզերլէրինտէ՛ պու-

զատրա՛ պըչաղընը չէքտի՛ ,
վէ պա՛շքեահինին գուլունու
վուրուպ՝ օնուն գուլաղընը՝
այլըստը :

52 Օղէման Բիսուս օնա

լունսուն : Յովսէփոս տէր քի ,
խաղ Երուսաղէմէ չորտըզլարթ
ղէման պու միսիլիւ սիւաճլար
թաշըմաղա ա՛տէթլէրի՛ իտի 2
Պ . 1 . 30 , վէ իր . 36—38
չէրճլէրինէ՛ պագ : Յովճաննէս
տէր քի պու գուլաղը քէսիլէն
խըզմէթքեարըն ատը Սաղքոս
իտի . վէ Ղուկաս տէր քի , Լա-
ֆէնտիմիղ օնուն գուլաղընա
սագունսուն , վէ օնու սաղաթմ-
տը : Ղուրթարըճը՝ Լաֆէնտի-
միղ պու վէճճիլէ քէնտի էօ՛մ-
րինիւ արայանլարա էյլէքքեա-
նիլէյինի՛ կէօսթէրտի , վէ օն-
լարա իսպաթ կէօսթէրտի քի՛ օն-
լար քէնտիլէրինէ էյլէ՛ք էթմէք
իչիւն կէօքտէն կէլէն Օլաթի
ա՛ղիմին իւղէրինէ Տիւճիւմ է-
տէյօրլար :

52 Պըչաղընը քէնտի էլէրինէ՛
աթօնաթը : Յիսուս Լաֆէնտիմիղ՝
պըչաղլարընը օնուն իւղէրինէ
չէքէն սօլտաթլարա օնլարը եեր-
լէրինէ՛ տէօնտէրմէյէ էմը էթ-
մէյօր , իլլա օնլարը Լալաճըն
չէրաաթընա՛ պրաղըր , քի տի-
շարքտան օլանլարըն շէրաաթը-
նը օ՛ կէօրիւր (ա՛ իր . 13) .
լաքին Պետրոսա՛ գըրըճընը
եերինէ գօմաղա էմը էյլէտի , քի
օ պըչաղընը Վրիստոսու Տըֆղ
էթմէք իչիւն չէքմիշիտի . վէ
Վրիստոս պու էմրի՛ շիմտիյէ
գատար նէսի էթմէտի : Պասպ
Ե . 39 : Պ . 1 . 55 : Լալաճ .
Ժք . 19 : ա՛ իր . 11 ,
12 : ք իր . 4 : ա՛ իր .

տէտի . Պըչաղընը քէնտի
եէրինէ՛ տէօնտէր . զերա հէփ
պըչաղ չէքէնլէր՝ պըչա՛գ իլէ
հէլաք օլաճաղլար :

53 Լօխսա զանն էտէրմիւ

Ե . 15 : ա՛ Պէպ . ք . 2—23 :
ք . 9 : — Լէ՛ր պըչաղ չէրէնլէր
ա՛ : Պու՛ զարպի մէսէլ մա-
գուլէսինտէն պիթ թա՛պիթ օլմագ
կէօրիւնիւր , վէ մա՛նասը պու
տուր քի , ճէնքլէր իլէ մէշղուլ
օրանլար՝ էքսէրի գաթլ օլու-
նուրլար : Պա՛ղըլարը գըլա՛ս
էթտիլէր քի , պունուն մա՛նասը
պո՛ւ տուր քի , Լալաճըն իշպու
տիւշմէնլէրինին ճէգասընը վէր-
մէք իչիւն՝ Պետրոսա՛ գըրըճընը
չէքմէյէ Տաճէթ Խօ՛գ տուր :
չիւն քի աղ զէմանտէն սօնկրա
օնլարըն ճէգասընը Լալաճ քէն-
տիսի՛ վէրէճէք տիր : Օնլար
Վրիստոսու գուլթմաղա Լալաճ-
մալլարըն գըրըճընը գուլան-
տըզլարը միսիլիւ՛ օնլարըն մէմ-
լէքէթի վէ միլլէթի տալի՛ պու
վէճճիլէ աղ զէմանտէն սօնկրա
Լալաճմալլարըն պըլճըր իլէ հէ-
լաք վէ Տարապ օլունաճագ տըր :
Լաքին պունուն մա՛նասը կէօ-
րիւնիւր քի՛ պո՛ւ օլմալը տըր քի :
Պետրոս քէնտիսի Տըֆղ էթմէք
իչիւն պու միսիլիւ ալէթլէր
ա՛ղա գուլանմալը տէյլի՛ տիր :
չիւն քի պո՛ւ միսիլիւ աթիգլէք՝
էլպէթթէ քէնտինին վէ ալգա-
տաշլարընըն իւղէրինէ պէլա վէ
հէլաքը գ կէթիրէճէք տիր :

53 Օանն Էպիֆանիւն ա՛ :
Բապպ Լաֆէնտիմիղին Պետրոսա
գըրըճընը գըրընա տէօնտէրմէ-
յէ էմը էթմէսինին իքինճի սէ-
պէպի պու տուր : Պետրոսուն
Լալաճա իթիմատը Խօ՛գմույու

սին քի՛ հալեա փետերիմէ
եալաւարայր՝մ տա՛ պանա օն
իքի ալայտա՛ն զեյատե մէ-
լեքլէր եեթիշտիրմէյէ գա-
տիր տէյի՛լիմ :

տու : Պետրոս՝ Լլաճ Թաա՝
լեանըն հիմայեթի մախտուեսի
ալթրնտա օլան՝ վէ պիր սանիյէ
իչինտէ կէօյիւն Տէ՛փ ա՛քքէրէ-
րինի քէնտի խրզմէթինէ ճէմ՝ է-
տէ պիլէն պիր Օլթի ա՛ղիմ
իչինն պու դարիգտէ նիշին
ճէնք էթսին : Պապ ին . 31 :
Դ թափ . 7 . 16 , 17 : Պապ . 14 :
10 : Թ թի . 7 : Յու . 14 : —
()ն ին ալայ : Հոռմա
սօլտաթ միգտարի իտի :
Պապ ժք . 10 շէրճինէ պագ :
()ն իքի սայրսը՝ Իսրայէլին օն
իքի սըպղարընա՛ եախօտ օն իքի
Լաքեալարա՛ թէշպիճ զեքր
օլունմուշ օլա պիլիր : Պապ ժ .
1 շէրճինէ պագ : Հագիգաթ
Յուգա արթըգ օնլարն պիլէ-
սինճէ տէյիլտի , լաքին շիմտի
Տըփզ օլունաճաղըն օն իքինճի-
սի՝ Յիսուս քէնտիսի օլաճաղը-
տը , վէ էյէր պիր մէլէք 185,000
ճէնքճի հէլար էտէ պիլի՛ր իտի
խէ (Դ թափ . ժթ . 35) , հա-
պիգաթ 60,000 տէն զեյատէ
մէլէքլէր իշպո՛ւ խոռտուտա զի-
յատէսինճէ քիֆայէթ էտէրէք
իտի :

54 . Վիլապար նիճէ Բէթիլ
օլունաճաղար : Խանէ 24 : Սապ .
իք , վէ կիթ : Եսայ . ժք : Պապ .
թ . 24—26 : Օպ . ժք . 7 :
Պապ . իք . 44—46 : Յու . 35 :
Պապ . 16 : Վրիստոս
Լիֆէնտիմիգին էզիյէթ չէքէճէք
զէմանը կէլմիշտի : Եէհովանըն

54 Իմտի պէօյլէ վաճիպ
օլտուղունա՛ քիթապլար նի-
ճէ թէքմիլ օլունաճաղար :

55 Օլ սաաթտա Յիսուս
գալապալըղա տէտի . Պէնի

գըլըճը շիմտի օնուն իւզէրինէ
չէքիլմիշտի (Օպ . ժք . 7) ,
վէ Պետրոսա շիմտի օնուն ու-
ղուրունա պըչագ չէքմէք՝ պուն-
տա՛ն էվիլ պիր քէրրէ պու-
պապտէ մուտախալէ էթմէսի՛ կի-
պի միւնախալէթսիգ իտի : Պապ
ժք . 22 , 23 շէրճէրինէ պագ :
Լէյէր Վրիստոս Լիֆէնտիմիգ
քէնտի շայիրտէրինէ օնուն ու-
ղուրունա ճէնք էթմէյէ բուխ-
սաթ վէրսէյիտի , պիր գուղը՛
կիպի՛ դարշը տուրմայարագ՝
պօղազլանմաղա կէօթիլարի՛լմէ-
յէճէյիտի : Իմտի միւնապրէք
Յիսուս Պետրոսա կէօսթէրտիյի
սէպէպ պո՛ւ եա՛նի քիթապլա-
րըն թէքմիլ օլմասը կէրէք օլ-
տուղը՛ իտի : Վրիստոսուն
գուլաղուղու Լլաճըն՝ Վէլամը
իտի , վէ պիլիմ տախի գուլա-
ղուղունմուշ՝ սըգընթըլար վէ
տէրտ ու մէշագաթլարմը՛զ
հէ՛ր նէ գատար չօգ վէ պէօյի՛ք
օլապէր տէ՛ Լլաճըն Վէլամը
օլուն : Լիվէթ պիլէ հէ՛ր նէ
վագի՛ օլուրսա օսուն , Լլաճըն
ա՛ղիզ Վէլամը թէքմիլ՝ վէ ի-
րատէթի շէրիֆի իճրա՛ օլուն :
Յիսուս Լիֆէնտիմիգ շայիրտ-
էրինէ պունո՛ւ տախի էօյրէթ-
մէյէ մէրամ էյլէտի քի , օնուն
էօյիւմիւ քէնտինէ իմիտ քէսէ-
ճէք վէ թա՛ճիւպ գալաճագ պիր
վուգուաթ տէյիլիտի , վէ օն-
լարա՛ տախի էօյլէ օլմալը տըր :

55 . Յիսուս գալապալըղա պէ-
պի : Սապ . ժք . 48—50 :

գութմանդ խըրսըդ իւզէ-
րինէ կիպիմի պըջագլար վէ
օտունլա՛ր իլէ չըգտընըդ .
հէր կիւն հէյքէլտէ թա՛լիմ
վէրէյրէք հանընըգտա՛ օթու-
րուրուտուն, վէ պէնի գութ-
մատընըդ :

Ղ . 1 . Իբ . 52 , 53 : — Խըբար
է-պէրնէ Լեւի Թ : Յիսուս Լ-
ֆէնտիմիդ պիր մէշտուր պէյլիւք
հարամի կիպի գութուրուպ պաղ-
լանտը , վէ սայքի էն քէօթիւ վէ
հարամաղ հօլ քէսիճի կիպի օ-
նունլէ մուամէլէ օլունտու քի՛ օ
սայքի հագգա վէ մէմէքէթ նօ-
մօսունա տայիմա գարշը տուր-
մատա՛ իտի : — Էր Լեւի . . .
Էտիւնըպար օթուրուտուն :
() Նլարըն օնու՛ պունճիլէյին
հա՛գգ շէրաա՛թտան գաշան պիր
քիմէ կիպի կէճէ իլէ կէլիպ ա-
րամաղա հաճէթլէրի հօղուտու .
չիւն քի օ հէ՛ր կիւն հէյքէլտէ
ա՛յա՛ն աշիքեար օթուրուպ վա՛ղ
էթմէքտէ՛ պուլունուրուտու :
Ղ . 1 . Ին . 37 , 38 : Յիւլ . Ժբ .
20 , 21 :

56 . Պունուն ճիւղէն . . .
օլար : Պա՛ղըլարը իշպու թա՛-
պիրի Մանտարանիչ սէյլէտի
տէրլէր : Լաքին Սարի . Ժբ .
49 տէն կէօրիւնիւր քի , պունու
Բապպ Լֆէնտիմիդ սէյլէտի :
— Քիւլապարը ԼԷ : Լյէրշի
Քիւստոսուն տիւշմէնլէրինին՝
էթտիքլէրի շէյլէրտէ Քիթապ-
լար պիր նաղարը հօգ իտի
խէտէ , օնլարըն թէքմիլ օլմա-
սընա ալէթլէ՛ր իտիլէր : Ղ . Ժբ .
Ժբ . 27 , 29 : Յիսուս Լֆէն-
տիմիդ իշպու քիթապլարա՛ նա-
ղար էտէրիտի , վէ Մլաշըն ի-

56 Վէ պունուն ճիւղէն՝
փէյլամպէրլէրին քիթապլա-
րը թէքմիլ օլմա՛գ իչիւն օլ-
տու . օլ գէման շայիւրլէրին
հէփիսի օնու պրաղըպ գաշ-
տըլար :

57 Վէ օնլար Յիսուսու

րատէթի շէրիֆինէ թէզ մուգի՛
օլուր իտի : Լամի օնուն խալ-
գը՝ տալիս քէնտիլէրին հէր միհ-
նէթ ու մէշագգաթլարընտա վէ
գարտ ու գօվալանըշլարընտա
պէյլէ՛ էթտիլէր : Խանէ 54
շէրհինէ պագ : Խ թէ . 7 .
3 , 4 : — Եւայիւրլէրին հէփիսի
օնու պրաղըպ գաղարըլար : Խանէ
31 : Սարի . Ժբ . 50—52 :
Յիւլ . Ժբ . 32 : () Նլար քէնտի
Լֆէնտիլէրինին պաղլանըպ պիր
խապիս քիմէ կիպի կէօթիւ-
րիւրտիւլինիւ կէօրիւպ՝ քէնտի-
լէրին օնու պրա՛գմամաղա օլան
վա՛ղարընը ունումմալարը իլէ՛
ճիւղէնի Պուրթարըճըյը հա-
լընըզ կիթմէյէ թէրք էթտիլէր :
Լյվա՛հ , էյէր օնլար Բապպ
Յիսուսուն իտղըրնա կէթիւրտի-
յի քիթապլարը իտղըլարընա՛
կէթիւրտէլէր իտի , օնլարըն ճաւը
նէ՛ գատար գայիմ վէ օնլարըն
ա՛մէլ ու հարաքէթի նէ՛ գատար
ույղուն վէ միւնասիպ օլուրու-
տու :

57 . Յիսուսու ԼԷ Լեւի-բալ-
լէր : Սարի . Ժբ . 53 : Ղ . 1 .
Իբ . 54 : Յիւլ . Ժա . 49 , 50 :
Ժբ . 12—14 , 24 : — Լայիւրիւ-
յա : Յովհաննէս տէյօր քի ,
օնու իպթիտա Մնայա կէօ-
թիւրտիլէր , քի օ՛ պունան
աղտէմ պաշքեա՛հին իտի , հէմ՝
տէ Լայիափանըն դային աթապ

դուժուպ՝ պաշքեհաճին կա-
յիափայա կեօթիւրտիւլէր ,
օ՛րատա քի՛ եազըճըլար վէ
իխթիարլար ճէմ՝ օլտու-
լար :

իտի : Իշպու հալէա մէզարա
կիրմէյէ եազլաշմըշ օլան իս-
թիար քիմնէ՛ պու եարամազ
մասլահաթտա դայէթ զայրէթի
վէ իլէրի՛ օլմուշ օլմալը իտի .
չիւնքի շիմտի հալէա կէճէ՛ եա-
րըր մէհէլէրի՛ օլմուշ իքէն ,
պու քիմնէ իսուսուն պաղլան-
մըշ օլտուղունու կէօրմէյէ վէ
օնու դուժանլարա խայր տուա՛
էթմէյէ՛ հալէա օթուրմուշ իտի :
— Եազըճըլար վէ իսթիարար :
Պանլար Սանքետրիմ՝ մէճիսի՛
եախօտ միլէթին պէօյիւք շու-
րասը իտի : Պապ ե՛ . 22 տէ
“ ճէմաաթ ” լուղէթինին շէր-
հինէ պագ : Իշպու մէճիսին՝
իսուս Լփէնտիմիզ Լնանըն
գափուսունտա ալը գօնմուշ իքէն՝
Լայիափանըն սերայընտա ճէմ՝
օլմաղա վագթը՛ օլուր իտի :
Պիշարէ՛ Լնա՛ պաղլը օլանը
չէօզէճէյի եերինէ՛ էյէրչի օ-
նուն պաղլարը պէլքի էթլէրինի
քէսէճէք տերէճէլէրտէ սըգը՛
խէլէր տէ՛ օնու էօյլէ պաղլը
քէնտինին տամաղնա՛ կէօնտէր-
տի , վէ պո՛ւ վէճիլէ քէնտի-
նին նուֆուղունուն գուվվէթինի՛
սուշսուղ իսուսուն էօյիւմէ
հէօթմ օլունմասընը սապիթ էթմ-
մէյէ՛ գաթար :

58 . Պիտրոս . . . — Եազըճըլար
օնուն ալարնա իսթիարար : Բը-
րիստոսուն արտընճա ուզագտան
կիթմէսի՛ տայիմա թէհլէքէլի
պիր շէյ տիր . չիւնքի պու՛ ա-
զար ազար կէրի , գալմաղա վէ

58 Վէ Պիտրոս՝ Թա պաշ-
քեհաճինին տվլուսունա՛տէք՝
ուզագտան օնուն արտընճա
կիտէրիտի . վէ իչէրի կիրիպ՝
սօնկու կէօրմէք իչիւն խըզ-

սօնկ ատրմը օնու ինքեար էթմէ-
յէ սէպէպ օլուր : — Վէ իչէրի
Խիթի : Պիտրոսա իչէրի կիր-
մէյէ՛ ա՛լէսսէվի իսթիարնէս գը-
յաս օլունուպ պաշքեհաճինէ մա՛-
լիւմ օլան պիր ախէր շայիրտին
վասիդասի՛ իլէ լուխսաթ վէրիլ-
տի : ի՛մլ . ԺԲ . 15 , 16 :
— Սօնիւն իէօրմէք իչիւն : Եա՛-
նի շէրաա՛թըն սօնունո՛ւ կէօր-
սիւն : Իհթիմա՛լ տըր քի , Պեա-
րոս՝ իսուս Լփէնտիմիզ քէն-
տինի պիր միւ՛ճիզաթ իլէ դուր-
թարաճա՛գ զանն էտէրիտի :
Պէլքի տիւշիւնիւրիւտիւ քի ,
օնուն օլ օնու դուժմաղա կէ-
լէնլէրի եէրէ չարփան գուտըթ-
լու սէօզիւ (ի՛մլ . ԺԲ . 6)՝
շիմտի օնուն շէրաա՛թընը կէօր-
մէյէ օթուրանլարը վուրուպ
հէլա՛ք էտէճէք տիր , վէ սապահ
օլմաղտան՝ քի՛մ պիլիլ՝ պէլքի օ
Լաւիթին թախսիլ իւպէրինէ
փատիշահլըգ սիւրմէյէ՛ օթուրա-
ճագ տըր : Լաքին Պիտրոսա
տահա՛ խայըլը իտի քի , պիր
քէօշէյէ չէքիլիպ՝ թէճրիւպէյէ
տիւշմէսին տէյիւ տուա՛ էյլէ-
սին , չիւն կէօրիւնիւր քի , 69 վէ
70 խանէլէրտէ զէքը օլունան օ-
նուն Բրիստոսուն իլէք ինքեար
էթմէսի՛ պո՛ւ զէմանտէ վէ պո՛ւ
մահալտէ վագի՛ օլտու : Պագ
Վ . Ի . ԻԲ . 54—57 , վէ ի՛մլ .
ԺԲ . 15—18 : — Խուլմէրիտար
լար իլէ օլունուրտա : Իհ-
թիմալ քի , Պիտրոս՝ Բրիստո-
սուն շայիրտէրինտէն պիրի՛ կի-

մեթքեարլա՛ր իլէ օթուրու
րուտու :

59 Վէ պա՛շքեաճինլէր
հէմ իսթիարլար վէ պիւ-
թիւն ճէմաա՛թ՝ Յիսուսա՛
գարշը օնու էօլտիւրմէք ի-
չիւն եալան շէհատէթ ա-
րարլարըտը :

պի գանրլաճաղը եէրինէ՛ օլ
կէճէ պաշքեաճինին իւճրէթի-
լէրինին պիրի՛ զանն օլունաճագ
գըլաս էթսին : Յիւլ . ժք .
18 , 25 :

59. Եւրոպէական աբա-
լարաբ : Կէօրիւնիւր քի օնլար
քէնտիլէրի՛ եալան շահիտլէրի հա-
զըրլամալըշարըտը . չիւն քի
պոււնու էթմիշ օլսալար իտի ,
օնլարա՛ քէնտիլէրինտէ՛ն պիլէ
լէտտ օլունաճագ տէրէճէսինտէ
եալանը՛ աշիքեար օլմագտա՛ն
էյի էօյրէտիլլէր իտի . լաքին
տօղըուսու՛ մապաշաթըն պիւ-
թիւնիւ օլ տէրէճէ թէզ վէ գա-
րըշքիլէ գ իլէ իճրա օլունտո՛ւ
քի , օնլարըն շահիտլէր պուլուպ
օնլարա՛նէ՛ շէհատէթ էտէճէք-
լէրինի էօյրէթմէյէ վագթլարը
օլմատը : Հէմ տախի թահմին
օլունաճագ քի , օնլար շահիտլէ-
րին ֆիլ վագի՛ եալան օլտուղու-
նու իսթիլլէր իտի , իլա պո՛ւ
թահմին օլունա պիլիւր քի , օն-
լար՝ տօղըու շէհատէթ հի՛չ պիր
վէճհիլէ պուլունմատըղը թագ-
տիրտէ եալան շէհատէթի տախի
տինկլէմէյէ կէօնիլլէրի վարը-
տը : Յուլհանէստէն էօյրէնի-
րիզ քի (ժք . 19—23) , շա-
հիտլէր չաղըրլմաղտան էվիլէլ
Յիսուս Եւրոպէական պաշքեա-
հին քէնտիսի՛ շալիտլէրի վէ

60 Եւրոպական պուլմատըլար .
վէ չօղ եալան շահիտլէր կէլ-
տիլլէր իսէ տէ՛ երինէ պոլլմա-
տըլար . էնճամընտա իքի եա-
լան շահիտի կէլիպ տէտիլլէր .

61 Պու քիմնէ տէտի .
Եւրոպական հէյքէլինի պօղմա-
ղա՛ վէ օնու իւլ կիւնտէ

թա՛լիմաթլարը խուսուսունտա
թէֆթիշ էյլէտի . վէ ումարըտը
քի , պու էսնատէ Յիսուս սէօյ-
լէքքէն քէնտիսի գապաշաթը՛
կէօսթէրէճէք , վէ պու վէճհիլէ
շէհատէթէ հաճէթ գալմալա-
ճագ տըր : — (Յուս էօյրէտիւր
իլէն :) Յուս էօլտիւրմէյէ գա-
րա՛ր գըլմըշարըտը , վէ օնու
տուսուղըուղու հագգընտա հէր
պիր շէհատէթի ըէտտ էտէճէք-
լէրիտի , վէ օնուս ալէյհինէ՛
օլան հէր պիր շէհատէթի՛ հէր
նէ՛ գատար եալան իտի իսէ տէ՛
գապուլ էթմէյէ հազըլ օլա-
ճագլարըտը : Դ (Երն . ժք .
16—21 : Դ թագ . իւ . 8—13 :
Սաղ . ի . 12 : Ե . 11 , 12 :
դք . 20 , 21 : Եւր . ի . 18 :
Սաղ . ժք . 55 , 56 : Սաղ .
Դ . 11—14 : իք . 1—13 :

60 . Եւրոպական պուլմատըլար : Յի-
սուս Եւրոպական պուլմատըլար
տէրէճէ իսէ՛ վէ օնուս հէյի
ալմէլ ու հարաքէթլէրի օլ տէ-
րէճէ տօղըու իտի քի , օնուս էն
պէօյիւք տիւլմանլարը՛ պիլէ օնա
գարշը պիր շէյ պուլմաղլար-
ըտը : Պապ ի . 4 : Յիւլ .
Ե . 46 : Սաղ . ժք . 28 : Եւ
Պիւ . Դ . 22 : Պիւլիմ էօմ-
րիւմիւզ տէ պոլունճիլլէյին փա՛ք
օլուն , վէ ալմէլ ու հարաքէթ-
լէրիմիլ գապաշաթտան պէօյլէ

պինա եթմէյէ գատի'րիմ :

62 Սէ պաշքեհաճին գալ-
զըպ' օնա տետի . չիչ ճէ-

վապ վերմէ՞ գմիսին , պունլար
սէնին ա'լէյհինէ նէ՞ շէհա-
տեթ հտերլէր :

Թեմիզ օլտուն : Պահ . 4 ,
5 : Տէր . 7 . 8 : ա Պէր . 7 : 16 :
— Զօգ էստան շահիւրէր իւրի-
ւէր իստէն եւ : Ս'արկոս տե-
յօր քի , օնլարն շէհատեթի
պիրի պիրինէ մոլթապըգ տե-
յիլիտի : Պունլարն շէհատեթի
վուգուա'թլէր' զէմանլէր' վէ
քէյֆիյէթլէր խոստուտունտա'ա-
խեր եպան շէհատեթլէրին ճիւմ'
լէսի օլտուղու կիպի օլ գատար
պիրի պիրինէ զոտտ խի քի ,
Սանքէտիմ մէճլիտի Յիսուսու'
հիչ պիր կէօրիւնիւր սէպէպ
իլէ Թէօհմէթլի չըգարըպ իւզէ-
րինէ հէօքմ' էթմէյէ գատի'ր օ .
լամատը : — Ինճարնիստ իսի էս-
տան շահիւրէն : Եէհուտիլէրին
նօմօսունտան իքի' շէհտ մագ-
լուպ օլունուրուտու . վէ մաս-
լահաթըն պիւթիւնիւ' մոլգա-
րէր օլունմագ իչիւն շոմմալը
վալինին հուգուրունա կիթմէյէ
իգթիգալը օլտուղունտան , օնլար'
հիչ տէյիլ իսէ կէօրիւնիւշտէ'
քէնտի նօմօսլարընըն մագլու-
պաթընա' մոլղայիլ Յիսուսուն
իւզէրինէ հէօքմ' Թագրիլ էթ-
մէյէ ճէսարէթ հտէմէզլէրիտի :

61 . Լէսան հէյիւնիլէնի պօղմա-
լա եւ : Լ'ֆէնտիմիզ Յիսուս'
պուննուն կիպի պիր շէյ սէօյլէ-
միշ իտի , լաքին պու ի'ւչ երլ-
տան էվվէլ վաղի' օլուպ' օնու
տէյիլ Լ'լահըն հէյիւնիլ իլա
քէնտի Թէնի' իչիւն սէօյլէմիշիտի :
Յիչ . 7 . 19—21 : Լ'յէր իս-
պաթ օլունա պիլսէ իտի քի'
Յիսուս հէյիւնիլ հագգընտա
օնուն հէյիւնիլ փէշին խա-
պէր վէրէրէք Թահագէր իլէ սէօյ-

լէմիշիտի , օնուն հագգընտա
քիւֆր էթտի տէյիլ շիքնայէթ
էթմէյէ պու պիր վէսիլէ' օլա
պիլիլիտի , վէ պունուն ճէգապը
էօլիւմ օլուրուտու . լաքին պու'
շահիլէրին' Յիսուսուն գուլ-
լանտըղը սէօզլէ'ր խոստուտունտա
պիրինին սէօզլէրի' օպիրինիլքի-
սէ ույմալ ըտը (Ս'ալ . 47 .
58) . հէմ տախի օ սէօյլէտի'
տէյիլ տէտիլլէրի սէօզլէրտէն
օնուն հէյիւնիլ հագգընտա հա-
գարէթ իլէ սէօյլէտիլի' պիր
վէճհիլէ իսպաթ օլունամաղըտը .
իլա պէր ա'քս' էյէր հէյիւն
հարապ օլաճագ օլսայըտը ,
Յիսուս օնու Թէքրար պինա'
էթմէյէ Թէա'հիտ էթմիշիտի :
Իմտի պու շէհատեթի' էյէրչի
կէօրիւնտիլիւնէ կէօրէ' օնլա-
րն պուլա պիլտիլլէրինին էն
էյիտի' իտի իսէ տէ , իշէ եա-
րամա'զ տէյիլ պիր եանա'
պրաղըտը :

62 . Պաշքեհաճին գալգըպ :
() Էման Թէզ կէշմէքտէ իտի , վէ
շիմտիյէ գատար' հալէա հիչ
պիր շէյ էթտիլլէրի նօղուտու ,
քի օնլարն մէրամընըն իճրասընա
պիր եարտը'մ օլտուն : Է իմտի
կէրչի Յիսուս օնլարն էլլէրին-
տէ' իտի , լաքին Թէզ սապա'հ
օլաճաղըտը , վէ իսպգ կէլիպ օ-
նու օնլարն էլլէրինտէն ալմա-
լարը իճթիմա'լ իտի : Իմտի
պաշքեհաճին ա'գիմ գրղգընըգ'
վէ մահպուս օլան Յիսուսու
իւրքիւթմէք իչիւն հիպէթլու
պիր ա'գամէթ իլէ գալգըպ , վէ
սալքի հէր պիր շէյ կէրէյի' կի-
պի իսպաթ օլմա'ւշ կիպի' պա-

63 Ամնա Յիսուս սիւքիւթ
էտէրիտի . վէ պաշքեաճին
ճէվապ էտիպ՝ օնա տէտի .
Սանա սաղ օլան Ալաճ հագ
զը իչիւն ա՛նտ վէրիւրիմ քի՛

ղորտը — Էիչ ճէվապ վէրիւրի
իւրի : Ս՝աթի . ԺԴ . 60 : Իշիւթ
եա՛ հաքիմէր հուղուրունտա
տուրան մաճպուս՝ պու շահիտէ-
րին սէնին ա՛լէյհինէ նէ՛ ա՛ղիմ
թէօճմէթէր հագգընտա եէմին
էյլէտիքիւրինի իշիւթ : Պոււն-
լարա՛ գարշը սէօյլէյէճէք հիչ
պիր ճէվապըն եօճմու տուր :
Պոււնլարըն ճիւմէսինին տողու
օլտուղունու իգրար էտէրմիսին :
Եօղիսէ , քէնտինի գուրթար-
մագ իչիւն նէ՛ տէյէ, պիլիւրսին ,
վէ քէնտինի հագգ չըգարմագ
իչիւն նէ՛ ճէվապ վէրէ պիլիւ-
սին :

63 . Յիսուս աբ-թիւթ Էպիւ-
թի : Յիսուս Լփէնտիմիզին
ճէվապ վէրմէսի՛ գապահաթ .
ը օլտուղունտան եախօտ գապա-
հաթիւրը դանըյըպ ճէվապը
գալմաղընտան տէյիլիտի .
լաքին օ պիլիւրիտի քի , տինկիւ-
նէն շէհատէթ սուրէթա պիլէ
պիր շէյ սայըլամագըտը , վէ
պոււնուն իչիւն օնա հիչ պիր
ճէվապ իգթիգա էթմէղիտի :
Սէ պոււնտան գաղը՝ նաղար՝
քէնտիսի պոււնտան էվվէլ պիր
գալի աղըր պիր դարղ իլէ քէն-
տի հագգընըն իհագգ օլունմա-
սընա իգտամ էյէտի : Յիւլ .
ԺԴ . 19—23 : Պո՛ւ վէճհիլէ
պաշքեաճինին եինէ օնուն իչիւն
գուրտուղու տուղաղընտան իւ-
միտի քէսիլտի : — Պաշ Էտէն
ճէվապ Էպիւ՝ օնա Էպիւ : Իչ-
յէ՛ ճէվապ էթտի պէ՛ս պէլի

էյէր Ալաճըն Օղլու Բրիս-
տոս սէ՛ն իսէն , պիլէ սէօյ-
լէյէսին :

64 Յիսուս օնա տէտի .
Բէնտի՛ն սէօյլէտին . լաքին

տիր քի , Յիսուս Լփէնտիմիզին
սիւքիւթիւնէ : “Լփէնտի , հիչ
պիր շէյ սէօյլէմէղսին հէ , շիմտի
կէօրիւրիւլ ” կիպի պիր շէյ
սէօյլէտի : — Սանա սաղ օլան Ա՛լ
Պու՛ւ անտ ու եէմին վէրմէնին
էն աղըր գարը՛ իտի (Պ՝աթ . Ե .
1 : Թաապ . Ե . 19—21 : Դ
Թապ . Իթ . 16) , վէ Յիսուս Լփ-
ճէնտիմիզէ՛ ղայէթ եարամաղ վէ
հիլէլի պիր նիլէթ իլէ վէրիւտի .
չիւն քի , էյէր Լփէնտիմիզ՝
օնա պո՛ւ վէճհիլէ անտ վէրիւ-
տիքտէ շիմտի ճէվապ վէրմէյէ
իմթինա՛ էտէճէք օլսայըտը , օ-
նուն իւղէրինէ Ալաճըն միւ-
պարէք իմինէ հագարէթ կէօս-
թէրտի տէյիւ՝ հէօքմ թագրիւր
էտէճէքլէրիտի . վէ էյէր՝ “Լփ-
վէթ ” տէյիւ ճէվապ վէրէճէք
օլսայըտը , օնուն՝ քիւլիւր էթտի
տէյիւ իւղէրինէ պիրտէն հէօքմ
թագրիւր էթմէյէ հաղըր իտիլէր .
վէ էյէր “Եօգ ” տէյիւ ճէվապ
վէրէճէք օլսայըտը տախի , օնուն
իւղէրինէ տլտարճը՝ տէյիւ
հէօքմ թագրիւր էտէճէքլէր իտի ,
քի Ս՝եսիա օլմագ իտտիա՛սը իլէ
խալքը պաշտան չըգարըպ աղ-
տըրըրտը :

64 . Վէնտի՛ն սէօյլէտին : Պու՛ւ
սէօյլէնէն շէյի տողըն՝ օլտու-
ղունու իգրար էթմէնին պիր
սուրէթի՛ իտի : Խանէ 25 , իէ .
11 : Ս՝աթի . ԺԴ . 62 : Պո՛ւ .
Իթ . 70 : Յիւլ . ԺԴ . 37 : Վրիս-
տոս Լփէնտիմիզ պաշ քեաճինէ
պու իգրարը էթմէղտէն էվվէլ՝

տէտի քի՝ Բիւֆոր էթտի ,
արթըգ պիգէ շահիտլէրին
նէ՛ լազըմը վար . իշթէ շիմ
տի քիւֆորինիւ իշիթտինիզ :
66 Սիգէ նի՛ճէ կէօրիւ

նիւր . վէ օնլար ճէվապ վէ
րիպ տէտիլէր . Լօլիւմէ՛ մուս
թահազգ տըր :

67 Օլ զէման օնուն եիւ
զինէ՛ թիւքիւրտիւլէր , վէ

աշիքեա՛ր էյլէտին : — Բիւֆոր
էթտի : Եա՛նի օ՛ պիւր եէմին ի-
լէ Լիւաճա՛ մարտուս օլան պիւր
սրֆաթը քէնտինէ՛ ալտր : Պապ
թ . 3 շէրհինէ՛ պագ : Յո՛ւն .
Ժ . 33 : — Բիւֆոր պիւլէ շահիտ
լէթին նէ՛ լազըմը վար : Եիմտի
թէֆթիշ օլունաճագ միւնասիպ
մատտէ եա՛լընըգ պո՛ւ իտի քի .
Յիտու՛ Սիսիա օլտուղունա
պիւր իսպաթ կէօսթէրտի՛մի . չիւն
քի Սիսիայա՛ Սիսիա իմ տէ .
մէսի է՛լպէթթէ քիւֆոր տէյի՛
իտի : Լաքին իշպու պաշքեա-
հին պո՛ւ իտուսուսու թէֆթիշ
էտէճէյինէ՛ Յիտուսուն իգրա
րընը քիւֆոր թագրիւր էյլէտի .
վէ քէնտինին պու վէճհիլէ եա .
րամազանէ գուրտուղու տուգա-
ղա օնու տիւշիւրտիյիւնէ իֆ-
թիխար էյլէտի : Խանէ 63 տէ՛
“անտ վէրիւրիմ” լուղէթլէրին
շէրհինէ՛ պագ : Սաղ . Լն . 21 ,
25 :

66 . Սիլէ նի՛ճէ կէօրիւնիւր :
Պաշ քեահին Սանքէտրիմ մէճ .
լիսինին րէյէսի օլնաղըլա , օնլա-
րընրէ ինի սիւալ էթմէսի օնա՛
տիւշէրիտի , վէ պունու՛ քէնտի
րէյինի սէօյլէմէղտէն սիւալ
էթմէլիյիտի . Լաքին պունո՛ւ է-
տէճէյի եէրինէ՛ մատտէյէ հէ .
փիսինտէն էվէլ քէնտիսի՛ դա-
րար վէրիպ՛ շէրաա՛թ հուզու-
րունտա տուրան մահպուսու քիւ-
ֆիւրպա՛ղ թագրիւր էյլէտի , վէ
պիլիւրիտի քի , քէնտինին թագ-
րիւր էյլէտիյի հէօքմէ՛ գարշը

սէօյլէմէյէ հի՛շ քիմսէ ճէսարէթ
էտէ՛մէյէճէյիտի : — Լօլիւմէ՛
Ժիւսիւաճագ պար : Սարկուս տէ
յօր քի (Ժք . 64) , ճիւմէսի
պաշքեահինին իշպու հէօքմիւնէ
իթթիֆա՛գ էյլէտիլէր : Պուն-
տան՝ օնլարն չօղո՛ւ իթթիֆագ
էթտի անկաշըլմալ տըր . չիւն
քի սահի՛հ պիլիւրիլ քի . Բիւմա-
թնալ Յոմէֆի իթթիֆագ էթ-
մէմիշ իտի : Դ . Իք . 50 ,
51 : Լաքին պո՛ւ տա օլա պիւ-
լիւր քի՛ Յոմէֆի վէ Լիկոգեմոս
վէ Յիտուս Լֆէնտիմիզէ տօսթ
սալըլան ախէրլէրի մէճլիսէ չաղ-
րըլմատըլար : Յո՛ւն . է . 50 ,
51 : Ժթ . 38—40 :

67 . Եիւլէնի՛ լիւրիւրիւրիւր :
Պու հարաքէթ էն պէօյիւր խօր-
լուղուն վէ էքրահլըղըն վէ իթի-
պարսըղըգ ու րէզիլիյին նի-
շանէսի իտի : Պիւթիւն կէօյիւ
նուր ու սիւրիւր վէ շաղըրգ իլէ
տօլտուրան եիւզ՛ պու վէճհիլէ
եարամաղ ատէմէր եէտի իլէ
նափաքըգ չէքտի : Պապ իէ .
30 : Թաւայ Ժք . 14 : Դ Օրին .
իւ . 9 : Յո՛ւն . Լ . 9—11 : Ե .
այ . 8 . 6 : Ժք . 14 : Ժք . 3 :
Սաղ . Ժք . 65 : Ժք . 19 : Խ
կարն . Ժք . 13 : Եք . Ժք . 2 :
— (Նա Եաւրաճ իլէ Ժաւրա-
տր : Խօրեաթ վէ հսլվանի
պիւր դարղ իլէ եուրուգարը
իլէ օնու տէօյտիլէր : — Լիւր-
լիւր . . . սիլէ Ժաւրաճ Խ
Պապա պիւր դարղ իլէ օնուն
եիւզիւնէ վէ աղզընա սիլէլէ՛ր

ձնա եռամբուղ իւն վուրտու-
լար . զայրիւնքի իսէ ձնա սիւ-
լէ՝ վուրուպ տէտիւնք .

68 Պիղէ փեղամպերլիք
էյլէ՝ էյ Քրիստոս , սաննա
վուրան քիմ տիր :

69 Վէ Պետրոս տիշարըտա

ավլուտա օթուրուրուտու .
վէ ձնուն եաննա պիր խալա-
յըգ կէլիպ՝ տէտի . Սէ՛ն տա-
խի Գալիլեալը Յիսուս իւն
իտին :

70 Վէ օ՝ Հէ՛ փիսինին էօ-
նիւնտէ ինքեար էտիպ տէտի .

վուրտուլար : Պու միսիւիւ ըէ-
զիւիք կէլէն դարաֆը՝ տիւնեա
Տիշ ա՛ֆվ էթմեզ . լաքին Յի-
սուս Լաֆէնտիմիզ պուշարըն
Ճիւմէսինի էն ա՛գիմ մաճուպ-
լուգ իւն թէճամիւլ էյլէտի :
Պապ է . 39 : Դ թափ . իք .
24 : Երէ . Դ . 2 : Ութ . Դ .
30 , 45 : Սի . Դ . 14 : Յով .
ԺԷ . 22 : Ղաւթ . իք . 2 :

68 . Պիւլէ փեղամպերլիք էյլէ :
() նուն կէօզլէրինի՝ պաղատը-
լար , քի ձնա վուրանը կէօրէմե-
սին (Սալի . ԺԴ . 65 : Ղալ .
իք . 64) , վէ ձնտան սօնկրա ձնա
վուրան քիմ օլտուղունու էլին-
տէն կէլիւսէ սէօյլէսին տէյիւ
ձնտան մաղլուպ էտերլէրիտի :
Յիսուս Լաֆէնտիմիզ Ճիւմէսինի
թէքմիլ թէճամիւլ իւն շէքիպ
օնլարա ճէվապ վէրմէտիյին-
տէն , ձնուն Սեսիա օլմագ իտ-
տիա՛սընը զէվգէնիւրլէրիտի :
Պապ իւն . 28—30 , 39—44 :
Սալի . ԺԵ . 17—19 : Ղալ .
իք . 63—65 : Յով . ԺԺ .
2 , 3 :

69 . Պետրոս . . . օթուրու-
րուտա : Խանէ 58 շէրՏիւնէ
պագ : Սալի . Դ . 1 : Սալի .
ԺԴ . 66 , 67 : Ղալ . իք . 55 ,
56 : Յով . ԺԷ . 25 : Տիշարը
պա տիւրոս : կէօրիւնիւր քի ,
Պետրոս՝ շէրգի մէմէքէթլէրտէ
պէջիւք գօնազլարըն օլտուղու

կիպի՝ էդրաֆընտա օտալար վէ
տիւմանխանէլէր օլան աչըգ ավ-
լուտա՝ տուրուրուտու : Լապու
ավլունուն պիր ուճու էքսէրի
եիւքսէքճէ օլուպ՝ օրասը պիր
տիւմանխանէ՛ իտի , քի ձնուն էօ-
նիւ ավլույա՝ տօղըու աչըգ օլուպ՝
իւսթիւ էօրթիւլիւ իտի : Լա-
թիմալ սըր քի , Յիսուս Լաֆէն-
տիմիզ մէճիսին հուզուրունտա՝
Ճիւմէսին էյի՛ կէօրէ պիրիւր պիր
մաճալ օլան՝ պէօյլէ պիր եէրտէ՝
տուրուրուտու . զիւրա Սարկոս
տէյօր քի (ԺԴ . 66) , “ Պետրոս
աշաղատա ավլուտա՝ իտի ” :

— () նուն Էտիւնա պիր Խալայըգ
իւլիւ : Յովճաննէս տէյօր քի
(ԺԷ . 17) , պու խալայըգ գա-
փուճու իտի : — Սէ՛ն քալի :
Լապու գափուճու խալայըգ
Յովճաննէսին շայիրտ օլտուղու-
նու պիրիպ՝ ձնուն Պետրոսու ի-
չէրի ալմաղա մաղլուպ էթտիյին-
տէն , խալայըգ՝ զապիա՛թը իւն
Պետրոսուն տախի Յիսուս Ե-
ֆէնտիմիզին շայիրտլէրինտէն օլ-
տուղունու անկատը : — Ղա-
լէլուլէ Յիսուս : Խանէ 71 :
Դ . 22 , 23 : իւ . 11 : Յով .
Դ . 46 : Է . 41 , 52 : Եբր .
ԺԴ . 13 :

70 . Ինէար Էպիւ : Խանէ
34 , 35 , 40 , 41 , 56 , 58 : Լ-
ալ . իք . 26 : իթ . 23 , 25 :
Եսայ . ԺԷ . 11 : Երէ . ԺԷ . 9 :

Պէնին նէ՛ սէօյլէտիյինի պիւլ-
մէ՛մ :

71 Վէ՛ օնուն ալլու դա-
փուսունա չըգտըղընտա՝ օնու
պիր զայրի գըզ կէօրտիւ ,
վէ՛ օ՛րատա օլանլարա տէտի .

Պո՛ւ տախի Նազարէթը Յի-
սո՛ւս իլէ խտի :

72 Վէ՛ օ՛ Օլատէմի պիւլ-
մէ՛մ տէյիւ՝ եէմին իլէ ին-
քեա՛ր էթտի :

73 Վէ՛ պիրազտան սօնկրա՛

Հոռի . Ժա . 20 : ա Վարն .
Ժ . 12 : — Սէնին նէ՛ սէօյլէտի-
յինի պիւլէ՛ : Պետրոս՝ տէյիւ
ալլաթ Յիսուս Լաթնտիմիզին շա-
յիրտի՝ օլտուղունու ինքեա՛ր
էյլէտի , իլլա օնու պիլմէ՛մ
տէյիւ տախի թաղրիւր էյլէյիպ՝
գարընըն պու վէճճիլէ օնա սէօյ-
լէտիյինտէն մէրամը նէ՛ օլտու-
ղունու անկլամա՛ղ սուրէթինի
կէօսթէրտի : Ս՝արի . Ժգ . 68 :
Պո՛ւ . իք . 57 : Յովն . Ժը .
17 : Պետրոսուն իշպու կիւնա-
ճը՝ պունտան էվվէլճէ քէնտիսինէ
պո՛ւ գատար ի՛թիմատ էթտիյի՛
իչիւն՝ վէ Յովճաննէսին օրատա
Քրիստոսուն շայիրտի օլտուղու
մալլու՛մ իքէն աշիքեար պիր
թէճիքէտէ օլմատըղընը կէօր-
տիյիւ իչիւն տաճա՛ աղըր օլ-
տու :

71 . Լալլա գաթոսունա չըգ-
տըղընտա : Ս՝արի . Ժգ . 68 :
Պետրոս շաշմըզ գալմըշտը . վէ
աթէ՛շ պաշընտան տուրտուղու
նէրի պրաղըպ տիշարը չըգտը ,
քի օրատա օնա քիմնէ տիգգաթ
է՛թմէյէճէք մէմիւլ էտէրիտի :
Հիմտի կէճէ եարլըր փէք ու-
լապ օլմալը տէյիլիտի . զիլա օ-
նուն շիմտի պուրատա օլմասըն-
տա՛ խտի քի՛ իլք էօթէն խօրօսուն
սէսի իշիտիլտի : Խոննէ 34 շէր-
ճինէ՛ պապ : — Օնո՛ պիր պայրի
գըզ կէօրտի : Կէօրիւնմէյօր
քի պու գըզ Պետրոսա պիր շէյ

սէօյլէտի , լաքին օնա պապտը ,
վէ անտէն օրատա օլանլարա
խապէ՛ր վէրտի քի՛ օ՛ տախի Նա-
զարէթինին շայիրտէրինտէն պի-
րի՛ խտի : Լաթիմալ քի , Պո՛ւ
կաստան (իք . 58) էօյրէնտիյի-
միզ կիպի՛ Պետրոսա պիր քիմնէ
սէօյլէյիպ՝ թէքրար քէնտիսինէ
Յիսուսուն շայիրտէրինտէն օլ-
տուղունու սէօյլէ՛մէսէյիտի՛ ար-
թըզ ճի՛չ պիր շէյ սէօյլէնմէզ
տէյիւ իւմիտ էտէրէք՝ սիւքիւթ
էտէճէյիտի :

72 . Օլատէմի պիւլէ՛ : Պո՛ւ .
իք . 34 : Օնու պիլմէ՛զմիսին՝
եա՛ Պետրոս . օնուն կէօզիւնտէն
սէնին իւզէրինէ նո՛ւր կիպի փար-
լայան օնուն միւրիւվվէթ ու
շէֆագգաթընը վէ եիւզիւնիւն
մուճապպէթ նէշը էտէն սիմասը-
նը ունու թտո՛ւն մու : Օնուն
եիւզիւնէ պազըպ տէ՛ օնու
պունտան էվվէլ կէօրմէտիյինէ
նէմին էտէ պիլլըմիսին : Սէ-
նին էվինէկէլիպ՝ սէնին գայնա-
նանը ըսըթմատան էյի էտէն
քի՛մ խտի : Պապ թ . 14 , 15 :
Տէնիզին տալլալարը իչինէ սէն
պաթմագտա իքէն , էլինի ուզա-
տրպ սէնի զուլթան քի՛մ խտի :
Պապ Ժգ . 29—31 : Սէն օնու
պիլմէյօրմուսուն : — Եէմին իլէ
ինէտա՛ր էլլա՛ : Պետրոս չօգ
գօրգտու , վէ գըզտը . վէ քէնտի
Լաթնտիսինի իքինճի՛ տէֆա՛ ին-
քեա՛ր էյլէտի : Լապու իքինճի՛

օ՛րատա տուրանլար եագլա-
շըպ Պետրոսա տետիլէր .
կէրչէքտէն սէ՛ն տէ օնլար-
տանսըն . չիւն քի սէօյլէյի-
չին սէնի պէյա՛ն էտէր :

74 ՕԼ զէման օ՛ ՕԼ ա-
տէմի պիլմէ՛մ տէյիւ՛ լա՛-
նէ՛թ էթմէյէ վէ եէմի՛ն էթ-
մէյէ պաշլատը . վէ ա՛նիտէ
խօրօս էօթտիւ :

ինքեար՝ պիր եէմի՛ն իլէ օլուպ՝
պոււնտան պէօյլէ իւչիւնճիւ
թէնպիհի պօզմա՛գ իտի : Պապ
Ե . 37 շէրհինէ պագ : Եւց ի .
7 : Եսայ . իք . 1 : Օսայ . Ե .
3 , 4 : Ե . 17 : Սալ . 7 .
5 : Պարծ . Ե . 3 , 4 :

73 . « Իրապոսն : Պ ուկաս-
տան էօյրէնիլիք քի , (իք . 59)
պու պիր սաա՛թ գատար սօնկրա
օլտու . վէ Յովհաննէստէն կէօ-
րիւնիւր քի (Ժք . 25) . Պետրոս
եհին ալուտան աթէչին եանը-
նա՛ վարմըշտը : — Կէրչէպէն
սէ՛ն ալ օնլարտան սն : Պաշ
քեահին իշիտիլի քի Յիսուս Լ .
Փէնտիմիզէ շայիրտլէրի՛ հագ
գրնտա սօրարըտը , վէ պիր զա-
պի՛թ կէօրիւնտիւ քի՛ օնա պաշ
քեահինէ վերաիյի ձէվապ իշիւն
վուրտու : Յովհ . Ժք . 19 , 22 :
Պոււնլարըն ճիւմէսի՛ պիւարէ
Պետրոսուն գօրգուլարընը ար-
թըրաճագ շէյլէր իտի : Սէ
կէօրիւնիւր քի , շիմտի պա՛ղը
քիմսէլէր կէլտիլէր , վէ պերա-
պէրլէրինճէ Պետրոսուն օլ գու-
լաղընը քէստիյի Սաղքոս նամ
քիմսէնին պիր խըսըմընը կէթի-
տիլէր (Յովհ . Ժք . 26) , վէ
Պետրոսա մուղլագ պիր գարզ
իլէ օնլարտան պիրի՛ օլտուղու-
նու սէօյլէտի , վէ օնու ինքեար
էթմէսի քէնտիհէ պօ՛շ պիր շէյ
իտի . չիւն քի քէնտի տիլի՛ տաիի
օնուն Պալիլեալը օլտուղունու
կէօսթէրի՛րտի , վէ Սաղքո-
սուն , պու խըսըմը շէհատէթ

վերէ պիլիւրիտի քի , քէնտիին
խըսըմընը էօլտիւրմէք մէրամը
իլէ վուրան հէման պո՛ւ քիմսէ
քէնտիսի՛ իտի : Պու առէմ
Պետրոսա եիւզիւնէ՛ պերապէր՝
« Սէնի պաղչէտէ օնուն իլէ պերա-
պէր կէօրմէտիմ մի , ինքեար է-
տէ պիլիւրսէն , էթ պագալըմ »
տէտի : — Սէօյլէյիլէն « Ենի՛ պէ-
յա՛ն Էպէր » : Պապ . Ժք . 6 :
Լիւէ՛ . Ժք . 24 : Եհնուտի
հահամլարըն թէլիֆաթլարընտան
էօյրէնիլիք քի , Պալիլեալը-
ըն սէօյլէյիլի գապա վէ խօ-
րեա՛թ իտի :

74 . Լա՛նէլ Էլիւնյէ վէ Էէմի՛ն
Էլիւնյէ : Պապ իք . 25 : Պապ .
Ժէ . 2 : իս . 18 : Խ թագ .
Ժք . 21—28 : Սալ . Ժք . 71 :
Պարծ . իք . 12—14 : Խ Լիւնլ .
Ժք . 22 : Պետրոս զայէթ ա՛-
լիմ՝ գօրգո՛ւ իլէ տօմուշ՝ հէմ
տէ տայանաճագ մէրթէպէտէն
աշըրը գըզմըշտը : Իհթիմա՛լ
տըր քի , օնու հէման օրատա
էօլտիւրէճէքլէր տէյիւ մէմիւլ
էտէրիտի , վէ պո՛ւ սէպէպտէն
օնլարը՝ եանղըշ անկլամըշլար
տէյիւ գանտըրմաղա չալըշտը :
Պետրոս սայըգլատը տուրտու ,
պէտտուա՛լար վէ եէմիլէր սալթ
պիլիլի իտի իսէ պիլէ՛ Լալաշըն
լա՛նէթիւնէ օղըպըպ մէրո՛ւն օլ-
տուն տէտի : — Լիւնլալ Խօրօս
Էօլիւն : Սալ . Ժք . 30 , 68 ,
72 : Պալ . իք . 60 : Յովհ .
Ժք . 27 : Պու՛ խօրօսուն ի-

75 Վէ Պետրոս Յիսուսուն սէօզիւնիւ խաղընա՝ կէթիր-

քինճի էօթմէսի՝ եախօտ սապաճ
աղարրօր մէհէլէրինտէ իտի :
Խտանէ 34 շէրհինէ պագ :

75. Պետրոս (Յիսուսուն «էօ-
զիւնի» խաղընա՝ ինչիւրի : Խո-
րօսուն իքինճի էօթմէսի օնու
ղափլէթինտէն ուշանալորտը :
Պու՝ ախեր քիմսէլէրէ հիւ պիր
մա՛նասը եօգ պիր վուգուա՛թ
իտի , լաքին Պետրոսա՝ Լաւհըն
սէտասը՝ իտի : Պու՝ Պետրոսուն
Ֆիքրինէ Յիսուս Լաֆէնտիմիզ
օնա օլան իհիթրա՛ղ նասիհա-
թըր կէթիրտի , վէ օնուն զա-
միրինի պիր տէրին ուգուտա՛ն
կիպի ուշանալորտը : Ղուկաս
տէյօր քի (իք . 61) , « Լապպ
տէօնիւպ Պետրոսա պագադր » . վէ
ա՛հ՝ Յիսուս Լաֆէնտիմիզ հէման
օ պիր պագըընտա՛նէ՝ գատար
ջօգ շէյ պէյան էթմիշիտի :
Հիւպհէսիզ կէօրիւնիւր իտի
քի՝ « Պէնի պիլմէյօրմուսուն էյ
Պետրոս , պէն սէնի պիլիւրիմ ,
վէ սէնին քէնտինի պիլտիյինտէն
ջօգ էյի պիլիւրիմ . սէնին հէփ
վա՛տէրինի՝ վէ զայի՛ֆիքրէրի-
նին ճի՛ւմէսինի պիլիւրիմ , վէ
իմանըն զայիլ օ՛լմասըն տէյիւ
սէնին իշիւն տուա՝ էյլէտիմ »
տէյօրուտու : Ղուկ . իք . 31 ,
32 : — Տըշարըյա չըգալ եմ :
Պու՝ Պետրոսուն եհրէյինէ
պիր պըշա՛գ կէլմիշ կիպի օլտու :
(Եուն հէփ թէօհմէթի ա՛գլ ու
ֆիքրինէ՝ հիւճիւմ՝ էթտի . վէ
աղլայաճագ պիր եէ՛ր արատը .
վէ պաշքեահինին սերայընտան
եհրէյի հիճապ վէ փիւշմանըգ
վէ թէսիւֆ իլէ տօլու գաշտը ,
« վէ տըշարըյա չըգըպ՝ աճը ա-
ճը աղլատը » : Դ լալմի , Է .
9—11 :

Պետրոսուն իշպու կիւնահընը
պէօյիւտէն քէյֆիյէթլէր պուն-
լա՛ր տըր քի . (1) պու կիւնահ
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին մախ-
սուսէն փէշին վէրտիյի իհիթի-
րաղ խապէրէրինէ՝ գարշը իշ-
լէնմիշտի . (2) քէնտինին զայլէթ
աղըր վա՛տէրինէ՝ գարշը իշլէն-
միշտի . վէ (3) Վրիստոս Լա-
ֆէնտիմիզին օնա կէօսթէրմիշ ի-
տիյի զայլէթ ա՛ղիւմ՝ մուհապ-
պէթէ վէ օնա էյլէտիյի պէզիւք
ի՛թիմատէ՝ գարշը իշլէնմիշտի :
Պապ ժէ . 1 շէրհինէ պագ :
Լաքին Պետրոսուն կիւնահը
ախեր խուսուսարտա հէր նէ՝
գատար պէզիւք իտի իսէ տէ ,
շո՛ւ խաղրա կէթիրլմէլի՝ տիր
քի , օ օնու փէշին տիւշիւնմիւշ
վէ գուրմուշ տէյիլտի : Պետ-
րոս պաշքեահինին սերայընա
մախսուսէն Վրիստոսու իքքեար
էթմէք իշիւն կի՛թմէտի , նիճէք
Յուգա օնու էլէ՛ վէրմէք իշիւն
պաղէյէ՛ կիթտի : Յուգանըն
եհրէյի՝ օնուն էյլէտիյի շէյէ
փէշին թէքմիլէն եախըշմիշ
իտի . լաքին Պետրոսուն եհրէ-
յի՝ օնուն էյլէտիյի շէյտէն էյ-
վէլտէն փէ՛ք ուգագ իտի : ()-
նուն աղընտան հիյպէթլու
սէօզլէ՛ր չըգադ . լաքին օնլար
պիր ափանսըգ կէլէն թէճրիւ-
պէնին հասիլաթլարը՝ իտի , վէ
օնուն ա՛տէթա ախէագ ու մէշ-
րէպինէ՝ վէ սահիհան մէրամ ու
մագսուտինէ մուղայիր շէյլէ՛ր
իտի : Պաղ . Դ . 1 : Վէ պուն
եո՛ւ տախի խաղրա՝ կէթիրէլիմ
քի՝ օնուն թէվպէսի ա՛գապի՝
եա՛նի ա՛նիտէ օլտու , վէ խուլու-
սի տիլտէն իտի : Պետրոս կիւ-
նահընտա աեվամ էյլէ՛մէտի . վէ

տի , քի օնա տէմիշտի քի՝
խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ՝
պէնի իւչ քէրրէ ինքեա՛ր
էտէճէքսին , վէ տիշարըյա
չրգըպ՝ աճը աճը աղլատը :

Թա պուլունտուղու ճէմաա՛թ
նաղըլանա՛ գատար՝ եախօտ քէն-
տի նէֆսինէ կէօրիւնէն թէ՛՛՛՛
կէչէնէ՛ գատար պէքէմէտի :
Պետրոս եէ՛մէզտէն՝ իչմէզտէն՝
ույո՛ւմազտան՝ սէօյլէ՛մէզտէն՝
կիւլմէզտէն սէյիրթտի , վէ թա
պիր թէնչա մաջալ պուլուպ՝
գալպինի կիզլտէ՛ Վլաչըն Տու-
ղուրունտա աչանա՛ գատար ըա-
ջաթ տո՛ւրմատը : ()նուն գա-
նապէթի՛ պի՛րիճիք պիր էվլատ
իչիւն կիպի՛ դայէթ պէօյիւք ի-
տի , վէ եիւրէյի գասապէթտէն
փարէ փարէ՛ օլաճագ մէրքէզին-
տէ՛ իտի , վէ փէք իճթիմալ տրը
քի , Պետրոս պո՛ւ տիւնեատէ
էօ՛մրիւ օլտուգճա՛ Տի՛չ պիր
վագըթ պիր խօրօսուն էօթտիւ-
յիւնիւ իշլթմէտի , քի քէնտի-
նին օլ իշլէմիշ իտիյի Տիյպէթ-
լու կիւնաճընտան էօթիւրիւ
աղլամասքն : ()նուն տիւլմէյէ
թէրք օլունտուղու իշպու կիւ-
նաճ քէնտինէ՛ քէնտի կիւրէյինի
չօգ զիյատէ տաճա էյի պիլմէյէ
պիր տէրս օլտու , օնուն դա-
պիա՛թընտա՛ օլան քէնտինէ՛ կիւ-
վէնմէյի չօգ գըրտը , օնու տա-
ճա՛ մաճճուպ վէ ալաճ կէօնիւ-
լիւ վէ ախէրլէրինէ տաճա՛ մէր-
ճամէթլի օլմաղա վէսիլէ օլուպ՝
պու վէճէիլէ էյիյէ թագտիր
օլունտու : Պիլ վագի՛ օնուն
պունտան սօնկրաքի ճիւմլէէօ՛մ
րիւնիւն ա՛մէլ ու ճարաքէթի
կէօթէրտի քի , օ՛ իշպու

ՊԼՊ 27 :

1 Վէ սապաճ օլը՛ւնճա ,
Տէփ պաշքեաճինլէր վէ գալ-
մըն իխթիարլարը՝ Յիսուսա՛

աճը տէրստէն ա՛ղիմ՝ մէնֆաա՛թ
թաճսիլ էյլէտի :

1 . Սապաճ օլըւնճա : Պետր .
ժի . 2 : Խ թաթ . ժթ . 11 :
Սաթ . 7 . 16 : Սի . 7 . 1 :
Պու Յիսուս խօնտիմիգին
էօ՛մրիւնիւն սօնկ սապաճը տրը ,
Պունտան էվվէլքի կէճէ օնա
նէ՛ Տիյպէթլու պիր կէճէ օլմալը
իտի : Վճայրպ կէօրիւնիւր
քի՛ պու կէճէնին սապաճընա՛
գատար սա՛ղ գալա պիլաի :
Պիւթիւն պու կէճէտէ ա՛լա
րաճաթ կէօրմէզտէն , եօրղուն-
լուգ ա՛լմազտան , ույո՛ւմազա
տան , պիր շէյ եէյիպ իշմզ-
տէն , պիր դարաֆտան պիր թէ-
սէլի պուլմազտան՝ պաղչէտէ
չէքտիյի տէրտ ու մի՛ճնէթտէն
դուլթուլուպ՝ պաղլանմասընտան՝
վէ ճալէա օ եօրղուն ճալինտէ
շէճրէ վէ օնտան շէճրին սօգագ-
լարընտա սիւրիւքլէնմէսինտէն՝
վէ անտէն պիւթիւն կէճէ սա-
պաճա՛ գատար եումուգլար վէ
սիլլէլէր վէ ախէր դարզ իլէ
տէօյիւլուպ էզիյէթլէ՛ր շէքմէ-
սինտէն ճանը վիւճիւտիւնտէ
տալանտըղը՝ վէ սաղ գալուպ օլ
կիւնիւն սապաճընը կէօրտիւյիւ
ա՛ճայրպ իտի : — Պաշքե-
նիւլէր . . . Տէլլէրիլէ՛ Էլիւ-
լէր : Սաղ . 7 . 2 : ()նար
օնու ճալէա էօլիւմէ մուսթա-
ճա՛գգ թագրիր էյլմիշլէրիտի ,
չիւնքի օնուն իւզէրինէ քիւ-

գարշը օնու էօլտիւրմէ՛ք ի-
չիւն մէշվէրէ՛թ էթտիւր :
2 Վէ օնու պաղլայրա՛

կէօթիւրտիւրէր , վէ օնու
Պօնտոսլու Պիղատոս վալեյէ
թէսլի՛մ էթտիւր :

Փիւրպազ տէյիւ ի՛լամ էյլէտի-
լէր (Պապ ի՛շ . 66) , լաքին օնու՝
նօմօս մուճէպինճէ քիւֆր իչիւն
թա՛յին օլունան ճէզա իլէ հա՛նի
դաշլամաղլա էօլտիւրմէյէ ճէ-
սարէթ էտէ՛մէզլէրիտի , չիւնքի
խաղտան գօրգարլարլուր . վէ
պունտան դադը՝ նաղար թէօ՛հ-
մէթ իչիւն ատէմ գաթլ էթմէք
ճէօքիւմէթի օնլարտա հօգիտի .
զիւր պու ճէօքիւմէթի պուն-
տան իքի սէնէ էվվէլ չոոմալը-
լար Եէհուտիւրտէն գալտըր-
մըշա՛րլուր : Իմտի օնլար մէշ-
վէրէ՛թ էթտիւր , քի օնու
չոոմալը վալինին էլինէնէ՛ պէ-
հանէ իլէ թէսլիմ էթտիւրէր , վէ
տէվլէթէ գարշը օնուն իւզերինէ
նէ՛ ճիւրմ աթսընլար , քի Պի-
ղատոսու օնու գաթլ էթմէյէ
մէճպօրէր էթտիւրէր : () Նլար
պիլիւրէրիտի քի , քիւֆր թէօ՛հ-
մէթինէ Պիղատոս գարը՛շմայա-
ճաղտըր . պունուն իչիւն օնլար
ա՛սըլըգ թէօհմէթինէ գարար
գըլտըլար : Վ . ի՛շ . 2 :

2 . () Նո՛ պաղլարլուր : Պապ
ի՛շ . 50 , 57 չէրճինէ պագ :
Օնու . ի՛շ . 9 : Սա՛րլ . Ժն .
1 : Օնլ . Ժը . 12 , 24 : Վր-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ՝ հա Սան-
քէտրիմ մէճիսինին հուզուրուն-
տա չէօզիւլմիշ իտի , վէ օնու
շիմտի եինէ պաղլատըլար , հա-
խօտ օնու շիմտի տաճա՛ սըգը
պաղլատըլար , քի Պիղատոսուն
ա՛գլ ու ֆիքրինէ թէսիւր էյլէ-
սին , քի օ պիւր պէօյիւք ֆէնա-
քեար վէ զայէթ թէհլիքէլու պիւր
հարամի՛ իտի : — () Նո՛ Պօն-
տոսլու Պիղատոս վալեյէ թէսլի՛մ

էթտիւր : Պապ ի՛ . 19 չէրճինէ
պագ : Պիղատոս շիմտի օրատա
ալթը հա եէտի սէնէ վալիլիք
էթմիշտի : () էքսէրի՛ Ան-
սարիատա սաքին օլուրուտու .
լաքին շիմտի պէօյիւք պայրամտա՝
ա՛տէթի իւզըն Երուսաղէմէ՛ կէլ-
միշտի , քի տա՛վալար կէօրիւպ
հագգը հալէսին , ճէմ
տէ իլսթիլալ վէ գարըշըգըզլար
զուհըր էտէրսէ , օնլարը պաս-
տըրսըն : Պու քիմնէ զօրլու վէ
ի՛նատճը պիւր ատէմ իտի , վէ
զուլմ ու թէա՛տիւրի սէպէ-
պինտէն՝ ճէմ Եէհուտիւր վէ
ճէմ Սամարիալըլար օնտան իք-
րա՛հ էթտիւրէր : Վ . ի՛շ . Ժգ .
1 : Եէհուտի մուէրիլիսի ֆիլոն
պունու՝ հագգը սաթմաղա ա՛-
տէթի օլան պիւր հաքիմ՝ թա՛րիֆ
էտէյօր , քի ագչէ իչիւն՝ րիւշ-
վէթի վէրէնին քէյֆինէ՛ կէօրէ
իլամ վէրիւրտի . վէ պու մուէր-
րիս օնուն զուլմ ու թէա՛տիւ-
լէրինի՛ գաթլէրինի՛ սուչսուզ-
լարա էյլէտիլի իսքէնճէ վէ է-
զիյէթիւրի , վէ հագգսըլ շէ-
րաա՛թսըզ էօլտիւրտիւյիւ քիմ-
սէլէրի զիքը էտէր : Վիհայէթի
Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին էօ-
լիւմիւնտէն իւշ հա տէօրթ
սէնէ սօնկրա , օնուն ա՛լէյհի-
նէ չոոմայա կէօնտէրիլէն շի-
քեայէթլէր օլ գատար չօգ՝
վէ օգատար ֆէնա՛ իտիլէր քի ,
օ պիննէֆս քէնտիսի՛ չոոմայա
վարպ օնլար իչիւն ճէվապ վէր-
մէյէ իլթիլալ էյլէտի : չոո-
մատան՝ Իմիւրաթօրուն եէտի
իլէ Իրանսա սէմթլէրինէ սիւ-
րիւլտիւ . վէ տէնիյօր քի , օրա-

3 ՕՐ զԷմանն օնու էլէ՝
վերէն Յուդա՝ օնուն իւզերի-
նէ հէօքմ՝ օլունտուղունու
կէօրի՛նձէ, փիւշման օլտու .
վէ օթուզ զըզա՝ կիւմիւշիւ

պաշքեահինլերէ վէ իխթի-
արլարա կէրի՝ տէօնտերիպ
տէտի .

4 Սուսուզ գա՛ն էլէ վեր-
տիյիմ իջինն՝ կիւնա՛հ իշէ-

տա՝ քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէ .
յիլէ՝ հէլա՛ք օլտու :

3 . Յուդա՝ օնուն իւզերի-
նէ օթմ օլունտուղունու կէօրի՛նձէ :
Պու՝ կէօրիւնիւր քի՛ շունո՛ւ
կէօսթէրիյօր , քի Յուդա , քէն-
տի խօճասը՝ իւզերիւնէ հէօքմ՝ օ-
լունմաղա պրա՛գմայաճագ՝ իլա
քէնտինի միւ՛ծիղաթ իշէյէյէրէք
պիր դարիգ իլ տիւշմէյէրինին
էլէրինտէն խէլաս էտէճէք մէ-
միւլ էտէրիտի : Պապ իշ . 14
շէրհինէ պագ : Լաքին պէլքի
տէ՛ն իւրէյի օ՛լ տէրէճէ գա-
փըլըշտը քի՛ քէնտի քեարըն-
տան դայրի պիր շէյ տիւշիւն-
մէյիտի : — Փիւշման օլտու :
Եունանիճէտէ՝ պուրատա գուլ-
լանըլան լուղէթ՝ Պապ Գ . 2 տէ
գուլլանըլան լուղէթ տէյի՛լ
տիր . վէ պունուն մա՛նասը պէս
պէլի պուն տուր քի , Յուդա
սատէճէ գապահաթը զամիրինին
թէքտիլէրինի՝ տույմուշ իտի :
Յուդա՝ հայաթէ կէօթիւրէն սա-
հի՛հ վէ խէլաս վէրիճի գալպտէն
գասալէթ վէ թէվպէ տույաճա-
ղը՝ նէրինէ՝ էօլիւմէ գուլաղուզ-
լայան ումուտսուղուգ վէ եիւ-
րէք սէրթիլինտէն իլէրի կէլէն
հիյպէթուա՝ գապարըրնն աճը-
սը սէպէպինտէն՝ սատէճէ էթտի-
յինէ նատիւր վէ փիւշման օլտու :
Դ . Սուրն . Է . 10 : — Կիւրի
տէօնտերիպ ԼԷ : ՅԲ Ի . 5 ,
15—29 :

4 . Սուսուզ գա՛ն էլէ վեր-
տի իջինն : Խսանէ 19 , 23 , 24 ,

54 : Պապ . Ի . 22 , 41 , 47 :
Պապ . Ժ . 28 : ԵԲ . Է . 26 :
ԼԷ Պապ . Լ . 19 : Յուդա՝ ՎԲ-
րիստոս Լաֆէնտիմիզին տայիմա
պէրապէրինձէ օլան արգատաշ-
լարըննն պիրի՛ իտի , վէ օնուն
հէր պիր էյլէտիյի վէ սէօյլէ-
տիյի շէյի կէօրիւշ վէ իշէթ-
միշ պիր շահիտի՛ իտի . վէ էյէր
օնուն ա՛մէլ ու հարաքէթինտէ
ույղունսուզ պիր շէյ օլայըտը ,
եախօտ օնուն միւ՛ծիղաթլարը
վէ տինի ալտատըճըրգտան ի-
պարէթ պիր շէյ օլայըտը ,
Յուդա օնու պիլմէլի իտի . վէ
ա՛ղիմ սէվինձ իլէ օնա եափը-
շըրտը , քի քէնտինին էյլէտի-
յինի հագգ չըգարսըն : Պու
թագտիրտէ Յուդանըն շէհա-
տէթի փէք միւ՛թէպէր տիր .
չիւն քի պուն՝ պիր տիւշմէն շէ-
հատէթի օլուպ՝ տօսթ շէհատէթի
տէյիլ տիր : Յուդանըն՝ քէնտի
քէնտիլիյինտէն էյլէտիյի իգրա-
րը՝ պիզէ աշիքեար կէօսթէրի
քի՛ Յիսուս Լաֆէնտիմիզ հէր
կէօնա թէօհմէթ ու գապահաթ-
տան փաք՝ վէ թէօհմէթ ու գա-
պահաթ շիւպհէսինտէն պիլէ
փաք օլուպ՝ կէրէք Սոփսէսին
նօմօսունա վէ կէրէք Լոմա
տէվլէթինին գանուն ու գալտի-
տինն մուղայիր պիր հարաքէթ
էթմիշ տէյիլ իտի : Սէ պա-
գի Լաքեալար քէնտի շէհա-
տէթիւրինի քէնտի գանլարը ի-
լէ միւհիւրլէտիքէրի՛ միսիլիւ
Յուդա տախի՛ էյէրըլի պունու

տիմ. վէ օնլար տէտիլէր .
Պիղէ նէ՞ . սէ՛ն կէօրէսին :

5 Վէ օ՛ ագէյի հէյթէլին
իչինէ՛ աթըպ կիթտի . վէ

պիր ախէր դարիգտէ էյլէտի ի-
սէ տէ՛ . քէնտի շէհատէթինի գա-
նը՛ իլէ միւհիւրլէտի : — Ալիւսա՛հ
իշլէտի : Օւսա՛հ . իւր . 21 , 22 :
Եւլէթ . 27 : Ժ . 16 . 17 : Ժր . 31 :
Ծիւագ . ԺԵ . 24 , 30 : Դիւագ .
իւր . 27 : Զաւագ . Դ . 19 : — Պիղէ
նէ՞ : Եանի՛ պու սէնին պիլէճէյին
իշ տիր , վէ պիղիմ՛ գարլշաճա-
ղըմըզ մասլահաթ տէյիլ տիր :
Պու քեահիւրլէր՛ նէ՛ հիւպէթու
տէրէճէտէ եիւրէյի՛ գաթըլաշմըշ
վէ եարամաղ օլմուշար իտի :
(Նլարն)՝ Յուգանըն փիւշման-
լըզ վէ զամիրի իշիւն հի՛շ պիր
վագիֆէ վէ գայտ էթմէզլէրիտի .
վէ Յիսուս Լիֆէնտիմիզին տախի
սուշու եա սուհուզ օլտուղու՛
ուսուրլարը տէյիլտի : (Նլար)
Յուգանըն եէտի իլէ Յիսուսու
էլէ՛ կէշիւրտիւր , վէ օնլարըն իս-
թէտիյի սալթ պօ՛ւ իտի . վէ
շիմտի Յուգա քէնտի տէրտինի
քէնտիսի՛ կէօրսիւն , վէ օնլարա՛
քէնտի զամիրինին գապահաթը-
նըն հիւպէթու գօրգուլարը իլէ
սըզընթը վէրմէսին :

5 . Բէլէյի . . . ալիւսա լա :

Պաշ քեահիւրլէր՛ Յուգայա վէր-
տիքլէրի ագէյի կէրիյէ ալմաղա
իսթէմէզլէրիտի , օլմայա քի ագ-
շէ իլէ պէրապէր՛ Յուգանըն
գապահաթընըն եիւրիւնի՛ւ տա-
խի եիւրէնտիլէր . վէ շիմտի
(Յուգա)՛ օլ ագէյի էլտէն չը-
գարմաղա՛ օնու էլէ կէթիրմէյէ
էյլէտիյի ճէհտ ու զայրէթտէն
չօ՛ գըլատէ թէլա՛շ էտէյօր :
Յուգա սըզլէթտէ օլան ճանընա՛
քէնտինին խայրըղընտան գա-
ղանտըղը ագէյի կէրիյէ աթ-
մաղըլա րահաթըզ քէսպ էթմէ-

յէ զայրէթ էթտի . լաքին զայ-
րէթի պօշուենա՛ չըգտը : — Զէյ-
իւլէն իլէնէ : Յուգա՛ իամ գա-
մաը՛ իլէ գաղանտըղը ագէյի
հէյթէլին հա՛նկը գարաթընա
աթմաղը մալիւմ տէյիլ տիր .
լաքին իհթիմալ՛ կէօրիւնիւր քի ,
պուսու՛ պաշքեահիւրլէրին հու-
զուրուստա՛ օնլարա գարշը սուշ-
սուզ պիր քիմէյի էօլիւմէ
հէօթմ էյլէտիքլէրինէ շէհատէթ
իշիւն էթմիշտի : — Վէ Զաւագ ,
Յուգա քէնտի թէօհմէթինի իգ-
րա՛ր էյլէտի . լաքին իգրարընը
տէյիլ Լիւսա՛ իլա ինսանլարա՛
էյլէտի . հէմ տախի փիւշման
օլտու . լաքին օնու փիւշմանլըզ
թէվպէ տէյիլիտի , իլա տիւն-
եանըն գասաթէթի իտի , քի էօ-
լիւմ կէթիրի : Դ Վիւլ . է .
10 : Իշպու հիւպէթու՛ պիր
դարզ իլէ եարամաղ օլան պաշ-
քեահիւրլէրին սէրթլիլի՛ օնու
ուսուսուսուղուղա՛ տիւշիւրտիւ
վէ օլ միւսրիւֆ էվլատ կիպի
տէօնիւպ՛ Լիւլ Պէտէր՛ կէջէ վէ
սէնին հուզուրուենա կիւնա՛ իշ-
լէտիմ տէյէճէք եէրինէ քէնտինի
էպէտի հէլաքըզ վէ րէզալէթ
իշինէ զարգ էթմէյէ սէյիլթ-
տի : — Վիւլիւլի տապը : Վապ .
թ . 54 : Ծիւագ . Լա . 4 , 5 :
Դիւագ . ԺԵ . 23 : Դիւագ .
ԺԴ . 18 : Պետրոս տէյօր քի
(Վաթ . Ծ . 18) "օ՛ թէփէսի՛
իւզէրինէ տիւշիւպ՛ օրթասընտան
չաթլատը , վէ հէփ պաղըրսագ-
լարը տէօրիւրտի" : Կէօրիւ-
նիւր քի , Յուգա հէյթէլին ի-
չինտէն պէջիւք ա՛ճէլէ վէ հիւ-
պէթու ա՛ղ ու ֆիթիւր պուլա-
նըզըղը իլէ կէշիւպ չըգտը , վէ

վարդա՝ քէնտինի աստը :

6 Վէ պաշ քեահինլեր ագ-
լէյի ալընճա տէտիլեր . Օ-
նու հէյթելըն խազնէսինէ

հօլմէյէ եթտիյի ա՛ծէլէսի իլէ՝
հէման էլինէ կէչէն իւք իփի
ալըպ ասըլտը . լաքին իփ ընու
գալտըրմաղա քիփայէթ միգտարի
գուվլէթիլ օլմամաղըլա, “թէ-
փէսի իւզերինէ” վէ պէլքի
հէյթելըն եանընտա օլան ուչ-
րուամլարըն պիրինտէն աշաղա
տիւշալու, վէ հիյպէթլու պիր
դարը իլէ չաթլարալ իքի՝ գաթ
հօլիւմ հիյպէթլերի իշինտէ հօլ-
տիւ :

6. Հէյթելըն խազնէսինէ ԼԸ :
Պաշ քեահինլեր՝ Յուգանըն
իւծրէթին ֆահիշէ՝ իւծրէթի
վէ իխուս Էֆէնտիմիզին գըյ-
մէթինի քէօփէք գըյմէթի մա-
գուլէսինտէն սայտըլար, քի ըն-
լարըն պիրի՝ տէ օպիրի՝ տէ
Բապպ էվինէ կիրմէյէ շէրի՝
տէյիլտի : ք (Օ)լն . իք . 18 :
(Ն)լար՝ մէմլէքէթին խայրը ի-
շին տիւր տէյիւ պու ագչէյի
շիւպհէսիզ մէմլէքէթին՝ սան-
տըղընտան չըգարտըլար իսէ տէ,
վէ էյէրչի սուչսուզու հօլտիւր-
տիւքլերի վէ Ս՝ եսիա օլտուղու-
նա թէքմիլ իսպաթ կէօսթէրէն
զաթը գապահաթը չըգարտըլ-
լարընա գայտ էթմտիլեր իսէ
տէ, պու ագչէյի թէքրարէն
մէմլէքէթին սանտըղընա կերի
գօմաղա ճէսարէթ էտէ՝ մէտիլեր :
Պապ իք . 24 շէրհինէ պագ :
(Յ)վ . ԺԸ . 28 : — Պան պոհա-
րը : Պու՝ իխուսուսն էօ՛մրիւ-
նին սաթըն ալընտըղը պահա-
պընըն ագչէսի՝ տէմէք տիր, վէ
օնլարըն դարաթընտան՝ սուչսու-

գօմաղ ճայիզ տէյի՛Լ տիր .
շին գա՛ն պահասը տըր :

7 Վէ օնլար մէշվէրէթ
էթտիքտէ՛ն սօնկրա՛ զնուն

զու սաթըն ալըպ էօլիւմ հէօքմ
էյլէտիքլերինէ պիր իգրա՛ր իտի :
7 . Ս՝ էշվէրէլ Էլփիտէն
սօնկրա : Պաշ քեահինլեր՝ պու
ագչէյի նէ՝ վէճհիլէ սարֆ էտէ-
ճէքլերինէ մէշվէրէթ էթտիլեր :
— Եապանճըլտարա մալարըլ Է-
լն : Պու՝ եապանճըլտարը կէօմ-
մէք պապընտա կէօսթէրտիքլերի
ղայրէթ՝ պաշքեահինլերտէ ին-
սանիյէթ վէ խայրաթ՝ միսիլիւ
պիր շէյ կէօրիւնիւր . լաքին
շիւպհէ եօ՛գ տուր քի՝ օնլար
պունուն իլէ ումարըլար իտի,
քի պու մէմլէքէթճէ օլան խայ-
րաթ՝ քէնտիլերին եարամաղըլ-
ղընա պիր քէֆարէթ սայըլաճա-
ղտը, եսիօտ Յուգա իլէ պէ-
րապէր իշլէմիշ իտիքլերի հիյ-
պէթլու պիր դարը իլէ եարա-
մաղ օլան իշտէն խազըն կէօզ-
լերինի չէվլերիպ՝ օնլարըն ա՛գլ
ու ֆիքրինի վէ սէօյլէշմէլերինի
պու խայրաթա՝ տօղընլտաճագ-
լարտը : Պայրամտա ի՛պատէթ
էթմէք իշին օլ եապանճըլա-
րա քէնտիլերին մէզարըզլարընա
կէօմիւլմէյէ րուխսաթ վէրմէ-
տիլերի՝ քէնտիլերին ֆօտուլլու-
ղունա պիր իսպաթ իտի :
(Օ)նաք . իք . 6 : Եապ . կն .
5 : Լւաշա համտ ու սէնալեր
օլուն, քի Վ՝րիստոսուն գանը
վասիդասը իլէ Բապպտա էօլէն
ճի՛ւմլէ ետ ու եապանճըլար
իշին՝ պիր էպէտի րահաթ
թէտարիք օլունմուշ տուր :
— Շօլմէշմիլն Բարաւալը :
Պու՝ օլ զէմանտէ էյի՛ պիլինմիշ

իւն եռապանճրլարա մեզար-
լը՞ք իչին՝ չեօլմէքճինին
Թարլասընը՝ սաթուն ալտը-
լար :

8 Օնուն իչին՝ Թա պու-

մէշուր պիր Թարլա՝ իտի . վէ
իջթիմալ տըր քի՝ օնուն դօփ-
րաղը չեօլմէք ետիրմաղըլատիւ-
քէնմիշ օլուպ՝ էքին էքիլմէյէ
եարամա՛ղ օլտուղունտան՝ ու-
ճուզ ուճուզ սաթըն ալընտը :
— Սաթըն ալտըլար : Պետ-
րոս տէյօր քի (Պարժ . Թ . 18) ,
պու Թարլայը Յո՛ւդա սաթըն
ալտը . լաքին պէլլի՝ տիր քի ,
մա՛նասը օլ Թարլանըն սաթըն
ալընմասընըն ագչէտի Յուդա-
տան կէտի , ետիսօտ օնուն սա-
թըն ալընմասընըն Յո՛ւդա սէ-
պէպ օլտու տուր :

8 . Թա պուլիւնէպէք : Եա՛-
նի Սատթէոսուն Ինճիլինի
եաղտըղը զէմանէ՛ գատար՝ պու
Թարլա օլ իսիմ իւն անկըլըր-
տը . լաքին օնտան սօնկրա նէ՛
գատար զէման տաճա էօյլէ տէ-
նիտիլինի պիլմէղիղ : — Պա՛ն
Խարապը : Ելապչէտիզ պաշ-
քեաճիլէր մեմիւլ էտէրլէր իտի
քի՝ օլ Թարլատա քէնտիլէրին
եարամաղ ա՛մէլինին ճիւմլէ զիք-
րի կէօմիւլէճէք տիր . լաքին
խալճ՝ տէ՛ր ա՛գապ պիր էպէտի
զիքը ու ետտիկեար իչին օնա՛
Լգէլտամա՛ իսմինի ետիրլթըր-
տըլար : Պարժ . Թ . 19 :

9 . Երէֆա փէյլապէրլին :
Պուրատա զիքը օլունան սէօզլէր՝
Երեսմա փէյլամպէրին քիթա-
պընտա պուրունմալար . վէ պէս
պէլլի տիր քի՝ պու իսթիլարաճ՝
Օպ . Ժա . 12 , 13 տէն ալըն-
մըշ տըր : Պա՛ղըլար տէտիլէր

կինէտէք՝ օ Թարլա՝ Պա՛ն
Թարլասը չաղըլըր :

9 Օլ զէման Երեսմա
փէյլամպէրին վասիդասը ի-
ւն տէնիլէն Թէքմիւլ օլտու ,

քի , չին Եէհուտի մուսանիֆլէ-
րէ կէօրէ էպի զէմանտէ Երես-
մա փէյլամպէրլէրին իլքի՝ սա-
ղըլըտը , վէ օնուն քիթապը՝
փէյլամպէրլէրին քիթապըլըր՝
պաշընտա գօնուրուտու , Երես-
մատան իսթիլարաճ էթմէք տէ-
մէք՝ տէյիլ սալթ քէնտիլին
եաղտըղընը՝ իլա ախէր ճիւմլէ
փէյլամպէրլէրին եաղտըլարը-
նը՝ տախի շամիլ օլան քիթապ-
տան եա՛նի փէյլամպէրլէր քի-
թապընտան իսթիլարաճ էթմէք
անկըլըլըրտը : Լիւէրլէրի գը-
յաս էյլէտիլէր քի՝ էպի զէման-
տէ Եէնի Լի՛ճար եաղան եաղըճը-
լարըն պա՛ղըսը եանղըլըրգ իւն
Օպարիա եէրինէ Երեսմա
եաղտըլար , վէ էօյլէ գալտը .
վէ պու՝ օլ զէմանտէ եաղմաղա
ա՛տէթլէրի օլան գրսա՛ դարիգ-
տէ սալթ պիր Տարֆըն Թէպտիլի՝
իւն օլա պիլիլիտի : Լիւէրլէրի
տախի զայէթ էպի օլան Սիւր-
եանի՛ճէ Թէրճիւմէնին դարիգինի
սէչէրլէր , քի պու Թէրճիւմէտէ՛
իսթիլարաճ Թէքմիլէն մէվճիւտ
իսէ տէ , օնտա փէյլամպէրին
ատը զիքը օլունմայօր : Սէ
տօղուտու պո՛ւ օլտուղունու
փէք իջթիմալ կէօսթէրէն չէյ
պու տուր քի , Սատթէոս պա՛-
ղը քէրրէ իսթիլարաճ էյլէտիլի
փէյլամպէրին իսմինի զիքը էթ-
մէզ : Պապ Թ . 22 : Դ . 5 , 15 :
— Օլուլ գըլապի՝ Լիւ-ճիւ-ճի :
Լիւէրլէրի պուրատա իսթիլարաճ
օլունան սէօզլէր Տարֆը Տարֆը-

քի տեմիշ տիր . վէ շօլ Խա-
րայէլ օղուլարընտան պա-
հա քէստիքէրի՝ պահա՛ քէ-
սիլմիշին պահասը օլան օ-
թուզ գըղա՛ կիւմիշիւ ալ-
տըլար ,

10 վէ ծնլարը չէօլմէք-
ճինին թարլասընա՛ վէրտի-
լէր , Բապլըն պանա էմը
էթտիյի՛ կիպի :

11 Իմտի Յիսուս վալինին
հուզուրունտա տուրտու , վէ

նա . Օքարիտա պուլունան
սէօղէր տէյիլ իսէ տէ , ա՛լէս-
սէվի մա՛նասը հէման պի՛ր տիր :
Բապպ Օքարիտը Եէհուտի-
լէրէ՛ խալգա պիր փէյղամպէր
վէ չօպան տէյիւ կէօնտէրմիշ-
իտի . լաքին ծնլար օնա՛ ախէր-
լէրինէ՛ տախի էյլէտիքէրի կիպի
պէօյիւք հագարէթ իլէ պագ-
տըլար : Օքարիա ծնլարտան՝
քէնտիլէրին ի՛նտինտէ մագպուլ
օլտուղունա՛ կէօրէ օնուն չօ-
պանըգ խըղմէթինին գըյմէթի
օլան միւքեաֆաթընը վէրսինլէ՛ր
տէյիւ մաթուպ էյլէտի , վէ
պու վէճիլէ օնուն գըյմէթինի
նէ՛ նյարտա դութտուգլարընը
կէօթէրսինլէր : Ի՛յէր ծնլար
օնու գըյմէթլի սայարլարսա
իտի , օնա՛ օնա՛ կէօրէ տախի միւ-
քեաֆա՛թ վէրէճէքլէրիտի , վէ
էյեր իշէ եարամա՛ղ սայարլարսա
իտի , “ վազ կէլէճէքլէրիտի ”,
եա՛նի օնա ա՛ղ պիր շէյ վէ-
րէճէքլէրիտի , եա հի՛չ պիր
շէյ վէրմէյէճէքլէրիտի : Իմտի
ծնլար՝ օնա վէ օնուն խըղմէթի-
նէ՛ վէ օնու կէօնտէրէնէ օլան
հագարէթլէրինի կէօսթէրմէք ի-
չիւն՝ օնա օթուզ գըղա՛ կիւ-
միւշ վէրտիլէր , քի պու պիր
քէօլէնին սաթուն ալընաճագ
ֆիյաթ ու նարըր՝ իտի : Ըլլա՛հ
փէյղամպէրէ էմը էյլէտի քի ,
պու ագչէյի՛ օնուն իլէ թիճա-
րէթ էթմէք իչիւն տէյիլ գէնկին
թիւճարլարա՛ իլլա պիր ֆագիր

չէօլմէքճիյէ՛ վէրսին . եա՛նի օնու
մէհէլսիզ պիր շէյ կիպի չէօլ-
մէք խանէյէ՛ աթսըն : Յիսուս
Իֆէնտիմիզ տախի՛ ծնլարըն
Ս՝ եսի՛ասը տէյիւ կէլտի . լաքին
Եէհուտիլէր օնտան իքրա՛հ՝ վէ
օնու լէտտ էթտիլէր . վէ օնա
օլան հագարէթլէրինի կէօսթէր-
մէք իչիւն՝ օնա պիր քէօլէ՛ գըյ-
մէթի պիչտիլէր : Իշպու աղ
ագչէ՛ հէյքէլէ՛ աթըլտը , քեա՛
հինլարտէն ալընտը , վէ օնուն
իլէ՛ պիր չէօլմէքճինին միւլքիւ
օլան պիր թարլա՛ սաթըն ալըն-
տը , քի օլ թարլա իփրանմըջ վէ
աղ գըյմէթլի իտի : Պուլուն
ճիւմիէսի պաշտան սօնունա՛ գա-
տար՝ Ըլլահըն Օղունա նէ՛
գատար ա՛ղ գըյմէթ պիշմիշլէր
իտիյինէ թէչպիհ իտի :

11. Յիսուս վալինին հուզու-
րունտա տուրտու : Յիսուս Ի՛յ-
ֆէնտիմիզ օրատա՛ պիր մէհուր
հարամքեա՛ր միսիլիւ պաղլը՛
տուրտու : Խանէ 2 շէրհինէ
պագ : Ս՝ ալի՛ քէնտինին էօ-
նիւնտէ տուրան քի՛մ օլտուղու
հագընտա փէք աղ տիւշիւն-
տիւ : Ս՝ ալի՛ պիր կիւն քէն-
տիսի տախի՛ շիմտի քէնտի հու-
զուրունտա պաղլը տուրուպ
քէնտինին գապահաթը տէյիւ
իւզէրինէ հէօթմ՝ էտէճէյի գա-
թըն շէրաա՛թ քիւրսիւսիւնին
հուզուրունտա տուրաճաղընը
փէք աղ տիւշիւնտիւ : — Եէ-
հուտիլէրին փաթիշահը սէնտիլին :

վալի օնա սիւալ էտիպ տէ-
տի . Եւհոտիւրէրին փատի-
շահը սէ՞ն միսին . վէ Յիսուս
օնա տէտի . Բէնտի՞ն սէօյ-
լէրսին :

12 Վէ պաշքեահինլէր
հեմ իխթիարլար օնտան շե-
քեայէթ էտէ՛լքէն , հի՛չ ճե-
վապ վէ՛րմէտի :

Պիղատոս օնա պու սիւալի՝ Եւ-
հոտիւրէր օնտան՝ Կայսերէ գար-
շը իշպու իտտիա՛յը էյլէտի տե-
յիւ շէքվա էթտիքլէրի՝ իշիւն
թորտու : Վ . ալ . իգ . 2 , 3 :
— Բէնտի՞ն սէօյլէրսին : Պապ
իգ . 64 շէրհինէ պագ : ԹՏԻ
իգ . 13 : Լաֆէնտիմիզ Յիսուս
թագրիւր էյլէտի քի , մասլահաթ
տէյիլ Պիղատոսուն ֆիքրինճէ՛
իլա օնուն աղլընտան չըգան
սէօզլէր միւճէպինճէ իտի . չիւն
Յիւլ . Ժր . 33—38 տէն էօյրէ-
նիրիզ քի՝ Լաֆէնտիմիզ քէնտի
փատիշահըղընըն նէ օլտուղունու
Պիղատոսա թա՛րիֆ էյլէտի . վէ
Պիղատոս օնուն ճէվապընա գան-
տը :

12 . Զէ՛չ ճէվապ վէ՛րմէտի :
Պապ իգ . 63 շէրհինէ պագ :
Պապ . 1Է . 13—15 : Եսայ .
ձգ . 7 : Գաբ . Է . 32 : Թ
Պէպ . ք . 23 :

13 . Սէնին ա՛լէյհինէ նէ՛ գա-
տալ շէյլէ՛ր շէհապէլէ Էրէյօրլար
նա : Պու քիմսէլէր սահիշան
շահիտլէր տէյիլ իլա շիքեայէթ
ճիլէր իտի . չիւն քի օնլար Յի-
սուս Լաֆէնտիմիզէ գարշը հի՛չ
պիր շէհատէթ կէթիւրմէտիլէր
իլա օնտան շէքվա ու շիքեայէթ
էտէրլէրիտի : Վ է պունու շա-

13 Օլ զէման Պիղատոս
օնա տէտի . Սէնին ա՛լէյհի-
նէ նէ՛ գատար շէյլէ՛ր շէ-
հատէթ էտէյօրլար՝ իշիւն
մէ՞զմիսին :

14 Վէ հի՛չ պիր սէօզէ
պիլէ՛ օնա ճէվապ վէ՛րմէ-
տի . շէյլէ՛ քի վալի դա-
յէթլէ թա՛ճիւպ էտէրիտի :

մաթա վէ կիւրիւթիւ էտէրէք՝
վէ շիւպհէսիզ սէօյիւպ սայա-
րա՛գ էտէրլէրիտի :

14 . Զէ՛չ պիր սէօզէ պիլէ՛ օնա
ճէվապ վէ՛րմէտի : Պապ իգ .
63 վէ իէ . 12 շէրհինէ պագ :
Յիսուս Լաֆէնտիմիզ սիւքիւթ՝
վէ սուչսուղ օլտուղունու էյի
պիլէրէք տուրուրուտու . օնուն
տիւշմէնլէրի օնա գարշը պիր
շէհատէթ կէթիւրմէտիլէր , վէ
օնուն ճիւմլէ հարաքէթի վէ
կէօսթէրիշի՛ գապահաթսըզ օլ-
տուղունու կէօսթէրիտի : ()
նուն գուտրէթ սահիպի տօսթ-
լարը եօղուտու . քէնտիսի ֆա-
գիր՝ եալընը՝ վէ սիւհասըզ
փտի : () նուն կէշինտիյի էօ՛մ-
րիւ վէ էօյրէթտիյի թա՛լիմաթ-
լար՝ չէիիսի ճիւմլէյէ պէյան
վէ աշիքնար իտի . վէ օնուն ա՛-
լէյհինէ էյլէտիքլէրի շիքեայէթ
օլ տէրէճէ ա՛գլ ու իտրաքէ
մուղայիր իտի քի՝ պիր հագգ
հաքիմին հուղուրունտա օնա ճէ-
վապ պիլէ գարշը սէօյլմէ-
սի մուսթահագգ տէյիլիտի :
— Վ ալէլլէլլէլլա՛ճիւպ Էրէյիտի :
Պիղատոսուն թա՛ճիւպ էյլէտի-
յի Յիսուս Լաֆէնտիմիզին քէնտի
իսթիհագգը՝ խուսուսունտա հի՛չ
պիր ճէվապ վէ՛րմէտիյի իշիւն

15 Վէ հէր պայրամտա վալինին՝ խալգա պիր մահ պուս՝ օնլար քիմի իսթէր իսէ՝ սալը վերմէյէ ա՛տէթի՝ վարրտը :

16 Վէ օլ զէման օնլարըն՝

տէյիլիտի , չիւն քի պունա հա-
ճէթ եօղուտու . իլըս պունա՝
թա՛ծիւպ էտէրիտի քի , Յիսուս
պունլարըն ճիւմէսինի պէջլէ
մահճուպլուգ իլէ չէքիպ՝ սիթէ-
մէ՝ պէտէլ օնլարա սիթէմ տէօն-
տէրմէղիտի : Վ ալի՝ պունտա՛ն
էվիլէ պունուն կիպի պիր շէյ
կէօրաիլիւ եօղուտու . վէ պու-
նուն իչիւն՝ “Վ այէթլէ թա՛-
ծիւպ էտէրիտի” : Սալը .
հա . 7 :

Պիղատոս՝ Յիսուսուն Վալի-
լետտան օլտուղունու իշիտիպ՝
պու սըգընթըլը տա՛վատան խէլաս
պուլմաղա իսթէմէսի իլէ՝ օլ զէ-
ման պայրամտա Երուսաղէմտէ
պուլունան Հերովդէսէ օնու
կէօնտէրմէսի պուլ զէմանտէ վա-
գի՝ օլտու : Վալ . իք . 5—15
շէրճլէրինէ պագ :

15 . Պայրամտա պիր մահ-
պունա Վերմէյէ եմ :
Պապ իք . 5 : Սալը . 6 ,
8 : Վալ . իք . 16 , 17 : Յոլէ .
ժի . 38 , 39 : Իշպու ա՛տէթի
իճատ էտէն քիմ՝ վէ նէ՝ զէման
իճատ օլտուղու մա՛լիւմ տէյիլ
տիր . լաքին օնլարըն պէջիւք
պայրամլարընա պու վէճհիլէ
քէնտիլէրին սէշտիլի պիր մահ-
պունուն ազատ օլմասը իլէ ի՛ղ-
զէթ Վէօսթէրմէք Եհնտիլէրին
խաղըրլարընա ըա՛յէթ էթմէք՝
վէ կէօնիլլէրինի ալմագտան ի-
պարէթ պիր հարաքէթ օլուպ

Բարաբբաս տէնիլէն պիր
մէշհուր մահպուսլարը՝ վար-
ըտը :

17 Իմտի օնլար ճէմ՝ օլ
մուշլար իքէն , Պիղատոս օն-
լարա տէտի . Սիգէ՝ քիմի՞

օնլարըն պույունտուղունու տա-
լի հաֆիֆ կէօսթէրմէք իտի :
Հումա վալիլէրի զարմ վէ դա-
մա՛քեար քիմնէլէր օլուպ Եհ-
հտիլէրի Իմիէրաթօրա շի-
քեպէթ էթմէքտէն մէն՝ ու մէքս
էթմէք իչիւն՝ չօգ քէրրէ հագ-
գանիլէթէ մուղպիր ա՛մէլ է-
տէրէք օնլարըն կէօնիլլէրինի
խօշ էթմէյէ ճէհտ էտէրլէր
իտի : Վալ . իք . 27 : իք . 9 :

16 . Պիր մէշհուր մահպունալար :
Սալը . Ժե . 7 : Վալ . իք . 18 ,
19 , 25 : Յոլէ . Ժի . 40 :
Վալ . ք . 14 : Բարաբբաս՝ պիր
պէօլիւք խըրսըղլարըն պէյնինտէ
մէշհուր պիր խըրսըլ իտի , քի
օնլար պիր ֆիթնէ քօփարըպ՝
իսթիլարըն արասընտա ատէմ
գաթլ էթմիշլէրիտի : Ի՛ջթի-
մալտըր քի պու քիմնէ օլ խըր-
սըղլարըն պաշը վէ սէրկէրտէլէրի՝
իտի :

17 . Սիլէ՝ իսթիլլէնիլ
աւլէ Վերմէյէ : Պիղատոս պի-
լիլիտի քի՝ Յիսուսուն խալգ
պէյնինտէ՝ էյլէտիլի ա՛ճալըպ
շիֆալար վէ Տիքմէթլէր իչիւն
ա՛ղիմ ի՛թիպարտէ իտի , վէ
տիւշիւնտիւ քի , մատտէյի պաշ
քեահիլէրտէն գալտըրըպ խալ-
գըն ըէյինէ՝ հալալէ էյլէսին :
Վէ պունու՝ Սանքէտըիմ մէճ-
լիսինին խաղըրըն պօզմագ թէճ-
լիքէսինէ տիւշմէյէրէք էտէ պի-
լիլիտի . չիւն քի պու՝ սա՛տէճէ

խթերսինիզ սալը վերէյիմ,
Բարաբասը՝ մը՝ եօխսա Քը-
րիստոս տէնիլէն Յիսուսո՛ւ մու:

18 Գիրա ծնու հասէ՛տ ի-
չին էլէ վերտիքլէրինի պի-
լը խտի :

պիր ա՛տէթի՛ եերինէ կէթիրմէք՝
սալթ պիր իհսա՛ն օլաճաղըտը , քի
վալի օնու տայիմա էթմէքտէ՛ օլ-
մուշուտու : Պիղատոս Յիսու-
սու՝ ա՛նի վահիտտէ՛ սուշուղ
տէյիւ ազա՛տ էթմէլի խտի . չիւն
օնուն իւզէրինէ աթորգլարը գա-
պահաթարըն հի՛չ պիրի իսպաթ
օլունա՛մատրղընտան մա՛տա՛ հէ-
փիսի տէ եալան օլտուղու աշի-
քեա՛ր օլմուշուտու , վէ օնտա
պիր թէօհմէթին էսերի՛ պիլէ
պուլունմատը : Պիղատոսուն
Յիսուսու՛ տէյիլ սալթ չէօ-
զիւպ ազատ էթմէյէ՛ իլա օնու
քեահինլէրին վէ խալգտան այագ
դագըմընըն խըշմընտան հըֆղ
էթմէք իչիւն տախի՛ էյեր իգթի-
ղա էտերսէ խտի՛ օնուն պիլէսին-
ճէ պիր պէօլիւք սօլտաթլար տա-
խի կէօնտերմէք պօրճու խտի :
Խքին օնուն պուսու էթմէյէ
իգթիղա էտէն հագգա՛ մուհապ-
պէթի եօ՛ղուտու , վէ խալգըն
պէյնինտէ ի՛թիպարընըն դը-
րըմասընտան զայէթ սագը-
նըր խտի : Պիղատոս իսթէրիտի
քի՛ մասլահաթը՛ էյեր միւմքիւն
խտէ՛ քէնտի պօյնուտան սիլք-
սին : ()նուն պու պապտէ մա՛-
լիւմաթը՛ վէ տիւնեալի մէն-
ֆաա՛թը՛ պիրի պիրինէ զըտտ
կէլտիլէր . լաքին Յիսուսուն ա-
զատ օլմասընը խալգ դալապ էյ-
լէսին , վէ օ՛ղէման օ՛հէմ քեա-
հինլէրին աղգընը գափատա պի-
լը , հէմ տէ՛ քէնտինէ տահա-
գըյմէթլի օլան՝ քէնտի ի՛թիպա-
րընը՛ տա հըֆղ էտէ պիլիւր :
— Բարաբէասը՛ : Պիղատոս՝

քէնտի հուզուրունտա պաղը
տուրան սուշուղ քիմնէնին խե-
լասընը մուղլագա էլէ կէթիրմէք
մէրամը իլէ՛ օնա էշ տէյիւ պիր
մէշուր եարամաղքեարը՝ վէ
պաշքեահինլէրտէն նահագ եերէ
Յիսուսուն հագգընտա շիքեա-
յէթ օլունան գապահաթ իլէ
սահիհան միւթէհիմ օլան խալգը
իսթիլալ ու ֆիթնէյէ գալտը-
րան պիր քիմնէյի՛ թագտիմ է-
տէյօր : — Եօխսա Քըրիստոս
ալէնիլէն Յիսուսո՛ւն : Պիղա-
տոս Յիսուսուն՝ խալգըն արա-
սընտա քէսպ էյլէտիյի ատընը՛
գուլանտը . վէ պէլքի Յիսուսուն
սահիհ Մեսիա օլտուղու եախօտ
օլմատըղը հագգընտա հի՛չ տիւ-
շիւնմէտի , եախօտ վաղիֆէսի
օլմատը : Իհթիմալ տըր քի ,
օ՛ տիւշիւնտիւ քի՛ էյեր Յիսուս
օնլարա Մեսիա կիպի թագտիմ՝
օլունո՛ւրսա , խալգ՝ պէլքի օնո՛ւն
ազատ օլմասընը մաղլուպ էտէ-
ճէքլէր : Մալի . Ժե . 9 տէն
էօյրէնիրիզ քի , Պիղատոս օնա՛
Եհհուտիլէրին փատիշահը՛ ա-
տընը տախի վէրտի : ()լա պի-
լըր քի՛ Պիղատոս խալգա պու-
սիւալի պիր գաչ քէրրէ՛ վէ պիր
դաչ տիւրիւ սուրէթտէ սօրտու ,
վէ Մատթէոս սալթ պիրինի՛
Մարկոս տա սալթ պիր ախէրի-
նի զիքը էտերլէր :

18 . ()նա հասէ՛տ իլէն էլէ
վէրտիլէրինի կէ : Մալի . Ժե .
10 : Եւալ . իէ . 4 : Պաշ-
քեահինլէրին զըզըպ գուտուր-
տուգլարը՛ Յիսուսուն գապա-
հաթը օլմասընա տէյիլ՝ իլա

19 Վէ՛ օ՛ շերաա՛թ քիւր-
նիւսիւնտէ օթուրուր իքէն ,
քարըսը օնա կէօնտէրիպ տէ-
տի . ՕԼ սատուգ քիմնէ իլէ
սէնին իշին օ՛լմասըն . զերա
պու կիւն տիւշտէ՛ օնուն ի-
ջիւն չօ՛գ չէքտիւմ :

օնուն սուչսո՛ւղ օլմասընա՛ տէ-
յիւ օնուն եարամազ օլմասընա
իլա օնուն էյի՛ օլմասընա օլ-
սուղու՛ կիւն օրթասընտա կէօ-
րիւնէն կիւնէ՛շ կիպի աշիքեա՛ր
իտի :

19 . Պարսը օնա կէօնտէրիպ :
Պիղատոսուն տիվանընտա՛ պիւ-
տիյիմիզ գատար՛ Յիսուս Ի-
ֆէնտիմիզտէն դարաֆա սէօյէ-
յէն եա՛լընըզ զաթ պիր գարր՛
վէ՛ օ տա փութիքէրէսթէրտէն
պիր գարը իտի : — ՕԼ սատուգ
շինէ իլէ «էնին իշին օ՛լմասըն :
Պէս պելլի տիր քի՛ պու գարը
գորգարըտը քի՛ էյէր գօծասը
օ՛լ սուչսուղ վէ ա՛զիզ զաթը
էօյիւմէ հէօթ՛ էտէրսէ , գօծա-
նընըն վէ ֆամիլեասընըն իւզէ-
րինէ ԼըլաՏըն հիւքմի զաղապը
տիւշէճէք տիր : — Տիւշաէ :
Պապ ա . 20 տէ «Տիւշ» լու-
ղէթինին շէրհինէ պագ : Օննդ .
ի . 3 : Լա . 24 , 29 : Հիւք Լի .
14—17 : Հիւպհէսիզ՛ Պի-
ղատոսուն գարըսը՛ Յիսուս Ի-
ֆէնտիմիզին նամը՛ միւ՛ճիզաթ-
լարը վէ ա՛զիզ էօ՛մրիւ հագ-
ընտա իշիթմիշ իտի . հէմ
շիւպհէ եօ՛գ սուր քի՛ պու գա-
րը՛ պաշքեահինէրին՛ Յիսու-
սուն իւզէրինէ հէօթ՛ օլունսուն
տէյիւ էլէրինտէն կէտիյի գա-
տար չալըշաղլարընը պիլի՛րիտի :
Իմտի օնուն ա՛գլ ու Փիքրի
պու էճիլտէն իղիւրապտէ օլուալ՛

20 Լմնա պաշքեահինէր
վէ իիթիարլար խալը գըն-
տըրտըլա՛ր քի՛ Բարաբա-
սը՛ տիլէսինէր , Յիսուսո՛ւ
խսէ հէլաք էթսինէր :

21 Վէ՛ վալի ճէվապ է-
տիպ՛ օնլարա՛ տէտի . Իքի-

ղայէթ հիյալէթու րույալէր սէ-
պէպինտէն ույգուսու գաշտը :
Պունուն ճիւմէսի Պիղատոսու՛
Հիսուս Իֆէնտիմիզի սալըվէր-
մէյէ տաՏա՛ զիյատէ արգուլէմէ-
յէ էթմիշ օլմալը տըր :

20 . Խալըզ Գնարսարըսար :
Պիղատոս՛ պիր գաշ տագիգէ՛
գարըսընտան կէլէն ա՛ճայրպ
խապէրէ տիգգաթընը վէրմիշ
իքէն , պաշքեահինէր վէ իի-
թիարլար պու էանտէ խալըն
կէօնիւնիւ Բարաբասըն գուր-
թուլմասը մատտէսինէ չէվիլմէ-
յէ՛ չալըշաղլար : Օնլար պու
աղ զէման ֆուրսաթընը քէնտի-
լէրինէ զանիմէթ սալըպ՛ խալըզ
գանտըրտըլար քի՛ Բարաբասը
տիլէսինէր , վէ Յիսուսու էօլ-
տիւրթիսինէր : Սարլ . Ժն .
11 :

21 . Իշիննալէն սիգէ՛ իշին՛ ԸՃ :
Պիղատոս՛ գարըսընտան քէնտի-
նէ՛ Յիսուսա պիր շէյ էթմէքտէն
սագընսըն տէյիւ կէօնտէրիլէն
խապէրէ նէ՛ գատար տիգգաթ
վէրտիյինի պիլմէղիզ . Լաքին օ
շիմտի խալա տէօնիւպ՛ եօգարը-
տա զիքը օլունան իքի մաչպու-
սուն պիրինի սէչմէյէ թէքլիֆ
էտէր : Խանէ 17 շէրհինէ պագ :
— Վէ օնլար Կէպիլէր . Բարաբ-
բասը : Կէօրիւնիւր քի , Պի-
ղատոսուն՛ խալըն Յիսուսո՛ւ
տիլէյէճէքլէրինէ հի՛շ պիր
շիւպհէսի եօ՛ղուսու . Լաքին օն-

սինտէն սիզէ՝ քիմի՝ խթէր-
սինիզ սալը վէրէյիմ . վէ
օնլար տէտիլէր . Բարաբ-
բասը :

22 Պիղատոս օնլարա տէ-

լար՝ պաշքեաճինլերին ֆիթնէսի՝
թէսիւրի ալթընտա օլմալարը իլէ՝
ու՛մո՛ւմէն Բարաբբասը տիլէ-
տիլէր : Խալզըն օլ գատար
գալապալըզը իշինտէ՝ կէօրիւնիւր
քի՝ Հիսուսուն դարաֆընտան
Տի՛չ պիր սէս իշիտիլմէտի :

22. Իսպի Բարաբբաս Բարաբբաս
Հիսուսուն նէ՞ էյլէյի՝ : Պիղա-
տոս՝ կէօրիւնիւր քի՝ օնլարըն
մաղլուպունա շաշմըշ գալմըշ
օլուպ՝ նէ՛ տէյէճէյինի պիլմէզ
կիպի օլտու : Կիճայէթի օն-
լարա՝ Հիսուսուն նէ՞ էյլէսին տէ-
յիւ սօրտու , վէ օնլարա՝ “ ()-
նու պէնիմ միւրատըմամը թէրք
էտէրսինիզ . սիզին պայրամընը-
զա՝ օնո՛ւ տախի սալըվէրմէյիլէ
իքի՛ գաթ ի՛զզէ՞թմի էտէյիմ ”
տէմիշ կիպի օլտու : Լաքին օն-
լարըն Տի՛չ պիրի դարաֆընտան
պու միսիլլիւ պիր արզու իզճար
օլունմատը , իլա պէր ա՛քս՝ օն-
լարըն — Զէ՛լիս օնա Բարաբ-
բաս . () Խալզ՝ չըգարըլուն :
() Նլարըն պիրիսի տէյիլ՝ պիր
գաշը տէյիլ , իլա “ Տէ՛փիսի ”
օնուն խաշա՛ չըգարըլմասըն տի-
լէտիլէր :

23. Եւ օ նէ՞ յեօթիլլէս էլ-
լէպի : Պու՛ էօլիւմէ Տէօքմ
թագըրր օլունմագտան էվլէլ
սօրուլաճագ զայէթ միւնասիպ
պիր սիւալ իտի : “ Բէրէմ է-
տին , օնու նէ՞ իշիւն խաշա չը-
գարայլմ տէյիլ՝ պանա սէօյլէ-
յին . օնուն գապաճաթընը Տէ-
ման զի՛քր էտին . պէն օնու թէֆ-

տի . Իմտի Բրիստոս տէնի-
լէն Հիսուսուն նէ՞ էյլէյիմ ,
Տէ՛փիսի օնա տէտիլէր . ()
խաշա՛ չըգարըլուն :

23 Վէ վալի տէտի . Եւ

թիշ էյլէտիմ , վէ օնտա՛ էօլիւ-
մէ մուսթաճագ օլաճագ պիր շէյ
սայա պո՛ւլմատըմ ” : — Լա
օնլար Բարաբբաս չըգարըլուն :
Պիղատոս օնտան դարաֆա նէ՛
գատար սէօյլէր իտի իտէ , օնլար
օ՛ գատար տաճա՛ զիյատէ՛ “ ()-
նու խաշա՛ չըգար ” տէյիլ պաղը-
րըրլարըտը : () Նուն իշէտիյի
էյի օլտուն քէօթմիւ օլտուն՝ Տի՛չ
պիր ֆարգ եօգ տուր , օ Տէ՛ման
խաշա՛ չըգարըլուն : () Նլարըն
եարամաղլըզը վէ խըրսը՝ նիզամ
վէ էտէպ ու էրքեան գանուելա-
րընը օնլարա ունու թտուրտու ,
վէ “ պէօյիւք սէսլէր իլէ պաղըր-
մատա տէվա՛մ էտէրլէրիտի ” :
() Նլար՝ տէյիլ սատէճէ տիլէ-
յէրէք՝ իլա գալապ էտէրէք
“ Խաշանսըն ” տէյիլ պաղըրըր-
լարըտը : Սալլի . ԺԵ . 12—14 :
Վալլի . ԻԴ . 20—24 : () Վէ . ԺԶ .
40 : ԺԺ . 14 , 15 : Վալլի .
Դ . 14 , 15 : ԺԷ . 28 :

Պուկաստան էօյրէնիիրիզ քի ,
Պիղատոս իւշ տէֆա՛ Եէճուտի-
լէր իլէ մուղաքէրէ էթմէյէ
ճէճտ էթաիքտէն սօնկրա՛ էնճա-
մը էմր էյլէտի , քի Հիսուս մէյ-
տանտա տէօյիլլիւն : Պու
վէճճիլէ Պիղատոս մէմիւլ էտէր-
իտի քի , պաշքեաճինլերին կէօն-
լիւնիւն էյլէսին , վէ նաճագ
եէրէ էզիյէթ չէքէնին Տագգըն-
տա խալզը մէրճամէթէ՛ կէթիւր-
սին : Լալաճ , պու միսիլլիւ
դարիգ իլէ տինի գօլալայանլա-
րըն կէօնլիւնիւն էթմէյէ չալըշ-

օ նհ՛ քէօթիւլիւք իշլէտի .
ամմա օնլար տահա՛ գիյատէ
պաղըրըպ՛ Խահա՛ չըգաթըլ-
սըն տէրլէրիտի :

24 Իմտի Պիղատոս Փայի-
տէ էթմէտիյինի՛ իլլա տա-
հա՛ գիյատէ վէլվէլէ օլտու-

ղունու կէօրիւնճէ , սո՛ւ ալ-
տը , վէ խալըն էօնիւնտէ
էլլէրինի՛ հայգայրպ տէտի .
Պու սատըղըն գանընտան
պէն փա՛ք իմ՛ . սի՛զ կէօրէ-
սինիզ :

25 Վէ պիւթիւն գալմ

մագ՛ սատէճէ օնլարըն խըրսընը
վէ մաղըուլուղունո՛ւ արթըր-
մաղա պիր վէսիլէ՛ օլուր : Պի-
ղատոս՛ պիր ա՛տիլ զապի՛գ կիպի
ա՛մէլ էթմէլի իտի . վէ խաղ-
ընա՛ կէթիրմէլիյիտի քի՛ զա-
պիղիք էթմէքտէն մերամ՛ զէն-
կին վէ գուվվէթի քիմսէլէրին
գուլմլարընա խաղըրէն եարտըմ
էթմէք տէյի՛լ տիր . իլլա օլ
միրիլիւ զուլիարըն էօնիւնի՛ւ
ալմագ վէ զալմլարըն ճէգասընը
վէրմէք վէ զայի՛ֆլէրի հէմ
մաղուլմարը օնլարըն էլլէրինտէն
իւլլաս էթմէք տիր : Խանէ 17
շէրհինէ պագ :

24 . Իշլէրինի Եայգայրպ : Պու՛
Եհնուտիլէրին պիր ա՛տէթի՛ ի-
տի , վէ ա՛ղիմ Թէսիր էտէր պիր
ա՛մէլ իտի : Պիղատոս պունու՛
խալըն ա՛ղընա քէնտինին իյի-
սուսուն սուչսուզուղընա էյի
գանմըջ օլտուղունու՛ վէ օնլա-
րըն օնա էթմէյէ ճէպը էյլէ-
տիքլէրի պէօյիւք կիւնահտան
զայէթլէ իըրահ էթտիյինի էյի
Թէսիր էթտիրմէք իշիւն էյլէտի :
Թ () րին . իմ . 6 , 7 : Սաղ՛ . իդ .
6 : — Պէն իմ . իմ : Լաքին
օնուն սատէճէ պու էլլէրինի՛
հայգամար վէ աղըր պիր դարդ
իլէ փաք օլտուղունու Թագրիր
էյլլէմէսի՛ քէնտինի գապահա-
թընտան փաքլէտիմի : Խայրը .
հի՛չ պիր վէճհիլէ էթմէտի , Պի-

ղատոս՛ պիր զապիգ կիպի զո՛ւլմ
շէքմէքտէ օլան զաթի խէլաս էյ-
լէմէյէ պօրճըլ՛ իտի : Վէ
շամաթա էտէն գալապալըըն
կիւրիւթիւսիւ հէր նէ գատար
չօգ՛ վէ գուտուլմուշ պաշքեա-
հինլէրին խըրսը հէր նէ գատար
պէօյիւք իտի իսէ տէ , Պիղատոս՛
ա՛ղիզ իյիսուսու պիրտէն սալը-
վէրմէտիյինէ՛ վէ օնու գօվալա-
յանլարըն խըշմընը գըրմատըրը-
նա՛ Լլաճըն հուզուրունտա
Թէօհմէթի իտի : Խանէ 17
վէ 23 շէրհինէ պագ : — Պի-
տաղըն : Խանէ 4 , 19 , 34 :
Պի . իդ . 41 , 47 : Յիլ .
Թի . 4 : Պարթ . 7 . 14 : Թ
Պարթ . 5 . 21 : Խ Պի . 7 .
18 : — Սի՛զ կէօրէնիլէ : Վա-
պահաթ սիզին տիր , պէ-
նիմ տէյի՛լ տիր : Պաշ
քեահինլէր քէնտի մապէյիլէ-
րինտէ գապահաթը իյիլգանըն
իւզէրինէ ալմըշարըտը (խանէ
4) , վէ շիմտի Պիղատոս տա օլ
վէճհիլէ օնու՛ օնլարըն իւզէրինէ
աթայօր :

25 . () նուն գանըն Խալէրի-
նիլէ : Եանի օնուն հագգըն-
տա ճէվապ վէրէճէք պիզ օլա-
լմ : Պապ իդ . 30—37 : Թապ
լի . 33 : Թ () րին . Թի . 10 ,
13 : Յի . 19 : Թ թապ .
7 . 28 , 29 : 7 թապ . իդ . 3 ,
4 : Սաղ՛ . Թի . 12—19 : Ե-

Ճէվապ վերիպ տէտի . Օ
նուն գանը իւզէրիմիզտէ՝ վէ
էվատարըմըզըն իւզէրին
տէ՝ օլուն :

26 ՕԼ գէման օնլարա

գէլ . իր . 2—4 : իր . 7—9 :
Պար . Ե . 28 : Է . 52 : Ծ
Թ . 15 , 16 : Եր . 7 .
28—30 : — Ս է էվատարը
գէն իւզէրինտէ : Պապ իր . 32
շէրհինէ պագ : Եւ . 5 :
Ե . 14 Ծ : Եունանէր
պէնինտէ ա՛տէթ իտիքի , պիր
քիմնէ պիր ախէրինին իւզէրինէ
նաճագ եէրէ էօլիւմէ մուս
թաճագ պիր գապաճաթ տա՛վա
էյլէտիյի սուրէթտէ՝ օլ տա՛վա
էտէնի էվատարը իլէ պէրապէր
Լլաճըն խըշմ ու ինթիգամընա
ճա՛վալէ՝ էթսինէր , վէ օլ իւ
զէրինէ տա՛վա օլունան քիմնէ
սուչսուղ չըգտըղը՝ թագտիրտէ ,
օնա՝ օլունաճապ ա՛ղապ ու թէք
տիրի՝ տա՛վա էտէնէ էյլէտինէր :
Լլաճարըն քէթիւ ճարաքէ
թինտէն ճասիլ օլան նէթիճէ
էր՝ պու քէթիւ ճարաքէթէրէ
տիւշմէյի քէնտիլէր իսթէ՛մէտիք
էրի եախօտ մէրամլարը օլմատը
ղը վագըթտա՝ պիլէ՝ աղ եա չօգ՝
չօճուգլարընը՝ն տախի իւզէրինէ
տիւշէր . լաքին պուրատա Եէ
ճուտիլէր՝ իշպու ճիյպէթլու ին
թիգամըն մախսուսէն վէ տօղ
րու տօղրույա քէնտի էվատարը
իւզէրինէ կէլմէսինի դալա՛պ էյ
լէտիլէր , վէ Լլաճըն ճագ քէ
րաա՛թը՝ իլէ օնլարըն իւզէրինէ
կէլտի , վէ օնու ճալէա պուկիւնէ՝
գատար չէքմէտէտիրլէր : Պապ
իր . 21 վէ 29 շէրհինէ պագ :
Ս է շիմտի արթըգ՝ Վրիստոսուն
գանը օնլարըն իւզէրինէ ճէլաք

Թարաբասը սալը՝ վէրտի :
Յիսուսու իսէ՝ տէօյտիւքտէն
սօնկրա՝ խաճա՝ չըգարըլմաղա
թէսլիմ էյլէտի :

27 ՕԼ տէմ վալինին

օլմալարը իշիւն տէյիլ՝ իլա
շիմտէն սօնկրա օնլարըն խէլա՛ս
օլմալարը իշիւն օնլարըն իւզէ
րինէ սէրիիլիսին տէյիւ ճա՛նկը
Վրիսթիւն տուա՝ էթմէլ :

26 . () Լ գէման . . . Թարաբ
բասը սալը վէրտի : Սարի . Ժ .
15 : Պար . 25 : Վրիս
տոսուն ճագքընտա ասը՝ տէյիւ
տա՛վա օլունտու . լաքին քէնտի
սի՝ սաճիճան միւղի՝ իտի : Թա
րաբաս ա՛յան աշիքեար ա՛սը
իտի . լաքին օնու աղատ սալը՝
վէրտիլէր : Ս է իշպու քիմնէ
օնտան սօնկրա պու՛ւ վէճճիլէնա
ճագլարըն ուղղուրունա էօլէն
սատըղա իման կէթիրտի՛մի՝ եօխ
սա եարամաղըլգտա տաճա՝ զի
յատէ գաթըլաշարմը պիլէ խա
պէր վէրիլմէտի : — Յիսուսու . Ե
է՛ պէօյիլիսին սօնկրա : Թապ
լիքէնտիմիգ՝ պիր քէօլէ՝ կիպի
էօլտիւրիւմէք իւզրէ իքէն՝ պիր
քէօլէ՝ կիպի տէօյիւլտիւ : Ս է
օնուն ճալէա պուլունտուղու
ղալի՛Ֆ վէ թագաթը քէտիլիշ
ճալի միւլաճաղա օլունճա (խա
նէ 1 շէրհինէ պագ) , իշպու
ճիյպէթլու տալաղա տալանըպ
էօլմէտիյի ա՛ճայրպ կէօրիւնիւր :
Պապ ի . 19 շէրհինէ պագ :
Եր . 6 : Ժ . 5 : Սարի .
Ժ . 15 : Յիս . Ժ . 1 : Ծ
Պար . 24 : — Խալա՝ չըգ
րըլմաղա լիւնէ՛ն էյլէտի : Յիս .
Ժ . 1—18 տէն կէօրիւնիւր քի՛
Պիղատոս Յիսուսու տէօյտիւք
տէն՝ վէ օնու թիքէնէրտէն թաճ

սօլտաթլարը Յիսուսու տի-
վանխանէյէ ալըպ' ընուն իւ-
ղերինէ պիւթի'ն ալայը ճէմ'
էթտիւէր :

28 Վէ ընու սօյուպ' ընա
զըրմըզը իւէլա'թ կիյտիր-
տիւէր :

29 Վէ Թիքէնլէրտէն Թաճ

իլէ Թաճատըգտան սօնկրա ,
պաշտան պաղարընա' գատար
գանլարը ագարագ' Հոովմալը-
լարըն Տիյպէթլու տայաղընըն
սէպէպինտէն էթլէրի փարալան-
մըշ վէ Տէր պիր սինկիրի տիթ-
րէր տուրուր իքէն , պիր տաճա
օնու գուրթարմաղա' չալըշտը ,
լաքին նաֆիլէ օլտու :

Պիղատոս "Սուչսուղում" ԵՃ .
տէտի (խանէ 24 շէրհինէ պագ) .
լաքին էօլիւմէ Տէօքմ' էտէ պիլէն
քիմնէ' եալընըզ Պիղատոս իտի .
օնու Հոովմալը սօլտաթլարըն
էինէ' Հոովմալըլարա իճրատը
մախսուս օլան պիր ճէզա իլէ էօլ-
տիւրիւլմէյէ Թէպիմ' էտէ պիլէն
քիմնէ' եալընըզ Պիղատոս իտի .
վէ ընուն խաչը իւղէրինէ եաֆ-
թայը գօտուրան' Պիղատոս իտի :
Իմտի Պիղատոս տախի' Եէհու-
տիլէր կիպի' Լըւաճըն Օղուենուն
գաթիլի' Թէօճմէթի իլէ գապա-
ճաթը իտի : Խանէ 17 , վէ 23
շէրհէրինէ' պագ : Խաչ իւղէ-
րինտէ էօլմէք քէյֆիյէթի' խու-
սուսուենտա' պապ Ժ . 38 , վէ ի' .
19 շէրհէրինէ' պագ :

27 . Սալինին սօլտաթլարը Յի-
սուսու : Իշպու-
մէրհամէթսիզ գապա վէ եապա-
նի առեմէլէ' կէօրիւնիւր քի'
քէնտիլէրինէ պիր եապանի օյուեն
Փուրսաթընա շա'զ իտիլէր :
— Պիւլէն ալայը : Յիլ .
ԺԸ . 3 : Վարժ . Ժ . 1 : իէ .
1 : Պիր լիվատէ օն պէօլիւք
օլմաղըլա , պիր ալայտա պէշ երիզ
քիշի օլմաղըլտը : Պապ իՂ . 53

շէրհինէ պագ : — Տիւննախէյէ :
Սարի . Ժե . 16 : Յիլ . ԺԸ .
28 , 33 : ԺԹ . 9 : Վարժ . իՂ .
35 :

28 . ()նու սօյուպ' : Պիզ
իշպու սէյրանտա վագի' օլանը
ազաճըգ անկամաղա օ' զէման
գատիր օլա պիլիւրիզ , էյէր
Հոովմա սօլտաթլարընըն զա-
լըմըղընը վէ Փօտուլուղունու վէ
իմանսըզըզլարընը' միւլաճազա
էտէրսէք քի' շիմտի օնլար մաղ-
լում' Յիսուսուն ա'լէյհինէ քէն-
տի Տալէրինէ' Թէրք օլունտու-
լար , քի քէնտիլէրին զալմ' վէ
սէրթ ախլէագլէրինտէ օլան նէֆ-
սանիյէթ ու զարազը իսթէտիք-
լէրի կիպի իճրա էտիպ' ընուն է-
ղիյէթլէրի իլէ Թա օսանընճա-
յատէք քէնտիլէրինի էյլէնտիր-
սինլէր : Պապ . ի' . 19 : Սալ .
լն . 15 , 16 : կթ . 7 , 19 ,
20 : Եապ . խթ . 7 : ճի . 3 :
Երեւ . ի' . 7 : Եէր . ԺԸ . 2 , 3 :

— ()նա գըրմըզը իւէլա'թ կիյտիր-
տիւէր : Սարի . Ժե . 17 : Յիլ .
ԺԹ . 2 : Պու էալմալ' փարաք
զըրմըզը պիր գաֆթան օլուպ'
իհթիմալ քի' զապիղլէրին կիյ-
տիյի էալմալարտան էսքի վէ
իւիրանմըշ պիր շէյ իտի : Պու'
իմիւրաթօրլարըն կիյտիյի էր-
ղափանի իւէլա'թլարըն պիր
թագլիտի' իտի . վէ պու վէճիլէ
սօլտաթլար Յիսուսուն փատիշաճ
օլմագ միւլաճազաընը զէվքէն-
տիլէր : ()նլարըն ա'գլընա պու-
նու էթմէսի' իհթիմալ տըր քի'
Հերովդէսին վէ ընուն ճէնքճի-

էօրիւպ օնուն պաշընա՝ վէ
օնուն սաղ էլինէ պիր գա-
մը՝ շ գօտուլար . վէ էօնինէ
տիգ չէօրիւպ՝ օնու զէվզլէ-

նէրէք՝ Սէլա՝մ սանա էյ
Լէհճուտիլէրին փատիշաճը՝
տէրլէրիտի :

30 Վէ օնա թիւքիւրտիւք-

լէրինին էթտիյինտէն կէլմիշ
տիր : Վ աւ . իգ . 11 :

29 . Թիւքիւրտիւք Լաճ Էօ-
րիւպ : Պոլսու ճիսուսու եա-
լանտան պիր փատիշաճ էթմէք
օյունունու թէքմիլ էթմէք ի-
չին է յէտիլէր : Փատիշաճար
թաճ կիյէրլէրիտի . օնուն իչին
պու խօրեաթ վէ զալմ քիմնէ-
լէր՝ պիր թիքէն ֆիտանը սէօ-
քիւպ ճիսուսուն պաշընա թաճ
չէքինտէ պիր շէյ եափտըլար ,
վէ պու՝ օնա կիյտիրտիլէրի էս-
քի վէ երթըգ խէլա՝ թէ ույղուն
պիր շէյ օյունուսու : — (Պոլսու
սաղ էլինէ պիր գա՝մը՝ : Պոլ-
սաթի փատիշաճ առաքնա թագ-
լիպէն վէրիտի : Փատիշաճա-
րն ա՝ սալարը ալթունտան՝ եա-
խօտ ֆիլտիշիտէն օյունուսու :
Եաթ . 7 . 11 : Դ . 4 : — Լա-
նինէ պիլ շէօրիւպ : (Սելար
ճիսուսու եալանտան փատիշաճ
էթտիքտէն սօնկրա , օնա եա-
լանտան տաթի պիա՝ թ էտէրլէր :
Լճվաճ , Բապպ ճիսուսուն՝
պու միսիլի զալմ զէվզլէնիլ-
մէյի ճի՛չ պիր սէօզ սէօյլէմէ-
յէրէք՝ ճի՛չ սապըրսըզըզ կէօս-
թէրմէյէրէք վէ ճի՛չ պիր թէհ-
տիտ աղընտան չըգմայարագ
չէքմէսինտէ՝ թէհամիլիլ նէ՝
գատար պէօյիւք օյմալը իտի :
— Սէլա՝մ սանա էյ Եէհոպի-
լէրին փատիշաճը : Խանէ 37 :
Պաթի . Ժ . 18 : Վ աւ . իգ .
36—38 : Ճիլ . Ժթ . 3 :

30 . (Պոլսու Լիւքիւրտիւքի
սօնկրա : Պիա՝ թ էյլէտիլէրի

զէմանտէ թէպա՝լէր՝ փատիշաճա
էտէճէքլէրի իգաա՝ թէ պիր նի-
շանէ՝ տէյիւ օնու էօփէրլէրիտի :
Պու վէճհիլէ Սամուէլ Սաու-
ղու էօփիւ (ա թապ . Ժ . 1) ,
վէ պու՝ վէճհիլէ պիգէ՝ (Պոլսու
էօփմէյէ էմր օյունույօր (Պաթի
Ժ . 12) . Լաքին օնլար իշպու-
եալան պիյա՝ թտէ ճիսուս Լա-
ֆէնտիմիգի էօփէճէքլէրի եէրի-
նէ՝ օնուն եիւզիւնէ՝ թիւքիւ-
րիւրլէրիտի : Պապ իգ . 67

չէրհինէ պագ : Վ աւ . Ժթ .
32 : — (Պոլսու պաշընա՝ Լա-
րսուրսըլար : Պոլսու տէյիլ
սալթ մուրմալարը իլէ օնու ա-
ճըթսընլար՝ իլլա թիքէլէրի
տաթի պաշընա՝ պաթըրսընլար
տէյիւ էտէրլէրիտի , վէ պու՝
վէճհիլէ օնա էթտիլէրի ըէզա-
լէթէ՝ զալմըզ ու զօրպաղըգ
տաթի գաթարլարտը : Սօլ-
տաթլարըն մէրամը՝ օնու գըզ-
տըրմագ՝ վէ օնուն միգաճընը
թէճիւպէ էտիպ՝ ապր էթմէք-
տէն քէսմէք իտի , շէյլէ քի՝
էօյլէ պիր շէյ էլէսին քի՝ օնլարա
կիւլմէյէ՝ եախօտ օնտան ինթի-
գա՝մ ալմաղա վէսիլէ՝ օյուն :
Պու միսիլիլ ֆագիր ճիմայէթ-
սիգ վէ սիլաճ ու էթպա՝սըզ
պիր ատէմին փատիշաճ օլմագ
իտտիա՝սընտա օլմասը՝ միւլաճա-
ղասը՝ օնլարա օլ տէրլէճէ տիվա
նէ՛ճէ պիր խիւլեա՝ կէօրիւնիւ-
րիւտիլ քի , օնա՝ եա տէլի եախօտ
ղայէթ ալագ պիր ալտատըճը՝
նազարը իլէ պագալլարտը :

տէն սօնկրա՝ գամրջը ալ-
տըլար , վէ օնու զեվզէնտի-
վուրուրլարըտը :

31 վէ օնու զեվզէնտի-
տէն սօնկրա՝ օնու խէլա՛թ-
տան սօյտուլար , վէ օնա

31 . () նու զեվզէնտի-
տէն : () նլար օնու օգատար
զեվզէնտիլեր վէ օնա ֆէնա
հարաքէթլեր էյլէտիլեր քի ,
արթըգ օսանտըլար , նախօտ
օնուն պալըլըպ թագաթը գալ-
մատըղընը վէ օնլարն էլէրինտէ
էօլէճէ յինի կէօրտիլեր . վէ
արթըգ օյալանմայրպ ալիտէ
ճէկասընը թէրթիպ էտէճէքլերի
նէրէ՛ կէօթիլմէյէ գալտըլար :
Լփէնտիմիլին օնլար պիր շէյ
սէօյլէտիլի կէօրիլմէյօյ . լա-
քին օլ տէրէճէ զայի՛ֆէնմիշ վէ
նօրուլմուշ գալըլը օլուպ՝ քի
օնուն նիւզիւ վէ հէփ շէհրէսի
օնլարն սինէսինտէ ա՛ղմ մէր-
համէթ գալտըրմալը իտի : — ()-
նու . . . Լէօլէ-լրալէր : Պապ
ի . 19 : իւ . 39 : Եսայ . ծի .
7 : Զիլ . ժթ . 16 :

32. () նու շէփտիլէն : Վաթլէ
հէօքմ օլունանլար շէհրտէն տի-
շարը՝ էօլտիւրիւլիւրլէրիտի . վէ
էն պէօյիւք դուրպանլարն պա-
ղըսը տախի օրատա սունուլուր-
լարըտը : Վ . ք . 7 . 12 , 21 :
Թապ . Ժե . 35 , 36 : Դ թապ .
իւ . 13 : Վարժ . Է . 58 : Եբր .
Ժի . 11 , 12 : — Պիլ տալէ՛
տալ : Պու առէմին ա-
տը Սիմօն իտի , վէ կէօրիւնիւր
քի օնուն ֆամիլնար էյի պի-
լինմիշիտի . զիւր Սարկոս օնուն
իքի օղուլարը հագգընտա մէշ-
հուր քիմէլէր կիպի սէօյլեր :
Սարլ . Ժե . 21 : Պուսուն պի-
լի նա՛նի Սուֆօս՝ օլ քիմսէ օլա
պիլիւր քի՝ Պօղոս Լոսքեալ
նոմալըլար մէթուպունտա
(Ժի . 13) օնու վէ օնուն անասը-

նը պու գատար ի՛ղգէթ իլէ զեքր
էտէյօյ : — Լի-լէնու՛լ : Լիւ-
րենէ՛ Լփիդատա օլան Սիպիա-
տա պիր շէհր իտի , վէ կէօ-
րիւլիւր քի՝ օրատա չօք Եհնու-
տիլեր սաքին օլուրլարտը :
Վարժ . ք . 10 : Դ . 9 : Ժա . 20 :
Ժի . 1 : — () նու խաշը
գալտըրմալը տալանտ՝ տիլալ-
էլալիլէր : Զօլհանէս տէյօյ
քի (Ժթ . 17) , Զիսուս Լփէն-
տիմիլ խաշընը գալտըրարապ
կիթտի . վէ Վ ուկատ տէյօյ քի
(իք . 26) , խաշը Սիմօն նիւք-
լէթտիլեր , քի օնու Զիսուսուն
արտընճա կէօթիլսին : Պու-
րատա՝ պու նագլիլէթլերին ի-
քիսինին պէյինտէ սահիհան պիր
ղըտղըգ նօգ տուր . շիւն քի
շիւպհէ նօգ տուր քի՛ խաշ իպ-
թիտա Զիսուսա՝ նիւքլէտիլի .
(Պապ Ժ . 38 շէրհինէ պագ) .
լաքին օ՛ զայէթ նօրուլմուշ վէ
թագաթը քէսիլմիշ օլմաղըլա
(իւնէ 1 վէ 26 շէրհրինէ
պագ) , շէհրին գալուլարըն
նէթիշտիլէրի զէման՝ իհթիմալ
տըր քի՛ օլ աղըր նիւքիւն ալ-
թընտա շէօքտիւ , վէ պու վէճհ
իլէ սօլտաթլար հէնուզ շիթթ-
լիքտէն կէլմէքտէ օլան Սիմօնու
դուլտուլար , վէ օնա խաշը
գալտըրմաղա զօր էթտիլեր .
նախօտ հիշ տէյիլիսէ՛ Վ ու-
կատան կէօրիւնտիլիւ վէճհ
իւզուէ (իք . 26) , քի Զիսուսուն
արտընճա՝ տէյօյ՝ պիր ուճու-
նու օնա գալտըրթալար : Պու
իսուսուտա իլէրի՛ վարըպ՝ էզի-
լէթ շէքմէքտէ օլան Զիսուսա
քէնտի հիւնիւ թիզալը իլէ նար-

քէնտի էսվապլարնն՝ կել-
տիրտիլէր, վէ օնու խաչա՝
չըգարմաղա կէօթիւրտիլէր:

32 Վէ օնլար չըգարքէն,
ատը Սիմօն կիւրենալը պիր
ատէ՛մ պուտուլար. օնուն
խաչընը գալորըմաղա պու-
նա՝ անկարեա էթտիլէր:

33 Վէ Դողգոթա տէնի-

տըմ էտէճէք պիր ատէմ կօգ-
մու խտի: Խաչըր, եօգ խտի. Տիշ
պիր քիշի պիլէ եօգ խտի: Պու
Սիմօն Յիսուս Լաֆէնտիմիզին
օղէման շայիրտի՛մի խտի, սօնկ-
րամը շայիրտ օլտու՝ պիլմէզիզ.
լաքին օնուն՝ շիմտի էզիլէթտէն
չէօքմիւշ օլան Դուրթարճըյա
տէյիլ կէօնիւ իլէ՛ իլա զօ՛ր
իլէ պիրազ եարտըմ էյլէտի:
Լաքին Պուկաստան էօյրէնի-
րիլ քի (իգ. 27—31), չօգ
քիմսէլէր վարտը, քի օնու ա-
ճըրլարըր, վէ օնուն իշիւն աղ-
լայը պ սըղարլարտը, վէ Բապպ
Յիսուս օնլարն աղլատըղլարնա
նաղա՛ր գըլտը, վէ օնլարն ա՛ղ
ու ֆիքրլէրինի քէնտիտէն՝ պիւ-
թիւն միլէթին իւզէրինէ կէլ-
մէքտէ օլան Տիլպէթու Տէլաք-
լըղա տէօնտէրմէյէ ճէՏտ էյլէ-
տի:

33. Գողգոթա՛: Մաթի. Ժե.
22: Ղաւ. իգ. 33: Յով.
Ժթ. 17: Գողգոթա լաֆը՝
Խպրանիճէ պիր լուղէթ օլուպ
մա՛նսը պա՛շքէմիյի մաՏալի՝
տէմէք օլույօր: ԻՏթիմալ տըր
քի պու մաՏալէ՛ օրատա պուլու-
նան գաթլ օլունմուշլարն չօգ
քէմիքլէրինտէն պու խսիմ՝ վէ-
րիլմիշիտի:

34. Լապալէ գալըլըլ յիլէ՛:

լէն՝ շու գաֆա՛ եէրի Թա՛-
պիր օլունան մաՏալէ կէլ-
տիքլէրինտէ,

34 Օնա էօտ իլէ գարըշ-
մըշ սիրքէ՛ իլմէյէ վէրտի-
լէր. վէ օ՛ գատը՛նճա, իլմէ-
յէ իսթէ՛մէտի:

35 Վէ օնլար օնու խաչա՝
չըգարտըղտան սօնկրա՛ էս-

Պաղ. կթ. 21: Մատթէոսուն
էօտ իլէ գարըշմըշ սիրքէ տէ-
տիյի շէյէ՛ Մարկոս շէրապ իլէ
գարըշմըշ միւրր տէյօր: Մաթի.
Ժե. 23: Սիրքէ՛ էքշիմիշ շէ-
րապտան եափրըրտը, վէ
Հոմա սօլտաթլարըրնն ա՛լէս-
սէվի իշտիքլէրի իշքի՛ խտի, վէ
պո՛ւ վէճճիլէ Տէմ շէրապ՝ Տէմ
տէ սիրքէ՛ տէնիլէ պիլիւր: Պու-
րատա էօտ Թէրճիւմէ օլունան
լուղէթ՝ զայէթ աճը պիր շէյ
մա՛նսընա տախի՛ մէսէլա փէլին
օթու՝ եախտ օնուն կիպի պիր
աճը օթ՝ եա սայիր աճը պիր շէյ
անկաշըլա պիլիւր: Լամտի Լաֆէն-
տիմիզէ սունուլան իշքի՛ կէօրիւ-
նիւր քի՛ իշիւն փէլին եա միւրր
եախտ սայիր աճը պիր շէյ գա-
րըշմըշ աճը սիրքէ խտի: — Իշէյէ
Խալէ՛մէպի: Պու իշքիւնի գուվ-
վէթի պո՛ւ խտի քի՛ ինսանը սէր-
սէմիլէթսին. վէ պունուն իշիւն
Լաֆէնտիմիզ՝ օնուն նէ՛ օլտու-
ղունու անկատըղը կիպի՛ օնու
իլմէյէ իսթէ՛մէտի: Լաֆէնտիմիզ՝
էյէրէի Թէքմիլէն եօրղուն վէ
Թագաթը քէսիլիշ՝ վէ գուվվէթ
ԹաՏալէ Թիմէյէ պիր շէյ
մուՏթա՛մ խտի իսէ տէ՛ տույղու-
սուզուգ՝ եա սէրսօշուգ՝ եախտ
էօրիւմ աղըրլարըն տույլումա՛ղ
էտէճէք պիր շէյ էթմէյէ իս-

վապարարնա գուրա՝ աթա-
րագ՝ փայլաշորլար . թա-
քիմ՝ փէյլամպէրտէն տէնի-
լէն թէքմի՛Լ օլտուն . Լս-
վապարարմը ալալարնտա
փայլաշորլար . վէ գաֆթա-
նըմըն իւզէրինէ գուրա՝ աթ-
տըլար :

Թէմէ՛ղիտի : Վէնտիսի՝ պո՛ւ
տիւննայէ իսքէնճէ՛ չէքմէյէ
կէլտի , վէ քէնտիսի խաշըն ղա-
յէթ աճը կէլյէթլէրինի չէքմէ-
յէ՛ թէսիմ՝ էյլէտի :

35 . ()նու՝ խալա՝ չէգարարգ-
պոնն սոնլրա : Պապ Ժ . 38 շէր-
հինէ պագ : Սալի . Ժե . 24 :
Պալ . իք . 33 : Յով . Ժթ .
18 : Ի . 20 , 25 , 27 : Պարձ .
Դ . 10 : — Պարա՝ ալարագ :
()ովհաննէստէն էօյրէնիւրիլ քի
(Ժթ . 23) , ընլարն գուրա՝
աթտըղը՝ եալընըլ պի՛ր էսվապ
իչէնի խտի . պունու՝ կէօրիւն-
տիւլիւ կիպի՝ ճիւմլէսի պիւ-
թիւն ալմաղա իսթէրլէրիտի , վէ
օնու երթմաղա իսթէմէլէրիտի ,
վէ արալարընտա նիզա՝ օլմասըն
տէյիւ գալլի գարա՝ էթտիլէր
քի , օլ էսվապ քիմին օլաճաղը
տա՛վասընը գուրա՝ իլէ քէսսին-
լէր : Սալի . Ժե . 24 : Պալ .
իք . 34 : Յով . Ժթ . 23 , 24 :
— Փալաշորլար : ()ովհաննէս
տէյօր քի , ընլար՝ օնու՛ն էս-
վապարընը՝ Տէր պի՛ր սօլտաթա
պիլէր փայ վէրէրէք՝ տէօրթ
փայա՝ թաքսիմ՝ էյլէտիլէր :
— Թէնիլ՝ օլտուն . Սալի . իք .
18 :

36 . ()նուրուալ և՛ : Կէօրիւ-
նիւր քի (խանէ 35 շէրհինէ
պագ) ճիսուս Լփէնտիմիզի խա-

36 վէ օթուրուալ՝ օնու
օրատա կէօղէտիլէրիտի :

37 վէ օնուն պաշը՝ իւզէ-
րինէ՝ ՊՈՒ ԵԷ՝ՆՈՒՏԻ-
ԼԼԻՐԻՆ ՓԵՏԻՇԵՆԻ-
ՅԻՍՈՒՍ ՏՈՒՐ Եաղը-
մը՝ օնուն ճիւրմիւնի՛ւ գօ-
տուլար :

չա մուխլամաղա եալընըլ տէօրթ
սօլտաթ իլէ գօշուտու . Լաքին
օրատա պի՛ր եի՛ւզ պաշը՝ վէ իհ-
թիմալ քի օնուն ճիւլմէ՛ ատէմ-
լէրի՝ տաիսի հաղըր խտի : Խա-
նէ 54 : Սալի . Ժե . 39 , 44 :
Պալ . իք . 47 : Պու սօլտաթ-
լար՝ նէվպէթ իլէ գարաուլ պէք-
լէրլէրիտի . վէ ընլարն պա՛ղըսը
ույուրլար իքէն՝ ախէրլէրի գու-
րա՝ աթարագ՝ վէ մասալար
սէօյլէյէրէք՝ վէ էօյմէքտէ օլանըն
իսքէնճէլէրինի վէ կէլյէթլէրի-
սի զէվգլէնէրէք՝ վէ պունուն
կիպի շէյլէր իլէ էյլէնիլէրիտի :

37 . ()նուն պաշը՝ իւզէրի-
նէ . . . գօտուլար : ()ովհան-
նէստէն էօյրէնիւրիլ քի (Ժթ . 19)
պունու էտէն՝ Պիղատոս խտի ,
եա՛նի օնուն էմրի՛ իլէ օլտու :
()նու եաղան՝ եախօտ եալտըրան
վէ սօլտաթլարա գօտուրան օ՛
խտի : — Պալ . Եէհապիլէրին փա-
պիշալը և՛ : Պու եաղը՝ եա՛նի
խաշըն իւզէրինէ գօշուլան եաֆ-
թանըն սէօղլէրի Լէետարանիչ-
լէրին ճիւմլէսիստէն տէ զիքը
օլունույօր . Լաքին Տէր պիլիւն-
տէ՛ օպիլլէրտէն աղաճըգ ֆարգ-
լը՝ պուլունուր : Սալի . Ժե .
26 : Պալ . իք . 38 : Յով .
Ժթ . 19 : Լաքին իշ պու եաֆ-
թա իւչ տիլտէ եաղըմասընտան
(Յով . Ժթ . 20) փէք իհթիմալ

38 ՕԼ զէման օնուն պիլէ-
սինճէ՝ պիրի սաղտան վէ օ
պիրի սօլտան՝ իբի խըրսը՝ զ
խաչա չըգարըլտը :

տըր քի՝ պու տիլէրին Տեր պի-
րինտէ ֆարգըլը եազըլմըշըտը ,
վէ Լ՛ետարանիչլէրին պիրի
Երենանիճէսինի՝ օպիրի տէ Լ՛պ.
րանիճէսինի՝ ախըրը տախի Լա-
թինճէսինի թէրճիւմէ էտիպ՝ օ-
պիրի՝ տախի օնուն մա՛նասընը՝
թաճրիբ էլէլմիշ տիր : — ()-
նուն ճիւրմիւնի : Եա՛նի օնուն
ա՛լէյճինէ տա՛վա էլթմիշ օլ-
տուգլարը գապաճաթը՝ քի օ-
նուն իչիւն ճէգասը թէրթիպ
օլունմուշուտու : Պունու էթ-
մէսի ա՛տէթ իտի . վէ էքսերի
սիյաճ եազըլար իլէ պիր մա՛տէն
թախթանըն իւզէրինէ գազը-
լըրտը :

38 . () նուն պիլէսինճէ . . .
իբի խըրսըլ ԵՃ : Խանէ 44 :
Եսայ . ծճ . 12 : Սալ . ժե .
27 , 28 : Ղուլ . իբ . 37 : իճ .
32 , 33 , 39—43 : Յովհ . ժթ .
18 , 31—33 : Պիղատոս՝ Եէ-
հուտիլէրին պէօյիւք պայրամըն-
տա Երուսաղէմէ՝ չըգտը . վէ
գապաճաթըլարըն շէրաա՛թը
կէօրիւլիւպ՝ ճէգալէրի թէրթիպ
օլտուղու զէման էքսերի օ՛ իտի :
Խանէ 2 շէրճինէ պագ : — Պերի
սողընպան ԵՃ : Յիսուս Լ՛ֆէն-
տիմիզ իշպու իբի Տարամիլէրին
արասընա՝ գօնուլտու քի՝ սայքի
օ՛ իւչիւնիւն էն պէտնամը իտի :
Պու Լ՛արաբասըն գօնուլաճագ
իտիյի մաճալ իտի . լաքին օնուն
եէրինէ Յիսուս էօլտիւ : Խանէ
26 շէրճինէ պագ : () Լ իբի
եարամագըբեարլար խաչանտըգ-
լարը՝ զէման՝ իճթիմալ տըր քի՝

39 Վէ օլատան կէէէնլէր
պաշարընը՝ սալլայարագ՝ օ-
նա քիւլֆը էտէրլէրիտի :

40 Վէ տէրլէրիտի . Լ՛յ

ղայէթ աճը վէ եիւրէյի էգէր
սէսլէր իլէ պաղըրըլարտը , Տէմ՝
խա՛շ աղաճընա՝ էնքսերլէրէ՝ շէ-
քիճէ՝ վէ մէրճամէթսիզ ճէլստա՝
վէ պէլքի Լ՛լաճըն քէնտի Օ՛ա՝
թի ճէլլիւնէ՝ պիլէ սէօյէրլէր վէ
քիւլֆը էտէրլէրիտի . լաքին միւ-
պարէք Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզ
պիլ ա՛քս՝ կէօզլէրինի կէօյէ՝
գալտըրտը , վէ եափաշ պիր
գարըլ իլէ Լ՛լաճա՝ Փէտէրի՛ կի .
պի սէօյլէյէրէք՝ գաթըլըզըլա
քէնտի տիւ շմէլէրինի ա՛ֆլ էթ-
մէյէ նիյա՛ղ էլլէտի : Ղուլ .
իճ . 34 : Վէ քի՛մ պիլիը քի՛
Լ՛լաճըն ինայէթի իլէ քէնտիսի
իլէ պէրապէր խաչանան իբի
եարամագըբեարլարըն պիրինին
խէլաս օլմասընա սէպէպ պէլքի
պու օլտու : Ղուլ . իճ . 40—43
շէրճինէ պագ :

39 . Պաշարընը՝ սալլայարագ :
Պու՝ զէվգէնմէք՝ վէ տիւլմիւշ
օլան պիր տիւլմանըն ա՛լէյճի-
նէ թէքէպիւլէրլէնմէք՝ ա՛լէսսէվի
պիր գարիգ իտի (Յի՛ք ժճ . 4 :
Եսայ . լէ . 22 : Երէմ . ժճ . 16 :
Ուլ . Ե . 15 , 16) , վէ պունուն
Վարիստոս օլաճաղընա փէշին
խապէր վէրիլմիշիտի : Սալ .
իբ . 7 : ճթ . 2 , 25 : — () նա
իւլֆը Եաթէրլէրիտի : Լ՛օլմէք իւ-
զէրէ օլան պիր ատէմ՝ զայէթ
քէօթիւ պիր ատէմ՝ օլա՛ա՝ պիլէ՝
մէրճամէթ իլէ նազար օլունմալը :
Լաքին Վարիստոս Լ՛ֆէնտիմիզին
ղայէթ ա՛ղիւ՝ էզիլէթ ու իս-
քէնճէլէրի՝ վէ օլ էզիլէթլէրտէ
իբէն օնուն Լ՛լաճա՝ մախսուս

հէյքէլն պօզուպ ի՛ւչ կիւն-
տէ եափան՝ քէնտինի գուր-
թար . էյէր Լլւահըն Օղ-
լու՛ւ իսէն , խաչտան էն :

օլան սապր ու թէհամիւլիւ՝ օ-
նուն մերհամթօսիզ տիւշմէնլէ-
րինին եիւրէքլէրինի աստ եում
շատա՛մատը , վէ օրատան կէչէն-
լէր պիլէ՛ տուրուպ քիւֆր էտէր-
լէր իտի : Ս՝արլ . ԺԵ . 29 : Ս՝արլ .
11—13 : ԼԵ . 15—21 : ԿԺԺ .
7—12 , 20 : Ն ՊԼԿ . Թ .
22—24 :

40 . Ս Է ԳԵՐԵՐԵԿՈ՛Ւ : Օ՛ննդ .
ԼԵ . 19 , 20 : Տ՝այա . ԺՆ . 10 :
— Լ՛յ հէհէլէ պօզուպ ԼԵ : Լ՛-
յէր հաքիմլէրին քէնտիլէրինէ՛
պիլէ աշէքեար իտի իսէ տէ
քի Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզին պու-
նուն կիպի սէօզլէր սէօլլէմէսինէ
եանկըշ մա՛նա վէրիլմիշիտի
(Պապ իգ . 61 շէրհինէ պագ) ,
պու ծիւմլէ իլէ օնլար պուրատա
օնուն եիւզիւնէ պունո՛ւ վու-
րույօրլար . Լ՛յէր սէնին մալիք
օլմագ իտտիա՛սնտա գուվվէթ
սահիպի օլայլտըն , օնու պէյան
էտէճէք զէման շի՛մաի տիլ :
Լ՛յէր սէն իւչ կիւնիւն իչինտէ
հէյքէլն երգըպ եինէ պիւսա էթ-
մէյէ գատի՛ր իսէն , սէնի կէօրէ-
լիմ , խաչը սէօք , վէ սէնի օնուն
իւզէրինէ մըլլը գութան էնք-
սէրլէրտէն վիւծիւտիւնիւ ազա՛տ
էյլէ : — Լ՛յէր Լլւահըն Օղլու-
իսէն : Պապ Դ . 3 շէրհինէ
պագ : — Խաչտան էն : Լլւահ
համ ու սէնալէր օլտուն քի՛
Լապպ Յիսուս խաչտան է՛նմէ-
տի , վէ քէնտինին տիւշմալար
օնտան մագուպ էթտիլլէրի մի-
սիլլիւ միւ՛ծիզաթլու պիր գուվ-
վէթ իլէ քէնտինին Ս՝եսիա օլ-

41 Է՛մ պո՛ւնծիլլէյին՝
պա՛շքեահինլէր տախի եա-
զըճըլար վէ իւթիարլա՛ր իլէ
զէվզլէնիպ տէրլէրիտի .

տուղունու օնլարա իսպամ էյ-
լէ՛մտի (Պապ ԺԹ . 38 , 39 , վէ
ԺԴ . 1 շէրհինէն պագ) , իլա
ա՛ղիմ սապր իլէ օնլարըն հէփ
սիթէմլէրինի վէ զէվզլէնմէրինի
չէքտի , վէ օրատա՛ եա՛նի խա-
չըն իւզէրինտէ տիւնեանըն կիւ-
նահլարը իշիւն ասըմաղա վէ
էօլմէյէ լապի օլտու : Յիսուս՝
զայի՛ֆլիք իլէ խաչանտը : Դ
Ս՝արլ . ԺԴ . 4 : Լ՛յէր ա՛ղիմ
գուվվէթ իլէ խաչտան էնսէ՛ իտի ,
պիլիմ հէլք եօլունտա օլան
ծինսիմիզ իշիւն ասղա խէլաս
եօլու թէտարիք օլա՛մազըտը :

41 . Օ՛լէվլէնիպ : Ս՝արլ . իթ .
12 , 13 : ԼԵ . 16 : Ս՝արլ .
ԺԵ . 31 : Պ՝արլ . իթ . 35 : Պու
միսիլլիւ իսքէնճէ վէ էզիյէթլէր՝
վէ զայէթ աճը էօլիւմ իլէ էօլ-
տիւրիւվմէտէ օլարագ ճան թէս-
լիմ էթմէքտէ իքէն՝ հէր մեր-
թէպէ վէ մէսնէտ վէ սընըֆ ա-
տէմտէն զէվզլէնիլմիշ վէ մաս-
գարալըղա ալընմըշ զայրի քիմնէ
օլտո՛ւմու : Ս՝իլլէթին պաշլարը
վէ քիլիսէնին պաշլարը օլ տէրէ-
ճէ էտէպ ու էրքեանը վէ ա՛ր
նամուսու թէրք էյլէտիլէր քի՛
զէհիլլէրինի Լապպ Յիսուսուն
եիւզիւնէ թիւքիւլմէյէ էօն
այագ օլտուլար : Սօլտաթլար
պիլէ օնու զէվզլէնտիլէր : Զա՛լ .
իթ . 36 , 37 : Ս Է օնուն պէ-
րապէրինճէ խաչանան խըքսըզ-
լար պիլէ սալքի օ օնլարտան տէ-
րէճէսիզ զիյատա եարամազ կի-
պի՝ օնա սիթէմ էթմէյէ իսթէ-
տիլէր : Պունլար Լլւահըն Օղ-

42 Պաշգալարընը գուր-
թարտը , քէնտինի գուրթար-
մաղա գատիր տէյի'լ տիր .
էյեր իսրայէլին փատիշահը'
խսէ , հալէա խաչտան էն-
սին , վէ օնա ինանալըմ :

լունու սէօյմէտէ վէ օնա քէօթիւ
սէօյլէմէտէ գալապալըգ իլէ պիր-
լէշմէքտէ քէնտիլէրին չէքտիլէ-
րի էզիյէթլէրինէ պիր ազ հա-
ֆիֆլէք պուլուր կէօրիւնիւրլէր-
իտի : Խանէ 44 :

42 . Վէնտինի գուրթարտը
գաթիլը քէնէլ քիլ : Պունլար'
մուղլազա քէնտինի գուրթարա'
մաղ զիւիւ'միւնտէ իտիլէր , վէ
պունտան պէօյլէ' ակէրլէրինի
գուրթարմազ իտտիա'սընտա օլ-
մասը' սատէճէ պիր կէօզ պայը-
ճըլըգ վէ ալտատըճըլըգ իտի տէ-
յիւ գըյաս էտէրլէրիտի : — Խա-
րայիլէն փաթիլալը : Եա'նի
Ս'եսիա : Պապ ք . 2 : Վ . 1 .
ԺԺ . 38 : Տօիլ . 50 :
— Խաչտան էնտին : Ս'արի .
ԺԵ . 32 : Վ . 1 . իք . 35 : () նու
խաչա մըխը գուրթան էնքսեր-
լէրտէն վիւճիւտիւնիւ սէօքսիւն ,
վէ օնու պէքլէյէն սօլտաթլարըն
էլլէրինտէն չըգսըն , վէ քէնտինէ
պիր զարար զիյան սօգունմաղ-
տան գուրթուլուն , պագալըմ'
պունու էթմէյէ գատիր մի :
Խանէ 40 շէրհինէ պագ : — Ս'է
օնա ինանալըմ : Խա'յըր . 1 .
Ֆէնտիմիզ օնլարըն պու տէտի-
լինի էթմէյիտի պիլէ' օնլար
էրպէթթէն ինանմայաճագլարտը .
իլա տէյէճէքլէրիտի քի , պու-
նուն ճիւմլէսի' սօլտաթլարըն
սէօզ պիրլէյի իլէ վէ էլ չա-
փուգլուզու իլէ օլմուշուտու ,
շիւն քի սօլտաթլար օնուն էլլէ-

43 Ալլահա' կիւլէնտի
էյեր օնտան րազի' խսէ , հա-
լէա օնու խէլա'ս էթսին ,
զիւրա տէտի' քի' Ալլահըն
Օղլու'լ իմ :

44 Պունճիլէյին' օնունլա

րինէ վէ պագլարընա էնքսեր-
լէրի սահիհան մըխլա'մամըշար-
լտը , իլա պու պապտէ պիր
հիլէ գուլանմըշարտը , վէ օնու
պէքլէյէճէքլէրի եէրինէ' գա-
լըմըշարտը տէյէճէքլէրիտի :
Պապ իլ . 13 շէրհինէ պագ :
Հիւնիւ իրատէթլէրի իլէ իս-
քեաթ օլմամաղա զարար գըլան
քիմսէլէրի' հիշ պիր իսպաթ
գանտըրա'մազ : Պապ Ժք . 38 ,
վէ Ժք . 1 շէրհինէ պագ :

43 . Ալլահա' կիւլէնտի : Խա-
պու քեահիլէր վէ եագըճըլար'
Վրիստու լաֆէնտիմիզի Ալլահ
կիւլէնտիյի իշիւն պու վէճիլէ
զէվգլէնտիլէրինտէ' քէնտիլէրին
Ս'եսիասը հագգընտա պիր զա-
յէթ տիգգաթէ շայէսթէ փէյ-
զամպէրլէյի թէքմիլ էթմէքտէ
օլտու գլարընը փէք ա'զ տիւշիւն-
տիլէր : Ս'աղ . իք . 8 : Հէմ'
տաիի Ս'աղ . ք . 2 : Ժք . 6 :
իք . 10 : հա . 11 : Եա'յ
իք . 15 , 18 : լէ . 10 : — ()
քան լապլէ' խէ : Պունլար' Տո-
բուն տօսթլարը կիպի' իտտիա'
էտէրլէրիտի քի' էյեր Ալլահ օ-
նու սէվէր վէ օնտան րազի' օլ-
մուշ օլալտը , օնու իշպուն ա-
ղիմ պէլալէրէ կիրիֆթլար օլմա-
ղա թէրք էթմէզիտի : Տօիլ ք .
7 : — Ալլահա' () լա' . 1 : Պապ
իք . 64 շէրհինէ պագ : Տօիլ
ք . 16 , 17 : Ե . 17—25 : Ժ .
30 , 36 :

44 . Սըրալլա'ր քաթիլ : Խա-

խաչա չըգարըլան խըրսըզ-
լա՛ր տախի օնա սիթէմ՝ է-
տէրլէրիտի :

45 Վէ ալթընճը սաա՛թ-

տան թա տօգուզունճու
սաա՛թատէք՝ պիւթիւն եերին
իւզէրինտէ գարանլը՛գ օլ-
տու :

նէ 38 : (ՊԼՊ 7—9 : ՍԽԻՆ
ԺԵ . 32 : Պէրապէր էգիյէթ
չէքմէքտէ պուլունան քիմնէլէր՝
էքսէրի պիրի պիրինի աճըրլար .
լաքին (Հ)սուս Լֆէնտիմիգէ էթ-
տիբլէրի էմնալըզ զալմիդը
թէքմիլ էթմէք իշիւն՝ օնուն պի-
լէսինճէ էգիյէթ չէքմէքտէ օլան
պուլ քիմնէլէր պիլէ՝ սուչսուզ
(Հ)սուսա սիթէմ՝ էյլէտիլէր :
Խանէ 41 շէրճինէ պագ : Լա-
քին Ղուկաստան (իդ . 39—43)
էօյրէնիիզ քի՛ պու Տիյպէթլու
գարզ իլէ գաթլանմը՛ Օլան
իշպու խըրսըզլարն եալընըզ
պիրի՛ իտի . եախօտ Տէր նա՛սըլ
իսէ , օպիրի էյէր իպթիտա սի-
թէմ էթտի՛ իսէ տէ , փէք չա-
փուք թէվպէքեար օլտու . վէ
ա՛վթըզ պուլուպ՝ էպէտի խէլանէ
նայիլ օլտու :

45 . Լիւնճը սաա՛թաան ԼԵ :
Վէօրիւնիւր քի՛ (Հ)սուս Լֆէն-
տիմիզ խաչա սաա՛թ իւչտէ՛ եա-
խօտ Տէր նասըլ իսէ՛ սաա՛թ
իւչտէն ալթըյա՛ գատար օլան
վագթըն մապէյինտէ՛ մըլիլան-
տը : (Նուն իաչլանմասընն Տա-
զըրլըզընն թէտարիքի՛ կէօրիւլ-
մէսի սաա՛թ իւչտէ պաշլալըպ
(ՍԽԻՆ . ԺԵ . 25)՝ սաա՛թ
ալթըյա եագընա գատար թէք-
միլ օլմամը՛ օլա պիլիլ : (ՆԻՆ .
ԺԺ . 14 : Գապիլ տիր քի՛
(Նովճաննէսին Ինճիլինին էսքի
էլեագըլարընա պիր եանղըլըլըգ
կիրմիշ տախի օլտուն : ՍԽԻՆ
Լիւմ տիւր քի՛ Եունանիլէր րա-
գամլարը՝ էլիֆպէ՛ եագըլարը իլէ

իշարէթ էտէրլէրիտի . վէ իւչ
պէյան էտէն եագը՛ փէք գօլաթ
ալթը՛ տէյիւ եանղըլը՛ անկլա-
շըլա պիլիլ իտի . վէ պունտան
պէօլլէ իճթիմալ տըր քի՛ ֆիլ
վագի՛ եանղըլը՛ անկլաշըլալ-
թը՛ զանն օլունտու : Պու մին-
վալ իւզըն թէվարիտէ՛ տէնի-
յօր քի՛ (Թթի ալթը՛ այ փա-
տիշաշըզ սիւրտիւ . օ իսէ՛
ֆիլ Տագիգէ եալընըզ իւչ այ
փատիշաշըզ սիւրտիւ : Պո՛ւ
տախի տիգգաթ օլունմալ տըր
քի՛ (Նովճաննէս սաա՛թ ալթըտա
տէ՛մէյօր , իլա “ սաա՛թ ալթը
մէ Տէլէրինտէ ” տէյօր : Լաքին
Վրիստոս Լֆէնտիմիգին խաչ-
լանմասը Տէր Տանկը սաա՛թտա
ֆիլ Տագիգի վագի՛ օլտու իսէ
տէ՛ գարանլըգ օլմասը սաա՛թ
ալթըտա՛ եախօտ էօյլէն մէճէլ-
լէրինտէ պաշլամըլտը : ՍԽԻՆ
ԺԵ . 33 : ԼԵ . իդ . 44 : Իշ-
պու գարանլըգ քիւսիւֆ եա՛նի
կիւն դութուլմասը իլէ վագի՛
օլմատըլընա շիւպճէ եօգ տուր-
չիւն քի՛ կիւն դութուլմասը՛ տա-
լիմա ալըն սալթ իպթիտասը՛
զէմանընտա օլա պիլիլ . լաքին
Վրիստոս Լֆէնտիմիգին խաչ-
լանմասը՛ ալըն տօլու օլմասը՛
զէմանընտա վագի՛ օլմաշուտու :
Վէ պունտան գաղը՛ նազար՛
պիր թէքմիլ՛ կիւն դութուլմա-
սը՛ Տէման օն պէշ տագիգա՛
գատար սիւրէ պիլիլ . լաքին պու
գարանլըգ՛ իւչ սաա՛թ սիւրտիւ :
ՍԽԻՆ . ԺԵ . 33 : ԼԵ . իդ .
44 , 45 : Գարճ . իդ . 20 : Իշ-

46 Վէ տօգուզունճու
սաա'թ մէհէլինտէ՝ Յիսուս

պէօյիւք սէս իլէ պաղըրըպ
տէտի . Լ.Լ' Լ.Լ' լամա' սա-

պու գարանըգ՝ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ գապիա'թ գանուշարըն-
տան իւսթիւն պիր շէյ իտի :
Վ.րիստոսուն տօղմասընտա՝ գա-
պիա'թ գանուշարընտան իւս-
թիւն պիր ըջըգ վապի՝ օլտու
(Պապ ք. 2) , վէ էօլմէսին-
տէ՝ գապիա'թ գանուշարընտան
իւսթիւն պիր գարանըգ օլտու :
Լ.լաճ (մա'ալէա քէնտիսի՝ ա՝-
նասըրլարը խաչ իւզէրինտէ է-
զիյէթ չէքմէքտէ օլան ա'զիզ
գաթի շէքիֆ իլէ տէրտտա'շ էթ-
տիրտի . վէ պու գարանըգ՝ Լ.լ-
լաճըն քէնտի () ղուլունուն տիւշ-
մանլարընա գարըջ օլան Տիյ-
պէթլու իըշմ ու ղազապընըն
պիր նիշանէսի իտի : Վ է կէօ-
րիւնիւր քի , պու՝ ճան թէսլիմ
էթմէքտէ օլան Պուրթարըճըյը
տուրուպ գէվզլէնէն եարամազ-
լարը օ՛լ տէրէճէ գօրգութտու-
քի՝ աղըզլարընր գափայրպ լա՛լ
օլտուլար : Զէմ տախի իշպու
գարանըգ՝ միւպարէք Պուրթա-
լըճըմըզըն պու էսնատէ գարան-
ըզըն գուվէթլէրի իլէ էթմէք-
տէ՝ օլտուղու Տիյպէթլու ճէնկին՝
վէ Լ.լաճ գարաֆընտան քիւլի-
յէն թէսէլլիսիզ օլտուղունա
միւնասիպ պիր թէշպիճ իտի :
() նուն ճանընր՝ պիր Տիյպէթլու
գարանըգ գափալմըջտը : Պապ
իլ. 44 շէրհինէ պագ : Եէր՝
օնտան պիր տամլա սույու էսիր-
կէտիյինտէ՝ կէօք տախի օնտան
պիր շալէ՝ ըջըզ էսիրկէտի :
Լ.լաճ ինսանը տիւնեա իւզէրին-
տէ եարաթտըզընտա՝ն պէրու՝
պուլունուն կիպի իւչ սաա'թ օ՛լ-
մամըջտը : Լ.ֆէնտիսիպին իշ-

պու գարանըգ օլան իւչ սաա'թ-
տա պիր շէյ սէօյլէտիյի կէօ-
րիւնմէյօր . իլլա ա'զիմ աղ-
լըլար վէ իսքէնճէլէր չէքէրէք
սիւքիւթ ասըլ գալտը տուրտու :
() նուն ճանը կիւնաճ իշիւն
գուրպան սունուլտու , վէ ին-
սանըն ֆիտասընըն իճրա օլուն-
մասը ղէմանը իտի : — Պիւլլէ-
նէլլին Լ.պէլլինպէ : Պու՝ օլ
գարանըգ Պաղէստին տիյա-
լընտան տիշարը մաիւր մէմէ-
քէթլէրէ՝ տախի միւղապա եա-
յըլտը տէյիւ անկալըլա՛մազ :
Պապ ք. 8 , վէ իլ. 30 շէրհ-
լէրինէ պագ :

46 . Տօգուզունճու սաա'թ մէ-
հէլինտէ : Պու իքինտի՝ մէհէլ-
լէրի իտի , վէ ախշամ գուրպա-
նընըն սունուլտուղու՝ վէ պասեք
գուզուսունուն պօղաղլանտըզ
վագըթ իտի : Պապ իլ. 2 շէր-
հինէ պագ : — () նուն պէօյիւք
սէս իլէ պաղըրմասը՝ օնուն Տիյ-
պէթլու էզիյէթ ու տէրտիսին նի-
հայէթ տէրէճէսինի վէ ճանտան
ա'զիմ Տէրարէթ իլէ իմտատ դա-
լապ էթմէսինի՝ իզճար էտէր իտի :
— Լ.լ' Լ.լ' Լ.լ' : Սաղ. իլ. 1 :
Լ.շպու իսթիւրաճ Լ.պրանիճէ
տիլինտէ օ՛լմատը , իլլա Լ.պար-
նիճէ իլէ գարըջըգ օլան Սիւրեա-
նիճէ լիսանընտա օլտու . քի իճ-
թիմալ տըր քի՝ Պուրթարըճը-
մըզըն ալէսէվի սէօյլէտիյի տիլ օ
իտի : — Պիւլլէնիլլէն Լ.լ' Լ.լ' Լ.լ' :
Լ.լաճըն մուհապպէթլու () ղ-

պաթթանի , եա'նի' եա' ԼԼ-
լաճըմ' ԼԼաճըմ' պէնի նի'
չին թէրք էթտին :

47 Վէ օրատա տուրան-

լունուն աղղընտան չըգմաղա'
պու նէ' ա'ճայրպ պիր թա'պիր
իտի : Հագիգաթ' օնուն պու-
լունտուղու տերտ ու գասապէ-
թին էմնալի ապա քիմնէյէ վագի'
օլմուշ օլտուղու օլմատը : Պի-
լիրիզ քի , ԼԼաճ օնուն իրզ-
մէթինտէն խօշնուտ իտի . վէ
ճանընը գօյուկարընըն ուղու-
րունա գօտուղու իչին' ԼԼաճ
օնու սէվէրիտի : Լաքին Վը-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ շիմտի կիւ-
նաճքեարլարըն եերինտէ' տու-
րույօր իտի , վէ պիզիմ' մուս-
թաճագ գօտուղունու լա'նէթի
եիւքէնմիշիտի : Եապ . ծգ .
10 : Վէ օնուն իչպու գասա-
վէթու չաղըրմասը կէօսթէրի-
իտի քի' ԼԼաճըն եիւզիւնիւն
նուրունուն քիւլիյէն օնու
թէրք էթմէսի' վէ ԼԼաճըն կիւ-
նաճա գարշը ճիպէթու զազէ-
պինէ օնտա օլան տուլուշու' վէ
շէյգանըն օնա գարշը էյէտիյի
ղայէթ զօրլու' ճիւճիւմլէրի' օ-
նուն չէքմէքտէ իտիյի տիւրլիւ
տիւրլիւ եզիյէթ ու իսքէնճէյէ-
րինտէն պինիճայէ տաճա' զիյա-
տէ ճիպէթու իտիլէր : Լաքին
պու միսիլիւ ճիպէթու պիր
գարշ իլէ սըրը օլան պիր խու-
սու' վէ Վիթսիմանի պաղչէ-
սինտէքի կիպի պիր մատտէ պա-
պընտա' պիզ նէ' գատար ա'զ
պիլիրիզ : Պապ իլ . 44 չէր ճի-
նէ պապ :

47 . Պա' Եղեայը չաղըր-
յօր : Պունու սէյլէյէնլէր' իճ-
թիմալ տըր քի' Հոփմալը սօլ-

լարըն պա'ղըր իշիտինճէ'
տէրլէրիտի քի' Պու' Եղեայը
չաղըրլօր :

48 Վէ չա'փուճագ օնլա-

տաթլար տէյիլ իտիլէր . զի-
րա օնլարըն' Եղիատան նէ'
խապէրլէրի օլա պիլիրիտի . լա-
քին պունու սէյլէյէնլէր Եէ-
ճուտիլէր օլմալը իտիլէր , քի եա
Լաֆէնտիմիզ Վրիստոսուն սէյ-
լէտիյիտի անկալա'մատըլար ,
եախօտ պիլէրէք' էնգաստէն վէ
եարամաղըրգարընտան օնուն
սէյլէտիյիտի թէճնիս էտէրէք'
օնու զէվգէնտիլէր , վէ օնու
գուրթարմագ իչին Եղեայը չա-
ղըրլօր տէյիլ' օնու մէղագէ
ալտըլար : Վէ իչպու' ճիւճվ ու
մէղագ' պու' սէպէպտէն օլ գա-
տար տաճա' աճը օլուրուտու քի'
ու'մումէն միլէթին զիւլիմիւ
պու' իտի քի , Ս'եսիանըն էօ-
նիւնճէ Եղիա կէլէճէյիտի , քի
օնուն փատիշաճըղը իչին եօլու
ճաղըրլասըն : Պապ ժա . 14
չէր ճինէ պապ :

48 . Չա'փուճագ օնլարըն պիլի
"էյլէրիպ : (Օլա պիլիր քի' Յի-
տուս Լաֆէնտիմիզ օնլարա պապ-
կըն' վէ ճան թէսիմ' էթմէյէ
ճաղըր կէօրիւնիւրիւտի : Յի-
տուս Լաֆէնտիմիզ տախի' "Սու-
սայօրում" տէտի : Յալէ
ժիթ . 28 : Հէմ տախի պապ
Սալ . իլ . 14 , 15 : Խաչան-
մագ եզիյէթլէրին պիրի' տախի'
տէնիյօր քի' զայէթ շէտիտ սու-
սամագըրգ իտի . չին քի զայէթ
ա'զիմ' աղըր վէ եզիյէթտէն
տիլ գուրուր գափուլուր : Վէ
(Յիտուս Լաֆէնտիմիզ օնա պուն-
տան էվվէլ տունուլան սերխօշ
էտիճի իչքիյի ալմաղա իմ թինա'

ընն պիտի սէյրտիպ՝ պիր սինկէ՛ր ալտը , հէմ սիրքէ իլէ տօլտուրուպ՝ պիր գամըշա սարտը , վէ օնա իշերիր խտի :

49 Վէ օպիրլէրի տերլէր-

էյլէտի : 34 նճիւ խանէնին չէրհինէ պագ : — Պիւր սինկէ՛ր ալտը : (Յիսուս խաչըն իւզէրինտէ օլ գատար երւքսէքտէ խտի քի՛ օնուն տուտալլարընա պիր իշէճէք քեասէ եագլաշարըմասը կիւճ խտի , վէ քենտիսի՛ էլլէրի միւլը օլմաղըլա օնու ալամաղըտը : Լաքին պիր գամըշա սարըլըշ սինկէր՝ օնուն աղգընա եթիլիլէյէ գօլալ ուզատըլա պիլիրիտի : Յիւլ . ԺԺ . 29 : — Սիւրէ իլէ Կօլլալալ : Պու՛ կէօրիւնմէք քի՛ օնա պունտան էվվէլ սունուլան կիպի խտի (խանէ 34) , լաքին էյ վաճ , պիր տամլա սօղուգ սու՛ նէ գատար սէրինլէտիճի օլա պիլիր խտի : Սաղ . կԺ . 21 : Վիւլ . 36 :

49 . (Պիրլէրի Կերլէրիտի : Պա՛ղըլարը՝ էյէրչի օնուն էվիլէթլէրինին զէմանընը ուզաթմագ նիլէթի իլէ օնու ճանլանտըրմաղա զայրէթ էտէրլէր խտի իսէ տէ՛ ախէրլէրի օնա՛ հէրալէթինի սէյիւնտիւրմէնին աղ պիր թէսէլիսի իշիւն՝ պիր տամլա սու վէրմէյէ՛ պիլէ իմթինա՛ էտէրլէրիտի : — Դօյ վէր Ե՛ : (Նուն էօլիւմիւնիւ նէ՛ չափուգ կէթիրէճէք՝ նէ՛ տէ կէճիքտիրէճէք պիր շէյ էթմէյէլիմ :) Նա՛ նէ՛ կէօք նէ՛ տէ եէր պիր իմտատ էտէ պիլիր : (Նուն գաշըպ գուրթուլմասը միւմքիւն սիւզ տիւր . օնուն պիր գուր-

խտի . Դօյ վէր , պագալըմ՝ Լղիա օնու գուրթարմաղա կէլիլիմի :

50 Վէ Յիսուս Թէքրար պէյիւք սէս իլէ պաղըրըպ՝ ճա՛ն թէսլիմ էթտի :

Թուլաճագ ումուտու օլա՛մաղ , վէ օնու քենտի հալինէ՛ պրաղալըմ :

50 . Թէքրար պէյիւք սէս իլէ պաղըրըպ : Սաղ . ԺԵ . 37 : Պու՛ օնուն աղըրլարընըն նիհալէթ տէրէճէսիտէ օլտուղունտան օլմալը խտի , վէ պէյիւք հէմ՝ հիպէթու պիր ինկիլթի՛ իլէ պիր աճ չէքմէք օլմալը խտի . չիւն քի շիմտի օ՛ հէօքիւմէթլէր վէ գուվլէթլէր պօզմագտա խտի : Վիւլ . Ժ . 15 : Յիւլհանէստէն (ԺԺ . 30) էյրէնիլիլ քի՛ Յիսուս Լաֆէնտիմիլ՝ “Թէքմիլ օլմուշ տուր” տէմիշիտի . վէ օլա պիլիր քի՛ կիւնէշ հէման գօյու գարանլըգտան շիմտի եինէ կէօրիւնտիւ . վէ գօրգունուն գարանլըլը Յիսուս Լաֆէնտիմիլին ա՛ղընտան շիմտի տաղըլար : Յիսուս Լաֆէնտիմիլ՝ “Թէքմիլ օլմուշ տուր” պաղըրտը , վէ օնու պիր երւքսէք սէս իլէ սէյլէտի : Լաֆէթ , հէփ գօվալալըլար՝ զէվլէնմէլէր՝ վէ իսքէնճէ ու էղէյէթլէր՝ հէփիսի “Թէքմիլ օլտու” : Ինսանըն խէլասընըն իճրասը իշիւն Ս՛ եսիանըն էտէճէյի վէ չէքէճէյի հագգընտա փէյղամպըլէրին փէշին խապէր վէրտիլլէրի շէյլէրին ճիւմլէսի “Թէքմիլ օլտու” : Սէ շիմտի պիւթիւնտիւն եա ալլէմտէ պէյիւք սէս իլէ նիտա՛ օլունտուն քի՛ ֆիտա խըղմէթի “Թէքմիլ օլտու” , հէփ

51 Վէ իշթէ հէյթէլին փերտէսի՝ եօգարըտան պշա-

թէշպիհիեր վէ նիշանէլեր “թէք-
մի՛ւ օլտու”, կիւննհըն սօնու
կէլտի (Պան . թ . 24) : վէ
կէօրլէրին փատիշաշըղը հէփ
ինանանլարա ալըտուր : — ճա՛ն
Լէսլէ՛ իլէպի : Վ ուկաստան (իգ .
46) էօյրէնիւրիզ քի՛ Յիսուս Լ .
Ֆէնտիմիզ րուհունու փէտէրի-
նին էլէրիլէ՛ սրփարըլ էյլէտի :
Պունու՛ հէր քէս իշիտի՛րքէն
էյլէտի . վէ պունուն իլէ Լաւա .
հա օլան թէքմիլ ի՛թիմատընը՝
վէ քէնտինին գօյունլարը ու-
ղուրունա քէնտի ճանընը գօ-
տուղու իշին ա՛ղիմ շաղըղընը
իզհար վէ պէյան էյլէտի : Պապ
ի . 28 : Յա՛լ . Ժ . 11 , 15 , 18
Եթ . ք . 14 : թ . 14 : Լաւա .
ծգ . 9—12 : Պան . թ . 26 :

51. Հէյթէլին փերտէսի : Իշ-
պու փերտէ՛ ա՛ղիզ մահալի ա՛-
ղիզլէր ա՛ղիզի մահալինտէն ա-
յրըրըրտու : Ելէյ իգ . 31—33 :
Պապ . ժգ . 2 , 12—15 :
— Ելըլէլէլ Ե՛ Ե՛ Սա՛լ . Ժե .
38 : Վա՛լ . իգ . 45 : Պու
փերտէ՛ օթուղ արշընա եագըն
ուղուն օլուպ՝ ղայլթ գապի վէ
մէօհքէմ պիր շէյ օլմալը իտի :
Պունուն իշին օնուն երրթըլ-
մասը՝ օլ գէման զուհր էտէն
զէրլէլէտէն օլուն ղա՛մաղ իտի ,
իլա քէնտիլիլինտէն պու պիր
միւ՛ճիգաթ օլմալը իտի : Վայիա-
փա վէ պաշ քեահիլէրին ճիւմ-
լէսի պու փերտէ երրթըլըրգտան
սօնկրա օնու կէօրմիւլ օլմալը
իտիլէր , վէ շիւպհէսիզ՝ պու
օլտուղու գէման պունլարտան
պա՛ղըսը օրատա պունլունմուշ
օլմալըյրտըլար : Փէք չօգ
քիմնէլէր տախի պունու կէօր-
միւլ օլմալըյրտըլար . շիւն պու՝

հէման ախշամ գուրպանընըն
սունուլտուղու՝ վէ քեահիլին
ա՛ղիզ մահալտէ քիւնլիւք եագ-
տըղը գէմանտէ՛ վագի՛ օլտու :
Վա՛լ . Ե՛ . 9—11 : Լա՛ղիզլէ՛ր
ա՛ղիզի մահալի հիւ պու մի-
սիլիւ ալըգ՝ վէ հէր քէսին
նաղարընա պրաղըլմըլ պունտան
էվվէլ գալտըղը եօղուտու : Ե-
թ . ք . 13—18 : Եթ . Ժ .
19 , 20 : Ժ . 19—22 : — Վէ
Եթ սարսըլար : Եթին սար-
սըլմասը՝ եա՛նի զէլլէլէ՛ էքսէրի
եթին իշինտէ գալմըլ՝ վէ եթին
տէրունինտէ պունունան աթէշին
վասիդասի իլէ շիշմիշ հալա եա-
սուտ պունտար օլմուշ սույուն
չըգմաղա եիւրիւմէսի զարպը՝ սե-
պէպինտէն օլուր . վէ պու սե-
պէպտէն օնա պիր միւ՛ճիգաթ
էսէրի տէնէ՛մէզ . լաքին շիմտի
եթին սարսըլմասը՝ Պապ իլը .
2 տէ զէքը օլունան միսիլիւ՝ հէր
հալտէ պիր միւ՛ճիգաթ էսէրի
իտի : Պու՛ Վրիստոս Լա՛ֆէն-
տիմիզի խաշալանլարըն թէօհ-
մէթլի օլտուղու հիւպէթլու եա-
րամաղըղընը իսպաթ էտէն պիր
ալէամէթ իտի : Հէմ՝ Վրիպ-
տոս Լա՛ֆէնտիմիզին հագգան
Վ՛ եսիա օլտուղունուն՝ վէ օնու
էօլտիւրէնլէրին իւզէրինէ Լաւա-
հըն ղաղէպի հիւպէթլու պիր
ղարզ իլէ ա՛ղիմ օլտուղունու
իսպաթընա պիր ալէամէթ իտի :
Վէ թէշպիհիէն սէօյլէյինճէ ,
պունո՛ւ տախի տէյէ պիլիւրիզ
քի , շիմտի շէյղանըն փատիշա-
ղընա վէրիլէն պէօյիւք սար-
սըլմայը վէ էօլիւմիւլ վուրուշըլ
տախի պէյան էտէրիտի : — Վա-
յալար Եաթըլար : Պիւթիւն
գապիաթ՝ Լաւահըն () ղունուն

ղայա՛տեք իբիյէ՛ երըթըլտըր, վէ եէր սարսըլտըր, վէ գա-
յալար եարըլտըլար :

52 Վէ մեզարլար աչըլ-
տըլար, վէ ույումուշ օլան

էզիյէթ ու իսքէնճէլէրինէ հիս
սէտա՛ր օլմուշ կէօրինսիւրիւ-
տիւ : Կիւնէշ եիւզիւնիւ սագ-
լատը , վէ հիյպէթու սէյրանը
կէօրմէյէ իմթինա՛ էտէրիտի ,
եէր՝ շիմտի իւզէրինտէ եաթան
թէօհմէթին եիւքիւ զայէթ աղըր
օլուպ՝ օնու կէօթիւրէ՛մէզ կիպի
ինիլէյէրէք սարսըլտըլտըր , վէ
գայալար պիւէ զարպը հարա-
քէթլէր իւէ շաթլարպ կարըլըր-
լարտըր : Լաքին պաշքեահին-
լէրին վէ եազըճըլարըն եիւրէք-
լէրի գայալարտան տահա զիյա-
տէ գաթըր օլուպ՝ օնլարա պու-
քէյֆիյէթ աւլա պիր քեար էթ-
մէտի :

52 . Ս՛եպուրուր աշուրուր :
Եհհուտիլէրին մեզարլարը՝ էք-
սէրի գայալարտա օլումուշ ի-
տիլէր , եախօտ գայալար արա-
սընտա մաղարալարտա՛ իտիլէր :
Պունուն իչիւն՝ զէլզէլէ վէ գա-
յալարըն եարըլմասը՝ դապիա՛թը՝
իւէ օնլարըն պիր չօղունու աչսա՛
կէրէք իտի : — Սէլէ ա՛լէզլէրին
լէնլէրի : Եսայ . Ի՞նչ . 19 : Ո՞վ .
ԺԳ . 14 : Հայկ . Ե . 25—29 :
Պու քիմսէլէրին քիմլէր օլտու-
ղունու՝ վէ օնտան սօնկրա օնլա-
րա նէ՛ օլտուղունու պիլմէզիզ :
Լաքին իճթիմա՛լ կէօրինսիւյօր
քի՛ , պունլար՝ ալ զէմանտան
էվմէլ էօլմիւշ օլանլէրտէն օլմա-
լը իտիլէր . չիւն քի էսքի ա՛ղիզ-
լէր օգէման դանըլմայաճաղըտը ,
վէ Երուսաղէմին իչինտէ հա-

նէլէ ա՛ղիզլէրին թէնլէրի
գալգալար :

53 Վէ մեզարլարտան չը-
զըպ՝ օնուն գըյամընտան
սօնկրա՛ ա՛ղիզ շէհրէ՛ կիր-

յաթտա պուլունան քիմսէլէրին
հիշ պիրինտէն պիլինէ՛մէյէճէք-
լէրիտի : Պու սուրէթտէ շիւպ-
հէսիզ՝ օնլար Հիսուս Լաֆէնտիա
միզին էյի՛ պիլինմիշ տօսթլարըր
օլմալը իտի : վէ իքիսի՛ պիրի
Սիմէօն վէ օպիրի Լննա օլա
պիլիւր իտի : Վ . Գ . Բ . 25—38 :
— Ույումուշ օլան : Պապ թ .
24 շէրհինէ պագ :

53 . (Պունու գըյամընտան սօնկ-
րա : Լայրչի մեզարլար Վրիս-
տոս Լաֆէնտիմիզին էօլիւմի՛ւ
զէմանընտա աչըլտըլար իսէ տէ ,
պու ա՛ղիզլէրին թէնլէրի՛ օնուն
տիլիլմէսինէ՛ գատար հայաթէ
կէլմէտիլէր : Եւ Կրիսթ . ԺԵ .
20 , 23 : — Լալէլ շէհրէ՛ իւր-
պիլէր : Եա՛նի Երուսաղէմէ :
Պապ Դ . 5 շէրհինէ պագ :
— Չօթ իմսէլէրէ՛ իէօրի-նաթի-
լէր : Պունլար նէ՛ դարիգտէ՛
գա՛լ քէրրէ՛ քէնտիլէրին էվմէլ-
քի աշնալարընա ա՛լէսսէվիյէ՛մի՛
եօխսա սա՛լթ տօսթլարընա՛մը՝
կէօրինսիւրէր , վէ նէ՛ սէօյլէ-
տիլէր հէժ՝ նէ՛ էթտիլէր պիլ-
մէզիզ . Լաքին շիւպհէսիզ՝ շէ-
հատէթ էթտիլէր քի , քէնտիլ-
րին իմա՛ն կէթիւրմիշ օլտուգլա-
րը գաթ՝ Ս՛եպիա՛ իտի , վէ իւ-
միտ էթմիշ իտիլէրի շէյլէրտէ՛
օ օնլարը ալտաթմատը : Վը-
յաս օլունմալը աէյի՛լ տիր քի՛
օնլար թէքրարէն մեզարլարընա՛
տէօնտիլէր , եախօտ պիր միգ-
տար տահա եաշարպ էօյտիլէր) :

ընտե՛ , զայն թէ՛ գորգուպ
տէտիւն . Կէրէքտէ՛ն պու՛
Ալաճըն՝ Օղլու՛ իտի՛ :

55 Վէ՛ օրատա՛ ուզագտան՝
պագան՝ չօգ՝ դարըլա՛ր վար-
ըտը՝ , քի՛ օնլար՝ Գալիլեա՛ :

Թիւն՝ դապիա՛թըն՝ իգրար՝ էթ-
մէքտէ՛ կէօրիւնտիւյիւ՛ շէյի՛ եա՛-
նի՛ Յիսուս՝ Լփէնտիմիդին՝ Ալ-
լաճըն՝ (Օղլու՛ օլտուղունու՛ իգ-
րար՝ էթտիքէրի՛ ա՛ծայրպ՝ տէ-
յի՛լ տիր՝ : Լփէր՝ օնլար՝ սիւ-
թիւթ՝ էթսէլէրիտի՛ , անիտէ՛
դաշա՛ր պաղըրաճագարըտը՝ :
Ղ . 1 . Ժ . 40 :

55 . (Օրատա՛ . . . չօգ՝ գար-
լա՛ր վարըլա՛ր : Ղ . 1 . Ժ . 27 ,
28 , 48 , 49 : Յով . Ժ . 25—27 : — Ուստի՛ պագան՝ :
Պու՛ գարըլարըն՝ Տէփիսի՛ պիր-
տէն՝ սօլտաթլարըն՝ վէ՛ զէվզէնէն՝
ճիւճհիւրիւն՝ սէպէպինտէն՝ իհ-
թիմալ՝ տըր՝ քի՛ խաչըն՝ եանընա՛
վարամաղարըտը՝ . լաքին՝ ու-
զագտան՝ պիր՝ ույղուն՝ մաճալտէն՝
եհրէք՝ աճըսը՛ իլէ՛ քէնտիլէրին՝
մուճագպէթլու՛ խօճասընըն՝ շէ-
տիտ՝ եղիյէթլէրինի՛ սէյր՝ էտէր-
լէրիտի՛ : — (Պա՛ խրդիլէ՛ Էթմէյէ՛ :
Իշպու՛ էյի՛ գարըլար՝ քէնտիլէրին՝
մալինի՛ վէ՛ վագթինի՛ Յիսուս՝ Լփ-
ֆէնտիմիդին՝ իրզմէթինէ՛ վէ՛ րա-
ճաթընա՛ վագթի՛ էթմիլէրիտի՛ .
վէ՛ Գալիլեա՛տան՝ պէրու՛ սէքսէն՝
եախօտ՝ եհիլ՛ մի՛լ միգտարի՛ մա-
ճալտէն՝ օնու՛ն արտընճա՛ կէլտի-
լէր՝ , քի՛ պու՛ իրզմէթի՛ է՛տա՛ էյ-
լէսինլէր՝ , վէ՛ օնլար՝ սօնու՛նա՛
գատար՝ օնա՛ եափըլտըլար՝ գալ-
տըլար՝ : Ղ . 1 . Ժ . 2 , 3 :
Սաթի՛ . Ժ . 40 , 41 : Լփվաճ՝
պունլարըն՝ բուճու՛ Բրիստոսուն՝

տան՝ Յիսուսուն՝ արտընճա՛
օնա՛ իրզմէթի՛ էթմէյէ՛ կէլ-
տիլէր՝ :

56 Քի՛ օնլարըն՝ արասընտա՛
Մագդաղենացի՛ Մարիամ՝ վէ՛
Յակոբոս՝ Տէմ՝ Յովսէսին՝ ա-

արտընճա՛ էքմէքլէր՝ վէ՛ պաղը-
լար՝ իշիւն՝ կիտէնլէրինքինտէն՝ նէ՛
գատար՝ ֆարգըլ՝ իտի՛ : Յով .
Ժ . 26 :

56 . Սաթիւնալէնայի՛ Սաթիւնա՛ .
Իշպու՛ Մագդաղա՛ գատագատըն-
տան՝ օլան՝ Սաթիւնա՛ Լնճիլտէ՛
չօգ՝ տէֆա՛ անկըլպ՝ տայիմա՛
իզմէթի՛ իլէ՛ սէյլէնիյօր՝ : (Պուն՝
Գուրթարըճըյա՛ ա՛ղիմ՝ մու-
ճագպէթի՛ վարըտը՝ . վէ՛ օնու՛
սէվմէյէ՛ պէյիլէք՝ սէպէպի՛ վար-
ըտը՝ . զիրա՛ օնու՛ պիր՝ ա՛ղիմ՝
տէրտ՝ ու՛ պէլատան՝ գուրթար-
մըլտը՝ : Խանէ՛ 61 : Իք .
1 : Սաթի՛ . Ժ . 40 , 41 ,
47 : Ժ . 1 , 9 : Ղ . 1 . Ժ .
10 : Յով . Ժ . 1 , 11—18 :
— Յովսէֆոս՝ Էթմէյէն՝ անտար՝ :
Սաթի՛ . Ժ . 40 , 47 : Ժ . 1 :
Յով . Ժ . 25 : — Օլէֆէրոս՝
օղլուարընն՝ անտար՝ : Պապի՛ .
20 շէրճինէ՛ պագ՝ : Պունու՛ն
իսմի՛ կէօրիւնիւր՝ քի՛ Սողոմէ՛
իտի՛ : Սաթի՛ . Ժ . 40 : Ժ . 1 :

57 . Լփալ՝ օլտունճա՛ : Սաթի՛ .
Ժ . 42 : Պունա՛ն էվվէլ՝
խաչտա՛ Յիսուս՝ Լփէնտիմիդին՝
պէրապէրինճէ՛ ասըլմըլ՝ օլան՝
իրըսըլարըն՝ ինճիլք՝ քէմիլէրի՛
մէրճամէթիլ՝ պիր՝ գարիգտէ՛
գրըլտըլար՝ , շէյլէ՛ քի՛ թէլ՝
էօլիւնլէր՝ , քի՛ օնլարըն՝ ճէսէտ-
լէրի՛ շաքաթտան՝ էվվէլ՝ գալ-
տըլարընլար՝ : Յով . Ժ . 31—37 : — Լփալէնալէնայի՛ :

նասը Սարիսամ վէ օգրե-
զոս օղուլլարընըն անասը՝ ի-
տի :

57 Վէ ախշամ օլունճա՝
Լըրիմաթէատան օլան Յուլ-
սէփ ատընտա պիր զէնկին
ատէմ կէլտի, քի օ քէնտիսի՝
տախի Յիսուսա շայի՛րտ օլ-
մուշուտու :

58 Պու քիմսէ Պիղատու
սուն եանընա կէլլա՝ Յիսու-
սուն թէնինի՝ տիլէտի . օլ
զէման Պիղատոս էմր էթտի,
քի թէն վէրիլին :

59 Վէ Յովսէփ թէնի ա-
լլա՝ օնու փաք չարշաֆա՝
սարտը :

60 Վէ օնու քէնտիսինին

Թաճմին օլունույօր քի , պու՝
Սամուէլին օլտուղու շէհր Լա-
մա իտի : Թաճ . Թ . 1 : Է .
17 : — Պիւր զէնկին տաթի իւրի :
կէօրիւնիւր քի՝ պու ատէմ
միլէթին պէօյիւք մէճիսինին
եա՛նի Սանքետրիմ մէճիսինին
պիր ա՛ղասը իտի : Սաթի . Ժե .
43 : Ղալ . Իք . 50 , 51 :
Պունուն զէնկինիլի վէ միւթէ-
պէր մէսնէտի՝ պէլքի պունո՛ւն
իշիւն մախուսէն զիքը օլունու-
յօր քի՝ Եսայիանըն փէյլամ-
պէրիլինին թէքմիլ օլմասը պէ-
յան օլունսուն : Եսայ . Ժք .
9 : — Յիսուսա շայի՛ր օլունու-
տա : Յովսէփ Յիսուսուն շա-
յիրտի օլտուղունու աշիքեարէ
իգրար էթմիլի իտի . լաքին
պէլլի՝ տիր քի , Սանքետրիմ
մէճիսի դարաֆընտան շիւպճէլի
պիր քիմսէ սալըր իտի . վէ
կէօրիւնիւր քի՝ պունտան էվվէլ-
քի կէճէտէ՝ Յիսուս Լաֆէտիսիլ
էօլիւմէ Տօթմ օլունտուղու զէ-
ման՝ պու քիմսէ մէճիստէ եօ՛-
ղուտու : Պապ իլ . 6 շէրճինէ
պագ :

58 . Պա . Ժնէ Պիղատոսուն
Ետիլնա իւլէլ : Սարկոս տէ-
յօր քի (Ժե . 43)՝ պու քիմսէ
ճէսարէթ իլէ կիթմիշտի . էյեր-
շի օ՝ շիմիլէ գատար փօրգագ

իտի իսէտէ , շիմիլ քէնտիսի
ա՛ղիմ ճէսարէթ իլէ ճանկանըն
պուլտու : — Յիսուսուն իւլէլին
պիլէպի : Սաթի . Ժե . 43 :
Ղալ . Իք . 52 : Յալ . Ժթ .
38 : Վաթլ օլունմուշ քիմ-
սէլէրին թէնինի գալտըրմաղա՝
վալիտէն իզին օլմատրգճա՝ Տիլ
քիմսէնին Տագգը եօղուտու . լա-
քին էքսէրի պու իզին գօլա՛յ ա-
լընըրտը . վէ էմր օլունուրու-
տու քի , ճէստէլը տօթյարա
վէրիլին , քի կէօմիւլիւնլէր :
— Պիղատոս էմր էլէպի , Ժիլէ
վէրիլին : Սարկոստան էօյրէ-
նիրիլ քի (Ժե . 44 , 45)՝ Պի-
ղատոս Յիսուսուն Տալէա էօլ-
միւշ իտիլինի իշիտինճէ թա՛-
ճիւպ էյլէտի (Խանէ 54 շէր-
ճինէ պագ) , Տէմ տէ քի՝
թէնին թէպիմ օլունմասընա
էմր վէրմէգտէն էվվէլ՝ իշպու
ճէգանըն թէրթիպ օլունմասը
իւզէրինէ մէմուր օլան զապիդ-
տէն պէօյիւք տիգագաթ իլէ թէֆ-
թի՛շ էյլէտի , քի Յիսուսուն
էօլտիլիւ սաճիճմի վէ չօգտան
պէրումիւ էօլտիւ տէյիւ էօյրէն-
սին :

59 . Պա . Ժաթ չարշաֆա՝ սար-
պը : Յովճաննէստէն էօյրէնի-
րիլ քի (Ժթ . 39 , 40)՝ իշպու
տինտար ա՛մէլտէ՝ Յովսէփէ՝ իլի-

գայատա գազտըմը իտիյի
եէնի մեզարընա՝ գօտու . վէ
մեզարըն գափուառնա պիր
պէօյիւք դա՛շ եուվարլայըպ
կիթտի :

61 Վէ Մագդաղենացի
Մարիամ չէմ օպիր Մարիամ
օրատա օլուպ՝ մեզարըն գար-

կողեմոս տախի եարտըմ էյլէտի ,
վէ օնլար Յիսուսուն թէնինի
միւրրի սաֆի վէ ախէր պահար-
լար իլէ պալասանլատըլար :

60 . Վէնախինին . . . Եէնի
Բեպարոնա՝ Գօտու : Եսայ . ԺԳ .
9 : Յոպսէփ թէնի քէնտի նէֆ .
սի իչիւն հազըրլամը իտիյի՝
օլ մահալէ՝ եագըն օլան պիր
պաղչէտէ պուլունան պիր մէզա-
րա՝ կէօթիւրթտիւ : Թէնին
կէօթիւրթտի պու վէճհիլէ ա՛ծէ-
լէ՝ իլէ իճրա օլունտու , չիւն
քի շաբաթ եագլաշըյօրուտու
(Յօւլ . ԺԺ . 42) , վէ կէօթիւ-
նիւր քի , մերա՛մ օլունմուշ
իտի քի՝ շաբաթ կէչտիքտէն
սունկրա՝ թէնի տահա՝ զեյատէ
տիգգաթ ու իճթիմամ իլէ պա-
լասանլատըլար : Վ . Ի . Ի . Ի .
55 , 56 : Ի . 1 : Մարի . ԺԵ .
47 : ԺԴ . 1 : — Մեպարոն Գ-
տուսանա պիր պէօյիւք դա՛շ եւ
խանէ 66 : Ի . 2 : Մարի .
ԺԳ . 3 , 4 : Վ . Ի . Ի . 2 :

61 . Մագդաղենացի Մարիամ
հէմ օպիր Մարիամ : Պու էյի գա-
րըլար՝ օ ախշամ օլ էյլէմ ու գա-
սավէթ վէրիճի մահալի թէրք
էտէնլէրտէն սունկու՝ վէ շաբաթ
կէչպիքտէն սունկրա՝ թէքրարէն
օրայա տէօնմէյէ ա՛ծէլէ էտէն-
լէրտէն իլքի՝ իտիլէր : Ի . 1 :

62 . Լըլէնի Լէն : Եէնու-

շըսընտա օթուրուրլարըր :

62 Վէ էրթէսի կիւն՝ քի
ճիւմա՝ էրթէսի տիր , պաշ-
քեահինլէր վէ Փարիսեցիլէր
Պիղատոսուն եանընա ճէմ՝
օլուպ՝ տէտիլէր .

63 Լա՛ հֆէնտիմ՝ խաղ-
րըմըզա՝ կէլտի քի՝ օ պլտա-

տիլէր կիւնիւն թէքմիւ օլմասըն՝
կիւնէչին պաթմասընտան հիսապ
էտէրլէրտի . վէ պունուն իչիւն՝
պուրատա " էրթէսի կիւն " լաֆ-
զը՝ օլ կէճէ կիւնէչ պաթմագտան
սունկրա՝ հէր հանկը զէման օ-
լուրսա օլտուն՝ անկաշըլա պիլիւր :
Իշպու " էրթէսի կիւն " շա-
բաթ կիւնիւ իտի : Պապ ի . Ի .
17 շէրհինէ պագ : Մարի . ԺԵ .
42 : Վ . Ի . Ի . Ի . 54—56 :
Յօւլ . ԺԺ . 14 , 42 : — Պաշ-
էտէնլէր եւ : () նլար՝ միլլէ-
թին պէօյիւք մէճիսի լէսմինտէ՝
երնէ շըրայէ ճէմ՝ օլտուլար :
Խանէ 1 , 2 : Մարի . Ի . 1—6 :
Վարժ . Դ . 27 , 28 :

63 . Խաղրըլար՝ Լէտի Բե :
() նլար՝ իճթիմալ տըր քի՝ Յի-
սուս Լաֆէնտիմիզին օնլարա մախ-
սուսէն պունտան ապտէմ սէօյ-
լէմիշ իտիյի իքի փէյլամպեր
լէքլէրինի զիքը էյլէտիլէր : Պապ
ԺԳ . 40 : Յօւլ . Ի . 19 : Վր-
րիստոս Լաֆէնտիմիզ ֆիլ վագի՝
հայաթը զէմանընտա տէֆա՝ պէ
տէֆա՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ թէք-
րարէն գաղգաճա՛գ տէյիւ սէօյ-
լէմիշտի , վէ պունու տայիմա
չէքէճէք իտիյի զալըմ էօլիւմ
իլէ պէրապէր սէօյլէմիշտի . Լա-
քին օնու տէյիլ խաղա՝ իլա
քէնտի շայիրտէրինէ՝ սէօյլէմիշ-
տի : Պապ ի . 17—19 : Լա-

տըճը տոյհոս տա'ղ իբէն տէ-
ւիշ իտի . Իւչ կիւնտէն
սօնկրա գալգաճաղըմ :

64 Իմտի էմը էյլէ քի՛

քին հէր նասըլ իսէ . օնու՛ն՝ իւ-
չիւնծիւ կիւնտէ էօլիւլէրտէն
գալգաճաղընը աջգտա՛ն աջըա
պու գատար քէրէ թագա՛իր էյ-
լէմէսի՛ քէնտի շայիրտէրինտէն
մա՛տա ախէր չօգ քիմնէլէրէ՛
տախի մա՛լիւմ՝ օլմուշ օլմալը
իտի : Պապ ժղ . 21 : Ժէ .
23 : Դ . 19 : Ս . 11 : Բ . 31 :
Դ . 34 : Պ . 11 : Թ . 22 : Ժղ .
33 : Իղ . 6 , 7 : — () ալապա-
ճը : Պ . 11 : Իղ . 2 : Զիւլ . Է .
12 , 47 : Բ Կիւն . Դ . 8 : Կէր-
չէքիլիին քէնտիսի օլան զաթի
ա՛ղիզէ՛ օնլար ալտատըճը տէ-
յօրլար . վէ Պիղատոսա անկաթ
մաղա՛ մէրամ էտէ յօրլար քի , օ-
նու՛ն էօլիւմիւ՛ օնու՛ն ալտատըճը
օլմասընա թէքմիլ իսպաթ տըր :
— Իւչ Կիւնտէն սօնկրա Լ՛ .
ճայրպ տըր քի՛ Վարիսնցիլէր
իշպու մատտէ իւզէրինէ իշիթ .
միշ օլտուզլարը պիրալ շէյէ՛
Վրիստոս Լաֆէնտիմիլին քէնտի
աղգընտան օլ գատար չօգ իշի-
տէն քէնտի շայիրտէրինտէն պա-
գատար վիւյատէ տիգգաթ էյ-
լէտիլէր : Լաքին իՅթիմա՛լ տըր
քի՛ իշպու տիւշմանլար՝ պունո՛ւն
իշիւն տէրէճէսիզ գըզմըշլարը-
տը քի , Զիսուսու՛ն թէնի՛ քէն-
տինին տօսթլարը՛ էլինէ կէշմիշ-
իտի , վէ քէնտիլէրին իբի միւ-
թէպէր միւշիլէրի՛ օնու ի՛ղգէթ
ու իբրա՛մ իլէ կէօմաիլէր (խանէ
58 վէ 59 շէրՏլէրինէ պագ) , վէ
օնլարըն պու սէպէպտէն վէսվէ-
սէ վէ գօրգուլարը ույանտը , վէ
պու մատտէյի՛ պիւթիւն Սան-

մէզար Թա իւչ կիւնտէք
գալիճէ սագլանսըն . օլմայա
քի՛ օնու՛ն շայիրտէրի կէճէ
իլէ կէլպ օնու ճալսընլար :

քէտրիմ՝ մէճիսինին տիգգաթընը
ճէլպ էտէճէք միգտարի մուհիմ
սայտըլար . վէ օնլար՝ պիւթիւն՝
եախօտ պիւթիւնէ՛ եագըն պուն-
տան էվվէքի կէճէ ույանըգ
տուրտուլար իտի իսէ տէ (Պապ
իղ . 57 , վէ Ժէ . 1 շէրՏլէրինէ՛
պագ) , րաճաթա վարաճաղարը
եէրինէ՛ ճիւմէսի պիրտէն շա-
բաթլարը պաշլատըգտա՛ն սօնկ-
րա պիլէ Պիղատոսա վարտըլար :
(Նլար Վրիստոս Լաֆէնտիմիլէ՛
շաբաթ կիւնիւնտէ էն ա՛ղիմ՝
մէրճամէթէ տայիր ա՛մէլէր էյ-
լէտիյի իշիւն տարըլտըլար (Պապ
Ժղ . 10 — 14) , վէ պու ճիւմէ
իլէ քէնտիլէրի օլ կիւնտէ՛ էն
ա՛ղիմ՝ եարամաղըղա տայիր
պիր ա՛մէլտէ պուլունմաղա ղայ-
րէթ էթտիլէր :

64 . Իսի էր էյլէ Լ՛ : Սիւ-
լէթին պու պաշլարը Պիղատոս-
տան մագլուպ էյլէտիլէր քի ,
մէզար " իւչ կիւնտէք գալիւ-
ճէ " պէքլէնսին . վէ պու՛ օնլա-
րըն " իւչ կիւնտէն սօնկրա " լու-
ղէթլէրինին մա՛նասընը նա-
սըլ անկատըզլարընը աշիքեարէ
կէօսթէրիր : Պապ Ժղ . 40 շէր-
Տլինէ պագ : — () օլմայա քի՛ օնու՛ն
շայիրտէրի Լ՛ : Զիսուսու՛ն թէնի՛
քէնտի տօսթլարընըն էլի իլէ
Ի՛ղգէթ ու իբրա՛մ իլէ կէօմիւ-
տիւյիւնիւ պիր Փէնա նիշանէ՛
սայտըլար . վէ օնլար Պիղատոսու
հէման գապաճաթը՛ չըգարմըշ
կիպի օլույօրլար , քի՛ ճէսէտի
պէսլէ տիւշիւնմէյէրէք օնու՛ն

վէ խաղա էօլիւլէրտէն տիւրիւտի տէսինէր , վէ սօնէրաքի ալտատըշ էվվէլքինտէն պէթէր օլտուն :

65 Պիղատոս օնլարա տէտի . Պէքճիլէրինիզ վա'ր

տօսթլարընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի : Էէր նասըլ իսէ , օնլար Պիղատոսա անկլաթմաղա՝ մէրամ էտէյօրլար քի՝ Հիսուսուն պուշայիրտլէրի զայէթ ճէսարէթլի վէ գօրգմազ ֆէնաքեսար քիմսէլէր տիր : — Վէ սօնլարա Կապալ : Պու՝ կէօրիւնիւր քի՝ զարպի մէսէլ մագուլէսինտէն պիր թա'պիր իտի (Պապ ժք . 45) , վէ պո'ւրատա մա'նասը պո'ւտտըր քի՝ էյէր շայիրտլէր թէնի սագլարլար՝ վէ Հիսուս էօլիւլէրտէն գալգտը՝ տէյիւ պիր խապեր խաղա եայարլարսա , ճիւմլէ խաղգ օնուն Ս' եսիա օլմասընը ինանմագտ սապի'թ օլաճագլար , վէ օնլարը պունուսն պէջլէ օլմատըղնա գանտըրմաղա միւմքիւն օլմայաճագ , վէ թէզիյէ պիւթիւն միլէթ պիր իսթիլալ վէ ա'սըլըգ հալինտէ պուլունաճագ տըր :

65 . Պէքճիլէրինիզ վա'ր ալըր : Պիղատոս պուրատա՝ եա պէօյիւք պայրամլարտա Եէհուտիլէրին խրզմէթինէ թա'յին օլունան Հոռմմա սօլտաթլարը պէօլիւյիւնիւ (Պապ իղ . 47 շէրհինէ պագ) զիքը էտէյօր , եախօտ Լփէնտիմիզին խաչանմասընա պագմաղա մէմուր օլան պէօլիւյիւ զիքը էտէյօր : — Խանէ 36 շէրհինէ պագ : — Պիլաթինիզ Խալա գա'լէճէ սագլայըն : Պիղատոսուն սէօզլէրի՝ հէման պիր զէվգ գարիգի իլէ սէջլէնմիշ կի-

տըր . կիտին , պիլտիյինիզ կիպի գալիճէ սագլայըն :

66 Վէ օնլար վարըպ' պէքճիլէր իլէ գաշը միւհիւրլէմէքլէ՝ մեզարը գալիճէ սագլալտըլար :

պի կէօրիւնիւրլէր : Սայքի տէմիշ կիպի օլույօր քի՝ Սիզ պուստէմի էօլտիւրթտիւնիւզ . շիմտի սագլընըն , օնու գաշըրմալայսընըզ . էօլմիւշ քիմնէնին իւզէրինէ պիր գալի գարաուլ տիքին . ալըն հէր գա'ջ սօլտաթ տիւշիւնիւրսէնիզ քի եէթիշիւր , քի գըսսա զէման օլան իւչ կիւն իշինտէ էօլմիւշ քիմնէյի մեզարտան գաշմագտան մէն՝ էթսինլէր , եախօտ օնուն օն իքի գօրգագ շայիրտլէրինի օնու կէճէ իլէ մեզարտան չալմաղա գօմասընլար :

66 . Վ' ալըր՝ պէքճիլէր իլէ : Եա'նի գարաուլ իլէ Պիղատոս օնլարա հուտուտուլ հէօքիւմէթ վէրտի , քի իսթէտիքլէրի գատար սօլտաթլար ալըպ' մեզարը պէքլէմէյէ գարաուլ տիքսինլէր , վէ շիւպհէ եօ'գ տուր քի , օնլար հէօքիւմէթլէրինի իճրա էտիպ' մեզարը էյի պէքլէյէճէք գանմըշ օլտուգլարը միգտարի սօլտաթլար՝ պէլքի պիր եիւզպաշը պիւթիւն պէօլիւյիւ իլէ տիքտիլէր : Լայէր պունուն ճիւմլէսի Հիսուս Լփէնտիմիզին տօսթլարը՝ եէտի իլէ օլունմուշ օլսայըտը , տէնիլէ պիրի իտի քի՝ օնլար մեզարը հէման եալանտան պէքլէթտիլէր . լաքին պունուն ճիւմլէսինի էտէն քիմնէլէր՝ օնուն տիւշմանլարընըն քէնտիլէրի՝ իտիլէր , վէ պու վէճհիլէ Հոռմման փէյղամպէրին նիշանընը (Պապ ժք . 39 , 40)՝ միւճատիլէ օլուն-

Պ Լ Պ 28 :

1 Վէ շաբաթըն սօնուն

մազ պիր դարդ իլէ վէ քէնտիլէ-
րին էպէտի ըզգալէթի իլէ սապիթ
էտէնէր քէնտիլէրի իտի : — Պա-
շէ Բըհըրէմէրէ : Սէզարըն
գապաղը իւզէրինտէ իփլէր կէ-
չիւրիլիպ (խանէ 60) տէվէթ
միւհիւրիւ իլէ միւհիւրլէնտի ,
շէջլէ քի միւհիւրլէր գըրըլ-
մազտան՝ մէզարըն իշինէ քիմնէ
կիրէմէզ իտի : շալէա պու
կիւնէ գատար պիր մաճալի՝ ի-
շինէ կիրիլմէքտէն սագլամանըն
եօլու պու տուր , վէ էպի զէ-
մանտէ՝ տախի եօլու պո՛ւ իտի :
Պան . Գ . 17 : — Սէպարը գա-
լէճէ սագլապըլար : Լաքին քէն-
տիլէրին ըզգալէթի իշին սագ-
լատըլար : Պապ իր . 11—15 :
Սաղ . 5Գ . 10 : Լաալ . ին .
30 :

1 . Եւթիմիոս սօնունիտ ԵՁ :
Սաղ . ԺԳ . 1 , 2 : Պալ . իր .
56 : իր . 1 , 22 : Յիլ . ի .
1 : — Զաքարիոս իլէ Կիւնի :
Պու Րապպըն կիւնիւ՝ եա՛նի կի-
րակի կիւնիւ՝ վէ Վրիսթիանլա-
րըն ըաճաթ սագլատըլարը կիւն
իտի : Պապ ԺԲ . 8 շէրճինէ
պագ : Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ
Հաֆթանըն ալթընձը կիւնիւ
եա՛նի ծիւմա՝ կիւնիւ ախշա՛մ
կէօմիւրիւ , եէտինձի՝ եա՛նի
ծիւմա՝ էրթէսի կիւնիւ մէզարտա
եաթար , վէ օդիր Հաֆթանըն
իլք կիւնիւնտէ էօիւլէրտէն տի-
րիտի : (Նուն մէզարտա եաթ-
տըզը զէմանըն ծիւմլէսի կէօրիւ-
նիւր քի՝ օթուզ ալթը՝ եախօտ
օթուզ սէքիզ սաա՛թ իտի : Պապ
ԺԲ . 40 շէրճինէ պագ : — Սաթ-

տա՝ Հաֆթանըն իլք կիւնիւ
սապաճ օլուր իքէն , Սաթ-
գաղէնացի Սարիամ իլէ օ-

գաղէնացի Սաղիամ : Պապ իլ .
56 շէրճինէ պագ : — Օղբ
Սաղիամ : Պու Յիսուս Լաֆէն-
տիմիզին վալիտէսի տէյիլ իտի ,
իլա Յակոբոս իլէ Յովսէսին ա-
նասը իտի : Սաղ . ԺԳ . 1 :
Պուշար իլէ պէրապէր Սողոմէ
տախի վարտը : Սաղ . ԺԳ . 1 :
Վէ Պուկաստան էօյրէնիւրիլ
քի՝ (իր . 10)՝ Վուզանըն գա-
րսը Յովճաննա վէ պա՛զը սայրի
գարըլար տախի պէրապէր իտի-
լէր : Յովճաննէս սալթ Սաթ-
գաղէնացի Սարիամ զիքը է-
տէյօր . վէ իճթիմա՛լ տըր քի՝
պուշուն սէպէպի պո՛ւ օլտուն քի ,
Յովճաննէս պու գարընըն՝ էօ-
լիւլէրտէն տիրիլմիշ գուրթարը-
ձը իլէ կէօրիւշմէսինին մախօն-
սէն պիր նագլիլէթիսի՝ վէրմէք
իսթէյօր : — Սէպարը Կէօրմէյէ :
Իճթիմալ տըր քի՝ պու գարըլար
մէզարտա պէքլէմէյէ պիր գարա-
ուլ գօնուլտուղունու պիլմէզլէր
իտի . վէ էրքէնտէն մէզարը զի-
յարէթ էթմէյէ՝ Հէմ տէ սէվ-
կիւլիւ Լաֆէնտիլէրինին վիւծիւ-
տիւնիւ գօգուլու եաղար իլէ
եաղլամաղա՝ կէտիլէր : Սաղ .
ԺԳ . 1 : Պալ . իր . 1 : Պուշ-
ար պաճարլարը վէ գօգուլու
եաղը ախշամուան շաբաթ պաշ-
լամազտան Հապրլամաղա պաշ-
լամըշլարտը : Պալ . իր . 56 :
Իշպու էյի՝ գարըլար շաֆագ
սէօքմէզտէն էվտէն չըգտըլար ,
վէ Սարկոսուն Թա՛րիֆինէ՝
կէօրէ՝ “տաճա գարանլըգ իքէն”
եօլա տիւշտիլէր , վէ Յովճան-
նէսէ կէօրէ մէզարա եէթիլթիլք-
լէրինտէ՝ “կիւնէշ տողար իքէն”

պի՛ր Մարիամ մեզարը կէօր-
մէյէ՛ կէլտիլէր :

2 Վ է իշթէ պէօյիւք զէլ-
զէլէ՛ օլտու . զերա Բապարն
մէլէյի կէօքտէն էնմէ՛յիլէ՛
կէլիպ գափուտան դաշը եու-

իտի : Վ է պո՛ւ տաիի օլա պի-
լիբ քի՛ օնլարըն պա՛ղըսը ախէր-
լէրինտէն եօլտա ալը գօնտուլար ,
վէ ճիւմէսի պէրապէր կիթմէ-
յիպ՝ պա՛ղըսը մեզարա օպիրլէր-
տէն էվվէլ կէլտիլէր :

2 . Պէօյիւք՝ զէլէլէ՛ օլտու :
Պապ իէ . 51 շէր Տիմէ պագ :
Պարթ . ԺԴ . 26 : — Բապարն մե-
լէյի եւ . Բրիստոս Լէֆէնտի-
միդին մէվլուտղուտա՛ օնուն
չէօյտէ իղվա չէքմէսինտէ՛ վէ
Վեթսեմանի պաղչէսինտէ սըգ-
լէթ ու մուղայգասը գէմանընտա
օնուն խըզմէթինէ մէլէքլէր կէլ-
միշլէր իտի . լաքին իաչ իւզէ-
րինտէ փէտէրի օնու թէրք էյ-
լէտիյի գէմանտէ՛ օնա խըզմէթ
էթմէյէ Տի՛չ պիր մէլէյէ մու-
սա՛տէ օլո՛ւնմամըշ ըտը : Իմ-
տի պու մէլէք՝ ճէլալին Բապարնա
էօյիւլէրտէն գըլամընտա խըզ-
մէթ էթմէք իշպու միւպարէք
մեմուրէյէթինի նէ՛ սէվինճ իլէ
ալմըշ օլմալը իտի : — Պաղը
Էռ-Պարպար : Պու դաշ տէվ-
լէթին միւհիւրիւ իլէ միւհիւր-
լէնմիշիտի . վէ օլ միւհիւրիւ
գըրմանըն ճէզասը՝ գըրան Տէ՛ր
քիմ՝ օլուրսա օլտուն՝ էօլի՛ւմ
օլմալը իտի . Պապ իէ . 66 շէր-
Տիմէ պագ : Լաքին Եէհմվա-
նըն մէլէյինէ՛ տէվլէթին միւ-
հիւրիւնիւ գըրաղղընա՛ Տա՛նկը
Եէհմտիլէր Սանքէտրիմի եա-
խօտ Հոռոմ վալիսի պիր սէօզ
սէօյլէյէ պիլիբ : — Վ է իւզէ-

վարլատը , վէ օնուն իւզէ-
րինտէ՛ օթուրտու :

3 Վ է օնուն չէհրէսի շիմ-
չէ՛ք կիպի՛ վէ էսվապը գա՛լի
կիպի պէյալիտի :

4 Վ է օնուն գօրգուտուն-

լիւպէ՛ օթուրտու : Սէլէք՝ ա-
լա գայտ էթմէյէրէք՝ Հոռոմ
սօլտաթլարընըն էօնիւնտէ Պա-
շըն իւզէրինտէ օթուրտու , շէօյ-
լէքի՛ կէլիպ օնու եինէ Սէզա-
րըն իւզէրինէ տէվլիւմէյէ քիմին
ճէսարէթի վար իսէ , կէլալին պա-
գայըմ տէյիւ՛ սպքի եերին վէ
ճէհէննէլին Տէփ գուվլէթլէրինէ
մէյտան օգուլօրուտու :

3 . () Նուն չէհրէսի շիմչէ՛ իկի :
() Նուն չէհրէսի տէյիլ սպլթ
պիր գարգի մախսուսէ իլէ կիւ-
նէշ կիպի միւնէվլէր վէ փարապ
(Պապ Ժէ . 2 : Գայր . Ժ . 1 :
ԺԴ . 1) իլա երտըրըմ՝ կիպի
տաիի Տիլպէթու իտի : Պան . Ժ .
6 : — Լապար գա՛լի իկի պէյալ
իկի : Սիյաճ րէնկ՝ եաս ու է-
լէմին նիշանէսի տիր . լաքին պէ-
յալ՝ սուշուլուղուն վէ սէվինճ
ու փէրրաճըղըն վէ սէրպէսթլէք
ու աղատըղըն Տէմ տէ քէմալէ-
թին թէշպի՛ ու նումունէսի
տիր . վէ պունուն իլիւն սէմալի
զաթլար՝ տայիմա պէյալ կիյին-
միշ թա՛րիֆ օլունուլօր : Պան . է .
9 : Պարթ . Ժ . 2 : ԺԴ . 5 :
Պարթ . ԺԴ . 4 : Գալ . Ժ . 12 :
Պարթ . Ժ . 10 : Ժ . 30 : Գայր .
Ժ . 4 : 5 : Ժ . 4 : է . 13 , 14 :
ԺԺ . 8 :

4 . Պէլէլէյէլէր : Խանէ 11 ,
վէ իէ . 65 , 66 շէր Տիմէրինէ պագ :
— Սալալլար : Իշպու սօլ-
տաթլար՝ պիւթիւն էօմիլէրինի
ճէնք վէ գան իլէնտէ կէլիւրմիշ-

տան՝ պէքէյէնէր սարսըլ-
տըլար , վէ հօլըլէր կիպի
օլտուլար :

5 Վէ մէլէք ճէվապ է-
տիպ՝ գարըլարա տէտի . Սիզ
գօ՛րգման , զերա պիլըրիմ քի՛

լէրիտի . վէ շիւպհէսիզ՝ քէնտի-
լէրինի ալըմըլ վէ գօրգմազ
քիմնէլէր գըլաս էտէրլէրիտի .
լաքին շիմտի չէհրէլէրի քի՛ւլ
րէնկինէ տէօնտիւ , վէ թէփէտէն
զըրնաղա՝ գատար տիթրէմէտէ՛
օլտուլար : Պունլար՝ պիր գաչ
ղայի՛ֆ եիւրէքսիզ շայիրտէրէ
գարչը տուրմաղա հազըր իտիլէր .
լաքին ափանսըզ՝ իշթէ հիպէթ-
լու պիր թէզլէք իլէ պիր մէլէք
կէլիլօր , վէ օնուն քէնտիլէրին
իւզէրինէ տազըրուլթուլղու նա-
զար՝ զայէթ փարազ պիր շիմ-
չէքտէն չոգան հիպէթլու պիր
երտըրըմ՝ կիպի կէլիլօր , վէ
օլ չէճաա՝ թուլ քիմնէլէրին ճիւմ
լէսի՝ թագաթըր քէսիլմիշ եերէ
տիւլէրլէր : Յօք 7 . 14 :
Սալ . խր . 6 : Ղան . 7 .
7—11 : Ղարծ . թ . 3—9 :

— Իօլէլէր կիպի օլտուլար :
Յայ . 17 : Հիմտի կէճէ
իտի . վէ ափանսըզ օլան շամա-
թատա՝ դապիա՝ թտէն իւսթիւն
օլան նուրտա՝ դաշըն ափանսըզ
եուվարլանմասընտա՝ մէլէյին ա-
փանսըզ կէօրիւնմէսինտէ Լճ
իշպու հօլիւյի պէքէյէնէ տուր-
տուրուլան սօլտաթլար՝ քէնտի-
լէրի՝ հօլիւ կիպի օլտուլար ,
վէ հօլիւ եաթմըլ օլան քիմնէ՛
ճիւմէ՛ ալէմէ “Պէն . . . հէմ
եաշարըմ վէ հօլտիւմ , վէ իշթէ
էպէա իւլ ապատ եաշայօրում”
(Յայ . 18) տէյիւ մէյտան
օգոյարազ՝ մէզարը վէ հօլիւմիւ
եէնիպ զաֆէր պուլտու :

5 Սիլէք ճէվապ էտիպ Լճ :
Հիւպհէսիզ՝ պէքճիլէր պիրազ

քէնտիլէրինէ կէտիլէրլէրի կիպի
գաշտըլար , վէ կէօրիւնիւր քի՛
օնլար գարըլար կէլմէզտէն կիթ-
միշէրիտի . շիւն քի գարըլար
մէլէյի՝ տէյիլ դաշըն իւզէրինտէ
(Խանէ 2 շէրհինէ պագ) իլլա
մէզարըն իշինտէ՝ օթուրուր
պուլտուլար : Սալ . ԺԴ . 5 :
Ղուկաա՝ իքի մէլէք զըրէ էտէ
յօր (իր . 4) , լաքին պուրասա
զէքըր օլան շէյլէրի սալթ պիրի
սէջլէտիյի իշին՝ եաթօտ ախէր
պիր սէպէպ իշին՝ Սատթէոս
իլէ Սարկոս սալթ պիրինի՝ զէքըր
էտէյօրլար : Պապ Ե . 28 , վէ
ի . 30 շէրհինէ պագ : — Ղա-

րըլարա պէպի : Եբ . 14 :
— Սիզ գօ՛րգման : Ղարըլար
դաշը եուվարլանմըլ՝ վէ մէզարը
աշըգ պուլտուլար , վէ դապիա՝
թըր իլէ՝ ա՛ճէպ Հիսուսուն վիւ-
ճիւտիւնէ նէ՛ օլտու տէյիւ տիւ-
շիւնէրէք՝ իշէրի՝ կիրէճէլէր-
իտի . վէ վիւճիւտիւ պուլմա-
տըզլարը թագտիրտէ՝ չօգ էլէ՛մ
չէքէճէլէր՝ վէ օլ միւնէվիլէր
զաթլարը կէօրտիւլէրինտէ դա-
յէթլէ գօրգաճաղար ըտր : Լա-
քին մէլէք օնլարա՝ “Սիզ գօ՛րգ-
ման” տէտի : Պաշ քեաշիլէր
վէ եազըճըլար՝ գօրգսունլար ,
վէ սօլտաթլար “հօլիւ կիպի”
օլտուլար . լաքին սիզին պիր
գօրգաճազ սէպէպիլիզ եօգ
տուր : Պէն սիզի տէյիլ գօր-
գուլթմաղա՝ իլլա գօրգուլնուլու
տէֆ՝ էթմէյէ կէլմիշիմ : Եայ .
Լէ . 4 : խա . 10 , 14 : Ղան
Ժ . 12 , 19 : Սալ . ԺԴ . 6 :
Ղալ . 13 , 30 : Յայ .

խաչա՛ չըգարըլան Յիսուսո՛ւ
արարսընըզ :

6 Պուրատա տէյի՛լ տիր .
զերա տէտիյի կիպի գալը-
մը տըր . կէլին՝ Բապպըն

եաթմըլ խտիյի մահալի կէօ՛ւ
րին :

7 Վէ չափուճագ վարըպ՛
օնուն շայիրտէրինէ սէօյլէ՛-
յին քի , օ՛ հօլիւէրտէն

աւ . 17 : — Պիլէրի՛ չի աւ : Ս՛է-
լէք օնլարա տէյօր քի՛ օնլարն
քիմի արատըղընը պիլիւրիտի , վէ
օնլարը հօյլէ էրքէն օրայա կէ-
թիրէն՝ խաչանմըչա օլան մու-
հապպէթլէրի իտի , վէ քէնտիսի
օնլարա օնուն հագգընտա զայէթ
էյի պիր միւժտէ վէրմէյէ՛ կէլ-
միշիտի : Խանէ 6 : Ս՛ալ . ժգ .
6 : Ղ՛ . իր . 5 , 6 : Ս՛ալ .
ճե . 3 , 4 :

6 . Պուրատա Գէյի՛լ Գէր :
Պէօյլէ իսէ , նիճիւն պիզ օնու
ապա պուրատա արայալըմ :
Նիճիւն օնու պուլմագ իչիւն
Երուսաղէմէ սէֆէր էտէլիմ :
Ղ՛ . իր . 5 : Նիճիւն Փէք-
րիմիզի՛ օնուն Փէտէրին սաղ
եանընտա օթուրտուղու եէրէ
գալորըպ՛ օնու օրատա արա՛-
մայալըմ : — Տէփէյի իտի գալը-
մը պըր : Ս՛էլէք օնլարա՛ Յի-
սուսուն թէքրար պէ թէքրար
փէշին վէրմիշ իտիյի խապէրլէ-
րի զիքը էթտիրիյօր , քի շա-
յիրտէրի վէ հէփ տօսթլարը
պէօյլէ ա՛ծայըպ պիր դարզ իլէ
ունութմուշլարտըր : (Նլարն՝
պու օնլարա վէրիմիշ խապէրլէ-
րի անկլա՛մամալարը սէպէպին-
տէն՝ օնլարն թէքրմիլ օլմալարնը
պէքլէմէղլէրիտի . վէ օնլարն
թէքրմիլ օլմասընը պէքլէմէտիքլէ-
րի սէպէպտէն՝ օլ փէշին վէ-
րիմիշ խապէրլէրի տախի ու-
նութմուշլարտըր : Պապ ժէ .
9 , 23 , վէ ի . 19 , վէ իր . 32 ,
վէ ին . 63 շէրհէրինէ պա՛գ :

— Կէլին . . . Խաչալէ կէօ՛ւրն :
Պա՛գըն , վէ կէօրէճէքսինիզ քի՛
վիւճիւտիւ պունտա տէյի՛լ տիր :
Պագըն , վէ կէօրէճէքսինիզ քի՛
քէֆինլէրին հէփիսի էյիճէ տիւ-
րիւմիւշ սարըլմըլ պիր եանա՛
գօնուլմուշ տուր : Յ՛ալ . ի .
5—7 : Լ՛յէր վիւճիւտիւ չա-
լընմը՛լ օլսայըտը , պու քէֆինլէր՝
դապիա՛թը իլէ՛ պէրապէր կէօ-
թիւրիւլմէզլէրմի իտի , եախօտ
ա՛ճէլէ իլէ գա՛րմա գարըլըգ
պրաղըմագլարմըր իտի : — Բապ-
պն Էալմըլ իտի Խաչալէ : Լ՛հ-
թիմալ տըր քի պու մէզար՝
Յօվսէփին Փամիլեասընըն վէ
հէփ խըսըմլարնըն՝ էօլտիւքլէրի
զէման ճէսէտլէրինին սըղաճագ
միգտարի պէօյլէք պիր մաղարա
իտի : Պապ ին . 60 շէրհինէ
պագ : Լ՛մաի գարըլարը վէ մէ-
լէքլէրի սըղաճագ՝ վէ պէլքի տա-
հա՛ զիյատէ եէր վարըտը . վէ
Յիսուս Լ՛ֆէնտիմիզին գօնտու-
ղու մահալ՝ գայատա մէզարըն
եանլարընտա օլուլմուշ օլան
հէօճէրէլէր եախօտ կէօզլէրին
պիրինտէ իտի :

7 . (Պուն շայիրտէրինէ «էօյ-
լէյին : Խանէ 10 : Ս՛ալ .
ժգ . 7 , 10 , 13 : Ղ՛ . իր .
9 , 10 , 22—24 : Յ՛ալ . ի .
17 , 18 : Լ՛օլիւէրտէն գալըմըլ
Պուրթարըճընըն իլք միւժտէսի՛
տէյի՛լ շայիրտէրէ՛ իլա պու
էյի գարըլարա՛ վէրիտի , վէ օն-
լարա սըփարը՛լ օլունտու քի ,
օնու շայիրտէրէ խապէր էյ-

գալգալը՝ տըր . վէ իշթէ սիգտէն իւրի Վալիւնայա վարաճազ , օնու օրատա կէօ , րէճէքսինիզ . իշթէ՝ սիգէ սէօյլէտիմ :

8 Վէ օնլար թէզ՝ գօրգու

լէսինէր : Պու վէճճիլէ օնլար՝ Լուքեալարն քէնտիւրինէ՝ առաքեալար օլտուլար . եանի օնլար կէօնտէրիլէր քի , միւթ տէյի՝ օլիւթիւն ալէմէ խապէր էթմէյէ թա՛յին օյմուշ քիմնէլէրէ՝ խապէր էյլէսինէր : Պու իշպու գարըլարա՝ իխուս Լաֆէնտիմիզ խաչտա վէ մէզարտա իրէն օնուն հանընտա տուրուպ օնա խըզմէթ էթմէլէրինէ պիր միւնասիպ իւճրէթ ու ի՛վազ օլտու : — Սիպէն իւրի Վալիւնայա շարաճափ : Պապ իշ . 32 շէրճինէ պագ : Լաֆէնտիմիզ խըզմէթին՝ Վալիւնատա՝ պաշլամըշտը , վէ օնուն տօսթլարը օրատա իտի , վէ օրատա օնլար տաճա՝ զիյատէ գօլայըղըլա վէ Եէհուտիլէր գարաֆընտան տաճա՝ ազ րէնճիտէ իլէ ճէմ՝ օլա պիլիւրլէրիտի , Տէմ օրատա շէհրին շամաթա վէ թէլաշէրինտէն ուզագ Լաֆէնտիմիզ օնլարա պիր ճէմիյէթ վէ մէճիւս էթմէյէ թա՛յին էյլէտի : — Իշթէ՝ սիգէ սէօյլէտիմ : Սէլէք՝ օնլարա նագլ էյլէտիյի շէյլէրին սաճիճ օլտուղունու աղըր պիր գարզ իլէ թաճգի՛գ էտէյօր . վէ էյէր ի նանմազլարսա , գապաճաթ օնլարն սըր , օնուն տէյիլ տիր :

8. Սալար Լէլ . . . չգրու : Սէլէք գարըլարա թէզ՝ կիթսինէր տէտի . վէ օնլար օյալա՛ն մալըպ սէյիրթտիլէր : Լալաճըն

վէ չօգ սէվինճ իլէ մէզարտան չըգըպ՝ օնուն շայիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ սէյիրթտիլէր :

9 Վէ օնուն շայիրտլէրինէ խապէ՛ր վէրմէյէ կիտէրլէ՛ր

էմրինէ իղաաթ էթմէքտէ տալիմա ճաղըր վէ թէզ օլմալըյըզ : Սալ . ճթթ . 60 : — Վօրգու վէ չօգ սէվինճ իլէ : Վարըլար՝ դաշը մէզարն գափուսունտան եուվարլանմըշ պուլտուլար , Լաճըն մէլէյինի կէօրտիւլէր , վէ օնտան խապէ՛ր ալտըլար քի՝ օլ պալասանլամաղա կէլմիշ իտիքլէրի քիմնէ մէզարտան գալըրպ ճայաթէ՛ կէլտի : Իմօի օնլարն եիւրէքլէրինէ գօրգու վէ չօգ սէվինճ կէլէճէյի ա՛ճայըպ տէյիլ տիր : Եղ . ք . 12 , 13 : Սալ . ժգ . 8 : Վալ . իգ . 36—41 : իջ . ժգ . 20 , 22 : ի . 20 :

9. Կիտէրլէրինէ Լա : Պիր միլ գատար կիտէճէք Եօլարը վարըր . վէ թաճմին էտէ պիլիւրիզ քի , օնլարն գօրգու իլէ գարըլըգ սէվինճլէրի՝ օնլարա գանատլար կիպի օլտուլար , վէ ալագլարը եէրէ տէյմէզ տէրէճէտէ չափու գ սէյիրտիրլէրիտի , վէ օնլարն սաշը սապաճ րիւզկեարընըն էսմսինտէն պայրագ միսիլիւ ուչար ըտը , վէ եիւզլէրի աղլամադտան վէ սէյիրթմէքտէն վէ աղիմ թէլաշտէն գըրմըղը օլմուշուտու : — Յիսուս օնլարա գարըլ չգրու : իխուս Լաֆէնտիմիզ՝ ճիւմէ տօսթլարընըն Վալիւնատա ճէմ՝ օլմասըր պէքլէմէյօր (խանն 7 , վէ իշ . 32 շէրճլէրինէ պագ) , իլա պի-

իբէն , հէման իշթէ Յիսուս
օնլարա գարշը՝ չըգրպ տէտի .
Սէլամ սիզէ . վէ օնլար եա-
զըն կէլիպ՝ օնուն պյագլա-
րընը՝ դուժտուլար , վէ օնա
սէճտէ՝ գըլտըլար :

10 () Գէման Յիսուս օնլա-

րինէ վէ օպիրինէ Երուսաղէմ
տէ՝ կէօրիւնիւյօր : Սէ իշպու
էյի գարըլար տէյիլ սալթ օնուն
իլք միւժտէսինի իշթիմէյէ՝ իլա
տիրիլմէսինտէն սօնկրա օնու իլք
էվվէլ օնլար կէօրմէյէ նայիլ
օլուրլար : Պագ՝ հէփ Լւեա-
րանլարըն վէրտիքլէրի միւթէ-
ֆէրիգ նագլիյէթլէրինն պու
Պապըն սօնունտա օլան իթթի-
ֆագընա : — Սէլամ՝ սիպէ : Յի-
սուս Լֆէնտիմիգ օնլարը՝ տայի-
մա ա՛տէթի օլան սէլամ իլէ
գարշըլայօր , վէ օնուն եավաշ
վէ միւլայիմ սուրէթի օնլարըն
գօրգուլարընը թէսքին էթմէյէ
պայիս օլույօր : — Լյագլարընը՝
դո՛ւլար : Դ թլագ . Դ . 27 ,
37 : () Նլար օնու պիրտէն դա-
նըտըլար , վէ ա՛ղիմ սէվինճ իլէ
օնուն պյագլարընա՝ տիւշիպ՝
օնա սէճտէ՝ գըլտըլար : Իճթի-
մալըր քի , ազգլարընտան սէօզ
չըգարմաղա գատիր զլամայլա՝
աղլատըլար :

10 . Վօրգլան : Խանէ 5 :
ԺԴ . 27 : Վրիստոս Լֆէնտի-
միգ էօլիւլէրտէն տիրիլտի՝ քի ,
քէնտի խաղընըն հէփ գօրգու-
լարընը եպէտէն թէսքին էյի-
սին : — Վարընաշարըն խապէր
վէլլին : Պապ ԺԴ . 49 շէրհինէ
պագ : Լյէրջի Յիսուս Խ-
ֆէնտիմիգ շիմտի էօլիւլէրտէն
տիրիլմիշ՝ վէ ճէլալինէ երմէք

րա տէտի . Վօրգլան . կի-
տին գարընտաշլարընա խա-
պէ՛ր վէրին , քի Վալիւպայա
վարսընլար , վէ պէնի օրա-
տա կէօրէճէքլէր :

11 Խմտի օնլար կիտէ՛ր
իբէն , իշթէ պէքճիլէրտէն

իւզէրէ իտիխէ տէ , իրնէ քէն-
տինն ֆագիր շայիրտէլրինէ գա-
րընտաշլար թէսմիյէ էթմէքտէն
իճթինապ էթմէյօր . վէ իշպու
միւրիւվվէթքանի վէ տօսթանէ
թա՛պիր՝ պու գարըլարըն գօր-
գուլարընը տաճա՛ղէյատէ թէս-
քին էթմէյէ վէ օնլարըն եիւրէ-
յինի ի՛թիմատ իլէ տօլտուրմաղա
սէպէ՛պ օլուրուտու : Յիսուս
Լֆէնտիմիգին պու սէօղիւ նէ՛
ա՛ճայրպ խտի : Պու՝ պիր սօղուգ
ա՛լէսսէվի գարգտա՝ “ Վարտաշ-
լարա սէօյլէյին ” կիպի տէ՛նմէ-
տի , իլա Լֆէնտիմիգ՝ մուհապ-
պէթին պիւթիւն հարաքէթի իլէ՝
“ Վարընտաշլարընա՝ խապէր վէ-
րին ” տէյիւ սէօյլէտի : — Վա-
լէլայա լարսընլար : Յիսուս
Լֆէնտիմիգ՝ մէլէյին վասըգասը
իլէ կէօնտէրիլմիշ օլան խապէրի
(Խանէ 7) եինէ թէքրարլայօր ,
քի օնու հիշ պիր վէճհիլէ ու-
նո՛ւթմասընլար :

11 . () Նլար կիտէրքէն ԼԵ :
Վարըլար շայիրտէլրէ եիւրէք-
լէրինի ա՛ղիմ սէվինճ իլէ տօլ-
տուրաճագ միւժտէլէ՛ր կէօթիւր-
մէյէ կիտէլլէ՛ր իբէն , սօլտաթ-
լար տախի պաշքնահինլէրէ
եիւզլէրինի ըզգալէթ իլէ տօլ-
տուրաճագ օլան հէման օ խա-
պէլլէլի՛ նագլ էտէյօրլարընը :
— Պէքճիլէրտէն պա՛ղլարըն :
Խանէ 4 , վէ իէ . 65 , 66 շէրհ-

պա՛ղըլարը շէհրէ կէլիպ՛ հէփ
օլանլարը պաշքեհասհինլերէ
խապէ՛ր վերտիլեր :

12 Վէ օնլար իխթիարլար

լերինէ պապ : Վ ագի՛ օլան
շէյլերի կիտիպ միլէթ մէմուր-
լերինէ րէսմէն խապէր վերմէսի՛
էլպէթթէ եհլզպաշընըն եսխօտ
ախէր պիր զապիթին խըզմէթի՛
իտի , վէ պու խուսուստա իհիթի-
մաւտրը քի՛ օնուս պերապերինճէ
ախէրլերի՛ տախի վարաւլար :
— Հէփ օլանլար : Եա՛նի օն-
լար կէլիպ՛ կերշէյինի՛ սէյլէ-
տիլեր , պուսլար հէփ կէօրտիւք-
լերինի վէ իշիթտիլերինի պաշ-
քեհասհինլերէ նա՛գլ էթտիլեր ,
զէլզէլէնին՛ շէհրէսի յիշէք փար-
լազըղը կիպի օլան մէլէյին՛ դա-
շըն եուվարլանմասընըն՛ վէ իւշ
կիւնտէն էվմէլ պիւնլերճէ ա-
տէմլէրին էօլմիշ կէօրտիւքլերի
քիմսէնին մէզարտան չըգրպ տի-
րիլմէսինին խուսուսուսուս սէյ-
լտիլեր : Խանէ 4 շէրհինէ պապ :
Պա՛ղը քիմսէլեր թա՛ճիւպ էտէ
պիլիլլեր քի , իշպու սօլտաթլար՛
քի Յիսուս Վրիստոս Վֆէնտի-
միզին տիրիլմէսինին իլք վա՛ղ-
ճըլարը՛ վէ պաշքեհասհինլեր քի
օնուս իլք տինկլէյիճիլերի՛ օլ-
տուլար , քէնտիլլերի ինանըպ
տէօնմէտիլեր : Լաքին պաշքեհա-
հինլեր քէնտիլլերինի կարամազ-
ըգ էթմէյէ հալէա սաթմըշլար-
ըտը , վէ սօլտաթլա՛ր տա էօյլէ
էթմէյէ հաղըր իտիլեր (խանէ
15 շէրհինէ պապ) , վէ պուսուս
իշինէ Վլէա օնլար՛ քէնտի
եհլուքլերինին արղուլարընա՛
թերք էյլէտի . վէ կիւնէշ հէր
նէ՛ գատար զիյատէ ըջ՛գ վեր-
տի իսէ , օնլար օգատար զիյատէ

իլէ ճէմ՛ օլմաղըլա , հէմ՛
մէշվէրէթ էթմէյիլէ , սօլ-
տաթլարա վաֆիլր ազէ՛ վեր-
տիլեր .

քէօր օլտուլար : — Պաշքեհաս-
լէրէ : Պուսլար Ի՛ննա վէ
կպիափաւա իտի : Պապ իլք .
14 շէրհինէ պապ :

12. () Եւլար ինլիարլար իլէ ճէմ՛
աւ : Եինէ միլէթին պէօյիւք
շուրա մէճլիսի ճէմ՛ օլտու , վէ
շիւպհէսիգ՛ պէօյիւք ա՛ճէլէ իլէ
կէլտիլեր : Պու եինէ հէման օ՛
մէճլիս իտի , քի Յիսուս Վֆէն-
տիմիզին էօյիւմիւնիւ իճրա էթ-
տիրտի (Պապ իլք . 3 , 4 : իէ .
1 , 2) , վէ մէզարը պէլէմէք
իշին Պիղատոստան գարաուլու
գալապ էտէն հէման պո՛ւ մէճլիս
իտի : Պապ իէ . 62—66 : () Ե-
լար՛ օնուս էօյիւմիւնիւ իճրա
էթտիրմէք իշին՛ զայէթ ա՛ղիմ
զահմէթլէր շէքմիշլերիտի . վէ
մէզարա՛ ճէսէտ շալընմասըն տէ-
յիւ մախսուսէն պիր գարաուլու
տիրտիլեր : Լաքին օնլարըն
ճիւմլէ ճէհտ ու զայրէթլերի վէ
սագընմալարը քեալ էթմէյիպ՛
Յիսուսուս ճէսէտի զա՛յպ օլտու .
վէ սօլտաթլարըն քէնտիլլերի օ-
նուս էօյիւլէրտէն տիրիլտիլինէ
շէհատէթ էտէյօրլար : () Ելար
շիմտի՛ Յիսուս էօլմէմիշ իտի ,
իլա սալթ պայըմըշըտը տէ յիւ
իտտիա՛ էտէմէզլէրիտի . չիւնքի
Պիղատոս՛ հէմ հէր քէս տախի
պիլիլիտի քի օ՛ սահիհան էօլ-
միւշլիւտի : () Լ սօլտաթլըն
մըզրաղը՛ էօմիլին հէփ փուս-
կարլարըն պօղմո՛ւշ օլմալ իտի
(Յի՛ն . Ժթ . 34) , վէ էյեր խաշ-
տա թէքմիլէն էօլմէմիշ օլսայը-
տը , պու էլպէթթէ օնու պի-

13 Վէ տէտիւլէր . Տէ-
յին քի՛ Պիզ ույուր իբէն՝

Թիրմիշիտի : Լաքին օնուն պէօյ-
ըինտէն գան իլէ սո՛ւ ագմագ
խուսուսու՝ օնուն հայաթըն հէփ
սրճագըղընը զա՛յ էթմիշ տէրէ-
ճէտէ էօլմիւշ օլտուղունու իս-
պաթ էյլէտի : — Սօլաթլարա
ձաֆիւր ագլէ՛ վէրպիւլէր : Սիւ-
շափէրէտէն սօնկրա՛ գարա՛ր
գըլտըլար քի , քէնտիւլէրինէ սալթ
պիր եօլ գալմըլտը , եա՛նի քի
սօլտաթլարա՛ եալա՛ն սէօյլէմէք
իշիւն թիւշփէ՛թ վէրսինլէր : ()ն-
լար՝ Նիսուսու խիյանէթըք իլէ
քէնտի էլէրինէ թէսլիմ՝ էթմէք
իշիւն՝ հալէա Նուդայա թիւշփէթ
վէրմիշլէր իտի . վէ շիմտի սօլ-
տաթլարա՛ տախի թիւշփէթ վէր-
մէյէ իսթըրլէր , քի օնա երինէ
քէնտիւլէրի՛ խիյանէթըք էթ-
սինլէր : Պու օնլարն նէ՛ դա-
տար տարտա՛ պօղուլտու գլարընը՝
կէօսթէրիւր : Պունլար՝ Վիրաօն
կիպի՛ քէնտիւլէրին գուվփէթին-
տէն իւսթիւն օլան՝ Եհօվա իլէ
պիր սափաշա՛ պուլաշտըլար , վէ
պունլար տա Վիրաօն կիպի՛ եէ-
նիլտիլէր , վէ տիվանէ օլմագ տէ-
րէճէսինէ հէճիլ տիւշտիլէր :
Լաքին քէնտիւլէրին թէղալէթինի
էօրթմէք իշիւն պիր շէյ էթմէյէ
մէճպո՛ւր տուլլար , շէօյլէ՛ քի՛
խալքըն ինտինտէ իթիպարլարը
գըլըլմասըն : Վէնտի եարա-
մաղըրգլարընը իգրար էտիպ՝
Նիսուսա՛ միւղի՛ւ օլմագ՝ օնլա-
րըն էտէ պիլէճէյի շէյ տէյիլ
իտի : Սէ պունուն իշիւն՝ Սան-
քէտրիմ՝ հէփ ա՛լիմիլիինի սարֆ
էթտիքտէն սօնկրա՛ պունտա՛ն
էյի պիր եօլ պուլա՛մատըլար .
եա՛նի քի սօլտաթլարա թիւշփէթ
վէրսինլէր , քի քէնտիւլէրին

օնուն շայիրտլէրի կէճէ՛ իլէ
կէլիպ՝ օնու չալտըլար :

պունտան էվփէլ նաղլ էթտիք-
լէրի սահիհ վուգուա՛թէ զըտտ
սէօյլէյիպ (խանէ 11 շէրհինէ
պագ)՝ օնուն եէրինէ ա՛գլէ մու-
ղայիր պիր եալա՛ն նէշը էթսին-
լէր :

13 . Տէյին խէ՛ Լճ : Պաշքեա-
հինլէրին սօլտաթլարտան սէօյ-
լէմէյէ մաղլուպ էյլէտիքլէրի
նագլէյէթ մասխարալըգ օլուպ
հիլէ օլտուղու տախի այան ա-
շիքեար իտի : Լաքին եալանա՛
ինանմաղա իշթաշը օլան քիմսէ-
լէր պէօյլէ՛պիր տիվանէճէ շէյի՛
տէ էթմէյէ գատիր իտիլէր :
— Պիւ ույուրիւն : Լշէր օն-
լար ույգուտա՛ իտիլէր իսէ , Նի-
սուսուն թէնինի շայիրտլէր չալ-
մըշ օլտուղունու նա՛նըլ պիլմէ-
յէ գատիր օլաճագլարընը :
Պէլքի օնու հի՛շ քիմսէ չալմա-
մըշտըր : Պէլքի էօլիւլէրտէն
տիրիլիշիտի : ()նլար նէ՛ պի-
լիլիտի : ()նլար ույգուտա՛ ի-
քէն , նէ՛ վուգո՛ւ պուլտուղունու
նա՛նըլ պիլմէյէ գատիր իտիլէր :
Պիր ատէմ՝ պիր շէյին հագգըն-
տա շէհատէթ վէրէճէք օլտուղու
զէման , էյեր օ շէյին վուգո՛ւ
պուլտուղունտա օ քէնտի իգրա-
րընճա ույգուպա՛ տալմըշ իտի
իսէ , օնուն շէհատէթի նէյէ՛
եարար : Պու միսիլիւ պիր շէ-
հատէթի հա՛նըլ մէհքէմէին
մի՛ւթէպէր սայտըղը վար :

Լաքին սօլտաթլար ույունուշ
տէյիլէրիտի : Պիր Լոսվմա
սօլտաթլարա՛ պօրճունու էտա
էթմէքտէ իքէն ույունուշ պու-
լունմագ թէ՛օհմէթի՛ էօլիւմ իլէ
ճէզասը թէրթիպ օլունուր պիր
գապահա՛թ սայըրըրտը : Վարճ .

14 Վէ էյէր պու՝ վալիյէ
իշխտիլիւսէ, պիզ օնու գան-
տըրը՝ըրզ, վէ սիզի գայղու-
սուլզ էտէրիզ :

15 Վէ օնլար աղէյի ա-
լըպ՝ էօյրէտիլտիքլէրի՝ կիպի
էյլէտիլէր . վէ պու սէօզ
Եհհուտիլէրտէ՝ Թա պու-

Ժք . 19 : Վ է էյէր պաշքեա-
հինլէրին հէմ՝ Վարիսեցիլէրին
ազաճըգ էօյլէ պիր շիւպհէլէրի
օլմուշ օլսալըտը, սօլտաթլար-
տան շէքվա էտիպ՝ օնլարն թէք-
տիր ու ա՛ղապ շէքմէսինէ էօն
այաք օլաճաք քիմնէլէր քէնտի-
լէրի՝ օլաճապլարիտի : 1 : յէր օն-
լար թէնին չալնա պիլմէսինի
պիր միւմքիւն շէյ գըլյաս էտէ-
ճէք օլսալար իտի, զապիզան
ղարաֆընտան րուսսաթ ալըպ՝
Թա օնու պուլանա՝ գատար հէ՛ր
պիր էփարայաճազլար իտի, վէ
Լ՝աքեբալարը միւմքիւնի մէր-
թէպէ շէտիտ խըշմ ու զազապ
իլէ հաքիմլէր հուզուրուսա սիւ-
րիւքլէյէճէքլէրիտի : () Նլարըն՝
պուլնու էթմէյէ վազթլարը վէ
ֆուրսաթլարը վէ հէօքիւմէթ ու
գուտրէթլէրի վարըտը, վէ քէն-
տիլէրինի () խուսու էօլտիր-
տիլքլէրինէ հազգ չըգարմազ ի-
շիւն հէր վէճհիլէ պուլնու էթ-
մէյէ սէպէպլէրի վարըտը : Պու
խուսուստա օնլարն պիւթիւն
ի՛թիպարը պօզուլմազ թէհլէքէ-
սինտէ իտի : Լաքին օնլար՝ մէ-
զարը պէքլէյէն սօլտաթլարը՝
եախօտ թէնի չալտրլար տէյիւ
սէօյլէտիքլէրի Լ՝աքեբալարը Պի-
ղատոսն հուզուրուսա մուրաֆա
օլմազ իշիւն շէքմէյէ հի՛շ պիր
վէճհիլէ ճէսարէթ էտէ՝ մտիլէր :
() Նլար պու խուսուսու՝ էլէրին-
տէն կէլտիյի՝ գատար րիւշվէթ-
լէ՛ր իլէ էօրթիւպ տէ՝ օնտան
սօնկրա էն ալէազ գաթիլ վէ հիւ
լէքեարըզ վէ եարամազըզ

թէօհմէթլէրինէ իր թիքեապ էթ-
մէսինի՝ օնու թէհլէթիշէ կէ-
թիրմէտէն քէնտի հազգլարընա
տահա՝ խալրը սայտրլար :

14 . 1 : յէր պու՝ յալէյէ մէ :
Սօլտաթլար ուլուր իքէն թէնին
չալնմասը՝ Պիղատոսա խապէր
օլտուղու թագտիրտէ, օնլարն
էօ՛մրիւ թէհլէքէյէ կիրիֆթար
օլաճաղըտը : Կա՛րձ . Ժք . 19 :
— Պիւ օնու՝ գառարըրը :
Սանքէտրիմ պիլիւրիտի քի՝ Պի-
ղատոս պու խուսուսու՝ էյէր օն-
լար օնու ալաղա գալտրմազ-
լարսա՝ թէհլէթիշէ ալաճաղը իհ-
թիմալ տէյիլիտի : Պուլնո՛ւ
տախի պիլըրլէրիտի քի՝ Պիղատոս
րիւշվէթի սէվէրիտի . վէ պու-
լնուն իշիւն սօլտաթլար պու
պապտէ պիր թէհլէքէյէ կէլէ-
ճէք օլտուգլարը սուրէթտէ՝ մատ-
տէյի Պիղատոս իլէ թէսվիյէ
էթմէսինի քէնտի իւզէրլէրինէ՝
ալտրլար : Լաքին օնլար էյէրիշի
սօլտաթլարը՝ ինսան շէրաաթլը
հազգանիյէթիւնին գըրճընտան
գուրթարա պիլըրլէր իտի իսէ
տէ, պու վէճհիլէ հիւսնիւ իրա-
տէթլէրի իլէ եալան սէօյլէյէնլէ-
րին պաշլարը իւզէրինէ ասըլմշ
օլան Լ՝լահըն շէրաաթլը հազգա-
նիյէթիւնին գըրճընտան օնլարը
քի՛մ գուրթարա պիլէճէք տիր :
Վ է պուլնճիլէյի միւնէվիլէրը
չըղա՝ գարշը կիւնահ իշիւնիպ՝
պու սօլտաթլարը քէնտիլէրին
զամիրլէրինէ գարշը պէօյլէ պիր
աչըգ աշիքեար եալան սէօյլէմէ-
յէ սաթիւն ալան պու պաշքեա-

կրնէտէք՝ չա՛վ օլունտու :

16 Լաքին օնպիր շայիրա

Հինէր վէ ինթիարար՝ նէ՛ գա-
տար շէտիտ ա՛ղապէ լայրգ սայը-
լաճադլար տըր :

15. Ս է օնլար ագչէյէ ալլա :
Պապ իլ . 15 : ն Տէ . 7 . 10 :

— Լօյրէտիտիտէրէ՛ ինթէ Է. Է.
ալլէր : Սօլտաթլար՝ պիր Եա-
լան՝ սէօյլէտիքլէրին պիրլէր.
իտի . լաքին պունուն իշին
չօգ ագչէ՛ ալլըշլարտըր : Խանէ
12 : () նլար՝ իճթիմալ տըր քի՛
պու խուսուստա փէք ա՛ղ սէօյլէ-
տիլէր , Եախօտ օնլարա սիւալ
օլունմատըգճա՛ Տի՛չ պիր շէյ
սէօյլէմէտիլէր . վէ իճթիմալ
տըր քի , օնլար քէնտի զամիրլէ-
րին՝ պու քէնտիլէրին իշի օլմա-
յըպ Եէճուտիլէրին պիր մաս-
լաճաթը օլմաղըլա՛ պաշքեաճին-
լէրին օնու իսթէտիքլէրի մինվալ
իւզըէ թէսփիյէ Էթմէյէ Տազգը
վար տէյիւ սիւշիւնէրէք՝ թէս-
քին Էտէրլէրիտի : Լյէր պու
Հոռմաղլարա մախսուս պիր
մասլաճաթ՝ Եախօտ քէնտի տին-
լէրինէ՛ տայիր պիր շէյ օլա-
յըտը , իճթիմալտըր քի՛ օնլար
իշպու Եարամաղ իշէ կիրիշմէզ-
լէրիտի : — Ս է պու սէօյլ Էն :
Քրիստոս Լօֆէնտիմիգին Տազգ
Ս՝ Եսիա օլտուղունու Տէփի իգրար
Էթմէյէ իսթէմէյէնլէրէ՛ Քրիս-
տոս Լօֆէնտիմիգին Էօլիւլէրտէն
տիրիլմէք իսպաթը իլէ քէնտիլէ-
րինէ զօր վէրիտիյի թագտիրտէ ,
պու՛ Եա՛նի Քրիստոս տիրիլմէ-
տի իլա օնու շայիրտլէրի՛ չալ-
տըլար տէյիւ՛ պիր Տազըր ճէվապ
օլտու : Պու միսիլիւ քիմնէլէր՝
Տէր պիր տէճրտէ պուլունան զա-
յէթ չօգ Էմալլէրի կիպի՛ քէնտի-
լէրին մէնֆա՛աթընա Եարատըղը
զէմանտէ՛ ա՛ղիմ աճմազըգ իլէ

էն տիվանէ՛ճէ Եալանը Եուտա
պիրլիլէրիտի , Եախօտ իշպու սօլ-
տաթլար կիպի՛ Քրիստոս Լօֆէն-
տիմիգին Էօլիւլէրտէն տիրիլմէսի-
նին էն գանտըրըճը իսպաթլարընը
ինքեար Էտէ պիրլիլէրիտի : Լա-
քին ինանըլա՛մազ քի , պիղարալ
վէ թէֆթիլէր Էտիճի ա՛ղի մալիք
օլան պիր թէք Եէճուտի՛ պու
մասալըն պի՛ր թէք սէօղիւնիւ ի-
նանտը : Պու տիվանէ՛ճէ վէ Տէր
Տալտէ աշըգ աշիքեար Եալան-
լարըն պիրի օլուպ՝ օնու իճատ
Էտէնլէրին սըգըլաղըլարը տար-
լըգտան մա՛տա պիր շէյ իսպաթ
Էթմէզիտի : Պու մատտէ՛ Տէման
օլ վագի՛ օլտուղո՛ւ զէմանտէ վէ
մաճալտէ թէֆթիլէր օլունմուշու-
տու , վէ Լաքեալլարըն շէճա-
տէթինի Եալան չըգարմասը միւմ-
քիւնսիւլ իտի : () նլար՝ Սան-
քէտրիմ Տուզուրունտա ճէսա-
րէթ իլէ իքի՛ տէֆա՛ Լաճ Տի-
տուտու Էօլիւլէրտէն գալտըրալ
տէյիւ թագրիլ Էյլէտիլէր , վէ
Ստիքտրիմին պունա գարշը
սէօյլէյէճէք Տի՛չ պիր սէօղիւ
Եօ՛ղուտու : Պարձ . 7 . 8 — 10 :
Ե . 30 : Ս է օնլար՝ իշպու վու-
գուա՛թը աշիքիտէ իսպա իլք
թագրիլ Էյլէտիլէրի՛ զէման իւշ
պին Եէճուտիլէր սաճիճիլինէ
ինանտըլար : Պարձ . 9 . 41 :
Պունտան պիրիքի կիւն սօնկրա
պէշ պին քիմնէլէր տաճա՛ պու
ինանըն թէսիլաթընա թէքմիլէն
թագի՛ օլտուլար : Պարձ . 7 . 4 :
Ս է ալ զէման իշինտէ նէշէ նէշէ
Էրքէրլէր վէ գարըլար (Պարձ .
Ե . 14) վէ պիր գազըմ քեաճին-
լէր . պիլէ պու իմանա միւգիւ
օլտուլար : Պարձ . 7 . 7 :
Տիլ վագի՛ Քրիստոս Լօֆէնտի-

էր Կալիւեայա՝ Յիսուսուն
օնլարա թերթիպ էլէտի
տաղա՝ վարտըլար :

17 Վէ օնու կէօրիւնճէ ,
օնա սէճտէ՝ գըլտըլար . պա՛-
գըսը իսէ շիւպհէ՝ էթտիլէր :

միգին էօրիւլէտէն տիրիլմէսին
իսպաթը օլ կիւնլէտէ՝ օնու
թէքմիլէն տինկէմիշ քիմնէլէրէ՝
վէ քէնտի հիւսնիւ ըիզալարը իլէ
քէօրլէնմէմիշ՝ եախօտ հագգ դա-
րաֆրնտան պիր հէօքմի զազապ
իլէ եիւրէքլէրի գաթըլանմամըշ-
լարըն ճիւմլէսինէ՝ քեաֆի վէ
թէքմիլէն գանաըրըճը իտի : Վ է
պունուսն իշիւն տէնիյօր քի
(Վարժ . 7 . 33)՝ « Լուքեալար՝
Լապպ Յիսուսուն տիրիլմէսին
շէհատէթինի՝ պէօյիւք գուվվէ՝
իլէ վէրիլլէրիտի » : — Պա . 11-
նէպէ : Պապ ին . 8 շէրհինէ
պագ :

16 . (Պալլը շայլուլէր : Սալ .
ԺԳ . 14 : Հիւլ . 70 : Վարժ .
ա . 17 , 18 , 25 , 26 : — Վալ .
լէայա . . . լարալար : Խանէ
7 , վէ իլ , 32 շէրհինէ պագ :
— Տալա : Պունուն հանկը տաղ
օլտուղունու պիլմէգիլ . լաքին
իհթիմալ տըր քի , օնուն հայա-
թը՝ գէմանընտա օլ իւզէրինտէ
թէպտիլի շէքլ օլմուշ իտիյի
տաղ իտի (Պապ ԺԵ . 1 շէրհինէ
պագ) . վէ շիւպհէսիլ՝ ճէմ՝ օ .
լաճադլարը մահալ վէ գէման
շայիրալէրէ կէրէյի՝ կիպի պիլ-
տիրիլմիշիտի : Ե պիրալէր՝ օ .
պիր Լուստարանիլէրտէն էօյրէն-
տիրիլպէ կէօրէ՝ օնու Երուսա-
ղէմտէ պիր գա՛ջ տէֆա՝ կէօր-
միւշլէր իտի . լաքին օնու պիր
տահա կէօրմէք իշիւն Վալիւեայէ
գատար վարմագ զահմէթինի
շէքմէյի տէյէր պիր քէյֆիլէթ
իտի , վէ պախուսուս քի՝ օնուն
իլէ օրատա կէօրիւշմէսին քէն-

տիսի՝ թա՛յին էթմիշիտի , վէ
կէօրիւնտիրիլիւնէ կէօրէ՝ պու-
պիր պէօյիւք ճէմիլէ՝ թ օլաճա-
ղտը , քի օրատա եէթմիշլէր՝
հէմ օնուն հէֆի տաթլարը՝ տալի
պուլունաճաղտը : ա իլ . 11-
ԺԵ . 6 : Իշպու Պապըն սօնուն-
տա ճիւմլէ Լուստարանիլէրին
Վարիստոս Լաֆէնտիրիլ-
մէսինէ տայիր վէրաիքլէրի պիրի
պիրինտէն Ֆարգլը կէօրիւնէն
նագլիյէթլէրին պիրի պիրինէ
թադպըգ օլունմասընա՝ պագ :

17 . (Պա «ճալէ՝ գըլտըլար :
(Նուն շիմտի հիլէթ ու սիմասըն-
տա ա՛տէթտէն խարիճ պիր շէյ
վարմը իտի , եօգմու իտի պիլմէ-
գիլ . լաքին հէր նասըլ իսէ տիրիլ-
մէսինիս իսպաթը՝ օնուն ճիւմլէ-
յէ գատիրին (Ղու Լուստար՝
էօ՛միւն սէրվէրի՝ էօրիւմիւն վէ
մէգարըն իւզէրինէ հէօքիւմէթէ
մալիք օլան Օլթի ճէլիլ օլտու-
ղունու գուվվէթ իլէ ա՛գլ ու
ֆիքրլէրինէ՝ կէթիրմիշ իտի , վէ
օնլար օնուն հուզուրունտա սէճ-
տէ՝ գըլարագ եէրէ՝ գափանտը-
լար , վէ օնա ալլահանի թա՛-
գիմլէր էլլէտիլէր : Պապ ԺԳ .
33 շէրհինէ պագ : Սալ . 11 .
12 : Խն . 11 : Հիւլ . 23 :
— Պա՛ղալ իսէ շէ-պէ՝ էլպի-
լէր : Վապիաթը իլէ իհթիմալ
գըլյաս օլունա պիլիլ քի՝ ճէմիլ-
յէթտէն պա՛ղը քիմնէլէրին՝
իպթիտա շիւպհէլէրի օլապիլի-
րիտի : (Նլարտան չօք քիմնէլէր՝
տիրիլմէսինտէն սօնկրա օնու իպ-
թիտա շիմտի կէօրտիւլէր , վէ
օլա՛ պիլիլ քի , օնու քէնտիրիլէրինէ

18 ՎԷ ՅԻՍՈՒՍ ԵԱԳՐՆԻ ԿԷԼԻՎ՝ ՕՆԼԱՐԱ ՍԵՅՂԵՅԻՎ

եազալալը իբէն իւր կէօրտիւք-
լէրինտէ , օ օնլարտան պիրազ
ուզա՛գ իտի . վէ ճէմի՛յէթտէն
չօզլարը օնուն հուպուրունտա
նէրէ դափանըպ սէճտէ գրլար ի-
քէն , պա՛ղըլարը տաճա շիւպճէ-
տէ օլուպ՝ քէնտիլէրին օլ աշնա
օլուուգլարը Յիսուս սաճիճան
պո՛ւմուտուր տէյիւ անկլամաղա
տիգգաթ իլէ պագըպ տուրուր-
լարըտը : Պիլերիւք քի՛ իտվ-
մա՛ս պիլէ իւթիտա շիւպճէտէ
իտի (Յի՛ւլ . ի . 25) , վէ օն պիր
շայիրտին ճիւմլէսի տախի Քը-
րիստոս Լաֆէնտիմիզին տիրիմէսի-
նէ՛ գապաճաթտան ի՛ պարէթ օ-
լան պիր չէքինմէք իլէ գանտը-
լար : Սա՛րկ . ժդ . 11—14 :
() նլար՝ պունուն վագի՛ օլմա-
սընը պէքլէ՛մէտիքլէրինտէն՝ հէր
պիր քէյֆիյէթէ՛ օնուն իճրա
օլմուշ օլմասը հազգընա պիր
մա՛նա վերմէքտէ օլմատըլար .
իլլա պեր ա՛քա՛ թա արթըգ իմ-
թինա՛ էթմէյէ գատիր օլմայա-
նատէք վէ ա՛գլ ու ֆիքիլէրի
թէքմիլէն իւքեաթ օլանատէք
գանմաղա իմթինա՛ էյլէտիլէր :
() նլար գաղտըղընը ինանմաղա
չէքինիլէրիտի , թաքի՛ օնուն
վագի՛ օլմասընըն իսպաթը օլ
տէրէճէ այան աշիքեար վէ գա-
վի օլուքի , օնու ինանմաճասը՝
քէնտիլէրին մէվճուտ օլմալարընը
ինանմաճա գ տէրէճէսինտէ տի-
վանէլիք օլուրուտու :

18. ՎԷ ՅԻՍՈՒՍ ԵԱԳՐՆԻ ԿԷ-
ԼԻՎ ԼԷ : Յիսուս Լաֆէնտիմիզ
ուզադատան տուրմատը իլլա եան-
լարընա՛ կելիպ՝ օնլարա քէնտինին
ա՛տէթի օլան՝ պիր աճպապ կի-
պի վէ պիր էյլիքքեանի վէ
տօսթանէ՛ դարզ իլէ սէյլէտի .

թաքի՛ օնլարն ճիւմլէսի՛ օնուն
էսիլէրտէն տիրիլմիշ օլուու-
ղունա թէքմիլէն գանսընլար , վէ
թաքի՛ օնուն հէփի միլէթլէրէ
թա՛լիմ վէրմէք տէյիւ վէրտիյի
պու էմրի՛ պիւթիւն Վիլիսէյէ
ֆարզ օլուուղունու տույսունլար :
Պու պիր ա՛գիմ վէ աղըր ֆուր-
սաթ իտի . վէ կէօրիւնիւր քի ,
Լաֆէնտիմիզին օլ սէմթլէրտէ
քէնտինին չօգ օլան տօսթլարը
իլէ պու սօնկ կէօրիւշմէսի՛ Վա-
լիլատա իճրա էյլէտիյի սօնկ
իլի իտի : — Վէօպէ վէ Էէրպէ
ԼԷ : Պու հէօքիւմէթին ճիւմլէ-
սի ալընտան Յիսուս Վիլիստոսա՛
Լաճ կիպի մախուս իտի , լա-
քին շիմտի օնա՛ քէնտինին քէսպ
էյլէտիյի եէնի մանսուպու
() իանճը կիպի վէրիլտի , վէ պու
վէճհիլէ Լաճ վէ ինսան օ-
լան Վիլիստոսուն փատիշաճըղը՝
ճիւմլէնին իւզէրինէ հէօքիւմէթ
սիւրէր : ՍԵՍԻԱ մէսնէտինտէ
օլան օնուն հէօքիւմէթի՛ տէյիլ
սալթ քէնտինին խալըր իւզէրինէ՛
իլլա եարամաղլարն ճիւմլէսի-
նին՝ մէլէքլէրին՝ վէ շէյգանլարն՝
վէ հէփ ճիւմանի վէ րուհանի
տիւնեալարն իւզէրինէ գայիմ
տիր . եա՛նի ճիւմլէսի օնուն
փատիշաճըղընըն թէպա՛սը վէ
գուլլարը տըր : Պապ ժա՛ . 27
շէրհինէ պագ : Սա՛րկ . ի . 6—9 :
ձթ . 27 : ճԺ . 1 , 2 : Եսայ .
թ . 5 , 6 : Վան . Է . 14 : Վա՛րկ .
ա . 32 , 33 : Ժ . 22 : Յի՛ւլ .
դ . 35 : Ե . 22—27 : ժդ . 3 :
Ժ . 2 : Վա՛րճ . ի . 36 : Ժ .
36 : Լա՛րկ . ժդ . 9 : ա Վա՛րկ .
Ժ . 25—27 : Եթէ . ա .
20—22 : Փիլիպ . ի . 9—11 :
կա՛լ , ա . 16—19 : Եթէ . ի . 8 :

տէտի . Կէօքտէ վէ եհրտէ
հէփ հէօքիւմէթ պանա՝ վէ
րիւտի :

ա՝ Պէր . 7 . 22 : Յայ . Ժա .
15 : Ժէ . 14 : Ժթ . 16 :

19 . Իսրայէլ . 20 . Զէր կէօ .
նա գարշը տուրմագ նիսպէթիւնէ՝
Վիլիսէմի գայիմ՝ վէ փատիշաճ .
ըղըմը սապիթ էթմէյէ գատի՝
օլտուղուլմ՝ իչիւն (Պապ Ժգ .
18 տէ՝ "Ճէհէննէմ գատիւլարը"
Լա սէօղէրիւնին շէրհիւն պագ) ,
ճիւմէ տօսթյարմա հիմայէթ ու
սիյանէթ վէրմէյէ՝ վէ հէփ
տիւշմէնլէրիմի գաճը ու միւզ .
միւհալ էթմէյէ գուտրէթ ու
հիւքիւմէթ պանա վէրիւտիյի ի .
չիւն , պու սէպէպտէն հի՛չ
գօրգմայարագ՝ պիւթիւն տիւն .
եպէ վարըն , վէ խաչըն պայրա .
ըղըր հէր պիր ատէմին գափու .
տու էօնիւնէ տիքին : Սիզ էյէր .
չի զայիֆ իսէնիզ տէ՝ պէն գուվ .
վէթի իմ : Իյէր սիզ զաթէն
քեաֆի տէյիլ իսէնիզ տէ՝ պէն
հէր պիր խուսուտա վէ հէր
վէճհիլէ քիֆայէթ էտէրիմ , վէ
պէնիմ գուվվէթիմ իլէ հէր
չէյի էտէ պիրիւսինիզ : Տիւն .
եա պէնիմ տիր , վէ պէնիմ ա .
տըմ իլէ վէ մէտհիմ իլէ տօլա .
ճա՛գ տըր : Պէն օնու ֆիտա
էյէտիմ , վէ փէտէրիմ օնու
պանա էօլիւմիւմիւն պաճասը՝
տէյիւ վէրտի , վէ օնուն իչիւն .
տէն շէյդանըն փատիշաճըղը
քիւլիյէն տէֆ՝ ուրէֆ՝ օլունա .
ճագ տըր : Սէ սիզ՝ էյէրչի
էօլիւր իսէնիզ տէ , պէն եաճա՝
ըմ . վէ թէրթիպ էյէտիյիմ
չէյ գայիմ՝ վէ իլ թէքմիլ օլա .
ճագ տըր : — Զէֆ Գայիֆէրի
Լա՛լէլէրին : Պուրատա "Թա .
լիմ վէրին" տէյիւ թէրճիւմէ

19 Իմտի վարըպ՝ հէփ զա .
յիֆէլէրէ Թա՛լիմ վէրին .
օնլարը փէտէրին վէ Օլու .

օլունան լուղէթին Եունանիճէ .
տէ ասըլ մա՛նասը՝ շայիրտէյին
եախօտ շայիրտ էտին տիր : Սա .
լըն հէփ միլէթլէրի շայիրտէլ .
յին , եա՛նի ճիւմէսինի՝ կէրէք
Եէհուտիլէրի վէ կէրէք դայի .
ֆէլէրի՝ ինճիլի գապուլ էթմէք
վէ պէնիմ շայիրտէրիմ օլմագ
դարիպինէ կէթիլին : Սալ .
իք . 27 , 28 : Ղը . 2 , 3 : Ե .
այ . իք . 1—4 : իթ . 6 : ճք .
10 : կգ . 18 , 19 : Սալ . Ժգ .
15 : Պալ . իգ . 47 : Վալ .
ա . 8 : Ժգ . 46 , 47 : իք . 28 :
Զալ . Ժ . 18 : Սալ . ա . 23 :
— Փէտէրին Լա : Փէտէրին վէ
(Օլունան վէ Լ՛ղիզ Բուհուն
ատընտա վաֆթիզ օլմագ՝ փէ .
տէրէ՝ Լա է վաֆթիզ օլմագ
տէմէք տիր . վէ պիրինէ՝ քիմ՝
օլուրսա օլուն՝ վաֆթիզ օլմագ ,
օնու վէ օնուն Թա՛լիմաթլէրինի
ճիւմէ ա՛լէմին հուզուրունտա
գապուլ էթմէք տէմէք տիր :
Պո՛ւ վէճհիլէ Եէհուտիլէրին
"ճիւմէսի Սոլմէսէ՝ վաֆթիզ
օլտուլար" (ա Սալ . Ժ . 2) ,
եա՛նի օնլար Սոլմէսի քէնտի .
լէրինէ նօմօս վէրիճի տէյիւ գա .
պուլ էտէրէք՝ օնուն Թա՛լիմինէ
միւդիւ օլուպ՝ կէօսթէրտիյի եօ .
լու գապուլ էյէտիլէ : Պու
վէճհիլէ Պօղոս սօրայօր քի (ա
Սալ . ա . 13) , "Պօղոսուն
ատընտամը վաֆթիզ օլտու .
նուզ" . եա՛նի քէնտիլիզ Պօ .
ղոսամը թէսլիմ էթտիլիզ :
Խալըր . օնլար փէտէրին վէ Օ .
ղուլուն վէ Լ՛ղիզ Բուհուն իս .
մինէ վաֆթիզ օլմուլարըտը :
(Նլար փէտէրի քէնտի Եարա .

լուն վէ Ա՛ղեղ Բուհուն աւ տընտա վաֆթիդ էտերէք :

տըճըլարը վէ Աաճիպի տէյիւ գապուլ վէ իգրար էթմիշէրիտի, վէ քէնտիլէրինի օնուն խըզմէ- թինէ վագֆ էթմիշէրիտի : ()- ղուլու Ա՛սիա վէ տիւնեանըն Խէլաս էտիճիսի տէյիւ գապուլ վէ իգրար էթմիլէր, վէ օնուն Տէկի նօմսլարընը վէ դանդըմա- թընը գապուլ էթմիլէր, վէ օ- նուն Տէօքիւմէթինէ՝ Փէյղամ- պէրլէրի՝ Վ. հաճիւլէրի՝ վէ Փա- տիշաճլարը տըր տէյիւ միւդիւ օտուլար : Ա՛ է Ա՛ղեղ Բուհուն՝ ճիւմէ ալէմին հուզուրունտա՝ քէնտիլէրին ալիզէտիճիսի վէ թէսէլլի՝ վէրիճիսի տէյիւ իգրար էտիպ՝ քէնտիլէրին տէրունինտէ սաքին օլուպ Տէօքիւմէթ սիւր- մէք իչիւն թէքմիլէն օնուն զապ- ղընա քէնտիլէրին թէսլի՝մ էյ- լէտիլէր : () նլար՝ քէնտիլէրինի Ալլաճ Փէտերէ՝ Ալլաճ () ղուլ վէ Ալլաճ Բուհուն վէրտիլէր, քի թէքմիլէն վէ էպէտէն օնուն օլտուլար : — Ա՛ ֆիլիզէպէրէ : () նլարը վաֆթիդ վասիդասը իլէ՝ Վ. րիսթիան Վ. ինսէսինին պէրէ- քէթլէրինէ նայիլ էյլէյին : () նլարը՝ Աղեղ Բուհուն թէ- սիրաթը վասիդասը իլէ՝ Վ. րիս- թիանլըղըն փաքէյիճի նիյմէթ- լէրինէ թէշպիճէն սու վասիդասի իլէ աղըր պիր դարզ իլէ Ալլաճա վագֆ էյլէյին : Ա՛ ալ . Ժ . 16 : Ա՛ալ . Ժ . 38 , 41 : Ժ . 12—16 , 36—33 : Ժ . 18 : Ժ . 47 , 48 : Ժ . 15 , 33 : Ժ . 3—5 : Ժ . 14—16 : Ժ . 13—16 : Ժ . 21 : Պուրատա ի- շարէթ էթմէյէ շայան տըր քի , աշիքնար տըր քի , Վ. րիսթիան- լարըն մա՛սու՝ չօճուգլարը իշ- պու եէնի Ա՛հատէ Ալլաճա վաֆ-

թիդ վասիդասը իլէ՝ Ա՛սի Ա՛հա- տա սիւննէթ վասիդասը իլէ օլ- տուգլարը կիպի՝ վագֆ օլունա պիլիլլէր : Ա՛յէր պու թէնպիճ՝ “ Կիտին ճիւմէ միլէթլէրի Եւ- հուտի տիննէ չէվերիպ՝ Աս- րայէլ Ալլաճընըն ատընա օնլարը սիւննէթ էյլէյին ” տէյիւ օլսա- յըտը , Տիւ քիմսէ թաճմիւն էտէ- մէգիտի քի , չօճուգլարը սիւն- նէթ այնիտէն տիշարը՝ պրագըն տէյիւ էմը օլունմուշուտու : Ա՛ է պունտան պէօլլէ՝ Վ. րիստուս Ա՛- թէնտիմիդ քէնտիսի եալսօտ օնուն շարիտլէրի պունու աշիքնար սէօլլէմէտիքճէ (վէ օնլարըն Տիւ պէօլլէ պիր շէյ սէօլլէտիքլէրի օլմատը)՝ չօճուգլար վաֆթիդ պ- նիտէն տիշարը պրագլընադ- յարը միւլաճադասը՝ Տիւ պիր Եւհուտիսին ալլընտան պիլէ կէչէր շէյ տէյիլիտի : Ա՛յէր տէնիրսէ քի՝ մա՛սու՝ չօճուգլար ինանա՛մաղ , վէ սալթ ինանան- լար՝ վաֆթիդ օլմաղ տըր . պու- նա ճէվապէն սիւալ էտէ պիլի- լիդ քի՝ Ա՛յլլէ իսէ՝ մա՛սու՝ նաճըլ գուրթուլա պիլի . չիւն քի սալթ ինանանլար՝ գուրթու- լաճադ տըր : Ա՛ է օնլար նաճըլ գաա՛մ ալա պիլի . չիւն քի Պօղոս տէյոր քի սալթ իշէյին- լէ՛ր եէմէլի տիր : Դ՝ Ժ . 10 : Ա՛ա՛սու՝ պուլունտուգ- լարը չալիւն իգթիզասընտան՝ ի- ման իճրասընը էթմէյէ գատիր տէյիլլէր տիր . վէ էյէր օնլար՝ իմանըն իճրասընը էթմէլտէն գուրթուլա պիլիլլէր իսէ , քի պու օպիրինտէն տաճա՛ իլէրի վէ պէօլիւք պիր շէյ տիր , էլպէթ- թէ օնլար իման կէթիլմէգտէն տալի վաֆթիդ օլա պիլիլլէր ,

20 Վէ ընկարա՝ սիգէ հէփ Թէնպիհ հթտիքլէրիմի կէօ

քի պու՝ տաճա քիւշիւք շէյ տիր :
 1-յէր Լըւաճ օնլարըն սինինի
 սիննէթ օլմալարընա մանի՝ պիւ
 շէյ սալմատը իսէ, պիգէ մախ.
 սուսէն էմր օլունմադսրզըն՝ օն-
 լարըն սինինի վաֆթիզ օլմալա-
 րընա մանի՝ սալմաղա նէ՝ հագ-
 գըմըզ վար : Եէհուտիքտէն
 իլք Վրիսթիան օլաւլարըն չօ-
 ճուգլարընը նէ՝ էթմէլի իտի :
 ()նլար տաճա սիննէթ օլունպ՝
 Եէհուտի՞ կիպիմի թէրպիյէ
 օլունմալը իտի : Խալըր, հիշ
 պիր վէճհիլէ էյլէ օլմալը տէ-
 յիլիտի : ()նլար րէտտ ու
 թէրք օլունմուշ՝ վէ ճէմաաթ
 լարըն նէ՝ պիրինտէն նէ տէ օ-
 պիրինտէ՞նմի օլմամալը իտիլէր :
 Խալըր, հիշ պիր վէճհիլէ պու
 օլմալը տէյիլ իտի. չիւն քի՝ պու
 օնլարըն հալինի էվվէլքինտէն
 տէյիլ տաճա էյի՝ իլլա տաճա՝
 պէթէր էթմէք օլունրուտու : Խա-
 յըր. պու պապտէ մախսո՛ւսէն
 պիր նէհի վէ հասագ օլմատըգ-
 ճա (վէ պու միսիլիւ պիր հա-
 սագ իշիտիլմիշ շէյ տէյիլ
 տիր), դապիաթը իլէ օնլարըն
 ճիւմիլէսի Վրիսթիան տինինէ
 վաֆթիզ՝ վէ Պօղոսուն Կո-
 րընթոսլուլարա ա Վէքթիւպիւ-
 նիւն է. 14 նտէ զէքր օլունտու-
 ղունա՝ կէօրէ Վրիսթիան պա-
 պալարըն հա վալիտէլէրինի տի-
 նինէ թապի՝ սալլաճազլէրի մու-
 գարէր իտի : Իշպու Պապըն
 պունտան սօնկրաքի խանէսինտէն
 էօյրէնիլիզ քի՝ տէյիլ սալթ
 հալէա էօյրէնմիշ վէ թալիմ օ-
 ղունմուշ քիմսէլէր՝ իլլա տաճա
 էօյրէնէճէք վէ թալիմ օլունա-
 ճադ քիմսէլէր պիլէ շալիւրտ իս-
 մինին իշինէ շամիլ տիրլէր :

20. Սէպէ հէփ Բէնպիհ էթպի-
 լէրիմի ա : Պուրատա էօյրէնի-
 րիզ քի, (1) հէփ վաֆթիզ օ-
 լանլար՝ թալիմ օլունմաղամուհ-
 թաճա տըրլար, վէ թալիմ օլուն-
 մալարըլար : ()նլարըն կէօ-
 րիւնիւր Վրիսթիէյէ ա՛գա գա-
 պուլ օլունմալարը՝ օնտա՛ն զի-
 յատէ պիր շէյ իշիւն տիր .
 ()նլար Վրիստոսուն մէքթէպի-
 նէ՝ էօյրէնմէք իշիւն կիրէլէր :
 Վաֆթիզ օլունգլարը զէմանտէ՝
 ղալէթ աղըր վէ ա՛ղիզ պիր
 դարգտէ քէնտիլէրինի էօյրէնմէք
 պօրճու ալթընա գօրլար : (2)
 ()նլար տէյիլ պու տիննանըն
 ա՛տէթլէրի վէ գանունլարը՝ իլլա
 Բապպըն էմրի վէ թէնպիհլէրի
 իւզգէ թէրպիյէ օլունմալը տըր-
 լար : ()նլար հէր վէճհիլէ Վր-
 րիստոսա իգաաթ էթմէյէ վէ
 օնուն էմրլէրինի քէնտիլէրինէ
 գանուն՝ վէ հալընըզ գանուն
 էլլէմէյէ վէ օնուն էմր էլլէ-
 տիլինի՝ վէ պիլա թէնպիլ օնուն
 հէփ էմր էլլէտիլինի կէօզէթ-
 մէյէ էօյրէնմէլի՝ տիրլէր : ()ն-
 լար իշպու Վրիստոսուն էմրլէ-
 րինին նէ՝ օլտուղունու՝ Վրիլի-
 սէսինտէ օնուն խօճալար օլմաղա
 թալին էլլէտիլի քիմսէլէրտէն
 էօյրէնմէլիտիրլէր. վէ պու խօ-
 ճալար քէնտիլէրի՝ տալիլ Լըւա-
 տա՛ն թալիմ օլունմուշ օլմալը-
 տըրլար : Պապ է. 24—27 :
 Խ Օրէն . Է. 32 : Ժ. 32 :
 Վ. 42 : Դ. 20, 21, 27 :
 ա Կաթն . Ժ. 2, 23 : Ժ. 37 :
 Եթէ. Դ. 11—17, 20 ա :
 Դ. 1—3 : Կաթն . 28 : ա
 թէ. Դ. 1, 2 : Խ թէ. Դ. 6—12 :
 ա Տէ. Դ. 1—4 :
 Տէ. Դ. 1—10 : ա Պէ. Դ. Բ.

զէթմէյէ էօյրէտէրէք . վէ իշթէ պէն տայիմա՝ տիւնեա-

11—19 : ք Պէր . ա . 5—11 :
 ք . 2 : ա Յովն . 3 , 4 : ք .
 19—24 : Յայր . 1ք . 14 : — Իշ-
 քէ պէն . . . «Եպիսկոպոս» : Պու-
 Վրիստոս Լփէնտիմիզին քէն-
 տինին Փագիր շայիրտէրինէ նէ՝
 միւսպարէք պիր վա՛տ իտի : Պու-
 պիր Օլթի ճէլիլին վա՛տի իտի
 քի՛ կէշմիշ՝ վէ հազըր՝ վէ կէլէ-
 ճէք զէման՝ ճիւմէսի օնուն ի՞ն-
 տինտէ պիր իտի : Պապ Ժք .
 20 շէրհինէ պագ : Վրիստոս
 Լփէնտիմիզ քէնտի շայիրտէրինի
 տիւնեանըն Տէր պիր դարափըն-
 տան շէյդանըն փատիշահըղընը
 երգմաղա՛ վէ օնուն ետրինէ քէն-
 տինինքինի՝ տիքմէյէ կէօնտէր-
 մէք իւզըն իտի , վէ օնլարըն քէն-
 տի զաթլարընտա պունու էթ-
 մէյէ գուտրէթլէրի եօ՛ղուտու ,
 հէմ տէ՛ թէնճէ արթըգ քէնտիսի
 օնլարըն եանընտա օլաճագ տէ-
 յի՛լիտի : Լաքին Վրիստոս Լփ-
 Փէնտիմիզ քէնտի Բուհունու
 կէօնտէրէճէյիտի , քի օնլարա
 թէսէլլի՛ վէրսին , հէմ օնլարա
 եարտըմ էյլէսին : Վէ օ՛քէն-
 տիսի տէ օնլարտան Տի՛չ պիր
 զէման ուղագ օլաճագ տէյի՛լիտի :
 Իլլա պիլ ա՛քս՝ էյերչի օնլարը
 թէրք էյլէսի իսէ տախի՛ եինէ
 տէ օնլարըն պիլէսինճէ օլաճա-
 ղըր . վէ էյերչի կէօրիւնմէյ
 պիր դարդ իլէ օլաճա՛ղըր իսէ
 տախի՛ Փիլվագի՛ օնլարա էվ-
 վէլքինտէն եագըն օլաճաղըր :
 Օնլար իլէ պէրապէ՛ր սաքին օ-
 լաճաղըր , մէսքեանընը օն-
 լարըն օրթաքնտա՛ էտէճէյիտի
 (Յովն . Ժք . 22 , 23) , հաճէթ
 վագթընտա տայիմա օնլարա հա-
 ղըր եարտըմ օլաճաղըր , օն-
 լարը ճիւմէ միւշքիւլաթլարը վէ

կիւճիւքլէրինի կէշմէյէ գուլա-
 ղուլլալաճաղըր , օնլարըն պաշ-
 լաթըլարը ա՛ղիմ իշի օնլարա
 պաշա՛ չրգարտաճաղըր , վէ էն-
 ճամը օնլարը քէնտինին էպէտի
 փատիշահըղըն կէօթիւրէճէյի-
 տի : — Տայիմա : Վրիստոս Լփ-
 Փէնտիմիզ քէնտի շայիրտէրի իլէ
 տէյիլ սալթ պա՛ղը քէրբէ՛ իլլա
 հէ՛ր զէման օլաճաղըր , տէյիլ
 սալթ դարատա իլլա տէնիզտէ՛
 տախի՛ տէյիլ սալթ սարալտա
 եա սինաթիկտա իլլա հապստէ՛
 տախի՛ տէյիլ սալթ հափթանըն
 ի՛լք կիւնիւնտէ (Յովն . 19)
 իլլա հէ՛ր կիւն տախի՛ տէյիլ
 սալթ հայաթտա իլլա էօրիւմտէ՛
 տախի՛ օնլարըն պիլէսինճէ օլա-
 ճաղըր : Յիտու Վրիստոս Լփ-
 Փէնտիմիզին օնլար իլէ պէրապէ՛ր
 օլմայաճաղը կիւն եա սաա՛լ եա
 տագիգէ օլմայաճաղըր : Պու-
 րատա օնլարա՛ օնուն ըուհանի
 հուզուրու էքսիքսիզ օնլար իլէ
 պէրապէ՛ր օլաճաղընը օնլարա
 թահգիգ էթաիլիյօր : — Տիւն-
 եանըն սօնիւնտա՛ք : Պէս պէլ-
 լի տիր քի՛ պունուն մա՛նապը՛
 տէյիլ Եէհուտիլէր թանզըմա-
 թընըն սօնու՛ իլլա զէմանը՛ն
 սօնու անկաշըմալը տըր : Ե-
 շիքեար տըր քի՛ Վրիստոս Լփ-
 Փէնտիմիզ՝ Եաքեալարըն զէ-
 մանընտան չօգ ուղագ կէլէճէք
 զէմանլարա՛ նաղար էտէյօր . վէ
 պու՛ օնուն պիր փէքլագիփ վա՛-
 տը՛ տըր , քի քէնտինին հէփ
 շայիրտէրինէ վէ խուսուսա
 խըզմէթճիլէրինէ՛ թա տիւն-
 եանըն սօնկունա՛ դատար՝ Ին-
 ճիլի տիւնեատա եալմանըն վէ
 քէնտի փատիշահըղըն մա՛մուր
 էթմէնին ա՛ղիմ խըզմէթինտէ

նրն սօնկոննա'տէք սիզինլէ իմ: Լ՝մին:

օնլարա եարտըմ էյլէսին, օնլարր գուվէթէնտիրսին, եօրու կէօսթէրսին, Տիմայէթ էյլէսին, վէ օնլարը միւպարէքլէսին: — Լ՝ին: Պապ 7. 13 “Լ՝մին” լուղէթինին շէրՏինէ պագ: Լշպու լուղէթ պուրատա' սատէճէ պիր սօնկ սէօղ օլսուն տէյիւ պիր սըֆըր կիպի գօնո'ւմամը տըր: Լաքին էյէր պուրատա Վրիստոս Լաֆէնտիմիզ քէնտիսի' օնու գուլլանմը իտի իսէ, քէնտիսին Տէնուղ Թագրիր էյլէմիշ իտիյի քէնտի Վիլիսէսինէ օլան' միւպարէք վա'տը Թաստըգ վէ ԹաՏգի'գ էթմէք իչիւն գօնմուշ տուր: Պու' պուրատա Թագրիր էյլէտիյի վա'տա օնուն քէնտի իմզասը' քէնտի Լ՝մինի' տիր, քի օ' “Լ՝մին” Լ՝մին վէ Հագգ շաՏիտ” քէնտիսի' տիր (Յայպ. 7. 14), վէ պիղէ իշպու վա'տը էթմէքտէ քէնտիսին խիւլիւսինի վէ Տիւսնիւ ըիզասընը' վէ օլ վա'տըն սաՏիՏիլիսին' պէյան էտէր: Ա է էյէր պու սէօղ Լ՝ւե տարանիչին Լ՝մինի' իսէ, օնուն

էօյլէ' օլսուն տէյիւ ճան ու տիլտէն արզուսունու վէ տուա'սընը պէյան էտէր: ()նուն Լ՝մինի' Վրիստոսուն միւպարէք վա'տընը' պու վէճՏիլէ պիր Տէրարէթի տուա'յէ տէօնտէրիր, վէ պու պապտէ' “Եա' Բապպ' էօյլէ' օլսուն” տէմիշ կիպի օլսոյօր: Ա է պունտան պէօյլէ' իշպու Թէֆտիրի եազան վէ Թէրճիւմէ էտէն տախի պուրատա Վրիստոս Լաֆէնտիմիզին իշպու դաթլը վա'տընա քէնտիլէրին Լ՝մինինի' զամմ էթմէյէ' վէ օնու Տէր օ գուլանը' տախի քէնտի Լ՝մինինի զամմ էթմէյէ գամէթէ' կէթիւրմէյէ արզու' էտէրլէր: Ճիւմլէմիզ տուա' էտէլիմ, քի Տէման էօյլէ օլսուն, վէ Թէքթիլէն ինանալըմ, քի էօյլէ' օլաճագ տըր: Եա' Բապպ Տիսուս' տայիմա պիղիմ իլէ օլ. վէ պիղէ' իշպու օնուն իւղէրինէ իւմիտլէնտիրտիյին գըյմէթիլ' սէօղիւ (Սաղ. ճՏԹ. 49) գուլարընըն Տագգընտա զէքը էյլէ: Լ՝մին վէ Լ՝մին:

2. Հախժախներն իւր կրօնիւնէն՝ գարըլար թէրքիպի՝ եւ պա՛ղը պահարլար տահա սաթոււն ալարագ՝ եսիստ ծնւարի տահա էյիճէ զարըյտորարագ թէքմիլ էյլէսիլէր: Մաբի. ԺԳ. 1:

3. (Ն)լար մեզարա էրքէն կէտիւէր . լաքին օնլար՝ իճթիմալէն՝ շէհրին պիրի պիրինտէն Փարգը մահալէրինտէ սաքին օյմալարը սէպէպինտէն դապիա՛թը իլէ գըյաս օրունա պիլը քի՛ օնլարըն ճիւմլէսի պերապեր կիթմէտիւէր , վէ մեզարա՛ ճիւմլէսի ճէման պիր զէմանտէ կէթի՛շմէտիւէր : Պապ իթ . 1 շէր ճինէ պագ : Սալի . ժԷ . 2 : Պալ . իթ . 1 : Յոլ . ի . 1 :

4. Պէլէն գարըլար՝ Սագդաղենացի Սարիամ (Սաթի . իթ . 1 : Յոլ . ի . 1)՝ Յակոբոսուն վէ Յովսէսին վալիտէսի Սարիամ (Սաթի . իթ . 1 : Սալի . ժԷ . 1 : Պալ . իթ . 10)՝ Օնբեդոսուն գարըլը վէ Յակոբոս իլէ Յովճանէսին վալիտէսի Սողոմէ (Սալի . ժԷ . 1)՝ Ներոփէսին քէտիւտասը Քուզանըն գարըլը Յովճանա (Պալ . իթ . 10)՝ վէ պունլարըն պիլէսինճէ՛ իսմէրի զիքր օլունմամը՝ պա՛զը սայիր գարըլար տախի իտի : Պալ . իթ . 1 , 10 :

5. (Ն)լար՝ (1) մեզարը կէօրմէք իչիւն (Սաթի . իթ . 1)՝ վէ (2) թէնի պալասանլամագ իչիւն (Սալի . ժԷ . 1 : Պալ . իթ . 1) կէտիւէր : Իճթիմալ խորը քի՛ պահարըլար ճազըրլայանլար՝ մեզարա՛ օնու կէօրմէյէ կէլմէք իչիւն ա՛ճէլէ էտէնլէր դատար՝ թէզ կէթի՛շմէտիւէր :

6. (Ն)լար եօլտա իքէն՝ օնլար իչիւն մեզար գափուսունտա օլան դաշք քիթի՛ եուվարլայաճագ տէյիւ եօլտա սօրարըլարտը : Սալի . ժԷ . 3 : Կէօրիւնիւր քի՛ օրատա գօնուլմուշ օլան գարաուլտան խապէրլէրի եօղուտու :

7. (Ն)րայա կէտիւէրլինտէ՛ դաշք եուվարլանմըլ պուլտուլար : Սաթի . իթ . 2 : Սալի . ժԷ . 4 :

8. Պաշք եուվարլայան մէլէք՝ էյերչի սօլտաթլարը փերուշան էտէրէք օնուն իւզէրինտէ օթուրոյօր իտի իսէտէ (Սաթի . իթ . 2—4) , գարըլար կէտիւյի՛ զէման օնուն իւզէրինտէ օթո՛ւրմայօր իտի : Քրիստոս Լաֆէնտիւիլ տիրիլմիշտի , սօլտաթլար գաշմըլլար , վէ օնտան սօնկրա՛ գարըլար մէլէյի մեզարըն իչինտէ՛ կէօրտիւէր :

9. Սագդաղենացի Սարիամ դաշք եուվարլանմըլ պուլմաղըլ , կէօրիւնիւր քի՛ չծգ թէսիւֆ էյլէտի . վէ մեզարըն իչինէ կիրմէք . իզին՝ եախօտ պէլքի օպիւր գարըլարըն կէլմէսինէ պէքէ՛մէքսիզին՝ ա՛ճէլէ՛ իլէ շէհրէ՛ սէյիրթտի , քի՛ մեզարըն աշըլտըղըն շայիրտէրէ խապէ՛ր վէրսին : Յոլ . ի . 1 , 2 : Ելազէսիգ՝ իլք կէլէն՝ եախօտ խապէ՛ր վէրսին : Յոլ . ի . 1) իլք կէլէնլէրին պիրի՛ Սագդաղենացի Սարիամ իտի :

10. Սարիամ կիթմիշ իքէն , իճթիմալտըր քի՛ օ պիր գարըլար պաղչէնին էդրաֆընա թէնի արայարագ պագտըլար , եախօտ գարըլարըն ճէփիսի տախի կէլէնէտէք պէրլէտիլէր , եախօտ պէքլէտիլէր քի՛ տաճա՛ զիյատէ ըջք օլուն , վէ օնտան սօնկրա՛ մեզարա կիրտիւէր : Սագդաղենացի Սարիամ իտի : Սալի . ժԷ . 5 : Կէօրիւնիւր քի՛ օթուրտուղունու կէօրտիւէր : Սալի . ժԷ . 5 : Կէօրիւնիւր քի՛ օնու իլք կէօրտիւէրի զէման , օթուրոյօրուտու . լաքին օնլար ի-

չէրի կրինձէ, գալարպ տուրտու, վէ օգէման՝ օնուն իլէ պերապէր տուրան պիր մէլէք տաճա՝ կէօրտիւլէր : Ղ. Գ. Ի. 4 :

11. Սէլէք օնլարա թահգի՛գ է յլէտի քի՛ Յիսուս Լաֆէնտիմիզ գալար. վէ օնլարա տէտի՛քի, թէզ վարրպ շայիրտէրէ՛ Տէմ՝ տէ Պետրոսա խապէ՛ր վէրսինլէր, քի Վալիլեայա վարրա՝ օնու օրատա կէօրտիւլէր : Ս. Գ. Ի. 5—7 : Ս. Գ. Ի. 6, 7 : Սէլէք վարրլարա՝ Յիսուս Լաֆէնտիմիզին տաճա Վալիլեատա իքէն՝ օնլարա նէ՛ տէտիլինի տախի զիքր էթտիրտիլէր : Ղ. Գ. Ի. 6, 7 :

12. Վարլլար իշպու միւժտէ իլէ ա՛ծէլէթէն շէ՛ճրէ՛ վարտլար. լաքին օնլար՝ Սագգաղենացի Սարիամին Պետրոս վէ Յովհաննէս իլէ պերապէր մէզարա տէօնմէսինէ դուժտուղու եօլտան պիր ախէ՛ր եօլտան կիթտիլէր, վէ պունուն իշիւն եօլտա պիրի պիրինէ րասթ կէլմէտիլէր : Ս. Գ. Ի. 8 : Ս. Գ. Ի. 8 : Ղ. Գ. Ի. 9, 10 : Սարկոս տէյօր քի, պու շէյլէրի շայիրտէրէ խապէր վէրէնլէր՝ Սագգաղենացի Սարիամ վէ Յովհաննա վէ Յակոբոսուն վալիլեայի Սարիամ իտի. լաքին օնլար սէօյլտիլէրէրինտէ մուղազա Տէփիսի պերապէ՛ր իտիլէր տէյիւ տէմէյօր : Յիլ վազի՛ խապէրի Տէփ պու գարլլար վէրտիլէր, լաքին Տալէա կէօրտիւլէր իլափիլ ճիւմլէսի պիր զէմանտէ վէրմէտիլէր :

13. Վարլլար կիթմիշ իքէն, Սագգաղենացի Սարիամ մէզալարա տէօնտիւ, վէ սէյիրտէրէք կէլէն Պետրոս իլէ Յովհաննէսին արտունձա կէլտի : Յ. Գ. Ի. 2—9 : Պունլար մէզարը արատլար, վէ թէնին սաճիհան օրատա օլմատրղընը կէօրտիւլէր, լաքին սէպէ պինի օնլարըն Տի՛շ պիրի պիլմէզիտի. չիւն քի մէլէյի կէօրէն օ պիր գարլլարա եօլտա րասթ կէլմէտիլէր, վէ Սագգաղենացի Սարիամ մէզարտան՝ մէլէք կէօրիւնիւպ օնլարա Յիսուս Լաֆէնտիմիզին գալարմարըն միւժտէսինի վէրմէզտէն կիթմիշ իտի : լաքին Յիսուս Լաֆէնտիմիզ տիրիլտի տէյիւ Յովհաննէսին գալպինէ շիմտի պիր ինանմագ շալէսի սօղտու : Յ. Գ. Ի. 8, 9 :

14. Պետրոս իլէ Յովհաննէս մէզարտան այրլլար՝ մէքեանլարընա՝ վարտլար, վէ Սագգաղենացի Սարիամ՝ օրատա հալընըգ գալար, վէ աղլարըտը : Յ. Գ. Ի. 10, 11 :

15. Սարիամ՝ օրատա հալընըգ իքէն, մէզարըն իշինէ պագըպ իքի մէլէք կէօրտիւ. վէ պէլքի պունլար՝ օպիր գարլլարա տախի կէօրիւնէնլէր իտի : Յ. Գ. Ի. 11—13 :

16. Յիսուս Լաֆէնտիմիզ Սագգաղենացի Սարիամ՝ մէզարտա հալընըգ իքէն կէօրիւնտիւ : Յ. Գ. Ի. 14—17 : Սարկոս տէյօր քի (ժ. Գ. Ի. 9)՝ Քիստոս Լաֆէնտիմիզին էօրիւլէրտէն գալարտգտան սօնկրա իլք կէօրիւնմէսի՝ Սագգաղենացի Սարիամ՝ իտի :

17. Սագգաղենացի Սարիամ վարրպ շայիրտէրէ Րապղըն գալարընը խապէ՛ր էյլէտի. լաքին օնլար օնա ինանմատլար : Յ. Գ. Ի. 18 : Ս. Գ. Ի. 10, 11 :

18. Պունտան սօնկրա՝ Լաֆէնտիմիզ զպիր գարլլարա կէօրիւնտիւ : Ս. Գ. Ի. 9 տէն անկաշըլա պիլէր քի, Լաֆէնտիմիզ իքին պո՛ւ գարլլարա կէօրիւնտիւ. լաքին Սա տիթէս էքսէրի նաղլիլէ թիլէ

րինտէ փէք մուխթասար տըր . վէ տայիմա ինճէ ինճէ թա'րիֆըէրէ
 շօղուգ կիրմէգ : Պապ Ը . 5 շէրհինէ պագ : Պունուն իշնէն պագը-
 լարը զանն էտէրէր քի , օնլարա ֆիլ վագի' կէօրիւնտիւյիւ զէման'
 հէման օնլար շէհրէ' տօղըու կիտէր իքէն տէյի'լիտի , իլլա օնլար
 պու իշէ կիտէ'ր իքէն' վէ պու վէճհիլէ օլա պիլիւր քի' շէհրտէն
 թէքրարէն մէզարա տէօնէ'րքէն իտի : Պու սուրէթտէ' Ս'ազա-
 ղենացի Ս'արիամ իքինճի տէֆա' կէրի շէհրէ սէյի'րթտիյինտէ ,
 իշպու գարըլարա եօլտա ըասթ կէ'լմէտի , քի օնլարա միւթտէյի
 սէօյլէսին , լաքին ազաճըգ սօնկրա Հիսուս Իֆէնտիմիզ քէնտիսի'
 օնլարա ըասթ կէլտի : Իշպու թահմին' հէր շէյի գօլայլատըր :
 Լաքին ախէրլէրի պու' զիւիւմտէ տիրէր քի , Ս'արկոսուն Հիսուս
 իպթիտա Ս'ազաղէնացի Ս'արիամա կէօրիւնտիւ տէմէսի' անկա-
 շըլ'ալը' տըր քի , քէնտինին պիղէ նագլինի վէրտիյի Հիսուս Ի-
 ֆէնտիմիզին տիրիմէսինտէն սօնկրա իւշ կէօրիւնմէսինին իլքի պու'
 իտի , քի Ս'ազաղէնացի Ս'արիամա կէօրիւնտիւ : Ս'է պու
 զիւիւ'մ' տախի հէր շէյի գօլայլ էտէր : Ելպհէ եօ'գ տուր քի'
 պու շէյլէրին ճի'ւմէսի' Լ'ւետարանիշէր եազըրդլարը' զէման' էյի'
 անկաշըլըրլարըտը :

Ի . Հիսուս Իֆէնտիմիզին եօլէլէրիւն գալգարգարան օնիւր
 իէօրիւնմէլէրի :

1. Ս'ազաղէնացի Ս'արիամա : Ս'արի . ԺԷ . 9 : Հովհ . Դ . 14—17 :
2. Օպիր գարըլարա : Ս'արի . ԻԸ . 9 :
3. Պետրոս : Ղ . 1 . ԻԴ . 34 : Ս'արի . ԺԵ . 5 :
4. Իմնուսա կիտէրքէն' իքի շայիրտէրէ : Ս'արի . ԺԷ . 12 , 13 : Ղ . 1 . ԻԴ . 13—32 :
5. Իօլիւլէրտէն գալգարը կիւնիւ ախամ իւսթիւ' թոլմաստան մա'տա պագի ճիւմէ Լ'աքեալարա : Հովհ . Դ . 19—24 : Ս'արի . ԺԷ . 14 : Ղ . 1 . ԻԴ . 36 : Ս'արի . ԺԵ . 6 :
6. Սէքիզ կիւնտէն սօնկրա' թոլմասա հաղըր իքէն' հէփ Լ'աքեալարա : Հովհ . Դ . 21—29 :
7. Վալիւնտա Տիբերիա տէնիզինտէ Պետրոսա' թոլմասա' Վաթանայէլէ' (Տակոբոսա' վէ Յովհաննէսէ' վէ ախէր իքի քիմէյէ : Հովհ . ԻԿ . 1—14 : Պու' Հիսուս Իֆէնտիմիզին շայիրտէրինէ' եա'նի Լ'աքեալարա' պիր եէրտէ ճէմ' օլմուշլար իքէն , կէօրիւնմէսինին իւշիւնճիւ տէֆա'սը' տէնիյօր : Հովհ . ԻԿ . 14 :
8. Վալիւնտա պիր տաղտա Լ'աքեալարա' վէ պէշ եիւզտէն զիւյառէ գարընտալարա : Ս'արի . ԻԸ . 16 , 17 շէրհինէ պագ : Ս'արի . ԺԵ . 6 :
9. Լ'աքեալարտան պիրի օլան Տակոբոսա' իհթիմալ քի Երուսաղէմտէ : Ս'արի . ԺԵ . 7 :
10. Շիւմէ Լ'աքեալարա պիր եէրտէ ճէմ' օլմուշլար իքէն : Ս'արի . ԺԵ . 7 : Հիսուս Իֆէնտիմիզ օնլարա գըրգ կիւն կէօ-

րիւնմէքտէ օլտուղունտան , իՏԹիմալ տէյիլ տիր քի՝ օնուն
ճիւմէ հէօրիւնմէլէրի ԹաՏրիր օլունմուշ տուր : Ղարձ . ւ .
1—8 : Ճիւլ իւ . 25 :

11 . կէօյէ չըգմասընտա Լաքեալարա : Ղարձ . իք . 50 , 51 :
Ղարձ . ւ . 9 , 10 :

12 . կէօյէ չըգմասընտան սօնկրա՝ Պօղոսա : ւ Ղարձ . իք . 8 :
Ղարձ . թ . 3—7 : իք . 8—10 :

Ղ . Ճիւլա Լաքեալարա իւօյէ չըգմասը :

1 . Լաքեալարա իւօյէ չըգմասը՝ Էօլիւլէրտէն տիրիլմէսինտէն գրրգ
կիւն սօնկրա վագի՝ օլտու : Ղարձ . ւ . 3 :

2 . Ճիւլա Լաքեալարա իւօյէ չըգմասը՝ Լաքեալարա իւօյէ չըգմասը : Ղարձ . իք . 50 , 51 : Ղարձ .
ւ . 12 :

3 . Շիւմէ Լաքեալարա իւօյէ չըգմասը՝ Էօլիւլէրտէն տիրիլմէսինտէն գրրգ
կիւն սօնկրա վագի՝ օլտու : Ղարձ . իք . 50 , 51 : Ղարձ . ւ . 9 , 10 :

4 . Պիր պուրթուն իւօյէ չըգմասը՝ Էօլիւլէրտէն տիրիլմէսինտէն գրրգ
կիւն սօնկրա վագի՝ օլտու : Ղարձ . իք . 51 : Եփէ . ւ . 20—22 :

